

Holy Bible

Aionian Edition®

Littafi Mai Tsarki, Don Kowa
Hausa Contemporary Bible

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Littafi Mai Tsarki, Don Kowa
Hausa Contemporary Bible

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/2/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 2009, 2017, 2020

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Hausa at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Hausa at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Farawa	11
Fitowa	51
Firistoci	83
Kidayu	107
Maimaitawar Shari'a	139
Yoshuwa	167
Mahukunta	186
Rut	205
1 Sama'ila	208
2 Sama'ila	233
1 Sarakuna	255
2 Sarakuna	280
1 Tarihi	304
2 Tarihi	327
Ezra	355
Nehemiya	363
Esta	375
Ayuba	382
Zabura	402
Karin Magana	450
Mai Hadishi	468
Wa'kar Wa'koki	474
Ishaya	478
Irmiya	518
Makoki	561
Ezekiyel	565
Daniyel	605
Hosiya	618
Yowel	624
Amos	627
Obadiya	632
Yunana	633
Mika	635
Nahum	639
Habakkuk	641
Zefaniya	643
Haggai	645
Zakariya	647
Malaki	654

NEW TESTAMENT

Mattiyu	659
Markus	685
Luka	701
Yohanna	729
Ayyukan Manzanni	750
Romawa	778
1 Korintiyawa	790
2 Korintiyawa	802
Galatiyawa	810
Afisawa	814
Filibbiyawa	818
Kolossiyawa	821
1 Tessalonikawa	824
2 Tessalonikawa	827
1 Timoti	829
2 Timoti	833
Titus	836
Filemon	838
Ibraniyawa	839
Ya'kub	848
1 Bitrus	851
2 Bitrus	855
1 Yohanna	857
2 Yohanna	860
3 Yohanna	861
Yahuda	862
Ru'uya ta Yohanna	863

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

Bayan da ya kori mutumin, sai ya sa kerubobi da takobi mai harshen wuta yana jujuyawa
baya da gaba a gabashin Lambun Eden don yă tsare hanya zuwa itacen rai.

Farawa 3:24

Farawa

1 A farko-farko, Allah ya halicci sama da kasa. **2** To, kasa dai ba ta da siffa, babu kuma kome a cikinta, duhu ne kawai ya rufe ko'ina, Ruhun Allah kuwa yana yawo a kan ruwan. **3** Sai Allah ya ce, "Bari haske yă kasance," sai kuwa ga haske. **4** Allah ya ga hasken yana da kyau, sai ya raba tsakanin hasken da duhu. **5** Allah ya kira hasken "yini," ya kuma kira duhun "dare." Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta fari ke nan. **6** Allah ya ce, "Bari sarari yă kasance tsakanin ruwuye domin yă raba ruwa da ruwa." **7** Saboda haka Allah ya yi sarari ya raba ruwan da yake karkashin sararin da ruwan da yake bisansa. Haka kuwa ya kasance. **8** Allah ya kira sararin "sama." Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta biyu ke nan. **9** Allah ya ce, "Bari ruwan da yake karkashin sama yă tattaru wuri daya, bari kuma busasshiyar kasa tă bayyana." Haka kuwa ya kasance, **10** Allah ya kira busasshiyar kasar "doron kasa," ruwan da ya taru kuma, ya kira "tekuna." Allah ya ga yana da kyau. **11** Sa'an nan Allah ya ce, "Bari kasa tă fid da tsire-tsire, da shuke-shuke, da itatuwa a bisa kasa masu ba da amfani da'y'a ya a cikinsu, bisa ga irinsu." Haka kuwa ya kasance. **12** Kasar ta fid da tsire-tsire, da shuke-shuke masu ba da'y'a ya bisa ga irinsu, ta fid kuma da itatuwa masu ba da'y'a ya da iri a cikinsu bisa ga irinsu. Allah ya ga yana da kyau. **13** Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta uku ke nan. **14** Allah kuma ya ce, "Bari haskoki su kasance a sararin sama domin su raba yini da dare, bari su zama alamu domin su nuna yanayi, da ranaku, da kuma shekaru, **15** bari kuma haskokin su kasance a sararin sama domin su ba da haske a duniya." Haka kuwa ya kasance. **16** Allah ya yi manyan haskoki biyu, babban hasken yă mallaki yini, karamin kuma yă mallaki dare. Ya kuma yi taurari. **17** Allah ya sa su a sararin sama domin su ba da haske a duniya, **18** su mallaki yini da kuma dare, su kuma raba haske da duhu. Allah kuwa ya ga yana da kyau. **19** Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta hudu ke nan. **20** Allah ya ce, "Bari ruwa yă cika da halittu masu rai, bari tsuntsaye kuma su tashi sama a bisa duniya a sararin sama." **21** Allah ya halicci manyan halittun teku, da kowane mai rai da abin da yake motsi a ruwa, bisa ga irinsu, da kuma kowane tsuntsu mai fiffike bisa ga irinsa. Allah kuwa ya ga yana da kyau. **22** Allah ya albarkace su

ya ce, "Ku yi ta haihuwa ku kuma karu da yawa, ku cika ruwan tekuna, bari kuma tsuntsaye su yi yawa a bisa duniya." **23** Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta biyar ke nan. **24** Allah kuwa ya ce, "Bari kasa tă ba da halittu masu rai bisa ga irinsu; dabbobi da halittu masu rarrafte, da kuma namun jeji, kowane bisa ga irinsa." Haka kuwa ya kasance. **25** Allah ya halicci namun jeji bisa ga irinsu, dabbobi bisa ga irinsu, da kuma dukan halittu masu rarrafte a kasa bisa ga irinsu. Allah kuwa ya ga yana da kyau. **26** Sa'an nan Allah ya ce, "Bari mu yi mutum cikin siffarmu, cikin kamanninmu, bari kuma su yi mulki a bisa kifin teku, tsuntsayen sama, da kuma dabbobi, su yi mulki a bisa dukan duniya, da kuma a bisa dukan halittu, da masu rarrafte a kasa." **27** Saboda haka Allah ya halicci mutum cikin siffarsa. Cikin kamannin Allah, Allah ya halicci mutum. Miji da mace ya halicce su. **28** Allah ya albarkace su, ya kuma ce musu, "Ku yi ta haihuwa ku karu da yawa, ku mamaye duniya, ku mallake ta. Ku yi mulki a bisa kifin teku, da tsuntsayen sararin sama, da kuma bisa kowace halitta mai rai wadda take rarrafte a kasa." **29** Sa'an nan Allah ya ce, "Ga shi, na ba ku kowane tsiro mai ba da'y'a ya masu kwaya da suke a fădin duniya, da dukan itatuwa masu ba da'y'a ya, don su zama abinci a gare ku. **30** Na kuma ba da dukan dabbobin kasa, da dukan tsuntsayen sama, da dukan abin da yake rarrafte a kasa, da dai iyakar abin da yake numfashi; haka kuma na ba da ganyaye su zama abinci." Haka kuwa ya kasance. **31** Allah ya ga dukan abin da ya yi, yana da kyau kwarai. Yamma ta kasance, safiya kuma ta kasance, kwana ta shida ke nan.

2 Ta haka aka gama yin sammai da dukan abubuwani da suke cikinsu. **2** Kafin kwana ta bakwai, Allah ya gama aikin da yake yi, saboda haka a kwana ta bakwai, ya huta daga dukan aikinsa. **3** Allah kuwa ya albarkaci kwana ta bakwai, ya kuma mai da ita mai tsarki, saboda a kanta ne ya huta daga dukan aikin halittar da ya yi. **4** Wannan shi ne asalin tarihin sammai da duniya sa'ad da aka halicce su. Sa'ad da Ubangiji Allah ya yi duniya da sammai, **5** babu tsiro a duniya kuma ganyaye ba su tsira a busasshiyar kasa ko ba, gama Ubangiji Allah bai aiko da ruwan sama a kan duniya ba tukuna, babu kuma wani mutumin da zai nome kasar, **6** amma dai rafuffuka suna bullo da ruwa daga kasa suna ji'ke ko'ina a fădin kasa. **7** Sa'an nan Ubangiji Allah ya yi mutum daga turbayar kasa,

ya kuma hura numfashin rai cikin hancinsa, mutumin kuwa ya zama rayayyen taliki. **8** To, fa, Ubangiji Allah ya yi lambu a gabas, a Eden, a can kuwa ya sa mutumin da ya yi. **9** Ubangiji Allah ya kuma sa kowane irin itace ya tsira daga kasa, itace mai kyan gani, mai amfani kuma don abinci. A tsakiyar lambun kuwa akwai itacen rai da kuma itacen sanin abin da yake da kyau da abin da yake mugu. **10** Akwai wani kogi mai ba da ruwa ga lambun wanda ya gangaro daga Eden, daga nan ya rarrabu, ya zama koguna hudu. **11** Sunan kogi na fari, Fishon. Shi ne yake malala kewaye da dukan kasar Hawila, inda akwai zinariya. **12** (Zinariyar wannan kasa kuwa tana da kyau, akwai kuma kayan kanshi da duwatsun da ake kira onis a can ma.) **13** Sunan kogi na biyu, Gihon. Shi ne ya malala kewaye da kasar Kush. **14** Sunan kogi na uku Tigris. Wannan ne ya malala ya bi ta gefen gabashin Asshur. Kogi na hudu kuwa shi ne Yuferites. **15** Ubangiji Allah ya dauko mutumin ya sa shi cikin Lambun Eden domin yă nome shi, yă kuma lura da shi. **16** Ubangiji Allah ya umarci mutumin ya ce, “Kana da’yanci ka ci daga kowane itace a cikin lambun, **17** amma kada ka ci daga itacen sanin abin da yake mai kyau da abin da yake mugu, gama a ranar da ka ci shi, lalle za ka mutu.” **18** Ubangiji Allah ya ce, “Bai yi kyau mutumin yă kasance shi kadai ba. Zan yi masa mataimakin da ya dace da shi.” **19** To, Ubangiji Allah ya yi dukan namun jeji da dukan tsuntsayen sama daga kasa. Ya kawo su wurin mutumin don yă ga wanda suna zai kira su; kuma duk sunan da mutumin ya kira kowane mai rai, sunansa ke nan. **20** Saboda haka mutumin ya sa wa dukan dabbobi, da tsuntsayen sama da dukan namun jeji sunaye. Amma ba a sami mataimakin da ya dace da Adamu ba. **21** Saboda haka Ubangiji Allah ya sa mutumin ya yi barci mai nauyi; yayinda yake barci sai ya dauko daya daga cikin hakarkarin mutumin, ya kuma rufe wurin da nama. **22** Sa’an nan Ubangiji Allah ya yi mace daga hakarkarin da ya dauko daga mutumin, ya kuwa kawo ta wurin mutumin. **23** Sai mutumin ya ce, “Yanzu kam wannan kashi ne na kasusuwana nama kuma na namana. Za a ce da ita ‘mace,’ gama an ciro ta daga namiji.” **24** Wannan ne ya sa mutum yakan bar mahafinsa da mahaifiyarsa, yă manne wa matarsa, su kuma zama jiki daya. **25** Mutumin da matarsa, dukansu biyu tsirara suke, ba su kuwa ji kunya ba.

3 To, maciji dai ya fi kowane a cikin namun jejin da Ubangiji Allah ya yi wayo. Ya ce wa macen, “Tabbatacce ne Allah ya ce, ‘Kada ku ci daga kowane itace a lambu?’” **2** Macen ta ce wa macijin, “Za mu iya ci daga’ya’ya itatuwa a lambun, **3** amma Allah ya ce, ‘Kada ku ci daga’ya’yan itacen da yake tsakiyar lambu, kada kuma ku taba shi, in ba haka ba kuwa za ku mutu.’” **4** Maciji ya ce wa macen, “Tabbatacce ba za ku mutu ba. **5** Gama Allah ya san cewa sa’ad da kuka ci daga itacen idanunku za su bude, za ku kuma zama kamar Allah, ku san abin da yake mai kyau da abin da yake mugu.” **6** Sa’ad da macen ta ga’ya’yan itacen suna da kyau don abinci, abin sha’awa ga ido, abin marmari kuma don samun hikima, sai ta tsinka ta ci, ta kuma ba da wadansu wa mijinta wanda yake tare da ita, shi ma ya ci. **7** Sa’an nan idanun dukansu biyu suka bude, suka kuma gane tsirara suke; saboda haka suka dindinka ganyayen baure suka yi wa kansu sutura. **8** Da mutumin da matarsa suka ji motsin Ubangiji Allah yana takawa a lambun a sanyin yini, sai suka buya daga Ubangiji Allah a cikin itatuwan lambu. **9** Amma Ubangiji Allah ya kira mutumin ya ce, “Ina kake?” **10** Ya ce, “Na ji ka a cikin lambu, na kuwa ji tsoro gama ina tsirara, saboda haka na buya.” **11** Sai ya ce, “Wa ya fada maka cewa kana tsirara? Ko dai ka ci daga itacen da na umarce ka kada ka ci ne?” **12** Mutumin ya ce, “Macen da ka sa a nan tare da ni, ita ta ba ni wadansu’ya’ya daga itacen, na kuwa ci.” **13** Sai Ubangiji Allah ya ce wa matar, “Me ke nan kika yi?” Matar ta ce, “Macijin ne ya rufe ni, na kuwa ci.” **14** Saboda haka Ubangiji Allah ya ce wa macijin, “Saboda ka yi haka, “Na la’anta ka cikin dukan dabbobi da kuma cikin dukan namun jeji! Daga yanzu rubda ciki za ka yi tafiya turbaya kuma za ka ci dukan kwanakin rayuwarka. **15** Zan kuma sa kiyayya tsakaninka da macen, tsakanin zuriyarka da zuriyarta. Zai ragargaje kanka, kai kuma za ka sari cfiddigensa.” **16** Sa’an nan ya ce wa macen, “Zan tsananta na кударки ainun, da azaba kuma za ki haifi’ya’ya. Za ki riha yin marmarin mijinki zai kuwa yi mulki a kanki.” **17** Ga Adamu kuwa ya ce, “Saboda ka saurari matarka, ka kuma ci daga itacen da na ce, ‘Kada ka ci,’ “Za a la’anta kasa saboda kai. Da wahala za ka ci daga cikinta dukan kwanakin rayuwarka. **18** Za tă ba ka kayayyuwa da sarkakkiya za ka kuwa ci ganyayen gona. **19** Da zuffan goshinka za ka ci abincinka har ka koma ga kasa, da yake daga cikinta aka yi ka. Gama kai turbaya ne,

kuma ga turbaya za ka koma.” 20 Mutumin ya sa wa matarsa suna, Hawwa’u, gama za tā zama mahaifyar masu rai duka. 21 Ubangiji Allah ya yi tufafin fata domin Adamu da Hawwa’u, ya kuma yi musu sutura. 22 Ubangiji Allah ya kuma ce, “To, fa, mutum ya zama kamar daya daga cikinmu, ya san abin da yake mai kyau da abin da yake mugu. Kada a yarda yā mīka hannunsa yā diba daga itacen rai yā ci, yā kuma rayu har abada.” 23 Saboda haka Ubangiji Allah ya kore shi daga Lambun Eden domin yā nome kasa wadda aka yi shi. 24 Bayan da ya kori mutumin, sai ya sa kerubobi da takobi mai harshen wuta yana jujuyawa baya da gaba a gabashin Lambun Eden don yā tsare hanya zuwa itacen rai.

4 Adamu ya kwana da matarsa Hawwa’u, ta kuwa yi ciki ta haifi Kayinu. Sai ta ce, “Da taimakon Ubangiji na sami da namiji.” 2 Daga baya ta haifi dan’uwansa, ta kuma ba shi suna Habilu. Sa’ad da suka yi girma sai Habilu ya zama makiyayin tumaki, Kayinu kuwa ya zama manomi. 3 Ana nan sai Kayinu ya kawo wadansu amfanin gona a matsayin hadaya ga Ubangiji. 4 Amma Habilu ya kawo mafi kyau daga’ya’yan fari na garkensa. Ubangiji ya yi farin ciki da sadakar da Habilu ya kawo, 5 amma bai yi farin ciki da sadakar da Kayinu ya kawo ba. Saboda haka Kayinu ya ji fushi sosai, fuskarsa kuma ta bace. 6 Sai Ubangiji ya ce wa Kayinu, “Don me kake fushi? Don me fuskarka ta bace? 7 Da ka yi abin da yake daidai, ai, da ka sami karbuwa. Amma tun da ba ka yi abin da ba daidai ba, zunubi zai yi fakonka don yā rinjaye ka kamar naman jeji. Yana so yā mallake ka, amma tilas ka rinjaye shi.” 8 To, Kayinu ya ce wa dan’uwansa Habilu, “Mu tafi gona.” Yayinda suke a gona, sai Kayinu ya tasar wa Habilu ya buge shi ya kashe. 9 Sai Ubangiji ya ce wa Kayinu, “Ina dan’uwanka Habilu?” Sai Kayinu ya ce, “Ban sani ba, ni mai gadin dan’uwana ne?” 10 Ubangiji ya ce, “Me ke nan ka yi? Saurara! Ga jinin dan’uwanka yana mini kuka daga kasa. 11 Yanzu, kai la’anne ne, an kuma kore ka daga kasa wadda ta bude bakinta ta shanye jinin dan’uwanka daga hannunka. 12 In ka nome kasa, ba za tā kara ba ka hatsinta ba. Za ka kuma zama mai yawo barkatai a duniya.” 13 Kayinu ya ce wa Ubangiji, “Horon nan ya sha Karfina. 14 Ga shi, yau kana kori na daga kasar, zan zama a boye daga fuskarka, zan kuma zama mai yawo barkatai, duk wanda ya same ni kuwa zai kashe ni.” 15 Amma Ubangiji ya ce masa, “Ba haka ba ne! Duk wanda ya

kashe Kayinu, za a ninkā hukuncinsa har sau bakwai.” Sa’an nan Ubangiji ya sa wa Kayinu alama don duk wanda ya same shi kada yā kashe shi. 16 Saboda haka Kayinu ya yi tafiyarsa ya rabu da Ubangiji, ya je ya zauna kasar Nod a gabashin Eden. 17 Kayinu ya kwana da matarsa, ta kuwa yi ciki, ta haifi Enok. A lokacin Kayinu yana gina birni, sai ya sa wa birnin sunan dansa Enok. 18 Aka haifa wa Enok Irad, Irad kuma ya haifi Mehujayel, Mehujayel kuma ya haifi Metushayel, Metushayel kuma ya haifin Lamek. 19 Lamek ya auri mata biyu, ana ce da daya Ada, dayan kuma Zilla. 20 Ada ta haifi Yabal, shi ne mahaifi wadanda suke zama a tentuna, suna kuma kiwon dabbobi. 21 Sunan dan’uwansa Yubal, shi ne mahaifin dukan makadan garaya da masu hura sarewa. 22 Zilla ma ta haifi da, Tubal-Kayinu, shi ne wanda ya kera kowane iri kayan aiki daga tagullu da kuma karfe.’Yar’uwarr Tubal-Kayinu ita ce Na’ama. 23 Wata rana, Lamek ya ce wa matansa, Ada da Zilla, “Ku saurara, matan Lamek, ku ji maganata. Na kashe wani saboda ya yi mini rauni, na kashe wani saurayi saboda ya ji mini ciwo. 24 Idan za a rama wa Kayinu har sau bakwai, lalle za a rama wa Lamek sau saba’in da bakwai ke nan.” 25 Sai Adamu ya sāke kwana da matarsa, ta haifi da, aka kuma ba shi suna Set, gama ta ce, “Allah ya ba ni wani yaro a madadin Habilu, tun da yake Kayinu ya kashe shi.” 26 Set ma ya haifi da, ya kuma kira shi Enosh. A lokaci ne, mutane suka fara kira ga sunan Ubangiji.

5 Wannan shi ne rubutaccen tarihin zuriyar Adamu. Sa’ad da Allah ya halicci mutum, ya yi shi cikin kamannin Allah. 2 Ya halicce su namiji da ta mace, ya kuma albarkace su. Sa’ad da kuma aka halicce su, ya kira su “Mutum.” 3 Sa’ad da Adamu ya yi shekaru 130, sai ya haifi da wanda ya yi kama da shi, ya kuma kira shi Set. 4 Bayan an haifi Set, Adamu ya yi shekaru 800, ya kuma haifi wadansu’ya’ya maza da mata. 5 Gaba daya dai, Adamu ya yi shekaru 930, sa’an nan ya mutu. 6 Sa’ad da Set ya yi shekara 105, sai ya haifi Enosh. 7 Bayan ya haifi Enosh, Set ya yi shekara 807, ya kuma haifi wadansu’ya’ya maza da mata. 8 Gaba daya dai, Set ya yi shekaru 912, sa’an nan ya mutu. 9 Sa’ad da Enosh ya yi shekara 90, sai ya haifi Kenan. 10 Bayan ya haifi Kenan, Enosh ya yi shekara 815, ya kuma haifi wadansu’ya’ya maza da mata. 11 Gaba daya dai, Enosh ya yi shekaru 905, sa’an nan ya mutu. 12 Sa’ad da Kenan ya yi shekara 70, sai ya haifi Mahalalel. 13 Bayan ya haifi Mahalalel, Kenan ya yi

shekara 840, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. **14** Gaba daya dai, Kenan ya yi shekara 910, sa'an nan ya mutu. **15** Sa'ad da Mahalalel ya yi shekara 65, sai ya haifi Yared. **16** Bayan ya haifi Yared, Mahalalel ya yi shekara 830, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. **17** Gaba daya dai, Mahalalel ya yi shekara 895, sa'an nan ya mutu. **18** Sa'ad da Yared ya yi shekara 162, sai ya haifi Enok. **19** Bayan ya haifi Enok, Yared ya yi shekaru 800, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. **20** Gaba daya dai, Yared ya yi shekara 962, sa'an nan ya mutu. **21** Sa'ad da Enok ya yi shekara 65, sai ya haifi Metusela. **22** Bayan ya haifi Metusela, Enok ya kasance cikin zumuncu da Allah shekaru 300, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. **23** Gaba daya dai, Enok ya yi shekaru 365. **24** Enok ya kasance cikin zumuncu da Allah, sa'an nan ba a kara ganinsa ba. Saboda Allah ya dauke shi. **25** Sa'ad da Metusela ya yi shekara 187, sai ya haifi Lamek. **26** Bayan ya haifi Lamek, Metusela ya yi shekaru 782, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. **27** Gaba daya dai, Metusela ya yi shekaru 969, sa'an nan ya mutu. **28** Sa'ad da Lamek ya yi shekara 182, sai ya haifi da. **29** Ya ba shi suna Nuhu ya kuma ce, "Zai yi mana ta'aziyia a cikin aikinmu da wahalar hannuwanmu a kasar da Ubangiji ya la'anta." **30** Bayan an haifi Nuhu, Lamek ya yi shekara 595, yana kuma da'ya'ya maza da mata. **31** Gaba daya dai, Lamek ya yi shekaru 777, sa'an nan ya mutu. **32** Bayan Nuhu ya yi shekara 500, sai ya haifi Shem, Ham da Yafet.

6 Sa'ad da mutane suka fara karuwa a duniya, aka kuma hahhaifi musu'ya'ya mata, **2** sai'ya'yan Allah maza suka ga cewa'ya'yan mutane mata suna da bansha'awa, sai suka zabi wadanda suke so, suka aura. **3** Sa'an nan Ubangiji ya ce, "Ruhuna ba zai zauna a cikin mutum har abada ba, saboda shi mai mutuwa ne, kwanakinsa za su zama shekaru dari da arba'in ne." **4** Nefilimawa suna nan a duniya a wadancan kwanaki, da kuma kwanakin da suka bi baya, a sa'ad da'ya'yan Allah suka kwana da'ya'yan mutane mata, suka kuma hahhaifi musu'ya'ya. Ai, su ne jarumawan dā, mutanen da suka shahara. **5** Ubangiji kuwa ya lura cewa muguntar mutum ta yi yawa a duniya, kuma kowane abin da yake tunani a zuciyarsa mugune kawai a kowanne lokaci. **6** Ubangiji ya damu da ya yi mutum a duniya, abin ya zafe shi kwarai. **7** Saboda haka Ubangiji ya ce, "Zan kawar da mutum, da dabbobi, da halittu masu rarraf a kasa da kuma

tsuntsayen sama wadanda na halitta, daga doron kasa, saboda na damu da na yi su." **8** Amma Nuhu ya sami tagomashi a gabon Ubangiji. **9** Ga tarihin Nuhu. Nuhu mutum ne mai adalci, marar abin zargi a cikin mutanen zamaninsa, ya kuma yi tafiya tare da Allah. **10** Nuhu yana da'ya'ya maza uku, Shem, Ham da Yafet. **11** Duniya dai ta lalace sosai a gabon Allah, ta kuma cika da tashin hankali. **12** Allah ya ga yadda duniya ta lalace, gama dukan mutane a duniya sun lalatar da rayuwarsu. **13** Saboda haka, Allah ya ce wa Nuhu, "Zan kawo karshen dukan mutane, gama saboda su duniya ta cika da tashin hankali. Lalle zan hallaka su da kuma duniya. **14** Saboda haka ka yi wa kanka jirgi da katakon Safires, ka yi dakuna a cikinsa, ka shafe shi da karo ciki da waje. **15** Ga yadda za ka gina shi; jirgin zai kasance mai tsawon kafa 45, fāfinsa kafa 75, tsayinsa kuma kafa 45. **16** Ka yi masa rufi, ka kuma ba da fili inci 18 tsakanin rufin a kowane gefen jirgin. Ka sa kofa a gefen jirgin. Ka yi shi hawa uku, ka yi kofa a gefe. **17** Ga shi zan aiko da ambaliya ruwa a duniya, in hallaka dukan mai rai da yake a karkashin sama, kowace halittar da take numfashi a cikinta. Dukan abin da yake a duniya zai hallaka. **18** Amma zan kafa alkawarin da kai, kai kuma za ka shiga jirgin, kai da'ya'yanka maza da matarka da matan'ya'yanka tare da kai. **19** Za ka shigar da biyu na dukan halittu masu rai, namiji da ta mace a cikin jirgin, domin su rayu tare da kai. **20** Biyu na kowane irin tsuntsu, kowace irin dabba da kuma kowace irin halitta mai rarraf a kasa, za su zo wurinka domin a bar su da rai. **21** Za ka dauki kowane irin abinci wanda za a ci, ka adana don yā zama abincinka da nasu." **22** Nuhu ya yi kome kamar yadda Allah ya umarce shi.

7 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Nuhu. "Shiga jirgin, kai da dukan iyalinka, gama na ga kai mai adalci ne a wannan zamani. **2** Ka dauki bakwai na kowace iri tsabtacce dabba tare da kai, namiji da ta mace, da kuma biyu na kowace dabba marar tsabta, namiji da ta mace, **3** da kuma bakwai na kowane iri tsuntsu, namiji da ta mace, domin a bar kowane irinsu da rai a dukan duniya. **4** Kwana bakwai daga yanzu zan aiko da ruwa a duniya yini arba'in da dare arba'in, zan kuma kawar da kowace halitta mai rai da na yi daga doron kasa." **5** Nuhu ya aikata duk abin da Ubangiji ya umarce shi. **6** Nuhu yana da shekara 106 ne sa'ad da aka yi ambaliya ruwa a duniya. **7** Nuhu da matarsa da'ya'yansa da matansu, suka shiga jirgi domin su tsira daga ruwa

ambaliya. **8** Biyu-biyu daga dabbobi masu tsabta da marasa tsabta, da tsuntsaye da kuma dukan halittu masu rarraf a kasa, **9** namiji da ta mace, suka zo wurin Nuhu, suka shiga jirgi, kamar yadda Allah ya umarce Nuhu. **10** Bayan kwana bakwai kuwa ambaliya ruwa ta sauko a bisa duniya. **11** A ranar sha bakwai ga wata na biyu, na shekara ta dari shida na rayuwari Nuhu, a ran nan sai dukan mabubbugai na manyan surfafasuka fashe, tagogin sammai suka bude. **12** Ruwa yana ta kwararowa bisa duniya, yini arba'in da dare arba'in. **13** A wannan rana Nuhu tare da matarsa da'ya'yansa maza, Shem, Ham da Yafet da matansu uku suka shiga jirgi. **14** Tare da su kuwa, akwai kowane naman jeji bisa ga irinsa, da dukan dabbobin gida bisa ga irinsu, da kowace halitta mai rarraf a kasa bisa ga irinta, da kowane tsuntsun gida da na jeji bisa ga irinsa, da dukan abu mai fiffike. **15** Biyu-biyu na dukan halittu masu numfashi suka zo wurin Nuhu, suka shiga jirgi. **16** Dabbobi da kowane abu mai rai da suka shiga ciki, namiji ne da ta mace, yadda Allah ya umarci Nuhu. Sa'an nan Ubangiji ya kulle jirgin daga baya. **17** Kwana arba'in ambaliya ta yi ta saukowa a duniya, sa'ad da ruwa ya yi ta karuwa sai ya yi ta daga jirgin sama, ya kuwa tashi can bisa duniya. **18** Ruwa ya taso, ya karu kwarai a duniya, jirgin kuma ya yi ta yawo a bisa ruwa. **19** Ruwa ya karu kwarai a duniya, ya kuma rufe dukan duwatsu masu tsawo a karkashin sammai. **20** Ruwan ya taso ya rufe duwatsu, surfin ruwa daga duwatsun zuwa inda jirgin yake ya fi kafa ashirin. **21** Kowane abu mai rai da yake tafiya a duniya ya hallaka, tsuntsaye, dabbobin gida, namun jeji, da dukan masu rarraf a kasa, da tsuntsayen sama a doron kasa, duka aka kawar da su daga duniya. Nuhu kadai aka bari da wadanda suke tare da shi a cikin jirgi. **24** Ruwa ya mamaye duniya har kwana dari da hamsin.

8 Amma Allah ya tuna da Nuhu da dukan namun jeji da dabbobin da suke tare da shi a cikin jirgi, ya kuma aika da wata iska ta hura dukan duniya, ruwan kuwa ya janye. **2** Aka tosche mabubbugan surfafasuka da kofofin ambaliyar sammai, ruwan sama kuma ya daina saukowa daga sarari. **3** Ruwan ya janye a hankali daga kasa. A karshen kwanaki dari da hamsin din, ruwan ya ragu. **4** A rana ta goma sha bakwai ga watan bakwai,

jirgin ya sauka a duwatsun Ararat. **5** Ruwan ya ci gaba da janyewa har watan goma. A rana ta fari ga watan goma kuwa kwankolin duwatsun suka bayyana. **6** Bayan kwana arba'in, sai Nuhu ya bude tagar jirgin da ya yi, **7** ya saki hankaka. Hankaka ya yi ta kai da kawowa har sai da ruwa ya shanye a duniya. **8** Sai ya saki kurciya don yä ga in ruwan ya janye daga doron kasa. **9** Amma kurciyar ba tā sami inda za tā sa kafafunta ba gama akwai ruwa a dukan doron kasa, saboda haka ta komo wurin Nuhu a jirgi. Ya mika hannunsa ya dauko kurciyar ya shigar da ita wurinsa a cikin jirgi. **10** Ya kara jira kwana bakwai, sai ya sāke aiken kurciyar daga jirgi. **11** Sa'ad da kurciya ta komo wurinsa da yamma, sai ga danyen ganyen zaitun da ta tsinko a bakinta! Sa'an nan Nuhu ya san cewa ruwa ya janye daga duniya. **12** Ya kara jira kwana bakwai, sai ya sāke aiken kurciyar, amma a wannan karo ba tā komo wurinsa ba. **13** A rana ta fari ga wata na fari wanda Nuhu ya cika shekaru 601, ruwa ya shanye a kasa. Sai Nuhu ya bude murfin jirgin, ya ga cewa doron kasa ya bushe. **14** A ran ashirin da bakwai ga wata na biyu, kasa ta bushe kakaf. **15** Sa'an nan Allah ya ce wa Nuhu, **16** "Fito daga jirgin, kai da matarka da'ya'yanka maza da matansu. **17** Ka fitar da kowane iri halitta mai rai da take tare da kai waje, tsuntsaye, dabbobi, da dukan halittu masu rarraf a kasa, don su yi ta haihuwa, su yi yawa, su karu a duniya." **18** Sai Nuhu ya fito tare da matarsa da'ya'yansa maza da matan'ya'yansa, **19** da kowace irin dabba, da kowane mai rarraf, da kowane irin tsuntsu, da kowane irin abu da yake tafiya a bisa duniya, suka fito daga jirgi daki-daki bisa ga irinsu. **20** Sai Nuhu ya gina bagaden hadaya ga Ubangiji, ya diba wadansu dabbobi da tsuntsaye masu tsabta, ya yi hadaya ta konawa da su a kan bagaden. **21** Da Ubangiji ya ji kanshi mai dacī, sai ya ce a zuciyarsa, "Ba zan kara la'anta kasa saboda mutum ba, ko da yake dukan tunanin zuciyar mutum mugu ne tun yana karami. Ba kuwa zan kara hallaka dukan halittu masu rai, kamar yadda na yi ba. **22** "Muddin duniya tana nan, lokacin shuki da na girbi, lokacin sanyi da na zafi, lokacin damina da na rani, dare da rana ba za su daina ba."

9 Sa'an nan Allah ya sa wa Nuhu da'ya'yansa maza albarka, yana ce musu, "Ku haifi'ya'ya, ku karu, ku kuma cika duniya. **2** Dukan namun jeji da dukan tsuntsayen sama da kowace halitta mai rarraf a kasa, da dukan kifayen teku, za su rika jin tsoronku, suna fargaba. An sa su a cikin hannuwanku. **3** Kome da

yake da rai wanda yake tafiya, zai zama abincinku. Kamar yadda na ba ku kowane irin ganye, haka na ba ku kome da kome. 4 “Akwai abu daya da ba za ku ci ba, wato, nama wanda jininsa yake cikinsa tukuna. 5 Game da jinin ranka kuwa lalle zan bukaci lissafi. Zan bukaci lissafi daga kowane dabba. kuma daga kowane mutum, shi ma zan bukaci lissafi game da ran dan’uwansa. 6 “Duk wanda ya Zub da jinin mutum, ta hannun mutum za a Zub da jininsa; gama a cikin siffar Allah ne, Allah ya yi mutum. 7 Amma ku, ku yi ta haihuwa, ku karu; ku yadu a duniya, ku yi yawa a bisanta.” 8 Sai Allah ya ce wa Nuhu da’ya’ysa, 9 “Yanzu na kafa alkawarina da ku da zuriyarku a bayanku, 10 da kowace halitta mai rai wadda ta kasance tare da kai; wato, tsuntsaye da dabbobin gida da kuma dukan namun jeji, duk dai iyakar abin da ya fita daga jirgin; wato, kowane mai rai na duniya. 11 Na kafa alkawarina da ku, ba za a kara hallaka dukan rayuka da ambaliyar ruwa ba; ba za a kara yin ambaliya don a hallaka duniya ba.” 12 Allah ya kuma ce, “Wannan ita ce alamar alkawarin da na yi tsakanina da ku, da kowace halitta tare da ku; alkawari na dukan zamanai masu zuwa. 13 Na sa bakan gizona cikin gizagizai, shi ne kuwa zai zama alamar alkawari tsakanina da duniya. 14 Duk sa’ad da na kawo gizagizai a bisa duniya, bakan gizo kuma ya bayyana a ciki gizagizan, 15 zan tuna da alkawari tsakanina da ku da kuma dukan halittu masu rai na kowane iri. Ruwa ba zai sāke yin ambaliyar da za tā hallaka dukan masu rai ba. 16 Duk sa’ad da bakan gizo ya bayyana cikin gizagizan, zan gan shi in kuma tuna da madawwamin alkawari tsakanin Allah da dukan halittu masu rai, na kowane iri a duniya.” 17 Saboda haka Allah ya ce wa Nuhu, “Wannan ita ce alamar alkawarin da na kafa tsakanina da dukan masu rai a duniya.” 18 ‘Ya’yan Nuhu maza, wadanda suka fito daga cikin jirgi, su ne, Shem, Ham da Yafet. (Ham shi ne mahaifin Kan’ana.) 19 Wadannan su ne’ya’yan Nuhu maza uku, daga gare su ne kuma duniya za tā cika da mutane. 20 Nuhu, mutumin kasa, shi ne farko da ya fara yin gonar inabi. 21 Sa’ad da ya sha ruwan inabin ya kuwa bugu, sai ya kwanta tsirara cikin tentinsa. 22 Ham, mahaifin Kan’ana ya ga tsiraici mahaifinsa, ya kuma fada wa’yan’uwansa biyu a waje. 23 Amma Shem da Yafet suka dauki mayafi, suka shimpida a kafadarsu, sa’an nan suka shiga suna tafiya da baya har zuwa inda mahaifinsu yake kwance, suka

rufe tsiraicinsa. Suka kau da fuskokinsu domin kada su ga tsiraicin mahaifinsu. 24 Sa’ad da Nuhu ya farka daga buguwarsa ya kuma gane abin da karami dansa ya yi, 25 sai ya ce, “Kan’ana la’ananne ne, zai zama bawa mafi kankanta ga’yan’uwansa.” 26 Ya kuma ce, “Albarka ta tabbata ga Ubangiji Allah na Shem! Bari Kan’ana yā zama bawan Shem. 27 Allah yā kara fādīn kasar Yafet; bari Yafet yā zauna a tentunan Shem, bari kuma Kan’ana yā zama bawansa.” 28 Bayan ambaliyar, Nuhu ya yi shekaru 350. 29 Gaba daya dai, Nuhu ya yi shekara 950, sa’an nan ya mutu.

10 Wannan shi ne labarin Shem, Ham da Yafet, ‘ya’yan Nuhu maza, wadanda su ma sun haifi’ya’ya maza bayan ambaliyar. 2 ‘Ya’yan Yafet maza su ne, Gomer, Magog, Madai da Yaban, Tubal, Meshek, da kuma Tiras. 3 ‘Ya’yan Gomer maza su ne, Ashkenaz, Rifat, da Togarma. 4 ‘Ya’yan maza Yaban su ne, Elisha, Tarshish, Kittim da Rodanim. 5 (Daga wadannan mutane ne masu zama a bakin teku suka bazu zuwa cikin kasashensu da kuma cikin al’ummansu, kowanne da yarenса.) 6 ‘Ya’yan Ham maza su ne, Kush, Masar, Fut, da Kan’ana. 7 ‘Ya’yan Kush maza su ne, Seba, Hawila, Sabta, Ra’ama da Sabteka. ‘Ya’yan Ra’ama maza kuwa su ne, Sheba da Dedan. 8 Kush shi ne mahaifin Nimrod wanda ya yi girma ya zama jarumin yaki a duniya. 9 Shi babban maharbi ne a gaban Ubangiji. Shi ya sa akan ce, kamar Nimrod babban maharbi a gaban Ubangiji. 10 Cibiyoyin mulkinsa na farko su ne Babilon, Erek, Akkad, da Kalne a cikin Shinar. 11 Daga wannan kasa, sai ya tafi Assuriya, inda ya gina Ninebe, Rehobot Ir, Kala. 12 da Resen, wadda take tsakanin Ninebe da Kala; wanda yake babban birni. 13 Mizarayim shi ne mahaifin Ludiywawa, Anamawa, Lehabiyawa, Naftuhiyawa, 14 Fetrusiyawa, da Kasluhiyawa (inda Filistiyawa suka fito) da kuma Kaftorawa. 15 Kan’ana shi ne mahaifin, Sidon dan farinsa, da na Hittiwaya, 16 Yebusiyawa, Amoriyawa, Girkashiyawa, 17 Hiwiwaya, Arkiyawa, Siniyawa, 18 Arbadiyawa, Zemarawa, da Hamawa. Daga baya zuriyar Kan’aniyawa suka yadu 19 har iyakar Kan’ana ta kai Sidon ta wajen Gerar har zuwa Gaza, sa’an nan ta milla zuwa Sodom, Gomorra, Adma da Zeboiyim, har zuwa Lasha. 20 Wadannan su ne’ya’yan Ham maza bisa ga zuriyarsu da yarurrukansu, cikin kasashensu da kuma al’ummominsu. 21 Aka kuma haifa wa Shem, wan Yafet, ‘ya’ya maza. Shem shi ne kakan’ya’yan Eber duka. 22 ‘Ya’yan Shem maza

su ne, Elam, Asshur, Arfakshad, Lud da Aram. 23 'Ya'yan Aram maza su ne, Uz, Hul, Geter da Mash. 24 Arfakshad ne mahaifin Shela. Shela kuma shi ne mahaifin Eber. 25 Aka haifa wa Eber'ya'ya maza biyu. Aka ba wa daya suna Feleg, gama a zamaninsa ne aka raba duniya; aka kuma sa wa dan'uwansa suna Yoktan. 26 Yoktan shi ne mahaifin, Almodad, Shelef, Hazarmawet, Yera, 27 Hadoram, Uzal, Dikla, 28 Obal, Abimayel, Sheba, 29 Ofir, Hawila da Yobab. Dukan wadannan'ya'yan Yoktan maza ne. 30 Yankin da suka zauna ya miķe daga Mesha zuwa wajen Sefar a gabashin kasar tudu. 31 Wadannan su ne'ya'yan Shem maza bisa ga zuriyarsu da yarurukansu, cikin kasashensu da kuma al'ummominsu. 32 Wadannan su ne zuriyar'ya'yan Nuhu maza bisa ga jerin zuriyarsu cikin al'ummominsu. Daga wadannan ne al'ummomim suka bazu ko'ina a duniya bayan ambaliya.

11 To, a lokacin, yaren mutanen duniya daya ne, maganarsu kuma daya ce. 2 Yayinda mutane suke ta yin kaura zuwa gabas, sai suka sami fili a Shinar, suka zauna a can. 3 Suka ce wa junu, "Ku zo, mu yi tubula, mu gasa su sosai." Suka yi amfani da tubula a maimakon duwatsu, kwalta kuma a maimakon laka. 4 Sa'an nan suka ce, "Ku zo, mu gina wa kanmu birni da hasumiyar da za tā kai har sammai, domin mu yi wa kanmu suna, don kada mu warwatsu ko'ina a doron kasa." 5 Sai Ubangiji ya sauko don yā ga birni da kuma hasumiyar da mutanen suke gini. 6 Ubangiji ya ce, "Ga su, su jama'a daya ce, su duka kuwa harshensu guda ne. Wannan kuwa masomi ne kawai na abin da za su iya yi, babu kuma abin da suka yi shirya yi da ba za su iya yi ba. 7 Zo, mu sauva, mu rikitar da harshensu don kada su fahimci junu." 8 Saboda haka Ubangiji ya watsar da su daga wurin zuwa ko'ina a doron kasa, suka kuwa daina gina birnin. 9 Shi ya sa aka kira birnin Babel, domin a can ne Ubangiji ya rikitar da harshen dukan duniya. Daga can Ubangiji ya watsar da su ko'ina a doron kasa. 10 Wannan shi ne labarin Shem. Shekara biyu bayan ambaliya, sa'ad da Shem ya yi shekara 100, sai ya haifi Arfakshad. 11 Bayan ya haifi Arfakshad, Shem ya yi shekara 500, ya haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 12 Sa'ad da Arfakshad ya yi shekara 35, sai ya haifi Shela. 13 Bayan ya haifi Shela kuwa, Arfakshad ya yi shekara 403, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 14 Sa'ad da Shela ya yi shekara 30, sai ya haifi Eber. 15 Bayan ya haifi Eber, Shela ya yi shekara 403, ya kuma haifi

wadansu'ya'ya maza da mata. 16 Sa'ad da Eber ya yi shekaru 34, sai ya haifi Feleg. 17 Bayan ya haifi Feleg, Eber ya yi shekara 430, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 18 Sa'ad da Feleg ya yi shekara 30, sai ya haifi Reyu. 19 Bayan ya haifi Reyu, Feleg ya yi shekara 209, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 20 Sa'ad da Reyu ya yi shekara 32, sai ya haifi Serug. 21 Bayan ya haifi Serug, Reyu ya yi shekara 207, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 22 Sa'ad da Serug ya yi shekara 30, sai ya haifi Nahor. 23 Bayan ya haifi Nahor, Serug ya yi shekara 200, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 24 Sa'ad da Nahor ya yi shekara 29, sai ya haifi Tera. 25 Bayan ya haifi Tera, Nahor ya yi shekara 119, ya kuma haifi wadansu'ya'ya maza da mata. 26 Bayan Tera ya yi shekara 70, sai ya haifi Abram, Nahor da Haran. 27 Wannan ita ce zuriyar Tera. Tera ya haifi Abram, Nahor da Haran. Haran kuma ya haifi Lot. 28 Yayinda mahaifinsa Tera yana da rai, Haran ya rasu a Ur ta Kaldiyawa, a kasar haihuwarsa. 29 Abram da Nahor suka yi aure. Sunan matar Abram, Saira ne, sunan matar Nahor kuwa Milka; ita'yar Haran ce, mahaifin Milka da Iska. 30 Saira kuwa bakararriya ce, ba ta da yara. 31 Tera ya dauki dansa Abraham, jikansa Lot dan Haran, da surukarsa Saira, matar Abram, tare kuwa suka bar Ur ta Kaldiyawa, don su tafi Kan'ana. Amma sa'ad da suka zo Haran sai suka zauna a can. 32 Tera yi shekara 205, ya kuma mutu a Haran.

12 Ubangiji ya ce wa Abram, "Tashi ka bar kasarka, da mutanenka, da iyalin mahaifinka, ka tafi kasar da zan nuna maka. 2 "Zan mai da kai al'umma mai girma, zan kuma albarkace ka; zan sa sunanka yā zama mai girma, ka kuma zama sanadin albarka. 3 Zan albarkaci duk wanda ya albarkace ka, in kuma la'anci duk wanda ya la'anta ka, dukan mutanen duniya za su sami albarka ta wurinka." 4 Saboda haka Abram ya tashi yadda Ubangiji ya fada masa; Lot ma ya tafi tare da shi. Abram yana da shekara 75, sa'ad da ya tashi daga Haran. 5 Abram ya dauki matarsa Saira da Lot dan dan'uwansa, da dukan mallakar da suka tattara, da kuma mutanen da suka samu a Haran, suka kama hanya zuwa kasar Kan'ana. 6 Abram ya ratsa kasar har zuwa wurin babban itace na More a Shekem. A lokacin Kan'aniyawa suna a kasar. 7 Ubangiji ya bayyana ga Abram ya ce, "Ga zuriyarka ne zan ba da wannan kasa." Saboda haka Abram ya gina bagade a can ga Ubangiji, wanda ya bayyana gare shi. 8 Daga

can, ya ci gaba zuwa wajen tuddai a gabashin Betel ya kafa tentinsa, Betel yana yamma, Ai, kuma a gabas. A can ya gina bagade ga Ubangiji ya kuma kira bisa sunan Ubangiji. **9** Sa'an nan Abram ya tashi ya ci gaba da tafiya zuwa wajen Negeb. **10** To, a lokacin, an yi yunwa a kasar, sai Abram ya gangara zuwa Masar don yă zauna a can na dan lokaci, domin yunwa ta yi tsanani. **11** Yayinda yana gab da shiga Masar, sai ya ce wa matarsa Saira, “Na sani ke kyakkyawar mace ce. **12** Sa'ad da Masarawa suka ganki, za su ce, ‘Wannan matarsa ce.’ Za su kuwa kashe ni, su bar ki da rai. **13** Saboda haka ki ce ke'yar'uwata ce, domin ta dalilinki a mutunta ni, a kuma bar ni da rai.” **14** Sa'ad da Abram ya isa Masar, Masarawa suka ga cewa Saira kyakkyawa mace ce kwarai. **15** Sa'ad da fadawan Fir'auna suka gan ta kuwa, sai suka yabe ta wajen Fir'auna, aka kuwa kawo ta cikin fadarsa. **16** Ya mutunta Abram sosai saboda ita, Abram kuwa ya mallaki tumaki da shanu, da jakuna maza da mata, da bayi maza da mata, da kuma rakuma. **17** Amma Ubangiji ya wahalar da Fir'auna da gidansa da cututtuka masu zafi saboda Saira, matar Abram. **18** Saboda haka Fir'auna ya kira Abram ya ce, “Me ke nan ka yi mini? Me ya sa ba ka fada mini cewa ita matarka ce ba? **19** Don me ka rude ni cewa, ‘Ita'yar'uwata ce,’ har na dauke ta tă zama matata? To, ga matarka. Dauke ta ka tafi.” **20** Sa'an nan Fir'auna ya yi wa mutanensa umarni a kan Abram, suka kuwa sallame shi tare da matarsa da kuma dukan abin da yake da shi.

13 Saboda haka Abram ya haura daga Masar zuwa Negeb tare da matarsa, da dukan abin da yake da shi tare da Lot. **2** Abram ya azurta kwarai da dabbobi, da azurfa, da kuma zinariya. **3** Daga Negeb, ya ci gaba da tafiyarsa a wurare dabam-dabam har ya kai tsakanin Betel da Ai, a inda dă ya kafa tentinsa na fari **4** da kuma inda dă ya gina bagade. A can Abram ya kira bisa sunan Ubangiji. **5** Lot wanda yake tafiya tare da Abram, shi ma yana da garken shanu da tumaki da kuma tentuna. **6** Wannan ya sa har kasar ba tă ishe su yayinda suke zama tare ba, saboda mallakarsu ta yi yawa har ba za su iya zama tare ba. **7** Rikici kuma ya tashi tsakanin masu kiwon dabbobin Abram da na Lot. Mazaunan kasar, a lokacin kuwa Kan'aniyawa da Ferizziyawa ne. **8** Saboda haka Abram ya ce wa Lot, “Kada mu bar rikici yă shiga tsakaninmu, ko kuma tsakanin masu kiwon dabbobinka da nawa, gama mu'yan'uwa ne. **9** Ba ga dukan kasar tana gabanka

ba? Bari mu rabu. In ka yi hagu sai ni in yi dama. In ka yi dama, sai ni in yi hagu.” **10** Lot ya daga idanunsa sama ya dubi kwarin Urdun, sai ya ga kwarin yana da ciyawa mai kyau kwarai sai ka ce lambun Ubangiji, kamar kasar Masar, wajajen Zowar. (Wannan fa kafin Ubangiji yă hallaka Sodom da Gomorra.) **11** Saboda haka sai Lot ya zabar wa kansa dukan kwarin Urdun, ya tashi ya nufi wajen gabas. Haka fa suka rabu da junu. **12** Abram ya zauna a kasar Kan'ana, yayinda Lot ya zauna cikin biranen kwari, ya kafa tentunansa kusa da Sodom. **13** Mutanen Sodom kuwa mugaye ne, sun aikata zunubi kwarai ga Ubangiji. **14** Bayan Lot ya rabu da Abram, sai Ubangiji ya ce wa Abram, “Daga idanunka daga inda kake, ka dubi arewa da kudu, gabas da yamma. **15** Dukan kasar da kake gani zan ba ka, kai da zuriyarka har abada. **16** Zan sa zuriyarka tă yi yawa kamar kurar kasa, har in wani yana iya kidaya kurar, to, za a iya kidaya zuriyarka. **17** Tafi, ka ratsa tsawo da fădin kasar, gama zan ba ka ita.” **18** Saboda haka Abram ya cire tentunansa, ya zo ya zauna kusa da manyan itatuwan Mamre a Hebron, inda ya gina bagade ga Ubangiji.

14 A zamanin Amrafel sarkin Shinar, shi da Ariyok sarkin Ellasar, Kedorlayomer sarkin Elam, da kuma Tidal sarkin Goyim **2** suka tafi don su yaķi Bera sarkin Sodom, Birsha sarkin Gomorra, Shinab sarkin Adma, Shemeber sarkin Zeboyim, da kuma sarkin Bela (wato, Zowar). **3** Dukan wadannan sarakuna na bayan nan suka hada kai a Kwarin Siddim (Teku Gishiri). **4** Shekara goma sha biyu suna bauta wa Kedorlayomer, amma a shekara ta sha uku sai suka yi tawaye. **5** A shekara ta goma sha hudu, Kedorlayomer da sarakunan da suka hada kai da shi suka tafi suka cinye Refahiyawa a Ashterot Karnayim, Zuziyawa a Ham, Emawa a Shabe Kiriyatayim, **6** da Horiyawa a kasar tudun Seyir har zuwa El Faran kusa da hamada. **7** Sa'an nan suka juya suka tafi En Mishfat (wato, Kadesh), suka cinye dukan kasar Amalekawa, da kuma Amoriyawa wadanda suke zaune a Hazazon Tamar. **8** Sai sarkin Sodom, sarkin Gomorra, sarkin Adma, sarkin Zeboyim da sarkin Bela (wato, Zowar), suka fita suka ja dăgă a Kwarin Siddim **9** găba da Kedorlayomer sarkin Elam, Tidal sarkin Goyim, Amrafel sarkin Shinar da Ariyok sarkin Ellasar; sarakuna hudu găba da biyar. **10** Kwarin Siddim kuwa ya cika da ramummukan kwalta, sa'ad da sarakunan Sodom da Gomorra suka gudu kuwa, wadansu mutane suka făda cikin ramummukan

kwaltan, sauran kuwa suka gudu zuwa tuddai. **11** Sarakunan nan hudu suka washe dukan kayayyakin Sodom da Gomorra, da kuma dukan abincinsu, sa'an nan suka tafi. **12** Suka kuma kama Lot dan dan'uwan Abram, wanda yake zaune a Sodom, da kayayyakinsa, suka yi tafiyarsu. **13** Sai wani wanda ya tsira, ya zo ya fada wa Abram mutumin Ibraniyawa. Abram kuwa yana zama kusa da manyan itatuwan Mamre, Mamre mutumin Amoriyawa ne dan'uwan Eshkol da Aner, su kuwa abokan Abram ne. **14** Da Abram ya ji cewa an kama danginsa, sai ya tara horarrun mutane 318, da aka haifa a gidansa, ya bi sawun sarakunan da suka tafi da Lot, har Dan. **15** Da dad dare, Abram ya rarraba mutanensa don su fāda wa sarakunan nan, ya dibge su, ya kore su har zuwa Hoba, arewa da Damaskus. **16** Ya washe su da kuma dukan kayayyakinsu, ya kuma dawo da Lot danginsa da mallakarsa, tare da mata da sauran mutane. **17** Bayan Abram ya dawo daga cin Kedorlayomer da sarakunan da suka hada kai da shi a yaki, sai sarkin Sodom ya fito don yā tarye Abram a Kwarin Shabe (wato, Kwarin Sarki). **18** Sai Melkizedek sarkin Salem ya kawo burodi da ruwan inabi. Shi firist ne na Allah Mafi Daukaka, **19** ya albarkaci Abram yana cewa, "Allah Mafi Daukaka Mahaliccin sama da kasa yā albarkace Abram. **20** Kuma albarka ta tabbata ga Allah Mafi Daukaka wanda ya ba da mafiyarka a hannunka." Sa'an nan Abram ya ba shi kashi daya bisa goma na kome. **21** Sarkin Sodom ya ce wa Abram, "Ka ba ni mutanena da ka kwace daga hannun sarakunan nan kawai, ka rife kayayyakin don kanka." **22** Amma Abram ya ce, wa sarkin Sodom, "Na daga hannu ga Ubangiji Allah Mafi Daukaka, Mahaliccin sama da kasa, na riga na rantse **23** cewa ba zan karbi kome da yake naka ba, ko zare ko madfaurin takalma, don kada ka ce, 'Na azurta Abram.' **24** Ba zan karbi kome ba, sai dai abin da mutanena suka ci da kuma rabon mutanen da suka tafi tare da ni, ga Aner, Eshkol, da Mamre. Bari su dāuki rabonsu."

15 Bayan wannan, maganar Ubangiji ta zo wa Abram cikin mafarki cewa, "Kada ka ji tsoro, Abram. Ni ne garkuwarka, kuma ladanka zai zama mai girma." **2** Amma Abram ya ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, mene ne za ka ba ni, ganin cewa ba na haihuwa, wanda kuma zai gāji gādon gidana shi ne Eliyezer mutumin Damaskus?" **3** Abram ya kuma ce, "Ga shi ba ka ba ni da ba, don haka bawan da aka haifa a gidana ne zai zama magājina." **4** Sa'an nan maganar Ubangiji

ta zo gare shi cewa, "Wannan mutum ba zai zama magājinka ba, da da yake zuwa daga jikinka ne zai zama magājinka." **5** Sai Ubangiji ya fito da kai shi waje ya ce, "Ka dubi sammai ka kuma kirga taurari, in har za ka iya kirga su." Sa'an nan ya ce masa, "Haka zuriyarka za tā zama." **6** Abram ya gaskata, Ubangiji kuma ya lasafta shi adalci ga Abram. **7** Ubangiji ya kuma ce wa Abram, "Ni ne Ubangiji wanda ya fitar da kai daga Ur na Kaldiyawa, domin in ba ka wannan kasa ka mallake ta." **8** Amma Abram ya ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, yaya zan san cewa zan mallake ta?" **9** Saboda haka Allah ya ce masa, "Kawo mini karsana, akuya, da kuma rago kowanne yā kasance shi shekara uku ne, da kurciya da kuma dan tattabara." **10** Abram ya kawo wadannan duka a gabon Allah, ya raba kowanbensu a tsakiya, ya ajiye su gab da juna, amma bai tsaga tsuntsayen a tsaka ba. **11** Sai tsuntsaye masu cin nama suka sauksu a kan gawawwakin, amma Abram ya kore su. **12** Yayinda rana tana fāduwa, sai Abram ya yi barci mai zurfi, sai wani duhu mai kauri mai kuma bantsoro ya rufe shi. **13** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Abram, "Ka sani tabbatacce cewa shekaru dari hudū, zuriyarka za tā zama baki a kasar da ba tasu ba, za a mai da su bayi, a kuma wulañanta su. **14** Amma zan hukunta al'ummar da suka yi bauta kamar bayi, daga bayu kuma za su fita da mallaka mai yawa. **15** Amma kai za ka koma wurin kakanninka cikin salama a kuma binne ka da kyakkyawan tsufa. **16** A tsara ta hudū zuriyarka za tā komo nan, saboda zunubin Amoriyawa bai riga ya cika ba." **17** Sa'ad da rana ta fādi, aka kuwa yi duhu, sai wata tukunya mai hayaki, mai harshen wuta mai ci, ta bayyana, ta kuma wuce tsakanin abubuwan nan da aka tsaga. **18** A wannan rana, Ubangiji ya yi alkawari da Abram ya ce, "Ga zuriyarka na ba da wannan kasa, daga kogin Masar zuwa babban kogi, Yuferites ke nan, **19** Kasar Keniyawa, Kenizziyawa, Kadmoniyawa, **20** Hittiyawa, Ferizziyawa, Refahiyawa, **21** Amoriyawa, Kan'aniyawa, Girkashiyawa da kuma Yebusiyawa."

16 To, Saira, matar Abram, ba tā haifa masa'ya'ya ba. Amma tana da wata baiwa mutuniyar Masar mai suna Hagar, **2** saboda haka sai ta ce wa Abram, "Ubangiji ya hana mini haihuwar'ya'ya. Tafi ka kwana da baiwata; watafila in sami iyali ta wurinta." Abram kuwa ya yarda da abin da Saira ta fada. **3** Saboda haka bayan Abram ya yi zama a Kan'ana shekaru goma, Saira matarsa ta dāuki Hagar baiwarta ta ba wa

mijinta tā zama matarsa. **4** Abram kuwa ya kwana da Hagar, ta kuma yi ciki. Sa'ad da Hagar ta gane tana da ciki, sai ta fara rena uwargijiyyarta. **5** Sai Saira ta ce wa Abram, “Kai ne da alhakin wahalan nan da nake sha. Na sa baiwata a hannunka, yanzu da ta sani tana da ciki, sai ta fara rena ni. Bari Ubangiji yā shari'anta tsakanina da kai.” **6** Abram ya ce, “Baiwarki tana a hannunki? Ki yi da ita yadda kika ga ya fi kyau.” Sai Saira ta wula'kanta Hagar; saboda haka ta gudu daga gare ta. **7** Mala'ikan Ubangiji ya sami Hagar kusa da mabul'bula a jeji, ita ce mabul'bular da take gefen hanya zuwa Shur. **8** Ya kuma ce mata, “Hagar, baiwar Saira, daga ina kika fito, kuma ina za ki?” Ta amsa ta ce, “Ina gudu ne daga wurin uwargijiyyata Saira.” **9** Sai mala'ikan Ubangiji ya ce mata, “Koma wurin uwargijiyyarki Saira, ki yi mata biyayya.” **10** Mala'ikan ya kara da cewa, “Zan kara zuriyarki har su yi yawan da ba wanda zai iya lasafta su.” **11** Mala'ikan Ubangiji ya kuma ce mata, “Ga shi kina da ciki za ki kuwa haifi da. Za ki ba shi suna Ishmayel, gama Ubangiji ya ga wahalarki. **12** Zai zama mutum mai halin jakin jeji. Hannunsa zai yi gāba da kowa, hannun kowa kuma zai yi gāba da shi. Zai yi zama gāba ga dukan'yan'uwanwa.” **13** Sai ta ba wa Ubangiji wanda ya yi magana da ita, wannan suna. “Kai Allah ne wanda yake ganiina,” gama ta ce, “Yanzu na ga wanda yake ganina.” **14** Shi ya sa ake kira rijiyyar Beyer-Lahai-Royi tana nan har yanzu, tsakanin Kadesh da Bered. **15** Haka fa Hagar ta haifa wa Abram da, Abram kuwa ya ba da suna Ishmayel ga dan da ta haifa. **16** Abram yana da shekaru 86 sa'ad da Hagar ta haifa masa Ishmayel.

17 Sa'ad da Abram ya yi shekaru 99, sai Ubangiji ya bayyana a gare shi ya ce, ni “Ni ne Allah Madaukaki, ka yi tafiya a gabana ka kuma zama marar abin zargi. **2** Zan tabbatar da alkawarina tsakanina da kai, zan kuma kara zuriyarka ta yi yawa.” **3** Abram ya rusuna da fuskarsa har kasa, Allah kuma ya ce masa, **4** “Gare ni kam, wannan shi ne alkawarina da kai, za ka zama mahaifin al'ummai masu yawa. **5** Ba za a kara kirranka Abram ba; sunanka zai zama Ibrahim, gama na mai da kai uban al'ummai masu yawa. **6** Zan sa ka azurta sosai, zan yi al'ummai daga cikinka, sarakuna kuma za su fito daga cikinka, **7** zan kafa alkawarina kamar madawwamin alkawari tsakanina da kai da kuma zuriyarka bayanka har tsararraki masu zuwa, in zama Allahnka da kuma Allahn zuriyarka a bayanka. **8** Dukan kasar Kan'ana inda kake ba'ko a yanzu, zan ba

da ita a matsayin madawwamiyar mallaka gare ka da kuma zuriyarka a bayanka, zan kuma zama Allahnsu.” **9** Sa'an nan Allah ya ce wa Ibrahim. “Kai fa, sai ka kiyaye alkawarina, kai da zuriyarka bayanka, har tsararraki masu zuwa. **10** Wannan shi ne alkawarina da kai da kuma zuriyarka a bayanka, alkawarin da za ka kiyaye ke nan. Kowane namiji a cikinku kuwa za a yi masa kaciya. **11** Za ku yi kaciya, za tā kuma zama alamar alkawari tsakanina da kai. **12** Daga yanzu duk namijin da aka haifa a cikinku za a yi masa kaciya a rana ta takwas har dukan zamananku, ko haiffen gida ne, ko sayayye da kudi daga kowane ba'ko wanda ba na zuriyarku ba. **13** Ko haiffaffe a gidanka ko an sayo da kudi, dole a yi musu kaciya. Alkawarina cikin jikinku zai kasance madawwamin alkawari. **14** Kowane namijin da ba a yi masa kaciya a jiki ba, za a fid da shi daga cikin mutanensa; domin ya karya alkawarina.” **15** Allah ya kuma ce wa Ibrahim, “Game da Saira matarka kuwa, ba za ka kara kiranta Saira ba, sunanta zai zama Saratu. **16** Zan sa mata albarka, ban da haka ma, zan ba ka da ta wurinta, zan sa mata albarka, za tā kuwa zama mahaifiyar al'ummai; sarakunan mutane za su fito daga gare ta.” **17** Ibrahim ya rusuna da fuskarsa har kasa, ya yi dariya, ya ce wa kansa, “Za a haifi da wa mutum mai shekaru dari? Saratu za tā haifi da tana da shekaru tasa'in?” **18** Ibrahim ya kuma ce wa Allah, “Me zai hana a dai bar Ishmayel kawai yā gāji alkawarin nan da ka yi mini.” **19** Sai Allah ya ce, “Duk da haka dai, matarka Saratu za tā haifi maka da; za ka kuma kira shi Ishaku. A kansa zan tabbatar da madawwamin alkawarina, da kuma ga zuriyarsa da za su zo bayansa. **20** Game da Ishmayel kuwa, na ji ka. Tabbatacce zan albarkace shi, zan sa yā azurta, zai kuma karu kwarai. Zai zama mahaifin masu mulki goma sha biyu, zan kuma maishe shi babban al'umma! **21** Amma dai zan kafa alkawarina da Ishaku wanda Saratu za tā haifa maka war haka shekara mai zuwa.” **22** Da ya gama magana da Ibrahim, sai Allah ya tashi daga gare shi. **23** A wannan rana, Ibrahim ya dauki dansa Ishmayel da dukan wadanda aka haifa cikin gidansa, da wadanda aka sayo da kudinsa, ya kuwa yi wa kowane namiji a cikin gidansa kaciya kamar yadda Allah ya fada masa. **24** Ibrahim yana da shekara tasa'in da tara sa'ad da aka yi masa kaciya, **25** Ishmayel dansa kuma yana da shekara goma sha uku. **26** Aka yi wa Ibrahim da dansa Ishmayel kaciya a rana daya. **27** Aka yi wa kowane namiji a gidan Ibrahim kaciya, da

wadanda aka haifa a gidansa, da wadanda aka sayo da kudi daga bako.

18 Ubangiji ya bayyana ga Ibrahim kusa da manyan itatuwan Mamre yayinda yake zaune a mashigin tentinsa da tsakar rana. **2** Da Ibrahim ya daga ido, sai ya ga mutum uku suna tsaye kusa da shi. Sa'ad da ya gan su, sai ya tashi nan da nan daga mashigin tentinsa, ya tarye su, ya rusuna har kasa. **3** Ya ce, “Ranku yă dade, in na sami tagomashi daga gare ku kada ku wuce bawanku. **4** Bari a kawo ruwa ku wanke kafafunku, ku huta a karfashin wannan itace. **5** Bari in samo muku wani abu ku ci don ku wartsake, sa'an nan ku ci gaba da tafiyarku; da yake kun biyo wurin bawanku.” Suka ce, “To, sai ka yi abin da ka ce.” **6** Saboda haka Ibrahim ya ruga zuwa wurin Saratu a cikin tenti ya ce, “Yi sauri, ki shirya mudu uku na gari mai laushi, ki cufa shi, ki yi burodi.” **7** Sa'an nan Ibrahim ya yi gudu zuwa garkensa, ya zabi dan maraki ya ba wa bawansa, bawansa kuma ya yi sauri ya gyara shi. **8** Sa'an nan Ibrahim ya dauko dambu da madara da naman dan marakin da aka gyara, ya kawo a gabansu. Yayinda suke ci, ya tsaya a gindin itace kusa da su. **9** Sai suka ce masa, “Ina Saratu matarka?” Ibrahim ya ce, “Tana can cikin tenti.” **10** Sa'an nan dayansu ya ce, “Lalle zan komo wurinka war haka shekara mai zuwa. Saratu matarka kuwa za tă haifi da.” Saratu kuwa tana a bayansu tana ji daga mashigin tenti. **11** Ibrahim da Saratu dai sun riga sun tsufa sosai. Saratu kuma ta wuce shekarun haihuwa. **12** Saboda haka Saratu ta yi dariya da ta yi tunani a zuci tana cewa, “Bayan karfina ya kare, maigidana kuma ya tsufa, yanzu zan sami wannan jin dadi?” **13** Sai Ubangiji ya ce wa Ibrahim, “Me ya ba Saratu dariya har da ta ce, ‘Har zan iya haifi da duk ta tsufata yanzu?’ **14** Akwai abin zai gagari Ubangiji? Zan komo wurinka a kawayadadden lokacin nan shekara mai zuwa kuma Saratu za tă haifi da.” **15** Saratu ta ji tsoro, don haka sai ta yi karya ta ce, “Ban yi dariya ba.” Ya ce, “A'a, kin yi dariya.” **16** Sai mutanen suka tashi suka nufi Sodom, Ibrahim kuwa ya yi musu rakiya, ya yi bankwana da su. **17** Sai Ubangiji ya ce, “Zan boye wa Ibrahim abin da nake shirin yi? **18** Lalle Ibrahim zai zama al'umma mai girma da kuma mai iko, kuma ta wurinsa dukan al'umman duniya za su sami albarka. **19** Saboda na zabe shi don yă umarci'ya'yansa da iyalinsa a bayansa su kiyaye hanyoyin Ubangiji, ta wurin yin abin da

yake daidai da kuma yin adalci, domin Ubangiji ya aikata abin da ya yi wa Ibrahim alkawari.” **20** Sa'an nan Ubangiji ya ce, “Kuka a kan Sodom da Gomorra ta yi yawa, zunubinsu kuma ya yi muni sosai, **21** zan gangara in ga ko abin da suka yi ya yi muni kamar yadda kukan ya zo gare ni, zan bincike.” **22** Sai mutanen suka juya suka nufi wajen Sodom amma Ibrahim ya ci gaba da kasance a gabon Ubangiji. **23** Sai Ibrahim ya matso wurinsa ya ce, “Za ka hallaka masu adalci tare da masu mugunta? **24** Me zai faru in akwai mutum hamshin masu adalci a cikin birnin? Ashe, za ka hallaka shi, ba za ka cece wurin saboda mutane hamsin nan masu adalcin da suke a cikinsa ba? **25** Tabbatacce ba za ka taba aikata irin wannan abu ba, ka kashe masu adalci tare da masu mugunta, ka dauka masu adalci da masu mugunta daidai? Tabbatacce ba za ka taba aikata irin wannan abu ba! Mai hukuncin dukan duniya ba zai aikata gaskiya ba?” **26** Ubangiji ce, “In na sami mutum hamshin masu adalci a cikin birnin Sodom, zan bar dukan birnin saboda su.” **27** Sai Ibrahim ya kara cewa, “Yanzu da na yi karambani har na yi magana da Ubangiji, ko da yake ni ba kome ba ne illa turbaya da toka, **28** in yawan masu adalci sun kăsa hamshin da mutum biyar fa? Za ka hallaka dukan birnin saboda rashin mutum biyar din?” Ya ce, “In na sami mutum arba'in da biyar a wurin, ba zan hallaka shi ba.” **29** Ya sâke cewa, “In mutum arba'in kadai aka samu a can fa?” Ya ce, “Saboda mutum arba'in din, ba zan aikata ba.” **30** Sai ya ce, “Kada Ubangiji ya yi fushi, amma bari in kara magana. A ce mutum talatin kadai aka samu a can fa?” Ya ce, “Ba zan aikata ba, in na sami mutum talatin a can.” **31** Ibrahim ya ce, “Yanzu fa da na yi karambani har na yi magana da Ubangiji, in ashirin kadai aka samu a can fa?” Ya ce, “Saboda ashirin din, ba zan hallaka shi ba.” **32** Sa'an nan Ibrahim ya ce, “Kada Ubangiji yă yi fushi, amma bari in kara magana sau daya tak. In aka sami mutum goma kadai a can fa?” Ubangiji ya ce, “Saboda goma nan, ba zan hallaka shi ba.” **33** Sa'ad da Ubangiji ya gama magana da Ibrahim, ya tafi, Ibrahim kuma ya koma gida.

19 Mala'ikun nan biyu suka iso Sodom da yamma. Lot kuwa yana zama a hanyar shiga birmin. Da ya gan su, sai ya tashi don yă tarye su, ya kuma rusuna da fuskarsa har kasa. **2** Ya ce, “Ranku yă dade, ina rokonku ku ratsa zuwa gidan bawanku. Ku wanke kafafunku, ku kwana, sa'an nan ku kama hanyarku

da sassafe.” Suka ce, “A'a, za mu kwana a dandali.” 3 Amma ya nace musu kwarai, sai suka tafi tare da shi, suka kuma shiga gidansa. Ya shirya musu abinci, ya gasa burodi marasa yisti, suka ci. 4 Kafin suka shiga barci, sai ga dukan mutane, kanana da manya daga kowane bangare na birnin Sodom, suka kewaye gidan. 5 Suka kira Lot, suka ce, “Ina mutanen da suka zo wurinka a daren nan? Fito mana da su waje domin mu kwana da su.” 6 Lot ya fita daga cikin gida, ya rufe kofar a bayansa. Ya je wurin mutanen 7 ya ce musu, “A'a, abokaina kada ku yi wannan mummunan abu. 8 Duba, ina da'ya'ya mata biyu wadanda ba su taba sanin namiji ba, bari in kawo muku su ku yi kome da kuke so da su. Amma kada ku taba wadannan mutane, gama su bakina ne kuma dole in tsare su.” 9 Sai mutanen birnin suka amsa, “Ba mu wuri! Wannan mutum ya zo nan kamar bakö, ga shi yanzu yana so yä zama alkali! Za mu wulakanta ka fiye da su.” Suka ci gaba da matsa wa Lot lamba, suka matsa kusa domin su fasa kofar. 10 Amma mutanen da suke ciki suka miña hannunsu, suka ja Lot zuwa cikin gida, suka rufe kofar. 11 Sai suka bugi mutanen da suke a bakin kofar gidan da makanta, kanana da manya duka, har suka gajiyar da kansu, suna lalluba inda kofar take. 12 Mutanen nan biyun suka ce wa Lot, “Kana da wani a nan, ko surukai, ko'ya'ya maza ko mata, ko kuwa wani dai a cikin birni wanda yake naka? Ka fitar da su daga nan, 13 gama za mu hallaka wannan wuri. Kukan da aka yi ga Ubangiji game da mutanen birnin nan ya yi yawa sosai, ya sa har ya aiko mu domin mu hallaka birnin.” 14 Saboda haka Lot ya tafi ya yi magana da surukansa wadanda suka yi alkawari za su aure'ya'yansa mata. Ya ce, “Ku yi sauri ku fita daga wannan wuri, gama Ubangiji yana gab da hallaka birnin.” Amma surukansa suka dauka wasa yake yi. 15 Gari na wayewa, sai mala'ikun nan suka karfafa Lot suna cewa, “Yi sauri! Ka dauki matarka da'ya'yanka biyu mata wadanda suke a nan, don kada a shafe ku sa'ad da ake hukunta birnin.” 16 Da yana jan jiki, sai mutanen suka kama hannunsa da hannuwan matarsa da na'ya'yansa biyu mata, suka kai su bayan birni, gama Ubangiji ya nuna musu jinkai. 17 Da suka fitar da su, sai daya daga cikin mala'ikun ya ce, “Ku gudu domin ranku; kada ku duba baya, kada kuma ku tsaya ko'ina cikin kwarin! Ku gudu zuwa cikin duwatsu, don kada a hallaka kul!” 18 Amma Lot ya ce musu, “A'a, ranka yä dade, ka yi hakuri! 19 Bawanku ya riga ya

sami tagomashi daga gare ku, kun kuma nuna mini alheri mai yawa. Ba zan iya in gudu zuwa duwatsu ba, wannan masifa za tă same ni, zan kuma mutu. 20 Ga dan gari can ya fi kusa inda zan gudu in fake. Bari in gudu zuwa can, in tsirar da raina.” 21 Sai ya ce masa, “Na yarda da abin da ka ce, ba zan hallakar da garin da ka ambata ba. 22 Gaggauta, ka gudu zuwa can, ba zan yi kome ba sai ka isa can.” (Domin haka ne ake kira garin Zowar.) 23 A lokacin da Lot ya isa Zowar, rana ta hau. 24 Sai Ubangiji ya yi ta zuba kibiritu a bisa Sodom da Gomorra daga sama. 25 Haka ya hallakar da wadannan birane da kuma kwarinsu gaba daya, hade da dukan wadanda suke zama a biranen, da kuma dukan shuke-shuke da suke cikin kasar. 26 Amma matar Lot ta waiwaya baya, ta kuma zama ginshikin gishiri. 27 Da sassafe kashegari, Ibrahim ya tashi ya koma wurin da dä ya tsaya a gaban Ubangiji. 28 Ya duba ta wajen Sodom da Gomorra, da wajen dukan filayen kasar, sai ya ga hayaki bašin kirin yana tashi daga kasar kamar hayaki daga matoya. 29 Saboda haka sa'ad da Allah ya hallaka wadannan biranen kwarin, ya tuna da Ibrahim, ya kuma fitar da Lot daga masifar da ta hallaka biranen da Lot ya zauna. 30 Lot da'ya'yansa biyu mata suka bar Zowar suka kuma zauna a cikin duwatsu, gama ya ji tsoro yä zauna a Zowar. Shi da'ya'yansa biyu mata suka zauna a ciki wani kogo. 31 Wata rana'yarsa babba ta ce wa kanuwarta, “Mahaifinmu ya tsufa, kuma babu wani mutum kusa a nan da zai yi mana ciki mu haifi'ya'ya; yadda al'ada take a ko'ina a duniya. 32 Bari mu sa mahaifinmu yä sha ruwan inabi, sa'an nan sai mu kwana da shi, don kada zuriyar mahaifinmu ta kare.” 33 A wannan dare, suka sa mahaifinsu ya sha ruwan inabi, 'yar farin ta shiga ta kwana da shi. Shi kuwa bai san sa'ad da ta kwanta ko sa'ad da ta tashi ba. 34 Kashegari, 'yar farin ta ce wa kanuwar, “Jiya da dare na kwana da mahaifina. Bari mu sa yä sha ruwan inabi kuma yau da dare, ke ma ki shiga ki kwana da shi, domin kada zuriyar mahaifinmu ta kare.” 35 Sai suka sa mahaifinsu ya sha ruwan inabi, a wannan dare ma, kanuwar ta shiga ta kwana da shi. Bai kuwa san sa'ad da ta kwanta ko sa'ad da ta tashi ba. 36 Ta haka'ya'yan Lot biyu mata duk suka yi ciki daga mahaifinsu. 37 'Yar farin ta haifi dä, ta kuma ba shi suna Mowab, shi ne mahaifin Mowabawa a yau. 38 'Yar karamar ma ta haifi da, ta kuwa ba shi suna Ben-Ammi, shi ne mahaifin Ammonawa a yau.

20 Daga Mamre, Ibrahim ya kama hanya ya nufi wajajen Negeb, ya zauna a tsakanin Kadesh da Shur. Ya zauna a Gerar na dan lokaci, **2** a can ne Ibrahim ya ce game da matarsa Saratu, "Ita'yar'uwaita ce." Sai Abimelek sarkin Gerar ya aiko a kawo masa Saratu. **3** Amma wata rana da dad dare Allah ya zo wa Abimelek a cikin mafarki ya ce masa, "Kai da matacce daya kuke, saboda matar da ka dauka. Ita matar aure ce." **4** Abimelek dai bai riga ya kusace ta ba tukuna, saboda haka ya ce, "Ya Ubangiji za ka hallaka al'umma marar laifi? **5** Ba shi ne ya ce mini, 'Ita'yar'uwaita ba ce,' ita ma ba tă ce, 'Shi dan'uwanne ba ne?' Na yi haka da kyakkyawan nufi da hannuwa masu tsabta." **6** Sai Allah ya ce masa a cikin mafarki "I, na san ka yi wannan da kyakkyawan nufi, saboda haka ne na kiyaye ka daga yin mini zunubi. Shi ya sa ban bar ka ka taba ta ba. **7** Yanzu ka komar da matar mutumin, gama shi annabi ne, zai kuma yi maka addu'a, za ka kuwa rayu. In ba ka komar da ita ba fa, ka sani tabbataccé kai da dukan abin da yake naka za ku mutu." **8** Kashegari da sassafe, sai Abimelek ya tara dukan fadawansa, ya fada musu duk abin da ya faru, suka ji tsoro kwarai da gaske. **9** Sa'an nan Abimelek ya kira Ibrahim ciki ya ce, "Me ke nan ka yi mana? Ta wace hanya ce na yi maka laifi har da ka kawo irin wannan babban laifi a kaina da kuma masarautata? Ka yi mini abubuwan da bai kamata a yi ba." **10** Abimelek ya kuma ce wa Ibrahim, "Me ya sa ka yi wannan?" **11** Ibrahim ya ce, "Na ce a raina, 'Tabbataccé babu tsoron Allah a wannan wuri, za su kuwa kashe ni saboda matata.' **12** Ban da haka, tabbataccé ita'yar'uwaita ce, 'yar mahaifina, ko da yake ba daga uwata ba, ta kuma zama matata. **13** Sa'ad da Allah ya sa na tashi daga gidan mahaifina na ce mata, 'Wannan shi ne yadda za ki nuna mini kaunarki. Duk inda muka tafi, ki ce game da ni, "Shi dan'uwanne."'" **14** Sai Abimelek ya kawo awaki da shanu da bayi maza da mata, ya ba wa Ibrahim, ya kuma komar da Saratu matarsa gare shi. **15** Abimelek ya kuma ce, "Kasata tana gabanka, ka zauna a duk inda kake so." **16** Ga Saratu kuwa ya ce, "Ina ba wa dan'uwanne shekel dubu na azurfa, shaida ce ta tabbatarwa a idanun dukan wadanda suke tare da ke, da kuma a gabon kowa cewa ba ki da laifi." **17** Sai Ibrahim ya yi addu'a ga Allah, Allah kuma ya warkar da Abimelek, da matarsa da bayinsa mata domin su haihu, **18** gama

Ubangiji ya rufe kowace mahaifa a gidan Abimelek saboda Saratu, matar Ibrahim.

21 Ana nan sai Ubangiji ya nuna wa Saratu alheri kamar yadda ya ce, Ubangiji kuma ya yi wa Saratu abin da ya yi alkawari. **2** Saratu ta yi ciki, ta kuma haifa wa Ibrahim da a tsufansa; a daidai lokacin da Allah ya yi masa alkawari. **3** Ibrahim ya sa wa dan da Saratu ta haifa masa suna Ishaku. **4** Sa'ad da dansa Ishaku ya kai kwana takwas da haihuwa, sai Ibrahim ya yi masa kaciya, kamar yadda Allah ya umarce shi. **5** Ibrahim yana da shekara dari, sa'ad da aka haifa masa dansa Ishaku. **6** Saratu ta ce, "Allah ya sa na yi dariya, kuma duk wanda ya ji game da wannan, zai yi dariya tare da ni." **7** Ta kuma kara da cewa, "Dā, wa zai iya ce wa Ibrahim, Saratu za tă yi renon yara? Duk da haka na haifar masa da cikin tsufansa." **8** Yaron ya yi girma, aka kuma yaye shi, a ranar da aka yaye shi kuwa, Ibrahim ya yi babban biki. **9** Amma Saratu ta ga cewa yaron da Hagar, mutuniyar Masar ta haifa wa Ibrahim yana wa danta Ishaku gori, **10** sai ta ce wa Ibrahim, "Ka kori baiwan nan tare da danta, saboda dan baiwan nan ba zai taba raba găđo da dana Ishaku ba." **11** Al'amarin ya bata wa Ibrahim rai sosai domin zancen ya shafi dansa. **12** Amma Allah ya ce wa Ibrahim, "Kada hankalinka yă tashi game da yaron nan da kuma baiwarka. Ka saurari duk abin da Saratu ta fada maka, saboda ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka. **13** Zan ba dan baiwan nan al'umma shi ma, domin shi zuriyarka ne." **14** Kashegari da sassafe sai Ibrahim ya dauki abinci da salkar ruwa, ya ba wa Hagar. Ya dora su a kafadunta, sa'an nan ya sallame ta da yaron. Ta kama hanyarta ta kuma yi ta yawo a cikin jejin Beyersheba. **15** Sa'ad da ruwan da yake cikin salkan ya kare, sai ta ajiye yaron a karkashin wani karamin itace. **16** Sai ta tafi, ta zauna dan nesa da yaron, misalin nisan harbin baka, gama ta yi tunani ta ce, "Ba zan iya kallon yaron yana mutuwa ba." Da ta zauna nesa da yaron, sai ta fara kuka. **17** Allah kuwa ya ji yaron yana kuka, sai mala'ikan Allah ya kira Hagar daga sama ya ce mata, "Mene ne damuwarki, Hagar? Kada ki ji tsoro, Allah ya ji yaron yana kuka yayinda yake kwance a can. **18** Ki daga yaron ki riķe shi a hannu, gama zan mai da shi al'umma mai girma." **19** Sa'an nan Allah ya bude idanunta ta ga wata rijiyar ruwa. Don haka sai ta tafi ta cika salkan da ruwa, ta kuma ba wa yaron ruwa ya sha. **20** Allah ya kasance da yaron, yayinda yake girma. Ya yi zama a jeji, ya

kuma zama maharbi. **21** Yayinda yake zama a Jejin Faran, sai mahaifiyarsa ta samo masa mata daga Masar. **22** A lokacin nan Abimelek da Fikol, komandan rundunoninsa suka zo suka ce wa Ibrahim, "Allah yana tare da kai a ko mene ne kake yi. **23** Yanzu ka rantse mini a nan a gaban Allah cewa, ba za ka yaudare ni ko'ya'yana ko kuma zuriyata ba. Ka nuna mini alheri, kai da kasar da kake zama bakunci kamar yadda na nuna maka." **24** Ibrahim ya ce, "Na rantse." **25** Sa'an nan Ibrahim ya kawo kuka ga Abimelek game da rijiyyar ruwan da bayin Abimelek suka kwace. **26** Sai Abimelek ya ce, "Ban san wanda ya yi wannan ba. Ba ka fada mini ba, ban kuwa taba ji ba, sai yau." **27** Sai Ibrahim ya kawo tumaki da shanu ya ba wa Abimelek, sai su biyun suka yi yarjejeniya. **28** Ibrahim ya ware'yan raguna bakwai daga cikin garke, **29** sai Abimelek ya ce wa Ibrahim, "Mene ne ma'anar'yan raguna bakwai da ka kebe?" **30** Ibrahim ya amsa ya ce, "Ka karbi wadannan'yan tumaki bakwai daga hannuna a matsayin shaida cewa ni ne na ha'ka wannan rijiya." **31** Saboda haka aka kira wurin Beyersheba, domin a nan ne su biyun suka yi rantsuwa. **32** Bayan da aka yi yarjejeniya a Beyersheba, sai Abimelek da Fikol, komandan rundunoninsa suka koma kasar Filistiyawa. **33** Sai Ibrahim ya shuka itacen tsamiya a Beyersheba, a can kuma ya kira bisa sunan Ubangiji, Allah Madawwami. **34** Ibrahim kuwa ya zauna a kasar Filistiyawa na dogon lokaci.

22 Bayan abubuwnan suka faru, sai Allah ya gwada Ibrahim. Ya ce masa, "Ibrahimi!" Ibrahim ya amsa ya ce, "Ga ni." **2** Sai Allah ya ce, "Ka dauki danka, makadaicin danka Ishaku, wanda kake kauna, ka tafi yankin Moriya, ka mi'ka shi hadaya ta konawa a can a kan daya daga cikin duwatsun da zan nuna maka." **3** Kashegari da sassafe, Ibrahim ya tashi ya daura wa jakinsa sirdi. Ya dauki bayinsa biyu, da dansa Ishaku. Bayan ya faskare isashen itace saboda hadaya ta konawa sai ya kama hanya zuwa wurin da Allah ya fada masa. **4** A rana ta uku Ibrahim ya daga ido sai ya ga wurin daga nesa. **5** Ibrahim ya ce wa bayinsa, "Ku tsaya a nan da jakin, ni da yaron kuwa mu haura can. Za mu yi sujada sa'an nan mu komo wurinku." **6** Ibrahim ya dauki itace saboda hadaya ta konawa ya dora wa dansa Ishaku, shi kuwa ya rike wufa da wutar. Yayinda su biyun suke tafiya, **7** sai Ishaku ya yi tambaya, ya ce wa mahaifinsa Ibrahim, "Baba?" Ibrahim ya ce masa, "Na'am dana!" Ishaku

ya ce, "Ga dai wuta, ga kuma itace, amma ina dan ragon hadaya ta konawa?" **8** Ibrahim ya amsa ya ce, "Dana, Allah kansa zai tanada dan ragon hadayar konawa." Sai su biyu suka ci gaba da tafiya. **9** Sa'ad da suka isa wurin da Allah ya fada masa, sai Ibrahim ya gina bagade a can, ya kuma shishshirya itacen a kai. Ya daura dansa Ishaku, ya kwantar da shi a kan itacen, a bisa bagaden. **10** Sa'an nan Ibrahim ya mi'ka hannunsa ya dauki wukar don yă yanka dansa. **11** Amma mala'ikan Ubangiji ya kira shi daga sama ya ce, "Ibrahim, Ibrahim!" Sai Ibrahim ya amsa ya ce, "Ga ni." **12** Mala'ikan ya ce, "Kada ka yi wa yaron nan rauni. Kada kuma ka ji masa ciwo. Yanzu na san cewa kana tsoron Allah, gama ba ka hana ni danka, makadaicin danka ba." **13** Ibrahim ya daga ido, ya duba, sai ya ga rago da kahoninsa a kafe a wani dan kurmi. Sai Ibrahim ya tafi ya kamo ragon ya mi'ka shi hadaya ta konawa a maimakon dansa. **14** Ibrahim kuwa ya ba wa wurin suna, Ubangiji Zai Tanada. Gama kamar yadda ake ce har yă zuwa yau, "A bisan dutsen Ubangiji, za a tanada." **15** Mala'ikan Ubangiji ya kira Ibrahim daga sama sau na biyu **16** ya ce, "Na rantse da kaina, in ji Ubangiji, domin ka yi wannan, ba ka kuwa hana ni danka, makadaicin danka ba, **17** tabbatacce zan albarkace ka, zan kuma sa zuriyarka su yi yawa kamar taurari a sararin sama, kamar kuma yashi a bakin teku. Zuriyarka za su mallaki biranen abokan gâbansu, **18** ta wurin zuriyarka kuma dukan al'umman duniya za su sami albarka, domin ka yi mini biyaya." **19** Sa'an nan Ibrahim ya koma wurin bayinsa, suka kuma kama hanya tare zuwa Beyersheba. Ibrahim kuwa ya yi zamansa a Beyersheba. **20** Bayan wani dan lokaci, sai aka fada wa Ibrahim cewa, "Ga shi, Milka ita ma ta haifa wa Nahor dan'uwan, ya'ya maza; **21** dan fari shi ne Uz, dan'uwan kuma Buz, Kemuwel (shi ne mahaifin Aram), **22** Kesed, Hazo, Fildash; Yidlaf, da kuma Betuwel." **23** Betuwel ya haifi Rebeka. Milka ta haifa wa Nahor dan'uwan Ibrahim wadannan'ya'ya maza takwas. **24** Ban da haka ma, kwarkwararsa, mai suna Reyuma, ta haifa masa'ya'ya maza, Teba, Gaham, Tahash da kuma Ma'aka.

23 Saratu ta yi shekara dari da ashirin da bakwai a duniya. **2** Ta rasu a Kiriyat Arba (wato, Hebron) a kasar Kan'ana, Ibrahim kuwa ya tafi ya yi makokin Saratu, yana kuka saboda ita. **3** Sai Ibrahim ya tashi daga gefen matarsa da ta mutu, ya yi magana da Hittiyawa. Ya ce, **4** "Ni bafo ne, kuma bafo a cikinku.

Ku sayar mini da wani wuri yă zama wurin binnewa a nan, domin in binne mataccena.” 5 Hittiyyawa suka ce wa Ibrahim, 6 “Ranka yă dade, ka saurare mu. Kai babban yerima ne a cikinmu. Ka binne mataccenka a kabari mafi kyau na kaburburanmu. Babu waninmu da zai hana ka kabarinsa don binne mataccenka.” 7 Sai Ibrahim ya tashi ya rusuna a gabon mutanen kasar, wato, Hittiyyawan. 8 Ya ce musu, “In kuna so in binne mataccena, sai ku ji ni, ku roki Efron dan Zohar a madadina 9 domin yă sayar mini da kogon Makfela, wanda yake nasa, wannan da yake a karshen filinsa. Ku ce masa yă sayar mini a cikakken farashi, yă zama mallakata domin makabarta tsakaninku.” 10 Efron mutumin Hitti yana zaune a cikin mutanensa, sai ya amsa wa Ibrahim a kunnuwan dukan Hittiyyawa wadanda suka zo kofar birni. 11 Ya ce, “A'a, ranka yă dade, ka ji ni, na ba ka filin, na kuma ba ka kogon da yake cikinsa. Na ba ka shi a gabon mutanera. Ka binne mataccenka.” 12 Ibrahim ya sâke rusuna a gabon mutanen kasar 13 ya ce wa Efron a kunnuwansu, “Ka ji, in ka yarda. Zan biya farashin filin. Ka karba daga gare ni don in iya binne mataccena a can.” 14 Efron ya ce wa Ibrahim, 15 “Ka saurare ni, ranka yă dade; darajan filin ya kai shekel dari hudu na azurfa, amma mene ne wannan a tsakanina da kai? Ka binne mataccenka.” 16 Ibrahim ya yarda da sharufan Efron, sai ya auna masa farashin da ya fada a kunnuwan Hittiyyawa, shekel dari hudu na azurfa, bisa ga ma'aunin da'yan kasuwa suke amfani da shi a lokacin. 17 Ta haka filin Efron a Makfela kusa da Mamre, wato, filin da kogon a cikinsa, da kuma dukan itatuwan da suke cikin iyakoki filin, aka 18 ba wa Ibrahim a matsayin mallakarsa a gabon dukan Hittiyyawa wadanda suka zo kofar birnin. 19 Bayan wannan Ibrahim ya binne matarsa Saratu a kogon a filin Makfela kusa da Mamre (wanda yake a Hebron) a kasar Kan'ana. 20 Da filin da kuma kogon da yake cikinsa, Hittiyyawa suka tabbatar wa Ibrahim a matsayin makabarta.

24 Yanzu fa Ibrahim ya tsufa, yana da shekaru masu yawa, Ubangiji kuma ya albarkace shi a kowace hanya. 2 Sai Ibrahim ya ce wa babban bawan gidansa, wanda yake lura da duk abin da yake da shi, “Sa hannunka a karkashin cinyata. 3 Ina so ka rantse da sunan Ubangiji Allah na sama da kasa, cewa ba za ka samo wa dana mata daga'yan matan Kan'aniyawa, wadanda nake zama cikinsu ba. 4 Amma za ka tafi kasata da kuma cikin'yan'uwan, ka samo

mata saboda dana Ishaku.” 5 Bawan ya ce masa, “Me zai faru in matar ba tă yarda tă zo tare da ni zuwa wannan kasa ba? In komar da danka a kasar da ka fito ne ke nan?” 6 Ibrahim ya ce, “Ka tabbata ba ka komar da dana can ba.” 7 Ubangiji Allah na sama, wanda ya fitar da ni daga gidan mahaifina, da kuma kasar asalina wanda kuma ya yi magana da ni, ya yi mini alkawari da rantsuwa cewa, “Ga zuriyarka zan ba da wannan kasa, zai aika mala'ikansa yă sha gabanka domin ka samo wa dana mata daga can. 8 In matar ba tă yarda tă zo tare da kai ba, za a kubutar da kai daga wannan rantsuwa. Sai dai kada ka kai dana a can.” 9 Saboda haka bawan ya sa hannunsa a karkashin cinyar maigidansa Ibrahim, ya kuma rantse masa game da wannan al'amari. 10 Sai bawan ya dibi rakuma goma na maigidansa ya tafi, dauke da kowane irin abubuwa masu kyau daga wurin maigidansa. Ya fita don yă tafi Aram-Naharayim, ya kama hanyarsa zuwa garin Nahor. 11 Ya sa rakuman suka durkusa kusa da rijiya a bayan gari; wajen yamma ne, lokacin da mata sukan fita diban ruwa. 12 Sai ya yi addu'a ya ce, “Ya Ubangiji Allah na maigidana Ibrahim, ka ba ni nasara yau, ka kuma nuna alheri ga maigidana Ibrahim. 13 Duba, ina tsaye a bakin rijiyyar ruwa, 'ya'ya matan mutanen gari kuma suna fitowa domin diban ruwa. 14 Bari yă zama sa'ad da na ce wa wata yarinya, ‘Ina rokonki ki saukar da tulunki domin in sha,’ in ta ce, ‘Ka sha, zan kuma ba wa rakumanka ma’; bari tă zama ita ce ka zaba wa bawanka Ishaku. Ta haka zan san cewa ka nuna wa maigidana alheri.” 15 Kafin ya gama addu'a, sai Rebeka ta fito da tulu a kafadarta. Ita'yar Betuwel dan Milka, matar Nahor, dan'uwan Ibrahim. 16 Yarinyar kuwa kyakkyawa ce, budurwa, ba namijin da ya taba kwana da ita. Ta gangara zuwa rijiyyar, ta cika tulunta ta kuma hauro. 17 Bawan ya yi sauri ya same ta ya ce, “Ina rokonki ki ba ni dan ruwa daga tulunki.” 18 Ta ce, “Ka sha, ranka yă dade,” ta yi sauri ta saukar da tulun a hannuwanta, ta kuma ba shi, ya sha. 19 Bayan ta ba shi ya sha, sai ta ce, “Zan debo wa rakumanka ruwa su ma, har sai sun gama sha.” 20 Sai ta yi sauri ta juye ruwan da yake tulunta cikin kwami, ta koma zuwa rijiyyar da gudu don ta kara debo ruwa, ta kuma debo isashe saboda dukan rakumansa. 21 Mutumin bai ce uffam ba, ya dai kalle ta sosai don yă san ko Ubangiji ya ba shi nasara a tafiyarsa ko babu. 22 Sa'ad da rakuman suka gama shan ruwa, mutumin ya fitar da zoben hanci na

zinariya mai nauyin giram biyar da woroworo biyu na zinariya masu nauyin shekel goma, ya ba ta. **23** Sa'an nan ya tambaye ta ya ce, "Ke'yar wace ce? Ina rokonki ki fada mini, akwai wuri a gidan mahaifinki da za mu kwana?" **24** Sai ta ce masa, "Ni'yar Betuwel ce dan da Milka ta haifa wa Nahor." **25** Ta kara da cewa, "Muna da isashen ciyawa da abincin dabbobi, da kuma wuri domin ku kwana." **26** Sa'an nan mutumin ya rusuna ya yi wa Ubangiji sujada, **27** yana cewa, "Yabo ya tabbata ga Ubangiji Allah na maigidana Ibrahim, wanda bai daina nuna alheri da amincinsa ga maigidana ba. Ni kam, Ubangiji ya bishe ni a tafiyata zuwa gidan'yan'uwan maigidana." **28** Yariyan ta gudu ta fada wa mutanen gidan mahaifiyarta game da abubuwan nan. **29** Rebeka fa tana da wani dan'uwa mai suna Laban, sai ya yi hanzari ya fita zuwa wurin mutumin a rijiyyar. **30** Nan da nan da ya ga zoken hancin da woroworo a hannuwan'yar'uwansa, ya kuma ji Rebeka ta fada abin da mutumin ya ce mata, sai ya fita zuwa wurin mutumin, ya same shi yana tsaye wajen rakuma kusa da rijiyyar. **31** Sai ya ce, "Zo, ya kai mai albarka na Ubangiji, don me kake tsaye a waje? Gama na shirya gida da wuri domin rakuma." **32** Don haka mutumin ya tafi gidan, aka kuma saukar da kaya kan rakuman. Aka kawo wa rakuman ciyawa da abincin dabbobi, aka kuma kawo ruwa dominisa da mutanensa su wanke kafafunsu. **33** Sa'an nan aka ajiye abinci a gabansa, amma ya ce, "Ba zan ci ba, sai na fadi abin da yake tafe da ni." Sai Laban ya ce, "Fada mana." **34** Saboda haka ya ce, "Ni bawan Ibrahim ne. **35** Ubangiji ya albarkaci maigidana sosai, ya kuma zama mai arziki. Ya ba shi tumaki, shanu, azurfa, zinariya, bayi maza da mata, rakuma, da kuma jakuna. **36** Saratu matar maigidana ta haifa masa da a tsufanta, ya kuma ba shi duk mallakarsa. **37** Maigidana ya sa na yi rantsuwa, ya kuma ce, 'Kada ka dauko wa dana mata daga'ya'ya matan Kan'aniyawa, wadanda nake zama a kasarsu, **38** amma ka tafi wajen gidan mahaifina da kuma dangina, ka dauko wa dana mata.' **39** "Sai na ce wa maigidana, 'A ce matar ba tā yarda tā zo tare da ni ba fa?' **40** "Maigidana ya ce, 'Ubangiji wanda yake tare da ni zai aiki mala'ikansa tare da kai, yā kuma sa tafiyarka tā yi nasara, don ka samo wa dana mata daga dangina, daga kuma gidan mahaifina. **41** Ta haka za ka kubuta daga rantsuwata sa'ad da ka tafi wurin dangina, ko ma sun fi su ba ka ita, za ka kubuta daga rantsuwata.' **42** "Sa'ad da na zo rijiya a

yau, na ce, 'Ya Ubangiji Allah na maigidana Ibrahim, ina rokonka ka ba ni nasara a tafiyar da na yi. **43** Duba, ina tsaye kusa da wannan rijiya; in wata yarinya ta fito domin tā diba ruwa, wadda in na ce mata, "Ina rokonki bari in dan sha ruwa daga tulunki," **44** in ta ce, "Ka sha, zan kuma ba wa rakumanka ma," bari tā zama wadda Ubangiji ya zabar wa dan maigidana.' **45** "Kafin in gama addu'ar, a zuciyata, sai ga Rebeka ta fito da tulunta a kafadarta. Ta gangara zuwa rijiyyar ta debo ruwa, na kuma ce mata, 'Ina rokonki ki ba ni dan ruwa daga tulunki.' **46** "Ta yi sauri ta saukar da tulun daga kafadarta ta ce, 'Sha, zan kuma ba wa rakumanka su ma.' Sai na sha, ta kuma shayar da rakumana su ma. **47** "Na tambaye ta, 'Ke'yar wane ne?' "Ta ce, "Yar Betuwel dan Nahor, wanda Milka ta haifa masa." "Sai na sa mata zobe a hancinta, woroworo kuma a hannuwata, **48** na kuma sunkuya na yi wa Ubangiji sujada. Na yabi Ubangiji Allah na maigidana Ibrahim wanda ya bi da ni a hanyar da take daidai, don in samo wa dan maigidana jikanyar dan'uwan. **49** Yanzu fa in za ku nuna wa maigidana alheri da aminci, ku fada mini, in kuma ba haka ba, ku fada mini, don in san hanyar da zan juya." **50** Laban da Betuwel suka ce, "Wannan daga wurin Ubangiji ne, ba abin da za mu ce I, ko a'a ba. **51** Ga Rebeka, dauke ta ku tafi, bari tā zama matar dan maigidanka, yadda Ubangiji ya umarta." **52** Sa'ad da bawan Ibrahim ya ji abin da suka ce, sai ya rusuna har kasa a gabon Ubangiji. **53** Sa'an nan bawan ya fito da kayan ado na zinariya da azurfa da kayayyaki na tufafi ya ba wa Rebeka; ya kuma ba wa dan'uwantu da mahaifiyarta kyautai masu tsada. **54** Sa'an nan shi da mutanen da suke tare da shi suka ci, suka sha, suka kuma kwana a can. Kashegari da safe da suka tashi sai ya ce, "A sallame ni in koma wurin maigidana." **55** Amma dan'uwantu da mahaifiyarta suka ce, "Bari yarinyar ta dan zauna tare da mu kwana goma ko fiye, sa'an nan ka ta fi." **56** Amma ya ce musu, "Kada ku tsai da ni, tun da Ubangiji ya ba ni nasara a tafiyata. Ku sallame ni domin in tafi wurin maigidana." **57** Sa'an nan suka ce, "Bari mu kira yarinyar mu tambaye ta game da zancen." **58** Saboda haka suka kira Rebeka suka ce mata, "Za ki tafi tare da mutumin nan?" Sai ta ce, "Zan tafi." **59** Saboda haka suka sallame Rebeka, 'yar'uwarsu, duk da uwar goyonta da bawan Ibrahim da mutanensa. **60** Suka kuma albarkaci Rebeka suka ce mata, "Yar'uwarmu, bari ki zama mahaifiyar dubu dubbai, bari zuriyarki su

mallaki kofofin abokan gābansu.” **61** Sa'an nan Rebeka da bayinta mata suka shirya suka hau rakumansu suka koma tare da mutumin. Da haka bawan ya dauki Rebeka ya tafi. **62** Ishaku kuwa ya zo daga Beyer-Lahai-Royi, gama yana zama a Negeb. **63** Wata rana da yamma ya fita zuwa fili domin yā yi tunani, sa'ad da ya daga ido, sai ya ga rakuma suna zuwa. **64** Rebeka ma ta daga ido sai ta ga Ishaku. Ta sauwa daga rakuminta da sauri, **65** ta ce wa bawan, “Wane ne mutumin can a fili, da yake zuwa yā tarye mu?” Bawan ya ce, “Maigidana ne.” Saboda haka ta dauki mayafinta to rufe kanta. **66** Sai bawan ya fada wa Ishaku duk abin da ya yi. **67** Ishaku ya kawo ta cikin tentin mahaifyarsa Saratu, ya kuma auri Rebeka. Ta haka ta zama matarsa, ya kuwa kaunace ta; Ishaku kuma ya ta'azantu bayan rasuwar mahaifyarsa.

25 Ibrahim ya auro wata mace, mai suna Ketura. **2**

Ta haifa masa Zimran, Yokshan, Medan, Midiyān, Ishbak da Shuwa. **3** Yokshan shi ne mahaifin Sheba da Dedan. Zuriyar Dedan su ne mutanen Ashur, da mutanen Letush, da kuma mutanen Lewummin. **4** 'Ya'yan Midiyān maza su ne, Efa, Efer, Hanok, Abida, da kuma Elda'a. Dukan wadannan zuriyar Ketura ce. **5** Ibrahim ya bar wa Ishaku kome da ya mallaka. **6** Amma yayinda Ibrahim yake da rai, ya ba wa'ya'yan kwarkwarsa maza kyautai, ya kuma sallame su daga dansa Ishaku zuwa kasashen gabas. **7** Dukaduka, Ibrahim ya yi shekara dari da saba'in da biyar. **8** Sa'an nan Ibrahim ya ja numfashinsa na karshe, ya kuma mutu da kyakkyawar tsufa, tsoho da kuma shekaru masu yawa; aka kuma tara shi ga mutanensa. **9** 'Ya'yansa maza kuwa Ishaku da Ishmayel suka binne shi cikin kogon Makfela, kusa da Mamre, a cikin filin Efron dan Zohar mutumin Hitti, **10** filin da Ibrahim ya saya daga Hittiyawa. A nan aka binne Ibrahim tare da matarsa Saratu. **11** Bayan rasuwar Ibrahim, Allah ya albarkaci dansa Ishaku wanda a lokacin yana zama kusa da Beyer-Lahai-Royi. **12** Wadannan su ne zuriyar Ishmayel dan Ibrahim, wanda Hagar mutuniyar Masar, baranyar Saratu, ta haifa wa Ibrahim. **13** Ga jerin sunayen'ya'yan Ishmayel maza bisa ga haihuwarsu, Nebayiwot dan farin Ishmayel, Kedar, Adbeyel, Mibsam, **14** Mishma, Duma, Massa, **15** Hadad, Tema, Yetur, Nafish da Kedema. **16** Wadannan su ne'ya'yan Ishmayel maza, wadanda kuma suke sunayen kabilu goma sha biyu masu mulki bisa ga wuraren zamansu da sansaninsu. **17** Duka-duka

Ishmayel ya yi shekara dari da talatin da bakwai; sai ya ja numfashinsa na karshe, ya kuma mutu, aka kuma tara shi ga mutanensa. **18** Zuriyarsa sun zauna tsakanin Hawila ne da Shur, wanda yake kusa da gabashin iyakar Masar wajen Asshur. Sun yi zaman rikici da dukan sauran'yan'uwansu. **19** Wadannan su ne zuriyar Ishaku dan Ibrahim. Ibrahim ya haifi Ishaku, **20** Ishaku yana da shekara arba'in sa'ad da ya auri Rebeka'yar Betuvel, mutumin Aram, daga Faddan Aram,'yar'uwar Laban mutumin Aram. **21** Ishaku ya yi addu'a ga Ubangiji a madadin matarsa, saboda ba ta haihuwa. Ubangiji ya amsa addu'arsa, matarsa Rebeka kuwa ta yi ciki. **22** Jariran suka kama kokawa da juna a cikinta, sai ta ce, “Me ya sa wannan yake faruwa da ni?” Saboda haka ta tafi don ta nemi nufin Ubangiji. **23** Ubangiji ya ce mata, “Al'ummai biyu suna a cikin mahaifarki mutum biyu da za ki haifa, za su rabu da juna, dayan zai fi dayan karfi, babban kuma zai bauta wa karamin.” **24** Da lokaci ya yi da za tā haihu, sai ga'yan biyu maza a mahaifarta. **25** Wanda ya fara fita ja ne, dukan jikinsa kuwa kamar riga mai gashi. Don haka aka sa masa suna Isuwa. **26** Bayan wannan, dan'uwansa ya fito, da hannunsa yana rike da diffsigen Isuwa; don haka aka sa masa suna Ya'kub. Ishaku yana da shekara sittin, lokacin da Rebeka ta haife su. **27** Yaran suka yi girma, Isuwa kuwa ya zama ri'kakken maharbi, mutumin jeji, yayinda Ya'kub, shiru-shiru ne mai son zama a tentuna. **28** Ishaku, mai son ci naman jeji, ya kaunaci Isuwa, amma Rebeka ta kaunaci Ya'kub. **29** Wata rana sa'ad da Ya'kub yana dafa fate. Isuwa ya shigo daga jeji, da yunwa sosai. **30** Ya ce wa Ya'kub, “Ina rokonka, ka dan diba mini faten nan! Ina fama da yunwa!” (Shi ya sa aka kira shi Edom.) **31** Ya'kub ya amsa ya ce, “Ka fara sayar mini da matsayinka na dan fari tukuna.” **32** Isuwa ya ce, “Duba, ina gab da mutuwa, me matsayina na dan fari zai yi mini?” **33** Amma Ya'kub ya ce, “Ka rantse mini tukuna.” Don haka ya rantse masa, ya sayar da matsayinsa na dan fari ga Ya'kub. **34** Sa'an nan Ya'kub ya ba wa Isuwa burodi da dan miyan lansir. Ya ci, ya sha, sa'an nan ya tashi ya tafi. Ta haka Isuwa ya yi banza da matsayinsa na dan fari.

26 Aka yi yunwa a kasar; ban da yunwar da aka yi da fari a zamanin Ibrahim, sai Ishaku ya tafi wurin Abimelek sarkin Filistiyawa a Gerar. **2** Ubangiji kuwa ya bayyana ga Ishaku ya ce, “Kada ka gangara zuwa Masar; ka yi zauna a kasar da zan fada maka. **3** Ka

zauna a wannan kasa na dan lokaci, zan kuwa kasance tare da kai, zan kuma albarkace ka. Gama zan ba da wadannan kasashe gare ka da kuma zuriyarka. Zan kuma cika rantsuwar da na yi wa mahaifinka Ibrahim. **4** Zan sa zuriyarka ta yi yawa kamar taurari a sararin sama zan kuwa ba su dukan wadannan kasashe, ta wurin'ya'yanka kuma za a albarkaci dukan al'umman duniya, **5** domin Ibrahim ya yi mini biyayya ya kuma kiyaye umarnaina, ka'idodina da kuma dokokina." **6** Sai Ishaku ya zauna a Gerar. **7** Sa'ad da mutanen wurin suka tambaye shi game da matarsa, sai ya ce, "Yar'uwata ce," gama yana tsoro yă ce, "Ita matata ce." Ya yi tunani, "Mutane wannan wuri za su kashe ni ta dalili Rebeka, domin kyakkyawa ce." **8** Sa'ad da Ishaku ya dade a can, sai Abimelek sarkin Filistiyawa ya duba daga taga ya ga Ishaku yana rungumar matarsa Rebeka. **9** Saboda haka Abimelek ya aika Ishaku yă je, sa'an nan ya ce, "Tabbatacce ita matarka ce! Me ya sa ka ce, 'Ita'yar'uwata ce?'" Ishaku ya amsa masa ya ce, "Don na yi tsammani zan rasa raina saboda ita." **10** Sa'an nan Abimelek ya ce, "Me ke nan ka yi mana? Da a ce wani daga mazanmu ya kwana da matarka, ai, da ka jowo laifi a kanmu." **11** Saboda haka Abimelek ya yi umarni ga dukan mutane. "Duk wanda ya fitine wannan mutum ko matarsa, tabbatacce za a kashe shi." **12** Ishaku ya shuka hatsi a wannan kasa, a shekaran nan ya yi girbi ninki dari, domin Ubangiji ya albarkace shi. **13** Mutumin ya arzuta, arzikinsa ya yi ta habaka har ya zama attajiri. **14** Ya kasance da garkunan tumaki da na shanu da bayi masu yawa, har Filistiyawa suka yi kyashinsa. **15** Saboda haka dukan riiyoyin da bayin mahaifinsa suka haka a kwanakin da mahaifinsa Ibrahim yake da rai, Filistiyawa sun tosue su, suka kuma ciccike su da kasa. **16** Sai Abimelek ya ce wa Ishaku, "Fita daga cikinmu; ka fi karfinmu." **17** Saboda haka Ishaku ya fita daga can, ya yi sansani a Kwarin Gerar, ya kuma zauna a can. **18** Ishaku ya sāke tona rijiyoyi wadanda dā aka haka a zamamin Ibrahim mahaifinsa, gama Filistiyawa suka tattoshe bayan mutuwar Ibrahim, ya kuma sa musu sunayen da mahaifinsa ya ba su. **19** Barorin Ishaku suka haka cikin kwarin suka kuwa sami rijiya mai ruwa mai kyau a can. **20** Amma makiyayan Gerar suka yi fada da na Ishaku suka ce, "Ruwan namu ne!" Saboda haka Ishaku ya ba wa riiyiar suna Esek, domin sun yi fada da shi. **21** Sai suka haka wata riiyia, amma suka yi fada a kanta ita ma, saboda haka ya ce da ita Sitna.

22 Sai Ishaku ya matsa daga can ya sāke haka wata riiyiar, babu wani kuma da yi fada a kanta. Sai ya ba ta suna Rehobot, yana cewa, "Yanzu Ubangiji ya ba mu wuri, za mu kuwa yi ta haihuwa a kasar." **23** Daga can ya haura zuwa Beyersheba. **24** A wannan dare Ubangiji ya bayyana gare shi ya ce, "Ni ne Allah na mahaifinka Ibrahim. Kada ka ji tsoro, gama ina tare da kai, zan albarkace ka, zan kuma kara yawan zuriyarka saboda bawana Ibrahim." **25** Sai Ishaku ya gina bagade a can, ya kuma kira bisa sunan Ubangiji. A can ya kafa tentinsa, a can kuma bayinsa suka haka wata riiyia. **26** Ana cikin haka, sai Abimelek ya zo wurinsa daga Gerar, tare da Ahuzzat mai ba shi shawara da Fikol shugaban mayakansa. **27** Ishaku ya tambaye su, "Me ya kawo ku gare ni, da yake kun yi gāba da ni, kuka kuma kore ni?" **28** Suka amsa, "Mun ga a zahiri cewa Ubangiji yana tare da kai; saboda haka muka ce, 'Dole rantsuwa ta kasance tsakaninmu da kai.' Bari mu yi yarjejeniya da kai **29** cewa ba za ka cuce mu ba, kamar yadda ba mu fitine ka ba, amma muka yi maka kirki, muka kuma sallame ka cikin salama. Yanzu kuwa kai albarkataccce ne na Ubangiji." **30** Sai Ishaku ya shirya musu liyafa, suka ci suka kuma sha. **31** Kashegari da sassafe sai mutanen suka yi wa junarantsuwa. Sa'an nan Ishaku ya sallame su, suka kuwa tafi cikin salama. **32** A wannan rana bayin Ishaku suka zo suka fada masa game da riiyiar da suka haka. Suka ce, "Mun sami ruwa!" **33** Sai ya kira ta Shiba, don haka har wa yau ana kira garin Beyersheba. **34** Sa'ad da Ya'kub ya kai shekaru arba'in da haihuwa, sai ya auri Yudit'yar Beyeri mutumin Hitti, da kuma Basemat'yar Elon mutumin Hitti. **35** Su ne suka zama sanadin bakin ciki ga Ishaku da Rebeka.

27 Sa'ad da Ishaku ya tsufa idanunsa suka raunana har ba ya iya gani, sai ya kira Isuwa babban dansa ya ce masa, "Dana." Isuwa kuwa ya amsa, ya ce "Ga ni." **2** Ishaku ya ce, "Yanzu na tsufa kuma ban san ranar mutuwata ba. **3** Saboda haka yanzu, ka dafuki makamanka, kwari da bakanka, ka tafi jeji ka farauto mini nama. **4** Ka shirya mini irin abinci mai dadin da nake so, ka kawo mini in ci, domin in sa maka albarka kafin in mutu." **5** Ashe, Rebeka tana ji sa'ad da Ishaku ya yi wa dansa Isuwa magana. Da Isuwa ya tafi jeji don yă farauto nama yă kawo, **6** sai Rebeka ta ce wa danta Yakub, "Ka ji nan, na ji mahaifinka ya ce wa dan'uwanka Isuwa, **7** 'Kawo mini nama ka shirya mini abinci mai dadin don in ci, in sa maka albarka a

gaban Ubangiji kafin in mutu.’ 8 Saboda haka dana, ka saurara da kyau ka kuma yi abin da na fada maka. 9 Je garke ka kawo mini awaki biyu kyawawa, domin in shirya abinci mai dadf wa mahaifinka, kamar yadda dai yake so. 10 Sa'an nan ka kai wa mahaifinka yā ci, domin yā sa maka albarka kafin yā mutu.” 11 Yakub ya ce wa mahaifyarsa Rebeka, “Amma dan’uwana Isuwa mutum ne mai gashi a jiki, ni kuma jikina sumul yake. 12 A ce baba ya tattaba ni fa? Zai zama kamar ina rufunsa ne, wannan fa zai jawo mini la’ana a maimakon albarka.” 13 Mahaifyarsa ta ce masa, “Dana, bari la’anar tā fādo a kaina. Kai dai yi abin da na fada, jeka ka kawo mini su.” 14 Sai ya tafi ya kamo su, ya kawo wa mahaifyarsa, ta kuwa shirya abinci mai dadf, yadda mahaifinsa yake so. 15 Sa'an nan Rebeka ta dauki riguna mafi kyau na Isuwa babban danta, wadanda take da su a gida ta sa wa karamin danta Yakub. 16 Sai ta mamarne gashin awakin nan biyu a hannuwansa da bayan wuyarsa wanda ba gashi. 17 Sa'an nan ta ba wa danta Yakub abinci mai dadf da kuma burodin da ta yi. 18 Shi kuwa ya tafi wurin mahaifinsa ya ce, “Babana.” Shi kuma ya amsa “I, dana, wane ne?” 19 Yakub ya ce wa mahaifinsa, “Ni ne Isuwa dan farinka. Na yi yadda ka fada mini. Ina rokonka tashi ka zauna ka ci naman, domin ka sa mini albarkarka.” 20 Ishaku ya tambayi dansa, “Yaya aka yi ka samo shi da sauri haka, dana?” Yakub ya amsa ya ce, “Ubangiji Allahnka ne ya ba ni nasara.” 21 Sai Ishaku ya ce wa Yakub, “Zo kusa don in taba ka, dana, domin in sani ko tabbatacce kai ne dana Isuwa ko babu.” 22 Yakub kuwa ya matsa kusa da mahaifinsa Ishaku, wanda ya tattaba shi, sa'an nan ya ce, “Muryan nan dai, muryar Yakub ce, amma hannuwan, hannuwan Isuwa ne.” 23 Bai gane shi ba, gama hannuwansa suna da gashi kamar na dan’uwana Isuwa, saboda haka ya albarkace shi. 24 Ya tambaya, “Tabbatacce kai ne dana Isuwa?” Ya amsa ya ce “Ni ne.” 25 Sa'an nan ya ce, “Dana, kawo mini naman da ka farauto in ci, domin in sa maka albarka.” Yakub ya kawo masa ya kuwa ci; ya kuma kawo masa ruwan inabi ya kuma sha. 26 Sa'an nan mahaifinsa Ishaku ya ce masa, “Zo nan, dana ka sumbace ni.” 27 Saboda haka ya je gunsa ya sumbace shi. Sa'ad da Ishaku ya ji kanshin rigunansa, sai ya sa masa albarka ya ce, “Aha, kanshin dana yana kama da kanshin jejin da Ubangiji ya sa wa albarka ne. 28 Allah yā ba ka daga rabar sama da kuma yalwar fasa, yalwar hatsi da sabon ruwan inabi. 29 Bari al’ummai

su bauta maka mutane kuma su rusuna maka. Ka zama shugaba a kan’yan’uwanka bari kuma’ya yan mahaifiyarka su rusuna maka. Bari wadanda suka la’anta ka, su la’antu; wadanda kuma suka sa maka albarka, su sami albarka.” 30 Bayan Ishaku ya gama sa masa albarka, Yakub yana fita daga mahaifinsa ke nan, sai ga dan’uwansa Isuwa ya dawo daga farauta. 31 Shi ma ya shirya abinci mai dadf ya kawo wa mahaifinsa. Sa'an nan ya ce masa, “Babana, tashi ka zauna ka ci daga abin da na farauto, domin ka sa mini albarka.” 32 Mahaifinsa Ishaku ya tambaye shi, “Wane ne kai?” Ya amsa, “Ni ne danka, dan farinka, Isuwa.” 33 Ishaku ya yi makyarkyata kwariya ya ce, “To, wane ne wannan da ya farauto nama ya kawo mini kafin ka zo, har na ci na kuma sa masa albarka? Tabbatacce zai zama mai albarkal!” 34 Sa'ad da Isuwa ya ji kalmomin mahaifinsa, sai ya fashe da kuka mai zafi kuma da karfi, ya ce wa mahaifinsa, “Ka albarkace ni, ni ma, baba!” 35 Amma ya ce, “Dan’uwanka ya zo da makirci ya karbi albarkarka.” 36 Isuwa ya ce, “Ba saboda haka ne aka rada masa suna Yakub ba? Ya yi mini kwace sau biyu ke nan; ya kwace mini matsayina na dan fari, ga shi yanzu kuma ya karbi albarkata.” Sa'an nan ya yi tambaya, “Ba sauran albarkar da ka rage mini?” 37 Ishaku ya amsa wa Isuwa, “Na mai da shi shugaba a kanka, na sa dukan dangoginsa su zama bayinsa, na kuma ba shi hatsi da sabon ruwan inabi. Saboda haka me kuma zan yi maka dana?” 38 Isuwa ya ce wa mahaifinsa, “Iyakar albarkar da kake da ita ke nan, baba? Ka albarkace ni ni ma, baba!” Sai Isuwa ya daga murya ya yi kuka. 39 Mahaifinsa Ishaku ya amsa masa ya ce, “Ga shi, ni’imar kasar za tā nisanci mazauninka. Rabar samaniya can kwankoli za tā nisance ka. 40 Za ka rayu ta wurin takobi za ka kuwa bauta wa dan’uwanka. Amma sa'ad da ka 6alle, za ka kakkarye karkiyarsa daga wuyanka.” 41 Isuwa ya rike Yakub a zuciya saboda albarkar da mahaifinsa ya sa masa. Ya ce wa kansa, “Kwanakin mutuwarr mahaifina sun yi kusa; sa'an nan zan kashe dan’uwana Yakub.” 42 Sa'ad da aka fada wa Rebeka abin da babban danta Isuwa ya fada, sai ta kira danta Yakub ta ce masa, “Dan’uwanka Isuwa yana ta’azantar da kansa da tunanin kashe ka. 43 To, fa, dana, yi abin da na ce; gudu nan take zuwa wurin dan’uwana Laban a Haran. 44 Zauna tare da shi na dan lokaci sai dan’uwanka ya huice. 45 Sa'ad da dan’uwanka ya daina fushi da kai, ya kuma manta da abin da ka yi masa, zan aika don ka dawo daga

can. Don me zan rasa ku biyu a rana guda?" **46** Sa'an nan Rebeka ta ce wa Ishaku, "Ni fa na gaji da matan Hittiwayan nan. In Yakub ya auri mata daga cikin matan kasan nan, wato, daga matan Hittiwaya irin wadannan, rayuwata ba za ta dada mini kome ba."

28 Saboda haka Ishaku ya kira Yakub, ya kuma albarkace shi, sa'an nan ya umarce shi ya ce, "Kada ka auri mace daga Kan'ana. **2** Tashi nan da nan ka tafi Faddan Aram, zuwa gidan mahaifin mahaifiyarka Betuwel. Ka dauko wa kanka mata a can daga cikin'ya'ya matan Laban dan'uwan mahaifiyarka. **3** Bari Allah Madaukaki ya albarkace ka, ya kuma sa ka yi ta haihuwa ka riba'banya har ka zama fungiyar jama'o'i. **4** Bari Allah ya ba ka da kuma zuriyarka albarkar da ya ba wa Ibrahim, don ka amshi kasar da kake bakunci, kasar da Allah ya ba wa Ibrahim." **5** Sa'an nan Ishaku ya sallami Yakub, ya kuwa tafi Faddan Aram, zuwa wurin Laban dan Betuwel mutumin Aram. Laban ne dan'uwan Rebeka, wadda take mahaifiyar Yakub da Isuwa. **6** Yanzu Isuwa ya san cewa Ishaku ya albarkaci Yakub ya kuma aike shi zuwa Faddan Aram don ya auri mata daga can, ya kuma san cewa sa'ad da ya albarkace shi, ya umarce shi cewa, "Kada ka auro wata mace daga cikin Kan'aniyawa," **7** ya kuma san cewa Yakub ya yi biyayya da mahaifinsa da kuma mahaifiyarsa, ya kuwa tafi Faddan Aram. **8** Sai Isuwa ya gane cewa matan Kan'aniyawa ba su gamshi mahaifinsa Ishaku ba; **9** saboda haka sai ya tafi wurin Ishmayel ya auri Mahalat, 'yar'uwar Nebayiwot da kuma 'yar Ishmayel dan Ibrahim, ban da matan da yake da su. **10** Yakub ya bar Beyersheba ya kama hanyar Haran. **11** Sa'ad da ya kai wani wuri, sai ya dakata domin ya kwana, gama rana ta riga ta faci. Ya dauki dutse daga cikin duwatsun wurin, ya sa shi ya zama matashin kansa, sa'an nan ya kwanta don ya yi barci. **12** Ya yi mafarki inda ya ga wata matakalar hawa, tsaye a kasa, kanta ta kai sama, mala'ikun Allah kuwa suna hawa, suna sauva a kanta. **13** A can bisanta Ubangiji ya tsaya, ya kuma ce, "Ni ne Ubangiji Allah na mahaifinka Ibrahim da kuma Allah na Ishaku. Zan ba ka, kai da kuma zuriyarka, kasar da kake kwance a kai. **14** Zuriyarka za ta zama kamar kurar kasa, za ka kuma bazu zuwa yamma da kuma gabas, zuwa arewa da kuma kudu. Dukan mutanen duniya za su sami albarka ta wurinka da kuma ta wurin'ya'yanka. **15** Ina tare da kai, zan lura da kai duk inda ka tafi, zan kuma dawo da kai

zuwa wannan kasa. Ba zan rabu da kai ba sai na cika abin da na yi maka alkawari." **16** Sa'ad da Yakub ya farka daga barci, sai ya yi tunani ya ce, "Tabbatacce Ubangiji yana a wannan wuri, ban kuwa sani ba." **17** Ya ji tsoro, ya kuma ce, "Wane irin wuri ne mai banrazana haka! Lalle wannan gidan Allah ne, kuma nan ne kofar sama." **18** Kashegari da sassafe, sai Yakub ya dauki dutsen da ya yi matashin kai da shi, ya kafa shi al'amudi, ya kuma zuba mai a kansa. **19** Ya kira wannan wuri Betel ko da yake da ana kiran birnin Luz ne. **20** Sa'an nan Yakub ya yi alkawari cewa, "In Allah zai kasance tare da ni ya kuma lura da ni a wannan tafiya, ya kuma ba ni abinci in ci da tufafi in sa, **21** har in dawo lafiya zuwa gidan mahaifina, to, Ubangiji zai zama Allahna **22** kuma wannan dutsen da na kafa al'amudi, zai zama gidan Allah, kuma dukan abin da ka ba ni zan ba ka kashi daya bisa goma."

29 Sa'an nan Yakub ya ci gaba da tafiyarsa har ya kai kasar mutanen gabashi. **2** A can ya ga rijiya a jeji da garkuna uku na tumaki kwance kusa da ita, gama a wannan rijiya ce ake shayar da garkuna. Dutsen da ake rufe bakin rijiyyar mai girma ne. **3** Sa'ad da dukan garkuna suka taru a can, sai makiyayan su gungur da dutsen daga bakin rijiyyar su shayar da tumaki. Sa'an nan su mai da dutsen a wurinsa a bakin rijiya. **4** Yakub ya tambayi makiyayan ya ce, "'Yan'uwa, ina kuka fito?" Suka amsa, "Mu daga Haran ne." **5** Sai ya ce musu, "Kun san Laban, jikan Nahor?" Suka amsa, "I, mun san shi." **6** Sa'an nan Yakub ya tambaye su, "Yana nan lafiya?" Suka ce, "I, yana lafiya, ga ma'yarsa Rahila tafe da tumaki." **7** Ya ce, "Duba har yanzu da sauran rana da yawa, lokaci bai kai na tara garkuna ba. Ku shayar da tumaki ku mai da su wurin kiwo." **8** Suka amsa suka ce, "Ba za mu iya ba, sai dukan garkunan sun taru, aka kuma gungur da dutsen daga bakin rijiyyar. Sa'an nan za mu shayar da tumakin." **9** Tun yana cikin magana da su, sai ga Rahila ta zo da tumakin mahaifinta, gama ita makiyayyi ce. **10** Sa'ad da Yakub ya ga Rahila 'yar Laban, dan'uwan mahaifiyarsa, da tumakin Laban, sai ya tafi ya gungur da dutsen daga bakin rijiyyar, ya kuma shayar da tumakin kawunsa. **11** Sa'an nan Yakub ya sumbacı Rahila, ya kuma daga murya ya yi kuka. **12** Ya riga ya fada wa Rahila cewa shi dangin mahaifinta ne kuma dan Rebeka. Saboda haka ta ruga da gudu ta fada wa mahaifinta. **13** Nan da nan, da Laban ya sami labari game da Yakub, dan'yar'uwsa, ya gaggauta ya

sadu da shi. Sai ya rungume shi ya sumbace shi, ya kuma kawo shi gidansa, a can kuwa Ya'kub ya fada masa dukan wadannan abubuwa. **14** Sa'an nan Laban ya ce masa, "Kai nama da jinina ne." Bayan Ya'kub ya zauna da shi na wata guda cif, **15** sai Laban ya ce masa, "Don kawai kai dangina ne na kusa, sai kawai ka yi mini aiki a banza? Fada mini abin da albashinka zai zama." **16** Laban dai yana da'ya'ya mata biyu; sunan babbar Liyatu, sunan karamar kuwa Rahila. **17** Liyatu tana da raunannun idanu, amma Rahila dai tsarinta yana da kyau kuma kyakkyawa ce. **18** Ya'kub ya kaunaci Rahila, sai ya ce, "Zan yi maka aiki na shekaru bakwai domin karamar'yarka Rahila." **19** Laban ya ce, "Ya fi kyau in ba ka ita, da in ba wani mutum dabam. Zauna tare da ni." **20** Saboda haka Ya'kub ya yi bauta shekaru bakwai domin a ba shi Rahila, amma shekarun suka zama kamar'yan kwanaki ne kawai gare shi saboda kaunar da yake mata. **21** Sa'an nan Ya'kub ya ce wa Laban, "Ba ni matata. Lokacina ya cika, ina kuma so in kwana da ita." **22** Saboda haka Laban ya tara dukan mutanen wurin, ya yi biki. **23** Amma da yamma ta yi, sai ya dfauki'yarsa Liyatu ya ba da ita ga Ya'kub, sai Ya'kub ya kwana da ita. **24** Laban kuma ya ba da baranyarsa Zilfa wa'yarsa tā zama mai hidimarta. **25** Sa'ad da safiya ta yi, sai ga Liyatu! Saboda haka Ya'kub ya ce wa Laban, "Mene ne ke nan ka yi mini? Na yi maka bauta domin Rahila, ba haka na yi ba? Don me ka rufe ni?" **26** Laban ya amsa, "Ba al'adarmu ba ce a nan a ba da'ya karama aure kafin'yar fari. **27** Ka gama makon amaryanci na'yar nan; sa'an nan za mu ba ka karamar ita ma, don karin wadansu shekaru bakwai na aiki." **28** Haka kuwa Ya'kub ya yi. Ya gama mako guda da Liyatu, sa'an nan Laban ya ba shi'yarsa Rahila tā zama matarsa. **29** Laban ya ba da baranyarsa Bilha wa'yarsa Rahila ta zama mai hidimarta. **30** Ya'kub ya kwana da Rahila ita ma, ya kuwa kaunaci Rahila fiye da Liyatu. Ya kuma yi wa Laban aiki na karin wadansu shekaru bakwai. **31** Sa'ad da Ubangiji ya ga ba a kaunar Liyatu, sai ya bude mahaifarta, amma Rahila ta zama bakarriya. **32** Sai Liyatu ta yi ciki ta haifi da. Ta sa masa suna Ruben, gama ta ce, "Domin Ubangiji ya ga wahalata. Tabbatacce mijina zai kaunace ni yanzu." **33** Ta sāke yin ciki, sa'ad da kuma ta haifi da sai ta ce, "Gama Ubangiji ya ji cewa ba a kaunata, ya ba ni wannan shi ma." Saboda haka ta ba shi suna Simeyon. **34** Har yanzu ta yi ciki, sa'ad da kuma ta haifi da sai ta ce, "Yanzu, a karshe mijina zai manne mini, gama na

haifa masa'ya'ya maza uku." Saboda haka ta ba shi suna Lawi. **35** Ta sāke yin ciki, sa'ad da ta haifi da sai ta ce, "A wannan lokaci zan yabi Ubangiji." Saboda haka ta ba shi suna Yahuda. Sa'an nan ta daina haihuwa.

30 Sa'ad da Rahila ta ga cewa ba tā haifa wa Ya'kub'ya'ya ba, sai ta fara kishin'yar'uwarta. Saboda haka ta ce wa Ya'kub, "Ka ba ni'ya'ya, ko kuwa in mutu!" **2** Ya'kub ya fusata da ita ya ce, "Ina a matsayin Allah ne wanda ya hana ke samun'ya'ya?" **3** Sa'an nan ta ce, "Ga Bilha, mai baiwata, ka kwana da ita don tā haifa mini'ya'ya, ta gare ta kuwa ni ma in gina iyali." **4** Saboda haka ta ba shi baranyarta Bilha tā zama matarsa. Ya'kub kuwa ya kwana da ita, **5** ta kuwa yi ciki, ta kuma haifi da. **6** Sa'an nan Rahila ta ce, "Allah ya baratar da ni; ya saurari rokona ya kuma ba ni da." Saboda wannan ta ba shi suna Dan. **7** Baranyar Rahila ta sāke yin ciki ta kuma haifi wa Ya'kub da na biyu. **8** Sai Rahila ta ce, "Na yi kokawa sosai da'yar'uwata, na kuwa yi nasara." Saboda haka ta kira shi Naftali. **9** Sa'ad da Liyatu ta ga cewa ta daina haihuwa, sai ta dauki mai hidimarta Zilfa ta ba da ita ga Ya'kub tā zama matarsa. **10** Baranyar Liyatu, Zilfa ta haifa wa Ya'kub da. **11** Sai Liyatu ta ce, "Na yi sa'al!" Saboda haka ta ba shi suna Gad. **12** Zilfa baranyar Liyatu ta haifa wa Ya'kub da na biyu. **13** Sai Liyatu ta ce, "Ni mai farin ciki ce! Mata za su ce da ni mai farin ciki." Saboda haka ta sa masa suna Asher. **14** A lokacin girbin alkama, sai Ruben ya je jeji ya debo manta-uwa ya kawo wa mahaifiyarsa Liyatu. Sai Rahila ta ce wa Liyatu, "Ina rokonki ki dan sam mini manta-uwa danki." **15** Amma ta ce mata, "Bai ishe ki ba ne da kika kwace mijina? Yanzu kuma kina so ki kwace manta-uwa na yarona?" Sai Rahila ta ce "Shi ke nan, mijina zai iya kwana da ke yau saboda manta-uwa na danki." **16** Saboda haka sa'ad da Ya'kub ya dawo daga jeji a wannan yamma sai Liyatu ta fito ta tarye shi. Ta ce, "Dole ka kwana da ni, na yi hayarka da manta-uwa na dana." Saboda haka ya kwana da ita a wannan dare. **17** Allah ya saurari Liyatu, ta kuwa yi ciki ta kuma haifa wa Ya'kub da na biyar. **18** Sai Liyatu ta ce, "Allah ya sāka mini saboda na ba da mai hidimata ga mijina." Saboda haka ta ba shi suna Issakar. **19** Liyatu ta sāke yin ciki ta kuma haifa wa Ya'kub da na shida. **20** Sai Liyatu ta ce, "Allah ya ba ni kyauta mai daraja. A wannan lokaci mijina zai darajarta ni, domin na haifa masa'ya'ya maza shida." Saboda haka ta ba shi suna Zebulun.

21 Daga bayta haifi'ya ta kuwa ba ta suna Dina. **22** Sai Allah ya tuna da Rahila; ya saurare ta ya kuma bude mahaifarta. **23** Sai ta yi ciki ta kuma haifi da ta ce, "Allah ya dauke mini kunyata." **24** Ta ba shi suna Yusuf, ta kuma ce, "Bari Ubangiji ya kara mini wani da." **25** Bayan Rahila ta haifi Yusuf, sai Yakub ya ce wa Laban, "Ka sallame ni don in koma kasata. **26** Ba ni matana da'yana, wadanda na bauta maka dominisu, zan kuwa tafi. Ka dai san yadda na bauta maka." **27** Amma Laban ya ce masa, "In na sami tagomashi daga gare ka, ina rokonka ka zauna. Na gane ta wurin duba cewaUbangiji ya albarkace ni saboda kai." **28** Ya kara da cewa, "Fada albashinka, zan kuwa biya shi." **29** Yakub ya ce masa, "Ka dai san yadda na yi maka aiki da kuma yadda dabbobinka suka yi yawa a hannuna. **30** Kadai da kake da shi kafin zuwata ya karu sosai, kuma Ubangiji ya albarkace ka a duk inda na tafi. Amma yanzu, yaushe zan yi wani abu domin gidana ni ma?" **31** Sai Laban ya yi tambaya, "Me zan ba ka?" Yakub ya amsa ya ce, "Kada ka ba ni wani abu. Amma in za ka yi mini abu guda daya, zan ci gaba da kiwon garkunanka, ina kuma lura da su. **32** Bari in ratsa cikin dukan garkunanka yau in fid da masu dabbare-dabbare da tumaki babare-babare, da kowane dan rago ba'ki, da dabbare-dabbare da babare-babare na awaki daga ciki, wadanman ne za su zama ladana. **33** Gaskiyata kuwa za ta zama mini shaida nan gaba, duk sa'ad da ka bincika a kan albashin da ka biya ni. Duk akuyar da take tawa da ba dabbare-dabbare ko babare-babare, ko dan ragon da ba ba'ki ba, zai kasance sata na yi." **34** Sai Laban ya ce, "Na yarda. Bari ya zama yadda ka fada." **35** A wannan rana ya ware dukan bunsurai da suke dabbare-dabbare da masu zâne-zâne, da dukan awakin da suke dabbare-dabbare (duka da suke da fari-fari a jikinsu), da dukan ba'ka'ken tumaki, ya sa su a hannun'ya'yansa maza. **36** Sa'an nan ya sa nisan tafiya kwana uku tsakaninsa da Yakub, yayinda Yakub ya ci gaba da lura da sauran garkunan Laban Yakub. **37** Yakub ya samo danyen reshen itatuwan aduruku, da na katambiri, da na durumi, ya bare ya bar fararen cikin katakon rassan. **38** Sa'an nan ya zuba bararre rassan cikin dukan kwamame na banruwa saboda su kasance a gabon garkunan sa'ad da suka zo shan ruwa. A sa'ad da garkunan suke barbara suka kuma zo shan ruwa, **39** sai su yi barbara a gabon rassan. Sai kuwa su haifi kanana masu zâne dabbare-dabbare, ko babare-babare ko masu zâne-zâne. **40**

Sai Yakub ya ware kananan garken dabam, amma sai ya sa sauran su fuskanci dabbobin da suke dabbare-dabbare da kuma ba'ka'ke da suke na Laban. Ta haka ya ware garkuna dabam domin kansa bai kuwa hada su da dabbobin Laban ba. **41** A duk sa'ad da karfafa dabbobi mata suke barbara, Yakub yakan zuba rassan a kwamame a gabon dabbobin saboda su yi barbara kusa da rassan, **42** amma in dabbobin raunana ne, ba ya sa su a can. Saboda haka raunanan dabbobi suka zama na Laban, karfafan kuma suka zama na Yakub. **43** Ta haka mutumin ya zama ri'ka'ke mai arziki, ya kasance mai manya-manyan garkuna, da bayi mata da maza, da rakuma da kuma jakuna.

31 Yakub ya ji cewa'ya'ya Laban mazan suna cewa, "Yakub ya kwashe dukan abin da mahaifinmu yake da shi, ya kuma sami dukan wannan arziki daga abin da yake na mahaifinmu." **2** Yakub kuma ya lura cewa halin Laban gare shi ya canja ba kamar yadda yake a dâ ba. **3** Sai Ubangiji ya ce wa Yakub, "Koma kasar kakanninka da kuma danginka, zan kuwa kasance tare da kai." **4** Saboda haka Yakub ya aika a ce wa Rahila da Liyat su zo jeji inda garkunun suke. **5** Sai ya ce musu, "Na ga cewa halin mahaifinku gare ni ba kamar yadda dâ yake ba, amma Allah na mahaifina yana tare da ni. **6** Kun san cewa na yi aiki wa mahaifinku da dukan karfina, **7** duk da haka mahaifinku ya cuce ni ta wurin sauya albashina sau goma. Amma dai, Allah bai yardar masa ya yi mini lahani ba. **8** In ya ce, 'Dabbare-dabbare ne za su zama ladanka,' sai dukan garkunan su haifi dabbare-dabbare, in kuma ya ce, 'Masu zâne-zâne ne za su zama ladanka,' sai dukan garkunan su haifi kananan masu zâne-zâne. **9** Ta haka Allah ya kwashe dabbobin mahaifinku ya ba ni. **10** "A lokacin daukar cikin garken, na taba yin mafarki inda na ga bunsuran da suke barbara da garken, masu dabbare-dabbare, ko babare-babare, ko masu zâne-zâne ne. **11** Sai mala'ikan Allah ya ce mini a mafarkin, 'Yakub.' Sai na amsa na ce, 'Gani.' **12** Ya ce, 'Daga idanunka ka gani, dukan bunsuran da suke hawan garken, masu dabbare-dabbare, ko babare-babare, ko masu zâne-zâne ne, gama na ga dukan abin da Laban yake yin maka. **13** Ni ne Allah na Betel, inda ka zuba wa al'amudi mai, da kuma inda ka yi mini alkawari. Yanzu ka bar wannan kasa nan take, ka koma kasarka ta aimihi.'" **14** Sai Rahila da Liyat suka amsa suka ce, "Muna da wani rabo a gâdon kayan mahaifinmu ne? **15** Ba kamar ba'ki ne

yake daukarmu ba? Ba sayar da mu kadai ya yi ba, har ma ya yi amfani da abin da aka biya saboda mu. **16** Tabbatacce dukan dukiyar da Allah ya kwashe daga mahaifinmu ya zama namu da'ya'yanmu. Saboda haka ka yi duk abin da Allah ya fada maka.” **17** Sa'an nan Yakub ya sa'ya'yansa da matansa a kan rakuma, **18** ya kuma kora dukan dabbobinsa, suka ja gabansa, tare da dukan abubuwana da ya samu a Faddan Aram, don su tafi wurin mahaifinsa Ishaku a kasar Kan’ana. **19** Sa’ad da Laban ya tafi don askin tumakinsa, sai Rahila ta sace gumakan gidan mahaifinta. **20** Yakub kuwa ya rude Laban mutumin Aram da bai sanar da shi zai gudu ba. **21** Saboda haka ya gudu da dukan abin da ya mallaka, ya ketare Kogi, ya nufi yankin tuddan Gileyad. **22** A rana ta uku, sai aka fada wa Laban cewa Yakub ya gudu. **23** Sai Laban ya dauki danginsa tare da shi, ya bi bayan Yakub har kwana bakwai, ya kuma same shi a yankin tuddan Gileyad. **24** Sai Allah ya bayyana ga Laban mutumin Aram a mafarki da dare, ya ce masa, “Ka yi hankali kada ka fada wa Yakub wani abu, ko mai kyau ko marar kyau.” **25** Yakub ya riga ya kafa tentinsa a yankin tuddan Gileyad sa’ad da Laban ya same shi. Laban da danginsa suka kafa sansani a can su ma. **26** Sai Laban ya ce wa Yakub, “Me ke nan ka yi? Ka rude ni, ka kuma dauki’ya’vana mata kamar kamammun yaki. **27** Me ya sa ka gudu a boye ka kuma rude ni? Me ya sa ba ka fada mini don in sallame ka da farin ciki da wa’ko’ki hafe da kidin ganguna da garayu ba? **28** Ba ka ma bari in sumbacijikokina da'ya'vana mata in yi musu bankwana ba. Ka yi wauta. **29** Ina da iko in cuce ka; amma jiya da dare Allahn mahaifinka ya fada mini, ‘Ka yi hankali kada ka fada wa Yakub wani abu ko mai kyau ko marar kyau.’ **30** Yanzu ka gudu domin kana marmari komawa gidan mahaifinka. Amma don me ka sace mini gumakana?” **31** Yakub ya amsa wa Laban, “Na ji tsoro ne, domin na yi tsammani za ka kwace’ya’vana mata daga gare ni karfi da yaji. **32** Amma in ka sami wani wanda yake da gumakanka, ba zai rayu ba. Kai da kanka ka duba a gabon danginmu, ko akwai wani abin da yake naka a nan tare da ni; in ka gani, ka dauka.” Yakub dai bai san cewa Rahila ta sace gumakan ba. **33** Saboda haka Laban ya shiga tentin Yakub, ya shiga tentin Liyatda kuma tentuna matan nan biyu bayi, amma bai sami kome ba. Bayan ya fita daga tentin Liyatda, sai ya shiga tentin Rahila. **34** Rahila fa ta kwashe gumakan gidan ta sa su cikin sirdin rakumi, ta kuma zauna a kansu.

Laban ya bincika cikin kowane abu a tentin amma bai sami kome ba. **35** Sai Rahila ta ce wa mahaifinta, “Kada ka yi fushi, rranka yă dade da ban tashi tsaye a gabanka ba; gama ina al’adar mata ne.” Saboda haka ya bincika amma bai sami gumakan gidan ba. **36** Ya’kub ya fusata, ya kuma yi wa Laban fada. Ya tambayi Laban, “Mene ne laifina? Wanda zunubi na yi da kake farautata? **37** Yanzu da ka bincika dukan kayayakina, me ka samu da yake na gidanka? Kawo shi nan a gabon danginka da kuma dangina, bari su zama al’kali tsakaninmu biyu. **38** “Na kasance tare da kai shekaru ashirin. Tumakinka da awakinka ba su yi farin ciki ba, ban kuwa ci raguna daga garkunanka ba. **39** Ban kawo dabbobinka da namun jeji suka yayyaga; na kuma dauki hasarar ba? Ka nemi in biya dukan abin da aka sace da rana ko da dare. **40** Yanayin da na kasance ke nan, da rana na sha zafin rana da dare kuma na sha sanyi, ga rashin barci. **41** Haka ya kasance shekaru ashirin da na yi a gidanka. Na yi maka aiki shekaru goma sha huđu domin’ya’vana mata biyu, na kuma yi shekaru shida domin garkunanka, ka kuma canja albashina sau goma. **42** Da ba don Allah na mahaifina, Allah na Ibrahim da kuma Tsoror Ishaku ya kasance tare da ni ba, tabbatacce da ka sallame ni hannu wofi. Amma Allah ya ga wahalata da famar hannuwana, ya kuwa tsawata maka da dare jiya.” **43** Laban ya amsa wa Yakub, “Matan,’ya’vana ne,’ya’yansu,’ya’vana ne, garkunana kuma garkunana ne. Dukan abin da kake gani, nawa ne. Duk da haka me zan yi a rana ta yau ga wadannan’ya’vana mata, ko kuma ga’ya’yan da suka haifa? **44** Zo, bari mu kulla yarjejeniya, da kai da ni, bari kuma ta kasance shaida a tsakaninmu.” **45** Saboda haka Ya’kub ya dauki dutse ya kafa yă zama al’amudi. **46** Ya ce wa danginsa. “Ku tattara wadansu duwatsu.” Sai suka kwashe duwatsu suka tsiba, suka kuwa ci abinci a can kusa da tsibin. **47** Laban ya sa masa suna Yegar Sahaduta, Yakub kuwa ya kira shi Galeyd. **48** Laban ya ce, “Wannan tsibi, shi ne shaida tsakaninka da ni a yau.” Shi ya sa aka kira shi Galeyd. **49** Aka kuma kira shi Mizfa, domin ya ce, “Ubangiji yă sa ido tsakanin ni da kai sa’ad da muka rabu da juna. **50** Laban ya ce in ka wula’kanta’ya’vana mata, ko ka auri wadansu mata ban da’ya’vana mata, ko da yake babu wani da yake tare da mu, ka tuna cewa Allah shi ne shaida tsakaninka da ni.” **51** Laban ya kuma ce wa Yakub, “Ga wannan tsibi, ga kuma wannan al’amudin da na kafa tsakaninka da ni. **52** Wannan tsibin shi ne

shaida, wannan al'amudi kuma shaida ne, cewa bazan tsallake wannan tsibi zuwa gefenka don in cuce ka ba, kai kuma ba za ka tsallake wannan tsibi da al'amudi zuwa gefena don ka cuce ni ba. **53** Bari Allah na Ibrahim da Allah na Nahor, Allah na iyayensu, yā zama alkali tsakaninmu." Saboda haka Yakub ya yi rantsuwa da sunan Tsoron mahaifinsa Ishaku. **54** Ya miķa hadaya a can a kasar tudu, ya kuma gayyaci danginsa zuwa wurin cin abinci. Bayan suka ci, sai suka kwana a can. **55** Da sassafe kashegari sai Laban ya sumbaci jikokinsa da'ya'yansa mata, ya sa musu albarka. Sa'an nan ya yi bankwana da su, ya koma gida.

32 Yakub shi ma ya kama hanyarsa, sai mala'ikun Allah suka sadu da shi. **2** Sa'ad da Yakub ya gan su sai ya ce, "Wannan sansanin Allah ne!" Saboda haka ya kira wannan wuri Mahanayim. **3** Sai Yakub ya aiki manzanni su sha gabansa zuwa wurin dan'uwanisa Isuwa a kasar Seyir, a kauyen Edom. **4** Ya umarce su, "Ga abin da za ku fada wa maigidana Isuwa, 'Bawanka Yakub ya ce, na yi zama tare da Laban na kuwa kasance a can sai yanzu. **5** Ina da shanu da jakuna, tumaki da awaki, bayi maza da mata. Yanzu ina aika da wannan sako zuwa ga ranka yā dade, don in sami tagomashi a idanunka.'" **6** Sa'ad da manzanni suka komo wurin Yakub, suka ce, "Mun tafi wurin dan'uwanika Isuwa, yanzu kuwa yana zuwa ya sadu da kai, da kuma mutum dari hudū tare da shi." **7** Da tsoro mai yawa da kuma damuwa, Yakub ya rarraba mutanen da suke tare da shi fungiyoyi biyu, haka ma garkunan tumaki da awaki, da garkunan shanu da rakuma. **8** Ya yi tunani, "In Isuwa ya zo ya fāda wa fungiya daya, sai fungiya dayan da ta ragu ta tsira." **9** Sa'an nan Yakub ya yi addu'a, "Ya Allah na mahaifina Ibrahim, Allah na mahaifina Ishaku. Ya Ubangiji kai da ka ce mini, 'Koma kasarka zuwa wurin danginka, zan kuma sa ka yi albarka.' **10** Ban cancanci dukan alheri da amincin da ka nuna wa bawanka ba. Da sanda kadai nake sa'ad da na ketare wannan Urdun, amma ga shi yanzu na zama fungiyoyi biyu. **11** Ka cece ni, ina rokonka daga hannun dan'uwanisa Isuwa, gama ina tsoro zai zo yā fāda mini, yā karkashe mu duka, 'ya'ya da iyaye. **12** Amma ka riga ka fada, 'Tabbatacce zan sa ka yi albarka. Zan kuma sa zuriyarka su zama kamar yashin teku da ba a iya Kirgawa.'" **13** Ya kwana a can, daga cikin abin da yake tare da shi kuwa, ya zabi kyauta domin dan'uwanisa Isuwa, **14** awaki dari

biyu da bunsurai ashirin, tumaki dari biyu da raguna ashirin, **15** rakuma mata talatin tare da kananansu, shanu arba'in da bijimai goma, jakuna mata ashirin da kuma jakuna maza goma. **16** Ya sa su a karkashin kulawar bayinsa, kowane kashin garke ya kasance a ware. Ya ce wa bayinsa, "Ku sha gabana, ku kuma ba da rata tsakanin garke da garke." **17** Ya umarci wanda yake jgoror ya ce, "Sa'ad da dan'uwanisa Isuwa ya sadu da ku ya kuma yi tambaya, 'Ku na wane ne, ina za ku, kuma wane ne mai dukan dabbobin nan da suke gabanku?'" **18** Sai ku ce, 'Na bawanka Yakub ne. Kyauta ce wa maigidana Isuwa, yana kuma tafe a bayanmu.'" **19** Yakub ya kuma umarci na biyu da na uku da kuma dukan wadansu da suka bi garkunan, "Sai ku fada irin abu guda ga Isuwa sa'ad da kuka sadu da shi. **20** Ku kuma tabbata kun ce, 'Bawanka Yakub yana tafe a bayanmu.'" Gama Yakub ya yi tunani cewa, "Zan kwantar da ran Isuwa da wadannan kyautai, kafin mu sadu fuska da fuska, watakilā yā karbe shi." **21** Saboda haka kyautai Yakub suka sha gabansa, amma shi kansa ya kwana a sansani. **22** A wannan dare Yakub ya tashi ya dāuki matansa biyu, da matan nan biyu masu hidima da'ya'yansa goma sha daya ya haye rafin Yabbok. **23** Bayan ya sa suka haye rafin, haka ma ya tura dukan mallakarsa zuwa hayen. **24** Saboda haka sai aka bar Yakub shi kafai. Sai ga wani mutumin ya zo ya yi kokawa da shi har wayewar gari. **25** Da mutumin ya ga cewa bai fi karfin Yakub ba, sai ya bugi kwarin kashin cinyar Yakub, sai gabar kashin cinyarsa ya goce, a sa'ad da yake kokawa da mutumin. **26** Sa'an nan mutumin ya ce, "Bar ni in tafi, gama gari ya waye." Amma Yakub ya amsa ya ce, "Ba zan bar ka ka tafi ba, sai ka sa mini albarka." **27** Mutumin ya tambaye shi ya ce, "Mene ne sunanka?" Yakub ya amsa ya ce, "Yakub." **28** Sai mutumin ya ce, "Sunanka ba zai kara zama Yakub ba, amma Isra'ilā, gama ka yi kokawa da Allah da mutane, ka kuwa yi rinjaye." **29** Yakub ya ce, "Ina rokonka, fada mini sunanka." Amma mutumin ya amsa ya ce, "Me ya sa kake tambayata sunana?" Sa'an nan ya albarkace shi. **30** Saboda haka Yakub ya kira wurin Feniye, yana cewa, "Domin na ga Allah fuska da fuska, duk da haka aka bar ni da rai." **31** Rana ta yi sama a sa'ad da ya wuce Fenuwel yana kuma dingishi saboda kashin cinyarsa. **32** Wannan ya sa har wa yau Isra'ilawa ba sa cin jijiyar kashin cinya wadda take a kwarin kashin cinya, domin an taba kwarin kashin cinyar Yakub kusa da jijiyar.

33 Ya'kub ya daga ido ke nan, sai ga Isuwa yana zuwa tare da mutanensa dari hudu; saboda haka sai ya rarraba'ya'yan wa Liyat, Rahila da kuma matan nan biyu masu hidima. **2** Ya sa matan nan biyu masu hidima da'ya'yansu a gaba, Liyat da'ya'yanta biye, sa'an nan Rahila da Yusuf a baya. **3** Shi kansa ya sha gabansu, ya rusuna har kasa sau bakwai, kafin ya kai kusa da inda dan'uwsa Isuwa yake. **4** Amma Isuwa ya ruga a guje ya sadu da Ya'kub ya rungume shi; ya fada a wuyansa ya sumbace shi. Suka kuma yi kuka. **5** Sa'an nan Isuwa ya daga ido ya ga mata da'ya'ya. Ya yi tambaya, "Su wane ne wadannan tare da kai?" Ya'kub ya amsa, "Su ne'ya'yan da Allah cikin alheri ya ba bawanka." **6** Sai matan nan biyu masu hidima da'ya'yansu suka matso kusa suka durkusa. **7** Biye da su, Liyat da'ya'yanta suka zo suka rusuna. A karshe duka, sai Yusuf da Rahila suka zo, su ma suka rusuna. **8** Isuwa ya yi tambaya, "Me kake nufi da dukan abubuwani nan da na sadu da su ana korarsu?" Sai Ya'kub ya ce, "Don in sami tagomashi a idanunka ne, ranka yā dade." **9** Amma Isuwa ya ce, "Na riga na sami abin da ya ishe ni, dan'uwsa. Rike abin da kake da shi don kanka." **10** Sai Ya'kub ya ce, "A'a, ina rokonka, in na sami tagomashi a idanunka, sai ka karbi wannan kyautai daga gare ni. Gama ganin fuskarka kamar ganiin fuskar Allah ne, yanzu da ka karbe ni da farin ciki. **11** Ina rokonka ka karbi kyautar da aka kawo maka, gama Allah ya yi mini alheri kuma ina da kome da nake bukata." Ganin yadda Ya'kub ya nace, sai Isuwa ya karba. **12** Sa'an nan Isuwa ya ce, "Bari mu tafi, zan yi maka rakiya." **13** Amma Ya'kub ya ce masa, "Ranka yā dade, ka san cewa'ya'yan kanana ne, dole in lura da tumaki da shanun da suke shayar da jariransu. In aka kore su da gaggawa a rana guda kafai, dukan dabbobin za su mutu. **14** Saboda haka bari ranka yā dade yā sha gabon bawansa, ni kuma in tafi a hankali bisa ga saurin abin da ake kora a gabana da kuma saurin'ya'yan, sai na iso wurinka ranka yā dade, a Seyir." **15** Sai Isuwa ya ce, "To, bari in bar wadansu mutanena tare da kai." Ya'kub ya ce, "Amma me ya sa za ka yi haka? Bari dai in sami tagomashi a idanunka ranka yā dade." **16** Saboda haka a wannan rana Isuwa ya kama hanyar komawa zuwa Seyir. **17** Ya'kub kuwa, ya tafi Sukkot, inda ya gina wuri domin kansa, ya kuma yi bukkoki domin dabbobinsa. Shi ya sa aka kira wurin Sukkot. **18** Bayan Ya'kub ya zo daga Faddan Aram, ya iso lafiya a birnin Shekem a

Kan'ana, ya kuma kafa sansani a kofar birni. **19** Ya sayi fili daga'ya'yan Hamor maza, mahaifin Shekem inda ya kafa tentinsa, a bakin azurfa dari. **20** A can ya kafa bagade ya kuma kira shi El Elohe Isra'il.

34 To, Dina, yar da Liyat ta haifa wa Ya'kub, ta je ta ziyarci matan kasar. **2** Sa'ad da Shekem dan Hamor Bahiwiye mai mulkin wurin ya gan ta, sai ya kama ta, ya kwana da ita, ya bata ta. **3** Zuciyarsa kuwa ta damu da son Dina'yar Ya'kub, ya kuwa kaunaci yarinyar, ya yi mata magana a hankali. **4** Sai Shekem ya ce wa mahaifinsa Hamor, "Ka auro mini wannan yarinya ta zama matata." **5** Sa'ad da Ya'kub ya ji cewa an bata'yarsa Dina, sai ya yi shiru game da batun sai'ya'yansu maza sun dawo gida, gama'ya'yansu suna a jeji tare da dabbobinsa suna kiwo. **6** Sai Hamor mahaifin Shekem ya je don yā yi magana da Ya'kub. **7** Da'ya'yan Ya'kub maza suka dawo daga jeji sai suka ji labarin. Abin kuwa ya zafe su kwarai, don Shekem ya jowo abin kunya wa jama' ar Isra'il ta wurin kwana da'yar Ya'kub, don bai kamata wannan abu yā faru ba. **8** Amma Hamor ya ce musu, "Dana Shekem ya sa zuciyarsa a kan'yarku. Ina rokonku ku ba shi ita yā aura. **9** Ku yi auratayya da mu; ku aurar mana da'ya'yanku mata, ku kuma ku auro'ya'yanmu mata wa kanku. **10** Za ku iya zauna a cikinmu, kasar tana nan a bude dominiku. Ku yi zama a cikinta, ku yi sana'a, ku kuma sami dukiyi." **11** Sai Shekem ya ce wa mahaifin Dina da kuma'yan'uwanta. "Bari in sami tagomashi a idanunku, zan kuwa ba ku duk abin da kuka tambaya. **12** Ku fada mini nawa ne dukiyar aure da kuma sadakin da zan kawo bisa ga yadda kuke so, zan kuwa biya duk abin da kuka ce. Ku dai bar ni in aure yarinyar ta zama matata." **13** Domin an bata'yar'uwansu Dina, sai'ya'yan Ya'kub maza suka amsa a ha'ince yayinda suke wa Shekem da mahaifinsa Hamor magana. **14** Suka ce musu, "Ba za mu iya yin wannan abu ba, ba za mu iya ba da'yar'uwarmu ga mutumin da ba shi da kaciya ba. Wannan zai zama abin kunya ne a gare mu. **15** Za mu yarda da wannan kafai ta wannan sharafi, cewa za ku zama kamar mu ta wurin yin wa dukan'ya'yanku maza kaciya. **16** Sa'an nan za mu ba da'ya'yanmu mata aure gare ku, mu kuma mu aure'ya'yanku mata wa kanmu. Za mu zauna a cikinku mu kuma zama mutane daya da ku. **17** Amma in ba za ku yarda a yi muku kaciya ba, za mu dauki'yar'uwansu mu tafi." **18** Sharudansu sun gamshi Hamor da dansa, Shekem. **19** Saurayin wanda

aka fi girmamawa a cikin dukan gidan mahaifinsa, bai bata lokaci a yin abin da suka ce ba, domin ya ji dadin'yar Ya'kub. **20** Saboda haka Hamor da dansa Shekem suka tafi kofar birninsu don su yi magana da mutanen garinsu. **21** Suka ce, "Wadannan mutanen ba su da damuwa, bari su zauna a cikin kasarmu, su kuma yi sana'a a ciki; kasar tana da isashen fili dominisu. Za mu iya auro'ya'yansu mata, su kuma su auri namu. **22** Amma mutanen za su yarda su zauna tare da mu kamar mutane daya kawai bisa wannan sharadi, cewa a yi wa mazanmu kaciya, kamar yadda su kansu suke. **23** Ashe, shanunsu, dukiyarsu da dukan sauran dabbobinsu, ba za su zama namu ba? Saboda haka mu yarda, za su kuwa zauna a cikinmu." **24** Dukan mazan da suka fito kofar birnin suka yarda da Hamor da kuma dansa Shekem, aka kuwa yi wa kowane namiji a birnin kaciya. **25** Bayan kwana uku, yayinda dukansu suna cikin zafi mikin kaciya, sai biyu daga cikin'ya'yan Ya'kub maza, Simeyon da Lawi, yan'uwan Dina, suka dauki takubansu suka fāda wa birnin ba labari, suka kashe kowane namiji. **26** Suka kashe Hamor da dansa Shekem da takobi, suka dauko Dina daga gidan Shekem suka tafi. **27** Sa'an nan'ya'yan Ya'kub maza suka bi kan gawawwakin, suka washe arzikan birni saboda an bata'yar'uwarstu. **28** Suka kwashe garkunansu na shanu da jakuna, da kuma kome na mutanen a birnin da kuma cikin gonaki. **29** Suka kwashe dukan dukiyarsu da dukan matansu da'ya'yansu, suka kwashe kome da yake cikin gidaje. **30** Sai Ya'kub ya ce wa Simeyon da Lawi, "Kun jawo mini wahala ta wurin sa in zama abin ki ga Kan'aniyawa da Ferizziyawa, mazaunan wannan kasa. Mu kima ne, in kuwa suka hada kai gāba da ni, suka fāda mini, za su hallaka ni da gidana." **31** Amma'ya'yansu suka amsa, "To, ya dace ke nan da ya yi da'yar'uwarstu kamar karuwa?"

35 Sa'an nan Allah ya ce wa Ya'kub, "Haura zuwa Betel ka yi zama a can, ka kuma gina bagade a can wa Allah wanda ya bayyana gare ka sa'ad da kake gudu daga dan'uwanca Isuwa." **2** Saboda haka Ya'kub ya ce wa gidansa da kuma dukan wadanda suke tare da shi, "Ku zubar da ba'kin allolin da kuke da su, ku tsarkake kanku, ku kuma canja tufafinku. **3** Sa'an nan ku zo, mu haura zuwa Betel, inda zan gina bagade wa Allah wanda ya amsa mini a ranar wahalata, wanda kuma ya kasance tare da ni a dukan inda na tafi." **4** Saboda haka suka ba Ya'kub dukan ba'kin allolin da

suke da su, da zaban da suke kunnuwansu, sai Ya'kub ya binne su a karkashin itacen oak a Shekem. **5** Sa'an nan suka kama hanya, tsoron Allah kuwa ya kama dukan garuruwan da suke kewayensu har babu wanda ya iya bin su. **6** Ya'kub da dukan mutanen da suke tare da shi suka zo Luz (wato, Betel) a kasar Kan'ana. **7** A can ya gina bagade, ya kuma kira wurin El Betel, gama a can ne Allah ya bayyana kansa gare shi sa'ad da yake gudu daga dan'uwanca. **8** To, Debora, ungozomar Rebeka ta rasu aka kuma binne ta a karkashin itacen oak, kasa da Betel. Saboda haka aka kira wurin Allon Bakut. **9** Bayan Ya'kub ya komo daga Faddan Aram, sai Allah ya bayyana gare shi, ya kuma albarkace shi. **10** Allah ya ce masa, "Sunanka Ya'kub ne, amma ba za a kara kira ka Ya'kub ba; sunanka zai zama Isra'il." Saboda haka ya ba shi suna Isra'il. **11** Sai Allah ya ce masa, "Ni ne Allah Madaukaki, ka yi ta haihuwa, ka kuma ribabbanya. Al'umma da tarin al'ummai za su fito daga gare ka, sarakuna kuma za su fito daga jikinka. **12** Kasar da na ba wa Ibrahim da Ishaku, zan kuma ba ka, zan kuma ba da wannan kasa ga zuriyarka a bayanka." **13** Sa'an nan Allah ya tashi sama daga gare shi a wurin da ya yi magana da shi. **14** Ya'kub kuwa ya kafa al'amudin dutse a inda Allah ya yi magana da shi, ya zuba hadaya ta sha a kansa; ya kuma zuba mai a kansa. **15** Ya'kub ya kira inda Allah ya yi magana da shi, Betel. **16** Sa'an nan suka tashi daga Betel. Yayinda suna da dan nisa da Efrat, sai Rahila ta fara na'kuda ta kuwa sha wahala sosai. **17** Sa'ad da take cikin zafin haihuwa, sai macen da ta karbi haihuwar ta ce mata, "Kada ki ji tsoro, gama yanzu kin sami wani da." **18** Yayinda take jan numfashinta na karshe, sai ta ba wa danta suna Ben-Oni. Amma mahaifinsa ya kira shi Benyamin. **19** Ta haka Rahila ta rasu, aka kuma binne ta a hanya zuwa Efrata (wato, Bethlehem). **20** Ya'kub ya kafa al'amudi bisa kabarinta, al'amudin kabarin Rahila ke nan, wanda yake can har wa yau. **21** Isra'il ya yi gaba, ya kafa tentinsa gaba da Migdal Eder. **22** Yayinda Isra'il yana zama a wangan yanki, Ruben ya shiga ya kwana da Bilha kwarkwarar mahaifinsa, Isra'il kuwa ya ji labari. Ya'kub ya haifi'ya'ya maza goma sha biyu. **23** 'Ya'yan Liyat maza, Ruben shi ne dan fari na Ya'kub. Sauran su ne, Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar da Zebulon. **24** 'Ya'yan Rahila maza su ne, Yusuf da Benyamin. **25** 'Ya'yan Bilha maza, mai hidimar Rahila su ne, Dan da Naftali. **26** 'Ya'yan Zilfa maza, mai hidimar Liyat su ne, Gad da Asher.

Wadannan su ne'ya'yan Yakub maza, wadanda aka haifa masa a Faddan Aram. **27** Yakub ya dawo gida wurin mahaifinsa Ishaku a Mamre, kusa da Kiriyat Arba (wato, Hebron), inda Ibrahim da Ishaku suka zauna. **28** Ishaku ya rayu shekaru dari da tamanin, **29** sa'an nan ya ja numfashinsa na karshe, ya kuwa mutu, aka kuma tara shi ga mutanensa da kyakkyawan tsufa da kuma cikakken shekaru.'Ya'yansa maza, Isuwa da Yakub suka binne shi.

36 Wadannan su ne zuriyar Isuwa (wato, Edom).

2 Isuwa ya dauko matansa daga cikin matan Kan'ana, ya dauko Ada'yar Elon mutumin Hitti, da Oholibama'yar Ana wadda take jikanyar Zibeyon Bahiwiye **3** ya kuma auri Basemat'yar Ishmayel wadda take'yar'uwar Nebayiwot. **4** Ada ta haifi wa Isuwa, Elifaz. Basemat kuma ta haifa masa Reyuwel. **5** Oholibama kuwa ta haifa masa Yewush, Yalam da Kora. Wadannan su ne'ya'yan Isuwa maza, wadanda aka haifa masa a Kan'ana. **6** Isuwa ya dauki matansa da'ya'yansa maza da mata da kuma dukan membobin gidansa, ya kuma dauki shanunsa da dukan sauran dabbobinsa, da dukan dukiyarsa da ya samu a kasar Kan'ana zuwa wata kasa nesa da dan'uwansa Yakub. **7** Mallakarsu ta yi yawa kwarai da ba za su iya zauna tare ba; gama kasar da suke zaune a ciki ba za ta ishe su su biyu ba saboda dabbobinsu. **8** Saboda haka Isuwa (wato, Edom) ya zauna a kasar tuddai na Seyir. **9** Wannan shi ne zuriyar Isuwa, kakan mutanen Edom, a kasar tuddai na Seyir. **10** Wadannan su ne sunayen'ya'yan Isuwa maza, Elifaz, dan Ada matar Isuwa, da Reyuwel dan Basemat matar Isuwa. **11** 'Ya'yan Elifaz maza su ne, Teman, Omar, Zefo, Gatam da Kenaz. **12** Elifaz dan Isuwa kuma yana da kwarkwara mai suna Timna, wadda ta haifa masa Amalek. Wadannan su ne jikokin Ada matar Isuwa. **13** 'Ya'yan Reyuwel maza su ne, Nahat, Zera, Shamma da Mizza. Wadannan su ne jikokin Basemat matar Isuwa. **14** 'Ya'yan Oholibama maza'yar Ana wadda take jikanyar Zibeyon, matar Isuwa, wadanda ta haifa wa Isuwa su ne, Yewush, Yalam da Kora. **15** Wadannan su ne manya a cikin zuriyar Isuwa, 'Ya'ya Elifaz maza dan farin Isuwa, Shugabannin su ne; Teman, Omar, Zefo, Kenaz, **16** Kora, Gatam da kuma Amalek. Wadannan ne manya da suka fito daga dangin Elifaz a Edom; su ne jikokin Ada. **17** 'Ya'yan Reyuwel maza, Shugabannin su ne; Nahat, Zera, Shamma da Mizza. Wadannan su ne manya da suka fito daga dangin Reyuwel a

Edom; su ne jikokin Basemat matar Isuwa. **18** 'Ya'yan Oholibama maza matar Isuwa, Shugabannin su ne; Yewush, Yalam da Kora. Wadannan su ne manya da suka fito daga dangin Oholibama'yar Ana matar Isuwa. **19** Wadannan su ne'ya'yan Isuwa maza (wato, Edom), wadannan ne manyansu. **20** Wadannan su ne'ya'yan Seyir Bahore maza, wadanda suke zaune a yankin, Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, **21** Dishon, Ezer da Dishan. Wadannan su ne manyan Horiyawa, 'ya'yan Seyir, maza, a kasar Edom. **22** 'Ya'yan Lotan maza su ne, Hori da Homam. Timna'yar'uwar Lotan ce. **23** 'Ya'yan Shobal maza su ne, Alwan, Manahat, Ebol, Shefo da Onam. **24** 'Ya'yan Zibeyon maza su ne, Aiya da Ana. Wannan shi ne Ana wanda ya sami mabulbulan ruwan zafi a hamada yayinda yake kiwon jakuna na mahaifinsa Zibeyon. **25** 'Ya'yan Ana su ne, Dishon da Oholibama'yar Ana. **26** 'Ya'yan Dishon maza su ne, Hemdan, Eshban, Itran da Keran. **27** 'Ya'yan Ezer maza su ne, Bilhan, Za'aban da Akan. **28** 'Ya'yan Dishon maza su ne, Uz da Aran. **29** Wadannan su ne manyan Horiyawa, Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, **30** Dishon, Ezer da Dishan. Wadannan su ne manyan Horiyawa, bisa ga bangarorinsu, a kasar Seyir. **31** Wadannan su ne sarakunan da suka yi mulki a Edom kafin wani sarki mutumin Isra'il'a yā yi mulki, **32** Bela dan Beyor ya zama sarkin Edom. Sunan birniinsa shi ne Dinhaba. **33** Sa'ad da Bela ya rasu, Yobab dan Zera daga Bozra ya gāje shi. **34** Sa'ad da Yobab ya rasu, Husham daga kasar Temaniyawa ya gāje shi. **35** Sa'ad da Husham ya rasu, Hadad dan Bedad, wanda ya ci Midian da yaki a kasar Mowab, ya gāje shi. Sunan birniinsa shi ne Awit. **36** Sa'ad da Hadad ya rasu, Samla daga Masreka ya gāje shi. **37** Sa'ad da Samla ya rasu, Sha'ul daga Rehobot na ta kogi ya gāje shi. **38** Sa'ad da Sha'ul ya rasu, Ba'al-Hanan dan Akbor ya rasu, Hadad ya gāje shi. Sunan birniinsa shi ne Fau, kuma sunan matarsa Mehetabel ce'yar Matired, jikanyar Me-Zahab. **40** Wadannan su ne manya da suka fito daga zuriyar Isuwa, bisa ga danginsu, bisa kuma ga kabilansu da yankunansu. Sunayensu su ne, Timna, Alwa, Yetet. **41** Oholibama, Ela, Finon. **42** Kenaz, Teman, Mibzar. **43** Magdiyel da Iram. Wadannan su ne manyan Edom bisa ga mazauninsu cikin kasar da suka zauna. Wannan shi ne zuriyar Isuwa, kakan mutanen Edom.

37 Yakub ya zauna a kasar da mahaifinsa ya zauna, wato, kasar Kan'ana. **2** Wannan shi ne labarin

zuriyar Ya'kub. Yusuf, saurayi ne mai shekara goma sha bakwai. Shi da'yan'uwansa, wato,'ya'yan Bilha maza da kuma'ya'yan Zilfa maza, matan mahaifinsa suna kiwon garkuna tare. Sai Yusuf ya kawo wa mahaifinsu rahoto marar kyau game da'yan'uwansa. **3** Isra'illa dai ya fi Kaunar Yusuf fiye da kowanne a cikin sauran'ya'yansa maza, gama an haifa masa shi a cikin tsufansa. Sai ya yi masa riga mai gwanin kyau. **4** Sa'ad da'yan'uwansa suka ga cewa mahaifinsu ya fi Kaunarsa fiye da kowanne daga cikinsu, sai suka fi jininsa, ba sa kuma maganar alheri da shi. **5** Sai Yusuf ya yi mafarki, sa'ad da ya fada wa'yan'uwansa, suka kara kin jininsa. **6** Ya ce musu, "Ku saurari wannan mafarkin da na yi. **7** Muna daurin dammunan hatsi a gona, sai nan da nan damina ya tashi ya tsaya, yayinda dammunanku suka taru kewaye da nawa suka rusuna masa." **8** Sai'yan'uwansa suka ce masa, "Kana nufin za ka yi mulki a kanmu ke nan? Ko kuwa za ka zama sarki, a bisanmu?" Suka kara kin jininsa saboda mafarkinsa da kuma abin da ya fada. **9** Sai Yusuf ya sâke yin wani mafarki, ya fada wa'yan'uwansa. Ya ce, "Ku saurara, na sâke yin wani mafarki, a wannan lokaci, na ga rana da wata da taurari goma sha daya suna rusuna mini." **10** Sa'ad da ya fada wa mahaifinsa da kuma'yan'uwansa, sai mahaifinsa ya kwa'be shi ya ce, "Wanne irin mafarki ne haka da ka yi? Kana nufin ni da mahaifiyarka da'yan'uwanka za mu zo gabanka mu rusuna maka?" **11** 'Yan'uwansa suka yi kishinsa, amma mahaifinsa ya ri'fe batun nan a zuciya. **12** To,'yan'uwansa suka tafi kiwon garkunan mahaifinsu kusa da Shekem. **13** Sai Isra'illa ya ce wa Yusuf, "Kamar yadda ka sani,'yan'uwanka suna kiwon garkuna kusa da Shekem. Zo, in aike ka gare su." Ya ce, "To." **14** Saboda haka Isra'illa ya ce wa Yusuf, "Jeka ka ga ko kome lafiya yake da'yan'uwanka da kuma garkunan, ka kawo mini labari." Sa'an nan ya sallame shi daga Kwarin Hebron. Sa'ad da Yusuf ya kai Shekem, **15** sai wani mutum ya same shi yana yawo a cikin jeji, sai mutumin ya tambaye shi ya ce, "Me kake nema?" **16** Yusuf ya amsa ya ce, "Ina neman'yan'uwana ne. Za ka iya fada mini inda suke kiwon garkunansu?" **17** Mutumin ya amsa, "Sun yi gaba daga nan. Na ji su suna cewa, 'Bari mu je Dotan.'" Saboda haka Yusuf ya bi bayan'yan'uwansa, ya kuwa same su kusa da Dotan. **18** Amma da suka gan shi daga nesa, kafin yâ kai wurinsu, sai suka kulla su kashe shi. **19** Suka ce wa junu, "Ga mai mafarkin nan

can zuwa! **20** Ku zo mu kashe shi mu kuma jefa shi a daya daga cikin rijiyyoyin nan, mu ce mugun naman jeji ya cinye shi. Mu ga yadda mafarkinsa zai cika." **21** Sa'ad da Ruben ya ji wannan, sai ya yi kofari yâ cece shi daga hannuwansu. Ya ce, "Kada mu dauki ransa. **22** Kada mu Zub da wani jini. Mu dai jefa shi cikin wannan rijiya a nan cikin hamada, amma kada mu sa hannu a kansa." Ruben ya fada wannan ne don yâ cece shi daga gare su, yâ kuma mai da shi ga mahaifinsa. **23** Saboda haka sa'ad da Yusuf ya zo wurin'yan'uwansa, sai suka tube masa rigarsa, rigan nan mai gwanin kyau da ya sa, **24** suka kuma dâuke shi suka jefa a cikin rijiya. To, rijiyyar wofi ce, babu ruwa a ciki. **25** Da suka zauna don cin abinci, sai suka tâ da idanu, suka ga ayarin mutanen Ishmayel suna zuwa daga Gileyad. An yi wa rakumansu labtu da kayan yaji da na kanshi, suna kan hanyarsu za su Masar. **26** Yahuda ya ce wa'yan'uwansa, "Me zai amfane mu in muka kashe dan'uwanmu muka boye jininsa? **27** Ku zo, mu sayar da shi wa mutanen Ishmayelawan nan, kada mu sa hannuwanmu a kansa; ban da haka ma, shi dan'uwanmu ne, jiki da jinimmu." Sai'yan'uwansa suka yarda. **28** Saboda haka sa'ad da Fataken Midiyawa suka iso, sai'yan'uwansa suka ja Yusuf daga rijiyyar, suka sayar da shi a bakin shekel ashirin na azurfa wa mutanen Ishmayel, wadanda suka dâuke shi zuwa Masar. **29** Sa'ad da Ruben ya dawo wurin rijiyyar, sai ya tarar cewa Yusuf ba ya can, sai ya kyakkece tufafinsa. **30** Ya koma wurin'yan'uwansa ya ce, "Yaron ba ya can! Ina zan bi yanzu?" **31** Sai suka dâuke rigar Yusuf, suka yanka akuya suka tsoma rigar a cikin jinin. **32** Suka dâuke rigan nan mai gwanin kyau, suka kawo wa mahaifinsu suka ce, "Mun sami wannan. Ka bincika shi ka gani ko rigar danka ne." **33** Ya gane shi, sai ya ce, "Rigar dana ne! Wadansu mugayen namun jeji sun cinye shi. Tabbatacce an yayyaga Yusuf." **34** Sa'an nan Ya'kub ya kyakkece tufafinsa, ya sa tufafin makoki, ya kuma yi makoki domin dansa kwanaki masu yawa. **35** Dukan'ya'yansa maza da mata, suka zo don su ta'azantar da shi, amma ya ki yâ ta'azantu. Ya ce, "A'a, cikin makoki zan gangara zuwa kabari wurin dana." Saboda haka, mahaifin Yusuf ya yi kuka saboda shi. (**Sheol h7585**) **36** Ana cikin haka, Midiyawa suka sayar da Yusuf a Masar wa Fotifar, daya daga cikin shugabannin'yan gadin fadar Fir'auna.

38 A wannan lokaci, Yahuda ya bar'yan'uwansa ya gangara don yâ zauna da mutumin Adullam,

mai suna Hira. 2 A can Yahuda ya sadu da'yar wani Bakan'ane, mai suna Shuwa. Ya aure ta, ya kuma kwana da ita; 3 ta yi ciki, ta kuma haifi da, wanda aka kira Er. 4 Ta sâke yin ciki, ta haifi wani da, ta kira shi Onan. 5 Ta kuma haifi wani da har yanzu, aka kuwa ba shi suna Shela. A Kezib ne ta haife shi. 6 Sai Yahuda ya auro wa Er mata, dânsa na fari, sunanta Tamar. 7 Amma Er, dan farin Yahuda mugu ne a fuskar Ubangiji, saboda haka Ubangiji ya kashe shi. 8 Sa'an nan Yahuda ya ce wa Onan, "Ka kwana da matar dan'uwanka ka cika wajibinka gare ta a matsayin dan'uwan miji, don ka samar wa dan'uwanka'ya'ya." 9 Amma Onan ya san cewa'ya'yan ba za su zama nasa ba; saboda haka a duk sa'ad da ya kwana da matar dan'uwansa, sai yâ Zub da maniyyinsa a kasa don kada yâ samar wa dan'uwansa'ya'ya. 10 Abin nan da ya yi mugunta ce a gabon Ubangiji, saboda haka Ubangiji ya kashe shi, shi ma. 11 Sai Yahuda ya ce wa surukarsa Tamar, "Ki yi zama kamar gwauruwa a gidan mahaifinki sai dana Shela ya yi girma." Gama ya yi tunani, "Shi ma zai mutu, kamar'yan'uwansa." Saboda haka Tamar ta je ta zauna a gidan mahaifinta. 12 Bayan an dade sai matar Yahuda,'yar Shuwa ta rasu. Sa'ad da Yahuda ya gama makoki, sai ya haura zuwa Timna, zuwa wurin mutanen da suke askin tumakinsa, abokinsa Hira mutumin Adullam kuwa ya tafi tare da shi. 13 Sa'ad da aka fada wa Tamar cewa, "Surukinki yana kan hanyarsa zuwa Timna don askin tumakinsa," 14 sai ta tube rigunan gwaurancinta ta rufe kanta da lullubi don ta 6ad da kamanninta, sa'an nan ta je ta zauna a kofar shigar Enayim, wadda take a hanyar zuwa Timna. Gama ta lura cewa ko da yake Shela yanzu ya yi girma, ba a ba da ita gare shi ta zama matarsa ba. 15 Sa'ad da Yahuda ya gan ta, ya yi tsammani karuwa ce, gama ta lullube fuskarta. 16 Bai san cewa ita surukarsa ce ba, sai ya ratse zuwa wurinta a gefen hanya ya ce, "Zo mana, in kwana da ke." Sai ta ce, "Me za ka ba ni in na kwana da kai?" 17 Ya ce, "Zan aika miki da dan akuya daga garkena." Sai ta ce, "Za ka ba ni wani abu jingina, kafin ka aika da shi?" 18 Ya ce, "Wace jingina zan ba ki?" Sai ta amsa, "Hatiminka da ka rataye a wuya da kuma sandan da yake a hannunka." Ya ba da su gare ta, ya kuma kwana da ita, sai ta yi ciki. 19 Bayan ta tafi, sai ta tube lullubin, ta sâke sa tufafin gwaurancinta. 20 Ana cikin haka sai Yahuda ya aika da dan akuya ta hannun abokinsa mutumin Adullam don yâ karbo

masa jinginar daga wurin macen, amma bai same ta a can ba. 21 Ya tambayi mutanen da suke zama a can ya ce, "Ina karuwar haikalın da take a bakin hanya a Enayim?" Sai suka ce, "Ba a taba kasance da karuwar haikalı a nan ba." 22 Saboda haka sai ya koma zuwa wurin Yahuda ya ce, "Ban same ta ba. Ban da haka ma, mutanen da suke zama a can, sun ce, 'Ba a taba kasance da wata karuwar haikalı a nan ba.'" 23 Sa'an nan Yahuda ya ce, "Bari tâ riķe kayan kida garin nema mu zama abin dariya. Ni kam, na aika da tunkiyar amma ba a same ta ba." 24 Bayan misalin wata uku sai aka fada wa Yahuda cewa, "Tamar, surukarka ta yi laifin karuwanci, a sakamakon haka yanzu ta yi ciki." Yahuda ya ce, "A fid da ita, a kone!" 25 Yayinda ake fitar da ita, sai ta aika sako zuwa wurin surukinta, ta ce, "Mutumin da yake da wadannan kayan ne ya yi mini ciki." Ta kuma kara da cewa, "Duba ko za ka gane da hatimin nan, da abin damaran nan, da kuma sandan nan, ko na wane ne?" 26 Yahuda ya gane su, sai ya ce, "Ai, ta fi ni gaskiya, da yake ban ba da ita ga dana Shela ba." Bai kuwa kara kwana da ita ba. 27 Sa'ad da lokaci ya yi da za tâ haihu, ashe, tagwaye'yan maza ne suke cikinta. 28 Yayinda take haihuwa, daya daga cikinsu ya fid da hannunsa; sai ungonzomar ta dâuki jan zare ta dâura a hannun, ta ce, "Wannan ne ya fito da farko." 29 Amma sa'ad da ya janye hannunsa, sai dan'uwansa ya fito, sai ta ce, "Wato, haka ne ka keta ka fito!" Sai aka ba shi suna Ferez. 30 Sa'an nan dan'uwansa wanda yake da jan zare a hannunsa ya fito, aka kuma ba shi suna Zera.

39 To, aka kai Yusuf Masar, Fotifar wani mutumin Masar wanda yake daya daga cikin hafshoshin Fir'auna, shugaban masu tsaro, ya saye shi daga mutanen Ishmayel wadanda suka kai shi can. 2 Ubangiji kuwa yana tare da Yusuf, Yusuf kuwa yi nasara, ya zauna a gidan mutumin Masar maigidansa. 3 Sa'ad da maigidansa ya ga cewa Ubangiji yana tare da Yusuf, kuma cewa Ubangiji ya ba shi nasara a kome da ya yi, 4 sai Yusuf ya sami tagomashi a idanunsa, ya kuma zama mai hidimarsa. Fotifar ya sa shi yâ zama shugaba a gidansa, ya kuma dânkâ masa kome da yake da shi. 5 Daga lokacin da ya sa shi shugaban gidansa da kuma a kan dukan abin da yake da shi, sai Ubangiji ya albarkaci gidan mutumin Masar saboda Yusuf. Albarkar Ubangiji tana a kan kome da Fotifar yake da shi a gida da kuma a jeji. 6 Saboda haka sai ya bar kome a karkashin kulawar Yusuf, bai dame kansa

a wani abu ba sai dai abincin da yake ci. To, fa, Yusuf ka'k'karfa ne, kyakkyawa kuma, 7 bayan an dan jima sai matar maigidansa ta fara sha'awar Yusuf, sai ta ce, "Zo ka kwana da ni!" 8 Amma ya ki. Ya ce mata, "Ga shi kome yana a karkashina, don haka ne ma maigidana bai dami kansa da wani abu a cikin gidan nan ba; kome da ya mallaka, ya danka ga kulawata. 9 Babu wani da ya fi ni a wannan gida. Maigidana bai hana ni kome ba sai ke, saboda ke matarsa ce. Yaya fa, zan yi irin wannan mugun abu, in yi zunubi wa Allah?" 10 Ko da yake ta yi ta yin wa Yusuf maganar kowace rana, amma ya ki yă kwana da ita, ko ma yă zauna da ita. 11 Wata rana, ya shiga cikin gida don yă yi ayyukansa, ba wani daga cikin bayin gidan da yake ciki. 12 Sai ta cafke shi a riga, ta ce, "Zo ka kwana da ni!" Amma ya bar rigarsa a hannunta, ya gudu ya fita daga gidan. 13 Sa'ad da ta ga ya bar rigarsa a hannunta ya gudu ya fita daga gidan, 14 sai ta kira bayin gidan ta ce musu, "Duba, an kawo mana wannan mutumin Ibraniyawa don yă ci mutuncinmu! Ya zo nan don yă kwana da ni, amma na yi ihu. 15 Sa'ad da ya ji na yi ihu neman taimako, sai ya bar rigarsa kusa da ni, ya gudu ya fita daga gida." 16 Ta ajiye rigar kusa da ita sai da maigidansa ya dawo gida. 17 Sa'an nan ta fada masa wannan labari, "Mutumin Ibraniyawwan, bawan da ka kawo mana, ya zo wurina don yă ci mutuncina. 18 Amma da zarar na yi ihu neman taimako, sai ya bar rigarsa kusa da ni, ya gudu ya fita daga gida." 19 Sa'ad da maigidansa ya ji labarin da matarsa ta fada masa cewa, "Ga yadda bawanka ya yi da ni," sai ya husata. 20 Maigidan Yusuf ya dauke shi ya sa a kurkuku, wurin da ake tsare'yan kurkukun sarki. Amma yayinda Yusuf yake can a cikin kurkuku, 21 Ubangiji ya kasance tare da shi; ya numa masa alheri, ya kuma sa ya sami tagomashi a idanun mai gadin kurkukun. 22 Saboda haka mai gadin ya sa Yusuf ya zama shugaban dukan wadanda aka tsare a kurkukun, Yusuf ne kuma yake lura da dukan abin da ake yi a can. 23 Mai gadin ba ya sa kansa game da kome da yake karkashin kulawar Yusuf, gama Ubangiji yana tare da Yusuf, ya kuma ba shi nasara a cikin dukan abin da ya yi.

40 Bayan dan lokaci, sai mai rikon kwaf da mai tuyan sarkin Masar suka yi wa maigidansu, sarkin Masar laifi. 2 Fir'auna ya yi fushi da hafsoshin nan nasa guda biyu, shugaban masu shayarwa da shugaban masu tuya, 3 ya kuma sa su a kurkuku a cikin gidan shugaban masu tsaro, a wannan kurkukun

da aka sa Yusuf. 4 Sai shugaban masu tsaro ya danka su a hannun Yusuf, ya kuwa yi musu hidima. Bayan sun jima cikin kurkuku, 5 sai kowanne a cikin mutum biyun nan, mai rikon kwaf da mai tuya na sarkin Masar, wadanda aka sa a kurkuku, suka yi mafarki a dare daya, kuma kowane mafarki ya kasance da fassara irin tasa. 6 Sa'ad da Yusuf ya zo wurinsu kashegari, sai ya ga duk sun damu. 7 Saboda haka ya tambayi hafsoshin Fir'auna, wadanda suke a kurkuku tare da shi, a gidan maigidansa ya ce, "Me ya sa fuskokinku suke a face haka?" 8 Sai suka amsa, "Mu biyu, mun yi mafarki, amma babu wani da zai fassara mana su." Sa'an nan Yusuf ya ce musu, "Fassara ba daga Allah take zuwa ba? Ku fada mini mafarkanku." 9 Sai shugaban masu shayarwa ya fada wa Yusuf mafarkinsa. Ya ce masa, "A cikin mafarkina, na ga kuringa a gabana, 10 kuma a kuringar, akwai rassa uku. Nan da nan kuringar ta yi toho, ta huda, ta kuma yi nonna har suka nuna, suka zama inabi. 11 Kwaf Fir'auna kuwa yana a hannuna, na kuma ciba inabin na matse su cikin kwaf Fir'auna, na kuma sa kwaf din a hannunsa." 12 Yusuf ya ce masa, "Ga abin da mafarkin yake nufi, 'Rassan nan uku, kwana uku ne. 13 Cikin kwana uku, Fir'auna zai fitar da kai, yă maido da kai a matsayinka, za ka kuwa sa kwaf Fir'auna cikin hannunsa, kamar yadda ka saba yi sa'ad da kake mai rikon kwaf NASA. 14 Amma fa, sa'ad da kome ya zama maka da kyau, ka tuna da ni, ka kuma yi mini alheri, ka ambace ni wa Fir'auna, ka fid da ni daga wannan kurkuku. 15 Gama da karfi ne aka dauke ni daga kasar Ibraniyawa, ko a nan ma ban yi wani abin da ya cancanci a sa ni cikin kurkuku ba." 16 Sa'ad da shugaban masu tuya ya ga cewa Yusuf ya ba da fassara mai gamsarwa, sai ya ce, wa Yusuf, "Ni ma na yi mafarki. A kaina, akwai kwanduna uku na burodi. 17 A kwandon na bisa, akwai kayan iri-iri da aka toya, masu kyau domin Fir'auna, amma tsuntsaye suka ci su a kwandon da yake kaina." 18 Yusuf ya ce, "Ga abin da mafarkin yake nufi, 'Kwanduna uku, kwanaki uku ne. 19 Cikin kwana uku, Fir'auna zai fid da kai, yă rataye ka a kan itace. Tsuntsaye kuwa za su ci naman jikinka." 20 To, a rana ta uku ne, ranar tunawa da haihuwar Fir'auna, ya kuwa yi biki wa dukan hafsoshinsa. Ya fid da shugaban masu shayarwa da kuma shugaban masu tuya a gaban hafsoshinsa. 21 Ya mai da shugaban masu shayarwa a matsayinsa, saboda haka shugaban masu shayarwa ya sâke sa kwaf a hannun Fir'auna,

22 amma ya rataye shugaban masu tuya, kamar dai yadda Yusuf ya fada musu a fassarar mafarkan da suka yi. **23** Shugaban masu shayarwa fa, bai tuna da Yusuf ba; ya mance da shi.

41 Bayan shekaru biyu cif, Fir'auna ya yi mafarki. A mafarkin, ya ga yana tsaye kusa da Nilu, **2** sai ga shanu bakwai masu kiba mulmul, suka fito daga kogin, suna kiwo a cikin kyauro. **3** Bayansu, sai ga wadansu shanu bakwai, munana, ramammu, suka fito daga Nilu, suka tsaya kusa da wadancan masu kiban, a bakin kogin. **4** Shanun nan da suke munana ramammu, suka cinye shanu bakwai nan masu kiba mulmul. Sai Fir'auna ya farka. **5** Ya sâke yin barci, sai ya yi mafarki na biyu; ya ga kawuna bakwai na dawa, kosassu masu kyau, suka yi girma a kara guda. **6** Bayansu, sai ga wadansu kawuna bakwai na dawa, suka fito sirara wadanda iskar gabas ta sa suka yankwane. **7** Siraran dawan suka hadiye kawuna bakwai nan kosassu masu kyau. Sai Fir'auna ya farka, ashe, mafarki ne. **8** Da safe sai hankalinsa ya tashi, saboda haka sai ya aika a kawo dukan masu duba da masu hikima na Masar. Fir'auna ya fada musu mafarkansa, amma babu wanda ya iya ba shi fassararsu. **9** Sai shugaban masu shayarwa ya ce wa Fir'auna, "Yau an tuna mini da kâsawata. **10** Sai ya ci gaba ya ce, Fir'auna ya taâba husata da bayinsa, ya kuma jefa ni da shugaban masu tuya a cikin kurkuku a gidan shugaban masu tsaro. **11** Kowannenmu ya yi mafarki a wani dare, kowane mafarki kuma ya kasance da ma'anarsa. **12** To, warri saurayi, mutumin Ibraniyawa ya kasance a can tare da mu, bawan shugaban masu tsaro. Sai muka fada masa mafarkanmu, ya kuwa fassara mana su, yana ba wa kowane mutum fassarar mafarkinsa. **13** Abubuwan kuwa suka kasance daidai yadda ya fassara su gare mu; aka mai da ni a matsayina, daya mutumin kuwa aka rataye shi." **14** Sai Fir'auna ya aika a kawo Yusuf, aka kuwa kawo shi da sauri daga kurkuku. Sa'ad da ya yi aski, ya kuma canja tufafinsa, sai ya zo gabon Fir'auna. **15** Fir'auna ya ce wa Yusuf, "Na yi mafarki, kuma babu wanda ya iya fassara shi. Amma na ji an ce sa'ad da ka ji mafarki, kana iya fassara shi." **16** Yusuf ya amsa wa Fir'auna ya ce, "Ba ni ne da iyawar ba, Allah zai iya ba wa Fir'auna amsar da yake nema." **17** Sa'an nan Fir'auna ya ce wa Yusuf, "A cikin mafarkina, na ga ina tsaye a bakin Nilu, **18** sai ga shanu bakwai masu kiba mulmul, suka fito daga kogin, suna kiwo a cikin kyauro. **19** Bayansu kuma, sai ga wadansu shanu

bakwai suka fito kanjamamu, munana, ramammu. Ban taâba ganin irin munanan shanu haka a cikin dukan kasar Masar ba. **20** Ramammun shanun nan munana, suka cinye shanun nan bakwai masu kiba da suka fito da fari. **21** Amma ko bayan da suka cinye su, babu wanda zai iya fada cewa sun yi haka; suna nan dai munana kamar yadda suke a dâ. Sai na farka. **22** "Har yanzu kuma, a cikin mafarkina na ga kawuna bakwai na dawa kosassu masu kyau, suna girma a kara guda. **23** Bayansu, sai ga wadansu kawuna bakwai suka fito, yankwannanne sirara wadanda iskar gabas ta yankwane. **24** Siraran kawunan dawan nan suka hadiye kawuna bakwai nan masu kyau. Na fada wannan wa masu duba, amma ba wanda ya iya fassara mini shi." **25** Sai Yusuf ya ce wa Fir'auna, "Mafarkan Fir'auna, daya ne. Allah ya bayyana wa Fir'auna abin da yake shirin yi. **26** Shanu masu kyau nan, shekaru bakwai ne, kawunan dawa bakwai kosassun nan kuwa shekaru bakwai ne; mafarkan iri daya ne. **27** Shanun nan ramammu, munana, da suka zo daga baya, shekaru bakwai ne, haka ma kawuna dawan nan shanyayyu da iskar gabas ta yankwane. Shekaru ne bakwai na yunwa. **28** "Haka yake kamar yadda na fada wa Fir'auna cewa Allah ya nuna wa Fir'auna abin da yake shirin yi. **29** Shekaru bakwai na yalwar abinci suna zuwa a dukan kasar Masar, **30** amma shekaru bakwai na yunwa za su biyo bayansu. Tsananin yunwar za tâsa a manta da dukan isashen abincin da aka samu a kasar Masar, yunwa kuwa za tâ rufe dukan kasar. **31** Ba za a tuna da isashen abincin da aka samu a kasar ba, domin yunwar da za tâ biyo baya za tâ zama da tsanani kwarai. **32** Dalilin da aka ba wa Fir'auna mafarkan nan kashi biyu kuwa shi ne cewa Allah ya riga ya kaddara al'amarin. Allah zai aikata shi, ba da dadewa ba. **33** "Yanzu fa, bari Fir'auna yâ nemi mutum mai basira da kuma hikima, yâ sa shi yâ shugabanci kasar Masar. **34** Bari Fir'auna yâ nasa komishinoni a kan kasar don su karbi kashi daya bisa biyar na girbin Masar a lokacin shekaru bakwai na yalwar abinci. **35** Ya kamata su tara dukan abincin wadannan shekaru masu kyau da suke zuwa, su yi ajiyar hatsin a karkashin ikon Fir'auna, don a ajiye a birane don abinci. **36** Ya kamata a adana abincin nan don kasar, kâriya shekaru bakwai na yunwa, domin a yi amfani da shi a lokacin shekarun yunwan da za su zo wa Masar, saboda kada kasar ta lalace da yunwa." **37** Shirin ya yi wa Fir'auna da kuma dukan hafsoshinsa kyau.

38 Saboda haka Fir'auna ya tambaye su, “Za mu iya samun wani kamar wannan mutum, wannan wanda Ruhun Allah yake cikinsa?” **39** Sai Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Da yake Allah ya ba ka sanin dukan wadannan, babu wani mai basira da kuma hikima kamar ka.” **40** Za ka shugabanci fadata, kuma dukan mutanena za su zama a Karkashinka. Da sarauta kadai zan fi ka girma.” **41** Saboda haka Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Ga shi na sa ka zama shugaban dukan kasar Masar.” **42** Sa'an nan Fir'auna ya zare zuben sarauta daga yatsarsa, ya sa shi a yatsan Yusuf. Ya sanya masa rigar lallausan lilin, ya kuma sa masa sarkar zinariya a wuyansa. **43** Ya sa shi ya hau keken ya ki a matsayi mai binsa na biyu, mutane kuwa suka yi shela a gabansa suna cewa, “A ba da hanya!” Ta haka ya sa shi shugaba a kan dukan kasar Masar. **44** Sa'an nan Fir'auna ya ce wa Yusuf, “Ni ne Fir'auna, amma in ba tare da umarninka ba, ba wanda zai daga hannu ko kafa a cikin dukan Masar.” **45** Fir'auna ya ba wa Yusuf suna Zafenat-Faneyi, ya kuma ba shi Asenat'yar Fotifera firist na On, ta zama matarsa. Yusuf kuwa ya zaga dukan kasar Masar. **46** Yusuf yana zuwa shekara talatin sa'ad da ya shiga hidimtar Fir'auna sarkin Masar. Yusuf kuwa ya fita daga gabon Fir'auna, ya zaga ko'ina a Masar. **47** A shekaru bakwai na yalwa, kasar ta ba da amfani mai yawa. **48** Yusuf ya tattara dukan abincin da aka samu a wadannan shekaru bakwai na yalwa a Masar, ya kuma yi ajiyarsu a cikin birane. A kowane birni, ya sa abincin da aka nome a kewayensa. **49** Sai Yusuf ya tara hatsi da yawan gaske, kamar yashi a bakin teku, har sai da ya kasa iya auna shi, gama ba a iya aunawa. **50** Kafin shekarun yunwa su zo, Asenat'yar Fotifera, firist na On, ta haifa wa Yusuf'ya'ya maza biyu. **51** Yusuf ya ba wa dansa na fari suna Manasse ya ce, “Gama Allah ya sa na mance dukan wahalata da dukan gidan mahaifina.” **52** Ya ba wa dansa na biyu suna Efraim ya ce, “Gama Allah ya wadata ni cikin wahalata.” **53** Shekaru bakwai na yalwa a Masar suka zo ga karshe, **54** sai shekaru bakwai na yunwa suka soma shigowa, kamar yadda Yusuf ya fada. Aka yi yunwa ko'ina amma ban da kasar Masar. Don akwai abinci. **55** Sa'ad da dukan Masar ta fara jin yunwa, sai mutane suka yi wa Fir'auna kuka don abinci. Sai Fir'auna ya ce wa dukan Masarawa, “Ku tafi wurin Yusuf, ku kuma yi abin da ya fada muku.” **56** Sa'ad da yunwa ta bazu a dukan kasar, sai Yusuf ya bude gidajen ajiya, ya kuma sayar da hatsi ga Masarawa,

gama yunwa ta yi tsanani a dukan Masar. **57** Dukan kasashe kuwa suka zo Masar don saya hatsi daga Yusuf, gama yunwa ta yi tsanani a dukan duniya.

42 Sa'ad da Yakub ya sami labari cewa akwai hatsi a Masar, sai ya ce wa'ya'yansa maza, “Don me kuke duban juna kawai?” **2** Ya ci gaba, “Na ji cewa akwai hatsi a Masar. Ku gangara can ku sayo mana, domin mu rayu kada mu mutu.” **3** Sai goma daga cikin'yan'uwan Yusuf suka gangara don su saya hatsi daga Masar. **4** Amma Yakub bai aiki Benyamin, dan'uwan Yusuf tare da sauran ba, gama yana tsoro kada wani abu ya faru da shi. **5** Sai'ya'yan Yakub suka isa Masar tare da sauran mutanen don sayen abinci, gama yunwar ta kai yankin Kan'ana ma. **6** To, Yusuf ne gwamnar kasar wanda yake sayar da hatsi ga dukan mutanenta. Saboda haka sa'ad da'yan'uwan Yusuf suka isa, sai suka rusuna masa har kasa da fuskokinsu. **7** Nan da nan da Yusuf ya ga'yan'uwansa, sai ya gane su, amma ya yi kamar baiko, ya kuma yi musu magana da tsawa. Ya tambaya, “Daga ina kuka fito?” Suka amsa, “Daga kasar Kan'ana, don mu saya abinci.” **8** Ko da yake Yusuf ya gane'yan'uwansa, su ba su gane shi ba. **9** Sa'an nan ya tuna da mafarkansa game da su, ya kuma ce musu, “Ku'yan leken asiri ne! Kun zo don ku leki asirin kasar ku ga inda ba ta da tsaro.” **10** Suka amsa suka ce, “A'a, ranka ya dade, bayinka sun zo don saya abinci ne. **11** Mu duka'ya'yan mutum daya maza ne. Bayinka mutane ne masu gaskiya, ba'yan leken asiri ba ne.” **12** Ya ce musu “Sam! Kun zo ne ku ga inda kasarmu babu tsaro.” **13** Amma suka amsa suka ce, “Bayinka da su goma sha biyu ne, 'yan'uwa, 'ya'yan mutum guda maza, wanda yake zama a kasar Kan'ana. Karaminmu yanzu yana tare da mahaifinmu, dayan kuma ya rasu.” **14** Yusuf ya ce musu, “Daidai ne yadda na fada muku. Ku'yan leken asiri ne! **15** Ga kuwa yadda za a gwada ku. Muddin Fir'auna yana a raye, ba za ku bar wannan wuri ba sai karamin dan'uwaniku ya zo nan. **16** Ku aiki daya daga cikinku ya kawo dan'uwaniku; za a sa suranku a kurkuku, saboda a gwada maganarku a ga ko gaskiya ce kuke fadi. In ba haka ba, to, da ran Fir'auna, ku'yan leken asiri ne!” **17** Ya kuwa sa su duka a kurkuku na kwana uku. **18** A rana ta uku, Yusuf ya ce musu, “Ku yi wannan za ku kuwa rayu, gama ina tsoron Allah. **19** In ku mutane masu gaskiya ne, ku bar daya daga cikin'yan'uwaniku ya zauna a kurkuku, yayinda suranku su tafi, su kai hatsi don gidajenku da suke yunwa. **20** Amma

dole ku kawo karamin dan'uwanku gare ni, saboda a tabbatar da maganarku har ba za ku mutu ba.” Suka kuwa yi haka. 21 Sai suka ce wa juna, “Tabbatacce ana hukunta mu ne saboda dan'wanmu. Mun ga yadda ya yi wahala sa'ad da ya roke mu saboda ransa, amma ba mu saurare shi ba, shi ya sa wannan wahala ta zo mana.” 22 Ruben ya amsa, “Ban fada muku cewa kada ku dauki alhakin yaron nan ba, sai kuka ki ji, to, yau ga alhakin jininsa muke biya.” 23 Ba su san cewa Yusuf yana jin su ba, da yake yana amfani da mai fassara ne. 24 Sai ya juya daga gare su ya yi kuka, sa'an nan ya dawo ya yi musu magana kuma. Ya sa aka dauke Simeyon daga gare su, aka daure shi a idanunsu. 25 Yusuf ya yi umarni a cika buhunansu da hatsi, a kuma sa azurfan kowane mutum a cikin buhunsa, a kuma ba su kalaci don tafiyarsu. Bayan aka yi musu wannan, 26 suka jibga hatsinsu a kan jakuna, sai suka kama hanya. 27 A wurin da suka tsaya don su kwana, daya daga cikinsu ya bude buhunsa don yā ciyar da jakinsa, sai ya ga azurfansa a bakin buhunsa. 28 Sai ya ce wa'yan'uwansa, “An mayar mini da azurfata. Ga shi a cikin buhuna.” Zuciyarsu ta karai, suka dubi juna suna rawan jiki, suka ce, “Mene ne wannan da Allah ya yi mana?” 29 Sa'ad da suka zo wurin mahaifinsu Yakub a Kasar Kan'ana, suka fada masa dukan abin da ya faru da su. Suka ce, 30 “Mutumin da yake shugaba a kasar ya yi mana matsananciyar magana, ya kuma dauke mu tamkar'yan leken asirin kasa. 31 Amma muka ce masa, ‘Mu masu gaskiya ne; mu ba'yan leken asiri ba ne. 32 Dā mu'yan'uwa ne goma sha biyu, 'ya'yan mahaifi guda maza. Dayanmu ya rasu, kuma karamin yanzu yana tare da mahaifinmu a Kan'ana.’ 33 “Sai mutumin wanda yake shugaba a kan kasar ya ce mana, ‘Ga yadda zan san ko ku mutane masu gaskiya ne. Ku bar daya daga cikin'yan'uwanku a nan tare da ni, ku dauki abinci domin gidajenku masu yunwa, ku tafi. 34 Amma ku kawo minni karamin dan'uwanku domin in san cewa ku ba'yan leken asiri ba ne, amma mutane ne masu gaskiya. Sa'an nan zan mayar muku da dan'uwanku, ku kuma iya yin sana'a a kasar.’” 35 Yayinda suke juyewa hatsi daga buhunansu, sai ga kunshin azurfan kowane mutum a buhunsa! Sa'ad da su da mahaifinsu suka ga kunshe-kunshen kudi, suka firgita. 36 Yakub mahaifinsu, ya ce musu, “Kun sa ni rashin'ya'yana. Yusuf ya rasu, Simeyon kuma ba ya nan, yanzu kuma kuna so ku dauki Benyamin. Kome yana gāba da ni!” 37 Sai Ruben ya ce wa mahaifinsa,

“Ka kashe dukan'ya'yana maza, in ban dawo da shi gare ka ba. Ka sa shi ga kulawata, zan kuwa dawo da shi.” 38 Amma Yakub ya ce, “Dana ba zai gangara zuwa can tare da ku ba, dan'uwansa ya rasu, shi ne kadai ya rage. In wani abu ya faru da shi a tafiyar da za ku yi, za ku sa furfurata ta gangara zuwa kabari cikin bakin ciki.” (**Sheol h7585**)

43 A yanzu, yunwa ta yi tsanani a kasar. 2 Saboda haka sa'ad da suka cinye dukan hatsin da suka kawo daga Masar, mahaifinsu ya ce musu, “Ku koma, ku sayo mana Karin abinci.” 3 Amma Yahuda ya ce masa, “Mutumin ya gargade mu sosai cewa, ‘Ba za ku sāke ganin fuskata ba sai in dan'uwanku yana tare da ku.’ 4 In za ka aika da dan'wanmu tare da mu, za mu gangara mu sayo maka abinci. 5 Amma in ba za ka aika da shi ba, ba za mu gangara ba, gama mutumin ya ce mana, ‘Ba za ku sāke ganin fuskata ba sai ko in dan'uwanku yana tare da ku.’” 6 Isra'il ya yi tambaya, “Me ya sa kuka kawo wannan damuwa a kaina ta wurin fada wa mutumin cewa kuna da wani dan'uwa?” 7 Suka amsa, “Mutumin ya yi mana tambaya sosai game da kanmu da iyalinmu. Ya tambaye mu, ‘Mahaifinku yana da rai har yanzu? Kuna da wani dan'uwa?’ Mu dai mun amsa tambayoyinsa ne. Ta yaya za mu sani zai ce, ‘Ku kawo dan'uwanku a nan?’” 8 Sa'an nan Yahuda ya ce wa Isra'il mahaifinsa, “Ka aika saurayin tare da ni za mu kuwa tafi nan da nan, saboda mu da'ya'yanmu mu rayu, kada mu mutu. 9 Ni kaina zan tabbatar da lafiyarsa; na dauki lamuninsa, a hannuna za ka neme shi. In ban dawo da shi gare ka, in sa shi nan a gabanka ba, zan dauki lafin a gabanka dukan kwanakina. 10 Ai, da ba mun jinkirta ba, da mun komo har sau biyu.” 11 Sa'an nan mahaifinsu Isra'il ya ce musu, “In dole ne a yi haka, to, sai ku yi. Ku sa wadansu amfani mafi kyau na kasar a buhunanku, ku dauka zuwa wurin mutumin a matsayin kyauta, da dan man kansi na shafawa, da kuma'yar zuma, da kayan yaji, da karo, da tsabar citta da kuma almon. 12 Ku dauki ninki biyu na yawan azurfa tare da ku, gama dole ku mayar da azurfan da aka sa a cikin bakunan buhunanku. Mai yiwuwa an yi haka a kuskure ne. 13 Ku dauki dan'uwanku kuma ku koma wurin mutumin nan da nan. 14 Bari Allah Madaukaki yā nuna muku alheri a gabon mutumin saboda yā bar dan'uwanku da Benyamin su dawo tare da ku. Ni kuwa, in na yi rashin, na yi rashi.” 15 Saboda haka mutanen suka dauki kyautar, da kuma kudin da ya ninka na farko. Suka

kuma dauki Benyamin, suka gaggauta suka gangara zuwa Masar suka kuma gabatar da kansu ga Yusuf. **16** Sa'ad da Yusuf ya ga Benyamin tare da su, sai ya ce wa mai hidimar gidansa, "Ka shigar da mutanen cikin gida, ka yanka dabba ka shirya, gama mutanen za su ci abincin rana tare da ni." **17** Mutumin ya yi kamar yadda Yusuf ya fada masa, ya kuwa dauki mutanen zuwa gidan Yusuf. **18** Mutanen dai suka firgita sa'ad da aka dauke su zuwa gidansa. Suka yi tunani, "An kawo mu nan ne saboda azurfan da aka sa a cikin buhunanmu da farko. Yana so yā fāda mana, yā kuma sha karfinmu, yā kwace mu kamar bayi, yā kuma kwashe jakunanmu." **19** Saboda haka suka je wurin mai yin wa Yusuf hidima, suka yi masa magana a bakin kofar gida. **20** Suka ce, "Ranka yā dade, mun zo nan karo na farko don mu saya abinci, **21** amma a inda muka tsaya don mu kwana, da muka bude buhunanmu sai kowannenmu ya sami azurfansa daidai a bakin buhunsa. Saboda haka ga kudin a hannunmu, mun sāke komowa da su. **22** Mun kuma kawo karin azurfa tare da mu don mu saya abinci. Ba mu san wa ya sa azurfanmu a cikin buhunanmu ba." **23** Sai mai hidimar ya ce, "Ba kome, kada ku ji tsoro. Allahru, Allah mahaifinku ne ya ba ku dukiyar a cikin buhunanku; ni dai, na karbi azurfanku." Sa'an nan ya fitar musu da Simeyon. **24** Mai yin hidimar ya dauki mutane zuwa gidan Yusuf ya ba su ruwa su wanke kafafunsu, ya kuma tanada wa jakunansu abinci. **25** Suka shirya kyautansu domin isowar Yusuf da rana, gama sun ji cewa zai ci abinci a nan. **26** Sa'ad da Yusuf ya zo gida, sai suka ba shi kyautai da suka kawo, suka rusuna a gabansa har kasa. **27** Ya tambaye su, yaya suke, sa'an nan ya ce, "Yaya tsohon nan mahaifinku da kuka fada mini? Yana da rai har yanzu?" **28** Suka amsa, "Bawanka mahaifinku yana da rai har yanzu da kuma koshin lafiya." Suka kuma rusuna suka yi mubaya'a. **29** Da ya daga idanu, sai ya ga dan'uwanza Benyamin, dan mahaifiyarsa, sai ya yi tambaya, "Wannan ne Karamin dan'uwanru, wanda kuka fada mini a kai?" Ya kuma ce, "Allah yā yi maka albarka, dana." **30** Saboda motsi mai surfi da zuciyarsa ta yi da ganin dan'uwanza, sai Yusuf ya gaggauta ya fita, ya nemi wuri yi kuka. Ya shiga dakinsha ya yi kuka a can. **31** Bayan ya wanke fuskarsa, sai ya fito ya daure, ya umarta, "A kawo abinci." **32** Sai aka raba musu abinci, nasa shi kadai su kuma su kafai, domin Masarawa ba sa cin abinci tare da Ibraniyawa, gama wannan abin

kyama ne ga Masarawa. **33** Aka zaunar da'yan'uwan Yusuf a gabansa bisa ga shekarunzu, daga dan fari zuwa auta.'Yan'uwan kuwa suka duddubi juna suna mamaki. **34** Daga teburin da yake a gaban Yusuf aka riķa dibar rabonsu ana kai musu, amma rabon Benyamin ya yi biyar din na kowannensu. Suka kuwa sha, suka yi murna tare da shi.

44 Yusuf kuwa ya ba wa mai yin masa hidima a gida, wadannan umarnai cewa, "Cika buhunan mutanen nan da abinci iyakar yadda za su iya dauka, ka kuma sa kudin kowanne a bakin buhunsa. **2** Sa'an nan ka sa kwaf nawa, wannan na azurfa a bakin buhun autan, tare da kudinsa na hatsi." Sai mai hidimar ya yi kamar yadda Yusuf ya umarta. **3** Da gari ya waye, sai aka sallami mutanen tare da jakunansu. **4** Ba su yi nisa da birnin ba sa'ad da Yusuf ya ce wa mai yin masa hidima, "Tashi, ka bi wadannan mutane nan da nan, in ka same su, ka ce musu, 'Me ya sa kuka sāka alheri da mugunta? **5** Ba da wannan kwaf ne maigidana yake sha daga ciki yana kuma yin amfani da shi don duba? Wannan mugun abu ne da kuka yi.'" **6** Sa'ad da ya same su, sai ya maimaita wadannan kalmomni gare su. **7** Amma suka ce masa, "Me ya sa ranka yā dade yake fadin irin wadannan abubuwa? Allah yā sawwake bayinka su yi irin wannan abu! **8** Mun ma dawo maka da kudin da muka samu a cikin bakunan buhunanmu daga kasar Kan'ana. Saboda haka me zai sa mu saci azurfa ko zinariya daga gidan maigidanku? **9** In aka sami wani daga cikin bayinka da shi, zai mutu; sai sauran su zama bayin mai girma." **10** Sai ya ce, "To, shi ke nan, bari yā zama yadda kuka fada. Duk wanda aka same shi da kwaf na azurfan zai zama bawana, sauran kuwa za su'yantu daga zargin." **11** Da sauri kowannensu ya sauko da buhunsa kasa, ya bude. **12** Sa'an nan mai hidimar ya fara bincike, farawa daga babba, ya kare a karamin. Aka kuwa sami kwaf din a buhun Benyamin. **13** Ganin wannan sai suka kyakkece rigunansu. Sa'an nan suka jibga wa jakunansu kaya, suka koma birni. **14** Yusuf yana nan har yanzu a gida sa'ad da Yahuda da'yan'uwanza suka shiga, suka fādī rub da ciki a kasa a gabansa. **15** Yusuf ya ce musu, "Mene ne wannan da kuka yi? Ba ku san cewa mutum kamar ni yana iya gane abubuwa ta wurin duba ba?" **16** Yahuda ya amsa ya ce, "Me za mu ce wa ranka yā dade? Yaya kuma za mu wanke kanmu daga wannan zargi? Allah ya tona laifin bayinka. Ga mu, za mu zama bayinka, da mu da wanda aka sami

kwaf din a hannunsa.” 17 Amma Yusuf ya ce, “Allah yă sawwake in yi haka! Mutumin da aka sami kwaf din a hannunsa ne kadai zai zama bawana. Sauranku, ku koma ga mahaifinku da salama.” 18 Sai Yahuda ya haura zuwa wurinsa ya ce, “Ranka yă dade, roko nake, bari bawanka yă yi magana da ranka yă dade. Kada ka yi fushi da bawanka, ko da yake daidai kake da Fir’aura kansa. 19 Ranka yă dade ya tambayi bayinka ya ce, ‘Kuna da mahaifi ko dan’uwa?’ 20 Muka kuwa amsa, ‘Muna da mahaifi tsoho, akwai kuma da matashi, wanda aka haifa masa cikin tsufarsa. Dan’uwansa ya rasu, shi ne kuwa da kadai na mahaifyarsa da ya rage, mahaifinsa kuwa yana kaunarsa.’ 21 “Sai ka ce wa bayinka, ‘Ku kawo mini shi don in gan shi da kaina.’ 22 Muka kuwa ce wa ranka yă dade, ‘Saurayin ba zai iya barin mahaifinsa ba, gama in ya bar shi, mahaifinsa zai mutu.’ 23 Amma ka fada wa bayinka, ‘Sai kun kawo karamin dan’uwanku tare da ku, in ba haka ba, ba za ku sâke ganin fuskata ba.’ 24 Sa’ad da muka koma wurin bawanka mahaifinmu, sai muka fada masa abin da ranka yă dade ya ce. 25 “Sai mahaifinmu ya ce, ‘Ku koma ku sayo karin abinci.’ 26 Amma muka ce, ‘Ba za mu iya gangarawa ba, sai in karamin dan’uwanmu yana tare da mu. Ba za mu iya ganin fuskar mutumin ba, sai karamin dan’uwanmu yana tare mu.’ 27 “Bawanka mahaifinmu ya ce mana, ‘Kun san cewa matata ta haifa mini’ya’ya biyu maza. 28 Dayansu ya tafi daga gare ni, na kuwa ce, “Tabbatace an yayyage shi kaca-kaca.” Ban kuwa gan shi ba tuntuni. 29 In kun dauki wannan daga wurina shi ma wani abu ya same shi, za ku kawo furfura kaina zuwa kabari cikin bakin ciki.’ (*Sheol h7585*) 30 “Saboda haka yanzu, in saurayin ba ya nan tare da mu sa’ad da na koma ga bawanka mahaifina, in kuma mahaifina, wanda ransa yana daure kurkusa da ran saurayin, 31 ya ga cewa saurayin ba ya nan, zai mutu. Bayinka za su sa bawanka, mahaifinmu, yă mutu cikin bakin ciki, da tsufarsa. (*Sheol h7585*) 32 Gama ni baranka na dauki lamunin saurayin a wurin mahaifinsa da cewa, ‘In ban komo maka da shi ba, sai alhakinsa yă zauna a kaina a gabon mahaifina, dukan raina!’ 33 “To, yanzu, ina rokonka bari bawanka yă zauna a nan a matsayin bawanka, ranka yă dade a maimakon saurayin, a kuma bar saurayin yă koma da’yan’uwansa. 34 Yaya zan koma ga mahaifina, in saurayin ba ya tare da ni? A’al! Kada ka bari in ga bakin cikin da zai auko wa mahaifina.”

45 Yusuf bai kara iya daurewa a gabon dukan masu yi masa hidima ba, sai ya yi kuka da karfi ya ce, “Kowa yă tashi daga gabana!” Saboda haka ba kowa a wurin sa’ad da Yusuf ya sanar da kansa ga’yan’uwansa. 2 Sai ya yi kuka da karfi har Masarawa suka ji, har labarin ya kai gidan Fir’aura. 3 Yusuf kuwa ya ce wa’yan’uwansa, “Ni ne Yusuf! Mahaifina yana nan da rai har yanzu?” Amma’yan’uwansa ba su iya amsa masa ba, gama sun firgita kwarai a gabansa. 4 Sa’an nan Yusuf ya ce wa’yan’uwansa, “Ku zo kusa da ni.” Da suka yi haka, sai ya ce, “Ni ne dan’uwanku Yusuf, wannan da kuka sayar zuwa Masar! 5 Yanzu dai, kada ku damu, kada kuma ku yi fushi da kanku saboda kun sayar da ni a nan, gama Allah ya aiko ni gabanku ne don in ceci rayuka. 6 Ga shi shekaru biyu ke nan ake yunwa a kasar, kuma da sauran shekara biyar masu zuwa da ba za a yi noma ko girbi ba. 7 Amma Allah ya aiko ni gabanku ne don in adana muku raguwa a duniya, in kuma ceci rayukanku ta wurin ceto mai girma. 8 “Saboda haka fa, ba ku ba ne kuka aiko ni nan, Allah ne. Ya mai da ni mahaifi ga Fir’aura, shugaban dukan gidansa da kuma mai mulkin dukan Masar. 9 Yanzu sai ku gaggauta zuwa wurin mahaifina ku fada masa, ‘Abin da danka Yusuf ya ce; Allah ya mai da ni shugaban dukan Masar. Gangaro wurina; kada ka jirnkirta. 10 Za ka yi zama a yankin Goshen, ka kasance kusa da ni. Kai,’ya’yanka da kuma jikokinka, garkunanka da shanunka, da kuma dukan abin da kake da shi. 11 Zan tanada maka a nan, domin akwai saura shekaru biyar na yunwa masu zuwa. In ba haka ba, kai da gidanka da dukan mallakarka za ku zama gajiyayyu.’ 12 “Ku kanku kun gani, haka ma dan’uwana Benyamin, cewa tabbatace ni ne nake magana da ku. 13 Fada wa mahaifina game da dukan girman da aka ba ni a Masar, da kuma game da kome da kuka gani. Ku kuma kawo mahaifina a nan da sauri.” 14 Sa’an nan ya rungume dan’uwansa Benyamin ya yi kuka, sai Benyamin ya rungume shi yana kuka. 15 Ya sumbacı dukan’yan’uwansa, ya kuma yi kuka a kansu. Bayan haka sai’yan’uwansa suka yi masa magana. 16 Sa’ad da labarin ya kai fadan Fir’aura cewa’yan’uwan Yusuf sun zo, sai Fir’aura da dukan hafsoshin suka ji dadı. 17 Fir’aura ya ce wa Yusuf, “Fada wa’yan’uwanka, ‘Yi wannan; ku jibge dabbobinku ku koma zuwa kasar Kan’ana, 18 Ku kawo mahaifinku da iyalku zuwa wurina. Zan ba ku mafi kyau na kasar Masar, za ku kuwa ci moriyar kasar.’ 19

"An kuma umarce ka, ka fada musu, 'Ku yi wannan, ku dauki wagonu daga Masar domin'ya'yanku da matanku, ku dauki mahaifinku ku zo. **20** Kada ku damu da mallakarku, gama mafi kyau na Masar za su zama naku." **21** Sai'yan Isra'il a maza suka yi haka. Yusuf ya ba su wagonu kamar yadda Fir'auna ya umarta, ya kuma ba su guzuri don tafiyarsu. **22** Ya ba da sababbin riguna ga kowannensu amma ga Benyamin ya ba shi shekel dari uku na azurfa da riguna kashi biyar. **23** Ga kuma abin da ya aika wa mahaifinsa, jakuna goma da aka jibge da abubuwa mafi kyau na Masar, da jakuna mata guda goma dauke da hatsi da burodi da wadansu tanade-tanade don tafiyarsa. **24** Sa'an nan ya sallami'yan'uwansa, yayinda suke barin wurin ya ce musu, "Kada ku yi fada a hanya!" **25** Saboda haka suka haura, suka fita daga Masar, suka zo wurin mahaifinsu Yakub a kasar Kan'ana. **26** Suka fada masa, "Yusuf yana da rai! Gaskiya, shi ne mai mulkin dukan Masar." Gaban Yakub ya fādī, domin bai gaskata su ba. **27** Amma sa'ad da suka fada masa kome da Yusuf ya fada musu, da kuma sa'ad da ya ga wagonun da Yusuf ya aika don a dauke shi a kai da shi can, sai ya farfado, ya dawo cikin hankalinsa. **28** Sai Yakub ya ce, "Na yarda! Dana Yusuf yana da rai har yanzu. Zan tafi in gan shi kafin in mutu."

46 Saboda haka Isra'il a ya kama hanya da dukan abin da yake nasa, sa'ad da ya kai Beyersheba, sai ya miķa hadayu ga Allah na Ishaku, mahaifinsa. **2** Allah kuwa ya yi magana ga Isra'il a wahayi da dare ya ce, "Yakub! Yakub!" Yakub kuwa ya amsa ya ce, "Ga ni." **3** Sai Allah ya ce, "Ni ne Allah, Allah na mahaifinka. Kada ka ji tsoron zuwa Masar, gama zan mai da kai al'umma mai girma a can. **4** Zan gangara zuwa Masar tare da kai, tabbatacce zan sāke dawo da kai. Kuma hannun Yusuf zai rufe idanunka." **5** Sa'an nan Yakub ya bar Beyersheba, 'yan Isra'il a maza, suka dauki mahaifinsu Yakub da 'yan su da matansu a cikin wagonun da Fir'auna ya aika don a kawo shi. **6** Suka kuma dauki dabbobinsu da mallakarsu, da suka samu a Kan'ana, Yakub kuwa da dukan zuriyarsa suka tafi Masar. **7** Ya dauki 'yan yansa maza da jikokinsa da 'yan yansa mata da jikokinsa mata, dukan zuriyarsa zuwa Masar. **8** Wadannan su ne sunayen 'yan Isra'il a maza (Yakub da zuriyarsa) wadanda suka tafi Masar, Ruben dan farin Yakub. **9** 'yan Ruben maza su ne, Hanok, Fallu, Hezron da Karmi. **10** 'yan Simeyon maza su ne, Yemuwel, Yamin, Ohad, Yakin, Zohar

da Sha'ul dan mutuniyar Kan'ana. **11** 'yan Lawi maza su ne, Gershon, Kohat da Merari. **12** 'yan Yahuda maza su ne, Er, Onan, Shela, Ferez da Zera (amma Er da Onan sun mutu a kasar Kan'ana). 'yan Ferez maza su ne, Hezron da Hamul. **13** 'yan Issakar maza su ne, Tola, Fuwa, Yoshub da Shimron. **14** 'yan Zebulun maza su ne, Sered, Elon da Yaleyel. **15** Wadannan su ne 'yan Liyat maza da ta haifa wa Yakub a Faddan Aram, ban da'yarsa Dina. 'yan yansa maza da mata duka, mutum talatin da uku ne. **16** 'yan Gad maza su ne, Zafon, Haggi, Shumi, Ezbon, Eri, Arodi da Areli. **17** 'yan Asher maza su ne, Imna, Ishba, Ishbi da Beriya. 'yar'uwersu ita ce Sera. 'yan Beriya maza su ne, Heber da Malkiyel. **18** Wadannan su ne 'yan da Zilfa ta haifa wa Yakub, ita ce Laban ya ba wa'yarsa Liyat. 'yan duka, su sha shida ne. **19** 'yan Yakub maza wadanda Rahila ta haifa su ne, Yusuf da Benyamin. **20** A Masar, Asenat'yar Fotifera, firist na On ta haifi Manasse da Efraim wa Yusuf. **21** 'yan Benyamin maza su ne, Bela, Beker, Ashbel, Gera, Na'am, Ehi, Rosh, Muffim, Huffim da Ard. **22** Wadannan su ne 'yan Rahila maza wadanda ta haifa wa Yakub, dukansu mutum goma sha hudu ne. **23** Yaron Dan shi ne, Hushim. **24** 'yan Naftali maza su ne, Yazeyel, Guni, Yezer da Shillem. **25** Wadannan su ne 'yan mazan da Bilha ta haifa wa Yakub, ita ce Laban ya ba wa'yarsa Rahila. 'yan suka su bakwai ne. **26** Dukan wadanda suka tafi Masar tare da Yakub, wadanda suke zuriyarsa kai tsaye ban da matan 'yan yansa maza, su mutum sittin da shida ne. **27** In aka hada da 'yan nan maza guda biyu wadanda aka haifa wa Yusuf a Masar, membobin iyalin Yakub, wadanda suka tafi Masar, duka su saba'in ne. **28** To, Yakub ya aiki Yahuda yā yi gaba yā sadu da Yusuf, don yā nuna musu hanyar da za su bi zuwa yankin Goshen. Da suka isa yankin Goshen, **29** sai Yusuf ya kintsa keken yakinsa ya haura zuwa Goshen don yā taryi mahaifinsa, Isra'il a. Nan da nan da isowar Yusuf a wurin mahaifinsa, sai ya rungumi mahaifinsa, ya yi kuka na dogon lokaci. **30** Isra'il a ya ce wa Yusuf, "Yanzu ina a shirye in mutu, da yake na gani da kaina cewa har yanzu kana da rai." **31** Sa'an nan Yusuf ya ce wa 'yan uwansa da gidan mahaifinsa, "Zan haura in yi magana da Fir'auna, zan kuwa ce masa, "Yan'uwan da gidan mahaifina, wadanda suke zaune a kasar Kan'ana, sun zo wurina. **32** Mutanen fa, makiyaya ne; suna kiwon dabbobi, sun kuma zo tare da garkunansu

da shanunsa da kuma kome da suka mallaka.’ **33** Sa’ad da Fir’aura ya kira ku ciki, ya yi tambaya, ‘Mece ce sana’arku?’ **34** Ku amsa, ‘Bayinka suna kiwon dabbobi ne, tun muna samari har zuwa yanzu, kamar yadda kakanninmu suka yi.’ Ta haka za a bar ku ku zauna a yankin Goshen, gama Masarawa suna kyamar makiyaya.”

47 Yusuf ya tafi yă fada wa Fir’aura, “Mahaifina da’yan’uwana, tare da garkunansu da shanunsa da kome da suke da shi, sun zo daga kasar Kan’ana, suna kuwa a Goshen yanzu.” **2** Sai ya zabi mutum biyar daga cikin yan’uwansa, ya gabatar da su a gabani Fir’aura. **3** Fir’aura ya tambayi yan’uwan, “Mece ce sana’arku?” Suka amsa wa Fir’aura suka ce, “Bayinka makiyaya ne, kamar yadda kakanninmu suke.” **4** Suka kuma ce masa, “Mun zo, mu zauna a nan na dan lokaci, gama yunwa ta yi tsanani a Kan’ana, dabbobin bayinka kuma ba su da wurin kiwo. Saboda haka yanzu, muna rokonka, bari bayinka su zauna a Goshen.” **5** Fir’aura ya ce wa Yusuf, “Mahaifinka da’yan’uwanka sun zo maka, **6** kasar Masar kuma tana gabanka, ka zaunar da mahaifinka da’yan’uwanka a sashe mafi kyau na kasar, bari su zauna a Goshen. Idan kuma ka ga wadansu a cikinsu da suka fi dacewa, sai ka sa su lura mini da shanuna.” **7** Sa’an nan Yusuf ya shigar da Yakub mahaifinsa, ya gabatar da shi a gabani Fir’aura. Bayan Yakub ya albarkaci Fir’aura, **8** sai Fir’aura ya tambaye shi, “Shekarunka nawa da haihuwa?” **9** Yakub kuwa ya ce wa Fir’aura, “Shekarun hijirata, shekaru dari da talatin ne. Shekaruna kadan ne cike da wahala, ba za a kuwa daidaita su da shekarun hijirat kakannina ba.” **10** Sai Yakub ya albarkaci Fir’aura, ya yi masa bankwana, sa’an nan ya fita. **11** Ta haka Yusuf ya zaunar da mahaifinsa da’yan’uwansa a Masar, ya ba su mallaka a sashe mafi kyau na kasar, a yankin nan na Rameses, kamar yadda Fir’aura ya umarta. **12** Yusuf ya kuma tanada wa mahaifinsa da kuma’yan’uwansa da dukan gidan mahaifinsa, abinci bisa ga yawan’ya’yansu. **13** A yanzu, a cikin kasar duka, ba abinci, gama yunwa ta yi tsanani kwarai, har kasar Masar da kasar Kan’ana suka shiga matsananciyar wahala! **14** Yusuf ya tattara dukan kudaden da suke a Masar da Kan’ana don biyan hatsin da suke saya, ya kuwa kawo su a fadan Fir’aura. **15** Sa’ad da kudin mutanen Masar da Kan’ana suka kare, dukan Masar ta zo wurin Yusuf ta ce, “Ka ba mu abinci. Me zai sa mu mutu a idanunka? Kudinmu duk sun kare.” **16** Yusuf ya ce, “To, ku kawo dabbobinku,

zan sayar muku da abinci a madadin dabbobinku, tun da kufinku ya kare.” **17** Saboda haka suka kawo dabbobinsu wa Yusuf, ya kuma ba su abinci a madadin dawakai, tumaki da awaki, shanu da jakunansu. Ya kuwa ba su abinci a madadin dabbobinsu, a wannan shekara. **18** Sa’ad da wannan shekara ta kare, sai suka zo wurinsa a shekara ta biye suka ce, “Ba za mu boye maka ba ranga yă dade, kudinmu sun kare, dabbobinmu kuma sun zama naka. Ranga yă dade, in ban da jikunanmu da gonakinmu, ba abin da ya rage mana. **19** Kada ka bar mu mu mutu, ka yi wata dabara! Kada ka bari mu rasa gonakinmu. Ka musaye mu da abinci, mu da gonakinmu. Mu kuwa za mu zama bayin Fir’aura. Ka ba mu iri don mu rayu, kada mu mutu, don kuma kada gonakin kasarmu su zama kango.” **20** Ta haka Yusuf ya saya wa Fir’aura kasar Masar duka, gama Masarawa duka sun sayar da gonakinsu, saboda yunwa ta tsananta musu. Kasar ta zama mallakar Fir’aura. **21** Yusuf kuwa ya mai da mutanen bayi, daga wannan iyakar Masar zuwa wangan. **22** Amma bai sayi gonakin firistoci ba, gama suna karba rabo daga Fir’aura ne, suna kuma da isashen abinci daga rabon da Fir’aura yake ba su. Dalilin ke nan da ba su sayar da gonakinsu ba. **23** Yusuf ya ce wa mutane, “Yanzu da na saye ku da kuma gonakinku a yau wa Fir’aura, ga iri don ku shuka a gonaki. **24** Amma sa’ad da hatsi suka nuna, za ku ba da kashi daya bisa biyar ga Fir’aura. Sauran kashi hudu bisa biyar kuma ku riike a matsayin iri don gonaki da kuma abinci wa kanku da gidajenku da kuma’ya’yanku.” **25** Suka ce, “Ka ceci rayukanmu, in ya gamshe ka, ranga yă dade, za mu zama bayin Fir’aura.” **26** Ta haka Yusuf ya kafa wannan ya zama doka game da kasa a Masar, har yă zuwa yau cewa kashi daya bisa biyar na amfani gona ya zama na Fir’aura. Gonakin firistoci ne kadai ba su zama na Fir’aura ba. **27** To, Isra’ilawa suka zauna a Masar a yankin Goshen. Suka mallaki filaye a can, suka ribaabbanya suka karu kwarai. **28** Yakub ya yi zama a Masar shekaru goma sha bakwai, yawan shekarunsa duka sun zama dari da arba’in da bakwai. **29** Sa’ad da lokaci ya gabato da Isra’ila zai mutu, sai ya kira dansa Yusuf, ya ce masa, “Ka yi mini wannan alheri, ka sa hannunka karkashin cinyar kafata, ka yi mini alkawari saboda ina rokonka kada ka bizne ni a Masar, **30** amma sa’ad da na huta da kakannina, ka dauke ni, ka fid da ni daga Masar, ka binne ni a inda aka binne su.” Yusuf ya ce, “Zan yi yadda ka fada.” **31**

Ya'kub ya ce, "Ka rantse mini." Sai Yusuf ya rantse masa, Isra'il'a kuwa ya yi godiya ga Allah yayinda ya jingina a kan sandansa.

48 Bayan wani lokaci aka fada wa Yusuf, "Mahaifinka yana ciwo." Sai ya dauki'ya'yansa maza biyu, Manasse da Efraim suka tafi tare da shi. **2** Sa'ad da aka fada wa Ya'kub, "Danka Yusuf ya zo gare ka," sai Isra'il'a ya kofarta ya tashi ya zauna a kan gado. **3** Ya'kub ya ce wa Yusuf, "Allah Madaukaki ya bayyana gare ni a Luz a kasar Kan'ana, a can ya albarkace ni" **4** ya kuma ce mini, "Zan sa ka yi ta haihuwa ka kuma ribabbanya, za ka karu a yawa. Zan mai da kai al'ummar mutane, zan kuma ba ka wannan kasa tā zama madawwamiyar mallaka ga zuriyarka a bayanka." **5** "To, yanzu,'ya'ya mazanka biyu da aka haifa maka a Masar kafin in zo a nan za su zama nawa; Efraim da Manasse za su zama nawa, kamar yadda Ruben da Simeyon suke nawa. **6** Duk wadansu'ya'yan da aka haifa maka bayansu za su zama naka; a yankin da suka gāda za a lissafa a karkashin sunayen'yan'uwansi. **7** Yayinda nake dawowa daga Faddan Aram, cikin bakin cikina Rahila ta rasu a kasar Kan'ana yayinda muke kan hanya, yar rata daga Efrata. Saboda haka na binne ta a can kusa da hanya zuwa Efrata" (wato, Betlehem). **8** Sa'ad da Isra'il'a ya ga'ya'yan Yusuf maza, sai ya yi tambaya, "Su wane ne wadannan?" **9** Yusuf ya ce wa mahaifinsa, "Su ne'ya'yan da Allah ya ba ni a nan." Sa'an nan Isra'il'a ya ce, "Kawo mini su saboda in albarkace su." **10** Yanzu fa idanun Isra'il'a sun fara rasa karfi saboda tsufa, har ba ya iya gani sosai. Saboda haka Yusuf ya kawo'ya'yansa maza kusa da shi, sai mahaifinsa ya sumbace su ya rungume su. **11** Isra'il'a ya ce wa Yusuf, "Ban yi tsammani zan ga fuskarka kuma ba, yanzu kuwa Allah ya bar ni in ga'ya'yanka su ma." **12** Sa'an nan Yusuf ya dauke su daga gwiwoyin Isra'il'a ya rusuna da fuskarsa har kasa. **13** Yusuf ya dauke su biyu, Efraim a damansa zuwa hagun Isra'il'a, Manasse kuma a hagunsa zuwa hannun daman Isra'il'a, ya kuma kawo su kusa da shi. **14** Amma Isra'il'a ya mi'ka hannun damansa ya sa shi a kan Efraim, ko da yake shi ne karamin, ta wurin hardewa hannuwansa, ya sa hannun hagunsa a kan Manasse, ko da yake Manasse ne dan farinsa. **15** Sa'an nan ya albarkaci Yusuf ya ce, "Bari Allah a gabon wanda kakannina Ibrahim da Ishaku suka yi tafiya, Allahn da ya zama makiyayina dukan raina zuwa wannan rana, **16** Mala'ikan da ya cece ni daga dukan cuta bari yā

albarkaci samarin nan. Bari a kira su da sunana da sunayen kakannina Ibrahim da Ishaku bari kuma su karu kwarai a bisa duniya." **17** Sa'ad da Yusuf ya ga mahaifinsa yana sa hannun damansa a kan Efraim bai ji dadi ba; saboda haka ya dauke hannun mahaifinsa ya cire shi daga kan Efraim zuwa kan Manasse. **18** Yusuf ya ce masa, "A'a, mahaifina, wannan shi ne dan farin; ka sa hannunka na dama a kansa." **19** Amma mahaifinsa ya ki ya ce, "Na sani, dana, na sani. Shi ma zai zama mutane, zai kuma zama mai girma. Duk da haka dan'uwsa zai zama mai girma fiye da shi, kuma zuriyarsa za tā zama fungiyar al'ummai." **20** Ya albarkace su a wannan rana ya ce, "A cikin sunanku Isra'il'a zai sa wannan albarka 'Bari Allah yā sa ku zama kamar Efraim da Manasse.'" Saboda haka ya sa Efraim gabon Manasse. **21** Sa'an nan Isra'il'a ya ce wa Yusuf, "Ina gab da mutuwa, amma Allah zai kasance tare da ku" **22** Kuma gare ka, a matsayi wanda yake kan'yan'uwanka, na ba da gonar da na karbe daga Amoriyawa da takobi da kuma bakana."

49 Sai Ya'kub ya kira'ya'yansa maza ya ce, "Ku tattaru don in fada muku abin da zai faru gare ku, a kwanaki masu zuwa. **2** "Ku tattaru, ku saurara,'ya'yan Ya'kub maza; ku saurari mahaifinku, Isra'il'a. **3** "Ruben, kai ne dan farina, karfina, alamar farko ta karfina, mafi matsayi, kuma mafi iko. **4** Mai tumbatsa kamar ruwa, amma ba za ka kara zama mai daraja ba, gama ka hau gadon mahaifinka ka hau kujerata, ka kuma kazantar da shi. **5** "Simeyon da Lawi'yan'uwa ne, takubansu makamai ne na tā da hankali. **6** Ba zan shiga shawararsu ba, ba zan shiga taronsu ba, gama sun kashe maza cikin fushinsu cikin ganin dama suka kashe bijimai. **7** La'anne ne fushinsu, mai tsanani ne kwarai, hasalarsu kuwa, muguwa ce kwarai! Zan warwatsa su cikin Ya'kub in kuma daidaita su cikin Isra'il'a. **8** "Yahuda,'yan'uwanka za su yabe ka; hannuwanka za su kasance a wuyan abokan gābanka,'ya'yan mahaifinka maza za su rusuna maka. **9** Kai dan zaki ne, ya Yahuda, ka dawo daga farauta, dana. Kamar zaki, yakan kwanta a mīke, kamar zakanya, wa yake da karfin halin tashe shi? **10** Kursiyi ba zai tashi daga Yahuda ba, ba kuwa sandan mulki daga tsakani kafafunsa ba, sai ya zo ga wanda yake mai shi. Biyayyar al'umma kuwa tasa ce. **11** Zai daure jakinsa a kuringa, aholakinsa a rassa mafi kyau; zai wanke tufafinsa cikin ruwan inabi rigunansa cikin inabi ja wur kamar jini. **12** Idanunsa za su duhunce

fiye da ruwan inabi, hakorarsa farare kamar madara. 13 “Zebulun zai zauna a bakin teku, yă zama tasar jiragen ruwa; iyakarsa za tă nausa zuwa Sidon. 14 “Issakar doki mai karfi, kwance tsakanin buhunan sirdi. 15 Sa’ad da ya ga yadda wurin hutunsa yana da kyau da kuma dadin da kasarsa take, zan tankware kafadarsa ga nauyi yă mifka kai ga aikin dole. 16 “Dan zai tanada adalci wa mutanensa kamar daya cikin kabilan Isra’ila. 17 Dan zai zama maciji a gefen hanya, kububuwa a bakin hanya, da take saran cfdfigen doki domin mahayinsa yă fădi da baya. 18 “Ina zuba ido ga cetonka, ya Ubangiji. 19 “Masu fashi za su făda wa Gad, amma zai runtume su. 20 “Abincin Asher zai zama a wadace, zai yi tanadin abinci iri-iri da suka dace don sarki. 21 “Naftali sakakkıyar barewa ce da take haihuwar kyawawan’ya’ya. 22 “Yusuf kuringa ce mai ba da amfani. Kuringa mai ba da amfani kusa da rafi wadda rassanta na hawan bango. 23 Da daci rai mahara suka făda masa; suka harbe shi babu tausayi. 24 Amma bakansa yana nan daram hannuwansa masu karfi ba sa jijiguwa saboda hannun Madaukaki na Ya’kub, saboda Makiyayi, Dutsen Isra’ila, 25 saboda Allah na mahaifinka, wanda ya taimake ka, saboda Madaukaki, wanda yake albarkace ka da albarkar sama da take bisa albarkun zurfafa da suke karkashin kasa albarkun mama da kuma mahaifa. 26 Albarkun mahaifi suna da girma fiye da albarkun dadaddun duwatsu fiye da yalwar madawwaman tuddai. Bari dukan wadannan su zauna a kan Yusuf, a goshin dan sarki a cikin’yan’uwansa. 27 “Benyamin kyarkeci ne mai kisa; da safe yakan cinye abin da ya farauto da yamma yakan raba ganima.” 28 Dukan wadannan su ne kabilu goma sha biyu na Isra’ila, kuma abin da mahaifinsu ya făda musu ke nan sa’ad da ya albarkace su, yana ba kowane albarkar da ta dace da shi. 29 Sa’an nan ya ba su wadannan umarnai ya ce, “Ina gab da a tara ni ga mutanena. Ku binne ni tare da kakannina a kogon da yake cikin filin Efron mutumin Hitti, 30 kogon da yake cikin filin Makfela, kusa da Mamre a Kan’ana, wanda Ibrahim ya saya tare da filin, yă zama makabarta daga Efron mutumin Hitti. 31 A can aka binne Ibrahim da matarsa Saratu, a can aka binne Ishaku da matarsa Rebeka, a can kuma na binne Liyat. 32 Filin tare da kogon da yake ciki, an saya daga Hittiyawa.” 33 Sa’ad da Ya’kub ya gama ba da umarnan ga’ya’yansa maza, sai ya dag’afafunsa

zuwa gado, ya ja numfashinsa na karshe, aka kuwa tara shi ga mutanensa.

50 Yusuf kuwa ya făda a kan mahaifinsa, ya yi kuka a kansa, ya kuma sumbace shi. 2 Sa’an nan Yusuf ya umarci masu maganin da suke yin masa hidima, su shafe mahaifinsa Isra’ila da maganin hana ruba. Saboda haka masu maganin suka shafe shi da maganin hana ruba. 3 Suka dauki kwana arba’in cif suna yin wannan, gama kwanakin da ake bukata ke nan don shafewa da maganin hana ruba. Masarawa kuwa suka yi makoki dominisa kwana saba’in. 4 Sa’ad da kwanakin makoki suka wuce, sai Yusuf ya ce wa iyalin gidan Fir’aura, “In na sami tagomashi a idanunku, ku yi magana da Fir’aura domina. Ku fada masa, 5 ‘Mahaifina ya sa na yi rantsuwa, ya kuma ce, “Ina gab da mutuwa, ka binne ni a kabarin da na haka wa kaina a kasar Kan’ana.” Yanzu fa bari in haura in binne mahaifina, sa’an nan in dawo.”” 6 Fir’aura ya ce, “Haura ka binne mahaifinka, kamar yadda ya sa ka rantse za ka yi.” 7 Saboda haka Yusuf ya haura don yă binne mahaifinsa. Dukan hafsoshin Fir’aura suka yi masa rakiya tare da manyan mutanen gidan Fir’aura, da kuma dukan manyan mutanen Masar 8 da kuma dukan membobin gidan Yusuf, da’yan’uwansa da kuma wadanda suke na gidan mahaifinsa. Yara kadai da garkunansu da kuma shanunsu ne aka bari a Goshen. 9 Kekunan yaki da mahayan dawakai su ma suka haura tare da shi. Babbar fungiya jama’ce kwarai. 10 Sa’ad da suka kai masussukar Atad, kusa da Urdun, sai suka yi kuka da karfi da kuma mai zafi, a can Yusuf ya yi makoki kwana bakwai saboda mahaifinsa. 11 Sa’ad da Kan’aniyawa wadanda suke zama a can suka ga makokin a masussukan Atad, sai suka ce, “Masarawa suna bikin makoki na musamman.” Shi ya sa ake kira wannan wurin da yake kusa da Urdun, Abel-Mizrayim. 12 Haka fa’ya’yan Ya’kub maza suka yi yadda ya umarce su. 13 Suka dauke shi zuwa kasar Kan’ana suka kuma binne shi a kogon da yake cikin filin Makfela, kusa da Mamre, wanda Ibrahim ya saya tare da filin, ya zama makabarta daga Efron mutumin Hitti. 14 Bayan ya binne mahaifinsa, sai Yusuf ya koma Masar, tare da’yan’uwansa da kuma dukan wadanda suka tafi tare da shi don binne mahaifinsa. 15 Sa’ad da’yan’uwana Yusuf suka ga cewa mahaifinsu ya mutu, sai suka ce, “Mai yiwuwa Yusuf yana rike da mu a zuciya, watakilə zai rama dukan abubuwa marasa kyau da muka yi masa?” 16 Saboda haka suka aika

wa Yusuf suna cewa, “Mahaifinka ya bar wadannan umarnai kafin yă rasu. **17** Ga abin da za ku ce wa Yusuf, ‘Na roke ka, ka gafarta wa’yan’uwanka zunubai da laifofin da suka aikata na abubuwa marasa kyau da suka yi maka.’ Yanzu muna rokonka ka gafarta zunuban bayin Allah na mahaifinka.” Sa’ad da sakonsu ya zo masa, sai Yusuf ya yi kuka. **18** ‘Yan’uwansa kuwa suka zo suka fādi a gabansa suka ce, “Mu bayinka ne.” **19** Amma Yusuf ya ce musu, “Kada ku ji tsoro. Ni Allah ne? **20** Kun yi niyya ku yi mini lahani, amma Allah ya nufe wannan ya zama alheri don yă cika abin da yanzu yake faruwa, ceton rayuka masu yawa. **21** Saboda haka, kada ku ji tsoro. Zan tanada muku da kuma’ya’yanku.” Ya sâke tabbatar musu, ya kuma yi musu magana ta alheri. **22** Yusuf ya zauna a Masar tare da dukan iyalin mahaifinsa. Ya rayu shekara dari da goma. **23** Ya kuma ga tsara ta uku ta’ya’yan Efraim. Haka ma’ya’yan Makir dan Manasse, an haife su aka sa a gwiwoyin Yusuf. **24** Sai Yusuf ya ce wa’yan’uwansa, “Ina gab da mutuwa. Amma tabbatacce Allah zai taimake ku, yă fid da ku daga wannan kasa zuwa kasar da ya alkawarta da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da kuma Ya’kub.” **25** Yusuf kuwa ya sa’ya’yan Isra’ila maza suka yi rantsuwa, ya kuma ce, “Tabbatacce Allah zai taimake ku, ku kuma dole ku dauki kasusuwana, ku haura da su daga wannan wuri.” **26** Yusuf kuwa ya rasu yana da shekara dari da goma. Bayan an shafe shi da maganin hana ruña, sai aka sa shi a akwatin gawa a Masar.

Fitowa

1 Wadannan su ne sunayen'ya'yan Isra'il a maza, wadanda suka tafi Masar tare da Yakub; kowanne da iyalinsa. **2** Ruben, Simeyon, Lawi da Yahuda; **3** Issakar, Zebulun da Benyamin; **4** Dan da Naftali; Gad da Asher. **5** Zuriyar Yakub duka sun kai mutum saba'in. Yusuf ya riga ya kasance a Masar. **6** Yanzu Yusuf da dukari'yar'uwanisa da kuma dukan tsaran nan da suka tafi Masar, sun mutu, **7** amma Isra'ilawa sun ribabbanya, suka kuma yi ta haihuwa sosai, suka yi yawan sosai, har kasar ta cika da su. **8** Sai wani sabon sarki wanda bai san Yusuf ba, ya hau sarautar Masar. **9** Ya ce wa mutanensa, "Duba Isra'ilawa sun yi yawa, sun fi karfinmu. **10** Ku zo, mu yi dabara a kansu, in ba haka ba za su karu fiye da haka, in kuwa yakı ya tashi tsakaninmu da abokan gāba, za su iya hada kai da abokan gāba, su yake mu, su bar kasar." **11** Saboda haka sai suka nada shugabannin gandu a kansu don su wahalshe su, su kuma bauta musu, suka sa su suka gina biranen Fitom da Rameses su zama biranen ajiya, domin Fir'auna. **12** Amma duk da wannan karin wulakancin da ake yi musu, su kuwa sai dada ribabbanya suke ta yi. Sai tsoron Isra'ilawa ya karu a zuciyan Masarawa, **13** ganin haka sai Masarawa suka kara musu wahala. **14** Suka bakanta wa Isra'ilawa rai da bauta mai wuya, ta wurin sa su yin tubali da yumbu, da kuma kowace irin bauta a gonaki. A cikin dukan ayyukansu, Masarawa ba su ji tausayinsu ba ko kadan. **15** Sai Sarkin Masar ya gaya wa ungozomomin matan Ibraniyawa, wato, su Shofra da Fuwa ya ce, **16** "Sa'ad da kuke taimakon matan Ibraniyawa lokacin haihuwa, in jaririn namiji ne ku kashe shi, amma in ta mace ce, ku bar ta da rai." **17** Amma ungozomomin nan masu tsoron Allah ne, ba su kuwa aikata abin da sarkin Masar ya gaya musu ba; suka bar jarirai maza su rayu. **18** Sai sarkin Masar ya kira ungozomomin, ya tambaye su ya ce, "Don me kuka yi haka? Don me kuka bar jarirai maza su rayu?" **19** Un gozoman suka amsa wa Fir'auna suka ce, "Ai, matan Ibraniyawa ba kamar matan Masarawa ba ne, gwarzaye ne, sukan haihu kafin ungozomomin su kai wurinsu." **20** Saboda haka Allah ya nuna alheri wa ungozomomin, Isra'ilawa kuwa suka yi yawa fiye da dā. **21** Saboda ungozomomin suna tsoron Allah, sai Allah ya ba su iyahan kansu. **22** Sai Fir'auna ya ba da umarni wa mutanensa ya ce, "Duk yaron da

yake namijin da haka haifa, dole ku jefa shi cikin kogi, amma ku bar yara mata su rayu."

2 Ana nan, sai wani Balawe ya auri wata Balawiya, **2** ta kuwa yi ciki, ta haifi da. Sa'ad da ta ga jaririn kyakkyawa ne, sai ta boye shi har watanni uku. **3** Amma da ba tā iya boye shi kuma ba, sai ta yi kwandon kyauro ta shafa masa kwalta. Bayan haka sai ta sa jaririn a cikin kwandon, ta je ta ajiye kwandon tare da jaririn a cikin kyauro, a bakin kogin. **4** 'Yar'uwsara ta tsaya da dan rata tana lura da abin da zai faru da shi. **5** Sai'yar Fir'auna ta gangara zuwa kogi domin tā yi wanka, bayinta kuwa suna tafiya a bakin kogi. Sai ta ga kwandon a ciyawa, ta aiki daya daga cikin masu hidimarta tā dauko mata. **6** Da ta bude kwandon, sai ta ga yaro yana kuka, ta kuwa ji tausayinsa. Ta ce, "Wannan daya daga cikin jariran Ibraniyawa ne." **7** Sai'yar'uwsara ta tambayi'yar Fir'auna, ta ce, "In tafi in samo daya daga cikin matan Ibraniyawa tā yi miki renon yaron?" **8** Sai ta amsa ta ce, "I, tafi." Sai yarinyar ta tafi ta kawo mahaifiyar yaron. **9** Diyar Fir'auna ta ce mata, "Dauki jaririn, ki yi mini renonsa, zan kuwa biya ki." Saboda haka ta dauki yaron, ta yi renonsa. **10** Sa'ad da ya yi girma, sai ta kawo shi wajen'yar Fir'auna, ya kuwa zama danta, ta kuma ba shi suna Musa, tana cewa, "Na tsamo shi daga ruwa." **11** Wata rana, bayan Musa ya yi girma, sai ya haura, ya tafi inda mutanensa suke, ya kuma ga yadda suke shan wahala da aiki. Ya ga wani mutumin Masar yana dūkan mutumin Ibraniyawa, daya daga cikin mutanensa. **12** Da ya leka nan da can bai kuwa ga kowa ba, sai ya kashe mutumin Masar, ya boye shi a yashi. **13** Kashegari ya fita, sai ya ga Ibraniyawa biyu suna fada. Ya tambayi mai laifin ya ce, "Don me kake bugun dan'uwanka, mutumin Ibraniyawa?" **14** Mutumin ya ce masa, "Wa ya mai da kai mai mulki da mai hukunci a kanmu? Kana so ne ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin Masar nan?" Sai Musa ya tsorata, ya yi tunani ya ce, "To, fa, abin nan da na yi, ya zama sananne." **15** Da Fir'auna ya ji wannan, sai ya yi kokari yā kashe Musa, amma Musa ya gudu daga wajen Fir'auna, ya tafi kasar Midiyen inda ya zauna kusa da wata rijiya. **16** To, fa, akwai wani firist na Midiyen, yana da'ya'ya mata bakwai, suka zo su shayar da dabbobin mahaifinsu. **17** Sai wadansu makiyaya suka zo suka kore su, amma Musa ya tashi ya taimake su ya shayar da dabbobinsu. **18** Da'yan matan suka komo wurin Reyuwel mahaifinsu,

sai ya tambaye su ya ce, "Yaya kuka dawo da wuri yau?" **19** Suka amsa suka ce, "Wani mutumin Masar ne ya taimake mu daga hannun wadansu makiyaya. Har ma ya debo ruwa ya shayar da dabbobin." **20** Ya tambayi'yan matansa, "To ina yake? Don me kuka bar shi a can? A gayyace shi, yā zo, yā ci wani abu." **21** Musa ya yarda yā zauna da mutumin wanda ya ba da'yarsa Ziffora aure da Musa. **22** Ziffora ta haifi wa Musa da, ya kuma rada masa suna Gershom cewa, "Na zama baiko a ba'kuwar kasa." **23** Ana nan dai, a kwana a tashi, sai sarkin Masar ya mutu. Isra'ilawa suka yi kuka mai zafi saboda bautarsu mai wuya, sai kukar neman taimakonsu saboda bauta, ya kai wurin Allah. **24** Allah kuwa ya ji kukansu sai ya tuna da alkawarinsa da Ibrahim da Ishaku da Yakub. **25** Sai Allah ya dubi Isra'ilawa, ya kuma damu da su.

3 Ana nan wata rana Musa yana kiwon tumakin Yetro surukinsa, firist na Midiyan, sai ya bi da tumaki zuwa gefe mai nisa a cikin hamada, har ya zo Horeb, dutsen Allah. **2** A can mala'ikan Ubangiji ya bayyana a gare shi cikin harshen wuta, a Karamin itace. Musa ya lura cewa ko da yake wuta na ci karamin itacen, amma bai kone ba. **3** Sai Musa ya ce, "Wannan abin mamaki ne, don me wannan itace bai kone ba? Bari in matso kusa in gani." **4** Da Ubangiji ya ga Musa ya matso don yā duba, sai Allah ya yi kira daga cikin karamin itacen ya ce, "Musa! Musa!" Sai Musa ya amsa ya ce, "Ga ni." **5** Allah ya ce, "Kada ka zo kusa, tube takalmanka, gama inda kake tsaye, wuri ne mai tsarki." **6** Sai Allah ya ce, "Ni ne Allah na kakanninka, Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub." Da jin wannan, sai Musa ya boye fuskarsa, domin ya ji tsoro yā dubi Allah. **7** Ubangiji ya ce, "Tabbatacce na ga azabar mutanena a Masar. Na ji su suna kuka saboda matsin da shugabannin gandunsu suke musu, na kuma damu da wahalarsu. **8** Saboda haka na sauko domin in cece su daga hannun Masarawa, in kuma fitar da su daga kasar Masar, in kai su kasa mai kyau mai fādī, kasa mai Zub da madara da zuma, inda Kan'aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa suke. **9** Yanzu kukan Isra'ilawa ya kai gare ni, na kuma ga yadda Masarawa suke wulakanta su. **10** To, fa, sai ka tafi. Ina aikan ka wurin Fir'auna don ka fitar da mutanena Isra'ilawa daga Masar." **11** Amma Musa ya ce wa Allah, "Wane ni in tafi wurin Fir'auna, in kuma fitar da Isra'ilawa daga Masar?" **12** Sai Allah ya ce, "Zan kasance da tare kai. Wannan kuwa za tā zama alama a

gare ka cewa Ni na aike ka. Bayan ka fitar da mutanen daga Masar, za ku yi sujada ga Allah a kan dutsen nan." **13** Musa ya ce wa Allah, "A ce ma na tafi wurin Isra'ilawa na ce musu, 'Allah na kakanninku ya aiko ni wurinku,' in suka tambaye ni, 'Mene ne sunansa?' Me zan ce?" **14** Allah ya ce wa Musa, "NI NE wanda NINE. Abin da za ka fada wa Isra'ilawa ke nan cewa, 'NI NE, ya aiko ni wurinku.'" **15** Allah ya kuma ce wa Musa, "Ka fada wa Isra'ilawa, 'Ubangiji, Allah na kakanninka, Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Ya'kub, ya aiko ni wurinku.' Wannan shi ne sunana har abada, sunan da za a tuna da ni daga tsara zuwa tsara ke nan. **16** "Tafi ka tattara dattawan Isra'ilila, ka ce musu, 'Ubangiji, Allah na kakanninku, Allah na Ibrahim, Ishaku da Ya'kub, ya bayyana a gare ni ya ce, Na lura da ku, na kuma ga abubuwana da ake yi muku a Masar. **17** Na kuma yi alkawari, zan fitar da ku daga azabarku a Masar zuwa Kasar Kan'aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa, kasa mai Zub da madara da zuma.' **18** "Dattawan Isra'ilila za su saurare ka. Sa'an nan da kai da dattawan Isra'ilila, za ku tafi wurin sarkin Masar, ku ce masa, 'Ubangiji, Allah na Ibraniyawa, ya sadu da mu. Bari mu yi tafiyar kwana uku zuwa cikin hamada domin mu yi hadaya wa Ubangiji Allahnmu.' **19** Amma na san cewa sarkin Masar ba zai yarda ku tafi ba, sai hannu mai karfi ya tilasta shi. **20** Saboda haka zan mi'ka hannuna in bugi Masarawa da duk al'ajaban da zan aikata a cikinsu. Bayan haka zai bar ku, ku tafi. **21** "Zan kuma sa mutanen su sami tagomashi daga wurin Masarawa, saboda sa'ad da za ku fita, ba za ku fita hannu wofi ba. **22** Kowace mace ta tambayi ma'kwabciyarta, da kuma duk wata macen da take cikin gidanta, kayayyakin azurfa da na zinariya da kuma na riguna, wadanda za ku sa wa'ya'yanku maza da mata. Ta haka nan za ku washe Masarawa."

4 Musa ya amsa ya ce, "In ba su gaskata ni ba, suka kuma ce, 'Ubangiji bai bayyana gare ka ba fa?'" **2** Sai Ubangiji ya ce, "Mene ne wannan a hannunka?" Musa ya amsa ya ce, "Sanda." **3** Sai Ubangiji ya ce, "Jefa shi kasa." Musa ya jefa shi kasa, sai sandan ya zama macijji, Musa kuwa ya gudu daga gare shi. **4** Sai Ubangiji ya ce masa, "Sa hannunka ka dauke shi ta wutsiya." Sai Musa ya mi'ka hannu, ya kama macijjin, macijjin kuwa ya dawo sanda a hannunsa. **5** Ubangiji ya ce, "Wannan zai sa su ba da gaskiya cewa Ubangiji, Allah na kakanninsu, Allah na Ibrahim, Allah

na Ishaku, da kuma Allah da Yakub, ya bayyana gare ka.” **6** Sa'an nan Ubangiji ya ce, “Sa hannunka cikin rigarka.” Sai Musa ya sa hannunsa cikin rigarsa, sa'ad da ya fitar da shi, sai hannun ya a kuturce fari fat, kamar kankara. **7** Sai Ubangiji ya ce, “Yanzu, mayar da hannunka a rigarka.” Sai Musa ya sa hannunsa cikin rigarsa, da ya fitar da shi, sai hannun ya koma kamar sauran jikinsa. **8** Sa'an nan Ubangiji ya ce, “In ba su gaskata ba, ko kuma ba su kula da mu'ujiza ta fari ba, watakila su gaskata da ta biyun. **9** Amma in ba su gaskata mu'ujizan nan biyu ba, ko kuwa ba su saurare ka ba, sai ka dibo ruwa daga Nilu, ka zuba a busasshiyar kasa. Ruwan da ka debo daga kogin zai zama jini a kasar.” **10** Musa ya ce wa Ubangiji, “Ya Ubangiji, ni ban mai iya magana ba ne, ban taba iya ba, ko a yanzu ma, bayan ka yi magana da ni, gama ni mai nauyin baki ne, mai nauyin harshe kuma.” **11** Ubangiji ya ce masa, “Wa ya ba mutum bakinsa? Wa yake maishe shi kurma ko bebe? Wa yake ba shi gani ko yă makanta shi? Ashe ba Ni Ubangiji ba ne? **12** Yanzu tafi, zan taimake ka ka yi magana, zan kuma koya maka abin da za ka fada.” **13** Amma Musa ya ce, “Ya Ubangiji, ina rokonka, ka nemi wani ka aika.” **14** Sai Ubangiji ya yi fushi da Musa ya ce, “Dan'uwanka Haruna Balawe, ba ya nan ne? Na san ya iya magana. Ya riga ya kama hanya don yă sadu da kai, zai kuma yi farin ciki sa'ad da ya gan ka. **15** Za ka yi masa magana. Ka kuma sa masa maganata a baki; zan kuma taimake ku magana, in koya muku abin da za ku yi. **16** Zai yi magana da mutane a madadinka, zai zama kamar bakinka, kai kuwa kamar Allah a gare shi. **17** Amma ka dauki wannan sanda a hannunka domin yă aikata mu'ujizan.” **18** Sai Musa ya koma wurin Yetro surukinsa, ya ce masa, “Bari in koma wurin mutanena a Masar, in ga ko da mai rai a cikinsu.” Yetro ya ce, “Tafi, ka kuma sauwa lafiya.” **19** Ubangiji ya riga ya gaya wa Musa a Midiyen, “Koma Masar, domin dukan mutanen da suke neman su kashe ka sun mutu.” **20** Sai Musa ya dauki matarsa da'ya'yansa maza, ya sa su a kan jaki, suka kama hanya zuwa Masar. Ya kuma dauki sandan Allah a hannunsa. **21** Ubangiji ya ce wa Musa, “Bayan ka koma Masar, ka tabbata ka aikata dukan mu'ujizan da na sa cikin ikonka a gabon Fir'auna. Amma zan taurare zuciyarsa domin kada yă bar mutanen su tafi. **22** Sa'an nan ka gaya wa Fir'auna, ‘Ga abin da Ubangiji ya ce; Isra'il shi ne dan farina, **23** na gaya maka, “Ka bar dana yă tafi domin

yă yi mini sujada.” Amma ka ki ka bari yă tafi, saboda haka zan kashe dan farinka.” **24** Ya zama kuwa sa'ad da Musa yake masauki a kan hanya sai Ubangiji ya gamu da shi, ya nema ya kashe shi. **25** Amma Ziffora ta dauki dutsen kankara mai ci, ta yanke lobar danta ta taba kafafun Musa da shi. Ta ce, “Tabbatacce kai angon jini ne a gare ni.” **26** Sai Ubangiji ya kyale shi. (A lokacin ta ce “angon jini,” tana nufin kaciya.) **27** Ubangiji ya ce wa Haruna, “Tafi cikin hamada ka sadu da Musa.” Sai ya sadu da Musa a dutsen Allah, ya sumbace shi. **28** Sai Musa ya gaya wa Haruna dukan abin da Ubangiji ya aike yă fada, da kuma dukan mu'ujizan da ya umarce shi yă aikata. **29** Musa da Haruna suka tattara dukan dattawan Isra'ilawa, **30** sai Haruna ya gaya musu dukan abin da Ubangiji ya ce wa Musa. Ya kuma aikata mu'ujizan a gabon mutanen, **31** sai suka gaskata. Sa'ad da suka ji cewa Ubangiji ya damu da su, ya kuma ga azabarsu, sai suka durkusa suka yi sujada.

5 Daga bisani sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir'auna suka ce, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il ya ce, ‘Bari mutanena su tafi domin su yi mini biki a hamada.’” **2** Fir'auna ya ce, “Wane ne Ubangiji da zan yi biyayya da shi, har in bar Isra'il su tafi? Ban san Ubangiji ba, kuma ba zan bar Isra'il su tafi ba.” **3** Sai suka ce, “Allah na Ibraniyawa ya sadu da mu. Yanzu bari mu dauki tafiyar kwana uku cikin hamada domin mu miķa hadaya ga Ubangiji Allahnmu, don kada yă buga mu da annoba ko takobi.” **4** Amma sarkin Masar ya ce wa, “Musa da Haruna, don me kuke hana mutane yin aikinsu? Ku koma wurin aikinku!” **5** Sa'an nan Fir'auna ya ce, “Ga shi mutane sun yi yawa a kasar Masar, ku kuma yanzu kuna so ku hana su yin aiki.” **6** A wannan rana Fir'auna ya ba da wannan umarni wa shugabannin masu gandu, **7** “Kada ku kara ba wa mutanen ciyawar tattaka domin su yi tubula, bari su tafi su tattara tattaka da kansu. **8** Ku kuma bukace su su yi tubula daidai yawan tubalin da suka saba yi, kada ku rage. Ragwaye ne, shi ya sa suke kuka cewa, ‘Bari mu tafi mu yi hadaya ga Allahnmu.’ **9** Ku sa wadannan mutane su yi aiki mai tsanani sosai, don kada su sami zarafin kasa kunne ga maganganun karya.” **10** Sai shugabannin masu aikin gandu suka fita suka gaya wa mutanen Isra'il, “Ga abin da Fir'auna ya ce, ‘Ba zan kara ba ku tattaka ba. **11** Ku tafi ku nemo wa kanku tattaka duk inda za ku samu, amma ba za a rage aikinku ba ko kadan.’” **12** Saboda haka

mutane suka warwatsu ko'ina a Masar domin tattara bunnun da za su yi amfani da su, maimakon tattaka. **13** Shugabannin gandu suka dinga matsa musu suna cewa, "Ku cika aikin da aka bukace ku na kowace rana kamar yadda kuke yi sa'ad da kuke da tattaka." **14** Manyan Isra'ilawa wadanda shugabannin gandun Fir'auna suka nada, suka sha duka, aka kuma yi musu tambayoyi ana cewa, "Don me ba ku cika yawan tubula na jiya da na yau kamar yadda kuka saba ba?" **15** Sai manyan Isra'ilawa masu bi da aikin gandu suka tafi wurin Fir'auna suka yi roko suna cewa, "Don me kake yi wa bayinka haka? **16** Ba a ba wa bayinka tattaka, duk da haka ana ce mana, 'Ku yi tubula!' Ana wa bayinka duka, amma fa laifin na mutanenka ne." **17** Fir'auna ya ce, "Ku ragwaye ne! Shi ya sa kuke cewa, 'Bari mu tafi mu yi hadaya wa Ubangiji.' **18** Ku face yanzu daga nan, ku koma wurin aikinku. Ba za a ba ku tattaka ba, kuma dole ku fid da tubula kamar yadda kuka saba." **19** Manyan Isra'ilawa da suke bi da aikin gandu suka gane cewa sun shiga uku, sa'ad da aka gaya musu, "Ba za ku rage yawan tubulan da aka bukace ku ku yi na kowace rana ba." **20** Da suka bar Fir'auna, sai suka sadu da Musa da Haruna suna jira su sadu da su, **21** sai suka ce, "Bari Ubangiji yā duba, yā kuma hukunta ku! Kun maishe mu abin kyama ga Fir'auna da bayinsa, kuka kuma sa musu takobi a hannunsu don su kashe mu." **22** Musa ya koma wurin Ubangiji ya ce, "Ya Ubangiji, don me ka kawo wahala a kan mutanen nan? Abin da ya sa ka aiko ni ke nan? **23** Gama tun da na tafi wurin Fir'auna, na yi masa magana da sunanka, sai ya fara gasa wa mutanen nan azaba, ba ka kuma ceci mutanenka."

6 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Yanzu za ka gan abin da zan yi da Fir'auna. Zan sa shi dole yā bar su su tafi, har ma yā iza kyeyarsu don su bar kasarsa!" **2** Allah ya kuma ce wa Musa, "Ni ne Ubangiji. **3** Na bayyana ga Ibrahim, ga Ishaku da kuma ga Yakub a matsayin Allah Madaukaki, amma sunan nan nawa Ubangiji, ban bayyana kaina a gare su ba. **4** Na kuma kafa alkawari da su don in ba su Kasar Kan'ana, inda suka yi zaman bakunci. **5** Ban da haka ma, na ji nishe-nishen Isra'ilawa, wadanda Masarawa suka bautar, na kuma tuna da alkawarina. **6** "Saboda haka, ka ce wa Isra'ilawa, 'Ni ne Ubangiji, zan kuma fitar da ku daga bauta ta Masarawa. Zan'yantar da ku daga zama bayinsu, da karfina zan fanshe ku, in kawo hukunci mai zafi a kansu, don in cece ku. **7** Zan dauke

ku tamkar mutanena, in kuma zama Allahnku. Sa'an nan za ku sani Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga wahalar Masarawa. **8** Zan kuwa kawo ku a kasar da na rantse da hannun da na daga sama, cewa zan ba wa Ibrahim, wa Ishaku, da kuma wa Ya'kub. Zan ba da ita gare ku gādo. Ni ne Ubangiji." **9** Musa ya fada wa Isra'ilawa wannan magana, amma ba su kasa kunne a gare shi ba, don bacin rai saboda tsananin aikin bauta. **10** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **11** "Koma ka ce wa Fir'auna sarkin Masar, yā bar Isra'ilawa su fita daga kasarsa." **12** Amma Musa ya ce wa Ubangiji, "In Isra'ilawa ba su ji ni ba, yaya Fir'auna zai ji ni, da yake ina magana da kyar?" **13** Ubangiji ya yi magana da Musa da Haruna game da Isra'ilawa da Fir'auna sarkin Masar, ya umarce su su fitar da Isra'ilawa daga Masar. **14** Wadannan su ne shugabannin iyalsu. 'Ya'yan Ruben maza dan farin Isra'il su ne, Hanok da Fallu, Hezron da Karmi. Wadannan su ne dangin Ruben. **15** 'Ya'yan Simeyon maza su ne, Yemuwel, Yamin, Ohad, Yakin, Zohar da Sha'ul dan mutuniyar Kan'ana. Wadannan su ne dangin Simeyon. **16** Wadannan su ne sunayen'ya'yan Lawi maza bisa ga abin da aka rubuta, Gershon, Kohat da Merari. Lawi ya yi shekara 137. **17** 'Ya'yan Gershon maza, bisa ga dangi su ne, Libni da Shimeyi. **18** 'Ya'yan Kohat maza, su ne, Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel. Kohat ya yi shekara 133. **19** 'Ya'yan Merari maza, su ne, Mali da Mushi. Wadannan su ne dangin Lawi bisa ga abin da aka rubuta. **20** Amram ya auri'yar'uwar mahaifinsa Yokebed, wadda ta haifa masa Haruna da Musa. Amram ya yi shekara 137. **21** 'Ya'yan Izhar maza, su ne, Kora, Nefeg da Zikri. **22** 'Ya'yan Uzziyel maza, su ne, Mishayel, Elzafan da Sitri. **23** Haruna ya auri Elisheba, 'yar Amminadab, 'yar'uwar Nashon, sai ta haifa masa Nadab da Abihu, Eleyazar da Itamar. **24** 'Ya'yan Kora maza, su ne, Assir, Elkana da Abiyasaf. Wadannan su ne dangin Kora. **25** Eleyazar dan Haruna, ya auri daya daga cikin'yan matan Futiyl, sai ta haifa masa Finehas. Wadannan su ne shugabannin iyalan Lawi, dangi, dangi. **26** Wannan Haruna da Musa ne, wadanda Ubangiji ya yi musu magana ya ce, "Ku fitar da Isra'ilawa daga Masar bangare-bangare." **27** Su ne suka yi magana da Fir'auna sarkin Masar game da fitar da Isra'ilawa daga Masar, wannan Musa da Haruna. **28** Ana nan, sa'ad da Ubangiji ya yi magana da Musa a Masar, **29** ya ce masa, "Ni ne Ubangiji. Sai ka fada wa Fir'auna sarkin Masar kome da na fada

maka.” **30** Amma Musa ya ce wa Ubangiji, “Ni mai nauyin baki ne, ina magana da kyar, kafa Fir’aura zai kasa kunne gare ni?”

7 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Duba, na maishe ka kamar Allah ga Fir’aura, dan’uwanka Haruna kuma zai zama annabinka. **2** Za ka fadi kome da na umarce ka, dan’uwanka Haruna kuwa zai fada wa Fir’aura, yā bar Isra’ilawa su fita daga kasarsa. **3** Amma zan taurare zuciyar Fir’aura, kuma ko da na ninka mu’ujizai da kuma alamu a Masar, **4** ba zai saurare ku ba. Don haka zan miña hannuna a kan Masar, in murkushe ta da bala’i iri-iri, bayan haka zan fitar da taron mutanen Isra’ila daga kasar Masar ta wurin hukuntaina masu girma. **5** Masarawa kuwa za su san cewa ni ne Ubangiji sa’ad da na miña hannuna a kan Masar, na kuma fitar da Isra’ilawa daga gare ta.” **6** Musa da Haruna suka aikata yadda Ubangiji ya umarce su. **7** Musa yana da shekara tamanin da haihuwa, Haruna kuma yana da shekara tamanin da uku, sa’ad da suka yi magana da Fir’aura. **8** Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **9** “Sa’ad da Fir’aura ya ce muku, ‘Aikata wani al’ajabi,’ sai ka ce wa Haruna, ‘Dauki sandarika ka jefa shi a kasa, a gaban Fir’aura,’ zai kuwa zama maciji.” **10** Sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir’aura, suka yi yadda Ubangiji ya umarce su. Haruna ya jefa sandansa kasa, a gaban Fir’aura da bayinsa, sai sandan ya zama maciji. **11** Fir’aura kuwa ya kira masu hikima da masu sihiri, sai bokayen Masarawa ma suka yi irin abubuwan nan da bokancinsu. **12** Kowannensu ya jefa sandansa kasa, ya kuwa zama maciji. Amma sandan Haruna ya hadiye sandunansu. **13** Duk da haka zuciyar Fir’aura ta taurare, bai kuwa saurare su ba, kamar dai yadda Ubangiji ya riga ya fada. **14** Sa’an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Zuciyar Fir’aura taurariya ce, ya ki yā bar mutanen su tafi. **15** Ka je wurin Fir’aura da safe, yayinda za shi kogi. Ka jira a bakin Nilu don ka sadu da shi, ka dauki sandan nan da ya canja zuwa maciji a hannunka. **16** Sa’an nan ka ce masa, ‘Ubangiji, Allah na Ibraniyawa, ya aiko ni in fada maka, Ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada a hamada. Amma har yanzu ba ka yi biyayya ba. **17** Ga abin da Ubangiji ya ce, da wannan za ka san cewa ni ne Ubangiji. Da sandan da yake hannuna zan bugi ruwan Nilu, zai kuma zama jini. **18** Kifi a ciki Nilu za su mutu, ruwan kuma zai yi doyi; Masarawa ba za su iya shan ruwansa ba.” **19** Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka ce wa Haruna, ‘Ka dauki sandanka, ka miña hannunka kan ruwan Masar,

kan kogunansu da rafuffukansu da kududdufansu da kuma dukan tafkunansu, za su zama jini.’ Jini zai kasance ko’ina a Masar, har ma a cikin abubuwan ajiyar ruwansu da aka yi da itace da kuma dutse.” **20** Musa da Haruna suka yi yadda Ubangiji ya umarta. Ya daga sandansa a gaban Fir’aura da bayinsa, ya bugi ruwan Nilu, dukan ruwan kuwa ya zama jini. **21** Kifin da suke cikin Nilu suka mutu, kogin kuwa ya yi wari sosai yadda Masarawa ba su iya shan ruwan ba. Jini ya bazu ko’ina a Masar. **22** Amma bokayen Masar ma suka yi abubuwan nan da sihirinsu, sai zuciyar Fir’aura ta taurare; bai saurari Musa da Haruna ba, kamar dai yadda Ubangiji ya riga ya fada. **23** A maimakon yā saurara, sai ya juya ya koma fadarsa, bai ma damu da abin da aka yi ba. **24** Sai dukan Masarawa suka yi ta tonon gefen Nilu don su sami ruwan sha, domin ba su iya shan ruwan kogin ba. **25** Kwana bakwai suka wuce bayan da Ubangiji ya bugi kogin.

8 Sa’an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka je wurin Fir’aura, ka ce masa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada. **2** In ka ki barinsu, zan hore ka da annoban kwadi a dukan kasarka. **3** Nilu zai cika da kwadi. Za su haura zuwa cikin fadanka da kan gadonka, cikin gidajen bayinka da kan mutanenka, cikin kwanonin toye-toyenka da na cin abincinka. **4** Kwadin nan za su yi ta tsalle a kanka, da kan mutanenka, da kuma kan dukan bayinka.” **5** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka ce wa Haruna, ‘Ka miña hannunka da sandanka bisa koguna da rafuffuka da kuma kududdufai, ka sa kwadi su fito su mamaye kasar Masar.’” **6** Sai Haruna ya miña hannunsa bisa ruwan Masar, kwadi kuwa suka fito, suka mamaye kasar Masar. **7** Amma bokaye ma suka yi abubuwan nan ta wurin sihirinsu; suka sa kwadi suka fito suka mamaye kasar Masar. **8** Fir’aura ya kira Musa da Haruna ya ce, “Yi addu’a ga Ubangiji yā dauke kwadi daga gare ni da mutanena, zan kuwa bar mutanenku su tafi su yi hadaya ga Ubangiji.” **9** Musa ya ce wa Fir’aura, “Na ba ka dama ka ba da lokacin da zan yi addu’a dominika da kuma bayinka da mutanenka, gidajenku kuwa za su rabu da kwadi, amma ban da wadanda suke cikin Nilu.” **10** Fir’aura ya ce, “Gobe.” Musa ya amsa, “Za a yi kamar yadda ka fada, domin ka sani babu wani kamar Ubangiji, Allahnmu. **11** Kwadin za su bar ka da gidajenka, bayinka da mutanenka; za su kasance a Nilu ne kadai.” **12** Bayan Musa da Haruna sun bar Fir’aura, Sai Musa

ya yi kuka ga Ubangiji saboda kwadin da ya kawo a bisa Fir'auna. **13** Sai Ubangiji ya yi abin da Musa ya nema. Kwadin suka mutu a gidaje, da filaye, da kuma gonaki. **14** Aka jibga su tsibi-tsibi, kasar ta yi doyi saboda su. **15** Amma da Fir'auna ya ga an sami sauksi, sai ya taurare, ya ki ya saurari Musa da Haruna kamar dai yadda Ubangiji ya riga ya fada. **16** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka ce wa Haruna, 'Mika hannunka ka bugi kurar kasa,' dukan kurar kasar Masar kuwa za tā zama kwari masu cizo." **17** Suka yi haka, da Haruna ya mīka hannunsa da sandan, ya bugi kurar kasa, sai kwari masu cizo suka fito a kan mutane da dabbobi. Dukan kurar, ko'ina a kasar Masar ta zama cinnaku. **18** Sa'ad da bokayen Fir'auna suka yi kōkari yin sihiri iri na rufe ido domin su fito da kwari, sai suka kāsa. Kwari masu cizo kuwa suka rufe mutane da dabbobi. **19** Sai bokaye suka ce wa Fir'auna, "Wannan fa da hannun Allah a ciki." Amma zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa saurara ba, kamar dai yadda Ubangiji ya riga ya fada. **20** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka tashi da sassafe ka sadu da Fir'auna a lokacin da za shi kogi, ka ce masa, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa, bari mutanena su tafi, don su yi mini sujada.' **21** In ba ka bar mutanena suka tafi ba, zan turo da tarin kuda a kanka da bayinka, a kan mutanenka da cikin gidajenka. Gidajen Masarawa za su cika da kudaje, har ma da kasa inda za su taka. **22** "Amma zan kebe yankin Goshen, inda mutanena suke don kada kudaje su tafa wurin, domin ka sani cewa Ni, Ubangiji, ina cikin wannan kasa. **23** Zan sa iyaka tsakanin jama'ata da jama'arka. Gobe ne wannan mu'ujiza za tā auku." **24** Ubangiji kuwa ya yi haka. Tarin kuda suka zubo a fadar Fir'auna da cikin gidajen bayinsa, da ko'ina a Masar, kasar kuwa ta lalace saboda kudaje. **25** Sai Fir'auna ya kira Musa da Haruna ya ce, "Ku tafi, ku mīka hadaya ga Allahnku, a nan a cikin kasar." **26** Amma Musa ya ce, "Wannan ba zai yiwu ba. Hadayun da mukan mīka wa Ubangiji, Allahnmu haram ne ga Masarawa. In kuwa muka mīka hadayun da suke haram a idanunsu, ba za su jajjefe mu ba? **27** Dole mu yi tafiya kwana uku cikin hamada domin mīka hadaya ga Ubangiji Allahnmu, yadda ya umarce mu." **28** Fir'auna ya ce, "Zan bar ku ku tafi, don ku mīka hadaya ga Ubangiji Allahnku, a cikin hamada, amma ba za ku tafi da nisa ba. Yanzu ku yi mini addu'a." **29** Musa ya amsa, "Da zarar na bar ka, zan yi addu'a ga Ubangiji, gobe kuwa kudaje za

su bar Fir'auna da fadawansa da kuma mutanensa. Sai dai a tabbata Fir'auna bai sāke yin rufi ta wurin kīn barin mutane su tafi su mīka hadaya ga Ubangiji ba." **30** Sa'an nan Musa ya rabu da Fir'auna, ya kuma yi addu'a ga Ubangiji, **31** Ubangiji kuwa ya yi abin da Musa ya roka. Kudaje suka rabu da Fir'auna da fadawansa da kuma mutanensa; ba kudan da ya rage. **32** Amma a wannan lokaci ma, Fir'auna ya taurare zuciyarsa, bai kuma bar mutanen suka tafi ba.

9 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka je wurin Fir'auna ka ce masa, 'Ga abin da Ubangiji Allah na Ibraniyawa ya ce, 'Ka bar mutanena su tafi, domin su yi mini sujada.'" **2** In ka ki ka bar su su tafi, kana ta rikonsu, **3** hannun Ubangiji zai kawo muguwar annoba a kan dabbobinka a gona, a kan dawakanka, da jakuna da rakuma, da kuma a kan shanunka da tumaki da awaki. **4** Amma Ubangiji zai raba tsakanin dabbobin Isra'ilawa da na Masar, saboda kada wata dabbar Isra'ilawa ta mutu." **5** Sai Ubangiji ya sa lokaci ya ce, "Gobe Ubangiji zai yi wannan a kasar." **6** Kashegari Ubangiji ya yi haka. Dukan dabbobin Masarawa suka mutu, amma babu dabba guda ta Isra'ilawan da ta mutu. **7** Fir'auna ya aiki mutane su bincika, sai suka tarar babu dabba guda ta Isra'ilawan da ta mutu. Duk da haka zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa bar mutanen su tafi ba. **8** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, "Dibi tokar matoya cike da tafin hannuwanku, Musa kuwa zai watsa tokar sama a gaban Fir'auna. **9** Za tā zama kura bisa dukan kasar Masar, sai marurai masu zafi su fiffito bisa mutane da dabbobi a dukan kasar." **10** Sai suka dibi tokar matoya, suka tsaya a gaban Fir'auna, Musa ya watsa ta a iska, sai marurai masu zafi suka fiffito bisa mutane da dabbobi. **11** Bokaye suka kāsa tsayawa a gaban Musa saboda maruran da suke bisansu da a kan dukan Masarawa. **12** Amma Ubangiji ya taurare zuciyar Fir'auna, bai kuwa saurare Musa da Haruna ba kamar yadda Ubangiji ya riga ya ce wa Musa. **13** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Tashi da sassafe, ka sadu da Fir'auna, ka ce masa, 'Ga abin da Ubangiji, Allah na Ibraniyawa ya ce, Ka bar mutanena su tafi don su yi mini sujada, **14** ko kuwa a wannan lokaci zan aika da cikakkiyar annoba mai karfi a kanka da a kan fadawanka da mutanenka, domin ka san cewa ba kama da ni a dukan dunia. **15** Gama da ni kaina na mīka hannuna na buge ka da jama'arka da annoba, ai, da an hallaka ku a duniya kākāf. **16** Amma na bar ka ka rayu domin in nuna maka ikona, domin kuma

sunana yă zama abin darajantawa a dukan duniya. 17 Har yanzu kana găba da mutanena, ba ka kuma bar su su tafi ba. 18 Saboda haka, gobe war haka, zan sa a yi kankara mai tsananin gaske, irin wadda Masar ba tă taba gani ba tun kahuwarta, har yă zuwa yanzu. 19 Yanzu, ka ba da umarni a dawo da shanunku da kuma kome da kuke da shi wanda yake a gona zuwa gida, gama kankarar za tă kashe kowane mutum ko dabba wadda take a gona wadda ba a kawo cikin gida ba, sa'ad da ta fădo.” 20 Wadansu daga cikin dattawan Fir'auna suka cika da tsoro saboda abin da Ubangiji ya fada, nan da nan suka shigo da dabbobinsu da bayinsu da sauri daga gona zuwa cikin gida. 21 Amma wadanda ba su kula da maganar Ubangiji ba, suka bar bayinsu da dabbobi a gona. 22 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Mîka hannunka sama don a yi kankara a bisa dukan Masar, a bisa mutane da dabbobi, da bisa dukan abubuwân da suke girma a gonakin Masar.” 23 Da Musa ya mîka sandansa sama, sai Ubangiji ya aiko da tsawa da kankara, da walkiya har kasa. Ta haka Ubangiji ya yi ruwan kankara a bisa kasar Masar; 24 kankara ta fădo, walkiya kuma tana ta wulkawa. Wannan ce kankara mafi munin da aka taba yi, a dukan kasar Masar, tun tarihin kahuwarta na zaman al'umma. 25 Ko'ina a Masar kankara ta bugi duk abin da yake a gonaki, mutane da dabbobi, ta bugi duk ganyaye da suke a gonaki, ta kuma ragargaza kowane itace. 26 Wuri guda kadai da ba a yi ruwan kankara ba, shi ne yankin Goshen, inda Isra'ilawa suke. 27 Sai Fir'auna ya aika a kira Musa da Haruna. Ya ce musu, “A wannan karo na yi zunubi. Ubangiji, shi ne da gaskiya, ni da mutane mu ke da kuskure. 28 Ku roki Ubangiji, yă tsai da tsawar da kankarar. Ni kuwa na yi alkawari zan bar ku ku tafi, ba za ku kara tsayawa a nan ba.” 29 Musa ya amsa, “To, da kyau, da zarar na fita daga birnin, zan yi addu'a ga Ubangiji, tsawar za tă tsaya, kankarar kuma za tă daina, don ku sani cewa duniya ta Ubangiji ce. 30 Amma na san cewa kai da fadawanka, har wa yau ba ku ji tsoron Ubangiji Allah ba tukuna.” 31 (Rama da sha'ir suka lalace, gama sha'ir ya riga ya nuna, rama kuwa tana fid da kai. 32 Alkama da gero kam, ba a hallaka su ba, gama lokacin nunansu bai yi ba tukuna.) 33 Sai Musa ya tashi daga gaban Fir'auna, ya fita daga birni. Da ya mîka hannuwansa ta wajen Ubangiji, sai tsawa da kankara suka tsaya, kwararowar ruwa kuma ta dauke. 34 Da Fir'auna ya ga cewa ruwa da kankara da tsawa

sun daina, sai ya sâke yin zunubi. Shi da fadawansa, suka taurare zukatansu. 35 Ta haka zuciyar Fir'auna ta taurare, bai kuwa bar Isra'ilawa suka tafi ba, kamar yadda Ubangiji ya riga ya fada ta wurin Musa.

10 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Je wurin Fir'auna, gama na riga na taurare zuciyarsa da kuma zukatan fadawansa domin in aikata wadannan mu'ujizai nawa a tsakiyarsu, 2 don kuma ku gaya wa'ya'yanku da jikokinku yadda na tsananta wa Masarawa, da kuma yadda na aikata mu'ujizai a cikinsu, don ku sani ni ne Ubangiji.” 3 Sai Musa da Haruna suka tafi wurin Fir'auna suka ce masa, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Ibraniyawa ya ce, ‘Har yaushe za ka ki faskantar da kanka a gabana? Ka bar mutanena su tafi domin su yi mini sujada. 4 In ka ki ka bari su tafi, gobe zan aiko da fâra a kasarka. 5 Za su rufe fuskar kasar, har da ba za a iya ganin kasa ba. Za su cinye dan sauran abin da ya rage muku daga barnar kankara, za su cinye dukan itatuwan da suke girma a gonakinku. 6 Za su cika gidajenka, da na fadawanka, da na dukan Masarawa, abin da iyayenka da kakanninka ba su taba gani ba, tun daga ranar da suka sami kansu a duniya, har yă zuwa yau.” Sa'an nan Musa ya juya, ya rabu da Fir'auna. 7 Fadawan Fir'auna suka ce masa, “Har yaushe mutumin nan zai zama mana tarko? Ka bar mutanen su tafi domin su yi wa Ubangiji Allahnsu sujada. Har yanzu ba ka san cewa Masar ta lalace ba?” 8 Sa'an nan aka dawo da Musa da Haruna wurin Fir'auna. Sai ya ce, “Ku tafi, ku yi wa Ubangiji Allahnkü sujada. Amma wa da wa za su tafi?” 9 Musa ya amsa, “Za mu tafi tare da kananamu, da tsofaffinmu, da'ya'yanmu maza da mata, da kuma garkunanmu na shanu da tumaki, gama dole ne mu yi bikin ga Ubangiji.” 10 Fir'auna ya ce, “Ubangiji ya taimaka bisa ga niyyarku, amma matanku da kanananku ba za su tafi ba! A fili yake kuna da niyyar mugunta. 11 Sam! Wannan ba zai taba yiwu ba, sai ko maza kadai su tafi su yi wa Ubangiji sujada, gama abin da kuke so ke nan.” Sa'an nan aka kori Musa da Haruna daga gaban Fir'auna. 12 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Mîka hannunka a bisa Masar domin fâra su sauko bisa kasar, su ci duk abin da yake girma a gonaki, duk abin da kankara ta rage.” 13 Saboda haka Musa ya mîka sandansa bisa Masar, Ubangiji kuwa ya sa iskar gabas ta hura a kan kasar dukan dare da kuma dukan yini. Da safe kuwa iskar ta kawo fâra; 14 suka mamaye kasar duka, suka sauksa

a ko'ina a kasar. Ba a taba ganin annobar fāra haka ba, ba kuwa za a kara ganin fāra kamar haka ba. **15** Suka rufe kasar har ta zama baki. Suka cinye abin da kankara ta rage, kowane tsiron da yake girma a gonaki, da dukan'ya yan itatuwa. Babu danyen abin da ya ragu a kan itatuwa ko tsire-tsire a dukan kasar Masar. **16** Fir'auna ya kira Musa da Haruna da gaggawa ya ce, "Na yi wa Ubangiji Allahnku zunubi, na kuma yi muku. **17** Yanzu ku gafarta mini zunubina a wannan karo, ku kuma yi addu'a ga Ubangiji Allahnku yā dauke wannan muguwar annoba daga gare ni." **18** Sai Musa ya bar Fir'auna ya kuma yi addu'a ga Ubangiji. **19** Sai Ubangiji ya canja iska zuwa iska mai karfi ta yamma wadda ta dibi fārar zuwa Jan Teku. Babu fāran da suka rage a wani wuri a Masar. **20** Amma Ubangiji ya taurare zuciyar Fir'auna, bai kuwa bar Isra'ilawa suka tafi ba. **21** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Miķa hannunka sama domin a yi duhu a bisa Masar, duhun da za a iya tabawa." **22** Sai Musa ya mika hannunsa sama, aka kuma yi duhu baki kirin bisa dukan kasar Masar na kwana uku. **23** Ba wanda ya iya gani wani ko yā bar wurinsa na kwana uku. Amma dukan Isra'ilawa sun kasance da haske a inda suke zama. **24** Sai Fir'auna ya aika aka kira Musa, ya kuma ce, "Ku tafi, ku yi wa Ubangiji sujada. Matanku da yaranku ma za su iya tafiya tare da ku; sai dai ku bar garkunanku na shanu da tumaki." **25** Amma Musa ya ce, "Dole ka bari mu kasance da hadayu, da kuma hadayu na konawa wadanda za mu miķa wa Ubangiji Allahnmu. **26** Dole dabbobinmu ma su tafi tare da mu; ko kofato ma, ba za a bari a baya ba. A cikinsu ne za mu dibi abin da za mu yi wa Ubangiji Allahnmu sujada. Ba mu kuma san irin abin da za mu miķa wa Ubangiji ba, sai mun kai can." **27** Amma Ubangiji ya taurare zuciyar Fir'auna, har bai yarda yā sake su ba. **28** Fir'auna ya ce wa Musa, "Fita, ka ba ni wuri! Ka mai da hankali, kada ka kara bayyana a gabana, gama ran da ka sāke ganin fuskata, a ran nan za ka mutu." **29** Musa ya amsa, "Madalla, kamar yadda ka fada, ba za kara bayyana a gabanka ba."

11 To, fa, sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Zan kara kawo annoba guda a kan Fir'auna da kan Masar. Bayan haka, zai bar ku, ku fita daga nan. Sa'ad da ya yi haka kuwa, zai kore ku gaba daya. **2** Ka fada wa mutane cewa dukan maza da mata, su roki maķwabtsansu kayan azurfa da na zinariya." **3** (Ubangiji ya sa mutane suka sami tagomashi a idon Masarawa, Musa kuwa

ya sami girma sosai a cikin kasar Masar a gaban fadawan Fir'auna da kuma a gaban jama'ar.) **4** Saboda haka Musa ya ce, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Wajen tsakar dare, zan ratsa dukan Masar. **5** Kowane dan fari, namiji, a Masar zai mutu, daga kan dan fari na Fir'auna wanda zai ci gadon sarauta, har zuwa kan dan fari na baiwa, wadda take niķa, da kuma dukan'yan farin shanu. **6** Za a yi kuka mai zafi ko'ina a Masar, irin wadda ba a taba yi ba, ba kuwa za a kara yi ba. **7** Amma a cikin Isra'ilawa, ba karen da zai yi haushi wa mutum ko dabba.' Ta haka za ku sani Ubangiji zai bambanta tsakanin Masar da Isra'ilila. **8** Dukan fadawan nan naka za su zo wurina, suna fādī a gabana suna cewa, 'Ka fita, kai da dukan jama'arka!' Sa'an nan zan fita." Daga nan sai Musa ya fita daga gaban Fir'auna a husace. **9** Ubangiji ya ce wa Musa, "Fir'auna zai ki kasa kunne gare ka, sai na kara aikata wadansu mu'ujizai cikin Masar." **10** Musa da Haruna suka aikata dukan wadannan mu'ujizai a gaban Fir'auna, amma Ubangiji ya taurare zuciyar Fir'auna, bai kuwa bar Isra'ilawa su fita daga kasarsa ba.

12 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna a Masar, 2

"Wannan wata za tā zama a gare ku wata na farko, wata na fari na shekararku. **3** Ka fada wa dukan jama'ar Isra'ilila cewa a rana ta goma ga wannan wata, kowane mutum zai dauki dan rago domin iyalinsa, daya domin kowane gida. **4** In akwai wani gidan da ba za su iya cinye rago guda dungum ba, saboda iyalin kima ne, to, sai su hada kai da makwabtsansu, su dauki rago guda gwargwadon yawansu, bisa ga abin da mutum guda zai ci. **5** Dabbobin da za ku zāba, dole su zama bana daya, namiji marar tabo, za ku kuma kamo su daga cikin tumaki ko awaki. **6** Za ku turke dabbar har rana ta goma sha hufu ga wata, wato, sa'ad da dukan taron jama'ar Isra'ilila za su yanka ragunansu da yamma. **7** Sa'an nan za su dauki jinin, su shafa a gefen da yake saman dogaran kofa na gidajen da suke cin naman dabbobin. **8** A wannan dare, za su gasa naman, su ci da ganyaye masu dacī, da kuma burodi marar yisti. **9** Kada ku ci nama danye, ko kuma dafaffe, amma a gasa shi, da kan, da kafafun, da kuma kayan cikin. **10** Kada ku bar kome yā kai gobe, abin da ya kai gobe kuwa, sai ku kone shi. **11** Ga yadda za ku ci shi, ku yi damara, takalma kuwa a kafafunku, kuna rike da sandunan tafiya a hannunku. Ku ci shi da gaggawa; Bikin Ketarewa ne na Ubangiji. **12** "A wannan dare, zan ratsa Masar, in bugi kowane dan fari, na mutum da

na dabba, zan kuma hukunta dukan gumakan Masar. Ni ne Ubangiji. **13** Jinin zai zama alama a gare ku, a gidajen da kuke; sa'ad da kuwa na ga jinin, zan ketare ku. Ba wata annoba mai hallakarwa da za tā taba ku yayinda na bugi Masar. **14** “Wannan rana za tā zama muku abin tunawa dukan zamananku masu zuwa, za ku kiyaye ta kamar biki ga Ubangiji, dawwammamiyar farilla ce har abada. **15** Kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti. A rana ta fari, za ku fid da yisti daga gidajenku gama duk wanda ya ci abu mai yisti daga rana ta fari har zuwa rana ta bakwai, za a fid da shi daga Isra'il. **16** A rana ta fari, za ku yi taro mai tsarki, haka kuma za ku sāke yi a rana ta bakwai. Kada ku yi aiki a wadannan ranaku, sai dai ku shirya abinci domin kowa, abin da za ku yi ke nan kawai. **17** “Ku yi Bikin Burodi Marar Yisti domin a wannan rana ce na fitar da ku bangare-bangare daga Masar. Ku kiyaye wannan rana ta zama muku dawwammamiyar farilla wa tsara masu zuwa. **18** A wata na fari, za ku ci burodi marar yisti daga yammancin ranar goma sha hudu har zuwa yammancin ranar ashirin da daya. **19** Kada a sami yisti a gidajenku har kwana bakwai. Kuma duk wanda ya ci wani abu mai yisti, za a fid da shi daga taron jama'ar Isra'il, ko baiko ne, ko haifaffen dan kasa. **20** Kada ku ci wani abincin da aka yi da yisti. Ko'ina kuka zauna, dole ku ci burodi marar yisti.” **21** Sa'an nan Musa ya kira dukan dattawan Isra'il ya ce musu, “Ku je da sauri ku zaibi dabbobin iyalanku, ku yanka ragon Bikin Ketarewa. **22** Ku dauki kunshin itacen hizzob, ku tsoma cikin jinin da yake a kwano, ku yayyafa wa dogaran kofa duka biyu, da bisa kan kofar. Kada wani daga cikinku yā fita daga Kofar gidansa sai da safe. **23** Sa'ad da Ubangiji yake ratsa kasar don yā bugi Masarawa, zai ga jinin a bisa da kuma gefen madogaran kofa, zai ketare kofar, ba zai bar mai hallakawa yā shiga gidajenku, yā buge ku ba. **24** “Ku kiyaye wadannan dokokin a matsayin dawwammamiyar farilla, da ku da'yā'yanku har abada. **25** Sa'ad da kuka shiga kasar da Ubangiji zai ba ku yadda ya alkawarta, ku kiyaye wannan biki. **26** Sa'ad da kuma'yā'yanku suka tambaye ku, ‘Mece ce manufar wannan biki?’ **27** Sai ku fada musu, ‘Hadaya ce ta Bikin Ketarewa ga Ubangiji, domin ya tsallake gidajen Isra'ilawa a Masar, lokacin da ya kashe Masarawa, amma bai taba gidajenmu ba.’” Sai mutane suka rusuna, suka yi sujada. **28** Isra'ilawa suka tafi suka yi yadda Ubangiji ya umarci Musa da Haruna. **29**

Da tsakar dare, sai Ubangiji ya karkashe dukan'ya yan fari a kasar Masar, tun daga dan farin Fir'auna, wato, magājinsa, har zuwa dan fari na dan sarfa da yake kurkuku, har da'ya yan fari na dabbobi. **30** Fir'auna da dukan fadawansa da kuma dukan Masarawa, suka tashi a cikin daren da kuka mai zafi, aka kuma ji kukan a ko'ina a cikin kasar Masar, gama ba gidan da ba a yi mutuwa ba. **31** A cikin daren, Fir'auna ya aika a kira Musa da Haruna ya ce, “Ku tashi, ku da jama'arku, ku fita daga cikin jama'ata. Ku tafi, ku bauta wa Ubangiji yadda kuka ce. **32** Ku kwashi garkunanku na tumaki da na awaki, da na shanu, ku yi tafiyarku kamar yadda kuka ce, amma ku sa mini albarka.” **33** Masarawa suka matsu wa Isra'ilawa su fita daga kasarsu da sauri. Gama mutanen Masar sun ce, “Ai, za mu mutu duka, in ba su tafi ba!” **34** Sai mutanen suka dauki garin da sun kwāba ba yisti a ciki, tare da kwaryansu na aikin kwāban, suka nannade su a mayafansu, suka rataye a kafadunsu. **35** Isra'ilawa kuwa suka yi yadda Musa ya umarce su, suka roki Masarawa kayan adonsu na azurfa da na zinariya, da kuma tufafi. **36** Ubangiji kuwa ya sa Isra'ilawa suka yi farin jini a wurin Masarawa, Masarawa kuma suka saki hannu wa mutanen, suka ba su duk abin da suka roka; ta haka Isra'ilawa suka washe Masarawa. **37** Isra'ilawa suka kama tafiya daga Rameses zuwa Sukkot. Akwai maza dubu dari shida da suke tafiya da kafa, ban da mata da yara. **38** Wadansu mutane da yawa da ba Isra'ilawa ba, suka haura tare da su, da garkunan shanu, da na tumaki da awaki. **39** Suka toya burodi marar yisti da garin da aka kwāba wanda suka kawo daga Masar. Garin da aka kwāban ba shi da yisti, domin an kore su daga Masar, ba su kuwa sami damar shirya wa kansu abinci ba. **40** Zaman da Isra'ilawa suka yi a Masar, ya kai shekara 430. **41** A ranar da shekara 430 din nan suka cika, a ran nan ne dukan bangare-bangare na mutanen Ubangiji suka bar Masar. **42** Gama Ubangiji ya yi tsaro a wannan dare, domin yā fitar da su daga Masar, a wannan dare, dole dukan Isra'ilawa su yi tsaro, don su girmama Ubangiji, cikin dukan tsararraki masu zuwa. **43** Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, “Wadannan ne ka'idodin Bikin Ketarewa. “Ba bakon da zai ci shi. **44** Duk bawan da kuka sayo, yana iya ci, in dai an yi masa kaciya, **45** amma wanda ba ya zama tare da ku na dindindin, da kuma wanda aka dauki hayansa, ba zai ci ba. **46** “Dole a ci shi a cikin gida daya; kada a kai naman waje. Kada a karya

wani daga kasusuwansa. 47 Dole dukan taron jama'ar Isra'il su yi bikin. 48 "Baikon da yake zama tare da ku da yake so yă yi Bikin Ketarewar Ubangiji, dole yă yi wa dukan mazan da suke cikin gidansa kaciya; sa'an nan ne zai iya yin abubuwa kamar haifaffen dan kasa. 49 Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla ta shafi dan kasa da kuma baikon da yake zama a tsakaninku." 50 Dukan Isra'ilawa suka yi na'am da shi, suka yi yadda Ubangiji ya umarci Musa da Haruna. 51 A wannan rana, Ubangiji ya fito da Isra'ilawa bangare-bangare daga Masar.

13 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 "Kebe mini kowane dan fari. Dan fari wanda ya fara bude mahaifa a cikin Isra'ilawa nawa ne, ko na mutum ko na dabba." 3 Sai Musa ya ce wa mutane, "Ku tuna da wannan rana, ranar da kuka fito daga Masar, daga kasar bauta, gama Ubangiji ya fito da ku da hannu mai iko. Kada ku ci wani abin da yake da yisti. 4 A wannan rana kuka fita, wato, a watan Abib. 5 Sa'ad da Ubangiji ya kawo ku cikin kasar Kan'aniyawa, Hittiyawa, Amoriyawa, Hihiyawa da Yebusiyawa, kasar da ya rantse wa kakannirku cewa zai ba ku, kasar da take Zub da madara da zuma, za ku kiyaye wannan biki a wannan wata. 6 Kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, a kan rana ta bakwai kuma za ku yi biki ga Ubangiji. 7 Ku ci burodi marar yisti cikin kwana bakwai; kada a sami wani abu mai yisti a cikinku, ko a sami yisti a ko'ina a wurinku. 8 A ranan nan kowa zai fada wa danka, 'Ina yin haka saboda abin da Ubangiji ya yi mini, sa'ad da na fita daga Masar.' 9 Wannan abin tunawa zai zama muku alama a hannunku, da kuma a goshinku cewa dokar Ubangiji tana a bakinku. Gama Ubangiji ya fitar da ku daga Masar da hannu mai iko. 10 Dole ku kiyaye wannan farilla kowace shekara a lokacinta. 11 "Bayan Ubangiji ya kawo ku cikin kasar Kan'aniyawa, ya kuma ba da ita yadda ya alkawarta muku da rantsuwa, ku da kakannirku, 12 sai ku mika kowane dan fari ga Ubangiji. Duk dan farin dabbobinku na Ubangiji ne. 13 Amma a fanshi kowane dan farin jakinku da dan ragu. In kuwa ba za ku fanshe shi ba, sai ku karye wuyansa. Sai ku fanshe kowane dan farin daga cikin'yă'yan. 14 "A kwanaki masu zuwa, in danka ya tambaye ka, 'Mene ne manufar wannan?' Ka fada masa cewa, 'Da hannu mai iko Ubangiji ya fito da mu daga Masar, daga kasar bauta. 15 Sa'ad da Fir'auna ya taurare zuciyarsa, bai yarda ya sallame mu ba, sai Ubangiji ya kashe dukan'yă'yan

farin kasar Masar, na mutum da na dabba, gaba daya. Domin haka nake yin hadaya ga Ubangiji da'yă'yan fari, maza, da suka fara bude mahaifa, amma nakan fanshi dukan'yă'yan farina maza.' 16 Za tă kuma zama alama a hannunku da kuma shaida a goshinku cewa Ubangiji ya fito da mu daga Masar da hannunsa mai iko." 17 Sa'ad da Fir'auna ya bar mutane su tafi, Allah bai bi da su a hanyar da ta bi ta iyakar Filistiyawa ba, ko da yake wannan hanya ce ta fi kusa. Gama Allah ya ce, "In suka fuskanci ya'ki, watakila su canja ra'ayinsu su koma Masar." 18 Saboda haka Allah ya kewaye da mutanen ta hamada zuwa Jan Teku. Isra'ilawa kuwa suka fita daga Masar da shirin yaki. 19 Musa ya dauki kasusuwan Yusuf tare da shi, gama Yusuf ya sa Isra'ilawa su rantse masa. Ya ce, "Tabbatacce Allah zai taimake ku, sai ku dibi kasusuwanra tare da ku daga wannan wuri." 20 Bayan sun bar Sukkot sai suka kafa sansani a Etam a bakin hamada. 21 Da rana Ubangiji yakan ja gabansu a cikin al'amudin girgije domin yă bishe su a kan hanyarsu, da dare kuma a cikin al'amudin wuta domin yă ba su haske, domin su iya tafiya dare da rana. 22 Al'amudan nan biyu, na girgije da na wuta, ba su daina yi wa jama'a jagora ba.

14 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, 2 "Ka fada wa Isra'ilawa, su juya su kafa sansani a Fi Hahirot, a tsakanin Migdol da teku. Za su kafa sansanin kai tsaye kusa da teku, wanda ya fuskanci Ba'al-Zafon. 3 Fir'auna zai yi tsammani, 'Aha, Isra'ilawa sun rikice cikin kasar, hamada kuwa ta yimke su.' 4 Zan kuma taurare zuciyar Fir'auna, zai kuwa bi su. Na shirya wannan domin in nuna daukakata a bisa Fir'auna da fungiyar sojansa. Bayan wannan, mutanen Masar za su sani ni ne Ubangiji." Sai Isra'ilawa suka yi haka. 5 Sa'ad da aka fada wa Fir'auna cewa Isra'ilawa sun gudu, sai Fir'auna da bayinsa suka canja ra'ayinsu game da su, suka ce, "Me muka yi? Mun bar Isra'ilawa suka tafi, mun kuwa rasa hidimarsu!" 6 Sai shi da keken yakinsa suka shirya, ya kuma dauki sojojinsa tare da shi. 7 Ya dauki kekunan yaki dari shida mafi kyau duka, tare da duk sauran keken yakin Masar, da shugabanni kuma a kan dukansu. 8 Ubangiji ya taurare zuciyar Fir'auna sarkin Masar, domin yă bi Isra'ilawa wadanda suke tafiya ba tsoro. 9 Masarawa, dukan dawakan Fir'auna da kekunan yaki da mahaya da sojogi, suka bi Isra'ilawa suka cin musu yayinda suke a sansani kusa da teku kurkusa da Fi Hahirot, wanda ya fuskanci Ba'al-Zafon. 10 Da Fir'auna ya

yi kusa, Isra'ilawa suka daga idanu sai suka hange Masarawa daga nesa suna tā da kura suna zuwa. Sai suka tsorata kwarai, suka kuwa yi kuka ga Ubangiji. 11 Suka ce wa Musa, "Don babu makabarta a Masar ne, ka kawo mu a hamada mu mutu? Me ka yi mana ke nan da ka fitar da mu daga Masar? 12 Ba mu fada maka a Masar ba, cewa 'Ka bar mu mu bauta wa Masarawa?' Ai, da ya fi mana mu bauta wa Masarawa, da a ce mu mutu a hamadal!" 13 Musa ya amsa wa mutane ya ce, "Kada ku ji tsoro. Ku tsaya dai ku ga ceton da Ubangiji zai kawo muku yau. Masarawan da kuke gani yau, ba za ku kara ganinsu ba. 14 Ubangiji zai yi yakı dominku, ku dai tsaya kurum." 15 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Don me kake mini kuka? Ka fada wa Isra'ilawa su ci gaba da tafiya. 16 Ka daga sandanka, ka mīka shi bisa teku don ruwa yā rabu domin Isra'ilawa su wuce cikin teku a kan busasshiyar kasa. 17 Zan taurare zukatan Masarawa su shiga don su bi su. Ta haka zan ci nasara bisa Fir'auna da rundunansa, da keken yakinsa, da mahayan dawakansa. 18 Masarawa za su sani ni ne Ubangiji sa'ad da na sami nasara bisa kan Fir'auna, da keken yakinsa, da mahayan dawakansa." 19 Sai mala'ikan Allah wanda yake tafiya a gaban sojojin Isra'ilä, ya janye, ya koma bayansu. Al'amudin gırğije shi ma ya koma, ya tsaya a bayansu, 20 ya dawo tsakanin sojojin Masar da na Isra'ilä. Duk dare, gırğijen ya jawo duhu ga gefe daya, haske kuma ga daya gefen; saboda haka ba wanda ya kusaci wani duk dare. 21 Da Musa ya mīka hannunsa a bisa teku, sai Ubangiji ya tura teku baya da iskar gabas mai karfi duk dare, ya maishe shi busasshiyar kasa. Ruwa ya rabu, 22 sai Isra'ilawa suka wuce cikin teku a kan busasshiyar kasa, ruwan ya zama musu katanga dama da hagu. 23 Masarawa suka bi su da dukan dawakan Fir'auna, da kekunan yakı, da mahayan, suka bi su cikin teku. 24 Da asubahin fāri, sai Ubangiji ya dubi kasa a kan sojojin Masarawa daga al'amudin wuta da kuma gırğije, sai ya sa suka rude. 25 Ya sa kafafun keken yakinsu suka fita don su kāsa tuķi. Sai Masarawa suka ce, "Bari mu gudu daga Isra'ilawa gama Ubangiji yana yakı domin-su gāba da Masar." 26 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Mīka hannunka bisa teku don ruwa yā koma kan Masarawa, da keken yakinsu, da kuma mahayansu." 27 Musa ya mīka hannunsa a bisa tekun, da wayewar gari kuwa teku ya koma wurinsa na dā. Masarawa suka yi kofari su gudu, sai Ubangiji ya tura su cikin teku. 28 Ruwan ya komo ya

rufe keken yakin da mahayan, dukan sojojin Fir'aun da suka bi bayan Isra'ilawa cikin teku, ba ko daya da ya tsira. 29 Amma Isra'ilawa suka wuce cikin teku a busasshiyar kasa, ruwa kuwa ya yi musu katanga dama da hagu. 30 A rana nan Ubangiji ya cece Isra'ilä daga hannuwan Masarawa, Isra'ilawa kuwa suka ga gawawwakin Masarawa a bakin teku. 31 Sa'ad da Isra'ilawa suka ga iko mai girma da Ubangiji ya yi gāba da Masarawa, sai mutanen suka ji tsoron Ubangiji, suka amince da shi, da kuma bawansa Musa.

15 Sa'an nan Musa da Isra'ilawa suka rera wannan waķa ga Ubangiji suka ce, "Zan rera waķa ga Ubangiji gama an dāukaka shi kwarai. Doki da mahayinsa ya jefa su cikin teku. 2 "Ubangiji ne karfina da mafakata, ya zama cetona. Shi Allahna ne, zan yabe shi. Allah na kakana, zan dāukaka shi. 3 Ubangiji mai yakı ne Ubangiji ne sunansa. 4 Karusan Fir'auna da sojojinsa ya jefa cikin teku. Zabābūn jarumawansa ya nutsar da su cikin Bahar Maliya. 5 Zurfafan ruwaye sun rufe su; suka nutse cikin zurfi kamar dutse. 6 Hannun damanka, ya Ubangiji, Mai kwarjini ne da iko, hannun damanka, ya Ubangiji, ya farfashe magabci. 7 "A cikin girman kwarjinink ka kā da wadanda sun yi gāba da kai. Ka aiki fushinka mai zafi ya cinye su kamar tattaka. 8 Da hucin numfashin hancinka ruwaye suka tattaru. Ruwaye masu kwararowa, suka tsaya kamar bango; ruwaye na zurfafa suka daskare a tsakiyar teku. 9 Magabci ya yi fahariya, cewa 'Zan fafare su, in ci musu. Zan raba ganim; abin da na so ya samu. Zan ja takobina hannuna kuwa zai hallaka su.' 10 Amma ka hura numfashinka sai teku ya rufe su. Suka nutse kamar darma cikin manyan ruwaye. 11 Wane ne cikin alloli, ya yi kamar ka, ya Ubangiji? Wane ne kamar ka, mai dāukaka cikin tsarki, mai banrazana cikin dāukaka, mai aikata al'ajabai? 12 "Ka mīka hannunka na dama, kasa ta hadiye abokan gābanka. 13 A cikin kaunarka marar iyaka, za ka bishe mutanen da ka fansa. A cikin karfinka, za ka bishe su zuwa mazauninka mai tsarki. 14 Al'ummā za su ji, su yi rawar jiki tsoro zai kama mutanen Filistiya. 15 Sarakunan Edom za su tsorata, shugabannin Mowab za su yi rawar jiki, mutanen Kan'ana za su narke. 16 Razana da tsoro za su fādo a kansu. Da ikon hannunka za su tsaya cik kamar dutse, har sai mutanen da ka kawo sun wuce, ya Ubangiji. 17 Za ka kawo su, ka dasa su a kan dutsen nan naka inda, ya Ubangiji, ka shirya domin mazauninka, wuri mai tsarkin da hannuwanika

suka kafa, ya Ubangiji. **18** “Ubangiji zai yi mulki har abada abadin.” **19** Sa’ad da dawakai, kekunan yakı da mahayan dawakan Fir’aura suka shiga cikin teku, Ubangiji ya mayar da ruwan teku a kansu, amma Isra’ilawa suka wuce a cikin teku a busasshiyar kasa. **20** Sa’an nan Miriyam annabiya, ‘yar’uwar Haruna ta dauki ganga a hammunta, dukan mata kuwa suka bi ta, da ganguna suna rawa. **21** Miriyam ta yi musu waķa. “Ku rera ga Ubangiji gama ya ci gawurtacciyar nasara. Doki da mahayi, ya jefa cikin teku.” **22** Sai Musa ya jagoranci Isra’ila daga jan teku zuwa hamadar Shur. Kwana uku suka yi tafiya cikin hamada ba su sami ruwa ba. **23** Da suka zo Mara, ba su iya shan ruwan ba saboda yana da daci (shi ya sa ake kira wurin Mara). **24** Sai mutanen suka yi gunaguni a kan Musa, suna cewa, “Me za mu sha?” **25** Sai Musa ya yi kuka ga Ubangiji, Ubangiji kuwa ya nuna masa wani itace. Sai ya jefa shi cikin ruwan, sai ruwan ya zama mai dadī. A can Ubangiji ya yi musu doka da farilla, a can kuma ya gwada su. **26** Ya ce, “In kun kasa kunne ga muryar Ubangiji Allahnku kuka yi abin da yake daidai a idanunsa, in kun mai da hankali ga umarnansa, kuka kiyaye dukan farillansa, ba zan kawo muku wani ciwon da na kawo a kan Masarawa ba, gama ni ne Ubangiji da nake warkar da ku.” **27** Sai suka zo Elim inda akwai mafulbulan ruwa goma sha biyu da itatuwan dabino saba’in, suka sauva a can, kusa da ruwa.

16 Dukan taron Isra’ila suka tashi daga Elim suka zo hamadar Sin, wadda take tsakanin Elim da Sinai, a rana ta goma sha biyar ga wata biyu, bayan sun fito daga Masar. **2** A hamadan, dukan taro suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna. **3** Isra’ilawa suka ce musu, “Da ma a hannun Ubangiji ne muka mutu a Masar, inda muka zauna kewaye da tukwanen nama, muna cin duk abincin da muke so, amma kun kawo mu cikin wannan hamada don ku kashe dukan wannan taro da yunwa.” **4** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Zan zubo muku burodi kamar ruwa daga sama. Mutanen za su fita kowace rana su tattara abin da zai ishe su na ranan. Ta haka zan gwada su in ga ko za su bi umarnaina. **5** A rana ta shida za su shirya abin da suka kwaso, wannan kuwa zai zama ninki biyu na abin da sukan tattara na sauran ranaku.” **6** Saboda haka Musa da Haruna suka ce wa dukan Isra’ila, “Da yamma za ku sani Ubangiji ne ya fitar da ku daga Masar. **7** Da safe za ku ga dfaukakar Ubangiji, saboda ya ji gunaguninku

a kansa. Wane mu, da za ku yi gunaguni a kanmu?” **8** Musa ya kuma ce, “Za ku san cewa shi ne Ubangiji, sa’ad da ya ba ku nama ku ci da yamma, da kuma duk burodin da kuke so da safe, saboda ya ji gunagunin da kuka yi a kansa. Namu a wane? Ai, gunaguninku ba a kanmu ba, amma a kan Ubangiji ne.” **9** Sai Musa ya ce wa Haruna, “Ka fada wa dukan taron Isra’ila, ‘Ku zo gabon Ubangiji, gama ya ji gunaguninku.’” **10** Yayinda Haruna yake magana da dukan taron Isra’ila, sai suka duba wajen hamada, sai ga dfaukakar Ubangiji tana bayyana a girgije. **11** Ubangiji ya ce wa Musa, **12** “Na ji gunagunin Isra’ilawa. Ka fada musu, ‘A tsakanin faduwarrana da almuru, za ku ci nama, da safe kuma za ku koshi da burodi. Sa’an nan za ku sani ni ne Ubangiji Allahnku.’” **13** Da yamman wannan rana, sai makware suka rufe dukan sansani, da safe kuma sai ga raba ta kewaye sansani. **14** Lokacin da rabar ta watse, sai ga wani abu kamar tsaki, falle-falle kuma da laushi, fari, kamar hazo, a kasa. **15** Sa’ad da Isra’ilawa suka ga wannan, sai suka ce wa junansu, “Mene ne wannan?” Gama ba su san ko mene ne ba. Musa ya ce musu, “Wannan shi ne burodin da Ubangiji ya ba ku ku ci. **16** Wannan shi ne abin da Ubangiji ya umarta, ‘Kowane mutum zai tattara bisa ga bukatarsa. Ku tara rabin gallon don mutum guda da yake cikin tentinku.’” **17** Isra’ilawa suka yi kamar yadda aka fada musu, wadansu suka tattara da yawa, wadansu kuma kadan. **18** Da suka gwada a mudu, wanda ya tattara da yawa bai sami mafi yawa ba, wanda kuma ya tattara kadan bai sami kankani ba. Kowane mutum ya tattara daidai bukatarsa. **19** Sa’an nan Musa ya ce musu, “Kada wani yā bar saura har safe.” **20** Duk da haka wadansu ba su kula da umarnin Musa ba, suka bar saura har safe, kashegari kuwa ta yi tsutsotsi, ta rufe, sai Musa ya yi fushi da su. **21** Kowace safiya, kowanne mutum yakan tattara daidai bukatarsa, lokacin da rana ta yi zafi, sai ta narke. **22** A rana ta shida, suka tattara ninki biyu, mudu biyu ga mutum guda, sai shugabannin taron suka zo suka kawo kara wurin Musa. **23** Shi kuma ya ce musu, “Wannan shi ne umarnin Ubangiji, ‘Gobe za tā zama ranar hutu, Asabbaci mai tsarki ga Ubangiji. Domin haka sai ku toya abin da kuke so ku toya, ku kuma dafa abin da kuke so ku dafa. Abin da ya rage ku ajiye har safe.’” **24** Sai suka bar saura har safe, kamar yadda Musa ya umarta, bai kuwa yi wari ko yā yi tsutsa ba. **25** Musa ya ce, “Ku ci shi yau, saboda yau Asabbaci ne na Ubangiji. Ba za ku same shi a kasa a

yau ba. **26** Kwana shida za ku tattara shi, amma a rana ta bakwai, Asabbaci, ba za a same shi ba.” **27** Duk da haka wadansu mutane suka fita a ranar Asabbaci don su tattara, amma ba su sami kome ba. **28** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Har yaushe za ku ki bin dokokina da umarnaina? **29** Ku lura fa, ai, Ubangiji ne ya ba ku Asabbaci; shi ya sa a kan ba ku burodi na kwana biyu, a rana ta shida. Kowa ya kamata yā kasance inda yake a rana ta bakwai; kada kowa yā fita.” **30** Sai mutanen suka huta a rana ta bakwai. **31** Mutanen Isra’ila suka kira burodin Manna. Manna yana nan fari kamar farin ridi, dandanonsa kuma yana kama da masa da aka yi da zuma. **32** Musa ya ce, “Wannan shi ne abin da Ubangiji ya umarta, ‘Ku auna mudu guda na Manna, a adana ta dukan zamananku, domin kowane zamani yā ga irin abincin da na ba ku ku ci a hamada, yayinda na fitar da ku daga Masar.’” **33** Saboda haka Musa ya ce wa Haruna, “Ka dauki tulu, ka sa mudu guda na Manna a ciki. Sa’an nan ka sa shi a gabon Ubangiji, don a adana don tsararraki masu zuwa.” **34** Sai Haruna ya ajiye Mannar a gabon Akwatin Alkawari, don a adana ta kamar yadda Ubangiji ya umarci Musa. **35** Isra’ila suka yi shekaru arba’in suna cin Manna, har sai da suka shiga cikin kasar da take da mutane, suka ci Manna har zuwa kan iyakar kasar Kan’ana. **36** (Omer guda, daidai ne da kashi daya bisa goma na Efa.)

17 Dukan taron Isra’ila suka kama tafiya daga Hamadar Sin, suka yi ta tafiya suna sauva a wurare dabam-dabam bisa ga umarnin Ubangiji. A karshe suka sauva a Refidim, suka zauna a can, amma ba ruwan da jama’a za su sha. **2** Saboda haka suka yi wa Musa maganganun banza suka ce, “Ba mu ruwa mu sha.” Musa ya amsa ya ce, “Don me kuke mini maganganun banza? Don me kuke gwada Ubangiji?” **3** Amma mutanen suka yi fama da kishirwa a can, suka yi gunaguni a kan Musa. Suka ce, “Don me ka fitar da mu daga Masar, ka sa mu da’ya’yanmu da dabbabinmu, mu mutu da kishirwa?” **4** Sai Musa ya yi kuka ga Ubangiji ya ce, “Me zan yi da wannan jama’a? Suna shiri su jajjefe ni da duwatsu.” **5** Ubangiji amsa wa Musa, “Ka dauki sandan da ka bugi ruwan Nilu da shi. Ka kira wadansu shugabannin Isra’ila, ku wuce a gabon jama’ar. **6** Zan tsaya a can a gabanka, kusa da dutsen Horeb. Ka bugi dutsen, ruwa kuwa zai fito daga gare shi domin mutane su sha.” Sai Musa ya yi haka a idon dattawan Isra’ila. **7** Sai suka ba wa wurin suna,

Massa da Meriba, saboda Isra’ila sun yi jayayya, suka kuma gwada Ubangiji cewa, “Ubangiji yana tsakaninmu ko babu?” **8** Amalekawa suka zo, suka yakī Isra’ila a Refidim. **9** Musa ya ce wa Yoshuwa, “Zabi wadansu mazanmu, ka je ka yakī Amalekawa. Gobe zan tsaya a bisa tudu, da sandan Allah a hannuwana.” **10** Sai Yoshuwa ya yakī Amalekawa kamar yadda Musa ya umarta, Musa, Haruna da Hur kuwa suka tafi bisa tudu. **11** Muddin hannun Musa yana a miķe, sai Isra’ila su yi ta cin nasara, amma da zarar hannunsa ya sauva, sai Amalekawa su yi ta cin nasara. **12** Sa’ad da hannuwana Musa suka gaji, sai Haruna da Hur suka dauki dutse suka sa ya zauna a kai. Sa’an nan su kuma suka tsaya gefe da gefe, suna rike da hannuwana har fāduwar rana. **13** Sai Yoshuwa kuwa ya ci nasara a kan Amalekawa da takobi. **14** Sa’an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka rubuta wannan a cikin littafi, yā zama abin tuni, ka kuma fada wa Yoshuwa zan hallaka Amalekawa ḫaƙaf daga duniya.” **15** Musa ya gina bagade, sai ya kira shi Ubangiji shi ne Tutata. **16** Ya ce, “Gama an daga hannuwa sama zuwa kursiyin Ubangiji, Ubangiji zai yakī Amalekawa daga tsara zuwa tsara.”

18 Ana nan sai Yetro firist na Midyan, kuma surukin Musa, ya ji duk abin da Allah ya yi wa Musa da mutanensa Isra’ila, da kuma yadda Ubangiji ya fitar da Isra’ila daga Masar. **2** Bayan da Musa ya tura matarsa Ziffora gida, sai surukinsa Yetro ya karbe ta **3** da’ya’yanta biyu maza. Ana kira daya Gershom, domin Musa ya ce, “Na zama bako a ba’kuwar kasa”; **4** dayan kuma Eliyezer, domin ya ce, “Allah mahaifina ya taimake ni ya cece ni daga takobin Fir’aura.” **5** Yetro surukin Musa tare da’ya’yan Musa da matarsa suka zo wurin Musa a hamada, inda suka kafa sansani kusa da dutsen Allah **6** Yetro ya riga ya aika wa Musa cewa, “Ni surukinka Yetro, ina zuwa wurinka tare da matarka da’ya’yanka maza biyu.” **7** Sai Musa ya tafi yā taryi surukinsa, ya sunkuya ya yi masa sumba. Suka gai da junna, sa’an nan suka shiga tenti. **8** Musa kuwa ya fada wa surukinsa duk abubuwana da Ubangiji ya yi wa Fir’aura da Masarawa domin Isra’ila, da batun wahalolin da suka sha a hanya, da yadda Ubangiji ya cece su. **9** Yetro ya yi murna da jin duk abubuwa masu kyau da Ubangiji ya yi wa Isra’ila, wajen cetonsu daga hannun Masarawa. **10** “Yabo ga Ubangiji wanda ya cece ku daga hannun Masarawa da na Fir’aura, wanda kuma ya cece mutanensa daga

hannun Masarawa. **11** Yanzu na san cewa Ubangiji ya fi kowane allah, gama ya yi wannan ga masu girman kai da kuma wadanda suka wulakanta Isra'il'a." **12** Sa'an nan Yetro surukin Musa, ya kawo hadaya ta konawa da wadansu hadayu wa Allah, Haruna ya zo tare da dukan dattawan Isra'il'a, suka ci abinci tare da surukin Musa a gabon Allah. **13** Kashegari, Musa ya zauna domin yă yi wa mutane shari'a, sai suka tsaya kewaye da shi daga safe har yamma. **14** Sa'ad da surukinsa ya lura da duk abin da Musa yake yi saboda mutane, sai ya ce, "Mene ne wannan da kake yi wa mutane? Don me kai kadai kake zama kana yin shari'a wa mutane, yayinda mutanen nan suke tsaya kewaye da kai daga safe har yamma?" **15** Musa ya amsa ya ce, "Saboda mutanen suna zuwa wurina, don su nemi nufin Allah. **16** Duk lokacin da suke da gardama, akan kawo su a wurina, ni kuma sai in raba tsakaninsu, in kuma koya musu dokokin Allah da farillansa." **17** Surukin Musa ya amsa ya ce, "Abin da kake yi ba daidai ba ne. **18** Kai da dukan mutanen da suke zuwa wurinka za ku gajiyar da kanku. Aikin ya fi karfinka; ba za ka iya yinsa kai kadai ba. **19** Ka kasa kunne gare ni yanzu, zan ba ka shawara, Allah kuma yă kasance tare da kai. Kai za ka zama wakilin mutane a gabon Allah, ka kuma kawo gardamansu gare shi. **20** Ka koya musu dokokinsa da farillarsa, ka kuma nuna musu hanyar rayuwa da ayyukan da za su yi. **21** Amma ka zabi mutane masu iyawa daga dukan mutane, maza masu tsoron Allah, amintattu, masu kin rashawa, ka sanya su shugabanni na dubbai, dari-dari, hamsin-hamsin da goma-goma. **22** Bari wadannan mutane su sassanta mutane a kan kananan matsaloli, amma kowace babban matsala, ko bukata ta musamman, sai su kawo wurinka, kananan matsaloli kuma sai su yanke hukuncin da kansu. Ta haka ne za su taimaka wajen daukan nauyin jama'a, don su sa aikin yă zama maka da sauksi. **23** In ka yi haka, Allah ya umarta za ka iya jimre gajiyar, kuma dukan mutanen nan za su koma gida da murna." **24** Musa ya kasa kunne ga surukinsa, ya kuma aikata duk abin da ya fada. **25** Ya zabi mutane masu iyawa daga cikin dukan Isra'il'a, ya nada su shugabannin mutane, shugabanni a kan dubbai, dari-dari, hamsin-hamsin da goma-goma. **26** Suka yi hidimar alkalandi na mutane a dukan lokaci, Gardandamin da suke da wuya, suka kawo wurin Musa, amma kananan batuttuwa, suka shari'anta a

tsakaninsu. **27** Sa'an nan Musa ya sallame surukinsa Yetro, ya kuwa koma kasarsa.

19 A rana ta farko a cikin watan uku bayan da Isra'ilawa suka bar Masar, a wannan rana, suka iso Hamadar Sinai. **2** Bayan da suka tashi daga Refidim, suka shiga Hamadar Sinai, sai Isra'ilawa suka yi sansani a gabon dutsen. **3** Sai Musa ya hau kan dutsen don yă sadu da Allah, Ubangiji kuwa ya kira shi daga dutsen ya ce, "Wannan shi ne abin da za ka fada wa gidan Ya'kub, da kuma abin da za ka fada wa mutanen Isra'il'a. **4** 'Ku da kanku kun ga abin da na yi wa Masar, da yadda na dauko ku a kan fikafikan gaggafa na kawo ku wurina. **5** Yanzu, in kuka yi mini cikakken biyayya, kuka kuma kiyaye yarjejeniyata, to, za ku zama kebēbbiyar taska a gare ni a cikin dukan al'ummai. Ko da yake duk duniya tawa ce, **6** za ku zama firistoci masu tsarki da kuma al'umma kebābbiya a gare ni.' Wadannan su ne kalmomin da za ka fada wa Isra'ilawa." **7** Sai Musa ya koma ya aika a kira dukan dattawan mutane, ya bayyana dukan kalmomin da Ubangiji ya umarta, ya fada. **8** Dukan mutane suka amsa gaba daya suka ce, "Za mu yi duk abin da Ubangiji ya fada." Sai Musa ya mayar wa Ubangiji amsar da mutane suka bayar. **9** Ubangiji kuwa ya ce wa Musa, "Ina zuwa wurinka a cikin bakin hadari, domin mutane su ji ni ina maganar da kai, domin su amince da kai koyaushe." Sa'an nan Musa ya fada wa Ubangiji abin da mutane suka ce. **10** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Tafi wurin mutanen, ka tsarkake su yau da gobe, ka sa su wanke tufafinsu. **11** Su zama da shiri a rana ta uku, gama a ranar ce Ubangiji zai sauksu a kan Dutsen Sinai a idon dukan mutane. **12** Sai ka yi wa jama'a iyaka kewaye da dutsen, ka kuma fada musu cewa, 'Ku mai da hankali, kada ku hau dutsen ko ku taba gefensa. Duk wanda ya taba dutsen, lalle za a kashe shi. **13** Za a jajjefe shi da duwatsu, ko a harbe shi da kibiyoyi, ba hannun da zai taba shi. Mutum ko dabbar da ya taba, ba za a bar shi da rai ba.' Lokacin da aka ji muryar kaho ne kawai za su iya taru a gindin dutsen." **14** Bayan da Musa ya gangara wurin mutane, ya tsarkake su, sai suka wanke tufafinsu. **15** Sa'an nan ya ce wa mutane, "Ku shirya kanku domin rana ta uku. Ku kame kanku daga yin jima'i." **16** A safiyar rana ta uku, aka yi tsawa, da walkiyoyi, sai ga girkije mai duhu a bisa dutsen, aka tsananta busar kaho, sai dukan jama'ar da suke cikin sansani suka yi rawar jiki. **17** Sa'an nan Musa ya jagoranci mutane daga

sansani domin su sadu da Allah, sai suka tsaya a gefen dutsen. **18** Dutsen Sinai kuwa ya tunnuke duka da hayači, gama Ubangiji ya sauko a bisañ dutsen cikin wuta. Hayakin ya hau kamar hayakin da yake fitowa daga matoya, duk dutsen ya yi rawa da karfi, **19** sai karar kaho ya yi ta karuwa. Sa'an nan Musa ya yi magana, murya Allah kuwa ta amsa masa. **20** Ubangiji ya sauko a kan kwankolin Dutsen Sinai, ya kira Musa zuwa kwankolin dutsen. Musa kuwa ya haura **21** sai Ubangiji ya ce masa, "Ka sauva ka fada wa jama'a, kada su kuskura su ketare layin iyakan nan, garin son zuwa don ganin Ubangiji, gama duk wadanda suka yi haka za su mutu. **22** Ko firistocin da za su kusato Ubangiji sai su tsarkake kansu, don kada in hallaka su." **23** Musa ya ce wa Ubangiji, "Mutanen ba za su hau Dutsen Sinai ba, gama kai da kanka ka gargade mu, 'Ku sa iyaka kewaye da dutsen ku kuma tsarkake shi.'" **24** Ubangiji ya amsa, "Sauva ka kawo Haruna tare da kai. Amma kada firistoci da mutane su zarce iyakan nan, a kan za su zo wurin Ubangiji, don kada in hallaka su." **25** Saboda haka Musa ya sauva wurin mutane ya kuma fada musu.

20 Sai Allah ya fas̄i wadannan kalmomi ya ce, **2**

"Ni ne Ubangiji Allahnka, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta. **3** "Ba za ka yi wa kanka wadansu alloli ba sai ni. **4** Ba za ka yi wa kanka wadansu alloli a siffar wani abu a sama a bisa, ko a Karkashin kasa, ko a Karkashin ruwa ba. **5** Ba za ka durkusa gare su, ko ka yi musu sujada ba. Gama ni, Ubangiji Allahnka mai kishi ne, nakan hukunta'ya'ya har tsara ta uku da ta hudu na wadanda suke kina, **6** amma ina nuna kauna ga tsara dubbai na wadanda suke kaunata, suke kuma kiyaye umarnaina. **7** Ba za ka yi amfani da sunan Ubangiji Allahnka a banza ba, gama Ubangiji zai hukunta duk wanda ya mai da sunansa banza. **8** Ka tuna da ranar Asabbaci domin ka kiyaye ta da tsarki. **9** Kwana shida za ka yi dukan aikinka, **10** amma rana ta bakwai Asabbaci ne ga Ubangiji, Allahnka. A ranar ba za ka yi wani aiki ba, ko kai, ko danka, ko'yarka, ko bawa, ko baiwa, ko dabbarka, ko bañon da yake zama tare da kai. **11** Gama kwana shida Ubangiji ya halicci sama da kasa, da teku, da duk abin da yake cikinsu, amma ya huta a rana ta bakwai. Saboda haka Ubangiji ya albarkaci ranar Asabbaci, ya kuma mai da ita mai tsarki. **12** Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, domin ka yi tsawon rai a kasar da Ubangiji Allahnka yake ba

ka. **13** Ba za ka yi kisankai ba. **14** Ba za ka yi zina ba. **15** Ba za ka yi sata ba. **16** Ba za ka ba da shaider karya a kan maŵabcinka ba. **17** Ba za ka yi kyashin gidan maŵabcinka ba. Ba za ka yi kyashin matar maŵabcinka ba, ko bawansa, ko baiwarsa, ko sansa, ko jakinsa, ko duk abin da yake na maŵabcinka ba." **18** Da mutane suka ga tsawa da wal̄kiya, suka ji karar kaho, suka kuma ga dutsen yana hayači, sai suka yi rawar jiki don tsoro. Suka tsaya da nisa **19** suka ce wa Musa, "Ka yi magana da mu da kanka, za mu kasa kunne. Amma kada Allah ya yi mana magana, don kada mu mutu." **20** Musa ya ce wa mutane, "Kada ku ji tsoro, gama Allah ya zo don yā gwada ku, don ku riša girmama shi, don kuma kada ku yi zunubi." **21** Sa'ad da mutane suka tsattsaya da nesa, sai Musa ya matsa kusa da girkije mai duhu, inda Allah yake. **22** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka fas̄a wa Isra'ilawa wannan. 'Kun gani da kanku cewa na yi magana da ku daga sama. **23** Kada ku yi wadansu alloli in ban da ni, kada ku yi wa kanku allolin azurfa ko na zinariya. **24** "Ku yi mini bagaden kasa, ku kuma miša mini hadaya ta konawa da hadaya ta salama, za ku hadayar da tumakinku da awakinku da shanu. Duk inda na sa a girmama sunana, zan zo wurinku, in sa muku albarka. **25** In kuka yi mini bagade dutse, kada ku gina shi da sassakakkun duwatsu, gama inda guduma ta taba duwatsun, sun haramtu ke nan. **26** Kada ku gina wa bagadene matakala, domin kada yayında wani yana hawa, mutane su ga tsiraicinsa."

21 "Wadannan su ne dokokin da za ka sa a gabansu.

2 "In ka sayi mutumin ibraniyawa a matsayin bawa, zai bauta maka shekara shida. Amma a shekara ta bakwai, za ka'yantar da shi, yā tafi'yantacce, ba tare da ya biya kome ba. **3** In ya zo shi kadai, zai tafi'yantacce shi kadai; amma in yana da mata a lokacin da ya zo, za tā tafi tare da shi. **4** In maigidansa ya yi masa aure, ta kuwa haifa masa'ya'ya maza ko mata, matan da'ya'yan, za su zama na maigidan, sai mutumin kadai zai tafi'yantacce. **5** "Amma in bawan ya furta ya ce, 'Ina kaunar maigidana, da matata, da'ya'yan, ba na so kuma in'yantu,' **6** dole maigidansa yā kai shi gabon alkala. Zai kai shi kofa ko madogarar kofa, yā huda kunnensa da basilla, sa'an nan zai zama bawansa duk tsawon kwanakinsa a duniya. **7** "In mutum ya sayar da'yarsa a matsayin baiwa, ba za a'yantar da ita kamar bawa ba. **8** In ba tā gamshi maigida wanda ya zañe ta domin kansa ba, dole yā

bari a fanshe ta. Ba shi da dama yă sayar da ita ga bañi, tun da yake bai kyauta mata ba. **9** In ya zañe ta domin dansa, dole yă ba ta duk damar da'ya ta mace take da shi. **10** In ya auri wata mace, ba zai hana wa baiwar abinci da sutura ba, ba kuma zai ki kwana da ita ba. **11** In bai tanada mata wadannan abubuwa uku ba, sai tă tafi'yantacciya, babu biyan kome. **12** "Duk wanda ya bugi mutum har ya kashe shi, lalle a kashe shi. **13** Amma in ba da nufin yă kashe shi ba, sai dai in Allah ne ya nufa haka, to, sai mutumin yă tsere zuwa inda zan nuna muku. **14** Amma in mutumin ya yi dabara har ya kashe wani mutum da gangan, sai a dauke shi daga bagadena a kashe shi. **15** "Duk wanda ya bugi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi. **16** "Duk wanda ya saci mutum ya sayar da shi, ko kuwa aka iske shi a hannunsa, lalle kashe shi za a yi. **17** "Duk wanda ya la'anta mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi. **18** "Idan mutane suka yi fada, dayan ya jefa dayan da dutse, ko ya naushe shi amma bai mutu ba, sai dai ya yi ta jiyya, **19** idan mutumin ya sâke tashi ya yi tafiya ko da yana dogarawa da sanda ne, wanda ya buge shi zai kubuta, sai dai zai biya diyyar lokacin da ya bata masa, yă kuma lura da shi, har yă warke sarai. **20** "In mutum ya düke bawansa ko baiwarsa da sanda, sai bawan ko baiwar ta mutu saboda dükan, dole a hukunta shi, **21** amma ba za a hukunta shi ba, in bawan ko baiwar ta tashi, bayan kwana daya ko biyu, tun da bawan ko baiwar mallakarsa ne. **22** "Idan mutum biyu suna fada, har suka yi wa mace mai ciki rauni, har ya sa ta yi bari, amma wani lahani bai same ta ba, za a ci wa wanda ya yi mata raunin tara bisa ga yadda mijinta ya yanka za a biya, in dai abin da ya yanka ya yi daidai da abin da alkâlai suka tsara. **23** Amma in akwai rauni mai tsanani, sai a dauki rai a maimakon rai, **24** ido don ido, hakori don hakori, hannu don hannu, kafa don kafa, **25** kuna don kuna, rauni don rauni, kujewa don kujewa. **26** "In mutum ya bugi bawa ko baiwa a ido, har idon ya lalace, dole yă'antar da shi ko ita, maimakon ido. **27** In kuma ya fangare hakorin bawa ko baiwa, dole yă'antar da bawan ko baiwar, a maimakon hakorin. **28** "In bijimin ya kashe namiji ko ta mace, dole a jajjefe bijimin har yă mutu, ba za a kuma ci namansa ba. Amma mai bijimin ba shi da laifi. **29** In, har an san bijimin da wannan hali, an kuma yi wa mai shi gargadî, amma bai daura shi ba, har ya kashe namiji ko ta mace, za a jajjefe bijimin tare da mai shi, har su mutu. **30** Amma

fa, in an bukace shi yă biya, zai biya don yă fanshi ransa ta wurin biyan abin da aka aza masa. **31** Wannan doka ta shafi batun bijimin da ya kashe da ko'ya. **32** In bijimin ya kashe bawa ko baiwa, mai shi zai biya shekel talatin na azurfa wa maigidan bawan, a kuma a jajjefe bijimin. **33** "In mutum ya bar rami a bude, ko ya haña rami bai kuma rufe ba, sai saniya ko jaki ya fâdi a ciki, **34** Mai ramin zai biya rashin da aka yi wa mai shi, matacciyar saniyan ko jakin, zai zama na mai ramin. **35** "In bijimin mutum ya raunana bijimin wani, har ya mutu, sai mutanen biyu su sayar da mai ran, su raba kudin daidai, haka ma su yi da mai ran. **36** Amma fa, in tun can, an san bijimin yana da wannan halin fada, duk da haka mai shi bai daura shi ba, dole mai shi yă biya, dabba domin dabba, matacciyar dabbar kuwa tă zama nasa.

22 "In mutum ya saci saniya ko tunkiya ya yanka, ko ya sayar, zai biya shanu biyar, a maimakon saniyar da ya sata, ko kuma tumaki hufu, maimakon tunkiyar da ya sata. **2** "In aka iske barawo yana cikin kokarin shiga yă yi sata, aka buge shi har ya mutu, to, ba za a nemi alhakin jininsa daga wurin kowa ba; **3** amma in ya faru bayan wayewar gari, to, za a nemi alhakin jinin barawon a hannun wanda ya bugi barawon. "Barawon da aka kama da abin da ya sata, dole yă yi cikakkiyar ramuwa, amma in ba shi da kome, dole a sayar da shi a biya abin da ya sata. **4** In an sami dabbar, ko saniya, ko jaki, ko tunkiya da ya sata da rai a hannunsa, dole barawon yă biya taran da za a ci shi, sau biyu na kowane daya. **5** "In mutum ya sa dabbobinsa su yi kiwo a fili ko a gonar inabi, ya kuma bar dabbobinsa suka yi bârna a cikin gonar wani, sai a sa mai dabbar yă biya tara daga amfanin gonarsa mafi kyau duka. **6** "In gobara ta tashi, ta kuma bazu cikin kayayyuwa, har ta cinye tarin hatsi, ko hatsin da ke tsaye, ko dukan gonar, dole wanda ya sa wutar, yă biya taran da aka yanka masa saboda barnan da wutar ta yi. **7** "In mutum ya ba makwabcinsa azurfa, ko kaya ajiya, aka kuma sace su daga gidan makwabcin, in an kama barawon, sai barawon yă biya abin da ya sata har sau biyu. **8** Amma in ba a sami barawon ba, sai wanda aka yi ajiyar a gidansa, yă bayyana a gabon alkâlai a bincika ko yana da hannu a kan kayan makwabcinsa. **9** A kowane rikicin cin amana da zai shiga tsakanin mutum biyu, ko a kan bijimi, ko jaki, ko tunkiya, ko riga, kai, ko a kan kowane irin abin da ya bata, da ma abin da aka samu a hannun wani, in

akwai jayayya, za a kawo mutumin a gabon alkälai. Wanda alkälai ya ce shi ne mai laifi, sai yä biya dayan taran da za a yanka, har sau biyu. 10 “In mutum ya ba da jaki, ko saniya, ko tunkiya, ko kowace dabba wa makwabcinsa ajiya, sai abin ya mutu, ko ya ji rauni, ko an dauke shi, in ba shaida, 11 rantsuwa ce za tå raba tsakaninsu a gabon Ubangiji cewa babu hannunsa a dukiyar makwabcinsa. Mai dukiyar kuwa zai yarda da rantsuwar, ba za a bukaci wanda aka bai wa amanar yä biya ba. 12 Amma idan satan dabbar ce aka yi, dole wanda aka bai wa ajiyar yä biya mai dabbar taran da aka ci masa. 13 In naman jeji ne ya kashe ta, zai nuna gawar don shaida, ba za a kuwa sa makwabcinsa yä biya abin da naman jeji ya kashe ba. 14 “In mutum ya yi aron dabba daga wurin makwabcinsa, sai dabbar ta ji rauni ko ta mutu, yayında mai shi ba ya nan, dole wanda ya yi aron dabbar yä biya. 15 Amma idan mai dabbar yana a wurin, wanda ya karba aron, ba zai biya kome ba. In an yi hayar dabbar ce, to, kudin da aka biya na hayar zai zama a madadin rashin. 16 “Idan mutum ya rufe budurwa, wadda ba wanda yake nemanta, ya kuma kwanta da ita, dole yä biya kudin aurenta, za tå kuma zama matarsa. 17 In mahaifinta ya ki yä ba da ita ga mutumin, dole mutumin yä biya dukiya daidai da abin da akan biya domin budurwai. 18 “Kada ku bar maiya da rai. 19 “Duk mutumin da ya yi jima’i da dabba dole a kashe shi. 20 “Duk wanda ya yi hadaya ga wani allah ban da Ubangiji, dole a hallaka shi. 21 “Kada a wulakanta, ko a zalunci bakö, domin dä ku bakö ne a ḫasar Masar. 22 “Kada ku ci zalin gwauruwa, ko maraya. 23 In kuka yi haka, idan kuma suka yi kuka gare ni, zan ji kukansu. 24 Zan husata, in kuma kashe ku da takobi; matanku kuma, su ma su zama gwauraye, ‘y’anku kuwa su zama marayu. 25 “In kun ba wa jama’ata matalauta da suke tsakaninku bashin kudi, kada ku zama kamar masu ba da rance; kada ku sa yä biya da ruwa. 26 In kun dauki mayafi makwabcinku a matsayin jingina, ku mayar masa kafin fäduwar rana, 27 domin mayafin ne abin da yake da shi na rufe jikinsa. To, da me zai rufu yä yi barci? Sa’ad da ya yi mini kuka, zan ji, gama ni mai tausayi ne. 28 “Kada ku yi maganar sabo ga Allah, ko ku la’anta mai mulkin mutanenku. 29 “Kada ku jinkirta fitar da zakarku daga rumbunganku, ko harajin kayan da kuka saya. “Dole ku ba ni’ya’yan farinku maza. 30 Ku yi haka da shanunku da tumakinku. Bari su kasance da iyayensu mata, har kwana bakwai,

amma ku ba ni su a rana ta takwas. 31 “Za ku kasance mutanena masu tsarki. Saboda kada ku ci naman da namun jeji suka kashe; ku jefa wa karnuka.

23 “Kada ku baza rahoton karya. Kada kuma ku hada baki da mugayen mutane har da ku zama munafukai ta wurin ba da shaidar karya. 2 “Kada ku yi abin da ba daidai ba, don galibin mutane suna yin haka. Sa’ad da kuke ba da shaida a gabon shari’a, kada ku ba da shaidar karya a kauce wa gaskiya don ku faranta wa taron jama’ra. 3 Kada ku yi wa matalauci sonkai a gabon shari’a. 4 “In ka ga saniyar abokin gäbanka, ko jakinsa ya bace, ka yi kokari ka mai da shi wurinsa. 5 In ka ga jakin wani makiyinka ya fädi a karkashin kayan da ya dauka, kada ka bar shi can, ka yi kokari ka taimake shi. 6 “Kada ku käsä yin adalci ga matalauci a wurin shari’a. 7 Ku yi nesa da käge. Kada ku kashe marar laifi tare da mai adalci, gama ba zan bar mugun yä tafi haka kawai ba. 8 “Kada ka karbä cin hanci, gama cin hanci yakan makanta wafanda suke gani, yakan kuma karkatar da maganar masu adalci. 9 “Kada ka zalunci bakö, ku kanku kun san halin bakunci, gama dä ku baki ne a Masar. 10 “Shekara shida za ku nome gonakinku ku girbe amfanin gonar, 11 amma a shekara ta bakwai za ku bar kasa tå huta. Sa’an nan matalautan da suke cikinku za su sami abinci daga cikinta, namun jeji kuma za su ci abin da aka bari. Ku yi haka da gonakinku na inabi, da na itatuwan zaitun. 12 “Kwana shida za ku yi aikinku, amma a rana ta bakwai, kada ku yi aiki, saboda saniyarku da jakinku su huta, haka kuma bawan da aka haifa a gidanku, da kuma bakon da yake a cikinku yä wartsake. 13 “Ku mai da hankali, ku yi biyayya da duk abin da na fada muku. Kada ku kira sunaye wadansu alloli; kada a ji su a bakinku. 14 “Sau uku a shekara za ku yi mini biki. 15 “Ku yi Bikin Burodi Marar Yisti, kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, kamar yadda na umarce ku. Ku yi wannan a lokacin da aka ayana a watan Abib, gama a watan ne kuka fito daga Masar. “Kada wani yä zo a gabana hannu wofi. 16 “Ku yi Bikin Girbi da nunan fari na amfanin shuke-shuken gonarku. “Ku yi Bikin Tattarawa a karshen shekara, sa’ad da kuka tattara amfani daga gonarku. 17 “Sau uku a shekara, maza duka za su bayyana a gabon Ubangiji Mai Iko Duka. 18 “Kada ku miña mini hadayar jini tare da wani abu mai yisti. “Ba za a bar kitsen bikin hadayata yä kwana ba. 19 “Dole ne ku kawo mafi kyau daga nunan fari na gonakinku a

gidan Ubangiji Allahnku. “Kada ku dafa dan akuya a cikin madarar mahaifiyarsa. 20 “Ga shi, zan aika mala’ika a gabanku, yă tsare ku a tafiyarku, yă kuma kawo ku wurin da na shirya. 21 Ku saurare shi, ku kuma kasa kunne ga abin da yake fada. Kada ku yi masa tawaye; ba zai gafarta tawayenku ba, gama shi wakilina ne. 22 In kun kasa kunne sosai ga abin da yake fadi, kuka kuma yi abin da na fada, zan zama magabci ga abokan găbanku, zan kuma yi hamayya da abokan hamayyanku. 23 Mala’ikana zai sha gabanku, yă kawo ku cikin kasar Amoriyawa, da Hittiyawa, da Feriziyawa, da Kan’aniyawa, da Hiwiyawa, da kuma Yebusiyawa, zan kuma kawar da su. 24 Kada ku durkusa wa allolinsu, ko ku yi musu sujada, ko kuma ku bi al’adunsu. Za ku hallaka dukan allolinsu, ku kuma farfasa kefaabbun duwatsunsu. 25 Ku bauta wa Ubangiji Allahnku, albarkansa kuwa za tă kasance a kan abincinku da ruwan shanku. Zan dauke cuta daga cikinku. 26 A kasarku, mace ba za tă yi bari ba, ba kuma za a sami marar haihuwa ba. Zan ba ku tsawon rai. 27 “Zan aiki razanata a gabanku, in kuma sa rudami a cikin kowace al’ummar da za ku sadu da ita. Zan sa duk abokan găbanku su juye da baya, su gudu. 28 Zan aiki rina a gabanku, su kori Hiwiyawa, Kan’aniyawa da kuma Hittiyawa. 29 Amma ba a shekara guda zan kore muku su ba, don kada kasar tă zama kufai har namun jeji su fi karfinku. 30 Da kadfan da kadfan zan kore muku su, har yawanku yă kai yadda za ku mallaki kasar. 31 “Zan kafa iyakokinku daga Jan Teku zuwa Bahar Rum, daga hamada kuma zuwa Kogi. Zan ba da mazaunan kasar a hannunku, za ku kuwa kore su daga gabanku. 32 Kada ku fulla yarjejeniya da su, ko da allolinsu. 33 Kada ku bari su zauna a cikin kasarku, in har kuka bar su, za su bata ku da zunubinsu na bautar allolinsu, har zai yă zama muku tarko.”

24 Ana nan sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Ku hauro zuwa wurina, kai da Haruna, Nadab da Abihu, da kuma dattawa saba’in a cikin Isra’ila. Za ku yi sujada da dan nisa, 2 sai Musa kadai zai kusaci Ubangiji. Amma sauran kada su zo kusa, kada kuma jama’a su hau tare da shi.” 3 Sa’ad da Musa ya tafi ya fada wa mutanen duk kalmomin Ubangiji da dokokinsa, sai suka amsa da murya daya suna cewa, “Duk abin da Ubangiji ya fada, za mu yi.” 4 Sai Musa ya rubuta duk abin da Ubangiji ya fada. Ya tashi kashegari da sassafe ya gina bagade kusa da dutsen, ya aza al’amudai goma

sha biyu bisa ga kabilu goma sha biyu na Isra’ila. 5 Sai ya aiki samarin Isra’ilawa, suka miča hadaya ta konawa, suka kuma miča kananan bijimai don hadaya ta salama ga Ubangiji. 6 Musa ya dauki rabin jinin ya zuba a cikin kwanoni, rabin kuma ya yayyafa a kan bagaden. 7 Sa’an nan ya dauki Littafin Alkawari ya karanta wa mutane. Suka amsa suka ce, “Za mu yi duk abin da Ubangiji ya fada; za mu yi biyayya.” 8 Musa ya kuma dauki jinin, ya yayyafa a kan mutanen ya ce, “Wannan shi ne jinin alkawarin da Ubangiji ya yi da ku, bisa ga dukan wadannan kalmomi.” 9 Musa da Haruna, Nadab da Abihu, da dattawa saba’in, Allah na Isra’ila suka haura 10 suka kuma ga Allah na Isra’ila. A karkashin kafafunsa akwai wani abu wanda aka yi da saffaya, mai haske kuma kamar sararin sama kansa. 11 Amma Allah bai yi wa shugabannin Isra’ila wani abu ba; suka ga Allah, suka ci suka kuma sha. 12 Ubangiji ya ce wa Musa, “Hauro wurina a kan dutse, ka tsaya a nan, zan ba ka allunan dutsen, da doka da umarnan da na rubuta don koyonsu.” 13 Sa’an nan Musa ya fita tare da Yosuwa mataimakinsa, ya kuwa hau kan dutsen Allah. 14 Ya ce wa dattawan, “Ku jira mu a nan, sai mun dawo wurinku. Haruna da Hur suna tare da ku, in wani yana da wata damuwa, sai yă je wurinsu.” 15 Da Musa ya hau dutsen, sai giringe ya rufe dutsen, 16 sai dāukakar Ubangiji ta sauka a kan Dutsen Sinai, kwana shida giringe ya rufe dutsen, a rana ta bakwai, sai Ubangiji ya kira Musa daga cikin giringen. 17 Ga Isra’ilawa dai, dāukakar Ubangiji ta yi kamar wuta mai ci a kan dutse. 18 Sa’an nan Musa ya shiga giringen ya hau kan dutsen. Ya zauna a kan dutsen yini arba’in da dare arba’in.

25 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Ka fada wa Isra’ilawa su kawo mini hadaya. Za ka karbi hadaya daga hannun kowane mutum wanda zuciyarsa ta yarda yă bayar. 3 “Ga iri jerin kayan da za ka karbo daga hannunsu, “zinariya, da azurfa, tagulla, 4 shudi, shunayya da jan zare, lallausan lilin, da gashin akuya, 5 fatun ragunan da aka wanke, fatun awaki masu kyau, itacen akashiya, 6 mai domin fitila, kayan yaji domin man kebewa da kuma turare mai kanshi, 7 da duwatsun Onis, da duwatsun da za a mammanne a efod da kyallen makalawa a kirji. 8 “Sa’an nan ka sa su yi mini wuri mai tsarki, domin in zauna a cikinsu. 9 Ka fera wannan tabanakul da duk kayan da suke ciki da waje, daidai yadda zan nuna maka. 10 “Ka sa a yi akwatin alkawarin da itacen kirya,

tsawonsa kamu biyu da rabi, fādīnsa kamu daya da rabi, tsayinsa kuma kamu daya da rabi. 11 Ka dalaye shi da zinariya zalla ciki da waje, za ka yi wa gefe-gefensa ado da gurun zinariya. 12 Ka kewaye akwatin da zoban zinariya hudu ka kuma hada su da kafafunsa hudu, zobai biyu a kowane gefe. 13 Sa'an nan ka yi sanduna da itacen kirya, ka dalaye su da zinariya. 14 Ka sa sandunan a cikin zoban, a gefen akwatin domin dāukansa. 15 Sanduna za su kasance a cikin wadannan zoban akwatin alkawarin; ba za a cire su ba. 16 Sa'an nan ka sa Shaidar da zan ba ka, a cikin akwatin. 17 “Ka yi murfin kafara da zinariya zalla, tsawonsa kamu biyu da rabi, fādīnsa kuma kamu daya da rabi. 18 Ka kuma yi kerubobi biyu da zinariyar da aka kera, ka sa a gefen nan biyu na murfin. 19 Ka yi kerubobi biyu, daya a wannan gefe, daya kuma a dayan gefen; za ka manne su a kan murfin, su zama abu daya. 20 Kerubobin su kasance da fikafikansu a bude, domin su inuwantar da murfin, za su fuskanci juna, suna duba murfin. 21 Ka sa murfin a bisa akwatin ka kuma sa allunan dokokin alkawarin da zan ba ka a ciki. 22 Can, a bisa murfin da yake tsakanin kerubobi biyu da suke bisa akwatin alkawari na Shaida, zan sadu da kai, in kuma ba ka dukan umarnai domin Isra'ilawa. 23 “Ka yi tebur da itacen kirya, tsawonsa kamu biyu, fādīnsa kamu daya, tsayinsa kuma kamu daya da rabi. 24 Ka dalaye shi da zinariya zalla ka kuma yi masa ado kewaye da gurun zinariya. 25 Ka yi dajiyā mai fādīn tafin hannu, ka kuma yi wa dajiyar ado da gurun zinariya. 26 Ka yi zoban zinariya hudu domin teburin, ka daure su a kusurwoyi hudu, inda kafafu hudun suke. 27 Zoban za su kasance kusa da dajiyar don riķe sandunan da za a yi amfani don dāukar teburin. 28 Ka yi sandunan da itacen kirya, ka dalaye su da zinariya, da sandunan ne za ku riķa dāukan teburin. 29 Da zinariya zalla kuma za ka yi farantansa, da kwanoninsa na tuyā, da butocinsa, da kwanoninsa domin Zuban hadayu. 30 Ka sa burobin Kasancewa a kan wannan tebur, yā kasance a gabana kullum. 31 “Ka yi wurin ajiye fitilar da zinariya zalla, ka kuma yi gindinsa tare da gorar jikinsa da kerarriyar zinariya; kwafunansa da suka yi kamar furanni, tohonsa da furanninsa su yi yadda za su zama daya da shi. 32 Wurin ajiye fitilar yā kasance da rassa shida, rassan nan za su mīke daga kowane gefe na wurin ajiye fitilan, uku a gefe guda, uku kuma a daya gefen. 33 Kwafuna uku masu siffar furanni almon, da toho, da

kuma furannin za su kasance a rashe guda, uku a kan rashe na biye, haka kuma a kan saura rassan shida da suka mīke daga wurin ajiye fitilan. 34 A bisa wurin ajiye fitilan kuwa za a kasance da kwafuna hudu masu siffar furannin almon, da toho, da furanni. 35 Toho daya zai kasance a karkashin rassa biyu na farkon da suka mīke daga wurin ajiye fitilan, toho na biyu a karkashin rassa biyu na biye, toho na uku a karkashin rassa na uku, rassa shida ke nan duka. 36 Tohon da kuma rassan za su kasance daya da wurin ajiye fitilan da aka yi da kerarriyar zinariya. 37 “Sa'an nan ka yi fitilu bakwai, ka sa su a bisa wurin ajiye fitilan ta yadda za su haskaka wajen da suka fuskanta. 38 Za a yi lagwaninsa da manyan farantansa da kerarriyar zinariya. 39 Da zinariya zalla na talenti daya za ka yi wurin ajiye fitilan da wadannan abubuwa duka. 40 Sai ka lura ka yi su daidai bisa ga fasalin da aka nuna maka a kan dutse.

26 “Ka yi tabanakul da labule goma na lilin mai laushi a nade shi biyu, a saķa labulen da ulu mai ruwan shudī, da ulu mai ruwan shunayya, da kuma ulu mai ruwan ja. Wadannan labule za a yi musu zānen siffofin kerubobi, aikin gwani. 2 Dukan labulen, girmansu zai zama kamu ashirin da takwas, fādīnsu kuwa kamu hudu. Labulen su zama daidai wa daida. 3 Ka hada labule biyar tare, ka yi haka kuma da suran biyar din. 4 Ka sa wa labulen rammuka da ulu mai ruwan shudīn a gefen karshe na labule daya, a kuma yi haka a karshen gefe na daya kuma. 5 Ka yi wa labulen rammuka hamsin a dayan labule, ka kuma yi haka a karshe dayan labulen, rammukan su fuskanci juna. 6 Sa'an nan ka yi madauri hamsin na zinariya don amfanin daura labulen a hafe, domin tabanakul yā zama daya. 7 “Ka yi labule goma sha daya na gashin akuya da za ka rufe tabanakul. 8 Tsawon kowanne yā zama kamu talatin, fādīnsa kuma yā zama kamu hudu. Labulen za su zama daidai wa daida. 9 Ka hada labule biyar ka dinka. Haka kuma za ka yi da sauran shidan. Ka nade shida din biyu, ka yi labulen kofar tentin da shi. 10 Ka yi rammuka hamsin a karshen gefen kashi daya na labulen, haka kuma a karshen kashi dayan. 11 Sai ka kuma yi madauri hamsin da tagulla, ka daura su a hade da tentin su zama daya. 12 Ragowar rabin labulen da yake a bisa tenti kuma sai a bar shi yana lilo a bayan tabanakul. 13 Tsawon labulen tenti zai zama kamu daya a kowane gefe, abin da ya rage kuma sai a bar shi ya yi ta lilo a kowane gefe don yā rufe

tabanakul. **14** Ka yi abin rufe tentin da fatun raguna da aka rina ja, a kansa kuma ka rufe shi da fatun shanun teku. **15** “Ka yi tabanakul da katakon itacen kiryar da aka kakkafa a tsaye. **16** Tsawon kowane katako zai zama kamu goma, fādīnsa kuma kamu daya da rabi, **17** ka kafa katakan suna duban juna. Ka yi da dukan katakan tabanakul haka. **18** Ka shirya katakai ashirin a gefen kudu na tabanakul, **19** ka kuma yi rammuka arba'in da azurfar da za a sa wa katakan nan ashirin. Za a sa kawunan katakan da aka fike a cikin rammukan. **20** Game da dayan gefen, gefen arewa na tabanakul, za ka kafa katakai ashirin, **21** da rammukan azurfa arba'in, biyu a karkashin kowane katako. **22** Ka kafa katakai shida don can karshen katakan, wato, a wajen yamma na karshen tabanakul, **23** ka kuma kafa katakai biyu a kusurwoyi can karshe. **24** Za a hada katakan nan a kusurwa daga kasa zuwa sama a daure su. Haka za a yi da katakan kusurwa na biyu. **25** Ta haka za a sami katakai takwas da rammukansu na azurfa guda goma sha shida, kowane katako yana da rammuka biyu. **26** “Ka kuma yi sanduna da itacen kirya. Sanduna biyar domin katakai na gefe daya na tabanakul, **27** biyar domin katakai wancan gefe, biyar kuma domin na gefe wajen yamma, can karshen tabanakul. **28** Sandan da yake tsakiyar katakan, zai bi daga wannan gefe zuwa karshen wancan gefe. **29** Ka dalaye dukan katakan da zinariya, ka kuma yi zoban zinariya don su riķe sandunan. Ka kuma dalaye sandunan da zinariya. **30** “Ka yi tabanakul bisa ga fasalin da aka nuna maka a bisa dutsen. **31** “Ka yi labule mai ruwan shudi, shunayya da jan zare da kuma lallausan lilin da aka tuķa, da zānen kerubobin da mai fasaha ya yi. **32** Ka rataye shi a bisa dogayen sanduna hudun nan na itacen kirya, wadanda aka dalaye da zinariya, wadanda suke tsaya a rammuka hudū na azurfa. **33** Ka rataye labule daga madauri, ka sa akwatin alkawari a bayan labulen. Labulen zai raba Wurin Mai Tsarki da Wurin Mafi Tsarki. **34** Ka sa murfin kafara a bisa akwatin alkawari a Wuri Mafi Tsarki. **35** Ka sa tebur a gaba labulen, a gefen arewa na tabanakul, ka kuma sa wurin ajiye fitilan daura da shi, a wajen kudu. **36** “Game da kofar shigar tenti kuwa, ka yi labule mai ruwan shudi, shunayya da jan zare na lallausan lilin da aka tuķa, aikin gwani. **37** Ka yi fugiyoyin zinariya domin wannan labule da katakai itacen kirya biyar, wadanda aka dalaye da zinariya. Ka kuma yi zubi na tagulla biyar domin.

27 “Ka gina bagade da itacen kirya, mai tsawo kamu uku, zai zama murabba'i, mai tsawo kamu biyar, fādī kuma kamu biyar. **2** Ka yi masa īaho a kowace kusurwan nan hudū, domin bagade da Kahoni duk su zama daya, ka dalaye bagade da tagulla. **3** Ka yi duk kayan aikinsa da tagulla, tukwanensa na diban toka, da manyan cokula, da kwanonin yayyafawa, da cokula masu yatsotsi don nama da kuma farantai domin wuta. **4** Ka yi raga na tagulla domin, ka kuma yi zuben tagulla a kowace kusurwan nan hudū na bagaden. **5** Ka sa ragar a Karkashin bagade domin tā kai tsakiyar bagade. **6** Ka yi wa bagaden sanduna da itacen kirya, ka dalaye su da tagulla. **7** Za a zura sandunan a cikin zoban saboda su kasance a gefe biyu na bagade a lokacin da ake daukarsa. **8** Ka yi bagaden da katakai, sa'an nan ka robe cikinsa. Ka yi shi bisa ga fasalin da aka nuna maka a bisa dutsen. **9** “Ka yi fili domin tabanakul. Tsawon gefen kudu zai zama kamu dari da labulen da aka yi da zaren lili mai kyau, **10** da katakai ashirin da rammukan tagulla ashirin da fugiyoyin azurfa da kuma rammuka a kan katakai. **11** A wajen arewa shi ma, tsawon yā zama kafa dari. Ka kama labulen da fugiyoyin da aka yi da azurfa wadanda aka manna a kan karfen da aka dalaye da azurfa. **12** “Fadin karshen filin a yamma zai zama kamu hamsin. A kuma sa labule tare da rammuka goma da kuma katakai goma. **13** A wajen gabas can karshe, wajen fitowar rana, fādīn filin zai zama kamu hamsin. **14** Tsayin labulen kofa na gefe daya zai zama kamu goma sha biyar, da katakai uku tare da rammukansu uku, **15** haka kuma tsayin labule na wancan gefen, zai zama kamu goma sha biyar, da katakai uku tare da rammukansu uku. **16** “Domin kofar tentin, a saķa labule mai tsayin kamu ashirin da lallausan zaren lilin mai ruwan shudi, da shunayya, da jan zare, mai aikin gwani, da katakai hudū tare da rammukansu hudū. **17** Duk katakan da suke kewaye da filin, za a yi musu madaurai na azurfa da kuma fugiyoyi, da rammukan tagulla. **18** Tsayin filin zai zama kamu dari, fādīnsa kuma kamu hamsin, tsayin labulensa na lallausan zaren lilin zai zama kamu biyar, a kuma yi rammukansu da tagulla. **19** Dukan sauran kayan da aka yi amfani da su a aikin wannan tabanakul, ko da wanda irin aiki ne za a yi da su, har da dukan dogayen turakunsa da na filin, za a yi su da tagulla ne. **20** “Ka umarci Isra'ilawa su kawo tsabtataccen mai, tatacce daga zaitun domin fitilu,

saboda fitilun su yi ta ci a koyaushe. **21** A cikin Tentin Sujada, a waje da labulen da yake a gaban Akwatin Alkawari, Haruna da'ya'yansa za su sa fitilu su yi ta ci a gaban Ubangiji, daga yamma har safiya. Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla a cikin Isra'il a har tsararraki masu zuwa.

28 “Ka sa a kawo maka Haruna dan'uwanka, tare da'ya'yansa Nadab da Abihu, Eleyazar da Itamar daga cikin Isra'ilawa, domin su yi mini hidima a matsayin firistoci. **2** Ka yi tufafi masu tsarki domin dan'uwanka Haruna, domin a girmama, a kuma daukaka shi. **3** Ka fada wa dukan gwanayen da na ba su hikima a irin abubuwan nan, cewa su yi tufafi saboda Haruna, don a tsarkakewarsa, domin yă yi mini hidima a matsayin firist. **4** Wadannan su ne tufafin da za su dinka, kyallen makalawa a kirji, da efod, da taguwa, da doguwar riga, da rawani, da abin damara. Za su yi wa dan'uwanka, Haruna da'ya'yansa, wadannan tsarkaka tufafi, don su zama firistoci masu yi mini hidima. **5** Ka sa su yi amfani da zinariya, da zare mai ruwan shudi da shunayya da ja, da kuma lallausan lilin. **6** Ka yi efod da zinariya, da shudi, da shunayya, da jan zare, da kuma lallausan lilin, aikin gwani mai sana'a. **7** Za a yi fele biyu, gaba da baya, sa'an nan a hada, a dinka a mahadinsu a kafada. **8** Za a yi mata abin damara da irin kayan da aka yi efod da shi, wato, da zinariya, da shudi, da shunayya, da mulufi, da lallausan zaren lilin. **9** “Ka dauki duwatsu biyu masu daraja, ka rubuta sunayen'ya'yan Isra'il a kai **10** bisa ga haihuwarsu, sunaye shida a kan dutse daya, saura shida kuma a kan daya dutsen. **11** A rubuta sunayen'ya'yan Isra'il a kan duwatsu biyun, yadda mai yin aiki da dutse mai daraja yakan zāna hatimi. Sa'an nan a sa kowane dutse a cikin tsaike na zinariya **12** a daura su a kan kyallen kafada efod a matsayin duwatsun tuni ga'ya'yan Isra'il. Haruna ne zai dauki sunayen a kafadarsa don tuni a gaban Ubangiji. **13** Ka yi tsaike na zinariya **14** da tukaikkun sarkoki biyu kamar igiya, na zinariya zalla, ka kuma daura wa tsaikeun nan biyu tukaikkun sarkoki. **15** “Ka shirya kyallen da za a manna a kirji don neman nufin Allah. Sai a saka shi da gwaninta kamar yadda aka saka efod din. A saka shi da zinariya, da shudi, da shunayya, da mulufi, da lallausan zaren lilin. **16** Zai zama murabba'i, tsawonsa kamu daya, fădinsa kuma kamu daya, a nade shi biyu. **17** Sa'an nan ka yi jeri hudu na duwatsu masu daraja a kansa. A jeri na

fari, a sa yakutu, da tofaz, da zumurrudu. **18** A jeri na biyu, a sa turkuwoyis, da saffaya, da emeral. **19** A jeri na uku, a sa yakin, da idon mage da ametis. **20** A jeri na hudu, a sa kirisolit, da onis, da yasfa. Ka sa su a tsaike na zinariya. **21** A bisa duwatsun nan goma sha biyu, sai a zāna sunayen'ya'yan Isra'il a bisa ga kabilansu goma sha biyu. Za a zāna sunayen kamar hatimi. **22** “Ka yi wa kyallen makalawa a kirjin tukaikkun sarkokin zinariya zalla. **23** Ka yi zobe biyu na zinariya saboda kyallen makalawa a kirjin, ka kuma daura su a kusurwoyin kyallen makalawa a kirji. **24** Ka daura sarkokin zinariyan nan biyu a zaban a kusurwan kyallen makalawa a kirji. **25** Ka kuma sa sauran bakunan sarkokin nan biyu a kan tsaikeon nan biyu, kana hada su da kyallen kafada na efod a gaba. **26** Ka yi zobai biyu na zinariya ka daura su ga sauran kusurwoyin kyallen makalawa a kirji, a gefen ciki kusa da efod. **27** Ka kara zobai biyu, ka kuma daura su a bakin kyallen da ya sauwa daga kafada ta gaban efod, kusa da mahadin kyallaye biyu a bisa damara na efod. **28** Za a daura zaban kyallen makalawa a kirji a zaban efod da shudiyar igiya, domin kyallen makalawa a kirji yă zauna a bisa abin damarar efod, don kada yă kunce. **29** “Duk sa'ad da Haruna zai shiga Wuri Mai Tsarki, zai shiga rike da sunayen'ya'yan Isra'il a zuciyarsa a kan kyallen makalawa a kirji na neman nufin Allah, domin yă zama abin tunawa a gaban Ubangiji. **30** Ka kuma sa Urim da Tummim a kyallen makalawa a kirji, don su kasance a zuciyar Haruna, a duk sa'ad da zai shiga gaban Ubangiji. Haka kuwa kulum Haruna zai rika kai koke-koken Isra'ilawa a gaban Ubangiji. **31** “Ka yi taguwar efod da shudi duka, **32** ka yanke wuya a tsakiyarta don sawa. A kuma nade wuyan rigar yă yi kauri domin kada yă yage. **33** Za a yi wa bakin rigar ado da fasalin'ya'yan rumman masu lauin shudi, da shunayya, da mulufi. A sa kararrawa ta zinariya a tsakankaninsu. **34** Za ka jera su bi da bi, wato, 'ya'yan rumman na biye da kararrawar zinariya kewaye da bakin rigar. **35** Dole Haruna yă sa shi sa'ad da yake hidima. Za a ji karar kararrawar sa'ad da zai shiga Wuri Mai Tsarki a gaban Ubangiji, da sa'ad da ya fita, don kada yă mutu. **36** “Ka yi allo na zinariya zalla, ka kuma yi rubutu a kansa kamar na hatimi, haka, Mai tsarki ga Ubangiji. **37** Ka daura shi da igiyar ruwa bula domin a hada shi da rawani; zai kasance a gaban rawanin. **38** Zai kasance a goshin Haruna, ta haka zai dauki kurakuran da ya

iywu Isra'ilawa sun yi cikin miķa baye-bayensu masu tsarki. Zai kasance a goshin Haruna kullayaumin, domin su zama abin karba ga Ubangiji. **39** “Ka saka doguwar riga da lallausan lilin ka kuma yi hula da lallausan zaren lilin, ka kuma saķa abin damara mai ado. **40** “Ka saka doguwar riga, abin damara da kuma huluna domin'ya'yan Haruna, don ya ba su girma da daukaka. **41** Bayan ka sa wadannan riguna wa dan'uwanka Haruna da'ya'yansa, ka shafe su da mai, ka kuma nada su. Ka kebe su domin su yi mini hidima a matsayin firistoci. **42** “Ka yi'yan wandunan ciki na lilin don su rufe tsiraicinsu, tsayinsu zai kama daga kwankwaso zuwa cinya. **43** Dole Haruna da'ya'yansa su sa su'saad da za su shiga Tentin Sujada, ko sa'ad da suka kusace bagade domin hidima a Wuri Mai Tsarki, don kada su yi laifi, su kuma mutu. “Wannan za ta zama dawwammamiyar farilla wa Haruna da zuriyarsa har abada.

29 “Ga abin da za ka yi don ka kebe su, don su yi mini hidima a matsayin firistoci. Ka dauki dan bijimi da raguna biyu marasa lahani. **2** Daga garin alkama mai laushi marar yisti kuwa, ka yi burodi, da wainan da aka kwaba da mai, da kosai wadanda an barbada mai a kai. **3** Ka sa wadannan a cikin kwando. Sa'an nan ka miķa su tare da dan bijimin da ragunan nan biyu. **4** Bayan haka sai ka kawo Haruna da'ya'yansa a kofar Tentin Sujada ka yi musu wanka. **5** Ka dauki rigar ka sa wa Haruna, ka sa masa doguwar rigar, da rigar efod, da efod kanta, da kyallen makalawa a kirji. Ka daura masa efod da damarar da aka yi mata ado. **6** Ka nadaf masa rawani a kai, ka kuma sa kambi mai tsarki a bisa rawanin. **7** Ka dauki man shafewa ka shafe shi, ta wurin zuba man a kansa. **8** Ka kawo'ya'yansa, ka sa musu taguwoyi, **9** ka kuma sa musu huluna a kansu. Sa'an nan ka daura wa Haruna da'ya'yansa abin damara. Su kuwa da zuriyarsu, aikin firist kuwa zai zama nasu ta wurin dawwammamiyar farilla. “Ta haka za ka kebe Haruna da'ya'yansa maza. **10** “Ka kuma kawo bijimin a gaban Tentin Sujada, sai Haruna da'ya'yansa su dora hannuwansu a kansa. **11** Ka yanka shi a gaban Ubangiji a kofar Tentin Sujada. **12** Ka dibi jinin bijimin ka zuba a kan kahomi na bagade da yatsanka, sauran jinin kuwa ka zuba a gindin bagaden. **13** Sa'an nan ka dauki dukan kitsen da ya rufe kayan ciki, da kitsen da yake manne da hanta, da koda biyu da kuma kintsen da yake a kansu, ka kone su a kan bagade. **14** Amma ka kone naman

bijimin, da fatarsa, da kayan cikin, a bayan sansani. Hadaya ce ta zunubi. **15** “Ka dauki daya daga cikin ragunan, Haruna kuwa da'ya'yan maza za su dora hannuwansu a kansa. **16** Ka yanka ragon, ka dibi jinin, ka yayyafa shi kewaye da gefen bagaden. **17** Ka yayyanka rago gunduwa-gunduwa, ka wanke kayan cikin, da kafafun, da kan, ka hada su da gunduwoyin. **18** Sa'an nan ka kone ragon dungum a kan bagade. Hadaya ta konawa ce ga Ubangiji, mai dadin kanshi, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. **19** “Ka dauki dayan ragon, sai Haruna da'ya'yansa maza su dora hannuwansu a kansa. **20** Ka yanka ragon, ka dibi jinin, ka shafa a bisa leben kunnen Haruna na dama, da bisa leben kunnuwana'ya'yansa maza na dama, da kan manyan yatsotsin hannuwansu na dama, da kuma a kan manyan yatsotsin kafafunsu na dama. Sauran jinin kuwa, sai ka yayyafa shi kewaye da gefen bagaden. **21** Ka dibi jinin da yake a kan bagade, da man shafewa, ka yafa a kan Haruna da rigunansa, da kuma a kan'ya'yansa maza da rigunansu. Sa'an nan shi da'ya'yansa maza da rigunansu za su tsarkake. **22** “Ka debi kitse daga wannan rago, ka yanke wutsiyarsa mai kitse, ka kuma debi kitsen da ya rufe kayan ciki, da kitsen da yake bisa hanta, da koda biyu da kitsen da yake kansu, da cinyar dama. (Gama rago ne don nadif.) **23** Daga kwandon burodi marar yisti, wanda yake gaban Ubangiji, ka dauki dunkule daya, da waina da aka yi da mai, da kuma kosai. **24** Ka sa dukan wadannan a hannun Haruna da'ya'yansa maza, su kada su a gaban Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa. **25** Sa'an nan ka karbe su daga hannuwansu, ka kone su a kan bagade tare da hadaya ta konawa, domin kanshi mai dadif ga Ubangiji, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. **26** Bayan haka, ka dauki kirjin ragon domin nadif Haruna, ka kada shi a gaban Ubangiji kamar hadaya ta kadawa. Wannan kirji zai zama rabonka. **27** “Ka tsarkake kirji na hadaya ta kadawa, da cinya ta hadaya ta dagawa, wadanda za a kada a kuma daga na ragon nadif, wanda yake na Haruna da kuma na'ya'yansa maza. **28** Wannan zai zama rabon Haruna da'ya'yansa maza daga Isra'ilawa. Gama wannan hadaya ta dagawa ce daga cikin hadayu na salama da Isra'ilawa za su miķa wa Ubangiji. **29** “Kebabbun tufafin nan na Haruna za su zama na zuriyarsa bayan mutuwarsa. Da tufafin nan ne za a zuba musu mai, a kebe su. **30** Dan da ya gaje shi a matsayin firist, shi ne zai sa su har kwana bakwai,

lokacin da ya shiga Tentin Sujada, don yă yi aiki a Wuri Mai Tsarki. **31** “Ka dauki ragon nadî, ka dafa naman a tsattsarkan wuri. **32** A kofar Tentin Sujada, Haruna da'ya'yansa maza za su ci wannan rago da burodin da yake cikin kwandon. **33** Za su ci abubuwan nan da aka yi kafara da su a lokacin tsarkakewarsu da kebewarsu. Ba wanda zai ci, sai su kadai, gama abubuwan nan tsarkaka ne. **34** In naman ragon nadî ko wani burodin ya ragu har safiya, a kône shi, kada a ci gama tsarkake ne. **35** “Ka yi wa Haruna da'ya'yansa maza duk abin da na umarce ka, ka dauki kwana bakwai don nadinsu. **36** Ka miâ bijimi daya kowace rana domin hadaya don zunubi ta yin kafara. Ka tsarkake bagade ta wuri yin kafara dominisa, ka shafe shi da mai don ka tsarkake shi. **37** Kwana bakwai za ka yi kafara saboda bagaden, ka kuma tsarkake shi. Sa'an nan bagaden zai zama mafi tsarki, kuma duk abin da ya taba bagaden zai tsarkaka. **38** “Ga abin da za ka miâ a bisa bagaden kowace rana.” Yan raguna biyu masu shekara daya-daya. **39** Ka miâ daya da safe, daya kuma da yamma. **40** Hade da dan rago na farkon, ka miâ mudun gari mai laushi wanda an gauraye da kwalaba daya na tataccen mai zaitun, da kwalaba daya na ruwan inabi don hadaya ta sha. **41** Ka miâ daya ragon da yamma, tare da hadaya ta gari da hadaya ta sha kamar aka yi ta safe, mai dadin kanshi, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. **42** “Wannan za tâ zama hadaya ta konawar da za a dinga yi kowace rana, daga tsara zuwa tsara. Za a yi ta miâ hadayar a kofar Tentin Sujada a gabon Ubangiji. A can zan sadu da kai, in yi magana da kai; **43** a can kuma zan sadu da Isra'ilawa, in kuma tsarkake wurin da dâuakakata. **44** “Ta haka zan tsarkake Tentin Sujada da bagaden, in kuma tsarkake Haruna da'ya'yansa maza su yi mini hidima a matsayin firistoci. **45** Sa'an nan zan zauna a cikin Isra'ilawa, in kuma zama Allahnsu. **46** Za su san cewa ni ne Ubangiji Allahnsu, wanda ya fitar da su daga Masar saboda in zauna a cikinsu. Ni ne Ubangiji Allahnsu.

30 “Ka yi bagade da itacen kirya don kona turare. **2** Zai zama murabba'i, tsawon zai zama kamu daya, fâdi kuma kamu daya, amma tsayin yâ zama kamu biyu, kahoninsa kuma su zama daya da shi. **3** Ka dalaye bisansa da kuma dukan gefe-gefensa da kuma kahoninsa da zinariya zalla, ka kuma yi zubi na zinariya kewaye da shi. **4** Ka yi zobai biyu na zinariya domin bagade a karkashin zubin, biyu a gefe da gefe

su fuskanci junâ, don su riķe sandunan da ake amfani da su don dâuakarsa. **5** Ka yi sandunan nan da itacen kirya, ka dalaye su da zinariya. **6** Ka sa bagaden a gabon labulen da yake gabon akwatin alkawari, a gaba murfin kafara wanda yake bisa akwatin alkawari, inda zan sadu da kai. **7** “Haruna zai kone turare a bisa bagaden kowace safiya, sa'ad da yake shirya fitilu. **8** Dole Haruna yâ kone turare sa'ad da ya kuna fitilu da yamma, ta haka za a riķa kona turare a gabon Ubangiji, daga tsara zuwa tsara. **9** Ba za a kona wani irin turare dabam a bisa wannan bagade ba, ba kuma za a miâ hadaya ta konawa, ko ta hatsi, ko ta sha a bisansa ba. **10** Sau daya a shekara, Haruna zai yi kafara a bisa kahoninsa. Dole a yi wannan kafara ta shekara-shekara da jinin kafara ta hadaya don zunubi daga tsara zuwa tsara. Gama bagaden mafi tsarki ne ga Ubangiji.” **11** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **12** “Sa'ad da za ku kidaya Isra'ilawa, dole kowanne yâ biya domin yâ fanshe kansa ga Ubangiji a lokacin da aka kidaya shi. Ta haka babu wata annobar da za tâ buge su sa'ad da kuke kidaya su. **13** Kowanen da ya ketare zuwa wurin wadanda aka riga aka fidaya, dole yâ ba da rabin shekel, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, wanda nauyinsa garwa ashirin ne. Wannan rabin shekel hadaya ce ga Ubangiji. **14** Duk wadânda suka ketare, wadânda shekarunsu ya kai ashirin ko fiye, za su ba da hadaya ga Ubangiji. **15** Masu arziki ba za su bayar fiye da rabin shekel ba, talakawa kuma ba za su bayar fasa da haka ba, sa'ad da za ku yi hadaya ga Ubangiji don kafara rayukanku. **16** Ku karbi kudin kafara daga hannun Isra'ilawa, ku yi amfani da shi domin hidimar Tentin Sujada. Zai zama abin tunawa ga Isra'ilawa a gabon Ubangiji, don su yi kafarar rayukansu.” **17** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **18** “Ka yi daro na tagulla, ka yi masa kafafun da za a ajiye shi da tagulla don wanki. Ka ajiye shi tsakanin Tentin Sujada da bagade, ka zuba ruwa a ciki. **19** Haruna da'ya'yansa maza za su wanke hannuwansu da kafafunsu da ruwan da yake cikinsa. **20** Duk lokacin da suka shiga Tentin Sujada, za su yi wanka, don kada su mutu. Duk lokacin da suka yi kusa da bagade don hidima ta miâ hadayar da aka yi wa Ubangiji da wuta, **21** za su wanke hannuwansu da kafafunsu, don kada su mutu. Wannan za tâ zama dawwammamiyar farilla domin Haruna da zuriyarsa daga tsara zuwa tsara.” **22** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **23** “Ka dauki wadannan kayan yaji masu kyau,

shekel 500 na ruwan mur, rabin turaren cinnamon mai dadin kanshi shekel 250, shekel 250 na turaren wuta mai kanshi, **24** shekel 500 na kashiya, duk bisa ga ma'aunin shekel na tsatsarkan wuri, da modfa na man zaitun. **25** Da wadannan za ka yi man shafewa mai tsarki, yadda mai yin turare yake yi. Zai zama man shafewa mai tsarki. **26** Sa'an nan ka yi amfani da shi don shafa wa Tentin Sujada, da akwatin alkawari, **27** da tebur da kuma dukan kayansa, da wurin ajiye fitila da dukan kayansa, da bagaden kona turare, **28** bagaden hadaya ta konawa da dukan kayansa, da daro da mazauninsa. **29** Za ka tsarkake su don su zama mafi tsarki, kuma duk abin da ya taba su, zai zama mai tsarki. **30** “Ka shafe Haruna da'ya'yansa maza, ka kuma tsarkake su don su yi mini hidima a matsayin firostoci. **31** Ka faca wa Isra'ilawa, ‘Wannan mai, zai zama mai tsarki ne a gare ni don shafewa, daga tsara zuwa tsara. **32** Kada a zuba a jikunan mutane, kada kuma a yi wani mai irinsa. Wannan mai, mai tsarki ne, za ku kuma dauke shi a matsayi mai tsarki. **33** Duk wanda ya yi irin wannan mai, duk wanda kuma ya shafa shi a kan wani wanda yake ba firost ba, za a ware shi daga mutanensa.” **34** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka dauki kayan yaji mai kanshi, resin na gum, da onika, da galbanum, da kuma zallan lubban, duk nauyinsu yā zama daidai. **35** Ka yi turare mai kanshi yadda mai yin turare yake yi. A sa masa gishiri, yā zama tsabtatacce, tsarkakakte. **36** Ka diba kadan daga ciki, ka niña, ka ajiye a gabon akwatin alkawari a cikin Tentin Sujada, inda zan sadu da kai. Zai zama mafi tsarki a gare ku. **37** Kada ku yi wani turare irinsa wa kanku; ku dauke shi a matsayi mai tsarki ga Ubangiji. **38** Duk wanda ya yi irinsa don jin dadin Kanshinsa, dole a ware shi daga mutanensa.”

31 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Duba, na zaři Bezalel dan Uri, dan Hur, na kabilar Yahuda, **3** na kuma cika shi da Ruhun Allah, fasaha, azanci, da kuma sani cikin kowace irin sana'a, **4** don yin zāne-zāne na aikin zinariya, azurfa da tagulla, **5** don yanka da shirya duwatsu, yin aikin katako, da kuma yin kowane irin aikin sana'ar hannu. **6** Ban da haka, na zaři Oholiyab dan Ahisamak, na kabilar Dan, don yā taimake shi. Na kuma ba da fasaha ga dukan masu aikin sana'ar hannu, don yin duk abin da na umarce ka. **7** Tentin Sujada, akwatin Alkawari tare da murfin kafara a bisansa, da dukan kayan aiki na tentin, **8** tebur da kayansa, wurin ajiye fitila na zinariya zalla,

da dukan kayansa, bagaden kona turare, **9** bagaden hadaya ta konawa da dukan kayansa, daro tare da mazauninsa, **10** da kuma saňakkun riguna, tsarkakan riguna don Haruna firost da rigunan'ya'yansa maza, sa'ad da suke hidima a matsayin firostoci, **11** da man shafewa, da turare mai kanshi don Wuri Mai Tsarki. Za a yi su kamar yadda na umarce ka.” **12** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **13** “Ka faca wa Isra'ilawa, ‘Dole ku kiyaye Asabbataina. Wannan zai zama alama tsakanina da ku daga tsara zuwa tsara, saboda ku sani ni ne Ubangiji, wanda ya mai da ku masu tsarki. **14** “Ku kiyaye Asabbaci, domin yā zama mai tsarki a gare ku. Duk wanda ya kazantar da shi, za a kashe shi; duk wanda ya yi wani aiki a ranar, za a ware shi daga mutane. **15** Kwana shida, za a yi aiki, amma a rana ta bakwai, Asabbaci ne na hutu, mai tsarki ga Ubangiji. Duk wanda ya yi wani aiki a Asabbaci, za a kashe shi. **16** Isra'ilawa za su kiyaye Asabbaci, suna bikinsa daga tsara zuwa tsara a matsayin madawwamin alkawari. **17** Zai zama alama tsakanina da Isra'ilawa har abada, gama cikin kwana shida Ubangiji ya yi sama da kasa, a rana ta bakwai kuma ya daina aiki, ya kuma huta.” **18** Sa'ad da Ubangiji ya gama yin wa Musa magana a kan Dutsen Sinai, sai ya ba shi alluna biyu na Alkawari, allunan duwatsu rubutattu da yatsan Allah.

32 Sa'ad da mutane suka ga Musa ya dade bai sauksa daga dutse ba, sai suka taru kewaye da Haruna suka ce, “Zo, ka yi mana alloli wadanda za su yi mana jagora. Game da wannan Musa wanda ya fitar da mu daga Masar dai, ba mu san abin da ya faru da shi ba.” **2** Haruna ya amsa musu ya ce, “Ku tuttubé zoban zinariya wadanda suke kunnuwan matanku, da na'ya'yanku maza da mata, ku kawo mini.” **3** Saboda haka dukan mutane suka tuttubé yan kunnensu suka kawo wa Haruna. **4** Sai ya karbi abubowan da suka ba shi, ya yi gunki na siffar dan maraki, ya sassaka shi da kayan aiki. Sa'ad da mutane suka gani, sai suka tā da murya suka ce, “Wadannan su ne allolinku, ya Isra'il, wadanda suka fitar da ku daga Masar.” **5** Da Haruna ya ga haka, sai ya gina bagade a gabon dan maraki, ya yi shela ya ce, “Gobe akwai biki ga Ubangiji.” **6** Saboda haka kashegari, mutane suka tashi da sassafe suka miňa hadaya ta konawa, da hadaya ta salama. Bayan haka suka zauna suka ci, suka sha, suka kuma tashi suka yi rawa. **7** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Sauka, gama mutanenka, wadanda ka fitar da su daga Masar sun kazantu. **8** Sun yi saurin juyawa daga abin da na

umarce su, sun kuma yi wa kansu gunki na siffar dan maraki. Sun yi sujada ga dan maraki, suka yi hadaya gare shi, suka kuma ce, wadannan su ne allolinka ya Isra'ila, wadanda suka fito da kai daga Masar.” 9 Ubangiji ya ce wa Musa, “Na ga wadannan mutane, mutane ne masu taurinkai.” 10 Yanzu ka bar ni kurum fushina yă yi kuna a kansu, in hallaka su. Sa'an nan in maishe ka al'umma mai girma. 11 Amma Musa ya nemi tagomashin Ubangiji, Allahnsa ya ce, “Ya Ubangiji don me fushinka zai yi kuna a kan mutanenka, wadanda ka fisshe su daga Masar da ikon hannunka mai girma? 12 Don me za ka sa Masarawa su ce, ‘Ai, da mugun nufi ne ya fito da su don yă shafe su daga fuskar duniya?’ Ka juya daga fushinka mai zafi, ka ji tausayi, kada ka kawo masifa a kan mutanenka. 13 Ka tuna da bayinka Ibrahim, Ishaku da Isra'ila, wadanda ka rantse da kanka cewa, ‘Zan mai da zuriyarka kamar taurarin sama kuma zan ba wa zuriyarka wannan kasa wadda na yi musu alkawari, za tă kuma zama abin gădonsu har abada.’” 14 Sai Ubangiji ya yi juyayi, bai kuwa kawo wa mutanensa bala'in da ya yi niyya ba. 15 Musa ya juya, ya sauva daga kan dutsen da alluna biyu na Alkawari a hannuwansa. An yi rubutun a kowane gefe, gaba da baya. 16 Allunan aikin Allah ne; rubutun kuma rubutun Allah ne, da ya zāna a kan alluna. 17 Sa'ad da Yoshiwa ya ji surutun mutane suna ihu, sai ya ce wa Musa, “Kamar akwai karar yaki a sansani.” 18 Musa ya amsa ya ce, “Ba karar nasara ba ce, ba karar wanda yaki ya ci ba ne; karar wa'ka ce nake ji.” 19 Da Musa ya kusato sansanin, sai ya ga dan marakin da kuma mutane suna rawa. Sai fushinsa ya yi kuna, ya kuwa jefar da allunan da suke hannuwansa, allunan kuwa suka farfashe a gindin dutsen. 20 Sai ya dauki dan marakin da suka yi, ya kone a wuta; sa'an nan ya niika shi ya zama gari, ya barbada garin a ruwa, ya sa Isra'ilawa suka sha. 21 Ya ce wa Haruna, “Mene ne wadannan mutane suka yi maka da ka kai su ga wannan zunubi mai girma?” 22 Haruna ya amsa ya ce, “Kada ka yi fushi da ni ranka yă dade, ka san yadda mutanen nan suke da saurin yin mugunta. 23 Sun ce mini, ‘Ka yi mana alloli wadanda za su yi mana jagora, game da wannan Musa dai, wanda ya fito da mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da shi ba.’ 24 Sai na gaya musu, ‘Duk wanda yana da kayan ado na zinariya, ya cire?’ Sa'an nan suka ba ni zinariya, sai na jefa cikin wuta, wannan dan maraki ya fito.” 25 Musa ya duba ya ga mutane sun kauce gaba daya domin Haruna ya

sa suka kauce, har suka zama abin dariya ga abokan găbansu. 26 Saboda haka sai ya tsaya a kofar sansani ya ce, “Duk wanda yake na Ubangiji yă zo wurina.” Sai dukan Lawiyawa suka taru wurinsa. 27 Sa'an nan ya ce musu, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce, ‘Kowane mutum yă rataya takobinsa, yă kai yă kawo daga wannan gefe zuwa wangan cikin sansani, kowa yă kashe dan'uwansa, da abokinsa, da kuma makwabcinsa.’” 28 Lawiyawa suka yi yadda Musa ya umarta, a ranar, mutane wajen dubu uku suka mutu. 29 Sa'an nan Musa ya ce, “An kebe ku ga Ubangiji a yau, gama kun yi găba da'yă'yanku da'yan'uwanku, ya kuma albarkace ku a wannan rana.” 30 Kashegari Musa ya ce wa mutane, “Kun yi zunubi mai girma. Amma yanzu zan hau wurin Ubangiji; watakila zan iya yin kafara domin zunubinku.” 31 Don haka Musa ya koma wurin Ubangiji ya ce, “Kaito, mutanen nan sun yi zunubi mai girma! Sun yi wa kansu allolin zinariya. 32 Amma yanzu, ina rokonka ka gafarta zunubinsu, in ba haka ba, to, ka shafe ni daga littafin da ka rubuta.” 33 Ubangiji ya amsa wa Musa, “Duk wanda ya yi mini zunubi, shi zan shafe daga littafina. 34 Yanzu tafi, ka jagoranci mutanen zuwa inda na yi zance, mala'ikana kuma zai sha gabanku. Duk da haka sa'ad da lokaci ya yi da zan yi horo, zan hore su domin zunubinsu.” 35 Ubangiji kuwa ya bugi mutanen da annoba, saboda abin da suka yi da dan marakin da Haruna ya yi.

33 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka bar wannan wuri, kai da mutanen da ka fito da su daga Masar, ka haura zuwa kasar da na alkawarta da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da Yakub cewa, ‘Zan ba zuriyarka.’ 2 Zan aika da mala'ika a gabanka in kuma kori Kan'aniyawa, Amoriyawa, Hittiyawa, Ferizziyawa, Hihiyawa da Yebusiyawa. 3 Ka haura zuwa kasar da take Zub da madara da zuma. Amma ba zan tafi tare da ku ba, saboda ku mutane ne masu taurinkai domin mai yiwuwa in hallaka ku a hanya.” 4 Da mutane suka ji wannan mugun magana, sai suka fara makoki. Ba kuma wanda ya sa kayan ado. 5 Gama Ubangiji ya riga ya ce wa Musa, “Ka fada wa Isra'ilawa, ‘Ku mutane ne masu taurinkai. In na yi tafiya da ku ko na dan lokaci, mai yiwuwa in hallaka ku. Yanzu sai ku tube kayan adonku, zan kuwa yanke shawara a kan abin da zan yi da ku.’” 6 Saboda haka Isra'ilawa suka tuttubé kayan adonsu a Dutsen Horeb. 7 Musa fa ya saba daukan tenti yă kafa shi a bayan sansani da dan nisa, yana kiransa “Tentin Sujada.” Duk wanda

yake neman wani abu daga wurin Ubangiji sai yă tafi Tentin Sujada a bayan sansani. **8** A sa'ad da kuma Musa ya fita zuwa Tentin, dukan mutanen sukan tashi su tsaya a kofofin tentinsu, suna kallon Musa, sai ya shiga tentin. **9** Yayinda Musa ya shiga cikin tentin, sai al'amudin girqije yă sauko, yă tsaya a kofar yayinda Ubangiji yana magana da Musa. **10** Lokacin da mutane suka ga al'amudin girqije a tsaya a kofar tentin, sai duk su miķe tsaye su yi sujada, kowa a kofar tentinsa. **11** Ubangiji yakan yi magana da Musa fuska da fuska, kamar yadda mutum yake magana da abokinsa. Sa'an nan Musa yă koma sansani, amma saurayin nan Yoshuwa dan Nun mai taimakonsa ba ya barin tentin. **12** Musa ya ce wa Ubangiji, "Kana ta fada mini cewa, 'Ka jagoranci mutane nan,' amma ba ka fada mini wanda zai tafi tare da ni ba. Ga shi ka kara ce mini, 'Na san ka, na san sunanka, ka kuma sami tagomashi a wurina.' **13** In ka ji dadina, ka koya mini hanyarka don in san ka, in kuma ci gaba da samun tagomashi daga gare ka. Ka tuna cewa wannan al'umma mutanenka ne." **14** Ubangiji ya amsa ya ce, "Zan tafi tare da kai, zan kuma rage maka nauyin kaya." **15** Musa kuwa ya ce masa, "In ba za tă tafi tare da mu ba, to, kada ka daga mu daga nan. **16** Yaya wani zai sani ko ka ji dadina da kuma mutanenka, in ba ka tafi tare da mu ba? Mene ne kuma zai bambanta ni da mutanenka daga sauran jama'ar da suke a duniya?" **17** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Zan yi yadda ka fada, gama ka sami tagomashi a wurina, na san ka, na kuma san sunanka." **18** Musa kuwa ya ce, "To, ka nuna mini daukakarka." **19** Sai Ubangiji ya ce, "Zan wuce a gabanka, Ni Ubangiji zan yi shelar sunana a gabanka. Zan yi alheri ga duk wanda na so in yi masa alheri, zan nuna jinkai ga duk wanda na so in yi masa jinkai. **20** Amma ya ce, ba za ka ga fuskata ba, don ba mutumin da zai gan ni yă rayu." **21** Sa'an nan Ubangiji ya ce, "Ga wani wuri kusa da ni inda za ka tsaya bisa dutsen. **22** A sa'ad da daukakata tana wucewa, zan sa ka a cikin tsaguarw dutsen, in rufe ka da hannuna har sai na wuce. **23** Sa'an nan zan dauke hannuna, ka kuwa ga bayana; amma fuskata, ba za ka gani ba."

34 Ubangiji ya ce wa Musa "Sassaķa alluna biyu kamar na farko, ni kuwa in rubuta kalmomin da suke cikin alluna na farko da ka farfasa. **2** Ka shirya da safe, ka hauro kan Dutsen Sinai. Ka gabatar da kanka a gare ni a can kan dutse. **3** Ba wani da zai zo tare da kai, ko a gan shi ko'ina a kan dutsen, kada garkunan

tumaki ko na shanu su yi kiwo kusa da dutsen." **4** Saboda haka Musa ya sassafa alluna biyu na dutse kamar na fari, sai ya hau Dutsen Sinai da sassafe, kamar yadda Ubangiji ya umarce shi, yana kuma dauke da alluna biyu na dutse a hannuwansa. **5** Sa'an nan Ubangiji ya sauko a cikin girqije ya tsaya can tare da shi, ya kuma yi shelar sunansa. **6** Sai Ubangiji ya wuce a gabana Musa, ya yi shela ya ce, "Ni ne Ubangiji Allah mai tausayi, mai alheri, mai jinkirin fushi, cike da kauna da aminci, **7** nakan nuna kauna wa dubbai, nakan kuma gafarta mugunta, tawaye da zunubi. Amma ba na barin mai laifi, ba tare da na hore shi ba; nakan hukunta'y'a da jikoki har tsara ta uku da ta hudū saboda laifin iyaye." **8** Musa ya yi sauri ya rusuna har kasa, ya yi sujada. **9** Ya ce, "Ya Ubangiji, in na sami tagomashi a idanunka, bari Ubangiji yă tafi tare da mu. Ko da yake wannan mutane masu taurinkai ne, ka gafarta muguntanmu da zunubanmu, ka kuma sāke sa mu zama abin gādonka." **10** Sai Ubangiji ya ce, "Ga shi na yi alkawari da kai. A gabana dukan mutanenka zan yi abubuwān banmamakin da ba a tařa yinsa a cikin wata al'umma a duniya ba. Mutanen da kuke zaune cikinsu za su ga aikin bantsoro, da Ni Ubangiji zan yi muku. **11** Ku yi biyayya da umarnin da na ba ka yau. Zan kora muku Amoriyawa, Kan'aniyawa, Hittiyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa. **12** Ku kula, kada ku yi yarjejeniya da wadanda suke zaune a kasar da za ku tafi, in ba haka ba, za su zama muku tarko. **13** Ku rurrushe bagadansu, ku farfashe kebařbuñ duwatsunsu, ku sassare ginshikan Asheransu. **14** Kada ku bauta wa wani allah, gama Ubangiji, wanda sunansa Kishi, Allah ne mai kishi. **15** "Ku kula, kada ku yi yarjejeniya da mazaunān wannan kasa, don kada sa'ad da suke yi wa allolinsu sujada, suna miķa musu hadaya, su gayyace ku, ku ci hadayar da suka miķa wa allolinsu. **16** Kada ku auro wa'yāyan maza'yan matansu, wadanda suke yi wa alloli sujada, har su sa'yāyan su bi allolinsu. **17** "Kada ku yi alloli na zubi. **18** "Sai ku yi Bikin Burodi Marar Yisti. Ku kuma ci burodi marar yisti har kwana bakwai, kamar yadda na umarce ku. Ku yi wannan a kayyadadden lokacinsa a watan Abib, gama a cikin watan ne kuka fita daga Masar. **19** "Dan fari na kowane mutum zai zama nawā, har da dan farin na dabbobi, ko na garken shanu ko na tumaki. **20** Ku fanshi dan farin jaki da na tunkiya, amma in ba ku fanshe shi ba, ku karya wuyansa. Ku fanshi duk'yāyan farinku maza. "Kada wani yă zo

gabana hannu wofi. 21 “Kwana shida za ku yi aiki, amma a rana ta bakwai za ku huta; ko da lokacin noma ne, ko lokacin girbi, sai ku huta. 22 “Ku kiyaye Bikin Makoni wato, bikin girbin nunan fari na alkama, da Bikin Gama Tattara amfanin gonaki, a karshen shekara. 23 Sau uku a shekara, dukan mazanku za su bayyana a gaban Ubangiji Mai Iko Duka, Allah na Isra’ila. 24 Zan kore al’umma daga gabanku, in fadada kan iyakarku, babu wanda zai yi kyashin kasarku a lokutan nan uku na shekara da kuka haura don ku bayyana a gaban Ubangiji, Allahnku. 25 “Kada ku miša mini jinin hadaya tare da wani abin da yana da yisti, kada kuma ku bar kowace hadaya ta Bikin Ketarewa ta kwana. 26 “Ku kawo nunan farin amfanin gonarku mafi kyau a gidan Ubangiji, Allahnku. “Kada ku dafa dan akuya a cikin madarar mahaifyarsa.” 27 Sa’an nan Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka rubuta wadannan kalmomi, gama bisa ga kalmomin nan, na yi alkawari da kai da kuma Isra’ila.” 28 Musa ya kasance tare da Ubangiji kwana arba’in da dare arba’in, bai ci ba, bai sha ba. Ya kuma rubuta kalmomin alkawari a kan alluna, wato, dokoki goma. 29 Sa’ad da Musa ya sauko daga kan Dutsen Sinai tare da alluna biyu na Alkawari a hannuwansa, bai san cewa fuskarsa tana kyalli ba saboda zaman da ya yi a gaban Ubangiji. 30 Da Haruna da dukan Isra’ila suka ga Musa, fuskarsa kuma tana kyalli, sai suka ji tsoron zuwa kusa da shi. 31 Amma Musa ya kira su, sai Haruna da dukan shugabanniin jama’ar suka zo wurinsa, ya kuwa yi musu magana. 32 Daga bayu sai dukan Isra’ilawa suka zo kusa da shi, ya kuma ba su dukan dokokin da Ubangiji ya ba shi a Dutsen Sinai. 33 Da Musa ya gama magana da su, sai ya lullube fuskarsa. 34 Amma duk sa’ad da ya je gaban Ubangiji don yă yi magana da shi, sai yă tube lullubin har sai ya fito. Kuma duk sa’ad da ya fito yă fada wa Isra’ilawa abin da aka umarce shi, 35 sai su ga fuskarsa tana kyalli. Sa’an nan Musa yă sâke lullube fuskarsa, har sai ya shiga don yă yi magana da Ubangiji.

35 Musa ya tara dukan jama’ar Isra’ilawa ya ce musu, “Wadannan su ne abubuwan da Ubangiji ya umarce ku, ku yi. 2 Kwana shida za ku yi aiki, amma rana ta bakwai za tă zama rana mai tsarki, Asabbaci ne na hutu ga Ubangiji. Duk wanda ya yi aiki a wannan rana dole a kashe shi. 3 Kada ku hura wuta a cikin duk mazauninku a ranar Asabbaci.” 4 Musa ya ce wa dukan jama’ar Isra’ilawa, “Ga abin da Ubangiji ya umarta. 5 Daga cikin abin da kuke da shi, ku dauki

kyauta domin Ubangiji, duk wanda yana niyya, sai yă kawo wa Ubangiji kyauta ta, “zinariya, azurfa da tagulla; 6 shudi, shunayya da jan zare, lallausan lilin, da gashin akuya; 7 fatun rago da aka rina ja, da fatun shanun teku; da itacen kirya 8 da man zaitun don fitila; da kayan yaji don man shafewa, da kuma turare mai kanshi; 9 duwatsun onis, da sauran duwatsu masu daraja wadanda za a mammanne a efod da kyallen makalawa a kirji. 10 “Duk wadanda suke da fasaha a cikinku, su zo su yi dukan abin da Ubangiji ya umarta, 11 “wato, aikin tabanakul da tentinsa tare da murfinsa, madfauransa, katakansa, sandunansa da tussansa; 12 akwatin alkawari da sandunansa, murfin kafara da labulen da ya rufe shi; 13 tebur da sandunansa, da dukan kayansa da kuma burodin kasancewa; 14 wurin ajiye fitila da yake don fitilu da kayayyakinsa, fitilu da mai don fitila; 15 bagaden turare da sandunansa, man shafewa da turare mai kanshi; da labulen kofar shiga tabanakul; 16 bagaden hadaya ta konawa da rigarsa ta tagulla da sandunansa da duk kayayyakinsa, daron tagulla da wurin ajiye shi. 17 Labulen filin tenti da sandunansa da tussansa, da kuma labulen kofar shiga fili; 18 turakun tenti don tabanakul da kuma don filin, da igiyoyinsu; 19 sakakkun riguna na sawa don hidima cikin wuri mai tsarki da tsarkakakkun riguna na Haruna firist, da riguna don’ya’yansa maza lokacin da suke aiki a matsayin firistoci.” 20 Sai dukan jama’ar Isra’ilawa suka janye daga fuskarsa Musa, 21 duk wadanda suke da niyya, wadanda kuma zukatansu suka motsa su, suka kawo kyautai wa Ubangiji, don aikin Tentin Sujada, don duk aikinsa, da don tsarkakakkun riguna. 22 Duk wadanda suke da niyya, maza da mata, gaba daya, suka kawo kayan ado na zinariya na kowane iri.’Yan kunne, da kowane, da mundaye, da kayayyakin zinariya iriri. Dukansu suka miša zinariyarsa a matsayin hadaya ga Ubangiji. 23 Kowane mutumin da yake da shudi, shunayya ko jan zare, ko lallausan lilin, ko gashin akuya, ko fatun rago da aka rina ja, ko fatun shanun teku, suka kawo. 24 Masu miša kyautar azurfa, ko tagulla suka kawo su a matsayin kyautai ga Ubangiji, kuma kowane mutumin da yake da itacen kirya don kowane sashin aikin, ya kawo. 25 Kowace mace mai fasaha ta kada zare da hannuwanta, ta kuma kawo abin da ta kada na shudi, shunayya, ko jan zare, ko lallausan lilin. 26 Kuma dukan matan da suke da niyya, suke kuma da fasaha, suka kada gashin akuya. 27

Shugabannin suka kawo duwatsun Onis. Da duwatsu masu daraja don a jera a kan efod da kyallen makalawa a kirji. **28** Suka kawo kayan yaji da man zaitun don fitila da don man shafewa da kuma don turare mai kanshi. **29** Dukan mazan Isra'ilawa da matan da suke da niyya suka kawo wa Ubangiji kyautai na yardar rai, domin dukan aikin da Ubangiji ya umarce su ta bakin Musa. **30** Sa'an nan ya ce wa Isra'ilawa, "Duba Ubangiji ya za'bî Bezalel dan Uri, dan Hur, daga kabilar Yahuda, **31** ya kuma cika shi da Ruhun Allah, da fasaha, azanci da kuma sani cikin dukan sana'ar hannu, **32** don yâ kirkiro zâne-zâne na gwaninta wadanda za yi da zinariya, da azurfa da kuma tagulla. **33** Haka kuma wajen sassakar duwatsu na jerawa, da sassakar itace, da kowane irin aiki na gwaninta. **34** Ya kuma ba Bezalel da Oholiyab dan Ahisamak, daga kabilar Dan, iyawa don koya wa wadansu. **35** Ya cika su da fasaha don yin kowane irin aikin sana'a, zâne-zâne, dinke-dinke shudî, shunayya da jan zare, da lallausan lilin, da kuma masu yin sa'ka, sun gwaninta fwarai cikin kowane irin aikin hannu da kuma zâne-zâne.

36 Saboda haka Bezalel, Oholiyab da kowane mutumin da Ubangiji ya ba shi basira da iyawa, na sanin yadda za a yi duk aikin shirya wuri mai tsarki, za su yi aiki yadda Ubangiji ya umarta." **2** Sa'an nan Musa ya kira Bezalel da Oholiyab da kowane mutumin da Ubangiji ya ba shi iyawa da kuma wanda ya yi niyya yâ yi aiki. **3** Suka karba daga wurin Musa dukan kyautai da Isra'ilawa suka kawo don su yi aikin shirya wuri mai tsarki. Mutane suka ci gaba da kawo kyautai yardar rai kowace safiya. **4** Sai dukan masu fasaha wadanda suke aikin wuri mai tsarki suka dan dakata **5** suka ce wa Musa, "Mutane suna kawo fiye da abin da ake bukata domin aikin da Ubangiji ya umarta a yi." **6** Sai Musa ya ba da umarni, suka aika ko'ina a cikin sansani cewa, "Kada namiji ko ta mace yâ sâke kawo kyauta don wuri mai tsarki." Ta haka mutane suka daina kawowa. **7** Saboda abin da suke da shi ya fi abin da ake bukata domin aikin. **8** Dukan maza masu fasaha a cikin sauran masu aikin suka yi tabanakul da labule goma na tu'ka'f'kun lallausan lilin na shudî, da shunayya, da jan zare, aka yi wa labulen zânen kerubobi na gwaninta. **9** Tsawon kowane labule, kamu ashirin da takwas ne, fâdinsa kuma kamu hufu. Dukan labulen, girmansu daya ne. **10** Suka dîndinle labule biyar a harhade, suka kuma yi haka da sauran labule biyar din. **11** Suka yi rami a gefe-gefen labulen

da zaren ruwan bula, haka kuma suka yi da dayan gefen na biyu din. **12** Suka kakkafa rammuka hamsin a daidai bakin labulen, haka kuma suka yi a kan labule na biyun. Haka aka dâddaura rammukan nan da junansu yâ zama kamar abu guda. **13** Sa'an nan suka yi madaurai hamsin na zinariya, suka yi amfani da su don daurin kashi biyu na labulen saboda tabanakul yâ zama daya. **14** Suka yi labule da gashi akuya goma sha daya don tenti a bisa tabanakul. **15** Dukan labule goma sha dayan girmansu daya ne, tsawonsa kamu talatin, fâdinsa kuma kamu hufu ne. **16** Suka harhada labule biyar wuri daya, suka kuma harhada shida wuri daya. **17** Sa'an nan suka yi rammuka hamsin a gefen labule na kashe na farko, haka kuma a gefen labule na karshen na kashi biyar. **18** Suka yi madaurin tagulla hamsin don su daura tenti yâ zama daya. **19** Sai suka yi wa tentin murfi da fatun rago da aka rina ja, a bisa wannan kuwa akwai murfin fatun shanun teku. **20** Suka yi katakan tabanakul da itacen kirya. **21** Tsawon kowane katako kamu goma ne, kaurinsa kuma kamu daya da rabi, **22** tare da katakai a fike daura da juna. Haka suka yi da dukan katakan tabanakul. **23** Suka yi katakai ashirin don gefen kudu na tabanakul **24** suka kuma yi rammukan azurfa arba'in don katakan su shiga karkashinsu, rammuka biyu domin kowane katako, daya karkashin kowanin da aka fike. **25** A daya gefen, gefen arewa na tabanakul, suka yi katakai ashirin **26** da rammuka arba'in na azurfa, biyu-biyu don kowane katako. **27** Suka yi katako shida don iyaka ta karshe, wato, gefen yamma na tabanakul, **28** aka kuma yi katakai biyu domin kusurwoyi tabanakul a iyaka ta karshe. **29** A wadannan kusurwoyi biyu, an ninka katakan sau biyu daga kasa har sama, aka kuma sa su cikin zobe guda; dukansu biyu an yi su daidai. **30** Ta haka aka sami katakai takwas da rammukan azurfa goma sha shida, biyu-biyu a karkashin kowane katako. **31** Suka kuma yi sanduna na itace kirya, biyar domin katakan da suke a gefe guda na tabanakul, **32** biyar domin wadanda suke dayan gefen da kuma biyar domin katakan da suke gefen yamma na iyaka ta karshen tabanakul. **33** Suka sa sandan da yake a tsakiya yâ wuce daga wannan gefe zuwa wangan. **34** Sai suka dalaye katakan da zinariya, suka yi zaban zinariya don su ri'ke sandunan. Suka kuma dalaye sandunan da zinariya. **35** Suka kuma yi labule da shudî, shunayya, jan zare, da kuma lallausan lilin, suka kuma yi wa labulen zânen kerubobi na gwaninta. **36** Suka

yi dogayen sanduna hudu na itacen kirya dominса, suka dalaye su da zinariya. Suka yi kuguya na zinariya dominса, suka yi rammuka hudu da azurfa. **37** Suka yi wa kofar tenti labulen shudi, shunayya, jan zare, da kuma lallausan lilin, aikin gwaninta; **38** suka kuma yi dogayen sanduna biyar da kuguya dominсу. Suka dalaye saman dogayen sandunan da abin daurinsu da zinariya, suka kuma yi rammukansu guda biyar da tagulla.

37 Bezalel ya yi akwatin alkawari da itacen kirya, tsawonsa kamu biyu da rabi, fadinsa kamu daya da rabi, tsayinsa kamu daya da rabi. **2** Ya dalaye shi da zinariya zalla, ciki da waje, ya kuma yi zubin zinariya kewaye da shi. **3** Ya yi masa zubi hudu na zoban zinariya, ya kuma daura su a kafafunsa hudu, zobai biyu a wannan gefe da kuma biyu a wangan. **4** Sa'an nan ya yi sanduna na itacen kirya, ya dalaye shi da zinariya. **5** Sai ya sa sandunan a cikin rammukan da suke gefen Akwatin don daukarsa. **6** Ya yi murfin jinkai da zinariya zalla, wato, tsawonsa kafa biyu, fadinsa kuma kafa daya da rabi. **7** Sa'an nan ya yi kerubobi biyu da keraren zinariya a karshen murfin jinkan. **8** Ya yi kerub a iyakar gefe daya, ya yi dayan kuma a wangan gefe; a iyakan nan biyu, ya yi su a hade da murfin. **9** Kerubobin suka bude fikafikansu sama, suka inuwarat da murfin da fikafikansu. Kerubobin suna fuskantar juna, suna kuma kallon murfin. **10** Suka yi tebur da itacen kirya, tsawonsa kafa biyu, fadinsa kafa daya, tsayinsa kuma kafa daya da rabi. **11** Sa'an nan suka dalaye shi da zinariya zalla, suka kuma yi zubi na zinariya kewaye da shi. **12** Suka kuma yi masa baki mai fadin tafi hannu, suka yi zubin zinariya a bisa bakin. **13** Suka yi zubin zobai hudu na zinariya don tebur din, sai suka daura su a kusurwoyi hudu inda kafafu huden suke. **14** Sa'an nan aka sa zoban kurkusa da bakin don riike sandunan da ake amfani da su wurin daukan teburin. **15** An yi sandunan da ake daukan tebur da itacen kirya, aka kuma dalaye su da zinariya. **16** Suka kuma yi duk kayayyakin teburin da zinariya zalla, farantansa, kwanonin tuyu, kwanoninsa, da kuma butoci domin hadaya ta sha. **17** Suka yi wurin ajiye fitila da zinariya zalla, suka yi gindinsa da kuma gorar jikinsa, da kerarriyar zinariya. Kwaf wurin ajiye fitila da mahadansa, da furanninsa, a hade aka yi su da wurin ajiye fitilan. **18** Akwai rassa guda shida da suka mike daga gefe wurin ajiyar fitilar, uku a wannan gefe, uku kuma a wangan. **19** A reshe guda na wurin

ajiye fitilan, akwai kwaf uku masu kama da tohon almon, akwai kuma uku a reshe na biye, haka kuma suke a dukan rassa shida da suke daga wurin ajiye fitilan. **20** A bisa wurin ajiye fitilan kuma akwai kwaf hudu da aka yi su kamar furannin almon da toho da kuma mahadai. **21** Toho daya yana a karkashin rassa biyu wadanda suke daga wurin ajiye fitilan, toho na biyu yana a karkashin rassa biyu na biye, toho na uku kuma yana a karkashin rassa biyu na uku, duka-duka rassa shida ne. **22** An kera mahadai da rassa wurin ajiye fitila a hade. Da kerarriyar zinariya aka yi wurin ajiye fitilar da dukan komensa a hade. **23** Da zinariya zalla suka yi fitilu bakwai, da hantsuka da farantansa. **24** Daga talenti daya na zinariya zalla suka yi wurin ajiye fitila da dukan kayayyakinsa. **25** Suka yi bagaden kona turare da itacen kirya. Shi bagaden, murabba'i ne, tsawonsa kamu daya, fadinsa kamu daya, tsayinsa kuma kamu biyu, kahoninsa kuwa a hade suke da shi. **26** Suka dalaye saman da dukan gefe-gefen da kuma kahonin da zinariya zalla, suka kuma yi zubin zinariya kewaye da shi. **27** Suka yi zobai biyu na zinariya a karkashin zubin, biyu-biyu daura da juna, don su riike sandunan da za a dauka shi. **28** Suka yi sandunan da itacen kirya, suka kuma dalaye su da zinariya. **29** Suka kuma yi tsattsarkan mai na shafewa da kuma zalla turare mai kanshi, yadda mai yin turare yakan yi.

38 Suka gina bagaden kona hadaya da itacen kirya, tsawonsa kamu biyar, fadinsa kamu biyar, murabba'i ke nan, tsayinsa kuwa kamu uku. **2** Suka yi kahoni a kusurwansa hudu, kahonin da bagade a hade suke, suka kuma dalaye bagaden da tagulla. **3** Da tagulla kuma ya yi duk kayayyakin bagaden, da kwanoni, da babban cokali, da daruna, da cokula masu yatsotsi, da farantan wuta. **4** Suka yi wa bagaden raga, tagulla kuma don ya sa shi a tsakiya. **5** Suka yi zubin zoban tagulla don riike sanduna a kusurwoyi hudu na ragar tagullar. **6** Suka yi sanduna da itacen kirya, suka kuma dalaye su da tagulla. **7** Suka sa sandunan a cikin zoban saboda su kasance a gefen bagade don daukarsa, suka yi rami cikinsa. **8** Suka yi daro da gammonsa da tagulla daga madubai na mata masu yin aiki a kofar Tentin Sujada. **9** Suka kuma yi filin Tentin Sujada. Suka yi labulanta na gefen kudu da lallausan lilin, tsawonsu kamu dari, **10** da sanduna ashirin da rammukan sandunan tagulla ashirin, da kuma kugiyoyin azurfa da madauri a kan sandunan. **11** Tsawon labule na wajen gefen arewa

kamu dari ne, yana kuma da sanduna guda ashirin da rammuka ashirin na tagulla, da kugiyoyin azurfa da madaurai a kan sandunan. **12** Labule na gefen yamma kamu hamsin, da sanduna guda goma, da rammuka guda goma, da kugiyoyin azurfa da madaurai a kan sandunan. **13** A karshen gefen gabas, wajen fitowar rana, shi ma fādīnsa kamu hamsin ne. **14** Labule na gefe daya na kofar, kamu goma sha biyar ne, da sanduna guda uku da rammukansu, **15** akwai labule mai kamu goma sha biyar a dayan gefen kofar shiga zuwa filin Tentin Sujada, da sanduna uku da rammuka uku. **16** An yi dukan labulan da suke kewaye da filin Tentin Sujada da lallausan zaren lilin. **17** An yi rammukan sandunan da tagulla. An dalaye kugiyoyi da madauran da suke kan sandunan da azurfa; saboda haka dukan sandunan filin Tentin Sujada suna da madaurai na azurfa. **18** Aka yi wa labulen kofar filin Tentin Sujada ado na dinki da na shudi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin, aikin gwaniinta. Tsawonsa kamu ashirin, kuma kamar yadda labulen filin Tentin Sujada suke, tsayinsa kamu biyar ne, **19** da sanduna guda hudu da rammuka guda hudu na tagulla. Kugiyoyinsu da madaurusu na azurfa ne, aka kuma dalaye bisansu da azurfa. **20** Aka yi dukan karafan kafa tabanakul da kuma na kewayen filin Tentin Sujada da tagulla ne. **21** Wadannan su ne kayayyakin da aka yi amfani da su domin aikin tabanakul, da tabanakul na Shaida, wadanda aka rubuta bisa ga umarnin Musa ta wurin Lawiyawa, a karkashin jagorancin Itamar dan Haruna, firist. **22** (Bezalel dan Uri, dan Hur, na kabilar Yahuda, ya yi dukan abin da Ubangiji ya umarci Musa; **23** tare da shi akwai Oholiyab dan Ahisamak, na kabilar Dan, shi gwani ne cikin aikin zāne-zāne, da dinki na shudi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin.) **24** Jimillar zinariya daga hadaya ta kadawar da aka yi amfani da su domin aikin wuri mai tsarki ta kai talenti **29** da shekel 730, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. **25** Azurfar da aka samu daga fidayar taron jama'a, talenti 100 ne, da shekel 1,775, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. **26** Duk mutumin da ya shiga kirge daga mai shekaru ashirin zuwa gaba, ya ba da rabin shekel. Mazan da suka shiga kirge sun kai mutum 603,550. **27** An yi amfani da azurfa talenti 100 don yin rammuka na wuri mai tsarki, da kuma rammukan labule, rammuka 100 daga talenti 100, talenti daya don rami daya. **28** Suka yi amfani da shekel 1,775 don yin kugiyoyi

saboda sanduna, suka dalaye bisaan sandunan da madaurusu. **29** Tagullar da aka bayar daga hadaya ta kadawa ya kai talenti 70 da shekel 2,400. **30** Suka yi amfani da shi don yin rammukan kofar Tentin Sujada, da bagaden tagulla tare da ragar tagulla da dukan kayayyakinsa, **31** da rammukan sanduna don kewaye filin, da wadanda suke kofarsa, da dukan karafan kafa tenti don tabanakul, da kuma don kewaye filin.

39 Daga zare mai ruwan shudi, da shudayya da kuma jan zare suka yi tsarkaken rigunan domin hidima a wuri mai tsarki. Suka kuma yi tsarkaken riguna don Haruna, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **2** Suka yi efod na zinariya, da shudi, da shunayya, da jan zare, da kuma lallausan lilin. **3** Suka bubbuga zinariya ta zama falle, suka yayyanka ta zare-zare don su yi safa da ita, tare da zane na shudi, da na shunayya, da na jan zare, da na lallausan lilin, aikin gwani mai fasaha. **4** Suka yi wa efod kafadu, sa'an nan suka hada su a gefenta biyu na sama, don a iya daurawa. **5** Gwanin mai safa ya safa abin damarar efod. Da irin kyan da aka safa efod ne aka safa abin damarar, wato, da zinariya, da shudi, da shunayya, da jan zare, da zaren lallausan lilin, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **6** Suka shimfiđa duwatsun onis, suka jera su cikin tsaike na zinariya, suka kuma zāna sunayen'ya'yan Isra'il a kan duwatsun kamar yadda akan yi hatimi. **7** Sa'an nan suka daura su a kyallen kafadun efod a matsayin duwatsun tuni wa'ya'yan Isra'il, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **8** Suka yi kyallen makalawa a kirji, aikin gwani. Suka yi shi kamar efod, na zinariya, da na shudi, da na shunayya, da na jan zare, da kuma na lallausan lilin. **9** Kyallen makalawa a kirjin murabba'i ne, aka ninka shi biyu, tsawonsa da fādīnsa kamu daya-daya ne. **10** Sa'an nan suka sa jeri hudu na duwatsu masu daraja a bisansa. A jeri na farko akwai yakutu, da tofaz, da zumurrudu; **11** a jeri na biyu akwai turkuwoyis, da saffaya, da daimon; **12** a jeri na uku akwai yakinta, da idon mage, da ametis; **13** a jeri na hudu akwai beril, da onis, da yasfa. Aka sa su cikin tsaike na zinariya. **14** Aka zāna duwatsu goma sha biyu, daya don kowane sunan'ya'yan Isra'il goma sha biyu, kamar yadda akan yi hatimi. **15** Sai suka yi tukađkun sarkoki na zinariya zalla a kan kyallen makalawa a kirji. **16** Suka yi tsaike biyu na zinariya da zaban zinariya biyu, suka kuma daura zaban a kusurwoyi biyu na kyallen makalawa a kirji. **17** Suka daura sarkoki biyu

na zinariya da kusurwoyi na kyallen makalawa a kirji. **18** Suka makala wadancan bakin sarkokin zinariya a tsaikon nan biyu, sa'an nan suka rataya su a kafadun efod daga gaba. **19** Suka yi zobai biyu na zinariya suka hada, suka sa su a gefe biyu na kyallen makalawa a kirji daga ciki kusa da efod. **20** Sa'an nan suka yi wadansu karin zobai biyu na zinariya, suka makale su daga kasa a gaban kafadu biyu na efod kusa da mahafsin a bisa abin damarar efod. **21** Suka daura zaban kyallen makalawa a kirjin a zaban efod da shudiyar igiya don kyallen makalawa a kirji, ya kwanta lif a bisa kan abin damarar efod don kada yā kunce daga efod, sun yi yadda Ubangiji ya umarci Musa. **22** Suka kuma saka taguwa ta efod da shudi duka, aikin gwani mai saka, **23** an yi wa taguwar wuyan wundi a tsakiya kamar sulke, aka daje wuyan don kada yā kece. **24** Suka yi fasalin'ya'yan rumman da shudi, da shunayya, da jan zare, da lallausan lilin kewaye da gefe-gefen taguwar. **25** Suka yi kararrawa da zinariya zalla, suka sa su a tsakanin fasalin'ya'yan rumman kewaye da gefe-gefen taguwa. **26** Aka jera kararrawan da'ya'yan rumman bi da bi. Haka aka jera su kewaye da gefe-gefen taguwar aiki, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **27** Suka saka doguwar riga da lallausan lilin don Haruna da'ya'yansa, aikin gwani mai saka, **28** suka yi rawanin da lallausan lilin, da hulan lilin da rigunan ciki na lallausan lilin. **29** Suka yi abin damara da lallausan lilin da shudi, shunayya da jan zare, aikin gwani mai dinki, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **30** Suka yi allo tsatsarka da zinariya tsantsa, suka zāna rubutu irin na hatimi a kansa haka, Mai tsarki ga Ubangiji. **31** Sa'an nan suka daura shi da shudiyar igiya a gaban rawanin, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **32** Ta haka aka gama dukan aikin tabanakul da Tentin Sujada. Isra'ilawa suka yi kome yadda Ubangiji ya umarci Musa. **33** Sa'an nan suka kawo wa Musa tabanakul, tentin da dukan kayayyakinsa, kugiyoyinsa, katakansa, da sandunansa, da dogayen sandunansa da rammukansa; **34** murfi na fatun rago wanda aka rina ja, da murfi na fatun shanun teku; da kuma labulen **35** akwatin Alkawari da sandunansa da murfin kafara; **36** tebur da dukan kayayyakinsa, da burodin Kasancewa; **37** wurin ajiye fitilu na zinariya zalla, da jerin fitilunsa da dukan kayayyakinsa, da man fitila, **38** bagade na zinariya, da man shafewa, da turare mai kanshi, da labulen kofar shiga tenti, **39** bagade na tagulla na raga, da sandunansa da kayan akinsa; da daro da wurin

ajiyarsa, **40** labulen filin, sandunansa da rammukansa, labulen kofar shiga filin; igiyoyi da karafan kafa filin; dukan kayan aikin tabanakul da Tentin Sujada; **41** da kuma sakakkun rigunan da ake sawa don hidima a wuri mai tsarki, duk da tsarkakan riguna na Haruna first da rigunan'ya'yansa maza, sa'ad da suke hidima a matsayin firostoci. **42** Isra'ilawa suka yi dukan aikin nan yadda Ubangiji ya umarci Musa. **43** Musa ya duba aikin, sai ya ga cewa sun yi shi daidai yadda Ubangiji ya umarta. Sai Musa ya sa musu albarka.

40 Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **2** "Ka kafa tabanakul, da Tentin Sujada, a kan rana ta fari ga watan fari. **3** Ka sa akwatin Alkawari a cikinsa, sa'an nan ka rufe shi da labule. **4** Ka shigar da teburin ka shirya kayayyakin a kansa. Sa'an nan ka shigar da wurin ajiye fitilan ka kuma sa fitilunsa. **5** Ka sa bagaden zinariya na kona turare a gaban akwatin Alkawari, ka kuma sa labule a kofar shiga tabanakul. **6** "Ka ajiye bagade na yin hadaya ta konawa a gaban kofar tabanakul, da Tentin Sujada; **7** ka ajiye daron tsakanin Tentin Sujada da bagaden, ka kuma zuba ruwa a cikinsa. **8** Ka yi fili kewaye da shi, ka kuma sa labule a kofar shiga filin. **9** "Ka dauki man shafewa ka shafe tabanakul da duka abin da yake cikinsa; ka kebe shi da dukan kayayyakinsa, zai zama tsarkake. **10** Sa'an nan ka shafe bagaden hadaya ta konawa da kayansa; ka kebe bagaden, zai zama mai tsarki. **11** Ka shafe daron da wurin ajiyarsa, ka kuma kebe su. **12** "Ka kawo Haruna da'ya'yansa a kofar Tentin Sujada ka wanke su da ruwa. **13** Sa'an nan ka sa wa Haruna tsarkakun riguna, ka shafe shi, ka kuma kebe shi don yā yi mini hidima a matsayin firostoci. **14** Ka kawo'ya'yansa maza ka sa musu taguwoyi. **15** Ka shafe su yadda ka shafe mahaifinsu, don su yi mini hidima a matsayin firostoci. Shafe musu man, zai sa su zama firostoci na dindindin, dukan zamanansu." **16** Musa ya aikata dukan kome yadda Ubangiji ya umarce shi. **17** Da haka aka kafa tabanakul, a rana ta fari ga wata na fari a shekara ta biyu. **18** Sa'ad da Musa ya kafa tabanakul, ya sa rammuka a wurinsu, ya sa katakan, ya kuma sa sandunans, ya kakkafa dogayen sandunans. **19** Sa'an nan ya shimpida tentin a bisa tabanakul, ya kuma sa murfi a bisa tentin, yadda Ubangiji ya umarce shi. **20** Ya dauki dokokin Alkawari ya sa a cikin akwatin, ya kuma zura sandunans a zaban akwatin, sa'an nan ya sa murfin kafara a bisansa. **21** Sai ya kawo akwatin a cikin tabanakul, ya kuma rataye labulen rufewa ya

tsare akwatin Alkawarin, yadda Ubangiji ya umarce shi. **22** Musa ya sa teburin a Tentin Sujada, a gefen arewa na tabanakul waje da labulen. **23** Ya shirya burodin a kai a gabon Ubangiji, yadda Ubangiji ya umarce shi. **24** Ya sa wurin ajiye fitilan a Tentin Sujada daura da teburin a gefen kudu na tabanakul **25** ya kuma shirya fitilun a gabon Ubangiji, yadda Ubangiji ya umarce shi. **26** Musa ya sa bagaden zinariya a cikin Tentin Sujada a gabon labulen **27** ya kone turare mai kanshi a kai, yadda Ubangiji ya umarce shi. **28** Sa'an nan ya sa labule a kofar shiga na tabanakul. **29** Ya sa bagaden hadaya ta konawa kusa da kofar tabanakul, Tentin Sujada, sa'an nan ya mi'ka hadaya ta konawa da hadaya ta gari a kansa, yadda Ubangiji ya umarce shi. **30** Ya sa daro tsakanin Tentin Sujada da bagade, ya kuma zuba ruwa a cikinsa don wanki, **31** a cikin kuwa Musa da Haruna da'ya'yansa maza sukan wanke hannunsa da kafafunsu. **32** Sukan yi wanka a duk sa'ad da suka shiga Tentin Sujada, ko in suka kusaci bagade, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **33** Sa'an nan Musa ya yi fili kewaye da tabanakul da kuma bagaden, ya rataye labule a kofar shiga filin. Da haka Musa ya gama aikin. **34** Sa'an nan girqije ya rufe Tentin Sujada sai daukakar Ubangiji ta cika tabanakul. **35** Musa bai iya shiga Tentin Sujada ba domin girqije ya riga ya sauva a kansa, daukakar Ubangiji kuwa ta cika tabanakul. **36** Cikin tafiyar Isra'ilawa duka, sukan kama tafiyarsu ne a duk sa'ad da girqijen ya tashi daga kan tabanakul. **37** Idan girqijen bai tashi ba, ba za su tashi ba, sai a ranar da ya tashi. **38** Gama a cikin tafiyarsu duka, girqijen Ubangiji yana kan tabanakul da rana, da dare kuwa wuta yake cikinsa domin dukan Isra'ilawa su gani.

Firistoci

1 Ubangiji ya kira Musa ya yi masa magana daga cikin Tentin Sujada ya ce, 2 “Yi magana da Isra’ilawa ka ce musu, ‘Duk sa’ad da waninku ya kawo hadaya ga Ubangiji, ku kawo hadayarku ta dabba daga garkenku ta shanu ko kuwa daga tumakinku. 3 “In hadaya ta konawar daga shanu ne, sai yă miķa namiji marar lahani. Dole yă kawo shi a kofar Tentin Sujada don yă zama yardajje ga Ubangiji. 4 Zai dībiya hannunsa a kan hadaya ta konawar, za a kuwa karba a madadinsa don a yi kafara dominса. 5 Zai yanka dan bijimin a gaban Ubangiji, Haruna kuwa da’ya’yansa maza firist, za su kawo jinin su kuma yafa shi a kan bagaden a kowane gefe a mashigin Tentin Sujada. 6 Zai fede hadaya ta konawar, yă yayyanka shi gunduwa-gunduwa. 7 ’Ya’yan Haruna maza wadanda suke firistoci za su hura wuta a bagade, su kuma shirya itace a kan wutar. 8 Sa’an nan’ya’yan Haruna maza wadanda suke firistoci za su shirya gunduwa-gunduwar hafe da kan da kuma kitsen a kan itace mai cin wuta wanda yake a kan bagaden. 9 Zai wanke kayan cikin da kuma kafafun da ruwa, firist dīn kuwa zai kone dukan wadannan a kan bagade. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. 10 “In hadaya ta konawar daga garke ne, ko na tumaki, ko na awaki, zai miķa namiji ne marar lahani. 11 Zai yanka shi a gefen arewa na bagaden a gaban Ubangiji, ’ya’yan Haruna firistoci kuwa za su yayyafa jinin dabbar a bagaden a kowane gefe. 12 Zai yanka shi gunduwa-gunduwa, firist kuwa zai shirya su hafe da kan, da kuma kitsen a kan itace mai cin wutar da yake a kan bagade. 13 Zai wanke kayan cikin da kuma kafafun da ruwa, firist dīn kuwa zai kone dukan wadannan a kan bagade. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. 14 “In hadaya ga Ubangiji dīn, hadaya ta konawa ta tsuntsaye ce, zai miķa kurciya ko’yar tattabara. 15 Firist zai kawo ta bagade, yă murde wuyan tsuntsun yă kone shi a kan bagade; zai tsiyaye jininsa tsuntsun a gefen bagaden. 16 Amma zai dauki kayan cikin tsuntsun da gashin yă zubar da su a gefen bagaden a wajen gabas a wurin zuba toka. 17 Zai tsaga shi biyu a tsaka, amma ba zai raba shi ba. Firist dīn zai dībiya shi a bisa itacen da yake bisa bagaden, yă kone shi. Hadaya ce ta konawa, hadaya ce kuma wadda aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji.

2 “Sa’ad da wani ya kawo hadaya ta gari ga Ubangiji, hadayarsa za tă zama gari mai laushi ne. Zai zuba mai a kai, yă sa turare a kansa 2 yă kai wa’ya’yan Haruna maza wadanda suke firistoci. Firist zai dība gari mai laushin a tafin hannu da kuma man, tare da dukan turaren, yă kone wannan a sashen tunawa a kan bagade, hadaya ce da aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. 3 Sauran hadaya ta garin zai zama na Haruna da’ya’yansa; sashe mafi tsarki ne na hadayar da aka yi ga Ubangiji ta wuta. 4 “In kuka kawo toyayyen hadayar gari da aka yi daga matoya, zai kunshi gari mai laushi, toyayye ba tare da yisti ba, gauraye kuma da mai, ko kuwa kosai da aka yi ba tare da yisti ba, aka kuma kwâba da mai. 5 In an toya hadaya ta garinku a kasko, sai a yi shi da gari mai laushi hafe da mai, ba kuwa da yisti ba. 6 A gutsuttsura shi, a zuba mai a kansa, hadaya ce ta hatsi. 7 In hadayarku ta hatsin da aka dafa ne a tukunya, sai a yi shi da gari mai laushi da kuma mai. 8 A kawo hatsin da aka yi da wadannan abubuwa ga Ubangiji; a ba wa firist wanda zai dauka yă kai bagade. 9 Zai fid da sashen tunawa daga hadaya ta gari, yă kone shi a kan bagade kamar hadayar da ka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. 10 Sauran hadaya ta garin za tă zama ta Haruna da’ya’yansa; sashe mafi tsarki ne na hadayun da aka yi ga Ubangiji ta wuta. 11 “Kowace hadaya ta garin da kuka kawo ga Ubangiji, dole a yi shi ba tare da yisti ba, gama ba za ku kone wani yisti, ko zuma a cikin hadayar da aka yi ga Ubangiji ta wuta ba. 12 Za ku iya kawo su ga Ubangiji kamar hadaya ta’ya’yan fari, amma ba za a miķa su a bagade kamar turare mai kanshi ba. 13 A sa gishiri a dukan hadayunku na hatsi. Kada a rasa sa gishirin alkawari na Allahnku a hadayunku na hatsi, a sa gishiri a dukan hadayunku. 14 “In kuka kawo hadaya ta gari na’ya’yan fari ga Ubangiji, sai ku miķa barzajjen kawunanan sabon hatsin da aka gasa a wuta. 15 A sa mai da turare a kansa, hadaya ce ta hatsi. 16 Firist zai kone sashe na barzajjen hatsin da kuma mai, tare da turare don tunawa, gama hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji.

3 “In hadayar wani mutum, hadaya ta salama ce, ya kuma miķa’yar dabba daga garke, ko namiji ko ta mace ce, sai yă miķa dabbar da ba ta da lahani a gaban Ubangiji. 2 Yă kuma dībiya hannunsa bisa kan hadayarsa, yă yanka ta a mashigin Tentin Sujada. Sa’an nan’ya’yan Haruna wadanda suke firistoci za

su yayyafa jinin a kan bagade a kowane gefe. **3** Daga hadaya ta zumuncin da zai kawo, sai a miña wadannan hadayu na konawa ga Ubangiji a wuta; wato, dukan kitsen da ya rufe kayan ciki ko kuwa da sun shafe su, **4** da kodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwibí, da kuma murfin hanta wadanda zai cire tare da kodoji. **5** “Ya’yan Haruna za su kone shi a kan bagade a bisa hadaya ta konawa wadda take a kan itacen da yake cin wuta, kamar hadayar da ka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. **6** “In ya miña dabba ce daga garke a matsayin hadaya ta salama ga Ubangiji, zai miña namiji ko ta mace marar lahani. **7** In ya miña dan rago ne, zai kawo shi a gaban Ubangiji. **8** Zai dibiya hannu a kan hadayarsa, yá yanka shi a gaban Tentin Sujada. Sa’an nan’ya’yan Haruna maza za su yayyafa jinin dabbar a kowane gefe na bagade. **9** Daga hadaya ta zumuncin zai kawo, sai a miña wadannan hadayu na konawa ga Ubangiji a wuta, wato, kitsen, kibabbiya wutsiyar gaba daya da ya yanka gab da kashin gadon baya, dukan kitsen da ya rufe kayan ciki, ko kuwa da suka shafe su, **10** da kodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwibí, da kuma murfin hanta wadanda zai cire tare da kodoji. **11** First zai kone su a kan bagade kamar hadayar abinci, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. **12** “In yana miña akuya ce, zai kawo ta a gaban Ubangiji. **13** Zai dibiya hannunsa a kanta yá kuma yanka ta a gaban Tentin Sujada. Sa’an nan’ya’yan Haruna maza za su yayyafa jininta a kowane gefe na bagade. **14** Daga abin da zai miña sai a miña wadannan hadayu na konawa ga Ubangiji a wuta, wato, dukan kitsen da ya rufe kayan cikin, ko kuwa da suka shafe su, **15** da kodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwibí, da kuma murfin hanta wadanda zai cire tare da kodoji. **16** First zai kone su a kan bagade kamar abinci, hadaya ce da aka yi da wuta, mai dadin kanshi. Dukan kitsen na Ubangiji ne. **17** “Wannan dawwammamiyar farilla ce ga tsararraki masu zuwa, a inda za ku zauna. Ba za ku ci wani kitse ko wani jini ba.”

4 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Fada wa Isra’ilawa cewa, ‘Sa’ad da wani ya yi zunubi ba da gangan ba, har ya karya daya daga cikin dokokin Ubangiji, **3** “In shafaffen first ya yi zunubi, ya jawo wa jama’alai, dole yá kawo wa Ubangiji dan bijimi marar lahani a matsayin hadaya don zunubi saboda zunubin da ya yi. **4** Zai kawo bijimin a kofar Tentin Sujada a gaban Ubangiji. Zai dibiya hannunsa a kan bijimin, yá kuma

yanka shi a gaban Ubangiji. **5** Sa’an nan shafaffen first zai diba jinin bijimin yá kai cikin Tentin Sujada. **6** Yá tsoma yatsarsa a cikin jinin, yá kuma yafa sau bakwai a gaban Ubangiji, a gaban labulen wuri mai tsarki. **7** Sa’an nan first din zai zuba jinin a kahonin bagaden turare masu kansi da suke a gaban Ubangiji a Tentin Sujada. Sauran jinin bijimin zai zuba a gindin bagaden hadaya ta konawa a kofar zuwa Tentin Sujada. **8** Zai cire dukan kitsen daga bijimin hadaya don zunubi, kitsen da ya rufe kayan cikin, ko kuwa da suka shafe su, **9** da kodoji biyu tare da kitsen da yake kansu kusa da kwibí, da kuma murfin hanta, wadanda zai cire tare da kodoji. **10** Zai cire su daidai kamar yadda akan cire na bijimin hadaya ta salama. Sai first din yá kone su a kan bagaden kona hadaya. **11** Amma fatar dan bijimin, da namansa, da kansa, da kafafunsa, da kayan cikinsa, da hanjinsa, **12** wato, dukan sauran bijimi, dole yá dauke su zuwa waje da sansani zuwa wani wuri mai tsabta inda ake zub da toka, yá kone shi a itacen da yake cin wuta a tarin toka. **13** “In dukan jama’ar Isra’ilawa suka yi zunubi ba da gangan ba, har suka aikata daya daga cikin abubuwan da Ubangiji ya umarta kada a yi, ko da yake jama’ar ba su san batun ba, duk da haka sun yi laifi. **14** Sa’ad da suka gane da zunubin da suka aikata, dole taron su kawo dan bijimi a matsayin hadaya don zunubi, su kawo shi a gaban Tentin Sujada. **15** Dattawan jama’za su dibiya hannuwansu a kan bijimin a gaban Ubangiji, sai a yanka bijimin a gaban Ubangiji. **16** Sa’an nan shafaffen first zai dibi jinin bijimi zuwa cikin Tentin Sujada. **17** Zai tsoma yatsarsa cikin jini yá kuma yayyafa shi a gaban Ubangiji sau bakwai a gaban labule. **18** Zai zuba jinin a kahonin bagaden da suke gaban Ubangiji a cikin Tentin Sujada. Zai zuba sauran jinin a gindin bagaden hadaya ta konawa a kofar zuwa Tentin Sujada. **19** Zai cire dukan kitsen daga gare shi yá kone a kan bagade, **20** yá kuma yi da wannan bijimi kamar yadda ya yi da bijimi na hadaya don zunubi. Ta haka first zai yi kafara domininsu, za a kuwa gafarta musu. **21** Sa’an nan zai dauki bijimin waje da sansani yá kone shi kamar yadda ya kone bijimi na fari. Wannan ita ce hadaya don zunubi domin jama’al. **22** “Sa’ad da shugaba ya yi zunubi ba da gangan ba, har ya aikata daya daga cikin abubuwan da Ubangiji Allahnsa ya umarta, to, ya yi laifi. **23** Sa’ad da aka sanar da shi game da zunubin da ya yi, dole yá kawo bunsuru marar lahani a matsayin hadayarsa. **24** Zai

dibiya hannunsa a kan bunsurun yă kuma yanka shi a inda ake yankan hadayar konawa a gabon Ubangiji. Hadaya ce ta zunubi. **25** Sa'an nan firist zai dibi jinin hadaya don zunubi da yatsarsa yă sa a kahonin bagaden hadayar konawa, yă kuma zuba sauran jinin a gindin bagade. **26** Zai kone dukan kitse a kan bagade kamar yadda ya kone kitsen hadaya ta salama. Ta haka firist zai yi kafara saboda zunubin mutumin, za a kuwa gafarta masa. **27** “In wani memba a cikin jama'a ya yi zunubi ba da gangan ba, ya aikata daya daga cikin abubuwani da Ubangiji ya umarta kada a yi, to, ya yi laifi. **28** Sa'ad da aka sanar da shi game da zunubin da ya yi, dole yă kawo akuya marar lahani a matsayin hadayarsa domin zunubin da ya yi. **29** Zai dibiya hannunsa a kan hadaya don zunubin yă kuma yanka ta a inda ake hadaya ta konawa. **30** Sa'an nan firist zai dibi jinin da yatsarsa yă zuba a kahoni a bagaden hadaya ta konawa, yă kuma zuba sauran jinin a kasan bagade. **31** Za a debe kitsenta duka kamar yadda akan debe kitsen hadaya ta salama. Firist zai kona shi a kan bagaden don kanshi mai dadî ga Ubangiji. Ta haka firist zai yi kafara dominisa, za a kuwa gafarta masa. **32** “Idan kuwa daga cikin'yan tumaki zai ba da hadayarsa, sai ya kawo'yar tunkiya marar lahani. **33** Zai dibiya hannunsa a kanta yă kuma yanka ta hadaya don zunubi a inda ake yarkan hadayar konawa. **34** Sa'an nan firist zai dibi jinin hadaya don zunubin da yatsarsa yă zuba a kahonin bagaden hadayar konawa, yă kuma zuba sauran jinin a gindin bagade. **35** Zai kuma debe kitsenta duka kamar yadda a kan debe na ragon hadaya ta salama. Firist zai kone shi a bisa bagaden a bisa hadaya ta konawa ga Ubangiji. Ta haka firist din zai yi kafara dominisa saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta masa.

5 “Mutum zai yi zunubi in bai yi magana ba sa'ad da ya ji ana shelar neman shaida game da wani abin da ya gani ko kuwa ya ji, alhakin zai zauna a wuyansa. **2** “Ko kuwa in mutum ya taba wani abin da yake mai kazanta, ko gawar naman jeji marar tsabta, ko na shanu marar tsabta, ko na halittu marasa tsabtan da suke motsi a kasa; ko da yake bai sani ba, ya kazantu ke nan, kuma ya yi laifi. **3** Ko kuwa in ya taba rashin tsabta na mutane, wani abin da zai sa shi rashin tsabta; ko da yake bai sani ba, sa'ad da ya gane, zai zama mai laifi. **4** Ko kuwa in mutum bai yi tunani ba, ya yi rantsuwar yin wani abu, ko mai kyau ko marar kyau; ko da yake bai sani ba, duk da haka sa'ad da ya

gane zai zama mai laifi. **5** Sa'ad da wani yana da laifi a kowanme cikin wadannan hanyoyi, dole yă furta a hanyar da ya yi zunubin **6** kuma don zunubin da ya yi, dole yă kawo wa Ubangiji tunkiya ko akuya daga garke kamar hadaya don zunubi; firist kuwa zai yi kafara dominisa da kuma domin zunubinsa. **7** “In ba zai iya kawo tunkiyar ba, sai yă kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu ga Ubangiji a matsayin hakki don zunubinsa, daya domin hadaya don zunubi dayan kuma domin hadaya ta konawa. **8** Zai kawo su wa firist, wanda da fari zai miña daya domin hadaya don zunubi. Zai murde kan daga wuyanta, ba tare da tsinke kan gaba daya ba, **9** zai kuma yayyafa jinin hadaya don zunubin a gefen bagade; a tsiyaye sauran jinin kuma a gindin bagade. Hadaya ce ta zunubi. **10** Firist zai miña dayan matsayin hadaya ta konawa bisa ga yadda aka tsara, yă kuma yi kafara dominisa saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta masa. **11** “In ba zai iya kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu ba, sai yă kawo humushin garwan gari mai laushi domin hadaya don zunubi. Ba lalle ba ne yă sa mai ko turare a kansa, saboda wannan hadaya ce ta zunubi. **12** Zai kawo wa firist, firist kuwa zai dibi da hannu don yă kasance abin tunawa, sai yă kone a bisa bagaden kamar hadayar da ake kona da wuta ga Ubangiji. Hadaya ce ta zunubi. **13** Ta haka firist zai yi kafara dominisa saboda dukan wadannan zunuban da ya yi, za a kuwa gafarta masa. Sauran hadayar za tă zama ta firist, kamar yadda yake bisa ga hadaya ta gari.” **14** Ubangiji ya ce wa Musa, **15** “Sa'ad da mutum ya ci amana, ya kuma yi zunubi ba da gangan ba dangane da wani cikin abubuwa masu tsarki na Ubangiji, zai kawo ga Ubangiji rago daga garke wanda ba shi da lahani saboda yin hadaya don laifinsa. Za a kimata kudinsa bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. Hadaya ce ta laifi. **16** Dole yă biya abin da ya kăsa yi dangane da abubuwa masu tsarki, yă kara kashi daya bisa biyar na darajar abin a kan wannan sa'an nan yă ba wa firist. Firist kuwa zai yi kafara dominisa da ragon hadaya don laifi. Za a kuwa gafarta masa. **17** “In mutum ya yi zunubi, ya aikata daya daga cikin abubuwani da Ubangiji ya umarta kada a yi, ko da yake bai sani ba, shi mai laifi ne. Za a kuwa nemí hakki daga gare shi. **18** Zai kawo wa firist rago daga garke, marar lahani. Za a kimanta tamanin rago daidai da tamanin hadaya don laifi. Firist kuwa zai yi kafara don kuskuren da mutumin ya yi ba da saninsa ba, za a

gafarta masa. **19** Hadaya ce ta laifi, ya yi laifi na abin da ya yi marar kyau ga Ubangiji.”

6 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “In wani ya yi zunubi bai kuma yi aminci ga Ubangiji ba, wato, ta wurin yin wa abokin zamansa karya game da ajiyar da abokin ya ba shi amana, ko a kan wani alkawarin da suka yi wa junu, ko kuwa a kan yă cuci abokin, **3** ko kuma idan ya sami abin da ya bace amma ya yi karya cewa bai samu ba. Ko ya yi rantsuwar karya a kan duk irin abubuwana da akan aikata na laifi, **4** sa’ad da mutum ya yi irin laifin nan, ya kuwa tabbata mai laifi ne, to, sai yă komar da abin da ya kwace, ko abin da ya samu ta hanyar zalunci, ko abin da aka ba shi ajiya, ko abin da ya tsinta. **5** Zai mai da abin da ya yi rantsuwar karya a kai. Zai mayar wa mai abin da abinsa a yadda yake, har yă kara kashi ashirin bisa dari na abin. A ranar da zai yi hadaya don laifinsa, a ranar ce zai mayar wa mai abin da abinsa. **6** A matsayin hakki kuwa, dole yă kawo wa firist, wato, ga Ubangiji, hadaya rago marar lahanii kuma wanda aka kimanta tamaninsa daga garke don laifinsa. **7** Ta haka firist zai yi kafara dominisa a gaban Ubangiji, za a kuwa gafarta masa irin laifin da ya yi.” **8** Ubangiji ya ce wa Musa, **9** “Ka ba Haruna da’ya’yansa maza wannan umarni, ‘Wadannan su ne ka’idodi don hadaya ta konawa. Hadaya ta konawa za tă kasance a bagade dukan dare, sai da safe, kuma dole a bar wutar tă yi ta ci a bisa bagaden. **10** Sa’an nan firist zai sa rigunarsa ta lilin da kuma rigar lilin da ake sa a ciki, sa’an nan yă kwashe tokan hadaya ta konawa da wuta da ta ci a kan bagaden, yă sa kusa da bagaden. **11** Sa’an nan yă tube wadannan rigunan yă sa wadansu, sa’an nan yă dfauki tokar yă kai waje da sansani zuwa inda yake da tsabta. **12** Dole a bar wutar da take bisa bagaden tă yi ta ci; kada tă mutu. Kowace safiya firist zai kara itacen wuta, yă shirya hadaya ta konawa a bisa wutar yă kuma kone kitsen hadaya ta salama a kansa. **13** Dole a bar wutar tă ci gaba da ci a bisa bagade; kada tă mutu. **14** “Wadannan su ne ka’idodi domin hadaya ta gari.” Ya’yan Haruna za su kawo ta a gaban Ubangiji, a gaban bagaden. **15** Firist zai dibar garin hadayar mai laushin wanda aka zuba masa mai da kuma turare cike da tafin hannu. Zai kona wannan a bisa bagaden, hadaya ce mai dadin kansi ga Ubangiji don tunawa. **16** Haruna da’ya’yansa maza za su ci sauran, amma za a ci shi ba tare da yisti ba a tsattsarkan wuri; za su ci shi a harabar Tentin Sujada. **17** Ba za a toya shi da yisti ba; na ba su yă zama

rabonsu daga cikin hadayun da ake konawa da wuta, abu ne mafi tsarki, kamar hadaya don zunubi da laifi. **18** Kowane da namiji cikin zuriyar Haruna zai iya cinsa. Wannan rabonsa ne na kulum na hadayar da aka yi ga Ubangiji da wuta. Wannan madawwamiyar doka ce cikin zamananku duka. Duk abin da ya taba hadayun zai tsarkaka.” **19** Ubangiji ya kuma ce wa Musa, **20** “Wannan ne hadayar da Haruna da’ya’yansa maza za su kawo ga Ubangiji a ranar da za a nada su firistoci, humushin garwan gari mai laushi a matsayin hadaya ta gari na kulum, rabinsa da safe, rabinsa kuma da yamma. **21** A shirya shi da mai a kwanon tuyu, a kawo shi kwaababbe sosai, a miķa shi hadaya ta gari dunfule-dunfule don kansi mai dadi ga Ubangiji. **22** Duk wanda aka nada daga’ya’yan Haruna yă zama firist a madadinsa, shi ne zai miķa wannan hadayar ga Ubangiji. Zai kone hadayar kurmus. Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla ce har abada. **23** Kowace hadaya ta gari ta firist, za a kone ta kurmus, ba za a ci ba.” **24** Ubangiji ya ce wa Musa, **25** “Fada wa Haruna da’ya’yansa maza, ‘Wadannan su ne ka’idodi domin hadaya don zunubi. Za a yanka hadaya don zunubi a gaban Ubangiji a inda ake yankan hadaya ta konawa; dole tă kasance mai tsarki. **26** Firist da ya miķa ta zai ci, za a ci ta a tsattsarkan wuri, a harabar Tentin Sujada. **27** Duk abin da ya taba warni sashe na naman, zai zama da tsarki, kuma in wani jini ya dīga a riga, dole ka wanke shi a tsattsarkan wuri. **28** Dole a farfashe tukunyar lakar da aka dafa naman a ciki; amma in an dafa a tukunyar tagullu, sai a kankare tukunyar, a kuma dauraye da ruwa. **29** Kowane namiji a iyalin firistoci zai iya ci; gama abu ne mafi tsarki. **30** Amma duk wata hadaya don zunubi wadda aka kawo jininta cikin Tentin Sujada don a yi kafara a Wuri Mai Tsarki, ba za a ci ba. A maimako haka za a kone ta dungum.

7 “Wadannan su ne ka’idodi na hadaya don laifi, hadaya ce tsattsarka. **2** Za a yanka hadaya don laifi a inda ake yanka hadaya ta konawa, za a kuma yayyafa jimin a kowane gefe na bagade. **3** Za a miķa kitsen abin hadaya duka, da wutsiya mai kitse, da kitsen da yake rufe da kayan ciki, **4** da kodoji biyu da kitsen da yake a bisansu kusa da kwibî, da kuma rufin hanta, wanda za a cire tare da kodoji. **5** Firist zai kone su a kan bagade, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. Hadaya ce don laifi. **6** Kowane da namiji cikin iyalin firistoci zai iya ci. Sai a tsattsarkan wuri ne za a ci;

gama abu mafi tsarki ne. 7 “Hadaya don laifi kamar hadaya don zunubi take, saboda haka ka’ida hanyar yinsu iri daya ce. Su dñin na firist da ya yi kafara da su ne. 8 Firist da ya miña hadaya ta konawa domin wani, zai iya ajiye fatar wa kansa. 9 Kowace hadaya ta garin da aka toy a tanda, ko aka dafa a tukunya ko a kan kaskon tuyu, na firist da ya miña ta ne, 10 kuma kowace hadaya ta gari wadda aka kwaba da mai, ko wadda ba a kwaba ba, ita ma, ta dukan’ya’ya Haruna ne maza. 11 “Wadannan su ne ka’idodin hadaya don zumuncin da mutum zai iya miña ga Ubangiji. 12 “In ya miña hadayar a matsayin hadaya ta godiya ce, to, zai miña ta tare da burodi mai kauri marar yisti, wanda aka kwaba da mai, da burodi marar kauri, wanda aka shafa wa mai, da kuma burodi mai kauri da aka yi da gari mai laushi wanda aka kwaba sosai da mai. 13 Tare da hadayarsa don zumunci ta godiya, zai miña dunkulen burodin da aka yi da yisti. 14 Zai kuma kawo daya daga kowace a matsayin hadaya, baiko ne ga Ubangiji. Wannan zai zama na firist da ya yafa jinin hadaya ta salama ne. 15 Za a ci wannan nama na hadaya don zumunci ta godiya a ranar da aka miña ta, kada yă bar wani abu daga naman yă kwana. 16 “In hadayarsa cika wa’adin rantsuwa ce ko kuwa ta yardar rai ce, sai a ci hadayar a ranar da ya miña ta, amma za a iya cin duk abin da ya rage kashegari. 17 Duk naman hadayar da ya rage har kwana uku, dole a kone shi. 18 Idan aka ci naman hadayarsa ta salama a rana ta uku, ba za a karbi wanda ya ba da hadayar har ya sami albarkar hadayar ba, naman zai zama abin kyama, duk wanda ya ci kuwa ya yi laifi. 19 “Ba za a ci naman da ya taba wani abu marar tsarki ba; dole a kone shi. Game da sauran nama, kowa da yake mai tsarki zai iya ci. 20 Amma in wani wanda ba shi da tsarki ya ci naman hadaya ta salama ga Ubangiji, za a fid da mutumin daga cikin mutanensa. 21 Idan wani mutum ya taba abu marar tsarki, ko mutum ne, ko dabba ce, ko wani abu na bankyama, ya kuma ci naman hadaya ta salama ga Ubangiji, za a fid da mutumin daga cikin mutanensa.” 22 Ubangiji ya ce wa Musa, 23 “Ka fada wa Isra’ilawa, ‘Kada ku ci wani kitsen shanu, ko na tumaki, ko kuwa na awaki. 24 Za a iya yin wani amfani da kitsen dabbar da ta mutu mushe, ko kitsen dabbar da namun jeji su yayyaga, amma kada a kuskura a ci. 25 Duk wanda ya ci kitsen dabbar da aka miña ta wuta ga Ubangiji, za a fid da shi daga mutanensa. 26 Kuma duk inda kuke zama, ba za

ku ci jinin wani tsuntsu ko na dabba ba. 27 Duk wanda ya ci jini, za a fid da mutumin daga mutanensa.” 28 Ubangiji ya ce wa Musa, 29 “Fada wa Isra’ilawa, ‘Duk wanda ya kawo hadaya ta salama ga Ubangiji, sai ya kawo hadayarsa ga Ubangiji daga cikin hadayu na salama. 30 Da hannuwansa zai kawo hadayar da za a kona ga Ubangiji; zai kawo kitsen tare da kirjin, yă kuma kada kirjin a gabon Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa. 31 Firist zai kone kitsen a bisa bagade, amma kirjin zai zama na Haruna da’ya’yansa maza. 32 Za ku ba da cinya ta dama ta hadaya don zumuncinku ga firist a matsayin baiko. 33 Dan Haruna da ya miña jini da kitsen hadaya ta salama, zai dfauki cinyar tă zama rabonsa. 34 Daga hadaya ta salama ta Isra’ilawa, na dfauki kirjin da aka kada da kuma cinyar da aka miña, na ba da su ga Haruna firist da kuma’ya’yansa maza a matsayin rabonsu na kullum daga Isra’ilawa.” 35 Wannan shi ne sashen hadayar da aka ba wa Haruna da’ya’yansa maza, hadayar da aka yi ga Ubangiji da wuta, tun ranar da aka gabatar da su don su yi wa Ubangiji hidima a matsayin firist. 36 A ranar da aka kebe su, Ubangiji ya umarta cewa Isra’ilawa su ba da wannan a gare su a matsayin rabonsu na kullum, a dukan tsararraki masu zuwa. 37 Wadannan su ne ka’idodi don hadaya ta konawa, hadaya ta gari, hadaya don zunubi, hadaya don laifi, hadaya ta nadif da kuma hadaya ta salama, 38 wafanda Ubangiji ya ba wa Musa a Dutsen Sinai, a Hamadar Sinai, a ranar da ya umarci Isra’ilawa su kawo hadayunsu ga Ubangiji.

8 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Kawo Haruna da’ya’yansa maza, ka dfauki rigunansu, man kebewa, bijimi domin hadaya don zunubi, yan raguna biyu da kuma kwandon da yake da burodi marar yisti, 3 ka kuma tara dukan jama’a a kofar Tentin Sujada.” 4 Sai Musa ya yi yadda Ubangiji ya umarce shi, jama’a kuwa suka taru a kofar Tentin Sujada. 5 Sai Musa ya ce wa jama’ar, “Ga abin da Ubangiji ya umarta a yi.” 6 Sa’an nan Musa ya kawo Haruna da’ya’yansa maza gaba, ya kuma wanke su da ruwa. 7 Ya sa wa Haruna taguwa, ya daura igiyi kewaye da shi, ya sa masa riga, ya sa masa efod. Ya kuma daura masa efod wanda aka yi masa sakar gwaninta. 8 Ya sa masa kyallen makalawa a kirji, ya kuma sa Urim da Tummim a kyallen makalawa a kirjin. 9 Sai ya nada masa rawani, daga gabon rawanin ya sa allon zinariya, wato, kambi tsattsarka, kamar yadda Ubangiji ya umarce shi. 10 Sa’an nan Musa ya dfauki man kebewa ya kebe

tabanakul da kuma kowane abin da yake cikinsa, ta haka ya tsarkake su. 11 Ya yayyafa mai a kan bagade sau bakwai, yana kebe bagade da dukan kayayyaki, da daro, da abin da yake tsaya a kai, don yā tsarkake su. 12 Ya zuba man kebewa a kan Haruna, ya kuma kebe shi don yā tsarkake shi. 13 Sa'an nan ya kawo'ya'yan Haruna maza, ya sa musu taguwoyi, ya daddaura igiyoyi kewaye da su, ya kuma sa musu huluna yadda Ubangiji ya umarce shi. 14 Sa'an nan ya mīka bijimi domin hadaya don zunubi, sai Haruna da'ya'yansa suka dibiya hannuwansu a bijimin. 15 Musa ya yanka bijimin ya dauki jinin, ya sa yatsarsa ya zuba a dukan kahonin bagade don yā tsarkake bagaden. Ya zuba sauran jinin a gindin bagade. Ta haka ya tsarkake shi don yā yi kafara dominisa. 16 Musa ya dēbo dukan kitsen da yake kewaye da kayan ciki, da kuma wanda ya rufe hanta, da kodojin, da kuma kitsensu, ya kuma kone su a kan bagade. 17 Amma bijimin da fatarsa da namansa da kuma kashinsa ya kone su a bayan sansani, yadda Ubangiji ya umarce shi. 18 Sa'an nan ya mīka dan rago domin hadaya ta konawa, sai Haruna da'ya'yansa maza suka dibiya hannuwansu a kan dan rago. 19 Sa'an nan Musa ya yanka dan ragon, ya kuma yayyafa jinin a kowane gefe na bagaden. 20 Ya yanka ragon gunduwa-gunduwa ya kone kan, ya kuma kone gunduwa-gunduwan da kitsen. 21 Ya warike kayan cikin da kafafun a ruwa, ya kuma kone dukan ragon a bisa bagade kamar hadaya ta konawa, mai dadin kanshi, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji, yadda Ubangiji ya umarce shi. 22 Sai ya mīka dayan dan ragon, dan ragon nadīn, sai Haruna da'ya'yansa maza suka dibiya hannuwansu a kan dan ragon. 23 Musa kuwa ya yanka dan ragon ya dībi jinin ya sa lebatun kunnen dama na Haruna, ya kuma sa a babbar yatsarsa ta hannun dama da kuma a babbar yatsar kafarsa ta dama. 24 Musa ya kuma kawo'ya'yan Haruna gaba, ya sa jini a lebatun kunnuwansu na dama, ya kuma sa a manyan yatsotsinsu na hannun dama da kuma a manyan yatsotsinsu na kafafunsu na dama. Sa'an nan ya yayyafa jinin a kowane gefen bagade. 25 Ya dībi kitsen, da wutsiya mai kitse, da kuma dukan kitsen da ke kewaye da kayan ciki, da wanda ya rufe hanta, kodoji biyu da kitsensu da kuma cinya ta dama. 26 Sa'an nan daga cikin kwandon burodi marar yisti wanda yake a gaban Ubangiji, ya dauko dunkulen burodi, da kuma guda da aka yi da mai, da kuma kosai; ya sa wadannan a sassan kitsen, da kuma a cinya

ta dama. 27 Ya sa wadannan a hannuwan Haruna da'ya'yansa, suka kuma kada su a gaban Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa. 28 Sa'an nan Musa ya karbe su daga hannuwansu ya kone a bagade a bisa hadaya ta konawa a matsayin hadaya ta nadī, mai dadin kanshi, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. 29 Ya kuma dauki kirjin; rabon Musa na dan ragon nadī, ya kada shi a gaban Ubangiji, a matsayin hadaya ta kadawa, yadda Ubangiji ya umarce shi. 30 Sai Musa ya dībi man kebewa da jini daga bagade, ya yayyafa su a kan Haruna da rigunansa, da kuma a kan'ya'yansa da rigunansu, don yā tsarkake Haruna da rigunansa da kuma'ya'yansa da rigunansu. 31 Sai Musa ya ce wa Haruna da'ya'yansa maza, "Ku dafa naman a kofar Tentin Sujada, ku kuma ci shi a can tare da burodi daga kwandon nadī, yadda na umarta, cewa, 'Haruna da'ya'yansa maza za su ci shi.' 32 Sa'an nan ku kone sauran naman da kuma burodin. 33 Kada ku bar kofar Tentin Sujada har kwana bakwai, sai ranakun nadī suka cika, gama nadīnku zai dauki kwana bakwai. 34 Abin da aka yi a yau umarni ne daga Ubangiji don yin kafara saboda ku. 35 Dole ku kasance a kofar Tentin Sujada dare da rana har kwana bakwai, ku kuma yi abin da Ubangiji yake bukata, don kada ku mutu; gama abin da aka umarce ni ke nan." 36 Saboda haka Haruna da'ya'yansa maza suka yi kome da Ubangiji ya umarta ta wurin Musa.

9 A rana ta takwas, Musa ya kira Haruna da'ya'yansa maza da kuma dattawan Isra'ilā. 2 Ya ce wa Haruna, "Ka dauki dan maraki domin hadayarka don zunubi da kuma dan rago domin hadaya ta konawa, dukan biyu su kasance marar lahani, ka mīka su a gaban Ubangiji. 3 Sa'an nan ka ce wa Isra'ilawa, 'Ku dauki bunsuru na yin hadaya don zunubi, da dan maraki bana daya, da dan rago bana daya marasa lahani, don hadaya ta konawa, 4 da bijimi da rago don hadayun salama, a yi hadaya da su ga Ubangiji, da hadaya ta gari da aka kwařa da mai, gama yau Ubangiji zai bayyana a gare ku.'" 5 Suka dauki abubowan da Musa ya umarta zuwa gaban Tentin Sujada, sai dukan jama'a suka zo kusa suka tsaya a gaban Ubangiji. 6 Sa'an nan Musa ya ce, "Ga abin da Ubangiji ya umarce ku ku yi, domin daukar Ubangiji za tă bayyana gare ku." 7 Musa ya ce wa Haruna, "Matsa kusa da bagaden, ka mīka hadayarka don zunubi, da hadayarka ta konawa, ka yi kafara don kanka da kuma don jama'a. Ka kuma kawo hadayar jama'a, ka yi kafara domin-su kamar

yadda Ubangiji ya umarta.” 8 Sai Haruna ya matsa kusa da bagaden, ya yanka dan maraƙi na yin hadaya don zunubi saboda kansa. 9 ’Ya’yan Haruna maza suka kawo masa jinin, ya kuma tsoma yatsarsa a cikin jinin ya zuba cikin kahomin bagade; sauran jinin kuwa ya zuba a gindin bagaden. 10 A kan bagaden, ya kone kitsen, kodojin, da abin da ya rufe hanta, daga hadaya don zunubi, yadda Ubangiji ya umarci Musa. 11 Naman da fatar kuwa ya kone waje da sansanin. 12 Sa’an nan ya yanka hadaya ta konawa.’Ya’yan Haruna maza suka miƙa masa jinin, ya kuwa yayyafa shi a kowane gefe na bagaden. 13 Suka miƙa masa hadaya ta konawa gunduwa-gunduwa, hade da kan, ya kuwa kone su a bisa bagaden. 14 Sai ya wanke kayan ciki da kafafun, ya kuwa kone su tare da hadaya ta konawa a kan bagade. 15 Sa’an nan Haruna ya kawo hadayar da take domin mutane. Ya dauki akuya ta hadaya don zunubin mutane, ya yanka shi, ya miƙa shi domin hadaya don zunubi kamar yadda ya yi da na farko. 16 Ya kawo hadaya ta konawa ya kuma miƙa ta yadda aka tsara. 17 Ya kuma kawo hadaya ta gari, ya dibा a tafi hannu ya kone a kan bagade tare da hadaya ta konawa ta safe. 18 Haruna ya yanka maraƙin da ragon a matsayin hadaya ta salama domin mutane.’Ya’ysa maza suka miƙa masa jinin, ya kuwa yayyafa shi a kowane gefe na bagade. 19 Amma sashen kitsen maraƙin da na ragon, da wutsiya mai kitse, da kitsen da yake rufe da kayan ciki, da kodoji da kuma kitsen da ya rufe hanta, 20 suka shimpida wadannan a kan kirjin, sa’an nan Haruna ya kone kitsen a kan bagade. 21 Sai Haruna ya kada kirjin da kuma cinyar dama a gabon Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa, kamar yadda Musa ya umarta. 22 Sa’an nan Haruna ya daga hannuwansa wajen mutane ya sa musu albarka. Da yake ya miƙa hadaya don zunubi, hadaya ta konawa da kuma hadaya ta salama, sai ya sauwa. 23 Sai Musa da Haruna suka shiga cikin Tentin Sujada. Da suka fita, sai suka sa wa mutane albarka; sai daukakar Ubangiji ta bayyana ga dukan mutane. 24 Sai wuta ta fito daga gabon Ubangiji ta cinye hadaya ta konawa da sassan kitsen a kan bagaden. Sa’ad da dukan mutane suka ga haka, sai suka yi ihu suna farin ciki, suka fādi rubda ciki, suka yi sujada.

10 ’Ya’yan Haruna maza, Nadab da Abihu suka dauki farantansu, suka sa wuta a ciki, suka zuba turare a kai; suka kuma miƙa haramtacciyar wuta a gabon Ubangiji, ba irin wadda Ubangiji ya umarta ba. 2 Sai

wuta ta fito daga Ubangiji ta cinye su, suka kuma mutu a gabon Ubangiji. 3 Sai Musa ya ce Haruna, “Ga abin da Ubangiji yake nufi sa’ad da ya ce, “A cikin wadanda suka kusace ni za a tabbata ni mai tsarki ne; a fuskar dukan mutane za a kuwa girmama ni.”” Haruna ya yi shiru. 4 Sai Musa ya kira Mishayel da Elzafan,’ya’yan Uzziyel kawun Haruna, ya ce musu, “Ku zo nan; ku dauki’yan’uwanku waje da sansani, daga gabon wuri mai tsarki.” 5 Sai suka zo suka dauke su, suna nan cikin taguwoyinsu, zuwa waje da sansani yadda Musa ya umarta. 6 Sa’an nan Musa ya ce wa Haruna da Eleyazar da Itamar’ya’yansa maza, “Kada ku bar gashin kanku barkatai, kada kuma ku yage tufafinku, don kada ku mutu. Yin haka zai jawo fushin Ubangiji a kan dukan jama’a. Amma dangoginku, wato, dukan Isra’ilawa, suna iya kuka saboda wadanda Ubangiji ya hallaka da wuta. 7 Kada ku bar kofar Tentin Sujada ko kuwa ku mutu, domin man Shafan Ubangiji yana kanku.” Saboda haka suka yi kamar yadda Musa ya fada. 8 Sa’an nan Ubangiji ya yi magana da Haruna ya ce, 9 “Kai da’ya’yanma maza, ba za ku sha ruwan inabi ko wani abu mai sa jiri ba a duk sa’ad da za ku shiga cikin Tentin Sujada, in ba haka ba za ku mutu. Wannan dawwammamiyar farilla ce wa tsarraki masu zuwa. 10 Dole ku bambanta tsakanin mai tsarki da marar tsarki, tsakanin marar tsabta da mai tsabta, 11 za ku kuma koyar da Isra’ilawa dukan farillan da Ubangiji ya ba su ta wurin Musa.” 12 Musa ya ce wa Haruna da Eleyazar da Itamar’ya’yansa maza da suka ragu, “Ku dauki ragowar hadaya ta gari wadda aka yi hadaya ta konawa da ita ga Ubangiji ku ci ba tare da yisti ba, a gefen bagaden, gama tsattsarka ne. 13 Ku ci shi a tsattsarkan wuri, gama rabonka ne da na’ya’yanma daga cikin hadayun da akan kone da wuta ga Ubangiji; gama haka aka umarce ni. 14 Amma kai da’ya’yanma maza da mata za su iya ci kirjin da aka kada, da kuma cinyar da aka miƙa. Ku ci su a wuri mai tsabta; an ba da su gare ku da kuma’ya’yanma a matsayin rabo daga hadaya ta salama ta Isra’ilawa. 15 Cinyar da aka miƙa da kuma kirjin da aka kada, dole a kawo su tare da ɓangarori kitsen hadayun da aka yi ta wuri wuta, don a kada a gabon Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa. Wannan zai zama na kullayaumi gare ka da’ya’yanma, yadda Ubangiji ya umarta.” 16 Sa’ad da Musa ya nemi sani game da akuyar hadaya don zunubi, ya kuwa gane cewa an kone shi, sai ya yi fushi da Eleyazar da kuma Itamar,’ya’yan Haruna

maza da suka ragu, ya kuma yi tambaya, **17** “Me ya sa ba ku ci hadaya don zunubi a cikin wuri mai tsarki ba? Mafi tsaki ne; an ba ku ne don a dauke laifin jama'a ta wurin yin kafara saboda su a gabon Ubangiji. **18** Da yake ba a kai jininsa cikin wuri mai tsarki ba, ya kamata ku ci akuyar a wuri mai tsarki, kamar yadda na umarta.” **19** Sai Haruna ya amsa wa Musa, “Yau sun mi'ka hadayarsu don zunubi da kuma hadayarsu ta konawa a gabon Ubangiji, ga kuma irin wadannan abubuwa da suka same ni, da a ce na ci hadaya don zunubi yau, da zai yi kyau ke nan a gabon Ubangiji?” **20** Da Musa ya ji haka, sai ya gamsu.

11 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **2** “Ku ce wa Isra'ilawa, ‘Cikin dabbobin da suke a doron kasa, wadannan ne za ku ci. **3** Za ku iya cin dabbobin da suke da rababben kofato, wadanda suke kuma tu'ka. **4** “Akwai wadanda suke tu'ka ko kuwa suna da rababben kofato kawai, duk da haka ba za ku ci su ba. Wadannan kuwa su ne, rakumi, ko da yake yana tu'ka, amma ba shi da rababben kofato; saboda haka cin namansa haram ne gare ku. **5** Rema, ko da yake tana tu'ka, duk da haka ba ta da rababben kofato; saboda haka namanta haram ne gare ku. **6** Zomo, ko da yake yana tu'ka, duk da haka ba shi da rababben kofato; saboda haka namanta haram ne gare ku. **7** Alade, ko da yake yana da rababben kofato, amma ba ya tu'ka, saboda haka namanta haram ne gare ku. **8** Ba za ku ci namansu ba, ko ku taba gawawwakinsu, gama haram ne gare ku. **9** “Cikin dukan halittu masu rai da suke a cikin ruwan tekuna da rafuffuka, za ku iya cin kowane da yake da kege da kambori. **10** Amma kowace halittar da take cikin tekuna da koguna da ba ta da kege da kambori, ko cikin dukan abubuwa masu rai a ruwa ko kuma sauran halittu a cikin ruwa za ku dauka su marasa tsaki ne gare ku. **11** Da yake abubuwan kyama ne a gare ku, ba za ku ci namansu ba, kuma dole ku yi kyamar gawawwakinsu. **12** Duk abin da yake a ruwa amma ba shi da kege ko kambori, za ku yi kyamarsa. **13** “Wadannan su ne tsuntsayan da za ku yi kyamarsu, ba za ku ci su ba domin sun zama abin kyama. Tsuntsayan kuwa su ne, gaggafa, ungu, ba'kin ungu, **14** shirwa, da duk wani irin ba'kin shirwa, **15** kowane irin hankaka, **16** mujiya mai kaho, jimina, shaho, da kowane irin shaho, **17** karamin kururu, babba da jaka, zal'e, **18** kazar ruwa, kwasawkwasa, da ungu, **19** shamuwa, kowane irin jinjimi, katutu da kuma jamage. **20** “Dukan kwari

da suke da fikafikai masu tafiya da kafafu hudu abin kyama ne gare ku. **21** Sai dai akwai kwari da suke da fikafikai masu tafiya da kafafu hudu da za ku ci; wadanda suke da cinyoyin da suke sa su iya tsalle. **22** Za ku iya cin kowane irin fāra, gyare, kwando da danginsu. **23** Amma sauran kananan kwari duka masu fikafikai, suna kuma jan ciki, abin kyama ne a gare ku. **24** “Duk wanda ya taba mushen wadannan dabbobi, zai kazantu har fāduwar rana. **25** Duk wanda ya dauki daya daga cikin gawawwakinsu dole yā wanke rigunansa, zai kuma kazantu har zuwa yamma. **26** “Kowace dabbar da ba ta da rababben kofato ko ba ta tu'ka, haram ce gare ku; duk wanda ya taba gawarsu zai kazantu. **27** Duk abin da yake tafiya a kan dāginsa cikin dabbobin da suke da kafa hudu, haram ne a gare ku. Duk wanda ya taba mushensu zai kazantu har zuwa yamma. **28** Duk wanda ya dauki gawawwakinsu dole yā wanke rigunansa, zai kuma kazantu har yamma. Wadannan dabbobi za su zama marasa tsabta a gare ku. **29** “Wadannan kananan dabbobi da suke rarrafte a kasa, haram ne a gare ku, wato, murdiya, da bera, da gafiya da irinsa, **30** da tsaka, da hawaiiya, da kadangare, da guza, da damo. **31** Dukan wadanda suke rarrafte, za su zama marasa tsarki gare ku. Duk wanda ya taba su sa'ad da suka mutu, zai zama kazantacce har zuwa yamma. **32** Duk abin da mushensu ya fāda a kai, zai kazantu. Ko a kan itace ne, ko a bisa tufafi, ko a fata, ko a buhu, ko cikin kowane irin abu da ake amfani da shi, to, tilas a sa shi cikin ruwa, zai zama kazantacce har zuwa yamma, sa'an nan zai tsarkaka. **33** In waninsu ya fādi a cikin tukunyar laka, kome da yake a tukunyar zai kazantu, kuma dole a fashe tukunyar. **34** Duk abincin da aka yarda a ci, wanda ya taba ruwa daga irin tukunyan nan zai zama marar tsabta, kuma duk ruwan da za a sha daga irin tukunyan nan kazantacce ne. **35** Kowane irin abu da mushensu ya fāda a kai ya kazantu ke nan; ko a kan murhu, ko a tukunyar dahuwa, dole a farfashe su. Su haramtattu ne kuma dole ku dauke su haramtattu. **36** Ma'bubbuga ko tafki na tarin ruwa zai ci gaba da zauna mai tsabta, amma duk wanda ya taba daya daga cikin wadannan gawawwakin ya haramtu. **37** In gawa ta fādi a irin da za a shuka, irin zai ci gaba da zama mai tsabta. **38** Amma in an sa ruwa a irin sai kuma gawar ta fādi a kai, to, irin ya zama haram gare ku. **39** “In dabbar aka yarda a ci ta mutu, duk wanda ya taba gawarta zai kazantu har

yamma. **40** Duk wanda ya ci wani sashe na gawar dole yă wanke rigunansa, kuma zai kazantu har yamma. Duk wanda ya dauki gawar dole yă wanke rigunansa, zai kuwa kazantu har yamma. **41** “Duk dabba mai rarrafe a kasa abin kyama ne; ba kuwa za a ci shi ba. **42** Ba za ku ci wani halittar da take rarrafe a kasa, ko tana jan ciki, ko tana tafiya a kan kfafu hudu, ko a kan kfafu da yawa ba; abin kyama ne. **43** Kada ku kazantar da kanku ta wurin wani daga wadannan halittu. Kada ku kazantar da kanku ta dalilinsu, ko a mai da ku haramtattu ta wurinsu. **44** Ni ne Ubangiji Allahnku; ku tsarkake kanku ku kuma zama da tsarki, domin Ni mai tsarki ne. Kada ku kazantar da kanku ta wurin wani halittar da take rarrafe a kasa. **45** Ni ne Ubangiji wanda ya fitar da ku daga Masar don in zama Allahnku; saboda haka ku zama da tsarki, domin Ni mai tsarki ne. **46** “Wadannan ne ka’idodi game da dabbobi, tsuntsaye, da kowane abu mai rai da yake motsi a cikin ruwa, da kowace halitta mai rarrafe a kasa. **47** Dole ku bambanta tsakanin haramtacce da halaltacce, tsakanin halittu masu ran da za a iya ci da wadanda ba za a iya ci ba.”

12 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Fada wa Isra’ilawa, ‘Macen da ta yi ciki ta kuma haihu da namiji za tă kazantu kwana bakwai, kamar yadda takan kazantu a lokacin al’adarta. **3** A rana ta takwas, za a yi wa yaron kaciya. **4** Sa’an nan dole macen ta jira kwana talatin don a tsabtacce ta daga Zub da jini. Ba za tă taba wani abu mai tsarki, ko ta je wuri mai tsarki ba sai kwanakin tsabtaccewarta sun cika. **5** In ta haifi’ya ta mace ce, makoni biyu macen za tă kazantu kamar yadda takan kasance a lokacin al’adarta. Sa’an nan dole tă jira kwana sittin don a tsabtacce ta daga Zub da jininta. **6** “Sa’ad da kwanakin tsabtaccewarta don da namiji ko’ya ta mace suka cika, sai ta kawo dan rago bana daya wa firist a bakin kofar Tentin Sujada don hadaya ta konawa da tattabara ko kurciya na hadaya don zunubi. **7** Firist zai miša su a gaban Ubangiji don yă yi kafara dominta, sa’an nan tă tsabtacce daga Zub da jininta. “Wadannan su ne ka’idodi domin macen da ta haifi da namiji ko’ya ta mace. **8** In ba za tă iya kawo dan rago ba, sai ta kawo kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, daya domin hadaya ta konawa dayan kuma domin hadaya don zunubi. Ta haka firist zai yi kafara dominta, za tă kuwa zama tsabtacciya.”

13 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **2** “Sa’ad da wani yana da kumburi, ko bambaroki, ko tabo a fatar jikinsa da zai iya zama cutar fatar jiki, dole a kawo shi ga Haruna firist, ko kuwa ga daya a cikin’ya’yansa maza wanda yake firist. **3** Firist zai bincika mikin da yake a fatar mai cutar, in gashin a mikin ya juya ya zama fari, mikin kuma ya zama kamar ya fi zurfin fatar jiki, wannan cutar kuturta ce. Sa’ad da firist ya bincike shi, zai furta shi marar tsarki. **4** In tabon a fata jikinsa fari ne amma bai zama ya fi zurfin fatar jikin ba, gashin a cikinsa kuma bai juya ya zama fari ba, firist din zai kadaice mai cutar na kwana bakwai. **5** A rana ta bakwai firist zai bincike shi, in kuwa ya ga cewa mikin bai canja ba, bai kuwa yadu a fatar jikin ba, zai kadaice shi na wadansu karin kwana bakwai. **6** A rana ta bakwai din firist zai sâke bincike shi, in kuwa mikin ya bushe bai kuwa yadu a fatar jikin ba, firist din zai furta shi mai tsarki; kurji ne kawai. Dole mutumin yă wanke rigunansa, zai kuma tsarkaka. **7** Amma in kurjin ya yadu a fatar jikinsa bayan ya nuna kansa ga firist don a furta shi tsarkake, dole yă sâke bayyana a gaban firist. **8** Firist din zai bincike shi, in kurjin ya yadu a fatar jikinsa, zai furta shi marar tsarki; cuta ce mai yaduwa. **9** “Sa’ad da wani yana da cutar fatar jiki, dole a kawo shi ga firist. **10** Firist zai bincike shi, in kuwa farin kumburi a fatar jikin ya juyar da gashin fari in kuma akwai sabon miki a kumburi, **11** to, cutar fatar jikin ne mai karfi kuma firist zai furta shi marar tsarki. Ba zai kadaice shi ba, domin ya riga ya zama marar tsarki. **12** “In cutar ta fashe ko’ina a fatar jiki, har iyakar ganin firist, ta rufe dukan fatar jikin mai fama da cutar, daga kai har zuwa kafa, **13** firist zai bincike shi, in cutar ta riga ta rufe dukan jikinsa, zai furta wannan mutum tsarkakake ne. Da yake ya juya fari fat, tsarkakakke ne. **14** Amma sa’ad da sabon miki ya bayyana a jikinsa, zai furta shi marar tsarki. **15** Sa’ad da firist din ya ga sabon miki, zai furta shi marar tsarki. Sabon mikin marar tsarki, yana da cuta mai yaduwa. **16** A ce sabon mikin ya canja ya juya fari, dole yă je wurin firist. **17** Firist zai bincike shi, in kuma mikin ya juya ya zama fari, firist zai furta mai cutar tsarkakakke; to, zai zama tsarkakakke. **18** “Sa’ad da wani yana da kumburi a fatar jikinsa ya kuma warke, **19** kuma a inda kurjin yake, wani farin kumburi ko tabo ja-ja, fari-fari ya bayyana, dole yă gabatar da kansa ga firist. **20** Firist zai bincike shi, in kuma ya zama ya fi fatar jiki zurfi

kuma gashinsa ya juya ya zama fari, firist din zai furta shi marar tsarki. Cuta ce mai yaduwa da ta fasu a inda kurjin yake. **21** Amma in sa'ad da firist ya bincike shi, ya tarar babu farin gashi a ciki, kuma bai yi zurfi fiye da fatar jikin ba, ya kuma bushe, sai firist din ya kadaice shi har kwana bakwai. **22** In yana yaduwa a cikin fatar jikin, firist zai furta shi marar tsarki; cuta mai yaduwa ce. **23** Amma in tabon bai canja ba, bai kuma yadu ba, tabo ne kawai daga kurji, kuma firist zai furta shi tsarkakakke. **24** “Sa'ad da wani yana da kuna a fatar jikinsa, wurin kuwa ya yi ja-ja, ko fari-fari, ko kuwa farin tabo ya bayyana a sabon miki na kunan, **25** firist zai bincike tabon, idan kuma gashin a cikinsa ya juya ya zama fari, kuma ya yi zurfi fiye da fatar jikin, cuta ce mai yaduwa da ta fasu daga kunan. Firist zai furta shi marar tsarki; cuta ce mai yaduwa. **26** Amma in firist din ya bincike shi bai kuwa ga wani farin gashi a wurin ba, in kuma bai yi zurfi fiye da fatar jikin ba, ya kuma bushe, to, firist din zai kadaice shi na kwana bakwai. **27** A rana ta bakwai din firist zai bincike shi, in kuma cutar tana yaduwa a cikin fatar jikin, firist din zai furta shi marar tsarki, cutar fatar jiki ce mai yaduwa. **28** In kuma wurin bai canja ba, bai kuma yadu cikin fatar jikin ba amma ya bushe, kumburi ne daga kuna, firist din kuwa zai furta shi tsarkakakke; tabo ne kawai daga kuna. **29** “In namiji ko ta mace tana da miki a kai ko kuwa a gemu, **30** firist zai bincike mikin, in ya yi zurfi fiye da fatar jiki, gashin ya zama rawaya, ya kuma zama siriri, firist zai furta wannan mutum marar tsarki; kaikayi ne, cuta mai yaduwa ce na kai ko na gemu. **31** Amma in, sa'ad da firist ya bincika wannan irin mikin, bai yi zurfi fiye da fatar jiki ba kuma babu bakin gashi a cikinsa, firist din zai kadaice mutum mai fama da cutar, kwana bakwai. **32** A rana ta bakwai din firist zai bincika mikin in kuwa kaikayin bai bazu ba, ba rawayan gashi kuma a ciki, babu surfin da yake fiye da fatar jiki, **33** dole a yi masa aski, sai dai ba zai aske wurin cutar ba, kuma firist zai kadaice shi kwana bakwai. **34** A rana ta bakwai firist zai bincike kaikayin, idan bai bazu a fatar jikin ba, bai kuma yi surfin fiye da fatar jikin ba, firist din zai furta shi tsarkakakke. Dole kuma yă wanke rigunansa, zai kuwa zama tsarkakakke. **35** Amma in kaikayin ya yadu a cikin fatar jikin bayan aka furta shi tsarkakakke, **36** firist din zai bincike shi, in kuma kaikayin ya yadu a fatar jikin, firist din ba ya bukatar neman ganin rawayan gashi; mutumin marar

tsarki ne. **37** In fa a ganinsa bai canja ba kuma bakin gashi ya fito a cikinsa, kaikayin ya warke ke nan. Mutumin tsarkakakke ne, firist din kuwa zai furta shi tsarkakakke. **38** “Sa'ad da namiji ko ta mace tana da farare wurare a fatar jiki, **39** firist ya bincika su, in kuma wuraren toka-toka ne, to, kurji marar lahani ne ya fasو a fatar jikin; wannan mutum tsarkakakke. **40** “Mutumin da ya rasa gashi kansa ya zama mai sanko ke nan, duk da haka mutumin tsattsarka ne. **41** In ya rasa gashin goshinsa yana kuma da sanko a goshinsa, shi tsarkakakke ne. **42** Amma in yana da miki ja-ja da ya yi fari a sankonsa ko a goshinsa, cuta mai yaduwa ce take fasuwa a kai ko a goshin. **43** Sai firist ya bincike shi, in kuma kumburarren miki a kansa ko goshinsa ja-ja da fari-fari kamar cutar fatar jiki mai yaduwa ne, **44** mutumin ya kamu da cutar kuma marar tsarki ne. Firist din zai furta mutumin marar tsarki saboda mikin da yake a kansa. **45** “Mutum mai wannan cuta mai yaduwa dole yă sa yagaggun riguna, yă kuma bar gashin kansa ba gyara, yă rufe sashe kasa na fuskarsa, sa'an nan yă riga cewa, ‘Marar tsarki! Marar tsarki!’ **46** Muddin yana da cutar zai ci gaba da kasance marar tsarki. Dole yă yi zama shi kadai; dole yă yi zama waje da sansani. **47** “In akwai cutar fatar jiki a riguna, duk wani rigar ulu ko na lilin, **48** duk wani kayan zare, ko saka na lilin, ko ulu, duk wani kayan fata, ko wanda aka yi da fata, **49** in kuma cutar a cikin rigar, ko fatar, ko kayan sakan kore-kore ne, ko ja-ja, to, cutar fatar jiki da ake samu a riguna ce mai yaduwa, kuma dole a nuna wa firist. **50** Firist din zai bincike cutar fatar jikin da take a rigar, yă kuma kadaice kayan da abin ya shafe shi kwana bakwai. **51** A rana ta bakwai din zai bincike shi, in cutar rigar ta yadu, ko a tariyar zaren, ko a wadarin, ko a fatar, ko kuwa a duk abin da ake amfani da shi, to wannan muguwar cutar riga ce; kayan marar tsarki ne. **52** Dole yă kone rigar, ko tariyar zaren, ko kayan da aka saka na ulu ko lilin, ko kuwa na kaya da aka yi da fatar, wanda cutar ta fāda wa, domin cutar rigar muiguwa ce, dole a kone kayan. **53** “Amma in sa'ad da firist ya bincike shi, cutar rigar ba ta yadu a rigar, ko a tariyar zare, ko a kayan da aka saka, ko a kayan da aka yi da fata ba, **54** zai umarta cewa a wanke kayan da cutar ta shafa. Sa'an nan zai kadaice shi na wadansu kwana bakwai. **55** Bayan an wanke kayan da cutar ta shafa, firist zai bincike shi, in kuwa cutar rigar ba tă canja yadda take ba, ko da yake ba tă yadu ba, marar tsarki ce. **56** In sa'ad da

firist ya bincike shi, cutar rigar ta bushe bayan da aka wanke kayan, sai yā yage sashen da cutar ta shafa na rigar, ko fatar, ko tariyar zaren, ko kuwa na kayan da aka saka. 57 Amma in ya sāke bayyana a rigar, ko a tariyar zaren, ko a kayan da aka saka, ko a kayan da aka yi da fatar, to, yana yaduwa ke nan, kuma dole a kone duk abin da yake da cutar rigar da wuta. 58 Rigar, ko tariyar zare, ko kayan da aka saka, ko kuwa duk kayan da aka yi da fatar da aka wanke, aka kuma fid da cutar rigar, dole a sāke wanke shi, zai kuwa zama tsarkakakte.” 59 Wadannan su ne ka’idodi game da cutar fatar jiki na rigar ulu, ko rigar lilin, tariyar zare, ko kayan da aka saka, ko kuwa duk wani abin da aka yi da fata, don furta su tsarkakakte, ko kuwa marar tsarki.

14 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Wadannan su ne ka’idodi domin mutumin da yake da cuta a lokacin tsabtaccewarsa, sa’ad da aka kawo shi ga firist. 3 Firist zai fita waje da sansani ya bincike shi. In mutumin ya warke daga cutar fatar jiki mai yaduwa, 4 firist zai umarta a kawo tsuntsaye biyu masu rai, masu tsabta da itacen al’ul, jan kyalle da kuma hizzob saboda mutumin da za a tsabtacce. 5 Sa’an nan firist zai umarta a kashe daya daga cikin tsuntsayen a bisa ruwa mai kyau a tukunyar laka. 6 Zai dauki tsuntsu mai rai ya tsoma shi tare da itacen al’ul, jan kyalle da kuma hizzob cikin jinin tsuntsun da aka yanka a bisa ruwa mai kyau. 7 Sau bakwai zai yayyafa wa mutumin da za a tsabtacce daga cutar mai yaduwa ya kuma furta shi tsarkakakte. Sa’an nan ya saki tsuntsu mai rai din ya tafi. 8 “Dole mutumin da aka tsabtacce ya wanke rigunansa, ya aske dukan gashinsa ya kuma yi wanka; sa’an nan zai tsabtacce. Bayan wannan zai iya zo cikin sansani, amma dole yā tsaya waje da tentinsa kwana bakwai. 9 A rana ta bakwai din dole yā aske dukan gashinsa; dole yā aske kansa, gemunsa, gashin girarsa da sauran gashinsa. Dole yā wanke rigunansa ya kuma yi wanka, zai kuwa tsabtacce. 10 “A rana ta takwas dole yā kawo dan rago da’yar tunkiya bana daya, kowane marar lahani, tare da rabin garwan gari mai laushi hafe da mai domin hadaya ta gari, da kuma moda daya na mai. 11 Firist da ya furta shi tsarkakakte zai miča da wanda za a tsabtacce da kuma hadayunsa a gabon Ubangiji a kofar Tentin Sujada. 12 “Sa’ad da firist zai dauki daya daga cikin ragunan ya kuma miča shi kamar hadaya don laifi, tare da modan mai; zai kada su a gabon Ubangiji

kamar hadaya kadawa. 13 Zai yanka dan ragon a tsattsarkan wuri inda ake yanka hadaya don zunubi da hadaya ta konawa. Gama yadda hadaya ta zunubi ta firist ne, haka hadaya domin laifi ma, hadaya ce mafi tsarki. 14 Firist din zai diba jinin hadaya don laifin ya zuba a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babbar yatsar hannunsa na dama a kuma a babbar yatsar kafa damansa. 15 Firist din zai diba daga modan mai din ya zuba a tafin hannunsa na hagu, 16 ya tsoma yatsarsa ta dama cikin man da yake a tafin hannunsa, kuma da yatsar zai yayyafa man a gabon Ubangiji sau bakwai. 17 Firist zai sa sauran mai da yake cikin tafinsa a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babbar yatsarsa na dama da kuma a babbar yatsar kafarsa ta dama, a bisa jinin hadaya don laifin. 18 Sauran man a tafin hannunsa firist zai sa a kan wanda za a tsabtacce ya kuma yi kafara dominisa a gabon Ubangiji. 19 “Sa’an nan firist din zai miča hadaya don zunubi ya kuma yi kafara saboda wannan da za a tsabtacce daga rashin tsarkinsa. Bayan haka, firist zai yanka hadaya ta konawa 20 ya miča ta a bagade, tare da hadaya ta gari, ya kuma yi kafara dominisa, zai kuwa tsabtacce. 21 “In kuwa mutumin matalauci ne ba zai iya samu wadannan ba, to, dole yā dauki dan rago guda kamar hadaya don laifi a kada don a yi kafara dominisa, tare da humushin garwa gari mai laushi hafe da mai don hadaya ta gari, da moda na mai, 22 da kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, wanda zai iya samu, daya domin hadaya don zunubi dayan kuma domin hadaya ta konawa. 23 “A rana ta takwas dole yā kawo su domin tsabtaccewarsa ga firist a kofar Tentin Sujada, a gabon Ubangiji. 24 Firist zai dauki dan rago na hadaya don laifi tare da moda na mai, ya kada su a gabon Ubangiji kamar hadaya ta kadawa. 25 Zai yanka dan rago domin hadaya don laifi ya kuma dibi jinin ya sa a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babban yatsar hannun damansa da kuma a babban yatsar kafarsa na dama. 26 Firist zai zuba man a tafin hannunsa na hagu, 27 da yatsarsa na dama zai yayyafa man daga tafinsa sau bakwai a gabon Ubangiji. 28 Daga cikin man da yake a tafinsa zai zuba a wuri da ya zuba jinin hadaya don laifi, a lebatun kunnen dama na wanda za a tsabtacce, a babban yatsar hannun damansa da kuma a babban yatsar kafa damansa. 29 Sauran man da yake cikin tafinsa firist din zai zuba a kan wannan da za a tsabtacce don a yi kafara dominisa a gabon Ubangiji. 30 Sa’an nan zai

miňa kurciyoyi ko tattabarai, wafanda mutumin zai iya, **31** daya kamar hadaya don zunubi dayan kuma kamar hadaya ta konawa, tare da hadaya ta gari. Ta haka firist zai yi kafara a gabon Ubangiji a madadin wanda za a tsabtacce.” **32** Wadannan su ne ka’idodi domin mutumin da yake da cutar fatar jiki wanda kuma ba zai iya samun abubuwana hadaya ta kulum domin tsabtaccewarsa ba. **33** Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **34** “Sa’ad da kuka shiga kasar Kan’ana, wadda nake ba ku kamar gădonku, na kuma sa yaduwa cutar fatar jiki a riga a cikin gida a wannan kasa, **35** dole maigidan ya tafi ya fada wa firist ya ce, ‘Na ga wani abu da ya yi kamar cutar fatar jikin da take a riga a cikin gidana.’ **36** Firist zai umarci a fitar da kome a gidan kafin ya shiga ya bincike cutar fatar jiki da take a rigar, saboda babu abin da yake gidan da za a furtu marar tsarki ne. Bayan haka firist zai shiga ya dudduba gidan. **37** Zai bincike cutar fatar jiki da take a riga a bangaye, in kuma yana da tabon kore-kore ko ja-ja da suka bayyana da suka yi zurfi fiye da saman bangon, **38** firist din zai fita a bakin kofar gidan ya rufe ta na kwana bakwai. **39** A rana ta bakwai din firist zai dawo don yă dudduba gidan. In cutar fatar jiki da take a riga ta yadu a bangayen, **40** zai umarta a ciccire duwatsun da suke da cutar a zubar a wuri marar tsarki waje da birnin. **41** Dole yă sa a kankare duka shafen bangon cikin gidan a kuma zuba kayan da aka kankare a wurin marar tsarki waje da birnin. **42** Sai su debi wadansu duwatsu su sa a wuraren da suka ciccire wadancan, su kuma dibu sabon laka su yi shafen gidan. **43** “In cutar fatar jiki da take ta rigar ta sâke bayyana a gidan bayan an ciccire duwatsu aka kankare gidan aka kuma yi shafe, **44** firist zai je ya bincika shi, in kuwa cutar ta bazu a gidan, to, muguwar cuta ce; gidan marar tsarki ne. **45** Dole a rushe gidan, a fid da duwatsun, katakai da kuma dukan shafen daga birnin zuwa wuri marar tsarki. **46** “Duk wanda ya shiga gidan yayinda aka rufe shi zai kazantu har yamma. **47** Duk wanda ya kwana ko ya ci abinci a gidan dole yă wanke rigunansa. **48** “Amma in firist ya zo ya bincika gidan kuma cutar fatar jiki da take ta rigar ba tă bazu ba bayan an yi wa gidan shafe, zai furtu gidan tsarkakakte, domin cutar ta tafi. **49** Don a tsabtacce gidan, zai dauki tsuntsaye biyu da itacen al’ul, jan kyalle da hizzob. **50** Zai yanka daya daga cikin tsuntsayen a bisa ruwa mai kyau a cikin tukunyar laka. **51** Sa’an nan zai dauki itacen

al’ul, hizzob, jan kyalle da kuma tsuntsu mai ran ya tsoma su cikin jinin tsuntsun da aka yanka da kuma cikin ruwa mai kyau, ya yayyafa wa gida sau bakwai. **52** Zai tsabtacce gidan da jinin tsuntsun, ruwa mai kyau, tsuntsu mai ran, itacen al’ul, hizzob da kuma jan kyalle. **53** Sa’an nan zai saki tsuntsu mai rai din a fili waje da birnin ya tafi. Ta haka zai yi kafara saboda gidan, gidan kuwa zai zama tsarkakakte.” **54** Wadannan su ne ka’idodi saboda duk wani cuta mai yaduwa, don kaikayi, **55** don cutar fatar jiki da take a riga ko a cikin gida, **56** da kuma don kumburi, bambaroki ko tabo, **57** don a tabbatar sa’ad da wani abu mai tsarki da marar tsarki. Wadannan su ne ka’idodi domin cutar fatar jiki mai yaduwa da cutar fatar jikin da take a riga.

15 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **2** “Yi wa Isra’ilawa magana, ku ce musu, ‘Duk sa’ad da wani namiji yake diga daga azzakarinsa, wannan diga marar tsarki ne. **3** Ko digar ta ci gaba da fitowa daga azzakarinsa ko an tsere ta, za tă sa mutumin yă zama marar tsarki. Ga yadda digarsa za tă kawo kazantuwa, **4** “Duk gadon da mutumin mai digar ya kwanta a kai, zai zama marar tsarki, kuma duk abin da ya zauna a kai, zai zama marar tsarki. **5** Duk wanda ya taba gadonsa dole yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka, zai kuwa kazantu har yamma. **6** Duk wanda ya zauna a inda wannan mai diga ya zauna a kai, dole yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, zai kuwa kazantu har yamma. **7** “Duk wanda ya taba jikin mai diga, dole yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **8** “In mai diga ya tofa miyau a kan wani wanda yake tsarkakakte, dole tsarkakakken nan yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **9** “Kowane sirdi da mai digar ya zauna a kai zai kazantu, **10** kuma duk wanda ya taba wani abu cikin abubuwana da suke a karkashin sirdin zai kazantu har yamma; duk wanda ya dauki abubuwana nan dole yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka, zai kuwa kazantu har yamma. **11** “Duk wanda mai diga ya taba ba tare da ya wanke hannuwansa da ruwa ba, dole yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **12** “Dole a farfashe tukunya lakar da mutumin ya taba, kuma dole a dauraye duk wani abin da aka yi da katako wanda ya taba da ruwa. **13** “Sa’ad da aka tsabtacce mai digar, zai dauki kwana bakwai don tsabtaccewarsa; dole yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka mai tsabta, zai

kuwa zama tsarkakakke. **14** A rana ta takwas dole yă dăuki kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu, yă zo gaban Ubangiji a kofar Tentin Sujada, yă ba da su ga firist. **15** Firist dîn zai miķa su, daya domin hadaya don zunubi, dayan kuma domin hadaya ta konawa. Ta haka zai yi kafara a gaban Ubangiji saboda mai digar. **16** “Sa’ad da namiji ya digar maniyyi, dole yă wanke jikinsa gaba daya da ruwa, zai kuma kazantu har yamma. **17** Dole a wanke duk riga ko fatar da yake da maniyyin a kansa da ruwa, zai kuma kazantu har yamma. **18** Sa’ad da namiji ya kwana da mace ya kuwa Zub da maniyyi, dole dukansu biyu su yi wanka, za su kuma kazantu har yamma. **19** “Sa’ad mace take al’adarta ta ka’ida, rashin tsabtarta ta al’adar zai dăuki kwana bakwai, kuma duk wanda ya taba ta, zai kazantu har yamma. **20** “Duk abin da ta kwanta a kai a lokacin al’adarta zai kazantu, kuma duk abin da ta zauna a kai zai kazantu. **21** Duk wanda ya taba gadonta dole yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **22** Duk wanda ya taba wani abin da ta zauna a kai, dole yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **23** Ko gado ne, ko kuwa wani abin da ta zauna a kai, sa’ad da wani ya taba shi, zai kazantu har yamma. **24** “In namiji ya kwana da ita, al’adarta kuwa ta taba shi, zai kazantu na kwana bakwai; duk kuma gadon da ya kwanta a kai, zai kazantu. **25** “Idan mace tana digar jini na tsawon kwanaki, ban da kwanakin ganin al’adarta, ko kuwa idan al’adarta ya wuce yawan kwanakin da ya kamata, to, za tă kazantu daidai kamar na kwanakin al’adar da ta saba yi. Wato, muddin tana cikin diga, ta zama mai kazanta. **26** Duk gadon da ta kwanta yayinda ta ci gaba da diga zai zama marar tsarki, kamar yadda gadonta yake a lokacin al’adarta, kuma duk abin da ta zauna a kai zai zama marar tsarki, kamar yadda yake a lokacin al’adarta. **27** Duk wanda ta taba su zai zama marar tsarki; dole yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma. **28** “Sa’ad da aka tsabtacce ta daga digarta, dole tă dăuki kwana bakwai, bayan haka za tă zama mai tsarki. **29** A rana ta takwas, dole tă dăuki kurciyoyi biyu ko tattabarai biyu ta kawo su ga firist a bakin kofar Tentin Sujada. **30** Firist zai miķa daya saboda hadaya don zunubi, dayan kuma don hadaya ta konawa. Ta haka zai yi kafara dominta a gaban Ubangiji saboda kazantart digarta. **31** “Ta haka za ka tsarkake Isra’ilawa daga rashin tsarkinsu, domin kada su mutu saboda rashin

tsarkinsu ta wurin kazantar da wurin zamana wanda yake tsakiyarsu.” **32** Wadannan su ne ka’idodi a kan wanda yake diga, da wanda yake zubar da maniyyi, **33** ka’idodi ne kuma ga mace wadda take al’ada, ga namiji ko macen da take diga, ga kuma namijin da ya kwana da mace marar tsarki.

16 Ubangiji ya yi magana da Musa bayan mutuwär’ya’yan Haruna biyu maza wadanda suka mutu sa’ad da suka kusaci Ubangiji. **2** Ubangiji ya ce wa Musa, “Fada wa dan’uwanka Haruna, kada yă riķa shiga Wuri Mafi Tsarki bayan labule koyaushe, wato, a gaban murfi wanda yake bisa akwatin alkawari, domin kada yă mutu, gama zan bayyana a cikin girgije a kan murfin. **3** “Ga yadda Haruna zai shiga wuri mai tsarki, zai zo da dan bijimi domin hadaya don zunubi da kuma rago domin hadaya ta konawa. **4** Zai sa toguwar lilin mai tsarki, tare da dan ciki na lilin; zai yi damara da igiya kewaye da shi, yă kuma sa hular lilin. Wadannan su ne riguna masu tsarki; saboda haka dole yă yi wanka kafin yă sa su. **5** Zai dăuki bunsurai biyu daga jama’ar Isra’ilawa na hadaya don zunubi da dan rago don hadaya ta konawa. **6** “Haruna zai miķa bijimi hadaya don zunubinsa yă kuma yi kafara don kansa da gidansa. **7** Sa’an nan zai dăuki bunsurai biyu yă miķa su a gaban Ubangiji a kofar Tentin Sujada. **8** Haruna zai jefa kuri’a don awaki biyun dîn, kuri’a daya domin Ubangiji, dayan kuma don azazel **9** Haruna zai kawo akuyar da kuri’a ta fâdî a kai wa Ubangiji yă miķa ta na hadaya don zunubi. **10** Amma za a miķa akuyar da aka zaba ta wurin kuri’a a matsayi ta azazel da rai a gaban Ubangiji don a yi amfani da ita don kafara ta wurin korinta zuwa cikin jeji kamar azazel. **11** “Haruna zai kawo bijimi domin hadayarsa ta zunubi don yă yi kafara wa kansa da kuma domin gidansa, zai kuma yanka bijimin domin nasa hadaya don zunubi. **12** Zai dăuki faranti cike da garwashin wuta daga bagade a gaban Ubangiji, yă kuma cika hannunsa biyu da turare mai kanshin da aka niķa yă kai su bayan labule. **13** Zai sa turaren a wuta a gaban Ubangiji, hayaķin turaren kuwa zai rufe murfin kafarar a bisa Akwatin Alkawari, don kada yă mutu. **14** Zai dibi jinin bijimin da yatsarsa yă yayyafa a gaban murfin kafarar; sa’an nan yă yayyafa jinin da yatsarsa sau bakwai a gaban murfin kafarar. **15** “Sa’an nan zai yanka akuya na hadaya don zunubi saboda mutane, yă kai jinin bayan labule, yă yi da shi yadda ya yi da jinin bijimin. Zai yayyafa shi a kan murfin

kafarar da kuma a gabansa. **16** Ta haka zai yi kafara domin Wuri Mafi Tsarki saboda kazantar tawayen Isra'ilawa, da laifofinsu, da dukan zunubansu. Haka zai yi saboda Tentin Sujada wanda yake a cikinsu a tsakiyar kazantarsu. **17** Kada kowa yă kasance a Tentin Sujada daga lokacin da Haruna ya shiga don yă yi kafara a Wuri Mafi Tsarki har sai ya fita, bayan ya yi kafara domin kansa, gidansa da kuma dukan jama'ar Isra'ilala. **18** "Sa'an nan zai fita zuwa bagade da yake a gaban Ubangiji, yă yi kafara dominisa. Zai dibi jinin bijimi da na akuya yă zuba a Kahonin bagade. **19** Zai yayyafa jinin a kan bagade da yatsarsa sau bakwai, yă tsabtacce shi yă kuma tsarkake shi daga kazantar Isra'ilawa. **20** "Sa'ad da Haruna ya gama yin kafara domin Wuri Mafi Tsarki, Tentin Sujada da kuma bagade, sai yă kawo akuya mai rai. **21** Haruna zai dibiya hannuwansa a kan akuya mai ran, yă furtu a kansa dukan mugunta da tawayen Isra'ilawa, dukan zunubansu, yă kuma sa su a kan akuyan. Zai kori akuyan zuwa cikin jeji a hannun mutumin da aka ba shi aikin yin haka. **22** Akuyan zai dauka a kansa dukan zunubansu zuwa kadaitaccen wuri, a can mutumin zai sake shi a jeji. **23** "Sa'an nan Haruna zai shiga Tentin Sujada yă tube rigunansa na lilin da ya sa, kafin yă shiga Wuri Mafi Tsarki, zai kuma bar su a can. **24** Zai yi wanka a tsattsarkan wuri yă sa rigunarsa na kullum. Sa'an nan zai fita yă miķa hadaya ta konawa domin kansa da hadaya ta konawa domin mutane, don yă yi kafara domin kansa da kuma domin mutane. **25** Zai kuma kone kitsen hadaya don zunubi a kan bagade. **26** "Dole mutumin da ya saki akuya na azazel yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka; bayan haka zai iya shiga sansani. **27** Dole a dauki jini, fata, nama da kuma kashin bijimi da akuyan hadaya don zunubi, wadanda aka kawo jininsu cikin Wuri Mafi Tsarki don kafara, a kai waje da sansani a kone. **28** Dole mutumin da ya kone su yă wanke rigunansa yă kuma yi wanka, bayan haka zai iya shiga sansani. **29** "Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla a gare ku. A rana ta goma ga wata na bakwai, dole ku yi mūsu kanku, ba kuwa za ku yi wani aiki ba, ko da mutum bafo ne a cikinku ko kuwa dan kasa, **30** gama a wannan rana za a yi kafara dominiku, don a tsarkake ku. Sa'an nan a gaban Ubangiji, za a tsarkake ku daga dukan zunubanku. **31** Asabbaci ne don hutawa, kuma dole ku yi mūsun kanku; wannan dawwammamiyar farilla ce. **32** First da aka kebe aka kuma nafa don yă gāji

mahaifinsa a matsayin babban firist ne zai yi kafara. Zai sa rigunan lilin masu tsarki **33** yă yi kafara domin Wuri Mafi Tsarki, Tentin Sujada da bagade, da kuma saboda firistoci da kuma dukan jama'ar Isra'ilala. **34** "Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla ce gare ku. Za a riķa yin kafara sau daya a shekara saboda dukan zunuban Isra'ilawa." Aka kuma yi haka, yadda Ubangiji ya umarci Musa.

17 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** "Yi magana da Haruna da'yāyansa maza da kuma dukan Isra'ilawa, ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji ya umarta. **3** Duk mutumin Isra'ilan da ya yanka sa, dan ragu ko akuya a sansani ko waje da shi **4** a maimakon kawo shi a matsayin hadaya ga Ubangiji a gaban tabanakul na Ubangiji, za a dauki wannan mutum a matsayi mai laifin Zub da jini, ya Zub da jini, kuma dole a raba shi da mutanensa. **5** Wannan ya zama haka saboda Isra'ilawa su kawo wa Ubangiji hadayun da suke yi a filaye. Dole su kawo su ga firist, wato, ga Ubangiji, a kofar Tentin Sujada, su miķa su a matsayin hadayun salama. **6** Firist zai yayyafa jinin a bagaden Ubangiji, a kofar Tentin Sujada, yă kuma kone kitsen kamar kanshi mai dadī ga Ubangiji. **7** Kada kuma su kara yin hadayunsu ga gumaka masu siffar bunsurai wadanda suka bauta wa. Wannan za tă zama dawwammamiyar farilla a gare su wa tsararraki masu zuwa.' **8** "Fada musu, 'Duk wani mutumin Isra'ilala ko wani bakon da yake zama a cikinsu wanda ya miķa hadaya ta konawa ko sadaka **9** kuma bai kawo shi a kofar Tentin Sujada don yă miķa shi ga Ubangiji ba, dole a raba wannan mutum da mutanensa. **10** "Duk mutumin Isra'ilala ko bakon da yake zama a cikinsu wanda ya ci wani jini, za yă gāba da wannan mutum wanda ya ci jinim, za a kuma raba shi da mutanensa. **11** Gama ran halitta yana a cikin jinin, kuma na ba da shi gare ku don kafara a kan bagade, jini ne yake kafara saboda ran mutum. **12** Saboda haka na ce wa Isra'ilawa, "Babu waninku da zai ci jini, babu wani bakon da yake zama a cikinku da zai ci jini." **13** "Duk wani mutumin Isra'ilala ko bakon da yake zama a cikinku wanda ya ji wa wani dabba ko tsuntsu wanda ake ci ciwo, dole yă tsiyaye jinin yă rufe shi da kasa, **14** domin ran kowace halitta yana cikin jini. Shi ya sa na ce wa Isra'ilawa, "Kada ku ci jinin wani halitta, domin ran kowace halitta yana cikin jinin; duk wanda ya ci shi dole a fid da shi." **15** "Kowa, ko haifaffe dan kasa ko bako, da ya ci wani abin da aka sami a mace, ko naman jeji ya yayyage,

dole yă wanke rigunansa, yă kuma yi wanka, zai kuma kazantu har yamma; sa'an nan zai tsarkake. 16 Amma in bai wanke rigunansa ya kuma yi wanka ba, alhaki zai kasance a kansa.”

18 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Yi wa Isra'ilawa magana ka kuma fada musu cewa, ‘Ni ne Ubangiji Allahnku. 3 Kada ku yi yadda suke yi a Masar inda da kuke zama, kuma ba a ku yi kamar yadda suke yi a kasar Kan’ana inda nake kawo ku ba. Kada ku yi yadda suke yin abubuwa. 4 Dole ku kiyaye dokokina kuma ku lura ku bi farillaina. Ni ne Ubangiji Allahnku. 5 Ku kiyaye farillaina da dokokina, gama mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai rayu ta wurinsu. Ni ne Ubangiji. 6 “Kada wani ya kusaci wani dangi na kusa don yă yi jima’i. Ni ne Ubangiji. 7 “Kada ka kas Kantar da mahaifinka ta wurin kwana da mahaifiyarka. Ita mahaifiyarka ce; kada ka yi jima’i da ita. 8 “Kada ka yi jima’i da matar mahaifinka, wannan zai kas Kantar da mahaifinka. 9 “Kada ka yi jima’i da’yar’uwarka, ko’yar mahaifinka ko’yar mahaifiyarka, ko an haife ta a gida daya da kai ko kuwa a wani wuri dabam. 10 “Kada ka yi jima’i da’yar danka ko’yar’yarka, wannan zai kas Kantar da kai. 11 “Kada ka yi jima’i da’yar matar mahaifinka wadda aka haifa wa mahaifinka; ita’yar’uwarka ce. 12 “Kada ka yi jima’i da’yar’uwar mahaifinka, ita dangin mahaifinka ne na kusa. 13 “Kada ka yi jima’i da’yar’uwar mahaifiyarka, domin ita dangin mahaifiyarka ce na kusa. 14 “Kada ka kas Kantar da dan’uwani mahaifinka ta wurin kusaci matarsa don ka yi jima’i da ita, ita bābarka ce. 15 “Kada ka yi jima’i da matar danka. Ita matar danka ne; kada ka yi jima’i da ita. 16 “Kada ka yi jima’i da matar dan’uwanka; wannan zai kas Kantar dan’uwanka. 17 “Kada ka yi jima’i da mace da kuma’yarta. Kada ka yi jima’i da’yar danta ko’yar’yarta; su danginta ne na kusa. Wannan mugun abu ne. 18 “Kada ka auri’yar’uwar matarka ta zama kishiyar matarka ka kuma yi jima’i da ita yayinda matarka tana da rai. 19 “Kada ka kusaci mace don ka yi jima’i da ita a lokacin kas Kantar al’adarta. 20 “Kada ka yi jima’i da matar ma’kwabcinka ka kas Kantar da kanka tare da ita. 21 “Kada ku ba da wani daga cikin’ya’yanku don a yi hadaya wa Molek, gama ba za ku kas Kantar da sunan Allahnku ba. Ni ne Ubangiji. 22 “Kada ka kwana da namiji kamar yadda namiji yakan kwana da ta mace, wannan abin kyama ne. 23 “Kada ka yi jima’i da dabba ka kas Kantar da kanka. Mace ba za tă ba da kanta ga

dabba don yă yi jima’i da ita ba; wannan abin kyama ne. 24 “Kada ku kas Kantar da kanku da wani daga cikin wadannan, domin haka al’umman da zan kora a gabanku suka kazantu. 25 Har kasar ma ta kazantu, saboda haka na hukunta ta saboda zunubinta, kasar kuwa ta amayar da mazaunanta. 26 Amma dole ku kiyaye farillaina da kuma dokokina. Kada haifaffe dan kasa da bakin da suke zama a cikinku yă yi wani daga cikin wadannan abubuwa bankyama, 27 gama mutanen da suka zauna a wannan kasa kafin ku sun aikata dukan wadannan abubuwa, suka kuma kazantu. 28 Kuma in kuka kazantar da kasar, za tă amayar da ku kamar yadda ta amayar da al’umman da suka riga ku. 29 “Duk wanda ya yi wani daga cikin wadannan abubuwa bankyama, dole a fid da mutumin daga cikin mutanensa. 30 Ku kiyaye umarnaina kuma kada yi ku wata al’ada mai bankyamar da aka yi kafin ku zo kuma kada ku kazantar da kanku da su. Ni ne Ubangiji Allahnku.”

19 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Yi wa taron jama’ar Isra’ila gaba daya magana, ka ce musu, ‘Ku zama masu tsarki, domin Ni, Ubangiji Allahnku, mai tsarki ne. 3 “Dole kowannenku yă girmama mahaifiyarsa da mahaifinsa, dole kuma ku kiyaye Asabbacina. Ni ne Ubangiji Allahnku. 4 “Kada ku juyo ga gumaka, ko ku yi wa kanku allolin da aka yi zubi da karfe. Ni ne Ubangiji Allahnku. 5 “Sa’ad da kuka miķa hadaya ta salama ga Ubangiji, ku miķa ta yadda za tă karbu a madadinku. 6 Za a ci ta a ranar da kuka miķa ta, ko kuwa a kashegarin; duk abin da ya rage har kwana ta uku dole a kone shi. 7 In aka ci ta a rana ta uku, marar tsabta ce, ba kuma za a karbe ta ba. 8 Duk wanda ya ci ta zai zama da laifi domin ya kazantar da abin da yake da tsarki ga Ubangiji, dole a raba mutumin nan da mutanensa. 9 “Sa’ad da kuka yi girbin amfanin gonarku, kada ku girbe har zuwa gefen gonar, ko ku yi kalan girbinku. 10 Kada ku koma gonar inabinku kuna kala, ko ku tattara’ya’yan inabin da suka fāffādī. Ku bar su domin matalauta da kuma baki. Ni ne Ubangiji Allahnku. 11 “Kada ku yi sata. “Kada ku yi karya. “Kada ku rude juna. 12 “Kada ku rantse bisa karya da sunana, ta haka har ku kas Kantar da sunan Allahnku. Ni ne Ubangiji. 13 “Kada ku zalunci ma’kwabcinku, ko ku yi masa kwace. “Kada ku rike albashin ma’akaci yă kwana. 14 “Kada ku zagi kurma, ko ku sa abin tuntube a gabon makaho, amma ku ji tsoron Allahnku. Ni ne Ubangiji. 15 “Kada ku yi rashin adalci cikin

shari'a; kada ku nuna sonkai ga matalauci, ko ku goyi bayan mai arziki, amma ku shari'anta makwabci cikin gaskiya. 16 "Kada ku yi ta yawo kuna yada karya a cikin mutanenku. "Kada ku yi wani abin da zai sa ran makwabcinka cikin hatsari. Ni ne Ubangiji. 17 "Kada ka yi kiyayyar dan'uwanka a zuciya. Ka tsawata wa makwabcinka da gaske don kada ka sami rabo cikin laifinsa. 18 "Kada ka nemi yin ramuwa, ko ka rike wani cikin mutanenka a zuciya, amma ka kaunaci makwabcinka kamar kanka. Ni ne Ubangiji. 19 "Ku kiyaye farillaina. "Kada ku sa dabbabin da ba iri daya ba su yi barbara. "Kada ku yi shuki iri biyu a gonarku. "Kada ku sa rigar da aka saka da yadi iri biyu. 20 "In wani ya kwana da mace wadda take baiwa, wadda aka yi wa wani alkawari amma bai fanshe ta ba, ko kuwa ba a'yantar da ita ba, dole a yi hukuncin da ya dace. Duk da haka ba za a kashe su ba, domin ba a'yantar da ita ba. 21 Dole mutumin da ya kwana da ita yā kawo rago a ƙofar Tentin Sujada domin hadaya don laifi ga Ubangiji. 22 Da ragon hadaya don laifin ne firist zai yi kafara saboda mutumin a gabon Ubangiji saboda zunubin da ya yi, za a kuwa gafarta zunubinsa. 23 "Sa'ad da kuka shiga ƙasar kuka kuma shuka kowane irin itace mai'ya'ya na ci, ku dauki'ya'yan itatuwan nan a matsayi an hana ku ci. Shekara uku za ku dauka a matsayi an hana ku, ba za ku ci su ba. 24 A shekara ta hudu, dukan'ya'yansu za su zama tsarkakakku, hadaya ta yabo ga Ubangiji. 25 Amma a shekara ta biyar, za ku iya cin'ya'yan itatuwan. Ta haka girbinku zai karu. Ni ne Ubangiji Allahnku. 26 "Kada ku ci wani abinci tare da jini a cikinsa. "Kada ku yi duba ko sihiri. 27 "Ba za ka aske gefe-gefe na gashin kanka ba, ko ku aske gemunku. 28 "Kada ku tsattsga jikunanku saboda matattu, ba kuwa za ku yi wa kanku zāne-zāne a jiki ba. Ni ne Ubangiji. 29 "Kada ka ƙas Kantar da'yarka ta wurin mai da ita karuwa, in ba haka ba ƙasar za tā juya ga karuwanci tā kuma cika da mugunta. 30 "Ku kiyaye Asabbacina, ku kuma girmama wuri mai tsarkina. Ni ne Ubangiji. 31 "Kada ku juya ga masu duba, ko ku nemi shawarar bokaye, gama za ku ƙazantu ta wurinsu. Ni ne Ubangiji Allahnku. 32 "Ku mike tsaye a gabon tsaffi, ku nuna bangirma ga wadanda suka tsufa, ku kuma girmama Allahnku. Ni ne Ubangiji. 33 "Sa'ad da baƙo yana zama tare da ku a ƙasarku, kada ku wulafanta shi. 34 Dole ku dauki baƙon da yake zama tare da ku kamar haifaffe dan kasa. Ku kaunace shi kamar kanku, gama dā ku ma

baki ne a Masar. Ni ne Ubangiji Allahnku. 35 "Kada ku yi amfani da mudun karya sa'ad da kuke awon tsawo, nauyi, ko yawan abu. 36 Ku yi amfani da ma'auni na gaskiya da mudu na gaskiya, da kuma magwaji na gaskiya. Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar. 37 "Ku kiyaye dukan farillaina da kuma dukan dokokina, ku kuma bi su. Ni ne Ubangiji."

20 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 "Fada wa Isra'ilawa cewa, 'Duk wani mutumin Isra'ilila ko baƙon da yake zama a cikin Isra'ilila da ya miƙa wani daga cikin'ya'yansa wa Molek, dole sa kashe shi. Mutanen ƙasar za su jajife shi. 3 Zan yi gāba da wannan mutum, zan kuma raba shi da mutanensa; gama ta wurin miƙa'ya'yansa ga Molek, ya kazantar da wuri mai tsarkina, ya kuma kazantar da sunana mai tsarki. 4 In mutanen ƙasar suka kau da idanunsu sa'ad da wannan mutum ya miƙa'ya'yansa ga Molek, suka kāsa kashe shi, 5 zan yi gāba da wannan mutum da iyalinsa, zan raba shi da kuma duk wadanda suka bi shi cikin karuwanci ga Molek daga mutanensu. 6 "Zan yi gāba da mutumin da ya juyo ga masu duba da bokaye, don yā yi karuwanci ta wurin bin su, zan kuma raba shi daga mutanensa. 7 "Ku tsarkake kanku, ku kuma zama da tsarki, gama Ni ne Ubangiji Allahnku. 8 Ku kiyaye farillaina, ku kuma bi su. Ni ne Ubangiji, wanda ya mai da ku masu tsarki. 9 "In wani ya zagi mahaifinsa ko mahaifyarsa, dole a kashe shi. Domin ya zagi mahaifinsa ko mahaifyarsa, alhakin jininsa zai zauna a kansa. 10 "In mutum ya yi zina da matar wani, da matar makwabcinsa, dole a kashe su biyu da suka yi zinan. 11 "In mutum ya kwana da matar mahaifinsa, ya ƙas Kantar da mahaifinsa. Dole a kashe shi da macen, alhakin jininsu zai zauna a kansu. 12 "In mutum ya kwana da matar dansa, dole a kashe su biyun. Abin da suka yi haram ne; alhakin jininsu zai zauna a kansu. 13 "In mutum ya kwana da mutum kamar yadda ake kwana da mace, su biyun sun yi abin kyama. Dole a kashe su, alhakin jininsu zai zauna a kansu. 14 "In mutum ya auri'ya da mahaifyarta, mugun abu ne. Da shi da su, dole a kone su da wuta, saboda kada mugun abu yā kasance a cikinku. 15 "In mutum ya yi jima'i da dabba, dole a kashe shi, dole kuma ku kashe dabbar. 16 "In mace ta kusaci dabba don tā yi jima'i da ita, ku kashe macen da dabbar. Dole a kashe su; alhakin jininsu zai zauna a kansu. 17 "In mutum ya auri'yar'uwarsa, ko'yar mahaifinsa, ko kuwa ta mahaifyarsa, suka kuma yi jima'i, abin kunya

ne. Dole a raba su a idanun mutanensu. Ya kaskantar da'yar'uwarsa kuma za a nemi hakki daga gare shi. 18 “In mutum ya kwana da mace a lokacin al'adarta, duka biyunsu za a kore su daga cikin jama'arsu, gama sun karya ka'idodi a kan rashi tsarki. 19 “Kada ka yi jima'i da'yar'uwar mahaifiyarka, ko ta mahaifinka, gama wannan zai kaskantar da dangi na kurkusa, dukanku za ku dauki lafin. 20 “In mutum ya kwana da bābarsa, ya kaskantar da kawunsa ke nan. Hakkin zai kasance a kansu, za su mutu babu'ya'ya. 21 “In mutum ya auri matar dan'uwansa, aikin rashin tsabta ne, ya kaskantar da dan'uwansa ke nan. Za su mutu babu'ya'ya. 22 “Ku kiyaye dukan farillaina da dokokina duka, don kada kasar da nake kai ku ta amayar da ku. 23 Kada ku yi zama bisa ga al'adun al'umman da zan kora a gabanku. Domin sun aikata dukan wadannan abubuwa, na yi kyamarsu. 24 Amma na fada muku, “Za ku mallaki kasarsu, zan ba ku ita gādo, kasa mai Zub da madara da zuma.” Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya kebe ku daga al'ummai. 25 “Saboda haka sai ku bambanta tsakanin dabbobi masu tsarki da marasa tsarki, da kuma tsakanin tsuntsaye masu tsarki da marasa tsarki. Kada ku kazantar da kanku ta wurin wata dabba, ko tsuntsu, ko wani abin da yake rarafe a kasa, wadanda na kebe a matsayi marasa tsarki a gare ku. 26 Ku zama tsarkakakke gare ni, gama Ni Ubangiji, mai tsarki ne, na kuma kebe ku daga al'ummai don ku zama nawu. 27 “Namiji, ko ta macen da yake mai duba, ko maita a cikinku dole a kashe. Za ku jajife su da duwatsu; alhakin jininsu zai zauna a kansu.”

21 Ubangiji ya ce wa Musa, “Yi magana da firistoci,'ya'yan Haruna maza, ka ce musu, ‘Kada firist yā kazantar da kansa saboda wani cikin mutanensa da suka mutu, 2 sai dai na danginsa na kusa, kamar mahaifiyarsa ko mahaifinsa, dansa ko'yarsa, dan'uwansa, 3 ko'yar'uwarsa da ba tā riga ta yi aure ba, wadda take dogara gare shi, da yake ba ta da miji, saboda ita zai iya kazantar da kansa. 4 Kada yā kazantar da kansa saboda mutanen da suke da dangantakar da shi ta wurin aure, ta yin haka zai kazantar da kansa. 5 “Kada firistoci su aske kansu kwal ko su kwakkufe gemunsu, ko su tsattsage jikunansu. 6 Dole su kasance masu tsarki ga Allahnsu, kada kuma su bata sunan Allahnsu. Domin sukan miķa hadayun da aka kawo wa Ubangiji da wuta, abincin Allahnsu, saboda haka sai su kasance da tsarki. 7 “Ba za su auri matan da karuwanci ya bata su, ko

wadanda mazansu suka sake su ba, gama firistoci masu tsarki ne ga Allahnsu. 8 An dauke su da tsarki, domin suna miķa abincin Allahnku. An dauka su masu tsarki gama Ni Ubangiji, mai tsarki ne, Ni wanda ya mai da ku masu tsarki. 9 “In'yar firist ta bata kanta ta wurin zama karuwa, ta kunyatar da mahaifinta ke nan; dole a kone ta da wuta. 10 “Babban firist, wanda yake daya cikin'yan'uwansa wanda aka shafe da mai a kansa, wanda kuma aka nada don yā sa rigunan firistoci, kada yā bar gashin kansa buzu-buzu, ko ya kyakketa rigunansa. 11 Ba zai shiga inda akwai gawa ba. Kada yā kazantar da kansa, ko ma ta mahaifinsa ce ko ta mahaifiyarsa. 12 An kebe shi domina, kada yā kazantar da kansa, kada kuwa yā bata Tentin Sujada ta wurin shiga gidan da gawa take, ko ta mahaifinsa, ko ta mahaifiyarsa ce. Ni ne Ubangiji. 13 “Dole macen da zai aura ta kasance budurwa. 14 Ba zai auri matan da mijinta ya mutu, ko macen da mijinta ya rabu da ita, ko macen da ta bata kanta ta wurin karuwanci ba, sai dai yā auri budurwa daga cikin mutanensa, 15 don kada yā kazantar da'yā'yansa a cikin mutanensa. Ni ne Ubangiji, wanda ya mai da shi mai tsarki.” 16 Ubangiji ya ce wa Musa, 17 “Fada wa Haruna cewa, ‘Don tsararraki masu zuwa, kada ko daya daga cikin zuriyarka, da yake da lahani yā zo kusa domin yā miķa hadaya ta ci gare ni. 18 Duk mai lahani, ko makaho, ko gurgu, ko mai nakasa, ko mai wani lahani a jiki; 19 ko mai karyayyen kafa, ko mai karyayyen hannu, 20 ko mai kusumbi, ko wada, ko wanda yake da lahani a ido, ko mai cuta mai sa kaiķayi, ko mai kirci, ko wanda aka dake, ba zai yi kusa domin yā miķa hadaya ba. 21 Ba zuriyar Haruna firist, mai lahanin da zai zo kusa don yā miķa hadayun da aka yi ga Ubangiji da wuta. Da yake yana da lahani, ba zai zo kusa don yā miķa abincin Allahnsa ba. 22 Zai iya cin abinci mafi tsarki na Allahnsa, haka ma abinci mai tsarki; 23 duk da haka saboda lahaninsa, ba zai yi kusa da labule, ko yā yi kusa da bagade don kada yā kazantar da wuri mai tsarkina. Ni ne Ubangiji wanda yake mai da su masu tsarki.” 24 Sai Musa ya fada wannan wa Haruna da'yā'yansa maza da kuma dukan Isra'ilawa.

22 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Fada wa Haruna da'yā'yansa maza, su lura da tsarkakakkun abubuwan da Isra'ilawa suka kebe gare ni da bangirma, saboda ba za su kazantar da sunana mai tsarki ba. Ni ne Ubangiji. 3 “Fada musu cewa, ‘Don tsararraki masu zuwa, in wani zuriyarku ya kazantu, duk da haka

ya kusaci tsarkakakkun hadayun da Isra'ilawa suka kebe ga Ubangiji, dole a raba wannan mutum daga gabana. Ni ne Ubangiji. 4 “In zuriyar Haruna yana da kuturu, ko mai diga, ba zai ci daga cikin tsarkakakkun abubuwa ba, sai lokacin da ya tsarkaka. Duk wanda ya taba wani abu marar tsarki na mamaci, ko wanda maniyinsa yake dīga, 5 da duk kuma wanda ya taba wani abu mai rarafe wanda yake kazantarwa, ko kuwa wani mutum mai kazanta, 6 duk mutumin da ya taba kowane irin abu haka, zai kazantu har yamma, ba kuwa zai ci daga cikin tsarkakakkun abubuwan nan ba, sai ya yi wanka tukuna. 7 Sa'ad da rana ta fādī, zai zama tsarkakakke, bayan wannan kuwa zai iya cin tsarkakakkun hadayu, gama abincinsa ne. 8 Kada yā ci wani abin da ya mutu mushe, ko wanda namun jeji suka yayyaga, don kada yā kazantar da kansa. Ni ne Ubangiji. 9 “Firistoci za su kiyaye umarnaina don kada su yi laifi su mutu saboda sun rena su. Ni ne Ubangiji, wanda ya mai da su masu tsarki. 10 “Duk wanda ba daga cikin iyalin firistoci ba, ko da yake yana zama tare da su, ko kuwa an dauke shi yana yin musu aiki, ba zai ci daga cikin tsarkakakkun hadayun ba. 11 Amma in firist ya sayi bawa da kudī, ko kuwa in an haifi bawan a gidansa, wannan bawan zai iya cin tsattsarkan abincin. 12 In'yar firist ta auri wani da ba firist ba, ba za tā ci wani tsarkakakkun sadaka ba. 13 Amma idan'yar firist ta zama gwauruwa ko sakakkija, ba ta da'ya'ya, ta kuwa dawo don tā zauna a gidan mahaifinta kamar matashiya, za tā iya cin abincin. 14 “In wani ya ci tsarkakakken abinci cikin kuskure, dole yā maido wa firist hadayar, yā kuma kara kashi daya bisa biyar na tamanin abin. 15 Firist din ba zai kas̄kantar da tsarkakakkun hadayun da Isra'ilawa suka kawo ga Ubangiji 16 ta wurin barinsu su ci tsarkakakkun hadayu, ta yin haka su jawo wa kansu laifin da zai bukaci biya ba. Ni ne Ubangiji, wanda ya mai da ku masu tsarki.” 17 Ubangiji ya ce wa Musa, 18 “Yi wa Haruna da'ya'yansa maza da kuma dukan Isra'ilawa magana ka ce musu, ‘In waninku, ko mutumin Isra'ila, ko bakon da yake zama a Isra'ila, ya kawo kyauta don hadaya ta konawa ga Ubangiji, ko don yā cika alkawari, ko kuwa a matsayin hadaya ta yardar rai, 19 dole ku miķa dabba namiji marar lahani, daga shanu, tumaki, ko awaki, domin yā zama yardajje a madadinku. 20 Kada ku kawo wani abu mai lahani, domin ba zai zama yardajje ba a madadinku. 21 Sa'ad da wani ya kawo hadaya ta salama daga garken shanu,

ko na tumaki, ga Ubangiji don yā cika wani alkawari na musamman, ko hadaya ta yardar rai, dole yā zama marar lahani, ko tabo, don yā zama yardajje. 22 Kada ku miķa wa Ubangiji dabbobi makafi, ko nakasassu, ko masu gundumi, ko masu dīga, ko masu susa, ko masu kirci. Kada ku sa wani daga cikin wadannan a bisa bagade a matsayin hadaya, gama hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. 23 Za ku iya miķa hadaya ta yardar rai da maraki, ko tunkiya mai nakasa, ko marar cikakken lafiya, amma ba za tā zama yardajje don cika alkawarin da aka yi ba. 24 Ba za ku miķa wa Ubangiji dabbar da lunsayinta yake da kujewa, ko dandakewa, ko yagewa, ko yankeewa ba. 25 Ba za ku kuma karbi irin wadannan dabbobi daga hannun baki ku miķa su a matsayin abinci ga Allahnku ba. Ba za su zama yardajje a madadinku ba, domin sun nakasa, suna kuma da lahani.” 26 Ubangiji ya ce wa Musa, 27 “Sa'ad da aka haifi dan maraki, tunkiya, ko akuya, sai yā kasance da mahaifyarsa kwana bakwai. Daga rana ta takwas zuwa gaba, zai zama yardajje hadaya, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. 28 Kada a yanka saniya, ko tunkiya da danta rana daya. 29 “Sa'ad da kuka miķa hadaya ta godiya ga Ubangiji, ku miķa ta a yadda za tā zama yardajje a madadinku. 30 Dole a ci hadayar a ranar; kada a bar saura sai da safe. Ni ne Ubangiji. 31 “Ku kiyaye dokokina, ku kuma bi su. Ni ne Ubangiji. 32 Kada ku kas̄kantar da sunana mai tsarki. Dole Isra'ilawa su gane Ni mai tsarki ne. Ni ne Ubangiji, wanda ya kebe ku a matsayin tsarkaka 33 da kuma wanda ya fitar da ku daga Masar don in zama Allahnku. Ni ne Ubangiji.”

23 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Ga kayyadaddun bukukkuwa, kayyadaddun bukukkuwan Ubangiji, da za ku sanar wa mutane su riķa kiyayewa, su zama lokutan tarurruka masu tsarki. 3 “Akwai kwanaki shida da za ku iya yin aiki, amma rana ta bakwai, Asabbaci ne na hutu, rana mai tsarki ga jama'a. Kada ku yi wani aiki a ko'ina kuke da zama, Asabbaci ne ga Ubangiji. 4 “Wadannan su ne bukukkuwan da Ubangiji ya kafa da tsarkakakkun taron jama'a za su yi a kayyadaddun lokuta. 5 Bikin Ketarewar Ubangiji, zai fara da yamma a ranar goma sha hudu na wata na fari. 6 A rana ta goma sha biyar na wannan wata, za a fara Bikin Burodi Marar Yisti na Ubangiji. Za ku yi kwana bakwai kuna cin burodi marar yisti. 7 A rana ta fari, ku yi taro mai tsarki, ba kuwa za ku yi aiki na kullum

ba. 8 Kwana bakwai za ku miķa hadaya ga Ubangiji da wuta. A rana ta bakwai dīn ku yi taro mai tsarki, ba za ku kuwa yi aiki na kllum ba.” 9 Ubangiji ya ce wa Musa, 10 “Yi magana da Isra’ilawa, ka ce musu, ‘Sa’ad da kuka shiga kasar da zan ba ku, kuka kuma girbe amfanin gonarta, sai ku kawo wa firist damin hatsi na farko da kuka girbe. 11 Zai kada damin a gaban Ubangiji domin yā zama yardajje a madadinku; firist dīn zai kada shi a kashegarin Asabbaci. 12 A ranar da kuka kada damin, dole ku miķa hadaya ta konawa na dan rago bana daya, marar lahani ga Ubangiji, 13 tare da hadaya ta gari mai laushi, humushi biyu hafe da mai, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji, mai dadin kanshi, da kuma abin sha kwalaba daya na ruwan inabi. 14 Ba za ku ci wani burodi, ko gasasshen hatsi, ko sabon hatsi ba, sai ran nan da kuka kawo wannan hadaya ga Allahnku. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa, a duk inda kuke zama. 15 “Daga kashegarin Asabbaci, ranar da kuka kawo dami don hadaya ta kadawa, ku kirga cikakku makoni bakwai. 16 Ku kirga kwana hamsin har zuwa kashegarin Asabbaci na bakwai, sa’an nan ku miķa hadaya ta sabon hatsi ga Ubangiji. 17 Daga ko’ina kuke da zama, ku kawo dunkule biyu na humushin gari mai laushi da aka tuya da yisti, a matsayin hadaya ta kadawa ta’yan fari na itatuwa ga Ubangiji. 18 Tare da wannan, ku miķa’yan raguna bakwai, kowanne bana daya-daya marar lahani, bijimi da kuma raguna biyu. Za su zama hadaya ta konawa ga Ubangiji, tare da hadayunsu na hatsi, da hadayunsu na sha, hadaya da aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. 19 Sa’an nan ku miķa bunsuru daya na hadaya don zunubi, da’yan raguna biyu, kowanne bana daya-daya, don hadaya ta salama. 20 Firist zai kada’yan raguna biyun a gaban Ubangiji, a matsayin hadaya ta kadawa, tare da burodin sababbin’ya’yan fari na itatuwan. Tsarkaken hadaya ce ga Ubangiji ga firist. 21 A wannan rana za ku yi taro mai tsarki, ba kuwa za ku yi aiki na kllum ba. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa, a ko’ina kuke da zama. 22 “Sa’ad da kuka yi girbin gonarku, kada ku girbe har karshen gefen gonar, ko ku yi kalar girbinku. Ku bar su wa matalauta da baki. Ni ne Ubangiji Allahnku.” 23 Ubangiji ya ce wa Musa, 24 “Fada wa Isra’ilawa cewa, ‘A ranar farko ga wata na bakwai, za tā zama ranar hutu, rana ce ta tuni da yin taro mai tsarki na sujada da za a fara busar kaho.

25 Kada ku yi aiki na kllum, amma ku miķa hadaya ta konawa ga Ubangiji.” 26 Ubangiji ya ce wa Musa, 27 “Rana ta goma ta wata bakwai, za tā zama Ranar Kafara. Sai ku yi taro mai tsarki don ku yi mūsun kanku ku kuma miķa hadayar da aka yi da wuta ga Ubangiji. 28 Kada ku yi aiki a ranar, gama Ranar Kafara ce, sa’ad da za a yi kafara saboda ku a gaban Ubangiji Allahnku. 29 Duk wanda bai yi mūsun kansa a wannan rana ba, dole a raba shi daga mutanensa. 30 Zan hallaka duk wani da ya yi aiki a wannan rana daga mutanensa. 31 Sam ba za ku yi wani aiki ba. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla ce, wa tsararraki masu zuwa, a ko’ina kuke da zama. 32 Asabbaci ne na hutu dominku, kuma dole ku yi mūsun kanku. Daga yamman rana ta tara ga wata, har zuwa yamma na biye, za ku kiyaye Asabbacinku.” 33 Ubangiji ya ce wa Musa, 34 “Fada wa Isra’ilawa cewa, ‘A ranar goma sha biyar ga wata na bakwai, za a fara Bikin Tabanakul na Ubangiji, zai kuma dauki kwana bakwai. 35 A ranar farko za tā zama ta taro mai tsarki, kada ku yi aiki na kllum. 36 Kwana bakwai za ku miķa hadayun da aka yi da wuta ga Ubangiji, a rana ta takwas, ku yi taro mai tsarki, ku kuma miķa hadayar da aka yi da wuta ga Ubangiji. Wannan ranar rufewar taro ce; kada ku yi aiki na kllum. 37 (“Wadannan su ne bukukkuwan da Ubangiji ya kafa, wadanda za ku yi a matsayin tsarkakakkun taro, don kawo hadayun da aka yi da wuta ga Ubangiji, hadayu na konawa da hadayu na hatsi, sadaka da kuma hadayu na sha, da ake bukata kowace rana. 38 Wadannan hadayu, kari ne a kan wadannan na Asabbatan Ubangiji, hade kuma da kyautanku, da kome da kuka yi alkawari, da kuma hadayu yardar ran da za ku ba wa Ubangiji.) 39 “Saboda haka, farawa daga ranar goma sha biyar ga watan bakwai, bayan kun tara hatsin gona, ku yi bikin Ubangiji kwana bakwai; rana ta fari, rana hutu ce, rana ta takwas kuma rana hutu ce. 40 A rana ta fari, za ku debi zaibaġġun’ya’yan itatuwa daga itatuwa, da rassan dabino, rassa masu ganye, da kuma ganyayen itacen wardi na rafi, ku yi farin ciki a gaban Ubangiji Allahnku, kwana bakwai. 41 Za ku kiyaye bikin nan har kwana bakwai a kowace shekara ga Ubangiji. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa, ku kiyaye ta a wata na bakwai. 42 Ku zauna a bukkoki kwana bakwai. Dukan’yan kasa haifaffun Isra’ilawa, za su zauna a bukkoki 43 don zuriyarku tā san cewa na sa Isra’ilawa suka zauna

a bukkoki sa'ad da na fitar da su daga Masar. Ni ne Ubangiji Allahnku.” 44 Saboda haka Musa ya sanar wa Isra'ilawa kayyadaddun bukukkuwan Ubangiji.

24 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Ka umarci Isra'ilawa su kawo tsabtataccen mai na zaitun da aka matse, don kuna fitilun yadda harshen wutar ba zai taba mutuwa ba. 3 Za a ajiye su waje da labulen Wuri Mafi Tsarki a Tentin Sujada, Haruna zai ri'ka kula da fitilun a gaban Ubangiji, daga yamma zuwa safiya. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla wa tsararraki masu zuwa. 4 Dole a ci gaba da shirya fitilu a kan wurin ajiye fitila na zinariya, a gaban Ubangiji. 5 “Dauki gari mai laushi a gasa dunkulen burodi goma sha biyu, a yi amfani da humushi biyu na garwan gari don kowace burodi. 6 A shirya su jeri biyu, guda shida a kowane jeri a kan teburin da aka yi da zinariya zalla, a gaban Ubangiji. 7 Za a zuba turare a kowane layin dunkulen burodin don yā kasance abin tunawa a bisa burodin. Turaren zai kone a madadin burodin don yā zama kamar hadayar da aka mi'ka da wuta ga Ubangiji. 8 Za a shirya wannan gurasa a gaban Ubangiji kowane Asabbaci, a madadin Isra'ilawa a matsayin madawwamin alkawari. 9 Wannan burodin zai zama na Haruna da'yans maza, wafanda za su ci a tsattsarkan wuri, gama sashe ne mafi tsarki na rabonsu na kullum na hadayar da aka yi da wuta ga Ubangiji.” 10 To, dan wata mutuniyar Isra'ila wanda mahaifinsa mutumin Masar ne, ya je cikin Isra'ilawa, sai fada ta tashi tsakaninsa da wani mutumin Isra'ila a cikin sansani. 11 Dan mutuniyar Isra'ila ya sabi Sunan Ubangiji, ya kuma la'ana shi, saboda haka aka kawo shi wa Musa. (Sunan mahaifiyarsa Shelomit ne, 'yar Dibri na kabilar Dan.) 12 Suka sa shi a gidan tsaro sai lokacin da nufin Ubangiji ya nuna musu abin da za su yi da shi. 13 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, 14 “Ka kai mai sabon nan waje da sansani. Duk wadanda suka ji maganar da mai sabon nan ya yi su dibiya hannuwansu a kansa, taron jama'a kuwa gaba daya su jajjefe shi da duwatsu. 15 Fada wa Isra'ilawa cewa, ‘Duk wanda ya zagi Allahnsa, alhakin zai rataya a wuyansa, 16 duk wanda ya sabi sunan Ubangiji, dole a kashe shi. Dole jama'a gaba daya su jajjefe shi da duwatsu. Ko bako, ko haiffaffen dan kasa, sa'ad da ya sabi Sunan Ubangiji, dole a kashe shi. 17 “Duk wanda ya kashe mutum, dole a kashe shi. 18 Duk wanda ya kashe dabbar wani, dole yā biya, rai domin rai. 19 Duk wanda ya yi wa ma'kwabcinsa rauni, sai a yi masa abin

da ya yi; 20 karaya don karaya, ido don ido, hakori don hakori. Kamar yadda ya yi wa wani rauni, shi ma a yi masa. 21 Duk wanda ya kashe dabba, dole yā biya, amma duk wanda ya kashe mutum, dole a kashe shi. 22 Za ku kasance da doka iri daya wa bako da kuma wa haiffaffen dan kasa. Ni ne Ubangiji Allahnku.” 23 Sai Musa ya yi wa Isra'ilawa magana, suka kuwa kai mai sabon waje da sansani, suka jajjefi shi da duwatsu. Isra'ilawa suka yi yadda Ubangiji ya umarci Musa.

25 Ubangiji ya yi magana da Musa a kan Dutsen Sinai ya ce, 2 “Yi wa Isra'ilawa magana, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka shiga kasar da zan ba ku, dole kasar kanta ta kiyaye Asabbaci ga Ubangiji. 3 Shekara shida, za ku yi shuki, shekara shida kuma za ku aske gonakin inabinku, ku kuma tattara hatsinsu. 4 Amma a shekara ta bakwai, kasar za tā sami hutun Asabbaci, Asabbaci ga Ubangiji. Kada ku yi shuki a gonakinku, ko kuwa ku aske gonakinku na inabi. 5 Kada ku girbe abin da ya yi girma ba tare da ku kuka shuka ba, ko ku girbe inabin da ba ku aske ba. Kasar za tā kasance da shekarar hutu. 6 Duk abin da gonar ta ba da amfani a shekara ta Asabbaci, zai zama abinci gare ku, wa kanku, bayinku maza da mata, da ma'aikatan da kuka dauka aiki, da kuma wafanda ba zama cindindin suke yi tare da ku ba, 7 haka ma zai zama abinci domin dabbobinku, da kuma namun jeji a kasarku. Duk abin da kasar ta bayar za a ci. 8 “Ku firga asabbatai bakwai na shekaru bakwai, sau bakwai. Gama asabbatai bakwai na shekaru bakwai za su yi daidai da shekaru arba'in da tara. 9 Sa'an nan a busa kaho a ko'ina, a rana ta goma ga wata na bakwai; a Ranar Kafara, a busa kaho a dukan kasarku. 10 Ku kebe shekara ta hamsin ku kuma yi shelar'yanci a dukan kasar ga mazaunanta. Za tā zama shekarar murna gare ku; kowannenku zai koma ga mallakar iyalinsa, kuma kowa ga danginsa. 11 Shekara ta hamsin za tā zama ta murna a gare ku; kada ku yi shuki, kada kuma ku yi girbi abin da ya yi girma da kansa, ko ku girbe inabin da ba ku lura da shi ba. 12 Gama shekara ce ta murna, za tā kuma zama mai tsarki a gare ku, ku dai ci abin da aka dauka kai tsaye daga gonaki. 13 “A wannan Shekara ta Murna, kowa zai koma ga mallakarsa. 14 “In ka sayar da gona wa wani daga mutanen kasarka, ko ka saya wata gona daga gare shi, kada ku cuci juna. 15 Sa'ad da mutum ya sayi fili daga abokin zamansa, kudin zai kasance bisa ga yawan shekara hamsin ta murna da suka wuce, da kuma bisa

ga yawan shekarun noma da suka rage kafin wata shekara hamsin ta murna. **16** Idan shekarun suna da yawa, sai ku kara kudin filin, idan kuma shekarun ba su da yawa, sai ku rage kudin filin, gama ainihin abin da ake sayar maka shi ne yawan hatsin. **17** Kada ku cuci juna, amma ku ji tsoron Allahnku. Ni ne Ubangiji Allahnku. **18** “Ku bi farillaina, ku kuma yi hankali ga kiyaye dokokina, za ku kuwa zauna lafiya a kasar. **19** Sa'an nan kasar za tā ba da amfaninta, za ku kuwa ci ku koshi, ku kuma zauna lafiya. **20** Mai yiwuwa ku ce, “Me za mu ci a shekara ta bakwai in ba mu yi shuki ko girbin hatsinmu ba?” **21** Zan aika muku da irin albarka a shekara ta shida har da kasar za tā ba da amfani isashe na shekara uku. **22** Yayinda kuke shuki a shekara ta takwas, za ku kasance da raguwa hatsi na shekarar da ta wuce, za ku kuma ci gaba da ci daga gare shi har girbin shekara ta tara yā shigo. **23** “Kada a sayar da gona dīndīndin, gama kasar tawa ce, ku kuwa baki ne kawai, kuma'yan haya nowa. **24** Ko'ina a kasar da kuke da mallaka, dole ku tanadar da dama fansar kasar. **25** “In daya daga cikin mutanen kasarku ya talauta, ya kuma sayar da mallakarsa, sai danginsa na kusa yā je yā fanshi abin da mutumin kasarsa ya sayar. **26** In mutumin ba shi da wanda zai fansa masa ita, shi kansa kuwa ya wadace, ya kuma sami isashen halin fansarta, **27** sai yā lasafka yawan shekarun da aka yi tun da an sayar da filin. Kudin filin zai dangana ga yawan shekarun da suka rage kafin shekara hamsin ta murna da za tā zo; sa'an nan zai iya koma ga mallakarsa. **28** Amma in bai sami halin sāke biyansa ba, abin nan da ya sayar zai ci gaba da zama mallakar mai sayan, sai Shekara ta Murna. Za a maido masa da ita a Shekara ta Murna, sa'an nan zai iya koma ga mallakarsa. **29** “In mutum ya sayar da gida a birni mai katanga, yana da izini yā fanshe shi a karshen shekara guda, bayan ya sayar da shi. **30** In ba a fanshe shi a karshen shekara ba, gidan da yake a birni mai katanga, zai zama mallakar na dīndīndin na mai sayan da kuma zuriyarsa. Ba za a mai da shi a Shekara ta Murna ba. **31** Amma za a dāuki gidaje a kauyuka marasa katanga kewaye da su daidai da gonaki. Za a iya fanshe su, a kuma mayar da su a Shekara ta Murna. **32** “Kullum, Lawiyawa suna da izini su fanshi gidajensu a biranen Lawiyawa wadanda suka mallaka. **33** Saboda haka ana iya fansa mallakar Lawiyawa, wato, gidan da aka sayar a duk birnin da yake nasu, za a kuma mayar a Shekara ta

Murna, gama gidaje a biranen Lawiyawa, mallakar Isra'ilawa ne. **34** Amma kada a sayar da filayen kiwo na wadannan birane; mallakarsu ce, ta dīndīndin. **35** “In daya daga ciki mutanen kasarku ya talauta, ba ya kuma iya tallafa wa kansa a cikinku, sai ku taimake shi kamar yadda za ku yi da bako a cikinku. **36** Kada ku karbi riba ta kowace iri daga gare shi, amma ku ji tsoron Allahnku, saboda mutumin kasarku yā ci gaba da zama a cikinku. **37** Kada ku ba shi rancen kudi da ruwa, ko ku sayar masa abinci don samun riba. **38** Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, don in ba ku kasar Kan'ana in kuma zama Allahnku. **39** “In daya daga cikin mutanen kasarku ya talauta a cikinku, ya kuma sayar da kansa gare ku, kada ku sa yā yi kamar bawa. **40** Amma a dāuke shi a matsayin mā'aikacin da aka dāuka aiki, ko mazaunan da ba na dīndīndin ba a cikinku, sai yā yi muku aiki sai Shekara ta Murna. **41** Sa'an nan a sake shi da'yā'yansa, yā kuma koma ga danginsa da mallakar kakanninsa. **42** Gama Isra'ilawa bayina ne, wadanda na saya daga Masar, kada a sayar da su a matsayin bayi. **43** Kada ku gwada musu azaba, amma ku ji tsoron Allahnku. **44** “Bayinku maza da mata, za su zo daga al'ummai da suke kewaye da ku, daga gare su za ku iya saya bayi. **45** Za ku iya saya wadansu mutanen da ba sa zama dīndīndin a cikinku, da kuma membobin danginsu da aka haifa a kasarku. **46** Za ku iya ba da su ga'yā'yanku a matsayin kayan gādo, za ku kuma iya mai da su bayi dukan rayuwarsu, amma kada ku yi mulki a bisa'yan'uwanku Isra'ilawa da tsanani. **47** “In bako, ko wani da yake zama ba na dīndīndin ba a cikinku, ya wadace, daya daga cikin mutanen kasarku kuwa ya talauta, ya kuma sayar da kansa ga bākon da yake zama a cikinku, ko memba na dangin bākon, **48** yana da izini samun fansa, bayan ya sayar da kansa. Daya daga cikin danginsa zai iya fansarsa. **49** Kawu ko yaron dan'uwān mahaifin wannan mutum, ko kuwa wani dangi a cikin zuriyarsa, zai iya fanshe shi. Ko kuma in ya azurta, zai iya fansar kansa. **50** Da shi da mai sayansa, za su kirga lokaci daga shekarar da ya sayar da kansa har zuwa Shekara ta Murna. Farashin sakinsa zai dangana a kudin da ake biyan mā'aikacin da aka dāuka aiki, na yawan shekarun ne. **51** In shekaru sun ragu, dole yā biya don fansarsa da kudi mai yawa fiye da wanda aka saye shi. **52** In shekarun sun rage kadan ne kafin Shekara ta Murna, sai yā yi lissafin wannan, yā kuma biya fansarsa daidai wa daida. **53** Sai a yi da

shi kamar ma'aikacin da aka dauka aiki, daga shekara zuwa shekara; dole ku tabbata mai shi bai mallake shi da tsanani ba. **54** “Ko ma ba a fanshe shi a daya daga cikin wadannan hanyoyi ba, sai a sake shi da'ya'yansa a Shekara ta Murna, **55** gama Isra'ilawa nawa ne a matsayin bayi. Su bayina ne wadanda na saya daga Masar. Ni ne Ubangiji Allahnku.

26 “Kada ku yi gumaka, ko ku kafa siffa, ko al'amudi wa kanku, kada kuma ku sa sassařak'kun duwatsu a ƙasarku don ku rusuna musu. Ni ne Ubangiji Allahnku. **2** “Ku kiyaye Asabbataina, ku kuma ba wa wuri mai tsarkina girma. Ni ne Ubangiji. **3** “In kuka kiyaye farillaina, kuka yi biyayya da umarnaina, **4** zan aika da ruwan sama a lokacinsa, kasa kuma za tā ba da hatsi, itatuwa kuma za su haihu'ya'yansu. **5** Masussukanku za su ci gaba har lokacin girbin inabi, girbin inabi kuma zai ci gaba har lokacin shuki, za ku kuma ci duk abincin da kuke so cikin salama a ƙasarku. **6** “Zan ba ku salama a ƙasar, za ku kuwa kwanta, kuma babu wani da zai tsorata ku. Zan kori mugayen namun jeji daga ƙasar, takobi kuma ba zai ratsa cikin ƙasarku ba. **7** Za ku kori abokan gābanku, za su kuwa fādi a kaifin takobi a gabanku. **8** Mutanenku biyar za su kori mutum dari, mutanenku dari kuma za su kori mutane dubu goma, abokan gābanku kuma za su fādi a kaifin takobi a gabanku. **9** “Zan dube ku da idon rahama, in kuma sa ku riɓabbanya ku kuma karu, zan kiyaye alkawarina da ku. **10** Za ku ci gaba da cin girbin bara, har ku fitar da shi don ku sami wurin saboda sabo. **11** Zan kafa wurin zamana a cikinku, ba zan kuma yi ƙyamarku ba. **12** Zan yi tafiya a cikinki in kuma zama Allahnku, za ku kuwa zama mutanena. **13** Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar don kada ku kara zama bayi ga Masarawa; na karya sandunan wahalarku, na kuma bar ku ku yi tafiya a sake. **14** “Amma in za ku kasa kunne gare ni, ku kuma aikata dukan wadannan umarnai, **15** in kuka kuma kāsa kiyaye umarnaina, har kuka karya alkawarina, **16** to, zan yi muku wannan. Zan kawo muku abin bantsoro, cututtuka da zazzabin da zai lalatar da idonku, yā kuma sa ranku a wahala. Za ku shuka iri a banza, domin abokan gābanku ne za su ci. **17** Zan yi gāba da ku har abokan gābanku su ci ku a yaƙi, su wadanda suke kinku za su yi mulki a kanku, za ku gudu ba tare da wani yana korinku ba. **18** “In bayan dukan wannan, ba ku saurare ni ba, zan

hukunta ku saboda zunubanku har sau bakwai. **19** Zan karya ikonku wanda kuke fariya da shi, in hana ruwan sama, kasa kuma tā zama kamar tagulla. **20** Karfinku zai kare a banza domin ƙasarku ba za tā ba da hatsi ba, balle itatuwan ƙasar su ba da'ya'ya. **21** “In kuka ci gaba da tayar mini, kuka fi ku saurare ni, zan ninka wahalolinku sau bakwai, yadda ya dace da zunubanku. **22** Zan aika da mugayen namun jeji a kanku, za su kuwa kashe'ya'yanku, su hallaka shanunku, su rage yawanku, ku zama kadān. Wannan zai sa a rasa mutane a kan hanyoyinku. **23** “In duk da wadannan abubuwa, ba ku yarda da gyaran da nake yi muku ba, kuka ci gaba da yin adawa da ni, **24** zan yi adawa da ku, zan kuma aukar muku saboda zunubanku har sau bakwai. **25** Zan kawo takobi a kanku don in yi ramuwa saboda karya alkawarin da kuka yi. Sa'ad da kuka janye zuwa cikin biranenku, zan aika da annoba a cikinku, za a kuwa ba da ku ga hannun abokan gāba. **26** Sa'ad da na yanke abincinku, mata goma za su dafa abinci a murhu daya, za su kuma rarraba abincin a ma'auni. Za ku ci amma ba za ku koshi ba. **27** “In duk da haka kuka ci gaba da fin saurare ni, kuka ci gaba da yin adawa da ni, **28** cikin fushina, sai in yi adawa da ku, in kuma hukunta ku saboda zunubanku har sau bakwai. **29** Za ku ci naman'ya'yanku maza da na'ya'yanku mata. **30** Zan rurrushe dukan masujadanku, in yanke bagadanku na turare, in yi tarin gawawwakinku a kan gumakanku, zan kuma yi ƙyamarku. **31** Zan mai da biranenku kango, in lalace wuraren tsarkinku, ba zan kuma shafi ƙanshi hadayunku ba. **32** Zan mai da ƙasarku kango har abokan gābanku da suke zama a wurin su yi mamaki. **33** Zan watsar da ku cikin al'ummai, in kuma ja takobina in kore ku. Ƙasarku za tā zama kufai, biranenku kuma su zama kango. **34** Sa'an nan ƙasar za tā ji dadin hutun shekarun Asabbacinta, a dukan lokutan da take kango, ku kuwa kuna a ƙasar abokan gābanku, sa'an nan ƙasar za tā huta ta ji dadin asabbatanta. **35** A dukan lokutan da take kango, ƙasar za tā sami hutun da ba tā samu a lokutan asabbatan da kuke zama a cikinta ba. **36** “Ga wadanda za su ragu kuwa, zan cika zukatansu da tsoro a ƙasashen abokan gābansu har motsin ganyen da iska ta hora zai sa su ruga da gudu. Za su yi gudu kamar suna gudu daga takobi ne, za su kuma fādi, ko da yake babu wanda yake korinsu. **37** Za su yi karo da junu kamar wadanda suke tsere wa takobi, ko da yake babu wanda yake korinsu. Ta haka ba za ku iya tsaya

a gabon abokan gābanku ba. **38** Za ku mutu a cikin al'ummai, kasar abokan gābanku za tā cinye ku. **39** Sauranku da suka ragu za su lalace a kasashen abokan gābansu saboda zunubansu; da kuma saboda zunuban kakanninsu. **40** “Amma in suka tuba daga zunubansu da zunuban kakanninsu, da cin amanar da suka yi mini, da kuma adawar da suka yi da ni, **41** wadanda suka sa na yi adawa da su har da na aika da su kasar abokan gābansu, sa'ad da suka kas̄kantar da zukatansu marasa kaciya, suka kuma biya hukuncin zunubansu, **42** zan tuna da alkawarina da Ya'kub, da alkawarina da Ishaku, da kuma alkawarina da Ibrahim, zan tuna da kasar. **43** Gama za su gudu su bar kasar, kasar kuwa ta ji dadin asabbatanta yayinda take kango muddin ba su ciki. Za su biya hukuncin zunubansu domin sun ki dokokina, suka kuma yi kyamar farillaina. **44** Duk da haka, sa'ad da suke a kasar abokan gābansu, ba zan ki su, ko in yi kyamarsu, in hallaka su ka'kaf, har in karya alkawarina da su ba. Ni ne Ubangiji Allahnsu. **45** Amma saboda su, zan tuna da alkawarin da na yi da kakanninsu, wadanda na fitar da su daga Masar a idon al'ummai, don in zama Allahnsu. Ni ne Ubangiji.” **46** Wadannan su ne farillai, da dokoki, da kuma ka'ididin da Ubangiji ya kafa a Dutsen Sinai, tsakaninsa da Isra'ilawa ta wurin Musa.

27 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Duk sa'ad da mutum ya yi rantsuwa ta musamman zai kebe wani ga Ubangiji, ta wurin biyan kudaden fansa, **3** ga yadda ma'aunin biyan zai kasance, mutum mai shekara tsakanin ashirin da sittin, za a biya azurfa hamsin. **4** Mace kuma za a biya azurfa talatin. **5** Saurayi mai shekara tsakanin biyar da ashirin, za a biya azurfa ashirin, yarinya kuma azurfa goma. **6** Yaro mai shekara tsakanin wata daya da shekara biyar, za a biya azurfa biyar, yar yarinya kuma azurfa uku. **7** Namijin da ya fi shekara sittin, za a biya azurfa goma sha biyar, mace kuma azurfa goma. **8** In mai alkawarin matalauci ne da ba zai iya biyan kayyadadden abin da aka tsara ba, sai yā tafi wurin firist, shi firist kuma yā duba yadda mutumin da ya yi alkawarin zai iya biya. Sa'an nan mutumin zai biya abin da firist ya fada. **9** “In abin da ya yi alkawarin yardajje ne a matsayin hadaya ga Ubangiji, wannan dabbar da aka bayar ga Ubangiji, za tā zama mai tsarki. **10** Kada yā yi musayarta ko yā yi musaya mai kyau da marar kyau, ko marar kyau da mai kyau; in lalle ne yā yi musayar dabbar da wata, to, duk

wannan da kuma wanda zai yi musayar da ita za su zama masu tsarki. **11** In abin da ya yi alkawari dabba ce marar tsarki, wadda ba yardajje ba ce, a matsayin hadaya ga Ubangiji, dole a kai dabbar wa firist, **12** wanda zai yanke hukunci dacewarta, ko mai kyau ce, ko marar kyau. Duk darajar da firist ya kimanta, haka za tā zama. **13** In mai shi yana so yā fanshi dabbar, dole yā kara kashi daya bisa biyar na darajarta. **14** “In mutum ya mīka gidansa a matsayin wani abu mai tsarki ga Ubangiji, firist zai daidaita dacewar ko mai kyau ne, ko marar kyau. Duk darajar da firist ya kimanta, haka za tā zama. **15** In mutumin da ya kebe gidansa ya fanshe shi, dole yā kara kashi daya bisa biyar na darajara, gidan kuma zai zama nasa. **16** “In wani ya kebe wa Ubangiji wani sashe daga cikin gonarsa ta gādo, sai yā kimanta kudin gonar daidai da yawan irin da za a iya shuka a gonar. Za a kimanta kudin a kan shekel hamsin na irin sha'ir. **17** In ya kebe gonarsa a Shekara ta Murna, darajar da aka kimanta za tā zauna. **18** Amma in ya kebe gonar bayan Shekara ta Murnan, firist zai kimanta darajar bisa ga yawan shekarun da suka rage har zuwa Shekara ta Murna mai zuwa, sai a rage darajar da aka kimanta a kanta. **19** In mutumin da ya kebe gonar, yana so yā fanshe ta, to, dole yā kara kashi daya bisa biyar na darajarta, gonar kuwa tā zama nasa. **20** In kuma bai fanshe gonar ba, ko kuwa in ya sayar wa wani dabam, ba za a taba fanshe ta ba. **21** Sa'ad da aka saki gonar a Shekara ta Murna, za tā zama mai tsarki, a matsayin gonar da aka mīka ga Ubangiji, za tā zama mallakar firistoci. **22** “In mutum ya kebe gonar da ya saya, wadda take ba sashe na gonar iyali ba, ga Ubangiji, **23** firist zai kimanta darajarta har Shekara ta Murna, dole kuma mutumin yā biya darajarta a ranar, a matsayin wani abu mai tsarki ga Ubangiji. **24** A Shekara ta Murna din, gonar za tā dawo ga mutumin da aka saye ta daga wurinsa, wanda yake mai gonar. **25** A kimanta kowace daraja bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, gera ashirin ga shekel. **26** “Ba wani da zai iya kebe dan farin dabba, da yake dan fari ya riga ya zama na Ubangiji, ko na saniya, ko na tunkiya, na Ubangiji ne. **27** In tana cikin dabbobin da suke marasa tsarki, zai iya saye ta a darajar da aka kimanta, yā kara da kashi daya bisa biyar na darajarta. In bai fanshe ta ba, sai a sayar da ita a darajar da aka kimanta. **28** “Amma babu abin da mutum ya mallaka, ya kuma kebe ga Ubangiji, ko mutum ne, ko dabba, ko ganar

iyali da za a sayar, ko a fansa; kome da aka kebe a wannan hanya, mafi tsarki ne ga Ubangiji. 29 “Babu wani da aka kebe don hallaka da za a fansa; dole a kashe shi. 30 “Ushirin kome daga gona, ko hatsi daga kasa, ko’ya’yan itatuwa daga itatuwa, na Ubangiji ne, mai tsarki ne ga Ubangiji. 31 In mutum ya fanshi wani zakansa, dole yă kara kashi daya bisa biyar na darajar. 32 Ushirin gaba daya na garken shanu, da na tumaki, kowane kashi daya bisa goma na dabbar da ta wuce karkashin sandan mai kiwo, za tă zama mai tsarki ga Ubangiji. 33 Kada kuwa ya zaba mai kyau daga marar kyau, ko yă yi musaya. In ya yi musaya kuwa, dabbar da wadda ya musayar, za su zama masu tsarki, ba kuma za a fanshe su ba.”” 34 Wadannan su ne dokokin da Ubangiji ya ba wa Musa a Dutsen Sinai saboda Isra’ilawa.

Kiday

1 Ubangiji ya yi magana da Musa a Tentin Sujada a cikin Hamadar Sinai, a rana ta fari na watan biyu a shekara ta biyu, bayan Isra'ilawa suka fito Masar ya ce, **2** "Ka yi kidayan dukan al'umman Isra'ilawa bisa ga iyalansu da kabilarsu, ka rubuta kowa da sunansa bi da bi. **3** Da kai da Haruna za ku lissafta dukan mazan Isra'ilawa bisa ga sashensu, wadsanda suka kai shekaru ashirin ko fiye, da za su iya shiga soja. **4** Mutum daya daga kowace kabilia wanda yake shugaban danginsa, zai taimake ku. **5** "Ga sunayen da za su taimake ku. "Daga kabilars Ruben, Elizur dan Shedyur; **6** daga kabilars Simeyon, Shelumiyl dan Zurishaddai; **7** daga kabilars Yahuda, Nashon dan Amminadab; **8** daga kabilars Issakar, Netanel dan Zuwar; **9** daga kabilars Zebulun, Eliyab dan Helon; **10** daga kabilars ya'yan Yusuf, daga Efraim, Elishama dan Ammihud; daga Manasse, Gamaliyel dan Fedazur; **11** daga kabilars Benyamin, Abidan dan Gideyoni; **12** daga kabilars Dan, Ahiyezer dan Ammishaddai; **13** daga kabilars Asher, Fagiyel dan Okran; **14** daga kabilars Gad, Eliyasaf dan Deyuwel; **15** daga kabilars Naftali, Ahira dan Enan." **16** Wadannan su ne mutanen da aka nafa daga cikin jama'a, shugabannin asalin kabilu. Su ne kuma shugabannin dangogin Isra'ilawa. **17** Sai Musa da Haruna suka dauki sunayen mutanen nan da aka ba su, **18** suka kira dukan al'umma wuri daya a rana ta fari ga wata na biyu. Aka kuwa rubuta mutanen bisa ga asalin kabilansu da iyalansu. Aka kuma rubuta sunayen maza daya-daya da suka kai shekaru ashirin ko fiye, **19** yadda Ubangiji ya umarci Musa. Da haka ya kidaya su a Hamadar Sinai. **20** Daga zuriyar Ruben dan fari na Isra'ilawa. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekaru ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **21** Jimillar maza daga mutanen Ruben 46,500 ne. **22** Daga zuriyar Simeyon. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekaru ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **23** Jimillar maza daga mutanen Simeyon 59,300 ne. **24** Daga zuriyar Gad. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekaru ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **25** Jimillar maza daga mutanen Gad 45,650 ne. **26** Daga zuriyar Yahuda. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai

shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **27** Jimillar maza daga mutanen Yahuda 74,600 ne. **28** Daga zuriyar Issakar. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **29** Jimillar maza daga mutanen Issakar 54,400 ne. **30** Daga zuriyar Zebulun. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **31** Jimillar maza daga mutanen Zebulun 57,400 ne. **32** Daga ya'yan Yusuf. Daga zuriyar Efraim. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **33** Jimillar maza daga mutanen Efraim 40,500 ne. **34** Daga zuriyar Manasse. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **35** Jimillar maza daga mutanen Manasse 32,200 ne. **36** Daga zuriyar Benyamin. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **37** Jimillar maza daga mutanen Benyamin 35,400 ne. **38** Daga zuriyar Dan. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **39** Jimillar maza daga mutanen Dan 62,700 ne. **40** Daga zuriyar Asher. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **41** Jimillar maza daga mutanen Asher 41,500 ne. **42** Daga zuriyar Naftali. Aka rubuta sunayen dukan maza daya-daya da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, bisa ga iyalansu da kabilarsu da take a rubuce. **43** Jimillar maza daga mutanen Naftali kuwa 53,400 ne. **44** Wadannan su ne mazan da Musa da Haruna, tare da shugabanni goma sha biyun nan na Isra'ilawa suka kidaya, kowa a madadin iyalinsa. **45** Dukan Isra'ilawan da suka kai shekara ashirin ko fiye da suka isa shiga soja, an kidaya su bisa ga iyalansu. **46** Jimillar kuwa ita ce mutum 603,550. **47** Ba a dai kidaya zuriyar Lawi tare da saura kabilan ba. **48** Ubangiji ya riga ya gaya wa Musa cewa, **49** "Ka tabbatar ba ka kidaya mutanen Lawi ko kuma ka hade su tare a kidayan sauran Isra'ilawa ba. **50** A maimakon haka

sai ka nada Lawiyawa su lura da tabanakul Shaida, wato, kan dukan kayayyaki da kuma kome da yake na wurí mai tsarki. Za su dauko tabanakul da dukan kayayyakinsa; za su lura da shi, su kasance kewaye da shi. **51** Duk sa'ad da za a gusar da tabanakul, Lawiyawa ne za su saukar da shi; kuma duk sa'ad da za a kafa shi, Lawiyawa ne za su yi haka. Duk wani dabam da ya je kusa da shi za a kashe shi. **52** Sauran Isra'ilawa za su zauna kungiya-kungiya, kowane mutum a fungiyarsa daidai bisa ga ka'idarsa. **53** Amma Lawiyawa za su kafa sansaninsu kewaye da tabanakul na Shaida. Don kada fushi yá fádo a kan al'ummar Isra'ilawa. Hakkín Lawiyawa ne su kula da tabanakul na Shaida.” **54** Isra'ilawa suka yi duk wadannan kamar dai yadda Ubangiji ya umarci Musa.

2 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **2** “Duk sa'ad da Isra'ilawa suka yi sansani, kowane mutum zai sauva a inda tutar fungiyar kabilarsa take. Sansanin zai kasance a kewaye da Tentin Sujada.” **3** Kabilar Yahuda za su yi sansani bisa ga ka'idarsu a gabas, wajen fitowar rana. Shugaban mutanen Yahuda kuwa shi ne Nashon dan Amminadab. **4** Yawan mutanen sashensa 74,600 ne. **5** Kabilar Issakar za su yi sansani biye da su. Shugabansu shi ne Netanel dan Zuwar. **6** Yawan mutanen sashensa 54,400 ne. **7** Kabilar Zebulun za su yi sansani biye da su. Shugabansu shi ne Eliyab dan Helon. **8** Yawan mutanen sashensa 57,400 ne. **9** Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Yahuda bisa ga sashensu sun kai 186,400. Su ne za su ja gaba. **10** A kudu, a nan ne sashe sansanin mutanen Ruben a karkashin ka'idarsu, za su yi sansani. Shugaban mutanen Ruben shi ne Elizur dan Shedeyur. **11** Yawan mutanen sashensa 46,500 ne. **12** Kabilar Simeyon za su yi sansani biye da su. Shugaban mutanensa shi ne Shelumiyl dan Zurishaddai. **13** Yawan mutanen sashensa 59,300 ne. **14** Kabilar Gad za su zama na biye. Shugaban mutanensa shi ne Eliyasaf dan Reyuwel. **15** Yawan mutanen sashensa 45,650 ne. **16** Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Ruben, bisa ga sashensu sun kai 151,450. Su ne za su zama na biyu in za a tashi. **17** Sa'an nan Lawiyawa dauke da Tentin Sujada za su kasance a tsakiyar sansani sa'ad da aka tashi tafiya. Za su kama hanya kamar yadda aka dokace su su zauna a sansani, kowa a wurinsa a karkashin ka'idarsu. **18** Ta wajen yamma kuma sashen Efraim za su yi sansani a karkashin ka'idarsu. Shugaban mutanensa, shi ne Elishama dan Ammihud. **19** Yawan

mutanen sashensa 40,500 ne. **20** Kabilar Manasse ce za tā zama ta biye. Shugabansu shi ne Gamaliyel dan Fedazur. **21** Yawan mutanen sashensa 32,200 ne. **22** Na biye da su su ne mutanen Benyamin. Shugaban mutanensu kuwa Abidan dan Gideyoni. **23** Yawan mutanen sashensa 35,400 ne. **24** Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Efraim, bisa ga sashensu su kai 108,100 ne. Su ne za su zama na uku sa'ad da za a tashi. **25** A arewa za a sami sashen sansanin Dan, a karkashin ka'idarsu. Shugabansu shi ne Ahijezer dan Ammishaddai. **26** Yawan mutanen sashensa 62,700 ne. **27** Kabilar Asher ce za tā zama ta biye. Shugabansu shi ne Fagiel dan Okran. **28** Yawan mutanen sashensa 41,500 ne. **29** Kabilar Naftali za su zama na biye da su. Shugaban mutanen kuwa shi ne Ahira dan Enan. **30** Yawan mutanen sashensa 53,400 ne **31** Dukan mazan da aka ba su aiki a sansanin Efraim, bisa ga sashensu su kai 157,600. Su ne za su zama na karshe, karkashin ka'idarsu. **32** Wadannan su ne Isra'ilawan da aka a kidaya bisa ga iyalansu. Dukansu da suke a sansani, mutane 603,550 ne. **33** Ba a dai kidaya Lawiyawa tare da sauran Isra'ilawa ba yadda Ubangiji ya umarci Musa. **34** Saboda haka Isra'ilawa suka yi duk ko mene ne da Ubangiji ya umarci Musa. Ta haka ne suka yi sansani a karkashin ka'idarsu kowanne tare da kabilarsa da danginsa.

3 Wadannan su ne zuriyar Haruna da Musa a lokacin da Ubangiji ya yi magana da Musa a kan Dutsen Sinai. **2** Sunayen'ya'yan Haruna su ne, Nadab dan fari, da Abihu, da Eleyazar da Itamar. **3** Wadannan su ne sunayen'ya'yan Haruna, shafaffun firistocin da aka nadaf domin su yi aiki firist. **4** Amma Nadab da Abihu suka fádi suka mutu a gabán Ubangiji a Hamadar Sinai a sa'ad da suka kona turare da haramtacciyar wuta a gabansa. Ba su kuwa da'ya'ya; saboda haka Eleyazar da Itamar kadai suka yi aiki firist a zamanin mahaifinsu Haruna. **5** Ubangiji ya ce wa Musa, **6** “Ka kawo mutanen Lawi, ka kuma gabatar da su ga Haruna firist, don su taya shi aiki. **7** Za su yi wa Haruna da dukan al'umma aikace-aikace a Tentin Sujada, ta wurin yin aikin tabanakul. **8** Za su lura da dukan kayayyakin Tentin Sujada, suna cika hakkín Isra'ilawa ta wurin yin aiki a tabanakul. **9** Ka ba da Lawiyawa ga Haruna da'ya'yansa; su ne za su zama Isra'ilawan da za a ba da su dungum gare shi. **10** Ka nada Haruna da'ya'yansa su yi aiki firistoci; duk wanda ya yi shisshigi a wuri mai tsarki kuwa dole a

kashe shi.” 11 Ubangiji ya kuma ce wa Musa, 12 “Ga shi na dauki Lawiyawa daga cikin Isra’ilawa a maimakon dan fari na kowace mace a Isra’ila. Lawiyawa nawa ne, 13 gama duk’ya’yan fari nawa ne. Lokacin da karkashe duk’ya’yan fari a Masar, na kebe wa kaina kowane dan fari a Isra’ila, ko mutum, ko dabba. Za su zama nawa. Ni ne Ubangiji.” 14 Ubangiji ya yi magana da Musa a Hamadar Sinai ya ce, 15 “Ka fidaya Lawiyawa bisa ga iyalansu da kabilarsu. Ka fidaya kowane dan jinjiri mai wata daya ko fiye.” 16 Saboda haka Musa ya fidaya su duka, kamar yadda maganar Ubangiji ta umarta. 17 Ga sunayen’ya’yan Lawi, Gershon, Kohat da Merari. 18 Ga sunayen mutanen Gershon, Libni, da Shimeyi 19 Sunayen mutanen Kohat kuwa su ne, Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel. 20 Dangin Merari su ne. Mali da Mushi. Ga kabilan Lawiyawa bisa ga iyalansu. 21 A wajen Gershonawa, kabilarsa su ne Libniyawa, da Shimeyyawa; wadannan su ne mutanen Gershom. 22 Jimillar dukan jarirai maza daga wata daya zuwa gaba da haihuwa su kai 7,500. 23 Kabilar Gershonawa za su yi sansani ta fuskar yamma, a bayan tabanakul. 24 Eliyasaf dan Layel shi ne shugaban iyalan Gershonawa. 25 A Tentin Sujada, Gershonawa su ne za su lura da mazauni da tabanakul da kuma tentin, abubuwu rufensa, labule a kofar Tentin Sujada, 26 da labulen filin da yake kewaye da tabanakul da kuma bagade, da igiyoyi, da kuma kowane abin da ya danganci aikinsu. 27 Kabilar Kohat su ne, Amramawa da Izharawa da Hebronawa da Uzziyelawa; wadannan su ne kabilar Kohatawa. 28 Jimillar dukan jarirai maza daga wata daya ko fiye, 8,600 ne. Kohatawa ne suke lura da wuri mai tsarki. 29 Kohatawa za su yi sansani a kudu da tabanakul. 30 Shugaban kabilar Kohatawa shi ne Elizafan dan Uzziyel. 31 Su ne da hakkin kula da akwatin alkawari, tebur, wurin ajiye fitila, bagade, kayayyakin wuri mai tsarki da ake amfani da su a sujada, labule, da kuma kome da ya danganci aikinsu. 32 Babban shugaban Lawiyawa shi ne Eleyazar dan Haruna, firist. An nada shi a kan wadanda suke kula da wuri mai tsarki. 33 Kabilar Merari su ne Maliyawa da Mushiyawa; wadannan su ne kabilar Merari. 34 Jimillar dukan jarirai maza daga wata daya ko fiye, 6,200 ne. 35 Shugaban iyalan Merari shi ne Zuriyel dan Abihayil. Za su yi sansani arewa da tabanakul. 36 Kabilar Merari ne aka sa su lura da katakan tabanakul, sandunanta, dogayen sandunanta, tarukanta, dukan kayan aiki da kowane

abin da ya danganci aikinsu, 37 da ginshikai kewaye da filin tare da rammuka da turaku da igiyoyinsu. 38 Musa da Haruna da’ya’yansu za su yi sansani gabas da tabanakul, wajen fitowar rana; a gabon Tentin Sujada. Su ne da hakkin lura da wuri mai tsarki a madadin Isra’ilawa. Duk wani wanda ba ya wannan aiki, ya kuma kusaci wuri mai tsarki, za a kashe shi. 39 Jimillar Lawiyawan da Musa da Haruna suka fidaya bisa ga umarnin Ubangiji bisa ga danginsu, hade da kowane jariri daga wata daya ko fiye, 22,000 ne. 40 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Kidaya dukan’ya’yan fari na Isra’ilawa maza daga wata daya da kuma fiye ka kuma rubuta sunayensu. 41 Ka dauko mini Lawiyawa a maimakon dukan’ya’yan fari na Isra’ilawa, haka ma na dabbobi na Lawiyawa, a maimakon’ya’yan fari na dabbobin Isra’ilawa. Ni ne Ubangiji.” 42 Haka Musa ya fidaya’ya’yan fari na Isra’ilawa, yadda Ubangiji ya umarce shi. 43 Jimillar’ya’yan fari maza daga wata daya da kuma fiye, da aka rubuta bisa ga sunayensu, 22,273 ne. 44 Sai Ubangiji ya kuma yi magana da Musa ya ce, 45 “Ka dauki Lawiyawa a maimakon dukan’ya’yan fari na Isra’ila, dabbobin Lawiyawa kuma a maimakon dabbobinsu. Lawiyawa za su zama nawa. Ni ne Ubangiji. 46 Don a fanshi’ya’yan fari 273 na Isra’ilawa da suka fi Lawiyawa yawa, 47 ka karbi shekel biyar domin kowanrens, bisa ga ma’ aunin shekel na tsattsarkan wuri, wanda yake da nauyin gera ashirin. 48 Ka ba wa Haruna da’ya’yansu kudin fansar da ya haura kai na’ya’yan farin Isra’ilawa.” 49 Haka, Musa ya karbi kudin fansar wadanda suka haura yawan Lawiyawa. 50 Daga’ya’yan fari na Isra’ilawa, ya karbi azurfa masu nauyin shekel 1,365, bisa ga ma’ aunin shekel na tsattsarkan wuri. 51 Sa’an nan Musa ya ba da kudin fansar ga Haruna da’ya’yansu, yadda maganar Ubangiji ta umarce shi.

4 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, 2 “Ku yi fidaya Kohatawa daga Lawiyawa, bisa ga kabilarsu da iyalansu. 3 Ku fidaya dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin da suka zo domin aiki a Tentin Sujada. 4 “Ga aikin Kohatawa a Tentin Sujada, kulawa da kayayyaki mafi tsarki. 5 Lokacin da za a tashi daga sansani, Haruna da’ya’yansu za su shiga ciki su kunce labulen kariya, su rufe Akwatin Alkawari da shi. 6 Sa’an nan su rufe shi da fatun shanun teku, su shimpida zane mai ruwan shudi a bisansa, su sa masa sandunansa. 7 “A bisa teburin Burodin Ajiyewa, za su shimpida zane mai ruwan shudi, a kansa

kuma su sa farantai, kwanoni da manyan kwanoni, da tuluna don hadayun sha; da burobin da zai ci gaba da kasancewa a kansa. **8** A bisa wadannan za su shimpida jan zane, su rufe su da fatun shanun teku, su kuma zura masa sandunansa. **9** “Za su dauki zane mai ruwan shudi su rufe wurin ajiye fitilan da yake don fitilu, tare da fitilunsa, lagwaninsa da farantansa, da dukan tulunansa don man amfaninsu. **10** Sa'an nan su nade shi da kuma dukan kayayyakinsa a cikin fatar shanun teku, su sa shi a kan sandan daukarsa. **11** “A kan bagaden zinariya, za su shimpida zane mai ruwan shudi, su kuma rufe shi da fatar shanun teku, sai a zura masa sandunansa. **12** “Za su dauki dukan kayayyakin da ake amfani da su a wuri mai tsarki, su nannade su da zane mai ruwan shudi, su rufe shi da fatar shanun teku, sa'an nan a sa su a kan sandan daukarsa. **13** “Za su kwashe tokar da take a bagaden tagulla, su shimpida zane mai ruwan shudi a bisansa. **14** Sa'an nan su sa a kansa dukan kayayyakin da aka yi amfani da su a bagaden, hafe da farantai don wuta, cokula masu yatsu don nama, manyan cokula, da darunan yayyafawa. A kansa za su shimpida murfi na fatun shanun teku, su zura sandunan daukarsa. **15** “Bayan Haruna da'ya'yansa suka gama rufe kayayyaki masu tsarki da dukan abubuwa masu tsarki, sa'ad da kuma aka shirya tashi daga sansani, sai Kohatawa su zo gaba, su dauka. Amma kada su taba abubuwa masu tsarki, don kada su mutu. Kohatawa za su dauki abubuwan da suke cikin Tentin Sujada. **16** “Eleyazar dan Haruna firist zai lura da man fitila da turare da hadaya ta gari na kullum da kuma kebaabben mai. Shi ne zai lura da dukan tabanakul da duk abin da yake cikinsa da kuma kayayyaki da abubuwan masu tsarki.” **17** Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **18** “Ku tabbata cewa ba a kawar da zuriyar Kohatawa daga Lawiyawa ba. **19** Saboda su rayu, kada su mutu sa'ad da suka zo kusa da abubuwa mafi tsarki, a yi musu wannan, wato, Haruna da'ya'yansa za su shiga wuri mai tsarki su ba wa kowane mutum aikinsa da kuma abin da zai dauka. **20** Amma kada Kohatawa su shiga don su dubi abubuwa masu tsarki, ko na dan kankanan lokaci, in ba haka ba za su mutu.” **21** Ubangiji ya ce wa Musa, **22** “Ka fidaya mutanen Gershon bisa ga iyalansu da kabilarsu. **23** Ka fidaya maza masu shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada. **24** “Ga aikin kabilars Gershonawa yayinda suke aiki, suke kuma

daukar kaya. **25** Za su dauki labulen tabanakul, Tentin Sujada, kyan da za a rufe shi, da kuma kyan da za a rufe shi daga waje na fatun rufuwa na shanun teku, labulen kofar Tentin Sujada, **26** labulen filin da yake kewaye da tabanakul da bagade, labulen kofa, igiyoyi da kuma dukan abubuwan da ake amfani da su wajen hidima. Geshonawa za su yi dukan abin da ya kamata a yi da wadannan abubuwa. **27** Dukan hidimominsu, ko na dfauko, ko kuma na yin wani aiki, za a yi su ne bisa ga umarnin Haruna da'ya'yansa. Za ka ba su dukan kyan da za su dauka a matsayin hakkinsu. **28** Wannan shi ne hidimar da kabilars Gershonawa za su yi a Tentin Sujada. Ayyukansu za su kasance bisa ga umarnin Itamar dan Haruna firist. **29** “Ka fidaya kabilars Merari bisa ga kabilarsu da iyalansu. **30** Ka fidaya maza daga masu shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada. **31** Ga aikinsu sa'ad da suke hidima a Tentin Sujada, za su dauki katakan tabanakul, sandunansa da dogayen sandunansa, da rammukansa, **32** har ma da dogayen sandunans kewayan filin da rammukansu, turakun tenti, igiyoyi, da dukan kayayyaki, da kuma dukan abubuwan da suke dangane da amfaninsu. Ka ba wa kowane mutum ayyuka na musamman da zai yi. **33** Wannan ce hidimar da mutanen Merari za su yi a aikin Tentin Sujada, a karkashin jagorancin Itamar dan Haruna, firist.” **34** Musa, Haruna da kuma shugabannin jama'a, suka fidaya Kohatawa ta kabilarsu da kuma iyalansu. **35** Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, **36** da aka fidaya, kabilakabila, su 2,750 ne. **37** Jimillar dukan wadanda suke na kabilan Kohatawa, wadanda suka yi hidimar aiki a Tentin Sujada ke nan. Musa da Haruna sun fidaya su bisa ga umarnin Ubangiji. **38** Aka fidaya mazan Gershonawa ta kabilansu da kuma iyalansu. **39** Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, **40** da aka fidaya kabilakabila da kuma iyali-iyali, su 2,630 ne. **41** Jimillar wadanda suke na kabilars Gershonawa ke nan, wadanda suka yi hidimar aiki a Tentin Sujada. Musa da Haruna sun fidaya su bisa ga umarnin Ubangiji. **42** Aka fidaya mazan Merari ta kabilarsu da kuma iyalansu. **43** Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki a Tentin Sujada, **44** da aka fidaya kabilakabila, su 3,200 ne. **45** Jimillar wadanda suke na kabilars Merari ke nan. Musa

da Haruna suka kidaya su bisa ga umarnin Ubangiji. **46** Saboda haka, Musa, Haruna da shugabannin Isra'ilä, suka kidaya dukan Lawiyawa kabilia-kabilia da kuma iyali-iyali. **47** Dukan maza daga shekara talatin zuwa hamsin wadanda sukan zo hidimar aiki da kuma daukar Tentin Sujada **48** jimillarsu ta kai 8,580. **49** Bisa ga umarnin Ubangiji ta wurin Musa, aka ba kowa aikinsa, aka kuma fada musu abin da za su dauka. Ta haka aka kidaya su, yadda Ubangiji ya umarci Musa.

5 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Ka umarci Isra'ilawa su kori duk wanda yake da ciwon fatan jiki, ko mai diga na kowane iri, ko wanda ya kazantu ta wurin taña gawa, daga cikin sansani. **3** Ka kori maza da mata ma; ka kai su bayan sansani domin kada su kazantar da sansani inda nake zama a cikinsu.” **4** Isra'ilawa suka yi haka; suka kore su daga sansanin. Suka aikata yadda dai Ubangiji ya umarci Musa. **5** Ubangiji ya ce wa Musa, **6** “Gaya wa Isra'ilawa, ‘Sa’ad da namiji ko mace ya yi wa dan’uwansa laifi ta kowace hanya, ta yin haka, ya yi rashin aminci ga Ubangiji, mutumin kuwa ya yi laifi ke nan **7** kuma dole yä furta zunubin da ya yi. Dole yä yi biya cikakkiyar diyya saboda laifinsa, yä kara kashi daya bisa biyar a kai, yä kuma bayar da shi duka ga wanda ya yi wa laifin. **8** Amma in mutumin da aka yi wa laifin ba shi da dan’uwa na kusa da za a biya diyya saboda laifin, sai diyyar tå zama ta Ubangiji, dole kuma a ba wa firist, hade da ragon da za a yi kafara da shi. **9** Dukan tsarkakakkun abubuwan da Isra'ilawa suka kawo wa firist za su zama nasa. **10** Kowace tsarkakakkijar kyauta da mutum ya kawo nasa ne, sai dai abin da ya ba wa firist, zai zama na firist.” **11** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, **12** “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘In matar wani ta kauce, ta kuma yi rashin aminci gare shi **13** ta wurin kwana da wani dabam, wannan kuwa ya kasance a boye ga mijinta, rashin tsarkinta kuwa bai tonu ba (da yake babu shaida, ba a kuma kama ta tana yi ba), **14** in kuma kishi ya sha kan mijinta kuma tana da kazanta, ko kuwa idan yana kishi yana kuma zatonta ko ma ba ta da kazanta **15** mijin zai kai matansa a gaban firist, yä kuma kawo hadayar abubuwan da ake bukata; abubuwa kamar, garin sha’ir garwa daya, amma kada yä zuba mai a kan garin sha’ir, kada kuma yä sa turaren wuta a kansa, domin hadaya ce ta mijii mai tuhumar matarsa da aka kawo domin gaskiya tå fito fili. **16** “Firist zai kawo ta, yä sa tå tsaya a gaban Ubangiji. **17** Sa’an nan zai debi ruwa mai tsarki a tulun

laka, yä zuba kurar da ya debo daga daben tabanakul a cikin ruwan. **18** Bayan da firist ya sa matan ta tsaya a gaban Ubangiji, sai yä kunce gashin kanta, yä kuma sa hadaya ta gari don tunawa a hannuwanta, hadayar gari ce ta kishi, yayinda shi kansa zai rike ruwa mai daci, mai jawo la’ana. **19** Sa’an nan firist zai sa tå yi rantsuwa, yä kuma ce mata, “In ba wani mutumin da ya kwana da ke kuma ba ki kauce kin kazantar da kanki yayinda kike auren mijinki ba, kada wannan ruwa mai daci, mai jawo la’ana, yä cuce ki. **20** Amma in kin kauce yayinda kike auren mijinki, kika kuma kazantar da kanki ta wurin kwana da wani dabam da ba mijinki ba,” **21** (a nan firist zai sa macen a karkashin la’anar rantsuwa cewa) “bari Ubangiji yä sa mutanenki su la’ance ki, su kuma yi Allah wadai da ke, sa’ad da Ubangiji ya sa cinyarki ta shanye, cikinki kuma ya kumbura. **22** Bari wannan ruwa mai jawo la’ana, yä shiga jikinki saboda cikinki yä kumbura, cinyarki kuma yä shanye.” “Sai macen tå ce, “Amin. Bari yä zama haka.” **23** “Firist zai rubuta wadannan la’anoni a littafi, sa’an nan yä wanke su cikin ruwa mai daci. **24** Sai yä sa macen tå sha ruwa mai daci, mai jawo la’ana, wannan ruwa kuwa zai shiga cikinta yä kawo mata wahala mai zafi. **25** Firist zai karbi hadaya ta gari don kishi daga hannuwanta, yä kada shi a gaban Ubangiji sa’an nan yä kawo a bagade. **26** Sa’an nan firist zai diba hatsi na hadaya cike da hannunsa don hadayar tunawa, yä kuma kone a bagade; bayan haka sai yä sa macen tå sha ruwan. **27** In ta kazantar da kanta ta kuma ci amanar mijinta, to, yayinda aka sa tå sha ruwa mai jawo la’ana, ruwan zai shiga cikinta, yä jawo mata wahala mai zafi; cikinta zai kumbura, cinyarta kuma yä shanye, tå kuwa zama la’annanni a cikin mutanenta. **28** Amma fa, in macen ba tå kazantar da kanta ba, ba tå kuma da kazanta, za a kubutar da ita daga laifin, za tå kuma iya haihuwa. **29** “Wannan dai, ita ce dokar kishi sa’ad da mace ta kauce, ta kuma kazantar da kanta yayinda take aure da mijinta, **30** ko kuma sa’ad da mijin yana kishi domin yana shakkar matarsa. Firist zai sa tå tsaya a gaban Ubangiji, yä kuma yi amfani da wannan doka gaba daya a kanta. **31** Mijin zai zama marar laifi daga kowane laifi, amma matar za tå dauki muguntarta, idan ta yi laifin.””

6 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘In mace, ko namiji yana so yä yi alkawari na musamman, alkawarin zaman kebabbe ga Ubangiji, a matsayin Banazare, **3** dole yä kebe kansa

daga ruwan inabi, ko daga wadansu abubuwa sha masu sa maye, kada kuma yā sha ruwan tsamin da aka yi daga ruwan inabi, ko daga wadansu abubuwa sha masu sa maye. Ba zai sha ruwan'ya'yan inabi, ko yā ci'ya'yan inabi danye ko busasshe ba. 4 Muddin yana Banazare, ba zai ci wani abin da ya fito daga'ya'yan inabi ba, ko kwayar inabi, ko bawonsa ma. 5 "A dukan lokacin da yake a kan alkawarin kebewarsa, reza ba zai taşa kansa. Dole yā kasance da tsarki har karshen kebewarsa ga Ubangiji; tilas yā bar gashin kansa yā yi tsawo. 6 A dukan kwanakin kebewarsa ga Ubangiji, Banazarin ba zai yi kusa da gawa ba. 7 Ko da ma gawar ta mahaifinsa ce, ko ta mahaifiyarsa, ko ta dan mahaifiyarsa, ko kuma ta'yar'uwersa ce, ba zai kazantar da kansa saboda su ba, domin alamar kebewarsa ga Allah tana kanisa. 8 A dukan kwanakin kebewarsa, an tsarkake shi ga Ubangiji. 9 "In farat daya wani ya mutu kusa da shi, to, kebewarsa ta kazantu, dole yā aske kansa a ranar tsarkakewarsa, a rana ta bakwai. 10 Sa'an nan a rana ta takwas, tilas yā kawo wa firist'yan kurciyoyi biyu, ko kuma'yan tattabarai biyu a bakin kofar Tentin Sujada. 11 Firist kuwa zai miňa daya don hadaya ta zunubi, dayan kuma don hadaya ta konawa, yā yi kafara dominisa, gama ya yi zunubi ta dalilin gawar. A wannan rana zai sāke kefe kansa. 12 Dole yā kefe kansa ga Ubangiji, har kwanakin kebewarsa, kuma dole yā kawo dan rago bana daya a matsayin hadayar laifi. Kwanakin baya ba sa cikin lissafi, domin ya kazantu a lokacin kebewarsa. 13 "To, ga doka saboda Banazare sa'ad da kwanakin kebewarsa suka gama. Za a kawo shi a bakin kofar Tentin Sujada. 14 A can zai miňa hadayunsa ga Ubangiji. Hadayun kuwa su ne, dan rago, bana daya marar lahani don hadaya ta konawa,'yar tunkiya, bana daya marar lahani na hadaya don zunubi, rago marar lahani don hadaya ta salama, 15 tare da hadayu na hattsu da hadayu na sha, da kuma kwando burodi marar yisti, kosai da aka yi da lallausan gari kwababbe da mai, da kuma wainan da aka barbada da mai. 16 "Firist zai kawo su a gabon Ubangiji, yā miňa hadaya don zunubi da hadaya ta konawa. 17 Zai miňa kwandon burodi marar yisti, yā kuma miňa dan ragon hadaya ta salama tare da hadaya ta gari, da hadaya ta sha ga Ubangiji. 18 "Sa'an nan a kofar Tentin Sujada, dole Banazaren yā aske gashin da ya alamta kebewarsa, yā kwashe gashin, yā zuba a cikin wutar da take karkashin hadaya ta salama. 19 "Bayan

Banazaren ya aske gashinsa da ya alamta kebewa, firist zai dauki dafaffiyar kafadar rago, da kosai da kuma waina daga cikin kwando wadanda duka biyu marar yisti ne, yā sa su a tafin hannun kebabben. 20 Firist zai kada su a gabon Ubangiji, hadaya ce ta kadawa; mai tsarki ne kuma, zai zama na firist, tare da kirjin da aka kada da kuma cinyar da aka kawo. Bayan haka, Banazaren zai iya shan ruwan inabi. 21 "Wannan ita ce dokar Banazare wanda ya yi alkawari ga Ubangiji bisa ga kebewarsa, tare da duk abin da zai iya bayarwa. Tilas yā cika alkawarin da ya yi bisa ga dokar zaman Banazare." 22 Ubangiji ya ce wa Musa, 23 "Gaya wa Haruna da'ya'yansa, 'Ga yadda za ku albarkaci Isra'ilawa. Za ku ce musu, 24 "Ubangiji yā albarkace ku, yā kuma kiyaye ku; 25 Ubangiji yā sa fuskarsa ta haskaka a kanku, yā kuma yi muku alheri; 26 Ubangiji yā dube ku da idon rahama, yā kuma ba ku salama.'" 27 "Da haka za su sa sunana a kan Isra'ilawa, ni kuma zan albarkace su."

7 Sa'ad da Musa ya gama kafa tabanakul, sai ya shafe shi da mai, ya tsarkake shi tare da dukan kayayakinsa, ya kuma shafe bagaden da mai, ya tsarkake shi da dukan kayayakinsa. 2 Sa'an nan shugabannin Isra'ilila, wato, shugabannin iyalai wadanda suke shugabancin kabilan da aka kidaya, suka miňa hadayu. 3 Suka kawo kyautansu a gabon Ubangiji. Kyautayin kuwa su ne, kekunan yaki shida da aka rufe, da shanu goma sha biyu, saniya guda daga kowane shugaba, da kuma keken yaki guda daga shugabanni biyu. Suka miňa wadannan a gabon tabanakul. 4 Ubangiji ya ce wa Musa, 5 "Ka karbi abubuan nan daga gare su, domin a yi amfani da su a aikin Tentin Sujada. Ka ba da su ga Lawiyawa, a ba kowane mutum bisa ga aikinsa." 6 Haka fa Musa ya dauki kekunan yaki da shanun ya ba wa Lawiyawa. 7 Ya ba wa Gershonawa, kekunan yaki biyu da shanu hudu bisa ga aikinsu, 8 ya kuma ya ba wa kabilar Merari kekunan yaki hudu da shanu takwas bisa ga aikinsu. Aka ba da su duka a karkashin ikon Itamar dan Haruna, firist. 9 Amma Musa bai ba wa Kohatawa kome ba, gama aikinsu shi ne lura da kayayaki masu tsarki wadanda ake dauka a kafada. 10 Sa'ad da aka shafe bagaden da mai, sai shugabannin suka kawo hadayunsu saboda kebewarsa, suka miňa su a bagaden. 11 Gama Ubangiji ya riga ya gaya wa Musa cewa, "Kowace rana, shugaba guda zai kawo hadayarsa saboda kebewar bagade." 12 Wanda ya kawo hadayarsa

a rana ta farko shi ne Nashon dan Amminadab, shugaban mutanen Yahuda. **13** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri ne, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **14** ya kawo kwanon zinariya daya, mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; **15** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **16** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **17** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Nashon dan Amminadab. **18** A rana ta biyu, Netanel dan Zuwar, shugaban mutanen Issakar, ya kawo hadayarsa. **19** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **20** ya kuma kawo kwanon zinariya daya mai nauyin shekel, goma cike da turaren hayaki; **21** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **22** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **23** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Netanel dan Zuwar. **24** A rana ta uku, Eliyab dan Helon, shugaban mutanen Zebulun, ya kawo hadayarsa. **25** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **26** ya kuma kawo kwanon zinariya daya, mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; **27** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **28** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **29** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Eliyab dan Helon. **30** A ranan

ta hudú, Elizur dan Shedyur, shugaban mutanen Ruben, ya kawo hadayarsa. **31** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **32** ya kuma kawo kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; **33** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **34** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **35** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Elizur dan Shedyur. **36** A rana ta biyar, Shelumiyl dan Zurishaddai, shugaban mutanen Simeyon, ya kawo hadayarsa. **37** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **38** ya kuma kawo kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; **39** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **40** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **41** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Shelumiyl dan Zurishaddai. **42** A rana ta shida, Eliyasaf dan Deyuwel, shugaban mutanen Gad, ya kawo hadayarsa. **43** Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausen gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; **44** ya kuma kawo kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; **45** da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; **46** ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; **47** da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Eliyasaf dan

Deyuwel. 48 A rana ta bakwai, Elishama dan Ammihud, shugaban mutanen Efraim, ya kawo hadayarsa. 49 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 50 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 51 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 52 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 53 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Elishama dan Ammihud. 54 A rana ta takwas, Gamaliel dan Fedazur, shugaban mutanen Manasse, ya kawo hadayarsa. 55 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 56 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 57 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 58 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 59 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Gamaliel dan Fedazur. 60 A rana ta tara, Abidan dan Gideyoni, shugaban mutanen Benyamin, ya kawo hadayarsa. 61 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 62 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 63 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 64 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 65 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Abidan dan Gideyoni. 66 A rana ta goma,

Ahiyezer dan Ammishaddai, shugaban mutanen Dan, ya kawo hadayarsa. 67 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 68 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 69 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 70 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 71 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Ahiyezer dan Ammishaddai. 72 A rana ta goma sha daya, Fagiyl dan Okran, shugaban mutanen Asher, ya kawo hadayarsa. 73 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 74 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 75 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 76 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 77 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Fagiyl dan Okran. 78 A rana ta goma sha biyu, Ahira dan Enan, shugaban mutanen Naftali, ya kawo hadayarsa. 79 Hadayar da ya kawo ita ce, faranti guda daya na azurfa, nauyinsa shekel dari daya da talatin, da kuma daro na yayyafawa na azurfa, nauyinsa shekel saba'in, dukan biyu, an auna su bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri, kowannensu cike da lallausan gari, hade da mai kamar hadaya ta gari; 80 kwanon zinariya daya mai nauyin shekel goma, cike da turaren hayaki; 81 da karamin bijimi guda daya, tunkiya daya, da rago, dukansu bana daya-daya domin hadaya ta konawa; 82 ya kuma kawo bunsuru daya domin hadaya don zunubi; 83 da shanu biyu, raguna biyar, bunsurai biyar da kuma'yan raguna biyar, dukansu bana daya-daya, a miña su hadaya ta salama. Wannan ita ce hadayar Ahira dan Enan. 84 Wadannan su ne hadayun shugabannin Isra'ilawa

saboda kebewar bagade sa'ad da aka shafe shi, an kawo faranta goma sha biyu na azurfa, darunan goma sha biyu na azurfa don yayyafawa, da kuma kwanonin zinariya goma sha biyu. **85** Kowane faranti na azurfa yana da nauyin shekel dari da talatin, kuma kowane daro na azurfa don yayyafawa yana da nauyin shekel saba'in. Duka-duka dai, nauyin kwanonin azurfa, shekel dubu biyu ne da dari hudu, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. **86** Kwanonin zinariya goma sha biyu da aka cika da turaren hayači kuwa, nauyinsu shekel goma ne kowanne, bisa ga ma'aunin shekel na tsattsarkan wuri. Duka-duka dai, nauyin kwanonin zinariya, shekel dari daya ne da ashirin. **87** Jimillar dabbobi don hadaya ta konawa, ta kai kanana bijimai goma sha biyu, raguna goma sha biyu da'yan raguna goma sha biyu, dukansu bana daya-daya, tare da hadayarsu ta hatsi. Aka yi amfani da bunsurai goma sha biyu domin hadaya don zunubi. **88** Jimillar dabbobi don hadaya ta salama, ta kai shanu ashirin hudu, raguna sittin, bunsurai sittin da kuma'yan raguna sittin, dukansu bana daya-daya. Wadannan su ne hadayu saboda kebewar bagade, bayan an shafe shi. **89** Sa'ad da Musa ya shiga Tentin Sujada don yă yi magana da Ubangiji, sai ya ji murya tana magana da shi daga tsakanin kerubobi biyu a bisa murfin akwatin Alkawari. A ta haka Ubangiji ya yi masa magana.

8 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** "Yi magana da Haruna, ka ce masa, 'Sa'ad da za ka shishshirya fitilun nan bakwai, ka shirya su yadda za su fuskanci gaba domin haskensu yă haskaka ta gaba.'" **3** Haka kuwa Haruna ya yi; ya shishshirya fitilun yadda za su fuskanci gaba a kan wurin ajiye fitilan, kamar dai yadda Ubangiji ya umarci Musa. **4** Ga yadda aka yi wurin ajiye fitilan. An kera shi da zinariya daga gindinsa har zuwa sama inda ya budu. Aka kera wurin ajiye fitilan yadda Ubangiji ya nuna wa Musa. **5** Ubangiji ya ce wa Musa, **6** "Kebe Lawiyawa daga sauran Isra'ilawa, ka tsarkake su. **7** Ga yadda za ka tsarkake su, ka yayyafa musu ruwan tsarkakewa; ka sa su aske jikunansu duka su kuma wanke tufafinsu, ta haka za su tsarkake kansu. **8** Ka sa su dauki dan bijimi tare da lallausan garin hadaya, kwaňabbe da mai; sa'an nan, kai kuma ka dauki dan bijimi na biyu na hadaya don zunubi. **9** Ka kawo Lawiyawa a gaban Tentin Sujada, ka kuma kira taron Isra'ilawa duka. **10** Za ka kawo Lawiyawa a gaban Ubangiji, Isra'ilawa kuma za su dibiya musu hannuwansu. **11** Haruna zai miňa Lawiyawa a gaban

Ubangiji a matsayin hadaya ta kadawa daga Isra'ilawa, saboda a shirya su domin aikin Ubangiji. **12** "Bayan Lawiyawa sun dibiya hannuwansu a kan bijiman, sai ka yi amfani da daya a matsayin hadaya don zunubi ga Ubangiji, dayan kuma domin hadaya ta konawa, don yin kafara saboda Lawiyawa. **13** Ka kuma sa Lawiyawa su tsaya a gaban Haruna da'ya'yansa, sai ka miňa su kamar hadaya ta kadawa ga Ubangiji. **14** Da haka za ka kefe Lawiyawa daga sauran Isra'ilawa, Lawiyawa za su zama nawa. **15** "Bayan ka tsarkake Lawiyawa, ka kuma miňa su kamar hadaya ta kadawa, sai su zo su yi aikinsu a Tentin Sujada. **16** Gama dukansu an ba ni su daga cikin Isra'ilawa a maimakon dukan wadanda suka fara bude mahaifa, wato, dukan'ya'yan farin Isra'ilawa. Na karbi Lawiyawa su zama nawa. **17** Kowane dan farin haihuwa, ko mutum, ko dabba a Isra'ilawa, nawa ne. Sa'ad da na kashe'ya'yan fari a Masar, na kefe'ya'yan fari na Isra'ilawa wa kaina. **18** Na kuma dauki Lawiyawa a maimakon dukan'ya'yan fari maza a Isra'ilawa. **19** Cikin dukan Isra'ilawa, na ba da Lawiyawa kyauta ga Haruna da'ya'yansa, su yi hidima a Tentin Sujada a madadin Isra'ilawa, su kuma yi kafara domininsu saboda kada annoba ta bugi Isra'ilawa sa'ad da suka je kusa da wuri mai tsarki." **20** Musa, Haruna da kuma dukan taron Isra'ilawa, suka yi da Lawiyawa yadda Ubangiji ya umarci Musa. **21** Lawiyawa suka tsarkake kansu, suka kuma wanke tufafinsu. Sai Haruna ya miňa su kamar hadaya ta kadawa a gaban Ubangiji, ya kuma yi kafara saboda su don yă tsarkake su. **22** Bayan haka, sai Lawiyawa suka zo don su yi aikinsu a Tentin Sujada, a karkashin Haruna da'ya'yansa. Suka yi da Lawiyawa kamar dai yadda Ubangiji ya umarci Musa. **23** Ubangiji ya ce wa Musa, **24** "Wannan ya shafi Lawiyawa ne, wato, mazan da suka kai shekara ashirin da biyar, ko fiye, za su zo su yi aiki a Tentin Sujada, **25** amma in suka kai shekaru hamsin da haihuwa, dole su huta daga wannan aiki na yau da kullum, su kuma daina aiki. **26** Za su iya taimakon'yan'uwanus cikin tafiyar da ayyuka a Tentin Sujada, amma su kansu ba za su yi aikin ba. Haka fa za ka ba wa Lawiyawa aikinsu."

9 Ubangiji ya yi magana da Musa a Hamadar Sinai, a watan farko na shekara ta biyu bayan fitarsu daga kasar Masar. Ya ce, **2** "Ka sa Isra'ilawa su yi Bikin Ketarewa a kayyadadden lokaci. **3** A yi wannan bikin kayyadadden lokaci da yamma, a rana ta goma sha hudu ga wannan wata, a yi shi bisa ga dokokinsa

da ka'idotinsa." 4 Saboda haka sai Musa ya gaya wa Isra'ilawa su yi Bikin Ketarewa, 5 suka kuwa yi haka a Hamadar Sinai da yamma, a rana ta sha hudu ga watan farko. Isra'ilawa suka yi dukan abubuwa yadda Ubangiji ya umarci Musa. 6 Amma wadansunsa ba su iya yin Bikin Ketarewa a ranar ba gama sun kazantu ta wurin taba gawa. Saboda haka suka zo wurin Musa da Haruna a wannan rana 7 suka ce wa Musa, "Mun kazantu saboda mun taba gawa, don me aka hana mu mu ba da hadaya ga Ubangiji tare da sauran Isra'ilawa a kayyadadden lokaci?" 8 Musa ya amsa musu ya ce, "Ku dakata sai na sami umarni daga wurin Ubangiji game da ku." 9 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, 10 "Gaya wa Isra'ilawa cewa, 'Sa'ad da waninku ko zuriyarku ya kazantu ta wurin taba gawa, ko kuwa ya yi tafiya mai nisa, duk da haka zai kiyaye Bikin Ketarewa ta Ubangiji. 11 Za su yi bikin da yamma, a rana ta sha hudu ga wata na biyu. Za su ci naman tunkiya, tare da burodi marar yisti, da ganyaye masu daci. 12 Kada su bar kome daga cikinsa yā kai safe, ko a karye kashinsa. Sa'ad da suke Bikin Ketarewa, dole su kiyaye dukan ka'idotinsa. 13 Amma in mutumin da yake da tsarki bai kuma yi tafiya ba, ya kuwa fi yā yi Bikin Ketarewar, dole a ware wannan mutum daga mutanensa, domin bai mīka hadaya ga Ubangiji a kayyadadden lokaci ba. Wannan mutum zai dauki alhakin zunubinsa. 14 "Bakon da yake zaune a cikinku wanda yake so yā yi Bikin Ketarewar Ubangiji, dole yā yi shi bisa ga dokokinsa da ka'idotinsa. Dole ku kasance da ka'ida daya ga baiko da kuma dan kasa." 15 A ranar da aka kafa Tenti na Alkawari, sai girgije ya rufe shi. Daga yamma har safe, girgijen da yake bisa tabanakul ya yi kama da wuta. 16 Haka ya ci gaba da kasancewa; girgijen ya rufe shi, da dare kuma sai ya yi kamar wuta. 17 Duk sa'ad da aka daga girgijen daga Tentin, sai Isra'ilawa su kama hanya; duk inda girgijen ya tsaya, a nan Isra'ilawa za su yi sansani. 18 Da umarnin Ubangiji, Isra'ilawa suke tashi. Da umarninsa kuma suke sauwa. Muddin girgijen yana tsaye a bisa tabanakul, sukan yi ta zamansu a sansanoni. 19 Sa'ad da girgijen ya ci gaba da kasancewa a bisa tabanakul na dogon lokaci, Isra'ilawa sukan bi umarnin Ubangiji, ba kuwa za su tashi ba. 20 Wani lokaci girgijen yakan yi'yan kwanaki ne kawai a bisa tabanakul; da umarnin Ubangiji sukan kafa sansani da umarninsa kuma su tashi. 21 Wani lokaci girgijen yakan zauna daga yamma har safiya ne kawai, sa'ad da kuma aka daga

shi da safe, sai su kama hanya. Ko da rana, ko da dare, duk sa'ad da aka daga girgijen, sai su ma su tashi. 22 Ko girgijen ya yi kwana biyu a bisa tabanakul, ko wata guda, ko shekara, Isra'ilawa za su zauna a sansani ba kuwa za su tashi ba; amma sa'ad da aka daga shi, sai su kuma su tashi. 23 Da umarnin Ubangiji sukan kafa sansani, da umarninsa kuma sukan tashi. Sukan bi umarnin Ubangiji, bisa ga umarninsa ta wurin Musa.

10 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 "Ka kera kakaki guda biyu na azurfa, ka kuma yi amfani da su don kira taron jama'a wuri daya, don kuma ka ri'ka sanar da su lokacin tashi daga sansani. 3 Sa'ad da aka busa su biyu, dukan jama'a za su taru a gabanka a kofar Tentin Sujada. 4 In daya ne kadai aka busa, sai shugabannin kabilan Isra'il, su taru a gabanka. 5 Sa'ad da aka ji karar busar kakaki, sai sansanin da yake a gabashi, su kama hanya. 6 A kara ta biyu, sansanin da yake a kudanci, su kama hanya. Busan kakaki zai zama alama ta kama hanya. 7 In don a tara jama'a ne, sai a busa kakaki, amma ba da irin alama daya ba. 8 "Ya'yan Haruna, firistoci ne, za su busa kakaki. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla gare ku da kuma tsararraki masu zuwa. 9 Duk lokacin da za ku tafi yakī a kasarku, in akwai wadansu da suke matsa muku, za ku yi amfani da wadannan kakaki ta wurin hora su, alama ce, cewa za a je yakī. Sa'an nan Ubangiji Allahnku zai tuna da ku, yā cece ku daga maikiyanku. 10 Haka ma in kuna cikin jin dadinku, musamman lokacin da kuke bukukkuwanku, kamar Bikin Sabon Wata da dai kowane Bikinku, za ku hora wadannan kakaki lokacin da kuke mīka hadayunku na konawa, da hadayunku na salama, za su kuma zama muku abin tunawa a gabon Allahnku. Ni ne Ubangiji Allahnku." 11 A rana ta ashirin ga wata na biyu, a shekara ta biyu, sai girgijen ya tashi daga tabanakul na Shaida. 12 Sai Isra'ilawa suka tashi daki-daki daga Hamadar Sinai, suna tafiya daga wuri zuwa wuri, har sai da girgijen ya tsaya a Hamadar Faran. 13 Suka kama hanya, a wannan lokaci, bisa umarnin Ubangiji, ta wurin Musa. 14 Bangarorin sansanin Yahuda suka fara tashi, bisa ga ka'idar da aka yi, aka kuma umarta. Nashon dan Amminadab ne shugaba. 15 Netanel dan Zuwar ne shugaban bangaren kabilar Issakar, 16 Eliyab dan Helon kuma shi ne shugaban bangaren kabilar Zebulun. 17 Sa'an nan aka saukar da tabanakul kasa, Gershonawa da mutanen Merari da suke dauke da shi suka kama hanya. 18 Sai bangarori

sansanin Ruben suka biyo, bisa ga ka'idar da aka yi, aka kuma umarta. Elizur dan Shedeyur ne shugaba. **19** Shelumiyl dan Zurishaddai ne shugaban bangaren kabilar Simeyon, **20** Eliyasaf dan Deyuwel kuma shi ne shugaban bangaren kabilar Gad. **21** Sai Kohatawu suka kama hanya, dauke da kayayyaki masu tsarki, domin kafin su kai wurin da za a kafa sansani, a riga an kafa tabanakul. **22** Biye da wadannan kuma sai bangaren sansanin kabilar Efraim suka biyo bisa ga ka'ida da aka yi, aka kuma umarta. Elishama dan Ammihud ne shugaba. **23** Gamaliel dan Fedazur ne shugaban bangaren kabilar Manasse, **24** Abidan dan Gideyoni kuma shi ne shugaban bangaren kabilar Benyamin. **25** A karshe, a matsayi masu gadin bayan dukan bangarori, sai bangaren sansanin Dan suka tashi bisa ga ka'idar da aka yi, aka kuma umarta. Ahiyeler dan Ammishaddai ne shugaba. **26** Fagiyel dan Okran ne shugaban bangaren kabilan Asher, **27** Ahira dan Enan kuma shi ne shugaban kabilar Naftali. **28** Wannan shi ne tsarin tafiyar bangarorin Isra'ilawa, sa'ad da sukan kama hanya. **29** Sai Musa ya ce wa Hobab dan Reyuwel Bamidiyane surukinsa, "Yanzu fa, muna shirin tashi ne daga nan, domin mu tafi inda Ubangiji ya ce, 'Zan ba ku.' Ka zo tare da mu, za mu kuwa yi maka alheri, gama Ubangiji ya yi wa Isra'ilawa alkawari abubuwa masu kyau." **30** Ya amsa, ya ce "A'a, ba zan tafi ba; zan koma kasata da kuma wurin mutanena." **31** Amma Musa ya ce, "Ina rokonka kada ka rabu da mu. Ka san inda ya kamata mu kafa sansani a hamada, za ka kuma zama idanunmu. **32** In ka zo tare da mu, za mu raba duk abin alherin Ubangiji ya ba mu tare da kai." **33** Saboda haka suka kama hanya daga dutsen Ubangiji, suka yi tafiya kwana uku. Akwatin alkawarin Ubangiji ya ja gabansu a wadannan kwanaki uku, don yā samo musu masauki. **34** A duk lokacin da suka tashi daga sansani, giringen Ubangiji ya inuwantar da su da rana. **35** Duk kuma sa'ad da akwatin ya kama hanya, sai Musa ya ce, "Ka tashi, ya Ubangiji! Ka sa makiyanka su warwatse; masu kinka kuma su gudu a gabanka." **36** Duk sa'ad da akwatin ya sauva kuma, sai Musa ya ce, "Ka komo, ya Ubangiji, a wurin dubban da ba a iya fidayawa na iyalan Isra'il."

11 Da Ubangiji ya ji gunagunin da mutanen suke yi saboda wahalarsu, sai ya husata kwarai. Sai wuta daga Ubangiji ta yi ta ci a cikinsu har ta kone wadansu wurare na sansanin. **2** Da jama'ar suka yi wa Musa kuka, sai ya yi addu'a ga Ubangiji, wutar kuwa

ta mutu. **3** Saboda haka aka kira wannan wuri Tabera, gama a wurin ne wuta daga Ubangiji ta kuna a cikinsu. **4** Wata rana, bañin da suke cikinsu, suka fara kwadayin wadansu abinci, har suka sa Isra'ilawa suka fara kuka, suna cewa, "Da mun sami nama mun ci mana! **5** Mun tuna da kifin da muka ci kyauta a Masar, haka ma kayan lambu irin su kukumba, guna, safra, albasa da kuma tafarnuwa. **6** Amma ga shi yanzu ba mu da wani abin marmari; in ba wannan Manna ba!" **7** Manna kuwa kamar tsabar ridi take, kamanninta kuma kamar karo ne. **8** Mutane sukan fita su tattara ta, su niña a dutsen niña, ko kuwa su daka a turmi. Su dafa, ko su yi waina da ita. Dandanonta yakan yi kamar abin da aka yi da man zaitun. **9** Sa'ad da raba tana saukowa da dad dare a kan sansani, Manna ma takan sauko. **10** Musa ya ji mutanen suna ta gunaguni ko'ina a cikin iyalansu, kowane mutum a kofar tentinsa. Ubangiji kuwa ya husata kwarai, sai Musa ya damu. **11** Sai ya ce wa Ubangiji, "Me ya sa ka kawo wannan damuwar a kan bawanka? Me na yi da ya bata maka rai har ka dora dukan nauyin mutanen nan a kaina? **12** Ni ne na yi cikin dukan mutanen nan? Ni ne na haife su? To, me ya sa ka ce in dauke su a kirjina kamar yadda mai reno yake rungume jariri, zuwa kasa wadda ka yi alkawari da rantsuwa za ka ba wa kakanninsu? **13** Ina ne zan sami nama in wadannan mutane? Sun dinga yin mini kuka suna cewa 'Ka ba mu nama mu ci!' **14** Ba zan iya daukan dukan mutanen nan ni kadai ba, nauyin ya yi mini yawa. **15** In haka za ka yi da ni, ka kashe ni yanzu, in na sami tagomashi daga gare ka, kada ka bar ni in rayu in ga wannan bañin ciki." **16** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka tattaro mini dattawa saba'in daga cikin mutanen Isra'il, wadanda aka sani su ne dattawa da kuma shugabanni a cikin jama'a. Ka sa su zo Tentin Sujada, su tsaya a can tare da kai. **17** Zan sauko in yi magana da kai a can, zan kuma dauki Ruhun da yake kanka in mai da shi wajensu. Za su taimake ka daukan nauyin mutane, don yā zama ba kai kadai ba ne mai daukan kaya. **18** "Ka gaya wa mutane, 'Ku tsarkake kanku don gobe, za ku ci nama. Ubangiji ya ji ku sa'ad da kuka yi kuka cewa, "Da mun sami nama mun ci mana! Ai, da ba mu da damuwa, gama lokacin da muke zama cikin Masar ba mu da damuwa!" Yanzu Ubangiji zai ba ku nama, za ku kuma ci. **19** Ba za ku ci shi na kwana daya, ko biyu, ko biyar, ko goma, ko kuma kwana ashirin kadai ba, **20** amma za ku ci har na wata guda cur, sai ya gundure ku a hanci

har ku yi kyamarsa, domin kun ki Ubangiji wanda yake cikinku, kuka yi kuka a gabansa, kuna cewa, “Don me ma muka bar kasar Masar?”” 21 Amma Musa ya ce, “Ga ni a cikin mutane dubu dari shida tafe tare da ni, kana kuma cewa, ‘Zan ba su nama su ci har wata guda cur!’ 22 Za su ma sami isashe in har aka yanka musu garkuna tumaki da na shanu? Za su sami isashe in aka kama musu dukan kifin teku?” 23 Ubangiji ya ce wa Musa, “Akwai abin da ya fi karfina ne? Bari ka gani ko abin da na ce zan yi, zai faru ko babu.” 24 Saboda haka Musa ya fita ya gaya wa jama’ a abin da Ubangiji ya fada. Ya tattaro dattawansu saba’in, ya sa suka tsaya kewaye da Tentin Sujada. 25 Sa’an nan Ubangiji ya sauko daga giringije, ya yi magana da shi, ya kuma dauke Ruhun da yake kan Musa ya dora shi a kan dattawa saba’in nan. Sa’ad da Ruhun ya zauna a kansu, sai suka yi annabci, amma daga wannan ba su kara yin haka kuma ba. 26 To, fa, akwai dattawa biyu da suka kasance a sansani, wato, Eldad da Medad. Su ma an lasafta su cikin dattawan, amma ba su fita zuwa Tentin Sujada ba. Duk da haka Ruhun ya sauva a kansu, suka kuma yi annabci a cikin sansanin. 27 Wani saurayi ya sheka a guje zuwa wajen Musa ya ce, “Eldad da Medad suna can suna annabci a sansani.” 28 Sai Yoshuwa dan Nun, wanda yake mataimakin Musa tun yana saurayi, ya amsa ya ce, “Ranka yă dade, Musa, ka hana su!” 29 Amma Musa ya amsa ya ce, “Kana kishi domina ne? Da ma a ce dukan mutanen Ubangiji annabawa ne, da ma a kuma ce Ubangiji ya sa Ruhunsa a kansu mana!” 30 Sai Musa da dattawan Isra’ila suka koma sansani. 31 Ana nan, sai Ubangiji ya kawo wata iska mai tsanani ta koro makware daga teku. Ta bar su birjik kewaye da sansani, tsayinsu daga kasa ya kai kamu biyu, misalin tafiyar nisan yini guda ta kowace fuska. 32 Dukan yini da dukan dare da kuma kashegari, mutane suka fito suka tattara makware. Ba wanda ya kăsa tara kasa da garwa goma. Sai suka shanya abinsu kewaye da sansanin. 33 Amma da suna cikin cin naman, tun ba su ma hadiye ba, sai Ubangiji ya husata sosai a kan jama’ ar, ya buge su da annoba mai zafi. 34 Saboda haka aka kira wannan wuri Kibrot Hatta’awa, gama a can ne aka binne mutanen nan makwadaita. 35 Daga Kibrot Hatta’awa, mutane suka yi tafiyi zuwa Hazerot, a can suka sauva.

12 Miriyam da Haruna suka fara zargin Musa saboda matarsa’yar kasar Kush da ya aura. 2 Suka ce, “Ubangiji ya yi magana ta wurinmu mu ma ba?” Ubangiji

Ashe, bai yi magana ta wurinmu mu ma ba?” Ubangiji kuwa ya ji wannan. 3 (Musa kuwa mutum ne mai tawali’u kwarai, mafi tawali’u fiye da kowane mutum a duniya.) 4 Nan da nan Ubangiji ya ce wa Musa, da Haruna da kuma Miriyam, “Ku fita ku tafi Tentin Sujada, dukanku uku.” Sai dukansu uku suka tafi. 5 Sai Ubangiji ya sauko a cikin ginshi’kin giringije; ya tsaya a bakin kofar Tenti, ya kira Haruna da Miriyam. Sa’ad da su biyu suka gusa gaba, 6 sai ya ce, “Ku ji abin da zan fada, “Duk lokacin da akwai annabin Ubangiji a cikinku, nakan bayyana kaina gare shi cikin wahayi, in yi magana da shi cikin mafarkai. 7 Amma ba haka nake magana da Musa bawana ba; na sa shi yă lura da dukan jama’ata Isra’ila. 8 Da shi nake magana fuska da fuska, a fili kuma, ba a kacikacici ba; yakan ga siffar Ubangiji. To, me ya sa ba ku ji tsoro ku yi magana a kan bawana Musa ba?” 9 Sai fushin Ubangiji ya yi kuna a kansu, ya kuma rabu da su. 10 Da giringijen ya tashi daga bisa Tentin, sai ga Miriyam tsaye, kuturwa, fari fat. Haruna kuwa ya juya wajenta ya ga ta kuturce; 11 sai Haruna ya ce wa Musa, “Ranka yă dade, ina rokonka kada ka hukunta mu, gama zunubin da muka yi, mun yi ne cikin wauta. 12 Kada ka sa ta zama kamar haifaffen mataccen jariri daga cikin mahaifiya wanda rabin jikin rubăb̄be ne.” 13 Saboda haka sai Musa ya yi kuka ga Ubangiji ya ce, “Ya Allah, ina rokonka ka warkar da ita!” 14 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Da a ce mahaifinta ne ya tofa mata miyau a fuskarta, ashe, ba za tă ji kunya har kwana bakwai ba? A fitar da ita bayan sansani kwana bakwai; bayan haka za a iya dawo da ita.” 15 Haka aka fitar da Miriyam bayan sansani kwana bakwai, mutane kuwa ba su ci gaba da tafiya ba sai da aka dawo da ita. 16 Bayan haka sai mutane suka bar Hazerot suka sauva a Hamadan Faran.

13 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Ka aiki wadansu mutane zuwa kasar Kan’ana, wadda nake ba Isra’ilawa. Daga kowace kabilia, ka aiki daya daga cikin shugabanninta.” 3 Saboda haka bisa ga umarnin Ubangiji, Musa ya aike su daga Hamadan Faran. Dukansu kuwa shugabanni ne na Isra’ilawa. 4 Shugabannin kuwa su ne, Shammuwa dan Zakkur, daga kabilan Ruben; 5 Shafat dan Hori, daga kabilan Simeyon; 6 Caleb dan Yefunne, daga kabilan Yahuda; 7 Igal dan Yusuf, daga kabilan Issakar; 8 Hosheya dan Nun, daga kabilan Efraim; 9 daga kabilan Benyamin, Falti dan Rafu; 10 Gaddiyel dan Sodi, daga kabilan

Zebulun; **11** Gaddi dan Susi, daga kabilar Manasse (wata kabilar Yusuf); **12** Ammiyel dan Gemalli, daga kabilar Dan; **13** Setur dan Mika'ilu, daga kabilar Asher; **14** Nabi dan Bofsi, daga kabilar Naftali; **15** Geyuwel dan Maki, daga kabilar Gad. **16** Wadannan su ne sunayen mutanen da Musa ya aika su binciki kasar. (Sai Musa ya ba Hosheya dan Nun, suna Yosuwa.) **17** Sa'ad da Musa ya aike su domin su binciki Kan'ana ya ce, "Ku haura, ku ratsa ta Negeb har zuwa kasar tudu. **18** Ku ga yadda kasar take, ku ga ko mutanen da suke zama a can karfafa ne, ko raunnau, ko su kima ne, ko kuma suna da yawa. **19** Wace irin kasa ce suke zama a ciki, Mai kyau ce, ko mummuna? Wadanne irin birane ne suke zama a ciki? Suna da katanga, ko babu? **20** Yaya kasar take? Tana da wadata, ko babu? Akwai itatuwa, ko babu? Ku yi iya kokarinku ku debo daga cikin albarkar kasar ku kawo." (Lokacin farkon nunan inabi ne.) **21** Saboda haka suka haura, suka binciki kasar daga Hamadan Zin har zuwa Rehob, wajen Lebo Hamat. **22** Suka kuma haura ta Negeb, suka iso Hebron, inda Ahiman, da Sheshai, da Talmai, zuriyar Anak, suke zama. (An gina Hebron da shekara bakwai kafin a gina Zowan a Masar.) **23** Da suka iso Kwarin Eshkol, sai suka yanko reshe guda na nonon inabi tare da'ya'yansa cunkus. Mutum biyu suka dauka shi rataye a sanda a kafadarsu, suka hada tare da rumman da kuma baure. **24** Sai aka kira wurin Kwarin Eshkol saboda nonon inabin da suka yi cunkus, wanda Isra'ilawa suka yanko a wurin. **25** A karshen kwana arba'in sai suka komo daga bincikensu. **26** Suka dawo wurin Musa, da Haruna, da dukan jama'ar Isra'ilawa, a Kadesh, a Hamadan Faran. A can suka ba da rahoton ga dukan taron da yake wurin, suka kuma nuna musu amfanin kasar. **27** Suka ce wa Musa, "Mun je kasar da ka aike mu, kasar tana Zub da madara da zuma! Ga kuma amfaninta. **28** Amma fa mazaunan can din karfafa ne, an kuma kewaye biranen da manya-manyan katanga. Mun kuma ga zuriyar Anak a can. **29** Amalekawa suna zama a Negeb; Hittiyawa, Yebusiyawa da kuma Amoriyawa, suna zama ne a kasar tudu. Kan'aniyawa kuma suna zama kusa da teku da kuma a bakin Urdun." **30** Sai Kaleb ya sa mutane suka yi shiru a gabon Musa, sai ya ce, "Ya kamata mu tafi mu mallaki kasar, gama lalle za mu iya cinta." **31** Amma sauran mutanen da suka je tare da shi, suka ce, "Ba za mu iya kara da mutanen nan ba; sun fi mu karfi." **32** Sai suka yada labari marar kyau ga Isra'ilawa game da

kasar da suka binciko. Suka ce, "Kasar da muka ratsa cikinta domin mu leki asirinta, tana cinye wadanda suke zama a cikinta. Dukan mutanen da muka gani a wurin, katti ne. **33** Mun ga Nefilimawa a can (zuriyar Anak sun fito ne daga Nefilim). Sai muka ga kanmu kamar fara ne kawai, haka kuwa muke a gare su."

14 A daren nan, sai dukan jama'ar suka ta da murya, suka yi kuka da karfi. **2** Dukan Isra'ilawa suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna, dukan taron kuwa suka ce musu, "Da ma mun mutu a Masar! Ko kuma a wannan hamada ma! **3** Don me Ubangiji yana kawo mu wannan kasa ya bar mu kawai mu mutu da takobi? A kuma kwashe matanmu da'ya'yanmu ganima. Ashe, bai fi mana mu koma Masar ba?" **4** Sai suka ce wa junansu, "Mu nada wa kanmu shugaba, mu koma Masar." **5** Sai Musa da Haruna suka fadi rubda ciki a gabon jama'ar Isra'ilawa da suka taru a can. **6** Yosuwa dan Nun da Kaleb dan Yefunne wadanda suke tare da masu leko asirin kasar, suka yayyage tufafinsu **7** suka ce wa dukan taron Isra'ilawa, "Kasar da muka ratsa, muka kuma leki asirinta, tana da kyau sosai. **8** In Ubangiji ya ji dadinmu, zai kai mu kasan nan, kasar da take Zub da madara da zuma, ya kuwa ba mu ita. **9** Sai dai kada ku tayar wa Ubangiji. Kada kuma ku ji tsoron mutane kasar, domin za mu gama da su. Kariyarsu ta gama, amma Ubangiji yana nan tare da mu. Kada ku ji tsoronsu." **10** Amma taron jama'a suka ce za su jajjefe su da duwatsu. Sai daukakar Ubangiji ta bayyana a Tentin Sujada ga dukan Isra'ilawa. **11** Ubangiji ya ce wa Musa, "Har yaushe mutanen nan za su rena ni? Har yaushe za su ki gaskata da ni, duk da yawan mu'ujizan da nake yi a cikinsu? **12** Zan buge su duka da annoba, in hallaka su, amma zan mai da kai al'umma mai girma, da kuma karfi fiye da su." **13** Sai Musa ya ce wa Ubangiji, "Ai, Masarawa za su ji game da wannan! Da ikonka ka fitar da mutanen nan daga cikinsu. **14** Za su kuwa gaya wa mutanen wannan kasa. Sun riga sun ji cewa kai, ya Ubangiji, kana tare da wadannan mutane, kuma cewa kai, ya Ubangiji, an gan ka fuska da fuska, cewa giringenka ya tsaya bisansu, cewa kana tafiya a gabansu cikin ginshikin giringje da rana, da ginshikin wuta kuma da dare. **15** In ka kashe dukan mutanen nan gaba daya, al'ummai da suka ji wannan labari game da kai za su ce, **16** 'Ubangiji ya kasa kai wadannan mutane a kasar da ya yi alkawari da rantsuwa ne, shi ya sa ya kashe su a hamada.' **17** "Yanzu bari Ubangiji ya

nuna ikonsa, kamar dai yadda ka furta. **18** ‘Ubangiji mai jinkiri fushi ne, mai yawan kauna, mai gafarta zunubi da tawaye. Duk da haka ba ya kyale mai laifi, babu horo. Yana horin’ya’ya saboda zunubin iyayensu har tsara ta uku, da ta hudu.’ **19** Bisa ga kaunarka mai girma, ka gafarta zunubin mutanen nan, kamar dai yadda ka gafarta musu daga lokacin da suka bar Masar har zuwa yanzu.” **20** Ubangiji ya amsa ya ce, “Na gafarta musu, yadda ka roka. **21** Duk da haka, muddin ina raye, kuma muddin dfaukakar Ubangiji ta cika dukan duniya, **22** ko daya daga cikinsu da suka ga dfaukakata da mu’ujizai da na yi a Masar, da kuma a cikin hamada, da suka ki yin mini biyayya, suka kuma gwada ni har sau goma, **23** ba ko dayansu da zai gan kasar da na yi alkawari da rantsuwa zan ba wa kakanninsu. Ba ko daya da ya rena ni, da zai taba ganinta. **24** Amma domin Kaleb bawana ya kasance da ruhu dabam, ya kuma bi ni da zuciya daya, zan kai shi cikin kasar da ya je, zuriyarsa kuwa za su gaje ta. **25** Da yake Amalekawa da Kan’aniyawa suna zama a kwarin, gobe sai ka koma baya, ka nufi wajen hamada ta hanyar Jan Teku.” **26** Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **27** “Har yaushe wannan muguwar al’umma za ta yi gunaguni a kaina? Na ji koke-koken wadannan Isra’ilawa masu gunaguni. **28** Saboda haka ka gaya musu cewa, ‘Muddin ina raye, in ji Ubangiji, zan yi muku daidai da abin da na ji kuke fada. **29** A cikin wannan hamadan, jikunanku za su fadi, kowanne a cikinku mai shekara ashirin ko fiye, wanda aka kirga shi cikin fidaya, wanda kuma ya yi gunaguni a kaina, da zai shiga wannan kasa. **30** Ba ko daya daga cikinku da zai shiga kasar da na daga hannu na rantse, za ta zama gidanku, sai dai Kaleb dan Yefunne da Yoshiwa dan Nun. **31** Amma game da’ya’yanku da kuka ce za a kwashé ganima, zan kawo su cikin kasar, su ji dadin kasar wadda kuka ki. **32** Amma ku, jikunanku za su fadi a wannan hamada. **33** ‘Ya’yanku za su zama makiyaya a nan, shekaru arba’in suna shan wahala domin rashin amincinku, har sai mutum na karshe a cikinku ya kwanta a hamada. **34** Shekaru arba’in, shekara daya a madadi kwana daya cikin kwanakin arba’in da kuka dfauka kuka leki asirin kasa, za ku sha wahala saboda zunubanku, ku kuma san abin da ake nufi da sa ni in yi gaba da ku.’ **35** Ni, Ubangiji na fada, zan kuwa aikata wadannan abubuwu a kan dukan muguwar jama’an nan da suka hada kai, suka tayar mini. Za su sadu da karshensu a wannan hamada; a nan za su mutu.” **36**

Saboda haka mutanen da Musa ya aika, su leko asirin kasar, wadanda suka komo, suka sa taron jama’a su yi gunaguni a kansa saboda sun kawo rahoto mai banrazana a kan kasar, **37** wadannan mutanen da suka kawo rahoto mai banrazana a kan kasar, annoba ta buge su, suka kuwa mutu a gaban Ubangiji. **38** Daga cikin mutanen da suka leko asirin kasar, Yoshiwa dan Nun, da Kaleb dan Yefunne ne, kadai suka rayu. **39** Da Musa ya gaya wa dukan Isra’ilawa wannan labari, sai suka yi bakin ciki kwarai. **40** Kashegari da sassafe suka haura ta wajen kasa mai tudu suka ce, “Mun yi zunubi, za mu tafi inda Ubangiji ya yi alkawari.” **41** Amma Musa ya ce, “Don me kuke rashin biyayya da umarnin Ubangiji? Wannan ba zai yiwu ba! **42** Kada ku haura, domin Ubangiji, ba ya tare da ku. Magabtanku za su ci nasara a kanku, **43** gama Amalekawa da Kan’aniyawa za su kara da ku a can. Domin kun juya daga Ubangiji, ba zai kasance da ku ba, za a kuma karkashe ku da takobi.” **44** Duk da haka, suka yi tsammani ba zai zama haka ba, sai suka haura ta wajen kasa mai tudu, Musa da akwatin alkawarin Ubangiji dai ba su gusa daga sansanin ba. **45** Sai Amalekawa da Kan’aniyawa mazaunan kasar tudu, suka gangaro suka auka musu, suka bubbuge su suka kokkore su har Horma.

15 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Ka yi magana da Isra’ilawa, ka ce musu, ‘Bayan kun shiga kasar da nake ba ku a matsayin gida, **3** kuka yi hadayar da akan yi da wuta ga Ubangiji, daga cikin shanu, ko tumaki, abin kanshi mai dadif ga Ubangiji, ko hadaya ta konawa, ko hadayu don alkawura na musamman, ko hadayar yardar rai, ko kuma hadaya ta biki, **4** sai shi wanda ya kawo hadayar ya miña wa Ubangiji hadaya ta gari mai laushi mai kyau, kashi daya bisa goma na efa wanda aka kwaba da kwalaba daya na mai. **5** Da kowane dan rago don hadaya ta konawa, a shirya kwalaba daya na ruwan inabi, a matsayin hadaya ta sha. **6** “In da rago ne za a miña, to, sai a shirya hadaya ta gari mai laushi, garin ya zama kashi biyu bisa goma na efa. A kwaba shi da kashi daya bisa uku na garwan mai, **7** da kashi daya bisa uku na garwan ruwan inabi, a matsayin hadaya ta sha. A miña ta abin kanshi mai dadif ga Ubangiji. **8** “Sa’ad da kuka shirya rago don hadaya ta konawa saboda alkawari na musamman, ko hadaya ta salama ga Ubangiji, **9** sai ku kawo hadaya ta gari tare da bijimi, kashi daya bisa uku na gari mai laushi kwababbe da rabin garwan mai. **10** A kuma kawo rabin garwan ruwan inabi na hadaya

ta sha. Za tă zama hadayar da aka yi da wuta mai dadin kanshi ga Ubangiji. **11** Haka za a yi da kowane bijimi, ko rago, ko dan rago, ko bunsuru. **12** Haka za a yi da kowannensu bisa ga abin da aka shirya. **13** “Duk wanda yake dan kasa, ta haka ne dole zai aikata wadannan abubuwa sa’ad da ya kawo hadaya da akan yi da wuta mai dadin kanshi ga Ubangiji. **14** Idan bakon da yake bakunci a cikinku, ko kowane ne da yake tare da ku a dukan zamananku, yana so yă ba da hadayar da akan yi da wuta don a yi kanshi mai dadî ga Ubangiji, dole yă yi kamar yadda kuke yi. **15** Ka’ida daya ce ga jama’ a da kuma bañin da suke zama a cikinku, wannan za tă zama dawwammamiyar farilla a dukan tsarraki masu zuwa. Da ku, da baki, za ku zama daya a gabon Ubangiji. **16** Doka daya da ka’ida daya za a yi aiki da ita a kan ku da kuma bañin da suke zama a cikinku.” **17** Ubangiji ya ce wa Musa, **18** “Ka yi magana da Isra’ilawa, ka ce musu, ‘Sa’ad da kuka shiga kasar da ina kai ku, **19** kuka ci abincin kasar, ku mika wani sashe na amfanin kasar a matsayin hadaya ga Ubangiji. **20** Ku kawo waina daga nunan fari na barzajjen hatsinku, ku kuma mika shi a matsayin hadaya daga masussuka. **21** A duk tsarraki masu zuwa, za ku mika wannan hadaya daga nunan fari na barzajjen hatsinku ga Ubangiji. **22** “To, in ku a matsayin jama’ a, da gangan kuka ki kiyaye wadannan ka’idodi da Ubangiji ya ba wa Musa ba, **23** ko wani daga cikin umarnan da Ubangiji ya ba ku ta wurinsa, daga ranar da Ubangiji ya ba da su, har zuwa tsarraki masu zuwa, **24** in kuwa aka yi haka ba da gangan ba, kuma da rashin sani, sai duk jama’ a su mika dan bijimi don hadaya ta konawa mai dadin kanshi ga Ubangiji, tare da kayyadadden hadaya ta gari, da hadaya ta sha, da kuma bunsuru na hadaya don zunubi. **25** Firist kuwa zai yi kafara domin dukan jama’ar Isra’ilawa, za a kuma gafarta musu, gama ba da gangan ba ne suka aikata, kuma sun kawo wa Ubangiji hadayar da akan yi da wuta da kuma hadaya don zunubi saboda laifinsu. **26** Za a gafarta wa dukan jama’ar Isra’ilawa, da bañin da suke zama a cikinsu, gama duk laifin da aka yi da rashin sani, yakan shafi dukan mutane. **27** “Amma in mutum daya ne kadai ya yi laifi ba da gangan ba, dole yă kawo akuya domin hadaya don zunubi. **28** Firist zai yi kafara a gabon Ubangiji saboda mutumin nan da ya aikata laifi ba da gangan ba, in kuwa an yi kafara saboda shi, za a gafarta masa. **29** Ka’ida dai za tă zama daya ga duk

wanda ya yi laifi ba da gangan ba, ko shi dan kasa ne, ko kuma bakon da yake zama a cikinku. **30** “Amma duk wanda ya yi zunubi da gangan, ko shi dan kasa ne, ko bako, ya sabi Ubangiji, dole a ware wannan mutum daga mutanensa, **31** gama ya rena maganar Ubangiji, ya kuma karya umarninsa. Tabbatacce za a kashe wannan mutum, alhakinsa laifinsa kuwa yana wuyansa.” **32** Yayinda Isra’ilawa suke ciki hamada, sai aka sami wani mutum yana tattara itace a ranar Asabbaci. **33** Wadanda suka gan shi, suka kawo shi wurin Musa da Haruna da dukan taro, **34** sai suka sa shi a gidan wañafi don ba su riga sun san abin da za a yi da shi ba tukuna. **35** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, “Dole mutumin yă mutu. Dole dukan taron su jajjefe shi a bayan sansani.” **36** Saboda haka taron suka dauke shi zuwa bayan sansani, suka kuma jajjefe shi har ya mutu, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **37** Ubangiji ya ce wa Musa, **38** “Ka yi magana da Isra’ilawa, ka ce musu, ‘A dukan tsarraki masu zuwa, za ku sa tuntaye a gefen rigunarku, su sa zare mai ruwan shudi a bisan kowane tuntu. **39** Tuntayen za su zama muku abin dubawa don ku rika tunawa da dukan umarnan Ubangiji, don kada ku bi son zuciyarku, da sha’awar idanunku yadda kuka taba yi. **40** Sa’an nan za ku rika tuna, ku kuma aikata dukan umarnaina ku zama tsarkaka ga Allahnku. **41** Ni ne Ubangiji Allahnku, da ya fitar da ku daga Masar, don in zama Allahnku. Ni ne Ubangiji Allahnku.”

16 Kora dan Izhar, wanda yake Balawe ne daga dangin Kohatawa, wata rana ya nemi Daton da Abiram’ya’yan Eliyab, da On dan Felet duktansu daga kabilar Ruben, suka hada kai **2** suka tayar wa Musa. Sai suka nemi goyon bayan sanannun shugabannin Isra’ilawa da aka nada a majalisa su guda 250, **3** tare kuwa suka zo wurin Musa da Haruna, suka ce musu, “Kun wuce gona da iri! Dukan jama’an nan masu tsarki ne, kowannensu, Ubangiji kuma yana tare da su. Me ya sa kuke daukan kanku fiye da taron jama’ar Ubangiji?” **4** Da Musa ya ji haka, sai ya fađi rubda ciki ya yi addu’ a **5** Sai ya ce wa Kora da dukan wadannan da suke tare shi, “Da safe, Ubangiji zai nuna wane ne yake nasa, da kuma wane ne yake da tsarki. Zai kuma sa mutumin yă zo kusa da shi. Mutumin da ya zaña kuwa zai sa yă zo kusa da shi. **6** Kai Kora da Kungiyarka, gobe, za ku dauki farantai, **7** ku zuba wuta a ciki, ku kuma zuba musu turaren wuta a gabon Ubangiji. Sa’an nan wanda Ubangiji ya

zaba a tsakaninmu sh ne mai tsarki. Ku Lawiyawa ku ne kuka wuce gona da iri!” 8 Musa ya kuma ce wa Kora, “Yanzu ku saurara, ku Lawiyawa! 9 Ashe, bai ishe ku ba, cewa Allah na Isra’ila, ya kebe ku daga sauran jama’ar Isra’ilawa, ya kuma kawo ku kusa da shi don ku yi aiki a tabanakul na Ubangiji, ku kuma tsaya a gaba jama’ a don ku yi musu aiki? 10 Ya kawo ku da kuma dukan’yan’uwanku Lawiyawa kusa da shi, amma yanzu kuna kofkari ku karbi aikin firost. 11 Kai da kungiyarka kun hada kai kuna yi wa Haruna gunaguni, amma wane ne Haruna? A zahiri tawaye ne kuke wa Ubangiji.” 12 Sai Musa ya aika a kira Datan da Abiram, ‘ya’yan Eliyab maza, amma suka ce, “Ba za mu zo ba! 13 Bai isa ba ne da ka fitar da mu daga kasar mai Zub da madara da zuma, ka kawo mu nan hamada don ka kashe mu? Yanzu kuma so kake ka mai da kanka sarki a bisanmu? 14 Ban da haka ma, ai, ba ka riga ka kai mu kasar mai Zub da madara da zuma ba, ba ka ba mu gādon filaye da gonakin annabi ba, yanzu kuma kana so ka rufe mu. Mun ki, ba za mun zo ba!” 15 Sai Musa ya husata kwarai, ya ce wa Ubangiji, “Kada ka karbi hadayarsu. Ban kwace wani jakinsu ba, ban kuwa cuce waninsu ba.” 16 Musa ya ce wa Kora, “Da kai da kuma dukan kungiyarka za ku bayyana a gabon Ubangiji gobe, kai da su. Haruna ma zai kasance a can. 17 Kowanmerku zai dauki faranti yā zuba turare a ciki. Wato, farantai 250 ke nan, a kuma miķa su a gabon Ubangiji. Kai da Haruna za ku miķa farantanku, ku ma.” 18 Sai kowane mutum ya dauki farantinsa, ya sa wuta da kuma turare a ciki, suka tsaya da Musa da Haruna a kofar Tentin Sujada. 19 Sa’ad da Kora ya tara mabiyansa don su yi hamayya da Musa da Haruna a kofar Tentin Sujada, sai daukakar Ubangiji ta bayyana ga dukan taron. 20 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, 21 “Ku ware kanku daga taron nan don in gama da su nan take.” 22 Amma Musa da Haruna suka fāsi rubda ciki suka tā da murya suka ce, “Ya Allah, Allah ruhohin dukan’yan adam, za ka husata da dukan taron ne, bayan mutum daya ne ya yi zunubi?” 23 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, 24 “Fada wa taron cewa, ‘Ku nisanci tentin Kora, da na Datan, da na Abiram.’” 25 Musa ya tashi ya tafi wurin Datan da Abiram, dattawan Isra’ilawa kuwa suka bi shi. 26 Ya gargade taron ya ce, “Ku kaurace wa tentin wadannan mugayen mutane! Kada ku taba kome da yake nasu, domin kada a shafe ku saboda zunubansu.” 27 Sai suka tashi daga inda tentin Kora,

da Datan, da Abiram suke. Datan da Abiram kuwa suka fita suna tsaye tare da matansu da’ya’yansu da’yan kananansu a kofar tentinsu. 28 Sai Musa ya ce musu, “Da haka za ku san cewa Ubangiji ne ya aiko ni, in yi dukan wadannan abubuwa, ba da nufin kaina na yi su ba. 29 In wadannan mutane sun mutu kamar yadda mutane suke mutuwa, in abin da yakan sami kowa shi ne ya same su, to, ba Ubangiji ne ya aiko ni ba. 30 Amma in Ubangiji ya kawo wani abu sabo, ya sa kasa ta bude bakinta, ta hadiye su da dukan abin da suke da shi, suka gangara cikin kabari a raye, ta haka za ku sani mutanen nan sun rena Ubangiji.” (Sheol h7585) 31 Nan da nan da ya gama fadi wannan, sai kasa ta tsage inda Datan da Abiram suke tsaye, 32 ta kuma bude bakinta, ta hadiye su tare da mutanen gidansu da dukan mutanen Kora da dukan abin da yake mallakarsu. 33 Suka gangara cikin kabari da rai, tare dukan mallakarsu; kasa ta rufe su, suka hallaka, suka rabu da jama’ar. (Sheol h7585) 34 Da jin kukansu, dukan Isra’ilawa da suke kewaye da su suka gudu, suna ihu, “Kasa za tā hadiye mu, mu ma!” 35 Sai wuta ta fito daga wurin Ubangiji ta cinye mutane 250 da suke miķa hadaya da turare. 36 Ubangiji ya ce wa Musa, 37 “Ka gaya wa Eleyazar dan Haruna, firost, yā kawar da farantan kona turare daga wurin da wutar ta cinye, yā watsar da gawayin a wani wuri, gama farantan tsarkakakku ne, 38 gama an yi amfani da farantan don miķa mini turare. Sai ka dauki farantan mutanen da suka yi zunubin da ya jawo musu mutuwa ka kera farantan, ka yi murfin bagade da su, gama an miķa su a gabon Ubangiji, suka zama tsarkakakku. Bari su zama alama ga Isra’ilawa.” 39 Haka Eleyazar, firost, ya tattara farantan tagullu wadanda mutanen da aka hallaka suka kawo, ya kera murfin bagade da su, 40 yadda Ubangiji ya umarce shi, ta wurin Musa. Wannan ya zama abin tuni ga Isra’ilawa domin kada wani da ba firost ba, bai kuwa fito a cikin zuriyar Haruna ba, yā zo don yā kona turare a gabon Ubangiji, domin kada yā zama kamar Kora da mabiyansa. 41 Kashegari dukan taron Isra’ilawa suka yi gunaguni a kan Musa da Haruna suka ce, “Kun kashe mutanen Ubangiji.” 42 Bayan haka, sai dukan jama’ a suka taru domin su nuna rashin yardansu da abin da suke zato Musa da Haruna ne suka aikata. Da suka fuskanci Tentin Sujada, nan take sai girkije ya rufe shi, daukaka Ubangiji kuwa ta bayyana. 43 Sai Musa da Haruna suka je gabon Tentin Sujada, 44 Ubangiji kuma ya ce

wa Musa, 45 “Ku nisanci wannan taro, gama yanzu nan zan hallaka su.” Sai Musa da Haruna suka fādi rubda ciki. 46 Sai Musa ya ce wa Haruna, “Ka dauki farantinka ka sa turare a ciki, da wuta daga bagade, ka yi maza ka tafi wajen taron, ka yi kafara dominisu. Gama fushin Ubangiji ya riga ya sauks; an kuma fara annoba.” 47 Saboda haka Haruna ya yi kamar yadda Musa ya fada, ya ruga a guje zuwa tsakiyar taron. An riga an fara annobar a cikin mutane, amma Haruna ya mika turaren ya kuma yi kafara dominisu. 48 Ya tsaya tsakanin matattu da masu rai, annobar kuwa ta tsaya. 49 Amma mutane 14,700 ne suka mutu a annobar, ban da wadanda suka mutu a sanadin Kora. 50 Sai Haruna ya komo wurin Musa a kofar Tentin Sujada, gama annobar ta kare.

17 Ubangiji ya ce wa Musa, 2 “Ka yi magana da Isra’ilawa, ka kuma karbi sanduna goma sha biyu daga wurinsu, sanda guda daga kowane shugaban gidan kakanninsu. Ka rubuta sunan kowa a sandansa. 3 A kan sandan Lawi kuwa ka rubuta sunan Haruna, gama dole a sami sanda daya saboda shugaban gidan kakanninsu. 4 Ka ajiye su a Tentin Sujada, a gaba akwatin Alkawari, inda zan sadu da kai. 5 Sandan mutumin da na zaba zai yi toho, da haka zan raba kaina da gunagunin da Isra’ilawa suke yi.” 6 Saboda haka Musa ya yi magana da Isra’ilawa, sai shugabanninsu suka ba shi sanduna goma sha biyu, sanda daya don shugaba, bisa ga gidajen kakanninsu, sandan Haruna kuma yana a cikinsu. 7 Sai Musa ya ajiye sandunan a gabon Ubangiji a cikin Tentin Sujada. 8 Kashegari da Musa ya shiga cikin Tentin Sujada sai ga sandan Haruna na gidan Lawiyawa ya yi toho, ya yi furanni, ya kuma yi’ya’yan almon. 9 Sai Musa ya fitar wa dukan Isra’ilawa dukan sandunan da suke daga gabon Ubangiji. Suka duba, kowa kuma ya dauki sandansa. 10 Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka mayar da sandan Haruna a akwatin Alkawari, don a ajiye shi alama ga masu tawaye. Wannan zai kawo karshen gunaguninsu a kaina, domin kada su mutu.” 11 Musa kuwa ya aikata kamar dai yadda Ubangiji ya umarce shi. 12 Sai Isra’ilawa suka ce wa Musa, “To, ai in haka ne, mun kare ke nan! 13 Idan an ce duk wanda ya zo kusa da tabanakul na Ubangiji zai mutu, ai rayuwarmu kamar mun mutu ke nan.”

18 Ubangiji ya ce wa Haruna, “Kai da’ya’yanka, da kuma iyalin mahaifinka za ku dauki hakkin abin

da ya shafi Tentin Sujada, kai da’ya’yanka kadai za ku dauki hakkin aikinku wanda ya shafi firistoci. 2 Ka kawo’yan’uwanka Lawiyawa daga kabilar kakanka tare da kai, don su taimake ka sa’ad da kai da’ya’yanka kuke hidima a gabon Tentin Sujada. 3 Za su kasance a karkashinka, su ne kuma za su yi dukan hidima ta Tenti, amma kada su je kusa da kayayyakin wuri mai tsarki, ko bagade, in ba haka ba, da kai da su, za ku mutu. 4 Za su hada hannu tare da kai su dauki nauyin lura da Tentin Sujada, dukan ayyuka a Tenti, ba kuma wanda zai zo kusa da inda kake. 5 “Kai ne za ka dauki nauyin lura da wuri mai tsarki da bagade, domin kada fushi ya sāke fāda a kan Isra’ilawa. 6 Ni da kaina na zabo’yan’uwanka Lawiyawa daga cikin Isra’ilawa a matsayin kyauta a gare ku, kebābbū don Ubangiji, domin su yi hidima a Tentin Sujada. 7 Amma kai ne kadai da’ya’yanka za ku yi aiki a matsayin firistoci game da kowane abu a Tentin Sujada da kuma bayan labule. Ina ba ka aikin firist, yā zama naka. Duk wani kuma da ya zo kusa da wuri mai tsarki, dole a kashe shi.” 8 Sai Ubangiji ya ce wa Haruna, “Na ba ka aikin lura da hadayun da za a miša mini, dukan tsarkakan hadayun da Isra’ilawa suka ba ni, na ba ka su zama rabonka da na’ya’yanka har abada. 9 Kai za ka rike sashe mafi tsarki na hadayun da suka ragu daga wuta. Daga dukan kyautai mafi tsarki na hadayun da suka miša mini, ko ta gari, ko don zunubi, ko kuma don laifi, wannan kashi naka ne da’ya’yanka. 10 Ku ci shi a matsayin abu mafi tsarki; kowane namiji zai ci. Dole ku dauke shi da tsarki. 11 “Har yanzu kuma duk abin da aka kebe daga kyautai na dukan hadayun kadawa na Isra’ilawa naka ne. Na ba da wannan gare ka da’ya’yanka maza da mata, a kowane lokaci. Kowa da yake da tsarki a gidanka zai iya ci. 12 “Na ba ka duk man zaitun mafi kyau, da ruwan inabi mafi kyau duka, da hatsi mafi kyau duka na nunan farinsu da suke bayarwa ga Ubangiji. 13 Dukan nunan fari na kasar da suke kawo wa Ubangiji, zai zama naka. Kowa da yake da tsarki a gidanka zai iya ci. 14 “Kome a Isra’ila da aka kebe wa Ubangiji, zai zama naka. 15 Kowane haihuwar fari, ta mutum, ko ta dabba da suka miša wa Ubangiji, naka ne. Amma ka fanshi kowace haihuwar fari ta mutum, ko ta dabbar da take haram. 16 Sa’ad da suke wata daya da haihuwa, dole a fanshe su a bakin shekel biyar-biyar, bisa ga ma’ aunin shekel na tsattsarkan wuri da ake amfani da shi, wanda nauyinsa ya kai gera ashirin. 17 “Amma kada ka fanshe dan fari na

saniya, tunkiya, ko akuya; gama suna da tsarki. Ka yayyafa jininsu a bisan bagade, ka kuma kone kitsensu kamar hadayar da ka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji. **18** Namansu zai zama naka, haka ma kirji na kadawa da cinyar dama za su zama naka. **19** Kome da aka kebe daga tsarkakakkdu hadayun da Isra'ilawa suka miña wa Ubangiji, na ba ka, da kai da'ya'yanka maza da mata a matsayin zaunannen rabo. Wannan madawwamin alkawarin gishiri ne a gaban Ubangiji dominka da zuriyarka.” **20** Ubangiji ya ce wa Haruna, “Ba ka da gādo a kasarsu, ba kuwa za ka sami rabo daga cikinsu ba; ni ne rabonka da gādonka a cikin Isra'ilawa. **21** “Na ba wa Lawiyawa dukan zakka na Isra'ilawa a matsayin gādonsu, saboda aikin da suke yi yayinda suke hidima a Tentin Sujada. **22** Daga yanzu zuwa gaba, kada Isra'ilawa su yi kusa da Tentin Sujada, in ba haka ba kuwa su sha hukuncin zunubinsu, su kuma mutu. **23** Lawiyawa ne za su yi aikin Tentin Sujada, su kuma dauki nauyin kowane laifin da aka aikata a wurin. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla ce daga yanzu har tsararraki masu zuwa. Ba za su sami gādo a cikin Isra'ilawa ba. **24** A maimako haka, na ba wa Lawiyawa zakka da Isra'ilawa suka kawo domin hadaya ga Ubangiji, a matsayin gādonsu. Shi ya sa na ce game da su, ‘Ba su da gādo a cikin Isra'ilawa.’” **25** Ubangiji ya ce wa Musa, **26** “Ka yi wa Lawiyawa magana, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka karbi zakka daga Isra'ila da na ba ku gādo, dole ku miña kashi daya bisa goma na wannan zakka a matsayin hadaya ga Ubangiji. **27** Za a lissafta hadayarku kamar hatsin da aka sussuka daga masussuka, ko ruwan inabi daga wurin matsewar inabi. **28** Ta haka za ku miña hadaya ga Ubangiji daga cikin dukan zakkar da kuka karbi daga wurin Isra'ilawa. Daga wadannan zakka kuwa dole ku ba Haruna first rabon Ubangiji. **29** Dole ku miña wa Ubangiji rabo mafi kyau da kuma sashi mafi tsarki na kowane abin da aka ba ku.’ **30** “Ka fada wa Lawiyawa cewa, ‘Sa'ad da kuka miña sashi mafi kyau, za a lissafta shi a matsayin abin da ya fito daga masussuka, ko wurin matsewar ruwan inabi ne. **31** Da kai da gidanka, za ku iya cin abin da ya rage a ko'ina, gama ladan aikinku ne a Tentin Sujada. **32** Ta wurin miña masa sashi mafi kyau, ba za ku zama masu laifi a wannan batu ba; ta haka ba za ku kazantar da tsarkakakkdu hadaya na Isra'ilawa ba, ba kuwa za ku mutu ba.”

19 Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **2** “Wannan ita ce ka'ida wadda Ubangiji ya umarta. Fada wa Isra'ilawa su kawo maka jan karsana marar lahani, ko marar aibi wadda ba a taba sa ta tā yi noma ba. **3** Ka ba wa Eleyazar ffirst; a kuma kai ta bayan sansani, a yanka a gaban Eleyazar. **4** Sa'an nan Eleyazar ffirst zai diba jininta a yatsarsa, yā yayyafa sau bakwai wajen gaban Tentin Sujada. **5** Sa'an nan a kone dukan karsanar, hade da fatarta, naman, jinin da kayan cikin, yayinda Eleyazar yake kallo. **6** Ffirst zai dauki itacen al'ul, da hizzob, da jan ulu, yā jefa su a kan karsanar da ake konewa. **7** Bayan haka, dole ffirst yā wanke rigunarsa, yā kuma yi wanka. Sa'an nan zai iya shiga cikin sansani, amma zai kasance da kazanta har yamma. **8** Dole mutumin da ya kone ta yā wanke rigunarsa, yā kuma yi wanka, shi ma zai kasance da kazanta har yamma. **9** “Mutumin da yake da tsarki, zai tara tokar karsanar, yā sa ta a wurin da yake da tsabta a bayan sansani. Jama'ar Isra'ilawa ne za su adana shi don amfani a ruwan tsabtaccewa; wannan domin tsarkakewa ne daga zunubi. **10** Dole mutumin da ya tara tokar karsanar yā wanke rigunarsa, zai kuwa kasance da kazanta har yamma. Wannan za tā zama dawwammamiyar farilla ta har abada ga Isra'ilawa, da kuma bakin da suke zama a cikinsu. **11** “Duk wanda ya taba gawa, zai kasance da kazanta har kwana bakwai. **12** Dole yā tsarkake kansa da ruwa a rana ta uku, da kuma a rana ta bakwai; sa'an nan zai zama da tsarki. Amma in bai tsarkake kansa a rana ta uku da kuma a rana ta bakwai ba, ba zai kasance da tsarki ba. **13** Duk wanda ya taba gawar wani, bai kuma tsarkake kansa ba, ya kazantar da tabanakul na Ubangiji ke nan. Dole a ware wannan mutum daga cikin Isra'ilawa. Gama ba a yayyafa ruwan tsabtaccewa a kansa ba; ya kazantu, ya kasance da kazanta ke nan. **14** “Ga ka'ider da za a bi in mutum ya mutu a cikin tenti. Duk wanda ya shiga tentin, kuma duk wanda yake cikinsa, za su zama da kazanta har kwana bakwai, **15** kuma kowane abin da ake zuba kaya, wanda ba shi da murfi a kansa, zai zama da kazanta. **16** “Wanda duk yake a fili, ya kuma taba gawa wanda aka kashe da takobi, ko wanda ya mutu mutuwarr Allah, ko kashin mutum, ko kabari, zai kazantu har bakwai. **17** “Ga wanda ya kazantu kuwa, a diba toka daga hadaya ta konawa ta tsarkakewa, a zuba a cikin tulu, sa'an nan a zuba ruwu mai gudu a kansu. **18** Sa'an nan wanda yake tsarkakakke, zai dauki hizzob yā tsoma a ruwa, yā

yayyafa a tentin da dukan kayayyakinsa, da kuma a kan mutanen da suke wurin. Dole kuma yă yayyafa ruwan a kan duk wanda ya taba kashin mutu, ko kabari, ko kuma wanda aka kashe, ko wanda ya yi mutuwa ta Allah. **19** A rana ta uku, da ta bakwai kuma mai tsarkakewa zai yayyafa wa marar tsarkin ruwa, a rana ta bakwai kuma yă tsarkake shi. Wanda aka tsarkaken kuwa, dole yă wanke rigunarsa, yă kuma yi wanka da yamma, zai kuma tsarkaka. **20** Amma in wanda yake da kazanta bai tsarkake kansa ba, dole a ware shi daga cikin jama'a, domin ya kazantar da wuri mai tsarka na Ubangiji. Ba a yayyafa masa ruwa na tsarkakewa ba, ya zama da kazanta. **21** Wannan za tă zama musu dawwammamiyar farilla. "Mutumin da ya yayyafa ruwa na tsarkakewa, shi ma dole yă wanke rigarsa. Duk wanda kuma ya taba ruwan tsarkakewa, zai kasance da kazanta har yamma. **22** Duk abin da mai kazanta ya taba, ya kazantu, kowa kuma ya taba wannan abu, ya kazantu ke nan, har yamma."

20 A watan fari, dukan jama'ar Isra'ilawa suka iso Hamadan Zin. Suka sauva a Kadesh. A nan ne Miriyam ta mutu, aka kuma bizne ta. **2** Sai aka rasa ruwa da jama'a za su sha, mutane suka taru, suka tayar wa Musa da Haruna. **3** Suka yi gunaguni wa Musa suka ce, "Da ma mun mutu sa'ad da'y'an'wanmu suka mutu a gaban Ubangiji! **4** Don me ka kawo jama'ar Ubangiji a wannan hamada, don mu da dabbobinmu mu mutu a nan ke nan? **5** Don me ka fitar da mu daga Masar zuwa wannan banzan wuri, inda babu hatsi ko ɓaure, inabi ko rumman. Kuma babu ruwan da za a sha?" **6** Sai Musa da Haruna suka tashi daga taron, suka tafi kofar Tentin Sujada, suka fădi rubda ciki, sai daukakar Ubangiji ta bayyana musu. **7** Ubangiji ya ce wa Musa, **8** "Ka dauki sandanka, kai da Haruna, dan'uwnaka, ku tara jama'a, ku yi magana da dutsen a gabansu ya ba da ruwan da yake cikinsa. Za ka sa ruwa ya ɓubugo musu daga dutsen. Ta haka za ka ba taron jama'a da garkunansu ruwan sha." **9** Sai Musa ya je ya dauki sandan kamar yadda Ubangiji ya umarce shi. **10** Shi da Haruna, suka tara jama'a a gaban dutsen, Musa ya ce musu, "Ku saurara, ku'yan tawaye, dole mu kawo muku ruwa daga wannan dutse?" **11** Sai Musa ya daga hannu, ya bugi dutsen sau biyu da sandansa. Ruwa kuwa ya yi ta kwararowa, jama'a da dabbobinsu suka sha. **12** Amma Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna. "Tun da yake ba ku gaskata ni ba, ba ku kuwa daukaka ni a idon Isra'ilawa ba, to, ba za

ku kai taron jama'an nan a kasar da na ba su ba." **13** Wadannan su ne ruwan Meriba, inda Isra'ilawa suka yi wa Ubangiji gunaguni, inda kuma ya nuna kansa mai tsarki a cikinsu. **14** Musa ya aiki manzanni daga Kadesh zuwa wurin sarkin Edom cewa, "Ga abin da dan'uwnaka Isra'ilila ya ce ka san duk irin wahalolin da ya same mu. **15** Kakanninmu sun gangaro zuwa Masar, muka zauna can shekaru da yawa. Masarawa suka wulaƙanta mu, da kuma kakanninmu, **16** amma da muka yi kuka a gaban Ubangiji, ya kuwa ji mu, sai ya aiko mala'ika, ya fitar da mu daga Masar. "Yanzu ga mu a Kadesh, garin da yake kan iyakar yankinka. **17** Muna rokonka, ka yarda mana mu bi ta kasarka. Ba za mu bi ta wani fili, ko gonar inabi ba, ko mu sha ruwa daga wata rijiya ba. Za mu bi ta babban hanyar sarki, ba kuwa za mu kauce dama, ko hagu ba, har mu wuce yankinka." **18** Amma Edom ya amsa ya ce, "Ba za ku bi ta nan ba; in kuka kuskura, za mu fito, mu yake ku da takobi." **19** Sai Isra'ilawa suka amsa, suka ce, "Za mu bi ta babbar hanya, in mu, ko dabbobinmu suka sha ruwanku, za mu biya. Mu dai muna so mu wuce ne kawai." **20** Sai mutanen Edom suka sâke amsa suka ce, "Ba za ku bi nan ba dai." Sai Edom ya fito da runduna mai karfi da yawa gaske a kan Isra'ilila. **21** Da yake Edom suka ki su bar su su ratsa yankinsu, sai Isra'ilila suka juya suka janye daga gare su. **22** Dukan Jama'ar Isra'ilawa suka tashi daga Kadesh, suka zo Dutsen Hor. **23** A Dutsen Hor, kusa da iyakar Edom, Ubangiji ya ce wa Musa da Haruna, **24** "Haruna zai rasu. Ba zai shiga kasar da na ba Isra'ilawa ba, domin ku biyu, kun ki ku bi umarnina a ruwan Meriba. **25** Ka kawo Haruna da dansa Eleyazar, ka kai su a bisan Dutsen Hor. **26** Ka tube taguwar Haruna ka sa wa dansa Eleyazar, gama Haruna zai rasu a can." **27** Musa ya yi yadda Ubangiji ya umarta. Suka hau Dutsen Hor a idon dukan jama'a. **28** Musa ya tube taguwar Haruna, ya kuma sa wa Eleyazar dan Haruna. Nan kuwa Haruna ya mutu a bisa dutsen. Sa'an nan Musa da Eleyazar suka sauva daga dutsen, **29** sa'ad da dukan jama'a kuwa suka ji cewa Haruna ya mutu, sai dukan gidan Isra'ilila suka yi makoki dominisa har kwana talatin.

21 Sa'ad da sarkin Arad, mutumin Kan'ana, wanda yake zaune a Negeb, da ya ji cewa Isra'ilila yana zuwa ta hanyar Atarim, sai ya fito, yă yaki Isra'ilawa, yă kuma kama wadansunsu. **2** Sai Isra'ilila suka yi alkawari wa Ubangiji suka ce, "In ka ba da wadannan mutane a hannunmu, za mu hallaka dukan garuruwansu

kaf.” **3** Ubangiji kuwa ya saurari kukan Isra’ila, ya kuma ba da Kan’aniyawa a gare su. Suka hallaka su da biranensu kaf; saboda haka aka sa wa wurin suna Horma. **4** Suka kama hanya daga Dutsen Hor ta hanya zuwa Jan Teku, don su kauce wa Edom. Amma mutane suka rasa hakuri a hanya; **5** suka yi wa Allah da Musa gunaguni, suka ce, “Me ya sa kuka fitar da mu daga Masar, kuka kawo mu mu mutu a wannan hamada? Babu abinci! Babu ruwa! Mu dai mun gaji da wannan abinci marar amfani!” **6** Sai Ubangiji ya aiko da macizai masu dafin a cikinsu, suka sassari mutane, Isra’ilawa masu yawa kuwa suka mutu. **7** Mutanen suka zo wurin Musa, suka ce, “Mun yi zunubi, da muka yi wa Ubangiji da kai gunaguni. Ka yi addu’a don Ubangiji yă dauke mana macizan nan.” Saboda haka Musa ya yi addu’a domin mutane. **8** Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka kera siffar maciji ka rataye shi a bisa doguwar sanda; kowa da maciji ya sare shi, idan ya dubi macijin nan da ka rataye, zai rayu.” **9** Saboda haka Musa ya kera macijin tagullu, ya kuma rataye shi bisa doguwar sanda. Sa’an nan duk wanda maciji ya sare shi, ya kuma dubi macijin tagullar, zai warke. **10** Isra’ilawa suka kama hanya, suka yi sansani a Obot. **11** Sai suka tashi daga Obot, suka yi sansani a Iye Abarim a hamadar da take fuskantar Mowab, wajen fitowar rana. **12** Daga nan kuma suka ci gaba, suka yi sansani a Kwarin Zered. **13** Suka tashi daga nan, suka sauksu da Arnon wanda yake a hamadar da ta mike zuwa iyakar Amoriyawa. Arnon shi ne iyakar Mowab, wanda yake tsakanin Mowab da Amoriyawa. **14** Shi ya sa Littafin Ya’kojin Ubangiji ya ce, “Waheb ta cikin yankin Sufa, da kwaruruka na tuddan Arnon, **15** da gangaren kwaruruka, wanda ya nausa zuwa garin Ar, ya kuma dangana da kan iyakar Mowab.” **16** Daga can, suka gangara zuwa Beyer, wato, rijiyan da Ubangiji ya ce wa Musa, “Ka tattara mutane duka, zan kuwa ba su ruwa.” **17** Sai Isra’ilawa suka rera wannan waķa, “Ki ɓubbugo da ruwa, Ke rijiya! Rera waķa game da ita, **18** game da rijiyan da’ya’yan sarki suka haķa, rijiyan da manyan mutane masu sandunan sarauta suka nuna da sandunansu.” Sa’an nan suka tashi daga hamadar, suka tafi Mattana, **19** daga Mattana, suka tafi Nahaliyel, daga Nahaliyel, suka tafi Bamot, **20** daga Bamot kuma suka tafi kwarin da yake cikin Mowab inda kwankolin Fisga yake fuskantar hamada. **21** Isra’ila suka aiki manzanni wurin Sihon sarkin Amoriyawa su ce, **22** “Ka bari mu ratsa ta kasarka.

Ba za mu shiga wata gona ba, ba za mu kuma shiga gonar inabi, ko mu sha ruwa daga wata rijiya ba. Za mu bi ta babbar hanyar sarki, har mu fita kasarka.” **23** Amma Sihon bai bar Isra’ila su ratsa ta yankinsa ba. Sai ya tara dukan sojojinsa, suka fita zuwa cikin hamada, su yaki Isra’ila. Da ya kai Yahaz, sai ya yaki Isra’ila. **24** Isra’ila fa suka kashe shi da takobi, suka kwace kasarsa, tun daga kogin Arnon har zuwa kogin Yabbok, zuwa kan iyakar Ammonawa kawai, gama sun yi wa iyakansu katanga. **25** Isra’ila suka ci dukan biranen Amoriyawa, suka kuma zauna a cikinsu, hade da babban birnin Heshbon da dukan kauyukanta. **26** Sihon sarkin Amoriyawa ya yi mulkin Heshbon, bayan ya ci sarkin Mowab na dā da yaki, ya kuma kwace dukan kasarsa har zuwa arewancin kogin Arnon. **27** Shi ya sa Amoriyawa suka rubuta wannan waka game da Heshbon suka ce, “Ku zo mu sāke gina Heshbon, birnin Sihon. **28** “Mayakansa sun fito kamar harshen wuta suka kone birnin Ar na Mowab suna hallaka’yan kasar tuddan Arnon. **29** Kaitonki, Mowab! Gunkinki Kemosh ya yashe mutanenki; aka kuma kama su, aka kai su bauta wajen Sihon sarkin Amoriyawa. **30** “Amma mun tumbuķe su, mun hallaka garuruwan Heshbon har zuwa Dibon. Mun ragargaza su har zuwa Nofa wanda ya mike zuwa Medeba.” **31** Ta haka Isra’ila suka zauna a kasar Amoriyawa. **32** Sai Musa ya aika’yan leken asiri zuwa Yazer. Daga baya, sai Isra’ilawa suka ci kauyukan da suke kewaye, suka kuma kori Amoriyawa da suke zaune a can. **33** Sai suka juya suka haura kan hanya ta zuwa Bashan, inda Og yake sarauta, ya kuwa fito tare da dukan sojojinsa suka yi yaki da Isra’ila a Edireyi. **34** Ubangiji ya ce wa Musa, “Kada ka ji tsoronsa, gama na ba da shi a gare ka, da dukan sojojinsa da kuma kasarsa. Ka yi da shi yadda ka yi da Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon.” **35** Ta haka suka kashe shi, tare da’ya’yansa maza da kuma dukan sojojinsa, ba wanda ya ragu. Suka kuma mamaye kasarsa.

22 Sai Isra’ilawa suka kama hanya, suka tafi filayen Mowab, a wajen Urdun, a ketare Yeriko, suka yi sansani a can. **2** To, fa, Balak dan Ziffor ya ga duk abin da Isra’ila suka yi da Amoriyawa. **3** Sai Mowab ya firgita kwarai saboda yawan mutanen. Tsoron Isra’ilawa ya kama su. **4** Sai Mowabawa suka ce wa dattawan Midiyawa, “Wannan taron zai lashe duk abin da ya kewaye mu kamar yadda saniya takan lashe ciyawwa a fili.” Saboda haka Balak dan Ziffor, wanda

yake sarkin Mowab a lokacin, 5 ya aika manzanni su zo da Bala'am dan Beyor, wanda yake a Fetor, kusa da Kogi, a kasar haihuwarsa. Balak ya ce, "Ga mutane sun fito daga Masar; sun mamaye kasar, suka kuma yi sansani kusa da ni. 6 Ka zo yanzu ka la'anta wadannan mutane, domin sun fi karfina. Watafila zan iya cin nasara a kansu, in kuma kore su daga kasar. Gama na sani duk wadanda ka sa musu albarka, sun zama masu albarka ke nan, wadanda kuma ka la'anta, sun la'antu ke nan." 7 Sai dattawan Mowab da na Midiyawa suka tashi, suka dauki kudi don duba. Da suka zo wurin Bala'am sai suka fada masa abin da Balak ya ce. 8 Bala'am ya ce musu, "Ku kwana a nan, ni kuwa zan fada muku abin da Ubangiji ya fada mini." Saboda haka dattawan sarkin Mowab suka zauna da shi. 9 Sai Allah ya zo wurin Bala'am ya ce, "Su wane ne wadannan tare da kai?" 10 Bala'am ya ce wa Allah, "Balak dan Ziffor, sarkin Mowab ne, ya aiko mini wannan sako cewa, 11 'Ga mutane sun fito daga Masar sun mamaye kasar. Ka zo yanzu ka la'anta mini su. Watafila ta haka zan yi nasara a kansu, in kuma kore su.'" 12 Amma Allah ya ce wa Bala'am, "Kada ka tafi tare da su. Kada ka la'anta mutanen nan, gama su masu albarka ne." 13 Kashegari Bala'am ya tashi ya ce wa dattawan Balak, "Ku koma kasarku, domin Ubangiji ya hana ni in tafi tare da ku." 14 Saboda haka dattawan Mowab suka koma wurin Balak suka ce, "Bala'am ya ki yă zo tare da mu." 15 Sai Balak ya aika wadansu dattawa masu yawa, masu daraja kuma fiye da na dā. 16 Suka zo wurin Bala'am suka ce, "Ga abin da Balak dan Ziffor ya ce, Kada ka bar wani abu yă hana ka zuwa wurina, 17 gama zan ba ka lada mai yawa in kuma yi duk abin da ka ce. Ka zo ka la'anta mini wadannan mutane." 18 Amma Bala'am ya amsa musu ya ce, "Ko da a ce Balak zai ba ni gidansa cike da azurfa da zinariya, ba zan yi wani abu ko kadan sabanin umarnin Ubangiji Allahna ba. 19 To, fa, sai ku kwana a nan kamar yadda wadancan suka yi, ni kuma in roki Ubangiji, in ji, wace magana zai ce mini." 20 A wannan dare, Allah ya zo wurin Bala'am ya ce, "Da yake wadannan mutane sun zo su tafi da kai, to, ka tafi tare da su, sai dai ka yi abin da na ce ka yi ne kadai." 21 Bala'am ya tashi da safe, ya daura wa jakarsa sirdi, ya tafi tare da dattawan Mowab. 22 Amma Allah ya husata sa'ad da ya tafi, mala'ikan Ubangiji kuwa ya tsaya a hanya don yă hana shi. Bala'am kuwa yana kan jakarsa tare da

bayinsa biyu. 23 Da jakar ta hangi mala'ikan Ubangiji tsaya a hanya da takobi a hannunsa, sai ta kauce daga hanya, ta shiga jeji. Bala'am kuwa ya buge ta don tă koma hanya. 24 Sai mala'ikan Ubangiji ya tsaya a wata matsattsiyar hanya tsakanin gonaki inabi biyu, da bango a kowane gefe. 25 Sa'ad da jakar ta ga mala'ikan Ubangiji, sai ta matse a jikin bango, ta goge kafar Bala'am da bangon. Saboda haka sai Bala'am ya sâke bugunta. 26 Sai mala'ikan Ubangiji ya sha gabansa, ya tsaya a funkuntaccen wuri inda ba wurin juyawa dama ko hagu. 27 Da jakar ta ga mala'ikan Ubangiji, sai ta kwanta a kasa, Bala'am kuwa ya husata, sai ya buge ta da sandansa. 28 Ubangiji ya bude bakin jakar, sai jakar ta ce wa Bala'am, "Me na yi maka da ka buge ni har sau uku?" 29 Bala'am ya ce wa jakar "Domin kin wulakanta ni! Da a ce ina da takobi a hannuna da zan kashe ki nan take." 30 Jakar ta ce wa Bala'am, "Ni ba jakarka ba ce wadda kake hawa kullum, har yă zuwa yau? Na taba yin maka haka?" Bala'am ya ce, "A'a." 31 Sa'an nan Ubangiji ya bude idanun Bala'am, ya kuwa ga mala'ikan Ubangiji tsaya a hanya da takobi a zâre. Sai ya sunkuyar da kansa, ya fâdî rubda ciki. 32 Sa'an nan mala'ikan Ubangiji ya tambaye shi, "Don me ka buge jakarka har sau uku? Na fito ne don in hana ka, gama hanyarka ba dайдai ba ce a gabana. 33 Jakar ta gan ni, ta kouce mini har sau uku. Da a ce ba tă kouce ba, lalle da na kashe ka, in kuwa bar ta da rai." 34 Bala'am ya ce wa mala'ikan Ubangiji, "Na yi zunubi. Ban san ka tsaya a hanya don ka hana ni ba. Yanzu in ba ka ji dadin tafiyata, sai in koma." 35 Mala'ikan Ubangiji ya ce wa Bala'am, "Ka tafi tare da mutanen, amma abin da na fada maka ne kadai za ka fada." Saboda haka Bala'am ya tafi tare da dattawan Balak. 36 Da Balak ya ji cewa Bala'am yana zuwa, sai ya fito, ya tarye shi a garin Mowabawa da suke a iyakar Arnon, a karshen yankinsa. 37 Balak ya ce wa Bala'am, "Ban aika maka sako cikin gagawa ba? Me ya sa ba ka zo ba? Ko ban isa in sâka maka ba ne?" 38 Bala'am ya amsa ya ce, "To, ai, ga shi, na zo yanzu. Ina da wani ikon yin wata magana ne? Dole in fada abin da Allah ya ce in fada ne kawai." 39 Sa'an nan Bala'am ya tafi tare da Balak zuwa Kiriyat-Huzot, 40 a can ya yi hadaya da shanu da tumaki, ya kuwa aika wa Bala'am da dattawan da suke tare da shi. 41 Kashegari, Balak ya dauki Bala'am ya kai shi kan Bamot Ba'al, daga can ya iya ganin sassan sansanin Isra'ilawa.

23 Bala'am ya ce, "Ka gina mini bagadai bakwai a nan, ka shirya mini bijimai bakwai da raguna bakwai." **2** Balak ya yi yadda Bala'am ya fada, sai su biyu suka miňa bijimi da rago a kan kowane bagade. **3** Sa'an nan Bala'am ya ce wa Balak, "Tsaya nan kusa da hadayarka, ni kuwa in koma wani wurin da yake a kadaice. Watakila Ubangiji zai sadu da ni. Duk abin da ya bayyana mini, zan fada maka." Sai ya haura kan wani wurin da yake a kadaice a tudun. **4** Allah kuwa ya sadu da Bala'am. Bala'am ya ce, "Na shirya bagadai bakwai, na kuma miňa bijimi guda da rago guda, a kan kowane bagade." **5** Ubangiji ya ba wa Bala'am sako ya ce, "Ka koma wurin Balak, ka fada masa wannan sako." **6** Saboda haka, sai Bala'am ya koma wurin Balak ya same shi tsaye a kusa da hadayarsa, tare da dukan dattawan Mowab. **7** Sai Bala'am ya furta abin da Allah ya fada masa ya ce, "Balak ya kawo ni daga Aram, sarkin Mowab ya kawo ni daga gabashin duwatsu. Ya ce, 'Zo, ka la'anta mini Ya'kub; zo, ka tsine Isra'il.' **8** Yaya zan iya la'anta wadanda Allah bai la'anta ba? Yaya zan tsine wadanda Ubangiji bai tsine ba? **9** Daga kan duwatsu na gan su, daga bisa kan tuddai na hange su. Na ga mutane da suke zaune su kadsai ba sa dauki kansu daya da al'ummai ba. **10** Wa zai iya Kidaya kurar Ya'kub ko yă Kidaya kashi daya bisa hudu na Isra'il? Bari in mutu, mutuwarr adali karshena kuma yă zama kamar nasul!" **11** Balak ya ce wa Bala'am, "Me ke nan ka yi mini? Na kawo ka, ka la'anta abokan găbana, sai ga shi albarka kake sa musu!" **12** Bala'am ya ce, "Ba dole in fada abin da Ubangiji ya sa a bakina ba?" **13** Sa'an nan Balak ya ce masa, "Zo, mu tafi wani wuri inda za ka gan su; a nan kana ganin sashe ne kawai, ba dukansu ba. Daga can kuwa, ka la'anta mini su." **14** Saboda haka ya dauke shi zuwa filin Zofim a kwankolin Fisga, a can ya gina bagadai bakwai, ya kuma miňa bijimi da rago a kan kowane bagade. **15** Bala'am ya ce wa Balak, "Tsaya nan kusa da hadayarka, ni kuwa in je in sadu da Ubangiji a can." **16** Ubangiji ya sadu da Bala'am, ya kuma ba shi sako ya ce, "Koma wurin Balak ka ba shi wannan sako." **17** Saboda haka ya tafi ya same Balak tsaye a kusa da hadayarsa, tare da dattawan Mowab. Balak ya tambaye Bala'am ya ce, "Mene ne Ubangiji ya ce?" **18** Sai Bala'am ya furta sakon da aka ba shi ya ce, "Tashi, Balak, ka saurara; ka kasa kunne gare ni, dan Ziffor. **19** Allah ba mutum ba ne, da zai yi karya, shi ba dan mutum ba ne, da zai canja

tunaninsa. Yana maganar abin da ba zai iya aikata ba ne? Yakan kuma yi alkawarin da ba zai iya cikawa ba? **20** Na karbi umarni in sa albarka; na kuwa sa albarka, ba zan iya janye ta ba. **21** "Bai ga mugunta a cikin Ya'kub ba, bai kuma ga wahala a Isra'il ba. Ubangiji Allahnsu yana tare da su; sowar Sarki yana cikinsu. **22** Allah ya fitar da su daga Masar; suna da karfi iri na kutunkun bauna. **23** Ba wata maitar da za tă ci Ya'kub, ba sihiri da zai cuci Isra'il. Yanzu za a ce game da Ya'kub da Isra'il, 'Duba abin da Allah ya yi!' **24** Mutane sun tashi kamar kaffkarfar zakanya; sun tă da kansu kamar zaki wanda ba ya hutawa sai ya cinye naman abin da ya kama ya kuma sha jinin abin da ya kama." **25** Sai Balak ya ce wa Bala'am, "Kada ka la'anta su, kada kuma ka sa musu albarka!" **26** Bala'am amsa ya ce, "Ban fada maka zan yi kafai abin da Ubangiji ya ce ba?" **27** Sai Balak ya ce wa Bala'am, "Zo in kai ka wani wuri. Watakila zai gamshi Allah, yă bari ka la'anta mini su daga can." **28** Balak kuwa ya dauki Bala'am zuwa kwankolin Feyor, wanda yake fuskantar hamada. **29** Bala'am ya ce, "Ka gina mini bagadai bakwai a nan, ka kuma shirya mini bijimai bakwai da raguna bakwai." **30** Balak ya yi yadda Bala'am ya ce, ya kuwa miňa bijimi da rago a kan kowane bagade.

24 To, da Bala'am ya ga cewa Ubangiji yana jin dadin sa wa Isra'il albarka, bai koma wajen sihiri kamar dă ba, amma ya juya fuskarsa wajen hamada. **2** Da Bala'am ya duba sai ya ga Isra'il sun yi sansani kabilia, kabilia, Ruhun Allah kuwa ya sauksu masa, **3** sai ya yi annabcinsa ya ce, "Maganar Bala'am dan Beyor, sakon mutumin da idanunsa ke gani sarai, **4** maganar mutumin da ya saurari maganar Allah, maganar wanda yake ganin wahayi daga Madaukaki, mutumin da ya fădi rubda ciki, wanda kuma idanunsa suna a bude. **5** "Ina misalin kyan tentunanka, ya Ya'kub, wuraren zamanka, ya Isra'il! **6** "Kamar kwaruruka suke a shimpide, kamar lambu kusa da rafi, kamar itatuwan aloyes da Ubangiji ya dasa, kamar itatuwa al'l kusa da ruwaye. **7** Ruwa zai kwararo daga bokitinsu; irinsu za su sami ruwa a yalwace. "Sarkinsu zai fi sarkin Agag; mulkinsu zai daukaka. **8** "Allah ya fitar da su daga Masar; suna da karfin kutunkun bauna. Sun cinye abokan găban, suka kakkarya kasusuwansu; da kibiyoyinsu suka sosoike su. **9** Kamar zaki sun labé sun kwanta, kamar zakanya, wa zai yi karfin hali yă tashe su? "Bari wadanda suka albarkace ka, su sami albarka wadanda kuma suka

la'anta ka, su la'antu!" 10 Fushin Balak ya kuna a kan Bala'am. Ya tafa hannunsa, ya ce masa, "Na kira ka don ka la'anta abokan gābana, amma sai ga shi ka sa musu albarka har sau uku. 11 Yanzu ka bar nan ka tafi gida! Na ce zan sāka maka da lada mai kyau, amma Ubangiji ya hana ka samun ladan." 12 Bala'am ya ce wa Balak, "Ban fada wa'yan aikan da ka aiko wurina ba cewa, 13 'Ko da a ce Balak zai ba ni gidansa cike da azurfa da zinariya, ba zan yi wani abu ko kafan sabanin umarnin Ubangiji Allahna ba, kuma dole in fada abin da Ubangiji ya ce ne kawai?" 14 Yanzu zan koma wajen mutanena, amma bari in gargade ka game da abin da mutanen nan za su yi wa mutanenka cikin kwanaki masu zuwa." 15 Sa'an nan ya furta sakonsa. "Maganar Bala'am dan Beyor, sakon mutumin da idanunsa ke gani sarai, 16 maganar mutumin da ya saurari maganar Allah, wanda yake da sani daga Mafi Daukaka, wanda yake ganin wahayi daga Madaukaki, wanda ya fādi rubda ciki, wanda kuma idanunsa suna a bude. 17 "Na gan shi, amma ba yanzu ba; na hange shi, amma ba kusa ba. Tauraro zai fito daga Yakub; sandan mulki zai fito daga Isra'il. Zai ragargaje goshin Mowab, kawunna dukan'ya'yan Set. 18 Za a ci Edom da yaki; za a ci Seyir, abokiyar gābanta, amma Isra'il zai Kara karfi. 19 Mai mulki zai fito daga Yakub yā hallaka wadanda suka ragu a birnin." 20 Sai Bala'am ya ga Amalek, ya kuma furta maganarsa. "Amalek yana cikin al'ummai na fari, amma zai zama na karshen da za a hallaka." 21 Sai ya ga Keniyawa, ya kuma furta maganarsa. "Wurin zamanku lafiya yake, an kuma sa shekarku a cikin duwatsu; 22 duk da haka, za a hallaka ku Keniyawa sa'ad da Asshur ya kame ku." 23 Sai ya furta maganarsa ya ce, "Wayyo, wa zai rayu sa'ad da Allah ya yi haka? 24 Jiragen ruwa za su zo daga Kittim; za su murkushe Asshur da Eber, amma su ma za a hallaka su." 25 Sa'an nan Bala'am ya tashi ya koma gidan, Balak kuma ya yi tafiyarsa.

25 Lokacin da Isra'il suke a sansani a Shittim, sai maza suka fara yin lalata da matan Mowabawa, 2 wadanda suka gayyace su zuwa wajen hadayu na allolinsu. Mutane suka ci suka kuma yi wa wadannan alloli sujada. 3 Ta haka Isra'il suka sa kai a bautar gumaka Ba'al-Feyor. Ubangiji kuwa ya husata da su. 4 Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka kama dukan shugabannin mutanen nan, ka kashe su, ka kuma bar su a tsakar rana a gaban Ubangiji, don Ubangiji yā huce daga fushin da nake yi da Isra'il." 5 Saboda haka Musa ya

ce wa alkalan Isra'il, "Dole kowannenku yā kashe mutanen nan da suka hada kai cikin bautar Ba'al-Feyor." 6 Sa'an nan wani mutumin Isra'il ya kawo wata Bamidiyana a iyalinsa a idon Musa da dukan taron jama'ar Isra'il, yayinda suke kuka a kofar Tentin Sujada. 7 Da Finehas dan Eleyazar, dan Haruna, firist, ya ga haka, sai ya bar taron, ya dauki māshi 8 ya bi mutumin Isra'ilan nan cikin tenti, ya soke dukansu biyu, māshin ya ratsa jikin mutumin Isra'ilan har zuwa jikin macen. Sa'an nan aka tsai da annoban nan a kan Isra'ilawa. 9 Wadsanda suka mutu a wannan annoba, sun kai mutum 24,000. 10 Ubangiji ya ce wa Musa, 11 "Finehas dan Eleyazar, dan Haruna, firist, ya kawar da fushina daga Isra'ilawa; saboda ya yi kishi irin nawa a gabansu, don haka saboda daukakata ban kawo karshensu ba. 12 Saboda haka ka fada masa cewa zan yi alkawarin salama da shi. 13 Shi da zuriyarsa za su kasance da alkawari na zama firist har abada, saboda kishinsa domin daukakar Allahnsa, ya kuma yi kafara domin Isra'ilawa." 14 Sunan mutumin Isra'ilan da aka kashe tare da macen nan Bamidiyana kuwa Zimri ne, dan Salu, shugaban mutanen Simeyon. 15 Sunan macen nan Bamidiyana da aka kashe kuwa Kozbi ne, 'yar Zur, wani basaraken iyalin Midiyawa. 16 Ubangiji ya ce wa Musa, 17 "Ka dauki Midiyawa a matsayin abokan gāba, ka kuma kashe su, 18 gama sun dauke ku a matsayin abokan gāba, sa'ad da suka rude ku a kan al'amuran Feyor da'yā'uwarsu Kozbi 'yar shugaban Midiyawa, macen da aka kashe a annoba ta dalili Feyor."

26 Bayan annobar, sai Ubangiji ya yi magana da Musa da Eleyazar dan Haruna, firist ya ce, 2 "Ku kidaya dukan jama'ar Isra'il daga mai shekaru ashirin zuwa gaba da za su iya aikin sojan Isra'il." 3 Musa da Eleyazar firist suka yi musu magana a filayen Mowab kusa da Urdun daga ketaren Yeriko, suka ce, 4 "Ku kidaya maza daga mai shekara ashirin zuwa gaba yadda Ubangiji ya umarci Musa." Wadannan su ne Isra'ilawan da suka fito daga Masar. 5 Zuriyar Ruben dan fari na Isra'il, daga Hanok; kabilar Hanokawa; daga Fallu; kabilar Falluyawa; 6 daga Hezron, kabilar Hezronawa; daga Karmi, kabilar Karmiyawa. 7 Wadannan su ne kabilan Ruben; jimillarsu ta kai 43,730. 8 Dan Fallu kuwa shi ne Eliyab, 9 'ya'yan Eliyab maza kuwa su ne, Nemuwel, Datan da Abiram. Datan da Abiram nan, su ne shugabannin mutanen da suka tayar wa Musa da Haruna, suna kuma cikin wadanda suka bi Kora

sa'ad da ya tayar wa Ubangiji. **10** Kasa kuwa ta bude ta hadiye su tare da Kora, wanda fungiyarsa ta mutu sa'ad da wuta ta cinye mutum 250. Wannan kuwa ya zama alamar fadakarwa. **11** Amma fa, zuriyar Kora ba ta mutu ba. **12** Zuriyar Simeyon bisa ga kabilansu, daga Nemuwel, kabilar Nemuwelawa; daga Yamin, kabilar Yaminawa; daga Yakin, kabilar Yakinawa; **13** daga Zera, kabilar Zerawa; daga Sha'ul, kabilar Sha'ul. **14** Wadannan su ne kabilan Simeyon; jimillarsu ta kai 22,200. **15** Zuriyar Gad bisa ga kabilansu, daga Zafon, kabilar Zafonawa; daga Haggi, kabilar Haggiwa; daga Shuni, kabilar Shunawa; **16** daga Ozni, kabilar Ozniyawa daga Eri, kabilar Eriyawa; **17** daga Arod, kabilar Arodiyawa; daga Areli, kabilar Areliyawa. **18** Wadannan su ne kabilan Gad, jimillarsu ta kai 40,500. **19** Er da Onan, 'ya'yan Yahuda ne, amma sun mutu a Kan'ana. **20** Zuriyar Yahuda bisa ga kabilansu, daga Shela, kabilar Shelayawa daga Ferez, kabilar Ferezawa; daga Zera, kabilar Zerawa; **21** Zuriyar Ferez kuwa, daga Hezron, kabilar Hezronawa; daga Hamul; kabilar Hamulawa. **22** Wadannan su ne kabilan Yahuda; jimillarsu ta kai 76,500. **23** Zuriyar Issakar bisa ga kabilansu, daga Tola, kabilar Tolatawa; daga Fuwa, kabilar Fuwayawa; **24** daga Yashub, kabilar Yashubawa; daga Shimron, kabilar Shimronawa. **25** Wadannan su ne kabilan Issakar; jimillarsu ta kai 64,300. **26** Zuriyar Zebulun bisa ga kabilansu, daga Sered, kabilar Seredawa; daga Elon kabilar Elonawa; daga Yaleyel; kabilar Yaleyewa. **27** Wadannan su ne kabilan Zebulun, jimillarsu ta kai 60,500. **28** Zuriyar Yusuf bisa ga kabilansu ta wurin Manasse da Efraim. **29** Zuriyar Manasse, daga Makir, kabilar Makiriyawa (Makir shi ne mahaifin Gileyad); daga Gileyad, kabilar Gileyadawa. **30** Wadannan su ne zuriya Gileyad, daga Iyezer, kabilar Iyezerawa; daga Helek, kabilar Helekawa; **31** daga Asriyel, kabilar Asriyelawa; daga Shekem, kabilar Shekem; **32** daga Shemida, kabilar Shemadawa; daga Hefer, kabilar Heferawa. **33** (Zelofehad dan Hefer, ba shi da'ya'ya maza;'yan mata ne kadai ya haifa, sunayensu kuwa su ne Mala, Nowa, Hogla, Milka da Tirza.) **34** Wadannan su ne kabilan Manasse, jimillarsu ta kai 52,700. **35** Wadannan su ne kabilan Efraim bisa ga kabilansu, daga Shutela, kabilar Shutelawa; daga Beker, kabilar Bekerawa; daga Tahan, kabilar Tahanawa. **36** Wadannan su ne kabilan Shutelawa, daga Eran, kabilar Eranawa. **37** Wadannan su ne kabilan Efraim; jimillarsu ta kai

32,500. Wadannan su ne kabilan Yusuf ta wurin kabilansu. **38** Zuriyar Benyamin bisa ga kabilansu, daga Bela, kabilar Belawa; daga Ashbel, kabilar Ashbelawa; daga Ahiram, kabilar Ahiramawa; **39** daga Shufam, kabilar Shufamawa; daga Hufam, kabilar Hufamawa. **40** Zuriyar Bela daga Ard da Na'amana, daga Ard, kabilar Ardawa; daga Na'amana, kabilar Na'amawa; **41** Wadannan su ne kabilan Benyamin, jimillarsu ta kai 45,600. **42** Wadannan su ne kabilan Dan bisa ga kibilarsu, daga Shuham, kabilar Shuhamawa. Wadannan su ne kabilan Dan. **43** Dukansu kabilan Shuhamawa ne, jimillarsu ta kai 64,400. **44** Zuriyar Asher bisa ga kabilansu, daga Imna, kabilar Imnawa daga Ishbi, kabilar Ishbiyawa; daga Beriya, kabilar Beriyawa; **45** daga zuriyar Beriya kuwa, daga Heber, kabilar Heberawa; daga Malkiyel, kabilar Malkiyelawa. **46** (Asher yana da'ya mace da ake kira Sera.) **47** Wadannan su ne kabilan Asher; jimillarsu ta kai 53,400. **48** Zuriyar Naftali bisa ga kabilansu, daga Yazeyel, kabilar Yazeyelawa; daga Guni, kabilar Guniyawa; **49** daga Yezer, kabilar Yezerawa; daga Shillem, kabilar Shillemawa. **50** Wadannan su ne kabilan Naftali, jimillarsu ta kai 45,400. **51** Dukan jimillar mazan Isra'ilta ta kai 601,730. **52** Ubangiji ya ce wa Musa, **53** "Ka rarraba musu kasar a matsayin gādo, bisa ga yawan kabilia. **54** Ga fungiya mafi girma, ka ba ta rabo mafi girma; ga karamar fungiya kuwa, ka ba ta karami rabo; kowane zai karba rabonsa ga yawan mutanen da aka rubuta. **55** Ka tabbatar an rarraba kasar ta wurin rabo. Abin da kowace fungiya ta gāda zai zama bisa ga sunayen kabilar kakanninta. **56** Za a raba kowane gādo bisa ga rabo tsakanin manyan da kanana fungiyoyi." **57** Wadannan su ne Lawiyawa da a kidaya bisa ga kabilansu, daga Gershon, kabilar Gershonawa; daga Kohat, kabilar Kohatawa; daga Merari, kabilar Merari. **58** Wadannan kuma su ne kabilan Lawiyawa, kabilar Libniyawa, kabilar Hebronawa, kabilar Maliyawa, kabilar Mushiyawa, kabilar Korayawa (Kohat shi ne kakan Amram; **59** sunan matan Amram shi ne Yokebed, ita zuriyar Lawi ce, wadda aka haifa wa Lawiyawa a Masar. A wajen Amram kuwa ta haifi Haruna, Musa da kuma'yar'uwarstu Miriyam. **60** Haruna shi ne mahaifin Nadab, Abihu, Eleyazar da kuma Itamar. **61** Amma Nadab da Abihu sun mutu sa'ad da suka miika hadaya da haramtacciyar wuta a gabon Ubangiji.) **62** Dukan'ya'yan Lawiyawa maza daga wata daya zuwa gaba, jimillarsu ta kai 23,000. Ba a kidaya su tare da

sauran Isra'ilawa ba, domin ba a ba su gādo tare da su ba. **63** Wadannan su ne wadanda Musa da Eleyazar firist, suka fidaya sa'ad da suka fidaya Isra'ilawa a filaye Mowab kusa da Urdun a hayen Yeriko. **64** Ba ko dayansu da yake cikin wadanda Musa da Haruna firist, suka fidaya sa'ad da suka fidaya Isra'ilawa a Hamadar Sinai. **65** Gama Ubangiji ya riga ya gaya wa wadancan Isra'ilawa cewa lalle za su mutu a hamada, kuma ba ko dayansu da ya rage, sai Caleb dan Yefunne da Yoshuwa dan Nun.

27 'Ya'yan nan mata na Zelofehad, dan Hefer, dan

Gileyad, dan Makir, dan Manasse, suna cikin kabilan Manasse dan Yusuf, suka tafi kofar shiga Tentin Sujada. Sunayensu kuwa su ne Mala, Nowa, Hogla, Milka da kuma Tirza. **2** Da suka tafi kofar shiga Tentin Sujada, sai suka tsaya a gaban Musa, Eleyazar firist, shugabannin da sauran taro, suka ce, **3** "Mahaifinmu ya mutu a hamada. Ba ya cikin mabiyen Kora wadanda suka taru suka tayar wa Ubangiji, amma ya mutu ne saboda zunubinsa, bai kuma bar'ya'ya maza ba. **4** Me ya sa sunan mahaifinmu zai bace a kabilarsa don kawai ba shi da da? Ka ba mu gādo cikin'yan'uwan mahaifinmu." **5** Saboda haka Musa ya kawo maganarsu a gaban Ubangiji. **6** Ubangiji kuwa ya ce wa masa, **7** "Abin da'ya'yan nan mata na Zelofehad suke fadi gaskiya ne. Dole ka ba su mallaka a matsayin gādo cikin'yan'uwan mahaifinsu, ka kuma mayar musu da gādon mahaifinsu. **8** "Ka fada wa Isra'ilawa cewa, 'In wani ya mutu ba shi da da, a ba da gādonsa ga'yarsa. **9** In ba shi da diya, sai a ba wa'yan'uwansa gādonsa. **10** In ba shi da'yan'uwa, a ba da gādonsa ga'yan'uwan mahaifinsa. **11** In mahaifinsa ba shi da'yan'uwa, a ba da gādonsa ga danginsa na kusa, a kabilarsa don yā mallaka. Wannan ya zama ka'ida wa Isra'ilawa, yadda Ubangiji ya umarci Musa." **12** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, "Hau bisa wannan dutse a Abarim. Ka ga kasar da na ba wa Isra'ilawa. **13** Bayan ka gani, kai ma za ka bi kafafun mutanenka, kamar yadda dan'uwanka Haruna ya yi, **14** gama sa'ad da jama'a suka yi tayarwa saboda rashin ruwa a Hamadan Zin, ku biyu, ba ku kiyaye umarnina don ku daukaka ni matsayin mai tsarki, a gabansu ba." (Wadannan su ne ruwaye na Meriba da Kadesh, a Hamadan Zin.) **15** Musa ya ce wa Ubangiji, **16** "Bari Ubangiji, Allah na ruhohin'yan adam, yā nuda wani a kan wannan jama'a **17** yā shiga, yā kuma fita a gabansu, wanda zai bishe su zuwa waje, yā kuma dawo da su ciki, don

kada mutanen Ubangiji su zama kamar tumakin da ba su da makiyayi." **18** Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Ka dauki Yoshuwa dan Nun, mutumin da ruhun shugabanci yake a cikinsa, ka dibiya masa hannunka. **19** Ka sa yā tsaya a gaban Eleyazar firist, da gaban dukan jama'a, sa'an nan ka kebe shi a gabansu. **20** Ka danka masa ikonka don dukan jama'a Isra'ilawa su yi masa biyayya. **21** Zai tsaya a gaban Eleyazar firist, wanda zai nemi masa shawara ta wurin Urim a gaban Ubangiji. Da umarninsa, da shi da dukan jama'ar Isra'ilawa za su fita, da umarninsa kuma za su shiga." **22** Musa ya yi yadda Ubangiji ya umarci shi. Ya dauki Yoshuwa, ya sa ya tsaya a gaban Eleyazar firist, da kuma gaban dukan jama'a. **23** Sai ya dibiya masa hannuwansa, ya kebe shi, yadda Ubangiji ya umarta ta wurin Musa.

28 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, **2** "Ka umarci

Isra'ilawa cewa, 'Ku tabbatar kun mīka mini hadaya ta abinci ta wuta mai dadin kansi a gare ni, a daidai lokaci.' **3** Ka gaya musu, 'Ga hadaya ta konawa ta kowace rana, da za ku mīka wa Ubangiji, raguna biyu, bana daya-daya, marasa lahani. **4** A mīka rago daya da safe, daya kuma da yamma, **5** tare da hadaya ta lallausan gari kashi daya bisa goma na efan, kwābabbe da kwalaba daya na man zaitun mafi kyau. **6** Wannan ita ce hadaya ta konawa ta kullum wadda aka kafa a Dutsen Sinai, don dadin kansi, wato, hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. **7** Hadaya ta sha, za tā zama kwalaba daya na ruwan inabi, da dan rago guda. Za a kwarara hadaya ta sha ga Ubangiji a wuri mai tsarki. **8** Dayan dan ragon kuma za a mīka shi da yamma, tare irin hadaya ta lallausan gari, da hadaya ta sha da ka yi da safe. Wannan hadaya ce ta konawa mai dadin kansi ga Ubangiji. **9** "A ranar Asabbaci, za a mīka'yan raguna biyu, bana daya-daya marasa lahani, tare da hadaya ta sha, da hadaya ta lallausan gari kashi biyu bisa goma na efa, kwābabbe da mai. **10** Wannan ita ce hadaya ta konawa ta kowace Asabbaci, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da ta hadaya ta sha. **11** "A rana ta fari ga kowane wata, za a mīka wa Ubangiji hadayun'yan bijimai biyu, rago daya, da'yan tumaki bakwai, bana daya-daya, dukansu kuma marasa lahani. **12** Da kowane bijimi, a kasance da hadaya ta lallausan garin da aka kwāba da mai na kashi uku bisa goma na efa; da dan rago kuwa, a kasance da hadaya ta lallausan garin da aka kwāba da mai na kashi biyu bisa goma na efa; **13** da kowane

tunkiya kuma, a kasance da hadaya ta lallausen garin da aka kwaba da mai, na kashi daya bisa goma na efa. Wannan hadaya ce da aka kone da wuta ga Ubangiji. 14 Da kowane bijimi, za a kasance da hadaya ta sha, na rabin kwalabar ruwan inabi; da ragu kuwa, a kasance da kashi daya bisa uku; da kowace tunkiya kuma, a kasance da kashi daya bisa hudu. Wannan ita ce hadaya ta konawa don tsayawar kowane sabon wata na shekara. 15 Ban da hadaya ta konawa ta kullum tare da hadaya ta sha, za a miika bunsuru daya ga Ubangiji, hadaya ce don zunubi. 16 “Za a yi Bikin Ketarewa ga Ubangiji a rana ta goma sha hudu ga wata na fari. 17 A rana ta goma sha biyar ga wannan wata, za a yi biki; kwana bakwai za a ci burodi marar yisti. 18 A rana ta farko, za ku yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi na kullum ba. 19 Za a miika hadaya ta konawa da bijimai biyu, ragu daya, da'yan raguna bakwai, bana daya-daya; dukansu kuma marasa lahanai ga Ubangiji. 20 Da kowane bijimi, a shirya kashi daya bisa uku na efan lallausen gari, kwababbe da mai; da ragu guda kuwa, a shirya kashi biyu bisa goma na efan lallausen gari, kwababbe da mai; 21 da kowane'yan raguna bakwai, kashi daya bisa goma. 22 A hada da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara. 23 Ku shirya wannan tare da hadaya ta konawa ta kowace safiya. 24 Ta haka za a shirya abinci don hadayar da aka yi da wuta, kowace rana, har kwana bakwai don dadin kanshi ga Ubangiji; a shirya shi hafe da hadaya ta konawa ta kullum, da kuma hadaya ta sha. 25 A rana ta bakwai, za ku yi tsattsarkan taro, amma ba za a yi aikin da aka saba yi kullum ba. 26 “A ranar nunan fari, sa'ad da za ku miika wa Ubangiji hadayar sabon hatsi, a lokacin Bikin Makoni, za a yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi ba. 27 A miika hadaya ta konawa da'yan bijimai biyu, ragu daya da'yan raguna bakwai, bana daya-daya don dadin kanshi ga Ubangiji. 28 Da kowane bijimi a kasance da hadaya ta lallausen gari kashi uku bisa goma na efa, kwababbe da mai; da ragu kuwa, a kasance da hadaya ta lallausen gari kashi biyu bisa goma na efa, kwababbe da mai; 29 da kowane'yan raguna bakwai, kashi daya bisa goma. 30 A hada da bunsuru guda don yin muku kafara. 31 A miika wadannan tare da hadayarsu ta sha, hafe da hadaya ta konawa ta kullum, da kuma hadayarta ta sha. A tabbata dabbobin nan marasa lahanai ne.

29 “A rana ta farko ga wata na bakwai, a yi tsattsarkan taro, kada kuma a yi aikin da aka saba na kullum. Rana ce don busa kahoni. 2 Za a miika hadaya ta konawa da bijimi guda, ragu guda, yan raguna bakwai, bana daya-daya don dadin kanshi ga Ubangiji, duka su kasance marasa lahanai. 3 Tare da bijimin za a kuma miika hadaya ta gari na kashi daya bisa goma na efa na lallausen gari, kwababbe da mai; da ragu guda, kashi biyu bisa goma na efa na lallausen gari, kwababbe da mai; 4 kowane'yan raguna bakwai, kashi daya bisa goma. 5 A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara. 6 Wadannan kari ne ga hadayun konawa na wata-wata da na kullaumi, tare da hadayun garinsu da hadayun sha yadda aka tsara. Hadayu ne da aka miika wa Ubangiji ta wuta don dadin kanshi. 7 “A rana ta goma ga wannan watan bakwai, za a yi tsattsarkan taro. Ba za ku ci abinci ba, ba kuma za ku yi aiki ba. 8 Za a miika hadaya ta konawa da bijimi guda, ragu guda, da kuma'yan raguna bakwai, yan bana daya-daya, dukansu marasa lahanai don dadin kanshi ga Ubangiji. 9 Tare da bijimin a miika hadaya ta gari na kashi daya bisa goma na efa, na lallausen gari kwababbe, da mai; da ragu guda, kashi biyu bisa goma na efa, na lallausen gari kwababbe, da mai; 10 kowane'yan raguna bakwai, kashi daya bisa goma. 11 A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, don yin muku kafara da kuma hadaya ta konawa ta kullum; tare da hadaya ta garinta, da kuma hadayu na shansu. 12 “A rana ta goma sha biyar ga wata na bakwai, za a yi tsattsarkan taro, ba kuwa za a yi aikin da aka saba yi ba. Ku yi biki ga Ubangiji har kwana bakwai. 13 A miika hadayar da aka yi da wuta, mai dadin kanshi ga Ubangiji, hadaya ta konawa ta bijimai guda sha uku, raguna biyu, da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahanai. 14 Da kowane bijimai goma sha uku nan, a miika hadaya ta gari, kashi uku bisa goma na efa, kwababbe da mai; da ragunan biyu din, a miika hadaya ta gari kashi biyu bisa goma na efa, kwababbe da mai; 15 tare kuma da kowane'yan raguna goma sha hudu, kashi daya bisa goma. 16 A hada da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa na kullum tare da hadayarta, ta gari da kuma hadaya ta sha. 17 “A rana ta biyu, a miika bijimai goma sha biyu, raguna biyu, da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahanai.

18 Tare da bijiman, ragunan da'yan ragunan a mīka hadayarsu da gari da hadaya ta sha, bisa ga adadin da aka kāyyade. **19** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya, don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadayunsu ta sha. **20** “A rana ta uku za a mīka bijimai goma sha daya, raguna biyu, da kuma'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahani. **21** Tare da bijiman, ragunan da'yan raguna, a mīka hadayun gari da hadayun sha, bisa ga adadin da aka kāyyade. **22** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha. **23** “A rana ta hudu a mīka bijimai goma, raguna biyu, da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahani. **24** Tare da bijiman, ragunan da kuma'yan raguna, a mīka hadayunsu na gari da hadayu na sha bisa ga adadin da aka kāyyade. **25** A hada da bunsuru guda, a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha. **26** “A rana ta biyar a mīka bijimai tara, raguna biyu, da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahani. **27** Tare da bijiman, ragunan da kuma'yan ragunan, a mīka hadayu na gari, da hadayu na sha bisa ga adadin da aka kāyyade. **28** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da hadayarta ta gari da hadaya ta sha. **29** “A rana ta shida a mīka bijimai takwas, raguna biyu, da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahani. **30** Tare da bijiman, ragunan da kuma'yan raguna, a mīka hadayunsu ta gari da hadayu na sha bisa adadin da a kāyyade. **31** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum tare da hadayarta ta hatsi da hadayarta ta sha. **32** “A rana ta bakwai a mīka bijimai bakwai, raguna biyu da'yan raguna goma sha hudu, bana daya-daya, dukansu marasa lahani. **33** Tare da bijiman, ragunan da kuma'yan raguna, a mīka hadayunsu na gari, da hadayun sha bisa ga adadin da a kāyyade. **34** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum tare da hadayarta ta hatsi da hadayarta ta sha. **35** “A rana ta takwas kuwa za a yi tsattsarkan taro, ban da aikin da aka saba. **36** A mīka hadayar da aka yi da wuta mai dadin kansihi ga Ubangiji, a yi hadaya ta konawa da bijimi guda, rago guda, da'yan raguna bakwai, bana daya-daya, dukansu

marasa lahani. **37** Tare da bijimin, ragon da kuma'yan ragunan, a mīka hadayunsu na gari da hadayu na sha bisa ga adadin da aka kāyyade. **38** A hada da bunsuru guda a matsayin hadaya don zunubi, ban da hadaya ta konawa ta kullum, tare da hadayarta ta hatsi da hadayarta ta sha. **39** “Ban da abin da kuka yi alkawari, da kuma sadakokinku na yardar rai, a mīka wadannan ga Ubangiji a lokacin bukukuwanku, hadayunku na konawa, hadayu na gari, hadayu na sha da hadayu na salama.” **40** Musa ya fada wa Isra'ilawa dukan abin da Ubangiji ya umarce shi.

30 Musa ya ce wa shugabannin kabilan Isra'ilila, “Ga abin da Ubangiji ya umarta. **2** Sa'ad da mutum ya yi wa Ubangiji alkawari, ko kuwa ya rantse zai yi wani abu, kada yā ki cika maganarsa, amma yā cika kome da ya fada. **3** “Sa'ad da yarinya, wadda har yanzu tana a gidan mahaifinta ta yi wa Ubangiji alkawari, ko ta rantse za tā yi wani abu, **4** mahaifinta kuwa ya ji alkawarin da ta yi, bai kuma ce mata kome ba, to, sai alkawarin da ta yi da wa'adinta su tabbata. **5** Amma in mahaifinta ya hana ta, sa'ad da ya ji game da shi, to, ba wani daga cikin alkawari ko rantsuwar da ta yi zai tabbata; Ubangiji kuwa zai gafarta mata domin maihaifinta ya hana ta. **6** “In ta yi aure, sai daga bayta yi alkawari ko kuwa lebunanta sun furta alkawari da garaje, cewa za tā yi wani abu, **7** mijinta kuwa ya ji game da wannan, amma bai ce mata kome ba, to, alkawarin da ta yi da kuma rantsuwar da ta yi, su tabbata. **8** Amma in mijin ya hana ta sa'ad da ya ji, zai warware alkawari da kuma rantsuwar da ta yi da garaje, Ubangiji kuwa zai gafarce ta. **9** “Duk wani alkawari ko rantsuwar da gwauruwa, ko macen da aurenta ya mutu, ta yi, zai tabbata a kanta. **10** “In macen aure ta yi alkawari, ko ta rantse za tā yi wani abu, **11** mijinta kuwa ya ji game da wannan, amma bai ce mata kome ba, bai kuma hana ta ba, to, dukan alkawari da kuma rantsuwar da ta yi su tabbata a kanta. **12** Amma in mijin ya warware su sa'ad da ya ji, to, ba wani alkawari ko rantsuwar da ya fito daga lebunanta da zai tabbata. Mijinta ya warware su, Ubangiji kuma zai gafarce ta. **13** Mijinta yana iya tabbatar, ko yā rushe duk wani alkawari ko rantsuwar da ta dauka. **14** Amma in mijinta bai ce mata kome ba, to, ya tabbatar da dukan alkawarinta da kuma rantsuwartu ke nan. Ya tabbatar da su ta wurin yin shiru sa'ad da ya ji ta. **15** Amma in ya ji, sa'an nan daga bayta yi hana ta, to, zai sha hukuncin laifinta.”

16 Wadannan su ne ka'idodin da Ubangiji ya ba wa Musa game da dangantakar miji da matarsa, da kuma tsakanin mahaifi da'yarsa wadda har yanzu tana a gidansa.

31 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Ka daukar wa

Isra'ilawa fansa, a kan Midiyawa. Bayan wannan za ka mutu, a kuwa tara ka ga mutanenka.” **3** Saboda haka Musa ya ce wa mutane, “Ku shirya wadansu daga cikin mazanku, su tafi su yi yak'i da Midiyawa don su daukar wa Ubangiji fansa a kansu.” **4** Ku aiki maza dubu daya daga kowace kabilar Isra'ila. **5** Saboda haka aka samo mayaka dubu goma sha biyu shiryayyu don yak'i, maza dubu daya daga kowace kabilar Isra'ila. **6** Musa ya aike su zuwa yak'i, dubu daya daga kowace kabilal, tare da Finehas dan Eleyazar, first, wanda ya dauki kayayyaki daga wuri mai tsarki da kahoni don kiran yak'i. **7** Suka yi yak'i da Midiyawa, suka kashe kowane mutum yadda Ubangiji ya umarci Musa. **8** A cikin wadanda aka kashe kuwa akwai Ewi, Rekem, Zur, Hur da Reba; sarakuna biyar na Mediyawa. Suka kuma kashe Bala'am dan Beyor da takobi. **9** Isra'ilawa suka kwashe mata da yaran Midiyawa, a matsayin bayi. Suka kwashe shanunsu da tumakinsu da kuma dukan dukiyarsu, a matsayin ganima. **10** Suka kone dukan garuruwan da Midiyawa suke zama, da dukan sansaninsu. **11** Suka kwashe dukan ganima hade da mutane da dabbobi, **12** suka kawo bayi da ganiman nan, wurin Musa da Eleyazar ffirst, da kuma jama'ar Isra'ilawa, a sarsaniinsu a filayeren Mowab kusa da Urdun daga ketaren Yeriko. **13** Musa, da Eleyazar ffirst da dukan shugabannin jama'a, suka fito suka tarye su a bayan sansani. **14** Musa kuwa ya husata da shugabannin sojojin da suke shugabannin dubbai da shugabannin dari-darin da suka dawo daga yak'i. **15** Ya tambaye su ya ce, “Kun bar dukan mata da rai? **16** Su ne wadanda suka bi shawarar Bala'am suka kuma zama sanadin sa Isra'ilawa suka juya wa Ubangiji baya, har ya kawo abin da ya faru da Feyor, har annoba ya kashe dukan mutanen Ubangiji. **17** Yanzu ku kashe dukan yara maza, ku kuma kashe kowace macen da ta yi lalata da namiji, **18** amma ku bar kowace yarinyar da ba tā taba yin lalata da namiji ba. **19** “Dukanku da kuka kashe mutum, ko kuka taba wani da aka kashe, dole ku kasance a bayan sansani har kwana bakwai. A rana ta uku da rana ta bakwai dole ku tsabtacce kanku da kuma bayinku. **20** Ku tsarkake kowace taguwa da kuma kome da aka yi da fata, da gashin akuya, ko

kuwa itace.” **21** Sa'an nan Eleyazar ffirst, ya ce wa sojojin da suka je yak'i, “Wannan ita ce ka'idar da Ubangiji ya ba wa Musa. **22** Zinariya, azurfa, tagulla, bakin karfe, kuza, darma **23** da dukan abin da wuta ba ta iya ci, dole yā shiga wuta sa'an nan zai zama da tsabta. Amma dole a kuma tsarkake ta da ruwan tsarkakewa. Duk abin da wuta za tā iya ci, dole a shigar da ita a ruwan tsarkakewa. **24** A rana ta bakwai za ku wanke tufafinku, sa'an nan za ku tsarkaka, bayan haka ku shigo sansani.” **25** Ubangiji ya yi magana da Musa ya ce, **26** “Da kai da Eleyazar ffirst, da shugabannin jama'a, ku kidaya dukan mutane da dabbobin da aka ci da yak'i. **27** Ku kasa ganimar kashi biyu, ku ba sojojin da suka tafi yak'i kashi daya, kashi daya kuma ku ba wa jama'a. **28** Daga sojojin da suka je yak'in kuwa, ka ware ganima wa Ubangiji, ka dauki daya daga cikin mutum dari biyar, da shanu dari biyar, da jakuna dari biyar, da tumaki dari biyar. **29** Ka dauki wannan sashe daga rabin rabonsu ka ba wa Eleyazar ffirst, a matsayin sashe na Ubangiji. **30** Daga cikin rabin rabon Isra'ilawa, ka zabi daya daga kowane hamsin na mutane, shanu, jakuna, tumaki, awaki ko kuma sauran dabbobi. Ka ba wa Lawiyawan da suke lura da tabanakul na Ubangiji.” **31** Saboda haka Musa da Eleyazar suka aikata yadda Ubangiji ya umarci Musa. **32** Yawan ganimar da sojooji suka kawo ita ce tumaki 675,000 **33** shanu 72,000 **34** da jakuna 61,000. **35** Akwai kuma mata 32,000 da ba su yi lalata ba da namiji ba. **36** Kashin da aka ba sojooji wadanda suka tafi yak'i shi ne, tumaki 337,500, **37** tumakin da aka ware wa Ubangiji kuwa 657 ne; **38** shanu 36,000, shanun da aka ware wa Ubangiji kuwa 72 ne; **39** jakuna 30,500, jakunan da aka ware wa Ubangiji kuwa 61 ne; **40** mutane 16,000, mutanen da aka ware wa Ubangiji kuwa 32 ne. **41** Musa ya ba wa Eleyazar abin da aka ware wa Ubangiji, kamar yadda Ubangiji ya umarci Musa. **42** Kashin da aka ba wa Isra'ilawa, wanda Musa ya ware daga cikin na wadanda suka tafi yak'i, **43** kashin da aka ba wa jama'a kuwa tumaki 337,500 ne, **44** shanu 36,000, **45** jakuna 30,500 **46** da mutane 16,000. **47** Daga rabin kashi na Isra'ilawa, Musa ya dauki daya daga cikin hamsin na mutane da na dabbobi, yadda Ubangiji ya umarce shi, ya ba wa Lawiyawan da suke lura da tabanakul na Ubangiji. **48** Sai shugabannin da suka shugabancin rundunar yak'in, shugabanni na dubudubu da shugabanni na dari-dari, suka zo wurin Musa **49** suka ce masa, “Barorinka sun kidaya mayakan da

suke karkashinmu, babu ko dayan ya bace. **50** Saboda haka mun kawo wa Ubangiji hadaya na kayan zinariya da kowannenmu ya samu, mundaye, kawane,’yan kunne da duwatsun wuya, don yin wa kanmu kafara a gaban Ubangiji.” **51** Musa da Eleyazar firist, suka karbi zinariya da kayan adon duka daga gare su. **52** Dukan zinariya da shugabannin dubu-dubu da shugabannin dari-dari, wadanda Musa da Eleyazar suka karfa, suka kuma miña hadaya ga Ubangiji, nauyinta ta kai shekel 16,750. **53** Kowane soja, ya kwashi ganima wa kansa. **54** Musa da Eleyazar firist, suka karbi zinariya daga shugabannin dubu-dubu da shugabannin dari-dari, suka kawo cikin Tentin Sujada, don su zama abin tuni ga Isra’ilawa a gaban Ubangiji.

32 Mutanen Ruben da mutanen Gad, da suke da garken shanu da kuma garke tumaki masu yawa, suka ga cewa Kasashen Yazer da Gileyad wurare ne masu kyau don kiwon shanu da tumaki. **2** Saboda haka suka zo wurin Musa da Eleyazar da kuma shugabannin jama’a, suka ce, **3** “Atarot, Dibon, Yazer, Nimra, Heshbon, Eleyale, Sebam, Nebo da Beyon, **4** kasar da Ubangiji ya ci da yaki a gaban mutanen Isra’ila, suna da kyau don dabbobi, bayinku kuma suna da dabbobi.” **5** Suka ce, “In mun sami tagomashi daga gare ka bari a ba da wannan kasa ga bayinka, tā zama mallakanmu. Kada ka sa mu haye Urdun.” **6** Musa ya ce wa mutanen Gad da mutanen Ruben, “Wato, sai’yan’uwanku su yi ta yaki ku kuwa ku zauna nan? **7** Don me za ku karya zuciya Isra’ilawa daga hayewa zuwa kasar da Ubangiji ya ba su? **8** Haka iyayenku suka yi sa’ad da na aike su daga Kadesh Barneya don su dubo kasar. **9** Gama bayan suka haura Kwarin Eshkol suka hangi kasar, sai suka karya zuciyar Isra’ilawa daga shigar kasar da Ubangiji ya ba su. **10** A ranar kuwa Ubangiji ya husata har ya yi wannan rantsuwa cewa, **11** ‘Tabbatacce ba wani daga cikin mutanen da suka fito daga Masar, tun daga mai shekara ashirin zuwa gaba, da zai ga kasar da na rantse zan ba Ibrahim, da Ishaku, da Yakub, domin ba su bi ni sosai ba, **12** ba ko daya sai dai Kaleb dan Yefunne Bakenizze da Yoshuwa dan Nun, don su ne kafai suka bi Ubangiji da zuciya daya.’ **13** Ubangiji ya husata da Isra’ila har ya sa suka yi ta yawo a hamada shekara arba’in, sai da dukan tsaran da suka aikata wannan mugunta a gabansu, suka mutu. **14** “Ga shi ku kuma, tarin masu zunubi, kuna tsaya a matsayin kakanninku, kuna sa Ubangiji ya sāke barin dukan wannan mutane a hamada, ku ne kuwa za ku zama sanadin hallakarsu.” **16** Sai suka zo wurin Musa, suka ce, “Muna so mu gina katangar dutse don dabbobinmu, da kuma birane don matanmu da’ya’yanmu a nan. **17** Matanmu da’ya’yanmu za su zauna a biranen da suke da katanga, don kāriya daga mazaunan kasar, amma mu, za mu dauki makamai mu tafi tare da sauran Isra’ilawa, har mu kai su wuraren zamansu. **18** Ba za mu koma gidajenmu ba sai kowane mutumin Isra’ila ya sami gādonsa. **19** Ba za mu ci gādo tare da su a wancan hayin Urdun ba, domin mun sami gādonmu a wannan hayin gabashin Urdun.” **20** Sai Musa ya ce musu, “In za ku yi haka, in za ku sha damara da makamai a gaban Ubangiji, ku tafi yači, **21** in kuma dukanku za ku yi damara, ku dauki makaman yaki a hayin Urdun a gaban Ubangiji har lokacin da ya kori abokan gābansa daga gabansa, **22** to, sa’ad da aka ci kasar a gaban Ubangiji, kwa kubuta daga alhakinku ga Ubangiji da kuma Isra’ila. Kasan nan kuwa za tā zama mallakarku a gaban Ubangiji. **23** “Amma in ba ku yi haka ba, kun yi zunubi ke nan ga Ubangiji; kuma ku san cewa zunubinku zai tone ku. **24** Ku gina birane domin matanku da’ya’yanke, ku gina katanga kuma domin dabbobinku, amma fa ku cika abin da kuka yi alkawari.” **25** Mutanen Gad da mutanen Ruben, suka ce wa Musa, “Mu bayinka za mu yi yadda ranka yā dade ya umarta. **26** ‘Ya’yanmu da matanmu, garkunan shanunmu da na tumakinmu, za su kasance a nan biranen Gileyad. **27** Amma bayinka, kowane mutum a cikinmu zai haye a gaban Ubangiji, zuwa yači kamar yadda ranka yā dade ya fada.” **28** Sai Musa ya yi wa Eleyazar firist, da Yoshuwa dan Nun, da shugabannin gidajen kakannin kabilan mutanen Isra’ila kashedi a kansu, **29** ya ce, “In kowane sojan mutanen Gad da na mutanen Ruben, ya dauki makaman yaki, ya haye Urdun tare da ku a gaban Ubangiji, to, sa’ad da a ci kasar a gabanku, ku ba da kasar Gileyad tā zama mallakarsu. **30** Amma in ba su haye tare da ku da shirin yaki ba, to, sai ku ba su gādo a wancan haye kamar sauran kabilun a Kan’ana.” **31** Mutanen Gad da mutanen Ruben suka amsa, suka ce, “Barorinka za su yi abin da Ubangiji ya fada. **32** Za mu haye a gaban Ubangiji zuwa Kan’ana, amma mallakarmu ta gādo, za tā kasance a wannan hayi na Urdun.” **33** Sai Musa ya ba wa mutanen Gad, mutanen Ruben, da rabin mutanen Manasse dan Yusuf, masarautar Sihon, sarkin Amoriyawa,

da masarautar Og na Bashan, dukan kasar, tare da biranenta da kuma yankunan da suke kewaye. **34** Mutanen Gad suka gina Dibon, Atarot, Arower, **35** Atrot Shofan, Yazer, Yogbeha, **36** Bet-Nimra, da Bet-Haran a matsayin birane masu katanga, suka kuma gina katanga don dabbobinsu. **37** Mutanen Ruben suka sāke gina Heshbon, Eleyale, da Kiriyatayim, **38** haka kuma suka gina Nebo da Ba'al-Meyon (an canja wadannan sunaye) suka kuma gina Sibma. Suka ba wa biranen da suka sāke ginawa sunaye. **39** Zuriyar Makir dan Manasse suka tafi Gileyad, suka ci ta da yaķi, suka kori mutanen Amoriyawa da suke can. **40** Saboda haka Musa ya ba da Gileyad ga mutanen Makir, zuriyar Manasse, suka kuma zauna a can. **41** Yayir, wani dan Manasse, ya ci kauyukansu da yaķi, ya kuma ba su sunan Hawwot Yayir. **42** Noba kuma ya ci Kenat da kauyukanta da yaķi, ya kuma ba ta suna Noba, bisa ga sunansa.

33 Ga wuraren da Isra'ilawa suka yi sansani sa'ad da suka fito runduna-runduna a karkashin Musa da Haruna daga Masar. **2** Bisa ga umarnin Ubangiji, Musa ya rubuta wuraren tafiyet-afiyensu da sansaninsu. Ga yadda tafiyet-afiyensu da sansaninsu. **3** Isra'ilawa sun tashi daga Rameses a rana ta goma sha biyar, ga watan fari, kashegarin Bikin Ketarewa. Suka fita gabagadi a gabon dukan Masarawa, **4** wadanda suke binne gawawwakin'ya'yan farinsu da Ubangiji ya karkashe; gama Ubangiji ya hukunta allolinsu. **5** Isra'ilawa suka tashi daga Rameses, suka yi sansani a Sukkot. **6** Suka tashi daga Sukkot, suka yi sansani a Etam, a gefen hamada. **7** Suka tashi daga Etam, suka koma baya zuwa Fi Hahirot, wajen gabashin Ba'al-Zafon, suka yi sansani kusa da Migdol. **8** Suka tashi daga Fi Hahirot, suka ratsa cikin teku zuwa hamada, bayan sun yi tafiyet kwana uku a cikin Hamadan Etam, sai suka yi sansani a Mara. **9** Suka tashi daga Mara, suka tafi Elim, inda akwai mabulbulan ruwa goma sha biyu, da itatuwan dabino guda saba'in, suka yi sansani a can. **10** Suka tashi daga Elim, suka yi sansani kusa da Jan Teku. **11** Suka tashi daga Jan Teku, suka yi sansani a Hamadan Sin. **12** Suka tashi daga Hamadan Sin, suka yi sansani a Dofka. **13** Suka tashi daga Dofka, suka yi sansani a Alush. **14** Suka tashi daga Alush, suka yi sansani a Refidim, inda babu ruwan da mutane za su sha. **15** Suka tashi daga Refidim, suka yi sansani a Hamadan Sinai. **16** Suka tashi daga Hamadan Sinai, suka yi sansani a Kibrot Hatta'awa. **17** Suka tashi daga Kibrot

Hatta'awa, suka yi sansani a Hazerot. **18** Suka tashi daga Hazerot, suka yi sansani a Ritma. **19** Suka tashi daga Ritma, suka yi sansani a Rimmon Ferez. **20** Suka tashi daga Rimmon Ferez, suka yi sansani a Libna. **21** Suka tashi daga Libna, suka yi sansani a Rissa. **22** Suka tashi daga Rissa, suka yi sansani a Kehelata. **23** Suka tashi daga Kehelata, suka yi sansani a Dutsen Shefer. **24** Suka tashi daga Dutsen Shefer, suka yi sansani a Harada. **25** Suka tashi daga Harada, suka yi sansani a Makhelot. **26** Suka tashi daga Makhelot, suka yi sansani a Tahat. **27** Suka tashi daga Tahat, suka yi sansani a Tera. **28** Suka tashi daga Tera, suka yi sansani a Mitka. **29** Suka tashi daga Mitka, suka yi sansani a Hashmona. **30** Suka tashi daga Hashmona, suka yi sansani a Moserot. **31** Suka tashi daga Moserot, suka yi sansani a Bene Ya'akan. **32** Suka tashi daga Bene Ya'akan, suka yi sansani a Hor Haggidgad. **33** Suka tashi daga Hor Haggidgad, suka yi sansani a Yotbata. **34** Suka tashi daga Yotbata, suka yi sansani a Abrona. **35** Suka tashi daga Abrona, suka yi sansani a Ezion Geber. **36** Suka tashi daga Ezion Geber, suka yi sansani a Kadesh, cikin Hamadan Zin. **37** Suka tashi daga Kadesh, suka yi sansani a Dutsen Hor, a iyakar Edom. **38** Bisa ga umarni Ubangiji, Haruna first, ya hau Dutsen Hor, inda ya mutu a rana ta fari ga watan biyar, a shekara ta arba'in, bayan Isra'ilawa suka fito daga Masar. **39** Haruna yana da shekara dari da ashirin da uku, sa'ad da ya mutu a Dutsen Hor. **40** Sarki Arad Bakan'ane, wanda yake zaune a Negeb na Kan'ana, ya ji labari cewa Isra'ilawa suna zuwa. **41** Suka tashi daga Dutsen Hor, suka yi sansani a Zalmona. **42** Suka tashi daga Zalmona, suka yi sansani a Funon. **43** Suka tashi daga Funon, suka yi sansani a Obot. **44** Suka tashi daga Obot, suka yi sansani a Iye Abarim, a iyakar Mowab. **45** Suka tashi daga Iyim, suka yi sansani a Dibon Gad. **46** Suka tashi daga Dibon Gad, suka yi sansani a Almon Dibilatayim. **47** Suka tashi daga Almon Dibilatayim, suka yi sansani a duwatsun Abarim, kusa da Nebo. **48** Suka tashi daga duwatsun Abarim, suka yi sansani a filayen Mowab kusa da Urdun, daura da Yeriko. **49** A can filayen Mowab, suka yi sansani kusa da Urdun daura da Bet-Yeshimot har zuwa Abel-Shittim. **50** A filayen Mowab kusa da Urdun daura da Yeriko ne Ubangiji ya ce wa Musa, **51** "Ka gaya wa Isra'ilawa cewa, 'Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa Kan'ana, **52** ku kori dukan mazaunan kasar a gabanku. Ku rurrushe sassakaķkun duwatsu, da siffofinsu na zubi, ku kuma

rurrushe dukan masujadansu na kan tudu. **53** Ku mallaki kasar, ku kuma zauna a ciki, gama na ba ku kasar, ku mallake ta. **54** Ku rarraba kasar ta wurin jefan kuri'a, bisa ga kabilanku. Kabilar da take babba, a ba ta babban gādo, karami kabilia kuwa, a ba ta karamin gādo. Duk abin da kuri'a ta ba su, shi zai zama nasu. Ku rarraba wannan bisa zuriyar kakanninku. **55** “Amma in ba ku kori mazaunyan kasar ba, wadanda kuka bari su ci gaba da zama, za su zama muku hakki a idanunku, da kuma kayayyuwa a bayanku. Za su ba ku wahala a kasar da kuke zama. **56** Sa'an nan kuwa zan yi muku abin da na shirya yin musu.”

34 Ubangiji ya ce wa Musa, **2** “Ka umarci Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka shiga Kan'ana, kasar da aka ba ku gādo za tā kasance da wadannan iyakoki. **3** “Gefenku na kudu zai hada da wani sashin Hamadan Zin ta iyakar Edom. A gabas, iyakarku ta kudu za tā fara daga karshen Tekun Gishiri, **4** tā ketare Mashigin Kunama a kudu, tā ci gaba zuwa Zin, sa'an nan tā nufi kudu da Kadesh Barneya. Sa'an nan za tā zarce zuwa Hazar Addar, tā nausa zuwa Azmon, **5** inda za tā juya tā hadu da Rafin Masar, tā kuma karasa a Bahar Rum. **6** “Iyakarku a yammanci, za tā kasance bakin Bahar Rum. Wannan ce za tā zama iyakarku a yamma. **7** “Iyakarku a arewanci kuwa za tā tashi daga Bahar Rum zuwa Dutsen Hor, **8** za tā kuma tashi daga Dutsen Hor, zuwa Lebo Hamat. Sa'an nan tā miķe zuwa Zedad, **9** tā ci gaba zuwa Zifron, sa'an nan tā karasa a Hazar-Enan. Wannan ce za tā zama iyakarku a arewa. **10** “Iyakarku a gabashi, za tā tashi daga Hazar-Enan zuwa Shefam. **11** Iyakar za tā gangara daga Shefam zuwa Ribla a gefen gabashin Ayin, sa'an nan tā ci gaba a gangaren gabashin Tekun Kinneret. **12** Sa'an nan tā gangara ta Urdun, tā karasa a Tekun Gishiri. “Wannan za tā zama kasarku, tare da iyakokinta a kowane gefe.” **13** Sai Musa ya umarci Isra'ilawa ya ce, “Ku raba wannan kasa da za ku gāda ta hanyar jefa kuri'a. Ubangiji ya umarta cewa a ba da ita ga kabilu tara da rabi, **14** saboda iyalan kabilar Ruben, kabilar Gad da rabin kabilar Manasse sun riga sun sami gādonsu. **15** Wadannan kabilu biyu da rabi, sun sami gādonsu a wancan hayin Urdun a gabashin Yeriko wajen fitowar rana.” **16** Ubangiji ya ce wa Musa, **17** “Wadannan su ne sunayen mutanen da za su raba muku kasar gādo. Eleyazar firist, da Yoshiwa dan Nun. **18** Ka kuma nada shugaba guda daya daga kowace kabilia domin yā taimaka a rabon kasar. **19** “Ga sunayensu. “Kaleb

dan Yefunne, daga kabilar Yahuda; **20** Shemuyel dan Ammihud, daga kabilar Simeyon **21** Elidad dan Kislon, daga kabilar Benyamin; **22** Bukki dan Yogli, shugaba daga kabilar Dan; **23** Hanniyel dan Efod, shugaba daga kabilar Manasse dan Yusuf; **24** Kemuwel dan Shiftan, shugaba daga kabilar Efraim dan Yusuf; **25** Elizafan dan Farnak, shugaba daga kabilar Zebulun; **26** Faltyiel dan Azzan, shugaba daga kabilar Issakar; **27** Ahihud dan Shelomi, shugaba daga kabilar Asher; **28** Fedahel dan Ammihud, shugaba daga kabilar Naftali.” **29** Wadannan su ne mutanen da Ubangiji ya umarta su raba gādo ga Isra'ilawa a kasar Kan'ana.

35 A filayen Mowab, wajen Urdun, daura da Yeriko, Ubangiji ya yi magana da Musa ya ce, **2** “Ka umarci Isra'ilawa su ba wa Lawiyawa garuruwan da za su zauna a ciki daga cikin gādon da Isra'ilawa za su mallaka. A kuma ba su wurin kiwo kewaye da garuruwan. **3** Sa'an nan za su kasance da garuruwan da za su zauna, su sami fili, da kuma za su yi kiwon garkensu na shanu da tumaki da kuma sauran dabbobinsu. **4** “Wuraren kiwo a kewayen garuruwan da za a ba wa Lawiyawa, girmansu zai zama mai fādin kamu dubu daya daga katangar garin. **5** A bayan garin, ka auna kamu dubu biyu a wajen gabas, kamu dubu biyu a wajen yamma, kamu dubu biyu wajen kudu, da kuma kamu dubu uku wajen arewa, a bar garin a tsakiya. Za su kasance da wannan a matsayin wurin kiwo na garuruwan. **6** “A cikin biranen da za a ba Lawiyawa, shida daga cikin garuruwan za su zama biranen mafaka, inda wanda ya kashe mutum zai gudu yā je. Ban da wannan, a ba su wadansu garuruwa arba'in da biyu. **7** Duka-duka dai a ba Lawiyawa garuruwa arba'in da takwas, tare da wuraren kiwonsu. **8** Garuruwan da za ku ba wa Lawiyawa daga kasar da Isra'ilawa suka mallaka, za a ba da su bisa girman gādon kowace kabilia. Ka karbi garuruwa masu yawa daga kabilar da take da garuruwa masu yawa, amma kafan daga kabilar da ba ta da garuruwa masu yawa.” **9** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Musa, **10** “Ka yi magana da Isra'ilawa, ka ce musu, ‘Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa Kan'ana, **11** ku zabi wadansu garuruwan da za su zama biranen mafakarku, inda wanda ya kashe mutum cikin kuskure zai iya gudu zuwa. **12** Za su zama wuraren mafaka daga hannun mai bin hakki, don kada a kashe mai kisankai, tun ba a kai shi gabon shari'a, a gabon taron jama'a ba. **13** Wadannan garuruwa shida da aka bayar za su zama biranen mafakarku.

14 A ba da uku a wannan gefe na Urdun, a kuma ba da uku a Kan'ana, su zama biranen mafaka. **15** Wadannan garuruwa shida za su zama wurin mafaka wa Isra'ilawa, baki da duk sauran mutanen da suke zama a cikinsu, saboda duk wanda ya kashe mutum cikin kuskure yā iya gudu zuwa. **16** “In wani ya bugi wani da makami na karfe har ya mutu, to, shi mai kisankai ne; sai a kashe mai kisankai nan. **17** Ko kuwa in wani yana riķe da dutsen da ya isa yā kashe mutum a hannunsa, ya kuma harbi wani da dutsen har ya mutu, to, shi mai kisankai ne, sai a kashe mai kisankai nan. **18** Ko kuwa wani yana da makami na itace a hannunsa da ya isa yā kashe mutum, ya kuma bugi wani da shi har ya mutu, shi ma mai kisankai ne, sai a kashe mai kisankai nan. **19** Sai mai bin hakkin jinin yā kashe mai kisankai, sa'ad da ya sadu da mai kisankai, sai yā kashe shi. **20** In saboda kiyayya, mutum ya labē, ya soke wani, ko ya jefe shi da wani abu da gangan har ya mutu, **21** ko kuwa saboda kiyayya ya naushe shi har ya mutu, sai a kashe wannan mutumin da ya yi haka; shi mai kisankai ne. Sai mai bin hakkin jini yā kashe mai kisankai in ya same shi. **22** “Amma in cikin tsautsayi ne ya soke shi, ba don kiyayya ba, ko kuma ya jefe shi, ba da gangan ba, **23** ko kuwa bai gan shi ba, ya jefa dutsen da zai kashe shi a kansa, ya kuwa mutu, to, da yake shi ba abokin gābandsa ba ne, bai kuma yi nufi yā ji masa ba, **24** dole taro su yi hukunci tsakanin mai laifin, da mai bin hakkin jini bisa wadannan ka'idodi. **25** Dole taro su kāre wanda ake zargin da kisa, daga mai bin hakkin jini. Su mai da shi birnin mafaka inda ya gudu ya tafi. Dole yā kasance a can sai mutuwar babban firist, wanda aka shafe da mai mai tsarki. **26** “Amma in wanda ake zargin ya kuskura ya fita, ya kai iyakar birnin mafaka wadda ya gudu ya je, **27** idan mai bin hakkin jinin ya same shi a bayan gari, mai bin hakkin jinin zai iya kashe mai kisankai dīn ba tare da wani laifi ba. **28** Dole wanda ake zargin, yā kasance a birninsa na mafaka sai bayan mutuwa babban firist; sai bayan mutuwar babban firist ne kawai zai iya komo ga mallakarsa. **29** “Wadannan su ne za su zama ka'idodin da za ku kasance da su, a dukan tsararraki masu zuwa. **30** “Kowa da ya kashe wani, za a kashe shi a matsayin mai kisankai, bisa ga shaidar shaidu. Amma kada a kashe wani bisa ga shaidar mutum daya. **31** “Kada a karfi fansa don ran wanda ya yi kisankai, wanda ya cancanci mutuwa. Lalle ne a kashe shi. **32** “Kada a

karbi fansa saboda wanda ya tsere zuwa birnin mafaka don yā koma yā zauna gidansa tun babban firist bai rasu ba. **33** “Kada ku kazantar da kasar da kuke zama a ciki. Zub da jini yakan kazantar da kasa, ba a kuma iya yin kafara saboda wannan kasa da aka zub da jini, sai dai ta wurin jinin mutumin da ya zub da jinin. **34** Kada ku kazantar da kasar da kuke zama, wadda ni kuma nake zama a ciki, gama Ni Ubangiji, ina zama a cikin Isra'ilawa.”

36 Sai shugabannin gidajen iyalan Gileyad dan Makir, dan Manasse, wadanda suka fito daga kabilar zuriyar Yusuf, suka zo, suka yi magana a gabon Musa da shugabanni, shugabannin iyalan Isra'ilawa. **2** Suka ce, “Sa'ad da Ubangiji ya umarce ranka yā dade, yā raba kasar gādo ga Isra'ilawa ta wurin kuri'a, ya umarce ka, ka ba wa'ya'ya matan nan na Zelofehad dan'uwanmu gādonsa. **3** To, a ce sun auri mutane daga wadansu kabilan Isra'ilawa fa; ka ga, za a debe gādonsu daga gādon kakanninmu a kara wa gādon kabilan mutanen da suka aura ke nan. Ta haka za a debe sashe daga gādon da aka ba mu ke nan. **4** Sa'ad da Shekara ta Murnar Isra'ilawa ta kewayo, za a hada gādonsu da na kabilan mutanen da suka aura, a kuma ba su mallakar gādon da aka debe daga kabilar kakanninmu.” **5** Ta wurin umarnin Ubangiji, Musa ya ba Isra'ilawa wannan umarni, “Abin da kabilar zuriyar Yusuf suke fadi, daidai ne. **6** Ga abin da Ubangiji ya umarta saboda'ya'ya matan nan na Zelofehad. Za su iya auri duk wanda suka ga dama, muddin sun yi aure a cikin kabilar kakanninsu. **7** Ba gādon Isra'ilan da za a ba wa wata kabilia daga wata kabilia, gama kowane mutumin Isra'ila zai riķe gādonsa na kabilar da ya gāda daga kakanninsa. **8** Kowace'ya wadda ta ci gādon kasa, a kowace kabilar Isra'ilawa, dole tā auri wani cikin kabilar kakanninta, saboda kowane mutumin Isra'ila yā mallaki gādon kakanninsa. **9** Ba gādon da za a ba wa wata kabilia daga wata kabilia, gama kowace kabilar Isra'ilawa za tā riķe mallaka da ta gāda.” **10** Saboda haka'ya'yan Zelofehad mata suka yi yadda Ubangiji ya umarci Musa. **11** 'Ya'yan Zelofehad mata, Mala, Tirza, Hogla, Milka da Nowa, suka auri'ya'yan'yan'uwa na gefen mahaifinsu. **12** Suka yi aure cikin kabilar zuriyar Manasse dan Yusuf, gādonsu kuwa ya kasance a cikin iyali da kuma kabilar mahaifinsu. **13** Wadannan su ne umarnai da ka'idodin da Ubangiji ya ba wa Isra'ilawa ta wurin Musa, a filayen Mowab kusa da Urdun, daura da Yeriko.

Maimaitawar Shari'a

1 Wadannan su ne kalmomin da Musa ya yi wa dukan Isra'il, a hamada gabas da Urdun, wato, Araba, daura da Suf, tsakanin Faran da Tofel, Laban, Hazerot da Dizahab. **2** (Yakan dauki kwana goma sha daya daga Horeb zuwa Kadesh Barneya ta hanyar Dutsen Seyir.) **3** A shekara ta arba'in, a rana ta fari ga wata na goma sha daya, Musa ya yi shela ga Isra'ilawa game da dukan abin da Ubangiji ya umarta shi game da su. **4** Wannan ya faru bayan ya ci Sihon sarkin Amoriyawa wanda ya yi mulki a Heshbon da yaki. A Edireyi kuma ya ci Og sarkin Bashan wanda ya yi mulki a Ashtarot da yaki. **5** Gabas da iyakar Mowab, Musa ya fara bayyana wannan doka, yana cewa, **6** Ubangiji Allahnmu ya fada mana a Horeb cewa, "Dadewarku a wannan dutse ya isa haka. **7** Ku tashi, ku ci gaba zuwa kasar tudun Amoriyawa; ku tafi wurin dukan ma'kwabta a cikin Araba, a cikin duwatsu, a gindin yammancin tuddai, a Negeb da kuma a ta kwaruruka, da kasar Kan'aniyawa da kuma zuwa Lebanon, har zuwa babban kogi, wato, Yuferites. **8** Duba na riga na ba ku wannan kasa. Ku shiga ku mallaki kasar da Ubangiji ya rantse zai ba wa kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da kuma Ya'kub, da kuma ga zuriyarsu bayansu." **9** A wangan lokaci na fada muku cewa, "Ku kaya ne masu nauyi da ni kadai ba za iya dauka ba. **10** Ubangiji Allahnu ya kara yawanku har yau kuka zama da yawa kamar taurari a sarari. **11** Bari Ubangiji, Allahn kakanninku yă kara yawanku sau dubu, yă kuma albarkace ku yadda ya yi alkawari! **12** Amma yaya zan dauka dukan damuwoyinku da nawayarku da kuma fadace-fadacenku duka ni kadai? **13** Ku zabi wadansu masu hikima, masu ganewa, da kuma mutanen da ake girmama daga kowace kabilarku, zan kuma sa su a kanku." **14** Kuka amsa mini, kuka ce, "Abin da ka ce za ka yi, yana da kyau." **15** Saboda haka na dauko shugabannin kabilanku masu hikima, wadanda suka saba da ma'amala da jama'a, na sa su shugabanni a gabanku, wadansu suka zama shugabanni a kan dubu-dubu, wadansu a kan dari-dari, wadansu a kan hamsin-hamsin, wadansu kuma a kan goma-goma. Na sa su zama shugabanni a kabilanku. **16** Na kuma umarci alikalanku a wangan lokaci, na ce, "Ku yi adalci cikin shari'a tsakanin'yan'uwan, ko damuwar tana tsakanin'yan'uwa Isra'ilawa ne, ko kuwa tsakanin Isra'ilawa da ba'kin da suke zaune a cikinku. **17** Kada ku

nuna sonkai a cikin hukuncinku, ku saurari kowane bangare, babba da karami, kada ku ji tsoron wani, gama hukunci na Allah ne. Ku kawo kowane batun da ya sha karfinku, zan kuwa saurare shi." **18** A wangan lokaci kuwa na fada muku dukan abin da ya kamata ku yi. **19** Sa'an nan, muka kama hanya daga Horeb muka ratsa wajen kasar tudun Amoriyawa ta dukan hamadarta mai făđi, da kuma mai bantsoron da kuka gani, muka kuma kai Kadesh Barneya yadda Ubangiji, Allahnmu ya umarce mu. **20** Sai na ce muku, "Kun iso kasar tudun Amoriyawa, wadda Ubangiji, Allahnmu yake ba mu. **21** Duba, Ubangiji Allahnu ya ba ku kasar. Ku haura ku mallake ta yadda Ubangiji Allahn kakanninku ya fada muku. Kada ku ji tsoro, kada ku fid da zuciya." **22** Sai dukanku kuka zo wurina kuka ce, "Bari mu aiki mutane su yi gaba su leki mana asirin kasar, su kuma kawo mana labari game da hanyar da za mu bi, da kuma biranen da za mu shiga." **23** Ra'ayin nan naku ya yi mini kyau, saboda haka na zabe ku goma sha biyu, mutum guda daga kowace kabilu. **24** Suka tafi, suka haura zuwa kasar tudu, suka kai Kwarin Eshkol, suka lekö asirin kasar. **25** Suka debi'ya'yan itatuwan kasar, suka sauko mana da su, suka kuma ba da labari cewa, "Kasar da Ubangiji Allahnmu yake ba mu, kyakkyawa ce." **26** Amma ba ku yi niyya ku haura ba, kuka yi tawaye găba da umarnin Ubangiji Allahnu. **27** Kuka yi gunaguni a cikin tentunanku, kuna cewa, "Ubangiji ya ki mu; shi ya sa ya fitar da mu daga Masar don yă ba da mu ga hannuwan Amoriyawa su hallaka mu. **28** Ina za mu?" Yan'uwanmu suka sa muka fid da zuciya. Suka ce, 'Mutenan sun fi mu karfi, sun kuma fi mu tsayı; biranen manya ne, da katanga har sama. Mun ma ga Anakawa a can.'" **29** Sai na ce muku, "Kada ku firgita; kada ku ji tsoronsu. **30** Ubangiji Allahnu yana a gabanku, zai yi yaki saboda ku, kamar yadda ya yi a kan idanunku a Masar, **31** da kuma a cikin hamada. A can ma kun ga yadda Ubangiji Allahnu ya rike ku ko'ina da kuka tafi, kamar yadda mahaifi yakan rike dansa, sai da kuka kai wannan wuri." **32** Duk da haka, ba ku amince da Ubangiji Allahnu ba, **33** shi da ya sha gabanku a tafiyarku, cikin wuta da dad dare da kuma girkije da rana, don yă nemí wurare domin ku kafa sansani, don kuma yă nuna muku hanyar da za ku bi. **34** Da Ubangiji ya ji abin da kuka fada, sai ya husata, ya kuma yi rantsuwa ya ce, **35** "Babu wani a cikin wannan muguar tsara da zai ga kasa mai kyau

da na rantse zan ba wa kakanninku, **36** sai dai Caleb dan Yefunne. Zai gan ta, zan ba shi duk kasar da tafin kafarsa ta taka, shi da zuriyarsa, gama ya bi Ubangiji da zuciya daya.” **37** Saboda ku Ubangiji ya husata da ni, ya kuma ce, “Kai ma, ba za ka shiga kasar ba. **38** Amma mataimakinka, Yoshiwa dan Nun, zai shiga. Ka karfafa shi gama shi ne zai jagoranci Isra’ila su gaje ta. **39** Amma’ya’yanku kanana wadanda ba su san mugunta ko nagarta ba, wadanda kuke tsammani za a kwashe su ganima, su za su shiga kasar. Zan ba da ita gare su, za su kuwa mallake ta. **40** Amma ku kam, sai ku juya, ku koma cikin hamada ta hanyar Jan Teku.” **41** Sai kuka amsa, kuka ce, “Mun yi zunubi ga Ubangiji. Za mu haura mu yi yakı yadda Ubangiji Allahnmu ya umarce mu.” Saboda haka kowannenku ya yi damara da kayan yakinsa, kuka yi tsammani zai zama muku da sauksi ku ci kasar tuddai da yakı. **42** Amma Ubangiji ya ce mini, “In fada muku, ‘Kada ku fāfa musu da yakı, gama ba zai kasance tare da ku ba. Idan kuka kuskura, abokan gābanku za su murkushe ku.’” **43** Sai na fada muku, amma ba ku saurara ba. Kuka yi tawaye ga umarnin Ubangiji, a cikin jahilcinku kuwa kuka taka, kuka haura cikin kasar tudu. **44** Amoriyawan da suke zama a wadannan tuddai, suka fito kamar tarin kudan zuma gāba da ku, suka kore ku, suka fatattake ku daga Seyir har zuwa Horma. **45** Kuka dawo, kuka yi kuka a gabon Ubangiji, amma bai kula da ku ba, balle yā saurare ku. **46** Haka kuwa kuka zauna a Kadesh kwanaki masu yawa, kuka ci lokaci a can.

2 Sai muka juya muka kama hanya, muka nufi hamada, ta hanyar Jan Teku yadda Ubangiji ya umarce ni. Da dadewa muka yi ta yawo kewaye da kasar tudun Seyir. **2** Sai Ubangiji ya ce mini, **3** “Kun yi ta yawo kewaye da kasar tudun nan da dadewa; yanzu ku juya, ku nufi arewa. **4** Ka ba wa mutane wadannan umarnai, ka ce, ‘Kuna gab da wucewa cikin yankin’yan’uwanku, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Za su ji tsoronku, amma ku yi hankali **5** kada ku tsokane su da yakı, gama ba zan ba ku wata kasa daga cikinsu ba, ba ma wadda za tā iya isa ku sa kafarku a kai. Na ba wa Isuwa kasar tudu ta Seyir, ta zama tasa. **6** Duk abincin za ku ci, da ruwan da za ku sha, za ku biya su.” **7** Ubangiji Allahnku ya albarkace ku cikin dukan aikin hannuwanku. Ya kiyaye ku cikin tafiyarku a duk fādin hamada. Wadannan shekaru arba’in Ubangiji Allahnku ya kasance tare da ku, ba kuwa kun rasa wani abu ba. **8** Saboda haka muka ci

gaba, muka wuce’yan’uwanmu, zuriyar Isuwa, wanda yake zama a Seyir. Muka bar hanyar Araba, wadda ta haura daga Elat da Eziyon Geber, muka nufi wajen hamadar Mowab. **9** Sai Ubangiji ya ce mini, “Kada ku dami Mowabawa, ko ku tsokane su da yakı, gama ba zan ba ku wani sashe na kasarsu ba. Na ba da Ar ga zuriyar Lot, ta zama mallakarsu.” **10** (Emawa, mutane ne masu karfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa, dā sun zauna a can. **11** Kamar Anakawa, su ma an dauka su Refahiyawa ne, amma Mowab suna kiransu Emawa. **12** Haka ma Horiyawa, a dā sun zauna a Seyir, amma zuriya Isuwa suka kore su. Suka hallaka Horiyawa da suke kafinsu, suka kuma zauna a wurinsu, kamar dai yadda Isra’ila ta yi a kasar da Ubangiji ya ba su a matsayin mallaka.) **13** Ubangiji kuwa ya ce, “Yanzu ku tashi ku ketare Kwarin Zered.” Sai muka ketare kwarin. **14** Dukan shekarun da muka yi a tafiyarmu daga Kadesh Barneya zuwa lokacin da muka ketare Kwarin Zered, sun kai shekaru talatin da takwas. A lokacin, wannan tsara gaba daya ta mutanen da suka isa yakı sun mutu daga sansani, yadda Ubangiji ya rantse musu. **15** Hannun Ubangiji ya yi gāba da su sai da ya hallaka su kařaf daga sansani. **16** To, sa’ad da na karshe cikin wadannan mayača a cikin mutanen ya rasu, **17** sai Ubangiji ya ce mini, **18** “Yau za ku wuce ta yankin Mowab a Ar. **19** Sa’ad da kuka iso kusa da Ammonawa, kada ku dame su, ko ku tsokane su da yakı, gama ba zan ba ku mallakar wata kasar da take ta Ammonawa ba. Na riga na ba da ita mallaka ga zuriyar Lot.” **20** (Wannan ita ma a dauka ta a matsayin kasar Refahiyawa wadanda dā sun zauna a can ne; amma Ammonawa suna ce da su Zamzummawa. **21** Mutane ne masu karfi da kuma yawa, suna kuma da tsayi kamar Anakawa. Ubangiji ya hallaka su daga gabon Ammonawa, wadanda suka kore su, suka kuma zauna a wurinsu. **22** Ubangiji ya yi daidai yadda ya yi wa zuriyar Isuwa wadanda suka zauna a kasar Seyir, sa’ad da ya hallaka Horiyawa a gabansu. Su kuma suka kore su, suka zauna a wurinsu. Har wa yau, zuriyar Isuwa ne suke zama a can. **23** Kusan abu daya ya faru, sa’ad da Kaftorawa daga kasar Kaftor suka hallaka Awwiyawa, wadanda dā suke zaune a yankin kauyukan da suke kewaye da Gaza. Suka zauna a wurinsu.) **24** “Ku fito yanzu ku ketare Kwarin Arnon. Duba, na ba da Sihon mutumin Amoriyawa a hannunku, na kuma ba da sarkin Heshbon da kasarsa. Ku fara mallake ta, ku kuma yi yakı da shi. **25** A wannan rana zan

vara sa tsoro da fargabanku a kan dukan al'ummai, a karkashin sama. Za su ji labarinku, za su yi rawan jiki, su kuma damu saboda ku.” **26** Daga hamadar Kedemot, na aiki’yan sako zuwa wurin Sihon sarkin Heshbon, a kan ina neman zaman lafiya, ina cewa, **27** “Bari mu wuce cikin kasarka. Za mu bi ta kan hanya ne kadai; ba za mu ratse dama ko hagu ba. **28** Ka sayar mana da abincin da za mu ci, da kuma ruwan da za mu sha a farashinsu na azurfa. Ka dai bar mu mu wuce ta kasarka kawai, **29** kamar yadda zuriyar Isuwa, wadanda suke zaune a Seyir, da Mowabawa, wadanda suke zaune a Ar, suka yardar mana, gama muna so mu ketare Urdun zuwa kasa wadda Ubangiji, Allahnmu yake ba mu.” **30** Amma Sihon sarkin Heshbon ya ki yā bar mu mu wuce a ciki. Gama Ubangiji Allahnku ya sa ruhunsa ya taurare don yā ba da shi a hannuwanku kamar yadda ya yi yanzu. **31** Ubangiji ya ce mini, “Duba, na fara ba da Sihon da kasarsa gare ku. Yanzu ku fara cinta, ku kuma mallake kasarsa.” **32** Sa’ad da Sihon da dukan sojojinsa suka fito don su sadu da mu, a yaki, a Yahaz, **33** sai Ubangiji Allahnmu ya ba da shi gare mu, muka kuwa buga shi tare da’ya’yansa maza da kuma dukan sojojinsa. **34** A wannan lokaci mun ci dukan biranensa, muka kuma hallaka su, maza, mata da kuma yara. Ba mu bar wani da rai ba. **35** Amma muka washe, muka kuma kwassa shanu da kuma ganima daga biranen wa kanmu. **36** Ubangiji Allahnmu ya taimake mu muka ci Arower wadda take a gefen Kwarin Arnon, da garin da yake a cikin kwarin, har zuwa Gileyad. Babu garin da ya gaggare mu. **37** Amma bisa ga umarnin Ubangiji Allahnmu, ba ku yi kusa da wata kasar Ammonawa, ko kasar da take gefen kwarin kogin Yabbok, ko kuwa wadda take kewaye da birane cikin tuddai ba.

3 Biye da wannan muka juya muka haura ta hanyar wajen Bashan, inda Og, sarkin Bashan tare da dukan mayakansa suka fito don su sadu da mu a yaki, a Edireyi. **2** Ubangiji ya ce mini, “Kada ka ji tsoronsa, gama na riga na miša shi da dukan mayakansa da kuma kasarsa gare ka. Yi masa abin da ka yi wa Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulkin Heshbon.” **3** Saboda haka Ubangiji Allahnmu ya ba da Og, sarkin Bashan da dukan mayakansa a hannuwanmu. Muka karkashe su, ba mu bar wani da rai ba. **4** A wannan lokaci muka kwashé dukan biranensa. Babu daya daga birane sittin da ba mu dauke daga gare su ba, dukan yankin Argob, masarautar Og a Bashan. **5** Dukan

biranen nan masu katanga da suke da tsayi masu kofofi da kyamare, akwai kuma manya kauyukan da ba su da katanga. **6** Muka hallaka su kafaf, kamar yadda muka yi wa Sihon sarkin Heshbon, muka hallaka kowace birni, maza, mata da yara. **7** Amma dukan dabbobin da kuma ganimir daga biranensu muka kwaso wa kanmu. **8** A lokacin ne muka kwace wannan kasa daga hannun sarakunan nan biyu na Amoriyawa, wato, kasa wadda take a hayin Urdun, daga Kwarin Arnon zuwa Dutsen Hermon. **9** (Hermon ne Sidoniyawa suke kira Siriyon, Amoriyawa kuwa suna kira shi Senir.) **10** Muka kama dukan biranen da suke kan tudu, da dukan Gileyad, da dukan Bashan, har zuwa Saleka da Edireyi, biranen masarautar Og a Bashan. **11** (Og sarkin Bashan, ne kadai ya ragu cikin Refahiyawa. An yi gadonsa da karfe, tsawon gadon ya fi kafa goma sha uku, fādīnsa kuwa kafa shida ne. Yana nan a Rabba ta Ammonawa har yanzu.) **12** Cikin kasar da muka kwasa a lokacin, na ba wa mutanen Ruben da mutanen Gad yankin arewa na Arower ta Kwarin Arnon, hafe da rabin kasar tudu ta Gileyad, tare da biranenta. **13** Sai kuma na ba wa rabin kabilar Manasse sauran rabin kasar tudu ta Gileyad da kuma dukan Bashan, masarautar Og (Wato, dukan yankin kasan nan na Argob a Bashan da dā ake kira kasar Refahiyawa. **14** Yayir na zuriyar Manasse ya karbi dukan yankin kasar Argob a Bashan har zuwa iyakar Geshurawa da Ma’akatiyawa. Sai ya kira kauyukan wurin da sunansa, Hawwot Yayir.) **15** Na kuma ba da Gileyad ga Makir. **16** Amma ga mutanen Ruben da mutanen Gad, na ba da yankin da ya tashi daga Gileyad, ya gangara zuwa Kwarin Arnon (tsakiyar kwarin kuwa shi ne iyaka) ya fita zuwa Kogin Yabbok, wanda yake shi ne iyakar Ammonawa. **17** Iyakarsa daga yamma kuwa shi ne Urdun a Araba, daga Kinneret zuwa Tekun Araba (wato, Tekun Gishiri) a gangaren gindin Dutsen Fisga wajen gabas. **18** Na umarce ku a lokacin na ce, “Ubangiji Allahnku ya ba ku wannan kasa ku mallake ta. Dukan mayakansu za su haye da shirin yaki a gabán’yan’uwanku, Isra’ilawa. **19** Amma matanku, yaranku da dabbobinku (na sani kuna da dabbobi masu yawa), su ne za ku bari a garuruwan da na ba ku, **20** sai Ubangiji ya ba da hutu ga sauran’yan’uwanku, yadda ya yi da ku, su ma suka sami kasar da Ubangiji Allahnku yake ba su, a ketaren Urdun, sa’an nan kowannenku zai komo ga mallakar da na ba ku.” **21** A lokacin nan na umarci Yoshuwa

na ce, "Da idanunka ka ga dukan abin da Ubangiji Allahnku ya yi da wadannan sarakuna biyu. Haka Ubangiji zai yi da dukan masarautai a can, inda za ku. **22** Kada ku ji tsoronsu, gama Ubangiji Allahnku zai yi ya'ki dominku." **23** A lokacin, na roki Ubangiji na ce, **24** "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, ka fara nuna wa bawanka daukakarka da ikonka. Akwai wani allah a sama ko a duniya, wanda zai aikata wadannan manyan ayyukan kamar ka? **25** Ina rokonka, bari in ketare in ga kasa mai kyau din nan a ketaren Urdun, wannan kasar mai kyau ta tuddai, da kuma Lebanon." **26** Amma saboda ku, Ubangiji ya yi fushi da ni, bai kuwa saurare ni ba. Sai Ubangiji ya ce, "Ya isa haka, kada ka kara yin magana da ni game da wannan batu. **27** Haura zuwa kwankolin Fisga, ka dubi kasar da idanunka daga kowane gefe, yamma, da arewa, da kudu, da kuma gabas, gama ba za ka ketare wannan Urdun ba. **28** Amma ka umarci Yoshiwu, ka karfafa shi, ka kuma ba shi karfin gwiwa, gama shi ne zai jagoranci wannan mutane su haye, yă kuma ba su gădon kasar da za ka gani." **29** Sai muka zauna a kwari kusa da Bet-Feyor.

4 To, ku ji, ya Isra'il'a, ku kasa kunne ga ka'idodi da dokokin da nake shirin koya muku. Ku bi su domin ku yi tsawon rai, ku kuma shiga ku mallaki kasar da Ubangiji, Allahn kakanninku yake ba ku. **2** Kada ku kara, kada ku rage daga cikin abin da nake umarce ku. Amma ku kiyaye umarnan nan na Ubangiji Allahnku, da na ba ku. **3** Da idanunku, kun ga abin da Ubangiji ya yi a Ba'al-Feyor. Yadda Ubangiji Allahnku ya hallaka wadansu daga cikinku wadanda suka yi wa Ba'al-Feyor sujada, **4** Amma ku da kuka manne ga Ubangiji Allahnku, kuna da rai har wa yau. **5** Ga shi, na koya muku ka'idodi da dokoki, yadda Ubangiji Allahnku ya umarce ni, don ku bi su a kasar da za ku shiga ku mallaki. **6** Ku kiyaye su, ku aikata su, gama yin haka zai tabbatar wa sauran al'ummai, kuna da hikima da ganewa. Sa'ad da al'ummai za su ji wadannan dokoki, za su ce, "Ba shakka, wannan babbar al'umma tana da hikima da ganewa." **7** Wace al'umma ce mai girma haka wadda allolinta take kusa da su yadda Ubangiji Allahnmu yake kusa da mu a duk sa'ad da muka yi addu'a gare shi? **8** Wace al'umma ce mai girma haka wadda take da ka'idodi da dokoki masu adalci kamar wadannan funshin dokokin da nake sa a gabanku a yau? **9** Ku kula, ku kuma lura da kanku sosai, don kada ku manta da abubuwan da idanunku suka gani, ko kuwa ku bari su fita daga zuciyarku muddin ranku.

Ku koyar da su ga'ya'yanku, da'ya'yan'ya'yanku. **10** Ku tuna da ranar da kuka tsaya a gaban Ubangiji Allahnku a Horeb, sa'ad da ya ce mini, "Ka tara mutane a gabana, don su ji maganata, su koya yin mini bangirma muddin ransu a kasar, su kuma iya koyar da su ga'ya'yansu." **11** Sai kuka matso kusa, kuka tsaya a gindin dutse yayinda yana cin wuta har zuwa sararin sama, ga kuma bakin gizagizai da kuma bakin duhu. **12** Sai Ubangiji ya yi magana daga wutar. Kuka ji furcin kalmomin, amma ba ku ga siffar kome ba, sai dai murya kadai kuka ji. **13** Ya furta alkawarinsa gare ku, Dokoki Goma, wadanda ya umarce ku ku bi, ya kuma rubuta su a alluna biyu. **14** Sa'an nan Ubangiji ya umarce ni a wannan lokaci, in koya muku ka'idodi da dokokin da za ku bi a kasar da kuke hayewa Urdun don mallake. **15** Ba ku ga wata siffa a ranar da Ubangiji ya yi magana da ku a Horeb daga wuta ba. Saboda haka ku lura da kanku sosai, **16** don kada ku lalace, ku kuma yi wa kanku gunki, siffa ta wani kama, ko a kamannin namiji, ko kuwa ta mace, **17** ko a kamannin wata dabba a duniya, ko na wani tsuntsun da yake tashi a sama, **18** ko kuwa a kamannin wata halittar da take rarrafe a kasa, ko na wani kifi a cikin ruwaye a karkashi. **19** Sa'ad da kuka daga ido kuka kali sama, kuka ga rana da wata, da taurari, da dukan halittun sama, sai ku kula fa, kada ku jarrabtu, ku ce za ku yi musu sujada, ko ku bauta musu; abubuwan nan Ubangiji Allahnku ne ya rarraba wa dukan al'umman da suke ko'ina a karkashin sararin sama. **20** Amma ku, Ubangiji ya dauke ku, ya fid da ku daga matuya mai narken karfe, wato, daga Masar, domin ku zama jama'arsa ta musamman kamar yadda kuke a yau. **21** Ubangiji ya yi fushi da ni saboda ku, ya kuma yi rantsuwa cewa ba zan haye Urdun, in shiga kasan nan mai kyau da Ubangiji Allahnku yake ba ku gădo ba. **22** Zan mutu a wannan kasa; ba zan haye Urdun ba; amma kuna gab da ketarewa, ku mallaki wannan kasa mai kyau. **23** Ku yi hankali kada ku manta da alkawarin da Ubangiji Allahnku ya yi da ku; kada fa ku yi wa kanku gunki a kamannin wani abin da Ubangiji Allahnku ya hana. **24** Gama Ubangiji Allahnku wuta ne mai kuna, Allah ne mai kishi. **25** Bayan kun haifi'ya'ya da jikoki, kuka kuma zauna na dogon lokaci a kasar, in har kuka lalace, kuka kuma yi wani irin gunki, kuna aikata mugunta a gaban Ubangiji Allahnku, kuna kuma sa shi fushi. **26** Yau, na kira sama da duniya, su zama shaidata a kanku. Idan kuka yi rashin biyayya,

lalle za ku hallaka nan da nan daga kasar da kuke ketare Urdun ku gāda. Ba za ku dade a cikinta ba, amma za a kawar da ku kařaf. 27 Ubangiji zai watsar da ku a cikin mutane, dan kadan ne kadai za su ragu a cikin al'umman da Ubangiji zai kai ku. 28 A can za ku bauta wa allolin da mutum ya yi, na itace da dutse da ba sa gani, ba sa ji, ba sa ci, ba kuma iya sansanawa. 29 Amma daga can in kuka nemi Ubangiji Allahnku, da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, za ku same shi. 30 Sa'ad da kuke cikin wahala saboda wadannan abubuwan da suka same ku nan gaba, to, sai ku juyo ga Ubangiji Allahnku, ku kuma yi masa biyaya. 31 Gama Ubangiji Allahnku, Allah ne mai jinkai; ba zai yashe ku ko yă hallaka, ko kuma yă manta da alkawarin da ya yi da kakanninku, wanda ya tabbatar da su da rantsuwa ba. 32 Ku bincika dukan tarihi mana, tun daga lokacin da Allah ya halicci mutane a cikin duniya har yă zuwa yanzu; ku tantambaya daga wannan kusurwa ta samaniya zuwa waccan, ko wani babban abu irin wannan ya tařa faruwa, ko kuma an tařa jin labarin irinsa? 33 Akwai wadansu mutanen da suka tařa jin muryar Allah yana magana daga wuta, kamar yadda kuka ji har suka rayu? 34 Akwai wani allahn da ya tařa yin kokari yă dauko wa kansa wata al'umma daga wata al'umma, ta wurin gwaje-gwaje, ta wurin alamu masu banmamaki da al'ajabai, ta wurin yaki, ta wurin hannu mai iko, da kuma hannu mai karfi, ko kuwa ta wurin ayyuka masu bangirma da na banmamaki, kamar dukan abubuwan da Ubangiji Allahnku ya yi saboda ku a Masar, a kan idanunku? 35 An nuna muku dukan wadannan abubuwa saboda ku san cewa Ubangiji, shi ne Allah; ban da shi, babu wani. 36 Daga sama ya sa kuka ji muryarsa, don yă hore ku. A duniya ya nuna muku wutarsa mai girma, kuka kuma ji kalmominisa daga wuta. 37 Domin ya kaunaci kakanninku, ya kuma zaři zuriyarsu a bayansu, ya fitar da ku daga Masar ta wurin kasancewarsa da kuma karfinsa mai girma, 38 don yă fitar da ku a gabon al'ummai da suka fi ku girma da kuma karfi, ya kawo ku cikin kasarsu, don yă ba ku ita ta zama gădonku, kamar yadda yake a yau. 39 Ku sani, ku kuma riķe a zuciya a wannan rana, cewa Ubangiji shi ne Allah a sama da kuma a kasa. Babu wani kuma. 40 Ku kiyaye ka'idodi da umarnai, wadanda nake ba ku a yau, domin zaman lafiyarku da kuma na zuriyarku bayan ba ku, domin kuma ku yi tsawon rai a kasa wadda Ubangiji Allahnku yake ba ku har abada. 41

Sa'an nan Musa ya kebe birane uku gabas da Urdun, 42 wadanda duk wanda ya yi kisankai, in ba da gangan ba ne ya kashe makwabcinsa, wanda babu kiyayya tsakaninsu a dā, zai iya gudu zuwa. Zai iya gudu zuwa cikin daya daga wadannan birane, yă tsira da ransa. 43 Biranen kuwa su ne, Bezer a dutsen hamada, don mutanen Ruben; Ramot Gileyad, don mutanen Gad; da kuma Golan a Bashan, don mutanen Manasse. 44 Wannan ita ce dokar da Musa ya sa a gabon Isra'ilawa. 45 Wadannan su ne farillai, ka'idodi da kuma dokokin da Musa ya ba su, sa'ad da suka fito daga Masar. 46 Sa'ad da suke a kwari kusa da Bet-Feyor, gabas da Urdun, a kasar Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon, da Musa da Isra'ilawa suka ci da yaki sa'ad da suka fito daga Masar. 47 Suka mallaki kasarsa da kuma kasar Og sarkin Bashan, sarakuna biyu na Amoriyawa, gabas da Urdun. 48 Wannan kasa ta tashi daga Arower a kewayen Kwarin Arnon zuwa Dutsen Siyon (wato, Hermon), 49 ya kuma hada da dukan Araba gabas da Urdun, har zuwa tekun Araba a gindin gangaren Fisga.

5 Musa ya tattara dukan Isra'il ya ce, Ku ji, ya Isra'il, ka'idodi da dokokin da na furta a kunnuwanku a yau. Ku koye su, ku kuma tabbata kun bi su. 2 Ubangiji Allahnmu ya yi alkawari da mu a Horeb. 3 Ba da kakanninmu ba ne Ubangiji ya yi wannan alkawari, amma da mu ne, da dukanmu wadanda muke da rai a yau. 4 Ubangiji ya yi magana fuska da fuska da ku daga wuta a kan dutse. 5 (A wannan lokaci na tsaya tsakanin Ubangiji da ku, don in furta muku maganar Ubangiji, domin kun ji tsoron wutar, ba ku kuwa hau dutsen ba.) Ya ce, 6 "Ni ne Ubangiji Allahnka, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta. 7 "Ba za ka kasance da wadansu alloli a gabana ba. 8 Ba za ka yi wa kanka gunki, ko wata siffar abin da take a sama a bisa, ko siffar abin da yake a duniya a kasa, ko siffar abin da yake a cikin ruwa a karkashin kasa ba. 9 Ba za ka rusuna musu, ko ka yi musu sujada ba. Gama Ni, Ubangiji Allahnka, Allah ne mai kishi, nakan hukunta'ya'ya saboda zunuban iyaye har tsara ta uku da ta hudu na wadanda suka ki ni. 10 Amma nakan nuna kauna ga dubban tsararraki na wadanda suke kaunata, suke kuma kiyaye dokokina. 11 Ba za ka yi amfani da sunan Ubangiji Allahnka a banza ba, gama Ubangiji zai ba wa duk mai yin amfani da sunansa a banza laifi. 12 Ka kiyaye ranar Asabbaci ta wurin kiyaye ta da tsarki, yadda Ubangiji Allahnka ya

umarce ka. **13** Kwanaki shida za ka yi aiki, ka kuma yi dukan aikinka, **14** amma rana ta bakwai, Asabbaci ne ga Ubangiji Allahnka. A kanta ba za ka yi wani aiki ba, ko kai, ko danka, ko'yarka, ko bawanka, ko baiwarka, ko saniyarka, ko jakinka, ko wani daga dabbobinka, ko bako a kofofinka, don bayinka maza da mata su ma su huta, kamar ka. **15** Ka tuna fa, dā kai bawa ne a kasar Masar amma Ubangiji Allahnka ya fitar da kai daga can da iko da kuma ḫarfī. Saboda haka Ubangiji Allahnka ya umarce ka ka kiyaye ranar Asabbaci. **16** Ka ba da girma ga mahaifinka da mahaifiyarka, yadda Ubangiji Allahnka ya umarce ka, don ka yi tsawon rai, ka kuma sami zaman lafiya a kasar da Ubangiji Allahnka yake ba ka. **17** Kada ka yi kisankai. **18** Kada ka yi zina. **19** Kada ka yi sata. **20** Kada ka ba da shaidar karya a kan makwabcinka. **21** Kada ka yi kyashin matar makwabcinka. Kada kuma ka yi sha'awar gidan makwabcinka, ko gonarsa, ko bayinsa maza da mata, ko saniyarka, ko jakinsa, ko dai wani abin da yake na makwabtanka." **22** Wadannan su ne dokokin da Ubangiji ya furtu da babbar murya ga taronku gaba daya, a can dutse ta tsakiyar wuta, girqije da kuma bañin duhu; bai kuma kara kome ba. Sa'an nan ya rubuta su a kan alluna biyu na dutse, ya kuma ba ni su. **23** Sa'ad da kuka ji muryar daga duhu, yayinda dutsen yana cin wuta, dukan manyan kabilanku da dattawanku suka zo wurina. **24** Kuka kuma ce, "Ubangiji Allahnmu ya nuna mana daukakarsa da zatinsa, mun kuma ji muryarsa a tsakiyar wutar. A yau mun ga cewa mutum zai iya rayu idan ma Allah ya yi magana da shi. **25** Amma yanzu, don me za mu mutu? Wannan wuta mai girma za tā cinye mu, za mu kuwa mutu in muka ci gaba da jin muryar Ubangiji Allahnmu. **26** Gama wanda dan adam ne ya taba jin muryar Allah mai rai yana magana daga wuta, kamar yadda muka ji, ya kuma tsira? **27** Kai, ka matsa kusa, ka saurara ga dukan abin da Ubangiji Allahnmu ya fada. Sa'an nan ka fada mana dukan abin da Ubangiji Allahnmu ya fada maka. Za mu saurara, mu kuma yi biyayya." **28** Ubangiji ya ji ku, sa'ad da kuka yi magana da ni, sai Ubangiji ya ce mini, "Na ji abin da wannan mutane suka fada maka. Abin da suka fada daidai ne. **29** Kash, da a ce zukatansu za su zama masu tsorona, su kuma kiyaye dukan dokokina kullum mana, saboda kome yā zama da lafiya gare su, da kuma'ya'yansu har abadal! **30** "Je, ka fada musu su koma tentunansu. **31** Kai kuwa ka tsaya a nan tare da ni saboda in ba ka

umarnai, ka'idodi da kuma dokoki duka, da za ka koya musu don su bi a kasar da nake ba su, su mallaka." **32** Sai ku yi hankali don ku yi abin da Ubangiji Allahnku ya umarce ku; kada ku juya dama ko hagu. **33** Ku yi tafiya cikin dukan hanyar da Ubangiji Allahnku ya umarce ku, saboda ku zauna, ku yi nasara, ku kuma yi tsawon rai a kasar da za ku mallaka.

6 Wadannan su ne umarnai, ka'idodi da kuma dokokin da Ubangiji Allahnku ya umarce ni in koya muku don ku kiyaye a kasar da kuke haye Urdun don mallaka, **2** saboda ku, 'ya'yanku, da kuma'ya'yansu bayansu za su ji tsorun Ubangiji Allahnku muddin kuna rayuwa ta wurin kiyaye dukan ka'idodinsa da umarnan da na ba ku, da kuma don ku yi tsawon rai. **3** Ku ji, ya Isra'il, ku kuma kula, ku kiyaye su don yā zama muku da lafiya, ku kuma karu sosai a kasa mai Zub da madara da zuma, kamar dai yadda Ubangiji, Allah kakanninku ya yi muku alkawari. **4** Ku ji, ya Isra'il, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. **5** Ku kaunaci Ubangiji Allahnku da dukan zuciyarku, da dukan ranku, da kuma dukan karfinku. **6** Wadannan umarnai da nake ba ku a yau, za su kasance a zukatanku. **7** Ku koya wa'ya'yanku su da himma. Yi musu magana game da su sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya a hanya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. **8** Ku daura su su zama alamu a hannuwanku, ku kuma daura su a goshinku. **9** Ku rubuta su a dogaran kofofin gidajenku, da kofofinku. **10** Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya kawo ku cikin kasar da ya rantse ga kakanninku, ga Ibrahim, Ishaku da Yakub, yā ba ku, kasa mai girma, mai manyan biranen da ba ku kuka gina ba, **11** gidaje cike da kowane irin abubuwa masu kyau, da ba ku kuka tanadar ba, rijiyyin da ba ku kuka haka ba, da gonakin inabi da itatuwan zaitun da ba ku kuka shuka ba, sa'ad da kuwa kuka ci, kuka kuma koshi, **12** ku yi hankali cewa ba ku manta da Ubangiji wanda ya fitar da ku daga Masar, da gidan bauta ba. **13** Ku ji tsorun Ubangiji Allahnku, ku bauta masa shi kadai, ku kuma yi alkawaranku da sunansa. **14** Kada ku bi wadansu alloli, allolin mutanen da suke kewaye da ku; **15** gama Ubangiji Allahnku, wanda yake cikinku, Allah ne mai kishi, fushinsa kuma zai yi kuna gāba da ku, zai kuma hallaka ku daga fuskar kasar. **16** Kada ku gwada Ubangiji Allahnku kamar yadda kuka yi a Massa. **17** Ku tabbata kun kiyaye umarnan Ubangiji Allahnku, da farillansa da kuma ka'idodinsa da ya ba ku. **18** Ku aikata abin da yake daidai da kuma mai

kyau a idon Ubangiji, don yă zama muka da lafiya, ku kuwa shiga ku mallaki kasa mai kyau da Ubangiji ya yi alkawari da rantsuwa ga kakanninku. **19** Zai kuwa korin dukan abokan gâbanku da suke gabanku, yadda Ubangiji ya fada. **20** Nan gaba, sa'ad da'y'yancku suka tambaye ku, "Mene ne ma'anar farillai, ka'idodi da kuma dokokin da Ubangiji Allahnmu ya umarce ku?" **21** Sai ku gaya musu, "Dâ mu bayin Fir'auna ne a Masar, amma Ubangiji ya fitar da mu daga Masar da hannu masu karfi. **22** A idanunmu Ubangiji ya aikata manyan alamu masu banmamaki, da al'ajabai gâba da Masarawa, da Fir'auna, da kuma dukan gidansa. **23** Amma ya fitar da mu daga can domin yă kawo mu cikin kasar da ya yi wa kakanninmu alkawari tare da rantsuwa zai ba mu. **24** Ubangiji ya umarce mu mu yi biyaya da dukan wadannan ka'idodi, mu kuma ji tsoron Ubangiji Allahnmu, saboda kulum mu ci gaba, a kuma bar mu da rai, kamar yadda yake a yau. **25** In kuma muka kula, muka kiyaye dukan dokokin nan a gabon Ubangiji Allahnmu, kamar yadda ya umarce mu, wannan zai zama adalci a gare mu."

7 Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya kawo ku kasar da
kuke shiga don ku mallaka, ya kuma kori al'ummai
masu yawa a gabanku; wato, Hittiyawa, Girkashiyawa,
Amoriyawa, Kan'aniyawa, Feriziyawa, Hiwiyawa da
Yebusiyawa, al'ummai bakwai masu girma da karfi
fiye da ku. **2** Sa'ad da kuma Ubangiji Allahnku ya ba
da su gare ku, kuka kuma ci su da yaki, sai ku hallaka
su kakaf. Kada ku yi yarjejeniya da su, kada kuma
ku nuna musu jinkai. **3** Kada ku yi auratayya da su.
Kada ku ba da'y'yancku mata wa'yansu maza, ko
ku dauko'ya'yansu mata wa'yansu maza. **4** Gama za
su juye'ya'yancku maza daga bina, su bauta wadansu
alloli, fushin Ubangiji kuma zai kuna a kanku da sauri,
zai kuma hallaka ku. **5** Ga abin da za ku yi da su,
za ku rurrushe bagadansu, ku ragargaza kebabbuñ
duwatsunsu, ku farfashe ginshikan Asheransu, ku
kuma kona gumakansu da wuta. **6** Gama ku mutane
masu tsarki ne ga Ubangiji Allahnku. Ubangiji Allahnku
ya zabe ku daga dukan mutane a fuskar duniya, don
ku zama mutanensa, kayan gâdonsa. **7** Ba don kun fi
sauran al'ummai yawa ne ya sa Ubangiji ya kaunace
ku, ya kuma zabe ku ba, gama ku ne mafi kankanta
cikin dukan al'ummai. **8** Amma ya zama haka domin
Ubangiji ya kaunace ku, ya kuma kiyaye rantsuwar
da ya yi wa kakanninku da ya fitar da ku da hannu
mai karfi, ya kuma cece ku daga kasar bauta, daga

ikon Fir'auna sarkin Masar. **9** Saboda haka, ku sani
cewa Ubangiji Allahnku, shi ne Allah; shi Allah ne
mai aminci, yana kiyaye alkawarinsa na kauna ga
tsararraki dubu na wadanda suke kaunarsa suke kuma
kiyaye umarnansa. **10** Amma wadanda suke kinsa, a
filii yakan sâka musu da hallaka; ba zai yi jinkiri yin
ramuwa a kan makiyinsa ba, zai yi ramuwar a filii. **11**
Saboda haka, sai ku lura, ku bi umarnai, ka'idodi, da
dokokin nan da nake ba ku a yau. **12** In kuka mai da
hankali ga wadannan dokoki, kuka kuma yi hankali ga
bin su, to, Ubangiji Allahnku zai kiyaye alkawarinsa na
kauna gare ku, kamar yadda ya rantse wa kakanninku.
13 Zai kaunace ku, yă albarkace ku, yă kuma kara
yawanku. Zai albarkaci'ya'yancku, amfanin gonarku;
hatsinku, sabon ruwan inabinku da kuma mai, kanana
shanunku, da'yan tumaki na tumakinku, a kasar da
ya rantse wa kakanninku cewa zai ba ku. **14** Za a
albarkace ku fiye da wadansu mutane; babu wani cikin
maza ko matanku da zai kasance babu haihuwa, ba
kuwa wata dabbarku da za tâ kasance babu haihuwa.
15 Ubangiji zai kiyaye ku daga kowace cuta. Ba zai
wahalshe ku da mugayen cututtukan da kuka sani a
Masar ba, amma zai aukar wa dukan makiyanku. **16**
Dole ku hallaka dukan mutanen da Ubangiji Allahnku
ya bashe su gare ku. Kada ku ji tausayinsu, kada kuma
ku bauta wa allolinsu, gama warnan zai zama tarko
gare ku. **17** Watakilâku ce wa kanku, "Wadannan
al'ummai sun fi mu karfi. Yaya za mu kore su?" **18**
Amma kada ku ji tsoronsu; ku tuna da kyau abin da
Ubangiji Allahnku ya yi wa Fir'auna da kuma dukan
Masar. **19** Kun ga da idanunku, manyan gwaje-gwaje,
alamu masu banmamaki da al'ajabai, hannu mai karfi
da kuma mai ikon da Ubangiji Allahnku ya fitar da
ku. Ubangiji Allahnku zai yi haka ga dukan mutanen
da yanzu kuke tsoro. **20** Ban da haka ma, Ubangiji
Allahnku zai aika da rina a cikinsu, har sai sun hallaka
sauran mutanen da suka ragu, wadanda suka buya
daga gare ku. **21** Kada ku tsorata saboda su, gama
Ubangiji Allahnku, wanda yake a cikinku, Allah ne
mai girma da kuma mai banrazana. **22** Da kadan da
kadan Ubangiji Allahnku zai kore wadannan al'ummai
a gabanku. Ba a bari ku hallaka su duka gaba daya
ba, in ba haka namun jeji za su yadu kewaye da ku.
23 Amma Ubangiji Allahnku zai ba da su gare ku,
yana jefa su cikin rikicewa mai girma, har sai an
hallaka su. **24** Zai ba da sarakunsu a hanunku, za
ku kuwa shafe sunayensu daga duniya. Babu wani da

zai yi tsayayya da ku, za ku hallaka su. 25 Ku kone siffar allolinsu da wuta. Kada ku yi kyashin azurfa ko zinariyar da aka rufe allolin da ita, Kada ku kwashe su, don kada su zamar muku tarko, gama abin kyama ne ga Ubangiji Allahnku. 26 Kada ku kawo abin kyama cikin gidajenku, domin kada ku zama kamar su. Gaba daya ku yi kyamarsu, ku ki su, gama an ware su, sun zama domin a hallaka.

8 Ku hankali, ku bi kowane umarnin da nake ba ku a yau, saboda ku rayu, ku karu, ku kuma shiga, ku mallaki kasar da Ubangiji ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku. 2 Ku tuna yadda Ubangiji Allahnku ya bishe ku a dukan hanya, a cikin hamada wadannan shekaru arba'in, don ya kaskantar da ku, ya kuma gwada ku don ya san abin da yake a zuciyarku, ko za ku kiyaye umarnansa, ko babu. 3 Ya kaskantar da ku, ya bar ku da yunwa, sa'an nan ya ciyar da ku da Manna, wadda ku, ko kakanninku, ba su sani ba, ta haka ne ya sa kuka sani cewa, ba da abinci kadai mutum zai rayu ba, amma ta wurin kowace kalmar da ta fito daga bakin Ubangiji. 4 Tufafinku ba su yayyage ba, kafafunku kuma ba su kumbura ba a wadannan shekaru arba'in. 5 Sai ku sani fa a cikin zuciyarku cewa kamar yadda mutum kan horar da dansa, haka Ubangiji Allahnku ke horar da ku. 6 Ku kiyaye umarnan Ubangiji Allahnku, kuna tafiya cikin hanyoyinsa, kuna kuma girmama shi. 7 Gama Ubangiji Allahnku yana fitar da ku zuwa cikin kasa mai kyau, kasa mai rafuffuka da tafkunan ruwa, tare da mabulbulai masu gudu a kwari da tuddai; 8 kasa mai alkama da sha'ir, inabi da ɓaure, rumman, man zaitun da zuma; 9 kasa inda abinci ba zai yi karanci ba, ba kuma za ku rasa kome ba; kasa ce inda karfe ne duwatsunta, ana kuma haƙar tagullu a tuddanta. 10 Sa'ad da kuka ci, kuka koshi, sai ku yabi Ubangiji Allahnku saboda kasa mai kyau da ya ba ku. 11 Ku yi hankali cewa ba ku manta da Ubangiji Allahnku, har ku kasa kiyaye umarnansa, dokokinsa da ka'idodinsa da nake ba ku a wannan rana ba. 12 To, sa'ad da kuka ci, kuka koshi, sa'ad da kuka gina gidaje masu kyau, kuka zauna, 13 sa'ad da kuma garkunanku na shanu da na tumaki suka karu, azurfanku da zinariyarku kuma suka karu, sa'an nan dukan abin da kuke da shi ya habaka, 14 to, sai ku lura, kada ku dsaukaka kanku, har ku manta da Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga ƙasar bauta kuma. 15 Ya bishe ku cikin hamada mai fadi, mai bantsoro, wannan

busasshiyar kasa wadda ba ta da ruwa, ga macizai masu dafi da kuma kunamai. Ya ba ku ruwa daga dutsen kankara. 16 Ya ba ku Manna don ku ci a cikin hamada, wani abin da kakanninku ba su taba sani ba, don ya kaskantar ya kuma gwada ku, saboda ya yi muku alheri daga haya. 17 Watakiла ku ce wa kanku, "Ikona da karfin hannuwana ne suka ba ni da wannan arziki." 18 Amma ku tuna da Ubangiji Allahnku, gama shi ne wanda yake ba ku azanci na yin arziki, ta haka kuwa ya tabbatar da alkawarinsa, wanda ya rantse wa kakanninku, kamar yadda yake a yau. 19 In kuka manta da Ubangiji Allahnku, kuka kuma bi wadansu alloli, kuka yi musu sujada, kuka kuma rusuna musu, to, a yau ina gargade ku cewa tabbatacce za a hallaka ku. 20 Kamar al'ummai da Ubangiji ya hallakar kafin ku, haka zai hallaka ku, domin ba ku yi biyayya da muryar Ubangiji Allahnku ba.

9 Ku ji, ya Isra'il. Kuna gab da haye Urdun, ku shiga, ku kuma kori al'ummai da suka fi ku yawa, suka kuma fi ku karfi, masu manyan biranen da suke da katangar da suka yi tsaye zuwa sama. 2 Mutane ne masu karfi, kuma dogaye, zuriyar Anakawa! Ai, kun ji akan ce, "Wa zai iya tsayayya da Anakawa?" 3 Amma ku zauna da sani a yau, cewa Ubangiji Allahnku, shi ne wanda ya ketare ya sha gabanku kamar wuta mai cinyewa. Zai hallaka su, zai rinjaye su a gabanku. Za ku kore su, ku kuma hallaka su nan da nan, yadda Ubangiji ya yi muku alkawari. 4 Bayan Ubangiji Allahnku ya kore su a gabanku, kada ku fada a zuciyarku, "Ubangiji ya kawo mu a nan, mu mallaki wannan kasa saboda adalcinmu ne." A'a, saboda muguntar wadannan al'umma ne ya sa Ubangiji ya kore su a gabanku. 5 Ba domin adalci ko mutuncinku ba ne ya sa za ku mallaki kasarsu; sai dai saboda muguntar al'umman nan ne ya sa Ubangiji Allahnku yana korinsu a gabanku don ya cika abin da ya rantse wa kakanninku, wato, Ibrahim, Ishaku da Yakub. 6 Ku gane wannan, cewa ba domin adalcinku ba ne ya sa Ubangiji Allahnku yana ba ku wannan kasa mai kyau, ku mallaki, gama ku mutane masu taurinkai ne. 7 Ku tuna da wannan, kada kuma ku manta yadda kuka tsokane Ubangiji Allahnku, har ya yi fushii a hamada. Daga ranar da kuka bar Masar har sai da kuka isa nan, kuna ta tawaye wa Ubangiji. 8 A Horeb, kun tayar wa Ubangiji har ya yi fushin da ya isa ya hallaka ku. 9 Sa'ad da na hau kan dutse don in karbi allunan dutse, allunan alkawarin da Ubangiji ya

yi da ku, na zauna a kan dutse yini arba'in da dare arba'in; ban ci abinci ba, ban sha ruwa ba. **10** Ubangiji ya ba ni alluna biyu wanda shi kansa ya yi rubutu da yatsarsa. A kansu akwai dukan umarnan Ubangiji da an furtu muku a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar taron jama'a. **11** A karshen yini arba'in da dare arba'in din, Ubangiji ya ba ni alluna biyu na dutse, allunan alkawari. **12** Sa'an nan Ubangiji ya fada mini, "Sauka daga nan da sauri, domin mutanenka wadanda ka fitar da su daga Masar sun lalace. Sun juye da sauri daga abin da na umarce su, suka kuma yi zubin gunki wa kansu." **13** Sai Ubangiji ya ce mini, "Na ga mutanen nan, su masu taurinkai ne sosai! **14** Bar ni kawai, in hallaka su, in kuma shafe sunansu daga karkashin sama. Zan kuwa yi maka wata al'umma mafi karfi da kuma masu yawa fiye da su." **15** Saboda haka na juya, na sauko daga dutsen yayinda yake cin wuta. Allunan biyu na alkawarin kuma suna a hannuwana. **16** Sa'ad da na duba, sai na ga cewa kun yi zunubi wa Ubangiji Allahnku; kun yi wa kanku gunkin da kuka yi zubi a siffar dan maraki. Kun kauce da sauri daga hanyar da Ubangiji ya umarce ku. **17** Saboda haka na dauko alluna biyun na jefar da su daga hannuwana, na farfashe su a idanunku. **18** Sai nan da nan kuma na fadi rubda ciki a gabon Ubangiji, yini arba'in da dare arba'in; ban ci ba, ban sha ba, kamar yadda da na yi, duka saboda zunubin da kuka aikata a gabon Ubangiji. Ta haka kuka tsokane shi don ya yi fushi. **19** Na ji tsoron fushi da hasalar Ubangiji, gama ya yi fushin da ku da ya isa ya yi hallaka ku. Amma na yi roko a lokacin, Ubangiji kuwa ya saurare ni. **20** Ubangiji ya yi fushi sosai da Haruna, har ya yi niyya ya yi hallaka shi, amma a wannan lokaci, na yi addu'a saboda Haruna shi ma. **21** Sa'an nan na dauki kayan zunubin da kuka yi, wato, gunkin dan bijimi, na kone shi da wuta, na farfashe shi, na nika shi li6is, sai da ya zama kamar kura mai laushi, na zubar da kurar a cikin ruwan rafin da yake gangarowa daga dutse. **22** Kun kuma sa Ubangiji ya yi fushi a Tabera, a Massa da kuma a Kibrot Hatta'awa. **23** Sa'ad da Ubangiji ya aike ku daga Kadesh Barneya ya ce, "Ku haura ku mallaki kasar da na ba ku." Amma kuka yi tawaye ga umarnin Ubangiji Allahnku. Ba ku amince da shi, ko ku yi masa biyayya ba. **24** Kun yi ta tawaye wa Ubangiji tun ran da na san ku. **25** Na kwanta rubda ciki a gabon Ubangiji wadannan yini arba'in da dare arba'in domin Ubangiji ya ce zai hallaka ku. **26** Na yi addu'a ga Ubangiji na ce, "Ya

Ubangiji Mai Iko Duka, kada ka hallaka mutanenka, gädon kanka, da ka fansa ta wurin ikonka mai girma, ka kuma fitar da su daga Masar da hannu mai karfi. **27** Ka tuna da bayinka Ibrahim, Ishaku da Yakub. Kada ka kula da taurinkan, mugunta da kuma zunubin wannan mutane. **28** In ba haka ba, kasar da ka fitar da mu, za ta ce, 'Domin Ubangiji bai iya kai su cikin kasar da ya yi musu alkawari ba ne, kuma domin ya ki su, shi ya sa ya fitar da su ya kashe su a hamada.' **29** Amma su mutanenka ne, gädonka da ka fitar ta wurin ikonka mai girma, da kuma hannunka mai karfi."

10 A lokacin Ubangiji ya ce mini, "Ka sassaka alluna biyu na dutse kamar na farko, ka haura wurina a kan dutse. Ka kuma yi akwatin katako. **2** Ni kuwa zan yi rubutu a kan allunan nan biyu, kalmomin da suke a alluna na farko, wadanda ka farfashe. Za a ajiye su a cikin akwatin." **3** Sai na yi akwatin da itacen kirya, na kuma sassaka alluna biyu na dutse kamar na farko, sai na haura dutse da alluna biyun a hannuwana. **4** Ubangiji kuwa ya sake yin rubutu a wadannan alluna abin da ya rubuta a allunan farko, wato, Dokoki Goma da ya furtu a kan dutse a tsakiyar wuta, a ranar da mutane suka taru. Sai Ubangiji ya ba ni su. **5** Sa'an nan na sauko daga dutsen, na kuma ajiye allunan a cikin akwatin da na yi, yadda Ubangiji ya umarce ni, kuma suna can a yanzu. **6** (Isra'ilawa suka kama hanya daga rijiyoyin Beyerot Bene Ya'akan zuwa Mosera. A can Haruna ya rasu, aka kuma binne shi. Sai Eleyazar dansa ya gäje shi a matsayin firist. **7** Daga can suka tashi zuwa Gudgoda, daga Gudgoda kuma suka tafi Yotbata, kasa mai rafuffukan ruwa. **8** A lokacin Ubangiji ya kebe kabilar Lawi don su ri6a daukar akwatin alkawarin Ubangiji, su tsaya a gabon Ubangiji, su ri6a yin masa hidima, su kuma sa albarka a cikin sunansa, yadda suke yi har wa yau. **9** Shi ya sa Lawiyawa ba su da rabo, ko gädo a cikin'yan'uwansu; Ubangiji ne gädonsu yadda Ubangiji Allahnku ya fada musu.) **10** To, na kasance a kan dutse yini arba'in da dare arba'in kamar yadda da na yi da farko. Ubangiji kuwa ya saurare ni a wannan lokaci kuma. Ba nufinsa ba ne ya yi hallaka ku. **11** Ubangiji ya ce mini, "Ka sauva, ka jagoranci mutanen a hanyarsu, domin su shiga, su kuma mallaki kasar da na rantse wa kakanninsu, zan ba su." **12** Yanzu fa, ya Isra'ilila, mene ne Ubangiji Allahnku yake so a gare ku, in ba ku ji tsoron Ubangiji Allahnku, ku yi tafiya cikin hanyoyinsa, ku kaunace shi, ku bauta wa

Ubangiji Allahnku da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, **13** ku kuma kiyaye umarnan Ubangiji da kuma ka'idotinsa da nake ba ku a yau don amfaninku ba? **14** Sammai, har da sama sammai, da duniya, da kome da yake cikinta na Ubangiji Allahnku ne. **15** Duk da haka Ubangiji ya kaunaci kakanninku, ya kuma zabe ku, ku zuriyarsu, a bisa dukan al'ummai, yadda yake a yau. **16** Saboda haka sai ku kame zukatanku, kada ku kara yin taurinkai. **17** Gama Ubangiji Allahnku ne Allahn alloli da Ubangijin iyayengiji, Allah mai girma, mai karfi da kuma mai banrazana, wanda ba ya sonkai, ba ya cin hanci. **18** Yakan tsare marayu da gwauraye, yana kaunar bakon da yake zama a cikinku, yana ba su abinci da tufafi. **19** Sai ku kaunaci baiki, gama dā ku ma baiki ne a kasar Masar. **20** Ku ji tsorон Ubangiji Allahnku, ku kuma bauta masa. Ku manne masa, ku kuma yi rantsuwarda sunansa. **21** Shi ne abin yabonku; shi ne Allahnku, wanda ya aikata muku wadancan manya abubuwa banmamaki masu banrazanar da kuka gani da idanunku. **22** Kakanninku da suka gangara zuwa Masar, su saba'in ne, yanzu kuwa Ubangiji Allahnku ya sa kuka karu, kuka zama kamar taurari a sama.

11 To, sai ku kaunaci Ubangiji Allahnku, kullum ku kuma kiyaye abubuwan da yake bukata, ku kiyaye ka'idotinsa, dokokinsa da kuma umarnansu. **2** Ku tuna a yau, cewa'ya'yanku ba su ne suka gani suka kuma dandana horon Ubangiji Allahnku ba; ba su suka gani girmansa, hannunsa mai karfi, hannunsa mai iko; **3** alamun da ya aikata da abubuwan da ya yi a cikin Masar, ga Fir'auna sarkin Masar da kuma ga dukan kasarsa ba; **4** ba su suka gani abin da ya yi wa mayakan Masar, da dawakansu da keken yakinsu, yadda ya sha kansu da ruwan Jan Teku yayinda suke bin ku, da yadda Ubangiji ya hallaka su kakaf ba. **5** Ba'ya'yanku ba ne suka gani abin da ya yi domininku a hamada har sai da kuka kai wannan wuri ba, **6** ba su ba ne suka gani abin da ya yi ga Daton da Abiram, ya yan Eliyab mutumin Ruben, sa'ad da kasa ta bude bakinta a tsakiyar dukan Isra'il ta hadiye su tare da gidajensu, tentunansu da kowane abu mai rai da yake nasu ba. **7** Amma idanunku ne suka ga dukan wadannan manyan abubuwan da Ubangiji ya yi. **8** Saboda haka sai ku kiyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, don ku sami karfin da za ku shiga, ku kuma karbi kasar da kuke haye Urdun ku mallaka, **9** domin kuma ku yi tsawon rai a kasar da Ubangiji ya

rantse wa kakanninku zai ba su da zuriyarsu, kasa mai Zub da madara da zuma. **10** Kasar da kuke shiga, ku karfa, ba kamar kasar Masar ba ce, inda kuka fito, inda kuka shuka iri, ku yi ta zuwa kuna banruwa kamar lambu. **11** Amma kasar da kuke haye Urdun ku mallaki, kasa ce ta duwatsu da kwaruruka wadda ruwan sama ne yake ji'ke ta. **12** Kasa ce da Ubangiji Allahnku yake lura da ita; idanun Ubangiji Allahnku yana a kai daga farkon shekara har zuwa karshenta. **13** Saboda haka in kun yi biyayya ga umarnan da nake ba ku a yau cikin aminci, kuna kaunaci Ubangiji Allahnku, kuna kuma bauta masa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, **14** sai in aika da ruwan sama a kasarku a lokacinsa, ruwan saman bazara da kuma na kaka, don ku tattara hatsinku, sabon inabinku da kuma manku. **15** Zan tanadar da ciyawa a filaye don shanunku, za ku ci, ku kuma koshi. **16** Ku yi hankali, kada a rude ku har ku bauta wa alloli, ku kuma yi musu sujada, **17** don kada fushin Ubangiji ya kuna a kanku, ya rufe sammai, ku rasa ruwa, kasa kuma ta kasa ba da amfaninta, da haka za ku murmutu nan da nan a kyakkyawar kasar da Ubangiji yake ba ku. **18** Saboda haka, sai ku ri'ke wadannan kalmomina gam a zukatanku da ranku; ku daura su kamar alama a hannuwanku, da goshinku. **19** Ku koyar da su ga'ya'yanku, ku yi ta haddace su, sa'ad da kuke zaune a gida, da sa'ad da kuke tafiya, sa'ad da kuke kwance, da sa'ad da kuka tashi. **20** Ku rubuta su a kan madogaran kofofin gidajenku, da a kan kofofinku, **21** saboda kwanakinku da kwanakin'ya'yanku su yi tsawo a kasar da Ubangiji ya rantse zai ba wa kakanninku, muddin sama tana bisa duniya. **22** In kuka lura, kuka kuma kiyaye dukan umarnai da nake ba ku, ku kaunaci Ubangiji Allahnku, ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma ri'ke shi gam, **23** Ubangiji zai kori dukan wadannan al'ummai a gabanku, za ku kuma kore al'umman da suka fi ku yawa da karfi. **24** Duk inda tafin kafanku ya taka, zai zama naku; iyakarku zai kama daga hamadan Lebanon da kuma daga Kogin Yuferites zuwa Bahar Rum. **25** Babu mutumin da zai iya tsayayya da ku. Ubangiji Allahnku, zai sa razana da tsoronku a dukan kasar, a duk inda kuka tafi, kamar yadda ya alkawarta muku. **26** Ga shi, a yau, ina sa a gabanku albarka da kuma la'ana, **27** albarka in kun yi biyayya da umarnan Ubangiji Allahnku, da nake ba ku; **28** la'ana in ba ku yi biyayya da umarnan Ubangiji Allahnku, kuka kuma juya daga hanyar da na umarce ku, ta wurin bin

wadansu alloli, wadanda ba ku sani ba. **29** Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya kawo ku cikin kasar da za ku shiga ku ci gādonta, sai ku yi shelar albarkun nan a dutsen Gerizim, ku kuma yi na la'ana a dutsen Ebal. **30** Wadannan duwatsu biyu suna a hayin Urdun, yamma da hanya a kasar Kan'aniyawa mazaunan Araba, kusa da Gilgal wajajen manyan itatuwan More. **31** Kuna gab da ketare Urdun fa, ku shiga, ku kuma mallaki kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku. Sa'ad da kuka karbe ta, kuka kuma zauna a can, **32** ku tabbata kun yi biyayya da dukan ka'idodi, da kuma dokokin da nake sawa a gabanku a yau.

12 Wadannan su ne ka'idodi da kuma dokokin da za ku lura, ku kuma kiyaye a kasar da Ubangiji, Allahn kakanninku, yake ba ku don ku ci gādonta, muddin kuna zama a kasar. **2** Ku hallaka dukan wuraren da al'umman da kuke kora suke yi wa allolinsu sujada, a kan duwatsu masu tsawo, da a kan tuddai, da kuma karkashin kowane itace gaba daya. **3** Ku rurrushe bagadansu, ku farfashe kebab'sun duwatsunsu, ku kuma kone ginshi'kan Asheransu da wuta; ku yayyanka gumakan allolinsu, ku kuma shafe sunayensu daga wadannan wurare. **4** Ba za ku yi wa Ubangiji Allahnku sujada a hanyar da suke yi ba. **5** Amma sai ku nemi wurin da Ubangiji Allahnku zai zāba daga cikin dukan kabilanku, inda zai sa Sunansa, yā mai wurin mazauninsa. A wannan wuri ne za ku tafi; **6** a can ne kuma za ku kawo hadayun konawa da sadakoki, zakkarku da kyautai na musamman, da abin da kuka yi alkawari za ku bayar, da hadayunku na yardar rai, da kuma'yā yan farin garkunanku na shanu da na tumaki. **7** A can, a gabon Ubangiji Allahnku, ku da iyanku za su ci, su kuma yi farin ciki a kome da kuka sa hannunku a kai, domin Ubangiji Allahnku zai albarkace ku. **8** Kada ku yi kamar yadda muke yi a nan yau, yadda kowa yake yin abin da ya ga dama. **9** Gama ba ku kai wurin hutawa wanda Ubangiji Allahnku zai ba ku gādo ba tukuna. **10** Amma sa'ad da kuka haye Urdun, kuka zauna a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku ita gādo, zai kuwa ba ku hutu daga dukan abokan gābanku da suke kewaye da ku, kuka sami zaman lafiya, **11** sai ku kai dukan abin da na umarce ku ku kai, wato, hadayu na konawa, da sadakokinku, da zakkarku, da hadayunku na dagawa, da hadayunku na alkawarin da kuka yi wa Ubangiji a wurin da Ubangiji Allahnku ya zāba yā sa sunansa. **12** A can kuma za ku yi farin ciki a gabon Ubangiji Allahnku, ku da'yā'yanku

maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, wadanda ba a ba su rabo ba, ba su kuma da gādo na kansu. **13** Ku kula fa kada ku miška hadayun konawa a wani wurin da kuka ga dama. **14** Ku miška su kawai a wurin da Ubangiji zai zāba a cikin daya daga kabilanku, a can za ku yi kowane abin da na umarce ku. **15** Amma kwa iya yanka nama ku ci a garuruwanku, a duk lokacin da ranku yake so, kamar yadda ake yi da gada ko barewa, bisa ga albarkar da Ubangiji Allahnku yake sa muku. Marar tsarki da mai tsarki, duka za ku iya ci. **16** Amma kada ku ci jini, ku zubar da shi a kasa kamar ruwa. **17** Kada ku ci zakkar hatsi, da na sabon inabi, da kuma na mai a biranenku, ko kuwa na'yā yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki, ko kuwa duk wani abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ko hadayunku na yardar rai, ko kyautai na musamman. **18** A maimakon haka, sai ku ci su a gabon Ubangiji Allahnku a wurin da Ubangiji Allahnku ya zāba, da ku da'yā'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da kuma Lawiyawa daga biranenku, ku kuwa yi farin ciki a gabon Ubangiji Allahnku a kowane abin da kuka sa hannunku. **19** Ku yi hankali, kada ku manta da Lawiyawa, muddin kuna zaune a kasarku. **20** Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya fadada iyakarku kamar yadda ya yi muku alkawari, kuka kuma ji marmarin nama, kuka kuma ce, "Muna so mu ci nama," to, za ku iya cin yadda kuke so. **21** In wurin da Ubangiji Allahnku ya zāba don yā sa Sunansa yana da nisa sosai daga inda kuke, za ku iya yankan dabbobi daga garkunanku na shanu da na tumakin da Ubangiji ya ba ku, kamar yadda na umarce ku, a cikin biranenku kuma za ku iya ci, yadda kuke so. **22** Ku ci su yadda akan ci barewa ko mariri. Marar tsarki da mai tsarki, za ku iya ci. **23** Amma ku tabbata ba ku ci jinin ba, domin jini ne rai, ba kuwa za ku ci rai cikin naman ba. **24** Ba za ku ci jini ba, ku zubar da shi a kasa kamar ruwa. **25** Kada ku ci shi, don ku zauna lafiya, da ku da'yā'yanku bayanku, gama za ku ri'ka aikata abin da yake daidai a gabon Ubangiji. **26** Amma ku dauki abubuwa masu tsarki, da kuma duk abin da kuka yi alkawari za ku bayar, ku tafi inda Ubangiji ya zāba. **27** Ku miška hadayunku na konawa a bagaden Ubangiji Allahnku, da naman da kuma jinin. Dole a Zub da jinin hadayunku a gindin bagaden Ubangiji Allahnku, amma za ku iya cin naman. **28** Ku yi hankali, ku yi biyayya da dukan wadannan umarnan da nake ba ku, da kuma'yā'yanku, don ku zauna lafiya, da ku

da'ya'yanku a bayanku, gama za ku riša aikata abin da yake daidai da kuma yake mai kyau a gaban Ubangiji Allahnku. **29** Ubangiji Allahnku zai kawar muku da al'umman nan da kuke niyyar shiga cikin kasarsu don ku kore su, bayan kuka kore su, kuka kuma zauna a kasarsu, **30** to, sai ku lura, kada ku jarrabtu ku kwaikwaye su bayan da an riga an shafe su daga gabanku, kada ku tambayi kome game da allolinsu, kuna cewa, "Yaya wadannan al'ummai suke bauta wa allolinsu? Mu ma za mu yi kamar yadda suka yi." **31** Ba za ku yi wa Ubangiji Allahnku sujada a hanyar da suke yi ba, gama a cikin yin sujada wa allolinsu, sun yi dukan abubuwani bankyaman da Ubangiji yake ki. Har ma sukan kone'ya'yansu maza da mata a wuta a matsayin hadayu. **32** Ku lura, ku aikata dukan abin da na umarce ku; kada ku kara, kada ku rage daga cikin.

13 In wani annabi ko mai mafarkai, ya bayyana a cikinku, ya kuma yi muku shelar wata alama mai banmamaki ko al'ajabi, **2** in kuwa alamar, ko al'ajabin da annabin ya yi fadin ya faru, ya kuma ce, "Bari mu bi wafansu alloli (allolin da ba ku sani ba) mu kuma yi musu sujada," **3** kada ku saurari kalmomin wannan annabi ko mai mafarki. Ubangiji Allahnku yana gwada ku ne don yă sani ko kuna kaunarsa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. **4** Ubangiji Allahnku ne za ku bi, shi ne kuma za ku girmama. Ku kiyyaye umarnansa, ku kuma yi masa biyayya; ku bauta masa, ku kuma manne masa. **5** Dole a kashe wannan annabi ko mai mafarki, domin ya yi wa'azin tawaye ga Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, ya fanshe ku daga kasar bauta; gama annabin nan ya yi kokari yă juye daga hanyar da Ubangiji Allahnku ya umarce ku, ku bi. Dole ku fid da mugu daga cikinku. **6** In dan'uwnaka, ko danka, ko'yarka, ko matar da kake kauna, ko abokinka na kusa, a boye ya rude ka, yana cewa, "Mu je mu yi wa wafansu alloli sujada" (allolin da ko kai, ko kakanninka ba su sani ba, **7** allolin mutanen kewayenku, ko na kusa, ko na nisa, daga wannan karshen kasar zuwa wancan), **8** kada ka yarda da shi, kada ma ka saurare shi. Kada ka ji tausayinsa. Kada ka hakura da shi, ko ka tsare shi. **9** Dole ka kashe shi. Dole hannunka yă zama na farko a kisansa, sa'an nan hannyawan sauran dukan mutane. **10** Ku jajje shi da duwatsu har sai ya mutu, domin ya yi kokari yă juye ku daga Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta kuma. **11** Sa'an nan dukan Isra'il za su ji su kuma tsorata,

babu kuma wani a cikinku da zai kara yin irin wannan mugun abu. **12** In kuka ji an yi magana a kan wani daga cikin biranen da Ubangiji Allahnku yake ba ku ku zauna a ciki **13** cewa mugaye sun taso a cikinku, suna rikitar da mutane a birni, suna cewa, "Mu je mu yi wa wadansu alloli sujada" (allolin da ba ku sani ba), **14** to, sai ku bincike labarin sosai a hankali. In kuwa gaskiya ne, an kuma tabbatar wannan abin kyama ya faru a cikinku, **15** dole a karkashe dukan wadanda suke zama a wannan birni da takobi. Ku hallaka su ka'af, ku karkashe mutanen birnin da kuma dabbobinsa. **16** Ku tattara dukan ganimir birnin a tsakiyar gari, ku kone birnin da kuma ganimir kurmus a matsayin hadaya ta konawa ga Ubangiji Allahnku. Birnin zai kasance kufai har abada, kada a sâke gina shi. **17** Ba za a iske wani daga cikin abubuwani nan da aka haramta a hannyawanku ba, saboda Ubangiji yă juya daga fushinsa mai kuna, yă nuna jinkai, yă ji tausayinku, yă kuma kara yawanku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa ga kakanninku, **18** domin kun yi biyayya da Ubangiji Allahnku, kuna kiyyaye dukan umarnan da nake ba ku a yau, kuna kuma aikata abin da yake daidai a idanunsa.

14 Ku'ya'yan Ubangiji Allahnku ne. Kada ku yi wa kanku zâne, ko ku yi wa kanku aski irin da akan bar sanko, saboda wanda ya mutu, **2** gama ku jama'a ce mai tsarki ga Ubangiji Allahnku. Daga dukan mutane a fuskar duniya, Ubangiji ya zabe ku, ku zama abin mallakarsa. **3** Kada ku ci wani haramtacce abu. **4** Wadannan su ne dabbobin da za ku iya ci, saniya, tunkiya, akuya, **5** mariri, barewa, mariya, makwarna, mazo, gada da kuma tunkiyar dutse. **6** Za ku iya cin duk dabbar da take da rababben kofato, wadda kuma take sâke tona abin da suka riga suka hadiye. **7** Amma, cikin wadanda suke sâke tona abin da suka riga suka hadiye din, ko suke da rababben kofato, ba za ku ci rakumi, zomo ko rema ba. Ko da yake suna sâke tona abin da suka riga suka hadiye, suna kuma da rababben kofato, su din marar tsarki ne gare ku. **8** Alade ma marar tsarki ne; ko da yake yana da rababben kofato, shi ba ya sâke tona abin da ya riga ya hadiye. Ba za ku ci namansu ko ku taba gawarsu ba. **9** Cikin dukan halittun da suke cikin ruwa, za ku iya cin duk wani da yake da kege da bambaroki. **10** Amma duk wani abin da ba shi da kege da bambaroki, ba za ku ci ba; gama marar tsarki ne gare ku. **11** Za ku iya cin kowane tsuntsu mai tsabta. **12** Amma wadannan ba za ku ci

ba, gaggafa, ungulu, ungulun kwakwa, **13** duki, buga zaɓi, kowace irin shirwa, **14** kowane irin hankaka, **15** Jimina, ƙururu, bubukuwa, kowane irin shaho, **16** da mujiya, da babbar mujiya, duskwi, **17** kwasakwasa, ungulu, da babba da jaka, **18** zalfe, kowane irin jinjimi, katutu, da kuma jamage. **19** Dukan'yan kwari masu fikafikai masu rarrafe, haram ne a gare ku, kada ku ci su. **20** Amma duk wata halitta mai fikafikai mai tsabta ce, za ku iya ci. **21** Kada ku ci abin da kun samu ya riga ya mutu. Za ku iya ba wa baren da yake zama a cikin wani daga biranenku, zai kuwa iya cinsa, ko kuwa za ku iya sayar da shi wa bako. Amma ku jama'a ce mai tsarki ga Ubangiji Allahnku. Kada ku dafa dan akuya a cikin madara mamansa. **22** Ku tabbata kun kebe kashi daya bisa goma na amfanin gonakinku kowace shekara. **23** Ku ci zakkars hatsinku, da na sabon ruwan inabinku, da na manku, da kuma na'ya'yan fari na garkunanku na shanu da na tumaki a gabon Ubangiji Allahnku, a wurin da ya zaɓa a matsayin mazauni don Sunansa, don ku koyi girmama Ubangiji Allahnku kulum. **24** Amma in wurin nan yana da nisa sosai, Ubangiji Allahnku kuma ya albarkace ku, ba za ku kuwa iya riƙe zakkarku ba (Saboda wurin da Ubangiji ya zaɓa yă sa Sunansa ya yi nisa sosai), **25** to, sai ku sayar da zakkars, ku tafi da kudin wurin da Ubangiji Allahnku ya zaɓa. **26** Yi amfani da kudin ku saya duk abin da kuke so, ko shanu, ko tumaki, ko ruwan inabi, ko dai wani abin shan da ya yi tsami, ko kuwa duk abin da kuke so. Sai ku da gidanku, ku ci a can, a gabon Ubangiji Allahnku, ku kuma yi farin ciki. **27** Kada dai ku manta da Lawiyawan da suke zama a biranenku, gama ba su da rabo, ko găđo na kansu. **28** A karshen kowace shekara uku, ku kawo dukan zakkarku na amfanin gona na wannan shekara, ku ajiye su a cikin birane, **29** saboda Lawiyawa (wadanda ba su da rabo ko găđo na kansu) da bako, da marayu, da kuma gwauraye, wadanda suke zama a biranenku, su zo su ci su koshi, ta haka Ubangiji Allahnku zai albarkace ku cikin dukan ayyukan hannuwan.

15 A karshen kowace shekara ta bakwai, dole ku yafe basusuan da kuke bi. **2** Ga yadda za ku yafe basusuan, kowane mai bin bashi, yă yafe bashin da yake bin dan'uwa mutumin Isra'il. Ba zai bukaci mutumin Isra'il wanda yake dan'uwa yă biya shi bashi ba, gama an yi shelar lokacin da Ubangiji ya ajiye na yafe bashi. **3** Za ku iya nemi bako yă biya ku bashin da kuke binsa, amma dole ku yafe duk wani

bashin da kuke bin dan'uwa. **4** Amma bai kamata a sami mataauci a cikinku ba, gama Ubangiji Allahnku zai albarkace ku a kasar da yake ba ku, ku mallaka a matsayin găđo, **5** in dai kun yi cikakken biyayya ga Ubangiji Allahnku, kuka kuma lura, kuna kiyaye dukan wadannan umarnan da nake ba ku yau. **6** Gama Ubangiji Allahnku zai albarkace ku kamar yadda ya yi alkawari, za ku kuma ba al'ummai masu yawa bashi, amma ba za ku karba bashi daga wurin wani ba. Za ku yi mulkin al'ummai masu yawa, babu wata kuwa da za tă yi mulkinku. **7** In akwai mataauci a cikin'yan'uwan, a duk wani daga cikin biranen da Ubangiji Allahnku yake ba ku, kada ku taurara zuciya, ko ku ki saki hannu ga dan'uwan, mataauci. **8** A maimakon haka ku bayar hannu sake, ku kuma ba shi bashi gwargwadon abin da yake bukata a saukake. **9** Ku yi hankali kada ku riƙe wannan mugun tunani cewa, "Shekara ta bakwai, shekarar yafewar basusuwa, ta yi kusa," har ku nuna mugun nufi ga dan'uwa mabukaci, ku ki ba shi wani abu. Zai yi kuka ga Ubangiji a kanku, abin kuwa zai zama laifi a kanku. **10** Ku bayar hannu sake gare shi, ku kuma yi haka ba tare da gunaguni ba; saboda wannan fa Ubangiji Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan aikinku, da kuma kome da kuka sa hannunku a kai. **11** Kullum za ku kasance da matalauta a kasar. Saboda haka na umarce ku ku bayar hannu sake ga'yan'uwa da kuma matalauta, da masu bukata a kasarku. **12** In dan'uwa mutumin Ibraniyawa, namiji ko ta mace, ya sayar da kansa gare ka, ya kuma bauta maka shekaru shida, a shekara ta bakwai dole ka'yantar da shi. **13** Sa'ad da kuka sake shi, kada ku bar shi yă tafi hannu wofi. **14** Ku ba shi kyautai hannu sake daga tumakinku, daga masussukarku, da kuma daga wurin matsewar inabinku. Ku ba shi yadda Ubangiji Allahnku ya albarkace ku. **15** Ku tuna, dă ku bayi ne a Masar, Ubangiji Allahnku kuma ya fisshe ku. Shi ya sa nake ba ku wannan umarni a yau. **16** Amma in bawanka ya ce maka, "Ba na so in bar ka," saboda yana kaunarka da iyalinka, ya kuma fiye masa yă zauna da kai, **17** sai ka dauki basilla ka huda kunnensa a bakin kofa, zai kuwa zama bawanka dukan rayuwarsa. Ka yi haka ma wa baiwarka. **18** Sa'ad da kuka'yantar da shi kada ku damu, gama shekara shida ya yi muku bauta wadda ta ninka ta dan kodago. Ubangiji Allahnku kuwa zai albarkace ku a kome da kuke yi. **19** Ku kebe wa Ubangiji Allahnku kowane dan fari na garkenku na shanu, da na tumaki. Kada ku sa

dan fari na shanunku aiki, kada kuma ku aske gashin dan fari na tumakinku. **20** Kowace shekara, kai da iyalinka za ku ci su a gaban Ubangiji Allahnku, a wurin da ya zaba. **21** In dabbar tana da lahani, gurguntaka ko makantaka, ko kuwa tana da wani mugun lahani, kada ku miča ta ga Ubangiji Allahnku. **22** Sai ku ci a cikin biranenku. Mutum marar tsabta da mai tsabta zai iya ci kamar yadda ake yi da barewa ko mariri. **23** Amma kada fa ku ci jinin, ku zubar da shi a kasa kamar ruwa.

16 Ku kiyye watan Abib, ku kuma yi shagalin Bikin Ketarewar Ubangiji Allahnku, domin a watan Abib ne ya fitar da ku daga Masar da dad dare. **2** Ku miča'yar dabba daga cikin garkenku na tumaki, ko na shanu a matsayin Bikin Ketarewa ga Ubangiji Allahnku a wurin da Ubangiji zai zaba a matsayin mazauni don Sunansa. **3** Kada ku ci shi da burodi da aka yi da yisti, kwana bakwai za ku ci burodi marar yisti, burodi ne na wahala, gama kun bar Masar da gaggawa, saboda haka dukan kwanakin rayuwarku za ku tuna da lokacin da kuka fita daga Masar. **4** Kada a iske yisti a cikin mallakarku a dukan kasarku har kwana bakwai. Kada ku bar wani nama na hadayar da kuka yi a yammancin ranar farko, yă kwana har safe. **5** Kada ku miča hadayar Bikin Ketarewa a wani garin da Ubangiji Allahnku yake ba ku, **6** sai dai a wurin da ya zaba yă zama mazauni don Sunansa. A can za ku miča hadayar Bikin Ketarewa da yamma, sa'ad da rana tana făduwa, a ranar tunawa da fitowarku daga Masar. **7** Ku gasa shi, ku kuma ci a wurin da Ubangiji Allahnku ya zaba. Sa'an nan da safe, ku dawo cikin tentunanku. **8** Kwana shida za ku ci burodi marar yisti, a rana ta bakwai kuma sai ku yi taro ga Ubangiji Allahnku, a cikin wannan rana ba za ku yi kowane irin aiki ba. **9** Ku kirga makoni bakwai, wato, ku fara kirga mako bakwai din daga lokacin da kuka sa lauje don ku yanke hatsinku da suke tsaye. **10** Sa'an nan ku yi shagalin Bikin Makoni ga Ubangiji Allahnku, ta wurin ba da hadaya ta yardar rai daidai da albarkun da Ubangiji Allahnku ya yi muku. **11** Ku kuma yi farin ciki a gaban Ubangiji Allahnku a wurin da ya zaba a matsayin mazauni don Sunansa, da ku da'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawan cikin biranenku, har ma da baki, da marayu, da kuma gwaurayen da suke zama a cikinku. **12** Ku tuna fa, dă ku bayi ne a Masar, sai ku lura, ku bi wadannan ka'idodi. **13** Ku yi shagalin

Bikin Tabanakul har kwana bakwai, bayan kuka gama tattara amfanin gona daga masussukarku da kuma daga wuraren matsin inabinku. **14** Ku yi farin ciki a Bikinku, da ku da'ya'yanku maza da mata, da bayinku maza da mata, da Lawiyawa, da baki, da marayu, da kuma gwaurayen da suke zama a cikin biranenku. **15** Kwana bakwai za ku yi shagalin Bikin ga Ubangiji Allahnku a wurin da ya zaba. Gama Ubangiji Allahnku zai albarkace ku a cikin dukan girbinku da kuma cikin dukan aikin hannuwanku, farin cikinku kuwa zai cika. **16** Sau uku a shekara dukan maza su bayyana a gaban Ubangiji Allahnku a wurin da ya zaba; a Bikin Burodi Marar Yisti, da a Bikin Makoni, da kuma a Bikin Tabanakul. Babu wani da zai bayyana a gaban Ubangiji hannu wofi. **17** Dole kowannenku yă kawo kyauta daidai yadda Ubangiji Allahnku ya albarkace shi. **18** Ku nadfa alkălai da shugabanni don kowace kabilia, a kowane birin da Ubangiji Allahnku yake ba ku, za su kuma shari'anta mutane ba nuna bambanci. **19** Kada ku bata shari'a, ko ku nuna bambanci. Kada ku karfi cin hanci, gama cin hanci yakan makanta idanu mai hikima, yă murde maganar mai gaskiya. **20** Gaskiya ce kadai za ku bi don ku rayu, ku kuma mallaki kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku. **21** Kada ku kafa wani ginshikin itacen Ashera kusa da bagaden da kuka gina wa Ubangiji Allahnku, **22** kada kuma ku tayar da dutse mai tsarki, gama wadannan ne Ubangiji Allahnku yana ki.

17 Kada ku miča wa Ubangiji Allahnku, saniya ko tunkiyar da take da wani lahani, ko načasa a cikinta, gama wannan zai zama abar kyama gare shi. **2** In an sami wani namiji ko ta mace mai zama a cikinku, a daya daga biranen da Ubangiji ya ba ku yana aikata abin da yake mugu a gaban Ubangiji Allahnku ta wurin karya alkawarinса, **3** wanda ya saba wa umarnina, har ya yi sujada ga wadansu alloli, yana rusuna musu, ko ga rana, ko ga wata, ko kuwa ga taurarin sama, **4** in kuwa aka fada muku wannan, to, dole a bincika sosai. In kuwa gaskiya ne, aka kuma tabbatar cewa wannan abin kyama ya faru a cikin Isra'il, **5** sai a dauki namijin, ko ta mace wanda ya aikata wannan mugun abu zuwa kofar birni, a jajefe wannan mutum sai ya mutu. **6** Bisa ga shaidar mutum biyu ko uku, za a iya kashe mutum, amma ba za a iya kashe mutum bisa ga shaida mutum guda ba. **7** Hannuwan shaidun ne za su zama na farko a kisan wanda ake zargin, sa'an nan hannuwan dukan mutane. Dole ku fid da mugu

daga cikinku. **8** In aka kawo karar da yake da wuya sosai ga alkali a kotunanku, ko wadda aka Zub da jini ne, ko ta fada ce, ko kuwa ta wadda aka ci mutunci ce, ku kai su wurin da Ubangiji Allahnku zai zaba. **9** Ku je wurin firistoci, wadanda suke Lawiyawa, ga kuma alkalin wanda yake mulki a lokacin. Ku bincika daga gare su, za su kuwa ba da hukunci. **10** Dole ku aikata hukuncin da suka yi a wurin da Ubangiji zai zaba. Ku lura fa, ku aikata kome da suka fada muku. **11** Ku yi bisa ga dokar da suka koyar muku da kuma hukuncin da suka yi muku. Kada ku juya daga abin da suka fada muku, ko zuwa dama, ko zuwa hagu. **12** Duk mutumin da ya yi rashin hankali wa alkali, ko ga firist wanda yake aiki a nan wa Ubangiji Allahnku, dole a kashe shi. Dole ku fid da mugu daga Isra'ila. **13** Dukan mutane kuwa za su ji, su kuma ji tsoro, ba kuwa za su kara yin rashin hankali kuma ba. **14** Sa'ad da kuka shiga kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku, kuka mallake ta, kuka kuma zauna a cikinta, sai kuka ce, "Bari mu nad'a sarki a kanmu kamar sauran al'umman da suke kewaye da mu," **15** ku tabbata kun nad'a sarki a kanku wanda Ubangiji Allahnku ya zaba ne. Dole ya zama daga cikin'yan'uwanku. Kada ku sa bafo a kanku, wanda ba mutumin Isra'ila dan'uwanku ba. **16** Sarkin, ba zai nemi dawakai da yawa wa kansa ba, ko ya sa mutane su koma Masar don su sami karin dawakai ba, gama Ubangiji ya fada muku, "Ba za ku kara koma wancan hanya kuma ba." **17** Sarkin ba zai auri mata masu yawa ba, in ba haka ba zuciyarsa za ta karkata. Ba zai tara azurfa da zinariya da yawa ba. **18** Sa'ad da ya hau kursiyin mulkinsa, sai ya rubuta wa kansa a littafin kofin wannan doka da aka dauka daga na firistoci, wadanda suke Lawiyawa. **19** Zai kasance tare da shi, zai kuma karanta shi dukan kwanakin ransa, saboda ya koyi girmama Ubangiji Allahnsa, ya kuma bi dukan kalmomin wannan doka da kuma wadannan ka'idodi a hankali **20** don kada ya dauki kansa ya fi'yan'uwansa, ya kuma juya daga dokar zuwa dama, ko zuwa hagu. Sa'an nan shi da kuma zuriyarsa za su dade suna mulki a Isra'ila.

18 Firistocin da suke Lawiyawa, tabbatacce dukan kabilar Lawi, ba za su sami rabo ko gado tare da Isra'ila ba. Za su yi rayuwa a kan hadayun da aka kawo wa Ubangiji da wuta ne, gama wannan ne gadonsu. **2** Ba za su sami gado a cikin'yan'uwansu ba; Ubangiji ne gadonsu, kamar yadda ya yi musu alkawari. **3** To, ga rabon da jama'a za su ba firistoci daga hadayun

da suka mi'ka ta bijimi ne, ko ta tunkiya ce; sai su ba firistoci kafadar, kumatun, da kuma kayan cikin. **4** Za ku ba su nunan fari na hatsinku, da sabon ruwan inabinku, da manku, da kuma gashi na fari daga askin da kuka yi na tumakinku. **5** Gama Ubangiji Allahnku ya zabe su da zuriyarsu daga cikin dukan kabilanku don su tsaya su yi hidima a cikin sunan Ubangiji har abada. **6** Idan Balawe ya tashi daga wani garinku, wurin da yake da zama a Isra'ila, ya tafi a wurin da Ubangiji ya zaba, zai iya dawo a duk lokacin da ya ga dama. **7** Zai iya yin hidima a cikin sunan Ubangiji Allahnsa kamar dukan sauran'yan'uwansa Lawiyawa wadanda suke hidima a can, a gabon Ubangiji. **8** Zai sami rabo daidai da sauran, ko da yake ya karbi kudin mallaka na iyali da ya sayar. **9** Sa'ad da kuka shiga kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku, kada ku kwaikwayi hanyoyin bankyama na al'ummai da suke can. **10** Kada a sami wani a cikinku da ya mi'ka dansa, ko'yarsa a wuta, ko a sami mai duba, ko mai maita, ko mai fassara gaibi, ko mai sihiri, **11** ko boka, ko mabiya, ko maye, ko mai sha'ani da matattu. **12** Duk wanda yake yin wadannan abubuwa, shi abin kyama ne ga Ubangiji, saboda wadannan abubuwa bankyama ne kuwa Ubangiji Allahnku ya kori wadancan al'ummai kafin ku. **13** Dole ku zama marasa zargi a gabon Ubangiji Allahnku. **14** Al'ummai da za ku kora sukan saurari wadannan masu maita, ko masu duba. Amma ku, Ubangiji Allahnku bai yarda muku ku yi haka ba. **15** Ubangiji Allahnku zai tayar muku da wani annabi kamar ni daga cikin'yan'uwanku. Dole ku saurare shi. **16** Gama abin da kuka nema daga Ubangiji Allahnku ke nan a Horeb, a ranar taro, sa'ad da kuka ce, "Kada ka bari mu ji muryar Ubangiji Allahnmu, ko mu kara ganin wuta mai girma, in ba haka ba, za mu mutu." **17** Sai Ubangiji ya ce mini, "Abin da suka fada yana da kyau. **18** Zan tayar musu da wani annabi kamar ka daga cikin'yan'uwansu; zan sa kalmomina a cikin bakinsa, zai kuma fada musu kome da na umarce shi. **19** Duk wanda bai saurari kalmomina da annabin nan yake magana da sunana ba, ni kaina zan nemi hakki a kan mutumin. **20** Amma duk annabin da ya dauka cewa yana magana da sunana a kan wani abin da ban umarce shi ya fada ba, ko kuwa wani annabin da ya yi magana da sunan wadansu alloli, dole a kashe shi." **21** Mai yiwuwa ku ce wa kanku, "Yaya za mu san cewa wannan safo ba Ubangiji ne ya fada ba?" **22** In abin da annabin ya furta da sunan Ubangiji bai faru ba, ko

bai zama gaskiya ba, sakö ne da Ubangiji bai fadä ba ke nan. Wannan annabi ya yi rashin hankali ne kawai. Kada ku ji tsoronsa.

19 Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya hallakar da al'ummai wadanda yake ba ku kasarsu, sa'ad da kuka kore su, kuka kuma zauna a birane da gidajensu, 2 sai ku kebe wa kanku birane uku wadanda suke a tsakiyar kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku ku mallaka. 3 Ku gina hanyoyi zuwa cikinsu, ku kuma raba kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku gädo kashi uku, saboda duk wani da ya yi kisankai yä iya gudu zuwa can. 4 Ga doka game da mutumin da ya kashe wani, ya kuma gudu don yä cece ransa, wani wanda ya kashe maqwabcinsa ba da gangan ba, ba kuwa da wata kiyayya a tsakaninsu a dä ba. 5 Misali, in mutum ya je jeji da maqwabcinsa domin yankan itace, sai ruwan gatarinsa ya kwabe daga kotar yayinda yake saran itacen, ya sari maqwabcin har ya mutu. Mutumin nan zai iya gudu zuwa daya daga cikin wadannan birane don yä ceci ransa. 6 In ba haka ba mai neman daukan fansa jini, zai iya binsa cikin fushi, yä cim masa, saboda nisan hanyar, har ya kashe shi, ko da yake bai cancanci mutuwa ba, tun da yake ba kiyayya tsakaninsa da abokinsa a dä. 7 Wannan ne ya sa na umarce ku ku kebe wa kanku birane uku. 8 In Ubangiji Allahnku ya fadada yankinku, kamar yadda ya alkawarta da rantsuwa wa kakanninku, ya kuma ba ku kasar gaba daya kamar yadda ya yi musu alkawari, 9 idan dai kun lura, kuka kiyaye umarnin da nake ba ku a yau, wato, ta wurin kaunar Ubangiji Allahnku, kuka kuma yi tafiya kullum cikin hanyoyinsa, to, sai ku kebe karin birane uku. 10 Ku yi haka don kada a Zub da jinin marar laifi a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku gädo, don kada ku kuma zama masu laifin Zub da jini. 11 Amma idan wani mutum yana kin maqwabcinsa, ya kuma yi kwanto yana fakonsa, ya yi masa rauni, har ya kashe shi, sa'an nan ya gudu zuwa daya daga cikin wadannan birane, 12 dattawan garinsa za su aika a kawo shi, a dawo da shi daga birnin, a miña shi ga mai neman fansar jini don yä kashe shi. 13 Kada ku ji tausayinsa. Dole ku fid da laifin Zub da jinin marar laifi daga Isra'ilä, don ku sami zaman lafiya. 14 Kada ka gusar da dutsen nuna shaidar iyakar maqwabcinka wanda kakanni suka sa, a gädon da ka samu a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ka mallaka. 15 Shaidar mutum guda ba tă isa a tabbatar cewa mutum yana da laifi game da laifin

da ake tuhumarsa ba, ko kuwa a kan wani laifin da ake zaginsa da aikata ba. Dole a tabbatar da batun ta bakin shaidu biyu, ko uku. 16 In wani dan sharri ya tashi ya yi wa wani sharri, don a sami wani da laifi, 17 dole mutanen nan biyu da suke rikici su tsaya a gaban Ubangiji, a gaban firistoci da alkälai wadanda suke aiki a lokacin. 18 Dole al'kalän su yi bincike sosai, in kuma aka tabbatar mai ba da shaida makaryaci ne, yana ba da shaidar zur a kan dan'uwansa ne, 19 to, sai a yi da shi yadda ya yi niyya yä yi da dan'uwansa. Dole ku fid da mugu daga cikinku. 20 Sauran mutane za su ji wannan su kuma ji tsoro, ba kuwa za a kara yin irin wannan mugun abu a cikinku ba. 21 Kada ku ji tausayi, rai yä zama a maimakon rai, ido a maimakon ido, hakori a maimakon hakori, hannu a maimakon hannu, kafa a maimakon kafa.

20 Sa'ad da kuka tafi yäki da abokan gäbanku, kuka ga dawakai da kekunan yäki da kuma mayakan da suka fi ku yawa, kada ku ji tsoronsu, domin Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar zai kasance tare da ku. 2 Sa'ad da kuke gab da kama yäki, sai firist yä zo gaba yä yi wa mayakan jawabi. 3 Zai ce, "Ku ji, ya Isra'ilä, yau kuna gab da kama da abokan gäbanku. Kada ku karai, ko ku ji tsoro; kada ku firgita, ko ku yi rawar jiki a gabansu. 4 Gama Ubangiji Allahnku, yana tafe tare da ku, zai yäki abokan gäbanku dominku, yä ba ku nasara." 5 Hafsoshi za su ce wa mayaka, "Ko akwai wanda ya gina sabon gida bai kuma bude shi ba? Bari yä tafi gida, kada yä mutu a yäki, wani dabam yä bude shi. 6 Ko akwai wani da ya shuka inabi, bai kuwa fara jin dadinsa ba? Bari yä tafi gida, kada yä mutu a yäki, wani dabam yä ji dadinsa. 7 Ko akwai wani da aka yi masa alkawarin mata, bai kuwa aure ta ko ba? Bari yä tafi gida, kada yä mutu a yäki, wani dabam yä aure ta." 8 Sa'an nan hafsoshin za su kara da cewa, "Ko akwai wani da yake tsoro, ko ya karai? Bari yä tafi gida don kada'yan'uwansa su karai su ma." 9 Sa'ad da hafsoshin suka gama magana da mayakan, sai su nada komandodi a kansu. 10 Sa'ad da kuka haura don ku fäda wa birni, sai ku fara neman garin da salama. 11 In sun yarda da salamar, suka bude kofofin garinsu, to, sai dukan mutanen da suke cikinsa su yi muku aikin gandu, su kuma yi muku aiki. 12 In kuwa suka ki salamar, suka fäda muku da yäki, sai ku yi wa wannan birni kawanya. 13 Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya ba da shi cikin hannunku, sai ku kashe dukan mazan da suke cikinsa da takobi. 14 Game da mata, yara, dabbobi da

kuma sauran abubuwan da suke cikin birnin, za ku iya kwasa wadannan a matsayin ganima wa kanku. Za ku kuma yi amfani da ganimar da Ubangiji Allahnku ya ba ku daga abokan gābanku. **15** Haka za ku yi da dukan biranen da suke nesa da ku, wafanda kuma ba na al'ummai da suke kusa ba. **16** Amma fa, a cikin biranen al'ummai da Ubangiji Allahnku yake ba ku gādo, kada ku bar wani abu mai numfashi da rai. **17** Ku hallaka su ƙākaf, wato, Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da kuma Yebusiyawa, yadda Ubangiji Allahnku ya umarce ku. **18** In ba haka ba, za su koya muku ku bi dukan abubuwan bankyaman da suke yi, ta yin sujada wa allolinsu, ta haka kuwa ku yi wa Ubangiji Allahnku zunubi. **19** Sa'ad da kuka yi wa birni Kawanya kuka dade, kuka yi ta yakī don ku ci shi, kada ku sassare itatuwansa da gatari, domin za ku ci'ya'yansu. Kada ku sassare su. Gama itatuwan da suke cikin gonaki, ba mutane ne da za ku yi musu Kawanya? **20** Amma fa, za ku iya sassare itatuwan da kuka sani ba sa ba da'ya'ya, ku kuma yi amfani da su don ayyukan gina Kawanyar, sai an ci birnin da yakī.

21 In aka sami an kashe mutum kwance a fili, a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku ku mallaka, ba a kuma san wanda ya kashe shi ba, **2** sai dattawanku da alkalandu su je su gwada nisan wurin da gawar take zuwa garuruwan da suke makwabtaka. **3** Sai dattawan garin da suke kurkusa da gawar su dauki karsanar da ba a taba yin aiki da ita ba, ba a kuma taba sa mata karkiya ba, **4** a gangara da ita kwarin da ba a taba nome, ko shuki a ciki ba, inda kuma akwai rafi mai gudu, a can cikin kwarin za su karye wuyanta. **5** Firistoci, 'ya'yan Lawi maza, za su fito, gama Ubangiji Allahnku ya zabe su su yi masa hidima, su kuma furta albarku a cikin sunan Ubangiji, za su kuma daidaita duk rigimar cin mutunci. **6** Sa'an nan dukan dattawan garin da yake kurkusa da gawar za su wanke hannuwansu a bisa karsanar da aka karye wuyar a kwarin, **7** za su kuma furta, "Hannuwanmu ba su Zub da wannan jini ba, idanunmu kuma ba su ga an yi haka ba. **8** Karbi wannan kafara saboda mutanenka Isra'il, wanda ka fansar, ya Ubangiji, kada kuma ka daura wa mutanenka alhakin jinin mutumin nan marar laifi." Za a kuwa yi kafarar Zub da jinin da aka yi. **9** Ta haka za ku fid da laifin Zub da jinin marar laifi daga cikinku, da yake kun yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji. **10** Sa'ad da kuka tafi yakī da abokan gābanku, sai Ubangiji Allahnku ya bashe su a

hannuwanku kuka kuma kama su a matsayin bayi, **11** in ka ga wata kyakkyawar mace wadda ta dauki hankalinka a cikin bayin, za ka iya aure ta tā zama matarka. **12** Ka kawo ta gidanka ka sa tā aske kanta, tā yanka kumbanta **13** tā kuma tuɓe tufafin da ta sa sa'ad da aka kama ta. Bayan ta zauna a gidanka ta kuma yi makokin mahaifinta da mahaifyarta wata daya cif, sai ka shiga wurinta ka zama mijinta, za tā kuwa zama matarka. **14** In ba ka jin dadinta, ka bar tā tafi inda take so. Ba za ka sayar da ita ko ka yi da ita kamar baiwa ba, da yake ka kaskantar da ita. **15** In mutum yana da mata biyu, yana kuwa kaunar daya, ba ya kuma kaunar dayan, su biyun kuwa suka haifi masa'ya'ya maza, sai ya zamana cewa dan farin ya kasance na wadda ba ya ƙauna, **16** to, a ranar da zai yi fada warne ne a cikin 'ya'yansa zai riike gādon da zai bar musu, kada yā sa dan matar da yake ƙauna yā zama kamar shi ne dan fari, a maimakon dan matar da ba ya ƙauna, wanda shi ne dan farin. **17** Dole yā yarda cewa dan matar da ba ya ƙaunar ne dan fari, ta wurin ba shi rabo kashi biyu na dukan abin da yake da shi, gama shi ne mafarin karfinsa, yana da hakkin dan fari. **18** In mutum yana da gagararren da mai tawaye, wanda ba ya biyayya ga mahaifinsa da mahaifyarsa, ba ya kuma jin su sa'ad da suke horonsa, **19** mahaifinsa da mahaifyarsa za su kama shi su kawo shi ga dattawa a kofar garinsu. **20** Za su ce wa dattawan, "Wannan danmu gagararre ne, mai tawaye. Ba ya mana biyayya. Mai zari ne, kuma mashayi." **21** Sa'an nan dukan mazan garinsa za su jajjefe shi har yā mutu. Dole ku fid da mugu daga cikinku. Dukan Isra'il ka kuwa za su ji wannan su kuma ji tsoro. **22** In mutum ya yi laifin da ya isa kisa, aka kuwa rataye shi a itace, **23** kada ku bar jikinsa a kan itacen yā kwana. Ku tabbata kun binne shi a ranar, domin duk wanda aka rataye a kan itace la'ananne ne ga Allah. Kada ku ƙazantar da kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku gādo.

22 In kun ga saniya ko tunkiyar dan'uwan wadda ta bace, kada ku kyale ta, amma ku tabbata kun komar da ita gare shi. **2** In dan'uwan ba ya zama kusa da ku, ko kuwa ba ku san shi ba, sai ku kai ta gida ku ajiye ta sai ya zo nemanta. Sa'an nan ku ba shi ita. **3** Ku yi haka in kun sami jakin dan'uwan, ko rigarsa, ko kowane abin da ya bace. Kada ku kyale shi. **4** In kuka ga jakin dan'uwan, ko saniyarsa ya fādi a kan hanya, kada ku kyale shi. Ku taimaka, ku tā da shi. **5**

Kada mace ta sa suturar maza, kada kuma namiji ya sa suturar mata, gama Ubangiji Allahnku yana kyamar duk mai yin haka. **6** In kuka ga gidan tsuntsu kusa da hanya, ko a kan itace, ko kuma a fasa, mahaifiyar tsuntsun kuwa tana kwance a kan'ya'yanta, ko kuwa a kan kwanta, kada ku kama mahaifiyar duk da'ya'yan. **7** Za ku iya kwashe'ya'yan, amma ku tabbata kun bar mahaifiyar tā tafi. Yin haka zai sa ku sami zaman lafiya da tsawon rai. **8** Sa'ad da kuka gina sabon gida, ku ja masa dakali kewaye da rufinku don kada ku jawo laifin Zub da jini a kan gidanku in wani ya fādī daga kan rufin. **9** Kada ku shuka iri biyu a gonar inabinku; in kuka yi haka, ba abin da kuka shuka ne kadai zai Kazantu ba, amma har da inabinku ma. **10** Kada ku hada bijimi da jaki su yi noma tare. **11** Kada ku sa rigar ulu da aka gauraye da lilin aka saka. **12** Ku yi tuntu a kusurwan hudū na rigar da kuke sa. **13** In mutum ya auri mace, bayan ya kwana da ita, sa'an nan ya ki ta. **14** ya kuma zarge ta, ya ba ta mummunan suna, yana cewa, "Na auri wannan mata, amma sa'ad da na kusace ta, ban sami tabbac ciwa ita budurwa ba ce," **15** sai mahaifin yarinyar da mahaifiyarta su kawo shaida ciwa ita budurwa ce wa dattawan gari a kofar garin. **16** Mahaifin yarinyar zai ce wa dattawa, "Na ba da'yata aure ga wannan mutum, amma ya ki ta. **17** Yanzu ya zage ta cewa, 'Ban sami'yarku budurwa ba.' Amma ga shaidar budurcin'yata." Sa'an nan iyentza su shimpida zanen a gabon dattawan garin, **18** dattawan kuwa za su dauki mutumin su hukunta shi. **19** Za su ci masa tara shekel azurfa dari, su ba mahaifin yarinyar, domin wannan mutum ya ba wa budurwa mutuniyar Isra'il'a mummunan suna. Za tā ci gaba da zama matarsa; ba kuwa zai sake ta ba muddin ransa. **20** Amma fa in zarge gaskiya ne, ba a kuwa sami shaidar budurcin yarinyar ba, **21** sai a kawo ta a kofar gidan mahaifinta, a can mazan gari za su jajjefe ta da dutse har tā mutu. Ta yi abin kunya a Isra'il'a ta wurin lalaci a yayında take a gidan mahaifinta. Dole ku fid da mugu daga cikinku. **22** In aka kama wani yana kwance da matar wani, dole a kashe dukansu biyu, wato, mutumin da ya kwana da matar da kuma matar. Dole a fid da mugu daga Isra'il'a. **23** In mutum ya sadu da budurwa a gari wadda aka yi alkawarin aure, ya kuma kwana da ita. **24** sai ku dauki su biyu zuwa kofar wannan gari, ku jajjefe su da dutse har su mutum, za a kashe yarinyar domin tana a cikin gari ba ta kuwa yi ihu neman taimako ba, za a kashe mutumin domin

ya yi lalata da matar wani. Dole ku fi da mugu daga cikinku. **25** Amma in a bayan gari ne mutumin ya sadu da yarinyar da aka yi alkawari aure, ya kuma yi mata fyade, mutumin da ya yi wannan ne kafai zai mutu. **26** Kada ku yi wa yarinyar kome, ba tā yi zunubin da ya cancanci mutuwa ba. Wannan batu ya yi kamar da na mutumin da ya fādā wa ma'kwabcinsa ya kuma kashe shi. **27** Tun da ya same ta a jeji ne, watakila yarinyar ta yi kukan neman taimako, amma babu wani da zai cece ta. **28** In mutum ya sadu da yarinyar da ba a yi alkawarin aurenta ba, ya kuma yi mata fyade, aka kuma kama su, **29** sai yā biya mahaifin yarinyar shekel hamsin na azurfa. Dole yā auri yarinyar, gama ya yi lalata da ita. Ba zai ta'bā sake ta ba muddin ransa. **30** Kada mutum yā auri matar mahaifinsa, kada yā kaskantar gādon mahaifinsa.

23 Duk wanda aka dake, ko yanke gabansa, ba zai shiga taron jama'ar Ubangiji ba. **2** Duk wanda aka haifa ta wurin cikin shege, har tsara ta goma, zuriyarsa ba za su shiga taron jama'ar Ubangiji ba, har zuwa tsara ta goma. **3** Ba mutumin Ammon, ko mutumin Mowab, ko kuwa wani zuriyarsu da zai shiga taron jama'ar Ubangiji, har tsara ta goma. **4** Gama ba su zo sun tarye ku da burodi da ruwa a hanyarku, sa'ad da kuka fito daga Masar ba, sai ma suka yi haya Bala'am dan Beyor daga Fetor a Aram-Naharayim yā furta la'ana a kanku. **5** Amma Ubangiji Allahnku bai saurari Bala'am ba, sai ya mai da la'anar ta koma albarka gare ku, domin Ubangiji Allahnku yana kaunarku. **6** Kada ku yi yarjejeniyar abuta da su, muddin kuna da rai. **7** Kada ku yi kyamar mutumin Edom, gama mutumin Edom dan'uwanne ne. Kada ku yi kyamar mutumin Masar, domin kun yi zama bakunta a kasarsa. **8** 'Ya'yan da aka haifa musu na tsara ta uku za su iya shiga taron jama'ar Ubangiji. **9** Sa'ad da kuka yi sansani don ku yi yaki da abokan gābanku, ku kiyaye kanku daga duk wani abu marar tsabta. **10** In daya daga cikin mazanku ya kazantu saboda zubar da maniyyi, sai yā fita daga sansani yā zauna waje da sansani. **11** Amma yayında yamma ke gabatowa sai yā wanke kansa, da fāduwar rana kuwa sai yā koma cikin sansani. **12** Ku kebe wuri waje da sansani inda za ku iya zuwa don yin bayan gari. **13** Sai ku dauki wani abin tona fasa, sa'ad da kuka yi bayan gari, sai ku tona rami, ku rufe bayan garinku. **14** Gama Ubangiji Allahnku yana zagawa a cikin sansaninku don yā tsare ku, yā kuma bashe abokan gābanku gare

ku. Dole sansaninku yă kasance da tsarki, saboda kada yă ga wani abu marar kyau a cikinku, har yă juya daga gare ku. **15** In bawa ya tsere zuwa wurinku don mafaka, kada ku miňa shi ga ubangidansa. **16** Ku bar shi yă zauna a cikinku a duk inda yake so, da kuma a kowane garin da ya zaba. Kada ku tsananta masa. **17** Kada mutumin Isra'ila ko mutuniyar Isra'ila yă zama karuwar haikal. **18** Kada ku kawo kudin a cikin gida Ubangiji Allahnku da aka samu ta wurin karuwanci wanda mace ko namiji ya yi don biyan wani alkawari, domin Ubangiji Allahnku yana kyamar su duka. **19** Kada ku nemi dan'uwanke yă biya bashin da kuka ba shi da ruwa, ko kudi, ko abinci, ko kowane irin abin da yana iya ba da ruwa. **20** Za ku iya nemi ruwa a bashin da kuka ba baňo, amma ba dan'uwanke mutumin Isra'ila ba, domin Ubangiji Allahnku yă sa muku albarka a kowane abin da kuka sa hannunku a kai, a kasar da kuke shiga ku ci gădonta. **21** In fa kuka yi alkawari ga Ubangiji Allahnku, to, kada ku yi jinkirin cikawa, gama tabbatacce Ubangiji Allahnku zai neme shi daga gare ku, za ku kuma zama masu laifin zunubi. **22** Amma in ba ku yi alkawari ba, ba kuwa zai zama muku zunubi ba. **23** Duk abin da ya fita daga bakinku, sai ku lura ku cika shi, kamar yadda kuka yarda da kanku, kuka yi alkawarin ga Ubangiji Allahnku da bakinku. **24** In kun shiga gonar inabin maňwabcinku, za ku iya cin inabin da kuke so, amma kada ku sa wani a kwandonku. **25** In kun shiga gonar hatsin maňwabcinku, za ku iya murmuré tsabar da hannuwanku, amma kada ku sa lauje ku yanka hatsinsa da yake tsaye.

24 Idan mutum ya auri mata, daga baya ba tă gamshe shi ba domin ya gano wani abu marar kyau game da ita, ya ba ta takardar saki, ya kuma kore ta daga gidansa, **2** in bayan ta bar gidansa ta zama matar wani dabam, **3** sai mijinta na biyu ya ki ta, ya ba ta takardan saki, ya kore ta daga gidansa, ko kuwa ya mutu, **4** to, kada mijinta na farko, wanda ya sake ta yă sâke aurenta, tun da yake ta kazantu. Wannan zai zama abin kyama a gabon Ubangiji. Kada ku kawo zunubi a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku gădo. **5** In mutum bai dade da aure ba, kada a sa yă je yaki, ko yă yi wani aiki. Gama zai huta shekara guda a gida, yă faranta wa matar da ya aura rai. **6** Kada ku karbi jinginar dutsen niňa tare da dan dutsen nikan, domin yin haka zai zama karbar jinginar rai ne. **7** Idan aka kama wani yana satar dan'uwanke mutumin Isra'ila

domin yă sa ya zama bawansa, ko yă sayar da shi, sai a kashe barawon nan. Haka za ku kawar da mugunta daga cikinku. **8** Game da cututtukan kuturta, sai ku lura, ku yi yadda firistocin da suke Lawiyawa suka umarce ku. Dole ku lura ku bi abin da na umarce su. **9** Ku tuna da abin da Ubangiji Allahnku ya yi wa Miriyam a hanya, bayan kun fito Masar. **10** Sa'ad da kuka ba da rance na kowane iri ga maňwabcinku, kada ku shiga gidansa don karbar wani abu a matsayin jingina. **11** Ku tsaya a waje ku bar mutumin da yake karban rancen yă kawo muku abin da zai bayar a matsayin jingina. **12** In matalauci ne, kada ku kwana da abin da zai bayar a matsayin jingina a wurinku. **13** Ku mayar da rigarsa a făduwar rana saboda yă sami abin rufuwa. Yin haka zai sa yă gode muku, za a kuma dăuka wannan a matsayin aikin adalci da kuka yi a gabon Ubangiji Allahnku. **14** Kada ku zalunci dan kodago matalauci da mabukaci, ko da shi dan'uwanke ne mutumin Isra'ila, ko baňon da yake zama a cikin garuruwanku. **15** Ku biya kudin aikinsa kowace rana kafin făduwar rana, domin shi matalauci ne, yana kuma sa rai a kan wannan hakkin ne, don kada ya yi wa Ubangiji kuka a kanku, har yă zama laifi a gare ku. **16** Ba za a kashe iyaye a maimakon'ya'yansu ba, ba kuwa za a kashe'ya'ya a maimakon iyayensu ba; kowa ya yi zunubi, shi za a kashe. **17** Ba za ku danne hakkin baňon da yake zama a cikinku ko na marayu ba, ba za ku dăuksi rigar matar da mijinta ya mutu a matsayin jingina ba. **18** Ku tuna dă ku bayi ne a Masar, Ubangiji Allahnku kuwa ya fisshe daga can. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan. **19** Sa'ad da kuke girbi a gonarku, sai kuka manta da dami, kada ku koma don ku dăuka. Ku bar shi don baňo, maraya da kuma gwauruwa, saboda Ubangiji Allahnku yă albarkace ku a cikin dukan aikin hannuwanku. **20** Sa'ad da kuka kakkabe'ya'yan zaitun daga itatuwanku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baňo, maraya da kuma gwauruwa. **21** Sa'ad da kuka yi girbin inabi a gonar inabinku, kada ku yi kalan abin da ya rage. Ku bar shi don baňo, maraya da kuma gwauruwa. **22** Ku tuna dă ku bayi ne Masar. Shi ya sa na umarce ku ku yi wannan.

25 Idan mūsu ya tashi tsakanin mutum biyu har abin ya kai su kotu, alkali kuwa suka yanke hukunci a kan batun, suka kubutar da marar laifi sa'an nan suka hukunta mai laifi, **2** in mai laifin ya cancanci bulala, alkali zai sa yă kwanta a yi masa

bulala a gabansa da yawan bulalan da ya dace da laifin, 3 amma kada yā yi masa bulala fiye da arba'in. In ya yi masa fiye da haka, za a faskantar da dan'uwanku, zai kuma zama rainanne a idonku. 4 Kada ku yi wa saniya takunkumi sa'ad da take tattaka hatsi. 5 In'yan'uwa suna zama tare, in dayansu ya mutu babu da, kada gwauruwar tā yi aure waje da iyulin. Dan'uwan mijinta zai dauke ta, yā aure ta, yā kuma cika abin da yā kamaci dan'uwan miji yā yi. 6 Dan farin da ta haifa zai dauki sunan dan'uwan da ya rasu saboda kada sunansa yā bace daga Isra'il. 7 Amma fa, in mutum ba ya so yā auri matar dan'uwanisa, sai tā tafi wurin dattawa a kofar gari tā ce, "Dan'uwan mijina ya ki yā wanzar da sunan dan'uwanisa a Isra'il. Ya ki yā cika abin da ya kamaci dan'uwan miji yā yi gare ni." 8 Sai dattawan garinsa su kira shi, su kuma yi masa magana. In ya nace yana cewa, "Ba na so in aure ta," 9 sai gwauruwan nan, matar dan'uwanisa tā haura wurinsa a gaban dattawa, tā tube takalminsa guda, ta tofa masa miyau a fuska, tā ce, "Haka za a yi ga mutumin da zai ki kafa gidan dan'uwanisa." 10 Za a kira zuriyarsa a Isra'il Iyulin da aka tube masa takalmi. 11 In mutane biyu suna fada, sai matar mutum daya daga cikinsu ta zo don tā kubutar da mijinta daga abokin fadarsa, ta kuma miha hantu ta kama marainan wanican, 12 sai ku yanke hannunta. Kada ku ji tausayinta. 13 Kada ku kasance da ma'auni iri biyu a jakarku, daya babba, daya karami. 14 Kada ku kasance da mudu iri biyu a jakarku, daya babba, daya karami. 15 Dole ku kasance da ma'aumin da kuma mudun da yake daidai, kuma na gaskiya, saboda ku yi tsawon rai a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku. 16 Gama Ubangiji Allahnku yana kyamar duk mai yi wadannan abubuwa, da kuma mai rashin gaskiya. 17 Ku tuna da abin da Amalekawa suka yi muku a hanya, sa'ad da kuka fito Masar. 18 Yadda suka yi muku kwanto a hanya, suka fāfa muku ta bayu, suka karkashe wafanda suka gaji tībis. Ba su ko ji tsoron Allah ba. 19 Sa'ad da Ubangiji Allahnku ya ba ku hutu daga dukan abokan gābanku kewaye da ku, a kasar da yake ba ku ku mallaka a matsayin gādo, sai ku shafe Amalekawa daga duniya, don kada a kara tunawa da su. Kada fa ku manta!

26 Sa'ad da kuka shiga kasar da Ubangiji Allahnku
yake ba ku gādo, kuka mallake ta, kuka kuma
zauna a cikinta, 2 sai ku dauki'ya'yan fari na dukan
amfanin gonar kasar da Ubangiji Allahnku yake ba

ku, ku zuba a kwando. Sa'an nan ku je wurin da Ubangiji Allahnku ya zaiba yā zama mazauni don Sunansa, 3 ku fada wa firist da yake aiki a lokacin, "Na sakankance yau ga Ubangiji Allahnka, cewa na zo kasar da Ubangiji ya rantse zai ba wa kakanninmu." 4 Firist din zai karbi kwandon daga hannuwanku yā sa shi a kasa a gaban bagaden Ubangiji Allahnku. 5 Sa'an nan za ku furta a gaban Ubangiji Allahnku cewa, "Mahaifina mutumin Aram ne mai yawo, ya gangara zuwa Masar da mutane kadan, ya zauna a can, ya kuma zama babban al'umma, mai iko da kuma mai yawa. 6 Amma Masarawa suka wula'kanta mu suka sa muka sha wahala, suna sa mu aikin dole. 7 Sai muka yi kuka ga Ubangiji Allahn kakanninmu, Ubangiji kuwa ya ji kukanmu, ya kuma azabar da muke sha, da wahalar da muke sha, da danniyar da suke yin mana. 8 Sai Ubangiji ya fitar da mu daga Masar da hannu mai karfi da kuma iko, da razana mai girma da kuma alamu banmamaki da al'ajabai. 9 Ya kawo mu wannan wuri, ya kuma ba mu wannan kasa, kasa mai Zub da madara da kuma zuma; 10 yanzu kuwa na kawo'ya'yan fari na gonar da kai, ya Ubangiji ka ba ni." Sai ku sa kwandon a gaban Ubangiji Allahnku, sa'an nan ku rusuna a gabansa. 11 Ku da Lawiyawa da baśin da suke a cikinku, za ku yi murna cikin dukan abubuwa masu kyau da Ubangiji Allahnku ya ba ku tare da gidanku. 12 Sa'ad da kuka gama fitar da kashi daya bisa goma na dukan amfanin gona a shekara ta uku, shekarar zakka, za ku ba da su ga Balawe, bakö, maraya da kuma gwauruwa, don su ci a cikin garuruwanku su koshi. 13 Sa'an nan ku fada wa Ubangiji Allahnku, "Na cire tsattsarkan rabo daga gidana na kuma ba wa Balawe, bakö, maraya da gwauruwa, bisa ga dukan abin da ka umarta. Ban ja gefe daga umarnanka ko in manta da wani a cikinsu ba. 14 Ban ci wani daga cikin tsattsarkan rabo yayında nake makoki, ko in cire wani rabo mai tsarki yayında nake marar tsarki, ko in miha wani sashensa ga matattu ba. Na yi biyayya ga Ubangiji Allahna, na aikata kome da ka umarce ni. 15 Ka duba kasa daga sama, mazauninka mai tsarki, ka albarkace mutanenka Isra'il da kuma kasar da ka ba mu kamar yadda ka yi wa kakanninmu alkawari da rantsuwa, kasa mai Zub da madara da zuma." 16 Yau Ubangiji Allahnku ya umarce ku ku bi wadannan ka'idodi da kuma dokoki, cikin natsuwa ku kiyaye su da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. 17 Kun furta a wannan rana cewa Ubangiji shi ne Allahnku,

cewa za ku kuma yi tafiya a hanyoyinsa, cewa za ku kiyaye ka'idotinsa, umarnansa da kuma dokokinsa, kuka kuma ce za ku yi masa biyayya. **18** Ubangiji kuwa ya furta a wannan rana cewa ku mutanensa ne, mallakarsa kamar yadda ya yi alkawari, da kuma cewa za ku kiyaye dukan umarnansa. **19** Ya furta cewa zai sa ku zama masu yabo, masu suna, masu daraja, fiye da dukan al'umman da ya yi. Za ku zama jama'a tsattsarka ta Ubangiji Allahnku, kamar yadda ya yi alkawari.

27 Musa tare da dattawan Isra'il suka umarci mutane suka ce, "Ku kiyaye dukan umarnai da na ba ku a yau. **2** Sa'ad da kuka haye Urdun zuwa cikin kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku, ku kakkafa wadansu manyan duwatsu, ku yi musu shafe da farar kasa. **3** Ku rubuta dukan wadannan kalmomin doka a kansu, sa'ad da kuka haye kuka shiga kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku, kasa mai Zub da madara da zuma, kamar dai yadda Ubangiji Allah na kakanninku, ya yi muku alkawari. **4** Sa'ad da kuma kuka haye Urdun, ku kakkafa wadannan duwatsu a bisa Dutsen Ebal, kamar yadda na umarce a yau, ku yi musu shafe da farar kasa. **5** Ku gina bagade wa Ubangiji Allahnku, bagaden dutse. Kada ku yi amfani da wani kayan aiki na karfe a kansu. **6** Ku gina bagaden Ubangiji Allahnku da duwatsun fili, ku kuma miha hadaya ta konawa a kansa ga Ubangiji Allahnku. **7** Ku miha hadayun salama a can, kuna ci, kuna farin ciki a gabon Ubangiji Allahnku. **8** Za ku kuma rubuta a fayyace dukan kalmomin wannan doka a kan wadannan duwatsun da kuka kakkafa." **9** Sai Musa da firistoci wadanda suke Lawiyawa suka ce wa dukan Isra'il, "Ku yi shiru, ya Isra'il, ku saurara! Yanzu kun zama mutanen Ubangiji Allahnku. **10** Ku yi biyayya ga Ubangiji Allahnku, ku bi umarnansa da ka'idodin da nake ba ku a yau." **11** A wannan rana Musa ya umarce mutane, **12** Sa'ad da kuka haye Urdun, sai wadannan kabilai su tsaya a bisa Dutsen Gerizim su sa wa jama'a albarka, wato, kabilar Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar, Yusuf da Benyamin. **13** Wadannan kabilai kuma za su tsaya a bisa Dutsen Ebal su furta la'ana, wato, kabilar Ruben, Gad, Asher, Zebulun, Dan da Naftali. **14** Lawiyawa za su karanta wa dukan mutanen Isra'il da babbar murya su ce, **15** "La'ananne ne mutumin da ya sassaka siffa, ko ya yi zubin gunki, abar kyama ce ga Ubangiji, aikin hannu mai sana'a da aka kafa a boye." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **16** "La'ananne ne mutumin da ya kaskantar

da mahaifinsa ko mahaifiyarsa." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **17** "La'ananne ne mutumin da ya gusar da dutsen da aka kafa don nuna shaidar iyaka." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **18** "La'ananne ne mutumin da ya karkatar da makaho daga hanya." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **19** "La'ananne ne mutumin da ya yi rashin adalci ga bakò, maraya ko gwauruwa." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **20** "La'ananne ne mutumin da ya kwana da matar mahaifinsa, gama ya kaskantar da gadon mahaifinsa ke nan." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **21** "La'ananne ne mutumin da ya yi jima'i da dabba." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **22** "La'ananne ne mutumin da ya kwana da'yar'uwsa, 'yar mahaifinsa ko'yar mahaifiyarsa." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **23** "La'ananne ne mutumin da ya kwana da mahaifiyar matarsa." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **24** "La'ananne ne mutumin da ya kashe ma'kwabcinsa a boye." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **25** "La'ananne ne mutumin da ya karbi cin hanci don ya kashe marar laifi." Sai dukan mutane su ce, "Amin!" **26** "La'ananne ne mutumin da bai yi na'am da kalmomin wannan doka ta wurin aikata su ba." Sai dukan mutane su ce, "Amin!"

28 In kun yi biyayya da maganar Ubangiji Allahnku, kuka kuma lura, kuka bi dukan umarnan da na ba ku a yau, Ubangiji Allahnku zai sa ku bisa dukan al'ummai a duniya. **2** Dukan wadannan albarku za su sauko muku, su zama naku, in kuka yi biyayya ga Ubangiji Allahnku. **3** Za ku zama masu albarka a cikin birni, za ku kuma zama masu albarka har a kauye. **4** 'Ya'yanku za su zama masu albarka, haka ma hatsin gonakinku da kuma'ya'yan dabbobinku, wato, 'ya'yan shanu da'yan tumakinku. **5** Za a albarkaci kwandonku da kwanon kwaban kullunku. **6** Za ku zama masu albarka sa'ad da kuka shiga, za ku kuma zama masu albarka sa'ad da kuka fita. **7** A gabanku, Ubangiji zai sa ku fatattaki abokan gaban da za su taso suna gaba da ku. Ta hanya guda za su auka muku, amma ta hanyoyi bakwai za su gudu daga gabanku. **8** Ubangiji zai aika da albarka a rumbunanku da kuma a bisa kome da kuka sa hanmunku a kai. Ubangiji Allahnku zai albarkace ku a kasar da yake ba ku. **9** Ubangiji zai kafa ku kamar mutanensa masu tsarki, kamar yadda ya yi alkawari da rantsuwa, in kun kiyaye umarnan Ubangiji Allahnku, kuka kuma yi tafiya a hanyoyinsa. **10** Sa'an nan dukan mutane a duniya za su ga cewa ana kiranku da sunan Ubangiji, za su kuwa ji tsoronku. **11**

Ubangiji zai azurta ku sosai, a'ya'yan cikinku, a'ya'yan dabbobinku da kuma a hatsin gonarku, a cikin kasar da ya rantse wa kakanninku zai ba ku. **12** Ubangiji zai buđe sammai, wurin ajiyarsa mai yalwa, don yā aika da ruwan sama a gonarku a lokacinsa, yā kuma albarkaci dukan aikin hannuwanku. Za ku ba wa al'ummai masu yawa rance, amma ba za ku karba bashi daga wurin wani ba. **13** Ubangiji zai sa ku zama kai, ba wutsiya ba. In kun mai da hankali ga umarnan Ubangiji Allahnku da nake ba ku a wannan rana, kuka kuma lura, kuka bi su, kullum za ku kasance a bisa, ba a kasa ba. **14** Kada ku kauce zuwa dama ko zuwa hagu daga umarnan da na ba ku a yau, har ku bi wadansu alloli kuna yin musu sujada. **15** Amma fa, in ba ku yi biyayya ga Ubangiji Allahnku ba, ba ku kuma lura kun bi dukan umarnansa da ka'idodin da nake ba ku a yau ba, dukan la'anannan za su zo a bisanku, su kuma same ku. **16** Za ku zama la'anannu a birni da kuma a kauye. **17** Za a la'anta kwandonku da kwanon kwađan kullunku. **18** Za a la'anta'ya'yan cikinku, haka ma hatsin gonarku, da'ya'yan shanunku da'yan tumakinku. **19** Za a la'anta ku sa'ad da kuka shiga da sa'ad da kuka fita. **20** Ubangiji zai aiko muku da la'ana, da rudewa, da damuwa cikin dukan abin da za ku yi, har ya hallaka ku, ku lalace da sauri saboda mugayen ayyukanku, domin kuma kuka rabu da ni. **21** Ubangiji zai aiko muku da annoba wadda za tā manne muku, tā cinye ku cikin kasar da za ku shiga, ku mallake ta. **22** Ubangiji zai buga ku da cuta mai lalacewa, da zazzabi, da kuna, da zafin rana, da fāri, da burtuntuna, da fumfuna, wadanda za su azabtar da ku sai kun hallaka. **23** Girgijen da yake bisanku zai zama tagulla, kasar da take karkashinku za tā zama karfe. **24** Ubangiji zai juye ruwan saman kasarku yā zama kura da gari; zai sauko daga gizagizai har sai kun hallaka. **25** Ubangiji zai sa a rinjaye ku a gabon abokan gābanku. Ta hanya guda za ku auka musu, amma ta hanyoyi bakwai za ku gudu daga gabansu. Za ku zama abin ki ga dukan mulkokin dunia. **26** Gawawwakinku za su zama abincin dukan tsuntsayan sarari da namun dunia, ba kuwa wanda zai kore su. **27** Ubangiji zai buge ku da maruran Masar, da kazuwa, da kuma kaikayi wadanda ba za su warke ba. **28** Ubangiji zai buge ku da hauka, makanta, da rikicewar hankali. **29** Da tsakar rana za ku riķa lallubawa kamar makaho. Za ku zama marasa nasara a cikin kome da kuka yi; kowace rana za a zalunce ku, a kuma yi muku kwace,

ba tare da wani ya cece ku ba. **30** Za ku yi tashin yarinya, amma wani ne zai dauke ta yā kwana da ita. Za ku gina gida amma wani ne zai zauna a ciki. Za ku shuka inabi, amma ba za ku ma fara jin dadin'ya'yansa ba. **31** Za a yanka sanku a idanunku, amma ba za ko ci wani abu a cikinsa ba. Za a kwace jakinku kiri-kiri, amma ba za a mayar muku da shi ba. Za a ba da tumakinku ga abokan gābanku, kuma ba kowa da zai cece su. **32** Za a ba da'ya'yanku maza da mata ga wata al'umma, za ku kuma yi ta zuba idanunku kuna neman su kullayaumi, amma a banza, domin ba ku da ikon yin kome. **33** Mutanen da ba ku sani ba za su ci kayan gonarku da amfanin wahalarku, za a yi ta cucinku, ana kuma danne ku kullum. **34** Abubuwan da za ku gani za su sa ku yi hauka. **35** Ubangiji zai buge gwiwoyinku da kafafunku da marurai masu zafi da ba za a iya warkar da su ba, za su yadu daga tafin kafafu zuwa bisa kanku. **36** Ubangiji zai kore ku, ku da sarkin da kuka nada a bisanku zuwa al'ummar da ku, ko kakanninku ba su sani ba. A can za ku yi wa wadansu alloli sujada, allolin itace da na dutse. **37** Za ku zama abin ki, abin dariya, da kuma abin habaici ga dukan al'ummai inda Ubangiji zai kore ku zuwa. **38** Za ku shuka iri da yawa a gona, amma za ku girbe kađan, domin fāra za su cinye su. **39** Za ku shuka inabi ku kuma yi musu bankasa, amma ba za ku sha ruwan inabin ba, domin tsutsotsi za su cinye su. **40** Za ku kasance da itatuwan zaitun ko'ina a kasarku, amma ba za ku yi amfani da mansu ba, domin'ya'yan zaitun za su kakkaše. **41** Za ku haifi'ya'ya maza da mata, amma za su zama naku ba, domin za a kai su bauta. **42** Tarin fāra za su mamaye dukan itatuwanku da kuma hatsin gonarku. **43** Bakin da suke tare da ku, za su yi ta karuwa, ku kuwa za ku yi ta komawa baya-baya. **44** Za su ba ku bashi, amma ba za ku ba su bashi ba. Za su zama kai, ku kuwa za ku zama wutsiya. **45** Dukan wadannan la'anoni za su sauko a kanku. Za su bi ku, su same ku, sai an hallaka ku, domin ba ku yi biyayya ga Ubangiji Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnai da ka'idodin da ya ba ku ba. **46** Za su zama alamu da al'ajabi gare ku da kuma zuriyarku har abada. **47** Gama ba ku bauta wa Ubangiji Allahnku da farin ciki da kuma murna a lokacin wadata ba, **48** saboda haka a cikin yunwa da fishirwa, cikin tsiraici da mugun talauci, za ku bauta wa abokan gāban da Ubangiji ya aiko muku. Zai sa karkiyar karfe a wuyanku har sai ya hallaka ku kaf. **49** Ubangiji zai kawo al'umma daga nesa, daga iyakar

duniya, ta sauko a kanku kamar gaggafa, al'ummar da ba ku san yarenta ba, 50 al'umma mai zafin hali wadda ba ta ba wa tsoffafi girma, kuma ba ta tausayin yara. 51 Za su cinye'ya'yan dabbobinku da hatsin gonarku sai an hallaka ku. Ba za su rage ko kwayar hatsi, ko sabon ruwan inabi, ko mai ba, ba kuwa za a bar'yan tumakinku ba, sai an lalatar da ku. 52 Za su kuwa kewaye ku a dukan garuruwanku, har sai katangarku masu tsayi wadda kuke dogara gare su, sun fādi ko'ina a kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku. 53 Saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin kwanto, za ku ci'ya'yan cikinku, naman'ya'yanku maza da mata wadanda Ubangiji Allahnku ya ba ku. 54 Kai, har da mutumin da ya fi hankali da kuma kirki a cikinku, ba zai ji tausayi dan'uwansa, ko matar da yake kauna, ko'ya'yansa da suka ragu ba, 55 ba kuwa zai ba waninsu wani naman'ya'yansa da yake ci ba. Gama dukan abin da ya rage masa ke nan saboda wahalar da abokan gābanku za su gasa muku a lokacin da ake kwanton wa dukan biranenku. 56 Mace mafi hankali da kuma kirki a cikinku, kai, mafi hankali da kirki da ba ta ma karambanin taba kasa da tafin kafarta, za tā hana wa mijinta da take kauna, da kuma danta, ko'yarta abinci. 57 A boye za tā ci mahaifar da take biyo bayan ta haihu, da'ya'yan da za tā haifa, saboda ba ta da wani abinci lokacin da abokan gābanku za su kewaye garuruwanku da yaki mai tsanani. 58 In ba ku lura kuka bi dukan kalmomi wannan doka, wadanda an rubuta a wannan littafi ba, ba ku kuma girmama wannan suna mai daukaka da kuma mai banrazana na Ubangiji Allahnku ba, 59 Ubangiji zai aika da annoba masu zafi a kanku da zuriyarku, masifu masu zafi wadanda za su dafe, da mugayen cututtuka wadanda ba sa kawuwa. 60 Zai kawo muku dukan cututtukan Masar da kuke tsoro, za su kuwa manne muku. 61 Ubangiji kuma zai kawo muku kowane irin ciwo da masifar da ba a rubuta a cikin wannan Littafin Doka ba, har sai an hallaka ku. 62 Ku da kuke da yawa kamar taurari a sarari za ku ragu ku zama kadan, domin ba ku yi biyayya ga Ubangiji Allahnku ba. 63 Kamar yadda ya gamshi Ubangiji ya sa kuka yi arziki kuka kuma karu, haka zai gamshe shi yā lalatar yā kuma hallaka ku. Za a tumbuke ku daga kasar da kuke shiga ku mallaka. 64 Sa'an nan Ubangiji zai watsar da ku cikin dukan al'ummai, daga wannan bangon duniya zuwa wangan. A can za ku bauta wadansu alloli, allolin itace da na dutse, wadanda ko ku, ko kakanninku, ba ku sani

ba. 65 A cikin wadancan al'ummai ba za ku sami hutu ba, ba wurin hutu wa tafin kafanku. A can Ubangiji zai sa fargaba a zuciyarku, yā sa idanunku su lalace, ranku zai yi suwu. 66 Za ku yi zama cikin damuwa kullum, cike da tsoro, dare da rana, ba tabbacin abin da zai faru da ranku. 67 Da safe za ku ce, "Da ma yamma ne!" Da yamma kuma ku ce, "Da ma safiya ce!" Saboda tsoron da ya cika zukatanku da kuma abubuwan da idanunku za su gani. 68 Ubangiji zai komar da ku cikin jiragen ruwa zuwa Masar, tafiyar da na ce kada ku kara yi. A can za ku ba da kanku don sayarwa ga abokan gābanku a matsayin bayi maza da mata, amma ba wanda zai saye ku.

29 Wadannan su ne sharudan alkawarin da Ubangiji ya umarci Musa yā yi da Isra'ilawa a Mowab, wato, ban da alkawarin da ya yi da su a Dutsen Horeb. 2 Sai Musa ya tara dukan Isra'ilä, ya ce musu, Idanunku sun ga dukan abin da Ubangiji ya yi a Masar ga Fir'auna, ga kuma dukan shugabanninsa da kuma ga dukan kasarsa. 3 Da idanunku kun ga wadannan gwaje-gwaje, wadannan alamu masu banmamaki, da al'ajabai masu girma. 4 Duk da haka har wa yau Ubangiji bai ba ku hankalin ganewa, ko idanun da za su gani, ko kunnuwan da za su ji ba. 5 Shekaru arba'in da na jagorance ku cikin hamada, tufafinku ba su yage ba, haka kuwa takalman da suke a kafafunku. 6 Ba ku ci burodi ba, ba ku kuwa sha ruwan inabi, ko wani abu mai sa jiri ba. Ya yi haka don ku san cewa shi ne Ubangiji Allahnku. 7 Sa'ad da kuka kai wannan wuri, Sihon sarkin Heshbon, da Og sarkin Bashan, suka fito don su yi yaki da mu, amma muka ci su da yaki. 8 Muka kwace kasarsu, muka ba da ita gādo ga mutanen Ruben, mutanen Gad, da kuma rabin mutanen Manasse. 9 Saboda haka sai ku kiyaye, ku bi sharudan wannan alkawari, don ku yi nasara a cikin kome da kuke yi. 10 Yau, ga ku nan tsaye, dukanku a gabon Ubangiji Allahnku, shugabanninku da manyan mutanenku, dattawanku da hafsoshinku, da kuma dukan sauran mutanen Isra'ilä, 11 tare da'ya'yanku da matanku, da bakin da suke zama sansanoninku, har ma da wadanda suke muku faskare, da wadanda suke diba muku ruwa. 12 Kuna tsaye a nan don ku yi alkawari da Ubangiji Allahnku, alkawarin da Ubangiji yake yi ta wurin rantsuwa da ku a wannan rana, 13 don yā mai da ku jama'arsa yau, shi kuwa yā zama Allahnku kamar yadda ya yi muku alkawari, da yadda kuma ya rantse wa kakanninku, Ibrahim,

Ishaku da kuma Yakub. **14** Ina yin wannan alkawari da rantsuwar, ba da ku kadai da **15** kuke tsattsaye a nan tare da mu a yau a gaban Ubangiji Allahnmu ba, amma har da wadanda ba sa nan yau. **16** Ku kanku kun san yadda muka yi zama a Masar, da yadda muka yi ta ratsawa ta tsakiyar al'ummai muka wuce. **17** A cikinsu, kun ga siffofi masu bankyama da gumaka na itace da dutse, na azurfa da zinariya. **18** Kada zuciyar wani mutum, ko ta wata mata ko na wani iyali, ko wata kabila cikinku yau, ta bar bin Ubangiji Allahnku, ta koma ga bauta wa gumakan wadannan al'ummai. Kada a sami wani tushe mai ba da'ya'ya masu dafi, masu daci a cikinku. **19** Idan kuma wani mutum ya ji kalmomi na wannan rantsuwa, ya kuma sa wa kansa albarka yana tunani cewa, "Ba abin da zai same ni, ko da na nace a taurinkaina." Wannan zai jowo lalacewar dukan Isra'il a tare da kai. **20** Ubangiji ba zai gafarce shi ba, fushinsa da kishinsa za su kuna a kan wannan mutum. Dukan la'anonin da aka rubuta a wannan littafi za su fādo a kansa, Ubangiji kuwa zai shafe sunansa daga kar̄kashin sama. **21** Ubangiji zai ware shi daga dukan kabilan Isra'il a don yā hukunta shi bisa ga dukan la'anonin alkawarin da aka rubuta a wannan Littafin Doka. **22** Tsararraki masu zuwa nan gaba, wato, 'ya'yan da za su gāje ku, da bakon da ya zo daga kasa mai nisa, za su ga annobar kasar, da cuce-cucen da Ubangiji ya buge ta da su. **23** Kasar gaba daya za ta zama gishiri mai kuna marar amfani da kuma kibiritu, babu shuki, babu abin da yake tsirowa, babu itatuwan da suke girma a cikinta. Za ta zama kamar yadda aka hallaka Sodom da Gomorra, Adma da Zeboyim, wadanda Ubangiji ya hallaka cikin zafin fushinsa. **24** Dukan al'ummai za su yi tambaya su ce, "Me ya sa Ubangiji ya yi haka da wannan kasa? Me ya jowo wannan fushi mai tsanani haka?" **25** Amsar kuwa za ta zama, "Wannan ya zama haka domin wannan mutane, sun yi watsi da alkawarin Ubangiji Allah na kakanninsu, alkawarin da ya yi da su sa'ad da ya fitar da su daga Masar. **26** Sun juya, suka bauta wa wadansu alloli, suka rusuna musu, allolin da ba su sani ba, allolin da Ubangiji bai ba su ba. **27** Saboda haka fushin Ubangiji ya yi kuna a kan wannan kasa, har ya kawo dukan la'anoni da aka rubuta a wannan littafi a kanta. **28** Cikin zafin fushi da babbar hasala Ubangiji ya tumbuke su daga kasarsu, ya watsar da su cikin wata kasa dabam, kamar yadda suke a yau." **29** Ubangiji Allahnmu bai bayyana abubuwa na yanzu

da na nan gaba ba, amma ya umarce mu mu kiyaye kalmomin dokar da ya ba mu, mu da kuma'ya'yanmu har abada.

30 Sa'ad da dukan albarku da la'anonin nan da na sa a gabanku suka zo muku, kuka kuma sa su a zuciya, a duk inda Ubangiji Allahnku ya watsar da ku a cikin al'ummai, **2** sa'ad da kuma ku da'ya'yanku kuka komo ga Ubangiji Allahnku, kuka kuma yi biyayya da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, bisa ga kome da na umarce ku a yau, **3** a sa'an nan ne Ubangiji Allahnku zai yi muku jinkai, yā ji tausayinku, yā kuma sāke tattara ku daga dukan al'ummai inda ya warwatsa ku. **4** Ko da ma an kore ku zuwa kasa mafi nisa a karkashin sammai, daga can Ubangiji Allahnku zai tattara ku, yā dawo da ku. **5** Zai dawo da ku zuwa kasar da take ta kakanninku, za ku kuwa mallake ta. Zai sa ku yi arziki, ku kuma yi yawa fiye da kakanninku. **6** Ubangiji Allahnku zai yi wa zukatanku kaciya da kuma zukatan zuriyarku, saboda ku kaunace shi da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku, ku kuma rayu. **7** Ubangiji Allahnku zai sa dukan wadannan la'anoni a kan abokan gābanku wadanda suke kinku, suke kuma tsananta muku. **8** Za ku sāke yi wa Ubangiji biyayya, ku kuma bi dukan umarnan da nake ba ku a yau. **9** Sa'an nam Ubangiji Allahnku zai mayar da ku masu arziki kwarai a cikin dukan aiki hannuwanku, da kuma cikin'ya'yanku, da'ya'yan shanunku, da kuma hatsin gonarku. Ubangiji zai sāke jin dadinku yā sa ku yi arziki, kamar dai yadda ya ji dacin kakanninku. **10** In dai kuka yi biyayya ga Ubangiji Allahnku, kuka kuma kiyaye umarnansa da ka'idodin da aka rubuta a wannan Littafin Doka, kuka juyo ga Ubangiji Allahnku da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku. **11** To, abin da nake umartanku a yau, ba mai wuya ba ne gare ku, ba kuma abin da ya fi karfinku ba ne. **12** Ba ya can sama, balle ku ce, "Wa zai hau sama yā kawo mana, yā kuma furta mana, don mu yi biyayya?" **13** Ba kuwa yana gaba da teku ba, da za ku ce, "Wa zai haye tekun don yā kawo mana, yā kuma furta mana, don mu yi biyayya?" **14** A'a, kalmar tana nan dab da ku, tana cikin bakinku da cikin zuciyarku, don ku yi biyayya. **15** Ku duba, na sa a gabanku a yau, rai da wadata, mutuwa da kuma hallaka. **16** Gama na umarce ku a yau, ku kaunaci Ubangiji Allahnku, don ku yi tafiya a hanyoyinsa, ku kuma kiyaye umarnansa, ka'idodinsa da kuma dokokinsa, sa'an nan za ku rayu, ku kuma karu, Ubangiji Allahnku kuwa zai albarkace

ku a kasar da kuke shiga don ci gādonta. 17 Amma in zukatanku suka kangare, ba su kuwa yi biyayya ba, in kuma aka rinjaye ku don ku rusuna ga wadansu alloli ku yi musu bauta, 18 na furta muku yau cewa tabbatacce za a hallaka ku. Ba za ku zauna a kasar da kuke hayewa Urdun don ku shiga ku ci gādonta ba. 19 A wannan rana na kira bisa sama da kasa a matsayin shaidu a kanku, cewa na sa a gabanku rai da mutuwa, albarku da la'anoni. Yanzu sai ku zaſi rai, saboda ku da'ya'yanku ku rayu 20 don kuma ku kaunaci Ubangiji Allahnku, ku saurari muryarsa, ku kuma manne masa. Gama Ubangiji shi ranku, zai kuwa ba ku shekaru masu yawa a kasar da ya rantse zai ba wa kakanninku, Ibrahim, Ishaku da Yaſub.

31 Sai Musa ya fita ya kuma fada wadannan kalmomi ga dukan Isra'ila cewa, 2 "Yanzu shekaruna dari da ashirin ne, ba na iya kaiwa da komowa. Ubangiji ya ce mini, 'Ba za ka haye Urdun ba.' 3 Ubangiji Allahnku kansa zai haye a gabanku. Zai hallaka wadannan al'ummai da suke gabanku, za ku kuwa mallaki kasarsu. Yoshuwa shi ma zai haye a gabanku, yadda Ubangiji ya fada. 4 Ubangiji zai yi da su, yadda ya yi da Sihon da Og, sarakunan Amoriyawa, wadanda ya hallaka tare da kasarsu. 5 Ubangiji zai bashe su gare ku, dole kuma ku yi musu dukan abin da na umarce ku. 6 Ku karfafa, ku yi karfin hali. Kada ku ji tsoro, ko ku firgita saboda su, gama Ubangiji Allahnku yana tafe tare da ku, ba zai taſa barinku ko yā yashe ku ba." 7 Sai Musa ya kira Yoshuwa, ya ce masa a gaban dukan Isra'ila, "Ka karfafa, ka kuma yi karfin hali, gama dole ka tafi tare da mutanen nan zuwa cikin kasar da Ubangiji ya rantse cewa za ba wa kakanninku, dole kuma ka raba ta gare su ta zama gādonsu. 8 Ubangiji kansa yana tafe a gabanka, zai kuma kasance tare da kai, ba zai taſa barinku ko yā yashe ka ba. Kada ka ji tsoro; kada kuma ka karai." 9 Sai Musa ya rubuta wannan doka ya kuma ba da ita ga firistoci, 'yāyan Lawi maza, wadanda sukan dauka akwatin alkawarin Ubangiji, da kuma dukan dattawan Isra'ila. 10 Sa'an nan Musa ya umarce su ya ce, "A karshen kowace shekara bakwai, a shekara ta yafe basusuwa, a lokacin Bikin Tabanakul, 11 sa'ad da dukan Isra'ila suka zo, don su bayyana a gaban Ubangiji Allahnku, a wurin da zai zaba, za ku karanta wannan doka a gabansu, a kunnuwansu. 12 Ku tattara mutane, maza, mata da kuma yara, da baſin da suke zama a cikin garuruwanku, saboda su saurara, su

kuma koyi tsoron Ubangiji Allahnku, su lura, su bi dukan kalmomin wannan doka. 13 'Ya'ysansu, wadanda ba su san wannan doka ba, dole su ji ta, su kuma koyi tsoron Ubangiji Allahnku muddin ranku a kasar da kuke haye Urdun ku ci gādonta." 14 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Yanzu ranar mutuwarka ta yi kusa. Ka kira Yoshuwa, ku shigo Tentin Sujada, inda zan ba shi ragamar aiki." Saboda haka Musa da Yoshuwa suka zo, suka kuma shiga Tentin Sujada. 15 Ubangiji kuwa ya bayyana a Tentin Sujada a cikin ginshiñin gurgije, sai gurgijen ya tsaya a kofar Tentin Sujada. 16 Sai Ubangiji ya ce wa Musa, "Za ka huta tare da kakanninka, wadannan mutane kuwa ba da dadewa ba za su yi karuwanci ga baſin alloli na kasar da za su shiga. Za su yashe ni su kuma karya alkawarin da na yi da su. 17 A wannan rana zan yi fushi da su, in kuma yashe su; zan boye fuskata daga gare su, za a kuwa hallaka su. Masifu masu yawa da wahaloli masu yawa za su auka musu, a wannan rana kuwa za su ce, 'Masifun nan sun same mu domin Allahnmu ba ya tare da mu' 18 Tabbatacce kuwa, zan boye musu fuskata saboda muguntar da suka aikata, suka kuma bi gumaka. 19 "To, sai ka rubuta wannan waſa domin kanka, ka koya wa Isra'ilawa, ka kuma sa su rera ta, don tā zama shaida a kansu. 20 Sa'ad da na kawo su cikin kasa mai Zub da madara da zuma, kasar da na yi alkawari da rantsuwa ga kakanninsu, sa'ad da kuma suka ci suka koshi, suka kuma yi kiba, za su juya ga wadansu alloli su bauta musu, su ki ni, su kuma karya alkawarina. 21 Sa'ad da kuma masifu masu yawa da wahaloli masu yawa suka auko musu, wannan waſa za tā zama shaida a kansu, domin zuriyarsu ba za tā manta da ita ba. Na san abin da za su iya yi, kafin ma in kawo su cikin kasar da na yi musu alkawari da rantsuwa." 22 Sai Musa ya rubuta wannan waſa a wannan rana, ya kuma koya wa Isra'ilawa. 23 Ubangiji ya ba wa Yoshuwa dan Nun wannan umarni, "Ka karfafa, ka kuma yi karfin hali, gama za ka kawo Isra'ilawa cikin kasar da na yi musu alkawari da rantsuwa, ni kaina kuwa zan kasance tare da kai." 24 Bayan Musa ya gama rubuta kalmomin dokan nan a littafi daga farko zuwa karſhe, 25 sai ya ba wa Lawiyawa, wadanda suke daukar akwatin alkawarin Ubangiji wannan umarni, 26 "Ku dauki wannan Littafin Doka ku sa shi kusa da akwatin alkawarin Ubangiji Allahnku. A can zai kasance a matsayin shaida a kanku. 27 Gama na sani yadda kuke'yan tawaye da masu taurinkai. In kuna

yin tawaye ga Ubangiji tun ina da rai tare da ku, yaya tawayen da za ku yi masa bayan na rasu! **28** Ku tattara dukan dattawan kabilanku, da kuma dukan hafshinku a gabana, saboda in fada wadannan kalmomi a kunnuwansu, in kuma kira ga sama da kasa su zama shaida a kansu. **29** Gama na san cewa bayan rasuwata, tabbatacce za ku lalace gaba daya, ku juye daga hanyar da na umarce ku. A kwanaki masu zuwa, masifa za tā auka muku saboda za ku aikata mugunta a gaban Ubangiji, ku tsokane shi har yā yi fushi ta wurin abin da hannuwanku suka yi.” **30** Sai Musa ya karanta kalmomin waƙar daga farko zuwa karshe a kunnuwan dukan taron jama’ar Isra’ila.

32 Ku saurara, ya ku sammai, zan yi magana; bari duniya ta ji maganar bakina. **2** Bari koyarwata tā zubo kamar ruwan sama kalmomina kuma su sauko kamar rabा, kamar yayyafi a kan sabuwar ciyawa, kamar ruwan sama mai yawa a kan tsirai marasa karfi. **3** Zan yi shelar sunan Ubangiji. Ku yabi girman Allahnmu! **4** Shi Dutse ne, ayyukansa cikakku ne, dukan hanyoyinsa kuwa masu adalci ne. Allah mai aminci, wanda ba ya yin rashī gaskiya, shi mai adalci ne, nagari ne kuma. **5** Sun aikata mugunta a gabansa; saboda abin kunyarsu, su ba’ya’yansa ba ne, amma wata muguwar tsara ce, karkataccia. **6** Haka za ku biya Ubangiji, Ya ku wawaye da kuma mutane marasa hikima? Shi ba Ubantu ba ne, Mahaliccinku, wanda ya yi ku, ya kuma siffanta ku? **7** Ku tuna da kwanakin dā, ku tuna da tsararrakin da suka wuce tun tuni, Ku tambayi iyayenku, za su fada muku, dattawanku, za su kuma bayyana muku. **8** Sa’ad da Mafi Daukaka ya ba da al’ummai gādonsu, sa’ad da ya raba dukan’yan adam, ya kafa iyakoki wa mutane bisa ga yawan’ya’yan Isra’ila maza. **9** Gama rabon Ubangiji shi ne mutanensa, Yakub shi ne rabon gādonsa. **10** A cikin hamada ya same shi, a jeji marar amfani, inda namomi suke kuka. Ya tsare shi, ya kuma lura da shi; ya bi da shi kamar kwayar idonsa, **11** kamar gaggafar da take yawo a kan shekarta tana rufe’ya’yanta, ta bude fikafikanta don tā kwashé su tā dafuke su a kafadunta. **12** Ubangiji kadai ya jagorance shi; babu wani baƙon gunkin da yake tare da shi. **13** Ya sa shi ya hau kwankolin dutse ya ciyar da shi da amfanin gona. Ya shayar da shi da zuma daga dutse, da kuma mai daga dutsen kankara, **14** da kindirmo da madara daga shanu da tumaki da kibabbun tumaki da awaki, da zaɓaɓ bun ragunan Bashan da kuma kwayoyin alkama

mafī kyau. Ka sha ruwan inabi ja wur mai kumfa. **15** Yeshurun ya yi kiba, ya yi kauri; cike da abinci, ya zama da nauyi, ya kuma zama sumul. Ya yashe Allahn da ya yi shi, ya ki Dutse Cetonsa. **16** Suka sa shi kishi saboda baƙin allolinsu, suka husata shi da gumakan bankyamarsu. **17** Suka yi hadaya ga aljanu, wadanda ba Allah ba, ga allolin da ba su sani ba, ga allolin da aka shigo da su daga baya, allolin da kakanninku ba su ji tsoronsu ba. **18** Kuka rabu da Dutsen da ya zama mahaifi gare ku; kuka manta da Allahn da ya haife ku. **19** Ubangiji ya ga wannan ya kuma fi su, domin’ya’yansa maza da mata sun husata shi. **20** Ya ce, “Zan boye fuskata daga gare su, in ga karshensu; gama su muguwar tsara ce, ‘ya’ya ne marasa aminci. **21** Sun sa ni kishi ta wurin abin da ba allah ba, suka kuma husata ni da gumakansu na wofi. Zan sa su yi kishi ta wurin wadanda ba mutane ba; zan sa su yi fushi ta wurin al’ummar da ba ta da sani. **22** Gama fushina ya kama wuta, tana ci har kurewar surfin lahir. Za tā cinye duniya da gribinta, tā kuma sa wuta a tussan duwatsu. (**Sheol h7585**) **23** “Zan tula masifu a kansu in kuma gama kibiyoyina a kansu. **24** Zan aika da yunwa mai tsanani a kansu, zazzaɓi mai zafi da mujuwar annoba; zan aika da hakoran namun jeji a kansu, da dafin mesa masu ja da ciki. **25** Wadanda suke a waje, takobi zai kashe su, a cikin gidajensu kuma tsoro zai mamaye su. ‘Yan maza da’yan mata za su hallaka, haka ma jarirai da maza masu furfura. **26** Na ce zan watsar da su in sa a manta da su a tunanin’yan adam. **27** Amma ina tsoron tsokanar abokin gāba, don kada abokan gāba su kāsa ganewa har su ce, ‘Hannunmu ne ya yi nasara; ba Ubangiji ne ya aikata dukan wannan ba.’” **28** Al’ummai ne marasa azanci, babu ganewa a cikinsu. **29** A ce su masu hikima ne har su gane wannan su gane abin da karshensu zai zama! **30** Yaya mutum guda zai kore dubu, mutum biyu su sa dubu goma su gudu, sai ko Dutsensu ya sayar da su, sai ko Ubangiji ya bashe su. **31** Gama dutsensu ba kamar Dutsenmu ba ne, abokan gābanmu sun san da haka. **32** Kuringarsu ta fito daga kuringar Sodom ne, daga gonakin Gomorra kuma. ‘Ya’yan inabinsu dafi ne, nonnansu masu dacī ne. **33** Ruwan inabinsu dafin macizai ne, mugun dafin gamshaka ne. **34** “Ban jibge wannan a ma’ajiya na kuma yimke shi a taskokina ba? **35** Sakayya nawa ne, zan kuwa dau fansa. A cikin lokaci, kafarsu za tā yi santsi; ranar masifarsu ta yi kusa hallakarsu kuma tana gaggautawa a kansu.” **36**

Ubangiji zai shari'anta mutanensa yă kuma ji tausayin bayinsa sa'ad da ya ga karfinsu ya kare babu kowa kuma da ya rage, bawa ko'yantacce. **37** Zai ce, "To, ina allolinsu, dutsen da suka yi mafaka a ciki, **38** allolin da suka ci kitsen hadayunsu suka kuma sha ruwan inabin hadayunsu? Ku sa su tashi su taimake ku mana! Bari su ba ku mafaka! **39** "Ku duba yanzu cewa ni ne Shil! Ba wani allah in ban da ni. Nakan kashe in kuma rayar, nakan sa rauni in kuma warkar, ba wanda yake da iko yă cece wani daga hannuna. **40** Na daga hannu sama na kuma furta. Muddin ina raye har abada, **41** sa'ad da na wasa takobi mai walkiya hannuna kuwa ya cafke shi don yin hukunci, zan dau fansa a kan abokan găbana in săka wa wadanda suke fina. **42** Zan sa kibiyoyina su bugu da jini, yayinda takobina yana cin nama, jinin kisassu da na kamammu, kawunan shugabannin abokan găba." **43** Ku yi farin ciki, ya ku al'ummai, tare da mutanensa, gama zai rama dău fansar jiniin bayinsa; zai dău fansa a kan abokan găbansa yă kuma yi kafara domin kasarsa da mutanensa. **44** Sai Musa ya zo da Yoshuwa dan Nun suka fada dukan wadannan kalmomi wannan wařa a kunnen mutane. **45** Sa'ad da Musa ya gama karanta wadannan kalmomi ga dukan Isra'ilä, **46** ya ce musu, "Ku riſe dukan kalmomin da na furta muku a yau, don ku umarce'ya'yanku su lura, su yi biyayya da dukan kalmomin wannan doka. **47** Ba kalmomi kurum ba ne dominiku, amma har ranku ma. Ta wurinsu za ku yi tsawon rai a kasar da kuke haye Urdun ku ci gădonta." **48** A wannan rana Ubangiji ya ce wa Musa, **49** "Ka hau Duwatsun Abarim zuwa Dutsen Nebo a Mowab, tsallake daga Yeriko, ka hangi Kan'ana, kasar da nake ba wa Isra'ilawa gădo. **50** A can kan dutsen da ka hau za ka mutu a kuma tara ka ga mutanenka, kamar yadda dan'uwanka Haruna ya mutu a Dutsen Hor aka kuma tara shi ga mutanensa. **51** Wannan kuwa domin ku biyu kun fid da aminci gare ni a gaban Isra'ilawa a ruwan Meriba ta Kadesh, a Hamadar Zin kuma saboda ba ku riſe tsarkina a cikin Isra'ilawa ba. **52** Saboda haka, za ka ga kasar da daga nesa kawai; ba za ka shiga kasar da nake ba wa mutanen Isra'ilba."

33 Wannan ita ce albarkar da Musa mutumin Allah ya furta a kan Isra'ilawa, kafin yă rasu.
2 Ya ce, "Ubangiji ya zo daga Sinai ya haskaka a bisansu daga Seyir; ya haskaka daga Dutsen Faran. Ya zo tare da dubban tsarkakansa daga kudu, daga gangara dutsensa. **3** Tabbatacce kai ne wanda yake

kaunar mutane; dukan tsarkaka suna a hannunka. A kafafunka, duk suka rusuna, daga wurinka kuma suka karbi umarni, **4** dokar Musa ta ba mu dokoki, mallakar taron Yařub. **5** Shi ne sarki a bisa Yeshurun sa'ad da shugabannin mutane suka taru, tare da kabilan Isra'ilä. **6** "Bari Ruben yă rayu, kada yă mutu, kada mutanensa su zama kafan." **7** Ya kuma fada wannan game da Yahuda, "Ka ji, ya Ubangiji, kukan Yahuda; ka kawo shi wurin mutanensa. Da hannuwansa ya kăre kansa. Ka taimake shi a kan mařiyansa!" **8** Game da Lawi ya ce, "Tummim da Urim na mutumin da ka nuna masa tagomashi ne. Ka gwada shi a Massa; ka yi fada da shi a ruwan Meriba. **9** Ya yi zancen mahaifinsa da mahaifiyarsa ya ce, 'Ban kula da su ba.' Bai gane da'yan'uwansa ba, ko yă yarda da'ya'yansa, amma ya kiyaye maganarka ya tsare alkawarinka. **10** Ya koyar da farillanka ga Yařub, dokarka kuma ga Isra'ilä. Ya mika turare a gabanka da kuma hadaya ta konawa dungum a kan bagadenka. **11** Ka albarkaci daukan dabarunsa, ya Ubangiji, ka kuma ji dadin aikin hannuwansa. Ka murkushe kwankwaso wadanda suka tayar masa; ka bugi abokan găbansa har sai ba su kara tashi ba." **12** Game da Benyamin ya ce, "Bari kaunataccen Ubangiji yă zauna lafiya kusa da shi, gama yana tsare shi dukan yini, wanda kuma Ubangiji yake kauna yana zama a tsakanin kafadunsa." **13** Game da Yusuf ya ce, "Bari Ubangiji yă albarkaci kasarsa da raba mai daraja daga sama a bisa da kuma surfin ruwan da suke kwance a karkashi; **14** da abubuwa masu kyau da rana take kawo, da kuma abubuwa mafi kyau da wata zai iya haifar; **15** da zařařařun kyautai na dadadđun duwatsu, da kyawawan amfani na madawwaman tuddai. **16** Tare da kyautai mafi kyau na duniya da cikarta, da tagomashi na wanda yake zama a karamin itace mai konewa. Bari duk wadannan su zauna a kan Yusuf, a goshin sarki a cikin'yan'uwansa. **17** Cikin daraja yana yi kamar dan fari na bijimi; kahoninsa kahonin bauna ne. Tare da su zai tukwiyi al'ummai, har ma da wadanda suke karshen duniya. Haka dubu dubban Efraim suke; haka dubban Manasse suke." **18** Game da Zebulun ya ce, "Ka yi farin ciki, Zebulun, a fitowarka, kai kuma Issakar, a cikin tentunanka. **19** Za su kira mutane zuwa dutse, a can za su mika hadayun adalci; za su yi biki a yalwan tekuna, a dukiyoyin da aka boye a cikin yashi." **20** Game da Gad ya ce, "Mai albarka ne wanda ya fadada mazaunin Gad! Gad yana zama a can kamar zaki, yana yayyage a hannu da kai. **21** Ya

zabi kasa mafi kyau wa kansa; aka ajiye masa rabon shugaba. Sa'ad da shugabanni mutane suka taru, ya aikata adalcin Ubangiji da kuma hukuncinsa game da Isra'il." 22 Game da Dan ya ce, "Dan dan zaki ne, yana tsalle daga Bashan." 23 Game da Naftali ya ce, "Naftali kosasshe ne da tagomashin Ubangiji, ya kuma cika albarkarsa; zai gāji gefen kudu zuwa tafki." 24 Game da Asher ya ce, "Mafi albarka na'ya'yan, shi ne Asher; bari yā sami tagomashi daga'yan'uwanisa, bari kuma yā wanke kafafunsa a cikin mai. 25 Madogaran kofofinka za su zama karfe da tagulla, karfinka kuma zai zama daidai da kwanakinka. 26 "Babu wani kamar Allah na Yeshurun, wanda yake hawa a bisa sammai don yā taimake ka a kan gizagizai kuma a cikin darajarsa. 27 Allah madawwami shi ne mafakarka, a Karkashina kuma madawwamin hannuwa ne. Zai kore abokin gābanka a gabanka, yana cewa, 'Ka hallaka shi!' 28 Haka Isra'ilila zai zauna lafiya shi kadai; zuriyar Ya'kub a tsare a kasar hatsi da sabon ruwan inabi, inda sammai za su zuba rāba. 29 Kai mai albarka ne, ya Isra'il! Wane ne yake kamar ka, mutanen da Ubangiji ya ceta? Shi ne mafakarka da mai taimakonka da kuma takobinka mai dāukaka. Abokan gābanka za su zo neman jinkai a gabanka, za ka kuwa tattake masujadansu."

34 Sai Musa ya hau Dutsen Nebo daga filayen

Mowab, zuwa kwankolin Fisga, wanda yake ketare Yeriko. A can Ubangiji ya nuna masa dukan kasar, daga Gileyad zuwa Dan, 2 da ta dukan Naftali, da yankin Efraim da na Manasse, dukan kasar Yahuda har zuwa Bahar Rum, 3 da Negeb da dukan yankin Kwarin Yeriko, Birnin Dabino, har zuwa Zowar. 4 Sa'an nan Ubangiji ya ce masa, "Wannan ce kasar da na yi alkawari da rantsuwa wa Ibrahim, Ishaku da Ya'kub, sa'ad da na ce, 'Zan ba da ita ga zuriyarku.' Na bar ka ka gani da idanunka, amma ba za ka haye zuwa cikinta ba." 5 Nan fa, a kasar Mowab Musa bawan Ubangiji ya mutu, yadda Ubangiji ya fada. 6 Aka binne shi a Mowab, a kwarin kusa da Bet-Feyor, amma har wa yau babu wanda ya san inda kabarinisa yake. 7 Musa yana da shekara dari da ashirin sa'ad da ya mutu, duk da haka idanunsa ba su dushe ba, karfinsa kuwa bai ragu ba. 8 Isra'ilawa suka yi makoki domin Musa a filayen Mowab kwana talatin, sai da lokacin kuka, da na makoki suka kare. 9 To, Yosuwa dan Nun ya cika da ruhun hikima, gama Musa ya dibiya hannuwansa a kansa. Saboda haka Isra'ilawa suka

saurare shi, suka kuma aikata abin da Ubangiji ya umarci Musa. 10 Tun daga nan ba a sāke yin wani annabi a Isra'ilila kamar Musa ba, wanda Ubangiji ya san shi fuska da fuska, 11 wanda kuma ya yi dukan wadannan alamu banmamaki da al'ajaban da Ubangiji ya aike shi yā yi a Masar, da a kan Fir'auna, da a kan dukan shugabanninsa, da kuma a kan dukan kasarsa. 12 Gama babu wani wanda ya taba nuna iko mai karfi, ko yā aikata ayyukan banrazana wadanda Musa ya yi a gaban dukan Isra'ilila.

Yoshuwa

1 Bayan mutuwar Musa bawan Ubangiji, sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa dan Nun, mataimakin Musa, **2** “Bawana Musa ya mutu. Yanzu sai ka tashi tare da mutanen nan duka, ku yi shirin ketare kogin Urdun zuwa cikin kasar da zan ba su Isra’ilawa. **3** Zan ba ku duk kasar da za ku taka, kamar yadda na yi wa Musa alkawari. **4** Kasar da ta kama daga hamada zuwa Lebanon, zuwa babban Kogin, wato, Kogin Yuferites, da dukan kasar Hittiyawa zuwa Bahar Rum, wajen yamma. **5** Ba wanda zai yi tsayayya da kai dukan kwanakin ranka. Yadda na kasance tare da Musa, haka zan kasance tare da kai; ba zan taba rabuwa da kai ba; ba zan yashe ka ba. **6** “Ka yi Karfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro, gama kai za ka bi da mutanen nan har su karbi kasar da na yi wa kakanninsu alkawari zan ba su. **7** Ka yi Karfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro, ka yi lura fa, ka yi biyayya da dokokin da bawana Musa ya ba ka; kada ka kauce ga bin dokokin ko hagu ko dama, domin ka yi nasara a duk, inda za ka je. **8** Kada ka bar Littafin Dokokin nan yā rabu da bakinka, sai dai ka yi ta tunani game da shi dare da rana, don ka lura, ka yi duk abin da aka rubuta a ciki, ta haka ne za ka yi nasara cikin duk abin da za ka yi. **9** Ba ni na umarce ka ba? Ka yi Karfin hali ka kuma kasance da rashin tsoro. Kada ka ji tsoro; kada ka karaya, gama Ubangiji Allahnka zai kasance tare da kai duk inda za ka je.” **10** Saboda haka sai Yoshuwa ya umarci shugabannin mutane, **11** “Ku ratsa cikin sansani, ku gaya wa mutane, ‘Ku shirya guzurinku. Nan da kwana uku za ku ketare Urdun a nan, don ku je ka mallaki kasar da Ubangiji Allahnku yake ba ku ta zama taku.’” **12** Amma Yoshuwa ya ce wa mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, **13** “Ku tuna da umarnin da Musa bawan Ubangiji ya yi muku. ‘Ubangiji Allahnku ya ba ku hutawa, ya kuma ba ku wannan kasa.’” **14** Matanku, da yaranku, da kuma dabbobinku za su kasance a kasar da Musa ya ba ku a gabashin Urdun, amma dole mayakanku, su yi shirin yaki su haye, su yi gaba tare da’yan’uwanku, za ku taimaki’yan’uwanku **15** har sai lokacin da Ubangiji ya ba su hutawa, kamar yadda ya yi muku, kuma har sai su ma sun kwace kasar da Ubangiji Allahnku ya yi alkawari zai ba su. Bayan haka ne za ku koma ku mallaki kasarku, wadda Musa bawan Ubangiji ya ba ku a gabashin Urdun.” **16**

Sai suka amsa wa Yoshuwa suka ce, “Duk abin da ka ce mu yi, za mu yi. Duk inda kuma ka aike mu, za mu je. **17** Kamar yadda muka yi wa Musa biyayya, haka za mu yi maka biyayya. Ubangiji Allahnka ya kasance tare da Musa. **18** Duk wanda ya yi wa maganarka tawaye, ya ki yā yi biyayya da maganarka, ko da umarnin da ka ba shi, za a kashe shi. Ka dai karfafa ka kuma yi karfi hali!”

2 Sai Yoshuwa dan Nun ya aika’yan leken asiri guda biyu a boye daga Shittim ya ce, “Ku je ku duba, ku ga yadda wurin yake, musamman Yeriko.” Sai suka je suka shiga gidan wata karuwa mai suna Rahab, suka sauva a can. **2** Aka gaya wa sarkin Yeriko cewa, “Ji fa, wadansu Isra’ilawa sun shigo nan da dare don su leki asirin kasar.” **3** Saboda haka sai sarki ya aika wannan sako zuwa ga Rahab, “Ki fito da mutanen da suka zo suka sauva a gidanki, gama sun zo su leki asirin kasar ne gaba daya.” **4** Amma matar ta boye mutanen nan biyu. Ta ce, “I, mutanen sun zo wurina, amma ban san daga ina suka zo ba, **5** da yamma kuwa, kafin a rufe kofar gari sai mutanen suka tafi. Ban san hanyar da suka bi ba, ku yi sauri ku bi su. Mai yiwiwa ku same su.” **6** (Amma ta kai su saman rufin dakin ta boye su a karkashin karan rama da ta baza a rufin dakin.) **7** Sai mutanen garin suka kama hanyar Urdun don su nem’yan leken asirin, daga fitar su sai aka rufe kofar garin. **8** Kafin’yan leken asirin su kwanta, sai ta tafi wurinsu a bisa rufin dakin **9** ta ce musu, “Na sani Ubangiji ya riga ya ba ku kasan nan, tsoronku kuma ya kama mu har zukatan mazauan kasar duka sun narke saboda ku. **10** Mun ji yadda Ubangiji ya busar da ruwan Jan Teku domin ku lokacin da kuka fito daga kasar Masar, da kuma abin da kuka yi wa Sihon da Og, sarakunan nan biyu na Amoriyawa gabas da Urdun, wadanda kuka hallaka su sarai. **11** Da muka ji labarin, duk sai zuciyar kowa ta narke, kowa ya karaya saboda ku, gama Ubangiji Allahnku shi ne Allah na sama da kasa. **12** Yanzu ina rokonku ku rantse mini da Ubangiji cewa za ku yi wa iyalina alheri kamar yadda na yi muku alheri. Ku ba ni kwaikkwarar shaida cewa **13** za ku ceci rayukan mahaifina da mahaifiyata, da’yan’uwana maza da mata, da duk wadanda suke nasu, za ku cece mu daga mutuwa.” **14** Mutanen suka tabbatar mata suka ce, “Ranmu a bakin ranki! In ba ki fada wa kowa abin da ya kawo mu ba, za mu yi miki alheri da aminci lokacin da Ubangiji ya ba mu kasar.” **15** Sai ta zura igiya ta taga suka bi, domin gidan da

take yana hade da katangar birnin. **16** Ta ce musu, “Ku tafi cikin tuddan kasar don kada mutanen sarki su same ku. Ku buya a can na kwana uku, har sai masu nemanku su komo, sa’an nan ku kama hanyarku.” **17** Mutanen suka ce mata, “Rantsuwar da kika sa muka yi, ba za ta yi amfani ba **18** sai in kin daura jan kyalle a tagar da kika zura mu, kuma sai in kin kawo mahaifinki da mahaifiyarki, da’yan’uwanki, da dukan iyalinki cikin gidanki. **19** In wani ya fita kan hanya, alhakin jininsa ya kasance a kansa; ba ruwanmu. Amma in aka taba wani da yake cikin gidanki tare da ke, alhakin jininsa yana kanmu. **20** In kika tone mana asiri, za mu karya alkawarin da kika sa muka yi.” **21** Ta ce, “Na yarda! Bari ya zama yadda kuka ce.” Sai ta sallame su suka tafi. Ta kuwa daura jan kyalle a tagar. **22** Sai suka tafi, suka shiga cikin tuddai, suka yi zamansu a can kwana uku har masu nemansu suka koma, gama masu nemansu suka yi ta nema ko’ina a hanyar, amma ba su sami kowa ba. **23** Sa’an nan mutanen nan biyu, yan leken asiri suka sauка daga tuddai suka haye kogi zuwa wurin Yoshuwa dan Nun, suka gaya masa duk abin da ya faru da su. **24** Suka ce wa Yoshuwa, “Ba shakka Ubangiji ya ba mu kasan nan duka, tana hannummu, mutane can duk sun narke da tsoro saboda mu.”

3 Kashegari Yoshuwa da dukan Isra’ilawa suka tashi daga Shittim suka nufi Urdun inda suka sauка kafin su haye. **2** Bayan kwana uku sai shugabannin suka zazzaga sansani, suna **3** ba da umarni ga mutane, suna cewa, “Lokacin da kuka ga akwatin alkawari na Ubangiji Allahnku, da firistoci wadanda su ne Lawiyawa, suna dauke da shi, sai ku tashi daga inda kuke, ku bi shi. **4** A ta haka za ku san inda za ku bi, gama ba ku taña bin hanyar ba. Sai dai ku dan ba da rata wajen yadi dari tara tsakaninku da akwatin alkawari, kada ku kusace shi.” **5** Yoshuwa ya ce wa mutane, “Ku tsarkake kanku, gama gobe Ubangiji zai yi abubuwān al’ajabi a cikinku.” **6** Yoshuwa ya ce wa firistoci, “Ku dauki akwatin alkawari ku sha gaba.” Sai suka dauki akwatin alkawari suka wuce gabān sauran jama’a. **7** Ubangiji kuwa ya ce wa Yoshuwa, “Yau, zan fara daukaka ka a gabān Isra’ilawa duka don su sani cewa ina tare da kai kamar yadda na kasance tare da Musa. **8** Ka ce wa firistoci wadanda suke dauke da akwatin alkawari, ‘Sa’ad da kuka kai bakin Urdun, ku shiga cikin ruwan ku tsaya.’” **9** Yoshuwa ya ce wa Isra’ilawa, “Ku zo nan ku ji maganar

Ubangiji Allahnku. **10** Ta haka ne za ku san cewa Allah mai rai yana tare da ku, kuma ba shakka a gabanku za ku gani zai kore Kan’aniyawa, Hittiyawa, Hihiyawa, Ferizziyawa, Girkashiyawa, Amoriyawa da Yebusiyawa. **11** Ku duba, akwatin alkawarin Ubangiji na dukan duniya zai yi gaba cikin Urdun kafin ku. **12** Yanzu sai ku zabi mutum goma sha biyu daga kabilan Isra’ila, daya daga kowace kabilia. **13** Kuma da firistoci wadanda suke dauke da akwatin alkawarin Ubangiji, Ubangiji dukan duniya, sun sa kafa cikin ruwan kogin Urdun, ruwan da yake gudu a rafin zai tsaya cik ya taru a wuri daya.” **14** Saboda haka sa’ad da mutanen suka tashi don su ketare Urdun, firistocin da suke dauke da akwatin alkawarin suka sha gaba. **15** Da kaka Urdun yakan cika makil da ruwa. Duk da haka da zarar firistoci masu dauke da akwatin alkawari suka tsoma kafafunsu a gefen ruwa, **16** sai ruwan da yake gangarowa ya tsaya, ya tattaru a wuri daya ya yi tudu daga nan har zuwa wani garin da ake kira Adam kusa da Zaretan, ruwan da yake gangarowa zuwa Tekun Araba (Tekun Gishiri) kuma ya yanke gaba daya. Sai mutane suka ketare kusa da Yeriko. **17** Firistocin kuwa da suke dauke da akwatin alkawarin Ubangiji suka tsaya daram a kan busasshiyar kasa a tsakiyar Urdun a lokacin da Isra’ila suka ketarewa, har sai da dukan mutane suka gama ketarewa.

4 Da al’umma gaba daya suka ketare Urdun, Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, **2** “Ka zabi mutum goma sha biyu daga cikin mutane, daya daga kowace kabilia, **3** ka ce musu kowa ya dauki dutse daya daga tsakiyar Urdun daidai inda firistoci suka tsaya, ku kai su, ku ajiye a inda za ku sauка yau.” **4** Sai Yoshuwa ya kira mutum goma sha biyu da ya zabi daga cikin Isra’ila, daya daga kowace kabilia **5** ya ce musu, “Ku je tsakiyar Urdun inda akwatin alkawari na Ubangiji Allahnku yake. Kowannenku ya dauki dutse daya a kafadarsa, bisa ga yawan kabilan Isra’ila, **6** ya zama muku alama. Nan gaba in yaranku suka tambaye ku suka ce, ‘Mece ce ma’anar kasancewar duwatsun nan a nan?’ **7** Sai ku ce musu, ruwan Urdun ya yanke a gabān akwatin alkawari na Ubangiji, a lokacin da akwatin alkawarin ya ketare Urdun. Wadannan duwatsu za su zama abin tuni ga Isra’ila har abada.” **8** Isra’ila suka suka yi yadda Yoshuwa ya umarce su. Suka dauki duwatsu guda goma sha biyu bisa ga yawan kabilan Isra’ila, yadda Ubangiji ya gaya wa Yoshuwa; suka tafi da su masaukinsu, a can suka ajiye su. **9** Yoshuwa ya dora

duwatsu goma sha biyun a tsakiyar Urdun daidai inda firistoci wadanda suke dauke da akwatin alkawarin Ubangiji suka tsaya. Suna nan a can har wa yau. **10** Firistocin da suke dauke da akwatin alkawari suka tsaya a tsakiyar Urdun, har aka gama dukan abin da Ubangiji ya umarci Yoshuwa yā gaya wa mutane, kamar yadda Musa ya ce Yoshuwa yā yi. Mutanen suka wuce da sauri. **11** Sai da dukan mutanen suka wuce sa'an nan akwatin alkawari da firistoci suka sha gaba. **12** Mutanen Ruben, Gad da rabin kabilar Manasse suka ketare da shirin yaki, suka wuce gaban Isra'ila kamar yadda Musa ya ce su yi. **13** Wajen mutum dubu arba'in shirye domin yaki, suka wuce a gaban Ubangiji zuwa filayen Yeriko. **14** A ranan nan Ubangiji ya daukaka Yoshuwa a gaban Isra'ilawa; suka kuma ba shi girma dukan kwanakin ransa, kamar yadda suka girmama Musa. **15** Sa'an nan Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, **16** "Ka umarci firistocin da suke dauke da akwatin Shaida su fito daga cikin Urdun." **17** Sai Yoshuwa ya umarci firistoci ya ce, "Ku fito daga cikin Urdun." **18** Firistocin kuwa suka fito daga kogin dauke da akwatin alkawarin Ubangiji. Nan da nan da kafafunsu suka ta'bā busasshiyar kasa, sai ruwan Urdun ya gangaro ya cika kogin kamar yadda yake a dā. **19** A rana ta goma ga wata na farko, mutane suka haura daga Urdun suka sauка a Gilgal a gabashin iyakar Yeriko. **20** Sai Yoshuwa ya kafa duwatsu goma sha biyun nan da suka dāuko daga Urdun. **21** Ya ce wa Isra'ilawa, "Nan gaba in yaranku suka tambayi iyayensu suka ce, 'Mece ce ma'anar wadannan duwatsun?'" **22** Ku ce musu, 'Isra'ilawa sun ketare kogin Urdun a kan busasshiyar kasa.' **23** Gama Ubangiji Allahnku ya sa ruwan Urdun ya yanke a gabanku, har sai da kuka gama wucewa, kamar yadda ya yi a Jan Teku, a lokacin da ya busar da shi a gabanku har sai da muka gama wucewa. **24** Ya yi warman ne domin dukan mutanen duniya su san cewa Ubangiji mai iko ne, domin kuma ku zama masu tsorон Ubangiji Allahnku."

5 To, da dukan sarakunan Amoriyawa na yammancin Urdun, da dukan sarakunan Kan'aniyawan da suke bakin teku suka ji yadda Ubangiji ya busar da kogin Urdun a gaban Isra'ilawa, har sai da dukansu suka ketare, zuciyarsu ta narke, suka karaya sosai har ma suka rasa samun karfin hali su fuskanci Isra'ilawa. **2** A lokacin nan Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Ka yi wukafe na duwatsu ka yi wa Isra'ilawa kaciya." **3** Sai Yoshuwa ya yi wukafe na duwatsu, ya yi wa Isra'ilawa

kaciya a Gibeyat-Ha'aralot. **4** Dalilin da ya sa ya yi haka shi ne, dukan wadanda suka fito daga Masar, dukan mazan da suka kai shekarun shiga soja, sun mutu a cikin jeji a hanya bayan sun bar Masar. **5** Dukan mutanen da suka fito daga Masar an yi musu kaciya, amma duk wadanda aka haifa a jeji a tafiya daga Masar, ba a yi musu ba. **6** Isra'ilawa sun yi tafiya a jeji shekaru arba'in, har sai da dukan mazan da suka kai shekarun shiga soja da suka bar Masar suka mutu, domin ba su yi wa Ubangiji biyayya ba. Gama Ubangiji ya rantse cewa ba zai bar su su ga kasar da ya yi wa iyayensu alkawari da rantsuwa cewa zai ba su ba, kasar da zuma da madara suke kwarara, kasar da take cike da albarka. **7** Sai ya sa yaransu ne suka taso a maimakonsu, su ne wadanda Yoshuwa ya yi wa kaciya. Sun kasance ba kaciya gama ba a yi musu ba a hanya. **8** Kuma bayan da aka yi wa al'ummar kaciya dukansu, sai suka dakata a nan, sai da suka warke. **9** Sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Yau na kawar muku da zargin Masar." Saboda haka ake kiran sunan wurin Gilgal har wa yau. **10** Da yamman rana ta goma sha hudu ga wata, lokacin da suke a Gilgal a filin Yeriko, Isra'ilawa suka yi Bikin Ketarewa. **11** A kashegarin Bikin, a wannan rana, sai suka ci daga cikin amfanin kasar, burodi marar yisti da hatsin da aka gasa. **12** Kashegari bayan da suka ci amfanin kasar kuwa, Manna ta yanke, mutanen Isra'ila kuma ba su kara samunta ba. A wannan shekara suka fara cin amfanin kasar Kan'ana. **13** To, da Yoshuwa ya yi kusa da Yeriko, ya tā da idanunsa ya duba, sai ya ga wani mutum tsaye a gabansa rike da takobi, sai Yoshuwa ya je wurinsa ya ce masa, "Kai namu ne ko na abokan gābanmu?" **14** Mutumin ya ce, "Babu ko daya, na dai zo ne a matsayin shugaban rundunar sojojin Ubangiji." Sai Yoshuwa ya kwanta da fuskarsa har kasa, ya girmama shi, ya ce masa, "Ranka yā dade, wane safo kake da shi domin bawanka?" **15** Shugaban rundunar sojojin Ubangiji ya amsa ya ce, "Ka cire takalmanka, gama wurin da kake tsaye, mai tsarki ne." Sai Yoshuwa ya cire takalmansa.

6 Kofofin Yeriko kuwa a kulle suke ciki da waje saboda Isra'ilawa, ba mai fita babu kuma mai shiga. **2** Sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Duba, na ba ka nasara a kan Yeriko, duk da sarkinta da mayakanta. **3** Da kai da dukan sojoji, ku zaga birnin sau daya kullum. Ku yi haka har kwana shida. **4** Ka sa firistoci guda bakwai su rike kahoni raguna su kasance a

gaban akwatin alkawari. A rana ta bakwai sai ku zaga birnin sau bakwai, firistocin suna busa kahoni. **5** Sa'ad da kuka ji sun dauki dogon lokaci suna busa kaho, sai mutane gaba daya su tā da murya su yi ihu da karfi; katangar birnin kuwa za tā rushe, sai sojoji su haura, ko wanne yā nufi inda ya fuskanta kai tsaye.” **6** Yoshuwa dan Nun kuwa ya kira firistoci ya ce musu, “Ku dauki akwatin alkawari, ku sa firistoci guda bakwai su riķe kahoni su kasance a gabansa.” **7** Sai ya umarci jama'a ya ce, “Mu je zuwa! Ku zaga birnin, masu tsaro da makamai su shiga gaban akwatin alkawarin Ubangiji.” **8** Da Yoshuwa ya gama yin wa mutane magana, sai firistoci guda bakwai wadanda suke rike da kahoni guda bakwai a gaban Ubangiji suka sha gaba suna busa kahoninsu, akwatin alkawari kuwa yana biye da su. **9** Masu tsaro da makamai kuma suna gaban firistoci wadanda suke busa kahoni, masu tsaro daga baya kuma suna bin akwatin alkawari, ana ta busa kahoni. **10** Amma Yoshuwa ya umarci mutane ya ce, “Kada ku yi kururuwar yaki, kada ku tā da murya, kada ku ce kome, sai ranar da na ce ku yi ihu, a sa'an nan ne sai ku yi ihu!” **11** Sai ya sa aka dauki akwatin alkawarin Ubangiji aka kewaye birnin da shi sau daya, sa'an nan mutane suka dawo masaukinsu suka kwana a can. **12** Kashegari, Yoshuwa ya tashi da sassafe, firistoci kuma suka dauki akwatin alkawarin Ubangiji. **13** Firistoci guda bakwai wadanda suke rike da kahoni guda bakwai suka shiga gaba, suna takawa a gaban akwatin alkawarin Ubangiji suna kuma busa kahoni, masu tsaro dauke da makamai suna gabansu, sai masu tsaro da suke baya suna biye da akwatin alkawarin Ubangiji. **14** A rana ta biyu suka sāke zaga birnin sau daya, suka kuma koma masaukinsu. Haka suka yi har kwana shida. **15** A rana ta bakwai, suka tashi da sassafe suka zaga birnin sau bakwai yadda suka saba. A wannan rana kadai ne suka zaga birnin sau bakwai. **16** A zagawa ta bakwai, da firistoci suka busa kahoni, sai Yoshuwa ya ba sojojin umarni ya ce, “Ku yi ihu, gama Ubangiji ya ba ku birnin! **17** Birnin da dukan abin da yake cikinta za a miķa su ga Ubangiji. Rahab karuhan nan kadai ce, da dukan wadanda suke tare da ita a gidanta za a bari da rai domin ta boye'yan leken asirin kasa da muka aika. **18** Amma, ba za ku dauki wani abin da za a hallaka ba, idan kuka yi haka, za ku jawo masifa da hallaka a kan mutanen Isra'il a inda kuka sauка. **19** Dukan azurfa da zinariya, da kwanonin tagullu da na karfe,

kebabbū ne ga Ubangiji, dole a sa su cikin ma'ajin Ubangiji.” **20** Da aka busa kahoni, sojoji suka yi ihu, da jin karar kahoni, mutane suka kuma yi ihu, sai katangar ta rushe; dukan mutanen kuwa suka shiga birnin kai tsaye, suka yi nasara a kanta. **21** Suka miķa wa Ubangiji birnin, suka hallaka kowane abu mai ran da yake cikin birnin da takobi, maza da mata, yara da tsopaffi, shanu, tumaki da jakuna. **22** Yoshuwa ya ce wa mutanen nan biyu wadanda suka je leken asirin kasar, “Ku shiga gidan karuhan nan ku fitar da ita da duk wadanda suke nata bisa ga alkawarin da kuka yi mata.” **23** Sai samarin wadanda suka je leken asirin suka shiga suka fitar da Rahab, mahaifinta da mahaifiyarta, da'yan'uwanta da duk abin da yake nata. Suka fitar da iyalinta gaba daya suka sa su a wani wuri, ba a cikin masaukin Isra'ilawa ba. **24** Sa'an nan suka kona birnin tare da dukan abin da yake ciki tatas, amma suka sa azurfa da zinariya da kayan tagullu da na karfe a cikin ma'aji na haikalib Ubangiji. **25** Amma Yoshuwa ya bar Rahab karuhan nan bai kashe ta ba, ita da iyalinta da duk abin da yake nata, domin ita ta boye mutanen da Yoshuwa ya aika Yeriko don su leko asirin kasar kuma ta zauna tare da Isra'ilawa har wa yau. **26** A lokacin nan Yoshuwa ya yi wannan alkawari cewa, “Ubangiji zai tsine wa mutumin da zai yi kokarin sāke gina birnin nan, Yeriko. “A bakin ran dan farinsa zai kafa harsashin birnin; a bakin ran dan autansa kuma zai sa kofofin birnin.” **27** Ubangiji ya kasance tare da Yoshuwa, aka kuma san da shi a duk fādin kasar.

7 Amma Isra'ilawa ba su yi aminci game da kayan da aka hallaka ba; Akan dan Karmi, dan Zabdi, dan Zera, na kabilan Yahuda ya kwashi wadansu abubuwa, saboda haka fushin Ubangiji ya sauка a kan Isra'ilawa. **2** Sai Yoshuwa ya aika mutane daga Yeriko zuwa Ai kusa da Bet-Awen gabas da Betel, ya ce musu, “Ku je ku leko ku ga yadda yankin yake.” Sai mutanen suka je suka leko asirin kasar Ai. **3** Da suka dawo wurin Yoshuwa suka ce, “Ba lalle dukan jama'a su je yaki da Ai ba, ka aika mutum dubu biyu ko dubu uku su je su ciwo kasar da yaki, ba sai ka dami mutane duka ba, gama mutanen wurin kadan ne.” **4** Saboda haka sai kimanin mutum duba uku suka haura; amma mutanen Ai suka fatattake su, **5** suka kashe Isra'ilawa wajen mutum talatin da shida, suka safari Isra'ilawa tun daga bakin kofar birnin har zuwa wurin da ake fasa duwatsu. Suka karkashe su a gangare. Wannan

ya sa zuciyar Isra'ilawa ta narke suka zama kamar ruwa. **6** Sai Yoshuwa ya yaga tufafinsa ya fādī rubda ciki a gabon akwatin alkawarin Ubangiji, yana can har yamma. Dattawan Isra'ila ma suka yi haka, suka zuba toka a kawunansu. **7** Yoshuwa kuma ya ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, me ya sa ka sa mutanen nan suka ketare Urdun don ka bari mu shiga hannun Amoriyawa su hallaka mu? Kila da mun hakura mun zauna a daya gefen Urdun da ya fi mana! **8** Ya Ubangiji me zan ce, yanzu da abokan gāban Isra'ilawa suka ci karfinsu? **9** Yanzu Kan'aniyawa da sauran jama'a za su ji, za su zo su kewaye mu su share sunanmu daga duniya. To, yanzu me za ka yi don girman sunanka?" **10** Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Ka tashi! Me kake yi kwance rubda ciki? **11** Isra'ilawa sun yi zunubi, sun karya sharadin da na yi musu. Sun dauki wadansu abubuwan da aka kebe; sun yi sata, sun yi karya, sun boye su cikin kayansu. **12** Shi ne ya sa Isra'ilawa suka kāsa yin tsayayya da abokan gābansu; suka juya suka gudu domin za a hallaka su. Ba zan sāke kasancewa tare da ku ba sai in kun hallaka duk abin da aka kebe don hallaka. **13** "Tashi, ka je ka tsarkake mutane. Ka ce musu su tsarkake kansu, su yi shiri domin gobé; gama ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce, a cikinku akwai abubuwan da aka kebe, ya Isra'ilawa. Ba za ku iya yin tsayayya da abokan gābanku ba sai in kun rabu da abubuwan nan da aka haramta. **14** "Da safe ku zo kabilia-kabilia. Kabilar da Ubangiji ya ware, za tā zo gaba gida-gida; gidan da Ubangiji ya ware, za su zo gaba iyali-iyali. Iyalin kuma da Ubangiji ya ware, za su zo gaba mutum bayan mutum. **15** Mutumin da aka same shi da haramtattun abubuwan kuwa za a kone shi, duk da mallakarsa domin ya karya sharadin da Ubangiji ya yi muku, ya yi abin kunya a Isra'ila!" **16** Kashegari da sassafe Yoshuwa ya sa Isra'ilawa suka fito kabilia-kabilia, aka ware kabilar Yahuda. **17** Gidan Yahuda suka zo gaba, sai aka ware gidan Zera, aka sa suka fito iyali-iyali, sai aka ware Zabdi. **18** Yoshuwa kuwa ya sa iyalin Zabdi suka fito mutum-mutum, sai kuwa aka ware Akan dan Karmi, dan Zimri, dan Zera na kabilar Yahuda. **19** Sai Yoshuwa ya ce wa Akan, "Dana, sai ka ba Ubangiji, Allah na Isra'ila daukaka, ka yi masa yabo. Ka gaya mini abin da ka yi; kada ka boye mini." **20** Akan kuwa ya amsa ya ce, "Gaskiya ne! Na yi wa Ubangiji, Allah na Isra'ila zunubi. Ga abin da na yi. **21** A cikin ganimar, na ga doguwar riga mai kyau irin ta Babilon, da shekel dari biyu na azurfa,

da kuma sandan zinariya mai nauyin shekel hamsin, sai raina ya so su, na kuwa kwashe su. Na tona rami a cikin kasa a tentina; na boye." **22** Sai Yoshuwa ya aiki'yan aika suka tafi da gudu zuwa tenti din, haka kuwa suka same su a boye a tentinsa, da azurfa a karkashi. **23** Suka kwashe kayan daga tenti din suka kowo wa Yoshuwa da sauran Isra'ilawa, suka baza su a gabon Ubangiji. **24** Sai Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka dauki Akan dan Zera, da azurfar, doguwar rigar, sandan zinariya, 'ya'yansa maza da mata, shanunsa, jakuna da tumaki, tentinsa da duk abin da yake da shi, suka kai su Kwarin Akor. **25** Yoshuwa ya ce, "Me ya sa ka jawo mana wahala haka? Ubangiji zai kowo maka wahala kai ma a yau." Sai dukan Isra'ilawa suka jajjefe shi, bayan da suka gama jifarsa sai suka kone sauran. **26** Suka tara manyan duwatsu a kan Akan, tarin duwatsun na nan a can har wa yau. Sa'an nan Ubangiji ya huce daga fushinsa mai zafi. Saboda haka ake kirin wurin Kwarin Akor.

8 Sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Kada ka ji tsoro; kada ka karaya. Ka dauki dukan sojojin ku kai wa Ai hari, gama na ba ka nasara a kan sarkin Ai, mutanensa, birninsa da kuma kasarsa. **2** Za ku yi wa Ai yadda kuka yi wa Yeriko da sarkinta, sai dai za ku kwashe ganima da dabbobinta su zama naku. Ku yi kwanto a bayan birnin." **3** Yoshuwa da dukan sojojin suka fita su kai wa Ai hari. Sai ya zabi sojojinsa wadanda suka fi saura duka iya yaki guda dubu talatin, ya tura su da dad dare **4** ya ba su umarni ya ce, "Ku ji da kyau, za ku yi kwanto a bayan birnin, kada ku yi nisa da birnin. Kowannenku yă kasance a fasake. **5** Ni da wadanda suke tare da ni za mu nufi birnin, a lokacin da mutanen suka taso mana yadda suka yi dā, sai mu guje musu. **6** Za su bi mu har su yi nisa da birnin, gama za su ce, 'Suna gudu kamar yadda suka yi dā.' Saboda haka lokacin da muka guje musu, **7** sai ku tashi daga inda kuka yi kwanto, ku ci birnin da yaki, Ubangiji Allahmku zai ba da shi a hannunku. **8** Lokacin da kuka kwace birnin, sai ku sa masa wuta. Ku yi abin da Ubangiji ya umarta. Ku tabbata kun yi abubuwan da na ce." **9** Sai Yoshuwa ya sallame su, suka kuma tafi wurin da za su yi kwanto, suka kwanta suna fako tsakanin Betel da Ai, yamma da Ai, amma Yoshuwa ya kwana tare da mutanen. **10** Kashegari da sassafe Yoshuwa ya tattara mutanensa, sai shi da shugabannin Isra'ilawa suka sha gaba suka taka zuwa Ai. **11** Dukan sojojin da suke tare da shi suka nufi

birnin, da suka kai kuwa sai suka kafa sansaninsu a arewancin Ai. Tsakaninsu da Ai akwai kwari. **12** Yoshuwa ya sa mutum dubu biyar suka yi kwanto tsakanin Betel da Ai, a yammancin birnin. **13** Mutanen suka kafa sansaninsu arewa da birnin, sansani na'yan kwanto kuwa yana yamma da birnin, amma Yoshuwa ya kwana a kwarin. **14** Sa'ad da sarkin Ai ya ga haka, shi da duk mutanen birnin suka hanzarta da sassafe don su gamu da Isra'ilawa, su yi yakı da su a wani wurin da yake fuskantar Araba. Amma bai san cewa an yi masa kwanto a bayan birnin ba. **15** Yoshuwa da duk Isra'ilawa suka bari aka fafare su, sai suka gudu zuwa cikin jeji. **16** Aka kira duk mazan Ai su fafare su, suka kuwaafari Yoshuwa, aka yaudare su suka yi nisa da birnin. **17** Ba namijin da ya rage a Ai ko Betel da bai fita don yā safari Isra'ilawa ba. Suka bar birnin a bude, suka tafi farfar Isra'ilawa. **18** Sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Ka rike māshin da yake hannunka ka nuna wajen Ai, gama zan ba da birnin a hannunka." Yoshuwa kuwa ya mīka māshin ta wajen Ai. **19** Da yin haka kuwa sai mutanen da suka yi kwanto suka tashi nan da nan daga inda suke, suka nufi birnin a guje, suka shiga suka ci birnin da yakı, suka kuma cinna mata wuta da sauri. **20** Mutanen Ai suka juya suka ga hayaķin birninsu yana tashi sama, amma ba yadda za su iya tsira ta ko'ina, gama Isra'ilawan da suke gudu zuwa cikin jeji suka juya suka fara fafarar wadanda suke fafararsu. **21** Lokacin da Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka ga wadanda suka yi kwanto sun ci birnin da yakı, hayaķi kuwa ya cika birnin, sai suka juya suka kai wa mutanen Ai hari. **22** Mutanen da suka yi kwanto su ma suka fito daga birnin suka tasar musu, ya zama an kama su a tsakiya, ga Isra'ilawa daga kowane gefe. Isra'ilawa kuwa suka karkashe su duka ba su bar wani da rai ba, ba kuma wanda ya tsere. **23** Amma suka tafi da sarkin Ai da rai suka kawishi wurin Yoshuwa. **24** Da Isra'ilawa suka gama kashe duk mutanen Ai a filaye da kuma a cikin jeji inda suka fafare su, kuma da aka karkashe kowane mutumin Ai da takobi sai dukan Isra'ilawa suka koma Ai suka karkashe duk wadanda suke cikinsa. **25** A ranan nan, dukan mutanen Ai da aka kashe, mutum dubu goma sha biyu ne maza da mata. **26** Gama Yoshuwa bai janye hannunsa da yake riķe da māshinsa ba har sai da ya hallaka dukan mazaunan Ai. **27** Amma Isra'ilawa suka kwashe ganima da dabbobin birnin nan yadda Ubangiji ya umarci Yoshuwa. **28** Yoshuwa kuwa ya

kone Ai, ya mai da ita tarin kasa, ta zama kufai har wa yau. **29** Ya rataye sarkin Ai a kan itace, ya bar shi a can har yamma. Da rana ta fādī, Yoshuwa ya umarta a dauke gawar sarkin a jefa a gabon kofar birnin. Suka kuma tara manyan duwatsu a kan gawar, tsibin na nan har wa yau. **30** Yoshuwa kuwa ya yi wa Ubangiji, Allah na Isra'ilila bagade a Dutsen Ebal, **31** kamar yadda Musa bawan Ubangiji ya umarci Isra'ilawa. Ya gina bisa ga abin da yake a rubuce a cikin Littafin Dokoki na Musa, bagade na duwatsun da ba a sassaka su ba, wadanda ba wani karfen da ya taba su. Suka mīka wa Ubangiji hadayu na konawa da hadayu na salama a kai. **32** A can, a gabon Isra'ilawa, Yoshuwa ya rubuta dokokin Musa a kan duwatsun. **33** Sai Isra'ilawa duka, da baķi, da haifaffun gida, da dattawansu, da shugabanninsu, da alkalsansu, suka tsaya a gefe-gefen akwatin alkawarin Ubangiji, suna fuskantar wadanda suke dauke da shi, wato, firistoci wadanda su ne Lawiyawa. Rabin mutanen suka tsaya a gabon Dutsen Gerizim, rabinsu kuma suka tsaya a gabon Dutsen Ebal, kamar yadda Musa bawan Ubangiji ya riga ya umarta, cewa su sa wa mutanen Isra'ilawa albarka. **34** Bayan haka, Yoshuwa ya karanta duk abin da yake a cikin Dokoki, albarku da la'anoni, kamar yadda suke a rubuce a cikin Littafin Dokoki. **35** Babu wata kalmar da Musa ya umarta da Yoshuwa bai karanta wa dukan taron Isra'ilawa ba, hade da mata, da yara, da baķin da suke zama tare da su.

9 To, sa'ad da dukan sarakunan yammancin Urdun suka ji wadannan abubuwa, sai wadanda suke kan tudu, da na cikin kwari a yammanci, da dukan wadanda suke gefen Bahar Rum har zuwa Lebanon (sarakunan Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa) **2** suka hada kansu don su yakı Yoshuwa da Isra'ilila. **3** Amma da mutanen Gibeyon suka ji abin da Yoshuwa ya yi wa Yeriko da Ai, **4** sai suka shirya wata dabara ta rudu, suka shirya dan abinci don tafiya, suka dauki tsaffin buhuna a kan jakunansu da tsaffin salkuna na ruwan inabi, yagaggū da suka sha dinki. **5** Suka sa tsaffin takalman da suka sha gyara, suka sa tsaffin tufafi. Dukan abincinsu na tafiya ya bushe ya yi fumfuna. **6** Sai suka je wurin Yoshuwa a sansanin Gilgal suka ce masa da mutanen Isra'ilila, "Daga kasa mai nisa muka fito, yanzu fa, sai ku yi alkawari da mu." **7** Mutanen Isra'ilila kuwa suka ce wa Hiwiyawa, "Wataķila kuna kusa da mu, ta yaya za mu yi alkawari da ku?" **8** Suka

ce wa Yoshuwa, "Mu bayinku ne." Amma Yoshuwa ya tambaye su ya ce, "Ku wane ne, kuma daga ina kuka zo?" 9 Suka amsa suka ce, "Bayinka sun zo ne daga kasa mai nisa gama Ubangiji Allahnka ya yi suna sosai. Gama mun ji labarin abubuwan da ya yi. Dukan abubuwan da ya yi a Masar 10 da kuma duk abubuwan da ya yi wa sarakuna biyu na Amoriyawa gabas da Urdun, Sihon sarkin Heshbon, da Og sarkin Bashan wanda ya yi mulki a Ashtarot. 11 Dattawanmu da duk mazaunan kasar, suka ce mana, 'Ku dauki abincin tafiyar da za ku rike; ku je ku same su ku ce musu, "Mu bayinku ne, ku yi alkawari da mu.'" 12 Abincin tafiyar nan namu yana da dumi lokacin da muka kintsa tashi daga gida a ranar da za mu kama hanya zuwa wurinku. Amma yanzu duba yadda ya bushe, ya yi fumfuna. 13 Wadannan salkuna kuma da muka cika ruwan inabi, sababbi ne amma duba yadda suka yayyage. Tufafinmu da takalmanmu duk sun yayyage don doguwar tafiya." 14 Mutanen Isra'ila suka dib'a daga cikin abincin tafiyar amma ba su nemi nufin Ubangiji ba. 15 Sa'an nan Yoshuwa ya yi alkawari zaman salama da su, cewa ba zai kashe su ba, sai shugabannin mutanen Isra'ila kuwa suka tabbatar musu da haka ta wurin yin rantsuwa. 16 Kwana uku bayan sun yi alkawari da Gibeyonawa, sai Isra'ilawa suka ji cewa Gibeyonawa makwabtansu ne, wadanda suke zaune kurkusa da su. 17 Saboda haka Isra'ila suka tashi a rana ta uku suke je biranen mutanen, wato, Gibeyon, Kefira, Beyerot da Kiriyat Yeyarim. 18 Amma Isra'ilawa ba su kai musu hari ba domin shugabanninsu sun rantse musu da sunan Ubangiji, Allah na Isra'ila. Mutane Isra'ila duka kuwa suka yi gunaguni a kan shugabannin. 19 Amma shugabanni suka amsa musu suka ce, "Mun rantse musu da sunan Ubangiji, Allah na Isra'ila, saboda haka ba za mu taba su ba yanzu. 20 Ga abin da za mu yi musu, za mu bar su da rai don kada fushin Allah yā sauva a kanmu gama mun riga mun rantse musu." 21 Suka kara da cewa, "Mu bar su da rai, amma bari su zama masu yankan itace da masu dibo mana ruwa." Haka shugabanni suka cika alkawarinsu. 22 Yoshuwa kuwa ya aika aka kira Gibeyonawa ya ce musu, "Don me kuka rude mu kuka ce, 'Mun zo ne daga wuri mai nisa,' bayan kuwa kuna nan kurkusa da mu? 23 Yanzu ku la'anannu ne. Ba za ku daina zama mana masu yankan itace da kuma masu debo ruwa domin haikalin Allahnmu ba." 24 Suka amsa wa Yoshuwa suka ce, "An gaya

wa bayinka dalla-dalla yadda Ubangiji Allahnka ya umarci bawansa Musa yā ba ka kasar duka, ka kuma kashe duk masu zama a cikinta, muka ji tsoro cewa za ka kashe mu shi ya sa muka yi haka. 25 Yanzu, a hannunka muke, ka yi duk abin da ka ga ya yi maka kyau." 26 Yoshuwa kuwa ya cece su daga hannun Isra'ilawa, har ba su kashe su ba. 27 A ranar Yoshuwa ya sa Gibeyonawa suka zama masu yankan itace da debo ruwa wa jama'ar Isra'ila da kuma domin haikalin Ubangiji a inda Ubangiji zai zaba. Abin da suke ke nan har wa yau.

10 Adoni-Zedek sarkin Urushalima ya ji cewa Yoshuwa ya ci Ai da yaki ya kuma hallaka ta sarai, ya yi wa Ai da sarkinta abin da ya yi wa Yeriko da sarkinta, mutanen Gibeyon kuwa sun yi yarjejeniya ta salama da Isra'ilawa, suna kuma zama kusa da su. 2 Shi da mutanensa suka ji tsoron wannan sosai, gama Gibeyon muhimmiyar birni ce, har ma kamar daya daga cikin biranen sarauta, ya ma fi Ai girma, mazanta duka kuwa mayaka ne na kwarai. 3 Saboda haka sai Adoni-Zedek sarkin Urushalima ya roki Hoham sarkin Hebron, Firam sarkin Yarmut, Yafiya sarkin Lakish da Debir sarki Eglon ya ce, 4 "Ku zo ku taimake ni in kai wa Gibeyon hari. Domin sun yi yarjejeniya ta salama da Yoshuwa da Isra'ilawa." 5 Sai sarakunan nan biyar na Amoriyawa, sarakunan Urushalima, Hebron, Yarmut, Lakish da Eglon suka hada sojojinsu. Suka je dukansu suka yi shirin kai wa Gibeyon hari. 6 Sai mutanen Gibeyon suka aika zuwa wurin Yoshuwa a sansani a Gilgal, "Kada ka juya wa bayinka baya, ka zo da sauri ka cece mu! Ka taimake mu domin sarakunan Amoriyawa duka daga kan tudu sun hada karfinsu tare za su taras mana." 7 Saboda haka Yoshuwa ya tashi da rundunarsa duka, tare da dukan jarumawansa. 8 Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Kada ka ji tsoronsu; na ba ka su a hannunka. Ba waninsu da zai iya tsayayya da kai." 9 Bayan sun yi tafiya dukan dare daga Gilgal, Yoshuwa ya auko musu ba labari. 10 Ubangiji ya sa suka rude a gabon Isra'ila, Isra'ila kuwa suka yi babbar nasara a kansu a Gibeyon. Isra'ila sukafafare su a kan hanyar zuwa Bet-Horon suka karkashe su duka har zuwa Azeka da Makkeda. 11 Suna guje wa Isra'ila suna gangarawa a kan hanyar Bet-Horon har zuwa Azeka, sai Ubangiji ya turo manyan duwatsu daga sararin sama suka karkashe su, wadanda manyan duwatsun suka kashe sun fi wadanda Isra'ila suka kashe da takobi. 12 A ranar da Ubangiji ya ba da

Amoriyawa a hannun Isra'ilawa, Yoshuwa ya ce wa Ubangiji a gabon Isra'ilawa, "Ke rana, ki tsaya cik a Gibeyon Kai wata, ka je Kwarin Aiyalon." **13** Sai rana ta tsaya cik, wata kuma ya tsaya, har sai da al'ummar ta dauki fansa a kan abokan gābanta, kamar yadda aka rubuta a cikin littafin Yashar. Rana ta tsaya a sararin sama, ba tā fādī ba har kusan yini guda. **14** Ba a taba ganin abu haka ba ko dā can, ranar da Ubangiji ya saurari mutum. Ba shakka Ubangiji yana yaki domin Isra'ilawa. **15** Sai Yoshuwa ya koma sansanin Gilgal tare da dukan Isra'ilawa. **16** Sarakunan guda biyar suka gudu, suka buya a cikin kogo a Makkeda. **17** Lokacin da aka gaya wa Yoshuwa cewa an sami sarakunan nan biyar a boye a cikin kogo a Makkeda. **18** Sai ya ce, "Ku mirgina manyan duwatsu ku rufe bakin kogon, sai ku sa wadannan mutane su yi tsaron kogon. **19** Amma kada ku tsaya a can! Ku safari abokan gābanku, ku kai musu hari ta baya, kada ku bari su kai biranensu, gama Ubangiji Allahnku ya ba da su a hannunku." **20** Saboda haka Yoshuwa da Isra'ilawa suka hallaka su da yawa kwarai, amma'yan kadan din da suka rage suka tsere zuwa cikin biranensu masu kāriya. **21** Dukan rundunar kuma suka dawo sansanin Makkeda tare da Yoshuwa, ba abin da ya same su. Ba wanda ya sāke tsokanar Isra'ilawa. **22** Yoshuwa ya ce, "Ku bude bakin kogon ku kawo mini sarakunan nan guda biyar." **23** Sai suka kawo sarakunan biyar daga cikin kogo; sarakunan Urushalima, Hebron, Yarmut, Lakish da Eglon. **24** Sa'ad da aka kawo sarakunan nan wurin Yoshuwa, ya kira dukan Isra'ilawa ya ce wa shugabannin rundunoni wadanda suke tare da shi, "Ku zo nan ku tako wuyan sarakunan nan." Sai suka zo suka taka wuyansu. **25** Yoshuwa ya ce musu, "Kada ku ji tsoro, ko kuwa ku razana, amma ku karfafa, ku yi karfin hali. Haka Ubangiji zai yi da duk abokan gāban da za ku yi yaki da su." **26** Sai Yoshuwa ya karkashe wadannan sarakuna guda biyar, ya kuma rataye kowannensu a bisa itace inda jikunansu suka kasance har yamma. **27** Da yamma Yoshuwa ya ba da umarni a sauko da su daga itatuwan a jefa su cikin kogon da suka buya. Aka sa manyan duwatsu aka rufe bakin kogon, suna a can har wa yau. **28** A ranan nan Yoshuwa ya ci Makkeda da yaki. Ya karkashe mutanen tare da sarkinta. Bai bar wani da rai ba. Ya yi wa sarkin Makkeda yadda ya yi wa sarkin Yeriko. **29** Sai Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Makkeda zuwa Libna, suka kai mata hari. **30** Ubangiji

kuma ya ba da kasar da sarkinta a hannun Yoshuwa. Yoshuwa ya karkashe kowa ya hallaka birnin, bai bar wani da rai ba. Ya kuma yi wa sarkin yadda ya yi wa sarkin Yeriko. **31** Sai Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Libna zuwa Lakish; suka yi shiri suka kai mata hari. **32** Ubangiji ya ba da Lakish a hannun Isra'ilawa, a rana ta biyu kuwa Yoshuwa ya ci nasara a kansu. Ya karkashe duk mutanen birnin ya kuma hallaka birnin, kamar yadda ya yi a Libna. **33** Horam sarkin Gezer kuwa ya zo don yā taimaki Lakish, amma Yoshuwa ya hada duk da shi da rundunarsa ya ci su da yaki, har bai bar waninsu da rai ba. **34** Yoshuwa kuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Lakish zuwa Eglon; suka yi shiri suka kai mata hari. **35** A ranan nan suka ci kasar da yaki, suka buge ta, suka karkashe kowa da takobi kamar dai yadda suka yi a Lakish. **36** Sai Yoshuwa da dukan Isra'ilawa suka tashi daga Eglon zuwa Hebron suka kai hari a can. **37** Suka ci birnin da yaki, suka karkashe mazaunanta, da sarkin, har da kauyukan, ba wanda ya tsira kamar yadda ya yi wa Eglon. Ya hallakar da ita sarai duk da kowane mutum da yake cikinta. **38** Yoshuwa da Isra'ilawa duka suka juya suka kai wa Debir hari, **39** suka hallaka birnin, da sarkinta da kauyukanta, suka karkashe dukan mazaunan wurin, ba su bar wani da rai ba. Suka yi wa Debir da sarkinta yadda suka yi wa Libna da sarkinta da kuma Hebron. **40** Yoshuwa ya cinye yankin duka da yaki, hade da na kan tudu, da Negeb, da kwarin yamma, da filayen cikin duwatsu tare da sarakunansu duka. Bai bar wani da rai ba, ya kashe duk wani mai numfashi, yadda Ubangiji, Allah na Isra'ilawa ya umarta. **41** Yoshuwa ya ci su da yaki daga Kadesh Barneya zuwa Gaza, da kuma daga dukan yankin Goshen zuwa Gibeyon. **42** Yoshuwa kuwa ya cinye sarakunan nan duka da kasashensu gaba daya gama Ubangiji, Allah na Isra'ilawa ne ya yi yaki domin Isra'ilawa. **43** Yoshuwa kuwa ya dawo da dukan Isra'ilawa zuwa sansani a Gilgal.

11 Sa'ad da Yabin sarkin Hazor ya ji wannan, sai ya aika sako zuwa wurin Yobab sarkin Madon, da sarkin Shimron, da Akshaf, **2** ya kuma aika zuwa ga sarakunan arewa wadanda suke kan tuddai da kuma wadanda suke cikin Araba a kudancin Kinneret da cikin filayen kwari, da cikin Nafot Dor a yamma; **3** ya kuma aika zuwa ga Kan'aniyawa a gabas da yamma; da kuma zuwa ga Amoriyawa, Hittiyawa da Ferizziyawa, da Yebusiyawa da suke kan tuddai; da kuma Hiwiyawa

masu zama a gindin dutsen Hermon a yankin Mizfa. 4 Suka fito da dukan rundunansu da keken yakı masu yawan gaske, babbar runduna, yawansu ya yi kamar yashin bakin teku. 5 Duk sarakunan nan suka hada mayakansu tare, suka kafa sansani a bakin Ruwayen Meron don su yi yakı da Isra'ilawa. 6 Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, "Kada ka ji tsoronsu, domin war haka gobe zan ba da dukansu a hannun Isra'ilawa, za su kuwa karkashe su. Za ku gurgunta dawakansu, ku kuma kone keken yakinsu." 7 Sai Yoshuwa da dukan mayakan suka auka musu a bakin Ruwayen Meron. 8 Ubangiji kuwa ya ba Isra'ilawa nasara a kan su, suka ci su da yakı, sukafafare su har zuwa Sidon Babba, zuwa Misrefot Mayim, har zuwa Kwarin Mizfa a gabas, ba wanda suka bari da rai. 9 Yoshuwa ya yi musu yadda Ubangiji ya umarta, ya gurgunta dawakansu, ya kuma kone keken yakinsu. 10 A lokacin nan Yoshuwa ya koma da baya ya ci Hazor da yakı, ya kuma kashe sarkinta da takobi. (Hazor ce babbar masarautan kasashen nan.) 11 Suka karkashe duk mazaunan kasar da takobi, ba su bar wani mai numfashi ba, suka kuma kona Hazor. 12 Yoshuwa ya kwace masarautan nan duka ya kuma kashe sarakunansu da takobi, ya hallakar da su kakaf kamar yadda Musa bawan Ubangiji ya umarta. 13 Duk da haka Isra'ilawa ba su kone biranen da suke kan tuddai ba, sai Hazor kadai Yoshuwa ya kone. 14 Isra'ilawa suka kwashi ganimda dabbobi na wadannan birane, amma suka karkashe mutanen duka da takobi, ba su bar wani mai numfashi ba. 15 Yadda Ubangiji ya umarci bawansa Musa, haka Musa ya umarci Yoshuwa, shi kuwa ya yi duk abin da Ubangiji ya umarci Musa. 16 Saboda haka Yoshuwa ya cinye kasar duka da yakı, dukan Negeb, duka yankin Goshen, filayen kwari na yamma, Araba da tuddai na Isra'ila da kwarinta. 17 Daga Dutsen Halak wanda ya miķe zuwa wajajen Seyir, zuwa Ba'al-Gad a Kwarin Lebanon kasa da Dutsen Hermon. Ya kama sarakunansu ya karkashe su. 18 Yoshuwa ya dade yana yakı da dukan wadannan sarakuna. 19 Sai Hiwiyawa kadai wadanda suke zama a Gibeyon, sauran ba ko birni daya da ta yi yarjejeniya ta salama da Isra'ilawa, Isra'ilawa kuwa suka ci dukansu da yakı. 20 Gama Ubangiji ne ya taurare zukatansu wadannan sarakuna suka yi yakı da Isra'ilawa don yă hallaka su gaba daya, yă gamar da su ba jinkai, yadda Ubangiji ya umarci Musa. 21 A lokacin nan Yoshuwa ya je ya hallaka Anakawa daga kasar tudu. Daga Hebron, Debir da

Anab. Daga dukan kasar tuddai na Yahuda, da kuma dukan kasar tudu ta Isra'ila, Yoshuwa ya hallaka su duka da garuruwansu. 22 Ba a bar wadansu Anakawa a harabar Isra'ila ba; sai dai a Gaza, Gat da Ashdod ne aka samu wadanda suka ragu da rai. 23 Yoshuwa kuwa ya kwace dukan kasar yadda Ubangiji ya umarci Musa, ya ba da ita ta zama kasar găđo ga Isra'ilawa, kabilia-kabilia. Ta haka kasar ta huta daga yakı.

12 Wadannan su ne sarakunan kasashen da Isra'ilawa suka ci da yakı, suka kuma mallaki kasarsu a gabashin Urdun, daga kwarin Armon zuwa Dutsen Hermon hadé da dukan gefen gabas na Araba. 2 Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon. Ya yi mulki daga Arower wadda take iyakar kwarin Arnon, daga tsakiyar kwarin har zuwa, Kogin Yabbok, wanda yake iyakar Ammonawa. Wannan ya hada da rabin Gileyad. 3 Ya kuma yi mulki a kan gabashin Araba daga tekun Kinneret zuwa Tekun Araba (wato, Tekun Gishiri), zuwa Bet-Yeshimot da kuma kudu zuwa gangaren dutsen Fisga. 4 Haka ma suka ci sashen Og sarkin Bashan, daya daga cikin Refahiyawa na karshe da ya yi mulki a Ashtarot da Edireyi. 5 Mulkinsa ya taso daga Dutsen Hermon, da Saleka, da dukan Bashan har zuwa iyakar Geshurawa da Ma'akatiyawa hadé da rabin Gileyad, zuwa kan iyakar Heshbon ta sarki Sihon. 6 Sai Musa, bawan Ubangiji da Isra'ilawa suka ci Sihon da Og da yakı. Musa bawan Ubangiji kuwa ya ba da kasarsu ga mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilas Manasse. 7 Wadannan su ne sarakuna da kuma kasashen da Yoshuwa da Isra'ilawa suka ci da yakı a yammancin Urdun, daga Ba'al-Gad a Kwarin Lebanon zuwa Dutsen Halak wanda ya miķe zuwa Seyir. Yoshuwa ya raba kasarsu ta zama găđo ga Isra'ilawa bisa ga yadda aka raba su kabilia-kabilia. 8 Kasar ta hada da kasar kan tudu, filayen arewanci, Araba, gangaren Dutse, da jejin, da kuma Negeb, wato, kasashen Hittiyawa, Amoriyawa, Kan'aniyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa, da Yebusiyawa. 9 Sarkin Yeriko, daya sarkin Ai (kusa da Betel), daya 10 sarkin Urushalima, daya sarkin Hebron, daya 11 sarkin Yarmut, daya sarkin Lakish, daya 12 sarkin Eglon, daya sarkin Gezer, daya 13 sarkin Debir, daya sarkin Bet-Gader, daya 14 sarkin Horma, daya sarkin Arad, daya 15 sarkin Libna, daya sarkin Adullam, daya 16 sarkin Makkeda, daya sarkin Betel, daya 17 sarkin Taffuwa, daya sarkin Hefer, daya 18 sarkin Afek, daya sarkin Sharon, daya 19 sarkin

Madon, daya sarkin Hazor, daya 20 sarkin Shimron Meron, daya sarkin Akshaf, daya 21 sarkin Ta'anak, daya sarkin Megiddo, daya 22 sarkin Kedesha, daya sarkin Yokneyam a Karmel, daya 23 sarkin Dor (A Nafot Dor), daya sarkin Goyim a Gilgal, daya 24 sarki Tirza, daya. Duka-duka dai sarakuna talatin da daya ne.

13 Sa'ad da Yoshuwa ya tsufa, Ubangiji ya ce masa,

"Ka tsufa kwarai, ga shi kuma akwai sauran kasa mai fādī da ba ku riga kun mallaka ba. 2 "Ga kasar da ta rage, "dukan yankunan Filistiyawa da na Geshurawa. 3 Daga Kogin Shihor a gabashin Masar zuwa sashen Ekron a arewa, dukan wannan kasa ana lissafta ta a cikin kasar Kan'aniyawa, ko da yake tana a sashen da sarakuna biyar na Filistiyawa na Gaza, Ashdod, Ashkeloniyawa, Gat da Ekron; na Awwiyawa. 4 Daga wajen kudu kuma, dukan kasar Kan'aniyawa ce. Iyakarta a arewa ta fara daga Ara ta Sidoniyawa har zuwa Afek, ta zarce har zuwa iyakar Amoriyawa; 5 da kasar Gebaliyawa; da dukan Lebanon wajen gabas daga Ba'al-Gad a gindin Dutsen Hermon zuwa Lebo Hamat. 6 "Dukan mazauna kan yankunan tuddai daga Lebanon zuwa Misrefot Mayim, wato, dukan Sidoniyawa, ni da kaina zan kore su a gaban Isra'ilawa. Ka tabbata ka raba wa Isra'ilawa kasar ta zama gādonsu kamar yadda na umarce ka, 7 ka raba ta tā zama gādo wa kabilu tara da kuma rabin kabilar Manasse." 8 Rabin kabilar Manasse, mutanen Ruben da mutanen Gad suka karbi rabonsu na gādo wanda Musa ya ba su a gabashin Urdun. Abin da Musa bawan Ubangiji ya ba su ke nan. 9 Wannan ya tashi daga Arower a gefen kwarin Arnon, da kuma daga garin da yake tsakiyar kwarin, ya kuma hada da kasar da take tudun Medeba har zuwa Dibon, 10 da dukan garuruwan Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulkin Heshbon, har zuwa iyakar Ammonawa. 11 Hade da Gileyad, inda mutanen Geshur da Ma'aka suke. Dukan Dutsen Hermon, da dukan Bashan har zuwa Saleka, 12 wato, dukan masarautar Og a Bashan, wanda ya yi mulkin Ashtarot da Edireyi, yana cikin wadanda suke na karshe da ba a kashe ba a cikin Refahiyawa. Musa ya ci su da yaki, ya kwace kasarsu. 13 Amma Isra'ilawa ba su kori mutanen Geshur da Ma'aka ba, saboda haka suka ci gaba da zama cikin Isra'ilawa har wa yau. 14 Kabilar Lawiyawa ne kadai Musa bai ba ta gādo ba, gama hadayun konawa da ake miķa wa Ubangiji, Allah na Isra'ila ne gādonsu, kamar yadda

ya yi musu alkawari. 15 Ga abin da Musa ya ba kabilar Ruben bisa ga iyalansu. 16 Abin da ya kama daga Arower a gefen kwarin Arnon, da kuma daga garin da yake tsakiyar kwarin, da dukan kasar tudu kusa da Medeba 17 zuwa Heshbon, da dukan garuruwan kan tudu, hade da Dibon, Bamot Ba'al, Bet-Ba'al-Meyon, 18 Yahza, Kedemot, Mefa'at, 19 Kiriyatayim, Sibma, Zeret Shahar kan tudu cikin kwari, 20 Bet-Feyor, gangaren Fisga da Bet-Yeshimot, 21 dukan garuruwan da suke kan tudu da dukan masarautar Sihon sarkin Amoriyawa, wanda ya yi mulki a Heshbon. Musa ya yi nasara da shi, da shugabannin Midiyawa, wato, Ewi, Rekem, Zur, Hur, da Reba, sarakunan Sihon, wadanda suka zauna a kasar. 22 Kari a kan wadanda aka kashe a yaki, Isra'ilawa suka kashe Bala'am dan Beyor da takobi don yana duba. 23 Gefen Urdun shi ne iyakar mutanen Ruben. Wadannan garuruwa da kauyukansu su ne gādon mutanen Ruben, bisa ga iyalansu. 24 Ga abin da Musa ya ba kabilar Gad, bisa ga iyalansu. 25 Yankin kasarsu ya Kunshi Yazer, da dukan garuruwan Gileyad, da rabin kasar Ammonawa har zuwa Arower kusa da Rabba, 26 da kuma daga Heshbon zuwa Ramat Mizfa da Betonim, da kuma daga Mahanayim zuwa sashen Debir, 27 kuma a cikin kwari, Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot da Zafon da kuma sauran masarautar Sihon sarkin Heshbon (gabashin Urdun, abin da ya kama har zuwa Karshen Tekun Kinneret). 28 Wadannan garuruwan da kauyukansu duka, gādon mutanen Gad ne, bisa ga iyalansu. 29 Ga abin da Musa ya ba rabin kabilar Manasse, wato, wa rabin zuriyar Manasse, bisa ga iyalansu. 30 Abin da ya miķe daga Mahanayim hade da dukan Bashan, da gefen masarautar Og sarkin Bashan, da dukan garuruwan Yayir guda sittin da suke a Bashan, 31 da rabin Gileyad, da Ashtarot, Edireyi (biranen sarki Og a Bashan). Wannan shi ne rabon da zuriyar Makir dan Manasse suka samu, domin rabin'ya'yan Makir maza, bisa ga iyalansu. 32 Wadannan su ne rabon gādon da Musa ya yi lokacin da suke cikin filayen Mowab a hayin gabashin Urdun kusa da Yeriko. 33 Amma Musa bai ba kabilar Lawiyawa gādo ba; Ubangiji, Allah na Isra'ila, shi ne gādonsu kamar yadda ya yi musu alkawari.

14 Ga wuraren da Isra'ilawa suka sami gādo a kasar Kan'ana wadanda Eleyazar firist, Yoshuwa dan Nun da kuma shugabannin iyalai kabilia-kabilia na Isra'ila suka raba musu. 2 Ta wurin yin kuri'a aka

raba wa kabilan nan tara da rabi, yadda Ubangiji ya umarta ta wurin Musa. **3** Musa ya ba wa kabilan biyu da rabin nan gādonsu gabashin Urdun, amma bai ba wa Lawiyawa gādo a cikin sauran ba, **4** gama'ya'yan Yusuf sun zama kabilu biyu, Manasse da Efraim. Ba a ba Lawiyawa gādon ba sai dai garuruwan da aka ba su su zauna a ciki, da wurin kiwo mai kyau domin dabbobinsu. **5** Haka Isra'ilawa suka raba kasar, yadda Ubangiji ya umarci Musa. **6** Mutanen Yahuda kuma suka je wurin Yoshuwa a Gilgal, sai Caleb dan Yefunne Bakenizze ya ce wa Yoshuwa, "Ka san abin da Ubangiji ya gaya wa Musa, mutumin Allah a Kadesh Barneya game da kai da ni. **7** Ina da shekara arba'in lokacin da Musa bawan Ubangiji ya aike ni zuwa Kadesh Barneya in leki asirin kasar. Na kuwa kawo masa rahoto daidai yadda na ga kasar, **8** amma'yan'uwanwa wadanda muka je tare su suka ba da rahoton da ya sa zukatan mutane suka narke don tsoro. Ni kam na bi Ubangiji Allah da dukan zuciyata. **9** Saboda haka a ranan nan Musa ya rantse mini cewa, 'Kasar da ka taka za tā zama kasarka ta gādo kai da'yā'yanka har abada, domin ka bi Ubangiji Allahna da dukan zuciyarka.' **10** "Ga shi, kamar yadda Ubangiji ya yi alkawari, ya bar ni da rai har na kara shekaru arba'in da biyar tun daga lokacin da ya gaya wa Musa wannan, a lokacin da Isra'ilawa suke yawo a cikin jeji. Ga ni nan yau shekaruna tamanin da biyar! **11** Ina nan da karfina kamar yadda nake da karfi a lokacin da Musa ya aike ni; zan iya fita zuwa yaki da kwazo yanzu kamar yadda nake zuwa a dā. **12** Yanzu sai ka ba ni wannan kasar da take kan tudu wadda Ubangiji ya yi alkawari zai ba ni a ranan nan. Kai ma ka ji a lokacin, yadda Anakawa suke a can, biranensu manya ne kuma sun kewaye su sosai, amma na sani Ubangiji zai taimake ni, zan kore su kamar yadda ya fada." **13** Sai Yoshuwa ya sa wa Caleb dan Yefunne albarka, ya ba shi Hebron. **14** Saboda haka Hebron ta zama kasar Caleb dan Yefunne Bakenizze tun daga lokacin nan, domin ya bi Ubangiji, Allah na Isra'il da dukan zuciyarsa. **15** (Dā a kan kira wannan Hebron, Kiriyat Arba. Wannan Arba kuwa shi ne wani katon mutum a cikin Anakawa.) Sa'an nan kasar ta huta daga yaki.

15 An raba wa kabilan Yahuda gādonsu ta wurin yin kuri'a, bisa ga iyalansu, rabon ya kai har zuwa sashen Edom, zuwa Jejin Zin can kurewar kudu. **2** Iyakarsu a kudanci ta tashi tun daga kurewar kudu na Tekun Gishiri, **3** zuwa kudancin Hanyar Kunama, ta ci

gaba har zuwa Zin, zuwa kudancin Kadesh Barneya. Sa'an nan ta kurda zuwa Hezron har zuwa Addar, ta kuma karkata zuwa Karka. **4** Sai ta wuce zuwa Azmon ta hadu da Rafin Masar, ta karasa a Bahar Rum. Wannan shi ne iyakarsu ta kudu. **5** Iyakarsu ta gabas kuwa ita ce Tekun Gishiri wadda ta zarce har zuwa gabar Urdun. Iyakarsu ta arewa ta fara ne daga Tekun Gishiri a bakin Urdun, **6** wajen Bet-Hogla ta wuce har zuwa arewancin Bet-Araba, zuwa Dutsen Bohan dan Ruben. **7** Sai iyakar ta haura zuwa Debir daga Kwarin Akor ta juya arewa da Gilgal, wadda take fuskantar hawan Adummim a kudancin kwari, ta ci gaba zuwa ruwan En Shemesh, ta bullo ta En Rogel. **8** Sai kuma ta gangara zuwa Kwarin Ben Hinnom a gangaren kudancin birnin Yebusiyawa (wato, Urushalima). Daga can ta haura zuwa kan tudun a yammancin Kwarin Hinnom, a arewancin Karshen Kwarin Refayim. **9** Daga kan tudun, iyakar ta nufi mabulbular ruwa na Neftowa, ta bullo a garuruwan da suke a Dutsen Efron, ta gangara zuwa Ba'al (wato, Kiriyat Yeyarim). **10** Sa'an nan ta karkata yamma daga Ba'al zuwa Dutsen Seyir, ta wuce ta gangaren Dutsen Yeyarim (wato, Kesalon), ta ci gaba zuwa Bet-Shemesh, ta bi zuwa Timna. **11** Ta wuce zuwa gangaren arewancin Ekron, ta juya zuwa Shikkeron, ta wuce zuwa Dutsen Ba'al, ta kai Yabneyel, iyakarta ta kare a teku. **12** Bakin Bahar Rum nan ne iyakar yammanci. Wannan ita ce iyakar da ta kewaye jama'ar Yahuda bisa ga iyalansu. **13** Yoshuwa ya ba Caleb dan Yefunne wuri a Yahuda, Kiriyat Arba, wato, Hebron, bisa ga umarnin Ubangiji. (Arba shi ne mahaifin Anak.) **14** Daga can sai Caleb ya kori'ya'yan Anak, maza su uku daga Hebron, wato, Sheshai, Ahiman da Talmai. **15** Daga can ya nufi Debir ya yi yaki da mutanen da suke zama a can (Dā suman Debir, Kiriyat Sefer ne). **16** Caleb ya ce, "Zan ba da'yata Aksa aure ga wanda zai ci Kiriyat Sefer da yaki." **17** Otniyel dan Kenaz, dan'uwani Caleb, ya ci Kiriyat Sefer da yaki; saboda haka Caleb ya ba wa Aksa'yarsa, ya kuwa aure ta. **18** Wata rana da ta zo wurin Otniyel, sai ya zuga ta ta roki mahaifinta fili. Da ta sauwa daga kan jakinta sai Caleb ya tambaye ta ya ce, "Me kike so in yi miki?" **19** Ta amsa ta ce, "Ka yi mini alheri na musamman, tun da ka ba ni wuri a Negeb, ina rokonka, ka ba ni mabulbulan ruwa." Caleb kuwa ya ba ta mabulbulan ruwa na tuddai da na kwari. **20** Wannan shi ne gādon kabilan Yahuda bisa ga iyalansu. **21** Garuruwan kabilan

Yahuda da suke kudu cikin Negeb zuwa iyakar Edom su ne. Kabzeyel, Eder, Yagur, **22** Kina, Dimona, Adada, **23** Kedesh, Hazor, Itnan, **24** Zif, Telem, Beyalot, **25** Hazor-Hadatta, Keriyot Hezron (wato, Hazor), **26** Amam, Shema, Molada, **27** Hazar Gadda, Heshmon, Bet-Felet, **28** Hazar Shuwal, Beyersheba, Biziyyotiya, **29** Ba'ala, Iyim, Ezem, **30** Eltolad, Kesil, Horma, **31** Ziklag, Madmanna, Sansanna, **32** Lebayot, Shilhim, Ayin, Rimmon, jimillarsu, garuruwa da kauyukansu duka ashirin da tara ne. **33** Biranen da suke a filayen kwari su ne, Eshtawol, Zora; Ashna, **34** Zanowa, En Gannim, Taffuwa, Enam, **35** Yarmut, Adullam, Soko, Azeka, **36** Sha'arayim, Aditayim, Gedera (Gederotayim ke nan). Garuruwa goma sha hudu ke nan da kauyukansu. **37** Zenan, Hadasha, Migdal Gad, **38** Dileyan, Mizfa, Yokteyel, **39** Lakish, Bozkat, Eglon, **40** Kabbon, Lahman, Kitlish, **41** Gederot, Bet-Dagon, Na'ama, Makkeda, garuruwa goma sha shida ke nan da kauyukansu. **42** Libna, Eter, Ashan, **43** Yefta, Ashna, Nezib, **44** Keyila, Akzib, Maresha, garuruwa tara ke nan da kauyukansu. **45** Ekron da kauyukan da suke kewaye da ita; **46** yammancin Ekron da dukan garuruwa da kauyukan da suke kusa da Ashdod. **47** Ashdod da garuruwa da kuma kauyukan da suke kewaye da ita, Gaza da garuruwanta da kauyukanta har zuwa Rafin Masar da kuma Bahar Rum. **48** Birane na cikin kasar tuddai kuwa, su ne, Shamir, Yattir, Soko, **49** Danna, Kiriyat Sanna (wato, Debir), **50** Anab, Eshtemo, Anim, **51** Goshen, Holon, Gilo, garuruwa goma sha daya ke nan da kauyukansu. **52** Arab, Duma, Eshan, **53** Yanum, Bet-Taffuwa, Afeka, **54** Humta, Kiriyat Arba (wato, Hebron) da Ziyor, garuruwa tara ke nan da kauyukansu. **55** Mawon, Karmel, Zif, Yutta **56** Yezireyel, Yokdeyam, Zanowa, **57** Kayin, Gibeya, Timna, garuruwa goma ke nan da kauyukansu. **58** Halhul, Bet-Zur, Gedor, **59** Ma'arat, Bet-Anot, Eltekon, garuruwa shida ke nan da kauyukansu. **60** Kiriyat Ba'al (wato, Kiriyat Yeyarim) da Rabba, garuruwa biyu ke nan da kauyukansu. **61** Biranen da suke a jeji kuwa su ne, Bet-Araba, Middin, Sekaka, **62** Nibshan, Birnin gishiri da En Gedi, garuruwa shida ke nan da kauyukansu. **63** Kabilar Yahuda kuwa ba su iya korar Yebusiyawa wafanda suke zama cikin Urushalima ba; har wa yau Yebusiyawa suna nan zaune tare da mutanen Yahuda.

16 Rabon da aka ba wa Yusuf ya fara tun daga Urdun kusa da Yeriko, gabas da ruwan Yeriko, sai ya miike zuwa jeji, ya haura har zuwa cikin kasar tudu na

Betel. **2** Ya ci gaba daga Betel (wato, Luz), ya zarce zuwa sashen Arkitawa na Atarot, **3** ya sauva zuwa yammancin bakin iyakar Yalfetiyyawa har zuwa yankin Bet-Horon wanda yake cikin kwari. Ya zarce kuma zuwa Gezer, ya gangara ya yi karshe a Bahar Rum. **4** Wannan ne yankin da aka ba wa Manasse da Efraim zuriyar Yusuf gādonsu. **5** Yankin Efraim ke nan bisa ga iyalsu. Iyakar kasarsu ta gādo ta kama daga Atarot Addar a gabas zuwa Bet-Horon, **6** ta wuce zuwa Bahar Rum. Daga Mikmetat a arewa kuwa iyakar ta karkata gabas zuwa Ta'anat Shilo, ta wuce zuwa Yanowa a gabas. **7** Sai ta gangara daga Yanowa zuwa Atarot da Na'ara, ta bi ta Yeriko, ta kuma fito ta Urdun. **8** Daga Taffuwa kuma iyakar ta bi yamma zuwa kwazazzaban Kana, ta karasa a Bahar Rum. Wannan shi ne gādon mutanen Efraim bisa ga iyalsu. **9** Gādon ya kuma hada da dukan garuruwa da kauyuka wafanda aka kebe wa mutanen Efraim daga cikin gādon mutanen Manasse. **10** Ba su kori Kan'aniyawan da suke zama a Gezer ba, don haka Kan'aniyawa suna zama tare da mutanen Efraim har wa yau; amma Kan'aniyawa suka zama masu yin aikin dole.

17 Wannan shi ne gādon da aka ba wa kabilar Manasse, a matsayin dan farin Yusuf. Manasse yana da dan farin mai suna Makir. Makir shi ne mahaifin mutanen Gileyad, aka ba shi Gileyad da Bashan gama Makiriyawa jarumai ne kwarai. **2** Aka kuma raba wa sauran mutanen kabilar Manasse rabon gādonsu bisa ga iyalsu, wato, Abiyezer, Helek, Asriyel, Shekem, Hefer da Shemida. Wadannan su ne'ya'yan Manasse, maza, dan Yusuf bisa ga iyalsu. **3** Zelofehad kuwa dan Hefer, dan Gileyad, dan Makir, dan Manasse ba shi da'ya'ya maza, sai dai mata. Ga sunayensu, Mala, Nowa, Hogla, Milka da Tirza. **4** Suka je wurin Eleyazar first, da Yoshuwa dan Nun, da kuma shugabannin, suka ce musu, "Ubangiji ya umarci Musa cewa yā ba mu gādonmu tare da'yan'wanmu maza." Saboda haka Yoshuwa ya ba su gādo tare da'yan'wan mahaifinsu maza bisa ga umarnin Ubangiji. **5** Dalilin ke nan Manasse ya sami kashi goma ban da kasar Gileyad da Bashan a gabashin Urdun, **6** domin'ya'ya mata na kabilar Manasse sun sami gādo tare da'ya'ya maza. Aka ba wa sauran mutanen kabilar Manasse kasar Gileyad. **7** Iyakar kasar Manasse ta tashi daga Asher zuwa Mikmetat a gabashin Shekem. Iyakar kuma ta miike har zuwa kudu wadda ta kunshi mutanen da suke zaune a En Taffuwa. **8** (Manasse ne yake da

kasar Taffuwa, amma garin Taffuwa kansa, a kan iyakar Manasse ta mutanen Efraim ce.) **9** Sa'an nan iyakar ta ci gaba ta yi kudu zuwa Rafin Kana. Akwai garuruwan da suke kudancin rafin, wadanda suke Efraim, ko da yake suna cikin yankin Manasse. Iyakar Manasse ta miķe zuwa arewa ta bi gefen rafin ta kuma karasa a Bahar Rum. **10** Kasar a wajen kudu ta Efraim ce, ta wajen arewa kuma ta Manasse ce. Bahar Rum ita ce iyakarsu. Asher yana wajen arewa, Issakar kuma a wajen gabas. **11** A yanki tsakanin Issakar da Asher, Manasse yana da wadannan wurare, Bet-Sheyan, Ibileyam da kauyukanta, da mazaunan Dor da kauyukanta, da mazaunan En Dor da kauyukanta, da mazaunan Ta'anak da kauyukanta, da mazaunan Megiddo da kauyukanta (Na uku cikin jerin shi ne Nafot). **12** Duk da haka mutanen Manasse ba su iya mallakar garuruwan nan ba, domin Kan'aniyawa sun nace da zama a wannan yanki. **13** Da Isra'ilawa suka yi karfi, sai suka sa Kan'aniyawa suka zama masu yin musu aiki, amma ba su iya korarsu duka ba. **14** Mutanen Yusuf kuwa suka ce wa Yoshuwa, "Me ya sa ka ba mu rabon gādo daya kawai? Ga shi munada yawa kuma Ubangiji ya albarkace mu sosai." **15** Yoshuwa ya ce musu, "In kuna da yawa sosai, in kuma kasar kan tudu ta Efraim ba ta ishe ku ba, sai ku je cikin jeji, ku nema wa kanku kasa a kasar Ferizziyawa da Refahiyawa." **16** Mutanen Yusuf suka amsa suka ce, "Kasar kan tudu ba ta ishe mu ba, ga kuma Kan'aniyawwan da suke zama a filin, da wadanda suke Bet-Sheyan da kauyukanta, da wadanda suke Kwarin Yezireyel, duk suna da keken yañin karfe." **17** Amma Yoshuwa ya ce wa mutanen Yusuf, wa Efraim da Manasse, "Kuna da yawa, kuna kuma da karfi sosai. Ba wuri daya kadai za ku samu gādo ba, **18** amma har da kasar kan tudu ma, ko da yake jeji ne, ku je ku gyara shi, duk yā zama naku. Ko da yake Kan'aniyawa suna da kekunun yaki na karfe, suna kuma da karfi, duk da haka za ku kore su."

18 Isra'ilawa duka suka taru a Shilo suka kafa tenti inda za su dinga taruwa. Yanzu kasar tana karkashin mulkinsu, **2** amma akwai sauran kabilu bakwai na Isra'ilila wadanda ba su samu rabon gādonsu ba tukuna. **3** Saboda haka Yoshuwa ya ce wa Isra'ilawa, "Har yaushe za ku yi jinkirin shiga, ku mallaki kasar da Ubangiji Allah na iyayenku ya ba ku? **4** Ku ba da mutum uku daga kowace kabilu, ni kuwa in aike su, su zagaya dukan kasar su rubuta bayani game da ita, bisa

ga yadda za a raba ta gādo ga kowace kabilu, sa'an nan su dawo wurina. **5** Za ku raba kasar kashi bakwai. Mutanen Yahuda za su ci gaba da kasancewa a wurin da suke a kudu, sai kuma mutanen Yusuf a wurin da suke a arewa. **6** Bayan kun auna kasar, ku raba ta kashi bakwai, sai ku kawo mini taswirar kasar. Ni kuma in yi muku kuri'a a gaban Ubangiji Allahmu. **7** Lawiyawa ba su da rabo a cikinku, domin aikin firistocin da suke yi wa Ubangiji shi ne gādonsu. Gad, Ruben da rabin kabilu Manasse kuwa sun riga sun samu gādonsu a gabashin gefen Urdun, Musa bawan Ubangiji ya ba su." **8** Da mutanen za su kama hanya su je su zāna yadda kasar take, Yoshuwa ya umarce su cewa, "Ku je ku ga yadda kasar take. Sa'an nan ku dawo wurina, zan yi muku kuri'a a nan Shilo a gaban Ubangiji." **9** Mutanen kuwa suka tafi suka bi ta cikin kasar, suka bayyana yadda take a rubuce, gari-gari, kashi bakwai, suka koma wurin Yoshuwa a Shilo. **10** Sai Yoshuwa ya yi musu kuri'a a gaban Ubangiji, a nan ne ya raba wa Isra'ilawa kasar bisa ga yadda aka raba su kabilu-kabilu. **11** Kuri'ar kabilu Benyamin bisa ga iyalansu. Rabonsu ya kama daga kasar da take tsakanin kabilu Yahuda da ta Yusuf. **12** Daga gefen arewa, iyakarsu ta kama ne daga Urdun, ta wuce arewa a gangaren Yeriko, ta nufi yamma cikin kasar kan tudu, ta fito a jejin Bet-Awen. **13** Daga can ta ketare zuwa gangaren Luz a kudu (wato, Betel), ta wuce zuwa Atarot Adda a tudun arewa na kwarin Bet-Horon. **14** Daga tudun da yake fuskantar Bet-Horon a kudu, iyakar ta juya kudu ta gefen yamma ta bullo a Kiriyat Ba'al (wato, Kiriyat Yeyarim), birnin Yahuda. Wannan ita ce iyakar a wajen yamma. **15** A gefen kudu kuwa, iyakar ta fara daga kauyukan Kiriyat Yeyarim wajen yamma sai ta miķe zuwa mabuñugar ruwan Neftowa. **16** Iyakar ta gangara zuwa gefen dutsen da yake fuskantar Kwarin Ben Hinnom, wanda yake arewa da Kwarin Refayim. Ta ci gaba ta gangara ta Kwarin Hinnom ta yi kudu kusa da birnin Yebusiyawa har zuwa En Rogel. **17** Sai ta nausa ta yi wajen arewa, zuwa En Shemesh, ta ci gaba zuwa Gelilot, wanda yake fuskantar hawan Adummim. Daga can ta gangara zuwa Dutsen Bohan, dan Ruben. **18** Sai ta wuce ta yi arewancin gangaren Bet-Araba, ta wuce har zuwa cikin Araba. **19** Sa'an nan ta wuce zuwa arewancin gangaren Bet-Hogla ta kuma bulla a arewancin gabar Tekun Gishiri, a bakin Urdun a kudu. Wannan ita ce iyakar a wajen kudu. **20** Urdun shi ne iyaka a wajen gabas. Wadannan su ne iyakokin

yankin kasar da iyalan kabilar Benyamin suka gāda. **21** Wadannan su ne garuruwan da kabilar Benyamin suke da su na gādo. Yeriko, Bet-Hogla, Emek Keziz, **22** Bet-Araba, Zemarayim, Betel, **23** Awwim, Fara, Ofra, **24** Kefar Ammoni, Ofni da Geba, garuruwa goma sha biyu ke nan da kauyukansu. **25** Akwai kuma Gibeyon, Rama, Beyerot, **26** Mizfa Kefira, Moza, **27** Rekem, Irfeyel, Tarala, **28** Zela, Hayelef, birmi Yebusiyawa (wato, Urushalima), Gibeya da Kiriyat, garuruwa goma sha hudu ke nan da kauyukansu. Wannan shi ne rabon gādon kabilar Benyamin bisa ga iyalansu.

19 Kuri'a ta biyu ta fāda a kan kabilar Simeyon, bisa ga iyalansu. Kasarsu ta gādo tana cikin yankin Yahuda. **2** Wadannan su ne wuraren da suka gāda. Beyersheba (ko Sheba), Molada, **3** Hazar Shuwal, Bilha, Ezem, **4** Eltolad, Betul, Horma, **5** Ziklag, Bet-Markabot, Hazar-Susa, **6** Bet-Lebayot da Sharuhem, garuruwa goma sha uku ke nan da kauyukansu. **7** Akwai kuma Ayin, Rimmon, Eter da Ashan, garuruwa hudu ke nan da kauyukansu, **8** da kuma dukan kauyukan da suke kewaye da garuruwan nan har zuwa Rama na Negeb (wato, Ba'alat-Beyer). Wannan shi ne gādon kabilar Simeyon bisa ga iyalansu. **9** Daga cikin gādon mutanen Yahuda ne aka fitar da gādon kabilar Simeyon, bisa ga iyalansu, domin rabon da kabilar Yahuda suka samu ya fi karfin abin da suke bukata. Saboda haka kabilar gādon Simeyon yana cikin harabar Yahuda. **10** Kuri'a ta uku ta fāda a kan Zebulun bisa ga iyalansu. Iyakar Kasarsu ta gādo ta kai har Sarid. **11** Ta nufi yamma zuwa Marala, ta taba Dabbeshet, ta wuce zuwa rafin da yake kusa da Yokneyam. **12** Daga Sarid, ta juya gabas zuwa harabar Kislot Tabor, ta kuma wuce zuwa Daberat har zuwa Yafiya. **13** Sa'an nan ta ci gaba, ta yi gabas zuwa Gat-Hefer da Et Kazin; ta bulla a Rimmon, ta juya zuwa Neya. **14** A can ne iyakar ta kewaya zuwa Hannaton, sa'an nan ta karasa a Kwarin Ifta El. **15** Zebulun ta kunshi garuruwa goma sha biyu da kauyukansu. Garuruwan sun hada da Kattat, Nahalal, Shimron, Idala da Betlehem. **16** Garuruwan nan da kauyukansu su ne gādon da kabilar Zebulun ta samu, bisa ga iyalansu. **17** Kuri'a ta hudu ta fāda a kan kabilar Issakar, bisa ga iyalansu. **18** Kasarsu gādonsu ta hada da, Yezireyel, Kessulot, Shunem, **19** Hafarayim, Anaharat, **20** Rabbat, Kishiyon, Ebez, **21** Remet, En Gannim, En Hadda da Bet-Fazez. **22** Iyakar ta taba Tabor Shahazuma da Bet-Shemesh ta kuma karasa a Urdun. Duka-duka garuruwa goma sha shida

ke nan da kauyukansu. **23** Wadannan garuruwa da kauyukansu su ne rabon da kabilar Issakar ta samu, bisa ga iyalansu. **24** Kuri'a ta biyar ta fāda a kan kabilar Asher, bisa ga iyalansu. **25** Kasarsu gādonsu ta hada da, Helkat, Hali, Beten, Akshaf, **26** Allammelek, Amad da Mishal. A arewanci kuma iyakar ta taba Karmel da Shihor Libnat. **27** Sai ta yi gabas zuwa Bet-Dagon, ta taba Zebulun da kuma Kwarin Ifta El, ta wuce arewa zuwa Bet-Emek da Neyiyel, ta wuce Kabul a hagu, **28** ta kai Abdon, Rehob, Hammon da Kana, har zuwa Sidon Babba. **29** Daga nan iyakar ta juya baya zuwa Rama, ta bi ta birnin nan mai katanga na Taya, ta juya ta nufi Hosa, sa'an nan ta bulla ta Bahar Rum cikin yankin Akzib, **30** Umma, Afek da Rehob. Garuruwa ashirin da biyu ke nan da kauyukansu. **31** Garuruwan nan da kauyukansu su ne gādon da kabilar Asher ta samu bisa ga iyalansu. **32** Kuri'a ta shida ta fāda a kan kabilar Naftali, bisa ga iyalansu. **33** Iyakarsu ta kama daga Helef, daga babban itacen Mamre nan da yake a Za'anannim, ta wuce Adami Nekeb da Yabneyel zuwa Lakkum, ta kuma karasa a Urdun. **34** Iyakar kuma ta juya yamma ta cikin Aznot-Tabo ta bulla a Hukkok. Ta taba Zebulun a kudu, Asher a yamma, da kuma Urdun a gabas. **35** Biranen da suke da katanga su ne Ziddim, Zer, Hammat, Rakkat, Kinneret, **36** Adama, Rama, Hazor, **37** Kedesh, Edireyi, En Hazor, **38** Yiron, Migdal El, Horem, Bet-Anat da Bet-Shemesh. Garuruwa goma sha tara ke nan da kauyukansu. **39** Wadannan garuruwa da kauyukansu su ne rabon da kabilar Naftali ta samu, bisa ga iyalansu. **40** Kuri'a ta bakwai ta fāda a kan kabilar Dan, bisa ga iyalansu. **41** Kasarsu ta gādo ta hada da, Zora, Eshtawol, Ir Shemesh, **42** Shalim, Aiyalon, Itla, **43** Elon, Timna, Ekron, **44** Elteke, Gibbeton, Ba'alat, **45** Yehud, Bene-Berak, Gat-Rimmon, **46** Me Yarkon da Rakkon tare da sashen da yake fuskantar Yaffa. **47** (Amma ya zama wa mutanen kabilar Dan da wahala su mallaki kasar da aka ba su gādo, saboda haka sai suka nufi Leshem suka ci su da yakī, suka karkashe mutanen wurin, suka mallake ta, suka zauna a ciki. Suka kuma sa wa Leshem, sunan kakansu, wato, Dan.) **48** Wadannan garuruwa da kauyukansu su ne gādon kabilar Dan, bisa ga iyalansu. **49** Sa'ad da aka gama raba gādon kasar bisa ga kuri'a. Sai Isra'ilawa suka ba Yoshuwa dan Nun nasa rabo a cikinsu, **50** yadda Ubangiji ya umarta, suka ba shi garin da ya ce a ba shi, Timnat Serad a kasar tudu ta Efraim. Ya kuma gina garin ya zauna a can. **51**

Wadannan su ne rabe-raben gādon da Eleyazar firist, Yoshuwa dan Nun, da kuma shugabannin kabilan iyalan Isra'ila suka rarraba ta hanyar jefa kuri'a a Shilo a gabon Ubangiji a kofar Tentin Sujada. Da haka suka yi suka gama rarraba kasar.

20 Sai Ubangiji ya ce wa Yoshuwa, **2** “Ka gaya wa Isra'ilawa su kebe wadansu birane su zama biranen mafaka kamar yadda na umarce ku ta wurin Musa, **3** domin idan wani ya kashe wani bisa kuskure ba da niyyar yin kisankai ba, mutumin zai iya gudu zuwa can yā fake don kada a kashe shi. **4** Lokacin da ya gudu zuwa daya daga cikin biranen nan, sai yā tsaya a kofar birnin yā gaya wa dattawan wannan birni damuwarsa. Sa'an nan su karbe shi su ba shi wurin zama a cikin birninsu. **5** In mai neman yā kashe shi don ramako ya bi shi zuwa can, ba za su miša shi ba domin ba da niyya ya kashe wani ba, kuma ba fushi ne ya sa ya yi kisan ba. **6** Zai zauna a wannan birni har sai taron jama'a sun yi masa shari'a, kuma har sai lokacin da babban firist wanda yake aiki a lokacin ya mutu, sa'an nan zai iya koma garinsa na dā.” **7** Saboda haka suka kebe Kedesh a Galili a kasar kan tudu ta Naftali, Shekem a kasar kan tudu ta Efraim, da Kiriyat Arba (wato, Hebron) a kasar kan tudu ta Yahuda. **8** A hayin Urdun, gabas da Yeriko, suka kebe Bezer te jeji a kan tudu a cikin yankin kabilar Ruben, Ramot cikin Gileyad a kabilar Gad, da Golan cikin Bashan a kabilar Manasse. **9** In wani mutumin Isra'ila ko kuma wani bakon da yake zama a cikinsu, ya yi kisankai cikin kuskure, zai iya gudu zuwa biranen da aka kebe, ba za a bari mai neman ramako yā kashe shi kafin jama'a su yi masa shari'a ba.

21 To, a lokacin, sai shugabannin iyalan Lawiyawa suka je wurin Eleyazar firist, Yoshuwa dan Nun da kuma shugabannin sauran iyalan kabilu na Isra'ila a **2** Shilo cikin Kan'ana, suka ce musu, “Ubangiji ya yi umarni ta wurin Musa cewa a ba mu garuruwan da za mu zauna a ciki, da wurin kiwo mai kyau don dabbobinmu.” **3** Saboda haka kamar yadda Ubangiji ya umarta, sai Isra'ilawa suka ba wa Lawiyawa wadannan garuruwa da wuraren kiwo daga cikin gādonsu. **4** Kuri'a ta farko ta fāfa a kan Kohatawu bisa ga iyalsu. Sai aka ba wa Lawiyawa wadanda suke'yan zuriyar Haruna, firist, garuruwa goma sha uku daga kabilan Yahuda, Simeyon da Benyamin. **5** Sauran Kohatawan kuma aka ba su garuruwa goma daga iyalan kabilar

Efraim, Dan da kuma rabi kabilar Manasse. **6** Aka kuma ba wa zuriyar Gershon garuruwa goma sha uku daga iyalan kabilan Issakar, Asher, Naftali, da kuma rabin kabilar Manasse a Bashan. **7** Aka ba wa zuriyar Merari bisa ga iyalsu, garuruwa goma sha biyu daga kabilan Ruben, Gad da Zebulun. **8** Haka Isra'ilawa suka ba wa Lawiyawa wadannan garuruwa da wuraren kiwo masu kyau, yadda Ubangiji ya umarta ta wurin Musa. **9** Daga kabilan Yahuda da Simeyon ne aka ba su wadannan garuruwan da aka ambata, **10** (ga garuruwan da aka ba wa zuriyar Haruna wadanda suke daga iyalan Kohatawu na Lawiyawa, domin kuri'a ta farko ta fāfa a kansu), **11** an ba su, Kiriyat Arba (wato, Hebron), da wurin kiwon da yake kewaye da kasar kan tudu ta Yahuda. (Arba shi ne kakan Anak.) **12** Amma sai aka ba Kaleb dan Yefunne filayen da kuma kauyukan da suke kewaye da birnin, su zama nasa. **13** Sai aka ba zuriyar Haruna firist, kasar Hebron (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), da Libna, **14** da Yattir, da Eshtemowa, **15** da Holon, da Debir, **16** da Ayin, da Yutta, da kuma Bet-Shemesh, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa tara ke nan daga kabilun nan biyu, Yahuda da Simeyon. **17** Daga kabilar Benyamin kuwa aka ba su, Gibeyon, Geba, **18** Anatot da Almon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan. **19** Duka-duka garuruwan firistoci, zuriyar Haruna, su goma sha uku ne tare da wuraren kiwonsu. **20** Aka kuma ba wa sauran Kohatawu, iyalan Lawiyawa, garuruwa daga kabilar Efraim. **21** A kasar kan tudu ta Efraim, aka ba su, Shekem (garin masu neman mafaka don sun yi kisa) da Gezer, **22** Kibzayim da Bet-Horon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan. **23** Haka kuma daga kabilar Dan, aka ba su, Elteke, Gibbeton, **24** Aiyalon da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan. **25** Daga rabin kabilar Manasse kuwa aka ba su, Ta'anak da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa biyu ke nan. **26** Dukan garuruwan nan goma tare da wuraren kiwonsu ne aka ba sauran iyalan Kohatawu. **27** Aka ba wa zuriyar Gershon, wadanda suke Lawiyawa, rabo. Daga rabin kabilar Manasse, Golan a cikin Bashan (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), da Be'eshtera, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa biyu ke nan; **28** daga kabilar Issakar kuma aka ba su Kishiyon, Daberat, **29** Yarmut da En Gannim, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan; **30** daga kabilar Asher kuwa aka ba su, Mishal, Abdon, **31** Helkat da

Rehob, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan; **32** daga kabilar Naftali kuma aka ba su, Kedesh a cikin Galili (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), Hammon-Dor da kuma Kartan, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa uku ke nan. **33** Dukaduka, garuruwan iyalan Gershonawa goma sha uku ne, tare da wuraren kiwonsu. **34** Aka ba wa iyalan Merari (sauran Lawiyawa) garuruwa, daga kabilar Zebulun, wato, Yokneyam, Karta, **35** Dimna da kuma Nahalal, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan; **36** daga kabilar Ruben kuma aka ba su, Bezer, Yahza, **37** Kedemot da kuma Mefa'at, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan; **38** daga kabilar Gad kuwa aka ba su, Ramot Gileyad (garin masu neman mafaka don sun yi kisa), Mahanayim, **39** Heshbon da kuma Yazer, tare da wuraren kiwonsu, garuruwa hudu ke nan. **40** Dukaduka garuruwan da aka ba iyalan mutanen Merari, wadanda su ne sauran Lawiyawa, garuruwa goma sha biyu ne. **41** Jimillar birane da wurenensu na kiwon da aka ba Lawiyawa daga cikin mallakar jama'ar Isra'il guda arba'in da takwas ne. **42** Dukan garuruwan nan kowannensu yana kewaye da wurin kiwo. **43** Ubangiji kuwa ya ba Isra'ilawa dukan kasar da ya yi wa kakanninsu alkawari, suka kuwa mallake ta, suka zauna a cikinta. **44** Ubangiji ya ba su hutawa a kowane gefe kamar yadda ya yi wa kakanninsu alkawari, ba ko daya daga cikin abokan gābansu da ya iya cinsu da ya'ki. **45** Ubangiji kuwa ya cika kowane alkawarin alherin da ya yi wa mutanen Isra'il.

22 Yoshiwa ya kira mutanen Ruben, mutanen Gad, da rabin kabilar Manasse **2** ya ce musu, "Kun yi duk abin da Musa bawan Ubangiji ya umarta, kun kuma yi mini biyayya cikin dukan umarnan da na ba ku. **3** Dukan wadannan yawan kwanaki, har zuwa yau, ba ku yashe'yan'uwanke Isra'ilawa ba, amma kuka kiyaye umarnin da Ubangiji Allahnku ya ba ku. **4** Yanzu da Ubangiji Allahnku ya ba'yan'uwanke hutu kamar yadda ya yi alkawari, sai ku koma gidajenku a kasar da Musa bawan Ubangiji ya ba ku a Urdun. **5** Amma ku yi hankali, ku kiyaye umarnai da kuma dokokin da Musa bawan Ubangiji ya ba ku. Ku kaunaci Ubangiji Allahnku, ku yi tafiya kan hanyarsa, ku yi biyayya da umarnansa, ku ri'ke shi sosai, ku bauta masa da dukan zuciyarku da kuma dukan ranku." **6** Sai Yoshiwa ya sa musu albarka, ya sallame su, suka kuwa tafi gidajensu. **7** (Musa ya riga ya ba rabin kabilar

Manasse gādo a Bashan; sauran rabin kabilar kuma Yoshiwa ya ba su gādo tare'yan'uwanke a yammacin hayin Urdun.) Sa'ad da Yoshiwa ya sallame su su tafi gida, ya sa musu albarka, **8** ya ce, "Ku koma gidajenku tare da dukiya mai yawa, babban garken dabbobi, azurfa da zinariya, tagulla da karfe, da tufafi masu yawa sosai, sai ku raba ganimir da kuka samu daga abokan gābanku, da'yan'uwanke." **9** Saboda haka sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, suka bar Isra'ilawa a Shilo cikin Kan'ana don su koma Gileyad, kasarsu, wadda suka samu bisa ga umarnin Ubangiji ta wurin Musa. **10** Da suka kai Gelilot kusa da Urdun cikin kasar Kan'ana, sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka gina bagade a can, a Urdun. **11** Sa'ad da Isra'ilawa suka ji cewa sun gina bagade a iyakar Kan'ana, a Gelilot kusa da Urdun wajen gefensu na Isra'ilawa, **12** sai dukan Isra'ilawa suka taru a Shilo don su je su yafe su. **13** Saboda haka sai Isra'ilawa suka aiki Finehas dan Eleyazar, firist, zuwa kasar Gileyad, wurin mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse. **14** Suka aiki shugabanni guda goma su tafi tare da shi, daya daga kowace kabilar Isra'il, kowannensu shugaba ne a iyalansa. **15** Sa'ad da suka je Gileyad, wurin mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, sai suka ce musu, **16** "Dukan jama'ar Ubangiji sun ce yaya za ku juya wa Allah na Isra'il'a bayahaka? Yaya za ku daina bin Ubangiji ku gina wa kanku bagade, ku yi masa tawaye yanzu? **17** Zunubin da Feyor ya yi bai ishe mu ba ne? Ga shi, har yanzu ba mu gama tsarkakewa daga wannan zunubi ba, ko da yake annoba ta auko wa mutanen Ubangiji! **18** Yanzu za ku daina bin Ubangiji ne? "In kuka yi wa Ubangiji tawaye yau, gobe zai yi fushi da dukan mutanen Isra'il. **19** Idan kasar mallakarku kazantacciya ce, sai ku haye zuwa kasar Ubangiji, inda tabanakul yake, mu zauna tare. Amma kada ku yi wa Ubangiji, ko kuma ku yi mana tawaye ta wurin gina wa kanku bagade wanda ba na Ubangiji Allahnmu ba. **20** Lokacin da Akan dan Zera ya yi rashin aminci game da kayan da aka kebe, fushinsa Ubangiji bai auko a kan mutanen Isra'il duka ba? Ai, ba shi kadai ya mutu don zunubinsa ba." **21** Sai mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka amsa wa shugabannin iyalan Isra'il suka ce, **22** "Madaukaki, Allah, Ubangiji! Madaukaki, Allah, Ubangiji ya sani! In mun yi wannan

cikin tawaye ko rashin biyayya ga Ubangiji ne, kada ku bar mu da rai yau. **23** Idan mun bar bin Ubangiji, muka gina wa kanmu bagade don mu mi'ka hadayun konawa, ko kuwa hadayun gari, ko kuwa hadayun salama, to, bari Ubangiji kansa ya sāka mana. **24** "A'al Mun yi haka ne don tsoro, kada nan gaba'ya'yanku su ce wa'ya'yanmu, 'Me ya hada ku da Ubangiji, Allah na Isra'il'a? **25** Ubangiji ya sa Urdun ya zama iyaka tsakaninmu da ku, ku mutanen Ruben da mutanen Gad! Ba ku da rabo cikin Ubangiji." Ya'yanku za su iya sa'ya'yanmu su daina tsoron Ubangiji. **26** "Shi ya sa muka ce, 'Bari mu yi shiri mu gina bagade, amma ba na kona hadayu ko na sadaka ba.' **27** Sai dai yā zama shaida tsakaninmu da ku, da kuma wadanda za su zo a baya, cewa za mu yi wa Ubangiji sujada a wurinsa mai tsarki, za mu mi'ka hadayunmu na konawa, hadayu na zumunta. Sa'an nan, nan gaba'ya'yanku ba za su ce wa'ya'yanmu, 'Ba ku da rabo a cikin Ubangiji ba.' **28** "Muka kuma ce, 'In har suka ce mana, ko'ya'yanmu haka, sai mu amsa mu ce ku dubi bagaden da yake daidai da na Ubangiji wanda iyayenmu suka gina, ba don kona hadayu da kuma yin sadaka ba, sai dai don yā zama shaida tsakaninmu da ku.' **29** "Allah ya sawwa'ka mana mu tayar wa Ubangiji mu bar binsa, har mu gina bagade don mi'ka hadayu na konawa, da na gari, da na sadaka, ban da bagaden Ubangiji Allahnmu wanda yake tsaye a gaban tabanakul." **30** Da Finehas firist, da shugabannin mutanen, shugabannin iyalan Isra'il'a, suka ji abin da mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse suka ce, sai suka ji dadfi. **31** Sai Finehas dan Eleyazar, firist, ya ce wa mutanen Ruben, mutanen Gad da kuma rabin mutanen kabilar Manasse, "Yau mun san Ubangiji yana tare da mu, domin ba ku yi wa Ubangiji rashin aminci cikin wannan abu ba. Yanzu kun kubutar da Isra'ilawa daga hannun Ubangiji." **32** Sai Finehas dan Eleyazar, firist, da shugabannin suka koma Kan'ana daga saduwa da mutanen Ruben da mutanen Gad a Gileyad, suka kai wa Isra'ilawa rahoto. **33** Isra'ilawa suka ji dadfin rahoton da suka ji, suka kuma yi wa Allah yabo. Ba su sāke yin maganar zuwa yaki don su rushe kasar da mutanen Ruben da mutanen Gad suke ciki ba. **34** Sai mutanen Ruben da mutanen Gad suka ba wa wannan bagaden sunan, Shaida Tsakaninmu, cewa Ubangiji Allah ne.

23 An dade bayan da Ubangiji ya ba Isra'ilawa hutu daga dukan abokan gāban da suke kewaye

da su. Yoshuwa kuwa ya tsufa, shekarunsa sun yi yawa, **2** sai ya aika a kira Isra'ilawa duka, dattawansu, shugabanninsu, alkalansu, da manyan ma'aikatansu, ya ce musu, "Na tsufa, shekaruna kuwa sun yi yawa, **3** ku kanku kun ga dukan abubuwān da Ubangiji Allahnku ya yi da idanunku wa dukan kasashen nan, Ubangiji Allahnku shi ne wanda ya yi yaki dominku. **4** Ku tuna yadda na rarraba wa kabilanku kasashen nan su zama naku na gādo, dukan kasashen da suka rage, kasashen da na ci da yaki, tsakanin Urdun da Bahar Rum a yamma. **5** Ubangiji Allahnku kansa zai kore su a madadinku. Zai fafare su a gabanku, za ku kuwa mallaki kasarsu, yadda Ubangiji Allah ya yi muku alkawari. **6** "Ku yi karfin hali, ku yi hankali, ku yi biyayya da dukan abin da aka rubuta a cikin Littafin Dokoki na Musa, ba tare da kun juya hagu ko dama ba. **7** Kada ku hada kai da mutanen nan da suke zama cikinku; ba ruwanku da sunayen allolinsu, kada ku rantse da su. Kada kuwa ku bauta musu ko kuwa ku rusuna musu. **8** Sai dai ku riķe Ubangiji Allahnku da kyau, yadda kuka yi har zuwa yanzu. **9** "Ubangiji ya kori manyan kasashe masu karfi; har wa yau ba wanda ya iya cin ku da yaki. **10** Mutum daya a cikinku ya isa yā sa mutane dubu nasu su gudu, domin Ubangiji Allahnku yana yaki dominku, kamar yadda ya yi alkawari. **11** Saboda haka sai ku kula da kanku sosai, ku kaunaci Ubangiji Allahnku. **12** "Amma in kuka juya baya kuka zama abokai ga wadanda suka ragu suke zama a cikinku a kasashen nan, har kuka yi auratayya da su, kuka hada kai da su, **13** ku tabbata cewa Ubangiji Allahnku ba zai kore muku mutanen kasashen nan ba, sai ma su zama muku dutsen tuntube da tarko, za su zama bulala a bayanku, kayayyuwa a idanunku, har sai kun hallaka daga wannan kasa mai kyau wadda Ubangiji Allahnku ya ba ku. **14** "Yanzu na kusa barin fuskar duniyen nan. Kun sani da dukan zuciyarku, da dukan ranku cewa, Ba ko daya daga cikin alkawuran da Ubangiji Allahnku ya yi, da bai cika ba. Kowane alkawari ya cika; ba ko daya da bai cika ba. **15** Kamar yadda Ubangiji Allahnku kuwa ya cika kowane alkawari mai kyau, haka ma ba zai fasa kawo muku bala'in da ya fadi ba, sai ya hallaka ku daga wannan kasa mai kyau da ya ba ku. **16** In kuka karya alkawarin Ubangiji Allahnku wanda ya umarce ku, in kuka je kuka bauta wa wadansu alloli, kuka rusuna musu, fushin Ubangiji zai sauko a kanku,

za ku kuwa hallaka da sauri daga ƙasan nan mai kyau da ya ba ku.”

24 Yoshiwu ya tattara dukan kabilan Isra’ila a Shekem. Ya aika a kira dattawa, shugabanni, alkalai da manyan ma’akatan Isra’ila, suka kai kansu gabon Allah. **2** Yoshiwu ya ce wa dukan mutanen, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Dā can, kakanninku, Tera mahaifin Ibrahim, da Nahor sun zauna a hayin Kogin Yuferites suka yi wa wadansu alloli sujada. **3** Amma na dauki mahaifinku Ibrahim, daga kasar da take can a hayin Kogin Yuferites, na kawo shi kasar Kan’ana, na kuma ba shi’ya’ya masu yawa. Na ba shi Ishaku, **4** ga Ishaku kuwa na ba shi Ya’kub da Isuwa. Na ba Isuwa kasar kan tudu ta Seyir, amma Ya’kub da’ya’yansa maza suka gangara zuwa Masar. **5** “Sai na aiki Musa da Haruna, na aukar wa Masarawa annobai, ta wurin abin da na yi ne na fitar da ku. **6** Lokacin da na fitar da iyayenku daga Masar, suka zo teku, sai Masarawa suka fafare su da kekunan yaki da dawakai har zuwa Jan Teku. **7** Amma suka yi kuka ga Ubangiji don taimako, ya kuwa sa duhu ya raba tsakaninsu da Masarawa; ya sa teku ya rufe Masarawa. Kun gani da idanunku abin da na yi wa Masarawa, sa’an nan kuka zauna a jeji na tsawon lokaci. **8** “Na kawo ku kasar Amoriyawa wadanda suke gabas da Urdun. Suka yi yaki da ku, amma na ba da su a hannunku, na hallaka su a gabanku, kuka kuma mallaki kasarsu. **9** Lokacin da Balak dan Ziffor, sarkin Mowab, ya yi shiri yă yaki Isra’ila, ya aiki Bala’am dan Beyor don yă la’anta ku. **10** Amma ban saurari Bala’am ba, saboda haka sai ya ma sa muku albarka, na kuɓutar da ku daga hannunsa. **11** “Sai kuka ketare Urdun kuka isa Yeriko. Mutanen Yeriko suka yi fada da ku, kamar yadda Amoriyawa, Ferizziyawa, Kan’aniyawa, Hittiyawa, Girkashiyawa, Hiwiyawa, da Yebusiyawa suka yi, amma na ba da su a hannunku. **12** Na aika rina ta kore su a idonku, haka kuma sarakunan Amoriyawan nan. Ba da takobinku ko bakanku ne kuka yi haka ba. **13** Na ba ku kasar da ba ku yi wata wahala kafin ku samu ba, na ba ku kuma biranen da ba ku gina ba; kuka kuma zauna a cikinsu, kuka ci daga’ya’yan itacensu da’ya’yan zaitun da ba ku ne kuka shuka ba.’ **14** “Yanzu, sai ku ji tsoron Ubangiji, ku bauta masa da dukan aminci. Ku zubar da allolin da kakanninku suka yi musu sujada a hayin Kogin Yuferites da kuma a Masar, ku bauta wa Ubangiji. **15** Amma in kuka ga ba za

ku iya bauta wa Ubangiji ba, sai ku zaɓa yau wanda za ku bauta masa, ko allolin da kakanninku suka bauta musu a hayin Kogin Yuferites, ko kuma allolin Amoriyawa, wadanda kuke zama a cikin kasarsu. Amma da ni da gidana, Ubangiji ne za mu bauta wa.” **16** Sai mutanen suka amsa suka ce, “Allah ya kiyashe mu da rabuwa da Ubangiji Allahnmu, har a ce mu bauta wa wadansu alloli! **17** Ubangiji Allahnmu ne da kansa ya fitar da iyayenmu daga Masar, daga kasar bauta, ya yi manyan abubuwani al’ajabi, a idanunmu. Ya kiyye mu cikin dukan hanyar da muka bi, da cikin kasashen da muka ratsa; **18** Ubangiji kuwa ya kore mana dukan Amoriyawa, wadanda suke zaune a kasar. Don haka mu ma za mu bauta wa Ubangiji, gama shi ne Allahnmu.” **19** Yoshiwu ya ce wa mutanen, “Ba za ku iya bauta wa Ubangiji ba gama shi Allah mai tsarki ne; mai kishi kuma. Ba zai gafarta muku zunubin tawaye ba. **20** In kuka juya wa Ubangiji baya, kuka bauta wa wadansu alloli, zai juya yă kawo muku bala’i, yă hallaka ku, yă kawo karshenku.” **21** Amma mutanen suka ce wa Yoshiwu, “Mu dai! Za mu bauta wa Ubangiji.” **22** Yoshiwu kuwa ya ce musu, “Ku ne shaidun kanku cewa kun zaɓi ku bauta wa Ubangiji.” Suka amsa suka ce, “I, mu ne shaidun kanmu.” **23** Yoshiwu ya ce musu, “Yanzu sai ku zubar da allolin da suke cikinku, ku miƙa wa Ubangiji, Allah na Isra’ila zuciyarku.” **24** Mutanen kuma suka ce, “Za mu bauta wa Ubangiji Allahnmu, mu kuma yi masa biyayya.” **25** A wannan rana Yoshiwu ya yi alkawari saboda mutanen, kuma a can Shekem ya tsara musu ka’idodi da dokoki. **26** Yoshiwu kuwa ya rubuta abubuwani nan a cikin Littafin Dokoki na Allah. Sa’an nan ya dauki babban dutse ya ajiye a karkashin itacen oak kusa da tsattsarkan wuri na Ubangiji. **27** Ya ce wa duka mutanen, “Ku gani! Wannan dutse zai zama mana shaida, ya ji duk maganar da Ubangiji ya yi mana, zai zama muku shaida in ba ku yi wa Allahnku gaskiya ba.” **28** Sai Yoshiwu ya sallami mutane, kowa ya tafi kasar da aka ba shi gādo. **29** Bayan wadannan abubuwa, Yoshiwu dan Nun, bawan Ubangiji, ya mutu yana da shekaru dari da goma. **30** Suka kuma binne shi a kasarsa ta gādo, a Timnat Sera a kasar kan tudu ta Efraim, arewa da Dutsen Ga’ash. **31** Isra’ilawa kuwa sun bauta wa Ubangiji dukan kwanakin Yoshiwu, da kuma kwanakin dattawan da ya bari, da wadanda suka ga duk abin da Ubangiji ya yi wa Isra’ila. **32** Aka kuma binne kasusuwani Yusuf da aka kawo daga

Masar, a Shekem a wurin da Ya'kub ya saya da azurfa
dari daga'ya'yan Hamor, babban Shekem. Wurin ya
zama gādon zuriyar Yusuf. **33** Eleyazar dan Haruna, ya
mutu aka binne shi a Gibeya, wurin da aka ba dansa
Finehas a kasar kan tudu ta Efraim.

Mahukunta

1 Bayan da Yoshuwa ya rasu, Isra'ilawa suka tambayi Ubangiji suka ce, "Wane ne zai fara tafiya don yā yaki Kan'aniyawa dominmu?" **2** Sai Ubangiji ya ce, "Yahuda zai tafi. Na riga na ba da kasar a hannunsu." **3** Sa'an nan mutane Yahuda suka ce wa mutanen Simeyon "Ku zo tare da mu a yankin da aka ba mu rabon mu don mu yaki Kan'aniyawa. Mu ma mu bi ku wurin naku." Saboda haka mutanen Simeyon suka tafi tare da su. **4** Sa'ad da Yahuda ya fāda musu, Ubangiji kuwa ya ba da Kan'aniyawa da Ferizziyawa a hannunsu, suka kuwa kashe mutum dubu goma a Bezek. **5** A can suka iske Adoni-Bezek, suka yake shi, suka fatattaki Kan'aniyawa da Ferizziyawa. **6** Sai Adoni-Bezek ya gudu, amma suka bi shi suka kama shi, suka yayyanka manyan yatsotsinsa na hannu da na kafa. **7** Sa'an nan Adoni-Bezek ya ce, "Sarakuna saba'in wadanda aka yayyanka manyan yatsotsinsu na hannu da na kafa, sun yi kalan abinci a karkashin teburina. Ga shi yanzu Allah ya rama abin da na yi musu." Suka zo da shi Urushalima, a can kuwa ya mutu. **8** Mutanen Yahuda suka yaki Urushalima ita ma suka ci ta. Suka karkashe mutanen birnin suka cinna mata wuta. **9** Bayan wannan, mutanen Yahuda suka gangara suka yaki Kan'aniyawan da suke zaune a kasar tudu, Negeb, da gindin tuddai a yammanci. **10** Suka ci gaba suka yaki Kan'aniyawan da suke zaune a Hebron (wadda dā ake kira Kiriyat Arba) suka kuma ci Sheshai, Ahiman da Talmai da yaki. **11** Daga nan kuma suka ci gaba suka yaki mutanen da suke zaune a Debir (da ake kira a dā Kiriyat Sefer). **12** Sai Kaleb ya ce, "Duk wanda ya fāda wa Kiriyat Sefer ya kuma ci ta da yaki, zan ba shi'yata Aksa yā aura." **13** Sai Otniyel dan Kenaz, kanen Kaleb ya ci birnin, saboda haka Kaleb ya ba shi'yarsa Aksa ya aura. **14** Wata rana da ta zo wurin Otniyel, sai ta zuga shi yā roki mahaifinta fili. Sa'ad da ta sauko daga jakinta, sai Kaleb ya ce mata, "Me zan yi miki?" **15** Sai ta ce, "Ka yi mini alheri na musamman. Da yake ka ba ni kasa a Negeb, to, sai ka ba ni mabulbulan ruwa kuma." Sai Kaleb ya ba ta mabulbulan bisa da kuma na kasa. **16** Zuriyar surukin Musa, Keniyawa, suka haura daga Birnin dabino tare da mutanen Yahuda don su zauna cikin mutanen Hamadan Yahuda a cikin Negeb kusa da Arad. **17** Sa'an nan mutanen Yahuda suka tafi tare da'yan'uwansu mutanen Simeyon suka

fāda wa Kan'aniyawan da suke zaune cikin Zefat, suka kuwa hallaka birnin gaba daya. Saboda haka aka kira wurin Horma. **18** Mutanen Yahuda kuma suka ci Gaza, Ashkelon, da Ekron, kowace birni tare da yankinsa. **19** Ubangiji kuwa yana tare da mutane Yahuda. Suka mallaki kasar tudu, amma ba su iya suka kori mutanen daga filaye ba, domin suna da keken yakın karfe. **20** Yadda Musa ya yi alkawari, sai aka ba Kaleb Hebron, wanda ya kori daga cikinta'ya'ya maza uku na Anak. **21** Ko da yake mutanen Benyamin sun kāsa su kori Yebusiyawa, wadanda suke zaune a Urushalima; har yā zuwa yau, Yebusiyawa suna zaune a can tare da mutanen Benyamin. **22** To, gidan Yusuf suka auka wa Betel, Ubangiji kuwa yana tare da su. **23** Sa'ad da suka aike mutane don su leki asirin Betel (da dā ake kira Luz), **24** yan leken asirin suka ga wani ya fito daga birnin sai suka ce masa, "Ka nuna mana yadda za mu shiga birnin, mu kuwa za mu yi maka alheri." **25** Saboda haka ya nuna musu, suka kuwa hallaka birnin, suka bar mutumin da dukan iyalinsa da rai. **26** Sa'an nan ya tafi kasar Hittiyawa, inda ya gina birni ya kuma kira shi Luz, haka ake kira birnin har wa yau. **27** Amma Manasse ba su kori mutane Bet-Sheyan ko Ta'anak ko Dor ko Ibileyam ko Megiddo tare da kauyukansu ba, gama Kan'aniyawa sun dāge su zauna a wannan kasa. **28** Sa'ad da Isra'ilila ta yi karfi, sai suka tilasta Kan'aniyawa yin aikin gandu amma ba su kore su gaba daya ba. **29** Haka Efraim ma bai kori Kan'aniyawa da suke zaune a Gezer ba, amma Kan'aniyawa suka ci gaba da zama tare da su. **30** Haka kuma Zebulun bai kori Kan'aniyawa da suke zaune a Kitron da Nahalol, wadanda suka rage a cikinsu ba; sai dai sun sa su aikin gandu. **31** Haka Asher ma bai kori wadanda suke zama a Akko ko Sidon ko Ahlab ko Akzib ko Helba ko Afik ko kuma Rehob ba, **32** kuma saboda wannan ne mutanen Asher suke zaune cikin mazaunan kasar Kan'aniyawa. **33** Haka kuma Naftali bai kori wadanda suke zaune a Bet-Shemesh ko Bet-Anat; amma mutanen Naftali su ma suna zama a ciki Kan'aniyawa mazaunan kasar, wadanda suke zaune a Bet-Shemesh da Bet-Anat kuwa suka zama masu yi musu aikin gandu. **34** Amoriyawa suka matsa wa mutanen Dan a kasar tudu, ba su yarda musu su gangaro zuwa filaye ba. **35** Su Amoriyawa kuma suka dāge su zauna a Dutsen-Heres, Aiyalon, da Sha'albim. Amma yayinda mutanen Yusuf suka kara karfi, sai suka su yin musu aikin gandu. **36** Iyakar

Amoriyawa kuwa daga Mashigin Kunama zuwa Sela da kuma zuwa gaba.

2 Mala'ikan Ubangiji ya haura daga Gilgal zuwa

Bokim ya ce, "Na hauro da ku daga Masar zuwa kasar da na rantse zan ba wa kakanninku. Na ce, 'Ba zan taba tā da yarjejeniyata da ku ba, 2 ku kuma kada ku shiga wata yarjejeniya da mazaunan kasan nan, sai dai za ku rurruushe bagadansu.' Duk da haka ba ku yi biyayya mini ba. Me ya sa kuka yi haka? 3 Saboda haka ina gaya muku cewa ba zan kore su a gabanku ba; za su zama muku kaya, gumakansu kuma za su zama muku tarko." 4 Da mala'ikan Ubangiji ya fada wa dukan Isra'ilawa wadannan abubuwa, sai mutane suka yi kuka mai zafi, 5 sai suka sa wa wannan wuri suna, Bokim. A nan suka miķa hadaya a gaban Ubangiji. 6 Bayan Yoshuwa ya sallami Isra'ilawa, sai suka tafi don su mallaki kasar, kowa da nasa gādon. 7 Mutane suka bauta wa Ubangiji duk tsawon kwanakin Yoshuwa da na dattawan da suka rayu bayansa wadanda suka ga manyan abubuhan da Ubangiji ya yi wa Isra'ilawa. 8 Yoshuwa dan Nun, bawan Ubangiji, ya mutu yana da shekara dari da goma. 9 Aka binne shi a kasar gādonsa, a Timnat Heres a kasar tudu ta Efraim, arewa da Dutsen Ga'ash. 10 Bayan tsaran nan duka suka rasu, sai wata tsara ta taso wadda ba tā san Ubangiji ko abin da ya yi wa Isra'ilawa ba. 11 Sai Isra'ilawa suka yi mugaye abubuwa a gaban Ubangiji suka kuma bauta Ba'al. 12 Suka yashe Ubangiji Allah na kakanninsu, wanda ya fitar da su daga Masar. Suka bi suka kuma bauta alloli dabam-dabam na mutanen da suke kewaye da su. Suka tsokani Ubangiji ya yi fushi 13 domin sun bar shi suka bauta wa Ba'al da Ashtarot. 14 Cikin fushinsa a kan Isra'ilawa Ubangiji ya ba da su ga hannun wadanda suka kawo musu hari suka washe su. Ya sayar da su ga abokan gābansu da suke kewaye da su, wadanda ba za su iya yin tsayayya da su ba. 15 Duk sa'ad da Isra'ilawa suka fita yaki, Ubangiji yakan yi gāba da su don a ci su a yaki, kamar dai yadda ya rantse musu. Suka kuwa shiga wahala kwarai. 16 Sa'an nan Ubangiji ya nada mahukunta, wadanda suka cece su daga hannun wadannan musu hari. 17 Duk da haka ba su saurari mahukuntansu ba amma sai suka shiga ha'inci da wadansu alloli suka kuma bauta musu. Ba kamar kakanninsu ba, nan da nan suka kauce daga hanyar da kakanninsu suka bi, hanyar biyayya ga umarnan Ubangiji. 18 Duk sa'ad da Ubangiji ya nadā musu mahukunci, yakan kasance tare da

mahukuncin, yā kuma cece su daga hannun abokan gāba, muddin mahukuncin yana a raye; gama Ubangiji yakan ji tausayinsu yayinda suke gunaguni karkashin wadanda suka danne su suke kuma gasa musu azaba.

19 Amma sa'ad da mahukuncin ya mutu, mutanen suka koma hanyar da ta fi ta kakanninsu muni, sukan bi wadansu alloli suna bauta musu. Suka ki barin mugun ayyukansu da taurin zuciyyarsu. 20 Saboda haka sai Ubangiji ya fusata da Isra'ilawa ya ce, "Domin wannan al'umma ta tā da yarjejeniyar da na yi da kakanninsu ba su kuwa saurare ni ba, 21 ba zan kara kori wata al'ummar da Yoshuwa ya bari sa'ad da ya rasu ba. 22 Zan yi amfani da su in gwada Isra'ilawa in ga ko za su bi hanyar Ubangiji su kuma yi tafiya a cikinta kamar yadda kakanninsu suka yi." 23 Ubangiji ya bar wadannan al'ummai su kasance; bai kore su nan take ta wurin ba da su a hannun Yoshuwa ba.

3 Wadannan su ne al'umman da Ubangiji ya bari don

yā gwada duk wadannan Isra'ilawan da ba su san yaki a Kan'ana ba 2 (ya yi haka ne domin yā koya wa zuriyar Isra'ilawa wadanda ba su taba yin yaki a dā ba), 3 sarakuna biyar na Filistiyawa, dukan Kan'aniyawa, Sidoniyawa, da kuma Hiwiyan da suke zaune a duwatsun Lebanon daga Dutsen Ba'al-Hermon zuwa Lebo Hamat. 4 An bar su domin su gwada Isra'ilawa a ga ko za su yi biyayya da umarnin Ubangiji, wanda ya ba wa kakanninsu ta wurin Musa. 5 Isra'ilawa suka zauna tare da Kan'aniyawa da Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da kuma Yebusiyawa. 6 Suka auri'ya'yansu mata, su ma suka bar'ya'yansu maza suka auri'ya'yansu mata, suka kuma yi wa gumakansu sujada. 7 Isra'ilawa suka aikata mugunta a gaban Ubangiji; suka manta da Ubangiji Allahnsu suka kuma bauta wa Ba'al da Ashera. 8 Fushin Ubangiji kuwa ya yi kuna a kan Isra'ilawa har ya sayar da su ga Kushan-Rishatayim sarkin Aram-Naharayim, a wurinsa ne Isra'ilawa suka zama bayi shekara takwas. 9 Amma da suka yi kuka ga Ubangiji, sai ya tad musu da mai ceto, Otniyel dan Kenaz, kanen Caleb wanda ya cece su. 10 Ruhun Ubangiji ya sauko masa, domin yā zama mahukuncin Isra'ilawa yā kuma je yaki. Ubangiji ya bayar da Kushan-Rishatayim sarkin Aram a hannun Otniyel, ya kuwa sha karfinsa. 11 Saboda haka kasar ta zauna da lafiya shekara arba'in har sai da Otniyel dan Kenaz ya rasu. 12 Isra'ilawa suka sāke aikata mugayen ayyuka a gaban Ubangiji, saboda sun aikata wannan mugunta sai Ubangiji ya ba wa Eglon sarkin

Mowab karfi a kan Isra'ila. **13** Da ya sami Ammonawa da Amalekawa suka hada hannu tare, sai Eglon ya tafi ya auka wa Isra'ila, suka kwace Birnin Dabino. **14** Isra'ilawa suka zama bayin Eglon sarkin Mowab shekara goma sha takwas. **15** Isra'ilawa suka sâke yin kuka ga Ubangiji, ya kuwa ba su mai ceto, Ehud, wani bahago, dan Gera daga kabilar Benyamin. Isra'ilawa suka aike shi da haraji wurin Eglon sarkin Mowab. **16** To, Ehud ya riga ya kera takobi mai kaifi biyu mai tsawo wajen kamu daya da rabi, wanda ya yi damara da shi a cinyarsa ta dama karkashin rigarsa. **17** Ya kai wa Eglon sarkin Mowab harajin, wanda yake mai kiba ne. **18** Bayan Ehud ya ba da harajin, sai ya sallame mutanen da suka dauko harajin. **19** A wajen gumaka kusa da Gilgal, shi kansa ya juya ya koma ya ce, "Ranka yâ dade, ina da safo na asiri dominka." Sarkin ya ce, "Ku ba mu wuri!" Sai dukan fadawansa suka fita. **20** Sai Ehud ya matso yayinda shi kuwa yake zaune shi kadai a dakin sama mai sanyi a fadansa ya ce, "Ina da safo daga wurin Allah dominka." Sarki ya tashi daga kujerarsa, **21** Ehud ya kai hannun hagunsa, ya zaro takobi daga cinyar kafar damansa ya soki sarki a ciki. **22** Har kotar ma ta shige ciki, takobin kuma ya fito ta bayansa. Ehud bai zare takobin ba, kitse kuwa ya rufe shi. **23** Sa'an nan Ehud ya fita daga shirayin; ya rufe kofar dakin saman, ya kuma kulle su. **24** Bayan da ya tafi, bayin sarki suka zo suka tarar duk kofofin dakin sama suna kulle, suka ce, "Watakilâ yana bayan gari ne a dakin ciki." **25** Suka yi ta jira har suka gaji. Da suka ga dai bai bude kofar ba, sai suka dauki mabudi, suka bude. Sai ga shugabansu a kasa matacce. **26** Yayinda suke fama jira, Ehud ya riga ya yi gaba. Ya bi ta wajen gumaka zuwa Seyira. **27** Da ya iso can, sai ya busa kaho a kasar tudu ta Efraim, Isra'ilawa kuma suka gangaro tare da shi daga tuddai, shi kuwa yana jajorarsu. **28** Ya umarce su ya ce, "Ku bi ni, gama Ubangiji ya ba Mowab abokin gâbanku a hannunku." Haka suka gangaro tare da shi suna mallaki mashiggin Urdun da ta shiga zuwa Mowab, ba su yarda wani ya haye ba. **29** A lokacin sun kashe mutanen Mowab dubu goma, dukansu jarumawa da masu ji da karfi; ba ko daya da ya tsira. **30** A wannan rana aka mai da Mowab bayin Isra'ila, kasar kuwa ta sami zaman lafiya shekara takwas. **31** Bayan Ehud, sai Shamgar dan Anat, wanda ya karkashe Filistiyawa dari shida da sandar korar shanun noma, shi ma ya ceci Isra'ila.

4 Bayan rasuwar Ehud, Isra'ilawa suka sâke aikata mugayen ayyuka a gaban Ubangiji. **2** Saboda haka Ubangiji ya sayar da su ga Yabin sarkin Kan'ana wanda yake mulki a Hazor. Shugaban mayakansa shi ne Sisera, wanda yake zaune a Haroshet Haggoyim. **3** Domin Yabin sarkin Kan'ana yana da kekunan yakin karfe dari tara, ya ji wa Isra'ilawa kwarai har shekara ashirin, sai suka yi kuka ga Ubangiji, don taimako. **4** A lokacin Debora annabiya, matar Laffidot ce take bi da Isra'ila. **5** Takan yi zaman shari'a a karkashin Dabinon Debora tsakanin Rama da Betel, a kasar tudu ta Efraim, Isra'ilawa kuwa sukan zo wurinta don tâ yi musu shari'a. **6** Sai ta aika a kira mata Barak dan Abinowam daga Kedesh a Naftali, ta ce masa, "Ubangiji, Allah na Isra'ila ya umarce ka, 'Je ka, ka dauki mutane Naftali da na Zebulun dubu goma tare da kai, ka yi jageransu zuwa Dutse Tabor. **7** Zan jawo Sisera, shugaban mayakan Yabin, da keken yakinsa da mayakansa zuwa Kogin Kishon in ba da su a hannunku." **8** Barak ya ce, "In kika tafi tare da ni, zan tafi; amma in ba ki zo tare da ni ba, ba zan tafi ba." **9** Debora ta ce, "To, shi ke nan, zan tafi tare da kai. Amma saboda yadda ka dauki wannan batun, darajar ba za tâ zama taka ba, gama Ubangiji zai ba da Sisera a hannun mace." Saboda haka Debora ta tafi tare da Barak zuwa Kedesh, **10** a can Barak ya kira Zebulun da Naftali. Mutum dubu goma suka kuma bi shi, Debora kuma tana tare da shi. **11** To, Heber Bakene ya riga ya bar Keniyawa, zuriyar Hobab, dan'uwan matar Musa, ya kafa tentinsa wajen babban itace a Za'anannim kusa da Kedesh. **12** Sa'ad da aka gaya wa Sisera cewa Barak dan Abinowam ya haura zuwa dutsen Tabor, **13** sai Sisera ya tattara keken yakinsa na karfe dari tara wuri daya da dukan mutanen da suke tare da shi daga Haroshet Haggoyim zuwa Kogin Kishon. **14** Sa'an nan Debora ta ce wa Barak, "Je ka! Wannan ita ce ranar da Ubangiji ya ba da Sisera a hannunka. Ba Ubangiji ya riga ya sha gabanka?" Saboda haka Barak ya gangara zuwa Dutsen Tabor, da mutum dubu goma biye da shi. **15** Da matsowar Barak, Ubangiji ya murkushe Sisera da dukan sarakunansa da mayakansa da takobi, Sisera kuwa ya gudu da kafa ya bar keken yakinsa. **16** Amma Barak ya bi keken yakin da mayakan har Haroshet Haggoyim. Aka karkashe dukan mayakan Sisera ba ko dayan da ya tsira. **17** Amma Sisera, ya tsere da kafa zuwa tentin Yayel, matar Heber Bakene, domin suna da abokantaka da Yabin sarkin Hazor da kuma kabilar

Heber Bakene. **18** Yayel ta fito ta taryi Sisera ta ce masa, “Ranka yā dafé, ka shigo, ka shigo ciki. Kada ka ji tsoro.” Saboda haka ya shiga cikin tentinta, sai ta rufe shi da bargo. **19** Sai ya ce, “Ina rofonki, ki ba ni ruwa in sha, ina jin kishirwa.” Sai ta bude salkar madara, ta ba shi ya sha, sai ta kuma rufe shi. **20** Ya ce mata, “Ki tsaya a kofar tenti, in wani ya zo ya tambaye ki, ‘Akwai wani a nan?’ Ki ce masa ‘a.a.’” **21** Amma Yayel, matar Heber, ta dauki turken tenti da guduma ta tafi wurinsa da sauri sa’ad da yake barci saboda gajiyi. Ta kafa masa turken a gindin kunnensa ta hada shi da kasa, har ya mutu. **22** Sai ga Barak mai bin sawun Sisera, Yayel kuwa ta fito don marabtarsa, ta ce, “Shigo, zan nuna maka mutumin da kake nema.” Saboda haka ya shiga ciki tare da ita, sai ga Sisera kwance da turken a gindin kunnensa, matacce. **23** A ranar Allah ya yi kaca-kaca da Yabin, sarkin Kan’ana a gabon Isra’ila. **24** Isra’ilawa kuwa suka kara karfi gāba da Yabin, sarkin Kan’aniyawa, har suka hallaka shi.

5 A wannan rana ce Debora da Barak dan Abinowam suka rera wannan wařa. **2** “Sa’ad da’ya’yan sarki a Isra’ila suka yi jagora, sa’ad da mutane suka niyyu su ba da kansu, suna yabon Ubangiji! **3** “Ya sarakuna, ku ji! Ku saurara, ku masu mulki! Zan yi wařa ga Ubangiji, zan yi wařa; zan yi kade-kade ga Ubangiji, Allah na Isra’ila. **4** “Ya Ubangiji, sa’ad da ka bar Seyir, sa’ad da ka yi tafiya daga ḫasar Edom, kasa ta girgiza, sammai suka zubo, gizagizai sun zubo da ruwa. **5** Duwatsu suka girgizu a gabon Ubangiji, Wannan na Sinai, a gabon Ubangiji, Allah na Isra’ila. **6** “A zamanin Shamgar dan Anat, a zamanin Yayel, an yashe dukan hanyoyi; matafiye suka bi hanyoyin da suka yi konakona. **7** Rayuwar kauye a Isra’ila ta daina, ta daina sai da ni, Debora, na taso, na taso mahaifiya a Isra’ila. **8** Sa’ad da suka zaři sababbin alloli, sai ga yaki a kofofin birnin, ba a kuwa ga garkuwa ko māši a cikin mutum dubu arba’in a Isra’ila ba. **9** Zuciyata tana tare da’ya’yan sarakunan Isra’ila, tare da masu niyyar ba da kansu da yardan rai cikin mutane. Yabo ya tabbata ga Ubangiji! **10** “Ku da kuke hawan fararen jakuna, kuna zama a sirdin barguna, da ku da kuke tafiya a kan hanya, ku kula **11** da muryoyin mawařa a wuraren ruwaye. Suna fadi ayyukan adalcin Ubangiji, ayyukan adalcin mayařansa a Isra’ila. “Sa’an nan mutanen Ubangiji suka gangara zuwa kofofin birni. **12** ‘Ki farka, ki farka, Debora! Ki farka, ki farka, ki tā da wařa! Ka farka, ya Barak! Ka ta sa kamammunka

gaba, ya dan Abinowam.’ **13** “Sa’an nan wadanda aka bari suka sauко zuwa wajen shugabanni; mutane na Ubangiji suka zo wurina tare da masu karfi. **14** Wadansu suka zo daga Efraim, wadanda ainihinsu daga Amalek ne; Benyamin yana tare da mutanen da suka bi ka. Daga Makir, shugabannin sojōji suka gangaro, daga Zebulun wadanda suke rife da sandan komanda suka fito. **15** ‘Ya’yan saraautar Issakar suna tare da Debora; I, Issakar yana tare da Barak, yana binsa a guje zuwa kwari. A yankunan Ruben aka kuma bincike zuciya sosai. **16** Don me kuka tsaya a wutar sansani don ku ji makiyaya suna kiran garkuna? A yankunan Ruben aka yi bincike zuciya sosai. **17** Gileyad ya tsaya gabon Urdun. Kai kuma Dan, don me ka ka yi ta zama a wajen jiragen ruwa? Asher ya ci gaba da kasance a bakin teku ya kasance a wuraren zamansa. **18** Mutanen Zebulun sun kasai da rayukansu; haka ma Naftali a bakin dāgā. **19** “Sarakuna suka zo, suka yi yakī; sarakunan Kan’ana sun yi yakī a Ta’ānak a gefen ruwan Megiddo, amma ba su dauki azurfa, ko ganimba. **20** Daga sama taurari suka yi fada, daga bakin tekuna suka yi yakī da Sisera. **21** Kogin Kishon ya kwashe su, tsohon kogi, kogin Kishon. Ci gaba raina; ka karfafa! **22** Sa’an nan kofatan dawakai suka kwařkula, suna sukuwa, haka dawakansa masu karfi suke tafiya. **23** Mala’ikan Ubangiji ya ce, ‘Ka la’anci Meroz.’ ‘Ka la’anci mutanensa sosai, domin ba su kawo wa Ubangiji taimako ba, su kawo wa Ubangiji taimako a kan masu karfi ba.’ **24** “Mafi albarka a ciki mata ta zama Yayel matar Heber Bakene, mafi albarka na mata masu zama a alfarma. **25** Ya nemi ruwa, ta kuwa ta ba shi madara; a kwaryar da ta dace da sarakuna ta kawo masa kindirmo. **26** Hannunta ya dauki turken tenti, da hannunta na dama ta dauko guduma. Ta bugi Sisera, ta ragargaza kansa, ta ragargaza ta huda kunnensa. **27** A kafafunta ya fādi, ya fādi; a can ya kwanta. A kafafunta ya fādi, ya fādi; a can ya fādi, matacce. **28** “Ta taga mahaifiyar Sisera ta leka; a bayan madogarar kofa ta yi ta ihu, ‘Me ya sa keken yakinsa ta dade ba tā dawo ba? Me ya sa dawakan keken yakinsa ba su dawo da wuri ba?’ **29** Mafi hikima cikin’yan matanta suka amsa mata, tabbatacce, ta ci gaba ta ce wa kanta, **30** ‘Ba nema suke su raba ganimba, yarinya guda ko biyu wa kowane mutum, riguna masu launi a matsayin ganimba don Sisera, riguna masu ado, riguna masu ado sosai don wuyata, dukan wannan a matsayin ganimba?’ **31** “Ta haka bari dukan

abokan gābanka su hallaka, ya Ubangiji! Amma bari wadanda suke kaunarka su zama kamar rana sa'ad da ta fito da karfinta." Sa'an nan kasar ta sami zaman lafiya shekara arba'in.

6 Isra'ilawa suka sāke yin mugayen ayyuka a gaban

Ubangiji, sai ya ba da su ga Midiyawa shekara bakwai. 2 Da Midiyawa suka matsu musu sosai, sai Isra'ilawa suka yi wa kansu mafakai a rammukan duwatsu, kogona da kuma mafaka. 3 Duk lokacin da Isra'ilawa suka yi shuka sai Midiyawa da Amalekawa da wadansu mutane daga gabashi sukan kai musu hari. 4 Sukan yi sansani a kasar sun lalatar da hatsi har zuwa Gaza kuma ba sa barin wani abu mai rai wa Isra'ila, ko tumaki ko shanu ko jakuna. 5 Sukan zo da dabobinsu da tentinsu kamar tarin fāri. Yana da wuya a fidaya yawan mutanen da kuma rakumansu; sukan mamaye kasar don su lalatar da ita. 6 Midiyawa suka talauce Isra'ilawa Kwarai, har ya sa suka yi kuka ga Ubangiji don taimako. 7 Sa'ad da Isra'ilawa suka yi kuka ga Ubangiji saboda Midiyawa, 8 sai ya aika musu da annabi, wanda ya ce, "Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce na fitar da ku daga Masar, daga kasar bauta. 9 Na kwace ku daga ikon Masarawa da kuma daga dukan hannuwan masu danniya. Na kore su a gabanku na kuma ba ku kasarsu. 10 Na ce muku, 'Ni ne Ubangiji Allahnku; kada ku bauta allolin Amoriyawa, wadanda kuke zama a kasarsu.' Amma ba ku saurare ni ba." 11 Sai mala'ikan Ubangiji ya zo ya zauna a Karkashin itacen oak a Ofra na Yowash mutumin Abiyezer, inda dansa Gideyon yake sussukar alkama a wurin matsin inabi don yā boye daga Midiyawa. 12 Sa'ad da mala'ikan Ubangiji ya bayyana wa Gideyon, sai ya ce masa, "Ubangiji yana tare da kai, jarumi." 13 Gideyon ya ce, "Ranka yā dafé, in Ubangiji yana tare da mu, me ya sa wadannan abubuwa suka faru da mu? Ina dukan abubuwan al'ajabinsa wadanda kakanninmu suka gaya mana game su sa'ad da suka ce, 'Ashe, ba Ubangiji ne ya fitar da mu daga Masar ba?' Amma yanzu Ubangiji ya rabu da mu ya kuma sa mu hannun Midiyawa." 14 Sai Ubangiji ya juya wajensa ya ce, "Ka je da karfin da kake da shi ka ceci Isra'ila daga hannun Midiyawa. Ba Ni ne nake aikan ka ba?" 15 Gideyon ya ce, "Amma Ubangiji, yaya zan iya ceci Isra'ila? Kabilata ce marar karfi duka a Manasse, kuma ni ne karami a iyalina." 16 Ubangiji ya ce, "Zan kasance tare da kai, za ka kuwa fatattake dukan Midiyawa gaba daya." 17 Gideyon ya ce, "In lalle na

sami tagomashi a gabanka, to, ka ba ni wata alamar da ta nuna lalle kai kake magana da ni. 18 Ina rokonka ka dakata har in komo in kawo maka hadayata in ajiye a gabanka." Sai Ubangiji ya ce, "Zan jira har ka dawo."

19 Sai Gideyon ya shiga ciki, ya gyara'yar akuya ya dafa, da garin efa ya yi burodi marar yisti. Da ya sa naman a kwando, romon kuma a tukunya, sai ya fito da su waje ya miķa masa su a karkashin itacen oak.

20 Mala'ikan Allah ya ce masa, "Ka dauko naman da burodi marar yisti ka sa su a kan wannan dutse, ka zuba romon a kai." Gideyon kuwa ya yi haka. 21 Da kan sandan da yake a hannunsa, mala'ikan Ubangiji ya taba naman da burodi marar yistin. Sai wuta ta fito daga dutsen ta cinye naman da burodin. Mala'ikan kuwa ya bace. 22 Sa'ad da Gideyon ya gane mala'ikan Ubangiji ne, sai ya ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka! Na ga mala'ikan Ubangiji ido da ido." 23 Amma Ubangiji ya ce masa, "Salama! Kada ka ji tsoro, ba za ka mutu ba." 24 Saboda haka Gideyon ya gina wa Ubangiji bagade a can, ya kuma kira shi, Ubangiji Salama ne. Har wa yau bagaden yana a Ofra ta mutanen Abiyezer.

25 A wannan dare Ubangiji ya ce masa, "Ka dauki bijimi na biyu daga garken mahaifinka, wannan mai shekara bakwai. Ka rushe bagaden mahaifinka na Ba'al ka sare ginshiķin Ashera kusa da ita. 26 Sa'an nan ka gina bagade irin da ya dace wa Ubangiji Allahnka a kan wannan tudu. Ka yi amfani da itacen katakon ginshiķin Ashera da ka sare, ka miķa bijiman nan biyu hadaya ta konawa." 27 Saboda haka Gideyon ya debi bayinsa bakwai ya yi yadda Ubangiji ya ce masa. Amma saboda yana tsoron iyalinsa da mutanen gari, ya yi haka da dare a maimako da rana. 28 Da safe sa'ad da mutanen garin suka tashi, sai suka tarar an rushe bagaden Ba'al, tare da ginshiķin Ashera da yake kusa da shi, duk an sare, bijimi na biyu kuma aka miķa hadaya a kan sabon bagaden! 29 Sai suka tambayi junansu, "Wa ya yi wannan?" Sa'ad da suka bincika a hankali, sai aka fada musu, "Gideyon dan Yowash ne ya yi haka." 30 Mutanen garin suka ce wa Yowash, "Ka kawo mana danka. Dole yā mutu, domin ya rushe bagaden Ba'al, ya sare ginshiķin Asheran da yake tsaye kusa da shi." 31 Amma Yowash ya ce wa taron da suka tayar masa, "Za ku yi hamayya domin Ba'al ne? Kuna kōkari ku cece shi ne? Duk wanda ya yi fada saboda shi za a kashe shi kafin safe. In lalle Ba'al allah ne, zai kāre kansa sa'ad da wani ya rushe bagadensa." 32 Saboda haka a ranar

suka kira Gideyon, “Yerub-Ba’al,” suna cewa, “Bari Ba’al ya yi hamayya da shi,” domin ya rushe bagaden Ba’al. **33** To, dukan Midiyawa, Amalekawa da sauran mutanen gabashi suka hada karfi suka ketare Urdun suka kafa sansani a Kwarin Yezireyel. **34** Sa’an nan Ruhun Ubangiji ya sauko wa Gideyon, ya kuma busa kaho, ya kira mutanen Abiyezer su bi shi. **35** Ya aika manzanni ko’ina a Manasse, yana kiransu su kintsa, haka ma Asher, Zebulun da Naftali, ta haka su ma suka haura su sadu da su. **36** Gideyon ya cewa Allah, “In za ka ceci Isra’ila ta hannuna yadda ka yi alkawari, **37** to, zan shimpida ulu a masussuka, inda safe akwai raba a kan ulun kadai, kasa kuwa a bushe, to, zan san cewa za ka ceci Isra’ila ta hannuna, yadda ka ce.” **38** Abin da faru ke nan. Gideyon ya tashi da sassafe kashegari, ya matse ulun ya kakkabe rabar, ruwan ya cika kwarya. **39** Sa’an nan Gideyon ya ce wa Allah, “Kada ka yi fushi da ni. Bari in kara yin wani gwaji kuma da ulun. A wannan lokaci ka sa ulun yă bushe, kasar kuma ta rufu da raba.” **40** A wannan dare Allah ya yi haka. Ulun ne kadai yake a bushe, amma dukan kasar ta jiße da raba.

7 Kashegari da sassafe, Yerub-Ba’al (wato, Gideyon) da dukan mutanensa suka kafa sansani a maßulbulan Harod. Sansanin Midiyawa kuma yana arewa da su a kwari kusa da tudu na More. **2** Sai Ubangiji ya ce wa Gideyon, “Mutinan da kake da su sun yi mini yawa da zan ba da Midiyawa a hannunsu. Don kada Isra’ila tă yi mini fahariya cewa karfinta ne ya cece su, **3** ka yi shela ga mutane yanzu cewa, ‘Duk wanda ya yi rawan jiki don tsoro, sai yă juya yă bar Dutsen Gileyad.’” Saboda haka mutum dubu ashirin da biyu suka koma, sai mutum dubu goma suka rage. **4** Amma Ubangiji ya ce wa Gideyon, “Har yanzu mutanen sun yi yawa. Ka kai cikin ruwa, in kuma tankade maka su a can. In na ce, ‘Wannan zai tafi da kai,’ to, zai tafi; amma in na ce, ‘Wannan ba zai tafi da kai ba,’ to, ba zai tafi ba.” **5** Saboda haka Gideyon ya kai mutanen cikin ruwa. A can Ubangiji ya ce masa, “Ka ware wadanda suka tandi ruwa kamar kare daga wadanda suka durkusa suka sha ruwan.” **6** Mutum dari uku sun tandi ruwa, dukan sauran kuwa suka durkusa suka sha ruwan. **7** Sai Ubangiji ya ce wa Gideyon, “Da mutum dari uku din nan da suka tandi ruwa, zan cece ka in kuma ba da Midiyawa a hannuwanku. Ka bar sauran mutane su tafi kowa zuwa wurinsa.” **8** Saboda haka Gideyon ya mai da sauran Isra’ilawa zuwa tentinsu amma ya

rike mutum dari uku wadanda suka karbi guzuri da kahonin sauran. To, sansanin Midiyawa yana kasa da su a kwarin. **9** A daren nan Ubangiji ya ce wa Gideyon, “Tashi ka tafi sansaninsu domin zan ba da su a hannuwanka. **10** In kana tsoron fāda musu, sai ka tafi da bawanka Fura **11** ka kuma saurari abin da suke fadī. Bayan haka za ka sami karfin hali ka auka musu.” Saboda haka sai ya tafi tare da Fura bawansa zuwa sansanin. **12** Midiyawa, Amalekawa da dukan sauran mutanen gabashi suka yi sansani a kwari, kamar fāra. Rakumansu kuma kamar yashi a bakin teku don sun wuce kirge. **13** Gideyon ya iso daidai wani yana fada wa wani aboki mafarkinsa, yana cewa, “Na yi mafarki, na ga dunküle burodin sha’ir ya fādō a tsakiyar sansanin Midiyawa. Ya bugi tentin da karfin da ya sa tenti ta kife a kasa.” **14** Abokinsa ya ce, “Ai wannan ba wani abu ba ne fiye da takobin Gideyon dan Yowash, mutumin Isra’ila. Allah ya ba da Midiyawa da dukan sansani a hannuwansa.” **15** Da Gideyon ya ji mafarkin da fassararsa, sai ya yi wa Allah sujada. Ya koma sansanin Isra’ila ya yi kira da karfi ya ce, “Ku tashi! Ubangiji ya ba da sansanin Midiyawa a hannuwanku.” **16** Ya raba mutum dari uku din kashi uku, ya ba kowannensu kaho da tulu da acibalbal a ciki. **17** Ya ce musu, “Ku dube ni, ku bi abin da na yi. Sa’ad da na kai sansanin, ku yi daidai abin da na yi. **18** Sa’ad da ni da dukan wadanda suke tare da ni muka busa kahoninmu, to, ko’ina a kewayen sansanin sai ku busa naku ku kuma yi ihu, ku ce, ‘Don Ubangiji da kuma domin Gideyon.’” **19** Gideyon da mutum dari da suke tare da shi suka kai sansanin da tsakar dare bayan an sauya matsara. Suka busa kahoninsu, suka farfashe tulunansu da suke hannuwansu. **20** Kungiyoyi uku din nan suka busa kahonin, suka fasa tuluna. Suka dauki acibalbal a hannuwansu na hagu da kahonin busawa a hannuwansu na dama, sai suka yi ihu, “Takobi don Ubangiji da kuma don Gideyon!” **21** Yayinda kowannensu ya tsaya a inda yake kewaye da sansanin, dukan Midiyawa suka fito da gudu, suna kuka yayinda suke gudu. **22** Sa’ad da aka busa kahonin nan dari uku sai Ubangiji ya sa Midiyawa suka yi ta saran junna. Mayakan suka gudu zuwa Bet-Shitta wajen Zerera har zuwa yankin Abel-Mehola kusa da Tabbat. **23** Aka kira dukan Isra’ilawa daga Naftali, Asher da dukan Manasse, suka kuwa fatattaki Midiyawa. **24** Gideyon ya aiki manzanni zuwa dukan kasar tudu ta Efraim cewa, “Ku gangaro ku yaki Midiyawa ku

kwace ruwan Urdun gaba da su har zuwa Bet-Bara.” Saboda haka aka kira dukan mutanen Efraim suka kwace ruwan Urdun har zuwa Bet-Bara. 25 Suka kuma kama shugabannin biyu na Midiyawa, Oreb da Zeyib suka kashe Oreb a dutsen Oreb, Zeyib kuma a wurin matsin ruwa inabin Zeyib. Suka fatattaki Midiyawa suka kawo kawunan Oreb da Zeba wurin Gideyon, wanda yake kusa da Urdun.

8 To, mutanen Efraim suka ce wa Gideyon, “Me ya sa ka yi mana haka? Me ya sa ba ka kira mu lokacin da ka tafi yaki da Midiyawa ba?” Suka zarge shi sosai. 2 Amma ya ce musu, “Me na yi da za a iya kwtanta da abin da kuka yi? Ashe, kalar inabin da Efraim ta yi bai fi dukan girbin inabin da Abiyezer suka yi ba? 3 Allah ya ba da Oreb da Zeyib, shugabannin Midiyawa a hannuwanku. Me na yi da ya fi naku? Da ya fadī haka sai hankalinsu ya kwanta.” 4 Gideyon da mutanensa dari uku, sun gaji, duk da haka suka yi tafafarar, suka zo Urdun suka haye shi. 5 Ya ce wa mutanen Sukkot, “Ku ba wa mutanena burodi; sun gaji, har yanzu ina fafarar Zeba da Zalmunna, sarakunan Midiyawa.” 6 Amma shugabannin Sukkot suka ce, “Ka kama Zeba da Zalmunna ko ne? Don me za mu ba wa mayakanka burodi?” 7 Sai Gideyon ya ce, “Haka ko? To, sa’ad da Ubangiji ya ba da Zeba da Zalmunna a hannuna, zan tsattsaga jikinku da kayayyuwan jeji.” 8 Daga nan ya wuce zuwa Fenuwel ya yi irin rokon nan, amma suka amsa yadda mutanen Sukkot suka yi. 9 Saboda haka sai ya ce wa mutanen Fenuwel, “Sa’ad da na dawo da nasara zan rushe wannan hasumiya.” 10 To, Zeba da Zalmunna suna a Karkor da mayaka wajen dubu goma sha biyar, abin da ya rage ke nan na mayakan gabashi; mayaka masu takobi dubu dari da ashirin ne suka mutu. 11 Gideyon ya haura ta hanyar makiyaya, gabas da Noba, da kuma Yogbeha, ya fāda wa mayakan ta yadda ba su zata ba. 12 Zeba da Zalmunna, sarakunan biyu na Midiyawa suka tsere, amma ya bi su ya kama, ya fatattaki dukan mayakansu. 13 Sa’an nan Gideyon dan Yowash ya komo daga yaki ta Hanyar Heres. 14 Ya kama wani saurayin Sukkot ya tambaye shi, saurayin kuwa ya rubuta masa dukan sunayen shugabanni saba’in da bakwai na Sukkot, da dattawan garin. 15 Sa’an nan Gideyon ya zo ya ce wa mutanen Sukkot, “To, ga Zeba da Zalmunna, wadanda kuka yi mini ba’ a kuna cewa, ‘Ka kama Zeba da Zalmunna ko ne? Me zai sa mu ba mutanenka da suka gaji burodi?’” 16 Ya kwashe dattawan garin ya koya wa mutanen

Sukkot hankali ta wurin hukunta su da kayayyuwan hamada. 17 Ya rushe hasumiyar Fenuwel ya kuma karkashe mutanen garin. 18 Sa’an nan ya ce wa Zeba da Zalmunna, “Wadanne irin mutane ne kuka karkashe a Tabor.” Suka ce, “Mutane kamar ka ne kowane kamar dan sarki.” 19 Gideyon ya ce, “Wadannan’yan’uwana ne, ya’yan mahaifyiyata. Muddin Ubangiji yana a raye, da a ce kun bar su da rai, da ba zan kashe ku ba.” 20 Da ya juya wajen Yeter, dan farinsa, sai ya ce, “Ka kashe su!” Amma Yeter bai zāre takobinsa ba, domin shi yaro ne kawai kuma yana tsoro. 21 Zeba da Zalmunna suka ce masa, “Zo, ka yi da kanka. ‘Yadda mutum yake haka karfinsa.’” Ta haka Gideyon ya matso gaba ya kashe su, ya dauki kayan ado daga wuyar rakumansu. 22 Isra’ilawa suka ce wa Gideyon, “Ka yi mulkinmu, kai, danka da jikanka, domin ka cece mu daga hannun Midiyawa.” 23 Amma Gideyon ya ce musu, “Ni, ko dana, ba za mu yi mulkinku ba. Ubangiji ne zai yi mulkinku.” 24 Kuma ya ce, “Ina da roko guda daya, cewa kowannenku ya ba ni’yan kunne daga rabon ganima.” (Al’adar mutanen Ishmayel ce su sa’yan kunnen zinariya.) 25 Suka ce, “Za mu yi farin cikin ba ka su.” Saboda haka suka shimpida mayafi, kowanne ya sa dan kunne daya daga ganimar. 26 Nauyin’yan kunnen zinariyar ya kai shekel dari goma sha bakwai, ban da kayan ado, abin wuya da tufafin shunayya wadanda sarakuna Midiyawa suke sawa ko sarkokin da suke wuyar rakumansu. 27 Gideyon ya efod da zinariyar, wanda ya ajiye a Ofra, garinsa. Dukan Isra’ila suka shiga yin karuwanci ta wurin yin sujada a can, ya kuwa zama wa Gideyon da dukan iyalinsa tarko. 28 Da haka Isra’ilawa suka mallaki Midiyawa ba su kuma sāke tā da kai ba. A zamanin Gideyon ḫasar ta sami zaman lafiya har shekara arba’in. 29 Yerub-Ba’al dan Yowash ya koma gida don yā zauna. 30 Yana da’ya’ya saba’in maza da ya haifa, gama yana da mata da yawa. 31 Yana kuma da kwarqwara wadda take Shekem, ita ma ta haifa masa da wanda ya ba shi suna Abimelek. 32 Gideyon dan Yowash ya rasu da kyakkyawan tsufa aka kuma binne shi a kabarin Yowash mahaifinsa a Ofra na mutanen Abiyezer. 33 Ba a dade da rasuwar Gideyon ba, sai Isra’ila ta sāke shiga karuwanci suna bauta wa Ba’al. Suka kafa Ba’al-Berit yā zama musu allahnsu ba kuma 34 tuna da Ubangiji Allahnsu, wanda ya cece su daga hannuwan abokan gābansu a kowane gefe ba. 35 Suka kāsa nuna alheri ga gidan Yerub-Ba’al

(wato, Gideyon) saboda abubuwa masu alherin da ya yi musu.

9 Abimelek dan Yerub-Ba'al ya tafi Shekem wurin'yan'uwan mahaifyarsa, ya ce musu da kuma dukan dangin mahaifyarsa, **2** "Ku tambayi'yan kasar Shekem, 'Wanne ya fi muku, a sa dukan'ya'yan Yerub-Ba'al saba'in maza su yi mulkinku, ko dai mutum guda kawai yă yi mulkinku?" Ku tuna, ni jininku ne." **3** Sa'ad da'yan'uwan suka mayar wa'yan kasar Shekem wannan, sai suka goyi bayan Abimelek, gama sun ce, "Shi dan'uwanmu ne." **4** Suka ba shi shekel saba'in na azurfa daga haikalin Ba'al-Berit, Abimelek kuwa ya yi amfani da shi ya yi hayar'yan tauri wadanda suka zama masu binsa. **5** Sai ya tafi gidan mahaifinsa a Ofra kuma a dutse guda ya kashe'yan'uwanisa, 'ya'yan Yerub-Ba'al. Amma Yotam, autan dan Yerub-Ba'al ya tsira ta wurin buya. **6** Sa'an nan duka'yan kasar Shekem da Bet Millo suka taru kusa da babban itacen wajen ginshiki a Shekem don a nadaf Abimelek sarki. **7** Sa'ad da aka gaya wa Yotam wannan, sai ya hau Dutsen Gerizim ya yi kira da karfi ya ce, "Ku saurare ni, 'yan kasar Shekem, don Allah yă saurare ku. **8** Wata rana itatuwa suka fita don su nada wa kansu sarki. Suka ce wa itacen zaitun, 'Ka zama sarkinmu.' **9** "Amma itacen zaitun ya ce, 'In bar mai nawa, wanda da shi ake girmama alloli da mutane, don in zo in yi ta fama da itatuwa?' **10** "Biye da wannan, sai itatuwan suka ce wa itacen baure, 'Zo ka zama sarkinmu.' **11** "Amma itacen bauren ya ce, 'In bar kyawawan'ya'yan da zakinsu, in zo in yi ta fama da itatuwa?' **12** "Sa'an nan itatuwan suka ce wa kuringar inabi, 'Ki zo ki zama sarkinmu.' **13** "Amma kuringar ta ce, 'In bar ruwan inabina, wanda yake faranta zuciyar alloli da mutane, in zo in yi fama da itatuwa?' **14** "A karshe sai dukan itatuwa suka ce wa itacen kaya, 'Ka zo ka zama sarkinmu.' **15** "Itacen kaya ya ce wa itatuwan, 'In da gaske ne kuke so ku nadaf ni sarkinku, ku zo ku sha inuwana; in ba haka ba, bari wuta ta fito daga itacen kaya ta cinye itacen al'ul na Lebanon!' **16** "To, da a ce kun yi abin bangirma da aniya mai kyau sa'ad da kuka nadaf Abimelek sarki, da kun nuna wa Yerub-Ba'al da iyalinsa ladabi, da kuma kun yi masa abin da ya cancanci shi, **17** a yi tunani cewa mahaifina ya yi yaki saboda ku, ya yi kasai da ransa don yă cece ku daga hannun Midiyawa **18** (amma ga shi yau kun tayar wa iyalin mahaifina, kuka kashe'ya'yansa saba'in a dutse guda, kuka kuma nadaf Abimelek, dan baiwa,

sarki a kan'yan kasar Shekem domin shi dan'uwanlu ne) **19** in har kun aikata wannan cikin bangirma da kuma aminci wajen Yerub-Ba'al da iyalinsa a yau, bari Abimelek yă zama farin cikinku, ku kuma nasa! **20** Amma in ba haka ba, bari wuta ta fito daga Abimelek ya cinye ku, 'yan kasar Shekem da Bet Millo, bari wuta kuma daga wurinku'yan kasar Shekem da Bet Millo ta cinye Abimelek!" **21** Sa'an nan Yotam ya gudu, ya tsere zuwa Beyer ya zauna a can gama yana tsoron dan'uwanisa Abimelek. **22** Bayan Abimelek ya yi shekara uku yana mulki a Isra'il, **23** sai Allah ya aiko da mugun ruhu tsakanin Abimelek da'yan kasar Shekem, wadanda suka ci amanar Abimelek. **24** Allah ya yi haka saboda kisan'ya'ya saba'in na Yerub-Ba'al, don a dauki fansar jininsu a kan Abimelek dan'uwanisa da kuma'yan kasar Shekem, wadanda suka taimake shi kisan'yan'uwanisa. **25** Cikin hamayya da shi wadannan'yan kasar Shekem suka sa mutane a kan tuddai don su yi kwanton fauna a kan su yi fashi ga duk wanda ya wuce a can, wannan fa ya kai kunnen Abimelek. **26** To, Ga'al dan Ebed ya tafi tare da'yan'uwanisa zuwa Shekem, 'yan kasarta kuwa suka dogara da shi. **27** Bayan sun tafi gonaki suka tattara inabi suka matse su, sai suka yi biki a haikalin allahnus. Yayinda suke ci da sha, sai suka la'anci Abimelek. **28** Sa'an nan Ga'al dan Ebed ya ce, "Wane ne Abimelek, kuma wane ne Shekem, da za mu bauta masa? Shi ba dan Yerub-Ba'al ba ne, kuma ba Zebul ne mataimakinsa ba? Ku bauta wa mutanen Hamor, mahaifin Shekem! Me ya sa za mu bauta wa Abimelek? **29** Da a ce wadannan mutane suna a Karkashina mana! Da zan hambarar da shi. In ce wa Abimelek, 'Ka tara dukan maya'anku!'" **30** Sa'ad da Zebul gwamnar birnin ya ji abin da Ga'al dan Ebed ya ce, sai ya fusata. **31** Asirce sai ya aiki manzanni wajen Abimelek, yana cewa, "Ga'al dan Ebed da'yan'uwanisa sun zo Shekem suna kuma zuga birnin sun tayar maka. **32** To, in dare ya yi, sai ka zo da mutanenka ku yi kwanto a filaye. **33** Kashegari da safe, sai ku tashi ku fâda wa birnin. Sa'ad da Ga'al da mutanensa suka fada maka, sai ka yi abin da ka iya yi da su." **34** Saboda haka Abimelek da dukan mutanensa suka tashi da dare suka buya kusa da Shekem a fungiyoyi hudu. **35** To, Ga'al dan Ebed ya riga ya fita waje yana tsaye a kofar birni daidai Abimelek da maya'anksa suka fito daga inda suka buya. **36** Sa'ad da Ga'al ya gan su, sai ya ce wa Zebul, "Duba, ga mutane suna gangarowa daga

kan duwatsul!” Zebul ya ce, “Kana daukan inuwan duwatsu kana ce mutane.” 37 Amma Ga’al ya sâke magana ya ce, “Duba, mutane suna gangarowa daga tsakiyar filaye, kuma wata fungiya tana zuwa daga wajen itacen masu duba.” 38 Sa’an nan Zebul ya ce masa, “Ina bakin da ka yi din, kai da ka ce, ‘Wane ne Abimelek da za mu bauta masa.’ Ba mutanen ne ka yi musu ba’ba? Fita, ka yake su mana!” 39 Saboda haka Ga’al ya fito da’yan kasar Shekem suka yaki Abimelek. 40 Abimelek ya kore shi, mutane da yawa suka ji ciwo a yakin, har zuwa kofar birnin. 41 Abimelek ya zauna a Aruma, Zebul kuwa ya kori Ga’al da’yan’uwansa daga Shekem. 42 Kashegari mutanen Shekem suka tafi gonaki, aka kuwa gaya wa Abimelek. 43 Saboda haka ya dauki mutanensa, ya raba su fungiya uku, sa’an nan ya yi kwanto a gonakin. Sa’ad da ya ga mutanen suna fitowa daga birni, sai ya yi wuf ya fâda musu. 44 Abimelek da fungiyoyin da suke tare da shi suka yi maza suka yi tsaya a kofar birnin. Sa’an nan fungiyoyi biyu suka ruga suka fâda wa wadanda suke a gonaki suka karkashe su. 45 Dukan yinin, Abimelek ya matsa yaki da birnin sai da ya cinye ta ya kuma kashe mutanenta. Sa’an nan ya hallaka birnin ya barbaza gishiri a kanta. 46 Da jin haka, sai’yan kasa a hasumiyar Shekem suka shiga wurin mafaka a hankalin El-Berit. 47 Da Abimelek ya ji dukan mutanen hasumiyar Shekem sun taru a can, 48 sai Abimelek da dukan mutanensa suka haura zuwa Dutsen Zalmon. Sai ya dauki gatari ya sassare wadansu rassa, wadanda ya sa a kafadunsa. Ya umarci mutanen da suke tare da shi ya ce, “Sauri, ku yi abin da kuka ga na yi!” 49 Saboda haka mutanen suka sassare rassan itatuwa suka bi Abimelek. Suka tattara su a jikin mafakar suka kuma cinna mata wuta a kan mutanen da suke a ciki. Ta haka dukan mutanen da suke cikin hasumiyar Shekem, wajen maza da mata dubu daya suka mutu. 50 Biye da wannan Abimelek ya tafi Tebez, ya kewaye ta ya kuma cinye ta da yaki. 51 A cikin birnin, akwai wata hasumiya mai karfi, inda dukan maza da mata, dukan mutanen birnin, suka sufya. Suka kulle kansu, suka kuma hau rufin hasumiyar. 52 Abimelek ya je wajen hasumiya ya kuma auka mata. Amma da ya yi kusa da kofar hasumiyar don yâ cinna mata wuta, 53 sai wata mata ta saki dan dutsen nîka a kan Abimelek ta fasa kokon kansa. 54 Da sauri ya kira mai rikon masa makami ya ce, “Zaro takobinka ka kashe ni, don kada a ce ‘Mace ce ta kashe shi.’” Saboda haka

bawansa ya soke shi, ya mutu. 55 Sa’ad da Isra’ilawa suka ga Abimelek ya mutu, sai suka tafi gida. 56 Ta haka Allah ya sâka muguntar da Abimelek da ya yi wa mahaifinsa ta wurin kisan’yan’uwansa saba’in. 57 Allah kuma ya sa muguntar mutanen Shekem suka koma kansu. La’anar Yotam dan Yerub-Ba’al kuma ta kama su.

10 Bayan zamanin Abimelek, sai Tola dan Fuwa dan Dodo daga Issakar ya tashi don yâ ceci Isra’ila. Yana zama a Shamir a kasar tudu ta Efraim. 2 Ya shugabanci Isra’ila shekara ashirin da uku sa’an nan ya mutu, aka kuma binne shi a Shamir. 3 Bayansa kuma sai Yayir daga Gileyad, wanda ya shugabanci Isra’ila shekara ashirin da biyu. 4 Yana’ya’ya talatin, wadanda suke hawan jakuna talatin. Sun shugabanci birane talatin a Gileyad, har wa yau ana ce da biranen Hawwot Yayir. 5 Sa’ad da Yayir ya mutu, sai aka binne shi a Kamon. 6 Isra’ilawa suka sâke yin mugayen ayyuka a gaban Ubangiji. Suka shiga bautar Ba’al da Ashtarot, da kuma allolin Aram, allolin Sidon, allolin Mowab, Ammonawa da kuma allolin Filistiyawa. Kuma domin Isra’ilawa sun bar Ubangiji ba su kara bauta masa ba, 7 sai ya fusata da su. Ya sayar da su ga hannun Filistiyawa da Ammonawa, 8 wadanda suka fatattake su a shekarar suka kuma ragargaza su. Shekara goma sha takwas suka yi ta danne dukan Isra’ilawan da suke gabashin Urdun a Gileyad, kasar Amoriyawa. 9 Ammonawa su ma suka haye Urdun domin su yi yaki da Yahuda, Benyamin da kuma gidan Efraim; Isra’ila kuwa suka kasance cikin wahala kwarai da gaske. 10 Sa’an nan Isra’ilawa suka yi kuka ga Ubangiji, suka ce, “Mun yi maka zunubi, mun bar Allahmu muka shiga bautar Ba’al.” 11 Ubangiji ya ce, “Sa’ad da Masarawa, Amoriyawa, Ammonawa, Filistiyawa, 12 Sidoniyawa, Amalekawa da kuma mutanen Mawon suka wula’kanta ku kuka kuwa yi mini kuka, ban cece ku daga hannunsu ba? 13 Amma kuka bar ni kuka bauta wa wadansu alloli, saboda haka ni ma ba zan kara cece ku ba. 14 Ku tafi ku yi wa allolin da kuka zaba. Bari su cece ku sa’ad da kuke cikin wahala!” 15 Amma Isra’ilawa suka ce wa Ubangiji, “Mu dai mun yi zunubi. Ka yi da mu abin da ka ga dama, amma muna rokonka ka cece mu a yanzu.” 16 Sa’an nan suka zubar da allolin nan daga cikinsu suka bauta wa Ubangiji. Ubangiji kuwa bai kara daure da azabar da Isra’ila suke sha ba. 17 Sa’ad da aka kira Ammonawa su yi damamar yaki, sai su kuma kafa sansani a Gileyad,

Isra'ilawa kuwa suka tattaru suka kafa sansani Mizfa. 18 Shugabannin mutanen Gileyad suka cewa juna, "Duk wanda zai fara fāda wa Ammonawa shi zai zama shugaban duk wadanda suke zama a Gileyad."

11 Yefta mutumin Gileyad, jarumi ne ḅwarai.

Mahaifinsa ne Gileyad; mahaifiyar kuwa karuwa ce. 2 Matar Gileyad ta haifa masa'ya'ya maza, kuma sa'ad da suka yi girma, sai suka kore Yefta, suka ce "Ba ka da gādo a cikin iyalinmu, domin kai dan wata mace ce." 3 Saboda haka Yefta ya tsere daga'yan'uwanza ya zauna a kasar Tob, inda wadansu'yan iska suka kewaye shi suka bi shi. 4 Ana nan, sa'ad da Ammonawa suka kai wa Isra'ilawa hari, 5 dattawan Gileyad suka je suka nemo Yefta daga kasar Tob. 6 Suka ce masa, "Ka zo ka zama mana shugaba, don mu yaki Ammonawa." 7 Yefta ya ce musu, "Ba kun fi ni kuka kuma kore ni daga gidan mahaifina ba? Me ya sa kuke zuwa wurina yanzu sa'ad da kuke cikin wahala?" 8 Mutanen Gileyad suka ce masa, "Duk da haka, muna juyo wajenka yanzu, ka zo tare da mu mu yaki Ammonawa, za ka kuma zama shugaban duk wanda yake zama a Gileyad." 9 Yefta ya ce, "A ce kun dawo da ni in yaki Ammonawa, Ubangiji kuwa ya ba da su a hannuna, zan zama shugabanku?" 10 Dattawan Gileyad suka ce, "Ubangiji ne shaidanmu; za mu yi duk abin da ka ce." 11 Saboda haka Yefta ya tafi tare da dattawan Gileyad, mutanen kuwa suka nadu shi shugabansu da kuma sarkinsu. Ya kuwa maimaita dukan maganarsa a gabon Ubangiji a Mizfa. 12 Sa'an nan Yefta ya aiki jakadu zuwa wurin sarkin Ammonawa su tambaya, "Me ya hada ka da ni, da ka kawo wa kasata yaki?" 13 Sarkin Ammonawa ya ce wa jakadu, "Sa'ad da Isra'ilawa suka fito daga Masar, sun kwace mini kasa tun daga Arnon zuwa Yabbok, har zuwa Urdun. Yanzu ka mayar mini ita cikin salama." 14 Yefta ya sāke aikan jakadu wurin sarki, 15 yana cewa, "Ga abin da Yefta yake fasī, Isra'ilila ba tā kwace kasar Mowab ko ta Ammonawa ba. 16 Amma sa'ad da suka bar Masar, Isra'ilila ta bi ta hamada zuwa Jan Teku har suka zo Kadesh. 17 Sa'an nan Isra'ilila ta aiki jakadu zuwa ga sarkin Edom cewa, 'Ka ba mu izini mu ratsa kasarka,' amma sarkin Edom bai saurara ba. Suka kuma aika wa sarkin Mowab, shi ma ya fi. Saboda haka Isra'ilila ta zauna a Kadesh. 18 "Daga can suka ci gaba ta hamada, suka zaga kasashen Edom da Mowab, suka wuce ta gabashin kasar Mowab, sa'an nan suka yi sansani a daya gefen Arnon. Ba su shiga yankin Mowab ba,

gama Arnon ce iyakarta. 19 "Sa'an nan Isra'ilila ta aiki jakadu zuwa ga Sihon sarkin Amoriyawa, wanda yake mulki a Heshbon, ta ce masa, 'Ka bar mu mu ratsa kasarka mu wuce zuwa wurinmu.' 20 Sihon dai, bai amince da Isra'ilila su ratsa kasarsa ba. Ya tattara dukan mutanensa suka yi sansani a Yahza suka kuwa yaki Isra'ilila. 21 "Sa'an nan Ubangiji, Allah na Isra'ilila, ya ba da Sihon da dukan mutanensa a hannun Isra'ilila, suka kuwa ci nasara a kansu. Isra'ilila ta kwace dukan kasar Amoriyawa da suke zaune a kasar, 22 suka kwace dukan yankin Amoriyawa tun daga kasar Arnon zuwa Yabbok, daga hamada har zuwa Urdun. 23 "To, da yake Ubangiji, Allah na Isra'ilila, ya kori Amoriyawa a gabon mutanensa Isra'ilila, wane'yanci kake da shi da za ka karbe ta? 24 Ba za ka karbi abin da allahnka Kemosh ya ba ka ba? Haka mu ma, duk abin da Ubangiji Allahnmu ya riga ya ba mu, za mu mallake shi. 25 Ka fi Balak dan Ziffor, sarkin Mowab ne? Ka taba ji ya yi hamayya da Isra'ilila ko yă yi yaki da su? 26 Shekara dari uku Isra'ilawa suka yi zamansu a Heshbon, Arower da kauyukan kewayenta da dukan biranen da suke gefen Arnon. Me ya sa ba ka karbe su a lokacin ba? 27 Ban yi maka laifi ba, amma kana musguna mini ta wurin kawo mini hari. Bari Ubangiji yă zama Alkali, yă yanke hukunci tsakanı Isra'ilawa da Ammonawa." 28 Duk da haka sarkin Ammonawa bai kula da sakon da Yefta ya aika ba. 29 Sa'an nan Ruhun Ubangiji ya sauko wa Yefta. Sai ya haye Gileyad da Manasse, ya ratsa ta Mizfa zuwa Gileyad, daga can kuma ya kai wa Ammonawa hari. 30 Yefta kuwa ya yi wa'adi da Ubangiji ya ce, "In ka ba da Ammonawa a hannuwana, 31 duk abin da ya fara fitowa daga kofar gidana don yă tarye ni, sa'ad da na komo daga yaki da Ammonawa, zai zama na Ubangiji, zan miša shi hadaya ta konawa." 32 Sa'an nan Yefta ya haye zuwa wajen Ammonawa don yaki da su. Ubangiji kuwa ya ba da su a hannuwansa. 33 Ya hallaka birane ashirin tun daga Arower zuwa yankin Minnit, har zuwa Abel-Keramim. Haka Isra'ilila ta cinye Ammonawa kaf. 34 Sa'ad da Yefta ya komo gida a Mizfa, wa ya fito yă tarye shi, 'yarsa tilo, tana rawa kidin ganguna! Ita ce kadai'yarsa. Ban da ita ba shi da da ko'ya. 35 Da ya gan ta, sai ya yayyage tufafinsa ya yi kuka ya ce, "Kaito! Yata! Kin karya mini gwiwa, kuma na lalace, domin na yi wa'adi ga Ubangiji da ba zan iya in karya ba." 36 Ta ce, "Mahaifina, idan ka riga ka yi wa Ubangiji magana, sai ka yi da ni yadda

ka yi alkawari, da yake Ubangiji ya dau maka fansa a kan Ammonawa.” 37 Sai ta kuma ce, “Sai dai, ka biya mini wannan bukata guda. Ka ba ni wata biyu in yi ta yawo da ni da kawayena a kan duwatsu mu yi makoki, domin ba zan yi aure ba.” 38 Ya ce mata, “Ki tafi,” Ya bar ta tā tafi har wata biyu. Ita da’yan matan suka tafi a kan duwatsu suka yi ta makoki domin ba za tā taba aure ba. 39 Bayan watanni biyu din sai ta komo wurin mahaifinta ya kuwa yi da ita yadda ya yi wa’adi. Ita kuwa ba tā taba san namiji ba. Wannan ya zama al’ada a Isra’ila, 40 cewa kowace shekara’yan mata sukan fita kwana hudu don yin bikin tunawa da’yar Yefta mutumin Gileyad.

12 Mutanen Efraim suka tattaro mayakansu, suka haye zuwa Zafon suka cewa Yefta, “Don me ktafi ka ya’ki Ammonawa ba ka gayyace mu ba? Za mu kfone gidanka a kanka.” 2 Yefta ya ce, “Ni da mutanena mun yi ta jayayya sosai da Ammonawa, ko da yake na kira ku, amma ba ku cece ni daga hannuwansu ba. 3 Da na ga ba za ku taimake ni ba, sai na yi kasai da raina na kuwa haye don in ya’ki Ammonawa, Ubangiji kuwa ya ba ni nasara a kansu. To, don me kuka zo you don ku yake ni?” 4 Sa’an nan Yefta ya tara mutanen Gileyad wuri guda ya kuma ya’ki Efraim. Mutanen Gileyad suka fatattake su domin mutanen Efraim sun ce, “Ku Mutanen Gileyad masu neman mafaka ne cikin Efraim da Manasse.” 5 Mutanen Gileyad suka kwace mashigan Urdun masu zuwa Efraim, duk sa’ad da wani daga Efraim da ya tsira ya ce, “Bari in haye,” sai mutane Gileyad su ce “Kai mutumin Efraim ne?” In ya ce, “A’a,” 6 sai su ce, “To, ka ce, ‘Shibboleth.’” In ya ce, “Sibboleth,” saboda ba sa iya fadin kalmar daidai, sai su kama shi su kashe a mashigan Urdun. Aka kashe mutanen Efraim dubu arba’in da biyu a ta haka. 7 Yefta ya shugabanci Isra’ila shekara shida. Sa’an nan Yefta mutumin Gileyad ya mutu, aka kuwa binne shi wani gari a Gileyad. 8 Bayansa, Ibzan mutumin Betlehem, ya shugabanci Isra’ila. 9 Yana’ya’ya maza talatin da’ya’ya mata talatin. Ya ba da auren’ya’yansa mata ga wadanda ba daga dangi ba, ga’ya’yansa maza kuwa ya kawo’yan mata talatin su zama matansu waje da danginsa. Ibzan ya shugabanci Isra’ila shekara bakwai. 10 Sa’an nan Ibzan ya mutu, aka kuwa binne shi Betlehem. 11 Bayansa, Elon mutumin Zebulun, ya shugabanci Isra’ila shekara goma. 12 Sa’an nan Elon ya mutu, aka kuwa binne shi a Aiyalon a kasar Zebulun. 13 Bayansa, Abdon dan Hillel, daga Firaton,

ya shugabanci Isra’ila. 14 Yana da’ya’ya maza arba’in da’yan taba kunne talatin, wadanda suka hau jakuna saba’in. Ya shugabanci Isra’ila shekara takwas. 15 Sa’an nan Abdon dan Hillel ya mutu, aka kuwa binne shi a Firaton a Efraim, a kasar tudu ta Amalekawa.

13 Isra’ilawa suka sāke yin mugayen ayyuka a gabab Ubangiji, saboda haka ya ba da su a hannun Filistiyawa shekara arba’in. 2 Akwai wani mutumin Zora, mai suna Manowa, daga kabilar Dan, matarsa kuwa bakararriya ce, ba ta haihuwa. 3 Mala’ikan Ubangiji ya bayyana gare ta ya ce, “Ga shi ke bakararriya ce ba kya haihuwa, amma za ki yi ciki ki kuma haifi da. 4 To, sai ki lura kada ki sha ruwan inabi ko wani abu mai sa maye, kada kuma ki ci wani abu marar tsarki, 5 gama za ki yi ciki, ki haifi da. Aska ba za tā taba kansa ba, domin yaron zai zama Banazare, keba’bba ga Allah tun daga haihuwa, shi ne kuwa zai soma ceton Isra’ilawa daga hannuwani Filistiyawa.” 6 Sa’an nan matar ta tafi wajen mijinta ta fada masa cewa, “Wani mutumin Allah ya zo wurina. Ya yi kama da mala’ikan Allah, yana da bantsoro kwarai. Ban tambaye shi inda ya fito ba, kuma bai gaya mini sunansa ba. 7 Sai dai ya ce mini, ‘Za ki yi ciki, ki kuma haifi da. To, fa, kada ki sha ruwan inabi ko abu mai sa maye kada kuma ki ci abin da yake marar tsarki, gama dan zai zama Banazare na Allah tun daga haihuwa har ranar mutuwarsa.”” 8 Sai Manowa ya yi addu’ga Ubangiji ya ce, “Ya Ubangiji, ina rokonka, bari mutumin Allah da ka aiko mana ya sāke zuwa don yā koya mana yadda za mu goyi yaron da za a haifa.” 9 Allah ya ji Manowa, sai mala’ikan Allah ya sāke zuwa wurin matar yayinda take gona; amma Manowa mijinta ba ya tare da ita. 10 Sai matar ta ruga don ta fada wa mijinta, ta ce, “Ga shi ya zo! Mutumin da ya bayyana mini ran nan!” 11 Manowa ya tashi ya bi matarsa. Da ya zo wurin mutumin, sai ya ce, “Kai ne wanda ka yi magana da matata?” Ya ce, “Ni ne.” 12 Saboda haka Manowa ya tambaye shi ya ce, “Sa’ad da maganarka ta cika, me za tā zama dokar rayuwar yaron da kuma aikinsa?” 13 Mala’ikan Ubangiji ya ce, “Dole matarka ta kiyaye duk abin da na riga na gaya mata. 14 Kada tā ci kowane iri abin da ya fito daga inabi, ba kuwa za tā sha ruwan inabi, ko abu mai sa maye ko ta ci abu marar tsarki ba. Dole tā kiyaye duk abin da na umarce mata.” 15 Manowa ya ce wa mala’ikan Ubangiji, “Muna rokonka ka jira mu yanka maka dan akuya.” 16 Mala’ikan Ubangiji ya ce,

“Ko kun sa na tsaya, ba zan ci abincinku ba. Amma in kun shirya hadaya ta konawa, ku miſka wa Ubangiji.” (Manowa bai gane cewa mala’ikan Ubangiji ne ba.) 17 Sa’an nan Manowa ya sâke tambayi mala’ikan Ubangiji ya ce, “Mene ne sunanka, don mu girmama ka sa’ad da maganarka ta tabbata.” 18 Ya ce, “Me ya sa kake tambaya sunana? Ai, ya wuce fahimta.” 19 Sa’an nan Manowa ya dauki dan akuya, tare da hadaya ta hatsi ya miſka wa Ubangiji a kan dutse. Ubangiji kuwa ya yi abin mamaki yayinda Manowa da matarsa suke kallo. 20 Yayinda harshen wuta ya yi sama daga bagaden, sai mala’ikan Ubangiji ya haura cikin harshen wutur. Da ganin wannan Manowa da matarsa suka fâdi da fuskokinsu har kasa. 21 Da mala’ikan Ubangiji bai kara bayyana kansa ga Manowa da matarsa ba, sai Manowa ya gane cewa mala’ikan Ubangiji ne. 22 Ya ce wa matar, “Ba shakka za mu mutu, gama mun ga Allah!” 23 Amma matar ta ce, “Da Ubangiji yana nufin kashe mu ne, da ba zai karfi hadaya ta konawa da hadaya ta hatsi daga hannummu, ko yâ nuna mana dukan wadannan abubuwa ko abin da ya gaya mana ba.” 24 Matar kuwa ta haifi da, aka sa masa suna Samson. Ya yi girma Ubangiji kuma ya albarkace shi, 25 Ruhun Ubangiji kuwa ya fara iza shi yayinda yake a Mahane Dan, tsakanin Zora da Eshtawol.

14 Samson ya gangara zuwa Timna a can ya ga wata daga cikin’yan mata Filistiyawa. 2 Da ya komo, sai ya gaya wa mahaifinsa da mahaifyarsa ya ce, “Na ga wata mace a Timna; ku auro mini ita ta zama matata.” 3 Mahaifinsa da mahaifyarsa suka ce, “Babu wata karbabbiyar yarinya a cikin zuriyarku ko cikin dukan mutanenmu ne? Dole ne ka tafi wajen Filistiyawa marasa kaciya ka nemí aure?” Amma Samson ya ce wa mahaifinsa, “A auro mini ita dai. Ita ta dace da ni.” 4 (Iyayensa ba su san cewa wannan daga wurin Ubangiji ne ba, wanda yake neman hanyar da za a kai wa Filistiyawa hari; gama a lokacin suna mulkin Isra’ila.) 5 Sai Samson ya gangara zuwa Timna tare da mahaifinsa da kuma mahaifyarsa. Da suka yi kusa da gonar inabin Timna, nan da nan sai ga dan zaki ya taso ya nufe shi yana ruri. 6 Ruhun Ubangiji kuwa ya sauko masa da karfi, ya sa ya yaga zakin kashi biyu da hannu kamar yadda akan yayyage dan akuya. Sai dai bai gaya wa iyayensa abin da ya yi ba. 7 Sa’an nan ya gangara ya yi magana da yarinyar, yana kuwa sonsa. 8 Daga baya, da ya koma don yâ aure ta, sai ya ratse don yâ ga gawar zakin. Sai ga taron kudan

zuma da zuma a ciki, 9 wanda ya sa hannu ya debo yana tafiya yana sha. Sa’ad da ya iso wurin iyayensa, ya ba su zuman, su ma suka sha. Sai dai bai gaya musu cewa ya debo zuman daga gawar zaki ba. 10 To, mahaifinsa ya gangara don yâ ga yarinyar. Samson kuwa ya shirya wata liyafa a can, yadda yake bisa ga al’adar angwaye. 11 Sa’ad da ya bayyana, sai aka hada shi abokai talatin. 12 Sai Samson ya ce, “Bari in yi muku kacici-kacici, in kun ba ni amsa cikin kwana bakwai na wannan biki, zan ba ku riguna lilin talatin da kuma tufafi talatin. 13 In kuma ba ku iya ba ni amsar ba, dole ku ba ni rigunan lilin talatin da tufafi talatin.” Suka ce, “Ka gaya mana kacici-kacicin.” 14 Sai ya ce, “Daga mai ci, abinci ya fito; daga mai karfi, abu mai zaki ya fito.” Har kwana uku ba su iya ba da amsa ba. 15 A rana ta hudu suka ce wa matar Samson “Ki rarrashi mijinki yâ bayyana mana kacici-kacicin, ko kuwa mu kone ki da gidan mahaifinki duka da wuta. Kun kira mu domin ku yi mana fashi ne?” 16 Sa’an nan matar Samson ta kwanta masa a jiki tana kuka tana cewa, “Kai makiyina ne, lalle ba ka kaunata, ka yi wa mutanena kacici-kacici, amma ba ka gaya mini amsar ba.” Ya amsa ya ce, “Ban ma bayyana wa mahaifina ko mahaifyata ba, to, don me zan bayyana miki?” 17 Ta yi ta kuka har kwana bakwai na bikin. Saboda haka a rana ta bakwai sai ya gaya mata, don ta dame shi. Ita kuwa ta bayyana kacici-kacicin wa mutanenta. 18 Kafin rana ta fâdi a rana ta bakwai mutane garin suka ce masa, “Me ya fi zuma zaki? Me ya fi zaki karfi?” Samson ya ce musu, “Da ba don kun hada baki da matata ba, da ba za ku san amsar kacici-kacici ba.” 19 Sa’an nan Ruhun Ubangiji ya sauko masa da iko. Sai ya fita ya gangara zuwa Ashkelon, ya kashe mutanensu talatin, ya kwashe kayansu ya kuma ba da rigunarsu ga wadanda suka bayyana kacici-kacicin. Cike da fushi, ya haura zuwa gidan mahaifinsa. 20 Aka kuma dauki matar Samson aka ba wa daya daga cikin wadanda suka yi masa hidima a bikin.

15 Daga baya, a lokacin girbin alkama, Samson ya dauki dan akuya ya tafi yâ ziyarci matarsa. Sai ya ce, “Zan in shiga dakin matata.” Amma mahaifinta ya hana shi shiga. 2 Ya ce wa, “Na tabbata ba ka sonta sam-sam, don haka na ba da ita ga abokinka. Ba kanuwarta ta fi kyau ba? Ka dauke ta a maimako.” 3 Samson kuwa ya ce musu, “A wannan lokaci ina da iko in rama a kan Filistiyawa; tabbatacce zan ji musu.” 4 Saboda haka ya tafi ya kama yanyawa dari uku ya

daura wutsiyoyinsu wutsiya da wutsiya. Sa'an nan ya daure acibalbal a tsakanin ko wadanne wutsiya biyu, 5 sai ya sa wa acibalbal wuta, ya saki yanyawan suka shiga gonakin Filistiyawa. Suka kone dammunan hatsi da hatsin da yake tsaye, tare da gonakin inabi da na zaitun. 6 Filistiyawa suka yi tambaya suka ce, "Wane ne ya yi wannan abu?" Sai aka ce musu, "Ai, Samson ne surukin mutumin Timna, domin an ba wa abokinsa matarsa." Saboda haka Filistiyawa suka haura suka je suka kone ta da mahaifinta kurmus da wuta. 7 Samson ya ce musu, "Tun da kun aikata wannan, ba zan bari ba har sai na dau fansa a kanku." 8 Ya kuwa fāda musu ya kuma karkashe su da yawa. Sa'an nan ya gangara ya zauna a kogo a dutsen Etam. 9 Filistiyawa suka haura suka yi sansani a Yahuda, suka bazu kusa da Lehi. 10 Mutanen Yahuda suka ce, "Me ya sa kuka zo mana da yaki?" Sai suka ce, "Mun zo ne mu kama Samson, a matsayin fursunan yaki, mu yi masa kamar yadda ya yi mana." 11 Sa'an nan mutane dubu uku daga Yahuda suka gangara wajen Samson a kogo a dutsen Etam. Suka ce masa, "Ba ka san cewa Filistiyawa ne suke mulkinmu ba? Me ke nan ka yi mana?" Ya ce musu, "Na dan yi musu abin da suka yi mini ne." 12 Suka ce masa, "To, mun zo ne mu daure ka mu kai wa Filistiyawa." Samson ya ce, "Ku rantse mini ba za ku kashe ni da kanku ba." 13 Suka ce, "Mun yarda, za mu dai daure ka mu ba da kai gare su. Ba za mu kashe ka ba." Saboda haka suka daure shi da sababbin igiyoyi biyu, suka saukar da shi daga dutsen. 14 Yayinda ya zo gab da Lehi, sai Filistiyawa suka sheko a guje da ihu suka nufo shi. Ruhun Ubangiji kuwa ya sauko da iko a kansa. Igiyoyin da suke daure a hannuwansa kuwa suka zama kamar abin da wuta ta babbaka, suka tsintsinke suka zuba daga hannuwansa. 15 Da ya samo mučamukin jaki, ya dauka, sai ya karkashe mutane dubu daya. 16 Sa'an nan Samson ya ce, "Da mučamukin jaki na mai da su jakuna. Da mučamukin jaki na kashe mutum dubu." 17 Da ya gama magana, sai ya jefar da mučamukin; aka ba wa wannan wuri suna Ramat Lehi. 18 Saboda kishirwa ta kama shi kwarai, sai ya ce wa Ubangiji, "Ka ba bawanka wannan babbar nasara. To, sai in mutu da kishirwa, har in shiga a hannun marasa kaciyan nan su kashe ni?" 19 Sa'an nan Allah ya bude wani rami a Lehi, ruwa kuwa ya fito daga ciki. Da Samson ya sha, sai karfinsa ya dawo, ya kuma wartsake. Aka sa wa wannan mabulfula suna En Hakkore, yana nan a Lehi

har wa yau. 20 Samson kuwa ya shugabanci Isra'ila shekara ashirin a zamanin Filistiyawa.

16 Wata rana Samson ya tafi Gaza, inda ya ga wata karuwa. Ya shiga wurinta ya kwana. 2 Aka gaya wa mutanen Gaza, "Ai, Samson yana a nan!" Saboda haka suka zo suka kewaye wurin suka yi kwanto dukan dare a bakin kofar birni. A daren nan ba su motsa nan da can ba, suna cewa, "Gari yana wayewa za mu kashe shi." 3 Amma Samson ya yi kwanciyarsa har tsakiyar dare. Sa'an nan ya tashi ya kama kofofin birnin, tare da madogarai biyunsu, ya tumbuke, ya aza su a kafadarsa, ya kai su kan dutsen da yake a fuskantar Hebron. 4 Bayan dan lokaci, sai ya shiga kaunar wata mace, mai suna Delila a Kwarin Sorek. 5 Sai shugabannin Filistiyawa suka tafi wurinta suka ce, "Ki yi kōkari ki ga ko za ki rarrashe shi yă nuna miki asirin karfinsa da yadda za mu iya shan karfinsa don mu daura shi mu yi nasara a kansa. Kowannenmu zai ba ki shekel dubu dari daya na azurfa." 6 Saboda haka Delila ta ce wa Samson, "Ka fāda miki asirin karfinka da yadda za a daura ka a yi nasara a kanka." 7 Samson ya ce mata, "In wani ya daura ni da sababbin igiyoyin da ba su bushe ba, zan zama marar karfi kamar kowa." 8 Sa'an nan shugabannin Filistiyawa suka kawo mata sababbin igiyoyi guda bakwai da ba su bushe ba, sai ta daure shi da su. 9 Da mutane a boye a cikin daki tare da ita, sai ta yi ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!" Da jin haka sai ya tsintsinke igiyoyin kamar zaren da ya yi kusa da harshen wuta. Saboda haka asirin karfinsa bai tonu ba. 10 Sa'an nan Delila ta ce wa Samson, "Ka mai da ni wawiya; ka rude ni. Yanzu, ka gaya mini yadda za a daure ka." 11 Ya ce, "In wani ya daura ni sosai da sababbin igiyoyin da ba a taba amfani da su ba, zan zama marar karfi kamar kowa." 12 Saboda haka Delila ta dauki sababbin igiyoyi ta daura shi da su. Sa'an nan, tare da mutane a boye a dakin, ta yi ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!" Amma sai ya tsintsinke su kamar zare. 13 Sa'an nan Delila ta ce, "Har yanzu, ka mai da shashasha, kana mai da ni wawiya kana kuma yin mini karya. Ka gaya mini yadda za a daure ka mana." Ya ce mata, "In kin yi kitson gashin kaina guda bakwai kika daura su da zare kika buga su da akwasha, zan rasa karfi in zama kamar kowa." Saboda haka yayinda yake barci, sai Delila ta yi kitson gashin kansa guda bakwai ta cinka su da zare, 14 ta kuma daura su da akwasha. Ta sāke

yin ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka." Ya tashi daga barcinsa ya tumbuke akwashan tare da zaren da aka daura gashin kansa da su. **15** Sa'an nan ta ce masa, "Yaya kake cewa kana sona alhali ba ka yarda da ni ba? Wannan shi ne sau na uku kana mai da ni wawiya kuma ba ka nuna mini asirin karfinka ba." **16** Da irin wannan fitina ta tsokane shi kwana da kwanaki har sai da ya gajj kamar zai mutu. **17** Saboda haka sai ya fada mata kome ya ce, "Ba a ta sa sa reza a kaina ba, domin ni Naziri ne keba be ga Allah tun haihuwa. In kuwa an aske kaina, karfina zai rabu da ni, sai in zama kamar kowa." **18** Da Delila ta gane ya gaya mata kome yanzu, sai ta aika sakozuwa ga shugabannin Filistiyawa ta ce, "Ku kara zuwa sau dayan nan, ai, ya gaya mini kome." Saboda haka shugabannin Filistiyawa suka dawo tare da azurfa a hannuwsu. **19** Bayan ta sa shi ya yi barci a cinyarta, sai ta kira wani ya zo ya aske kitso guda bakiwai nan a kansa, aka fara rinjayensa. Karfinsa kuwa ya rabu da shi. **20** Sa'an nan ta yi ihu ta ce, "Samson ga Filistiyawa sun zo su kama ka!" Sai ya farka daga barci yana tsammani cewa, "Zan fita kamar d  in mike jikina." Amma bai san cewa Ubangiji ya rabu da shi ba. **21** Sa'an nan Filistiyawa suka fizge shi, suka kwa kule idanunsa suka gangara da shi zuwa Gaza. Da suka daure shi da sarkokin tagullu, sai aka sa shi yana ni a a kurkuku. **22** Amma gashi kansa ya fara tohuwa kuma bayan an aske shi. **23** To, sai Filistiyawa suka taru don su mika hadaya ga Dagon allahnsu su kuma yi biki cewa, "Allahnmu ya bashe abokin g banmu Samson a hannuwanmu." **24** Sa'ad da mutane suka gan shi, sai suka yabi allahnsu, suna cewa, "Allahnmu ya bashe abokin g banmu a hannunmu, wanda ya lalace kasarmu ya kuma rabanya kisan mutanenmu." **25** Yayinda suke cikin farin ciki, sai suka yi ihu, suka ce, "Fito mana da Samson y  yi mana wasa." Saboda haka aka zo da Samson daga kurkuku, shi kuwa ya yi wasa a gabansu. Sa'ad da suka tsai da shi a tsakanin ginshikai, **26** sai Samson ya ce wa bawan da ya rike hannunsa, "Ka kai ni inda zan ta sa ginshikai da suke dawke da wannan haikali, don in jingina a kai." **27** To, haikalin ya cika da mutane maza da mata; dukan shugabannin Filistiyawa kuwa suna a can, a bisan rufin kuwa akwai mutum wajen dubu uku maza da mata suna kallon Samson yana wasa. **28** Sa'an nan Samson ya yi addu'a ga Ubangiji ya ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, ya Allah ka tuna da ni, ka karfafa ni sau

daya nan kadai, ka bar ni da bugu daya kawai in dauki fansa a kan Filistiyawa domin idanuna." **29** Sa'an nan Samson ya kai hannuwansa ga ginshikan wadanda haikalin yake a kai, ya jingina jikinsa, hannunsa dama yana a daya, hannun hagu kuma na dayan, **30** Samson ya ce, "Bari in mutu tare da Filistiyawa!" Sa'an nan da dukan karfinsa ya tura haikali ya f da a kan shugabanni da dukan mutanen da suke ciki. Ta haka ya kashe mutane da yawa fiye da yayinda yake da rai. **31** Sa'an nan'yan'uwsa da dukan dangin mahaifinsa suka gangaro don su dawke shi. Suka kawo shi suka binne tsakanin Zora da Eshtawol a kabarin Manowa mahaifinsa. Ya yi mulkin Isra'ila shekara ashirin.

17 To, wani mutum mai suna Mika daga kasar tudu ta Efraim **2** ya ce wa mahaifiyarsa, "Shekel dubu daya da dari daya na azurfa da aka dawka daga gare ki wanda kuma ji kin furtu la'ana a kai, azurfan yana wurina; ni ne na dawka." Sa'an nan mahaifiyarsa ta ce, "Ubangiji y  albarkace ka dana!" **3** Sa'ad da ya mayar da azurfa dubu daya da dari daya na shekel wa mahaifiyarsa, sai ta ce, "Na ba da azurfata ga Ubangiji don dana y  sassa a sura y  kuma yi zubin gunki. Zan mayar maka." **4** Saboda haka ya mayar da azurfan wa mahaifiyarsa, ita kuwa ta dawki azurfa dari biyu na shekel ta ba wa makeri, wanda ya mai da su sura da kuma gunki. Aka kuwa sa su a gidan Mika. **5** To, wannan mutum Mika yana da dakin gumaka, ya yi efod da wadansu gumaka, ya kuma nad  daya daga cikin'ya'yansa firist nasa. **6** A kwanakin Isra'ila ba ta da sarki; kowa yana yin abin da ya ga dama. **7** Wani saurayi Balawe daga Betlehem a Yahuda, wanda yake zama cikin zuriyar Yahuda, **8** ya bar garin ya tafi neman inda zai zauna. A hanyarsa ya zo gidan Mika a kasar tudu ta Efraim. **9** Mika ya ce masa, "Daga ina kake?" Ya ce, "Ni Balawe ne daga Betlehem a Yahuda, ina kuwa neman wurin zauna ne." **10** Sa'an nan Mika ya ce masa, "Ka zauna tare da ni ka zama mini mahaifi da firist, zan kuwa ba ka azurfa goma na shekel a shekara, tufafinka da kuma abincinka." Sai Balawen ya tafi. **11** Saboda haka Balawen ya yarda ya zauna tare da shi, dan saurayin kuwa ya zama kamar daya daga cikin'ya'yansa. **12** Sa'an nan Mika ya nad  Balawen, saurayin kuwa ya zama masa firist ya kuma zauna a gidansa. **13** Mika ya ce, "Yanzu na san cewa Ubangiji zai yi mini alheri, da yake Balawen nan ya zama firist nawa."

18 To, a kwanakin nan Isra'ila ba ta da sarki. A kwanakin kuwa zuriyar Dan tana neman wurinsu na zama, gama ba su riga sun sami gāđo tare da kabilan Isra'ila ba. **2** Saboda haka mutanen Dan suka aika jarumawa guda biyar daga Zora da Eshtawol don su leki asirin kasar su kuma bincike ta. Wadannan mutanen sun wakilci dukan kabilar. Suka ce musu, "Ku je, ku bincike kasar." Mutanen suka shiga kasar tudu ta Efraim suka zo gidan Mika, inda suka kwana. **3** Sa'ad da suka yi kusa da gidan Mika, sai suka gane muryar saurayin nan Balawe; saboda haka suka shiga wurin suka tambaye shi, "Wa ya kawo ka nan? Me kake yi a nan? Me ya sa kake a nan?" **4** Ya gaya musu abin da Mika ya fada masa ya ce, "Ya dauke ni aiki ya kuma sa in zama masa firist." **5** Sa'an nan suka ce masa, "Muna rokonka ka nemi mana nufin Allah don mu sani ko tafiyarmu tana da nasara." **6** Firist ya amsa ya ce, "Ku sauwa lafiya, gama tafiyarku tana da yardan Ubangiji." **7** Saboda haka mutum biyar din suka tashi suka iso Layish, inda suka ga mutane suna zamansu a huće, kamar Sidoniyawa, ba sa zato ga tsaro. Kuma da yake kasarsu ba ta bukata kome, suna da wadata. Suna kuma nesa da Sidoniyawa, ba sa kuma hulfa da kowa. **8** Da suka como Zora da Eshtawol, yan'uwanstu suka tambaye su, "Me kuka gano?" **9** Suka ce, "Ku zo mu yake su! Mun ga kasar tana da kyau sosai. Ba za ku yi wani abu ba? Kada ku yi wata-wata, ku je kun mallaki kasar. **10** Sa'ad da kun kai can, za ku iske mutanen suna zama a sake, kasar kuwa mai fadī ce wadda Allah ya sa a hannuwanku, kasar da ba tā rasa kome ba." **11** Sai mutane dari shida daga kabilar Dan suka yi damarar yakī, suka tashi daga Zora da Eshtawol. **12** A kan hanyarsu suka kafa sansani kusa da Kiriyat Yeyarim a Yahuda. Shi ya sa a ana kira wurin nan yamma da Kiriyat Yeyarim Mahane Dan har wa yau. **13** Daga can suka tafi kasar tudu ta Efraim suka zo gidan Mika. **14** Sa'an nan mutum biyar din nan da suka leki asirin kasar Layish suka ce wa'yan'uwanstu, "Kun san cewa daya daga cikin gidajen nan yana da efod, wadansu allolin iyali, siffar da aka sassaka da kuma gunki na zubi? To, kun san abin da za ku yi." **15** Saboda haka suka juya a wurin suka shiga gidan saurayin nan Balawe a wajen Mika suka gaishe shi. **16** Mutanen Dan dari shida da suka sha damarar yakī suka tsaya a bakin kofa. **17** Sai mutum biyar da suka leki asirin kasar suka shiga ciki suka dauke gunkin da aka sassaka, efod, sauran allolin gida da kuma gunki na zubi, sai firist ya ce musu, "Me kuke yi?" **18** Suka ce, "Ka yi shiru! Kada ka ce wani abu. Zo tare da mu, ka zama mahaifinmu da kuma firist. Bai fi maka ka yi wa kabila da kuma zuriya a Isra'ila aikin firist ba, da ka bauta wa iyali guda kawai?" **19** Sai firist ya yi farin ciki. Ya dauki efod, sauran allolin gida da siffar da aka sassaka ya tafi tare da mutanen. **20** Suka sa'ya'yansu kanana a gaba, dabbobinsu da mallakansu a gabansu, suka juya suka tafi. **21** Sa'ad da suka yi dan nisa daga gidan Mika, sai aka kira mutanen da suke maķwabtakar da Mika suka taru suka bi mutanen Dan suka cim musu. **22** Da suna ihu suna binsu, sai mutanen Dan suka waiga suka cewa Mika, "Mece ce damuワーク da ka kira mutanenka su zo su fāđa mana?" **23** Ya amsa ya ce, "Kun kwashe allolin da na yi, da kuma firist nawa, kuka tafi. Me kuma nake da shi? Yaya za ku ce, 'Mece ce damuワーク?" **24** Mutanen Dan suka ce, "Kada ka kuskura ka ce kome, in ba haka ba mutanen nan za su harzuķa, da kai da iyalinka duka ku rasa rayukanku." **25** Saboda haka mutanen Dan suka kama hanyarsu, Mika kuwa da ya ga an fi karfinsa, sai ya juya ya koma gida. **26** Sa'an nan suka dauko abin da Mika ya yi, da firist nasa, suka tafi Layish, suka fāđa wa mutanen da suke zaman lafiya, ransu kuma a kwance. Suka fāđa musu suka kuma kone birninsu. **27** Ba wanda zai cece su domin suna nesa da Bet-Sidon kuma ba sa hulda da kowa. Birnin yana a kwari kusa da Bet-Rekob. Mutanen Dan suka sāke gina birnin suka zauna a can. **28** Suka sa wa birnin suna Dan, wato, sunan kakansu Dan, wanda aka haifa wa Isra'ila, ko da yake a dā ana kira birnin Layish. **29** A can mutanen Dan suka kafa wa kansu gumaka, Yonatan dan Gershom, dan Musa, da'ya'yansa maza firistoci ne na kabilar Dan har lokacin da aka kwashe mutane zuwa bauta. **30** Suka ci gaba da amfani da gumakan da Mika ya yi, a duk wannan lokacin gidan Allah yana a Shilo.

19 A kwanakin nan Isra'ila ba su da sarki. To, wani Balawe wanda yake zama a wani lungu na kasar tudu ta Efraim ya dauko wa kansa kwarkwara daga Betlehem cikin Yahuda. **2** Amma ba tā yi aminci ba. Ta bar shi ta komo gidan mahaifyarta a Betlehem, a Yahuda. Bayan ta zauna a can wajen wata hudū,

3 sai mijinta ya je wajenta biko don yā rarashe ta komo. Ya tafi tare bawansa da kuma jakuna biyu. Sai ta shigar da shi gidan mahaifinta, sa'ad da mahaifinta ya gan shi, ya marabce shi da murna. 4 Surukinsa, mahaifin yarinyar, ya sha kansa, yā dakata; saboda haka ya dakata tare da shi har kwana uku, yana ci yana sha, yana kuma kwanciya a can. 5 A rana ta hudu suka tashi da sassafe ya kuma yi shiri yā tafi, amma mahaifinta yarinyar ya ce wa surukinsa, “Ka dan ci wani abu don ka sami karfi; sa'an nan ka tafi.” 6 Saboda haka suka zauna su biyu suka ci suka sha tare. Bayan haka sai mahaifin yarinyar ya ce, “Don Allah ka kwana ka ji wa kanka dadī.” 7 Sa'ad da mutumin ya tashi zai tafi, sai surukinsa ya roke shi, saboda haka ya kwana a wannan dare. 8 Da sassafen kashegari rana ta biyar, ya tashi zai tafi, sai mahaifin yarinyar ya ce, “Ka dān zauna ka shakata sai rana ta yi sanyi mana!” Saboda haka su biyu suka zauna suka ci abinci tare. 9 Sa'ad da mutumin da kwarkwaransa da bawansa, suka tashi don su tafi, surukinsa, mahaifin yarinyar ya ce, “Duba, rana ta kusan fāduwa, yamma ta riga ta yi, ka kwana a nan. Ka sāke kwana ka ji wa ranka dadī. Kashegari da sassafe za ka iya tashi ka kama hanyarka zuwa gida.” 10 Amma bai so ya sāke kwana a can ba, mutumin ya tashi ya tafi ya bi ta Yebus (wato, Urushalima), tare da jakunansa biyu da aka yi musu shimpida da kuma kwarkwaransa. 11 Sa'ad da suka yi kusa da Yebus dare kuma ya riga ya yi, bawan ya ce wa maigidansa, “Mu dakata a birnin nan na Yebusiyawa mu kwana.” 12 Maigidansa ya ce, “A'a. Ba za mu shiga birnin baki wadanda mutanensu ba Isra'ilawa ba. Za mu ci gaba zuwa Gibeya.” 13 Ya kuma ce, “Zo, mu yi kofari mu kai Gibeya ko Rama mu kwana a daya cikinsu.” 14 Saboda haka suka ci gaba, rana tana fāduwa sa'ad da suka yi kusa da Gibeya a Benyamin. 15 A can suka dakata don su kwana, suka tafi suka zauna a dandali birnin, amma wani ya shigar da su gidansa da daren. 16 A wannan yamma sai ga wani tsoho daga kasar tudu ta Efraim, wanda yake zama a Gibeya (mutane wurin kuwa mutanen Benyamin ne), ya shigo daga wurin aiki a gonaki. 17 Sa'ad da ya duba ya ga matafiyin a dandalin birnin, sai tsohon ya yi tambaya ya ce, “Ina za ku? Ina kuka fito?” 18 Balawen ya ce, “Muna fito daga Betlehem a Yahuda za mu wani lungu a kasar tudu ta Efraim inda nake da zama. Na tafi Betlehem a Yahuda, ga shi kuwa yanzu za ni gidan Ubangiji. Ba wanda ya

shigar da ni gidansa. 19 Muna da kara da abinci don jakunansu, muna kuma da burodi da ruwan inabi dominmu da bayinka, ni, baiwarka da kuma saurayin nan tare da mu. Ba ma bukatar kome.” 20 Tsohon ya ce, “Na marabce ku a gidana. Bari ni ba ku duk abin da kuke bukata. Kada ku dai kwana a dandali.” 21 Saboda haka sai kai shi zuwa gidansa ya ciyar da jakunansa. Bayan sun wanke kfafunsu, sai aka ba su abinci da abin sha. 22 Yayında suke jin wa kansu dadī, sai wadansu'yan iska daga birnin suka kewaye gidan. Suna bubbuga kofar, suna kira tsohon da yake da gidan suna cewa, “Ka fito mana da mutumin nan a gidanka domin mu yi jima'i da shi.” 23 Maigidan ya fita waje ya ce musu, “A'a, abokaina, kada ku yi abin kunyan nan. Da yake mutumin nan ba'ona ne, kada ku yi rashin kunyan nan. 24 Duba, ga'yata da ba tā taba sanin namiji ba da kuma kwarkwaransa. Zan fito muku da su a waje yanzu, za ku kuwa iya yin ko mene ne da kuke so da su. Amma wannan mutum, kada ku yi abin kunya.” 25 Amma mutamen ba su saurare shi ba. Saboda haka mutumin ya ba da kwarkwaransa, suka yi mata fyade suka yi lalata da ita dukan dare, gari yana wayewa sai suka bar ta. 26 Da safe matar ta koma gidan da maigidanta yake, ta fādī a kofa ta kwanta a can har rana ta yi. 27 Sa'ad da maigidanta ya tashi da safe ya bufe kofar gidan don yā fita ya ci gaba da tafiyarsa, sai ga kwarkwararsa, ta fādī a bakin kofar gidan da hannuwanta a madogarar kofar. 28 Ya ce mata, “Tashi; mu tafi.” Amma ba amsa. Sai ya sa ta a kan jakinsa ya kama hanyar gida. 29 Da ya kai gida, sai ya dauki wu'ka ya yayyanka kwarkwaransa gunduwa-gunduwa, kashi goma sha biyu ya aika da su a ko'ina a Isra'ilila. 30 Duk wanda ya gani, sai ya ce, “Ba a taba gani ko yin irin wannan abu ba, tun lokacin da Isra'ilawa suka fito daga Masar. Ku yi tunani wannan! Ku kuma yi la'akari! Ku gaya mana abin da za mu yi!”

20 Sa'an nan dukan Isra'ilawa daga Dan zuwa Beyersheba kuma daga kasar Gileyad mutane kamar mutum guda suka fito suka taru a gabon Ubangiji a Mizfa. 2 Shugabanni dukan kabilan mutane na kabilan Isra'ilawa suka zazzauna a wurateensu a taron jama'ar Allah, mayaka dubu dari hudu masu damara da takuba. 3 (Mutaben Benyamin suka ji cewa Isra'ilawa sun haura zuwa Mizfa.) Sa'an nan Isra'ilawa suka ce, “Gaya mana yadda wannan mugun abu ya faru.” 4 Sai Balawen, mijin matar da aka kashe ya ce, “Ni da kwarkwarata mun zo Gibeya a Benyamin

don mu kwana. **5** Da dad dare mutanen Gibeya suka bi ni suka kewaye gidan da niyya su kashe ni. Suka yi wa kwarkwarata fyade, har ta mutu. **6** Na dauki kwarkwarata na yayyanka gunduwa-gunduwa na aika da shi ga kowane yankin gādon Isra'ila, domin sun aikata mugu abu da abin kunya a Isra'ila. **7** To, dukanku Isra'ilawa, sai ku yi magana ku kuma yanke hukuncinku." **8** Dukan mutane suka tashi kamar mutum daya, suna cewa "Ba waninmu da zai tafi gida. Sam, babu ko dayanmu da zai koma gidansa. **9** Amma yanzu ga abin da za mu yi wa Gibeya. Za mu haura mu fāfa yadda kūri'a ta nunar. **10** Za mu dauko mutum goma a kowane mutum dari daga dukan kabilan Isra'ila, da dari a dubu, da kuma dubu a dubu goma, domin a tanada wa mayakan. Sa'an nan, sa'ad da mayakan suka iso Geba a Benyamin, za su yi da su daidai bisa ga muguntar da suka yi a Isra'ila." **11** Saboda haka dukan mutane Isra'ilawa suka taru suka kuma hadū kamar mutum guda don su fāfa wa birnin da yaki. **12** Kabilan Isra'ila suka aika jakadu a ko'ina a cikin kabilan Benyamin cewa, "Wace irin mugunta ce wannan da kuka aikata? **13** Yanzu fa sai ku fitar da wadannan'yan iskan da suka aikata wannan abu na Gibeya don mu kashe su mu kawar da mugunta daga Isra'ila!" Amma mutanen Benyamin ba su saurari'yan'uwanisu Isra'ilawa ba. **14** Daga biranensu suka tattaru a Gibeya don su yaki Isra'ilawa. **15** Nan da nan mutanen Benyamin suka tattara mayaka dubu ashirin da shida masu takuba daga biranensu, ban da mayaka dari bakwai da aka zāba daga mazauna a Gibeya. **16** Cikin dukan mayakan nan akwai zābabbu mutane dari bakwai wadanda su bahagwai ne, kowanne yana iya harbin gashin guda na kai da majajjawa ba kuskure. **17** Isra'ila kuwa, ban da Benyamin, sun tara mayaka masu takobi dubu dari hudū, dukansu gwanayen yaki ne. **18** Sai Isra'ilawa suka haura zuwa Betel suka nemi nufin Allah, suka ce, "Wane ne a cikinmu zai fara fāda wa mutanen Benyamin?" Ubangiji ya ce, "Yahuda ce za tā fara." **19** Kashegari sai Isra'ilawa suka tashi suka kafa sansani kusa da Gibeya. **20** Mutanen Isra'ila suka fita yaki da mutane Benyamin suka kuma ja dāgār yaki a Gibeya. **21** Mutanen Benyamin suka fito daga Gibeya suka kashe mutum dubu ashirin da biyu na Isra'ilawa a dāgār yaki a ranar. **22** Amma mutanen Isra'ila suka karfafa junu, suka sāke koma inda suka ja dāgār a rana ta farko. **23** Isra'ilawa suka

haura suka yi kuka a gaban Ubangiji, har yamma, suka nemi nufin Ubangiji. Suka ce, "Mu sāke koma yaki da mutanen Benyamin, yan'uwanmu?" Ubangiji ya ce, "Ku haura ku fāda musu." **24** Sai Isra'ilawa suka matsa kusa da Benyamin a rana ta biyu. **25** A wannan lokaci, da mutanen Benyamin suka fito daga Gibeya don su yake su, sai suka sāke kashe Isra'ilawa dubu goma sha takwas, dukansu dauke da takuba. **26** Sa'an nan Isra'ilawa, dukan mutane, suka haura zuwa Betel, a can suka zauna suna kuka a gaban Ubangiji. Suka yi azumi a wannan rana har yamma suka miķa hadayun konawa da hadayun salama ga Ubangiji. **27** Isra'ilawa suka nemi nufin Ubangiji (A kwanakin nan akwatin alkawarin Allah yana can, **28** Finehas dan Eleyazar, dan Haruna, kuwa yana hidima a gabansa.) Suka ce, "Mu sāke haura mu yi yaki da mutanen Benyamin yan'uwanmu, ko a'a?" Ubangiji ya ce, "Ku je, gama gobe zan ba da su a hannuwanku." **29** Sa'an nan Isra'ila ta yi kwanto kewaya da Gibeya. **30** Suka haura su kara da mutanen Benyamin a rana ta uku suka ja dāgār a Gibeya kamar dā. **31** Mutanen Benyamin suka fito su same su aka kuma jowo su nesa da birnin. Suka fara karkashe Isra'ilawa kamar dā, har aka kashe wajen mutum talatin a filaye da kuma a hanyoyi, wadda take zuwa Betel da kuma wadda take zuwa Gibeya. **32** Yayinda mutanen Benyami suna cewa, "Muna cin nasara a kansu kamar dā," Isra'ilawa kuwa suna cewa, "Mu yi ta jan da baya mu janye su daga birni zuwa kan hanyoyi." **33** Dukan mutanen Isra'ila suka taso daga wurarensu suka ja dāgār a Ba'al-Tamar, Isra'ilawan da suka yi kwanto a yammancin Geba kuwa suka fito. **34** Sa'an nan jarumai Isra'ila dubu goma suka yi gaba suka kai wa Gibeya hari. Yaki kuwa ya yi zafi har mutane Benyamin ba su san masifa tana dab da su ba. **35** Ubangiji kuwa ya fatattake mutanen Benyamin a gaban Isra'ila; a ranar kuwa Isra'ilawa sun kashe mutum 25,100 na mutanen Benyamin, dukansu dauke da takuba. **36** Sa'an nan Benyamin suka ga an ci su. To, mutanen Isra'ila sun yi ta ja da baya daga mutanen Benyamin domin suna dogara ga wadanda sa su yi kwanto kusa da Gibeya ne. **37** Mutanen da suke kwanto suka yi wuf suka ruga cikin Gibeya, suka bazu suka kuma karkashe dukan wadanda suke a birnin. **38** Mutanen Isra'ila sun riga sun shirya da'yan kwanton cewa su murtuke hayaki daga birnin, **39** a sa'an nan ne mutanen Isra'ila za su juya su fāda wa mutane Benyamin da yaki. Mutanen Benyamin sun

vara karkashe mutum talatin na Isra'ila, sai suka ce, "Muna cin nasara a kansu kamar dā." **40** Amma da alamar hayaki ya fara murtukewa daga birnin, sai mutanen Benyamin suka juya suka ga hayaki yana murtukewa ko'ina a cikin birnin zuwa sararin sama. **41** Sa'an nan mutanen Isra'ila suka juyo musu, mutanen Benyamin kuwa suka tsorata domin sun gane masifa ta zo musu. **42** Saboda haka suka tsere a gabon Isra'ila zuwa wajen hamada, amma ba su iya tsere wa yakin ba. Mutanen Isra'ila da suka fito daga cikin birnin suka karkashe su a can. **43** Suka kewaye mutanen Benyamin, suka kore su, suka fatattake su a wajajen Gibeya a gabashi. **44** Mutum dubu goma sha takwas na mutanen Benyamin suka mutu dukansu kuwa jarumai ne. **45** Da suka juya suka juya suka tsere zuwa wajajen hamada zuwa dutsen Rimmon, Isra'ilawa suka kashe mutum dubu biyar a kan hanyoyi. Suka yi ta matsa wa mutanen Benyamin har zuwa Gidom suka kashe mutum dubu biyu kuma. **46** A ranar kuwa mutanen Benyamin dubu ashirin da biyar ne aka kashe, dukansu jarumai. **47** Amma mutane dari shida suka juya suka tsere wajajen hamada zuwa dutsen Rimmon, inda suka zauna wata hudu. **48** Mutanen Isra'ila suka koma wurin mutanen Benyamin suka kashe dukan wadanda suke a birnin, tare da dabbobi da kome da suka samu. Dukan garuruwan da suka samu sun kone su kaf.

21 Mutanen Isra'ila sun riga sun yi rantsuwa a Mizfa cewa, "Ba dayanmu da zai ba da'yarsa aure ga mutumin Benyamin." **2** Sai mutanen suka tafi Betel, inda suka zauna a gabon Allah har yamma, suna tā da muryoyinsu suna kuka mai zafi. **3** Suka ce, ya Ubangiji, Allah na Isra'ila, "Me ya sa wannan abu ya faru da Isra'ila? Don me kabile daya daga Isra'ila za tā bace a yau?" **4** Kashegari da sassafe mutane suka gina bagade suka mika hadaya ta konawa da hadaya ta salama. **5** Sa'an nan Isra'ilawa suka ce, "Wace kabile ce cikin kabilan Isra'ila ba tā zo taro a gabon Ubangiji ba?" Gama an yi rantsuwa cewa duk wanda ya kāsa zuwa taro a gabon Ubangiji a Mizfa lalle a kashe shi. **6** To, Isra'ilawa suka yi juyayin'yan'uwanus, mutanen Benyamin. "Yau an hallaka kabile daga cikin Isra'ila. **7** Yaya za mu ba wa wadanda suka rage mata, da yake mun riga mun yi rantsuwa a gabon Ubangiji, ba za mu ba su daya daga'ya'yanmu su aura ba?" **8** Sa'an nan suka ce, "Wace kabile ce cikin kabilan Isra'ila ba tā zo taro a gabon Ubangiji a Mizfa ba?" Sai su gane

cewababu wani daga Yabesh Gileyad da ya zo sansani don taron. **9** Gama da aka yi kidaya mutane, sai aka gane cewababu wani daga mutanen Yabesh Gileyad da yake a can. **10** Saboda haka sai taron ya umarci jarumai dubu goma sha biyu su je Yabesh Gileyad su karkashe wadanda suke zaune a can, duk da mata da yara. **11** Suka ce musu, "Ga abin da za ku yi. Ku karkashe duk namiji da kowace macen da ta riga ta san namiji." **12** Suka samu a cikin mutanen da suke zaune a Yabesh Gileyad mata dari hudu da ba su taba kwana da namiji ba, suka kwashe su zuwa sansani a Shilo a Kan'ana. **13** Sa'an nan dukan taro suka aika wa mutanen Benyamin da suke a Dutsen Rimmon cewa yaki ya kare, yanzu sai salama. **14** Saboda haka mutanen Benyamin suka komo a lokacin aka kuma ba su matan Yabesh Gileyad nan da aka bari da rai. Amma matan ba su ishe su duka ba. **15** Mutanen kuwa suka yi juyayi saboda mutanen Benyamin, domin Ubangiji ya yi gabi a cikin kabilan Isra'ila. **16** Shugabannin taron suka ce, "Da matan Benyamin da aka hallaka, yaya za mu yi da mazan da suka ragu da ba su sami mata ba?" **17** Suka ce, "Dole mutanen Benyamin da suka ragu su sami gādo, domin kada wata kabile a Isra'ila ta bace. **18** Ba za mu iya ba su'yan matanmu su zama matansu ba, da yake mu Isra'ilawa mun riga mun yi wannan rantsuwa cewa, 'La'ananne ne wanda ya ba da'yarsa aure ga mutum Benyamin.' **19** Sai suka tuna, akwai bikin Ubangiji da sukan yi shekara-shekara a Shilo ya yi kusa. Shilo yana arewancin Betel, kudu da Lebona, gabas da hanyar da take tsakanin Betel da Shekem." **20** Saboda haka suka cewa mutanen Benyamin, "Ku je ku buya a gonakin inabi **21** ku lura. Sa'ad da'yan matan Shilo suka fito waje don su yi rawa, ku fito a guje daga gonakin inabi, kowannenku yā kama wa kansa mata daga cikin'yan matan Shilo, ku tafi kasar Benyamin. **22** Sa'ad da iyayensu maza ko'yan'uwanus suka kawo mana kara, za mu ce musu, 'Ku yi mana alheri ku bar su, domin ba mu samo musu mata ba lokacin yaki, ku kuma marasa laifi ne, tun da yake ba ku ba da'ya'yan matanku gare su ba.'" **23** Haka mutanen Benyamin suka yi. Yayinda'yan matan suke rawa, kowane mutum ya kama daya ya yi gaba da ita ta zama matarsa. Sa'an nan suka komo kasar gādonsu suka sāke giggina garuruwan suka kuwa zauna a cikinsu. **24** A lokacin, Isra'ilawa sun bar wurin suka tafi gida zuwa ga kabilansu da zuriyoyinsu, kowane

zuwa gādonsa. 25 A kwanakin Isra'ila ba ta da sarki;
kowa ya yi abin da ya ga dama.

Rut

1 A kwanakin da mahukunta suke mulki an yi yunwa a kasar, sai wani mutum daga Betlehem a Yahuda tare da matarsa da'ya'yansu maza biyu, suka tafi su yi zama na dan lokaci a kasar Mowab. **2** Sunan mutumin, Elimelek ne, sunan matarsa Na'omi; sunayen'ya'yan nan nasu biyu, su ne Malon da Kiliyon. Su Efratawa ne daga Betlehem ta Yahuda. Suka kuwa tafi Mowab suka zauna a can. **3** To, Elimelek mijin Na'omi ya rasu, aka bar ta da'ya'yanta maza biyu. **4** Suka auri mata Mowabawa, sunan daya Orfa dayan kuma Rut. Bayan sun zauna a can kamar shekara goma, **5** sai Malon da Kiliyon suka mutu su ma, aka kuma bar Na'omi babu'ya'yanta maza biyu da kuma mijinta. **6** Sa'ad da ta ji a Mowab cewa Ubangiji ya zo don yā taimaki mutanensa ta wurin tanada musu da abinci, sai Na'omi tare da surukanta suka shirya su koma gida daga can. **7** Tare da surukanta biyu suka bar inda suka zauna suka kuma kama hanya da za tā komar da su zuwa kasar Yahuda. **8** Sai Na'omi ta ce wa surukanta biyu, "Ku koma, kowannenku, zuwa gidan mahaifiyarta. Bari Ubangiji yā nuna muku alheri yadda kuka nuna wa matattun nan da kuma gare ni. **9** Bari Ubangiji yā sa kowannenku ta sami hutu a gidan wani miji." Sa'an nan ta sumbac su suka kuma yi kuka da karfi **10** suka ce mata, "Za mu tafi tare da ke zuwa ga mutanenki." **11** Amma Na'omi ta ce, "Ku koma gida, ya'yana mata. Don me za ku tafi tare da ni? Zan kara samun wadansu'ya'ya maza da za su zama mazanku ne?" **12** Ku koma gida, ya'yana mata; na tsufa ainun da zan sāke samun wani miji. Ko ma na yi tsammani har yanzu ina da bege, ko ma na sami miji a wannan dare na kuma haifi'ya'ya maza, **13** za ku jira sai sun yi girma? Za ku ci gaba da kasance babu aure saboda su? A'a, ya'yana mata. Ina da bakin ciki kwarai fiye da ku, domin hannun Ubangiji ya yi gāba da ni!" **14** A kan wannan suka sāke barke da kuka. Sa'an nan Orfa ta sumbac surukarta ta yi bankwana, amma Rut ta manne mata. **15** Sai Na'omi ta ce, "Duba, ya'r'uwanki ta koma zuwa ga mutanenta da kuma allolinta. Ki koma tare da ita." **16** Rut Amma Rut ta amsa, "Kada ki roke ni in bar ki ko in koma daga gare ki. Inda za ki, zan tafi, kuma inda za ki zauna, zan zauna. Mutanenki, za su zama mutanena kuma Allahnki, zai zama Allahna. **17** Inda za ki mutu zan mutu, zan mutu a can kuma za a binne ni. Bari Ubangiji ya hukunta ni

da tsanani sosai, in wani abu in ba mutuwa ce ta raba ke da ni ba." **18** Sa'ad da Na'omi ta gane cewa Rut ta kudura tā tafi tare da ita, sai ta daina nema tā koma. **19** Saboda haka matan biyu suka ci gaba da tafiya sai da suka isa Betlehem. Da suka isa Betlehem, sai dukan garin ya rude saboda su, matan kuwa suka ce, "Na'omi ce wannan kuwa?" **20** Ta ce musu, "Kada ku kira ni Na'omi. Ku kira ni Mara gama Madaukaki ya sa raina ya yi daci sosai. **21** In tafi cikakke, amma Ubangiji ya dawo da ni ba kome. Don me kuke kirana Na'omi? Ubangiji ya wahalshe ni, Madaukaki ya kawo mini masifa." **22** Na'omi fa ta koma daga Mowab tare da Rut mutuniyar Mowab, surukarta, suka kai Betlehem a lokacin da ake fara girbin sha'ir.

2 To, fa, Na'omi tana da dangi a gefen mijinta da iyalin Elimelek, mutum mai martaba, mai suna Bowaz. **2** Sai Rut mutuniyar Mowab ta ce wa Na'omi, "Bari in tafi gonaki in yi kala raguwar hatsi a bayan duk wanda na sami tagomashi daga gare shi." Na'omi ta ce mata, "Ki je, 'yata." **3** Saboda haka ta tafi ta fara kala a gonaki a bayan masu girbi. Sai ya zamana, ta sami kanta tana aiki a gonar da take ta Bowaz, wanda yake daga dangin Elimelek. **4** Sai ga Bowaz ya iso daga Betlehem ya gai da masu girbi, "Ubangiji yā kasance tare da ku!" Sai suka amsa, "Ubangiji yā albarkace ka!" **5** Sai Bowaz ya tambayi shugaban masu girbinsa, "Wace yarinya ce wannan?" **6** Shugaban ya amsa, "Ita ce mutuniyar Mowab da ta zo daga Mowab tare da Na'omi. **7** Ta ce, 'Ina roko a bar ni in bi bayan masu girbin in yi kala.' Haka ta shiga cikin gonar ta kuwa yi aiki tun da safe har zuwa yanzu, sai dan hutun da ta yi kadan." **8** Saboda haka Bowaz ya ce wa Rut, "Yata, ki saurare ni. Kada ki tafi ki yi kala a wani gona, kada kuma ki tafi daga nan. Ki tsaya nan tare da'yan matana bayi. **9** Ki lura da gonar da mutanena suke girbi, ki bi su tare da'yan matana. Na riga na fada wa mazan kada su tafa ke. Kuma duk sa'ad da kika ji fishirwa, ki tafi ki debo ruwa daga tulunan da mazan suka cika." **10** Jin haka, sai ta rusuna da fuskata har kasa ta ce, "Me ya sa na sami irin wannan tagomashi a idanunka da har ka lura da ni, ni da nake ba'kuwa?" **11** Bowaz ya amsa, "An fada mini duka game da abin kika yi domin surukarki tun mutuwar mijinki, yadda kika bar mahaifinki da mahaifiyarki da kuma kasarki kika zo ki yi zama da mutanen da ba ki tafa sani ba. **12** Bari Ubangiji yā sāka maka saboda abin da ka yi. Bari Ubangiji, Allah na Isra'il'a yā sāka maka a yalwace, a

karkashin fikafikan da ka sami mafaka.” **13** Ta ce, “Bari in ci gaba da samun tagomashi a idanunka ranka yā dade. Ka ta’azantar da ni ka kuma yi wa baranyarka magana mai alheri ko da yake ban kai matsayi daya daga cikin bayinka’yan mata ba.” **14** A lokacin cin abinci Bowaz ya ce mata, “Zo nan. Ki debo burodi ki tsoma cikin ruwan inabi.” Da ta zauna tare da masu girbin, sai ya ba ta gasasshe hatsi. Ta ci duk abin da take so har ta bar ragowa. **15** Da ta tashi don tā yi kala, sai Bowaz ya yi umarni wa samarinsa cewa, “Ko ta tara daga cikin dammuna, kada ku wulakanta ta. **16** Ku kuma riča zarar mata wadansu daga dammunan don ta dauka, kada ku kwabe ta.” **17** Saboda haka Rut ta yi kala a gonar har yamma. Sa’an nan ta sussuka hatsin sha’ir da ta kalata ta sami kamar efa. **18** Ta dauka ta koma gari sai surukarta ta ga yawan abin da ta kalato. Rut kuma ta fitar da ragowar abin da ta ci bayan ta koshi ta ba ta. **19** Surukarta ta tambaye ta, “Ina kika yi kala a yau? Ina kika yi aiki? Albarka ta tabbata ga mutumin nan ta ya lura da ke!” Sai Rut ta fada wa surukarta game da wurin wanda ta yi ta aiki. Ta ce, “Sunan mutumin da na yi aiki da shi a yau Bowaz ne.” **20** Sai Na’omi ta ce wa surukarta, “Ubangiji yā yi masa albarka! Bai daina nuna alheri ga masu rai da matattu ba.” Ta kara da cewa, “Wannan mutum danginmu ne na kusa; shi daya daga cikin danginmu mai fansa.” **21** Sa’an nan Rut mutuniyar Mowab ta ce, “Ya ma ce mini, ‘Ki riča bin ma’aitakana sai sun kare yin girbin dukan hatsina.’” **22** Na’omi ta ce wa Rut surukarta, “Zai fi miki kyau,’yata ki riča tafiya da’yan matansa, domin a gonar wani dabam mai yiwuwa a yi miki lahani.” **23** Saboda haka Rut ta tsaya kusa da bayi mata na Bowaz don tā yi kala sai da girbin sha’ir da na alkama suka kare. Ta kuwa zauna tare da surukarta.

3 Wata rana Na’omi surukar Rut ta ce mata, “Yata, bai kamata in nema miki gida, inda za a tanada miki da kyau? **2** Bowaz wanda kike aiki da bayinsa’yan mata ba danginmu ne na kusa ba? Da daren yau zai sussuka sha’ir nasa a masussuka. **3** Ki yi wanka ki fesa turare, ki kuma sa tufafinki mafi kyau. Sa’an nan ki gangara zuwa masussuka, amma kada ki bari yā san cewa kina a can sai ya gama ci da sha. **4** Sa’ad da ya kwanta, ki lura da inda yake kwance. Sa’an nan ki tafi ki bude kafafunsa ki kwanta. Zai fada miki abin da za ki yi.” **5** Rut ta amsa ta ce “Zan yi abin da kika fada.” **6** Saboda haka ta gangara zuwa masussuka ta kuma yi dukan abin da surukarta ta ce ta yi. **7** Sa’ad

da Bowaz ya gama ci da sha yana kuma cikin farin ciki, sai ya tafi ya kwanta a karshen tarin hatsi. Rut kuwa ta sulalle ta je ta bude kafafunsa ta kwanta. **8** Da tsakar dare sai wani abu ya firgitar da mutumin, ya kuwa juya sai ya tarar da mace kwance a kafafunsa. **9** Sai ya yi tambaya ya ce, “Ke wace ce?” Ta amsa ta ce, “Ni ce baranyarka Rut, ka rufe ni ta mayafinka da yake kai dangi, mai fansa ne na kusa.” **10** Sai ya amsa ya ce, “Ubangiji yā albarkace ki’yata. Wannan alheri ya fi wannan da kika nuna da farko. Ba ki gudu kin bi saurayi, mai arziki ko matalauci ba. **11** Yanzu kuwa’yata kada ki ji tsoro. Zan yi miki dukan abin da kika roka. Dukan’yan’uwana na gari sun san cewa ke mace ce mai halin kirki. **12** Ko da yake gaskiya ne ni dangi ne na kusa, amma akwai dangi mai fansa mafi kusa fiye da ni. **13** Ki kwana a nan, da safe kuwa in yana so yā fansa, to, da kyau, sai yā fansa. Amma in ba ya niyya, tabbatacce, na rantse da Ubangiji mai rai zan yi. Ki kwanta a nan sai da safe.” **14** Saboda haka ta kwanta a kafafunsa sai da safe, amma ta tashi kafin a gane wani, sai ya ce, “Kada ki bar wani yā san cewa mace ta zo masussuka.” **15** Ya kuma ce, “Ki kawo gyalenki da kika yafa ki shimpida shi a nan.” Sa’ad da ta yi haka, sai ya zuba mudu shida na sha’ir ya sa mata a kai. Sa’an nan ya koma gari. **16** Sa’ad da Rut ta koma wurin surukarta Na’omi ta tambaye ta “Yaya aka yi’yata?” Sai ta fada mata dukan abin da Bowaz ya yi mata **17** ta kuma kara da cewa, “Ya ba ni wadannan mudu shida na sha’ir, yana cewa, ‘Kada ki koma wurin surukarki hannu wofi.’” **18** Sai Na’omi ta ce, “Ki jira,’yata, sai kin ga abin da zai faru. Gama mutumin ba zai huta ba sai an warware batun a yau.”

4 Ana cikin haka Bowaz ya haura zuwa kofar gari ya tafi ya zauna a can. Sa’ad da dangi mai fansan da ya yi zance ya iso, Bowaz ya ce, “Zo nan abokina ka zauna.” Saboda haka ya ratso ya zauna. **2** Bowaz kuwa ya kira dattawa guda goma na garin ya ce, “Ku zauna a nan,” suka kuwa zauna. **3** Sa’an nan ya ce wa dangin nan mai fansa, “Na’omi, wadda ta dawo daga Mowab, tana so ta sayar da filin da yake na dan’wanmu Elimelek. **4** Na ga ya kamata in jowo hankalinka ga batun in kuma ba da shawara ka saye shi a gabon wadannan da suke zazzaune a nan da kuma a gabon dattawan jama’a. In kana so ka fanshe shi, to, sai ka yi. Amma in ba za ka yi ba, sai ka fada mini, don in sani. Gama babu wani mai izinin yin haka sai kai, ni ne kuwa na biye.” Sai ya ce, “Zan fansa.”

5 Sa'an nan Bowaz ya ce, "A ranar da ka saya filin daga Na'omi da kuma daga Rut mutuniyar Mowab, ka sayi gwauruwar marigayin nan, domin ka rike sunan marigayin da kuma kayansa." **6** Da jin haka, sai dangin nan mai fansa ya ce, "To, ba zan iya fanshe shi ba don kada in yi wa nawa mallakar raumi. Za ka iya fanshe shi wa kanka. Ni dai ba zan iya ba." **7** (To, a kwanakin can a Isra'ila, domin a tabbatar da fansa da kuma musayar da mallaka, mutum zai cire takalminsa ya ba wa dayan. Wannan ita ce hanyar tabbatar da al'amarin a hukumance a cikin Isra'ila.) **8** Saboda haka dangin nan mai fansa ya ce wa Bowaz, "Saye shi wa kanka." Sai ya cire takalminsa. **9** Sa'an nan Bowaz ya yi shela wa dattawa da kuma dukan mutane, "A yau ku ne shaidu cewa na saya daga Na'omi dukan mallakar Elimelek, Kiliyon da kuma Malon. **10** Na kuma dauki Rut mutuniyar Mowab, gwauruwar Malon a matsayin matata domin sunan mamaci da kuma mallakarsa yă ci gaba, domin kada sunansa yă bace daga cikin iyali ko daga tarihin gari. A yau ku ne shaidu!" **11** Sai dattawan da kuma dukan wadanda suke a kofar suka ce, "Mu shaidu ne. Bari Ubangiji yă sa macen da take zuwa cikin gidanki ta zama kamar Rahila da Liyatu, wadanda tare suka gina gidan Isra'ila. Bari ka sami martaba a cikin Efrata ka kuma zama sananne cikin Betlehem. **12** Ta wurin'ya'yan da Ubangiji zai ba ka ta wurin wannan mace, bari iyalinka yă zama kamar na Ferez, wanda Tamar ta haifa wa Yahuda." **13** Sai Bowaz ya dauki Rut ta kuwa zama matarsa. Sa'an nan ya kwana da ita, Ubangiji kuma ya sa ta yi ciki, ta haifi da. **14** Mata suka ce wa Na'omi, "Yabo ya tabbata ga Ubangiji, wanda a wannan rana bai bar ki ba tare da dangi mai fansa ba. Allah yă sa yă zama sananne a dukan Isra'ila! **15** Zai sabunta rayuwarki yă adana ki a tsufanki. Gama surukarki wadda take kaunarki wadda kuma take mafi kyau gare ki fiye da'ya'ya maza bakwai, ta haife shi." **16** Sai Na'omi ta dauki yaron, ta kwantar da shi a cinyarta ta kuma kula da shi. **17** Matan da suke zama a wurin suka ce, "Na'omi ta sami yaro." Suka kuwa ba shi suna Obed. Shi ne ya haifi Yesse, mahaifin Dawuda. **18** Ga asalin zuriyar Ferez. Ferez shi ne mahaifin Hezron, **19** Hezron ya haifi Ram, Ram ya haifi Amminadab, **20** Amminadab ya haifi Nashon, Nashon ya haifi Salmon, **21** Salmon ya haifi Bowaz, Bowaz ya haifi Obed, **22** Obed ya haifi Yesse, Yesse kuwa ya haifi Dawuda.

1 Sama'ila

1 Akwai wani mutum daga Ramatayim, mutumin Zuf daga kasar tuddan Efraim, sunansa Elkana, dan Yeroham, shi jikan Elihu dan Tohu, tattaba kunnen Zuf, mutumin Efraim. **2** Yana da mata biyu, daya sunanta Hannatu, dayan kuwa ana kiranta Feninna. Ita Feninna tana da'ya'ya, amma Hannatu ba ta da'ya'ya. **3** Shekara-shekara warinan mutum yakan haura daga garinsa zuwa Shilo domin yin sujada da miña hadaya ga Ubangiji Madaukaki. A can kuwa'ya'yan Eli maza biyu, Hofni da Finehas su ne firistoci na Ubangiji. **4** Duk sa'ad da rana ta kewayo don Elkana yă miña hadaya, yakan ba da kashin nama ga matarsa Feninna da dukan'ya'yanta maza da mata. **5** Amma Hannatu kuwa sai yă ba ta babban rabo gama yana kaunarta ko da yake Ubangiji ya kulle mahaifarta. **6** Saboda Ubangiji ya kulle mahaifarta, sai kishiyarta ta dinga tsokanarta don tă ba ta haushi. **7** Wannan ya ci gaba shekara da shekaru. Duk lokacin da Hannatu ta haura zuwa haikalin Ubangiji, sai kishiyarta tă tsokane ta har tă yi ta kuka tă kuma ki cin abinci. **8** Elkana mijinta kuwa yakan ce mata, "Hannatu don me kike kuka? Me ya sa ba za ki ci abinci ba? Don me kika karaya? Ashe, ban fi'ya'ya goma a gare ki ba?" **9** Wata rana sa'ad da suka gama ci da sha a Shilo, Hannatu ta miña tsaye. Eli firist kuwa yana zaune a kujera a bakin kofar haikalin Ubangiji. **10** A cikin bakin ciki, Hannatu ta yi kuka mai zafi ta yi addu'a ga Ubangiji. **11** Ta yi ta cewa, "Ya Ubangiji Madaukaki. In har ka dubi bakin cikin baiwarka, ka tuna da ni, ba ka kuma manta da baiwarka ba, amma ka ba ta da, ni ma zan miña shi ga Ubangiji dukan rayuwarsa, aska kuwa ba za tă taba kansa ba." **12** Yayinda take addu'a ga Ubangiji, Eli ya lura da bakinta. **13** Hannatu tana addu'a a zuci, ba a jin muryarta, sai lebunanta ne kawai suna motsi. Eli kuwa ya yi tsammani ta bugu ne. **14** Sai ya ce mata, "Har yaushe za ki ci gaba da maye? Ki daina shan ruwan inabi." **15** Hannatu ta ce, "Ba haka ba ne, ranka yă dade, ni mace ce da take cikin matsala kwarai da gaske. Ban sha ruwan inabi ba, ko wani abu mai sa maye, ina dai fada wa Ubangiji abin da yake damuna ne. **16** Kada ka yi zato baiwarka'yar iska ce. Ina addu'a a nan saboda yawan azaba da bakin cikin da nake ciki." **17** Eli ya ce, "In haka ne, to, ki sauwa lafiya, Allah na Isra'il kuma yă ba ki abin da kika roka daga gare shi." **18** Ta ce, bari baiwarka tă sami tagomashi a

idonka. Sai ta yi tafiyarta ta je ta ci wani abu, fuskarta kuwa ba tă kara kasance da bakin ciki ba. **19** Kashegari da sassafe suka tashi suka yi sujada a gabon Ubangiji, sai suka koma garinsu a Rama. Elkana kuwa ya kwana da matarsa Hannatu, Ubangiji kuma ya tuna da ita. **20** Ana nan sai Hannatu ta yi ciki, ta kuma haifi da. Ta ba shi suna Sama'ila; tana cewa, "Domin na roke shi daga wurin Ubangiji." **21** Da shekara ta kewayo, sai Elkana da iyalinsa suka sâke tafi Shilo domin su yi hadaya ga Ubangiji, yă kuma cika alkawarin da ya yi. **22** Hannatu kuwa ba tă bi su ba. Ta gaya wa mijinta cewa, "Sai bayan na yaye yaron, zan kai shi in miña shi a gabon Ubangiji, yă kuma kasance a wurin koyaushe." **23** Elkana mijinta ya ce mata, "Ki yi abin da kika ga ya fi miki kyau. Ki jira har sai bayan kin yaye shi. Ubangiji dai ya cika maganarsa." Saboda haka matar ta tsaya a gida, ta yi ta renon danta har ta yaye shi. **24** Bayan ta yaye shi, sai ta ctauki yaron tare da bijimi bana uku, da mudun gari, da salkan ruwan inabi, ta kawo su a gidan Ubangiji a Shilo. **25** Bayan an yanka bijimin, sai suka kawo yaron wurin Eli. **26** Sai ta ce masa, "Ranka yă dade, ba ka gane ni ba? Ai, ni ce matar da ta taba tsayawa a gabanka, tana addu'a ga Ubangiji. **27** Wannan yaron ne na roka daga wurin Ubangiji, ya kuwa ba ni abin da na roka daga gare shi. **28** Saboda haka, na ba da shi ga Ubangiji muddin ransa, zai zama na Ubangiji." A can kuwa ya yi wa Ubangiji sujada.

2 Sai Hannatu ta yi addu'a ta ce, "Zuciyata tana farin ciki a cikin Ubangiji; a cikin Ubangiji an sa ina jin dadî kwarai. Na bude bakina na yi wa abokan gâbana dariya. Kai! Ina murna domin ka cece ni! **2** "Babu wani mai tsarki kamar Ubangiji babu wani, in ban da kai; babu wani dutse kamar Allahnmu. **3** "Ka daina maganganu na girman kai ka kuma daina fadin kalmomin daga kai; gama Ubangiji Allah ne masani daga gare shi kuma ana auna ayyuka. **4** "An kakkarya bakkuna masu yaki, amma su da ka raunana an ba su makaman Karfi. **5** Wadanda a dâ suna da abinci sosai; yanzu suna kodago saboda abinci, masu fama da yunwa kuwa sun daina jin yunwa. Ita da take bakarriya, ta haifi'ya'ya bakwai amma ita da tana da'ya'ya da yawa, ta zama mai bakin ciki. **6** "Ubangiji ne ke kawo mutuwa, yă kuma rayar yana kai ga kabari, yă kuma tă da. (*Sheol h7585*) **7** Ubangiji ne yakan aika da talauci da kuma dukiya; yakan faskantar yă kuma daukaka. **8** Yakan tă da matalauci daga kura, yă kuma daga mai bukata daga tarin toka; yă zaunar da su tare

da'ya'yan sarki; yă kuma sa su găji mulki na daukaka. "Harsashin duniya na Ubangiji ne; a bisansu ne ya kafa duniya. **9** Zai kiyaye kafafun masu tsarki, amma mugaye za su lalace cikin duhu. "Ba bisa ga karfi mutum ba ne mutum ke nasara; **10** wadanda suke găba da Ubangiji za su hallaka. Zai yi musu tsawa daga sama, Ubangiji zai hukunta dukan duniya. "Zai ba wa sarkinsa karfi, yă kuma daukaka shafaffensa." **11** Sa'an nan, Elkana ya koma gida a Rama amma yaron ya yi hidima a gaban Ubangiji a Karkashin Eli firist. **12** 'Ya'yan Eli firist, mutane ne masu mugunta. Ba su dauki Ubangiji a bakin kome ba. **13** Al'ada ce ga firistoci da mutane cewa in wani ya miķa hadaya, yayinda nama yake kan wuta, bawan firist zai zo da babban cokali mai yatsu, **14** zai soka cokali mai yatsun a tukunyar, ko butar da ake dafan naman. Duk abin da cokali mai yatsun ya cako daga tukunyar, ya zama na firist. Haka aka yi ta yi wa Isra'ilawan da suka zo miķa hadaya a Shilo. **15** Tun ma kafin a kona kitse, bawan firist yakan zo yă ce wa mutumin da yake miķa hadaya, "Ka ba wa firist nama domin yă gasa, ba zai karfi dafaffen nama daga wurinka ba, sai danye." **16** In kuwa mutumin ya ce masa, "Bari kitse yă kone tukuna, sa'an nan ka diba duk abin da kake so." Sai bawan yă ce masa, "A'a, ka ba ni yanzu, in ka fi kuwa zan diba karfi da yaji." **17** Wannan zunubin samarin ya yi muni kwarai a gaban Ubangiji, domin sun wulakanta hadayar Ubangiji, kwarai da gaske. **18** Amma yaron nan Sama'ilila, yana hidima a gaban Ubangiji yana sanye da efod na lilin. **19** Kowace shekara mahaifiyarsa takan cinka'yar taguwa ta kai masa sa'ad da ita da mijinta suka je miķa hadaya ta shekara. **20** Eli yakan sa wa Elkana da matarsa albarka, yă ce, Ubangiji yă ba ka wadansu'ya'ya ta wurin matan nan, maimakon wanda ta roka daga Ubangiji, ta kuma ba da shi ga Ubangiji. Bayan haka sai su koma gida. **21** Hannatu kuwa ta sami alfarma daga Ubangiji. Ta yi ciki. Ana cikin haka Sama'ilila kuwa sai girma yake ta yi a gaban Ubangiji. **22** To, Eli kuwa ya tsufa kwarai, yana kuma jin labari duk abin da'ya'yansa suke yi wa dukan Isra'ilila, da yadda suke lalata da matan da suke hidima a bakin kofar Tentin Sujada. **23** Saboda haka ya ce musu, "Don me kuke yin wadannan abubuwa? Na sami labari daga wurin mutane a kan duk ayyukan muguntanku. **24** A'a, ya'yana ba labari mai kyau nake ji cikin mutanen Ubangiji ba. **25** In mutum ya yi wa wani laifi Allah

yakan kāre shi; amma in mutum ya yi wa Ubangiji zunubi wa zai kāre shi?" Duk da haka, 'ya'yansa ba su kula da gargadin mahaifinsu ba, domin nufin Ubangiji ne yă hallaka su. **26** Yaron nan Sama'ilila ya dinga girma cikin kwarjini da cikin tagomashi a gaba Ubangiji da mutane. **27** Wani mutum ya zo wurin Eli ya ce masa, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ashe ban bayana kaina sosai ga mahaifinka lokacin da yake a Masar a Karkashin Fir'auna ba? **28** Na zañi mahaifinka daga cikin dukan kabilar Isra'ilila yă zama firist nawa don yă yi hidima a bagade, don yă kona turare mai kanshi, don kuma yă sanya doguwar riga a gabana. Na kuma ba wa iyulin mahaifinka dukan hadaya ta konawa da Isra'ilila suka miķa. **29** Don me kuke rena hadayata da sadakokina da na kayyade domin mazaunina? Don me kake girmama'ya'yanka fiye da ni ta wurin cinye sashe mafi kyau na kowane hadayar da mutanena Isra'ilila suka miķa?" **30** "Saboda haka Ubangiji Allah na Isra'ilila ya ce, 'Na yi alkawari cewa gidanka da gidan mahaifinka za su yi mini hidima a gabana har abada.' Amma, yanzu Allah ya ce, ba zai yiwu ba; wadanda suke girmama ni; Ni ma zan girmama su. Amma wadanda suke kaskantar da ni, haka za a kaskantar da su. **31** Lokaci yana zuwa sa'ad da zan rage karfinka da karfin iyulin gidan mahaifinka. Domin kada a sāke samun tsohon mutum a zuriyarka. **32** Za ka zama da bacin rai a mazaunina ko da yake za a yi wa Isra'ilila alheri. A zuriyarka ba za a taba samun tsohon mutum ba. **33** Kowannenku da ban kashe daga hidima a bagadena ba, za a bar shi don yă cika idanunka da hawaye da kuma baki ciki, dukan sauran zuriyarka kuwa za su mutu a kuruciyarsu. **34** "Abin da kuma ya faru da'ya'yanka biyu Hofni da Finehas zai zama alama a gare ka; saboda mutuwarsu za tă zama a rana daya. **35** Zan tayar wa kaina amintaccen firist wanda zai aikata abin da nake so yă yi, zan kuwa ba shi zuriya da koyaushe za su yi aiki a gaban zababben sarkina. **36** Sa'an nan duk wanda ya rage a zuriyarka zai zo yă durkusa a gabansa yă roki kudi da abinci, zai kuma roka a yardar masa yă taimaki firistoci da aiki domin yă sami abin da zai ci."

3 Yaron nan Sama'ilila ya yi hidima a gaban Ubangiji a Karkashin Eli. A wadannan kwanaki kuwa jin magana daga wurin Ubangiji ba safai ba, babu kuma wahayi da yawa. **2** Wata rana da dare Eli da idanunsa sun kusa makancewa har ba ya iya gani sosai yana kwance a inda ya saba. **3** Fitilar Allah kuwa tana ci,

ba tā mutu ba tukuna, Sama'ila kuma na kwance a haikali na Ubangiji inda akwai akwatin Allah. **4** Sai Ubangiji ya kira Sama'ila. Sama'ila ya amsa ya ce, "Ga ni." **5** Sai ya ruga wajen Eli ya ce, "Ga ni, gama ka kira ni." Eli ya ce, "Dana ban kira ba, je ka kwanta". Saboda haka ya tafi ya kwanta. **6** Ubangiji ya sāke kiransa ya ce, "Sama'ila!" Sama'ila ya tashi kuma ya je wurin Eli ya ce, "Ga ni, gama ka kira ni." Amma Eli ya ce, "Ban kira ka ba, dana koma ka kwanta." **7** Sama'ila dai bai riga ya san Ubangiji ba tukuna. Ba a kuma taba bayyana maganar Ubangiji a gare shi ba tukuna ba. **8** Ubangiji ya kira Sama'ila sau na uku, Sama'ila kuma ya tashi ya tafi wurin Eli, "Ga ni, gama ka kira ni." Sai Eli ya gane cewa Ubangiji ne ke kira yaron. **9** Saboda haka, Eli ya gaya wa Sama'ila cewa, "Je ka kwanta, in kuma ya kira ka, ka ce masa, 'Ya Ubangiji ka yi magana gama bawanka yana saurara.'" Sama'ila ya koma ya kwanta a wurin kwanciyarsa. **10** Ubangiji kuma ya zo ya tsaya a wurin, yana kira ya ce, "Sama'ila, Sama'ila!" Kamar yadda ya kira a lokutan baya. Sai Sama'ila ya ce, "Yi magana gama bawanka yana saurara." **11** Ubangiji ya ce wa Sama'ila, "Duba ina dab da yin wani abu a Isra'ila da zai sa kunne kowa da yake ji, yā ji tsoro. **12** A ranar zan cika dukan maganar da na yi game da Eli da iyalinsa, daga farko har karshe. **13** Gama na gaya masa zan hukunta gidansa har abada saboda zunubin da yake sane da shi; 'ya'yansa sun wula'kantar da kansu, shi kuma bai tsawata musu ba. **14** Saboda haka na rantse a kan gidan Eli, 'Ba za a taba shafe laifin gidan Eli da hadaya ko baiko ba.'" **15** Sama'ila kuwa ya kwanta har safe, sa'an nan ya bude kofofin gidan Ubangiji. Ya ji tsoro yā gaya wa Eli wahayin, **16** amma Eli ya kira shi ya ce, "Sama'ila, dana." Sama'ila ya ce, "Ga ni." **17** Eli ya ce, mene ne ya ce maka? Kada ka boye mini. Allah ya yi da kai har ma fiye in ka boye mini kome da ya ce maka. **18** Don haka sai Sama'ila ya gaya masa kome bai boye masa kome ba. Sa'an nan Eli ya ce, "Shi ne Ubangiji bari yā yi abin da ya yi kyau a gare shi." **19** Ubangiji kuwa yana tare da Sama'ila har girmansa bai kuma bar ko dāya daga maganarsa ta kāsa cika ba. **20** Dukan Isra'ila daga Dan har Beyersheba suka shaida amincin Sama'ila annabi ne na Ubangiji. **21** Ubangiji kuwa ya dinga bayyana a Shilo, a nan ya bayyana kansa ga Sama'ila ta wurin maganarsa.

4 Duk sa'ad da Sama'ila ya yi magana dukan Isra'ila sukan saurare shi. Isra'ilawa suka fita yaki da

Filistiyawa. Isra'ilawa suka kafa sansani a Ebenezer, Filistiyawa kuma a Afek. **2** Filistiyawa suka tunkuro maya'kansu domin su sadu da Isra'ilawa, yaki kuwa ya yi tsanani har Isra'ilawa suka sha kashi a hannun Filistiyawa. Filistiyawa suka kashe Isra'ilawa kusan mutum dubu hudū a bakin dāgā. **3** Lokacin da maya'kan suka komo sansani, dattawan Isra'ilawa suka yi tambaya suka ce, "Me ya sa Ubangiji ya sa muka sha dibga a hannun Filistiyawa? Bari mu kawo akwatin alkawarin Ubangiji daga Shilo. Domin yā tafi tare da mu yā ba mu nasara kan abokan gābanmu." **4** Saboda haka mutanen suka aika wadansu maza zuwa Shilo, suka kuwa tafi suka kawo akwatin alkawarin Ubangiji Madaukaki wanda yake zaune tsakanin Kerubobi.'Ya'yan Eli biyun nan Hofni da Finehas suna wurin tare da akwatin alkawarin Ubangiji. **5** Da aka shigo da akwatin alkawarin Ubangiji a cikin sansani, sai Isra'ilawa suka tā da babbar murya har kasa ta jijjiga. **6** Da jin wannan, Filistiyawa suka yi tambaya suka ce, "Me ke kawo wannan ihu mai karfi haka a sansanin Isra'ilawa?" Da suka gane cewa akwatin alkawarin Ubangiji ne ya shiga sansanin, **7** sai Filistiyawa suka ji tsoro, suka ce, "Wani allah ya shiga cikin sansanin. Mun shiga uku! Ba a taba yin wani abu haka ba. **8** Kaiton mu! Wa zai kubutar da mu daga hannun wadannan manyan alloli? Su ne allolin da suka buga Masarawa da irin annoba masu yawa a jeji. **9** Ku yi karfin hali, ku yi mazantaka, ku Filistiyawa, domin kada ku zama bayin Ibraniyawa kamar yadda suke a gare ku. Ku yi mazantaka, ku yi yaki." **10** Saboda haka Filistiyawa suka yi yaki, Isra'ilawa kuwa suka sha dibga, kowane mutum kuwa ya gudu zuwa tentinsa. Kisan kuwa ya yi muni kwarai. Isra'ilawa sun rasa mayaka dubu talatin. **11** Aka kwace akwatin alkawarin Ubangiji. Aka kuma kashe'ya'yan Eli biyu, Hofni da Finehas. **12** A wannan rana wani mutumin Benyamin ya ruga da bakin dāgā ya shigo Shilo, taguwarsa a yage, kansa kuma a rufe da kasa. **13** Da ya iso sai ga Eli zaune a kujera kusa da hanya yana kallo, domin tsorон da yake da shi saboda akwatin alkawarin Allah. Da mutumin ya shigo a garin ya ba da labarin abin da ya faru sai dukan gari ya rude da ihu. **14** Eli ya ji ihun ya yi tambaya ya ce, mene ne dalilin wannan ihu? Mutumin ya rugo wurin Eli, **15** wanda yake da shekaru tasa'in da takwas da haihuwa, idanunsa kuma karfi ya kare, baya iya gani. **16** Mutumin ya gaya wa Eli cewa, "Shigowata ke nan daga bakin dāgā. Na

kubuce daga can yau dñ nan.” Eli ya ce, “Me ya faru da’ya’yana?” 17 Mutumin da ya kawo labarin ya ce, “Isra’ilawa sun gudu a gaban Filistiyawa, mayakan kuma sun sha mummunar dibga.” Ya’yanka Hofni da Finehas su ma sun mutu. Aka kuma kwace akwatin alkawarin Allah.” 18 Da ya ambaci akwatin alkawarin Allah, sai Eli ya fādī da baya daga kujeransa kusa da kofa, wuyarsa ta karye, ya kuma mutu domin ya tsufa kwarai. Ya yi shugabancin Isra’ila shekaru arba’in. 19 Matar Finehas, dansa tana da ciki a lokacin ta kuma kusa haihuwa. Sa’ad da ta ji labari cewa an kwace akwatin alkawarin Allah, ta kuma labarin surukinta da mijinta sun mutu, sai ta shiga nañkuda, ta kuma haihu. Amma nañkuda ta sha karfinta. 20 Da tana mutuwa, matan da suke lura da ita suka ce, “Kada ki karaya kin haifi da namiji.” Amma ba tā ba da amsa ko tā kula ba. 21 Ta ba wa yaron suna ikabod, ma’ana “Daukaka ta rabu da Isra’ila”, domin an kwace akwatin alkawarin Allah, domin kuma mutuwar surukinta da na mijinta. 22 Ta ce, “Daukaka ta rabu da Isra’ila, gama an kwace akwatin alkawarin Allah.”

5 Bayan Filistiyawa sun kwace akwatin alkawarin Allah, sai suka dāuke shi daga Ebenezer suka kai shi Ashdod. 2 Sa’an nan suka dāuki akwatin alkawarin suka kai shi cikin haikalın gunkinsu Dagon, suka ajiye kusa da Dagon. 3 Kashegari da safe da mutanen Ashdod suka farka sai ga Dagon ya fādī a gaban akwatin alkawarin Ubangiji. Sai suka dāuki Dagon suka ajiye a wurin zamansa. 4 Amma kashegari kuma da safe suka farka sai ga Dagon ya fādī a kasa a gaban akwatin alkawarin Ubangiji! Kansa ya fashe, hannuwansa kuma sun kakkarye sun zube a madogarar kofa; jikinsa ne kafai ya rage. 5 Saboda haka firistocin Dagon da wadanda suke sujada a haikalın Dagon ba sa taka bakin kofar Dagon a Ashdod har wa yau. 6 Hannun Ubangiji kuwa ya yi nauyi a bisa Ashdod da kewayenta. Ya kawo hallaka ga dukansu, ya kuma buga su da marurai. 7 Da mutanen Ashdod suka ga abin da yake faruwa, sai suka ce, “Lalle Akwatin Alkawarin Allah na Isra’ila ba zai kasance da mu ba, domin hannunsa yana da nauyi a kanmu da bisañ Dagon allahnmu.” 8 Saboda haka suka kira duka shugabannin Filistiyawa suka tambaye su, suka ce, “Me za mu da akwatin alkawarin Allahn Isra’ila?” Sai suka amsa suka ce, “A dāuki akwatin alkawarin Allah na Isra’ila a kai shi Gat.” Sai suka dāuki akwatin alkawarin Allah na Isra’ila. 9 Amma bayan sun kai shi can, sai hannun Ubangiji ya yi gāba

da birnin, aka jefa shi cikin wani mawuyacın hali. Ya buga mutanen birnin da marurai, babba da yaro. 10 Sai suka aika da akwatin alkawarin Allah zuwa Ekron. Yayinda akwatin alkawarin Allah yana shiga cikin Ekron, mutanen Ekron suka yi ihu, suka ce, “An kawo mana akwatin alkawarin Allah na Isra’ila domin yā kashe mu da mutanenmu.” 11 Saboda haka suka kira ga dukan shugabannin Filistiyawa suka ce, “Ku komar da akwatin alkawarin Allah na Isra’ila inda ya fito; in ba haka ba zai kashe mu da mutanenmu.” Gama mutuwa ta cika garin da tsoro. Hannun Allah ya yi nauyi a kansa. 12 Wadanda ba su mutu ba kuwa, sun kamu da marurai. Kukan birnin kuwa ta hau har zuwa sama.

6 Lokacin da akwatin alkawarin Ubangiji ya kai wata bakwai a kasar Filistiyawa. 2 Filistiyawa suka kira firistoci da bokaye suka ce, “Me za mu yi da akwatin alkawarin Ubangiji? Ku gaya mana yadda za mu komar da shi inda ya fito.” 3 Suka ce, in za ku komar da akwatin alkawarin Allah na Isra’ila kada ku komar da shi hannu wofi; amma ku tabbata kun aika da hadaya don laifi zuwa wurinsa. Sa’an nan za ku warke ku kuma san dalilin da ya sa bai cire hannunsa a kanku ba. 4 Filistiyawa suka ce, “Wace irin hadaya don laifi za mu aika masa?” Suka ce, “Marurai biyar na zinariya da beraye biyar na zinariya bisa ga yawan sarakunan Filistiyawa. Saboda annoba iri daya ce ta buga ku da shugabanninku. 5 Ku yi siffokin marurai da na beraye da suke hallaka gari, ku ba da girma ga Allah na Isra’ila. Watakila zai dāuke hukuncinsa daga gare ku da allolinku da kuma kasarku. 6 Me ya sa kun taurare kanku kamar yadda Masarawa da Fir’una suka yi? Da ya ba su matsanancin wahala, ba su bar Isra’ilawa suka tafi hanyarsu ba? 7 “Yanzu fa ku shirya sabon keken shanu da shanu biyu masu ba wa’ya’yansu nono, wadanda ba a taba sa musu karkiya ba. Ku daure keken shanu wa shanun, amma ku tsare’yan marukansu a gida. 8 Ku dāuki wani akwati ku sa siffokin zinariyan nan a ciki, wadanda za su zama kyautai na shafen laifi, ku ajiye kusa da Akwati na UBANGIJI. Bayan haka sai ku sa keken shanun da akwatin a hanya, ku bar shi yā tafi. 9 Amma ku zuba ido ku ga in ya haura zuwa yankinsa, zuwa Bet-Shemesh, to, Ubangiji ne ya kawo mana babban masifar a kanmu. Amma in bai bi ta nan ba, za mu san cewa ba shi ne ya buge mu ba, tsautsayi ne kawai.” 10 Suka yi haka. Suka dāuki shanun tatsa guda biyu suka

daura musu keken shanu, suka tsare'yan marukansu a gida. **11** Suka aza akwatin alkawarin Ubangiji a bisa keken shanun tare da akwatin siffofin berayen zinariya da siffofin maruran. **12** Sai shanun suka mife zuwa Bet-Shemesh. Suka bi hanya daidai, ba su juya dama ko hagu ba. Shugabannin Filistiyawa suka bi har zuwa iyakar kasar Bet-Shemesh. **13** A lokacin kuwa mutanen Bet-Shemesh suna girbin alkamansu a kwari da suka daga ido suka hangi akwatin alkawarin Ubangiji, sai suka yi farin ciki ganinsa. **14** Keken shanun ya zo filin Yoshuwa a Bet-Shemesh ya tsaya a gefen wani babbani dutse. Mutanen suka faskare keken shanun suka miña shanun hadaya ta konawa ga Ubangiji. **15** Lawiyawa suka saukar da akwatin alkawarin Ubangiji tare da babban akwati mai siffofin zinariya na beraye da marurai suka ajiye su a kan katon dutse. A wannan rana mutanen Bet-Shemesh suka miña hadaya ta konawa da wadansu hadaya ga Ubangiji. **16** Shugabanni biyar na Filistiyawan nan suka ga duk abin da ya faru, suka koma zuwa Ekron a ranar. **17** Wadannan su ne siffofi marurai na zinariya wadanda Filistiyawa suka aika domin miña hadaya don laifi ga Ubangiji, daya domin Ashdod, daya domin Gaza, daya domin Ashkelon, daya domin Gat, daya kuma domin Ekron. **18** Filistiyawa kuma suka aika da siffofin beraye biyar na zinariya. Yawan berayen sun yi daidai da yawan garuruwan sarakunan nan biyar na Filistiyawa. Garuruwan sun kunshi wadanda aka gina katangar birni kewaye da su, da kuma kauyukansu. Babban dutsen da suka ajiye akwatin alkawarin Ubangiji, ya zama shaida har wa yau a filin Yoshuwa a Bet-Shemesh. **19** Amma Allah ya kashe wadansu mutum saba'in na mutanen Bet-Shemesh domin sun leka cikin akwatin alkawarin Ubangiji. Mutane kuwa suka yi makoki domin Ubangiji ya hallaka mutane da yawa. **20** Mutanen Bet-Shemesh suka yi tambaya suka ce, wa zai iya tsaya a gabani Ubangiji Allah Mai Tsarki? Wurin wa akwatin alkawari zai je daga nan? **21** Sai suka aiki manzanni zuwa Kiriyat Yeyarim suka ce, "Filistiyawa sun komo da akwatin alkawarin Ubangiji, ku zo ku dauka ku kai wajenu."

7 Mutanen Kiriyat Yeyarim suka dauki akwatin alkawarin Ubangiji. Suka kai a gidan Abinadab da ke kan tudu, suka kebe Eleyazar dansa yă lura da akwatin alkawarin Ubangiji. **2** Akwatin Alkawarin ya dafe a Kiriyat Yeyarim ya kai shekara ashirin

cif. Sai dukan mutanen Isra'ila suka yi makoki suka nemi Ubangiji. **3** Saboda haka Sama'ila ya yi magana da dukan gidan Isra'ila ya ce, in har da zuciya daya kuke juyowa ga Ubangiji sai ku raba kanku da bañin alloli da gunkin nan Ashtarot, ku ba da kanku ga Ubangiji. Ku yi masa bauta shi kadai, zai kubutar da ku daga hannun Filistiyawa. **4** Sai Isra'ilawa suka rabu da gumakan Ba'al da Ashtarot suka bauta wa Ubangiji kadai. **5** Sama'ila ya ce, "Ku tattara dukan Isra'ila a Mizfa, ni kuwa zan yi addu'a ga Ubangiji dominku." **6** Sa'ad da suka taru a Mizfa, suka kawo ruwa suka zuba a gabani Ubangiji. A wannan rana suka yi azumi suka tuba, suka ce, "Mun yi wa Ubangiji zunubi!" Sama'ila kuwa ya zauna a Mizfa ya yi mulkin Isra'ilawa. **7** Da Filistiyawa suka ji cewa Isra'ila sun taru a Mizfa, sai shugabanninsu suka zo don su yake Isra'ila. Da Isra'ilawa suka ji labarin, sai suka tsorata saboda Filistiyawa. **8** Suka ce wa Sama'ila, "Kada ka fasa kai kukanmu ga Ubangiji Allahnmu saboda mu, don yă cece mu daga hannun Filistiyawa." **9** Sama'ila ya kama dan ragu ya miña shi dungum hadaya ta konawa ga Ubangiji. Ya yi roko ga Ubangiji a madadin Isra'ila, Ubangiji kuwa ya amsa addu'arsa. **10** Lokacin da Sama'ila yana miña hadaya ta konawa, Filistiyawa suka matso kusa don su yi yaki da Isra'ila. A ranar Ubangiji ya sa babban tsawa ya rudar da Filistiyawa har suka gudu a gabani Isra'ilawa. **11** Isra'ilawa suka fito a guje daga Mizfa suka safari Filistiyawa suka yi ta karkashe su a hanya har kwarin Bet-Kar. **12** Sa'an nan Sama'ila ya dauki dutse ya kafa tsakanin Mizfa da Shen, ya sa masa suna, Ebenezer ma'ana, "Har zuwa wannan lokaci Ubangiji ya taimake mu." **13** Ta haka Isra'ilawa suka ci Filistiyawa. Daga ranan Filistiyawa ba su kara yin nasara a kan Isra'ila ba. Ubangiji ya yi găba da Filistiyawa har karshen zamanin Sama'ila. **14** Filistiyawa suka mayar wa Isra'ila da garuruwan da suka kwato, wato, daga Ekron zuwa Gat, dukan yankin kasarsu da yake karkashin ikon Filistiyawa. Aka kuma sami zaman lafiya tsakanin Isra'ilawa da Amoriyawa. **15** Sama'ila kuwa ya ci gaba da mulkin Isra'ila dukan rayuwarsa. **16** Shekara-shekara Sama'ila yakan fita rangadi zuwa Betel, da Gilgal da Mizfa inda yakan yi musu shari'a. **17** Amma yakan komo Rama inda gidansa yake, a nan yakan yi wa Isra'ila shari'a. A nan ne kuma ya gina wa Ubangiji bagade.

8 Da Sama'ila ya tsufa, sai ya nada'ya'yansa maza su zama alkan Isra'ila. **2** Sunan dansa na fari Yowel,

na biyu kuwa Abiya. Suka yi alkalanci a Beyersheba. **3** Amma'ya'yansa ba su bi hanyar mahaifinsu ba. Suka mai da hankalinsu ga neman kudi da cin hanci, suna kuma danne gaskiya. **4** Sai dukan shugabannin Isra'il a suka taru suka zo wurin Sama'il a Rama. **5** Suka ce masa, "Ka tsufa, ya'yanka kuma ba sa bin hanyarka, saboda haka sai ka nada sarkin da zai bi da mu kamar yadda sauran kasashe suke da su." **6** Amma Sama'il a bai ji dadī sa'ad da suka ce, "Ka ba mu sarki da zai bi da mu." Sai ya yi addu'a ga Ubangiji. **7** Ubangiji kuwa ya ce masa, "Ka saurari dukan maganganun da mutanen suke gaya maka. Ai, ba kai ba ne suka ki, ni ne suka ki in zama sarkinsu. **8** Haka suka yi daga tun daga ranar da na fitar da su daga Masar har zuwa yau, suka ki ni, suka bauta wa wadansu alloli, haka ma suke yi maka. **9** Yanzu ka saurare su amma ka yi musu kashedi sosai, ka sa su san abin da sarkin da zai bi da su zai yi." **10** Sama'il a kuwa ya ce wa mutanen da suke roko yā nada musu sarki dukan abin da Ubangiji ya fadfa. **11** Ya ce musu, "Ga abin da sarkin da zai yi mulkinku zai yi. Zai kwashé'ya'yanku yā sa su yi aiki da kekunan yakí da dawakansa, wadansu za su ri'ka gudu a gabán keken yakinsa. **12** Zai sa wadansu su zama shugabannin mutum dubu-dubu da kuma na hamsin-hamsin. Wadansu za su yi masa nomada girbi. Wadansu za su kera masa makaman yakí da kayayyaki don keken yakinsa. **13** Zai sa'ya'yanku mata yin aikin turare da dafe-dafe da kuma toye-toye. **14** Zai karbi gonakinku mafi kyau da gonakin inabinku da gonakin zaitunku yā ba wa ma'aikatansa. **15** Zai kuma karbi zakan hatsinku da na inabinku yā ba shugabannin fadarsa da sauran masu hidimarsa. **16** Zai kwace bayinku maza da mata, da shanunku, da jakunanku mafi kyau domin su yi masa aiki. **17** Zai karbi zakan dabbobinku, ku kanku za ku zama bayinsa. **18** Sa'ad da ranar ta zo, za ku yi kuka ku nemi a fishe ku daga sarkin da kuka zaba, Ubangiji kuwa ba zai ji ku ba." **19** Amma mutanen suka ki jin Sama'il a, sai suka ce, "A'a, mu dai, muna son sarki yā bi da mu." **20** Ta haka za mu zama kamar sauran kasashe, mu kasance da sarkin da zai bi da mu, yā tafi tare da mu zuwa yake-yake. **21** Da Sama'il a ya ji duk maganganun da mutanen suka fadfa, sai ya mayar wa Ubangiji. **22** Ubangiji kuwa ya ce, "Ka saurare su, ka nada masu sarki." Sa'an nan Sama'il a ya ce wa mutanen Isra'il a, "Kowa yā koma garinsa."

9 An yi wani mutum, attajiri daga kabilar Benyamin, sunansa Kish, dan Abiyel, jikan Zeror na iyalin Bekorat daga dangin Afiya. **2** Yana da da mai suna Shawulu, wani kyakkyawan saurayi. A cikin mutanen Isra'il a ba wanda ya fi shi kyau, ya kuma fi kowa tsaye. **3** To, ana nan sai jakunan Kish mahaifin Shawulu suka bace. Kish ya ce wa dansa, "Tashi ka tafi tare da wani daga cikin bayi, ku nemo jakunan." **4** Suka bi ta kasar tudu ta Efraim, suka ratsa ta kasar Shalisha amma ba su same su ba. Suka bi ta kasar Shalim, a can ma ba su same su ba sai suka bi ta kasar Benyamin, a can ma ba su same su ba. **5** Da suka iso gunduman Zuf, sai Shawulu ya ce wa bawan da yake tare da shi, "Zo mu koma kada mahaifina yā bar damuwa a kan jakuna, yā shiga damuwa game da mu." **6** Amma bawan ya amsa ya ce, "Duba, a wannan gari akwai wani mutumin Allah, ana ganin girmansa kwarai kuma duk abin da ya fada yakan zama gaskiya. Mu tafi can wurinsa wataśila zai gaya mana hanyar da za mu bi." **7** Shawulu ya ce wa bawan, "Idan muka isa can, me za mu ba wa mutumin? Ga shi abinci guzurinmu duk ya kare, ba mu da wani abin da za mu kai wa mutumin Allahn nan. Me muke da shi?" **8** Bawan ya sāke ce masa, "Duba ina da kwatar azurfar da zan ba wa mutumin Allah don yā gaya mana wace hanya ce za mu bi." **9** (A dā a Isra'il a, in wani yana so yā nemi nufin Allah, mutumin yakan ce, "Zo mu tafi wajen mai duba." Gama wanda ake ce da shi annabi a yanzu, a dā ana kiransa mai duba ne.) **10** Shawulu ya ce wa bawansa, "Madalla, zo mu tafi." Sai suka kama hanya suka nufi birnin da mutumin Allah yake. **11** Sa'ad da suke haura tudun zuwa birnin, sai suka sadu da wadansu'yan mata sun fito za su diban ruwa. Sai suka tambaye su, suka ce, "Mai duba yana nan?" **12** Yan matan suka ce, "I, yana nan, ai, ga shi ma a gabanku, ku hanzarta. Shigowarsa ke nan a garin, domin yau mutane za su ba da sadaka a bagade a kan tudu. **13** Da zarar kun shiga garin, za ku same shi kafin yā tafi cin abinci a wurin yin sadakar, can kan tudu. Gama jama'a ba za su ci ba, sai ya kai can ya sa albarka a sadakar, sa'an nan wadanda aka gawayata su ci. Ku haura da sauri, za ku same." **14** Suka haura zuwa birnin, da shigarsu sai ga Sama'il a ya nufo su a hanyarsa ta zuwa kan tudu. **15** Kafin zuwa Shawulu, Ubangiji ya riga ya bayyana wa Sama'il a ya ce, **16** "Gobe war haka zan aiko maka da wani mutum daga kasar Benyamin. Ka kebe shi shugaban mutanena Isra'il a. Shi zai cece

mutanena daga hannun Filistiyawa. Na ga azabar mutanena gama kukansu ya hauro wurina.” 17 Da Sama’ila ya hangi Shawulu, Ubangiji ya ce masa, “Ga mutumin da na yi maka magana, shi ne zai bi da mutanena.” 18 Shawulu ya sami Sama’ila a hanyar shiga gari, sai ya tambaye shi ya ce, “Ina rokonka ka nuna mini gidan mai duba?” 19 Sama’ila ya ce, “Ni ne mai duban, ka yi gaba zuwa ka tudu, gama yau za ka ci tare da ni, da safe kuma in sallame ka, in gaya muku duk abin da yake a zuciyarku. 20 Game da jakunan da suka bace kwana uku kuwa, kada ka damu, an same su. Ga wane ne Isra’ila ta sa dukan zuciya, in ba ga kai da kuma dukan iyalin mahaifinka ba?” 21 Shawulu ya ce, “Ashe, ni ba mutumin Benyamin ba ne daga karamar kabilta Isra’ila? Dangina kuma ba shi ba ne mafi kakanni a cikin kabilat Benyamin ba? Yaya za ka fada mini irin wannan magana.” 22 Sa’an nan Sama’ila ya shiga da Shawulu da baransa ya zaunar da su a gabon wadanda aka gayyata, mutanen sun kai wajen mutum talatin. 23 Sama’ila ya ce wa mai dahuwa, “Kawo naman da na ba ka, wannan da na ce ka ajiye dabam.” 24 Sai mai dahuwan ya dauko cinya da abin da yake bisanta ya kawo ya ajiye a gabon Shawulu. Sama’ila ya ce, “Ga abin da aka ajiye dominika. Ka ci, gama an kebe shi dominika saboda wannan hidima daga lokacin da na ce, ‘Na gayyaci ba.’” Shawulu kuwa ya ci tare da Sama’ila a ranan nan. 25 Bayan suka gangaro daga tudu zuwa cikin gari, Sai Sama’ila ya yi magana da Shawulu a dakin samansa. 26 Da asuba sai suka tashi, Sama’ila ya kira Shawulu daga dakin sama ya ce, “Ka shirya, zan sallame ka.” Da Shawulu ya shirya, sai Sama’ila da Shawulu suka fita waje tare. 27 Suna dab da karshen gari, sai Sama’ila ya ce wa Shawulu, “Ka ce wa bawanka yă yi gaba, kai ka dan dakata a nan tukuna, domin in ba ka safo daga Allah.”

10 Sai Sama’ila ya dauki’yar kwalabar mai, ya zuba man din wa Shawulu a kansa, ya yi masa sumba yana cewa, “Ubangiji ya kebe ka shugaba bisa gâdonsa. 2 Sa’ad da ka rabu da ni yau, za ka sadu da mutum biyu kusa da kabarin Rahila a Zelza, a yankin Benyamin. Za su ce maka, ‘An sami jakunan da ka fita nema, yanzu haka mahaifinka ya bar damuwa kan jakunan ya koma damuwa a kanka, yana cewa, yaya zan gan dana?’ 3 “Sa’an nan za ka ci gaba daga nan sai ka kai wajen babban itace na Tabor. Wadansu mutum uku za su sadu da kai a hanyarsu zuwa wurin yin wa Allah

sujada a Betel. Daya yana dauke da’yan awaki uku, daya yana dauke da burodi uku, dayan kuma yana dauke da salkar ruwan inabi. 4 Za su gaishe ka, su ba ka burodi biyu, kai kuwa sai ka karba. 5 “Bayan wannan, za ka tafi Gebiya ta Allah, inda sansanin Filistiyawa yake. Kana shiga garin, za ka sadu da jerin gwanon annabawa suna gangarowa daga tudu, ana kada garaya, ana bugan ganguna, ana hura sarewa, ana kuma bugan molo, a gabansu, su kuma za su yi ta annabci. 6 Ruhun Ubangiji zai sauko a kanka da iko, za ka kuma yi annabci tare da su. Za a canja ka ka zama dabam. 7 Da zarar wadannan alamu sun cika, sai ka aikata duk abin da kana iya yi gama Allah yana tare da kai. 8 “Ka sha gabana zuwa Gilgal. Lalle zan gangara wurinka domin in miâ hadaya ta konawa da hadayu na salama. Sai ka jira ni kwana bakwai sai na zo wurinka na kuma gaya maka abin da za ka yi.” 9 Da Shawulu ya juya zai bar Sama’ila, sai Allah ya canja wa Shawulu zuciya, alamun nan kuwa suka cika a ranar. 10 Da suka iso Gibeya, jerin gwanon annabawa suka sadu da shi Ruhun Allah kuma ya sauko a kansa da iko, sai ya shiga yin annabci tare da su. 11 Sa’ad da dukan wadanda suka san shi a dâ suka gan shi yana annabci tare da annabawa, sai suka tambayi juna, suka ce, “Me ya faru da dan Kish? Shawulu ma yana cikin annabawa ne?” 12 Wani mutumin da yake zama a can ya ce, “Wane ne kuma mahaifinsu?” Ta haka sai wannan ya zama karin magana cewa, “Shawulu ma yana cikin annabawa?” 13 Bayan da Shawulu ya gama annabci sai ya haura ya tafi tudu. 14 Sai dan’uwani mahaifin Shawulu ya tambaye shi da baransa ya ce, “Ina kuka je?” Shawulu ya ce, “Mun tafi neman jakuna, amma da ba mu same su ba sai muka tafi wurin Sama’ila.” 15 Dan’uwani mahaifin Shawulu ya ce, “Fada mini abin da Sama’ila ya ce maka.” 16 Shawulu ya ce, “Ya tabbatar mana cewa an riga an sami jakuna.” Amma bai gaya wa dan’uwani mahaifinsa abin da Sama’ila ya ce game da sarauta ba. 17 Sama’ila ta tattara mutanen Isra’ila a gabon Ubangiji a Mizfa 18 ya ce musu, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Na fito da Isra’ila daga Masar, na kuma cece ku daga hannun Masarawa da dukan mulkokin da suka wahalshe ku.’ 19 Amma yanzu kun fi Allahnku wanda ya cece ku daga dukan masifu da wahaloli. Kuka ce, ‘Sam, a nada mana sarki.’ Saboda haka yanzu sai ku zo gabon Ubangiji kabil-kabila da iyali-iyali.” 20 Sa’ad da Sama’ila ya kawo dukan Isra’ila

gabe, kabilia-kabilia, sai aka zaɓi kabilas Benyamin ta wurin jefa kuri'a. **21** Sai ya kawo kabilas Benyamin gaba, iyali-iyali, aka zaɓi iyalin Matri. A karshe aka zaɓi Shawulu dan Kish. Amma da aka neme shi sai ba a same shi ba. **22** Suka kara nemi bayani daga Ubangiji suka ce, "Mutumin ya zo nan kuwa?" Ubangiji ya ce, "I, ga shi can, ya buya cikin kayayyaki." **23** Suka ruga suka kawo shi. Da ya tsaya cikin mutane, sai ya fi kowa tsayi. **24** Sama'il ya ce wa dukan mutane, "Kun ga wanda Ubangiji ya zaɓa ko? Ba wani kamar sa a cikin dukan mutane." Sai mutane suka tā da murya suka ce, "Ran sarki yā dafe." **25** Sama'il kuwa ya bayyana wa mutane ka'idodin sarauta. Ya rubuta su cikin littafi ya ajiye a gabon Ubangiji. Sa'an nan ya sallame mutane, kowa ya koma gidansa. **26** Shawulu ma ya tafi gidansa a Gibeya tare da wadansu jarumawan da Allah ya taba zuciyarsu. **27** Amma wadansu'yan iska suka ce, "Yaya wannan mutum zai iya cetonmu?" Suka rena shi suka ki su kawo masa kyautai. Amma Shawulu bai ce uffam ba.

11 Nahash mutumin Ammon ya haura ya kewaye Yabesh Gileyad da yaƙi. Dukan mutanen Yabesh suka ce masa, "Ka kulla amana da mu, mu kuwa za mu bauta maka." **2** Amma Nahash ya ce, "Zan kulla amana da ku kawai a kan sharadin cewa zan kwakulo idon dama na kowannenku, ta haka za a kunya Isra'il." **3** Dattawan Yabesh suka ce masa, "Ka ba mu kwana bakwai don mu aika manzanni a dukan kasar Isra'il idan ba mu sami wanda zai cece mu ba, za mu ba da kanmu gare ka." **4** Da manzannin suka zo Gibeya garin Shawulu, suka gaya wa mutane wannan sharadin, suka yi kuka mai zafi. **5** A daidai wannan lokacin kuwa Shawulu yana dawowa daga gona tare da shanunsa na noma, sai ya ce, "Me ya faru, mutane suna kuka haka?" Sai suka fada masa abin da mutanen Yabesh suka fada musu. **6** Da Shawulu ya ji, sa Ruhun Allah ya sauko a kansa da iko, ya husata kwarai. **7** Ya dauki shanu biyu, ya yayyanka su gunduwa-gunduwa, ya aika da su ko'ina a kasar Isra'il ta wurin manzanni cewa, "Duk wanda bai fita ya bi Shawulu da Sama'il ba, haka za a yi da shanunsa." Mutanen suka ji tsoron Ubangiji suka fita gaba daya kamar mutum guda. **8** Mutanen Isra'il sun kai dubu dari uku. Mutanen Yahuda kuma dubu talatin, sa'ad da Shawulu ya tara su a Bezek. **9** Suka ce wa'yan aikan da suka zo, "Ku fada wa mutanen Yabesh Gileyad, 'Gobe, kafin rana tā yi zafi, za ku sami ceto.'" Sa'ad da'yan aikan suka

tafi, suka ba da sakon nan ga mutanen Yabesh, sai suka farin ciki. **10** Suka ce wa Ammonawa, "Gobe za mu miƙa wuya gare ku, ku kuma yi duk abin da kuka ga dama." **11** Gari yana wayewa, sai Shawulu ya raba mutane kashi uku, a sa'a ta karshe na daren sai suka fada wa sansanin Ammonawa, suka kuma karkashe su har lokacin da rana ta yi zafi. Wadanda suka kubuce kuwa suka warwatsu, har babu biyunsu da aka bari tare. **12** Sai mutane suka ce wa Sama'il, "Su wa suka ce, 'Shawulu zai yi mulkinmu?' A kawo mana su mu kashe." **13** Shawulu ya ce, "Ba wanda zai mutu yau, gama Ubangiji ya kubutar da Isra'il a wannan rana." **14** Sai Sama'il ya ce wa mutane, "Ku zo mu tafi Gilgal, a can za a yi wankan sarauta." **15** Don haka dukan mutane suka tafi Gilgal, suka tabbatar da Shawulu sarki a gabon Ubangiji. A can suka miƙa hadaya ta salama a gabon Ubangiji, Shawulu kuwa da dukan Isra'il suka yi babban liyafa.

12 Sama'il ya ce wa Isra'ilawa duka, "Na saurari abubuwani da kuka fada mini, na kuma nadu muku sarki. **2** Yanzu kuna da sarki a matsayin shugaba, ni kuwa na tsufa har da furfura, yarana maza kuma suna tare da ku. Na yi shugabancinku tun ina yaro. **3** Ga ni a gabanku. Idan na yi wani abin da ba daidai ba sai ku fada a gabon Ubangiji, da gabon sarkin da ya kebe. Ko na taba kwace saniya ko jakin wani? Ko na taba cuce wani, ko in danne hakkinsa? Ko na taba cin hanci daga hannun dayanku? Idan na taba yi daya daga cikin wadannan, sai ku fada mini, zan kuwa mayar masa." **4** Suka ce, "Ba ka cuci ko danne hakkin kowa ba, ba ka kwace kome daga hannun kowa ba." **5** Sama'il ya ce musu, "Ubangiji yā zama shaida a kanku, shafaffensa kuma yā zama shaida a wannan rana cewa ba ku same ni da wani laifin kome ba." Suka ce, "I, shi ne shaida." **6** Sa'an nan Sama'il ya ce wa mutane, Ubangiji ne ya nadu Musa da Haruna suka fitar da kakanninku daga Masar. **7** Yanzu ku tsaya nan zan yi fito-na-fito da ku da shaida a gabon Ubangiji kan dukan ayyuka masu alherin da Ubangiji ya aikata saboda ku da kakanninku. **8** Bayan da Yakub da'ya'yansa suka shiga Masar suka yi kukan neman taimako daga Ubangiji, Ubangiji kuwa ya aika musu da Musa da Haruna. Su ne suka kawo kakanni-kakanninku daga Masar suka zauna a nan. **9** Amma suka manta da Ubangiji Allahnsu, shi kuma ya bashe su a hannun Sisera shugaban rundunar Hazor da kuma hannun Filistiyawa da sarkin Mowab

wanda suka yi yaki da su. **10** Suka yi kuka a gaban Ubangiji suka ce, “Mun yi zunubi mun bar Ubangiji, muka bauta wa Ba’al da Ashtarot. Amma ka cece mu yanzu daga hannun abokan gābanmu, mu kuwa za mu bauta maka.” **11** Sai Ubangiji ya aiki Yerub-Ba’al da Bedan da Yefta da Sama’ila, ya cece ku daga hannun abokan gābanku a kowane gefe domin ku sami cikakken zaman lafiya. **12** Amma da kuka ga Nahash sarkin Ammonawa yana matsowa yā yaķe, sai kuka ce mini, “Sam, muna so sarki yā shugabance mu.” Ko da yake Ubangiji Allahnku ne yake mulkinku. **13** Yanzu ga sarkinku da kuka zaiba wanda kuka nema, ga shi Ubangiji ya nada muku sarki. **14** In kuka ji tsoron Ubangiji, kuka bauta masa, kuka yi masa biyayya, ba ku kuwa fi bin umarninsa ba, in kuma ku da sarkin da yake mulkinku kun bi Ubangiji Allahnku, to, za ku zauna lafiya. **15** Amma in ba ku yi biyayya ga Ubangiji ba, in kuma kuka fi bin umarnansa, fushinsa zai zauna a kanku. **16** Yanzu ku tsaya tsit ku ga abin da Ubangiji ke dab da yi a gabanku. **17** Ba lokacin yankan alkama ke nan ba? Zan roki Ubangiji yā aiko da tsawa da ruwan sama, za ku kuwa gane wace irin mugunta kuka yi a gaban Ubangiji sa’ad da kuka roka a ba ku sarki. **18** Sai Sama’ila ya roki Ubangiji, a ranar kuwa Ubangiji ya aiko da tsawa da ruwan sama. Dukan mutane suka ji tsoron Ubangiji da kuma Sama’ila. **19** Dukan mutane suka ce wa Sama’ila, “Ka yi addu’a ga Ubangiji Allahnka saboda bayinka, domin kada mu mutu, gama mun kara wa kanmu zunubi da muka roka a yi mana sarki.” **20** Sama’ila ya ce, “Kada ku ji tsoro.” Kun yi wadannan mugunta duk da haka kada ku bar bin Ubangiji, amma ku bauta wa Ubangiji da dukan zuciyarku. **21** Kada ku bi alloli marasa amfani. Ba za su iya yi muku kome nagari ba, ba kuwa za su iya cece ku ba, gama ba su da amfani. **22** Saboda suna mai girma da Ubangiji yake da shi, ba zai taba kin mutanensa ba. Gama Ubangiji ya ji dadī da ya yi ku mutanensa. **23** Ni kam ba zai taba yiwu in yi wa Ubangiji zunubi ta wurin kin yin addu’a dominiku ba. Zan koya muku hanyar da tana da kyau da ta kuma cancanta. **24** Amma ku amince za ku ji tsoron Ubangiji, ku bauta masa da aniya da dukan zuciyarku, kuna da manyan abubuwān da ya yi muku. **25** Amma in kuka dukufa cikin aikin mugunta da ku da sarkinku za a hallaka ku.

13 Shawulu yana da shekara talatin sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi sarautar Isra’ila shekara

arba’in da biyu. **2** Sai ya zaři sojoji dubu uku daga jama’ar Isra’ila. Ya kebe dubu biyu su kasance tare da shi a Mikmash da kuma a tuddan yankin Betel. Ya kuma bar dubu daya tare da dansa Yonatan a Gibeya a yankin zuriyar Benyamin. Sauran sojojin kuwa Shawulu ya sallame su su koma gidajensu. **3** Yonatan ya kai wa Filistiyawa hari a Geba, sai Filistiyawa suka sami labarin. Sai Shawulu ya sa aka busa kaho ko’ina a kasar ya ce, “Bari Ibraniyawa su ji!” **4** Haka kuwa dukan Isra’ila suka ji labari cewa, “Shawulu ya kai hari a kasar Filistiyawa, yanzu Isra’ila ta zama abin ki ga Filistiyawa.” Aka kira mutane su hadu da Shawulu a Gilgal. **5** Sai Filistiyawa suka taru don su yi yaki da Isra’ilawa. Suka fito da kekunan-dawakan yaki dubu talatin, da masu hawan dawakai dubu shida, da sojoji masu yawa kamar yashi a bakin teku. Suka tafi Mikmash a gabashin Bet-Awen, suka kafa sansani a can. **6** Sa’ad da Filistiyawa suka fāda wa Isra’ilawa da yaki mai tsanani, suka sa su cikin wani hali mai wuya, sai Isra’ilawa suka ɓuya a kogwanni, da ciyayi, da duwatsu, da ramummuka, da rijiyoyi. **7** Wadansunsu ma suka haye Urdun zuwa Kasar Gad da Gileyad. Shawulu ya zauna Gilgal, dukan kungiyoyi sojojin da suke tare da shi suka yi rawan jiki don tsoro. **8** Ya jira har kwana bakwai bisa ga lokacin da Sama’ila ya bayar. Amma Sama’ila bai zo Gilgal ba, mutanen Shawulu suka fara watsewa. **9** Sai ya ce, “Ku kawo mini hadaya ta konawa da hadaya ta salama.” Sai Shawulu ya mika hadaya ta konawa. **10** Daidai yana gama miķa hadaya ke nan sai Sama’ila ya iso. Shawulu kuma ya fito domin yā yi masa maraba. **11** Sama’ila ya ce, “Me ke nan ka yi?” Shawulu ya ce, “Sa’ad da na ga mutane suna watsewa, kai kuwa ba ka zo cikin lokaci ba, ga Filistiyawa kuma suna taruwa a Mikmash, **12** sai na yi tunani cewa, ‘Yanzu Filistiyawa za su gangaro su fāda mini a Gilgal, ga ni kuma ban riga na nemi nufin Ubangiji ba.’ Shi ya sa ya zama mini tilas in miķa hadaya ta konawa.” **13** Sama’ila ya ce, “Ka yi wauta da ba ka bi umarnin da Ubangiji Allahnka ya ba ka ba. Da ka yi haka da Ubangiji ya tabbatar maka da sarautar Isra’ila har abada. **14** Amma yanzu, masarautarka ba za tā dawwama ba, Ubangiji ya riga ya sami wani wanda zuciyarsa ke kauna, ya nada shi shugaban mutanensa gama ba ka bi umarnin Ubangiji ba.” **15** Sama’ila ya tashi daga Gilgal ya tafi Gibeya a kasar Benyamin. Shawulu kuma ya kīdaya mutanen da suke tare da shi, yawansu ya kai wajen mutum dari shida.

16 Shawulu da dansa Yonatan da mutanen da suke tare da shi suka zauna a Geba ta Benyamin. Sa'an nan Filistiyawa suka yi sansani a Mikmash. **17** Rundunar mayaka uku suka fito daga sansani Filistiyawa. Daya ta nufi Ofra, zuwa kasar Shuwal. **18** Runduna guda kuma ta nufi Bet-Horon, dayan kuwa ta nufi iyakar da take fuskantar Kwarin Ziboyim wajen jeji. **19** Ba a sami makeri daya a dukan kasar Isra'ila ba domin Filistiyawa sun ce, "In ba haka ba Ibraniyawa za su kera wa kansu takuba ko māsu." **20** Saboda haka dukan Isra'ila sukan gangara zuwa wajen Filistiyawa domin su gyara bakin garemaninsu, da fartonansu, da gaturansu, da kuma lajunansu. **21** Duk lokacin da za su gyara bakin garmansu da fartanyarsu sai sun biya tsabar azurfa biyu. Haka ma idan za su gyara gatari ko bakunan abin korar shanun noma sai sun biya tsabar azurfa daya. **22** A ranar da yaki ya tashi, ba a sami wanda yake da takobi ko māshi ba a cikin mutanen da suke tare da Shawulu da Yonatan. Sai dai Shawulu da dansa Yonatan kadai. **23** Ana nan sai sojojin Filistiyawa suka fita zuwa mashigin Mikmash.

14 Wata rana Yonatan dan Shawulu ya ce wa saurayin da yake daukar masa makamai, "Zo mu tafi wajen sansanin Filistiyawa a wancan hayi." Amma bai gaya wa mahaifinsa ba. **2** Shawulu kuwa na zaune a gindin itacen rumman a bayan garin Gibeya a Migrion. Tare da shi akwai mutum wajen dari shida. **3** A cikinsu akwai Ahiya sanye da efod. Shi yaron Ikabod dan'uwan Ahitub ne, dari Finehas, dan Eli, firist na Ubangiji a Shilo. Ba wanda ya san cewa Yonatan ya tafi wani wuri. **4** A kowane gefe na mashigin da Yonatan ya so yā bi zuwa wurin Filistiyawa, akwai hawa mai tsawo, ana kira daya Bozez, dayan kuma ana kira Senet. **5** Hawan da yake arewa yana fuskantar Mikmash, wanda yake kudu kuma yana fuskantar Geba. **6** Yonatan ya ce wa saurayin mai daukan makamai, "Zo mu haye zuwa mashigin mutane marasa kaciyan nan, watakila Ubangiji zai yi aiki a madadinmu. Ba abin da zai iya hana Ubangiji yin aikin ceto ta wurin mutane masu yawa, ko ta wurin mutane kadan." **7** Mai daukan makaman ya ce, "Ka yi duk abin da yake zuciyarka. Ci gaba, ina tare da kai gaba da baya." **8** Yonatan ya ce, "To, zo mu haye zuwa wajen mutanen, mu sa su gan mu. **9** In suka ce mana, 'Ku tsaya nan har mu zo wurinku,' za mu dakata inda muke, ba za mu haura wajensu ba. **10** Amma in suka ce mana, 'Ku haura wurinmu,' to, sai mu haura, wannan zai zama

mana alama cewa Ubangiji ya bashe su a hannunmu."

11 Sai suka nuna kansu a sansanin Filistiyawa. Sai Filistiyawa suka ce, "Ku duba ga Ibraniyawa suna fitowa daga cikin ramummuka inda suka buya." **12** Mutanen da suke sansanin suka kira Yonatan da mai daukan makamansa da babbar murya suka ce, "Ku hauro wajenmu, mu kuwa za mu koya muku hankali." Sai Yonatan ya ce wa mai daukan makamansa, "Biyo ni, gama Ubangiji ya bashe su a hannun Isra'ila." **13** Sai Yonatan ya hau dutsen da rarrafte, mai daukan makamansa kuwa yana biye. Yonatan ya yi ta fyada Filistiyawa da kasa, mai daukan makamansa kuma ya yi ta karkashe su. **14** A wannan karo na farko Yonatan da mai daukan makamansa suka kashe mutum wajen ashirin a wani fili mai fādī rabin kadada. **15** Sai tsoro ya kama dukan sojojin Filistiyawa, wadanda suke cikin sansanin da wadanda suke fili, har da wadanda suke waje, da kuma wadanda suke kai hari, kasa ta girdiza. Allah ne ya kawo wannan rikicewa. **16** Masu gadin Shawulu a Gebiya da take a Benyamin suka duba sai ga rundunar Filistiyawa a warwatsewa ko'ina. **17** Sai Shawulu ya ce wa mutanen da suke tare da shi, "Ku fidaya mayaka ku ga wane ne ba ya nan." Da suka kirga sai suka tarar Yonatan da mai daukan makamansa ba sa nan. **18** Shawulu ya ce wa Ahiya, "Kawo akwatin alkawarin Allah." (A lokacin akwatin alkawarin yana tare da Isra'ilawa.) **19** Yayinda Shawulu yake magana da firist kuwa, harguwa ya yi ta karuwa a sansanin Filistiyawa. Sai Shawulu ya ce wa firist, "Janye hannunka." **20** Sa'an nan Shawulu da dukan mutanensa suka taru suka tafi yaki. Suka tarar Filistiyawa sun rude suna yaki da juna da takubansu. **21** Ibraniyawan da suke tare da Filistiyawa a dā, wadanda suka bi Filistiyawan zuwa sansanin yakinsu, suka juya, suka goyi bayan Shawulu da Yonatan sa'ad da yakin ya tasو. **22** Sa'ad da dukan Isra'ilawan da suka buya a duwatsu a kasar Efraim suka ji labari cewa Filistiyawa suna gudu, sai suka fito suka fafare su. **23** Haka Ubangiji ya kubutar da Isra'ila a wannan rana. Yaキン kuwa ya ci gaba har gaba da Bet-Awen. **24** A wannan rana, Isra'ilawa suka sha wahala kwarai domin Shawulu ya sa mutane suka yi rantsuwa cewa, "La'ananne ne mutumin da ya ci abinci kafin fāduwar rana, kafin in dauki fansa a kan abokan gābana." Don haka ba mutumin da ya dandana abinci. **25** Dukan rundunar ta shiga kurmi, sai ga zuma a kasa. **26** Da suka shiga ciki kurmin,

suka ga zuma tana zubowa, duk da haka ba wanda ya sa yatsansa ya lasa saboda tsoron rantsuwar da suka yi. **27** Yonatan bai san cewa mahaifinsa ya sa mutane suka yi rantsuwa ba. Sai ya sa gindin sandan da yake hannunsa a sakar zuma, ya kai bakinsa. Nan da nan sai ya ji karfin jiki ya zo masa. **28** Sai wani soja ya gaya masa cewa, “Mahaifinka ya sa kowa ya yi rantsuwa cewa, ‘La’anne ne mutumin da ya ci abinci kafin faduwara’! Shi ya sa duk sojojin ba su da karfi.” **29** Yonatan ya ce, “Mahaifina ya jefa kasar cikin matsala. Duba yadda na ji karfin jiki sa’ad da na dandana wannan’yar zuma mana. **30** Da yaya zai kasance ke nan da a ce an bar sojoi suka ci abincin da suka kwace daga abokan gābansu? Ai, da gawawwakin Filistiyawan da aka kashe sun fi haka.” **31** A ranan nan Isra’ila wa suka yi ta kashe Filistiyawa daga Mikmash har zuwa Aiyalon. Bayan haka gajjiya ta kama su sosai saboda yunwa. **32** Sai suka yi warwason ganima, suka kwashe tumaki, da shanu, da maruka, suka yayyanka su, suka ci naman danye. **33** Sai wani mutum ya ce wa Shawulu, “Duba, ga mutane suna zunubi ga Ubangiji, suna cin nama da jini.” Shawulu ya ce, “Kun ci amana. Ku mirgino babban dutse zuwa wurina nan da nan.” **34** Sa’an nan ya ce, “Ku tafi ku fada wa jama’a duka, su kawo shanu da tumaki a nan, su yayyanka, su ci a nan, don kada su yi wa Ubangiji zunubi da cin nama danye.” Haka nan kowa ya kawo saniyarsa a daren, ya yanka a can. **35** Sa’an nan Shawulu ya gina wa Ubangiji bagade. Wannan ne bagade na farkon da ya gina. **36** Shawulu ya ce, “Mu bi gangara mufafare Filistiyawa da dare mu washe su har gari yā waye, mu kuma karkashe kowannensu, kada mu bar wani da rai.” Suka ce, “Ka yi duk abin da ka ga ya fi maka kyau.” Amma firist ya ce, “Bari mu nemi nufin Allah tukuna.” **37** Saboda haka Shawulu ya tambayi Allah ya ce, “Mu bi bayan Filistiyawa? Za ka bashe su a hannun Isra’ila?” Amma Allah bai ba shi amsa a ranar ba. **38** Saboda haka Shawulu ya ce, “Ku zo nan dukanku shugabannin rundunoni, mu bincika mu san zunubin da ya kawo rashin amsan nan yau. **39** Muddin Ubangiji wanda ya ceci Isra’ila yana raye, ko da dana Yonatan ne ya yi zunubin, dole yā mutu.” Amma ba ko daya daga cikinsu da ya ce uffam. **40** Sai Shawulu ya ce wa dukan Isra’ila, “Ku tsaya a can, ni kuma da Yonatan dana mu tsaya a nan.” Mutanen suka ce, “Ka yi abin da ya fi maka kyau.” **41** Sa’an nan Shawulu ya yi addu’ga Ubangiji, Allah na Isra’ila

ya ce, “Me ya sa ba ka amsa mini addu’ata a yau ba? Idan wannan laifina ne, ko kuwa na dana, Yonatan, ka nuna mana ta wurin Urim, amma idan laifin mutanen ne ka amsa ta wurin Tummim.” Ba a sami mutane da laifi ba, amma kuri’ta fāda a kan Yonatan da Shawulu. **42** Shawulu ya ce, “Ku jefä kuri’ta tsakanina da dana Yonatan.” Sai kuri’ar ta fāda a kan Yonatan. **43** Sai Shawulu ya ce wa Yonatan, “Gaya mini mene ne ka yi.” Yonatan ya ce masa, “Na dandana zuma kadan daga gindin sandanta. Yanzu kuwa dole in mutu!” **44** Shawulu ya ce, “Bari hukunci mai tsanani na Allah yā kasance a kaina, in ba ka mutu ba, Yonatan.” **45** Amma mutane suka ce wa Shawulu, “A ce Yonatan yā mutu bayan shi ya kawo babban nasara a Isra’ila? Faufau, muddin Ubangiji yana raye, ko gashin kansa daya ba zai fādi a kasa ba, gama abin da ya yi yau, Allah ne yana tare da shi.” Ta haka mutane suka ceci Yonatan daga mutuwa. **46** Sai Shawulu ya daina bin Filistiyawa, suka koma kasarsu. **47** Bayan Shawulu ya hau karagar mulkin Isra’ila, ya yi yaki da abokan gābansu ta kowane gefe. Mowabawa, Ammonawa, mutanen Edom, sarakunan Zoba, da kuma Filistiyawa. Duk wurin da ya juya, ya hore su. **48** Ya yi jaruntaka sosai, ya ci Amalekawa da yaki, ya kuma ceci Isra’ila daga hannuwan wadanda suka kwace musu kaya. **49** ‘Ya’yan Shawulu maza su ne, Yonatan, Ishbi, da Malki-Shuwa. Sunan babban’yarsa ita ce Merab, Karamar kuma Mikal. **50** Sunan matarsa kuwa Ahinowam,’yar Ahimawaz. Sunan shugabani fungiyar sojan Shawulu kuwa Abner ne dan Ner, shi Ner kuwa dan’uwan mahaifin Shawulu ne. **51** Mahaifin Shawulu, Kish da kuma Ner mahaifin Abner, ya’yan Abiyel ne. **52** Dukan kwanakin Shawulu sun kasance na yake-yake da Filistiyawa ne. Duk lokacin da Shawulu ya ga kākkārfan mutum ko jarumi, sai yā dauke shi aikin sojansa.

15 Sama’ila ya ce wa Shawulu, “Ni ne wanda Ubangiji ya aika in shafe ka ka zama sarki bisa mutanensa Isra’ila. Saurara yan zu ka ji sako daga wurin Ubangiji. **2** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Zan hori Amalekawa saboda abin da suka yi wa Isra’ila sa’ad da suka ba su wahala yayinda suka fito daga Masar. **3** Yanzu ka tafi ka yaki Amalekawa, ka hallaka kome da yake nasu, kada ka bar su da rai, ka kashe maza, da mata, da yara, da jarirai, da dabbobi, da tumaki, da rakuma, da kuma jakuna.’” **4** Sai Shawulu ya tattara sojoi, ya fidaya su a Telayim, ya sami su dubu dari

biyu da dubu goma daga Yahuda. 5 Shawulu ya tafi birnin Amalek ya yi kwanto a kwari. 6 Sai Shawulu ya ce wa Keniyawa, “Ku tashi ku bar Amalekawa don kada in hallaka ku tare da su, saboda kun yi wa dukan Isra'ilawa kirki, lokacin da suka fito daga Masar.” Saboda haka Keniyawa suka tashi suka bar Amalekawa. 7 Sa'an nan Shawulu ya ci Amalekawa da yaki tun daga Hawila har zuwa Shur, a gabashin iyakar Masar. 8 Ya kama Agag sarkin Amalekawa da rai. Ya kuma hallaka dukan mutanensa da takobi. 9 Amma Shawulu da sojojinsa suka bar Agag, da tumaki, da shanu, da'yan maruka masu kiba da kuma duk abin da yake mai kyau da rai. Wadannan ba su so su hallaka su gaba daya ba, amma duk abin da ba a so da kuma marar amfani suka hallaka. 10 Sai Ubangiji ya yi magana da Sama'ila ya ce, 11 “Na damu da na nadaf Shawulu sarki, domin ya juya mini baya, bai kuma bi umarnina ba.” Sama'ila ya damu kwarai, ya yi kuka ga Ubangiji dukan dare. 12 Kashegari da sassafe sai Sama'ila ya tashi ya tafi domin yā sadu da Shawulu, amma aka gaya masa cewa Shawulu ya tafi Karmel. A can ya yi wa kansa abin tunawa don yā girmama kansa, daga can kuma ya juya ya gangara zuwa Gilgal. 13 Da Sama'ila ya kai wurinsa, sai Shawulu ya ce, “Ubangiji yā albarkace ka, na aikata umarnin Ubangiji.” 14 Amma Sama'ila ya ce, “Ashe, wadannan ba kukan tumaki ke nan nake ji a kunnena ba? Wane kuka shanu ke nan nake ji?” 15 Shawulu ya amsa ya ce, “Sojoji ne suka kawo su daga Amalekawa. Sun bar tumaki da shanu masu kyau da rai don su yi wa Ubangiji Allahnka hadaya, amma sauran mun hallaka duka.” 16 Sama'ila ya ce, “Dakata, bari in fada maka abin da Ubangiji ya ce mini jiya da dare.” Shawulu ya ce, “Gaya mini.” 17 Sama'ila ya ce, “Ko da yake kana ganin kanka kai ba wani abu ne ba, ashe, ba kai ne yanzu shugaban kabilan Isra'ila ba? Ubangiji ya shafe ka ka zama sarkin Isra'ila. 18 Shi kuma ya aika, ya umarce ka cewa, ‘Tafi ka hallaka Amalekawa mugayen mutanen nan duka, ka yake su sai ka share su kaf.’ 19 Me ya sa ba ka bi umarnin Ubangiji ba? Me ya sa ka sa hannu a ganima, ka kuma yi mugun abu a gaban Ubangiji?” 20 Shawulu ya ce, “Amma na bi umarnin Ubangiji. Na bi safon da Ubangiji ya ba ni. Na hallaka Amalekawa, na kuma kamo Agag sarkinsu. 21 Sojoji suka kawo tumaki da shanu mafi kyau daga cikin ganimar domin a miķa hadaya ga Ubangiji Allahnka a Gilgal.” 22 Amma Sama'ila ya ce, “Ubangiji

yana murna da sadaka da hadaya fiye da biyayya ga maganar Ubangiji? Yin biyayya ta fi hadaya a kula kuma ta fi kibabbun raguna. 23 Gama tawaye yana kama da zunubi na duba, girman kai kuma yana kama da bautar gumaka. Saboda ka ki maganar Ubangiji, shi ma ya ki ka da zaman sarki.” 24 Sai Shawulu ya ce wa Sama'ila, “Na yi zunubi, na ki bin umarnin Ubangiji, na kuma ki bin maganarka. Na ji tsoron mutane ne shi ya sa na bi maganarsu. 25 Yanzu fa, ina rokonka ka yafe mini zunubina, ka koma tare da ni, domin in yi wa Ubangiji sujada.” 26 Amma Sama'ila ya ce, “Ba zan koma tare da kai ba. Ka ki maganar Ubangiji, Ubangiji kuma ya ki ka da zama sarki a bisa Isra'ila.” 27 Da Sama'ila ya juya zai tafi, sai Shawulu ya kama bakin rigarsa, sai rigar ta yage. 28 Sama'ila ya ce masa, “Ubangiji ya yage masarautar Isra'ila daga gare ka yau, ya ba wa wani daga cikin maķwabtanka wanda ya fi ka. 29 Shi wanda yake Daukar Isra'ila ba ya karya ko yā canja zuciyarsa, gama shi ba mutum ba ne da zai canja zuciyarsa.” 30 Shawulu ya ce, “Na yi zunubi. Amma ina rokonka ka ba ni girma a gaban dattawan mutanena da kuma a gaban Isra'ila, ka koma tare da ni domin in yi wa Ubangiji Allahnka sujada.” 31 Saboda haka sai Sama'ila ya koma tare da Shawulu, Shawulu kuwa ya yi wa Ubangiji sujada. 32 Sa'an nan Sama'ila ya ce, “Kawo mini Agag sarkin Amalekawa.” Agag kuwa ya zo wurinsa daure da sarka, yana tunani cewa, “Tabbatacce zancen mutuwa dai ya wuce.” 33 Amma Sama'ila ya ce, “Yadda takobinka ya sa mata suka rasa'ya'ya, haka mahaifiyarka za tā zama marar'ya'ya a cikin mata.” Sama'ila kuwa ya kashe Agag a Gilgal a gaban Ubangiji. 34 Sai Sama'ila ya tafi Rama, amma Shawulu ya haura zuwa gidansa a Gibeya na Shawulu. 35 Daga wannan rana Sama'ila bai kara saduwa da sarki Shawulu ba, har rasuwar Sama'ila, amma ya yi bakin ciki sosai a kan Shawulu. Ubangiji kuwa ya damu da ya sa Shawulu ya zama Sarkin Isra'ila ba.

16 Ubangiji ya ce wa Sama'ila, “Har yaushe za ka yi ta makoki saboda Shawulu? Na riga na ki shi da zaman sarkin Isra'ila. Ka cika fahonka da mai, zan aike ka zuwa wurin Yesse na Betlehem. Na zabi dafa daga cikin ya'yansa maza yā zama sarki.” 2 Amma Sama'ila ya ce, “Yaya zan yi haka? Ai, in Shawulu ya ji labari, zai kashe ni.” Ubangiji ya ce, “To, sai ka tafi tare da'yar karsana ka ce, ‘Na zo don in yi wa Ubangiji hadaya.’ 3 Ka gayyato Yesse a wurin hadayar, ni kuma zan gaya maka abin da za ka yi. Za ka shafe mini wanda na

nuna maka.” 4 Sama’ila kuwa ya yi abin da Ubangiji ya umarce shi. Da ya isa Betlehem, sai dattawan garin suka tarye shi da rawar jiki, suka ce masa, “Mai duba, wannan ziyara lafiya dai ko?” 5 Sama’ila ya ce, “I, lafiya kalau. Na zo ne domin in yi wa Ubangiji hadaya. Ku tsarkake kanku sa’an nan ku zo mu tafi wurin yin hadaya tare.” Ya kuma sa Yesse da’ya’yansa maza su tsarkake kansu, su je wurin hadayar. 6 Da isarsu, Sama’ila ya ga Eliyab sai ya yi tsammani shi ne, sai ya ce, “Lalle ga shafaffe na Ubangiji tsaye a gabon Ubangiji.” 7 Amma Ubangiji ya ce wa Sama’ila, “Kada ka dubi kyan tsarinса ko tsayinsa, domin ba shi nake so ba, gama yadda Ubangiji yake gani, ba haka mutum yake gani ba. Mutum yakan dubi kyan tsari ne kawai daga waje, amma Ubangiji yakan dubi zuciya.” 8 Sai Yesse ya kira Abinadab yă zo gabon Sama’ila. Amma Sama’ila ya ce, “Ko wannan ma Ubangiji bai zaɓe shi ba.” 9 Sai Yesse ya sa Shamma yă zo gabon Sama’ila, amma Sama’ila ya ce, “Ubangiji bai zaɓi wannan ma ba.” 10 Yesse ya sa’ya’yansa maza bakwai suka wuce gabon Sama’ila, amma Sama’ila ya ce masa, “Ubangiji bai zaɓi wadannan ba.” 11 Don haka ya tambayi Yesse ya ce, “Su ke nan’ya’yan maza da kake da su?” Yesse ya ce, “Har yanzu akwai dan autan, amma yana kiwon tumaki.” Sama’ila ya ce, “Ka aika yă zo, ba za mu zauna ba sai ya iso.” 12 Sai ya aika aka kawo shi. Ga shi kuwa kyakkyawan saurayi ne mai kyan gani. Ubangiji ya ce, “Tashi ka shafe shi, shi ne wannan.” 13 Saboda haka Sama’ila ya dauko ƙahon nan da yake da mai ya shafe Dawuda a gabon’yan’uwansa. Daga wannan rana kuwa ruhun Ubangiji ya sauко wa Dawuda da iko. Sai Sama’ila ya koma Rama. 14 To, fa, Ruhun Ubangiji ya riga ya rabu da Shawulu, sai mugun ruhu daga Ubangiji ya soma ba shi wahala. 15 Ma’akatan Shawulu suka ce masa, “Duba, ga mugun ruhu daga Allah yana ba ka wahala. 16 Ranka yă dade, muna so ka ba mu izini mu tafi, mu nemo wanda ya iya kidan molo, domin duk sa’ad da mugun ruhun nan daga Allah ya tashi, sai yă kada molon don hankalinka yă kwanta.” 17 Saboda haka Shawulu ya ce wa ma’akatansa, “Ku nemo wanda ya iya kidan molo sosai ku kawo mini.” 18 Daya daga cikin bayin ya ce, “Na san wani yaro, dan Yesse na Betlehem, ya iya kidan molo, yana da hikima, shi kuma ya iya yaki. Ya iya magana, ga shi kuma kyakkyawa, Ubangiji kuwa yana tare da shi.” 19 Sai Shawulu ya aiki manzanni zuwa wurin Yesse ya

ce, “Ka aiko mini da danka Dawuda wanda yake kiwon tumaki.” 20 Saboda haka Yesse ya dauki jaki tare da burodi da ruwan inabi da dan karami bunsuru ya ba wa dansa Dawuda yă kai wa Shawulu. 21 Dawuda ya isa wurin Shawulu ya shiga hidimarsa. Shawulu kuwa ya so shi kwarai da gaske. Dawuda ya zama daya daga cikin masu sanya sulke. 22 Sa’an nan Shawulu ya aika sako wurin Yesse cewa, “Ka bar Dawuda yă yi mini hidima domin ina jin dadinsa kwarai.” 23 Duk lokacin da ruhun nan daga Allah ya sauko a kan Shawulu, sai Dawuda yă dauki molonsa yă kada. Sa’an nan sauki yă zo wa Shawulu, mugun ruhu kuma yă rabu da shi.

17 To, fa, Filistiyawa suka tattara mayaƙansu suka hadu a Soko cikin Yahuda domin yaki. Suka yi sansani a Efes-Dammim, tsakanin Soko da Azeka. 2 Shawulu da Isra’ilawa suka taru suka yi sansani a Kwarin Ela suka ja dāgā don su yi yaki da Filistiyawa. 3 Filistiyawa suka zauna a tudu guda, Isra’ilawa kuma suka zauna a daya tudun. Kwari yana a tsakaninsu. 4 Wani jarumin da ake kira Goliat wanda ya fito daga Gat, ya fita daga sansanin Filistiyawa. Tsawonsa ya fi kafa tara. 5 Ya sa hular kwanon da aka yi da tagullu, da rigar karfe mai sulke, nauyin rigar ya kai shekel dubu biyar. 6 A kafafunsa kuwa ya sa karafar tagullu, rataye a bayansa kuma māshi ne na tagullu. 7 Kotar kibiyarsa kuwa kamar sandar sakar igiya take, karfen kibiyar kuma nauyinsa ya kai shekel dari shida. Mai riike masa garkuwa yana tafe a gabansa. 8 Goliat ya tsaya ya tā da murya wa hafsoshin Isra’ila ya ce, “Me ya sa kuka fito kuna layi don yaki? Ni ba Bafilestin ba ne? Ku kuma ba bayin Shawulu ba ne? Ku zabi waninku yă zo nan. 9 In zai iya yin fada har yă kashe ni, to, za mu zama bayinku. Amma in na fi karfinsa na kashe shi, to, sai ku zama bayinmu, ku kuma yi mana bauta.” 10 Sai Bafilestin ya ce, “A wannan rana, na kalubalanci sojojin Isra’ila, ku ba ni mutum daya mu yi fada.” 11 Da jin maganganun Bafilestin, sai Shawulu da dukan Isra’ila suka damu suka kuma ji tsoro. 12 To, Dawuda dai dan wani mutumin Efratawa ne mai suna Yesse, shi mutumin Betlehem ne a cikin Yahudiya. Yesse yana da yara maza takwas, a zamanin Shawulu kuwa, Yesse ya riga ya tsufa. 13 Manyan’ya’yansa maza uku, sun bi Shawulu wajen yaki. Dansa na fari shi ne Eliyab, na biyu shi ne Abinadab, na uku kuwa shi ne Shamma. 14 Dawuda shi ne dan autansu. Manyan’yan mazan nan uku suka bi Shawulu. 15 Amma Dawuda yakan tafi sansanin Shawulu lokaci-

lokaci yă kuma koma Betlehem don yă yi kiwon tumakin mahaifinsa. **16** Kwana arba'in cif, Bafilistin nan ya yi ta fitowa kowane safe da kuma kowace yamma. **17** Yesse ya ce wa dansa Dawuda, “Ka dauki wannan gasasshen hatsi da wadannan curin buri goma, ka kai wa'yan'uwanka a sansani da sauri. **18** Ka hadfa da wadannan cuku guda goma, ka kai wa komandan rundunarsu. Ka ga lafiyar'yan'uwanka, ka kawo mini labari daga wurinsu. **19** Suna tare da Shawulu da kuma dukan mutanen Isra'il a Kwarin Ela, suna can suna yaki da Filistiyawa.” **20** Kashegari da sassafe, Dawuda ya tashi ya bar tumakinsa wa wani yă lura da su, sai ya dauki kayansa, ya kama hanya kamar yadda Yesse ya umarce shi. Ya isa sansanin daidai sa'ad da rundunar tana fitowa zuwa bakin dāgā, suna kirarin yaki. **21** Isra'il da Filistiyawa suka ja dāgā suna fuskantar junansu. **22** Dawuda ya bar kayansa a wajen wani mai lura da kaya, sai ya ruga zuwa bakin dāgā yă gai da'yan'uwansa. **23** Da yana magana da su sai Goliat, jarumin nan Bafilistin daga Gat ya fito daga rundunar Filistiyawa, ya tā da murya kamar yadda ya saba. Dawuda kuwa ya ji shi. **24** Da Isra'ilawa suka ga mutumin, sai dukansu suka gudu saboda tsananin tsoro. **25** Isra'ilawa suka yi ta cewa, “Kun ga yadda wannan mutum yana ta fitowa? Yana fitowa ne don yă kalubalanci Isra'il. Sarki zai sāka wa mutumin da ya kashe wannan da dukiya mai yawa. Zai kuma ba shi'yarsa yă aura, yă cire suna mahaifinsa daga biyan kudin haraji cikin Isra'il.” **26** Dawuda ya tambayi mutanen da suke tsaye kusa da shi ya ce, “Me za a yi wa wanda ya kashe Bafilistin nan, ya kuma cire wannan kunya daga Isra'il? Wane ne wannan bafilistin marar kaciya da yake kalubalantar rundunar yaki na Allah mai rai?” **27** Sai suka sāke gaya masa abin da suka fada cewa, “Ga abin da zai faru da wanda ya kashe shi.” **28** Da wansa Eliyab, ya ji yana magana da mutanen, sai ransa ya bace kwarai saboda fushi, sai ya ce wa Dawuda, “Me ka zo yi a nan? Wa kuma ka bar wa'yan tumakin a jeji? Na san ka da taurinkai, da kuma mugun hali. Ka zo nan ne don ka yi kallon yaki kawai.” **29** Dawuda ya ce, “To, yanzu me na yi? Ba zan ma yi magana ba?” **30** Sai ya juya wajen wani kuma ya sāke kawo zancen, mutanen kuwa suka amsa masa kamar dā. **31** Aka ji abin da Dawuda ya ce, aka kuwa gaya wa Shawulu, Shawulu kuma ya aika a kawo shi. **32** Da Shawulu ya tambayi Dawuda, sai Dawuda ya ce masa, “Kada kowa yă damu saboda wannan Bafilistin.

Bawanka zai je yă yi fada da shi.” **33** Shawulu ya ce, “Ba za ka iya yin fada da wannan Bafilistin ba, ya dade yana yaki, ya yi yaki tun yana saurayi. Ga shi kuwa kai dān yaro ne kawai.” **34** Amma Dawuda ya ce wa Shawulu, “Bawanka yana kiwon tumakin mahaifinsa. Sa'ad da zaki ko beyar ta zo ta kama tunkiya, ta tafi da ita. **35** Nakan bi ta a baya in buga ta in kuma kwato tunkiyar daga bakinta. In kuma ta taso mini, nakan cafke ta a gashinta in buga ta in kashe. **36** Bawanka ya kashe zaki da beyar, wannan Bafilistin marar kaciya zai zama kamar daya daga cikinsu, domin ya renarundunar Allah mai rai. **37** Ubangiji wanda ya cece ni daga kumbar zaki da kuma kumbar beyar, zai cece ni daga hannun wannan Bafilistin.” Shawulu ya ce wa Dawuda, “Je ka, Ubangiji yă kasance tare da kai.” **38** Sai Shawulu ya kawo kayan yakinsa ya sa wa Dawuda. Ya sa masa hular kwanon da aka yi da tagulla a kansa, ya kuma sa masa rigar karfensa. **39** Dawuda ya daura māshin Shawulu a sulken, ya yi kōkāri yă zaga, sai ya ji ba zai iya ba saboda bai saba ba. Ya cewa Shawulu, “Ba zan iya tafiya da wadannan ba, domin ban saba ba.” Don haka ya tube su. **40** Sai ya dauki sandansa, ya zabi duwatsu guda biyar masu sulbi daga cikin rafi, ya sa su a'yar jakarsa ta makiyaya; ya kuma dauki majajjawarsa, ya tafi, yă fuskanci Bafilistin. **41** Ana ciki haka, sai Bafilistin nan shi ma ya fita yana gusowa zuwa wurin Dawuda. Mai riķe masa garkuwar yaki kuwa yana tafe a gabansa. **42** Bafilistin ya dubi Dawuda daga sama har kasa, ya gan dai dan yaro ne kawai, kyakkyawa kuma mai koshin lafiya, sai ya renashi. **43** Ya ce masa, “Kana tsammani ni kare ne da za ka zo mini da sanda?” Sai ya la'anci Dawuda da sunayen allolin Filistiyawa. **44** Ya ce, “Zo nan, ni kuwa zan ba da naman jikinka ga tsuntsayen sama da namun jeji su ci.” **45** Dawuda ya ce wa Bafilistin, “Kana zuwa ka yake ni da māshi da takobi da kere, amma ni ina zuwa in yake ka a cikin sunan Ubangiji Madfaukaki, Allah na rundunar Isra'il, wanda ka renas. **46** Yau nan, Ubangiji zai bashe ka a hannuna, zan kuwa kashe ka, in datse kanka. Yau, zan ba da gawawwakin rundunar Filistiyawa ga tsuntsayen sama da namun jeji, da haka duniya za tā sani lalle akwai Allah a cikin Isra'il. **47** Duk wadanda suka taru a nan za su san cewa ba da māshi ko takobi ne Ubangiji yake ceto ba, gama yakin nan na Ubangiji ne, shi kuwa zai bashe ku duka a hannuwanmu.” **48** Yayinda Bafilistin yana matsowa kusa domin yă fāda wa Dawuda, sai Dawuda ya ruga a

guje zuwa bakin dāgā don yă same shi. **49** Ya sa hannu a jakarsa ya dfauki dutse, ya sa cikin majajjawa ya wurga, dutsen kuwa ya bugi Bafilestin a goshi, dutsen ya shiga cikin goshinsa, sai Bafilestin ya fādī rubda ciki. **50** Da majajjawa da dutse kawai Dawuda ya ci nasara a kan Bafilestin. Ya buge shi, ya kashe shi ba tare da takobi a hannunsa ba. **51** Dawuda ya ruga ya tsaya a bisan Bafilestin, ya zare takobin Bafilestin daga kubensa, ya datse masa kai da shi. Da Filistiyawa suka ga jaruminsu ya mutu, sai suka juya suka gudu. **52** Mutanen Isra'ila da na Yahuda suka rugo gaba da babbar murya, sukaafari Filistiyawa har zuwa mashigin Gat da kuma kofofin Ekron. Gawawakin Filistiyawa suka bazu a hanyar Sha'arayim zuwa Gat da kuma Ekron. **53** Da Isra'ilawa suka komo daga bin Filistiyawa sai suka washe sansanin Filistiyawa. **54** Dawuda ya dfauki kan Bafilestin zuwa Urushalima. Sai Dawuda ya ajiye kayan yakin Bafilestin a tentinsa. **55** Yayinda Shawulu yake kallon Dawuda sa'ad da za shi yă yaki Bafilestin, sai ya tambayi Abner, komandan rundunarsa ya ce, "Abner, dan wane ne wannan saurayi?" Abner ya ce ran sarki yă dade, "Ban sami ba." **56** Sarki ya ce, "Ka tambaya mini ko yaron wane ne wannan saurayi." **57** Dawuda yana dawowa daga karkashe Filistiyawa ke nan, sai Abner ya kai shi gabon Shawulu, rike da kan Bafilestin. **58** Sai Shawulu ya ce, "Kai dan wane ne, saurayi?" Dawuda ya ce, "Ni dan bawanka Yesse ne, na Betlehem."

18 Bayan da Dawuda ya gama magana da Shawulu, sai Yonatan dan Shawulu ya ji zuciyarsa tana son Dawuda sosai. Yonatan kuwa yana kaunar Dawuda kamar ransa. **2** Tun daga wannan rana Shawulu ya zaunar da Dawuda tare da shi, bai bar shi ya koma gidan mahaifinsa ba. **3** Yonatan kuma ya yi yarjejjeniya da Dawuda saboda yana kaunarsa kamar ransa. **4** Yonatan ya tube doguwar taguwarsa da ya sa, ya ba wa Dawuda, tare da sulkensa, har ma da māshi da kibiyarsa, da kuma bel nasa. **5** Duk abin da Shawulu ya aiki Dawuda yă yi yakan yi shi cikin aminci, har Shawulu ya ba shi babban makami a rundunarsa. Wannan ya faranta wa dukan mutane zuciya har ma da ma'aikatan Shawulu. **6** Yayinda mutane suke dawowa gida bayan da Dawuda ya kashe Bafilestin, mata suka fito daga dukan biranen Isra'ila don su sadu da Sarki Shawulu, suna wa'kokī da raye-raye masu farin ciki, da ganguna da sarewa. **7** Suna rawa suna cewa, "Shawulu ya kashe dubbans, Dawuda

kuwa ya kashe dubun dubbai." **8** Shawulu kuwa ya ji fushi, wannan magana ba tă yi masa dadī ba, ya yi tunani ya ce, "Suna yabon Dawuda cewa ya kashe dubun dubbai amma ni dubbai kawai. Me ya rage masa yanzu, in ba mulki ba?" **9** Tun daga wannan lokaci zuwa gaba, Shawulu ya dinga kishin Dawuda. **10** Kashegari, mugun ruhu daga Allah ya fādō wa Shawulu da tsanani. Yana annabci a gidansa, Dawuda kuwa yana bugan molo kamar yadda ya saba. Shawulu yana rike da māshi a hannunsa. **11** Da karfi yana magana da kansa yana cewa, "Zan kafe Dawuda da bango." Amma Dawuda ya baude masa sau biyu. **12** Shawulu ya ji tsoron Dawuda don Ubangiji yana tare da shi, amma Ubangiji ya riga ya bar Shawulu. **13** Saboda haka Shawulu bai yarda Dawuda yă zauna tare da shi ba, amma ya maishe shi shugaban sojoji dubu. Dawuda kuwa ya rika bi da su yana kaiwa yana kuma da tare da su. **14** A kome da Dawuda ya yi yakan yi nasara gama Ubangiji yana tare da shi. **15** Da Shawulu ya ga yadda yake cin nasara, sai ya ji tsoronsa. **16** Amma dukan Isra'ila da Yahuda suka kaunaci Dawuda gama yana bin da su a yafe-yafkensu. **17** Shawulu ya ce wa Dawuda, "Ga diyata Merab zan ba ka ka aura, kai dai ka yi mini aiki da himma, ka kuma yi yake-yaken Ubangiji." Saboda Shawulu ya ce wa kansa, "Ba zan daga hannuna a kansa ba, Filistiyawa ne za su yi wannan." **18** Amma Dawuda ya ce wa Shawulu, "Wane ni, wa ya san iyayena ko kabilar iyayena a Isra'ila da zan zama surukin sarki?" **19** Da lokaci ya kai da Merab'yar Shawulu za tă yi aure da Dawuda, sai aka aurar da ita wa Adriyel na Mehola. **20** Mikal'yar Shawulu kuwa tana kaunar Dawuda sosai. Da aka gaya wa Shawulu labarin, sai ya yi farin ciki, ya yi tunani ya ce, **21** "Zan ba shi ita tă zama masa tarko, da haka Filistiyawa za su same shi." Shawulu ya ce wa Dawuda, "Yanzu kana da dama sau na biyu ka zama surukina." **22** Sai Shawulu ya umarci ma'aikatansa cewa, "Ku yi magana da Dawuda asirce ku ce, 'Duba, sarki yana farin ciki da kai, dukan ma'aikatansa kuma suna sonka, ka yarda ka zama surukinsa.'" **23** Suka sāke yi wa Dawuda wannan magana amma Dawuda ya ce, "Kuna tsammani abu mai sauksi ne mutum yă zama surukin sarki? Ni talaka ne, kuma ba sananne ba." **24** Da ma'aikatan Shawulu suka gaya masa abin da Dawuda ya fada. **25** Sai Shawulu ya ce, "Ku gaya wa Dawuda, 'Sarki ba ya bukatan kudin auren'yarsa, sai dai lobar Filistiyawa domin ramako a kan abokan

gābansa.”” Shawulu yana shiri ne domin Dawuda yā fāda a hannun Filistiyawa. **26** Da ma’ikatan suka gaya wa Dawuda wadannan abubuwa, sai ya yi murna don zai zama surukin sarki. Amma kafin lokacin yā cika, **27** Dawuda da mutanensa suka fita suka kashe Filistiyawa dari biyu, suka kawo lobar suka mīka wa sarki, domin yā zama surukin sarki. Sai Shawulu ya ba da’yarsa Mikal aure ga Dawuda. **28** Da Shawulu ya gane Ubangiji yana tare da Dawuda,’yarsa Mikal kuma tana kaunarsa, **29** sai Shawulu ya kara jin tsorон Dawuda har ya zama makiyinsa a dukan sauran rayuwarsa. **30** Manyan sojojin Filistiyawa suka yi ta fita suna yaki da Isra’ilawa, amma kullum Dawuda yakan sami nasara fiye da sauran manyan sojojin Shawulu. Ta haka ya yi suna kwarai.

19 Shawulu ya gaya wa dansa Yonatan da ma’ikatansa su kashe Dawuda. Amma Yonatan yana son Dawuda sosai. **2** Sai ya gargade shi ya ce, “Mahaifina Shawulu yana neman hanyar da zai kashe ka. Ka kula da kanka gobe da safe, ka tafi wani wuri ka fuya. **3** Zan je in tsaya da mahaifina a fili inda kake, zan yi masa magana game da kai. Zan kuma gaya maka abin da na ji.” **4** Yonatan ya yi magana mai kyau a kan Dawuda a wajen mahaifinsa ya ce, “Kada sarki yā yi wani mummunan abu wa bawansa Dawuda, gama bai yi maka wani abu marar kyau ba. Abin da ya yi ya amfane ka kwarai da gaske. **5** Ya yi kasai da ransa sa’ad da ya kashe Bafilestin nan. Ubangiji ya ba wa dukan Isra’ila babban nasara, ka gani, ka kuma yi farin ciki. Don me za ka ci mutuncin amintaccen mutum kamar Dawuda ta wurin kashe shi ba tare da wani dalili ba?” **6** Shawulu ya saurari Yonatan sai ya rantse ya ce, “Muddin Ubangiji yana a raye, ba za a kashe Dawuda ba.” **7** Ta haka Yonatan ya kira Dawuda ya gaya masa dukan maganarsu. Ya kawo shi wurin Shawulu, Dawuda kuwa ya zauna tare da Shawulu kamar dā. **8** Wani yaki ya sāke tashi, Dawuda kuwa ya fita ya yaki Filistiyawa, ya kai musu hari mai tsanani, sai da suka gudu a gabansa. **9** Amma mugun ruhu daga Ubangiji ya sauko wa Shawulu yayinda yana zaune a cikin gidansa da māshi a hannunsa. Yayinda Dawuda yake bugan molo, **10** Shawulu ya yi kōkari yā kafe shi da bango da māshinsa, amma Dawuda ya goce sa’ad da Shawulu jefa māshin a bango. A daren nan Dawuda ya nemī hanya ya gudu. **11** Shawulu ya aiki mutane zuwa gidan Dawuda su yi gadin gidan, su kuma kashe Dawuda. Amma Mikal matar Dawuda ta

gargade Dawuda, ta ce, “In ba ka gudu a daren nan ba, kashegari za a kashe ka.” **12** Haka kuwa Mikal ta sauko da Dawuda ta taga ya gudu, ya tsere. **13** Sai Mikal ta dauki gunki ta kwantar da shi a gādō, ta sa masa gashin akuya a kansa, sai ta rufe da mayafi. **14** Da Shawulu ya aiki mutane su kama Dawuda. Mikal ta ce, “Ba shi da lafiya.” **15** Sai Shawulu ya sāke aiki mutanen su ga Dawuda, ya ce musu, “Ku kawo shi a gādonsa domin in kashe shi.” **16** Amma da mutanen suka shiga sai suka ga gunkin a gadon, a wajen kan kuwa akwai gashin akuya. **17** Shawulu ya ce wa Mikal, “Don me kika rude ni har kika bar makiyina ya gudu ya tsere?” Mikal ta ce masa, “Ya ce mini, ‘Idan ban bar shi ya tafi ba, zai kashe ni?’” **18** Da Dawuda ya gudu ya tsere, sai ya tafi wurin Sama’ila a Rama ya gaya masa dukan abin da Shawulu ya yi masa. Da shi da Sama’ila suka tafi Nayiwot suka zauna a can. **19** Shawulu ya sami labari cewa, “Dawuda yana Nayiwot a Rama.” **20** Sai ya aiki mutane su je su kamo Dawuda, amma da suka ga kungiyar annabawa suna annabci tare da Sama’ila shugabansu a tsaye, sai Ruhun Allah ya sauko wa mutanen Shawulu, su ma suka fara yin annabci. **21** Shawulu ya sami labari game da wannan, sai ya sāke aiken wadansu da yawa. Su ma suka shiga yin annabci. Shawulu ya sāke aiken mutane sau na uku, su kuma suka shiga yin annabci. **22** A Karshe, shi da kansa ya tashi ya tafi Rama. Ya bi ta babban rijiyar ruwan Seku. A can ya yi tambaya ya ce, “Ina Sama’ila da Dawuda suke?” Suka ce, “Suna cikin Nayiwot a Rama.” **23** Saboda haka Shawulu ya tafi Nayiwot a Rama, amma Ruhun Allah ya sauko masa, shi ma ya yi tafiya yana annabci har sai da ya isa Nayiwot. **24** Ya tuttubē rigunarsa, ya kuma yi annabci a gaban Sama’ila. Ya kwanta tsirara dukan yini da dukan dare. Abin da ya sa ke nan mutane suke cewa, “Shawulu ma yana cikin annabawa ne?”

20 Sai Dawuda ya gudu daga Nayiwot a Rama ya je wurin Yonatan ya ce, “Me na yi? Wane laifi ne na yi? Ta wace hanya ce na yi wa mahaifinka laifi har da yake neman yā kashe ni?” **2** Yonatan ya ce, “Faufau, ba za ka mutu ba! Ka ji nan, mahaifina ba ya yin kome ba tare da ya shawarce da ni ba. Me ya sa ya boye mini wannan? Ba zai yiwu ba.” **3** Sai Dawuda ya rantse ya ce, “Mahaifinka ya san cewa, na sami tagomashi a gare ka, domin haka ba zai sanar maka da wannan ba, don kada yā bakanta maka rai. Na rantse da Ubangiji, da kai kuma, taki daya kadai ya rage tsakanina da

mutuwa.” 4 Sai Yonatan ya ce, “Duk abin da kake so in yi maka zan yi.” 5 Dawuda ya ce, “Gobe fa shi ne Bikin Sabon Wata, ya kamata in ci tare da sarki amma bari in tafi fili in buya har jibi da yamma. 6 In mahaifinka bai gan ni ba, ka gaya masa cewa, ‘Dawuda ya nemi izinina domin yă hanzarta yă tafi garinsa a Betlehem saboda ana hadaya ta shekara-shekara don dukan zuriyarsa.’ 7 In ya yi na’am, to, bawanka ya tsira. Amma in ka ga ya damu, to, ka tabbata ya yi niyya yă kashe ni. 8 Kai kuma, ka nuna alheri ga bawanka, gama ka riga ka yi yarjejjeniya da ni a gaban Ubangiji, in kuwa na yi laifi ne sai ka kashe ni da kanka. Don me za ka bashe ni ga mahaifinka?” 9 Yonatan ya ce, “Labudda! In na ji kishin-kishin, cewa mahaifina yana neman yă kashe ka ashe, ba zan gaya maka ba?” 10 Dawuda ya ce, “Wa zai gaya mini idan mahaifinka ya amsa maka da amsa marar dadî?” 11 Yonatan ya ce, “Zo mu fita zuwa fili.” Sai suka tafi tare. 12 Sai Yonatan ya ce wa Dawuda, “Na yi rantse da Ubangiji, Allah na Isra’ila cewa war haka jibi, zan yi kokari in ji daga mahaifina, idan ya yi magana mai kyau game da kai, zan gaya maka. 13 Amma in mahaifina ya sa zuciya yă cuce ka, Ubangiji yă hukunta ni da hukunci mai tsanani in ban gaya maka ba, in kuma sa ka ka tafi lafiya. Ubangiji yă kasance tare da kai kamar yadda ya kasance da mahaifina. 14 Amma ka nuna mini alheri marar karewa iri ta Ubangiji dukan rayuwata don kada a kashe ni. 15 Kada kuma ka yanke alherinka ga iyalina ko da Ubangiji ya hallaka dukan makiyin Dawuda a duniya.” 16 Saboda haka Yonatan ya yi yarjejjeniya da gidan Dawuda cewa Ubangiji yă kawo dukan makiyin Dawuda ga mutuwa. 17 Yonatan kuwa ya sa Dawuda ya sâke tabbatar masa rantsuwansa game da abokantakarsa da shi, gama yana kaunar Dawuda kamar ransa. 18 Sai Yonatan ya gaya wa Dawuda cewa, “Gobe ne Bikin Sabon Wata, za a rasa ka, da yake kujerarka za tă kasance ba kowa a kai. 19 Jibi wajajen yamma, ka tafi wurin da ka fuya lokacin da wannan matsala ta fara, ka tsaya kusa da dutsen Etsel. 20 Zan harbi kibiyu uku ta wajen, sai ka ce dai ina harbin baka. 21 Sa’an nan zan aiki yaro in ce masa, ‘Je ka nemo kibiyoyin.’ In na ce masa, ‘Duba, kibiyoyin suna wannan gefen da kake, kawo su,’ sai ka fito, wato, tabbatacce muddin Ubangiji yana raye, ka tsira, ba wani hatsari. 22 Amma in na ce wa yaron, ‘Duba, kibiyoyin suna gaba da kai,’ sai ka tafi, gama Ubangiji ya sallame ka. 23 Game da al’amarin da muka

tattauna da ni da kai kuwa, ka tuna fa Ubangiji ne shaida tsakanina da kai har abada.” 24 Dawuda ya tafi ya buya a fili. Sa’ad da ranar Bikin Sabon Wata ta zo, sarki ya zauna don yă ci. 25 Ya zauna a kujeransa inda ya saba zama kusa da bango yana fuskantar Yonatan, Abner kuma ya zauna kusa da sarki. Amma kujeran Dawuda ba kowa. 26 Shawulu bai ce kome ba a ranar domin ya yi tsammani watakila wani abu ya faru da Dawuda ya mai da shi marar tsarki, tabbatacce ba shi da tsarki. 27 Amma kashegari, rana ta biyu ga wata, kujeran Dawuda kuma ba kowa, sai Shawulu ya ce wa dansa Yonatan, “Me ya sa dan Yesse bai zo cin abinci, jiya da yau ba?” 28 Yonatan ya ce, “Dawuda ya nemi izinina don yă tafi Betlehem. 29 Ya ce, ‘Bari in tafi gama iyalinmu suna miña hadaya a gari,’ yan’uwana kuwa sun gayyace ni in kasance a can. In na sami yardarka, bari in tafi in ga’yan’uwana.’ Dalilin ke nan da bai zo ci da sarki ba.” 30 Fushin Shawulu ya kuna a kan Yonatan, sai ya ce masa, “Kai shege ne, haihuwar banzan mace; ai, na san kana goyon bayan dan Yesse don ka wulakantar da kanka da mahaifinka. 31 Muddin dan Yesse yana da rai a duniya, ba za ka kahu ba. Sarautarka kuma ba za tă kahu ba. Yanzu sai ka je ka kawo mini shi. Dole yă mutu.” 32 Yonatan ya ce wa mahaifinsa, “Me ya sa zai mutu? Me ya yi?” 33 Amma Shawulu ya jefe shi da măshi don yă kashe shi. A nan ne Yonatan ya san lalle mahaifinsa ya yi niyya yă kashe Dawuda. 34 Yonatan ya tashi daga tebur cin abincin da fushi. A rana ta biyun kuwa bai ci abinci ba, gama yana bakin ciki game da rashin kunyar mahaifinsa game da Dawuda. 35 Da safe Yonatan ya tafi domin yă sadu da Dawuda a fili. Ya tafi tare da wani karamin yaro. 36 Ya ce wa yaron, “Yi ruga da gudu ka nemo kibiyoyin da na harba.” Da yaron ya ruga sai ya harba kibiyu a gaba da shi. 37 Da yaron ya isa wurin da kibiyen Yonatan ya fădi, Yonatan ya kira shi ya ce, “Kibiyen na gabanka fa.” 38 Sai ya tă da murya ya ce, “Maza, yi sauri kada ka tsaya.” Yaron ya dauko kibiyu ya kawo wa maigidansa. 39 (Yaron kuwa bai san kome game da wannan abu ba, sai Yonatan da Dawuda kawai.) 40 Yonatan ya ba wa yaron makaman ya ce, “Ka dauka ka koma gari.” 41 Da yaron ya tafi, sai Dawuda ya tashi daga inda ya buya kusa da tarin duwatsu, ya rusuna har sau uku. Sa’an nan suka sumbacı juna, suka yi kuka, Dawuda kuwa ya yi kuka sosai. 42 Yonatan ya ce wa Dawuda, “Sauka lafiya, mun riga mun yi rantsuwars abokantaka da

jun a cikin sunan Ubangiji cewa, ‘Ubangiji ne shaida tsakanina da kai, tsakanin zuriyarka da zuriyata har abada.’’ Sai Dawuda ya tafi, Yonatan kuwa ya komagari.

21 Dawuda ya tafi Nob a wurin Ahimelek fрист. Da

Ahimelek ya gan shi sai ya firgita ya ce, ‘‘Me ya sa kai kafai ne? Me ya sa ba wani tare da kai?’’ 2 Dawuda ya ce wa Ahimelek fрист, ‘‘Na zo aikin sarki ne, ya kuwa ce kada in sanar wa kowa abin da ya sa in yi. Na fada wa mutanena inda za su same ni.’’ 3 Yanzu, me kake da shi a hannu? Ka ba ni burodi guda biyar, ko wani abu da kake da shi a nan.’’ 4 Amma fрист ya ce wa Dawuda, ‘‘Ba ni da burodi iri na kowa da kowa, sai dai akwai burodin da aka tsarkake. Za ka iya dauka ku ci idan mutanenka ba su kwana da mata ba.’’ 5 Dawuda ya ce, ‘‘Lalle ne a kebe muke daga mata. Mutanena sukan kebe kansu a koyaushe suka tashi’yar tafiya, balle fa a yau!’’ 6 Don haka fрист ya ba shi keba’been burodi, tun da yake babu wani burodi a can sai dai burodin Kasancewa da aka cire daga gaban Ubangiji, aka sa burodi mai zafi a maimakon wanda aka cire a ranar. 7 A ranar kuwa, daya daga cikin bayin Shawulu yana can, a tsare a gaban Ubangiji, sunansa Doyeg, mutumin Edom, shugaban makiyyan Shawulu. 8 Dawuda ya ce wa Ahimelek, ‘‘Ba ka da māshi ko takobi a nan? Ban kawo māshina ko wani makami ba gama sakon sarki ya zo mini da gaggawa.’’ 9 Sai fрист ya ce, ‘‘Takobin Goliyat Bafilesttin nan wanda ka kashe a Kwarin Ela yana nan. An nade shi da kyallen aka ajiye a bayan Efod, in kana so, sai ka dauka. Ba wani takobi kuma sai wangan.’’ Dawuda ya ce, ‘‘Ba ni shi, ai, ba wani kamar sa.’’ 10 A ranar, Dawuda ya gudu daga wajen Shawulu ya tafi wuri Akish sarkin Gat. 11 Amma bayin Akish suka ce masa, ‘‘Wannan ba shi ne Dawuda sarkin kasar ba? Ashe, ba shi ne aka yi ta yin wa’kok a kansa, ana raye-raye, ana cewa, ‘‘Shawulu ya kashe dubbai, Dawuda kuwa ya kashe dubun dubbai?’’ 12 Dawuda ya riķe wadannan kalmomi a zuciyarsa, ya kuma ji tsorun Akish sarkin Gat sosai. 13 Don haka sai ya yi kamar ya tabu a gabansu. A duk lokacin da yake tare da su, sai yă yi kamar ya haukace. Ya yi ta zāne-zāne a kofofi, ya bar miyau yana ta bin gemunsa. 14 Akish ya ce wa bayinsa, ‘‘Duba, wannan mutum yana hauka. Me ya sa kuka kawo shi a wurina?’’ 15 Na rasa masu hauka ne da za ku kawo mini wannan mutum yă yi ta hauka a gabana? Dole ne wannan mutum yă shiga gidana?’’

22 Dawuda ya bar Gat, ya tsere zuwa kogon Adullam.

Da’yan’uwansa da kuma iyalan mahaifinsa suka ji labari, sai suka tafi can wurinsa. 2 Dukan mutanen da suke cikin wahala, da wadanda ake binsu bashi, da masu damuwoyi, suka tattaru a wurin Dawuda. Shi kuwa ya zama shugabansu. Yawansu ya kai dari hudu. 3 Daga can Dawuda ya tafi Mizfa a Mowab. Ya ce wa sarkin Mowab, ‘‘Za ka yarda mahaifina da mahaifiyata su zo su zauna a wurinka kafin in san abin da Allah zai yi da ni?’’ 4 Saboda haka ya bar su a wurin sarkin Mowab, suka zauna da shi duk tsawon lokacin da Dawuda yake ta buya a kogwannin duwatsu. 5 Amma annabin nan Gad ya ce wa Dawuda, ‘‘Kada ka zauna a nan, maza ka tashi ka shiga kasar Yahuda’’. Sai Dawuda ya tashi ya tafi jejin Heret. 6 Sai Shawulu ya sami labari cewa an ga Dawuda da mutanensa. Shawulu kuwa yana zaune da māshinsa kusa a karkashin itacen tsamiya a tudun Gibeya, tare da dukan ma’akatansa kewaye da shi. 7 Ya ce musu, ‘‘Mutanen Benyamin, ku saurara; dan Yesse zai iya ba dukanku filaye da gonakin inabi ne? Zai ba dukanku shugabanci na dubbai ko shugabanci na dafi-dari?’’ 8 Abin da ya sa dukanku kuka gama baki a kaina? Ba wanda ya gaya mini lokacin da dana ya yi yarjejeniya da dan Yesse, ba wanda ya kulla da ni, ko ya gaya mini cewa dana ya sa bawana yă tayar mini, yana fakona kamar yadda yake a yau.’’ 9 Amma Doyeg mutumin Edom da yake tsaye tare da fadawan Shawulu ya ce, ‘‘Na ga dan Yesse ya zo wurin Ahimelek dan Ahitub a Nob. 10 Ahimelek ya roki Ubangiji saboda shi, ya kuma ba shi guzuri da takobin Goliyat Bafilesttin.’’ 11 Sai sarki ya aika aka kira masa Ahimelek fрист dan Ahitub da dukan iyulin mahaifinsa. Dukansu suka zo wurin sarki. 12 Shawulu ya ce, ‘‘Ka saurara yanzu, dan Ahitub.’’ Ya amsa ya ce, ‘‘Ina saurara, ranka yă dade.’’ 13 Shawulu ya ce masa, ‘‘Don me ka gama baki da dan Yesse a kaina har ka ba shi burodi da takobin (Goliyat), ka kuma roki Allah don yă tayar mini, yă kuma yi fakona kamar yadda yake yi yau?’’ 14 Ahimelek ya ce wa sarki, ‘‘A cikin bayinka duka, wa ke da aminci iri na Dawuda, surukin sarki, shugaban jarumanka wanda ake girmamawa da gaske a gidanka?’’ 15 A wannan rana ce da na fara rokon Allah saboda shi? Kada sarki yă zargi bawansa ko wani daga iyulin mahaifinsa, gama bawanka bai san kome a kan dukan wadannan al’amura ba.’’ 16 Amma sarki ya ce, ‘‘Lalle Ahimelek za ka mutu, da kai da dukan iyulin mahaifinka.’’ 17 Sai

sarki ya umarci matsaran da suke tsaye kusa da shi ya ce, “Ku kakkashe firistocin Ubangiji, gama su ma sun goyi bayan Dawuda. Sun san yana gudu, duk da haka ba su gaya mini ba.” Amma ma’akatan sarki ba su yarda su sa hannu su kashe firistocin Ubangiji ba. **18** Sai sarki ya umarce Doyeg ya ce, “Ka juya ka kakkashe firistocin.” Doyeg mutumin Edom ya juya ya kakkashe firistocin. A ranar kuwa ya kashe mutum tamanin da biyar wadanda suke sanye da efod na lilin. **19** Ya kuma hallaka Nob birni firistoci, ya kashe dukan mata, da maza, da yara, da jarirai, da shanu, da jakuna, da kuma tumaki. **20** Amma Abiyatar dan Ahimelek jikan Ahitub ya tsere, ya gudu zuwa wurin Dawuda. **21** Abiyatar gaya wa Dawuda cewa, “Shawulu ya hallaka firistocin Ubangiji.” **22** Dawuda ya ce wa Abiyatar, “Lalle a wancan ranar, sa’ad da na ga Doyeg mutumin Edom a can, na san tabbataccé zai gaya wa sarki. Ni ne sanadin mutuwarr dukan iyalin mahaifinka. **23** Ka zauna tare da ni, kada ka ji tsoro mutumin da yake neman ranka, yana nema raina ma. Ka zauna lafiya tare da ni.”

23 Sa’ad da aka ce wa Dawuda, “Duba ga Filistiyawa suna yakı da mutanen Keyila, suna kwashe musu hatsi a masussukai.” **2** Sai Dawuda ya nemi nufin Ubangiji, ya ce, “In tafi in fāda wa Filistiyawa da yakı?” Ubangiji kuwa ya ce masa, “Jeka ka yi yakı da Filistiyawa, ka ceci Keyila.” **3** Amma mutanen Dawuda suka ce masa, “Ga shi, a nan ma a Yahuda muna jin tsoro, balle mu tafi Keyila mu yi yakı da sojojin Filistiyawa!” **4** Dawuda ya sāke nemi nufin Ubangiji, sai Ubangiji ya ce masa, “Tashi ka gangara zuwa Keyila, gama zan ba da Filistiyawa a hannunka.” **5** Sa’an nan Dawuda da mutanensa suka tafi Keyila, suka yi yakı da Filistiyawa, suka kwashe musu shanunsu, suka jijji wa Filistiyawa kwarai, suka cece mutanen Keyila daga hannunsu. **6** (Abiyatar dan Ahimelek ya zo da efod sa’ad da ya gudo zuwa wurin Dawuda a Keyila.) **7** Shawulu ya sami labari cewa Dawuda ya tafi Keyila, sai ya ce, “Allah ya bashe shi a hannuna, domin Dawuda ya kulle kansa ke nan da ya shiga birnin da yake da kofofin da ake kulle da karafa.” **8** Shawulu ya kira dukan sojojinsa don yakı, su gangaro zuwa Keyila su mamaye Dawuda da mutanensa. **9** Da Dawuda ya ji labari Shawulu yana shirya hanyar da zai kashe shi, sai ya ce wa Abiyatar firist, “Kawo mini efod a nan.” **10** Dawuda ya ce, “Ya Ubangiji, Allah na Isra’ila, bawanka ya sami labari cewa tabbataccé

Shawulu yana shirin zuwa Keyila yă hallaka garin saboda ni. **11** Mutanen Keyila za su bashe ni a gare shi? Shawulu zai gangaro nan kamar yadda bawanka ya sami labari? Ya Ubangiji, Allah na Isra’ila, ka gaya wa bawanka.” Ubangiji ya ce, “Zai zo.” **12** Dawuda ya sāke cewa, “Mutanen Keyila za su bashe ni da mutanena ga Shawulu?” Ubangiji ya ce, “Za su yi.” **13** Saboda haka Dawuda da mutanensa wajen mutum dari shida suka bar Keyila, suka yi ta tafiya daga wannan wuri zuwa wancan. Sa’ad da aka gaya wa Shawulu cewa Dawuda ya tsere daga Keyila, sai ya fasa tafiya can. **14** Dawuda ya zauna a jeji cikin kogunan duwatsu da kuma tuddan jejin Zif. Kowace rana Shawulu ya yi ta neman Dawuda amma Allah bai bashe Dawuda a hannunsa ba. **15** A lokacin da Dawuda yana zaune a Horesh cikin jejin Zif, ya sami labari cewa Shawulu ya fito don yă kashe shi. **16** Yonatan dan Shawulu kuwa ya tafi wurin Dawuda a Horesh, ya karfafa shi yă dogara ga Allah. **17** Ya ce, “Kada ka ji tsoro, mahaifina Shawulu ba zai tāba sa hannu a kanka ba. Za ka zama sarki a Isra’ila, ni kuma in zama na biyu gare ka. Kai, ko mahaifina Shawulu ma ya san da haka.” **18** Su biyunsu kuwa suka daura yarjejjeniya a gabán Ubangiji. Sai Yonatan ya koma gida amma Dawuda ya zauna Horesh. **19** Zifawa suka tafi wurin Shawulu a Gibeya suka ce masa, “Ashe, ba Dawuda ne yake buya a cikinmu a kogwannin duwatsu a Horesh a bisañ tudun Hakila, kudu da Yeshimon ba? **20** Yanzu, ya sarki, ka gangaro, ka zo a duk lokacin da ka ga ya yi maka, ka zo mu kuma hakkinmu ne mu bashe shi a hannun sarki.” **21** Shawulu ya ce, “Ubangiji ya yi muku albarka, gama kun damu da ni. **22** Ku tafi ku kara shiri. Ku san inda yakan tafi, wane ne kuma ya gan shi a can. An gaya mini cewa shi mai wayo ne sosai. **23** Ku binciko duk wuraren da yakan buya, sai ku dawo ku gaya mini tabbataccé labari. Sa’an nan zan tafi tare da ku in yana can. Zan nemi shi ko’ina cikin dukan kabilar Yahuda.” **24** Sai suka tashi suka koma Zif, suka sha gabán Shawulu. Dawuda da mutanensa kuwa suna jejin Mawon cikin Araba, kudu da Yeshimon. **25** Shawulu da mutanensa suka tafi neman Dawuda. Da Dawuda ya ji labari, sai ya gangara cikin duwatsu ya zauna a cikin jejin Mawon. Sa’ad da Shawulu ya ji haka, sai ya tafi jejin Mawon yana fafarán Dawuda. **26** Shawulu yana tafiya a gefe daya na dutsen, Dawuda da mutanensa kuma suna a wancan gefe, suna hanzari su face wa Shawulu. Sa’ad da Shawulu da sojojinsa

suka kusa cimma Dawuda da mutanensa don su kama su, **27** sai wani manzo ya zo wurin Shawulu yana cewa, “Ka koma da sauri, Filistiyawa sun kawo wa kasar hari.” **28** Shawulu kuwa ya janye daga fafaran Dawuda, ya tafi yă kara da Filistiyawa. Dalilin ke nan da ake kiran wannan wuri Sela Hammalekot, wato, dutsen tserewa. **29** Dawuda kuwa ya haura daga can ya zauna a kogwannin duwatsun En Gedi.

24 Bayan da Shawulu ya komo daga fafaran

Filistiyawa, sai aka gaya masa cewa, “Dawuda yana can a Jejin En Gedi.” **2** Saboda haka Shawulu ya zabi mutum dubu uku daga cikin dukan Isra’ila, suka fita neman Dawuda da mutanensa kusa da Duwatsun Awakin Jeji. **3** Da Shawulu ya isa inda ake ajiye garken tumaki a bakin hanya inda akwai kogo, sai ya shiga ciki kogon don yă yi bayan gari. Dawuda da mutanensa kuwa suna can zaune a kurewar kogon. **4** Mutanen Dawuda suka ce, wannan rana ce Ubangiji ya yi magana ya ce maka, “Zan ba da makiyinka a hannunka domin ka yi abin da ka ga dama da shi.” Sai Dawuda ya tashi a hankali ya je ya yanke shafin rigar Shawulu. **5** Daga bayा Dawuda ya damu domin ya yanke shafin rigar Shawulu. **6** Ya ce wa mutanensa, “Ubangiji yă sawwake in yi abu haka ga shugabana da Ubangiji ya shafe, ko in daga hannuna in kashe shi, gama shi shaffafe ne na Ubangiji.” **7** Da wannan magana Dawuda ya kwaři mutanensa, bai yarda su fāda wa Shawulu ba. Shawulu kuwa ya bar kogon ya yi tafiyarsa. **8** Daga bayा Dawuda ya fita daga kogon sai ya kira Shawulu ya ce, “Ranka yă dade, sarki!” Da Shawulu ya waiwaya, sai Dawuda ya rusuna da fuskarsa har kasa. **9** Ya ce wa Shawulu, “Me ya sa kake saurari mutanen da suke cewa, ‘Dawuda ya dāge yă cuce ka?’ **10** Yau ka ga da idonka yadda Ubangiji ya bashe ka a hannuna a cikin kogon nan. Wadansu sun ce mini in kashe ka, amma na bar ka, na ce, ‘Ba zan sa hannuna a kan shugabana ba, gama shi shaffafe ne na Ubangiji.’ **11** Babana, duba, ga shafin rigarka a hannuna, na yanke shafin rigarka amma ban kashe ka ba. Yanzu ka gane ka kuma sani cewa ba ni da laifin aikata kome ko tayarwa, ban yi maka laifi ba, amma kana farautar raina. **12** Ubangiji zai shari’anta tsakanina da kai. Ubangiji zai sāka mini laifin da ka yi mini, amma ni kam ba zan taba ka ba. **13** Kamar yadda karin maganan nan na dā ya ce, ‘Daga cikin masu mugunta, mugunta ke fitowa,’ hannuna dai ba zai taba ka ba. **14** “Wane ne sarkin Isra’ila, ka fito kake bi?

Wa kake kora? Kana bin mataccen kare ko kudin cizo? **15** Ubangiji yă zama alkali, yă yi shari’ata tsakanina da kai, bari Ubangiji yă duba, yă tsaya mini, yă nuna ba ni da laifi.” **16** Da Dawuda ya gama wannan magana, sai Shawulu ya ce, “Muryarka ke nan dana Dawuda?” Sai ya fasa da kuka. **17** Ya ce, “Ka fi ni gaskiya, ka yi mini alheri, ni kuwa na yi maka mugunta. **18** Ga shi yanzu ka fada mini alherin da ka yi mini. Ubangiji ya bashe ni a hannunka amma ba ka kashe ni ba. **19** In mutum ya sami makiyinsa, zai bar shi yă tafi lafiya ba tare da yin masa rauni ba? Ubangiji yă sāka maka, gama ka nuna mini alheri a yau. **20** Na sani tabbatace za ka zama sarki. Masarautar Isra’ila za tă kahu a hannunka. **21** Yanzu ka rantse mini da Ubangiji cewa ba za ka hallaka zuriyarta ko ka share sunana daga iyalin mahaifina ba.” **22** Sai Dawuda ya rantse wa Shawulu. Sa’an nan Shawulu ya koma gida, amma Dawuda da mutanensa suka haura zuwa wurin buya.

25 Sama’ila ya rasu, sai dukan Isra’ila suka taru suka yi makoki saboda shi. Suka binne shi a gidansa a Rama. Sai Dawuda ya gangara zuwa cikin Jejin Faran. **2**

A Mawon, akwai wani mutum wanda yake da dukiya a Karmel, mutumin mai arziki ne kwarai. Yana da awaki dubu daya, da tumaki dubu uku wadanda yake wa aski a Karmel. **3** Ana ce da shi Nabal, sunan matarsa kuwa Abigiyel. Tana da hikima ga ta kuma kyakkyawa, amma mijinta mai rowa ne marar mutunci. Shi daga kabilar Caleb ne. **4** Lokacin da Dawuda yake a jeji, ya ji labari cewa Nabal yana askin tumaki. **5** Sai ya zabi samari goma ya aike su wurin Nabal a Karmel su gaishe shi a madadinsa, **6** su ce masa, “Ranka yă dade, ina maka fatan alheri, kai da gidanka da dukan abin da kake da shi! **7** “Na ji cewa, yanzu lokacin askin tumaki ne. Sa’ad da makiyayanka suke tare da mu, ba mu cuce su ba, kuma duk zamansu a Karmel ba abin da yake nasu da ya bata. **8** Ka tambayi bayinka za su kuwa gaya maka. Saboda haka ka yi wa mutanena kirki, gama yau ranar biki ce. Ina rokonka ka ba wa samarina, wato, bayinka, da ni danka Dawuda, duk abin da kake iya ba su.” **9** Da mutanen Dawuda suka isa wurin Nabal, suka ba wa Nabal wannan sako a sunan Dawuda, sai suka jira. **10** Nabal ya ce wa mutanen Dawuda, “Wane ne wannan Dawuda? Wane ne wannan dan Yesse? Yawancin bayi suna tayar wa iyayengjinsu a kwanakin nan. **11** Don me zan dauki burodina da ruwana, da kuma naman da na yanka saboda masu yin wa tumakina aski in ba mutanen da

ban ma san inda suka fito ba?” **12** Mutanen Dawuda suka juya suka koma. Da suka iso sai suka fada wa Dawuda abin da Nabal ya ce. **13** Dawuda ya ce wa mutanensa, “Kowa yā rataya takobinsa.” Sai duk suka yi haka. Dawuda kuma ya rataya nasa. Mutum wajen dari hudu suka tafi tare da Dawuda, mutum dari biyu kuwa suka zauna suna gadin kayansu. **14** Daya daga cikin bayin Nabal ya gaya wa Abigiyel matar Nabal cewa, “Dawuda ya aiko da bayinsa daga jeji su gai da maigida, amma maigida ya zazzage su. **15** Wadannan mutane kuwa sun yi mana kirkī kwarai, ba su ba mu wata wahala ba. Babu abu guda da ya bace mana dukan lokacin da muke tare da su. **16** Dare da rana sun zama mana katanga kewaya da mu, a duk tsawon lokacin da muke kiwon tumakinmu kusa da su. **17** Ki yi nazari a kai, ki ga ko za ki iya yin wani abu, domin masifa yana nan rataye a wuyan maigidanmu da dukan iyalin gidansa. Shi mugun mutum ne wanda ba wani da zai iya yin masa magana.” **18** Abigiyel ba tā bata lokaci ba. Ta dauki burodi guda dari biyu, da salkar ruwan inabi biyu da tumaki biyar da aka gyara, da soyayyen hatsi mudu biyar, da waina guda dari na’ya’yan inabi, da masa dari biyu na kaufar baure ta labta wa jakuna. **19** Sai ta ce wa bawanta, “Yi gaba, zan bi ka”. Amma ba tā gaya wa Nabal, mijinta ba. **20** Da tana tafiya a kan jaki, ta kai gindin wani dutse ke nan, sai ga Dawuda da mutanensa suna gangarowa zuwa wajen da take. Sai ta tafi, ta sadu da su. **21** Bai dade ba da Dawuda ya ce a ransa, “Ashe, a banza ne na yi ta lura da dukan abin da yake na mutumin nan a jeji, har ba abinsa da ya bace. Ga shi, ya rama mini alheri da mugunta. **22** Bari Allah yā yi duk abin da ya ga dama da ni in na bar ko daya daga mazan da suke da tare shi, gobe da safe.” **23** Da Abigiyel ta ga Dawuda, sai ta gaggauta ta sauка daga kan jaki, ta rusuna a gabан Dawuda da fuskarta har kasa. **24** Ta fāsi a kafafunsa ta ce, “Bari laifin yā zama nawā, ranka yā dade. Ina rokonka ka bar baiwarka ta yi magana, ka ji abin da baiwarka za tā ce. **25** Kada ranka yā dade, yā kula da Nabal, mugun mutumin nan. Shi dai kamar sunansa ne, sunansa Wawa ne, kuma wawanci yana cikinsa. Amma ni baiwarka, ban ga mutanen da ranka yā dade ya aika ba. **26** Da yake yanzu, ya mai girma, Ubangiji ya hana ka zubar da jini da kuma daukan wa kanka fansa, muddin Ubangiji yana raye, kai kuma kana a raye, bari makiyinka da dukan wadanda suke niyya su cuci shugabana su zama kamar Nabal. **27**

Bari kuma ka karbi wannan kyautar da baiwarka ta kawo don samarin da suke binka. **28** Ina rokonka ka gafarta wa baiwarka laifinta gama tabbataccé Ubangiji zai ba shugabana dawwammamiyar sarauta, gama kana yin yakin Ubangiji ne. Kuma ba wani mugun abin da zai same ka muddin kana a raye. **29** Ko da yake wani mutum yanafafarankā domin yā kashe ka, Ubangiji Allahnka zai kiyaye ranka. Amma za a wurgar da rayukan makiyanka kamar yadda ake wurga dutsen majajjawa. **30** Sa’ad da Ubangiji ya cika kowane alherinsa da ya yi wa shugabana alkawari, ya kuma kebe shi sarki a bisa Isra’ila, **31** kada yā zama cewa zuciyarka ta ba ka laifi ko ka damu cewa kana da alhakin jini, kada ka yi ramuwa da kanka. Sa’ad da Ubangiji ya nuna maka alheri, ka tuna da ni, baiwarka.” **32** Dawuda ya ce wa Abigiyel, “Yabo ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra’ila, wanda ya aiko ki don ki same ni yau. **33** Bari Allah yā albarkace ki saboda hikima yankee hukuncinki da kuma hana ni zubar da jini da clauka wa kaina fansa da hannuna a wannan rana. **34** Ubangiji, ya hana ni in yi miki barna. Da ba don kin zo kin sadu da ni ba, na rantse da Ubangiji, Allah na Isra’ila Mai Rai, babu ko daya daga cikin mazan gidan Nabal da zai rage gobe da safe.” **35** Sa’an nan Dawuda ya karbi abin da ta kawo masa daga hannunta, ya kuma ce mata, “Ki koma gida kada ki damu, na ji koke-kokenki, zan kuma biya miki bukatarki.” **36** Da Abigiyel ta kai gida sai ta sami Nabal cikin gida yana ta fama biki iri na sarakuna. Yana ji wa ransa dadī, ya kuma bugu tilis, saboda haka ba tā ce masa kome ba sai da gari ya waye. **37** Da safe sa’ad da Nabal ya natsu, sai matarsa ta gaya masa dukan abin da ya faru. Sai zuciyarsa ta tsinke, ya zama kamar dutse. **38** Bayan kusan kwana goma, Ubangiji ya bugi Nabal, sai ya mutu. **39** Da Dawuda ya sami labarin mutuwar Nabal, sai ya ce, “Yabo ya tabbata ga Ubangiji, wanda ya sāka mini a kan irin renin da Nabal ya yi mini. Ya hana bawansa yin mugunta, ga shi ya dora wa Nabal muguntar da ya yi.” Sai Dawuda ya aika wa Abigiyel cewa tā zama matarsa. **40** Bayin Dawuda suka tafi Karmel suka ce wa Abigiyel, “Dawuda ya aike mu gare ki, mu zo mu clauke ki ki zama matarsa.” **41** Sai ta rusuna da fuskarta har kasa ta ce, “Ni baranyarka ce, na shirya in bauta maka in kuma wanke kafafun bayin shugabana.” **42** Abigiyel ta tashi da sauri ta hau jaki, ta kuma sa’yan mata biyar da suke mata hidima su bi ta, suka tafi tare da’yan

sakon Dawuda. Ta kuwa zama matarsa. **43** Dawuda a lokacin ya riga ya auri Ahinowam daga Yezireyel, dukansu suka zama matansa. **44** Amma Shawulu ya aurar da Mikal,'yarsa, matar Dawuda, ga Falti dan Layish wanda yake daga Gallim.

26 Zifawa suka je wurin Shawulu a Gibeya suka ce,

"Ashe, ba Dawuda ne ya buya a tudun Hakila da yake fuskantar Yeshimon ba?" **2** Sai Shawulu ya tashi ya gangara zuwa Jejin Zif, tare da zaɓabbiun mutane dubu uku na Isra'il. Suka fita neman Dawuda a can. **3** Shawulu ya yi sansani a bakin hanyar zuwa tudun Hakila mai fuskantar Yeshimon. Amma Dawuda yana zaune a jeji. Sa'ad da ya ga Shawulu ya biyo shi har zuwa can, **4** sai ya aiki'yan leken asiri su tabbata lalle Shawulu ya iso can. **5** Sai Dawuda ya kintsa ya tafi inda Shawulu ya yi sansani. Ya ga inda Shawulu da Abner dan Ner shugaban fungiyar soja suka kwanta. Shawulu yana kwance a cikin sansani tare da sojoji kewaye da shi. **6** Sai Dawuda ya ce wa Ahimelek mutumin Hitti da Abishai dan Zeruhiya dan'uwan Yowab, "Wa zai gangara tare da ni zuwa sansanin Shawulu?" Sai Abishai ya ce, "Zan tafi tare da kai." **7** Saboda haka Dawuda da Abishai suka gangara zuwa wurin rundunar da dare, sai ga Shawulu kwance yana barci a cikin sansani da māshinsa a kafe a kasa kusa da kansa. Abner kuwa tare da sojoji suna kwance kewaye da shi. **8** Abishai ya ce wa Dawuda, "Yau Allah ya ba da maƙiyinka a hannunka. Bari in kafe shi da kasa da māshina, zan soke shi da māshi sau daya tak, ba na bukata in soke shi sau biyu." **9** Amma Dawuda ya ce wa Abishai, "Kada ka hallaka shi. Wa zai sa hannu a kan shafaffe na Ubangiji, har yā tsira? **10** Muddin Ubangiji yana a raye, Ubangiji da kansa zai buge shi, ko yā mutu a lokacinsa, ko kuma yā mutu a wurin yakī. **11** Amma Allah yā sawwaƙa in sa hannu a shafaffen Ubangiji, ka dauki māshin da butar ruwan da take kusa da kansa mu tafi." **12** Saboda haka Dawuda ya dauki māshin da butar ruwan da take kusa da Shawulu suka tafi. Ba wanda ya gan su, ba wanda ya san abin da ya faru, ba kuwa wanda ya farka, dukansu suna barci gama Ubangiji ya sa barci mai nauyi ya dauke su. **13** Sa'an nan Dawuda ya haye zuwa wancan gefen kwarin, ya hau kan wani tudu mai dan nisa inda Shawulu tare da mutanensa suke. Akwai babban fili tsakaninsu. **14** Sai Dawuda ya kira sojojin Shawulu da kuma Abner dan Ner ya ce, "Abner ba za ka amsa mini ba?" Abner ya ce, "Wane

ne yake kira yana damun sarki haka?" **15** Dawuda ya ce wa Abner, "Wane irin mutum ne kai? Ba kai ne soja mafi iya yaki a Isra'il ba? Don me ba ka yi gadin ranga yā dade, sarki da kyau ba? Dazu wani ya shiga tsakiyarku don yā kashe ranga yā dade, sarki. **16** Abin da ka yi bai yi kyau ba. Muddin Ubangiji yana a raye kai da mutanenka kun cancanci mutuwa, domin ba ku lura da maigidanku shafaffe na Ubangiji ba. Ka duba kewaye da kai, ina māshi da kuma butar ruwan da suke kusa da kansa?" **17** Shawulu ya gane muryar Dawuda, sai ya ce, "Muryarka ke nan dana Dawuda?" Dawuda ya ce, "I, muryata ce ya ranga yā dade, sarki." **18** Ya kara da cewa, "Don me ranka yā dade, yake farafara? Mene ne na yi? Wane abu ne aka same ni da laifi a kai? **19** To, bari ranka yā dade, sarkina yā kasa kunne yā ji abin da zan fada. Idan Ubangiji ne ya sa ka yi fushi da ni, bari yā karbi hadaya ta hatsi. Amma idan mutane ne suka sa ka, bari a la'anta su, Ubangiji ne shaidata. Gama sun kore ni don kada in sami rabo cikin gādon Ubangiji, suna cewa, 'Ka je ka bauta wa wadansu alloli.' **20** Kada ka yarda jinina yā zuba a kasa nesa da gabon Ubangiji. Sarkin Isra'il ya fito yā nemi kudin cizo kamar mai farautar kazan duwatsu." **21** Sai Shawulu ya ce, "Na yi zunubi ka dawo Dawuda dana. Ba zan yi maka kome ba, domin ka darajarta raina yau. Lalle na yi wawanci! Na yi babban kuskure." **22** Dawuda ya ce, "Ga māshin sarki, ka aiko wani saurayi yā zo yā karba. **23** Ubangiji yakan sāka wa kowa bisa ga adalcinsa da amincinsa. Ubangiji ya bashe ka a hannuna yau, amma ba zan sa hannuna a kan shafaffe na Ubangiji ba. **24** Kamar yadda na ga darajar ranka yau. Haka ma bari Ubangiji yā ga darajar raina, yā cece ni daga dukan wahala." **25** Sai Shawulu ya ce wa Dawuda, "Allah yā albarkace ka dana, Dawuda, za ka yi manyan abubuwa, tabbatacce kuma ka yi nasara." Sai Dawuda ya yi tafiyarsa, Shawulu kuwa ya koma gida.

27 Dawuda ya yi tunani a ransa ya ce, "Wata rana

Shawulu zai kashe ni, abu mafi kyau da zan yi shi ne in tsere zuwa kasar Filistiyawa. Da haka Shawulu zai fid da zuciya ga nemana a Kasar Isra'il, a can kuwa zan tsira daga hannunsa." **2** Sai Dawuda tare da mutanensa, mutum dari shida suka tashi suka haye zuwa wurin Akish dan Mawok, sarkin Gat. **3** Dawuda da mutanensa suka zauna a Gat tare da Akish. Kowa ya kasance tare da iyalinsa. Dawuda kuwa yana tare da matansa biyu. Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyel matar Nabal da ya mutu daga Karmel. **4** Da Shawulu

ya sami labari cewa Dawuda ya gudu zuwa Gat, bai kara fita nemansa ba. 5 Sai Dawuda ya ce wa Akish, “In na sami tagomashi a gabanka ka ba ni wani wuri a cikin biranenka in zauna a can. Don me bawanka zai kasance tare da kai a gidan sarauta?” 6 A ranar Akish ya ba shi Ziklag wanda tun da take ta sarkin Yahuda. 7 Dawuda ya zauna a yankin Filistiyawa shekara daya da wata hudu. 8 Dawuda da mutanensa suka haura suka yaki Geshurawa, da Girziyawa, da Amalekawa. (Wadannan su ne mazaunna kasar a dā, tun daga Shur har zuwa kasar Masar.) 9 Duk lokacin da ya yaki wani wuri, ba ya barin namiji ko mace da rai, amma sai ya kwashe tumaki, da shanu, da jakuna, da rakuma, da riguna, sa'an nan yā koma wurin Akish. 10 Idan Akish ya ce, “Ina ka kai hari yau?” Sai Dawuda yā ce, “Na kai hari a Negeb ta Yahuda, ko Negeb ta Yerameyel, ko Negeb na Keniyawa.” 11 Bai bar a kawo namiji ko mace da rai a Gat ba, gama yana tunani, “Za su ba da sanarwa a kanmu su ce, ‘Ga abin da Dawuda ya yi.’” Haka ya yi ta yi dukan rayuwarsa a kasar Filistiyawa. 12 Akish ya amince da Dawuda sosai, har ya ce wa kansa, “Ga shi ya mai da kansa abin ki ga mutanensa Isra'ilawa, zai zama bawana har abada.”

28 Filistiyawa suka tattara sojojinsu domin su yaki Isra'ila. Akish ya ce wa Dawuda, “Sai ka sani fa, kai da mutanenka za ku tafi tare da ni da sojojina.” 2 Dawuda ya ce, “Kai da kanka za ka ga abin da bawanka zai yi.” Akish ya ce, “Da kyau, zan sa ka zama mai kāre ni.” 3 Sama'ila dai ya riga ya rasu, dukan Isra'ila suka yi makokinsa suka binne shi a garinsa a Rama. Shawulu kuma ya kori duk masu duba da masu maitanci daga kasar. 4 Filistiyawa suka tattaru suka yi sansani a Shunem. Shawulu ya tattara dukan Isra'ila suka yi sansani a Gilbowa. 5 Da Shawulu ya ga sojojin Filistiyawa sai ya ji tsoro, ya firgita kwarai. 6 Ya nemi nufin Ubangiji amma bai sami amsa daga wurin Ubangiji ko ta wurin mafarki, ko ta wurin Urim, ko ta wurin annabawa ba. 7 Shawulu ya ce wa fadawansa, “Ku nemo mini wata mace mai duba domin in tafi wurinta in yi tambaya.” Suka ce, “Akwai guda a En Dor.” 8 Sai Shawulu ya sa wadansu tufafi ya bad da kama, shi da wadansu mutum biyu suka tafi wurin matar da dare, ya ce mata, “Ki yi mini duba ta hanyar sihiri, ki hawar mini duk wanda zan fada miki.” 9 Amma matar ta ce masa, “Tabbatacce ka dai san abin da Shawulu ya yi, ya karkashe masu duba da masu maitanci a kasar. Me ya sa kake sa mini tarko, don ka

sa a kashe ni?” 10 Shawulu ya rantse mata da Ubangiji. Ya ce, “Muddin Ubangiji yana a raye, ba za a hukunta ki a kan wannan ba.” 11 Sai matar ta ce, “Wa kake so in hauro maka?” Sai ya ce, “Ki hauro mini da Sama'ila.” 12 Da matar ta ga Sama'ila sai ta yi ihu da karfi ta ce wa Shawulu, “Me ya sa ka rude ni? Kai ne Shawulu!” 13 Sai sarki ya ce mata, “Kada ki ji tsoro. Me kika gani?” Matar ta ce, “Na ga wani kurwa tana fitowa daga kasa.” 14 Ya ce, “Yaya kamanninsa yake?” Ta ce, “Wani tsoho sanye da taguwa ne yake haurawa.” Shawulu ya gane cewa Sama'ila ne, sai ya rusuna da fuskarsa har kasa. 15 Sama'ila ya ce wa Shawulu, “Don me ka dame ni, ta wurin hauro da ni?” Shawulu ya ce, “Ina cikin babban damuwa ce, Filistiyawa sun fāda mini, Allah kuma ya juya mini bay. Bai amsa mini, ko ta mafarki, ko kuma ta annabawa ba, saboda haka na kira ka don ka gaya mini abin yi.” 16 Sama'ila ya ce, “Don me kake tambayata bayan Ubangiji ya rabu da kai? Ya zama makiyinka? 17 Ubangiji ya cika abin da ya yi magana ta wurina. Ubangiji ya fizge mulki daga hannunka, ya ba makwabcinka Dawuda. 18 Gama ba ka yi biyayya ga Ubangiji ba, ba ka zartar da hukuncinsa mai zafi a kan Amalekawa ba. Saboda haka Ubangiji ya yi maka haka yau. 19 Ubangiji zai ba da Isra'ila da kuma kai ga Filistiyawa, gobe kuwa da kai da'ya'yanka za ku kasance tare da ni. Ubangiji kuma zai ba da sojojin Isra'ila a hannun Filistiyawa.” 20 Da jin maganar Sama'ila sai Shawulu ya faci kasa warwas. Tsoro ya kama shi kwarai. Ba shi kuma da karfi domin bai ci kome ba dukan yini da kuma dukan dare. 21 Da matar ta zo wurin Shawulu, ta ga shi a firgice, sai ta ce masa, “Duba baranyarka ta yi maka biyayya ta yi kasai da ranta, ta yi abin da ka ce ta yi. 22 To, kai ma ka kasa kunne ga baranyarka, zan ba ka abinci ka ci don ka sami karfin tafiya.” 23 Sai ya ki. Ya ce, “Ba zan ci abinci ba.” Sai da bayinsa da matar suka roke shi, sa'an nan ya ji maganarsu, ya tashi daga kasa, ya zauna a bakin gado. 24 Matar kuwa tana da marakin da take kiwo a gida, sai ta dauke shi nan da nan ta yanka. Ta dauki garin fulawa ta kwaba, ta yi waina marar yisti. 25 Sai ta kawo wa Shawulu da bayinsa suka kuwa ci. A daren nan suka tashi suka tafi.

29 Filistiyawa suka tattara dukan rundunoninsu a Afek. Isra'ila kuwa suka yi sansani kusa da mabulbular da take Yezireyel. 2 Sa'ad da sarakuna Filistiyawa suke wucewa da rundunarsu na mutum

dari-dari da na dubu-dubu. Dawuda da mutanensa suna biye a baya tare da Akish. **3** Komandodin Filistiyawa suka ce, “Wadannan Ibraniyawa kuma fa?” Akish ya ce, “Wannan shi ne Dawuda hafsan Shawulu, sarkin Isra’ila. Yana nan tare da ni shekara guda ke nan. Ban kuwa taba samunsa da wani lahani ba tun daga ranar da ya bar Shawulu.” **4** Amma komandodin Filistiyawa suka yi fushi, suka ce, “Ka sa mutumin nan yă koma zuwa wurin da ka ba shi yă zauna. Ba zai bi mu zuwa wurin yaķi ba. Yana iya juya a kanmu lokacin yaķin. Zai iya yin amfani da wannan zarafi yă ciccire kawunamu don yă faranta wa maigidansa rai? **5** Tuna fa, ba shi ne Dawuda cīn da ake girmama da rawa da waķoķi ana cewa, “Shawulu ya kashe dubbai, Dawuda kuwa dubbun dubbai ba?” **6** Saboda haka Akish ya kira Dawuda ya ce masa, “Muddin Ubangiji yana a raye, na amince da kai tun daga ranar da ka zo wurina har yă zuwa yau, ban same ka da wani laifi ba, na kuma yi farin ciki in sa ka a cikin sojojina don ka yi mini aiki. Amma masu mulki nawa ba su yarda da kai ba. **7** Sai ka juya ka koma ka isa lafiya ba tare da ɓata wa masu mulkin Filistiyawa rai ba.” **8** Dawuda ya ce wa Akish, “Me na yi? Ka taba samun bawanka da laifi tun daga ranar da na zo har zuwa yanzu? Ina dalilin da ba zan tafi tare da kai in yaķi makiyin ranka yă dade, sarki ba?” **9** Akish ya ce, “A ganina kai marar laifi ne kamar mala’ikan Allah, duk da haka shugabannin sojojin Filistiyawa sun ce, ‘Ba zai tafi yaki tare da mu ba.’ **10** Ka tashi da sassafe, kai da bayin shugabanka da suka zo tare da kai. Da gari ya waye sai ku kama hanya.” **11** Gari na wayewa tun da sassafe Dawuda da mutanensa suka tashi suka kama hanyar komawa ƙasar Filistiyawa. Filistiyawa kuwa suka haura zuwa Yezireyel.

30 A rana ta uku, Dawuda da mutanensa suka isa Ziklag, sai suka tarar Amalekawa sun riga sun kawo wa Negeb da Ziklag hari. Suka cinye Ziklag, suka kone ta, **2** suka kwashe mata, yara da tsosaffi da dukan abubuwani da suke cikin garin. Ba su kashe kowa ba, amma suka kwashe su, suka tafi. **3** Da Dawuda da mutanensa suka isa Ziklag suka tarar an kone garin, an kuma kwashe matansu, da’ya’yansu mata, da kuma’ya’yansu maza ganima, **4** sai Dawuda da mutanensa suka yi kuka, suka yi ta kuka har sai da karfinsu ya kare. **5** An kama matan Dawuda, wato, Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyl matar Nabal mutumin Karmel wanda ya rasu. **6** Dawuda kuwa

ya damu ƙwarai domin mutanensa suna niyyar su jajje shi da duwatsu, kowannensu ransa ya bace saboda’ya’yansa maza da mata, amma Dawuda ya sami karfafawa a cikin Ubangiji Allahnsa. **7** Sai Dawuda ya ce wa Abiyatar firist, dan Ahimelek, “Kawo mini efod.” Sai Abiyatar ya kawo masa. **8** Dawuda kuwa ya nemi nufin Ubangiji ya ce, “In bi bayan’yan harin nan? Zan ci musu?” Ubangiji ya ce, “Bi su, gama za ka ci musu, ka ƙwato abin da suka kwashe.” **9** Dawuda da mutanensa dari shida suka kama hanya, da suka kai Kwarin Besor, wadansunsu suka tsaya a can. **10** Dawuda ya ci gaba da mutane dari huds, don mutane dari biyu sun gaji sosai har sun kāsa ketare rafin Besor. **11** Suka sami wani mutumin Masar a fili suka kawo shi wurin Dawuda. Suka ba shi abinci ya ci, suka kuma ba shi ruwa ya sha. **12** Suka ba shi saura wainan’ya’yan baure da kuma wainan’ya’yan inabi, ya ci ya sami karfi. Gama bai ci ba, bai sha ba, har yini uku da dare uku. **13** Dawuda ya tambaye shi ya ce, “Wane ne ubangidanka, kuma daga ina ka fito?” Ya ce, “Ni mutumin Masar ne, bawan wani mutumin Amalek. Maigidana ya kyale ni sa’ad da na yi rashin lafiya kwanaki ukun da suka wuce. **14** Mun kai hari a Negeb ta Keretawa ta Yahuda, da Negeb ta Caleb, muka kuma kone Ziklag.” **15** Dawuda ya ce masa, “Za ka iya kai ni wurin maharan nan?” Ya ce, “Idan ka rantse mini da Allah, ba za ka kashe ni ba, ba kuwa za ka mai da ni wurin ubangidana ba, sai in kai ka inda maharan suke.” **16** Ya bi da Dawuda har zuwa can, sai ga su a baje ko’ina a kasa, suna ci, suna sha, suna annashuwa saboda yawan ganimar da suka kwashe daga kasar Filistiyawa da kasar Yahuda. **17** Dawuda ya yaķe su tun daga fāduwar rana har yammar kashegari. Ba ko daya da ya tsira sai samari dari hudu wadanda suka tsere a kan rakuma. **18** Dawuda ya ƙwato kome da Amalekawa suka kwashe tare da matarsa biyu. **19** Babu abin da ya bace, Dawuda ya dawo da kowa, manya da kanana, yan maza da’yan mata duka, da dukan abubuwani da Amalekawa suka kwashe. **20** Ya kuma ƙwato garkunan tumaki, da na awaki, da na shanu. Mutanensa suka koro shanun, suka yi gaba, suka ce, “Wannan shi ne ganimar Dawuda.” **21** Da Dawuda ya zo wurin mutum dari biyu din nan wadanda suka tafke, suka kāsa binsa, wadanda aka bari a bakin Kwarin Besor, sai suka taryi Dawuda da mutanensa da suka tafi tare da shi. Sa’ad da Dawuda ya zo kusa da su, sai ya gaishe su. **22** Sai dukan mugaye da marasa kirki

daga cikin mutanen da suka tafi tare da Dawuda suka ce, “Tun da yake ba su tafi tare da mu ba, ba za mu ba su kome daga cikin ganimir da muka kwato ba, sai dai kowane mutum yă dauki matarsa da’ya’yansa yă tafi.” **23** Dawuda ya ce, “A’a, yan’uwana ba za ku yi haka da abin da Ubangiji ya ba mu ba. Ya tsare mu, ya kuma bashe sojojin da suka yi găba da mu a hannuwanmu. **24** Wa zai goyi bayanku a kan wannan al’amari? Wanda ya tafi wurin yaķi da wanda ya zauna wurin kaya, rabonsu zai zama daidai.” **25** Dawuda ya sa wannan tă zama dawwammamiyar farilla ga Isra’ila tun daga wannan rana har yă zuwa yau. **26** Da Dawuda ya iso Ziklag, sai ya aika wa abokansa, dattawan Yahuda da rabo daga cikin ganimir ya ce, “Ga kyauta dominiku, daga cikin ganimir makiyian Ubangiji.” **27** Kyautar domin wadanda suke a Betel, da Ramot ta Negeb, da Yattir, **28** da Arower, da Sifmot, da Eshtemowa, **29** da Rakal, da garuruwan Yerameyelawa, da garuruwan Keniyawa, **30** da Horma, da Bor-Ashan, da Atak, **31** da Hebron, da dukan wuraren da Dawuda da mutanensa suka taba zagawa.

31 Filistiyawa suka yi yaķi da Isra’ilawa, sai Isra’ilawa suka gudu a gaban Filistiyawa, aka kuma karkashe da yawa a dutsen Gilbowa. **2** Filistiyawa suka abka wa Shawulu da’ya’yansa maza, suka kashe’ya’yan Shawulu. Yonatan da Abinadab da Malki-Shuwa. **3** Yakin ya yi zafi kwarai kewaye da Shawulu, har maharba suka ji masa ciwo sosai bayan sun sha karfinsa. **4** Sai Shawulu ya ce wa mai dauka masa makami, “Ka zare takobinka ka soke ni, kada wadannan marasa kaciya su zo su ci mini mutunci, su kashe ni.” Amma mai daukan makaman bai yarda ba don ya ji tsoro sosai. Sai Shawulu ya zāre takobinsa ya soki kansa. **5** Da mai daukar makamai ya ga Shawulu ya mutu, sai shi ma ya zāre takobinsa ya soki kansa ya mutu. **6** Shawulu da yaransa uku da mai daukar makamansa da dukan mutanensu suka mutu a rana daya. **7** Sa’ad da Isra’ilawa na bakin kwari da wadanda suke hayin Urdun suka ga sojojin Isra’ila suna gudu, Shawulu da yaransa uku kuma duk sun mutu, sai suka bar mallakansu suka sheķa da gudu. Filistiyawa kuwa suka zo suka mamaye wuraren. **8** Kashegari, da Filistiyawa suka zo domin su washe kayan matattun, sai suka tarar Shawulu da’ya’yansa uku duk sun mutu, a dutsen Gilbowa. **9** Suka sare kansa suka tube makamansa, suka aika manzanni a dukan kasar Filistiyawa, su ba da labarin a haikalin allolinsu da

cikin mutanensu. **10** Suka ajiye makaman Shawulu a cikin haikalin gumakan Ashtarot. Suka kafa gawarsa a kan katanga Bet-Shan. **11** Sa’ad da mutanen Yabesh Gileyad suka sami labarin abin da Filistiyawa suka yi wa Shawulu. **12** Sai dukan jarumawansu suka tashi cikin dare suka tafi Bet-Shan suka saukar da gawar Shawulu da na’ya’yansa daga kan katangan Bet-Shan suka tafi Yabesh inda suka kōne su. **13** Sai suka kwashi kasusuwansu suka binne a gindin itace tsamiya a Yabesh, suka kuma yi azumi kwana bakwai.

2 Sama'ila

1 Bayan mutuwār Shawulu, Dawuda ya dawo daga karkashe Amalekawa. Sai ya zauna a Ziklag kwana biyu. **2** A rana ta uku sai ga wani mutum ya zo daga sansanin Shawulu da yagaggen riga da kura a kansa. Da ya zo wurin Dawuda sai ya fādī a kasa don yā nuna bangirma. **3** Dawuda ya tambaye shi ya ce, “Daga ina ka fito?” Ya amsa ya ce, “Na tsere ne daga sansanin Isra’ila.” **4** Dawuda ya ce, “Gaya mini, me ya faru?” Sai ya ce, “Mutane sun gudu daga yakī, aka kuma karkashe yawancin mutane. Shawulu da dansa Yonatan ma sun mutu.” **5** Sai Dawuda ya ce wa saurayin da ya kawo labarin, “Yaya ka san cewa Shawulu da dansa Yonatan sun mutu?” **6** Saurayin ya ce, “Ina kan dutsen Gilbowa a lokacin sai na ga Shawulu jingine a māshinsa. Kekunan yakī da mahayansu suna matsowa kusa da shi. **7** Da ya juya ya gan ni sai ya kira ni, na kuwa ce masa, ‘Ga ni?’ **8** “Ya tambaye ni ya ce, ‘Wane ne kai?’ Na ce, ‘Ni mutumin Amalek ne.’ **9** “Sai ya ce mini, ‘Matso kusa ka kashe ni! Ina cikin azabar mutuwa, sai dai har yanzu ina da rai.’ **10** “Saboda haka na matso kusa da shi na kashe shi, domin na san cewa ba zai yi rai ba, da yake ya riga ya fādī. Sai na cire rawanin da yake kansa, na kuma cire warwaron hannunsa, na kuwa kawo maka su duka, ranka yā dace!” **11** Sai Dawuda da dukan mutanen da suke tare da shi suka yayyage rigunarsu. **12** Suka yi makoki, da kuka, da azumi har yamma saboda Shawulu da dansa Yonatan, da saboda sojojin Ubangiji, da kuma gidan Isra’ila, gama an karkashe su a yakī. **13** Dawuda ya ce wa saurayin da ya kawo labarin, “Daga ina ka fito?” Ya ce, “Ni dan wani baiko ne, mutumin Amalek.” **14** Dawuda ya ce masa, “Yaya ba ka ji tsoro daga hannu ka hallaka shafaffe na Ubangiji ba?” **15** Sai Dawuda ya kira daya daga cikin mutanensa ya ce, “Je ka kashe shil!” Haka kuwa ya buge shi, ya kuwa mutu. **16** Gama Dawuda ya riga ya ce masa, “Alhakin jininka yana bisa kanka tun da yake da bakinka ka ce, ‘Ni ne na kashe shafaffe na Ubangiji.’” **17** Dawuda ya rera wannan makoki saboda Shawulu da dansa Yonatan. **18** Ya umarta a koya wa mutanen Yahuda wannan wafā mai suna Makokin Baka (tana a rubuce a Littafin Yashar), **19** “Ya Isra’ila, an kashe darajarki a kan tuddanki. Ga shi, jarumawa sun fādī! **20** “Kada a fade shi a Gat, kada a yi shelarsa a titunan Ashkelon, don kada’yan matan Filistiyawa su yi murna

don kada’yan matan marasa kaciya su yi farin ciki. **21** “Ya duwatsun Gilbowa, kada a sāke yin ruwa ko raba a kanku, balle gonakin da suke ba da hatsin hadaya su kara bayarwa. Gama a can ne garkuwoyin manyan sooji suka kwanta, suka kwanta a wula kance. Garkuwar Shawulu kuwa, ba za a kara shafa mata mai ba. **22** “Daga jinin wafanda aka kashe, daga tsokar naman jarumi, bakan Yonatan bai juye baya ba, takobin Shawulu bai komo ba tare da gamsuwa ba. **23** Shawulu da Yonatan, a raye kaunatattu ne da kuma bansha’awa, a mace kuma ba su rabu ba. Sun fi gaggafa sauri, sun fi zaki karfi. **24** “Ya ku’yan matan Isra’ila, ku yi kuka saboda Shawulu, wanda ya suturta ku da jajjayen kayan ado, wanda ya yi wa rigunarku ado da zinariya. **25** “Jarumawa sun fādī a yakī! Ga Yonatan matacce a tuddanku. **26** Na yi bañin ciki saboda kai, Yonatan dan’uwana; kaunatacce kake a gare ni. Kaunarka a gare ni abar al’ajabi ce, abar al’ajabi fiye da ta mace. **27** “Jarumawa sun fādī! Makaman yakī sun hallaka!”

2 Bayan’yan kwanaki, sai Dawuda ya nemi nufin Ubangiji ya ce, “In haura zuwa daya daga cikin biranen Yahuda?” Ubangiji ya ce, “Haura.” Dawuda ya ce, “Wanne zan tafi?” Ubangiji ya ce, “Je Hebron.” **2** Saboda haka sai Dawuda ya tafi can tare da matansa biyu, Ahinowam daga Yezireyel da Abigiyel gwauruwar Nabal mutumin Karmel. **3** Dawuda kuma ya tafi tare da dukan mutanen da suke tare da shi, kowa da iyalinsa, suka zauna a Hebron da garuruwansa. **4** Sa’an nan mutanen Yahuda suka zo Hebron, a can kuwa suka nada Dawuda sarkin Yahuda. Sa’ad da aka gaya wa Dawuda cewa mutanen Yabesh Gileyad ne suka binne Shawulu, **5** sai ya aiki manzanni zuwa Yabesh Gileyad a ce musu, “Ubangiji yā albarkace ku saboda alherin da kuka nuna wa Shawulu ta wurin binne shi. **6** Bari Ubangiji yā nuna muku kaunarsa da amincinsa, ni kuma zan nuna muku irin wannan alherin saboda kun yi haka. **7** Yanzu fa, sai ku karfafa, ku yi jaruntaka, gama Shawulu sarkinku ya mutu, gidan Yahuda kuwa sun nafa ni sarki a kansu.” **8** Ana cikin haka, Abner dan Ner, komandan sojojin Shawulu, ya dauki Ish-Boshet dan Shawulu ya kawo shi Mahanayim. **9** Ya nafa shi sarkin Gileyad, da na Ashuri, da na Yezireyel, da a kan Efraim, da Benyamin, da kuma na dukan Isra’ila. **10** Ish-Boshet dan Shawulu yana da shekaru arba’in sa’ad da ya zama sarkin Isra’ila, ya kuma yi sarauta shekara biyu. Amma fa, gidan Yahuda, suka bi

Dawuda. **11** Tsawon lokacin da Dawuda ya yi mulki a Hebron a kan gidan Yahuda, shekara bakwai ne da wata shida. **12** Abner dan Ner, tare da mutanen Ish-Boshet dan Shawulu, suka bar Mahanayim suka tafi Gibeyon. **13** Yowab wanda ake ce mamarsa Zeruhiya tare da wadansu mutanen Dawuda suka fito suka hadu da su tafkin Gibeyon, Suka zauna, wadannan a wannan gefe, wadancan a wangan gefe. **14** Sa'an nan Abner ya ce wa Yowab, "Bari mu bar wadansu samari su tashi su yi fada hanni da hanni a gabamu." Yowab ya ce, "To, su tashi." **15** Saboda haka samarin suka tashi aka kidaya su, mutum sha biyu wajen Benyamin da Ish-Boshet dan Shawulu, sha biyu kuma wajen Dawuda. **16** Sa'an nan kowannensu ya kama abokin gābansa a kā ya soki da wuka a jiki, sai duka suka fādi a kasa. Saboda haka ne ake kirin wannan wuri Helkat Hazzurim a Gibeyon. **17** Fadan ya yi zafi a ranar kwarai, mutanen Dawuda suka ci mutanen Abner da na Isra'ila. **18** 'Ya'yan Zeruhiya, maza uku sun kasance a can. Su ne, Yowab, Abishai da Asahel. To, Asahel mai gudu ne kamar barewa. **19** Yaafari Abner, bai juya dama ko hagu ba, yayinda yakefafararsa. **20** Abner ya waiga, sai ya ce, "Kai ne, Asahel?" Ya ce, "Ni ne." **21** Sai Abner ya ce masa, "Yi dama ko hagu ka runtumi daya daga cikin samarin, ka kwace makamansa." Amma Asahel bai bar fafararsa ba. **22** Abner ya sāke gargade shi ya ce, "Ka bar fafarat! Yaya zan kashe ka? Yaya zan yin ido biyu da dan'uwanka Yowab?" **23** Amma Asahel ya fi yā bar fafararsa; saboda haka Abner ya soki Asahel da māshinsa a ciki; har māshin ya fita bayansa. Nan take ya fādi, ya mutu. Kowa da ya zo wurin da Asahel ya fādi, ya mutu, sai yā tsaya. **24** Amma Yowab da Abishai sukaafari Abner, kuma da rana tana fāduwa sai suka iso tudun Amma, kusa da Giya, a hanyar zuwa jejin Gibeyon. **25** Sa'an nan mutanen Benyamin suka hada kansu suka koyi bayan Abner. Suka zama fungiya guda, suka tsaya daram a kan tudu. **26** Sai Abner ya kira Yowab ya ce, har abada ne māshi zai yi ta hallakarwa? Ba ka sani cewa karshen zai zama da dacib. Sai yaushe za ka umarci mutanenka su daina fafaranyan'uwansu? **27** Yowab ya ce, "Muddin Allah yana a raye, da ba a ce ka yi magana ba, da mutanen za su ci gaba da fafaranyan'uwansu har gari yā waye." **28** Sai Yowab ya busa kaho, dukan mutane kuwa suka tsaya; suka daina fafaranyan'uwansu. Nan take fadan ya tsaya. **29** Abner da mutanensa suka ratsa kwarin Urdun dukan dare. Sa'an nan suka haye

kogin, suka kuwa ci gaba dukan safe har suka zo Mahanayim. **30** Da Yowab ya dawo daga fafaranyan'uwansu. Ban da Asahel, sai ya tattara dukan mutanensa. Ban da Asahel, sai ya gane an rasa mutum goma sha tara na Dawuda. **31** Amma mutanen Dawuda sun kashe mutum dari uku da sittin daga kabilar Benyamin da suke tare da Abner. **32** Suka dāuki gawar Asahel suka binne a kabarin mahaifinsa a Betlehem. Sa'an nan Yowab da mutanensa suka bi dare har suka iso Hebron da safe.

3 Aka dade ana yaki tsakanin gidan Shawulu da gidan Dawuda. Dawuda kuwa ya yi ta kara karfi, yayinda gidan Shawulu ya yi ta raguwa a karfi. **2** An haifa wa Dawuda'ya'ya maza a Hebron. Dansa na fari shi ne Amnon, dan Ahinowam mutuniyar Yezireyel; **3** na biyu shi ne Kileyab, dan Abigiyel gwauruwar Nabal mutumin Karmel; na uku shi ne Absalom, dan Ma'aka'yar Talmai sarkin Geshur; **4** na hudu shi ne Adoniya, dan Haggit; na biyar shi ne Shefatiya, dan Abital; **5** na shida kuma shi ne Itireyam, dan Egla matar Dawuda. An haifi wadannan wa Dawuda a Hebron. **6** Sa'ad da ake yaki tsakanin gidan Shawulu da gidan Dawuda, sai Abner ya yi ta karfafa matsayinsa a gidan Shawulu. **7** To, Shawulu yana da kwarkwarar da ake kira Rizfa,'yar Aiya. Sai Ish-Boshet ya ce wa Abner, "Don me kake kwana da kwarkwarar mahaifina?" **8** Abner ya husata saboda abin da Ish-Boshet ya ce, sai ya ce, "Kana tsammani ni mai cin amana ne? Kana zato ni mai goyon bayan Yahuda ne? Tun farko na nuna aminci ga gidan babanka Shawulu, da'yan'uwansa, da abokansa! Ban kuwa ba da kai a hannun Dawuda ba. Ga shi yanzu a kan mace za ka ga laifina? **9** Allah yā yi wa Abner hukunci mai tsanani, in ban goyi bayan Dawuda ya sami abin da Ubangiji ya yi masa alkawari da rantsuwa ba. **10** Zan kuma mayar wa Dawuda sarautar gidan Shawulu, in kafa kursiyan Dawuda a kan Isra'ila, da kan Yahuda tun daga Dan har zuwa Beyersheba." **11** Ish-Boshet bai kara yin karambanin ce wa Abner kome ba, gama yana tsoronsa. **12** Sai Abner ya aiki manzanni a madadinwa wurin Dawuda su ce masa, "Kasar ta wane ne? Ka yi yarjejeniya da ni, zan kuwa taimake ka, in juye dukan Isra'ila zuwa bangarenka." **13** Dawuda ya ce, "Da kyau, zan yi yarjejeniya da kai, amma fa ina bukata abu guda daga gare ka, kada ka zo gabana in ba tare da matata Mikal,'yar Shawulu ba." **14** Sai Dawuda ya aiki manzanni zuwa wurin Ish-Boshet dan Shawulu cewa, "Ka ba ni matata Mikal

wadda na biya sadakinta da loba dari na Filistiyawa.” **15** Sai Ish-Boshet ya ba da umarni, aka kuwa dauke ta daga gidan mijinta Faltiyel dan Layish. **16** Amma mijin ya raka ta, yana tafe yana kuka, ya bi ta har Bahurim. Sai Abner ya ce masa, “Koma gida!” Sai ya koma. **17** Abner ya tattauna da dattawan Isra’ila ya ce, “An dade kuna nema ku nadaf Dawuda sarkinku. **18** To, yanzu sai ku yi haka! Gama Ubangiji ya yi wa Dawuda alkawari ya ce, ‘Ta wurin bawana Dawuda zan ceci mutanena Isra’ila daga hannun Filistiyawa, da kuma hannun dukan abokan gābansu.’” **19** Abner kuma ya yi magana da mutane Benyamin da kansa. Sa’an nan ya tafi Hebron yă gaya wa Dawuda ko mene ne Isra’ila da kuma dukan gidan Benyamin suke so su yi. **20** Sa’ad da Abner wanda yake tare da mutane ashirin suka zo wurin Dawuda a Hebron, Dawuda ya shirya masa liyafa tare da mutanensa. **21** Sai Abner ya ce wa Dawuda, “Bari in tafi nan da nan in tattara dukan Isra’ila wa ranka yă dade, sarki, saboda su yi alkawari da kai, ka kuma ka yi mulki bisa dukansu yadda ranka yake so.” Saboda haka Dawuda ya sallami Abner, ya kuwa tafi lafiya. **22** Ba a jima ba sai mutanen Dawuda da Yowab suka dawo daga hari. Suka kawo ganima da yawa tare da su. Abner kuwa ya riga ya bar Dawuda a Hebron, domin Dawuda ya sallame shi, shi kuma ya tafi lafiya. **23** Sa’ad da Yowab da dukan sojoji suka dawo, aka gaya masa cewa Abner dan Ner ya zo wurin sarki, sarki kuwa ya sallame shi, ya kuma tafi lafiya. **24** Sai Yowab ya je wurin sarki ya ce, “Me ke nan ka yi? Abner ya zo wurinka. Don me ka kyale shi yă tafi? Ga shi kuwa ya tafi! **25** Ka san Abner dan Ner ya zo ne yă rude ka, yă ga fitarka da shigarka, yă kuma binciki kome da kake yi.” **26** Yowab ya tashi daga gabon Dawuda ya tafi ya aika manzanni su bi Abner. Suka same shi a rijiyar Sira suka komo da shi, Dawuda kuwa bai sani ba. **27** To, da Abner ya komo Hebron, Yowab ya ratse da shi zuwa hanyar shigar gari kamar zai gana da shi a kadaice. Amma a can ya soki Abner a ciki, ya kashe shi don yă rama mutuwar dan’uwansa Asahel. **28** Daga baya, Dawuda ya ji labarin sai ya ce, “Ni da masarautata har abada ba mu da laifi a gabon Ubangiji game da jinin Abner dan Ner. **29** Alhakin jininsa yă kasance a kan Yowab da kuma a kan dukan iyalin mahaifinsa! Kada gidan Yowab yă rasa mai diga, ko kuturu, ko mai jingina ga sanda, ko wanda aka kashe da takobi, ko kuma wanda ba shi da abinci.” **30** (Yowab da dan’uwansa Abishai suka kashe Abner

don yă kashe dan’uwansa Asahel a yakin Gibeyon.) **31** Sa’an nan Dawuda ya ce wa Yowab da dukan mutanen da suke tare da shi, “Ku yayyage rigunarku, ku sa tsummoki, ku yi tafiya kuna kuka a gabon Abner.” Sarki Dawuda kansa ya bi masu dauke da gawar daga baya. **32** Suka binne Abner a Hebron, sarki kuwa ya daga murya ya yi kuka a kabarin Abner. **33** Sarki ya kuma yi wannan wařar makoki domin Abner ya ce, “Daidai ne Abner yă mutu, kamar yadda marasa bin doka suke mutuwa? **34** Hannuwanka ba a daure suke ba, kafafunka ba a tabaibaye suke ba. Ka mutu kamar wadanda suke mutuwa a hannun mugaye.” Sai dukan mutane suka sāke fashe da kuka saboda shi. **35** Sa’an nan duk suka zo suka roči Dawuda yă ci wani abu tun rana ba tă fādī ba; amma Dawuda ya rantse ya ce, “Bari Allah yă hukunta ni, in na fandana abinci ko wani abu kafin rana ta fādī!” **36** Dukan mutane suka lura suka kuma ji dasi kwarai, tabbatacce kome da sarki ya yi, ya gamshe su. **37** Saboda haka a ranar dukan mutane da dukan Isra’ila suka gane sarki ba shi da hannu a kisan Abner dan Ner. **38** Sa’an nan sarki ya ce wa mutanensa, “Ba ku gane cewa dan sarki kuma babban mutum ya mutu a kasar Isra’ila a yau ba? **39** A yau, ko da yake ni nadadden sarki ne, duk da haka na raunana, kuma wadannan’ya’yan Zeruhiya sun fi karfina. Ubangiji yă sāka wa mai aikata mugunta da muguntar da ya aikata!”

4 Sa’ad da Ish-Boshet ya ji labari cewa Abner ya mutu a Hebron, sai ya karaya, sai dukan hankalin Isra’ila ya tashi. **2** To, dan Shawulu yana da’ya’ya maza biyu da suke shugabannin’yan hari. Ana kirin daya Ba’ana, dayan kuma Rekab. Su’ya’yan Rimmon mutumin Benyamin ne daga Beyerot, an lissafta Beyerot a bangaren Benyamin, **3** domin mutanen Beyerot sun gudu zuwa Gittayim inda suke zaman bakunci har wa yau. **4** (Yonatan dan Shawulu yana da da mai suna Mefiboshet wanda yake gurgu a duka kafafu. Yana da shekara biyar ne sa’ad da labarin mutuwar Shawulu da Yonatan ya zo daga Yezireyel. Sai mai renonsa ta dauke shi ta gudu, amma yayinda take hanzari tă gudu, sai ya fādo, ya gurgunce.) **5** To, Rekab da Ba’ana,’ya’yan Rimmon mutumin Beyerot, suka tafi gidan Ish-Boshet, suka isa can da tsakar rana yayinda yake hutun tsakar rana. **6** Suka shiga sashe na cikin gida sai ka ce suna so su dibo alkama ne, suka soke shi a ciki. Sa’an nan Rekab da Ba’ana dan’uwansa suka zame suka bace. **7** Sun shiga gidan

yayinda yake kwance a gado a dakin barcinsa. Bayan sun soke shi sai suka kashe shi, suka kuma datse kansa. Suka dauke shi, suka yi tafiya dukan dare suka bi ta Araba. **8** Suka kawo kan Ish-Boshet wa Dawuda a Hebron, suka ce wa sarki, “Ga kan Ish-Boshet dan Shawulu, makiyinka, wanda ya nemi yā kashe ka. A yau Ubangiji ya rama wa ranka yā dade sarki, a kan Shawulu da zuriyarsa.” **9** Dawuda ya ce wa Rekab da dan’uwansa Ba’ana,’ya’yan Rimmon mutumin Beyerot, “Muddin Ubangiji yana a raye, wanda ya kubutar da ni daga wahala, **10** sa’ad da wani mutum ya ce mini, ‘Shawulu ya mutu,’ yana tsammani ya kawo labari mai dadī ne, na kama shi na kashe a Ziklag. Ladar da na ba shi ke nan saboda labarinsa! **11** Balle fa, sa’ad da mugayen mutane suka kashe marar laifi a gidansa, a bisa gadonsa, ashe, ba zan nemi jininsa daga hannunku in kawar da ku a duniya ba!” **12** Saboda haka Dawuda ya umarci mutanensa, suka kuwa kashe su. Suka yayyanka hannuwansu da Kafafunsu, suka kuma rataye jikunansu kusa da tafki a Hebron. Amma suka dauki kan Ish-Boshet suka binne a kabarin Abner a Hebron.

5 Dukan kabilar Isra’ila suka zo wurin Dawuda a Hebron suka ce, “Mu nama da jininka ne. **2** A dā da Shawulu yake sarauta a bisanmu, kai ne kake bi Isra’ilawa zuwa yake-yakensi. Ubangiji kuwa ya ce maka, ‘Za ka zama makiyayi mutanena Isra’ila, za ka kuma zama sarkinsu.’” **3** Sa’ad da dukan dattawan Isra’ila suka zo wurin Sarki Dawuda a Hebron, sarki ya yi yarjejeniya da su a gabon Ubangiji, suka kuwa nadā Dawuda sarki bisa Isra’ila. **4** Dawuda yana da shekara talatin daya sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara arba’in. **5** A Hebron ya yi mulki a bisa Yahuda shekara bakwai da wata shida, a Urushalima kuma ya yi mulki a bisa Isra’ila da Yahuda shekara talatin da uku. **6** Sarki da mutanensa suka tafi Urushalima don su kai wa Yebusiyawan da suke zaune a can hari, Yebusiyawa suka ce wa Dawuda, “Ba za ka shiga nan ba; ko makafi da guragu kadai ma za su kore ka.” Suka yi tsammani suna cewa, “Dawuda ba zai iya shiga can ba.” **7** Duk da haka, Dawuda ya kame kagarar Sihiyona, wadda ta zama Birnin Dawuda. **8** A ranar, Dawuda ya ce, “Duk wanda zai kame Yebusiyawa, dole yā yi amfani da wuriyar ruwa don yā kai ga wadannan ‘guragu da makafi’ wadanda suke abokan gāban Dawuda.” Shi ya sa suka ce, “‘Makafi da guragu’ ba za su shiga fadan sarki ba.” **9** Sai Dawuda ya

zauna a kagarar, ya kuma kira ta Birnin Dawuda. Ya gina wuraren da suke kewaye da ita, tun daga madogaran gini zuwa ciki. **10** Ya yi ta kara karfi, gama Ubangiji Allah Madaukaki yana tare da shi. **11** To, Hiram sarkin Taya ya aiki manzanni wurin Dawuda tare da gumaguman itacen al’ul, da kafintoci, da kuma maginan duwatsu, suka kuwa gina wa Dawuda fada. **12** Dawuda kuwa ya gane Ubangiji ya nada shi sarki bisa Isra’ila, ya kuma dfaukaka masarautarsa saboda mutanensa Isra’ila. **13** Bayan ya bar Hebron, Dawuda ya kara dfauko wa kansa wadansu kwarkwarai da mata a Urushalima. Aka haifa masa’ya’ya maza da mata. **14** Wadannan su ne sunayen’ya’yan da aka haifa masa a can. Shammuwa, Shobab, Natan, Solomon, **15** Ibhar, Elishuwa, Nefeg, Yafiya, **16** Elishama, Eliyada da Elifelet. **17** Da Filistiyawa suka ji labari an shafe Dawuda sarki a bisa Isra’ila, sai suka haura da karfi sosai don su nema shi, amma Dawuda ya ji labarin sai ya gangara zuwa mafaka. **18** To, fa, Filistiyawa suka zo suka baje ko’ina a cikin Kwarin Refayim; **19** saboda haka Dawuda ya nemi nufin Ubangiji ya ce, “In tafi in kai wa Filistiya hari? Za ka bashe su a hannuna?” Ubangiji ya amsa masa ya ce, “Je ka, gama tabbataccé zan bashe Filistiyawa a hannunka.” **20** Saboda haka Dawuda ya tafi Ba’al-Ferazim, a can ya ci su da yaki. Sai ya ce, “Kamar yadda ruwa yakan fasu, haka Ubangiji ya kakkarya abokan gābana a gabana.” Saboda haka aka kira wurin Ba’al-Ferazim. **21** Filistiyawa suka bar gumakansu a can, Dawuda da mutanensa kuwa suka kwashe su. **22** Har yanzu Filistiyawa suka sāke haurawa suka bazu a Kwarin Refayim; **23** saboda haka Dawuda ya nemi nufin Ubangiji, ya kuwa ce, “Kada ka haura kai tsaye, amma ka kewaya ta bayansu ka fādā musu a gabon itatuwan balsam. **24** Da zarar ka ji tafiya kamar na takawar sojoji tana a bisan itatuwan balsam, sai ka yi maza, gama wannan alama ce cewa Ubangiji ya sha gabanka don yā karkashe sojojin Filistiyawa.” **25** Saboda haka Dawuda ya aikata yadda Ubangiji ya umarce shi, ya kuma karkashe Filistiyawa tun daga Geba har zuwa Gezer.

6 Dawuda ya sāke tattara zaiba'bun mutanen Isra’ila, dubu talatin. **2** Shi, da dukan mutanensa suka tashi daga Ba’ala-Yahuda don su hauro da akwatin alkawarin Allah, wanda ake kira da SunanUbangiji Madaukaki, wanda yake zama a tsakanin kerubobin da suke a kan akwatin alkawarin. **3** Suka dfauko akwatin alkawarin Allah a sabuwar keken yaki, suka kawo shi

daga gidan Abinadab, wanda yake bisa tudu. Uzza da Ahiyo, 'ya'yan Abinadab maza, suka bi da keken yaキン da akwatin alkawarin Allah yake ciki suka bi da keken yaキン 4 da akwatin alkawarin Allah yake ciki. Ahiyo kuwa yana tafiya a gaban Abinadab. 5 Dawuda da dukan gidan Isra'ila suka yi biki sosai da dukan Karfinsu a gaban Ubangiji, da wałoki, da molaye, da garayu, da ganguna, da kacau-kacau da kuma kuge. 6 Da suka kai masussukar Nakon, sai Uzza ya miňa hannu don yă rike akwatin alkawarin Allah, gama shanun sun yi tuntube. 7 Fushin Ubangiji kuwa ya kuna a kan Uzza domin aikin rashin bangirma, saboda haka Allah ya buge shi ya kuma mutu a can kusa da akwatin alkawarin Allah. 8 Ran Dawuda ya 6ace gama fushin Ubangiji ya barke a kan Uzza. Shi ya sa har wa yau ana kira wurin Ferez Uzza. 9 Dawuda ya ji tsoron Ubangiji a ranar, sai ya ce, "Yaya akwatin alkawarin Ubangiji zai iya zuwa wurina?" 10 Bai so yă dauki akwatin alkawarin Ubangiji yă kasance tare da shi a Birnin Dawuda ba. A maimakon haka sai ya kai shi gidan Obed-Edom mutumin Gat. 11 Akwatin Alkawarin Ubangiji ya kasance a gidan Obed-Edom mutumin Gat har tsawon wata uku, Ubangiji kuwa ya albarkace shi da dukan iyalinsa. 12 To, sai aka fada wa Sarki Dawuda cewa, "Ubangiji ya sa wa gidan Obed-Edom albarka da dukan abin da yake da shi, saboda akwatin alkawarin Allah." Saboda haka sai Dawuda ya gangara ya hauro da akwatin alkawarin Allah daga gidan Obed-Edom zuwa Birnin Dawuda da farin ciki. 13 Sa'ad da wafanda suke daukan akwatin alkawarin Ubangiji suka yi tafiya taki shida, sai yă yi hadayar bijimi da saniya mai kiba. 14 Dawuda, sanye da efod lilin, ya yi ta rawa a gaban Ubangiji da dukan Karfinsa, 15 yayinda shi da dukan gidan Isra'ila suka hauro da akwatin alkawarin Ubangiji da sowa da kuma busar Kahoni. 16 Sa'ad da akwatin alkawarin Ubangiji ya shiga Birnin Dawuda, sai Mikal'yar Shawulu ta leka ta taga ta ga Dawuda sarki yana tsalle, yana rawa a gaban Ubangiji, sai ta rena shi a zuciyarta. 17 Suka kawo akwatin alkawarin Ubangiji, aka ajiye shi a inda aka shirya masa a cikin tentin da Dawuda ya shirya dominса. Dawuda kuma ya miňa hadaya ta konawa da hadaya ta salama a gaban Ubangiji. 18 Bayan ya gama yin hadaya ta konawa da hadaya ta salama, sai ya albarkaci mutane a cikin sunan Ubangiji Madaukaki. 19 Sa'an nan ya rarraba abinci, da kosai, dabino, da waina ga kowane mutum a cikin dukan jama'ar Isra'ila,

maza da mata. Dukan mutane kuwa suka watse zuwa gidajensu. 20 Da Dawuda ya koma gida don yă sa wa gidansa albarka, sai Mikal'yar Shawulu ta fito don tă tarye shi, sai ta ce, "Tabbas sarkin Isra'ila ya fiffita kansa yau, ya tube a gaban bayinsa'yan mata, kamar yadda duk marar kunya yakan yi!" 21 Dawuda ya ce wa Mikal, "Na yi rawana domin in girmama Ubangiji ne, wanda ya zabe ni a maimakon mahaifinki ko wani daga cikin dukan gidansa, shi ne kuma ya sa ni sarki a kan Isra'ila, mutanen Ubangiji, zan yi biki a gaban Ubangiji. 22 Zan ma mai da kaina abin reni fiye da haka, za a kuma zama abin reni a gare ki. Amma wadannan bayi'yan matan da kika yi magana a kai, za su gan ni da martaba." 23 Mikal'yar Shawulu kuwa ba tă haifi da ba har mutuwarta.

7 Bayan sarki ya kama zama a fadansa Ubangiji kuma ya hutashe shi daga dukan abokan gābansa da suke kewaye da shi, 2 sai ya ce wa annabi Natan, "Ga ni, ina zama a fadar katakon al'ul, amma akwatin alkawarin Allah yana zaune a tenti." 3 Natan ya amsa wa sarki ya ce, "Duk abin da yake a zuciyarka, sai ka yi, gama Ubangiji yana tare da kai." 4 A daren nan maganar Ubangiji ta zo wa Natan cewa, 5 "Je ka fada wa bawana Dawuda, 'Ga abin da Ubangiji ya ce, kai ne za ka gina mini gida in zauna? 6 Ban taba zama a gida ba tun daga ranar da na fito da Isra'ilawa daga Masar har yă zuwa yau. Ina dai kai da kawowa a tenti, a matsayin mazaunina. 7 A cikin kaiwa da kawowar da nake yi cikin dukan Isra'ilawa, na taba ce wa wani shugabanninsu wanda na umarta su lura da mutanena Isra'ila, "Don me ba ku gina mini mazauni da katakon al'ul ba?" 8 "Yanzu, ka gaya wa bawana Dawuda 'Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, na dauko ka daga makiyaya, daga kuma garken tumaki ka zama sarki bisan mutane Isra'ila. 9 Na kasance tare da kai duk inda ka tafi, na kuma kawar da dukan abokan gābanka a gabanka. Yanzu zan sa sunanka yă shahara kamar sunayen shahararrun mutanen duniya. 10 Zan kuma tanada wa mutanena Isra'ila wuri, in kuma dasa su yadda za su kasance da gida kansu ba tare da an kara damunsu ba. Mugayen mutane ba za su kara wahalshe su kamar dā ba, 11 yadda suka yi tun lokacin da na nadaf shugabanni bisan mutanena Isra'ila, zan kuma hutashe ka daga hannun abokan gābanka. "Ubangiji ya furta maka cewa Ubangiji kansa zai kafa maka gida. 12 Sa'ad da kwanakinka suka kare, za ka huta tare da kakanninka, zan tă da zuriyarka, na cikinka, zan

kuma sa mulkinsa ya kahu. **13** Shi zai gina gida domin Sunana, zan kuwa kafa gadon sarautarsa har abada. **14** Zan zama Ubansa, shi kuma yă zama dana. Idan ya yi laifi, zan yi amfani da mutane in hukunta shi. Mutane ne za su zama bulalata. **15** Amma ba za a taba dauke kaunata daga gare shi yadda na dauke ta daga wurin Shawulu ba, shi wannan wanda na kawar daga gabanka. **16** Gidanka da kuma masarautarka zu su dawwama har abada a gabana; gadon sarautarka kuma zai kahu har abada.” **17** Natan ya gaya wa Dawuda dukan abin da Allah ya bayyana masa. **18** Sa'an nan Sarki Dawuda ya je ya zauna a gabana Ubangiji ya ce, “Wane ne ni, ya Ubangiji Mai Iko Duka, ko gidana, har da ka daga mu zuwa wannan matsayi? **19** Har ya zama kamar wannan bai isa ba a gabanka, ya Ubangiji Mai Iko Duka, ka kuma yi magana game da nan gaba na gidan bawanka. Haka ka saba yi da mutane, ya Ubangiji Mai Iko Duka? **20** “Me kuma Dawuda zai ce maka? Gama ka san bawanka, ya Ubangiji Mai Iko Duka. **21** Gama saboda maganarka da kuma bisa ga nufinka, ka aikata wannan babban abu, ka kuma sanar da bawanka. **22** “Kai mai girma ne, ya Ubangiji Mai Iko Duka! Babu wani kamar ka, babu kuma wani Allah sai kai; kamar yadda muka ji da kunnuwanmu. **23** Wane ne kuma yake kamar da mutanenka Isra’ila, al’umma guda a duriya wadda Allah ya fita don yă kubutar wa kansa, ya kuma yi suna wa kansa, ya kuma aikata manyan abubuwa da kuma al’amuran banmamaki ta wurin korin al’ummai da allolinsu daga gaban mutanenka, wadanda ka kubutar daga Masar? **24** Ka kafa mutanenka Isra’ila kamar naka na kanka har abada, kai kuma, ya Ubangiji, ka zama Allahnsu. **25** “Yanzu kuwa, ya Ubangiji Allah, ka cika alkawarin da ka yi game da bawanka da gidansa. Ka yi kamar yadda ka alkawarta, **26** domin sunanka yă kasance da girma har abada. Sa'an nan mutane za su ce, ‘Ubangiji Madaukaki, Allah ne a bisa Isra’ila!’ Kuma gidan bawanka Dawuda zai kahu a gabanka. **27** “Ya Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, ka bayyana wa bawanka cewa, ‘Zan gina maka gida.’ Saboda haka bawanka ya sami karfin hali yă miķa maka wannan addu’a. **28** Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kai Allah ne! Maganarka da aminci take, ka kuma yi wa bawanka wadannan abubuwa masu kyau. **29** In ya gamshe ka, bari ka albarkaci gidan bawanka don yă dawwama a gabanka har abada; gama kai, ya Ubangiji Mai Iko Duka, ka riga ka yi magana, kuma saboda kai ka sa

albarka ga gidan bawanka, lalle zai kasance da albarka har abada.”

8 Ana nan, sai Dawuda ya ci Filistiyawa da yaki, ya kawo karshen mulkinsu a kasar, ya kuma kwace kasar Meteg Amma daga hannun Filistiyawa. **2** Haka kuma Dawuda ya ci Mowabawa. Ya sa suka kwanta a kasa, ya kuma auna su da igiya. Kowane awo biyu ya sa a kashe su, amma awo na uku sai yă sa a bar su da rai. Saboda haka Mowabawa suka zama bayin Dawuda, suka kuma kawo masa haraji. **3** Ban da haka, Dawuda ya yaki Hadadezer dan Rehob, sarkin Zoba. Wannan ya faru a lokacin da Hadadezer yake kan hanyarsa zuwa Kogin Yuferites don yă sâke mai da wurin a karkashin ikonsa. **4** Dawuda ya kame keken yakinsa guda dubu, mahayan keken yakinsa dubu bakwai, da sojojin kasa dubu ashirin. Ya yayyanke agaran dawakan duka amma ya bar dawakai kekunan yaki dari. **5** Sa’ad da Arameyawan Damaskus suka zo don su taimaki Hadadezer sarkin Zoba, sai Dawuda ya karkashe dubu ashirin da biyunsu. **6** Ya ajiye fungiyoyi sojoji a masarautar Arameyawan Damaskus, Arameyawa kuwa suka zama bayinsa, suka biya shi haraji. Ubangiji ya ba Dawuda nasara a duk inda ya tafi. **7** Dawuda ya kwashe garkuwoyin zinariya na shugabannin sojojin Hadadezer ya kawo Urushalima. **8** Daga Teba da Berotai, garuruwan da suke karkashin Hadadezer, Sarki Dawuda ya kwashe tagullu masu yawan gaske. **9** Da Towu sarkin Hamat ya ji cewa Dawuda ya ci dukan rundunar Hadadezer, **10** sai ya aiki dansa Yoram wurin Sarki Dawuda yă gaishe, yă kuma yi masa barka saboda nasarar da ya yi a kan Hadadezer, gama Hadadezer nan ya hana Towu sakewa. Yoram ya tafi dauke da kayan azurfa, da na zinariya, da na tagulla. **11** Sarki Dawuda kuwa ya kebe wadannan kayayyaki wa Ubangiji, yadda ya yi da zinariya, da kuma azurfa daga dukan al’umman da ya mallaka, **12** wato, azurfa da zinariyan mutanen Edom, da na Mowabawa, da na Ammonawa, da na Filistiyawa, da na Amalekawa, da ganimar Hadadezer dan Rehob, sarkin Zoba. **13** Dawuda kuwa ya kara zama shahararre bayan ya dawo daga kai wa kasar Aram hari, daga nan sai ya je ya karkashe mutanen Edom dubu goma sha takwas a Kwarin Gishiri. **14** Ya ajiye rundunar sojoji ko’ina a Edom, dukan mutanen Edom kuwa suka zama bayin Dawuda. Ubangiji ya ba wa Dawuda nasara a duk inda ya tafi. **15** Dawuda ya yi mulkin dukan kasar Isra’ila, yana yin wa dukan jama’arsa shari’ar gaskiya

da adalci. **16** Yowab dan Zeruhiya ya zama shugaban sojoji; Yehoshafat dan Ahilud kuwa shi ne marubucin tarihi; **17** Zadok dan Ahitub da Ahimelek dan Abiyatar, su ne firstoci; Serahiya kuma sakatare; **18** Benahiya dan Yehohiyada ne shugaban Keretawa da Feletiyawa, wato, sojoji masu gadin Dawuda, sa'an nan'ya'yan Dawuda maza su ne mashawartan sarki.

9 Wata rana Dawuda ya yi tambaya ya ce, "Akwai wani har yanzu da ya rage a gidan Shawulu wanda zan nuna masa alheri saboda Yonatan?" **2** To, akwai wani bawa na gidan Shawulu mai suna Ziba. Sai aka kira shi yă bayyana a gabon Dawuda, sarki ya ce masa, "Kai ne Ziba?" Sai ya ce, "I, ni ne, ranka yă dade." **3** Sa'an nan sarki ya yi tambaya ya ce, "Babu wani har yanzu da ya rage a gidan Shawulu don in nuna masa alherin Allah?" Ziba ya ce wa sarki, "Har yanzu akwai dan Yonatan da ya rage, sai dai shi gurgu ne a dukan kafafu." **4** Sarki ya ce, "Ina yake?" Ziba ya ce, "Yana a gidan Makir dan Ammiyel a Lo Debar." **5** Saboda haka Sarki Dawuda ya umarta aka kawo shi daga gidan Makir dan Ammiyel, daga Lo Debar. **6** Sa'ad da Mefiboshet dan Yonatan, dan Shawulu, ya zo wurin Dawuda, sai ya rusuna har kasa ya yi gaisuwarr bangirma. Dawuda ya ce, "Mefiboshet!" Shi kuwa ya amsa ya ce, "Ranka yă dade, ga ni, bawanka." **7** Dawuda ya ce, "Kada ka ji tsoro, gama tabbataccé zan nuna maka alheri saboda mahaifinka Yonatan. Zan mayar maka da dukan kasar da take ta kakanka Shawulu, kullum kuma za ka ci a teburina." **8** Mefiboshet ya rusuna ya ce, "Ni ne wa har da za ka kula da ni? Ai! Ni bawanka ne da bai ma fi mataccen kare daraja ba." **9** Sai sarki ya kira Ziba bawan Shawulu, ya ce masa, "Na ba wa jikan maigidanka kome da yake na Shawulu da iyalinsa **10** Kai da'ya'yanka maza da bayinka za ku ri'ka yin masa noma, ku kuma kawo hatsin, don jikan maigidanka yă sami abinci. Mefiboshet kuma, jikan maigidanka, zai ri'ka ci a teburina." (Ziba kuwa yana da'ya'yaa maza goma sha biyar da kuma bayi ashirin.) **11** Sai Ziba ya ce wa sarki, "Bawanka zai aikata dukan abin da ranka yă dade sarki, ya umarce shi." Saboda haka Mefiboshet ya ri'ka ci a teburin Dawuda kamar sauran'ya'yan sarki. **12** Mefiboshet yana da wani karamin da sunansa Mika, dukan iyalin gidan Ziba kuwa bayin Mefiboshet ne. **13** Mefiboshet ya zauna a Urushalima, gama kullum yana ci a teburin sarki, shi kuwa gurgu ne a dukan kafafu.

10 Ana nan sai sarkin Ammonawa ya rasu, dansa Hanun kuwa ya gäge shi a matsayin sarki. **2** Dawuda ya yi tunani a ransa ya ce, "Zan yi wa Hanun dan Nahash alheri kamar yadda mahaifinsa ya yi mini." Saboda haka sai Dawuda ya aiki jakadu su yi masa ta'aziyyar mutuwar mahaifinsa. Sa'ad da mutanen Dawuda suka isa kasar Ammonawa, **3** sai manyan mutanen Ammonawa suka ce wa Hanun shugabansu, "Kana tsammani Dawuda yana girmama mahaifinka ne da ya aiko da jakadu su kawo maka ta'aziyya? Ai, wayo ya yi don yă ga asirin birninmu, yă san karfinmu, yă kuma ci mu da yaki." **4** Saboda haka Hanun ya kama mutanen Dawuda ya aske rabin gemun kowannensu, ya yayyage rigunarsu daidai duwawu, sa'an nan ya sallame su. **5** Sa'ad da aka gaya wa Dawuda game da wannan, sai ya aiki manzanni su taryi wadannan mutanen da aka ci mutuncinsu, gama an wula'kanta su kwarai. Sai sarki ya ce musu, "Ku dakata a Yeriko har sai gemunku ya sâke gurma, sa'an nan ku dawo." **6** Da Ammonawa suka gane cewa Dawuda ya ji fushi da su sosai saboda abin da suka yi, sai suka yi hayar sojojin kasar Arameyawa dubu ashirin daga Bet Rehob da Aram-Zoba, suka kuma yi hayar sarkin Ma'aka tare da mutum dubu daya, suka kuma yi hayar maza dubu goma sha biyu daga Tob. **7** Da jin haka, Dawuda ya tura Yowab da dukan sojojin yaki. **8** Ammonawa suka fita suka ja dâgâr yaki a kofar shiga birninsu, yayinda Aram-Zoba, da na Rehob, da mutane Tob, da kuma na Ma'aka, suka ja tasu dâgâr a karkara. **9** Yowab ya ga cewa an ja masa dâgâr yaki gaba da baya; saboda haka sai ya zabi wadansu shahararrun sojoji cikin Isra'ilâ, ya sa su gabza da Arameyawa. **10** Ya sa sauran mutanen a Karkashin Abishai dan'uwansa, ya sa su gabza da Ammonawa. **11** Yowab ya ce, "In Arameyawa suka fi Karfina, sai ku kawo mini gudummawa; amma in Ammonawa suka fi Karfinku, sai mu kawo muku gudummawa. **12** Ku yi Karfin hali, mu kuma yi yaki da Karfin zuciya saboda mutanenmu da kuma birane Allahnmu. Ubangiji zai yi abin da yake da kyau a idanunsa." **13** Sa'an nan Yowab da rundunar da take tare da shi suka ci gaba don su gabza da Arameyawa, Arameyawa kuwa suka gudu a gabansa. **14** Da Ammonawa suka ga Arameyawa suna gudu, sai su ma suka ruga da gudu a gabon Abishai, suka shiga cikin birni. Sa'an nan Yowab ya komo Urushalima daga wurin yakin da ya yi da Ammonawa. **15** Bayan Arameyawa suka ga Isra'ilâ ta ci su da yaki,

sai suka sâke tattara kansu. **16** Hadadezer sarkin Zoba ya aika a kawo Arameyawan da suke ketaren Kogin Yuferites. Suka iso Helam a karkashin shugabancin Shobak, shugaban dukan sojojin Hadadezer. **17** Da aka gaya wa Dawuda wannan, sai ya tattara dukan Isra'ila, ya ketare Urdun, ya je Helam. Arameyawa suka ja dâgâr yakinsu, suka kara da Dawuda. **18** Amma Arameyawa suka gudu a gabon Isra'ila, Dawuda kuwa ya kashe mahayan keken yakinsu dari bakwai, da sojojin kasa dubu arba'in. Ya bugi Shobak, shugaban fungiyar sojansu ya kuwa mutu a can. **19** Sa'ad da dukan sarakuna wadanda suke abokan tarayya na Hadadezer suka ga Isra'ila sun ci su da yaâki, sai suka yi sulhu da Isra'ilawa, suka kuma zama bayinsu. Wannan ya sa Arameyawa suka ji tsoron kara kai wa Ammonawa gudummawa.

11 Da bazara, a lokacin da sarakuna sukan fita zuwa yaâki, sai Dawuda ya aiki Yowab tare da mutanen sarki, da dukan Isra'ila. Suka je suka hallaka Ammonawa, suka kuma yi wa Rabba kwanton bauna. Amma Dawuda ya yi zamansa a Urushalima. **2** Wata rana da yamma, Dawuda ya tashi daga gadonsa, ya zaga kewaye a rufin fadansa. Daga rufin ya ga wata mace tana wanka. Matar kyakkyawa ce kwarai. **3** Sai Dawuda ya aiki wani yâ bincika ko wace ce ita, sai mutumin ya dawo ya ce, "Wannan ba Batsheba ba ce, 'yar Eliyam matar Uriya, mutumin Hitti?'" **4** Sa'an nan Dawuda ya aiki manzanni su kawo masa ita. Ta zo wurinsa shi kuma ya kwana da ita (A lokacin kuwa ta gama tsarkake kanta ke nan daga jinin haila.) Sa'an nan ta tafi gida. **5** Matar ta yi ciki, ta kuwa aika wa Dawuda, tana cewa, "Ina da ciki." **6** Saboda haka Dawuda ya aika saâko wa Yowab ya ce, "Ka aiko mini da Uriya mutumin Hitti." Yowab kuwa ya aika da shi wajen Dawuda. **7** Da Uriya ya zo wurinsa, sai Dawuda ya tambaye shi lafiyar Yowab da sojojin, da kuma yaya yakin yake tafiya. **8** Sa'an nan Dawuda ya ce wa Uriya, "Gangara gidanka ka wanke kfafunka." Saboda haka Uriya ya bar fadar, sarki kuma ya aika masa da kyauta. **9** Amma Uriya ya kwanta a kofar fada tare da dukan bayin maigidansa, bai kuwa tafi gidansa ba. **10** Da aka gaya wa Dawuda, "Uriya bai tafi gida ba," sai Dawuda ya tambaye shi ya ce, "Ba ka zo daga wuri mai nisa ba? Me ya sa ba ka je gida ba?" **11** Sai Uriya ya ce wa Dawuda, "Akwatin Alkawari, da Isra'ila, da Yahuda suna zama cikin tentuna, kuma maigidana Yowab da mutanen ranka yâ dade suna a

sansani a fili. Yaya zan je gidana in ci in sha in kuma kwana da matata? Muddin kana a raye, ba zan yi irin wannan abu ba!" **12** Sai Dawuda ya ce masa, "Ka kara dakata a nan kwana daya, gobe kuwa in sallame ka." Saboda haka Uriya ya dakata a Urushalima a ranar, da kuma ta biye. **13** Dawuda ya gayyace shi, ya kuwa ci ya sha tare da shi, Dawuda ya sa ya bugu tilis. Amma da yamma Uriya ya koma ya kwanta a tabarmarsa cikin bayin maigidan sarki; bai je gida ba. **14** Da safe Dawuda ya rubuta wa Yowab wasîka ya ba wa Uriya. **15** A ciki wasîkar ya rubuta, "Tura Uriya a gaba inda yaâki ya fi zafi. Sa'an nan ka janye daga gare shi don a buge shi yâ mutu." **16** Saboda haka yayinda Yowab ya kai yaâki kusa da birnin, sai tura Uriya a inda ya sani akwai jarumawan Ammon na gaske. **17** Sa'ad da mutanen garin suka fito suka yaâki Yowab, sai wadansu mutane daga sojojin Dawuda suka mutu; Uriya mutumin Hitti ma ya mutu. **18** Yowab ya aika wa Dawuda cikakken labari batun yaâkin. **19** Ya umarci manzon ya ce, "Da ka gama yin wa sarki wannan batun yaâkin, **20** watakila sarki yâ husata, yâ tambaye ka, 'Me ya sa kuka je kusa da birnin don ku yi yaâki? Ba ku san cewa za su yi harbi daga katanga ba?' **21** Wane ne ya kashe Abimelek dan Yerub-Beshet? Ba mace ce ta jefa dutsen niâ a kansa daga katanga, ta haka ya mutu a Tebez ba? Me ya sa kuka je kurkusa da katangar?' In ya tambaye ka wannan, sai ka ce masa, 'Har bawanka Uriya mutumin Hitti ma ya mutu.'" **22** Manzon ya tashi ya tafi, da ya iso kuwa sai ya gaya wa Dawuda dukan abin da Yowab ya aike shi yâ fada. **23** Manzon ya ce wa Dawuda, "Mutanen sun sha kanmu suka fito suka yake mu a fili, amma muka kore su har kofar birni. **24** Sa'an nan maharba suka yi ta harbi daga katanga har wadansu mutanen sarki suka mutu. Ban da haka ma, Uriya mutumin Hitti bawan sarki ya mutu." **25** Dawuda ya ce wa manzon, "Ka gaya wa Yowab, 'Kada ka bar wannan yâ dame ka; yadda takobi ya lamushe wannan, haka zai lamushe wuncan ma. Ku kara matsa wa garin lamba, ku hallaka shi.' Ka fada haka don ka karfafa Yowab." **26** Da matar Uriya ta ji cewa mijinta ya mutu, sai ta yi makoki saboda shi. **27** Bayan kwanakin makoki suka kare, Dawuda ya sa aka kawo ta gidansa, ta kuwa zama matarsa, ta kuma haifa masa da. Sai dai abin da Dawuda ya yi bai gamshi Ubangiji ba.

12 Ubangiji ya aiki Natan wurin Dawuda. Da ya tafi wajensa, sai ya ce, "An yi wadansu mutum biyu a

wani gari, daya mai arziki, dayan kuma matalauci. 2 Mai arzikin yana da babban garken tumaki, da kuma shanu, 3 amma matalauci ba shi da kome sai'yar tunkiyar da ya sayo. Ya yi kiwonta, ta kuwa yi girma tare shi da yaransa. Takan ci tare da shi ta sha ruwa a kwaf nasa, har ma ta kwanta a kirjinsa. Ta ma zama kamar'ya a gare shi. 4 "To, sai ga wani bakö ya zo wurin mai arzikin nan, amma mai arzikin ya ki yä kama tunkiyarsa, ko saniyarsa yä yanka don yä shirya wa bakön da ya zo abinci. A maimako, sai ya je ya kama'yar tunkiyan nan ta matalaucin ya yanka ya shirya wa mutumin da ya zo masa." 5 Dawuda ya husata kwarai da mutumin, ya ce wa Natan, "Muddin Ubangiji yana a raye, mutumin da ya yi wannan ya cancanci yä mutu! 6 Dole yä biya diyyar tunkiyan nan sau hudu, domin ya aikata haka ba tausayi." 7 Sai Natan ya ce wa Dawuda, "Kai ne mutumin! Ga abin da Ubangiji, Allah ya ce, 'Na nadia ka sarki bisa Isra'il, na kuma cece ka daga hannun Shawulu. 8 Na ba ka gidan maigidanka, da matan maigidanka duka. Na ba ka gidan Isra'il da Yahuda. Da a ce dukan wadannan sun käsä maka, ai, da na kara maka. 9 Me ya sa ka rena maganar Ubangiji ta wurin yin mugunta haka a idonsa? Ka kashe Uriya mutumin Hitti da takobi, ka kuma dauki matarsa tă zama matarka. Ka kashe shi da takobin Ammonawa. 10 To, fa, takobi ba zai taba rabu da gidanka ba, domin ka rena ni, ka kuma kwace matar Uriya mutumin Hitti ta zama matarka.' 11 "Ga abin da Ubangiji yana cewa, 'Daga cikin iyalinka zan kawo masifa a kanka. A idanunka zan dauki matanka in ba wa wani da yake kusa da kai, zai kuwa kwana da su da rana tsaka. 12 Ka aikata wannan a boye, amma zan aikata wannan da rana tsaka, a gabon dukan Isra'il.'" 13 Sai Dawuda ya ce wa Natan, "Na yi wa Ubangiji zunubi." Natan ya ce, "Ubangiji ya yafe maka zunubin. Ba za ka mutu ba. 14 Amma saboda ka yi haka ka sa abokan gäba suka rena Ubangiji, yaron da aka haifa maka zai mutu." 15 Bayan Natan ya tafi gida, sai Ubangiji ya bugi yaron da matar Uriya ta haifa wa Dawuda, ya kuwa kamu da ciwo. 16 Dawuda ya roki Allah saboda yaron. Ya yi azumi, ya kuma shiga gidansa ya kwana kwance a kasa. 17 Dattawan iyalinsa suka tsaya kusa da shi don su daga shi daga kasa, amma ya ki, bai kuwa ci wani abu tare da su ba. 18 A rana ta bakwai sai yaron ya rasu. Barorin Dawuda suka ji tsoro su gaya masa cewa yaron ya mutu, gama sun yi tunani cewa, "Yayinda yaron yake da rai, mun

yi magana da Dawuda bai ji mu ba. Yaya za mu gaya masa yaron ya mutu? Ai, zai yi wa kansa barna." 19 Dawuda ya gane bayinsa suna wa junna radan wani abu, sai ya gane yaron ya mutu. Sai ya ce, "Yaron ya rasu ko?" Suka ce, "I, ya rasu." 20 Sa'an nan Dawuda ya tashi daga kasa. Bayan ya yi wanka, ya shafa mai, ya kuma canja rigunarsa, sa'an nan ya shiga gidan Ubangiji ya yi sujada. Sai ya tafi gidansa, ya nemi a ba shi abinci, aka ba shi, ya kuwa ci. 21 Barorinsa suka ce masa, "Me ya sa kake yin haka? Yayinda yaron yake da rai, ka yi azumi, ka kuma yi kuka, amma yanzu da yaron ya mutu, ka tashi, ka kuma ci abinci!" 22 Ya ce musu, "Yayinda yaron yake da rai, na yi azumi, na kuma yi kuka. Na yi tunani na ce, 'Wa ya sani? Ko Ubangiji zai yi mini alheri yä bar yaron yä rayu.' 23 Amma yanzu da ya mutu, me zai sa in yi azumi? Zan iya dawo da shi ne? Ni zan je wajensa, ba shi zai dawo wurina ba." 24 Sai Dawuda ya yi wa matarsa Batsheba ta'aziyya, ya kuma tafi wurinta ya kwana da ita. Ta kuma haifi da, suka ba shi suna Solomon. Ubangiji ya kaunace shi; 25 kuma saboda Ubangiji ya kaunace shi, sai ya aika da sakö ta wurin annabi Natan yä ba shi suna Yedidiya. 26 Ana cikin haka, sai Yowab ya yi yaki da Rabba na Ammonawa, ya kuma kwace babban birnin. 27 Sa'an nan Yowab ya aika manzanni wurin Dawuda yana cewa, "Na yaki Rabba na kuma kwace hanyar samun ruwanta. 28 Yanzu fa ka tattara saura rundunoni ka fäda wa birnin ka ci shi. In ba haka ba zan karfie birnin, a kuma kira shi da sunana." 29 Saboda haka Dawuda ya tattara sauran rundunar sojojin suka tafi Rabba suka fäda masa suka kuma ci shi. 30 Ya dauke rawanin daga kan sarkinsu, nauyinsa ya kai talenti, na zinariya, an kuma yi masa ado da duwatsu masu daraja, aka aza shi a kan Dawuda. Ya kuma kwashe ganima mai yawa daga garin. 31 Ya fito da mutanen da suke a can, ya sa su su yi aiki da zarto, da diga, da kuma gatari, ya kuma sa su bugan bulok. Haka ya yi wa dukan garuruwan Ammonawa. Sa'an nan Dawuda da dukan sojoji suka koma Urushalima.

13 Ana nan sai Amnon dan Dawuda ya fara son Tamar, kyakkyawar'yar'uwar Absalom dan Dawuda. 2 Amnon ya matsu kwarai har abin ya sa shi ciwo saboda kanuwarsa Tamar. Ya gane zai zama da wuya yä sadu da Tamar ita kadai, gama ba ta taba kwana da namiji ba. 3 To, Amnon yana da wani aboki mai suna Yonadab, dan Shimeya, dan'uwan Dawuda. Yonadab dai mai wayo ne kwarai. 4 Ya tambayi Amnon

ya ce, "Don me kowace safiya fuskarka a face take? Kai ba yaron sarki ba ne? Fada mini, me ke faruwa?" Amnon ya ce masa, "Ina son Tamar kanuwar wan nawa Absalom ne." 5 Yonadab ya ce, "Je gado ka kwanta kamar ba ka da lafiya. Sa'ad da mahaifinka ya zo ganinka, sai ka ce masa, 'Ina so kanuwata Tamar tā kawo mini wani abu in ci. Bari tā shirya abincin a gabana don in ganta, in kuma ci daga hannunta.'" 6 Sai Amnon ya kwanta sai ka ce yana ciwo. Da sarki ya zo don ganinsa, sai Amnon ya ce, "Zan so kanuwata Tamar tā zo tā shirya mini abinci a gabana, don in ci daga hannunta." 7 Dawuda kuwa ya aika wa Tamar a fada, ya ce, "Ki je gidan Amnon dan'uwanki, ki yi masa abinci." 8 Saboda haka Tamar ta tafi gidan dan'uwanta Amnon, wanda yake kwance. Ta dauki fulawa, ta kwaba, ta yi burodi a gabansa ta toya shi. 9 Sa'an nan ta juye a kasko ta ba shi burodin, amma ya ki ci. Amnon ya ce, "A sa kowa yā fita daga nan." Saboda haka kowa ya fita ya bar shi. 10 Sa'an nan Amnon ya ce wa Tamar, "Kawo abincin a nan a cikin dakin kwanciyata, don in ci daga hannunki." Tamar kuwa ta dauki burodin da ta toya, ta kawo wa dan'uwanta Amnon a ciki dakin kwanciyarsa. 11 Amma da ta kai masa don yā ci, sai ya cafke ta ya ce, "Zo in kwana da ke,yar'uwata." 12 Ta ce, "Kada ka yi wannan dan'uwana! Kada ka tilasta ni. Bai kamata a yi irin wannan abu a Isra'ila ba! Kada ka yi wannan mugun abu. 13 Ni fa, ina zan sa kaina saboda kunya? Kai kuma za ka zama kamar wani mugun wawa a Isra'ila. Ina rokonka ka yi wa sarki magana; ba zai hana ni aurenka ba." 14 Amma Amnon ya ki yā saurare ta, da yake ya fi ta karfi, sai ya yi mata fyade. 15 Bayan ya yi lulata da ita sai Amnon ya ki ta da mummunan kiyayya. Zahiri ya ki ta fiye da ya kaunace ta. Sai Amnon ya ce mata, "Tashi, ki fita!" 16 Ta ce, "A'a! Korina zai fi muni da abin da ka riga ka yi mini." Amma ya ki yā saurare ta. 17 Sai ya kira bawansa ya ce, "Fitar da matan nan daga nan, ka rufe kofa." 18 Saboda haka bawansa ya fitar da ita, ya kuma sa aka rufe kofa. Tana sanye da doguwar riga mai kayan ado masu tsada, gama wannan ne irin kayan da budurwai'ya'yan sarki mata suke sawa. 19 Sai Tamar ta zuba toka a kanta, ta kuma yayyage doguwar riga mai kayan adon da take sanye da shi. Ta sa hannunta a kai, ta tafi tana kuka da karfi. 20 Absalom dan'uwanta ya ce mata, "Amnon, dan'uwanki ya bata ki ko? To, ki yi shiru'yar'uwata; ai, dan'uwanki ne. Kada wannan abu yā dame ki." Tamar

kuwa ta zauna a gidan dan'uwanta Absalom, zaman kadaici. 21 Da Sarki Dawuda ya ji dukan abin da ya faru, sai ya husata kwarai. 22 Absalom kuwa bai yi wa Amnon wata magana ta alheri ko ta mugunta ba; ya ki jinin Amnon domin ya ci mutuncin kanuwarsa Tamar. 23 Bayan shekaru biyu, sa'ad da masu askin tumakin Absalom suna Ba'al-Hazor, kusa da iyakar Efraim, sai ya gayyaci dukan'ya'yan sarki maza a can. 24 Sai Absalom ya je wurin sarki ya ce, "Bawanka ya sa masu askin tumaki sun zo. Ko sarki da fadawansa za su zo tare da ni?" 25 Sarki ya ce, "A'a dana, bai kamata dukanmu mu tafi ba; don kada nauyi yā yi maka yawa." Absalom dai ya dāge, duk da haka sarki ya ki yā je, sai dai ya albarkace shi. 26 Sa'an nan Absalom ya ce, to, "In ba za ka ba, ina rokonka bari Amnon dan'uwana yā zo tare da mu." Sarki ya ce masa, "Don me zai tafi tare da kai?" 27 Amma Absalom ya nace don sarki yā yarda, saboda haka sarki ya bar Amnon da sauran'ya'yan sarki maza su tafi tare da shi. 28 Absalom ya umarci mutanensa ya ce, "Ku saurara! Sa'ad da Amnon ya bugu sosai da giya na kuma ce muku, 'Ku bugi Amnon,' sai ku kashe shi. Kada ku ji tsoro. Ashe, ba ni ne na ba ku wannan umarni ba? Ku yi karfin hali, ku kuma yi jaruntaka." 29 Saboda haka mutanen Absalom suka yi wa Amnon abin da Absalom ya umarta. Sai dukan sauran'ya'yan sarki maza suka hau dawakansu suka gudu. 30 Yayinda suke kan hanyarsu, sai labari ya kai kunnen Dawuda cewa, "Absalom ya kashe dukan'ya'yan sarki maza; ko dayansu Absalom bai rage ba." 31 Sai sarki ya tashi, ya yage tufafinsa, ya kuma kwanta a kasa; dukan bayinsa kuwa suka tsaya da rigunansu yagaggū. 32 Amma Yonadab, dan Shimeya dan'uwana Dawuda ya ce, "Kada ranka yā dafe yā yi tunani cewa an kashe dukan'ya'yan sarki maza; Amnon ne kadai ya mutu. Wannan ce niyyar Absalom tun lokacin da Amnon ya yi wa Tamar'yar'uwansa fyade. 33 Kada mai girma sarki yā damu da jita-jitan nan cewa an kashe dukan'ya'yan sarki maza. Amnon ne kadai ya mutu." 34 Ana cikin haka, sai Absalom ya gudu. To, mutumin da yake tsaro a wannan lokaci ya daga kai sai ya ga mutane da yawa a hanya, yamma da shi, suna gangarowa daga gefen tudu. Sai mai tsaron ya je ya gaya wa sarki cewa, "Na ga mutane ta wajen Horonayim, a gefen tudu." 35 Yonadab ya ce wa Sarki, "Duba, ga'ya'yan sarki maza sun zo; ya faru kamar dai yadda bawanka ya fada." 36 Yana gama magana, sai

ga'ya'yan sarki maza suka shigo suna kuka da karfi. Sarki ma da dukan bayinsa suka yi kuka mai zafi. **37** Absalom ya gudu ya tafi wurin Talmai dan Ammihud, sarkin Geshur. Amma Sarki Dawuda ya yi ta makokin dansa kowace rana. **38** Bayan Absalom ya gudu sai ya je wurin Geshur, ya zauna a can shekara uku. **39** Sai zuciyar sarki Dawuda ya komo kan Absalom, gama an yi masa ta'aziyya game da mutuwar Amnon.

14 Yowab, dan Zeruhiya ya gane cewa zuriyar sarki ta koma ga Absalom. **2** Saboda haka Yowab ya aiki wani zuwa Tekowa, ya sa a zo da wata mace mai hikima. Ya ce mata, “Ki yi kamar kina makoki. Ki sa rigar makoki, kada kuwa ki shafa mai. Ki yi kamar macen da ta yi kwanaki da yawa, tana makokin matattu. **3** Sa'an nan ki je wurin sarki, ki ce masa haka.” Sai Yowab ya fada mata duk abin da za tā fada. **4** Da macen da ta fito daga Tekowa ta je wajen sarki, sai ta rusuna har kasa don bangirma, sai ta ce, “Ka taimake ni, ya sarki!” **5** Sarki ya ce mata, “Mece ce matsalarki?” Sai ta ce, “Tabbatacce, ni gwauruwa ce; mijina ya mutu. **6** Baiwarka tana da'ya'ya maza biyu. Suka yi fada da juna a fili, kuma ba wanda yake can don yā raba su. Dayan ya bugi dayan, ya kashe shi. **7** To, ga duk iyali sun hau kan baiwarka, suna cewa, ‘Ki ba mu dayan da ya kashe dan'uwansa mu kashe don ran dan'uwansa da ya kashe; sa'an nan za mu hallaka magājin shi ma.’ Za su kashe garwashin wuta mai ci da nake da shi kadai, su bar mijina ba suna, ba jika, a duniya.” **8** Sarki ya ce wa macen, “Koma gida, zan ba da umarni a madadinki.” **9** Amma macen da ta fito daga Tekowa ta ce, “Ranka yā dade, sarki! Bari alhakin shari'arka yā kasance a kaina da gidan mahaifina, kai sarki da gidan mulkinka, ba ku da laifi a ciki.” **10** Sai sarki ya ce, “In wani ya yi miki magana, ki kawo shi wurina, ba zai kuwa kara damunki ba.” **11** Sai ta ce, “To, bari sarki yā rantse da Ubangiji Allahnsa don yā hana mai ramako yin karin hallakawar da aka yi, domin kada a hallaka dana.” Sai ya ce, “Muddin Ubangiji yana a raye, babu gashi guda na danki da zai fādi kasa.” **12** Sai matar ta ce, “Bari baiwarka ta kara yin magana sau dayan nan wa ranka yā dade.” Ya ce, “Ki fada.” **13** Matar ta ce, “To, don me ka yi wa mutanen Allah irin wannan abu? Sa'ad da sarki ya ce haka, ashe, ba ka hukunta kanka ke nan ba, tun da yake sarki bai yarda dansa yā komo gida ba? **14** Kamar ruwan da ya zuba a kasa, wanda ba a iya kwasa, haka dole mu mutu. Amma Allah ba ya daukan rai; a

maimako, yakan firkiyo hanyoyi domin mutumin da aka kora kada yā kasance yasasshe daga gare shi. **15** “Yanzu ga shi na zo don in fada wannan wa ranka yā dade sarki, don mutane sun tsorata ni. Baiwarka ta yi tunani ta ce, ‘Zan yi magana wa sarki; watakilā yā yi abin da baiwarsa ta roka. **16** Watakilā sarki zai yarda yā ceci baiwarsa daga hannun mutumin nan da yake kōkari yā hallaka ni da dana daga gādon da Allah ya ba mu.’ **17** “Yanzu kuwa baiwarka tana cewa, ‘Bari magana ranka yā dade sarki yā ba ni hutu, gama ranka yā dade sarki yana kama da mala'ikan Allah cikin rarrabe nagarta da mugunta. Bari Ubangiji Allahnka yā kasance tare da kai.’” **18** Sai sarki ya ce wa matar, “Kada ki boye mini kome daga abin da zan tambaye ki.” Matar ta ce, “Bari ranka yā dade sarki yā yi tambaya.” **19** Sarki ya ce, “Anya, babu hannun Yowab a cikin dukan wannan?” Matar ta ce, “Muddin kana a raye, ranka yā dade sarki, ba wanda zai juya dama ko hagu daga wani abin da ranka yā dade sarki ya fadā. I, bawanka Yowab ne ya umarce ni in yi wannan, shi ne kuma ya sa kalmomin nan a bakin baiwarka. **20** Bawanka Yowab ne ya yi haka don yā daidaita al'amura. Ranka yā dade yana da hikima iri ta mala'ikan Allah, ya san dukan kome da yake faruwa a kasar.” **21** Sarki ya ce wa Yowab, “To, da kyau, zan yi haka. Je ka, ka dawo da saurayin nan Absalom.” **22** Yowab ya rusuna har kasa don bangirma, ya kuma yi wa sarki kyakkyawar fata. Yowab ya ce, “Yau, bawanka ya sani ya sami tagomashi a gare ka, ranka yā dade sarki, gama sarki ya ji rokon bawansa.” **23** Sa'an nan Yowab ya tafi Geshur ya dawo da Absalom Urushalima. **24** Amma sarki ya ce, “Yā tafi gidansa; kada yā zo yā gan ni.” Saboda haka Absalom ya tafi gidansa, bai kuwa je ganin sarki ba. **25** A cikin dukan Isra'ilā babu wanda ake yabon kyansa kamar Absalom. Tun daga kansa har zuwa tafin kafansa babu tabo a jikinsa. **26** A duk sa'ad da ya aske gashin kansa (yakan aske kansa lokaci-lokaci sa'ad da ya yi masa nauyi) yakan auna shi, nauyin gashin kuwa yakan kai wajen shekel dari biyu a ma'aunin da ake awo. **27** Aka haifa wa Absalom'ya'ya uku maza da'ya mace guda. Sunanta Tamar, ta kuwa zama kyakkyawan mace kwarai. **28** Absalom ya zauna a Urushalima shekara biyu amma ba tare da ganin fuskar sarki ba. **29** Sai Absalom ya aika a kira masa Yowab don yā aike shi wurin sarki, amma Yowab ya ki zuwa. Saboda haka ya sāke aika sau na biyu, amma ya ki yā zo. **30** Sai ya ce wa bayinsa,

“Duba, gonar Yowab tana gab da tawa, kuma yana da sha’ir a can. Ku je ku sa mata wuta.” Sai bayin Absalom suka sa wa gonar wuta. **31** Sa’an nan Yowab ya tafi gidan Absalom ya ce masa, “Me ya sa bayinka suka sa wa gonata wuta?” **32** Absalom ya ce wa Yowab, “Kai, na aika, ‘Ka zo nan don in aike ka wurin sarki ka tambaya, “Me ya sa na dawo daga Geshur? Ai, ya fi mini a ce ina can har yanzu!” Yanzu kuwa, ina so in ga sarki, kuma idan na yi wani laifi, to, yă kashe ni.” **33** Saboda haka Yowab ya tafi wurin sarki ya gaya masa wannan. Sai sarki ya aika aka zo da Absalom, ya kuma rusuna da fuskarsa har kasa a gaban sarki. Sarki kuwa ya sumbacı Absalom.

15 Ana nan sai Absalom ya samo wa kansa wata keken yaki da dawakai tare da mutum hamsin da zu su sha gabansa. **2** Absalom yakan tashi da sassafe yă tsaya a gefen hanyar shigar kofar birni. Duk sa’ad da wani ya zo da kara don a kai gaban sarki yă yi shari’ā, Absalom yakan kira shi yă ce, “Daga wane gari ka fito?” Sai mutumin yă amsa yă ce, “Bawanka ya fito a daya daga cikin kabilan Isra’ila.” **3** Sai Absalom yă ce masa, “Ga shi, ƙararka daidai ne, tana kuma da gaskiya, sai dai ba wakilin sarkin da zai ji ka.” **4** Absalom kuwa yakan kara da cewa, “Da a ce an nada ni alkali a kasar mana! Da duk mai kara, ko kuka wanda zai zo wurina, zan in tabbatar an yi masa adalci.” **5** Kuma duk sa’ad da wani ya zo wurin Absalom ya rusuna don yă gaishe shi, sai Absalom yă sa hannunsa yă ta da shi, yă kuma rungume shi. **6** Absalom ya yi ta yin haka ga dukan Isra’ilawan da suka zo wurin sarki don neman adalci, ta haka kuwa ya saci zukatan mutanen Isra’ila. **7** A karshen shekara hufu, Absalom ya ce wa sarki, “Bari in tafi Hebron in cika alkawarin da na yi wa Ubangiji. **8** Yayinda bawanka yake zama a Geshur, a Aram, na yi wannan alkawari, na ce, ‘In Ubangiji ya komo da ni Urushalima, zan yi wa Ubangiji sujada a Hebron.’” **9** Sarki ya ce, “Ka sauка lafiya.” Sai ya tafi Hebron. **10** Sai Absalom ya aiki manzanni a asirce cikin dukan kabilan Isra’ila, ya ce musu su ce, “Da zarar kuka ji an busa kaho, sai ku ce, ‘Absalom sarki ne a Hebron.’” **11** Mutum dari biyu daga Urushalima suka raka Absalom. An gayyace su a matsayin baki, suka kuwa tafi cikin rashin sani, ba su san wani abu game da al’amarin ba. **12** Yayinda Absalom yake miƙa hadaya, ya aika a kira Ahitofel mutumin Gilo, mai ba wa Dawuda shawara, yă zo daga Gilo garinsa. Ta haka makircin ya kara karfi,

masu bin Absalom kuma suka yi ta karuwa. **13** Wani manzo ya zo wurin Dawuda ya ce masa, “Zukatan mutanen Isra’ila sun koma wajen Absalom.” **14** Sai Dawuda ya ce wa dukan fadawansa da suke tare da shi a Urushalima, “Ku zo! Mu gudu, in ba haka ba, babu wanda zai tsira daga hannun Absalom. Dole mu bar nan, nan da nan, in ba haka ba zai tashi da sauri yă făda mana, yă kuma hallaka garin da takobi.” **15** Sai fadawan sarki suka ce masa, “Barorinka suna a shiryे su yi duk abin da ranka yă dade, ya zaba.” **16** Sarki ya kama hanya, dukan gidansa kuwa suna biye da shi; amma ya bar kwarkwari goma su lura da fada. **17** Ta haka sarki ya kama hanya da dukan mutane suna biye da shi, suka yi sansani a wani wuri mai dan nisa da Urushalima. **18** Dukan mutanensa suka wuce gabansa, tare da dukan Keretawa da Feletiyawa; da dukan mutane dari shida na Gittiyawan da suka raka shi daga Gat, suka wuce gaban sarki. **19** Sarki ya ce wa Ittai mutumin Gat, “Don me za ka zo tare da mu? Ka koma ka zauna tare da Sarki Absalom. Kai baƙo ne, dan gudun hijira daga garinka. **20** Jiya-jiya ka zo. Yau kuma in sa ka yi ta yawo tare da mu, ga shi ban ma san inda za ni ba? Koma, ka tafi da’yan’uwanka. Bari alheri da amincin Ubangiji su kasance tare da kai.” **21** Amma Ittai ya ce wa sarki, “Muddin Ubangiji yana a raye kuma muddin ranka yă dade yana a raye, duk inda ranka yă dade sarki zai kasance, ko a yi rai ko a mutu, a can bawanka zai kasance.” **22** Dawuda ya ce wa Ittai, “Wuce gaba, taka mu je.” Sai Ittai mutumin Gat ya shiga layi tare da dukan mutanensa da iyalan da suke tare da shi. **23** Dukan ƙauyuka suka yi ta kururuwa yayinda mutanen suke wucewa. Sarki shi ma ya haye ta Kwarin Kidron, mutane kuma suka ci gaba da tafiya zuwa wajen hamada. **24** Zadok yana nan tare da su, kuma dukan Lawiyawan da suke tare da shi kuwa suna dafuke da akwatin alkawarin Allah. Suka sauķe akwatin alkawarin Allah, Abiyatar ya miƙa hadaya sai da mutane suka gama fita daga birnin. **25** Sa’an nan sarki ya ce wa Zadok, “Ka komar da akwatin alkawarin Allah cikin birnin. Idan na sami tagomashi a idon Ubangiji, zai dawo da ni, yă kuma sa in sāke gan shi a mazauninsa. **26** Amma in ya ce, ‘Ina baƙin ciki da kai,’ to, ina a shiryē; bari yă yi abin da ya fi masa.” **27** Sarki ya kuma ce wa Zadok firist, “Ashe, kai ba mai duba ba ne? Ka koma cikin birnin lafiya, tare da danka Ahimawaz, da kuma Yonatan dan Abiyatar. Kai da Abiyatar ku tafi da’ya’yanke

biyu. **28** Zan kuwa jira a mashigai a hamada, sai na ji daga gare ku.” **29** Saboda haka Zadok da Abiyatar suka dauki akwatin alkawarin Allah suka komar da shi Urushalima, suka zauna a can. **30** Amma Dawuda ya ci gaba yana hawan Dutsen Zaitun, yana kuka yayinda yake tafiya; kansa a rufe, kuma babu takalma a kafafunsa. Dukan mutanen da suke tare da shi suka rufe kawunansu suna ta kuka yayinda suke haurawa. **31** To, an gaya wa Dawuda cewa, “Ahitofel yana cikin wadanda suka hadasa makarkashiya tare da Absalom.” Saboda haka Dawuda ya yi addu’ya ce, “Ya Ubangiji ka mai da shawarar Ahitofel ta zama shiririta.” **32** Da Dawuda ya isa kwankoli, inda mutane sun saba yi wa Allah sujada, Hushai, mutumin Arkitawa yana can don yă tarye shi, taguwarsa a yage, ga kuma kura a kansa. **33** Sai Dawuda ya ce masa, “In ka tafi tare da ni, za ka zama mini kaya. **34** Amma in ka koma birni, ka gaya wa Absalom, ‘Zan zama bawanka, ya sarki; dā ni bawan mahaifinka ne, amma yanzu zan zama bawanka,’ ta haka za ka watsar da shawarar Ahitofel. **35** Ba Zadok da Abiyatar firostocin nan suna nan tare da kai ba? Ka gaya musu duk abin da ka ji a fadan sarki. **36** ’Ya’yansu biyu maza, Ahimawaz dan Zadok, da kuma Yonatan dan Abiyatar, suna can tare da su. Ka aike su wurina da duk abin da ka ji.” **37** Saboda haka Hushai abokin Dawuda ya isa Urushalima yayinda Absalom yake shigowa birnin.

16 Sa’ad da Dawuda ya yi dan nesa da kwankolin, sai ga Ziba mai hidimar Mefiboshet, yana jira yă tarye shi. Yana da jerin jakuna da sirdi suna dauke da dunkulen burodi dari biyu, da kosai busasshen inabi dari daya, da kosan’ya’yan itace ɓaure guda dari, da salka ruwan inabi. **2** Sarki ya ce wa Ziba, “Me ya sa ka kawo wadannan?” Ziba ya ce, “Jakuna domin iyalin gidan sarki su hau ne, burodi da’ya’yan itace domin mutane su ci, ruwan inabi kuma domin wadanda suka gaji a hamada.” **3** Sai sarki ya ce, “Ina jikar maigidanka?” Ziba ya ce, “Yana zaune a Urushalima gama yana tsammani cewa, ‘Yau gidan Isra’ila za su mayar mini da sarautar kakana.’” **4** Sai sarki ya ce wa Ziba, “Duk abin da yake na Mefiboshet, ya zama naka.” Ziba ya rusuna ya ce, “Bari in dinga samun tagomashi a gabanka rranka yă dade.” **5** Yayinda Sarki Dawuda ya kusato Bahurim, sai ga wani mutumin dangin Shawulu ya fito daga can, sunansa Shimeyi dan Gera. Ya fito yana ta la’anta yayinda yake fitowa. **6** Ya jajifeji Dawuda da dukan fadawan sarki da duwatsu, ko da

yake sooji da masu gadin sarki na musamman suna kewaye da sarki dama da hagu. **7** Yayinda yake la’antar, Shimeyi ya ce, “Tafi daga nan, tafi daga nan, mai kisankai, mutumin banza kawai! **8** Ubangiji ya kama ka saboda alhakin jinin gidan Shawulu, wanda kake sarauta a maimakonsa. Ubangiji ya ba da masarautar ga danka Absalom. Hallaka ta zo maka domin kai mai kisankai ne!” **9** Sai Abishai dan Zeruhiya ya ce wa sarki, “Ranka yă dade, don me wannan mataccen kare yake la’antarka? Bari in je in datse kansa.” **10** Amma sarki ya ce, “Ba ruwana da ku, ku’ya’yan Zeruhiya. Idan yana la’ana ne domin Ubangiji ya ce masa, ‘La’anci Dawuda,’ wa zai ce, ‘Don me kake haka?’” **11** Sa’an nan Dawuda ya ce wa Abishai da dukan fadawansa, “Dana, na cikina, yana koƙari yă kashe ni. Balle wannan mutumin Benyamin! Ku kyale shi, yă yi ta zargi, Ubangiji ne ya ce masa yă yi haka. **12** Mai yiwuwa Ubangiji yă ga azabata, yă sâka mini da alheri saboda la’anar da nake sha a yau.” **13** Saboda haka Dawuda da mutanensa suka ci gaba da tafiyarsu yayinda Shimeyi yana tafiya daura da shi a gefen tudu, yana zagi, yana jifansa da duwatsu, yana tayar masa da kura. **14** Sarki da dukan mutanen da suke tare da shi suka isa masauksinsu a gajije. A can fa ya huta. **15** Ana cikin haka, Absalom da dukan Isra’ila suka iso Urushalima, Ahitofel kuwa yana tare da shi. **16** Sai Hushai mutumin Arkitawa, abokin Dawuda ya je wurin Absalom ya ce masa, “Ran sarki yă dafe! Ran sarki yă dafe!” **17** Absalom ya ce wa Hushai, “Kaunar da kake nuna wa abokinka ke nan? Me ya sa ba ka tafi tare da abokinka ba?” **18** Hushai ya ce wa Absalom, “A’a, ai, wanda Ubangiji ya zaɓa ta wurin wadannan mutane, da kuma ta wurin dukan mutane Isra’ila, shi zan zama nasa, zan kuma kasance tare da shi. **19** Ban da haka ma, wane ne zan bauta wa? Ashe, ba dan ne zan bauta wa ba? Kamar dai yadda na bauta wa mahaifinka, haka zan bauta maka.” **20** Absalom ya ce wa Ahitofel, “Ba mu shawararka. Me za mu yi?” **21** Ahitofel ya ce wa Absalom, “Je ka kwana da kwarkwaran mahaifinka wadanda ya bari su lura da fada. Ta haka dukan Isra’ila za su ji cewa ka mai da kanka abin wari a hancin mahaifinka, dukan hannuwan wadanda suke tare da kai kuwa za su sami karfi.” **22** Saboda haka suka kafa wa Absalom tenti a bisa rufin daki, a can ya kwana da kwarkwaran mahaifinsa a gabon dukan Isra’ila. **23** To, a kwanakin nan shawarar da Ahitofel yakan bayar takan zama kamar wadda aka nemi daga Allah ne.

Haka Dawuda da Absalom duk suke daukan dukan shawarar Ahitofel.

17 Ahitofel ya ce wa Absalom, “Zan zaɓi mutum dubu goma sha biyu su fita a dareen nan in safari Dawuda. **2** Zan fāda masa sa’ad da yake cikin gajiyi da karayar zuciya. Zan firgita shi, mutanen da suke tare da shi kuwa za su gudu. Sarki ne kadai zan kashe **3** in dawo da dukan mutanen a gare ka. Mutuwar wanda kake nema zai zama dawowar duka; dukan mutanen ba za su cutu ba.” **4** Wannan shawara ta gamshi Absalom da dukan dattawan Isra’ila. **5** Amma Absalom ya ce, “A kira mini Hushai mutumin Arkitawan nan shi ma, mu ji abin da zai ce.” **6** Da Hushai ya zo wurinsa, sai Absalom ya ce, “Ahitofel ya ba da wannan shawara. Mu yi abin da ya ce? In ba haka ba, sai ka ba mu ra’ayinka.” **7** Hushai ya ce wa Absalom, “Shawarar da Ahitofel ya bayar a wannan lokaci kam, ba ta da kyau. **8** Ka san mahaifinka da mutanensa mayaƙa ne, suna cikin fushi kamar mugun beyar da aka kwace mata’ya’ya. Ban da haka ma, mahaifinka gogagge ne a yaki; ba zai kwana da rundunar ba. **9** Kai, ko yanzu ma, ya riga ya ɓuya cikin kogo ko kuma a wani wuri. In har ya fara kai wa rundunarka hari duk wanda ya ji, zai ce, ‘An yi kaca-kaca da rundunar da suka bi Absalom.’ **10** Kai, ko jarumi mai zuciya kamar na zaki ma, zai narke don tsoro, gama dukan Isra’ila sun sani mahaifinka mayaƙi ne, sun kuma san cewa wadanda suke tare da shi jarumawa ne. **11** “Saboda haka ina ba ka shawara, bari a tara maka dukan Isra’ila, daga Dan zuwa Beyersheba da yawansu ya yi kamar yashin bakin teku, kai kanka ka jagorance su zuwa fagen fama. **12** Sa’an nan za mu fāda masa duk inda yake, za mu fāda masa kamar yadda raba takan fādo a bisa kasa. Da shi da mutanensa babu ko daya da za a bari da rai. **13** In ma ya janye zuwa cikin birni, sai dukan Isra’ila su kawo igiyoyi wa wannan birni, su ja shi zuwa kwari yă targaje, yadda ba za a bar wani dutse a kan wani ba.” **14** Absalom da dukan mutanen Isra’ila suka ce, “Shawarar Hushai mutumin Arkitawa ta fi ta Ahitofel kyau.” Gama Ubangiji ya kudura yă wofinta kyakkyawar shawarar Ahitofel, don yă jawo wa Absalom masifa. **15** Hushai ya ce wa Zadok da Abiyatar, firistoci, “Ahitofel ya ba wa Absalom da dattawan Isra’ila shawara su yi kaza da kaza, amma na ba su shawara su yi haka, su yi haka. **16** Yanzu sai ku aika wa Dawuda saƙo nan da nan ku ce masa, ‘Kada ka kwana a mashigai cikin hamada; ka tabbata ka haye

ba faci, in ba haka ba sarki da dukan mutanensa za su hallaka.’” **17** Yonatan da Ahimawaz suna zaune a En Rogel. Wata baranya ce za tā je ta fada musu, su kuma su tafi su gaya wa Sarki Dawuda don suna tsoro kada a ga suna shiga birnin. **18** Amma wani saurayi ya gan su, ya gaya wa Absalom. Sai dukansu biyu suka tashi da sauri suka shiga gidan wani mutum a Bahurim. Yana da rijiya a cikin gida, sai suka shiga cikinta. **19** Matarsa mutumin kuwa ta kawo tabarma ta shimpida a bakin rijiyyar, sai ta kawo hatsi ta baza a kanta. Ba kuwa wanda ya san abin da ta yi. **20** Da mutanen Absalom suka zo wurin matan a gidan, suka ce, “Ina Yonatan da Ahimawaz?” Matar ta ce, “Tuni, sun haye rafi.” Sai mutanen suka yi ta nemansu amma ba su ga kowa, sai suka koma Urushalima. **21** Bayan mutanen suka tafi, sai su biyun suka fito daga rijiyyar suka je suka gaya wa Sarki Dawuda. Suka ce masa, “Maza ka ketare kogi; Ahitofel ya ba wa Absalom shawara a yi maka kaza da kaza.” **22** Saboda haka Dawuda da dukan mutanen da suke tare da shi suka tashi suka ketare Urdun. Kafin wayewar gari, babu wanda ya rage da bai haye ba. **23** Da Ahitofel ya ga ba a bi shawararsa ba, sai ya hau jakinsa ya koma gidansa a garinsu. Ya kintsa gidansa sa’an nan ya rataye kansa. Ta haka ya mutu, aka kuma binne shi a kabarin mahaifinsa. **24** Dawuda kuwa ya tafi Mahanayim. Absalom kuma ya ketare Urdun tare da dukan mutanen Isra’ila. **25** Absalom ya riga ya nadia Amasa a kan sojoji a maimakon Yowab. Amasa kuwa dan wani mutum mai suna Itra ne, mutumin Ishmayel wanda ya auri Abigiyel, yar Nahash, yar’uwarr Zeruhiya mahaifiyyar Yowab. **26** Isra’ilawa da Absalom suka kafa sansani a kasar Gileyad. **27** Sa’ad da Dawuda ya zo Mahanayim, sai Shobi dan Nahash daga Rabba ta Ammonawa, da Makir dan Ammiyel daga Lo Debar, da Barzillai mutumin Gileyad daga Rogelim **28** suka kawo wa Dawuda da mutanensa tabarmai, da kwanoni, da kayayyakin da aka yi da yumbu. Suka kuma kawo alkama da sha’ir, da gari, da soyayyen hatsi, da wake, da waken barewa, **29** da zuma, da kindirmo, da tumaki, da cukun madarar shanu wa Dawuda da mutanensa su ci. Gama sun ce, “Mutanen suna jin yunwa, sun kuma gaji, ga kishirwa a hamada.”

18 Dawuda ya tattara mutanen da suke tare da shi, ya nadia musu komandodi na dubu-dubu, da na dari-dari. **2** Dawuda ya sa rundunoni kashi daya bisa uku a karkashin Yowab, kashi daya bisa uku a

karkashin Abishai, dan'uwani Yowab dan Zeruhiya, kashi daya bisa uku a karkashin Ittai mutumin Gat. Sai sarki ya ce wa rundunonin, “Tabbatace zan tafi tare da ku.” 3 Amma mutanen suka ce, “Ba za ka fita ba; gama in ya kasance tilas mu gudu, ba za su kula da mu ba. Ko da rabinmu sun mutu, ba za su damu ba; amma kai kanka ka fi mutum dubu goma namu. Zai fi maka ka zauna a cikin gari, ka dinga aika mana da taimako.” 4 Sarki ya ce, “Zan yi duk abin da ya fi muku kyau.” Saboda haka sarki ya tsaya kusa da bakin Kofa yayında dukan mutane suke fitowa a fungiyar dari-dari da ta dubu-dubu. 5 Sarki ya umarci Yowab, Abishai, da Ittai, ya ce musu, “Ku yi mini hankali da saurayin nan Absalom.” Dukan mutane kuwa suka ji yadda sarki yake ba wa kowane komanda umarni. 6 Rundunonin suka tafi zuwa fili don su yi yaki da Isra’ila. Aka kuwa yi yaki a kurmin Efraim. 7 A nan ne mutanen Isra’ila suka sha kashi a hannun mutanen Dawuda. Wadanda suka yi rauni da kuma wadanda suka mutu a ranar sun yi yawa, mutum dubu ashirin. 8 Yañin ya bazu a duk fāñin kauyukan, abin da kurmin ya ci kawai a ranar ya fi yawan abin da aka kashe da takobi. 9 To, Absalom ya hadu da mutanen Dawuda. Yana hawan dokinsa, kuma yayında dokin ya kusa kai cikin rassan babban itacen oak, sai kan Absalom ya sarkafe a kan itacen oak din. Dokin ya wuce da gudu, shi kuwa ya rataye a can yana lilo. 10 Sa’ad da wani daga cikin mutanen ya gan haka, sai ya gaya wa Yowab, “Na ga Absalom yana rataye a itacen oak.” 11 Yowab ya ce wa mutumin da ya ba shi labarin, “Mene! Ka ga shi? Don me ba ka buge shi har kasa nan da nan ba? Ai, da na ba ka shekel goma na azurfa da abin damarar jarumi.” 12 Amma mutumin ya ce wa Yowab, “Ko da za a auna mini azurfa dubu a hannuna, ba zan miña hannuna in taba dan sarki ba. A kunnwanmu fa sarki ya umarce ka, da Abishai, da Ittai cewa, ‘Ku tsare saurayin nan Absalom a madadina.’ 13 Da na yi haka da na sa kaina a halin kaka-ni-ka-yi, kuma babu abin da zai boyu ga sarki, kai kuwa za ka janye abinka daga gare ni.” 14 Yowab ya ce, “Ba zan bata lokaci da kai ba.” Saboda haka sai ya dauki māsu uku a hannunsa ya zura su a kahon zuciyar Absalom, tun Absalom yana da sauran rai a makale a itacen oak. 15 Masu daukan kayan yañin Yowab goma kuwa sun kewaye Absalom, suka bubbuge shi suka kashe. 16 Sa’an nan Yowab ya busa kaho, sai sojoji suka bar fafaran Isra’ila, gama Yowab ya tsai da su. 17 Suka dauki Absalom, suka jefa

shi cikin wani babban rami a kurmin, suka kuwa tula tsibin duwatsu a kansa. Ana cikin haka, sai dukan Isra’ilawa suka tsere zuwa gidajensu. 18 A lokacin da Absalom yake da rai, Absalom ya gina wa kansa al’amudin tunawa, a Kwarin Sarki, gama ya yi tunani ya ce, “Ba ni da da namiji wanda zai sa a rika tunawa da ni.” Sai ya kira ginshikin da sunansa, ana kuwa kira shi Al’amudin Absalom har wa yau. 19 Ahimawaz dan Zadok ya ce, “Bari in ruga in kai wa sarki labari cewa Ubangiji ya cece shi daga hannun abokan gābansa.” 20 Yowab ya ce, “Ba kai ba ne za ka kai wannan labari a yau ba. Kana iya kai labarin wani lokaci, amma yau kam ba zai yiwu ba, saboda dan sarki ya mutu.” 21 Sai Yowab ya ce wa wani mutumin Kush, “Je ka fada wa sarki abin da ka gani.” Mutumin Kush din kuwa ya rusuna wa Yowab, sai ya ruga a guje. 22 Ahimawaz dan Zadok ya sāke ce wa Yowab, “Ko mene ne zai faru, ina rokonka bari in bi bayan mutumin Kush nan.” Amma Yowab ya ce, “Dana me ya sa kake so ka je? Ba ka da labarin da zai jawo maka lada.” 23 Ya ce, “Ko mene ne zai faru, ina so in ruga da gudu.” Sai Yowab ya ce, “Ruga!” Sai Ahimawaz ya sheka a guje ya bi ta hanyar fili ya riga mutumin Kush nan. 24 Yayında Dawuda yake zaune tsakanin kofofin ciki da na waje, sai mai tsaro ya hau rufin ginin da yake kan hanyar shiga ta wajen katanga. Da ya duba sai ya ga wani mutum shi kadai yana gudu. 25 Mai tsaro ya tā da murya ya fada wa sarki. Sarki ya ce, “In shi kadai ne, ya kawo labari mai kyau ke nan.” Mutumin ya matso kusa-kusa. 26 Sai mai tsaron ya ga wani mutum yana zuwa a guje. Sai ya tā da murya ya kira mai tsaron kofa ya ce, “Duba, ga wani mutum kuma yana gudu shi kadai!” Sarki ya ce, “Shi ma yana kawo labari mai dadi ne.” 27 Sai mai tsaron ya ce, “A ganina gudu na farin, ya yi kama da gudun Ahimawaz, dan Zadok.” Sarki ya ce, “Shi mutumin kirki ne, yana zuwa da sako mai kyau.” 28 Sai Ahimawaz ya tā da murya ya ce wa sarki, “Kome lafiya yake!” Sai ya rusuna har kasa a gaban sarki ya ce, “Yabo ya tabbata ga Ubangiji Allahnka! Ya ba da mutanen da suka tayar wa ranka yā dade a hannunsa.” 29 Sai sarki ya ce, “Saurayin nan Absalom yana nan da rai?” Ahimawaz ya ce, “Na ga wani babbani rikicewar a daidai lokacin da Yowab yake gab da aikan bawan sarki da kuma ni, sai dai ban san ko mene ne ba.” 30 Sai sarki ya ce, “Koma gefe ka jira a can.” Sai ya ja gefe ya tsaya. 31 Sai ga mutumin Kush ya iso ya ce, “Ranka yā dade sarki, ka ji labari mai

kyau! Ubangji ya cece ka yau daga dukan wadanda suka tayar maka.” **32** Sarki ya ce wa mutumin Kush, “Saurayin nan Absalom, yana nan lafiya?” Mutumin Kush ya ce, “Allah yă sa abokan găban ranka yă dade, da duk wadanda suka tayar maka da mugunta, su zama kamar saurayin nan.” **33** Sai gaban sarki ya fadi. Ya haura zuwa dakin da yake kan katangar hanyar shiga ya yi kuka. Yayinda yake tafiya ya ce, “Ya dana Absalom! Dana, dana Absalom! Da ma a ce ni ne na mutu maimakonka. Ya Absalom, dana, dana!”

19 Aka fada wa Yowab cewa, “Sarki yana kuka, yana kuma makoki saboda Absalom.” **2** Saboda haka sai nasasar da aka yi a ranar ta zama makoki ga dukan sojoji, gama a ranar, rundunoni sun ji an ce, “Sarki yana bakin ciki domin dansa.” **3** Mutane fa suka shiga birni shiru, sai ka ce wadanda sukan sace jiki don kunya sa’ad da suka gudo daga yaki. **4** Sarki ya rufe fuskarsa ya yi kuka da karfi yana cewa, “Ya dana Absalom! Ya Absalom dana, dana!” **5** Sai Yowab ya shiga gidan sarki ya ce, “Yau ka kunyatar da dukan mutanenka, wadanda ba da dadewa ba sun ceci ranka, da rayukan’ya’yanka maza, da na’ya’yanka mata, da na matanka da kuma na kwarkwaranka. **6** Kana kaunar makiyinka, kana kin wadanda suke kaunarka. Ka bayyana a fili cewa komandodi da sojojis ba kome ba ne a gare ka. Na ga cewa da za ka yi farin ciki, da a ce Absalom yana da rai a yau, dukanmu kuma mun mutu. **7** Yanzu ka fita ka karfafa mutanenka. Na rantse da Ubangiji, in ba ka fita ba, babu mutum guda da za a bari tare da kai a daren nan. Wannan zai fi maka muni fiye da kowace irin masifar da ta auko maka tun kuruciyarka har zuwa yanzu.” **8** Saboda haka sarki ya tashi, ya zauna a bakin hanyar shiga. Da aka fada wa mutane cewa, “Sarki yana zaune a bakin hanyar shiga,” sai duk suka zo gabansa. Ana cikin haka, Isra’ilawa dai sun riga sun tsere zuwa gidajensu. **9** Mutane ko’ina a kabilan Isra’ila, suka yi ta gardama da juna, suna cewa, “Sarki ne ya cece mu daga hannun abokan găbanmu, shi ne kuma ya kubutar da mu daga hannun Filistiyawa. Amma ga shi ya tsere daga kasar saboda Absalom; **10** kuma shi Absalom, da muka nadă yă yi mulkinmu, ya mutu a yaki. Saboda haka don me ba kwa ce wani abu game da dawo da sarki?” **11** Sai Sarki Dawuda ya aika da sako zuwa wurin Zadok da Abiyatar, firistoci, ya ce, “Ku tambayi dattawan Yahuda, ‘Me ya sa ku ne za ku zama na karshe a yin tunanin komar da sarki zuwa

fada, da yake abin da ake fadi ko’ina a Isra’ila ya kai kunnen sarki a mazauninsa? **12** Ku’yan’uwana ne, jikina, jinina kuma. To, don me za ku zama na karshe na yarda a dawo da sarki zuwa fada?” **13** Ku kuma ce wa Amasa, ‘Ashe, kai ba jikina ba ne da jinina? Allah yă hukunta ni, da hukunci mai tsanani, idan daga yanzu ba ka zama komandan sojojina a maimakon Yowab ba.’” **14** Ta haka ya rinjayi zukatan dukan mutane Yahuda, kamar mutum daya. Suka aika da sakö wurin sarki suka ce, “Ka dawo, kai da dukan mutanenka.”

15 Sa’an nan sarki ya dawo, ya kuma tafi har zuwa Urdun. To, mutanen Yahuda suka zo Gilgal don su fita su taryi sarki, su kuma kawo shi ketaren Urdun. **16** Shimeyi dan Gera, mutumin Benyamin daga Bahurim ya gaggauta, ya gangara tare da mutanen Yahuda don su taryi Sarki Dawuda. **17** Tare da shi akwai kabilar Benyamin mutum dubu, tare da Ziba, mai hidimar gidan Shawulu, da’ya’yansa maza goma sha biyar, da bayi ashirin. Suka ruga zuwa Urdun, inda sarki yake. **18** Suka haye a mashigin don su ketaro da iyalin sarki, su kuma yi duk abin da yake so. Sa’ad da Shimeyi dan Gera ya haye Urdun, sai ya fadi rubda ciki a gaban sarki **19** ya ce masa, “Ranka yă dade, ina rokonka kada ka riße laifina a zuciya. Kada ka tuna da laifin da na yi maka ranka yă dade, ranan nan da kake gudu daga Urushalima. Kada ka tuna da shi ko kafan. **20** Na sani ni bawanka na yi maka laifi. Shi ya sa na zama na farko daga dukan Gidan Yusuf, da mutanen Isra’ila wanda ya fito don yă tarye ka yau, ranka yă dade, sarki.” **21** Sai Abishai dan Zeruhiya ya ce, “Bai kamata a kashe Shimeyi saboda wannan ba? Ya la’anci shafaffe na Ubangiji.” **22** Dawuda ya ce, “Me ya hada ni da ku, ku’ya’yan Zeruhiya? Yau din nan kun zama makiyana! Ya kamata a kashe wani a Isra’ila a yau? Ban san cewa yau ni sarki ne a bisa Isra’ila ba?” **23** Saboda haka sarki ya ce wa Shimeyi, “Ba za ka mutu ba.” Sarki kuwa ya yi alkawari har da rantsuwa. **24** Mefiboshet, jikan Shawulu, shi ma ya gangara don yă taryi sarki. Tun daga ranar da sarki ya gudu har ran da ya komo lafiya, Mefiboshet bai lura da kafafunsa, ko yă aske gemunsa, ko yă wanke tufafinsa ba. **25** Sa’ad da ya zo daga Urushalima don yă taryi sarki, sai sarki ya ce masa, “Me ya sa ba ka tafi tare da ni ba Mefiboshet?” **26** Sai ya ce, “Ranka yă dade sarki, da yake bawanka gurgu ne, na ce, ‘A sa mini sirdi a kan jakina don in hau in tafi tare da sarki.’ Amma Ziba bawana ya bashe ni. **27** Ya kuwa bata suna bawanka a gaban ranka

yă dade, sarki. Ranka yă dade, sarki yana kama da mala'ikan Allah, ka yi abin da ka ga ya fi maka kyau. **28** Duk zuriyar kakana ba su cancanci kome ba sai mutuwa daga ranka yă dade, amma ka ba wa bawanka wuri cikin mutanen da suke ci a teburinka. Saboda haka, wanda'yanci nake da shi da zan yi wani karin rokö a wurin sarki?" **29** Sarki ya ce masa, "Me ya sa kake zancen nan? Ai, na riga na umarta, da kai, da Ziba ku raba filayen." **30** Mefiboshet ya ce wa sarki, "Bari yă dauki kome, yanzu da ranka yă dade, sarki ya dawo gida lafiya." **31** Barzillai mutumin Gileyad shi ma ya zo daga Rogelim don yă ketare Urdun tare da sarki, yă kuma sallame shi daga can. **32** To, Barzillai fa tsohone, mai shekara tamanin. Ya tanada wa sarki a lokaci da yake Mahanayim, gama shi attajiri ne. **33** Sarki ya ce wa Barzillai, "Ka ketaro tare da ni ka zauna tare da ni a Urushalima, zan kuwa tanada maka." **34** Amma Barzillai ya ce wa sarki, "Shekara nawa ya rage mini har da zan tafi Urushalima da sarki? **35** Yanzu ina da shekara tamanin. Zan iya bambanta abu mai dadfi da marar dadfi kuma ne? Bawanka zai iya jin dandano abin da yake ci, ko yake sha ne? Har yanzu zan iya jin muryoyin mawañan maza da mata? Don me bawanka zai zama kari kaya ga ranka yă dade? **36** Bawanka zai ketare Urdun tare da sarki, yă dan yi maka rakiya kadan. Me ya sa ranka yă dade zai ba ni irin wannan lada. **37** Ka bar bawanka yă koma, don in mutu a garina, kusa da kabarin mahaifina da mahaifiyata. Amma ga bawanka Kimham. Bari yă ketare tare da ranka yă dade, sarki. Ka yi abin da ka ga dama da shi." **38** Sarki ya ce, "Kimham zai ketare tare da ni, zan kuwa yi masa abin da ya gamshe ka. Kuma duk abin da kake bukata a wurina, zan yi maka." **39** Saboda haka dukan mutane suka ketare Urdun, sa'an nan kuma sarki ma ya ketare. Sarki ya yi wa Barzillai sumba ya albarkace shi, sa'an nan Barzillai ya koma gidansa. **40** Sa'ad da sarki ya ketare zuwa Gilgal, Kimham ma ya ketare tare da shi. Dukan sojojin Yahuda da rabin sojojin Isra'il suka ketare da sarki. **41** Nan take sai ga mutane Isra'il suna zuwa wurin sarki, suna cewa, "Don me'yan'uwanmu, mutanen Yahuda, suka saci sarki, suka kawo shi da iyalinsa a ketaren Urdun, tare da dukan mutanensa?" **42** Dukan mutanen Yahuda suka ce wa mutanen Isra'il, "Mun yi haka domin sarki danginmu na kurkusa ne. Don me kuke fushi game da wannan? Mun ci wani abu daga cikin kayan sarki ne? Mun dauki wani abu wa kanmu ne?" **43** Sa'an

nan mutanen Isra'il suka ce wa mutanen Yahuda, "Muna da rabo goma a wurin sarki; ban da haka ma, muna da hakki mafi yawa a wurin Dawuda fiye da ku. Don me kuke mana reni? Ba mu ne ma muka fara magana dawowa da sarki ba?" Amma mutanen Yahuda suka dauka maganar da zafi fiye da mutanen Isra'il.

20 Akwai wani mai tā-da-na-zaune-tsaye, sunansa Sheba, dan Bikri, daga kabilan Benyamin, a wurin. Sai ya busa kaho, ya yi ihu ya ce, "Ba mu da rabo a wurin Dawuda, ba mu da sashe a wurin dan Yesse! Kowa yă nufi tentinsa, ya Isra'il!" **2** Saboda haka dukan mutane Isra'il suka bar Dawuda don su bi Sheba dan Bikri. Amma mutanen Yahuda suka kasance a wurin sarki tun daga Urdun har zuwa Urushalima. **3** Da Dawuda ya komo fadarsa a Urushalima, sai ya dauko kwarkwaran goma nan da ya bari su lura da fada, ya kebe su a wani gida inda za a yi tsaronsu. Ya tanada musu, amma bai kwana da su ba. Aka sa su a kebe har iyakar rayuwarsu, suka yi zama kamar gwauraye. **4** Sa'an nan sarki ya ce wa Amasa, "Ka tattaro mutanen Yahuda su zo wurina cikin kwana uku, kai kuwa ka kasance a can kai kanka." **5** Amma da Amasa ya tafi kiran mutanen Yahuda, ya dauki lokaci fiye da lokacin da sarki ya ba shi. **6** Dawuda ya ce wa Abishai, "Ina gani Sheba dan Bikri zai ba mu wuya fiye da Absalom. Ka dauki mutanen maigidanka ka fafare shi, don kada yă sami garuruwa masu katanga yă tsere mana." **7** Saboda haka mutanen Yowab da Keretawa da Feletiyawa da dukan jarumawa suka fita a karkashin Abishai. Suka fita daga Urushalima don suafari Sheba dan Bikri. **8** Yayinda suke a babban dutse a Gibeyon, Amasa ya zo don yă tarye su. Yowab kuwa yana sanye da doguwar rigar soja, a damarar da ya sha kuwa akwai wuka a cikin kube. Da ya zo gaba sai wukar ta zāre daga cube ta fādi. **9** Yowab ya ce wa Amasa, "Yaya kake, dan'uwana?" Sai Yowab ya kama gemun Amasa da hannun dama don yă yi masa sumba. **10** Amasa kuwa bai lura da wukar da take hannun Yowab ba, Yowab kuwa ya soke shi da wukar a ciki, hanjinsa suka zube kasa. Ba tare da karin suka ba, Amasa ya mutu. Sa'an nan Yowab da dan'uwansa Abishai suka safari Sheba dan Bikri. **11** Daya daga cikin mutanen Yowab ya tsaya kusa da Amasa ya ce, "Duk mai son Yowab, kuma duk mai son Dawuda, yă bi Yowab!" **12** Amasa kuwa yana kwance cikin tafkin jininsa a kan hanya, sai mutumin ya ga

dukan sooji suka zo suka tsaya cik a can. Da ya gane cewa duk wanda ya haura zuwa wurin Amasa sai ya tsaya, sai ya ja gawar Amasa daga hanyar ya kai can cikin wani fili ya rufe shi da zane. **13** Bayan an dauke Amasa daga hanya, sai dukan mutane suka bi Yowab don fafaran Sheba dan Bikri. **14** Sheba ya bi ta dukan kabilan Isra'ila zuwa Abel da kuma ta dukan yankin Beriyawa, wadanda suka taru suka bi shi. **15** Sai dukan rundunonin da suke tare da Yowab suka zo suka yi wa Sheba kwanton bauna a Abel-Bet-M'a'aka. Suka tara kasa kewaye da jikin katangar birnin daidai da tsayinta. Sa'an nan wadansu kuma suna Kokarin rushe katangar. **16** Sai wata mata mai hikima ta yi kira daga ciki birnin ta ce, "Ku saurara! Ku saurara! Ku gaya wa Yowab yă zo nan ina so in yi magana da shi." **17** Ya tafi wurinta, sai ta ce, "Kai ne Yowab?" Ya ce, "Ni ne". Ta ce, "Ka ji abin da zan ce maka." Ya ce, "Ina jinki." **18** Ta ci gaba ta ce, "A dā can, akan ce, 'Sami amsarka a Abel,' shi ke nan an gama. **19** Mu ne masu salama da kuma amintattu na Isra'ila. Kana Kokari ka hallaka birnin da yake uwa a Isra'ila. Don me kake so ka hallakar da gādon Ubangiji?" **20** Yowab ya ce, "Allah yă sawwake! Allah yă sawwake in hallaka, ko in lalace gādon Ubangiji. **21** Ba haka ba ne batun. Wani mai suna Sheba dan Bikri ne, daga kasar tudun Efraim, ya tayar wa sarki, yana gāba da Dawuda. Ki ba mu wannan mutum, zan kuwa janye daga birnin." Matar ta ce wa Yowab, "Za a jefa maka kansa daga katanga." **22** Sa'an nan matar ta tafi wurin dukan mutane da shawararta mai hikima, sai suka datse kan Sheba dan Bikri suka jefa wa Yowab. Saboda haka sai ya busa kaho, mutanensa kuwa suka watse daga birnin, kowa ya koma gidansa. Yowab kuma ya koma wurin sarki a Urushalima. **23** Yowab ne yake shugabancin dukan rundunoni; Benahiya dan Yehohiyada ne yake shugabancin Keretawa da Feletiyawa; **24** Adoniram kuwa shi ne shugaban aikin gandu; Yehoshafat dan Ahilud shi ne marubucin tarihi; **25** Shewa kuwa magatakarda; Zadok da Abiyatar su ne firostoci; **26** Ira mutumin Yayir kuwa shi ne firost na Dawuda.

21 Lokacin da Dawuda yake mulki, an yi yunwa shekara uku a jere; saboda haka Dawuda ya nemi nufin Ubangiji. Ubangiji ya ce, "Saboda Shawulu ne da alhakin jinin gidansa; domin ya kashe Gibeyonawa." **2** Sai sarki ya tattara Gibeyonawa ya yi musu magana. (To, Gibeyonawa ba sashen Isra'ila wa ne, amma

mutanen Amoriyawa ne da suka ragu, wadanda Isra'ila ta rantse za tă bari da rai, amma Shawulu cikin kishinsa don Isra'ila da Yahuda ya yi kokari yă hallaka su duka.) **3** Dawuda ya ce wa Gibeyonawa, "Me zan yi muku? Yaya zan yi kafara domin ku sa wa masu gādon Ubangiji albarka?" **4** Gibeyonawa suka ce, "Ba mu da'yanci mu nemi zinariya ko azurfa daga wurin Shawulu ko gidansa, ba mu kuwa da wani'yanci mu sa a kashe wani a Isra'ila." Dawuda ya ce, "To, me kuke so in yi muku?" **5** Suka ce wa sarki, "Mutumin da ya hallaka mu ya kuma yi mana makirci don kada mu kasance tare da Isra'ilawa ko'ina a cikin kauyukansu, **6** a ba mu zuriyarsa maza bakwai, mu kashe su, mu kuma rataye jikunansu a gaban Ubangiji a Gibeya na Shawulu wannan zābabben Ubangiji." Sai sarki ya ce, "Zan ba ku su." **7** Sarki ya ware Mefiboshet dan Yonatan jikan Shawulu, saboda rantsuwar da take tsakanin Dawuda da Yonatan, dan Shawulu a gaban Ubangiji. **8** Amma sarki ya dauki Armoni da Mefiboshet, ya'ya biju maza wadanda Rizfa'yar Aiya ta haifa wa Shawulu, tare da'ya'ya maza biyar na Merab'yar Shawulu, wadanda ta haifa wa Adriyel dan Barzillai, mutumin Mehola. **9** Ya ba da su ga Gibeyonawa, wadanda suka kashe su, suka kuma rataye jikunansu a gaban Ubangiji. Dukan bakwai din an kashe su gaba daya; an kashe su a farkon kwanankin girbi, daidai lokacin fara girbin sha'ir. **10** Rizfa'yar Aiya ta dauki tsumma ta yi wa kanta shimpida a kan dutse. Tun daga farkon girbi har ruwa damina ya sauko a kan gawawwakin, ba tă yarda tsuntsayen sama su taba su da rana ko mugayen namun jeji da dare ba. **11** Da aka gaya wa Dawuda abin da Rizfa'yar Aiya kwarzwaran Shawulu ta yi, **12** sai ya je ya kwashe kasusuwan Shawulu da na dansa Yonatan daga mutanen Yabesh Gileyad (Gama mutanen sun saci gawawwakin Shawulu da Yonatan daga inda Filistiyawa suka kakkafa su a kan itace a filin Bet-Shan, bayan da Filistiyawa suka kashe su a Gilbowa.) **13** Dawuda ya kawo kasusuwan Shawulu da na dansa Yonatan daga can, a kuma aka tattara dukan kasusuwan wadanda Gibeyonawan suka kashe, suka kuma rataye. **14** Suka binne kasusuwan Shawulu da na dansa Yonatan a kabarin Kish, mahaifin Shawulu, a Zela a Benyamin. Suka kuma yi kome da sarki ya umarta. Bayan wannan Allah ya ji addu'arsu a madadin kasar. **15** Har yanzu yaki ya sāke barke tsakanin Filistiyawa da Isra'ila. Sai Dawuda ya gangara

tare da mutanensa don su yaki Filistiyawa, gajiya ta kama shi. **16** Ishbi-Benob kuwa, wani daga zuriyar Rafa, wanda nauyin kan māshinsa na tagullu ya yi shekel dñari uku, wanda yake kuma da sabon māshi, ya ce zai kashe Dawuda. **17** Amma Abishai dan Zeruhiya ya kawo wa Dawuda gudummawa; ya bugi Bafilistin, ya kashe shi. Sa'an nan mutanen Dawuda suka rantse masa suka ce, "Ba za ka kara fita tare da mu wurin yaki ba, don kada fitilar Isra'ila tā mutu." **18** Ana nan, sai aka sāke yin wani yakin da Filistiyawa, a Gob. A lokacin Sibbekai mutumin Husha ya kashe Saf, wani daga zuriyar Rafa. **19** Sai aka sāke yin wani yakin da Filistiyawa a Gob, Elhanan dan Ya'are-Oregim mutumin Betlehem ya kashe Goliyat mutumin Gat, wanda girmar sandan māshinsa ta yi kama da tabarya. **20** Har wa yau a wani yakin da aka yi a Gat, akwai wani katon mutum mai yatsotsi shida a kowane hannu, da kuma yatsotsi shida a kowane kāfa, yatsotsi ashirin da hudu ke nan. Shi ma daga zuriya Rafa ne. **21** Da ya yi wa Isra'ila reni, sai Yonatan dan Shimeya, dan'uwa Dawuda, ya kashe shi. **22** Wadannan hufu zuriyar Rafa ne a Gat, suka kuwa mutu ta hannu Dawuda da mutanensa.

22 Dawuda ya rera wannan waka ga Ubangiji, sa'ad da Ubangiji ya cece shi daga hannun dukan abokan gābansa, da kuma daga hannun Shawulu. **2** Ya ce, "Ubangiji shi ne dutseña, kagarata da kuma mai cetona; **3** Allahna shi ne dutseña. A gare shi nake samun kāriya shi ne garkuwata da kuma kahon cetona. Shi ne mafakata, mābuyata, da mai cetona. Daga mutane masu fitina, ka cece ni. **4** "Na kira ga Ubangiji, wanda ya cancanci yabo, na kuwa tsira daga abokan gābana. **5** Rakumar ruwan mutuwa sun kewaye ni; rakumar ruwan hallaka suna cin karfina. **6** Igiyoyin mutuwa sun nannade ni; tarkuna kuma suka auka mini. (**Sheol h7585**) **7** "A cikin wahalata na yi kira ga Ubangiji; na yi kira ga Allahna. Daga cikin haikalinsa ya saurare muryata; kukata ta zo kunnensa. **8** Kasa ta yi rawa ta kuma girgiza, harsashan sararin sama sun jijigü; suka yi makyarkyata saboda yana fushi. **9** Hayaki ya taso daga kafaffen hancinsa; harshen wuta mai cinyewa daga bakinsa, garwashî mai kuna daga bakinsa. **10** Ya bude sararin sama, ya sauko kasa, girgije mai duhu suna Karkashin kafafunsa. **11** Ya hau kerubobi, ya tashi sama; ya yi firiya a fikafikan iska. **12** Ya mai da duhu abin rufuwarsa gizagizai masu kauri cike da ruwa suka kewaye shi. **13** Daga cikin

hasken gabansa garwashî wuta mai ci ya yi walkiya. **14** Ubangiji ya yi tsawa daga sararin sama; aka ji muryar Mafi Daukaka. **15** Ya harbe kibiyoyi, ya wartsar da abokan gāba, da walkiya kuma ya sa suka gudu. **16** Aka bayyana kwarin teku, tushen duniya suka tonu. A tsawatar Ubangiji, da numfashinsa mai karfi daga hancinsa. **17** "Daga sama ya miko hannu ya dauke ni, ya tsamo ni daga zurfafa ruwaye. **18** Ya kubutar da ni daga hannun abokin gāba mai iko, daga makiyina da suka fi karfina. **19** Suka auka mini cikin ranar masifata, amma Ubangiji ya kiyaye ni. **20** Ya fito da ni, ya kai ni wuri mafi fādī; ya kubutar da ni gama yana jin dadīna. **21** "Ubangiji ya sāka mini bisa ga adalcina; bisa ga tsabtar hannuwana ya sāka mini. **22** Gama na kiyaye hanyoyin Ubangiji; ban yi wani mugun abu da zai juyar da ni daga Allahna ba. **23** Dukan dokokinsa suna a gabana; ban ki ko daya daga umarnansa ba. **24** Ba ni da laifi a gabansa na kiyaye kaina daga yin zunubi. **25** Ubangiji ya sāka mini bisa ga adalcina bisa ga tsarkina a gabansa. **26** "Ga masu aminci, kakan nuna kanka mai aminci, ga marasa laifi, kakan nuna kanka marar laifi, **27** ga masu tsarki, kakan nuna musu tsarki. Amma ga masu karkataccen hali, kakan nuna kanka mai wayo. **28** Kakan ceci mai tawali'u, amma idanunka suna a kan masu girman kai don ka kaskantar da su. **29** Ya Ubangiji kai ne fitilata; Ubangiji ya mai da duhuna haske. **30** Da taimakonka zan iya auka wa rundunar sojoji; tare da Allahna zan iya hawan katanga. **31** "Ga Allah dai, hanyarsa cikakkiya ce; maganar Ubangiji babu kuskure. Shi garkuwa ce ga wadanda suka nemi mafaka a gare shi. **32** Gama wane ne Allah, in ba Ubangiji ba? Wane ne dutse kuma in ba Allahnmu ba? **33** Allah ne ya ba ni karfi, ya kuma mai da hanyata cikakkiya. **34** Ya sa kafafuna kamar kafafun barewa; ya sa na iya tsayawa a kan duwatsu. **35** Ya hori hannuwana don yaki, hannuwana za su iya tankware bakan tagulla. **36** Ka ba ni garkuwar nasararka; ka sauko don ka sa in sami girma. **37** Ka fadada hanya a karkashina domin kada idon kafana yā juya. **38** "Na safari abokan gābana, na murkushe su; ban kuwa juya ba sai da na hallaka su. **39** Na hallaka su kāfāf, ba kuwa za su kara tashi ba, sun fādī a karkashin sawuna. **40** Ka ba ni karfi don yaki; ka sa makiyina suka rusuna a kafafuna. **41** Ka sa abokan gābana suka juya a guje, na kuwa hallaka makiyina. **42** Suka nemi taimako, amma babu wanda zai cece su, suka yi kira ga Ubangiji, amma ba a amsa

musu ba. **43** Na murkushe su, suka yi laushi kamar kura; na daka na kuma tattake su kamar cabi a kan tituna. **44** “Ka kubutar da ni daga harin mutanena; ka kiyaye ni kamar shugaban al’ummai. Mutanen da ban sansu ba za su kasance a karashina, **45** baki kuma su na zuwa don su yi mini fadanci; da zarar sun ji ni, sukan yi mini biyaya. **46** Zukatansu ta karaya; suka fito da rawan jiki daga kagararsu. **47** “Ubangiji yana a raye! Yabo ta tabbata ga Dutsena! Daukaka ga Allah, Dutse, Mai Cetona! **48** Shi ne Allahn da yake rama mini, wanda ya sa al’ummai a karashina, **49** wanda ya kubutar da ni daga makiyina. Ka daukaka ni bisa makiyina; ka kiyaye ni daga hannun mugayen mutane. **50** Saboda haka, zan yabe ka, ya Ubangiji cikin dukan al’ummai; Zan rera wakokin yabo ga sunanka. **51** “Ya ba wa sarkinsa kyakkyawan nasara; ya nuna madawwamiyar kauna ga shaffafensa, ga Dawuda da zuriyarsa har abada.”

23 Wadannan su ne kalmomin Dawuda na karshe.

“Abubuhan da Dawuda dan Yesse ya yi magana a kai, abubuhan da mutumin da Mafi Daukaka ya girmama. Mutumin da Allah na Yakub ya zaiba yā zama sarki, wanda kuma yake mawaki wakokin Isra’ila. **2** “Ruhun Ubangiji ya yi magana ta wurina; maganarsa tana a harshena. **3** Allah na Isra’ila ya yi magana, Dutsen Isra’ila ya ce mini, ‘Sa’ad da wani ya yi mulkin mutane da adalci, sa’ad da ya yi mulki da tsoron Allah, **4** yana kama da hasken safiya a safiya marar girkije, kamar haske bayan ruwan sama da yakan sa ciyawa ta tsiro daga kasa.’ **5** “Ashe, gidana bai daidaita da Allah ba? Ashe, Allah bai yi madawwamiyar yarjejeniya da ni shiryayye da daurarre a kowane sashi ba? Ba zai kawo ga cikar cetona yā kuma biya duk bukatuna ba? **6** Amma za a jefar da masu mugunta duka kamar kayayuwana da ba a tattara da hannu. **7** Duk wanda ya taiba kaya yakan yi amfani da wani karfe ne ko sandar māshi; akan kone su inda suke a zube.” **8** Wadannan su ne sunayen jarumawan Dawuda. Yosheb-Basshebet, mutumin Takemon daya daga cikin shugabanni Uku; ya daga māshinsa ya kashe mutum dari takwas a lokaci guda. **9** Na biye da shi a matsayi cikin jarumawa ukun nan, shi ne Eleyazar dan Dodo, mutumin Aho. Eleyazar ya kasance tare da Dawuda sa’ad da suka fuskanci Filistiyawa wadanda suka taru a Fas Dammim don ya’ki. Mutanen Isra’ila suka gudu, **10** amma ya yi tsayi daka, ya bugi Filistiyawa sai da hannunsa ya gaji har ya like wa māshinsa. Ubangiji kuwa ya sa aka yi

babban nasara a ranar. Sauran sooji suka komo wurin Eleyazar, don kawai su washe ganima. **11** Na biye da Agiyi a matsayi, shi ne Shamma dan Agi, mutumin Harar. Sa’ad da Filistiyawa suka taru a wani wurin da take gona cike da waken barewa, sai rundunar Isra’ila suka gudu daga Filistiyawa. **12** Amma Shamma ya yi tsayi daka a tsakiyar gonar. Ya kāre ta, ya kuma bugi Filistiyawa, Ubangiji kuwa ya sa aka yi babban nasara. **13** A lokacin girbi, uku daga cikin shugabanni talatin suka gangaro zuwa wurin Dawuda a kogon Adullam. A lokacin kuwa sojojin Filistiyawa sun kafa sansani a Kwarin Refayim. **14** Dawuda kuwa yana a mafaka. Wata fungiyar sojojin Filistiyawa kuma suna Betlehem. **15** Dawuda ya ji kishirwa, sai ya ce, “Kash, da a ce wani yā samo mini ruwa daga rijiyar da take kusa da bakin kofar Betlehem manal!” **16** Sai jarumawa ukun nan suka yi kukan kura, suka sheka a guje suka ratsa cikin sansanin Filistiyawa, suka debo ruwa daga rijiyar da take kusa da bakin kofar Betlehem, suka kawo wa Dawuda. Amma Dawuda ya ki yā sha; a maimako sai ya zuba shi a gabon Ubangiji. **17** Sai ya ce, “Ubangiji yā sawwake, in yi sha! Ba jinin mutanen da suka tafi a bakin ransu ba ne?” Dawuda kuwa bai sha ruwan ba. Irin abubuhan da jarumawa ukun nan suka yi ke nan. **18** Abishai, dan’uwan Yowab, dan Zeruhiya shi shugaban Ukun nan. Ya dauki māshinsa ya kashe mutane dari uku, ta haka ya zama sananne kamar Ukun nan. **19** Ashe, ba a girmama shi fiye da Ukun ba? Ya zama komandansu, ko da yake ba a hada shi a cikinsu ba. **20** Benahiya, dan Yehohiyada mutumin Kabzeyel shi ma jarumi ne sosai, ya yi nasarori masu yawa. Ya bugi kwarrun jarumawan Mowab guda biyu. Ya kuma shiga rami wata ranar da ake kankara, ya kashe zaki. **21** Ya kuma buge wani jibgaggen mutumin Masar. Duk da māshin da mutumin Masar yana rike a hannunsa, Benahiya ya kai masa hari da kulki. Ya kwace māshin daga hannunsa, ya kuma kashe shi da māshin. **22** Irin nasarorin da Benahiya dan Yehohiyada ya yi ke nan; shi ma jarumi ne sosai kamar jarumawan nan uku. **23** Aka fi ba shi girma fiye da talatin din nan, amma ba ya cikin ukun. Dawuda ya sa shi yā zama daya daga cikin masu tsaron lafiyarsa. **24** Cikin talatin din kuwa akwai, Asahel, dan’uwan Yowab, Elhanan, dan Dodo mutumin Betlehem, **25** Shamma, mutumin Harod, Elika, mutumin Harod, **26** Helez, mutumin Falti, Ira, dan Ikkesha mutumin Tekowa, **27** Abiyezer, mutumin

Anatot, da Mebunnai, mutumin Husha, **28** Zalmon, mutumin Aho, da Maharai, mutumin Netofa, **29** Heleb, dan Ba'ana daga Netofa, Ittai, dan Ribai mutumin Gibeya a Benyamin, **30** Benahiya, mutumin Firaton, da Hiddai, daga rafuffukan Ga'ash, **31** Abi-Albon, mutumin Arba, da Azmawet, mutumin Bahurim, **32** Eliyaba, mutumin Sha'albo, 'Ya'yan Yashen, Yonatan, **33** dan Shamma mutumin Harar, da Ahiyam, dan Sharar mutumin Harod. **34** Elifelet, dan Ahasbai mutumin Ma'aka, Eliyam, dan Ahitofel mutumin Gilo, **35** Hezro, mutumin Karmel, Fa'arai, mutumin Arbi, **36** Igal, dan Natan mutumin Zoba, dan Hagiri, **37** Zelek, mutumin Ammon Naharai, mutumin Beyerot mai daukan wa Yowab, dan Zeruhiya makamai, **38** Ira, mutumin Itra. Gareb, mutumin Itra, **39** da kuma Uriya, mutumin Hitti. Su talatin da bakwai ne duka.

24 Fushin Ubangiji ya sāke kuna a kan Isra'ila, sai ya zuga Dawuda, yana cewa, "Je ka fidaya Isra'ila da Yahuda." **2** Saboda haka sarki ya ce wa Yowab da komandodin da suke tare da shi, "Tafi cikin dukan kabilan Isra'ila, daga Dan har zuwa Beyersheba, ku fidaya mayaka don in san yawansu." **3** Amma Yowab ya ce wa sarki, "Ubangiji Allahnka ya sa mayakan su karu sau dari fiye da yadda suke, har ranka yā dade, sarki yā gani da idonsa. Me ya sa ranka yā dade, sarki yake so yā yi abu haka?" **4** Duk da haka, maganar sarki ya rinjayi Yowab da komandodin soja, sai suka tashi daga gaban sarki, suka tafi su kirga mayakan Isra'ila. **5** Bayan suka ketare Urdun, sai suka yi sansani kusa da Arower, kudu da garin da yake cikin kwari, sa'an nan suka ratsa ta wajen Gad, suka ci gaba zuwa Yazer. **6** Suka tafi Gileyad ta yankin Tatim Hodshi, sa'an nan suka tafi Dan Ya'an, suka kuma yi wajen kewaye Sidon. **7** Sa'an nan suka yi ta wajen kagarar Taya da dukan garuruwan Hiwiwaya da Kan'aniwaya. A karshe, suka ci gaba zuwa Beyersheba a Negeb na Yahuda. **8** Bayan suka ratsa dukan kāsashen, a karshe suka koma Urushalima, bayan wata tara da kwana ashirin. **9** Yowab ya ba wa sarki jimillar yawan mayakan. A Isra'ila akwai mutum dubu dari takwas da za su iya riķe takobi. A Yahuda kuwa mutum dubu dari biyar. **10** Bayan Dawuda ya fidaya mayakan, lamirinsa ya kāshe shi, sai ya ce wa Ubangiji, "Ya Ubangiji na yi laifi kwarai a kan abin da na yi. Ina rokonka ka gafarta wa bawanka. Na yi wauta kwarai." **11** Kafin Dawuda yā tashi da safe kashegari, maganar Ubangiji ta riga ta zo wa annabin nan Gad, mai duban nan na

Dawuda. Ubangiji ya ce, **12** "Je ka fada wa Dawuda, 'Ga abin da Ubangiji ya ce, ina ba ka zabi uku. Ka zabi daya daga cikinsu don in aikata maka shi.'" **13** Sai Gad ya zo wurin Dawuda ya ce masa, "Kana so a yi yunwa shekara uku a kasarka? Ko kana so ka yi ta gudu a gabon abokan gābanka har wata uku? Ko kuwa ka fi so a yi annoba kwana uku a kasarka? Yanzu, sai ka yi tunani, ka yanke shawarar game da amsar da zan mayar wa wanda ya aiko ni." **14** Dawuda ya ce wa Gad, "Na shiga uku. Gara mu fāda a hannuwan Ubangiji gama alherinsa da girma yake. Amma fa kada ka bar ni in fāda a hannun mutane." **15** Saboda haka Ubangiji ya aika da annoba a kan Isra'ila tun daga safe har zuwa lokacin da aka kayyade, mutum dubu saba'in kuwa daga Dan zuwa Beyersheba suka mutu. **16** Da mala'ikan Ubangiji ya mīka hannunsa wajen Urushalima, don yā hallaka ta, sai Ubangiji ya tsai da masifar, ya ce wa mala'ikan da yake wahal da mutane, "Ya isa, ka janye hannunka." A lokacin kuwa Mala'ikan Ubangiji yana tsaye a masussukar Arauna, mutumin Yebus. **17** Da Dawuda ya ga mala'ikan da ya bubbugi mutane, sai ya ce wa Ubangiji, "Ni ne na yi zunubi, na kuma yi abin da ba daidai ba. Wafannan tumaki ne kawai. Me suka yi? Bari hukuncinka yā sauko a kaina da iyalina." **18** A ranar, Gad ya koma wurin Dawuda ya ce, "Ka tashi, ka tafi ka gina wa Ubangiji bagade a masussukar Arauna, mutumin Yebus." **19** Saboda haka Dawuda ya haura, yadda Ubangiji ya umarta ta wurin Gad. **20** Da Arauna ya hangi Dawuda da mutanensa suna zuwa wajensa, sai ya fita a guje, ya je ya rusuna a gabon sarki. **21** Arauna ya ce, "Me ya sa ranka yā dade, sarki ya zo wajen bawansa?" Dawuda ya ce, "Don in saya masussukarka, saboda in gina wa Ubangiji bagade don a tsayar da annoban da suke a bisa mutane." **22** Arauna ya ce wa Dawuda, "Bari ranka yā dade, sarki yā dauki duk abin da ya ga dama yā mīka shi. Ga shanu, don hadaya ta konawa, ga kuma kayan masussuka da itacen shanu, don itace." **23** Dukan wannan, ranka yā dade, Arauna ya ba wa sarki. Arauna ya kuma ce, "Bari Ubangiji Allahnka yā karba." **24** Amma sarki ya ce wa Arauna, "A'a, dole in biya ka saboda wafannan. Ba yadda zan mīka wa Ubangiji Allahna hadayun konawa da bai ci mini kome ba." Sai Dawuda ya saya, ya kuma biya masussukar, da shanun a bakin shekel hamsin na azurfa. **25** Dawuda ya gina wa Ubangiji bagade a wurin, ya kuma mīka masa hadaya ta konawa, da hadaya ta salama. Sa'an

nan Ubangiji ya amsa addu'o'in a madadin ƙasar, aka
kuma kawar wa Isra'ila annoban.

1 Sarakuna

1 Sa'ad da Sarki Dawuda ya tsufa ya kuma kara shekaru, ba ya iya jin dumi ko an rufe shi da abin rufuwa. **2** Saboda haka bayinsa suka ce masa, “Bari mu nemi wata budurwa wadda za tă yi wa ranka yă dade, sarki hidima, tă kuma kula da shi. Za tă dinga kwanta kusa da ranka yă dade, yă ji dumi.” **3** Suka nemi kyakkyawar yarinya cikin fădin Isra’ila, sai suka samii Abishag, mutuniyar Shunam, suka kawo ta wa sarki. **4** Yarinyar kuwa kyakkyawa ce kwarai; ta kuwa lura da sarki, ta kuma yi masa hidima, amma sarki bai yi jima'i da ita ba. **5** Adoniya, wanda mahaifiyarsa ce Haggit, ya fito ya ce, “Zan zama sarki.” Saboda haka ya nemi kekunan yaki, ya kuma shirya dawakai, tare da mutane hamsin da za su sha gabansa. **6** (A duk rayuwarsa mahaifinsa bai taba tsawata masa yă ce, “Me ya sa kake yin haka ba?” Shi kuwa mai kyan gani ne kwarai, shi ne aka haifa bayan Absalom.) **7** Adoniya ya hada ba'ki da Yowab dan Zeruhiya da kuma Abiyatar firist, suka kuma ba shi goyon baya. **8** Amma Zadok firist, Benahiya dan Yehohiyada, annabi Natan, Shimeyi, Reyi da kuma matsara na musamman na Dawuda ba su bi Adoniya ba. **9** Wata rana Adoniya ya tafi Dutsen Zohelet kusa da En Rogel, inda ya yi hadayar tumaki, da shanun noma, da shanun da ake kiwo a gida. Ya kuma gayyaci'yan'uwansa, wato, sauran'yan'yan Sarki Dawuda, tare da dukan dattawan sarki da suka fito daga Yahuda, **10** amma bai gayyaci annabi Natan, ko Benahiya, ko wani daga matsara na musamman, ko kuwa dan'uwansa Solomon ba. **11** Sai Natan ya ce wa Batsheba, mahaifiyar Solomon, “Ki san cewa Adoniya, dan Haggit, ya zama sarki ba tare da sanin ranka yă dade, sarkinmu Dawuda ba? **12** Yanzu bari in ba ki shawara yadda za ki cece ranki da kuma ran danki Solomon. **13** Ki shiga wurin Sarki Dawuda ki ce masa, ‘Ranka yă dade sarki, ba ka rantse mini ni baiwarka cewa, “Tabbatacce Solomon danka ne zai zama sarki bayana, yă kuma zauna a kujerar sarautar ba?” To, me ya sa Adoniya ya zama sarki? **14** Yayinda kike can kina magana da sarki, zan shiga in kuma tabbatar da abin da kika fada.” **15** Saboda haka Batsheba ta je don tă ga sarki. A yanzu dai sarki ya tsufa, yana nan kuma a cikin däkinsa, inda Abishag mutuniya Shunam take masa hidima. **16** Batsheba ta rusuna ta kuma durkusa a gaban sarki. Sai sarki ya tambaye ta ya ce, “Me kike so?” **17** Ta ce masa, “Ranka yă

dade, kai kanka ka rantse mini ni baiwarka da sunan Ubangiji Allahnka cewa, ‘Solomon danka zai zama sarki bayana, zai kuma zauna a kujerar sarautata.’ **18** Amma yanzu Adoniya ya zama sarki, kai kuwa ranka yă dade sarki, ba ka san wani abu game da shi ba. **19** Ya mika hadayun shanu, da shanun da ake kiwo a gida, da tumaki masu yawa, ya kuma gayyaci dukan'yan'yan sarki maza, da Abiyatar firist, da Yowab shugaban mayaka, amma bai gayyaci Solomon bawanka ba. **20** Ranka yă dade sarki, idanun dukan Isra’ila suna a kanka, domin su san wa zai zauna a kujerar ranka yă dade sarkina, a bayanka. **21** In ba haka, bayan an binne ranka yă dade sarki, tare da kakanninsa, za a wula'kance ni da Solomon dana, kamar masu laifi.” **22** Yayinda take cikin magana tare da sarki, sai annabi Natan ya iso. **23** Sai aka fada wa sarki, “Ga annabi Natan.” Da Natan ya je gaban sarki, sai ya rusuna da fuskarsa har kasa. **24** Natan ya ce, “Ranka yă dade, sarki, ko ka furta cewa Adoniya ne zai zama sarki a bayanka, yă kuma zauna a kujerar sarautarka? **25** Yau ya gangara, ya kuma miķa hadayun shanu, da shanun da ake kiwo a gida, da tumaki masu yawa. Ya gayyaci dukan'yan'yan sarki maza, da shugaban mayaka, da kuma Abiyatar firist. A yanzu haka suna ci, suna sha, tare da shi, suna cewa, ‘Ran Sarki Adoniya yă dade!’ **26** Amma bai gayyace ni bawanka, da Zadok firist, da Benahiya dan Yehohiyada, da kuma bawanka Solomon ba. **27** Ranka yă dade, sarki, ko ka tabbatar da haka, amma ba ka ko fada wa fadawanka, cewa ga wanda zai găje Ranka yă dade, sarki ba?” **28** Sai Dawuda ya ce, “Kira Batsheba tă shiga.” Sai ta zo gaban sarki ta kuma tsaya a gabansa. **29** Sai sarki ya yi rantsuwa, “Muddin Ubangiji yana a raye, wanda ya cece ni daga kowace damuwa, **30** tabbatacce a yau zan aikata abin da na yi miki rantsuwa da sunan Ubangiji, Allah na Isra’ila; Solomon danksi zai zama sarki bayana, kuma shi zai zauna a kan kujerar sarautata a maimakona.” **31** Sai Batsheba ta rusuna da fuskartsa har kasa, ta kuma durkusa a gaban sarki ta ce, “Bari ran Sarkina Dawuda yă dade, har abada!” **32** Sarki Dawuda ya ce, “Ku kira mini Zadok firist, annabi Natan, da Benahiya dan Yehohiyada.” Da suka zo gaban sarki, **33** sai ya ce musu, “Ku dauki bayin sarki tare da ku, ku kuma sa dana Solomon a kan dokina, ku gangara da shi zuwa Gihon. **34** A can ku sa Zadok firist, da annabi Natan su shafe shi sarki a bisa Isra’ila. Ku busa kaho, ku kuma yi ihu, kuna cewa, ‘Ran Sarki

Solomon yā dade!" 35 Sa'an nan ku haura tare da shi, zai kuwa zo yā zauna a kujera sarautata, yā yi mulki a maimakona. Na nadā shi mai mulki a bisa Isra'ila da Yahuda." 36 Benahiya dan Yehohiyada ya amsa wa sarki, ya ce, "Amin! Bari Ubangiji Allah na ranka yā dade sarkina, yā tabbatar da haka. 37 Kamar yadda Ubangiji ya kasance da ranka yā dafe, sarki, haka ma bari yā kasance da Solomon, yā kuma mai da kujerar sarautarsa tā fi kujerar sarautar ranka yā dade, Sarki Dawuda, girma!" 38 Sai Zadok firist, annabi Natan, Benahiya dan Yehohiyada, Keretawa, da Feletiyawa suka gangara, suka sa Solomon a kan dokin Sarki Dawuda, suka raka shi zuwa Gihon. 39 Zadok firist ya dauki kahon mai daga tenti mai tsarki, ya shafe Solomon. Sa'an nan suka busa kaho, sai dukan mutane suka yi ihu, suna cewa "Ran Sarki Solomon yā dade!" 40 Dukan mutane kuwa suka haura suka bi shi, suna busan sarewa, suna farin ciki sosai, har kasa ta giringiza saboda sowa. 41 Adoniya tare da dukan bañin da suke tare da shi kuwa suka ji wannan sa'ad da suke gama bikinsu. Da jin busan kaho, sai Yowab ya yi tambaya, ya ce, "Me ya jawo surutu haka a birni?" 42 Tun yana cikin magana, sai Yonatan dan Abiyatar ya iso. Adoniya ya ce, "Shigo! Ai, mutumin kirki irinka, lalle ka kawo labari mai dacī ne." 43 Yonatan ya ce wa Adoniya, "A ina! Ranka yā dafé, Sarkinmu Dawuda ya nadā Solomon sarki. 44 Sarki ya aika shi tare da Zadok firist, annabi Natan, Benahiya dan Yehohiyada, Keretawa, da Feletiyawa, suka sa shi a kan dokin sarki, 45 Zadok firist kuwa da annabi Natan sun shafe shi sarki a Gihon. Daga can suka haura suna kirari, birni kuwa ta barke da sowa. Surutun da kake ji ke nan. 46 Ban da haka ma, Solomon ne sarki yanzu. 47 Yanzu haka, fadawa sun zo suna wa ranka yā dade, Sarki Dawuda, sam barka, suna cewa, 'Bari Allahnka yā sa sunan Solomon yā zama sananne fiye da naka, bari kuma sarautarsa tā fi takā girma!' Sarki kuwa ya rusuna, ya yi sujada a kan gadonsa 48 ya ce, 'Yabo ga Ubangiji, Allah na Isra'ila, wanda ya bar idanuna suka ga magāji a kan kujerar sarautata a yau.'" 49 A nan fa, dukan bañin Adoniya suka taso da rawar jiki suka watse. 50 Amma Adoniya, don tsoron Solomon, ya je ya kama kahon bagade ya riñe. 51 Sa'ad da aka fadā wa Solomon cewa, "Adoniya yana tsoron Sarki Solomon, kuma ya manne wa kahonin bagade. Yana cewa, 'Bari Sarki Solomon yā rantse mini a yau cewa ba zai kashe bawansa da takobi ba.'" 52 Solomon ya amsa ya ce,

"In ya nuna kansa mai biyayya, ba gashin kansa da zai fādi kasa; amma in aka same mugunta a cikinsa, zai mutu." 53 Sai Sarki Solomon ya aiki mutane, suka kuma sauksa da shi daga bagade. Adoniya kuwa ya zo, ya rusuna wa Sarki Solomon, sai Solomon ya ce, "Tafi gidanka."

2 Da lokacin mutuwār Dawuda ya yi kusa, sai ya gargade Solomon dansa, ya ce, 2 "Ina gab da bin hanyar da kowa a duniya zai bi. Saboda haka ka yi karfin hali, ka nuna kanka namiji, 3 ka kiyaye abin da Ubangiji Allahnka yake bukata. Yi tafiya a hanyoyinsa, ka kiyaye ka'idodi, da umarnai, da dokoki, da kuma farillansa, kamar yadda suke a rubuce a Dokar Musa, don ka yi nasara a cikin kome da za ka yi, da kuma inda za ka tafi. 4 Ubangiji kuwa zai kiyaye alkawarinса gare ni da ya ce, 'In zuriyarka suka lura da yadda suke rayuwa, in kuma suka yi tafiya da aminci a gabana da dukan zuciyarsu, da kuma dukan ransu, ba za ka kāsa samun mutum a kujerar sarautar Isra'ila ba.' 5 "Yanzu fa, kai kanka ka san abin da Yowab dan Zeruhiya ya yi mini. Abin da ya yi wa shugabanni biyun nan na mayakan Isra'ila, wato, Abner dan Ner, da Amasa dan Yeter. Ya kashe su, ya kuma Zub da jininsu a lokacin salama sai ka ce a fage yaki, da wannan jini ya yi damara a gindinsa, ya kuma sa takalma a kfafunsa. 6 Ka yi da shi gwargwadon hikimarka, amma kada ka bari yā gangara kabari da furfura cikin salama. (Sheol h7585) 7 "Amma ka yi alheri ga'ya'yan Barzillai mutumin Gileyad, ka sa su kasance a cikin wadanda suke ci a teburinka. Sun goyi bayana sa'ad da nake gudu daga dan'uwnaka Absalom. 8 "Ka tuna, akwai kuma Shimeyi dan Gera, mutumin Benyamin daga Bahurim, wanda ya yi ta yin mini muguwar la'ana a ranar da na tafi Mahanayim. Sa'ad da ya gangara ya same ni a Urdun, na rantse masa da sunan Ubangiji na ce, 'Ba zan kashe ka da takobi ba.' 9 Amma yanzu, kada ka dauke shi marar laifi. Kai mutum ne mai hikima; za ka san abin da za ka yi da shi. Ka kawo furfuransa zuwa kabari da jini." (Sheol h7585) 10 Sa'an nan Dawuda ya huta tare da kakanninsa. Sai aka binne shi a Birnin Dawuda. 11 Ya yi sarauta shekaru arba'in a bisa Isra'ila. Wato, shekaru bakwai a Hebron da kuma talatin da uku a Urushalima. 12 Solomon kuwa ya zauna a kan kujerar sarautar mahaifinsa Dawuda, mulkinsa kuwa ya kahu sosai. 13 To, sai Adoniya, dan Haggit ya tafi wurin Batsheba mahaifiyar Solomon. Ita kuwa ta tambaye shi ta ce, "Lafiya?" Ya amsa ya

ce, "I, lafiya." **14** Sa'an nan ya kara da cewa, "Ina da dan wani abin da zan fada miki." Ta ce, "Fada." **15** Sai ya ce, "Kamar yadda kika sani, mulkin nan nawa ne. Dukan Isra'ilala suna daukana a matsayin sarki. Amma abubuwa suka canja, sai mulkin ya koma ga dan'uwna; gama ya zo masa daga Ubangiji ne. **16** Yanzu ina da roko guda da zan yi gare ki. Kada ki hana mini." Ta ce, "Sai ka fada." **17** Sai ya ci gaba, "In kin yarda, ki yi magana da Sarki Solomon, gama ba zai ki jinki ba, ki ce yă ba ni yarinyan nan, Abishag, mutuniyar Shunam, tă zama matata." **18** Batsheba ta ce, "Da kyau, zan yi magana da sarki dominika." **19** Sai Batsheba ta tafi wurin Sarki Solomon don tă yi masa magana a kan Adoniya. Sarki ya mîke tsaye don yă sadu da ita, ya rusuna mata, ya kuma zauna a kujerar sarautarsa. Ya sa aka kawo wa mahaifiyar sarki kujerar sarauta, ta kuwa zauna a gefen damansa. **20** Ta ce, "Ina da dan rokon da zan nema ka yi mini. Ina fata ba za ka hana ni ba." Sai sarki ya amsa ya ce, "Mahaifiyata, sai ki fada in ji, ba zan hana miki ba." **21** Saboda haka sai ta ce, "Ka sa a ba wa dan'uwnaka Adoniya, Abishag mutuniyar Shunam tă zama matarsa." **22** Sarki Solomon ya amsa wa mahaifiyarsa ya ce, "Me ya sa kika rokar wa Adoniya Abishag mutuniyar Shunam kawai? Ki ma sa a ba shi mulkin mana. Ai, shi yayana ne. I, ki roka dominisa, da domin Abiyatar firist, da kuma domin Yowab dan Zeruhiya mana!" **23** Sai Sarki Solomon ya rantse da sunan Ubangiji ya ce, "Bari Allah yă yi mini hukunci mai tsanani, idan ban sa Adoniya ya biya wannan roko da ransa ba! **24** Yanzu kuwa, muddin Ubangiji yana a raye, shi wanda ya kafa ni sosai a kan kujerar sarautar mahaifina Dawuda, ya kuma kafa mini mulki kamar yadda ya yi alkawari; za a kashe Adoniya yau!" **25** Saboda haka Sarki Solomon ya umarci Benahiya dan Yehohiyada yă kashe Adoniya; ya kuwa kashe shi. **26** Ga Abiyatar firist kuwa sarki ya ce, "Tafi gonarka a Anatot. Ka cancanci ka mutu, amma ba zan kashe ka yanzu ba, domin ka dauki akwatin alkawarin Ubangiji Mai Iko Duka a gabon mahaifina Dawuda, ka kuma sha wahala tare mahaifina." **27** Saboda haka Solomon ya cire Abiyatar daga aikin firist na Ubangiji, ya cika maganar da Ubangiji ya yi a Shilo game da gidan Eli. **28** Sa'ad da labarin ya kai wurin Yowab, wanda ya hada kai da Adoniya, ko da yake bai hada kai da Absalom ba, sai ya gudu zuwa tentin Ubangiji, ya kama kahonin bagade ya riķe. **29** Aka fada wa Sarki

Solomon cewa Yowab ya gudu zuwa tentin Ubangiji, yana kuma kusa da bagade. Sai Solomon ya umarci Benahiya dan Yehohiyada ya ce, "Je ka kashe shi!" **30** Sai Benahiya ya shiga tentin Ubangiji ya ce wa Yowab, "Sarki ya ce, 'Ka fita!'" Amma Yowab ya amsa ya ce, "A'a, a nan zan mutu." Sai Benahiya ya ce wa sarki, "Ga yadda Yowab ya amsa mini." **31** Sai sarki ya umarci Benahiya ya ce, "Yi kamar yadda ya fada. Ka kashe shi, ka kuma binne shi, ka wanke ni da gidan mahaifina daga laifin jini marasa laifin da Yowab ya zubar. **32** Ubangiji zai sāka masa saboda jinin da ya zubar, domin ba da sanin mahaifina Dawuda ne ya fāda wa mutum biyun nan da takobi ba. Dukansu biyu, Abner dan Ner, shugaban mayakan Isra'ilala, da Amasa dan Yeter, shugaban mayakan Yahuda, mutane ne mafi kyau da kuma mafi adalci fiye da shi. **33** Bari alhakin jininsu yă koma a kan Yowab da kuma zuriyarsa har abada. Amma bari salamar Ubangiji tă kasance a kan Dawuda da zuriyarsa, da gidansa, da kuma mulkinsa, har abada." **34** Sai Benahiya dan Yehohiyada ya haura ya bugi Yowab, ya kashe shi, ya kuwa binne shi a gidansa a kauye. **35** Sai sarki ya sa Benahiya dan Yehohiyada ya zama shugaba a bisa mayaka a matsayin Yowab, ya kuma sa Zadok firist a wurin Abiyatar. **36** Sa'an nan sarki ya aika aka kawo Shimeyi, ya kuma ce masa, "Ka gina wa kanka gida a nan a Urushalima, ka zauna a ciki, kada ka kuskura ka tafi wani wuri. **37** Gama ran da ka fita, ka haye Kwarin Kidron, ka tabbata za ka mutu, alhakin jininka kuwa zai koma kanka." **38** Shimeyi ya amsa wa sarki ya ce, "Abin da ka fada yana da kyau. Bawanka zai yi kamar yadda ranga yă dade sarki, ya fada." Shimeyi kuwa ya yi zama a Urushalima na dogon lokaci. **39** Amma bayan shekaru uku, biyu daga cikin bayin Shimeyi suka gudu zuwa wurin Akish dan Ma'aka, sarkin Gat. Aka fada wa Shimeyi cewa, "Bayinka suna a Gat." **40** Da jin haka, sai ya tashi ya shimfida wa jakinsa abin zama, ya hau, ya tafi Gat wurin Akish domin neman bayinsa. Shimeyi kuwa ya dawo da su gida daga Gat. **41** Da aka fada wa Solomon cewa Shimeyi ya bar Urushalima zuwa Gat, har ya dawo. **42** Sai sarki ya aika a kawo Shimeyi, ya ce masa, "Ban sa ka rantse da sunan Ubangiji, na kuma ja maka kunne cewa, 'A ranar da ka kuskura ka bar nan ka tafi wani wuri, ka tabbata za ka mutu ba?' A lokacin ka ce mini, 'Abin da ka fada yana da kyau. Zan kuwa kiyaye.' **43** To, me ya sa ba ka kiyaye rantsuwar da ka yi ga Ubangiji, ka kuma yi

biyayya da umarnin da na ba ka ba?” **44** Sarki ya ce wa Shimeyi, “Ka sani a zuciyarka dukan muguntar da ka yi wa mahaifina Dawuda. Yanzu Ubangiji zai sāka maka saboda muguntarka. **45** Amma za a yi wa Sarki Solomon albarka, sarautar Dawuda kuma za tā kasance a tsare a gaban Ubangiji har abada.” **46** Sai sarki ya umarci Benahiya dan Yehohiyada, yā fita, yā bugi Shimeyi, yā kashe shi. Ya kuwa kashe shi. Mulki kuwa ya kahu sosai a hannun Solomon.

3 Solomon ya hada kai da Fir’aura sarkin Masar, ya kuwa auri’yarsa. Ya kawo ta cikin Birnin Dawuda kafin yā gama ginin fadarsa, da haikaln Ubangiji, da kuma katanga kewaye da Urushalima. **2** A lokacin dai mutane suna mīka hadaya a wurare a bisa tuddai, domin ba a riga an gina haikali saboda Sunan Ubangiji ba. **3** Solomon ya kaunaci Ubangiji ta wurin yin tafiya bisa ga farillan mahaifinsa Dawuda, sai dai ya mīka hadayu, ya kuma kone turare a wuren nan na bisa tuddai. **4** Sai sarki Solomon ya tafi Gibeyon don yā mīka hadayu, gama a can ne wuri mafi muhimmanci na sujada. Solomon kuwa ya mīka hadayun konawa guda dubu a kan wannan bagade. **5** A Gibeyon, Ubangiji ya bayyana ga Solomon da dare a mafarki, Allah ya ce, “Ka roki abin da kake so in ba ka.” **6** Solomon ya amsa ya ce, “Ka nuna alheri mai girma ga bawanka, mahaifina Dawuda domin ya yi aminci gare ka da adalci, ya kuma kasance da zuciya mai gaskiya. Ka ci gaba da wannan alheri mai girma gare shi, ka ba shi da don yā zauna a kujerar sarautarsa a wannan rana. **7** “Yanzu, ya Ubangiji Allahna, ka sa bawanka a wurin mahaifina Dawuda. Amma ni dan yaro ne kawai, ban kuma san yadda zan yi ayyukana ba. **8** Bawanka yana nan a cikin mutanen da ka zaɓa, mutane masu girma, wadanda suka wuce kirge, ko a lissafta. **9** Saboda haka ka ba bawanka zuciyan ganewa, don yā shugabanci mutanenka, yā kuma iya rarabe tsakanin abin da yake daidai da abin da ba daidai ba. Gama wa zai iya shugabance wannan mutanenka masu girma haka?” **10** Sai Ubangiji ya ji dadī cewa Solomon ya roka wannan. **11** Saboda haka Allah ya ce masa, “Da yake ka nemi wannan ne, ba ka kuwa nemi tsawon rai ko arziki wa kanka ba, ba ka kuma nemi mutuwār abokan gābanka ba, amma ka nemi ganewa a aikata gaskiya, **12** zan yi abin da ka roka. Zan ba ka zuciya mai hikima da ta ganewa, har yā zama ba a taba samun wani kamar ka ba, ba kuwa za a taba samunsa ba. **13** Ban da haka ma, zan ba ka abin da ba ka nema

ba; arziki da girma, don a rayuwarka ba za ka kasance da wani kamar ka ba a cikin sarakuna. **14** In kuma ka yi tafiya a hanyoyina, ka kuma yi biyayya da farillaina da umarnaina kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, zan ba ka tsawon rai.” **15** Sai Solomon ya farka, ya gane ashe mafarki ne. Ya koma Urushalima, ya tsaya a gaban akwatin alkawarin Ubangiji ya mīka hadayun konawa da hadayun salama. Sa’an nan ya shirya wa fadawansa biki. **16** To, ana nan sai wadansu karuwai biyu suka zo wurin sarki, suka tsaya a gabansa. **17** Sai daya ta ce, “Ranka yā dafe, wannan mata da ni muna zama a gida daya. Na haifi jariri yayinda take can tare da ni. **18** Kwana uku bayan haihuwar jaririna, wannan mata ma ta haifi jariri. Mu dai kadai ne; babu wani a gidan sai mu biyu. **19** “Da dare dan wannan matan ya mutu domin ta kwanta a kansa. **20** Saboda haka ta tashi da tsakar dare ta dauki dāna daga gefena yayinda baiwarka take barci. Sai ta sa shi kusa da kirjinta, ta kuma sa mataccen danta kusa da kirjina. **21** Kashegari, da na farka don in shayar da dāna, sai na tarar ya mutu! Amma sa’ad da na dube shi da kyau da safe, sai na ga ashe ba dan da na haifa ba ne.” **22** Amma daya matar ta ce, “A’al Mai rai din ne dāna; mataccen naki ne.” Amma ta farin ta nace, “A’al Mataccen ne naki; mai ran ne nawa.” A haka suka yi ta gardama a gaban sarki. **23** Sarki ya ce, “Wannan ta ce, ‘Dāna ne a raye, naki ne mataccen,’ yayinda dayan tana cewa, ‘A’al Danki ne mataccen, nawa ne a raye.’” **24** Sai sarki ya ce, “Kawo mini takobi.” Sai aka kawo takobi wa sarki. **25** Ya ba da umarni ya ce, “Yanka yaron nan mai rai, gida biyu, kowacce ta dauki rabi.” **26** Ainihin mamar dan da yake a raye ta cika da tausayi saboda dānta, sai ta ce wa sarki, “Ina rokonka, ranka yā dafe, kada ka kashe yaron! Ka ba ta kawai!” Amma dayan matar ta ce, “Kada a ba kowa daga cikinmu dan da rai, a ci gaba a raba shi!” **27** Sai sarki ya zartar da hukuncinsa ya ce, “A ba da jariri mai ran ga mata ta fari. Kada a kashe shi; ita ce ainihin mahaifiyarsa.” **28** Sa’ad da dukan Isra’ila suka ji hukuncin da sarki ya zartar, suka girmama sarki sosai, domin sun gane cewa Allah ya ba shi hikimar yin shari’ar adalci.

4 Sai Sarki Solomon ya yi mulki a bisa dukan Isra’ila. **2** Wadannan su ne manyan shugabanninsa. Azariya dan Zadok shi ne firist; **3** Elihoref da Ahiya, yā yan Shisha maza, su ne marubuta. Yehoshafat dan Ahilud, shi ne mai lura da takardu. **4** Benahiya dan Yehohiyada, shi ne shugaban mayaka. Zadok da Abiyatar, su ne

firistoci. 5 Azariya dan Natan, shi ne mai lura da shugabannin yanki. Zabud dan Natan, shi ne firist da kuma mai wa sarki shawara. 6 Ahishar, shi ne sarkin fada. Adoniram dan Abda, shi ne mai lura da aikin gandu. 7 Solomon yana da gwamnoni yankuna goma sha biyu a bisa dukan Isra'ila, wadanda suke tanaji abinci domin sarki da kuma gidan sarauta. Kowanne yakan tanada abinci na wata daya a shekara. 8 Ga sunayensu, Ben-Hur, shi ne a kasar tudun Efraim; 9 Ben-Deker, shi ne a Makaz, Sha'albim, Bet-Shemesh da Elon Bet-Hanan; 10 Ben-Hesed, shi ne a Arubbot (Soko da dukan kasar Hefer); 11 Ben-Abinadab, shi ne a Nafot Dor (ya auri Tafat'yar Solomon); 12 Ba'ana dan Ahilud, shi ne a Ta'anak da Megiddo, da kuma dukan Bet-Sheyan biye da Zaretan kasa da Yezireyel, daga Bet-Sheyan zuwa Abel-Mehola a ketaren Yokmeyam; 13 Ben-Geber, shi ne a Ramot Gileyad (Mazaunau Yayir dan Manasse a Gileyad suna a karkashinsa, haka ma yankin Argob a Bashan tare da manyan biranen sittin masu katanga da suke da kyamare na tagulla); 14 Ahinadab dan Iddo, shi ne a Mahanayim; 15 Ahimawaz, shi ne a Naftali (ya auri Basemat'yar Solomon); 16 Ba'ana dan Hushai, shi ne a Asher da Bayelot; 17 Yehoshafat dan Faruwa, shi ne a Issakar; 18 Shimeyi dan Ela, shi ne a Benyamin; 19 Geber dan Uri, shi ne a Gileyad (kasar Siloh sarkin Amoriyawa da kuma Og sarkin Bashan). Shi ne kadai gwamna a bisa yankin. 20 Mutanen Yahuda da na Isra'ila sun yi yawa sai ka ce yashi a bakin teku. Suka ci, suka sha, suka kuma yi farin ciki. 21 Solomon kuwa ya yi mulki a bisa dukan masarautai daga Kogi zuwa kasar Filistiyawa, har zuwa iyakar Masar. Wadannan kasashe sun yi ta kawo haraji, suka kuma zama bayin Solomon dukan kwanakin ransa. 22 Tanajin Solomon na kowace rana su ne, garwa talatin na garin abinci, 23 shanun da aka yi kiwo a gida guda goma, shanu ashirin da suka koshi daga kiwo, tumaki da awaki dari; ban da kishimai, bareyi, batsiyoyi, da kaji masu kiba. 24 Gama ya yi mulki a bisa dukan masarautai yamma da Kogi, daga Tifsa zuwa Gaza, aka kuwa sami zaman lafiya a kowane gefe. 25 A kwanakin da Solomon yake raye, Yahuda da Isra'ila, daga Dan zuwa Beyersheba, sun zauna lafiya, kowane mutum ya zauna a karkashin itacen inabi da na baurensa. 26 Solomon yana da rumfunan dawakai masu jan kekunan yaki, dubu hudsu, da kuma dawakai dubu goma sha biyu 27 Shugabannin yankuna, kowanne a

watansa yakan yi tanajin abinci domin Sarki Solomon da kuma duk wanda ya zo teburin sarki. Sun tabbatar ba a rasa kome ba. 28 Kowa a cikinsu, bisa ga lokacin da aka ba shi, yakan kai hatsin sha'ir da ciyawa domin dawakan-kekunun yaki, da sauran dawakai a inda aka ajiye su. 29 Allah ya ba Solomon hikima da hangen nesa mai girma, da kuma fadin fahimta marar iyaka, kamar yashi a bakin teku. 30 Hikimar Solomon ta fi hikimar mutanen Gabas, ta kuma fi dukan hikimar Masar girma. 31 Ya fi kowane mutum hikima, har da Etan dangin Ezra ma. Yana da hikima fiye da Heman, Kalkol da Darda, ya'yan Mahol maza. Sunansa ya bazu ko'ina a kasashen da suke kewaye. 32 Ya yi karin magana dubu uku. Wakokinsa kuwa sun kai dubu daya da biyar. 33 Ya yi magana a kan rayuwar itatuwa, daga al'ul na Lebanon zuwa hizzob da yake girma a bangaye. Ya kuma yi koyarwa game da dabbobi, da tsuntsaye, da abubuwa masu rarraf, da kuma kifi. 34 Mutane suka yi ta zuwa daga kasashe dabam-dabam don su ji hikimar Solomon. Sarakuna daga ko'ina a duniya, sun ji labarin hikimarsa, suka kuma aika da mutane don su ji shi.

5 Sa'ad da Hiram sarkin Taya ya ji an shafe Solomon sarki yā gāji mahaifinsa Dawuda, sai ya aika da jakadunsa zuwa wurin Solomon, gama shi da Dawuda abokai ne sosai dukan kwanakinsa. 2 Solomon ya mayar da wannan sakö ga Hiram ya ce, 3 “Ka san cewa saboda yake-yaken da abokan gāba suka yi da mahaifina a kowane gefe, ya sa bai iya gina haikali domin Sunan Ubangiji Allahnsa ba, sai da Ubangiji ya sa abokan gābansia a karkashin kafafunsa. 4 Amma yanzu Ubangiji Allahna ya ba ni hutu a kowane gefe, babu kuma gāba ko masifa. 5 Ina niyya in gina haikali domin Sunan Ubangiji Allahna, yadda Ubangiji ya fada wa mahaifina Dawuda, sa'ad da ya ce, ‘Danka wanda zai gāje ka, shi zai gina haikali domin Sunana.’ 6 “Don haka, ka ba da umarni a yanka mini itatuwan al'ul na kasar Lebanon. Ma'aikatana za su hada hanmu da ma'aikatanka, ni kuwa zan biya ka albashin ma'aikatanka kamar yadda ka fada. Gama ka san cewa babu wani a cikinmu da ya iya yanka itacen katako kamar Sidoniyawa.” 7 Da Hiram ya ji sakon Solomon, sai ya ji dadī kwarai, ya kuma ce, “Yabo ga Ubangiji a yau, gama ya ba wa Dawuda da mai hikima yā yi mulki a bisa wannan al'umma mai girma.” 8 Sai Hiram ya aike wa Solomon da kalmomin nan, “Na sami sakon da ka aika mini, zan kuma yi duk abin

da kake so ta wurin tanada katakan al'ul da na fir. **9** Ma'aikatana za su gangara da su daga Lebanon zuwa bakin teku. Zan sa a dadfsaura su su bi ruwan teku daga Lebanon zuwa bakin Bahar Rum da za ka nuna mini. A can zan kunce maka su, sa'an nan ka kwashe. Kai kuma za ka biya bukata ta wurin tanadin abinci wa gidana." **10** A haka Hiram ya ci gaba da aika wa Solomon al'ul da kuma fir da yake bukata. **11** Solomon kuma ya ba wa Hiram mudu gari dubu ashirin na alkama a matsayin abinci domin gidansa, ya kara da garwa dubu ashirin na tataccen man zaitun. Solomon ya ci gaba da yin haka ga Hiram, shekara-shekara. **12** Ubangiji ya ba wa Solomon hikima, kamar yadda ya yi masa alkawari. Dangantakar zaman lafiya ta kasance tsakanin Hiram da Solomon, su biyun suka yi yarjejeniya. **13** Sarki Solomon ya debi ma'aikata daga dukan Isra'il, su dubu talatin. **14** Ya ri'ka aika su dubu goma-goma zuwa Lebanon kowane wata, saboda su yi wata daya a Lebanon, watanni biyu kuma a gida. Adoniram ne ya lura da aikin gandun. **15** Solomon ya kasance da'yan dauko guda dubu saba'in da masu yankan duwatsu guda dubu tamanin a cikin tuddai, **16** ya kuma kasance da shugabanni dubu uku da dari uku wafanda suke lura da aikin, su ne kuma suke bi da ma'aikatan. **17** Bisa ga umarnin sarki sai suka cire manyan duwatsu masu kyau don a tanada tushen duwatsun da aka gyara domin haikalin daga wurin haikarin duwatsun. **18** Gwanayen Solomon da na Hiram da kuma mutanen Gebal, su suka yanka, suka kuma shirya katako da dutse don ginin haikali.

6 A shekara ta dari hudu da tamani bayan fitowar Isra'ilawa daga Masar, a shekara ta hudu ta mulkin Solomon a bisa Isra'il, a watan Zif, wata na biyu, Solomon ya fara gina haikalin Ubangiji. **2** Haikalin da Sarki Solomon ya gina wa Ubangiji, tsawonsa kamu sittin, fādinsa kamu ashirin, tsayinsa kuma kamu talatin ne. **3** Shirayin da yake a gaban ainihin zauren haikalin, ya kara fadin haikalin da kamu ashirin, ya kuma nausa daga gaban haikalin kamu goma. **4** Ya yi tagogin da suka fi fādi daga ciki fiye da waje a haikalin. **5** A jikin bangayen babban zaure da kuma cikin wuri mai tsarki, ya gina dakuna kewaye da ginin, inda akwai dakuna a gefe. **6** Fādin dakunan kasa, kamu biyar ne, fādin dakunan tsakiya, kamu shida ne, fādin dakunan hawa na uku kuwa, kamu bakwai ne. Ya yi bangaye kewaye a waje da haikalin don kada a sa wani abu a bangayen haikali. **7** A yin

ginin haikalin, duwatsun da aka fafe ne kadai daga wurin fafe duwatsu aka yi amfani da su, ba a ji karar guduma ko gizago, ko wani abin da aka yi da karfe a wurin ginin haikali yayinda ake gina shi ba. **8** Kofar zuwa dakunan kasa tana gefen kudu na haikalin; akwai matakai da suka bi zuwa hawa na tsakiya, daga can kuma matakai sun wuce zuwa hawa na uku. **9** A haka ya gina haikalin ya kuma gama shi, ya jinké shi da manyan katakai da kuma katakan al'ul. **10** Ya kuma gina dakunan gefe duka a gefen haikalin. Tsayin kowanne, kamu biyar ne, aka hada su da haikalin da manyan katakan al'ul. **11** Sai maganar Ubangiji ta zo wa Solomon ta ce, **12** "Game da wannan haikalin da kake ginawa, in ka bi ka'idodina, ka cika farillaina, ka kiyaye dukan umarnaina, ka kuma yi bijayya da su, zan cika alkawarin da na yi wa mahafinka Dawuda ta wurinka. **13** Zan kuma zauna a cikin Isra'ilawa, ba kuwa zan taba rabuwa da su ba." **14** Saboda haka Solomon ya gina haikalin ya kuma gama shi. **15** Ya rufe bangon ciki da katakan itacen al'ul tun daga kasa har zuwa sama, ya kuma rufe dab'en da katakan itacen fir. **16** Ya gina Wuri Mafi Tsarki na can ciki, ya gina shi a can kuryar haikalin. Tsayinsa kamu ashirin ne, an manne masa katakan itacen al'ul tun daga kasa har zuwa sama. **17** Tsawon babban zaure a gaban wannan daki, kamu arba'in ne. **18** An yi wa katakan itacen al'ul na cikin haikalin zāne mai fasalin gora da na budaddūn furanni. An rufe bangon ciki duka da itacen al'ul, har ba a ganin duwatsun ginin. **19** Ya shirya wuri mai tsarki na ciki can cikin haikali don yā sa akwatin alkawarin Ubangiji a can. **20** Tsawon wuri mai tsarki na ciki kamu ashirin, fādin kamu ashirin, tsayin kuma kamu ashirin. Ya dalaye cikin da zinariya zalla, ya kuma dalaye bagade al'ul dīn. **21** Solomon ya rufe cikin haikalin da zinariya zalla, ya kuma gifta sarfokin zinariya a gaban wuri mai tsarki na ciki, wanda aka dalaye da zinariya. **22** Haka ya dalaye dukan cikin da zinariya. Ya kuma dalaye bagade na cikin wuri mai tsarki da zinariya. **23** A wuri mai tsarki na can ciki, ya yi kerubobi biyu na itacen zaitun, kowanne mai tsayi kamu goma. **24** Fiffike daya na kerub na fari tsawonsa kamu biyar ne, dayan fiffike kuma kamu biyar, kamu goma daga karshen fiffike zuwa karshen fiffike. **25** Kerub na biyun shi ma kamu goma ne, goma kerubobi biyun sun yi kama da juna a girma da kuma siffa. **26** Tsayin kowanne kerub kamu goma ne. **27** Ya ajiye kerubobin a daki na can cikin haikalin, da

fikafikansu a bude. Fiffiken kerub daya ya tāba bango guda, yayinda fiffiken dayan ya tāba dayan bangon, kuma fikafikansu sun tāba jun a tsakiyar dakin. **28** Ya dalaye kerubobin da zinariya. **29** A bangaye kewaye da haikali, a dákuna ciki da waje, ya zāzzāna kerubobi, itatuwan dabino, da furanni budaddu. **30** Ya kuma rufe kasan dákuna ciki da wajen haikali da zinariya. **31** Don kofar shiga wuri mai tsarki na ciki kuwa, ya yi kofofin katakon zaitun da madogarai masu gefe biyar. **32** A kan kofofin katakan zaitun kuwa ya zāzzāna kerubobi, itatuwa dabino, da furanni budaddu, ya kuma dalaye kerubobin, da kuma itatuwan dabinon da zinariya. **33** Haka ma ya yi madogarai masu gefe hudu na katakon zaitun don kofar shiga zuwa babban zaure. **34** Ya yi kofofi biyu na itacen fir, kowanne yana da shafi biyu da suke juyewa a madaurai. **35** Ya zāzzāna kerubobi, itatuwan dabino, da kuma furanni budaddu a kansu, ya kuma dalaye su da zinariyar da aka buga daidai a kan sassaka. **36** Ya kuma gina filin ciki da sassaka'kkun duwatsu, jeri uku, da jeri daya na katakan itacen al'ul. **37** An kafa tushen haikalin Ubangiji a shekara ta hudu, a watan Zif. **38** A shekara ta goma sha daya, a watan Bul, wata na takwas ke nan, aka gama haikalin daidai yadda aka tsara shi bisa ga fasalinsa. Solomon ya dauki shekara bakwai yana ginin haikalin.

7 Ya dauki Solomon shekaru goma sha uku kafin yā gama gina fadarsa. **2** Ya gina fadarsa mai suna Kurmin Lebanon, tsawonsa kamu dari, fādīnsa kamu hamsin, tsayinsa kuma kamu talatin, a bisa jeri hudu na ginshikan itacen al'ul, aka shimpida katakan itacen al'ul a bisa ginshikan. **3** Aka yi rufin da al'ul bisa ginshikan da suke bisa ginshikai arba'in da biyar, goma sha biya a kowane jeri. **4** Aka kuma yi tagogi masu sandunan karfe, jeri uku, kowace taga tana daura da'yur'uwarda, har jeri uku. **5** Dukan kofofin da madogaransu murabba'i ne, taga kuma tana daura da'yur'uwarda har jeri uku. **6** Ya yi babban zaure mai ginshikai, tsawonsa kamu hamsin, fādīnsa kuwa kamu talatin. A gabansa kuwa akwai shirayi, kuma a gaban wannan shirayi akwai ginshikai da kuma rufin da yake a shimpide. **7** Ya kuma gina shirayi ta sarauta, da ya kira Zauren Adalci, inda zai ri'ka yin shari'a, ya kuma rufe dukan dabensa da itacen al'ul daga fasa har sama. **8** A fadar da zai zauna kuwa, wadda aka gina a can baya, ya yi ta da irin fasali guda. Solomon ya kuma yi wata fada kamar wannan zaure domin'yar Fir'auna, wadda ya euro. **9** Dukan wadannan gine-

gine, daga waje zuwa babban fili, da kuma daga tushen zuwa rufin, an yi su da duwatsun da aka yanka, aka kuma gyara da zarto a fuskokinsu na ciki da waje. **10** Aka kafa tushen da manyan duwatsu masu kyau, tsayin wadansunsu ya kai kamu goma, wadansu kuma kamu takwas. **11** A can bisa akwai duwatsu masu tsada da aka yayyanka bisa ga ma'auni, da kuma ginshikan al'ul. **12** An kewaye babban filin da katanga da jerin uku-uku na duwatsun da aka gyara, da kuma jeri guda na gyararren al'ul, kamar yadda aka yi na filin cikin haikalin Ubangiji da shirayinsa. **13** Sarki Solomon ya aika zuwa Taya aka kuma kawo Huram, **14** wanda mahaiiyarsa gwauruwa ce daga kabilar Naftali, wanda kuma mahaiinsa mutumin Taya ne, shi Huram, gwani ne a aikin tagulla. Huram gwani ne sosai kuma ya saba da yin kowane irin aikin tagulla. Sai ya zo wurin Sarki Solomon ya kuma yi dukan aikin da aka sa shi. **15** Ya yi ginshikan tagulla, kowanne tsayinsa kamu goma sha takwas, ya kuma yi guru mai kamu goma sha biyu, kewaye da shi. **16** Ya yi dajiyoyi biyu na Zubin tagulla don yā sa a bisa ginshikai; kowace dajiyi tsayinta kamu biyar ne. **17** Aka yi yanar tu'ka'kkun sarkoki aka daura dajiyoyin a bisa ginshikai guda bakwai don kowace dajiyi. **18** Ya yi rumman jeri biyu kewaye da kowace yanar don yā yi adon dajiyoyin a bisa ginshikan. Haka kuma ya yi wa daya dajiyar. **19** Dajiyoyin da suke a bisa ginshikan a shirayi suna da fasalin furen bi-rana, tsayinsu kamu hudu-hudu ne. **20** A inda kan ginshikan ya budu kamar kwano, sama da zāne-zānen sarkar, an yi zāne-zānen rumman wajen dari biyu, layi-layi kewaye da kawanan ginshikan nan. **21** Ya ta da ginshikai a shirayin haikali. Ya ba wa ginshiki na wajen kudu sunan Yakin, na wajen arewa kuma ya kira Bowaz. **22** Dajiyoyin da suke a bisa suna da fasalin bi-rana ne. Ta haka aka gama aiki a kan ginshikan. **23** Sai Huram ya yi wani katon kwano na karfen tagulla, da ya kira Teku. Zurfin kwanon nan kamu bakwai da rabi, fādīnsa kamu goma sha biyar, da'irarsa kamu kamu talatin ne. **24** A kewayen bakin katon kwanon akwai layi biyu na siffokin goran karfen tagulla, akwai gora shida cikin kowane kafa. An yi Zubinsu hafe da kwanon nan da kira Teku. **25** Kwanon ya tsaya a kan siffokin bijimai goma sha biyu, uku suna fuskantar arewa, uku suna fuskantar yamma, uku suna fuskantar kudu, sa'an nan uku suna fuskantar gabas. Kwanon da ya kira Teku ya zauna a kansu, gindin siffokin bijimai goma sha biyun nan

suna wajen tsakiya. **26** Kaurin kwanon ya kai tafin hannu, kuma da'iransa ya yi kamar da'iran kwaf, kamar bi-ranar da ta buse. Wannan kwanon da aka kira Teku yakan ci garwa dubu biyu. **27** Ya kuma yi dakalai guda goma na tagulla da ake iya matsar da su; kowane tsawonsa kamu hudu ne, fadinsa kamu hudu, tsayinsa kuma kamu uku. **28** Ga yadda aka yi dakalan, dakalan suna da bangarori hade da mahadai. **29** A bisa sasan tsakanin mahadan, akwai siffokin zakoki, bijimai da kuma kerubobi, suna a kan mahadan su ma. A sama da kuma kasan siffokin zakokin da na bijiman kuwa akwai hotunan furanni. **30** Kowane dakali yana da kafa hudu na tagulla kamar na keken yaki, da sandunan tagulla don sa kwanon nan da aka kira Teku. A kusurwoyin akwai abubuwan zubi don rike kwanon. An zāna furanni a kowane gefensu. **31** A dakalin daga ciki, akwai bakin da yake da'ira, mai surfi kamun guda. Bakin da'irar ne, yana da zāne-zānensa da ya kai kamu daya da rabi. Kusa da bakin akwai zāne-zāne. Sasan dakalin murabba'i ne, ba da'ira ba ne. **32** Kafafu hufun suna a karkashin bangarorin, aka kuma hada gindin kafafun keken da dakalin. Tsayin kowace kafa kamu daya da rabi ne. **33** An yi kafafun kamar kafafun keken yaki ne; gindin, da'irar, gyaffan da kuma cibiyar duk an yi su da karfe ne. **34** Kowane dakali yana da hanmuwa hudu, daya a kowane gefe, da yake nausawa daga dakalin. **35** A bisa dakalin akwai da'irar da ta yi kamar gammo mai surfi kamar rabin kamu. Abubuwan da suke rikewa da kuma sasan, an hada su da bisa dakalin. **36** Ya zāna siffokin kerubobi, zakoki da itatuwan dabino a saman abubuwan rikewa da kuma a kan bangarorin, a kowane abin da ya ga akwai dan fili, ya zāna furanni. **37** Haka ya yi dakalai goma. Duk an yi Zubinsu iri daya ne, girmansu da fasalinsu kuma iri daya. **38** Sa'an nan ya yi kwanoni goma na tagulla, kowane yana cin garwa arba'in, kuma kamu hudu daga wannan zuwa wangan, kowane dakali yana da daro daya. **39** Ya sa dakalai biyar a gefen kudu na haikali, biyar kuma a arewa. Ya sa kwanon a gefen kudu, a gefen kudu maso gabas na haikalin. **40** Ya kuma yi kwanoni da manyan cokula da kuma kwanonin yayyafawa. Ta haka Huram ya gama dukan aikin da ya yi wa Sarki Solomon a haikalin Ubangiji. **41** Ya yi ginshikai biyu; dajiyoyi biyu masu fasalin kwano a kan ginshikan; ya yi yanar kashi biyu wa dajiyoyi masu fasalin kwano guda biyu a kan ginshikai; **42** ya yi rumman guda dari hudu na

sashi yanar biyun (jeri biyu na rumman don kowace yanar, yana adon dajiyoyi masu fasalin kwano a kan ginshikai); **43** ya yi dakalai goma da kwanoninsu goma; **44** ya yi kwanon da ya kira Teku, da bijimai goma sha biyu a karkashinsa; **45** ya yi tukwane, manyan cokula da kwanonin yayyafawa. Dukan wadannan abubuwan da Huram ya yi wa Sarki Solomon saboda haikalin Ubangiji, an dalaye su da tagulla. **46** Sarki ya sa aka yi zubi a abin yin tubalin laka a filin Urdun, tsakanin Sukkot da Zaretan. **47** Solomon ya bar dukan wadannan abubuwa ba tare da an auna su ba, domin sun yi yawa sosai; ba a san nauyin tagullar ba. **48** Solomon ya kuma yi dukan kayayyakin da suke cikin haikalin Ubangiji. Ya yi bagaden zinariya; teburin zinariya, inda ake ajiye burodon Kasancewa; **49** ya yi alkukai na zinariya zalla (Biyar a dama, biyar kuma a hagu, a gabon wuri mai tsarki na can cikin); ya yi zāne-zānen furannin zinariya da fitilu da kuma arautaki; **50** ya yi kwanonin zinariya zalla, hantsuka, kwanonin yayyafawa, kwanoni, da kuma farantan wuta; ya yi wurin ajiye fitila na zinariya domin kofofi na dakin can ciki-ciki, da na kofofin Wuri Mafi Tsarki, da kuma domin kofofin babban zauren haikali. **51** Sa'ad da aka gama aikin da Sarki Solomon sa a yi domin haikalin Ubangiji, sai ya kawo kayayyakin da mahaifinsa Dawuda ya kebe, azurfa da zinariya da kayayyaki, ya sa su a ma'ajin haikalin Ubangiji.

8 Sai Sarki Solomon ya tattara dattawan Urushalima a gabansa, da dukan shugabannin kabilu, da shugabannin iyalan Isra'ilawa, domin su kawo akwatin alkawarin Ubangiji daga Sihiyona, Birnin Dawuda. **2** Dukan mutanen Isra'ilala suka tattaru a gabon Sarki Solomon a lokacin biki, a watan Etanim, wato, wata na bakwai. **3** Sa'ad da dukan dattawan Isra'ilala suka iso, sai firistoci suka dauki akwatin alkawarin, **4** suka haura da akwatin alkawarin Ubangiji da kuma Tentin Sujada, da dukan kayayyaki masu tsarkin da suke cikinsa. Firistoci da Lawiyawa suka dauko su, **5** sai Sarki Solomon da dukan taron Isra'ilala da suka tattaru kewaye da shi a gabon akwatin alkawari, suka yi ta miha hadayar tumaki da bijimai masu yawa da ba a iya lissaftawa, ko kirgawa. **6** Sa'an nan firistoci suka kawo akwatin alkawarin Ubangiji inda aka shirya masa, can ciki cikin haikali, a Wuri Mafi Tsarki, aka kuma sa shi a karkashin fikafikan kerubobin. **7** Kerubobin sun bude fikafikansu a bisa wurin da akwatin alkawarin yake, suka inuwartar da akwatin alkawarin da sandunan

daukansa. **8** Wadannan sandunan sun yi tsawo har ana iya ganin bakinsu daga Wuri Mai Tsarki a gabon wuri mai tsarki na can ciki, amma ba a iya ganinsu daga waje na Wuri Mai Tsarki ba. Suna nan kuwa a can har wa yau. **9** Ba kome a cikin akwatin alkawarin, sai dai alluna na dutse guda biyu wadanda Musa ya ajiye a ciki tun a Horeb, inda Ubangiji ya yi alkawari da Isra'ilawa bayan sun fito Masar. **10** Sa'ad da firstocin suka janye daga Wuri Mai Tsarki, sai giringe ya cika haikal in Ubangiji. **11** Fristocin kuwa ba su iya yin hidimarsu ba saboda giringen, gama daukakar Ubangiji ta cika haikal insa. **12** Sai Solomon ya ce, "Ubangiji ya ce zai zauna a gizagizai masu duhu; **13** ga shi na gina haikali mai daraja dominika, inda za ka zauna har abada." **14** Yayinda dukan taron Isra'ilala suke tsattsaye a can, sai sarki ya juya ya albarkace su. **15** Sa'an nan ya ce, "Ku yabi Ubangiji, Allah na Isra'ilala, wanda da hannunsa ya cika abin da ya yi alkawari da bakinsa ga mahaifina Dawuda. Gama ya ce, **16** 'Tun ran da na fitar da mutanena Isra'ilala daga Masar, ban zabi wani birni a cikin wata kabilan Isra'ilala a gina haikali domin Sunana yā kasance a can ba, amma na zabi Dawuda yā yi mulkin mutanena Isra'ilala.' **17** "Mahaifina Dawuda ya yi niyya a cikin zuciyarsa yā gina haikali saboda Sunan Ubangiji, Allah na Isra'ilala. **18** Amma Ubangiji ya ce wa mahaifina Dawuda, 'Saboda yana a zuciyarka ka gina haikali domin Sunana, ka yi daidai da ka yi niyyar wannan a zuciyarka. **19** Duk da haka, ba kai ba ne za ka gina haikali, amma danka, wanda yake namanka da jininka, shi ne wanda zai gina haikali domin Sunana.' **20** "Ubangiji ya kiyaye alkawarin da ya yi. Na gaje Dawuda mahaifina, yanzu kuma ga shi na zauna a kujerar sarautar Isra'ilala, kamar dai yadda Ubangiji ya yi alkawari, na kuma gina haikali domin Sunan Ubangiji, Allah na Isra'ilala. **21** Na tanada wuri saboda akwatin alkawari, akwatin da ya kunshi alkawarin da Ubangiji ya yi da kakanninmu sa'ad da ya fitar da su daga Masar." **22** Sai Solomon ya tsaya a gabon bagaden Ubangiji, a gabon dukan taron Isra'ilala, ya daga hannuwansa sama, **23** ya ce, "Ya Ubangiji, Allah na Isra'ilala, babu Allah kamar ka a sama can bisa, ko a kasa can karkashi, kai da kake kiyaye alkawarin ka na kauna ga bayinka wadanda suke cin gaba a hanyarka da dukan zuciyarsu. **24** Ka kiyaye alkawarin ka da ka yi wa bawanka Dawuda mahaifina. Da bakinka ka yi alkawari, da hannunka kuma ka cika shi, yadda yake a yau. **25** "Yanzu, ya

Ubangiji, Allah na Isra'ilala, bari ka cika wa bawanka Dawuda mahaifina alkawaran da ka yi masa sa'ad da ka ce, 'Ba za ka taba rasa wani da zai zauna a gabana a kan kujerar sarautar Isra'ilala, in kawai'ya'yanka maza sun yi hankali cikin dukan abubuwani da suke yi, don su yi tafiya a gabana kamar yadda ka yi.' **26** Yanzu fa, ya Allah na Isra'ilala, bari maganarka da ka yi wa bawanka Dawuda mahaifina tā cika. **27** "Ammaanya, Allah, za ka zauna a dunia? Sammai, har ma da saman sammai ba za tā iya rike ka ba, balle wannan haikal in da na gina! **28** Duk da haka ka ji addu'ar bawanka da kuma rokonsa don jinkai, ya Ubangiji Allahna. Ka ji kuka da addu'ar da bawanka yake yi a gabanka a wannan rana. **29** Bari idanunka su bude, su fuskanci wannan haikali dare da rana, wannan wurin da ka ce, 'Sunana zai kasance a can,' saboda ka ji addu'ar bawanka in yana fuskantar wannan wuri. **30** Ka ji rokon bawanka da kuma na mutanenka Isra'ilala sa'ad da suka yi addu'a, suka fuskanci wannan wuri. Ka ji daga sama, mazauninka, kuma sa'ad da ka ji, ka gafarta. **31** "Sa'ad da mutum ya yi abin da ba daidai ba ga makwabcinsa, an kuma bukace shi yā yi rantsuwa, sai ya zo ya rantse a gabon bagade a cikin haikal in nan, **32** sai ka ji daga sama, ka kuma yi wani abu. Ka shari'anta tsakanin bayinka, ka hukunta mai laifi, ka mai da laifinsa a kansa, mai gaskiya kuma ka nuna shi marar laifi ne bisa ga gaskiyarsa. **33** "Sa'ad da abokan gāba suka ci mutanenka Isra'ilala a yaki saboda sun yi maka zunubi, sa'ad da kuma suka dawo gare ka don su furta sunanka, suna addu'a suna roko gare ka a wannan haikali, **34** ka ji daga sama, ka gafarta zunubin mutanenka, ka kuma dawo da su kasar da ka ba wa kakanninsu. **35** "Sa'ad da sammai sun kulle, babu kuma ruwan sama domin mutane sun yi maka zunubi, sa'ad da suka yi addu'a suna fuskantar wannan wuri, suka kuma furta sunanka, suka juye daga zunubinsu domin ka hore su, **36** ka ji daga sama, ka kuma gafarta zunubin bayinka, mutanenka Isra'ilala. Ka koya musu hanyar da ta dace ta rayuwa, ka kuma aika da ruwan sama a kasar da ka ba wa mutanenka gādo. **37** "Sa'ad da yunwa ko annoba ta fādō a kasar, ko burtuntuna, ko fumfuna, ko fāri, ko tsutsa, ko kuwa abokan gāba sun yi musu kwanto, a wani daga cikin biranensu, duk wata cuta, ko ciwon da ya zo, **38** in suka yi addu'a ko roko ta wurin wani daga cikin mutanenka Isra'ilala, kowa ya san wahalar zuciyarsa, ya kuma bude hannuwansa yana fuskantar wannan

haikali, 39 sai ka ji daga sama, mazauninka. Ka gafarta, ka kuma yi wani abu. Ka yi da kowane mutum bisa ga dukan abin da ya yi, tun da yake ka san zuciyarsa (gama kai kafai ka san zukatan dukan mutane), 40 saboda su ji tsoronka a kowane lokacin da suke zaune a kasar da ka ba wa kakannimmu. 41 “Game da bako kuwa wanda shi ba na mutanenka Isra’ila ba, amma ya zo daga kasa mai nisa saboda sunanka, 42 gama mutane za su ji game da girman sunanka, da karfin hannunka, da kuma hannunka mai iko, sa’ad da ya zo, ya yi addu’ a yana fuskantar wannan haikali, 43 ka ji daga sama, mazauninka, ka kuma yi dukan abin da bakon ya tambaye ka, saboda dukan mutanen duniya su san sunanka, su kuma ji tsoronka, kamar yadda mutanenka Isra’ila suke yi, bari kuma su san cewa wannan gidan da na gina, ya amsa Sunanka. 44 “Sa’ad da mutanenka suka tafi yakı da abokan gābansu, a duk inda ka aike su, sa’ad da kuma suka yi addu’ a ga Ubangiji suna fuskantar birnin da ka zaba, da kuma haikalin da na gina domin Sunanka, 45 ka ji addu’ arsu da rokonsu daga sama, ka kuma biya musu bukatansu. 46 “Sa’ad da suka yi maka zunubi, gama babu wanda ba ya zunubi, ka kuwa yi fushi da su, ka kuma ba da su ga abokin gāba, wanda ya kwashe su kamammu zuwa kasarsa, nesa ko kusa; 47 in suka canja zuciyarsu a kasar da aka rike su kamammu, suka tuba, suka kuma roke ka a kasar wadanda suka ci su da yakı, suka ce, ‘Mun yi zunubi, mun yi abin da ba daidai ba, mun yi mugunta’; 48 in sun juye gare ka da dukan zuciyarsu, da dukan ransu a kasar abokan gābansu wadanda suka kwashe kamammu, suka yi addu’ a gare ka, suka fuskanci wajen kasar da ka ba wa kakanninsu, waje birin da ka zaba, da kuma haikalin da na gina domin Sunanka; 49 sai ka ji daga sama, mazauninka, ka ji addu’ a da rokonsu, ka kuma biya musu bukatansu. 50 Ka gafarta wa mutanenka, wadanda suka yi maka zunubi; ka gafarta dukan laifofin da suka yi maka, ka kuma sa wadanda suka ci su a yakı su ji tausayinsu. 51 Gama su mutanenka ne, abin gādonka, wadanda ka fitar daga Masar, daga tanderu mai narken karfe. 52 “Bari idanunka su bude ga rokon bawanka, ga rokon mutanenka Isra’ila, bari kuma ka saurare su sa’ad da suka yi kuka gare ka. 53 Gama ka ware su daga dukan al’umman duniya su zama abin gādonka, kamar yadda aka furta ta wurin bawanka Musa sa’ad da kai, ya Ubangiji Mai Iko Duka ka fitar da kakannimmu daga Masar.” 54 Da Solomon

ya gama dukan wadannan addu’o’i da roke-roke ga Ubangiji, sai ya tashi daga gaban bagaden Ubangiji, inda ya durkusa da hannuwansa a bude waje sama. 55 Ya tashi ya kuma albarkaci dukan taron Isra’ila da babbar murya, yana cewa, 56 “Yabo ya tabbata ga Ubangiji, wanda ya ba wa mutanensa hutu kamar dai yadda ya yi alkawari. Babu magana guda da ta kāsa cika cikin dukan alkawaransa masu kyau da ya yi ta wurin bawansa Musa. 57 Bari Ubangiji Allah yā kasance tare da mu kamar yadda ya kasance da kakannimmu; kada yā taba rabu da mu, ko yā yashe mu. 58 Bari yā juye zukatanmu gare shi, don mu yi tafiya a cikin dukan hanyoyinsa, mu kuma kiyaye umarnansa, ka’idodinsa, da kuma farillan da ya ba wa kakannimmu. 59 Bari kuma wadannan kalmomina, wadanda na yi addu’ a gabon Ubangiji, su yi kusa da Ubangiji Allahnmu, dare da rana, don yā biya bukatan bawansa da na mutanensa Isra’ila, bisa ga bukatan kowa, 60 saboda dukan mutanen duniya su san cewa Ubangiji, shi ne Allah, babu kuma wani. 61 Amma dole ku miķa zukatanku ga Ubangiji Allahnmu, don ku rayu, ta wurin bin ka’idodinsa, ku kuma yi biyaya da umarnansa, kamar yadda kuke yi a wannan lokaci.” 62 Sai sarki da dukan Isra’ila, suka miķa hadayu a gabon Ubangiji. 63 Solomon ya miķa hadaya ta salama ga Ubangiji, shanu dubu ashirin da biyu, tumaki da awaki dubu dari da dubu ashirin. Ta haka sarki da dukan Isra’ila suka kebe haikalin Ubangiji. 64 A wannan rana sarki ya tsarkake sashe na tsakiyar fili a gabon haikalin Ubangiji, a can kuma ya miķa hadaya ta konawa, hadaya ta gari, da kitsen hadaya ta salama, gama bagaden tagulla a gabon Ubangiji ya yi kanķanta sosai da za a miķa hadayun konawa, hadayun hatsi, da kuma kitsen hadayun salama. 65 Ta haka Solomon da dukan Isra’ila, wato, babban taro, suka yi bikin a lokacin. Mutane suka zo, tun daga Lebo Hamat har zuwa Rafin Masar. Suka yi biki a gabon Ubangiji Allahnmu, kwana bakwai. Suka kuma kara kwana bakwai, kwanaki goma sha hudu gaba daya. 66 A rana ta biye sai ya sallame mutane. Suka sa wa sarki albarka, sa’an nan suka watse zuwa gida, da farin ciki, da murna a zukatansu saboda kyawawan abubuwana da Ubangiji ya yi domin bawansa Dawuda, da kuma mutanensa Isra’ila.

9 Sa’ad da Solomon ya gama ginin haikalin Ubangiji da kuma fadan sarki, ya kuma yi dukan abin da yake so yā yi, 2 sai Ubangiji ya bayyana gare shi sau

na biyu, kamar yadda ya bayyana masa a Gibeyon. **3** Ubangiji ya ce masa, “Na ji addu’arka da kuma rokon da ka yi a gabana; na tsarkake wannan haikali wanda ka gina, ta wurinsa Sunana zai kasance a can har abada. Idanuna da zuciyata kullum za su kasance a can. **4** “Kai kuwa, in ka yi tafiya a gabana da mutunci a zuci da kuma gaskiya, kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, ka yi dukan abin da na umarta, ka kuma yi biyayya da ka’idodina da kuma dokokina, **5** zan kafa kujerar sarautarka a bisa Isra’ila har abada, kamar yadda na alkawarta wa Dawuda mahaifinka sa’ad da na ce, ‘Ba za ka taba rasa wani a kan kujerar sarautar Isra’ila ba.’ **6** “Amma in kai, ko’ya’yanka maza, suka juye daga gare ni, ba ku kuma kiyaye umarnai da ka’idodin da na ba ku ba, kuka yi gaba, kuka bauta wa wadansu alloli, kuka kuma yi musu sujada, **7** sai in yanke mutanen Isra’ila daga kasar da na ba su, in kuma ki wannan haikalin da na tsarkake domin Sunana. Isra’ila kuwa za tā zama abin gori da abin dariya a cikin dukan mutane. **8** Wannan haikali zai zama tarin juji. Duk wanda ya wuce ta hanyan nan kuwa zai ji tausayi, yă kuma yi tsaki yana cewa, ‘Me ya sa Ubangiji ya yi haka ga wannan kasa da kuma wannan haikali?’ **9** Mutane za su amsa su ce, ‘Saboda sun yashe Ubangiji Allahnsu, wanda ya fitar da su daga Masar, suka rungumi wadansu alloli, suna yin musu sujada, suna bauta musu ne, ya sa Ubangiji ya kawo dukan masifan nan a kansu.’” **10** A karshen shekaru ashirin da Solomon ya dauka yana gina haikalin Ubangiji da fadan sarki, **11** sai Sarki Solomon ya ba wa Hiram sarkin Taya garuruwa ashirin a yankin Galili, gama Hiram ya tanada masa da dukan katakai al’ul da na fir, da kuma zinariyar da ya bukaci domin aiki. **12** Amma sa’ad da Hiram ya zo daga Taya don yă ga garuruwan da Solomon ya ba shi, sai bai ji dadī ba. **13** Sai ya ce, “Wanda irin garuruwa ke nan ka ba ni, cfan’uwana?” Saboda haka ya kira su Kasar Kabul, sunan da suke da shi har wa yau. **14** Hiram kuwa ya aika wa sarki talenti 120 na zinariya. **15** Ga lissafin ma’akatan gandun da Sarki Solomon ya dauka don ginin haikalin Ubangiji, da fadarsa, da madogaran gini, da katangar Urushalima, da kuma Hazor Megiddo da Gezer. **16** (Fir’aura sarkin Masar ya kai wa Gezer hari, ya kuma ci ta da yaki. Ya sa mata wuta, ya kashe Kan’aniyawanta mazaunan wurin, ya kuma ba da ita a matsayin kyautar aure ga’yarsa, matar Solomon. **17** Solomon kuwa ya säke gina Gezer.)

Ya gina Bet-Horon ta Kwari, **18** da Ba’alat, da Tadmor a hamada, na cikin kasarsa. **19** Haka kuma ya gina dukan biranen ajiyarsa, da garuruwa domin kekunan yakinsa, da garuruwa domin dawakansa. Ya gina duk abin da ya so yă ginawa a Urushalima, da Lebanon, da kuma ko’ina a dukan yankin da ya yi mulki. **20** Dukan Amoriyawa, da Hittiyawa, da Ferizziyawa, da Hiwiyawa da Yebusiyawan da suka ragu a kasar (wadanda ba Isra’ilawa ba ne), **21** wato, wadanda suka ragu a kasar, wadanda Isra’ilawa ba su iya hallakawa ba, su ne Solomon ya dauka su zama bayinsa don aikin gandu, kamar yadda yake har wa yau. **22** Amma Solomon bai mai da Isra’ilawa bayi ba; su ne mayakansa, shugabannin gwammatinsa, dogarawansa, shugabannin sojojinsa, da shugabanninsa na kekunan yaki da mahayan kekunan yakinsa. **23** Su ne kuma manyan shugabanni masu lura da ayyukan Solomon, su ne shugabanni 550 masu lura da mutanen da suke aiki. **24** Bayan’yar Fir’aura ta haura daga Birnin Dawuda zuwa fadan da Solomon ya gina mata, sai ya gina madogaran gini. **25** Sau uku a shekara Solomon kan miska hadayun konawa da hadayun salama a kan bagaden da ya gina wa Ubangiji, yana kone turare a gabon Ubangiji hafe da su, ta haka ya cika abin da ake bukata na haikali. **26** Sarki Solomon ya kuma gina jiragen ruwa a Eziyon Geber, wadda take kusa da Elot a Edom, a bakin Jan Teku. **27** Hiram kuwa ya aiki mutanensa, masu tufan jirgin ruwa wadanda suka san teku, don su yi hidima a jerin jiragen ruwa tare da mutanen Solomon. **28** Suka tafi Ofir suka kuma dawo da talenti 420 na zinariya, wanda suka ba wa Sarki Solomon.

10 Sa’ad da sarauniyar Sheba ta ji game da sunan da Solomon ya yi, da kuma dangantakarsa da Ubangiji, sai ta zo tā gwada shi da tambayoyi masu wuya. **2** Ta iso Urushalima da tawaga mai yawa, tare da rakuma masu dauke da kayan yaji, da zinariya masu yawa, da duwatsu masu daraja. Ta zo wurin Solomon ta kuwa yi magana da shi game da dukan abin da take da shi a ranta. **3** Solomon ya amsa dukan tambayoyinta, ba abin da ya yi wa sarki wuyan bayyanawa mata. **4** Da sarauniya Sheba ta ga dukan hikimar Solomon da fadan da ya gina. **5** Da irin abincin da yake kan teburinsa, da irin zaman fadawansa, da irin rigunan masu hidimarsa, da irin masu shayarwarsa, da kuma hadayun konawar da yake yi a haikalin Ubangiji, sai ta yi mamaki kwarai. **6** Ta ce wa sarki, “Labarin da na

ji a kasata game da abin da ka yi da kuma hikimarka gaskiya ne. 7 Amma ban gaskata wadannan abububa ba sai da na zo na gani da idanuna. Tabbatacco, ba a ma fada mini ko rabi ba. Gama cikin hikima da arziki, ka wuce labarin da na ji nesa ba kusa ba. 8 Abin farin ciki ne ga mutanenka! Abin farin ciki ne ga fadawanka, wadanda suke cin gaba da tsayawa a gabanka suna kuma jin hikimarka! 9 Yabo ga Ubangiji Allahnka, wanda ya ji dadinka, ya kuma sa ka a kujerar sarautar Isra'ila. Ubangiji ya nadu ka sarki saboda madawwamiyar kaunur wa Isra'ila, don ka yi shari'a da adalci." 10 Ta kuma ba sarki talenti 120 na zinariya, da kayan yaji masu yawa, da kuma duwatsu masu daraja. Ba a ta'ba kawo kayan yaji da yawa haka kamar yadda sarauniyar Sheba ta ba wa Sarki Solomon ba. 11 (Jiragen ruwan Hiram suka kawo zinariya daga Ofir. Daga can kuma suka kawo kaya masu yawa na katakon almug, da kuma duwatsu masu daraja. 12 Sarki ya yi amfani da almug don yă yi kayan ado wa haikaln Ubangiji da kuma don fadan sarki, don kuma yă yi molaye, da garayu saboda mawaka. Ba a ta'ba yin jigilar katakon almug ko a gani irin yawan katakai haka ba har wa yau.) 13 Sarki Solomon ya ba wa sarauniyar Sheba dukan abin da take so, da kuma duk abin da ta nema, ban da abin da ya ba ta daga yalwar fadan sarki. Sa'an nan ta koma tare da tawagarta zuwa kasarta. 14 Nauyin zinariya da Solomon yake samun kowace shekara, talenti 666 ne. 15 Ban da haraji daga'yan kasuwa, da fatake, da kuma daga dukan sarakunan Arabiya, da gwamnonin kasar. 16 Sarki Solomon ya yi manyan garkuwoyi dari biyu na zinariya. An yi kowace garkuwa da zinariya bekas dari shida. 17 Ya kuma yi kananan garkuwoyi dari uku na zinariya. An yi kowane garkuwa da zinariya minas uku. Ya sa su a cikin Fadar Kurmin Lebanon. 18 Sa'an nan sarki ya yi kujerar sarauta mai nauyin giram na hauren giwa, aka kuma dalaye ta da zinariya zalla. 19 Kujera sarautar ta kasance da matakai shida, kuma bayanta tana da bisa mai kamannin gammo. A kowane gefen kujerar akwai wurin sa hannu, da kuma zaki tsaye kusa da kowanensu. 20 Zakoki goma sha biyu suna tsaye a matakai shida, daya a kowane gefen karshen matakai. Babu kasar da an ta'ba gina irin wannan kujerar mulki. 21 Dukan kwaf Solomon zinariya ne, kuma dukan kayayyakin gida a Fadan da ake kira Kurmin Lebanon, zinariya ce zalla. Babu wani abin da aka yi da azurfa, domin ba a dauki azurfa a

bakin kome ba a zamanin Solomon. 22 Sarki yana da jerin jiragen ruwan kasuwanci a teku, tare da jiragen ruwan Hiram. Sau daya kowace shekara uku jerin jiragen yakan dawo d'auke da zinariya, da azurfa, da hauren giwa, da birai marasa wutsiya, da kuma gogon biri. 23 Sarki Solomon ya yi suna a wadata fiye da dukan sarakunan duniya. 24 Dukan duniya ta nemi su zo wurin Solomon don su ji hikimar da Allah ya sa a zuciyarsa. 25 Kowace shekara, kowa da ya zo wurinsa yakan kawo kyautai, kayayyakin azurfa da na zinariya, riguna, makamai, da kayan yaji, dawakai da alfadarai. 26 Solomon ya tara kekunan yaki da dawakai; ya kasance da kekunan yaki dubu goma sha hudu, da dawakai dubu goma sha biyu wadanda ya ajiye a biranen kekunan yaki, ya kuma ajiye tare da shi a Urushalima. 27 Sarki ya mai da azurfa barkatai a cikin Urushalima kamar duwatsu, al'ul kuma da yawa kamar itatuwan fir na jumaiza a gindin tuddai. 28 An yi jigilar dawakan Solomon daga Masar da kuma daga Kuye, yan kasuwan fadan sarki sun sayo su daga Kuye. 29 Suka yi jigilar kekunan yaki daga Masar a bakin shekel dari shida na azurfa, doki daya kuma a kan dari da hamsin. Sun kuma yi jigilarsu suna sayarwa ga dukan sarakunan Hittiyawa da na Arameyawa.

11 Sarki Solomon ya kaunaci ba'kin mata. Ban da'yar Fir'auna, ya auri Mowabawa, Ammonawa, mutanen Edom, Sidoniyyawa da Hittiyawa. 2 Sun fito daga al'ummai da Ubangiji ya ce wa Isra'ilawa, "Kada ku yi aurayya da su, domin tabbatacco za su juye zukatanku zuwa ga wadansu alloli." Duk da haka Solomon ya manne musu, ya nace, yana kaunarsu. 3 Ya auri mata dari bakwai, haifaffun gidan sarauta, da kuma kwarkwarai dari uku. Matan nan nasa suka karkatar da shi. 4 Yayinda Solomon yake tsufa, matansa suka juye zuciyarsa ga bin wadansu alloli, zuciyarsa kuwa ba tă bi Ubangiji Allahnsa dungum kamar yadda zuciyar Dawuda mahaifinsa ta kasance ba. 5 Ya bi Ashtarot, alliyar Sidoniyyawa, da Molek, allahn da aka hana na Ammonawa. 6 Saboda haka Solomon ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji. Bai bi Ubangiji gaba daya kamar yadda Dawuda mahaifinsa ya yi ba. 7 A kan tudu, gabas da Urushalima, Solomon ya gina masujada a can domin Kemosh, allahn da aka hana na Mowab, da Molek, allahn da aka hana na Ammonawa. 8 Ya yi haka domin dukan ba'kin matansa, wadanda suka kone turare suka kuma mi'ka hadayu ga allolinsu. 9 Ubangiji ya yi fushi

da Solomon domin zuciyarsa ya juye daga Ubangiji, Allah na Isra'ila, wanda ya bayyana masa sau biyu. **10** Ko da yake ya hana Solomon bin wadansu alloli, Solomon bai kiyaye umarnin Ubangiji ba. **11** Saboda haka Ubangiji ya ce wa Solomon, "Da yake halinka ke nan, ba ka kuma kiyaye alkawarina, da ka'idodina da na umarce ka ba, tabbatacce zan yage masarautar daga gare ka, in ba da ita ga daya daga cikin bayinka. **12** Amma saboda Dawuda mahaifinka, ba zan yi haka a zamaninka ba. Zan yage ta daga hannun danka. **13** Amma ba zan yage dukan masarautar daga gare shi ba, zan ba shi kabilia daya saboda Dawuda bawana, da kuma saboda Urushalima, wadda na zaba." **14** Sai Ubangiji ya tayar wa Solomon wani abokin gāba, mai suna Hadad, mutumin Edom daga gidan sarahtar Edom. **15** A shekarun haya Dawuda ya ci Edom da yaki. Yowab, shugaban sojojinsa ya tafi can domin yā binne Isra'ilawa wadanda suka mutu a yaki. Sa'ad da suke a can, sojojin Isra'ila suka kashe kowane da namiji a Edom. **16** Yowab da dukan Isra'ilawa suka zauna a can, wata shida, sai da suka hallaka dukan mutane a Edom. **17** Amma Hadad yana dan yaro a lokaci, wanda ya gudu zuwa Masar tare da shugabannin mutanen Edom wadanda suka yi wa mahaifinsa hidima. **18** Suka taso daga Midiyen suka tafi Faran. Sa'an nan suka dauki mutane daga Faran suka tafi Masar, zuwa wurin Fir'auna wanda ya ba wa Hadad gida da kasa, ya kuma tanada masa da abinci. **19** Fir'auna ya ji dadin Hadad har ya ba shi'yar'uwar matarsa, Sarauniya Tafenes, aure. **20** 'Yar'uwar Tafenes ta haifi masa da wanda ya kira Genubat, wanda Tafenes ta yi renonsa a fadan sarki. A can, Genubat ya yi zama da'ya'yan Fir'auna. **21** Yayinda yake a Masar, Hadad ya ji Dawuda ya huta tare da kakanninsa, ya kuma ji cewa Yowab shugaban mayaka ya mutu. Sai Hadad ya ce wa Fir'auna, "Bari in tafi, don in koma kasata." **22** Fir'auna ya tambaye shi, ya ce, "Me ka rasa a nan da kake so ka koma garinka?" Ya ce, "Ba kome, amma ka dai bar ni in tafi!" **23** Allah kuwa ya tayar wa Solomon wani abokin gāba, mai suna Rezon, dan Eliyada, wanda ya gudu daga maigidansa, Hadadezer sarkin Zoba. **24** Rezon ya tattara mutane kewaye da shi, ya zama kuma shugaban'yan tawaye sa'ad da Dawuda ya hallaka mayakan Zoba; yan tawayen suka tafi Damaskus, inda suka zauna, suka kuma yi mulki. **25** Rezon ya zama babban abokin gāban Isra'ila cikin dukan kwanakin mulkin Solomon. Ya kara rikici a kan rikicin Hadad.

Rezon ya ki mulkin Isra'ila da dukan ransa. Saboda haka Rezon ya yi mulki a Aram ya kuma ki jinin Isra'ila. **26** Haka ma Yerobowam, dan Nebat, shi ma ya yi wa sarki tawaye. Shi daya ne daga shugabannin Solomon, shi mutumin Efraim ne daga Zereda, mahaifiyarsa kuwa gwauruwa ce, mai suna Zeruwa. **27** Ga yadda ya tayar wa sarki Solomon. Sarki Solomon ya gina madogaran gini, ya ciccika wurare a katangar birnin Dawuda mahaifinsa da kasa. **28** To, Yerobowam mutum ne mai fasaha. Sa'ad da Solomon ya ga yadda matashin yake aiki da himma, sai ya sa shi yā lura da dukan aikin gandu na gidan Yusuf. **29** Da Yerobowam ya fita Urushalima, sai annabi Ahiya, mutumin Shilo ya tarar da shi a hanya. Lokacin kuwa Ahiya yana saye da sabuwar riga, ba kowa a filin sai su biyu kadai. **30** Sai Ahiya ya kama sabuwar rigar da yake saye da ita ya yage ta gida goma sha biyu. **31** Sa'an nan ya ce wa Yerobowam, "Dauki gida goma wa kanka, gama abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce ke nan, 'Duba, zan yage masarauta daga hannun Solomon in ba ka kabilu goma. **32** Amma saboda bawana Dawuda da kuma birnin Urushalima, wadda na zaba daga dukan kabilan Isra'ila, zai sami kabilia guda. **33** Zan yi wannan domin sun yashe ni, suka kuma yi wa Ashtarot, alliyar Sidoniyawa, da Kemosh, allahn Mowabawa, da kuma Molek, allahn Ammonawa sujada, ba su yi tafiya a hanyoyina ba, ba su kuwa yi abin da yake daidai a idanuna ba, ba su kiyaye farillaina da dokokina kamar yadda Dawuda, mahaifin Solomon ya yi ba. **34** "Amma ba zan dauki dukan masarautar daga hannun Solomon ba; na nadia shi sarki, dukan kwanaki ransa saboda Dawuda bawana, wanda na zaba, wanda kuma ya kiyaye umarnai da farillaina. **35** Zan dauke masarautar daga hannuwan dansa ne, in ba ka kabilu goma. **36** Zan ba da daya ga dansa don kullum Dawuda bawana yā kasance da fitila a gabana a Urushalima, birnin da na zaba in sa Sunana. **37** Amma fa, ga kai, zan dauke ka, za ka kuwa yi mulki bisa dukan abin da zuciyarka take so; za ka zama sarki a bisa Isra'ila. **38** In ka aikata dukan abin da na umarce ka, ka yi tafiya a hanyoyina, ka kuma yi abin da yake daidai a idanuna ta wurin kiyaye farillaina da umarnaina, kamar yadda Dawuda bawana ya yi, zan kasance tare da kai. Zan gina maka masarauta mai dawwama kamar wadda na gina wa Dawuda, zan kuma ba da Isra'ila gare ka. **39** Zan kaskantar da zuriyar Dawuda saboda wannan, amma ba har abada ba." **40** Solomon ya yi kōkari yā

kashe Yerobowam, amma Yerobowam ya tsere zuwa Masar, zuwa wurin sarki Shishak, ya zauma a can sai bayan mutuwar Solomon. **41** Game da sauran ayyukan mulkin Solomon, da dukan abubuwan da ya yi, da hikimar da ya nuna, an rubuta su a littafin tarikh Solomon. **42** Solomon ya yi mulki a Urushalima, a bisa dukan Isra'il, shekaru arba'in. **43** Sa'an nan ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Dawuda mahaifinsa. Sai Rehobowam dansa ya gaje shi a matsayin sarki.

12 Rehobowam ya tafi Shekem, gama dukan Isra'il sun je can don su nada shi sarki. **2** Sa'ad da Yerobowam dan Nebat ya ji labari (gama har yanzu yana a Masar, inda ya gudu daga Sarki Solomon), sai ya dawo daga Masar. **3** Saboda haka mutane suka aika Yerobowam yă zo, sai shi da dukan taron Isra'il suka tafi wurin Rehobowam, suka ce masa, **4** "Mahaifinka ya sa mana kaya mai nauyin gaske, amma yanzu ka sassauta wannan aiki mai zafi, da kuma kaya masu nauyin da ya sa a kanmu, mu kuwa za mu bauta maka." **5** Rehobowam ya amsa, "Ku tafi, bayan kwana uku, ku dawo." Sai mutane suka watse. **6** Sai Sarki Rehobowam ya nemi shawarar dattawa wadanda suka yi wa mahaifinsa Solomon, hidima a kwanakinsa. Ya ce, "Wace shawara ce za ku ba ni don in amsa wa wadannan mutane?" **7** Suka amsa, "In a yau za ka zama bawan wadannan mutane, ka kuma yi musu hidima, ka ba su amsa mai kyau, kullum za su kasance bayinka." **8** Amma Rehobowam ya ki shawarar da dattawan suka ba shi, sai ya nemi shawarar matasa wadanda suka yi girma tare, wadanda kuma suke masa hidima. **9** Ya tambaye su, "Mece ce shawararku? Yaya za mu amsa wa wadannan mutane masu cewa, 'Ka sassauta nauyin da mahaifinka ya sa a kanmu?'" **10** Matasan, wadanda suka yi girma tare da shi, suka amsa, "Fada wa wadannan mutanen da suka ce maka, 'Mahaifinka ya sa kaya masu nauyi a kanmu, amma ka sassauta kayanka.' Ka ce musu, 'Karamin yatsana ya fi kugun tsohona kauri. **11** Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; ni zan ma sa su fi haka nauyi. Mahaifina ya hore ku da bulala; ni kuwa zan hore ku da kunamai.'" **12** Bayan kwana uku, Yerobowam da dukan mutane suka dawo wurin Rehobowam yadda sarki ya fada, "Ku dawo gare ni cikin kwana uku." **13** Sai Sarki ya amsa wa mutane da zafi. Yana fin shawarar da dattawa suka ba shi. **14** Ya bi shawarar matasa, ya ce, "Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; ni zan ma sa su fi haka nauyi. Mahaifina ya hore ku da bulala; ni kuwa zan hore ku da kunamai."

15 Saboda haka sarki bai saurare mutane ba, gama wannan abin da ya faru daga wurin Ubangiji ne, don a cika maganar Ubangiji da ya yi wa Yerobowam dan Nebat ta wurin Ahiya, mutumin Shilo. **16** Da dukan Isra'il suka ga sarki ya ki yă saurare su, sai suka amsa wa sarki, "Ina ruwanmu da Dawuda! Ai! Ba mu da găđo wurin dan Yesse. Ya Isra'il, kowa yă koma tentinsa! Dawuda, sai ka lura da gidanka!" Saboda haka Isra'ilawa suka watse zuwa gida. **17** Amma ga Isra'ilawan da suke zama a garuruwan Yahuda kuwa, Rehobowam ya ci gaba da mulki a kansu. **18** Sarki Rehobowam ya aiki Adoniram wanda yake shugaban aikin gandu, amma Isra'il suka jajjefe shi da dutse har ya mutu. Sarki Rehobowam, ya sullale ya hau keken yakinsa ya tsere zuwa Urushalima. **19** Tun daga wannan ranar ne mutanen Isra'il suka shiga găba da gidan Dawuda har wa yau. **20** Sa'ad da dukan Isra'ilawa suka ji Yerobowam ya dawo, sai suka aika, suka kira shi zuwa taro, suka kuma nada shi sarki bisa dukan Isra'il. Kabilia Yahuda kafai ta kasance mai biyayya ga gidan Dawuda. **21** Da Rehobowam ya isa Urushalima, ya tattara dukan gidan Yahuda da kabilan Benyamin, ya sami sun kai mayaka dubu da tamanin. Sai aka shirya don su yaki gidan Isra'il, su kuma mayar da masarautar wa Rehobowam dan Solomon. **22** Amma wadannan kalmomin Allah suka zo wa Shemahiya, mutumin Allah, cewa, **23** "Fada wa Rehobowam dan Solomon, sarkin Yahuda, ka fada wa dukan gidan Yahuda da Benyamin, da kuma dukan sauran mutane, **24** 'Ga abin da Ubangiji ya ce, "Kada ku haura don ku yi yaki da'yan'uwanlu, Isra'ilawa. Ku koma gida, kowannenku, gama wannan aikina ne.''" Saboda haka suka yi biyayya da maganar Ubangiji, suka sâke watse zuwa gida, yadda Ubangiji ya umarta. **25** Sai Yerobowam ya kara gina Shekem a kasar tudu ta Efraim, ya zauna a can. Daga can ya tafi ya gina Fenuwel. **26** Yerobowam ya yi tunani a ransa ya ce, "Mai yiwuwa mulkin yă koma gidan Dawuda. **27** In wadannan mutane sun riķa haurawa don su mika hadayu a haikalin Ubangiji a Urushalima. Za su sâke nuna biyayya ga mai girma, Rehobowam, sarkin Yahuda. Za su kashe ni su kuma koma ga Sarki Rehobowam." **28** Bayan ya nemi shawara, sai sarki ya yi siffofin'yan maruka biyu na zinariya. Ya ce wa mutane, "Kun dade kuna haurawa zuwa can

Urushalima. Ga allolinku, ya Isra'ila, wadanda suka fitar da ku daga kasar Masar." 29 Sai ya kafa daya a Betel, daya kuma a Dan. 30 Wannan ya zama zunubi, gama mutane suna tafiya yin wa wannan da yake a Betel sujada, su kuma je har Dan don su yi wa dayan sujada. 31 Yerobowam ya gina masujadai da suke kan tuddai, ya kuma nadfa firistoci barkatai daga cikin mutanen da ba na zuriyar Lawi ba. 32 Ya kafa biki a rana ta goma sha biyar ta watan takwas, kamar bikin da ake yi a Yahuda, ya kuma mi'ka hadayu a bisa bagade. Ya yi haka a Betel, yana mi'ka wa siffofin marukan da ya yi hadayu. A Betel kuma ya nada firistoci a wuraren tudun da ya yi. 33 A rana ta goma sha biyar ta watan takwas, watan da ya zaba, ya mi'ka hadayu a bisa bagaden da ya gina a Betel. Saboda haka ya kafa biki don Isra'ilawa, ya kuma haura zuwa bagade don yă mi'ka hadayu.

13 Bisa ga umarnin Ubangiji, sai wani mutumin Allah ya zo daga Yahuda zuwa Betel, yayinda Yerobowam yake tsaye kusa da bagade don yă mi'ka hadaya. 2 Sai mutumin Allah ya tā da murya a kan bagade bisa ga umarnin Ubangiji ya ce, "Ya bagade, bagade! Ubangiji ya ce, 'Za a haifi da mai suna Yosiya wa gidan Dawuda. A kanka zai mi'ka firistoci na masujadai kan tuddai masu mi'ka hadayu a nan, za a kuma kone kasusuhan mutane a kanka.'" 3 A wannan rana mutumin Allah ya ba da alama, "Ga alamar da Ubangiji ya furta. Wannan bagade zai tsage yă rabu kashi biyu, tokar da yake a kansa za tă zuba a kasa." 4 Sa'ad da Yerobowam ya ji abin da mutumin Allah ya tā da murya ya fada game da bagaden Betel, sai ya mi'ka hannunsa daga bagaden ya ce, "Ku kama shi!" Amma sai hannun da ya mi'ka ya yankwane, har bai iya janye shi ba. 5 Haka ma, bagaden ya rabu, tokarsa kuma ya zuba, bisa ga alamar da mutumin Allah ya bayar, ta wurin kalmar Ubangiji. 6 Sai sarki ya ce wa mutumin Allah, "Ka roki Ubangiji Allahnka, ka kuma yi addu'a domina don hannuna ya warke." Saboda haka mutumin Allah ya yi roko ga Ubangiji, hannun sarki kuwa ya warke, ya kuma zama kamar yadda yake a dā. 7 Sai sarki ya ce wa mutumin Allah, "Zo gida tare da ni, ka sami wani abu ka ci, zan kuwa yi maka kyauta." 8 Amma mutumin Allah ya amsa wa sarki, "Ko da za ka ba rabin mallakarka, ba zan tafi tare da kai ba, ba kuwa zan ci abinci, ko in sha ruwa a can ba. 9 Gama an umarce ni ta wurin kalmar Ubangiji, aka ce, 'Kada ka ci abinci, ko ka sha ruwa,

ko ka koma ta hanyar da ka zo.'" 10 Saboda haka ya dauki wata hanya, bai kuwa koma ta hanyar da ya zo Betel ba. 11 To, fa, akwai wani tsohon annabi yana zama a Betel, wanda'ya'yansa suka zo suka fada masa dukan abin da mutumin Allah ya yi a can, a ranar. Suka kuma fada wa mahaifinsu abin da ya fada wa sarki. 12 Mahaifinsu ya tambaye su ya ce, "Wace hanya ce ya bi?" Sai'ya'yansa suka nuna masa hanya da mutumin Allah daga Yahuda ya bi. 13 Sai ya ce wa'ya'yansa, "Ku yi wa jakina shimpida." Da suka yi wa jakin shimpida, sai ya hau. 14 Ya bi bayan mutumin Allah. Ya same shi yana zama a Karkashin itace oak, sai ya tambaye shi ya ce, "Kai ne mutumin Allah wanda ya zo daga Yahuda?" Ya amsa, "Ni ne." 15 Saboda haka annabin ya ce masa, "Zo gida tare da ni ka ci abinci." 16 Mutumin Allah ya ce, "Ba zan koma tare da kai ba, ko in ci abinci, ko in sha ruwa tare da kai a can ba. 17 An fada mini ta wurin maganar Ubangiji, 'Kada ka ci abinci, ko ka sha ruwa a can, ko ka koma ta hanyar da ka zo.'" 18 Sai annabin ya amsa, "Ni ma annabi ne, kamar ka. Kuma mala'i'ka ya ce mini ta wurin kalmar Ubangiji, 'Dawo da shi zuwa gidanka saboda yă ci abinci, yă kuma sha ruwa.'" (Amma yana masa karya ne.) 19 Sai mutumin Allah ya koma tare da shi ya kuma ci ya sha a gidansa. 20 Yayinda suke zaune a teburi, sai maganar Ubangiji ta zo wa tsohon annabin da ya dawo da mutumin Allah. 21 Sai tsohon annabin ya tā da murya wa mutumin Allah wanda ya zo daga Yahuda, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ka kazantar da maganar Ubangiji, ba ka kuma kiyaye umarnin Ubangiji Allahnka ba. 22 Ka dawo ka ci abinci, ka kuma sha ruwa a wurin da na fada maka kada ka ci, ko ka sha. Saboda haka ba za a binne jikinka a kabarin kakanninka ba.'" 23 Sa'ad da mutumin Allah ya gama ci da sha, sai annabin da ya dawo da shi ya yi wa jakin mutumin Allah shimpida. 24 Yayinda yake kan hanyarsa, sai wani zaki ya sadu da shi ya kashe shi, aka kuma jefar da jikinsa a kan hanya, jakin da zakin suka tsaya kusa da gawar. 25 Wadansu mutane masu wucewa suka ga an yar da gawar a can, zaki yana tsaye kusa da gawar, sai suka tafi suka ba da labarin a birni inda tsohon annabin nan yake zama. 26 Sa'ad da annabin da ya dawo da mutumin Allah ya ji, sai ya ce, "Mutumin Allah ne, wanda ya kazantar da maganar Ubangiji. Ubangiji ya bashe shi ga zaki, wanda ya yayyage shi ya kuma kashe shi, kamar yadda maganar Ubangiji ta gargade

shi.” 27 Sai annabin ya ce wa’ya’yansa, “Ku yi wa jakina shimpida.” Sai suka yi. 28 Sai ya fita ya sami an jefar da gawar a hanya, jakin da zakin suna tsaye kusa da shi. Zakin bai ci gawar ko yă yayyage jakin ba. 29 Saboda haka annabin ya dauki gawar mutumin Allah, ya shimpida shi a kan jaki, ya koma da shi cikin birninsa don yă yi makokinsa yă kuma binne shi. 30 Sai ya kwantar da gawar a kabarinsa, suka yi makoki a kansa, ya kuma ce, “Ayya, abokinal!” 31 Bayan an binne shi, sai ya ce wa’ya’yansa, “Sa’ad da na mutu, ku binne ni a kabarin da aka binne mutumin Allah; ku kwantar da kasusuwana kusa da kasusuwansa. 32 Gama annabcin da ya yi ta maganar Ubangiji gāba da bagaden da yake cikin Betel da kuma wuraren sujada a tuddan da suke a biranen Samariya, ba shakka zai cika.” 33 Har ma bayan wannan, Yerobowam bai canja daga mugayen hanyoyinsa ba, amma ya kara nadaf firistoci domin masujadai da suke kan tuddai daga kowane irin mutane. Duk wanda ya so yă zama firist sai yă nadaf shi don aiki a masujadai da suke kan tuddai. 34 Wannan ne zunubin gidan Yerobowam da ya kai ga fāduwarsa da kuma hallakarsa daga fuskar duniya.

14 A lokacin Abiya, dān Yerobowam ya kamu da ciwo, 2 sai Yerobowam ya ce wa matarsa, “Ki tafi, ki bād da kama, don kada a gane ke a matsayin matar Yerobowam. Ki je Shilo. Annabi Ahiya yana a can, wanman wanda ya ce mini zan zama sarki a bisa wannan mutane. 3 Ki dauki dunkulen burodi goma tare da ke, da waina, da tulun zuma, ki tafi wurinsa. Zai fada miki abin da zai faru da yaron.” 4 Saboda haka matar Yerobowam ta yi abin da ya fada, ta kuma tafi gidan Ahiya a Shilo. Yanzu dai Ahiya ba ya gani; idanunsa sun tafi saboda tsufa. 5 Amma Ubangiji ya ce wa Ahiya, “Matar Yerobowam tana zuwa tā tambaye ka game da danta, gama yana ciwo, za ka kuwa ba ta amsa kaza da kaza. Sa’ad da ta iso za tā yi kamar wata ce dabam.” 6 Saboda haka sa’ad da Ahiya ya ji motsin sawunta a kofa, sai ya ce, “Ki shigo, matar Yerobowam. Me ya sa kike yi kamar wata ce dabam? An aiko ni wurinku da labari marar dadī. 7 Je ki fada wa Yerobowam cewa ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Na tā da kai daga cikin mutane, na mai da kai shugaba a bisa mutanena Isra’ila. 8 Na yage mulki daga gidan Dawuda na ba da shi gare ka, amma ba ka zama kamar bawana Dawuda wanda ya kiyaye umarnaina ya kuma bi ni da dukan zuciyarsa,

yana yin abin da yake daidai kadai a idanuna ba. 9 Ka aikata mugunta fiye da dukan wadanda suka rayu kafin kai. Ka yi wa kanka wadansu alloli, gumakan da aka yi da karfe; ka tsokane ni na yi fushi, ka kuma juye mini haya. 10 “Saboda wannan, zan kawo masifa a gidan Yerobowam. Zan yanke kowane da na karshe a Isra’ila, bawa ko’yantacce. Zan kone gidan Yerobowam kamar yadda mutum yakan kone juji, sai duk ya kone kurmus. 11 Karnuka za su ci wadanda suka mutu na Yerobowam a cikin birni, kuma tsuntsayen sararin sama za su cinye wadanda suka mutu a jeji. Ni Ubangiji na fada!” 12 “Ke kuma, ki koma gida. Sa’ad da kika taka kafa a birninki, yaron zai mutu. 13 Dukan Isra’ila kuwa za su yi makoki dominisa. Shi ne kadai na Yerobowam wanda za a binne, domin shi ne kadai a gidan Yerobowam wanda Ubangiji, Allah na Isra’ila ya sami wani dan abu mai kyau a kansa. 14 “Ubangiji zai tā da wani sarki wa kansa a bisa Isra’ila wanda zai hallaka iyalin Yerobowam. Ko yanzu ma, wannan zai fara faruwa. 15 Ubangiji kuma zai bugi Isra’ila, har tā zama kamar kyauro mai girgiza a bakin rafi. Zai tumbuke Isra’ila daga wannan kasa mai kyau da ya ba wa kakanninsu, yă watsar da su gaba da Kogin Yuferites domin sun tsokane Ubangiji har ya yi fushi, ta wurin yin ginshikan Ashera. 16 Zai kuma ba da Isra’ila saboda zunuban da Yerobowam ya yi, da ya kuma sa Isra’ila suka yi.” 17 Sai matar Yerobowam ta tashi ta tafi, ta kuwa tafi Tirza. Nan da nan da ta taka madogarar kofar gidan, sai yaron ya mutu. 18 Suka binne shi, dukan Isra’ila kuwa suka yi makoki dominisa, yadda Ubangiji ya fada ta wurin bawansa annabi Ahiya. 19 Sauran ayyukan sarautar Yerobowam, da yake-yakensa, da yadda ya yi mulki, ba a rubuce suke a littafin tarhi na sarakunan Isra’ila ba? 20 Ya yi mulki shekaru ashirin da biyu, sai ya huta tare da kakanninsa. Sai Nadab dānsa ya gāje shi a matsayin sarki. 21 Rehobowam dān Solomon ya zama sarki a Yahuda. Yana da shekara arba’in da daya sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekaru goma sha bakwai a Urushalima, birnin da Ubangiji ya zaba daga cikin dukan kabilan Isra’ila don yă sa Sunansa. Sunan mahaifiyarsa Na’ama, ita mutuniyar Ammon ce. 22 Yahuda ya aikata mugunta a gabon Ubangiji. Ta wurin zunuban da suka yi, sun tā da fushin kishinsa fiye da yadda kakanninsu suka yi. 23 Sun kuma kafa wa kansu masujadai da suke kan tuddai, da a kan kebābbūn duwatsu, suka kuma gina ginshikan Ashera a kowane

tudu, da kuma a karkashin kowane duhuwar itace. **24** Har ma akwai maza karuwai na masujada. Mutane suka sa kansu ga yin kowane abin kyama na al'umman da Ubangiji ya kora kafin Isra'ilawa. **25** A shekara ta biyar ta Sarki Rehobowam, Shishak sarkin Masar ya kai wa Urushalima yaki. **26** Ya kwashe dukiyar haikalin Ubangiji da kuma dukiyar fadan sarki. Ya dauki kome, har da dukan garkuwoyi na zinariya da Solomon ya yi. **27** Saboda haka sarki Rehobowam ya yi garkuwoyin tagullu ya mayar da su. Ya kuma nada wadannan shugabannin matsara ya sa su aiki a kofar zuwa fadan sarki. **28** Duk sa'ad da sarki ya tafi wurin haikalin Ubangiji, matsara sukan riķe garkuwoyinsu, daga bayu kuma sai su mai da su dakin tsaro. **29** Game da sauran ayyukan mulkin Rehobowam kuwa, da kuma dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarikhin sarakunan Yahuda. **30** Aka ci gaba da yake-yake tsakanin Rehobowam da Yerobowam. **31** Sai Rehobowam ya huta da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda. Sunan mahaifiyarsa Na'ama, ita kuwa mutuniyar Ammon ce. Sai Abiyam dansa ya gāje shi a matsayin sarki.

15 A shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yerobowam dan Nebat, Abiyam ya zama sarkin Yahuda, **2** ya kuma yi mulki a Urushalima shekara uku. Sunan mahaifiyarsa Ma'aka ne,'yar Abisalom. **3** Shi ma ya aikata dukan irin zunubai da tsohonsa ya yi. Zuciyarsa ba tă bi Ubangiji Allahnsa, kamar yadda zuciyar Dawuda kakansa ta yi ba. **4** Duk da haka, saboda Dawuda Ubangiji Allahnsa ya ba shi fitila a Urushalima ta wurin ta da wani da ya gāje shi, ta wurinsa kuma Urushalima ta yi karfi. **5** Gama Dawuda ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji, bai kuma fasa kiyaye wani daga umarnan Ubangiji ba dukan kwanakinsa, sai dai a batun Uriya mutumin Hitti. **6** Aka yi yakı tsakanin Rehobowam da Yerobowam a duk kwanakin Abiya. **7** Game da sauran ayyukan mulkin Abiyam kuwa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarikhin sarakunan Yahuda. Aka yi yakı tsakanin Abiyam da Yerobowam. **8** Sai Abiyam ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Asa kuwa ya gāje shi a matsayin sarki. **9** A shekara ta ashirin ta Yerobowam sarkin Isra'ilila, Asa ya zama sarkin Yahuda, **10** ya yi mulki a Urushalima shekara arba'in da daya. Sunan mahaifiya mahaifiyarsa, Ma'aka ne'yar Abisalom. **11** Asa ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji, kamar yadda kakansa Dawuda ya yi. **12** Ya

kori dukan maza karuwai na masujada daga ƙasar, ya kuma yi waje da dukan gumakan da mahaifinsa ya yi. **13** Ya tube mahaifiya mahaifiyarsa Ma'aka daga matsayinta na mahaifiyar sarauniya, gama ta gina kazantaccen ginshikin Ashera. Asa ya yanke ginshikin, ya kuma kone shi a Kwarin Kidron. **14** Ko da yake bai cire masujada da suke kan tuddai ba, zuciyar Asa ta kasance da aminci dungum ga Ubangiji dukan kwanakinsa. **15** Ya kawo azurfa da zinariya da kayayyakin da shi da mahaifinsa suka kebe a haikalin Ubangiji. **16** Aka yi yakı tsakanin Asa da Ba'asha sarkin Isra'ilila dukan kwanakin mulkinsu. **17** Ba'asha sarkin Isra'ilila ya haura, ya yi yakı da Yahuda, ya kuma gina Rama don yă hana wani daga fita ko shiga yankin Asa, sarkin Yahuda. **18** Sai Asa ya dauki dukan azurfa da kuma zinariyar da suka rage a ma'ajin haikalin Ubangiji da kuma nasa fadan, ya ba da su ga wani shugabansa, ya kuma aika da su zuwa ga Ben-Hadad dan Tabrimmon, dan Heziyon, sarkin Aram, wanda yake mulki a Damaskus. **19** Ya ce, "Bari yarjejeniya ta kasance tsakanina da kai, kamar yadda ta kasance tsakanin mahaifina da mahaifinka. Duba, ina aika maka kyatutai na azurfa da na zinariya. Yanzu fa sai ka janye yarjejeniyarka da Ba'asha sarkin Isra'ilila, don yă janye daga gare ni." **20** Ben-Hadad ya yarda da maganar Sarki Asa, ya kuma aika shugabannin sojojin mayakansa ya yi yakı da garuruwan Isra'ilila. Ya kame Iyon, Dan, Abel-Bet-Ma'aka da dukan Kinneret, hafe da Naftali. **21** Da Ba'asha ya ji haka, sai ya daina ginin Rama, ya janye zuwa Tirza. **22** Sai Sarki Asa ya ba da umarni ga dukan Yahuda, kuma babu wanda aka ware, kowa yă taimaka a kwashe duwatsu da katakan da Ba'asha yake amfani da su daga Rama. Da duwatsu da katakan ne Sarki Asa ya gina Geba a Benyamin da kuma Mizfa. **23** Game da sauran ayyukan mulkin Asa, dukan nasarorinsa, dukan abin da ya yi, da kuma biranen da ya gina, duk a rubuce suke a cikin littafin tarikhin sarakunan Yahuda. A tsufansa, sai kafafunsa suka kamu da cuta. **24** Sai Asa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a birnin kakansa Dawuda. Sai Yehoshafat dansa ya gāje shi a matsayin sarki. **25** Nadab dan Yerobowam ya zama sarkin Isra'ilila a shekara ta biyu ta Asa sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a bisa Isra'ilila shekara biyu. **26** Ya yi mugunta a gabon Ubangiji, yana tafiya a hanyoyin mahaifinsa da kuma cikin zunubinsa, wanda ya sa Isra'ilila suka yi. **27** Ba'asha dan Ahiya na gidan

Issakar ya yi makarkashiya gāba da shi, ya buge shi a Gibbeton, a wani garin Filistiyawa, yayinda Nadab da dukan Isra'ila suke wa garin kwanto. **28** Ba'asha ya kashe Nadab a shekara ta uku ta Asa sarkin Yahuda, ya kuma gāje shi a matsayin sarki. **29** Nan da nan da ya fara mulki, sai ya kashe dukan iyalin Yerobowam. Bai bar wa Yerobowam wani da rai ba, amma ya hallaka su duka, bisa ga maganar Ubangiji da ya ba wa bawansa Ahiya, mutumin Shilo. **30** Wannan abu ya faru saboda zunuban da Yerobowam ya yi, ya kuma sa Isra'ila ya yi, kuma saboda ya tsokane Ubangiji, Allah na Isra'ila, ya yi fushi. **31** Game da sauran ayyukan mulkin Nadab da kuma dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **32** Aka yi yak'i tsakanin Asa da Ba'asha sarkin Isra'ila dukan kwanakin mulkinsu. **33** A shekara ta uku ta Asa sarkin Yahuda, Ba'asha dan Ahiya ya zama sarkin dukan Isra'ila a Tirza, ya kuma yi sarauta shekara ashirin da hufu. **34** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji, yana tafiya a hanyoyin Yerobowam da kuma cikin zunubinsa, wanda ya sa Isra'ila suka yi.

16 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Yehu dan Hanani game da Ba'asha, **2** "Na daga ka daga kura na mai da kai shugaban mutanena Isra'ila, amma ka yi tafiya a hanyoyin Yerobowam, ka kuma sa mutanena Isra'ila suka yi zunubi, ka tsokane ni na yi fushi ta wurin zunubansu. **3** Saboda haka ina gab da cinye Ba'asha da gidansa, zan kuma mai da gidanka kamar na Yerobowam dan Nebat. **4** Karnuka za su cinye wadanda suke na Ba'asha da suka mutu a birni, tsuntsaye kuma za su cinye wadanda suka mutu a jeji." **5** Game da sauran ayyukan mulkin Ba'asha, abin da ya yi, da kuma nasarorinsa, an rubuta su cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **6** Ba'asha ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Tirza. Sai Ela dansa ya gāje shi a matsayin sarki. **7** Ban da haka, maganar Ubangiji ta zo ta wurin annabi Yehu dan Hanani wa Ba'asha da gidansa, saboda dukan muguntar da ya aikata a gabon Ubangiji, ya tsokane shi yā yi fushi ta wurin abubuwān da ya yi, da kuma zama kamar gidan Yerobowam, da kuma domin ya hallaka gidan Yerobowam. **8** A shekara ta ashirin da shida ta Asa sarkin Yahuda, Ela dan Ba'asha ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki a Tirza shekaru biyu. **9** Zimri, daya daga cikin shugabanni, wanda ya shugabanci rabin kekunān yakin Ela, ya yi makarkashiya a kansa. Ela yana a Tirza a lokacin, ya bugu a gidan Arza,

sarkin fada a Tirza. **10** Zimri ya shiga, ya buge shi ya kashe a shekara ta ashirin da bakwai na Asa sarkin Yahuda. Sa'an nan ya gāje shi a matsayin sarki. **11** Nan da nan sai ya fara mulki ya kuwa zauna a kujerar sarauta, ya kashe dukan iyalin Ba'asha. Bai bar namiji guda daya ba, ko dangi, ko aboki. **12** Ta haka Zimri ya hallaka dukan iyalin Ba'asha, bisa ga maganar da Ubangiji ya yi game da Ba'asha ta wurin annabi Yehu. **13** Wannan ya faru saboda dukan zunuban Ba'asha da wadanda dansa Ela ya yi, da ya sa Isra'ila suka yi, har suka tsokane Ubangiji, Allah na Isra'ila, yā yi fushi ta wurin gumakansu marasa amfani. **14** Game da sauran ayyukan mulkin Ela, da dukan abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **15** A shekara ta ashirin da bakwai na Asa sarkin Yahuda, Zimri ya yi mulki a Tirza kwana bakwai. Mayaka suka yi sansani kusa da Gibbeton, wani garin Filistiyawa. **16** Sa'ad da Isra'ilawa a cikin sansani suka ji cewa Zimri ya yi makarkashiya a kan sarki, ya kuma kashe shi, sai suka yi shela, suka nafa Omri, shugaban mayaka ya zama sarki a bisa Isra'ila, a wannan rana a cikin sansani. **17** Sai Omri da dukan Isra'ilawa suka janye daga Gibbeton, suka yi wa Tirza kwanto. **18** Da Zimri ya ga cewa an kame birnin, sai ya je ya shiga hasumiya fadan sarki ya sa wa fadan wuta wutar kuwa ta kone shi ya mutu. **19** Wannan ya faru saboda zunuban da ya yi, ya yi mugunta a gabon Ubangiji ya kuma yi tafiya a hanyoyin Yerobowam da kuma cikin zunubin da Yerobowam ya yi da ya sa Isra'ila suka yi. **20** Game da sauran ayyukan mulkin Zimri, da tawayen da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **21** Sai mutanen Isra'ila suka rabu kashi biyu; rabi guda sun goyi bayan Tibni dan Ginat yā zama sarki, dayan rabin kuma sun goyi bayan Omri. **22** Amma mabyian Omri suka nuna sun fi na Tibni dan Ginat karfi. Sai Tibni ya mutu, Omri kuwa ya zama sarki. **23** A shekara ta talatin da daya na Asa sarkin Yahuda, Omri ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki shekara goma sha biyu, shekaru shida a Tirza. **24** Ya saya tudun Samariya daga Shemer, a bakin talentin biyu na azurfa, ya kuma gina birni a kan tudun, ya kira shi Samariya, bayan Shemer, sunan mai tudun a dā. **25** Amma Omri ya yi mugunta a gabon Ubangiji, ya kuma yi zunubi fiye da dukan wadanda suka kasance kafin shi. **26** Ya yi tafiya a dukan hanyoyin Yerobowam dan Nebat da kuma cikin zunubinsa wanda ya sa Isra'ila suka

yi, har suka tsokane Ubangiji, Allah na Isra'ila yă yi fushi ta wurin gumakansu marasa amfani. **27** Game da sauran ayyukan mulkin Omri, abin da ya yi, da kuma abubuwan da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **28** Omri ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Samariya. Sai Ahab ya gäge shi a matsayin sarki. **29** A shekara ta talatin da takwas ta Asa sarkin Yahuda, Ahab dan Omri ya zama sarkin Isra'ila, ya kuma yi mulki a Samariya a kan Isra'ila, shekara ashirin da biyu. **30** Ahab dan Omri ya yi mugunta sosai a gabon Ubangiji fiye da wani daga cikin wadanda suka riga shi. **31** Bai zama masa wani abu mai wuya ba, yă yi zunuban Yerobowam dan Nebat, har ma ya auri Yezebel'yar Etba'al sarkin Sidonyawa, ya kuma fara bauta wa Ba'al, ya yi masa sujada. **32** Ya kafa bagade domin Ba'al a haikalim Ba'al da ya gina a Samariya. **33** Ahab ya gina ginshikin Ashera, ya kuma aikata abubuwa masu yawa don yă tsokane Ubangiji, Allah na Isra'ila yă yi fushi fiye da dukan sarakunan Isra'ila da suka riga shi. **34** A lokaci Ahab ne, Hiyel mutumin Betel ya sâke gina Yeriko. Ya kafa tushensa a bakin ran dan farinsa Abiram, ya kuma kafa kofofinsa a bakin ran autansa Segub, bisa ga maganar Ubangiji da ya yi ta wurin Yosuwa dan Nun.

17 To, Iliya mutumin Tishbe, daga Tishbe a Gileyad, ya ce wa Ahab, "Muddin Ubangiji, Allah na Isra'ila wanda nake bauta wa yana a raye, ba za a yi raba ko ruwan sama a yan shekaru masu zuwa ba, sai ko na fada haka." **2** Sai maganar Ubangiji ta zo wa Iliya, ta ce, **3** "Ka bar nan, ka nufi wajajen gabas, ka buya a Rafin Kerit, gabas da Urdun. **4** Za ka sha daga rafin, zan kuma umarci hankaki su ciyar da kai a can." **5** Saboda haka sai Iliya ya yi abin da Ubangiji ya fada masa. Ya tafi Rafin Kerit, gabas da Urdun, ya zauna a can. **6** Hankaki suka riķa kawo masa abinci da nama, safe da yamma, ya kuma sha daga rafin. **7** Ana nan sai rafin ya bushe saboda ba a yi ruwan sama a kasar ba. **8** Sai maganar Ubangiji ta zo wa Iliya cewa, **9** "Je ka, nan take, zuwa Zarefat na Sidon, ka zauna a can. Na umarci wata gwauruwa a can tă ciyar da kai." **10** Saboda haka sai ya tafi Zarefat. Sa'ad da ya isa kofar gari, sai ga wata gwauruwa tana tattara'yan itace. Sai ya kira ta, ya ce, "Ki kawo mini dan ruwa a tulu don in sha." **11** Da ta kama hanya za tă tafi tă kawo, sai ya sâke kiranta ya ce, "Ina rokonki, ki kuma kawo mini dan abinci." **12** Sai ta ce masa, "Na rantse da

Ubangiji Allahnka, ba ni da wani abinci, sai dai dan gari hannu guda a tulu, da kuma dan mai a kwalaba. Ina tattara'yan itacen nan ne don in kai gida in yi abinci wa kaina da dana, don mu ci, mu mutu." **13** Iliya ya ce mata, "Kada ki ji tsoro. Ki tafi gida, ki yi yadda kika ce. Amma da farko ki yi mini'yar wainar burodi daga abin da kike da shi ki kawo mini, sa'an nan ki yi wani abu wa kanki da kuma danksi. **14** Gama abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce, 'Tulun garin ba zai kare ba, kwalabar man kuma ba zai bushe ba sai ranar da Ubangiji ya bayar da ruwan sama a kasar.'" **15** Sai ta tafi, ta yi yadda Iliya ya fada mata. Saboda haka aka kasance da abinci kowace rana wa Iliya da kuma don macen da iyalinta. **16** Gama tulun garin bai kare ba, kwalabar man kuma bai bushe ba, kamar yadda Ubangiji ya fada wa Iliya. **17** Ana nan sai dan matan, wato, gwauruwan nan ya fara ciwo. Ciwon ya kara muni, daga karshe sai ya daina numfashi. **18** Sai ta ce wa Iliya, "Mutumin Allah, yaya haka? Ka zo ne domin ka nuna wa Allah zunubaina, ka kuma jowo mutuwar dana?" **19** Iliya ya ce, "Ki miķa mini danksi." Sai ya dauke shi daga hannuwanta, ya kai shi dakin sama inda yake zama, ya kwantar da shi a gadonsa. **20** Sa'an nan ya yi kuka ga Ubangiji ya ce, "Ya Ubangiji Allahna, don me ka kawo wannan masifa a kan gwauruwan nan? Kai ka ce in zauna tare da ita, ga shi yanzu danta ya mutu." **21** Sai ya kwanta, ya miķe kansa a kan yaron sau uku, ya kuma yi kuka ga Ubangiji ya ce, "Ya Ubangiji Allahna, ka mai da ran yaron nan!" **22** Ubangiji kuwa ya ji kukan Iliya, sai ran yaron ya dawo masa, ya kuma rayu. **23** Iliya ya dauki yaron ya sauko da shi daga dakin sama zuwa cikin gida. Ya ba da shi ga mahaifiyarsa, ya ce, "Duba, danki yana da rai!" **24** Sai matar ta ce wa Iliya, "Yanzu na san cewa kai mutumin Allah ne, Ubangiji kuma yana magana ta wurinka."

18 Bayan dogon lokaci, a cikin shekara ta uku, maganar Ubangiji ta zo wa Iliya, ta ce, "Tafi, ka gabatar da kanka ga Ahab, zan kuwa aika da ruwan sama a kasar." **2** Saboda haka Iliya ya tafi ya gabatar da kansa ga Ahab. Yanzu dai yunwa ta tsananta a Samariya, **3** Ahab kuma ya aika a kawo Obadiya, sarkin fadansa (Obadiya dai cikakken mai gaskata da Ubangiji ne. **4** Yayinda Yezebel tana kisan annabawan Ubangiji, Obadiya ya dauki annabawa dari ya boye a kogwanni biyu, hamsin a kowanne, ya kuma tanada musu abinci da kuma ruwa.) **5** Ahab ya ce wa Obadiya, "Ka ratsa

kasar zuwa dukan mabulbulai da fadamu. Mai yiwuwa ka sami ciyawa mu ba dawakai da alfadarai don su rayu, don kada mu kashe dabbobinmu.” 6 Saboda haka suka raba kasar da za su ratsa, Ahab zai tafi gefe daya, Obadiya kuma yă bi gefe daya. 7 Yayinda Obadiya yana tafiya, sai Iliya ya sadu da shi. Obadiya ya gane shi, ya rusuna har kasa, ya ce, “Kai ne, shugabana, Iliya?” 8 Iliya ya amsa, ya ce, “I, je ka fada wa maigidanka cewa, ‘Iliya yana a nan.’” 9 Obadiya ya yi tambaya, “Me na yi da ba daidai ba, da kake mika bawanka ga Ahab don yă kashe? 10 Na rantse da Ubangiji Allahnku, babu al’umma ko masarauta da mai girma sarki bai aika a nemo ka ba. In suka ce ba ka can, sai yă sa mulkin ko al’ummar su rantse, cewa ai, ba su same ka ba. 11 Amma yanzu kana fada mini in tafi wurin mai girma in ce, ‘Iliya yana a nan.’” 12 Ban san inda Ruhun Ubangiji zai kai ka sa’ad da na bar ka ba. In na tafi na fada wa Ahab bai kuma same ka a nan ba, zai sa a kashe ni. Tuna fa, ni bawanka, na yi wa Ubangiji sujada tun ina saurayi. 13 Ranka yă dade, ashe, ba a fada maka abin da na yi lokacin da Yezebel ta karkashe annabawan Ubangiji ba? Yadda na boye annabawa dari, na sa su hamsin-hamsin a kogwanni biyu, na yi ta ba su abinci da ruwa. 14 Yanzu fa, kana ce in tafi wurin mai girma sarki, in ce, ‘Iliya yana a nan.’ Ai, zai kashe ni!” 15 Iliya ya ce, “Na rantse da Ubangiji Madaukaki, wanda nake bauta wa, tabbatacce zan gabatar da kaina ga Ahab a yau.” 16 Saboda haka sai Obadiya ya tafi wurin Ahab ya fada masa, Ahab kuwa ya tafi wurin Iliya. 17 Sa’ad da Ahab ya ga Iliya, sai ya ce masa, “Kai ne wannan, kai mai tā-da-na-zaume-tsaye a Isra’ila?” 18 Iliya ya amsa, ya ce, “Ban tā-da-na-zaume-tsaye a Isra’ila ba. Amma kai da iyalin mahaifinka, ku kuka tā-da-na-zaume-tsaye. Ka kyale umarnai Ubangiji, ka bi Ba’al. 19 Yanzu ka tara mutane daga dukan Isra’ila su sadu da ni a kan Dutsen Karmel. Ka kuma kawo annabawa dari hudu da hamsin na Ba’al, da kuma annabawa dari hudu na Ashera, wafanda suke ci a teburin Yezebel.” 20 Sai Ahab ya aika a duk fādin Isra’ila, ya kuma tattara annabawan a kan Dutsen Karmel. 21 Iliya ya je gabon mutane ya ce, “Har yaushe za ku yi ta yawo tsakanin ra’ayoyi biyu? In Ubangiji ne Allah, ku bi shi; amma in Ba’al Allah ne, ku bi shi.” Mutane dai ba su ce uffam ba. 22 Sai Iliya ya ce musu, “Ni ne kadai annabin Ubangiji da ya rage, amma Ba’al yana da annabawa dari hudu da hamsin. 23 Ku samo mana bijimai biyu.

Bari su zaiba daya wa kansu, bari kuma su yanka shi kuku-kuku su sa a itace, sai dai, kada su sa wuta a kansa. Ni kuwa zan shirya daya bijimin in sa a kan itace, ni ma, ba zan sa wuta a kansa ba. 24 Sa’an nan ku kira bisa sunan allahnku, ni kuwa zan kira bisa sunan Ubangiji. Duk allahn da ya amsa ta wurin wuta, shi ne Allah.” Sai dukan jama’a suka ce, “Abin nan da fada yana da kyau.” 25 Iliya ya ce wa annabawan Ba’al, “Ku ku fara zaobi bijimi daya, ku shirya, da yake kuna da yawa. Ku kira a bisa sunan allahnku, amma kada ku kuna wuta.” 26 Sai suka dauki bijimin da aka ba su suka shirya shi. Sa’an nan suka kira bisa sunan Ba’al daga safe har tsakar rana. Suna ihu, “Ya Ba’al, ka amsa mana!” Amma babu wata amsa, babu wani da ya amsa. Suka yi ta rawa kewaye da bagaden da suka yi. 27 Da tsakar rana, Iliya ya fara yin musu ba’ a. Ya ce, “Ku yi ihu da karfi, tabbatacce shi allah ne! Mai yiwuwa yana cikin zurfin tunani, ko dai aiki ya yi masa yawa, ko ya yi tafiya. Mai yiwuwa yana barci ne, dole a tashe shi.” 28 Sai suka yi ta ihu da karfi suna tsattsaga kansu da takuba da māsū, yadda al’adarsu take, sai da jininsu ya yi ta zuba. 29 Tsakar rana ta wuce, suka ci gaba da kōkari, suna annabci har lokacin mika hadayar yamma ya yi. Amma babu wani da ya tanka, babu wani da ya amsa, babu wanda ya kula. 30 Sa’an nan Iliya ya ce wa dukan mutane, “Ku zo nan wurina.” Suka zo wurinsa, ya kuma shirya bagaden Ubangiji, da ya riga ya zama kufai. 31 Iliya ya dauki duwatsu goma sha biyu, daya don kowace kabila zuriyar Yakub, wanda maganar Ubangiji ta zo masa, cewa, “Sunanka zai zama Isra’ila.” 32 Da wadannan duwatsun ya gina bagade cikin sunan Ubangiji, ya kuma haka wuriya kewaye da shi, isashe da zai ci garwa biyu na irin kwayar gyada. 33 Ya shirya itace, ya yayyanka bijimin kuku-kuku, ya shimpida shi a itacen. Sa’an nan ya ce musu, “Ku cika manyan tuluna da ruwa, ku zuba a kan hadayar da kuma a kan itacen.” Suka zuba. 34 Ya ce, “Ku sāke yin haka,” sai suka sāke yin haka. Ya umarta, “Ku yi haka sau na tuku,” suka kuma yi haka sau na tuku. 35 Ruwan ya gangara kewaye da bagaden har ma ya cika wuriyar. 36 A lokacin hadaya, sai annabi Iliya ya zo gaba ya yi addu’ a, ya ce, “Ya Ubangiji Allah na Ibrahim, na Isra’ila da kuma na Yakub, bari a sani a yau cewa kai Allah ne a cikin Isra’ila, a kuma san cewa ni bawanka ne, na kuma yi dukan wadannan abubuwa bisa umarninka. 37 Ka amsa mini, ya Ubangiji, ka amsa mini, saboda wadannan mutane su san cewa kai,

ya Ubangiji, kai ne Allah, su kuma san cewa kana sâke juye zukatansu zuwa gare ka.” **38** Sai wutar Ubangiji ya fâdo, ya cinye hadayar, itacen, duwatsun da kuma kasar, ya lashe ruwan da yake cikin wuriyar. **39** Sa’ad da mutane suka ga wannan, sai suka rusuna, suka sunkuyar da kai suka ce, “Ubangiji, shi ne Allah! Ubangiji, shi ne Allah!” **40** Sa’an nan Iliya ya umarce su, ya ce, “Ku kama annabawan Ba’al, kada ku bar waninsu yâ tserel!” Suka kama su, Iliya kuwa ya sa aka gangara da su zuwa Kwarin Kishon, aka yayyanka su a can. **41** Sai Iliya ya ce wa Ahab, “Ka haura gida, ka ci, ka sha, gama ina jin motsin ruwan sama mai yawa.” **42** Sai Ahab ya ruga don yâ ci, yâ sha, amma Iliya ya hau kan kwankolin Karmel, ya rusuna kasa, ya sa fuska a tsakanin gwiwarsa. **43** Ya ce wa bawansa, “Tafi ka dubi wajen teku.” Sai bawan ya haura ya duba. Ya ce, “Ba kome a can.” Sau bakwai Iliya ya ce, “Koma.” **44** Sau na bakwai, bawan ya ce, “Wani girgije karami kamar hannun mutum yana tasowa daga teku.” Sai Iliya ya ce, “Je ka fâda wa Ahab, ‘Shirya keken yačinka, ka gangara kafin ruwan sama yâ tare ka.’” **45** Ana cikin haka, sarari ya kara duhunta da girgije, iska ta taso, sai ruwan sama kamar da bakin kwarya ya sauko, Ahab kuwa ya hau zuwa Yezireyel. **46** Ikon Ubangiji ya sauko a kan Iliya, ya sha damara, ya ruga a guje a gabon Ahab har zuwa Yezireyel.

19 Ahab fa ya fâda wa Yezabel kome da Iliya ya yi, da yadda ya karkashe dukan annabawan da takobi. **2** Saboda haka Yezabel ta aika da dan aika wa Iliya yâ fâda masa, “Bari alloli su hukunta ni da tsanani, in war haka gobe ban mai da ranka kamar na daya daga cikin annabawan Ba’al ba.” **3** Iliya ya ji tsoro, ya gudu don yâ ceci ransa. Sa’ad da ya kai Beyersheba a Yahuda, sai ya bar bawansa a can. **4** Shi kuma ya yi tafiya yini guda zuwa cikin hamada. Ya zo wurin wani itacen tsintsiya, ya zauna a karkashinsa, ya roka yâ mutu. Ya ce, “Ya ishe ni haka, Ubangiji, ka dâuki raina; ban fi kakannina ba.” **5** Sa’an nan ya kwanta a karkashin itacen ya yi barci. Farat daya sai wani mala’ika ya taba shi, ya ce, “Tashi ka ci abinci.” **6** Ya duba kewaye, sai ga wainar burodi kusa da kansa a bisa garwashin wuta mai zafi, da kuma tulun ruwa. Ya ci, ya sha, sa’an nan ya sâke kwanta. **7** Mala’ikan Ubangiji ya sâke dawowa sau na biju ya taba shi, ya ce, “Tashi ka ci abinci, gama tafiyar za tâ yi maka yawa.” **8** Saboda haka ya tashi ya ci, ya kuma sha. Ta wurin karfin da ya samu saboda wannan abinci, ya yi

tafiya yini arba’in da dare arba’in, sai da ya kai Horeb, dutsen Allah. **9** A can ya shiga kogo ya kwana. Sai maganar Ubangiji ta zo masa, ta ce, “Me kake yi a nan, Iliya?” **10** Ya amsa, ya ce, “Ina kishi dominika Ubangiji, Allah Madfaukaki. Isra’ilawa sun ki alkawarinka, suka rurrushe bagadanka, suka kuma kashe annabawanka da takobi. Ni ne kadai na rage, yanzu, ni ma suna kokari su kashe ni.” **11** Sai Ubangiji ya ce, “Fita ka tsaya a kan dutse a gabon Ubangiji, gama Ubangiji yana shirin wucewa.” Sai ga babbar iska mai karfi ta tsage duwatsu, ta kuma ragargaza duwatsu a gabon Ubangiji, amma Ubangiji ba ya cikin iskar. Bayan iskar sai aka yi girgizar kasa, amma Ubangiji ba ya cikin girgizar kasa. **12** Bayan girgizar kasa, sai ga wuta, amma Ubangiji ba ya cikin wuta. Bayan wutu kuma sai ga wata’yar murya. **13** Sa’ad da Iliya ya ji ta, ya ja mayafinsa ya rufe fuskarsa, ya fita ya tsaya a bakin kogon. Sai ya ji murya ta ce masa, “Me kake yi a nan, Iliya?” **14** Ya amsa, ya ce, “Ina kishi dominika Ubangiji, Allah Madfaukaki. Isra’ilawa sun ki alkawarinka, suka rurrushe bagadanka, suka kuma kashe annabawanka da takobi. Ni ne kadai na rage, yanzu, ni ma suna kokari su kashe ni.” **15** Sai Ubangiji ya ce masa, “Ka koma ta hanyar da ka zo, ka tafi Hamadan Damaskus. Sa’ad da ka kai can, ka shafe Hazayel yâ zama sarki bisa Aram. **16** Ka kuma shafe Yehu dan Nimshi yâ zama sarkin Isra’ila, ka shafe Elisha dan Shafat daga Abel-Mehola yâ gâje ka a matsayin annabi. **17** Yehu zai kashe duk wani wanda ya tsere wa takobin Hazayel, Elisha kuwa zai kashe duk wani wanda ya tsere wa takobin Yehu. **18** Duk da haka zan bar mutane dubu bakwai na Isra’ila wadanda ba su rusuna da gwiwansu wa Ba’al ba, ba su kuma sumbace shi da bakinsu ba.” **19** Sai Iliya ya tafi daga can ya sami Elisha dan Shafat, yana noma da shanu goma sha biyu masu garman noma, shi kansa yana jan na goma sha biyun. Iliya ya tafi wurinsa ya jefa mayafinsa a kan Elisha. **20** Sai Elisha ya bar shanun, ya ruga ya bi Iliya. Ya ce, “Bari in sumbace mahaifina da mahaifiyata, in yi musu bankwana, sa’an nan in zo in bi ka.” Iliya ya ce, “Koma! Me na yi maka?” **21** Sai Elisha ya bar shi, ya koma, ya dâuki shanunsa ya yayyanka. Ya kone kayan garman noman don yâ dafa naman, ya kuma ba wa mutane naman, suka kuwa ci. Sa’an nan ya tashi, ya bi Iliya, ya kuma zama mai hidimarsa.

20 Ben-Hadad sarkin Aram kuwa ya tattara mayâkansa gaba daya. Sarakuna talatin da biyu

suka tafi tare da shi hade da dawakansu da kekunan ya'kinsu. Ya haura ya yi wa Samariya kwanto, ya kuma yake ta. 2 Ya aika da'yan aika zuwa cikin birnin wurin Ahab sarkin Isra'il ayan cewa, "Ga abin da Ben-Hadad ya ce, 3 'Azurfarka da zinariyarka nawa ne. Mafi kyau cikin matanka da'ya'yanka nawa ne." 4 Sarkin Isra'il aya amsa, ya ce, "Kamar dai yadda ka fada, ranka yā dade, sarki. Ni da dukan abin da nake da shi, naka ne." 5 Sai'yan aikan suka sāke dawo suka ce, "Ga abin da Ben-Hadad ya ce, 'Na aika ka ba da azurfarka da zinariyarka, matanka da kuma'ya'yanka. 6 Amma war haka gobe zan aika shugabannina su bincika fadanka da kuma gidajen shugabanninka. Za su kwashe dukan abubuwani da kake ganin darajarsu su tafi.'" 7 Sarkin Isra'il aya tattara dukan dattawan kasar, ya ce musu, "Ku duba fa, wannan mutum yana neman tsokanal Sa'ad da ya aika in ba shi matana da'ya'yana, azurfana da zinariyana, ban hana masa ba." 8 Dattawa da dukan mutane suka amsa, suka ce, "Kada ka saurare shi ko ka yarda da abin da yake bukata." 9 Saboda haka ya ba wa'yan aikan Ben-Hadad amsa, ya ce, "Ku fada wa ranka yā dade, sarki, 'Bawanka zai yi dukan abin da ka bukaci da farko, amma wannan na karshe ba zan iya yin ba.'" Suka tafi suka kai amsar wa Ben-Hadad. 10 Sai Ben-Hadad ya aika da wani sako wa Ahab, ya ce, "Bari alloli su yi da ni yadda suke so, su kuma yi haka da tsanani, in isashen kura ta rage a Samariya da za a iya ba wa mutanena a tafin hannu." 11 Sarki Isra'il aya amsa, ya ce, "Ku fada masa, 'Wanda ya sa kayan yakinsa bai kamata yā yi fariya ba sai ya tube su.'" 12 Ben-Hadad ya ji wannan sako yayinda shi da sarakunan suke sha a cikin tentunansu, sai ya umarce mutanensa, ya ce, "Ku shirya don yaki." Saboda haka suka shirya don su yaki birnin. 13 Ana cikin haka sai wani annabi ya zo wurin Ahab sarkin Isra'il aya sanar masa cewa, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ka ga wannan dumber mayaka? Zan ba da su cikin hannunka a yau, sa'an nan za ka san cewa ni ne Ubangiji.'" 14 Ahab ya ce, "Amma wa zai yi haka?" Annabin ya amsa, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Sojoji matasa na shugabannin yankuna za su yi haka.'" Ya tambaya, "Wa kuma zai fara ya'kin?" Annabin ya amsa, "Kai za ka fara." 15 Saboda haka Ahab ya kira sojoji matasa na shugabannin yankuna, mutum 232. Sa'an nan ya tattara sauran Isra'ilawa su 7,000 gaba daya. 16 Suka fita da tsakar rana yayinda Ben-Hadad tare da sarakuna 32 masu goyon bayansa suke cikin

tentunansu suna sha, suna buguwa. 17 Sojojin nan matasa na shugabannin yankuna suka fara fita. Ben-Hadad kuwa ya riga ya aiki'yan leken asiri, wadanda suka ce, "Mutane suna zuwa daga Samariya." 18 Ya ce, "In sun fito don salama, ku kamo su da rai; in sun fito yaki ne, ku kamo su da rai." 19 Sojojin nan matasa na shugabannin yankuna suka tako suka fita daga birnin da mayaka a bayansu. 20 Kowannensu kuwa ya buge abokin gābansu. Ganin wannan, sai Arameyawa suka gudu, Isra'ilawa suna bi. Amma Ben-Hadad na Aram ya tsere a kan dokinsa tare da wadansu mahayan dawakansu. 21 Sarki Isra'il aya bi, ya kuma sha karfin dawakan da keken ya'kin, ya kashe Arameyawa da yawa. 22 Daga baya, annabin ya zo wurin sarkin Isra'il aya ce, "Ka karfafa matsayinka ka kuma ga abin da za a yi, gama a bazara mai zuwa sarkin Aram zai sāke kawo ya'ki." 23 Ana cikin haka, shugabannin sarkin Aram suka ba shi shawara, "Allolinsu, allolin tuddai ne. Shi ya sa suka fi mu karfi. Amma in mun yake su a fili, tabbatacce za mu fi su karfi. 24 Ka yi wannan. Ka cire dukan sarakuna daga matsayinsu ka sa wadansu shugabanni a maimakonsu. 25 Dole kuma ka tā da wadansu mayaka kamar wadanda ka rasa, doki don doki, keken yaki kuma don keken yaki, saboda mu iya yake Isra'il a fili. Ta haka tabbatacce za mu fi karfinsu." Sai ya yarda da su, ya kuma yi haka. 26 Bazara na biye Ben-Hadad ya tattara Arameyawa, ya haura zuwa Afek don yā ya'ki Isra'il. 27 Sa'ad da aka tattara Isra'ilawa, aka kuma ba su guzuri, sai suka tako suka fita don su sadu da Arameyawa. Isra'ilawa suka kafa sansani daura da su kamar kananan garkuna biyu na awaki, yayinda Arameyawa suka rufe dukan jejin. 28 Sai mutumin Allah ya zo ya ce wa sarkin Isra'il, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Domin Arameyawa suna tsammani Ubangiji allahn tuddai ne, ba allahn kwari ba, zan ba da wannan dumber mayaka a hanmuwanka, za ka kuwa sani ni ne Ubangiji.'" 29 Kwana bakwai suka yi sansani daura da juna, a rana ta bakwai sai yaki ya hadu. Isra'ilawa suka kashe sojojin kafa na Arameyawa dubu dari a rana daya. 30 Sauransu suka tsere zuwa birnin Afek, inda katangar ya fāfa a kan mutum dubu ashirin da bakwai. Sai Ben-Hadad ya gudu zuwa birni ya buya a ciki cikin daki. 31 Fadawansa suka je suka ce masa, "Mun ji an ce sarakunan Isra'il masu jinkai ne, bari mu sa tufafin makoki, mu daura igiyoyi a wuyanmu, sa'an nan mu tafi wurin sarkin Isra'il, wata'kila zai bar ka da rai." 32 Saye da tufafin

makoki kewaye a gindinsu, da kuma igiyoyi kewaye da kawunansu, suka tafi wurin sarkin Isra'ila, suka ce, "Bawanka Ben-Hadad ya ce, 'Ina rokonka bari in rayu.'" Sarki ya amsa, "Har yanzu yana da rai? Shi dan'uwnana ne." 33 Da ma abin da fadawan suke so su ji ke nan, sai suka yi sauri, suka karbi maganar a bakinsa, suka ce, "I, dan'uwnaka, Ben-hadad!" Sarki ya ce, "Ku je ku kawo shi." Da Ben-Hadad ya fita, sai Ahab ya sa aka kawo shi cikin keken yakinsa. 34 Ben-Hadad ya ce, "Zan mayar da biranen mahaifinka da na kwace daga mahaifinka. Za ka iya sa wurin kasuwarka a cikin Damaskus, kamar yadda mahaifinka ya yi a Samariya." Ahab ya ce, "Bisa wannan yarjejeniya zan sake ka." Saboda haka ya yi yarjejeniya da shi, sai ya bar shi ya tafi. 35 Ta wurin maganar Ubangiji, daya daga cikin'ya'ya maza na annabawa ya ce wa abokinsa, "Ka buge ni da makaminka," amma mutumin ya ki. 36 Sai annabin ya ce, "Domin ba ka yi biyayya da Ubangiji ba, da zarar ka bar ni zaki zai kashe ka." Daga bayu mutumin ya tafi, zaki ya same shi, ya kuma kashe shi. 37 Annabin ya sami wani mutum ya ce, "Ka buge ni, ina rokonka." Sai mutumin ya buge shi, ya ji masa ciwo. 38 Sa'an nan annabin ya tafi ya tsaya a bakin hanya yana jiran sarki. Ya bad da kamanni da kyalle a kansa. Kyallen ya sauwa zuwa bisa idanunsa. 39 Yayinda sarki yake wucewa, sai annabin ya yi kira da karfi gare shi ya ce "Ni bawanka na tafi yaki, sai ga wani ya kawo mini wani mutum, ya ce, 'Ka rike wannan mutum, kada ka bar shi yaki kubuta ko da kafa, idan ka bari ya kubuta, a bakin ranka, ko kuwa ka biya talanti daya na azurfa.' 40 Yayinda bawanka yana fama, yana kai da kawowa, sai mutumin ya bace." Sai sarkin Isra'ila ya ce, "Hukuncinka ke nan, ka furtu shi da kanka." 41 Sai annabin ya cire kyallen da sauri daga kansa, da ya rufe idanunsa, sarkin Isra'ila kuwa ya gane shi a matsayi daya daga cikin annabawa. 42 Sai ya ce wa sarki, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ka saki mutumin da na kudura yaki mutu. Saboda haka ranka zai zama a maimakon ransa, mutanerka a maimakon mutanensa.'" 43 Cike da fushi, sarkin Isra'ila ya tafi fadarsa a Samariya.

21 Ana nan bayan haka sai wadannan abubuwa suka faru. Nabol mutumin Yezireyel yana da gonar inabi a Yezireyel, a yankin Samariya, kusa da gidan Sarki Ahab. 2 Sai Ahab ya ce wa Nabol, "Ka ba ni gonar inabin ka in yi amfani da ita don kayan lambu, da yake tana kusa da fadana. Zan ba ka wata gonar

inabin da ta fi wannan, ko kuma in ka gwammace, sai in biya ka duk abin da ya dace da ita." 3 Amma Nabol ya amsa wa Ahab ya ce, "Ubangiji yaki sawwake in ba ka gādon kakannina." 4 Ahab ya cika da fushi saboda Nabol, mutumin Yezireyel ya ce, "Ba zan ba ka gādon kakannina ba." Ya kwanta a gadonsa yana Zub da hawaye, ya kuma ki cin abinci. 5 Matarsa Yezebel ta shiga ciki ta tambaye shi, ta ce, "Me ya sa ka kumbura? Me ya sa ba za ka ci abinci ba?" 6 Sai ya amsa mata, ya ce, "Domin na ce wa Nabol mutumin Yezireyel, 'Ka sayar mini gonar inabinka; ko kuwa in ka gwammace, zan ba ka wata gonar inabi a maimakonta.' Amma ya ce, 'Ba zan ba ka gonar inabina ba.'" 7 Yezebel matarsa ta ce, "Yaya kake yi kamar ba kai ne sarki Isra'ila ba? Tashi ka ci abinci! Ka yi farin ciki. Zan ba ka gonar inabin Nabol mutumin Yezireyel." 8 Sai ta rubuta wasiku a sunan Ahab, ta buga hatiminsa a kansu, sa'an nan ta aika su ga dattawa da manyan gari wadanda suke zama a birnin da Nabol yake. 9 Cikin wadannan wasiku ta rubuta, "Ku yi shelar ranar azumi, ku zaunar da Nabol a wuri mai martaba a cikin mutane. 10 Amma ku zaunar da wadansu'yan iska biyu daura da shi, ku sa su ba da shaida cewa ya zagi Allah da sarki. Sa'an nan ku dauke shi ku jajjefe shi da dutse sai ya mutu." 11 Sai dattawa da manyan gari, wadanda suke zama a birni da Nabol yake, suka yi kamar yadda Yezebel ta umarta a cikin wasikun da ta rubuta. 12 Suka yi shelar azumi, suka kuma zaunar da Nabol a wuri mai martaba a cikin mutane. 13 Sa'an nan'yan iska biyu suka zo, suka zauna daura da shi, suka kawo zarge a kan Nabol a gabon mutane, suna cewa, "Nabol ya zagi Allah da sarki." Saboda haka aka dauke shi waje da birnin, aka jajjefe shi da dutse har ya mutu. 14 Sa'an nan suka aika wa Yezebel. "An jajjefe Nabol, ya kuma mutu." 15 Nan da nan sa'ad da Yezebel ta ji cewa an jajjefe Nabol da dutse ya kuma mutu, sai ta ce wa Ahab, "Tashi ka mallaki gonar inabin Nabol mutumin Yezireyel wanda ya ki ya sayar maka. Ba shi da rai, ya mutu." 16 Da Ahab ya ji cewa Nabol ya mutu, sai ya tashi ya gangara don yaki mallaki gonar inabin Nabol. 17 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Iliya mutumin Tishbe. 18 Ta ce, "Gangara don ka sadu da Ahab sarkin Isra'ila, wanda yake mulki a Samariya. Yanzu yana a gonar inabin Nabol, inda ya tafi yaki mallake ta. 19 Ka ce masa, Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ba ka kashe mutum ka kuma kwace kayansa ba?' Sa'an nan ka ce masa ga abin da Ubangiji ya ce, 'A inda

karnuka suka lashe jinin Nabot, karnuka za su lashe jininkia, I, nakan!” 20 Ahab ya ce wa Iliya, “Wato, ka same ni kuma, abokin gābana!” Sai ya amsa ya ce, “Na same ka, domin ka sayar da kanka ga yin mugunta a gaban Ubangiji. 21 ‘Zan kawo masifa a kanka. Zan kawar da zuriyarka, in kuma yanke daga Ahab kowane da namiji na karshe cikin Isra’ila, bawa ko’yantacce. 22 Zan mai da gidanku kamar gida Yerobowam dan Nebat, da na Ba’asha dan Ahiya, domin ka tsokane ni har na yi fushi, ka kuma sa Isra’ila ya yi zunubi.’ 23 “Game da Yezabel kuwa Ubangiji ya ce, ‘Karnuka za su cinye Yezabel a katangar Yezireyel.’ 24 ‘Karnuka za su cinye wadanda suke na Ahab wadanda suka mutu a cikin birni, tsuntsayen sararin sama kuma za su cinye wadanda suka mutu a jeji.’ 25 (Babu wani mutum kamar Ahab, wanda ya ba da kansa ga aikata mugunta a gaban Ubangiji. Yezabel matarsa ce ta zuga shi. 26 Ya yi abar kyama kwarai ta wurin bin gumaka, kamar Amoriyawan da Ubangiji ya kora a gaban Isra’ila.) 27 Sa’ad da Ahab ya ji wadannan kalmomi, sai ya yage rigarsa, ya sa rigunans makoki, ya kuma yi azumi. Ya kwanta a kayan makoki, ya kuma yi tafiya cikin sauinkai. 28 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Iliya mutumin Tishbe, ta ce, 29 “Ka lura da yadda Ahab ya kaskantar da kansa a gabana kuwa? Domin ya kaskantar da kansa, ba zan kawo wannan masifa a kwanakinsa ba, amma zan kawo ta a kan gidansa a kwanakin dansa.”

22 Aka yi shekaru uku ba a yi yakī tsakanin Aram da Isra’ila ba. 2 Amma a shekara ta uku, Yehoshafat sarkin Yahuda ya gangara don yā ga sarki Isra’ila. 3 Sarkin Isra’ila ya ce wa shugabanninsa, “Ba ku san cewa Ramot Gileyad namu ne ba, duk da haka ba mu yi kome ba don mu sāke karbanta daga sarkin Aram?” 4 Saboda haka ya tambayi Yehoshafat, ya ce, “Za ka tafi tare da ni don in yi yakī da Ramot Gileyad?” Yehoshafat ya amsa wa sarkin Isra’ila, ya ce, “Ni ma kamar ka ne, mutanena kuwa kamar mutanenka, dawakaina kamar dawakanka.” 5 Amma Yehoshafat ya ce wa sarkin Isra’ila, “Da farko mu nemi nufin Ubangiji.” 6 Saboda haka sarkin Isra’ila ya tattara annabawa, kamar dari hudu, ya tambaye su, “In kai yakī a kan Ramot Gileyad, ko kada in kai?” Suka amsa, “Ka tafi, gama Ubangiji zai ba ka ita a hannunka.” 7 Amma Yehoshafat ya yi tambaya, ya ce, “Babu wani annabin Ubangiji a nan da za mu tambaya?” 8 Sarkin Isra’ila ya amsa wa Yehoshafat, ya

ce, “Akwai mutum guda har yanzu wanda ta wurinsa za mu iya nemi nufin Ubangiji, amma na ki jininsa domin bai taba yin annabci wani abu mai kyau game da ni ba, sai dai mummuna kullum. Shi ne Mikahiya dan Imla.” Yehoshafat ya ce, “Kada sarki ya ce haka.” 9 Saboda haka sarkin Isra’ila ya kira daya daga cikin shugabanninsa ya ce, “Kawo Mikahiya dan Imla nan take.” 10 Saye da rigunansu na sarauta, sarkin Isra’ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suna zama a kujerun sarautarsu a masussuka ta mashigin kofar Samariya, tare da dukan annabawa suna ta annabci a gabansu. 11 Zedekiya dan Kena’ana kuwa ya yi kahonin karfe ya kuma furta, “Ga abin da Ubangiji ya ce, ‘Da wadannan za ka tunkuyi Arameyawa har su hallaka.’” 12 Dukan sauran annabawan suka yi annabci iri abu daya. Suka ce, “Ka yakī Ramot Gileyad, ka kuma yi nasara, gama Ubangiji zai ba da ita cikin hannun sarki.” 13 Dan aikan da ya je yā kawo Mikahiya, ya ce masa, “Duba, sauran annabawa suna maganar nasara wa sarki, sai ka ce mutum guda. Bari maganarka tā yarda da tasu, ka kuma yi maganar alheri.” 14 Amma Mikahiya ya ce, “Na rantse da Ubangiji mai rai, zan fada masa kawai abin da Ubangiji ya fada mini.” 15 Da suka kai, sai sarki ya tambaye shi, ya ce, “Mikahiya, mu kai yakī a kan Ramot Gileyad, ko kada mu kai?” Ya amsa ya ce, “Yake ta, za ka kuwa yi nasara, gama Ubangiji zai ba da ita cikin hannun sarki.” 16 Sai sarki ya ce masa, “Sau nawa ne zan sa ka rantse cewa ba za ka fada mini kome ba sai dai gaskiya a cikin sunan Ubangiji?” 17 Sa’an nan Mikahiya ya amsa, “Na ga dukan Isra’ila a warwatse a kan tuddai kamar tumakin da ba su da makiyayi, kuma Ubangiji ya ce, ‘Wadannan mutane ba su da maigida. Bari kowa yā tafi gida cikin salama.’” 18 Sai sarkin Isra’ila ya ce wa Yehoshafat, “Ban fada maka cewa bai taba yin annabci wani abu mai kyau game da ni, sai mummuna kawai ba?” 19 Mikahiya ya ci gaba, “Saboda haka ka ji maganar Ubangiji. I, na ga Ubangiji zaune a kursiyinsa tare da dukan rundunar sama tsaye kewaye da shi a dama da hagunsa. 20 Kuma Ubangiji ya ce, ‘Wa zai rudi Ahab zuwa yakī da Ramot Gileyad, yā kuma kai shi mutuwarsa a can?’ “Wani ya ce wannan, wani ya ce wancan. 21 A karshe, wani ruhu ya zo gaba, ya tsaya a gaban Ubangiji ya ce, ‘Zan rude shi.’ 22 ‘Ubangiji ya yi tambaya ‘Ta wace hanya?’ Ya ce, ““Zan tafi in zama ruhun karya a bakunan dukan annabawansa.’ “Ubangiji ya ce, ‘Za ka yi nasara a rudinsa. Ka tafi, ka

yi haka.’ 23 ‘Saboda haka yanzu Ubangiji ya sa ruhun karya a bakunan dukan annabawanka. Ubangiji ya zartar maka da masifa.’ 24 Sai Zedekiya dan Kena’ana ya hau ya mari Mikahiya a fuska. Ya yi tambaya, “A wace hanya ce ruhu daga Ubangiji ya bar ni ya yi maka magana?” 25 Mikahiya ya amsa, “Za ka gane a ranar da ka je ka buya a ciki cikin daki.” 26 Sa’an nan sarkin Isra’ila ya umarta, “Ku kama Mikahiya, ku kai shi wurin Amon, shugaban birnin, da wurin Yowash dan sarki. 27 Ku ce ga abin da sarki ya ce, ‘Ku sa wannan mutum a kurkuku, kuma kada ku ba shi wani abu sai dai burodi da ruwa, sai na dawo lafiya.’” 28 Mikahiya ya furta, “Idan har ka dawo lafiya, to, Ubangiji bai yi magana ta wurina ba.” Ya kuma kara da cewa, “Ku lura da maganata, dukanku mutane!” 29 Sai sarkin Isra’ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suka haura zuwa Ramot Gileyad. 30 Sarkin Isra’ila ya ce wa Yehoshafat, “Zan bad da kama in shiga wurin yakı, amma ka sa kayan sarautarka.” Saboda haka sarkin Isra’ila ya bad da kama, ya shiga cikin yakı. 31 Sarkin Aram kuwa ya umarci shugabanni kekunan yakinsa talatin da biyu, ya ce, “Kada ku yake kowa, karami ko babba, sai dai sarkin Isra’ila.” 32 Sa’ad da shugabanni kekunan yakın suka ga Yehoshafat, suka yi tsammani, suka ce, “Tabbatcce wannan shi ne sarkin Isra’ila.” Saboda haka suka juye don su yake shi, amma sa’ad da Yehoshafat ya yi ihu, 33 sai shugabanni kekunan yakın suka ga Ashe ba sarkin Isra’ila ba ne, sai suka daina binsa. 34 Amma wani ya ja bakansa kawai ya bugi Ahab sarkin Isra’ila a tsakanin sassan kayan yakinsa. Sai sarki ya ce wa mahayin keken yakinsa, “Juye, ka fitar da ni daga yakın. An ji mini rauni.” 35 Dukan yini aka yi ta yakı, aka kuma riķe sarki a keken yakinsa yana fuskanci Arameyawa. Jini daga mikinsa ya yi ta zuba a kasan keken yakın, a wannan yamma kuwa ya mutu. 36 Da rana tana fāduwa, sai kuka ta bazu cikin mayaka, “Kowane mutum ya tafi garinsu; kowa ya tafi kasarsa!” 37 Sai sarki ya mutu, aka kuwa kawo shi Samariya, aka binne shi a can. 38 Suka wanke keken yakı a tafki, a Samariya (inda karuwai suke wanka), sai karnuka suka lashe jininsa, kamar yadda maganar Ubangiji ta furta. 39 Game da sauran ayyukan mulkin Ahab, hadé da dukan abin da ya yi, da fadan da ya gina ya kuma shifida da hauren giwa, da biranen da ya gina, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra’ila. 40 Ahab ya huta da kakanninsa. Ahaziya dansa ya gāje shi a matsayin

sarki. 41 Yehoshafat dan Asa ya zama sarkin Yahuda a shekara ta hudu ta Ahab sarkin Isra’ila. 42 Yehoshafat yana da shekara talatin da biyar sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru ashirin da biyar. Sunan mahaifiyarsa, Azuba’yar Shilhi. 43 A cikin kome ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa Asa, bai kuma kauce daga gare su ba; ya yi abin da yake daidai a gaban Ubangiji. Amma bai rurruushe masujadai da suke kan tuddai ba, mutane kuwa suka ci gaba da mika hadayu suna kuma kone turare a can. 44 Yehoshafat kuma ya zauna lafiya da sarkin Isra’ila. 45 Game da sauran ayyukan mulkin Yehoshafat da abubuwan da ya yi, da kuma yake-yakensa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. 46 Ya kawar da karuwai maza na masujadai da suke kan tuddai wafanda suka rage tun mulkin mahaifinsa Asa. 47 Babu sarki a lokacin Edom, saboda haka sai mataimaki ya yi mulki. 48 To, Yehoshafat ya gina jerin jiragen ruwan kasuwanci don su je Ofir saboda zinariya, amma ba su yi tafiya ba, gama sun farfashe a Eziyon Geber. 49 A lokacin Ahaziya dan Ahab ya ce wa Yehoshafat, “Bari mutanena su tafi tare da mutanenka,” amma Yehoshafat ya ki. 50 Yehoshafat kuwa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a birnin Dawuda kakansa. Sai Yehoram dansa ya gāje shi. 51 Ahaziya dan Ahab ya zama sarkin Isra’ila a Samariya a shekara ta goma sha bakwai ta Yehoshafat sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a bisa Isra’ila shekaru biyu. 52 Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji, domin ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa da na mahaifiyarsa, da kuma a hanyoyin Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra’ila suka yi zunubi. 53 Ya bauta, ya kuma yi wa Ba’al sujada, ya tsokane Ubangiji, Allah na Isra’ila ya yi fushi, kamar yadda mahaifinsa ya yi.

2 Sarakuna

1 Bayan mutuwār Ahab, Mowab ta yi wa Isra'ila tawaye. **2** Ahaziya fa ya fādō daga tagar dakin samansa a Samariya ya ji rauni. Saboda haka ya aiki masinjoji, yana cewa, "Ku je ku tuntuబi Ba'al-Zebub, allahn Ekron, ku ga ko zan warke daga wannan rauni." **3** Amma mala'ikan Ubangiji ya ce wa Iliya mutumin Tishbe, "Ka haura ka taryi masinjojin sarkin Samariya, ka tambaye su, 'Don babu Allah ne a Isra'ila da za ku tafi ku tuntuబi Ba'al-Zebub allahn Ekron?' **4** Saboda haka, ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ba za ka tashi daga inda kake kwance ba, ba shakka za ka mutul!' Iliya ya yi kamar yadda Ubangiji ya umarce shi, sai ya tafi. **5** Da masinjojin suka koma wurin sarki, sai sarki ya ce da su, "Don me kuka komo?" **6** Sai suka amsa, "Wani mutum ya sadu da mu ya ce mana, 'Ku koma wurin sarkin da ya aike ku, ku ce masa, 'Ga abin da Ubangiji ya ce, don babu Allah ne a Isra'ila da ka aika a tuntuబi Ba'al-Zebub allahn Ekron? Saboda haka ba za ka tashi daga gadon da kake kwance ba. Ba shakka za ka mutul!'" **7** Sai Sarkin ya tambaye su ya ce, "Wanda irin mutum ne ya yi muku wannan magana?" **8** Sai suka ce, "Mutumin ya sa riga mai gashi, ya kuma yi damara da fata." Sarkin ya ce, "Ai, Iliya mutumin Tishbe nan ne." **9** Sai sarki ya aiki kaftin da sojojin hamsin wurin Iliya. Kaftin ya haura wajen Iliya, wanda yake zaune a kan tudu, ya ce masa, "Mutumin Allah, sarki ya ce, 'Ka sauko, ka zo!'" **10** Iliya ya ce masa, "In ni mutumin Allah ne, bari wuta tā sauko daga sama tā cinye ka da sojojinka hamsin!" Sai wuta ta sauko daga sama ta cinye kaftin tare da sojojinsa hamsin. **11** Da jin haka sai sarki ya sāke aiken wani kaftin tare da wadansu sojojinsa hamsin wurin Iliya. Kaftin ya ce wa Iliya, "Mutumin Allah, ga abin da sarki ya ce, 'Ka sauko, nan take ka zo!'" **12** Sai Iliya ya amsa, "In ni mutumin Allah ne, bari wuta ta sauko daga sama ta cinye ka da sojojinka hamsin!" Sai wutar Allah ta sauko daga sama ta cinye shi da sojojinsa hamsin. **13** Saboda haka sai sarki ya aiki kaftin na uku da sojojinsa hamsin. Wannan kaftin na ukun ya haura ya durkusa a gabán Iliya, ya roke shi ya ce, "Mutumin Allah, ina rokonka ka dubi darajar raina da na wadannan sojoi hamsin, bayinka! **14** Duba, wuta ta sauko daga sama ta cinye su kaftin nan biyu wadanda suka zo da farko da dukan sojojinsu. To, yanzu dai, ka daraja raina!" **15** Sai mala'ikan Ubangiji ya ce wa Iliya,

"Sauka, ka tafi tare da shi; kada ka ji tsoro." Saboda haka Iliya ya tashi ya sauko, ya tafi tare da shi wajen sarki. **16** Iliya ya ce wa sarki, "Ga abin da Ubangiji ya ce, don babu Allah a Isra'ila ne wanda za ka tuntuబa da ka aika a tuntuబi Ba'al-Zebub, allahn Ekron? Domin ka yi haka, ba za ka tashi daga gadon da kake kwance ba, ba shakka za ka mutul!" **17** Ya kuwa mutu yadda Ubangiji ya fada ta bakin Iliya. Da yake Ahaziya ba shi da da, sai Yoram ya gāje shi, ya zama sarki a shekara ta biyu ta mulkin Yehoram, dan Yehoshafat, sarkin Yahuda. **18** Game da dukan sauran abubowan da suka faru a zamani Ahaziya, da abin da ya yi, ba a rubuce suke a littattafan tarihin sarakuna Isra'ila ba?

2 Da lokaci ya yi da Ubangiji zai dauki Iliya zuwa sama cikin guguwa, Iliya da Elisha kuwa suna kan hanyarsu daga Gilgal. **2** Sai Iliya ya ce wa Elisha, "Ka dakata a nan; Ubangiji ya aike ni Betel." Amma Elisha ya amsa ya ce, "Muddin Ubangiji yana a raye, kai kuma kana a raye, ba zan rabu da kai ba." Saboda haka suka gangara zuwa Betel. **3** Sai Kungiyar annabawa a Betel suka fito zuwa wajen Elisha suka ce masa, "Ka san cewa Ubangiji zai dauki maigidanka daga wurinka yau?" Sai ya ce, "I, na sani, amma kada ku yi magana game da wannan." **4** Sai Iliya ya ce masa, "Ka dakata a nan Elisha; Ubangiji ya aike ni Yeriko." Sai ya ce masa, "Muddin Ubangiji yana a raye, kai ma kana a raye, ba zan rabu da kai ba." Saboda haka sai suka tafi Yeriko. **5** Kungiyar annabawa a Yeriko suka haura zuwa wajen Elisha suka ce, "Ko ka san Ubangiji zai dauki maigidanka daga gare ka yau?" Sai ya ce, "I, na sani, amma ku bar zancen nan tukuna." **6** Sai Iliya ya ce masa, "Ka dakata a nan, Ubangiji ya aike ni Urdun." Sai Elisha ya ce masa, "Muddin Ubangiji yana a raye, kai kuma kana raye, ba zan rabu da kai ba." Saboda haka suka ci gaba da tafiya tare. **7** Mutum hamsin na kungiyar annabawa suka je suka tsaya da nisa, suna fuskantar inda Iliya da Elisha suka tsaya a Urdun. **8** Sai Iliya ya tube rigarsa, ya nannade ya bugi ruwan Urdun da shi. Sai ruwan ya dāre gida biyu, suka haye a busasshiyar kasa. **9** Da suka haye, sai Iliya ya ce wa Elisha, "Faci mini, abin da kake so in yi maka kafin a dauke ni daga gare ka!" Elisha ya amsa ya ce, "Bari in gāji ninki biyu na ruhunka." **10** Iliya ya ce, "Ka nemi abu mai wuya, amma in ka ga lokacin da aka dauke ni daga gare ka, zai zama naka, in ba haka ba, ba za ka samu ba ke nan." **11** Yayında suke tafiya suna magana, sai kwatsam, keken yakın

wuta da dawakan wuta suka ratse tsakaninsu, sai Iliya ya tafi sama a cikin guguwa. **12** Da Elisha ya ga haka sai ya yi ihu yana cewa, “Babana! Babana! Kekunan yakin da mahayan dawakan Isra’ila!” Elisha kuwa bai sāke ganinsa ba. Sai ya kama tufafinsa ya yayyage. **13** Sai ya dauki rigar da ta fādo daga Iliya ya koma ya tsaya a gabār Kogin Urdun. **14** Sa’an nan Elisha ya dauki rigar da ta fādo daga Iliya ya bugi ruwan da shi. Ya ce, “Yanzu ina Ubangiji Allah na Iliya?” Da ya bugi ruwan sai ruwan ya dāre gida biyu, sai ya haye. **15** Kungiyar annabawa daga Yeriko, wadanda suke kallo, suka ce, “Ruhun Iliya yana a kan Elisha.” Sai suka je su tarye shi, suka rusuna har kasa a gabansa. **16** Suka ce, “Duba, mu bayinka muna da masu ji da karfi hamsin. Bari su je su nemi maigidanka. Watakilà, Ruhun Ubangiji ya dfauke shi ya ajiye bisa wani dutse, ko wani kwari.” Elisha ya ce, “A'a, kada ku aike su.” **17** Amma suka matsa masa har ya ji ba ya iya hana su. Saboda haka ya ce, “Ku aike su.” Sai suka aiki mutane hamsin, suka yi ta nema har kwana uku amma ba su same Iliya ba. **18** Da suka dawo wurin Elisha, wanda yake a Yeriko, sai ya ce musu, “Ban ce muku kada ku tafi ba?” **19** Mutane garin suka ce wa Elisha, “Ranka yā dade, duba, garin yana da kyan gani, amma ruwan ba shi da kyau, kasar kuma ba ta ba da amfani.” **20** Sai ya ce, “Ku kawo mini sabuwar kwarya, ku kuma sa gishiri a ciki.” Sai suka kawo masa. **21** Sai ya tafi ma'būlbular ruwan yana watsa gishirin a ciki, yana cewa, “Ga abin da Ubangiji ya ce, ‘Na warkar da ruwan nan. Ba zai kara jowo mutuwa, ko yā hana kasar ba da amfani ba.’” **22** Ruwan ya tsabtacce har yā zuwa yau, bisa ga fadin Elisha. **23** Daga nan sai Elisha ya tafi Betel. Yayinda yake tafiya a hanya, sai wadansu matasa suka fito daga cikin gari, suka yi masa dariya suna cewa, “Ka haura, ya kai mai kai marar gashi! Ka haura, kai mai kai marar gashi!” **24** Sai ya juya ya dube su, ya la’anta su da sunan Ubangiji. Sai beyar guda biyu suka fito daga jeji suka hallaka matasa arba’in da biyu daga cikinsu. **25** Sai ya ci gaba zuwa Dutsen Karmel, daga can kuma ya koma Samariya.

3 Yoram, dan Ahab ya zama sarki Isra’ila, a Samariya, a shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yehoshafat, sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki shekara goma sha biyu. **2** Yoram ya aikata mugunta a gabon Ubangiji, amma ba kamar yadda mahaifinsa da mahaifiyarsa suka yi ba. Ya kawar da dutsen tsarkin Ba’al wanda mahaifinsa ya yi. **3** Duk da haka ya manne wa zunuban

Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra’ila ta aikata, bai rabu da su ba. **4** Mesha, sarkin Mowab yana kiwon tumaki, ya kuma zama tilas yā biya haraji ga sarkin Isra’ila. Saboda haka yakan ba da’yan tumaki dubu dari, da kuma gashin raguna dubu dari. **5** Amma bayan mutuwar Ahab, sai sarkin Mowab ya yi wa sarkin Isra’ila tawaye. **6** To, a lokacin, Sarki Yoram ya tashi daga Samariya, ya tattara sojoji daga dukan Isra’ila. **7** Ya kuma aika da wannan sakō ga Yehoshafat sarkin Yahuda cewa, “Sarkin Mowab ya yi mini tawaye. Za ka tafi tare da ni mu yaki Mowab?” Sai sarkin Yahuda ya ce, “I, ina shirye mu tafi. Ai, sojojina sojojinka ne, dawakaina kuma dawakanka ne.” **8** Ya kara da cewa, “Wace hanya za mu bi?” Sai Yoram ya amsa ya ce, “Ta hanyar jejin Edom.” **9** Saboda haka sarkin Isra’ila ya fita tare da sarkin Yahuda, da kuma sarkin Edom. Da suka yi kwana bakwai suna ta zagawa, sai sojoji da dabbobi suka rasa ruwan sha. **10** Sai sarkin Isra’ila ya ce, “Mene! Ubangiji ya kira mu sarakunan nan uku don kawai yā ba da mu ga Mowab ne?” **11** Amma Yehoshafat ya yi tambaya ya ce, “Babu wani annabin Ubangiji a nan da za mu nemi nufin Ubangiji ta wurinsa?” Wani hafsan sarkin Isra’ila ya amsa ya ce, “Ai, akwai Elisha dan Shafat, wanda dā ya yi wa Iliya hidima.” **12** Yehoshafat ya ce, “Maganar Ubangiji tana tare da shi.” Saboda haka sarkin Isra’ila da Yehoshafat da kuma sarkin Edom suka tafi wurin Elisha. **13** Elisha ya ce wa sarkin Isra’ila, “Ina ruwana da kai? Tafi wurin annabawan mahaifinka da annabawa mahaifiyarka.” Sai sarkin Isra’ila ya ce, “A'a, ai Ubangiji ne ya kira mu, mu sarakunan nan uku don yā bashe mu ga Mowab.” **14** Sai Elisha ya ce, “Muddin Ubangiji Madaukaki yana a raye, wanda nake bauta, da ba don ina ganin girman Yehoshafat Sarkin Yahuda ba, da ko kallonka ba zan yi ba. **15** Amma yanzu, a kawo mini makadin garaya.” Yayinda makadin garayan yake kidā, ikon Ubangiji ya sauko a kan Elisha. **16** ya kuma ce, “Ga abin da Ubangiji ya ce, zan cika kwarin nan da tafkunan ruwa. **17** Gama ga abin da Ubangiji ya ce, ko da yake babu iska, ko ruwan sama, duk da haka kwarin nan zai cika da ruwa, har ku da dabbobinku da kuma sauran dabbobi ku sha. **18** Wannan abu mai sauksi ne a wurin Ubangiji; zai kuma ba da Mowab a gare ku. **19** Za ku ci kowane birni mai katanga, da kowane babban gari. Za ku sare kowane itace mai kyau, ku kuma tattoshe ma'būlbugan ruwa. Za ku kuma yi amfani da duwatsu ku lalatar da kowace gona mai kyau.” **20** Kashegari,

daidai lokacin hadaya, sai ga ruwa yana gangarowa daga gefen Edom! Kasar kuwa ta cika da ruwa. **21** To, dukan Mowabawa suka ji cewa sarakuna suna tafe don su yake su; saboda haka aka kira kowane namiji, babba da yaro, wanda ya isa daukan makami, aka jera su a bakin iyaka. **22** Da suka tashi da sassafe, rana tana haska ruwa. Sai ruwan ya yi ja kamar jini a idanun Mowabawan da suke a ketare. **23** Sai suka ce, “Jini ne! Ba shakka sarakunan nan sun yake juna, suka karkashe juna. Ya Mowabawa, mu tafi mu kwashi ganima!” **24** Amma da Mowabawa suka isa sansanin Isra’ila, sai Isra’ilawa suka taso suka auka musu har sai da suka gudu. Isra’ilawa kuwa suka kai musu hari, suka karkashe Mowabawa. **25** Suka ragargaza garuruwa, kowane mutum kuwa ya jefa dutse a kowane gona mai kyau har sai da aka rufe gonakin gaba daya. Suka tattoshe duk mabulbulan ruwa, suka kuma sare duk itace mai kyau. Kir Hareset ne kadai aka bari tare da duwatsunsa yadda suke, amma mutanen da suke da majajawa suka yi wa birnin zobe, suka kai masa hari shi ma. **26** Da sarkin Mowab ya ga ya’ki ya rinjaye shi, sai ya dauki mutane masu takobi dari bakwai, ya ratsa zuwa wajen sarkin Edom, amma ba su yi nasara ba. **27** Sa’an nan ya dauki dansa na fari, wanda zai gäge shi, ya yi hadaya da shi a bisa katangan birnin. Isra’ilawa suka firgita kwarai; sai suka janye suka korna kasarsu.

4 Matar wani daga fungiyar annabawa ta yi wa Elisha kuka ta ce, “Mijina, bawanka, ya mutu, ka kuma san yadda ya girmama Ubangi. Amma ga shi yanzu mai binsa bashi ya zo yä kwashe’ya’yana maza biyu su zama bayinsa.” **2** Elisha ya amsa mata ya ce, “Me kike so in yi miki? Ki fada mini, me kike da shi a gidanki?” Sai ta ce, “Baiwarka ba ta da kome a can, sai dan tulun man zaitun.” **3** Elisha ya ce, “Ki je wurin dukan makwabtanki, ki nemi tulunan da babu kome a ciki. Kada ki nemo kadan kawai. **4** Sa’an nan ki shiga ciki, ki kulle kofar da ke da’ya’yanki kuke ciki. Ku duffura man a dukan tulunan, sa’ad da kowanne ya cika, sai ki ajiye a gefe.” **5** Ta tashi ta shiga tare da’ya’yanta maza, suka kulle kofa. Ya’yanta suka kawo mata tuluna, ita kuma tana dñrawa. **6** Da dukan tulunan suka cika, sai ta ce wa danta, “Kawo mini wani tulu.” Amma ya amsa ya ce, “Ai, ba saura.” Sa’an nan man ya daina zuba. **7** Sai ta tafi ta fada wa mutumin Allah. Shi kuwa ya ce mata, “Tafi, ki sayar da man, ki biya bashinki. Ki biya bukatanki da na’ya’yanki da sauran da ya rage.” **8** Wata rana Elisha ya tafi Shunem. Akwai wata

mai arziki a can wadda ta gayyace shi cin abinci. Sai ya zama duk lokacin da yake wucewa, yakan tsaya a can don cin abinci. **9** Ta ce wa mijinta, “Na san cewa wannan mutum da kullum yake zuwa nan mai tsarki ne na Allah. **10** Bari mu yi dan daki a rufin gida mu kuma sa masa gado da tebur da kujera da kuma fitila. Saboda a duk lokacin da ya zo wurinmu, sai yä sauva a can.” **11** Wata rana da Elisha ya zo, sai ya haura dakinsa ya kwanta. **12** Ya ce wa bawansa Gehazi, “Kira mutuniyar Shunam nan.” Sai ya kira ta, ta zo ta tsaya a gabansa. **13** Elisha ya ce masa, “Ka ce mata, ‘Kin yi duk wannan dawainiya saboda mu. Yanzu, me kike so a yi miki? Kina so mu yi magana a madadinki wa sarki ko babban hafsan mayaka?’” Sai ta ce, “A’a, ina da dukan abin da nake bukata a cikin jama’ata.” **14** Sai Elisha ya tambayi Gehazi ya ce, “Me za mu yi mata?” Sai ya amsa ya ce, “Ba ta da da, ga shi kuma mijinta ya tsufa.” **15** Sai Elisha ya ce, “Ka kira ta.” Sai ya kira ta, ta zo ta tsaya a bakin kofa. **16** Elisha ya ce mata, “War haka badì, za ki rife da na kanki.” Sai ta ce masa, “A’a, ranka yä dade, mutumin Allah, kada ka rudi baiwarka!” **17** Amma matan ta yi ciki, a shekara ta biye kuwa a daidai lokacin, sai ta haifi da kamar yadda Elisha ya fada mata. **18** Yaron ya yi girma, wata rana sai ya tafi wurin mahaifinsa, wanda yake tare da masu girbi. **19** Ba zato sai ya ce wa mahaifinsa, “Wayyo! Kaina yana mini ciwo! Kaina yana mini ciwo!” Sai mahaifinsa ya ce wa bawansa, “Kai shi wurin mahaifiyarsa.” **20** Bayan bawan ya daga shi ya kai wurin mahaifiyarsa, sai yaron ya zauna a cinyarta har tsakar rana, sa’an nan ya mutu. **21** Sai ta haura ta shimpida shi a gadon mutumin Allah, ta rufe kofar, ta fita. **22** Ta kira mijinta ta ce, “Ina rokonka ka aika mini da daya daga cikin bayi da kuma jaka, don in yi sauri in je wurin mutumin Allah in dawo.” **23** Sai ya ce, “Me zai kai ki wurinsa, ai, yau ba Sabon Wata ba ne ko ranar Asabbaci?” Sai ta ce, “Ba kome.” **24** Sai ta sa wa jakar sirdi ta ce wa bawanta, “Yi ta kora mini jakar, kada ka sassauta, sai na fada maka.” **25** Ta haka ta kama hanya ta tafi wurin mutumin Allah a Dutsen Karmel. Da ya hange ta daga nesa, sai mutumin Allah ya ce wa bawansa Gehazi, “Duba! Ga mutuniyar Shunam nan can! **26** Ka yi gudu ka tarye ta ka tambaye ta, ‘Lafiyarki? Mijinki yana nan lafiya? Yaronki yana nan lafiya?’” Ta amsa ta ce, “Kome lafiya yake.” **27** Da ta isa wurin mutumin Allah a dutsen, sai ta kama kfafunsa. Sai Gehazi ya zo don yä ture ta,

amma mutumin Allah ya ce, “Ka bar tal! Tana cikin bañkin ciki kwarai, amma Ubangiji ya boye mini, bai kuma fada mini me ya sa ba.” **28** Sai ta tambaya shi ta ce, “Na roke ka dà ne, ranka yă dade? Ba na ce maka, ‘Kada ka sa in fara bege ba?’” **29** Elisha ya ce wa Gehazi, “Ka yi damara, ka dauki sandana ka ruga a guje. Idan ka sadu da wani, kada ka gaishe shi, idan kuma wani ya gaishe ka, kada ka amsa. Ka shimpida sandana a fuskar yaron.” **30** Amma mahaiifiyar yaron ta ce, “Muddin Ubangiji yana raye, kai kuma kana a raye, ba zan bar ka ba.” Saboda haka ya tashi ya bi ta. **31** Gehazi ya yi gaba, ya shimpida sandan a fuskar yaron, amma babu motsi, babu alamar rai. Saboda haka Gehazi ya koma ya taryi Elisha, ya fada masa, “Yaron bai tashi ba.” **32** Da Elisha ya isa gidan, sai ga gawar yaron kwance a kan gadonsa. **33** Sai ya shiga, ya rufe kofa, daga shi sai yaron, ya kuma yi addu'a ga Ubangiji. **34** Sa'an nan ya hau gadon yă kwanta a bisa yaron, ya mike a kansa, baki da baki, ido da ido, hannu da hannu. Yayinda ya mike kansa a kan yaron, sai jikin yaron ya daú dumi. **35** Elisha ya tashi, ya yi ta kai komo a cikin dakin. Sa'an nan ya sâke koma kan gadon yă mike a kan yaron, sai yaron ya yi atishawa sau bakwai, ya kuma bude idanunsa. **36** Elisha ya kira Gehazi ya ce, “Kirawo mutuniyar Shunam.” Ya kuwa kira ta. Sa'ad da ta zo, sai Elisha ya ce mata, “Dauki danki.” **37** Sai ta shiga, ta fâdi a kafafunsa ta rusuna har kasa. Sa'an nan ta dauki danta ta fita. **38** Sai Elisha ya koma Gilgal, a can kuwa ana yunwa a yankin. Yayinda fungiyar annabawa suke tattaunawa da shi, sai ya ce wa Gehazi bawansa, “Ka sa babban tukunya a wuta, ka yi wa mutanen nan fate.” **39** Daya daga cikin mutanen ya shiga gona don neman ganyaye, ya kuwa sami kabewar jeji. Ya tsinko'ya'yanta cike da shafin rigarsa. Da ya dawo, sai ya yayyanka su ya zuba a cikin tukunyar faten, ko da yake ba wanda ya san ko mene ne. **40** Sai aka zuba wa mutanen faten, amma da suka fara ci, sai suka yi ihu suna cewa, “Ya mutumin Allah, akwai dafi a cikin tukunyan nan!” Suka kuwa kâsa ci. **41** Elisha ya ce, “Samo mini dan gari.” Aka kawo masa ya kuma sa a cikin tukunyan ya ce, “Raba wa mutanen su ci.” Ya kasance kuwa babu wani abin damuwa a tukunyar. **42** Sai ga wani mutum ya zo daga Ba'al-Shalisha, ya kawo wa Elisha dunkulen burodi guda ashirin na sha'ir da aka gasa daga nunan fari na hatsi, tare da kawunan sababbin hatsi. Sai Elisha ya ce, “Ka ba mutanen su ci.” **43** Sai bawansa ya ce, “Yaya

zan raba wa mutane dari wannan?” Amma Elisha ya amsa ya ce, “Ka raba wa mutane su ci, gama haka Ubangiji ya ce, ‘Za su ci har su bar saura.’” **44** Sa'an nan ya ajiye a gabansu, suka kuwa ci har suka bar saura, bisa ga maganar Ubangiji.

5 Na'aman babban hafsan hafshoshin rundunar sarkin Aram ne, kuma kasaitaccen mutum ne mai martaba a idon maigidansa, domin ta wurinsa Ubangiji ya ba Aram nasara. Na'aman jarumi ne kwarai, amma yana da kuturta. **2** To, daga cikin hare haren da mutanen Aram suke kaiwa, sai suka kama wata yarinya daga kasar Isra'il, aka sa ta zama mai yi wa matar Na'aman aiki. **3** Sai ta ce wa uwargijiyarta, “Da dai shugabana zai ga annabin da yake Samariya, da annabin zai warkar da shi daga kuturtarsa.” **4** Sai Na'aman ya je wurin maigidansa ya fada masa abin da yarinyan nan daga Isra'il ta fada. **5** Sarkin Aram ya ce, “Ko ta kaka, ka tafi, zan aika da wasîka ga sarkin Isra'il.” Sai Na'aman ya tashi, dâuke da talenti goma na azurfa, shekel dubu shida na zinariya, da tufafi kashi goma. **6** Wasîkar da ya kai wa sarkin Isra'il ta ce, “Da wannan wasîka ina aika Na'aman gare ka don ka warkar da kuturtarsa.” **7** Da sarkin Isra'il ya karanta wasîkar, sai ya yayyage tufafinsa, ya ce, “Ni Allah ne? Zan iya dâuke rai ko in mai da shi? Me ya sa wannan mutum ya turo mini wannan mutum in warkar da kuturtarsa? Dubi fa yadda yake nemana da fada!” **8** Da Elisha mutumin Allah ya ji cewa sarkin Isra'il ya yayyage tufafinsa, sai ya aika masa da wannan sakö, “Don me za ka yayyage tufafinka? Ka sa mutumin yă zo wurina, zai kuwa san cewa akwai annabi a Isra'il.” **9** Saboda haka Na'aman ya tafi da dawakansa da keken yañinsa, ya tsaya a kofar gidan Elisha. **10** Sai Elisha ya aika'yan sakö su ce masa, “Je, ka nutse sau bakwai a Urdun, fatar jikinka za tă koma daidai, ka kuma tsarkaka.” **11** Amma Na'aman ya tashi daga can da fushi yana cewa, “Na yi tsammani zai fito ne wurina yă tsaya, yă yi kira bisa ga sunan Ubangiji Allahnsa, yă kada hammunsa inda kuturtar take, yă warkar da ni. **12** Ashe, Amana da Farfa, kogunan da suke Damaskus, ba su fi dukan ruwan da suke Isra'il ba? Me zai sa ba zan nutse cikinsu in tsarkaka ba?” Sai ya juya ya yi tafiyarsa da fushi. **13** Sai bayin Na'aman suka je kusa da shi suka ce, “Baba, da a ce annabin ya ce ka yi wani abu mai wuya, da ba za ka yi ba? Balle fa cewa kawai ya yi, ‘Ka yi wanka ka kuma tsarkaka!’” **14** Saboda haka Na'aman ya je ya nutse sau bakwai a Urdun,

yadda mutumin Allah ya ce masa, sai fatarsa ta koma kamar ta dan yaro. **15** Sai Na'aman da dukan masu hidimarsa suka koma wurin mutumin Allah. Na'aman ya tsaya a gaban mutumin Allah ya ce, "Yanzu na san cewa babu wani Allah a duk duniya sai a Isra'il. Ina rokonka ka karbi kyauta daga hannun bawanka." **16** Annabin ya amsa ya ce, "Muddin Ubangiji wanda nake bauta masa yana a raye, ba zan karbi kome ba." Ko da yake Na'aman ya yi ta rokonsa, amma ya ki. **17** Sai Na'aman ya ce, "In ba za ka karba ba, ina rokonka, bari a ba wa bawanka fasa gwargwadon abin da jakuna biyu za su iya dauka, gama bawanka ba zai sāke yin hadaya ta konawa, ko wata hadaya ga wani allah ba, sai ga Ubangiji. **18** Amma ina fata Ubangiji zai gafarta wa bawanka saboda abu guda. Bari yā gafarta mini sa'ad da na raka sarkina zuwa haikalil Rimmon domin yā yi sujada, bari Ubangiji yā yi wa bawanka gafara saboda wannan." **19** Sai Elisha ya ce, "Ka sauva lafiya." Bayan Na'aman ya yi dan nisa, **20** sai Gehazi, bawan Elisha mutumin Allah, ya yi tunani a ransa ya ce, "Maigidana ya yi wa Na'aman mutumin Aram nan karamci da bai karbi duk abin da ya kawo ba. Muddin Ubangiji yana a raye, zan bi shi a guje in karbi wani abu daga gare shi." **21** Saboda haka Gehazi ya bi Na'aman a guje. Da Na'aman ya hango shi yana zuwa a guje, sai ya sauva daga keken yakinsa ya tarye shi ya ce, "Lafiya?" **22** Gehazi ya amsa ya ce, "Lafiya Kalau. Maigidana ne ya aiko ni cewa, 'Samari biyu daga fungiyar annabawa sun ziyarce ni daga kasa mai duwatsu na yankin Efraim. Ina rokonka ka ba su talenti na azurfa da tufafi kashi biyu.'" **23** Na'aman ya ce, "Ba damuwa, karbi talenti biyu." Ya roki Gehazi yā karba, sa'an nan ya kunsa masa talentin biyu na azurfa ya sa masa a kan jakankuna biyu, ya hada da tufafi kashi biyu, ya ba bayinsa biyu suka dauka, ya ce su sha gaban Gehazi. **24** Da Gehazi ya isa wani tudu, sai ya karbi kayan daga wurin bayin ya shiga da su a boye a cikin gida. Sa'an nan ya sallami mutanen suka tafi. **25** Sa'an nan ya shiga ya tsaya a gaban maigidansa Elisha. Sai Elisha ya tambaye shi ya ce, "Ina ka je, Gehazi?" Sai Gehazi ya amsa ya ce, "Bawanka bai je ko'ina ba." **26** Amma Elisha ya ce masa, "Ashe, ba ina tare da kai a ruhu ba sa'ad da mutumin ya sauvo daga keken yakinsa ya tarye ka. Kana gani wannan lokaci ne da za a karbi kudi, da riguna, da gonar inabi, da tumaki, da bijimai, da bayi maza da mata? **27** Kuturtar Na'aman zai manne maka da zuriyarka har abada."

Sai Gehazi ya fita daga gaban Elisha a kuturce, fari fat kamar dusar kankara.

6 Sai fungiyar annabawa suka ce wa Elisha, "Duba, wurin da muke taruwa ya kāsa mana. **2** Bari mu je Urdun, inda kowannenmu zai saro itace; mu gina inda za mu zauna." Sai ya ce musu, "Ku je." **3** Sai dayansu ya ce, "Ba za ka zo tare da bayinka ba?" Sai Elisha ya ce "Zan zo." **4** Ya kuma tafi tare da su. Suka tafi Urdun suka fara saran itatuwa. **5** Yayinda dayansu yake cikin saran itace, sai kan gatarin ya fādi a ruwa, sai ya ce, "Kash, ranka yā dade, kayan aro ne fa!" **6** Sai mutumin Allah ya ce, "Daidai ina ya fādā?" Da ya nuna masa wurin, sai Elisha ya yanka dan sanda ya jefa a wurin, ya sa kan gatarin ya taso sama. **7** Sai ya ce masa, "Ka dauko." Sai mutumin ya miķa hannu ya dauka. **8** To, fa, sarkin Aram yana yaki da Isra'il. Bayan ya tattauna da hafshoshinsa, sai ya ce, "Zan kafa sansanina a wurin kaza da kaza." **9** Sai mutumin Allah ya aika wa sarkin Isra'il cewa, "Ka yi hankali da wuce wuri kaza, domin Arameyawa za su gangara can." **10** Saboda haka sarkin Isra'il ya lura da inda mutumin Allah ya ambata. Sau da sau Elisha yakan yi wa sarki kashedi, don haka ya rika taka yi tsantsan a wuraren nan. **11** Wannan ya husata sarkin Aram. Ya kira hafshoshinsa ya tambaye su ya ce, "Ku fada mini, wane ne a cikinmu yake gefen sarkin Isra'il?" **12** Sai daya daga cikin hafshoshinsa ya ce, "Babu waninmu, ranka yā dade; Elisha, annabin da yake a Isra'il ne, yake fada wa sarkin Isra'il dukan zancen da ka yi a dakinka." **13** Sai sarki ya ba da umarni ya ce, "Ku je ku tabbatar da inda yake don in aika mutane a kamo shi." Sai ya sami rahoto cewa, "Yana a Dotan." **14** Sai ya aika da dawakai da kekunan yaki da babban rukunin soja zuwa can. Suka bi dare, suka kewaye birnin. **15** Sa'ad da bawan mutumin Allah ya farka ya kuma fita kashegari da sassafe, sai ga mayaka tare da dawakai da kekunan yaki sun kewaye birni. Sai bawan ya ce, "Ranka yā dade! Me za mu yi?" **16** Sai annabin ya ce, "Kada ka ji tsoro, wadanda suke tare da mu sun fi wafanda suke tare da su." **17** Sa'an nan Elisha ya yi addu'a ya ce, "Ya Ubangiji, ka bude idanunsa yā gani!" Sai Ubangiji ya bude idanun bawan, ya duba, ya ga tuddai cike da dawakai da keken yakin wuta kewaye da Elisha. **18** Yayinda abokan gāba suka gangaro wajensa, sai Elisha ya yi addu'a ga Ubangiji ya ce, "Ka sa mutanen nan su zama makafi." Sai Ubangiji ya buge su da makanta kamar yadda Elisha

ya roka. 19 Elisha ya ce musu, "Wannan ba ita ce hanyar ba, ba kuma gari ke nan ba, ku bi ni, zan kuwa kai ku wurin mutumin da kuke nema!" Sai ya kai su Samariya. 20 Bayan suka shiga birnin, sai Elisha ya ce, "Ubangiji, ka bude idanun mutanen nan don su gani." Sa'an nan Ubangiji ya bude idanunsu suka ga kansu a tsakiyar Samariya. 21 Da sarkin Isra'ila ya gan su, sai ya tambayi Elisha ya ce, "In kashe su ne, mahaifina? In kashe su?" 22 Elisha ya ce, "Kada ka kashe su. Za ka kashe mutanen da ka kame da takobi ko bakanka? Ka ba su abinci da ruwa su ci, su sha, sa'an nan su koma wurin maigidansu." 23 Saboda haka aka shirya musu babban liyafa, bayan sun ci, suka kuma sha, sai ya tura su zuwa wurin maigidansu. Ta haka'yan harin Aram suka daina kai hari a yankin Isra'ila. 24 Bayan wani lokaci, Ben-Hadad sarkin Aram ya tattara dukan rundunarsa, ya je ya kewaye Samariya da yaki. 25 Aka yi babban yunwa a cikin birnin. Saboda dadewar wannan kewayewar da aka yi wa birnin, sai yunwa ta barke a birnin, har ana sayar da kan jaki a kan shekel tamanin, kashin kurciya kuma a kan shekel biyar. 26 Yayinda sarkin Isra'ila yake wucewa kusa da katanga, sai wata mace ta yi masa kuka ta ce, "Ka taimake ni, ranka yă dade, sarki!" 27 Sai sarki ya amsa ya ce, "In Ubangiji bai taimake ki ba, me zan iya yi? Ina da hatsi ko ruwan inabin da zan ba ki ne?" 28 Sa'an nan ya tambaye ta ya ce, "Me ya faru?" Sai ta amsa ta ce, "Wannan mace ta ce mini, 'Kawo danki mu ci yau, gobe kuwa mu ci dana.' 29 Saboda haka muka dafa dana muka ci. Kashegari na ce mata, 'Kawo danki mu ci,' amma ta boye shi." 30 Da sarki ya ji maganar macen sai ya yage rigunansa. Sa'ad da sarki yake wucewa a kan katangar birnin, sai mutane suka gan yana saye da rigar makoki a ciki. 31 Ya ce, "Bari Allah yă yi mini hukunci mai tsanani har ma fiye da haka, idan ban cire kan Elisha dan Shafat yau ba!" 32 To, Elisha yana zaune a cikin gidansa, dattawa kuwa suna zaune tare da shi. Sai sarki ya aiki dan aika yă ci gaba, amma kafin dan aikan yă isa, Elisha ya ce wa dattawan, "Kun gani ko? Wannan mai kisa ya aiko a cire mini kai! To, idan dan aikan ya iso, sai ku rufe kofar da karfi, ku bar shi a waje. Ba da jimawa ba, maigidansa zai bi bayansa?" 33 Yana magana da su ke nan, sai ga dan aikan ya gangaro wajensa. Sarki kuma ya ce, "Wannan bala'in daga wurin Ubangiji ya fito. Don me zan sa zuciya ga Ubangiji kuma?"

7 Sai Elisha ya ce, "Ku ji maganar Ubangiji. Ga abin da Ubangiji ya ce, gobe war haka, za a sayar da mudun gari mai laushi a farashin shekel guda, mudu biyu na sha'ir kuma a shekel daya a kofar birnin Samariya." 2 Sai wani hafsa mataimakin sarki ya ce wa mutumin Allah, "Kai, ko da Ubangiji zai bude tagogin sama, wannan abu ba zai yiwu ba!" Sai Elisha ya ce, "Za ka gani da idanunka, zai faru, amma ba za ka ci ba!" 3 To, akwai wadansu kutare hudu a kofar gari. Suka ce wa junansu, "Don me za mu zauna a nan sai mun mutu? 4 In muka ce, 'Za mu shiga cikin birni' yunwa tana can, za mu kuwa mutu. Idan kuwa muka zauna a nan, za mu mutu. Saboda haka, bari mu ketare zuwa sansanin Arameyawa mu mîka kai. Idan suka bar mu da rai, to; idan kuwa suka kashe mu, shi ke nan." 5 Da yamma sai suka tashi suka tafi sansanin Arameyawa. Yayinda suka shiga tsakiyar sansanin Arameyawa kuwa, sai suka tarar ba kowa a can, 6 gama Ubangiji ya sa rundunar Arameyawa suka ji motsin kekunan yaki, da motsin dawakai, da na babban rundunar sojoji, saboda haka suka ce wa juna; "Duba, sarkin Isra'ila ya dauka hayar sarakuna Hittiyawa da sarakunan Masarawa don su yake mu!" 7 Saboda haka suka tashi, suka gudu da yamma, suka bar tentunansu, da dawakansu, da jakunansu. Suka bar sansanin yadda yake, suka gudu don su ceci rayukansu. 8 Da kutaren nan suka kai bakin sansanin, sai suka shiga wani tenti, suka ci, suka sha, suka kwashi azurfa, da zinariya, da riguna, suka tafi, suka boye su. Sa'an nan suka koma, suka shiga wani tenti, sai suka kwashi kaya daga ciki, suka kuma boye su. 9 Sa'an nan suka ce wa juna, "Ba mu yi abin kirki ba. Wannan rana ce ta albishiri amma muka yi shiru; in kuwa mun bari har gari ya waye, to, fa, wata masifa za tă fado mana. Bari mu tafi nan take mu fada a fadan sarki." 10 Saboda haka suka je suka kira masu tsaron kofar birni, suka ce musu, "Mun je sansanin Arameyawa, ga shi kuwa ba mu iske kowa a can ba, babu ko motsin wani, sai dai dawakai da jakuna a daure, tentunan kuwa suna nan yadda suke." 11 Sai matsaran kofar suka sanar da labarin a cikin fada. 12 Sai sarki ya tashi da daren nan ya ce wa hafshoshinsa, "Na san abin da Arameyawan suke shiri! Sun san game da yunwar da muke ciki a nan, domin haka sun bar sansaninsu suka shiga jeji suka buya, suna nufin sa'ad da muka fita daga birni, sai su kama mu da rai, sa'an nan su shiga birnin." 13 Daya daga cikin fadawan sarki ya ce, "A sa wadansu

mutane su dauki dawakai biyar da suka ragu cikin birni, idan ba su tsira ba, za su zama kamar sauran Isra'ilawan da suka riga suka mutu ne. Bari mu aika, mu gani.” 14 Saboda haka suka zaɓi kekunan yaki biyu tare da dawakansu, sarki kuwa ya aike su su bi bayan sojojin Arameyawa. Ya umarci masu tukinsu ya ce, “Ku je ku bincika abin da ya faru.” 15 Suka bi sawunsu har Urdun, suka ga tufafi da makamai barjat ko'ina a hanya wadanda Arameyawa suka zubar yayinda suke gudu. Sai'yan aika suka dawo suka ba wa sarki labari. 16 Sa'an nan jama'a suka fita suka kwashi ganima a sansanin Arameyawa. Aka kuwa sayar da gari mai laushi a farashin shekel guda, mudu biyu na sha'ir kuma a shekel guda, yadda Ubangiji ya fadi. 17 Sai ya kasance cewa Sarki ya sa dogari wanda ya raka shi wajen Elisha ya tsare kofar birnin. Sai mutane suka tattake shi a kofar har ya mutu, kamar yadda annabi Elisha ya fada sa'ad da sarki ya tafi wurinsa. 18 Haka kuwa ya kasance kamar yadda mutumin Allah ya ce wa sarki, “Gobe war haka, za a sayar da mudun gari shekel guda, mudun sha'ir biyu ma a shekel guda, a kofar Samariya.” 19 Hafsan ya riga ya ce wa mutumin Allah, “Kai, ko da Ubangiji zai bude tagogin sama, wannan abu ba zai yiwu ba!” Mutumin Allah kuwa ya fada masa, “Za ka gani da idanunka sai dai ba za ka ci ba!” 20 Haka kuwa ya kasance, gama mutane sun tattake shi a hanyar shiga, har ya mutu.

8 To, Elisha ya riga ya ce wa matan da ya tā da danta daga matattu, “Ki kwashe iyalinki ku tafi duk inda za ku tafi na dan lokaci, domin Ubangiji ya sa a yi yunwa na shekara bakwai a kasar.” 2 Sai macen ta yi kamar yadda mutumin Allah ya fada. Ita da iyalinta suka tafi kasar Filistiyawa suka zauna shekara bakwai. 3 A karshen shekara bakwai din sai ta dawo daga kasar Filistiyawa, ta kuma tafi wajen sarki ta roka a mayar mata da gidanta da filinta. 4 Sarki kuwa yana magana da Gehazi bawan mutumin Allah, ya ce masa, “Ba ni labarin dukan abubuwani banmamakin da Elisha ya yi.” 5 A sa'ad da Gehazi yana cikin ba shi labarin yadda Elisha ya tā da matacce ke nan, sai ga macen da aka tā da danta daga matattu ta shigo don tā roki sarki yā mayar mata da gidanta da filinta. Gehazi ya ce, “Ranka yā dafe, ai, ga macen, ga kuma dan da Elisha ya tā da daga matattu.” 6 Sarki ya tambayi macen game da al'amari, ita kuwa ta fada masa. Sa'an nan ya sa wani hafsa yā dubi damuwarta ya kuma ce masa, “Ka mayar mata kome da yake nata, hade da dukan kudin

da aka samo daga filin, daga ranar da ta bar kasar har yā zuwa yanzu.” 7 Sai Elisha ya tafi Damaskus, Ben-Hadad mutumin Aram kuwa yana ciwo. Sa'ad da aka fada wa sarki, “Mutumin Allah ya hauro tun daga can zuwa nan,” 8 sai ya ce wa Hazayel, “Dauki wannan tare da kai ka tafi ka taryi mutumin Allah. Ka nemi nufin Ubangiji ta wurinsa; ka tambaye shi, ‘Zan warke daga ciwon nan?’” 9 Sai Hazayel ya tafi taryen Elisha, ya dauka kyauta na kowane irin kaya masu kyau na Damaskus tare da shi a rakuma arba'in. Ya shiga ya tsaya a gabon Elisha ya ce, “Danka Ben-Hadad na Aram ya aike ni in tambaye ka, ‘Zan warke daga ciwon nan?’” 10 Elisha ya amsa ya ce, “Je ka ce masa, ‘Ba shakka za ka warke’; amma Ubangiji ya nuna mini cewa ba shakka zai mutu.” 11 Sai ya zuba wa Hazayel ido har sai da Hazayel ya ji kunya. Sa'an nan mutumin Allah ya fara kuka. 12 Hazayel ya ce masa, “Me ya sa ranka yā dade yake kuka?” Elisha ya amsa, “Domin na san illar da za ka yi wa Isra'ilawa. Za ka kona biranensu masu katanga, ka karkashe majiya karfinsu da takobi, ka fyaffyade kananan yaransu da kasa, ka tsattsage matansu masu ciki.” 13 Hazayel ya ce, “Yaya bawanka, wanda yake kare kawai, zai iya aikata wannan irin abu?” Elisha ya ce, “Ubangiji ya nuna mini cewa za ka zama sarkin Aram.” 14 Sai Hazayel ya rabu da Elisha ya koma wurin maigidansa. Da Ben-Hadad ya yi tambaya, “Me Elisha ya ce maka?” Sai Hazayel ya amsa, “Ya fada mini cewa tabbatacce za ka warke.” 15 Amma kashegari sai ya dauki tsumma mai kauri, ya jika shi, ya rufe fuskar sarki da shi, har sai da sarki ya mutu. Sai Hazayel ya gāje shi a matsayin sarki. 16 A shekara ta biyar ta mulkin Yoram dan Ahab, sarkin Isra'ilila, sa'ad da Yehoshafat yake sarautar Yahuda, Yoram dan Yehoshafat, ya fara mulkinsa a matsayin sarkin Yahuda. 17 Yana da shekara talatin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki na tsawon shekara takwas a Urushalima. 18 Ya bi gurbin sarakunan Isra'ilila, yadda gidan Ahab ta yi, gama ya auri'yar Ahab. Ya yi mugunta a gabon Ubangiji. 19 Duk da haka, saboda bawansa Dawuda, Ubangiji bai ragargaza Yahuda ba. Ya riga ya yi alkawari zai bar wa Dawuda magāji har abada. 20 A kwanakin Yoram, Edom ta yi wa Yahuda tawaye, ta nadfa wa kanta sarki. 21 Saboda haka Yehoram ya tafi Zayir da dukan kekunan yakinsa. Sojojin Edom suka kewaye shi a can, amma da dare sai Yoram ya barke ya gudu, sojojinsa kuma suka watse zuwa gidajensu. 22 Har

yă zuwa yau, Edom tana yi wa Yahuda tawaye. A lokaci daya ne Libna ma ta yi tawaye. 23 Game da wadansu abubuwān da suka faru a zamanin Yoram, ba suna a rubuce a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda ba? 24 Yoram ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Dawuda. Sai Ahaziya dansa ya gaje shi a matsayin sarki. 25 A shekara ta goma sha biyu ta Yoram dan Ahab, sarkin Isra'ila, Ahaziya dan Yehoram, sarkin Yahuda ya fara mulki. 26 Ahaziya yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara daya. Sunan mahaifiyarsa Ataliya, jikanyar Omri, sarkin Isra'ila. 27 Ya bi gurbin gidan Ahab, ya yi mugunta a gabon Ubangiji yadda gida Ahab ta yi, gama yana da dangantaka ta aure da gidan Ahab. 28 Ahaziya ya tafi tare da Yoram dan Ahab don su yakı Hazayel sarkin Aram a Ramot Gileyad. Arameyawa suka yi wa Yoram rauni; 29 saboda haka Sarki Yoram ya koma zuwa Yezireyel don yă yi jinyar raumin da Arameyawa suka ji masa a Rama a yakinsa da Hazayel sarkin Aram. Sai Ahaziya dan Yehoram, sarkin Yahuda ya gangara zuwa Yezireyel yă dubi Yoram dan Ahab domin an yi masa rauni.

9 Sai Elisha ya kira wani daga cikin fungiyar annabawa, ya ce masa, “Ka sha damara, ka dauki wannan kwalabar mai ka je Ramot Gileyad. 2 Da ka isa can, ka nemi Yehu dan Yehoshafat, dan Nimshi. Ka je wurinsa, ka ja shi gefe daga abokansa, ka shiga da shi daki na ciki. 3 Sa'an nan ka dauki kwalabar man ka zuba a kansa, ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji ya fada, na nadfa ka sarkin Isra'ila.’ Sa'an nan ka bude kofa ka ruga a guje; kada ka ɓata lokaci!” 4 Sai saurayin nan, annabi, ya tafi Ramot Gileyad. 5 Da ya isa can, sai ya tarar da hafsoshin soji zaune a wuri guda. Sai ya ce, “Ina da sako dominika komanda.” Sai Yehu ya ce, “Wanne a cikinmu?” Sai ce, “Dominika, komanda.” 6 Sai Yehu ya tashi ya shiga cikin gida. Sa'an nan annabin ya zuba wa Yehu mai a kā, ya ce, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila ya ce, ‘Na nadfa ka sarki a bisa jama'ar Ubangiji, wato, Isra'ila. 7 Za aka hallaka gidan Ahab maigidanka, zan kuma dauki fansar jinin bayina annabawa da kuma jinin dukan bayin Ubangiji da Yezabel ta Zub da. 8 Dukan gidan Ahab zai hallaka. Zan kashe dukan'ya'yan Ahab maza a Isra'ila, bayi ko'yantattu. 9 Zan mai da gidan Ahab kamar gidan Yerobowam dan Nebat da kuma kamar gidan Ba'asha dan Ahiya. 10 Game da Yezabel kuwa, karnuka za

su cinye ta a fili a Yezireyel, ba kuwa wanda zai binne ta.” Sa'an nan ya bude kofa ya ruga a guje. 11 Da Yehu ya koma wurin sauran hafsoshin sai daya daga cikinsu ya tambaye shi, “Lafiya? Me ya kawo wannan mahaukaci a wurinka?” Sai Yehu ya ce, “Ka san mahaukacin nan da irin maganganunsa.” 12 Suka ce masa, “Ba gaskiya ba ne, ka dai fada mana.” Yehu ya ce, “Ga abin da ya ce mini, ‘Ga abin da Ubangiji ya ce, na nadfa ka sarki a bisa Isra'ila.’” 13 Sai suka yi sauri suka dauki rigunansu suka shimpida a kasa, suka busa kakaki, suka yi ihu, suka ce, “Yehu ne sarki.” 14 Saboda haka, Yehu dan Yehoshafat, dan Nimshi, ya kulla wa Yoram makarkashiya (To, Yoram da dukan Isra'ila suna kāre Ramot Gileyad daga Hazayel sarkin Aram, 15 amma Sarki Yoram ya koma Yezireyel don yă farfado daga raunukan da Arameyawa suka ji masa a wata gabzawar da ya yi da Hazayel sarkin Aram.) Yehu ya ce, “In haka kuke ji, kada ku bar wani yă sullube daga birmin yă kai labarin Yezireyel.” 16 Sai ya tashi ya dauki keken yakinsa ya tafi Yezireyel gama Yoram yana hutawa a can. Ga kuma Ahaziya sarkin Yahuda ya je don yă gan shi. 17 Mai tsaro kuwa yana tsaye a kan hasumiya a Yezireyel, sai ya hangi rundunar Yehu sa'ad da yake zuwa. Ya ce, “Na ga wata runduna.” Sai Yoram ya umarta, “Nemi mahayin doki a aike shi yă tarye su, yă kuma tambaye su, ‘Lafiya?’” 18 Sai mahayin dokin ya hau, ya ruga, ya taryi Yehu, ya ce, “Ga abin da sarki ya ce, ‘Lafiya?’” Sai Yehu ya ce masa, “Ina ruwanka da zancen lafiya? Ka shiga layi.” Sai mai tsaron ya ce wa sarki, “Dan safon ya kai wurinsu, amma ba ya dawowa.” 19 Saboda haka sarki ya sâke aika mahayin doki na biyu. Sa'ad da ya isa wurinsu sai ya ce, “Ga abin da sarki ya ce, ‘Lafiya?’” Yehu ya ce, “Ina ruwanka da zancen lafiya? Ka shiga layi.” 20 Mai tsaro ya sâke cewa, “Ya kai wurinsu, amma shi ma ba ya dawowa. Ina ganin sukuwar kamar irin ta Yehu, jikan Nimshi, gama yakan yi sukuwa kamar mahaukaci.” 21 Yoram ya umarta, “Hada mini keken yakil!” Da aka hada, sai Yoram sarkin Isra'ila, da Ahaziya sarkin Yahuda, suka hau suka tafi, kowa a keken yakinsa, don su taryi Yehu. Suka sadu da shi a filin da yake na Nabol mutumin Yezireyel. 22 Sa'ad da Yoram ya ga Yehu sai ya tambaye shi, “Lafiya kuwa ka zo, Yehu?” Yehu ya ce, “Ina kuwa lafiya, da yake dukan bautar gumaka da bokancin mahaifiyarka Yezabel sun bazu ko'ina?” 23 Yoram ya juya, ya gudu, yana ce wa Ahaziya, “Cin amana, Ahaziya!” 24 Sai Yehu

ya ja bakansa ya harbi Yoram a tsakanin kafadunsa. Kibiyar ta same shi a zuciyarsa sai ya fādī a cikin keken yakinsa. **25** Yehu ya ce wa Bidkar, hafsan keken yakinsa, “Ka dāuke shi ka jefar a filin da yake na Nabot mutumin Yezireyel. Ka tuna yadda ni da kai muke a kekunan yaki a bayan Ahab mahaifinsa sa’ad da Ubangiji ya yi wannan annabci game da shi, **26** ‘Jiya na ga jinin Nabot da jinin’ya’yansa, in ji Ubangiji, kuma ba shakka zan dāuki fansa a wannan fili, in ji Ubangiji.’ Saboda haka, ka dāuke shi ka jefar da shi a bisa wannan fegi, bisa ga fadin Ubangiji. Saboda haka, ka dāuke shi ka jefar a filin, in ji Ubangiji.” **27** Sa’ad da Ahaziya sarkin Yahuda ya ga abin da ya faru, sai ya haura hanyar Bet Haggan a guje. Yehu ya bi shi yana ihu, “A kashe shi, shi mal!” Suka ji masa rauni a keken yakinsa a hanya zuwa Gur, kusa da Ibileyam amma ya tsere zuwa Megiddo ya mutu a can. **28** Barorinsa suka dāuke shi cikin keken yaki zuwa Urushalima suka binne shi a kabarinsa tare da kakanninsa a birnin Dawuda. **29** (A shekara ta goma sha dāya ta Yoram dan Ahab, Ahaziya ya zama sarkin Yahuda.) **30** Sa’an nan Yehu ya je Yezireyel. Sa’ad da Yezabel ta sami labari, sai ta sha kwalliya ta gyara gashin kanta, ta zauna tana kallo daga taga. **31** Yayinda Yehu ya shiga kofa, sai ta ce, “Lafiya, kai Zimri, mai kashe maigidans?” **32** Sai ya daga ido ya dubi tagan ya ce, “Wa yake gefena? Wane ne?” Sai bābānni biyu ko uku suka leko suka dube shi. **33** Yehu ya ce musu, “Ku jefa ta kasa!” Sai suka jefar da ita, jininta ya fantsama a jikin bango da kuma a jikin dawakai yayinda suke tattaka ta. **34** Yehu ya shiga ya ci, ya kuma sha. Ya ce, “Ku san yadda za ku yi da la’anniyan nan, ku binne ta, gama’yar sarki ce.” **35** Amma sa’ad da suka je don su binne ta, ba su sami kome ba sai kofon kanta, kafafunta da kuma hannuwanta. **36** Suka komo suka fada wa Yehu, wanda ya ce, “Wannan ita ce maganar da Ubangiji ya fada ta bakin bawansa Iliya mutumin Tishbe. A fili, a Yezireyel, karnuka za su cinye naman Yezabel. **37** Gawar Yezabel zai zama kamar juji a kasa, a fili, a Yezireyel, har ba wanda zai iya cewa, ‘Wannan Yezabel ce.’”

10 To, akwai’ya’ya maza saba’in na gidan Ahab a Samariya. Saboda haka Yehu ya rubuta wasiku, ya aika su Samariya, zuwa ga shugabannin Yezireyel, da kuma ga masu lura da’ya’yan Ahab. Ya ce, **2** “Da zarar wasikan nan ta sadu da ku, da yake’ya’yan maigidanku suna tare da ku, kuna kuma da kekunan

yaki da dawakai, da birni mai katanga da makamai, **3** sai ku zabi mafi cancanta a cikin’ya’yan maigidanku ku sa shi a kan kursiyin mahaifinsa. Sa’an nan ku yi yaki don gidan maigidanku.” **4** Amma suka razana suka ce, “Idan sarakuna biyu ba su iya yin tsayayya da shi ba, wane mu?” **5** Saboda haka sarkin fada, da gwamnan birnin, da dattawa, da kuma masu lura da’ya’yan suka aika da sakō ga Yehu, cewa, “Mu bayinka ne, za mu kuma yi duk abin da ka ce. Ba za mu nada kowa sarki ba; sai ka yi abin da ka ga ya fi kyau.” **6** Sai Yehu ya sāke rubuta musu wasiku ta biyu, ya ce, “In a gefena kuke, to, sai ku yi biyayya da ni, ku fille kawunyan’ya’yan maigidanku, ku kawo mini a Yezireyel war haka gobe.” To, ‘ya’yan sarki, su saba’in, suna tare da manyan birni wadanda suke lura da su. **7** Sa’ad da wasikar ta iso, sai mutanen nan suka dāuki dukan’ya’yan sarkin nan saba’in, suka kashe su, suka sa kawunansu cikin kwanduna, suka aika wa Yehu a Yezireyel. **8** Da dan sakon ya iso, sai aka ce wa Yehu, “Sun kawo kawunyan’ya’yan sarki.” Sai Yehu ya ce, “Ku ajiye su kashi biyu a kofar gari har safiya.” **9** Da gari ya waye, sai Yehu ya fita ya tsaya a gabon dukan jama’ya ce, “Ba ku da laifi. Ni ne na kulla wa maigidana makarkashiy, na kuma kashe shi, amma wa ya karkashe dukan wadannan? **10** Ku sani fa, ba kalmar da Ubangiji ya fada game da gidan Ahab da ba za tā cika ba. Ubangiji ya yi abin da ya alkawarta ta bakin bawansa Iliya.” **11** Saboda haka Yehu ya kashe duk wadanda suka rage na iyalin Ahab a Yezireyel, tare da dukan fadawansa da aminansa da firistocinsa, ba a bar masa kowa ba. **12** Sa’an nan Yehu ya nufi Samariya. Da ya kai Bet-Eked na Makiyaya, **13** sai ya gamu da wadansu daga dangin Ahaziya sarkin Yahuda, sai ya tambaye su, ya ce, “Ku, su wane ne?” Suka ce, “Mu dangin Ahaziya ne, mun kuma zo ne mu gai da iyalan sarki da kuma mahaifiyar sarauniya.” **14** Sai ya umarta ya ce, “A kama su da rai!” Aka kuwa kama su aka yayyanka kusa da rijiyar Bet-Eked, su arba’in da biyu. Ba a bar wani da rai ba. **15** Bayan ya bar wurin, sai ya gamu da Yehonadab dan Rekab wanda yake kan hanyarsa don yā sadu da shi. Sai Yehu ya gaishe shi, ya ce, “Ka amince da ni yadda na amince da kai?” Yehonadab ya ce, “I.” Yehu ya ce, “To, in haka ne ka ba ni hannunka.” Sai ya mīka masa, Yehu kuwa ya ja shi cikin keken yakin. **16** Yehu ya ce, “Zo tare da ni ka ga himmata saboda Ubangiji.” Sa’an nan ya sa suka tafi tare cikin keken yakinsa. **17** Da Yehu

ya isa Samariya, sai ya karkashe dukan sauran iyalin Ahab, ya hallaka su, bisa ga maganar da Ubangiji ya fada ta bakin Iliya. **18** Sa'an nan Yehu ya tattara dukan jama'a ya ce musu, "Ahab ya bauta wa Ba'al kadan ne kawai; amma Yehu zai bauta masa sosai. **19** Yanzu sai ku kira dukan annabawan Ba'al, dukan masu yin masa hidima da kuma dukan firistocinsa. Ku tabbata ba a manta da wani ba, gama zan yi wa Ba'al babbar hadaya. Duk wanda bai zo ba, a bakin ransa." Amma Yehu yana wayo ne domin yă hallaka masu yi wa Ba'al sujada. **20** Yehu ya ce, "Ku kira jama'a don a girmama Ba'al." Saboda haka suka yi shela. **21** Sa'an nan ya aika sako ko'ina a Isra'ila, dukan masu yi wa Ba'al hidima kuwa suka tattaru, ba mutumin da bai zo ba. Suka yi cincirindo a haikalin Ba'al har sai da ya cika makil. **22** Sai Yehu ya ce wa mai ajiyar tufafi, "Ka kawo riguna domin dukan masu yi wa Ba'al hidima." Sai ya fito musu da riguna. **23** Sa'an nan Yehu da Yehonadab dan Rekab, suka shiga haikalin Ba'al. Yehu ya ce wa masu yi wa Ba'al sujada, "Ku dudduba ku tabbatar cewa babu wani bawan Ubangiji a nan tare da ku, sai masu hidimar Ba'al kawai." **24** Saboda haka suka shiga don su miķa hadayu da kuma hadaya ta konawa. To, Yehu ya riga ya ba wa mutane takwas wannan kashedi a waje cewa, "In waninku ya bar daya daga cikin mutanen nan da nake danfa a hanunku ya tsere, to, a bakin ransa." **25** Nan da nan sa'ad da Yehu ya gama yin hadayar, sai ya umarci masu gadin da hafssoshi, "Ku shiga ku karkashe su; kada ku bar wani yă tsere." Saboda haka suka karkashe su da takobi. Masu gadin da hafssoshin suka wuwwurga gawawwakinsu waje, suka kuma shiga ciki cikin haikalin Ba'al dîn, **26** suka fitar da dutsen tsafi daga haikalin Ba'al, suka kuma kone shi. **27** Suka farfasa dutsen tsafin Ba'al, suka kuma rushe haikalin, mutane suka mai da wurin salga har yă zuwa yau. **28** Ta haka Yehu ya hallaka butar Ba'al a Isra'ila. **29** Duk da haka, bai rabu da zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata ba, wato, yin sujada ga sifofin maruķa na zinariya a Betel da kuma Dan. **30** Ubangiji ya ce wa Yehu, "Tun da yake ka aikata abin da yake mai kyau a idanuna, ka kuma yi wa gidan Ahab dukan abin da yake a zuciyata, ina yin maka alkawari cewa zuriyarka za su yi mulkin Isra'ila har tsara ta hudu." **31** Duk da haka, Yehu bai mai da hankali ya kiyaye dokokin Ubangiji, Allah na Isra'ila da dukan zuciyarsa ba. Bai rabu da zunubin Yerobowam, wanda ya sa Isra'ila ta aikata

ba. **32** A kwanakin sai Ubangiji ya fara rage girman Isra'ila, Hazayel ya yi nasara a bisa Isra'ila a ko'ina a yankinsu **33** gabas da Urdun, cikin dukan kasar Gileyad (yankin Gad, da na Ruben, da na Manasse), daga Arower wajen Kwarin Arnon ya ratsa Gileyad zuwa Bashan. **34** Game da sauran ayyukan mulkin Yehu, da dukan abin da ya yi, a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **35** Yehu ya huta tare da kakanninsa, aka binne shi a Samariya. Yehayahaz kuma ya ci sarauta bayansa. **36** Yehu ya yi sarautar Isra'ila a Samariya shekara ashirin da takwas.

11 Da Ataliya mahaifyar Ahaziya ta ga danta ya mutu, sai ta shiga hallaka dukan iyalin gidan sarauta. **2** Amma Yehosheba, yar Sarki Yoram, yar'uwar Ahaziya, ta dauki Yowash dan Ahaziya daga cikin'ya'yan sarkin da ake shiri a kashe, ta boye. Ta boye shi daga Ataliya a wurin mai lura da shi a dakim kwana; don kada a kashe shi. **3** Ya kasance a boye, shi da mai lura da shi, a haikalin Ubangiji shekara shida yayinda Ataliya take mulkin kasar. **4** A shekara ta bakwai sai Yehohiyada ya aika a kira komandodin sojoji dari-dari, da Keretawa, da matsara, ya sa aka kawo masa su a haikalin Ubangiji. Ya kulla yarjejeniya da rantsuwa da su a haikalin Ubangiji, sa'an nan ya nuna musu dan sarki. **5** Ya umarce su cewa, "Ga abin da za ku yi sa'ad da kuka zo aiki a Asabbaci, ku raba kanku kashi uku. Kashi daya za su yi gadin gidan sarki, **6** kashi daya za su yi gadin Kofar Sur, kashi daya kuma za su yi gadin kofar da take bayan'yan gadin fada. Dukan wadannan fungiyoyi uku za su yi gadin fadan, **7** ku kuma da kuke a sauran fungiyoyi biyu da kun saba hutu a Asabbaci, duk za ku yi gadin haikali don sarki. **8** Ku tsaya kewaye da sarki, kowane mutum da makaminsa a hannu. Duk wanda ya kusace ku, ku kashe shi. Ku manne wa sarki duk inda ya tafi." **9** Komandodin sojoji suka yi yadda Yehohiyada firist ya umarta. Kowa ya dauki mutanensa, wadanda za su kama aiki Asabbaci da wadanda za su kama hutun Asabbaci, suka zo wurin Yehohiyada firist. **10** Sai ya ba komandodin māsu da garkuwoyi da dā suke na Dawuda, wadanda suke a cikin haikalin Ubangiji. **11** Matsaran kuma kowa da makaminsa a hannu, suka tsaya kewaye da sarki, kusa da bagade da kuma haikali, daga gefen kudu zuwa gefen arewa na haikalin. **12** Sai Yehohiyada ya fito da dan sarki ya sa masa rawani a kā; ya ba shi shafin alkawari, ya kuma furta shi sarki. Suka shafe shi da

mai, mutane kuma suka yi ta tafi suka ihu, suna cewa, “Ran sarki yă dade.” 13 Sa’ad da Ataliya ta ji surutun matsara da na mutane, sai ta tafi wurin mutanen a haikalın Ubangiji. 14 Da ta duba sai ga sarki, tsaye kusa da ginshiķi, bisa ga al’ada. Hafsoshi da masu busa suna tsaye kusa da sarki, dukan mutanen kasar kuma suna farin ciki suna busa ƙahoni. Sai Ataliya ta keta tufafinta ta tā da murya tana cewa, “Kai! Wannan cin amana ne! Ai, wannan cin amana ne!” 15 Yehohiyada ya umarci komandodin sojoji wadanda suke lura da mayaka, ya ce, “Ku fitar da ita daga cikinku, ku kuma kashe duk wanda ya bi ta.” Gama firist din ya ce, “Kada a kashe ta a cikin haikalın Ubangiji.” 16 Saboda haka suka kama ta yayında ta kai inda dawakai sukan shiga filin fada, a can kuwa aka kashe ta. 17 Sa’an nan Yehohiyada ya yi alkawari tsakanin Ubangiji da sarki da kuma mutane cewa za su zama mutanen Ubangiji. Ya kuma yi alkawari tsakanin sarki da mutane. 18 Sai dukan mutanen kasar suka tafi haikalın Ba’al suka rushe shi. Suka farfasa bagadai da kuma gumaka, suka kuma kashe Mattan wanda yake firist na Ba’al a gaban bagade. Sa’an nan Yehohiyada firist ya sa matsara a haikalın Ubangiji. 19 Ya tafi tare da komandodin sojoji, Keretawa, matsara da kuma dukan mutanen kasar, tare kuwa suka kawo sarki daga haikalın Ubangiji zuwa cikin fada, ta kofar matsara. Sarki kuwa ya ɗauki mazauninsa a bisa kursiyin sarauta, 20 dukan mutanen kasar suka yi murna. Birnin ya sami salama don an kashe Ataliya da takobi a fada. 21 Yowash yana da shekara bakwai sa’ad da ya fara mulki.

12 A shekara ta bakwai ta Yehu, Yowash ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima na tsawon shekaru arba’in. Sunan mahaifiyarsa Zibiya ce; daga Beyersheba. 2 Yowash ya aikata abin da yake daidai a idon Ubangiji domin Yehohiyada firist ya koya masa. 3 Amma fa ba a kawar da masujadan kan tuddai ba; mutane suka ci gaba da mika hadayu da kuma fona turare a kan tuddai. 4 Yowash ya ce wa firistoci, “Ku tattara dukan kudin da ake kawo a matsayin hadayu masu tsarki na haikalın Ubangiji, kudin da aka tattara a ƙiday, kudin da aka tattara daga wa’adin da mutum ya yi, da kuma kudin da aka kawo na yardan rai a haikalı. 5 Bari kowane firist yă karbi kudi daga masu ajiya, sa’an nan a yi amfani da su a gyara duk wani abin da ya lalace a haikalı.” 6 Amma har zuwa shekara ta ashirin da uku ta mulkin Yowash, firistocin ba su yi gyara haikalın ba. 7 Saboda haka Sarki Yowash ya

kira Yehohiyada firist da sauran firistoci ya tambaye su ya ce, “Me ya sa ba kwa gyaran abubuwān da suka lalace a haikalı? Kada ku sāke karban kudi daga masu ajiya, amma a mīka su domin gyaran haikalı.” 8 Firistoci suka yarda cewa ba za su sāke karban kudi daga mutane ba, kuma ba za su yi gyaran haikalın da kansu ba. 9 Yehohiyada firist ya ɗauki akwatin ya huda rami a murfinsa. Ya ajiye shi kusa da bagade a hannun dama na haikalın Ubangiji. Firistocin da suke tsaron kofar suka zuba dukan kudin da aka kawo a haikalın Ubangiji a cikin akwatin. 10 Duk sa’ad da suka ga kudin sun karu a akwatin, sai marubucin fada da babban firist, su kirga kudin da aka kawo a haikalın Ubangiji su sa a jakankuna. 11 Sa’ad da suka ga kudin ya yi yawa, sai su ba wa wadanda aka zaba su lura da aikin haikalın. Da shi suka biya wadanda suka yi aiki a haikalın Ubangiji, su kafintoci, da magina, 12 masu gini, da masu fasa duwatsu. Suka sayi katakai da sassakaskun duwatsu domin gyaran haikalın Ubangiji, suka kuma biya duk wadansu kudin gyaran haikalın. 13 Ba a yi amfani da kudin da aka kawo a haikalı don yin manyan kwanonin azurfa, lagwani, abin yayyafa ruwa, kakaki ko wani abu na zinariya, ko na azurfa domin haikalın Ubangiji ba; 14 an ba ma’ikatan da suka gyara haikalın ne. 15 Ba su bukaci wani bayani daga wadanda aka ba wa kudin don su biya ma’ikatan ba, domin sun yi aikinsu da aminci. 16 Ba a kawo kudi daga hadayun laifi da na hadayun zunubi a haikalın Ubangiji ba, wadannan na firistoci ne. 17 A wannan lokaci, Hazayel sarkin Aram ya haura, ya kai wa Gat hari, ya kuma ci ta da yaƙi. Sa’an nan ya juya don yă yaƙi Urushalima. 18 Amma Yowash sarkin Yahuda ya kwashes tsarkakan kayan da kakanninsa, Yehoshafat, Yehoram da Ahaziya, sarakunan Yahuda suka kebe, da kyautai da shi kansa ya kebe, da kuma dukan azurfan da aka samu a dakunan ajiya haikalın Ubangiji da na fada, ya aika da su wa Hazayel sarkin Aram, shi kuma ya janye daga Urushalima. 19 Game da sauran ayyukan mulkin Yowash da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. 20 Hafsoshinsa suka yi masa makarkashiya suka kashe shi a Bet Millo, a kan hanyar da ta gangara zuwa Silla. 21 Hafsoshin da suka kashe shi kuwa su ne Yozabad dan Shimeyat da Yehozabad dan Shomer. Ya mutu, aka kuma binne shi tare da kakanninsa a Birnin Dawuda. Sai Amaziya dansa ya gāje shi a matsayin sarki.

13 A shekara ta ashirin da uku ta Yowash dan Ahaziya, sarkin Yahuda, Yehoyahaz dan Yehu, ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuwa yi mulki shekaru goma sha bakwai. **2** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji ta wurin bin zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata, bai kuwa guje musu ba. **3** Saboda haka fushin Ubangiji ya kuna a kan Isra'ila, kuma da dadewa ya sa su a karkashin ikon Hazayel sarkin Aram da Ben-Hadad dansa. **4** Sai Yehoyahaz ya nemi tagomashin Ubangiji, Ubangiji kuwa ya saurare shi, domin ya gan irin matsin da sarkin Aram yake yi wa Isra'ila. **5** Sai Ubangiji ya tā da mai ceto wa Isra'ila, suka kuma kubuta daga ikon Aram. Ta haka Isra'ilawa suka yi zama a gidajensu yadda suka yi a dā. **6** Sai dai ba su bar yin zunuban gidan Yerobowam ba, wanda ya sa Isra'ila ta aikata; suka ci gaba da yinsu. Haka ma, ginshikin Ashera ta kasance a tsaye a cikin Samariya. **7** Ba abin da ya rage na rundunar Yehoyahaz sai mahayan dawakai hamsin, kekunan yakī goma da kuma sojōji kasa dubu goma. Gama sarkin Aram ya hallaka sauran, ya kuma yi kaca-kaca da su kamar kura a masussuka. **8** Game da sauran ayyukan mulkin Yehoyahaz, dukan abubuwan da ya yi da kuma nasarorinsa, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **9** Yehoyahaz ya huta da kakanniinsa, aka binne shi a Samariya, Yehowash dansa kuma ya gāje shi. **10** A shekaru talatin da bakwai ta Yowash sarkin Yahuda, Yehowash dan Yehoyahaz ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki shekaru goma sha shida. **11** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji, bai juya ga barin zunuban Yerobowam dan Nebat ba, wanda ya sa Isra'ila ta aikata, ya ci gaba da yinsu. **12** Game da sauran ayyukan mulkin Yowash, da dukan abubuwan da ya yi, da kuma nasarorinsa, hade da yakīn da ya yi da Amaziya sarkin Yahuda, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **13** Yowash ya huta da kakanniinsa, Yerobowam kuwa ya gāje shi. Aka binne Yehowash a Samariya tare da sarakunan Isra'ila. **14** To, Elisha ya kamu da ciwon da ya kashe shi. Yowash sarkin Isra'ila ya gangara don yā gan shi, ya kuma yi kuka dominisa. Ya yi kuka yana cewa, "Babana! Babana, keken yakīn Isra'ila da mahayan dawakanta!" **15** Elisha ya ce wa Yehowash, "Ka samo baka da kibiyoyi," ya kuwa yi haka. **16** Sai ya ce wa Yehowash sarkin Isra'ila, "Ka dāuki baka a hannunka." Da ya dāuka, sai Elisha ya sa hannunsa a hannuwan sarki. **17** Ya ce masa, "Ka bude taga wajen gabas," sai ya bude. Sai Elisha ya ce, "Ka harba!" Sai ya harba. Elisha ya ce, "Kibiyar nasara ta Ubangiji, kibiyar nasara a kan Aram! Za ka hallaka Arameyawa sarai a Afek." **18** Sa'an nan ya ce, "Ka dāuki kibiyoyi," sai sarkin ya dāuko. Sai Elisha ya ce, "Ka caki kasa." Sai ya caka sau uku sa'an nan ya daina. **19** Sai mutumin Allah ya yi fushi da shi ya ce, "Da a ce ka caki kasar sau biyar ko shida; da za ka yi nasara a kan Aram ka kuma hallaka ta sarai. Amma yanzu za ka yi nasara a kanta sau uku ne kawai." **20** Elisha ya mutu, aka kuma binne shi. To, mahara Mowabawa sun saba kawo hari a kasar Isra'ila a kowace bazara. **21** Wata rana yayinda wadansu Isra'ilawa suke binne wani mutum, farat daya sai ga mahara; saboda haka suka jefar da gawar mutumin a kabarin Elisha. Da gawar ta taba kasusuwan Elisha, sai mutumin ya farka, ya tashi ya tsaya da kafafunsa. **22** Hazayel sarkin Aram ya musguna wa Isra'ila a duk tsawon mulkin Yehoyahaz. **23** Amma Ubangiji ya nuna musu alheri, ya ji tausayinsu, ya kuma damu da su saboda alkawarinsa da Ibrahim, Ishaku da Yakub. Har yā zuwa yau bai yarda yā hallaka su ko yā shafe su daga gabansa ba. **24** Hazayel sarkin Aram ya mutu, sai Ben-Hadad dansa ya gāje shi. **25** Sa'an nan Yowash ya sāke kwato garuruwan da Ben-Hadad ya ci da yakī a hannun mahaifinsa Yehoyahaz. Sau uku Yehowash ya yi nasara a kansa, ta haka kuwa ya kwace garuruwan Isra'ilawa.

14 A shekara ta biyu ta mulkin Yehowash dan Yehoyahaz sarkin Isra'ila, Amaziya dan Yowash sarkin Yahuda ya fara mulki. **2** Ya zama sarki yana da shekaru ashirin da biyar, ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru ashirin da tara. Sunan mahaifiyarsa Yehoyaddin, mutuniyar Urushalima. **3** Ya aikata abin da yake daidai a gabon Ubangiji, sai dai ba kamar kakansa Dawuda ba. A kome dai ya bi gurbin mahaifinsa Yowash. **4** Ba a dai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane suka ci gaba da yin hadaya da kone turare a can. **5** Bayan masarauta ta kahu a hannunsa, sai ya kashe fadawan da suka kashe mahaifinsa sarki. **6** Duk da haka bai kashe'ya'yan masu kisan ba, bisa ga abin da yake a rubuce a Dokar Musa inda Ubangiji ya umarta, "Ba za a kashe iyaye saboda laifin'ya'ya ba, ko kuma'ya'ya saboda laifin iyayensu ba, kowa zai mutu don zunubansa." **7** Shi ne kuma wanda ya ci mutanen Edom dubu goma a yakī, a Kwarin Gishiri, ya kuma ci Sela da yakī, ya ba ta suna Yokteyel, sunan da ake

kiranta har wa yau. **8** Sai Amaziya ya aika'yan aika wurin Yehowash dan Yehoyahaz, dan Yehu, sarkin Isra'ila, yana tsokanarsa cewa, "Zo, mu sadu fuska da fuska." **9** Amma Yehowash sarkin Isra'ila ya mai da martani wa Amaziya sarkin Yahuda ya ce, "Wata'yar kaya a kurmin Lebanon ta aika da sako wurin itacen al'lul a Lebanon cewa, 'Ka ba dana'yarka aure.' Amma wani naman jeji ya zo ya tattake kayar. **10** Tabbatacco ka ci Edom da yaki, yanzu kuwa kana daga kai. To, ka gode da darajar da ka samu, amma ka zauna a gida! Don me kake neman fada kana neman faduwarka da kuma ta Yahuda?" **11** Amma Amaziya bai saurara ba, saboda haka Yehowash sarkin Isra'ila ya kai masa hari. Shi da Amaziya sarkin Yahuda suka fuskanci juna a Bet-Shemesh. **12** Isra'ila suka fatattaki Yahuda, kowa kuwa ya tsere zuwa gidansa. **13** Yehowash sarkin Isra'ila ya kama Amaziya sarkin Yahuda, dan Yowash, dan Ahaziya, a Bet-Shemesh. Sa'an nan Yehowash ya tafi Urushalima ya rushe katangar Urushalima daga Kofar Efraim har zuwa Kofar Kusurwa, ratarta ta kai wajen kafa dari shida. **14** Ya kwashi daukan zinariya da azurfa da duk kayan da aka samu a haikaln Ubangiji da kuma ma'ajin fadan. Ya kuma kwashi bayi sa'an nan ya koma Samariya. **15** Game da sauran ayyukan mulkin Yehowash, abin da ya yi da kuma nasarorinsa, hade da yakinsa da Amaziya sarkin Yahuda, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **16** Ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi a Samariya tare da sarakunan Isra'ila. Yerobowam dansa, ya kuma gāje shi. **17** Amaziya dan Yowash sarkin Yahuda ya yi shekaru goma sha biyar bayan mutuwar Yehowash dan Yehoyahaz sarkin Isra'ila. **18** Game da sauran ayyukan mulkin Amaziya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **19** Suka kulla masa ma'kar'kashiya a Urushalima, ya gudu zuwa Lakish, amma suka aika har Lakish aka kashe shi a can. **20** Aka dauko shi a kan doki aka kawo shi Urushalima, aka kuwa binne shi tare da kakanninsa, a Birnin Dawuda. **21** Sa'an nan dukan mutanen Yahuda suka dauki Azariya, wanda yake dan shekaru goma sha shida da haihuwa, suka nad'a shi sarki a madadin mahaifinsa Amaziya. **22** Shi ne ya sāke gina Elat, ya kuma maido da ita a hannun Yahuda bayan Amaziya ya huta da kakanninsa. **23** A shekara ta goma sha biyar ta mulkin Amaziya dan Yowash sarkin Yahuda, Yerobowam dan Yehowash sarkin Isra'ila ya zama sarki a Samariya, ya kuma yi mulki na shekaru arba'in

da daya. **24** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji bai kuwa kouce wa duk zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta aikata ba. **25** Shi ne ya maido da iyakokin Isra'ila daga Lebo Hamat zuwa Tekun Araba, bisa ga maganar Ubangiji, Allah na Isra'ila, da ya yi ta bakin bawansa Yunana dan Amittai, annabi daga Gat-Hefer. **26** Ubangiji ya ga irin muguar wahalar da ta shafi kowa a Isra'ila, ko bawa ko'yantacce, babu mai taimakonsu. **27** Da yake kuma Ubangiji bai ce zai shafe sunan Isra'ila daga fuskar duniya ba, sai ya cece su ta hannun Yerobowam dan Yowash. **28** Game da sauran ayyukan mulkin Yerobowam, da dukan abin da ya yi, da yake-ya'ken da ya yi, hade da sāke kwato wa Isra'ila Damaskus da Hamat wadanda suke a hannun Yahuda, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **29** Yerobowam ya huta da kakanninsa, sarakunan Isra'ila. Zakariya dansa kuwa ya gāje shi.

15 A shekara ta ashirin da bakwai ta mulkin Yerobowam sarkin Isra'ila, Azariya dan Amaziya, sarkin Yahuda ya fara mulki. **2** Yana da shekara goma sha shida sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyu. Sunan mahaifiyarsa Yekoliya daga Urushalima. **3** Ya aikata abin da yake daidai a gabon Ubangiji, yadda mahaifinsa Amaziya ya yi. **4** Amma bai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane kuwa suka yi ta yin hadaya da kona turare a can. **5** Ubangiji ya sa wa sarki ciwon kuturta har mutuwersa, ya kuma zauna a kebe. Yotam dan sarki, shi ne ya gudanar da sha'anin fada, ya kuma shugabanci mutanen kasar. **6** Game da sauran ayyukan mulkin Azariya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **7** Azariya ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi kusa da su a Birnin Dawuda. Yotam dansa, kuma ya gāje shi. **8** A shekara ta talatin da takwas ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Zakariya dan Yerobowam ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki wata shida. **9** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji yadda mahaifinsa ya yi. Bai bar aikata zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila suka yi ba. **10** Sai Shallum dan Yabesh ya kulla wa Zakariya ma'kar'kashiya. Ya tasam masa a gabon jama'a, ya kashe shi, ya kuma gāje shi. **11** Game da sauran ayyukan mulkin Zakariya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. **12** Ta haka maganar Ubangiji da ya yi wa Yehu ta cika, wadda ya ce, "Zuriyarka za tā zauna a kursiyin

Isra'ila har tsara ta hudu." 13 Shallum dan Yabesh ya zama sarki a shekara ta talatin da tara ta mulkin Uzziya sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki na wata daya a Samariya. 14 Sa'an nan Menahem dan Gadi ya gangara daga Tirza ya haura zuwa Samariya. Ya tasam wa Shallum dan Yabesh a Samariya, ya kashe shi, ya kuma gāje shi. 15 Game da sauran ayyukan mulkin Shallum, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. 16 A lokacin nan sai Menahem ya taso daga Tirza, ya kai wa Tifsa hari da kowa wanda yake a birnin da kewayenta, don sun ki su bude kofofinsu. Ya kori Tifsa daga aiki, ya kuma tsattsaga cikin dukan mata masu juna biyu. 17 A shekara ta talatin da takwas ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Menahem dan Gadi ya zama sarkin Isra'ila, ya yi mulki a Samariya shekara goma. 18 Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji. A duk tsawon mulkinsa, bai rabu da zunuban da Yerobowam dan Nebat ya sa Isra'ila suka aikata ba. 19 Sai Ful sarkin Assuriya ya kai wa ḫasar hari, Menahem kuwa ya ba shi talenti dubu na azurfa don yā sami goyon bayansa, yā kuma karfafa kahuwa mulkin. 20 Menahem ya tara kudin ne ta hanyar haraji a Isra'ila inda ya sa kowane attajiri ya ba da shekel hamsin don a ba sarkin Assuriya. Sa'an nan sarkin Assuriya ya janye, bai kara kasance a ḫasar ba. 21 Game da sauran ayyukan mulkin Menahem, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. 22 Menahem ya huta tare da kakanninsa. Fekahiya dansa kuma ya gāje shi. 23 A shekara ta hamsin ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Fekahiya dan Menahem ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki shekara biyu. 24 Fekahiya ya aikata mugunta a gaban Ubangiji, bai rabu da zunuban Yerobowam dan Nebat wanda ya sa Isra'ila ya aikata ba. 25 Daya daga cikin manyan fadawansa, Feka dan Remaliya, ya kulla masa makarkashiya. Dauke da mutanen Gileyad hamsin, ya kashe Fekahiya tare da Argob da kuma Ariye a fadan sarki a Samariya. Ta haka Feka ya kashe Fekahiya ya kuma gāje shi. 26 Game da sauran ayyukan mulkin Fekahiya, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. 27 A shekara ta hamsin da biyu ta mulkin Azariya sarkin Yahuda, Feka dan Remaliya ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya yi mulki shekara ashirin. 28 Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji. Bai kauce wa zunuban Yerobowam dan Nebat, wanda ya sa Isra'ila ta yi ba. 29 A zamamin Feka sarkin Isra'ila, Tiglat-Fileser sarkin Assuriya ya zo ya kama Iyon,

Abel-Bet-Ma'aka, Yanowa da Kedesh da kuma Hazor. Ya kame Gileyad da Galili, hafe da dukan ḫasar Naftali, ya kuma kwashi mutanen zuwa Assuriya. 30 Sa'an nan Hosheya dan Ela ya kulla wa Feka dan Remaliya makarkashiya. Ya fāfa masa ya kuma kashe shi, sa'an nan ya gāje shi a matsayin sarki a shekara ta shirin ta mulkin Yotam dan Uzziya. 31 Game da sauran ayyukan mulkin Feka da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Isra'ila. 32 A shekara ta biyu ta mulkin Feka dan Remaliya sarkin Isra'ila, Yotam dan Uzziya sarkin Yahuda ya fara mulki. 33 Ya zama sarki yana da shekara ashirin da biyar, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Sunan mahaifiyarsa Yerusha,'yar Zadok. 34 Ya aikata abin da yake daidai a gaban Ubangiji yadda mahaifinsa Uzziya ya yi. 35 Duk da haka, bai kawar da masujadan kan tudu ba; mutane suka ci gaba da yin hadaya da kona turare a can. Yotam ya sāke gina Kofar Bisa ta haikalın Ubangiji. 36 Game da sauran ayyukan mulkin Yotam da aikin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. 37 (A kwanakin nan Ubangiji ya fara aikan Rezin sarkin Aram da Feka dan Remaliya, su yi gāba da Yahuda.) 38 Yotam ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda, birnin mahaifinsa. Ahaz dansa kuma ya gāje shi.

16 A shekara ta goma sha bakwai ta mulkin Feka dan Remaliya, Ahaz dan Yotam sarkin Yahuda ya fara mulki. 2 Ahaz ya zama sarki yana da shekara ashirin, ya kuma yi mulki shekara goma sha shida a Urushalima ba kamar Dawuda mahaifinsa ba. Ahaz bai yi abin da yake daidai a gaban Ubangiji Allahnsa ba. 3 Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila har ya miķa dansa hadaya a wuta, yana bin hanyoyin bankyama na al'ummai da Ubangiji ya kora a gaban Isra'ilawa. 4 Ya miķa hadaya, ya kuma kona turare a masujadan tudu, da kan tuddai, da kuma a karkashin kowane babban itace. 5 Sai Rezin sarkin Aram, da Feka dan Remaliya sarkin Isra'ila suka haura don su kai wa Urushalima hari, suka kuma kewaye Ahaz, amma ba su iya shan karfinsa ba. 6 A wannan lokaci, Rezin sarkin Aram ya sāke kwato Elat wa Aram ta wurin korar Yahuda. Sa'an nan mutanen Edom suka mamaye Elat suna kuwa zaune a can har yau. 7 Ahaz ya aika a fada wa Tiglat-Fileser sarkin Assuriya cewa, "Ni abokin tarayyarka ne kuma mai dogara da kai. Ka haura ka cece ni daga hannun sarkin Aram da

hannun sarkin Isra'ila wadanda suke kawo mini hari." **8** Ahaz ya dfauki azurfa da zinariyar da suke a haikalin Ubangiji da suke kuma a ma'ajin fada ya aika wa sarkin Assuriya kyauta. **9** Sai sarkin Assuriya ya ji rokonsa. Ya tashi ya fāda wa Damaskus da hari ya kuma kame ta. Ya kwashi mazaunanta zuwa Kir, ya kuma kashe Rezin. **10** Sa'an nan sarki Ahaz ya tafi Damaskus don yā sadu da Tiglat-Fileser sarkin Assuriya. Da ya kai can sai ya ga wani bagade a Damaskus, sai ya aika wa Uriya firist, da siffar bagaden, da fasalinsa, da cikakken bayanin bagaden. **11** Saboda haka Uriya firist ya gina bagaden bisa ga tsarin da Sarki Ahaz ya aika masa daga Damaskus, ya kuma gama shi kafin Sarki Ahaz yā dawo. **12** Da sarki ya dawo daga Damaskus ya ga bagaden, sai ya tafi kusa da shi ya kuma miķa hadaya a bisansa. **13** Ya miķa hadayarsa ta konawa da ta hatsi, ya zuba hadayarsa ta sha, ya kuma yayyafa jinin hadayunsa ta zumunci a bisa bagaden. **14** Sai ya cire bagaden tagullu wanda aka kefē ga Ubangiji, ya sa shi a gaban haikalin wato, tsakanin kofar shiga haikalin Ubangiji da sabon bagaden. Ya ajiye shi a gefen arewa na sabon bagaden. **15** Sarkin Ahaz ya umarci Uriya cewa, "A kan babban sabon bagade, ka miķa hadayar konawa ta safe, da hadayar hatsi ta yamma, da hadayar sarki ta konawa da hadayarsa ta hatsi, da hadaya ta dukan jama'ar kasar, tare da hadayan hatsinsu da kuma ta sha. Ka yayyafa jinin hadayun konawa a kan bagade. Amma zan yi amfani da bagaden tagullu don neman bishewa." **16** Uriya firist kuwa ya yi duk abin da Sarki Ahaz ya umarta. **17** Sarkin Ahaz ya kawar da katakon ya kuma dauke tasoshin daga mazauninsu da ake iya matsarwa. Ya dauke katon kwano mai suna Teku daga kan bijiman tagullar da ya tallafe su ya ajiye a kan mazaunin dutse. **18** Ya kawar da rumfa Asabbacin da aka gina a haikalin, ya kuma kawar da mashiggin sarki na waje da haikalin Ubangiji, duk dai don yā gamshi sarkin Assuriya. **19** Game da sauran ayyukan mulkin Ahaz, abubuwan da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **20** Ahaz ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi da su a Birnin Dawuda. Hezekiya dansa kuma ya gāje shi.

17 A shekara ta goma sha biyu ta mulkin Ahaz sarkin Yahuda, Hosheya dan Ela ya zama sarkin Isra'ila a Samariya, ya kuma yi mulki na shekara tara. **2** Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji, amma ba kamar na sarakunan Isra'ilan da suka riga shi ba. **3**

Shalmaneser sarkin Assuriya ya kawo wa Hosheya wanda dā abokin tarayyarsa ne, hari har Hosheya ya biya shi haraji. **4** Amma sarkin Assuriya ya gane cewa Hosheya mai cin amana ne, gama ya aika da wakilai wurin So sarkin Masar, ya kuma daina aika wa sarkin Assuriya haraji yadda ya saba yi kowace shekara. Saboda haka Shalmaneser ya kama shi ya sa a kurkuku. **5** Sarkin Assuriya ya kai wa kasar Hosheya gaba daya farmaki, ya kewaye Samariya na tsawon shekara uku. **6** A shekara ta tara ta sarautar Hosheya, sarkin Assuriya ya ci Samariya da yaki ya kuma kwashe Isra'ilawa zuwa Assuriya. Ya tsugunar da su a Hala, da a Gozan a bakin Kogin Habor da kuma a garuruwan Medes. **7** Duk wannan ya faru ne saboda Isra'ilawa sun yi wa Ubangiji Allahnsu zunubi, shi wanda ya fitar da su daga Masar daga karkashin ikon Fir'auna sarkin Masar. Sun yi wa wadansu alloli sujada **8** suka kuma bi gurbin al'umman da Ubangiji ya kora a gabansu, da kuma ayyukan da sarakuna Isra'ila suka gabatar. **9** Isra'ilawa a boye sun aikata abubuwan da ba daidai ba ga Ubangiji Allahnsu. Tun daga hasumiyoyi har zuwa birane masu katanga, sun gina wa kansu wuraren sujada na tudu a dukan garuruwansu. **10** Suka kafa keba'bun duwatsu da kuma ginshikan Ashera a kowane tudu mai tsayi da kuma a karkashin kowane babbani itace. **11** Suka kona turare a kan kowane tudu, kamar dai yadda al'umman da Ubangiji ya kora daga gabansu suka yi. Suka yi muguntan da ya sa Ubangiji ya yi fushi. **12** Suka bauta wa gumaka, ko da yake Ubangiji ya ce, "Ba za ku yi wannan ba." **13** Ubangiji ya yi wa Isra'ila da Yahuda kashedi ta bakin dukan annabawansa da kuma masu duba, cewa, "Ku juyo daga mugayen ayyukanku. Ku yi biyayya da umarnai da farillaina, bisa ga dukan Dokar da na dokaci kakanninku su bi, wadanda na kuma bayar ta wurin bayina, annabawa." **14** Amma ba su saurare ni ba don sun kangare kamar kakanninsu, wadanda ba su amince da Ubangiji Allahnsu ba. **15** Suka yi watsi da farillansa da yarjejeniyar da ya kulla da kakanninsu, da kuma kashedin da ya yi musu. Suka bi gumaka marasa amfani, wannan ya sa su ma kansu suka zama marasa amfani. Suka kwaikwayi sauran kasashen da suke kewaye da su, ko da yake Ubangiji ya umarce su cewa, "Kada ku yi rayuwa irin tasu," suka kuwa yi abin da Ubangiji ya hana su. **16** Suka wofinta dukan umarnan Ubangiji Allahnsu, suka yi wa kansu gumakan zubi na siffar'yan maruka biyu, da kuma

ginshifin Ashera. Suka rusuna wa rundunan taurari, suka kuma yi wa Ba'al sujada. **17** Suka miška'ya'yansu maza da mata hadaya ta wuta. Suka yi duba, suka yi sihiri suka kuma ba da kansu ga mugunta a gaban Ubangiji; suka sa ya yi fushi. **18** Saboda haka Ubangiji ya yi fushi kwarai da Isra'ilä, ya kuma kawar da su daga gabansa. Kabilar Yahuda kadai aka bari, **19** ko Yahuda ma ba su kiyaye umarnan Ubangiji Allahnsu ba. Sun bi gurbin da Isra'ilä ta kawo. **20** Saboda haka Ubangiji ya wofinta mutanen Isra'ilä; ya azabtar da su, ya kuma ba da su a hannun masu kwasar ganima, sai da ya shafe su kakaf daga gabansa. **21** Sa'ad da ya ware Isra'ilä daga gidan Dawuda, sai suka nada Yerobowam dan Nebat sarki a kansu. Yerobowam ya rinjayi Isra'ilä daga kin Ubangiji, ya sa suka aikata babban zunubi. **22** Isra'ilä suka nace cikin dukan zunuban Yerobowam, ba su kuwa rabu da su ba **23** har Ubangiji ya kawar da su daga gabansa, kamar yadda ya gargade su ta bakin bayinsa annabawa. Saboda haka aka kwashi mutanen Isra'ilä daga kasarsu zuwa bauta a Assuriya, har wa yau kuwa suna can. **24** Sarkin Assuriya ya kawo mutane daga Babilon, Kuta, Afa, Hamat da Sefarfayim ya zaunar da su a garuruwan Samariya don su maya gurbin Isra'ilawa. Suka mallaki Samariya suka kuma zauna a garuruwansu. **25** Sa'ad da suka fara zama a can, ba su bauta wa Ubangiji ba; saboda haka ya aika da zakoki a tsakaninsu suka karkashe wadansu mutane. **26** Sai aka fada wa sarkin Assuriya cewa, "Mutenan da ka kwashe ka zaunar a garuruwan Samariya fa ba su san abin da allahn kasar yake bukata ba. Saboda haka allahn kasar ya tura zakoki a cikinsu, wadanda suke karkashe su, domin mutanen ba su san abin da yake bukata ba." **27** Sai sarkin Assuriya ya ba da umarni cewa, "A sami wani daga cikin firistocin da aka kwaso zuwa bauta daga Samariya, yä koma yä zauna a can, yä koya wa mutanen abin da allahn kasar yake bukata." **28** Saboda haka daya daga cikin firistocin da aka kawo bauta daga Samariya ya dawo ya zauna a Betel, ya koya musu yadda za su yi sujada ga Ubangiji. **29** Duk da haka, jama'ar kowace kasa, suka kera tasu alloli a garuruwa masu yawa inda suke zaune, suka sa su a masujadan da mutanen Samariya suka gina a kan tuddai. **30** Mutane daga Babilon suka kera Sukkot Benot, mutane daga Kut suka kera Nergal, mutane daga Hamat suka kera Ashima; **31** Awwiyawa suka kera Nibhaz da Tartak, Sefarfayawa kuwa suka kone'ya'yansu a wuta a matsayi hadayu

ga Adrammelek da Anammelek allolin Sefarfayim. **32** Sun yi wa Ubangiji sujada, amma kuma suka zabi mutanensu su yi musu hidima a matsayin firistoci a masujadan da suke kan tuddai. **33** Sun yi wa Ubangiji sujada, amma kuma sun bauta wa allolinsu bisa ga al'adun kasashen da suka fito. **34** Har yä zuwa yau, sun nace da ayyukansu na dä. Ba sa yin wa Ubangiji sujada, ba sa kuma bin dokoki da farillansa, dokoki da umarnan da Ubangiji ya ba wa zuriyar Yafub, wadda ya ba wa suna Isra'ilä. **35** Da Ubangiji ya kulla alkawari da Isra'ilawa, ya dokace su cewa, "Kada ku yi wa wadansu alloli sujada ko ku durkusa a gabansu ku bauta musu, ko ku miška musu hadaya. **36** Amma Ubangiji wanda ya fito da ku daga Masar da iko mai girma da hannu mai karfi, shi ne za ku yi masa sujada. Gare shi za ku durkusa ku kuma miška masa hadayu. **37** Dole kulum ku mai da hankali ga kiyaye ka'idodi da farillan, dokoki da umarnan da ya rubuta muku. Kada ku yi wa wadansu alloli sujada. **38** Kada ku manta da alkawarin da na kulla da ku, kada ku yi sujada ga wadansu alloli. **39** Maimakon haka, ku yi wa Ubangiji Allahnku sujada; shi ne zai cece ku daga hannun abokan gâbanku." **40** Amma ba su saurara ba, suka nace da ayyukansu na dä. **41** Ko ma yayinda mutanen nan suke yi wa Ubangiji sujada, ba su daina bauta wa gumakansu ba. Har yä zuwa yau, 'ya'yansu da jikokinsu sun ci gaba da bin gurbin kakanninsu.

18 A shekara ta uku ta mulkin Hosheya dan Ela sarkin Isra'ilä, Hezekiya dan Ahaz sarkin Yahuda ya fara mulki. **2** Yana da shekara ashirin da biyar da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara ashirin da tara a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Abiya'yar Zakariya. **3** Ya aikata abin da yake daidai a gaban Ubangiji yadda kakansa Dawuda ya yi. **4** Ya kawar da masujadan kan tudu, ya farfasa keba'bun duwatsu, ya sassare ginshifin Ashera. Ya fashe macijin tagullan da Musa ya yi, gama har zuwa lokacin nan Isra'ilawa suna kona turare gare shi. (An ba shi suna Nehushtan.) **5** Hezekiya ya dogara ga Ubangiji, Allah na Isra'ilä. Ba a yi wani kamar sa ba cikin dukan sarakunan Yahuda; ko kafin shi, ko kuma bayansa. **6** Ya manne wa Ubangiji, bai fasa binsa ba; ya yi bijayya da dokokin da Ubangiji ya ba wa Musa. **7** Ubangiji kuma ya kasance tare da shi, ya yi nasara a duk abin da ya sa hannu. Ya yi tawaye ga sarkin Assuriya, ya ki yä bauta masa. **8** Daga hasumiya zuwa birni mai katanga, ya ci Filistiyawa da yaki, har zuwa Gaza da kewaye. **9** A shekara ta hudu ta

Hezekiya, wato, shekara ta bakwai ke nan ta mulkin Hosheya dan Ela sarkin Isra'il; Shalmaneser Sarkin Assuriya ya tasam ma Samariya da yaki; ya kewaye ta. **10** A karshen shekara ta uku, Assuriyawa suka ci Samariya da yaki. An ci Samariya da yaki a shekara ta shida ta mulki Hezekiya, wanda ya zo daidai da shekara ta tara ta mulkin Hosheya sarkin Isra'il. **11** Sarkin Assuriya ya kwashe Isra'il zuwa Assuriya ya zaunar da su a Hala, da Gozan a kogin Habor da kuma garuruwan Medes. **12** Wannan ya faru ne domin ba su yi biyayya ga Ubangiji Allahnsu ba, amma suka karya alkawarinsu; da dukan abin da Musa bawan Ubangiji ya umarta. Ba su saurari umarnin ba, balle su kiyaye su. **13** A shekara ta goma sha hudu ta mulkin sarkin Hezekiya, sai sarki Sennakerib sarkin Assuriya ya kai farmaki wa biranen Yahuda masu katanga ya kuma kama su. **14** Sai Hezekiya sarkin Yahuda ya aika sako ga sarkin Assuriya a Lakish cewa, "Na yi laifi, ka janye daga gare ni, zan kuma biya ka duk abin da ake bukata daga gare ni." Sarkin Assuriya ya karbi talenti dari uku na azurfa, da talenti talatin na zinariya daga hannun Hezekiya sarkin Yahuda. **15** Ya zama kuwa cewa, Hezekiya ya bayar da dukan azurfan da suke a haikal Ubañiji da kuma a ma'ajin fadan sarki. **16** A wannan lokaci ne Hezekiya sarkin Yahuda ya babballe zinariyan da aka dalaye kofofi da madogaran kofofin haikal Ubañiji, ya ba sarkin Assuriya. **17** Sai sarkin Assuriya ya aika da babban shugaban sojojinsa, da shugaban dattawansa, da wakilinsa daga birnin Lakish tare da fungiyar sooji masu yawa zuwa Urushalima domin su yaki Sarki Hezekiya. Da suka haura sai suka tsaya a wurin lambatun da yake kawo ruwa daga Tafkin Tudu, kusa da hanyar Filin Mai Wanki. **18** Suka kira sarki, sai Eliyakim dan Hilkiya sarkin fada, da Shebna magatakarda, da Yowa dan Asaf marubuci suka je wurinsu. **19** Jagoran dogarawan sarkin Assuriya ya ce musu, "Ku ce wa Hezekiya, "Ga abin da babban sarkin Assuriya ya ce, da wa kake ta'kama? **20** Ka ce kana da dabara da Karfin soji, amma bagu kawai kake yi. Da wa ka dogara har da za ka yi mini tawaye? **21** Na sani kana dogara da Masar, wadda take kamar karar masara, wadda in ka jingina a kai, za ta karye ta soki hannunka. Haka Fir'una sarkin Masar yake ga dukan wanda ya dogara da shi. **22** Sai ya ci gaba da cewa, in kuma ka ce mini "Muna dogara ga Ubangiji Allahnmu ne," ba masujadansa da bagadansa ne Hezekiya ya ciccire, yana ce wa Urushalima da Yahuda, "Dole ku

yi sujada a gabon wannan bagade a Urushalima"? **23** "Yanzu, ka zo ku shirya da shugabana, sarkin Assuriya. Zan ba ka dawakai dubu biyu, in za ka sami mahayansu! **24** Yaya za ka yi tsayaya da mafi kankantan hafsan shugabana, ko da kana dogara da Masar don kekunan yaki da mahaya dawakai? **25** Ban da haka ma, kana gani cewa na zo in hallaka wannan wuri ne ba tare da na ji daga Ubangiji ba? Ubangiji da kansa ne ya ce da ni in kawo wa wannan kasa hari in hallaka ta." **26** Sai Eliyakim dan Hilkiya, da Shebna, da Yowa suka ce wa jagoran dakarun, "Muna rokonka ka yi wa bayinka magana da harshen Arameyik da yake muna ji. Kada ka yi mana magana da Yahudanci domin kada mutanen da suke bisa katanga su ji!" **27** Amma shugaban sojojin ya ce, "Ai, ba gare ku da sarkinku kafai ne shugabana ya aike ni ba. Amma har ga mutanen da suke zaune a kan katangar birnin, wadanda za su ci kashinsu, su sha fitsarinsu!" **28** Sai shugaban sojojin ya yi kira da Yahudanci ya ce, "Ku ji muryar babban sarki, sarkin Assuriya! **29** Ga abin da sarki ya fada; kada ku bar Hezekiya ya rude ku. Ba zai iya cetonku daga hannuna ba. **30** Kada ku yarda Hezekiya ya rinjaye ku cewa ku dogara ga Allah, sa'ad da ya ce da ku, 'Ba shakka Ubangiji zai cece mu; yana ce da ku birnin nan ba zai fada a hannun sarkin Assuriya ba.' **31** "Kada ku saurari Hezekiya. Ga abin da sarkin Assuriya ya ce, ku shirya zaman lafiya da ni, ku fito zuwa wurina. Kowane dayanku kuwa zai ci'ya'yan inabinisa da'ya'yan baurensa, ya kuma sha ruwa daga randarsa, **32** har lokacin da zan zo in kwashe ku, in kai ku wata kasa mai kama da taku, kasa mai yalwar hatsi, da ruwan inabi, da abinci, da gonakin inabi, da itatuwan zaitun, da zuma, don ku rayu, kada ku mutu! "Kada ku saurari Hezekiya, don karya yake muku, sa'ad da ya ce, 'Ubangiji zai cece mu.' **33** Akwai allahn wata al'ummar da ya ta'ba ceton kasarsa daga hannun sarkin Assuriya? **34** Ina allolin Hamat da na Arfad? Ina allolin Sefarfayim, da na Hena, da na Iffa? Sun cece Samariya daga hannuna? **35** Wanne a cikin dukan allolin kasashen nan ya iya ceton kasarsa da gare ni? Shugaban sojojin ya kuma ci gaba da cewa, ta yaya Ubangiji zai ceci Urushalima daga hannuna?" **36** Amma mutane suka yi shiru ba su amsa masa ba, domin sarki ya umarta cewa, "Kada ku amsa masa." **37** Sai Eliyakim dan Hilkiya, sarkin fada, da Shebna magatakarda, da Yowa dan Asaf, marubuci, suka je

wurin Hezekiya da tufafinsu a kece, suka fada masa abin da shugaban sojojin ya fada.

19 Da sarki Hezekiya ya ji haka, sai ya kyakketa tufafinsa, ya sa tufafin makoki, ya shiga haikalil Ubangiji. **2** Ya aiki Eliyakim sarkin fada, Shebna marubuci da shugabannin firstoci, dukansu sanye da tufafin makoki, zuwa wurin annabi Ishaya dan Amoz. **3** Suka ce masa, “Hezekiya ya ce, yau ranar wahala ce, da ta cin mutunci, da ta shan kunya, ga shi, ‘ya’ya suna gab da a haife su, amma ba karfin da za a yi yunkuri a haife su. **4** Mai yiwuwa Ubangiji Allahnkya ya ji dukan maganganun sarkin yakı, wanda maigidansa, sarkin Assuriya, ya aiko don yă rena Allah mai rai. Bari Ubangiji Allahnkya yă tsawata masa saboda maganar da ya ji. Saboda haka ka yi addu'a domin raguwar da har yanzu suke a raye.” **5** Da fadawan sarki Hezekiya suka isa wurin Ishaya, **6** Ishaya ya ce musu, “Ku fada wa maigidanku, in ji Ubangiji, ‘Kada abin da ka ji yă firgitka, wato, wadannan kalmomin da karen nan na sarkin Assuriya ya yi sabo da su. **7** Saurara! Zan sa masa wani ruhun da zai sa yă ji wata jita-jitar da za tă sa yă koma kasarsa. A can zan sa a kashe shi da takobi a kasarsa.’” **8** Da sarkin yakına ya ji cewa sarkin Assuriya ya bar Lakish, sai ya janye, ya kuma iske sarkin yana yakı da Libna. **9** To, Sennakerib ya sami labari cewa Tirhaka, mutumin Kush sarkin Masar, yana zuwa masa da yakı. Saboda haka ya sāke aika manzanni zuwa wurin Hezekiya cewa, **10** “Ku fada wa Hezekiya sarkin Yahuda, kada ka bar allahn da kake dogara gare shi yă rude ka cewa, ‘Urushalima ba za tă fādi a hannun sarkin Assuriya ba.’ **11** Ba shakka ka riga ka ji abin da sarkin Assuriya ya yi da dukan kasashe, yana hallaka su gaba daya. Kai kuwa kana ji za a cece ka? **12** Allolin al'umman da kakannina suka hallaka, sun cece su ne, allolin Gozan, da na Haran, da na Rezef, da kuma na mutane Eden da suke a Tel Assar? **13** Ina sarkin Hamat, da sarkin Arfad, da sarkin birnin Sefarfayim, ko na Hena da kuma na Iffa?” **14** Hezekiya ya karbi wasikar daga manzannin ya karanta. Sa'an nan ya tashi ya tafi haikalil Ubangiji ya shimpida wasikar a gabon Ubangiji. **15** Hezekiya kuwa ya yi addu'a ga Ubangiji ya ce, “Ya Ubangiji, Allah na Isra'il, wanda yake zaune tsakanin kerubobi, kai kadai ne Allah bisa dukan mulkokin duniya. Kai ka yi sama da duniya. **16** Ka kasa kunne, ya Ubangiji, ka ji; ka bude idanunka ya Ubangiji ka gani; ka saurari kalmomin da Sennakerib ya aiko don yă yi wa Allah mai rai ba'a. **17** “Da gaske

ne, ya Ubangiji, cewa sarakunan Assuriya sun hallakar da wadannan al'ummai da kasashensu. **18** Sun jefar da allolinsu cikin wuta, suka hallaka su, gama ba alloli ba ne, katakai ne da kuma duwatsu, ayyukan hannuwan mutane. **19** To, ya Ubangiji Allahnmu, ka cece mu daga hannunsa, don dukan mulkokin duniya su san cewa kai kadai, ya Ubangiji ne Allah.” **20** Sai Ishaya dan Amoz ya aika da sako zuwa wurin Hezekiya cewa, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il ya ce, na ji addu'arka game da Sennakerib sarkin Assuriya. **21** Ga abin da Ubangiji yana cewa game da shi, “Budurwar Sihiyona ta rena ka tana kuma yin maka ba'a. Diyar Urushalima ta kada kanta yayinda kake gudu. **22** Wane ne ka zaga, ka kuma yi masa sabo? Wa kake gāba da shi har ka daga muryarka, har ka tā da idanunka da fahariya? Kana gāba da Mai Tsarki na Isra'il! **23** Ta wurin manzanninka ka tara wa Ubangiji zagi. Ka kuma ce, “Da yawa kekunan yakina na haye kan kwankolin duwatsu, wurin mafi tsawo na Lebanon. Na sassare itacen al'ul nasa mafi tsawo mafi daraja na itacen fir nasa. Na ratsa har can tsakiyar kurmi, mafi kyau na kurminsa. **24** Na tona rijiyoyi a kasashen waje na kuma sha ruwa a can. Da tafin kfafuna na busar da dukan rafuffukan Masar.” **25** “Ba ka taba ji ba? Tun da dadewa na kaddara haka. Tuntuni kuwa na shirya shi; yanzu kuma na sa ya faru, cewa ka mai da birane masu katanga tarin duwatsu. **26** Karfin mutanensu ya tsiyaye, suka razana aka kuma kunyata su. Suna kama da tsirai a gona, kamar sabon toho kamar ciyawa mai tohuwa bisa rufin daki wanda ya bushe saboda zafi, kafin yă yi girma. **27** “Amma na san wurin zamanka da fitarka da shigarka da yadda kake fushi da ni. **28** Domin kana fushi da ni reninka ya iso kunnuwata, zan sa kguyata a hancinka da linzamina a bakinka, zan kuma sa ka koma a ta hanyar da ka zo.” **29** “Wannan zai zama alama a gare ka, ya Hezekiya, “Bana, za ku ci amfanin gonar da ya tsira da kansa, bafi kuma amfanin gonar da ya tsiro daga na bara. Amma a shekara ta uku, za ku yi shuki, ku kuma girbe, ku dasa gonakin inabi, ku kuma ci'ya'yansa. **30** Sau daya kuma ragowar masarautar Yahuda za tă yi saiwoyi a kasa ta kuma ba da'ya'ya a bisa. **31** Gama daga Urushalima za a sami ragowa, daga Dutsen Sihiyona kuma za a sami wadanda suka tsira. Himmar Ubangiji Madfaukaki za tă cika wannan. **32** “Saboda haka ga abin da Ubangiji ya ce game da sarkin Assuriya, “Ba zai shiga birnin nan ba ko yă harba kibiya a nan. Ba zai kusace ta da

garkuwa ko yă yi mata zuben yaki ba. **33** Ta hanyar da ya zo ne zai koma; ba zai shiga birnin nan ba, in ji Ubangiji. **34** Zan kăre birnin nan in cece ta, saboda kaina da kuma bawana Dawuda.” **35** A daren nan mala’ikan Ubangiji ya fita ya kashe dakaru dubu dari da tamanin da biyu a sansanin Assuriyawa. Da mutane suka farka da safe, sai ga gawawwaki ko’ina. **36** Saboda haka Sennakerib sarkin Assuriya ya tă da sansanin ya kuma janye. Ya koma Ninebe ya zauna a can. **37** Wata rana yayinda yake sujada a haikalin Nisrok, allahnisa, sai’ya’yansa maza, Adrammelek da Sharezer suka kashe shi da takobi, suka gudu zuwa kasar Ararat. Sai Esar-Haddon dansa ya găje shi.

20 A kwanakin nan sai Hezekiya ya kamu da rashin lafiya har ya kusa mutuwa. Sai annabi Ishaya dan Amoz ya zo wurinsa ya ce, “Ga abin da Ubangiji ya ce, ka kintsa gidanka domin za ka mutu, ba za ka warke ba.” **2** Hezekiya ya juya fuskarsa wajen bango ya yi addu’ga Ubangiji ya ce, **3** “Ya Ubangiji, ka tuna yadda na yi tafiya a gabanka da aminci da zuciya daya, na kuma aikata abin da yake daidai a gabanka.” Sai Hezekiya ya yi kuka mai zafi. **4** Kafin Ishaya yă bar tsakiyar filin gida, sai maganar Ubangiji ta zo masa cewa, **5** “Ka koma ka ce wa Hezekiya, shugaban mutanena, ‘Ga abin da Ubangiji Allah na mahaifinka Dawuda ya ce, na ji addu’arka na kuma ga hawayenka; zan warkar da kai. A rana ta uku daga yau za ka haura zuwa haikalin Ubangiji. **6** Zan kara maka shekara goma sha biyar. Zan kuma cece ka daga hannun sarkin Assuriya. Zan kăre birnin nan saboda kaina da kuma bawana Dawuda.” **7** Sai Ishaya ya ce, “A kwaba ɓaure.” Sai aka yi haka, aka shafa wa marurun, ya kuma warke. **8** Hezekiya ya tambayi Ishaya, “Wace alama ce za tă nuna cewa Ubangiji zai warkar da ni, kuma cewa in tafi haikalin Ubangiji kwana uku daga yanzu?” **9** Sai Ishaya ya ce, “Ga alamar Ubangiji zuwa gare ka da za tă nuna cewa Ubangiji zai cika alkawarinsa. Kana so inuwa tă yi gaba da taki goma, ko tă koma baya da taki goma?” **10** “Ai, abu mai sauķi ne inuwa tă yi gaba da taki goma.” In ji Hezekiya, “Gwamma dai tă koma baya da taki goma.” **11** Sai annabi Ishaya ya roki Ubangiji, Ubangiji kuwa ya sa inuwa ta koma baya da taki goma bisa ga magwajin rana wanda Sarki Ahaz ya gina. **12** A wannan lokaci, Merodak-Baladan dan Baladan sarkin Babilon ya aika wa Hezekiya wasiku tare da kyauta, domin ya sami labarin rashin lafiyar Hezekiya. **13** Hezekiya ya karbi

jakadun, ya nuna musu dukan abin da yake a dakan ajiyarsa, azurfa, zinariya, kayan kanshi da mai, wurin ajiye makamansa da kuma dukan abin da aka samu a dakin ajiyarsa. Babu wani abu a fadansa ko a dukan mulkinsa da Hezekiya bai nuna musu ba. **14** Sai annabi Ishaya ya tafi wurin Sarki Hezekiya ya tambaye shi ya ce, “Me mutanen nan suka ce, kuma daga ina suka fito?” Sai Hezekiya ya ce, “Daga kasa mai nisa. Daga Babilon.” **15** Annabin ya yi tambaya, “Me suka gani a fadanka?” Hezekiya ya ce, “Ba abin da yake a ma’ajina da ban nuna musu ba.” **16** Sai Ishaya ya ce wa Hezekiya, “Ka ji kalmar Ubangiji. **17** Lokaci yana zuwa da za a kwashe kome a fadanka da kuma dukan abubuwani da kakaninka suka tara har yă zuwa yau, a kai su Babilon. Ba abin da za a rage, in ji Ubangiji. **18** Za a kuma kwashe wadansu daga cikin zuriyarka, na jiki da jininka wadfanda za a haifa maka, su zama bābānni a fadan sarkin Babilon.” **19** Hezekiya ya ce, “Maganar Ubangiji da ka fada ta yi kyau.” Gama ya yi tunani cewa, “Ai, ba ni da damuwa, tun da yake za a yi zaman lafiya da salama a kwanakina.” **20** Game da sauran ayyukan mulkin Hezekiya, dukan nasarorinsa da yadda ya yi tafki da kuma bututun ruwa inda ya kawo ruwa cikin birni, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **21** Hezekiya ya huta tare da kakanninsa. Manasse dansa kuma ya găje shi.

21 Manasse yana da shekara goma sha biyu sa’ad da ya zama sarki, ya yi mulki shekara hamsin da biyar a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hefziba. **2** Ya aikata mugunta a gabon Ubangiji, ya bi munanan al’adun al’umman da Ubangiji ya kora a gabon Isra’ilawa. **3** Ya sāke gina masujadan da mahaifinsa Hezekiya ya rurushe. Ya kuma gina wa Ba’al bagadai. Ya kafa ginshiķin Ashera kamar yadda Ahab sarkin Isra’ila ya yi. Ya durkusa wa dukan rundunan taurari ya yi musu sujada. **4** Ya gina bagadai a haikalin Ubangiji, wurin da Ubangiji ya ce, “A Urushalima ne zan sa Sunana.” **5** Cikin filaye biyu na haikalin Ubangiji kuwa, ya gina bagadai na dukan rundunan taurari. **6** Ya miķa dansa hadaya ta konawa, ya yi sihiri da tsubu, ya tuntuɓi masu duba da masu ruhohi. Ya aikata mugunta kwarai a gabon Ubangiji, ya sa Ubangiji ya yi fushi. **7** Ya dauki siffar ginshiķin Asherar da ya yi, ya sa a haikalin da Ubangiji ya ce wa Dawuda da dansa Solomon, “A cikin wannan haikali, da kuma cikin Urushalima inda na zaba daga kabilan Isra’ila, zan sa Sunana har abada. **8** Ba zan kara sa

Isra'ilawa su fita daga kasar da na ba kakanninsu ba, idan dai za su kula su aikata dukan abin da na umarce su, su kuma kiyaye dukan dokokin da na ba wa bawana Musa yă umarce su." 9 Amma mutanen ba su kasa kunne ba. Manasse ya bad da su, har suka yi muguntar da ta fi ta al'umman da Ubangiji ya hallaka a gaban Isra'ilawa. 10 Ubangiji ya yi magana ta bakin bayinsa annabawa, 11 "Manasse, sarkin Yahuda ya aikata wadannan kazantattun zunubai. Ya aikata mugunta fiye da ta Amoriyawan da suka riga shi, ya kuma sa Yahuda ta baude ta wurin yin zunubi saboda gumakansa. 12 Saboda haka ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il ya ce, zan jawo wa Urushalima da kuma Yahuda masifar da duk kunnen da ya ji, sai ya kusa suma. 13 Zan auna Urushalima da ma'aunin da na yi amfani da shi a kan Samariya, zan kuma yi amfani da magwajin da na yi amfani da shi a kan gidan Ahab. Zan shafe Urushalima yadda mutum yake wanke kwano yă kife. 14 Zan rabu da ragowar gădonia, in kuma miķa su ga makiyansu. Abokan găbansu za su washe suka kuma kwashi ganima daga gare su, 15 domin sun aikata mugunta a idanuna, suka kuma tsokane ni tun daga ranar da kakanninsu suka fito daga Masar, har yă zuwa yau." 16 Ban da haka ma, Manasse ya zub da jinin marasa laifi har ya cika Urushalima daga wannan bangare zuwa wanican, ban da zunubin da ya sa Yahuda ta aikata, ta haka suka yi mugunta a gaban Ubangiji. 17 Game da sauran ayyukan mulkin Manasse, da duk abin da ya yi, har da zunubin da ya aikata, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. 18 Manasse ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a lambun fadansa, lambun Uzza. Sai Amon dansa ya găje shi. 19 Amon yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya yi mulki shekara biyu a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Meshullemet'yar Haruz; ita mutuniyar Yotba ce. 20 Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji, yadda Manasse mahaifinsa ya yi. 21 Ya bi duk gurbin mahaifinsa a kome, ya yi sujada ga gumakan da mahaifinsa ya yi wa, ya kuma durkusa musu. 22 Ya rabu da Ubangiji Allah na kakanninsa, bai kuwa yi tafiya a hanyar Ubangiji ba. 23 Fadawan Amon suka kulla makarkashiya suka kashe shi a cikin fadarsa. 24 Sai mutanen kasar suka kashe duk wadannan suka kulla wa Sarki Amon makarkashiya, sa'an nan suka nadu dansa sarki a maimakonsa. 25 Game da sauran ayyukan mulkin Amon, da abubuwani da ya aikata,

duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. 26 Aka binne shi a kabarinsa a lambun Uzza. Yosiya dansa kuma ya găje shi.

22 Yosiya yana da shekara takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara talatin da daya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Yedida'yar Adahiya; mutuniyar Bozkat. 2 Ya aikata abin da yake daidai a gaban Ubangiji ya kuma bi dukan gurbin kakansa Dawuda, bai baude hagu ko dama ba. 3 A shekara ta goma sha takwas ta mulkinsa, Sarki Yosiya ya aiki Shafan dan Azaliya, dan Meshullam, magatakarda, zuwa haikalin Ubangiji. Ya ce, 4 "Ka haura zuwa wurin Hilkiya babban firist ka sa yă shirya kudin da aka kawo a haikalin Ubangiji, wanda masu tsaron kofa suka tara daga mutane. 5 Ka sa su danka su a hannun wadanda aka zaiba don biyan ma'aikatan da suka yi gyara a haikalin Ubangiji, 6 wato, kafintoci, da magina, da masu tsara gini. Ka kuma sa su sayi katakai da sassakăkkun duwatsu don a gyara haikalin. 7 Amma ba sa bukata su ba da bayanin kudin da aka danka musu domin suna aikinsu da aminci." 8 Hilkiya babban firist ya ce wa Shafan magatakarda, "Na sami Littafin Doka a haikalin Ubangiji." Sai ya ba wa Shafan, shi kuma ya karanta. 9 Sa'an nan Shafan ya koma wurin sarki ya ce masa, "Hafsoshinka sun kwashe kudin da suke a haikalin Ubangiji, suka ba wa masu aiki da masu lura da haikalin." 10 Sa'an nan Shafan magatakarda ya ce wa sarki, "Hilkiya firist ya ba ni wani littafi." Sai Shafan ya karanta shi a gaban sarki. 11 Da sarki ya ji kalmomin Littafin Doka, sai ya kece tufafinsa. 12 Ya ba da wadannan umarnai ga Hilkiya firist, da Ahikam dan Shafan, da Akbor dan Mikahiya, da Shafan magatakarda, da kuma Asahiya mai hidimar sarki, ya ce, 13 "Ku je, ku nemi nufin Ubangiji saboda ni da saboda jama'a da kuma saboda dukan Yahuda game da abin da wannan littafi da aka samo ya Kunsa. Fushin Ubangiji mai girma ne a kanmu domin kakanninmu ba su kiyaye kalmomin littafin nan ba; ba su aikata bisa ga abin da yake a rubuce game da mu ba." 14 Sai Hilkiya firist, da Ahikam, Akbor, da Shafan, da kuma Asahiya suka je don su yi magana da annabiya Hulda, matan Shallum dan Tikba, dan Harhas, mai ajiyar tufafi. Tana zama a Urushalima, a Yanki na Biyu. 15 Sai ta ce musu, "Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il ya ce, ku fada wa mutumin da ya aike ku wurina, 16 'Ga abin da Ubangiji ya ce, zan kawo masifa wa wannan

wuri da kuma wa kan mutanen wurin, bisa ga dukan abubuwan da suke a rubuce a cikin littafin da sarkin Yahuda ya karanta. **17** Domin sun yashe ni suka kona turare wa wadansu alloli, suka tozarta ni da dukan gumakan da hannuwansu suka sassaka, fushina zai yi kuna a kan wannan wuri, ba kuwa zai huce ba.’ **18** Ku fada wa sarkin Yahuda, wanda ya aike ku nemi nufin Ubangiji, ‘Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila yana cewa game da kalmomin da ka ji. **19** Domin zuciyarka mai tuba ce, ka kuma faskantar da kanka a gabon Ubangiji sa’ad da ka ji abin da na fada game da wannan wuri da mutanen wurin, cewa za su zama la’antattu da kuma kango, domin kuma ka kece tufafinka, ka kuma yi kuka a gabana, na ji ka, in ji Ubangiji. **20** Saboda haka zan hada ka da kakanninka, za a kuma binne ka cikin salama. Idanunka kuma ba za su ga dukan wannan masifan da zan jawo wa wurin nan ba.” Sai suka kai wa sarki abin da ta fada.

23 Sai sarki ya kira dukan dattawan Yahuda da Urushalima. **2** Sai ya haura zuwa cikin haikalin Ubangiji tare da mutanen Yahuda, da na Urushalima, da firistoci, da annabawa, dukan mutane, manya da kanana. Ya karanta musu duk kalmomin Littafin Alkawari, wanda aka samu a haikalin Ubangiji. **3** Sarki ya tsaya dab da ginshiki ya kuma sabunta alkawarin a gabon Ubangiji, ya ce zai bi Ubangiji, ya kiyaye dokokinsa, da ka’idodinsa, da farillansa, da dukan zuciyarsa da dukan ransa, ta haka ya tabbatar da kalmomin alkawarin da yake a rubuce a cikin littafin nan. Sa’an nan dukan mutane ma suka yi alkawari yin haka. **4** Sai Yosiya ya umarci Hilkiya babban firist, tare da firistocin da suke taimakonsa, da masu tsaron kofa su kawar da dukan abubuwan da aka yi domin Ba’al, da domin Ashera, da kuma domin dukan rundunur taurari, daga haikalin Ubangiji. Ya kone su a bayan Urushalima a filayen Kwarin Kidron, ya kwashe tokan zuwa Betel. **5** Ya kawar da firistocin gumakan da sarakunan Yahuda suka nada don su kona turare a masujadan kan tuddai na garuruwan Yahuda, da kuma wadanda suke kewaye da Urushalima, masu kona turare wa Ba’al, rana da wata, ga rukunin taurari, da kuma ga dukan rundunur taurari. **6** Ya dauke ginshikin Ashera daga haikalin Ubangiji zuwa Kwarin Kidron can bayan Urushalima, ya kone shi a can. Ya niika shi sai da ya zama toka, sai ya watsar da kurar a filin kabarin talakawa. **7** Ya kuma rurrushe mazaunan karuwai mazan haikali wadanda suke a

haikalin Ubangiji, da kuma inda mata suke yi wa Ashera saka. **8** Yosiya ya kawo dukan firistoci daga garuruwan Yahuda, ya kuma lalatar da masujadan kan tuddai daga Geba har zuwa Beyersheba, inda firistoci suke kona turare. Ya rurrushe matsafai a kofofi shigan gari na mashigi zuwa Kofar Yoshiwa, gwamnan birnin, wanda yake a hagu da kofar birnin. **9** Ko da yake firistocin masujadan kan tuddai ba su yi hidima a bagaden Ubangiji a Urushalima ba, sun ci burodi marar yisti tare da sauran firistoci. **10** Ya lalatar da Tofet, wanda yake a Kwarin Ben Hinnom, don kada kowa ya yi yin amfani da wurin don ya mi’ka hadayar dansa, ko’yarsa a wuta ga Molek. **11** Ya kawar da dawakan nan da sarakunan Yahuda suka kebe wa gumakan nan na rana daga mashigin haikalin Ubangiji. Wadannan dawakan suna kusa da dakin Natan Melek, daya daga cikin dattawan sarki. Yosiya ya kuma kone kekunan yaki a yin sujada ga gumakan nan rana. **12** Ya rushe bagadan da sarakunan Yahuda suka kafa a kan dakin sama kusa da dakin sama na Ahaz, da kuma bagadai biyu da Manasse ya gina a filaye biyu na haikalin Ubangiji. Ya kawar da su daga can, ya farfashe su, ya zubar da tarkacen a Kwarin Kidron. **13** Sarkin kuma ya lalatar da masujadan kan tuddan da suke gabas da Urushalima, kudu da Tudun Hallaka, wadanda Solomon sarkin Isra’ila ya gina don Ashtarot, kazantacciyar alliyar Sidoniyyawa, da Kemosh kazantaccen allah na Mowab, da kuma Molek allahn bankyama na mutanen Ammon. **14** Yosiya ya farfashe kebab’bun duwatsu, ya rurrushe ginshikan Asheransu, ya baza kasusuwan mutane a can. **15** Har ma da bagaden Betel, masujadan kan tudun da Yerobowam dan Nebat ya yi, wanda ya sa Isra’ila suka yi zunubi. Wannan bagade da masujadan kan tudun ma ya kawar, ya kone masujadan kan tudun, ya niika su, ya kuma kone ginshikin Ashera. **16** Da Yosiya ya dubi kewaye da shi, ya ga kaburburan da suke can a gefen tudu, sai ya sa aka kwaso kasusuwan da suke cikinsu aka kone a kan bagade don ya lalatar da shi bisa ga maganar Ubangiji ta bakin mutumin Allah, wanda ya yi annabcin wadannan abubuwa. **17** Sarkin ya yi tambaya, ya ce, “Wane kabari ke nan nake gani?” Mutanen birnin suka ce, “Ai, kabarin annabin Allah ne wanda ya fito daga Yahuda, shi ne ya yi annabcin wadannan abubuwan da ka aikata gaba da bagaden Betel.” **18** Sai ya ce, “Ku rabu da shi, kada wani ya dami kasusuwansa.” Saboda haka suka

bar kasusuwansa, da na annabin da ya fito Samariya. **19** Kamar yadda ya yi a Betel, Yosiya ya kawar da dukan dakunan gumaka a kan tuddan da sarakunan Isra'ila suka gina a garuruwan Samariya, wadanda suka tozarta Ubangiji. **20** Yosiya ya yayyanka dukan firistoci na wadannan masujadan kan tuddai, ya kuma kone kasusuwani mutane a kansu. Sa'an nan ya koma Urushalima. **21** Sarkin ya ba da umarnin nan ga dukan mutane, cewa, "Ku yi Bikin Ketarewa ga Ubangiji Allahnku, yadda aka rubuta a Littafin Alkawari." **22** Ba a taba yin irin Bikin Ketarewa haka ba, tun zamanin da masu shari'a suke aiki a matsayin sarakuna, ko a kwanakin sarakunan Isra'ila, ko na Yahuda. **23** Amma a shekara ta goma sha takwas ta mulkin sarki Yosiya, aka yi Bikin Ketarewan nan ga Ubangiji a Urushalima. **24** Ban da haka, Yosiya ya kawar da masu duba, da masu maita, da allolin gidaje, da gumaka, da duk wani abin bankyaman da ya gani a Yahuda da Urushalima. Ya yi wannan domin yā cika wa'adodin shari'a yadda suke a littafin da Hilkiya firist ya samu a haikal in Ubangiji. **25** Babu wani sarki kafin Yosiya, ko kuma a bayansa, wanda ya juya ga Ubangiji da dukan zuciyarsa, da dukan ransa, da dukan karfinsa bisa ga shari'ar Musa, kamar yadda ya yi. **26** Duk da haka, Ubangiji bai huce daga zafin fushinsa wanda ya kuna game da Yahuda saboda abin da Manasse ya aikata don yā tozarta shi ba. **27** Saboda haka Ubangiji ya ce, "Zan shafe Yahuda ma kamar yadda na shafe Isra'ila, daga gabana, zan ki Urushalima birnin da na zaba, da wannan haikali wanda na ce, 'A can Sunana zai kasance.'" **28** Game da sauran ayyukan mulkin Yosiya, da duk abin da ya yi, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **29** Yayinda Yosiya yake sarki, Fir'auna Neko, sarkin Masar ya haura zuwa Kogin Yuferites don yā taimaki sarkin Assuriya da yaki. Sarki Yosiya kuwa ya yi Kokari ya hana shi wucewa, sa'ad da Fir'auna Neko ya gan shi, sai ya kashe shi a filin yaki a Megiddo. **30** Bayin Yosiya suka dauko gawarsa daga Megiddo suka kai Urushalima, suka binne shi a kabarinsa. Sai mutanen kasar suka dauki Yehoyahaz dan Yosiya suka nadā shi sarki a madadin mahaifinsa. **31** Yehoyahaz yana da shekara ashirin da uku sa'ad da ya zama sarki. Ya yi mulki na wata uku a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hamutal'yar Irmiya; mutuniyar Libna. **32** Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji, yadda kakanninsa suka yi. **33** Fir'auna Neko ya sa shi a sarka a Rible a kasar

Hamat don kada yā yi mulki a Urushalima, sa'an nan ya sa wa Yahuda harajin talenti dari na azurfa, da talenti daya na zinariya. **34** Fir'auna Neko ya nada Eliyakim dan Yosiya sarki a maimakon mahaifinsa, ya kuma canja masa suna zuwa Yehohiyakim. Ya dauki Yehoyahaz ya kai Masar, a can ya mutu. **35** Yehohiyakim ya riķa biyan Fir'auna Neko azurfa da zinariyar da ya umarta. Don yā yi haka sai ya riķa karbar azurfa da zinariya daga mutanen kasar, kowa bisa ga karfinsa. **36** Yehohiyakim yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha daya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Zebuda'yar Fedahiya, mutuniyar Ruma. **37** Ya kuma aika mugunta a gaban Ubangiji yadda kakanninsa suka yi.

24 A zamani Yehohiyakim, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kawo wa kasar farmaki, Yehohiyakim dai ya zama abokin tarayyarsa na tsawon shekara uku. Daga bayu kuma sai ya canja ra'ayi ya yi wa Nebukadnezzar tawaye. **2** Ubangiji ya aiki maharan Babiloniwaya, da na Arameyawa, da na Mowabawa, da na Ammonawa. Ya aike su su hallaka Yahuda bisa ga maganar Ubangiji wadda ya furtu ta bakin bayinsa annabawa. **3** Ba shakka wadannan abubuwa sun faru da Yahuda bisa ga umarnin Ubangiji domin yā kawar da su daga gabansu saboda zunuban Manasse da dukan abin da ya yi, **4** hade da Zub da jinin marasa laifi. Gama ya kazantar da Urushalima da jinin marasa laifi. Ubangiji kuwa bai yi niyyar yafewa ba. **5** Game da sauran ayyukan mulkin Yehohiyakim da abubuwan da ya aikata, duk a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Yahuda. **6** Yehohiyakim ya huta da kakanninsa. Yehohiyacın dansa ya gāje shi. **7** Sarkin Masar bai sāke fita daga kasarsa don yaki ba domin sarkin Babilon ya mamaye yankin, daga Rafin Masar har zuwa Kogin Yuferites. **8** Yehohiyacın yana da shekara goma sha takwas da ya zama sarki, ya kuma yi mulki wata uku a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Nehushta'yar Elnatan, mutuniyar Urushalima. **9** Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji yadda mahaifinsa ya yi. **10** A wannan lokaci, hafsshin Nebukadnezzar sarkin Babilon suka kawo wa Urushalima yaki, suka kuma kewaye ta. **11** Nebukadnezzar na Babilon da kansa kuwa ya zo birnin yayinda hafsshinsa suka kewaye ta. **12** Yehohiyacın sarkin Yahuda, da mahaifiyarsa, da masu yi masa hidima, da hakimansa, da kuma fadawansa duk suka miķa kansu ga Nebukadnezzar. A

shekara ta takwas ta mulkin sarkin Babilon, sarkin Babilon ya mai da Yehohiyacin dan kurkuku. **13** Yadda Ubangiji ya fada, Nebukadnezzar ya kwashe dukan dukiyar haikalin Ubangiji, da ta fadan sarki, ya kuma kwashe dukan kayan zinariyar da Solomon sarkin Isra'ila ya kera domin haikalin Ubangiji. **14** Ya kwashi dukan mutanen Urushalima zuwa bauta, ya kwashi dukan fadawa, da mayaka, da masu sana'a, da makera, yawansu ya kai dubu goma. Ba wanda ya ragu, sai matalautan kasar. **15** Nebukadnezzar ya dauki Yehohiyacin ya kai bauta a Babilon. Ya kuma kwashe mahaifiyar sarki, da matansa, da fadawansa, da manyan mutanen kasar daga Urushalima ya kai Babilon. **16** Sarkin Babilon kuma ya kwashe dukan mayaka dubu bakwai, karfafu, shiryayyu don yaiki, da masu sana'a, da makera dubu daya, ya kai Babilon. **17** Sarkin Babilon ya sa Mattaniya, dan'uwan mahaifin Yehohiyacin, ya zama sarki a madadinsa, ya canja masa suna zuwa Zedekiya. **18** Zedekiya yana da shekara ashirin da daya da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha daya a Urushalima. Sunan mahaifiyarsa Hamutal'yar Irmiya; mutuniyar Libna. **19** Ya aikata mugunta a gaban Ubangiji yadda Yehohiyakim ya yi. **20** Saboda fushin Ubangiji ne dukan wadannan abubuwa suka faru da Urushalima, da kuma Yahuda, a karshe kuma ya kawar da su daga fuskarsa. To, sai Zedekiya ya yi wa sarkin Babilon tawaye.

25 A rana ta goma ga wata na goma, a shekara ta tara ta mulkin Zedekiya ne Nebukadnezzar sarkin Babilon tare da dukan rundunan yakinsa, ya tasam wa Urushalima. Ya yi sansani a bayan birnin, ya kewaye ta da shirin yaiki. **2** Haka birnin ta kasance a kewaye har shekara ta goma sha daya ta mulkin Zedekiya. **3** A rana ta tara ta watan hudu, lokacin da yunwa ta yi tsanani a birnin, babu kuma abinci domin mutane su ci. **4** Sai aka huda katanga sa'an nan dukan sojoji suka tsere da dare a kofa tsakanin katanga biyu da suke kusa da lambun sarki, ko da yake Babiloniwaya sun kewaye birnin. Suka tsere suka nufi Araba. **5** Amma sojojin Babiloniwaya suka bi sarki, suka cin masa a filayen Yeriko. Dukan sojojinsa kuwa suka rabu da shi suka watse. **6** Aka kama shi, aka kai shi gabon sarkin Babilon a Ribla, inda aka yanke masa hukunci. **7** Suka kashe'ya'yan Zedekiya a gabansa, sa'an nan aka kwaikule idanunsa. Suka daure shi da sarkar tagulla, suka kai shi Babilon. **8** A rana ta bakwai

na watan biyar, wadda ta zama shekara ta goma sha tara ta mulkin Sarki Nebukadnezzar na Babilon, Nebuzaradan, babban hafsan matsaran sarki, kuma bafadan sarkin Babilon, ya zo Urushalima **9** Ya cinna wa haikalin Ubangiji wuta, da fadan sarki, da kuma dukan gidajen Urushalima. Ya kuma kone duk wani gini mai muhimmanci. **10** Dukan mayakan Babilon a karkashin umarnin babban hafsan matsaran sarki, suka rushe katangar Urushalima. **11** Nebuzaradan babban hafsan matsaran, ya kwashi wadanda suka rage a cikin birnin, tare da sauran jama'a, da wadanda suka miika kansu ga sarkin Babilon, ya kai su bauta. **12** Amma hafsan ya bar wadansu daga cikin mafiya talauci na kasar don su yi aiki a lambunan inabi da kuma gonaki. **13** Babiloniwayan kuma suka sassare ginshikan tagulla, da wuraren zama da za a iya matsar da su, da katon kwano mai suna Teku na tagulla da yake a haikalin Ubangiji, suka kwashe tagullan zuwa Babilon. **14** Suka dauke tukwane, da manyan cokula, da acibalbal, da kwanoni, da dai dukan kayan da aka yi da tagulla don hidima a haikalin Ubangiji. **15** Babban hafsan matsaran sarkin ya kwashe har da kwanoni na kwashe garwashin wuta da sauran kwanoni, dukansu kuwa keran zinariya ko azurfa tsatsa ne. **16** Tagullar ginshikai biyun nan, da ta katon kwanon da ake ce da shi Teku, da ta dukan amalanke masu riike ruwa wadanda Sarki Solomon ya yi domin haikalin Ubangiji, sun fi gaba a auna su. **17** Tsawon kowane ginshiki, kafa ashirin da bakwai ne. Hulunan tagullan da suke kwallwalin kowane ginshiki kuma yana da tsawon kafa hudu da rabi. Kuma aka yi masa ado da safa da'ya'yan itace kewaye da shi. Bayan ginshikin ma haka yake. **18** Babban hafsan ya kwashi Serahiya babban firist, da Zefaniya na biye da shi a girma, da matsara kofofi uku. **19** Daga cikin wadanda suka rage a birnin, ya dauki hafsa mai kula da dakaru, da kuma mashawartan sarki guda biyar. Ya kuma tafi da magatakarda wanda yake babban jami'in soja mai daukan dukan jama'an kasar, tare da mutanensa guda sittin wadanda aka samu a birnin. **20** Nebuzaradan, babban hafsan, ya kwashe su duka ya kawo su wurin sarkin Babilon a Ribla. **21** A can Ribla, a kasar Hamat, sarkin Babilon ya sa aka kashe su. Haka Yahuda ta tafi bauta daga kasarta. **22** Nebukadnezzar sarkin Babilon ya zabi Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan yā zama shugaban sauran mutanen da suka rage a Yahuda. **23** Sa'ad da dukan hafshoshin soja tare da mutanensu suka

ji cewa sarkin Babilon ya nada Gedaliya a matsayin gwamna, sai suka zo wurin Gedaliya a Mizfa. Mutanen da suka zo su ne, Ishmayel dan Netaniya, Yohanan dan Kareya, Serahiya dan Tanhumet mutumin Netofa, Ya'azaniya dan mutumin Ma'aka, tare da mutanensu. **24** Gedaliya ya tabbatar musu da rantsuwa cewa, "Kada ku ji tsoron jama'ar Babiloniwaya, muddin kun zauna lafiya, kun kuma bauta wa sarkin Babilon, kome zai yi muku kyau." **25** Amma a wata na bakwai, sai Ishmayel, dan Netaniya, dan Elishama, wanda yake daga gidan sarauta, ya zo tare da mutane goma, suka kashe Gedaliya duk da mutanen Yahuda, da na Babilon da suke tare da shi na Mizfa. **26** Ganin haka sai dukan mutane, babba da karami, tare da shugabannin sooji, suka tashi suka gudu zuwa kasar Masar, gama suna tsoron mutanen Babilon. **27** A shekara ta talatin da bakwai ta bautar Yehohiyacin sarkin Yahuda, a shekaran da Ewil-Merodak ya ci sarautan Babilon, sai ya saki Yehohiyacin daga jaru, ya sake shi a rana ashirin da bakwai ga watan goma sha biyu. **28** Ya yi wa Yehohiyacin maganar alheri, ya kuma daukaka shi sama da sauran sarakunan da suke tare da shi a Babilon. **29** Don haka Yehohiyacin ya tupe kayan fursuna. Kowace rana kuwa yakan ci abinci a teburin sarki har iyakar ransa. **30** Sarki kuma ya yanka masa kudin da za a dinga ba shi, kowace rana muddin ransa.

1 Tarihi

1 Adamu, Set, Enosh, 2 Kenan, Mahalalel, Yared,
3 Enok, Metusela, Lamek, Nuhu. 4 'Ya'yan Nuhu
maza su ne, Shem, Ham da Yafet. 5 'Ya'yan Yafet maza
su ne, Gomer, Magog, Madai, Yaban, Tubal, Meshek
da Tiras. 6 'Ya'yan Gomer maza su ne, Ashkenaz,
Rifat da Togarma. 7 'Ya'yan Yaban maza su ne, Elisha,
Tarshish, Kittim da Rodanim. 8 'Ya'yan Ham maza su
ne, Kush, Masar Fut da Kan'an'a. 9 'Ya'yan Kush maza
su ne, Seba, Hawila, Sabta, Ra'ama da Sabteka.'Ya'yan
Ra'ama maza su ne, Sheba da Dedan 10 Kush shi
ne mahaifin Nimrod, wanda ya yi girma ya zama
babban jarumi a duniya. 11 Masar shi ne mahaifin
Ludiyawa, Anamawa, Lehabiyawa, Neftuhawa, 12
Fatrusawa, Kasluhiyawa (daga wadanda Filistiyawa
suka fito) da Kaftorawa. 13 Kan'an'a shi ne mahaifin
Sidon dan farinsa, da Hittiyawa, 14 Yebusiyawa,
Amoriyawa, Girgashiyawa 15 Hiwiyawa, Arkiyawa,
Siniyawa, 16 Arbadiyawa, Zemarawa da Hamawa. 17
'Ya'yan Shem maza su ne, Elam, Asshur, Arfakshad,
Lud da Aram.'Ya'yan Aram maza su ne, Uz, Hul,
Geter da Meshek. 18 Arfakshad shi ne mahaifin Shela,
Shela kuwa shi ne mahaifin Eber. 19 Aka haifa wa
Eber'ya'ya maza biyu. Aka kira daya Feleg domin a
lokacinsa ne aka raba duniya; sunan dan'uwsa kuwa
shi ne Yoktan. 20 Yoktan shi ne mahaifin Almodad,
Shelef, Hazarmawet, Yera 21 Hadoram, Uzal, Dikla,
22 Ebal, Abimayel, Sheba, 23 Ofir, Hawila da Yobab.
Dukan wadannan'ya'yan Yoktan maza ne. 24 Shem,
Arfakshad, Shela, 25 Eber, Feleg, Reyu 26 Serug, Nahor,
Tera 27 da Abram (wato, Ibrahim). 28 'Ya'yan Ibrahim
maza su ne, Ishaku da Ishmayel. 29 Wadannan su
ne zuriyarsu. Nebayiwot dan farin Ishmayel, Kedar,
Adbeyel, Mibsam, 30 Mishma, Duma, Massa, Hadad,
Tema 31 Yetur, Nafish da Kedema. Wadannan su
ne'ya'yan Ishmayel maza. 32 'Ya'yan Ketura maza,
kwarkwarar Ibrahim su ne, Zimran, Yokshan, Medan,
Midiyan, Ishbak da Shuwa.'Ya'yan Yokshan maza su
ne, Sheba da Dedan. 33 'Ya'yan Midiyan maza su ne,
Efa, Efer, Hanok, Abida da Elda'a. Dukan wadannan
su ne zuriyar Ketura. 34 Ibrahim shi ne mahaifin
Ishaku.'Ya'yan Ishaku maza su ne, Isuwa da Isra'il'a. 35
'Ya'yan Isuwa maza, su ne, Elifaz, Reyuwel, Yewush,
Yalam da Kora 36 'Ya'yan Elifaz maza su ne, Teman,
Omar, Zefi, Gatam, Kenaz, da Timna wanda aka haifa
wa Amalek. 37 'Ya'yan maza Reyuwel su ne, Nahat,

Zera, Shamma da Mizza. 38 'Ya'yan Seyir maza su ne,
Lotan, Shobal, Zibeyon, Ana, Dishon, Ezer da Dishan.
39 'Ya'yan Lotan maza su ne, Hori da Homam. Timna
ita ce'yar'uwar Lotan. 40 'Ya'yan Shobal maza su
ne, Alwan, Manahat, Ebal, Shefo da Onam.'Ya'yan
Zibeyon maza su ne, Aiya da Ana. 41 Dan Ana shi ne,
Dishon.'Ya'yan Dishon maza su ne, Hemdan, Eshban,
Itran da Keran. 42 'Ya'yan Ezer maza su ne, Bilhan,
Za'aban da Ya'akan.'Ya'yan Dishon maza su ne, Uz
da Aran. 43 Wadannan su ne sarakunan da suka yi
sarauta a Edom kafin wani sarkin mutumin Isra'il'a ya
yi sarauta. Bela dan Beyor, wanda aka kira birninsa
Dinhaba. 44 Sa'ad da Bela ya mutu sai Yobab dan
Zera daga Bozra ya gäge shi a matsayin sarki. 45 Da
Yobab ya mutu, Husham daga kasar Temaniyawa ya
gäge shi a matsayin sarki. 46 Sa'ad da Husham ya
mutu, Hadad dan Bedad, wanda ya ci Midian da yaki
a cikin kasar Mowab, ya gäge shi a matsayin sarki.
Aka kira birninsa Awit. 47 Da Hadad ya mutu, Samla
daga Masreka ya gäge shi a matsayin sarki. 48 Sa'ad da
Samla ya mutu, Sha'ul daga Rehobot na kogi ya gäge
shi a matsayin sarki. 49 Sa'ad da Sha'ul ya mutu, Ba'al-
Hanan dan Akbor ya gäge shi a matsayin sarki. 50 Sa'ad
da Ba'al-Hanan ya mutu, Hadad ya gäge shi a matsayin
sarki. Aka kira birninsa Fau, sunan matarsa kuwa
Mehetabel'yar Matired, yar Me-Zahab. 51 Hadad shi
ma ya mutu. Manyan Edom su ne, Timna, Alwa, Yetet
52 Oholibama, Ela, Finon 53 Kenaz, Teman, Mibzar, 54
Magdiyel da Iram. Wadannan su ne manyan Edom.

2 Wadannan su ne'ya'yan Isra'il'a maza. Ruben,
Simeyon, Lawi, Yahuda, Issakar, Zebulun, 2 Dan,
Yusuf, Benyamin, Naftali, Gad da Asher. 3 'Ya'yan
Yahuda maza su ne, Er, Onan da Shela. Wadannan
mutum uku Bat-shuwa mutuniyar Kan'an'a ce ta haifa
masa. Er, dan farin Yahuda mugu ne a gaban Ubangiji,
saboda haka Ubangiji ya kashe shi. 4 Tamar, surukar
Yahuda, ta haifa masa Ferez da Zera. Yahuda ya
haifi'ya'ya maza biyar ne. 5 'Ya'yan Ferez maza su
ne, Hezron da Hamul. 6 'Ya'yan Zera maza su ne,
Zimri, Etan, Heman, Kalkol da Darda, su biyar ne.
7 'Ya'yan Karmi maza su ne, Akar wanda ya kawo
masifa wa Isra'il'a ta wurin yin abin da aka haramta. 8
Dan Etan shi ne, Azariya. 9 'Ya'ya maza da aka haifa
wa Hezron su ne, Yerameyel, Ram da Caleb. 10 Ram
shi ne mahaifin Amminadab, Amminadab kuwa shi
ne mahaifin Nashon, shugaban mutanen Yahuda. 11
Nashon shi ne mahaifin Salma, Salma shi ne mahaifin

Bowaz, **12** Bowaz shi ne mahaifin Obed kuma Obed shi ne mahaifin Yesse. **13** Yesse shi ne mahaifin. Eliyab dan farinsa, dansa na biyu shi ne Abinadab, na ukun Shimeya, **14** na hudun Netanel, na biyar Raddai, **15** na shidan Ozem na bakwai kuma Dawuda. **16** Yan'uwansu mata su ne Zeruhiya da Abigiyel.'Ya'yan Zeruhiya maza guda uku su ne Abishai, Yowab da Asahel. **17** Abigiyel ita ce mahaifiyar Amasa, wanda mahaifinsa shi ne Yeter mutumin Ishmayel. **18** Caleb dan Hezron ya haifi yara ta wurin matarsa Azuba (da kuma ta wurin Yeriyot). Wadannan su ne'ya'yan Azuba maza. Yesher, Shobab da Ardon. **19** Da Azuba ta mutu, Caleb ya auri Efrat, wadda ta haifa masa Hur. **20** Hur shi ne mahaifin Uri, Uri kuma shi ne mahaifin Bezalel. **21** Daga baya, Hezron ya kwana da'yar Makir mahaifin Gileyad (ya aure ta sa'ad da take da shekara sittin), ta haifa masa Segub. **22** Segub shi ne mahaifin Yayir, wanda ya yi mulkin garuruwa uku a Gileyad. **23** (Amma Geshur da Aram suka kwace Hawwot Yayir da kuma Kenat tare da kauyukan kewayenta, garuruwa sittin.) Dukan wadannan su ne zuriyar Makir mahaifin Gileyad. **24** Bayan Hezron ya mutu a Caleb Efrata, sai Abiya matar Hezron ta haifa masa Asshur mahaifin Tekowa. **25** 'Ya'yan Yerameyel maza, dan farin Hezron su ne, Ram shi ne dan fari, sai Buna, Oren, Ozem da Ahiya. **26** Yerameyel yana da wata mata, wadda sunanta Atara; ita ce mahaifiyar Onam. **27** 'Ya'yan Ram maza dan farin Yerameyel su ne, Ma'az, Yamin da Eker. **28** 'Ya'yan Onam maza su ne, Shammai da Yada.'Ya'yan Shammai maza su ne, Nadab da Abishur. **29** Sunan matar Abishur ita ce Abihayil, wadda ta haifa masa Aban da Molid. **30** 'Ya'yan Nadab maza su ne, Seled da Affayim. Seled ya mutu babu yara. **31** Dan Affayim shi ne, Ishi, wanda shi ne mahaifin Sheshan. Sheshan shi ne mahaifin Alai. **32** 'Ya'yan Yada maza, dan'uwan Shammai su ne, Yeter da Yonatan. Yeter ya mutu babu yara. **33** 'Ya'yan Yonatan maza su ne, Felet da Zaza. Wadannan su ne zuriyar Yerameyel. **34** Sheshan ba shi da'ya'ya maza, sai'ya'ya mata kawai. Yana da bawa mutumin Masar mai suna Yarha. **35** Sheshan ya ba da'yarsa aure ga bawansa Yarha, ta kuwa haifa masa Attai. **36** Attai shi ne mahaifin Natan, Natan shi ne mahaifin Zabad, **37** Zabad shi ne mahaifin Eflal, Eflal shi ne mahaifin Obed, **38** Obed shi ne mahaifin Yehu, Yehu shi ne mahaifin Azariya, **39** Azariya shi ne mahaifin Helez, Helez shi ne mahaifin Eleyasa, **40** Eleyasa shi ne mahaifin Sismai, Sismai

shi ne mahaifin Shallum **41** Shallum shi ne mahaifin Yekamiya, Yekamiya kuma shi ne mahaifin Elishama. **42** 'Ya'yan Caleb maza, dan'uwan Yerameyel su ne, Mesha dan farinsa, wanda shi ne mahaifin Zif, da dansa Maresha, wanda shi ne mahaifin Hebron. **43** 'Ya'yan Hebron maza su ne, Kora, Taffuwa, Rekem da Shema. **44** Shema shi ne mahaifin Raham, Raham kuma shi ne mahaifin Yorkeyam. Rekem shi ne mahaifin Shammai. **45** Dan Shammai shi ne Mawon, Mawon kuma shi ne mahaifin Bet-Zur. **46** Efa kwarkwarar Caleb ita ce mahaifiyar Haran, Moza da Gazez. Haran shi ne mahaifin Gazez. **47** 'Ya'yan Yadai maza su ne, Regem, Yotam, Geshan, Felet, Efa da Sha'af. **48** Ma'aka kwarkwarar Caleb ita ce mahaifiyar Sheber da Tirhana. **49** Ta kuma haifi Sha'af mahaifin Madmanna da kuma Shewa, mahaifin Makbena da Gibeya.'Yar Caleb ita ce Aksa. **50** Wadannan su ne zuriyar Caleb.'Ya'yan Hur maza, dan farin Efrata su ne, Shobal mahaifin Kiriyat Yeyarim, **51** Salma mahaifin Bethlehem, da kuma Haref mahaifin Bet-Gader. **52** Zuriyar Shobal mahaifin Kiriyat Yeyarim su ne, Harowe, rabin Manahatiyawa, **53** kuma gidan Kiriyat Yeyarim su ne, Itrayawa, Futiyawa, Shumatiyawa da Mishratiyawa. Daga wadannan ne Zoratiyawa da Eshtawoliyawa suka fito. **54** Zuriyar Salma su ne, Bethlehem, Netofawa, Atrot Bet Yowab, rabin Manahatiyawa, Zoriyawa, **55** kuma gidan marubuta wadanda suke zama a Yabes su ne, Tiratiyawa, Shimeyatiyawa da Sukatiyawa. Wadannan su ne Keniyawa wadanda suka zo daga Hammat, mahaifin gidan Rekab.

3 Wadannan su ne'ya'yan Dawuda maza da aka haifa masa a Hebron. Dan farinsa shi ne Amnon dan Ahinowam mutuniyar Yezireyel; na biyun, Daniyel dan Abigiyel mutuniyar Karmel; **2** na ukun, Absalom dan Ma'aka'yar Talmai sarkin Geshur; na hudun, Adoniya dan Haggit; **3** na biyar, Shefatiya dan Abital; da kuma na shida, Itireyam ta wurin matarsa Eglia. **4** Wadannan su ne aka haifa wa Dawuda a Hebron, inda ya yi mulki shekaru bakwai da wata shida. Dawuda ya yi mulki a Urushalima shekaru talatin da uku, **5** kuma wadannan su ne yaran da aka haifa masa a can. Shimeya, Shobab, Natan da Solomon. Wadannan hudu ne Bat-shuwa'yar Ammiyel ta haifa. **6** Akwai kuma Ibhar, Elishama, Elifelet, **7** Noga, Nefeg, Yafiya, **8** Elishama, Eliyada da Elifelet, su tara ne duka. **9** Dukan wadannan'ya'yan Dawuda ne maza, ban da'ya'yansa maza ta wurin kwarkwaransa. Tamar ita ce'yar'uwersu. **10** Zuriyar

Solomon su ne Rehobowam, da Abiya, da Asa, da Yehoshafat, 11 da Yoram, da Ahaziya, da Yowash, 12 da Amaziya, da Azariya, da Yotam, 13 da Ahaz, da Hezekiya da Manasse, 14 da Amon, da Yosiya. 15 'Ya'yan Yosiya maza su ne, Yohanana dan fari, Yehohiyakim da na biyu, Zedekiya da na uku Shallum da na hudu. 16 Magādan Yehohiyakim su ne, Yekoniya dansa, da Zedekiya. 17 Zuriyar Yekoniya kamamme su ne, Sheyaltiyel, 18 Malkiram, Fedahiya, Shenazzar, Yekamiya, Hoshama da Nedabiya. 19 'Ya'yan Fedahiya su ne, Zerubbabel da Shimeyi.'Ya'yan Zerubbabel maza su ne, Meshullam da Hananiya. Shelomit ce'yar'uwarsu. 20 Akwai kuma wadansu biyar, Hashuba, Ohel, Berekiya, Hasadiya da Yushab-Hesed. 21 Zuriyar Hananiya su ne, Felatiya da Yeshahiya, Refahiya, Arnan, Obadiya da Shekaniya. 22 Zuriyar Shekaniya su ne, Shemahiya da'ya'yansa maza. Hattush, Igal, Bariya, Neyariya da Shafat, su shida ne duka. 23 'Ya'yan Neyariya maza su ne, Eliyohenai, Hezekiya da Azrikam, su uku ne duka. 24 'Ya'yan Eliyohenai su ne, Hodawiya, Eliyashib, Felahiya, Akkub, Yohanana, Delahiya da Anani, su bakwai ne duka.

4 Zuriyoyin Yahuda su ne, Ferez, Hezron, Karmi, Hur da Shobel. 2 Reyahiya dan Shobel shi ne mahaifin Yahat, Yahat shi ne mahaifin Ahumai da Lahad. Wadannan su ne gidajen Zoratiyyawa. 3 Wadannan su ne'ya'yan Etam, Yezireyel, Ishma da Idbash.'Yar'uwarsu ita ce Hazzelelfoni. 4 Fenuwel shi ne mahaifin Gedor, kuma Ezer shi ne mahaifin Husha. Wadannan su ne zuriyar Hur, dan farin Efrata da mahaifin Betlehem. 5 Asshur mahaifin Tekowa yana da mata biyu, Hela da Na'ara. 6 Na'ara ta haifi Ahuzzam, Hefer, Temeni da Hawahashtari. Wadannan su ne zuriyar Na'ara. 7 'Ya'yan Hela maza su ne, Zeret, Zohar, Etnan, 8 da Koz. Koz ne mahaifin Anub da Hazzobeba, shi ne kuma kakan iyalin da suka fito daga zuriyar Aharhel dan Harum. 9 Yabez ya fi'yan'uwansa martaba. Mahaifiyarsa ta sa masa suna Yabez, tana cewa, "Na haife shi da azaba." 10 Yabez ya yi kuka ga Allah na Isra'il ya ce, "Ka yi mini albarka ka fadada yankina! Bari hannunka yă kasance tare da ni, yă kuma kiyaye ni daga abin da zai cuce ni, don kada in shiga wahala." Sai Allah ya ji rokonsa. 11 Kelub, dan'uwan Shuhua, shi ne mahaifin Mehir, wanda shi ne mahaifin Eshton. 12 Eshton shi ne mahaifin Bet-Rafa, Faseya da Tehinna wanda ya haifi Ir Nahash. Wadannan su ne mutanen Reka. 13 'Ya'yan

Kenaz maza su ne, Otniel da Serahiya.'Ya'yan Otniel maza su ne, Hatat da Meyonotai. 14 Meyonotai shi ne mahaifin Ofra. Serahiya shi ne mahaifin Yowab, mahaifin Ge-Harashim. An kira shi haka domin mutanensa masu sana'ar hannu ne. 15 'Ya'yan Caleb dan Yefunne maza su ne, Iru, Ela da Na'am. Dan Ela shi ne, Kenaz. 16 'Ya'yan Yahallel su ne, Zif, Zifa, Tiriya da Asarel. 17 'Ya'yan Ezra maza su ne, Yeter, Mered, Efer da Yalon. Daya daga cikin matan Mered ta haifi Miriyam, Shammai da Ishba wanda ya haifi Eshtemowa. 18 (Matarsa mutuniyar Yahuda kuwa ta haifi Yared mahaifin Gedor, Heber mahaifin Soko, da kuma Yekutiyl mahaifin Zanowa.) Wadannan su ne'ya'yan Bitiya'yar Fir'auna, wadda Mered ya aura. 19 'Ya'yan matar Hodiya,'yar'uwarr Naham su ne, suka haifi Keyila Bagarme, da Eshtemowa mutumin Ma'aka. 20 'Ya'yan Shimon maza su ne, Amnon, Rinna, Ben-Hanan da Tilon. Zuriyar Ishi su ne, Zohet da Ben-Zohet. 21 'Ya'yan Shela dan Yahuda maza su ne, Er mahaifin Leka, La'ada mahaifin Maresha da kuma gidajen masu aikin lilin a Bet-Ashbeya, 22 da Yokim, mutanen Kozeba, da Yowash da Saraf wanda ya yi mulkin Mowab da kuma Yashubi Lehem (Wadannan rubutattun tarihi ne na tun dā). 23 Su ne maginan tukwane wadanda suka zauna a Netayim da Gedera; sun zauria a can suka kuma yi wa sarki aiki. 24 Zuriyar Simeyon su ne, Nemuwel, Yamin, Yarib, Zera da Shawulu; 25 Shawulu ya haifi Shallum, Shallum ya haifi Mibsam. Mibsam ya haifi Mishma. 26 Zuriyar Mishma su ne, Hammuwel dansa, wanda ya haifi Zakkur, shi Zakkur kuma ya haifi Shimeyi. 27 Shimeyi yana da'ya'ya maza goma sha shida da'ya'ya mata shida, amma'yan'uwansa ba su da'ya'ya da yawa; saboda haka gidansu gaba daya ba tă zama mai mutane da yawa kamar mutanen Yahuda ba. 28 Sun zauna a Begersheba, Molada, Hazar Shuwal, 29 Bilha, Ezem, Tolad 30 Betuwel, Horma, Ziklag, 31 Bet-Markabot, Hazar-Susim, Bet-Biri da Sha'arayim. Wadannan su ne garuruwansu har lokacin mulkin Dawuda. 32 Kauyukan da suke kewayensu su ne Etam, Ayin, Rimmon, Token da Ashan, garuruwa biyar; 33 da kuma dukan kauyuka kewaye da wadannan garuruwa har zuwa Ba'al. Wadannan ne wuraren zamansu. Suka kuma ajije tarihin zuriya. 34 Zuriyar Simeyon ta funshi Meshobab, da Yamlek, da Yosha dan Amaziya. 35 Akwai Yowel, da Yehu dan Yoshihiba. Yoshihiba dan Seraya ne. Serahiya kuma dan Asiyel ne. 36

Akwai Eliyohenai da Ya'akoba, da Yeshohahiya, da Asahiya, da Adiyel, da Yesimiyel, da Benahiya. **37** Akwai Ziza dan Shifi. Shifi dan Allon ne. Allon dan Yedahiya ne. Yedahiya dan Shimri ne. Shimri kuma dan Shemahiya ne. **38** Mutanen da aka jera sunayensu a bisa, shugabannin gidajensu ne. Iyalansu sun karu sosai, **39** suka tafi bayan garin Gedor wajajen gabashin kwari suna neman makiyaya domin garkunansu. **40** Suka sami makiyaya mai ciyawa mai kyau, kasar kuma tana da fādī, da salama, kuma zaman lafiya. A dā wadansu mutanen Ham sun zauna a can. **41** Mutanen da aka jera sunayensu sun zo ne a zamanin Hezekiya sarkin Yahuda. Suka yaki mutanen Ham a wuraren zamansu, haka kuma suka yi da Meyunawa da suke can, suka hallaka su ka'af, yadda yake har yā zuwa yau. Sa'an nan suka zauna a wurin, gama akwai makiyaya domin garkunansu. **42** Mutum dari biyar na wadannan mutane Simeyon, wadanda Felatiya, Neyariya, Refahiya da Uzziyel, 'ya'yan Ishi maza suka jagorance, sun mamaye kasar tudu ta Seyir. **43** Suka karkashe raguwar Amalekawan da suka tsere, suka kuma zauna a can har yā zuwa yau.

5 'Ya'yan Ruben maza dan farin Isra'il (shi ne dan fari, amma sa'ad da ya kazantar da gadon auren mahaifinsa, sai aka ba wa'yancin dan farinsa wa'ya'yan Yusuf maza dan Isra'il; don kada a lissafta shi a tarihin zuriya bisa ga matsayin haihuwarsa, **2** ko da yake Yahuda shi ne mafi karfi cikin'yan'uwansa kuma mai mulki ya fito daga gare shi, yancin zaman dan fari na Yusuf ne), **3** 'ya'yan Ruben dan farin Isra'il maza su ne, Hanok, Fallu, Hezron da Karmi. **4** Zuriyar Yowel su ne, Shemahiya, Gog, Shimeyi, **5** Mika, Reyahiya, Ba'al, **6** da Beyera, wanda Tiglat-Fileser sarkin Assuriya ya dauka zuwa zaman bauta. Beyera shi ne shugaban mutanen Ruben. **7** Danginsu bisa ga iyalansu da aka jera bisa ga tarihin zuriyarsu su ne, Yehiyel shi ne sarki, akwai Zakariya, **8** da Bela dan Azaz. Azaz dan Shema daga dangin Yowel. Yowel ya yi zama a yankin Arower har zuwa Nebo da Ba'al-Meyon. **9** Ta waje gabas sun zauna a kasar har zuwa bakin hamadan da ya nausa zuwa Kogin Yuferites, domin dabbobinsu sun karu a Gileyad. **10** A zamanin Shawulu zuriyar Ruben sun yi yaki da Hagirawa, suka ci su da yakī, suka zauna a wuraren zaman Hagirawan ko'ina a dukan yankin gabashin Gileyad. **11** Mutanen Gad sun zauna kusa da mutanen Ruben a Bashan, har zuwa Saleka. **12** Yowel shi ne babba, sai Shafan

na biyu, sa'an nan Yanai da Shafat, su ne tushen Bashan. **13** Danginsu, bisa ga iyalai su ne, Mika'ilu, Meshullam, Sheba, Yorai, Yakan, Ziya da Eber, su bakwai ne duka. **14** Wadannan su ne'ya'yan Abihayil dan Huri, dan Yarowa, dan Gileyad, dan Mika'ilu, dan Yeshishai, dan Yado, dan Buz. **15** Ahi dan Abiyel, dan Guni, shi ne kan iyalinsu. **16** Mutanen Gad sun zauna a Bashan da kauyukan da suke kurkusa da shi, da kuma a dukan makiyayan Sharon har zuwa iyaka inda suka kai. **17** Dukan wadannan sun shiga tarihin zuriya a lokacin mulkin Yotam sarkin Yahuda da Yerobowam sarkin Isra'il. **18** Mutanen Ruben, mutanen Gad da rabin kabilar Manasse sun kasance da mutane 44,760 shiryayyu don aikin soja, jarumawan da za su iya rīke garkuwa da takobi, wadanda suke iya yin amfani da baka, wadanda kuma aka horar don yaki. **19** Suka yi yaki da Hagirawa, Yetur, Nafish da Nodab. **20** Aka taimake su a yakin, Allah kuma ya ba da Hagirawa da dukan abokansu gare su, domin sun yi kuka gare shi a lokacin yakin. Ya amsa addu'o'insu, domin sun dogara gare shi. **21** Suka kwace dabbobin Hagirawa, rakuma dubu hamsin, tumaki dubu dari biyu da hamsin da kuma jakuna dubu biyu. Suka kuma kame mutane dubu dari daya, **22** wadansu suka mutu, domin yakin na Allah ne. Suka zauna a kasar har lokacin da aka kai su zaman bauta. **23** Mutanen rabin kabilar Manasse sun yi yawa; suka zauna a kasar daga Bashan har zuwa Ba'al-Hermon, wato, zuwa Senir (Dutsen Hermon). **24** Wadannan su ne kawunan iyalansu. Efer, Ishi, Eliyel, Azriyel, Irmiya, Hodawiya da Yadiyel. Su jarumawa ne, sanannu, su ne kuma kawunan iyalansu. **25** Amma ba su yi aminci da Allahn kakanninsu ba, suka kuma yi karuwanci ga wadansu allolin mutanen kasar, wadanda Allah ya hallaka a gabansu. **26** Saboda haka Allah na Isra'il ya zuga ruhun Ful sarkin Assuriya (wato, Tiglat-Fileser sarkin Assuriya), wanda ya kwashe mutanen Ruben, mutanen Gad da rabin kabilar Manasse zuwa zaman bauta. Ya kwashe su zuwa Hala, Habor, Hara da kuma kogin Gozan, inda suke har wa yau.

6 'Ya'yan Lawi maza su ne, Gershon, Kohat da Merari. **2** 'Ya'yan Kohat maza su ne, Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel. **3** Yaran Amram su ne, Haruna, Musa da Miriyam. 'Ya'yan Haruna maza su ne, Nadab, Abihu, Eleyazar da Itamar. **4** Eleyazar shi ne mahaifin Finehas, Finehas mahaifin Abishuwa, **5** Abishuwa mahaifin Bukki, Bukki mahaifin Uzzi, **6**

Uzzi mahaifin Zerahiya, Zerahiya mahaifin Merahiyot, 7 Merahiyot mahaifin Amariya, Amariya mahaifin Ahitub, 8 Ahitub mahaifin Zadok, Zadok mahaifin Ahimawaz, 9 Ahimawaz mahaifin Azariya, Azariya mahaifin Yohanan, 10 Yohanan mahaifin Azariya (shi ne ya yi hidima a matsayin first a haikal in da Solomon ya gina a Urushalima), 11 Azariya mahaifin Amariya, Amariya mahaifin Ahitub, 12 Ahitub mahaifin Zadok, Zadok mahaifin Shallum, 13 Shallum mahaifin Hilkiya, Hilkiya mahaifin Azariya, 14 Azariya mahaifin Serahiya, Serahiya kuwa mahaifin Yehozadak. 15 Yehozadak ne aka d kaum sa'ad da Ubangiji ya tura Yahuda da Urushalima zuwa zaman bauta ta hannun Nebukadnezzar. 16 'Ya'yan Lawi maza su ne, Gershom, Kohat da Merari. 17 Wadannan su ne sunayen'ya'yan Gershom. Libni da Shimeyi. 18 'Ya'yan Kohat maza su ne, Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel. 19 'Ya'yan Merari maza su ne, Mali da Mushi. Wadannan suke gidajen Lawiyawan da aka jera bisa ga kakanninsu. 20 Na Gershom su ne, Libni, Yahat, Zimma, 21 Yowa, Iddo, Zera da Yeyaterai. 22 Zuriyar Kohat su ne, Amminadab, Kora, Assir, 23 Elkana, Ebiyasaf, Assir, 24 Tahat, Uriyel, Uzziya da Shawulu. 25 Zuriyar Elkana su ne, Amasai, Ahimot, 26 Elkana, Zofai, Nahat, 27 Eliyab Yeroham, Elkana da Sama'ilila. 28 'Ya'yan Sama'ilila maza su ne, Yowel dan fari da Abiya da na biyu. 29 Zuriyar Merari su ne, Mali, Libni, Shimeyi, Uzza, 30 Shimeya, Haggiya da Asahiya. 31 Wadannan su ne mutanen da Dawuda ya sa su lura da waka a cikin gidan Ubangiji bayan da aka kawo akwatin alkawari yá huta a can. 32 Suka yi hidima da wa'ka a gabon tabanakul, Tentin Sujada, sai da Solomon ya gina haikal in Ubangiji a Urushalima. Suka yi ayyukansu bisa ga ka'idodin da aka shimpida musu. 33 Ga mutanen da suka yi hidimar, tare da'yansu maza. Daga mutanen Kohat akwai, Heman, mawaki dan Yowel, dan Sama'ilila, 34 dan Elkana, dan Yeroham, dan Eliyel, dan Towa, 35 dan Zuf, dan Elkana, dan Mahat, dan Amasai, 36 dan Elkana, dan Yowel, dan Azariya, dan Zefaniya 37 dan Tahat, dan Assir, dan Ebiyasaf, dan Kora, 38 dan Izhar, dan Kohat, dan Lawi, dan Isra'ilila; 39 da kuma Asaf'yan'uwan Heman, wadanda suka yi hidima a hannun damansa. Asaf dan Berekiya, dan Shimeya, 40 dan Mika'ilu, dan Ba'asehiya, dan Malkiya, 41 dan Etni, dan Zera, dan Adahiya 42 dan Etan, dan Zimma, dan Shimeyi, 43 dan Yahat, dan Gershom, dan Lawi; 44 da kuma daga'yan'uwansu, mutanen Merari, a hannun

hagunsa. Etan dan Kishi, dan Abdi, dan Malluk, 45 dan Hashabiya, dan Amaziya, dan Hilkiya, 46 dan Amzi, dan Bani, dan Shemer, 47 dan Mali, dan Mushi, dan Merari, dan Lawi. 48 Aka ba'yan'uwansu Lawiyawa dukan sauran ayyukan tabanakul, gidan Allah. 49 Amma Haruna da zuriyarsa su ne wadanda suke mika hadayu a kan bagaden hadaya ta konawa da kuma a kan bagaden turare hade da dukan abin da ake yi a Wuri Mafi Tsarki, suna yin kafara domin Isra'ilila, bisa ga dukan abin da Musa bawan Allah ya umarta. 50 Wadannan su ne zuriyar Haruna, Eleyazar, Finehas, Abishuwa, 51 Bukki, Uzzi, Zerahiya, 52 Merahiyot, Amariya, Ahitub, 53 Zadok da Ahimawaz. 54 Wadannan su ne wuraren zamansu da aka ba su rabo su zama yankunansu (aka ba wa zuriyar Haruna wadanda suke daga gidan Kohat, domin rabo na fari nasu ne): 55 Aka ba su Hebron a Yahuda tare da wuraren kiwon da suke kewayenta. 56 Amma filaye da kauyukan da suke kewayen birnin aka ba wa Caleb dan Yefunne. 57 Saboda haka aka ba wa zuriyar Haruna Hebron (birnin mafaka), da Libna, Yattir Eshtemowa, 58 Hilen, Debir, 59 Ashan, Yutta da Bet-Shemesh, tare da wuraren kiwonsu. 60 Daga kabilan Benyamin kuma aka ba su Gibeyon, Geba, Alemet da Anatot, tare da wuraren kiwonsu. Wadannan garuruwa wadanda aka raba a tsakanin mutanen gidan Kohat, goma sha uku ne duka. 61 Aka ba sauran zuriyar Kohat rabon garuruwa goma daga gidajen rabin kabilan Manasse. 62 Aka ba zuriyar Gershom, gida-gida, rabon garuruwa goma sha uku daga kabilan Issakar, Asher da Naftali, da kuma daga sashen rabi kabilan Manasse da yake a Bashan. 63 Aka ba zuriyar Merari, gida-gida, rabon garuruwa goma sha biyu daga kabilan Ruben, Gad da Zebulun. 64 Saboda haka Isra'ilawa suka ba Lawiyawa wadannan garuruwa da wuraren kiwonsu. 65 Daga kabilan Yahuda, Simeyon da Benyamin suka ba su rabon sunayen garuruwan da aka ambata. 66 Aka ba wa wadansu na mutanen gidan Kohat yankin garuruwansu daga kabilan Efraim. 67 A kasar tudun Efraim aka ba su Shekem (birnin mafaka), da Gezer, 68 Yokmeyam, Bet-Horon, 69 Aiyalon da Gat-Rimmon, tare da wuraren kiwonsu. 70 Daga rabin kabilan Manasse kuwa, Isra'ilawa suka ba da Aner da Bileyam, tare da wuraren kiwonsu, ga sauran gidajen mutanen Kohat. 71 Mutanen Gershom suka sami wadannan. Daga gidan rabin kabilan Manasse, sun sami Golan a Bashan da kuma Ashtarot, tare da wuraren kiwonsu;

72 daga kabilar Issakar suka sami Kedesh, Daberat, 73 Ramot da Anem, tare da wuraren kiwonsu; 74 daga kabilar Asher suka sami Mashal, Abdon, 75 Hukok da Rehob, tare da wuraren kiwonsu; 76 daga kabilar Naftali kuwa suka sami Kedesh a Galili, Hammon da Kiriyatayim, tare da wuraren kiwonsu. 77 Mutanen Merari (sauran Lawiyawan) suka sami wadannan. Daga kabilar Zebulun suka sami Yokneyam, Karta, Rimmon da Tabor, tare da wuraren kiwonsu; 78 daga kabilar Ruben a hayin Urdun a gabashi Yeriko suka sami Bezer a hamada, Yahza, 79 Kedemot da Mefa'at, tare da wuraren kiwonsu; 80 daga kabilar Gad kuwa suka sami Ramot a Gileyad, Mahanayim, 81 Heshbon da Yazer, tare da wuraren kiwonsu.

7 'Ya'yan Issakar maza su ne, Tola, Fuwa, Yashub da Shimron, su hufu ne duka. 2 'Ya'yan Tola maza su ne, Uzzi, Refahiya, Yeriyl, Ibsam da Sama'il, su ne kuma kawunan iyalansu. A zamanin mulkin Dawuda, an rubuta zuriyar Tola a matsayin mayaka a cikin tarihinsu, sun kai 22,600. 3 Dan Uzzi shi ne, Izrahiya.'Ya'yan Izrahiya maza su ne, Mika'ilu, Obadiya, Yowel da Isshiya. Dukansu biyar manya ne. 4 Bisa ga tarihin iyalinsu, sun kai mutane 36,000 shiryayyu don yaki, gama suna da mata da'ya'ya da yawa. 5 Dangin da suke maza masu yaki sun kasance na dukan gidajen Issakar ne, kamar yadda aka rubuta a cikin tarihi, su 87,000 ne duka. 6 'Ya'ya uku maza na Benyamin su ne, Bela, Beker da Yediyayel. 7 'Ya'yan Bela maza su ne, Ezbon, Uzzi, Uzziyel, Yerimot da Iri, su ne kawunan iyalai, kuma su biyar ne duka. Rubutaccen tarihin zuriyarsu ya nuna suna mazan da sun isa yaki 22,034. 8 'Ya'yan Beker maza su ne, Zemira, Yowash, Eliyezer, Eliyohenai, Omri, Yeremot, Abiya, Anatot da Alemet. Dukan wadannan'ya'yan Beker maza ne. 9 Rubutaccen tarihin zuriyarsu ya nuna suna da kawunan iyalai da mazan da suka isa yaki 20,200. 10 Dan Yediyayel shi ne, Bilhan.'Ya'yan Bilhan maza su ne, Yewush, Benyamin, Ehud, Kena'ana, Zetan, Tarshish da Ahishahar. 11 Dukan wadannan'ya'yan Yediyayel maza kawunan iyalai ne. Akwai mazan da suka isa yaki waje 17,200. 12 Shuffiyawa da Huffiyawa zuriyar Ir ne, kuma Hushiyawa zuriyar Aher ne. 13 'Ya'yan Naftali maza su ne, Yaziyl, Guni, Yezer da Shallum, su zuriyar Bilha ne. 14 Zuriyar Manasse su ne, Asriyel zuriyarsa ne ta wurin kwarkwararsa mutuniyar Aram. Ta haifa wa Makir mahaifin Gileyad. 15 Makir ya auri mata daga cikin Huffiyawa da

Shuffiyawa.'Yar'uwsa ita ce Ma'aka. Wani daga zuriyar, sunansa Zelofehad, shi yana da'ya'yan mata ne kawai. 16 Ma'aka matar Makir ta haifi da ta kuma ba shi suna Feresh. Sunan dan'uwsa Sheresh, 'ya'yan Feresh maza kuwa su ne Ulam da Rakem. 17 Dan Ulam shi ne, Bedan. Duka wadannan zuriyar Gileyad ne. Gileyad dan Makir ne, Makir kuma dan Manasse. 18 'Yar'uwsa Makir mai suna Hammoleket ta haifi Ishod, Abiyezer da Mala. 19 'Ya'yan Shemida maza su ne, Ahiyan, Shekem, Liki da Aniyam. 20 Zuriyar Efraim su ne, Shutela, Bered, Tahat, Eleyada, Tahat 21 Zabad da Shutela. Wani dan kasa haifaffen mutanen Gat ya kashe Ezer da Elad, sa'ad da suka gangara don su kwace dabbobinsu. 22 Mahaifinsu Efraim ya yi makoki dominisu kwanaki masu yawa sai danginsa suka zo don su yi masa ta'aziyya. 23 Sa'an nan ya sâke kwana da matarsa, sai ta yi ciki ta haifi da. Ya ba shi suna Beriya, saboda masifar da ta auko a cikin iyalinsa. 24 'Yarsa ita ce Sheyera, wadda ta gina Bet-Horon na kwari da na tudu da kuma Uzzen-Sheyera. Zuriyarsa ita ce, 25 Refa, Reshef, Tela, Tahan, 26 Ladan, Ammihud, Elishama, 27 Nun da kuma Yoshuwa. 28 Kasarsu da wuraren zamansu sun hadfa da Betel da kauyukan kewayenta, Na'aran wajen gabas, Gezer da kauyukanta wajen yamma, da kuma Shekem da kauyukan da suka nauza har zuwa Aiya da kauyukanta. 29 A iyakokin Manasse akwai Bet-Sheyen, Ta'anak, Megiddo da Dor, tare da kauyukansu. Zuriyar Yusuf dan Isra'il ta zauna a wadannan garuruwa. 30 'Ya'yan Asher maza su ne, Imna, Ishba, Ishwi da Beriya.'Yar'uwsa ita ce Sera. 31 'Ya'yan Beriya maza su ne, Heber da Malkiel, wanda yake mahaifin Birzayit. 32 Heber shi ne mahaifin Yaflet, Shomer da Hotam da kuma'yar'uwsu Shuwa. 33 'Ya'yan Yaflet maza su ne, Fasak, Bimhal da Ashwat. Wadannan su ne'ya'yan Yaflet maza. 34 'Ya'yan Shemer maza su ne, Ahi, Roge, Yehubba da Aram. 35 'Ya'yan dan'uwsa Helem su ne, Zofa, Imna, Shelesh da Amal. 36 'Ya'yan Zofa maza su ne, Suwa, Harnefer, Shuwal, Beri, Imra, 37 Bezer, Hod, Shamma, Shilsha, Itran da Bera. 38 'Ya'yan Yeter maza su ne, Yefunne, Fisfa da Ara. 39 'Ya'yan Ulla maza su ne, Ara, Hanniyel da Rizya. 40 Dukan wadannan zuriyar Asher ne, kawunan iyalai, zababfun mutane, jarumawa sosai da kuma fitattun shugabanni. Yawan mutanen da suke a shirye don yaki, kamar yadda aka lissafta zuriyarsu, 26,000 ne.

8 Benyamin shi ne mahaifin, Bela dansa na fari, Ashbel dansa na biyu, Ahara na uku, **2** Noha na hudu da Rafa na biyar. **3** 'Ya'yan Bela maza su ne, Addar, Gera, Abihud **4** Abishuwa, Na'aman, Ahowa, **5** Gera, Shefufan da Huram. **6** Wadannan su ne zuriyar Ehud, wadanda suke kawunan iyalan wadanda suke zama a Geba wadanda aka kuma kwasa zuwa Manahat. **7** Na'aman, da Ahiya, da Gera. Gera ne shugabansu lokacin da aka kai su bauta, shi ne ya haifi Uzza da Ahilud. **8** An haifa'ya'ya maza wa Shaharayim a Mowab bayan ya saki matansa Hushim da Ba'ara. **9** Ya haifi Yobab, Zibiya, Hodesh, Malkam, **10** Yewuz, Sakiya da Mirma ta wurin Hodesh matarsa. Wadannan su ne'ya'yansa, kawunan iyalai. **11** Ya haifi Abitub da Efa'al ta wurin Hushim. **12** 'Ya'yan Efa'al maza su ne, Eber, Misham, Shemed (wanda ya gina Ono da Lod tare da kauyukan kewayensu), **13** da Beriya da Shema, wadanda suke kawunan iyalan wadanda suke zama a Aiyalon wadanda kuma suka kori mazaunant Gat. **14** Ahiyo, Shashak, Yeremot **15** Zebadiya, Arad, Eder, **16** Mika'ilu, Isfa da Yoha su ne'ya'yan Beriya maza. **17** Zebadiya, Meshullam, Hizki, Heber, **18** Ishmerai, Izliya da Yobab su ne'ya'yan Efa'al maza. **19** Yakim, Zikri, Zabdi, **20** Eliyenai, Zilletai, Eliyel, **21** Adahiya, Berahiya da Shimra su ne'ya'yan Shimeyi maza. **22** Ishfan, Eber, Eliyel, **23** Abdon, Zikri, Hanan, **24** Hananiya, Elam, Antotiya, **25** Ifdehiya da Fenuwel su ne'ya'yan Shashak maza. **26** Shamsherai, Shehariya, Ataliya, **27** Ya'areshiya, Iliya da Zikri su ne'ya'yan Yeroham maza. **28** Dukan wadannan su ne kawunan iyalai, manya kamar yadda aka lissafta a cikin zuriyarsu, suka zauna a Urushalima. **29** Yehiyel na Gibeyon ya zauna a Gibeyon. Sunan matarsa Ma'aka, **30** dansa na fari kuwa shi ne Abdon, sai Zur, Kish, Ba'al, Ner, Nadab, **31** Gedor, Ahiyo, Zeker **32** da Miklot, wanda ya zama mahaifin Shimeya. Su ma sun zauna kusa da danginsu a Urushalima. **33** Ner shi ne mahaifin Kish, Kish mahaifin Shawulu, kuma Shawulu ne mahaifin Yonatan, Malki-Shuwa, Abinadab da Esh-Ba'al. **34** Dan Yonatan shi ne, Merib-Ba'al wanda ya zama mahaifin Mika. **35** 'Ya'yan Mika maza su ne, Fiton, Melek, Tereya da Ahaz. **36** Ahaz shi ne mahaifin Yehowadda, Yehowadda shi ne mahaifin Alemet, Azmawet da Zimri, Zimri kuwa shi ne mahaifin Moza. **37** Moza shi ne mahaifin Bineya; Rafa, Eleyasa da kuma Azel. **38** Azel yana da'ya'ya maza shida, kuma ga sunayensu. Azrikam, Bokeru, Ishmayel, Sheyariya, Obadiya da

Hanan. Dukan wadannan'ya'yan Azel maza ne. **39** 'Ya'yan dan'uwsa Eshek su ne, Ulam dan farinsa, Yewush dansa na biyu da Elifelet na uku. **40** 'Ya'yan Ulam maza jarumawa ne sosai wadanda suke iya riķe baka. Suna da'ya'ya maza masu yawa da jikoki, 150 gaba daya. Dukan wadannan zuriyar Benyamin ne.

9 Haka aka lissafta dukan Isra'il a tarihin zuriyoyi a littafin sarakunan Isra'il. Aka kwasa mutanen Yahuda zuwa zaman bauta a Babilon domin rashin aminci. **2** To, na farkon da aka sāke zaunar da su a mallakarsu a garuruwansu, su ne wadansu Isra'ilawa, firistoci, Lawiyawa da kuma masu hidimar haikali. **3** Wadanda suke daga Yahuda, daga Benyamin, da kuma daga Efraim da Manasse wadanda suka zauna a Urushalima su ne, **4** Uttai dan Ammihud, dan Omri, dan Imri, dan Bani, zuriyar Ferez dan Yahuda. **5** Na mutanen Shilo kuwa su ne, Asahiya dan fari da'ya'yansa maza. **6** Na mutanen Zera su ne, Yewuyel. Mutane daga Yahuda sun kai 690. **7** Na Benyamin su ne, Sallu dan Meshullam, dan Hodawiya, dan Hassenuwa; **8** Ibnehiya dan Yeroham; Ela dan Uzzi, dan Mikri; da Meshullam dan Shefatiya, dan Reyuwel, dan Ibniya. **9** Mutane daga Benyamin, kamar yadda aka lissafta zuriyarsu, sun kai 956. Dukan wadannan mutane kawunan iyalansu ne. **10** Na firistoci su ne, Yedahiya; Yehoyerib; Yakin; **11** Azariya dan Hilkiya, dan Meshullam, dan Zadok, dan Merahiyot, dan Ahitub, shugaban da yake lura da gidan Allah; **12** Adahiya dan Yeroham, dan Fashhur, dan Malkiya; da Ma'asai dan Adiyel, dan Yazera, dan Meshullam, dan Meshillemit, dan Immer. **13** Firistocin da suke kawunan iyalai, sun kai 1,760. Dukansu kwararru ne, masu hakkin hidima a cikin gidan Allah. **14** Na Lawiyawa su ne, Shemahiya dan Hasshub, dan Azrikam, dan Hashabiya, mutumin Merari; **15** Bakbakkar, Heresh, Galal da Mattaniya dan Mika, dan Zikri, dan Asaf; **16** Obadiya dan Shemahiya, dan Galal, dan Yedutun; da Berekiya dan Asa, dan Elkana, wanda ya zauna a kauyukan Netofawa. **17** Matsaran kofofi su ne, Shallum, Akkub, Talmon, Ahiman da'yan'uwsu. Shallum ne babbansu **18** da aka ajiye a Kofar Sarki a gabas, har zuwa wannan lokaci. Wadannan su ne matsaran kofofi na sansanin Lawiyawa. **19** Shallum dan Kore, dan Ebiasaf, dan Kora, da'yan'uwsa matsaran kofofi daga iyalin (mutanen Kohat) su suke da hakkin tsaron madogaran kofar Tenti kamar dai yadda kakanninsu suka kasance da hakkin tsaron mashigin mazaunin Ubangiji. **20** A

dā Finehas dan Eleyazar ne yake lura da matsaran, kuma Ubangiji ya kasance tare da shi. **21** Zakariya dan Meshelemiya shi ne mai tsaro a mashigin Tentin Sujada. **22** Duka-duka, wadanda aka zaba don su zama matsaran madogaran kofa sun kai 212. Aka rubuta su zuriya-zuriya a kauyukansu. Dawuda da Sama'ila mai duba ne suka sa matsaran a wurarensu na aminci. **23** Su da zuriyarsu, su suke lura da tsaron kofofin gidan Ubangiji, gidan da ake kira Tenti. **24** Matsaran suna a kusurwoyi hudu, gabas, yamma, arewa da kudu. **25** 'Yan'uwansu a kauyukansu sukan zo lokaci, lokaci su yi ayyukansu kwana bakwai, bakwai. **26** Amma manyan matsara hudu, wadanda suke Lawiyawa, an danka musu hakkin lura da dakuna da kuma wuraren ajiya a gidan Allah. **27** Sukan kwana a kewayen gidan Allah, domin dole su tsare shi; kuma su suke lura da mabudi don budewa a kowace safiya. **28** Wadansunsu su ne suke lura da kayayyakin da ake amfani da su a hidimar haikali; sukan kirga su sa'ad da ake shigar da su da sa'ad da ake fitar da su. **29** An sa wadansu su lura da kayayyakin da kuma dukan wadansu kayan wuri mai tsarki, da kuma gari da ruwan inabi, da mai, turare da kuma kayan yaji. **30** Amma wadansu firistoci ne suke harhada kayan yajin. **31** Wani Balawe mai suna Mattitiya, dan farin Shallum mutumin Kora ne aka danka masa hakkin toyा burodin miikawa. **32** Wadansu'yan'uwansu Kohatawa ne suke lura da shiryawa burodin da ake kaiwa a tebur a kowane Asabbaci. **33** Wadanda suke mawaka, kawunun iyalan Lawiyawa, sukan zauna a dakunan haikali kuma ba sa yin wadansu ayyuka domin su suke da hakkin aiki dare da rana. **34** Dukan wadannan su ne kawunun iyalan Lawiyawa, manya kamar yadda aka lissafta su a zuriyarsu, kuma suna zama a Urushalima. **35** Yehiyel mahaifin Gibeyon ya zauna a Gibeyon. Matarsa ita ce Ma'aka **36** dansa na fari kuwa shi ne Abdon, sai Zur, Kish, Ba'al, Ner, Nadab, **37** Gedor, Ahiyo, Zakariya da Miklot. **38** Miklot shi ne mahaifin Shimeyam. Su ma sun zauna kusa da danginsu a Urushalima. **39** Ner shi mahaifin Kish, Kish mahaifin Shawulu, kuma Shawulu shi ne mahaifin Yonatan, Malki-Shuwa, Abinadab da Esh-Ba'al. **40** Dan Yonatan shi ne, Merib-Ba'al wanda shi ne mahaifin Mika. **41** 'Ya'yan Mika maza su ne, Fiton, Melek, Tareya da Ahaz. **42** Ahaz shi ne mahaifin Yada, Yada shi ne mahaifin Alemet, Azmawet da Zimri, Zimri kuwa shi ne mahaifin Moza. **43** Moza shi ne mahaifin Bineya; Refahiya, Eleyasa da kuma Azel. **44**

Azel yana da'ya'ya maza shida, kuma ga sunayensu. Azrikam, Bokeru, Ishmayel, Sheyariya, Obadiya da Hanan. Wadannan su ne'ya'yan Azel maza.

10 To, fa, Filistiyawa suka yi yakı da Isra'ilawa;

Isra'ilawa kuwa suka gudu a gabansu, da yawa kuma suka mutu a kan Dutsen Gilbowa. **2** Filistiyawa suka matsa sosai suna bin Shawulu da'ya'yansa maza, suka kuma kashe'ya'yansa maza Yonatan, Abinadab da Malki-Shuwa. **3** Ya'kin ya yi tsanani kewaye da Shawulu, kuma sa'ad da maharba suka rutsa shi, sai suka ji masa rauni. **4** Sai Shawulu ya ce wa mai riķe masa kayan yaki, "Zare takobinka ka soke ni, in ba haka ba wadannan marasa kaciya za su zo su yi mini ba'a." Amma mai dāukar masa kayan yaki ya ji tsoro bai kuwa yi haka ba; saboda haka Shawulu ya zāre takobinsa ya fādī a kansa. **5** Da mai dāukar masa kayan yaki ya ga Shawulu ya mutu, sai shi ma ya fādī a kan takobinsa ya mutu. **6** Ta haka Shawulu da'ya'yansa maza uku suka mutu, dukan gidansa kuwa suka mutu tare. **7** Sa'ad da dukan Isra'ilawa a cikin kwari suka ga cewa mayakansu suna gudu, kuma cewa Shawulu da'ya'yansa maza sun mutu, sai suka bar garuruwansu suka gudu. Filistiyawa kuwa suka zo suka zauna a cikinsu. **8** Kashegari, da Filistiyawa suka zo don su tuttube wadanda suka mutu, sai suka sami Shawulu da'ya'yansa maza sun mutu a Dutsen Gilbowa. **9** Suka tuttube shi suka yanke kansa suka dauka duk da kayan yakinsa, suka kuma aika'yan aika ko'ina a kasar Filistiyawa, a yi shela labarin a cikin gumakansu da kuma mutanensu. **10** Suka sa kayan yakinsa a haikalin allahnsu suka kuma rataye kansa a haikalin Dagon. **11** Sa'ad da mazaunan Yabesh Gileyad suka ji dukan abin da Filistiyawa suka yi wa Shawulu, **12** sai dukan jarumawa suka tafi suka dauki jikunan Shawulu da na'ya'yansa maza suka kawo Yabesh. Sa'an nan suka binne kāsusawan a karkashin babban itace oak a Yabesh, suka kuma yi azumi kwana bakwai. **13** Shawulu ya mutu domin rashin aminci ga Ubangiji; bai kiyaye maganar Ubangiji ba, ya ma nemi shawarar mace mai duba, **14** bai kuwa nemi nufin Ubangiji ba. Saboda haka Ubangiji ya kashe shi, ya miķa mulkin ga Dawuda dan Yesse.

11 Dukan Isra'il fa suka taru wurin Dawuda a

Hebron suka ce, "Mu jiki da jininka ne. **2** A dā, ko a lokacin da Shawulu yake sarki, ai, kai ne kake shugabantar Isra'il a yake-yake. Kuma Ubangiji

Allahnka ya ce maka, ‘Za ka zama makiyayin mutanena Isra’ila, za ka kuma zama mai mulkinsu.’’ **3** Sa’ad da dukan dattawan Isra’ila suka zo wurin Sarki Dawuda a Hebron, suka yi yarjejjeniya da shi a gabon Ubangiji, suka kuwa shafe Dawuda ya zama sarki a bisa Isra’ila, yadda Ubangiji ya yi alkawari ta wurin Sama’ila. **4** Dawuda tare da dukan Isra’ilawa suka taka zuwa Urushalima (wato, Yebus). Yebusiyawan da suke zama a wurin **5** suka ce wa Dawuda, “Ba za ka shiga nan ba.” Duk da haka, Dawuda ya ci kagarar Sihiyona, Birnin Dawuda. **6** Dawuda ya ce, “Duk wanda ya jagoranci yaki a kan Yebusiyawa zai zama babban shugaban mayaka.” Yowab dan Zeruhiya ya fara haurawa, ta haka ya zama shugaba. **7** Dawuda zauna a kagarar, ta haka aka kira ta Birnin Dawuda. **8** Sai ya gina birni kewaye da shi, daga madogaran gini zuwa katangar da take kewaye, yayinda Yowab ya maido da sauran birnin. **9** Dawuda kuwa ya kara karfi, domin Ubangiji Madaukaki yana tare da shi. **10** Wadannan su ne manyan jarumawan Dawuda, su ne, tare da dukan Isra’ila, suka ba wa mulkinsa goyon baya mai karfi da ya kai bisa dukan kasar, yadda Ubangiji ya yi alkawari. **11** Ga jerin sunayen jarumawan Dawuda. Yashobeyam wani dan Hakmoni, shi ne babban shugaba; ya daga māshinsa a kan mutum dari uku, wafanda ya kashe a Karawa guda kawai. **12** Biye da shi, shi ne Eleyazar dan Dodo mutumin Aho, daya daga cikin jarumawa uku. **13** Yana tare da Dawuda a Fas Dammim sa’ad da Filistiyawa suka taru can don yaki. A wani wuri inda akwai gona cike da sha’ir, sojoji suka gudu daga Filistiyawa. **14** Sai shi da Dawuda suka shiga gonar sha’ir din, suka tsaya ciki don su tsare ta. Suka ragargaza Filistiyawa, Ubangiji kuma ya kawo babban nasara. **15** Wata rana uku cikin manyan mutanen nan talatin suka gangara wurin Dawuda zuwa dutse a kogon Adullam, yayinda fungiyar Filistiyawa suke sansani a Kwarin Refayim. **16** A lokacin Dawuda yana cikin mafaka, sojojin Filistiyawa kuma suna a Betlehem. **17** Dawuda ya ji marmarin ruwan sha sai ya ce, “Kash, a ce wani zai sami mini ruwan sha daga riiyi kusa da kofar Betlehem mana!” **18** Sai Ukun suka kutsa kai cikin sansanin Filistiyawa, suka ja ruwa daga riiyi da take kusa da kofar Betlehem suka dauko shi suka kawo wa Dawuda. Amma ya ki yă sha; a maimako, sai ya zubar da shi a gabon Ubangiji. **19** Ya ce, “Allah yă sawwaķe in yi haka, ya kamata in sha jinin wadannan mutanen da suka yi kasai da rayukansu?” Domin sun

yi kasai da rayukansu don su dawo da shi, Dawuda bai sha shi ba. Irin abubuwani da jarumawa ukun nan suka yi ke nan. **20** Abishai dan’uwan Yowab shi ma babba ne cikin Ukun nan. Ya daga māshinsa a kan mutum dari uku, wafanda ya kashe, ya kuma zama sananne kamar Ukun. **21** Aka ninka girmama shi bisa Ukun, sai ya zama shugaba, ko da yake ba a hada shi a cikinsu ba. **22** Benahiya dan Yehohiyada shi ma wani barden yaki ne daga Kabzeyel, wanda ya yi manyan abubuwa. Ya bugi gwanayen Mowab biyu. Ya kuma gangara zuwa cikin rami a ranar da aka yi dusar kankara ya kashe zaki. **23** Ya kuma kashe wani mutumin Masar mai tsayi kafa bakwai da rabi. Ko da yake mutumin Masar yana da māshi kamar sandan masaka a hannunsa, Benahiya ya yake shi da kulki. Ya kwace māshin daga hannun mutumin Masar ya kuma kashe shi da māshin nan nasa. **24** Irin abubuwani da Benahiya dan Yehohiyada ya yi ke nan; shi ma sananne ne kamar wadannan jarumawa uku. **25** Aka dauka shi da bangırma fiye da Talatin nan, amma ba a hada shi cikin Ukun ba. Dawuda kuwa ya sa shi yă lura da masu tsaron lafiyarsa. **26** Jarumawan nan su ne, Asahel dan’uwan Yowab, Elhanan dan Dodo daga Betlehem, **27** Shammot mutumin Haror, Helez mutumin Felon, **28** Ira dan Ikkesh daga Tekowa, Abiyezer daga Anatot, **29** Sibbekai mutumin Husha, Ilai mutumin Aho, **30** Maharai mutumin Netofa, Heled dan Ba’ana mutumin Netofa, **31** Ittai dan Ribai daga Gibeya a Benyamin, Benahiya mutumin Firaton, **32** Hurai daga kogunan Ga’ash, Abiyel mutumin Arba, **33** Azmawet mutumin Harum, Eliyaba mutumin Sha’albo, **34** ya’yan Hashem mutumin Gizon maza, Yonatan dan Shageye mutumin Harar, **35** Ahiyam dan Sakar mutumin Harar, Elifal dan Ur, **36** Hefer mutumin Mekerat, Ahiya mutumin Felon, **37** Hezro mutumin Karmel, Na’ari dan Ebzai, **38** Yowel dan’uwan Natan, Mibhar dan Hagiri, **39** Zelek mutumin Ammon Naharai Baroti, mai daukar kayan yakin Yowab dan Zeruhiya, **40** Ira mutumin Itra, Gareb mutumin Itra, **41** Uriya mutumin Hitti Zabad dan Alai, **42** Adina dan Shiza mutumin Ruben, wanda shi ne babba na mutanen Ruben, kuma talatin suna tare da shi, **43** Hanan dan Ma’aka, Yoshafat mutumin Mit, **44** Uzziya mutumin Ashtarot, Shama da Yehiyel’ya’yan Hotam mutumin Arower maza, **45** Yediyayel dan Shimri, dan’uwansa Yoha mutumin Tiz, **46** Eliyel mutumin Ma’aha, Yeribai

da Yoshawiya'ya'yan Elna'am maza, Itma mutumin Mowab, **47** Eliyel, Obed da Ya'asiyel mutumin Mezob.

12 Wadannan su ne mutanen da suka zo wurin

Dawuda a Ziklag, yayinda aka kore shi daga gaban Shawulu dan Kish (suna cikin jarumawan da suka taimake shi a yaki; **2** suna da baka suna kuma iya harba kibiya, ko majajawa da hannun dama ko na hagu; su'yan'uwan Shawulu ne daga kabilar Benyamin); **3** Ahiyezer babbansu da Yowash'ya'yan Shema'a maza daga Gibeya; Yeziyel da Felet'ya'yan Azmawet; Beraka, Yehu daga Anatot, **4** da Ishmahiya daga Gibeyon, wani jarumi a cikin Talatin nan, wanda shi ne shugaban Talatin; Irmiya, Yahaziyel, Yohanan, Yozabad daga Gedera, **5** Eluzai, Yerimot, Beyaliya, Shemariya da Shefatiya daga Haruf; **6** Elkana, Isshiya, Azarel, Yoyezer da Yashobeyam daga Kora; **7** da Yoyela da Zebadiya'ya'yan Yeroham maza daga Gedor. **8** Sai wadansu mutanen Gad suka koma suna goyon bayan Dawuda suka kuma hada kai da shi a kagararsa a hamada. Su kwararrun mayaka ne, a shirye don yaki, kuma suna iya rike garkuwa da māshi. Fuskokinsu kamar fuskoki zakoki, kuma suna da sauri kamar bareyi a kan duwatsu. **9** Ezer shi ne babba, Obadiya shi ne mai binsa a shugabanci, Eliyab na uku, **10** Mismanna na hudū, Irmiya na biyar, **11** Attai na shida, Eliyel na bakwai, **12** Yohanan na takwas, Elzabad na tara, **13** Irmiya na goma da kuma Makbannai na goma sha daya. **14** Wadannan mutanen Gad shugabanni mayaka ne; karami a cikinsu zai iya kara da mutum dari, kuma babba a cikin zai iya kara da dubu. **15** Su ne suka haye Urdun a wata na farko sa'ad da kogin ya yi ambaliya, suka kuma kori duk mai rai a kwarin, na wajen gabas da na wajen yamma. **16** Sauran mutanen Benyamin da wadansu mutanen Yahuda su ma suka zo wurin Dawuda a kagararsa. **17** Sai Dawuda ya fita don yā tarye su, ya kuma ce musu, "In kun zo wurina da salama, don ku taimake ni, to, ina a shirye in bar ku ku hada kai tare da ni. Amma in kun zo don ku bashe ni ga abokan gābana sa'ad da hannuwana ba su da laifi a rikici, bari Allah na kakanninmu yā duba yā kuma shari'anta ku." **18** Sai Ruhu ya sauko a kan Amasai, shugaban Talatin nan, sai ya ce, "Muna ne, ya Dawuda! Muna tare da kai, ya dan Yesse! Nasara, nasara gare ka, nasara kuma ga wadanda suke taimakonka. Gama Allahnka zai taimake ka." Saboda haka Dawuda ya karbe su ya kuma mai da su shugabannin fungiyoyin maharansa. **19** Wadansu

mutanen Manasse suka hada kai da Dawuda sa'ad da ya tafi tare da Filistiyawa don yā yaki Shawulu (Shi da mutanensa ba su taimaki Filistiyawa ba domin bayan shawarwari, shugabanninsu suka salame shi. Sun ce, "Za mu biya da kawunanmu in ya koma ga maigidansa Shawulu.") **20** Da Dawuda ya tafi Ziklag, wadannan mutanen Manasse ne suka hada kai da shi. Adna, Yozabad, Yediyayel, Mika'ilu, Yozabad, Elihu da Zilletai, shugabannin fungiyoyi na dubu a cikin Manasse. **21** Suka taimaki Dawuda a kan fungiyoyin hari, gama dukansu jarumawa ne sosai, kuma su shugabanni ne a cikin mayakansa. **22** Kowace rana mutane suka riķa zuwa don su taimaki Dawuda, sai da ya kasance da runduna mai girma, kamar mayakan Allah. **23** Ga yawan mutanen shiryayyu don yaki wadanda suka zo wurin Dawuda a Hebron don su mai da mulkin Shawulu gare shi, yadda Ubangiji ya fada. **24** Mutanen Yahuda, masu rike garkuwa da māshi, su 6,800 shiryayyu don yaki; **25** mutanen Simeyon, jarumawa shiryayyu don yaki, su 7,100; **26** mutanen Lawi, su 4,600, **27** hade da Yehohiyada, shugaban iyalin Haruna tare da mutane 3,700, **28** da Zadok, matashi jarumi sosai, tare da shugabanni su 22 daga iyalinsa; **29** mutanen Benyamin,'yan'uwan Shawulu, su 3,000, yawanci wadanda suke biyayya ga gidan Shawulu sai lokacin; **30** mutanen Efraim, jarumawa, sanannu cikin gidajensu, su 20 800; **31** mutanen rabin kabilar Manasse, sanannu da sunaye suka zo suka mai da Dawuda sarki, su 18,000; **32** mutanen Issakar, masu fahimtar lokuta suka kuma san abin da ya kamata Isra'ila ya yi, manya 200, tare da danginsu a karkashin shugabancinsu; **33** mutanen Zebulun, kwararru sojoi shiryayyu don yaki da kowane irin makami, suka zo don su taimaki Dawuda da zuciya daya, su 50,000; **34** mutanen Naftali su 1,000 shugabanni, tare da mutane 37,000 masu rike garkuwa da masu; **35** mutanen Dan, shiryayyu don yaki, su 28,600; **36** mutanen Asher, kwararrun sojoi shiryayyu don yaki, su 40,000; **37** kuma daga gabashin Urdun, mutanen Ruben, Gad da kuma rabin kabilar Manasse, masu kayan yaki iri-iri, su 120,000. **38** Dukan wadannan mayaka ne wadanda suka ba da kansu da yardar rai su yi hidima. Suka zo Hebron da cikakken niyya don su nada Dawuda sarki a bisa dukan Isra'ila. Duka sauran Isra'ilawa su ma suka goyi baya a nada Dawuda sarki. **39** Mutanen suka yi kwana uku a can tare da Dawuda, suna ci suna sha, gama iyalansu sun yi musu tanadi. **40** Haka

ma, makwabtansu daga nesa har Issakar, Zebulun da Naftali suka zo suka kawo abinci a kan jakuna, rakuma, alfadarai da shanu. Akwai tanadin mai yawa na gari, kaudar baure, nonnan busassun'ya'yan inabi, ruwan inabi, mai, shanu da tumaki. Duk an yi haka don a nuna farin ciki kwarai a cikin dukan kasar Isra'il'a.

13 Sai Dawuda ya tattauna da kowane daya daga cikin shugabanninsa, shugabannin sojoji na dubu-dubu da na dari-dari. **2** Sa'an nan ya ce wa dukan taron Isra'il'a, "In ya yi muku kyau kuma in nufin Ubangiji Allahnmu ne, bari mu aika da sak'o nesa da kuma ko'ina zuwa ga sauran'yan'wanmu a duk iyakokin Isra'il'a, da kuma zuwa ga firistoci da Lawiyawa wadanda suke tare da su a garuruwansu da makiyayansu, su zo wurinmu. **3** Bari mu dauko akwatin alkawarin Allahnmu mu kawo wurinmu, gama ba mu neme shi a lokacin mulkin Shawulu ba." **4** Dukan taron jama'a suka yarda su yi haka, domin ya yi daidai ga dukan mutane. **5** Saboda haka Dawuda ya tattara dukan Isra'ilawa, daga Kogin Shihor a Masar zuwa Lebo Hamat, don su kawo akwatin alkawarin Allah daga Kiriyat Yeyarim. **6** Dawuda da dukan Isra'ilawa tare da shi suka tafi Ba'al'a na Yahuda (Kiriyat Yeyarim) don su haura daga can su kawo akwatin alkawarin Allah Ubangiji, wanda yake zama tsakanin kerubobi, akwatin alkawarin da ake kira da Sunan. **7** Suka dauki akwatin alkawarin Allah daga gidan Abinadab a kan sabon keken shanu, Uzza da Ahiyo ne suke lura da shi. **8** Dawuda da dukan Isra'ilawa suka yi shagali da dukan karfinsu a gaban Allah, tare da wa'ko'ki da garayu, molaye, ganguna, kuge da kahoni. **9** Sa'ad da suka kai masussukar Kidon, Uzza ya mi'ka hannunsa don yā gyara akwatin alkawarin, gama shanun sun yi tuntube. **10** Sai fushin Ubangiji ya kuna a kan Uzza, ya kuma buge shi domin ya sa hannunsa a kan akwatin alkawarin. Sai ya mutu a can a gaban Allah. **11** Ran Dawuda ya bace domin Ubangiji ya husata a kan Uzza, kuma har wa yau ana ce da wannan wuri Ferez Uzza. **12** Dawuda ya ji tsoron Allah a wannan rana ya kuma yi tambaya, "Yaya zan ta'ba kawo akwatin alkawarin Allah gare ni?" **13** Don haka bai dauki akwatin alkawarin ya kasance tare da shi a Birnin Dawuda ba. A maimakon haka, ya kai shi gidan Obed-Edom mutumin Gat. **14** Akwatin Alkawarin Allah ya zauna tare da iyalin Obed-Edom a

gidansa wata uku, Ubangiji kuwa ya albarkaci gidan Obed-Edom da kome da yake da shi.

14 To, fa, Hiram sarkin Taya ya aika da'yan aika zuwa wurin Dawuda, tare da gumaguman al'ul, maginan duwatsu da kafintoci, don su gina wa Dawuda fada. **2** Dawuda kuwa ya san cewa Ubangiji ya kafa shi a matsayin sarki a bisa Isra'il'a kuma cewa an daukaka mulkinsa saboda mutanensa Isra'il'a. **3** A Urushalima, Dawuda ya kara auren wadansu mata, ya kuma zama mahaifin karin'ya'yan maza da mata. **4** Ga sunayen yaran da aka haifa masa a can. Shammuwa, Shobab, Natan, Solomon, **5** Ibhar, Elishuwa, Elfelet, **6** Noga, Nefeg, Yafiya, **7** Elishama, Beyeliyada da Elifelet. **8** Sa'ad da Filistiyawa suka ji an nada Dawuda sarki a bisa dukan Isra'il'a, sai suka haura da cikakken mayaka don su neme shi, amma Dawuda ya ji game da wannan ya kuwa fita don yā kara da su. **9** To, fa, Filistiyawa suka zo suka kai wa Kwarin Refayim hari; **10** sai Dawuda ya roki Allah ya ce, "In tafi in yaki Filistiyawa? Za ka ba da su gare ni?" Ubangiji ya amsa masa ya ce, "Ka tafi, zan ba da su gare ka." **11** Saboda haka Dawuda da mutanensa suka haura zuwa Ba'al-Ferazim, a can kuwa suka ci Filistiyawa da yaki. Sai ya ce, "Kamar yadda ruwa kan raraki kasa, haka Allah ya raraki abokan gābana ta wurin hannuna." Saboda haka aka kira wurin Ba'al-Ferazim. **12** Filistiyawa suka yashe allolinsu, Dawuda kuma ya ba da umarnai a kone su a wuta. **13** Filistiyawa suka sāke kai hari wa kwarin; **14** sai Dawuda ya sāke roki Allah, Allah kuwa ya amsa masa, "Kada ka tafi kai tsaye, amma ka yi zobe kewaye da su, ka kuma fāda musu a gaban itatuwan tsamiya. **15** Da zarar ka ji motsin takawa a sama itatuwan tsamiya, ka fita don yaki, domin wannan zai nuna cewa Allah ya fita a gabanka don yā bugi mayakan Filistiyawa." **16** Saboda haka Dawuda ya yi kamar yadda Allah ya umarce shi, suka kuma bugi mayakan Filistiyawa, tun daga Gibeyon har zuwa Gezer. **17** Sai sunan Dawuda ya bazu ko'ina a Kasar, Ubangiji kuwa ya sa dukan al'ummai suka ji tsoronsa.

15 Bayan Dawuda ya yi gine-gine wa kansa a Birnin Dawuda, sai ya shirya wuri domin akwatin alkawarin Allah, ya kuma kafa tenti dominса. **2** Sa'an nan Dawuda ya ce, "Babu wani sai ko Lawiyawa kadai za su dauka akwatin alkawarin Allah, gama Ubangiji ya za'be su su dauka akwatin alkawarin Ubangiji su kuma yi hidima a gabansa har abada."

3 Dawuda ya tattara dukan Isra'ila a Urushalima don su haura da akwatin alkawarin Ubangiji zuwa wurin da aka shirya dominса. **4** Ya tattara zuriyar Haruna a wuri daya da kuma Lawiyawa. **5** Daga zuriyar Kohat, Uriyel shugaba da dangi 120; **6** daga zuriyar Merari Asahiya shugaba da dangi 220; **7** daga zuriyar Gershom, Yowel shugaba da dangi 130; **8** daga zuriyar Elizafan, Shemahiya shugaba da dangi 200; **9** daga zuriyar Hebron, Eliyel shugaba da dangi 80; **10** daga zuriyar Uzziyel, Amminadab shugaba da dangi 112. **11** Sa'an nan Dawuda ya kira Zadok da Abiyatar, firistoci, tare da Uriyel, Asahiya, Yowel, Shemahiya, Eliyel da Amminadab, Lawiyawa. **12** Ya ce musu, "Ku ne kawunan iyalan Lawiyawa; ku da'yan'uwanku Lawiyawa, sai ku tsarkake kanku ku hauro da akwatin alkawarin Ubangiji, Allah na Isra'ila, zuwa wurin da na shirya dominса. **13** Domin ku, Lawiyawa ba ku haura da shi da farko ba ne ya sa Ubangiji Allahnmu ya husata a kanmu. Ba mu tambaye shi game da yadda za mu yi shi a hanyar da aka kayyade ba." **14** Saboda haka firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu don su hauro da akwatin alkawarin Ubangiji, Allah na Isra'ila. **15** Sai Lawiyawa suka dauki akwatin alkawarin Allah da sanduna a kafadunsu, kamar yadda Musa ya umarta bisa ga maganar Ubangiji. **16** Dawuda ya fada wa shugabannin Lawiyawa su sa'yan'uwansu su zama mawaka don su rera wafoќi masu farin ciki, da kayayyakin bushe-bushe, da kade-kade, molaye, garayu da ganguna. **17** Saboda haka Lawiyawa suka zaѓi Heman dan Yowel, da Asaf dan Berekiya daga cikin'yan'uwansu. Daga iyalin Merari kuma aka zaѓi Etan dan Kushahiya. **18** Tare da su kuma'yan'uwansa da suke biye bisa ga matsayi. Wato, Zakariya, Ya'aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Unni, Eliyab, Ben, Ma'asehiya, Mattitiya, Elifelehu, Miknehiya, Obed-Edom da Yehiyel, matsaran kofofi. **19** Mawakan nan Heman, Asaf da Etan, ne za su buga kugen tagullu. **20** Zakariya, Aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Unni, Eliyab, Ma'asehiya da Benahiya, ne za su kada molaye masu murya sama-sama, bisa ga alamat. **21** Mattitiya, Elifelehu, Miknehiya, Obed-Edom, Yehiyel da Azaziya, ne za su ja garayu masu murya kasa-kasa bisa ga sheminit. **22** Kenaniya, shugaban Lawiyawa, shi ne mai bi da wafoќi. Wannan hakkinsa ne, gama shi gwani ne a wannan fanni. **23** Berekiya da Elkana, ne za su zama masu lura da kofofi domin akwatin alkawarin. **24** Shebaniya, Yoshafat, Netanel, Amasai,

Zakariya, Benahiya da Eliyezer firistoci, su ne za su busa kahoni a gaban akwatin alkawarin Allah. Obed-Edom da Yehiya su ma za su zama masu lura da kofofi domin akwatin alkawarin. **25** Sai Dawuda da dattawan Isra'ila da shugabannin fungiyoyi dubu suka haura don su kawo akwatin alkawarin Ubangiji daga gidan Obed-Edom, da farin ciki. **26** Domin Allah ya taimaki Lawiyawan da suke daukar akwatin alkawarin Ubangiji, aka miка hadayar bijimai bakwai da raguna bakwai. **27** To, fa, Dawuda yana saye da kyakkyawar rigar lilin, kamar yadda dukan Lawiyawa wadanda suke daukar akwatin alkawarin suka sa, da kuma yadda mawaka, da Kenaniya, wanda yake bi da wakar mawakan ya sa. Dawuda kuma ya sa efod lilin. **28** Sai dukan Isra'ila suka kawo akwatin alkawarin Ubangiji da sowa, da karar kahonin raguna da busan kahoni, da na ganguna, suna kuma kada molaye da garayu. **29** Yayinda akwatin alkawarin Ubangiji yake shiga Birnin Dawuda, Mikal'yar Shawulu ta leka daga taga. Sa'ad da ta ga Sarki Dawuda yana rawa yana shagali, sai ta rena masa wayo a zuciyarta.

16 Suka fa kawo akwatin alkawarin Allah, suka sa a cikin tentin da Dawuda ya kafa dominса, suka kuma miка hadayun konawa da hadayu na salama a gaban Allah. **2** Bayan Dawuda ya gama miка hadayu na konawa da hadayu na salama, sai ya albarkaci mutane a cikin sunan Ubangiji. **3** Sa'an nan ya ba da dunkulen burodi da wainar dabino da kuma kaufar zabibi ga kowane mutumin Isra'ila namiji da ta mace. **4** Ya sa Lawiyawa su yi hidima a gaban akwatin alkawarin Ubangiji, su daukaka, su gode, su kuma yabi Ubangiji, Allah na Isra'ila. **5** Asaf shi ne babba, sai Zakariya na biye, sa'an nan Ya'aziyel, Shemiramot, Yehiyel, Mattitiya, Eliyab, Benahiya, Obed-Edom da Yehiyel. Su ne za su kada molaye, da garayu, Asaf kuwa zai buga ganguna, **6** Benahiya da Yahaziyel firistoci za su busa kahoni kullum a gaban akwatin alkawarin Allah. **7** A wannan rana, da farko, Dawuda ya sa Asaf da'yan'uwansu su rera wannan zabura ta yabo ga Ubangiji. **8** Ku yi godiya ga Ubangiji, ku yi shelar sunansa; ku sanar a cikin al'ummai abin da ya yi. **9** Ku rera gare shi, ku rera yabo gare shi; ku fada dukan ayyukan banmamakinsa. **10** Ku daukaka a cikin sunansa mai tsarki bari zukatan wadanda suke neman Ubangiji su yi farin ciki. **11** Ku dogara ga Ubangiji da kuma karfinsa; ku nemi fuskarsa kullum. **12** Ku tuna ayyukan banmamakin da ya aikata, mu'ujizansa da

kuma hukuntai da ya yanke, **13** Ya ku zuriyar Isra'ila bayinsa, Ya ku'ya'yan Yakub maza, zaɓab̄unsa. **14** Shi ne Ubangiji Allahnmu; hukuntansa suna a cikin dukan duniya. **15** Yakan tuna da alkawarinsa har abada, maganar da ya umarta, har tsararraki dubu, **16** alkawarin da ya yi wa Ibrahim rantsuwar da ya yi ga Ishaku. **17** Ya tabbatar da shi ga Ya'kub kamar ka'ida, ga Isra'ila kamar madawwamin alkawari. **18** "Gare ka zan ba da kasar Kan'ana kamar rabon da za ka gāda." **19** Sa'ad da suke kima, kima sosai, da kuma baki a cikinta, **20** suka yi ta yawo daga al'umma zuwa al'umma, daga wannan mulki zuwa wangan. **21** Bai bar wani ya zalunce su ba; saboda su ya tsawata wa sarakuna. **22** "Kada ku taba shaffaffuna; kada ku yi wa annabawana lahani." **23** Ku rera ga Ubangiji, ku dunya duka; ku yi shelar cetonsa kowace rana. **24** Ku furtu dfaukakarsa a cikin al'ummai, ayyukansa masu al'ajabai a cikin mutane. **25** Gama Ubangiji mai girma ne ya kuma cancanci yabo; dole a ji tsoronsa fiye da dukan alloli. **26** Gama dukan allolin al'ummai gumaka ne, amma Ubangiji ya yi sammai. **27** Daraja da dfaukaka suna a gabansa; karfi da farin ciki suna a wurin zamansa. **28** Ku yabi Ubangiji, ku iyalan al'ummai, ku yabi dfaukaka da karfin Ubangiji, **29** ku ba wa Ubangiji dfaukakar da ta dace da sunansa. Ku kawo hadaya ku kuma zo gabansa; ku yi wa Ubangiji sujada cikin darajar tsarkinsa. **30** Ku yi rawar jiki a gabansa, ya ku dunya duka! Duniya ta kahu sosai; ba za tā jijigu ba. **31** Bari sammai su yi farin ciki, bari dunya tā yi murna; bari su ce a cikin al'ummai, "Ubangiji yana mulki!" **32** Bari teku da kome da yake cikinsa su yi ruri; bari gonaki da kome a cikinsu su yi farin ciki! **33** Sa'an nan itatuwan jeji za su rera, za su rera don farin ciki a gaban Ubangiji, gama ya zo don yā hukunta dunya. **34** Ku yi godiya ga Ubangiji, gama shi nagari ne; kaunarsa madawwamiya ce. **35** Ku yi kuka, ku ce, "Cece mu, ya Allah Mai Cetommu; tara mu ka kuma cece mu daga al'ummai, don mu yi godiya ga sunanka mai tsarki, don mu dfaukaka a cikin yabonka." **36** Yabi Ubangiji, Allah na Isra'ila, daga madawwami zuwa madawwami. Sai dukan mutane suka ce, "Amin." Suka kuma "Yabi Ubangiji." **37** Dawuda ya bar Asaf da'yan'uwansa a gaban akwatin alkawarin Ubangiji don su yi hidima a can kulum, bisa ga tsari na kowace rana. **38** Ya kuma bar Obed-Edom da'yan'uwansa sittin da takwas don su yi hidima tare. Obed-Edom dan Yedutun da Hosa kuma, su ne matsaran kofofi. **39**

Dawuda ya bar Zadok first da'yan'uwansa firostoci a gaban tabanakul na Ubangiji a tudun da yake a Gibeyon **40** don su miƙa hadayun konawa ga Ubangiji a kan bagaden hadaya ta konawa kulum, da safe da kuma yamma, bisa ga kome da yake a rubutacce a cikin Dokar Ubangiji, da ya ba wa Isra'ila. **41** Tare da su akwai Heman da Yedutun da sauran wadannan zaɓab̄un da aka rubuta sunansu don yin godiya ga Ubangiji, "gama kaunarsa madawwamiya ce har abada." **42** Heman da Yedutun su ne da hakkin busa kahoni da kada kuge da sauran kayan bushe-bushe da na kafe-kafe, wadanda ake amfani da su lokacin da ake rera waƙoki masu tsarki.'Ya'yan Yedutun maza, su aka ba wa aikin tsaron kofa. **43** Sa'an nan dukan mutanen suka tashi, kowa ya koma gidansa, Dawuda ya koma gida yā sa wa iyalinsa albarka.

17 Bayan Dawuda ya zauna a fadansa, sai ya ce wa annabi Natan, "Ga ni, ina zama a fadar da aka yi da al'ul, yayinda akwatin alkawarin Ubangiji yana a karkashin tenti." **2** Natan ya amsa wa Dawuda ya ce, "Duk abin da kake tunani a zuciya, ka yi, gama Allah yana tare da kai." **3** A daren nan maganar Allah ta zo wa Natan cewa, **4** "Ka tafi ka fada wa bawana Dawuda, 'Ga abin da Ubangiji ya ce ba kai ba ne za ka gida mini gidan da zan zauna a ciki. **5** Ban taba zama a gida daga ranar da na fito da Isra'ila daga Masar ba har wa yau. Na yi ta yawo daga gefen da aka kafa tenti zuwa wani, daga wannan wuri zuwa wangan. **6** Duk inda na tafi tare da Isra'ilawa, na taba ce wa wani daga cikin shugabanninsu wadanda na umarta su yi kiwon mutanena, "Don me ba ku gida mini gidan al'ul ba?" **7** "Yanzu, ka fada wa bawana Dawuda, 'Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, na dfauke ka daga makiyaya da kuma daga bin garke, don ka zama mai mulki a bisa mutanena Isra'ila. **8** Na kasance tare da kai ko'ina ka tafi, na kuma yanke dukan abokan gābanka a gabanka. Yanzu zan sa sunanka kamar sunayen mutane mafi girma na dunya. **9** Zan kuma tanada wuri domin mutanena Isra'ila, zan kuma kafa su saboda za su kasance da gidan kansu ba kuwa za a kara damunsu ba. Mugayen mutane ba za su kara zaluntar su ba, yadda suka yi da farko **10** da kuma suka yi tun lokacin da na sa shugabanni a bisa mutanen Isra'ila. Zan rinjaye dukan abokan gābanka. "Na furtu maka cewa Ubangiji zai gina maka gida, **11** sa'ad da kwanakinka suka kare ka kuma tafi don ka kasance da kakanninka, zan tā da daya cikin'ya'yanka maza, daga

zuriyarka yă găje ka, zan kuma kafa mulkinka. **12** Shi ne zai gina gida domina, zan kuma kafa sarautarsa har abada. **13** Zan zama Ubansa, zai kuma zama dana. Ba zan taba dauke kaunata daga gare shi, kamar yadda na dauke ta daga wanda ya riga ka ba. **14** Zan sa shi a bisa gidana da mulkina har abada; kujerar sarautarsa za tă kahu har abada.” **15** Natan ya fada wa Dawuda dukan kalmomin wahayin nan. **16** Sai Sarki Dawuda ya shiga ya zauna a gabon Ubangiji ya ce, “Wane ne ni, ya Ubangiji Allah, kuma wane ne iyalina, da ka kawo ni har zuwa nan? **17** Kuma sai ka ce wannan bai isa ba a idonka, ya Allah, ka yi magana game da nan gaba na gidan bawanka. Ka dube ni sai ka ce ni ne mafi dsaukaka cikin mutane, ya Ubangiji Allah. **18** “Me kuma Dawuda zai ce maka saboda girmamawar da ka yi wa bawanka? Gama ka san bawanka, **19** Ya Ubangiji. Gama saboda bawanka da kuma bisa ga nufinka, ka yi wannan babban abu, ka kuma sanar da dukan manyan alkawura. **20** “Babu wani kamar ka, ya Ubangiji, babu kuma Allah sai kai, kamar yadda muka ji da kunnuwanmu. **21** Wane ne kuma yake kamar mutanenka Isra’ila, al’umma guda a duniya wadda Allahnta ya fita don yă fanshi mutane wa kansa, ya kuma yi suna wa kansa, ya kuma aikata manyan abubuwa masu banmamaki masu banrazana ta wurin korin al’ummai daga gabon mutanenka, wadanda ka fansa daga Masar? **22** Ka mai da mutanenka Isra’ila na kanka har abada, kuma kai, ya Ubangiji, ka zama Allahnsu. **23** “Yanzu kuwa, Ubangiji, bari alkawarin da ka yi game da bawanka da gidansa yă kahu har abada. Yi kamar yadda ka yi alkawari, **24** saboda zai kahu kuma sunanka zai zama mai girma har abada. Sa’an nan mutane za su ce, ‘Ubangiji Madaukaki, Allah a bisa Isra’ila, Allahn Isra’ila ne! Kuma gidan bawanka Dawuda zai kahu a gabanka. **25** “Kai, Allahna, ka bayana ga bawanka cewa za ka gina gida dominisa. Ta haka bawanka ya sami karfin gwiwa ya yi addu’a gare ka. **26** Ya Ubangiji, kai ne Allah! Ka yi alkawari abubuwa masu kyau wa bawanka. **27** Yanzu ka ji dadf don ka albarkace gidan bawanka, don yă ci gaba har abada a gabanka; gama kai, ya Ubangiji, ka albarkace shi, ya kuma sami albarka ke nan har abada.”

18 Ana nan sai Dawuda ya ci Filistiyawa ya kuma rinjaye su, ya Kwace Gat da kauyukan kewayenta daga mulkin Filistiyawa. **2** Dawuda ya kuma ci Mowabawa, suka zama bayinsa suka kuma biya haraji. **3** Ban da haka, Dawuda ya yaki Hadadezer sarkin

Zoba, har can Hamat, sa’ad da ya je don yă kafa mulkinsa a wajen Kogin Yuferites. **4** Dawuda ya kame keken yaķinsa dubu daya, da mahayan kekunan yaki dubu bakwai da sojojin kafa guda dubu ashirin. Ya yayyanke dukan agaran dawakansa, amma ya bar dawakai da suka isa jan kekunan yaki dari. **5** Da Arameyawan Damaskus suka zo su taimaki Hadadezer sarkin Zoba, sai Dawuda ya bugi dubu ashirin da biyunsu. **6** Ya sa ƙungiyoyin sooji a masarautar Arameyawan Damaskus. Arameyawan kuwa suka zama bayinsa, suka kuma kawo haraji. Ubangiji ya ba Dawuda nasara a ko’ina da ya tafi. **7** Dawuda ya kwashe garkuwoyin zinariyan da shugabannin sojojin Hadadezer suke rike, ya kawo su Urushalima. **8** Daga Teba da Kun, garuruwan da suke karkashin Hadadezer, Dawuda ya kwashe tagullu da yawa sosai, wanda Solomon ya yi amfani don yă yi Tekun tagullu, ginshiƙai da kuma kayayyakin tagullu dabam-dabam. **9** Sa’ad da Towu sarkin Hamat ya ji cewa Dawuda ya ci mayakan Hadadezer sarkin Zoba gaba daya, **10** sai ya aiki dansa Hadoram zuwa wurin Sarki Dawuda yă gaishe shi yă kuma yi masa barka da nasara a yaki a kan Hadadezer, wanda yake yaki da Towu. Hadoram ya kawo kowane irin kayayyakin zinariya da na azurfa da na tagullu. **11** Sarki Dawuda ya mika wadannan kayayyakin ga Ubangiji, kamar yadda ya yi da azurfa da kuma zinariyan da ya kwaso daga dukan wadannan al’ummai. Edom da Mowab, Ammonawa da Filistiyawa, da kuma Amalek. **12** Abishai dan Zeruhiya ya bugi mutanen Edom dubu goma sha takwas a Kwarin Gishiri. **13** Ya sa ƙungiyoyin sooji a Edom, dukan mutanen Edom kuwa suka zama bayin Dawuda. Ubangiji ya ba Dawuda nasara a ko’ina da ya tafi. **14** Dawuda ya yi mulki a bisa dukan Isra’ila, yana yin abin da yake daidai da kuma gaskiya saboda dukan mutanensa. **15** Yowab dan Zeruhiya shi ne shugaban mayaka; Yehoshafat dan Ahilud shi ne marubuci; **16** Zadok dan Ahitub da Abimelek dan Abiyatar su ne firistoci; Shafsha shi ne magatakarda; **17** Benahiya dan Yehohiyada shi ne shugaban Keretawa da Feletiyawa; ya’yan Dawuda maza su ne manyan ma’ikata a gefen sarki.

19 Ana nan, sai Nahash sarkin Ammonawa ya mutu, sai dansa ya găje shi a matsayin sarki. **2** Dawuda ya yi tunani, “Zan nuna jinkai ga Hanun dan Nahash, domin mahaifinsa ya nuna alheri gare ni.” Saboda haka Dawuda ya aika da tawaga don yă yi wa Hanun

ta'aziyya game da mahaifinsa. Sa'ad da mutanen Dawuda suka iso wurin Hanun a kasar Ammonawa don su ta'azantar da shi, 3 sai manyan Ammonawa suka ce wa Hanun, "Kana tsammani Dawuda yana girmama mahaifinka ne da ya aika mutanen nan wurinka su ta'azantar da kai? Ba mutanensa sun zo ne su bincika su kuma leki kasar su tumbuke ta ba?" 4 Saboda haka Hanun ya kama mutanen Dawuda, ya yi musu aski, ya yayyanka rigunansu a daidai diuwawunsu, sa'an nan ya sallame su. 5 Da wani ya zo ya fada wa Dawuda game da mutanen, sai ya aiki'yan aika su sadu da su, gama an kas Kantar da su ainun. Sarki ya ce, "Ku zauna a Yeriko har sai gemunku sun yi girma, sa'an nan ku dawo." 6 Sa'ad da Ammonawa suka gane cewa sun zama abin wurin a kafan hancin Dawuda, Hanun da Ammonawa suka aika da talenti dubu na azurfa don su yi haya da kekunan yaki da mahayan kekunan yaki daga Aram-Naharayim, Aram Ma'aka da Zoba. 7 Suka yi hayar kekunan yaki da mahayan kekunan yaki dubu talatin da biyu, da kuma sarkin Ma'aka tare da mayakansa, wadanda suka zo suka kafa sansani kusa da Medeba, yayinda Ammonawa suka tattaru daga garuruwansu suka fita yaki. 8 Da jin haka, Dawuda ya aiki Yowab tare da dukan mayaka masu yaki. 9 Ammonawa suka fito suka ja dāgā a kofar birninsu, yayinda sarakunari da suka zo, su kansu suka ware suna a fili. 10 Yowab ya ga cewa akwai dāgā a gabansa da bayansa; sai ya zaibi wadansu mayaka mafi kyau a Isra'il ya sa su a kan Arameyawa. 11 Ya sa sauran mutanen a karkashin kulawar Abishai dan'uwanwa, aka sa a kan Ammonawa. 12 Yowab ya ce, "In Arameyawa suka fi ni karfi, sai ka kawo mini dauke da ni; amma in Ammonawa sun fi ka karfi, sai in kawo maka dauke. 13 Ka yi karfin hali bari mu yi yaki da jaruntaka saboda mutanenmu da biranen Allahmnu. Ubangiji zai yi abin da ya ga ya yi masa kyau." 14 Sai Yowab da fungiyoyin mayakan da suke tare da shi suka matso don su yi yaki da Arameyawa, Arameyawan kuwa suka gudu a gabansa. 15 Sa'ad da Ammonawa suka ga Arameyawa suna gudu, sai su ma suka guda a gaban dan'uwanwa Abishai suka shiga cikin birni. Sai Yowab ya koma Urushalima. 16 Bayan Arameyawa suka ga cewa Isra'il sun ci su da yaki, sai suka aiki'yan aika suka sa aka kawo Arameyawan da suke hayen Kogi wadanda Shobak shugaban mayakan Hadadezer yake shugabanta. 17 Sa'ad da aka fada wa Dawuda wannan, sai tattara

dukan Isra'il ya haye Urdun; ya tafi wurinsu ya kuwa ja dāgā daura da su. Dawuda ya ja dāgārsa don yā sadu da Arameyawa a yaki, su kuwa suka yi yaki da shi. 18 Amma Arameyawa suka gudu a gabon Isra'il, mutanen Dawuda kuwa suka kashe masu hawan keken yakinsu dubu bakwai da sojojin kasa dubu arba'in. Ya kuma kashe Shobak shugaban mayakan. 19 Da abokan tarayyar Hadadezer suka ga Isra'il sun ci su da yaki, sai suka nemi salama da Dawuda suka kuma zama bayinsa. Saboda haka Arameyawa ba su kara yarda su taimaki Ammonawa ba.

20 Da bazara, a lokacin da sarakuna kan tafi yaki, Yowab ya jagorance mayaka. Ya lalatar da kasar Ammonawa ya kuma tafi Rabba ya yi mata kwanto, amma Dawuda ya zauna a Urushalima. Yowab ya yaki Rabba, ya kuma bar ta kango. 2 Dawuda ya dauki rawani daga kan sarkinsu, nauyinsa ya kai talenti na zinariya, aka kuma yi masa ado da duwatsu masu daraja, sai Dawuda kuwa ya sa a kansa. Ya kuma kwashi ganima mai yawa daga birnin 3 ya kuma fitar da mutanen da suke can, ya sa su aiki da zartuna da makamai masu kaifi da kuma gatura. Dawuda ya yi haka da dukan garuruwan Ammonawa. Sa'an nan Dawuda da mayakan gaba daya suka koma Urushalima. 4 Ana nan, sai yaki ya barke a Gezer tsakanin Isra'il da Filistiyawa. Sai Sibbekai mutumin Husha ya kashe Siffai, daya daga cikin zuriyar Refahiyawa, ta haka kuma aka ci Filistiyawa da yaki. 5 Yaki kuma ya sāke tashi tsakanin Isra'ilawa da Filistiyawa, Elhanan dan Yayir ya kashe Lahmi dan'uwan Goliyat mutumin Gat, wanda yake rike da māshi mai sandan masaka. 6 Aka sāke yin wani ya'kin kuma, wanda ya faru a Gat, akwai wani katon mutum mai yatsotsi shida a kowane hannu da kuma yatsotsi shida a kowace kafa, yatsotsi ashirin da hudu ke nan. Shi ma daga zuriyar Rafa ce. 7 Sa'ad da ya yi wa Isra'il ba'a, sai Yonatan dan Shimeya, dan'uwan Dawuda ya kashe shi. 8 Wadannan su ne zuriyar Rafa a Gat, Dawuda da mutanensa sun kashe su.

21 Sai Shaifan ya tashi gāba da Isra'il, ya zuga Dawuda ya kidaya Isra'il. 2 Saboda haka Dawuda ya ce wa Yowab da shugabannin mayaka, "Ku tafi ku kidaya Isra'ilawa daga Beyersheba zuwa Dan. Ku kawo mini labarin saboda in san su nawa ne." 3 Amma Yowab ya amsa ya ce, "Ubangiji ya ribābbanya mayakan fiye da sau dari. Ranka yā dade sarki,

dukansu ba bayin shugabana ba ne? Me ya sa ranka yă dade yake so yă yi haka? Me zai sa ka kawo laifi a kan Isra'ila?" 4 Amma sarki ya nace a kan maganar da ya yi wa Yowab. Sai Yowab ya tashi ya tafi cikin dukan Isra'ila, ya kewaye sa'an nan ya dawo Urushalima. 5 Yowab ya ba labarin yawan mayakan wa Dawuda. A cikin Isra'ila akwai mutum miliyon da dubu dari daya wadanda za su iya rike takobi, hade da dubu dari hudu da saba'in a Yahuda. 6 Amma Yowab bai hada da mutanen Lawi da na Benyamin a Kidayar ba, domin bai ji dadin umarnin sarki ba. 7 Wannan umarnin mugu ne a gaban Allah; saboda haka ya hukunta Isra'ila. 8 Sai Dawuda ya ce wa Allah, "Na yi zunubi kwarai ta wurin yin wannan. Yanzu, na roke ka, ka dauke laifin bawanka. Na yi wauta sosai." 9 Sai Ubangiji ya ce wa Gad, mai duba na Dawuda, 10 "Tafi ka fada wa Dawuda, 'Ga abin da Ubangiji ya ce ina ba ka abubuwa uku. Ka zabi daya daga cikinsu don in aikata a kanka.'" 11 Saboda haka Gad ya tafi wurin Dawuda ya ce masa, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Ka yi zaifi, 12 shekara uku na yunwa, wata uku na shan dibga a gaban abokan gâbanka, sa'ad da za su bi suna kakkashe ku, ko kuwa kwana uku na takobin Ubangiji, ranakun annoba a cikin kasar, mala'ikan Ubangiji zai hallaka kowane sashe na Isra'ila.' Yanzu sai ka yanke shawara yadda zan amsa wa wanda ya aiko ni." 13 Dawuda ya ce wa Gad, "Na shiga uku. Bari in fâda a hannuwan Ubangiji, gama jinkansa yana da girma sosai; amma kada ka bari in fâda a hannuwan mutane." 14 Sai Ubangiji ya aiko da annoba a kan Isra'ila, mutane duba saba'in na Isra'ila suka mutu. 15 Allah kuwa ya aiki mala'ikan yă hallaka Urushalima. Amma yayinda mala'ikan yana gab da yin haka, sai Ubangiji ya gani ya kuma yi nadama saboda masifar, sai ya ce wa mala'ikan wanda yake hallaka mutane, "Ya isol! Janye hannunka." Mala'ikan Ubangiji kuwa yana tsaye a masussukar Ornan mutumin Yebus. 16 Sai Dawuda ya daga ido ya ga mala'ikan Ubangiji tsaye tsakanin sama da duniya, da takobi a zâre a hannunsa ya miâka a kan Urushalima. Sai Dawuda da dattawa, saye da rigunan makoki suka fâdi rubda jiki. 17 Dawuda ya ce wa Allah, "Ba ni ba ne na umarta a Kidayar mayakan? Ni ne wanda ya yi zunubin da kuma abin da ba daidai ba. Wadannan dai tumaki ne. Me suka yi? Ya Ubangiji Allahna, bari hannunka ya fâdi a kaina da kuma iyalina, amma kada ka bar wannan annoba ya kasance a kan mutanenka." 18

Sa'an nan mala'ikan Ubangiji ya umarci Gad yă fada wa Dawuda yă haura yă gina bagade wa Ubangiji a masussukar Ornan mutumin Yebus. 19 Saboda haka Dawuda ya haura cikin biyayya ga maganar da Allah ya yi da sunan Ubangiji. 20 Yayinda Ornan yake sussukar alkama, sai ya juya ya ga mala'ika; yâ'yansa maza guda hudu da suke tare da shi suka buya. 21 Sai Dawuda ya kusato, sa'ad da Ornan ya duba sai ya gan shi, ya bar masussukar ya rusuna a gaban Dawuda da fuskarsa har kasa. 22 Dawuda ya ce wa Ornan, "Ka ba ni masussukarka saboda in gina bagade wa Ubangiji, don annobar da take kan mutane tâ daina. Ka sayar mini ita a cikakken kudinta." 23 Ornan ya ce wa Dawuda, "Ka karba! Bari ranka yă dade, sarki yă yi duk abin da ya ga ya yi masa kyau. Duba, zan ba da shanu domin hadaya ta konawa, da itacen sussuka, da kuma alkama domin hadaya ta gari. Zan ba da dukan wannan." 24 Amma Sarki Dawuda ya amsa wa Ornan ya ce, "A'a, na nace zan biya cikakken kudinta. Ba zan karbi abinka kawai don Ubangiji ba, ko in miâka hadaya ta konawar da ba tâ ci mini wani abu ba." 25 Saboda haka Dawuda ya biya Ornan shekel dari shida na zinariya saboda wurin. 26 Dawuda ya gina bagade wa Ubangiji a can ya kuma miâka hadayu na konawa da hadayu na salama, Ubangiji kuwa ya amsa masa ta wurin wuta daga sama a kan bagaden hadaya ta konawa. 27 Sa'an nan Ubangiji ya yi magana ga mala'ikan, ya kuma mayar da takobinsa a kube. 28 A lokacin, sa'ad da Dawuda ya ga cewa Ubangiji ya amsa masa a masussukar Ornan mutumin Yebus, sai ya miâka hadayu a can. 29 Tabanakul na Ubangiji da Musa ya yi a hamada, da kuma bagaden hadaya ta konawa a lokacin suna a tudun Gibeyon. 30 Amma Dawuda bai iya zuwa gabansa don yă yi tambaya ga Allah ba, gama yana jin tsoron takobin mala'ikan Ubangiji.

22 Sai Dawuda ya ce, "Gidan Ubangiji Allah zai kasance a nan, haka kuma bagaden hadaya ta konawa don Isra'ila." 2 Dawuda kuwa ya umarta a tattara bakin da suke zama a Isra'ila, daga cikinsu ya sa masu farfasa duwatsu don su shirya duwatsun da aka sassaka saboda ginin gidan Allah. 3 Ya tanada karfe mai yawa don kusoshi saboda kyamaren hanyoyin shiga da kuma saboda mahadai, da karin tagulla fiye da kirge. 4 Ya kuma tanada gumaguman al'ul masu yawa fiye da kirge, gama Sidoniyawa da mutanen Taya sun kawo su wa Dawuda da yawa. 5 Dawuda ya ce, "Dana Solomon matashi ne kuma bai gogu

ba, kuma gidan da za a gina wa Ubangiji zai zama mai kayatarwa kwarai, sananne da kuma mai daraja a idon dukan al'ummai. Saboda haka zan yi shirye-shirye saboda shi." Sai Dawuda ya yi diumbun shirye-shirye kafin mutuwarsa. **6** Sa'an nan ya kira dansa Solomon ya umarce shi yā gina gida domin Ubangiji, Allah na Isra'ilā. **7** Dawuda ya ce wa Solomon, "Dana, na yi niyya a zuciyata in gina gida saboda Sunan Ubangiji Allahna. **8** Amma wannan maganar Ubangiji ta zo mini, 'Ka Zub da jini mai yawa ka kuma yi yake-yake masu yawa. Ba za ka gina gida domin Sunana ba, domin ka Zub da jini da yawa a duniya a idona. **9** Amma za ka haifi da wanda zai zama mutumin salama da kuma hutu, zan kuma ba shi hutu daga dukan abokan gābansa a kowane gefe. Za a kira shi Solomon, zai kuma kawo wa Isra'ilā salama da natsuwa a zamanin mulkinsa. **10** Shi ne wanda zai gina gida saboda Sunana. Zai zama dana, ni kuma zan zama mahaifinsa. Zan kafa kujerar sarautarsa a bisa Isra'ilā har abada.' **11** "Yanzu, dana, Ubangiji ya kasance tare da kai, bari kuma ka yi nasara ka kuma gina gidan Ubangiji Allahnka, kamar yadda ya ce za ka yi. **12** Bari Ubangiji ya ba ka basira da fahimi sa'ad da ya sa ka shugaba a bisa Isra'ilā, saboda ka kiyaye dokar Ubangiji Allahnka. **13** Ta haka za ka yi nasara in ka mai da hankali ga kiyaye ka'idodi da dokokin da Ubangiji ya ba wa Musa saboda Isra'ilā. Ka yi karfin hali ka kuma karfafa. Kada ka ji tsoro ko ka fid da zuciya. **14** "Na sha wahala da yawa don in yi tanadi talentin dubu dari na zinariya, talenti miliyon na azurfa, diumbun tagulla da karfe da suka wuce kirge da katako da dutse saboda haikalin Ubangiji. Za ka iya kara su. **15** Kana da ma'aikata masu yawa, masu fafarshe duwatsu, masu gini da masu aikin katako, da kuma gwanaye a kowane irin aikin **16** zinariya da azurfa, tagulla da karfe, masu sana'a wadanda suka wuce kirge. Yanzu ka fara aiki, Ubangiji kuma ya kasance tare da kai." **17** Sai Dawuda ya umarta dukan shugabannin Isra'ilā su taimake dansa Solomon. **18** Ya ce musu, "Ba Ubangiji Allahnku yana tare da ku ba? Bai kuma ba ku hutu a kowane gefe ba? Gama ya ba da mazaunan kasar gare ni, kasar kuma ta Ubangiji ce da mutanensa. **19** Yanzu fa sai ku sa zuciyarku da ranku ga neman Ubangiji Allahnku. Ku fara ginin wuri mai tsarki na Ubangiji Allah, don ku kawo akwatin alkawarin Ubangiji da kayayyaki masu tsarki na Allah a cikin haikalin da za a gina saboda Sunan Ubangiji."

23 Sa'ad da Dawuda ya tsufa yana kuma da cikakken shekaru, ya sa dansa Solomon sarki bisa Isra'ilā. **2** Ya kuma tattara dukan shugabannin Isra'ilā a wuri daya, haka kuma ya yi da firistoci da Lawiyawa. **3** Aka kidaya Lawiyawan da suke'yan shekaru talatin da haihuwa ko fiye, suka kai wajen mutum dubu talatin da takwas. **4** Dawuda ya ce, "Cikin wadannan, dubu ashirin da hudu za su lura da aikin haikalin Ubangiji, dubu shida su zama manyan na ma'aikata da alkalai. **5** Dubu hudu su zama matsaran kofofi, dubu hudu kuma su yabi Ubangiji da kayayyakin bushe-bushe da na kafe-kafe wadanda na tanada saboda wannan manufa." **6** Dawuda ya rarraba Lawiyawa kungiya-kungiya bisa ga'ya'yan Lawi maza. Gershon, Kohat da Merari. **7** Na Gershonawa, Ladan da Shimeyi. **8** 'Ya'yan Ladan maza su ne, Yehiyel na farko, Zetam da Yowel, su uku ne duka. **9** 'Ya'yan Shimeyi maza su ne, Shelomot, Haziyel da Haran, su uku ne duka. Wadannan su ne kawunna iyalan Ladan. **10** 'Ya'yan Shimeyi maza kuwa su ne, Yahat, Zina, Yewush da Beriya. Wadannan su ne'ya'yan Shimeyi maza, su hudu ne duka. **11** Yahat shi ne na fari, Ziza kuma na biyu, amma Yewush da Beriya ba su haifi'ya'ya maza da yawa ba; saboda haka aka kidaya su kamar iyali daya a wurin rabon aiki. **12** 'Ya'yan Kohat maza su ne, Amram, Izhar, Hebron da Uzziyel, su hudu ne duka. **13** 'Ya'yan Amram maza su ne, Haruna da Musa. Haruna shi ne aka kebe, shi da zuriyarsa har abada, don su tsarkake kayayyakin mafi tsarki, su miķa hadayu a gabon Ubangiji, su yi hidima a gabansa su kuma furta albarku a cikin sunansa har abada. **14** An kidaya aka kuma hada'ya'yan Musa maza mutumin Allah a sashen kabilar Lawi. **15** 'Ya'yan Musa maza su ne, Gershon da Eliyezer. **16** Zuriyar Gershon su ne, Shebuwel ne dan fari. **17** Zuriyar Eliyezer su ne, Rehabiya ne dan fari. Eliyezer ba shi da wadansu'ya'ya maza, amma'ya'yan Rehabiya maza sun yi yawa. **18** 'Ya'yan Izhar maza su ne, Shelomit ne dan fari. **19** 'Ya'yan Hebron maza su ne, Yeriya na fari, Amariya na biyu, Yahaziyl na uku da Yekameyam na hudu. **20** 'Ya'yan Uzziyel maza su ne, Mika na fari da Isshiya na biyu. **21** 'Ya'yan Merari maza su ne, Mali da Mushi. 'Ya'yan Mali maza su ne, Eleyazar da Kish. **22** Eleyazar ya mutu ba'ya'yan maza, yana da'ya'ya mata ne kawai. 'Yan'uwansu,'ya'yan Kish maza, suka aure su. **23** 'Ya'yan Mushi maza su ne, Mali, Eder da Yeremot, su uku ne duka. **24** Wadannan ne zuriyar Lawi bisa ga

iyalansu, kawunan iyalai kamar yadda aka rubuta su a karkashin sunayensu aka kuma firga kowa, wato, masu aikin da suke'yan shekara ashirin da haihuwa ko fiye wadfanda suka yi hidima a cikin haikal in Ubangiji. **25** Gama Dawuda ya ce, "Tun da Ubangiji, Allah na Isra'il a, ya ba da hutu ga mutanensa, ya kuma zo ya zauna a Urushalima har abada, **26** Lawiyawa ba sa kara bukata su dauki tabanakul ko kuwa wadansu kayayakin da ake amfani da su a hidima." **27** Bisa ga umarnin karshe na Dawuda, za a kidaya Lawiyawa daga'yan shekara ashirin ko fiye. **28** Aikin Lawiyawa shi ne su taimaki zuriyar Haruna a hidimar haikal in Ubangiji; su lura da filaye da kuma dakunan da suke gefe, su tsarkake dukan kayayaki masu tsarki, su kuma yi wadansu ayyuka a gidan Allah. **29** Su ne za su lura da burobin da aka ajiye a tebur, lallausen gari don hadaya ta gari, waina marar yisti, toyawa da kwabawa, da kuma dukan awon yawa da kuma girman abubuwa. **30** Su ne kuma za su tsaya kowace safiya su yi godiya, su kuma yabi Ubangiji. Za su kuma yi haka da yamma **31** da kuma a duk sa'ad da aka mi'ka hadayun konawa ga Ubangiji a Asabbatai da bukukkuwan Sabon Wata da kuma a kayyadaddun bukukkuwa, za su yi hidima a gabon Ubangiji kullum bisa ga yawan da aka tsara da kuma a hanyar da aka tsara musu. **32** A haka kuwa Lawiyawa suka yi ayyukansu don Tentin Sujada, don Wuri Mai Tsarki da kuma a karkashin'yan'uwansu zuriyar Haruna, saboda hidimar haikal in Ubangiji.

24 Wadannan su ne sassan'ya'yan Haruna maza.'Ya'yan Haruna maza su ne Nadab, Abihu, Eleyazar da Itamar. **2** Amma Nadab da Abihu sun mutu kafin mahaifinsu, ba su kuma haifi'ya'ya maza ba; saboda haka Eleyazar da Itamar suka yi hidimar firistoci. **3** Tare da taimakon Zadok zuriyar Eleyazar da Ahimelek wani zuriyar Itamar. Dawuda ya karkasa su zuwa bangarori don aikinsu bisa ga hidima. **4** Akwai dumbun shugabanni a cikin zuriyar Eleyazar fiye da zuriyar Itamar, aka kuma karkasa su haka, kawuna goma sha shida daga zuriyar Eleyazar da kuma kawuna iyalai takwas daga zuriyar Itamar. **5** Aka karkasa su babu sonkai ta wurin jifa kuri'a, gama akwai manyan ma'aikatan wuri mai tsarki da manyan ma'aikatan Allah a cikin zuriyar Eleyazar da Itamar. **6** Shemahiya dan Netanel, wani Balawne ne marubuci, ya rubuta sunayensu a gabon sarki da kuma a gabon manyan ma'aikata. Zadok firist, Ahimelek dan Abiyatar da kuma kawunan iyalan firistoci da na

Lawiyawa, iyali guda daga Eleyazar, guda kuma daga Itamar. **7** Kuri'a ta farko ta fada a kan Yehoyerib, na biyu a kan Yedahiya, **8** na uku a kan Harim, na hudu a kan Seyorim, **9** na biyar a kan Malkiya, na shida a kan Miyamin, **10** na bakwai a kan Hakkoz, na takwas a kan Abiya, **11** na tara a kan Yeshuwa, na goma a kan Shekaniya, **12** na goma sha daya a kan Eliyashib, na goma sha biyu a kan Yakim, **13** na goma sha uku a kan Huffa, na goma sha hudu a kan Yeshebeyab, **14** na goma sha biyar a kan Bilga, na goma sha shida a kan Immer, **15** na goma sha shida a kan Hezir, na goma sha takwas a kan Haffizze, **16** na goma sha tara a kan Fetahahiya, na ashirin a kan Ezekiel, **17** na ashirin da daya wa Yakin, na ashirin da biyu a kan Gamul, **18** na ashirin da uku wa Delahiya da kuma na ashirin da hudu a kan Ma'aziya. **19** Ga tsarin aikinsu na hidima sa'ad da suka shiga haikal in Ubangiji, bisa ga ka'idar da kakansu Haruna ya kafa, yadda Ubangiji, Allah na Isra'il a umarce shi. **20** Game da sauran zuriyar Lawi kuwa, Daga'ya'yan Amram maza. Shubayel; daga'ya'yan Shubayel maza. Yedehiya. **21** Game da Rehabiya kuwa, daga'ya'yansa maza. Isshiya shi ne na fari. **22** Daga mutanen Izhar, Shelomot; daga'ya'yan Shelomot maza, Yahat. **23** 'Ya'yan Hebron maza su ne, Yeriya na fari, Amariya na biyu, Yahaziyel na uku da Yekameyam na hudu. **24** Dan Uzziyel shi ne, Mika; daga'ya'yan Mika maza, Shamir. **25** Dan'uwan Mika shi ne, Isshiya; daga'ya'yan Isshiya maza, Zakariya. **26** 'Ya'yan Merari su ne, Mali da Mushi. Dan Ya'aziya shi ne, Beno. **27** 'Ya'yan Merari su ne, daga Ya'aziya, Beno, Shoham, Zakkur da Ibri. **28** Daga Mali, Eleyazar, wanda ba shi da'ya'ya maza. **29** Daga Kish, dan Kish shi ne, Yerameyel. **30** Kuma'ya'yan Mushi maza su ne, Mali, Eder da Yerimot. Wadannan su ne Lawiyawa bisa ga iyalansu. **31** Suka kuma jifa kuri'a, kamar dai yadda'yan'uwansu zuriyar Haruna suka yi, a gabon Sarki Dawuda da gabon Zadok, Ahimelek, da kuma a gabon kawunan iyalan firistoci da na Lawiyawa. Aka yi da iyalan wa daidai da iyalan kane.

25 Dawuda tare da shugabannin mayaka, suka kebe wadansu daga'ya'yan Asaf, Heman da Yedutun don hidimar yin annabci, suna amfani da garayu, molaye da ganguna. Ga jerin mutanen da suka yi wannan hidima. **2** Daga'ya'yan Asaf, Zakkur, Yusuf, Netaniya da Asarela.'Ya'yan Asaf sun kasance a karkashin kulawar Asaf, wanda ya yi annabci a karkashin kulawar sarki. **3** Game da Yedutun

kuwa, daga'ya'yansa maza. Gedaliya, Zeri, Yeshahiya, Shimeyi, Hashabiya da Mattitiya, su shida ne duka, a karkashin kulawar mahaifinsu Yedutun, wanda ya yi annabci, yana amfani da garaya a yin godiya da yabon Ubangiji. **4** Game da Heman kuwa, daga'ya'yansa maza. Bukkiya, Mattaniya, Uzziyel, Shebuwel, Yerimot; Hananiya, Hanani, Eliyata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoshbekasha, Malloti, Hotir da Mahaziyat. **5** Dukan wadannan'yan Heman ne mai duba na sarki. An ba shi su ta wurin alkawarin Allah don yă dfaukaka shi. Allah ya ba Heman'ya'yama goma sha hudu da'ya'yama mata uku. **6** Dukan wadannan mutane suna a karkashin kulawar mahaifansu don kade-kade da bushe-bushe a cikin haikalin Ubangiji, da ganguna, molaye da garayu, don hidima a gidan Allah. Asaf, Yedutun da Heman suna karkashin kulawar sarki. **7** Da su da danginsu, dukansu su 288 ne kuma horarru da kwararru ne a kade-kade da bushe-bushe domin Ubangiji. **8** Baba ko yaro, malami ko dalibi, duk suka jefa kuri'a saboda ayyukan da za su yi. **9** Kuri'a ta fari, wadda take don Asaf, ta fādo a kan Yusuf, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 ta biyu a kan Gedaliya, danginsa da'ya'yansa maza, 12 **10** ta uku a kan Zakkur, 'ya'yansa da danginsa, 12 **11** ta hudu a kan Izri, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **12** ta biyar a kan Netaniya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **13** ta shida a kan Bukkiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **14** ta bakwai a kan Yesarela, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **15** ta takwas a kan Yeshahiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **16** ta tara a kan Mattaniya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **17** ta goma a kan Shimeyi, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **18** ta goma sha daya a kan Azarel, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **19** ta goma sha biyu a kan Hashabiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **20** ta goma sha uku a kan Shubayel, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **21** ta goma sha hudu a kan Mattitiya, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **22** ta goma sha biya a kan Yeremot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **23** ta goma sha shida a kan Hananiya, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **24** ta goma sha bakwai a kan Yoshbekasha, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **25** ta goma sha takwas a kan Hanani, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa 12 **26** ta goma sha tara a kan Malloti, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **27** ta ashirin a kan Eliyata, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa

maza da danginsa, 12 **28** ta ashirin da daya a kan Hotir, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **29** ta ashirin da biyu a kan Giddalti, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **30** ta ashirin da uku a kan Mahaziyat, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa, 12 **31** ta ashirin da hudu a kan Romamti-Ezer, na goma sha biya a kan Yerimot, 'ya'yansa maza da danginsa 12.

26 Bangarorin Matsaran Kofofi su ne, Daga

Korayawa, Meshelemiya dan Kore, daya daga cikin'yan Asaf maza. **2** Meshelemiya yana da'ya'yama. Zakariya dan fari, Yediayel na biyu, Zebadiya na uku, Yatniyel na hudu, **3** Elam na biyar, Yehohanah na shida da Eliyehoyenai na bakwai. **4** Obed-Edom shi ma yana da'ya'yama. Shemahiya dan fari, Yehozabad na biyu, Yowa na uku, Sakar na hudu Netanel na biyar, **5** Ammiyel na shida, Issakar na bakwai da Feyuletai na takwas. (Gama Allah ya albarkace Obed-Edom.) **6** Dan Obed-Edom, wato, Shemahiya shi ma yana da'ya'yama, wadanda suke shugabanni a cikin iyalin mahaifinsu, gama su jarumawa ne kwarai. **7** 'Ya'yan Shemahiya maza su ne, Otni, Rafayel, Obed da Elzabad; danginsa Elihu da Shemahiya su ma jarumawa ne. **8** Daukan wadannan zuriyar Obed-Edom ne; su da'ya'yansu maza da danginsu, jarumawa ne masu karfin yin aiki. Zuriyar Obed-Edom, mutum 62 ne duka. **9** Meshelemiya yana da'ya'yama da kuma yan'uwa, wadanda jarumawa ne, su 18 ne duka. **10** Hosa dangin Merari yana da'ya'yama. Shimri na fari (ko da yake ba shi ne dan fari ba, mahaifinsa ya sa shi na fari), **11** Hilkiya ne na biyu, Tabaliya ne na uku sai kuma Zakariya na hudu. 'Ya'ya da dangin Hosa su 13 ne duka. **12** Wadannan bangarori na matsaran kofofi, ta wurin manyansu, suna da ayyukan yin hidima a haikalin Ubangiji, kamar yadda danginsu suke da shi. **13** Aka jefa kuri'u don kowace kofa bisa ga iyalansu, karami da babba. **14** Kuri'a don Kofar Gabas ta fādo a kan Shelemeiya. Sai aka jefa kuri'u don dansa Zakariya, mai ba da shawara mai ma'an, sai kuri'a ta kofar arewa ta fādo a kansa. **15** Kuri'a don Kofar Kudu ta fādo a kan Obed-Edom, kuri'a don dakin ajiya kuwa ta fādo a kan 'ya'yansa maza. **16** Kuri'u don Kofar Yamma da kuma Kofar Shalleket a hanyar bisa suka fādo a kan Shuffim da Hosa. Aikin tsaro bisa ga mai tsaro. **17** Akwai Lawiyawa shida da suke tsaron kofar gabas, hudu a kofar kudu, hudu kuma a kofar arewa,

biyu-biyu suke tsaron dakunan ajiya. **18** Game da filin waje ta yamma kuwa, akwai masu tsaro hudu a hanya da kuma biyu a filin kansa. **19** Wadannan su ne bangorori na matsaran kofofi wadanda suke zuriyar Kora da Merari. **20** Yan'uwansu Lawiyawa kuwa su ne suke lura da ma'ajin gidan Allah da kuma baitulmali don kayayyakin da aka kebe. **21** Ladan dan Gershon ne, kuma kaka ga iyalai masu yawa, har ma da iyalin dansa Yehiyeli, **22** ya'yan Yehiyeli maza su ne, Zetam da dan'uwansa Yowel. Su ne suke kula da ma'ajin haikalin Ubangiji. **23** Daga zuriyar Amram, Izhar, mutanen Hebron da kuma Uzziyel, su ma aka ba su aiki. **24** Shebuwel dan Gershom, daga zuriyar Musa, shi ne babban jami'i mai lura da baitulmali. **25** Danginsa na wajen Eliyezer su ne, Rehabiya, Yeshahiya, Yoram, Zikri da Shelomit. **26** Shelomit da danginsa su ne suke lura da dukan baitulmali don kayayyakin da Sarki Dawuda ya kebe, ta wajen kawunan iyalai wadanda suke shugabannin dubu-dubu da shugabannin dari-dari, da kuma wajen sauran shugabannin mayaka. **27** Sun kebe wadansu ganimar da aka kwaso a yaki don gyaran haikalin Ubangiji. **28** Shelomit da yan'uwansa suka lura da dukan abubuwan da annabi Sama'il da Shawulu dan Kish, da Abner dan Ner, da Yowab dan Zeruhiya suka kebe. **29** Daga mutanen Izhar, Kenaniya da'ya'yansa maza su aka sa a ayyukan da ba na haikali ba, su suka zama manya da kuma alkalai a bisa Isra'il. **30** Daga zuriyar Hebron, Hashabiya da danginsa, su jarumawa dubu daya da dari bakwai ne, su suke lura da Isra'il yamma da Urdun don dukan aikin Ubangiji da kuma hidimar sarki. **31** Game da zuriyar Hebron kuwa, Yeriya ne babba bisa ga tarihin zuriyar iyalansu. A shekara ta arba'in ta sarautar Dawuda, sai aka yi binciken tarihi, aka tarar jarumawa cikin zuriyar Hebron suna zama a Yazer cikin Gileyad ne. **32** Yeriya yana da yan'uwa guda dubu biyu da dari bakwai, jarumawa da kuma kawunan iyalai, sai Sarki Dawuda ya sa su lura da mutanen Ruben, Gad da rabin kabilar Manasse game da kome da ya shafi Allah da kuma al'amuran sarki.

27 Wannan shi ne jerin Isra'ilawa, kawunan iyalai, shugabannin dubu-dubu da shugabannin dari-dari, da manyan ma'aikatansu, wadanda suka yi wa sarki hidima a dukan abin da ya shafi bangororin mayakan da suke aiki wata-wata a dukan shekara. Kowane sashe yana da mutanen 24,000. **2** Wanda yake lura da sashe na fari, na wata na farko, shi ne

Yashobeyam dan Zabdiyel. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **3** Shi zuriyar Ferez ne kuma babba na dukan shugabannin mayaka don wata na farko. **4** Wanda yake lura da sashen don wata na biyu shi ne Dodai mutumin Ahowa; Miklot ne shugaban sashensa. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **5** Shugaban mayaka na uku, don wata na uku, shi ne Benahiya dan Yehohiyada firist. Shi ne babba kuma akwai mutane 24,000 a sashensa. **6** Wannan shi ne Benahiya wanda yake daya daga cikin jarumawa Talatin nan kuma shi ne yake babba a cikin Talatin din. Dansa Ammizabad ne yake lura da sashensa. **7** Na hudu, don wata na hudu, shi ne Asahel dan'uwani Yowab; dansa Zebadiya shi ne magajinsa. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **8** Na biyar don wata na biyar, shi ne Shamhut mutumin Izhar shugaban mayaka. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **9** Na shida, don wata na shida, shi ne Ira dan Ikkesh mutumin Tekowa. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **10** Na Bakwai, don wata na bakwai, shi ne Helez mutumin Felon, mutumin Efraim. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **11** Na takwas, don wata na takwas, shi ne Sibbekai mutumin Husha, mutumin Zera. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **12** Na tara, don wata na tara, shi ne Abiyezer mutumin Anatot, mutumin Benyamin. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **13** Na goma, don wata na goma, shi ne Mahara'i mutumin Netofa, mutumin Zera. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **14** Na goma sha daya, don wata goma sha daya, shi ne Benahiya mutumin Firaton, mutumin Efraim. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **15** Na goma sha biyu don wata goma sha biyu, shi ne Heldai mutumin Netofa, daga iyulin Otniyel. Akwai mutane 24,000 a sashensa. **16** Shugabannin da suke bisa kabilan Isra'il, bisa mutanen Ruben su ne, Eliyezer dan Zikri; bisa mutanen Simeyon shi ne, Shefatiya dan Ma'aka **17** bisa mutanen Lawi shi ne, Hashabiya dan Kemuwel; bisa mutanen Haruna shi ne, Zadok; **18** bisa mutanen Yahuda shi ne, Elihu, dan'uwani Dawuda; bisa mutanen Issakar shi ne, Omri dan Mika'ilu; **19** bisa mutanen Zebulun shi ne, Ishmahiya dan Obadiya; bisa mutanen Naftali shi ne, Yerimot dan Azriyel; **20** bisa mutanen Efraim shi ne, Hosheya dan Azaziya; bisa rabin kabilar Manasse shi ne, Yowel dan Fedahiya; **21** bisa dayan rabi kabilar Manasse a Gileyad shi ne, Iddo dan Zakariya; bisa mutanen Benyamin shi ne, Ya'asiyel dan Abner; **22** bisa mutanen Dan shi ne, Azarel dan Yeroham. Wadannan su ne shugabanni a bisa kabilan Isra'il.

23 Dawuda bai kirga mutanen da suke'yan shekara ashirin ko kasa ba, domin Ubangiji ya yi alkawari zai sa Isra'il su yi yawa kamar taurari a sararin sama. **24** Yowab dan Zeruhiya ya fara kirgan mutanen amma bai gama ba. Hasala ta sauko a kan Isra'il saboda wannan kirge, ba a kuma shigar da adadin a littafin tarihin Sarki Dawuda ba. **25** Azmawet dan Adiyel shi ne mai lura da dakuna ajiyar fada. Yonatan dan Uzziya shi ne mai lura da dakunan ajiya a yankuna, cikin garuruwa, kauyuka da kuma hasumiyoyin tsaro. **26** Ezri dan Kelub shi ne mai lura da ma'aikatan gona wadanda suke nome Kasar. **27** Shimeyi mutumin Ramat shi ne mai lura da gonakin inabi. Zabdi mutumin Shifam shi ne mai lura da amfanin gonakin inabi don matsin ruwan inabi. **28** Ba'al-Hanan mutumin Geder shi ne mai lura da itatuwan zaitun da na al'ul a gindin tuddan yamma. Yowash shi ne mai lura da tanadin man zaitun. **29** Shitrai mutumin Sharon shi ne mai lura da garkuna masu kiwo a Sharon. Shafat dan Adlai shi ne mai lura da garkuna a kwari. **30** Obil mutumin Ishmayel shi ne mai lura da rakuma. Yedehiya mutumin Meronot shi ne mai lura da jakuna. **31** Yaziz mutumin Hagiri shi ne mai lura da tumaki. Dukan wadannan shugabanni ne masu lura da mallakar Sarki Dawuda. **32** Yonatan, kawun Dawuda, shi ne mashawarci, mutum mai hangen nesa kuma marubuci. Yehiyel dan Hakmoni ne ya lura da'ya'yan sarki maza. **33** Ahitofel shi ne mashawarcin sarki. Hushai mutumin Arkitawa shi ne abokin sarki na kud da kud. **34** Yehohiyada dan Benahiya da Abiyatar ne suka gāji Ahitofel. Yowab shi ne shugaban mayakan masarauta.

28 Dawuda ya sa aka kira dukan shugabanniin Isra'il su taru a Urushalima, shugabanni kabilu, manyan hafsoshin bangarorin hidimar sarki, manyan hafsoshin dubu-dubu da manyan hafsoshin dari-dari, da kuma shugabanni masu lura da dukan mallaka da dabbobin da suke na sarki da kuma ya'yansa maza, tare da fadawa, jarumawa da kuma dukan mayaka masu kwarjini. **2** Sarki Dawuda ya miķe tsaye ya ce, "Ku saurare ni, yan'uwan da kuma mutanena. Na yi niyya in gina gida a matsayin wurin hutu domin akwatin alkawarin Ubangiji, domin zatin Allahnmu, na kuma yi shiri don in gina shi. **3** Amma Allah ya ce mini, 'Ba za ka gina gida domin Sunana ba, saboda kai mayaki ne ka kuma Zub da jini.' **4** "Duk da haka Ubangiji, Allah na Isra'il, ya zabe ni daga dukan

iyalina don in zama sarki bisa Isra'il har abada. Ya zabi Yahuda a matsayin shugaba, kuma daga gidan Yahuda ya zabi iyalina, daga'ya'yan mahaifina maza kuwa ya gamsu ya mai da ni sarki bisa dukan Isra'il. **5** Cikin dukan'ya'yan maza, Ubangiji kuwa ya ba ni su da yawa, ya zabi dana Solomon yā zuuna a kujerar mulkin Ubangiji a bisa Isra'il. **6** Ya ce mini, 'Solomon danka shi ne wanda zai gina gidana da filayen da suke kewaye da shi, gama na zabe shi yā zama dana, ni kuma zan zama mahaifinsa. **7** Zan kafa mulkinsa har abada in bai kouce ga kiyaye umarnaina da dokokina ba, yadda ake yi a wannan lokaci.' **8** "Saboda haka yanzu ina umartanku a gabon dukan Isra'il da na taron jama'ar Ubangiji, da kuma a kunnuwan Allahnmu. Ku yi hankali ku kiyaye dukan umarnan Ubangiji Allahku don ku mallaki wannan kyakkawar kasa ku kuma bar wa zuriyarku gādo har abada. **9** "Kai kuma dana Solomon, ka san Allah na mahaifinka, ka kuma yi masa hidima da dukan zuciya da kuma yardar rai, gama Ubangiji yana binciken zuciya, yana kuma gane dukan aniyar tunani. In ka neme shi, za ka same shi; amma in ka yashe shi, zai ki ka har abada. **10** Ka lura fa, gama Ubangiji ya zabe ka don ka gina haikali a matsayin wuri mai tsarki. Ka yi karfin hali ka kuma yi aiki." **11** Sa'an nan Dawuda ya ba dansa Solomon tsari domin shirayin haikalin, gine-ginensa, dakunan ajiyarsa, bangarorin bisansa, dakunan cikinsa da kuma wurin kafara. **12** Ya ba shi tsarin dukan abin da Ruhu ya sa a zuciyarsa saboda filayen haikalin Ubangiji da dakunan kewaye, da ma'ajin haikalin Allah da kuma baitulmalu na kayayyakin da aka kebe. **13** Ya ba shi tsari game bangarori na firistoci da Lawiyawa, da game dukan aikin hidima a cikin haikalin Ubangiji, da kuma game da dukan kayayyakin da za a yi amfani da su a hidima. **14** Ya kimanta yawan zinariya don dukan kayayyakin zinariyar da za a yi amfani a kowane irin hidima, da yawan azurfa don dukan kayayyakin azurfan da za a yi amfani a kowace irin hidima. **15** Da yawan zinariya don wurin ajiye fitilan fitilu da fitilunsu, da yawan zinariyan da za a yi amfani don kowace fitila da wurin ajiye fitilanta; da kuma yawan azurfa don kowane wurin ajiye fitila da fitilunsa bisa ga yadda za a yi amfani da kowane wurin ajiye fitila; **16** yawan zinariya don kowane tebur saboda burodi mai tsaki; da kuma yawan azurfa saboda teburin azurfa; **17** yawan zinariya zalla, don cokula masu yatsu, kwanonin yayyafawa ruwa da kuma tuluna;

yawan zinariya don kowane kwanon zinariya; yawan azurfa don kowane kwanon azurfa; **18** da kuma yawan tacecciyar zinariya don bagaden turare. Ya kuma ba shi tsari don keken yaķi, wato, kerubobin zinariyar da suka miķe fikafikansu suka inuwantar da akwatin alkawarin Ubangiji. **19** Dawuda ya ce, “Dukan wannan, ina da shi a rubuce daga hannun Ubangiji zuwa gare ni, ya kuma ba ni ganewa cikin dukan tsarin fasalin, filla-filla.” **20** Dawuda ya kuma ce wa Solomon dansa, “Ka yi karfin hali, ka kuma yi aikin. Kada ka ji tsoro ko ka fid da zuciya, gama Ubangiji Allah, Allahna, yana tare da kai. Ba zai bari ka ji kunya ko yā yashe ka ba, sai an gama dukan aikin saboda hidimar haikalin Ubangiji. **21** Sassan firistoci da na Lawiyawa suna a shirye domin dukan aiki a haikalin Allah, kuma kowane gwani mai niyya a kowace sana'a, zai taimake ka a cikin dukan aikin. Shugabanni da dukan mutane za su yi biyayya da kowane umarninka.”

29 Sa'an nan Sarki Dawuda ya ce wa dukan taron,

“Dana Solomon, wanda Allah ya zaba, matashine, kuma bai gogu ba. Aikin yana da yawa, domin wannan kasaitaccen ginin ba na mutum ba ne, na Ubangiji Allah ne. **2** Na riga na tara dukan kayayyakin da na tanada saboda haikalin Allahna, zinariya saboda dukan ayyukan zinariya, azurfa saboda ayyukan azurfa, tagulla saboda ayyukan tagulla, karfe saboda ayyukan karfe da kuma katako saboda ayyukan katako, da onis don ado, turkuwoyis, duwatsu masu launi dabam-dabam, da kuma dukan duwatsu masu kyau da mabul, dukan wadannan suna nan jingim. **3** Ban da haka ma, cikin sa zuciyata ga haikalin Allahna, yanzu na ba da ma'ajina na zinariya da azurfa saboda haikalin Allahna, fiye da kome na tanada saboda wannan haikali, **4** talenti dubu uku na zinariya (zinariyar Ofir) da tacecciyar azurfa dubu bakwai; don adon bangon gine-ginen, **5** don aikin zinariya da kuma aikin azurfa, don kuma dukan aikin da gwanaye za su yi. Yanzu fa wa yake da niyya yā miķa kansa a yau don Ubangiji?” **6** Sai shugabannin iyalai, shugabannin kabilan Isra'il, manyan hafsoshin mayaka dubu-dubu da manyan hafsoshi mayaka dari-dari, da shugabannin lura da ayyukan sarki suka yi bayarwa da yardar rai. **7** Suka bayar talenti dubu biyar na zinariya, talenti dubu goma na azurfa, talenti dubu goma sha takwas na tagulla da talenti dubu dari na karfe don aiki a haikalin Allah. **8** Duk wadanda suke da duwatsu masu daraja suka ba da su ga Yehiyel mutumin Gershon ma'ajin

haikalin Ubangiji. **9** Mutane suka yi farin ciki ganin yadda shugabanninsu suke bayarwa da yardar rai, gama sun bayar hannu sake da kuma dukan zuciya ga Ubangiji. Dawuda sarki shi ma ya yi farin ciki kwarai. **10** Dawuda ya yabi Ubangiji a gabun dukan taron, yana cewa, “Yabo gare ka, ya Ubangiji, Allah na mahaifinmu Isra'il, har abada abadin. **11** Girma da iko da daukaka, da daraja da kuma nasara naka ne, ya Ubangiji, gama kome a sama da kasa naka ne. Mulki kuma naka ne, ya Ubangiji; an kuma daukaka ka a matsayin kai a bisa duka. **12** Wadata da girma daga gare ka suke; kai ne mai mulkin dukan abubuwa. A hannuwanka ne karfi da iko suke don ka daukaka da kuma ba da karfi ga duka. **13** Yanzu fa, Allahnmu, muna gode maka, muna kuma yabon daukakar sunanka. **14** “Amma wane ni, kuma wace ce jama'ata da za mu iya ba ka a yalwace kamar haka? Kome daga gare ka suka fito, kuma mun ba ka abin da kawai ya fito daga hannunka ne. **15** Mu bare ne kuma baķi a gabanka, kamar yadda dukan kakanninmu suke. Kwanakinmu a duniya suna kamar inuwa ne, ba sa zuciya. **16** Ya Ubangiji Allahnmu, game da dukan wannan yalwar da ka tanada saboda ginin haikali saboda Sunanka Mai Tsarki, sun fito daga hannunka ne, kuma dukan naka ne. **17** Na sani, Allahna, cewa kakan gwada zuciya, kakan kuma gamsu da mutunci. Dukan wadannan abubuwa na bayar da yardar rai da kuma kyakkyawar niyya. Yanzu kuma da farin ciki na ga yadda mutanenka wadanda suke a nan da yardar rai suka ba ka. **18** Ya Ubangiji Allah na kakanninmu Ibrahim, Ishaku da Isra'il, ka sa wannan sha'awa a cikin zukatan mutanenka har abada, ka kuma bar zukatansu su yi maka biyayya. **19** Ka kuma ba dana Solomon cikakkiyar zuciya don yā kiyaye umarnanka, farillanka da ka'idodinka yā kuma yi kome don yā gina kasaitaccen gini wanda na riga na yi tanadi dominса.” **20** Sa'an nan Dawuda ya ce wa dukan taron, “Ku yabi Ubangiji Allahnmu.” Saboda haka suka yabi Ubangiji Allah na kakanninsu; suka rusuna suka kuma fādi rubda ciki a gabun Ubangiji da kuma sarki. **21** Kashegari suka miķa hadayu ga Ubangiji suka kuma miķa hadayu bijimai dubu, raguna dubu da kuma'yan raguna dubu na konawa gare shi, tare da hadayunsu na sha da sauran hadayu a yalwace saboda dukan Isra'il. **22** Suka ci suka sha da farin ciki mai girma a gabun Ubangiji a wannan rana. Sa'an nan suka yarda da Solomon dan Dawuda a matsayin sarki sau na biyu, suka shafe shi a gabun Ubangiji don

yă zama mai mulki, Zadok kuwa ya zama firist. **23**
Saboda haka Solomon ya zauna a kujerar sarautar
Ubangiji a matsayin sarki a maimakon mahaifinsa
Dawuda. Ya yi nasara, dukan Isra'ila kuwa suka yi
masa biyayya. **24** Dukan shugabanni da jarumawa,
har ma da dukan'ya'yan Sarki Dawuda maza, suka
yi alkawari za su yi wa Sarki Solomon biyayya. **25**
Ubangiji ya daukaka Solomon sosai a idon dukan
Isra'ila, ya kuma ba shi darajar sarauta yadda babu
sarki a Isra'ilan da ya taba samu. **26** Dawuda dan Yesse
ya zama sarki a bisa dukan Isra'ila. **27** Ya yi mulki a
bisa Isra'ila shekaru arba'in, shekaru bakwai a Hebron
da kuma shekaru talatin da uku a Urushalima. **28**
Ya mutu a kyakkyawar tsufa, bayan ya more dogon
rai, wadata da girma. Dansa Solomon ya gāje shi a
matsayin sarki. **29** Game da ayyukan mulkin Sarki
Dawuda, daga farko har farshe, an rubuta su a cikin
tarihin Sama'ila mai duba, tarihin annabi Natan da
kuma tarihin Gad mai duba, **30** tare da yadda mulkinsa
da ikonsa da yanayin da suka kewaye shi da Isra'ila da
kuma dukan masarautai na dukan sauran kasashe.

2 Tarihi

1 Solomon dan Dawuda ya kafa kansa sosai a bisa masarautarsa, gama Ubangiji Allahnsa yana tare da shi ya kuma sa ya zama mai girma sosai. **2** Sai Solomon ya yi magana ga dukan Isra'ila, ga shugabannin mayaka dubu-dubu da shugabannin mayaka dari-dari, ga al'kalai da kuma ga dukan shugabanni a Isra'ila, kawunan iyalai, **3** Solomon tare da dukan taron suka tafi masujadan kan tudu a Gibeyon, gama Tentin Sujadar Allah yana can, wanda Musa bawan Ubangiji ya yi a hamada. **4** Dawuda ya riga ya haura da akwatin alkawarin Allah daga Kiriyat Yeyarim zuwa inda ya shirya dominsta, domin yă kafa masa tenti a Urushalima. **5** Amma bagaden tagullar da Bezalel dan Uri, dan Hur, ya yi a Gibeyon a gaba tabanakul na Ubangiji; saboda haka Solomon da taron suka neme nufin Ubangiji a can. **6** Solomon ya haura zuwa bagaden tagulla a gabon Ubangiji a cikin Tentin Sujada, ya kuma miķa hadayu na konawa dubbai a kansa. **7** A wannan dare Allah ya bayyana ga Solomon, ya ce masa, "Roki duk abin da kake so in ba ka." **8** Solomon ya amsa wa Allah, "Ka nuna alheri mai girma ga Dawuda mahaifina ka kuma nadia ni sarki a matsayinsa. **9** To, yanzu, ya Ubangiji Allah, ka cika alkawarin da ka yi ga mahaifina Dawuda yă tabbata, gama ka nadia ni sarki a bisa mutanen da suka wuce Kirge kamar kurar kasa. **10** Ka ba ni hikima da sani, don in iya jagorance wannan mutane, gama wa zai iya shugabance wannan jama'arka mai girma?" **11** Allah ya ce wa Solomon, "Da yake wannan ne sha'awar zuciyraka, ba ka kuwa nemu wadata, arziki ko girma ba, ba ka kuma nemu mutuwar abokan gâbanka ba, da yake kuma ba ka nemu tsawon rai ba, amma ka nemu hikima da sani don ka shugabanci jama'ata wadda na nadia ka sarki, **12** saboda haka za a ba ka hikima da sani. Zan kuma ba ka wadata, arziki da girma, wadanda babu wani sarki kafin kai da ya taiba kasance da su kuma babu wani a bayanka da zai kasance da su." **13** Sa'an nan Solomon ya tafi Urushalima daga masujadar kan tudu a Gibeyon, da kuma daga gabon Tentin Sujada. Ya kuma yi mulki a bisa Isra'ila. **14** Solomon ya tara kekunan yakî da dawakai, ya kasance da kekunan yakî dubu da dari hudu da kuma dawakai dubu goma sha biyu, wadanda ya ajiye a biranen kekunan yakî, da kuma tare da shi a Urushalima. **15** Sarki ya sa azurfa da zinari suka

zama barkatai a Urushalima kamar duwatsu, al'ul kuma kamar itatuwan fir a gindin tsaunuka. **16** Aka shigo da dawakan Solomon daga Masar da kuma daga Kuye'yan kasuwan fada suka saye su daga Kuye. **17** Suka shigo da kekunan yakî daga Masar a kan shekel dari shida-shida na azurfa, doki kuma a kan shekel dari da hamsin-hamsin. Suka kuma riķa fitar da su kasashen waje zuwa dukan sarakunan Hittiyawa da na Arameyawa.

2 Solomon ya ba da umarni don a gina haikali domin sunan Ubangiji da kuma fada wa kansa. **2** Ya debi mutane dubu saba'in su zama'yan dauko, mutane dubu tamanin su zama masu fasa dutse a tuddai, da kuma mutane dubu uku da dari shida su zama masu lura da su. **3** Solomon ya aika wannan saķo ga Hiram sarkin Taya. "Ka aika mini gumaguman al'ul kamar yadda ka yi wa mahaifina Dawuda sa'ad da ka aika masa al'ul don yă gina fada yă zauna a ciki. **4** Yanzu ina shirin ginin haikali domin Sunan Ubangiji Allahna, in kuma kebe shi gare shi don kona turare mai kansi a gabansa, don kuma ajiyar burodi mai tsarki kulum, da kuma don miķa hadayun konawa kowace safiya, kowace yamma, da a Asabbatai da Sababbin Wata, da kuma a kayyadaddun bukukkuwan Ubangiji Allahnmu. Wannan dawwammamiyar farilla ce don Isra'ila. **5** "Haikalin da zan gina zai zama mai girma, domin Allahnmu ya fi dukan sauran alloli girma. **6** Amma wa zai iya gina haikali dominsta, shi wanda sammai, har ma da sama sammai, ba za su iya riķe shi ba? To, wane ne ni da zan gina haikali dominsta, in ba dai wurin kona hadayu a gabansa ba? **7** "Saboda haka sai ka aiko mini da mutum wanda ya gwanince a aiki da azurfa, tagulla, baķin karfe, da kuma shunayya, da garura, da shuddfan zare, da wanda kuma ya gwanince da aikin sassaka, domin yă yi aiki tare da gwanayen mutane da nake da su a Yahuda da Urushalima, wadanda mahaifina Dawuda ya tanada. **8** "Ka kuma aika mini al'ul, fir da gumaguman algum daga Lebanon, gama na san cewa mutanenka sun gwanince a yakan katakai a can. Mutanena kuwa za su yi aiki tare da naka **9** don su tanada mini katakai da yawa, domin haikalin da zan gina dole yă zama mai girma da kuma kasaitacce. **10** Zan ba wa bayinka masu yankan katakai wadanda suka yanka katako, garwa niķakken alkama dubu ashirin, garwan sha'ir dubu ashirin da randunan ruwan inabi dubu ashirin da kuma randunan man zaitun dubu ashirin." **11** Hiram

sarkin Taya ya amsa ta wurin rubuta wasika zuwa ga Solomon. "Domin Ubangiji yana kaunar mutanensa, ya nada ka sarkinsu." 12 Hiram ya kara da cewa, "Yabo ga Ubangiji, Allah na Isra'il, wanda ya yi sama da kasa! Ya ba Sarki Dawuda da mai hikima, cike da wayo da kuma sani, wanda zai gina haikal domin Ubangiji da kuma fada wa kansa. 13 "Zan aika maka Huram-Abi, wani gwani wanda ya iya aiki, kuma mai hikima, 14 wanda mahaifiyarsa ta fito daga Dan, mahaifinsa kuma daga Taya. An horar da shi a aikin zinariya, azurfa, tagulla, bañkin karfe, dutse, itace, da kuma shudf, shunayya, garura, da lilin mai kyau. Ya gogu a kowane irin zāne-zāne, zai kuma iya yin kowane zānen da aka ba shi. Zai yi aiki tare da masu sana'arka, da kuma tare da wadanda ranka yā dade, Dawuda mahaifinka ya tanada. 15 "Yanzu fa, bari ranka yā dade, yā aiko wa bayinsa alkama da sha'ir da kuma man zaitun da ruwan inabin da ka alkawarta, 16 za mu kuwa yanka dukan gumagumai daga Lebanon da kake bukata za mu kuwa yi fitonsu ta teku, su gangara zuwa Yaffa. Za ka iya kwashe su daga can ka haura zuwa Urushalima." 17 Solomon ya kidaya dukan bañkin da suke cikin Isra'il, bayan kidayan da mahaifinsa Dawuda ya yi; aka kuma tarar sun kai 153,600. 18 Ya sa 70,000 a cikinsu su zama'yan dafuko, 80,000 kuma su zama masu fasan dutse a tuddai, sa'an nan 3,600 su zama shugabanni masu lura da aiki.

3 Sai Solomon ya fara ginin haikalin Ubangiji a Urushalima, a kan Dutsen Moriya, inda Ubangiji ya taba bayyana ga mahaifinsa Dawuda, inda kuma Dawuda ya riga ya shirya a daidai masussukar Ornan mutumin Yebus. 2 Ya fara ginin a rana biyu ga wata na biyu a shekara ta hudu ta mulkinsa. 3 Tushen da Solomon ya kafa don ginin haikalin Allah tsawonsa kamun sittin, fādinsa kamun ashirin ne (bisa ga tsohon ma'auni). 4 Shirayin da yake gaban haikalin kuma kamun ashirin ne da ya nausa ya ketare, fādin ginin kuma tsayinsa kamu ashirin ne. Ya shafe cikin da zinariya zalla. 5 Ya shafe babban zauren da fir, ya kuma rufe shi da zinariya mai kyau; ya yi masa ado da zāne-zānen itatuwan dabino da kuma jerin zāne-zāne. 6 Ya yi wa haikalin ado da duwatsu masu daraja. Zinariyar da ya yi amfani da su kuwa zinariya Farwayim ne. 7 Ya shafe ginshikan saman daki, madogaran kofofi, bangaye da kuma kofofin haikalin da zinariya, ya sassaka kerubobi a bangayen. 8 Ya gina Wuri Mafi Tsarki, tsawonsa daidai da fādin haikalin.

Tsawonsa kamu ashirin, fādinsa kuwa kamu ashirin. Ya shafe cikin da talenti dari shida na zinariya zalla. 9 Nauyin kusoshin ya kai shekel hamsin na zinariya. Ya kuma shafe benaye da zinariya zalla. 10 Cikin Wuri Mafi Tsarki ya yi kerubobi biyu, ya kuma shafe su da zinariya. 11 Tsawon fikafikan kerubobin duka kamu ashirin ne, fiffike daya, kamu biyar, ya tabo bangon dakin, daya fiffiken kuma wanda shi ma kamu biyar ne, ya tabo fiffiken kerub daya dīn. 12 Haka ma fiffiken kerub na biyu dīn tsawonsa kamu biyar ne, ya tabo bangon haikalin, daya fiffiken shi ma tsawonsa kamu biyar ne, ya tabo fiffiken kerub na farko. 13 Tsawon fikafikan kerubobin ya kai kamu ashirin. Su kerubobin a tsaye suke, suna fuskantar babban zauren. 14 Sai ya yi labule mai ruwan shudf, da shunayya, da garura, da lilin mai kyau, ya kuma kunshi hotunan kerubobin da aka saña a cikinsa. 15 A gaban haikalin ya yi ginshikan biyu, wadanda tsawonsu ya kai kamu talatin da biyar, ya yi wa ginshikan dajiyi, tsayin kowace dajiyi kamu biyar ne. 16 Ya saña sarkoki, ya kuma sa su a bisa ginshikan. Ya kuma yi rumman dari ya rataya wa sarkokin. 17 Ya kafa ginshikan a gaban haikalin, daya a kudu, daya kuma a arewa. Ya kira wanda yake kudun, Yakin, na arewan kuwa ya kira Bowaz.

4 Ya yi bagaden tagulla mai tsawo kamu ashirin, fādinsa kamu ashirin, tsayinsa kuma kamu goma. 2 Ya yi katon kwano mai suna Teku na zubin karfe, mai siffar da'ira, awonsa kamu goma ne daga da'ira zuwa da'ira tsayinsa kuma kamu biyar. Ya dafuki magwaji mai tsawo kamu talatin ya auna shi kewaye. 3 Kasa da da'ira kuwa, akwai siffofin bijimai kewaye da ita, goma ga kowane kamu guda. An yi zubin bijiman a jeri biyu a gefe guda na kwatarniya. 4 Tekun ya tsaya a kan bijimai goma sha biyu, uku na fuskantar arewa, uku na fuskantar yamma, uku na fuskantar kudu, uku kuma na fuskantar gabas. Tekun ya zauna a kansu, kuma karfafun bayansu suna wajen tsakiya. 5 Kaurin ya kai tafin hanmu, kuma da'iransa ya yi kama da'irar kwaf, kama furen da ya tohu. Ya rike randuna dubu uku. 6 Sa'an nan ya yi daruna goma don wanki ya sa biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa. A cikinsu kayan da za a yi amfani don dauraye hadayun konawa, amma firistoci suna amfani da katon kwano mai suna Teku don wanki. 7 Ya yi wurin ajiye fitila goma na zinariya bisa ga tsari dominisu ya kuma sa su a haikali, biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa. 8 Ya yi tebur goma ya kuma sa su cikin haikalin,

biyar a gefen kudu, biyar kuma a gefen arewa. Ya kuma yi kwanonin yayyafawa guda d'ari. **9** Ya yi fili na firistoci da kuma babban fili da kofofi domin filin, ya shafe kofofin da tagulla. **10** Ya sa katon kwano mai suna Teku a gefen kudu, a kusurwa kudu maso gabas. **11** Ya kuma yi tukwane da manyan cokula da kwanonin yayyafawa. Ta haka Huram ya gama aikin da ya yi wa Sarki Solomon a cikin haikal in Allah. **12** Ginshikai biyu; kwanoni biyu masu siffar kwartaniya a bisa ginshikai; jeri biyu na tukakken adon kwanonin yayyafawa masu siffar kwartaniya a bisa ginshikai; **13** rumman dari hudu don jeri biyu na tukakke (layi biyu na rumman don kowane tukakke, mai adon kwano mai siffar kwartaniya a bisa ginshikai); **14** dakalai da darunansu; **15** ya yi kwanon da ya kira Teku, da bijimai goma sha biyu a karkashinsa; **16** tukwane, manyan cokula, cokula masu yatsu don nama da dukan kayayyakin da suka shafi wannan. Dukan kayayyakin da Huram-Abi ya yi domin Sarki Solomon saboda haikal in Ubangiji an yi su da gogaggen tagulla ne. **17** Sarki ya sa aka yi zubinsu a katakon yin tubali a filin Urdun tsakanin Sukkot da Zereda. **18** Dukan wadannan abubuwa da Solomon ya yi suna da tsada kwarai har suka kai nauyin tagullar da ya fi misali. **19** Solomon ya kuma yi dukan kayayyakin da suke a cikin haikal in Allah. Bagaden zinariya; teburin da ake ajiye burobin Kasancewa; **20** wurin ajiye fitila na zinariya zalla tare da fitilunsu, don konawa a gabon wuri mai tsarki na ciki kamar yadda aka tsara; **21** aikin zānen furannin zinariya da fitilu da abin diban wuta (an yi su da zinariya zalla); **22** arautaki; kwanonin yayyafawa, kwanoni da hantsuka; da kuma kofofin zinariya na haikal, kofofi na ciki zuwa Wuri Mafi Tsarki da kuma kofofin babban zaure.

5 Sa'ad da dukan aikin da Solomon ya yi domin haikal in Ubangiji ya gama, sai ya kawo abubuwan da mahaifinsa Dawuda ya kebe a ciki, azurfa da zinariya da kuma dukan kayayyaki, ya kuwa sa su a cikin ma'ajin haikal in Allah. **2** Sa'an nan Solomon ya tattara zuwa Urushalima dattawan Isra'il, dukan kawunun kabilu da manyan iyalan Isra'ilawa, don su haura da akwatin alkawarin Ubangiji daga Sihiyona, Birnin Dawuda. **3** Dukan mutanen Isra'il ka suka tattaru gaba daya suka zo wurin sarki a lokacin biki a wata na bakwai. **4** Sa'ad da dukan dattawan Isra'il ka suka iso, Lawiyawa suka dauki akwatin alkawarin, **5** suka haura da akwatin alkawarin da kuma Tentin

Sujada da dukan kayayyaki masu tsarkin da yake cikinta. Firistoci, wadanda suke Lawiyawa, suka dauke su; **6** Sarki Solomon kuwa da taron Isra'il a gaba daya da suka taru kewaye da shi suna a gabon akwatin alkawarin, suna mika tumaki da shanu masu yawa da suka wuce kirge ko lissafi. **7** Sa'an nan firistoci suka kawo akwatin alkawarin Ubangiji zuwa wurinsa a ciki cikin wuri mai tsarki na haikal, Wuri Mafi Tsarki, suka sa shi karkashin fikafikan kerubobin. **8** Kerubobin suka bude fikafikansu a bisa wurin akwatin alkawari suka kuma rufe akwatin alkawarin da sandunan daukonsa. **9** Wadannan sanduna sun yi tsawo kwarai har karshensu sun nausa daga akwatin alkawarin, ana iya ganinsu daga gabon ciki wuri mai tsarki na can ciki amma ba daga waje Wuri Mai Tsarki ba; kuma suna nan a can har wa yau. **10** Babu wani abu a cikin akwatin alkawarin sai alluna biyu da Musa ya sa a cikinsa a Horeb, inda Ubangiji ya yi alkawari da Isra'ilawa bayan sun fito Masar. **11** Sa'an nan firistoci suka janye daga Wuri Mai Tsarki. Dukan firistocin da suke can sun tsarkake kansu, ko daga wace ɓangarori suka fito. **12** Dukan Lawiyawa wadanda suke mawaka, Asaf, Heman, Yedutun da 'ya'yansu maza da dangoginsu, suka tsaya a gefen gabas na bagaden, saye da lilin mai kyau suna kuma kada ganguna, garayu da molaye. Tare da su akwai firistoci 120 masu busan kahoni. **13** Masu busan kahonin da mawaka suka hadu da baki daya sai ka ce murya guda ce, don su yabi su kuma yi godiya ga Ubangiji. Hade da busan kahoni, ganguna da sauran kayayyaki, suka tā da muryoyinsu cikin yabo ga Ubangiji suka rera, "Yana da kyau; kaunarsa dawwammamiya ce har abada." Sai haikal in Ubangiji ya cika da girgije, **14** Firistoci ba su iya yin hidimarsu ba saboda girgijen, gama daukakar Ubangiji ta cika haikal in Allah.

6 Sa'an nan Solomon ya ce, "Ubangiji ya fada cewa zai zauna cikin duhun girgije; **2** na gina kasaitaccen haikal dominka, wuri domin ka zauna har abada." **3** Yayinda dukan taron Isra'il a suke tsaye a can, sai sarki ya juya ya albarkace su. **4** Sa'an nan ya ce, "Yabo ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra'il, wanda da hannuwansa ya cika abin da ya yi alkawari da bakinsa ga mahaifina Dawuda. Gama ya ce, **5** 'Tun ranar na da fitar da mutanena daga Masar, ban zabi wani birni a wata kabilan Isra'il don a gina haikal domin Sunana ya kasance a can ba, ba kuwa zabi wani yā zama shugaba a bisa jama'ata Isra'il ba. **6** Amma yanzu na

zaɓi Urushalima domin Sunana yă kasance a can, na kuma zaɓi Dawuda yă yi mulkin mutanena Isra'ila.' 7 "Mahaifina Dawuda ya yi niyya a zuciyarsa yă gina haikali domin Sunan Ubangiji, Allah na Isra'ila. 8 Amma Ubangiji ya ce wa mahaifina Dawuda, 'Domin yana a zuciyarka ka gina haikali domin Sunana, ka yi daidai da ka kasance da wannan a zuciyarka. 9 Duk da haka, ba kai ba ne za ka gina haikalin, amma danka wanda yake namanka da jininka, shi ne wanda zai gina haikali domin Sunana.' 10 "Ubangiji ya kiyaye alkawarin da ya yi. Na gäge Dawuda mahaifina yanzu kuwa na zauna a kan kujerar sarautar Isra'ila, kamar dai yadda Ubangiji ya alkawarta, na kuma gina haikali domin Sunan Ubangiji, Allah na Isra'ila. 11 A can na ajiye akwatin alkawari, inda alkawarin Ubangiji da ya yi da mutanen Isra'ila yake." 12 Sa'an nan Solomon ya tsaya a gabon bagaden Ubangiji a gabon dukan taron Isra'ila ya daga hannuwansa sama. 13 Dā ma ya riga ya gina dakalin tagulla, mai tsawo kamu biyar, fādi kamu biyar da kuma tsayi kamu uku, ya kuma sa shi a tsakiyar filin waje. Ya tsaya a kan dakalin ya kuma durkusa a gabon dukan taron Isra'ila ya bude hannuwansa sama. 14 Ya ce, "Ya Ubangiji, Allah na Isra'ila, babu Allah kamar ka a sama da kuma kasa, kai da kake kiyaye alkawarinka na kauna tare da bayinka wadanda suke cin gaba da zuciya daya a hanyarka. 15 Ka kiyaye alkawarinka ga bawanka Dawuda mahaifina; da bakinka ka yi alkawari kuma da hannunka ka cika shi, yadda yake a yau. 16 "Yanzu fa Ubangiji, Allah na Isra'ila, ka kiyaye wa bawanka Dawuda mahaifina alkawuran da ka yi masa sa'ad da ka ce, 'Ba za ka kasa kasance da mutumin da zai zauna a gabana a kan kujerar sarautar Isra'ila ba, in kawai'ya'yanka maza za su kula cikin dukan abin da suke yi su yi tafiya a gabana bisa ga dokata, kamar yadda ka yi.' 17 Yanzu kuwa, ya Ubangiji, Allah na Isra'ila, bari maganarka da ka yi alkawarta wa bawanka Dawuda yă cika. 18 "Amma tabbatace Allah zai zauna a duniya tare da mutane? Sammai, har ma da saman sammai, ba za su iya rife ka ba. Balle wannan haikalin da na gina! 19 Duk da haka ka mai da hankali ga addu'ar bawanka da kuma roko don jinkai, ya Ubangiji, Allahna. Ka ji kuka da addu'ar da bawanka yake yi a gabanka. 20 Bari idanunka su budu ta wajen wannan haikali dare da rana, wannan wurin da ka ce za ka sa Sunanka a can. Bari ka ji addu'ar da bawanka ke yi ta wajen wannan wuri. 21 Ka ji roke-roken bawanka da na mutanenka

Isra'ila sa'ad da suka yi addu'a suna duban wajen wannan wuri. Ka ji daga sama, mazauninka; kuma sa'ad da ka ji, ka gafarta. 22 "Sa'ad da mutum ya yi wa makwabcinsa laifi aka kuma bukaci ya yi rantsuwa, ya kuma zo ya rantse a gabon bagadenka a cikin wannan haikali, 23 sai ka ji daga sama ka kuma yi wani abu. Ka shari'anta tsakanin bayinka, kana sāka wa mai laifi ta wurin kawo a kansa hakkin abin da ya yi. Ka nuna cewa marar laifi ba shi da laifi, ta haka a fiffita rashin laifinsa. 24 "Sa'ad da an ci mutanenka Isra'ila a yaki ta wurin abokin gāba domin sun yi maka zunubi kuma sa'ad da suka juya suka furta sunanka, suna addu'a suka kuma yin roke-roke a gabanka a wannan haikali, 25 sai ka ji daga sama ka kuma gafarta zunubin mutanenka Isra'ila ka kuma dawo da su zuwa kasar da ka ba su da kuma kakanninsu. 26 "Sa'ad da sammai suka rufu ba kuwa ruwan sama saboda mutanenka sun yi maka zunubi, sa'ad da kuwa suka yi addu'a suna duban waje wannan wuri suka kuma furta sunanka suka juye daga zunubinsu domin ka azabta su, 27 sai ka ji daga sama ka kuma gafarta zunubin bayinka, mutanenka Isra'ila. Ka koya musu hanyar da ta dace da za su yi zama, ka kuma aika ruwan sama a kasar da ka ba mutanenka gādo. 28 "Sa'ad da yunwa ko annoba ta fādo a kasar, ko wahala ko fumfuna, ko fāra ko fāra dango, ko sa'ad da abokan gāba sun yi musu Kawanya a kowane daga biranensu, dukan wata masifa ko cutar da za tā zo, 29 sa'ad da kuwa wani cikin mutanenka Isra'ila ya yi wata addu'a ko roko, kowa yana sane a azabarsa da kuma zafinsa, yana bude hannuwansa yana duban wajen wannan haikali, 30 sai ka ji daga sama, mazauninka. Ka gafarta, ka kuma yi da kowane mutum gwargwadon duk abin da yake yi, da yake ka san zuciyarsa (gama kai kadai ka san zukatan mutane), 31 don su ji tsoronka su kuma yi tafiya a hanyoyinka a kowane lokacin da suke zama a kasar da ka ba wa kakanninsu. 32 "Game da bafo wanda shi ba na mutanenka Isra'ila ba kuwa amma ya zo daga kasa mai nisa saboda sunanka mai girma da kuma hannunka mai iko da hannunka mai karfi, sa'ad da ya zo ya yi addu'a yana duban wannan haikali, 33 sai ka ji daga sama, mazauninka, ka kuma yi duk abin da bakon ya nemí ka yi, saboda dukan mutanen duniya su san sunanka su kuma ji tsoronka, kamar yadda mutanenka Isra'ila suke yi, su kuma san cewa wannan gidan da na gina na Sunanka ne. 34 "Sa'ad da mutanenka suka je yaki da abokan gābansu,

ko'ina ka kai su, kuma sa'ad da suka yi addu'a gare ka suna duban wannan birnin da ka zaɓa da haikalin nan da na gina domin Sunanka, **35** sai ka ji addu'arsu da kuma rokonsu daga sama, ka kuma biya musu bukatarsu. **36** “Sa'ad da suka yi maka zunubi, gama babu wani wanda ba ya zunubi, ka kuwa yi fushi da su ka miƙa su ga abokin gāba, wanda ya kai su zaman bauta a kasa mai nisa ko kuwa kusa; **37** Kuma in suka canja zuciya a cikin ƙasar da suke zaman bauta, suka tuba suka roke ka a ƙasar zaman bautarsu suka kuma ce, ‘Mun yi zunubi, mu yi abin da ba daidai ba, mu kuwa yi mugunta’; **38** in kuma sun juye gare ka da dukan zuciyarsu da ransu a ƙasar zaman bautarsu inda aka kai su, suka kuma dubi wajen ƙasar da ka ba wa kakanninsu, wajen birnin da ka zaɓa da kuma wajen haikalin da na gina domin Sunanka; **39** to, daga sama, mazauninka, sai ka ji addu'arsu da kuma roke-rokensu, ka kuwa biya musu bukatunsu. Ka gafarta wa mutanenka, wadanda suka yi maka zunubi. **40** “Yanzu, Allahna, bari idanunka su budu kunnuwanka kuma su saurara ga addu'o'in da ake miƙa a wannan wuri. **41** “Yanzu ka tashi, ya Ubangiji Allah, ka zo wurin hutunka, **42** Ya Ubangiji Allah, kada ka kyale shaffaffenka.

7 Sa'ad da Solomon ya gama yin addu'a, sai wuta ya sauко daga sama ya cinye hadaya ta konawa da kuma sadakokin, daukar Ubangiji kuwa ta cika haikalin. **2** Firstoci ba su iya shiga haikalin Ubangiji ba domin daukar Ubangiji ta cika shi. **3** Sa'ad da dukan Isra'ilawa suka ga wutar na saukowa, daukar Ubangiji kuma tana a bisa haikalin, sai suka durkusa a dakali da fuskokinsu a kasa, suka yi sujada suka kuma yi godiya ga Ubangiji suna cewa, “Ubangiji mai alherine, kaunarsa dawwammamiya ce har abada.” **4** Sai sarki da dukan mutanen suka miƙa hadayu a gabon Ubangiji. **5** Sarki Solomon kuwa ya miƙa hadayu bijimai dubu ashirin da biyu da kuma tumaki da awaki dubu dari da dubu ashirin. Ta haka sarki da dukan mutane suka kebe haikalin Allah. **6** Firstoci suka dauki matsayinsu, haka kuma Lawiyawa suka tsaya a matsayinsu rike da kayansu na bushe-bushe da na kade-kade na Ubangiji, wadanda Sarki Dawuda ya yi domin yabon Ubangiji. An yi amfani da su sa'ad da ake godiya, ana kuma cewa, “Kaunarsa dawwammamiya ce har abada.” Kurkusa da Lawiyawa, firstoci suka busa kahoninsu, dukan Isra'ilila kuwa suna a tsaye. **7** Solomon ya tsarkake sashen tsakiya na filin da

yake gabon haikalin Ubangiji, a can ya miƙa hadayun konawa da kitsen hadayun salama domin bagaden tagullar da ya yi ba zai iya claukan hadayun konawa, hadayun hatsi da kuma ɓangarori na kitsen ba. **8** Ta haka Solomon ya kiyaye bikin a wannan lokaci har kwana bakwai, dukan Isra'ilila kuwa tare da shi, babban taro, mutane daga Lebo Hamat har zuwa Rafin Masar. **9** A rana ta takwas sai suka yi taro, gama sun yi bikin kebewar bagade na kwana bakwai da kuma biki na karin kwana bakwai. **10** A rana ta ashirin da uku na watan bakwai sai ya sallami mutane su tafi gidajensu da farin ciki da kuma murna a zuciya saboda abubuwa masu kyau da Ubangiji ya yi domin Dawuda da Solomon da kuma domin mutanensa Isra'ilila. **11** Sa'ad da Solomon ya gama haikalin Ubangiji da kuma fadan sarki ya kuma yi nasara a yin dukan abin da yake a zuciyarsa da zai yi a haikalin Ubangiji da kuma a fadarsa, **12** sai Ubangiji ya bayyana gare shi a daren ya ce, “Na ji addu'arka na kuma zabi wannan wuri don kaina, a matsayin haikali don hadayu. **13** “Sa'ad da na kulle sammai don kada a yi ruwan sama ko na umarci fari su cinye amfanin ƙasar ko kuwa na aika da annoba a cikin mutanena, **14** in mutanena, wadanda ake kira da sunana, sun faskantar da kansu, suka kuma yi addu'a, suka nemi fuskata, suka kuma juye daga mugayen hanyoyinsu, zan ji daga sama in kuma gafarta zunubinsu in kuwa warkar da kasarsu. **15** Yanzu, idanuna za su budu, kunnuwata kuma za su saurara ga addu'o'in da aka miƙa a wannan wuri. **16** Na zabi na kuma tsarkake wannan haikali saboda Sunana yă kasance a can har abada. Idanuna da kuma zuciyata kullum za su kasance a can. **17** “Game da kai kuwa, in ka yi tafiya a gabana kamar yadda Dawuda mahaifinka ya yi, ka kuma yi dukan abin da na umarta, ka kiyaye ka'idodina da dokokina, **18** zan kafa kujerar sarautarka, yadda na alkawarta wa Dawuda mahaifinka sa'ad da na ce, ‘Ba za ka taba rasa wani mutumin da zai yi mulki a bisa Isra'ilila ba.’ **19** “Amma in ka juya daga gare ni ka yashe ka'idodi da umarnan da na ba ka, ka yi gabon kanka don ka bauta wa wafansu alloli ka kuma yi musu sujada, **20** zan tumbuke Isra'ilila daga kasata, wadda na ba su, zan kuma ki wannan haikalin da na tsarkake domin Sunana. Zan mai da shi abin karin magana da abin ba'a cikin dukan mutane. **21** Ko da yake wannan haikali yanzu mai girma ne, dukan wanda ya wuce zai kada kai yă ce, ‘Me ya sa Ubangiji ya yi irin wannan

abu ga wannan kasa da kuma ga wannan haikali?"
22 Mutane za su amsa, 'Domin sun yashe Ubangiji Allah na kakanninsu, wanda ya fitar da su daga Masar, suka rungumi wadansu alloli, suna musu sujada, suna bauta musu, shi ya sa ya kawo dukan wannan masifa a kansu."

8 A karshen shekaru ashirin, a lokacin da Solomon ya gina haikalin Ubangiji da nasa fadan, **2** Solomon ya sāke gina kauyukan da Hiram ya ba shi, ya kuma zaunar da Isra'ilawa a cikinsu. **3** Sa'an nan Solomon ya tafi Hamat-Zoba ya ci ta da yaki. **4** Ya kuma gina Tadmor a hamada da kuma dukan biranen ajiyar da ya gina a Hamat. **5** Ya sāke gina Bet-Horon na Bisa da kuma Bet-Horon na Kasa a matsayin birane masu katanga, da bangaye da kofofi da kuma kyamare, **6** haka kuma Ba'alat da dukan biranen ajiyarsa, da kuma dukan birane domin keken yakinsa da dawakansa, duk abin da ya so yā gina a Urushalima, a Lebanon da kuma dukan yankin da ya yi mulki, ya gina shi. **7** Dukan mutanen da suka rage daga Hittiyawa, Amoriyawa, Ferizziyawa, Hiwiyawa da Yebusiyawa (wadannan mutane ba Isra'ilawa ba ne), **8** wato, zuriyarsu da suka ragu a kasar, wadda Isra'ilawa ba su hallaka ba, wadannan ne Solomon ya mai da su bayinsa na aikin dole, kamar yadda yake har wa yau. **9** Amma Solomon bai mai da Isra'ilawa bayi don aikinsa ba; su ne mayačansa, shugabannin hafshoshinsa, da shugabannin keken yakinsa da kuma mahayan keken yakinsa. **10** Su ne kuma manyan ma'aikatan Sarki Solomon, manyan mutane dari biju da hamsin masu lura da mutane. **11** Solomon ya kawo'yar Fir'auna daga Birnin Dawuda zuwa fadan da ya gina mata, gama ya ce, "Matata ba za tā zauna a fadan Dawuda sarkin Isra'ila ba, domin wuraren da akwatin alkawarin Ubangiji ya shiga masu tsarki ne." **12** A kan bagaden Ubangiji da ya gina a gabon shirayi, Solomon ya mīka hadayun konawa ga Ubangiji, **13** bisa ga bukace-bukace na kullum don hadayun da Musa ya umarta don Asabbatai, Sabon Wata da kuma bukukkuwa uku na shekara, Bikin Burodi Marar Yisti, Bikin Makoni da Bikin Tabanakul. **14** Bisa ga farillar mahaifinsa Dawuda, ya nadu bangarori na firistoci don ayyukansu da Lawiyawa don su jagoranci yabo su kuma taimaki firistoci bisa ga bukace-bukacen kowace rana. Ya kuma nadu matsara kofofi bangarori, bangarori don kofofi dabam-dabam domin abin da Dawuda mutumin Allah ya umarta ke nan. **15** Ba a kuwa yi rashin biyaya

ba game da abin da sarki ya umarta game da firistoci ko Lawiyawa a kan kayan haikalin ba. **16** An yi dukan ayyukan Solomon, daga ranar kafa tushen haikalin Ubangiji har gamawarsa. Ta haka aka gama haikalin Ubangiji. **17** Sa'an nan Solomon ya tafi Eziyon Geber da Elot a bakin tekun Edom. **18** Sai Hiram ya aika masa jiragen ruwan da masu tukinsu wadanda suka san teku sosai. Ma'aikatan Hiram suka tafi da na Solomon zuwa Ofir suka dawo da talentin zinariya dari hudu da hamsin wa Sarki Solomon.

9 Sa'ad da sarauniyar Sheba ta ji shahararr Solomon, sai ta zo Urushalima tā gwada shi da tambayoyi masu wuya. Ta iso tare da ayari mai girma, da rakuma dauke da kayan yaji, zinariya mai yawa, da kuma duwatsu masu daraja, ta zo wurin Solomon ta kuma yi magana da shi game da dukan abin da yake zuciyarta. **2** Solomon ya amsa dukan tambayoyinta; babu wani abin da ya yi masa wuya yā bayyana mata. **3** Sa'ad da sarauniyar Sheba ta ga hikimar Solomon da kuma fadan da ya gina, **4** ta ga abincin da yake teburinsa, ta ga zaman fadawansa, bayi masu yin masa hidima cikin rigunansu, ta ga masu rīke kwaf cikin rigunansu da kuma hadayun konawar da ya yi a haikalin Ubangiji, sai mamaki ya kama ta. **5** Ta ce wa sarki, "Labarin da na ji a kasata game da nasarorinka da hikimarka, gaskiya ne. **6** Amma ban gaskata abin da suka fada ba sai da na zo na kuma gani da idanuna. Tabbatacce, ko rabin girman hikimarka ba a fada mini ba, ka wuce labarin da na ji nesa ba kusa ba. **7** Abin farin ciki ne ga mutanenka! Abin farin ciki ne ga fadawanka, wadanda suke cin gaba da tsayawa a gabanka suna kuma jin hikimarka! **8** Yabo ya tabbata ga Ubangiji Allahnka, wanda ya ji dadi a cikinka ya sa ka a kan kujerar sarautarsa a matsayin sarki don ka yi mulkin domin Ubangiji Allahnka. Saboda kaunar Allahnka wa Isra'ila da kuma sha'awarsa na rīke su har abada, ya nadu ka sarki a bisansu, don ka yi adalci da kuma gaskiya." **9** Sa'an nan ta ba sarki talenti 120 na zinariya, kayan yaji masu yawa, da kuma duwatsu masu daraja. Ba a taba kasance da irin kayan yaji mai yawa kamar wadanda sarauniyar Sheba ta ba wa sarki Solomon ba. **10** (Mutanen Hiram da mutanen Solomon suka kawo zinariya daga Ofir, suka kuma kawo gungumen algum da duwatsu masu daraja. **11** Sarki ya yi amfani da gungumen algum don matakalan haikalin Ubangiji da kuma na fadan sarki, ya kuma yi garayu da molaye don mawaka. Ba a taba gani irinsu a Yahuda ba.) **12**

Sarki Solomon ya ba sarauniyar Sheba duk abin da take so da kuma ta nema; ya ba ta fiye da abin da ta kawo masa. Sa'an nan ta tashi ta koma kasarta tare da masu rufe mata baya. **13** Nauyin zinariyar da Solomon yake karba shekara-shekara talenti 666 ne, **14** ban da harajin da fatakai da'yan kasuwa suke biya. Haka kuma dukan sarakunan Arabiya da gwamnonin kasar suka kawo zinariya da azurfa wa Solomon. **15** Sarki Solomon ya yi manyan garkuwoyi dari biyu da zinariya; an yi kowane garkuwa da bekas dari shida na zinariya. **16** Ya kuma yi kanana garkuwoyi zinariya dari uku, da bekas dari uku na zinariya a kowanne. Sarki ya sa su a cikin Fadan da ake kira Kurmin Lebanon. **17** Sai sarki ya yi wata kujerar sarauta mai girma da aka shafe ta da hauren giwa, aka kuma dalaye ta da zinariya zalla. **18** Kujerar tana da matakai shida, da wurin sa kafa na zinariya hade da ita. A kowane gefen wurin zama, akwai wurin ajiye hannu, da zaki tsaye kusa da kowannensu. **19** Zakoki goma sha biyu sun tsaya a kan matakai shida, daya a karshen matakala guda. Ba a taşa yin irin wannan abu don wata masarauta ba. **20** Dukan kwaf na Sarki Solomon zinariya ne, kuma dukan kayayyakin gida a Fadan da ake kira Kurmin Lebanon zinariya ne zalla. Ba a yi wani abu da azurfa ba, domin ba a dauki azurfa a zamanin Solomon a bakin kome ba. **21** Sarki yana da jerin jiragen ruwa na kasuwanci wadanda mutanen Hiram ne suke kula da su. Sau daya kowace shekara uku sukan dawo dauke da zinariya, azurfa, hauren giwa, gogo da kuma birai. **22** Sarki Solomon ya fi arziki da hikima in aka kwtantanta da dukan sauran sarakunan duniya. **23** Dukan sarakunan duniya sun nemi su sadu da Solomon don su ji hikimar da Allah ya sa a zuciyarsa. **24** Shekara, shekara, duk wanda ya zo wurinsa yakan kawo kyauta, kayayyakin azurfa da na zinariya, da riguna, makamai da kayan yaji, da dawakai da kuma alfadarai. **25** Solomon ya kasance da wuraren ajiye dawakai dubu hudu don dawakai da kekunan yakı, yana da dawakai dubu goma sha biyu wadanda ya ajiye a biranen kekunan yakı da kuma tare da shi a Urushalima. **26** Ya yi mulki bisa dukan sarakuna daga Kogi Yuferites zuwa kasar Filistiyawa, har zuwa iyakar Masar. **27** Sarki ya sa azurfa ta zama barkatai a Urushalima kamar duwatsu, al'ul kuma da yawa kamar itatuwan fir a gindin tsaunuka. **28** An sayo dawakan Solomon daga Masar da kuma daga dukan sauran kasashe. **29** Game da sauran ayyukan

mulkin Solomon, daga farko har zuwa karshe, an rubuta su a cikin tarihin annabi Natan, cikin annabcin Ahiya mutumin Shilo da kuma cikin wahayin Iddo mai gani game da Yerobowam dan Nebat. **30** Solomon ya yi mulki a Urushalima a bisa dukan Isra'il a shekaru arba'in. **31** Sa'an nan ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi cikin birnin Dawuda mahaifinsa. Rehobowam dansas kuwa ya gaje shi a matsayin sarki.

10 Rehobowam ya tafi Shekem, gama dukan Isra'ilawa sun je can don su nada shi sarki. **2** Da Yerobowam dan Nebat ya ji wannan (a lokacin yana a Masar, inda ya gudu daga Sarki Solomon ya tafi), sai ya dawo daga Masar. **3** Saboda haka suka aika a zo da Yerobowam, sai shi da dukan Isra'il a suka je wurin Rehobowam suka ce masa. **4** "Mahaifinka ya sa mana kaya masu nauyi a kanmu, amma yanzu ka sauفاكا mana aiki mai zafin nan da kuma kaya masu nauyin da ya sa a kanmu, mu kuwa za mu bauta maka." **5** Rehobowam ya amsa, "Ku dawo gare ni cikin kwana uku." Saboda haka mutanen suka watse. **6** Sai Sarki Rehobowam ya nemi shawarar dattawan da suka yi wa mahaifinsa Solomon hidima a lokacin da yake da rai, ya tambaye sua ce, "Wace shawara za ku ba ni don in amsa wa wadannan mutane?" **7** Suka amsa suka ce, "In za ka ji tausayi wadannan mutane ka kuma gamshe su, ka kuma ba su amsar da ta dace, kullum za su zama bayinka." **8** Amma Rehobowam ya ki shawarar da dattawa suka ba shi ya kuma nemi shawarar matasan da suka yi girma tare, suke kuma yin masa hidima. **9** Ya tambaye su ya ce, "Mece ce shawararku? Yaya zan amsa wa wadannan mutanen da suke ce minni, 'Ka sauفاكا nauyin da mahaifinka ya sa a kanmu?'" **10** Matasan da suka yi girma tare shi suka amsa, "Fada wa mutanen da suke ce maka, 'Mahaifinka ya sa kaya masu nauyi a kanmu, amma ka sauفاكا nauyinmu.' Ka fada musu, 'Karamin yatsana ya fi fugun mahaifina kauri. **11** Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; zan ma sa mafi nauyi. Mahaifina ya bulale ku da bulala; zan bulale ku da kunamai.'" **12** Bayan kwana uku sai Yerobowam da dukan mutane suka dawo wurin Rehobowam, yadda sarki ya ce, "Ku dawo gare ni cikin kwana uku." **13** Sarki ya amsa musu da kakkausar murya. Ya ki shawarar dattawan, **14** ya kuma bi shawarar matasan ya ce, "Mahaifina ya sa muku kaya masu nauyi; zan ma sa mafi nauyi. Mahaifina ya bulale ku da bulala; zan bulale ku da kunamai." **15** Saboda haka sarki bai saurari mutane

ba, gama wannan juyin al'amura daga Allah ne, don a cika maganar Ubangiji da ya yi ga Yerobowam dan Nebat ta wurin Ahiya mutumin Shilo. **16** Sa'ad da Isra'il suka ga sarki ya ki yā saurare su, sai suka amsa wa sarki, suka ce, "Wanda rabo muke da shi a wurin Dawuda, wanda sashe muke da shi daga dan Yesse? Kowa yā koma tentinsa, ya Isra'il! Ka lura da gidanka, ya Dawuda!" Saboda haka dukan Isra'ilawa suka tafi gida. **17** Amma game da Isra'ilawan da suke zama a garuruwan Yahuda kuwa, Rehobowam ya ci gaba da yin mulki a bisansu. **18** Sarki Rehobowam ya aiki Hadoram wanda yake lura da aikin dole, amma Isra'ilawa suka jajjefe shi da duwatsu har ya mutu. Sarki Rehobowam kuwa ya gaggauta ya shiga keken ya'kinsa ya gudu zuwa Urushalima. **19** Ta haka Isra'il ya kasance cikin tawaye a kan gidan Dawuda har yā zuwa wannan rana.

11 Sa'ad da Rehobowam ya iso Urushalima, ya tattara mayaka dubu dari takwas daga gidan Yahuda da Benyamin, don su yi yaki da Isra'il su sāke mai da mulki wa Rehobowam. **2** Amma wannan maganar Ubangiji ta zo ga Shemahiya mutumin Allah. **3** "Fada wa Rehobowam dan Solomon sarkin Yahuda da kuma dukan Isra'ilawan da suke a Yahuda da Benyamin, **4** 'Ga abin da Ubangiji ya ce kada ku haura don ku yi yaki da'yan'uwaniku. Ku tafi gida kowannenku, gama wannan yi na ne.'" Saboda haka suka yi biyayya ga maganar Ubangiji suka kuma koma daga takawa don yaki da Yerobowam. **5** Rehobowam ya zauna a Urushalima ya kuma gina garuruwa don kāriya a cikin Yahuda. **6** Betlehem, Etam, Tekowa, **7** Bet-Zur, Soko, Adullam, **8** Gat, Maresha, Zif, **9** Adorayim, Lakish, Azeka, **10** Zora, Aiyalon da Hebron. Wadannan su ne garuruwan katanga a cikin Yahuda da Benyamin. **11** Ya karfafa kāriyarsu ya kuma sa shugabannin mayaka a cikinsu, tare da tanadin abinci, man zaitun da kuma ruwan inabi. **12** Ya sa garkuwoyi da māsu a cikin dukan biranen, ya kuma sa suka zama da karfi. Saboda haka Yahuda da Benyamin suka zama nasu. **13** Fristoci da Lawiyawa daga dukan yankuna ko'ina a Isra'il suka hada kai da shi. **14** Lawiyawa suka ma bar makiyayansu da mallakarsu, suka zo Yahuda da Urushalima domin Yerobowam da'ya'yansa maza sun ki su a matsayin firistocin Ubangiji. **15** Yerobowam ya nasa firistocinsa domin masujadan kan tudu da kuma domin gumakan nan na akuya da marakin da ya yi. **16** Wadanda suke daga kowane kabilan Isra'ilawa

wadanda suka sa zuciya a kan neman Ubangiji, Allah na Isra'il, suka bi Lawiyawa zuwa Urushalima don su mi'ka hadayu ga Ubangiji Allah na kakanninsu. **17** Suka karfafa mulkin Yahuda suka kuma goyi bayan Rehobowam dan Solomon shekaru uku, suna tafiya a hanyoyin Dawuda da Solomon a wannan lokaci. **18** Rehobowam ya auri Mahalat, yar Yerimot dan Dawuda wadda Abihayil, yar Eliyab dan Yesse ta haifa. **19** Ta haifa masa'ya'ya maza. Yewush, Shemariya da Zaham. **20** Sa'an nan ya auri Ma'aka'yar Absalom, wadda ta haifa masa Abiya, Attai, Ziza da kuma Shelomit. **21** Rehobowam ya kaunaci Ma'aka'yar Absalom fiye da sauran matansa da kwarkwaransa. Duka-duka dai ya auri mata goma sha takwas da kwarkwarai sittin, yana da'ya'ya maza ashirin da takwas da'ya'ya mata sittin. **22** Rehobowam ya nasa Abiya dan Ma'aka yā zama babba yerima a cikin'yan'uwsana, don dai yā nasa shi sarki. **23** Ya yi hikima, ya watsar da wadansu'ya'yansa a dukan yankunan Yahuda da Benyamin, da kuma a dukan birane masu katanga. Ya ba su tanadi mai yawa ya kuma aurar musu mata masu yawa.

12 Bayan mulkin Rehobowam ya kahu kamar sarki ya kuma yi karfi, shi da dukan Isra'il suka yi biris da dokar Ubangiji. **2** Domin sun yi rashin biyayya ga Ubangiji, saboda haka Shishak sarkin Masar ya yaki Urushalima a shekara ta biyar ta Sarki Rehobowam. **3** Da kekunan yaki dubu daya da dari biyu da kuma mahayan dawakai dubu hade da mayakan Libiyawa, Sukkatawa da kuma Kushawa wadanda suka wuce fidaya suka zo tare da shi daga Masar, **4** ya ci biranen katanga na Yahuda har zuwa Urushalima. **5** Sai annabi Shemahiya ya zo wurin Rehobowam da kuma wajen shugabannin Yahuda wadanda suka taru a Urushalima don tsoron Shishak, ya kuma fada musu, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Kun yi biris da ni; saboda haka, yanzu na bashe ku ga Shishak.'" **6** Shugabannin Isra'il da sarki suka kaskantar da kansu suka ce, "Ubangiji mai adalci ne." **7** Sa'ad da Ubangiji ya ga sun kaskantar da kansu, sai wannan maganar Ubangiji ta zo wa Shemahiya, "Tun da yake sun kaskantar da kansu, to, ba zan hallaka su ba, amma zan cece su, ba zan kwararo fushina ta hannun Shishak a kan Urushalima ba. **8** Duk da haka za su zama bayinsa, don su san bambanci tsakanin yin mini bauta da kuma yin wa sarakunan sauran kasashe bauta." **9** Da Shishak sarkin Masar ya yaki Urushalima, sai ya kwashi ma'ajin haikalibn Ubangiji da kuma ma'ajin fadan sarki. Ya

kwashé kome da kome, har da garkuwoyin zinariyar da Solomon ya yi. **10** Sai sarki Rehobowam ya kera garkuwoyin tagulla a madadin na zinariya, ya sa su a hannun shugabannin matsara na mashigin gidan sarki. **11** Duk sa'ad da sarki ya tafi haikalin Ubangiji, masu tsaron sukan tafi tare da shi, suna rike da garkuwoyi, daga bayan kuma su mai da su a dakin tsaro. **12** Gama Rehobowam ya kaskantar da kansa, fushin Ubangiji ya bar shi, ba a kuwa hallaka shi ka'af ba. Tabbatuccé an yi'yan abubuwa masu kyau a Yahuda. **13** Sarki Rehobowam ya kafa kansa daram a Urushalima, ya kuma ci gaba a matsayin sarki. Yana da shekara arba'in da daya sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki shekara goma sha bakwai a Urushalima, birnin da Ubangiji ya za'ba daga dukan kabilan Isra'il a wanda zai sa Sunanisa. Sunan mahaifiyarsa Na'ama ce, ita mutuniyar Ammon ce. **14** Ya aikata mugunta domin bai sa zuciyarsa ga neman Ubangiji ba. **15** Game da ayyukan mulkin Rehobowam, daga farko zuwa karshe, ba a rubuce suke a tarihin Shemahiya annabi da Iddo mai gani wanda yake zancen zuriyoyi ba? Aka kasance da yake-yake tsakanin Rehobowam da Yerobowam. **16** Rehobowam ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Abiya dansa kuma ya gaje shi a matsayin sarki.

13 A shekara ta sha takwas ta sarautar Yerobowam, Abiya ya zama sarkin Yahuda, **2** ya kuma yi mulki a Urushalima shekaru uku. Sunan mahaifiyarsa Mikahiya ce, yar Uriel na Gibeya. Aka kasance da yake-yake tsakanin Abiya da Yerobowam. **3** Abiya ya tafi yaki tare da mayaka dubu dari hudu jarumawa, Yerobowam kuwa ya ja dāgār yaki a kan Abiya da mayaka dubu dari takwas jarumawa. **4** Abiya ya tsaya a Dutsen Zemarayim, a kasa'r tudu ta Efraim ya ce, "Yerobowam da dukan Isra'il, ku saurare ni! **5** Ba ku san cewa Ubangiji, Allah na Isra'il ya ba da sarautar Isra'il ga Dawuda da zuriyarsa har abada ta wurin alkawarin gishiri ba? **6** Duk da haka Yerobowam dan Nebat, ma'aikacin Solomon dan Dawuda, ya tayar wa maigidansa, **7** sai ya tara wa kansa'yan iska da mugayen mutane suka yi gāba da Rehobowam dan Solomon. Rehobowam lokacin kuwa ba shi da wayo, don haka bai iya tsai da su ba. **8** "Yanzu kuna shirin yin tsayayya da mulkin Ubangiji, wanda yake a hannuwan zuriyar Dawuda. Tabbatuccé ku kasaitacciya mayaka ne kuma kuna tare da ku marukan zinariyar da Yerobowam ya yi domin su zama allolinku. **9** Ba ku ne

kuka kori firistocin Ubangiji, 'ya'yan Haruna maza, da Lawiyawa kuka kuma zabī firistocinku kamar yadda sauran al'ummai suke yi ba? Duk wanda ya zo ya mi'ka dan bijimi da raguna bakwai don ya tsarkake kansa, ya zama firist na gumaka ke nan, ba na Allah ba. **10** "Gare mu kuwa, Ubangiji shi ne Allah, kuma ba mu yashe shi ba. Firistocin da suke bauta wa Ubangiji 'ya'yan Haruna maza ne, Lawiyawa ne kuwa suke taimakonsu. **11** Kowace safiya da kowace yamma sukan mi'ka hadayun konawa da turare mai kanshi ga Ubangiji. Sukan shirya burodi a tsarkaken tebur mai tsabta, sukan kuma kuna fitilu a alkukai kowace yamma. Muna kiyaye ka'idodin Ubangiji Allahnmu. Amma ku kun yashe shi. **12** Allah yana tare da mu; shi ne shugabanmu. Firistocina tare da kahoni za su busa kirarin yaki a kanku. Mutanen Isra'il, kada ku yi yaki da Ubangiji Allah na kakanninku, gama ba za ku yi nasara ba." **13** To, fa, Yerobowam ya aiki mayaka su zagaya daga baya, domin yayinda yake a gabon Yahuda, sai'yan kwanto su kasance a bayansu. **14** Yahuda ya juya sai ya ga cewa ana yake su gaba da baya. Sai suka yi kuka ga Ubangiji. Firistoci suka busa kahoni **15** mutanen Yahuda kuwa suka tā da kirarin yaki. Da ji kirarin yaki, Allah ya fatattake Yerobowam da dukan Isra'il a gabon Abiya da Yahuda. **16** Isra'ilawa suka gudu a gabon Yahuda, Allah kuwa ya bashe su a hannuwansu. **17** Abiya da mutanensa suka kashe su sosai, har mutum dubu dari biyar suka mutu a cikin jarumawan Isra'il. **18** Aka cinye mutanen Isra'il a wannan lokaci, mutanen Yahuda kuwa suka yi nasara domin sun dogara ga Ubangiji Allah na kakanninsu. **19** Abiya ya kori Yerobowam ya kuma kwace garuruwan Betel, Yeshana da Efron, tare da kauyukan da suke kewaye daga gare shi. **20** Yerobowam bai sāke yin karfi a zamanin Abiya ba. Ubangiji ya buge shi ya kuma mutu. **21** Amma Abiya ya kara karfi. Ya auri mata goma sha hudu, ya kuma kasance da'yā'ya maza ashirin da biyu da kuma'ya'ya mata goma sha shida. **22** Sauran ayyukan sauratar Abiya, abin da ya yi da abin da ya fada, a rubuce suke a cikin rubuce-rubucen annabi Iddo.

14 Abiya kuwa ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Asa dansa ya gaje shi a matsayin sarki, a zamaninsa kuma kasa'r ta zauna lafiya na shekara goma. **2** Asa ya yi abin da yake da kyau da kuma daidai a gabon Ubangiji Allahnsa. **3** Ya kawar da ba'kin bagade da masujadai

bisa tudu, ya farfashe kebaabun duwatsu, ya kuma sassare ginshikan Ashera. **4** Ya umarci Yahuda su nemi Ubangiji Allah na kakanninsu, su kuma yi biyayya da dokoki da kuma umarnansa. **5** Ya kawar da masujadan kan tudu da bagadan turare a kowane gari a Yahuda, masarautar kuwa ta zauna lafiya a Karkashinsa. **6** Ya gina biranen katanga na Yahuda, da yake kasar tana zaman lafiya. Babu wanda yake yaki da shi a wadannan shekaru, gama Ubangiji ya ba shi hutu. **7** Ya ce wa Yahuda, “Bari mu gina wadannan garuruwa mu sa katanga kewaye da su, da hasumiyoyi, kofofi da kyamare. Kasar har yanzu tamu ce domin mun nemi Ubangiji Allahnmu, mun neme shi ya kuwa ba mu hutu a kowane gefe.” Saboda haka suka gina suka kuma yi nasara. **8** Asa ya kasance da mayaka dubu dari uku daga Yahuda, kintsatse da manyan garkuwoyi da māsu, da kuma mayaka dubu dari biyu da dubu tamanin daga Benyamin, rike da kananan garkuwoyi da kuma baka. Dukan wadannan jarumawa ne kwarai. **9** Zera mutumin Kush ya taka ya fita don yă yake su da babban runduna da kuma kekunan yaki dari uku, ya kuma zo har Maresha. **10** Asa ya fita don yă kara da shi, suka ja dāgā yaki a Kwarin Zefata kusa da Maresha. **11** Sai Asa ya kira ga Ubangiji Allahnsa ya ce, “Ubangiji, babu wani kamar ka da zai taimaki marar karfi a kan mai karfi. Ka taimake mu, ya Ubangiji Allahnmu, gama mun dogara a gare ka, kuma a cikin sunanka muka fito don mu yaki wannan babbar runduna. Ya Ubangiji, kai ne Allahnmu; kada ka bar mutum yă yi nasara a kanka.” **12** Ubangiji fa ya bugi mutanen Kush a gabon Asa da Yahuda. Mutanen Kush suka gudu, **13** Asa kuwa da mayakansa suka bi su har Gerar. Mutanen Kush suka mutu a ranan nan har ba a iya kidaya, aka buge su a gabon Ubangiji da rundunansa. Mutanen Yahuda suka kwashi ganima sosai. **14** Suka hallaka dukan kauyukan kewaye da Gerar, gama tsoron Ubangiji ya kama su. Suka kwashi ganima na dukan kauyukan nan, da yake akwai ganima sosai a can. **15** Suka kuma yaki sansanin makiyaya suka kwashe tumaki da awaki da rakuma. Suka koma Urushalima.

15 Sai Ruhun Allah ya sauko a kan Azariya dan Oded. **2** Ya fita ya je ya sadu da Asa ya kuma fada masa, “Ka saurare ni, Asa da kuma dukan Yahuda da Benyamin. Ubangiji yana tare da ku sa’ad da kuke tare da shi. In kuka neme shi, za ku same shi, amma in kuka yashe shi, zai yashe ku. **3** Tun da dadewa Isra’ila ba su da Allah na gaskiya, babu firist da zai koyar,

kuma babu doka. **4** Amma cikin wahalarsu suka juya ga Ubangiji, Allah na Isra’ila, suka kuma neme shi, suka kuwa same shi. **5** A wadancan kwanaki akwai hatsari a yin tafiye-tafiye, gama dukan mazaunna kasashe suna cikin babbar damuwa. **6** Wata kasa takan murkushe wata, wani birni kuma yakan murkushe wani, domin Allah ya wahalshe su da kowace irin damuwa. **7** Amma game da ku, ku karfafa kada ku fid da zuciya, gama za a ba ku ladan aikinku.” **8** Sa’ad da Asa ya ji wadannan kalmomin da annabcin Azariya dan Oded annabi ya fada, sai ya sami karfi hali. Ya kawar da gumaka masu bankyama daga dukan kasar Yahuda da Benyamin da kuma daga garuruwan da ya ci da yaki a kasar tudu ta Efraim. Ya gyaggyara bagaden Ubangiji da yake a gabon shirayin haikal in Ubangiji. **9** Sa’an nan ya tattara dukan Yahuda da Benyamin da kuma mutane daga Efraim, Manasse da Simeyon wadanda suke zaune a cikinsu, gama jama’ a mai girma ta zo wurinsa daga Isra’ila sa’ad da suka ga cewa Ubangiji Allahnsa yana tare da shi. **10** Suka taru a Urushalima a wata na uku na shekara ta goma sha biyar ta mulkin Asa. **11** A lokacin suka miķa hadaya bijimai dari bakwai da tumaki da kuma awaki dubu bakwai ga Ubangiji daga ganimar da suka dawo da ita. **12** Suka yi alkawari don su nemi Ubangiji Allah na kakanninsu, da dukan zuciyarsu da kuma dukan ransu. **13** Aka kashe dukan wadanda ba su nemi Ubangiji, Allah na Isra’ila ba, ko karami ko babba, namiji ko ta mace. **14** Suka yi rantsuwa ga Ubangiji da babbar murya, da ihu da garayu da kahoni. **15** Dukan Yahuda suka yi farin ciki game da rantsuwar domin sun yi rantsuwar gabagadi. Suka nemi Allah da gaske, suka kuma same shi. Saboda haka Ubangiji ya ba su hutu a kowane gefe. **16** Sarki Asa ya tube mahaifiyar mahaifiyarsa daga matsayinta na mahaifiyar sarauniya, domin ta gina ginshikin bankyama na Ashera. Asa ya rurrushe shi, ya farfasa shi ya kuma kone shi a Kwarin Kidron. **17** Ko da yake bai kawar da masujadan kan tudu daga Isra’ila ba, zuciyar Asa ta cika da bin Ubangiji dukan kwanakinsa. **18** Ya kawo azurfa da zinariya da kayayyaki a haikal in Allah wadanda shi da mahaifinsa suka kebe. **19** Ba a kara yin yaki ba sai a shekara ta talatin da biyar ta mulkin Asa.

16 A shekara ta talatin da shida ta mulkin Asa, Ba’asha sarkin Isra’ila ya haura don yă yaki Yahuda da Rama mai katanga, don kuma yă hana

wani daga fita ko shiga yankin Asa sarkin Yahuda. **2** Sai Asa ya dauki azurfa da zinariya daga ma'ajin haikalın Ubangiji da kuma na fadansa ya aika wa Ben-Hadad sarkin Aram, wanda yake mulki a Damaskus. **3** Ya ce, "Bari yarjejeniya ta kasance tsakanı na da kai kamar yadda ya kasance tsakanın mahaifina da mahaifinka. Dubi ina aika maka azurfa da zinariya. Yanzu ka yanke yarjejeniya da Ba'asha sarkin Isra'ilı domin yă janye daga gare ni." **4** Ben-Hadad ya yarda da Sarki Asa ya kuma aika da manyan hafshoshin mayakansa a kan garuruwan Isra'ilı. Suka ci Iyon, Dan, Abel-Mayim da kuma dukan biranen ajiya na Naftali. **5** Da Ba'asha ya ji wannan, ya daina ginin Rama ya yashe aikinsa. **6** Sa'an nan Sarki Asa ya kawo dukan mutanen Yahuda, suka kuma kwashe duwatsu da katako daga Rama wadanda Ba'asha yake amfani da su. Da su ne Asa ya gina Geba da Mizfa. **7** A lokacin Hanani mai duba ya zo wurin Asa sarkin Yahuda ya ce masa, "Don ka dogara ga sarkin Aram, ba kuwa ga Ubangiji Allahnka ba ne mayakan sarkin Aram sun kubuce daga hannunka. **8** Ai, Kushawa da Libiyawa rundunar sojoji ne masu yawan gaske, suna kuma da kekunan yaki da mahayan dawakai masu yawa kwarai. Amma duk da haka, saboda ka dogara ga Ubangiji, ya kuwa ba da su cikin hannunka. **9** Gama gaban Ubangiji yana ko'ina a duniya don yă karfafa wadanda zukatansu suke binsa cikin aminci. Ka yi wauta, daga yanzu nan gaba za ka yi ta yaki." **10** Sai Asa ya yi fushi sosai da mai duban saboda wannan; ya yi fushi kwarai har ya sa aka jefa shi a kurkuku. A lokaci guda kuma Asa ya fara gwada wa mutane azaba. **11** Ayyukan mulkin Asa, daga farko zuwa karshe, suna a rubuce a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ilı. **12** A shekara ta talatin da tara ta mulkinsa, Asa ya kamu da wata cuta a kafarsa. Ko da yake cutar ta yi tsanani, duk d haka ma a cikin ciwonsa bai nemi taimako daga Ubangiji ba, sai dai daga likitoci. **13** Sa'an nan a shekara ta arba'in da ddaya ta mulkinsa, Asa ya mutu ya kuma huta tare da kakanninsa. **14** Suka binne shi a kabarin da ya fafe wa kansa a Birnin Dawuda. Suka sa shi a makara wadda aka rufe da kayan yaji da kuma turare dabam-dabam da aka niķa, suka kuma funa babbar wuta don girmama shi.

17 Yehoshafat dansa ya gāje shi a matsayin sarki ya kuma kahu sosai gāba da Isra'ilı. **2** Ya kafa mayaka a dukan biranen katangar Yahuda, ya kuma sa runduna a Yahuda da kuma a garuruwan Efraim da

mahaifinsa Asa ya ci da yaki. **3** Ubangiji kuwa yana tare da Yehoshafat domin a shekarunsa na farkofarko ya yi tafiya a hanyoyin da kakansa Dawuda ya bi. Bai nemi shawarar Ba'al ba **4** amma ya nemi Allah na kakansa ya kuma bi umarnansa a maimakon ayyukan da Isra'ilı ke yi. **5** Ubangiji ya kafa mulkin a karkashin ikonsa; dukan Yahuda kuwa suka kawo kyautai wa Yehoshafat, ta haka ya yi arziki sosai da kuma girma. **6** Zuciyarsa ta dukuwa ga hanyoyin Ubangiji, bugu da kari, ya kawar masujadan kan tudu da ginshikan Ashera daga Yahuda. **7** A shekara ta uku ta mulkinsa, ya aiki ma'aikatansa Ben-Hayil, Obadiya, Zakariya, Netanel da Mikahiya su yi koyarwa a garuruwan Yahuda. **8** Tare da su akwai wadansu Lawiyawa, Shemahiya, Netaniya, Zebadiya, Asahel, Shemiramot, Yehonatan, Adoniya, Tobiya da Tob Adoniya, da kuma firistoci Elishama da Yehoram. **9** Suka yi koyarwa a dukan Yahuda, suna dauke da Littafin Dokar Ubangiji tare da su; suka tafi ko'ina a dukan garuruwan Yahuda suka koyar da mutane. **10** Tsoron Ubangiji ya kama dukan masarautun kasashen da suke kewaye da Yahuda, har ba su yi yaki da Yehoshafat ba. **11** Wadansu Filistiyawa suka kawo wa Yehoshafat kyautai da azurfa a matsayin haraji, Larabawa kuwa suka kawo masa garkuna, raguna dubu bakwai da dari bakwai da kuma awaki dubu bakwai da dari bakwai. **12** Yehoshafat ya yi ta karuwa a karfi; ya gina katanga da biranen ajiya a Yahuda **13** da kuma tanade-tanade masu yawa a garuruwan Yahuda. Ya kuma ajiye gogaggu mayaka a Urushalima. **14** Daukar da aka yi musu bisa ga iyalai yana kamar haka. Daga Yahuda, shugaban fungiya 1,000. Adna ne shugaba, tare da jarumawa 300,000; **15** biye da shi, Yehohanan shi ne shugaba, yana da sojoji 280,000; **16** biye da shi, Amasiya dan Zikri, wanda ya ba da kansa da yardar rai don hidimar Ubangiji, yana da sojoji 200,000. **17** Daga Benyamin, Eliyada, jarumi soja, yana da sojoji 200,000 rike da baka da garkuwoyi; **18** biye da shi, Yehozabad, yana da sojoji 18,000 shiryayyu don yaki. **19** Wadannan su ne suka yi wa sarki hidima, ban da wadanda aka sa a biranen katanga ko'ina a Yahuda.

18 Yanzu fa Yehoshafat ya wadace kwarai yana kuma da girma, ya kuma hada kansa da Ahab ta wurin aure. **2** Bayan'yan shekaru sai ya gangara don yă ziyci Ahab a Samariya. Ahab kuwa ya yanka tumaki da shanu masu yawa dominisa da kuma mutanen da

suke tare da shi, ya kuma lallashe shi yă yakı Ramot Gileyad. 3 Ahab sarkin Isra'ila ya tambayi Yehoshafat sarkin Yahuda ya ce, "Za ka tafi tare da ni mu yakı Ramot Gileyad?" Yehoshafat ya amsa ya ce, "Ni kamar kai ne, kuma mutanena kamar naka ne; za mu tafi tare da kai a yakin." 4 Amma Yehoshafat ya kuma ce wa sarkin Isra'ila, "Da fari mu nemi bishewar Ubangiji." 5 Saboda haka sarkin Isra'ila ya tattara annabawa duka, mutane dari hudu, ya kuma tambaye su, "Mu tafi yakı a kan Ramot Gileyad ko kada mu tafi?" Suka amsa "Tafi, gama Allah zai ba da shi cikin hannun sarki." 6 Amma Yehoshafat ya yi tambaya ya ce, "Babu wani annabin Ubangiji a nan da za mu tambaya?" 7 Sarki Isra'ila ya amsa wa Yehoshafat, "Akwai guda har yanzu mai suna Mikahiya dan Imla, za mu iya nemi nufin Ubangiji daga gare shi, sai dai ba na sonsa domin bai taiba yin annabci wani abu mai kyau game da ni ba, sai kullum masifa." Yehoshafat ya amsa ya ce, "Kada sarki yă fada haka." 8 Saboda haka sarkin Isra'ila ya kira daya daga cikin ma'aikatansa ya ce, "A kawo Mikahiya dan Imla nan da nan." 9 Saye da rigunan sarakuna, sarki Isra'ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suna zaune a kan kujerunsu na mulki a masussuka ta kofar shigar Samariya, tare da dukan annabawa suna ta annabci a gabansu. 10 To, fa, Zedekiya dan Kena'ana ya yi kahonin karfe, ya kuma furtu, "Ga abin da Ubangiji ya ce, 'Da wadannan za ka sassoki Arameyawa sai sun hallaka.'" 11 Dukan sauran annabawan suka yi irin annabcin nan. Suka ce, "A haura zuwa Ramot Gileyad a yi nasara, gama Ubangiji zai ba da shi cikin hannun sarki." 12 Dan sakon da ya tafi don yă kawo Mikahiya kuwa ya ce masa, "Duba, kowannen a cikin annabawa ya yi fadin nasara wa sarki. Don haka kai ma ka yi maganar da za tă gamshi sarki kamar yadda suka yi." 13 Amma Mikahiya ya ce, "Na rantse da ran Ubangiji, zan fada masa kawai abin da Allahna ya fada." 14 Da suka iso, sarki ya tambaye shi, "Mika, mu tafi mu yakı Ramot Gileyad, ko kada mu tafi?" Ya amsa, "Kai masa yakı za ka kuwa yi nasara, gama za a ba da su a hannunka." 15 Sarki ya ce masa, "Sau nawa zan sa ka rantse don ka fada gaskiya a cikin sunan Ubangiji?" 16 Sa'an nan Mikahiya ya amsa, "Na ga dukan Isra'ila sun warwatsu a kan tuddai kamar tumakin da ba su da makiyaya, kuma Ubangiji ya ce, 'Wadannan mutane ba su da maigida. Bari kowanne yă tafi gida cikin salama.'" 17 Sarkin Isra'ila ya ce wa Yehoshafat, "Ban fada maka cewa bai taiba yin

annabci wani abu mai kyau game da ni, in ba masifa ba?" 18 Mikahiya ya ci gaba, "Saboda haka sai ka ji maganar Ubangiji. Na ga Ubangiji yana zama a kan kursiyinsa tare da dukan rundunar sama tsaye a damansa da hagunsa. 19 Ubangiji kuwa ya ce, 'Wa zai rude Ahab sarki Isra'ila zuwa yakı da Ramot Gileyad da kuma zuwa mutuwarsa a can?' "Wani ya ba da wata shawara, wani kuma wata dabam. 20 A karshe, wani ruhu ya zo gaba, ya tsaya a gabon Ubangiji ya ce, 'Zan rude shi.' "Ubangiji ya yi tambaya, 'Ta wace hanya?' 21 "Ya ce, 'Zan tafi in zama ruhun karya a bakunan dukan annabawansa.' "Ubangiji ya ce, 'Za ka yi nasara a rufinsa. Ka tafi, ka yi haka.' 22 "To yanzu, Ubangiji ya sa ruhun rudu a bakunan wadannan annabawanka. Ubangiji ya kayyade masifa dominka." 23 Sai Zedekiya dan Kena'ana ya haura ya mari Mikahiya a fuska. Ya ce, "Ta wace hanya ce ruhun Ubangiji ya fita daga gare ni ya zo ya yi magana da kai?" 24 Mikahiya ya amsa ya ce, "Za ka gane a ranar da ka je ka buya a can cikin daki." 25 Sa'an nan sarkin Isra'ila ya umarta, "Dauki Mikahiya ku aika da shi zuwa ga Amon mai mulkin birni da kuma ga Yowash dan sarki, 26 ku ce ga abin da sarki ya ce, 'Ku jefa wannan mutum a kurkuku kada kuma ku ba shi wani abu sai dai burodi da ruwa har sai na dawo lafiya.'" 27 Mikahiya ya furtu ya ce, "Idan har ka dawo lafiya, to, Ubangiji bai yi magana ta wurina ba." Ya kuma kara da cewa, "Dukanku mutane, ku lura da maganatal!" 28 Saboda haka sarkin Isra'ila da Yehoshafat sarkin Yahuda suka haura zuwa Ramot Gileyad. 29 Sarkin Isra'ila ya ce wa Yehoshafat, "Zan bad da kama in shiga yakın, amma ka sa kayanka na sarauta." Saboda haka sarkin Isra'ila ya bad da kama ya shiga cikin yakın. 30 To, fa, sarkin Aram ya umarce shugabannin keken yakinsa ya ce, "Kada ku yakı kowa, karami ko babba, sai dai sarkin Isra'ila." 31 Sa'ad da shugabannin kekunan yakı suka ga Yehoshafat, sai suka yi tsammani, "Wannan ne sarkin Isra'ila." Saboda haka suka juya don su yake shi, amma Yehoshafat ya yi ihu, Ubangiji kuma ya taimake shi. Allah ya janye su daga gare shi, 32 gama sa'ad da shugabannin keken yakı suka ga cewa ba shi ne sarkin Isra'ila ba, sai suka daina binsa. 33 Amma wani ya harba kibiyा haka kawai, sai kibiyar ta sami sarki Ahab na Isra'ila a kafada tsakanin rigar yakinsa na karfe da karfen kirjinsa. Sai sarki ya ce wa mai tufan keken yakı, "Juya ka fitar da ni daga wurin yakın. An ji mini rauni." 34 Duk yini yakı ya yi ta cin

gabe, sarkin Isra'ila kuwa ya jingina kansa a cikin keken ya'kinsa yana duban Arameyawa har yamma. Sa'an nan a faduwar rana sai ya mutu.

19 Sa'ad da Yehoshafat sarkin Yahuda ya dawo zuwa fadansa a Urushalima lafiya, **2** Yehu mai duba, dan Hanani, ya fita don yă tarye shi, ya kuma ce wa sarki, "Ya yi kyau ke nan da ka taimaki muguk kuma kaunaci wadanda suke kin Ubangiji? Da yake ka yi haka fushin Ubangiji yana a kanka **3** Duk da haka an sami wani abin kirki a wurinka, gama ka kawar da ginshikan Ashera a Kasar, ka kuma sa zuciyarka a kan neman Allah." **4** Yehoshafat ya zauna a Urushalima, ya kuma fita yana shiga cikin mutane daga Beyersheba zuwa kasar tudun Efraim ya kuma juyar da su ga Ubangiji Allah na kakanninsu. **5** Ya nadaf alkali a kowanne daga cikin biranen katanga na Yahuda a kasar. **6** Ya fada musu, "Ku lura da abin da kuke yi, gama shari'ar da kuke yi ba ta mutum ba ce, amma ta Ubangiji ce, yana tare da ku sa'ad da kuke yanke shari'a. **7** Yanzu fa ku ji tsoron Ubangiji. Ku yi hankali a kan abin da kuke yi, gama Ubangiji Allahnmu ba ya sorkai ko nuna wariya ko cin hanici." **8** A Urushalima kuma, Yehoshafat ya nadaf wadansu Lawiyawa, firstoci da kawanun iyalan Isra'ilawa don su tabbatar da an bi dokar Ubangiji, su kuma sasanta tsakanin mutane. A Urushalima za su zauna. **9** Ya ba su wadannan umarnai, "Ku yi aikinku da aminci da tsoron Ubangiji da dukan zuciyarku. **10** Cikin kowan batun da ya zo gabanku daga'yan'uwanku wadanda suke zama a birane, ko batun na kisa ne ko kuwa wadansu batuttawan da suka shafi doka, umarnai, ka'idodi ko farillai, dole ku ja musu kunne kada su yi wa Ubangiji zunubi; in ba haka ba fushinsa zai sauko a kanku da'yan'uwanku. Ku yi wannan, ta haka ba za ku kuwa yi zunubi ba. **11** "Amariya, babban first, shi ne zai shugabance ku a kan dukan al'amuran da suke na wajen Ubangiji, Zebadiya dan Ishmayel kuwa, shugabanku a kan dukan al'amuran da suka shafi sarki, Lawiyawa kuma za su zama a matsayin manya a gabanku. Ku yi abubuwa da karfin hali, bari kuma Ubangiji yă kasance tare da masu yin gaskiya."

20 Bayan wannan, Mowabawa da Ammonawa tare da wadansu Meyunawa suka zo su ya'ki Yehoshafat. **2** Sai wadansu mutane suka zo suka fada wa Yehoshafat, "Ga babban runduna tana zuwa a kanka daga Edom, daga ketaren Teku, daga Aram. Ta ma kai Hazazon

Tamar" (wato, En Gedi). **3** A firgice, Yehoshafat ya yanke shawara yă nemi nufin Ubangiji, ya kuma yi shelar azumi a dukan Yahuda. **4** Mutanen Yahuda suka taru gaba daya don su nemi taimako daga wurin Ubangiji, tabbatacce suka fito daga kowane garin Yahuda don su neme shi. **5** Sa'an nan Yehoshafat ya mi'ke tsaye a taron Yahuda da Urushalima a haikal in Ubangiji a sabon filin **6** ya ce, "Ya Ubangiji Allah na kakanninmu, ba kai ne Allah wanda yake sama ba? Kana mulki a bisa dukan mulkokin kasashe. Iko da girma suna a hannunka, kuma ba wanda zai iya tsayayya da kai. **7** Ya Allahnmu, ba kai ba ne ka kore mazaunan wannan kasa a gaban mutanenka Isra'ila ka kuma ba da ita har abada ga zuriyar Ibrahim abokinka? **8** Sun yi zama a cikinta suka kuma yi gina wuri mai tsarki a cikinta domin Sunanka cewa, **9** 'In masifa ta zo mana, ko takobin hukunci, ko annoba ko yunwa, za mu tsaya a gabanka a gaban wannan haikal in da yake dauke da Sunanka, mu kuma yi kuka gare ka cikin azaba, za ka kuwa ji mu, ka cece mu.' **10** "Yanzu kuma ga mutanen Ammon, da na Mowab, da na Dutsen Seyir, wadanda ka hana Isra'ilawa su kai musu yaki sa'ad da suka fito daga kasar Masar, su ne mutanen da Isra'ila suka kyale, ba su hallaka su ba. **11** Yau ga yadda suke so su biya mu. Su suke so su kore mu daga kasar da ka ba mu gădo. **12** Ya Allahnmu, ba za ka hukunta su ba? Gama ba mu da karfin fuskantar wannan babbar rundunar da take so ta yake mu. Ba mu san abin da za mu yi ba, mu dai mun zuba maka ido." **13** Dukan mazan Yahuda, tare da matansu da yaransu da kananansu, suka tsaya a gaban Ubangiji. **14** Sa'an nan Ruhun Ubangiji ya sauko a kan Yahaziye dan Zakariya, dan Benahiya, dan Yehiyel, dan Mattaniya, wani Balawe kuma zuriyar Asaf, yayinda yake tsaye a cikin taron. **15** Ya ce, "Saurara, Sarki Yehoshafat da dukan wadanda suke zama a Yahuda da Urushalima! Ga abin da Ubangiji ya ce muku, 'Kada ku ji tsoro ko ku fid da zuciya saboda wannan babbar runduna. Gama ya'kin ba naku ba ne, amma na Allah. **16** Gobe ku fito ku gangara ku yake su. Za su yi ta haurawa ta Mashigin Ziz, ku kuwa za ku same su a karshen kwari a Hamadan Yeruwel. **17** Ba lalle ba ne ku yi wannan yaki. Ku dai, ku ja dăgă, ku tsaya kurum ku ga nasarar da Ubangiji zai ba ku, ya Yahuda da Urushalima. Kada ku ji tsoro; kada ku karai. Ku fito don ku fuskance su gobe, Ubangiji kuwa zai kasance tare ku." **18** Yehoshafat ya rusuna da fuskarsa

har kasa, dukan mutanen Yahuda da Urushalima suka fādī rubda ciki suka yi sujada a gaban Ubangiji. **19** Sa'an nan wadansu Lawiyawa daga Kohatawa da Korayawa suka tashi tsaye suka yabe Ubangiji, Allah na Isra'ila, da babbar murya sosai. **20** Da sassafe suka tashi suka nufi Hamadan Tekowa. Yayinda suka kama hanya, Yehoshafat ya tsaya ya ce, "Ku saurare ni, Yahuda da mutanen Urushalima! Ku amince da Ubangiji Allahnku za a kuwa kafa ku; ku amince da annabawansa za ku kuwa yi nasara." **21** Bayan suka yi shawara tare da shugabanni, sai ya zabi mutanen da za su ja gaban sojoji suna wa'ka ga Ubangiji suna yabonsa saboda tsarkinsa suna cewa, "Ku yi godiya ga Ubangiji, gama kaunarsa dawwammamiya ce har abada." **22** Da suka fara wa'ka, suna kuma yabo, sai Ubangiji ya kai hari a kan mutanen Ammon da Mowab da Dutsen Seyir, wadanda suka kawo hari a Yahuda, aka kuwa ci su da yakī. **23** Mutanen Ammon da Mowab suka tasar wa mazaunan Dutsen Seyir, suka hallaka su kākaf. Sa'ad da suka karkashe mazaunan Seyir sai suka fāda wa juna, suka yi ta hallaka juna. **24** Sa'ad da mutanen Yahuda suka zo wurin da yake fuskantar hamada, suka duba ta wajen babban rundunar, sai suka ga gawawwaki birjik a kasa; babu wani wanda ya kubuta. **25** Sa'ad da Yehoshafat da jama'arsa suka je kwasar ganima, sai suka sami shanu masu yawan gaske, da kayayyaki, da tufafi, da abubuwa masu daraja, wadanda suka yi ta kwasa har suka gaji. Kwana uku suka yi suna kwasar ganimar saboda yawanta. **26** A rana ta hudū sai suka taru a Kwarin Beraka, inda suka yabi Ubangiji. Wannan ne ya sa ake kiransa Kwarin Beraka har wa yau. **27** Sa'an nan Yehoshafat ya jagoranci dukan mutanen Yahuda da Urushalima suka dawo da farin ciki zuwa Urushalima, gama Ubangiji ya ba su dalilin farin ciki a kan abokan gābansu. **28** Suka shiga Urushalima suka shiga haikalın Ubangiji da kisīn molaye da sarewa da kuma garayu. **29** Tsoron Allah ya kama dukan mulkokin kasashe sa'ad da suka ji yadda Ubangiji ya yi yakī a kan abokan gābān Isra'ila. **30** Mulkin Yehoshafat kuwa ya zauna lafiya, gama Allahnsa ya ba shi hutu a kowane gefe. **31** Ta haka Yehoshafat ya yi mulki a bisa Yahuda. Yana da shekara talatin da biyar sa'ad da ya zama sarkin Yahuda, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da biyar. Sunan mahaifyarsa Azuba ce, 'yar Shilhi. **32** Ya yi tafiya a hanyoyin mahaifinsa Asa bai kuwa kauce daga gare su ba; ya yi abin da yake daidai a gaban Ubangiji.

33 Duk da haka ba a kawar da masujadai kan tudu ba, domin har yanzu mutanen ba su tsayar da zukatansu ga Allahn kakanninsu ba. **34** Sauran ayyukan mulkin Yehoshafat, daga farko zuwa karshe, an rubuta su a tarihin Yehu dan Hanani, wadanda aka rubuta a littafin sarakunan Isra'ila. **35** Daga baya, Yehoshafat sarkin Yahuda ya hada kai da Ahaziya sarkin Isra'ila, wanda yake da laifin mugunta. **36** Ya yarda da shi su gina jiragen ruwan kasuwanci. Bayan aka gina wadannan a Eziyon Geber, **37** Eliyezer dan Dodabahu na Maresha ya yi annabcı a kan Yehoshafat cewa, "Domin ka hada kai da Ahaziya, Ubangiji zai hallaka abin da ka yi." Jiragen ruwan kuwa suka farfashe, ba a kuwa iya sa su je kasuwanci ba.

21 Yehoshafat ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi tare da su a Birnin Dawuda. Sai Yehoram dānsa ya gāje shi a matsayin sarki. **2** 'Yan'uwan Yehoram, 'ya'yan Yehoshafat maza su ne, Azariya, Yehiyel, Zakariya, Azariyah, Mika'ilu da Shefatiya. Dukan wadannan su ne'ya'yan Yehoshafat sarkin Isra'ila maza. **3** Mahaifinsa ya ba su kyautai masu yawa na azurfa da zinariya da kayayyaki masu daraja, tare da birane masu katanga a Yahuda, amma ya ba da mulki ga Yehoram domin shi ne dan farinsa. **4** Sa'ad da Yehoram ya kafa kansa sosai a bisa mulkin mahaifinsa, sai ya kashe dukan'yan'uwsa da takobi tare da wadansu sarakunan Isra'ila. **5** Yehoram yana da shekara talatin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara takwas. **6** Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra'ila, kamar yadda gidan Ahab ta yi, gama ya auri'yar Ahab. Ya aikata mugayen ayyuka a idon Ubangiji. **7** Duk da haka, domin alkawarin da Ubangiji ya yi wa Dawuda, Ubangiji bai so yā hallaka gidan Dawuda ba. Ubangiji ya riga ya yi alkawari zai ci gaba da riķe fitila domin Dawuda da zuriyarsa har abada. **8** A zamanin Yehoram, Edom ya tayar wa Yahuda ya kuma nada sarkinsa. **9** Saboda haka Yehoram ya tafi can tare da shugabannin sojojinsa da kuma dukan keken yakinsa. Mutanen Edom suka kewaye shi da shugabannin keken yakinsa, amma ya tashi ya fatattaki su da dare. **10** Har yā zuwa yau Edom na tawaye a kan Yahuda. Libna ya yi tawaye a lokaci guda, domin Yehoram ya yashe Ubangiji Allah na kakanninsa. **11** Ya gina masujadan kan tudu a tuddan Yahuda, ya kuma sa mutanen Urushalima suka yi karuwanci, ya sa Yahuda suka kauce. **12** Yehoram ya sami wasiķa daga Iliya annabi, wadda ta ce, "Ga

abin da Ubangiji Allah na kakanka Dawuda ya ce, ‘Ba ka yi tafiya a hanyoyin mahaifinka Yehoshafat ko Asa sarkin Yahuda ba. **13** Amma ka yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra’ila, ka sa Yahuda ya kauce, ka kuma sa mutanen Urushalima suka yi karuwanci, kamar yadda gidan Ahab ta yi. Ka kuma kashe’yan’uwanka, membobi gidan mahaifinka, mutanen da suka fi ka kirki. **14** Saboda haka a yanzu Ubangiji yana shirin ya bugi mutanenka, ‘ya’yanka maza, matanka da kuma kome da yake naka, da bugu mai karfi. **15** Kai kuma za ka kamu da ciwon hanji wanda zai yi ta cinka kowace rana sai har hanjinka sun fito.’” **16** Ubangiji ya sa Filistiyawa da Larabawa wadanda suke zama kusa da Kushawa su yi gāba da Yehoram. **17** Suka ya’ki Yahuda, suka kai masa hari, suka kwashé dukan abubuwa masu kyau da suka samu a fadan sarki, tare da’ya’yansa maza da kuma matansa. Ba wanda aka bari, sai dai Ahaziya autansa. **18** Bayan dukan wannan, sai Ubangiji ya sa wa Yehoram cuta marar warkarwa ta ciki. **19** Cikin lokaci, a karshen shekara ta biyu, sai hanjin cikinsa suka fito saboda cutar, ya kuma mutu cikin tsananin zafi. Mutanensa suka hura wuta don girmama shi, kamar yadda suka yi wa kakanninsa. **20** Yehoram yana da shekara talatin da biyu sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara takwas. Ya mutu, ba ma wanda ya kula, aka kuma binne shi a Birnin Dawuda, amma ba a makabartan sarakuna ba.

22 Mutanen Urushalima suka mai da Ahaziya, autan Yehoram, sarki a madadinsa, da yake’yan hari, wadanda suka zo tare da Larabawa cikin sansani, sun kashe dukan manyan’ya’yansa. Saboda haka Ahaziya dan Yeroham sarkin Yahuda ya fara mulki. **2** Ahaziya yana da shekara ashirin da biyu sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara guda. Sunan mahaifiyarsa Ataliya ce, jikanyar Omri. **3** Shi ma ya yi tafiya a hanyoyin gidan Ahab, gama mahaifiyarsa ta karfafa shi yā yi abin da ba shi da kyau. **4** Ya aikata mugayen ayyuka a gabon Ubangiji, yadda gidan Ahab ta yi, gama bayan mutuwarr mahaifinsa, sai gidan Ahab ta zama masu ba shi shawara, shawarar da ta kai shi ga lalacewa. **5** Ya kuma bi shawararsu sa’ad da ya tafi tare da Yoram dan Ahab sarkin Isra’ila don yā yaki Hazayel sarkin Aram a Ramot Gileyad. Sai Arameyawa suka yi wa Yoram rauni; **6** saboda haka ya dawo Yezireyel don yā yi jinyar raunin da suka yi masa a Rama cikin ya’kinsa da Hazayel sarkin Aram.

Sa’an nan Azariya dan Yehoram sarkin Yahuda ya gangara zuwa Yezireyel don yā ga Yoram dan Ahab domin ya ji rauni. **7** Ta wurin ziyarar Yoram, Allah ya kawo fāduwar Ahaziya. Sa’ad da Ahaziya ya iso, ya tafi tare da Yoram domin yā sadu da Yehu dan Nimshi, wanda Ubangiji ya shafe don yā hallaka gidan Ahab. **8** Yayinda Yehu yake hukunta wa gidan Ahab, sai ya sami fadawan Yahuda da kuma’ya’yan dangin Ahaziya maza, wadanda suke yi wa Ahaziya hidima, sai ya kashe su. **9** Ya kuma sa aka nemi Ahaziya. Aka kamo shi sa’ad da ya ɓuya a Samariya, suka kawo shi wurin Yehu, suka kashe shi, suka binne shi, gama sun ce, “Shi jikan Yehoshafat ne, wanda ya nemi Ubangiji da dukan zuciyarsa.” Ta haka babu wani a gidan Ahaziya da yake da karfin cin gaba da mulkin. **10** Sa’ad da Ataliya mahaifiyar Ahaziya ta ga cewa danta ya mutu, sai ta tashi ta hallaka dukan’yan gidan sarautar Yahuda. **11** Amma Yehosheba’yar Sarki Yehoram, ta dauki Yowash dan Ahaziya ta sace shi daga cikin’ya’yan gidan sarauta wadanda ake shiri a kashe, ta sa shi tare da mai renonsa a dakin kwana. Haka fa, Yehosheba’yar sarki Yoram, matar Yehohiyada firist, ta yi, gama ita’yar’uwarr Ahaziya ce, ta boye Yowash don kada Ataliya tā kashe shi. **12** Ya kasance a boye tare da su a haikalın Allah shekara shida, yayında Ataliya take mulkin kasar.

23 A shekara ta bakwai Yehohiyada ya nuna karfinsa.

Ya yi alkawari da shugabanni na dari-dari, Azariya dan Yeroham, Ishmayel dan Yehohanán, Azariya dan Obed, Ma’asehiya dan Adahiya, da Elishafat dan Zikri. **2** Suka ratsa cikin Yahuda suka tattara Lawiyawa da shugabannin iyalan Isra’ila daga dukan garuruwa. Sa’ad da suka zo Urushalima, **3** dukan taron suka yi alkawari da sarki a haikalın Allah. Yehohiyada ya ce musu, “Dan sarki zai yi mulki yadda Ubangiji ya yi alkawari game da zuriyar Dawuda. **4** Yanzu ga abin da za ku yi, shi ne, kashi daya bisa uku na firistoci da Lawiyawa wadanda za su yi aiki a Asabbaci su yi tsaro a kofofi, **5** kashi daya bisa ukurku a fadan sarki, kashi daya bisa uku kuma, a Kofar Harashi, sai kuma dukan sauran mutane su kasance a filayen haikalın Ubangiji. **6** Babu wanda zai shiga haikalın Ubangiji sai firistoci da Lawiyawan da suke a aiki; za su iya shiga domin su tsarkaku ne, amma sauran mutane za su kiyaye abin da Ubangiji ya sa su yi. **7** Lawiyawa za su tsaya kewaye da sarki, kowane mutum da makamansa a hannunsa. Duk wanda ya shiga haikalı sai a kashe shi. Ku tsaya

kusa da sarki a duk inda ya tafi.” 8 Lawiyawa da dukan mutanen Yahuda suka yi yadda Yehohiyada firist ya umarta. Kowanne ya dauki mutanensa, wadanda suke aiki a Asabbaci da wadanda suka gama aiki, gama Yehohiyada firist bai bar wadansu bangarori ba. 9 Sa’an nan ya ba shugabannin māsu da garkuwoyi manya da kanana na sarki Dawuda, wadanda suke cikin haikalil Allah. 10 Ya kuma sa dukan mutane, kowanne da makaminsa a hannunsa, kewaye da sarki, kusa da bagade da kuma haikali, daga gefen kudu zuwa gefen arewa na haikali. 11 Yehohiyada da’ya’ansa maza suka fitar da dan sarki suka sa rawani a kansa; suka mi’ka masa alkawarin, suka kuma yi shelarsa a matsayin sarki. Suka shafe shi suka kuma tā da murya suna cewa, “Ran sarki yā dade!” 12 Sa’ad da Ataliya ta ji surutun mutane suna gudu suna yabon sarki, sai ta tafi wurinsu a haikalin Ubangiji. 13 Ta duba, a can kuwa ga sarki, tsaye kusa da ginshikinsa a mashigi. Manyan sojoji da masu bushe-bushe suna kusa da sarki, dukan mutanen kasar kuwa suna farin ciki suna busa kahoni, mawa’ka kuma da kayan kidi suna bi da yabo. Sai Ataliya ta yage rigunanta ta yi ihu tana cewa, “Cin amanar kasa! Cin amanar kasa!” 14 Yehohiyada firist ya fito da shugabanni wadanda suke shugabancin rundunar sojoji, ya ce musu, “Ku fitar da ita tsakanin sojoji ku kuma kashe duk wanda ya bi ta da takobi.” Gama firist ya ce, “Kada ku kashe ta a haikalin Ubangiji.” 15 Saboda haka suka kama ta yayinda take kaiwa mashigin Kofar Doki a filin fada, a can suka kashe ta. 16 Sa’an nan Yehohiyada ya yi alkawari cewa shi da mutane da kuma sarki za su zama mutanen Ubangiji. 17 Dukan mutane suka tafi haikalin Ba’al suka rurruShe shi. Suka farfashe bagadan da gumakan, suka kuma kashe Mattan firist na Ba’al a gabban bagadan. 18 Sa’an nan Yehohiyada ya sa aikin lura da haikalin Ubangiji a hanniwan firistoci, wadanda suke Lawiyawan da Dawuda ya ba su aikin haikali don su mi’ka hadayun konawa na Ubangiji kamar yadda yake a rubuce a Dokar Musa, da farin ciki da kuma rerawa, kamar yadda Dawuda ya umarta. 19 Ya kuma sa matsaran kofofi a kofofin haikalin Ubangiji don kada wani da ba shi da tsarki yā shiga. 20 Ya dauki shugabannin dari-dari, manyan gari, shugabannin mutane da dukan mutanen kasar tare da shi ya saukar da sarki daga haikalin Ubangiji. Suka shiga fada ta Kofar Bisa suka kuma zaunar da sarki a kujerar sarauta, 21 sai dukan mutanen kasar

suka yi farin ciki. Birnin kuwa ya samu zaman lafiya domin an kashe Ataliya da takobi.

24 Yowash yana da shekara goma sha bakwai sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi sarauta a Urushalima shekara arba’in. Sunan mahaifiyarsa Zibya ce; ita daga Beyersheba. 2 Yowash ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji duka shekarun Yehohiyada firist. 3 Yehohiyada ya zabi mata biyu dominса, yana kuma da’ya’ya maza da’ya’ya mata. 4 Wani lokaci daga bayan Yowash ya yanke shawara yā gyara haikalin Ubangiji. 5 Ya tara firistoci da Lawiyawa wuri daya ya ce musu, “Ku je garuruwan Yahuda ku karfa kudin da ya kamata a biya shekara-shekara daga dukan Isra’ila, don gyaran haikalin Allahnku. Ku yi haka yanzu.” Amma Lawiyawa ba su yi haka nan da nan ba. 6 Saboda haka sarki ya kira Yehohiyada babban firist ya ce masa, “Me ya sa ba ka bukaci Lawiyawa su kawo harajin da Musa bawan Ubangiji ya ce a biya daga Yahuda da Urushalima da kuma taron Isra’ila domin Tentin Sujada Shaida ba?” 7 Yanzu’ya’ya muguwar macen nan Ataliya maza sun fasa zuwa cikin haikalin Allah, suka kuma yi amfani da kayayyaki masu tsarki ma wa Ba’al. 8 Bisa ga umarnin sarki, aka yi akwati aka sa a waje, a mashigin haikalin Ubangiji. 9 Aka yi umarni a Yahuda da Urushalima cewa ya kamata suka kawo wa Ubangiji harajin da Musa bawan Allah ya bukaci daga Isra’ila a hamada. 10 Dukan hafioso da dukan mutane suka kawo nasu kudin da aka sa musu da farin ciki, suna zuba su cikin akwatin sai da ya cika. 11 Duk sa’ad da Lawiyawa suka fito da akwatin zuwa ga hafsohin sarki, suka kuma ga cewa akwatin yana da kudi mai yawa, sai magatakardan fada da hafsan babban firist su zo su juya kudin daga akwatin su mai da shi wurinsu. Sun ri’ka yin haka kulum suka tara kudi mai yawa. 12 Sarki da Yehohiyada suka ba da shi ga mutanen da suka yi aikin da ake bukata don haikalin Ubangiji. Suka dauki masu gini da kafintoci don su gyara haikalin Ubangiji, da kuma ma’ikatan karafa da tagulla don su gyara haikalin. 13 Mutanen da suke lura da aikin natsattu ne, kuma gyare-gyaren suka ci gaba a karkashinsu. Suka sāke gina haikalin Allah bisa ga ainihin fasalinsa suka kara masa karfi. 14 Da suka gama, suka kawo sauran kudin wa sarki da Yehohiyada, da su ne kuwa aka yi kayayyaki domin hidima da kuma domin hadayun konawa, haka kuma kwanoni da sauran kayayyakin zinariya da azurfa. Muddin Yehohiyada yana raye, aka

rika kawo hadayun konawa a haikalin Ubangiji. **15** Yanzu Yehohiyada ya tsufa kuma cike da shekaru, ya kuwa mutu yana da shekara dari da talatin. **16** Aka binne shi tare da sarakuna a cikin Birnin Dawuda, saboda kirkin da ya yi a Isra'ila wa Allah da haikalinsa. **17** Bayan mutuwarr Yehohiyada, hafsshin Yahuda suka zo suka yi mubaya'a wa sarki, ya kuma saurare su. **18** Suka yashe haikalin Ubangiji Allah na kakanninsu, suka bauta wa ginshikan Ashera da kuma gumaka. Saboda laifinsu, fushin Allah ya sauko a kan Yahuda da Urushalima. **19** Ko da yake Ubangiji ya aiki annabawa zuwa wurin mutane don su dawo da su gare shi, kuma ko da yake sun ba da shaida a kansu, ba su saurara ba. **20** Sai Ruhun Allah ya sauko a kan Zakariya dan Yehohiyada firist. Ya tsaya a gabon mutane ya ce, "Ga abin da Allah ya ce, 'Me ya sa ba ku yi biyayya da umarnan Ubangiji ba? Ba za ku yi nasara ba. Domin kun yashe Ubangiji, shi ma ya yashe ku.'" **21** Amma suka yi masa makarkashiya, kuma ta wurin umarnin sarki suka jajjefe shi da duwatsu har ya mutu a filin haikalin Ubangiji. **22** Sarki Yowash bai tuna da alherin da Yehohiyada mahaifin Zakariya ya nuna masa ba, sai ya kashe dansa, wanda ya ce yayinda yake mutuwa, "Bari Ubangiji yă dubi wannan yă kuma sâka maka." **23** Da shekara ta kewaye, mayakan Aram suka yi gâba da Yowash suka kai hari wa Yahuda da Urushalima suka kuma kashe dukan shugabannin mutane, suka aika da dukan ganima zuwa ga sarkinsu a Damaskus. **24** Ko da yake mayakan Arameyawa sun zo da mutane kadan kawai, Ubangiji ya sa suka ci nasara a kan sojojin Yahuda mafi yawa, don mutanen Yahuda sun rabu da Ubangiji Allah na kakanninsu, aka kuma hukunta Yowash. **25** Sa'ad da Arameyawa suka janye, suka bar Yowash da mummunan rauni. Hafsshinsa suka hada baki a kansa saboda kisan dan Yehohiyada firist da ya yi, suka kashe shi a kan gadonsa. Ta haka ya mutu aka kuma binne shi makabartan sarakuna. **26** Wadanda suka hada bakin kuwa su ne Zabad dan Shimeyat wata mutuniyar Ammon da Yehozabad dan Shimrit wata mutuniyar Mowab. **27** Labarin'ya'yansa maza, annabce-annabce masu yawa game da shi, da tarihin gyaran haikalin Allah suna a rubuce a rubuce-rubuce a littafin sarakuna. Amaziya dansa kuwa ya gâje shi a matsayin sarki.

25 Amaziya yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da tara. Sunan

mahaifiyarsa Yehoyaddin ce; ita daga Urushalima ne. **2** Ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji, amma ba da dukan zuciyarsa ba. **3** Bayan sarauta ta kahu a karkashinsa, sai ya kashe hafsshin da suka kashe mahaifinsa sarki. **4** Duk da haka bai kashe'ya'yansu maza ba amma ya yi bisa ga abin da yake a rubuce a cikin Doka, a cikin Littafin Musa, inda Ubangiji ya umarta, "Ba za a kashe iyaye saboda'ya'yansu ba; ba kuwa za a kashe'ya'ya saboda iyayensu ba; kowa zai mutu saboda zunubansa ne." **5** Amaziya ya tattara mutanen Yahuda ya kuma ba su aiki bisa ga iyalsu, ya ba da aiki ga shugabannin dubu-dubu da shugabannin dari-dari, a dukan Yahuda da Benyamin. Ya kuma tattara wadanda suke'yan shekara ashirin da haihuwa ko fiye ya sami mutane dubu dari uku da suke a shiryé don aikin soja, da suka isa rike mâshi da garkuwa. **6** Ya kuma dauko sojan haya jarumawa dubu dari daya daga Isra'ila a kan talenti dari na azurfa. **7** Amma mutumin Allah ya zo wurinsa ya ce, "Ya sarki, wadannan runduna daga Isra'ila ba za su tafi tare da kai ba, gama Ubangiji ba ya tare da Isra'ila, ba ya nan da wani cikin mutanen Efraim. **8** Ko da ma ya tafi ya yi fada da kwazo a cikin yaki, Allah zai tumbuke shi a gabon abokan gâba, gama Allah yana da iko yă taimaka ko yă tumbuke." **9** Amaziya ya tambayi mutumin Allah ya ce, "Amma game da talenti darin da na biya saboda wadannan rundunonin Isra'ila fa?" Mutumin Allah ya amsa, "Ubangiji zai ba ka fiye da wannan." **10** Saboda haka Amaziya ya sallame rundunonin da suka zo daga Efraim, ya kuma mayar da su gida. Suka husata da Yahuda suka koma gida da fushi sosai. **11** Sa'an nan Amaziya ya yi karfin hali ya jagoranci mayakanza zuwa Kwarin Gishiri, inda ya kashe mutanen Seyir dubu goma. **12** Mayakan Yahuda suka kuma kama mutane dubu goma da rai, suka dauke su zuwa kwankolin dutsen, suka yi ta tunkuda su kasa suka yi kaca-kaca. **13** Ana cikin haka, sai rundunar da Amaziya ya mai da su gida, wadanda ba a bari suka tafi yakin ba, suka kai wa garuruwan Yahuda daga Samariya zuwa Bet-Horon hari. Suka kashe mutane dubu uku suka kwashe ganima mai yawan gaske. **14** Da Amaziya ya dawo daga kisan mutanen Edom, sai ya dawo da allolin mutanen Seyir. Ya kafa su a matsayin allolin, ya rusuna musu, ya kuma miâ musu hadayun konawa. **15** Fushin Ubangiji ya yi kuna a kan Amaziya, sai ya aiki wani annabi wurinsa wanda ya ce, "Me ya sa ka nemi shawarar allolin

mutanen nan, wafanda ba za su cece mutanensu daga hannunka ba?" 16 Tun yana cikin magana, sai sarki ya ce masa, "Yaushe muka nada ka mai ba sarki shawara? Rufe mana baki! Me zai hana a kashe ka?" Sai annabin ya yi shiru, amma ya ce, "Na dai sani Allah ya riga ya shirya zai hallaka ka, saboda ka aikata wannan, ba ka kuma saurari shawarata ba." 17 Bayan Amaziya sarkin Yahuda ya nemi shawara mashawartansa, sai ya kalubalanci Yowash dan Yehoyahaz, dan Yehu, sarkin Isra'ila, "Zo mu gamu fuska da fuska." 18 Amma Yowash sarkin Isra'ila ya amsa wa Amaziya sarkin Yahuda ya ce, "Wata kaya ce a Lebanon, ta aika da sako wa itacen al'ul na Lebanon cewa, 'Ka ba dana'yarka aure.' Sai wani naman jeji na Lebanon ya zo ya tattake kayar. 19 Ka ce wa kanka cewa ka ci Edom da yaki, yanzu kuwa kana fariya da daga kai. Amma tsaya dai a gida! Me ya sa kake neman fada kana neman fāduwarka da ta Yahuda?" 20 Amma Amaziya bai saurara ba gama Allah ya yi haka domin yā mīka su ga Yehowash, domin sun nemi shawarar allolin Edom. 21 Saboda haka Yowash sarkin Isra'ila ya kai yaki. Shi da Amaziya sarkin Yahuda suka fuskanci juna a Bet-Shemesh a Yahuda. 22 Isra'ila ta fatattaki Yahuda, sai kowane mutum ya gudu zuwa gidansa. 23 Yehowash sarkin Isra'ila ya kama Amaziya sarkin Yahuda, dan Yowash, dan Ahaziya a Bet-Shemesh. Sa'an nan Yehowash ya kawo shi Urushalima ya farfasa katangar Urushalima daga Kofar Efraim har zuwa Kofar Kusurwa, wani sashe mai tsawon kafa dari shida. 24 Ya kwashe dukan zinariya da azurfa da dukan kayayyakin da aka samu a haikalin Allah wafanda suke a Karkashin kulawar Obed-Edom, da kaya masu daraja na gidan sarki, da wafanda aka kamo cikin yaki, ya kawo Samariya. 25 Amaziya dan Yowash sarkin Yahuda ya rayu shekara goma sha biyar bayan mutuwar Yehowash dan Yehoyahaz sarkin Isra'ila. 26 Game da sauran ayukan mulkin Amaziya, daga farko zuwa Karshe, an rubuta su a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. 27 Sa'ad da Amaziya ya bar bin Ubangiji, aka shirya masa makarkashiya a Urushalima, sai ya gudu zuwa Lakish, amma suka aiki mutane suka bi shi zuwa Lakish, a can suka kashe shi. 28 Aka dawo da shi a kan doki, aka binne shi tare da kakanninsa a Birnin Yahuda.

26 Sai dukan mutanen Yahuda suka dauki Uzziya
wanda yake da shekara goma sha shida da
haihuwa, suka nada shi sarki a madadin mahaifinsa

Amaziya. 2 Shi ne wanda ya sāke gina Elot ya kuma mai da shi ga Yahuda bayan Amaziya ya huta tare da kakanninsa. 3 Uzziya yana da shekara goma sha shida sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyu. Sunan mahaifiyarsa Yekoliya ce; ita daga Urushalima ce. 4 Ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji, kamar dai yadda mahaifinsa Amaziya ya yi. 5 Ya nemi Allah a kwanakin Zakariya, wanda ya koyar da shi a tsoron Allah. Muddin ya nemi Ubangiji, Allah ya ba shi nasara. 6 Ya yi yaķi da Filistiyawa ya kuma rushe katangar Gat, Yabne da kuma Ashdod. Sa'an nan ya sāke gina garuruwa kusa da Ashdod da sauran wurare a cikin Filistiyawa. 7 Allah ya taimake shi a kan Filistiyawa da kuma a kan Larabawa wafanda suke zama a Gur-Ba'al da kuma a kan Meyunawa. 8 Ammonawa suka kawo haraji wa Uzziya, sunan da ya yi kuwa ya bazu har iyakar Masar, domin ya zama mai iko sosai. 9 Uzziya ya gina hasumiyoyi a Urushalima a Kofar Kusurwa, a Kofar Kwari da kuma a kusurwar katanga, ya kuma yi musu katanga. 10 Ya gina hasumiyoyi a hamada ya kuma haka rijiyoyi masu yawa, gama yana da dabbobi masu yawa a gindin duwatsu da kuma a kwari. Yana da mutane masu yin masa aiki a gonakinsa da gonakin inabinsa a tuddai da kuma a Kasashe masu dausayı, gama yana son noma. 11 Uzziya ya kasance da gogaggun mayaka, a shirye su fito bangarori-bangarori bisa ga yawansu yadda Yehiyel magatakarda, da Ma'asehiya jarumi, suka karkasa su bisa ga umarnin Hananiya, daya daga cikin fadawa. 12 Yawan shugabannin iyali a bisa jarumawa sun kai 2,600. 13 A Karkashin shugabancinsu akwai mayaka 307,500 horarru don yaki, mayaka masu karfi don su taimaki sarki a kan abokan gābansia. 14 Uzziya ya tanada garkuwoyi, māsu, hulunan kwano, kayan sulke, baka da majajjawa don mayakan gaba daya. 15 A Urushalima ya yi na'urori da gwanaye suka sarrafa don amfanī a hasumiyoyi da kuma a kusurwar kāriya don harbin kibiyoyi da jefan manyan duwatsu. Sunansa ya bazu ko'ina, gama ya sami taimako sosai har ya zama mai iko. 16 Amma bayan Uzziya ya zama mai iko, sai daga kai ya kai shi ga fāduwa. Bai yi aminci ga Ubangiji Allahnsa ba, ya kuma shiga haikalin Ubangiji don yā kone turare a bagaden turare. 17 Azariya firist tare da wadansu firistoci tamanin na Ubangiji masu karfin hali suka bi shi ciki. 18 Suka kalubalance shi suka ce, "Ba daidai ba ne, Uzziya, ka kone turare ga Ubangiji. Wannan aikin firistoci zuriyar Haruna ne,

wadanda aka tsarkake don kone turare. Ka bar wuri mai tsarki, gama ka kasance marar aminci; kuma Ubangiji Allah ba zai girmama ka ba.” **19** Uzziya wanda yake da farantin wuta a hannunsa a shirye don kone turare, ya husata. Yayinda yake fushi da firistocin a gabansu a gaban bagaden turare a haikalin Ubangiji, sai kuturta ta faso a goshinsa. **20** Sa’ad da Azariya babban firist da dukan sauran firistoci suka dube shi, sai suka ga cewa yana da kuturta a goshinsa, saboda haka suka gaggaute tunkuda shi waje nan da nan. Tabbatacce, shi kansa ma ya yi marmari yă bar wurin domin Ubangiji ya buge shi. **21** Sarki Uzziya ya kasance da kuturta har ranar mutuwarsa. Ya zauna a gidan da aka ware, da kuturci, aka kuma ware shi daga haikalin Ubangiji. Yotam dansa ya lura da fadan ya kuma yi mulkin mutanen kasar. **22** Sauran ayyukan mulkin Uzziya daga farko zuwa karshe, suna a rubuce ta hannun annabi Ishaya dan Amoz. **23** Uzziya ya huta da kakanninsa aka kuma binne shi kusa da su a fili don binnewar da take ta sarakuna, domin mutane sun ce, “Yana da kuturta.” Sai Yotam dansa ya gäge shi a matsayin sarki.

27 Yotam yana da shekara ashirin da biyar sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Sunan mahaifiyarsa Yerusha,’yar Zadok. **2** Ya yi abin da yake daidai a gaban Ubangiji, kamar yadda mahaifinsa Uzziya ya yi, sai dai bai kutsa cikin haikalin Ubangiji kamar mahaifinsa ba. Mutane kuwa, suka ci gaba da aikata ayyukan lalaci. **3** Yotam ya sâke ginin Kofar Bisa na haikalin Ubangiji, ya kuma yi aiki sosai a katanga a tudun Ofel. **4** Ya gina garuruwa a tuddan Yahuda, ya giggina katanga da gine-gine masu tsawo a wuraren da suke a kurmi. **5** Yotam ya yi yaki da sarkin Ammonawa ya kuma ci su. A wannan shekara Ammonawa suka biya shi haraji talenti dari na azurfa, garwan alkama dubu goma da kuma garwa dubu goma na sha’ir. Ammonawa suka kawo masa wannan kuma a shekara ta biyu da ta uku. **6** Yotam ya karu a iko saboda ya daidaita al’amuransa a gaban Ubangiji Allahnsa. **7** Sauran ayyuka a mulkin Yotam, hade da dukan yake-yakensa da wadansu abubowan da ya yi, suna a rubuce a littafin sarakunan Isra’ila da na Yahuda. **8** Yana da shekara ashirin da biyar sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. **9** Yotam ya huta tare da kakanninsa,

aka kuma binne shi a Birnin Dawuda. Sai Ahaz dansa ya gäge shi a matsayin sarki.

28 Ahaz yana da shekara ashirin sa’ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha shida. Ba kamar Dawuda kakansa ba, bai yi abin da yake daidai a gaban Ubangiji ba. **2** Ya yi tafiya a hanyoyin sarakunan Isra’ila ya kuma yi zubin gumaka domin a bauta wa Ba’al. **3** Ya kone hadayu a Kwarin Ben Hinnom, ya kuma miķa’ya’yansa maza a cikin wuta, yana bin hanyoyi bankyama na al’umman da Ubangiji ya kora a gaban Isra’ilawa. **4** Ya miķa hadayu, ya kuma kone turare a masujadan kan tudu, a bisa tuddai da kuma karkashin kowane itace mai inuwa. **5** Saboda haka Ubangiji Allahnsa ya miķa shi ga sarkin Aram. Arameyawa suka ci shi a yaki, suka kuma kwashe mutanensa da yawa a matsayin’yan kurkuku, suka kawo Damaskus. Ya kuma ba da shi ga sarkin Isra’ila, wanda ya jiji masa a yaki. **6** A rana daya Feka dan Remaliya ya kashe sojoji dubu dari da dubu ashirin a Yahuda, domin Yahuda sun yashe Ubangiji Allah na kakanninsu. **7** Zikri, wani jarumin Efraim, ya kashe Ma’asehiya dan sarki, Azrikam hafsa mai lura da fada, da kuma Elkana, mataimakin sarki. **8** Isra’ilawa suka kame kamammu daga’yan’uwansu mata, ya’ya maza da kuma’ya’ya mata dubu dari biyu. Suka kuma kwashe ganima mai yawan gaske, wadanda suka kwasa zuwa Samariya. **9** Amma wani annabin Ubangiji mai suna Oded yana a can, sai ya fito don ya sadu da mayaka sa’ad da suke komowa zuwa Samariya. Ya ce musu, “Domin Ubangiji Allah na kakanninku yana fushi da Yahuda, ya ba da su cikin hannunku. Sai kuka kashe su cikin fushin da ya kai sama. **10** Yanzu kuma kuna niyya ku mai da maza da matan Yahuda da Urushalima bayinku. Amma ku dîn ba ku da laifin zunubi ga Ubangiji Allahnku ne? **11** To, ku saurare ni! Ku mai da’yan’uwanku da kuka kama a matsayin’yan kurkuku, gama fushin Ubangiji yana a kanku.” **12** Sai wadansu shugabanni a Efraim, Azariya dan Yehohanan, Berekiya dan Meshillemot, Hezekiya dan Shallum da Amasa dan Hadlai, suka tasar wa wadanda suke isowa daga yaki. **13** Suka ce, “Dole ku kawo wadannan’yan kurkukun a nan, ko kuwa za ku yi laifi a gaban Ubangiji. Kuna niyya ku kara ga zunubinmu da kuma laifinmu? Gama laifinmu ya riga ya yi yawa, kuma fushinsa mai tsanani yana a kan Isra’ila.” **14** Saboda haka sojoji suka ba da’yan kurkukun da ganima a gaban hafsoshi da dukan

taron. **15** Sai mutanen da aka kira sunansu suka tashi, suka dfauki kamammun, da ganimir, suka sa wa dukan wafanda suke tsirara sutura. Suka sa musu sutura, suka ba su takalma, suka ba su abinci da abin sha, suka shafa musu mai. Suka hawar da dukan raunana a kan jakuna, suka kai su wurin'yan'uwansu a Yeriko, wato, Birnin Itatuwan Dabino, sa'an nan suka koma Samariya. **16** A lokacin nan Sarki Ahaz ya aika wurin sarkin Assuriya neman taimako. **17** Mutanen Edom sun sāke zuwa suka yakī Yahuda suka kuma kwashe'yan kurkuku, **18** yayında Filistiyawa suka kai hari wa garuruwa a gindin tuddai da kuma a Negeb na Yahuda. Suka kame su suka kuma zauna a Bet-Shemesh, Aiyalon da Gederot, haka ma Soko, Timna da Gimzo tare da kauyuka kewayensu. **19** Ubangiji ya kaskantar da Yahuda saboda Ahaz sarkin Isra'ila, gama ya hadasa mugunta a Yahuda kuma ya kasance marar aminci ga Ubangiji. **20** Tiglat-Fileser sarkin Assuriya ya zo wurinsa, sai ya wahalar da sarki Ahaz maimakon taimakonsa. **21** Ahaz ya dfauki wadansu abubuwa daga haikalin Ubangiji da kuma daga fadan sarki da kuma daga sarakuna, ya ba da su ga sarkin Assuriya, amma wannan bai taimake shi ba. **22** Cikin lokacin wahalarsa Sarki Ahaz ya kara zama marar aminci ga Ubangiji. **23** Ya miķa hadayu ga allolin Damaskus, wafanda suka ci shi a yaki; gama ya yi tunani, "Da yake allolin sarakunan Aram sun taimake su, zan miķa hadayu domin su taimake ni." Amma suka zama sanadin fāduwarsa da kuma fāduwar dukan Isra'ila. **24** Ahaz ya tattara kayayyaki daga haikalin Allah ya kwashe su. Ya kulle kofofin haikalin Ubangiji ya kakkafa bagadai a kowace kusurwa a titin Urushalima. **25** A kowane gari a Yahuda, ya gina masujadan kan tudu don kone hadayu ga wadansu alloli, ya kuma tsokane Ubangiji Allah na kakanninsa ya yi fushi. **26** Sauran ayyukan mulkinsa da dukan hanyoyinsa, daga farko zuwa karshe, suna a rubuce a littafin sarakunan Yahuda da Isra'ila. **27** Ahaz ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a birnin Urushalima, amma ba a sa shi a makabartan sarakunan Isra'ila ba. Sai Hezekiya dansa ya gāje shi a matsayin sarki.

29 Hezekiya yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara ashirin da tara. Sunan mahaifiyarsa Abiya,'yar Zakariya. **2** Ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji, kamar dai yadda kakansa Dawuda ya yi. **3** A wata na farkon a farkon shekarar mulkinsa, ya bude kofofin

haikalin Ubangiji ya gyara su. **4** Ya kawo firistoci da Lawiyawa, ya tattara su a filin da yake a gefen gabas **5** ya kuma ce musu, "Ku saurare ni, Lawiyawa! Ku tsarkake kanku yanzu, ku kuma tsarkake haikalin Ubangiji Allah na kakanninku. Ku fid da kazanta daga wuri mai tsarki. **6** Kakanninku ba su yi aminci ba; suka aikata abin da yake mugu a gabon Ubangiji Allahnmu, suka kuma yashe shi. Suka juya fuskokinsu daga mazaunin Ubangiji suka kuma juya masa baya. **7** Suka kulle kofofin shirayi, suka kuma kashe fitilu. Ba su kone turare ko su miķa hadayun konawa a wuri mai tsarki ga Allah na Isra'ila ba. **8** Saboda haka, fushin Ubangiji ya fādo a kan Yahuda da Urushalima; ya mai da su abin tsoro da abin banrazana da kuma abin ba'a, kamar yadda kuke gani da idanunku. **9** Abin da ya sa ke nan kakanninmu suka fādi ta takobi, kuma shi ya sa aka kai'ya'yanmu maza da'yā'yanmu mata da matanmu bauta. **10** Yanzu ina niyya in yi alkawari da Ubangiji, Allah na Isra'ila, domin fushinsa yā kauce daga gare mu. **11** 'Ya'yana maza, kada ku yi sakaci yanzu, gama Ubangiji ya zabe ku don ku tsaya a gabansa ku kuma yi masa hidima, don ku yi hidima a gabansa ku kuma kone turare." **12** Sai wadannan Lawiyawa suka shiga aiki, daga Kohatawa Mahat dan Amasai da Yowel dan Azariya. Daga Kabilar Merari, Kish dan Abdi da Azariya dan Yahallelel. Daga Gershonawa, Yowa dan Zimma da Eden dan Yowa. **13** Daga zuriyar Elizafan, Shimri da Yehiyel. Daga zuriyar Asaf, Zakariya da Mattaniya. **14** Daga iyalin Heman, Yehiyel da Shimeyi. Daga zuriyar Yedutun, Shemahiya da Uzziyel. **15** Da suka tattara'yan'uwansu suka kuma tsarkake kansu, sai suka shiga ciki suka tsarkake haikalin Ubangiji, kamar yadda sarki ya umarta, suna bin maganar Ubangiji. **16** Firistoci suka shiga cikin wuri mai tsarki na Ubangiji suka tsarkake shi. Suka fitar da dukan abin da yake marar tsabta da suka samu a haikalin Ubangiji zuwa filin haikalin Ubangiji. Lawiyawa suka dfauke su suka kai su Kwarin Kidron. **17** Suka fara tsarkakewar a rana ta farko na farkon wata, a rana ta takwas na watan kuwa suka kai shirayin Ubangiji. Karin kwana takwas kuma suka tsarkake haikalin Ubangiji kansa, suka gama a rana ta goma sha shida na farkon wata. **18** Sa'an nan suka tafi wurin Sarki Hezekiya suka fada masa, "Mun tsarkake haikalin Ubangiji gaba daya, bagaden kone hadaya tare da dukan kayayyakinsa, da tebur don shirya tsarkaken burodi, tare da dukan kayayyakinsa. **19** Mun shirya

muka kuma tsarkake dukan kayayyakin da Sarki Ahaz ya cire cikin rashin amincinsa yayinda yake sarki. Yanzu suna a gaban bagaden Ubangiji.” 20 Da sassafe kashegari Sarki Hezekiya ya tattara manyan birni wuri daya, suka haura zuwa haikalin Ubangiji. 21 Suka kawo bijimai bakwai, raguna bakwai, bunsurai bakwai da kuma awaki mata bakwai a matsayin hadaya don zunubi domin masarauta, domin wuri mai tsarki da kuma domin Yahuda. Sarki ya umarce firistoci, zuriyar Haruna, su mi'ka wadannan a bagaden Ubangiji. 22 Saboda haka suka yayyanka bijiman, firistoci suka karbi jinin suka yayyafa a kan bagade. Suka kuma yanka ragunan suka yayyafa jinin a bagaden. Haka kuma suka yanka'yan ragunan suka yayyafa jinin a bagaden. 23 Aka kawo awaki domin hadaya don zunubi a gaban sarki da taron, suka kuwa dibiya hannuwansu a kansu. 24 Sa'an nan firistoci suka yayyanka awakin suka mi'ka jininsu a bagade domin hadaya don zunubi don kafara saboda dukan Isra'ila, domin sarki ya umarta a yi hadaya ta konawa da hadaya don zunubi domin dukan Isra'ila. 25 Sarki Hezekiya ya ajiye Lawiyawa a cikin haikalin Ubangiji tare da ganguna, garayu da molaye, yadda Dawuda da Gad mai duba na sarki da kuma annabi Natan suka tsara. Ubangiji ne ya umarta wannan ta wurin annabawansa. 26 Saboda haka Lawiyawa suka tsaya a shirye tare da kayan kidin Dawuda, firistoci kuma tare da kahoninsu. 27 Hezekiya ya ba da umarni a mi'ka hadaya ta konawa a kan bagade. Yayinda aka fara mi'kawa, ana rerawa ga Ubangiji, tare da bushe-bushe da kide-kiden kayan wa'ka na Dawuda sarkin Isra'ila. 28 Dukan taron suka durkusa suka yi sujada, yayinda mawa'ka suke rerawa, ana kuma busa kahoni, dukan wannan ya ci gaba sai da aka gama mi'ka hadaya ta konawa. 29 Sa'ad da aka gama mi'kawa, sai sarki da mutanen da suke tare da shi suka durkusa suka yi sujada. 30 Sarki Hezekiya da fadawansa suka umarci Lawiyawa su yabi Ubangiji da kalmomin Dawuda da na Asaf mai duba. Saboda haka suka rera yabai da murna, suka sunkuyar da kawunansu suka yi sujada. 31 Sa'an nan Hezekiya ya ce, “Yanzu kun kebe kanku ga Ubangiji. Ku zo ku kuma kawo hadayu da hadayun godiya zuwa ga haikalin Ubangiji.” Saboda haka taron suka kawo hadayu da hadayun godiya, da kuma dukan wadanda suke da niyya suka kawo hadayun konawa. 32 Yawan hadayun konawan da taron suka kawo, bijimai saba'in ne, raguna dari da kuma bunsurai dari biyu,

dukansu kuwa domin hadayun konawa ga Ubangiji ne. 33 Dabbabin da aka tsarkake a matsayi hadayu sun kai bijimai dari shida da tumaki da kuma awaki dubu uku. 34 Firistoci fa, suka kasa sosai don fidan dukan dabbabin da za a mi'ka don hadayun konawa; saboda haka'yan'uwansu Lawiyawa suka taimake su har aka gama aiki kafin sauran firistoci su sami damar tsarkake kansu. Gama Lawiyawa sun fi firistoci himma wajen tsarkakewar kansu. 35 Aka kasance da hadayun konawa a yalwace, tare da kitsen hadayun salama da hadayun sha da suke tafe da hadayun konawa. Saboda haka aka sare kafa hidimar haikalin Ubangiji. 36 Hezekiya da dukan mutane suka yi farin ciki game da abin da Allah ya yi wa mutanensa, domin ya faru farat daya.

30 Sai Hezekiya ya aika wa dukan Isra'ila da Yahuda, ya kuma rubuta wasiku zuwa Efraim da Manasse, yana gayyatursu su zo haikalin Ubangiji a Urushalima, su kuma yi Bikin Ketarewa ga Ubangiji, Allah na Isra'ila. 2 Sarki da fadawansa da dukan taro a Urushalima suka yanke shawara su yi Bikin Ketarewa a wata na biyu. 3 Ba su iya yinsa a daidai lokacinsa ba domin babu isashen firistocin da suka tsarkake kansu, mutane kuma ba su taru a Urushalima ba. 4 Shirin ya yi kyau ga sarki da kuma dukan taron. 5 Suka yanke shawara su yi shelar a ko'ina a Isra'ila, daga Beyersheba zuwa Dan, suna kiran mutane su zo Urushalima, suka kuma yi Bikin Ketarewa ga Ubangiji Allah na Isra'ila. Ba a yi bikin da mutane masu yawa bisa ga abin da aka rubuta ba. 6 Bisa ga umarnin sarki, sai'yan aika suka tafi ko'ina a Isra'ila da Yahuda da wasiku daga sarki da kuma daga fadawansa, wasikar tana cewa, “Mutanen Isra'ila, ku dawo ga Ubangiji Allah na Ibrahim, Ishaku da Isra'ila, domin ya dawo gare ku, ku da kuka tafi, ku da kuka kubuce daga hannun sarakuna Assuriya. 7 Kada ku zama kamar iyayenku da'yan'uwanku, wadanda suka yi rashin aminci ga Ubangiji Allah na kakanninsu, har ya mai da su abin tsoro, yadda kuke gani. 8 Kada ku yi taurinkai, yadda iyayenku suka yi; ku mi'ka kai ga Ubangiji. Ku zo wuri mai tsarki, wanda ya tsarkake har abada. Ku bauta wa Ubangiji Allahnku, domin fushi mai zafi ya juye daga gare ku. 9 In kuka dawo wurin Ubangiji, sa'an nan wadanda suka kama'yan'uwanku da'ya'yanku za su nuna musu tausayi, su kuma dawo wannan kasa, gama Ubangiji Allahnku mai alheri ne mai jinkai kuma. Ba zai kau da fuskarsa daga gare ku

ba, in kuka dawo gare shi.” 10 ‘Yan aika suka tafi gari-gari a cikin Efraim da Manasse, har zuwa Zebulun, amma mutane suka yi musu dariyar reni, suka kuma yi musu ba’ā. 11 Duk da haka, wadansu mutanen Asher, Manasse da Zebulun suka kaskantar da kansu suka tafi Urushalima. 12 Haka ma a Yahuda, hannun Allah yana a kan mutane don yā ba su zuciya daya su yi abin da sarki da fadawansa suka umarta, suna bin maganar Ubangiji. 13 Taron mutane mai girma ya hadu a Urushalima don Bikin Burodi Marar Yisti a wata na biyu. 14 Suka kawar da bagadai a Urushalima suka fid da bagadan turare suka zubar da su a Kwarin Kidron. 15 Suka yanka dan ragon Bikin Ketarewa a rana ta goma sha hudu na wata na biyu. Firstoci da Lawiyawa suka ji kunya suka tsarkake kansu, suka kawo hadayun konawa a haikalın Ubangiji. 16 Sa’ānan suka dauki matsayinsu na kullum yadda yake a Dokar Musa mutumin Allah. Firstoci suka yayyafa jinin da Lawiyawa suka ba su. 17 Da yake da yawa cikin taron ba su tsarkake kansu ba, dole Lawiyawa su yanka’yan ragunan Bikin Ketarewa domin dukan wadanda ba su da tsarki, ba su kuma iya tsarkake ragunansu ga Ubangiji ba. 18 Ko da yake yawancin mutanen da suka zo daga Efraim, Manasse, Issakar da Zebulun ba su tsarkake kansu ba, duk da haka suka ci Bikin Ketarewa, ba tare da bin abin da yake a rubuce ba. Amma Hezekiya ya yi addu’ā dominus cewa, “Bari Ubangiji, wanda yake nagari, yā gafarta wa kowa 19 wanda ya sa zuciyarsa ga neman Allah, Ubangiji Allah na kakanninsa, ko da shi marar tsarki ne bisa ga dokokin wuri mai tsarki.” 20 Ubangiji kuwa ya ji Hezekiya ya kuma warkar da mutane. 21 Isra’ilawan da suka kasance a Urushalima suka yi Bikin Burodi Marar Yisti kwana bakwai da farin ciki mai girma, yayinda Lawiyawa da firstoci suke rera ga Ubangiji kowace rana, hadē da kayan kidin yabon Ubangiji. 22 Hezekiya ya yi magana mai karfafawa ga dukan Lawiyawa wadanda suka nuna ganewar fasaha a hidimar Ubangiji. Kwana bakwai suka ci rabonsu da aka tsara, suka miska hadayun salama, suka kuma yabi Ubangiji Allah na kakanninsu. 23 Dukan mutanen suka yarda su kara kwana bakwai kuma, sai suka ci gaba da bikin cikin farin ciki har wadansu kwana bakwai kuma. 24 Hezekiya sarkin Yahuda ya tanada bijimai dubu daya da tumaki da kuma awaki dubu bakwai wa taron, fadawa kuma suka tanada musu bijimai dubu da kuma tumaki da awaki dubu goma. Firstoci

masu yawa suka tsarkake kansu. 25 Taron gaba daya na Yahuda suka yi farin ciki, tare da firstoci da kuma Lawiyawa da dukan wadanda suka taru daga Isra’ila, har ma da ba’i wadanda suka zo daga Isra’ila da wadanda suke zama a Yahuda. 26 Aka yi farin ciki mai girma a Urushalima, gama tun zamanin Solomon dan Dawuda sarkin Isra’ila, ba a ta’ā yin wani abu kamar haka a Urushalima ba. 27 Firstoci da Lawiyawa suka tsaya suka albarkace mutane, Allah kuma ya ji su, gama addu’arsu ya kai sama, mazauninsa mai tsarki.

31 Sa’ad da aka gama dukan wannan, sai Isra’ilawan da suke can suka fita zuwa garuruwan Yahuda, suka rurruushe kebab’bun duwatsu suka kuma farfashe ginshi’kan Ashera. Suka rurruushe masujadan kan tudu da bagadai, ko’ina a Yahuda da Benyamin da kuma cikin Efraim da Manasse. Bayan sun rurruushe dukansu, sai Isra’ilawa suka koma garuruwansu, kowanne zuwa mahallinsa. 2 Hezekiya kuma ya raba firstoci da Lawiyawa kashi-kashi, kowanne da hidimarsa, firstoci da Lawiyawa, don hadayu na konawa da na salama, su yi hidima, su yi godiya, su kuma rera yabai a kofofin mazaunin Ubangiji. 3 Sarki ya ba da taimako daga mallakarsa domin hadayun konawa, safe da yamma da kuma don hadayun konawa a Asabbatai, Sabon Wata da kuma Kayyadaddun bukukkuwa kamar yadda yake a rubuce a cikin Dokar Ubangiji. 4 Yamarci mutanen da suke zama a Urushalima su ba da rabon da yake na firstoci da Lawiyawa, don su kwallafa ransu ga Dokar Ubangiji. 5 Nan da nan aka baza umarnin, sai Isra’ilawa suka bayar’ya’yan farin hatsinsu, sabon ruwan inabi, mai da kuma zuma da dukan abin da gona ta bayar, hannu sake. Suka kawo zakan kowane abu da yawa. 6 Mutanen Isra’ila da Yahuda wadanda suke zama a garuruwan Yahuda, su ma suka kawo zakan shanu da na tumaki da kuma zakan abubuwa masu tsarki da aka kebe ga Ubangiji Allahnsu, suka jibge su tsibi-tsibi. 7 Sun fara yin haka a wata na uku, suka kuma gama a wata na bakwai. 8 Sa’ad da Hezekiya da fadawansa suka zo suka ga tsibin, sai suka yabi Ubangiji, suka kuma albarkace mutanensa Isra’ila. 9 Hezekiya ya tambayi firstoci da Lawiyawa game da tsibin; 10 sai Azariya babban first, daga iyalin Zadok ya amsa, “Tun daga lokacin da mutane suka fara kawo taimakonsu ga haikalın Ubangiji, muna da isashe don abinci da kuma da yawa da za mu rage, domin Ubangiji ya albarkaci mutanensa, saboda haka abin da ya ragu a rumbu

yana da yawa.” 11 Hezekiya ya ba da umarni a shirya dakanun ajiya a haikalin Ubangiji, aka kuwa yi haka. 12 Sa'an nan cikin aminci suka kawo taimako, zakka da kebaabbiun kyautai. Konaniya, wani Balawe, shi ne ke lura da wadannan abubuwa, kuma dan'uwansa Shimeyi shi ne na biye da shi. 13 Yehiyel, Azaziya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozabad, Eliyel, Ismakiya, Mahat da Benahiya su ne shugabanni, mataimakan Konaniya da Shimeyi dan'uwansa, wadanda sarki Hezekiya da Azariya babban shugaban haikalin Allah suka nasa. 14 Kore dan Imna Balawe, mai tsaron Kofar Gabas, shi ne yake lura da baikon yardan ran da aka yi wa Allah, don ya karkasa bayarwar da aka kebe domin Ubangiji da hadayu mafi tsarki. 15 Eden, Miniyamin, Yeshuwa, Shemahiya, Amariya da Shekaniya sun taimake shi da aminci a cikin garuruwan firostoci, suna ba da rabo wa'yan'uwansu firostoci bisa ga sassansu, tsofaffi da yara. 16 Bugu da kari, suka ba da rabo ga maza'yan shekaru uku ko fiye wadanda sunayensu suna a tarihin zuriya, dukan wadanda ba za su iya shiga haikalin Ubangiji su yi ayyukansu na kullum ba, bisa ga nawayarsu da kuma sassansu. 17 Suka kuma ba da rabo ga firostocin da aka rubuta ta iyalsunu cikin tarihin zuriya, haka kuma ga Lawiyawa masu shekara ashirin ko fiye, bisa ga nawayarsu da kuma sassansu. 18 Suka hada da dukan Kanana'ya'yansu, mata, da kuma'ya'ya maza da'ya'ya mata, al'umma gaba daya da aka jera a wadannan tarihin zuriya. Gama sun yi aminci cikin tsarkake kansu. 19 Akwai mutane a garuruwa da yawa wadanda aka sa don su rarraba wa'yan Haruna, firost, maza, wadanda suke zaune a gonaki na kasar garuruwansu su ba kowane namijin da aka rubuta na Lawiyawa, rabonsa. 20 Abin da Hezekiya ya yi ke nan ko'ina a Yahuda, yana yin abin da yake da kyau, daidai da kuma mai aminci a gabon Ubangiji Allahnса. 21 Cikin kome da ya yi cikin hidimar haikalin Allah, cikin biyaya kuma ga doka da umarnai, ya nemi Allahnса, ya kuma yi aiki gabagadi. Ta haka kuwa ya yi nasara.

32 Bayan dukan abin da Hezekiya ya yi cikin aminci, sai Sennakerib sarkin Assuriya ya zo ya yaki Yahuda. Ya yi kwanto wa biranen katanga, yana zato zai ci su da yaki wa kansa. 2 Sa'ad da Hezekiya ya ga Sennakerib ya zo yana kuma niyya yaki Urushalima, 3 sai ya yi shawara da fadawansa da hafshoshin mayaƙansa cewa su datse ruwa daga maɓulbulan ruwan da yake waje da birnin, suka kuwa

taimake shi. 4 Sai babban taro suka hadu suka datse dukan maɓulbulai da rafuffukan da suke gudu cikin kasar. Suka ce “Me zai sa sarakunan Assuriya su zo su sami ruwa barkatai?” 5 Sai suka yi aiki tukuru suna gyaran dukan sassan katangar da suka fadi, suna kuma gina hasumiya a kai. Ya gina wata katanga a waje da wannan, ya kuma kara karfin madogaran gini na Birnin Dawuda. Ya yi makamai masu yawa da kuma garkuwoyi. 6 Ya nadu manyan hafshoshi a kan mutane, ya tattara su a gabansa a fili a kofar birni, ya kuma karfafa su da wadannan kalmomi. 7 “Ku karfafa, ku yi karfin hali. Kada ku ji tsoro ko ku yi fargaba saboda sarkin Assuriya, da mayaƙan nan masu yawa da suke tare da shi, gama shi wanda yake tare da mu, ya fi wanda yake tare da su. 8 Mayaƙa na jiki ne kawai suke tare da shi, amma Ubangiji Allahnmu ne yake tare da mu, zai kuwa taimake mu yaki kuma yi yakinmu.” Mutane kuwa suka amince da maganar Hezekiya, Sarkin Yahuda. 9 Daga baya, sa'ad da Sennakerib sarkin Assuriya da dukan mayaƙansa suke kwanto wa Lakish, sai ya aiki hafshoshinsa da wannan safo wa Hezekiya sarkin Yahuda da kuma wa dukan mutanen Yahuda wadanda suke can cewa, 10 “Ga abin da Sennakerib sarkin Assuriya ya ce ga me kake dogara, har da ka dage cikin Urushalima da aka yi mata kwanto? 11 Ai, Hezekiya, rudinku yake yi, don yaki sa ku mutu da yunwa da kishirwa sa'ad da yake ce muku, ‘Ubangiji Allahnmu zai cece mu daga hannun sarkin Assuriya.’ 12 Hezekiya kansa bai rushe wadannan masujadan kan tudu da bagadai, yana ce wa Yahuda da Urushalima, ‘Dole ku yi sujada a gabon bagade guda ku kuma kone hadayu a kansa ba?’ 13 “Ba ku san abin da ni da kuma kakannina suka yi wa dukan mutanen sauran kasashe ba? Allolin kasashen nan sun taba iya ceton kasarsu daga hannuna ne? 14 Wanne a cikin dukan allolin wadannan kasashe da kakannina suka hallaka ya taɓa iya ceton mutanensa daga gare ni? To, yaya Allahnku zai iya cetonku daga hannuna? 15 Yanzu fa, kada ku bar Hezekiya yaki ruse ku yaki kuma bad da ku haka. Kada ku gaskata shi, gama babu allahn wata kasa ko masarautar da ya taɓa iya ceton mutanensa daga hannuna ko kuwa hannun kakannina. Balle har Allahnku yaki cece ku daga hannuna!” 16 Hafshoshin Sennakerib suka ci gaba da maganar banza wa Ubangiji Allah da kuma a kan bawansa Hezekiya. 17 Sarki ya kuma rubuta wasiku yana zagin Ubangiji, Allah na Isra'il'a, yana fadin wannan a kansa, “Kamar

yadda sauran allolin mutanen sauran kasashe ba su iya kubutar da mutane daga hannuna ba, haka Allahn Hezekiya ba zai kubutar da mutanensa daga hannuna ba.” 18 Sa'an nan suka yi magana da karfi cikin Yahudanci wa mutanen Urushalima wadanda suke kan katanga, don su firgita su, su kuma sa su ji tsoro don su iya cin birni. 19 Suka yi magana game da Allah na Urushalima yadda suka yi game da allolin sauran mutanen duniya, aikin hannuwan mutane. 20 Sarki Hezekiya da annabi Ishaya dan Amoz suka yi kuka cikin addu'a ga sama game da wannan. 21 Sai Ubangiji ya aiki mala'ika, wanda ya karkashe dukan jarumawa da shugabanni da kuma hafioso a sansanin sarkin Assuriyawa. Saboda haka sai sarkin Assuriya ya janye zuwa kasarsa da kunya. Da ya shiga haikalin Allahnsa, sai wadansu a cikin'ya'yansa maza suka yanka shi da takobi. 22 Ta haka Ubangiji ya ceci Hezekiya da mutanen Urushalima daga hannun Sennakerib sarkin Assuriya da kuma daga hannun dukan sauran. Ya magance su a kowane gefe. 23 Yawanci mutane suka kawo hadayun konawa zuwa Urushalima wa Ubangiji da kuma kyautai masu daraja wa Hezekiya sarkin Yahuda. Daga lokacin zuwa gaba dukan kasashe suka girmama shi. 24 A kwanakin nan Hezekiya ya yi ciwo, ya yi kusan mutuwa. Sai ya yi addu'a ga Ubangiji, wanda ya amsa masa ya kuma ba shi alama. 25 Amma zuciyar Hezekiya ta yi girman kai, bai kuwa yi amfani da alherin da aka nuna masa ba, saboda haka fushin Ubangiji ya sauksa a kansa da kuma a kan Yahuda da Urushalima. 26 Sai Hezekiya ya tuba daga girma kan zuciyarsa, haka ma mutanen Urushalima; saboda haka fushin Ubangiji bai zo a kansu a kwanakin Hezekiya ba. 27 Hezekiya mai arziki da girma ne kwarai, ya kuma yi baitulmali domin azurfa da zinariyarsa da kuma domin duwatsu masu daraja, kayan yaji, garkuwoyi da kuma domin dukan kayayyaki masu daraja nasa. 28 Ya kuma yi gine-gine domin ajiyar hatsi, sabon ruwa inabi da mai; ya kuma yi wuraren ajiyar kowane irin shanu dabam-dabam, da kuma turke domin tumaki. 29 Ya gina kauyuka ya kuma samo shanu da garkuna masu yawa, gama Allah ya ba shi arziki mai yawa sosai. 30 Hezekiya ne ya datse ruwan bisa na mabulbular Gihon, ya sa ruwan ya gangara zuwa gefe yamma na Birnin Dawuda. Ya yi nasara a kome da ya yi. 31 Amma da masu mulkin Babilon suka aika da jakadu su tambaye shi game alamar da ta faru a kasar, Allah ya rabu da shi don

yă gwada shi don yă kuma san kome da yake cikin zuciyarsa. 32 Sauran ayyukan mulkin Hezekiya da kuma kyawawa ayyukansa, suna a rubuce a cikin wahayin annabi Ishaya dan Amoz, a cikin littafin sarakunan Yahuda da Isra'il. 33 Hezekiya ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a kan tudu inda makabartan zuriyar Dawuda suke. Dukan Yahuda da kuma mutanen Urushalima suka girmama shi sa'ad da ya mutu. Sai Manasse dansa ya gâje shi a matsayin sarki.

33 Manasse yana da shekara ashirin sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara hamsin da biyar. 2 Ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji, yana bin ayyukan bankyama na al'umman da Ubangiji ya kora a gabon Isra'ilawa. 3 Ya sâke gina masujâdan kan tudun da mahaifinsa Hezekiya ya rurruşhe; ya tâ da bagadan Ba'al, ya kuma gina ginshikan Ashera. Ya rusuna wa dukan rundunonin taurari, ya kuma yi musu sujada. 4 Ya gina bagadai cikin haikalin Ubangiji, wadanda Ubangiji ya ce, “Sunana zai kasance cikin Urushalima har abada.” 5 Cikin filayen haikalin Ubangiji, ya gina bagadai ga dukan rundunonin taurari. 6 Ya mi'ka'ya'yansa maza hadaya a wuta cikin Kwarin Ben Hinnom, ya yi bokanci, ya yi duba, ya kuma yi maitanci, ya nemi shawarar mabiya da masu ruhohi. Ya yi abin da yake mugu kwarai a gabon Ubangiji, yana tsokanarsa yă yi fushi. 7 Ya dauki siffar da aka sassaka wadda ya yi, ya sa ta a cikin haikalin Allah, wanda Allah ya ce wa Dawuda da kuma dansa Solomon, “Cikin wannan haikal da kuma cikin Urushalima, wanda na zaba daga cikin kabilan Isra'il, zan sa Sunana har abada. 8 Ba zan kara bari kafafun Isra'ilawa su bar kasar da na ba wa kakanninku ba, in dai suka yi hankali ga yin kome da na umarce su game da duka dokoki, ka'idodi da kuma farillai da na bayar ta wurin Musa.” 9 Amma Manasse ya sa Yahuda da mutanen Urushalima suka kauce, har suka aikata mugunta fiye da al'umman da Ubangiji ya hallaka a gabon Isra'ilawa. 10 Ubangiji ya yi magana da Manasse da mutanensa, amma ba su kula ba. 11 Saboda haka Ubangiji ya kawo manyan hafsohin mayakan sarkin Assuriya a kansu, wadanda suka dauki Manasse a matsayi dan kurkuku, suka sa fuguja a hancinsa, suka daure shi da sarkofin tagullu suka kuma kai shi Babilon. 12 Cikin wahalarsa ya nemi tagomashin Ubangiji Allahnsa ya kuma kas Kantar da kansa sosai a gabon Allah na kakanninsa. 13 Da ya

yi addu'a gare shi, sai Ubangiji ya tabu da tubansa, ya kuma saurari rokonsa; saboda haka ya dawo da shi Urushalima da kuma zuwa mulkinsa. Sa'an nan Manasse ya san cewa Ubangiji shi ne Allah. 14 Daga bayya ya sāke gina katangar waje na Birnin Dawuda, yamma da mabulbular Gihon a cikin kwari, har zuwa mashigin Kofar Kifi, ya kuma kewaye tudun Ofel; ya yi ta da tsayi sosai. Ya sa hafsoshin mayaka cikin dukan biranen katanga a Yahuda. 15 Ya fid da bañin alloli, ya kuma fid da siffofi daga haikalin Ubangiji, haka ma dukan bagadan da ya gina a kan tudun haikali da kuma cikin Urushalima, ya zubar da su a bayan birni. 16 Sa'an nan ya gyara bagaden Ubangiji ya kuma miña hadayun salama da kuma hadayun godiya a bagaden, ya kuma fada wa Yahuda su bauta wa Ubangiji, Allah na Isra'ila. 17 Mutane dai suka ci gaba da miña hadayu a masujadai kan tudu, amma wa Ubangiji Allahnsu kadai. 18 Sauran ayyukan mulkin Manasse, hade da addu'arsa ga Allahnsa da kuma kalmomin da mai duba ya yi masa cikin sunan Ubangiji, Allah na Isra'ila, suna a rubuce cikin tarihin sarakunan Isra'ila. 19 Addu'arsa da yadda Allah ya tabu ta wurin tubansa, da kuma dukan zunubansa da rashin biyayyarsa, da wuraren da ya gina masujadai kan tudu ya kuma kafa ginshikan Ashera da gumaka kafin ya kaskantar da kansa, duka suna a rubuce cikin tarihin mai duba. 20 Manasse ya huta tare da kakanninsa, aka kuma binne shi a fadansa. Sai Amon dansa ya gāje shi a matsayin sarki. 21 Amon yana da shekara ashirin da biyu sa'ad da ya zama sarki, ya yi mulki a Urushalima shekara biyu. 22 Ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji kamar yadda mahaifinsa Manasse ya yi. Amon ya bauta ya kuma miña hadayu ga dukan gumakan da Manasse ya yi. 23 Amma ba kamar mahaifinsa Manasse ba, bai kaskantar da kansa a gabon Ubangiji ba; Amon ya kara laifinsa. 24 Fadawan Amon sukan yi masa makarkashiya, suka kashe shi a fadansa. 25 Sa'an nan mutanen kasar suka kashe dukan wadanda suka yi wa Sarki Amon makarkashiya, suka nadai Yosiya dansa sarki a maimakonsa.

34 Yosiya yana da shekara goma sha takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara talatin da daya. 2 Ya yi abin da yake daidai a gabon Ubangiji ya kuma yi tafiya a hanyoyin kakansa Dawuda, ba tare da juye dama ko hagu ba. 3 A shekara ta takwas ta mulkinsa, yayinda yake matashi, sai ya fara neman Allah na kakansa Dawuda.

A shekara ta goma sha biyunsa ya fara tsabtacce Yahuda da Urushalima daga masujadai kan tudu, ginshikan Ashera, sassakakkun gumaka da kuma siffokin da aka yi zubi. 4 A karkashin umarninsa aka rurruushe bagadan Ba'al, ya kuma tumbuke bagadan kona turare wadanda suke a bisansu, ya farfashe ginshikan Ashera da kuma sassakakkun siffofi. Ya ragargaza wadannan kucu-kucu, ya barbadu su a kan kaburburan wadanda suka miña musu hadayu. 5 Ya kone kasusuan firistocin gumaka a kan bagaden da a dā suke miña hadayunsu, ta haka ya tsabtacce Yahuda da Urushalima. 6 Ya yi haka cikin garuruwan Manasse, Efraim da Simeyon, har zuwa Naftali, da kuma cikin kangwayen kewayensu, 7 ya farfashe bagadai da ginshikan Ashera; ya niña gumaka suka zama gari, ya kuma yayyanka dukan bagadan turare kucu-kucu ko'ina a Isra'ila. Sa'an nan ya koma Urushalima. 8 A shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yosiya, ya tsarkake kasar da haikalin, ya aiki Shafan dan Azaliya da Ma'aeshiya mai mulkin birni, tare da Yowa dan Yowahaz, marubuci, su gyara haikalin Ubangiji Allah. 9 Suka tafi wurin Hilkiya babban firist suka ba shi kudin da aka kawo cikin haikalin Allah, wanda Lawiyawa masu tsaron kofofi sun tattara daga mutanen Manasse, Efraim da dukan raguwari Isra'ila da kuma daga dukan mutanen Yahuda da Benyamin da kuma mazaunyan Urushalima. 10 Sa'an nan suka danfa su ga mutanen da aka nadai su lura da aiki a kan haikalin Ubangiji. Wadannan mutane ne suke biyan ma'aikatan da suka gyara suka kuma mai da haikalin. 11 Suka kuma ba da kudi ga kafintoci da magina don su sayi sassakakkun duwatsu, da katakai don yin tsaike da tankar ginin da sarakunan Yahuda suka bari ya fādi ya zama kango. 12 Mutanen fa suka yi aiki da aminci. Shugabanninsu, su ne Yahat da Obadiya, Lawiyawa zuriyar Merari da Zakariya da Meshullam, zuriyar Kohat. Dukan Lawiyawa wadanda suke gwanaye a kayan kidi, 13 sun lura da ma'aikata, suka kuma lura da dukan masu aiki daga aiki zuwa aiki. Wadansu Lawiyawan su ne marubuta, magatakarda da kuma masu tsaron kofofi. 14 Yayinda suke fitar da kudin da aka kai cikin haikalin Ubangiji, sai Hilkiya firist ya sami Littafin Dokar Ubangiji da aka bayar ta wurin Musa. 15 Hilkiya ya ce wa Shafan magatakarda, "Na sami Littafin Doka a cikin haikalin Ubangiji." Sai ya ba wa Shafan. 16 Sa'an nan Shafan ya dauki littafin zuwa wurin sarki, ya fada masa, "Manyan ma'aikatanka

suna yin kome da aka sa su. 17 Mun dfauke kudin da an ajiye a haikalin Ubangiji muka ba wa masu aiki da wadanda suke lura da su.” 18 Sa’an nan Shafan magatakarda ya sanar da sarki ya ce, “Hilkiya first ya ba ni wani littafi.” Sai Shafan ya karanta daga cikinsa a gaban sarki. 19 Da sarki ya ji kalmomin Doka, sai ya yage rigunansa. 20 Ya ba da wadannan umarnai ga Hilkiya, Ahikam dan Shafan, Abdon dan Mika, Shafan magatakarda da kuma Asahiya mai hidimar sarki. 21 Ya ce, “Ku tafi ku nemi nufin Ubangiji saboda ni da kuma saboda raguwa a Isra’ila da Yahuda game da abin da aka rubuta a wannan littafin da aka samu. Fushin Ubangiji mai girma ne da aka zuba a kanmu domin kakanninmu ba su kiyaye maganar Ubangiji ba; ba su aikata bisa ga dukan abin da yake a rubuce a wannan littafi ba.” 22 Hilkiya tare da wadanda sarki ya aika, suka tafi suka yi magana da annabiya Hulda, wadda take matar Shallum dan Tokhat dan Hasra, mai tsaron wurin ajiyar riguna. Tana zama a Urushalima, a Yanki na Biyu. 23 Sai ta ce musu, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila ya ce fada wa mutumin da ya aike ku gare ni, 24 ‘Ga abin da Ubangiji ya ce zai kawo masifa a wannan wuri da mutanensa, dukan la’anan da aka rubuta a cikin littafin da aka karanta a gaban sarkin Yahuda. 25 Domin sun yashe ni suka kuma kone turare wa wadansu alloli, suka tsokane ni in yi fushi ta wurin dukan abin da hannuwansu suka yi, fushina zai zuba a kan wannan wuri, ba kuma za a kwantar da shi ba.’ 26 Ku fada wa sarkin Yahuda, wanda ya aike ku ku nemi nufin Ubangiji, ‘Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila yake cewa game da kalmomin da ka ji. 27 Domin zuciyarka mai tuba ce, ka kuma kasfantar da kanka a gaban Allah sa’ad da ka ji abin da ya yi magana a kan wannan wuri da mutanensa, domin kuma ka kasfantar da kanka a gabana, ka yage rigunanka ka kuma yi kuka a gabana, na ji ka, in ji Ubangiji. 28 Yanzu zan tara ka da kakanninka, za a kuma binne ka cikin salama. Idanunka ba za su ga dukan masifar da zan kawo a kan wannan wuri da kuma a kan wadanda suke zama a nan ba.”” Sai suka kai amsar wa sarki. 29 Sai sarki ya kira dukan dattawan Yahuda da Urushalima. 30 Ya haura zuwa haikalin Ubangiji tare da mutanen Yahuda, mutanen Urushalima, firistoci da Lawiyawa, dukan mutane daga karami zuwa babba. Ya karanta dukan kalmomin Littafin Alkawari wanda aka samu a cikin haikalin Ubangiji a kunnuwansu. 31 Sai sarkin ya miķe tsaye a inda yake, ya sabunta

alkawari a gaban Ubangiji, don yă bi Ubangiji yă kiyaye umarnansa, ka’idodinsa da kuma farillansa da dukan zuciyarsa da kuma dukan ransa, ya kuma yi biyayya da kalmomin alkawarin da aka rubuta a cikin wannan littafi. 32 Sa’an nan ya sa kowa a Urushalima da Benyamin ya yi alkawari ga wannan; mutanen Urushalima suka aikata wannan bisa ga alkawarin Allah, Allah na kakanninsu. 33 Yosiya ya fitar da dukan gumakan bankyama daga dukan yankunan Isra’ila, ya kuma sa dukan wadanda suke a Isra’ila su bauta wa Ubangiji Allahnsu. Muddin ransa, ba su fasa bin Ubangiji Allah na kakanninsu ba.

35 Yosiya ya yi Bikin Ketarewa ga Ubangiji a Urushalima, aka kuma yanka dan ragon Bikin Ketarewa a ranar goma sha hudu ga wata na farko. 2 Ya zabi firistoci su yi aikinsu, sai ya karfafa su su yi aikin da kyau a hidimar haikalin Ubangiji. 3 Ya ce wa Lawiyawa wadanda suke koyar da dukan Isra’ila da kuma wadanda aka tsarkake wa Ubangiji. “Ku sa akwatin alkawari mai tsarki a cikin haikalin da Solomon dan Dawuda sarkin Isra’ila ya gina. Ba za a rika dfaukansa a kafada ba. Yanzu ku bauta wa Ubangiji Allahnsu da kuma mutanensa Isra’ila. 4 Ku shirya kanku iyali-iyali a sassanku, bisa ga umarnan da Dawuda sarkin Isra’ila da kuma dansa Solomon suka rubuta. 5 “Ku tsaya a tsattsarkan wuri, bisa ga kungiyoyin gidajen kakannin’yan’uwanku, wadanda su ba firistoci ba ne. Kowanne ya sami kashi daga cikin gidan Lawiyawa. 6 Ku yanka ragunan Bikin Ketarewa, ku tsarkake kanku, ku kuma shirya raguna domin’yan’uwanku, kuna yin abin da Ubangiji ya umarta ta wurin Musa.” 7 Yosiya ya tanada wa dukan mutanen da ba firistoci ba ne wadanda suke a wurin, tumaki da awaki dubu talatin don a yanka saboda hadayun Bikin Ketarewa, ya kuma ba su shanu dubu uku. Dukan dabbobin kuwa daga garken sarki ne. 8 Fadawansa su ma suka ba da taimako da yardar rai ga mutane da kuma firistoci da Lawiyawa. Hilkiya, Zakariya da Yehiyel masu aiki a haikalin Allah, suka ba firistoci hadayun Bikin Ketarewa dubu biyu da dari shida da kuma shanu dari uku. 9 Haka kuma Konaniya tare da Shemahiya da Netanel, dan’uwansa, da Hashabiya, Yehiyel da Yozabad, shugabannin Lawiyawa, suka tanadar da hadayun Bikin Ketarewa dubu biyar da kuma bijimai dari biyar domin Lawiyawa. 10 Sa’ad da aka shirya kome don Bikin Ketarewar, sai Firistoci tare da Lawiyawa suka

tsaya wurin tsayawarsu bisa ga umarnin sarki. 11 Aka yanka ragunan Bikin Ketarewa, firistoci kuma suka yayyafa jinin da aka ba su, yayinda Lawiyawa suna fidan dabbobi. 12 Suka kebe hadayun konawa don su ba da su ga fungiyoyin iyalan mutane don su miķa ga Ubangiji, yadda yake a rubuce a Littafin Musa. Suka yi haka da shanun. 13 Suka gasa dabbobin Bikin Ketarewa a bisa wuta yadda aka tsara, suka dafa hadayu masu tsarki a tukwane, da manyan tukwane, da kuma kwanoni, suka raba su nan da nan ga dukan mutane. 14 Bayan wannan, suka shirya wa kansu da kuma wa firistoci, saboda firistoci, zuriyar Haruna, suna miķa hadayun konawa da sashen kitse daga safe har dare. Saboda haka Lawiyawa suka shirya wa kansu da kuma wa firistocin daga zuriyar Haruna. 15 Mawaka zuriyar Asaf, suna a wuraren da Dawuda, Asaf, Heman da Yedutun mai duba na sarki suka tsara. Bai zama lalle matsaran kofofi a kowace kofa su bar wuraren aikinsu ba, domin'yan'uwanus Lawiyawa sun yi shiri dominusu. 16 Ta haka fa aka yi dukan hidimar Ubangiji a wannan rana, domin su kiyaye Bikin Ketarewa, domin kuma su miķa hadayu na konawa a bisa bagaden Ubangiji, yadda sarki Yosiya ya umarta. 17 Isra'ilawan da suka kasance a can suka yi Bikin Ketarewa a wannan rana, suka kuma kiyaye Bikin Burodi Marar Yisti kwana bakwai. 18 Ba a taiba yin Bikin Ketarewa haka ba tun zamanin annabi Sama'il; kuma babu sarkin Isra'ilan da ya taiba yin irin Bikin Ketarewa kamar yadda Yosiya ya yi, tare da firistoci, Lawiyawa da kuma dukan Yahuda da Isra'il, wasanda suke can tare da mutanen Urushalima. 19 An yi wannan Bikin Ketarewa a shekara ta goma sha takwas ta mulkin Yosiya. 20 Bayan wannan duka, sa'ad da Yosiya ya shirya haikali, Neko sarkin Masar ya haura don yā yi yaki a Karkemish a Yuferites, sai Yosiya ya fita don yā fafata da shi a yaki. 21 Amma Neko ya aiki'yan sako ga Yosiya, yana cewa, "Me ya gama ni da kai, ya Sarkin Yahuda? Ban zo in yi yaki da kai ba. Na zo ne in yi yaki da gidan da yake gāba da ni! Ka kyale ni! Allah ne ya riga ya fada mini in hanzarta. Kada ka yi gāba da Allah, wanda yake tare da ni, don kada yā hallaka ka." 22 Yosiya fa, bai juya daga gare shi ba, amma ya ɓad da kama don yā yi yakin. Bai saurari abin da Neko ya fada bisa ga umarnin Allah ba, amma ya tafi ya yake shi a filin Megiddo. 23 Maharba suka harbi Yosiya, sai ya ce wa hafsoshinsa, "Ku dauke ni ku fita da ni daga nan; gama an yi mini

mummunan rauni." 24 Saboda haka suka dauke shi a keken yakin, suka fitar da shi, suka sa shi a wata keken yakin da yake da shi, suka kawo shi Urushalima, inda ya mutu. Aka binne shi a makabartar kakanninsa, sai dukan Yahuda da Urushalima suka yi makoki dominisa. 25 Annabin Irmiya ya tsara wakokin makoki domin Yosiya, wanda har wa yau mawaka maza da mata suke rera game da Yosiya. Suka sa wadannan su zama al'ada a Isra'il, suna kuma a rubuce cikin Littafin Makoki. 26 Sauran ayyukan mulkin Yosiya da kuma kyawawan abubuwan da ya yi, bisa ga abin da aka rubuta a Dokar Ubangiji, 27 dukan ayyukan, daga farko har zuwa karshe, suna a rubuce cikin littafin sarakunan Isra'il da na Yahuda.

36 Sai mutanen kasar suka dauki Yehayahaz dan Yosiya suka nafa shi sarki a Urushalima yā gāji mahaifinsa. 2 Yehayahaz yana da shekara ashirin da uku sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima wata uku. 3 Sarkin Masar ya tumfuke shi a Urushalima, ya tilasta Yahuda su biya haraji talenti dari na azurfa da kuma talentin zinariya. 4 Sarkin Masar ya nafa Eliyakim, dan'uwan Yehayahaz, sarki a bisa Yahuda da kuma Urushalima, ya kuma canja sunan Eliyakim zuwa Yehohiyakim. Amma Neko ya dauki Yehayahaz dan'uwan Eliyakim ya kai Masar. 5 Yehohiyakim yana da shekara ashirin da biyar sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha daya. Ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji Allahnsa. 6 Nebukadnezzar sarkin Babilon ya hauro ya kara da shi. Ya kama shi, ya daure da sarkokin tagulla, ya kuma kai shi Babilon. 7 Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kuma kwaso kayayyaki daga haikal in Ubangiji ya sa su a haikalinsa a can. 8 Sauran ayyukan mulkin Yehohiyakim, ayyukan bankyamar da ya aikata da dukan abubuwan da aka same shi da su, suna a rubuce cikin littafin sarakunan Isra'il da na Yahuda. Sai Yehohiyacın dansa ya gāje shi a matsayin sarki. 9 Yehohiyacın yana da shekara goma sha takwas sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima wata uku da kwana goma. Ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji. 10 Da bazara, Sarki Nebukadnezzar ya aika a kawo Yehohiyacın, aka kuma kawo shi Babilon, tare da kayayyaki masu daraja daga haikal in Ubangiji, sai Sarki Nebukadnezzar ya nafa kawunsa Zedekiya, sarki a bisa Yahuda da Urushalima. 11 Zedekiya yana da shekara ashirin da daya sa'ad da ya zama sarki, ya kuma yi mulki a Urushalima shekara goma sha daya.

12 Ya yi abin da yake mugu a gabon Ubangiji Allahnsa kuma bai kas̄kantar da kansa a gabon Irmiya annabi, wanda ya yi magana kalmar Ubangiji ba. **13** Ya tayar wa Sarki Nebukadnezzar, wanda ya sa ya yi rantsuwa da sunan Allah. Ya zama mai kunnen kashi da kuma taurin zuciya, bai kuwa juye ga Ubangiji, Allah na Isra'ila ba. **14** Bugu da kari, dukan shugabannin firistoci da mutane suka kara zama marasa aminci, suna bin dukan abubuwān bankyama na al'ummai, suka kazantar da haikalin Ubangiji, wanda ya tsarkake a Urushalima. **15** Sai Ubangiji Allah na kakanninsu, ya yi ta aika da magana gare su ta wurin'yan sakonsa sau da sau, domin ya ji tausayi mutanensa da mazauninsa. **16** Amma suka yi wa'yan safon Allah ba'a, suka rena maganarsa, suka yi wa annabawansa dariyar reni, har sai da fushin Ubangiji ya tasar a kan mutanensa babu makawa. **17** Ya bashe su ga sarkin Babiloniyyawa wanda ya karkashe samarinsu da takobi a wuri mai tsarki, bai yi juyayin saurayi, ko budurwa, ko tsoho, ko gajiyayye ba. Allah ya bashe su duka ga Nebukadnezzar. **18** Nebukadnezzar ya kwashe dukan kayayyaki daga haikalin Allah, babba da karami, da ma'ajin haikalin Ubangiji da kuma ma'ajin sarki da na fadawansa zuwa Babilon. **19** Suka cinna wa haikalin Allah wuta, suka rurrushe katangar Urushalima; suka kone dukan fada, suka kuma lalace kome mai amfani da yake can. **20** Wadanda ba a kashe ba kuwa Nebukadnezzar ya kwashe su, ya kai Babilon, suka zama bayinsa da na'ya'yansa maza har zuwa kahuwar mulkin Farisa. **21** Kasar ta more hutun Asabbacinta; a dukan lokacin zamanta kango ta huta, har sai da shekaru saba'in nan suka cika bisa ga maganar Ubangiji da Irmiya ya fadi. **22** Don a cika maganar da Ubangiji ya yi ta wurin Irmiya, a shekara farko ta Sairus sarkin Farisa, sai Ubangiji ya motsa zuciyar Sairus na Farisa don yă yi shela a dukan masarautarsa, ya kuma sa shi a rubuce cewa, **23** "Ga abin da Sairus sarkin Farisa ya ce, "Ubangiji Allah na sama, ya ba ni dukan mulokin duniya, ya kuma nada ni in gina masa haikali a Urushalima a Yahuda. Duk wani na mutanensa a cikinku, bari yă haura yă tafi, bari kuma Ubangiji Allahnsa yă kasance tare da shi."

Ezra

1 A shekara ta farko ta mulkin sarkin Farisa, wato, sarki Sairus, domin a cika maganar Ubangiji da aka yi ta bakin Irmiya, sai Ubangiji ya taba zuciyar Sairus sarkin Farisa ya yi shela a duk fādin Kasarsa, ya kuma rubuta cewa, **2** “Ga abin da Sairus sarkin Farisa yake shela, “Ubangiji Allah na sama ya ba ni iko in yi mulkin duniya duka, ya kuma zaɓe ni in gina masa haikali a Urushalima cikin Yahuda. **3** Duk wanda yake nasa a cikinku bari Allahnsa yă kasance tare da shi, bari yă tafi Urushalima cikin Yahuda yă gina haikalin Ubangiji, Allah na Isra’ila, Allah wanda yake a Urushalima. **4** Duk inda akwai mutumin Yahuda da ya rage, sai mutanen da suke zama kusa da shi, su taimake shi da azurfa, da zinariya, da kaya, da kuma dabbobi, tare da kyautai na yardar rai saboda Gidan Allah wanda yake a Urushalima.” **5** Sai shugabannin zuriyar Yahuda da na Benyamin, da firistoci da Lawiyawa, duk wanda Allah ya taba zuciyarsa, suka shirya don su je su gina haikalin Ubangiji a Urushalima. **6** Dukan maƙwabtansu kuwa suka taimake su da gudummawa na kayan azurfa da na zinariya, da kaya, da dabbobi, da kuma kyautai masu daraja bisa bayarwar yardar rai da suka yi. **7** Sai sarki Sairus ya fitar da kayan da suke na haikalin Ubangiji wadanda Nebukadnezzar ya kwashe daga Urushalima ya sa a haikalin allahnса. **8** Sairus sarkin Farisa ya sa Mitredat ma’aji ya Kirga su a gabon Sheshbazzar dan sarkin Yahuda. **9** Ga lissafin kayan. Manyan kwanonin zinariya guda 30 Manyan kwanonin azurfa guda 1,000 Wuƙake guda 29 **10** Wadansu kwanonin zinariya guda 30 Wadansu kwanonin azurfa guda 410 da wadansu kayayyaki guda 1,000 **11** Dukan kayayyakin zinariya da na azurfa sun kai 5,400. Sheshbazzar ya kawo kayayyakin nan duka tare da shi lokacin da kamammun suka hauro daga Babilon zuwa Urushalima.

2 Ga lissafin wadanda suka dawo daga bauta a Babilon, wadanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwasa zuwa bauta a ƙasar Babilon (sun dawo Urushalima da Yahuda, kowa ya koma garinsu. **2** Sun komo tare da Zerubbabel, da Yeshuwa, da Nehemiya, da Serahiya, da Re’elaya, da Mordekai, da Bilshan, da Misfar, da Bigwai, da Rehum, da Ba’ana). Ga jerin mazan mutanen Isra’ila. **3** Zuriyar Farosh mutum 2,172 **4** ta Shefatiya 372 **5** ta Ara 775 **6** ta Fahat-Mowab (ta wurin Yeshuwa da Yowab) 2,812 **7** ta Elam 1,254

8 ta Zattu 945 **9** ta Zakkai 760 **10** ta Bani 642 **11** ta Bebai 623 **12** ta Azgad 1,222 **13** ta Adonikam 666 **14** ta Bigwai 2,056 **15** ta Adin 454 **16** ta Ater (ta wurin Hezekiya) 98 **17** ta Bezai 323 **18** ta Yora 112 **19** ta Hashum 223 **20** ta Gibbar 95. **21** Mutanen Betlehem 123 **22** na Netofa 56 **23** na Anatot 128 **24** na Azmawet 42 **25** na Kiriyat Yeyarim, da Kefira Beyerot 743 **26** na Rama da Geba 621 **27** na Mikmash 122 **28** na Betel da Ai 223 **29** na Nebo 52 **30** na Magbish 156 **31** na dayan Elam din 1,254 **32** na Harim 320 **33** na Lod, da Hadid da Ono 725 **34** na Yeriko 345 **35** na Sena’ा 3,630. **36** Firistoci. Zuriyar Yedahiya (ta wurin iyalin Yeshuwa) 973 **37** ta Immer 1,052 **38** ta Fashhur 1,247 **39** ta Harim 1,017. **40** Lawiyawa. Lawiyawa na zuriyar Yeshuwa da Kadmiyel (ta wurin Hodawiya) mutum 74. **41** Mawaka. Zuriyar Asaf mutum 128. **42** Masu tsaron haikali. Zuriyar Shallum, Ater, Salmon, Akkub, Hatita, da Shobai mutum 139. **43** Ma’akatan haikali. Zuriyar Ziha, Hasufa, Tabbawot, **44** Keros, Siyaha, Fadon, **45** Lebana, Hagaba, Akkub, **46** Hagab, Shamlai, Hanan, **47** Giddel, Gahar, Reyahiya, **48** Rezin, Nekoda, Gazzam, **49** Uzza, Faseya, Besai, **50** Asna, Meyunawa, Nefussiyawa, **51** Bakbuk, Hakufa, Harhur, **52** Bazlut, Mehida, Harsha, **53** Barkos, Sisera, Tema, **54** Neziya da Hatifa. **55** Zuriyar bayin Solomon. Zuriyar Sotai, Hassoferet, Feruda, **56** Ya’ala, Darkon, Giddel, **57** Shefatiya, Hattil, Fokeret-Hazzebayim, da Ami. **58** Dukan zuriyar ma’akatan haikali, da kuma bayin Solomon 392. **59** Wadannan mutanen ne suka zo daga garuruwan Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerub, Addan da Immer, amma ba su iya nuna ainihin tushensu daga Isra’ila ba. **60** Yan zuriyar Delahiya, Tobiya, da Nekoda 652. **61** Daga cikin firistoci kuma, zuriyar Hobahiya, Hakkoz da Barzillai (wanda ya auri diyar Barzillai mutumin Gileyad da ake kuma kira da wannan suna). **62** Wadannan sun nemi sunayen iyalansu a cikin littafin da ake rubuta sunayen amma ba su ga sunayensu ba, saboda haka sai aka hana su zama firistoci domin an dauka su marasa tsabta ne. **63** Gwamna ya umarce su cewa kada su ci wani abinci mai tsarki sai firist ya yi shawara ta wurin Urim da Tummim tukuna. **64** Yawan jama’ar duka ya kai mutum 42,360, **65** ban da bayinsu maza da mata 7,337; suna kuma da mawaka maza da mata 200. **66** Suna da dawakai guda 736, alfadarai 245, **67** rakuma 435, da jakuna 6,720. **68** Sa’ad da suka isa haikalin Ubangiji a Urushalima, sai wadansu shugabannin iyalai suka yi bayarwar yardar rai ta gudummawarsu domin sāke

gina gidan Allah a wurin da yake. **69** Bisa ga karfinsu suka bayar da darik 61,000 na zinariya, da maina 5,000 na azurfa, da rigunan firistoci guda 100. **70** Firistoci, da Lawiyawa, da mawaka, da masu tsaron kofofi, da masu aiki a haikali, tare da wadansu mutane, da dukan sauran Isra'ilawa suka zauna a garuruwansu.

3 Da tsayawar watan bakwai, sai Isra'ilawa wadanda suka koma garuruwansu suka taru da nufi daya a Urushalima. **2** Sai Yeshuwa dan Yozadak da sauran firistoci, da Zerubbabel dan Sheyaltiel da abokan aikinsa, suka fara gina bagaden Allah na Isra'ilila don mi'ka hadaya ta konawa bisa ga abin da yake a rubuce a Dokar Musa mutumin Allah. **3** Duk da tsoron da suke ji na mutanen da suke kewaye da su, sun gina bagaden a wurinsa, suka kuma mi'ka hadaya ta konawa a kan bagaden ga Ubangiji safe da yamma. **4** Bisa ga abin da yake a rubuce kuma, suka yi biki Bikin Tabanakul, suka mi'ka hadayu kowace rana gwargwadon yawan hadayun da ake bukata. **5** Bayan wannan, suka mi'ka hadayu na konawa yadda aka saba. Suka mi'ka hadayu na Sabon Wata, da hadayu na bukukkuwan Ubangiji, da kuma hadayun da aka bayar da yardar rai ga Ubangiji. **6** A ranar farko ta watan bakwai, sai suka fara mi'ka hadaya ta konawa ga Ubangiji, ko da yake ba a riga an aza harsashin ginin haikalin Ubangiji ba. **7** Sai suka ba wa magina da kafintoci kudi, suka ba wa mutanen Sidon da na Taya abinci, da abin sha, da mai, don su kawo itatuwan al'ul a Yaffa daga Lebanon ta teku, yadda Sairus sarkin Farisa ya ba da umarni. **8** A wata na biyu na shekara ta biyu, bayan sun komo gidan Allah a Urushalima, sai Zerubbabel dan Sheyaltiel, Yeshuwa dan Yozadak da sauran'yan'uwansa (Firistoci da Lawiyawa da duk wadanda suka komo Urushalima daga bauta) suka fara aiki, aka zabi Lawiyawa daga masu shekaru ashirin da haihuwa zuwa wadanda suka wuce haka don su dubi aikin ginin gidan Ubangiji. **9** Yeshuwa da'ya'yansa maza, da'yan'uwansa, da Kadmiel da'ya'yan Yahuda ('yan zuriyar Hodawiya), da'ya'yan Henedad, da'ya'yansu da'yan'uwansu, dukansu Lawiyawa ne, suka hada kai cikin duban masu aikin gidan Allah. **10** Da masu ginin suka aza harsashin ginin haikalin Ubangiji, sai firistoci suka sa kayansu na firistoci suka ri'ke kahonin busa, Lawiyawa ('ya'yan Asaf) kuwa suka ri'ke kuge, suka yi shiri domin su rera yabo ga Ubangiji kamar yadda Dawuda Sarkin Isra'ilila ya ba da umarni. **11** Suka rera wa'kar yabo da godiya ga Ubangiji, suna cewa, "Shi nagari ne; kaunarsa kuwa

ga Isra'ilila har abada ce." Dukan jama'a kuwa suka yabi Ubangiji da murya mai karfi, domin an aza harsashin ginin gidan Ubangiji. **12** Amma tsofaffin firistoci, da Lawiyawa, da shugabannin iyalai da yawa, wadanda dā suka ga yadda haikali na farko yake, suka fashe da kuka mai karfi sa'ad da suka ga an aza harsashin ginin wannan haikali, yayinda wadansu kuma suka yi ihu da farin ciki. **13** Ba wanda zai iya rabe tsakanin ihun farin ciki da na kuka, domin mutanen sun tā da murya sosai har aka ji su daga nesa.

4 Sa'ad da abokan gāban Yahuda da na Benyamin suka ji cewa wadanda suka dawo daga bauta suna gina haikalin Ubangiji, Allah na Isra'ilila **2** sai suka zo wurin Zerubbabel da kuma wurin shugabannin iyalai, suka ce, "Bari mu taimake ku ginin domin mu ma muna addu'a ga Allahnku yadda kuke yi, muna mi'ka masa hadaya tun lokacin Esar-Haddon sarkin Assuriya wanda ya kawo mu nan." **3** Amma Zerubbabel, Yeshuwa, da sauran shugabannin iyalai na Isra'ilila suka amsa suka ce, "Ba za ku sa hannu cikin gina wa Allahnmu haikali ba, mu kadai za mu gina wa Ubangiji, Allah na Isra'ilila gini kamar yadda Sarkin Sairus, sarkin Farisa, ya umarce mu." **4** Sai mutanen da suke zama a wurin suka fara yin kokari su sa mutanen Yahuda su karaya, suka sa su ji tsoron ci gaba da gimin. **5** Suka yi hayar mashawarta don su ga cewa sun bata kokarinсу dukan kwanakin mulkin Sairus sarkin Farisa har zuwa kwanakin mulkin Dariyus sarkin Farisa. **6** A farkon mulkin Zerzes, sai abokan gāba suka kawo karar mutanen Yahuda da na Urushalima. **7** A zamanin Artazerzes sarkin Farisa kuma, sai Bishlam, da Mitredat, da Tabeyel, da sauran abokansu suka rubuta wasika zuwa ga Artazerzes. Aka rubuta wasikar da harufan Arameyik, aka kuma fassara ta a yaren Arameyik. **8** Rehum shugaban rundunar soja, da Shimshai marubuci, suka rubuta wasikar a kan Urushalima zuwa ga sarki Artazerzes, suka ce. **9** Rehum shugaban sojoji, da Shimshai marubuci, da sauran abokansu, wato, alkalai, da masu ri'ke da mu'kamai daga Farisa, Uruk da Babilon, mutanen Elam da na Shusha, **10** da sauran mutane wadanda mai girma Osnaffar ya kwaso, ya zaunar da su cikin birnin Samariya da sauran wurare na Kewayen Kogin Yuferites. **11** (Ga abin da suka rubuta.) Zuwa ga sarki Artazerzes. Daga bayinka, mutanen Kewayen Kogin Yuferites. **12** Ya kamata sarki ya san cewa Yahudawan da suka hauro wurinmu daga

wurinka, sun je Urushalima suna sāke gina wannan mugun birni mai tawaye. Suna sāke gyara katangar, suna kuma gyara harsashin katangar. **13** Ya kamata fa, sarki ya san cewa in aka sāke gina wannan birni duk da katangar birnin, mutanen birnin ba za su dinga biyan haraji, da kudin shiga, da na fitar da kaya ba, wannan zai sa aljihun masarauta yā bushe. **14** Tun da yake muna karkashin fada, bai kyautu mu bari a rena sarki ba, Saboda haka muke sanar da sarki, **15** domin a bincika a littattafan tarihin kakanninka. Za ka ga cewa wannan birni mai tawaye ne. Tun daga zamanin dā wannan birnin yana ba sarakuna da yankuna damuwa. Wannan ne ya sa aka ragargazar da birnin. **16** Muna sanar da sarki cewa in har aka sāke gina wannan birnin da katangarsa, zai zama ka rasa kome a gefen Kewayen Kogin Yuferites ke nan. **17** Sarki ya aika da wannan amsa. Zuwa ga Rehum shugaban sojoji, Shimshai marubuci da kuma sauran abokansu wadanda suke zama a Samariya da kuma sauran wurare a Kewayen Kogin Yuferites. Gaisuwa. **18** An karanta, an kuma fassara mini wasikar da kuma aika. **19** Na ba da umarni aka kuma yi bincike, aka tarar cewa wannan birni ya dade yana yi wa sarakuna tawaye, an yi tashin hankali a birnin. **20** Urushalima ta yi sarakuna masu iko sosai wadanda suka yi mulkin Kewayen Kogin Yuferites gaba daya, an kuma biya masu haraji, da kudin shiga da na fita na kaya. **21** Saboda haka sai ku ba da umarni yanzu cewa mutanen su daina wannan aiki sai lokacin da na ba da umarni. **22** Ku tabbata ka dauki wannan da muhimanci. Don me za a bari wannan abu yā zama abin damuwa ga sarauta? **23** Da gama karanta wasikar sarki Artazerzes wa Rehum da Shimshai marubuci, da abokansu, sai suka yi sauri suka je wurin Yahudawa a Urushalima, suka hana su aikin karfi da yaji. **24** Saboda haka aikin a gidan Allah a Urushalima ya tsaya cik sai a shekara ta biyu ta mulkin Dariyus sarkin Farisa.

5 Sai annabi Haggai, da annabi Zakariya zuriyar Iddo, suka yi wa Yahudawa a Yahuda da Urushalima annabcı a cikin sunan Allah na Isra'ila wanda yake da mulki a kansu. **2** Sa'an nan Zerubbabel dan Sheyaltiel da Yeshuwa dan Yozadak suka yi shiri suka kama aikin sāke gina gidan Allah a Urushalima. Annabawan Allah kuwa suna tare da su, suna taimakonsu. **3** A wannan lokaci, Tattenai gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai da abokansu suka je wurinsu suka tambaye su cewa, "Wa ya ba ku iko ku sāke gina

wannan haikali har ku gyara katangar?" **4** Suka kuma tambaye su "Ina sunayen wadanda suke wannan gini?" **5** Amma Allah yana tsaron dattawan Yahudawa, saboda haka ba a hana su aikin ba har sai rahoto ya kai wurin Dariyus aka kuma sami amsarsa a rubuce tukuna. **6** Ga wasikar da Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai da abokansu masu riķe da muķamai a Kewayen Kogin Yuferites suka aika wa Sarki Dariyus. **7** Ga rahoton da suka aika masa. Zuwa ga Sarki Dariyus. Gaisuwa da fatan alheri. **8** Ya kamata sarki yā sani cewa mun je yankin Yahuda, zuwa gidan Allah mai girma. Muka ga mutanen suna ginin haikalin da manyan duwatsu, suna sa katakai a bangon. Ana aikin da ƙwazo, aikin kuma yana cin gaba sosai, suna kuma lura da shi. **9** Mun tambayi dattawan muka ce musu, "Wa ya ba ku iko ku sāke gina wannan haikali, ku kuma sāke gyara katangarsa?" **10** Muka kuma tambaye su sunayensu don mu rubuta mu sanar da kai wadanda suke shugabanninsu. **11** Wannan ita ce amsar da suka ba mu. "Mu bayin Allah na sama da kasa ne, muna sāke gina haikalin da aka gina tun shekaru da yawa da suka wuce, da wani babban sarkin Isra'ila ya gina ya kuma gama. **12** Amma domin kakanninmu sun ɓata wa Allah na sama rai, sai ya bari suka fāda cikin hannun Nebukadnezzar mutumin Kaldiya, sarkin Babilon, wanda ya rushe wannan haikali, ya kuma kwashe mutane zuwa Babilon. **13** "Duk da haka, a shekara ta farko ta mulkin Sairus sarkin Babilon, Sarki Sairus ya ba da umarni cewa a sāke gina wannan gidan Allah. **14** Ya kuma kwashe kwanonin zinariya da azurfa na gidan Allah daga haikalin Babilon wadanda Nebukadnezzar ya kwasa daga haikali a Urushalima. Sa'an nan sarki Sairus ya ba wa wani mutum mai suna Sheshbazzar umarni wanda ya sa ya zama gwamna, **15** ya ce masa, 'Ka kwashe kayan nan ka je ka zuba su a cikin haikalin Allah a Urushalima. Ka kuma sāke gina gidan Allah a wurin da yake a dā.' **16** "Saboda haka Sheshbazzar ya so yaaza harsashin gina gidan Allah a Urushalima. Tun daga wancan lokaci har zuwa yau ana kan gina shi amma ba a gama ba." **17** Yanzu in sarki yana so, bari a duba cikin littattafan tarihi na sarakuna na Babilon a gani ko lalle sarki Sairus ya ba da umarni a sāke gina gidan Allah a Urushalima. Bari sarki yā aiko mana da abin da ya gani game da wannan abu.

6 Sarki Dariyus kuwa ya ba da umarni a bincika a duba cikin littattafan tarihin da suke a ajiye a wurin

ajiyarsu a Babilon. **2** Sai aka sami takarda a Ekbatana a yankin Mediya, ga kuma abin da yake rubuce a ciki. Abin tunawa. **3** A shekara ta farko ta mulkin sarki Sairus, sarki ya ba da umarni game da haikalin Allah a Urushalima, ya ce, Bari a sâke gina haikalin yâ zama wurin miâ hadayu, a kuma aza harsashin ginin haikalin. Tsayinsa zai zama kafa tasa'in, fâdânsa kuma kamu tasa'in. **4** Za a jera manyan duwatsu jeri uku, da jeri daya na katako. Daga asusun sarki kuma za a biya kudin aikin. **5** Kwanonin zinariya da na azurfan gidan Allah wadanda Nebukadnezzar ya kwashe daga haikali a Urushalima ya kawo Babilon, a mayar da su wurinsu a haikali a Urushalima; a sa su cikin gidan Allah. **6** Saboda haka Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites, da Shetar-Bozenai, da ku masu mukami na yankin, ku bar wurin. **7** Kada ku hana wannan aiki na haikalin Allah. Bari gwamnan Yahudawa, da dattawan Yahudawa su sâke gina wannan gidan Allah a wurin da yake a dâ. **8** Na kuma ba da umarni game da abin da za ku yi wa dattawan Yahudawa cikin aikin ginin wannan gidan Allah. Daga asusun sarki a kudin da yake shigo wa Kewayen Kogin Yuferites za a biya mutanen nan duka, domin kada aikin yâ tsaya. **9** A tanada musu duk abin da suke bukata. A ba su'yan bijimai, da raguna, da'yan tumaki domin miâ hadaya ta konawa ga Allah na sama, haka kuma dole a tanada wa firistoci alkama, da gishiri, da ruwan inabi, da mai, kullum ba fasawa yadda firistoci suke yi a Urushalima **10** domin su miâ hadayu masu dadî ga Allah na Sama, su kuma yi addu'a domin lafiyar sarki da'ya'yansa. **11** Na kuma yi umarni cewa duk wanda ya karya wannan doka sai a fitar da itace daga cikin gidansa, a fiye kan itacen, a tsire mutumin, sa'an nan a mai da gidansa juji. **12** Bari Allah yâ sa sunansa yâ kasance, yâ hambarar da duka wani sarki ko mutanen da za su sa hannu don a sâke wanman doka, ko kuma don su rushe haikalin nan a Urushalima. Ni Dariyus na ba da wannan umarni, bari a yi biyayya babu wasa. **13** Saboda umarnin da sarki Dariyus ya aika, sai Tattenai, gwamnan Kewayen Kogin Yuferites da Shetar-Bozenai da abokansu suka yi biyayya da umarnin babu wasa. **14** Dattawan Yahuda kuwa suka ci gaba da ginin suna yin nasara ta wurin wa'azin Haggai annabi da Zakariya dan Iddo. Suka kuma gama ginin haikalin bisa ga umarnin Allah na Isra'ilâ da kuma umarnin Sairus da Artazerzes, sarakunan Farisa. **15** An gama ginin haikalin a rana ta uku na watan Adar a shekara ta shida ta mulkin Sarki

Dariyus. **16** Sai mutanen Isra'ilâ, firistoci, Lawiyawa da kuma sauran wadanda suka dawo daga bauta suka yi bikin kebe gidan Allah, cike da farin ciki. **17** Suka miâ bijimai guda dari, da raguna dari biyu, da'yan raguna dari hudu. Suka kuma miâ hadayu don zunubi saboda dukan Isra'ilâ, suka kuma miâ bunsurai guda goma sha biyu don hadaya ta zunubi, kowane bunsuru daya don kowace kabila ta Isra'ilâ. **18** Suka kuma nadâ firistoci a gundumominsu da kuma Lawiyawa a fungiyoyinsu don hidimar Allah a Urushalima, bisa ga abin da aka rubuta a Littafin Musa. **19** A rana ta goma sha hudu ga watan farko, sai wadanda suka dawo daga bauta suka yi Bikin Ketarewa. **20** Firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu, suka zama da tsabta. Lawiyawa suka yanka ragon Bikin Ketarewa domin dukan wadanda suka dawo daga bauta, da kuma domin 'yan'uwansu firistoci, da kuma domin kansu. **21** Sai Isra'ilawa wadanda suka dawo daga bauta suka ci tare da duk wadanda suka kebe kansu daga halin kazanta na Al'ummai ma'kwabtansu, don su nemi Ubangiji, Allah na Isra'ilâ. **22** Suka yi kwana bakwai suna Bikin Burodi Marar Yisti, suna cike da farin ciki, gama Ubangiji ya cika su da farin ciki don ya sa sarkin Assuriya ya canja tumaninsa, ya taimake su cikin aikin gidan Allah, Allah na Isra'ilâ.

7 Bayan wadannan abubuwa, a zamanin Artazerzes sarkin Farisa, sai Ezra dan Serahiya, dan Azariya, dan Hilkiya, **2** dan Shallum, dan Zadok, dan Ahitub, **3** dan Amariya, dan Azariya, dan Merahiyot, **4** dan Zerahiya, dan Uzzi, dan Bukki, **5** dan Abishuwa, dan Finehas, dan Eleyazar, dan Haruna babban firist. **6** Shi Ezra din ya zo daga Babilon. Shi malami ne ya kuma san Dokar Musa sosai wadda Ubangiji, Allah na Isra'ilâ ya bayar. Sarki ya ba shi duk abin da ya roka, gama Ubangiji Allahnsa yana tare da shi. **7** Wadansu Isra'ilawa, hade da firistoci, da Lawiyawa, da mawaka, da masu tsaron kofofi, da masu aiki a haikali su ma suka zo Urushalima a shekara ta bakwai a zamanin mulkin sarki Artazerzes. **8** Ezra ya iso Urushalima a wata na biyar na shekara ta bakwai na kama mulkin sarkin. **9** Ya fara tafiyarsa daga Babilon a rana ta farko ga watan farko, ya kuma iso Urushalima a rana ta farko ga watan biyar, gama alherin Allahnsa yana tare da shi. **10** Gama Ezra ya miâ kansa ga bincike da kuma kiyaye Dokar Ubangiji, da kuma koya wa Isra'ilawa dokoki da kuma umarnan Ubangiji. **11** Ga wasikar da sarki Artazerzes ya ba

Ezra wanda yake firist da kuma malami, mutumin da yake cike da sani game da dokoki da kuma umarnan Ubangiji wa Isra'ila. **12** Artazerzes, sarkin sarakuna. Zuwa ga Ezra firist, malamin Dokar Allah na sama. Gaisuwa. **13** Yanzu ina ba da umarni cewa duk wani mutumin Isra'ilan da yake cikin mulkina, hade da firistoci, da Lawiyawa, da suke so su tafi tare da kai zuwa Urushalima za su iya tafiya. **14** Sarki ne da mashawartansa guda bakwai suka aike ka don ka je ka ga halin da Yahuda da Urushalima suke ciki game da dokokin Allahnka, wadanda suke a hannunka. **15** Za ka kuma tafi da zinariya da azurfa wadanda sarki da mashawartansa suka ba da kyautar yardar rai ga Allah na Isra'ila, wanda haikalinsa ke a Urushalima, **16** hade da duk zinariya da azurfan da za ka iya samu a Babilon, da kuma duk bayarwar yardar rai daga mutane da firistoci, domin haikal Allahnus da yake a Urushalima. **17** Ka tabbata ka yi amfani da kudin nan don ka sayi bijimai, da raguna, da'yan raguna, da hadayu na gari, da na sha, ka kuma mi'ka su a kan bagade na haikal Allahnka a Urushalima. **18** Sa'an nan kai da'yan'uwnaka Yahudawa ku yi abin da kuka ga ya fi kyau da sauran zinariya da azurfa din bisa ga nufin Allah. **19** Ka kai wa Allah na Urushalima duk kayan da aka ba ka amanarsu don yin sujada a haikal Allahnka. **20** Duk kuma wani abin da ake bukata domin haikal Allahnka, daga dakunan ajiya sarki za ka fitar da kudin. **21** Yanzu fa ni, Sarki Artazerzes, ina ba da umarni ga kowane ma'aji na Kewayen Kogin Yuferites su tanada duk abin da Ezra firist, wanda kuma yake malamin Dokar Allah na sama zai bukaci, **22** har zuwa talenti dari na azurfa, da mudu dari na alkama, da garwa dari na ruwan inabi, da garwa dari na man zaitun, da kuma gishiri ba iyaka. **23** A yi duk abin da Allah na sama ya ce don haikal Allah na sama, sai a yi shi da himma. Me zai sa a jawo wa sarki da'ya'yansa fushin Allah? **24** Ku kuma san cewa, ba ku da ikon sa firistoci, da Lawiyawa, da mawaka, da masu tsaron kofofin haikali, da masu aiki a gidan Allah, ko wadansu masu aiki a haikali su biya haraji, ko kudin shiga. **25** Kai kuma Ezra, bisa ga hikimar da Allah ya ba ka, sai ka za'bi mahukunta da al'kalai wadanda za su zama masu yanke hukunci ga dukan mutanen Kewayen Kogin Yuferites, duk wadanda suka san dokokin Allahnka, ka kuma koya wa duk wadanda ba su san dokokin ba. **26** Ba shakka duk wanda bai yi biyaya da dokokin Allahnka ba, da kuma

dokokin sarki ba dole a yanke masa hukuncin kisa, ko hukuncin kora, ko hukuncin raba shi da mallakarsa, ko kuma hukuncin kulle shi a kurkuku. **27** Yabo ya tabbata ga Ubangiji Allah na kakanninmu, ya ta'ba zuciyar sarki don ya kawo daukaka ga haikal Allah a Urushalima ta wannan hanya. **28** Wanda kuma ya sa na sami tagomashi a gabon sarki da mashawartansa, da kuma duk manyan masu mu'kami nasa. Gama Ubangiji Allahna yana tare da ni, sai na sami karfin hali na tattara shugabannin mutane daga Isra'ila, don mu tafi tare.

8 Wadannan su ne shugabannin iyalai, da kuma wadanda suka dawo tare da ni daga Babilon a zamanin mulkin Sarki Artazerzes. **2** Daga zuriyar Finehas, Gershom ne shugaba; daga zuriyar Itamar, Daniyel ne shugaba; daga zuriyar Dawuda, Hattush **3** dan zuriyar Shekaniya ne shugaba, daga zuriyar Farosh, Zakariya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 150; **4** daga Fahat-Mowab, Eliyehoyenai dan Zerahiya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 200; **5** daga zuriyar Zattu, Shekaniya dan Yahaziyl ne shugaba, tare da shi akwai mutum 300; **6** daga zuriyar Adin, Ebed dan Yonatan ne shugaba, tare da shi akwai mutum 50; **7** daga zuriyar Elam, Yeshahiya dan Ataliya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 70; **8** daga zuriyar Shefatiya, Zebadiya dan Mika'ilu ne shugaba, tare da shi akwai mutum 80; **9** daga iyalin Yowab, Obadiya dan Yehiyel ne shugaba, tare da shi akwai mutum 218; **10** daga Bani, Shelomit dan Yosifiya ne shugaba, tare da shi akwai mutum 160; **11** daga Bebai, Zakariya dan Bebai ne shugaba, tare da shi akwai mutum 28; **12** daga iyalin Azgad, Yohan dan Hakktan ne shugaba, tare da shi akwai mutum 110; **13** zuriya ta Adonikam ne suka zo daga karshe, sunayensu kuwa su ne Elifelet, Yehiyel da Shemahiya, tare da su akwai mutum 60; **14** daga zuriyar Bigwai, Uttai da Zakkur ne shugabanni, tare da su akwai mutum 70. **15** Na kuma tattara su a bakin rafi wanda yake gangarawa zuwa Ahawa, muka kafa sansani a can kwana uku. Da na bincika cikin mutane da firistoci, sai na tarar babu Lawiyawa. **16** Saboda haka sai na aika a kira Eliyeler, da Ariyel, da Shemahiya, da Elnatan, da Yarib, da Natan, da Zakariya, da Meshullam wadanda su ne shugabanni. Na kuma sa a kira Yohiyarib da Elnatan wadanda masana ne. **17** Na sa su je wurin Iddo wanda yake shugaba a Kasifiya. Aka gaya musu abin da za su gaya wa Iddo da'yan'uwna masu

aiki a haikali a Kasifiya don su aiko mana wadanda za su yi mana hidima a haikalin Allahnmu. **18** Da yake Allah yana tare da mu, sai suka aiko mana da Sherebiya, wanda ya iya aiki, shi daga zuriyar Mali dan Lawi ne, dan Isra'ila. Sai ya zo tare da'yansu da kuma'yan'uwansa. Dukansu dai mutum 18 ne. **19** Suka kuma aika da Hashabiya tare da Yeshahiya daga zuriyar Merari, da'yan'uwansu da kuma'yan'ansu, su kuma mutum 20 ne. **20** Sun kuma kawo masu aiki a haikali mutum 220, fungiyar da Dawuda da abokan aikinsa suka kebe don su taimaki Lawiyawa aiki. Duk aka rubuta wadannan da sunayensu. **21** A can, a bakin rafin Ahawa, na sa mu yi azumi, domin mu kaskantar da kanmu a gabon Allah, mu kuma roke shi yā kiyaye mana hanya, da mu da'yansu da kayanmu duka. **22** Na ji kunya in roki sarki yā hada mu da sojoji da masu dawakai don su yi mana rakiya su kāre mu daga magabta a kan hanya, gama mun ce wa sarki, "Alherin Allah yana tare da duk wanda yake dogara gare shi, amma kuma fushinsa yana kan duk wanda ya juya masa baya." **23** Saboda haka sai muka yi azumi, muka kai rokonmu a wurin Allah, ya kuwa amsa mana. **24** Sai na kebe manyan firistoci guda goma sha biyu tare da Sherebiya, Hashabiya da kuma'yan'uwansu guda goma. **25** Na auna musu zinariya da azurfa, da kwanoni wadanda sarki da mashawartansa, da sauran abokan aikinsa, da Isra'ilawan da suke can suka bayar domin haikalin Allahnmu. **26** Na auna musu talenti 650 na azurfa, talenti dari na kwanonin azurfa, talenti 100 na zinariya, **27** kwanonin zinariya guda 20 da darajarsu ya kai darik 1,000, da kwanoni biyu na gogaggen tagullu, wanda yake darajarsa daidai da zinariya. **28** Na ce masa, "Ku da kayan nan tsarkaka ne ga Ubangiji. Azurfa da zinariya din, bayarwa ce ta yardar rai ga Ubangiji, Allah na kakanninku. **29** Ku lura da su da kyau har sai kun isa Urushalima. Ku auna su a shirayin haikalin Ubangiji a Urushalima, a gabon manyan firistoci, da Lawiyawa, da shugabannin iyalai na Isra'ila." **30** Sa'an nan sai firistoci, da Lawiyawa suka karbi azurfa da zinariya da kuma tsarkakan kwanonin da aka auna don a kai haikalin Allahnmu a Urushalima. **31** A rana ta goma sha biyu ga watan farko, muka tashi daga bakin rafin Ahawa don mu tafi Urushalima. Alherin Allahnmu yana tare da mu, ya kuma kāre mu daga magabta da'yan fashi. **32** Muka iso Urushalima, inda muka huta kwana uku. **33** A rana ta hudu muka tafi haikalin Allah, muka auna

azurfa, da zinariya, da tsarkakan kwanonin, muka ba Meremot dan Uriya firist, da Eleyazar dan Finehas yana tare da shi, da kuma Lawiyawan nan, wato, Yozabad dan Yeshuwa, da Nowadiya dan Binnuyi. **34** Aka yi lissafi aka auna kome aka tarar yana nan daidai, aka kuma rubuta yawan nauyin a lokacin. **35** Sa'an nan sai wadanda suka dawo daga bauta suka miķa hadaya ta konawa ga Allah na Isra'ila. Wato, bijimai guda goma sha biyu don Isra'ilawa duka, raguna tasa'in da shida, yan raguna saba'in da bakwai, bunsurai kuma guda goma sha biyu. Aka miķa su hadaya don zunubi. Wannan duka hadaya ta konawa ce ga Ubangiji. **36** Suka kuma kai sakon sarki zuwa ga wakilansa, da kuma gwamnoni na Kewayen Kogin Yuferites wadanda suka taimaki mutane da kuma gidan Allah.

9 Bayan an yi wadannan abubuwa duka, sai shugabanni suka zo wurina suka ce, "Mutansen Isra'ila, har da firistoci da Lawiyawa ba su kebe kansu daga makwabtansu ba, ba su kuma kebe kansu daga irin rayuwar kāzantar mutanen kasar ba, wato, rayuwar irinta Kan'aniyawa, da Hittiyawa, da Ferizziyawa, da Yebusiyawa, da Ammonawa, da Mowabawa, da Masarawa da Amoriyawa. **2** Sun auro wa kansu da'yansu'yan mata mutanen nan, ta haka aka kwaba zuriyar da aka tsarkake da ta mutanen nan da suke tare da su. Shugabanni da manyan ma'aikata su ne a gaba-gaba a aikata wannan abin kunya." **3** Sa'ad da na ji wannan, sai na yaga rigata da alkyabbata, na tsitsige gashin kaina da na gemuna, na zauna, na rasa abin da yake mini dadi. **4** Sai duk wadanda suke tsoron maganar Allah na Isra'ila suka kewaye ni don su ji wannan rashin imani wanda wadanda suka dawo bauta suka yi. Na kuwa zauna a can a rikice, har lokacin miķa hadaya na yamma. **5** Sa'an nan a lokacin miķa hadaya na yamma, na tashi da bacin raina, da yagaggun kayana, na durkusa na miķa hannuwana sama ga Ubangiji Allahna **6** na kuma yi addu'a, na ce, "Ya Allah, ina cike da kunya, ba zan iya daga fuskata gare ka ba, ya Allahna, domin zunubanmu sun fi mu tsayi, tudunsu har ya kai sama. **7** Tun daga zamanin kakanninmu har zuwa yanzu, zunubanmu suna da yawa. Domin zunubanmu, mu da sarakunanmu, da firistocinmu aka kama mu, aka wulakanta mu, muka zama bayi a hannun sarakuna wadansu kasashe. **8** "Amma a yanzu a wannan dan lokaci Ubangiji Allahnmu ya yi mana jinkai, ya bar mana saura, ya

kuma ba mu wuri a wurinsa mai tsarki, ya kuma ba mu ganin haske, ya dan rage mana nauyin bauta. **9** Ko da yake mu bayi ne, Allahnmu bai yashe mu cikin daurin talala da muke ciki ba, ya sa sarakunan Farisa suka yi mana kirki. Ya ba mu sabuwar dama don mu sâke gina haikalin Allahnmu, mu kuma gyara katangar, ya kuma ba mu kâriya a Yahuda da Urushalima. **10** “Amma yanzu, ya Allahnmu, me za mu ce game da wannan? Gama mun ki bin **11** dokokin da ka bayar ta wurin annabawa lokacin da ka ce, ‘Kasar da za ku mallaka, kasa ce marar tsarki, mutanenta sun bata ta da kazamin hali, kazamin halinsu ya bata ko’ina. **12** Saboda haka kada ku aurar musu da’yan matanku, kada kuma ku auro wa’ya’yanku maza’yan matansu. Kada ku yi wata yarjejeniya ta abokantaka da su. Idan kun yi biyayya za ku yi karfi, ku kuma ci albarkar kasar, har ku bar wa’ya’yanku gâdo na har abada.’ **13** “Abubuwani nan sun faru da mu sakamakon mugayen ayyukanmu ne, amma duk da haka ya Allahnmu, ba ka ba mu horo bisa ga yawan zunubanmu ba, ka kuma bar mana saura. **14** Za mu sâke kin yin biyayya da umarninka mu yi auratayya da mutanen nan da suke aikata wadannan abubuwani banfyama? Ba za ka yi fushi da mu, ka kone mu da fushinka har babu dan saura ba? **15** Ya Ubangiji Allah na Isra’ila, kai mai adalci ne! Yau an bar mu da sauran da ya tsira. Ga mu nan a gabanka masu zunubi, gama ba wanda zai iya tsayawa a gabanka.”

10 Yayinda Ezra yake addu’a, yake kuma furta laifi, yana kuka, yana a durkushe da kansa kasa a gaban gidan Allah, sai babban taron jama’ar Isra’ila, maza, mata da yara, suka taru a wurinsa. Su ma suka yi kuka mai zafi. **2** Sai Shekaniya dan Yehiyel, daga zuriyar Elam ya ce wa Ezra, “Mun yi wa Allah rashin aminci ta wurin yin auratayya da makwabtanmu, amma duk da haka bai yashe mutanen Isra’ila ba. **3** Yanzu bari mu yi alkawari da Allahnmu, mu kori matan da yaransu bisa ga abin da ranka yâ dade da sauran shugabannin da kuke girmama umarnin Allah kuka shawarce mu, bari mu yi haka bisa ga doka. **4** Sai ka tashi, gama wannan hakkinka ne, za mu ba ka goyon baya. Saboda haka ka yi karfin hali ka aikata shi.” **5** Sai Ezra ya tashi ya sa firistoci da suke shugabanni, da Lawiyawa, da dukan mutanen Isra’ila su rantse, cewa za su yi abin da aka ce. Sai suka yi rantsuwar. **6** Sa’an nan Ezra ya tashi daga gidan Allah ya tafi gidan Yehohanan dan Eliyashib, a

can ma bai ci wani abu ba, bai sha ruwa ba domin ya ci gaba da yin bañin cikin rashin aminci na wadanda suka dawo daga bauta. **7** Aka yi shela a duk fâdin Yahuda da Urushalima cewa dukan wadanda suka dawo daga bauta su tattaru a Urushalima. **8** Duk wanda bai zo a cikin kwana uku ba, za a washe shi, a kuma ware shi daga jama’ar da suka dawo daga bauta. Haka shugabanni da dattawa suka zartar. **9** A cikin kwana uku duk mutanen Yahuda da na Benyamin suka taru a Urushalima. A ranar ashirin ga watan tara, dukan mutanen suka zauna a dandali a gabon gidan Allah cike da bacin rai saboda abin da ya faru da kuma ruwan da aka yi. **10** Sai Ezra firist ya miñe tsaye ya yi musu magana ya ce, “Kun yi rashin aminci; kun aure mata bañi, ta haka kuka kara kan zunubin Isra’ila. **11** Yanzu sai ku furtu zunubanku ga Ubangiji, Allahn kakanninku, ku kuma yi nufinsa. Ku raba kanku da mutanen da suke kewaye da ku, ku kuma rabu da bañin mata.” **12** Mutanen kuwa suka tâ da murya da karfi suka ce, “Gaskiya ka fada, dole mu yi yadda ka ce, **13** Amma akwai mutane da yawa, kuma lokacin damina ne; saboda haka ba za mu iya tsayawa a waje ba. Ban da haka ma, aikin nan ba na kwana daya ko biyu ba ne, domin ba karamin laifi muka yi ba. **14** Bari shugabanninmu su yi wani abu a madadin mutane duka, sa’an nan sai duk wanda ya san ya auri bañuwar mace a garuruwanmu, sai yâ zo nan a lokacin da aka shirya tare da dattawa da alâkalan kowane gari, har sai Allah ya huce fushinsa mai zafi da yake kanmu.” **15** Yonatan dan Asahel, da Yazehiya dan Tikba su ne kadai ba su yarda da wannan shirin ba, sai Meshullam da Shabbetai Balawe kuma suka goyi bayansu. **16** Sai wadanda suka dawo daga bauta suka yi yadda aka zartar. Ezra firist ya zabi mutane wadanda su ne shugabannin iyalai, daya daga kowane sashe, aka rubuta sunan kowannensu. A ranar daya ga watan goma kuwa suka zauna don su yi binciken wadannan abubuwa. **17** A rana ta farko ga watan farko, suka gama da bincike duk wadanda suka auri bañin mata. **18** A cikin zuriyar firistoci, ga wadanda suka auri mata bañi. Daga zuriyar Yeshuwa dan Yozadak da’yan’uwansa, akwai Ma’asehiya, da Eliyezer, da Yarib, da Gedaliya. **19** (Su ne suka mika hannuwansu suka nuna sun yarda su kori matansu bañi, kowannensu kuma ya ba da rago daga cikin garkensa don a mîka hadaya don zunubi.) **20** Daga zuriyar Immer, akwai Hanani da Zebadiya. **21** Daga

zuriyar Harim, akwai Ma'asehiya, Iliya, Shemahiya, Yehiyel da Uzziya. **22** Daga zuriyar Fashhur, akwai Eliyohenai, Ma'asehiya, Ishmayel, Netanel, Yozabad da Eleyasa. **23** Cikin Lawiyawa, akwai Yozabad, Shimeyi, Kelaya (wato, Kelita), Fetahahiya, Yahuda, Eliyezer. **24** Daga mawaka, akwai Eliyashib. Daga masu tsaron kofofin haikali, akwai Shallum, Telem da Uri. **25** Ga sunayen sauran mutanen Isra'ilan da suke da wannan laifi. Daga zuriyar Farosh, akwai Ramiya, da Izziya, Malkiya, Miyamin, Eleyazar, Malkiya da Benahiya. **26** Daga zuriyar Elam, akwai Mattaniya, Zakariya, Yehiyel, Abdi, Yeremot, da Iliya. **27** Daga iyalin Zattu, akwai Eliyohenai, Eliyashib, Mattaniya Yeremot da Zabad da Aziza. **28** Daga zuriyar Bebai, akwai Yehohanan, Hananiya, Zabbai, da Atlai. **29** Daga zuriyar Bani, akwai Meshullam, Malluk, Adahiya, Yashub, Sheyal, da Ramot. **30** Daga zuriyar Fahat-Mowab, akwai Adna, Kelal, Benahiya, Ma'asehiya, Mattaniya, Bezalel, Binnuyi, da Manasse. **31** Daga zuriyar Harim, akwai Eliyezer, Isshiya, Malkiya, Shemahiya, Simeyon, **32** Benyamin, Malluk da Shemariya. **33** Daga zuriyar Hashum, akwai Mattenai, da Mattatta, Zabad, Elifelet, Irmai, Manasse, da Shimeyi. **34** Daga zuriyar Bani, akwai Ma'adai, Amram, Yuwel, **35** Benahiya, Bedeya, Keluhi, **36** Baniya, Meremot, Eliyashib, **37** Mattaniya, Matternai da Ya'asu. **38** Daga zuriyar Binnuyi, akwai Shimeyi, **39** Shelemiya, Natan, Adahiya, **40** Maknadebai, Shashai, Sharai, **41** Azarel, Shelemiya, da Shemariya, **42** Shallum da Amariya da Yusuf. **43** Daga zuriyar Nebo, akwai Yehiyel, Mattitiya, Zabad, Zebina, Yaddai, Yowel da Benahiya. **44** Dukan wadannan sun auri bañin mata, wadansunsu suna da'ya'ya.

Nehemiya

1 Kalmomin Nehemiya dan Hakaliya. A cikin watan Kisleb a shekara ta ashirin, yayinda nake a fadar Shusha. **2** Hanani, daya daga cikin'yan'uwan, ya zo daga Yahuda tare da wadansu mutane. Na kuwa tambaye shi game da raguwar Yahudawan da suka tsira daga kwasan zuwa zaman bauta, da kuma game da Urushalima. **3** Suka ce minni, "Wadanda suka tsira daga kwasan zuwa zaman bauta da kuma suka komo cikin yankin suna cikin babban damuwa da wula'anci. An rushe katangar Urushalima aka kuma kone kofofin da wuta." **4** Da na ji wadannan abubuwa, sai na zauna na yi kuka. Na yi kwanaki ina makoki da azumi, na kuma yi addu'a a gabani Allah na sama. **5** Na ce, "Ya Ubangiji Allah na sama, Allah mai girma da mai banrazana, wanda yake kiyaye alkawarinna na kauna da wadanda suke kaunarsa, suke kuma yin biyayya da umarnansa, **6** ka sa kunne ka kuma bude idanunka ka ji addu'ar da bawanka yake yi a gabanka dare da rana saboda bayinka, mutanen Isra'il. Na furtu zunuban da mu Isra'ilawa, har da ni da kuma gidan mahaifina muka yi maka. **7** Mun yi mugunta gare ka. Ba mu yi biyayya da umarnai, ka'idodi da kuma dokokin da ka ba wa bawanka Musa ba. **8** "Ka tuna da umarnan da ka ba wa bawanka Musa, kana cewa, 'In kun yi rashin aminci, zan warwatsar da ku a cikin al'ummam, **9** amma in kuka dawo gare ni kuka kuma yi biyayya da umarnaina, to, ko mutanenku da aka kwasa zuwa zaman bauta suna can wuri mafi nisa, zan tattara su daga can in kawo su wurin da na zaba yā zama wurin zama don Sunana.' **10** "Su bayinka ne da kuma mutanenka da ka fansa ta wurin karfinka mai girma da kuma hannunka mai iko. **11** Ya Ubangiji, ka kasa kunne ga addu'ar wannan bawanka da kuma ga addu'ar bayinka wadanda suke farin cikin girmama sunanka. Ka ba wa bawanka nasara a yau ta wurinsa yā sami tagomashi a gabani wannan mutum." Ni ne mai ri'kon kwaf sarki.

2 A watan Nisan a shekara ta ashirin ta mulkin Sarki Artazerzes, sa'ad aka kawo masa ruwan inabi, sai na karfa na ba shi. Bari tafa bata fuskata a gabansa ba, sai wannan karo. **2** Saboda haka sarki ya tambaye ni ya ce, "Me ya sa fuskarka ta baci, ga shi, ba ciwo kake ba? Ba abin da ya kawo wannan, in ba dai kana ba'kin ciki ba." Sai na ji tsoro kwarai, **3** na amsa na

ce wa sarki, "Ran sarki yā dadel! Me zai hana fuskata ta baci, sa'ad da birnin da aka binne kakannina tana zaman kango, aka kuma rushe kofofinsa da wuta?" **4** Sai sarki ya ce mini, "Me kake so?" Sai na yi addu'a ga Allah na sama, **5** na kuwa ba wa sarki amsa, na ce, "In ya gamshi sarki, in kuma bawanka ya sami tagomashi a idonka, bari ka aike ni in tafi kasar Yahuda, birnin da aka binne kakannina, domin in sāke gina shi." **6** Sai sarki, a lokacin sarauniya da tana zama kusa da shi, ya tambaye ni, ya ce, "Kwana nawa tafiyar za tā dauke ka, kuma yaushe za ka dawo?" Ya gamshi sarki ya aike ni; saboda haka na shiryा lokaci. **7** Na kuma ce masa, "In ya gamshi sarki, zai yi kyau in sami wasiku zuwa ga gwamnonin Kewayen Kogin Yuferites, domin su tanada kāriya har sai na isa Yahuda? **8** A kuma ba ni wasika zuwa ga Asaf, sarkin daji, yā ba ni katako don yin kofofin kagara na kusa da fadar haikali da kuma don katangar birni, da na wurin da zan zauna?" Sarki kuwa ya ba ni abin da na roka, gama Allah yana tare da ni. **9** Saboda haka na tafi wurin gwamnonin Kewayen Kogin Yuferites, na ba su wasikun sarki. Sarki kuma ya aika da hafshoshin mayaka da kuma mahayan dawakai tare da ni. **10** Da Sanballat mutumin Horon da Tobiya wakilin kasar Ammon suka ji cewa wani ya zo domin yā karfafa zaman lafiyar mutanen Isra'il, sai suka damu kwarai. **11** Sai na je Urushalima, bayan na zauna a can na kwanaki uku, **12** sai na fita da dare tare da mutane kalila. Ban fada wa wani abin da Allahna ya sa a zuciyata in yi don Urushalima ba. Ba wadansu dabbobi kuma tare da ni, sai dai dabbar da na hau. **13** Da dare na fita ta Kofar Kwari wajen Rijiyar Dila da Kofar Juji, ina dudduba katangar Urushalima wadanda aka rushe da kuma kofofinta wadanda aka kone da wuta. **14** Sa'an nan na ci gaba zuwa wajen Kofar Ma'bubbuga da kuma Tafkin Sarki, amma babu isashen wuri saboda abin da na hau yā bi; **15** saboda haka na haura ta kwarin da dad dare, ina dudduba katangar. A karshe, na juya na sāke shiga ta Kofar Kwari. **16** Shugabanni ba su san inda na tafi, ko abin da nake yi ba, domin ban riga na fada wa Yahudawa, ko firistoci, ko manyan gari, ko shugabanni, ko sauran wadanda za su yi aiki, kome ba. **17** Sai na ce musu, "Kun ga matsalar da muke ciki, yadda Urushalima ta zama kango, an kuma kone kofofinta da wuta. Ku zo mu sāke gina katangar Urushalima, ba za mu kara shan kunya ba." **18** Na kuma fada musu game da yadda alherin Allahna yake tare da ni da kuma abin da sarki

ya fada mini. Suka amsa, suka ce, "Mu tashi, mu kama gini." Sai suka fara wannan aiki mai kyau. **19** Amma sa'ad da Sanballat mutumin Horon da Tobiya wakilin Kasar Ammon da kuma Geshem mutumin Arab suka ji game da wannan, sai suka yi mana ba'a suka kuma yi mana dariya. Suka ce, "Me kuke tsammani kuke yi? Kuna so ku yi wa sarki tawaye ne?" **20** Na amsa musu na ce, "Allah na sama zai ba mu nasara. Mu bayinsa za mu tashi mu fara gini, amma game da ku kam, ba ku da rabo cikin Urushalima, ba ku da wani hakki ko wani abin tunawa."

3 Eliyashib babban firist da yan'uwanسا firistoci suka tashi suka sâke gina Kofar Tumaki. Suka tsarkake ta, suka sa kofofinta a wurarensu, suka yi ginin har Hasumiyar Dari, wadda suka tsarkake, da kuma Hasumiyar Hananel. **2** Mutanen Yeriko kuwa suka kama ginin daga mahadin, Zakkur dan Imri kuma ya fara ginin biye da su. **3** 'Ya'yan Hassenaya ne suka gina Kofar Kifi. Suka kafa ginshikan, suka kuma sa kofofinta, da sakatunta, da kuma sandunan karfenta a wurarensu. **4** Kusa da su kuma, Meremot dan Uriya, dan Hakkoz ne ya yi gyare-gyaren. Biye da shi kuma sai Meshullam dan Berekiya, dan Meshezabel ya yi gyare-gyare. Kusa da shi Zadok dan Ba'ana shi ma ya yi gyare-gyare. **5** Mutanen Tekowa ne suka yi gyare-gyare biye da shi, amma manyan garinsu suka ki su sa hannu cikin aikin da shugabanninsu suka bayar. **6** Yohiyada dan Faseya, da Meshullam dan Besodehiya ne suka gyara Kofar Yeshana. Suka kafa katakanta, suka sa kyamarenta, da sandunan karfena kulle kofofinta. **7** Biye da su, mutanen Gibeyon da Mizfa Melatiya na Gibeyon da Yadon Meronot wadanda suke Karkashin ikon gwamnan Kewayen Kogin Yuferites ne suka yi gyare-gyaren. **8** Uzziyel dan Harhahiya, daya daga cikin masu keran zinariya ne ya yi gyare-gyaren sashe na biye; sai Hananiya, daya daga cikin masu yin turare, ya yi gyare-gyaren biye da wannan. Suka gyara Urushalima har zuwa Katanga Mai Fadi. **9** Refahiya dan Hur, mai mulkin rabin yankin Urushalima, ya yi gyare-gyaren sashe na biye. **10** Kusa da Refahiya, Yedahiya dan Harumaf ya yi gyare-gyaren daga gaban gidansa, sai Hattush dan Hashabnehiya ya yi gyare-gyaren biye da shi. **11** Malkiya dan Harim, da Hasshub dan Fahat-Mowab ya yi gyare-gyaren wani sashe da kuma Hasumiyar Wurin Gashi. **12** Shallum dan Hallohesh, mai mulkin dayan rabin yankin Urushalima ya yi gyare-gyaren sashe

na biye tare da taimakon'ya'yansa mata. **13** Hanun da mazaunan Zanowa ne suka gyara Kofar Kwari. Suka sâke gina ta suka sa kofofinta, da sakatunta, da sandunan karfenta a wurarensu. Suka kuma gyara yadi dari biyar na katangar har zuwa Kofar Juji. **14** Malkiya dan Rekab mai mulkin yankin Bet-Hakkerem ne ya yi gyare-gyaren Kofar Juji. Ya sâke gina ta ya kuma sa sakatunta, da sanduna karfenta a wurarensu. **15** Shallum dan Kol-Hoze mai mulkin Mizfa ne ya yi gyare-gyaren Kofar Mabubbuga. Ya sâke gina ta, ya yi mata jinka yana sa kofofinta, da sakatunta, da kuma sandunan karfenta a wurarensu. Ya kuma gyara katangar tafkin Silowam, ta Lambun Sarki, har zuwa matakalan da suka gangara daga Birnin Dawuda. **16** Gaba da shi, Nehemiya dan Azbuk, mai mulkin rabin yankin Bet-Zur ne ya yi gyare-gyaren har zuwa kusa da kaburban Dawuda, har zuwa hakakken tafki da kuma Gidan Jarumawa. **17** Biye da shi, Lawiyawa a karkashin Rehum dan Bani ne suka yi gyare-gyaren. Kusa da su, Hashabiya mai mulkin rabin yankin Keyila ne ya yi gyare-gyaren don yankinsa. **18** Biye da shi, yan'uwan Lawiyawa ne a karkashin Binnuyi dan Henadad, mai mulkin dayan rabin yankin Keyila suka yi gyare-gyaren. **19** Biye da su, Ezer dan Yeshuwa, mai mulkin Mizfa, ya yi gyara wani sashe, daga inda yake fuskantar hawan gidan makamai har zuwa kusurwa. **20** Biye da shi, Baruk dan Zakkai da kwazo ya gyara wani sashe, daga kusurwa zuwa mashigin gidan Eliyashib babban firist. **21** Biye da shi, Meremot dan Uriya, dan Hakkoz, ya yi gyaran wani sashe, daga mashigin gidan Eliyashib zuwa karshensa. **22** Firistoci daga kewayan yankin ne suka yi gyare-gyaren biye da shi. **23** Can gaba da su, Benyamin da Hasshub ne suka yi gyare-gyaren a gaban gidansu, biye da su kuwa, Azariya dan Ma'asehiya, dan Ananiya ne ya yi gyare-gyaren kusa da gidansa. **24** Biye da shi, Binnuyi dan Henadad ya yi gyaran wani sashe, daga gidan Azariya zuwa kusurwa, **25** sai Falal dan Uzai ya yi aiki daura da kusurwa da kuma doguwar hasumiya daga fadar da take bisa kusa da shirayin masu tsaro. Biye da shi, Fedahiya dan Farosh **26** da masu hidimar haikali da suke zama a tudun Ofel ne suka yi gyare-gyaren har zuwa wani wuri daura da Kofar Ruwa wajen gabas da kuma doguwar hasumiya. **27** Biye da su, mutanen Tekowa suka yi gyaran wani sashe, daga babbar doguwar hasumiya zuwa katangar Ofel. **28** Daga Kofar Doki, firistoci ne suka yi gyare-gyaren,

kowanne a gabon gidansa. **29** Biye da su, Zadok dan Immer ya yi gyare-gyaren daura da gidansa. Biye da shi, Shemahiya dan Shekaniya, mai tsaron Kofar Gabas ya yi gyare-gyare. **30** Biye da shi, Hananiya dan Shelemiya, da Hanun, da na shida na Zalaf, suka gyara wani sashe. Biye da su, Meshullam dan Berekiya ya yi gyare-gyaren daura da wurin zamansa. **31** Biye da shi, Malkiya, daya daga cikin masu kera zinariya ya yi gyare-gyaren har zuwa gidan masu hidimtar haikali da kuma'yan kasuwa, daura da Kofar Bincike, har zuwa dakin da yake bisa kusurwar. **32** Ma'keran zinariya da'yan kasuwa suka gyara wani sashi tsakanin dakin da yake bisa kusurwa da Kofar Tumaki.

4 Da Sanballat ya ji cewa muna sâke ginin katangar, sai ya husata, ya haukace kwarai. Ya yi wa Yahudawa dariya, **2** a gabon abokansa da kuma sojojin Samariya ya ce, "Me wadancan Yahudawan nan marasa karfi suke yi? Za su maido da katangarsu ne? Za su mika hadayu ne? Za su gama a rana daya? Za su iya samun duwatsun gini daga tsibin matattun duwatsu?" **3** Tobiya wakilin mutanen Ammon wanda yake a gefensa ya ce, "Abin nan da suke gini, ko dila ma ya hau, zai rushe shi!" **4** Ka ji mu, ya Allahnmu, gama an rena mu. Bari zegin da suke yi mana yâ koma kansu. Ka sa a kwashe su a kai su bauta a wata kasa. **5** Kada ka rufe laifinsu, kada kuwa ka gafarta musu, gama sun ci mutuncinmu, mu da muke gini. **6** Sai muka sâke ginin katangar sai da duka ta kai rabin tsayinta, gama mutane sun yi aiki da dukan karfinsu. **7** Amma da Sanballat, da Tobiya, da Larabawa, da Ammonawa, da kuma mutanen Ashdod suka ji cewa gyare-gyaren katangar Urushalima yana cin gaba, ana kuma tattoshe wuraren da suka tsattsaga, sai suka husata kwarai. **8** Dukansu suka kulla su zo, su yi yakî da Urushalima, su tâ da hankali a cikinta. **9** Amma muka yi addu'a ga Allahnmu muka kuma sa masu tsaro da rana da kuma dare don mu magance wannan barazana. **10** Ana cikin haka, mutane a Yahuda suka ce, "Karfin ma'aikata yana kâsawa, akwai kuma sauran tarkace da yawa da ba za mu iya sâke gina katangar ba." **11** Abokan gâbanmu sun ce, "Ba za su sani ba, ba kuwa za su gan mu ba, sai dai kawai su gan mu a cikinsu, za mu karkashe su, mu tsai da aikin." **12** Sau da yawa Yahudawan da suke da zama kusa da abokan gâbanmu sun yi ta zuwa suna yin mana magana, suna cewa "Ko'ina muka juya, za su fâda mana." **13** Saboda haka na sa jama'a su ja d'amara bisa ga iyalinsu a

bayan katanga, a wuraren da ba a gina ba. Suna riķe da takuba, da mâsu, da bakkuna. **14** Bayan na dudduba abubuwa, sai na miķe tsaye na ce wa manyan gari da shugabanni da kuma sauran jama'a, "Kada ku ji tsoronsu. Ku tuna da Ubangiji, wanda yake mai girma da banrazana, ku yi yakî don'yan'uwanku, da'yâ'yanuku maza da mata, da matanku da kuma gidajenku." **15** Da abokan gâbanmu suka ji muna sane da shirinsu, Allah kuma ya wargaje shirin nan, sai duk muka dawo ga katangar, kowa ya kama aikinsa. **16** Daga wannan rana zuwa gaba, rabin mutane suka yi aiki, yayinda sauran rabin suka kintsa da mâsu, da garkuwa, da bakkuna da makamai. Shugabanni suka goyi bayan dukan mutanen Yahuda **17** wadanda suke ginin katangar. Wadanda suke daukan kaya suka yi aikinsu da hannu daya, suna kuma riķe da makamai a daya hannun, **18** kuma kowane mai gini ya daura takobinsa a gefe yayinda yake aiki. Amma mutum mai busa kaho ya kasance tare da ni. **19** Sai na ce wa manyan gari, da shugabanni, da sauran jama'a, "Aikin nan babba ne kuma mai yawa, ga shi muna a rarrabe nesa da juna a katangar. **20** Duk inda kuka ji an busa kaho, sai ku taru a wurin. Allahnmu zai yi yakî dominmu!" **21** Saboda haka muka ci gaba da aiki, rabin mutane suna riķe da mâsu, daga wayewar gari har zuwa fitowar taurari. **22** A wannan lokaci na kuma ce wa mutane, "A sa kowane mutum da mataimakinsa su zauna a Urushalima da dare, domin a yi tsaro da dare, da safe kuma a kama aiki." **23** Saboda haka ni, da'yan'uwana, da bayina, da matsaran da suke tare da ni, ba wanda ya tube tufafinsa; kowa ya rataye makaminsa, ko ya je shan ruwa ma.

5 To, sai maza da matansu suka tâ da fara gunaguni mai tsanani a kan'yan'uwansu Yahudawa. **2** Wadansu suka ce, "Mu da'yâ'yanmu maza da mata muna da yawa, muna bukatar hatsi domin mu ci mu rayu." **3** Wadansu kuwa suka ce, "Saboda yunwa mun jinginar da gonakinmu, da gonakin inabinmu, da gidajenmu don mu sami hatsi." **4** Har illa yau wadansu suka ce, "Mun ci bashin kudi don mu biya haraji a kan gonakinmu, da gonakin inabinmu. **5** Ga shi kuwa, mu da su dangin juna ne, 'yâ'yanmu da nasu kuma daya ne, duk da haka an tilasta mu mu sa'yâ'yanmu mata da maza su zama bayi. Har ma an riga an bautar wadansu daga cikin'ya'yanmu mata, amma ba mu da iko mu ce kome, domin gonakinmu da gonakin inabinmu suna a hannun wadansu mutane." **6** Sa'ad

da na ji kukansu da wadannan koke-koke, na husata kwarai. **7** Na yi tunaninsu a zuciyata sa'an nan na zargi manyan gari da shugabanni. Na ce musu, "Kuna musguna wa'yan'uwanku ta wurin ba su rance da ruwa!" Saboda haka na kira babban taro gaba daya don a magance wannan. **8** Na ce, "Da dukan iyakar kokarinmu, mun fanshi'yan'uwanmu Yahudawan da aka sayar wa Al'ummai. Amma ga shi kuna sayar da'yan'uwanku ga Al'ummai, don kawai a sâke sayar mana da su!" **9** Saboda haka na ci gaba na ce, "Abin da kuke yi a yanzu ba daidai ba ne. Bai kamata ku yi tafiya cikin tsoron Allahnmu don mu guji ba'ar Al'ummai abokan gâbanmu ba? **10** Ni ma da'yan'uwnana da kuma mutanena muna ba wa mutane bashin kudi da kuma hatsi. Sai mu daina sha'anin ba da rance da ruwa! **11** Yau sai ku mayar musu da gonakinsu, da gonakin inabinsu, da na zaitunsu, da gidajensu, da kashi daya bisa dari na kudi, da na hatsi, da na ruwan inabi, da na mai, wadanda kuka karfa a wurinsu." **12** Suka ce, "Za mu mayar musu, kuma ba za mu bukaci wani abu daga gare su ba. Za mu yi yadda ka fada." Sai na tattara firistoci na kuma sa manyan gari da shugabanni su yi rantsuwa don su yi abin da suka yi alkawari. **13** Na kuma kakkabe hannuna, na ce, "Duk wanda ya karya wannan alkawari, haka Allah zai kakkabe shi daga gidansa da aikinsa. Allah zai kakkabe shi, yâ wofintar da shi!" Da jin wannan, sai dukan taron suka ce, "Amin," suka kuma yabi Ubangiji. Mutane kuwa suka yi kamar yadda suka yi alkawari. **14** Ban da haka ma, daga shekara ta ashirin ta Sarki Artazerzes, sa'ad da aka nadâ ni in zama gwamnansu a kasar Yahuda, har zuwa shekara ta talatin da biyu na mulkinsa, shekara sha biyu ke nan, ko ni, ko'yan'uwan, ba wanda ya ci abincin da akan ba wa gwamna. **15** Amma gwamnonin farko, wadanda suka riga ni, sun daura wa mutane kaya mai nauyi suka karbi shekel arba'in na azurfa daga gare su hade da abinci da kuma ruwan inabi. Har bayin masu mulki ma sun nawaya wa mutane. Amma ni ban yi haka ba, saboda ina tsoron Allah. **16** A maimakon haka, na mîka kaina ga aiki a kan wannan katanga. Na tattara dukan mutanena a can don aikin; ba mu samar wa kanmu wata gona ba. **17** Bugu da kari, Yahudawa da shugabanni dari da hamsin suna ci daga teburina, haka ma wadanda suka zo wurinmu daga kasashen da suke kewaye. **18** Kowace rana akan shirya mini saniya daya, zababun tumaki shida da wadansu kaji, kuma kowace kwana goma

akan tanadar da ruwan inabi na kowane iri a yalwace. Duk da haka, ban taba nemî a ba ni abincin da akan ba wa gwamna ba, domin wahala ta yi wa jama'a yawa. **19** Ka tuna da ni, ka yi mini alheri, ya Allah, saboda dukan abubuwân da na yi saboda wadannan mutane.

6 Sa'ad da magana ta zo kunnen Sanballat, da Tobiya, da Geshem mutumin Arab da kuma sauran abokan gâbanmu cewa na sâke gina katangar har babu sauran tsaguwa da ta ragu, ko da yake har zuwa lokacin ban sa kofofi a kyamare ba **2** Sanballat da Geshem suka aika mini wannan sako cewa, "Ka zo, mu sadu a wani kauye a filin Ono." Amma makirci ne suke yi don su cuce ni; **3** saboda haka sai na aika musu da wannan amsa, na ce, "Ina cikin babban aiki, ba zan kuwa iya gangarawa ba. Don me zan bar aikin yâ tsaya don in gangara zuwa wurinku?" **4** Suka yi ta aiko mini da wannan sako har sau hudu, ni kuwa na yi ta ba su amsa irin ta dâ. **5** Sai sau na biya, Sanballat ya aiki mataimakinsa gare ni da irin sako guda, kuma a hannunsa akwai wasîkar da ba a yimke ba **6** wadda aka rubuta cewa, "An ba da labari cikin al'ummai, kuma Geshem ya ce gaskiya ne, cewa kai da Yahudawa kun shirya tawaye, saboda haka kuke sâke ginin katangar. Ban da haka ma, bisa ga wadannan rahotanni kana shirin zaman sarkinsu **7** har ma ka nadâ annabawa su yi wannan shela game da kai a Urushalima, su ce, 'Akwai sarki a Yahuda!' To, wannan rahoto zai koma wurin sarki; saboda haka ka zo, mu tattauna wannan batu." **8** Sai na aika masa wannan amsa, na ce, "Babu wani abu haka da yake faruwa; ka dai kaga wannan daga tunaninka ne." **9** Suka dai yi kofkari su tsoratar da mu, suna cewa, "Hannuwansu za su rasa Karfin yin aiki, ba kuwa za su kare aikin ba." Amma na yi addu'a na ce, "Yanzu, ya Allah, ka karfafa hannuwana." **10** Wata rana na tafi gidan Shemahiya dan Delahiya, dan Mehetabel, wanda aka hana fita a gidansa. Ya ce mini, "Mu sadu gobe a gidan Allah, a cikin haikali, mu kuma kulle kofofin haikali, gama mutane suna zuwa su kashe ka, tabbatacce za su zo da dare su kashe ka." **11** Amma na ce, "Ya kamata mutum kamar ni yâ gudu? Ko kuwa ya kamata wani kamar ni yâ shiga cikin haikali don yâ ceci ransa? Ba zan tafi ba!" **12** Na gane cewa Allah bai aike shi ba, ya yi annabci a kaina domin Tobiya da Sanballat sun yi hayarsa ne. **13** An yi hayarsa don yâ sa in ji tsoro in yi zunubi ta yin haka, sa'an nan za su ba ni mugun suna, su wofinta ni. **14** Ya Allahna, ka tuna da Tobiya da

Sanballat, saboda abin da suka yi; ka kuma tuna da annabiya Nowadiya da sauran annabawa wadanda suke kofari su tsorata ni. **15** Cikin kwana hamsin da biyu aka gama gina katangar, a ranar ashirin da biyar ga watan Elul. **16** Sa'ad da dukan abokan gābanmu suka ji haka, dukan al'umman da suke kewaye da mu suka ji tsoro, suka rasa karfin halinsu, domin sun gane cewa wannan aiki an yi shi da taimakon Allahnmu ne. **17** A wadannan kwanaki, manyan garin Yahuda suka yi ta aika wasiku masu yawa zuwa ga Tobiya, shi kuma ya yi ta aika musu da amsoshi. **18** Gama mutane da yawa a cikin Yahuda sun rantse wa Tobiya za su goyi bayansa, domin ya auri'yar Shekaniya, dan Ara. Dansa kuma, wato, Yehohanhan, ya auri'yar Meshullam, dan Berekiya. **19** Ban da haka ma, mutanen sun yi ta ba ni labarin ayyuka masu kyau da Tobiya ya yi, sa'an nan kuma suna fada masa duk abin da na fada. Tobiya kuwa ya aika wasiku don yā tsorata ni.

7 Bayan an sāke gina katangar na kuma sa kofofi a wurarensu, sai aka nāda masu tsaro, da mawāka, da Lawiyawa. **2** Na sa dan'uwna Hanani tare da Hananiya shugaban fada aikin rikon Urushalima, domin shi Hananiya mutum mai mutunci ne, mai tsoron Allah fiye da yawancin mutane. **3** Na ce musu, "Kada a bude kofofin Urushalima da sassafe sai rana ta fito sosai. Yayinda matsaran kofofi suna aiki, a kulle kofofin a sa musu sakata kafin matsaran su tashi, wajen fāduwar rana. Ku kuma nāda mazaunān Urushalima a matsayin masu tsaro, wadansunsu a wuraren aiki, wadansun kuma kusa da gidajensu." **4** Birnin Urushalima kuwa tana da fādī da girma, amma mutanen da suke zama a cikinta kafan ne, ba a kuma gina gidaje da yawa ba tukuna. **5** Sai Allahna ya sa a zuciyata in tara manyan gari, shugabanni da talakawa don a rubuta su bisa ga iyalansu. Na sami littafin asali na wadanda suka fara dawowa. Ga abin da na tarar an rubuta a ciki. **6** Wadannan su ne mutanen yankin da suka dawo daga zaman bautar da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kame (sun dawo Urushalima da Yahuda, kowanne zuwa garinsa). **7** Sun dawo tare da Zerubbabel, da Yesuwa, da Nehemiya, da Azariya, da Ra'amiya, da Nahamani, da Mordekai, da Bilshan, da Misfar, da Bigwai, da Nehum da kuma Ba'ana). Ga jerin mutanen Isra'il. **8** Zuriyar Farosh mutum 2,172 **9** ta Shefatiya 372 **10** ta Ara 652 **11** ta Fahat-Mowab (ta wurin Yesuwa da Yowab) 2,818 **12** ta Elam 1,254 **13** ta Zattu 845 **14** ta Zakkai 760 **15** ta Binnuyi 648 **16** ta

Bebai 628 **17** ta Azgad 2,322 **18** ta Adonikam 667 **19** ta Bigwai 2,067 **20** ta Adin 655 **21** ta Ater (ta wurin Hezekiya) 98 **22** ta Hashum 328 **23** ta Bezai 324 **24** ta Harif 112 **25** ta Gibeyon 95. **26** Mutanen Bethlehem da na Netofa 188 **27** na Anatot 128 **28** na Bet-Azmawet 42 **29** na Kiriyat Yeyarim, Kefira da na Beyerot 743 **30** na Rama da na Geba 621 **31** na Mikmash 122 **32** na Betel da na Ai 123 **33** na dayan Nebo 52 **34** na dayan Elam 1,254 **35** na Harim 2 320 **36** na Yeriko 345 **37** na Lod, da na Hadid, da na Ono 721 **38** na Sena'a 3,930. **39** Ga zuriyar Firistoci. Zuriyar Yedahiya (ta wurin iyalin Yesuwa) 973 **40** ta Immer 1,052 **41** ta Fashhur 1,247 **42** ta Harim 1,017. **43** Ga zuriyar Lawiyawa. Zuriyar Yesuwa da Kadmiyel (ta wurin Hodeba) 74. **44** Mawāka. Zuriyar Asaf mutum 148. **45** Ga zuriyar Matsaran Kofofi. Zuriyar Shallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita da Shobai 138. **46** Ma'aikatan haikali. Zuriyar Ziha, Hasufa, Tabbawot, **47** da ta Keros, da ta Siya, da ta Fadon, **48** da ta Lebana, da ta Hagaba, da ta Shalmai, **49** da ta Hanan, da ta Giddel, da ta Gahar, **50** da ta Reyahiya, da ta Rezin, da ta Nekoda, **51** da ta Gazzam, da ta Uzza, da ta Faseya, **52** da ta Besai, da ta Meyunawa, da ta Nefussiyawa, **53** da ta Bakbuk, da ta Hakufa, da ta Harhur, **54** da ta Bazlit, da ta Mehida, da ta Harsha, **55** da ta Barkos, da ta Sisera, da ta Tema, **56** da ta Neziya, da kuma ta Hatifa. **57** Ga zuriyar bayin Solomon. Zuriyar Sotai, da ta Soferet, da ta Ferida, **58** da ta Ya'ala, da ta Darkon, da ta Giddel, **59** Shefatiya, Hattil, Fokeret-Hazzebayim, da Amon. **60** Zuriyar ma'aikatan haikali da ta bayin Solomon su 392. **61** Wadansu sun hauro daga garuruwan Tel-Mela, Tel-Harsha, Kerub, Addon da Immer, amma ba su iya nuna cewa iyalansu su zuriyar Isra'il ce ba, **62** zuriyar Delahiya, Tobiya, da Nekoda 642. **63** Na wajen firistoci kuwa su ne, Zuriyar Hobahiya, da ta Hakkoz, da ta Barzillai (wani mutumin da ya auri'yar Barzillai mutumin Gileyad, aka kuma kira shi da wannan suna). **64** Wadannan ne aka nemi sunayensu a cikin tarihin asalin iyalai, amma ba a same su a ciki ba, saboda haka aka hana su shiga cikin firistoci, sun zama kamar marasa tsarki. **65** Sai gwamna ya umarce su kada su ci wani abinci mafi tsarki, sai akwai firist da zai nemi nufin Ubangiji ta wurin Urim da Tummim. **66** Yawan jama'ar duka ya kai mutum 42,360, **67** ban da bayinsu maza da mata 7,337. Suna kuma da mawāka maza da mata 245. **68** Akwai dawakai 736, alfadarai 245 **69** rakuma 435, da

kuma jakuna 6,720. **70** Wadansu shugabannin iyalai suka ba da kyautai domin taimakon aiki. Gwamna ya ba da darik 1,000 na zinariya, kwanoni 50, da riguna 530 don firistoci. **71** Wadansu shugabannin iyalai sun ba da darik 20,000 na zinariya da mina 2,200 na azurfa don aiki. **72** Jimillar da sauran mutane suka bayar ta kai darik 20,000 na zinariya, minas 2,000 na azurfa, da riguna sittin da bakwai don firistoci. **73** Firistoci, da Lawiyawa, da matsaran kofofi, da mawaka, da ma'aikatan haikali tare da wadansu mutane da kuma sauran mutanen Isra'ilila, suka zauna a garuruwansu. Da wata na bakwai ya zo, Isra'ilawa kuwa sun riga sun zauna a garuruwansu,

8 sai dukan mutane suka taru kamar mutum guda a dandali a gabon Kofar Ruwa. Suka fada wa Ezra malamin Doka ya fitar da Littafin Dokar Musa, wanda Ubangiji ya umarta domin Isra'ilila. **2** Saboda haka a rana ta farko ga watan bakwai, Ezra firist, ya kawo Doka a gabon taro, wanda ya funshi maza da mata da dukan wadanda za su iya fahimta. **3** Ya karanta Dokar da karfi daga safe har tsakar rana yayinda yake a kan dandali da yake fuskantar dandali a gabon Kofar Ruwa, gabon maza, mata da kuma sauran mutanen da za su iya fahimta. Dukan mutane kuwa suka saurara a hankali ga karatun Littafin Dokar. **4** Ezra malamin Doka ya tsaya a kan dakalin itacen da aka yi saboda wannan hidima. Kusa da shi a damansa, Mattitiya, Shema, Anahiya, Uriya, Hilkiya da Ma'asehiya suka tsaya; a hagunsa kuma Fedahiya, Mishayel, Malkiya, Hashum, Hashbaddana, Zakariya da Meshullam suka tsaya. **5** Sai Ezra ya bude littafin. Dukan mutane kuwa suka gan shi domin yana tsaye a bisa fiye da inda mutane suke tsaye; yayinda ya bude littafin kuwa, dukan mutane suka miye tsaye. **6** Ezra ya yabi Ubangiji, Allah mai girma; dukan mutane kuwa suka tā da hannuwansu suka amsa, "Amin! Amin!" Sa'an nan suka sunkuya suka yi wa Ubangiji sujada da fuskokinsu har kasa. **7** Lawiyawa, wato, su Yeshuwa, Bani, Sherebiya, Yamin, Akkub, Shabbetai, Hodiya, Ma'asehiya, Kelita, Azariya, Yozabad, Hanan da Felahiya, suka koyar da mutane a cikin Dokar yayinda mutane suke a tsaye a can. **8** Suka karanta daga Littafin Dokar Allah, suna sa kowa ya gane, suna kuma ba da fassarar domin mutane su fahimci abin da ake karatu. **9** Sa'an nan Nehemiya gwamna, Ezra firist da kuma wanda yake malamin Doka, da Lawiyawa wadanda suke koyar da mutane, suka ce musu duka,

"Wannan rana mai tsarki ce ga Ubangiji Allahnku. Kada ku yi makoki ko kuka." Gama dukan mutane suna ta kuka yayinda suke sauraran kalmomin Dokar. **10** Nehemiya ya ce, "Ku koma gidajenku ku ci abinci mai kyau, ku sha abin sha mai zaki, ku kuma aika wa wanda ba shi da shi. Wannan rana mai tsarki ce ga Ubangijinmu. Kada ku yi bakin ciki, gama farin cikin Ubangiji shi ne karfinku." **11** Lawiyawa suka rarrashi mutane duka suna cewa, "Ku natsu, gama wannan rana ce mai tsarki. Kada ku yi bakin ciki." **12** Sa'an nan dukan mutane suka koma gidajensu suka ci, suka sha, suka aika wa wanda ba shi da abinci, gama yanzu sun fahimci kalmomin da aka karanta musu.

13 A rana ta biyu ga wata, shugabannin iyalai, tare da firistoci da Lawiyawa, suka taru kewaye da Ezra malamin Doka don su mai da hankali ga kalmomin Dokar. **14** Suka tarar a rubuce a cikin Doka wadda Ubangiji ya umarta ta wurin Musa, cewa Isra'ilawa su zauna a bukkoki a lokaci bikin watan bakwai **15** kuma cewa ya kamata su yi sheler wannan magana, su kuma yada ta a duk garuruwansu da kuma cikin Urushalima cewa, "Ku fita zuwa cikin kasar tudu ku kawo rassa daga itatuwan zaitun da na zaitun jeji, da kuma daga dargaza, da dabino da itatuwa masu ganye, don yin bukkoki", kamar yadda yake a rubuce. **16** Sai mutanen suka fita suka dawo da rassa suka kuma yi wa kansu bukkoki a bisa rufin dakunansu, a cikin filaye, a shirayin gidan Allah, da ciki dandalin da yake kusa da Kofar Ruwa, da kuma a dandalin da yake a Kofar Efraim. **17** Dukan jama'ar da suka komo daga zaman bauta suka yi bukkoki suka kuma zauna a cikinsu. Daga kwanakin Yosuwa dan Nun har ya zuwa yau, Isra'ilawa ba su taba yin bikinsa haka ba. Mutane suka cika da farin ciki sosai. **18** Kowace rana, daga rana farko zuwa karshe, Ezra ya karanta daga Littafin Dokar Allah. Suka yi bikin kwana bakwai, a rana ta takwas kuma suka yi muhimmin taro bisa ga ka'ida.

9 A rana ta ashirin da hudu ga watan nan, Isra'ilawa suka taru, suna yin azumi, suna sa rigunan makoki, suna kuma zuba toka a kansu. **2** Wadanda suke zuriyar Isra'ilawa suka ware kansu daga dukan baki. Suka tsaya, suka kuma furta zunubansu da muguntar kakanninsu. **3** Sa'ad da suke nan a tsaye, aka dauki awa uku ana karanta Littafin Dokar Ubangiji Allahnsu. Aka kuma dauki awa uku ana sujada ga Ubangiji Allahnsu. **4** A kan dakalin kuwa akwai Lawiyawa, wato, Yeshuwa,

Bani, Kadmiyel, Shebaniya, Bunni, Sherebiya, Bani da Kenani tsaye, wadanda suka kira da babbar murya ga Ubangiji Allahnsu. 5 Lawiyawan nan, Yeshuwa, Kadmiyel, Bani, Hashabnehiya, Sherebiya, Hodiya, Shebaniya da Fetahahiya, suka ce, "Ku miķe tsaye ku yabi Ubangiji Allahnku, wanda yake har abada abadin." "Albarka ta tabbata ga sunanka mai daukaka, bari kuma a daukaka shi bisa dukan albarka da yabo. 6 Kai kadai ne Ubangiji. Kai ka yi sammai, har ma da sama sammai, da dukan rundunar taurari, da duniya da kuma dukan abin da yake cikinta, da tekuna da dukan abubuwān da suke cikinsu. Ka ba da rai ga kome, kuma rundunonin sama suna maka sujada. 7 "Kai ne Ubangiji Allah, wanda ya zaři Abram, ya fitar da shi daga Ur na Kaldiyawa, ya kuma ba shi suna Ibrahim. 8 Kai ka sami zuciyarsa da aminci a gare ka, ka kuma yi alkawari da shi cewa za ka ba zuriyarsa kasar Kan'aniyawa, da ta Hittiyawa, da ta Amoriyawa, da ta Ferizziyawa, da ta Yebusiyawa, da kuma ta Girkashiyawa. Ka kiyyate alkawarinika domin kai mai adalci ne. 9 "Ka ga wahalar kakanninmu a Masar; ka kuwa ji kukansu a Jan Teku. 10 Ka aika da alamu masu banmamaki da al'ajabai a kan Fir'auna, a kan dukan shugabanninsa da kuma a kan dukan mutanen kasarsa, gama ka ga irin danniyar da suka yi wa mutanenka. Ka samo wa kanka suna, wadda ta dawwama har yă zuwa yau. 11 Ka raba teku a gabon kakanninmu, saboda su wuce cikinsa a busasshiyar kasa, amma ka hallaka masu binsu cikin zurfafa, nutse kamar dutse a cikin ruwa. 12 Da rana ka bishe kakanninmu da girkije, da dare kuwa ka bishe su da ginshiķin wuta don ka ba su haske a hanyar da za su bi. 13 "Ka sauko a kan Dutsen Sinai; ka yi musu magana daga sama. Ka ba su ka'idodi da dokokin da suke masu adalci da kuma daidai, ka ba su farillai da umarnai da suke da kyau. 14 Ka sanar da su Asabbacinka mai tsarki, ka kuma ba su umarnai, da farillai, da kuma dokoki ta wurin bawanka Musa. 15 Cikin yunwansu ka ba su burodi daga sama, cikin Kishirwansu kuma ka fitar musu ruwa daga dutse. Ka fada musu su shiga su mallaki kasar da ka rantse ta wurin daga hannu cewa za ka ba su. 16 "Amma su kakanninmu, suka yi fariya da taurinkai, ba su kuwa yi biyayya ga umarnanka ba. 17 Suka ki su saurare ka, suka kāsa tuna da mu'ujizan da ka aikata a cikinsu. Suka yi taurinkai, cikin tawayensu kuma suka nada shugaba don su koma bautarsu. Amma kai Allah

ne mai gafartawa, mai alheri da jinkai, mai jinkirin fushi, mai yalwar kauna. Saboda haka ba ka yashe su ba, 18 ko ma sa'ad da suka yi wa kansu siffar dan maraki, suka ce, 'Wannan shi ne allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar,' ko sa'ad da suka yi sabo mai bantsoro. 19 "Saboda jinkanka mai girma, ba ka yashe su a hamada ba. Da rana, ginshiķin girkije bai daina bishe su a hanyarsu ba, da dare kuma ginshiķin wuta bai daina haskakawa a hanyar da za su bi ba. 20 Ka ba da Ruhunka mai kyau don yă koyar da su. Ba ka janye Manna naka daga bakunansu ba, ka kuma ba su ruwa don kishirwansu. 21 Shekaru arba'in ka riķe su a cikin hamada; ba su rasa kome ba, rigunansu ba su yage ba, kafafunsu kuwa ba su kumbura ba. 22 "Ka ba su mulkoki da al'ummai, kana ba su har ma da kasashen da suke jeji. Suka ci kasar Sihon na sarkin Heshbon da kasar Og inda sarkin Bashan yake mulki. 23 Ka sa'yansu maza suka yi yawa kamar taurarin sararin sama, ka kuma kawo su cikin kasar da ka fada wa kakanninsu su shiga su mallake. 24 'Ya'yansu maza suka shiga suka kuma mallaki kasar. A gabansu ka rinjayi Kan'aniyawan da suke zama a cikin kasar; ka ba da Kan'aniyawa a gare su, tare da sarakunansu da kuma mutanen kasar, su yi da su yadda suke so. 25 Suka kame birane masu katanga masu karfi, da kasa masu ba da amfani; suka mallaki gidaje cike da kowane irin abu mai kyau, da rijiyoyin da aka riga aka hařa, da gonakin inabi, da gonakin itatuwan zaitun da kuma itatuwan ba da'ya'ya a yalwace a ciki. Suka ci suka koshi, suka kuma yi kiba; suka ji dadī cikin alherinka mai girma. 26 "Amma suka yi rashin biyayya suka kuma yi tawaye gare ka; suka sa dokarka a bayansu. Suka kashe annabawanka wadanda suka gargade su don su mai da su gare ka; suka aikata sabo mai bantsoro. 27 Saboda haka ka miķa su ga abokan gābansu wadanda suka yi musu danniya. Amma sa'ad da ake danniyarsu sai suka yi kuka gare ka. Daga sama ka ji su, cikin jinkanka mai girma kuwa ka ba su mai ceto, wanda ya fisshe su daga hannun abokan gābansu. 28 "Amma nan da nan, da suka sami hutu, sai suka sāke aikata abin da yake mugu a idonka. Sai ka yashe su ga hannun abokan gābansu don su yi mulki a kansu. Sa'ad da suka yi kuka kuma gare ka, ka ji daga sama, cikin jinkanka kuma ka fisshe su sau da sau. 29 "Ka gargade su su dawo ga dokarka, amma suka yi fariya, suka bijire wa umarnanka. Suka yi zunubi game da farillanka wadanda ta wurinsu ne mutum zai rayu in

ya yi biyayya da su. Cikin taurinkai suka juye bayansu daga gare ka, suka zama masu taurinkai, suka kuma ki su saurara. **30** Shekaru masu yawa ka yi hakuri da su. Ta wurin Ruhunka ka gargade su ta wurin annabawa. Duk da haka ba su kasa kunne ba, saboda haka ka miķa su ga maķwabtansu. **31** Amma cikin tausayinka mai girma ba ka kawo su ga karshe ko ka yashe su ba, gama kai Allah ne mai alheri da kuma mai jinkai. **32** “To yanzu, ya Allahnmu, mai girma, mai iko, da kuma mai banrazana, wanda yake kiyaye alkawarinsa na kauna, kada ka bar dukan wannan wahala ta zama kamar marar muhimmanci a idanunka, wahalar da ta zo a kanmu, a kan sarakunanmu da shugabanni, a kan firistocinmu da annabawa, a kan kakanninmu da kuma dukan mutanenka, daga kwanakin sarakunan Assuriya har yă zuwa yau. **33** Cikin dukan abubuwana da suka faru da mu, ka kasance mai adalci; ka yi aminci, yayinda mu kuwa muka aikata mugu. **34** Sarakunanmu, da shugabanninmu, da firistocinmu da kuma kakanninmu ba su bi dokarka ba, ba su ma mai da hankali ga umarnanka ko gargađin da ka yi musu ba. **35** Ko ma yayinda suke a masarautarsu, suna jin dadin girmar kyautatwarka gare su, cikin kasar mai girma, da kuma mai făđin da ka ba su, ba su bauta maka ko su juye daga mugayen hanyoyinsu ba. **36** “Amma duba, mu bayi ne a yau, bayi a kasar da ka ba kakanninmu don su ci amfaninta da kuma wadansu abubuwa masu kyau da take bayarwa. **37** Saboda zunurbanmu, yalwar girbin da muke samu yana tafiya wurin sarakunan da ka sa a kanmu. Suna mulki bisa jikunamtu, da bisa garkenmu yadda suka ga dama. Muna cikin bañin ciki. **38** “Saboda wannan duka, muna yin zaunannen alkawari, muna sa shi a rubuce, shugabanninmu kuwa da Lawiyawanmu, da firistocinmu suna buga hatimansu a kai.”

10 Wadanda suka buga hatimin su ne, Nehemiya dan Hakaliya, wanda yake gwamna. Zedekiya **2** da Serahiya, da Azariya, da Irmiya, **3** da Fashhur, da Amariya, da Malkiya, **4** da Hattush, da Shebaniya, da Malluk, **5** da Harim, da Meremot, da Obadiya, **6** da Daniyel, da Ginneton, da Baruk, **7** da Meshullam, da Abiya, da Miyamin, **8** da Ma’aziya, da Bilgai, da kuma Shemahiya. Wadannan su ne Firistocin. **9** Lawiyawan kuwa su ne, Yeshuwa dan Azaniya, da Binnuyi dan Henadad, da Kadmiyel, **10** ‘yan’uwansu kuwa su ne, Shebaniya, da Hodiya, da Kelita, da Felahiya, da Hanan, **11** da Mika, da Rehob, da Hashabiya, **12** da

Zakkur, da Sherebiya, da Shebaniya, **13** da Hodiya, da Bani da kuma Beninu. **14** Shugabannin mutane su ne, Farosh, da Fahat-Mowab, da Elam, da Zattu, da Bani, **15** da Banni, da Azgad, da Bebai, **16** da Adoniya, da Bigwai, da Adin, **17** da Ater, da Hezekiya, da Azzur, **18** da Hodiya, da Hashum, da Bezai, **19** da Harif, da Anatot, da Nebai, **20** da Magfiyash, da Meshullam, da Hezir, **21** da Meshezabel, da Zadok, da Yadduwa **22** da Felatiya, da Hanan, da Anahiya, **23** da Hosheya, da Hananiya, da Hasshub, **24** da Hallohesh, da Filha, da Shobek, **25** da Rehum, da Hashabna, da Ma’asehiya **26** da Ahiya, da Hanan, da Anan, **27** da Malluk, da Harim da kuma Ba’ana. **28** “Sauran mutane, wato, firistoci, Lawiyawa, matsaran kofofi, mawaķa, ma’aitakan haikali da dukan wadanda suka ware kansu daga maķwabta saboda Dokar Allah, tare da matansu da dukan’ya’yansu maza da mata wadanda za su iya fahimta, **29** dukan wadannan yanzu suka sadu da manyan gari’yan’uwansu, suka rantse, cewa la’ana ta same su idan ba su kiyaye Dokar Allah da aka bayar ta wurin Musa bawan Allah su kuma mai da hankali ga yin biyayya da dukan umarnai, ka’idodi da farillan Ubangiji shugabanmu ba. **30** “Mun yi alkawari ba za mu ba da’ya’yanmu mata aure ga mutanen da suke kewaye da mu ba, ba kuwa za mu auri’ya’yansu mata wa’ya’yanmu maza ba. **31** “Sa’ad da maķwabta suka kawo kayayyaki ko hatsi don su sayar a ranar Asabbaci, ba za mu saya daga gare su a ranar Asabbaci ko a rana mai tsarki ba. Kowace shekarar Asabbaci ba za mu nome kasa ba kuma za mu yafe kowane irin bashi. **32** “Mun dauka hakkin bin umarnai na ba da kashi daya bisa uku na shekel kowace shekara don hidimar gidan Allahnmu. **33** Za mu tanada burodin da ake ajiye a kan tebur; za mu ba da hadayun hatsi da hadayun konawa na kulum; za mu ba da hadayun Asabbatai, da na bukukkuwan Sabon Wata da na bukukkuwan da aka kayyade; za mu ba da hadayu masu tsarki; za mu ba da hadayun zunubi don a yi kafara domin Isra’ila; mu kuma ba da abubuwana da ake bukata dukan domin ayyukan gidan Allahnmu. **34** “Mu, firistoci, da Lawiyawa da kuma mutane, mun jefa kuri’da don a san lokacin da kowane iyalinmu zai kawo sadakar itace don konewa a gidan Allahnmu a Kayyadaddun lokuta a bagaden Ubangiji Allahnmu, kamar yadda yake a rubuce a cikin Doka. **35** “Mun kuma dauka hakkin kawo nunan fari na hatsinmu da kuma na kowane itace mai ba

da'ya'ya a gidan Ubangiji kowace shekara. **36** "Kamar yadda yake a rubuce a cikin Doka, za mu kawo dan fari na'ya'yanmu maza da na garken shanunmu, da na tumakinmu, da kuma na awakinmu a gidan Allahnmu, don firistocin da suke aikin a can. **37** "Ban da haka ma, za mu kawo wa dakunan ajiyar gidan Allahnmu, abincinmu na farko daga kasa, na hadayun hatsinmu, na'ya'yan dukan itatuwanmu da kuma na sabon ruwan inabinmu da mai namu wa firistoci. Za mu kuma kawo zakkar hatsinmu wa Lawiyawa, gama Lawiyawa ne ke karban Zakka cikin dukan garuruwan da muke noma. **38** Firist wanda yake daga zuriyar Haruna zai raka Lawiyawa sa'ad da suke karban zakka, Lawiyawan kuma za su kawo kashi daya bisa goma na zakka zuwa gidan Allahnmu, su kawo a dakunan ajiya na baitulmali. **39** Mutanen Isra'ilahade da Lawiyawa, za su kawo sadakokinsu na hatsi, sabon ruwan inabi da mai a dakunan ajiya inda ake ajiyar kayayyakin wuri mai tsarki da kuma inda firistoci, matsaran kofofi da kuma mawa'ka suke zama. "Ba za mu kyale gidan Allahnmu ba."

11 To, fa, shugabannin mutane suka zauna a Urushalima, sauran mutanen kuma suka jefa kuri'a don su kawo mutum daya daga kowane mutum goma don su zauna a Urushalima, birni mai tsarki, yayinda sauran tara suka zauna a garuruwansu. **2** Sai mutane suka yaba wa dukan mutanen da suka ba da kansu da yardar rai su zauna a Urushalima. **3** Wadannan su ne shugabannin yankuna wadanda suka zauna a Urushalima (ko da yake wadansu Isra'ilawa, da firistoci, da Lawiyawa, da ma'aikatan haikali, da zuriyar bayin Solomon, suka yi zama a cikin garuruwan Yahuda, kowanne a mallakarsa cikin garuruwa dabam-dabam, **4** yayinda sauran mutane daga Yahuda da Benyamin suka zauna a Urushalima). Daga zuriyar Yahuda akwai, Atahiya dan Uzziya, dan Zakariya, dan Amariya, dan Shefatiya, dan Mahalalel, wani zuriyar Ferez; **5** da Ma'asehiya dan Baruk, dan Kol-Hoze, dan Hazahiya, dan Adahiya, dan Yohiyarib, dan Zakariya, zuriyar Shela. **6** Zuriyar Ferez wadanda suka zauna a Urushalima sun kai dari hudu da sittin da takwas, dukansu kuwa muhimman mutane ne. **7** Daga zuriyar Benyamin akwai, Sallu dan Meshullam, dan Yowed, dan Fedahiya, dan Kolahiya, dan Ma'asehiya, dan Itiyel, dan Yeshahiya, **8** da mabiyansa, Gabbai da Sallai, mutum 928. **9** Yowel dan Zikri ne babban shugabansu, Yahuda kuma dan Hassenuwa, ya shugabanci Yanki

na Biyu na birni. **10** Daga firistoci akwai, Yedahiya dan Yohiyarib, da Yakin, **11** da Serahiya dan Hilkiya, dan Meshullam, dan Zadok, dan Merahiyot, dan Ahitub, mai lura da abubuwa a cikin gidan Allah, **12** tare da'yan'uwansu wadanda suke aiki domin haikali, su 822 ne. Akwai kuma Adahiya dan Yeroham, dan Felaliya, dan Amzi, dan Zakariya, dan Fashhur, dan Malkiya, **13** da'yan'uwansa wadanda suke shugabannin iyalai, su 242. Sai kuma Amashsai dan Azarel, dan Ahzai, dan Meshillemot, dan Immer, **14** da'yan'uwansa, su 128 ne muhimman mutane. Babban shugabansu shi ne Zabdiyel dan Haggedolim. **15** Daga Lawiyawa kuwa akwai, Shemahiya dan Hasshub, dan Azrikam, dan Hashabiya, dan Bunni, **16** da Shabbetai, da kuma Yozabad, biyu cikin shugabanni Lawiyawa wadanda suke da nawayar aiki waje da gidan Allah. **17** Sai kuma Mattaniya dan Mika, dan Zabdi, dan Asaf, shugaban da yake bi da hidimar godiya da kuma addu'a. Sai Bakbukiya, na biyu a cikin'yan'uwansa; da Abda dan Shammuwa, dan Galal, dan Yedutun. **18** Lawiyawan da suke cikin birni mai tsarki sun kai 284. **19** Matsaran kofofi kuwa su ne, Akkub, da Talmon, da'yan'uwansu wadanda suke tsaron kofofi, su 172 ne. **20** Sauran Isra'ilawa tare da firistoci, da Lawiyawa sun kasance a dukan garuruwan Yahuda, kowanne a mallakar kakansa. **21** Ma'aikatan haikali sun zauna a kan tudun Ofel. Ziha, da Gishfa ne suke lura da su. **22** Babban shugaban Lawiyawa a Urushalima shi ne Uzzi dan Bani, dan Hashabiya, dan Mattaniya, dan Mika. Uzzi yana daya daga zuriyar Asaf, wadanda suke mawa'kan da suke da nawayar hidima a gidan Allah. **23** Mawaka sun bi umarnan sarki, a kan abin da za su yi kowace rana. **24** Fetahahiya dan Meshezabel, daya daga zuriyar Zera dan Yahuda ne, wakilin sarki cikin dukan al'amuran da suka shafi mutane. **25** Game da kauyukan da filayensu, wadansu mutanen Yahuda suka zauna a Kiriyat Arba da kauyukanta, da Dibon da kauyukanta, da Yekabzeyel da kauyukanta. **26** Akwai su kuma a Yeshuwa, da Molada, da Bet-Felet, **27** da Hazar Shuwal, da Beyersheba da kauyukanta. **28** Akwai su a Ziklag, da Mekona da kauyukanta. **29** Suna nan kuma a En Rimmon, da Zora, da Yarmut, **30** da Zanowa, da Adullam da kauyukansu, da Lakish da gonakinta, da kuma Azeka da kauyukanta. Saboda haka sun yi zama tun daga Beyersheba har zuwa Kwarin Hinnom. **31** Zuriyar mutanen Benyamin daga Geba sun zauna a Mikmash, da Aiya, da Betel da kauyukanta, **32** da

Anatot, da Nob, da Ananiya, **33** da Hazor, da Rama, da Gittayim, **34** da Hadid, da Zeboyim, da Neballat, **35** da Lod, da Ono, da kuma a Kwarin Masu sana'a. **36** Wadansu gundumomin Lawiyawan Yahuda sun zauna a Benyamin.

12 Wadannan su ne firistoci da Lawiyawa wadanda suka komo tare da Zerubbabel dan Sheyaltiel dan kuma Yeshuwa. Serahiya, Irmiya, Ezra, **2** Amariya, Malluk, Hattush **3** Shekaniya, Rehum, Meremot, **4** Iddo, Ginneton, Abiya, **5** Miyamin, Mowadiya, Bilga, **6** Shemahiya, Yohiyarib, Yedahiya, **7** Sallu, Amok, Hilkiya da Yedahiya. Wadannan su ne shugabannin firistoci da'yan'uwansi a kwanakin Yeshuwa. **8** Lawiyawan su ne Yeshuwa, Binnuyi, Kadmiel, Sherebiya, Yahuda, da kuma Mattaniya, wanda tare da'yan'uwansa yake lura da wakokin godiya. **9** Bakbukiya da Unni, 'yan'uwansu sun tsaya daura da su a hidimomi. **10** Yeshuwa ne mahaifin Yohiyakim, Yohiyakim shi ne mahaifin Eliyashib, Eliyashib shi ne mahaifin Yohiyada, **11** Yohiyada shi ne mahaifin Yonatan, Yonatan kuma mahaifin Yadduwa. **12** A kwanakin Yohiyakim, wadannan su ne shugabannin iyalan firistoci, na iyalin Serahiya, Merahiya; na iyalin Irmiya, Hananiya; **13** na iyalin Ezra, Meshullam; na iyalin Amariya, Yehohanana; **14** na iyalin Malluk, Yonatan; na iyalin Shebaniya, Yusuf; **15** na iyalin Harim, Adna; na iyalin Merahiyot, Helkai; **16** na iyalin Iddo, Zakariya; na iyalin Ginneton, Meshullam; **17** na iyalin Abiya, Zikri; na iyalin Miniyamin da na Mowadiya, Filtai; **18** na iyalin Bilga, Shammuwa; na iyalin Shemahiya, Yehonatan; **19** na iyalin Yohiyarib, Mattenai; na iyalin Yedahiya, Uzzi; **20** na iyalin Sallu, Kallai; na iyalin Amok, Eber; **21** na iyalin Hilkiya, Hashabiya; na iyalin Yedahiya, Netanel. **22** Shugabannin iyalin Lawiyawa a kwanakin Eliyashib, Yohiyada, Yohanana da Yadduwa, da kuma na firistoci, an rubuta su a zamanin mulkin Dariyus mutumin Farisa. **23** Shugabannin iyalin cikin zuriyar Lawi har zuwa lokacin Yohanana dan Eliyashib, an rubuta su a cikin littafin tariki. **24** Shugabannin Lawiyawa kuwa su ne Hashabiya, Sherebiya, Yeshuwa dan Kadmiel, da'yan'uwansi, wadanda suka tsaya daura da su don su yi yabo da kuma godiya, sashe daya kan ba da amsa ga daya sashen, kamar yadda Dawuda mutumin Allah ya umarta. **25** Mattaniya, Bakbukiya, Obadiya, Meshullam, Talmon da Akkub su ne matsaran kofofi wadanda suka yi tsaron daukan ajiya a kofofi. **26** Sun yi hidima a kwanakin Yohiyakim dan Yeshuwa, dan

Yozadak, kuma a kwanakin Nehemiya gwamna da kuma na Ezra firist da kuma marubuci. **27** A kebewar katangar Urushalima, an nemi Lawiyawa daga inda suke zama aka kawo su Urushalima don su yi bikin mi'awa da farin ciki da wakokin godiya da kuma kidin kuge, garaya da molo. **28** Aka kuma tattara mawa'ka su ma daga yankin kewayen Urushalima, daga kauyukan Netofawa, **29** daga Bet-Gilgal, da kuma daga wuraren Geba da Azmawet, gama mawa'kan sun gina wa kansu kauyuka kewaye da Urushalima. **30** Sa'ad da firistoci da Lawiyawa suka tsarkake kansu da tsarki, sai suka tsarkake mutane, kofofi da kuma katanga. **31** Sai na sa shugabannin Yahuda suka haura zuwa bisan katangar. Na kuma sa manyan fungiyoyi biyu na mawa'ka su mi'ka godiya. Daya ya haura zuwa bisan katangar zuwa dama, wajen Kofar Juji. **32** Hoshahiya da rabin shugabannin Yahuda kuwa suka bi su, **33** tare da Azariya, Ezra, Meshullam, **34** Yahuda, Benyamin, Shemahiya, Irmiya, **35** da wadansu firistoci kuma da kahoni, da kuma Zakariya dan Yonatan, dan Shemahiya, dan Mattaniya, dan Mikahiya, dan Zakkur, dan Asaf, **36** da'yan'uwansi, Shemahiya, Azarel, Milalai, Gilalai, Ma'ai, Netanel, Yahuda da Hanani, tare da kayan kisi da Dawuda mutumin Allah ya umarta. Ezra malamin Doka ya jagoranci jerin gwanon. **37** A Kofar Ma'būfbuga suka ci gaba kai tsaye suka haura matakalan Birnin Dawuda a kan hawa zuwa katangar suka wuce a bisa gidan Dawuda zuwa Kofar Ruwa wajen gabas. **38** Kungiyar mawa'ka ta biyu suka yi jerin gwano a daya gefen. Na bi su a bisan katangar, tare da rabin mutanen, muka wuce Hasumiya Tanderu zuwa Katanga Mai Fadī, **39** bisa Kofar Efraim, Kofar Yeshana, Kofar Kifi, Hasumiya Hananel da kuma Hasumiya dari, har zuwa Kofar Tumaki. A Kofar Matsara suka tsaya. **40** Kungiyoyin mawa'ka biyu da suka yi godiya suka dauki wurarensu a gidan Allah, haka ma ni, tare da rabin shugabanni, **41** da kuma firistoci, Eliyakim, Ma'asehiya, Miniyamin, Mikahiya, Eliyohenai, Zakariya da Hananiya tare da kahoninsu, **42** haka ma Ma'asehiya, Shemahiya, Eleyazar, Uzzi, Yehohanana, Malkiya, Elam da Ezer. Mawa'kan suka rera wakoki a karkashin kulawar Yezrahiya. **43** A rana ta uku kuma suka mi'ka manyan hadayu, suna farin ciki domin Allah ya ba su farin ciki mai girma. Mata da yara suka yi farin ciki su ma. An ji karar farin ciki da ake yi a Urushalima daga nesa. **44** A lokacin an nada mutane su lura da dakunan ajiya don sadakoki, nunan

fari da kuma zakka. Daga gonakin garuruwan da suke kewaye za su kawo sassan da Dokar ta umarta zuwa dakunan ajiya domin firistoci da Lawiyawa, gama Yahuda ya ji dadin aikin firistoci da Lawiyawa. **45** Sun yi hidimar Allahnsu da kuma hidimar tsarkakewa, kamar yadda mawaka da matsaran kofofi suka yi, bisa ga umarnin Dawuda da dansa Solomon. **46** Gama tun dā, a kwanakin Dawuda da Asaf, akwai masu bi da mawača da kuma na wafočin yabo da na godiya ga Allah. **47** Saboda haka a kwanakin Zerubbabel da Nehemiya, dukan Isra'ila suka ba da sashe na kowace rana domin mawača da matsaran kofofi. Suka kuma kebe sashe don sauran Lawiyawa, Lawiyawan kuma suka kebe sashe don zuriyar Haruna.

13 A wannan rana aka karanta Littafin Musa da karfi a kunnuwān mutane aka kuma sami an rubuta cewa kada a karbi mutumin Ammon ko mutumin Mowab cikin taron Allah, **2** domin ba su taryi Isra'ila da abinci da ruwa ba amma suka yi hayar Bala'am don yā kira la'ana a kansu. (Amma Allahnmu, ya mai da la'anar ta zama albarka.) **3** Sa'ad da mutane suka ji wannan doka, sai suka ware daga Isra'ila duk wadanda suke na bakon zuriya. **4** Kafin wannan, an sa Eliyashib firist yā lura da dakuna ajiyar gidan Allahnmu. Yana da dangantaka na kurkusa da Tobiya, **5** ya kuma tanada masa babban dakin da dā ake ajiyar hadayun hatsi da turare da kayayyaki haikali, da kuma zakan hatsi, sabon ruwan inabi da kuma mai da aka umarta don Lawiyawa, mawaka da kuma matsaran kofofi, da kuma sadakoki domin firistoci. **6** Amma yayinda dukan wannan yake faruwa, ba ni a Urushalima, gama a shekara ta talatin da biyu na Artazerzes sarkin Babilon na dawo wurin sarki. A wani lokaci daga baya na nemi izininsa **7** sai na koma zuwa Urushalima. A nan na ji game da mugun abin da Eliyashib ya aikata da ya tanada wa Tobiya daki a filayen gidan Allah. **8** Na face rai kwarai na kuma zubar da dukan kayan gidan Tobiya daga dakin. **9** Na umarta a tsarkake dakunan, sa' an nan na mayar da kayan gidan Allah a cikin dakunan, tare da hadayun hatsi da kuma turare. **10** Na kuma ji cewa sassan da ake ba wa Lawiyawa ba a ba su ba, cewa kuma dukan Lawiyawa da mawakan da suke da hakkin hidima sun koma gonakinsu. **11** Sai na tsawata wa shugabanni na kuma tambaye su na ce, "Me ya sa aka kyale gidan Allah?" Sa'an nan na kira su gaba daya na sa su a wuraren aikinsu. **12** Dukan Yahuda suka kawo zakan hatsi, sabon ruwan inabi da

mai cikin dakunan ajiya. **13** Na sa Shelemiya firist, Zadok marubuci, da wani Balawe mai suna Fedahiya su lura da dakunan ajiya na kuma sa Hanan dan Zakkur, dan Mattaniya ya zama mataimakinsu, domin an dauka wadannan mutane amintattu ne. Aka ba su hakkin raban kayayyaki wa'yan'uwansu. **14** Ka tuna da ni saboda wannan, ya Allahna, kuma kada ka shafe abin da na yi da aminci domin gidan Allahna da kuma hidimarsa. **15** A wadannan kwanaki, na ga mutane a Yahuda suna matse ruwan inabi a ranar Asabbaci suna kuma kawo hatsi suna labta su a kan jakuna, tare da ruwan inabi, 'ya'yan inabi, 6aure da kaya iri-iri. Suna kuma kawowa dukan wannan cikin Urushalima a ranar Asabbaci. Saboda haka na gargade su a kan sayar da abinci a wannan rana. **16** Mutane daga Taya wadanda suke zama a Urushalima suna shigar da kifi da kaya iri-iri na'yan kasuwa suna kuma sayar da su a Urushalima a ranar Asabbaci wa mutanen Yahuda. **17** Sai na tsawata wa manyan Yahuda na ce musu, "Wanda irin mugun abu ke nan kuke yi, kuna kazantar da ranar Asabbaci? **18** Kakanninku ba su yi irin wadannan abubuwa ba, har Allahnmu ya kawo dukan masifun nan a kanmu da kuma a kan wannan birni? Yanzu kuna tsokanar fushi mai yawa a kan Isra'ila ta wurin kazantar da Asabbaci." **19** Sa'ad da inuwar yamma ya fādo a kofofin Urushalima kafin Asabbaci, na umarta a rufe kofofi kuma kada a bude sai Asabbaci ya wuce. Na kafa wadansu mutanena a kofofin don kada a shigo da wani kaya a ranar Asabbaci. **20** Sau daya ko biyu, 'yan kasuwa da masu sayar da kowane irin kaya suka kwana waje da Urushalima. **21** Amma na ja kunnensu na ce, "Me ya sa kuke kwana kusa da katanga? In kuka kara yin haka, zan kama ku." Daga wannan lokaci har zuwa gaba ba su kara zuwa a ranar Asabbaci ba. **22** Sai na umarci Lawiyawa su tsarkake kansu su kuma tafi su yi tsaron kofofi don a kiyaye ranar Asabbaci da tsarki. Ka tuna da ni saboda wannan shi ma, ya Allahna, ka nuna mini jinkai bisa ga madawwamiyar kaunarka. **23** Ban da haka, a wadannan kwanakin na ga mutanen Yahuda wadanda suka auri mata daga Ashdod, Ammon da Mowab. **24** Rabin'ya'yansu suna yaren Ashdod ko kuwa wani yare na wadansu mutane, ba su kuwa san yadda za su yi Yahudanci ba. **25** Na tsawata musu na kuma kira la'ana a kansu. Na bugi wadansu mutane na kuma ja gashin kansu. Na sa suka yi rantsuwa da sunan Allah na ce, "Kada ku ba da'ya'yanku mata aure ga'ya'yansu maza,

ba kuwa za ku auri'ya'yansu mata wa'ya'yanku maza
ko wa kanku ba. **26** Ba don aure-aure irin wadannan
ne Solomon sarkin Isra'il ya yi zunubi ba? A cikin
yawancin al'ummai babu sarki kamar sa. Allahnsa ya
kaunace shi, Allah kuma ya mai da shi sarki a kan
dukan Isra'il, amma duk da haka baren mata suka
rinjaye shi ga zunubi. **27** Yanzu za mu ji cewa ku ma
kuna yin duk wannan mugunta kuna zama marasa
aminci ga Allahnmu ta wurin auren baren mata?" **28**
Daya daga cikin'ya'yan Yohiyada maza, dan Eliyashib
babban firist, surukin Sanballat mutumin Horon ne.
Na kuwa kore shi daga wurina. **29** Ka tuna da su, ya
Allahna, domin sun kazantar da aikin firist da kuma
alkawarin aikin firist da na Lawiyawa. **30** Saboda haka
na tsarkake firistoci da Lawiyawa daga kowane bakon
abu, na kuma ba su aikinsu, kowa ga aikinsa. **31** Na
kuma yi tanadi don sadakokin itace a kavyadaddun
lokuta, da kuma don nunan fari. Ka tuna da ni da
alheri, ya Allahna.

Esta

1 Ga abin da ya faru a zamanin Zerzes. Zerzes ya yi mulki bisan larduna 127 daga Indiya zuwa Kush. **2** A lokacin nan, Sarki Zerzes ya yi mulki daga gadon sarauta, cikin mazaunin masarautar Shusha. **3** A shekara ta uku ta mulkinsa, ya yi wa dukan hakimansa da ma'aikatansa liyafa. Shugabannin mayakan Farisa, da Mediya, da yerimai; da kuma hakimai na lardunan suka kasance. **4** Kwanaki 180 cif, ya nuna yawan dukiyar masarautarsa, da daukakarta da kuma darajar girmansa. **5** Sa'ad da wadannan kwanaki suka wuce, sai sarki ya yi liyafa a cikin lambun da aka shinge na fadar sarki wadda ta dauki kwana bakwai wa dukan mutane daga karami har zuwa babba, wadanda suke zama a masarautar Shusha. **6** Lambun yana da fararen labulen da aka rataye da shunayya na lallausen lilin, da aka daura da igiyoyin fararen lilin, da yadin jan garura, hade da zaban azurfa a kan ginshikin farin kasa. A nan, akwai kujueru na zinariya da na azurfa a kan dabe mai ado da aka yi da duwatsu masu daraja, da farin kasa, da fararen duwatsun wuya, da wadansu duwatsu masu tsada. **7** Aka rarraba ruwan inabi cikin kwaf na zinariya, kowanne kuwa dabam yake da dayan. Ruwan inabin kuwa yana da yawa, bisa ga wadatar sarki. **8** Bisa ga umarnin sarki, aka bar kowane bafo yă sha yadda ya ga dama, gama sarki ya umarci dukan bayin da suke rarraba ruwan inabin su ba wa kowa abin da yake so. **9** Sarauniya Bashti ita ma ta yi liyafa saboda mata a fadar Sarki Zerzes. **10** A rana ta bakwai, sa'ad da Sarki Zerzes, ya yi tilis da ruwan inabi, sai ya umarci bābānni bakwai wadanda suke yin masa hidima, wato, Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar da Karkas, **11** su kawo Sarauniya Bashti a gabansa, sanye da rawanin saraautarta, don ta nuna kyanta wa mutane da kuma hakimai, gama ita kyakkyawa ce kwarai. **12** Amma da masu hidima suka ba da umarnin sarki, sai Sarauniya Bashti ta ki zuwa. Wannan ya fata wa sarki rai, ya kuma yi fushi kwarai. **13** Da yake, al'ada ce sarki yă nemi shawara daga sanannu a batun doka da adalci, sai ya yi magana da masu hikima wadanda suke fahimtar lokuta **14** suke kuma mafi kusa da sarki. Wadannan masu hikima kuwa su ne, Karshena, Shetar, Admata, Tarshish, Meres, Marsena da kuma Memukan. Su hakimai bakwai ne na Farisa da Mediya wadanda suke da dama ta musamman ta kaiwa ga sarki, suke kuma

da matsayi mafi girma a masarautar. **15** Ya ce, "Bisa ga doka, me za a yi wa Sarauniya Bashti? Gama ta ki yin biyayya da umarnin sarki Zerzes da bābānni suka kai mata?" **16** Sai Memukan ya amsa a gaban sarki da hakimai ya ce, "Sarauniya Bashti ta yi laifi, ba ga sarki kadai ba, amma ga dukan hakimai ma, da kuma mutanen dukan lardunan sarki Zerzes. **17** Domin halin Sarauniya zai zama sananne ga dukan mata, ta haka kuwa za su kas̄tantar da mazansu su kuma ce, 'Sarki Zerzes ya umarta a kawo Sarauniya Bashti a gabansa, amma ta ki zuwa.' **18** Wannan rana matan hakiman Farisa da na Mediya wadanda suka ji game da halin sarauniya, za su yi haka wa dukan hakiman sarki. Zai zama babu karshen rashin bangirma da kuma reni. **19** "Saboda haka, in ya gamshi sarki, bari yă ba da hatimi na sarauta, bari kuma a rubuta shi cikin dokokin Farisa da Mediya, wanda ba za a iya sokewa ba, cewa Bashti ba za tă kara zuwa gaban sarkin Zerzes ba. Bari kuma sarki yă ba da matsayinta na sarauta ga wata, wadda ta fi ta. **20** Ta haka, sa'ad da aka yi shelar dokar sarki ko'ina a fādin masarautarsa, dukan mata za su ba wa mazansu girma, daga karami har zuwa babba." **21** Sarki da hakimansa suka gamsu da wannan shawara. Saboda haka sarki ya yi kamar yadda Memukan ya fada. **22** Ya aika da safo zuwa ga dukan bangarorin masarautar, zuwa ga kowane lardi a irin nasa rubutu, zuwa kuma ga kowane mutane a nasu harshe, ana shelar a kowane yare na mutane, cewa kowane mutum yă zama mai mulki bisa gidansa.

2 Daga baya sa'ad da fushin Sarki Zerzes ya huce, sai ya tuna da Bashti da abin da ta yi, da kuma dokar da ya bayar game da ita. **2** Sai masu hidimar sarki na musamman, suka kawo shawara cewa, "Bari a nemi, kyawawan budurwai saboda sarki. **3** Bari sarki yă nada komishinoni a kowane yanki na masarautarsa, domin su kawo dukan wadannan kyawawan'yan mata cikin harabar mazaunin masarautar a Shusha. Bari a sa su a hannun Hegai, bābān sarki, wanda yake lura da mata, bari kuma a yi musu kulawa ta musamman. **4** Sa'an nan bari yarinay da ta gamshi sarki, tă zama sarauniya a maimakon Bashti." Wannan shawara ta gamshi sarki, ya kuwa yi na'am da ita. **5** To, a cikin mazaunin masarauta a Shusha, akwai wani mutumin Yahuda, daga Kabilar Benyamin mai suna Mordekai, dan Yayir, dan Shimeyi, dan Kish, **6** wanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya dauka tare'yan zaman bauta cikin wadanda ya dauko daga Urushalima, tare da Yekoniya, sarkin

Yahuda. 7 Mordekai yana da wata'yar kawunsa mai suna Hadassa, wanda ya yi reno, ba ta da mahaifi ko mahaifiya. Ita ce yarinyar da aka santa da suna Esta. Kyakkyawa ce kwarai. Mordekai dai ya dauke ta tamkar'yarsa sa'ad da mahaifinta da mahaifyarta suka mutu. 8 Da aka yi shelar umarni da dokar sarki, sai aka kawo'yan mata masu yawa a mazaunin masarauta a Shusha, aka kuma sa su karkashin kulawar Hegai. Aka kawo Esta ma zuwa fadar sarki, aka danka ta wa Hegai, wanda yake lura da mata. 9 Yarinyar ta gamshe shi, ta kuma sami tagomashinsa. Nan da nan ya tanada mata, ya ba ta man shafawa da abinci na musamman. Ya ba ta bayi mata bakwai da aka zaba daga fadar sarki. Ya kuma kai ta tare da bayinta zuwa wuri mafi kyau na gidan matan kulle. 10 Esta ba tā bayyana asalin al'ummarta da na iyalinta ba, domin Mordekai ya hana yin haka. 11 Kowace rana Mordekai yana kai da komowa kusa da harabar filin gidan matan kulle, domin ya san yadda Esta take, da kuma abin da yake faruwa da ita. 12 Kafin a kai kowace yarinya wurin Sarki Zerzes, sai ta gama watanni goma sha biyu cif ana yin mata kwalliyar da aka tsara, akan dauki watanni shida ana shafa mata man mur, a dauki watanni shida kuma ana shafa mata man kansi da kayan shafe-shafe. 13 A kuma koya mata yadda za tā tafi wurin sarki. Aka ba ta duk abin da take so ta riķe daga gidan matan kulle zuwa fadar sarki. 14 Da yamma za tā tafi can, da safe kuma ta dawo wani bangaren gidan matan kullen da yake a karkashin kulawar Sha'ashgaz, bābā na sarki, wanda yake lura da kwarckwarai. Ba ta dawowa wurin sarki sai in ta gamshe shi, sai ya kuma kira ta da suna. 15 Sa'ad da lokaci ya yi da Esta (yarinyar da Mordekai ya dauka tamkar'yarsa, 'yar kawunsa Abihayil) za tā shiga wurin sarki, ba tā nemi a ba ta kome ba in ban da abin da Hegai, bābān sarki mai lura da gidan matan kulle, ya ba da shawara. Esta kuwa ta sami tagomashin kowa da ya ganta. 16 Aka kai Esta wurin Sarki Zerzes a mazaunin sarauta a wata na goma, watan Tebet, a shekara ta bakwai ta mulkinsa. 17 To, sarki ya so Esta fiye da duk sauran matan, ta kuma sami tagomashinsa da kuma yardarsa fiye da duk sauran budurwai. Saboda haka ya sa rawanin sarauta a kanta, ya kuma mai da ita sarauniya a maimakon Bashti. 18 Sarki kuwa ya yi kasaitacciyyar liyafa, liyafar Esta, wa dukan hakimansa da shugabannin masarautarsa. Ya yi shelar hutu ko'ina a larduna, ya kuma raba kyautai a

yalwace irin na sarauta. 19 Sa'ad da aka tara budurwai karo na biyu, Mordekai kuwa yana zama a bakin kofar sarki. 20 Amma Esta ta boye asalin iyalinta da na al'ummarta yadda Mordekai ya ce ta yi, gama ta ci gaba da bin umarnan Mordekai yadda take yi sa'ad da yake renonta. 21 Sa'ad da Mordekai yake zaune a bakin kofar sarki, sai Bigtana da Teresh, biyu daga cikin hafsshin sarki masu gadin kofar shiga, suka yi fushi, suka kuma fulla su kashe sarki Zerzes. 22 Mordekai kuwa ya sami labarin makircin, ya kuma fada wa Sarauniya Esta, wadda ta fada wa sarki, ta kuma nuna masa cewa Mordekai ne ya ji. 23 Sa'ad da aka bincika labarin aka kuma iske gaskiya ne, sai aka rataye hafsshin nan biyu a wurin rataye mai laifi. Aka rubuta dukan wannan a cikin littafin tarihi a gaban sarki.

3 Bayan wadannan al'amura, sai Sarki Zerzes ya girmama Haman dan Hammedata, mutumin Agag, ya daukaka shi, ya kuma ba shi matsayi mafi girma fiye da na dukan sauran hakiman. 2 Dukan masu hidimar da suke a kofar sarki suka riķa durkusa suna ba wa Haman girma, gama sarki ya ba da umarni a yi masa haka. Amma Mordekai bai durkusa ya ba shi girma ba. 3 Sa'an nan masu hidimar da suke a kofar sarki suka tambaye Mordekai, "Me ya sa ba ka yin biyayya da umarnin sarki?" 4 Kowace rana suna masa magana, amma ya ki yā yi. Saboda haka, suka fada wa Haman game da wannan don su ga ko za a jure da halin Mordekai, gama ya fada musu cewa shi mutumin Yahuda ne. 5 Sa'ad da Haman ya ga cewa Mordekai ba ya durkusa ko yā girmama shi, sai ya fusata. 6 Da yake an fada masa asalin Mordekai, sai ya ga a kashe Mordekai kadai ba zai biya masa bukata ba. A maimakon haka, Haman ya nemi hanya a hallaka dukan mutanen Mordekai, wato, Yahudawa, a ko'ina a dukan masarautar Zerzes. 7 A shekara ta goma sha biyu ta Sarki Zerzes, a wata na farko, watan Nisan, sai suka jefa fur (wato, kuri'a) a gaban Haman don a zabi rana da watan da zai dace da kulle-kullen. Sai kuri'a ta fāda a kan wata na goma sha biyu, wato, watan Adar. 8 Sai Haman ya ce wa Sarki Zerzes, "Akwai wadansu mutanen da suke a warwatse, sun kuma bazu a cikin mutane cikin dukan lardunan masarautarka, wadanda al'adunsu sun yi dabam da na dukan sauran mutane. Mutanen nan ba sa biyayya da dokokin sarki; ba zai yi wa sarki kyau a jure su ba. 9 In ya gamshi sarki, bari a yi doka, don a hallaka su, zan kuma sa talenti

dubu goma na azurfa a cikin ma'ajin fada saboda mutanen da suka aikata wannan sha'an." 10 Saboda haka sarki ya zare zuben hatimi daga yatsarsa, ya ba wa Haman dan Hammedata, mutumin Agag, abokin gāban Yahudawa. 11 Sarki ya ce wa Haman, "Ka rike kudin, ka kuma yi da mutanen yadda ka ga dama." 12 Sa'an nan aka kira magatakardun sarki a rana ta goma sha uku na wata na fari. Suka rubuta dukan umarnin Haman a irin rubutun kowane lardi, kuma cikin harshen kowane mutane, zuwa ga shugabannin mahukuntai na sarki, da gwamnonin larduna dabam-dabam, da kuma hakiman mutane dabam-dabam. Aka rubuta wadannan a sunan Sarki Zerzes da kansa, aka kuma hatimce da zobensa. 13 Aka aika'yan-kada-tā-kwana da sa'oni zuwa dukan lardunan sarki da umarni a hallaka, a karkashe, a kuma kawar da dukan Yahudawa, manya da kanana, mata da yara, a kuma washe kayayykinsu. 14 Za a ba da kofin rubutun a matsayin doka a kowane lardi, a kuma sanar da mutanen kowace al'umma, domin su zauna da shiri don wannan rana. 15 Bisa ga umarnin sarki, sai'yan-kada-tā-kwana, suka tafi da sauri. Aka ba da umarni a mazaunin masarauta da yake a Shusha. Sai Sarki da Haman suka zauna don su sha, amma birnin Shusha ya rude.

4 Sa'ad da Mordekai ya sami labari game da dukan abin da aka yi, sai ya yayyage rigunansa, ya sanya tsummokin makoki, ya zuba toka a kā, ya kuma shiga ciki birni yana kuka mai zafi da karfi. 2 Amma ya kai bakin kofar sarki ne kawai, gama ba a yarda wani sanye da tsummokin makoki yā shiga cikin birni ba. 3 Aka yi makoki sosai da azumi, da kuka mai zafi a cikin Yahudawa a kowane lardin da aka kai doka da kuma umarnin sarki. Mutane da yawa suka kwanta a cikin tsummokin makoki da kuma toka. 4 Sa'ad da bayi da bābānnin Esta suka zo suka fada mata game da Mordekai, sai ta damu kwarai. Ta aika masa da riguna domin yā sa a maimakon tsummokin makoki, amma ya ki. 5 Sai Esta ta kira Hatak, daya daga cikin bābānnin sarkin da aka ba shi aikin lura da ita, ta umarce shi yā yi tambaya me ke damun Mordekai da kuma me ya jawo haka. 6 Saboda haka Hatak ya tafi wurin Mordekai a dandalin birni, a gabon kofar sarki. 7 Mordekai ya fada masa duk abin da ya faru da shi, hade da yawan kufin da Haman ya yi alkawari zai zuba a ma'ajin fada don a hallaka Yahudawa. 8 Ya kuma ba shi kofi na rubutaccen doka na kakkabe su,

wanda aka wallafa a Shusha don yā nuna wa Esta, yā bayyana mata. Mordekai ya fada wa Hatak yā iza ta tā tafi gabon sarki domin tā yi roko don jinkai, tā kuma roke shi saboda mutanenta. 9 Hatak ya koma ya ba wa Esta rahoton abin da Mordekai ya fada. 10 Sa'an nan Esta ta umarce Hatak yā ce wa Mordekai, 11 "Dukan hafshoshin sarki da mutanen lardunan sarki sun san cewa duk wanda ya tafi wurin sarki a shirayi na ciki, mace ko namiji, ba tare da an kira shi ba, doka daya ce take kan mutum, wato, kisa. Abu guda kawai da ya sha bamban shi ne sai wanda sarki ya miķa wa sandan sarauta na zinariya don yā rayu. Kwana talatin ke nan ba a kira ni in tafi wurin sarki ba." 12 Sa'ad da aka kai wa Mordekai rahoton maganan Esta, 13 sai ya mayar da wannan amsa wa Esta cewa, "Kada ki yi tsammani cewa don kina a cikin gidan sarki, ke kadai cikin dukan Yahudawa za ki tsira. 14 Gama in kin yi shiru a wannan lokaci, taimako da ceto zai zo daga wani wuri saboda Yahudawa, amma ke da gidanki za ku hallaka. Wa ya san ko saboda irin wannan lokaci ne kika sami wannan mukami?" 15 Sai Esta ta aika da wannan amsa ga Mordekai cewa, 16 "Ka tafi, ka tattara dukan Yahudawan da suke Shusha, ku yi azumi saboda ni. Kada ku ci ko ku sha, dare da rana har kwana uku. Ni kuwa da bayina za mu yi azumi yadda kuke yi. Idan aka yi haka, zan tafi wurin sarki, ko da yake wannan karya doka ce. Idan na hallaka, to, na hallaka." 17 Saboda haka, Mordekai ya tafi, ya aikata dukan umarnan Esta.

5 A rana ta uku, Esta ta sanya rigunanta na sarauta, ta tafi ta tsaya a harabar fada, a gabon zaure sarki. Sarki yana zaune a kan gadon sarautarsa a zauren, yana fuskantar kofar shiga. 2 Sa'ad da ya ga Sarauniya Esta tsaye a harabar, sai ya ji dadin ganinta, ya miķa mata sandan sarauta na zinariya da take hannunsa. Sai Esta ta matsa kusa ta taba kan sandan. 3 Sai sarki ya ce mata, "Me kike so, Sarauniya Esta? Mene ne rokonki? Kai, ko rabin masarautata ce, za a ba ki." 4 Esta ta ce, "In ya gamshi sarki, bari sarki, tare da Haman su zo wurin liyafar da na shirya wa sarki yau." 5 Sai sarki ya ce, "Maza a kawo Haman don mu yi abin da Esta ta roka." Saboda haka, sarki da Haman suka tafi liyafar da Esta ta shirya. 6 Yayinda suke shan ruwan inabi, sarki ya sāke ce wa Esta, "Yanzu, mece ce bukatarki? Za a biya miķi shi. Kuma mene ne rokonki? Kai, ko rabin masarautata ce, za a ba ki." 7 Esta ta amsa ta ce, "Bukatata da kuma rokona shi ne,

8 in na sami tagomashi a wurin sarki, in kuma sarki ya yarda yā biya mini bukatata, yā kuma ji rokona, bari sarki da Haman su zo gobe wurin liyafar da zan shirya musu. Sa'an nan zan amsa tambayar sarki.” **9** Haman ya fita a ranan da murna, ya kuma ji dadī. Amma sa'ad da ya ga Mordekai a bakin kofar sarki, ya kuma lura cewa bai tashi, ko yā nuna bangirma a gabansa ba, sai ya cika da fushi. **10** Duk da haka, Haman ya cije, ya tafi gida. Sai ya kira abokansa da kuma matarsa, Zeresh, **11** ya yi ta takama game da dūmbun wadatarsa, da yawan'ya'yansa maza, da dukan yadda sarki ya girmama shi, ya kuma daga shi bisan sauran hakimai da shugabanni. **12** Haman ya kara da cewa, “Ba duka ke nan ba, kai, ni ne kadai mutumin da Sarauniya Esta ta gayyata yā tafi tare da sarki zuwa liyafar da ta shirya. Ta sāke gayyace ni tare da sarki gobe. **13** Amma dukan wannan bai biya mini bukata ba, muddin ina ganin wannan mutumin Yahudan nan Mordekai, yana zama a bakin kofar sarki.” **14** Matarsa Zeresh, da dukan abokansa suka ce masa, “Ka sa a gina wurin rataye mai laifi, mai tsawo, kafa saba'in da biyar, da safe kuwa ka ce wa sarki a rataye Mordekai a kansa. Sa'an nan ka tafi cin abincin dare tare da sarki da murna.” Wannan shawarar ta faranta wa Haman rai, ya kuma sa aka gina wurin rataye mai laifi.

6 A daren nan, sarki bai iya barci ba, saboda haka ya ba da umarni a kawo, a kuma karanta masa littafin tarihi na shekara-shekara, da rubutacen labarin mulkinsa. **2** Aka tarar, a rubuce a ciki, cewa Mordekai ya tone kulle-kullen Bigtana da Teresh, biyu daga hafshoshin sarki, wadanda suke tsaron mashigin kofa, wadanda suka kulla su kashe Sarki Zerzes. **3** Sarki ya ce, “Wace girma da daraja ce aka ba wa Mordekai saboda wannan?” Masu hidimarsa suka ce, “Ba a yi masa wani abu ba.” **4** Sarki ya ce, “Wa yake a haraba?” Daidai lokacin kuwa Haman ya shigo harabar waje na fada don yā yi magana da sarki a kan a rataye Mordekai a wurin rataye mai laifin da ya shirya. **5** Masu yi wa sarki hidima, suka amsa, “Haman yana tsaye a haraba.” Sarki ya umarta, “A kawo shi ciki.” **6** Sa'an nan Haman ya shigo, sai sarki ya ce masa, “Me ya kamata a yi wa mutumin da sarki yake jin dadī yā girmama?” Haman dai ya yi tunani a ransa ya ce, “Wane ne sarki zai girmama in ba ni ba?” **7** Sai ya amsa wa sarki cewa, “Saboda mutumin da sarki yake jin dadī yā girmama, **8** bari a kawo rigar sarautar da

sarki ya taba sawa, da kuma dokin da sarki ya taba hawa, wanda aka sa kambin sarauta a kai. **9** Sa'an nan, bari a ba da rigar da kuma dokin wa daya daga cikin manyan sarakuna mafi kirki na sarki. Bari shi kuma yā sa wannan riga wa mutumin da sarki yake jin dadī yā girmama, a kuma bi da shi a bisan doki ko'ina a titunan birni, ana shela a gabansa ana cewa, ‘Wannan shi ne abin da ake yin wa mutumin da sarki yake jin dadī yā girmama!’” **10** Sarki ya umarci Haman ya ce, “Tafi yanzu ka karbi rigar da dokin, ka kuma yi yadda ka shawarta wa Mordekai, mutumin Yahudan nan, wanda yake zama a bakin kofar sarki. Kada ka kāsa yin kome daga cikin abin da ka fada.” **11** Saboda haka, Haman ya karbo rigar da dokin. Ya sa wa Mordekai rigar, ya kuma bi da shi a kan doki ko'ina a titunan birnin, yana shela a gabansa yana cewa, “Wannan shi ne abin da ake yi wa mutumin da sarki yake jin dadī yā girmama!” **12** Daga bayo, Mordekai ya dawo zuwa kofar sarki. Amma Haman ya ruga gida, kansa a rufe, saboda baki ciki. **13** Ya je ya fada wa matarsa Zeresh, da dukan abokansa, me ya same shi. Masu ba shi shawara, da matarsa Zeresh, suka ce masa, “Idan Mordekai, wanda ka fara fāsuwa a gabansa, daga zuriyar Yahudawa yake, to, ba za ka yi nasara a kansa ba, tabbatacce za ka fādī a gabansa!” **14** Suna cikin magana da shi ke nan, sai ga bābānniin sarki, suka iso suka kuma hanzarta da Haman zuwa liyafar da Esta ta shirya.

7 Saboda haka sarki da Haman suka tafi cin abinci wurin sarauniya Esta. **2** Yayinda suke shan ruwan inabi a rana ta biyun nan, sai sarki ya sāke tambaya, “Sarauniya Esta, me kike so? Za a ba ki. Mene ne rokonki? Ko da rabin masarautata ne, za a ba ki.” **3** Sai Sarauniya Esta ta amsa ta ce, “In na sami tagomashi a wurinka, ya sarki, in kuma mai girma ya yarda, a bar ni da raina, wannan shi ne rokona. Ka kuma sa kada a kashe mutanena, wannan ita ce bukata. **4** Gama an sayar da ni da mutanena don a hallaka, a karkashe mu, a kuma ki mu. Da a ce an sayar da mu kamar bayi maza da mata ne, da na yi shiru, domin wannan zai zama abin da bai taka kara ya karye ba, har da za a dami sarki a kai.” **5** Sarki Zerzes ya tambayi Sarauniya Esta ya ce, “Wane ne shi? Ina mutumin da ya yi karfin halin yin wannan karambani?” **6** Esta ta ce, “Ma'kiyi da abokin gāban, shi ne wannan mugun Haman.” Sai Haman ya tsorota a gabon sarki da sarauniya. **7** Sarki ya tashi cikin fushi, ya bar ruwan inabinsa, ya fita

zuwa cikin lambun fada. Amma da Haman ya gane cewa sarki ya riga ya yanke shawara a kan kaddararsa, ya dakata domin yā roki sarauniya Esta saboda ransa. **8** Sarki yana dawowa daga lambun fada zuwa babban zauren liyafan ke nan, sai ga Haman ya fādī a kan shimfidar da Esta take zaune. Sarki ya tā da murya da karfi ya ce, “Har ma zai ci mutuncin sarauniya yayında take tare da ni a cikin gida?” Sarki bai ma rufe baki ba, sai bayin sarki suka rufe fuskar Haman. **9** Sai Harbona, daya daga cikin bābānni masu yi wa sarki hidima ya ce, “Akwai wurin rataye mai laifi da tsayinsa ya kai Kafa saba’in da biyar yana nan tsaye kusa da gidan Haman. Ya gyara shi ne domin a rataye Mordekai, wanda ya yi cece sarki wanda ya tone makircin masu niyya su hallaka sarki.” Sai sarki ya ce, “Ku rataye shi a kansa!” **10** Saboda haka suka rataye Haman a kan wurin rataye mai laifin da shi Haman ya shirya saboda Mordekai. Sa’an nan sarki ya huće.

8 A wannan rana, Sarki Zerzes ya ba wa Esta mallakar Haman, abokin gābān Yahudawa. Mordekai kuma ya zo gaban sarki, gama Esta ta fada yadda ta hada dangi da shi. **2** Sarki ya cire zobensa na hatimi, wanda ya karbo daga Haman ya ba Mordekai. Esta kuma ta nada shi a kan mallakar Haman. **3** Esta ta sākē rokon sarki, ta fādī a Kafafunsa tana kuka. Ta roke shi yā kawo karshen mugun shirin nan na Haman, mutumin Agag; wanda ya shirya a kan Yahudawa. **4** Sai sarki ya miķa wa Esta sandan sarauta na zinariya, ta kuwa tashi ta tsaya a gabansa. **5** Ta ce, “In sarki ya yarda, in kuma na sami tagomashi daga gare shi, idan kuma ya gamshe shi yā yi abin da yake daidai, idan yana jin dadina, bari a rubuta umarni a soke hukuncin sakonin da Haman dan Hammedata, mutumin Agag, ya shirya ya kuma rubuta domin a hallaka Yahudawa a dukan lardunan sarki. **6** Gama yaya zan jure da ganin masifa ta fada a kan mutanena? Yaya zan jure in ga an hallaka iyalina?” **7** Sarki Zerzes ya amsa wa Esta da Mordekai mutumin Yahuda, “Domin Haman ya kai wa Yahudawa hari, na ba da mallakarsa ga Esta, an kuma rataye shi a wurin rataye mai laifi. **8** Yanzu ku rubuta wata doka, a sunan sarki, a madadin Yahudawa, yadda kuka ga ya fi kyau ku kuma hatimce ta da zaben hatimin sarki, gama babu takardar da aka rubuta da sunan sarki, aka kuma hatimce da zobensa da za a iya sokewa.” **9** Nan da nan aka kira magatakardun fada, a ranar ashirin da uku ga watan uku, wato, watan Siban. Suka rubuta dukan umarnan

Mordekai ga Yahudawa, da kuma ga shugabanni, da gwamnoni, da hakiman larduna 127 tun daga Indiya har zuwa Kush. Aka rubuta wadannan umarnan a rubutun kowane lardi, da kuma cikin harshen kowane mutane. Aka kuma rubuta ga Yahudawa a rubutunsu da harshensu. **10** Mordekai ya yi rubutu da sunan Sarki Zerzes, ya hatimce sakonin da zaben hatimin sarki, ya kuma aika da su ta hannun masu’yan aika a kan dawakai, wadanda sukan hau dawakai masu gudu sosai, da aka yi kiwonsu musamman saboda sarki. **11** Dokar sarki ta ba wa Yahudawa a kowace birni izini su taru, su kuma kāre kansu, domin su hallaka, su kashe, su kuma hallaka kowace fungiyar mayaka, na kowace kasa, ko lardi, da watafīla za su kai musu, da matansu, da yaransu hari; su kuma washe mallakar abokan gābansu. **12** Ranar da aka shirya domin Yahudawa su yi wannan a dukan lardunan Sarki Zerzes, ita ce ranar goma sha uku ga watan goma sha biyu, wato, watan Adar. **13** Za a ba da kofi na rubutaccijyar dokar a matsayin ka’ida a kowane lardi, a kuma sanar wa mutanen kowace kasa, domin Yahudawa su zauna da shiri a ranar, domin su dau fansa a kan makiyansu. **14** Yan aikan, a kan dawakan fada, suka fita a guje, umarnin sarki yana iza su. Aka kuma ba da dokar a mazaunin masarauta wadda take Shusha. **15** Mordekai kuwa ya fita a gabari sarki da rigunan sarauta, masu ruwan shūdī, da fari, da babban kambi na zinariya, da alkyabba ta lilin mai ruwan shunayya. Aka yi sowa don murna a birnin Shusha. **16** Ga Yahudawa kuwa, lokaci ne na murna da farin ciki, da jin dadī da bangirma. **17** A kowane lardi da kowace birni, ko’ina da dokar sarki ta kai, aka yi farin ciki a cikin Yahudawa, cike da bukukkuwa. Yawan mutane da wadansu kasashe suka zama Yahudawa, don tsoron Yahudawa ya kama su.

9 A rana ta goma sha uku na watan goma sha biyu, wato, watan Adar ne za a aiwatar da dokar da sarki ya umarta. A wannan rana, abokan gābān Yahudawa suka sa zuciya za su sha karfinsu, amma yanzu Zerzes ya canja, Yahudawa kuma suka yi galiba a bisa wadanda suka ki jininsu. **2** Yahudawa suka tattaru a cikin biranensu a dukan lardunan Sarki Zerzes don su kai wa wadanda suka nemi a hallaka su hari. Babu wanda ya tasar musu domin mutanen dukan sauran al’ummai sun jin tsoronsu. **3** Dukan sarakuna larduna, da hakimai, da gwamnoni da kuma ma’aitakan sarki suka taimaki Yahudawa, domin tsoron Mordekai ya kama su. **4** Mordekai babban mutum ne a fada,

sunansa ya kai ko'ina a lardunan, ikonsa ya yi ta kasaita gaba-gaba. 5 Yahudawa suka karkashe dukan abokan gābansu da takobi, suka karkashe wadanda suka ki jininsu, suka kuma hallaka su yadda suka ga dama. 6 A mazaunin masarautar a Shusha, Yahudawa suka karkashe, suka kuma hallaka mutum dari biyar. 7 Suka kuma kashe Farshandata, da Dalfon, da Asfata, 8 da Forata, da Adaliya, da Aridata, 9 da Farmashta, da Arisai, da Aridai da kuma Baizata, 10 'ya'ya maza goma na Haman dan Hammedata, abokin gāban Yahudawa. Amma ba su taba dukiyarsu ba. 11 A wannan rana, aka ba wa sarki rahoton yawan mutanen da aka kashe a mazaunin masarauta, a Shusha. 12 Sarki ya ce wa Sarauniya Esta, "Yahudawa sun karkashe, suka kuma hallaka mutum dari biyar, da kuma 'ya'ya maza goma na Haman a mazaunin masarauta a Shusha. Me suka yi a sauran lardunan sarki? Yanzu kuma mene ne rokonki? Za a ba ki. Mece ce bukatarki? Za a biya miki." 13 Esta ta ce, "In sarki ya yarda, yā ba wa Yahudawa da suke Shusha izini su aikata dokan nan gobe kuma, bari kuma a rataye'ya'ya maza goma na Haman a kan gumagumai." 14 Sai sarki ya ba da umarnai a yi haka din. Aka ba da doka a Shusha, aka kuma rataye'ya'ya maza goma na Haman. 15 Yahudawan da suke Shusha suka taru a ran goma sha hudū na watan Adar suka kuma karkashe mutum dari uku a Shusha, amma ba su taba dukiyarsu ba. 16 Ana cikin haka, sai saura Yahudawa wadanda suke lardunan sarki su ma suka taru domin su kāre kansu su kuma sami hutu daga abokan gābansu. Suka karkashe mutum dubu saba'in da biyar amma ba su taba dukiyarsu ba. 17 Wannan ya faru a ran goma sha uku na watan Adar. A rana ta goma sha hudū kuwa suka huta, suka kuma mai da ita ranar biki da kuma ta farin ciki. 18 Amma Yahudawan da suke a Shusha suka taru a rana ta goma sha uku da ta sha hudū, sa'an nan a rana ta goma sha biyar suka huta, suka kuma mai da ita ranar biki da ta farin ciki. 19 Shi ya sa Yahudawan kauyuka, wadanda suke zama a karkara, suke kiyaye rana ta goma sha hudū ta watan Adar a matsayin ranar farin ciki da ta biki, ranar ba da kyautai ga junna. 20 Sai Mordekai ya rubuta wadannan abubuwa, ya kuma aika wasiku ga dukan Yahudawa ko'ina a lardunan Sarki Zerzes, na kusa da na nesa. 21 Ya sa su yi bikin kowace shekara a ranaku goma sha hudū da goma sha biyar na watan Adar 22 a matsayin lokacin da Yahudawa suka sami huta daga abokan gābansu, da kuma a matsayin watan da aka

mai da bakin cikinsu ya zama farin ciki, makokinsu kuma ya zama ranar biki. Ya rubuta musu su kiyaye ranakun a matsayin ranakun biki da na farin ciki. Su kuma ba da kyautai na abinci ga junna, da kuma kyautai ga matalauta. 23 Ta haka, Yahudawa suka yarda su ci gaba da bikin da suka fara, suna aikata abin da Mordekai ya rubuta musu. 24 Haman dan Hammedata, mutumin Agag, abokin gāban dukan Yahudawa, ya fulla mařkarřashiya game da Yahudawa, domin a hallaka su, ya kuma jefa fur (wato, kuri'a) don yā hallaka su. 25 Amma sa'ad da sarki ya sami labarin mařkarřashiyar, sai ya ba da umarnai a rubuce cewa mugun shirin da Haman ya kulla a kan Yahudawa yā komo kansa, kuma cewa a rataye shi da'ya'yansa maza a kan gumagumai. 26 (Saboda haka, aka kira ranakun nan Furim, daga kalma fur). Saboda dukan abin da aka rubuta cikin wannan wasiķa da kuma abin da suka gani, da abin da ya same su. 27 Yahudawa suka dauki nawayar kafa al'adar cewa su, da zuriyarsu, da dukan wadanda suka hadfa hannun da su, za su kiyaye wadannan kwanaki biyu, kowace shekara yadda aka tsara, a kuma lokacin da aka kebe dominisu. 28 Za a tuna, a kuma kiyaye wadannan kwanaki a kowane zamani, cikin kowane iyali, da kuma cikin kowane lardi, da kowace birni. Kuma kada Yahudawa su fasa yin bikin wadannan kwanakin Furim, ko su bar jikokinsu su manta da kiyaye wadannan ranaku biyu. 29 Saboda haka Sarauniya Esta, 'yar Abihayil, tare da Mordekai mutumin Yahuda, suka rubuta da cikakken iko, suka tabbatar da wannan wasiķa ta biyu game da Furim. 30 Mordekai kuwa ya aika da wasiķu zuwa ga dukan Yahudawa cikin larduna 127 na masarautar Zerzes. Sakon fatan alheri da na tabbacı, 31 don a kafa wadannan ranakun Furim a kebařben lokacinsu, kamar yadda Mordekai mutumin Yahuda da Sarauniya Esta suka dokace su. Yadda kuma suka kafa wa kansu da zuriyarsu, game da lokutansu na azumi da makoki. 32 Dokar Esta ta tabbatar da wadannan umarnai game da Furim, aka kuma rubuta ta cikin tarihi.

10 Sarki Zerzes ya sa a biya haraji a ko'ina a cikin daular, har zuwa kasashe masu nesa na bakin teku. 2 Dukan ayyukan Sarki Zerzes masu iko da masu girma tare da cikakken rahoton girmama Mordekai wanda sarki ya yi masa, ba a rubuce suke a cikin littafin tarihin sarakunan Mediya da na Farisa ba? 3 Mordekai mutumin Yahuda, shi ne na biyu a matsayi bayan Sarki Zerzes, mai farin ciki kuma

a cikin Yahudawa, aka kuma dauke shi da martaba cikin'yan'uwansa Yahudawa. Gama ya yi aiki don kyautatawar mutanensa, ya kuma yi magana don a kyautata rayuwar dukan Yahudawa.

Ayuba

1 A kasar Uz akwai wani mutum mai suna Ayuba.

Mutum ne marar laifi kuma mai adalci; yana tsoron Allah, ba ruwansa da mugunta. **2** Yana da'ya'ya maza bakwai da'yan mata uku, **3** yana da tumaki dubu bakwai, rakuma dubu uku, shanu dari biyar, da jakuna dari biyar, yana kuma da masu yi masa aiki da yawa. A kasar Gabas ba wari kamar sa. **4** 'Ya'yansa maza sukan yi biki a gidajensu, wannan yă yi yă ba wuncan, sai su kira'yan'uwansu mata ukun su ci, su sha tare. **5** Bayan lokacin bikin ya wuce, sai Ayuba yă aika su zo don yă tsarkake su. Tun da sassafe zai miķa hadaya ta konawa domin kowannensu, don yana tunani cewa, "Mai yiwuwa'ya'yan sun yi wa Allah zunubi, ko sun la'anta shi a cikin zuciyarsu." Haka Ayuba ya saba yi. **6** Wata rana mala'iku suka kawo kansu gaban Ubangiji, Shaidan shi ma ya zo tare da su. **7** Ubangiji ya ce wa Shaidan, "Daga ina ka fito?" Shaidan ya amsa wa Ubangiji ya ce, "Daga yawo a duniya ina kai da kawowa a cikinta." **8** Sai Ubangiji ya ce wa Shaidan, "Ko ka ga bawana Ayuba? A cikin duniya babu wani kamar sa; shi marar laifi ne, adali kuma, mutum ne mai tsoron Allah, ba ruwansa da mugunta." **9** Sai Shaidan ya amsa ya ce, "Haka kawai Ayuba yake tsoron Allah? **10** Ba ka kāre shi da iyalinsa gaba daya da duk mallakarsa ba? Ka Albarkaci ayyukan hannunsa yadda dabbobinsa duk sun cika ko'ina. **11** Ka dan miķa hannunka ka raba shi da duk abin da yake da shi, ba shakka zai la'anta ka kana ji, kana gani." **12** Ubangiji ya ce wa Shaidan, "To, shi ke nan, duk abin da yake da shi yana hannunka, amma kada ka taba shi, shi kansa." Sai Shaidan ya bar Ubangiji. **13** Wata rana lokacin da'ya'yan Ayuba suke cikin biki a gidan babban dansa, **14** sai dan aika ya zo wurin Ayuba ya ce masa, "Shanu suna huda, jakuna kuma suna kiwo nan kusa, **15** sai Sabenawa suka auka musu suka kwashe su suka tafi, suka karkashe masu yi maka aiki duka, ni kadai na tsira na zo in gaya makan!" **16** Yana cikin magana sai ga wani dan aika ya zo ya ce, "Wutar Allah ta sauко daga sama ta kona dukan tumaki da masu lura da su, wato, bayinka, ni kadai na tsira na zo in gaya makan!" **17** Yana cikin magana sai ga wani dan aika ya zo ya ce, "Kungiyoyin mahara uku na Kaldiyawa sun auka wa rakumanka sun kwashe su duka, suka kuma karkashe masu yi maka aiki, ni kadai ne na tsira na zo in gaya makan!" **18** Yana cikin magana, sai ga wani dan aika ya

zo ya ce, "'Ya'yanka maza da mata suna biki, suna ci suna sha a gidan babban danka, **19** sai wata iska mai karfi daga hamada ta auka ta rushe gidan, gidan kuwa ya fādī a kan'ya'yanka ya kashe su, ni kadai na tsira na zo in gaya makan!" **20** Da jin haka sai Ayuba ya tashi ya yayyaga tufafin jikinsa, ya aske kansa. Ya fādī a kasa ya yi sujada **21** ya ce, "Tsirara na fito daga cikin mahaifiyata, tsirara kuma zan koma. Ubangiji ya bayar, Ubangiji kuma ya karfa; yabo ya tabbata ga Ubangiji." **22** Cikin wannan duka Ayuba bai yi wa Allah zunubi ta wurin ba shi laifi ba.

2 Wata rana kuma mala'iku suka sāke kawo kansu

gaban Ubangiji, sai Shaidan shi ma ya zo tare da su yă nuna kansa a gabansa. **2** Sai Ubangiji ya ce wa Shaidan, "Daga ina ka fito?" Shaidan ya amsa wa Ubangiji ya ce, "Daga yawo a duniya ina kai da kawowa a cikinta." **3** Sai Ubangiji ya ce wa Shaidan, "Ko ka ga bawana Ayuba? A cikin duniya babu wani kamar sa; shi marar laifi ne, adali kuma, mutum ne mai tsoron Allah ba ruwansa da mugunta. Kuma har yanzu bai fasa zama mai aminci ba duk da wahalar da ka sa na bari ka ba shi ba tare da wani dalili ba." **4** Shaidan ya amsa ya ce, "Fata don fatal! Mutum zai iya rabuwa da duk abin da yake da shi domin ransa. **5** Ka dan taba lafiyar jikinsa ka gani ba shakka zai la'anta ka kana ji kana gani." **6** Ubangiji ya ce wa Shaidan, "To, shi ke nan, duk abin da yake da shi yana hannunka, amma kada ka taba shi, shi kansa." **7** Sai Shaidan ya bar Ubangiji, ya je yá sa wa Ayuba kuraje masu zafi a jikinsa daga tafin kafafunsa har zuwa kansa. **8** Sai Ayuba ya dāuki kaskon tukunya yana ta sosa kurajen da shi, yayinda yake zaune cikin toka. **9** Matarsa ta ce masa, "Har yanzu kana nan da amincinka? Ka la'anta Allah ka mutu!" **10** Ya amsa ya ce, "Kina magana kamar wawiya. Alheri kadai za mu dinga samu daga Allah ban da wahala?" A cikin wannan duka Ayuba bai yi zunubi ba cikin maganarsa. **11** Lokacin da abokan Ayuba su uku wato, Elifaz mutumin Teman, Bildad mutumin Shuwa, da Zofar mutumin Na'ama suka ji wahalar da ta auka wa Ayuba, sai suka shiryा suka bar gidajensu suka je don su ta'azantar da shi. **12** Sa'ad da suka gan shi daga nesa, da kyar suka gane shi; sai suka fara kuka da karfi, suka yayyaga tufafinsu suka zuba toka a kawunansu, **13** sai suka zauna da shi a kasa har kwana bakwai. Ba wanda ya ce masa kome, don sun ga tsananin wahalar da yake ciki.

3 Bayan wannan Ayuba ya bude baki ya la'anta ranar da aka haife shi. **2** Ayuba ya ce, **3** “A hallaka ranar da aka haife ni, da kuma daren da aka ce, ‘An haifi jariri namiji!’ **4** Bari ranan nan ta zama duhu; kada Allah yă kula da ita; kada rana tă yi haske a wannan rana. **5** Bari duhu da inuwa mai duhu ta sâke rufe ta; gizagizai kuma su rufe ta; duhu kuma ya rufe haskenta. **6** Bari duhu mai yawa yă rufe daren nan; kada a hada ta cikin kwanakin shekara, ko kuma cikin kwanakin watanni. **7** Bari daren yă zama marar amfani; kada a ji wata sowa ta farin ciki. **8** Bari wadanda suke la'anta ranaku su la'anta wannan rana su wadanda suke umartar dodon ruwa. **9** Bari taurarinta na safe su zama duhu; bari ranar tă yi ta jiran ganin haske amma kada tă gani, **10** gama ba tă hana uwata daukar cikina, don ta hana ni shan wahalan nan ba. **11** “Me ya sa ban mutu ba da za a haife ni, ko kuma in mutu sa'ad da ana haihuwata ba? **12** Me ya sa aka haife ni, aka tanada nono na sha na rayu? **13** Da yanzu ina kwance cikin salama; da ina barcina cikin salama **14** tare da sarakuna da mashawarta a cikin kasa, wadanda suka gina wa kansu wuraren da yanzu duk sun rushe, **15** da shugabanni wadanda suke da zinariya, wadanda suka cika gidajensu da azurfa. **16** Ko kuma don me ba a boye ni a cikin kasa kamar jaririn da aka haifa ba rai ba, kamar jaririn da bai taba ganiin hasken rana ba. **17** A wurin mugaye za su daina yin mugunta, gajiyayyu kuma za su huta. **18** Wadanda aka daure za su sami jin dadin; an sake su ba za su sâke jin ana tsawata masu ba. **19** Manyan da kanana suna a can, bawa kuma ya sami'yanci daga wurin maigidansa. **20** “Don me ake ba da haske ga wadanda suke cikin kunci, rai kuma ga masu dacin rai **21** ga wadanda suke neman mutuwa amma ba su samu ba, wadanda suke nemanta kamar wani abu mai daraja a boye, **22** wadanda suke farin ciki sa'ad da suka kai kabari? **23** Don me aka ba mutum rai, mutumin da bai san wani abu game da kansa ba, mutumin da Allah ya kange shi. **24** Ba'kin ciki ya ishe ni maimakon abinci; ina ta yin nishi ba fasawa; **25** Abin da nake tsoro ya faru da ni; abin da ba na so ya same ni. **26** Ba ni da salama, ba natsuwa; ba ni da hutu, sai wahala kawai.”

4 Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa, **2** “In wani ya yi maka magana, za ka ji haushi? Amma wa zai iya yin shiru? **3** Ka tuna yadda ka yi wa mutane da yawa magana, yadda ka karfafa hannuwa marasa karfi. **4** Manganarka ta karfafa wadanda suke yi tuntube; ka

karfafa gwiwoyin da suka rasa karfinsu. **5** Amma yanzu wahala ta zo maka, sai ka karaya; wahala ta sa ka rikice. **6** Ashe bai kamata ka dogara ga Allahnka ba, amincinka kuma yă zama begenka? **7** “Ka duba ka gani yanzu. Wane marar laifi ne ya taba hallaka? Ko an taba hallaka masu adalci? **8** Na kula cewa wadanda suke huda gonar mugunta, da wadanda suke shuka mugunta, su ne suke girbe mugunta. **9** A sa'a daya Allah yake hallaka su, cikin fushinsa yakan hallaka su. **10** Zakoki suna ruri suna gurnani; duk da haka an karya hakoran manyan zakoki. **11** Zakoki suna mutuwa domin ba dabbar da za su kashe su ci, 'ya'yan zakanya kuma sun watse. **12** “Asirce aka gaya mini maganan nan, da kyar kunnuwana suka iya ji. **13** Cikin mafarki da tsakar dare, lokacin kowa yana surfin barci, na sami sakon nan. **14** Tsoro da fargaba suka kama ni har duk kasusukan jikina suka yi ta rawa. **15** Wani iska ya taba mini fuska, sai tsigar jikina ta tashi. **16** Ya tsaya cik, amma ban iya sani ko mene ne ba. Wani abu ya tsaya a gabana, na kuma ji murya. **17** ‘Ko zai yiwu mutum yă fi Allah adalci, ko kuma mutum yă fi wanda ya halicce shi tsarki? **18** In Allah bai yarda da bayinsa ba, in ya sami mala'ikunsa da laifi, **19** to, su wane ne mutane masu zama a gidan da aka yi da laka, wadanda da kura aka yi harsashensu, wadanda za a iya murkushe su kamar asu! **20** Tsakanin safe da yamma mai yiwuwa ne ragargaza su; farat daya, su mutu har abada. **21** Ba a tuge igiyar tentinsu, don su mutu ba tare da hikima ba?”

5 “Ka yi kira in kana so, amma wa zai amsa maka?

Wurin wadanne tsarkaka za ka juya? **2** Fushi yana kashe wawa, kyashi kuma yana kashe marar azanci. **3** Ni ma na ga wawa yana cin gaba, amma nan da nan gidansa ya zama la'ananne. **4** 'Ya'yansa suna cikin hatsari, ba wanda zai tsaya musu a gabon al'kali, **5** mayunwata sun kwasher girbinsa, har abubuwana da suke cikin kaya, masu jin kishirwa kuma suna zuba ido ga dukiyarsa. **6** Gama ba daga cikin kasa wahala take fitowa ba, ko kuma bala'i daga kasa. **7** Duk da haka an haifi mutum don wahala ne, kamar yadda ba shakka tartsatsin wuta yake tashi. **8** “Amma da a ce ni ne, da zan roki Allah; zan gaya masa damuwata. **9** Yana yin abubuwana al'ajabi wadanda ba a ganewa, mu'ujizai wadanda ba a kirgawa. **10** Yana zuba ruwan sama a kasa; yana zuba ruwa a gonaki. **11** Yana daukaka masu sau'inkai, yana kâre wadanda suke makoki. **12** Yana dagula shirye-shiryen masu wayo don kada

su yi nasara cikin abubuwān da suke shirin yi. **13** Yana kama masu wayo cikin wayonsu, yana kawar da shirye-shiryensu ba za su yi nasara ba. **14** Da rana sukan yi karo da duhu; da rana ma suna lallube kamar a duhun dare suke. **15** Yana ceton matalauta daga takobin da za tā kashe su da shi; yana cetonsu daga hannun wafanda suka fi su karfi. **16** Saboda haka matalauta suna da bege, rashin gaskiya kuma ta yi shiru. **17** “Mai albarka ne wanda Allah yake yi masa gyara in mutumin ya yi kuskure; saboda haka kada ka guje wa horon Madaukaki. **18** Ko da yake yana sa ciwo, shi ne kuma yake warkar da ciwon; ciwon da ya ji maka, shi da kansa zai warkar da shi. **19** Zai cece ka daga bala’o’i guda shida; har bakwai ma ba abin da zai same ka. **20** Lokacin yunwa yana tsare ka daga mutuwa, a cikin yakī kuma yana kāre ka daga sarar takobi. **21** Zai kāre ka daga bata suna, kuma ba ka bukata ka ji tsoro in hallaka ta zo. **22** Za ka yi wa hallaka da yunwa dariya; kuma ba ka bukata ka ji tsoron manyan namun jeji. **23** Gama za ka zauna lafiya da duwatsu a gonaki, kuma manyan namun jeji za su yi zaman salama da kai. **24** Za ka zauna lafiya a cikin tenti naka, za ka firga kayanka za ka samu kome na nan. **25** Za ka san cewa’ya’yanka za su zama da yawa, zuriyarka kuma kamar ciyawa a kasa. **26** Za ka yi kyakkyawan tsufa kafin ka mutu, kamar yadda ake tara dammuna a lokacin girbi. **27** “Mun yi nazarin wannan, kuma gaskiya ne. Saboda haka ka ji, ka kuma yi amfani da shi.”

6 Sa’an nan Ayuba ya amsa, **2** “Da kawai za a iya auna wahalata a kuma sa bacin raina a ma’uni! **3** Ba shakka da sun fi yashin teku nauyi, shi ya sa naake magana haka. **4** Kibiyoyin Madaukaki suna a kaina, ruhuna yana shan dafinsa; fushin Allah ya sauwa a kaina. **5** Jaki yakan yi kuka sa’ad da ya sami ciyawar ci, ko saniya takan yi kuka in ta sami abincinta? **6** Akan cin abinci marar dandano ba tare da an sa gishiri ba, ko akwai wani kanshin dadī a cikin farin ruwan kwai? **7** Na ki in taba shi; irin wannan abinci zai sa ni rashin lafiya. **8** “Kash, da ma Allah zai ba ni abin da naake fatar samu, da ma Allah zai biya mini bukatata, **9** wato, Allah yā kashe ni, yā miķa hannunsa yā yanke raina! **10** Da sai in ji dadī duk zafin da naake sha ban hana maganar Mai Tsarkin nan cika ba. **11** “Wane karfi naake da shi, har da zan ci gaba da sa zuciya? Wane sa zuciya ne zai sa in yi hakuri? **12** Da karfin dutse aka yi ni ne? Ko jikina tagulla ne? **13** Ina da wani ikon da zan

iya taimakon kai na ne, yanzu da aka kore nasara daga gare ni? **14** “Duk wanda ya fi yi alheri ga aboki ya rabu ta tsoran Madaukaki. **15** Amma’yan’uwana sun nuna ba zan iya dogara gare su ba, kamar rafin da yakan bushe da rani, **16** kamar rafin da yakan cika a lokacin kankara, yā kuma kumbura kamar kankarar da ta narke, **17** amma da rani sai yā bushe, lokacin zafi ba a samun ruwa yana gudu a wurin. **18** Ayari sukan bar hanyarsu; sukan yi ta neman wurin da za su sami ruwa, su kāsa samu har su mutu. **19** Ayarin Tema sun nemi ruwa, matafiya’yan’kasuwa Sheba sun nema cike da begen samu. **20** Ransu ya bace, domin sun sa zuciya sosai; sa’ad da suka kai wurin kuwa ba su sami abin da suka sa zuciya samu ba. **21** Yanzu kuma kun nuna mini ba ku iya taimako; kun ga abin bantsoro kuka tsorata. **22** Ko na taba cewa, ‘Ku ba da wani abu a madadina, ko na roke ku, ku ba da wani abu domina daga cikin dukiyarku, **23** ko kuma kun taba kubutar da ni daga hannun makiyina, ko kun taba kwato ni daga hannun marasa kirki?’ **24** “Ku koya mini, zan yi shiru; ku nuna mini inda ban yi daidai ba. **25** Fadār gaskiya tana da zafi! Amma ina amfanin gardamar da kuke yi? **26** Ko kuna so ku gyara abin da na fadī ne, ku mai da magana wanda yake cikin wahala ta zama ta wofi? **27** Kukan yi Kuri’a a kan marayu ku kuma sayar da abokinku. **28** “Amma yanzu ku dube ni da kyuau, zan yi muku karya ne? **29** Ku bi a hankali, kada ku dora mini laifi; ku sāke dubawa, gama ba ni da laifi. **30** Ko akwai wata mugunta a bakina? Bakina ba zai iya rarrabewa tsakanin gaskiya da karya ba?

7 “Mutum bai sha wahalar aiki ba a dunia? Rayuwarsa ba kamar ta wanda aka yi hayarsa ba ne? **2** Kamar yadda bawa yakan jira yamma ta yi, ko kuma kamar yadda wanda aka yi hayarsa yakan jira a biya shi kudin aikin da ya yi. **3** Saboda haka rabona shi ne watanni na zama banza, kowane dare kuwa sai bacin rai naake samu. **4** Lokacin da na kwanta ina tunani, ‘Har sai yaushe zan tashi?’ Gari ya fi wayewa, ina ta jujujuyawa har safe. **5** Jikina duk tsutsotsi da kuraje sun rufe shi, fatar jikina ta rubē tana fitar da ruwan miki. **6** “Kwanakina suna wucewa da sauri, fiye da yadda koshiyar masaka take wucewa da sauri, za su kawo ga karshe ba bege. **7** Ka tuna, ya Allah, raina numfashi ne kawai; idanuna ba za su taba sāke ganin farin ciki ba. **8** Idanun da suke ganina yanzu ba za su sāke ganina ba; za ku neme ni amma ba za ku same ni ba. **9** Kamar yadda gircije yakan bace yā

tafi, haka mutum yake shige zuwa kabari ba kuwa zai dawo ba. (Sheol h7585) 10 Ba zai taña zuwa gidansa ba; ba za a sāke san da shi ba. 11 “Saboda haka ba zan yi shiru ba; zan yi magana cikin bacin raina, zan nuna bacin raina cikin ruhu, cikin kuncin raina. 12 Ni teku ne, ko kuwa dodon ruwa, don me kake tsaro na? 13 Lokacin da nake zato zan sami salama in na kwanta a gadona don in huta, 14 duk da haka kana ba ni tsoro da mafarke-mafarke, kana tsorata ni da wahayi. 15 Na gwammace a shake ni in mutu maimakon in kasance cikin wannan jiki. 16 Ba na so in zauna da rai; ba zan rayu ba har abada. Ku rabu da ni; rayuwata ba ta da amfani. 17 “Mene ne mutum har da ka kula da shi haka, har ka mai da hankali a kansa, 18 har kake duba shi kowace safiya, kake kuma gwada shi koyaushe? 19 Ba za ka dan daina kallo na ba ko ka rabu da ni na dan lokaci? 20 In na yi zunubi, me na yi maka, kai mai lura da mutane? Don me ka sa ni a gaba? Na zame maka kaya mai nauyi ne? 21 Me ya sa ba za ka gafarta mini laifofina ba? Gama na kusa kwantawa cikin kasa; za ka neme ni, amma ba za ka same ni ba.”

8 Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa, 2 “Har yaushe za ka gama fada wadannan abubuwa? Maganganunka ba su da amfani. 3 Allah ba mai shari’ar gaskiya ba ne? Ko Madaukaki yakan yi abin da ba daidai ba? 4 Lokacin da’ya’ysa suka yi masa zunubi, yakan bar su su sha wahalar da zunubi yake kawowa. 5 Amma in za ka dubi Allah ka roki Madaukaki, 6 in kai mai tsarki ne, kuma mai adalci, ko yanzu ma zai taimake ka, yă mayar maka iyalinka da farin cikinka. 7 Ko da yake za ka fara da kafan, duk da haka za ka gama da samu mai yawa. 8 “Tambayi na gaba da kai ka ji abin da iyayenka suka koya 9 gama jiya kafai aka haife mu ba mu san kome ba, kuma kwanakinmu a duniya masu wucewa ne. 10 Ba za su bishe ka su kuma gaya maka abin da za ka yi ba? Ba za su yi magana daga cikin hikimar da suke da ita ba? 11 Ko kyauro zai yi girma a wurin da ba ruwa? Ko za tă taba iya yin girma ba tare da ruwa ba? 12 Yayında take girma ba a yanka ta, takan mutu da sauri fiye da ciyawa. 13 Abin da yake faruwa ke nan da duk wanda yake mantawa da Allah; wadanda ba su da Allah, ba su da bege. 14 Abin da yake dogara a kai ba shi da karfi; abin da yake dogara a kai yanar gizo ce. 15 Ya jingina ga yanar gizo, amma ba ta tare shi, sun kama ta, amma ba za tă taimake su tsayawa ba. 16 Yana kama da shukar da aka ba ta ruwa sosai lokacin da akwai rana sosai,

tana yaduwa da kyau; 17 shukar tana bin yaduwa, jijiyointa suna nannade duwatsu, suna neman wurin da za su kama sosai a cikin duwatsu. 18 Amma lokacin da aka tuge shukar daga wurin da take, wurin ba zai san da ita kuma ba, wurin zai ce, ‘Ban taba ganin ki ba.’ 19 Ba shakka shukar ta mutu ke nan, kuma wadansu za su tsiro a wurin. 20 “Ba shakka, Allah ba ya kin marar laifi, ko kuma yă karfafa masu aikata mugunta. 21 Sai dai yă cika bakinka da dariya, yă sa ka yi sowa ta murna. 22 Mañiyanka za su sha kunya, za a kawar da tentin mugaye.”

9 Sai Ayuba ya amsa, 2 “Lalle, na san wannan gaskiya ne. Amma ta yaya mutum zai iya zama mai adalci a gabon Allah? 3 Ko da mutum yana so yă yi gardama da shi, ba zai taña amsa masa ba ko da sau daya cikin dubu. 4 Hikimarsa tana da zurfi, ikonsa yana da yawa. Wane ne ya taba yin fada da shi har ya yi nasara? 5 Yana matsar da manyan duwatsu kafin su sani kuma yana juya su cikin fushinsa. 6 Yana girkiza kasa, yana girkiza harsashenta. 7 Yana magana da rana sai ta ki yin haske; yana hana taurari yin haske. 8 Shi kadaid ya shimpida sammai ya kuma yi tafiya a kan rakuman ruwan teku. 9 Shi ne ya halicci Mafarauci da Kare da Zomo, da Kaza, da’Ya’yanta da tarin taurari a sama, da taurarin kudu. 10 Yana yin abubuwan banmamaki wadanda ba a iya ganewa, mu’ujizai wadanda ba a iya kirgawa. 11 Ba na iya ganinsa lokacin da ya wuce ni; ba na sani ya wuce lokacin da ya wuce. 12 Wane ne ya isa yă hana shi in ya kwace abu? Wa zai ce masa, ‘Me kake yi?’ 13 Allah ba ya danne fushinsa; ko dodannin ruwan da ake kira ayarin Rahab ya tattake su. 14 “Ta yaya zan iya yin fada da shi? Ina zan iya samun kalmomin da zan yi gardama da shi? 15 Ko da yake ba ni da laifi, ba zan iya amsa masa ba; sai dai rokon jinkai zan iya yi ga mahukuncina. 16 Ko da na yi kira gare shi ya amsa mini, ban yarda cewa zai saurare ni ba. 17 Zai sa hadari yă danne ni yă kara mini ciwona ba dalili. 18 Ba zai bari in yi numfashi ba, sai dai yă kara mini azaba. 19 In maganar karfi ne, shi babban mai karfi ne! In kuma maganar shari’ar ne, wa zai kai kararsa? 20 Ko da ni marar karfi ne, bakina ya isa yă sa in zama mai laifi; in ba ni da laifi, zai sa in yi laifi. 21 “Ko da yake ba ni da laifi, ban damu da kaina ba; na rena raina. 22 Ba bambanci; shi ya sa na ce, ‘Yana hallaka marasa laifi da kuma mugaye.’ 23 Lokacin da bala’i ya kawo ga mutuwa, yakan yi dariyar bakin cikin marasa laifi. 24 Lokacin da kasa ta fada a hannun mugaye,

yakan rufe idanun masu shari'a. In ba shi ba wa zai yi wannan? 25 "Kwanakina sun fi mai gudu wucewa da sauri; suna firiya babu wani abin jin dadī a cikinsu. 26 Suna wucewa kamar jirgin ruwan da aka yi da kyauro, kamar jahurma da ta kai wa namanta cafka. 27 'In na ce zan manta da abin da yake damu na, zan yi murmushi in daina nuna bacin rai,' 28 duk da haka ina tsoron duk wahalata, domin na san ba za ka dauke ni marar laifi ba. 29 Tun da an riga an dauke ni mai laifi, duk ko'karina a banza yake. 30 Ko da na wanke jikina duka da sabulu, na wanke hannuwanu kuma da soda, 31 duk da haka za ka jefa ni cikin kazamin wuri, yadda ko rigunan jikina ma za su ki ni. 32 "Shi ba mutum ba ne kamar ni wanda zan iya amsa masa, har da za mu yi fada da juna a wurin shari'a. 33 In da akwai wanda zai iya shiga tsakaninmu, ya dora hannunsa a kanmu tare, 34 wani wanda zai sa Allah yă daina duka na, don yă daina ba ni tsoro. 35 Sa'an nan ne zan iya yin magana ba tare da jin tsoronsa ba, amma a yadda nake a yanzu ba zan iya ba.

10 "Na gaji da rayuwa; saboda haka bari in fadi zuciyata gabagadi yadda raina yake jin ba dadī. 2 Zan ce wa Allah, kada ka hukunta ni, amma ka gaya mini laifin da na yi maka. 3 Kana jin dadīn ba ni wahala, don me ka yashe ni, abin da ka halitta da hannunka, yayinda kake murmushi game da shiryeshiryen mugaye? 4 Idanunka irin na mutum ne? Kana gani yadda mutum yake gani ne? 5 Kwanakinka kamar na mutane ne, ko shekarunka kamar na mutane ne 6 da za ka neme ni da laifi ka hukunta ni? 7 Ko da yake ka san ba ni da laifi, kuma ba wanda zai iya cetona daga hannurka. 8 "Da hannuwanka ka kera ni, kai ka halicce ni. Yanzu kuma kai za ka juya ka hallaka ni? 9 Ka tuna cewa ka mulmula ni kamar yumfu. Yanzu za ka mai da ni in zama kura kuma? 10 Ba kai ka zuba ni kamar madara ba, na daskare kamar cuku. 11 Ka rufe ni da tsoka da fata, ka harhadā ni da kasusuwa da jijiyoyi? 12 Ka ba ni rai ka kuma yi mini alheri, kuma cikin tanadinka ka kula da ruhuna. 13 "Amma wannan shi ne abin da ka boye a zuciyarka, na kuma san abin da yake cikin zuciyarka ke nan. 14 In na yi zunubi kana kallo na kuma ba za ka fasa ba ni horo ba don laifin da na yi. 15 Idan ina da laifi, kaitona! Ko da ba ni da laifi, ba zan iya daga fuskata ba, gama kunya ta ishe ni duk bacin rai ya ishe ni. 16 In na daga kaina, za ka neme ni kamar zaki ka sâke nuna al'ajabin ikonka a kaina. 17 Kana sâke kawo sababbin wadanda za su

ba da shaida a kaina kana kara haushinka a kaina; kana kara kawo mini hari. 18 "Me ya sa ka fito da ni daga cikin uwata? Da ma na mutu kafin a haife ni. 19 Da ma ba a halicce ni ba, da na mutu tun daga cikin cikin uwata na wuce zuwa kabari! 20 'Yan kwanakina ba su kusa karewa ba ne? Ka rabu da ni don in dan samu sukuni na dan lokaci 21 kafin in koma inda na fito, kasa mai duhu da inuwa sosai, 22 zuwa kasa mai duhun gaske, da inuwa da hargitsi, inda haske yake kamar duhu."

11 Sa'an nan Zofar mutumin Na'ama ya amsa, 2

"Duk surutun nan ba za a amsa maka ba? Ko mai surutun nan marar laifi ne? 3 Ko maganganun nan naka marasa amfani za su sa mutane su yi maka shiru? Ba wanda zai kwabe ka lokacin da kake fadar maganar da ba daidai ba? 4 Ka ce wa Allah, 'Abin da na gaskata ba laifi ba ne kuma ni mai tsabta ne a gabanka.' 5 Da ma Allah zai yi magana, yă bude baki yă fadī wani abin da ka yi da ba daidai ba 6 yă kuma bude maka asirin hikima, gama hikima ta gaskiya tana da gefe biyu. Ka san wannan, Allah ya riga ya manta da wadansu zunubanka. 7 "Ko za ka iya gane al'amuran Allah? Ko za ka iya gane girman asirin Madaukaki? 8 Sun fi nisan sama tudu, me za ka iya yi? Sun fi surfin kabari surfi, me za ka sani? (Sheol h7585) 9 Tsayinsu ya fi tsawon duniya da kuma fâdin teku. 10 "In ya zo ya kulle ka a kurkuku ya ce kai mai laifi ne, wa zai hana shi? 11 Ba shakka yana iya gane mutanen da suke marasa gaskiya; kuma in ya ga abin da yake mugu, ba ya kula ne? 12 Amma da'kiñ mutum ba ya taba zama mai hikima kamar dai a ce ba a taba haihuwar dan aholaki horarre. 13 "Duk da haka in ka miña masa zuciyarka, ka kuma miña hannuwanka gare shi, 14 in ka kawar da zunubin da yake hannunka, ba ka bar zunubi ya kasance tare da kai ba 15 shi ne za ka iya daga fuskarka ba tare da jin kunya ba; za ka tsaya da karfi kuma ba za ka ji tsoro ba. 16 Ba shakka za ka manta da wahololinka, za ka tuna da su kamar yadda ruwa yake wucewa. 17 Rayuwarka za tă fi hasken rana haske, duhu kuma zai zama kamar safiya. 18 Za ka zauna lafiya, domin akwai bege; za ka duba kewaye da kai ka huta cikin kwanciyar rai. 19 Za ka kwanta, ba wanda zai sa ka ji tsoro, da yawa za su zo neman taimako a wurinka. 20 Amma idanun mugaye ba za su iya gani ba, kuma ba za su iya tserewa ba; begensu zai zama na mutuwa."

12 Sai Ayuba ya amsa, 2 “Ba shakka ku ne mutanen nan, hikima za tā mutu tare da ku! 3 Amma ni ma ina da hankali kamar ku; ba ku fi ni ba. Wane ne bai san duk wadannan abubuwan ba? 4 “Na zama abin dariya ga abokaina, ko da yake na yi kira ga Allah ya kuwa amsa mini, duk da haka suka yi mini riya ko da yake ni mai adalci ne kuma marar laifi! 5 Mutanen da ba su da damuwa suna jin dasin ganin wadanda suke dab da fāduwa. 6 Amma wurin zaman’yan fashi yana nan ba mai damunsu, wadanda kuma suke sabā wa Allah suna zamansu lafiya, har ma da masu dsaukar allahnsu a hannuwansu. 7 “Amma ka tambayi dabbobi, za su kuma koya maka, ko kuma tsuntsayan sararin sama kuma za su gaya maka. 8 Ko ka yi magana da duniya, za tā kuma koya maka, ko kuma ka bar kifin teku su sanar da kai. 9 Wane ne cikin wadannan bai san cewa hannun Ubangiji ne ya yi wannan ba? 10 Ran kowace halitta yana a hannunsa, haka kuma numfashin dukan’yan adam. 11 Ko kunne ba ya gwada kalmomi kamar yadda harshe yake dandana abinci? 12 Ko ba a wurin tsaffafi ake samun hikima ba? Ba tsawon rai yana kawo ganewa ba? 13 “Allah ne mai iko da kuma hikima, shawara da ganewa nasa ne. 14 Abin da ya rushe ba a iya ginawa ba; in ya kulle mutum ba a iya bude shi a sake shi ba. 15 Idan ya hana ruwan sama, za a yi fāri; in kuma ya saki ruwa za a yi ambaliya. 16 Shi ne mai karfi da kuma mai nasara; mai rudi da wanda aka ruda, duk nasa ne. 17 Yakan sa mashawarta su zama marasa hikima yā kuma sa wawaye su zama masu shari'a. 18 Yana cire sarkar da sarakuna suka daura yā kuma daura musu wata tsumma a kwankwaso. 19 Yakan faskantar da firistoci yā kuma tumbuke masu ikon da aka kafa tun da dadewa. 20 Yana sa amintattun mashawarta su yi shiru yakan kawar da hikimar dattawa. 21 Yakan sa masu iko su ji kunya yā kuma kwace karfin masu karfi. 22 Yana bude abubuwan da suke cikin duhu yā kuma kawo haske a wuraren da ba haske; 23 yana sa al’ummai su zama manya, sai kuma yā hallaka su; yana sa al’ummai su kasaita, yā kuma watsar da su. 24 Yana hana shugabannin duniya ganewa; Ya bar su su yi ta makuwa, su rude, su bata. 25 Suna lallube cikin duhu ba haske; yā sa su yi ta tangadi kamar bugaggū.

13 “Idanuna sun ga wadannan duka, kunnuwana sun ji sun kuma gane. 2 Abin da kuka sani, ni ma na sani; ba ku fi ni ba. 3 Amma ina so in yi magana da Madaukaki, in kai kukana wurin Allah kai tsaye. 4 Ku

kuma kun ishe ni da karairayi; ku likitocin wofi ne, dukanku! 5 In da za ku yi shiru gaba daya! Zai zama muku hikima. 6 Ku ji gardamata yanzu; ku ji rokon da zai fito daga bakina. 7 Za ku iya yin muguar magana a madadin Allah? Ko za ku yi karya a madadinsa? 8 Ko za ku nuna masa sonkai? Ko za ku yi gardama a madadinsa? 9 In ya bincike ku zai tarar ba ku da laifi? Ko za ku iya rude shi yadda za ku rudi mutane? 10 Ba shakka zai kwābe ku in kun nuna sonkai a boye. 11 Ko ikonsa ba ya ba ku tsoro? Tsuronsa ba zai auka muku ba? 12 Duk surutanku kamar toka suke; kāriyarku na yimbu ne. 13 “Ku yi shiru zan yi magana; sa'an nan abin da zai same ni yā same ni. 14 Don me na sa kaina cikin hatsari na yi kasada da raina? 15 Ko da zai kashe ni ne, begena a cikinsa zai kasance; ba shakka zan kāre kaina a gabansa 16 lalle wannan zai kawo mini kubuta gama ba wani marar tsoron Allah da zai iya zuwa wurinsa! 17 Ku saurara da kyau ku ji abin da zan fada; bari kunnuwanku su ji abin da zan ce. 18 Yanzu da na shirya karata, na san za a ce ba ni da laifi. 19 Ko wani zai ce ga laifin da na yi? In an same ni da laifi, zan yi shiru in mutu. 20 “Kai dai biya mini wadannan bukatu biyu kawai ya Allah, ba zan kuwa boye daga gare ka ba; 21 Ka janye hannunka nesa da ni, ka daina ba ni tsoro da bantsoronka. 22 Sa'an nan ka kira ni, zan kuwa amsa, ko kuma ka bar ni in yi magana sai ka amsa mini. 23 Abubuwa nawa na yi wadanda ba daidai ba, kuma zunubi ne? Ka nuna mini laifina da zunubina. 24 Don me ka boye mini fuskarka; ka kuma sa na zama kamar makiyinka? 25 Ko za a wahalar da ganye wanda iska take hurawa? Ko za ka bi busasshiyar ciyawa? 26 Gama ka rubuta abubuwa marasa dadī game da ni; ka sa na yi gādon zunuban kuruciyata. 27 Ka daure kafafuna da sarka; kana kallon duk inda na taka ta wurin sa shaida a tafin kafafuna. 28 “Haka mutum yake lalacewa kamar rubabben abu, kamar rigar da asu ya cinye.

14 “Mutum haihuwar mace kwanakinsa kadan ne, kuma cike da wahala. 2 Yana tasowa kamar fure yana kuma shudewa; kamar inuwa, ba ya dadewa. 3 Za ka zura ido a kan irin wannan ne? Za ka kawo shi gaba don ka yi masa shari'a? 4 Wane ne zai iya kawo abin da yake da tsarki daga cikin abu marar tsarki? Babu! 5 An lissafta kwanakin mutum; ka riga ka dibar masa watanni, ka yi masa iyaka, ba zai iya wuce iyakar ba. 6 Saboda haka ka kawar da kanka daga gare shi, ka rabu da shi har sai ya cika lokacinsa

kamar mutumin da aka dauki hayarsa. 7 “Akalla itace yana da bege. In an sare shi, zai sāke tsira, zai tohu da kyau. 8 Ko da jiiyoyin itacen sun tsufa a cikin kasa kuma kututturensa ya mutu a cikin kasa. 9 Daga ya ji kanshin ruwa zai tohu yā yi tsiro kamar shuka. 10 Amma mutum yana mutuwa a bizne shi; daga ya ja numfashinsa na karshe, shi ke nan. 11 Kamar yadda ruwa yake bushewa a teku ko a garbafai sai wurin yā bushe, 12 haka mutum zai kwanta ba zai tashi ba; har sai duniya ta shude mutane ba za su farka ba, ba za su tashi daga barcinsu ba. 13 “Da ma za ka boye ni a cikin kabari ka boye ni har sai fushinka ya wuce! In da za ka kebe mini lokaci sa’an nan ka tuna da ni! (Sheol h7585)

14 In mutum ya mutu, ko zai sāke rayuwa? In haka ne zan daure kwanakin da nake shan wahala har su wuce. 15 Za ka kira zan kuwa amsa maka; za ka yi marmarin abin da hannunka ya halitta. 16 Ba shakka a lokacin ne za ka lura da matakaina amma ba za ka kula da zunubaina ba. 17 Za a daure laifofina a cikin jaka; za ka rufe zunubaina. 18 “Amma kamar yadda manyan duwatsu suke fāsuwa su farfashe su kuma gusa daga wurarensu, 19 yadda ruwa yakan zaizaye duwatsu ruwa mai karfi kuma yā kwashe turbayar kasa, haka kake barin mutum ba bege. 20 Ka sha karfinsa gaba daya, sai ya bace, ka sauva yanayinsa ka kuma kore shi. 21 Ko an martaba’ya’yanisa maza, ba zai sani ba; Ko an wula’kanta su, ba zai gani ba. 22 Zafin jikinsa kadai yake ji yana kuka wa kansa ne kafai.”

15 Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa, 2 “Mutum mai hikima zai amsa da surutai marasa kan gado ko yā cika cikinsa da iskar gabas? 3 Ko zai yi gardama da maganganun wofi maganganu marasa amfani? 4 Amma ka ma rena Allah ka hana a yi addu’ a gare shi. 5 Zunubanka ne suke gaya maka abin da za ka ce; kana magana kamar mai wayo. 6 Bakinka zai kai ka yā baro, ba nawa ba; maganar bakinka za tā juya a kanka. 7 “Kai ne mutum na farko da aka fara haihuwa? Ko kai ne aka fara halitta kafin tuddai? 8 Kana sauraron shawarar Allah? Ko kana gani kai kadai ne mai hikima? 9 Me ka sani da ba mu sani ba? Wane fahimi kake da shi da ba mu da shi? 10 Masu furfura da tsofaffi suna gefenmu mutanen da sun girme babanka. 11 Ta’aziyyar Allah ba tā ishe ka ba. Maganarsa mai laushi ba tā ishe ka ba? 12 Don me ka bar zuciyarka ta kwashe ka, kuma don me idanunka suke haske, 13 har kake fushi da Allah kake kuma fadar wadannan maganganu daga bakinka? 14 “Mene

ne mutum, har da zai zama da tsarki, ko kuma mace ta haife shi, har yā iya zama mai adalci? 15 In Allah bai nuna amincewa ga tsarkakansa ba, in har sammai ba su da tsarki a idonsa, 16 mutum fa, wanda yake da mugunta da lalacewa, wanda yake shan mugunta kamar ruwa! 17 “Ka saurare ni, zan kuma yi maka bayani; bari in gaya maka abin da na gani, 18 abin da masu hikima suka ce, ba tare da sun boye wani abu da suka samu daga wurin iyayensu ba. 19 (wadanda su ne masu kasar kafin baki su shigo kasar). 20 Dukan kwanakin ransa mugu yana shan wahala, wahala kadai zai yi ta sha. 21 Kara mai bantsoro za tā cika kunnuwansa’yan fashi za su kai masa hari. 22 Yana jin tsoron duhu domin za a kashe shi da takobi. 23 Yana ta yawo, abinci don ungelaye; ya san ranar duhu tana kusa. 24 Bacin rai da bakin ciki sun cika shi, kamar sarkin da yake shirin yakī, 25 domin ya nuna wa Allah yatsa ya rena Allah Madfaukaki, 26 ya tasar masa da fada da garkuwa mai kauri da kuma karfi. 27 “Ko da yake fuskarsa ta cika da kumatu kuma yana da tsoka ko’ina, 28 zai yi gādon garuruwan da suka lalace, da kuma gidajen da ba wanda yake zama a ciki, gidajen da sun zama tarkace. 29 Ba zai sāke zama mai arziki ba, dukiyarsa ba za tā dawwama ba, abin da ya mallaka kuma ba zai bazu a kasar ba. 30 Ba zai tsere wa duhu ba; wuta za tā kona rassansa, kuma numfashi daga bakin Allah zai hallaka shi. 31 Kada yā rudī kansa ta wurin dogara ga abin da ba shi da amfani domin ba zai samu wani abu ba daga ciki. 32 Kafin lokacinsa yā cika, za a gama biyansa duka, kuma rassansa ba za su ba da amfani ba. 33 Zai zama kamar itacen inabi wanda’ya’yanisa suka kakkabe kafin su nuna, kamar itacen zaitun zai zubar da furensa. 34 Gama marasa tsoron Allah za su zama marasa ba da’ya’ya, wuta kuma za tā kona tenti na masu son cin hanci. 35 Suna yin cikin rikici su kuma haifi mugunta; cikinsu yana cike da rudami.”

16 Sai Ayuba ya amsa, 2 “Na ji abubuwa da yawa kamar wadannan; dukanku ba ku iya ta’aziyya ba! 3 Dogayen surutanku ba sa kare ne? Me yake sa kuke ta yin wadannan surutai har kuke cin gaba da yin gardama? 4 Ni ma zan iya yin maganganu kamar yadda kuke yi in da kuna cikin halin da nake; zan iya fadar duk abubuwan da kuke fadi, in kada muku kaina. 5 Amma bakina zai karfafa ku; ta’aziyyar da za tā fito daga bakina za tā kawar muku da facin zuciyarku. 6 “Duk da haka in na yi magana, ba na samun sauksi; in

ma na yi shiru zafin ba ya tafiya. 7 Ba shakka ya Allah ka gajiyar da ni; ka bata gidana gaba daya. 8 Ka daure ni, ya kuma zama shaida; yadda na rame sai kasusuwa, wannan ya sa ake gani kamar don ni mai zunubi ne shi ya sa. 9 Allah ya kai mini hari ya yi kaca-kaca da ni cikin fushinsa yana cizon hakoransa don fushin da yake yi da ni; ya zura mini ido. 10 Mutane suka bude baki suka yi mini riyar reni; suka yi mini ba'a suka hadu suka tayar mini. 11 Allah ya bashe ni ga mugayen mutane, ya jefa ni hannun mugaye. 12 Dā ina zamana lafiya kome yana tafiya daidai; amma ya ragargaza ni; ya shake ni a wuya; ya murkushe ni na zama abin barata gare shi; 13 maharbansa sun kewaye ni. Ba tausayi, ya soke ni a kodata har jini ya zuba a kasa. 14 Ya ji mini rauni a kai a kai ya auko mini kamar mai yaki. 15 "Ina makoki saye da tsummoki na boye fuskata a cikin kura. 16 Fuskata ta yi ja don kuka idanuna sun kukumbura; 17 duk da haka hannuwana ba su aikata barna ba kuma addu'ata mai tsabta ce. 18 "Ya duniya, kada ki boye jinina; bari yă yi kuka a madadina! 19 Ko yanzu haka shaidata tana sama; wanda zai tsaya mini yana sama. 20 Shi mai yin roko a madadina abokina ne yayinda nake kuka ga Allah; 21 a madadin mutum ya yi roko ga Allah kamar yadda mutum yakan yi roko domin abokinsa. 22 "Shekaru kadan suka rage in kama hanyar da ba a komawa.

17 Na karaya, kwanakina sun kusa farewa, kabari yana jirana. 2 Ba shakka masu yi mini ba'a suna kewaye da ni; idanuna suna ganin tsokanar da suke yi mini. 3 "Ya Allah, ka ba ni abin da ka yi mini alkawari. Wane ne zai kāre ni? 4 Ka rufe zuciyarsu yadda ba za su iya ganewa ba, saboda haka ba za ka bari su yi nasara ba. 5 In mutum ya juya wa abokansa baya don a ba shi wata lada'ya'yansa za su makance. 6 "Allah ya sa na zama abin da kowa yake magana a kai wanda kowa yake tofa wa miyau a fuska. 7 Idanuna ba sa gani sosai don bañin ciki; jikina ya zama kamar inuwa kawai 8 Mutanen da suke masu adalci wannan abu ya ba su tsoro; marasa laifi sun tayar wa marasa tsoron Allah. 9 Duk da haka, masu adalci za su ci gaba da tafiya a kan hanyarsu, wadanda hannuwansu suke da tsabta kuma za su kara karfi. 10 "Amma ku zo dukanku, ku sāke gwadawa! Ba zan sami mutum daya mai hikima ba a cikinku. 11 Kwanakina sun wuce, shirye-shiryena sun faci haka kuma abubuwana da zuciyata take so. 12 Mutanen nan sun juya rana ta zama dare. A tsakiyar duhu suka ce, 'Haske yana

kusa.' 13 In kabari ne begen da nake da shi kadai, in na shimpida gadona a cikin duhu, (**Sheol h7585**) 14 In na ce wa kabari, 'Kai ne mahaifina,' tsutsa kuma ke ce, 'Mahaifiyata' ko "yar'uwata,' 15 To, ina begena yake? Wane ne zai iya ganin wani bege domina? 16 Ko begena zai tafi tare da ni zuwa kabari ne? Ko tare za a bizne mu cikin kura?" (**Sheol h7585**)

18 Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa, 2 "Yaushe za ka gama maganganun nan? Ka dawo da hankalinka sa'an nan za mu iya yin magana. 3 Don me muke kamar shanu a wurinka, ka dauke mu mutanen wofi? 4 Kai da ka yayyage kanka don haushi, za a yashe duniya saboda kai ne? Ko kuma duwatsu za su matsa daga wurinsu? 5 "An kashe fitilar mugu; harshen wutarsa ya daina ci. 6 Wutar cikin tentinsa ta zama duhu; fitilar da take kusa da shi ta mutu. 7 Karfin takawarsa ya ragu; dabararsa ta ja fāduwarsa. 8 Kafafunsa sun kai shi cikin raga, yana ta yawo a cikin ragar. 9 Tarko ya kama diddigensa; tarko ya rike shi kam. 10 An boye masa igiya da za tā zarge shi a kasa; an sa masa tarko a kan hanyar da zai bi. 11 Tsoro duk ya kewaye shi ta kowane gefe yana bin shi duk inda ya je. 12 Masifa tana jiransa; bala'i yana shirye yă fāda masa a lokacin da zai fādi. 13 Ya cinye wani sashe na gabar jikinsa; dan fari na mutuwa ya cinye kafafunsa. 14 An yage shi daga zaman lafiyar da yake yi a cikin tentinsa aka sa shi tsoro sosai. 15 Wuta ta cinye tentinsa; farar wuta ta rufe wurin da yake zama. 16 Jijiyoyinsa sun bushe a kasa rassansa sun mutu a sama. 17 An manta da shi a duniya; ba wanda yake kara tunawa da shi. 18 An tura shi daga cikin haske zuwa cikin duhu, an kore shi daga duniya. 19 Ba shi da'ya'ya ko zuriya cikin mutanensa, ba sauran wanda yake a raye a wurin da ya taba zama. 20 Mutanen Yamma suna mamakin abin da ya faru da shi; tsoro ya kama mutanen gabas. 21 Ba shakka haka wurin zaman mugun mutum yake, haka wurin zaman wanda bai san Allah ba yake."

19 Sai Ayuba ya amsa, 2 "Har yaushe za ku yi ta ba ni azaba ku kuma murkushe ni da maganganunku? 3 Yanzu sau goma ke nan kuna wulakanta ni, kuna kai mini hari na rashin kunya. 4 In gaskiya ne na yi laifi, kuskurena ya rage nawa. 5 In kuwa za ku daukaka kanku a kaina kuna dauka wahalar da nake sha domin na yi laifi ne, 6 sai ku san cewa Allah ya yi mini ba daidai ba ya kewaye ni da ragarsa. 7 "Ko da yake na yi

kuka cewa, ‘An yi mini ba daidai ba!’ Ba a amsa mini ba; ko da yake na nemi taimako, ba a yi adalci ba. **8** Ya tare mini hanya yadda ba zan iya wucewa ba; ya rufe hanyata da duhu. **9** Ya cire darajar da nake da ita, ya kuma cire rawani daga kaina. **10** Ya yi kaca-kaca da ni har sai da na kare; ya tuge begen da nake da shi kamar itace. **11** Yana jin haushina ya lissafta ni cikin makiyansa. **12** Rundunarsa ta zo da karfi; suka kafa sansani kewaye da ni, suka zagaye tentina. **13** “Ya raba ni da’yan’uwana maza; abokaina sun zama baki gare ni. **14** Dangina sun tafi; abokaina na kurkusa sun manta da ni. **15** Wadanda sukan ziyarce ni, da masu yi mini aiki mata sun dfauke ni bako. **16** Na kira bawana, amma bai amsa ba, ko da yake na roke shi da bakina. **17** Numfashina yana bata wa matata rai; yan’uwana sun ki ni. **18** Har’yan yara suna rena ni; in sun gan ni sai su fara yi mini riyar reni. **19** Duk abokaina sun yashe ni; wadanda nake kauna sun zama ba sa kaunata. **20** Ni ba kome ba ne sai dai fata da kashi, da kyar na tsira. **21** “Ku tausaya mini, abokaina, ku ji tausayina, gama hannun Allah ya sauko a kaina. **22** Don me kukefafarata kamar yadda Allah yake yi? Ba ku gaji da yagar fatata ba? **23** “Kash, da ma a ce ana rubuta maganganuna, da an rubuta su a littafi, **24** a rubuta su da karfe a kan dutse don su dawwama har abada! **25** Na san wanda zai fanshe ni yana nan da rai, kuma a karshe zai tsaya a kan duniya. **26** Kuma bayan an hallaka fatata, duk da haka a cikin jiki za ga Allah. **27** Zan gan shi da kaina da idanuna, Ni, ba wani ba ne. Zuciyata ta cika da wannan tunani! **28** “In kuka ce, ‘Za ku ci gaba da matsa mini, tun da shi ne tushen damuwa,’ **29** sai ku ma ku ji tsoron takobin; gama fushi yakan kawo hukuncitawurintakobi, sa’an nan za ku san cewa akwai shari’a.”

20 Sai Zofar mutumin Na’ama ya amsa, **2** “Tunani
da ya dame ni ya sa dole in amsa domin abin ya
dame ni sosai. **3** Na ji wani zargin da ka yi mini na
reni, kuma yadda na gane, shi ya sa zan ba da amsa. **4**
“Ba shakka ka san yadda abin yake tuntuni, tun da
aka sa mutum cikin duniya, **5** mugun mutum bai taba
dadewa ba, farin cikin mutum na dan gajeren lokaci
ne. **6** Ko da ya kasaita ya kai sararin sama, kansa
kuma yana taba gizagizai. **7** Zai hallaka har abada,
kamar bayan gidansa; wadanda suka gan shi za su
ce, ‘Ina yake?’ **8** Kamar mafarki haka zai bace, ba za
a kara ganinsa ba zai bace kamar wahayi da dare.
9 Idon da ya gan shi ba zai kara ganinsa ba; wurin

zamansa ba zai sāke ganinsa ba. **10** Dole’ya’yansa
su mayar wa matalauta abin da ya kamata; dole
hannuwansa su mayar da dukiyarsa. **11** Jin karfi da ya
cika kasusuwansa zai kwantar da shi a cikin kura. **12**
“Ko da yake mugunta tana da dafsi a bakinsa kuma
yana boye ta a harshensa, **13** ko da yake ba zai iya
rabuwa da ita ba, yana kuma ajiye ta a bakinsa, **14** duk
da haka abincin da ya ci zai zama da tsami a cikin
cikinsa; zai zama kamar dafin maciji a cikinsa. **15** Zai
haras da dukiyar da ya hadiye; Allah zai sa cikinsa
yā haras da su. **16** Zai sha dafin maciji; sarar maciji
mai dafi za tā tashe shi. **17** Ba zai ji dadin koguna
da rafuffuka masu kwarara da zuma da madara ba.
18 Dole yā ba da abin da ya yi gumi kafin yā samu,
ba zai ci ba; ba zai ji dadin ribar da ya samu daga
kasuwancinsa ba. **19** Gama ya ci zalin talakawa ya bar
su cikin wahala; ya kwace gidajen da ba shi ya gina
ba. **20** “Ba shakka ba zai samu abin da yake kokarin
samu ba, dukiyarsa ba za tā cece shi ba. **21** Ba abin da
ya ragu da zai dfauka; arzikinsa ba zai dawwama ba.
22 Yana cikin samun arziki, bacin rai zai auka masa;
kunci mai karfi zai zo masa. **23** Lokacin da ya cika
cikinsa, Allah zai zuba fushinsa a kansa, zai daddaka
shi. **24** Ko da yake yana guje wa makamin karfe, kibiya
mai bakin tagullza tā huda shi. **25** Zai zāre ta daga
bayansa, tsinin zai fita daga hantarsa; tsoro zai cika
shi; **26** duhu kawai yake jiran dukiyarsa. Wutar da ba
a fifita ba za tā cinye shi ta kuma kona duk abin da
ya rage a tentinsa. **27** Sammai za su fallasa laifinsa;
duniya za tā yi gāba da shi. **28** Ambaliyar ruwa za tā
tafi da gidansa, ruwaye masu gudu a ranar fushin
Allah. **29** Abin da Allah zai sa yā faru da mugu ke nan,
gādon da Allah ya ba shi ke nan.”

21 Sai Ayuba ya amsa, **2** “Ku saurare ni da kyau;
bari wannan yā zama ta’aziyar da za ku ba ni. **3** Ku
ba ni zarafi in yi magana, bayan na gama sai ku yi
ba’arku. **4** “A wurin mutum ne na kawo kukana? Don
me ba zan kāsa hakuri ba? **5** Ku dube ni, ku kuma yi
mamaki; ku rufe bakina da hannunku. **6** Lokacin da na
yi tunanin wannan, sai in ji tsoro; jikina yā fara rawa.
7 Don me mugaye suke rayuwa har su tsufa, suna kuma
karuwa da iko? **8** Suna ganin’ya’yansu suna girma,
suna ganin jikokinsu suna tasowa a kan idanunsu.
9 Gidajensu suna zama cikin lafiya ba ruwansu da
fargaba. Kuma Allah ba ya ba su horo. **10** Shanunsu
ba sa fasa haihuwa; suna haihuwa ba sa yin bari. **11**
Suna aika’ya’yansu kamar garke’ya’yansu suna guje-

guje da tsalle-tsalle. **12** Suna rera da kayan kida na ganga da garaya; suna jin dadin busar sarewa. **13** Suna yin rayuwarsu cikin arziki kuma su mutu cikin salama. (*Sheol h7585*) **14** Duk da haka suna ce wa Allah, ‘Ka rabu da mu.’ Ba ma so mu san hanyoyinka. **15** Wane ne Madaukaki har da za mu bauta masa? Wace riba za mu samu ta wurin yin addu’ a gare shi? **16** Amma arzikinsu ba a hannunsu yake ba saboda haka ba ruwana da shawarar mugaye. **17** “Duk da haka, sau nawa fitilar mugu take mutuwa? Sau nawa bala’i yake auka masa, ko Allah ya taba hukunta mugu cikin fushi? **18** Sau nawa suke zama kamar tattaka a iska, ko kuma kamar kura da iskar hadari take kwashewa? **19** An ce ‘Allah yana tara wa’ya’yan mutum horon da zai ba mutumin.’ Bari yă ba mutumin horo don yă san ya yi haka! **20** Bari idanunsa su ga yadda zai hallaka; bari yă sha daga fushin Madaukaki. **21** Ko zai damu da iyalin da ya bari a baya sa’ad da kwanakinsa suka kare? **22** “Wani zai iya koya wa Allah ilimi tun da yana shari’anta har da wadanda suke manya masu iko? **23** Wani mutum zai mutu cikin jin dadif da kwanciyar hankali, **24** jikinsa bulbul, kasusuwansa da alamar Karfi. **25** Wani kuma zai mutu cikin dacin rai, bai taba jin dadin wani abu mai kyau ba. **26** Dukansu kuwa za a bizne su a kasa, kuma tsutsotsi za su cinye su. **27** “Na san duk abin da kuke tunani, yadda za ku saba mini. **28** Kuna cewa, ‘Yanzu ina gidan babban mutumin nan, tenti wurin da mugaye suke zama?’ **29** Ba ku taba tambayar wadanda suke tafiya ba? Ba ku kula da labaransu, **30** cewa an kăre mugu daga ranar bala’i, an kăre shi daga ranar fushi? **31** Wane ne yake gaya masa abin da ya yi? Wane ne yake rama abin da ya yi? **32** Za a bizne shi a kabari, a kuma yi tsaron kabarinsa. **33** Akan mai da kasa a kan gawarsa a hankali; dukan jama’ a suna binsa, da yawa kuma suna gabansa. **34** “Saboda haka ta yaya za ku iya yi mini ta’aziyya da surutan banzan nan naku? Babu wani abu cikin amsarku sai karya!”

22 Sai Elifaz mutumin Teman ya amsa, **2** “Mutum yana iya zama da amfani a wurin Allah? Mai hikima ma zai iya zama da amfani a wurin shi? **3** Wane dadif Allah zai jii in kai mai adalci ne? Wace riba zai samu in rayuwarka marar laifi ce? **4** “Ko don kana tsoron Allah shi ya sa ya kwabe ka ya kuma bari haka yă same ka? **5** Ba muguntarka ce ta yi yawa ba? Ba zunubanka ne ba iyaka ba? **6** Ka sa dan’uwanka yă biya ka bashin da kake binsa ba dalili; ka kwace wa

mutanen rigunansu ka bar su tsirara. **7** Ba ka ba masu jin kishirwa su sha ba kuma ka hana wa masu jin yunwa abinci su ci. **8** Ko da yake kai mai karfi ne, ka mallaki kasa, mutum mai martaba kuma, kana zama cikin kasarka. **9** Ka kori gwauraye hannu wofi, ka kuma karya karfin marayu. **10** Shi ya sa kake kewaye da tarkuna, shi ya sa ka cika da tsoron mugun abin da zai auko maka. **11** An yi duhu kwarai, har ba ka iya gani, shi ya sa ambaliyar ruwa ta rufe ka. **12** “Ba Allah ne a can sama ba? Dubi yadda taurarin sama suke can nesa a sama! **13** Duk da haka ka ce, ‘Me Allah ya sani? A cikin duhu ne yake shari’ a? **14** Gajimare ya rufe shi, saboda haka ba ya ganinmu lokacin da yake takawa a cikin sammai.’ **15** Za ka ci gaba da bin tsohuwar hanyar da mugayen mutane suka bi? **16** An dauke su kafin lokacinsu yă cika, ruwa ya share tushensu. **17** Suka ce wa Allah, ‘Ka rabu da mu! Me Madaukaki zai yi mana?’ **18** Duk da haka kuwa shi ne ya cika gidajensu da abubuwa masu kyau, saboda haka ba ruwana da shawarar mugaye. **19** “Masu adalci suna gani ana hallaka mugaye, suna jin dasi; marasa laifi suna yi musu ba’ a, suna cewa, **20** ‘Ba shakka an hallaka makîyanmu, wuta kuma ta kona dukiyarsu.’ **21** “Ka miķa kanka ga Allah ka samu salamarsa; ta haka ne arziki zai zo maka. **22** Ka bi umarnin da zai fito daga bakinsa kuma ka rike maganarsa a cikin zuciyarka. **23** In ka komo ga Madaukaki, za ka warke. In ka kawar da mugunta daga cikin gidanka. **24** Ka jefar da zinariyarka a kasa, ka jefar da zinariyar Ofir da ka fi so a cikin duwatsu, **25** sa’ an nan ne Madaukaki zai zama zinariyarka, zai zama azurfa mafi kyau a wurinka. **26** Ba shakka a lokacin ne za ka sami farin ciki daga wurin Madaukaki, ku kuma daga idanunku ga Allah **27** Za ka yi addu’ a zuwa gare shi, zai kuwa ji ka, kuma za ka cika alkawurranka. **28** Abin da ka zaiba za ka yi za ka yi nasara a ciki, haske kuma zai haskaka hanyarka. **29** Sa’ad da aka faskantar da mutane ka kuma ce, ‘A daga sul’ Sa’ an nan zai ceci masu tawali’u. **30** Zai ceci wanda ma yake mai laifi, wanda zai tsirar da shi ta wurin tsabtar hannuwanka.”

23 Sa’ an nan Ayuba ya amsa, **2** “Ko a yau, ina kuka mai zafi; hannunsa yana da nauyi duk da nishin da nake yi. **3** Da a ce na san inda zan same shi; da a ce zan iya zuwa wurin da yake zama! **4** Zan kai damuwata wurinsa in yi gardama da shi. **5** Zan nemi in san abin da zai ce mini, in kuma auna abin da zai ce mini. **6** Zai yi gardama da ni da ikonsa mai girma? Babu, ba

zai zarge ni da laifi ba. 7 Mai adalci ne zai kawo kara a wurinsa, kuma zan samu kubuta daga wurin mai shari'an nan har abada. 8 "Amma in na je gabas, ba ya wurin; in na je yamma, ba zan same shi ba. 9 Sa'ad da yake aiki a arewa, ba ni ganinsa; sa'ad da ya juya zuwa kudu, ba na ganinsa. 10 Amma ya san hanyar da nake bi; sa'ad da ya gwada ni zan fito kamar zinariya. 11 Kafafuna suna bin kafafunsa kurkusa; na bi hanyarsa ba tare da na juya ba. 12 Ban fasa bin dokokin da ya bayar ba; na rike maganarsa da muhimmanci fiye da abincin yau da gobe. 13 "Amma ya tsaya shi kadai, kuma wa ya isa yā ja da shi? Yana yin abin da yake so. 14 Yana yi mini abin da ya shirya yā yi mini, kuma yana da sauran irinsu a ajiye. 15 Shi ya sa na tsorata a gabansa; sa'ad da na yi tunanin wannan duka, nakan ji tsoronsa. 16 Allah ya sa zuciyata ta yi sanyi; Madaukaki ya tsorata ni. 17 Duk da haka duhun bai sa in yi shiru ba, duhun da ya rufe mini fuska.

24 "Domin me Madaukaki ba zai sa ranar shari'a ba? Don me wadanda suka san shi suke faman samun irin ranakun nan? 2 Mugaye suna satar fili ta wurin matsar da duwatsun da aka yi iyaka da su; suna satar dabbobi su kuma yi kiwon su. 3 Suna kwace wa marayu jakunansu suna kuma kwace wa gwauruwa sa don suna binta bashi. 4 Suna ture matalauta daga hanya suna kuma sa dole matalautan kasar su boye. 5 Kamar jakunan jeji a hamada, matalauta suna aikin neman abinci gonaki marasa amfani suna tanada abinci wa'ya'yansu. 6 Suna girbi a gonakin da ba nasu ba, suna yin kala a gonar inabi ta mugaye. 7 Don ba su da tufafi, sukan kwana tsirara; ba su da wani abin da zai rufe su cikin sanyi. 8 Sun ji'ke sharkaf da ruwan da yake kwararowa daga duwatsu, sun rungume duwatsu don rashin wurin fakewa. 9 Ana kwace jinjiri mai shan mama; ana kwace dan yaron matalauci don biyan bashi. 10 Don ba su da tufafi suna yayo tsirara; suna dakon dammunan hatsi amma duk da haka suna cikin shan yunwa. 11 Suna matse zaitun a cikin kunyoyi suna kuma matse ruwan inabi daga'ya'yan inabi, duk da haka suna fama da kishi. 12 Ana jin nishin masu mutuwa daga birni, kuma rayukan wadanda aka ji musu rauni suna kuka suna kira don taimako. Amma bai ba wani laifi ba. 13 "Akwai wadanda suke yi wa haske tawaye, wadanda ba su san hanyoyinsa ba ko kuma ba su taba bin hanyoyinsa ba. 14 Sa'ad da hasken yini ya tafi, mai kisankai yakan tashi; yā je yā kashe matalauta da masu bukata; a cikin dare yake shigowa

kamar barawo. 15 Idanun mazinaci suna jiran yamma ta yi sosai; yana tunani cewa, 'Ba wanda zai gan ni', sai kuma yā boye fuskarsa. 16 Cikin duhu mutane suna fasa gidaje, amma da rana sukan kulle kansu; ba sa so wani abu yā hada su da haske. 17 Gama dukansu, duhu mai yawa shi ne safiyarsu; suna abokantaka da razanar duhu. 18 "Duk da haka kamar abu marar nauyi suke a kan ruwa; gefen kasar da suke, an la'anta ta, yadda ba wanda yake zuwa gonar inabinsu. 19 Kamar yadda zafi da fāri suke shanye kankarar da ta narke, haka kabari zai kwace wadanda suka yi zunubi. (*Sheol h7585*) 20 Wadanda suka haife su za su manta da su, tsutsotsi za su cinye su; ba za a sāke tunawa da mugaye ba amma an sare su kamar itace. 21 Suna cutar macen da ba ta da da, suna nuna wa gwauruwa rashin alheri. 22 Amma Allah cikin ikonsa yakan kawar da masu karfi, ko da yake sun yi karfi, ba su da tabbacin rayuwa. 23 Mai yiwuwa zai bar su su zauna cikin kwanciyar hankali, amma idanunsa suna kansu. 24 Sukan samu cin nasara na dan lokaci, amma kuma za su face; za su fādi a tattara su kamar sauran; za a datse su kamar kan hatsi. 25 "In wannan ba haka ba ne, wane ne zai shaida karya nake yi har yā ki yarda da maganata?"

25 Sai Bildad mutumin Shuwa ya amsa, 2 "Mulki na Allah ne, dole a ji tsoronsa; yana tafiyar da kome yadda ya kamata a cikin sama. 3 Za a iya kirga rundunarsa? A kan wane ne ba ya haska haskensa? 4 Ta yaya mutum zai iya zama mai adalci a gabon Allah? Ta yaya mutumin da mace ta haifa zai zama mai tsarki? 5 In har wata da taurari ba su da tsarki a idanunsa, 6 mutum fa? Ai, wannan tsutsa ne, dan kwaro kawai. Me mutum ya dada a gabon Allah!"

26 Sai Ayuba ya amsa, 2 "Yadda ka taimaki marar karfi! Yadda ka ceci marar karfi! 3 Ka ba marar hikima shawara! Ka nuna kana da ilimi sosai. 4 Wane ne ya taimake ka ka yi wadannan maganganu? Kuma ruhun wane ne ya yi magana ta bakinka? 5 "Matattu suna cikin azaba, wadanda suke karkashin ruwaye da dukan mazauna cikin ruwaye. 6 Mutuwa tsirara take a gabon Allah; haka kuma hallaka take a bude. (*Sheol h7585*) 7 Ya shimfida arewancin sararin sama a sarari; ya rataye dunya ba a jikin wani abu ba. 8 Ya nadé ruwaye a cikin gizagizansa, duk da haka girkijen bai yage saboda nauyi ba. 9 Ya rufe fuskars wata, ya shimfida gizagizai a kan shi, 10 ya zāna iyakar fuskar

ruwa a kan iyakar da take tsakanin duhu da haske. **11** Madogaran sama sun girtgiza, saboda tsawatawarsa. **12** Da ikonsa ya kwantar da teku; da hikimarsa ya hallaka dodon ruwan nan Rahab. **13** Da numfashinsa ya sa sararin sama ya yi kyau da hannunsa ya soke macijin nan mai gudu. **14** Wadannan kadan ke nan daga cikin ayyukansa masu yawa. Kadan kawai muke ji game da shi! Wane ne kuwa yake iya gane tsawar ikonsa?”

27 Ayuba kuwa ya ci gaba da magana, **2** “Na rantse da Allah mai rai, wanda ya danne mini gaskiyata, Madaukaki, wanda ya sa nake cikin dacin rai. **3** Muddin ina da rai a cikina kuma numfashin Allah yana cikin hancina, **4** bakina ba zai fadi mugun abu ba, harshena kuma ba zai yi karya ba. **5** Ba zan taba yarda cewa kuna da gaskiya ba; har in mutu, ba zan daina kāre mutuncina ba. **6** Zan ci gaba da adalcina, ba zan fasa ba; lamirina ba zai taba yashe ni ba, dukan kwanakin raina. **7** “Bari makiyana su zama kamar mugaye, masu gāba da ni kuma su zama kamar marasa adalci. **8** Gama wane bege marar tsoron Allah yake da shi, lokacin da aka datse shi, lokacin da Allah ya dauke ransa? **9** Ko Allah yana sauraron kukansa lokacin da funci ya auko masa? **10** Ko zai sami farin ciki daga Madaukaki? Ko zai yi kira ga Allah a kowane lokaci? **11** “Zan koya muku game da ikon Allah; ba zan boye hanyoyin Madaukaki ba. **12** Duk kun ga wannan ku da kanku saboda haka me ya sa kuke maganganun nan marasa ma’ana? **13** “Ga abin da mugaye za su samu gādon da azzalumi zai samu daga Madaukaki. **14** Kome yawan’ya’yansa, takobi za tā gama da su; zuriyarsa ba za su taba samun isashen abinci ba. **15** Wafanda suka tsira annoba za tā kashe su, kuma gwaurayensu ba za su yi kukan mutuwarsu ba. **16** Ko da yake ya tara azurfa kamar kasa, tufafi kuma kamar tarin kasa, **17** abin da ya tara masu adalci za su sa marasa laifi za su raba azurfarsa. **18** Gidan da ya gina kamar gidan gizo-gizo, kamar bukkar mai tsaro. **19** Attajiri zai kwanta, amma daga wannan shi ke nan; lokacin da zai bude idanunsa, kome ya tafi. **20** Tsoro zai kwashé shi kamar ambaliyar ruwa; Da dare iska za tā tafi da shi. **21** Iskar gabas za tā tafi da shi; shi ke nan ya kare; za tā share shi daga wurinsa. **22** Za tā murde shi ba tausayı, lokacin da yake guje wa ikon iskar. **23** Zai tafa hannu yā yi tsaki yā kawar da shi daga wurinsa.”

28 Akwai ramin azurfa akwai kuma wurin da ake tace zinariya. **2** Daga cikin kasa ake ciro karfe,

ana kuma narkar da tagullu daga cikin dutse. **3** Mutum ya kawo karshen duhu; yakan bincike zuzzurfar iyaka, yana neman duwatsu a wuri mafi duhu. **4** Nesa da inda mutane suke zama, yakan huda rami yā yi abin lilo, a wurin da mutane ba sa bi. **5** Cikin kasa inda ake samun abinci, a karkashinta kuwa zafi ne kamar wuta; **6** akwai duwatsu masu daraja a cikin duwatsunta, akwai kuma zinariya a cikin kurarta. **7** Tsuntsu mai farauta bai san hanyarta ba, ba shahon da ya taba ganin ta. **8** Manyan namun jeji ba su taba binta ba, ba zakin da ya taba binta. **9** Hannun mutum ya iya sarrafa kankarar duwatsu, yā kuma tumbüke tushen duwatsu. **10** Yana ton a rami a cikin duwatsu idanunsa suna ganin dukan dukiyar da ke cikin duwatsun. **11** Yana nema daga ina ruwan rafi yake bulbulowa yana kuma binciko abubuwan da suke a boye yā kawo su cikin haske. **12** Amma a ina ne za a iya samun hikima? Ina fahimta take zama? **13** Mutum bai gane muhimmancinta ba, ba a samunta a kasar masu rai. **14** Zurfi ya ce, “Ba ta wurina”; teku ya ce, “Ba ta wurina.” **15** Ba irin zinariyar da za tā iya sayenta, ko kuma a iya auna nauyinta da azurfa. **16** Ba za a iya sayenta da zinariyar Ofir, ko sauran duwatsu masu daraja ba. **17** Zinariya da madubi ba za su iya gwada kansu da ita ba, ba kuwa za a iya musayarta da abubuwan da aka yi da zinariya ba. **18** Kada ma a ce murjani da duwatsu masu walšiya; farashin hikima ya fi na lu’ulu’ai. **19** Ba za a iya daidaita darajarta da duwatsun Tofaz na Kush ba, zallar zinariya ma ba tā isa ta saye ta ba. **20** “To, daga ina ke nan hikima ta fito? Ina fahimta take zama? **21** An boye ta daga idanun kowane abu mai rai, har tsuntsayen sararin sama ma an boye masu ita. **22** Hallaka da mutuwa suna cewa, ‘Jita-jitarta kadai muke ji.’ **23** Allah ya gane hanyar zuwa wurinta. Shi ne kadai ya san inda take zama, **24** Gama yana ganin iyakar duniya kuma yana ganin duk abin da yake karkashin sama. **25** Lokacin da ya yi iska ya sa ta hura, ya kuma auna ruwaye. **26** Lokacin da ya yi wa ruwan sama doka da kuma hanya domin walšiya, **27** sai ya dubi hikima ya auna ta; ya tabbatar da ita, ya gwada ta. **28** Ya kuma ce wa mutum, ‘Tsoron Ubangiji shi ne hikima, kuma guje wa mugunta shi ne fahimi.”

29 Ayuba ya ci gaba da jawabinsa, **2** “Da ma ina nan lokacin da ya wuce baya can, kwanakin da Allah yake lura da ni, **3** lokacin da fitilarsa take haske a kaina na yi tafiya cikin duhu tare da haskensa. **4** Kwanakin da nake tasowa, lokacin da abokantakar Allah ta sa

wa gidana albarka, 5 lokacin da Madaukaki yana tare da ni, kuma'ya'yana suna kewaye da ni, 6 lokacin da ake zuba madara a inda nake takawa, duwatsu kuma suna bulbulu mini man zaitun. 7 "Sa'ad da na je kofar birni na zauna a bainin jama'a, 8 matasan da suka gan ni sukan ja gefe tsøaffi kuma suka tashi tsaye; 9 sarakuna suka yi shiru suka rufe bakunansu da hannuwansu; 10 Muryar manya ta yi tsit harshensu ya manne a rufin bakunansu. 11 Duk wanda ya ji ni ya yaba mini wadanda suka gan ni kuma sun amince da ni, 12 domin na ceci matalauta wadanda suka nemi taimako, da marasa mahaifi wadanda ba su da wanda zai taimake su. 13 Mutumin da yake bakin mutuwa ya sa mini albarka. Na faranta wa gwauruwa zuciya. 14 Na yafa adalci ya zama suturata; gaskiya ita ce rigata da rawanina. 15 Ni ne idon makafi kuma kafa ga guragu. 16 Ni mahaifi ne ga masu bukata; na tsaya wa bakö. 17 Na karya karfin mugaye na kwato wadanda suke riķe da hakoransu. 18 "Na yi tunani cewa, 'Zan mutu a cikin gidana, kwanakina da yawa kamar turbayar kasa. 19 Jijiyoyina za su kai cikin ruwa, kuma raba za tā kwanta a rassana dukan dare. 20 Daukakata za tā kasance tare da ni garau, bakana koyaushe sabo ne a hannuna.' 21 "Mutane suna mai da hankali su saurare ni, suna yin shiru don su ji shawarata. 22 Bayan da na yi magana, ba su kara ce kome ba. Maganata ta shige su. 23 Sukan jira ni kamar yadda ake jiran ruwan sama. Sukan sha daga cikin maganganuna kamar mai shan ruwan bazara. 24 Sa'ad da na yi musu murmushi da kyar sukan yarda; hasken fuskata yana da daraja a gare su. 25 Na zaubar masu inda za su bi na kuma zauna kamar sarkinsu; na zauna kamar sarki a cikin rundunansu; ina nan kamar mai yi wa masu makoki ta'aziyia.

30 "Amma yanzu suna yi mini ba'a wadanda na
girme su, wadanda iyayensu maza ba su isa su
zama karnukan kiwon garken tumakina ba. 2 Ina
amfani karfin hannuwansu gare ni, tun da ba su
da sauran kuzari? 3 Duk sur rame don rashid
da yunwa, suna yawo a gaigayar kasa a kufai da dare. 4 A
cikin jeji suna tsinkar ganyaye marasa dadfi, jijiyoyin
itacen kwakwa ne abincinsu. 5 An kore su daga cikin
mutanensu, aka yi musu ihu kamar barayi. 6 An sa
dolesu zauna a kwazzabai da kuma cikin kogunan
duwatsu da kuma cikin ramummuka cikin kasa. 7 Suka
yi ta kuka kamar dabbobi a jeji, suka taru a karkashin
sarkashkiya. 8 Mutane marasa hankali marasa suna, an

kore su daga kasar. 9 "Yanzu kuma'ya'yansu maza su
suke yi mini ba'a cikin waķa na zama abin banza a
gare su. 10 Suna kyamata suna guduna; suna tofa mini
miyau a fuska. 11 Yanzu da Allah ya kunce bakana ya
ba ni wahala sun raba ni da mutuncina. 12 A hannun
damana'yan tā-da-na-zaune-tsaye sun tayar; sun sa
tarko a kafafuna, sun yi shirin hallaka ni. 13 Sun
bata mini hanyata; sun yi nasara cikin hallaka ni, ba
tare da wani ya taimake su ba. 14 Suka nufo ni daga
kowane gefe; suka auko mini da dukan karfinsu. 15
Tsoro ya rufe ni; an kawar mini mutuncina kamar da
iska, dukiyata ta watse kamar gigrige. 16 "Yanzu raina
yana karewa; kwanakin wahala sun kama ni. 17 Dare
ya huda kasusuwana; ina ta shan azaba ba hutawa.
18 A cikin girman ikonsa Allah ya zama kamar riga
a jikina; ya shafe ni kamar wuyan rigata. 19 Ya jefa
ni cikin laka, na zama ba kome ba sai kura da toka.
20 "Na yi kuka gare ka ya Allah, amma ba ka amsa
mini ba. Na tashi tsaye, amma sai ka dube ni kawai.
21 Ka dube ni ba tausayi; Ka kai mini hari da karfin
hannunka. 22 Ka daga ni sama ka dora ni a kan iska;
ka jujuuya ni cikin hadari. 23 Na san za ka sauksu da
ni ga mutuwa zuwa wurin da kowane mai rai zai je.
24 "Ba shakka ba mai dora hannu a kan mutumin da
yake cikin wahala. Lokacin da ya yi kukan neman
taimako a cikin wahalarsa. 25 Ashe ban yi kuka domin
wadanda suke cikin damuwa ba? Ko zuciyata ba tā
yi baķin ciki domin matalauta ba? 26 Duk da haka
sa'ad da nake begen abu mai kyau, mugun abu ne ya
zo; Sa'ad da nake neman haske, sai duhu ya zo. 27
Zuciyata ba tā daina kuna ba; ina fuskantar kwanakin
wahala. 28 Na yi baķi kirin, amma ba rana ce ta kona
ni ba. Na tsaya a cikin mutane, na kuma yi kuka don
taimako. 29 Na zama dan'uwan diloli, na zama abokan
mujiyoyi. 30 Fatar jikina ta yi baķi tana barewa; jikina
yana kuna da zazzabi. 31 Garayata ta zama ta makoki,
sarewata kuma ta zama ta kuka.

31 "Na yi alkawari da idanuna kada su dubi budurwa
da muquwar sha'awa. 2 Gama mene ne rabon
mutum daga Allah a sama, gādonsa daga Madaukaki a
sama? 3 Ba masifa ba ne domin mugaye, hallaka kuma
ga wadanda suka yi ba daidai ba? 4 Bai ga hanyoyina
ba ne bai kirga kowace takawata ba? 5 "In da na yi
tafiya cikin rashin gaskiya ko kuma kafata ta yi sauri
zuwa yin karya, 6 Bari Allah yā auna a kan ma'auni
na gaskiya zai kuma san cewa ni marar laifi ne. 7 In
takawata ta kauce daga hanya, in zuciyata ta bi abin

da idanuna ke so, ko kuma in hannuwanan suna da laifi; 8 bari wadansu su ci abin da na shuka, kuma bari a tuge amfanin gonata. 9 “In sha’awar mace ya shiga mini zuciya, ko kuma na labe a kofar makwabcina, 10 sai matata ta niña hatsin wani kuma wadansu maza su kwana da ita. 11 Gama wannan zai zama abin kunya, zunubin da za a yi shari’a a kai. 12 Wuta ce take kuna har ta hallakar; za tā cinye saiwar abin da na shuka kurmus. 13 “In da na danne wa bayina maza da mata hakkinsu, sa’ad da suke da damuwa da ni, 14 me zan yi lokacin da Allah ya tuhume ni? Me zan ce lokacin da ya tambaye ni? 15 Shi wanda ya yi ni a cikin uwata ba shi ne ya yi su ba? Ba shi ne ya yi mu a cikin uwayerenmu ba? 16 “In na hana wa matalauta abin da suke so, ko kuma in sa idanun gwauruwa su yi nauyi don kuka, 17 in na ajiye burodina don kaina kadai, ban kuwa ba wa marayu abinci sa’ad da suke jin yunwa, 18 amma tun suna tasowa na lura da su, kamar yadda mahai fi zai lura da da, kuma tun da aka haife ni ina lura da gwauruwa. 19 In da na ga wani yana mutuwa don rashin sutura, ko wani mai bukata da ba shi da riga, 20 kuma zuciyarsa ba tā gode mini ba don na yi masa sutura da gashin tumakina, 21 in na daga hannuna don in cuci maraya, domin na san in na fada za a ji ni a wurin masu shari’a, 22 bari hannuna yā guntule daga kafadata, bari yā tsirke daga inda aka hada shi. 23 Gama ina jin tsoron hallaka daga Allah, kuma domin tsoron daukakarsa ba zan iya yin wadannan abubuwa ba. 24 “In na dogara ga zinariya ko kuma na ce wa zallan zinariya, ‘Gare ki nake dogara,’ 25 in na yi fahariya don yawan dukiyata, arzikan da hannuwanan suka samu. 26 In na dubi rana cikin haskenta, ko kuma wata yana tafiyarsa, 27 zuciyata ta jarabtu gare su a boye, hannuna kuma ya sumbace su. 28 Wadannan ma za su zama zunubin da za a shari’anta ke nan don zai zama na yi wa Allah na sama rashin aminci. 29 “In na yi murna domin mugun abu ya faru da makiyina; ko kuma domin wahala ta same shi, 30 ban bar bakina yā yi zunubi ta wurin la’anta shi ba, 31 in mutanen gidana ba su taba cewa, ‘Wane ne bai koshi da naman Ayuba ba?’ 32 Ba bañon da ya taba kwana a titi, gama koyaushe kofata tana bude domin matafiya, 33 in na boye zunubina yadda mutane suke yi, ta wurin boye laifina a cikin zuciyata, 34 domin ina tsoron taron mutane kuma ina tsoron wulañancin da dangina za su yi mini, sai na yi shiru kuma ban fita waje ba. 35 (“Kash, da ina da wanda zai

ji ni! Na sa hannu ga abin da na fada don kāre kaina, bari Madaukaki yā amsa mini; bari mai tuhumata da laifi yā yi karata a rubuce. 36 Ba shakka sai in dora a kafadata, zan aza a kaina kamar rawani. 37 Zan ba shi lissafin duk abin da na taba yi; zan zo gabansa kamar dan sarki.) 38 “In kasata tana kuka da ni kunyoyinta duk sun cika da hawaye, 39 in na kwashe amfaninta ban biya ba ko kuma na kashe masu ita, 40 bari kaya ta fito a maimakon alkama ciyawa kuma a maimakon sha’ir.” Manganar Ayuba ta kare.

32 Sai mutanen nan uku suka daina amsa wa Ayuba, domin a ganinsa shi mai adalci ne. 2 Amma Elihu dan Barakel mutumin Buz na iyulin Ram, ya ji haushi da Ayuba don yā nuna shi ne mai gaskiya ba Allah ba. 3 Ya kuma ji haushin abokan nan guda uku, don sun kāsa amsa wa Ayuba ko da yake sun nuna Ayuba ne yake da laifi. 4 Elihu ya jira sai a wannan lokaci ne ya yi magana da Ayuba, don shi ne yaro a cikinsu duka. 5 Amma sa’ad da Elihu ya ga mutanen nan uku ba su da abin cewa, sai ya fusata. 6 Sai Elihu dan Barakel mutumin Buz ya ce, “Ni karami ne a shekaru, ku kuma kun girme ni; shi ya sa na ji tsoro na kāsa gaya muku abin da na sani. 7 Na dauka ya kamata ‘shekaru su yi magana; ya kamata yawan shekaru su koyar da hikima.’ 8 Amma ruhun da yake cikin mutum, numfashin Madaukaki shi ne yake ba shi ganewa. 9 Ba tsofaffi ne kadai suke da hikima ba, ba masu yawan shekaru ne suke gane abin da yake daidai ba. 10 “Saboda haka nake ce muku, ku saurare ni; ni ma zan gaya muku abin da na sani. 11 Na jira sa’ad da kuke magana, na ji muhawwararku lokacin da kuke neman abin da za ku fada, 12 na saurare ku da kyau. Amma ba waninku da ya nuna Ayuba yana da laifi; ba ko dayanku da ya amsa muhawwararsa. 13 Kada ku ce, ‘Mun sami hikima; Allah ne kadai yake da ikon yin nasara da shi ba mutum ba.’ 14 Amma ba da ni Ayuba ya yi gardama ba kuma ba zan amsa masa da irin amsarku ba. 15 “Mamaki ya kama su kuma ba su da abin cewa; kalmomi sun kāsa musu. 16 Dole ne in jira yanzu da suka yi shiru, yanzu da suke tsaye a wurin ba su da amsa. 17 Ni ma zan faci naw; ni ma zan faci abin da na sani. 18 Gama ina cike da magana, kuma ruhun da yake cikina yana iza ni; 19 a ciki ina kamar ruwan inabi wanda aka rufe a cikin kwalaba, kamar sabuwar salkar ruwan inabi mai shirin fashewa. 20 Dole in yi magana in sami lafiya; dole in bude baki in ba da amsa. 21 Ba zan nuna wa wani sonkai ba, ko

kuma in yi wa wani dadin baki ba; 22 gama da a ce na iya dadin baki, da wanda ya yi ni ya dauke ni daga nan tuntuni.

33 “Amma yanzu, Ayuba, ka saurari abin da zan ce; ka sa hankali ga kowane abin da zan fada. 2 Zan yi magana; kalmomina suna dab da fitowa daga bakina. 3 Abin da zan fada gaskiya ne daga cikin zuciyata; bakina zai fadī gaskiyar abin da na sani. 4 Ruhun Allah ne ya yi ni; numfashin Madaukaki ya ba ni rai. 5 Ka amsa mini in za ka iya; ka yi shirin fuskanta ta. 6 Ni kamar ka nake a gabon Allah; ni ma daga kasa aka yi ni. 7 Kada ka ji tsorona, ba abin da zai fi karfinka. 8 “Amma ka fada na ji, na ji daidai abin da ka fada, 9 ‘ni mai tsarki ne marar zunubi; ina da tsabta kuma ba ni da laifi. 10 Duk da haka Allah ya same ni da laifi; ya dauke ni ma'kiyinsa, 11 ya daure kafafuna da sarka; yana tsaron duk inda na bi.’ 12 “Amma na gaya maka, a nan ba ka yi daidai ba, gama Allah ya fi mutum girma. 13 Don me ka yi masa gunaguni cewa ba ya amsa tambayoyin mutum? 14 Gama Allah yana magana, yanzu ga wannan hanya, yanzu kuma ga wata hanya ko da yake ba lalle mutum yă lura ba. 15 A cikin mafarki, cikin wahayi da dare, sa'ad da barci mai surfi ya fādō a kan mutane lokacin da suke cikin barci kan gadajensu, 16 mai yiwuwa yă yi musu magana a cikin kunnuwansu yă razana su da gargadinsa, 17 don a juyar da su daga abin da yake yi da ba daidai ba a kuma hana su daga girman kai, 18 don a kāre su daga fāduwa cikin rami, a kāre su daga hallaka ta wurin takobi. 19 “Ko kuma mutum yă sha horo ta wurin kwanciya da ciwo da rashin jin dadī cikin kasusuwansa, 20 yadda zai ji kyamar abinci, har yă ki son abinci mafi dadī. 21 Naman jikinsa ya Lalace ba wani abu mai kyau a ciki kuma kasusuwansa da suke a rufe da tsoka yanzu duk sun fito. 22 Ransa yana matsawa kusa da rami, ransa kuma kusa da'yan aikan mutuwa. 23 Duk da haka, in akwai mala'ika a gefensa kamar matsakanci, daya daga cikin dubu, da zai gaya wa mutum abin da yake daidai gare shi, 24 yă yi masa alheri yă ce, ‘Kada ka bari yă fādā cikin rami, na samu fansa dominса.’ 25 Sa'an nan fatar jikinsa za tă zama sabuwa kamar ta jariri; za tă zama kamar lokacin da yake matashi. 26 Ya yi addu'a ga Allah ya kuwa samu alheri a wurinsa, yana ganin fuskar Allah yana kuma yin sowa don murna; Allah ya mayar da shi ya zama mai adalci. 27 Sa'an nan sai ya zo wurin, wurin mutane ya ce, ‘Na yi zunubi, na kauce wa abin da yake

daidai, amma ban samu abin da ya kamata in samu ba. 28 Ya fanshi raina daga fādāwa cikin rami, kuma zan rayu in ji dadin hasken.’ 29 “Allah ya yi wa mutum duk wadannan, sau biyu, har ma sau uku. 30 Ya juyo da ransa daga fādāwa cikin rami, don hasken rai ya haskaka a kansa. 31 “Ka sa hankali da kyau, Ayuba, ka saurare ni; ka yi shiru zan yi magana. 32 In kana da abin da za ka ce, ka amsa mini; yi magana, domin ina so in'yantar da kai. 33 Amma in ba haka ba, sai ka saurare ni; yi shiru, zan kuma koya maka hikima.”

34 Sa'an nan Elihu ya ce, 2 “Ku ji maganata, ku masu hikima; ku saurare ni, ku masu ilimi. 3 Gama kunne yana rarrabe magana kamar yadda harshe yake dandāna abinci. 4 Bari mu za'bī abin da yake daidai, bari mu koyi abin da yake mai kyau tare. 5 “Ayuba ya ce, ‘Ba ni da laifi, amma Allah ya hana mini hakkina. 6 Ko da yake ina da gaskiya, an dauke ni makaryaci; ko da yake ba ni da laifi, kibiyoyinsa sun ji mini ciwo wanda ba ya warkewa.’ 7 Wane mutum ne kamar Ayuba, wanda yake shan ba'a kamar ruwa? 8 Yana abokantaka da masu aikata mugunta; yana cudanya da mugaye. 9 Gama ya ce, ‘Ba ribar da mutum zai samu lokacin da yake kokari yă faranta wa Allah zuciya.’ 10 “Saboda haka ku saurare ni, ku masu ganewa. Ko kadan Allah ba ya mugunta, Madaukaki ba ya kuskure. 11 Yana biyan mutum bisa ga abin da ya yi; yana kawo masa abin da ayyukansa suka jawo. 12 Ba zai yiwu Allah yă yi ba daidai ba, Madaukaki ba zai yi shari'a marar gaskiya ba. 13 Wane ne ya ba shi iko yă lura da duniya? Wane ne ya ba shi iko kan dukan duniya? 14 In nufinsa ne ya kuma janye ruhunsa da numfashinsa, 15 ‘yan adam duka za su hallaka tare, mutum kuma zai koma kasa. 16 “In kana da ganewa sai ka saurari wannan; ka saurari abin da zan ce. 17 Ma'kiyin gaskiya zai iya yin mulki? Za ka iya ba mai gaskiya, Madaukaki laifi? 18 Ba shi ne ya ce wa sarakuna, ‘Ba ku da amfani ba,’ ya ce wa manya ‘Ku mugaye ne,’ 19 wanda ba ya nuna sonkai ga'ya'yan sarki kuma ba ya goyon bayan masu arziki a kan matalauta, gama dukansu shi ya yi su da hannuwansa. 20 Suna mutuwa nan take, a cikin tsakiyar dare; an giringiza mutanen amma sun wuce; an taba manya amma ba da hannun mutum ba. 21 “Idanunsa suna kan al'amuran mutane; yana ganin tafiyarsu duka. 22 Babu wuri mai duhu, babu inuwa mai duhu, inda masu aikata mugunta za su boye. 23 Allah ba ya bukata yă ci gaba da bincike mutane, har da za su zo gabansa don yă shari'anta

su. 24 Ba tare da tambaya ba yana ragargaza masu iko, yă kuma sa wadansu a wurinsu. 25 Gama yana sane da abubuwani da suke yi, yana hambarar da su da dare a kuma ragargaza su. 26 Yana ba su horo, don muguntarsu, inda kowa zai gan su, 27 domin sun juya daga binsa, kuma ba su kula da hanyoyinsa ba. 28 Sun sa kukan matalauta ya kai wurinsa yadda ya kai ga jin kukan masu bukata. 29 Amma in ya yi shiru, wa zai ba shi laifi? In ya boye fuskarsa, wa zai gan shi? Duk da haka shi yake da iko kan mutum da al'umma duka, 30 yana hana wanda bai san Allah ba yă yi mulki, ya hana shi sa wa mutane tarko. 31 "A ce mutum ya ce wa Allah, 'Na yi laifi, amma ba zan sâke saba wa wani ba. 32 Ka koya mini abin da ba zan iya gani ba; in na yi ba daidai ba, ba zan sâke yi ba.' 33 Ya kamata Allah yă yi maka bisa ga abin da ka ce ne, sa'ad da ka ki ka tuba? Dole kai ka zaba, ba ni ba; yanzu ka gaya mini abin da ka sani. 34 "Mutane masu ganewa za suce, masu hikima wadanda suka ji ni za su ce mini, 35 'Ayuba ya yi magana cikin rashin sani; maganganunsa na marar hikima ne.' 36 Kash, da za a gwada Ayuba har karshe, domin yana ba da amsa kamar mugun mutum. 37 Ya kara tawaye a kan zunubansa; ya tafa hannuwansa na reni a cikinmu ya kuma kara yawan maganganunsa ga Allah."

35 Sai Elihu ya ce, 2 "Ko kana tsammani wannan gaskiya ne? Kana cewa, 'Ni mai adalci ne a gaban Allah.' 3 Duk da haka kana tambayarsa cewa, 'Wace riba nake da ita, kuma mene ne zan samu ta wurin kin yin zunubi?' 4 "Zan so in ba ka amsa kai tare da abokanka. 5 Ku daga kai ku dubi sama ku gani; ku dubi gizagizai a samanku. 6 In kun yi zunubi ta yaya wannan zai shafi Allah? In zunubanku sun yi yawa, me wannan zai yi masa? 7 In kuna da adalci, me kuka ba shi, ko kuma me ya karba daga hannunku? 8 Muguntarku takan shafi mutum kamar ku ne kadai, adalcinku kuma yakan shafi'yan adam ne kadai. 9 "Mutane suna kuka don yawan zalunci; suna roko don taimako daga hanmu mai karfi. 10 Amma ba wanda ya ce, 'Ina Allah wanda ya halicce ni, mai ba da wa'ko'ki cikin dare, 11 wanda ya fi koya mana fiye da dabbobin duniya ya kuma sa muka fi tsuntsayen cikin iska hikima.' 12 Ba ya amsawa lokacin da mutane suka yi kira don taimako domin girman kan mugaye. 13 Lalle Allah ba ya sauraron rokonsu na wofit; Madaukaki ba ya kula da rokonsu. 14 Ta yaya zai saurara sosai ko zai saurara lokacin da kake cewa ba ka ganinsa, cewa ka

kawo kara a wurinsa kuma dole ka jira shi. 15 Kuma ka ce, ba ya ba da horo cikin fushinsa ko kadan ba ya kula da mugunta. 16 Saboda haka Ayuba ya bude baki yana magana barkatai; yana ta yawan magana ba tare da sani ba."

36 Elihu ya ci gaba, 2 "Ka dan kara hakuri da ni kadan, zan kuma nuna maka cewa akwai sauran abubuwani da zan fada a madadin Allah. 3 Daga nesa na sami sanina; zan nuna cewa Mahaliccina shi mai gaskiya ne. 4 Abin da zan gaya maka ba karya ba ne; mai cikakken sani yana tare da kai. 5 "Allah mai iko ne, amma ba ya rena mutane; shi mai girma ne cikin manufarsa. 6 Ba ya barin mugaye da rai sai dai yana ba wadanda ake tsanantawa hakkinsu. 7 Ba ya fasa duban masu adalci; yana sa su tare da sarakuna yana daukaka su har abada. 8 Amma in mutane suna daure da sarkofi, funci kuma ya daure su, 9 yana gaya musu abin da suka yi, cewa sun yi zunubi da girman kai. 10 Yana sa su saurari gyara yă kuma umarce su su tuba daga muguntarsu. 11 In sun yi biyayya suka bauta masa, za su yi rayuwa dukan kwanakinsu cikin wadata shekarunsu kuma cikin kwanciyar zuciya. 12 Amma in ba su saurara ba, za su hallaka da takobi kuma za su mutu ba ilimi. 13 "Wadanda ba su da Allah a zuciyarsu su ne suke ri'ke fushi; ko sa'ad da ya ba su horo, ba su neman taimakonsa. 14 Suna mutuwa tun suna matasa, cikin kazamar rayuwar karuwanci. 15 Amma yana kubutar da masu wahala; yana magana da su cikin wahalarsu. 16 "Yana so yă rinjaye ka daga hakoran funci, zuwa wuri mai sauksi inda ba matsi zuwa teburinka cike da abincin da kake so. 17 Amma yanzu an cika ka da hukuncin da ya kamata a yi wa mugaye; shari'a da kuma gaskiya sun kama ka. 18 Ka yi hankali kada wani yă rufe ka da arziki; kada ka bar toshiya ta sa ka juya. 19 Dukiyarka ko dukan yawan ko'karinka sun isa su ri'ke ka su hana ka shan funci? 20 Kada ka yi marmari dare yă yi, don a fitar da mutane daga gidajensu. 21 Ka kula kada ka juya ga mugurta, abin da ka fi so fiye da wahala. 22 "An daukaka Allah cikin ikonsa. Wane ne malami kamar sa? 23 Wane ne ya nuna masa hanyar da zai bi, ko kuma wane ne ya ce masa, 'Ba ka yi daidai ba?' 24 Ka tuna ka daukaka aikinsa, wadanda mutane suka yaba a cikin wa'ka. 25 Dukan'yan adam sun gani; mutane sun hanga daga nesa. 26 Allah mai girma ne, ya wuce ganewarmu! Yawan shekarunsa ba su bincikuwa. 27 "Yana sa ruwa yă zama tururi yă zubo daga sama. 28

Gizagizai suna zubo da rabarsu kuma ruwan sama yana zubowa'yan adam a wadace. **29** Wane ne zai iya gane yadda ya shimpida gizagizai yadda yake tsawa daga wurin zamansa? **30** Dubi yadda ya baza walkiyarsa kewaye da shi, tana haskaka zurfin teku. **31** Haka yake mulkin al'ummai yana kuma tanada abinci a wadace. **32** Yana cika hannuwansa da walkiya kuma yana ba ta umarni ta fadi a inda ya yi nufi. **33** Tsawarsa tana nuna cewa babbar iska da ruwa suna zuwa; ko shanu sun san da zuwansa.

37 "Wannan ya sa gabana ya fadi, zuciyata ta yi tsalle. **2** Ka saurara! Ka saurari ruri muryarsa, tsawar da take fita daga bakinsa. **3** Ya saki walkiyarsa, a karkashin dukan sammai ya kuma aika ta ko'ina a cikin duniya. **4** Bayan wannan sai karar rurinsa ta biyo; Ya tsawata da muryarsa mai girma. Sa'ad da ya sake yin tsawa ba ya rage wani abu. **5** Muryar Allah tana tsawatawa a hanyoyi masu ban al'ajabi; yana yin manyan abubuwa wadanda sun wuce ganewarmu. **6** Yakan ce wa dusar kankara, 'Fado a kan duniya,' ya kuma ce wa ruwa, 'Zubo da Karfi.' **7** Domin dukan mutanen da ya halitta za su san aikinsa, ya hana kowane mutum yin wahalar aiki. **8** Dabbobi sun boye; sun zauna cikin kogunansu. **9** Guguwa tana fitowa daga inda take, sanyi kuma daga iska mai sanyi. **10** Da numfashinsa Allah yana samar da kankara sai manyan ruwaye su zama kankara. **11** Yana cika gizagizai da lema; yana baza walkiyarsa ta cikinsu. **12** Bisa ga bishewarsa suke juyawa a kan fuskar duniya, suna yin dukan abin da ya umarce su su yi. **13** Yana aiko da ruwa domin horon mutane, ko kuma don ya jika duniya ya kuma nuna kaunarsa. **14** "Ka saurari wannan Ayuba; ka tsaya ka dubi abubuwan al'ajabi na Allah. **15** Ko ka san yadda Allah yake iko da gizagizai ya kuma sa walkiyarsa ta haskaka? **16** Ko ka san yadda gizagizai suke tsayawa cik a sararin sama, wadannan abubuwa al'ajabi na mai cikakken sani. **17** Kai mai sa kaya don ka ji dumilokacin da iska mai sanyi take hurawa, **18** ko za ka iya shimpida sararin sama tare da shi da karfi kamar madubi? **19** "Gaya mana abin da ya kamata mu ce masa; ba za mu iya kawo kara ba domin duhunmu. **20** Ko za a gaya masa cewa ina so in yi magana? Ko wani zai nemi a hadiye shi? **21** Yanzu ba wanda zai iya kallon rana, yadda take da haske a sararin sama bayan iska ta share ta. **22** Yana fitowa daga arewa da haske na zinariya, Allah yana zuwa da daukaka mai ban al'ajabi. **23** Madaukaki ya fi karfin ganewarmu,

shi babban mai iko ne, mai gaskiya da babban adalci, ba ya cutar mutum. **24** Saboda haka, mutane suke girmama shi, ko bai kula da wadanda suke gani su masu hikima ba ne?"

38 Sa'an nan Ubangiji ya amsa wa Ayuba. Ya ce, **2**

"Wane ne wannan da yake bata mini shawarata da surutan wofi? **3** Ka sha damara kamar namiji; zan yi maka tambaya, za ka kuwa amsa mini. **4** "Kana ina lokacin da na aza harsashen duniya? Gaya mini, in ka sani. **5** Wane ne ya zana girmanta? Ba shakka ka sani! Wane ne ya ja layin aunawa a kanta? **6** A kan me aka kafa tushenta, ko kuma wa ya sa dutsen kan kusurwarta, **7** yayinda taurarin safe suke wa'ka tare dukan mala'iku kuma suka yi sowa don farin ciki. **8** "Wane ne ya rufe teku a bayan kofofi, lokacin da ya burtsatso daga cikin ciki. **9** Lokacin da na yi wa gizagizai riga na kuma nadé su a cikin duhu sosai, **10** sa'ad da na yi masa iyaka na sa masa kofofi da wurin kullewa. **11** Sa'ad da na ce ga iyakar inda za ka kai, ga inda rakuman ruwanka za su tsaya? **12** "Ko ka taba ba safiya umarni ko kuma ka sa asuba ta fito, **13** don ta kama gefen duniya ta kakkabe mugaye daga cikinta? **14** Kasa ta sake siffa kamar laka da aka yi wa hatimi; ta fito a fili kamar riga. **15** An hana mugaye haskensu, hannun da suka daga an karya shi. **16** "Ko ka taba tafiya zuwa mabulbulan teku, ko kuma ka taba zuwa cikin zurfin lungun teku? **17** Ko an taba nuna maka kofar mutuwa? Ko ka taba ganin kofar inuwar duhun mutuwa? **18** Ko ka gane fadin duniya? Gaya mini, in ka san wannan duka. **19** "Ina ne hanyar zuwa gidan haske? Kuma a ina duhu yake zama? **20** Ko za ka iya kai su wurarensu? Ka san hanyar zuwa wurin da suke zama? **21** Ba shakka ka sani, gama an riga an haife ka a lokacin! Ka yi shekaru da yawa kana rayuwa. **22** "Ka taba shiga rumbunan dusar kankara ko ka taba ganin rumbunan kankara **23** wadanda nake ajiya domin lokacin wahala, domin kwanakin yaki da fada? **24** Ina ne hanyar zuwa wurin da ake samun walkiya, ko kuma inda daga nan ne ake watsa iskar gabas zuwa ko'ina cikin duniya? **25** Wane ne ya yanka hanyar wucewar ruwa, da kuma hanyar walkiyar tsawa **26** don ba da ruwa a kasar da ba kowa a wurin jeji inda ba mai zama ciki **27** don a kosar da wurin da ya bushe a sa ciyawa ta tsiro a can? **28** Ruwan sama yana da mahaifi? Wa ya zama mahaifin raba? **29** Daga cikin wane ne aka haifi kankara? Wane ne ya haifi jaura daga sammai **30** lokacin da ruwa ya zama da karfi

kamar dutse, lokacin da saman ruwa ya daskare? 31 “Za ka iya daure kyakkyawar kaza da’ya’yanta? Ko za ka iya kunce igiyoyin mafarauci da kare da zomo? 32 Za ka iya tattara taurari bisa ga lokacinsu ko kuma ka bi da beyar da’ya’yanta zuwa waje? 33 Ka san dokokin sammai? Ko za ka iya fadar dangantakar Allah da duniya? 34 “Za ka iya tsawata wa gizagizai ka kuma rufe kanka da ambaliyar ruwa? 35 Kai ne kake aika walxiya da tsawa zuwa inda suke zuwa? Ko suna zuwa wurinka su ce, ‘Ga mu nan mun zo?’ 36 Wane ne yake cika zuciya da hikima ko kuma yake ba zuciya ganewa? 37 Wane ne yake da hikimar iya Kirga gizagizai? Wane ne zai iya karkato bakunan tulunan sammai 38 sa’ad da kura ta yi yawa ta daskare a wuri daya? 39 “Za ka iya farauto wa zakanya nama, ka kuma kawar wa zakoki yunwarsu. 40 Lokacin da suka kwanta cikin kogunansu, ko kuma lokacin da suke a wurin buyansu? 41 Wane ne yake ba hankaka abinci lokacin da’ya’yansa suke kuka ga Allah, kuma suna yawo don rashin abinci?

39 “Ka san lokacin da awakin kan dutse suke haihuwa? Ko ka taba lura da yadda batsiya take haihuwa? 2 Kana Kirga watanni nawa suke yi kafin su haihu? Ka san lokacin da suke haihuwa? 3 Suna kwanciya su haif’ya’yansu; naudarsu ta kare bayan sun haihu. 4 ‘Ya’yansu suna girma kuma suna girma cikin karfi a jeji; sukan tafi ba su dawowa. 5 “Wane ne yake sakin jakin dawa yă bar shi? Wane ne yake kunce igiyoyinsu? 6 Na sa jeji yă zama gidansa Kasar gishiri kuma ta zama wurin zamansa. 7 Yana dariyar hargitsin da yake faruwa a cikin gari; ba ya jin tsawar mai tufa shi. 8 Yana kiwo a kan tuddai don abincinsa yana neman kowane danyen abu mai ruwan ciyawa. 9 “Ko bauna zai yarda yă zauna a wurin sa wa dabbobi abinci? Zai tsaya a dakin dabbobinka da dare? 10 Ko za ka iya daure shi da igiya a kwarin kunya? Zai yi maka budar gonarka? 11 Ko za ka dogara da shi don yawan karfinsa? Za ka bar masa nauyin aikinka? 12 Ko za ka amince da shi yă kawo maka hatsinka gida yă tattara shi a masussuka? 13 “Fikafikan jimina suna bugawa cike da farin ciki amma ba za su gwada kansu da fikafikan da na shamuwa ba. 14 Tana sa kwai nata a kasa kuma ta bar su su yi dumi a cikin kasa, 15 ba tă damu ko za a taka su a fasa su, ko wadansu manyan dabbobi za su tattake su. 16 Tana tsananta wa’ya’yanta kamar ba nata ba ba tă damu da wahalar da ta sha ba. 17 Gama Allah bai ba ta hikima ba ko kuma iya

fahimta. 18 Duk da haka sa’ad da ta bude fikafikanta ta shara da gudu tana yi wa doki da mai hawansa dariya. 19 “Ko kai ne kake ba doki karfinsa kai kake rufe wuyansa da geza mai yawa? 20 Ko kai kake sa shi yă yi tsalle kamar fāra, ba ya jin tsoro sai dai a ji tsoronsa. 21 Yana takawa da karfi yana jin dadin karfinsa yana shiga filin yaķi gabagadi. 22 Yana yi wa tsoro dariya ba ya jin tsoron kome; ba ya guje wa takobi. 23 Kwari a baka yana lilo a gabansa kibiya da māshi suna wuce kansa. 24 Yana kartar kasa da karfi; ba ya iya tsayawa tsab sa’ad da ya ji busar kaho. 25 Da jin karar kaho sai ya ce, ‘Yauwa!’ Ya ji kanshin yaķi daga nesa, da ihun shugabannin yaķi. 26 “Ko ta wurin hikimarka ce shirwa take firiya take kuma baza fikafikanta zuwa kudu? 27 Ko da umarninka ne shaho yake firiya ya kuma yi shekarsa a can sama? 28 Yana zama a kan dutse yă zauna a wurin da dare; cikin duwatsu ne wurin zamansa. 29 Daga can yake neman abincinsa; idanunsa suna gani daga nesa. 30 ‘Ya’yansa suna shan jini, inda akwai wadanda aka kashe nan za a same shi.”

40 Ubangiji ya ce wa Ayuba, 2 “Mai neman sa wa wani laifi zai iya ja da Madaukaki? Bari mai tuhumar Allah yă amsa masa.” 3 Sai Ayuba ya amsa wa Ubangiji, 4 “Ai, ni ba a bakin kome nake ba ne, ta yaya zan iya amsa maka? Na rufe bakina da hannuna. 5 Na yi magana sau daya amma ba ni da amsa, sau biyu, amma ba zan kara cewa kome ba.” 6 Sa’an nan Ubangiji ya yi wa Ayuba magana ta cikin guguwa, 7 “Ka tashi tsaye ka tsaya da karfi kamar namiji; zan yi maka tambaya kuma za ka amsa mini. 8 “Ko za ka fi yarda da shari’ata? Za ka ba ni laifi don ka nuna kai marar laifi ne? 9 Ko hannunka irin na Allah ne, kuma ko muryarka za tă iya tsawa kamar ta Allah? 10 Sai ka yi wa kanka ado da daukaka da girma, ka yafa daraja da mukāmi. 11 Ka saki fushinka, ka dubi dukan wani mai girman kai ka wulaƙanta shi. 12 Ka dubi duk wani mai girman kai ka ƙaskantar da shi, ka tattake mugaye a inda ka tsaya. 13 Ka bizne su duka tare ka rufe fuskokinsu a cikin kabari. 14 Sa’an nan ni kaina zan shaida maka cewa hannun damanka zai iya cetonka. 15 “Dubi dorina, wadda na halicce ku tare kuma ciyawa take ci kamar sa. 16 Ga shi karfinta yana a kugunta ikonta yana cikin tsokar cikinta. 17 Wutsiyarta tana da karfi kamar itacen al’ul; jijiyoyin cinyoyinta suna hade a wuri daya. 18 Kasusuwanta bututun tagulla ne, hakkarinta kamar

sandunan karfe. **19** Tana ta farko cikin ayyukan Allah, Mahaliccinta kadai yake iya tunkarar ta da takobi. **20** Tuddai su suke tanada mata abinci a inda duk namun jeji suke wasa. **21** Tana kwanciya a karkashin inuwar itacen lotus ta buya cikin kyauro da fadama. **22** Inuwa ta rufe ta da kaddaji, itatuwan wardi na rafi, sun kewaye ta. **23** Sa'ad da kogi ya cika yana hauka, ba tā damu ba; ba abin da zai same ta ko da a gabon bakinta Urdun yake wucewa. **24** Ko akwai wanda zai iya kama ta ba ta kallo, ko kuma a kama ta da tarko a huda hancinta?

41 “Ko za ka iya kama dodon ruwa da fugiyar kamar kifi ko kuma ka daure harshenta da igiya? **2** Za ka iya sa igiya a cikin hancinta ko kuma ka huda mukamukanta da fugiya? **3** Za tā ci gaba da rokonka ka yi mata jinkai? Ko za tā yi maka magana a hankali? **4** Za tā yi yarjejjeniya da kai don ka dauke ta tā zama baiwa gare ka dukan kwanakin ranta? **5** Za ka yi wasa da ita kamar yadda za ka yi da tsuntsu? Ko za ka daure ta da tsirkiya domin bayinka mata? **6** ‘Yan kasuwa za su saye ta ko za su raba ta a tsakaninsu? **7** Ko za ka iya huda fatarta da kibiyu ka kuma huda kansa da māsu? **8** In ka dora hannunka sau daya a kanta za ka tuna da yakin da ba za ka sāke yi ba! **9** Duk kofarin kama ta banza ne; ganin ta kawai abin tsoro ne. **10** Ba wanda ya isa yā tsokane ta. Wane ne kuma ya isa yā yi tsayayya da ni? **11** Wane ne yake bi na bashi da dole in biya? Duk abin da yake karkashin sama nawa ne. **12** “Ba zan daina magana game da gabobinta ba karfinta da kuma kyan kamanninta ba. **13** Wa zai iya tubē mata mayafinta? Wa zai iya shiga tsakanin bawonta. **14** Wa zai iya bude kofofin bakinta? Haforanta ma abin tsoro ne? **15** An rufe bayanta da jerin garkuwoyi aka manne su sosai. **16** Suna kurkusa da juna yadda da kyar iska take iya wucewa tsakani. **17** An hada su da juna sun mannu da juna kuma ba za a iya raba su ba. **18** Numfashinta yana fitar da wuta; idanunta kamar hasken zuwan safe. **19** Wuta tana fitowa daga bakinta; tartsatsin wuta suna fitowa, **20** Hayaki yana fitowa daga hancinta kamar daga tukunya mai tafasa a kan wutar itace. **21** Numfashinta yana sa garwashin yā kama wuta, harshen wuta yana fita daga bakinta. **22** Akwai karfi a cikin wuyanta; razana tana wucewa a gabanta. **23** Namanta yana da kauri a manne da juna; naman yana da tauri ba ya matsawa. **24** Kirjinta yana da karfi kamar dutse, da karfi kamar dutsen niča. **25** Sa'ad da ta tashi, manya suna tsorata; suna ja da baya.

26 Takobi ba ta iya yankanta, kibiyu ko māshi ba sa iya huda ta. **27** Karfe kamar kara ne a wurinta tagulla kuma kamar rubabben katako ne a wurinta. **28** Māsu ba su sa ta tā gudu; jifar majajawa kamar na ciyawa ne gare ta. **29** Kulki a gare ta kamar ciyawa ne, tana dariyar wucewar māshi. **30** Cikinta yana rufe a bawo masu karfi, tana kabtar kasa in tana tafiya. **31** Tana sa surfin kogi yā tafasa kamar tukunya, ta kuma sa teku yā zama kamar tukunyar man shafawa. **32** A bayanta ya bar haske kamar surfin ruwan da yana kumfa. **33** Ba wani abu kamar ta a duniya, halitta marar tsoro. **34** Tana rena duk masu girman kai. Ita take mulki kan duk masu girman kai.”

42 Sa'an nan Ayuba ya amsa wa Ubangiji, **2** “Na san cewa za ka iya yin dukan abubuwa; ba wanda zai iya bata shirinka. **3** Ka yi tambaya, ‘Wane ne wannan da ya ki karfar shawarata shi marar ilimi?’ Ba shakka na yi magana game da abubuwan da ban gane ba, abubuwan ban al'ajabi da sun fi karfin ganewata. **4** “Ka ce, ‘Saurara yanzu, zan kuma yi magana zan tambaye ka, kuma za ka amsa mini.’ **5** Kunnuwana sun ji game da kai amma yanzu na gan ka. **6** Saboda haka na rena kaina na kuma tuba cikin kura da toka.” **7** Bayan Ubangiji ya gaya wa Ayuba wadannan abubuwa, ya ce wa Elifaz mutumin Teman, “Ina fushi da kai da abokanka guda biyu domin ba ku fasid abin da yake daidai game da ni ba, kamar yadda bawana Ayuba ya yi. **8** Saboda haka yanzu sai ku dauki bijimai guda bakwai, da raguna bakwai, ku je wurin bawana Ayuba ku miča hadaya ta konawa domin kanku. Bawana Ayuba zai yi muku addu'a zan kuwa karbi addu'arsa in bi da ku nisa da wawancinku. Ba ku fasid abin da yake daidai game da ni ba yadda bawana Ayuba ya yi ba.” **9** Saboda haka Elifaz mutumin Teman, Bildad mutumin Shuwa da Zofar mutumin Na'ama, suka yi abin da Ubangiji ya gaya masu; Ubangiji kuma ya karbi addu'ar Ayuba. **10** Bayan Ayuba ya yi wa abokansa addu'a, Ubangiji ya sa shi ya sāke zama mai arziki ya ninka abin da yake da shi a dā sau biyu. **11** Dukan'yan'uwansa maza da mata da duk wadanda suka san shi a dā suka zo suka ci abinci tare da shi a cikin gidansa. Suka ta'azantar da shi suka karfafa shi game da duk wahalar da Ubangiji ya auka masa, kowannensu kuma ya ba shi azurfa da zobe na zinariya. **12** Ubangiji ya albarkaci karshen Ayuba fiye da farkonsa. Yana da tumaki guda dubu goma sha hudu, rakuma guda dubu shida; shanun

noma guda dubu da jakuna guda dubu. **13** Ya kuma haifi'ya'ya maza bakwai, mata uku. **14** 'Yar farko ya kira ta Yemima, ta biyun Keziya ta ukun Keren-Haffuk. **15** Duk a cikin kasar ba a samu kyawawan mata kamar'ya'yan Ayuba ba, kuma babansu ya ba su gādo tare ta'yan'uwansu maza. **16** Bayan wannan Ayuba ya rayu shekara dari da arba'in; ya ga'ya'yansa da'ya'yansu har tsara ta hudu. **17** Sa'an nan Ayuba ya rasu da kyakkyawan tsufa.

Zabura

1 Mai farin ciki ne mutumin da ba ya aiki da shawarar mugaye ko yă yi abin da masu zunubi suke yi ko yă zauna tare da masu yin ba'a. **2** Amma yana jin dadin bin dokar Ubangiji, kuma yana ta nazarinta dare da rana. **3** Yana kama da itacen da aka shuka kusa da mafulbulan ruwa, wanda yake ba da amfani a daidai lokaci wanda kuma ganyensa ba sa bushewa. Duk abin da yake yi, yakan yi nasara. **4** Ba haka yake da mugaye ba! Su kamar yayi ne da iska take kwashewa. **5** Saboda haka mugaye ba za su iya tsayawa a shari'a ba, balle a sami masu zunubi a taron adalai. **6** Gama Ubangiji yana lura da yadda adalai suke yin abubuwa, amma ayyukan mugaye za su kai su ga hallaka.

2 Me ya sa kasashe suke hada baki mutane kuma suke fulla shawarwarin banza? **2** Sarakunan duniya sun dauki matsayi masu mulki sun taru gaba daya suna gāba da Ubangiji da kuma Shaffaffensa. **3** Suna cewa, "Bari mu tsittsinke sarkokinsu, mu kuma'yantar da kamammu daga kangin bautar Allah." **4** Mai zama a kursiyi a sama yana dariya; Ubangiji yana musu ba'a. **5** Sa'an nan ya tsawata musu cikin fushinsa ya kuma razanar da su cikin hasalarsa, yana cewa, **6** "Na kafa Sarkina a kan kursiyi a kan Sihiyona, dutsenai mai tsarki." **7** Sarki ya yi sheler umarnin Ubangiji. Ubangiji ya ce mini, "Kai Dana ne; yau na zama Mahaifinka. **8** Ka tambaye ni zan kuwa sa al'ummai su zama gādonka, iyakokin duniya su zama mallakarka. **9** Za ka yi mulkinsu da sandan karfe; za ka farfashe su kucu-kucu kamar tukunyar laka." **10** Saboda haka, ku sarakuna, ku yi wayo; ku shiga hankalinku, ku masu mulkin duniya. **11** Ku bauta wa Ubangiji da tsoro ku kuma yi farin ciki kuna rawar jiki. **12** Ku sumbacı 'Dan, don kada yă yi fushi ku hallaka a abubuwan da kuke yi, gama fushinsa zai iya kuna farat daya. Masu farin ciki ne dukan wadanda suke neman mafaka daga gare shi.

3 Zabura ta Dawuda. Sa'ad da ya gudu daga dansa Absalom. Ya Ubangiji, abokan gābana nawa ne! Su nawa suke gāba da ni! **2** Da yawa suna magana a kaina suna cewa, "Allah ba zai cece shi ba." (Sel) **3** Amma kai ne garkuwa kewaye da ni, ya Ubangiji; ka ba ni daukaka ka kuma daga kaina. **4** Ga Ubangiji na yi kuka mai karfi, ya kuwa amsa mini daga tudunsa mai tsarki. (Sel) **5** Na kwanta na yi barci; na kuma

farka, gama Ubangiji yana kiyaye ni. **6** Ba zan ji tsoro ko dubu goma suka ja dāgā gāba da ni a kowane gefe ba. **7** Ka tashi Ya Ubangiji! Ka cece ni, ya Allahna! Ka bugi dukan abokan gābana a mukamukī; ka kakkarya hakoran mugaye. **8** Daga wurin Ubangiji ne ceto kan zo. Bari albarkanka yă kasance a kan mutanenka. (Sel)

4 Don mai bi da kade-kade. Da kayan kidi masu tsirkiya. Ta Dawuda. Ka amsa mini sa'ad da na kira gare ka, Ya Allahna mai adalci. Ka ba ni sauksi daga wahalata; ka ji tausayina ka kuma ji addu'ata. **2** Har yaushe, ya ku mutane za ku mai da faukakata abin kunya? Har yaushe za ku kaunaci rufu ku nemi allolin karya? (Sel) **3** Ku san cewa Ubangiji ya kebe masu tsoron Allah wa kansa; Ubangiji zai ji sa'ad da na yi kira gare shi. **4** Cikin fushinku kada ku yi zunubi; sa'ad da kuke kan gadajenku, ku bincike zukatanku ku kuma yi shiru. (Sel) **5** Ku miša hadayun da suka dace ku kuma dogara ga Ubangiji. **6** Yawancı suna cewa, "Wa zai yi mana alheri?" Bari hasken fuskarka yă haskaka a kanmu, ya Ubangiji. **7** Ka cika zuciyata da farin ciki sa'ad da hatsinsu da sabon ruwan inabinsu ya yi yawa. **8** Zan kwanta in kuma yi barci lafiya, gama kai kadai, ya Ubangiji, kake sa mazaunina yă kasance lafiya lau.

5 Don mai bi da kade-kade. Don Busa. Ta Dawuda. Ka saurare kalmomina, ya Ubangiji, ka ji ajiyar zuciyata. **2** Ka saurare kukata na neman taimako, Sarkina da Allahna, gama gare ka nake addu'a. **3** Da safe, ya Ubangiji, ka ji muryata; da safe na gabatar da bukatuna a gabanka in kuma jira da sa zuciya. **4** Kai ba Allahn da yake jin dadin mugu ba ne; gama kana gāba da dukan masu aikata mugunta. **5** Masu fariya ba za su iya tsaya a gabanka ba. Kana fin duk masu aikata abin da ba daidai ba. **6** Kakkan hallaka masu yin karya. Masu kisankai da mutane masu rufu Ubangiji yana kyama. **7** Amma ni, ta wurin jinkanka mai girma, zan shiga gidanka; da bangirma zan durkusa ga haikalinka. **8** Ka bi da ni, ya Ubangiji, cikin adalcinka saboda abokan gābana, ka fayyace hanyarka a gabana. **9** Babu ko kalma guda daga bakinsu da za a dogara da ita; marmarin-su kawai shi ne su hallakar da wadansu. Makogwaronsu budadden kabari ne; da harshensu suna fadin karya. **10** Ka furta su masu laifi, ya Allah! Bari makircinsu yă zama fāduwarsu. Ka kore su saboda yawan zunubansu, saboda sun tayar maka. **11** Amma

bari dukan wadanda suke neman mafaka gare ka su yi murna; bari kullum su yi ta rerawa saboda farin ciki. Ka bufe kāriyarka a bisansu, domin wadanda suke kaunar sunanka su yi farin ciki a cikinka. 12 Gama tabbatacce, ya Ubangiji, kakan albarkaci adalai; kakan kewaye su da tagomashinka kamar garkuwa.

6 Don mai bi da kafe-kade. Da kayan kidi masu tsirkiya. Bisa ga sheminit. Ta Dawuda. Ya Ubangiji, kada ka tsawata mini cikin fushinka ko ka hore ni cikin hasalarka. 2 Ka yi mini jinkai, Ubangiji, gama na sumu; Ya Ubangiji, ka warkar da ni, gama kasusuwana suna zafin ciwo. 3 Raira yana cikin wahala. Har yaushe, ya Ubangiji, har yaushe? 4 Ka juyo, ya Ubangiji, ka cece ni; ka cece ni saboda madawwamiyar kaunarka. 5 Babu wanda yakan tuna da kai sa'ad da ya mutu. Wa ke yabonka daga kabari? (Sheol h7585) 6 Na gaji tiķis daga nishi. Dukan dare na jike gadona da kuka na jike kujerata da hawaye. 7 Idanuna sun rasa karfi da bañin ciki; sun rasa karfi saboda dukan abokan gābana. 8 Ku tafi daga gare ni, dukanku masu aikata mugunta, gama Ubangiji ya ji kukata. 9 Ubangiji ya ji kukata saboda jinkansa; Ubangiji ya karbi addu'ata. 10 Dukan abokan gābana za su sha kunya su kuma karaya; za su juya da kunya nan da nan.

7 Wani shiggayyon ta Dawuda, wanda Ya Rera wa Ubangiji game da Kush mutumin Benyamin. Ya Ubangiji Allahna, na zo neman mafaka a wurinka; ka cece ni ka kubutar da ni daga dukan wadanda suke bi na, 2 in ba haka ba za su yayyage ni kamar zaki su barke ni kucu-kucu ba tare da wani da zai cece ni ba. 3 Ya Ubangiji Allahna, in na yi kuskure aka kuwa sami laifi a hannuwanwa, 4 in na yi mugunta ga wanda yake zaman lafiya da ni ko kuwa ba da wani dalilin cuci abokin gābana, 5 to, bari abokin gābana yā bi yā kuma cim mini; bari yā tattake raina a kasa ya sa in kwana a kura. (Sela) 6 Ka tashi, ya Ubangiji, cikin fushinka; ka tashi gāba da fushin abokan gābana. Ka farka, Allahna, ka umarta adalci. 7 Bari taron mutane su taru kewaye da kai. Ka yi mulki a bisansu daga bisa; 8 bari Ubangiji mai shari'ar mutane. Ka shari'anta ni Ya Ubangiji, bisa ga adalcina, bisa ga mutuncina, ya Mafi Daukaka. 9 Ya Allah mai adalci, wanda yake binciken tunani da zukata, ka kawo karshen rikicin mugaye ka kuma sa adalai su zauna lafiya. 10 Garkuwata shi ne Allah Mafi Daukaka, wanda yake ceton masu tsabtar zuciya. 11 Allah alkali ne mai adalci, Allahn da yakan

bayyana fushinsa kowace rana. 12 In mutum bai tuba ba, Allah zai wasa takobinsa; zai tankware yā kuma daura bakansa. 13 Ya shirya makamansa masu dafi; ya shirya kibiyoyinsa masu wuta. 14 Wanda yake da cikin mugunta ya kuma dauki cikin damuwa yakan haifi karya. 15 Wanda ya haka rami yakan fāda cikin ramin da ya haka. 16 Damuwar da ya ja yakan sāke nannade a kansa; fitinarsa takan sauva a kansa. 17 Zan gode wa Ubangiji saboda adalcinsa zan kuma rera yabo ga sunan Ubangiji Mafi Daukaka.

8 Don mai bi da kafe-kade. Bisa ga gittit. Zabura ta Dawuda. Ya Ubangiji, shugabanmu, sunanka da girma take a cikin dukan duniya! Ka kafa daukakarka bisa sammai. 2 Daga lebunan yara da jarirai ka kafa yabo domin su sa abokan gābanka da masu daukan fansa su yi shiru. 3 Sa'ad da na dubi sammai, aikin yatsotsinka, wata da taurari wadanda ka ajiye a wurarensu, 4 wane ne mutum da kake tunawa da shi, dan mutum da kake lura da shi? 5 Ka yi shi kasa kadan da Allah ka yi masa rawani da daukaka da girma. 6 Ka mai da shi mai mulki bisa ayyukan hannuwanwa; ka sa kome a karkashin kafafunsa, 7 dukan shanu da tumaki, da kuma namun jeji, 8 tsuntsayen sararin sama da kifin teku, da dukan abin da yake yawo a karkashin ruwan teku. 9 Ya Ubangiji, shugabanmu, sunanka da girma take a cikin dukan duniya!

9 Don mai bi da kafe-kade. Ga muryar "Mutuwar Da." Zabura ta Dawuda. Zan yabe ka, ya Ubangiji, da dukan zuciyata; zan fada dukan abubuwan banmamakinka. 2 Zan yi murna in kuma yi farin ciki a cikinka; zan rera yabo ga sunanka, ya Mafi Daukaka. 3 Abokan gābana sun ja da bayu; suka yi tuntube suka hallaka a gabanka. 4 Gama ka tabbata da gaskiyata da kuma abin da nake yi; ka zauna a kujerarka, kana yin shari'a da adalci. 5 Ka tsawata wa kasashe ka kuma hallakar da mugaye; ka shafe sunansu har abada abadin. 6 Lalaci marar karewa ya cimma abokan gābanmu, ka tuttumbuke biranensu; yadda ma ba aka kara tunaninsu. 7 Ubangiji yana mulki har abada; ya kafa kujerarsa don shari'a. 8 Zai hukunta duniya da adalci; zai yi mulkin mutane cikin gaskiya. 9 Ubangiji shi ne mafakan wadanda ake danniya, mafaka a lokutan wahala. 10 Wadanda suka san sunanka za su dogara da kai, gama kai, Ubangiji, ba ka taiba yashe wadanda suke nemanka ba. 11 Rera yabai ga Ubangiji, wanda yake zaune a

kursiyi a Sihiyona; yi shela a cikin al'ummai abin da ya aikata. 12 Gama shi da yakan dauki fansa a kan mai kisa yakan tuna; ba ya kyale kukan masu wahala. 13 Ya Ubangiji, dubi yadda abokan gābana suna tsananta mini! Ka yi jinkai ka kuma daga ni daga kofofin mutuwa, 14 don in furtu yabanka cikin kofofin'Yar Sihiyona a can kuwa in yi farin ciki cikin cetonka. 15 Al'umma sun fāfa cikin ramin da suka haka wa wadansu; aka kama kafafunsu a ragar da suka boye. 16 An san Ubangiji ta wurin gaskiyarsa; an kama mugaye da aikin hannuwansu. Haggayiyon. (Sel) 17 Mugaye za su koma kabari, dukan al'umman da suka manta da Allah. (Sheol h7585) 18 Amma har abada ba za a manta da mai bukata ba, ba kuwa sa zuciyar mai wahala zai taba hallaka. 19 Ka tashi, ya Ubangiji, kada ka bar wani yā yi nasara; bari a hukunta al'ummai a gabanka. 20 Ka buge su da rawar jiki, ya Ubangiji; bari al'ummai su sani su mutane ne kurum. (Sel)

10 Don me, ya Ubangiji, kake tsaya can da nesa?
Me ya sa kake boye kanka a lokutan wahala?
2 Cikin fariyarsa mugun mutum yakan cuci marasa karfi, wadanda yake kama cikin makircin da ya shirya.
3 Yakan yi takama da kulle-kullen zuciyarsa; yana albarkaci mai hadama yana kuma kin Ubangiji. 4 Cikin daga kai mutum ba ya neman Allah; cikin tunaninsa ba ya ba da wata dama saboda Allah. 5 Hanyoyinsa kullum sukan yi nasara; yana da girman kai kuma dokokinka suna nesa da shi; yakan yi wa dukan abokan gābansa duban reni. 6 Yakan ce wa kansa, "Ba abin da zai giringiza ni; kullum zan yi murna ba zan taba shiga wahala ba." 7 Bakinsa ya cika da zage-zage da karairayi da kuma barazana; wahala da mugunta suna a karkashin harshensa. 8 Yakan yi kwanto kusa da kauyuka; daga kwanton yakan kashe marar laifi. Yana kallon wadanda za su shiga hannunsa a boye. 9 Yakan yi kwanto a boye kamar zaki. Yakan yi kwanto don yā kama marasa karfi; yakan kama marasa karfi yā ja su cikin ragarsa. 10 Yakan ragargaza wadanda suka shiga hannu, su fādi; sukan fādi a karkashin karfinsa. 11 Yakan ce wa kansa, "Ai, Allah ya manta; ya rufe fuskarsa ba ya gani." 12 Ka tashi, Ubangiji! Ka hukunta miyagu, ya Allah. Kada ka manta da marasa karfi. 13 Don me mugun mutum zai ki Allah? Don me yakan ce wa kansa, "Allah ba zai nemí hakki daga gare ni ba?" 14 Amma kai, ya Allah, kana gani wahala da bafin ciki; kana lura da yadda suke daukansu a hannu. Marar taimako kan danka kansa gare ka; kai ne mai taimakon

marayu 15 Ka karye hannun mugaye da kuma mugun mutum; ka nemí hakki daga gare shi saboda muguntar da ba za a gane ba. 16 Ubangiji Sarkin har abada abadin ne; al'ummai za su hallaka daga kasarsa. 17 Kakan ji, ya Ubangiji sha'awar mai shan wahala; kakan karfafa su, ka kuma saurari kukansu, 18 kana kāre marayu da wadanda aka danne, domin mutum, wanda yake na duniya kada kara haddasa wata razana.

11 Don mai bi da kade-kade. Don busa. Ta Dawuda.

A wurin Ubangiji ne nake samun mafaka. Yaya za ku ce mini, "Ka yi firiya kamar tsuntsu zuwa duwatsu. 2 Gama duba, mugaye sun tankware bakkunansu; sun kuma dana kibiyoyinsu don su harbi mutanen kirki a zuciya daga cikin duhu. 3 Sa'ad da aka tumfuke tushe, me adali zai iya yi?" 4 Ubangiji yana cikin haikalinsa mai tsarki; Ubangiji yana a kursiyinsa a sama. Yana kallon'ya'yan mutane; idanunsa suna bincike su. 5 Ubangiji yana bincike adalai, amma ransa yana ki mugaye da masu son rikici. 6 A kan mugaye zai zuba garwashin wuta mai zafi da kuma kibiritu; iska mai zafi zai zama rabonsu. 7 Gama Ubangiji mai adalci ne, yana kaunar gaskiya masu adalci za su ga fuskarsa.

12 Don mai bi da kade-kade. Da kayan kidi. Bisa ga sheminit. Zabura ta Dawuda. Ka taimaka, Ubangiji, gama masu tsoron Allah ba sa nan kuma; masu aminci sun bace daga cikin mutane. 2 Kowa yana yi wa makwabcinsa karya; zakin bakinsu maganar karya ce suna cike da rudu a zukatansu. 3 Bari Ubangiji yā yanke dukan zakin bakinsu da kuma kowane harshe mai fariya, 4 masu cewa, "Da harsunanmu za mu yi nasara; lebunanmu za su kāre mu, wane ne maigidanmu?" 5 "Saboda danniyar marasa karfi da kuma nishin masu bukata, zan tashi yanzu," in ji Ubangiji. "Zan kāre su daga masu yin musu sharri." 6 Kalmomin Ubangiji kuwa ba su da kuskure, kamar azurfan da aka tace cikin matoyan yumbu, aka tsabtacce sau bakwai. 7 Ya Ubangiji, za ka kiyaye mu lafiya ka tsare mu daga irin mutanen nan har abada. 8 Mugaye suna yawo a sake sa'ad da ake girmama abin da ba shi da kyau a cikin mutane.

13 Don mai bi da kade-kade. Zabura ta Dawuda.

Har yaushe, ya Ubangiji? Za ka manta da ni har abada ne? Har yaushe za ka boye fuskarka daga gare ni? 2 Har yaushe zan yi kokawa da tunanina kuma kowace rana in kasance da damuwa a zuciyata? Har yaushe abokin gābana zai yi nasara a kaina? 3 Ka

dube ni ka amsa mini, ya Ubangiji Allahna. Ka ba da haske ga fuskata, ko in yi barci cikin mutuwa; **4** abokin gābana zai ce, “Na sha karfinsa,” kuma abokan gābana za su yi murna sa’ad da na fādi. **5** Amma na dogara a kan kaunarka marar karewa; zuciyata tana farin ciki a cikin cetonka. **6** Zan rera ga Ubangiji gama ya yi mini alheri.

14 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda. Wawaye sukan ce a ransu, “Ba Allah.” Sun lalace, ayyukansu kuwa mugaye ne; babu wani da yake yi abu mai kyau. **2** Ubangiji ya duba daga sama a kan’yan adam don yā ga ko akwai wani da ya gane, wani wanda yake neman Allah. **3** Duka sun kauce, duka gaba daya sun zama lalatattu; babu daya wanda yake yin abu mai kyau, ba ko daya. **4** Masu aikata mugunta za su taba koyo. Suna cin mutane yadda mutane ke cin gurasa kuma wadanda ba sa kira bisa Ubangiji? **5** Ga su, tsoro ya sha kansu, gama Allah yana cikin fungiyar adulai. **6** Ku masu mugunta kuna sa Kokarin matalauta yā zama banza, amma Ubangiji ne mafakansu. **7** Kash, da ceton Isra’ila zai fito daga Sihiyona mana! Sa’ad da Ubangiji zai maido da sa’ar mutanensa, bari Yakub yā yi farin ciki Isra’ila kuma yā yi murna!

15 Zabura ta Dawuda. Ubangiji, wa zai zauna cikin wuri mai tsarkinka? Wa zai zauna a kan tudunka mai tsarki? **2** Sai wanda ba shi da laifi kuma yana yin abin da yake daidai, wanda yake fadin gaskiya daga zuciyarsa **3** ba ya kuwa bata sunan wani da harshensa, wanda ba ya yi wa makwabcinsa mugunta ba ya kuwa baza jita-jita a kan dan’uwansa, **4** wanda yake kin mugun mutum amma yakan girmama masu tsoron Ubangiji, yakan cika alkawarinsa ko da ma ya zafe shi, **5** wanda yake ba da rance ba tare da ruwa ba kuma ba ya karban cin hanci don yā kā da marar laifi. Shi wanda yake yin wadannan abubuwa ba zai taba jijiguwa ba.

16 Miktam ne na Dawuda. Ka kiyaye ni, ya Allah, gama a cikinka nake samun mafaka. **2** Na ce wa Ubangiji, “Kai ne shugabana; in ba tare da kai ba, ba ni da wani abu mai kyau.” **3** Game da tsarkakan da suke cikin kasar kuwa, su ne masu daukakar da dukan farin cikina ya dangana. **4** Bakin ciki zai karu wa wadanda suke bin wadansu alloli. Ba zan zuba musu hadayarsu ta jini ba ko in ambaci sunayensu da bakina. **5** Ubangiji, ka ba ni rabona da kwaf din na; ka kiyaye rabona, **6** Iyakoki sun fādo mini a wurare

masu dadī; tabbatacce ina da gādo mai bansha’awa. **7** Zan yabi Ubangiji, wanda yake ba ni shawara; ko da dare ma zuciyata kan koya mini. **8** Kullum nakan sa Ubangiji a gabana. Gama yana a hannun damana, ba zan jijigu ba. **9** Saboda haka zuciyata tana murna harshena kuma yana farin ciki; jikina kuma zai zauna lafiya, **10** domin ba za ka yashe ni a kabari ba, ba kuwa za ka bar Mai Tsarkinka yā ruba ba. (*Sheol h7585*)
11 Ka sanar da ni hanyar rai; za ka cika ni da farin ciki a gabanka, da madawwamin jin dadī a hannun damarka.

17 Addu’ a ce ta Dawuda. Ka ji, ya Ubangiji, rokona na adalci; ka saurari kukata. Ka kasa kunne ga addu’ata, ba ta fitowa daga lebuna masu karya. **2** Bari fiffitawata tā zo daga gare ka; bari idanunka su ga abin da yake daidai. **3** Ko ka duba zuciyata, ka kuma bincike ni da dare, ko ka gwada ni, ba za ka sami kome ba; na yanke shawara cewa bakina ba zai yi zunubi ba. **4** Game da ayyukan mutane kuwa, ta wurin maganar lebunanka na kiyaye kaina daga hanyoyin tashin hankali. **5** Sawuna sun kama hanyoyinka kafafu kuwa ba za su yi santsi ba. **6** Na kira gare ka, ya Allah, gama za ka amsa mini; ka kasa kunne ka kuma ji addu’ata. **7** Ka nuna mini girmar Kaunarka mai banmamaki, kai da kake ceton wadanda suke neman mafaka daga abokan gābansu da hannunka na dama. **8** Ka kiyaye ni yadda ake kiyaye ido; ka boye ni cikin inuwar fikafikanka **9** daga mugaye wadanda suke kai mini hari, daga abokan gāba masu mutuwa wadanda suka kewaye ni. **10** Sun rufe zukatansu marar tausyi, da bakunansu suna magana da fariya. **11** Sun sa mini ido, yanzu sun kewaye ni, a shirye suke, su jefa ni a kasa. **12** Suna kama da zaki mai yunwan abinci, kamar babban zaki mai fako a mabuya. **13** Ka tashi, ya Ubangiji, ka yi arangama da su, ka durkusar da su; ka cece ni daga mugaye ta wurin takobinka. **14** Ya Ubangiji, da hannunka ka cece ni daga irin mutanen nan, daga mutanen dunian nan wadanda ladarsu yana a wannan rayuwa ne. Kakan cika yunwan wadanda kake so;’ya’yansu suna da isashe suna kuma ajiyar wadata wa’ya’yansu. **15** Amma ni, cikin adalci zan ga fuskarka; sa’ad da na farka, zan gamsu da ganin kamanninka.

18 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda bawan Ubangiji. Ya rera ta ga Ubangiji kalmomin wannan wa’ka sa’ad da Ubangiji ya cece shi daga hannun dukan abokan gābansu da kuma daga hannun

Shawulu, ya ce, Ina kaunarka, ya Ubangiji, karfina. 2 Ubangiji shi ne dutsena, kagarata da kuma mai cetona; Allahna shi ne dutsena, a gare shi nake neman mafaka. Shi ne garkuwata da kahon cetona, mafakata. 3 Na kira ga Ubangiji, wanda ya cancanci yabo, na kuwa kubuta daga abokan gâbana. 4 Igiyoyin mutuwa sun shake ni; rigyawen hallaka sun sha kaina. 5 Igiyoyin mutuwa sun nannade kewaye da ni; tarkon mutuwa ya yi mini arangama. (Sheol h7585) 6 Cikin wahalata na yi kira ga Ubangiji; Na yi kuka ga Allahna don taimako. A Haikalinsa ya ji muryata, Kukana na neman taimako ya kai kunnensa. 7 Kasa ta yi rawa ta kuma gîrgiza, tussan duwatsu sun gîrgiza; sun yi rawa domin ya yi fushi. 8 Hayafi ya tashi daga kafan hancinsa; wuta mai ci daga bakinsa, garwashi wuta mai ci daga bakinsa. 9 Ya bude sammai ya sauko; bakaken gizagizai suna a karkashin Kafafuna. 10 Ya hau kerubobi ya kuma yi firiya; ya yi shawagi a fikafikan iska. 11 Ya mai da duhu abin rufuwarsa, rumfa kewaye da shi, bakaken gizagizan ruwan sama na sarari, 12 daga cikin hasken kasancewarsa gizagizai suka yi gaba, da kankara da kuma walâkiya. 13 Ubangiji ya yi tsawa daga sama; muryar Mafi Daukaka ya yi kâra. 14 Ya harba kibiyoyinsa ya kuma watsar da abokan gâba, walâkiya mai girma ya fafare su. 15 Kwarin teku sun bayyana tussan duniya sun bayyana a fili sa'ad da ka tsawata, ya Ubangiji, sa'ad da ka numfasa daga hancinka. 16 Ya miâa hannunsa daga sama ya kama ni; ya ja ni daga surfin ruwaye. 17 Ya cece ni daga abokin gâbana mai karfi, daga abokan gâbana, wadanda suka fi karfina. 18 Sun yi arangama da ni a ranar masifa, amma Ubangiji ya zama mai taimakona. 19 Ya fitar da ni zuwa wuri mai sarari; ya kubutar da ni, gama yana jin dadina. 20 Ubangiji ya yi haka da ni bisa ga adalcina; bisa ga tsabtar hannuwana ya ba ni lada. 21 Gama na kiyaye hanyoyin Ubangiji; ban yi mugunta ta wurin juyewa daga Allahna ba. 22 Dukan dokokinsa suna a gâbana; ban juye daga ka'idodinsa ba. 23 Na kasance marar laifi a gabansa na kuma kiyaye kaina daga zunubi. 24 Ubangiji ya ba ni lada bisa ga adalcina, bisa ga tsabtan hannuwana a gabansa. 25 Ga mai aminci ka nuna kanka mai aminci, ga marar laifi ka nuna kanka marar laifi, 26 ga mai tsabta ka nuna kanka mai tsabta, amma ga karkatacce, ka nuna kanka mai wayo. 27 Kakan cece mai saukinkai amma kakan kaskantar da masu girman kai. 28 Kai Ya Ubangiji, ka sa fitilata ya ti ta ci; Allahna ya mai da duhu ya zama haske.

29 Da taimakonka zan iya fâda wa runduna; tare da Allahna zan iya rinjayı katanga. 30 Game da Allah kuwa, hanyarsa cikakkiya ce; maganar Ubangiji marar kuskure ne. Shi garkuwa ne ga dukan wadanda suke neman mafaka a gare shi. 31 Gama wane ne Allah in ba Ubangiji ba? Wane ne kuwa Dutse in ba Allahnmu ba? 32 Allah ne ya karfafa ni da karfi ya kuma sa hanyarta ta zama cikakkiya. 33 Ya sa kafafuna kamar kafafun barewa; ya sa na iya tsaya a kan kwankoli. 34 Ya horar da hannuwana don yaâki; hannuwana za su iya tankware bakan tagulla. 35 Ka ba ni garkuwar nasara, kuma hannunka na dama yana riâke ni; ya sunkuya don ka mai da ni mai girma. 36 Ka fadada hanyar da yake a karkashina, don kada diddigena ya juya. 37 Na bi abokan gâbana na kuma cim musu; ban juya ba sai da na hallaka su. 38 Na ragargaza su har ba za su iya tashi ba; sun fâdi a karkashin Kafafuna. 39 Ka karfafa ni da karfi saboda yaâki; ka sa abokan gâbana suka rusuna mini. 40 Ka sa abokan gâbana suka juya suka gudu, na kuma hallaka abokan gâbana. 41 Sun nemi taimako, amma ba su sami wanda zai cece su ba, ga Ubangiji, amma bai amsa ba. 42 Na murkushe su kamar kura mai laushi da iska ke kwashewa; na zubar da su kamar laka a tituna. 43 Ka cece ni daga harin mutane; ka mai da ni kan al'ummai. Mutanen da ban sani ba sun zama bayina, 44 da zarar sun ji ni, sukan yi mini biyayya; baki suna rusuna a gabana. 45 Duk sukan karai; suna zuwa da rawan jiki daga mafakansu. 46 Ubangiji mai rai ne! Yabo ya tabbata ga Dutsena! Girma ya tabbata ga Allah Mai cetona! 47 Shi ne Allah mai sâka mini, wanda yake sa al'ummai a karkashina, 48 wanda yakan cece ni daga abokan gâbana. Ana girmama ka bisa abokan gâbana; daga masu tâ-dâna-zaune-tsaye ka kubutar da ni. 49 Saboda haka zan yabe ka a cikin al'ummai, ya Ubangiji; zan rera yabai ga sunanka. 50 Yakan ba sarkinsa nasarori; yakan nuna alheri marar karewa ga shaffaffensa, ga Dawuda da zuriyarsa har abada.

19 Don mai bi da kade-kade. Zabura ta Dawuda. Sammai suna shelar dâukakar Allah; sararin sama suna furta aikin hannuwansa. 2 Kowace rana tana yin jawabi; kowane dare yana nuna sani. 3 Ba magana, ba kalmar da aka hurta, ba wani amon da aka ji daga gare su. 4 Duk da haka muryarsu tana kaiwa ga dukan duniya, kalmominsu zuwa iyakokin duniya. A sammai Allah ya kafa tenti domin rana, 5 wanda yake kamar anglo mai fitowa daga rumfarsa, kamar gwani dan

wasan da yake farin ciki yă yi tsere. 6 Takan taso daga karshen sammai ta kewaye zuwa wangan; babu abin da yake buya wa zafinta. 7 Dokar Ubangiji cikakkiya ce, takan wartsakar da rai. Farillan Ubangiji abin dogara ne, suna mai da hikima da sauķi. 8 Ka'idotin Ubangiji daidai ne, suna ba da farin ciki ga zuciya. Umarnan Ubangiji haske ne suna ba da haske ga idamu. 9 Tsoron Ubangiji yakan kawo tsabtar zuciya, zai kasance har abada. Farillan Ubangiji tabbatattu ne, kuma gaba daya masu adalci ne. 10 Sun fi zinariya daraja, fiye da zalla zinariya nesa; sun fi zuma zaki fiye da zuma daga kaki. 11 Ta wurinsu ana gargade bawanka; a kiyaye su akwai lada mai girma. 12 Wane ne zai iya rabe kurakuransa? Ya gafarta boyayyun laifofinsa. 13 Ka kiyaye bawanka daga zunubin ganganci; kada ka bari su yi mulki a kaina. Ta haka zan zama marar laifi; marar laifi na babban tawaye. 14 Bari kalmomin bakina da tunanin zuciyata su zama abin gamsuwa a gabanka, Ya Ubangiji, Dutsena da Mai fansata.

20 Don mai bi da kafe-kafe. Zabura ta Dawuda. Ubangiji ya amsa maka sa'ad da ka yi kira cikin wahala; bari sunan Allah na Yakub yă kiyaye ka. 2 Bari yă aiko maka da taimako daga wuri mai tsarki yă kuma ba ka gudummawa daga Sihiyona. 3 Bari yă tuna da dukan sadakokinca yă kuma karbi hadayunka na konawa. (Sela) 4 Bari yă biya maka bukatan ranka yă kuma sa dukan shirye-shiryenka su yi nasara. 5 Za mu yi sowa ta farin ciki sa'ad da ka yi nasara mu kuma daga tutotinmu a cikin sunan Allahnmu. Bari Ubangiji yă biya maka dukan bukatunka. 6 Yanzu na san cewa, Ubangiji yakan cece shafaffensa. Yakan amsa masa daga samansa mai tsarki da ikon ceto na hannun damansa. 7 Wadansu sun dogara a kekunan yaķi wadansu kuma a dawakai, amma mu, mun dogara a cikin sunan Ubangiji Allahnmu. 8 Za a durkusar da su, su kuma fādī, amma mu za mu tashi mu tsaya daram. 9 Ya Ubangiji, ka ba da nasara ga sarki! Ka amsa mana sa'ad da muka yi kira!

21 Don mai bi da kafe-kafe. Zabura ta Dawuda. Ya Ubangiji, sarki yana farin ciki cikin karfinka. Yana farin cikinsa kwarai cikin nasarorin da ka ba shi! 2 Ka biya masa bukatar zuciyarsa ba ka kuwa hana masa rokon da ya yi da lebunansa ba. (Sela) 3 Ka marabce shi da yalwar albarka ka kuma sa masa rawanin zallan zinariya a kansa. 4 Ya nemi ka ba shi rai, ka kuwa ba shi, tsawo kwanaki, har abada abadin

5 Ta wurin nasarorin da ka ba shi, daukakarsa mai girma ce; ka mayar masa daukaka da kuma suna. 6 Tabbatacce ka ba shi madawwamiyar albarka ka kuma sa shi murna da farin cikin kasancewarka. 7 Gama sarki ya dogara gare ka Ubangiji ta wurin kauna marar karewa ta Mafi Daukaka ba zai jijigu ba. 8 Hannunka zai kakkama dukan abokan gābanka; hannunka na dama zai kakkama masu kinka. 9 A lokacin bayyanarka za ka sa su zama kamar wutar matoya. Cikin fushinsa Ubangiji zai hadiye su, kuma wutarsa za tă cinye su. 10 Za ka hallaka'ya'yansu daga duniya, zuriyarsu kuma daga'yan adam. 11 Ko da yake suna shirya maka mugunta suna kuma kirkiro mugayen dabaru, ba za su yi nasara ba; 12 gama za ka sa su juye bayansu sa'ad da ka auna su da bakan da ka ja. 13 Ka sami daukaka, ya Ubangiji cikin karfinka; za mu rera mu kuma yabi ikonka.

22 Don mai bi da kafe-kafe. Da salon "Matar Zomon Safiya." Zabura ta Dawuda. Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni? Me ya sa ka yi nisa da cetona, ka yi nesa daga kalmomin nishina? 2 Ya Allahna, na yi kuka da rana, amma ba ka amsa ba, da dare kuma ban yi shiru ba. 3 Duk da haka kana a kursiyi a matsayin Mai Tsarkin nan; kai ne yabon Isra'ilä. 4 A gare ka ne kakanninmu suka sa bege; sun dogara ka kuwa cece su. 5 Sun yi kuka gare ka suka kuma sami ceto; a gare ka suka dogara kuma ba su sha kunya ba. 6 Amma ni dai tsutsa ne ba mutum ba, wanda mutane suke yi wa ba'a suka kuma rena shi. 7 Duk wanda ya gan ni yakan yi mini ba'a; suna yin mini ashar, suna kada kansu suna cewa, 8 "Ya dogara ga Ubangiji; bari Ubangiji yă cece shi. Bari yă cece shi, da yake yana jin dadinsa." 9 Duk da haka ka fitar da ni daga ciki; ka sa na dogara gare ka, ko ma a kirjin mahaifiyata. 10 Daga haihuwa an jefa ni a kanka; daga cikin mahaifiyata kai ne Allahna. 11 Kada ka yi nesa da ni, gama wahala na kusa kuma babu wani da zai taimaka. 12 Bijimai masu yawa sun kewaye ni; bijimai masu karfi na Bashan sun sa ni a tsaka. 13 Zakoki masu ruri suna yayyage abin da suka kama sun bude bakunansu a kaina. 14 An zubar da ni kamar ruwa, kuma dukan kasusuwana sun fiffito daga mahadai. Zuciyata ta zama kaki; ta narke a cikina. 15 Karfina ya bushe kamar kasko, harshena kuma ya manne wa dasashina na sama; ka kwantar da ni a kurar mutuwa. 16 Karnuka sun kewaye ni; kungiyar mugaye sun sa ni a tsaka, sun soki hanniuwana da

kaafufuna. 17 Zan iya kirga kasusuwana; mutane suna farin ciki a kaina. 18 Sun raba rigunana a tsakaninsu suka kuma jefa kuri'a a kan rigunana. 19 Amma kai, ya Ubangiji, kada ka yi nisa; Ya Karfina zo da sauri don ka taimake ni. 20 Ka ceci raina daga takobi, raina mai daraja daga ikon karnuka. 21 Ka cece ni daga bakin zakoki; ka cece ni daga kahonin bauna. 22 Zan furtu sunanka ga'yan'uwanu; cikin taron masu sujada zan yabe ka. 23 Ku da kuke tsoron Ubangiji, ku yabe shi! Dukanku zuriyar Yakub, ku girmama shi! Ku girmama shi, dukanku zuriyar Isra'il! 24 Gama bai rena ko yā kyale wahalar masu shan wuya ba; bai boye fuskarsa daga gare shi ba amma ya saurari kukansa na neman taimako. 25 Daga gare ka yabona yake zuwa cikin babban taro; a gabon wadanda suke tsoronka zan cika alkawarina. 26 Matalauta za su ci su koshi; su da suke neman Ubangiji za su yabe shi, bari zukatanku su rayu har abada! 27 Dukan iyakokin duniya za su tuna su kuma juya ga Ubangiji, kuma dukan iyalan al'ummai za su rusuna a gabansa, 28 gama mulki na Ubangiji ne kuma yana mulki a bisa al'ummai. 29 Dukan attajiran duniya za su yi biki su kuma yi sujada; dukan wadanda suka gangara zuwa kura za su durkusa a gabansa, wadanda ba za su iya bar kansu da rai ba. 30 Zuriya masu zuwa za su yi masa hidima; za a fada wa zuriya na nan gaba game da Ubangiji. 31 Za su yi shelar adalcinsa ga mutanen da ba a riga an haifa ba, gama ya aikata shi.

23 Zabura ta Dawuda. Ubangiji ne yake kiwona, ba zan rasa kome ba, 2 Yakan sa in kwanta a makiyaya mai danyar ciyawa, yakan bi da ni kusa da ruwaye marar hayaniya, 3 yakan maito da raina. Yakan bi da ni a hanyoyin adalci saboda sunansa. 4 Ko da na yi tafiya ta kwari na inuwar mutuwa, ba zan ji tsoron mugu ba, gama kana tare da ni; bulalarka na dūka da kuma sandanka na tafiya, za su yi mini ta'aziyya. 5 Ka shirya mini tebur a gabon abokan gābana. Ka shafe kaina da mai; kwaf nawa ya cika har yana zuba. 6 Tabbatacce alheri da kauna za su bi dukan kwanakin raina, zan kuwa zauna a gidan Ubangiji har abada.

24 Zabura ta Dawuda. Duniya ta Ubangiji ce da kome da yake cikinta, duniya, da dukan wadanda suke zama a cikinta; 2 gama ya gina ta a kan tekuna ya kafa ta a kan ruwaye. 3 Wa zai iya hawan tudun Ubangiji? Wa zai iya tsaya a wurinsa mai tsarki? 4 Sai

wanda yake da hannu mai tsabta da kuma tsabtar zuciya, wanda ba ya ba da ransa ga bautar gunki ko ya rantse bisa abin da yake karya. 5 Zai sami albarka daga Ubangiji da fiffitawa daga Allah Mai cetonsa. 6 Irin tsaran wadanda suke nemansa ke nan, wadanda suke neman fuskarka, ya Allah na Yakub. (Sela) 7 Ku daga kawunanku, ya ku kofofi; ku dagu, ku dadaddun kofofi, don Sarkin daukaka yā shiga. 8 Wane ne wannan Sarkin daukaka? Ubangiji ne mai karfi mai iko, Ubangiji mai girma a yaki. 9 Ku daga kawunanku, ya ku kofofi; ku dagu, ku dadaddun kofofi, don Sarkin daukaka yā shiga. 10 Wane ne shi, wannan Sarkin daukaka? Ubangiji Madaukaki, shi ne Sarkin daukaka. (Sela)

25 Ta Dawuda. A gare ka Ya Ubangiji, na miña raina. 2 A gare ka na dogara, ya Allahna. Kada ka bari in sha kunya, ko ka bar abokan gābana su yi nasara a kaina. 3 Ba wanda yake sa bege a gare ka da zai taba shan kunya, amma za su sha kunya su da suke tayarwa babu dalili. 4 Ka nuna mini hanyoyinka, ya Ubangiji, ka koya mini hanyoyinka; 5 ka bi da ni cikin gaskiyarka ka kuma koya mini, gama kai ne Allah Mai cetona, kuma begena yana a kanka dukan yini. 6 Ka tuna, ya Ubangiji da jinkai da kuma kaunarka mai girma, gama suna nan tun dā. 7 Kada ka tuna da zunuban kuruciyata da kuma hanyoyin tawayena; bisa ga kaunarka ka tuna da ni, gama kai nagari ne, ya Ubangiji. 8 Ubangiji nagari da mai adalci ne; saboda haka yakan koyar da masu zunubi a hanyoyinsa. 9 Yakan bi da masu tawali'u cikin abin da yake daidai ya kuma koyar da su hanyoyinsa. 10 Dukan hanyoyin Ubangiji kaunatattu ne da kuma aminci ga wadanda suke kiyaye abin da alkawari ya bukaci. 11 Saboda sunanka, ya Ubangiji, ka gafarta laifina, ko da yake mai girma ne. 12 To wane ne mai tsoron Ubangiji? Zai koyar da shi a hanyar da ya zāba masa. 13 Zai ci kwanakinsa a wadace, kuma zuriyarsa za su gāji kasar. 14 Ubangiji yakan amince da wadanda suke tsoronsa; yakan sa su san alkawarinsa. 15 Idanuna kullum suna a kan Ubangiji, gama shi ne kadai zai kubutar da kafafuna daga tarko. 16 Ka juye wurina ka kuma yi mini jinkai, gama na kadaice ina kuma wahala. 17 Damuwoyin zuciyata sun ninka; ka'yantar da ni daga wahalata. 18 Ka dubi wahalata da kuma azabata ka dauke mini dukan zunubaina. 19 Dubi yadda abokan gābana sun karu da kuma yadda suka kara kina! 20 Ka tsare raina ka kuma kubutar da ni; kada ka bari in sha

kunya, gama na nemi mafaka daga gare ka. **21** Bari mutunci da adalci su tsare ni, domin begena yana a kanka. **22** Ka fanshi Isra'ila, ya Allah, daga dukan wahalarsu!

26 Ta Dawuda. Ka nuna rashin laifina, ya Ubangiji, gama na yi rayuwa marar zargi; Na dogara ga Ubangiji ba tare da kaucewa ba. **2** Ka jarraba ni, ya Ubangiji, ka kuma gwada ni, ka bincike zuciyata da tunanina; **3** gama kaunarka kullum tana a gabana, kuma ina cin gaba da tafiya a cikin gaskiyarka. **4** Ba na zama tare da masu rufu, ko in yi tarayya da masu riya; **5** na ki jinin taron masu aikata mugunta na ki in zauna tare da mugaye. **6** Na wanke hannuwana cikin rashin laifi, ina yawo a bagadenka Ya Ubangiji, **7** ina shelar yabonka da karfi ina facin dukan ayyukanka masu banmamaki. **8** Ina kaunar gidan da kake zama, ya Ubangiji, wurin da daukakarka ke zaune. **9** Kada ka dauke raina tare da masu zunubi raina tare da masu son yin kisankai **10** wadanda akwai mugayen dabaru a hannuwansu, wadanda hannuwansu na dama suna cike da cin hanci. **11** Amma na yi rayuwa marar zargi; ka cece ni ka kuma yi mini jinkai. **12** Kafafuna suna tsaye daram; cikin taro mai girma zan yabi Ubangiji.

27 Ta Dawuda. Ubangiji ne haskena da cetona, wa zan ji tsoro? Ubangiji ne mafakar raina, wane ne zan ji tsoro? **2** Sa'ad da mugaye suka tasar mini don su cinye ni, sa'ad da abokan gâbana da makiyina suka kawo mini hari, sun yi tuntube suka fâdi. **3** Ko da yake mayaka sun kewaye ni, zuciyata ba za tâ ji tsoro ba; ko da yake ya barke a kaina, duk da haka zan karfafa. **4** Abu guda na roki Ubangiji, wannan shi ne na nema, cewa in zauna a gidan Ubangiji dukan kwanakin raina, in dubi kyan Ubangiji in kuma neme shi a cikin haikalinsa. **5** Gama a lokacin wahala, zai kiyaye ni lafiya a wurin zamansa; zai boye ni cikin inuwar tabanakul nasa ya kuma sa ni can a bisa dutse. **6** Sa'an nan kaina zai daukaka a bisa abokan gâbana wadanda suka kewaye ni; a tabanakul nasa zan miha hadaya da sowa ta farin ciki; zan rera in kuma yi kidi ga Ubangiji. **7** Ka ji muryata sa'ad da na yi kira, ya Ubangiji; ka yi mini jinkai ka kuma amsa mini. **8** Zuciyata kan fada game da kai, "Nemi fuskarsa!" Fuskarka, Ubangiji, zan nema. **9** Kada ka boye fuskarka daga gare ni, kada ka kore bawanka daga gare ka cikin fushi; kai ne ka kasance mai taimakona. Kada ka ki ni ko ka yashe ni, Ya Allah Mai cetona. **10** Ko da

mahaifina da mahaifiyata sun yashe ni, Ubangiji zai karbe ni. **11** Ka koya mini hanyarka, ya Ubangiji; ka bi da ni a misâkkiyar hanya saboda masu danne ni. **12** Kada ka ba da ni da sha'awar makiyina, gama masu shaidar karya sun taso a kaina, suna numfasa tashin hankali. **13** Har yanzu ina da karfin gwiwa a wannan cewa zan ga alherin Ubangiji; a kasar masu rai. **14** Ka dogara ga Ubangiji, ka yi karfin hali ka yi karfin zuciya ka kuma dogara ga Ubangiji.

28 Ta Dawuda. A gare ka nake kira, ya Ubangiji Dutsena; kada ka yi mini kunnen kashi. Gama in ka yi shiru, zan zama kamar wadfanda suka gangara rami. **2** Ka ji kukata ta neman jinkai yayinda nake kira ka don neman taimako, yayinda nake daga hannuwana wajen Wurinka Mafi Tsarki. **3** Kada ka ja ni tare da mugaye, tare da masu yin mugunta, masu magana kamar ta alheri ce da makwabtansu amma suna rike da su a zukatansu. **4** Ka sâka musu da ayyukansu da kuma don mugun aikinsu; ka sâka musu saboda abin da hannuwansu suka yi ka kuma mayar musu abin da ya dace da su. **5** Da yake ba su kula da ayyukan Ubangiji da abin da hannuwansu suka yi ba, zai rushe su ba kuwa zai kara gina su ba. **6** Yabo ya tabbata ga Ubangiji, gama ya ji kukata na neman jinkai. **7** Ubangiji shi ne karfina da garkuwata; zuciyata ta amince da shi, kuma na sami taimako. Zuciyata ta yi tsalle don farin ciki zan kuwa yi godiya gare shi cikin wa'ka. **8** Ubangiji shi ne karfin mutanensa, kagarar keto domin shaffaffensa. **9** Ka cece mutanenka ka kuma albarkace gâdonka; ka zama mai kiwonsu ka kuma rike su har abada.

29 Zabura ta Dawuda. Ku ba da girma ga Ubangiji, ya ku manya, ku ba da girma ga Ubangiji saboda daukaka da kuma karfinsa. **2** Ku ba da girma ga Ubangiji, daukakar da ta dace da sunansa; ku bauta wa Ubangiji cikin daukakar tsarkinsa. **3** Muryar Ubangiji tana a bisa ruwaye; Allah Madaukaki ya yi tsawa, Ubangiji ya yi tsawa a bisa manyan ruwaye. **4** Muryar Ubangiji mai iko ce; muryar Ubangiji da girma take. **5** Muryar Ubangiji ta kakkarya itatuwan al'ul na Lebanon. Ubangiji ya kakkarya itatuwan al'ul na Lebanon kucu-kucu. **6** Ya sa dutsen Lebanon ya yi ta tsalle kamar dan marafi, Siryon kuma kamar dan jakin jeji. **7** Muryar Ubangiji ta buga da walkatar walkiya. **8** Muryar Ubangiji ta girdiza hamada Ubangiji ya girdiza Hamadan Kadesh. **9** Muryar Ubangiji ta

murda itatuwan oak ya kakkafe itatuwan kurmi. Kuma a cikin haikalinsa kowa ya ce, "Daukaka!" **10** Ubangiji na zaune yana sarauta a bisa rigyawa; Ubangiji yana sarauta kamar Sarki har abada. **11** Ubangiji kan ba da karfi ga mutanensa; Ubangiji kan albarkace mutanensa da salama.

30 Zabura ce. Wata wařa. Don kebewar haikali. Ta Dawuda. Zan girmama ka Ya Ubangiji, gama ka tsamo ni daga surfafa ba ka bar abokan gābana sun yi farin ciki a kaina ba. **2** Ya Ubangiji Allahna, na yi kira gare ka don taimako ka kuwa warkar da ni. **3** Ya Ubangiji, ka dawo da ni daga kabari; ka kiyaye ni daga gangarawa zuwa cikin rami. (*Sheol h7585*) **4** Ku rera ga Ubangiji, ku tsarkakansa; ku yabi sunansa mai tsarki. **5** Gama fushinsa na dan lokaci ne amma alherinsa har matuka ne; mai yiwuwa a yi kuka da dare amma farin ciki kan zo da safe. **6** Sa'ad da nake lafiya, na ce, "Ba zan jijjigu ba." **7** Ya Ubangiji, sa'ad da ka yi mini alheri, ka sa katangar dutsena ya tsaya daram; amma sa'ad da ka boye fuskarka, sai in cika da tsoro. **8** A gare ka, ya Ubangiji, na yi kira; a gare ka Ubangiji na yi kukan neman jinkai. **9** "Wace riba ce a hallakata, a kuma gangarawa ta zuwa cikin rami? Kura za tā yabe ka ne? Za tā iya yin shelar amincinka? **10** Ka ji, ya Ubangiji, ka kuwa yi mini jinkai; Ya Ubangiji, ka zama taimakona." **11** Ka mai da kukata ta zama rawa; ka tube rigar makokina ka sa mini na farin ciki, **12** don zuciyata za tā iya rera gare ka ba kuwa za tā yi shiru ba. Ya Ubangiji Allahna, zan yi maka godiya har abada.

31 Don mai bi da kade-kade. Zabura ta Dawuda. A gare ka, ya Ubangiji, na nemi mafaka; kada ka bari in taba shan kunya; ka cece ni cikin rahamarka. **2** Ka juye kunnenka gare ni, ka zo da sauri ka cece ni; ka zama dutsen mafakata, mafaka mai karfi na cetona. **3** Da yake kai ne dutsena da kuma kagarata, saboda sunanka ka bi da ni ka kuma jagorance ni. **4** Ka'yantar da ni daga tarkon da aka sa mini, gama kai ne mafakata. **5** Cikin hannuwanka na mīka ruhuna; ka cece ni, ya Ubangiji Allah na gaskiya. **6** Na ki wadanda suke manne wa gumakan banza; na dogara ga Ubangiji. **7** Zan yi murna in kuma yi farin ciki a cikin kaunarka, gama ka ga azabata ka kuma san wahalar raina. **8** Ba ka ba da ni ga abokin gāba ba amma ka sa kafafuna a wuri mai sarari. **9** Ka yi mini jinkai, ya Ubangiji, gama ina cikin damuwa; idanuna

sun gaji da bařin ciki, raina da jikina sun tafke tilis. **10** Bařin ciki ya rufe raina shekaruna sun cika da nishi; karfina ya karai saboda azaba, kasusuwana kuma sun gaji tikis. **11** Saboda dukan abokan gābana, Na zama tamkar abin reni na mařwabtana; na zama abin tsoro ga abokaina, wadanda suka gan ni a titi sukan gudu daga gare ni. **12** An manta da ni sai ka ce na mutu; na zama kamar fasasshen kasko. **13** Gama nakan ji rade-raden mutane masu yawa; akwai tsoro a kowane gefe; suna kulla makarkashiya a kaina suna shirya su dauke raina. **14** Amma na dogara gare ka, ya Ubangiji; na ce, "Kai ne Allahna." **15** Lokutana suna a hannuwanka; ka cece ni daga abokan gābana da kuma daga wadanda suke fafara ta. **16** Bari fuskarka ta haskaka a kan bawanka; ka cece ni da kaunarka marar karewa. **17** Kada ka bari in sha kunya, ya Ubangiji, gama na yi kuka gare ka; amma bari mugaye su sha kunya su kuma kwanta shiru a cikin kabari. (*Sheol h7585*) **18** Bari a rufe lebunan karairayinsu, gama da fariya da reni suna magana da girman kai a kan adalai. **19** Alherinka da girma yake, wanda ka ajiye domin wadanda suke tsoronka, wanda ka mayar a gabon mutane a kan wadanda suke neman mafaka daga gare ka. **20** Cikin inuwar kasancewarka ka boye su daga makircin mutane; a wurin zamanka ka kiyaye su lafiya daga harsuna masu zagi. **21** Yabo ya tabbata ga Ubangiji, gama ya nuna kaunarsa mai banmamaki gare ni sa'ad da aka yi mini kwanto kewaye da birni. **22** Cikin tsorona na ce, "An yanke ni daga gabanka!" Duk da haka ka ji kukata na neman jinkai sa'ad da na kira gare ka don taimako. **23** Ku kaunaci Ubangiji, dukanku tsarkakansa! Ubangiji yakan adana amintattu, amma masu girman kai yakan sāka musu cikakke. **24** Ku yi karfin hali ku kuma karfafa, dukanku masu sa bege a kan Ubangiji.

32 Ta Dawuda. Maskil ne. Mai farin ciki ne shi wanda aka gafarta masa laifofinsa, wanda aka shafe zunubansa. **2** Mai farin ciki ne mutumin da Ubangiji ba ya lissafin zunubinsa a kansa wanda kuma babu rudu a ruhunsa. **3** Sa'ad da na yi shiru, kasusuwana sun yi ta mutuwa cikin nishina dukan yini. **4** Gama dare da rana hannunka yana da nauyi a kaina; an shanye karfina kaf sai ka ce a zafin bazara. (Sela) **5** Sa'an nan na furtu zunubina a gare ka ban kuwa boye laifina ba. Na ce, "Zan furtu laifofina ga Ubangiji." Ka kuwa gafarta laifin zunubina. (Sela) **6** Saboda haka bari duk mai tsoron Allah yā yi addu'a

gare ka yayinda kake samuwa; tabbatacce sa'ad da manyan ruwaye suka taso, ba za su kai wurinsa ba. 7 Kai ne wurin buyata; za ka tsare ni daga wahala ka kewaye ni da wakokin ceto. (Sel) 8 Zan umarce ka in kuma koyar da kai a hanyar da za ka bi; Zan ba ka shawara in kuma lura da kai. 9 Kada ka zama kamar doki ko doki, wanda ba su da azanci wanda dole sai an bi da su da linzami da ragama in ba haka ba, ba za su zo wurinka ba. 10 Azaban mugu da yawa suke, amma kaunar Ubangiji marar karewa kan kewaye mutumin da ya dogara gare shi. 11 Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji ku kuma yi murna, ku adalai; ku rera, dukanku wadanda zuciyarku take daidai!

33 Ku rera da farin ciki ga Ubangiji ku adalai; daidai ne masu gaskiya su yabe shi. 2 Ku yabi Ubangiji da garaya; ku yi kidi gare shi da molo mai tsirkiya goma. 3 Ku rera masa sabuwar wafa; ku yi kidi da gwaninta, ku kuma yi sowa don farin ciki. 4 Gama maganar Ubangiji daidai ne da kuma gaskiya; yana da aminci cikin kome da yake yi. 5 Ubangiji yana kaunar adalci duniya ta cika da kaunarsa marar karewa. 6 Ta wurin maganar Ubangiji aka yi sammai, rundunar taurarinsu kuwa da numfashin bakinsa. 7 Ya tattara ruwan teku cikin tuluna; ya sa zurfafa cikin gidajen ajiya. 8 Bari dukan duniya ta ji tsoron Ubangiji; bari dukan mutanen duniya su girmama shi. 9 Gama ya yi magana, abu ya kuwa kasance; ya umarta, ya kuwa tsaya daram. 10 Ubangiji yakan soke shirye-shiryen al'ummai; yakan wofintar da manufotin mutane. 11 Amma shirye-shiryen Ubangiji kan tsaya daram har abada, manufotin zuciyarsa kuwa har dukan zamanai. 12 Mai farin ciki ce al'ummar da Allah ne Ubangijinta, mutanen da ya zaba don gadonsa. 13 Daga sama Ubangiji ya duba ya kuwa ga dukan'yan adam; 14 daga mazauninsa yana lura da dukan wadanda suke zama a duniya, 15 shi da ya yi zukatan duka, wanda yake kula da kome da suke yi. 16 Babu sarkin da ake ceto ta wurin yawan mayakansa; ba jarumin da kan kubuta ta wurin yawan karfinsa. 17 Dogara a kan doki don ceto banza ne; duk da yawan karfinsa ba ya ceto. 18 Amma idanun Ubangiji suna a kan wanda yake tsoronsa, a kan wadanda suke sa zuciya cikin kaunarsa marar karewa, 19 don ya cece su daga mutuwa ya bar su da rai a lokacin yunwa. 20 Muna jiran Ubangiji da bege; shi ne taimakonmu da garkuwarmu. 21 A cikinsa zukatanmu na farin ciki, gama mun dogara cikin sunansa mai tsarki. 22 Bari kaunarka marar karewa

ta zauna a kanmu, ya Ubangiji, ko ma da muke sa begenmu a gare ka.

34 Ta Dawuda. Sa'ad da ya yi kamar ya haukace a gabab Abimelek, Wanda ya kore shi, ya kuwa tafi. Zan gode wa Ubangiji kullayaumi; yabonsa kulum za su kasance a lebunana. 2 Raina zai yi fariya a cikin Ubangiji; bari wadanda suke wahala su ji su kuma yi farin ciki. 3 Ku daukaka Ubangiji tare da ni; bari mu daukaka sunansa tare. 4 Na nemi Ubangiji, ya kuwa amsa mini; ya cece ni daga dukan tsoro. 5 Wadanda suke dubansa sukan haskaka; fuskokinsu ba sa rufuwa da kunya. 6 Wannan matalauci ya yi kira, Ubangiji kuwa ya ji shi; ya cece shi daga dukan wahalarsa. 7 Mal'aikan Ubangiji ya kafa sansani kewaye da wadanda suke tsoronsa, ya kuwa cece su. 8 Ku gwada ku gani cewa Ubangiji yana da kyau; mai albarka ne mutumin da yake neman mafaka a gare shi. 9 Ku ji tsoron Ubangiji, ku tsarkakansa, gama masu tsoronsa ba sa rasa kome. 10 Zakoki za su iya rasa karfi su kuma ji yunwa, amma wadanda suke neman Ubangiji ba sa rasa abu mai kyau. 11 Ku zo,'ya'yana, ku saurare ni; zan koya muku tsoron Ubangiji. 12 Duk waninku da yake kaunar rayuwa yana kuma so ya ga kwanaki masu kyau, 13 ka kiyaye harshenka daga mugunta da kuma lebunanku daga fadar karairayi. 14 Juyo daga mugunta ku yi alheri; nemi salama ku kuma yi fo'karin samunta. 15 Idanun Ubangiji suna a kan masu adalci kuma kunnuwansa suna sauraran kukansu; 16 fuskar Ubangiji yana gaba da wadanda suke aikata mugunta, don ya sa a manta da su a duniya. 17 Adalai kan yi kuka, Ubangiji kuwa yakan ji su; yakan cece su daga dukan wahalarsu. 18 Ubangiji yana kusa da wadanda suka karai ya kuma cece wadanda aka ragargaza a ruhu. 19 Adali zai iya kasance da wahala da yawa, amma Ubangiji yakan cece shi daga dukansu; 20 yakan tsare dukan kasusuwansa, ba ko dayansu da zai karye. 21 Mugunta zai kashe mugu; za a hukunta abokan gaban adalai. 22 Ubangiji yakan cece bayinsa; ba wanda yake neman mafaka a wurinsa da za a hukunta.

35 Ta Dawuda. Yi hamayya, ya Ubangiji, da wadanda suke hamayya da ni; yi fada da wadanda suke fada da ni. 2 Ka dauki garkuwa da kuma makami; ka tashi ka taimake ni. 3 Ka daga mashi da kuma abin da ake jefa a kan wadanda suke farafara. Ka ce wa raina, "Ni ne cetonka." 4 Bari wadanda suke neman raina

su sha kunya a kuma kunyatar da su; bari wadanda suke shirya lalacewata su juya da baya su rude. 5 Bari su zama kamar yayi a gaban iska, mala'ikan Ubangiji kuma yana korarsu; 6 bari hanyarsu tā yi duhu ta kuma yi santsi, mala'ikan Ubangiji kuma yanafafararsu. 7 Da yake sun boye tarko domina ba dalili kuma babu dalili suka haña mini rami, 8 bari lalaci yā kama su ba zato, bari tarkon da suka boye yā kama su, bari su fāda cikin ramin, yā kai ga lalacinsu. 9 Sa'an nan raina zai cika da farin ciki a cikin Ubangiji in yi kuma murna a cikin cetonsa. 10 Dukan raina zai ce, "Wane ne kamar ka, ya Ubangiji? Ka kubutar da matalauta daga wadanda suka fi karfinsu, matalauta da masu bukata daga wadanda suke musu fashi." 11 Shaidu marasa imani sun fito; suna mini tambaya a kan abubuwan da ban san kome a kai ba. 12 Suna sāka alherin da na yi musu da mugunta suka bar raina da nadama. 13 Duk da haka sa'ad da suke ciwo, na sanya rigar makoki na kas̄kantar da kaina da azumi. Sa'ad da aka mayar mini da addu'o'i babu amsa, 14 nakan yi ta yawo ina makoki sai ka ce yadda nake yi wa abokina ko dan'uwan. Nakan sunkuyar da kaina cikin bañin ciki sai ka ce ina kuka domin mahaifiyyata. 15 Amma sa'ad da na yi tuntube, sukan taru suna murna; masu kai hari sun taru a kaina sa'ad da ban sani ba. Suna bata mini suna ba tsagaitawa. 16 Kamar marasa sani Allah suna mini riyar ba'a; Suna hararata da kiyayya. 17 Ya Ubangiji, har yaushe za ka ci gaba da zuba ido kawai? Ka kubutar da raina daga farmakinsu, raina mai daraja daga wadannan zakoki. 18 Zan yi godiya cikin taro mai girma; cikin dumbun mutane zan yabe ka. 19 Kada ka bar makaryatan nan, su yi farin ciki a kaina; kada ka bar wadanda suke kina ba dalili, su ji dadin bañin cikina. 20 Ba sa maganar salama sukan kirkiro zage-zagen karya a kan wadanda suka zama shiru a kasar. 21 Sukan wage mini bakinsu suna cewa, "Allah yā kara! Da idanunmu mun gani." 22 Ya Ubangiji, ka ga wannan; kada ka yi shiru. Kada ka yi nisa da ni, ya Ubangiji. 23 Ka farka, ka kuma tashi ka kāre ni! Ka yi mini fada, ya Allahna da shugabana. 24 Ka nuna ni marar laifi ne ciki adalcinka, Ya Ubangiji Allahna; kada ka bari su yi farin ciki a kaina. 25 Kada ka bari su ce wa kansu, "Allah yā kara, dā ma abin da mun so ke nan!" Ko su ce, "Mun hadiye shi." 26 Bari dukan wadanda suke farin ciki a kaina a wahalata su sha kunya su kuma rude; bari dukan wadanda suke dāukar kansu sun fi ni su sha kunya da wulañanci. 27

Bari wadanda suke murna saboda nasarata su yi sowa don farin ciki da murna; bari kulum su rika cewa, "A dāukaka Ubangiji, wanda yake farin ciki da zaman lafiyar bawansa." 28 Harshena zai yi zancen adalcinka da kuma yabonka dukan yini.

36 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda bawan Ubangiji. Akwai magana a cikin zuciyata game da zunubin mugu. Babu tsoron Allah a idanunsa. 2 Gama a idanunsa yana ganin kansa wani abu ne wanda ya sha karfi a gane ko ya ki zunubinsa. 3 Kalmomin bakinsa mugaye ne da kuma rudu; ya daina zama mai hikima da yin alheri. 4 Ko a kan gadonsa ma yana shirya mugunta; yakan sa kansa ga aikata zunubi kuma ba ya kin abin da ba shi da kyau. 5 Kaunarka, ya Ubangiji, kan kai sammai, amincinka har sararin sammai. 6 Adalcinka yana kama da manyan duwatsu, hukuncinka kamar surfi mai girma. Ya Ubangiji, kana lura da mutum da dabba. 7 Ina misalin kaunarka marar karewa! Mutane manya da kanana kan sami mafaka cikin inuwar fikafikanka. 8 Suna biki a yalwar gidanka; kakan ba su sha daga rafin farin cikinka. 9 Gama a gare ka akwai maþulbular rai cikin haskenka mukan ga haske. 10 Ka ci gaba da kaunarka ga wadanda suka san ka, adalcinka ga masu gaskiyar zuciya. 11 Kada ka bari kafar mai girman kai yā fāda mini, ko hannun mugu ya kore ni. 12 Dubi yadda masu aikata zunubi suka fādi, a zube, ba za su kuwa iya tashi ba!

37 Ta Dawuda. Kada ka tsorata saboda mugayen mutane ko ka yi kishin wadanda suka aikata mugunta; 2 gama kamar ciyawa za su bushe, kamar danyun ganyaye za su mutu. 3 Ka dogara ga Ubangiji ka kuma aikata alheri; yi zama cikin kasar ka kuma more makiyaya mai lafiya. 4 Ka ji dadinka a cikin Ubangiji zai kuwa biya bukatun zuciyarka. 5 Ka sa kanka a hanyar Ubangiji; ka kuma dogara gare shi zai kuwa yi wannan. 6 Zai sa adalcinka yā haskaka kamar hasken safiya, gaskiyarka kuma kamar rana a tsaka. 7 Ka natsu a gaban Ubangiji ka kuma jira da hañuri gare shi; kada ka tsorata sa'ad da mutane ke nasara a hanyoyinsu, sa'ad da suke aikata mugayen shirye-shiryensu. 8 Kada ka yi fushi kada kuma ka yi hasala; kada ka tsorata, wannan yakan kai ga mugunta ne kawai. 9 Gama za a datse mugayen mutane, amma wadanda suke sa zuciya ga Ubangiji za su gāji kasar. 10 A dan fankanan lokaci, mugaye za su shude; ko ka neme su, ba za a same su ba. 11 Amma masu tawali'u

za su gāji ḁasar su kuma zauna da cikakkiyar salama. **12** Mugaye sukan shirya wa adalai makarkashiya su ciji baki a kansu; **13** amma Ubangiji yakan yi dariyar mugaye, gama ya sani ranarsu tana zuwa. **14** Mugaye sukan zare takobi su ja baka don su kashe matalauta da masu bukata, don su kashe wadanda hanyoyinsu daidai suke. **15** Amma takubansu za su soki zukatansu, kuma bakkunansu za su kakkarye. **16** Kankanen abin da mai adalci yake da shi ya fi arziken mugaye yawa; **17** gama za a kakkarya ikon mugaye, amma Ubangiji zai riķe mai adalci. **18** Kwanakin marasa zarge suna sane ga Ubangiji, kuma gādonsu zai dawwama har abada. **19** A lokutan masifu ba za su yankwane ba; a kwanakin yunwa za su sami a yalwace. **20** Amma mugaye za su hallaka, Abokan gāban Ubangiji za su zama kamar kyan gonaki, za su bace, za su bace kamar hayaķi. **21** Mugaye kan yi rance ba sa kuma biya, amma masu adalci suna bayar hannu sake; **22** wadanda Ubangiji ya sa wa albarka za su gāji ḁasar, amma wadanda ya la'anta, za a kore su. **23** In Ubangiji ya ji dadīn hanyar da mutum yake bi, zai sa sawu su kahu; **24** ko ya yi tuntuße, ba zai fādi ba, gama Ubangiji yakan riķe shi da hannunsa. **25** Dā ni yaro ne amma yanzu na tsufa, duk da haka ban taba ganin an yashe masu adalci ba ko a ce'ya'yansu suna rokon burodi. **26** Kullum suna bayar hannu sake suna kuma ba da bashi ba da wahala ba, za a yi wa'ya'yansu albarka. **27** Ku juyo daga mugunta ku yi alheri; sa'an nan za ku zauna a ḁasar har abada. **28** Gama Ubangiji yana kaunar masu aikata daidai kuma ba zai yashe amintattunsa ba. Za a hallaka masu aikata mugunta gaba daya,'ya'yan mugaye za su hallaka. **29** Masu adalci za su gāji ḁasar su kuma zauna a cikinta har abada. **30** Bakin mutum mai adalci yakan yi magana da hikima, harshensa kuwa yakan yi maganar abin da yake daidai. **31** Dokar Allahnsa tana a cikin zuciyarsa; kafafunsa ba sa santsi. **32** Mugaye suna fako suna jira masu adalci, suna kofari neman ransu; **33** amma Ubangiji ba zai bar su a ikonsu ba ko ya bari a hukunta su sa'ad da aka kawo su shari'a ba. **34** Ku sa zuciya ga Ubangiji ku kuma kiyaye hanyarsa. Zai daukaka ku ku ci gādon ḁasar, sa'ad da aka kawar da mugaye, za ka gani. **35** Na ga wani mugu, azzalumi, yana yadfuwa kamar danyen itace a asalin ḁasarsa, **36** amma yakan mutu nan da nan kuma ba ya kara kasancewa; ko an neme shi, ba za a same shi ba. **37** Ka dubi marasa zargi, ka lura da adali; akwai sa zuciya domin mutum mai

salama. **38** Amma za a hallaka dukan masu zunubi; za a yanke sa zuciya ta mugaye. **39** Ceton adalai kan zo daga Ubangiji; shi ne mafaka a lokacin wahala. **40** Ubangiji yakan taimake su yā kuma cece su; yakan kubutar da su daga mugaye yā kuma cece su, domin sukan nemi mafaka daga gare shi.

38 Zabura ta Dawuda. Roko ne. Ya Ubangiji, kada ka tsawata mini cikin fushinka ko ka hore ni cikin hasalarka. **2** Gama kibiyoyinka sun soke ni, hannunka kuma ya fādo a kaina. **3** Saboda hasalarka babu lafiya a jikina; ḁasusuwana ba lafiya saboda zunubina. **4** Laifofina sun mamaye ni kamar nauyin da ya sha karfin dauka. **5** Miyakuna sun rube suna kuma wari saboda wawancina na zunubi. **6** An tanķware ni aka kuma ḁaskantar da ni; dukan yini ina ta kuka. **7** Bayana yana fama da zazzabi; babu lafiya a jikina. **8** Na gaji sharkaf an kuma ragargaza ni; ina nishi da wahala a cikin zuciyata. **9** Dukan bukatata tana a shimpide a gabanka, ya Ubangiji; ajiyar zuciyata ba ta boyuwa daga gare ka. **10** Zuciyata na bugu, karfina kuma ya kare, har ma haske ya rabu da idanuna. **11** Abokaina da maķwabtana sun guje ni saboda miyakuna; maķwabtana ba sa zuwa kusa. **12** Wadanda suke neman raina sun sa tarkonsu, wadanda suke so su cuce ni suna zance lalatar da ni; yini sukutum suna kulla mini makarkashiya. **13** Ni kamar kurma ne, wanda ba ya ji, kamar bebe, wanda ba ya iya bude bakinsa. **14** Na zama kamar mutumin da ba ya ji, wanda bakinsa ba ya iya ba da amsa. **15** Na dogara gare ka, ya Ubangiji; za ka amsa, ya Ubangiji Allahna. **16** Gama na ce, "Kada ka bar su su yi farin ciki a kaina ko su yi kirari a kaina sa'ad da ḁafata ta yi santsi." **17** Gama ina gab da fāduwa, kuma cikin azaba nake kulum. **18** Na furta laifina; na damu da zunubina. **19** Da yawa ne masu gāba da ni da karfi; wadanda suke kina ba dalili sun yi yawa. **20** Wadanda suke sāka alherina da mugunta, suna cin zarafina sa'ad da nake bin abin da yake daidai. **21** Ya Ubangiji, kada ka yashe ni; kada ka yi nesa da ni, ya Allahna. **22** Zo da sauri ka taimake ni, Ya Ubangiji Mai Cetona.

39 Don mai bi da kade-kade. Don Yedutun. Zabura ta Dawuda. Na ce, "Zan lura da hanyoyina zan kuma kiyaye harshena daga zunubi; zan sa linzami a bakina muddin mugaye suna a gabana." **2** Na yi shiru, ban ce kome ba, Ko a kan abin da yake da kyau! Amma duk da haka wahalata sai karuwa take yi; **3** zuciyata ta

kara zafi a cikina. Kuma sa'ad da nake tunani, wuta ta yi ta kuna; sai na yi magana da harshena na ce, **4** “Nuna mini, ya Ubangiji, karshen rayuwata da kuma yawan kwanakina; bari in san yadda rayuwata tana wucewa da sauri. **5** Ka sa kwanakina suka zama tafin hannu ne kawai; yawan shekaruna kamar ba kome ba ne a gabanka. Duk ran mutum sha'kar iska ne kurum, har ma wadanda suke tsammani suke da kăriya. (Sela) **6** “Mutum dai shirim ne kawai yayinda yake kai da komowa. Yana ta yawo, amma a banza ne kawai; yakan tara dukiya, ba tare da sanin wa zai more ta ba. **7** “Amma yanzu, ya Ubangiji, me zan nema? Begena yana a gare ka. **8** Ka cece ni daga dukan laifofina; kada ka sa in zama abin dariya ga wawaye. **9** Na yi shiru; ba zan bude bakina ba, gama kai ne wanda ka aikata wannan. **10** Ka dauke bulalarka daga gare ni; na ji jiki ta wurin bugun da hannunka ya yi mini. **11** Kakan tsawata ka kuma hore mutane saboda zunubinsu; kakan cinye wadatursu kamar yadda asu ke yi, kowane mutum dai sha'kar iska ne. (Sela) **12** “Ka ji addu'ata, ya Ubangiji, ka saurari kukata ta neman taimako; kada ka kurmance ga kukata. Gama ina zama tare da kai kamar ba'ko, ba'ko, kamar yadda dukan kakannina sun kasance. **13** Ka kau da fuskarka daga gare ni, saboda in sâke yin farin ciki kafin in tafi in kuma rabu da nan.”

40 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda. Zabura ce.

Na jira da hakuri ga Ubangiji; ya juya wurina ya kuma ji kukata. **2** Ya daga ni daga rami marar fâdi, daga laka da tabo; ya sa kafafuna a kan dutse ya kuma ba ni tsayayyen wuri don in tsaya. **3** Ya sa sabuwar wa'ka a bakina, wa'kar yabo ga Allahna. Da yawa za su gani su tsorata su kuma dogara ga Ubangiji. **4** Mai albarka ne mutumin da ya mai da Ubangiji abin dogararsa, wanda ba ya kula da masu girman kai, wadanda suka juya ga allolin karya. **5** Da yawa ne, ya Ubangiji Allahna, abubuwan banmamakin da ka aikata. Abubuwan da ka shirya mana. Ba wanda zai iya fada maka su; a ce zan yi magana in fade su, za su wuce gabon misali a furta. **6** Hadaya da sadaka ba ka sha'awa, amma kunnuwana ka huda; hadayun konawa da hadayun zunubi ba ka bukata. **7** Sa'an nan na ce, “Ga ni, na zo, kamar yadda yake a rubuce game da ni cikin littafi. **8** Ina sha'awar aikata nufinka, ya Allahna; dokar tana cikin zuciyata.” **9** Na yi shelar adalcinka cikin babban taro; ba na rufe lebunana, kamar yadda ka sani, ya Ubangiji. **10** Ba na boye adalcinka cikin zuciyata; ina maganar amincinka da cetonka. Ban

boye kaunarka da gaskiyarka a gabon taron jama'arka mai girma ba. **11** Kada ka hana mini jinkanka, ya Ubangiji; bari kaunarka da gaskiyarka kullum su kâre ni. **12** Gama damuwoyin da suka wuce misali sun kewaye ni; zunubaina sun mamaye ni, kuma ba na iya gani. Sun fi gashin kaina yawa, har ma na fid da zuciya. **13** Ka ji dadin cetona, ya Ubangiji; Ya Ubangiji, ka zo da sauri ka taimake ni. **14** Bari masu neman raina su sha kunya su kuma rikice; bari dukan wadanda suke neman lalacewata su koma bayda kunya. **15** Bari masu ce mini, “Allah yă kara!” Su sha mamaki saboda kunyar da za su sha. **16** Amma bari dukan masu nemanka su yi farin ciki su kuma yi murna a cikinka; bari wadanda suke kaunar cetonka kullum su ce, “Ubangiji mai girma nel!” **17** Ni dai matalauci ne da mai bukata; bari Ubangiji yă tuna da ni. Kai ne taimakona da mai cetona; Ya Allahna, kada ka jinkirta.

41 Don mai bi da kade-kade. Zabura ta Dawuda.

Mai albarka ne wanda yake jin tausayin marasa karfi; Ubangiji yakan kubutar da shi a lokutan wahala. **2** Ubangiji zai kâre shi yă kuma kiyaye ransa; zai albarkace shi a cikin kasar ba kuwa zai mi'ka shi ga hannun makiyansa ba. **3** Ubangiji zai ba shi karfi a gadon rashin lafiyarsa ya mayar masa da lafiya daga ciwon da ya kwantar da shi. **4** Na ce, “Ya Ubangiji, ka yi mini jinkai; ka warkar da ni, gama na yi maka zunubi.” **5** Abokan gâbana suna muguwar magana a kaina cewa, “Yaushe zai mutu sunansa yă bace ne?” **6** Duk sa'ad da wani ya zo ganina, yakan yi maganar karya, yayinda zuciyarsa tana tattare da cin zarafi; sa'an nan yă fita yă yi ta bazawa ko'ina. **7** Dukan abokan gâbana suna rada tare a kaina; suna fata mugun abu ya same ni, suna cewa, **8** “Mugun ciwo ya kama shi; ba zai taba tashi daga inda yake kwanciya ba.” **9** Har abokina na kurkusa, wanda na amince da shi, wanda muke cin abinci tare, ya juya yana gâba da ni. **10** Amma kai, ya Ubangiji, ka yi mini jinkai, ka tâ da ni, don in sâka musu. **11** Na sarii kana jin dadina, gama abokin gâbana ba zai ci nasara a kaina ba. **12** Cikin mutuncina ka rike ni ka sa ni a gabanka har abada. **13** Yabo ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra'ilâ, har abada abadin.

42 Don mai bi da kade-kade. Maskil ne na'Ya'yan Kora maza. Kamar yadda barewa take marmarin ruwan rafuffuka, haka raina yake marmarinika, ya

Allah. 2 Raina yana kishin Allah, Allah mai rai. Yaushe zan tafi in sadu da Allah ne? 3 Hawayena ne sun zama abincina dare da rana, yayinda mutane suke ce da ni dukan yini, "Ina Allahnka dīn?" 4 Wadannan abubuwa ne nakan tuna sa'ad da nake fadin abin da yake a raina, yadda dā nakan tafi tare da taron jama'a, ina bishe su a jere zuwa gidan Allah, da sowa ta farin ciki da kuma godiya a cikin taron biki. 5 Me ya sa kake bañin ciki, ya raina? Me ya sa ka damu a cikina? Ka dogara ga Allah, gama zai sāke yabe shi, Mai Cetona da kuma Allahna. 6 Raina yana bañin ciki a cikina; saboda haka zan tuna da kai daga Kasar Urdun, a kwankolin Hermon, daga Dutsen Mizar. 7 Zurfi kan kira zurfi cikin rurin matsirgar ruwanka; dukan rakuma da igiyoyi sun sha kaina. 8 Da rana Ubangiji yakan nuna kaunrsa, da dare wakarsa tana tare da ni, addu'a ga Allah na raina. 9 Na ce wa Allah Dutsena, "Me ya sa ka manta da ni? Me zai sa in yi ta yawo ina makoki, a danne a hannun abokin gāba?" 10 Kasusuwana suna jin jiki da wahala yayinda makiyana suna mini ba'a, suna ce mini dukan yini, "Ina Allahnka dīn?" 11 Me ya sa kake bañin ciki, ya raina? Me ya sa ka damu a cikina? Ka dogara ga Allah, gama zai sāke yabe shi, Mai Cetona da kuma Allahna.

43 Ka nuna ni marar laifi ne, ya Allah, ka kuma nemi hakkina a kan al'ummai marasa sanin Allah. Ka kubutar da ni daga masu rudu da mugayen mutane. 2 Kai ne Allah mafakata. Me ya sa ka ki ni? Me zai sa in yi ta yawo ina makoki, a danne a hannun abokin gāba? 3 Ka aiko da haskenka da gaskiyarka, bari su bishe ni bari su kawo ni ga dutsenka mai tsarki, zuwa wurin da kake zama. 4 Sa'an nan zan tafi bagaden Allah, ga Allah, farin cikina da murnata. Zan yabe ka da garaya, Ya Allah, Allahna. 5 Me ya sa kake bañin ciki, ya raina? Me ya sa ka damu a cikina? Ka dogara ga Allah, gama zai sāke yabe shi, Mai Cetona da Allahna.

44 Don mai bi da kafe-kafe. Ta'ya'yan Kora maza. Maskil ne. Mun ji da kunnuwammu, ya Allah; kakanninmu sun fada mana abin da ka aikata a kwanakinsu, tun dā can. 2 Da hannunka ka kori al'ummai ka kuma dasa kakanninmu; ka ragargaza mutanen ka kuma sa kakanninmu suka habaka. 3 Ba da takobinsu ba ne suka ci kasar, ba kuwa karfin hannunsu ne ya ba su nasara ba; hannun damanka ne, karfin hannunka, da kuma hasken fuskarka, gama ka faunace su. 4 Kai ne Sarkina da kuma Allahna,

wanda ya ba da nasarori wa Yakub. 5 Ta wurinka mun tura abokan gābanmu bay; ta wurin sunanka muka tattake makiyamu. 6 Ba na dogara ga bakana, takobina ba ya kawo nasara; 7 amma kana ba mu nasara a kan abokan gābanmu, ka sa abokan gābanmu suka sha kunya. 8 A cikin Allah muke fariyarmu dukan yini, kuma za mu yabi sunanka har abada. (Sel) 9 Amma yanzu ka ki mu ka kuma kaskantar da mu; ba ka kara fita tare da mayakanmu. 10 Ka sa muka gudu a gabon abokin gāba, kuma abokan gābanmu suka washe mu. 11 Ka ba da mu a cinye kamar tumaki ka kuma watsar da mu a cikin al'ummai. 12 Ka sayar da mutanenka a kudin da bai taka kara ya karye ba babu wata riba daga sayar da su da ka yi. 13 Ka mai da mu abin dariya ga makwabtanmu, abin dariya da reni ga wadanda suke kewaye da mu. 14 Ka sa muka zama abin ba'a a cikin al'ummai; mutanen suna kada mana kai. 15 Dukan yini ina cikin wulakanci, fuskata kuma ta rufu da kunya 16 saboda ba'ar wadanda suke zagi suke kuma kina, saboda abokan gābana, wadanda suka sha alwashin sun yi ramuwa. 17 Dukan wannan ya faru da mu, ko da yake ba mu manta da kai ba ko mu kasance masu karya ga alkawarin. 18 Zukatanmu ba su juya bay; kafafunmu ba su kauce daga hanyarka ba. 19 Amma ka ragargaza mu ka kuma maishe mu abin farautar karnukan jeji ka kuma rufe mu cikin duhu bañi kirin. 20 Da a ce mun manta da sunan Allahnmu ko mun miña hannuwanmu ga bañin alloli, 21 da Allah bai gane ba, da yake ya san asiran zuciya? 22 Duk da haka saboda kai mun fuskanci mutuwa dukan yini; aka dauke mu kamar tumakin da za a yanka. 23 Ka farka, ya Ubangiji! Don me kake barci? Ta da kanka! Kada ka ki mu har abada. 24 Me ya sa ka boye fuskarka ka manta da azabanmu da kuma danniyar da ake mana? 25 An kai mu kasa zuwa kura; jikunammu sun manne da kasa. 26 Ka tashi ka taimake mu; ka cece mu saboda kaunarka marar karewa.

45 Don mai bi da kafe-kafe. Da salon "Lili." Na'ya'yan Kora maza. Maskil Wakar Aure. Zuciyata ta cika da kyakkyawan kan magana yayinda nake rera ayoyina wa sarki; harshena ne alkalamin kwararren marubuci. 2 Kai ne mafi kyau cikin mutane an kuma shafe lebunanka da alheri, da yake Allah ya albarkace ka har abada. 3 Ka daura takobinka a gefenka, ya jarumi; ka rufe kanka da daukaka da kuma daraja. 4 Cikin darajarka ka hau zuwa nasara a madadin gaskiya, tawali'u da adalcı; bari hannunka na

dama yă nuna ayyukan banmamaki. 5 Bari kibiyoyinka masu tsini su huda zukatan abokan găban sarki; bari al'ummai su fădi karkashin kafafunka. 6 Kursiyinka, ya Allah, zai kasance har abada abadin; sandar adalci zai zama sandar mulkinka. 7 Kana kaunar abin da yake daidai kana kuma kin mugunta; saboda haka Allah, Allahnka, ya sa ka a bisa abokanka ta wurin shafe ka da man farin ciki. 8 Dukan rigunanka suna kanshin turaren mur da na aloyes, da na kashiya; daga kowace fadan da aka yi masa ado da hauren giwa kade-kaden tsirkiya kan sa ka murna. 9 'Ya'yan sarki mata suna cikin matan da ake girmama; a hannun damarka kuwa ga amarya, sarauniya saye da ofir zinariya. 10 Ki saurara, ya ke diya, ki lura ku kuma kasa kunne, Ki manta da mutanenki da gidan mahaifinki. 11 Sarki ya cika da sha'awar kyanki; ki girmama shi, gama shi ne maigidanki. 12 Diyar Taya za tă zo da kyauta, mawadata za su nemi tagomashinki. 13 Gimbiya tana fada, kyakkyawa ce ainun; an saka rigarta da zaren zinariya. 14 Cikin riguna masu ado aka kai ta wurin sarki; abokanta budurwai suna biye da ita aka kuwa kawo su gare ka. 15 Aka bi da su cikin farin ciki da murna; suka shiga fadan sarki. 16 'Ya'yanka maza za su maye matsayin kakanninka; za ka sa su yi mulki a duk fădin kasar. 17 Zan sa a tuna da kai a dukan zamani; saboda haka al'ummai za su yabe ka har abada abadin.

46 Don mai bi da kade-kade. Ta'Ya'yan Kora maza.

Bisa ga alamot Waka ce. Allah ne mafakarmu da karfinmu, kulum yana a shiryeyă taimaka a lokacin wahala. 2 Saboda haka ba za mu ji tsoro ba, ko da kasa ta girdiza duwatsu kuma suka fădi cikin surfin teku, 3 ko da ruwansa suna ruri suna kumfa duwatsu kuma suna girdiza da tumbatsansu. (Selma) 4 Akwai kogii mai rafuffukan da suke sa birnin Allah murna, tsattarkan wuri inda Mafi Daukaka ke zama. 5 Allah yana cikinta, ba za tă fădi ba; Allah zai taimake ta da safe. 6 Al'ummai suna hayaniya, mulkoki sun fădi; ya daga muryarsa, duniya ta narke. 7 Ubangiji Madaukaki yana tare da mu; Allah na Yakub ne kagararmu. (Selma) 8 Zo ku ga ayyukan Ubangiji, kangon da ya kawo a kan duniya. 9 Ya sa yaşköki suka yi tsit ko'ina a duniya. Ya kakkarya bakkuna ya kuma ragargaza măsu, ya kone garkuwoyi da wuta. 10 "Ku natsu ku kuma san cewa ni ne Allah; za a daukaka ni a cikin al'ummai, za a daukaka ni cikin duniya." 11 Ubangiji Madaukaki yana tare da mu; Allah na Yakub ne kagararmu. (Selma)

47 Don mai bi da kade-kade. Ta'Ya'yan Kora maza. Zabura ce. Ku tafa hannuwanku, dukanku al'ummai; ku yi sowa ga Allah da muryoyin farin ciki. 2 Ubangiji Mafi Daukaka mai banmamaki ne, Sarki ne mai girma a bisa dukan duniya! 3 Ya rinjayı al'ummai a karkashinmu, mutane kuma a karkashin kafafunmu. 4 Ya zabar mana gădonmu, abar takamar Yakub, wanda yake kauna. (Selma) 5 Allah ya haura a cikin sowa ta farin ciki, Ubangiji ya haura a cikin karar kahoni. 6 Ku rera yabai ga Allah, ku rera yabai; ku rera yabai ga Sarkinmu, ku rera yabai. 7 Gama Allah shi ne Sarkin dukan duniya; ku rera zabura ta yabo gare shi. 8 Allah yana mulki a bisa al'ummai; Allah yana zama a kan kursiyinsa mai tsarki. 9 Manyan mutanen al'ummai sun taru a matsayin mutanen Allah na Ibrahim, gama sarkunan duniya na Allah ne; ana daukaka shi kwarai.

48 Waka ce. Zabura ta'ya'yan Kora maza. Ubangiji mai girma ne, kuma mafifincin yabo, a birnin Allahnmu, dutsensa mai tsarki. 2 Kyakkyawa ce cikin tsayinta, abin farin cikin dukan duniya. Kamar kwankoli mafi tsayi na Zafon ne Dutsen Sihiyona, birnin Babban Sarki. 3 Allah yana cikin fadodinta; ya nuna kansa mafaka ce gare ta. 4 Sa'ad da sarakuna suka hada rundunoni, sa'ad da suka yi gaba tare, 5 sun gan ta suka kuwa yi mamaki; suka gudu don tsoro. 6 Rawar jiki ya kama su a can, zafi kamar na mace mai naküda. 7 Ka hallaka su kamar jiragen ruwan Tarshish da iskar gabas ta wargaje. 8 Yadda muka ji, haka muka gani a cikin birnin Ubangiji Madaukaki, a cikin birnin Allahnmu. Allah ya sa ta zauna lafiya har abada. (Selma) 9 Cikin haikalinka, ya Allah, mun yi tunani a kan kaunarka marar karewa. 10 Kamar sunanka, ya Allah, yabonka ya kai iyakokin duniya; hannunka na dama ya cika da adalci. 11 Dutsen Sihiyona ya yi farin ciki, kauyukan Yahuda suna murna saboda hukuntanka. 12 Yi tafiya cikin Sihiyona, ku kewaye ta, ku kirga hasumiyyointa, 13 ku lura da katangarta da kyau, ku dubi fadodinta, don ku fade su ga tsara mai zuwa. 14 Gama wannan Allah shi ne Allahnmu har abada abadin; zai zama jagorarmu har zuwa karshe.

49 Don mai bi da kade-kade. Na'ya'yan Kora maza. Zabura ce. Ku ji wannan, dukanku mutane; ku saurara, dukanku wafanda suke zama a wannan duniya, 2 babba da yaro mai arziki da talaka. 3 Bakina zai yi maganar hikima; magana daga zuciyata za tă ba

da ganewa. 4 Zan juye kunnena ga karin magana; da garaya zan karfafa kacici-kacicina. 5 Don me zan ji tsoro sa'ad da mugayen kwanaki suka zo, sa'ad da mugaye masu rudu suka kewaye ni, 6 wadanda suka dogara ga arzikinsu suna kuma fariya a kan yawan arzikinsu? 7 Ba wani da zai iya ceton ran wani ko yā ba wa Allah kudin fansa saboda shi, 8 kudin fansa domin rai yana da tsada, babu abin da za a biya da ya taba isa, 9 da zai sa yā ci gaba da rayuwa har abada yā hana shi shigan kabari yā ruba. 10 Gama kowa na iya ganin masu hikima na mutuwa; wawaye da marasa azanci su ma kan hallaka su bar wa wadansu arzikinsu. 11 Kaburburansu za su ci gaba da zama gidajensu har abada, Can za su kasance har zamanai marasa karewa, ko da yake sun ba wa filaye sunayen kansu. 12 Amma mutum, kome arzikinsa, ba ya dawwama; shi kamar dabbobi ne da suke mutuwa. 13 Wannan ne kaddarar wadanda suke dogara a kansu, da kuma ta mabiyansu, wadanda suka tabbatar da fadinsu. (Sela) 14 Kamar tumaki an kaddara su ga kabari; za su kuwa zama abincin mutuwa amma masu gaskiya za su yi mulki a kansu da safe. Kamanninsu za su rube a cikin kabari, nesa da gidajensu masu tsada. (Sheol h7585) 15 Amma Allah zai ceci raina daga kabari; tabbatacce zai dauke ni zuwa wurinsa. (Sela) (Sheol h7585) 16 Kada ka razana da yawa sa'ad da mutum ya yi arziki sa'ad da darajar gidansa ta karu; 17 gama ba zai dauki kome tare da shi sa'ad da ya mutu ba, darajarsa ba za tā gangara tare da shi ba. 18 Ko da yake yayında yake a raye ya dauka kansa mai albarka ne, mutane kuma sun yabe ka sa'ad da kake cin nasara, 19 zai gamu da tsarar kakanninsa, wadanda ba za su taba ganin hasken rayuwa ba. 20 Mutumin da yake da arziki ba tare da ganewa ba shi kamar dabbobi ne da suke mutuwa.

50 Zabura ta Asaf. Madaukaki, Allah, Ubangiji, ya yi magana ya kuma kira duniya daga fitowar rana zuwa inda take fāduwa. 2 Daga Sihiyona, cikakkiya a kyau, Allah na hastakawa. 3 Allahnmu yana zuwa ba kuwa zai yi shiru ba; wuta mai cinyewa a gabansa, babban hadari kuma ya kewaye shi. 4 Ya kira sammai da suke bisa, da duniya, don yā shari'anta mutanensa. 5 “Ku tattara mini shaffuna, wadanda suka yi alkawari da ni ta wurin hadaya.” 6 Sammai kuwa sun yi shelar adalcinsa gama Allah kansa alkali ne. (Sela) 7 “Ku ji, ya mutanena, zan kuwa yi magana, Ya Isra'il, zan kuwa ba da shaida a kanku. Ni ne Allah, Allahnku. 8 Ba na tsawata muku saboda hadayunku ko kuwa hadayunku

na konawa, wadanda kuka taba kawo a gabana. 9 Ba na bukatan bijimi daga turkenku ko awaki daga garkunanku, 10 gama kowace dabbar kurmi nawa ne, da kuma shanu a kan dubban tuddai. 11 Na san kowane tsuntsun da yake a duwatsu kuma halittun filaye nawa ne. 12 Da a ce ina jin yunwa ai, ba sai na fada muku ba, gama duniyar nawa ne, da kome da yake cikinta. 13 Ina cin naman bijimai ne ko ina shan jinin awaki ne? 14 “Ku miča hadayar godiya ga Allah, ku cika alkawuranku ga Mafi Daukaka, 15 ku kira gare ni a ranar wahala; zan cece ku, za ku kuwa girmama ni.” 16 Amma ga mugaye, Allah ya ce, “Wace dama ce kuke da ita na haddace dokokina ko na yin maganar alkawarina a lebunanku? 17 Kun fi umarnina kuka kuma zubar da kalmomina a bayanku 18 Sa'ad da kuka ga farawo, kukan hada kai da shi; kukan hada kai da mazinata. 19 Kuna amfani da bakunanku don mugunta kuna kuma gyara harshenku don rudu. 20 Kuna ci gaba da magana a kan dan'uwanku ku kuma yi maganar karya a kan dan mahaifinku. 21 Kun yi wadannan abubuwa na kuwa yi shiru; kun dauka gaba daya ni kamar ku ne. Amma zan tsawata muku in kuma zarge ku a fuskarku. 22 “Ku lura da wannan, ku da kuka manta da Allah, ko kuwa in yayyage ku kucukuku, ba kuma wanda zai cece ku. 23 Shi wanda ya mika hadayun godiya yakan girmama ni, ya kuma shirya hanya saboda in nuna masa ceton Allah.”

51 Don mai bi da kade-kade. Zabura ta Dawuda. Sa'ad da annabi Natan ya zo wurinsa bayan Dawuda ya yi zina da Batsheba. Ka yi mini jinkai, ya Allah, bisa ga kaunarka marar karewa; bisa ga tausayinka mai girma ka shafe laifofina. 2 Ka wanke dukan kurakuraina ka tsarkake ni daga zunubina. 3 Gama ina sane da laifofina zunubaina kuma kullum suna a gabana. 4 Kai kadai na yi wa zunubi na yi abin da yake mugu a idonka, ta haka an tabbatar kai mai gaskiya sa'ad da ka yi magana aka kuma nuna kai mai adalci ne sa'ad da ka hukunta. 5 Tabbatacce ni mai zunubi ne tun haihuwa mai zunubi daga lokacin da mahaifiyata ta yi cikina. 6 Tabbatacce kana son gaskiya a sassan ciki; ka koya mini hikima a wuri can ciki. 7 Ka tsarkake ni da hizzob, zan kuwa zama tsab; ka wanke ni, zan kuma fi dusan kankara fari. 8 Bari in ji farin ciki da murna; bari kasusuwan da ka ragargaza su yi farin ciki. 9 Ka boye fuskarka daga zunubaina ka kuma shafe dukan kurakuraina. 10 Ka halitta zuciya mai tsabta a cikina, ya Allah, ka kuma

sabunta tsayayyen ruhu a cikina. **11** Kada ka fid da ni daga gabanka ko ka dauke Ruhunka Mai Tsarki daga gare ni. **12** Ka mayar mini farin cikin cetonka ka kuma ba ni ruhun biyayya, yă rike ni. **13** Ta haka zan koyar wa masu laifi hanyoyinka, masu zunubi kuma za su komo gare ka. **14** Ka cece ni daga laifin jini, ya Allah, Allahn da ya cece ni, harshena kuwa zai rera adalcinka. **15** Ya Ubangiji, ka bude lebunana, bakina kuwa zai furtu yabonka. **16** Ba ka farin ciki a hadaya, ai da na kawo; ba ka jin dadin hadayun konawa. **17** Hadayun Allah su ne karyayyen ruhu; karyayyiya da kuma zuciya mai tuba, Ya Allah, ba za ka ki ba. **18** Cikin jin dadinka ka sa Sihiyona ta yi nasara; ka gina katangar Urushalima. **19** Ta haka za a kasance da hadayu masu adalci, hadayun konawa dungum don su faranta ka; sa'an nan za a mika bijimai a bagadenka.

52 Don mai bi da kafe-kade. Wani maskil ta Dawuda.

Sa'ad da Doyeg mutumin Edom ya tafi wurin Shawulu ya ce masa, "Dawuda ya tafi gidan Ahimelek." Me ya sa kake fariya game da mugunta, kai babban mutum? Me ya sa kake fariya dukan yini, kai da kake abin kunya a idanun Allah? **2** Harshenka kan shirya hallaka; yana nan kamar reza mai ci, kana ta rudu. **3** Kana kaunar mugunta fiye da alheri, karya a maimakon fadin gaskiya. (Sela) **4** Kana kaunar kowace kalmar cutarwa, Ya kai harshe mai rudu! **5** Tabbatacce Allah zai kai ka ga madawwamiyar hallaka. Zai fizge ka yă yayyage ka daga tentinka; zai tumbuke ka daga kasar masu rai. (Sela) **6** Masu adalci za su ga su ji tsoro; za su yi masa dariya, suna cewa, **7** "Yanzu, ga mutumin da bai mai da Allah mafakarsa ba amma ya dogara a yawan arzikinsa ya kuma yi karfi ta wurin hallaka wadansu!" **8** Amma ni kamar itace zaitun ne ina habaka a gidan Allah; na dogara ga kauna marar karewa ta Allah har abada abadin. **9** Zan yabe ka har abada game da abin da ka yi; a cikin sunanka zan dogara, gama sunanka yana da kyau. Zan yabe ka a gabon tsarkakanka.

53 Don mai bi da kafe-kade. Bisa ga mahalat. Wani maskil na Dawuda. Wawa ne kawai yakan ce a

zuciyarsa, "Ba Allah." Sun lalace, kuma hanyoyinsu ba su da kyau; babu wani mai aikata abu mai kyau. **2** Allah yana duba daga sama a kan'ya'yan mutane yă ga ko akwai wani wanda ya gane, wani wanda yake neman Allah. **3** Kowa ya kauce, gaba daya sun lalace; babu guda da yake aikata abu mai kyau, babu ko daya.

4 Masu aikata mugunta ba sa taba koyo? Suna cin mutanena kamar yadda ake cin burodi, ba sa kuma kira ga Allah. **5** Ga shi fa, sun firgita don tsoro, ko da yake babu dalilin tsoro, gama Allah zai watsar da kasusuhan masu kimsa, za su sha kunya, gama Allah ya ki su. **6** Kash, da ceton Isra'il a zai fito daga Sihiyona mana! Sa'ad da Allah ya sâke arzuta mutanensa, bari Yakub yă yi farin ciki Isra'il a kuma yă yi murna!

54 Don mai bi da kafe-kade. Da kayan kidi masu tsirkiya. Wani maskil ta Dawuda. Sa'ad da Zifawa suka tafi wurin Shawulu suka ce, "Ba Dawuda ba ne yake buya a cikinmu?" Ka cece ni, ya Allah ta wurin sunanka; ka nuna ni marar laifi ne ta wurin karfinka. **2** Ka ji addu'ata, ya Allah; ka saurari maganar bakina. **3** Ba'ki suna kawo mini hari; mutane marasa imani suna neman raina, mutanen da ba sa tsoron Allah. (Sela) **4** Tabbatacce Allah ne mai taimakona, Ubangiji shi ne wanda yake rike ni. **5** Bari mugunta ta shake masu magana marar kyau a kaina; cikin amincinka ka hallaka su. **6** Zan mi'ka hadaya ta yardar rai gare ka; zan yabe sunanka, ya Ubangiji, gama yana da kyau. **7** Gama ya cece ni daga dukan wahalolina, idanuna kuma sun ga an yi nasara a kan makiyana.

55 Don mai bi da kafe-kade. Da kayan kidi masu tsirkiya. Wani maskil ta Dawuda. Ka ji addu'ata,

ya Allah, kada ka kyale rokon; **2** ka ji ni ka kuma amsa mini. Tunanina yana damuna na kuma gaji tilis **3** hankalina ya tashi saboda yawan surutan masu kina, saboda danniyar mugaye. Gama sukan jowo mini wahala, suna jin haushina suna kina. **4** Zuciyata tana wahala a cikina; tsorace-tsoracen mutuwa sun sha kaina. **5** Tsoro da rawan jiki sun kama ni; razana ta sha kaina. **6** Na ce, "Kash, da a ce ina da fikafikan kurciya mana! Ai, da na yi firiya na tafi na huta, **7** da na tafi can da nisa na zauna a hamada; (Sela) **8** da na hanzarta na tafi wurin mafakata, nesa da muguar iska da hadiri." **9** Ka rikitar da mugaye, ya Ubangiji, ka birkitar da maganarsu, gama na ga rikici da fada a cikin birni. **10** Dare da rana suna yawo a kan katanga; mugun hali da zargi suna a cikinta. **11** Rundunar hallaka suna aiki a cikin birni; barazana da Karairayi ba sa taba barin titunanta. **12** Da a ce abokin gâba ne ke zagina, da na jure da shi; da a ce makiyi yana tâ da kansa a kaina, da na boye daga gare shi. **13** Amma kai ne, mutum kamar ni, abokina, abokina na kurkusa, **14** wanda na taba jin dadin zumunci da shi sosai yayinda

muke tafiya tare a taron jama'a a gidan Allah. **15** Bari mutuwa ta dauki abokan gābana ba labari; bari su gangara da rai zuwa cikin kabari, gama mugunta tana samun masauki a cikinsu. (*Sheol h7585*) **16** Amma na kira ga Allah, Ubangiji kuwa ya cece ni. **17** Safe, rana da yamma ina kuka da nishi, yakan kuwa ji muryata. **18** Yakan fisshe ni lafiya daga yakin da ake yi da ni, ko da yake da yawa suna gāba da ni. **19** Allah, yana mulki har abada, zai ji su yā kuma azabtar da su, (*Sela*) mutanen da ba sa taba canja hanyoyinsu kuma ba sa tsoron Allah. **20** Abokina ya kai wa abokansa hari; ya tā da alkawarinsa. **21** Maganarsa tana da laushi kamar man zaitun, duk da haka yaki yana a cikin zuciyarsa; kalmominsa sun fi mai sulbi, duk da haka takuba ne zārarru. **22** Ku kawo damuwoyinku ga Ubangiji zai kuwa rike ku; ba zai taba barin mai adalci yā fāsi ba. **23** Amma kai, ya Allah, za ka kawar da mugaye zuwa cikin ramin lalacewa; masu kisa da mutane masu rudu ba za su kai rabin kwanakin rayuwarsu ba. Amma ni dai, na dogara gare ka.

56 Don mai bi da kafe-kafe. Da murya "Kurciya a Itatuwan Oak Mai Nisa." Ta Dawuda. Wani miktam. Sa'ad da Filistiyawa suka kama shi a birnin Gat. Ka yi mini jinkai, ya Allah, gama mutane sun tasari mini da zafi; dukan yini suna matsu harinsu. **2** Masu bata sunana suna bina dukan yini; da yawa suna kai mini hari cikin fariyarsu. **3** Sa'ad da nake tsoro, zan dogara gare ka. **4** Ga Allah wanda maganarsa nake yabo ga Allah na dogara; ba zan ji tsoro ba. Me mutum mai mutuwa zai yi mini? **5** Dukan yini sun yi ta juya maganata; kullum suna kulle-kulle su cuce ni. **6** Sun hada baki, sun boye, suna kallon takawata suna a shirye su dāuki raina. **7** Sam, kada ka bari su kubuce; cikin fushinka, ya Allah, ka saukar da al'ummai. **8** Ka lissafta makokina; ka jera hawayena a littafinka, ba a rubuce suke a cikin littafinka ba? **9** Ta haka abokan gābana za su juya da bayu sa'ad da na nemi taimako. Ta haka zan san cewa Allah yana tare da ni. **10** Ga Allah, wanda nake yabon maganarsa, ga Ubangiji, wanda nake yabon maganarsa, **11** ga Allah na dogara; ba zan ji tsoro ba. Me mutum zai iya yi mini? **12** Ina karfashin alkawari gare ka, ya Allah; zan mi'ka hadayuna na godiya gare ka. **13** Gama ka cece ni daga mutuwa da kuma kafafun daga tuntube, don in yi tafiya a gaban Allah cikin hasken rai.

57 Don mai bi da kafe-kafe. Da muryar "Kada Ka Hallaka." Ta Dawuda. Wani miktam. Sa'ad da ya gudu daga Shawulu zuwa cikin kogo. Ka yi mini jinkai, ya Allah, ka yi mini jinkai, gama a gare ka raina yake samun mafaka. Zan sami mafaka a inuwar fikafikanka sai masifar ta wuce. **2** Na yi kuka ga Allah Mafi Daukaka, ga Allah, wanda yake cika manufarsa gare ni. **3** Ya aika daga sama ya kuwa cece ni, yana tsawata wa wadanda suke farafata da zafi; (*Sela*) Allah yakan aika da kaunarsa da amincinsa. **4** Ina tsakiyar zakoki; ina kwance a cikin namun jeji masu cin mutane, mutanen da hakoransu masu ne da kuma kibiyoyi, wadanda harshensu suna da kaifi kamar takobi. **5** Bari a dāukaka ka, ya Allah, bisa sammai; bari dāukakarka ta kasance a dukan duniya. **6** Sun shimpida raga don su kama kafafuna, damuwa ta sha karfina. Sun haka rami a hanyata, amma su kansu suka fāda a cikinta. (*Sela*) **7** Zuciyata tana nan daram, ya Allah, zuciyata tana nan daram; zan rera in kuma yi kafe-kafe. **8** Ka farka, raina! Ku farka, garaya da molo! Zan sa safe yā farka. **9** Zan yabe ka, ya Ubangiji, a cikin al'ummai; zan rera game da kai a cikin mutane. **10** Gama kaunarka mai girma ce, tana kaiwa sammai; amincinka na kaiwa sarari. **11** Bari a dāukaka ka, ya Allah, bisa sammai; bari dāukakarka ta kasance a dukan duniya.

58 Don mai bi da kafe-kafe. Da muryar "Kada Ka Hallaka." Ta Dawuda. Wani miktam. Ku masu mulki tabbatacce kuna magana daidai? Kuna yin shari'a daidai a cikin mutane? **2** Sam, a zuciyarku kuna kirkiro rashin adalci, da hannuwanku kuma kuna tā da hargitsi a duniya. **3** Kai, tun haihuwa mugaye sukan kauce; daga cikin ciki, su lalatattu ne makaryata. **4** Dafinsu ya yi kamar dafin maciji, kamar na gamshekan da ya toshe kunnuwansa, **5** da ba ya jin muryar gardi, kome dababar gwanin mai wa'kar zai zama. **6** Ka kakkarya hakoran a bakunansu, ya Allah; ka yayyage fikokin zakoki, ya Ubangiji! **7** Bari su bace kamar ruwa mai wucewa; sa'ad da suka ja bakansu, bari kibiyoyinsu su murtsu. **8** Kamar katantanwun da suke narkewa yayinda suke tafiya, kamar jinjirin da aka haifa matacce, kada su ga hasken rana. **9** Kafin tukwanenka su ji zafin kayayyuwa, ko su kore ne ko busasshe, za a shafe mugaye. **10** Masu adalci za su yi murna sa'ad da aka rama musu, sa'ad da suka wanke kafafunsu cikin jinin mugaye. **11** Sa'an nan mutane za su ce, "Tabbatacce har yanzu ana sāka wa adalai; tabbatacce akwai Allahn da yake shari'anta duniya."

59 Don mai bi da kade-kade. Da muryar “Kada Ka Hallaka.” Ta Dawuda. Wani miktam. Sa’ad da Shawulu ya aiki mutane su yi tsaron gidan Dawuda don yă kashe shi. Ka cece ni daga abokan găbana, ya Allah; ka tsare ni daga wadanda suka tayar mini. **2** Ka kubutar da ni daga masu aikata mugunta ka kuma cece ni daga masu kisa. **3** Duba yadda suka kwanta suna jirana! Mugaye suna kulle-kullen găba da ni ba saboda wani dalili ko na yi wa wani zunubi ba, ya Ubangiji. **4** Ban yi wani laifi ba, duk da haka suna a shirye su făda mini. Tashi ka taimake ni; dubi halin da nake ciki! **5** Ya Ubangiji Allah Madaukaki, Allah na Isra’ila, ka tashi ka hukunta dukan al’ummai; kada ka nuna jinkai ga mugaye maciya amana. (Sela) **6** Sukan dawo da yamma, suna wage hakora kamar karnuka, suna yawo a birni. **7** Dubi abin da suke tofawa daga bakunansu, suna tofar da takuba daga lebunansu, suna cewa, “Wa zai ji mu?” **8** Amma kai, ya Ubangiji, kakan yi musu dariya; kana yi wa dukan wadannan al’ummai ba’ a. **9** Ya Karfina, na dogara gare ka; kai, ya Allah, kai ne kagarata, **10** Allah mai kaunata. Allah zai sha gabana zai kuma sa in yi dariya a kan wadanda suke magana marar kyau a kaina. **11** Amma kada ka kashe su, ya Ubangiji garkuwarmu, in ba haka mutanena za su manta. Cikin ikonka ka sa su yi ta yawo barkatai, ka kuma kawar da su. **12** Saboda zunuban bakunansu, saboda maganganun lebunansu, bari a kama su cikin fariyarsu. Saboda zage-zage da Karairayin da suke yi, **13** ka cinye su da hasala, ka cinye su sarai. Sa’an nan za a sani a iyakar duniya cewa Allah yana mulki a bisa Ya’kub. (Sela) **14** Sukan dawo da yamma, suna wage hakora kamar karnuka, suna yawo a birni. **15** Suna ta yawo neman abinci su kuwa yi haushi in ba su koshi ba. **16** Amma zan rera game da Karfinka, da safe zan rera game da Kaunarka; gama kai ne mafakata, kagarata a lokacin wahala. **17** Ya Karfina, na rera yabo gare ka; kai, ya Allah, kai ne kagarata, Allah mai kaunata.

60 Don mai bi da kade-kade. Da muryar “Lilin Alkawari.” Wani miktam ta Dawuda. Don koyarwa. Sa’ad da ya yaki Aram-Naharayim da Aram-Zoba, da kuma sa’ad da Yowab ya dawo ya bugi mutanen Edom dubu goma sha biyu a Kwarin Gishiri. Ka ki mu, ya Allah, ka kuma fashe kăriyarmu; ka yi fushi da mu, yanzu ka mai da mu! **2** Ka girgiza Kasar ka kuma tsaga ta; ka daure karayarta, gama tana rawa. **3** Ka nuna wa mutanenka lokutan wahala; ka ba

mu ruwan inabin da ya sa muka bugu. **4** Amma ga wadanda suke tsoronka, ka daga tuta don a bude găba da baka. (Sela) **5** Ka cece mu ka kuma taimake mu da hannunka na dama, domin wadanda kake kauna su kubuta. **6** Allah ya yi magana daga wurinsa mai tsarki, “Da nasara zan rarraba Shekem in kuma auna Kwarin Sukkot. **7** Gileyad nawa ne, Manasse kuma nawa ne; Efraim shi ne hular kwanona, Yahuda kuma sandar mulkina. **8** Mowab shi ne kwanon wankina, a kan Edom zan jefa takalmina; a bisa Filistiya zan yi kirarin nasara.” **9** Wa zai kawo ni birnin katanga? Wa zai bishe ni zuwa Edom? **10** Ba kai ba ne, ya Allah, kai da ka ki mu ba ka kuwa fita tare da mayakanmu? **11** Ka ba mu gudummawa a kan abokin găba, gama taimakon mutum banza ne. **12** Tare da Allah za mu yi nasara, zai kuma tattake abokan găbanmu.

61 Don mai bi da kade-kade. Da kayan kidi masu tsirkiya. Ta Dawuda. Ka ji kukata, ya Allah; ka saurari addu’ata. **2** Daga iyakar duniya na yi kira gare ka, na yi kira yayinda zuciyata ta karai; ka bishe ni zuwa dutsen da ya fi ni tsayi. **3** Gama kai ne mafakata, hasumiya mai karfi găba da makiyi. **4** Ina marmari in zauna a tentinka har abada in sami mafaka a cikin inuwar fikafikanka. (Sela) **5** Gama ka ji alkawarina, ya Allah; ka ba ni gădo na wadanda suke tsoron sunanka. **6** Ka kara kwanakin ran sarki, shekarunsa su kasance a zamanai masu yawa. **7** Bari yă yi mulki a gabon Allah har abada; ka sa Kaunarka da amincinka su tsare shi. **8** Sa’an nan zan riča rera yabo ga sunanka in kuma cika alkawarina kowace rana.

62 Don mai bi da kade-kade. Don Yedutun. Zaburar Dawuda. Raina na samun hutu a wurin Allah ne kadai; cetona na zuwa daga gare shi. **2** Shi kadai ne dutse na cetona; shi ne kagarata, ba zan jijigu ba. **3** Har yaushe za ku tasar wa mutum guda? Dukanku ne za ku kă da shi wannan jinganannen bango, wannan rusasshen katanga? **4** Sun kintsa sosai su tumbüke shi daga matsayinsa mai martaba; suna jin dasi yin Karairayi. Sukan sa wa mutum albarka da bakinsu, amma a zuciyarsu la’antawa suke yi. (Sela) **5** Ka nemi hutu, ya raina, a wurin Allah kadai; dogarata kan zo daga gare shi ne. **6** Shi ne kadai dutse na cetona; shi ne kagarata, ba zan jijigu ba. **7** Cetona da girmata sun dangana ga Allah ne, shi ne dutse mai karfi, mafakata. **8** Ku dogara a gare shi a duk lokuta, ya mutane; ku fadi albarkaci bakin zukatanku a gare

shi, gama Allah ne mafakarmu. (Sela) 9 Talakawa dai kamar sha'kar iska suke, Attajirai dai kamar shirim suke; in aka auna a ma'auni, su ba wani abu ba ne; dukansu dai kamar sha'kar iska ne kawai. 10 Kada ku dogara a kan kwace ko yin fariya a kayan sata; ko arzikinku ya karu, kada ku sa zuciyarku a kansu. 11 Abu guda Allah ya ce, abubuwa biyu na ji, "Cewa kai, ya Allah, kake mai karfi, 12 kuma cewa kai, ya Ubangiji, mai kauna ne. Tabbatacce za ka sāka wa kowane mutum bisa ga abin da ya yi."

63 Zabura ta Dawuda. Sa'ad da yake a hamadar

Yahuda. Ya Allah, kai ne Allahna, da nacewa na neme ka; raina yana kishinka, jikina yana marmarinka, cikin busasshiyar kasar da ta zozaye inda babu ruwa. 2 Na gan ka a wuri mai tsarki na kuma dubi ikonka da daukakarka. 3 Domin kaunarka ta fi rai kyau, lebunana za su daukaka ka. 4 Zan yabe ka muddin raina, kuma a cikin sunanka zai daga hannuwana. 5 Raina zai koshi kamar da abinci mafi kyau; da lebunyan rerawa bakina zai yabe ka. 6 A gadona na tuna da kai; ina tunaninka dukan dare. 7 Domin kai ne mai taimakona, ina rera a cikin inuwar fikafikanka. 8 Raina ya manne maka; hannunka na dama yana rike da ni. 9 Su da suke neman raina za su hallaka; za su gangara zuwa zurfafan dunija. 10 Za a bayar da su ga takobi su kuma zama abincin karnukan jeji. 11 Amma sarki zai yi farin ciki ga Allah; dukan wadanda suke rantse da sunan Allah za su yabe shi, amma za a rufe bakunan makaryata.

64 Don mai bi da kafe-kade. Zabura ta Dawuda. Ka

ji ni, ya Allah, yayinda nake fadīn abin da yake damuna; ka tsare raina daga barazanan abokin gāba. 2 Ka boye ni daga kulle-kullen mugaye, daga dauren dauren wannan taro masu aikata mugunta. 3 Sukan wāsa harsunansu kamar takuba su harba kalmominisu kamar kibiyoyi masu kisa. 4 Sukan yin kwanto su harbi marar laifi; sukan yi harbi nan da nan, ba tsoro. 5 Sukan karfafa juna a mugayen kulle-kullensi, sukan yi magana yadda za su boye tarkunansu; su ce, "Wa zai gan su?" 6 Sukan yi kulle-kullen rashin adalci su ce, "Mun gama kulla cikakkiyar ma'karkashiya tsab!" Zuciyan mutum da tunaninsa, suna da wuyar ganewa. 7 Amma Allah zai harbe su da kibiyoyi; nan da nan za a buge su su fādī. 8 Zai juya harshensu a kansu yā kuma kawo su ga hallaka; duk wadanda suka gan su za su kada kai, suna musu ba'a. 9 Dukan mutane za

su ji tsoro; za su yi shelar ayyukan Allah su kuma yi tunanin abin da ya aikata. 10 Bari masu adalci su yi farin ciki a cikin Ubangiji su kuma nemī mafaka a gare shi; bari dukan masu gaskiya a zuciya su yabe shi!

65 Don mai bi da kafe-kade. Zabura ta Dawuda.

Wata wa'ka. Yabo ya dace da kai, ya Allah, a Sihiyon; a gare ka za mu cika alkawuranmu 2 Ya kai wanda yake jin addu'a a gare ka dukan mutane za su zo. 3 Sa'ad da zunubai suka sha karfinmu, ka gafarta laifofinmu. 4 Masu albarka ne wadanda ka zaba ka kawo kusa don su zauna a filayenka! Mun cika da abubuwa masu kyau na gidanka, na haikalinka mai tsarki. 5 Ka amsa mana da ayyuka masu banmamaki na adalci, Ya Allah Mai Cetonmu, begen dukan iyakar dunia da kuma na tekuna masu nesa, 6 wanda ya yi duwatsu ta wurin ikonka, bayan ka kintsa kanka da karfi, 7 wanda ya kwantar da rurin tekuna, rurin rakumansu, da kuma tumbatsar al'ummai. 8 Wadanda suke zama can da nesa sukan ji tsoron manyan ayyukanka; inda safe ke haskaka yamma kuma ta shuufe kakan sa a yi wa'kojin farin ciki. 9 Kana kula da kasa kana kuma yi mata banruwa; kana azurta ta a yalwace. Rafuffukan Allah sun cika da ruwa don su ba mutane hatsi, don haka ne ka kaddara. 10 Ka kwarara ta da ruwa ka kuma baje kunyoyinta; ka sa ta yi laushi da yayyafi ka kuma albarkaci tsiretsirenta. 11 Saboda alherinka, ya Allah, an sami kaka mai albarka, amalankenka kuwa sun cika har suna zuba. 12 Makiyayan hamada sun cika har suna zuba; tuddai sun rufu da murna. 13 Wurin dausayin kiwo sun rufu da garkuna kwari kuma sun cika da hatsi; suna sowa don farin ciki.

66 Don mai bi da kafe-kade. Zabura ta Dawuda.

Waka. Zabura. Ku yi sowa ta farin ciki ga Allah, dukan dunija! 2 Ku rera daukaka ga sunansa; ku sa yabonsa yā zama da daukaka! 3 Ku ce wa Allah, "Ayyukanka da banmamaki suke! Ikonka da girma yake har abokan gābanka suna durkusa a gabanka. 4 Dukan dunija sun rusuna a gabanka suna rera yabo gare ka, suna rera yabo ga sunanka." (Sela) 5 Ku zo ku ga abin da Allah ya yi, ayyukansa masu banmamaki a madadin mutum! 6 Ya juya teku zuwa busasshiyar kasa, sun wuce cikin ruwaye da kafa, ku zo, mu yi farin ciki a cikinsa. 7 Yana mulki har abada ta wurin ikonsa, idanunsa suna duban al'ummai, kada'yan tawaye su taylor masa. (Sela) 8 Ku yabi Allahnku, ya mutane, bari

a ji karar yabonsa; **9** ya adana rayukanmu ya kuma kiyaye kafafunmu daga santsi. **10** Gama kai, ya Allah, ka gwada mu; ka tace mu kamar azurfa. **11** Ka kawo mu cikin kurkuku ka kuma jibga kaya masu nauyi a bayanmu. **12** Ka bar mutane suka hau a kawunanmu; mun bi ta wuta da ruwa, amma ka kawo mu zuwa wurin yalwa. **13** Zan zo haikalinka da hadayun konawa zan kuwa cika alkawurana gare ka, **14** alkawuran da lebunana suka yi alkawari bakina kuma ya fada sa'ad da nake cikin wahala. **15** Zan mika kitsen dabbobi gare ka da kuma baye-baye na raguna; zan mika bijimai da awaki. (Sela) **16** Ku zo ku saurara, dukanku wadanda suke tsoron Allah; bari in fada muku abin da ya yi mini. **17** Na yi kuka gare shi da bakina; yabonsa yana a harshena. **18** Da a ce na ji dadin zunubi a zuciyata, da Ubangiji ba zai saurara ba; **19** amma tabbataccé Allah ya saurara ya kuma ji muryata a cikin addu'a. **20** Yabo ga Allah, wanda bai ki addu'ata ba ko yă janye kaunarsa daga gare ni!

67 Don mai bi da kade-kade. Tare da kayan kidi masu tsirkiya. Zabura. Waķa. Bari Allah yă yi mana alheri yă kuma albarkace mu yă kuma sa fuskarsa ta haskaka a kanmu, (Sela) **2** don a san hanyoyinka a duniya, cetonka kuma a cikin dukan al'ummai. **3** Bari mutane su yabe ka, ya Allah; bari dukan mutane su yabe ka. **4** Bari al'ummai su yi murna su kuma rera don farin ciki, gama kana mulkin mutanenka da adalci kana kuma bi da al'umman duniya. (Sela) **5** Bari mutane su yabe ka, ya Allah; bari dukan mutane su yabe. **6** Sa'an nan kasa za tă ba da girbinta Allah kuma, Allahnmu, zai albarkace mu. **7** Allah yă sa mana albarka, dukan iyakar duniya kuma su ji tsoronsa.

68 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda. Zabura. Waķa. Bari Allah yă tashi, bari a watsar da abokan gābansa; bari makiyansa su gudu a gabansa. **2** Kamar yadda iska take hora hayaķi, bari yă hora su haka; kamar yadda kaki kan narke a gabon wuta, bari mugaye su hallaka a gabon Allah. **3** Amma bari adalai su yi murna su kuma yi farin ciki a gabon Allah; bari su yi murna da farin ciki. **4** Rera wa Allah, rera yabo ga sunansa, ku dfaukaka wanda yake hawa a kan gizagizai; sunansa Ubangiji ne, ku kuma yi farin ciki a gabansa. **5** Uba ga marayu, mai kāre gwauraye, shi ne Allah a mazauninsa mai tsarki. **6** Allah ya shirya masu kadaici a cikin iyalai, ya jagorance'yan kurkuku da waķoki; amma'yan tawaye suna zama a kasa mai

zafin rana. **7** Sa'ad da ka fito a gabon mutanenka, ya Allah, sa'ad da ka taka ta cikin kasar da take wofi, (Sela) **8** duniya ta ḡirgiza, sammai suka zuba ruwan sama, a gabon Allah, wanda ya bayyana a Sinai, a gabon Allah, Allah na Isra'ila. **9** Ka ba da yayyafi a yalwace, ya Allah; ka rayar da gādonka da ya gaji. **10** Mutanenka suka zauna a cikinsa, kuma daga yalwarka, ya Allah, ka tanada wa matalauta. **11** Ubangiji ya yi umarni, mutane masu yawa ne suka yi shelarsa, **12** "Sarakuna da mayaķa suka gudu a gaggauce; cikin sansani mutane sun raba ganima. **13** Har yayında kuke barci a cikin garken tumaki, an dalaye fikafikan kurciya da azurfa, fikafikanta da zinariya mai kyalli." **14** Sa'ad da Madaukaki ya watsar da sarakuna a cikin kasa, sai ya zama kamar ḫankara ta sauwa a kan Zalmon. **15** Duwatsun Bashan, duwatsu masu alfarmane; duwatsun Bashan masu wuyar hawa ne. **16** Don me kuke duba da kishi, ya duwatsu masu wuyan hawa, a kan dutsen da Allah ya zaba yă yi mulki, inda Ubangiji kansa zai zauna har abada? **17** Karusan Allah ninkin dubbai goma ne da kuma dubu dubbai; Ubangiji ya zo daga Sinai ya shiga cikin haikalinsa. **18** Sa'ad da ka hau bisa, ka bi da kamammu cikin tawagarka; ka karbi kyautai daga mutane, har ma daga'yan tawaye, don kai, ya Ubangiji Allah, za ka zauna a can. **19** Yabo ya tabbata ga Ubangiji, ga Allah Mai Cetoni, wanda kullum yake dfaukan nauyinmu. (Sela) **20** Allahnmu shi ne Allah wanda yake ceto; daga Ubangiji Mai Iko Duka kubuta yake zuwa daga mutuwa. **21** Tabbataccé Allah zai murkushe kawunan abokan gābansa, rawanin gashi na wadanda suke ci gaba cikin zunubansa. **22** Ubangiji ya ce, "Zan kawo su daga Bashan; zan kawo su daga zurfafan teku, **23** don ku wanke kafafunku a cikin jinin makiyanku, yayında harsunan karnukanku su sami rabonsu." **24** Jerin gwanonka ya zo a bayyane, ya Allah, jerin gwanon Allahna da Sarkina zuwa cikin wuri mai tsarki. **25** A gaba akwai mawaķa, a bayansu akwai makada; tare da su akwai'yan mata suna bugan ganguna. **26** Ku yabi Allah cikin taro mai girma; yabi Ubangiji cikin taron Isra'ila. **27** Ga karamar kabilar Benyamin, suna jagorance su, ga babbar kungiya shugabannin Yahuda, ga kuma shugabannin Zebulun da na Naftali. **28** Ka bayyana ikonka, ya Allah; ka nuna karfinka, ya Allah, kamar yadda ka yi a dā. **29** Saboda haikalinka a Urushalima sarakuna za su kawo maka kyautai. **30** Ka tsawata wa naman jejin nan a cikin kyauro, garken bijimai a cikin'yan marukan al'ummai.

Ka ḫaskantar, bari yă kawo sandunan azurfa. Ka watsar da al'ummai wadanda suke jin dadin yaki. **31** Jakadu za su zo daga Masar; Kush za tă miķa kanta ga Allah. **32** Ku rera wa Allah, ya masarautan duniya, ku rera yabo ga Ubangiji, (Sela) **33** gare shi wanda yake hawan dadadden sararin sama, wanda yake tsawa da babbar murya. **34** Ku yi shelar ikon Allah, wanda daukakarsa take a bisa Isra'ila, wanda ikonsa yake a cikin sarari. **35** Kai mai banmamaki ne, ya Allah, cikin wurinka mai tsarki; Allah na Isra'ila yakan ba da iko da kuma karfi ga mutanensa. Yabo ya tabbata ga Allah!

69 Don mai bi da kafe-kade. Da muryar "Lilin."

Ta Dawuda. Ka cece ni, ya Allah, gama ruwa ya kai wuyata **2** Na nutse cikin laka mai surfi, inda babu wurin tsayawa. Na shiga cikin ruwaye masu surfi; rigyawa ya sha kaina. **3** Na gaji da kira ina neman taimako; makogwarona ya bushe idanuna sun dushe, suna neman Allahna. **4** Wadanda suke kina ba dalili sun fi gashin kaina yawa; da yawa ne abokan gābana babu dalili, su da suke nema su hallaka ni. An tilasta mini in mayar da abin da ban sata ba. **5** Ka san wautata, ya Allah; laifina ba a boye yake daga gare ka ba. **6** Bari wadanda suke sa zuciya gare ka kada su sha kunya saboda ni, Ya Ubangiji, Ubangiji Madaukaki; bari wadanda suke neman ka kada su sha kunya saboda ni, Ya Allah na Isra'ila. **7** Gama na jimre da ba'a saboda kai, kunya kuma ta rufe fuskata. **8** Ni baiko ne a cikin'yan'uwna, bare kuma ga'ya'yan mahaifiyata maza; **9** gama himma da nake yi wa gidanka yana Kunata, kuma zagi na masu zaginka yana fāduwa a kaina. **10** Sa'ad da na yi kuka na kuma yi azumi dole in jimre da ba'a; **11** sa'ad da na sanya rigunan makoki, mutane suna maishe ni abin dariya. **12** Masu zama a kofa suna mini ba'a, na zama waķa a bakin bugaggū da giya. **13** Amma na yi addu'a gare ka, ya Ubangiji, a lokacin da ka ga dama; a cikin kaunarka mai girma, ya Allah, ka amsa mini da tabbacin ceto. **14** Ka fid da ni daga laka, kada ka bari in nutse; ka cece ni daga wadanda suke kina, daga rurin ruwaye. **15** Kada ka bar rigyawa yă sha kaina ko zurfafa su hadiye ni ko ramii yă rufe bakinsa a kaina. **16** Ka amsa mini, ya Ubangiji cikin alherin kaunarka; cikin jinkanka mai girma ka juyo gare ni. **17** Kada ka boye fuskarka daga bawanka; ka amsa mini da sauri, gama ina cikin wahala. **18** Ka zo kusa ka kubutar da ni; ka fanshe ni saboda makiyana. **19** Ka san yadda ake mini ba'a, ake kunyatar da ni da kuma yadda nake shan kunya; dukan abokan gābana

suna a gabanka. **20** Ba'a ta sa zuciyata ta karai ta bar ni ba mataimaki; Na nemi a ji tausayina, amma ban sami ko daya ba, na nemi masu ta'aziyya, amma ban sami ko daya ba. **21** Sun sa abin daci cikin abincina suka kuma ba ni ruwan inabi mai tsami sa'ad da nake jin kishi. **22** Bari teburin da aka shirya a gabansu yă zama musu tarko; bari yă zama sakamakon laifi da kuma tarko. **23** Bari idanunsu yă dushe don kada su gani, bayansu kuma yă tankware har abada. **24** Ka kwarara fushinka a kansu; bari fushinka mai zafi yă ci musu. **25** Bari wurinsu yă zama kufai; kada ka bar wani yă zauna a tentunansu. **26** Gama sun tsananta wa wadanda ka hukunta suna kuma tadın wahalar wadanda ka ji musu rauni. **27** Ka neme su da laifi a kan laifi; kada ka bar su su sami rabo a cikin cetonka. **28** Bari a shafe su sarai daga littafin rai kada a kuma lissafta su tare da adalai. **29** Ina cikin zafi da kuma azaba; bari cetonka, ya Allah, yă tsare ni. **30** Zan yabe sunan Allah cikin waka in kuma daukaka shi tare wurin yin godiya. **31** Wannan zai gamshi Ubangiji fiye da saniya, fiye da bijimi da kahoninsa da kuma kofatansa. **32** Matalauta za su gani su kuma yi murna, ku da kuke neman Allah, bari zukatanku su rayu! **33** Ubangiji yakan ji masu bukata ba ya kuwa kyale kamammun mutanensa. **34** Bari sama da kasa su yabe shi, tekuna da dukan abin da yake motsi a cikinsu, **35** gama Allah zai cece Sihiyona yă sāke gina biranen Yahuda. Sa'an nan mutane za su zauna a can su mallake ta, **36** 'ya'yan bayinsa za su gāje ta, wadanda kuma suna kaunarsa za su zauna a can.

70 Don mai bi da kafe-kade. Ta Dawuda. Roko. Ka hanzarta, ya Allah, ka cece ni; Ya Ubangiji, zo da sauri ka taimake ni. **2** Bari masu neman raina su sha kunya su kuma rikice; bari dukan masu sha'awar gani lalacewata su juye baya da kunya. **3** Bari masu ce mini, "Allah yă kāra!" Su juye baya saboda kunyansu. **4** Amma bari dukan masu nemanka su yi farin ciki su kuma yi murna a cikinka; bari wadanda suke kaunarsa cetonka kullum su ce, "Bari Allah yă sami daukaka!" **5** Duk da haka ni matalauci ne da kuma mai bukata; ka zo da sauri gare ni, ya Allah. Kai ne mai taimakona da mai cetona; Ya Ubangiji, kada ka yi jinkiri.

71 A gare ka, ya Ubangiji, na nemi mafaka; kada ka taba sa in sha kunya. **2** Ka kubutar da ni ka cece ni cikin adalcinka; ka juya kunnenka gare ni ka kuma cece ni. **3** Ka zama dutse da kagarata, inda

kullum zan je. Ka ba da umarni a cece ni, gama kai ne dutsen buyana da katangata. **4** Ka cece ni, ya Allahna, daga hannun mugaye, da kuma daga ikon mugaye da masu mugunta. **5** Gama kai ne abin sa zuciyata, ya Ubangiji Mai Iko Duka, karfin zuciyata tun ina yaro. **6** Daga haihuwa na dogara gare ka; kai ka kawo ni daga cikin mahaifyata. Kullayaumi zan yabe ka. **7** Na zama kamar abin sa zuciya ga yawanci, amma kai ne katangata mai karfi. **8** Bakina ya cika da yabonka, ina furta darajarka dukan yini. **9** Kada ka yar da ni sa'ad da na tsufa; kada ka yashe ni sa'ad da karfina ya kare. **10** Gama abokan gābana suna magana a kaina; wadanda suke jira su kashe ni suna hada baki tare. **11** Suna cewa, "Allah ya yashe shi; mu fafare shi mu kama shi, gama ba wanda zai kubutar da shi." **12** Kada ka yi nisa da ni, ya Allah; zo da sauri, ya Allahna, ka taimake ni. **13** Bari masu zagina su hallaka da kunya; bari wadanda suke so su cutar da ni su sha ba'a da kuma kunya. **14** Amma game da ni, kullayaumi zan kasance da sa zuciya; zan yabe ka sau da sau. **15** Bakina zai ba da labarin adalcinka, zai yi maganar cetonka dukan yini, ko da yake ban san yawansa ba. **16** Zan zo in furta in kuma yi sheler ayyukanka masu girma, ya Ubangiji Mai Iko Duka; zan yi sheler adalcinka, naka kadai. **17** Tun ina yaro, ya Allah, ka koya mini har wa yau ina furta ayyukanki masu bamamaki. **18** Ko sa'ad da na tsufa da furfura, kada ka yashe ni, ya Allah, sai na furta ikonka ga tsara mai zuwa, karfinka ga dukan wadanda suke zuwa. **19** Adalcinka ya kai sararin sama, ya Allah, kai da ka yi manyan abubuwa. Wane ne kamar ka, ya Allah? **20** Ko da yake ka sa na ga wahaloli, masu yawa da kuma masu dací, za ka sāke mayar mini da rai; daga surfafan duniya za ka sāke tā da ni. **21** Za ka kara girmana ka sāke ta'azantár da ni. **22** Zan yabe ka da garaya saboda amincinka, ya Allah; zan rera yabo gare ka da molo, Ya Mai Tsarki na Isra'ilá. **23** Lebunana za su yi sowa don farin ciki sa'ad da na rera yabo gare ka, ni, wanda ka fansa. **24** Harshena zai ba da labarin ayyukanka masu adalci dukan yini, gama wadanda suka so su cutar da ni sun sha kunya suka kuma rikice.

72 Ta Solomon. Ka tanada sarki da shari'arka ta gaskiya, ya Allah, dan sarki da adalcinka. **2** Zai shari'anta mutanenka da adalci, marasa karfinka da shari'ar gaskiya. **3** Duwatsu za su kawo wadata ga mutane, tuddai kuma su ba da amfani na adalci. **4** Zai kāre marasa karfi a cikin mutane yā kuma cece'yan

masu bukata; zai murkushe masu danniya. **5** Zai jimre muddin rana tana nan, muddin akwai wata, har dukan zamanai. **6** Zai zama kamar ruwan sama mai fāduwa a filin ciyayin da aka yanka, kamar yayyafi mai ba wa duniya ruwa. **7** A kwanakinsa adalai za su habaka wadata za tā yalwata har sai babu sauran wata. **8** Zai yi mulki daga teku zuwa teku kuma daga Kogi zuwa iyakar duniya. **9** Kabilun hamada za su rusuna a gabansa abokan gābansu kuwa za su lashe kura. **10** Sarakunan Tarshish da na bakin kogi masu nisa za su ba da gandu gare shi; sarakunan Sheba da Seba za su ba shi kyautai. **11** Dukan sarakuna za su rusuna masa kuma dukan al'ummai za su bauta masa. **12** Gama zai ceci masu bukatan da suka yi kuka, marasa karfin da ba su da mai taimako. **13** Zai ji tausayin gajiyayyu da masu bukata yā ceci masu bukata daga mutuwa. **14** Zai kubutar da su daga danniya da rikici, gama jininsu yake a gabansa. **15** Bari yā yi doguwar rayuwa! Bari a ba shi zinariya daga Sheba. Bari mutane su ri'ka yin addu'a dominisa su kuma albarkace shi dukan yini. **16** Bari hatsi yā yalwata a duk fāsin kasar; bari yā cika bisan tuddai. Bari'ya'yan itatuwansa su habaka kamar Lebanon; bari yā bazu kamar ciyayi a gona. **17** Bari sunansa yā dawwama har abada; bari yā ci gaba muddin rana tana nan. Dukan al'ummai za su sami albarka ta wurinsa, za su kuma ce da shi mai albarka. **18** Yabo ya tabbata ga Ubangiji Allah, Allah na Isra'ilá, wanda shi kadai ya aikata abubuwa masu bamamaki. **19** Yabo ya tabbata ga sunansa mai dāukaka har abada; bari dukan duniya ta cika da dāukakarsa. **20** Wannan ya kammala addu'o'in Dawuda dan Yesse.

73 Zabura ta Asaf. Tabbatacce Allah mai alheri ne ga Isra'ilá, ga wadanda suke masu tsabta a zuciya. **2** Amma game da ni, kafafuna suna gab da yin santsi; tafin kafana ya yi kusan zamewa. **3** Gama na yi kishin masu girman kai sa'ad da na ga cin gabán da masu mugunta suke yi. **4** Ba sa yin wata fama; jikunansu lafiya suke da kuma karfi. **5** Ba sa shan wata wahalar da sauran mutane ke sha; ba su da damuwa irin na yan adam. **6** Saboda girman kai ya zama musu abin wuya; tā da hankali ya zama musu riga. **7** Daga mugayen zukatansu laifi kan fito mugaye kulle-kullen da suke cikin zukatansu ba su da iyaka. **8** Suna ba'a, suna fāsin mugayen abubuwa; cikin girman kan suna barazana yin danniya. **9** Bakunansu na cewa sama na su ne, kuma harsunansu sun mallaki duniya. **10** Saboda haka mutanensu sun juya gare su suna kuma shan ruwa

a yalwace. **11** Suna cewa, “Yaya Allah zai sani? Mafi Daukaka yana da sani ne?” **12** Ga yadda mugaye suke, kullum ba su da damuwa, arzikinsu yana ta kāruwa. **13** Tabbatacce a banza na bar zuciyata da tsabta; a banza na wanke hannuwa don nuna rashin laifi. **14** Dukan yini na sha annoba; an hukunta ni kowace safiya. **15** Da na ce, “Zan fada haka,” da na bashe’ya’yanka. **16** Sa’ad da na yi kōkari in gane wannan, sai ya zama danniya a gare ni **17** sai da na shiga wuri mai tsarki na Allah; sa’an nan na gane abin da karshensu zai zama. **18** Tabbatacce ka sa su a kasa mai santsi; ka jefar da su ga hallaka. **19** Duba yadda suka hallaka farat daya, razana ta share su gaba daya! **20** Kamar yadda mafarki yake sa’ad da mutum ya farka, haka yake sa’ad da ka farka, ya Ubangiji, za ka rena su kamar almarai. **21** Sa’ad da zuciyata ta faci hankalina kuma ya tashi, **22** na zama marar azanci da jahili; na zama kamar dabba a gabanka. **23** Duk da haka kullum ina tare da kai; ka riķe ni a hannun damana. **24** Ka bishe ni da shawararka, bayan haka kuma za ka kai ni cikin dfaukaka. **25** Wa nake da shi a sama in ba kai ba? Ba na kuma sha’awar kome a duniya in ban da kai. **26** Jikina da zuciyata za su iya raunana, amma Allah ne karfin zuciyata da kuma rabona har abada. **27** Wadanda suke nesa da kai za su hallaka; kakan hallaka dukan wadanda suke maka rashin aminci. **28** Amma game da ni, yana da kyau in kasance kusa da Allah. Na mai da Ubangiji Mai Iko Duka mafakata; zan yi shelar dukan ayyukanka.

74 Maskil na Asaf. Me ya sa ka ki mu har abada, ya Allah? Me ya sa fushinka yake a kan tumakin kiwonka? **2** Ka tuna da mutanen da ka saya tun da dadewa, kabilar gādonka, wadda ka fansa, Dutsen Sihiyona, inda ka zauna. **3** Ka juye sawunka wajen wadannan madawwamin kufai, dukan wannan hallakar da abokin gāba ya yi wa wuri mai tsarki. **4** Maķiyanka sun yi ruri a inda ka sadu da mu; suka kakkafa tutotinsu a matsayin alamu. **5** Sun yi kamar mutane masu wāshin gatura don yanka itatuwa a kurmi. **6** Sun ragargaje dukan sassakar katako da gatura da kuma gudumarsu. **7** Suka kone wurinka mai tsarki kurmus; suka kazantar da mazaunin Sunanka. **8** Suna cewa a zukatansu, “Za mu murkushe su sarai!” Suka kone ko’ina aka yi wa Allah sujada a kasar. **9** Ba a ba mu wata alama mai banmamaki ba; ba sauran annabawan da suka ragu, kuma babu waninmu da ya sani har yaushe wannan zai ci gaba. **10** Har yaushe

abokan gāba za su yi mana ba’a, ya Allah? Maķiya za su ci gaba da fata sunanka har abada ne? **11** Me ya sa ka janye hannunka, hannunka na dama? Ka fid da shi daga rigarka ka hallaka su! **12** Amma kai, ya Allah, kai ne sarki tun da dadewa; ka kawo ceto a kan duniya. **13** Kai ne ka raba teku ta wurin ikonka; ka farfashe kawunan dodo a cikin ruwaye. **14** Kai ne ka murkushe kawunan dodon ruwa ka kuma ba da shi ya zama abinci ga halittun hamada. **15** Kai ne ka bubbude mabulbulai da rafuffuka; ka busar da koguna masu ruwa. **16** Yini naka ne, dare kuma naka ne; ka kafa rana da wata. **17** Kai ne ka kafa dukan iyakokin duniya; ka yi rani da damina. **18** Ka tuna da yadda abokin gāba ya yi maka ba’a, ya Ubangiji, yadda wawaye suka bata sunanka. **19** Kada ka ba da ran kurciyarka ga namun jeji; kada ka manta har abada da rayukan mutanenka masu shan azaba. **20** Ka kula da alkawarinka, domin akwai tashin hankali a kowane lungu mai duhu na kasar. **21** Kada ka bar wadanda ake danniya su sha kunya; bari matalauta da mabukata su yabe sunanka. **22** Ka tashi, ya Allah, ka kāre muradinka; ka tuna yadda wawaye suka yi maka ba’a dukan yini. **23** Kada ka kyale surutan ban haushi na maķiyanka, ihun abokan gābanka, wadanda suke ci gaba da yi.

75 Don mai bi da kafe-kafe. Mai muryar “Kada A Hallaka.” Zabura ta Asaf. Waka ce. Muna maka godiya, ya Allah, muna maka godiya, gama Sunanka yana kusa; mutane na fadin ayyukanka masu banmamaki. **2** Ka ce, “Na zabi kayyadadden lokaci; ni ne wanda yake shari’ar gaskiya. **3** Sa’ad da duniya da dukan mutanenta suka girgiza, ni ne wanda na rike ginshiķan daram. (Sela) **4** Ga masu girman kai na ce, ‘Kada ku kara taķama,’ ga mugaye kuma, ‘Kada ku daga kahoninku. **5** Kada ku daga kahoninku gāba da sama; kada ku yi magana da miķakken wuya.” **6** Ba wani daga gabas ko yamma ko hamada da zai daukaka mutum. **7** Amma Allah ne mai yin shari’ā, yakan saukar da wannan, ya kuma tayar da wani. **8** A hannun Ubangiji akwai kwaf cike da ruwan inabi mai kumfa gauraye da kayan yaji; yakan zuba shi, dukan mugayen duniya kuwa su sha shi tas. **9** Game da ni dai, zan furta wannan har abada; zan rera yabo ga Allah na Yaķub, **10** wanda ya ce, “Zan yanke kahomin dukan mugaye, amma za a daga kahonin adalai sama.”

76 Don mai bi da kafe-kafe. Tare da kayan kidi masu tsirkiya. Zabura ta Asaf. Waka ce. A cikin Yahuda

an san Allah; sunansa da girma yake a cikin Isra'ila. 2 Tentinsa yana a Salem mazauninsa yana a Sihiyona. 3 A can ya kakkarya kibiyoyin wuta, garkuwoyi da takuban, makaman yaki. (Sela) 4 Darajarka tana da haske, fiye da darajar tuddai wadanda suke cike da namun jeji masu yawa. 5 Jarumawa sun zube kamar ganima sun yi barcinsu na karshe; ba ko jarumi guda da zai iya daga hannuwansa. 6 A tsawatawarka, ya Allah na Yakub, doki da keken yaki suka kwanta ba motsi. 7 Kai kadai ne za a ji tsoro. Wane ne zai iya tsayawa sa'ad da ka yi fushi? 8 Daga sama ka yi shelar hukunci, kasa kuwa ta ji tsoro ta kuwa yi tsit, 9 sa'ad da kai, ya Allah, ka tashi don ka yi shari'a, don ka cece dukan masu shan wahala a kasar. (Sela) 10 Tabbatacco fushinka a kan mutane kan jawo maka yabo, wadanda suka tsira daga fushinka za su zama kamar rawaninka. 11 Ku yi alkawari wa Ubangiji Allahnku ku kuma cika su; bari dukan kasashen makwabta su kawo kyatutai ga Wannan da za a ji tsoro. 12 Ya kakkarya karfin masu mulki; sarakunan duniya suna tsoronsa.

77 Don mai bi da kafe-kafe. Don Yedutun. Na Asaf. Zabura ce. Na yi kuka ga Allah don taimako; na yi kuka ga Allah don yă ji ni. 2 Sa'ad da nake cikin damuwa, na nemi Ubangiji; da dare na mi'ka hanniwa ba gajiya raina kuma ya ki yă ta'azantu. 3 Na tuna da kai, ya Allah, na kuma yi nishi; na yi nishi, karfina kuwa duk ya raunana. (Sela) 4 ka hana idanuna rufewa; na damu kwarai har ba na iya magana. 5 Na yi tunani kwanakin da suka wuce, shekarun da suka wuce da dadewa; 6 na tuna da wa'kofina da dare. Zuciyata ta yi nishi, karfina kuwa ya nemi yă sani. 7 "Ubangiji zai ki ne har abada? Ba zai ta'ba nuna alherinsa kuma ba? 8 Kaunarsa marar karewa ta bace ke nan har abada? Alkawarinsa ya kasa ke nan a dukan lokaci? 9 Allah ya manta yă yi jinkai? Cikin fushinsa ya janye tausayinsa ne?" (Sela) 10 Sai na yi tunani, "Zan yi roko saboda wannan, shekarun da Mafi Daukaka ya mi'ka hanniwa na dama." 11 Zan tuna da ayyukan Ubangiji; I, zan tuna mu'ujizanka na tun dā. 12 Zan yi tunani a kan dukan ayyukanka in lura da dukan manyan abubuwan da ka aikata. 13 Hanyoyinka, ya Allah, masu tsarki ne. Wanda allah ne yake da girma kamar Allahnmu? 14 Kai ne Allah da yakan aikata mu'ujizai; ka nuna ikonka a cikin mutane. 15 Da hannunka mai karfi ka fanshi mutanenka, zuriyar Yakub da Yusuf. (Sela) 16 Ruwaye sun gan ka, ya Allah, ruwaye sun gan ka suka firgita; zurfafan gaske

sun girdiza. 17 Gizarizai sun sauksa da ruwa, sararin sama suka buga tsawa; kibiyoyinka suka yi ta kai komo da wal'kiya. 18 Aka ji tsawanka a cikin guguwa, wal'kiyarka ta haskaka duniya; duniya ta yi rawar jiki ta girdiza. 19 Hanyarka ta bi ta cikin teku, hanyarka ta bi cikin manyan ruwaye, duk da haka ba a ga sawunka ba. 20 Ka bi da mutanenka kamar garke ta hinnun Musa da Haruna.

78 Maskil na Asaf. Ya mutanena, ku ji koyarwata; ku saurari kalmomin bakina. 2 Zan bude bakina da misalai, zan fadi boyayyun abubuwan, abubuwan dā, 3 abin da muka ji muka kuma sani, abubuwan da kakanninmu suka fada mana. 4 Ba za mu boye su wa'ya'yanmu ba; za mu fada wa tsara mai zuwa ayyukan da suka zama yabo na Ubangiji, ikonsa, da abubuwan banmamakin da ya aikata. 5 Ya kafa ka'idodi wa Yakub ya kuma kafa doka a cikin Isra'ila, wadda ya umarce kakanni-kakanminmu su koya wa'ya'yansu, 6 don tsara na biye su san su, har da'ya'yan da ba a riga an haifa ba, su kuma su fada wa'ya'yansu. 7 Ta haka za su dogara ga Allah ba kuwa za su manta da ayyukansa ba amma za su kiyaye umarnansa. 8 Ba za su zama kamar kakanni kakanninsu ba, masu taurinkai da kuma tsara masu tayarwa, wadanda zukatansu ba su yi biyayya ga Allah ba, wadanda zukatansu ba su yi aminci ga Allah ba. 9 Mutanen Efraim, ko da yake suna da bakkuna, suka juya da baya a ranar yaki; 10 ba su kiyaye alkawarin Allah ba suka kuma ki su yi rayuwa ta wurin dokarsa. 11 Suka manta da abin da ya aikata, abubuwan banmamakin da ya nuna musu. 12 Ya yi mu'ujizai a idanun kakanminsu a kasar Masar, a yankin Zowan. 13 Ya raba teku ya kuma bi da su ciki; ya sa ruwa ya tsaya daram kamar bango. 14 Ya bishe su da girdige da rana da kuma haske daga wuta dukan dare. 15 Ya tsage duwatsu a cikin hamada ya kuma ba su ruwaye a yalwace kamar tekuna; 16 ya fid da rafuffuka daga dutsen da ya tsaga ya sa ruwa ya gudu kamar koguna. 17 Amma suka ci gaba da yin masa zunubi, suna tayarwa a cikin hamada a kan Mafi Daukaka. 18 Da gangan suka gwada Allah ta wurin neman abincin da suke kwadayi. 19 Suka yi magana a kan Allah, suna cewa, "Allah zai iya shimpida tebur a cikin hamada? 20 Sa'ad da ya bugi dutse, ruwa ya bulbulu, rafuffuka suka yi gudu a yalwace. Amma zai iya ba mu abinci? Zai iya tanada wa mutanensa nama?" 21 Sa'ad da Ubangiji ya ji su, ya yi fushi kwarai; wutarsa ta farke a kan Yakub, hasalarsa kuwa ta tashi a kan Isra'ila,

22 gama ba su gaskata ga Allah ba ko su dogara ga cetonsa. 23 Duk da haka ya ba da umarni ga sarari a bisa ya kuma bude kofofin sammai; 24 ya sauko da Manna wa mutanensa don su ci, ya ba su hatsin sama. 25 Mutane suka ci burodin mala'iku; ya aika musu dukan abincin da za su iya ci. 26 Ya saki iskar gabas daga sammai ya kuma saki iskar yamma ta wurin ikonsa. 27 Ya sauko da nama a kansu kamar kura, tsuntsaye masu firiya kamar yashi a bakin teku. 28 Ya sa suka sauwa a cikin sansaninsu, ko'ina kewaye da tentunansu. 29 Suka ci har suka sami fiye da abin da ya ishe su, gama ya ba su abin da suka yi kwadayi. 30 Amma kafin su juyo daga abincin da suka yi kwadayi, kai tun ma yana a bakunansu, 31 fushin Allah ya kuna a kansu; ya karkashe wadanda suka fi kiba a cikinsu, yana yankan matasan Isra'il. 32 Duk da haka, suka ci gaba da yin zunubi; duk da abubuwan banmamakinsa, ba su gaskata ba. 33 Saboda haka ya sa kwanakinsu suka kare a banza shekarunsu kuma cikin masifa. 34 A duk sa'ad da Allah ya kashe su, sai su neme shi; sukan juyo a natse gare shi. 35 Sun tuna cewa Allah ne Dutsensu, cewa Allah Mafi Daukaka ne Mai fansarsu. 36 Amma sai su yi ta yin masa zakin baki, suna masa karya da harsunansu; 37 zukatansu ba sa biyayya gare shi, ba su da aminci ga alkawarinsa. 38 Duk da haka ya kasance mai jinkai; ya gafarta laifofinsu bai kuwa hallaka su ba. Sau da sau ya janye fushinsa bai kuwa sa fushinsa yă kuna ba. 39 Ya tuna cewa su naman jiki ne kawai, iska mai wucewa da ba ta dawowa. 40 Sau da yawa sun tayar masa a cikin hamada suka kuma bata masa rai a jeji! 41 Sau da sau suka ri'ka gwada Allah; suka tsokane Mai Tsarki na Isra'il. 42 Ba su tuna da ikonsa, a ranar da ya fanshe su daga mai danniya, 43 ranar da ya nuna mu'ujizansa a Masar abubuwan banmamakinsa a yankin Zowan ba. 44 Ya mai da kogunansu suka zama jini; ba su iya sha daga rafuffuka ba. 45 Ya aika da tarin kudajen da suka cinye su, da kwadin da suka wahalshe su. 46 Ya ba da hatsinsu ga fâra, amfanin gonakinsu ga dango. 47 Ya lalace inabinsu da kankara itatuwan al'ul nasu kuma da jaura. 48 Ya mika shanunsu ga kankara, tumakinsu ga aradun tsawa. 49 Ya saki musu fushinsa mai zafi, hasalarsa, zafin rai da kuma bacin ransa, fungiyar mala'iku masu hallakarwa. 50 Ya shirya hanya wa fushinsa; bai tsare ransu daga mutuwa ba amma ya mika su ga annoba. 51 Ya bugi kowane dan fari na Masar, mafari karfin mazantakansu a tentunan Ham.

52 Amma ya fitar da mutanensa kamar garke; ya bi da su kamar tumaki ta cikin hamada. 53 Ya bi da su lafiya kalau, don kada su ji tsoro; amma teku ya cinye abokan gâbansu. 54 Ta haka ya kawo su iyakar kasa mai tsarki, zuwa kasar tudun da hannunsa na dama ya kame. 55 Ya kori al'ummai a gabansu ya rarraba kasashensu gare su a matsayin gâdo; ya zaunar da kabilan Isra'il a gidajensu. 56 Amma suka gwada Allah suka tayar wa Mafi Daukaka; ba su kiyaye ka'idodinsa ba. 57 Kamar kakanninsu suka zama marasa biyayya da marasa aminci, marar tabbas kamar tankwararren baka. 58 Suka ba shi haushi da masujadansu na kan tudu; suka tayar da kishinsa da gumakansu. 59 Sa'ad da Allah ya ji su, ya yi fushi kwarai; ya ki Isra'il gaba daya. 60 Ya yashe tabanakul na Shilo, tentin da ya kafa a cikin mutane. 61 Ya aika da akwatin alkawarin karfinsa zuwa bauta, darajarsa zuwa cikin hannuwan abokin gâba. 62 Ya ba da mutanensa ga takobi; ya yi fushi kwarai da gâdonsa. 63 Wuta ta cinye matasansu maza, yan matansu kuma ba su da wa'okin aure; 64 aka karkashe firistocinsu, gwaurayensu kuwa ba su yi makoki ba. 65 Sa'an nan Ubangiji ya farka sai ka ce daga barcinsa, kamar yadda mutum kan farka daga buguwar ruwan inabi. 66 Ya kori abokan gâbansu; ya sa suka sha madawwamiyar kunya. 67 Sa'an nan ya ki tentunan Yusuf, bai zabi kabilar Efraim ba; 68 amma ya zabi kabilar Yahuda, Dutsen Sihiyona, wanda ya kaunaci. 69 Ya gina wurinsa mai tsarki kamar bisa, kamar duniyar da ya kafa har abada. 70 Ya zabi Dawuda bawansa ya kuma dauke shi daga dakin tumaki; 71 daga kiwon tumaki ya kawo shi don yă kuma zama makiyayin mutanensa Ya'kub, na Isra'il gâdonsa. 72 Dawuda kuwa ya zama makiyayinsu da mutuncin zuciya; da hannuwa masu gwaninta ya bi da su.

79 Zabura ta Asaf. Ya Allah, al'ummai sun mamaye gâdonka; sun fazantar da haikalinka mai tsarki, sun bar Urushalima kufai. 2 Sun ba da gawawwakin bayinka kamar abinci ga tsuntsayen sararin sama, nama jikin tsarkakanka ga namun jejin duniya. 3 Sun zubar da jini kamar ruwa ko'ina a Urushalima, kuma babu wani da zai binne matattu. 4 Mun zama abin reni ga makwabta, abin ba'a da reni ga wadanda suke kewaye da mu. 5 Har yaushe, ya Ubangiji za ka yi ta fushi? Har abada ne? Har yaushe kishinka zai yi ta kuna kamar wuta? 6 Ka zuba fushinka a kan al'umman da ba su yarda da kai ba, a kan

mulkokin da ba sa kira bisa sunanka; 7 gama sun cinye Ya'kub suka lalatar da kasar zamansa. 8 Kada ka ri'ke zunubai kakanni a kanmu; bari jinkanka yā zo da sauri yā sadu da mu, gama mun fid da zuciya sarai. 9 Ka taimake mu, ya Allah Mai Cetommu, saboda daukakar sunanka; ka cece mu ka kuma gafarta mana zunubanmu saboda sunanka. 10 Don me al'ummai za su ce, "Ina Allahnsu yake?" A idanunmu, ka sanar wa al'ummai cewa kana dfaukan fansar jinin bayinka da aka zubar. 11 Bari nishe-nishen'yan kurkuku su zo gabanka; ta wurin karfin hannunka ka kiyaye wadanda aka yanke wa hukuncin mutuwa. 12 Ka sāka a cinyoyin makwabtanmu sau bakwai zage-zagen da suka yi ta yi maka, ya Ubangiji. 13 Sa'an nan mu mutanenka, tumakin makiyayarka, za mu yabe ka har abada; daga tsara zuwa tsara za mu yi ta ba da labarin yabonka.

80 Don mai bi da kade-kade. Mai muryar "Lilin Alkawari." Na Asaf. Zabura ce. Ka ji mu, ya Makiyayin Isra'ilā, kai da ka bishe Yusuf kamar garke. Kai da kake zaune a kursiyi tsakanin kerubobi, ka haskaka 2 a gaban Efraim, Benyamin da Manasse. Ka tā da karfinka; ka zo ka cece mu. 3 Ka mai da mu, ya Allah; ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu, za mu kuwa cetu. 4 Ya Ubangiji Allah Madaukaki, har yaushe fushinka zai yi ta kuna a kan addu'o'in mutanenka? 5 Ka ciyar da su da burodin hawaye; ka sa suka sha hawaye ta cikakken kwaf. 6 Ka mai da mu abin fada ga makwabtanmu, kuma abokan gābanmu suna mana ba'a. 7 Ka mai da mu, ya Allah Madaukaki; ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu za mu kuwa cetu. 8 Ka fitar da inabi daga Masar; ka kori al'ummai ka kuma dasa shi. 9 Ka gyara wuri saboda shi, ya kuwa yi saiwa ya cike kasa. 10 Aka rufe duwatsu da inuwarsa, manya-manyana itatuwan al'ul da rassansa. 11 Ya mi'ke rassansa zuwa Teku tohonsa har zuwa Kogi. 12 Me ya sa ka rurruushe bangayensa don duk masu wucewa su tsinke'ya'yan inabinsa? 13 Aladu daga kurmi suna barnatar da shi halittun gonaki kuma suna cinsa. 14 Ka komo wurinmu, ya Allah Madaukaki! Ka duba daga sama ka gani! Ka lura da wannan inabi, 15 saiwar da hannun damarka ya dasa, dan da ka renar wa kanka. 16 An yanke inabinka, an kone shi da wuta; a tsawatawarka mutanenka sun hallaka. 17 Bari hannunka yā zauna a kan mutumin da yake hannun damarka, dan mutum da ka renar wa kanka. 18 Ta haka ba za mu juye mu bar ka ba; ka

rayar da mu, za mu kuwa kira bisa sunanka. 19 Ka mai da mu, ya Ubangiji Allah Madaukaki; ka sa fuskarka ta haskaka a kanmu, za mu kuwa cetu.

81 Don mai bi da kade-kade. Bisa ga gittit. Ta Asaf.

Ku rera don farin ciki ga Allah karfinmu; ku yi sowa ga Allah na Yakub! 2 Ku fara kade-kade, ku buga ganga, ku kada garaya da molo masu dadi. 3 Ku busa kahon rago a Sabon Wata, da kuma sa'ad da wata ya kai tsakiya, a ranar Bikinmu; 4 wannan ka'ida ce domin Isra'ilā, farilla ta Allah na Yakub. 5 Ya kafa shi a matsayin ka'ida domin Yusuf sa'ad da ya fito daga Masar. Muka ji yaren da ba mu fahimta ba. 6 Ya ce, "Na kau da nauyi daga kafafunku; an'yantar da hannuwansu daga kwando. 7 Cikin damuworku kun yi kira na kuwa kubutar da ku, na amsa muku daga girgijen tsawa; na gwada ku a ruwan Meriba. (Sela) 8 "Ku ji, ya mutanena, zan kuwa gargafe ku, in ba za ku saurare ni ba, ya Isra'ilā! 9 Kada ku kasance da ba'kon allah a cikinku; ba za ku rusuna ga ba'kon allah ba. 10 Ni ne Ubangiji Allahnku wanda ya fitar da ku daga Masar. Ku bude bakinku zan kuwa cika shi. 11 "Amma mutanena ba su saurare ni ba; Isra'ilā bai mi'ka kansa gare ni ba. 12 Saboda haka na ba da su ga zukatansu da suka taurare don su bi dabararsu. 13 "A ce mutanena za su saurare ni, a ce Isra'ilā zai bi hanyoyina, 14 da nan da nan sai in rinjayi abokan gābansu in kuma juye hannuna a kan mākiyansu! 15 Wadanda suke kin Ubangiji za su fādī a gabansa da rawar jiki, hukuncinsu kuma zai dawwama har abada. 16 Amma za a ciyar da ku da alkama mafi kyau; da zuma daga dutsen da zai kosar da ku."

82 Zabura ta Asaf. Allah yana shugabanta cikin

babban taro; yakan zartar da hukunci a cikin "alloli". 2 "Har yaushe za ku kāre marasa adalci ku kuma goyi bayan mugaye? (Sela) 3 Ku tsare mutuncin marasa karfi da marayu; ku kāre hakkin matalauta da wadanda ake danniya. 4 Ku ceci marasa karfi da masu bukata; ku kubutar da su daga hannun mugaye. 5 "Ba su san kome ba, ba su fahimci kome ba. Suna yayo cikin duhu; an girgiza dukan tussan duniya. 6 "Na ce, 'Ku "alloli" ne; dukanku'ya'yan Mafi Daukaka' ne. 7 Amma za ku mutu kamar mutum kurum; za ku fādī kamar duk wani mai mulki." 8 Ka tashi, ya Allah, ka shari'anta duniya, gama dukan al'ummai gādonka ne.

83 Waka ce. Zabura ta Asaf. Ya Allah, kada ka yi shiru; kada ka tsaya cik, ya Allah, kada ka

daina motsi. 2 Dubi yadda abokan gābanka suke fariya, dubi yadda makiyanka suke daga kansu. 3 Da wayo suna kulle-kulle a kan mutanenka; suna shirya makarkashiya a kan wadanda kake so. 4 Suna cewa, "Ku zo, bari mu hallaka su dungum a matsayin al'umma, don kada a kara tuna da sunan Isra'il." 5 Da zuciya daya suka yi kulle-kulle tare; suka hada kai gāba da kai, 6 tentunan Edom da na mutanen Ishmayel, na Mowab da kuma na Hagirawa, 7 Gebal, Ammon da Amalek, Filistiya, tare da mutanen Taya. 8 Har Assuriya ma ta hada kai da su don ta ba da karfi ga zuriyar Lot. (Sela) 9 Ka yi musu abin da ka yi wa Midyan, yadda ka yi wa Sisera da Yabin a kogin Kishon, 10 wadanda suka hallaka a En Dor suka zama kamar juji a kasa. 11 Ka mai da manyansu kamar Oreb da Zeyib, dukan sarakunansu kamar Zeba da Zalmunna, 12 wadanda suka ce, "Bari mu mallaki wuraren kiwon Allah." 13 Ka mai da su kamar dan tsiron da kan karye, iska ta yi ta turawa, ya Allahna, kamar yayin da iska take hurawa, 14 kamar yadda wuta ke cin kurmi ko harshen wutar da take ci a kan duwatsu, 15 haka za ka kore su da iska mai karfi ka kuma firgita su da guguwarka. 16 Ka rushe fuskokinsu da kunya don mutane su nemi sunanka, ya Ubangiji. 17 Bari su kasance cikin kunya da ta'acici; bari su hallaka cikin wulakanci. 18 Bari su san cewa kai, wanda sunansa ne Ubangiji, cewa kai kadai ne Mafi Daukaka a bisa dukan duniya.

84 Don mai bi da kade-kade. Bisa ga gittit. Na'Ya'yan Kora maza. Zabura ce. Ina misalin kyan wurin zamanka, Ya Ubangiji Madaukaki! 2 Raina yana marmari, har yana suma, don filayen gidan Ubangiji; zuciyata da namana na tā da murya domin Allah mai rai. 3 Har tsada ma ta sami gida, tsatsewa kuma ta yi wa kanta sheka, inda za tā kyankyashe'ya'yanta, wuri kusa da bagadenka, Ya Ubangiji Madaukaki, Sarkina da kuma Allahna. 4 Masu albarka ne wadanda suke zama a gidanka; kullum suna ta yabonka. (Sela) 5 Masu albarka ne wadanda karfinsu yana daga gare ka, wadanda suka kafa zukatansu a yin tafiya zuwa wuri mai tsarki ne. 6 Yayinda suke wuce ta Kwarin Baka, sukan mai da shi wurin mafulbulai; ruwan sama na farko kuma kan rufe shi da tafkuna. 7 Suna ta kara karfi, har sai kowanne ya bayyana a gabon Allah a Sihiyona. 8 Ka ji addu'ata, ya Ubangiji Allah Madaukaki; ka saurare ni, ya Allah na Yakub. (Sela) 9 Ka dubi garkuwarmu, ya Allah; ka duba da alheri a

kan shafaffenka. 10 Rana guda a filayen gidan sun fi dubu a wani wuri dabam; zan gwammaci in zama mai tsaron kofa a gidan Allahna da in zauna a tentunan mugaye. 11 Gama Ubangiji Allah rana ne da kuma garkuwa; Ubangiji yakan yi alheri da kuma daraja; ba ya hana kowane abu mai kyau wa wadanda suke aikata abin da yake daidai. 12 Ya Ubangiji Madaukaki, mai albarka ne mutumin da ya dogara gare ka.

85 Don mai bi da kade-kade. Na'ya'yan Kora maza.

Zabura ce. Ka nuna wa kasarka alheri, ya Ubangiji; ka mai da nasarorin Yakub. 2 Ka gafarta laifin mutanenka ka kuma shafe dukan zunubansu. (Sela) 3 Ka kau da dukan fushinka ka kuma juye daga hasalar fushinka. 4 Ka sāke mai da mu, ya Allah Mai Cetonmu, ka kau da rashin jin dadinka daga gare mu. 5 Za ka ci gaba da fushi da mu har abada ne? Za ka ja fushinka cikin dukan tsararraki? 6 Ba za ka sāke raya mu ba, don mutanenka su yi farin ciki a cikinka? 7 Ka nuna mana kaunarka marar karewa, ya Ubangiji, ka kuma ba mu cetonka. 8 Zan saurari abin da Allah Ubangiji zai fada; ya yi alkawarin salama ga mutanensa, tsarkakansa, amma kada su koma ga wauta. 9 Tabbatacce cétonsa yana kusa da wadanda suke tsoronsa, don daukakarsa ta zauna a cikin kasarmu. 10 Kauna da aminci za su sadu; adalci da salama za su yi wa juna sumba. 11 Aminci zai bulbulo daga kasa, adalci kuma yă duba daga sama. 12 Ubangiji tabbatacce zai bayar da abin da yake da kyau, kasarmu kuwa za tā ba da amfaninta. 13 Adalci na tafiya a gabansa yana shirya hanya domin kafafunsa.

86 Addu'ar Dawuda. Ka ji, ya Ubangiji, ka kuma amsa mini, gama ni matalauci ne mai bukata kuma. 2 Ka tsare raina, gama na ba da kaina gare ka. Kai ne Allahna; ka ceci bawanka wanda ya dogara gare ka. 3 Ka yi mini jinkai, ya Ubangiji, gama na yi kira gare ka dukan yini. 4 Ka ba bawanka farin ciki gama gare ka, ya Ubangiji, na miķa raina. 5 Kai mai gafartawa da kuma mai alheri ne, ya Ubangiji, cike da kauna ga dukan wadanda suke kira gare ka. 6 Ka ji addu'ata, ya Ubangiji; ka saurari kukata na neman jinkai. 7 A lokacin wahala zan yi kira gare ka, gama za ka amsa mini. 8 A cikin alloli babu kamar ka, ya Ubangiji; babu ayyukan da za a kwatanta da naka. 9 Dukan al'umman da ka yi za su zo su yi sujada a gabanka, ya Ubangiji; za su kawo daukaka ga sunanka. 10 Gama kai mai girma ne kana kuma aikata ayyuka

masu banmamaki; kai kadai ne Allah. 11 Ka koya mini hanyarka, ya Ubangiji, zan kuwa yi tafiya cikin gaskiyarka; ka ba ni zuciya wadda ba tā rabu ba, don in ji tsorон sunanka. 12 Zan yabe ka, ya Ubangiji Allahna, da dukan zuciyata; zan daukaka sunanka har abada. 13 Gama kaunarka da girma take gare ni; kai ka cece ni daga zurfafa, daga mazaunin matattu. (*Sheol h7585*) 14 Masu girman kai suna kai mini hari, ya Allah; fungiyar marasa imani suna neman raina, mutanen da ba su kula da kai ba. 15 Amma kai, ya Ubangiji, kai Allah mai tausayi ne da kuma mai alheri, mai jinkirin fushi, mai yawan kauna da aminci. 16 Ka juyo gare ni ka yi mini jinkai; ka ba wa bawanka karfi; ka ceci ni gama na bauta maka yadda mahaifyata ta yi. 17 Ka ba ni alamar alherinka, don abokan gābana su gani su kuma sha kunya, gama kai, ya Ubangiji, ka taimake ni ka kuma ta'azantar da ni.

87 Na'ya'yan Kora maza. Zabura ce. Wařka ce. Ya kafa harsashinsa a kan dutse mai tsarki. 2 Ubangiji yana kaunarko fofofin Sihiyona fiye da dukan wuraren zaman Yakub. 3 Ana fadin abubuwa masu daukaka game da ke Ya birnin Allah, (Sela) 4 “Zan lissafta Rahab a cikin wadanda suka san ni, Filistiya ita ma, da Taya, tare da Kush, zan kuma ce, ‘An haifi wannan a Sihiyona.’” 5 Tabbatacce, game da Sihiyona za a ce, “Wannan da wangan an haifa a cikinta, Mafi Daukaka kansa zai kafa ta.” 6 Ubangiji zai rubuta a littafin sunayen mutanensa, “An haifi wannan a Sihiyona.” (Sela) 7 Yayinda suke kade-kade za su rera, “Dukan mašbulbulaina suna cikinki.”

88 Wařka ce, Zabura ta'ya'yan Kora maza. Don mai bi da kade-kade. Bisa ga mahalat leyannotmaskil na Heman dangin Ezra. Ya Ubangiji, Allah wanda ya cece ni, dare da rana ina kuka a gabanka. 2 Bari addu'ata ta zo a gabanka; ka kasa kunne ga kukata. 3 Gama raina yana cike da wahala rayuwata tana gab da kabari. (*Sheol h7585*) 4 An lissafta ni cikin wadanda suka gangara zuwa cikin rami; ni kamar mutumin da ba shi da karfi ne. 5 An ware ni tare da matattu, kamar wadanda aka kashe da suke kwance a kabari, wadanda ba ka kara tunawa, wadanda aka yanke daga taimakonka. 6 Ka sa ni a ramin da yake can kasa cikin zurfafa mafi duhu. 7 Hasalarka tana da nauyi a kaina; ka turmushe ni da dukan rakumanka. (Sela) 8 Ka dauke abokaina na kurkusa daga gare ni ka sa na zama abin kyama a gare su. An kange ni, ba yadda zan kubuta 9 idanuna ba sa gani sosai saboda bařin ciki. Ina kira gare ka,

ya Ubangiji, kowace rana; na tā da hannuwana zuwa gare ka. 10 Kakan nuna wa matattu ayyukanka na banmamaki ne? Wadanda suka mutu sukan tashi su yabe ka ne? (Sela) 11 Ana furta kaunar a cikin kabari ne, ana zancen amincinka a cikin Hallaka ne? 12 An san ayyukanka masu banmamaki a wurin duhu ne, ko ayyukan adalcinka a lahir? 13 Amma ina kuka gare ka neman taimako, ya Ubangiji; da safe addu'ata kan zo gabanka. 14 Don me, ya Ubangiji, ka ki ni ka kuma boye fuskarka daga gare ni? 15 Tun ina karami na sha wahala na kuma yi kusa in mutu; na sha wahalar razanarka kuma na kuma fid da zuciya. 16 Hasalarka ta sha kaina; razanarka ta hallaka ni. 17 Dukan yini sun kewaye ni kamar rigyawa; sun mamaye ni dungum. 18 Ka dauke abokaina da kaunatattuna daga gare ni; duhu ne abokina na kurkusa.

89 Maskil na Etan dangin Ezra. Zan rera game da kauna mai girma ta Ubangiji har abada; da bakina zan sanar da amincinka a dukan zamanai. 2 Zan furta cewa kaunarka tana nan daram har abada, cewa ka kafa amincinka a sama kanta. 3 Ka ce, “Na yi alkawari da zařabben, na rantse wa Dawuda bawana, 4 cewa ‘Zan kafa zuriyarka har abada in kuma sa kursiyinka yā tsaya daram dukan zamanai.’” (Sela) 5 Sammai na yabon abubuwan banmamakinka, ya Ubangiji, amincinka shi ma, a cikin taron tsarkakanka. 6 Gama wane ne a sarari za a iya kwatanta da Ubangiji? Wane ne yake kamar Ubangiji a cikin talikan samaniya? 7 Cikin taron tsarkaka Allah ne aka fi tsoro; shi ne mafi bantsoro fiye da dukan wadanda suka kewaye shi. 8 Ya Ubangiji Allah Madaukaki, wane ne kamar ka? Kai mai iko ne, ya Ubangiji, kuma amincinka ya kewaye ka. 9 Kana mulkin teku mai tumbatsa; sa'ad da rakuma sun tashi, kakan kwantar da su. 10 Ka ragargaza Rahab kamar wadanda aka kashe; da hannunka mai karfi ka watsar da abokan gābanka. 11 Sammai naka ne, haka kuma duniya; ka kafa duniya da dukan abin da yake cikinta. 12 Ka halicce arewa da kudu; Tabor da Hermon suna rera don farin ciki ga sunanka. 13 Hannunka mai iko ne; hannunka yana da karfi, hannunka na dama ya sami daukaka. 14 Adalci da gaskiya su ne tushen kursiyinka; kauna da aminci suna tafiya a gabanka. 15 Masu albarka ne wadanda suka koyi yin maka kirari wadanda suke tafiya cikin hasken da yake gabanka, Ubangiji. 16 Suna farin ciki a cikin sunanka dukan yini; suna samun daukaka cikin adalcinka. 17 Gama kai ne daukakarsu da karfinsu, kuma ta wurin alherinka

ka daukaka kahonka. **18** Tabbataccce, garkuwarmu ta Ubangiji ce, ta sarkinmu ce, da kuma ta Mai Tsarki na Isra'il ce. **19** Ka taba yin magana cikin wahayi, ga mutanenka masu aminci ka ce, "Na ba wa jarumi karfi; na daukaka saurayi daga cikin mutane. **20** Na sami Dawuda bawana; da mai na mai tsarki na shafe shi. **21** Hannuna zai kasance tare da shi; tabbataccce hannuna zai karfafa shi. **22** Babu abokin gāban da zai sa yā biya haraji; babu mugun mutumin da zai danne shi. **23** Zan murkushe mākiyansa a gabansa in kashe dukan abokan gābansa. **24** Amintacciya kaunata za tā kasance tare da shi, kuma ta wurin sunana za a daukaka kahonsa. **25** Zan sa hannunsa a bisa teku, hannunsa na dama a bisa koguna. **26** Zai yi kira gare ni yā ce, 'Kai ne Mahaifina, Allahna, Dutse mai cetona.' **27** Zan kuma nada shi dan farina, mafi daukaka cikin sarakunan duniya. **28** Zan ci gaba da kaunarsa har abada, alkawarina da shi ba zai taba fasa ba. **29** Zan kafa zuriyarsa har abada, kursiyinsa muddin sammai suna nan. **30** "In'ya'yansa maza suka yashe dokata ba su kuwa bi ka'idodina ba, **31** in suka take ka'idodina suka kuma kāsa kiyaye umarnaina, **32** zan hukunta zunubinsu da sanda, laifinsu da bulala; **33** amma ba zan dauke kaunata daga gare shi ba, ba kuwa zan taba rasa cika amincina ba. **34** Ba zan take alkawarina ba ko in canja abin da lebunana suka ambata. **35** Sau daya ba kari, na rantse da tsarkina, ba kuwa zan yi karya wa Dawuda ba, **36** cewa zuriyarsa za tā ci gaba har abada kuma kursiyinsa zai dawwama a gabana kamar rana; **37** zai kahu har abada kamar wata, amintacciya shaidea a cikin sarari." (Sela) **38** Amma ka ki, ka yi kyama ka kuma yi fushi sosai da shafaffenka. **39** Ka soke alkawarin da ka yi da bawanka ka kuma kazantar da rawaninsa a kura. **40** Ka rurruushe dukan katangansa ka sa kagaransa suka zama kufai. **41** Dukan wadanda suka wuce sun washe shi; ya zama abin dariya wajen makwabtansa. **42** Ka daukaka hannun dama na mākiyansa; ka sa dukan abokan gābansa suna farin ciki. **43** Ka juye bakin takobinsa ba ka kuma taimake shi a cikin yaki ba. **44** Ka kawo karshen darajarsa ka kuma jefar da kursiyinsa kasa. **45** Ka rage kwanakin kuruciyarsa; ka rufe shi da mayafin kunya. (Sela) **46** Har yaushe, ya Ubangiji za ka boye? Za ka boye har abada ne? Har yaushe fushinka zai yi ta ci kamar wuta? **47** Ka tuna yadda raina mai wucewa ne. Gama ka halicce dukan mutane ba amfan! **48** Wanda mutum ne zai rayu da ba zai ga mutuwa ba, ko yā

cece kansa daga ikon kabari? (Sela) (Sheol h7585) **49** Ya Ubangiji, ina kaunar mai girma ta dā, wadda cikin amincinka ka rantse wa Dawuda? **50** Ka tuna, Ubangiji, yadda aka yi wa bawanka ba'a, yadda na jimre a zuciyata da zage-zagen dukan al'ummai, **51** zage-zagen da abokan gābanka suka yi mini, ya Ubangiji, da suka yi wa kowane matakín da shafaffenka ya dauka. **52** Yabo ya tabbata ga Ubangiji har abada!

90 Add'u ar Musa Mutumin Allah. Ubangiji kai ne mazauninmu cikin dukan zamanai. **2** Kafin a haifi duwatsu ko a fid da kasa da duniya, daga madawwami zuwa madawwami kai Allah ne. **3** Ka komar da mutane zuwa kura, kana cewa, "Ku koma kura, ya ku'ya'yan mutane." **4** Gama shekaru dubu a gabanka kamar kwana daya ne da ya wuce, ko sa'a guda na dare. **5** Ka share mutane cikin barcin mutuwa; suna kama da sabuwa ciyawar safiya, **6** ko da yake da safe takan yi sabuwar huda da yamma sai ta bushe ta kuma yankwane. **7** An cinye mu ta wurin fushinka mun kuma razana ta wurin hasalarka. **8** Ka ajiye laifinmu a gabanka, asirin zunubanmu a hasken kasancewarka. **9** Dukan kwanakinmu sun wuce karkashin fushinka; mun gama shekarunmu da nishi. **10** Tsawon kwanakinmu shekaru saba'in ne, ko tamanin, in muna da karfi; duk da haka tsawonsu wahaloli ne kawai da bacin rai, gama da sauri suke wucewa, ta mu kuma ta kare. **11** Wa ya san karfin fushinka? Gama hasalarka tana da girma kamar tsoron da ya dace da kai. **12** Ka koya mana yawan kwanakinmu daidai, don mu sami zuciyar hikima. **13** Ka ji mu, ya Ubangiji! Har yaushe zai ci gaba? Ka ji tausayin bayinka. **14** Ka kosar da mu da safe da kaunarka marar karewa, don mu rera don yabo, mu kuma yi murna dukan kwanakinmu. **15** Faranta mana zuciyar kamar yawan kwanakin da muka sha azaba, kamar yawan shekarun da muka ga wahala. **16** Bari a nuna ayyukanka ga bayinka, darajarka ga'ya'yansu. **17** Bari alherin shugabanmu Allah yā kasance a kanmu; ka albarkaci mana aikin hannuwanmu, I, ka albarkaci aikin hannuwanmu.

91 Shi wanda yake zama a wurin Mafi Daukaka zai huta a cikin inuwar Madaukaki. **2** Zan ce game da Ubangiji, "Shi ne mafakata da kagarata, Allahna, wanda nake dogara." **3** Tabbataccce zai cece ka daga tarkon mai farauta da kuma daga cututtuka masu kisa. **4** Zai rufe ka da fikafikansa, a karkashin

fikafikansa kuwa za ka sami mafaka; amincinsa zai zama maka garkuwa da katanga. **5** Ba za ka ji tsorun razanar dare, ko kibiyoyi da suke firiya da rana ba, **6** ko bala'in da yake aukowa cikin duhu, ko annobar da take hallakarwa da tsakar rana. **7** Dubu za su iya fāduwa a gefenka, dubu goma a hannun damanka, amma ba abin da zai zo kusa da kai. **8** Za ka dai gan da idanunka yadda ake hukunta mugaye. **9** In ka mai da Mafi Daukaka wurin zamanka, har ma Ubangiji wanda yake mafakata, **10** to, babu wani mugun abin da zai same ka, ba masifar da za tā zo kusa da tentinka. **11** Gama zai umarcı mala'ikunsa game da kai don su tsare ka a dukan hanyoyinka; **12** za su tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga kafarka a kan dutse. **13** Za ka taka zaki da gamsheka; za ka tattake babban zaki da maciji. **14** Ubangiji ya ce, "Domin ya kaunace ni, zan kubutar da shi; zan kiyaye shi, gama ya yarda da sunana. **15** Zai kira bisa sunana, zan kuma amsa masa; zan kasance tare da shi a lokacin wahala, zan kubutar da shi in kuma girmama shi. **16** Da tsawon rai zan kosar da shi in kuma nuna masa cetona."

92 Zabura ce. Wařa ce. Domin ranar Asabbaci.

Yana da kyau a yabi Ubangiji a kuma yi kidi ga sunanka, ya Mafi Daukaka, **2** don a yi shelar kaunarka da safe amincinka kuma da dare, **3** da kidin molo mai tsirkiya goma da kuma karar garaya. **4** Gama ka sa na yi murna ta wurin ayyukanka, ya Ubangiji; na rera don farin ciki saboda ayyukan hannuwanka. **5** Ina misalin ayyukarka, ya Ubangiji, tunanirika da zurfi suke kwarai! **6** Mutum marar azancı ba zai sani ba, wawa ba zai gane ba, **7** cewa ko da yake mugaye suna girma kamar ciyawa kuma dukan masu aikata mugunta suna habaka, za a hallaka su har abada. **8** Amma kai, ya Ubangiji, za a daukaka har abada. **9** Gama tabbatacce abokan gābanka, ya Ubangiji, tabbatacce abokan gābanka za su hallaka; za a watsar da dukan masu aikata mugunta. **10** Ka daukaka kahona kamar na bauna; an zubo mai masu kyau a kaina. **11** Idanuna sun ga fāduwar makiyana; kunnuwana sun ji kukan mugayen makiyana. **12** Adalai za su habaka kamar itacen dabino, za su yi girma kama al'ul na Lebanon; **13** da aka daddasa a gidan Ubangiji, za su habaka a filayen gidan Allahnmu. **14** Za su ci gaba da ba da'ya'ya a tsufansu, za su kasance danye kuma kore shar, **15** suna shela cewa, "Ubangiji adali ne; shi ne Dutsena, kuma babu mugunta a cikinsa."

93 Ubangiji yana mulki, yana sanye da daukaka; Ubangiji yana sanye da daukaka yana kuma sanye da karfi. An kafa duniya daram; ba za a iya matsar da ita ba. **2** An kafa kursiyin tun da dadfewa; kana nan tun fil azal. **3** Tekuna sun taso, ya Ubangiji, tekuna sun ta da muryarsu; tekuna sun tā da ta rakumansu masu tumbatsa. **4** Mafi karfi fiye da tsawan manyan ruwaye, mafi karfi fiye da ikon rakuman ruwan teku, Ubangiji mai zama a bisa mai girma ne. **5** Ka'idodinka suna nan daram; tsarki ya yi wa gidanka ado har kwanaki marar karewa, ya Ubangiji.

94 Ya Ubangiji, Allahn da yake ramuwa, Ya Allah

wanda yake ramuwa, ka haskaka. **2** Ka tashi, ya Alkalın duniya; ka sāka wa masu girman kai abin da ya dace da su. **3** Har yaushe mugaye, ya Ubangiji har yaushe mugaye za su yi ta murna? **4** Suna ta yin maganganun fariya; dukan masu aikata mugunta sun cika da fariya. **5** Suna murkushe mutanenka, ya Ubangiji; suna danne gādonka. **6** Suna kashe gwauraye da kuma baki; suna kisan marayu. **7** Suna ce, "Ubangiji ba ya gani; Allah na Yařub bai kula ba." **8** Ku mai da hankali, ku marasa azancı a cikin mutane; ku wawaye, yaushe za ku zama masu hikima? **9** Shi da ya sa kunne ba don a ji ba ne? Shi da ya yi ido ba don yā gani ba ne? **10** Shi da yake yi wa al'ummai horo ba ya hukunci ne? Shi da yake koya wa mutum ba shi da sani ne? **11** Ubangiji ya san tunanin mutum; ya san cewa tunaninsu banza ne. **12** Mai albarka ne mutumin da ka yi masa horo, ya Ubangiji, mutumin da ka koyar daga dokarka; **13** kana ba shi sauķi a lokacin wahala, sai har an haka rami wa mugaye. **14** Gama Ubangiji ba zai ki mutanensa ba; ba zai tařa yashe gādonsa ba. **15** Za a sāke kafa hukunci a kan adalci, kuma dukan masu adalci a zuciya za su bi shi. **16** Wane ne zai yi gāba da mugaye domina? Wane ne zai dauki matsayi ya yi gāba da masu aikata mugunta domina? **17** Da ba don Ubangiji ya yi mini taimako ba, da tuni na zauna shiru a wurin mutuwa. **18** Sa'ad da na ce, "Kafata na santsi," kaunarka, ya Ubangiji, ta riķe ni. **19** Sa'ad da alhini ya yi yawa a cikina, ta'aziyarka ta kawo farin ciki wa raina. **20** Zai yiwu kursiyin da ya cika da lalaci yā hada kai da kai, wanda yake kawo azaba ta wurin abin da ya zartar? **21** Sun yi kungiya tare a kan mai adalci suka yanke wa marar laifi hukuncin mutuwa. **22** Amma Ubangiji ya zama kagarata, Allahna kuma dutsen da nake samun mafaka. **23** Zai sāka

musu saboda zunubansu yă kuma hallaka su saboda muguntarsu; Ubangiji Allahnmu zai hallaka su.

95 Ku zo, bari mu rera don farin ciki ga Ubangiji; bari mu yi sowa da karfi ga Dutsen cetonmu. **2** Bari mu zo gabansa da godiya mu rera gare shi da kidi da wa  ka. **3** Gama Ubangiji Allah mai girma ne, babban Sarki a bisa dukan alloli. **4** A hannunsa ne zurfafan duniya suke,   wan kolon dutse kuma nasa ne. **5** Teku nasa ne, gama shi ne ya yi shi, da hannuwansa kuma ya yi busashiyar   asa. **6** Ku zo, bari mu rusuna mu yi sujada, bari mu durkusa a gabon Ubangiji Mahaliccimmu; **7** gama shi ne Allahnmu mu mutanen makiyayansa ne, garke kuwa a karkashin kulawarsa. Yau, in kuka ji muryarsa, **8** “Kada ku taurare zukatanku kamar yadda kuka yi a Meriba, kamar yadda kuka yi a wancan rana a Massa a hamada, **9** inda kakanninku suka gwada suka kuma jarraha ni, ko da yake sun ga abin da na yi. **10** Shekara arba’in na yi fushi da wancan tsara; na ce, ‘Su mutane ne wadanda zukatansu suka kauce, kuma ba su san hanyoyina ba.’ **11** Saboda haka na yi rantsuwa cikin fushina, ‘Ba za su taba shiga hutuna ba.’”

96 Ku rera sabuwar wa  ka ga Ubangiji; ku rera ga Ubangiji, ku duniya duka. **2** Ku rera ga Ubangiji, ku yabe sunansa; ku yi shelar cetonsa kowace rana. **3** Ku furta dfaukakarsa a cikin al’ummai, manyan ayyukansa a cikin dukan mutane. **4** Gama da girma Ubangiji yake, ya kuma cancanci yabo; tilas a ji tsoronsa fiye da dukan alloli. **5** Gama dukan allolin al’ummai gumaka ne, amma Ubangiji ne ya yi sammai. **6** Daraja da dfaukaka suna a gabansa; karfi da dfaukaka suna a cikin tsarkakar wurinsa. **7** Ku ba wa Ubangiji, ya iyalan al’ummai ku ba wa Ubangiji dfaukaka da kuma karfi. **8** Ku ba wa Ubangiji dfaukakar da ta dace da sunansa; ku kawo sadaka ku kuma zo cikin filayen gidansa. **9** Ku bauta wa Ubangiji da darajar tsarkinsa; ku yi rawar jiki a gabansa, dukan duniya. **10** Ku fada cikin al’ummai, “Ubangiji yana mulki.” Duniya ta kahu daram, ba za a iya matsar da ita ba; zai yi wa mutane hukunci da gaskiya. **11** Bari sammai su yi farin ciki, bari duniya t   yi murna; bari teku t   yi ruri, da kuma dukan abin da yake cikinsa; **12** bari gonaki su yi tsalle da murna, da kuma kome da yake cikinsa. Ta haka dukan itatuwan kurmi za su rera don farin ciki; **13** za su rera a gabon Ubangiji, gama yana zuwa, yana

zuwa don yă hukunta duniya. Zai hukunta duniya cikin adalci mutane kuma cikin amincinsa.

97 Ubangiji yana mulki, bari duniya t   yi murna; bari tsibirai masu nesa su yi farin ciki. **2** Gizagizai da ba  kin duhu sun kewaye shi; adalci da gaskiya su ne tushen kursiyinsa. **3** Wuta tana tafiya a gabansa tana kuma cinye makiyansa a kowane gefe. **4** Walkiyarsa ta haskaka duniya; duniya ta gani ta kuma yi rawar jiki. **5** Duwatsu sun narke kamar kakin zuma a gabon Ubangiji, a gabon Ubangijin dukan duniya. **6** Sammai sun yi shelar adalcinsa, dukan mutane kuma suka ga dfaukakarsa. **7** Dukan wadanda suke bauta wa siffofi sun sha kunya, wadanda suke fariya da gumaka, ku yi masa sujada, dukanku alloli! **8** Sihiyona ta ji ta kuma yi farin ciki kuma dukan kauyukan Yahuda suna murna saboda hukunce-hukuncenka, ya Ubangiji. **9** Gama kai, ya Ubangiji, kai ne Mafi Daukaka a bisa dukan duniya; ana darjanta ka fiye da dukan alloli. **10** Bari masu kaunar Ubangiji su ki mugunta, gama yana tsaron rayukan amintattunsa yana kuma kubutar da su daga hannun mugaye. **11** An haskaka haske a kan masu adalci da kuma farin ciki a kan masu gaskiya a zuciya. **12** Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji, ku da kuke masu adalci, ku kuma yabi sunansa mai tsarki.

98 Zabura ce. Ku rera sabuwar wa  ka ga Ubangiji, gama ya yi abubuwa masu banmamaki; hannunsa na dama da hannunsa mai tsarki sun yi masa aikin ceto. **2** Ubangiji ya sanar da cetonsa ya kuma bayyana adalcinsa ga al’ummai. **3** Ya tuna da kaunarsa da kuma amincinsa ga gidan Isra’ila; dukan iyakar duniya sun ga ceton Allahnmu. **4** Ku yi sowa don farin ciki ga Ubangiji, dukan duniya, ku barke da wa  ka ta murna tare da kidi; **5** ku yi kidi ga Ubangiji da garaya, da garaya da karar rerawa, **6** tare da bushe-bushe da karar kahon rago, ku yi sowa don farin ciki a gabon Ubangiji, Sarki. **7** Bari teku su yi ruri, da kuma kome da yake cikinsa, duniya da kuma kome da yake cikinta. **8** Bari koguna su tafa hannuwansu, bari duwatsu su rera tare don farin ciki; **9** bari su rera a gabon Ubangiji, gama yana zuwa domin yă hukunta duniya. Zai hukunta duniya da adalci mutane kuma cikin gaskiya.

99 Ubangiji yana mulki, bari al’ummai su yi rawan jiki; yana zaune a kursiyi tsakanin kerubobi, bari duniya ta girgiza. **2** Ubangiji mai girma yana a Sihiyona; an dfaukaka shi a bisa dukan al’ummai. **3**

Bari mu yabi girmanka da sunanka mai banrazana, shi mai tsarki ne. **4** Sarki mai iko ne, yana kaunar adalci ka kafa gaskiya; a cikin Ya'kub ka yi abin da yake mai adalci da kuma daidai. **5** Ku d'aukaka Ubangiji Allahnmu ku kuma yi masa sujada a wurin sa kafafunsa; shi mai tsarki ne. **6** Musa da Haruna suna cikin firistocinsa, Sama'ilala yana cikin wadanda suka kira bisa sunansa; sun kira ga Ubangiji ya kuwa amsa musu. **7** Ya yi magana da su daga ginshifin giringe; ya kiyaye farillansa da ka'idodin da ya ba su. **8** Ya Ubangiji Allahnmu, ka amsa musu; ka kasance wa Isra'ilala Allah mai gafartawa, ko da yake ka hukunta ayyukansu marasa kyau. **9** Ku d'aukaka Ubangiji Allahnmu ku kuma yi sujada a dutsensa mai tsarki, gama Ubangiji Allahnmu mai tsarki ne.

100 Zabura ce. Don yin godiya. Ku yi sowa don farin ciki ga Ubangiji, dukan duniya. **2** Yi wa Ubangiji sujada da murna; ku zo gabansa da wa'koñin farin ciki. **3** Ku san cewa Ubangiji shi ne Allah. Shi ne ya yi mu, mu kuwa nasa ne; mu mutanensa ne, tumakin makiyayarsa. **4** Ku shiga kofofinsa da godiya filayen gidansa kuma da yabo; ku gode masa ku kuma yabi sunansa. **5** Gama Ubangiji yana da kyau kuma kaunarsa madawwamiya ce har abada; amincinsa na cin gaba a dukan zamanai.

101 Ta Dawuda. Zabura ce. Zan rera wa kauna da adalcinka; gare ka, ya Ubangiji, zan rera yabo. **2** Zan yi hankali ga yin rayuwa marar zargi, yaushe za ka zo gare ni? Zan bi da sha'anin gidana da zuciya marar abin zargi **3** Ba zan kafa a gabon idanuna 1 wani abu marar kyau ba. Na ki jinin ayyukan mutane marasa aminci; ba za su manne mini ba. **4** Mutane masu mugun zuciya za su nesa da ni; ba abin da zai hada ni da mugunta. **5** Duk wanda ya yi batanci wa makwabcinsa a boye shi za a kashe; duk mai renin wayo da mai girmankai, ba zan jure masa ba. **6** Idanuna za su kasance a kan amintattu a cikin kasar, don su zauna tare da ni; tafiyarsa ba ta da zargi zai yi mini hidima. **7** Babu mai rudun da zai zauna a gidana; babu mai karyan da zai tsaya a gabana. **8** Kowace safiya zan rufe bakunan dukan mugaye a kasar; zan yanke kowane mai aikata mugunta daga birnin Ubangiji.

102 Addu'ar mutum mai shan wahala. Sa'ad da ya rasa karfi ya kuma yi makoki a gabon Ubangiji. Ka ji addu'ata, ya Ubangiji; bari kukata ta neman

taimako ta zo gare ka. **2** Kada ka boye fuskarka daga gare ni sa'ad da nake cikin damuwa. Ka juye kunnenka gare ni; sa'ad da na yi kira, ka amsa mini da sauri. **3** Gama kwanakina sun face kamar hayañi; kasusuwana suna kuna kamar jan wuta. **4** Zuciyata ta kamu da ciwo ta kuma bushe kamar ciyawu; na manta in ci abinci. **5** Saboda nishina mai karfi na rame na bar kasusuwa kawai. **6** Ni kamar mujiyar jeji ne, kamar mujiya a kufai. **7** Na kwanta a fadake; na zama kamar tsuntsun da yake shi kadai a kan rufin daki. **8** Dukan yini abokan gabanu suna tsokanata; wadanda suke mini ba'a suna amfani da sunana ya zama abin la'ana. **9** Gama ina cin toka a matsayin abincina ina kuma gauraye abin sha nawa da hawaye **10** saboda fushinka mai girma, gama ka daga ni sama ka yar a gefe. **11** Kwanakina suna kamar inuwar yamma; na bushe kamar ciyawu. **12** Amma kai, ya Ubangiji, kana zaune a kursiyinka har abada; sunan da ka yi zai dawwama a dukan zamanai. **13** Za ka tashi ka kuma ji tausayin Sihiyona, gama lokaci ne na nuna alheri gare ta; kayyadadden lokacin ya zo. **14** Gama duwatsunta suna da daraja ga bayinka; kurarta kawai kan sa su ji tausayi. **15** Al'ummai za su ji tsoron sunan Ubangiji, dukan sarakunan duniya za su girmama d'aukakarka. **16** Gama Ubangiji zai sâke gina Sihiyona ya kuma bayyana a d'aukakarsa. **17** Zai amsa addu'ar marasa karfi; ba zai kyale rokonsu ba. **18** Bari a rubuta wannan don tsara mai zuwa, cewa mutanen da ba a riga an halitta ba za su yabi Ubangiji, **19** "Ubangiji ya duba kasa daga wurinsa mai tsarki a bisa, daga sama ya hangi duniya, **20** don ya ji nishe-nishen'yan kurkuku ya kuma saki wadanda aka yanke musu hukuncin mutuwa." **21** Saboda haka za a furta sunan Ubangiji a Sihiyona yabonsa kuma a Urushalima **22** sa'ad da mutane da mulkoki suka tattaru don su yi wa Ubangiji sujada. **23** Cikin rayuwata, ya karye karfinia; ya gjartar da kwanakina. **24** Sai na ce, "Kada ka d'auke ni a tsakiyar kwanakina, ya Allah; shekarunka suna bi cikin dukan zamanai. **25** A farkon fari ka kafa tushen duniya, sammai kuma aikin hanmuwanka ne. **26** Za su hallaka, amma za ka ci gaba; duk za su tsufe kamar riga. Kamar riga za ka canja su za a kuwa zubar da su. **27** Amma kana nan yadda kake, kuma shekarunka ba za su taba karewa ba. **28** 'Ya'yan bayinka za su zauna a gabanka; zuriyarsu za su kahu a gabanka."

103 Ta Dawuda. Yabi Ubangiji, ya raina; dukan abin da yake cikin cikina, yabi sunansa mai tsarki. **2** Yabi Ubangiji, ya raina, kada kuma ka manta

dukan alheransa, 3 wanda yake gafarta dukan zunubai yake kuma warkar da dukan cututtuka, 4 wanda ya fanshi ranka daga rami ya nadia maka rawani da kauna da kuma tausayi, 5 Wanda ya kosar da kai da abubuwa masu kyau domin a sabunta kuruciyarka kamar na gaggafa. 6 Ubangiji yana aikata adalci da kuma gaskiya ga duk wadanda aka danne. 7 Ya sanar da hanyoyinsa wa Musa, ayyukansa ga mutanen Isra'il'a. 8 Ubangiji mai tausayi ne da kuma alheri, mai jinkirin fushi, cike da kauna. 9 Ba zai yi ta zargi ba ba kuwa zai yi ta jin fushi har abada ba; 10 ba ya yin da mu gwargwadon zunubanmu ko yä säka mana bisa ga laifofinmu. 11 Gama kamar yadda sammai suke can bisa duniya, haka girmar kaunarsa yake wa masu tsoronsa; 12 kamar yadda gabas yake daga yamma, haka ya cire laifofinmu daga gare mu. 13 Kamar yadda mahaifi yake jin tausayin'ya'yansa, haka Ubangiji yake jin tausayin wadanda suke tsoronsa; 14 gama ya san yadda aka yi mu, ya tuna cewa mu kura ne. 15 Game da mutum dai, kwanakinsa suna kamar ciyawa da suke habaka kamar fure a gona; 16 iska kan hora a kansa sai ya bace ba a kuwa säke tuna da inda dä yake. 17 Amma daga madawwami zuwa madawwami kaunar Ubangiji tana tare da wadanda suke tsoronsa, adalcinsa kuma tare da'y'a'yansu, 18 tare da wadanda suke kiyaye alkawarinisa suna kuma tuna su yi biyayya da farillansa. 19 Ubangiji ya kafa kursiyinsa a sama, masarautarsa kuwa na mulki a bisa duka. 20 Yabi Ubangiji, ku mala'ikunsa, ku jarumawa masu yi masa aiki, wadanda suke yin biyayya da maganarsa. 21 Yabi Ubangiji, dukanku rundunarsa ta sama, ku bayinsa wadanda kuke aikata nufinsa. 22 Yabi Ubangiji, dukanku ayyukansa ko'ina a mulkinsa. Yabi Ubangiji, ya raina.

104 Yabi Ubangiji, ya raina. Ya Ubangiji Allahna, kana da girma kwarai; kana saye da daraja da daukaka. 2 Ubangiji ya nade kansa da haske kamar riga ya shimpida sammai kamar tenti 3 ya kafa ginshikan dakin samansa a kan ruwaye. Ya mado da gizagizai suka zama keken yakinsa yana hawa a kanifikikan iska. 4 Ya mai da iska suka zama'yan sakonsa harsungan wuta kuma bayinsa. 5 Ya kafa duniya a kan tussanta; ba za a iya matsar da ita ba. 6 Ka rufe ta da surfi kamar da riga ruwaye sun tsaya a bisa duwatsu. 7 Amma a tsawatawarka ruwaye suka gudu da jin karar tsawanka suka ruga da gudu; 8 suka gudu a bisa duwatsu, suka gangara zuwa cikin kwaruruka, zuwa wurin da ka

shirya musu. 9 Ka kafa iyakar da ba a iya tsallakawa; ba za su kara rufe duniya ba. 10 Ya sa maßulbulai suka zuba ruwa cikin kwaruruka; yana gudu tsakanin duwatsu. 11 Suna ba da ruwa ga dukan namun jeji; jakunan jeji suna kashe kishirwansu. 12 Tsuntsaye sarari suna shekunansu kusa da ruwan; suna rera cikin rassa. 13 Yana wa duwatsu banruwa daga dakinsa na sama; kasa tana koshiya da amfanin aikinsa. 14 Yana sa ciyawa tä yi girma saboda shanu, tsire-tsire domin mutum ya nome, suna fid da abinci daga kasa, 15 ruwan inabi yakan sa zuciyar mutum tä yi murna, mai kuwa yakan sa fuska tä yi haske, abinci kuma da yake rike zuciyarsa. 16 Ana yi wa itatuwan Ubangiji banruwa sosai, al'ul na Lebanon da ya shuka. 17 A can tsuntsaye suke shekunnansu; shamuwa tana da gidanta a itatuwan fir. 18 Manyan duwatsu na awakin jeji ne; tsagaggun duwatsun mafaka ne ga rema. 19 Wata ne ke kididdigar lokuta, rana kuma ta san sa'ad da za tä fädi. 20 Ka yi duhu, sai ya zama dare, sai dukan namun jeji a kurmi suka fito a maķe. 21 Zakoki sun yi ruri sa'ad da suke farauta suna kuma neman abincinsu daga Allah. 22 Rana ta fito, sai suka koma shiru; suka koma suka kwanta a kogwanninsu. 23 Mutum yakan tafi aikinsa, zuwa wurin aikinsa har yamma. 24 Ina misalin yawan aikinka, ya Ubangiji! Cikin hikima ka yi su duka; duniya ta cika da halittunka. 25 Akwai teku, babba da kuma fädi, cike da halittun da suka wuce kirga, abubuwa masu rai babba da karami. 26 A can jiragen ruwa suna kai komo, kuma dodon ruwan da ka yi, yä yi wasa a can. 27 Wadannan duka suna dogara gare ka don ka ba su abincinsu a daidai lokaci. 28 Sa'ad da ba su da shi, sai su tattara shi; sa'ad da ka bude hannunka, sukan koshi da abubuwa masu kyau. 29 Sa'ad da ka boye fuskarka, sai su razana; sa'ad da ka dauke numfashinsu, sai su mutu su kuma koma ga kura. 30 Sa'ad da ka aika da Ruhunka, sai su halittu, su kuma sabunta fuskar duniya. 31 Bari daukakar Ubangiji ta dawwama har abada; bari Ubangiji yä yi farin ciki cikin aikinsa, 32 shi wanda ya dubi duniya, sai ta razana, wanda ya taba duwatsu, sai suka yi hayaki. 33 Zan rera ga Ubangiji dukan raina; zan rera yabo ga Allahna muddin ina raye. 34 Bari tunanina yä gamshe shi, yayinda nake farin ciki a cikin Ubangiji. 35 Amma bari masu zunubi su bace daga duniya mugaye kuma kada a kara ganinsu. Yabi Ubangiji, ya raina. Yabi Ubangiji.

105 Ku yi godiya ga Ubangiji, ku kira bisa sunansa; ku sanar a cikin al'ummai abin da ya yi. **2** Ku rera gare shi, ku rera yabo gare shi; ku fada dukan abubuwana mamakin da ya aikata. **3** Ku daukaka a cikin sunansa mai tsarki; bari zukatan wadanda suke neman Ubangiji su yi farin ciki. **4** Ku sa rai ga Ubangiji da kuma karfinsa; ku nemi fuskarsa kulum. **5** Ku tuna da abubuwana mamakin da ya yi, mu'ujizansa, da kuma hukunce-hukuncen da ya zartar, **6** Ya ku zuriyar Ibrahim bawansa, Ya ku'ya'yan Ya'kub, zababbensa. **7** Shi ne Ubangiji Allahnmu; kuma hukunce-hukuncensa suna a cikin dukan duniya. **8** Yana tuna da alkawarinsa har abada, maganar da ya umarta, har tsararraki dubu, **9** alkawarin da ya yi da Ibrahim, rantsuwar da ya yi wa Ishaku. **10** Ya tabbatar da shi ga Ya'kub a matsayin ka'ida, Isra'il a matsayin madawwamin alkawari, **11** "Gare ka zan ba da kasar Kan'ana a matsayin rabo za ka yi gādo." **12** Sa'ad da suke kima kawai, kima sosai, da kuma baki a cikinta, **13** suka yi ta yawo daga al'umma zuwa al'umma, daga masarauta zuwa wata. **14** Bai bar kowa yā danne su ba; saboda su, ya tsawata wa sarakuna, **15** "Kada ku taba shaffenna; kada ku yi wa annabawa lahanī." **16** Ya sauko da yunwa a kan kasa ya kuma lalace dukan tanadinsu na abinci; **17** ya kuma aiki mutum a gabansu, Yusuf, da aka sayar a matsayin bawa. **18** Suka raunaria kafafunsa da sarka aka sa wuyansa cikin karafa, **19** sai abin da ya rigafadi ya cika sai da maganar Ubangiji ta tabbatar da shi mai gaskiya. **20** Sarki ya aika aka kuma sake shi, mai mulkin mutane ya'yantar da shi. **21** Ya mai da shi shugaban gidansa, mai mulki a bisa dukan abin da ya mallaka, **22** don yā umarci sarakunansa yadda ya ga dama yā kuma koya wa dattawa hikima. **23** Sa'an nan Isra'il a shiga Masar; Ya'kub ya yi zama kamar baiko a kasar Ham. **24** Ubangiji ya mai da mutanensa suka yi ta haihuwa; ya sa suka yi yawa suka fi karfin makiyansu, **25** wadanda ya juya zukatansu su ki mutanensa don su hada baki a kan bayinsa. **26** Ya aiki Musa bawansa, da Haruna, wanda ya zaba. **27** Suka yi mu'ujizansa a cikinsu, abubuwana mamakinsa a cikin kasar Ham. **28** Ya aiko da duhu ya kuma sa kasar tā yi duhu, ba domin sun yi tawaye a kan maganarsa ba? **29** Ya mai da ruwaye suka zama jini, ya sa kifayensu suka mutu. **30** Kasarsu ta yi ta fid da kwadi, wadanda suka haura cikin dākunan kwana na masu mulkinsu. **31** Ya yi magana, sai tarin kudaje suka fito, cinnaku kuma ko'ina a kasar. **32** Ya mai da ruwan samansu ya zama

kankara, da walkiya ko'ina a kasarsu; **33** ya lalace inabinsu da itatuwan faurensu ya ragargaza itatuwan kasarsu. **34** Ya yi magana, sai fāri dangō suka fito, fāran da ba su kidayuwa; **35** suka cinye kowane abu mai ruwan kore a cikin kasarsu, suka cinye amfanin gonarsu. **36** Sa'an nan ya karkashe dukan'yan fari a cikin kasarsu, nunan fari na dukan mazantakarsu. **37** Ya fitar da Isra'il a, dauke da azurfa da zinariya, kuma daga cikin kabilansu babu wani da ya kāsa. **38** Masar ta yi murna sa'ad da suka tafi, saboda tsoror Isra'il a ya fādo musu. **39** Ya shimpida girgije kamar mayafi, da kuma wuta don ta ba su haske da dare. **40** Suka roka, ya kuwa ba su makware ya kuma kosar da su da abinci daga sama. **41** Ya bude dutse, sai ruwa ya fulbulu, kamar kogi ya gudu zuwa cikin hamada. **42** Ya tuna da alkawarinsa mai tsarki da ya ba wa bawansa Ibrahim. **43** Ya fitar da mutanensa da farin ciki, zababunsa da sowa ta farin ciki; **44** ya ba su kasashen al'ummai, suka kuma sami gādon abin da wadansu sun sha wahala a kai, **45** don su kiyaye farillansa su kuma kiyaye dokokinsa. Yabo ga Ubangiji.

106 Yabi Ubangiji. Yi godiya ga Ubangiji, gama nagari ne shi; kaunarsa madawwamiya ce har abada. **2** Wane ne zai furta manyan ayyukan Ubangiji ko yā furta cikakken yabonsa? **3** Masu albarka ne wadanda suke yin adalci, wadanda kulum suke yin abin da yake daidai. **4** Ka tuna da ni, ya Ubangiji, sa'ad da ka nuna alheri ga mutanenka, ka zo ka taimake ni sa'ad da ka cece su, **5** don in ji dadin nasarar zababunka, don in sami rabo cikin farin cikin al'ummarka in kuma shiga gādonka cikin yin yabo. **6** Mun yi zunubi, kamar yadda kakanninmu suka yi; mun yi ba daidai ba muka kuma aikata mugunta. **7** Sa'ad da kakanninmu suke a Masar, ba su damu da mu'ujizanka ba; ba su tuna yawan alheranka ba, suka kuma yi tayarwa a teku, Jan Teku. **8** Duk da haka ya cece su saboda sunansa, don yā sanar da ikonsa mai girma. **9** Ya tsawata wa Jan Teku, ya kuwa bushe; ya bi da su ta cikin surfafai sai ka ce a hamada. **10** Ya cece su daga hannun makiyi; daga hannun abokin gāba ya fanshe su. **11** Ruwaye suka rufe abokan gābansu; babu ko daya da ya tsira. **12** Sa'an nan suka gaskata alkawarinsa suka kuma rera yabonsa. **13** Amma nan da nan suka manta abin da ya yi ba su kuwa jira shawararsa ba. **14** A cikin hamada suka bar sha'awarsu ta mamaye su a kasar da babu kome suka gwada Allah. **15** Sai ya ba su abin da suka roka, amma ya aika

musu da muguwar cuta. **16** A sansani suka ji kishin Musa da kuma Haruna, wanda Ubangiji ya kebe. **17** Kasa ta bude ta hadiye Datan ta binne iyalin Abiram. **18** Wuta ta kuno a cikin mabiyansu; harshen wuta ya cinye mugaye. **19** A Horeb suka yi dan maraki suka yi wa gunkin zubi daga karfe sujada. **20** Suka sauke Daukakarsu saboda siffar bijimi, wanda yake cin ciyawa. **21** Suka manta da Allahn da ya cece su, wanda ya aikata manyan abubuwa a Masar, **22** mu'ujizai a kasar Ham ayyukan banrazana a Jan Teku. **23** Don haka ya ce zai hallaka su, amma Musa, zababbensa, ya yi godo a gabansa don yă kau da hasalarsa daga hallaka su. **24** Sai suka rena kasa mai ni'imma; ba su gaskata alkawarinса ba. **25** Suka yi gunaguni a tentunansu ba su kuwa yi biyayya da Ubangiji ba. **26** Saboda haka ya rantse musu ya kuma daga hannu cewa zai sa su mutu a cikin hamada, **27** ya sa zuriyarsu su mutu a cikin al'ummai ya kuma watsar da su cikin dukan kasashe. **28** Suka hada kai da Ba'al-Feyor suka kuma ci hadayun da aka miķa wa allolin da ba su da rai; **29** suka tsokane Ubangiji ya yi fushi ta wurin mugayen ayyukansu, sai annoba ta ƙarke a cikinsu. **30** Amma Finehas ya miķe tsaye ya dauki matakai, sai annobar ta daina. **31** An ayana masa wannan a matsayin adalcı har zamanai marar matuķa masu zuwa. **32** A ruwan Meriba suka ba Ubangiji fushi, sai wahala ta zo wa Musa saboda su; **33** saboda sun yi tayarwa a kan Ruhun Allah, har mugayen kalmomi suka fito daga lebunan Musa. **34** Ba su hallakar da mutanen yadda Ubangiji ya umarce su ba, **35** amma suka yi cudanya da al'ummai suka dauki al'adunsu. **36** Suka yi wa gumakansu sujada, wadanda suka zama tarko gare su. **37** Suka miķa'ya'yansu maza hadaya'yan matansu kuma ga aljanu. **38** Suka Zub da jini marar laifi, jinin'ya'yansu maza da mata, wadanda suka miķa hadaya ga gumakan Kan'ana, kasar kuwa ta kazantu ta wurin jininsu. **39** Suka kazantar da kansu ta wurin abin da suka yi; ta wurin ayyukansu suka yi karuwanci. **40** Saboda haka Ubangiji ya yi fushi da mutanensa ya ji kyamar gădonsa. **41** Ya miķa su ga al'ummai, makiyansu kuma suka yi mulki a kansu. **42** Abokan găbansu suka danne su suka sa su a karkashin ikonsu. **43** Sau da yawa ya cece su, amma sun nace su yi tawaye suka kuma lalace cikin zunubinsu. **44** Amma ya lura da wahalarsu sa'ad da ya ji kukansu; **45** saboda su ya tuna da alkawarinса kuma daga yawan kaunarsa ya ji tausayi. **46** Ya sa aka ji tausayinsu a wurin dukan wadanda suka kame su. **47** Ka cece

mu, Ubangiji Allahnmu, ka kuma tattara mu daga al'ummai, don mu yi wa sunanka mai tsarki godiya mu kuma daukaka cikin yabonka. **48** Yabo ga Ubangiji, Allah na Isra'il'a, daga madawwami zuwa madawwami. Bari dukan mutane su ce, "Amin!" Yabo ga Ubangiji.

107 Ku yi godiya ga Ubangiji, gama nagari ne shi; kaunarsa madawwamiya ce har abada. **2** Bari fansassu na Ubangiji su fada wannan, su da aka fansa daga hannun makiyi, **3** su da ya tattara daga kasashe, daga gabas da yamma, daga arewa da kudu. **4** Wadansu sun yi ta yawo a jejin hamada, ba su sami hanya zuwa birnin da za su zauna ba. **5** Sun ji yunwa da kishirwa, suka kuma fid da zuciya. **6** Sa'an nan suka yi kuka ga Ubangiji cikin wahalarsu, ya kuma cece su daga damuwarstu. **7** Ya bishe su ta miķakkıyar hanya zuwa birnin da za su zauna. **8** Bari su yi godiya ga Ubangiji saboda kaunarsa marar karewa da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane, **9** gama yana shayar da masu kishirwa yana kuma kosar da mayunwata da abubuwa masu kyau. **10** Wadansu sun zauna a cikin duhu da kuma zurfin bacin rai, yan kurkuku suna wahala cikin sarkokin karfe, **11** gama sun yi tayarwa a kan maganar Allah suka ki shawarar Mafi Daukaka. **12** Saboda haka ya ba da su ga aiki mai wuya; suka yi tuntube, kuma ba mai taimako. **13** Sa'an nan suka yi kuka ga Ubangiji cikin wahalarsu, ya kuwa cece su daga damuwarstu. **14** Ya fitar da su daga duhu da zurfin bacı rai ya tsintsinke sarkokin. **15** Bari su yi godiya ga Ubangiji saboda kaunarsa marar karewa da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane, **16** gama ya farfashe kofofin tagullu ya kuma ragargaza kyamaren karfe. **17** Wadansu suka zama wawaye ta wurin hanyoyinsu na tayarwa suka kuwa sha wahala saboda laifofinsu. **18** Ba su so su ga abinci ba suka kuwa kai bakin mutuwa. **19** Sa'an nan suka yi kuka ga Ubangiji cikin wahalarsu, ya kuwa cece su daga damuwarstu. **20** Ya ba da umarninsa ya kuma warkar da su ya kubutar da su daga kabari. **21** Bari su yi godiya ga Ubangiji saboda kaunarsa marar karewa da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane. **22** Bari su miķa hadaya ta godiya su kuma ba da labarin ayyukansa da wakokin farin ciki. **23** Wadansu suka yi tafiya a teku cikin jiragen ruwa; su'yan kasuwa ne a manyan ruwaye. **24** Sun ga ayyukan Ubangiji, ayyukansa masu banmamaki a cikin zurfin teku. **25** Gama ya yi magana ya kuma sa iska mai karfi ta tashi ya daga rakuman ruwa sama. **26** Suka hau

zuwa sammai suka kuma tsinduma cikin zurfafa; a cikin azabarsu sai karfin halinsu ya karai. **27** Suka yi tangadi suna tuntuße kamar bugaggū; suka kuma kai ga karshen dabararsu. **28** Sai suka yi kuka ga Ubangiji cikin wahalarsu, ya kuwa fitar da su daga damuwarsu. **29** Ya kwantar da hadiri suka yi tsit; rakuman ruwan teku suka yi shiru. **30** Suka yi murna sa'ad da wuri ya kwanta, ya kuma bishe su zuwa inda suka so su kai. **31** Bari su yi godiya ga Ubangiji saboda kaunarsa marar karewa da kuma ayyukansa masu banmamaki saboda mutane. **32** Bari su d'aukaka shi cikin taron mutane su kuma yabe shi cikin taron dattawa. **33** Ya mai da koguna suka zama hamada, mabulbulai masu gudu suka zama kasa mai fishirwa, **34** kasa mai amfani kuma suka zama gishiri marar amfani, saboda muguntar wadanda suka zauna a can. **35** Ya mai da hamada ya zama tafkunan ruwa busasshiyar kasa kuma zuwa mabulbulai masu gudu; **36** a can ya kai mayunwata su yi zama, ya kuma samo birnin da za su zauna. **37** Suka yi shuka a gonaki suka dasa inabi suka kuma girbe amfani gona; **38** ya albarkace su, yawansu kuma ya karu, bai kuwa bar garkunansu suka ragu ba. **39** Sa'an nan yawansu ya ragu, aka kuma kasfkartar da su ta wurin danniya, bala'i da kuma bafin ciki; **40** shi da yake kawo reni a kan manyan mutane ya sa suka yi ta yawo a cikin jejin da ba hanya. **41** Amma ya fid da mabukata daga wahalarsu ya kuma kara iyalansu da tumakinsu. **42** Masu yin gaskiya suka gani suka yi farin ciki amma dukan mugaye suka rufe bakunansu. **43** Duk mai hikima, bari yă ji wadannan abubuwa yă kuma lura da kauna mai girma ta Ubangiji.

108 Wa'fa ce. Zabura ta Dawuda. Zuciyata tsayayyiya ce, ya Allah; zan rera in kuma yi kidi da dukan raina. **2** Ku farka, garaya da molo! Zan farkar da rana. **3** Zan yabe ka, ya Ubangiji, a cikin al'ummai; zan rera game da kai cikin mutane. **4** Gama kaunarka da girma take, bisa fiye da sammai; amincinka ya kai sarari. **5** A d'aukaka ka, ya Allah, a bisa sammai, bari kuma d'aukakarka ta kasance a bisa dukan duniya. **6** Ka cece mu ka kuma taimake mu da hannunka na dama, domin wadanda kake kauna su kubuta. **7** Allah ya yi magana daga wurinsa mai tsarki, "Ciki nasara zan raba Shekem in kuma auna Kwarin Sukkot. **8** Gileyad nawa ne, Manasse nawa ne; Efraim shi hulan kwanona, Yahuda ne sandana na sarauta. **9** Mowab shi ne kwanon wankina, a kan Edom zan jefa takalmina; a bisa Filistiya zan yi kirari cikin nasara."

10 Wa zai kawo ni birni mai katanga? Wa zai jagorance ni zuwa Edom? **11** Ba kai ba ne, ya Allah, kai da ka ki mu ba ka kuwa fita tare da mayakanmu? **12** Ka ba mu taimako a kan abokin gāba, gama taimakon mutum banza ne. **13** Tare da Allah za mu yi nasara, zai kuma tattaka abokan gābanmu.

109 Don mai bi da kade-kade. Ta Dawuda. Zabura ce. Ya Allah, wanda nake yabo, kada ka yi shiru, **2** gama mugaye da masu rufu sun bude bakunansu a kaina; sun yi magana a kaina da harsunan karya. **3** Da kalmomin kiyayya sun kewaye ni; sun tasar mini ba dalili. **4** A maimakon kauna sun sāka mini da zargi, amma ni mutum ne mai addu'a. **5** Sun sāka mini alheri da mugunta, kauna kuma da kiyayya. **6** Ka nada mugun mutum yă yi hamayya da shi; bari mai zargi yă tsaya a hannun damansa. **7** Sa'ad da aka yi masa shari'a, bari a same shi da laifi, bari kuma addu'o'insa su hukunta shi. **8** Bari kwanakinsa su zama kadan; bari wani yă dauki wurinsa na shugabanci. **9** Bari'ya'yansa su zama marayu matarsa kuma gwauruwa. **10** Bari'ya'yansa su zama masu yawo suna bara; bari a yi ta koransu daga gidajensu da suke kufai. **11** Bari mai binsa bashi yă kwace dukan abin da yake da shi; bari baki su washe amfanin aikinsa. **12** Bari kada kowa yă yi masa alheri ko yă ji tausayin marayunsa. **13** Bari duk zuriyarsa su mutu, a shafe sunayensu daga tsara mai zuwa. **14** Bari a tuna da laifin kakanninsa a gabon Ubangiji; bari kada a taba shafe zunubin mahaifiyarsa. **15** Bari zunubansu su kasance a gabon Ubangiji kullum, don yă sa a manta da su daga duniya. **16** Gama bai taba yin tunanin yin alheri ba, amma ya tsananta wa matalauta da mabukata da kuma masu fid da zuciya har suka mutu. **17** Yana jin dadin la'antarwa, bari yă dawo a kansa; ba ya son sa albarka, bari kada kowa yă sa masa albarka. **18** Ya sa la'antarwa kamar rigarsa; ta shiga cikin jikinsa kamar ruwa, cikin kasusuwansa kamar mai. **19** Bari tă zama kamar mayafin da aka daura kewaye da shi, kamar damara da aka daura kewaye da shi har abada. **20** Bari wannan yă zama sakayyar Ubangiji ga masu zargina, ga wadanda suke mugayen maganganu a kaina. **21** Amma kai, ya Ubangiji Mai Iko Duka, ka yi da ni da kyau saboda sunanksa; ta alherin kaunarka, ka cece ni. **22** Gama ni matalauci ne mai bukata kuma, zuciyata kuwa ta yi rauni a cikina. **23** Na bace kamar inuwar yamma; ana kakkabe ni kamar fāra. **24** Gwiwoyina suna mutuwa saboda azumi; jikina ya rame ba kuma karfi. **25** Na zama

abin dariya ga masu zargina; sa'ad da suka gan ni, suka kafa kawunansu. **26** Ka taimake ni, ya Ubangiji Allahna; ka cece ni bisa ga kaunarka. **27** Bari su san cewa hannunka ne, cewa kai ne, ya Ubangiji, ka yi shi. **28** Za su iya la'anta, amma kai za ka sa albarka; sa'ad da suka tasar za su sha kunya, amma bawanka zai yi farin ciki. **29** Masu zargina za su sha kunya za a rufe su da kunya kamar mayafi. **30** Da bakina zan daukaka Ubangiji sosai; cikin babban taro zan yabe shi. **31** Gama yana tsaya a hannun damar mai bukata, don yă cece ransa daga wadanda suke hukunta shi.

110 Ta Dawuda. Zabura ce. Ubangiji ya ce wa Ubangijina, "Zauna a hannun damana, sai na sa abokan gâbanka su zama matashin sawunka." **2** Ubangiji zai fadada ikon sandan mulkinka daga Sihiyona za ka yi mulki a tsakiyar abokan gâbanka. **3** Rundunarka za su so yin yaki a ranarka ta yaki. Saye cikin daukaka mai tsarki, daga cikin ciki na safiya za ka karbi rabar kuruciyarka. **4** Ubangiji ya rantse ba zai kuma canja zuciyarsa ba, "Kai firist ne har abada, bisa ga tsarin Melkizedek." **5** Ubangiji yana a hannun damanku; zai murkushe sarakuna a ranar fushinsa. **6** Zai hukunta al'ummai, yana tarawa gawawwaki yana kuma murkushe masu mulkin dukan duniya. **7** Zai sha daga rafin da yake kusa da hanya; saboda haka zai daga kansa sama.

111 Yabi Ubangiji. Zan daukaka Ubangiji da dukan zuciyata a cikin majalisar masu aikata gaskiya da kuma a cikin taro. **2** Ayyukan Ubangiji da girma suke; dukan wadanda suke farin ciki da su suna tunaninsu. **3** Ayyukansa masu daukaka da kuma darajane, adalcinsa kuma zai dawwama har abada. **4** Ya sa a tuna da abubuwa masu banmamaki nasa; Ubangiji mai alheri ne mai tausayi kuma. **5** Yana ba da abinci ga wadanda suke tsoronsa; yakan tuna da alkawarinsa har abada. **6** Ya nuna wa mutanensa ikon ayyukansa, yana ba su kasashen wadansu al'ummai. **7** Ayyukan hannuwansa masu aminci ne da kuma gaskiya; dukan farillansa abin dogara ne. **8** Tsayayyu ne har abada abadin, ana yinsu cikin aminci da kuma gaskiya. **9** Yana ba da ceto ga mutanensa; ya kafa alkawarinsa har abada, tsarki da banrazana ne sunansa. **10** Tsorun Ubangiji ne mafarin hikima; dukan wadanda suke bin farillansa suna da ganewa mai kyau. Gare shi ne madawwamin yabo.

112 Yabi Ubangiji. Mai albarka ne mutumin da yake tsoron Ubangiji, wanda yakan sami farin ciki mai girma a umarnansa. **2** 'Ya'yansa za su zama manya a kasar; tsaran masu aikata gaskiya za su sami albarka. **3** Wadata da arziki suna a cikin gidansa, adalcinsa zai dawwama har abada. **4** Ko a cikin duhu haske kan haskaka wa mai aikata gaskiya, mai alheri mai tausayi da kuma mai adalci. **5** Abu mai kyau zai zo masa shi da yake kyauta yake kuma ba da bashi hannu sake, shi da yake yin al'amuransa cikin gaskiya. **6** Tabbatace ba zai taba jijjigu ba; za a tuna da mai adalci har abada. **7** Ba zai ji tsoron labari marar dadfi ba; zuciyarsa tsayayyi ce, tana dogara ga Ubangiji. **8** Zuciyarsa tana da kâriya, ba zai ji tsoro ba; a karshe zai zama mai nasara a kan makiyansa. **9** Ya rarraba kyautanisa ga matalauta, adalcinsa zai dawwama har abada; za a daga kahonsa sama da bangirma. **10** Mugun mutum zai gani yă kuma yi fushi, zai ciza hakora yă kuma lalace; sha'awace-sha'awacen mugaye za su zo ga karshe.

113 Yabi Ubangiji. Ku yabe shi, ya ku bayin Ubangiji, ku yabi sunan Ubangiji. **2** Bari a yabi sunan Ubangiji, yanzu da har abada kuma. **3** Daga fitowar rana zuwa inda take fâfuwa, a yabi sunan Ubangiji. **4** Ana daukaka Ubangiji a bisa dukan al'ummai, daukakarsa a bisa sammai **5** Wane ne yake kamar Ubangiji Allahnu, Wannan mai zama a kursiyi can bisa, **6** wanda yake sunkuya yă dubi sammai da duniya? **7** Yakan tâ da matalauta daga kura yakan daga mabukata daga tarin toka; **8** ya zaunar da su tare da sarakuna, tare da sarakunan mutanensu. **9** Yakan zaunar da matar da ba haihuwa a gidanta ta zama kamar mahaifiyar'ya'ya mai farin ciki. Yabi Ubangiji.

114 Sa'ad da Isra'il ya fito daga Masar, gidan Yakub daga mutane masu ba'kon harshe, **2** Yahuda ya zama wuri mai tsarki na Allah, Isra'il mallakarsa. **3** Teku ya kalla ya kuma gudu, Urdun ya juye da baya; **4** duwatsu suka yi tsalle kamar raguna, tuddai kamar tumaki. **5** Me ya sa, ya teku, kika gudu, Ya Urdun, ka juya baya, **6** ku duwatsu, kuka yi tsalle kamar raguna, ku tuddai, kamar tumaki? **7** Ki yi rawar jiki, ya duniya, a gabon Ubangiji, a gabon Allah na Ya'kub, **8** wanda ya juye dutse ya zama tafki, dutse mai karfi zuwa ma'bûlbulan ruwa.

115 Ba gare mu ba, ya Ubangiji, ba gare mu ba amma ga sunanka yă sami daukaka, saboda

kaunarka da amincinka. 2 Me ya sa al'ummai suke cewa, "Ina Allahnsu?" 3 Allahnmu yana a sama; yana yin duk abin da ya ga dama. 4 Amma gumakansu azurfa da zinariya ne, da hannuwan mutane suka yi. 5 Suna da bakuna, amma ba sa magana, idanu, amma ba sa gani; 6 suna da kunnuwa, amma ba sa ji, hanci, amma ba sa jin kansihi 7 suna da hannuwa, amma ba sa iya taiba kome, kafafu, amma ba sa iya tafiya; ba sa iya ce wani abu da makogwaronsu. 8 Masu yinsu za su zama kamar su, haka kuma zai kasance da duk wanda ya dogara da su. 9 Ya gidan Isra'il, ku dogara ga Ubangiji, shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu. 10 Ya gidan Haruna, ku dogara ga Ubangiji, shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu. 11 Ku da kuke tsoronsa, ku dogara ga Ubangiji, shi ne mai taimakonsu da garkuwarsu. 12 Ubangiji yakan tuna da mu zai kuma albarkace mu. Zai albarkace gidan Isra'il, zai albarkace gidan Haruna, 13 zai albarkace wadanda suke tsoron Ubangiji, manya da kanana duka. 14 Bari Ubangiji yā sa ku karu, da ku da'ya'yanku. 15 Bari Ubangiji yā albarkace ku, shi Mahalicci sama da kasa. 16 Saman sammai na Ubangiji ne, amma ya ba da duniya ga mutum. 17 Ba matattu ba ne masu yabon Ubangiji, wadanda suke gangara zuwa wurin da ake shiru; 18 mu ne masu dafukaka Ubangiji, yanzu da har abada kuma. Yabi Ubangiji.

116 Ina kaunar Ubangiji, gama ya ji muryata; ya ji kukata ta neman jinkai. 2 Domin ya juye kunnensa gare ni, zan kira gare shi muddin ina da rai. 3 Igiyoyin mutuwa sun sha'ke ni, wahalar kabari sun zo a kaina; na cika da wahala da bacin rai. (Sheol h7585) 4 Sai na kira ga sunan Ubangiji na ce, "Ya Ubangiji, ka cece ni!" 5 Ubangiji mai alheri ne da kuma mai adalci; Allahnmu yana cike da tausayi. 6 Ubangiji yana tsare masu tawali'u; sa'ad da nake cikin tsananin bukata, ya cece ni. 7 Ka kwantar da hankali, ya raina, gama Ubangiji mai alheri ne a gare ka. 8 Gama kai, ya Ubangiji, ka ceci raina daga mutuwa, idanuna daga hawaye, kafafuna daga turtu'ē, 9 don in iya tafiya a gabon Ubangiji a kasar masu rai. 10 Na gaskata, saboda haka na ce, "An azabtar da ni kwarai." 11 Kuma cikin rikicewana na ce, "Dukan mutane makaryata ne." 12 Yaya zan sāka wa Ubangiji saboda dukan alherinsa gare ni? 13 Zan daga kwaf na ceto in kuma kira ga sunan Ubangiji. 14 Zan cika alkawurana ga Ubangiji a gabon dukan mutanensa. 15 Abu mai daraja a gabon Ubangiji shi ne mutuwar tsarkakansa. 16 Ya Ubangiji,

da gaske ni bawanka ne; ni bawanka ne, dan baiwarka; ka'yantar da ni daga sarkoki. 17 Zan yi hadayar godiya gare ka in kuma kira bisa sunan Ubangiji. 18 Zan cika alkawurana ga Ubangiji a gabon dukan mutanensa, 19 a filayen gidan Ubangiji, a tsakiyarki, ya Urushalima. Yabi Ubangiji.

117 Yabi Ubangiji, dukanku al'umma; ku dafukaka shi, dukanku mutane. 2 Gama kaunarsa da girma take gare mu, amincin Ubangiji kuma madawwami ne har abada. Yabi Ubangiji.

118 Ku gode wa Ubangiji, gama nagari ne shi; kaunarsa madawwamiya ce har abada. 2 Bari Isra'il yā ce, "Kaunarsa madawwamiya ce har abada." 3 Bari gidan Haruna yā ce, "Kaunarsa madawwamiya ce har abada." 4 Bari wadanda suke tsoron Ubangiji su ce, "Kaunarsa madawwamiya ce har abada." 5 Cikin azabata na yi kuka ga Ubangiji, ya kuwa amsa ta wurin'yantar da ni. 6 Ubangiji yana tare da ni; ba zan ji tsoro ba. Me mutum zai yi mini? 7 Ubangiji yana tare da ni; shi ne mai taimakona. Zan yi nasara a kan abokan gābana. 8 Ya fi kyau in nemi mafaka a wurin Ubangiji da in dogara ga mutum. 9 Ya fi kyau in nemi mafaka a wurin Ubangiji da in dogara ga sarakuna. 10 Dukan al'ummai sun kewaye ni, amma a cikin sunan Ubangiji na hallaka su. 11 Sun kewaye ni a kowane gefe, amma a cikin sunan Ubangiji na hallaka su. 12 Sun rufe ni kamar kudan zuma, amma suka mutu nan da nan kamar kayayyuwa masu cin wuta; a cikin sunan Ubangiji na hallaka su. 13 An ture ni bayu na kusa fāduwa, amma Ubangiji ya taimake ni. 14 Ubangiji ne karfina da wakata; ya zama mai cetona. 15 Sowa ta farin ciki da nasara sun fito a cikin tentunan adalai, "Hannun dama na Ubangiji ya aikata manyan abubuwa! 16 An daga hannun dama na Ubangiji sama; hannun dama na Ubangiji ya aikata manyan abubuwa!" 17 Ba zan mutu ba amma zan rayu, zan kuwa yi sheler abin da Ubangiji ya yi. 18 Ubangiji ya hore ni sosai, amma bai ba da ni ga mutuwa ba. 19 Bude mini kofofin adalci; zan shiga in kuma yi godiya ga Ubangiji. 20 Wannan ne kofar Ubangiji inda adalai za su shiga. 21 Zan yi maka godiya, domin ka amsa mini; ka zama mai cetona. 22 Zabura Dutsen da magina suka fi ya zama mai amfani; 23 Ubangiji ne ya yi haka, kuma abu mai daraja ne a idanunmu. 24 Wannan ita ce ranar da Ubangiji ya yi; bari mu yi farin ciki mu kuma yi murna a cikinta. 25 Ya Ubangiji,

ka cece mu; Ya Ubangiji, ka ba mu nasara. **26** Mai albarka ne shi mai zuwa cikin sunan Ubangiji. Daga gidan Ubangiji muna sa muku albarka. **27** Ubangiji shi ne Allah ya kuma sa haskensa ya haskaka a kanmu. Da kwanoni a hannunmu, muka shiga jerin gwanon biki ku kai su kahoni na bagade. **28** Kai ne Allahna, zan kuwa yi maka godiya; kai ne Allahna, zan kuwa daukaka ka. **29** Ku gode wa Ubangiji, gama nagari ne shi; kaunarsa madawwamiya ce har abada.

119 Albarka ta tabbata ga wadanda rayuwarsu ba ta da abin zargi, wadanda suke tafiya bisa ga dokar Ubangiji. **2** Albarka ta tabbata ga wadanda suke kiyaye ka'idodinsa suke kuma nemansa da dukan zuciyarsu. **3** Ba sa yin wani abin da ba daidai ba; suna tafiya a hanyoyinsa. **4** Ka shimpida farillan da dole a yi biyayya da su. **5** Kash, da a ce hanyoyina tsayayyu ne a yin biyayya da ka'idodinka mana! **6** Da ba zan sha kunya ba sa'ad da na lura da dukan umarnanka. **7** Zan yabe ka da zuciya ta gaskiya yayinda nake koyon dokokinka masu adalci. **8** Zan yi biyayya da ka'idodinka; kada ka yashe ni dungum. **9** Yaya matashi zai kiyaye hanyarsa da tsabta? Sai ta yin rayuwa bisa ga maganarka. **10** Na neme ka da dukan zuciyata; kada ka bar ni in kauce daga umarnanka. **11** Na boye maganarka a cikin zuciyata don kada in yi maka zunubi. **12** Yabo ya tabbata gare ka, ya Ubangiji; ka koya mini ka'idodinka. **13** Da lebunana na ba da labarin dukan dokokin da suka fito bakinka. **14** Na yi farin ciki da bin farillanka yadda mutum yakan yi farin ciki da arziki mai yawa. **15** Na yi tunani a kan farillanka na kuma lura da hanyoyinka. **16** Na yi murna a cikin ka'idodinka; ba zan kyale maganarka ba. **17** Ka yi alheri ga bawanka, zan kuwa rayu; zan yi biyayya da maganarka. **18** Ka bude idanuna don in iya gani abubuwan banmamaki a cikin dokarka. **19** Ni bafo ne a duniya; kada ka boye mini umarnanka. **20** Zuciyata ta kosa saboda marmari don dokokinka koyaushe. **21** Ka tswata wa masu fariya, wadanda suke la'anta wadanda kuma suka kauce daga umarnanka. **22** Ka cire mini ba'a da reni, gama ina kiyaye farillanka. **23** Ko da yake masu mulki sun zauna tare suna bata mini suna, bawanka zai yi tunani a kan ka'idodinka. **24** Farillanka ne abin farin cikina; su ne mashawartana. **25** An kwantar da ni kasa cikin kura; ka kiyaye raina bisa ga maganarka. **26** Na ba da labari hanyoyina ka kuma amsa mini; ka koya mini ka'idodinka. **27** Bari in gane koyerwar farillanka; sa'an nan zan yi tunani

a kan abubuwan banmamakinka. **28** Raina ya gaji da bakin ciki; ka karfafa ni bisa ga maganarka. **29** Ka kiyaye ni daga hanyoyin rudu; ka yi mini alheri ta wurin dokokinka. **30** Na zabi hanyar gaskiya; na sa zuciyata a kan dokokinka. **31** Na rike farillanka kankan, ya Ubangiji; kada ka sa in sha kunya. **32** Ina gudu a kan hanyar umarnanka, gama ka'yantar da zuciyata. **33** Ka koya mini Ya Ubangiji, don in bi ka'idodinka; sa'an nan zan kiyaye su har karshe. **34** Ka ba ni ganewa, zan kuwa kiyaye dokarka in kuma yi biyayya da ita da dukan zuciyata. **35** Ka bi da ni a hanyar umarnanka, gama a can zan sami farin ciki. **36** Ka juye zuciyata wajen farillanka ba wajen riba ta sonkai ba. **37** Ka juye idanuna daga abubuwa marasa amfani; ka kiyaye raina bisa ga maganarka. **38** Ka cika alkawarinika ga bawanka, saboda a ji tsoronka. **39** Ka kawar da shan kunyar da nake tsoro, gama dokokinka nagari ne. **40** Ina marmarin farillanka kwarai! Ka kiyaye raina cikin adalcinka. **41** Bari kaunarka marar karewa ta zo gare ni, ya Ubangiji, cetonka bisa ga alkawarinika; **42** sa'an nan zan amsa wa masu cin mutuncina, gama na dogara ga maganarka. **43** Kada ka kwace maganarka daga bakina, gama na sa zuciyata a dokokinka. **44** Kullayaumi zan yi biyayya da dokokinka, har abada abadin. **45** Zan yi ta yawo a sake gama na nemi farillarka. **46** Zan yi maganar farillanka a gabon sarakuna ba kuwa za a kunyata ni ba, **47** gama ina farin ciki da umarnanka saboda ina kaunarsu. **48** Na daga hannuwana ga umarnanka, wadanda nake kauna, ina kuma tunani a kan ka'idodinka. **49** Tuna da maganarka ga bawanka, gama ka ba ni bege. **50** Ta'aziyyata cikin wahalata ita ce alkawarinika yana kiyaye raina. **51** Masu fariya suna yi mini ba'a ba tare da an hana su ba, amma ban rabu da dokar ba. **52** Na tuna da dokokinka na tun dā, ya Ubangiji, na kuwa sami ta'aziyya a cikinsu. **53** Fushi ya kama ni saboda mugaye, wadanda suka keta dokokinka. **54** Ka'idodinka su ne kan wakata a duk inda na sauwa. **55** Da dare na tuna da sunanka, ya Ubangiji, zan kuwa kiyaye dokarka. **56** Wannan shi ne na saba yi, ina yin biyayya da farillanka. **57** Kai ne rabona, ya Ubangiji; na yi alkawarin in kiyaye maganarka. **58** Na nemi fuskarka da dukan zuciyata; ka yi mini alheri bisa ga alkawarinika. **59** Na lura da hanyoyina na kuma mayar da matakaina ga farillanka. **60** Zan gagauta ba zan bata lokaci ba in yi biyayya da umarnanka. **61** Ko da yake mugaye sun daura ni da igiyoyi, ba

zan manta da dokokinka ba. **62** Da tsakar dare nakan tashi in gode maka saboda dokokinka masu adalci. **63** Ni aboki ne ga duk mai tsoronka, ga duk wanda yake bin farillanka. **64** Duniya ta cika da kaunarka, ya Ubangiji; ka koya mini ka'idodinka. **65** Ka yi wa bawanka alheri bisa ga maganarka, ya Ubangiji. **66** Ka koya mini sani da kuma hukunci mai kyau, gama na gaskata a umarnanka. **67** Kafin in sha wahala na kauce, amma yanzu ina biyayya da maganarka. **68** Kai nagari ne, kuma abin da kake yi yana da kyau; ka koya mini ka'idodinka. **69** Ko da yake masu fariya sun shafe ni da karairayi, na kiyaye farillanka da dukan zuciyata. **70** Zukatansu sun yi tauri da kuma marasa tausayi amma ina farin ciki a dokarka. **71** Ya yi kyau da na sha wahala don in koyi ka'idodinka. **72** Doka daga bakinka ya fi mini daraja fiye da azurfa da zinariya guda dubu. **73** Hannuwanka ne suka yi suka kuma siffanta ni; ka ba ni ganewa don in koyi umarnanka. **74** Bari wadanda suke tsoronka su yi farin ciki sa'ad da suke gan ni, gama na sa zuciyata a maganarka. **75** Ya Ubangiji na sani, cewa dokokinka masu adalci ne, kuma cikin aminci ka hore ni. **76** Bari kaunarka marar karewa tā yi mini ta'aziyia, bisa ga alkawarinka ga bawanka. **77** Bari tausayinka yā zo mini don in rayu, gama dokarka ce farin cikina. **78** Bari masu girman kai su sha kunya saboda abubuwa marasa kyau da suke yi minni ba dalili; amma zan yi tunani a kan farillanka. **79** Bari wadanda suke tsoronka su juya gare ni, wadanda suka gane da farillanka. **80** Bari zuciyata ta kasance marar abin zargi wajen ka'idodinka, don kada in sha kunya. **81** Raina ya tafke da marmari don cetonka, amma na sa zuciyata a maganarka. **82** Idanuna sun gaji, suna jiran alkawarinka; Na ce, "Yaushe za ka ta'azantar da ni?" **83** Ko da yake ni kamar salkar ruwan inabi ne a cikin hayači, ban manta da ka'idodinka ba. **84** Har yaushe bawanka zai yi ta jira? Yaushe za ka hukunta masu tsananta mini? **85** Masu girman kai sun haka mini rami, sun ketare dokarka. **86** Dukan umarnanka abin dogara ne; ka taimake ni, gama mutane suna tsananta mini ba dalili. **87** Sun kusa gama da ni a duniya, amma ban bar bin farillanka ba. **88** Ka kiyaye raina bisa ga kaunarka, zan kuwa yi biyayya da farillan bakinka. **89** Maganarka, ya Ubangiji madawwamiya ce; tana nan daram a cikin sammai. **90** Amincinka yana cin gaba cikin dukan zamanai; ka kafa duniya ta kuma dawwama. **91** Dokokinka sun dawwama har yā zuwa yau, gama dukan abubuwa suna maka hidima. **92** Da

ba don dokarka ce farin cikina ba, da na hallaka a cikin azabana. **93** Ba zan taba manta da farillanka ba, gama ta wurinsu ne ka kiyaye raina. **94** Ka cece ni, gama ni naka ne; na yi kokarin neman farillanka. **95** Mugaye suna jira su hallaka ni, amma zan yi ta tunani a kan farillanka. **96** Ga duk cikakke na ga kāsaw; amma umarnanka ba su da iyaka. **97** Kash, ga yadda nake kaunar dokarka! Ina tunani a kanta dukan yini. **98** Umarnanka suna sa in zama mai hikima fiye da abokan gābana, gama kullum suna tare da ni. **99** Ina da ganewa sosai fiye da dukan malamaina, gama ina tunani a kan farillanka. **100** Ina da ganewa fiye da dattawa, gama ina biyayya da farillanka. **101** Na kiyaye kafafuna daga kowace muguwar hanya domin in yi biyayya da maganarka. **102** Ban rabu da dokokinka ba, gama kai da kanka ne ka koya mini. **103** Dandanon maganarka akwai zaki, sun ma fi zuma zaki a bakina! **104** Na sami ganewa daga farillanka; saboda haka ina kin kowace hanyar da ba daidai ba. **105** Maganarka fitila ce ga kafafuna haske kuma a kan hanyata. **106** Na yi rantsuwa na kuma tabbatar da shi, cewa zan bi dokokinka masu adalci. **107** Na sha wahala sosai; ka kiyaye raina, ya Ubangiji, bisa ga maganarka. **108** Ka karbi yabon bakina da nake yi da yardar rai, ya Ubangiji, ka kuwa koya mini dokokinka. **109** Ko da yake kullum ina rike da raina a hannuwana, ba zan manta da dokarka ba. **110** Mugaye sun kafa mini tarko, amma ban kause daga farillanka ba. **111** Farillanka su ne gādona har abada; su ne farin cikin zuciyata. **112** Zuciyata ta shirya a kan kiyaye ka'idodinka har karshe. **113** Na ki mutane masu baki biyu, amma ina kauna dokarka. **114** Kai ne mafakata da garkuwata; na sa zuciyata a maganarka. **115** Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta, don in kiyaye umarnan Allahna! **116** Ka raya ni bisa ga alkawarinka, zan kuwa rayu; kada ka bari a gwale sa zuciyata. **117** Ka rike ni za a kuma cece ni; kullayaumi zan dāuka ka'idodinka da muhimmaci. **118** Ka ki dukan wadanda suka kause daga ka'idodinka, gama yaudararsu banza ne. **119** Dukan mugayen duniya ka zubar kamar datti; saboda haka nake kaunar farillanka. **120** Naman jikina na rawan jiki don tsoronka; na cika da tsoron dokokinka. **121** Na aikata abin da yake mai adalci da kuma daidai; kada ka ni a hannun masu danne ni. **122** Ka tabbatar da lafiyar bawanka; kada ka bar masu girman kai su danne ni. **123** Idanuna sun gaji, da jiran cetonka, da jiran alkawarinka mai adalci. **124** Ka yi da bawanka

bisa ga kaunarka ka kuma koya mini ka'idotinka. 125 Ni bawanka ne, ka ba ni fahimi don in gane farillanka. 126 Lokaci ya yi da za ka yi wani abu, ya Ubangiji; ana karya dokarka. 127 Saboda ina kaunar umarnanka fiye da zinariya, kai, fiye da zinariya zalla, 128 saboda kuma ina lura da dukan farillanka da kyau, na ki kowace hanyar da ba daidai ba. 129 Farillanka masu banmamaki ne; saboda haka nake yin biyayya da su. 130 Fassarar maganganunka sukan ba da haske; sukan ba da ganewa ga marar ilimi. 131 Ina hakin da bakina a bude, ina marmarin umarnanka. 132 Ka juye wurina ka kuma yi mini jinkai, yadda kulum ka yi wa wadanda suke kaunar sunanka. 133 Ka bi da sawuna bisa ga maganarka; kada ka bar zunubi yă mallake ni. 134 Ka fanshe ni daga mutane masu danniya, don in yi biyayya da farillanka. 135 Ka sa fuskarka ta haskaka a kan bawanka ka kuma koya mini ka'idotinka. 136 Hawaye suna malalowa daga idanuna kamar rafi, gama ba a biyayya da dokarka. 137 Mai adalci ne kai, ya Ubangiji, dokokinka kuma daidai ne. 138 Farillan da ka shimpida masu adalci ne; su kuma abin dogara ne kwarai. 139 Kishina ya cinye ni dungum, gama abokan găbana sun yi biris da maganganunka. 140 An gwada alkawuranka sarai, bawanka kuwa yana kaunarsu. 141 Ko da yake ni ba kome ba ne an kuwa rena ni, ba na marita da farillanka. 142 Adalcinka dawwammame ne dokar kuma gaskiya ce. 143 Wahala da damuwa suna a kaina, amma umarnanka su ne farin cikina. 144 Farillanka daidai ne har abada; ka ba ni ganewa don in rayu. 145 Na yi kira da dukan zuciyata; ka amsa mini, ya Ubangiji, zan kuwa yi biyayya da ka'idotinka. 146 Na yi kira gare ka; ka cece ni zan kuwa kiyaye farillanka. 147 Na tashi kafin fitowar rana na kuma yi kukan neman taimako; na sa zuciyata a maganarka. 148 Ban rufe idanuna ba dukan dare, don in yi tunani a kan alkawuranka. 149 Ka ji muryata bisa ga kaunarka; ka kiyaye raina, ya Ubangiji, bisa ga dokokinka. 150 Wadanda suke kirkiro mugayen dabaru suna nan kusa, amma suna nesa da dokarka. 151 Duk da haka kana kusa, ya Ubangiji, kuma dukan umarnanka gaskiya ne. 152 Tun tuni na koyi daga farillanka cewa ka kafa su su kasance har abada. 153 Ka dubi wahalata ka cece ni, gama ban manta da dokarka ba. 154 Ka kăre manufata ka kuma fanshe ni, ka cece rai na kamar yadda ka alkawarta! 155 Ceto yana nesa da mugaye, gama ba sa neman ka'idotinka. 156 Tausayinka da girma yake, ya Ubangiji; ka kiyaye raina bisa ga dokokinka. 157

Makiya masu yawa ne suke tsananta mini, amma ban rabu da farillanka ba. 158 Na dubi marasa aminci da kyama, gama ba sa yin biyayya da maganarka. 159 Dubi yadda nake kaunar farillanka; ka kiyaye raina, ya Ubangiji, bisa ga kaunarka. 160 Dukan maganganunka gaskiya ne; dukan dokokinka masu adalci madawwami ne. 161 Masu mulki suna tsananta mini ba dalili, amma zuciyata na rawan jiki game da maganarka. 162 Ina farin ciki da alkawarinka kamar yadda wani kan sami ganimai girma. 163 Na ki ina kuma kyamar karya amma ina kaunar dokarka. 164 Sau bakwai a rana ina yabonka saboda dokokinka masu adalci. 165 Wadanda suke kaunar dokarka suna da babban salama, kuma babu abin da zai sa su yi tuntube. 166 Ina jiran cetonka, ya Ubangiji, ina kuma bin umarnanka. 167 Ina biyayya da farillanka, gama ina kaunarsu kwarai. 168 Ina biyayya da farillanka da kuma koyarwarka, gama dukan hanyoyina sanannu ne gare ka. 169 Bari kukata ta zo gare ka, ya Ubangiji; ka ba ni ganewa bisa ga maganarka. 170 Bari rokona yă zo gabanka; ka cece ni bisa ga alkawarinka. 171 Bari lebunana su cika da yabonka, gama ka koya mini ka'idotinka. 172 Bari harshena yă rera game da maganarka, gama dukan umarnanka masu adalci ne. 173 Bari hannunka yă kasance a shirye don yă taimake ni, gama na zabi farillanka. 174 Ina marmarin cetonka, ya Ubangiji, dokarka kuwa ita ce farin cikina. 175 Bari in rayu don in yabe ka, bari kuma dokokinka su raya ni. 176 Na kauce kamar batacciyar tunkiya. Ka nemi bawanka, gama ban manta da umarnanka ba.

120 Wakar haurawa. Na yi kira ga Ubangiji cikin damuwata, ya kuwa amsa mini. 2 Ka cece ni, ya Ubangiji, daga lebuna masu karya da kuma daga harsuna masu yaudara. 3 Me zai yi maka, me kuma ya fi, ya kai harshe mai yaudara? 4 Zai hukunta ku da kibiyoyi masu tsini na jarumi, tare da garwashin wuta na itacen tsintsiya. 5 Kaitona da nake zama a Meshek, da nake zama a ciki tentunan Kedar! 6 Da dadewa na zauna a cikin wadanda suke kin salama. 7 Ni mutum ne mai salama; amma sa'ad da na yi magana, su sai su yi ta yaki.

121 Wakar haurawa. Na tă da idanuna zuwa wajen tuddai, ta ina ne taimakona zai zo? 2 Taimakona zai zo daga wurin Ubangiji, wanda ya kafa sama da kasa. 3 Ba zai bari kafarka tă yi santsi ba, shi da yake tsaronka ba zai yi gyangyasi ba; 4 tabbatacce, shi

da yake tsaron Isra'ila ba ya gyangyadi ko barci. 5 Ubangiji yana tsaronka, Ubangiji ne inuwa a hannun damanka; 6 rana ba za tā buge ka cikin yini ba balle wata da dare. 7 Ubangiji zai kiyaye ka daga dukan masifa, zai tsare ranka; 8 Ubangiji zai kiyaye shigarka da fitarka yanzu da har abada kuma.

122 Wa'kar haurawa. Ta Dawuda. Na yi farin ciki tare da wadanda suka ce da ni, "Bari mu tafi gidan Ubangiji." 2 Kafafunmu suna tsaye a kofofinki, ya Urushalima. 3 An gina Urushalima kamar birnin da aka yi a harhafe wuri guda. 4 A can ne kabilu suke haurawa, kabilan Ubangiji, don su yabi sunan Ubangiji bisa ga farillan da aka ba wa Isra'ila. 5 A can kursiyoyin shari'a yake tsaye, kursiyoyin gidan Dawuda. 6 Ku yi addu'a don salamar Urushalima, "Bari wadanda suke kaunarki su zauna lafiya. 7 Bari salama ta kasance a katangarki zaman lafiya kuma a fadodinki." 8 Saboda'yan'uwnana da kuma abokaina, zan ce, "Salama tā kasance tare da ke." 9 Saboda gidan Ubangiji Allahnmu, zan nemi wadatarki.

123 Wa'kar haurawa. Na tā da idanuna gare ka, gare ka da kursiyinka yake cikin sama. 2 Kamar yadda idanun bayi suna duban hannun maigidansu, kamar yadda idanun baiwa suna duban hannun uwargijiyarta, haka idanunmu suna duban Ubangiji Allahnmu, sai ya nuna mana jinkansa. 3 Ka yi mana jinkai, ya Ubangiji, ka yi mana jinkai, gama mun jimre da reni mai yawa. 4 Mun jimre da wulakanci daga masu girman kai, reni mai yawa daga masu fariya.

124 Wa'kar haurawa. Ta Dawuda. Da ba don Ubangiji ya kasance a gefenmu ba, bari Isra'ila yā ce, 2 da ba don Ubangiji ya kasance a gefenmu ba sa'ad da aka auka mana, 3 sa'ad da fushinsu ya kuna a kanmu, ai, da sun hadiye mu da rai; 4 da rigyawa ta kwashe mu, da ambaliya ta rufe mu. 5 Da ruwa mai hauka ya share mu kaf. 6 Yabo ya tabbata ga Ubangiji, wanda bai bari aka yayyage mu da hakoransu ba. 7 Mun tsira kamar tsuntsu daga tarkon mai farauta; an tsinke tarko, muka kuwa tsira. 8 Taimakonmu yana a sunan Ubangiji, Wanda ya yi sama da kasa.

125 Wa'kar haurawa. Wadanda suke dogara ga Ubangiji suna kama da Dutsen Sihiyona, wanda ba ya jjiguwa amma dawwammame ne har abada. 2 Kamar duwatsun da sun kewaye Urushalima, haka Ubangiji ya kewaye mutanensa yanzu da har abada

kuma. 3 Sandar mulkin mugaye ba zai ci gaba da kasance a kan kasar da take rabon adalci ba, domin kada masu aikata su yi amfani da hannuwansu su aikata mugunta. 4 Ka yi alheri, ya Ubangiji, ga wadanda suke nagartattu, ga wadanda suke masu aikata gaskiya a zuciyarsu. 5 Amma wadanda suka juye ga karkatattun hanyoyi Ubangiji zai kore su tare da masu aikata mugunta. Salama tā kasance tare da Isra'ila.

126 Wa'kar haurawa. Sa'ad da Ubangiji ya dawo da kamammu zuwa Sihiyona, mun kasance kamar mutanen da suka yi mafarki. 2 Bakunanmu sun cika da dariya, harsunanmu da wakokin farin ciki. Sai ana fadi a cikin al'ummai, "Ubangiji ya aikata manyan abubuwa dominstu." 3 Ubangiji ya aikata manyan abubuwa dominmu, mun kuwa cika da farin ciki. 4 Ka maido da wadatarmu, ya Ubangiji kamar rafuffuka a Negeb. 5 Wadanda suka yi shuka da hawaye za su yi girbi da wakokin farin ciki. 6 Shi da ya fita yana kuka, riike da iri don shuki, zai dawo da wakokin farin ciki, dauke da dammuna.

127 Wa'kar haurawa. Ta Solomon. In ba Ubangiji ne ya gina gida ba, masu gininta suna wahala a banza ne. In ba Ubangiji ne yake tsaron birni ba, masu tsaro suna yin tsaro a banza. 2 Banza ne ka farka da wuri ka koma da latti, kana fama don abincin da za ka ci, gama yakan ba da barci ga wadanda yake kauna. 3 'Ya'ya maza gādo ne daga Ubangiji, yara lada ne daga gare shi. 4 Kamar kibiyoyi a hannun jarumi haka'ya'ya mazan da aka haifa wa mutum a kuruciya. 5 Mai albarka ne mutumin da korinsa sun cika da su. Ba za a kunyata su ba sa'ad da suke karawa da abokan gābansu a dakin shari'a.

128 Wa'kar haurawa. Masu albarka ne dukan masu tsoron Ubangiji, wadanda suke tafiya a hanyoyinsa. 2 Za ka ci amfanin aikinka; albarku da wadata za su zama naka. 3 Matarka za tā zama kamar kuringar inabi mai'ya'ya a cikin gidanka;'ya'yanka maza za su zama kamar tohon zaitun kewaye da teburinka. 4 Ta haka mai albarka yake wanda yake tsoron Ubangiji. 5 Bari Ubangiji ya albarkace ka daga Sihiyona dukan kwanakin ranka; bari ka ga wadatar Urushalima, 6 bari kuma ka rayu ka ga'ya'ya'ya'yanka. Salama tā kasance tare da Isra'ila.

129 Wa'kar haurawa. Sun yi mini danniya kwarai tun ina karami, bari Isra'ilä yä ce, 2 sun yi mini danniya kwarai tun ina karami, amma ba su yi nasara a kaina ba. 3 Manoma sun nome bayana suka yi kunyoyinsu da tsayi. 4 Amma Ubangiji mai adalci ne; ya'yantar da ni daga igiyoyin mugaye. 5 Bari dukan wadanda suke kin Sihiyona a juye da su baya da kunya. 6 Bari su zama kamar ciyawa a kan rufi, wadda takan bushe kafin tå yi girma; 7 da ita mai girbi ba ya iya cika hannuwansa, balle wanda yake tarawa yä cika hannuwansa. 8 Kada masu wuce su ce, "Albarkar Ubangiji ta kasance a kanku; muna sa muku albarka a cikin sunan Ubangiji."

130 Wa'kar haurawa. Daga cikin zurfafa na yi kuka gare ka, ya Ubangiji; 2 Ya Ubangiji, ka ji muryata. Bari kunnuwanka su saurara ga kukata ta neman jinkai. 3 In kai, ya Ubangiji, za ka lissafta zunubai, Ya Ubangiji, wa zai tsaya? 4 Amma tare da kai akwai gafartawa, saboda haka ake tsorronka. 5 Zan jira Ubangiji, raina zai jira, kuma a cikin maganarsa na sa zuciyata. 6 Raina na jiran Ubangiji fiye da yadda mai tsaro yakan jira safiya, fiye da yadda mai tsaro yakan jira safiya. 7 Ya Isra'ilä, sa zuciya ga Ubangiji, gama tare da Ubangiji akwai kauna marar karewa kuma tare da shi akwai cikakkiyar fansa. 8 Shi kansa zai fanshi Isra'ilä daga dukan zunubansu.

131 Wa'kar haurawa. Ta Dawuda. Zuciyata ba mai girman kai ba ce, ya Ubangiji, idanuna ba sa fariya; ban dami kaina da manyan al'amura ba ko abubuwan da suka sha karfina. 2 Amma na hakura na kuma kwantar da raina; kamar yaron da aka yaye tare da mahafiyarsa, kamar yaron da aka yaye haka raina yake a cikina. 3 Ya Isra'ilä, sa zuciyarka ga Ubangiji yanzu da har abada kuma.

132 Wa'kar haurawa. Ya Ubangiji, ka tuna da Dawuda da kuma dukan irin wuyan da ya jimre. 2 Ya yi rantsuwa ga Ubangiji ya kuma yi alkawari ga Madaukaki na Yakub cewa, 3 "Ba zan shiga gidana ko in kwanta a gado ba, 4 ba zan ba wa idanuna barci ba, ba gyangyadi wa idanuna, 5 sai na sami wuri wa Ubangiji, mazauni domin Madaukaki na Yakub." 6 Mun ji haka a Efrata, muka yi karo da shi a filayen Ya'ar, 7 "Bari mu tafi wurin zamansa; bari mu yi sujada a wurin sa kafafunsa, 8 ka tashi, ya Ubangiji, ka kuma zo wurin hutunka, kai da akwatin alkawarin karfinka. 9 Bari a suturta firistocinka da adalci; bari

tsarkakanka su rera don farin ciki." 10 Saboda Dawuda bawanka, kada ka ki shaffaffenka. 11 Ubangiji ya rantse wa Dawuda tabbataccen rantsuwa cewa ba zai janye ba cewa, "Daya daga cikin zuriyarka zan sa a kan kursiyinka, 12 in'ya'yanka maza za su kiyaye alkawari da farillan da na koya musu, to'ya'yansu maza za su zauna a kan kursiyinka har abada abadin." 13 Gama Ubangiji ya zabi Sihiyona, ya so ta zama mazaunisa, 14 "Wannan shi ne wurin hutuna har abada abadin; a nan zan zauna ina mulki gama ina son ta, 15 zan albarkace ta da tanade-tanade masu yawa; matalautanta za su koshi da abinci. 16 Zan suturta firistocinta da ceto, tsarkakanta kuma kullum za su rera don farin ciki. 17 "A nan zan sa kaho ya yi girma wa Dawuda in kuma kafa fitila saboda shaffaffenka. 18 Zan suturta abokan gâbansa da kunya, amma rawanin da yake a kansa zai yi ta walâkiya."

133 Wa'kar haurawa. Ta Dawuda. Abu mai kyau ne, mai dadî kuma sa'ad da'yan'uwa suna zaman lafiyal! 2 Yana kamar mai mai darajar da aka zuba a kai, yana gangarawa a gemu, yana gangarawa a gemun Haruna, har zuwa wuyan rigunansa. 3 Yana kamar rabar Hermon da take zubowa a kan Dutsen Sihiyona. Gama a can Ubangiji ya tabbatar da albarkarsa, har ma rai na har abada.

134 Wa'kar haurawa. Yabi Ubangiji, dukanku bayin Ubangiji wadanda kuke hidima da dare a gidan Ubangiji. 2 Ku tâ da hannuwanku a cikin wurinsa mai tsarki ku kuma yabi Ubangiji. 3 Bari Ubangiji, Mahaliccin sama da kasa, ya albarkace ku daga Sihiyona.

135 Yabi Ubangiji. Yabi sunan Ubangiji; yabe shi, ku bayin Ubangiji, 2 ku wadanda kuke hidima a gidan Ubangiji, cikin filayen gidan Allahnmu. 3 Yabi Ubangiji, gama Ubangiji nagari ne; rera yabo ga sunansa, gama wannan yana da kyau. 4 Gama Ubangiji ya zabi Yakub ya zama nasa, Isra'ilä ya zama mallakarsa mai daraja. 5 Na san cewa Ubangiji yana da girma, cewa shugabanmu ya fi dukan alloli girma. 6 Ubangiji yana yin abin da ya ga dama, a sammai da kuma a duniya, cikin tekuna da kuma cikin dukan zurfafansu. 7 Yakan sa gizagizai su taso daga iyakokin duniya; yakan aika da walâkiya tare da ruwan sama ya fito da iska daga dâkunan ajiyarsa. 8 Ya kashe'ya'yan fari na Masar, 'ya'yan fari na mutane da na dabbobi. 9 Ya aiko da alamu da

abubuwān banmamaki a tsirkiyarku, ya Masar, a kan Fir'auna da kuma dukan bayinsa. **10** Ya bugi al'ummai masu yawa ya kuma karkashe manyan sarakuna, **11** Sihon sarkin Amoriyawa, Og sarkin Bashan da kuma dukan sarakunan Kan'ana, **12** ya kuma ba da kasarsa kamar abin gādo, abin gādo ga mutanensa Isra'ilā. **13** Sunanka, ya Ubangiji, dawwammame ne har abada, sanin da aka yi maka, ya Ubangiji, yana nan cikin dukan zamanai. **14** Gama Ubangiji zai nuna cewa mutanensa ba su da laifi ya kuma ji tausayin bayinsa. **15** Gumakan al'ummai azurfa ne da zinariya, da hannuwan mutane suka yi. **16** Suna da bakuna, amma ba sa magana, idanu, amma ba sa gani; **17** suna da kunnuwa, amma ba sa ji, ba kuwa numfashi a bakunansu. **18** Wadanda suka yi su za su zama kamar su, haka kuma zai zama da dukan wadanda suke dogara gare su. **19** Ya gidan Isra'ilā, yabi Ubangiji; Ya gidan Haruna, yabi Ubangiji; **20** Ya gidan Lawi, yabi Ubangiji; ku da kuke tsoronsa, yabi Ubangiji. **21** Yabo ya tabbata ga Ubangiji daga Sihiyona, gare shi wanda yake zama a Urushalima. Yabi Ubangiji.

136 Ku yi godiya ga Ubangiji, gama nagari ne shi.
2 Ku yi godiya ga Allahn alloli. **3** Ku yi godiya ga Ubangijin iyayengiji. **4** Gare shi wanda shi kadai yake aikata abubuwān banmamaki, **5** Wanda ta wurin ganewarsa ya yi sammai, **6** Wanda ya shimpida duniya a kan ruwaye, **7** Wanda ya yi manyan haskoki, **8** Rana don tā yi mulkin yini, **9** Wata da taurari kuma don su yi mulkin dare; **10** Gare shi wanda ya kashe'ya'yan fari Masar **11** Ya kuma fitar da Isra'ilā daga cikinsu **12** Da hannu mai karfi da hannu mai iko; **13** Gare shi wanda ya raba Jan Teku biyu **14** Ya kawo Isra'ilā ta tsakiyarsa, **15** Amma ya share Fir'auna da mayakansa cikin Jan Teku; **16** Gare shi wanda ya bi da mutanensa cikin hamada, **17** Wanda ya buge manyan sarakuna, **18** Ya karkashe manyan sarakuna, **19** Sihon sarkin Amoriyawa **20** Da kuma Og sarkin Bashan, **21** Ya kuma ba da kasarsu gādo, **22** Gādo ga bawansa Isra'ilā; **23** Shi wanda ya tuna da mu cikin kaskancinmu **24** Ya kuma'yantar da mu daga abokan gābanmu, **25** Wanda kuma ke ba da abinci ga kowace halitta. **26** Ku yi godiya ga Allah na sama.

137 A bakin kogunan Babilon muka zauna muka yi kuka sa'ad da muka tuna da Sihiyona. **2** A can a kan rassan itatuwa muka rataye garayunmu, **3** gama a can masu kamunmu suka sa mu yi wafoči, masu ba mu azaba suka nema wafoči farin ciki; suka ce,

"Ku rera mana daya daga cikin wafočin Sihiyona!" **4** Yaya za mu rera wafočin Ubangiji a bačuwar kasa? **5** In na manta da ke, ya Urushalima, bari hannuna na dama manta da iyawarsa. **6** Bari harshena yā manne wa rufin bakina in ban tuna da ke ba, in ban so Urushalima farin cikin mafi girma ba. **7** Ka tuna, ya Ubangiji, abin da mutanen Edom suka yi a ranar da Urushalima ta fāsi. Suka yi ihu suka ce, "A ragargaza ta, A ragargaza ta har tushenta!" **8** Ya Diyar Babilon, an kaddara ke zuwa hallaka, mai farin ciki ne wanda ya sāka miki saboda abin da kika yi mana, **9** shi da ya kwace jariranki ya fyada su a kan duwatsu.

138 Ta Dawuda. Zan yabe ka, ya Ubangiji, da dukan zuciyata; a gaban "alloli" zan rera yabo. **2** Zan rusuna ta wajen haikalinka mai tsarki zan kuma yabi sunanka saboda kaunarka da amincinka, saboda ka daukaka a bisa kome sunanka da kuma maganarka. **3** Sa'ad da na kira, ka amsa mini; ka sa na zama mai karfin hali ka kuma karfafā ni. **4** Bari dukan sarakunan dunia su yabe ka, ya Ubangiji, sa'ad da suka ji maganganun bakinka. **5** Bari su rera game da hanyoyin Ubangiji, gama daukakar Ubangiji da girma take. **6** Ko da yake Ubangiji yana bisa, yakan dubi kāsassu, amma tun da nesa ya san masu girman kai. **7** Ko da na yi tafiya a tsakiyar wahala, kana kiyaye raina; ka miča hannunka a kan fushin mačiyana, da hannunka na dama ka cece ni. **8** Ubangiji zai cika manufarsa a kaina; kaunarka, ya Ubangiji, madawwamiya ce har abada, kada ka kyale ayyukan hannuwanka.

139 Don mai bi da kafe-kafe. Ta Dawuda. Zabura ce. Ya Ubangiji, ka bincike ni ka kuwa san ni. **2** Ka san sa'ad da na zauna da sa'ad da na tashi; ka san tunanina daga nesa. **3** Ka san fitata da kuma kwanciyata; ka saba da dukan hanyoyina. **4** Kafin in yi magana da harshena ka santa gaba daya, ya Ubangiji. **5** Ka kewaye ni, gaba da baya; ka sa hannunka a kaina. **6** Irin wannan sanin game da ni ya fi karfin magana, ya fi karfi in gane. **7** Ina zan tafi daga Ruhunka? Ina zan gudu in tafi daga gabanka? **8** In na haura zuwa sammai, kana a can; in na yi gado a zurfafa, kana a can. (Sheol h7585) **9** In na tashi a fikafikan safiya, in na sauка a gefe mai nisa na teku, **10** can ma hannunka zai bishe ni, hannunka na dama zai riče ni gam. **11** In na ce, "Tabbatacce duhu zai boye ni haske kuma zai zama dare kewaye da ni," **12** duhu ma ba zai zama duhu gare ka ba; dare zai haskaka kamar rana, gama

duhu ya yi kamar haske gare ka. **13** Gama ka halicci ciki-cikina; ka gina ni gaba daya a cikin mahaifar mahaifiyata. **14** Ina yabonka domin yadda ka yi ni abin tsoro ne da kuma abin mamaki; ayyukanka suna da banmamaki, na san da haka sosai. **15** Kasusuwana ba a boye suke a gare ka ba sa'ad da aka yi ni asirce. Sa'ad da saka ni gaba daya a surfafan duniya. **16** Idanunka sun ga jikina marar fasali; dukan kwanakin da aka tsara mini a rubuce suke a littafinka kafin dayansu yă kasance. **17** Tunaninka suna da daraja gare ni, ya Allah! Yawansu ba su da iyaka! **18** A ce zan iya kirgansu, za su fi yashin teku yawa. Sa'ad da na farka, ina nan tare da kai har yanzu. **19** Da kawai za ka kashe mugaye, ya Allah! Ku rabu da ni, ku masu kisankai! **20** Suna magana game da kai da mugun nufi; makiyanka suna daukan sunanka a banza. **21** Ba ina kin masu kinka ba, ya Ubangiji, ina kuma kyamar wadanda suke tayar maka ba? **22** Ba ni da wani abu da nake musu sai kiyaye kawai; na dauke su abokan găbana. **23** Ka bincike ni, ya Allah ka kuma san zuciyata; ka gwada ni ka kuma san damuwata. **24** Duba ko akwai wani laifi a cikina, ka bishe ni a madawwamiyar hanya.

140 Don mai bi da kafe-kafe, Zabura ta Dawuda. Ka cece ni, ya Ubangiji, daga mugaye; ka tsare ni daga mutane masu rikici, 2 masu shirya makarkashiya a zukatansu suna kuma kawo yaki kulum. **3** Suna sa harsunansu su yi kaifi kamar na maciji; dafin gamsheka yana a lebunansu. (Sela) **4** Ka kiyaye ni, ya Ubangiji, daga hannuwan mugaye; ka tsare ni daga mutane masu rikici wadanda suke shirin kwashe ni a kafafu. **5** Masu girman kai sun sa mini tarko; sun shimpida igiyoyin ragarsu sun kuma shirya mini tarko a hanyata. (Sela) **6** Ya Ubangiji, na ce maka, “Kai ne Allahna.” Ka ji kukata ta neman jinkai, ya Ubangiji. **7** Ya Ubangiji Mai Iko Duka, mai fansana mai karfi, wanda yake garkuwoyin kaina a ranar yaki. **8** Kada ka biya wa mugaye bukutunsu, ya Ubangiji; kada ka bar shirinsu su yi nasara, in ba haka ba za su yi fariya. (Sela) **9** Bari kawunian wadanda suka kewaye ni su rufu da masifun da lebunansu suka jawo. **10** Bari garwashin wuta yă zubo a kansu; bari a jefar da su cikin wuta, cikin rami mai surfi, kada su sâke tashi. **11** Kada masu bata suna su taba kahu a ƙasar; bari masifa ta farauci mutane masu rikici. **12** Na san cewa Ubangiji ya shirya wa matalauta adalci yana kuma yi wa mabukata adalci. **13** Tabbatacce masu adalci za su

yabi sunanka masu aikata gaskiya kuma za su zauna a gabanka.

141 Zabura ta Dawuda. Na yi kira gare ka, ya Ubangiji; ka zo da sauri. Ka ji muryata sa'ad da na yi kira. **2** Bari a sa addu'ata a gabanka kamar turaren konawa; bari dagawa hannuwan ta zama kamar hadayar yamma. **3** Ka sa mai tsaro a bakina, ya Ubangiji; ka yi tsaron kofar lebunana. **4** Kada ka bar zuciyata ta juya ga yin abin da yake mugu, ta sa kai ga aikata mugayen ayyuka tare da mutane masu aikata mugunta; kada ka bari in ci abincinsu. **5** Bari mutum mai adalci yă buge ni, alheri ne; bar shi yă tsawata mini, mai ne a kaina. Kaina ba zai fi shi ba, duk da haka addu'ata kullum tana găba da mugayen ayyuka. **6** Za a jefar da masu mulkinsu kasa daga kwankolin dutse, mugaye kuwa za su san cewa maganata daidai ne. **7** Za su ce, “Kamar yadda mutum kan yi huda yă tsage kasa, haka aka watsar da kasusuwani a bakin kabari.” (*Sheol h7585*) **8** Amma na kafa idanuna a kanka, ya Ubangiji Mai Iko Duka; a cikinka ina neman mafaka, kada ka miika ni ga mutuwa. **9** Ka kiyaye ni daga tarkon da aka sa mini, daga tarkon da mugaye suka sa. **10** Bari mugaye su fâda a cikin ragarsu, amma bari ni in zo in wuce lafiya.

142 Maskil ne ta Dawuda. Sa'ad da yake cikin kogo. Addu'a ce. Na yi kuka mai karfi ga Ubangiji; na tā da muryata ga Ubangiji neman jinkai. **2** Na kawo gunagunina a gabansa; a gabansa na fada wahlata. **3** Sa'ad da karfina ya kâre a cikina, kai ne wanda ya san hanyata. A hanyar da nake tafiya mutane sun kafa mini tarko. **4** Duba ta damata ka gani; babu wanda ya kula da ni. Ba ni da mafaka; babu wanda ya kula da raina. **5** Na yi kuka gare ka, ya Ubangiji; Na ce, “Kai ne mafakata, rabona a ƙasar masu rai.” **6** Ka saurari kukata, gama ina cikin matsananciyar bukata; ka cece ni daga wadanda suke farafata, gama sun fi ni karfi sosai. **7** Ka'yantar da ni daga kurkuku, don in yabi sunanka. Ta haka masu adalci za su taru kewaye da ni saboda alherinka gare ni.

143 Zabura ta Dawuda. Ya Ubangiji, ka ji addu'ata, ka saurari kukata don neman jinkai; cikin amincinka da adalcinka ka amsa mini. **2** Kada ka gabatar da bawanka a gabani shari'a, gama babu wani mai rai da yake adali a gabanka. **3** Abokin găba yana farafata, ya murkushe ni har kasa; ya sa ina zama a cikin duhu kamar wadanda suka mutu tun tuni. **4** Ta

haka karfina ya kare a cikina zuciyata ta damu kwarai. 5 Na tuna da kwanakin bayan yi tunani a kan dukan ayyukanka na kuma lura da abin da hannuwanka suka yi. 6 Na bude hannuwana gare ka; raina yana jin kishinka kamar busasshiyar kasa. (Sela) 7 Ka amsa mini da sauri, ya Ubangiji; karfina ya kare. Kada ka boye fuskarka daga gare ni in ba haka ba zan zama kamar wadanda suka gangara zuwa rami. 8 Bari safiya ta kawo mini maganar kaunarka marar karewa, gama na sa zuciyata a gare ka. Ka nuna mini hanyar da zan bi, gama a gare ka na miķa raina. 9 Ka cece ni daga abokan gābana, ya Ubangiji, gama na boye kaina a gare ka. 10 Ka koya mini in yi nufinka, gama kai ne Allahna; bari nagarin Ruhunka yă bi da ni a kasar da ba gargada. 11 Saboda sunanka, ya Ubangiji, ka kiyaye raina; a cikin adalcinka, ka fid da ni daga wahala. 12 A cikin kaunarka marar karewa, ka rufe bakunan abokan gābana; ka hallaka dukan makiyana, gama ni bawanka ne.

144 Ta Dawuda. Yabo ya tabbata ga Ubangiji dutseña, wanda ya horar da hannuwana don yaki, yatsotsina don fada. 2 Shi ne Allah mai kaunata da kuma kagarata, katangata da mai cetona, garkuwata, wanda nake neman mafaka daga gare shi, wanda ya sa mutane a karkashina. 3 Ya Ubangiji, wane ne mutum da ka kula da shi, dan mutum da har za ka yi tunaninsa? 4 Mutum yana kama da numfashi; kwanakinsa suna wucewa kamar inuwa. 5 Ka tsage sammanka, ya Ubangiji, ka saukö; ka taba duwatsu, domin su yi hayaki. 6 Ka aiko da walkiya ka watsar da abokan gāba; ka karba kibiyoyinka ka sa su gudu. 7 Ka miķa hannunka daga bisa; ka cece ni ka kuma kubutar da ni daga manyan ruwaye, daga hannuan baki 8 wadanda bakunansu sun cika da karya, wadanda hannuwansu na dama masu rudu ne. 9 Zan rera sabuwar waka gare ka, ya Allah; a kan molo mai tsirkiya goma zan yi maka kici, 10 ga Wannan wanda yake ba wa sarakuna nasara, wanda ya cece bawansa Dawuda. Daga takobin kisa. 11 Ka cece ni ka kuma kubutar da ni daga hannuan baki wadanda bakunansu sun cika da karya, wadanda hannuwansu na dama masu rudu ne. 12 Ta haka'ya'yanmu maza a kuruciyarsu za su zama kamar tsire-tsiren da aka kula da su,'ya'yanmu mata kuma za su zama kamar ginshikai da sassaka don adon fada. 13 Rumbunanmu za su cika da kowane irin tanadi. Tumakinmu za su karu ninki dubu, ninki dubu goma-goma a filayenmu;

14 shanunmu za su ja kaya masu nauyi. Ba za a sami tashin hankali a katangarmu ba, ba zuwan zaman bauta, ba jin kukan damuwa a titunanmu. 15 Masu albarka ne mutanen da wannan zai zama haka; masu albarka ne mutanen da Allah ne Ubangiji.

145 Zabura ce ta yabo. Ta Dawuda. Zan daukaka ka, ya Allahna, Sarki; zan yabi sunanka har abada abadin. 2 Kowace rana zan yabe ka in kuma daukaka sunanka har abada abadin. 3 Ubangiji da girma yake ya kuma cancanci yabo girmansa ya fi karfin ganewar mutum. 4 Tsara guda za tă yi maganar ayyukanka ga wata tsara; za su yi magana game da manyan ayyukanka. 5 Za su yi zancen daukakarka mai daraja, zan kuma yi tunani a kan ayyukanka masu banmamaki. 6 Za su yi magana game da ikon ayyukanka masu bantsoro, zan kuma yi shelar manyan ayyukanka. 7 Za su yi bikin yalwar alherinka suka kuma rera adalcinka da farin ciki. 8 Ubangiji mai alheri da kuma tausayi, mai jinkirin fushi cike kuma da kauna. 9 Ubangiji nagari ne ga duka; yana tausayin dukan abubuwan da ya yi. 10 Dukan abubuwan da ka yi za su yabe ka, ya Ubangiji; tsarkakanka za su daukaka ka. 11 Za su yi maganar daukakar mulkinka za su kuma yi zancen ikonka, 12 saboda dukan mutane su san manyan ayyukanka da daukakar darajar mulkinka. 13 Mulkinka madawwamin mulki ne, sarautarka kuma za tă dawwama cikin dukan zamanai. Ubangiji mai aminci ne ga dukan alkawuransa mai kauna kuma ga dukan abubuwan da ya yi. 14 Ubangiji yana rike da dukan wadanda suka fadi yana kuma daga dukan wadanda aka rusunar da su kasa. 15 Idanun kowa yana dogara gare ka, kana kuma ba su abincinsu a lokacin da ya dace. 16 Ka bude hannunka ka kuma kosar da sha'awar kowane abu mai rai. 17 Ubangiji mai adalci ne cikin dukan hanyoyinsa yana kuma nuna kauna ga dukan abubuwan da ya yi. 18 Ubangiji yana kusa da kowa da ya kira gare shi, ga duk wanda ya kira gare shi cikin gaskiya. 19 Yakan cika sha'awar wadanda suke tsoronsa; yakan ji kukansu yă kuma cece su. 20 Ubangiji yakan lura da dukan wadanda suke kaunarsa, amma dukan mugaye zai hallaka su. 21 Bakina zai yi magana cikin yabon Ubangiji. Bari kowace halitta ta yabi sunansa mai tsarki har abada abadin.

146 Yabi Ubangiji. Yabi Ubangiji, ya raina. 2 Zan yabi Ubangiji dukan kwanakina; zan rera yabo ga Allahna muddin raina. 3 Kada ka sa zuciyarka ga

sarakuna, ga mutane masu mutuwa, wadanda ba sa iya ceto. 4 Sa'ad da numfashinsu ya rabu da su sai su koma kasa; a wannan rana shirye-shiryensu sun zama banza. 5 Mai albarka ne wanda Allah na Ya'kub ne taimakonsa, wanda sa zuciyarsa yana a kan Ubangiji Allahnsa. 6 Mahaliccin sama da kasa, teku, da kome da yake cikinsu, Ubangiji, wanda yake mai aminci har abada. 7 Yakan biya bukatun mutanen da aka danne ya kuma ba da abinci ga mayunwata. Ubangiji yakan'yantar da'yan kurkuku, 8 Ubangiji yakan ba wa makafi ido, Ubangiji yakan daga wadanda aka rusunar da su kasa, Ubangiji yana kaunar masu adalci. 9 Ubangiji yana tsaron baki yana kuma lura da marayu da kuma gwauruwa, amma yakan lalatar da hanyoyin mugaye. 10 Ubangiji yana mulki har abada, Allahnki, ya Sihiyona, daga zamani zuwa zamani. Yabi Ubangiji.

147 Yabi Ubangiji. Yana da kyau a rera yabai ga Allahnmu, abu mai dadfi ne daidai ne kuma a yabe shi! 2 Ubangiji ya gina Urushalima; ya tattara kamammu na Isra'ilan da aka kai bauta. 3 Ya warkar da masu raunanar zuciya ya dadfsaura miyakunsu. 4 Ya lissafka yawan taurari ya kuma kira kowannensu da suna. 5 Shugabanmu mai girma ne mai iko duka; ganewarsa ba shi da iyaka. 6 Ubangiji yana kula da masu sauinkai yakan yar da mugaye a kasa. 7 Rera wa Ubangiji wa'kar godiya; ku kada garaya ga Allahnmu. 8 Ya rufe sararin sama da gizagizai; yana tanada wa duniya ruwan sama yana kuma sa ciyawa tā yi girma a kan tuddai. 9 Yakan tanada wa shanu abinci da kuma saboda'ya'yan hankaki sa'ad da suka yi kira. 10 Jin dadinsa ba ya a karfin doki, balle farin cikinsa yā kasance a kafafun mutum; 11 Ubangiji yakan yi farin ciki a wadanda suke tsoronsa, wadanda suke sa zuciya a kaunarsa marar karewa. 12 Ki daukaka Ubangiji, ya Urushalima; ki yabi Allahnki, ya Sihiyona. 13 Gama yana karfafa kyamaren kofofinki yana kuma albarkace mutanenki a cikinki. 14 Yana ba da salama ga iyakokinki yana kuma kosar da ke da alkama mafi kyau. 15 Yana ba da umarninsa ga duniya; maganarsa tana tafiya da sauri. 16 Yana shimpida kankara kamar ulu yā kuma watsar da hazo kamar toka. 17 Yana zuba kankara kamar kananan duwatsu. Wa zai iya jure wa sanyin da ya aiko? 18 Yakan aiki maganarsa ta kuwa narkar da su; yakan tā da iskarsa, ruwaye kuwa su gudu. 19 Ya bayyana maganarsa ga Ya'kub, dokokinsa da ka'idodinsa ga Isra'il. 20 Bai yi wannan ga wata al'umma ba; ba su san dokokinsa ba. Yabi Ubangiji.

148 Yabi Ubangiji. Yabi Ubangiji daga sammai, yabe shi a bisa sammai. 2 Yabe shi, dukanku mala'ikunsa, yabe shi, dukanku rundunarsa na sama. 3 Yabe shi, rana da wata, yabe shi, dukanku taurari masu haskakawa. 4 Yabe shi, ku bisa sammai da kuma ku ruwan bisa sarari. 5 Bari su yabi sunan Ubangiji, gama ya umarta aka kuwa halicce su. 6 Ya sa su a wurarensu har abada abadin; ya ba da umarnin da ba zai ta'bā shude ba. 7 Yabi Ubangiji daga duniya, ku manyan halittun teku da kuma dukan zurfafan teku, 8 walkiya da kankara, dusar kankara da gizagizai, hadirin iskar da suke biyayya da umarnansa, 9 ku duwatsu da dukan tuddai, itatuwa masu'ya'ya da dukan al'ul, 10 namun jeji da dukan dabbobin gida, kanana halittu da tsuntsaye masu firiya, 11 sarakunan duniya da dukan al'ummai, ku sarakuna da dukan masu mulkin duniya, 12 samari da'yan mata, tsofaffi da yara. 13 Bari su yabi sunan Ubangiji, gama sunansa ne kadai mafi daukaka; darajarsa ta fi karfin duniya da sammai. 14 Ya tayar wa mutanensa kaho, yabon dukan tsarkakansa, na Isra'il, mutanen da suke kurkusa da zuciyarsa. Yabi Ubangiji.

149 Yabi Ubangiji. Ku rera sabuwar waka ga Ubangiji, yabonsa a cikin taron tsarkaka. 2 Bari Isra'il su yi farin ciki da Mahaliccinsu; bari mutanen Sihiyona su yi murna da Sarkinsu. 3 Bari su yabi sunansa tare da rawa suna kuma yin kidi gare shi da ganga da garaya. 4 Gama Ubangiji yana jin dadin mutanensa; yakan darjanta masu sauinkai da ceto. 5 Bari tsarkaka su yi farin ciki a wannan bangirma su kuma rera don farin ciki a kan gadajensu. 6 Bari yabon Allah yā kasance a bakunansu takobi mai kaifi kuma a hannuwansu, 7 don su dau fansa a kan al'ummai da kuma hukunci a kan mutane, 8 don su daura sarakuna da sarkofiki, manyan garinsu da sarkofin karfe, 9 don su yi hukuncin da aka rubuta a kansu. Wannan ne daukakar dukan tsarkakansa. Yabi Ubangiji.

150 Yabi Ubangiji. Yabi Allah a cikin wurinsa mai tsarki; yabe shi a cikin sammai na ikonsa. 2 Yabe shi saboda ayyukansa masu iko; yabe shi saboda mafificin girmansa. 3 Yabe shi da karar kakaki, yabe shi da garaya da molo, 4 yabe shi da ganga kuna taka rawa, yabe shi da kayan kidi na tsirkiya kuna kuma busa, 5 yabe shi da kuge mai kara, yabe shi da kuge masu kara sosai. 6 Bari kowane abu mai numfashi yā yabi Ubangiji. Yabi Ubangiji.

Karin Magana

1 Karin maganar Solomon dan Dawuda, sarkin Isra'ila. **2** Ga karin magana da za su taimake ka don samun hikima da horo; don ganewa kalmomi masu surfi; **3** don neman rayuwa ta horo da kuma ta hankali, kana yin abin da yake daidai, mai adalci da kuma wanda ya dace; **4** don sa marar azanci yă yi hankali, yă sa matasa su sani, su kuma iya rarrabewa, **5** bari masu hikima su saurara, su kuma kara ga saninsu, bari masu tunani kuma su sami jagora, **6** don su fahimci karin magana da kuma misalai, kalmomi da kuma kacici-kacici masu hikima. **7** Tsonor Ubangiji shi ne masomin ilimi, amma wawaye sun rena hikima da horo. **8** Dana, ka saurari umarnin mahaifinka kada kuma ka kyale koyarwar mahaifiyarka. **9** Za su zama kayan ado don su inganta ka da kuma sarkar wuya don su yi wa wuyanka ado. **10** Dana, in masu zunubi sun jarabce ka, kada ka yarda. **11** In suka ce, “Zo mu tafi; mu yi kwanton bauna, mu nemí wani mu kashe, mu făda wa marasa laifi; **12** mu hadiye su da rai gaba daya kamar kabari, kamar wadanda suke gangarawa zuwa rami; (*Sheol h7585*) **13** za mu sami dukiya masu daraja iri-iri, mu kuma cika gidajenmu da ganima; **14** ka hada kai da mu, za mu kuwa raba abin da muka sato” **15** dana, kada ka tafi tare da su, kada ka tako Kafarka a hanyarsu; **16** gama kafafunsu kan yi sauri ga yin zunubi, suna saurin yin kisankai. **17** Ba shi da amfani a kafa tarko a idanun dukan tsuntsaye! **18** Wadannan irin mutane kansu suke kafa wa tarko; ba sa kama kome, sai rayukansu! **19** Dukan wadanda suke neman ribar da ba a samu a hanya mai kyau; karshen wannan yakan dauke rayukansu. **20** Hikima tana kira da karfi a kan titi, tana daga muryarta a dandalin taron jama'a; **21** tana kira da karfi a kan tituna masu surutu, tana yin jawabinta a hanyoyin shiga gari. **22** “Har yaushe ku da kuke marasa azanci za ku ci gaba a hanyoyinku marasa azanci? Har yaushe ku masu ba'a za ku yi ta murna cikin ba'arku wawaye kuma ku fi ilimi? **23** Da a ce kun saurari tsawatata, da na fada muku dukan abin da yake zuciyata in kuma sanar da ku tunanina. **24** Amma da yake kun fi ni sa'ad da na yi kira ba kuma wanda ya saurara sa'ad da na miña hannuna, **25** da yake kun fi dukan shawarata ba ku kuma yarda da tsawatata ba, **26** Zan yi muku dariya sa'ad da masifa ta same ku, zan yi muku ba'a sa'ad da bala'i ya same ku, **27** sa'ad da bala'i ya sha

kanku kamar hadiri, sa'ad da masifa ta share ku kamar guguwa, sa'ad damuwa da wahala suka mamaye ku. **28** Sa'an nan za su kira gare ni amma ba za amsa ba; za su neme ni amma ba za su same ni ba. **29** Da yake sun fi sani ba su kuwa zabi tsoron Ubangiji ba, **30** da yake ba su karbi shawarata ba suka kuwa yi kunnen kashi ga tsawatata, **31** za su sami sakayyar abubuwani da suka yi su kuma koshi da sakayyar makircinsu. **32** Gama rashin hankalin marasa azanci zai kashe su, rashin kulawar wawaye kuma zai hallaka su; **33** amma duk wanda ya saurare ni, zai zauna lafiya yă kuma kasance da rai kwance, ba tare da tsoron lahani ba.”

2 Dana, in ka yarda da kalmomina ka kuma ajiye umarnaina a cikinka, **2** kana kasa kunne ga abin da yake na hikima, kana kuma yin kokari ka fahimce shi, **3** in kuma ka kira ga tsinkaya ka kuma kira da karfi don ganewa, **4** in ka neme shi yadda ake neman azurfa ka kuma neme shi kamar yadda ake neman boyayiyar dukiya, **5** to, za ka gane tsoron Ubangiji ka kuma sami sanin Allah. **6** Gama Ubangiji yana ba da hikima, daga bakinsa kuma, sani da ganewa sukan fito. **7** Yana riķe da nasara a ma'aji don masu yin gaskiya, shi ne mafaka ga wadanda tafiyarsu ba ta da laifi, **8** gama yana tsare abin da masu adalci suke bukata yana kuma tsare hanyar amintattunsa. **9** Sa'an nan za ku fahimci abin da yake daidai da abin da yake na adalci da abin da yake gaskiya, da kowace hanya mai kyau. **10** Gama hikima za tă shiga cikin zuciyrka, sani kuma zai faranta maka rai. **11** Tsinkaya za tă tsare ka, ganewa kuma za tă yi maka jagora. **12** Hikima za tă cece ka daga hanyoyin mugayen mutane, daga kalmomin mutane masu batanci, **13** wadanda suke barin mišaķkun hanyoyi don su yi tafiya a hanyoyi masu duhu, **14** wadanda suke jin dadin yin abin da ba shi da kyau suna kuma farin ciki a mugayen batanci, **15** wadanda hanyoyinsu karkatattu ne wadanda kuma suke cuku-cuku a hanyoyinsu. **16** Zai kiyaye ku kuma daga mazinaciya, daga mace mai lalata, mai kokarin kama ka da dadin bakinta, **17** wadda ta bar mijin kuruciyarta ta kuma kyale alkawarin da ta yi a gabon Allah. **18** Gama gidanta yana kai ga mutuwa hanyarta kuma ga ruhohin matattu. **19** Duk wanda ya ziyance ta ba ya kara komowa ba zai kara komowa ga hanyar rai. **20** Don haka dole ku yi tafiya a hanyoyin mutanen kirki ku kuma yi ta bi hanyoyin adalai. **21** Gama masu aikata gaskiya za su zauna a cikin kasar, marasa laifi kuma za su kasance a cikinta; **22** amma za a fid da

mugaye daga kasar, za a tumbuke marasa aminci kuma daga gare ta.

3 Dana, kada ka manta da koyawata, amma ka kiyaye umarnaina a cikin zuciyarka, **2** gama za su kara maka tsawon rai da shekaru masu yawa su kuma kawo maka wadata. **3** Kada ka bar kauna da aminci su rabu da kai; ka daura su kewaye da wuyanka, ka rubuta su a allon zuciyarka. **4** Sa'an nan za ka sami tagomashi da kuma suna mai kyau a gaban Allah da kuma a gaban mutane. **5** Ka dogara ga Ubangiji da dukan zuciyarka kada kuma ka dangana ga ganewarka; **6** cikin dukan hanyoyinka ka amince da shi, zai kuwa sa hanyoyinka su mike. **7** Kada ka zama mai hikima a ganinka; ka ji tsoron Ubangiji ka kuma guji mugunta. **8** Wannan zai ba wa jikinko lafiya yă kuma adana kasusuwanka. **9** Ka girmama Ubangiji da dukan dukiyarka, ta wurin miňa masa nunan fari na dukan amfanin gonarka; **10** ta haka rumbunanka za su cika har su zuba, randunanka kuma su cika har baki da sabon ruwan inabi. **11** Dana, kada ka rena horon Ubangiji kada kuma ka fi tsawatawarsa, **12** domin Ubangiji yakan hori wadanda yake kauna, kamar yadda mahaifi yake yin wa da da yake fariya da shi. **13** Mai albarka ne mutumin da ya sami hikima, mutumin da ya sami fahimi, **14** gama ta fi azurfa riba tana kuma da amfani fiye da zinariya. **15** Ta fi lu'lu'u daraja; ba a kwatanta abin da ka fi sha'awa da ita. **16** Tsawon rai yana a cikin hannunta na dama; a hannunta na hagu kuwa akwai arziki da bangirma. **17** Hanyoyinta hanyoyi ne masu dadì, dukan hanyoyinta kuma salama ne. **18** Ita itacen rai ne ga wadanda suka rungume ta; wadanda suke rike da ta za su zama masu albarka. **19** Ta wurin hikima Ubangiji ya kafa harsashin duniya, ta wurin fahimi ya shirya sammai inda suke; **20** ta wurin sani aka rarraba zurfafafa, gizagizai kuma suka zubo raba. **21** Dana, ka rike sahihiyar shari'a da kuma basira, kada ka bar su su rabu da kai; **22** za su zama rai a gare ka, abin adon da zai gyara wuyanka. **23** Sa'an nan za ka bi hanyarka lafiya, kafarka kuwa ba zai yi tuntube ba; **24** sa'ad da ka kwanta, ba za ka ji tsoro ba; sa'ad da ka kwanta, barci zai yi maka dadì. **25** Kada ka ji tsoron masifar da za tă faru farat daya ko lalacin da yakan auka wa mugaye, **26** gama Ubangiji zai zama karfin halinka zai kuwa kiyaye kafarka daga fâdawa a tarko. **27** Kada ka fi yin alheri ga duk wanda ya dace, sa'ad da kana iya yin haka. **28** Kada ka ce wa maňwabcinka "Ka yă dakata sai gobe," idan kana iya taimakonsa yanzu.

29 Kada ka shirya kome da zai cuci maňwabcinka, wanda yake zama da aminci kusa da kai. **30** Kada ka zargi mutum ba dalili, sa'ad da bai yi laifi ba. **31** Kada ka ji kishin mai tă-da-na-zaune-tsaye ko ka yi sha'awar aikata ayyukansu. **32** Gama Ubangiji yana kyama mai aikata mugunta amma yakan rungumi adalin da ya amince da shi. **33** La'anar Ubangiji tana a gidan mugaye, amma yakan albarkaci gidan adali. **34** Yakan yi wa masu girman kai ba'a amma yakan yi wa mai sauñinkai alheri. **35** Masu hikima sukan sami kyakkyawan suna, amma wawaye sukan kara wa kansu shan kunya.

4 Ku saurara'ya'yana ga koyerwar mahaifinku; ku mai da hankali, ku sami fahimi. **2** Ina ba ku sahihiyar koyerwa, saboda haka kada ku kyale koyerwata. **3** Sa'ad da nake yaro a gidan mahaifina, yaro kadai kuma na mahaifyata, **4** ya koya mini ya ce, "Ka rike kalmomina da dukan zuciyarka; ka kiyaye umarnaina za ka kuwa rayu. **5** Ka nemi hikima, ka nemi fahimi; kada ka manta da kalmomina ko ka kauce daga gare su. **6** Kada ka kyale hikima, za tă kuwa tsare ka; ka kaunace ta, za tă kuwa lura da kai. **7** Hikima ce mafi girma duka; saboda haka ka nemi hikima. Ko da za tă ci duk abin da kake da shi, ka dai nemi fahimi. **8** Ka kaunace ta, za tă daukaka ka; ka rungume ta, za tă kuwa girmama ka. **9** Za tă zama kayan ado da za su inganta kanka tă kuma zamar maka rawanin daukaka." **10** Ka saurara, dana, ka yarda da abin da na fada, shekarun rayuwarka kuwa za su zama masu yawa. **11** Na bishe ka a hanyar hikima na kuma jagorance ka a miňakun hanyoyi. **12** Sa'ad da kake tafiya, ba abin da zai sa ka tuntube; sa'ad da kake gudu, ba za ka fâdi ba. **13** Ka rike umarni, kada ka bari yă kubuce; ka tsare shi sosai, gama ranka ne. **14** Kada ka sa kafa a kan hanyar mugaye kada ka bi gurbin mugaye. **15** Ka guji mugunta, kada ka yi tafiya a kanta; juya daga gare ta ka yi tafiyarka. **16** Mugaye ba sa iya barci, sai sun aikata mugunta; ba su barci sai sun cuci wani. **17** Mugunta da tă'adi kamar ci da sha suke a gare su. **18** Hanyar adali kamar fitowar rana ce, sai kara haske take yi, har ta kai tsaka. **19** Amma hanyar mugaye kamar surfin duhu ne; ba sa sanin abin da ya sa suke tuntube. **20** Dana, ka kula da abin da nake fada, ka saurara sosai ga kalmomina. **21** Kada ka bari su rabu da kai, ka kiyaye su a cikin zuciyarka; **22** gama rai ne ga wadanda suke nemansu da kuma lafiya ga dukan jikin mutum. **23** Fiye da kome duka, ka

tsare zuciyarka, gama mafulbulan ruwan rijiyan rai ne. **24** Ka kau da muguwar magana daga bakinka; ka yi nesa da magana marar kyau daga lebunanka. **25** Bari idanunka su dubi gaba sosai, ka kafa idanunka kai tsaye a gabanka. **26** Ka san inda kafafunka suke takawa ka bi hanyoyin da suke daram kawai. **27** Kada ka kauce dama ko hagu; ka kiyaye kafarka daga mugunta.

5 Dana, ka mai da hankali ga hikimata ka saurara da kyau ga kalmomin basirata, **2** don ka ci gaba da yin kome daidai lebunanka za su adana sani. **3** Gama lebunan mazinaciya na digan zuma, maganarta tana da sulbi fiye da mai; **4** amma a karshe tana da dac'i kamar tafashiya, mai ci kamar takobi mai kaifi biyu. **5** Kafafunta na kaiwa ga mutuwa; sawunta na jagora kai tsaye zuwa kabari. (*Sheol h7585*) **6** Ba ta wani tunanin rayuwa; hanyoyinta karkatacce ne, amma ba tā sani ba. **7** Yanzu fa,'ya'yan, ku saurare ni; kada ku juye daga abin da nake fada. **8** Ku yi nesa da hanyarta, kana ku je kusa da kofar gidanta, **9** don kada ku ba da karfi mafi kyau ga wadansu da kuma shekarunku ga wani marar imani, **10** don kada baki su yi biki a kan dukiyarku wahalarku ta azurta gidan wani mutum dabam. **11** A karshen rayuwarku za ku yi ta nishi, sa'ad da namanku da jikinku suka zagwanye. **12** Za ku ce, "Me ya sa na ki horo! Me ya sa zuciyata ta ki gyara! **13** Ban yi biyaya da malamaina ba ko in saurari masu koyar da ni. **14** Na zo gab da hallaka gaba daya a tsakiyar dukan taron." **15** Ku sha ruwa daga tankinku, ruwa mai gudu daga rijiyan. **16** In mafulbulanku suka cika suna malala har waje, rafuffukan ruwanku a dandalin jama'a? **17** Bari su zama naka kadai, don kada ka raba da baki. **18** Bari mafulbulanka ya zama mai albarka, bari kuma ka yi farin ciki da matar kuruciyarka. **19** Kaunatacciyar mariri, barewa mai kyan gani, bari mamanta su ishe ka kulum, bari kaunarta ta dauke hankalinka kulum. **20** Dana, me ya sa za ka bari mazinaciya ta dauke maka hankali? Don me za ka rungume matar wani? **21** Gama hanyar mutum a bayyane take a gaban Ubangiji, yana kuma lura da dukan hanyoyinsa. **22** Ayyukan mugunta na mugun mutum tarko ne gare shi; igiyoyin zunubinsa za su daure shi kankan. **23** Zai mutu saboda rashin da'a wawan cinsa zai sa yā kauce.

6 Dana, in ka shirya tsaya wa maqwabcinka don yā karbi bashi, in ka sa hannunka don daukar lamuniin wani, **2** in maganarka ta taba kama ka, ko kalmomin

bakinka sun zama maka tarko, **3** to, sai ka yi haka, dana don ka'yantar da kanka; da yake ka shiga hannuwan maqwabcinka, ka tafi ka kaskantar da kanka; ka roki maqwabcinka! **4** Ka hana kanka barci, ko gyangyadi a idanunka ma. **5** Ka'yantar da kanka, kamar barewa daga hannun mai farauta, kamar tsuntsu daga tarkon mai kafa tarko. **6** Ku tafi wurin kyashi, ku ragwaye; ku lura da hanyoyinsa ku zama masu hikima! **7** Ba shi da jagora ba shugaba ko mai mulki, **8** duk da haka yakan yi tanade-tanadensa da rani ya kuma tattara abincinsa a lokacin girbi. **9** Har yaushe za ku kwanta a can, ku ragwaye? Yaushe za ku farka daga barcinku? **10** Dan barci, dan gyangyadi, dan nadin hannuwa don a huta, **11** talauci kuwa zai zo kamar'yan hari rash kuma kamar dan fashi. **12** Sakare da mutumin banza wanda yana yawo da magana banza a baki, **13** wanda yake kyifce da ido, yana yi alama da kafafunsa yana kuma nuni da yatsotsinsa, **14** wanda yake kulla mugunta da rudu a cikin zuciyarsa, kulum yana tā-da-na-zaune-tsaye **15** Saboda haka masifa za tā fāda farat daya; za a hallaka shi nan da nan, ba makawa. **16** Akwai abubuwa shida da Ubangiji ya ki, abubuwa bakwai da suke abin kyama gare shi, **17** duban reni, harshe mai karya, hannuwa masu Zub da jinin marar laifi, **18** zuciyar da take kulla mugayen dabaru, kafafun da suke sauri zuwa aikata mugunta, **19** mai shaidar karya wanda yake zuba karairayi, da kuma mutumin da yake tā-da-na-zaune-tsaye a cikin'yan'uwa. **20** Dana, ka kiyaye umarnan mahaifinka kada kuma ka kyale koyarwar mahaifiyarka. **21** Ka daura su a zuciyarka har abada; ka daura su kewaye da wuyanka. **22** Sa'ad da kake tafiya, za su bishe ka; sa'ad da kake barci, za su lura da kai; sa'ad da ka farka, za su yi maka magana. **23** Gama wadannan umarnai fitila ne, wannan koyarwa haske ne, kuma gyare-gyaren horo hanyar rayuwa ce, **24** suna kiyaye ka daga mace marar da'a daga sulbin harshen mace marar aminci. **25** Kada ka yi sha'awarta a cikin zuciyarka kada ka bar ta tā dauki hankalinka da idanunta. **26** Gama karuwa takan mai da kai kamar burodon kyauta, mazinaciya kuma takan farauchi ranka. **27** Mutum zai iya diba wuta ya zuba a cinyarsa ba tare da rigunansa sun kone ba? **28** Mutum zai iya yin tafi a garwashii wuta mai zafi ba tare da kafafunsa sun kone ba? **29** Haka yake da wanda ya kwana da matar wani; babu wanda ya taba ta da zai tafi babu hukunci. **30** Mutane ba sa kyale ɓarawo in ya yi sata don yā kosar da yunwarsa sa'ad da yake

jin yunwa. **31** Duk da haka in aka kama shi, dole yā biya sau bakwai ko da yake abin zai ci dukan arzokin gidansa. **32** Amma mutumin da ya yi zina ba shi da hankali; duk wanda ya yi haka yana hallaka kansa ne. **33** Dūka da kunya ne za su zama rabonsa, kuma kunyarsa za tā dawwama. **34** Gama kishi kan tā da hasalar miji, kuma ba zai ji tausayi ba sa'ad da yake ramawa. **35** Ba zai karbi duk wata biya ba; zai ki cin hanci, kome yawansu.

7 Dana, ka kiyaye kalmomina ka kuma ajiye umarnaina a cikinka. **2** Ka kiyaye umarnaina za ka kuwa rayu; ka tsare koyarwata kamar kwayar idonka. **3** Ka daure su a yatsotsinka; ka rubuta su a allon zuciyraka. **4** Ka fada wa hikima, “Ke'yar'uwaita ce,” ka kuma kira fahimi danginka; **5** za su kiyaye ka daga mazinaciya, daga mace marar aminci da kalmominta masu daukan hankali. **6** A tagar gidana na leka ta labule mai rammuka. **7** Sai na gani a cikin marasa azanci, na lura a cikin samari, wani matashи wanda ba shi da hankali. **8** Yana gangarawa a titi kusa da kusurwarta, yana tafiya a gefen wajen gidanta **9** da magariba, yayinda rana tana fāduwa, yayinda duhun dare yana farawa. **10** Sai ga mace ta fito don ta sadu da shi, saye da riga kamar karuwa shirye kuma don ta yaudare shi. **11** (Ba ta jin tsoro, ko kuma kunya, kafafunta ba sa zama a gida; **12** wani lokaci a titi, wani lokaci a dandali, tana yawo a kowace kusurwa.) **13** Sai ta kama shi ta rungume shi da duban soyayya a fuskarta ta ce, **14** “Ina da hadaya ta salama a gida; yau zan cika alkawarina. **15** Saboda haka na fito don in sadu da kai; na neme ka na kuma same ka! **16** Na lullube gadona da lili masu launi dabam-dabam daga Masar. **17** Na yayyafa turare a gadona da mur, aloyes da kuma kirfa. **18** Zo, mu sha zurfin kauna har safe; bari mu ji wa ranmu dadi da kauna! **19** Mijina ba ya gida; ya yi tafiya mai nisa. **20** Ya dauki jakarsa cike da kudi ba zai kuwa dawo gida ba sai tsakiyar wata.” **21** Da kalmomin rarrashi ta sa ya kauce; ta dauki hankalinsa da sulbin maganarta. **22** Nari take, ya bi ta kamar saniyar da za a kai mayanka, kamar wawa zuwa wurin da za a ba shi horo **23** sai da kibiya ta soki hantarsa, kamar tsuntsun da ya ruga cikin tarko, ba tare da sani zai zama sanadin ransa ba. **24** Yanzu fa, 'ya'yana, ku saurare ni; ku kasa kunne ga abin da nake fada. **25** Kada ku bar zuciyarku ta juya zuwa hanyoyinta ko ku kause zuwa hanyoyinta. **26** Ta zama sanadin fāduwar yawanci; kisan da ta yi ba ta

kidayuwa. **27** Gidanta babbar hanya ce zuwa kabari mai yin jagora zuwa dākunan lahiria. (Sheol h7585)

8 Hikima ba ta yin kira ne? Fahimi ba ya tā da muryarsa ne? **2** A kwankoli a kan hanya, inda hanyoyi suka hadu, ta dauki matsayinta; **3** kusa da kofofin shiga cikin birni, a mashigai, ta tā da murya, **4** “Gare ku, ya mutane, nake kira; na tā da muryata ga dukan'yan adam. **5** Ku da kuke marasa azanci, ku yi hankali; ku da kuke wawaye, ku nemi fahimi. **6** Ku saurara, gama ina da abubuwa masu darajan da zan fada; na bude lebunana don in fada abin da yake daidai. **7** Bakina yana magana abin da yake gaskiya, gama lebunana sun ki mugunta. **8** Dukan kalmomin bakina suna da adalci; babu waninsu da ya karkace ko kuwa karya ne. **9** Ga mai tunani dukansu daidai ne; ba su da laifi ga wadanda suke da sani. **10** Ku zabi umarnina a maimakon azurfa, sani a maimakon zinariya zalla, **11** gama hikima ta fi lu'ulu'ai daraja, kuma ba abin da kake sha'awa da za a kwtanta da ita. **12** “Ni, hikima, ina zama tare da hankali; ina da sani da iya rarrabewa. **13** Jin tsoron Ubangiji shi ne kin mugunta; ina kin girmān kai da fariya, halin mugunta da kuma muquwar magana. **14** Shawara da yin tunani mai kyau nawa ne; ina da fahimi da kuma iko. **15** Ta wurina sarakuna suke mulki masu mulki kuma suke yin dokokin da suke da adalci; **16** ta wurina sarakuna suke mulki, da kuma dukan manyan mutanen da suke mulkin duniya. **17** Ina kaunar wadanda suke kaunata, kuma wadanda suke nemana sukan same ni. **18** Tare da ni akwai wadata da girmamawa, dukiya da wadata masu dawwama. **19** 'Ya'yan itacena sun fi zinariya zalla; amfanin gonar da nake bayar ya fi azurfa mafi kyau. **20** Ina tafiya a hanyar adalci, a kan hanyoyin gaskiya, **21** ina ba da wadata ga wadanda suke kaunata ina sa wuraren ajiyarsu su cika. **22** “Ubangiji ya kawo ni a matsayi na farko na ayyukansa, kafin ayyukansa na tuntuni; **23** an nadā ni tun fil azal, daga farko, kafin duniya ta kasance. **24** Sa'ad da babu tekuna, aka haife ni, sa'ad da babu mabulbulai masu ruwa; **25** kafin a kafa duwatsu a wurarensu, kafin tuddai ma, an haife ni, **26** kafin ya yi duniya ko gonaki ko wata kurar duniya. **27** Ina nan sa'ad da ya kafa summai a wurarensu, sa'ad da ya shata sararin sama a kan fuskar zurfafa, **28** sa'ad da ya kafa gizagizai a bisa ya kuma kafa mabulbulan zurfafa daram, **29** sa'ad da ya ba wa teku iyakarsa domin kada ruwaje su zarce umarninsa, da kuma sa'ad da ya shata tussan duniya.

30 A lokacin ni ne mai tsara abubuwa a gefensa. Na cika da murna kowace rana, kllum ina farin ciki a gabansa, **31** ina farin ciki da dukan duniyarsa ina murna da'yan adam. **32** "Yanzu fa,'ya'yana, ku saurare ni; masu albarka ne wadanda suke kiyaye hanyoyina. **33** Ku saurari umarnina ku kuma zama masu hikima; kada ku kyale ta. **34** Mai albarka ne wanda ya saurare ni; yana tsaro kllum a kofofina, yana jira a kofar shigata. **35** Gama duk wanda ya same ni ya sami rai zai kuma sami tagomashi daga Ubangiji. **36** Amma duk wanda ya kāsa samuna ya cuci kansa; dukan wadanda suke kina suna kaunar mutuwa ke nan."

9 Hikima ta gina gidanta; ta yi ginshikansa bakwai.

2 Ta shirya abincinta gauraye da ruwan inabinta; ta kuma shirya teburinta. **3** Ta aiki bayinta mata, tana kuma kira daga wurare masu tsayi na birnin. **4** "Bari dukan wadanda suke marasa azanci su zo nan ciki!" Tana fada wa marasa hankali. **5** "Ku zo, ku ci abincinta da ruwan inabin da na gauraye. **6** Ku bar hanyoyinku marasa hankali za ku kuwa rayu; yi tafiya a hanyar fahimi. **7** "Duk wanda ya yi wa mai ba'a gyara yana gayyatar zagi duk wanda ya tsawata wa mugu yakan gamu da cin mutunci. **8** Kada ka tsawata wa masu ba'a gama za su fi ka; ka tsawata wa mai hikima zai kuwa kaunace ka. **9** Ka koya wa mai hikima zai kuwa kara hikima; ka koya wa mai adalci zai kuwa kara koyonsa. **10** "Tsoron Ubangiji shi ne mafarin hikima, sanin Mai Tsarki kuwa fahimi ne. **11** Gama ta wurina kwanakinka za su yi yawa, za a kuwa kara wa ranka shekaru. **12** In kana da hikima, hikimarka za tā ba ka lada; in kai mai ba'a ne, kai kadai za ka sha wahala." **13** Wawancin mace a bayyane yake; ba ta da dā'a kuma ba ta da sani. **14** Takan zauna a kofar gidanta, a wurin zama a wurin mafi tsayi na birni, **15** tana kira ga masu wucewa, wadanda suke tafiya kai tsaye a hanyarsu. **16** "Bari dukan wadanda suke marasa azanci su zo cikin nan!" Tana ce wa marasa hankali. **17** "Ruwan da aka sata ya fi dadfi; abincin da aka ci a boye ya fi dadfi!" **18** Amma ba su san cewa matattu suna a can ba, cewa bakinta suna a can cikin zurfin kabari ba. (Sheol h7585)

10 Karin maganar Solomon. Da mai hikima yakan

kawo wa mahaifinsa farin ciki, amma wawan da kan sa wa mahaifyarsa bakin ciki. **2** Dukiyar da aka samu a hanyar da ba tā dace ba, ba ta da albarka, amma adalci kan ceci mutum daga mutuwa. **3** Ubangiji ba ya barin mai adalci da yunwa amma yakan lalace

burin mugu. **4** Ragwanci kan sa mutum yā zama matalauci, amma aiki tukürü kan ba da dukiya. **5** Shi da ya tattara hatsi da rani da ne mai hikima, amma shi da yakan yi barci a lokacin girbi da ne wanda ya zama abin kunya. **6** Albarka kan zauna a kan mai adalci kamar rawani, amma rikici kan sha bakin mugu. **7** Tunawa da mai adalci albarka ne amma sunan mugu zai rube. **8** Mai hikima a zuciya yakan yarda da umarni amma surutun wawa kan kai ga lalaci. **9** Mai mutunci yana tafiya lafiya, amma shi da yake tafiya a karkatattun hanyoyi za a kama shi. **10** Shi da ya kyifta ido da mugunta kan jawo bakin ciki surutun wawa kuma kan zo da lalaci. **11** Bakin adali mabulbulan rai ne, amma kalmar mugun takan boye makircinsa. **12** Kiyayya kan haddasa wahala, amma kauna kan rufe dukan laifofi. **13** Ana samun hikima a lebunan masu fahimi, amma bulala domin bayan marasa azanci ne. **14** Mai hikima kan yi ajiyar sani, amma bakin wawa kan gayyaci lalaci. **15** Dukiyar masu arziki yakan zama mafakar birninsu, amma talauci shi ne lalacin matalauci. **16** Hakkin adalai kan kawo musu rai, amma albashin mugaye kan kawo musu hukunci. **17** Duk wanda ya mai da hankali ga horo kan nuna hanyar rai, amma duk wanda ya kyale gyara kan sa wadansu su kauce. **18** Duk wanda ya boye kiyayyarsa yana da karya a lefunansa, duk kuma wanda yake baza karairayi wawa ne. **19** Sa'ad da magana ta yi yawa, ba a rasa zunubi a ciki, amma shi da ya kame harshensa mai hikima ne. **20** Harshen adali azurfa ce zalla, amma zuciyar mugu ba ta da wani amfani. **21** Lebunan adalai kan amfane yawanci, amma wawa kan mutu saboda rashin azanci. **22** Albarkar Ubangiji kan kawo wadata, ba ya kuma kara wahala a kai. **23** Wawa yakan ji dadfi halin mugunta, amma mutum mai fahimi kan ji dadfi hikima. **24** Abin da mugu ke tsoro shi ne zai same shi; abin da adali ke bukata yakan sami biyan bukata. **25** Sa'ad da hadiri ya taso, yakan watsar da mugaye, amma adalai za su tsaya daram har abada. **26** Kamar yadda ruwan tsami yake ga hakora hayači kuma ga idanu, haka malalaci yake ga wanda ya aike shi. **27** Tsoron Ubangiji kan kara tsawon rai, amma akan gjajtar da shekarun mugaye. **28** Abin da adali yake sa rai yakan kai ga farin ciki, amma sa zuciyar mugu ba ya haifar da kome. **29** Hanyar Ubangiji mafaka ce ga adalai amma lalaci ne ga wadanda suke aikata mugunta. **30** Ba za a taba tumfüke masu adalci ba, amma mugaye ba za su ci gaba da kasance a kasar ba.

31 Bakin adalai kan fitar da hikima, amma za a dakatar da mugun harshe. **32** Lebunan adalai sun san abin da ya dace, amma bakunan mugaye sun san abin da yake mugu ne kawai.

11 Ubangiji yana kyamar ma'aunan zamba, amma ma'aunin da suke daidai ne abin farin cikinsa. **2** Sa'ad da girman kai ya zo, sai shan kunya ta zo, amma hikima kan zo tare da kas Kantar da kai. **3** Mutuncin masu aikata gaskiya takan bi da su, amma marasa aminci sukan hallaka ta wurin cin amanar da suke yi. **4** Dukiya ba ta da amfani a ranar fushi, amma adalci kan yi ceto daga mutuwa. **5** Adalcin marasa laifi kan mi ke hanyarsu, amma akan kas Kantar da mugaye ta wurin muguntarsu. **6** Adalcin masu aikata gaskiya kan cece su, amma rashin aminci tarko ne ga mugayen sha'awace-sha'awace. **7** Sa'ad da mugu ya mutu, sa zuciyarsa kan hallaka; dukan abin da ya sa zuciya daga ikonsa ba ya amfana kome. **8** Akan kubutar da mai adalci daga wahala, sai ta dawo wa mugu a maimako. **9** Da bakinsa marar sanin Allah kan hallaka makwabcinsa, amma ta wurin sani mai adalci kan kubuta. **10** Sa'ad da adali ya yi nasara, birnin kan yi farin ciki; sa'ad da mugu ya hallaka, akwai sowa ta farin ciki. **11** Ta wurin albarkar mai aikata gaskiya birni kan kasaita, amma ta wurin bakin mugu akan hallaka birnin. **12** Mutum da ba shi da azanci kan ki makwabci, amma mutum mai fahimi kan kame harshensa. **13** Gulma yakan lalace yarda, amma mutum mai aminci kan kiyaye asiri. **14** Saboda rashin jagora al'umma takan fādī, amma masu ba da shawara da yawa kan tabbatar da nasara. **15** Duk wanda ya dauki lamunin wani tabbatacce zai sha wahala, amma duk wanda ya fi ya sa hannu a daukar lamuni ba ruwansa. **16** Mace mai hankali na samu bangirma, amma azzalumai za su sami dukiya. **17** Mutumin kirki kan ribance kansa, amma mugu kan kawo wa kansa wahala. **18** Mugun mutum kan sami albashin karya amma shi da ya shuka adalci zai girbe lada tabbatacce. **19** Mutum mai adalci da gaske yakan sami rai, amma shi da ya dukufa ga aikata mugunta kan tarar da mutuwarsa. **20** Ubangiji yana kyamar mutane masu muguar zuciya amma yana jin dadin wadanda hanyoyinsu ba su da laifi. **21** Ka tabbata da wannan. Mugaye ba za su tafi babu hukunci ba, amma wadanda suke masu adalci za su tafi babu hukunci. **22** Kamar zinariya a hancin alade haka kyan mace wadda ba ta da hankali. **23** Sha'awar adalai kan

kare kawai a aikata alheri, amma sa zuciyar mugaye kan karasa kawai a fushi. **24** Wani mutum kan bayar hannu sake, duk da haka yakan sami fiye; wani yakan riķe abin da ba nasa ba, amma sai ya karasa cikin talauci. **25** Mutum mai kyauta zai azurta; shi da yakan taimake wadansu, za a taimake shi. **26** Mutane kan la'anci mai boye hatsi yana jira ya yi tsada, amma albarka kan zauna a kan wanda yake niyya ya sayar. **27** Duk mai nema alheri kan sami alheri, amma mugu kan zo wa wanda yake nemansa. **28** Duk wanda ya dogara ga arzikinsa zai fādī, amma adali zai yi nasara kamar koren ganye. **29** Duk wanda ya kawo wahala wa iyalinsa zai gājī iska kawai, kuma wawa zai zama bawan masu hikima. **30** 'Ya'yan itacen adali itacen rai ne, kuma duk mai samun rayuka mai hikima ne. **31** In masu adalci sun sami abin da ya dace da su a duniya, yaya zai zama ga marasa sanin Allah da kuma masu zunubi!

12 Duk mai kaunar horo yana kaunar sani, amma duk mai kin gyara wawa ne. **2** Mutumin kirki kan sami tagomashi daga Ubangiji, amma Ubangiji yakan hukunta mai son yin wayo. **3** Ba yadda mutum zai kahu ta wurin aikata mugunta, amma ba za a tumbuke adali ba. **4** Mace mai halin kirki rawanin mijinta ne, amma mace marar kunya tana kama da ciwo a kasusuwansa. **5** Shirye-shiryen masu adalci daidai ne, amma shawarar mugaye rudu ne. **6** Kalmomin mugu sukan kwanta suna jira su yi kisankai, amma jawabin masu aikata gaskiya kan kubutar da su. **7** Akan tumbuke mugaye ba a kara ganinsu, amma gidan masu adalci kan tsaya daram. **8** Akan yabi mutum bisa ga hikimarsa, amma mutane marasa azanci akan rena su. **9** Gara ka zama kai ba kome ba ne amma kana da bawa da ka mai da kanka kai wani ne alhalli kuwa ba ka da abinci. **10** Mai adalci kan kula da bukutun dabbobinsa, amma halaye mafi kyau na mugaye su ne keta. **11** Duk wanda ya nome gonarsa zai sami abinci a yalwace, amma shi da yake naushin iska marar azanci ne. **12** Mugaye suna sha'awar ganimar mugayen mutane, amma saiwar masu adalci kan habaka. **13** Mugun mutum kan fādā a tarkon maganarsa ta zunubi, amma adali kan kubuta daga wahala. **14** Daga abubuwan da suke fitowa daga lebunansa mutum kan cika da abubuwa masu kyau tabbatacce yadda aikin hannuwansa suke ba shi lada. **15** Hanyar wawa daidai take a gare shi, amma mai hikima kan saurari shawara. **16** Wawa kan nuna fushinsa nan take, amma

mai la'akari kan kyale zargi. **17** Mashaidin gaskiya kan ba da shaidar gaskiya, amma mashaidin karya yana baza karairayi ne. **18** Maganganun rashin tunani sukan soki mutum kamar takobi, amma harshen mai hikima kan kawo warkarwa. **19** Lebunan gaskiya kan dawwama har abada, amma harshen karya yakan dawwama na dan lokaci ne kawai. **20** Akwai rudu a zukatan wadanda suke nulla mugunta, amma wadanda suke aikata alheri za su yi farin ciki. **21** Ba wani lahanin da zai sami masu adalci, amma mugaye suna da nasu cike da wahala. **22** Ubangiji yana kyamar lebunan masu karya, amma yana jin dadin mutanen da suke masu gaskiya. **23** Mai la'akari kan kiyaye saninsa wa kansa, amma zuciyan wawa kan yi ta tallar wawanci. **24** Hannuwan masu aiki tukuru za su yi mulki, amma ragwanci kan karasa a aikin bauta. **25** Zuciya mai damuwa takan nakasar da mutum, amma maganar alheri kan faranta masa rai. **26** Adali yakan yi hankali a abokantaka, amma hanyar mugaye kan kai su ga kaucewa. **27** Rago ba ya gashin abin da ya kama daga farauta, amma mai aiki tukuru yakan dauki mallakarsa da muhimmanci. **28** A hanyar adalci akwai rai; a wannan hanya akwai rashin mutuwa.

13 Da mai hikima yakan mai da hankali ga umarnin mahaifinsa, amma mai ba'a ba ya sauraran kwa6i. **2** Daga abin da ya fito lebunan mutum ne mutum kan ji dadin abubuwa masu kyau, amma marar aminci yakan kosa ya tā-da-na-zaune-tsaye. **3** Duk mai lura da lebunansa yakan lura da ransa, amma duk mai magana da haushi zai kai ga lalaci. **4** Rago ya kosa ya sami wani abu ainun amma ba ya samun kome, amma sha'awar mai aiki tukuru yakan koshi sosai. **5** Adali yana kin abin da yake karya, amma mugu kan jawo kunya da kaskanci. **6** Adalci yakan lura da mutum mai mutunci, amma mugunta takan sha kan mai zunubi. **7** Wani mutum yakan dauki kansa mai arziki ne, alhali ba shi da kome, wani ya dauki kansa shi matalauci ne, alhali shi mawadaci ne kwarai. **8** Arzikin mutum zai iya kubutar da ransa, amma matalauci ba ya jin barazana. **9** Hasken masu adalci kan haskaka kwarai, amma fitilar mugaye mutuwa take. **10** Girmankai kan jawo fada ne kawai, amma hikima tana samuwa a wadanda suke jin shawara. **11** Kudin da aka same su a rashin gaskiya yakan face da sauri, amma duk wanda ya tara kudi kadan-kadan za su yi ta karuwa. **12** Sa zuciyan da aka daga zuwa gaba kan sa zuciya tā yi ciwo, amma marmarin da

aka kosar yana kamar itacen rai. **13** Duk wanda ya rena umarni zai dandana kodarsa, amma duk wanda ya yi biyayya da umarni zai sami lada. **14** Koyarwar mai hikima mabulbulan rai ne, mai juyar da mutum daga tarkon mutuwa. **15** Fahimta mai kyau kan sami tagomashi, amma hanyar marar aminci tana da wuya. **16** Kowane mai azanci yakan nuna sani, amma wawa yakan yi tallen wawancina. **17** Mugun dan sako kan shiga wahala, amma jakadan da mai aminci yakan kawo warkarwa. **18** Duk wanda ya kyale horo yakan kai ga talauci da kuma kunya, amma duk wanda ya karbi gyara yakan sami girma. **19** Marmarin da aka cika yana da dadī ga rai, amma wawa yana kyamar juyewa daga mugunta. **20** Shi da yake tafiya tare da masu hikima yakan karu da hikima, amma abokin wawaye zai yi fama da lahanii. **21** Rashin sa'a kan fafare mai zunubi, amma wadata ce ladar adali. **22** Mutumin kirki kan bar gādō wa'ya'ya'yansa, amma arzikan mai zunubi ajiye ne da aka yi wa mai adalci. **23** Gonar matalauci za tā iya ba da abinci a yalwace, amma rashin adalci kan share shi tas. **24** Duk wanda ba ya horon dansa ba kaunarsa yake yi ba, amma duk mai kaunarsa yakan kula ya hore shi. **25** Masu adalci sukan ci isashen abinci, amma cikin mugaye na fama da yunwa.

14 Mace mai hikima kan gina gidanta, amma da hannunta wawiya takan rushe shi kasa. **2** Wanda tafiyarsa ta aikata gaskiya ce kan ji tsoron Ubangiji, amma wanda hanyoyinsa ba a kan gaskiya ba ne yakan rena shi. **3** Maganar wawa kan kawo sanda a bayansa, amma lebunan masu hikima kan tsare su. **4** Inda ba shanu, wurin sa wa dabbobi abinci zai kasance ba kome, amma daga karfin saniya ce yalwar girbi kan fito. **5** Mashaidi na gaskiya ba ya rudu, amma mashaidin karya kan baza karairayi. **6** Mai ba'a kan nemi hikima amma ba ya samun kome, amma sani kan zo a sawwake ga mai basira. **7** Ka guji wawa, gama ba za ka sami sani a lebunansa ba. **8** Hikima masu la'akari shi ne su yi tunami a kan hanyoyinsu, amma wautar wawaye rudu ne. **9** Wawaye kan yi ba'a a gyaran zunubi, amma fatan alheri yana samuwa a cikin masu aikata gaskiya. **10** Kowace zuciya ta san bacin ranta, kuma babu wani dabam da zai yi rabon jin dadinsa. **11** Za a rushe gidan mugu, amma tentin mai aikata gaskiya zai habaka. **12** Akwai hanyar da ta yi kamar tana daidai ga mutum, amma a karshe takan kai ga mutuwa. **13** Ko cikin dariya zuciya takan

yi ciwo, kuma farin ciki kan iya karasa a bakin ciki. **14** Marasa bangaskiya za su sami sakamako cikakke saboda hanyoyinsu, kuma mutumin kirki zai sami lada saboda nasa. **15** Marar azanci kan gaskata kome, amma mai la'akari kan yi tunani game da matakinsa. **16** Mai hikima kan ji tsoron Ubangiji ya kuma guji mugunta, amma wawa yana da girman kai yakan yi kome da garaje. **17** Mutum mai saurin fushi yakan yi ayyukan wauta, akan kuma ki mai son nuna wayo. **18** Marar azanci kan gāji wauta, amma mai la'akari kan sami rawanin sani. **19** Masu mugunta za su rusuna a gaban masu kirki, mugaye kuma za su yi haka a kofofin aldalai. **20** Maqwabta sukan gudu daga matalauta, amma masu arziki suna da abokai da yawa. **21** Duk wanda ya rena maqwabci ya yi zunubi, amma mai albarka ne wanda yake alheri ga mabukata. **22** Ba wadanda suke kulla mugunta sukan kauce ba? Amma wadanda suke kulla abin da yake mai kyau sukan sami kauna da aminci. **23** Duk aiki tuékuru yakan kawo riba, amma zama kana surutu kan kai ga talauci kawai. **24** Dukiyar masu hikima ita ce rawaninsu, amma wautar wawaye kan haifar da wauta ne kawai. **25** Mashaidin gaskiya kan ceci rayuka, amma mashaidin karya mai rufu ne. **26** Duk mai tsoron Ubangiji yana da zaunannen mafaka, kuma ga'ya'yansa zai zama mafaka. **27** Tsoron Ubangiji shi ne ma búlfular rai yakan juye mutum daga tarkon mutuwa. **28** Yawan mutane shi ne daukakar sarki, amma in ba tare da mabiya ba sarki ba kome ba ne. **29** Mutum mai hakuri yana da fahimi mai yawa, amma mai saurin fushi yakan nuna wautarsa a fili. **30** Zuciya mai salama kan ba jiki rai, amma kishi kan sa kasusuwa su yi ciwo. **31** Duk wanda ya zalunci matalauci ya zagi Mahaliccinsu ke nan, amma duk wanda ya yi alheri ga mabukata yana girmama Allah ne. **32** Sa'ad bala'i ya auku, mugaye kan fādi, amma ko a mutuwa masu adalci suna da mafaka. **33** Hikima tana a zuciyar mai azanci, kuma ko a cikin wawaye takan sa a santa. **34** Adalci yakan daukaka al'umma, amma zunubi kan kawo kunya ga kowane mutane. **35** Sarki yakan yi murna a kan bawa mai hikima, amma bawa marar kunya kan jowo fushinsa.

15 Amsa da tattausar harshe kan kwantar da fushi, amma magana da kakkausan harshe kan kuta fushi. **2** Harshen mai hikima kan yi zance mai kyau a kan sani, amma bakin wawa kan fitar da wauta. **3** Idanun Ubangiji suna a ko'ina, suna lura da masu

aikata mugunta da masu aikata alheri. **4** Harshen da ya kawo warkarwa shi ne itacen rai, amma harshe mai karya kan ragargaza zuciya. **5** Wawa yakan ki kulawa da horon da mahaifinsa yake masa, amma duk wanda ya yarda da gyara kan nuna azanci. **6** Gidan adali yana da dukiya mai yawa, amma albashin mugaye kan kawo musu wahala. **7** Lebunan masu hikima sukan baza sani; ba haka zukatan wawaye suke ba. **8** Ubangiji yana kyamar hadayar mugaye, amma addu'ar masu aikata gaskiya kan sa ya ji dadci. **9** Ubangiji yana kin hanyar mugaye amma yana kaunar wadanda suke neman adalci. **10** Horo mai tsanani yana jiran duk wanda ya bar hanya; wanda ya ki gyara zai mutu. **11** Mutuwa da Hallaka suna nan a fili a gaban Ubangiji, balle fa zukatan mutane! (Sheol h7585) **12** Mai yin ba'a yakan ki gyara; ba zai nemi shawara mai hikima ba. **13** Zuciya mai farin ciki kan sa fuska tă yi haske, amma ciwon zuciya kan ragargaza rai. **14** Zuciya mai la'akari kan nemi sani, amma bakin wawa wauta ce ke ciyar da shi. **15** Dukan kwanakin mutumin da ake danniya fama yake yi, amma zuciya mai farin ciki yana yin biki kullum. **16** Gara a kasance da kadfan da tsoron Ubangiji da a kasance da arziki mai yawa game da wahala. **17** Gara a ci abincin kayan ganye inda akwai kauna da a ci kiwotaccen saniya inda kiyayya take. **18** Mutum mai zafin rai kan kawo fada, amma mutum mai haküri kan kwantar da fada. **19** An tare hanyar rago da kayayyuwa, amma hanyar mai aikata gaskiya budaddiyar hanya ce. **20** Da mai hikima kan kawo farin ciki wa mahaifinsa, amma wawa yakan rena mahaifiyarsa. **21** Wauta kan sa mutum marar azanci ya yi farin ciki, amma mai basira kan kiyaye abin da yake yi daidai. **22** Shirye-shirye sukan lalace saboda rashin neman shawara, amma tare da mashawarta masu yawa za su yi nasara. **23** Mutum yakan yi farin ciki a ba da amsar da take daidai, kuma ina misali a yi magana a lokacin da ya dace! **24** Hanyar rai na yin jagora ya haura wa masu hikima don ta kiyaye shi daga gangarawa zuwa kabari. (Sheol h7585) **25** Ubangiji yakan rushe gidan mai girman kai amma yakan kiyaye iyakokin gwauruwa daidai. **26** Ubangiji yana kyamar tunanin mugaye, amma wadanda suke da tunani masu tsabta yakan ji dadinsu. **27** Mutum mai hadama kan kawo wahala ga iyalinsa, amma wanda yake kin cin hanci zai rayu. **28** Zuciyar mai adalci takan auna amsoshinta, amma bakin mugu yakan fitar da mugunta. **29** Ubangiji yana

nesa da mugaye amma yakan ji addu'ar adulai. **30** Fuska mai fara'a takan kawo farin ciki ga zuciya, kuma labari mai dadfi na kawo lafiya ga kasusuwa. **31** Duk wanda ya mai da hankali sa'ad da ake tsawata masa ba zai kasance dabam a cikin masu hikima ba. **32** Duk wadanda suka fi horon sun rena kansu ke nan, amma duk wadanda sun yarda da gyara sukan kara basira. **33** Tsoron Ubangiji yakan koya wa mutum hikima, kuma sauinkai kan zo kafin girmamawa.

16 Ga mutum ne shirye-shiryen zuciya suke, amma daga Ubangiji ne amshin harshe kan zo. **2** Dukan hanyoyin mutum sukan yi kamar marar laifi ne gare shi, amma Ubangiji yakan auna manufofi. **3** Ka mika wa Ubangiji dukan abin da kake yi, shirye-shiryenka kuwa za su yi nasara. **4** Ubangiji yana yin kome domin amfaninsa, har ma da mugaye domin ranar masifa. **5** Ubangiji yana kyamar dukan zuciya mai girman kai. Ka tabbata da wannan. Ba za su kubuta daga hukunci ba. **6** Ta wurin kauna da aminci akan yi kafarar zunubi; ta wurin tsoron Ubangiji mutum kan guji mugunta. **7** Sa'ad da hanyoyin mutum sun gamshi Ubangiji, yakan sa abokan gāban mutumin ma su zauna lafiya da shi. **8** Gara ka sami kadaf ta hanyar adalci da sami riba mai yawa ta hanyar rashin gaskiya. **9** Yan Adam sukan yi shirye-shiryensu a zukatansu, amma Ubangiji ne yake da ikon cika matakansa. **10** Lebunan sarki kan yi magana kamar ta wurin ikon Allah, kuma bai kamata bakinsa ya yi kuskure a yanke shari'a ba. **11** Ma'aunai da magwajin gaskiya daga Ubangiji ne; dukan ma'aunai da suke cikin jaka yinsa ne. **12** Sarakuna suna kyamar abin da ba shi da kyau, gama an kafa kujerar sarauta ta wurin adalci ne. **13** Sarakuna sukan ji dadfi lebuna masu yin gaskiya; sukan darjanta mutumin da yake fadin gaskiya. **14** Fushin sarki dan sakon mutuwa ne, amma mai hikima yakan faranta masa rai. **15** Sa'ad da fuskar sarki ta haska, yana nufin rai ke nan; tagomashinsa yana kamar giringen ruwa a bazara. **16** Ya ma fi kyau ka sami hikima fiye da zinariya, ka zaifi fahimi a maimakon azurfa! **17** Budaddsiyar hanyar masu aikata gaskiya kan guje wa mugunta; duk wanda yake lura da hanyarsa yakan lura da ransa. **18** Girmankai yakan zo kafin hallaka, girman kai yakan zo kafin fāduwa. **19** Gara ka zama daya daga cikin matalauta masu sauinkai, da ka raba ganima da masu girman kai. **20** Duk wanda ya mai da hankali ga umarni yakan yi nasara, kuma mai albarka ne wanda yake dogara ga Ubangiji. **21** Akan ce

da masu hikima a zuciya hazikai, kuma kalmomi masu dadfi kan inganta umarni. **22** Fahimi shi ne maßūlular rai ga wadanda suke da shi, amma wauta kan kawo hukunci ga wawaye. **23** Zuciyar mai hikima kan bi da bakinsa, kuma lebunansa kan inganta umarni. **24** Kalmomi masu dadi suna kama da kakin zuma, mai zaki ga rai da kuma warkarwa ga kasusuwa. **25** Akwai hanyar da ta yi kamar daidai ga mutum, amma a karshe takan kai ga mutuwa. **26** Marmarin cin abinci yakan yi wa dan kodago aiki; yunwarsa kan sa ya ci gaba. **27** Mutumin banza yakan kulla mugunta, kuma jawabinsa yana kama da wuta mai kuna. **28** Fitinannen mutum yakan zuga tashin hankali, mai gulma kuma yakan raba abokai na kusa. **29** Mutum mai tā-da-na-zaune-tsaye yakan rudi maßwabcinsa ya kai shi a hanyar da ba ta da kyau. **30** Duk wanda ya kyifce da idonsa yana kulla maßarkashiya ce; duk wanda ya murguda lebunansa yana niyya aikata mugunta ke nan. **31** Furfura rawani ne mai daraja; akan same ta ta wurin yin rayuwa ta adalci. **32** Gara ka zama mai hakuri da ka zama jarumi, ya fi kyau ka iya mallakar kanka fiye da mallakar birane. **33** Akan jefa kuri'a a kan cinya, amma kowace shawara mai kyau daga Ubangiji ne.

17 Gara ka ci busasshen burodi da kwanciyar rai kuma shiru da ka je cin abinci a gidan da ke cike da biki amma da facin rai. **2** Bawa mai hikima zai yi mulki a kan da mai rashin kunya, kuma zai raba gādo kamar daya daga cikin'yan'uwansa. **3** Ana gwajin azurfa da kuma zinariya da wuta, amma Ubangiji ne mai gwajin zuciya. **4** Mugun mutum kan mai da hankali ga mugayen lebuna; makaryaci yakan kasa kunne ga harshen karairay. **5** Duk wanda yake wa matalauta ba'a yana zegin Mahaliccinsu ne; duk wanda ya yi murna akan masifar da ta sami wani za a hukunta shi. **6** Jikoki rawanin tsoffafi ne, kuma iyaye su ne abin takamar'ya'yansu. **7** Lebunan basira ba su dace da wawa ba, ya ma fi muni a ce mai mulki yana da lebunan karya! **8** Cin hanci kamar sihiri yake ga wanda yake ba da shi; ko'ina ya juye, yakan yi nasara. **9** Duk wanda ya rufe laifi yana inganta kauna ne, amma duk wanda ya yi ta maimaita batu yakan raba abokai na kusa. **10** Tswata kan sa mutum ya koyi basira fiye da abin da wawa zai koya ko da an dūke shi sau dāri. **11** Mugayen mutane sukan kuta tawaye da Allah; za a aika manzo mutuwa a kansu. **12** Gara a hadu da beyar da aka kwace wa'ya'ya fiye da a sadu da wawa cikin

wautarsa. **13** In mutum ya sāka alheri da mugunta, mugunta ba za tā tařa barin gidansa ba. **14** Farawar fada tana kamar barkewa madatsar ruwa ne, saboda haka ka bar batun kafin fada ta barke. **15** Baratar da mai laifi a kuma hukunta mai adalci, Ubangiji ya ki su biyu. **16** Mene ne amfanin kudi a hannun wawa, da yake ba shi da sha'awar samun hikima? **17** Aboki yakan yi kauna a koyaushe, dan'uwa kuma, ai, don dāukar nawayar juna ne aka haife shi. **18** Mutumin da ba shi da azanci yakan dāuki lamunin wani ya kuma dāuki nauyin biyan basusuwan mařwabci. **19** Duk mai son fada yana son zunubi, duk wanda ya gina kofar shiga mai tsawo yana gayyatar hallaka. **20** Mutum mai muqwar zuciya ba ya cin gaba; duk wanda yake da harshen rufu kan shiga wahala. **21** Kasance da wawa kamar dā yakan kawo bakin ciki babu farin ciki ga mahaifin wawa. **22** Zuciya mai farin ciki magani ne mai kyau, amma bakin rai kan busar da kasusuwa. **23** Mugun mutum yakan karba cin hanci a asirce don yā lalace yin adalci. **24** Mutum mai basira kan kafa idonsa a kan hikima, amma idanun wawa suna a kan karshen duniya. **25** Da yake wawa yakan kawo bakin ciki ga mahaifinsa da bacin rai ga wanda ya haife shi. **26** Ba shi da kyau a hukunta marar laifi, ko a bulale shugaba saboda mutuncinsu. **27** Mutum mai sani yakan yi la'akari da amfani da kalmomi, mutum mai basira kuma natsattse ne. **28** Ko wawa in bai bude bakinsa ba, za a zaci shi mai hikima ne, da kuma mai basira inda ya kame bakinsa.

18 Mutumin da ba ya abokantaka yakan nema ya cika burinsa ne kadai; yakan ki yarda da kowace maganar da take daidai. **1** Wawa ba ya sha'awa ya sami fahimta amma abin da yake so ya yi kadai, shi ne ya ba da ra'ayinsa. **3** Sa'ad da mugunci ya zo, reni ma kan zo, haka kuma sa'ad da kunya ta zo, shan kunya kan biyo. **4** Kalmomin bakin mutum suna da surfi kamar ruwaye, amma mařulbulan hikima rafi ne mai gudu. **5** Ba shi da kyau ka yi wa mugu alheri ko ka hana wa marar laifi adalci. **6** Lebunan wawa kan jawo masa fada, bakinsa kuma kan gayyaci dūka. **7** Bakin wawa lalatar da kansa yake yi lebunansa kuma tarko ne ga ransa. **8** Kalmomin mai gulma kamar abinci mai dadī suke; sukan gangara zuwa can cikin gabobin mutum. **9** Wanda yake ragwanci a aikinsa dan'uwa ne ga wanda yakan lalatar da abubuwa. **10** Sunan Ubangiji hasumiya ce mai karfi; masu adalci kan gudu zuwa wurinta don su zauna lafiya. **11** Dukiyar masu

arziki ita ce birninsu mai katanga; suna gani cewa ba za a iya huda katangar ba. **12** Kafin fāduwarsa zuciyar mutum takan yi girman kai, amma sauřinkai kan zo kafin girmamawa. **13** Duk wanda yakan ba da amsa kafin ya saurara, wannan wauta ce da kuma abin kunya. **14** Sa rai da mutum ke yi kan taimake shi sa'ad da yake ciwo, amma in ya karai, to, tasa ta kare. **15** Zuciya mai la'akari kan nemi sani; kunnuwan mai hikima kan bincika don yā koya. **16** Kyauta kan bude hanya wa mai bayarwa yakan kuma kai shi a gaban babban mutum. **17** Wanda ya fara mai da jawabi yakan zama kamar shi ne mai gaskiya, sai wani ya fito ya yi masa tambaya tukuna. **18** Jefa kuri'a kan daidaita tsakanin masu fada ta kuma ajiye masu fadan a rabe. **19** Dan'uwan da aka yi wa laifi ya fi birni mai katanga wuyan shiryawa, kuma fadace-fadace suna kama da kofofin karfe na fada. **20** Daga abin da baki ya furta ne cikin mutum kan cika; girbi daga lebunansa kuma yakan koshi. **21** Harshe yana da ikon rai da mutuwa, kuma wafanda suke kaunarsa za su ci amfaninsa. **22** Duk wanda ya sami mace ya sami abu mai kyau ya kuma sami tagomashi daga Ubangiji. **23** Matalauci kan yi roko da taushi, amma mawadaci kan amsa da kakkausar murya. **24** Mutum mai abokai masu yawa kan lalace, amma akwai abokin da yakan manne kurkusa fiye da dan'uwa.

19 Gara matalauci wanda yake marar laifi da wawa wanda lebunansa masu karya ne. **2** Ba shi da kyau ka kasance da niyya babu sani, ko ka kasance mai garaje ka face hanya. **3** Wautar mutum kan lalatar da ransa, duk da haka zuciyarsa kan ba wa Ubangiji laifi. **4** Wadata kan kawo abokai da yawa, amma abokin matalauci kan bar shi. **5** Mai ba da shaidar karya ba zai tafi babu hukunci ba, kuma duk wanda ya baza karairayi ba zai kubuta ba. **6** Kowa na Kokari ya sami farin jini wurin mai mulki, kuma kowa na so a ce shi abokin mutumin nan mai yawan kyauta ne. **7** 'Yan'uwan matalauci sukan guje shi, balle abokansa, su ma za su guje shi. Ko da yake matalaucin yana binsu yana roko, ba zai sam su ba. **8** Duk wanda ya sami hikima yana kaunarsa; duka wanda yake jin dadī fahimi kan ci gaba. **9** Mai shaidar karya ba zai tafi babu hukunci ba, kuma duk mai baza karairayi zai hallaka. **10** Bai dace da wawa ya yi rayuwa cikin jin dadī ba, haka ya fi muni bawa ya yi mulki a kan sarki! **11** Hikimar mutum kan ba shi hakuri; dāukakarsa ce ya kyale laifi. **12** Fushin sarki yana kama da rurin

zaki, amma tagomashinsa yana kama da raba a kan ciyawa. **13** Wawan yaro lalacin mahaifinsa ne, mace mai yawan fada tana kama da dīddīgar ruwa. **14** Ana gādon dawakai da wadata daga iyaye ne, amma mace mai basira daga Ubangiji ne. **15** Ragwanci kan jowo surfin barci, mutum mai sanyin jiki kuma yana tare da yunwa. **16** Duk wanda ya bi umarnai kan tsare ransa, amma duk wanda ya ki binsu zai mutu. **17** Duk wanda yake kirki ga matalauta yana ba wa Ubangiji bashi ne, zai kuwa sami lada game da abin da ya yi. **18** Ka hori danka, gama yin haka akwai sa zuciya; kada ka goyi baya lalacewarsa. **19** Dole mai zafin rai yā biya tara; in ka fisshe shi sau daya, to, sai ka sāke yin haka. **20** Ka kasa kunne ga shawara ka kuma yarda da umarni, a karshe kuwa za ka yi hikima. **21** Da yawa ne shirye-shiryen zuciyar mutum, amma manufar Ubangiji ce takan cika. **22** Abin da mutum yake sha'awa shi ne kauna marar karewa; gara ka zama matalauci da ka zama makaryaci. **23** Tsoron Ubangiji yakan kai ga rai. Sa'an nan mutum ya sami bijan bukata, ba abin da zai cuce shi. **24** Rago kan sa hannunsa a kwano ba ya ma iya daga shi ya kai bakinsa! **25** Ka bulale mai ba'a, marasa azanci kuwa za su yi la'akari; ka tsawata wa mai basira, zai kuwa kara sani. **26** Duk wanda ya yi wa mahaifinsa fashi ya kuma kori mahaifiyarsa da ne da kan kawo kunya da wulakanci. **27** In ka daina jin umarni, dana, za ka kuwa kauce daga kalmomin sani. **28** Mai shaidar da yake malalaci yana wa shari'a ba'a ne, bakin mugaye kuma na hadiye mugunta. **29** An shirya tara saboda masu ba'a ne, düka kuma saboda bayan wawaye.

20 Ruwan inabi mai yin ba'a ne, barasa kuma mai rikici ne; duk wanda suka sa ya kouce marar hikima ne. **2** Fushin sarki yana kama da rurin zaki; duk wanda ya sa shi fushi zai rasa ransa. **3** Bangirma ne ga mutum ya guji fada, amma kowane wawa yana saurin yin fada. **4** Rago ba ya noma a lokacin noma; saboda haka a lokacin girbi ba ya bukata samun kome. **5** Manuofin zuciyar mutum surfan ruwaye ne, amma mutum mai basira yakan jowo su. **6** Kowane mutum gani yake shi mai kauna marar karewa ne, amma ina? Da ḫyar ka sami amintacce mutum guda. **7** Mai adalci kan yi rayuwa marar abin zargi; masu albarka ne'ya'yan da za su biyo bayansa. **8** Sa'ad da sarki ya zauna kan kujerarsa don yā yi shari'a, yakan ga dukan mugunta da idanunsa. **9** Wa zai iya cewa, "Na kiyaye zuciyat da tsarki; ni mai tsabta ne marar zunubi

kuma"? **10** Ma'auni marar gaskiya da magwajin da ba daidai ba, Ubangiji ya ki su duka. **11** Akan san kananan yara ta ayyukansu, ana iya sani ko rayuwarsu amintattu ne, mai nagarta. **12** Kunnuwan da suke ji da kuma idanun da suke gani, Ubangiji ne ya yi su duka. **13** Kada ka so barci in ba haka ba za ka talauce; ka zauna a fadake za ka kuwa kasance da sauran abinci. **14** "Kai, ya yi tsada, ya yi tsada!" In ji mai say; sa'ad da ya tafi yana tařama a kan ya iya ciniki. **15** Zinariya akwai ta, lu'ulu'u kuma ga shi a yalwace, amma lebunan da suke magana da sani suna da wuyan samu kamar duwatsu masu daraja. **16** A karbi rigunan wanda ya dauki lamunin bakö; a rike shi jingina in ya yi shi don mace marar aminci. **17** Abincin da aka samu ta hanyar zamba yakan zama da dadī, amma mutum zai karasa da baki cike da yashi. **18** Ka yi shirye-shirye ta wurin neman shawara; in kana yaki, ka sami bishewa. **19** Mai gulma yakan lalace yarda; saboda haka ka guji mutum mai yawan surutu. **20** In mutum ya zargi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, fitilarsa za tā mutu a tsakiyar duhu. **21** Gādon da aka samu da sauri a farkon farawa ba zai zama mai albarka a karshe ba. **22** Kada ka ce, "Zan rama wannan abin da aka yi mini!" Ka dogara ga Ubangiji, zai kuwa fisshe ka. **23** Ubangiji ya ki ma'aunin da ba daidai ba, da kuma magwajin da ba su gamshe shi ba. **24** Ubangiji ne yake bi da matakán mutum, Ta yaya wani zai fahimci hanyarsa? **25** Tarko ne ga mutum ya kebe wani abu da ba tunani daga baya kuma ya yi la'akari da alkawarinsa. **26** Sarki mai hikima yakan gane mugunta; ya hukunta su ba tausayi. **27** Fitilar Ubangiji kan bincika zuciyar mutum takan bincika lamirinsa. **28** Kauna da aminci kan kiyaye sarki lafiya; ta wurin kauna sarautarsa za tā zauna a kafe. **29** Daukarak matasa maza ita ce karfinsu, furfura ita ce darajar tsoffafi. **30** Naushi da rauni kan share mugunta, düka kuma kan tsabtacce lamiri.

21 A hannun Ubangiji zuciyar sarki kamar ruwan rafi ne wanda yake bi da shi duk inda ya so. **2** Mutum zai yi tunani hanyoyinsa daidai suke, amma Ubangiji yakan auna zuciya. **3** Yin abin da yake daidai da kuma nagari Ubangiji ya fi yarda da shi fiye da hadaya. **4** Girmankai da fariya, su ne fitilar mugaye, wannan kuwa zunubi ne! **5** Shirye-shiryen mai aiki tuküru kan kai ga riba in kuwa ka cika gaggawa zai kai ga talauce. **6** Dukiyar da aka samu ta wurin harshe mai yin karya tarin tururi ne da kuma mugun tarko. **7**

Rikicin mugaye zai yi gāba da su, gama sun ki su yi abin da yake daidai. 8 Hanyar mai laifi karkataccia ce, amma halin marar laifi sukan aikata gaskiya. 9 Gara a zauna a kusurwar rufin daki da a zauna a gida daya da mace mai fitina. 10 Mugun mutum yakan zaku ya aikata mugunta; makwabcinsa ba ya samun jinkai daga gare shi. 11 Sa'ad da aka hukunta mai ba'a marasa azanci suka yi wayo; sa'ad da aka yi wa mai hikima umarni yakan sami sani. 12 Mai Adalci kan lura da gidan mugu kan kuma zama sanadin lalacin mugu. 13 In mutum ya toshe kunnuwansa ga kukan matalauci, shi ma zai yi kukan neman taimako ba kuwa zai sami amsa ba. 14 Kyautar da aka yi a asirce takan kwantar da fushi, kuma cin hancin da aka rufe a cikin riga kan tā da fushi mai tsanani. 15 Sa'ad da aka yi adalci, yakan kawo farin ciki ga mai adalci amma fargaba ga masu aikata mugunta. 16 Mutumin da ya kouce daga hanyar fahimi kan zo ga hutu a fungiyar matattu. 17 Duk mai son jin dadī zai zama matalauci; duk mai son ruwan inabi da mai ba zai taña zama mai arziki ba. 18 Mugu kan zama abin fansa don adali, marar aminci kuma don mai aikata gaskiya. 19 Gara a zauna a hamada da a zauna da mace mai fitina da kuma mugun hali. 20 A gidan mai hikima akwai wuraren ajija na abinci da mai masu kyau, amma wawa kan ciyne duk abin da yake da shi. 21 Duk wanda ya nemi adalci da kauna kan sami rai, wadata da girmamawa. 22 Mutum mai hikima kan fāda wa birnin jarumawa ya kuma rushe katangar da suka dogara a kai. 23 Duk wanda yake lura da bakinsa da kuma harshensa kan kiyaye kansa daga masifa. 24 Mai girmankai da kuma mai fariya, "Mai ba'a" ne sunansa; yana yin abubuwa da girmankai ainun. 25 Marmarin rago zai zama mutuwarsa, domin hannuwansa sun ki su yi aiki. 26 Dukan yini yana marmari ya sami kari, amma mai adalci yakan bayar hannu sake. 27 Hadayar mugaye abin kyama ne, balle ma in aka kawo da mugun nufi! 28 Mai ba da shaidar karya zai hallaka, kuma duk wanda ya saurare shi zai hallaka har abada. 29 Mugun mutum kan yi tsayin daka, amma mai aikata gaskiya kan yi tunani a kan abin da yake yi. 30 Babu hikima, babu tunani, babu shirin da zai yi nasara a kan Ubangiji. 31 Akan shirya doki domin ranar yaki, amma nasara tana ga Ubangiji ne.

22 An fi son suna mai kyau fiye da wadata mai yawa; tagomashi kuma ya fi azurfa ko zinariya. 2 Mawadaci da matalauci suna da abu guda. Ubangiji ne

Mahaliccinsu duka. 3 Mai basira kan ga damuwa tana zuwa yā nemi mafaka, amma marar azanci kan yi ta tafiya yā kuma sha wahala. 4 Saukinkai da tsoron Ubangiji sukan kawo wadata da girmamawa da kuma rai. 5 A hanyoyin mugu akwai kaya da tarko, amma duk wanda ya kiyaye ransa kan kouce musu. 6 Ka hori yaro a hanyar da ya kamata yā bi, kuma sa'ad da ya tsufa ba zai bar ta ba. 7 Mawadaci yakan yi mulki a kan matalauci, mai cin bashi kuwa bawan mai ba da bashi ne. 8 Duk wanda ya shuka mugunta yakan girbe wahala, za a kuma hallaka sandar fushinsa. 9 Mai bayarwa hannu sake shi kansa zai sami albarka, gama yakan raba abincinsa da matalauta. 10 Ka hori mai ba'a, hatsaniya kuwa za tā yi waje; fitina da zargi kuma za su kare. 11 Duk mai son tsabtar zuciya wanda kuma jawabinsa mai alheri ne zai zama aminin sarki. 12 Idanun Ubangiji na lura da sani, amma yakan ki kalmomin marar aminci. 13 Rago kan ce, "Akwai zaki a waje!" Ko kuma "Za a kashe ni a tituna!" 14 Bakin mazinaciya rami ne mai surfi; duk wanda yake a karkashin fushin Ubangiji zai fāda a ciki. 15 Wauta tana da yawa a zuciyar yara, amma sandar horo zai kore ta nesa da su. 16 Duk wanda yake danne matalauta don yā azurta kuma duk wanda yake kyauta ga mawadata, dukansu kan talauta. 17 Ka kasa kurne ka kuma saurara ga maganganu masu hikima; ka yi amfani da abin da nake koyerwa, 18 gama yana da dacī sa'ad da ka kiyaye su a zuciyarka ka kuma kasance da su a shirye a lebunanka. 19 Domin dogarawarka ta kasance ga Ubangiji, ina koya maka yau, har kai ma. 20 Ban rubuta maka maganganu talatin ba, maganganun shawara da sani, 21 ina koya maka gaskiya da kalmomin da za ka dogara a kai, saboda ka iya ba da amsa daidai ga duk wanda ya aike ka? 22 Kada ka zalunci matalauta a kan suna matalauta kada kuma ka kwari wanda ba shi da mai taimako a gabon shari'a, 23 gama Ubangiji zai yi magana dominisu zai kuwa washe wadanda suka washe su. 24 Kada ka yi abokantaka da mai zafin rai, kada ka hadā kai da wanda ba shi da wuya ya yi fushi, 25 in ba haka ba za ka koyi hanyoyinsa ka kuma sa kanka a tarko. 26 Kada ka zama mai daukar lamuni ko ka ba da jingina saboda bashi; 27 gama in ka kāsa biya za a kwace gadon da kake kwanciya a kai ma. 28 Kada ka matsar da shaidar kan iyakar da kakanninka suka kafa. 29 Kana ganin mutumin da yake da gwaninta a

cikin aikinsa? Zai yi wa sarakuna hidima; ba zai yi hidima wa mutanen da ba su iya ba.

23 Sa'ad da ka zauna domin cin abinci da mai mulki, ka lura sosai da abin da yake gabanka, 2 ka kuma sa wuка a makogwaronka in kai mai ci da yawa ne. 3 Kada ka yi marmarin abincinsa mai dadи gama wannan abinci rudu ne. 4 Kada ka gajiyar da kanka don ka yi arziki; ka kasance da hikimar dainawa. 5 Da kyiftawar ido a kan wadata ta bace, gama tabbatacce sukan yi fikafikai sukan tashi sama kamar gaggafa. 6 Kada ka ci abincinsa mai dasi; 7 gama shi wani irin mutum ne wanda kullum yana tunani game da tsadar abincin. Zai ce maka, "Ci ka sha," amma zuciyarsa ba ta tare da kai. 8 Za ka yi amai dan abin da ka ci dukan dadin bakinka kuwa zai tafi a banza. 9 Kada ka yi magana da wawa, gama zai yi wa maganar hikimarka ba'a. 10 Kada ka kawar da shaidar iyaka ta dā ko ka dība gonar marayu, 11 gama mai Kāriyarsu yana da karfi; zai kuwa yi magana dominus. 12 Ka mai da hankali ga umarni ka kuma kasa kunne ga kalmomin sani. 13 Kada ka bar yaro ba horo; in ka yi masa horo da sanda, ba zai mutu ba. 14 Ka hukunta shi da sanda ka ceci ransa daga mutuwa. (*Sheol h7585*) 15 Dana, in zuciyarka mai hikima ce, to, zuciyata za tă yi murna; 16 cikin cikina zai yi farin ciki in lebunanka suna maganar abin da yake daidai. 17 Kada ka bar zuciyarka tă yi kyashin masu zunubi, amma kullum tsoron Ubangiji za ka yi kishi. 18 Tabbatacce akwai sa zuciya ta nan gaba dominika, kuma sa zuciyarka ba za tă zama a banza ba. 19 Ka saurara, dana, ka zama mai hikima, ka kafa zuciyarka a hanyar da take daidai. 20 Kada ka hada kai da wadanda suke shan ruwan inabi da yawa ko masu hadama kansu da abinci, 21 gama bugaggua da ruwan inabi da masu yawan ci sukan zama matalauta, gama jiri yakan yi musu sutura da tsummoki. 22 Ka kasa kunne ga mahaifinka, wanda ya ba ka rai, kada kuwa ka rena mahaifiyarka sa'ad da ta tsufa. 23 Ka saye gaskiya kada kuwa ka sayar da ita; ka nemi hikima, horo da fahimi. 24 Mahaifinka adali yana da farin ciki sosai; duk wanda yake da da mai hikima yakan ji dadinsa. 25 Bari mahaifinka da mahaifiyarka su yi murna; bari wadda ta haife ka tă yi farin ciki! 26 Dana, ka ba ni zuciyarka bari kuma idanunka su kiyaye hanyoyina, 27 gama karuwa rami ne mai surfi mace marar aminci matsattsiyar rijiya ce. 28 Kamar'yan fashi, takan kwanta tana jira

tana kuma ninka rashin aminci a cikin maza. 29 Wa yake wayyo? Wa yake ba'kin ciki? Wa yake neman fada? Wa yake gunaguni? Wa yake da raunuka ba dalili? Wa yake da jan idanu? 30 Wadanda suke dade suna shan ruwan inabi, wadanda suke neman kokon damammen ruwan inabi. 31 Kada ka kyifce ido a ruwan inabi sa'ad da ya yi ja, sa'ad da yana da kyan gani a cikin kwarya, sa'ad da yana gangarawa sumul a makogwari! 32 A karshe yana sara kamar maciji da kuma dafi kamar gamsheka. 33 Idanunka za su ri'ka gane-gane, zuciyarka kuma za su ri'ka tunani abubuwa masu rikitarwa. 34 Za ka zama kamar wanda yake barci a tsakiyar tekuna, kwance a sama itacen jirgin ruwa. 35 Za ka ce "Sun buge ni, amma ban ji ciwo ba! Sun daddoke ni, amma ba na jin zafinsa! Yaushe zan farka don in kara shan wani?"

24 Kada ka yi kyashin mugaye, kada ka yi sha'awar fungiyarsu; 2 gama lebunansu suna maganar tāda-na-zaune-tsaye ne. 3 Ta wurin hikima ce ake gina gida, kuma ta wurin fahimi ake kafa ta; 4 ta wurin sani dfakunanta sukan cika da kyawawan kayayyaki masu daraja. 5 Mutum mai hikima yana da iko sosai, kuma mutum mai sani yakan karu da karfi; 6 don yin yakı kana bukatar bishewa, kuma don ka yi nasara kana bukatar mashawarta masu yawa. 7 Hikima ta yi wa wawa nisa kwarai a cikin taro a kofar gari ba shi da ta cewa. 8 Duk mai kulla mugunta za a dauka shi mai kuta hargitsi ne. 9 Makircin wawa zunubi ne, mutane kuma sukan yi kyamar mai ba'a. 10 In ba ka da karfi a lokacin wahala, ka tabbatar kai marar karfi ne sosai! 11 Ka kubutar da wadanda ake ja zuwa inda za a kashe su; ka ri'ke wadanda suke tangaci zuwa wajen yanka. 12 In kuka ce, "Ai, ba mu san wani abu a kai wannan ba," shi da yake awon ba shi da zuciyar ganewa ne? Shi da yake tsare ranka bai sani ba ne? Ba zai sāka wa kowane mutum bisa ga abin da ya aikata ba? 13 Ka sha zuma, dana, ka sha zuma gama tana da kyau; zuma daga kaki yana da zaki a harshenka. 14 Ka kuma san cewa hikima tana da zaki ga rai; in ka same ta, akwai sa zuciya ta nan gaba dominika, kuma sa zuciyarka ba za tă zama a banza ba. 15 Kada ka kwanta kana fako kamar dan iska don kwace gidan adali, kada ka kwace masa wurin zama; 16 gama ko da adali ya fādī sau bakwai, yakan tashi kuma, amma bala'i kan kwantar da mugaye. 17 Kada ka yi dariya sa'ad da abokin gāba ya fādī; sa'ad da ya yi tuntuбе, kada ka yi farin ciki, 18 in ba haka ba in Ubangiji ya gani ba zai amince ba ya

kuma juye fushinsa daga gare shi. **19** Kada ka ji tsoro saboda masu mugunta ko ka yi kyashin mugaye, **20** gama mugu ba shi da zuciya ta nan gaba, kuma fitilar mugaye za tă mutu. **21** Ka ji tsoron Ubangiji da kuma sarki, dana, kuma kada ka hada kai da masu tayarwa, **22** gama za a tura wadannan biyu zuwa hallaka nan da nan, kuma wa ya sani irin bala'in da za su iya kawowa? **23** Wadannan ma maganganun masu hikima ne, Nunan sonkai a shari'a ba shi da kyau. **24** Duk wanda ya ce wa mai laifi, "Ba ka da laifi", mutane za su la'ance shi al'umma kuma za tă ce ba a san shi ba. **25** Amma zai zama da lafiya ga duk wadanda suka hukunta masu laifi, kuma babban albarka zai zo a kansu. **26** Amsa da take ta gaskiya tana kamar sumba a lebuna. **27** Ka gama aikinka ka kuma shirya gonakinka; bayan haka, ka gina gidanka. **28** Kada ka ba da shaida a kan maŵabcinka ba tare da isashen dalili ba, ko ka yi amfani da lebunanka ka yi rudu. **29** Kada ka ce, "Zan yi masa kamar yadda ya yi mini; zan rama abin da wannan mutum ya yi mini." **30** Na wuce cikin gonar rago, na wuce cikin gonar inabin mutumin da ba shi da azanci; **31** kayayyuwa sun yi girma ko'ina, ciyayi sun rufe kasar, katangar duwatsu duk ta rushe. **32** Na yi tunani a zuciyata na kuwa koyi darasi daga abin da na gani. **33** Dan barci, dan gyangyadi, dan nadin hanniwa don a huta, **34** sai talauci ya shigo maka kamar'yan fashi rashì kuma ya zo maka kamar mai hari.

25 Wadannan Karin karin maganar Solomon ne wadanda mutanen Hezekiya sarkin Yahuda suka tara. **2** Daukakar Allah ce a boye batun; a bayyana batun kuwa daukakar sarakuna ne. **3** Kamar yadda sammai suna can bisa duniya kuma tana da surfi, haka zukatan sarakuna suka wuce a bincika. **4** Ka tace azurfa sai kayan su fito don makerin azurfa; **5** ka cire mugaye daga gabon sarki, kursiyinsa kuwa zai kahu ta wurin adalci. **6** Kada ka daukaka kanka a gabon sarki, kada kuma ka nemi wa kanka wuri a cikin manyan mutane; **7** gara ya ce maka, "Ka hauro nan," da a faskantar da kai a gabon wani mai makami. Abin da ka gani da idanunka **8** kada ka yi garaje kai kara a majalisa, gama me za ka yi a karshe in maŵabcinka ya ba ka kunya? **9** In kai da maŵabcinka kuka yi gardama, kada ka tonasirin wani, **10** in ba haka ba duk wanda ya ji zai kunyata ka ba za ka kuma taba rabuwa da wannan mummuna suna ba. **11** Kalmar da aka fada daidai tana kamar zinariyar da aka

yi a mazubin azurfa. **12** Kamar'yan kunnen zinariya ko kuwa kayan ado na zinariya zalla haka yake da tsawatawar mai hikima ga kunne mai saurawara. **13** Kamar sanyin kankara a lokacin girbi haka dan sako mai aminci wanda aka aika; ya wartsakar da ran wadanda suka aike shi. **14** Kamar gizagizai da kuma iska marar ruwan sama haka mutumin da yake fariya a kan kyautan da ba ya bayarwa. **15** Ta wurin hakuri akan rinyaye mai mulki, magana mai hankali kan karye kashi. **16** In ka sami zuma, ka sha isashe kawai, in ya yi yawa, za ka yi amai. **17** Kada ka cika ziyyarar gidan maŵabcinka yawan ganinka zai sa ya ki ka. **18** Kamar sanda ko takobi ko kibya mai tsini haka yake da mutumin da yake ba da shaidar karya a kan maŵabcinsa. **19** Kamar hakori mai ciwo ko yin tafiya da gurguwar kafa haka yake ga mai dogara da marasa aminci a lokacin wahala. **20** Kamar wanda ya tube riga a ranar da ake sanyi, ko kuwa kamar zuba ruwan tsami a kanwa, haka yake da mai rera wakoki ga mai bañin ciki. **21** In abokin gābanka yana jin yunwa, ka ba shi abinci ya ci; in yana jin kishi, ka ba shi ruwa ya sha. **22** Ta yin haka, za ka tara garwashin wuta mai ci a kansa, Ubangiji kuma zai sāka maka. **23** Kamar yadda iskar arewa kan kawo ruwan sama, haka jita-jita kan kawo fushi. **24** Gara a zauna a kusurwar rufin daki da a zauna a gida daya da mace mai fitina. **25** Kamar ruwan sanyi ga ran da ya gaji haka yake da jin labari mai dadì daga kasa mai nisa. **26** Kamar rafi mai laka ko riiyiar da ta gurbace haka yake da mai adalci wanda ya mika wuya ga mugaye. **27** Ba shi da kyau ka sha zuma da yawa, haka ma ba shi da kyau ka nemi girma wa kanka. **28** Kamar birni da katangarsa sun rushe haka yake da mutumin da ba ya iya danne fushinsa.

26 Kamar kankara a rani ko ruwan sama a lokacin girbi, haka girmamawa bai dace da wawa ba. **2** Kamar gwara mai yawo ko alallaka mai firiyi, haka yake da la'anar da ba tă dace tă kama ka ba take. **3** Bulala don dokî, linzami don jaki, sanda kuma don bayan wawaye! **4** Kada ka amsa wa wawa bisa ga wautarsa, in ba haka ba kai kanka za ka zama kamar sa. **5** Ka amsa wa wawa bisa ga wautarsa, in ba haka ba zai ga kansa mai hikima ne. **6** Kamar datsewar kafafun wani ko shan dafi haka yake da a aika da sako ta hannun wawa. **7** Kamar kafafun gurgun da suka yi lañwas haka karin magana yake a bakin wawa. **8** Kamar daura dutse a majajjawa haka yake da girmama wawa. **9** Kamar sukar kaya a hannun wanda ya bugu

haka karin magana yake a bakin wawa. **10** Kamar maharbi wanda yake jin wa kowa rauni haka yake da duk wanda ya yi hayan wawa ko wani mai wucewa. **11** Kamar yadda kare kan koma ga amansa, haka wawa kan maimaita wautarsa. **12** Gwamma rikakken wawa da mutum mai ganin kansa mai hikima ne. **13** Rago yakan ce, “Akwai zaki a kan hanya, zaki mai fada yana yawo a tituna!” **14** Kamar yadda kofa kan juya a kyaurensa, haka rago yake jujuuya a gadonsa. **15** Rago kan sa hannunsa a kwano ba ya ma iya daga shi ya kai bakinsa. **16** Rago yana gani yana da hikima fiye da mutane bakwai da suke ba da amsa da dalilai a kan ra’ayinsu. **17** Kamar wani da ya kama kare a kunnuwa haka yake da mai wucewa da ya tsoma baki a fadan da ba ruwansa. **18** Kamar yadda mahaukaci yake harbin cukwimai ko kibiyoyi masu dafi **19** haka yake da mutumin da ya rufe makwabci sa’an nan ya ce, “Wasa ne kawai nake yi!” **20** In ba itace wuta takan mutu; haka kuma in ba mai gulma ba za a yi fada ba. **21** Kamar yadda gawayi yake ga murhu, itace kuma ga wuta, haka mutum mai neman fada yake ga fada. **22** Kalmomin mai gulma suna kama da burodi mai dadfi; sukan gangara can cikin cikin mutum. **23** Kamar kaskon da aka dalaye da azurfar da ba a tace ba haka lebuna masu mugun zuciya. **24** Mai yin kiyayya yakan boye kansa da maganar bakinsa, amma a cikin zuciyarsa yana cike da munafunci **25** Ko da jawabinsa ya dauki hankali, kada ka gaskata shi, gama abubuwa kyama guda bakwai sun cika zuciyarsa. **26** Watakila ya boye kiyayyarsa da karya, duk da haka za a tone muguntarsa a cikin taro. **27** In mutum ya haka rami, shi zai fadi a ciki; in mutum ya mirgino dutse, dutsen zai mirgine a kansa. **28** Harshe mai fadin karya yana kin wafanda yake bata musu rai, dadin baki kuma yakan aikata barna.

27 Kada ka yi fariya a kan gobe gama ba san abin da ranar za ta kawo ba. **2** Ka bar wani ya yabe ka, ba kai kanka ba; wani dabam, ba lebunanka ba. **3** Dutse yana da nauyi yashi kuma wahala ce, amma tsokanar wawa ta fi su duka nauyi. **4** Fushi mugun abu ne mai hallakarwa, amma wa zai iya tsaya a gabani kishi? **5** Gara tsawatawar da ake yi a fili da kaunar da ake yi a boye. **6** Za a iya amince da rauni daga aboki, amma abokin gaba ko da ya sumbace ka kada ka sake da shi! **7** Duk wanda ya koshi da zuma, ba ya marmarinsa kuma amma wanda yake yunwa ko abin da yake da dici ma zai ji shi da zaki. **8** Kamar tsuntsun da ya

bace daga shekarsa haka yake da mutumin da ya bar gidansa. **9** Man shafawa mai kanshi da kuma turare kan faranta zuciya, gaisuwar amini kuma takan fito daga shawarar kirki. **10** Kada ka manta da abokinka da kuma abokin mahaifinka, kuma kada ka tafi gidan dan’uwanka sa’ad da masifa ta same ka, gara ka je wurin makwabci na kusa da ka je wurin dan’uwani da yake da nisa. **11** Ka zama mai hikima, dana, ka kuma faranta mini zuciya; zan iya amsa kowace irin sukar da wani zai yi mini. **12** Mai basira kan hango hatsari ya kuma kauce, marar azanci zai yi ta kutsa kai ciki, daga bayo ya yi da na sani. **13** A karfe rigunan wanda ya dauki lamunin bafo; a rike shi jingina in ya yi shi don mace marar aminci. **14** In mutum ya albarkaci makwabcinsa da murya mai karfi da sassafe, za a dauka shi a matsayin la’ana. **15** Mace mai fitina kamar didfigar ruwa take ba kaikkautawa; **16** hana ta yana kamar yin kokari tsai da iska ne ko yin kokarin cafke mai a tafin hannunka. **17** Kamar yadda karfe kan wasa karfe haka mutum kan koyi daga mutum. **18** Duk wanda ya lura da itacen baure, zai ci’ya’ysa, kuma duk wanda ya lura da maigidansa za a girmama shi. **19** Kamar yadda ruwa kan nuna yadda fuska take, haka zuciyar mutum kan nuna irin mutumin. **20** Mutuwa da Hallaka ba sa koshi, haka idanun mutum ba sa koshi da gari. (*Sheol h7585*) **21** Ana gwajin azurfa da kuma zinariya da wuta, amma akan gwada mutum ta wurin yabon da ya samu. **22** Ko da ka daka wawa a turmi, kana daka shi kamar hatsi da tabarya, ba za ka fid da wauta daga gare shi ba. **23** Ka tabbata ka san lafiyar garken tumakinka, ka mai da hankali ga garken shanunka; **24** domin dukiya ba ta dawwama har abada, ba a kuma kasance da rawani daga tsara zuwa tsara. **25** Sa’ad da aka yanki ingirci sabon toho kuma ya bayyana aka kuma tattara ciyawa daga tuddai, **26** gashin raguna za su tanada maka tufafi, za ka iya sayi gonaki masu kyau da kudin awaki. **27** Za ka kasance da madadar awaki mai yawa don ka ciyar da kanka da kuma iyalinka ka kuma inganta bayinka mata.

28 Mugu yakan gudu ko babu wanda yake korarsa, amma adalai suna da karfin hali kamar zaki. **2** Sa’ad da kasa ta yi tayarwa, takan kasance da masu mulki da yawa, amma mai fahimi da sani kan mai da zaman lafiya. **3** Mai mulkin da ya danne talakawa yana kama da ruwan saman da ya lalatar da hatsi. **4** Duk wafanda ba sa bin doka yabon mugaye suke yi, amma wafanda suke yin biyayya da doka suna gaba

da mugaye ke nan. 5 Mugaye ba su san gaskiya ba, amma wadanda suke neman Ubangiji sun santa sosai. 6 Gara matalauci wanda yake tafiya babu abin zargi da mai arziki wanda hanyoyinsa mugaye ne. 7 Duk wanda ya kiyaye doka da ne mai la'akari, amma wanda yake abokantaka da masu zari yakan jawo wa mahaifinsa kunya. 8 Duk wanda ya tara dukiyarsa ta wurin ba da bashi da ruwan da ya wuce misali yana tara wa wani ne wanda zai yi ta talakawa alheri. 9 In wani ya yi kunnuwa kashi ga doka ko addu'arsa ma abar kyama ce. 10 Duk wanda ya jagorance masu aikata gaskiya a hanyar mugunta zai fādā cikin tarkonsa amma marasa abin zargi za su sami gādō mai kyau. 11 Mai arziki zai yi zato shi mai hikima ne a ganinsa, amma matalauci mai basira ya fi shi sanin abin da yake daidai. 12 Sa'ad da adalai suka yi nasara, kowa yakan yi biki; amma sa'ad da mugu ya samu shugabanci, mutane sukan yi ta buya. 13 Duk wanda ya boye zunubansa ba ya tāba cin nasara, amma duk wanda ya furta ya kuma ki su yakan sami jinkai. 14 Mai albarka ne mutumin da kullum yake jin tsoron Allah, amma duk wanda ya taurare zuciyarsa yakan shiga wahala. 15 Kamar rurin zaki ko sandar beyar haka mugun mutum mai mulki a kan mutane marasa karfi yake. 16 Mugu mai mulki ba shi da azanci, amma duk wanda yake kin kazamar riba yakan yi tsawon rai. 17 Mutumin da laifin kisa ya yi ta damunsa zai zama mai gudu don tsoro har mutuwa; kada wani ya taimake shi. 18 Duk wanda ya yi tafiya marar abin zargi zai zauna lafiya, amma duk wanda hanyoyinsa mugaye ne zai fādī nan da nan. 19 Duk wanda ya nome gonarsa zai sami amfani a yalwace, amma duk wanda yake zaman banza zai zama matalauci a koyaushe. 20 Mutum mai aminci zai cika da albarka, amma duk mai son yin arziki dare daya zai sha hukunci. 21 Nuna sonkai ba shi da kyau, duk da haka mutum zai aikata abin da ba daidai ba saboda'yar karamar rashawa. 22 Mai rowa yana allalla ya yi arziki bai san cewa talauci ne ke jiransa ba. 23 Duk wanda ya tsawata wa wani mutum zai sami yabo a karshe fiye da wanda yake mai dadin baki. 24 Duk wanda ya yi wa mahaifin ko mahaifiyarsa sata ya kuma ce, "Ai, ba laifi ba ne" abokin mai hallakarwa ne shi. 25 Mai hadama yakan jawo tā-da-na-zaunetsaye, amma duk wanda ya dogara ga Ubangiji zai yi nasara. 26 Duk mai dogara ga kansa wawa ne, amma duk wanda yake tafiya da hikima zai zauna lafiya. 27 Duk wanda yake bayarwa ga matalauta ba zai rasa

kome ba, amma duk wanda bai kula da su ba yana samu la'ana masu yawa. 28 Sa'ad da mugu ya samu shugabanci, mutane sukan yi ta buya; amma sa'ad da mugu ya hallaka, adali kan ci gaba cikin arziki da lafiya.

29 Mutumin da ya ci gaba da taurinkai bayan an kwabe shi ba da dadewa ba zai hallaka ba makawa. 2 Sa'ad da masu adalci suke cin nasara, mutane kan yi farin ciki sa'ad da mugaye suke mulki, mutane kan yi nishi. 3 Duk mai kaunar hikima kan kawo wa mahaifinsa farin ciki, amma wanda yake ma'amala da karuwi kan lalatar da dukiyarsa. 4 Ta wurin yin adalci sarki kan sa kasa tā yi karko amma duk mai hadama don cin hanci kan rushe kasar. 5 Duk wanda yake wa makwabcinsa dadin baki yana sa wa kafafunsu tarko ne. 6 Mugun mutum tarko ne ta wurin zunubinsa, amma mai adalci zai iya rera ya kuma yi murna. 7 Masu adalci sun damu game da adalci don talakawa, amma mugaye ba su da wannan damuwa. 8 Masu ba'a kan kuta fādā a birni, amma masu hikima sukan kwantar da fushi. 9 In mai hikima ya je wurin shari'a da wawa, wawa kan yi ta fushi yana ta dariya, ba kuwa za a sami salama ba. 10 Masu kisankai sukan ki mutum mai mutunci su kuma nema su kashe mai aikata gaskiya. 11 Wawa yakan nuna fushinsa a fili, amma mai hikima kan kanne fushinsa. 12 In mai mulki yana sauraran karairayi, dukan ma'aikatansa za su zama mugaye. 13 Matalauci da azzalumi suna da wannan abu daya. Ubangiji ne yake ba dukansu gani. 14 In sarki yana hukunta talakawa da adalci kursiyinsa kullum zai kasance lafiya. 15 Sandar gyara kan ba da hikima, amma yaron da aka bari ba horo kan jawo kunya ga mahaifiyarsa. 16 Sa'ad da mugaye suke cin nasara, haka zunubi zai yi ta karuwa, amma masu adalci za su ga fāduwar wadannan mutane. 17 Ka hori danka, zai kuwa ba ka salama; zai ba ka farin cikin da kake so. 18 Inda ba wahayi, mutane kan kangare; amma masu albarka ne wadanda suke kiyaye doka. 19 Ba a yi wa bawa gyara ta wurin magana kawai; ko da ya fahimta ma, ba zai kula ba. 20 Ka ga mutum mai yin magana da garaje? To, gara a sa zuciya ga wawa da a sa zuciya gare shi. 21 In mutum ya yi wa bawansa shagwaba tun yana yaro, zai jawo bakin ciki a karshe. 22 Mutum mai cika fushi yakan tā da fādā, mai zafin rai kuma kan yi zunubai masu yawa. 23 Fariyar mutum kan jawo masa kaskanci amma mai saukinkai kan sami girmamawa. 24 Duk wanda yake

abokin ɓarawo abokin gāban kansa ne; yana jin sa yana ta rantsuwa, amma bai isa ya ce kome ba. **25** Jin tsoron mutum tarko ne, amma duk wanda ya dogara ga Ubangiji zai zauna lafiya. **26** Mutane sukan nem samun farin jini daga wurin sarki, amma daga wurin Ubangiji ne mutum kan sami adalci. **27** Masu adalci suna kyamar masu rashin gaskiya; mugaye sukan yi kyamar masu aikata gaskiya.

30 Maganganun Agur dan Yake, magana ce horarriya. Wannan mutum ya furtu wa Itiyel da kuma ga Ukal, **2** “Ni ne mafi jahilci a cikin mutane; ba ni da fahimi irin na mutum. **3** Ban koyi hikima ba, ba ni kuma da sani game da Mai Tsarkin nan, **4** Wane ne ya taba haura zuwa sama ya dawo? Wane ne ya tattara iska a tafin hannuwansa? Wane ne ya nannade ruwaje a cikin rigarsa? Wane ne ya kafa dukan iyakokin duniya? Mene ne sunansa, da kuma sunan dansa? Fada mini in ka sani! **5** “Kowace maganar Allah ba ta da kuskure; shi ne garkuwa ga wadanda suke neman mafaka daga gare shi. **6** Kada ka kara ga maganarsa, in ba haka ba zai tsawata maka ya kuma nuna kai makaryaci ne. **7** “Abu biyu ina rokonka, ya Ubangiji; kada ka hana ni kafin in mutu. **8** Ka kawar da karya da kuma karairayi nesa da ni; kada ka ba ni talauci ko arziki, amma ka ba ni abincina na yini kadai. **9** In ba haka ba, zan wadace in ki ka har in ce, ‘Wane ne Ubangiji?’ Ko kuwa in zama matalauci in yi sata ta haka in kunyata sunan Allahna. **10** “Kada ka baza karairayi game da bawa ga maigidansa, in ba haka ba, zai la’ance ka, za ka kuwa sha wahala a kan haka. **11** “Akwai wadanda sukan zagi mahaifinsu ba sa kuma sa wa mahaifiyarsu albarka; **12** wadanda sukan dauka su tsarkaka ne a ganinsu alhalu kuwa kazamai ne su; **13** wadanda kullum idanunsu masu kallon reni ne, wadanda kallon da suke yi na daurin gira ne; **14** wadanda hakoransu takuba ne wadanda kuma mukamukansu tarin wukafe ne don su cinye matalauta daga duniya da kuma mabukata daga cikin mutane. **15** “Matsattsaku tana da’ya’ya mata biyu. Suna kuka suna cewa, ‘Ba ni! Ba ni!’ Akwai abubuwa uku da ba sa taba koshi, guda hudu ba sa taba cewa, ‘Ya isal!’ **16** Kabari, mahaifar da ba ta haihuwa, kasa, wadda ba ta taba koshi da ruwa, da kuma wuta, wadda ba ta taba cewa ‘Ya isal’ (*Sheol h7585*) **17** “Idon da yake yi wa mahaifi ba’a, wanda yake wa mahaifiya dariyar rashin biyayya, hankakin kwari za su kwaküle masa ido, unglai za su cinye su. **18** “Akwai

abubuwa uku da suke ba ni mamaki, abubuwa hudu da ba na iya fahimtaru, **19** yadda gaggafa take firiya a sararin sama, yadda maciji yake tafiya a kan dutse, yadda jirgin ruwa yake tafiya a teku, da kuma sha’ani tsakanin namiji da’ya mace. **20** “Ga yadda mazinaciya take yi. Takan ci ta share bakinta ta ce, ‘Ban yi wani abu marar kyau ba.’ **21** “Akwai abubuwa uku da duniya kan yi rawan jiki, abubuwa hudu da ba ta iya jurewa, **22** bawan da ya zama sarki, wawan da ya koshi da abinci, **23** macen da ba a kauna wadda ta sami miji, da kuma baiwar da ta dauki matsayin uwargijiyarta. **24** “Akwai abubuwa hudu a duniya da suke kanana, duk da haka suna da hikima kwarai. **25** Kyashi halittu ne da ba su da karfi sosai, duk da haka suna ajiyar abincinsu da rani; **26** remaye halittu ne da ba su da karfi sosai, duk da haka sukan yi gidajensu a duwatsu; **27** fāra ba su da sarki, duk da haka suna tafiya tare bisa ga girma; **28** ana iya kama kadangare da hannu, duk da haka akan same shi a fadodin sarakuna. **29** “Akwai abubuwa uku da suke jan jiki da kuma takama a tafiyarsu abubuwa hudu wadanda suke kwarjini da takama a tafiyarsu, **30** zaki mai karfi a cikin namun jeji, wanda ba ya ratse wa kowa; **31** zakara mai takama, da bunsuru, da kuma sarki mai sojoji kewaye da shi. **32** “In ka yi wauta ka kuma dfaukaka kanka, ko kuwa wani yana fulla maka mugunta, ka dāfa hannunka a bisa bakinka! **33** Gama kamar yadda kadafadden madara takan kawo mai, murda hanci kuma takan sa a yi haɓo, haka tsokanar fushi takan kawo fada.”

31 Maganganun Sarki Lemuwel, magana ce horarriya mahaifiyarsa ta koya masa, **2** “Ka saurara, ya dana! Ka saurara, dan cikina! Ka saurara, ya dan amshin addu’ata! **3** Kada ka ba da karfinka a kan mata, karfinka ga wadanda suka hallaka sarakuna. **4** “Ba na sarakuna ba ne, ya Lemuwel, ba na sarakuna ba ne su sha ruwan inabi, ba na masu mulki ba ne su yi marmarin barasa, **5** don kada su sha su manta da abin da doka ta umarta, su hana wa wadanda aka danne hakkinsu. **6** A ba da barasa ga wadanda suke cikin halin kāka naka yi, ruwan inabi ga wadanda suke cikin wahala; **7** bari su sha su manta da talaucinsu kada kuma su kara tunawa da ɓacin ransu. **8** “Yi magana domin bebaye, domin hakkin dukan wadanda suke nakasassu. **9** Yi magana a kuma yi shari’ar adalci; a tsare hakkin talakawa da masu bukata.” **10** Wa yake iya samun mace mai halin kirki? Darajarta ta fi ta lu’ulu’ai. **11** Mijinta yana da cikakken amincewa da

ita kuma ba ya rasa wani abu mai daraja. **12** Takan yi masa alheri ba mugunta ba, dukan kwanakin ranta. **13** Takan zaɓi ulu da lilin ta yi ta saka da hannuwanta da farin ciki. **14** Ita kamar jirgin'yan kasuwa ne tana kawo abincinta daga nesa. **15** Takan farka tun da sauran duhu; ta tanada wa iyalinta abinci ta kuma shirya wa'yan matan gidanta ayyukan da za su yi. **16** Takan lura da gona sosai ta kuma saye ta; daga abin da take samu na kudin shiga take shuka gonar inabi. **17** Takan himmantu tă yi aikinta tukuru; hannuwanta suna da karfi domin ayyukanta. **18** Takan tabbata akwai riba a kasuwancinta, kuma fitilarta ba ya mutuwa da dare. **19** Da hannunta take rike abin kaɗi ta kuma kama abin saka da yatsotsinta. **20** Takan marabci talakawa takan kuma taimaki masu bukata. **21** Sa'ad da Ḍankara ta fādi, ba ta jin tsoro saboda gidanta; gama dukansu suna da tufafi masu kauri. **22** Takan yi wa gadonta kayan shimpida; tufafinta kuma na lilin ne mai laushi na shunayya. **23** Ana girmama mijinta a kofar shiga birni inda yakan zauna a cikin dattawan gari. **24** Takan yi riguna na lilin ta sayar; takan kuma sayar wa'yan kasuwa da ðamara. **25** Karfi da mutunci su ne suturarta; za tă iya yin dariyar kwanaki masu zuwa. **26** Tana magana da hikima, kuma umarnai mai aminci yana a harshenta. **27** Tana lura da sha'anin gidanta kuma ba ta cin abincin kyuya. **28** 'Ya'yanta sukan tashi su ce da ita mai albarka; haka mijinta ma, yakan kuma yabe ta yana cewa, **29** "Mata da yawa suna yin abubuwan yabo, amma ke kin fi su duka." **30** Kayan tsari yana rufu, kyau kuma kan shude; amma mace mai tsoron Ubangiji abar yabo ce. **31** Ka ba ta ladar da ya dace tă samo wa kanta, bari kuma ayyukanta su kawo mata yabo a kofar shiga birni.

Mai Hadishi

1 Kalmomin Malami, dan Dawuda, Sarki a Urushalima. **2** “Ba amfani! Ba amfani!” In ji Malami. “Gaba daya ba amfani! Kome ba shi da amfani!” **3** Wace riba ce mutum yake samu daga wahalar da yake fama a duniya? **4** Zamanai sukan zo zamanai su wuce, amma duniya tana nan har abada. **5** Rana takan fito rana ta kuma fādi, ta kuma gaggauta zuwa inda takan fito. **6** Iska takan hura zuwa kudu ta kuma juya zuwa arewa; tā yi ta kewayewa, tā yi ta koma inda take fitowa. **7** Dukan rafuffuka sukan gangara zuwa teku, duk da haka teku ba ya cika. Daga inda rafuffukan suke fitowa, a can suke komawa kuma. **8** Dukan abubuwa suna kawo gajiyi, gaban magana. Ido ba ya gaji da gani, haka ma kunne yā koshi da ji. **9** Abin da ya taba kasancewa, zai sāke kasance, abin da aka yi za a sāke yi kuma; babu wani abu sabo a duniya. **10** Akwai wani abin da za a ce, “Duba! Ga wani abu sabo”? Abin yana nan, tun dā can, ya kasance kafin lokacinmu. **11** Ba a tunawa da mutanen dā, haka su ma da ba a haifa ba tukuna wadanda za su biyo bayansu ba za a tuna da su ba. **12** Ni, Malami, sarki ne bisa Isra’ila a Urushalima. **13** Na dauri aniyata in gwada don in bincika ta wurin hikima dukan abin da ake yi a duniya. Kaya mai nauyi ne Allah ya dora a kan mutane! **14** Na ga dukan abubuwan da ake yi a duniya, dukansu ba su da amfani, naushin iska ne kawai. **15** Abin da yake tankwararre ba zai miķu ba; ba za a kuma iya ūdaya abin da ba shi ba. **16** Na yi tunani a raina na ce, “Duba, na yi girma, na kuma karu da hikima fiye da duk wanda ya taba mulki a bisa Urushalima kafin ni; na dandana hikima mai yawa da kuma ilimi.” **17** Sa’an nan na daura aniyata ga fahimtar hikima, in kuma san bambanci tsakanin hauka da wauta, amma na koyi cewa wannan ma, naushin iska ne kawai. **18** Gama yawan hikima yakan kawo yawan baķin ciki; yawan sani, yawan bacin rai.

2 Na ce wa kaina, “Zo, zan gwada ka da jin dadī don in ga abin da yake da kyau.” Amma wannan ma ya zama ba amfani. **2** Sai na ce, “Dariya hauka ce. Kuma me jin dadī yake kawowa?” **3** Na yi kokari in sa raina yā yi farin ciki da ruwan inabi, in kuma rungumi wauta, hankalina kuma yana yin mini jagora da hikima. Na so in ga abin da yake da daraja ga mutane a duniya a’yan kwanakinsu. **4** Na yi ayyuka masu girma. Na gina gidaje wa kaina na kuma shuka

gonakin inabi. **5** Na yi lambuna da wuraren shaķatawa, na shuka itatuwa masu’ya’ya iri-iri a cikinsu. **6** Na yi tankuna don in yi banruwan kurmin itatuwa. **7** Na sayi bayi mata da maza, ina kuma da wadansu bayin da aka haifa a gidana. Ina da garkunan shanu da na tumaki da na awaki fiye da duk wanda ya taba zama a Urushalima kafin ni. **8** Na tara wa kaina azurfa da zinariya, ina da ma’ajin sarakuna da yankuna. Na samo wa kaina mawāka mata da maza, da dukan irin matan da kowane namiji zai so. **9** Na kasaita fiye da kowane mutumin da ya riga ni zama a Urushalima. Cikin dukan wannan, hikimata ba tā rabu da ni ba. **10** Ban hana kaina duk wani abin da idona ya yi sha’awarsa ba; ban hana zuciyata wani jin dadī ba. Zuciyata ta yi murna da dukan aikina, wannan kuwa shi ne ladan dukan famata. **11** Duk da haka sa’ad da na duba dukan aikin hannuwana, da abin da na yi fama don in samu, sai kome ya zama ba shi da amfani, naushin iska ne kawai; babu wata riba a duniya. **12** Sai na juya ga tunanina don in lura da hikima, da kuma hauka da wauta. Me ya rage wa magājīn sarki yā yi fiye da abin da aka riga aka yi? **13** Na ga cewa hikima ta fi wauta, kamar yadda haske ya fi duhu. **14** Mai hikima ya san inda ya nufa, wawa kuwa yana tafiya a cikin duhu; amma sai na gane cewa kaddara daya ce take samunus. **15** Sai na yi tunani a zuciyata, “Kaddarar wawa za tā same ni ni ma. Wace riba ce hikimata za tā jawo mini?” Na ce a zuciyata, “Wannan ma ba shi da amfani.” **16** Gama ba za a kāra tunawa da mai hikima ko wawa ba; nan gaba za a manta da su. Yadda wawa zai mutu, haka ma mai hikima! **17** Don haka na ki jinin rayuwa, gama aikin da ake yi a duniya yana bata mini rai. Dukan abin da yake cikinta kuwa ba shi da amfani, naushin iska ne kawai. **18** Na ki jinin dukan abubuwan da na yi wahala ina yi a duniya, gama dole in bar su wa na bayana. **19** Wa ya sani ko zai zama mai hikima ko kuma wawa? Duk da haka zai mallaki dukan aikin da na yi da kokarina da kuma dabarata a duniya. Wannan ma ba shi da amfani. **20** Saboda haka zuciyata ta fara karaya a kan dukan faman aikina a duniya. **21** Gama mutum zai yi aikinsa da dukan hikimarsa, da saninsa, da gwanintarsa, sa’an nan dole yā bar dukan abin da ya mallaka ga wani wanda bai yi wahalar kome a ciki ba. Wannan ma ba shi da amfani, hasara ce mai yawa. **22** Me mutum zai samu daga aikin da ya yi duka, da irin dawainiyar da ya sha a kan yin aikin a duniya? **23** Dukan kwanakinsa

aikinsa damuwa ce da ɓacin zuciya; ko da dare ma hankalinsa ba a kwance yake ba. Wannan ma ba shi da amfani. **24** Ba abin da mutum zai yi da ya fi yă ci, yă sha, yă ji wa ransa dadī daga aikinsa. Na lura cewa wannan ma, ya fito daga hannun Allah ne, **25** gama in ba tare da shi ba, wa zai iya ci yă sha yă kuma ji dadī? **26** Ga wanda ya gamshe shi, Allah yakan ba da hikima da sani da farin ciki, amma ga mai zunubi yakan ba shi aikin tarawa da ajiyar dukiya domin yă miķa wa wanda ya gamshi Allah. Wannan ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai.

3 Akwai lokaci domin kowane abu, da kuma lokaci domin kowane aiki a duniya. **2** Lokacin haihuwa da lokacin mutuwa, lokacin shuki da lokacin tumfukewa. **3** Lokacin kisa da lokacin warkarwa, lokacin rushewa da lokacin ginawa. **4** Lokacin kuka da lokacin dariya, lokacin makoki da lokacin rawa. **5** Lokacin warwatsa duwatsu da lokacin tara su, lokacin runguma da lokacin dainawa. **6** Lokacin nema, da lokacin fid da zuciya, lokacin ajiyewa da lokacin zubarwa. **7** Lokacin yagewa da lokacin dinkewa, lokacin yin shiru da lokacin magana. **8** Lokacin kauna da lokacin Kiyayya, lokacin yaki da lokacin salama. **9** Wace riba ce ma'aikaci yake da ita saboda wahalarsa? **10** Na ga nawayar da Allah ya dora a kan mutane. **11** Ya yi kowane abu da kyau a lokacinsa. Ya kuma sa matuka a zukatan mutane, duk da haka sun kăsa gane abin da Allah ya yi daga farko zuwa karshe. **12** Na san ba abin da ya fi wa mutane kyau fiye da su ji dadī su kuma yi alheri yayında suke da rai. **13** Cewa kowa yă ci, yă sha, yă kuma ji dadī cikin dukan aikinsa, wannan kyautar Allah ce. **14** Na san cewa duk abin da Allah ya yi zai dawwama har abada; ba abin da za a kara ko a rage. Allah ya yi haka domin mutane su girmama shi. **15** Duk abin da yana nan ya taba kasancewa, kuma abin da zai kasance, ya taba kasancewa; Allah kuma zai nemi bayanin abubuwān da suka wuce. **16** Sai na ga wani abu kuma a duniya, a wurin shari'a, akwai mugunta a can, a wurin adalci, akwai mugunta a can. **17** Sai na yi tunani a zuciyata, "Allah zai shari'anta masu adalci da masu mugunta, gama za a kasance da lokaci domin kowane aiki, lokaci domin kowane abu." **18** Na sâke yin tunani, "Game da mutane kam, Allah kan gwada su don su san cewa ba su fi dabba ba. **19** Kaddarar mutum daya take da ta dabba; Kaddara daya ce take jiransu biyu. Yadda dayan yake mutuwa, haka ma ddayan. Dukansu numfashinsu iri daya ne;

mutum bai fi dabba ba. Kowane abu ba shi da amfani. **20** Duka wuri daya za su tafi; gama duka daga turbaya suka fito, kuma ga turbaya duka za su koma. **21** Wa ya tabbatar cewa ruhun mutum yakan tashi sama sa'an nan na dabba yă sauка kasa?" **22** Saboda haka na ga babu abin da ya fi kyau wa mutum fiye da yă more wahalar aikinsa, domin wannan ne rabonsa. Gama wa zai kawo shi yă ga abin da zai faru a bayansa?

4 Na sâke dubawa sai na ga zaluncin da ake yi a duniya. Na ga hawayen wadanda ake zalunta kuma ba su da mai taimako; masu iko suna goyon bayan masu zalunci, ga shi ba su da mai taimako. **2** Sai na furtu cewa matattu, wafanda suka riga suka mutu, sun fi wafanda suke a raye farin ciki, wafanda har yanzu suke da rai. **3** Amma wanda ya fi su duka shi ne wanda bai riga ya kasance ba, wanda bai ga muguntar da ake yi a duniya ba. **4** Sai na gane cewa, duk wata fama da duk wata nasara sun samo asali daga kishin da mutum yake yi na maķwabcinsa ne. Wannan ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai. **5** Wawa yakan kame hannuwansa yă kuma lalatar da kansa. **6** Gara tafin hannu guda cike da kwanciyar rai da tafin hannu biyu cike da tashin hankali da harbin iska kawai. **7** Na kuma ga wani abu marar amfani a duniya. **8** Akwai wani mutum shi kadai; bai shi da da ko dan'uwa. Ba shi da hutu daga wahalarsa, duk da haka bai koshi da dukiyarsa ba. Ya tambayi kansa, "Ma wane ne nake wannan wahala, kuma me ya sa nake hana kaina jin dadī?" Wannan ma ba shi da amfani, harkar bakin cikin ne kawai! **9** Biyu sun fi daya, gama suna samun riba mai kyau na aikinsu. **10** In daya ya fâdi, abokinsa zai taimake shi yă tashi. Amma abin tausayi ne ga mutumin da ya fâdi ba shi kuma da wanda zai taimake shi yă tashi! **11** In mutum biyu sun kwanta tare, za su ji dumin juna. Amma yaya mutum daya zai ji dumi yana shi kadai? **12** Ana iya shan karfin mutum daya, mutum biyu za su iya kăre kansu. Igiya ribi uku tana da wuya tsinkawa. **13** Gara saurayi wanda yake matalauci amma yake da hikima da sarkin da ya tsufa mai wauta, wanda ba ya karbar shawara. **14** Yana yiwuwa saurayin yă fito daga kurkuku yă hau gadon sarauta, ko kuma dai an haife shi cikin talauci a kasarsa. **15** Na ga cewa dukan wadanda suka rayu suka kuma yi tafiya a duniya sun bi saurayin, magajin sarkin. **16** Babu karshe ga dukan mutanen da suka riga su. Amma wafanda suka zo

daga bayan, ba su gamsu da magājin ba. Wannan ma ba
shi da amfani, naushin iska ne kawai.

5 Ka lura da matakanka sa'ad da ka tafi gidan Allah.

Ka je kusa don ka saurara a maimakon miķa hadaya
kamar wawaye, wadanda ba su san sun yi laifi ba.
2 Kada ka yi subul da bakinka, kada zuciyarka tā yi
garajen furta wani abu a gabon Allah. Allah yana sama
kai kuma kana duniya, saboda haka, kada kalmominkia
su zama da yawa. **3** Kamar yadda son cika buri yakan
zo sa'ad da kana da yawan damuwa, haka jawabin
wawa yake sa'ad da yake yawan magana. **4** Sa'ad da
ka yi alkawari ga Allah, kada ka bata lokaci wajen
cika shi. Ba ya jin dadin wawaye; ka cika alkawarinka.
5 Gara kada ka yi alkawari, da ka yi amma ba ka
cika ba. **6** Kada ka bar bakinka ya kai ga yin zunubi.
Kada kuma ka kai kara wurin dan sakon haikali cewa,
“Alkawarin da na yi kuskure ne.” Me ya sa Allah yake
fushi a kan abin da ka fada har yā lalatar da aikin
hannuwanka? **7** Yawan buri da yawan magana ba su
da amfani. Saboda haka, ka ji tsoron Allah. **8** In ka ga
ana zaluntar matalauta a wani yanki, ba a yin adalci,
ana kuma tauye hakki, kada ka yi mamakin wadannan
abubuwa; domin akwai wani jami'in da yake bisa da
wani, a bisansu biyu kuwa akwai wani. **9** Kowa yakan
amfana da bunkasar amfanin kasa, sarki kansa yana
samun riba daga gonaki. **10** Duk mai kaunar kudi ba ya
samun isashe; duk ma kaunar dukiya ba ya koshi da
abin da yake samu. Wannan ma ba shi da amfani. **11**
Kamar yadda kaya suke habaka, haka ma masu amfani
da su. Kuma wane amfani ne suke ga mai shi in ba
ciyar da idanunsa a kansu ba? **12** Barcin ma'aikaci
dadi gare shi, ko yā ci kadan ko da yawa, amma yalwar
mai arziki ba ta barinsa yā iya yin barci. **13** Na ga
wani mugun abu a duniya, arzikin da aka ajiye don yā
cuce mai shi, **14** ko kuwa dukiyar da ta bace ta wata
hasara, har ya zama sa'ad da ya haifi da, babu abin
da ya bar masa. **15** Tsirara mutum yakan fito daga
cikin mahaifiyarsa, kuma kamar yadda ya fito, haka
zai koma. Ba ya daukan kome daga wahalarsa da zai
rike a hannunsa. **16** Wannan ma mugun abu ne, Yadda
mutum ya zo, haka zai koma, to, wace riba ce ya ci, da
yake ya yi wahalar iska ce kawai? **17** Duk rayuwarsa
ya ci abinci a cikin duhu, da bacin rai mai tsanani,
da azaba, da fushi. **18** Sa'an nan na gane cewa abu
mai kyau ne, daidai ne kuma mutum yā ci, yā sha,
yā kuma ji dadin aikin da ya yi a'yan kwanakin da
Allah ya ba shi, gama wannan shi aka faddara wa

mutum daga faman wahalarsa a duniya a cikin'yan
kwanakin da Allah ya ba shi a duniya, gama wannan
shi ne rabonsa. **19** Ban da haka ma, sa'ad da Allah ya
ba wa mutum dukiya da wadata, ya kuma ba shi zarafi
yā ji dadinsu, ya kuma amince da rabonsa, sai yā ji
dadin aikinsa, wannan kyauta ce ta Allah. **20** Da kyar
yake tunani a kan kwanakin rayuwarsa, domin Allah
ya yarje masa, yā zauna da farin ciki.

6 Na ga wani mugun abu a duniya, ya kuma nawaita
wa mutane kwarai.

2 Allah yakan ba mutum dukiya,
da wadata da kuma girma, don kada yā rasa abin da
ransa yake so, amma Allah bai ba shi zarafin more
su ba, a maimakon haka ma sai baķo ne yā more su.
Wannan ba shi da amfani, mugun abu ne kwarai.
3 Mutum zai iya kasance da'yā'ya dari, yā kuma yi
shekaru masu yawa; duk da haka kome dadewarsa, in
bai more wadatarsa ba, bai kuma sami kyakkyawar
binnewa ba, na ce, gara wanda aka haife shi gawa. **4**
Haihuwa ba tā amfane wanda aka haifa gawa ba, gama
ya zo daga duhu ya koma duhu inda aka manta da
shi. **5** Ko da yake bai ga hasken rana ba, bai kuma san
kome ba, duk da haka ya dai huta, fiye da mutumin da
bai more wa ransa ba, **6** ko da ya yi shekara dubu biyu
amma bai more wadatarsa ba. Ba wuri daya dukansu
biyu za su tafi ba? **7** Dukan kokarin da mutum yake
yi, yana yi ne domin bakinsa, duk da haka bai taba
gamsar da abin da yake marmari. **8** Da me mai hikima
ya fi wawa? Wace riba ce matalauci yakan samu don
yā iya zama da mutane? **9** Gara abin da ido ya gani
da kwadafin da bai sami biyan bukata ba. Wannan
ma ba shi da amfani, naushin iska ne kawai. **10** Duk
abin da ya kasance, to, yana da suna, kuma duk abin
da mutum yake, an riga an sani. Ba mutumin da zai
iya karawa da wanda ya fi shi karfi. **11** Yadda yawan
magana take haka karancin amfaninta, yaya wannan
zai amfane wani? **12** Gama wa ya san abin da ya fi
dacewa ga mutum a'yan kwanakinsa marasa amfani
da sukan wuce kamar inuwa? Wa kuma zai iya fada
masa abin da zai faru a duniya bayan ya rasu?

7 Suna mai kyau ya fi turare mai kansi, kuma ranar

mutuwa ta fi ranar haihuwa. **2** Gara a tafi gidan
makoki da a je gidan biki, gama mutuwa ce kaddarar
kowane mutum; ya kamata masu rai su lura da haka.
3 Bakin ciki ya fi dariya, gama bakin ciki yakan kawo
gyara. **4** Zuciyar masu hikima tana a gidan makoki,
amma zuciya wawaye tana a gidan shagali. **5** Gara ka

saurari tsawatawar mai hikima da ka saurari wa'kar wawaye. **6** Kamar karar kayar da take karce gindin tukunya, haka dariyar wawaye take. Wannan ma bashi da amfani. **7** Zalunci yakan mai da mutum mai hikima wawa, cin hanci kuma yakan lalace hali. **8** Karshen abu ya fi farkonsa, hakuri kuma ya fi girman kai. **9** Kada ranka yă yi saurin tashi, gama fushi yana zama a cinyar wawaye. **10** Kada ka ce, “Me ya sa kwanakin dā sun fi wadannan?” Gama ba daidai ba ne a yi irin wadannan tambayoyi. **11** Hikima, kamar găđo, abu mai kyau ne tana kuma da amfani ga wadanda suka ga rana. **12** Hikima mafaka ce takan kăre mutum kamar yadda kudi suke yi. Kiyayewar da hikima takan yi wa mai ita ita ce amfanin ilimi. **13** Ku lura da abin da Allah ya yi. Wa zai iya miķe abin da ya tankware? **14** Sa'ad da al'amura suke tafiya daidai, ka yi farin ciki, amma sa'ad da suka lalace, ka tuna, Allah ne ya yi wuncan shi ne kuma ya yi wannan. Saboda haka, mutum ba zai san wani abu game da nan gabansa ba. **15** A cikin rayuwan nan ta rashin amfani nawa, na lura da wadannan abubuwa biyu, mai adalci yana hallakawa cikin adalcinsa, mai mugunta kuma yana tsawon rai cikin muguntarsa. **16** Kada ka cika yin adalci, fiye da kima, kada kuma ka cika yin hikima, don me za ka hallaka kanka! **17** Kada ka cika yin mugunta, kada kuma ka cika yin wauta, don me za ka mutu kafin lokacinka? **18** Yana da kyau ka kama daya ba tare da ka saki wuncan ba. Mai tsoron Allah zai guji wuce gona da iri. **19** Hikima takan sa mutum guda mai hikima yă yi karfi fiye da masu mulki goma a cikin birni. **20** Babu mai adalci a duniya wanda yake yin abin da yake daidai da bai taba yin zunubi ba. **21** Kada ka mai da hankali ga dukan abin da mutane suke fadi, in ba haka ba wata rana za ka ji bayinka suna zaginka. **22** Gama kai kanka ka sani cewa sau da yawa ka zagi wadansu. **23** Dukan wadannan na gwada su ta wurin hikima na kuma ce, “Na kudurta in zama mai hikima,” amma abin ya fi karfina. **24** Ko da me hikima take, Abin ya yi mana surfi kwarai, yana da wuyar ganewa, wa zai iya gane shi? **25** Saboda haka na mai da hankalina ga fahimi, don in bincika in nemi hikima da yadda aka tsara abubuwa, in kuma fahimci wawancin mugunta da haukar wauta. **26** Sai na iske wani abin da ya fi mutuwa daci mace wadda take tarko ne, wadda zuciyarta tarko ne wadda kuma hannuwanta sarka ne. Mutumin da ya gamshi Allah zai tsere mata, amma za tă kama mai zunubi. **27** Malami ya ce, “Duba, abin

da na gane ke nan. “Na tara abu guda da wani, don in gane tsarin abubuwa, **28** yayinda nake cikin nema amma ban samu ba, sai na sami adali guda cikin dubu, amma ba mace mai adalci guda a cikinsu duka. **29** Wannan ne kadai abin da na gane. Allah ya yi mutum tsab amma sai muka rikitar da kanmu.”

8 Wa yake kama da mai hikima? Wa ya san bayanin abubuwa? Hikima takan haskaka fuskar mutum, ta kuma kawo sakin fuska. **2** Ka yi biyayya da umarnin sarki, na ce, saboda alkawarin da ka yi a gaban Allah. **3** Kada ka yi hanzarin tashi daga gaban sarki. Kada ka kăre abin da ba daidai ba, gama zai iya yin duk abin da ya ga dama. **4** Da yake maganar sarki ita ce mafificiya, wa zai iya ce masa, “Me kake yi?” **5** Duk wanda ya yi biyayya da umarninsa ba zai sami lahani ba, zuciya mai hikima kuma zai san lokacin da ya dace da kuma hanyoyin da suka fi. **6** Gama akwai lokaci da hanyoyin da suka dace da yin kowane abu, ko da yake wahalar mutum ta yi masa yawa. **7** Da yake ba wanda ya san nan gaba, wa zai iya fada masa abin da zai faru? **8** Ba wanda yake da iko a kan iska har da zai riķe ta, saboda haka babu mai iko kan ranar mutuwarsa. Kamar yadda ba a sallamar mutum a lokacin yakı, haka ma mugunta ba za tă saki masu aikata ta ba. **9** Na ga dukan wadannan, yayinda na lura da kowane abin da ake yi a duniya. Akwai lokacin da mutum yakan nauyaya wa wadansu ba da sonsa ba. **10** Sa'an nan kuma, na ga an binne masu mugunta, wadanda suke shiga da fita daga tsatsarkan wuri suke kuma samun yabo a birnin da suka yi wannan. Wannan ma ba shi da amfani. **11** In ba a hanzarta aka yanke hukunci a kan laifi ba, zukatan mutane sukan cika da kulle-kullen aikata abubuwan da ba daidai ba. **12** Ko da yake mugu ya aikata laifi dari ya kuma yi tsawon rai, na san cewa zai fi wa masu tsoron Allah kyau, wadanda suke girmama Allah. **13** Duk da haka, domin masu mugunta ba su ji tsoron Allah ba, abubuwa ba za su yi musu kyau ba, ransu kamar inuwa yake ba zai yi tsawo ba. **14** Akwai kuma wani abu marar amfani da yake faruwa a duniya, masu adalci sukan sha hukuncin da ya dace da masu mugunta, masu mugunta kuma sukan karbi sakayyar da ya cancanci masu adalci su samu. Na ce, wannan ma, ba shi da amfani. **15** Saboda haka abin da na ce, shi ne mutum yă ji dadî, domin iyakar jin dadinsa a wannan rai, shi ne yă ci, yă sha, yă ji wa kansa dadi. Afalla yana iya yin wannan in ya yi aiki a kwanakin da Allah ya ba shi a wannan duniya. **16** Da

na mai da hankalina don in sami hikima in kuma lura da wahalar mutum a duniya, ko da a ce idanunsa ba sa barci dare da rana, **17** sam, ba zai taba fahimci abin da Allah yake yi ba. Iyakar kokarin da ka yi duk ba za ka iya ganewa ba. Masu hikima suna iya cewa sun sani, amma kuwa ba su sani ba.

9 Sai na yi tunani a kan wannan na kuma gane cewa masu adalci da masu hikima da kuma abubuwana da suke yi suna a hannun Allah ne, amma ba wanda ya san ko kauna ko kiyayya ce take jiransa. **2** Dukansu makomarsu daya ce, masu adalci da masu mugunta, masu kirki da marasa kirki, masu tsabta da marasa tsabta, masu miña hadaya da wadanda ba sa yi. Kamar yadda yake ga mutumin kirki, haka yake ga mai zunubi. Kamar yadda yake ga masu yin rantsuwa, haka ma da masu tsoroni yi. **3** Wannan ita ce muguntar da take faruwa a cikin dukan abubuwa a duniya. Kaddara daya ce take a kan kowa. Amma zukatan mutane cike suke da mugunta, akwai kuma hauka a zukatansu yayinda suke a raye, bayan haka kuma sai su mutu. **4** Duk wanda yake da rai a wannan duniya ta rayayyu, yana sa zuciya, gara rayayyen kare da mataccen zakil! **5** Gama rayayyu sun san za su mutu, amma matattu ba su san kome ba; ba su da wata lada nan gaba an manta da su ke nan gaba daya. **6** Kaunarsu, kiyayyarsu, da kuma kishinsu tuni sun bace; ba za su taba zama sashen wani abin da yake faruwa a duniya ba. **7** Yi tafiyarka, ka ci abincinka da farin ciki, ka sha ruwan inabinka da farin zuciya, gama abin da ka yi duka daidai ne a wurin Allah. **8** Kullum ka kasance cikin farin riguna, ka kuma shafe kanka da mai kullum, **9** Ka more rayuwa da matarka, wadda kake kauna, dukan kwanakin nan marasa amfani da Allah ya ba ka a duniya. Gama wannan ne rabonka a rayuwa da kuma na faman aikinka a duniya. **10** Duk abin da hannunka yake yi, ka yi shi da dukan karfinka, gama a cikin kabari in da za ka, babu aiki ko shirye-shirye, ko sani, ko hikima. (**Sheol h7585**) **11** Na kuma ga wani abu a duniya. Ba kullum maguji ne yake nasara a tsere ba, ba kullum jarumi ne yake yin nasara ba, ba kullum mai hikima ne da abinci ba ba kullum mai basira ne yake da wadata ba ba kullum gwani ne yake samun tagomashi ba; amma sa'a, da tsautsayi, sukan sami kowannensu. **12** Ban da haka ma, ba wanda ya san sa'ad da lokacin mutuwarsa zai yi. Kamar yadda akan kama kifi a muquwar raga, ko a kama tsuntsu a tarko, haka mugun lokaci yakan auko wa mutane,

ba tsammani. **13** Na kuma ga wani misali game da hikima a duniya wanda ya burge ni sosai. **14** An yi wani dan karamin birni mai mutane kadan a ciki. Sai wani babban sarki ya kawo masa yaki, ya kafa masa babban sansani. **15** A cikin birnin nan kuwa akwai wani mutum matalauci amma mai hikima, ya kuma ceci birnin ta wurin hikimarsa. Amma ba wanda ya tuna da matalaucin nan. **16** Sai na ce, "Hikima ta fi karfe karfi." Amma aka rena hikimar matalaucin, ba a ma jin maganarsa. **17** Radar mai hikima da aka saurara cikin natsuwa ta fi ihun mai mulkin wawaye. **18** Hikima ta fi kayan yaki, amma mai zunubi daya yakan rushe alheri mai yawa.

10 Kamar yadda matattun kudaje sukan bata kanshin turare, haka'yar wauta takan bata hikima da daraja. **2** Zuciyar mai hikima takan karkata ga yin abin da yake daidai, amma zuciyar wawa takan karkata ga yin mugun abu. **3** Ko yayinda yake tafiya a kan hanya wawa yakan nuna cewa ba shi da hankali, yakan nuna wa kowa wawancinsa. **4** In hankalin mai mulki ya tashi game da kai, kada ka bar inda kake, gama kwantar da hankali yakan sa a yafe manyan laifofi. **5** Akwai muguntar da na gani a duniya, irin kuskuren da yake fitowa daga masu mulki. **6** Akan sa wawaye a manyan matsayi, yayinda masu arziki suna karfashi. **7** Na taba ganin bayi a kan dawakai, yayinda'ya'yan sarki suna takawa a kasa kamar bayi. **8** Duk wanda ya haka rami shi ne zai fada a ciki; duk wanda ya rushe katanga, shi maciji zai sara. **9** Duk mai farfasa duwatsu shi za su yi wa rauni; duk mai faskaren itace yana cikin hatsarinsu. **10** In gatari ya dakushe ba a kuma wasa shi ba, dole a yi amfani da karfi da yawa, amma kwarewa yana kawo nasara. **11** In maciji ya sari mutum kafin a ba shi makarin gardi, ina amfanin maganin? **12** Kalmomi daga bakin mai hikima alheri ne, amma maganganun wawa za su hallaka shi. **13** Farkon maganarsa wauta ce, karshenta kuma takan zama muquwar hauka, **14** wawa kuma yakan yi ta surutu. Ba wanda ya san abin da zai zo wa zai iya fada masa abin da zai faru bayan rasuwarsa? **15** Aikin wawa yakan gajiyar da shi, har bai san hanya zuwa gari ba. **16** Kaitonki, ya ke kasa wadda sarkinki bawa ne wadda kuma hakimanta ke ta shagali tun da safe. **17** Mai albarka ce, ya ke kasa wadda sarkinki haifaffen gidan sarauta ne, wadda hakimanta suke samun abincinsu a daidai lokacin don samun karfi ba don buguwa ba. **18** In mutum rago ne, sai tsaiko ya

lotsa, in hannuwansa ba masa yin kome, daki yakan yi yoyo. **19** Akan shirya abinci don jin dadì, ruwan inabi kuwa don faranta zuciya, amma kudi ne amsar kome. **20** Kada ka zagi sarki ko da a cikin tunaninka ne, ko ka zagi mai arziki ko da a dakin kwananka ne, gama tsuntsun sararin sama zai iya dauki maganarka, tsuntsu mai fikafikai zai sanar da abin da ka ce.

11 Ka jefa burodinka a bisa ruwaye, gama bayan kwanaki masu yawa, za ka sâke samunsa. **2** Ka raba abin hannunka ga mutum bakwai, I, har ma takwas, gama ba ka san bala'in da zai auko wa kasar ba. **3** In gizagizai sun cika da ruwa, sukan Zub da ruwan sama bisa duniya. Itace ya fâdi, ko wajen kudune, ko wajen arewa, inda ya fâdi a nan zai kwanta. **4** Duk mai la'akari da iska, ba zai yi shuka ba, mai la'akari da gizagizai kuma, ba zai yi girbi ba. **5** Kamar yadda ba ka san hanyar iska ba, ko yadda aka siffanta jiki a cikin mahaifiya, haka ba za ka fahimci aikin Allah Mahaliccin dukan abubuwa ba. **6** Ka shuka irinka da safe, da yamma kuma kada ka janye hannunka, gama ba ka san wanda zai yi albarka ba, ko wannan ko wuncan, ko kuma duka biyunsu su yi albarka. **7** Haske da yana da kyau, abu mai kyau ne kuma idanu su dubi rana. **8** Kome tsawon rayuwar mutum, bari yâ more su duka. Amma bari kuma yâ tuna da kwanakin duhu, gama su ma za su yi yawa. Duk abin da zai faru ba shi da amfani. **9** Ka yi murna, kai matashi, a Kuruciyarka, bari zuciyarka kuma tâ yi farin ciki a kwanakin Kuruciyarka. Ka bi shawarar zuciyarka da kuma duk abin da idanunka suka gani, amma ka sani fa, cikin dukan al'amuran nan Allah zai shari'anta ka. **10** Saboda haka, ka fid da tsoro daga zuciyarka ka kakkafe duk wani abin da ya dami rayuwarka, gama Kuruciya da karfi ba su da amfani.

12 Ka tuna da Mahaliccinka a kwanakin Kuruciyarka, kafin lokacin wahala ta zo shekaru kuma su karato sa'ad da za ka ce, "Ba na jin dadinsu," **2** kafin rana da haske wata da taurari su daina haske, gizagizai kuma su tattaru bayan da suka sheka ruwa; **3** sa'ad da masu tsaron gida suke rawar jiki, majiya karfi kuma suka rasa karfi, sa'ad da masu niâ suka daina don ba su da yawa, idanun da suke duba ta taga suka duhunta; **4** sa'ad da aka rufe kofofin shiga tituna karar niâ kuma ya tsagaita; sa'ad da kukan tsuntsaye ta farkar da mutane, ba a kuwa jin wa'okinsu, **5** sa'ad da mutane suke jin tsoron tudu da kuma hatsarori a

tituna; sa'ad da itacen almon ya toho, fâra kuma ya yi ta jan jikinsa da kyar, sha'awace-sha'awace sun kafe. Daga nan mutum ya tafi madawwamiyar gidansa ya bar masu makoki suna ta yi. **6** Ka tuna da shi, kafin igiyar azurfa ta katse, ko tasar zinariya ta fashe; kafin tulu yâ ragargaje a mabulbulâ, ko guga ta tsinke a rijiya, **7** turbaya ta koma kasar da ta fito, rai kuma yâ koma ga Allah wanda ya ba da shi. **8** "Ba amfani! Ba amfani!" In ji Malami, "Gaba daya ba amfani!" **9** Ba kawai Malami ya kasance mai hikima ba, amma kuma ya koyar da mutane. Ya yi tunani ya kuma yi binciken da ya tsara karin magana masu yawa. **10** Malami ya yi bincike don yâ sami kalmomin da suka dace, kuma abin da ya rubuta daidai ne da kuma gaskiya. **11** Kalmomin masu hikima kamar tsinken tsokanar dabba ne, tarin maganganunsu kuma kamar kusoshi ne da aka kafa daram, da aka ba wa Makiyayi guda. **12** Ka yi hankali dana, game da duk wani kari a kan wadannan. Wallafa littattafai ba shi da iyaka, kuma yawan karatu yakan gajiyar da jiki. **13** Yanzu an ji kome; ga karshen magana. Ka ji tsoron Allah ka kuma kiyaye umarnansa, gama wannan shi ne dukan hakkin mutum. **14** Gama Allah zai shari'anta kowane irin aiki, har da wadanda aka yi a boye, ko nagari ne, ko mugu.

Wakar Wakoki

1 Wakar Wakokin Solomon. **2** Bari yă sumbace ni da sumbar bakinsa, gama kaunarka ta fi ruwan inabi zaiki. **3** Kanshin turarenka mai dadî ne; sunanka kuwa kamar turaren da aka tsiyaye ne. Shi ya sa mata suke kaunarka! **4** Ka dauke ni mu gudu, mu yi sauri! Bari sarki yă kai ni gidansa. Kawaye Muna farin ciki muna kuma murna tare da kai, za mu yabi kaunarka fiye da ruwan inabi. Kaunatacciya Daidai ne su girmama ka! **5** Ni baka ce, duk da haka kyakkyawa. Ya ku'yan matan Urushalima, ni baka ce kamar tentunan Kedar, kamar labulen tentin Solomon. **6** Kada ku harare ni domin ni baka ce, gama rana ta dafa ni na yi baka.'Ya'yan mahaifiyata maza sun yi fushi da ni suka sa ni aiki a gonakin inabi; na kyale gonar inabi na kaina. **7** Fada mini, kai da nake kauna, ina kake kiwon garkenka kuma ina kake kai tumakinka su huta da tsakar rana. Me ya sa zan kasance kamar macen da aka lullube kusa da garkunan abokanka? **8** Ke mafiya kyau a cikin mata, in ba ki sani ba, to, ki dai bi labin da tumaki suke bi ki yi kiwon'yan awakinki kusa da tentunan makiyaya. **9** Ina kwatanta ke kaunatacciyata, da godiya mai jan keken yakin kayan Fir'auna. **10** 'Yan kunne sun kara wa kumatunki kyau, wuyanki yana da jerin kayan wuya masu daraja. **11** Za mu yi'yan kunnenki na zinariya, da adon azurfa. **12** Yayinda sarki yake a teburinsa, turarena ya bazu da kanshi. **13** Kaunataccena yana kamar kanshin mur a gare ni, kwance a tsakanin kirjina. **14** Kaunataccena kamar tarin furanni jeji ne gare ni daga gonakin inabin En Gedi. **15** Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata! Kai, ke kyakkyawa ce! Idanunki kamar na kurciya ne. **16** Kai kyakkyawa ne, kaunataccena! Kai, kana daukan hankali! Gadonmu koriyar ciyawa ce. **17** Al'ul su ne ginshikan gidanmu; fir su ne katakan rufin gidanmu.

2 Ni furen bi-rana ne na Sharon, furen bi-rana na kwari. **2** Kamar furen bi-rana a cikin kayayyuwa haka kaunatacciyata take a cikin'yan mata. **3** Kamar itacen gawasa a cikin itatuwan jeji haka kaunataccena yake a cikin samari. Ina farin ciki in zauna a inuwarsa,'ya'yan itacensa suna da dadin dandanon da nake so **4** Ya kai ni babban zauren da ake liyafa, kauna ita ce tutarsa a gare ni. **5** Ka karfafa ni da zabibi ka wartsake ni da gawasa, gama ina sumadon kauna. **6** Hannunsa na hagu yana a karkashin kaina, hannunsa na dama kuma ya rungume ni. **7**

'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari da bareyi da kishimai na jeji. Ba za ku tā da ko ku farka kauna ba sai haka ya zama lalle. **8** Saurara! Kaunataccena! Duba! Ga shi ya iso, yana tsalle a duwatsu, yana rawa a bisa tuddai. **9** Kaunataccena yana kama da barewa ko sagarin kishimi Duba! Ga shi can tsaye a bayan katangarmu, yana leke ta tagogi, yana kallo ta cikin asabari. **10** Kaunataccena ya yi magana ya ce mini, "Tashi, kaunatacciyata, kyakkyawata, ki zo tare da ni. **11** Duba! Damina ta wuce; ruwan sama ya dauke ya kuma kare. **12** Furanni sun hudo a duniya; lokaci yin waķa ya zo, ana jin kukan kurciyoyi ko'ina a Kasarmu. **13** Itacen ɓaure ya fid da'ya'yansa da sauri; tohon inabi suna ba da kanshinsu. Tashi, zo, kaunatacciyata; kyakkyawata, zo tare da ni." **14** Kurciyata a kogon dutse, a wuraren buya a gefen dutse, nuna mini fuskarki, bari in ji muryarki; gama muryarki da dadî take, fuskarki kuma kyakkyawa ce. **15** Kama mana beraye, kananan berayen da suke lalatar da gonakin inabi, gonakin inabinmu da suke cikin yin fure. **16** Kaunataccena nawa ne ni kuma tasa ce; yana kiwon garkensa a cikin furannin bi-rana. **17** Sai gari ya waye inuwa kuma ta watse, ka juye, kaunataccena, ka zama kamar barewa ko kamar sagarin kishimi a kan tuddai masu ciyawa.

3 Dare farai a kan gadona na nemi wanda zuciyata take kauna; na neme shi amma ban same shi ba. **2** Zan tashi yanzu in zagaya gari, in ratsa titunansa da dandalinsa; zan nemi wanda zuciyata take kauna. Saboda haka na neme shi, amma ban same shi ba. **3** Masu tsaro suka gamu da ni yayinda suke kai kawo a cikin birni, sai na ce, "Kun ga mini wanda zuciyata take kauna?" **4** Rabuwata da su ke nan sai na sami wanda zuciyata take kauna. Na riķe shi, ban yarda yă tafi ba sai da na kawo shi gidan mahaifiyata, zuwa dakin wadda ta yi cikina. **5** 'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari da bareyi da kishimai na jeji. Ba za ku tā da ko ku farka kauna ba sai haka ya zama lalle. **6** Wane ne wannan mai zuwa daga hamada kamar tunnukewar hayaķi, cike da kanshin turaren mur da lubban da aka yi da kayan yajin'yan kasuwa? **7** Duba! Abin daukar Solomon ne, jarumawa sittin suke rakiya, zaba'bun sojojin Isra'il, **8** dukansu suna saye da takobi dukansu kwararru ne a yaki, kowanne da takobinsa a rataye a gefensa, a shirye don abubuwani bantsoro na dare. **9** Sarki Solomon ya yi wa kansa abin dauka; ya yi shi da katako daga Lebanon. **10** An yi

sandunansa da azurfa, aka yi kasarsa da zinariya. An lullube wurin zaman da zanen shunaya,'yan matan Urushalima sun yi mata irin yayan da ake yi na kauna. **11** Fito, ku'yan matan Sihiyona, ku ga Sarki Solomon yana saye da rawani, rawanin da mahaifiyarsa ta nada masa, a ranar aurensa, a ranar da zuciyarsa ta yi farin ciki.

4 Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata! Kai, ke kyakkyawa ce! Idanunki sun yi kamar na kurciya a cikin lullubinki. Gashinki ya yi kamar garken awaki da suke gangarawa daga Dutsen Gileyad. **2** Hakoranki sun yi kamar garken tumakin da ba a dade da yin musu sausaya ba, da suke haurawa daga inda aka yi musu wanka. Kowanne yana tare da dan'uwansa; babu waninsu da yake shi kadai. **3** Lebunanki kamar zaren jan garura bakinki yana da kyau. Kumatunki sun yi kamar rumman da aka tsaga biyu a cikin lullubinki. **4** Wuyanki ya yi kamar hasumiyar Dawuda, da aka gina da daraja; a kansa an rataye garkuwoyi dubu, dukansu garkuwoyin jarumawa ne. **5** Nonanki biyu sun yi kamar bareyi biyu, kamar tagwayen barewa da suke kiwo a cikin furen bi-rana. **6** Sai gari ya waye inuwa kuma ta watse, zan je dutsen mur da kuma tudun turare. **7** Duk, ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata; babu wani lahani a cikinki. **8** Ki tare da ni daga Lebanon, amaryata, zo tare da ni daga Lebanon. Ki gangara daga kwankolin Amana, daga kwankolin Senir, kwankolin Hermon, daga ramin zaki da kuma dutsen da damisoshi suke zama. **9** Kin saci zuciyata,'yar'uwata, amaryata; kin saci zuciyata da hararar idanunki, da dutse mai daraja guda na abin wuyanki. **10** Kaunarki abar farin ciki ne,'yar'uwata, amaryata! Kaunarki ta fi ruwan inabi gamsuwa, kanshin turarenki kuma ya fi duk wani kayan yaji! **11** Lebunanki suna Zub da zaki kamar kakin zuma, amaryata; madara da zuma suna a karkashin harshenki. Kanshin rigunanki ya yi kamar na Lebanon. **12** Ke lambu ne da aka kulle,'yar'uwata, amaryata; ke mabulbula ce da aka kewaye, mabulbular da aka rufe. **13** Shuke-shukenki gonar rumman ne da'ya'yan itace masu kyau na lalle da nardi, **14** nardi, da asfaran, kalamus, da kirfa, da kowane irin itacen turare, da mur da aloyes da kuma dukan kayan yaji masu kyau. **15** Ke lambun mabulbula ne, rijiya mai ruwan da yake gudu yana gangarawa daga Lebanon. **16** Farka, iskar arewa, ki kuma zo, iskar kudu! Hura a kan lambuna, don kanshinsa ya bazu har waje. Bari kaunataccena

yă zo cikin lambunsa yă dandana'ya'yan itacensa mafi kyau.

5 Na zo lambuna,'yar'uwata, amaryata; na tattara mur nawa da kayan yajina. Na sha zumana da kuma kakinsa na sha ruwan inabina da kuma madaran. Kawaye Ku ci, ku kuma sha, ya ku kawaye; ku sha ku koshi, ya kaunatattu. **2** Na yi barci amma zuciyata tana a farke. Ku saurara! Kaunataccena yana kwankwasa kofa. "Bude mini,'yar'uwata, kaunatacciyata, kurciyata, marar laifina. Kaina ya jike da rab'a, gashina ya yi danshin diddigar dare." **3** Na tube rigata, sai in sâke sa ta kuma? Na wanke kafafuna, sai in sâke bata su? **4** Kaunataccena ya turo hannunsa ta cikin ramin kofar; zuciyata ta fara juyayi a kansa. **5** Na tashi don in bude wa kaunataccena, sai hannuna ya jike sharkaf da mur, yatsotsina suna diga da mur, a hannuwan kofar. **6** Na bude wa kaunataccena kofa, amma kaunataccena ba ya nan, ya riga ya tafi. Zuciyata ta damu da tafiyarsa. Na neme shi amma ban same shi ba. Na yi ta kiransa amma bai amsa ba. **7** Masu gadi suka gamu da ni yayinda suke kai kawo a cikin birni. Suka yi mini düka, suka yi mini rauni; suka kwace gyalena wadannan masu gadin katangal! **8** 'Yan matan Urushalima, ina rokonku, in kun sami kaunataccena me za ku ce masa? Ku ce masa na suma saboda kauna. **9** Mafiya kyau a cikin mata me ya sa kaunataccenki ya fi sauran? Don me kike rokonmu mu fada masa yadda kike ji? **10** Kaunataccena kyakkyawa ne kaffkarfa kuma, da kyar a sami irinsa daya a cikin dubu goma. **11** Kansa zinariya ce zalla; gashinsa dogaye ne baki wuluk kamar hankaka. **12** Idanunsa sun yi kamar na kurciyoyin da suke kusa da ruwan rafi, da aka wanke da madara aka kuma kafa kamar kayan ado masu daraja. **13** Kumatunsa kamar lambun kayan yaji suna ba da turare. Lebunansa sun yi kamar furen bi-rana suna diga da mur. **14** Hannuwansa kamar sandunan zinariyar da aka sa musu duwatsu masu daraja. Jikinsa ya yi kamar gogaggen hauren giwan da aka yi masa ado da duwatsun saffaya. **15** Kafafunsa sun yi kamar ginshikan dutsen alabastar da aka kafa su a cikin rammukar zinariya. Kamanninsa ya yi kamar Lebanon, mafi kyau kamar itacen al'ul nasa. **16** Bakinsa zaki ne kansa; komensa yana da kyau. Haka kaunataccena, abokina, yake'yan matan Urushalima. **6** Ina kaunataccenki ya tafi, yake mafiya kyau cikin mata? Wace hanya ce kaunataccenki ya bi, don

mu taimake ki nemansa. **2** Kaunataccena ya gangara zuwa lambunsa, zuwa inda fangulan kayan yaji suke, don yă yi kiwo a cikin lambun don kuma yă tattara furen bi-rana. **3** Ni na kaunataccena ce, kaunataccena kuma nawa ne; yana kiwo a cikin furen bi-rana. **4** Ke kyakkyawa ce, kaunatacciyata, kamar Tirza, kyakkyawa kuma kamar Urushalima, mai daraja kamar mayaka da tutoti. **5** Ki kau da idanu daga gare ni; gama suna rinjayata. Gashinki yana kama da garken awakin da suke gangarawa daga Gileyad. **6** Hakoranki suna kama da garken tumakin da suke haurawa daga inda aka yi musu wanka. Kowanne yana tare da dan'uwansa; babu waninsu da yake shi kadai. **7** Kumatunki sun yi kamar rumman da aka tsaga biyu a cikin lullubinki. **8** Sarauniyoyi sittin za su iya kasance a can, da kwarkwarai tamanin da kuma budurwai da suka wuce kirge; **9** amma kurciyata, cikakkiyata, dabam take, tilo kuwa ga mahaifiyarta,'yar lele ga wadda ta haife ta.'Yan mata sun gan ta suka ce da ita mai albarka; sarauniyoyi da kwarkwarai sun yabe ta. **10** Wace ce wannan da ta bayyana sai ka ce ketowar alfijir? Kyakkyawa kamar wata, mai haske kamar rana, mai daraja kamar taurari a jere? **11** Na gangara zuwa cikin itatuwan almon don in ga kananan itatuwan da suke girma a kwari, don in ga ko inabi sun yi'ya'ya ko rumman suna fid da furannii. **12** Kafin in san wani abu, sha'awarta ta sa ni a cikin keken ya'kin sarkin mutanena. **13** Ki dawo, ki dawo, ya Bashulammiya; ki dawo, ki dawo, don mu dube ki! Kaunatacce Don me kuke duban Bashulammiya sai ka ce rawar Mahanayim?

7 Kafafunki a cikin takalma kyakkyawa ne, Ya diyar sarki! Tsarin Kafafunki sun yi kamar kayan ado masu daraja, aikin hannun gwanin sassaka. **2** Cibinki kamar kwaf ne da bai taba rasa gaurayayyen ruwan inabi ba. Kwankwasonki ya yi kamar damin alkama wanda furen bi-rana ya kewaye. **3** Nonanki sun yi kamar bareyi biyu, tagwayen barewa. **4** Wuyanki ya yi kamar hasumiyyar hauren giwa. Idanunki sun yi kamar tafkin Heshbon kusa da Kofar Bat Rabbim. Hancinki ya yi kamar hasumiyyar Lebanon wadda take duban Damaskus. **5** Kanki ya yi miki rawani kamar Dutsen Karmel. Gashinki ya yi kamar shunayya; yakan dauke hankalin sarki. **6** Kai! Ke kyakkyawa ce kuma kina sa ni jin dadî, Ya kaunatacciya, da farin cikin da kike kawo! **7** Tsayinkî ya yi kamar itacen dabino, kuma nonanki sun yi kamar'ya'yan itace. **8** Na ce, "Zan hau

itacen dabino; zan kama'ya'yansa." Bari nonanki su zama kamar nonna kuringa, Kanshin numfashinki ya yi kamar gawasa, **9** kuma bakinki ya yi kamar ruwan inabi mafi kyau. Kaunatacciya Bari ruwan inabi yă wuce kai tsaye zuwa ga kaunataccena, yana gudu a hankali a lebuna da kuma hakora. **10** Ni ta kaunataccena ce, kuma sha'awarsa domina ne. **11** Ka zo, kaunataccena, bari mu je bayan gari, bari mu kwana a kauye. **12** Bari mu tafi gonar inabi da sassafe don mu ga ko kuringar ta yi'ya'ya, ko furanninsu sun bude, ko rumman sun yi fure, a can zan nuna maka kaunata. **13** Manta-uwa sun ba da Kanshinsu, a bakin kofa kuwa akwai kowane abinci mai dadî, sabo da tsoho, da na ajiye dominka, kaunataccena.

8 Da a ce kai dan'uwa ne gare ni, wanda nonon mahaifiyata sun shayar! Da in na same ka a waje, na sumbace ka, babu wanda zai rena ni. **2** Da sai in bi da kai in kawo ka gidan mahaifiyata, ita da ta koyer da ni. Da na ba ka ruwan inabi gaurayayye da kayan yaji ka sha, zakin rumman nawa. **3** Hannunsa na hagu yana a karkashin kaina, hannunsa na dama kuma ya rungume ni. **4** 'Yan matan Urushalima, ku yi mini alkawari. Ba za ku tâ da ko ku farka kauna ba sai haka ya zama lalle. **5** Wace ce wannan da take haurawa daga hamada tana dogara a kan kaunataccenta? Kaunatacciya A karkashin itacen gawasa na farkar da ke, a wurin da aka haife ki, wurin da mahaifiyarki ta haife ki. **6** Ka sa ni kamar hatimi a zuciyarka, kamar hatimi a hannunka; gama kauna tana da karfi kamar mutuwa, kishinta yana kamar muguntar kabari, yana kuna kamar wuta mai ci, kamar gagarumar wuta.

(Sheol h7585) **7** Ruwa da yawa ba zai iya kashe kauna ba, koguna ba za su iya kwashe ta ba. In wani zai bayar da dukan dukiyar gidansa don kauna, za a yi masa dariya ne kawai. **8** Muna da kanuwa, nonanta ba su riga sun yi girma ba. Me za mu yi da kanuwarmu a ranar da za a yi maganar sonta? **9** Da a ce ita katanga ce, da sai mu gina hasumiyar azurfa a kanta. Da a ce ita kofa ce, da sai mun yi mata kyauren itacen al'ul. **10** Ni katanga ce kuma nonaina sun yi kamar hasumiya. Ta haka na zama idanunsa kamar wanda yake kawo gamsuwa. **11** Solomon ya kasance da gonar inabi a Ba'al-Hamon; ya ba da hayar gonar inabi ga'yan haya. Kowanne zai biya shekel dubu na azurfa don'ya'yan inabin. **12** Amma gonar inabina nawa ne da zan bayar; shekel dubu naka ne, ya Solomon, kuma dari biyu na wadanda suke lura da'ya'yan itatuwansa ne. **13** Ke

da kike zaune a cikin lambu da kawaye suna lura da
ke, bari in ji muryarki! **14** Ka zo, kaunataccena, ka
zama kamar barewa ko kuwa kamar'yar batsiya a kan
dutsen da kayan yaji suke a shimpide.

Ishaya

1 Wahayi game da Yahuda da Urushalima wanda Ishaya dan Amoz ya gani a zamanin da Uzziya, Yotam, Ahaz da Hezekiya, suka yi mulkin Yahuda. **2** Ku kasa kunne, ya sammai! Ki saurara, ya duniya! Gama Ubangiji ya yi magana, “Na yi renon’ya’ya, na kuma raya su, amma sun tayar mini. **3** Saniya ta san maigidanta, jaki ya san wurin sa wa dabbobi abinci maigidansa, amma Isra’ila ba su sani, mutanena ba su gane ba.” **4** Kash, ya ke al’umma mai zunubi, mutane cike da laifi, tarin masu aikata mugunta, ’ya’yan da aka miña wa lalaci! Sun yashe Ubangiji; sun rena Mai Tsarkin nan na Isra’ila suka juya masa baya. **5** Me ya sa za a kara yin muku dūka? Me ya sa kuka nace ga yin tayarwa? An yi wa dukan kanku rauni, zuciyrku duk tana ciwo. **6** Daga tafin kafarku zuwa saman kanku ba lafiya, sai miyaku da kujewa da manyan gyambuna, ba a tsabtacce su ba ko a daure ko shafa musu magani. **7** Kasarku ta zama kufai, an kone biranenku da wuta; baki suna kwace gonakinku a idanunku, ta zama kango kamar sa’ad da baki suka rushe ta. **8** An bar diyar Sihiyona kamar rumfar mai kumu a gonar inabi, kamar bukka a gonar kabewa, kamar birnin da aka kewaye da yaki. **9** Da ba a ce Ubangiji Madaukaki ya bar mana raguwar masu rai ba, da mun zama kamar Sodom, da mun zama kamar Gomorra. **10** Ku saurari maganar Ubangiji, ku masu mulkin Sodom; ku kasa kunne ga dokar Allahmu, ku mutanen Gomorra! **11** Ubangiji ya ce, “Yawan hadayunku, mene ne suke a gare ni?” Ina da isashen hadayun konawa, na raguna da na kitsen dabbobi masu kiba; ba na jin dadin jinin bijimai da na tumaki da kuma na awaki. **12** Sa’ad da kuka zo don ku bayyana a gabana, wa ya nemi wannan daga gare ku, da kuke kai da kawowa a filayen gidana? **13** Ku daina kawo hadayu marasa amfani! Turarenku abin kyama ne gare ni. Ina kin bukukuwanku na Sabon Wata, da na ranakun Asabbaci, da taronku na addini, ba zan iya jure wa mugun taronku ba. **14** Bukukuwanku na Sabon Wata da na tsarkakan ranaku na ki su. Sun zama mini kaya; na gaji da daukansu. **15** Sa’ad da kuka daga hannuwanku wajen yin addu’a, zan boye fuskata daga gare ku; ko da kun miña addu’o’i masu yawa, ba zan kasa kunne ba. Hannuwanku sun cika da jini! **16** Ku yi warka ku kuma tsabtacce kanku. Ku kawar da mugayen ayyukanku daga gabana; Ku

daina aikata mugunta. **17** Ku koyi yin nagarta; ku nemi adalci. Ku karfafa wadanda aka zalunta. Ku ba wa marayu hakkinsu, ku taimaki gwauruwa. **18** Ubangiji ya ce, “Yanzu fa ku zo, bari mu dubi batun nan tare, Ko da zunubanku sun yi ja kamar garura, za su zama fari kamar kankara; ko da sun yi ja kamar mulufi, za su zama kamar ulu. **19** In kuna da niyya kuna kuma yi mini biyayya, za ku ci abubuwa masu kyau daga kasar; **20** amma in kuka yi tsayayya kuka kuma yi tayarwa, za a kashe ku da takobi.” Ni Ubangiji na fada. **21** Dubi yadda amintacciya birni ta zama karuwa! Dā ta cika da yin gaskiya; dā masu adalci a can suke zama, amma yanzu sai masu kisankai kadai! **22** Azurfarki ta zama jebu, an gauraye ruwan inabinki mafi kyau da ruwa. **23** Masu mulkinki’yan tawaye ne, abokan barayi; dukansu suna kaunar cin hanci suna bin kyautai. Ba sa taba tsare marayu a dakin shari’ā; ba sa taimakon gwauruwa. **24** Saboda haka Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, Mai Iko nan na Isra’ila, ya furta, “Kai, zan sami hutu daga makiyana in kuma yi ramuwa a kan abokan gābana. **25** Zan juye hannuna a kanki; zan wanke ke sarai in fitar da dukan kazantarki. **26** Zan maido da alkanki kamar yadda suke a dā can, mashawartanki kamar yadda suke da fari. Bayan haka za a ce da ke Birnin Masu Adalci, Amintacciya Birni.” **27** Za a fanshi Sihiyona da adalci, masu tubanta kuma da aikin gaskiya. **28** Amma za a karye’yan tawaye da masu zunubi, wadanda suka rabu da Ubangiji kuma za su hallaka. **29** “Za ku ji kunya saboda masujadan karkashin itatuwan oak da kuka yi farin ciki; za a kunyata ku saboda lambun da kuka zaba. **30** Za ku zama kamar itacen oak mai busasshen ganyaye, kamar lambu marar ruwa. **31** Mutum mai karfi zai zama kamar rama, aikinsa kuma kamar tartsatsin wuta; duka za su kone tare, ba kuwa wanda zai kashe wutara.”

2 Ga abin da Ishaya dan Amoz ya gani game da Yahuda da Urushalima. **2** A kwanaki masu zuwa za a kafa dutsen haikalin Ubangiji a matsayin babba cikin duwatsu; za a daga shi bisa tuddai, kuma dukan al’ummai za su bumbunto zuwa gare shi. **3** Mutane da yawa za su zo su ce, “Ku zo, bari mu haura zuwa dutsen Ubangiji, zuwa gidan Allah na Ya’kub. Zai koya mana hanyoyinsa, domin mu yi tafiya cikin hanyoyinsa.” Dokar za tā fito daga Sihiyona, maganar Ubangiji daga Urushalima. **4** Zai shari’anta tsakanin al’ummai zai kuma sulhunta fadar mutane masu

yawa. Za su mai da takubansu su zama garemani māsunsu su zama wukaken askin itatuwa. Al'umma ba za tā kara dauki takobi a kan al'umma ba, ba kuwa za su kara yin horarwar yaki. 5 Ki zo, ya gidan Yakub, bari mu yi tafiya a hasken Ubangiji. 6 Ka rabu da mutanenka, gidan Yakub. Sun cika da ayyukan sihiri da aka kawo daga Gabas; suna yin duba kamar Filistiyawa suna tafa hannuwa tare da marasa sanin Allah. 7 Kasarsu ta cika da azurfa da zinariya; dukiyarsu kuma ba iyaka. Kasarsu ta cika da dawakai; kekunan yakinsu kuma ba iyaka. 8 Kasarsu ta cika da gumaka; sukan rusuna ga aikin hannuwansu, ga abin da yatsotsinsu suka yi. 9 Saboda an jawo mutum kasa aka kuma faskantar da dan adam, kada ku gafarta musu. 10 Ku tafi cikin duwatsu, ku buya cikin kasa daga razanar Ubangiji da kuma darajar daukakarsa! 11 Za a faskantar da mai girman kai za a kuma lalatar da fariyar masu daga kai; Ubangiji kadai za a daukaka a wannan rana. 12 Ubangiji Madaukaki yana da rana ajiye domin dukan masu girman kai da masu fariya domin dukan wadanda aka daukaka (zai kuwa faskantar da su), 13 domin dukan al'ul na Lebanon, masu tsayi da masu fariya, da kuma dukan itatuwan oak na Bashan, 14 domin dukan dogayen duwatsu da kuma tuddai masu tsayi, 15 domin kowace doguwar hasumiya da kowace katanga mai karfi, 16 domin kowane jirgin ruwan kasuwanci da kuma jirgi mafi girma mafi kyau. 17 Za a jawo mai girman kai kasa a kuma faskantar da mai daga kai; Ubangiji kadai za a daukaka a wannan rana, 18 za a kuma kawar da gumaka kakaf. 19 Mutane za su gudu zuwa kogwannin duwatsu da kuma ramummuka a kasa daga razanar Ubangiji da kuma darajar daukakarsa, sa'ad da ya tashi don yā girtiza duniya. 20 A wannan rana mutane za su zubar wa jaba da jamage gumakansu na azurfa da gumakansu na zinariya da suka yi don su bauta musu. 21 Za su gudu zuwa kogwannin duwatsu da kuma zuwa tsagaggun duwatsu daga razanar Ubangiji da kuma darajar daukakarsa, sa'ad da ya tashi don yā girtiza duniya. 22 Ku daina dogara ga mutum, wanda numfashi ne kawai yake da shi a hancinsa. Wace daraja gare shi?

3 Yanzu ka duba fa, Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, yana shirin yā dauke kowane tanadi da taimako daga Urushalima da Yahuda dukan tanade-tanaden abinci da kuma dukan tanade-tanaden ruwa, 2 jarumi, da soja, alkali da annabi masu duba da dattijo, 3

shugaban sojojin hamsin da mutum mai makami, mai ba da shawara, gwanin sarrafa abubuwa da mai gwanintan dabo. 4 "Zan sa'yan yara su zama shugabanninsu;" yan yara kurum za su yi mulkinsu." 5 Mutane za su zalunci juna mutum da mutum, makwabci da makwabci. Yara za su rena tsofaffi, kaskantacce zai rena mai daraja. 6 Mutum zai kama daya daga cikin'yan'uwansa a gidan mahafinsa ya ce, "Kana da abin sawa, ka zama shugabanmu; wannan kango kuma yā zama a karkashinka!" 7 Amma a ranan nan zai tā da murya ya ce, "Ba ni ba dai. Ba ni da abinci ko abin sawa a gidana; kada ka mai da ni shugaban mutane." 8 Urushalima tana tangadi, Yahuda yana fāduwa; maganganunsu da ayyukansu suna gāba da Ubangiji, suna rena daukakar kasancewarsa. 9 Fuskokinsu shaidu ne a kansu; suna nuna zunubinsu a fili kamar yadda Sodom ya yi; ba sa ma boye shi. Kaitonsu! Sun jawo wa kansu masifa. 10 Ku fada wa masu adalci cewa kome zai zama musu da kyau, gama za su ji dadin aikin da hannuwansu suka yi. 11 Kaiton masu mugunta! Masifa tana a kansu! Za a rama abin da hannuwansu suka yi. 12 Matasa suna zalunta mutanena, mata suna mulki a bisansu. Ya mutanena, jagorarinku suna bad da ku; suna karkatar da ku daga hanya. 13 Ubangiji ya dauki mazaurinsa a cikin dakin shari'a; ya tashi don yā shari'anta mutane. 14 Ubangiji yana shari'a da dattawa da kuma shugabannin mutanensa, "Ku ne kuka lalace gonar inabina; ganimar talakawa suna a gidajenku. 15 Ina dalilin da kuke marmatsa mutanena kuna gurgurje fuskokin talakawa?" Ni Ubangiji Madaukaki na fada. 16 Ubangiji ya ce, "Matan Sihiyona suna da girman kai, suna tafiya da wuya a miķe, da idanu masu yaudara, suna takawa daya-daya a hankali, da mundaye a kafafunsu, suna cascas. 17 Saboda haka Ubangiji zai kawo gyambuna a kawunana matan Sihiyona; Ubangiji zai sa a aske kawunansu, a bar su kwal." 18 A wannan rana Ubangiji zai kwace abin da suke takama da shi, mundayensu, dankwalin kansu da abin wuyansu, 19 'yan kunnensu, kwandagansu da lullubinsu, 20 kitsonsu, sarkar da suke sa wa damatsansu da damararsu, kwalabai turare da layu, 21 da kawanen da suka sa a yatsotsinsu da hancinsu, 22 tufafi masu kyau, da manyan rigunansu, da mayafansu, da jakar kudinsu 23 da madubi, da kuma tufafin lilin da adikai, da gyale. 24 A maimakon kansihi, wari ne za a ji; a maimakon abin damara,

igiyce za a samu; a maimakon kyakkyawan gashi, sanko za su kasance da shi a kai; a maimakon tufafi masu kyau, za su sa tsummoki; a maimakon kyau, za su zama munana. **25** Mazanku za su mutu ta wurin takobi, jarumawanku za su mutu a yaki. **26** Kofofin Sihiyona za su yi makoki su kuma yi kuka; za tā zama wofi, za tā zauna a kasa.

4 A wannan rana mata guda bakwai za su cafke namiji guda su ce, “Ma ciyar da kanmu mu kuma yi wa kanmu sutura; ka dai bari mu ce kai ne mijinmu. Ka dauke mana kunyar da za mu sha.” **2** A wannan rana Reshen Ubangiji zai zama kyakkyawa da kuma dāukaka, kuma amfanin kasar zai zama abin fariya da dāukakar wadanda suka rayu a Isra’ila. **3** Wadanda suka rage a Sihiyona, wadanda suka rage a Urushalima, za a ce da su masu tsarki, wato, dukan wadanda aka rubuta a cikin masu rai a Urushalima. **4** Ubangiji zai wanke duk wani kazantar matan Sihiyona; ya tsabtacce jinin da aka zubar daga Urushalima ta wurin ruhun hukunci da yake kuna kamar wuta. **5** Sa’an nan Ubangiji zai sa giringen hayači da rana da harshen wuta da dare a bisa dukan Dutsen Sihiyona da kuma bisa wadanda suka tattaru a can; a bisa duka kuwa dāukakar za tā zama rumfa. **6** Za tā zama rumfa da inuwar da za tā tare zafin rana, da kuma mafaka da wurin buya daga hadari da ruwan sama.

5 Zan rera wača wa kaunataccena wača game da gonar inabinsa. Kaunataccena yana da gonar inabi a gefen tudu mai dausayi. **2** Ya hača kasa ya kuma tsintsince duwatsun ya shuka mata inabi mafi kyau. Ya gina hasumiyar tsaro a cikinta ya kuma shirya wurin matsin ruwan inabi. Sa’an nan ya sa rai ga samun girbi mai kyau na inabin, amma sai ga shi inabin ya ba da munanan’ya’ya. **3** “Yanzu fa ku mazauna cikin Urushalima da mutanen Yahuda, ku shari’anta tsakanina da gonar inabina. **4** Me kuma ya rage da za a yi wa gonar inabina fiye da abin da na yi mata? Da na nemi inabi masu kyau, me ya sa ta ba da munana’ya’ya? **5** Yanzu zan fada muku abin da zan yi da gonar inabina. Zan cire katangar da ta kewaye ta, za tā kuwa lalace; zan rushe bangonta, za a kuwa tattake ta. **6** Zan mai da ita kango, ba zan aske ta ba, ba kuwa zan nome ta ba, sarkakkiya da kayayyuwa kuwa za su yi girma a can Zan umarci gizagizai kada su yi ruwan sama a kanta.” **7** Gonar inabin Ubangiji Madaukaki ita ce gidan Isra’ila, mutanen Yahuda kuma su ne lambun

farin cikinsa. Yana kuma nema ganin gaskiya, amma sai ga Zub da jini; yana neman adalci, amma sai ga shi kukan azaba yake ji. **8** Kaitonku ku wadanda kuke kara wa kanku gidaje kuke kuma hada gonaki da gonaki har babu sauran filin da ya rage ku kuma zauna ku kadai a kasar. **9** Ubangiji Madaukaki ya furta a kunnuwana, “Tabbatacce manyan gidajen za su zama kango, za a bar kyawawan gidajen nan ba kowa. **10** Kadada goma na gonar inabi zai ba da garwan ruwan inabi daya kadai, mudu guda na iri kuma zai ba da efa na hatsi guda kurum.” **11** Kaiton wadanda suke tashi da sassafe don su nufi wurin shaye-shaye, wadanda suke raba dare har sai sun bugu da ruwan inabi. **12** Suna kada garaya, da molaye a bukukkuwansu, ganguna da busa da ruwan inabi, amma ba su kula da ayyukan Ubangiji ba, ba sa biyayya ga aikin hannuwansa. **13** Saboda haka mutanena za su yi zaman bauta domin rashin fahimi; manyan mutanensu za su mutu da yunwa talakawansu kuma su mutu da fishirwa. **14** Saboda haka kabari ya fadada marmarinsa ya kuma bude bakinsa babu iyaka; cikinsa manyan mutanensu da talakawansu za su gangara tare da dukan masu hayaniyarsu da masu murnansu. (**Sheol h7585**) **15** Ta haka za a kaskantar da mutum kuma za a kaskantar da’yan adam, za a kaskanta da masu girman kai. **16** Amma Ubangiji Madaukaki zai sami dāukaka ta wurin aikata gaskiya, kuma Allah mai tsarki zai nuna kansa ta wurin adalcinsa. **17** Sa’an nan tumaki za su yi kiwo kamar yadda suke yi a wurin kiwonsu; raguna za su yi kiwo cikin abubuwa masu kyau da suka lalace. **18** Kaiton wadanda suke jan zunubi da igiyar rudu, da kuma mugunta da igiyoyin keken yakin, **19** wadanda suke cewa, “Bari Allah yā gaggauta, bari yā hanzarta aikinsa don mu gani. Bari yā iso, bari shirin Mai Tsarkin nan na Isra’ila yā zo, don mu sani.” **20** Kaiton wadanda suke ce da mugunta nagarta nagarta kuma mugunta, wadanda suke mai da duhu haske haske kuma duhu, wadanda suke mai da daci zači zači kuma daci. **21** Kaiton wadanda suke tsammani suna da hikima da kuma wayo a idonsu. **22** Kaiton wadanda suke jarumawa a shan ruwan inabi da gwanaye a hadin abubuwan sha, **23** wadanda suke kyale masu laifi don sun ba da cin hanci, amma su hana a yi gaskiya wa marasa laifi. **24** Saboda haka kamar yadda harshen wuta yakan lashe kara kuma kamar yadda busashiyar ciyawa takan kone kurmus a cikin wuta, haka saiwersu za su ruba iska kuma

ta hora furanninsu kamar kura; gama sun ki dokar Ubangiji Madaukaki suka kuma kyale maganar Mai Tsarkin nan na Isra'ila. **25** Saboda haka fushin Ubangiji ya yi kuna a kan mutanensa; ya daga hannunsa ya kuma buge su. Duwatsu sun jijigu, gawawwaki kuwa suka zama kamar juji a tituna. Saboda wannan duka, fushinsa bai huce ba, bai kuwa janye hannunsa ba. **26** Ya daga tuta don al'ummai masu nisa, ya yi feduwa wa wadanda suke a iyakar duniya. Ga shi sun iso, da sauri da kuma gaggawa! **27** Babu ko dayansu da ya gaji ko ya yi tuntube, babu ko daya da ya yi gyangyadi ko barci; babu abin damarar da ya kunce a gindi, ba igiyar takalmin da ta tsinke. **28** Kibiyoyinsu masu tsini ne, an daura dukan bakkunansu; kofatan dawakansu sun yi kamar dutsen kankara, kafafun keken yakinsu kamar guguwa ne. **29** Rurinsu ya yi kamar na zaki, suna ruri kamar'yan zakoki; suna yin gurnani yayinda suke kamun abin da suke farauta su dauke shi ba mai kwace shi. **30** A wannan rana za su yi ta ruri a kansa kamar rurin teku. Kuma in wani ya dubi kasar, zai ga duhu da damuwa; haske ma zai zama duhu ta wurungizagizai.

6 A shekarar da Sarki Uzziya ya mutu, na ga Ubangiji zaune a kan kujerar sarauta a sama cike da daukaka, zatinsa ya cika haikali. **2** A bisansa akwai serafofi, kowanne yana da fikafikai shida. Fikafikai biyu sun rufe fuskokinsu, da biyu suka rufe kafafunsu, biyu kuma da su suke tashi. **3** Suna kiran juna, "Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai Tsarki! Ubangiji Madaukaki ne; duniya ta cika da daukakarsa." **4** Da jin karar muryoyinsu madogarai da madogaran kofa suka girgiza, haikali kuma ya cika da hayaki. **5** Sai na ta da murya na ce, "Kaitona! Na shiga uku! Gama ni mutum ne mai lebuna marar tsarki, kuma ina raye a cikin mutane masu lebuna marasa tsarki, idanuna kuma sun ga Sarki, Ubangiji Madaukaki." **6** Sai daya daga cikin serafofin ya yi firiya zuwa wurina tare da garwashin mai wuta a hannunsa, wanda ya diba da arautaki daga bagade. **7** Da shi ne ya taba bakina ya ce, "Duba, wannan ya taba lebunanka, yanzu fa an kawar da laifinka, an kuma gafarta maka zunubanka." **8** Sa'an nan na ji muryar Ubangiji tana cewa, "Wa zan aika? Wa zai tafi mana?" Sai na ce, "Ga ni! Ka aike ni!" **9** Ya ce, "Je ka ka fada wa wannan mutane, "Kome yawan kasa kunne da za ku yi, ba za ku fahimta ba; Kome yawan dubar da za ku yi, ba za ku san abin da yake faruwa ba." **10** Ka sa zuciyar mutanen nan ta

dushe; kunnuwansu su kurunce, idanunsu kuma su makance. In ba haka ba za su iya gani da idanunsu, su ji da kunnuwansu, su fahimta da zuciyarsu, su kuma juyo a kuma warkar da su." **11** Sa'an nan na ce, "Har yaushe, ya Ubangiji?" Ya kuma amsa, "Sai an lalatar da biranen ba kowa a ciki, sai an mai da gidaje kangwaye kasa kuma ta zama kango ba amfani, **12** sai lokacin da Ubangiji ya kori kowa aka kuma yashe kasar gaba daya. **13** Ko da yake kashi daya bisa goma zai ragu a kasar, za ta sâke zama kango. Amma kamar yadda katambiri da itacen oak sukan bar kututturai sa'ad da aka yanke su, haka iri mai tsarkin nan zai zama kututture a kasar mai tsarki."

7 Sa'ad da Ahaz dan Yotam, dan Uzziya, yake sarkin Yahuda, Sarki Rezin na Aram da Feka dan Remaliya sarkin Isra'ila suka haura don su yaki Urushalima, amma ba su iya cinta da yaki ba. **2** Sai fa aka fada wa gidan Dawuda cewa, "Aram ya hada kansa da Efraim"; saboda haka zuciyar Ahaz da ta mutanensa suka firgita, sai ka ce itatuwa a kurmin da iska ta girgiza. **3** Sai Ubangiji ya ce wa Ishaya, "Fita, kai da danka Sheyar-Yashub, don ku sadu da Ahaz a karshen wuriyar da take kawo ruwa daga Tafkin Tudu, a hanyar Filin Mai Wanki. **4** Ka fada masa, 'Ka yi hankali, ka natsu kada kuma ka ji tsoro ko ka damu, kada ka ji tsoron fushin sarki Rezin da na Aram da na dan Remaliya, ba wani abu mai hatsari ba ne, bai fi haya'kin'yan kirare biyu da suke cin wuta ba. **5** Aram, Efraim da dan Remaliya sun kulla makarkashiya, suna cewa, **6** "Bari mu kai wa Yahuda hari; bari mu yayyage su mu rarraba su a tsakaninmu, mu nada Tabeyel sarki a kansu." **7** Duk da haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce, "Ba zai faru ba, ba zai auku ba, **8** gama kan Aram shi ne Damaskus, kan Damaskus kuma kawai shi ne Rezin. Cikin shekaru sittin da biyar za a wargaje Efraim har ba za ta iya rayuwa ta zama al'umma ba." **9** Kan Efraim shi ne Samariya, kan Samariya kuma kawai shi ne dan Remaliya. In ba ku tsaya da karfi cikin bangaskiyarku ba, ba za ku dawwama ba." **10** Ubangiji ya kuma yi magana wa Ahaz ya ce, **11** "Ka roki Ubangiji Allahmka yâ ba ka alama, ko daga zurfafa masu surfi ko kuwa daga can cikin sama." (**Sheol h7585**) **12** Amma Ahaz ya ce, "Ba zan nema ba; ba zan gwada Ubangiji ba." **13** Sa'an nan Ishaya ya ce, "To, ku saurara, ya ku gidan Dawuda! Abin kirki kuke yi ne da kuka kure hakurin jama'a? Ko ha'kurin Allah ne kuma kuke so ku kure?

14 Saboda haka Ubangiji kansa zai ba ku alama. Ga shi budurwa za tā yi ciki, za tā haifi da, za tā kuwa kira shi Immanuwel. **15** In ya yi girma har ya isa yanke shawara don kansa, madara da zuma ne abincinsa. **16** Amma kafin yaron yā isa yanke shawara yā ki abin da yake mummuna, yā zabi abin da yake nagari, kasashen sarakunan nan biyu da kuke tsoro za su zama kango. **17** Ubangiji zai aukar maka da kwanakin wahala, kai da jama'arka, da dukan iyalin gidan sarauta, wadanda suka fi muni tun lokacin da aka raba mulkin Efraim daga na Yahuda, zai kawo sarkin Assuriya.” **18** A wannan rana Ubangiji zai yi feduwa yā kira kudaje daga rafuffuka masu nisa na Masar da kuma fudan zuma daga kasar Assuriya. **19** Za su zo su mamaye kwazazzabai da kogwanni cikin duwatsu, a kan dukan kayayyuwa da dukan rammukan ruwa. **20** A wannan rana Ubangiji zai yi amfani da rezan da aka yi haya daga ketaren Kogi, sarkin Assuriya ke nan, yā aske kanku da gashin kafafunku, zai kuma aske gemunku. **21** A ranar, mutum zai bar karsana daya da awaki biyu da rai. **22** Kuma saboda yalwa madarar da suke bayarwa, zai kasance da madarar da zai sha. Dukan wadanda suka rage a kasar za su sha madara da zuma. **23** A wannan rana, a kowane wuri inda akwai kuringa dubu da kudinsu ya kai shekel dubu na azurfa, kayayyuwa da sarkakkiya ne kawai za su kasance a can. **24** Mutane za su je can da baka da kibiyoyi, gama kayayyuwa da sarkakkiya ne za su rufe kasar. **25** Game da dukan tuddai da dā ake nome da garemani kuwa, ba za ku kara je wurin ba saboda tsoron kayayyuwa da sarkakkiya; za su zama wuraren da ake kai shanu a sake su su yi ta yawo da kansu, tumaki kuma su yi ta gudu.

8 Ubangiji ya ce mini, “Ka dauki nadadden littafi mai girma ka yi rubutu a kai da al'kalami kurum, Maher-Shalal-Hash-Baz. **2** Zan kuma kira Uriya firist da Zakariya dan Yeberekiya su zama mini amintattun shaidu.” **3** Sa'an nan na tafi na yi jima'i da annabiya, ta kuwa yi ciki ta haifi da. Ubangiji kuma ya ce mini, “Rada masa suna, Maher-Shalal-Hash-Baz. **4** Kafin yaron yā san yadda zai ce ‘Babana’ ko ‘Mamana,’ sarkin Assuriya zai kwashe arzikin Damaskus da ganimar Samariya.” **5** Ubangiji ya sāke yi mini magana ya ce, **6** “Domin wannan jama'a ta ki natsattsən ruwan rafin Shilowa suka yi ta farin ciki a kan Rezin dan Remaliya, **7** saboda haka Ubangiji yana shirin yā kawo musu rigyawar ruwan Kogi, wato, sarkin Assuriya da

dukan sojojinsa. Zai cika dukan gabōbinsa, yā kuma malala har zuwa bakin kogi. **8** Yā yi ta malala har zuwa cikin Yahuda, yā shafe ta, yana ratsa ta ciki har yā kai kafadā. Fikafikansa da ya bude za su rufe fādin kasarka, Ya Immanuwel!” **9** Ku yi kururuwar yaki, ku kasashe, ku kuma ji tsoro! Ku saurara, dukanku manisantan kasashe. Ku shirya don yaķi, ku kuma ji tsoro! **10** Ku kirkiro dabarunku, amma ba za su yi nasara ba; ku kulla shirye-shiryenku, amma ba za su yi amfani ba, gama Allah yana tare da mu. **11** Ubangiji ya yi mini magana da hannunsa mai karfi a kaina, yana yi mini gargađi kada in bi hanyar wadannan mutane. Ya ce, **12** “Kada ka kira wani abu makirci game da kome da wadannan mutane suke kira makirci; kada ji tsoroni abin da suke tsoro, kada kuma ka firgita game da shi. **13** Ubangiji Madaukaki shi ne za ka dauka a matsayi mai tsarki, shi ne wanda za ka ji tsoro, shi ne za ka yi rawar jiki a gabansa, **14** zai kuwa kasance a wuri mai tsarki; amma ga dukan gjidjen Isra'ilā zai zama dutsen da zai sa mutane su yi tuntube dutse kuma da zai sa su fāđi. Ga dukan mutanen Urushalima kuma zai zama tarko da raga. **15** Yawancinsu za su yi tuntube; za su fāđi a kuwa ragargaza su, za a sa musu tarko a kuma kama su.” **16** Daura shaidar nan ta gargadi ka kuma yimke umarnin Allah a cikin almajiraina. **17** Zan saurari Ubangiji, wanda ya foye fuskarsa daga gidan Ya'kub. Zan dogara gare shi. **18** Ga ni, da yaran da Ubangiji ya ba ni. Mu alamu ne da shaidu a cikin Isra'ilā daga Ubangiji Madaukaki, wanda yake zama a Dutsen Sihiyona. **19** Sa'ad da mutane suka ce muku ku nemi shawarar'yan bori da masu sihiri, wadanda suke shake murya har ba a jin abin da suke fāđi, bai kamata mutane su nemi shawara daga Allahnsu ba? Me zai sa ku nemi shawara daga matattu a madadin masu rai?

20 Nemi umarnin Allah da kuma shaidar jan kunne. Duk wanda bai yi magana bisa ga wannan kalma ba, ba su da amfani. **21** Cikin matsuwa da yunwa, za su yi ta kai komo ko'ina a kasar; sa'ad da suka ji yunwa, za su yi fushi su tā da idanu sama, su zagi sarkinsu da Allahnsu. **22** Sa'an nan za su zura wa kasa idanu, abin da za su gani kawai shi ne matsuwa da duhu da kuma abin banrazana, za a kuma jefa su cikin bakin duhu.

9 Duk da haka, babu sauran bakin ciki ga wadanda suke shan azaba. Dā ya kaskantar da kasar kabilan Zebulun da kasar Naftali, amma nan gaba zai girmama Galili na Al'ummai, ta hanyar teku wadda take ta Urdun. **2** Mutanen da suke tafiya cikin duhu sun

ga babban haske; a kan wadanda suke zama a kasar inuwar mutuwa haske ya haskaka. **3** Ka fadada al'umma ka kuma kara farin cikinsu; suna farin ciki a gabanka yadda mutane sukan yi murna a lokacin girbi, kamar yadda mutane sukan yi farin ciki sa'ad da suke raba ganim. **4** Gama kamar yadda yake a kwanakin da aka ci Midiyen da yak, kuka ji tsoro nauyin da ya nawaita musu, sandar da yake a kafadunsu, sandar masu zaluncinsu. **5** Kowane takalmin jarumin da aka yi amfani da shi a yak da kuma kowane rigar da ka nade cikin jini zai kasance an kone shi zai kuma zama abin hura wuta. **6** Gama a gare mu an haifa mana yaro, a gare mu an ba da da, gwamnati za tā kasance a kafadsarsa. Za a ce da shi Mashawarci Mai Banmamaki, Allah Madaukaki Uban Madawwami, Sarkin Salama. **7** Game da girmar gwamnatinса da salama babu iyaka. Zai gāji sarki Dawuda, yā yi mulki a matsayinsa, zai kafa mulkinsa a kan adalci da gaskiya, tun daga yanzu har zuwa karshen zamani. Ubangiji Madaukaki ne ya yi niyyar aikata wannan duka. **8** Ubangiji ya aika da sakon gāba da Ya'kub; zai auka wa Isra'il. **9** Dukan mutane za su san shi, Efraim da mazaunan Samariya, wadanda suke magana da fariya suna kuma daga kai, **10** "Tubalai sun zube a kasa, amma za mu sāke gina su da dutse; an sassare itatuwan baure, amma za mu maya su da al'ul." **11** Amma Ubangiji ya karfafa mašiyan Rezin gāba da su ya kuma ingiza abokan gāba. **12** Arameyawawa daga gabas da Filistiyawa daga yamma sun cinye Isra'il da busfaddeñ baki. Duk da haka, fushinsa bai huce ba, hannunsa har yanzu yana a mīke. **13** Amma mutanen ba su juyo wurin wanda ya buge su ba, balle su nemi Ubangiji Madaukaki. **14** Saboda haka Ubangiji zai yanke Isra'il kai da wutsiya, da reshen dabino da iwa a rana guda; **15** dattawa da manyan mutane su ne kai, annabawa wadanda suke koyar da karairayi su ne wutsiya. **16** Wadanda suke jagorar wannan mutane suna bad da su, su ne wadanda ake jagora aka sa suka kauce. **17** Saboda haka Ubangiji ba zai ji dadin matasa ba, ba kuwa zai ji tausayin marayu da gwauraye ba, gama kowa marar sanin Allah ne da kuma mugu, kowane baki yana fadin mugayen maganganu. Duk da haka, fushinsa bai huce ba, hannunsa har yanzu yana a mīke. **18** Tabbatucca mugunta tana kuna kamar wuta; tana cin kayayyuwa da sarka'kiya, ta sa wuta a jeji mai itatuwa masu yawa, don yā yi murtuke hayaki har zuwa sama. **19** Ta wurin fushin Ubangiji Madaukaki

kasar za tā ci wuta mutane kuma za su zama abin hura wutar, babu wanda zai ji tausayin dan'uwansa. **20** A dama za su ci, amma su ci gaba da jin yunwa; a hagu za su ci, amma ba za su koshi ba. Kowa zai mai da naman'ya'yansa abinci. **21** Manasse zai mai da Efraim abinci, Efraim kuma yā cinye Manasse; tare za su yi gāba da Yahuda. Duk da haka, fushinsa bai huce ba, hannunsa har yanzu yana a mīke.

10 Kaiton wadanda suke kafa dokokin rashin gaskiya, wadanda suke ba da ka'idodin danniya, **2** don su hana matalauta hakkinsu su kuma fi yin shari'ar gaskiya a kan wadanda suke zaluntar mutanena, suna kwace wa gwauraye dukiyarsu suna kuma yi wa marayu kwace. **3** Me za ku yi a ranan nan ta hukunci, sa'ad da masifa ta zo daga nesa? Ga wa za ku tafi don neman taimako? Ina za ku bar dukiyarku? **4** Babu abin da zai rage sai cizon hakora a cikin kamammu ko mutuwa cikin wadanda aka kashe. Duk da haka, fushinsa bai huce ba, hannunsa har yanzu yana a mīke. **5** "Kaiton Assuriya, sandar fushina, a hannun da kulkin fushina yake! **6** Na aike shi gāba da al'umma marar sanin Allah, na tura shi gāba da mutanen da suka ba ni fushi, don yā kwashe ganim yā kuma yi wason ganim, yā tattake su kamar laka a tituna. **7** Amma ba abin da ya yi niyya ke nan ba, ba abin da yake da shi a zuciya ba; manufarsa shi ne yā hallaka, yā kuma kawo karshen al'ummai da yawa. **8** Ya ce, 'Dukan shugabannin yakina ba sarakuna ba ne?' **9** 'Kalno bai kasance kamar Karkemish ba? Hamat bai zama kamar Arfad Samariya kuma kamar Damaskus ba? **10** Yadda hannuna ya kwace mulkokin gumaka, mulkokin da siffofinsu suka fi na Urushalima da Samariya, **11** ba zan yi da Urushalima da siffofinta yadda na yi da Samariya da gumakanta ba?" **12** Sa'ad da Ubangiji ya gama dukan aikinsa gāba da Dutsen Sihiyona da Urushalima, zai ce, "Zan hukunta sarkin Assuriya saboda fariya na gangancin zuciyarsa da kuma kallon reni na idanunsa. **13** Gama ya ce, "Ta wurin Karfin hannuna ne na aikata wannan, da kuma ta wurin hikimata, gama ina da fahimi. Na kau da iyakokin kasashe, na washe dukiyarsu; a matsayina na mai iko, na mamaye sarakunansu. **14** Kamar yadda mutum yakan mīka hannu cikin shekar tsuntsu haka hannuna ya je ya washe dukiyar al'ummai; kamar yadda mutane sukan tattara kwai, haka na tattara dukan kasashe; ba tsuntsun da ya kakkabe fikafiki, ko yā bude baki don yā yi kuka." **15** Gatari ya taba

fin wanda yake amfani da shi girma, ko zarto yă yi wa wanda yake amfani da shi ta'kama? Sanda za tă gиргиза mutumin da yake rike da ita, ko kuwa kulki yă jijiga mutumin da yake rike da katako! 16 Saboda haka Ubangiji Madaukaki, zai aukar da cuta mai kisa a kan kosassu jarumawa; a karkashin sansaninsa zai kuna wuta kamar harshen wuta. 17 Hasken Isra'il'a zai zo kamar wuta, Mai Tsarkinsu zai zama kamar wuta; a rana guda zai kone yă kuma cinye kayayyuwa da sarkakkiyarsa. 18 Darajar jejinsa da gonakinsa masu dausayi za a hallaka su dungum, kamar yadda ciwo yakan kashe mutum. 19 Sauran itatuwan jejinsa kuma za su ragu ko dan karamin yaro ma zai iya kidaya su. 20 A wannan rana raguwar Isra'il'a, wadanda suka ragu na gidan Ya'kub, ba za su kara dogara ga wanda ya kusa hallaka su ba amma za su dogara ga Ubangiji, Mai Tsarkin nan na Isra'il'a. 21 Raguwa za tă komo, raguwar Ya'kub za su komo ga Madaukaki Allah. 22 Ko da yake mutanenka, ya Isra'il'a, sun zama kamar yashin bakin teku, raguwa ce kurum za tă komo. A kaddara hallaka, mai mamayewa da mai adalci. 23 Ubangiji Madaukaki, zai sa hallakar da aka kaddara a kan dukan kasa ta faru. 24 Saboda haka, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Ya mutanena masu zama a Sihiyona, kada ku ji tsoron Assuriyawa, wadanda suka dūke ku da sanda suka kuma daga kulki a kanku, kamar yadda Masar ta yi. 25 Ba da dadewa ba fushina a kanku zai zo ga karshe hasalata kuma za tă koma ga hallakarsu." 26 Ubangiji Madaukaki zai bulale su da tsumagiya, kamar sa'ad da ya bugi Midyan a dutsen Oreb; zai kuma daga sandarsa a bisa ruwaye, yadda ya yi a Masar. 27 A wannan rana zai dauke nauyi daga kafadarlu, nauyinsu daga wuyanku; za a karye karkiya domin kun yi kiba kwarai. 28 Sun shiga Ayiyat; sun bi ta Migron; sun adana tanade-tanade a Mikmash. 29 Suka ketare ta hanya, suka kuma ce, "Za mu kwana a Geba." Rama ta firgita; Gibeya ta Shawulu ta gudu. 30 Ki yi ihu, ya Diyar Gallim! Ki saurara, ya Layisha! Kayya, Anatot abin tausayi! 31 Madmena tana gudu; mutanen Gebim sun buya. 32 A wannan rana za su dakata a Nob; za su jijiga karfinsu a dutsen Diyar Sihiyona, a tudun Urushalima. 33 Duba, Ubangiji Madaukaki, zai ragargaza rassa da iko mai girma. Za a sassare itatuwa masu ganyaye, za a yanke dogayen itatuwa har kasa. 34 Zai sassare itatuwan jeji da gatarai har kasa; Lebanon zai fādī a gabon Mai Iko.

11 Toho zai fito daga kututturen Yesse; daga saiwarsa Reshe zai ba da'y'a'ya. 2 Ruhun Ubangiji zai kasance a kansa, Ruhun hikima da na fahimta, Ruhun shawara da na iko, Ruhun sani da na tsoron Ubangiji, 3 zai kuwa ji dadin tsoron Ubangiji. Ba zai yi hukunci ta wurin abin da ya gani da idanunsa ba, ba zai kuwa yanke shawara ta wurin abin da ya ji da kunnuwansa ba; 4 amma da adalci zai yi wa masu bukata shari'a, da gaskiya zai yanke shawarwari saboda matalautan duniya. Kamar sanda zai bugi duniya da maganar bakinsa; da numfashin lebunansa zai yanke mugaye. 5 Adalci ne zai zama abin damararsa aminci kuma igiyar da zai daura kewaye da gindinsa. 6 Kyarkeci zai zauna tare da dan rago damisa za tă kwanta tare da akuya, dan marači da zaki da dan saniya za su yi kiwo tare; dan yaro ne zai lura da su. 7 Saniya da beyar za su yi kiwo tare, kananansu za su kwanta tare, zaki kuma zai ci ciyawa kamar saniya. 8 Jariri zai yi wasa kurkusa da ramin gamsheka, dan yaro kuma zai sa hannunsa a ramin maciji mai mugun dafi. 9 Ba za su yi lahani ko su hallaka wani a dutsema mai tsarki ba, gama duniya za tă cika da sanin Ubangiji kamar yadda ruwaye suka rufe teku. 10 A wannan rana Saiwar Yesse zai miķe kamar tuta don mutanenta; al'ummai za su tattaru wurinsa, wurin hutunsa kuma zai zama mai daraja. 11 A wannan rana Ubangiji zai mika hannunsa sau na biyu don yă maido da raguwar da ta rage na mutanensa daga Assuriya, daga Masar ta Kasa, daga Masar ta Bisa, daga Kush, daga Elam, daga Babiloniya, daga Hamat da kuma daga tsibiran teku. 12 Zai tă da tuta saboda al'ummai yă kuma tattara masu zaman bauta na Isra'il'a; zai tattara mutanen Yahuda da suke a warwatse kusurwoyi hudu na duniya. 13 Kishin Efraim zai bace, za a kuma kau da abokan gāban Yahuda; Efraim ba zai yi kishin Yahuda ba, haka ma Yahuda ba zai yi gāba da Efraim ba. 14 Tare za su fāda wa Filistiyawa da yakı daga yamma; tare za su washe mutane wajen gabas. Za su dībiya hannuwa a kan Edom da Mowab, Ammonawa kuma za su yi musu biyayya. 15 Ubangiji zai busar da bakin tekun Masar; da iska mai zafi zai share hannunsa a bisa Kogin Yuferites Zai rarraba shi yă zama kanana rafuffuka bakwai saboda mutane su iya hayewa da kafa. 16 Za a yi babbar hanya saboda raguwa mutanensa da ta rage daga Assuriya, kamar yadda ta kasance wa Isra'il'a sa'ad da suka fito daga Masar.

12 A wannan rana za ku ce, “Zan yabe ka, ya Ubangiji. Ko da yake a dā ka yi fushi da ni, amma yanzu ka daina fushi da ni ka kuwa ta’azantar da ni. **2** Tabbatacce Allah shi ne mai cetona; zan dogara gare shi ba kuwa zan ji tsoro ba. Ubangiji, Ubangiji, ne Karfina da wakata; ya zama mai cetona.” **3** Da farin ciki zan debo ruwa daga rijiyoyin ceto. **4** A wannan rana za ku ce, “Yi godiya ga Ubangiji, ku kira bisa sunansa; a sanar da wannan abin da ya aikata a cikin al’ummai, a kuma yi shela cewa sunansa mai girma ne. **5** Ku rera ga Ubangiji, gama ya aikata manyan abubuwa; bari a sanar da wannan ga dukan duniya. **6** Ku tā da murya ku kuma rera don farin ciki, ya ku mutanen Sihiyona, gama Mai Tsarki na Isra’ila da girma yake a cikinku.”

13 Abubuwan da Allah ya yi magana a kai game da Babilon da Ishaya dan Amoz ya gani. **2** A tā da tutu a kan tudun da yake mai fili, ka tā da murya gare su; ka daga hannu ka ba su alama don su shiga kofofi masu alfarma. **3** Na umarci tsarkakan; na umarci jarumawan yaķina su gamsar da fushina, wadanda suke farin ciki a nasarata. **4** Ka saurara, akwai surutu a kan duwatsu, sai ka ce na babban taron jama’al! Ka saurara, akwai hayaniya a cikin mulkoki, sai ka ce al’ummai ne suna ta tattaruwa! Ubangiji Madaukaki yana shirya mayaķa don yaķi. **5** Suna zuwa daga kasashe masu nesa, daga iyakokin duniya, Ubangiji da kuma fushinsa, zai hallaka dukan kasar. **6** Ku yi iihu, gama ranar Ubangiji ta yi kusa za tā zo kamar hallaka daga Madaukaki. **7** Saboda wannan, hannun kowane mutum zai yi rauni, karfin halin kowane mutum zai kāsa. **8** Tsoro zai kama su, zafi da azaba za su ci karfinsu; za su yi ta murdewa kamar mace mai naķuda. Za su dubi juna a tsorace, fuskokinsu a bace. **9** Duba, ranar Ubangiji tana zuwa, muguar rana, mai hasala da zafin fushi, don ta mai da kasar kango ta kuma hallakar da masu zunubi da suke cikinta. **10** Taurarin sama da fungiyoyinsu ba za su ba da haskensu ba. Rana za tā yi duhu wata kuma ba zai ba da haskensa ba. **11** Zan hukunta duniya saboda muguntarta, mugaye saboda zunubansu. Zan kawo karshe ga girman kan masu takama in kuma kas̄kantar da daga kan marasa tausayi. **12** Zan sa mutum yā fi zinariya zalla wuyar samuwa, fiye da zinariyar Ofir wuyan gani. **13** Saboda haka zan sa sammai su yi rawar jiki; duniya kuma za tā giringiza daga inda take a fushin Ubangiji Madaukaki, a ranar fushinsa mai

kuna. **14** Kamar barewar da ake farautarta kamar tumaki marasa makiyayi, haka nan kowane mutum zai koma ga mutanensa, kowane mutum zai gudu zuwa kasarsa. **15** Duk wanda aka kama za a soke shi yā mutu; dukan wafanda aka kama za su mutu ta takobi. **16** Za a fyada’ya’yansu a kasa su yi kucu-kucu a idanunsu; za a washe gidajensu, a kuma kwana da matansu. **17** Duba, zan zuga mutanen Medes su yi gāba da su, su da ba su kula da azurfa ba kuma ba sa damuwa da zinariya. **18** Bakunansu za su kashe samari; ba za su ji tausayin jarirai ba ba za su kuwa nuna jinkai ga’yan yara ba. **19** Babilon, kayan daraja na mulkoki, abin fariyar Babiloniwaya, Allah zai kabantar da ita kamar yadda ya yi da Sodom da Gomorra. **20** Ba za kara kasance da mazauna kuma ba ko a yi zama a cikinta dukan zamanai; Ba wani mutumin Arab da zai kafa tentinsa a can, ba makiyayin da zai taba kiwon garkensa a can. **21** Amma halittun hamada za su kwanta a can, diloli za su cika gidajenta; a can mujiyoyi za su zauna, a can kuma awakin jeji za su yi ta tsalle. **22** Kuraye za su yi ta kuka a kagarorinta, diloli kuma a cikin fadodinta masu alfarma. Lokacinta ya yi kusa, kwanakinta kuma ba za su yi tsawo ba.

14 Ubangiji zai yi wa Yaķub jinkai; zai sāke zabī Isra’ila yā kuma zaunar da su a kasarsu. Baķi ma za su zo su zauna tare da su su hada kai da gidan Yaķub. **2** Al’ummai za su dauke su su kuma kawo wurin da yake nasu. Gidan Isra’ila kuwa za tā mallaki al’ummai a matsayin bayi maza da mata a kasar Ubangiji. Za su mai da wafanda suka kama su su zama kamammu su kuma yi mulki a kan wafanda suka taba danne su. **3** A ranar da Ubangiji ya hutashé ku daga wahala da azaba da muguar bauta, **4** za ku yi wa sarkin Babilon wannan ba’ā. Mai danniya ya zo ga karshe! Dubi yadda fushinsa ya kare! **5** Ubangiji ya karye sandar mugaye, sandan mulkin masu mulki, **6** wanda cikin fushi ya kashe mutane da bugu marar karewa, kuma cikin fushi ya mamaye al’ummai da fushi ba kafkautawa. **7** Dukan kasashe suna hutawa suna kuma cikin salama; sun barke da waķa. **8** Har itatuwan fir ma da kuma al’ul na Lebanon suna murna a kanka suna cewa, “Yanzu da aka kas̄kantar da kai, babu wani mai yankan katakon da ya zo yā yanka mu.” **9** Kabari a karkashi duk ya shirya don yā sadu da kai a zuwanka; yana tā da ruhohin da suka rasu don su gaishe ka, dukan wafanda sun taba zama shugabanni a duniya; ya sa suka tashi daga kujerun sarauta, dukan

wadanda suke sarakuna a kan al'ummai. (Sheol h7585) 10 Duk za su amsa, za su ce maka, "Ashe kai ma raunana ne, kamar mu; ka zama kamar mu." 11 An yi kasa da dukan alfarmarka zuwa kabari, tare da surutan garayunka; tsutsotsi sun bazu a karkashinka tsutsotsi kuma suka rufe ka. (Sheol h7585) 12 Yaya aka yi ka fado daga sama Ya tauraron safiya, dan hasken asuba! An fyada ka da kasa, kai da ka taba kaskantar da al'ummai! 13 Ka yi tunani a ranka ka ce, "Zan hau zuwa sama; zan daga kursiyina sama da taurarin Allah; zan zauna a kursiyi a kan dutsen taro, a can kurewar saman dutse mai tsarki. 14 Zan haura can bisa gizagizai; zan mai da kaina kamar Mafi Daukaka." 15 Amma ga shi an gangara da kai zuwa kabari, zuwa zurfafan rami. (Sheol h7585) 16 Wadanda suka gan ka sun zura maka ido, suna tunani abin da zai same ka. "Wannan mutumin ne ya girgiza duniya ya kuma sa mulkoki suka razana, 17 mutumin da ya mai da duniya ta zama hamada, wanda ya tumfuke biranenta bai kuma bar kamammunsa suka tafi ba?" 18 Dukan sarakunan duniya suna kwance a mace, kowa a kabarinsa. 19 Amma an jefar da kabarinka kamar reshen da aka ki; an rufe ka da wadanda aka kashe, tare da wadanda aka soke da takobi, wadanda suka gangara zuwa duwatsun rami. Kamar gawar da aka tattake da kafa, 20 ba za a hada ka tare da su a jana'iza ba, gama ka hallaka kasarka ka kuma kashe mutanenka. Ba za a kara ambaci zuriyarka masu aikata mugunta ba. 21 A shirya wuri don a yayyanka'ya'yansa maza saboda zunuban kakanninsu; kada a reno su su gaji kasar su cika duniya da biranensu. 22 "Zan yi gaba da su," in ji Ubangiji Madaukaki. "Zan kau da sunan Babilon da wadanda suka rage da rai a cikinta,'ya'yanta da zuriyarta," in ji Ubangiji. 23 "Zan mai da ita wuri domin mujiyoyi da kuma fadama; zan share ta da tsintsiyar hallaka," Ni Ubangiji Madaukaki na fada. 24 Ubangiji Madaukaki ya rantse, "Tabbatacce, kamar yadda na riga na shirya, haka zai kasance, kuma kamar yadda na nufa, haka zai zama. 25 Zan ragargazar da Assuriya a cikin kasata; a kan duwatsuna zan tattake shi. Za a dauke nauyin da ya sa wa mutanena, a kuma dauke nauyinsa daga kafadunsu." 26 Wannan shi ne shirin da na yi domin dukan duniya; wannan shi ne hannun da aka miika a bisa dukan al'ummai ke nan. 27 Gama Ubangiji Madaukaki ya kudura ya yi wannan, wa kuwa zai hana shi? Ya riga ya miika hannunsa, wa zai komar da shi? 28 Wannan abin da Allah ya yi magana

ya zo ne a shekarar da Sarki Ahaz ya mutu. 29 Kada ku yi farin ciki, dukanku Filistiyawa, cewa sandar da ta buge ku ta karye; daga saiwar wannan maciji wani mugun maciji mai dafi zai taso,'ya'yansa za su zama wani maciji masu dafi mai tashi sama. 30 Mafi talauci na matlauta zai sami wurin kiwo, mabukata kuma za su kwana lafiya. Amma zan hallakar da saiwarka da matsananciyar yunwa; za ta kashe naka da suka rage da rai. 31 Ki yi ihu, ya ke kofal! Yi kururuwa, ya ke birni! Ku razana, dukanku Filistiyawa! Kunshin hayaki yana tasowa daga arewa, kuma babu matsorata a cikin sojojinsa. 32 Wace amsa ce za a bayar wa jakadun wannan al'umma? "Ubangiji ya kafa Sihiyona, kuma a cikinta mutanensa masu shan azaba za su sami mafaka."

15 Abin da Allah ya yi magana a kan Mowab shi ne, An lalatar da Ar a Mowab, an hallaka ta da dare! An lalatar da Kir a Mowab, an hallaka ta da dare! 2 Dibon ya haura zuwa haikalinta, zuwa masujadan kan tudu don ta yi kuka; Mowab ta yi ihu a kan Nebo da Medeba. An aske kowane kai an kuma yanke kowane gemu. 3 A tituna sun sa tsummoki a jikunansu; a kan rufin dakuna da kuma dandalin taruwa dukansu sai makoki suke yi, sun kwanta suna kuka. 4 Heshbon da Eleyale sun yi kuka da karfi, aka ji muryoyinsu ko'ina har zuwa Yahaz. Saboda haka mayakan Mowab suka yi kuka da karfi, har zuciyarsu ta karai. 5 Zuciyata ta yi kuka a kan Mowab; mutanenta sun gudu har zuwa Zowar, har zuwa Eglat Shelihiya. Sun haura zuwa Luhit, suna tafe suna kuka; a kan hanyar zuwa Horonayim suna makoki saboda hallakawarsu. 6 Ruwayen Nimrim sun kafe ciayin kuma sun bushe; tsire-tsire duk sun bace babu sauran danyen abu. 7 Saboda haka dukiyar da suka tara suka kuma ajiye sun dauka suka ketare Rafin Arabim da su. 8 Kugin kukansu ya kai ko'ina a iyakar Mowab; kururuwarsu ta kai har zuwa Eglayim, makokinsu ya kai har zuwa Beyer-Elim. 9 Ruwayen Dimon sun cika da jini, amma zan yi kari a kan Dimon, zan kawo zaki a kan masu gudu na Mowab da kuma a kan wadanda suka ragu a kasar.

16 Ku aiko da raguna a matsayin haraji ga mai mulkin kasar, daga Sela a hamada, zuwa dutsen Diyar Sihiyona. 2 Kamar tsuntsaye masu firiyu da aka kora daga sheka, haka matan Mowab suke a kogungan Arnon. 3 "Ku ba mu shawara, ku yanke shawara.

Ku mai da inuwarku kamar dare, a tsakar rana. Ku boye masu gedun hijira, kada ku bashe masu neman mafaka. **4** Ku bar Mowabawa masu gedun hijira su zauna tare da ku; ku zama mafakarsu daga mai neman hallaka su.” Mai danniya zai zo ga karshe hallaka kuma za tā daina; masu lalatar da kasa za su kare **5** Da kauna za a kafa kursiyi; da aminci mutum zai zauna a kansa, wani daga gidan Dawuda, wani wanda ta shari’antawa yakan nuna gaskiya ya hanzarta yin adalci. **6** Mun ji fariyar Mowab, mun ji yawan fariyarta da girmankanta, fariyarta da reninta, amma takamarsu ta banza ce. **7** Saboda haka Mowabawa za su yi kuka mai zafi, za su yi kuka mai zafi tare saboda Mowab. Ku yi makoki ku kuma yi bakin ciki saboda kosai da kuka riķa ci a Kir Hareset. **8** Gonakin Heshbon sun bushe, inabin Sibma ma haka. Masu mulkin al’ummai sun tattake inabi mafi kyau, wadanda suka taba yaduwa zuwa Yazer suka bazu ta wajen hamada. Tohonsu sun budu suka kai har teku. **9** Saboda haka na yi kuka, yadda Yazer take kuka, saboda inabin Sibma. Ya Heshbon, ya Eleyale, na cika ku da hawaye! Sowa ta murna a kanku saboda’ya’yan itatuwanku da suka nuna da kuma girbinku sun bace. **10** An dauke farin ciki da murna daga gonakin itatuwa masu’ya’ya; babu wanda yake rerawa ko yake sowa a cikin gonakin inabi; babu wanda yake matsin ruwan inabi a wuraren matsu, gama na kawo karshen yin sowa. **11** Zuciyata tana makoki saboda Mowab kamar garaya, na yi bakin ciki saboda Kir Hareset. **12** Sa’ad Mowab ta bayyana a masujadar bisa tudu, tana gajiyar da kanta ne kawai; sa’ad da ta tafi wurin tsafinta don tā yi addu’a, babu wani amfani. **13** Wannan ita ce maganar da Ubangiji ya riga ya yi game da Mowab. **14** Amma yanzu Ubangiji ya ce, “Cikin shekara uku, kamar yadda bawan da aka bautar da shi bisa ga yarjejeniya zai lissafta, haka za a mai da daraja da kuma dukan yawan mutanen Mowab abin reni, daga diumbun mutanenta,’yan kadai ne kadai za su ragu, za su kuma zama marasa karfi.”

17 Abin da Allah ya fada game da Damaskus. “Duba, Damaskus ba za tā kara zama birni ba amma za tā zama tsibin juji. **2** Za a watse a bar biranen Arower a bar wa tumaki da shanu, wadanda za su kwanta, ba tare da wani wanda zai tsorata su ba. **3** Birni mai katanga za tā bace daga Efraim, ikon sarauta kuma daga Damaskus; raguwar Aram za tā zama kamar darajar Isra’ila,” in ji Ubangiji Madaukaki. **4** “A wannan rana dfaukakar Yaķub za tā kare; kitsen

jikinsa zai lalace. **5** Zai zama kamar sa’ad da mai girbi ya tara hatsin da yake tsaye ya kuma girbe hatsin da hannunsa kamar sa’ad da mutum ya yi kala kawunan hatsi a Kwarin Refayim. **6** Duk da haka wadansu kala za su ragu, sai ka ce sa’ad da an karkade itace zaitun, aka bar’ya’yan zaitun biyu ko uku a can kwankolin rassan, ko kuma aka bar hudu ko biyar a rassa na gefe na itace mai’ya’ya,” in ji Ubangiji, Allah na Isra’ila. **7** A wannan rana mutane za su nemi Mahaliccinsu kuma juye idanunsu ga Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **8** Ba za su dubi bagade ba, wadanda suke aikin hannuwansu, ba za su kuma kula da ginshiķan Ashera ba da kuma bagadan turaren da yatsotsinsu suka yi. **9** A wannan rana biranensu masu karfi, wadanda suka bari saboda Isra’ilawa, za su zama kamar wuraren da aka kyale suka zama kufai a jeji. Za su kuma zama kango. **10** Kun manta da Allah Mai Cetonku; ba ku tuna da Dutse, kagararku ba. Saboda haka, ko da yake kun fita ku shuka tsire-tsire mafi kyau kuka kuma shuka inabin da aka sayo daga waje, **11** ko da yake a ranar kun shuka su, kuka sa su yi girma, da safe kuma sa’ad da kuka shuka su, kuka sa suka yi toho suka yi fure, duk da haka girbin ba zai zama kome ba a ranar cuta da zafin da ba ta da magani. **12** Kash, ga hayaniyar al’ummai masu yawa suna hayaniya kamar rurin teku! Kash, ga fushin mutane suna ruri kamar rugugi kamar manyan ruwaye! **13** Ko da yake mutane suna ruri kamar sukuwar rakuman ruwa, sa’ad da ya tsawata musu za su gudu can da nisa, aka kore su kamar yayinda iska ya hora a kan tuddai, kamar tattake kuma a cikin guguwa. **14** Da yamma, sai razana ba tsammani! Kafin safiya, duk sun face! Wannan ne rabon wadanda suka washe mu, rabon wadanda suka yi mana kwace.

18 Kaiton kasar da ake jin karar fikafikai a bakin kogunan Kush, 2 wadda ta aiko da jakadu ta teku cikin jiragen ruwan da aka yi da kyauro a bisa ruwa. Ku tafi, ku’yan safo masu sauri, zuwa ga dogayen mutane masu sulbiñ jiki, zuwa ga mutanen da ake jin tsoro a ko’ina, al’umma mai karfin iko tana jawabin da ba a saba ji ba, mai kasar da koguna suka raba. **3** Ku dukan mutanen duniya, ku da kuke zama a duniya, sa’ad da aka daga tutar a kan duwatsu, za ku gan shi, sa’ad da kuma aka busa kaho, za ku ji shi. **4** Ga abin da Ubangiji ya fada mini, “Zan yi shiru in kuma duba a hankali daga mazaunina, kamar kuna mai zafi a hasken rana, kamar giringen raba a lokacin girbi.”

5 Gama kafin girbi, sa'ad da furanni suka karkade furanni kuma suka zama'ya'yan inabin da suka nuna, zai faffalle rassan kuringar inabi da wuka, ya yanke ya kuma kwashe rassan da suka bazu. **6** Duk za a bar su wa tsuntsayen dutse su ci da kuma namun jeji; tsuntsaye kuma za su ci rani a kansu, namun jeji kuma za su yi damina a kansu. **7** A wannan lokaci za a kawo kyautai wa Ubangiji Madaukaki daga dogayen mutane masu sulbin jiki, daga mutanen da ake jin tsoro a ko'ina, al'umma mai karfin iko na jawabin da ba a saba ji ba, mai kasar da koguna suka raba. Za a kawo kyautai zuwa Dutsen Sihiyona, wurin da Sunan Ubangiji Madaukaki yake.

19 Abin da Allah ya fada game da Masar, Duba, Ubangiji yana a kan giringe a sukwane yana kuwa zuwa Masar. Gumakan Masar sun firgita a gabansa, zukatan Masarawa sun karai. **2** “Zan tā da hargitsi tsakanin mutumin Masar da mutumin Masar, dan'uwa zai yi gāba da dan'uwa makwabci ya yi gāba da makwabci, birni ya yi gāba da birni, mulki ya yi gāba da mulki. **3** Masarawa za su karai, zan kuma sa shirye-shiryensi su zama banza; za su nemi shawarar gumaka da kuma ruhohin matattu, za su nemi shawarar mabiya da na masu duba. **4** Zan ba da Masarawa ga ikon azzalumi shugaba, mugun sarki kuma zai yi mulki a kansu,” in ji mai girma, Ubangiji Madaukaki. **5** Ruwayen kogi za su kafe, bakin kogi zai shanye yā kuma bushe. **6** Wuriyoyi za su yi warī; rafuffukan Masar za su yi ta raguwa har su kafe. Iwa da jema za su bushe, **7** haka ma tsire-tsire kusa da Nilu, a bakin kogi. Kowane abin da aka shuka a gefen Nilu zai bushe, iska ta kwashe su kaf. **8** Masu kamun kifi za su yi nishi su kuma yi makoki, dukan wadanda suke jefan kugiyoyi a Nilu; wadanda suke jefan abin kamun kifi a ruwa abin kamun kifin za su zama marasa amfani. **9** Wadanda suke aiki da kadın auduga za su karai, masu yin lilin mai kyau za su fid da zuciya. **10** Masu aikin tufafi ransu zai ɓace, kuma dukan masu samun albashi za su damu. **11** Shugabannin Zowan ba kome ba ne, wawaye ke kawai; mashawarta masu hikima na Fir'auna suna ba da shawarwari marasa amfani. Yaya za ka ce wa Fir'auna, “Ni daya ne cikin masu hikima, almajirin sarakuna na dā can”? **12** Ina masu hikima suke yanzu? Bari su nuna maka su kuma sanar da abin da Ubangiji Madaukaki ya shirya a kan Masar. **13** Shugabannin Zowan sun zama wawaye, an rude shugabannin Memfis dutsen kan kusurwa na

mutanenta su sa Masar ta kouce. **14** Ubangiji ya sa zuba musu ruhun jiri; suka sa Masar ta yi tangadī cikin kome da take yi, kamar yadda mutumin da ya bugu yake tangadī cikin amansa. **15** Babu abin da Masar za tā yi, kai ko wutsiya, reshen dabino ko iwa. **16** A wannan rana Masarawa za su zama kamar mata. Za su yi rawar jiki lokacin da Ubangiji Madaukaki ya daga hannu a kansu. **17** Kasar Yahuda kuma za kawo fargaba ga Masarawa; kowanne da Yahuda ya ambace zai firgita, saboda abin da Ubangiji Madaukaki yake shiri a kansu. **18** A wannan rana birane biyar a Masar za su yi yaren Kan'ana su kuma miƙa kai cikin yarjejeniya ga Ubangiji Madaukaki. Za a ce da dayansu Birnin Hallaka. **19** A wannan rana za a kasance da bagade ga Ubangiji a tsakiyar Masar, da kuma ginshiƙin dutse Ubangiji a iyakarta. **20** Zai zama alama da kuma shaida ga Ubangiji Madaukaki a kasar Masar. Sa'ad da suka yi kuka ga Ubangiji saboda masu zaluntarsu, zai aiko musu mai ceto da mai kāriya, zai kuma cece su. **21** Saboda haka Ubangiji zai sanar da kansa ga Masarawa, kuma a wannan rana za su yarda da Ubangiji. Za su yi masa sujada da hadayu da hadayun hatsi; za su yi alkawura ga Ubangiji su kuma kiyaye su. **22** Ubangiji zai bugi Masar da annoba; zai buge su ya kuma warkar da su. Za su juyo wurin Ubangiji, zai amsa rokonsu ya kuma warkar da su. **23** A wannan rana za a kasance da babban hanya daga Masar zuwa Assuriya. Assuriyawa za su tafi Masar, Masarawa kuma za su tafi Assuriya. Masarawa da Assuriyawa za su yi sujada tare. **24** A wannan rana Isra'ila za tā zama na uku, tare da Masar da Assuriya, abin albarka ga duniya. **25** Ubangiji Madaukaki zai albarkace su, yana cewa, “Albarka ta tabbata ga Masar, mutanena, Assuriya aikin hannuna, da kuma Isra'ila gādona.”

20 A shekarar da babban shugaban yaƙin da Sargon sarkin Assuriya ya aika, ya zo Ashdod ya kuma fāda mata ya kuma ci ta da yaki, **2** a wannan lokaci Ubangiji ya yi magana ta wurin Ishaya dan Amoz. Ya ce masa, “Tube tsummokin da kake saye da su, da kuma takalman da ka sa a kafafu.” Ya kuwa yi haka, yana yawo tsirara kuma ba takalma a kafa. **3** Sa'an nan Ubangiji ya ce, “Kamar dai yadda bawana Ishaya ya yi ta yawo tsirara kuma ba takalmi a kafa shekara uku, a matsayin alama da shaida a kan Masar da Kush, **4** haka sarkin Assuriya zai kwashe kamammun Masarawa da Kushawa tsirara kuma ba takalma a kafa, yaro

da babba, asirinsu a tsiraice, don a kunyata Masar. **5** Wadanda suka dogara ga Kush suka yi ta'kama da Masar za su ji tsoro su kuma sha kunya. **6** A wannan rana mutanen da suke zama a bakin teku za su ce, ‘Dubi abin da ya faru da wadanda muka dogara a kai, wadanda muka gudu muka je don neman taimako da ceto daga sarkin Assuriya! Yaya za mu tsira?’”

21 Abin da Allah ya fada game da Hamada da take kusa da Teku. Kamar guguwa mai share cikin kasar kudu, mai hari ya zo daga hamada, daga kasar mai banrazana. **2** An nuna mini mugun wahayi, mai bashewa ya bashe, mai washewa ya washe. Elam, ki yi yak! Mediya, ki yi kwanto! Zan kawo karshen dukan nishe-nishen da ta jowo. **3** Game da wannan jikina yana ciwo, zafi ya kama ni, kamar na mace mai na kuda; na razana game da abin da na ji, na yi mamakin abin da na gani. **4** Gabana tana ta fāduwa, tsoro ya sa ina rawan jiki; hasken da nake marmari ya zo da razana gare ni. **5** Sun shirya teburori, sun shimpida dardumai, sun ci, sun sha! Tashi, ku hafioso, sa mai a garkuwoyi! **6** Ga abin da mai girma ya ce mini, “Tafi, ka sa mai tsaro ka kuma sa ya ba da rahoton abin da ya gani. **7** Sa'ad da ya ga kekunan yakı tare da kungiyoyin dawakai, mahaya a kan jakuna, ko mahaya a kan rakuma, to, fa ya zauna a fadake, ya kintsa sosai.” **8** Mai tsaron kuma ya yi ihu, “Kowace rana, ranka yā dafe, nakan tsaya a hasumiyar tsaro; kowane dare nakan tsaya a wurin aikina. **9** Duba, ga wani mutum tafe a keken yakin tare da kungiyar dawakai. Ya kuma mayar da amsa, ‘Babilon ta fādi, ta fādi! Dukan sifofin allolinta kwance a ragargaje a kasa!’” **10** Ya mutanena, an ragargaje ku a masussuka, na fada muku abin da na ji daga Ubangiji Madaukaki, daga Allah na Isra’ila. **11** Abin da Allah ya fada game da Duma, Wani ya kira ni daga Seyir, “Mai tsaro, me ya rage a daren? Mai tsaro, me ya rage a daren?” **12** Mai tsaro ya amsa, “Safiya ta gabato, haka kuma dare. In za ka yi tambaya, to, yi tambaya; sai ka sāke zuwa, ka tambaya.” **13** Abin da Allah ya fada game da Arabiya. Ku ayarin Dedanawa, ku da kuka sauva a jejin Arabiya, **14** ku kawo ruwa don kishirwa; ku da kuke zama a Tema, ku kawo abinci don masu gudun hijira. **15** Sun gudu daga takobi, daga takobin da aka janye, daga bakan da aka tanfware da kuma daga zafin yaki. **16** Ga abin da mai girma ya ce mini, “Cikin shekara daya, kamar yadda bawan da aka bautar da shi bisa ga yarjejeniya zai lissafta, dukan sojojin Kedar za su

zo ga karshe. **17** Wadanda suka yi rai na maharba, jarumawan Kedar, za su zama kadan.” Ubangiji, Allah na Isra’ila, ya fada.

22 Abin da Allah ya fada game da Kwarin Wahayi.

Mene ne ya dame ku a yanzu, da dukanku kuka hau kan rufin gidaje. **2** Ya kai gari cike da hayaniya, Ya ke birnin tashin hankali da alkarya mai murna? Mutanenki ba su mutu ta wurin takobi ba, ba kuwa za su mutu a yaki ba. **3** Dukan shugabanninki sun gudu gaba daya; an kama su ba tare da an yi amfani da baka ba. Dukanku da aka kama an kwashe ku daurarru gaba daya, kun gudu tun abokin gāba yana da nisa. **4** Saboda haka na ce, “Kyale ni kurum; bari in yi kuka mai zafi. Kada ka yi kokarin ta'azzantara da ni a kan hallakar mutanena.” **5** Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, yana da ranar giggicewa da tattakewa da banrazana a cikin Kwarin Wahayi, ranar ragargazawar katanga da ta yin kuka ga duwatsu. **6** Elam ya dauki kwari da baka, tare da mahayan kekunan yakinta da dawakai; Kir ta bude garkuwoyi. **7** Kwarurukanku mafi kyau sun cika da kekunan yakı, an kuma tsai da mahayan dawakai a kofofin birni. **8** An rurruhe kāriyar Yahuda, a ranan nan kuwa kun yi la'akari da makamai a cikin Fadan Kurmi; **9** kuka ga cewa Birnin Dawuda tana da wuraren kāriya masu yawa da suka tsattsage; kuka tattara ruwa a Tafkin Kasa. **10** Kuka kirga gine-gine a Urushalima kuka kuma rurruhe gidaje don ku karfafa katanga. **11** Kuka gina matatar ruwa tsakanin katanga biyu saboda ruwan Tsohon Tafki, amma ba ku yi la'akari da Wannan da ya yi su ba, ko ku kula da Wannan da ya shirya shi tuntuni. **12** Ubangiji, Ubangiji Madaukaki ya kira ku a wannan rana don ku yi kuka ku yi ihu, don ku aske gashinku ku kuma sa tsummoki. **13** Amma duba, sai ga shi kuna farin ciki kuna kuma murna, kuna yankan shanu kuna kashe tumaki, kuna cin nama kuna kuma shan ruwan inabi! Kuna cewa, “Bari mu ci mu kuma sha, gama gobe za mu mutu!” **14** Ubangiji Madaukaki ya bayyana wannan a kunnena cewa, “Har ranar mutuwarka ba za a yi kafarar wannan zunubi ba,” in ji mai girma Ubangiji Madaukaki. **15** Ga abin da Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, ya fada, “Je, ka fada wa wannan mai hidima, Shebna, sarkin fada. **16** Mene ne kake yi a nan kuma wa ya ba ka izini ka haka kabari wa kanka a nan, kana fafe kabarinka a bisa kana sassaka wurin hutunka a dutse? **17** “Ka yi hankali, Ubangiji yana shirin ya kama ka da karfi ya kuma dauke ka, ya kai

mai karfi. **18** Zai dunkule ka kamar fwallo ya jefa ka a cikin kasa mai girma. A can za ka mutu a can kuma kekunan ya'inkia masu daraja za su kasance, abin kunya kake ga gidan maigidanka! **19** Zan tumfuke ka daga makaminka, za a kuma kore ka daga matsayinka. **20** "A wannan rana zan kira bawana, Eliyakim dan Hilkiya. **21** Zan rufe shi da rigarka in kuma yi masa damara in mi'ka masa ikonka. Zai zama mahaifi ga wadanda suke zama a Urushalima da kuma gidan Yahuda. **22** Zan sa mabudin gidan Dawuda a kafadarsa; abin da ya bude ba mai rufewa, kuma abin da ya rufe ba mai budewa. **23** Zan kafa shi kamar turke a tsayayyen wuri; zai zama mazaunin daraja domin gidan mahaifinsa. **24** Dukan daukakar iyalinsa za tā rataya a kansa daga'ya'yansa da zuriyarsa har zuwa dukan kananan kayan aikinsa, wato, daga kwanoni har zuwa tuluna. **25** "A ranan nan, in ji Ubangiji Madaukaki, turken da aka kafa a tsayayyen wuri zai sumbule; za a sare shi ya fādī, za a kuma datse nauyin da yake rataya a kansa." Ni Ubangiji na fada.

23 Abin da Allah ya fada game da Taya. Ku yi kuka mai zafi, ya jiragen ruwan Tarshish! Gama ar hallaka Taya aka kuma bar su babu gida ko tasha. Daga kasar Saifurus magana ta zo musu. **2** Ku yi shiru, ku mutanen tsibiri da ku'yan kasuwan Sidon wadanda masu ciniki a teku suka azurta. **3** A manyan ruwaye hatsin Shihor suka iso; girbin Nilu ne kudin shiga na Taya ta kuma zama kasuwar al'ummai. **4** Ki ji kunya, ya ke Sidon, da ke kuma, kagarar teku, gama teku ya yi magana ya ce, "Ban taba nakuda ba balle in haifi'ya'ya; ban taba goyon'ya'ya maza ba balle in reno'ya'ya mata." **5** Sa'ad da magana ta kai Masar, za su razana da jin labari daga Taya. **6** Ku haye zuwa Tarshish; ku yi kuka mai zafi, ku mutanen tsibiri. **7** Wannan ce birnin murnanku, birnin nan na tun da wadda kafafunta suka kai ta zama a kasashe masu nesa? **8** Wane ne ya kulla wannan a kan Taya ita da take ba da rawanin sarauta, wadda'yan kasuwanta sarakuna ne, wadda masu cinikinta sanannu ne a duniya? **9** Ubangiji Madaukaki ya kulla shi, don yā kawo karshen girman kan dukan darajarta ya kuma kasikantar da dukan wadanda suke sanannu a duniya. **10** Ki nome kasarki har zuwa wajen Nilu, Ya Diyar Tarshish, gama ba ki da tashan jirgin ruwa kuma. **11** Ubangiji ya mi'ka hannunsa a bisa teku ya kuma sa mulkokinsa suka yi rawar jiki. Ya ba da umarni game da Funisiya cewa a hallaka kagararta. **12** Ya ce, "Ba za

ki kara yin murna ba, Ya ke Budurwa Diyar Sidon, yanzu da kike ragargajiya! "Tashi, ki fetare zuwa Saifurus; a can din ma ba za ki huta ba." **13** Dubi kasar Babiloniawa, wannan mutanen da yanzu ba su da wani amfani! Assuriyawa sun mai da ita wurin zaman halittun hamada; sun gina hasumiyoyin kwanto, suka ragargaza kagararta kaf suka mai da ita kango. **14** Ku yi kuka mai zafi, ku jiragen ruwan Tarshish; an rurruushe kagararku! **15** A wannan lokaci za a manta da Taya har shekaru saba'in, tsawon rayuwar sarki. Amma a karshen wadannan shekaru saba'in, zai zama wa Taya kamar yadda yake a wa'kar karuwa cewa, **16** "Dauki garaya, ki ratsa birni, Ya ke karuwar da aka manta da ita; kada garaya da kyau, ki rera wakoki masu yawa, saboda a tuna da ke." **17** A karshen shekaru saba'in, Ubangiji zai magance Taya. Za tā koma ga aikinta na karuwanci za tā kuma yi kasuwancinta da dukan mulkokin duniya. **18** Duk da haka za a kebe ribarta da kudin shigarta wa Ubangiji; ba za a yi ajiyarsu ko a boye su. Ribarta za tā tafi ga wadanda suke yi wa Ubangiji sujada, don su sami yalwataccen abinci da tufafi masu kyau.

24 Duba, Ubangiji zai wofinta duniya ya kuma yi kaca-kaca da ita; zai bata fuskarta ya watsar da mazaunanta, **2** zai zama abu daya ga firist kamar yadda yake ga mutane, ga maigida kamar yadda yake ga bawa, ga uwargijiya kamar yadda yake ga baiwa, ga mai sayarwa kamar yadda yake ga mai saya, ga mai karban rance kamar yadda yake ga mai ba da rance, ga mai karban bashi kamar yadda yake ga mai ba da bashi. **3** Za a wofinta duniya kākāf a kuma washe ta sarai. Ubangiji ne ya fada haka. **4** Duniya ta bushe ta kuma yankwane, duniya tana shan azaba ta kuma raunana, masu daraja na duniya suna shan azaba. **5** Duniya ta kāzantu ta wurin mutanenta sun ki yin biyayya da dokoki, sun keta farillai suka kuma karya madawwamin alkawari. **6** Saboda haka la'ana za tā auko wa duniya; dole mutanenta su dauki hakkin laifinsu. Saboda haka aka kone mazaunant duniya, kuma kadān ne kurum suka rage. **7** Sabon ruwan inabi ya bushe kuringar inabi kuma sun yankwane; dukan masu farin ciki suna nishi. **8** Kade-kaden garayu sun yi shiru, surutun masu murna ya daina, garayan farin ciki ya yi shiru. **9** Babu sauran shan ruwan inabi suna rera waka; barasa ya zama da dacī ga masu shanta. **10** Birnin da aka birkice ta zama kango; an kulle kofar shiga kowane gida. **11** A tituna suna kukan neman

ruwan inabi; dukan farin ciki ya dawo bafin ciki, an hana dukan kade-kade a duniya. **12** An bar birnin kango, aka yi kaca-kaca da kofofinta. **13** Haka zai zama a duniya da kuma a cikin al'ummai, kamar sa'ad da akan karkade itacen zaitun, ko kuma kamar sa'ad da ake barin kala bayan an girbe inabi. **14** Sun daga muryoyinsu, sun yi sowa ta farin ciki; daga yamma sun furta darajar Ubangiji. **15** Saboda haka a gabas sun daukaka Ubangiji, a daukaka sunan Ubangiji, Allah na Isra'il, a cikin tsibiran teku. **16** Daga iyakokin duniya mun ji wafoki, "Daukaka ga Mai Adalcin nan." Amma na ce, "Na lalace, na lalace! Kaitona! Munafukai sun ci amana! Da munafunci munafukai sun ci amana!" **17** Razana da rami da tarko suna jiranku, Ya mutanen duniya. **18** Duk wanda ya yi kokarin tserewa daga karar razana zai fāda cikin rami; wanda kuma ya tsere daga rami za a kama shi a tarko. An bude kofofin ambaliyar ruwan sama, harsashen ginin duniya suna rawa. **19** An tsage duniya, duniya ta farfashe ta wage, an gulgiza duniya kwarai. **20** Duniya tana tangadi kamar mashayi, tana lilo kamar rumfa a cikin iska; laifin tayarwarta ya yi nauyi sosai har ta fādī ba kuwa za tā kara tashi ba. **21** A wannan rana Ubangiji zai hukunta ikokin da suke cikin sama da kuma sarakunan da suke a duniya. **22** Za a tattara su tare kamar daurarru a kurkuku; za a rufe su a kurkuku a kuma hukunta su bayan kwanaki masu yawa. **23** Sa'an nan wata zai rude, rana ta ji kunya; gama Ubangiji Madfaukaki zai yi mulki a kan Dutsen Sihiyona da kuma a cikin Urushalima, da kuma a gaban dattawanta, da daukaka.

25 Ya Ubangiji, kai ne Allahna; zan daukaka ka in kuma yabi sunanka, gama cikin cikakken aminci ka yi abubuwa masu banmamaki, abubuwan da aka shirya tun da. **2** Ka mai da birnin tsibin tarkace, ka lalatar da gari mai katanga, birnin bafi mai karfi, ta bace; ba za a kara gina ta ba. **3** Saboda haka mutane masu karfi za su girmama ka; biranen mugayen al'ummai za su ji tsoronka. **4** Kai ka zama mafakar matalauta, mafaka don mabukata cikin damuwa, wurin buya daga hadari, inuwa kuma daga zafin rana. Gama numfashin mugaye yana kamar da hadari mai bugun bango **5** kuma kamar zafin hamada. Ka kwantar da hayaniyar bafi; kamar yadda inuwar girgije kan rage zafin rana, haka ake kwantar da wakar mugaye. **6** A kan wannan dutse Ubangiji Madfaukaki zai shirya bikin abinci mai kyau don dukan mutane, liyafar ajiyayyen ruwan inabi da nama mafi kyau da ruwan

inabi mafi kyau. **7** A wannan dutse zai kawar da bafin cikin da ya lullube dukan mutane, kyallen da ya rufe dukan al'ummai; **8** zai hadiye mutuwa har abada. Ubangiji Mai Iko Duka zai share hawaye daga dukan fuskoki; zai kawar da kunyar mutanensa daga dukan duniya. Ubangiji ne ya fada. **9** A wannan rana za su ce, "Tabbatacce wannan shi ne Allah; mun dogara a gare shi, ya kuma cece mu. Wannan shi ne Ubangiji, mun dogara a gare shi; bari mu yi murna mu kuma yi farin ciki a cikin cetonsa." **10** Hannun Ubangiji zai zauna a kan wannan dutse; amma za a tattake Mowab a karkashinsa kamar yadda ake tattaka kara a cikin taki. **11** Za su bude hannuwansa a cikinsa, yadda mai iyo kan bude hannuwansa don yā yi iyo. Allah ya kaskantar da girmankansu duk da wayon hannuwansi. **12** Zai rurrushe manyan katangar kagaru ya kuma kaskantar da su; zai rushe su har kasa, su zama kura.

26 A wannan rana za a rera wannan wa'ka a kasar Yahuda. Muna da birni mai karfi; Allah yake ceton katanga da kuma kagarunta. **2** A bude kofofi saboda al'umma mai adalci ta shiga, al'ummar da mai aminci. **3** Za ka kiyaye shi da cikakken salama shi wanda ya kafa zuciyarsa gare ka, domin ya dogara a gare ka. **4** Ku dogara ga Ubangiji, gama shi Ubangiji, ne madawwamin Dutse. **5** Yakan kaskantar da wadanda suke zama a bisa ya kawar da birni mai alfarma kasa; ya rusa ta har kasa ya jefar da ita cikin kura. **6** Kafafu sukan tattake ta, kafafu wadanda aka zalunta, wato, sawun matalauta. **7** Hanyar masu adalci sumul take; Ya Mai Aikata Gaskiya, ka sa hanyar masu adalci ta yi sumul. **8** I, Ubangiji, cikin tafiya a hanyar dokokinka, muna sa zuciyar gare ka; sunanka da tunani a kanka su ne marmarin zukatanmu. **9** Raina yana marmarinika da dare; da safe kuma raina yana son ganinka. Sa'ad da hukunce-hukuncenka suka sauksu duniya, mutanen duniya kan koyi adalci. **10** Ko da yake akan nuna wa mugaye alheri, ba sa koyi adalci; har ma a kasar masu aikata gaskiya sukan ci gaba da aikata mugunta ba sa ganin girmar darajar Ubangiji. **11** Ya Ubangiji an daga hannunka sama, amma ba sa ganinsa. Bari su ga himmarka don mutanenka su kuma sha kunya; bari wutar da aka ajiye don abokan gābanka ta cinye su. **12** Ubangiji ka kafa salama dominmu; duk abin da muka iya yi kai ne ka yi mana. **13** Ya Ubangiji, Allahnmu, wadansu iyayengiji ban da kai sun yi mulki a kanmu, amma sunanka kadai muka girmama. **14** Yanzu duk sun mutu, ba za su kara rayuwa ba; wadannan ruhohin

da suka rasu ba za su tashi ba. Ka hukunta su ka kuma kawo su ga hallaka; ka sa ba za a kara tunawa da su ba. **15** Ka fadada al'umma, ya Ubangiji; ka fadada al'umma. Ka samo wa kanka d'aukaka; ka fadada dukan iyakokin kasar. **16** Ubangiji, sun zo gare ka a cikin damuwarsu; sa'ad da ka hore su, da kyar suna iya yin addu'a. **17** Kamar mace mai ciki da take gab da haihuwa takan yi ta murdawa tana kuka saboda zafi, haka muka kasance a gabanka, ya Ubangiji. **18** Muna da ciki, mun yi ta murdewa saboda zafi, amma mun haifi iska. Ba mu kawo keto ga duniya ba; ba mu haifi mutanen duniya ba. **19** Amma matattunka za su rayu; jikunansu za su tashi. Ku da kuke zama a kura, ku farka ku kuma yi sowa don farin ciki. Rabarka kamar rabar safiya ce; duniya za tā haifi matattunta. **20** Ku tafi, mutanena, ku shiga d'akunanku ku kuma kulle kofofi; ku boye kanku na dan lokaci sai ya huce fushinsa. **21** Duba, Ubangiji yana fitowa daga mazauninsa don yā hukunta mutanen duniya saboda zunubansu. Duniya za tā bayyana Zub da jinin da aka yi a kanta; ba za tā kara boye wadanda aka kashe a cikinta ba.

27 A wannan rana, Ubangiji zai yi hukunci da takobi, takobinsa mai tsanani, mai karfi da kuma mai muguwar barna, zai hukunta dodon ruwa macijin nan da ya kanannade, dodon ruwa macijin nan mai murdewa; zai kashe dodon nan na teku. **2** A wannan rana, "Ku rera game da gonar inabi mai ba da'yā'ya ku ce **3** Ni, Ubangiji na lura da ita; na yi ta yin mata banruwa. Na yi tsaronta dare da rana don kada warii yā yi mata barna. **4** Ban yi fushi ba. Da a ce kayayyuwa da sarkakkiya ne suke kalubalanta na mana! Zan fita in yi yaki da su; da na sa musu wuta duka. **5** Ko kuma bari su zo wurina don mafaka; bari su yi sulhu da ni, I, bari su yi sulhu da ni." **6** A kwanaki masu zuwa Ya'kub zai yi saiwa, Isra'ilā zai yi toho ya kuma yi fure ya cika dukan duniya da'yā'ya. **7** Ubangiji ya buge shi kamar yadda ya bugi wadanda suka buge shi? An kashe shi kamar yadda aka kashe wadanda suka kashe shi? **8** Ta wurin ya'ki da zaman bauta ka hukunta shi, da tsananin tsawa kuma ka kore shi, kamar a ranar da iskar gabas ta hura. **9** A ta haka fa, za a yi kfafar laifin Ya'kub, wannan kuma zai zama cikakken amfanin kau da zunubinsa. Sa'ad da ya nīka duwatsun bagade suka zama kamar allin da aka farfashe kucu-kucu, har ba sauran ginshi'kan Ashera ko bagadan kona turare da za a bari a tsaye. **10** Birni mai katanga ya zama kufai, yasasshen mazauni, an yashe shi kamar hamada; a

can'yan maru'ka suke kiwo, a can suke kwance; sun kakkabe rassanta kaf. **11** Sa'ad da rassanta suka bushe, sai su kakkarye su mata kuma su zo su yi itacen wuta da su. Gama mutane ne marar azanci; saboda haka Mahaliccinsu bai ji tausayinsu ba, Mahaliccinsu bai nuna musu jinkai ba. **12** A wannan rana Ubangiji zai tankade daga Yuferites mai gudu zuwa Rafin Masar, ku kuma, ya Isra'ilawa, za a tattara ku daya-daya. **13** Kuma a wannan rana zai busa kaho mai kāra sosai. Wadanda suke mutuwa a Assuriya da kuma wadanda aka kai zaman bauta a Masar za su zo su kuma yi wa Ubangiji sujada a dutse mai tsarki a Urushalima.

28 Kaito ga wannan rawani, girman kai na mashayan Efraim, ga fure mai yankwanewa, darajar kyansa, da aka sa a kan kwari mai ba da amfani, ga birnin nan, wadda take girman kan wadanda aka kaskantar da ruwan inabinsu! **2** Duba, Ubangiji yana da wanda yake da iko da kuma karfi. Kamar dutsen kankara da kuma iska mai barna, kamar kwararowar ruwa da rigyawa mai kirmewa, zai jefa shi har kasa da karfi. **3** Za a tattaka wannan rawani, girman kai na mashayan Efraim da kafa. **4** Wannan fure mai yankwanewa, darajarar kyansa, da aka sa a kan kwari mai ba da amfani, zai zama kamar'ya'yan baure, nunan fari, da zarar wani ya gani ya kuma tsinka, zai hadiye shi. **5** A wannan rana Ubangiji Madaukaki zai zama rawani mai daraja kyakkyawan rawani wa mutanensa da suka ragu. **6** Zai zama ruhun adalci gare shi wanda yake zaune a kujerar shari'a, wurin samun karfi ga wadanda suka kori abokan gāban da suka fāfa musu da yaki a kofofi. **7** Da wadannan kuma masu tangadi saboda sun sha ruwan inabi suke jiri don sun sha barasa Firistoci da annabawa suna tangadi saboda sun sha barasa sun kuma yi tatur da ruwan inabi; suna jiri saboda sun sha barasa, suna tangadi sa'ad da suke ganin wahayi, suna tuntube sa'ad da suke ba da shawara. **8** Duk amai ya rufe teburori kuma babu wani wurin da ba a bata ba. **9** "Wane ne yake so ya koyar? Ga wa yake bayyana sakonsa? Ga yaran da aka yaye, ga wadanda ba a dade da yayewa ba ne?" **10** Gama haka yake. Yi ka kuma yi, yi ka kuma yi, mulki a kan mulki, mulki a kan mulki; nan kadan, can kadan." **11** To da kyau, da lefunan ba'ki da ku harsunan da ba sani ba Allah zai yi magana da wannan mutane, **12** wadanda zai ce, "Wannan shi ne wurin hutu, bari wadanda suka gaji su hutu"; da kuma, "Wannan shi ne wurin wartsakewa" amma sun fi su saurara. **13** Saboda haka

fa, maganar Ubangiji gare su za tā zama, Yi ka kuma yi, yi ka kuma yi, mulki akan mulki, mulki a kan mulki; nan kadan, can kadan, domin su tafi su kuma fāsi da baya, su ji rauni a kuma kama su da tarko, a kai su zaman bauta. **14** Saboda haka ku saurari maganar Ubangiji, ku masu ba'a ku da kuke mulkin wannan mutane a Urushalima. **15** Kuna fariya cewa, "Mun yi alkawari da mutuwa, mun kuma yi yarjejjeniya da kabari. Sa'ad da zafi ya ratsa, ba zai ta'bā mu ba, gama mun mai da karya mafakarmu rufu kuma wurin **buyanmu.**" (**Sheol h7585**) **16** Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce, "Duba, na kafa dutse a Sihiyona, dutsen da aka gwada, dutsen kusurwa mai daraja don tabbataccen tushe; wanda ya dogara gare shi ba zai ta'bā shan kunya ba. **17** Zan mai da gaskiya igiyar gwaji adalci kuma dan katakon gwajin ginin; kankara za tā share mafakarku, karya, da ruwa kuma za su mamaye mabuyanku. **18** Za a soke alkawarinku da mutuwa; yarjejjeniyarku da kabari ba zai zaunu ba. Sa'ad da zafi mai barna ya ratsa, zai hallaka ku. (**Sheol h7585**) **19** A duk sa'ad da ya zo; ko da safiya, ko dare ko kuma da rana, zai yi ta ratsawa yana kwasanku." Za ku zama kamar mutumin da ya zama abin karin magana, **20** wanda ya yi kokari yā kwanta a gajeren gado, yā kuma rufa da dān siririn bargo. **21** Ubangiji zai tashi kamar yadda ya yi a Dutsen Feratsim, zai tā da kansa kamar a Kwarin Gibeyon don yā aikata akinsa, akinsa da ba a saba gani ba, yā kuma yi akinsa, bakon akinsa. **22** Yanzu ku daina ba'arku, in ba haka ba sarkokinku za su kara nauyi; Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, ya fada mini game da hallakar da aka kaddara a kan dukan kasar. **23** Ku saurara ku kuma ji muryata; ku kasa kunne ku kuma ji abin da na fada. **24** Sa'ad da manomi ya yi noma don shuki, yakan ci gaba da noma ne? Yakan ci gaba da sara yana yin kunyoyi a kasa ne? **25** Sa'ad da ya shirya wuri da kyau, ba yakan shuka kanumfari ya kuma yayyafa dadsoya ba? Ba yakan shuka alkama a kunyoyinsa sha'ir a kunyoyinsa, tamba kuma a filinsa ba? **26** Allahnsa ya umarce shi ya kuma koya masa hanyar da take daidai. **27** Ba a bugan kanumfari da katon sanda ko a yi ta jujjuye kafar keke a kan dadsoya; akan buga kanumfari da siririn sanda dadsoya kuma da tsumagiya. **28** Dole a ni'ka hatsi don a yi burodi; saboda haka mutum ba zai yi ta bugun alkama, har yā bata tsabar ba. Ya san yadda zai sussuke alkamarsa, ba tare da ya bata tsabarta ba. **29** Dukan wannan

hikimar takan zo daga Ubangiji Madaukaki ne, shi da yake mashawarci mai banmamaki, mafifici kuma cikin hikima.

29 Kaitonki, Ariyel, Ariyel birnin da Dawuda ya zaunal Kara shekara ga shekara a kuma bar shagulgulanki su yi ta kewayewa. **2** Duk da haka zan yi wa Ariyel kwanto za tā kuma yi kuka da makoki, za tā zama mini kamar bagaden jimi. **3** Zan kafa sansani kewaye da ke duka; zan kewaye ki da hasumiyoyi in tasar miki da ayukan kwantona na yaki. **4** Za a kaskantar da ke, za ki ki yin magana daga kasa; maganarki za tā yi kasa-kasa daga kura. Muryarki za tā zama kamar fatalwa daga kasa; daga kura maganarki zai fito kasa-kasa. **5** Amma abokan gābanki masu yawa za su zama kamar kura mai laushi, sojojinsu masu firgitarwa za su yi ta tashi kamar yakin da iska ta hura. Farat daya, cikin dan lokaci, **6** Ubangiji Madaukaki zai zo da tsawa da rawar kasa da kara mai girma, da hadarin iska da guguwa da harshe na wuta mai ci. **7** Sa'an nan sojojin dukan al'umman da suka yi yaki da Ariyel, da suka fāda mata da kagararta suka kuma yi mata kwarito, za su zama kamar yadda yake da mafarki, wahayi da dare, **8** kamar sa'ad da mai yunwa yana mafarki cewa yana cin abinci, amma sai ya farka, yunwan tana nan; kamar sa'ad da mai kishirwa yana mafarki cewa yana shan ruwa, amma sai ya farka yana suma, da kishinsa. Haka zai zama da sojoji na dukan al'ummai da suka yi yaki da Dutsen Sihiyona. **9** Ku firgita ku kuma yi mamaki, ku makance kanku ku kuma zama a makance; ku bugu, amma ba da ruwan inabi ba, ku yi tangadi, amma ba daga barasa ba. **10** Ubangiji ya kawo muku barci mai nauyi, Ya rufe idanunku (annabawa); ya rufe kawunanku (masu duba). **11** Gare ku duk wannan wahayi ba kome ba ne sai dai maganganun da aka rufe a cikin littafi. In kuma kun ba da littafin ga wani wanda zai iya karanta, kuka kuma ce masa, "Karanta wannan, muna rokonka," zai amsa ya ce, "Ba zan iya ba; an rufe shi." **12** Ko kuwa in kun ba da littafin ga wani wanda ba zai iya karantawa ba, kuka kuma ce, "Karanta wannan, muna rokonka," zai amsa ya ce, "Ban iya karatu ba." **13** Ubangiji ya ce, "Wadannan mutane sun zo kusa da ni da bakinsu suka kuma girmama ni da lebunansu, amma zukatansu suna nesa daga gare ni. Sujadar da suke mini cike take da dokokin da mutane suka koyer. **14** Saboda haka zan firgita wadannan mutane sau daya da abubuwan banmamaki

a kan abubuwan banmamaki; hikimar masu hikima za tā lalace, azancin masu azanci zai bace.” **15** Kaiton wadanda suke zuwa manyan zurfafa don su boye shirye-shiryensu daga Ubangiji, wadanda suke aikinsu cikin duhu su yi tunani, “Wa yake ganinmu? Wa zai sani?” **16** Kuna birkitar abubuwa, sai ka ce an mayar da mai ginin tukwane ya zama yumbu! Abin da aka yi zai ce wa wanda ya yi shi, “Ba shi ne ya yi ni ba”? Tukunya za tā iya ce wa mai ginin tukwane, “Ba ka san kome ba”? **17** Cikin dan lokaci, za a mai da Lebanon gona mai takì kuma gona mai takì za tā zama kamar kurmi? **18** A wannan rana kurame za su ji maganganun littafi, daga duruduru da duhu kuma idanun makafi za su gani. **19** Masu tawali’u za su sāke yin farin ciki a cikin Ubangiji; mabukata za su yi farin ciki cikin Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **20** Masu zalunci za su kare, masu ba’za za su bace, kuma dukan wadanda suke da ido don mugunta za su hallaka, **21** wadanda ta magana kawai sukan mai da mutum mai laifi, wadanda suke kafa tarko wa mai ba da kāriya a dakin shari’da shaider karya kuma su hana marar laifi samun shari’ar adalci. **22** Saboda haka ga abin da Ubangiji wanda ya fanshi Ibrahim, ya ce wa gidan Ya’kub, “Ba za a kara kunyata Ya’kub ba; fuskokinsu kuma ba za su kara yan’kwanewa ba. **23** Sa’ad da suka ga’ya’yansu a tsakiyarsu, aikin hanuwansu, za su kiyaye sunana da tsarki; za su san tsarkin Mai Tsarkin nan na Ya’kub, za su kuma ji tsoron Allah na Isra’ila. **24** Su da suke marasa azanci a ruhu za su sami fahimtar; wadanda suke gunaguni za su yarda da koyarwa.”

30 “Kaiton’ya’ya masu tayarwa,” in ji Ubangiji, “ga wadanda suke kulle-kullen da ba nawa ba, suna yin yarjejjeniya, amma ba ta Ruhuna ba, suna jibga zunubi a kan zunubi; **2** wadanda suka gangara zuwa Masar ba tare da sun nemi shawarata; wadanda suke neman taimakon kāriyar Fir’aura, don neman inuwar mafakar Masar. **3** Amma kāriyar Fir’aura za tā zama muku abin kunya, inuwar Masar za tā jawo muku kunya. **4** Ko da yake suna da shugabanni a Zowan kuma jakadunsu sun iso Hanes, **5** kowa zai sha kunya saboda mutanen da ba su da amfani gare su, wadanda ba sa taimako ko amfani, sai dai jawo kunya da danna-sani.” **6** Allah ya fada game da dabbobin Negeb cewa, Ta cikin kasa mai wahala da mai hatsari inda zakoki da zakanya, inda macizai masu dafi da macizai masu tashi sama suke, jakadu na daukan arzikinsu a kan jakuna, dukiyarsu a kan rakuma, zuwa kasan nan

marar riba, **7** zuwa Masar, wadda taimakonta marar amfani ne. Saboda haka na yi mata lakabi Rahab Marar Yin Kome. **8** Tafiyanzu, ka rubuta musu a kan allo, ka rubuta shi a kan littafi, cewa kwanaki suna zuwa zai zama madawwamin shaida. **9** Wadannan mutane masu tawaye, ‘ya’ya masu rudu, ‘ya’yan da ba sa niyya su saurara ga umarnan Ubangiji. **10** Sukan ce wa masu gani, “Kada ku kara ganin wahayi!” Ga annabawa kuwa sukan ce, “Kada ku kara ba mu wahayin abin da yake daidai! Fada mana abubuwan da muke so mu ji ne kawai, ku yi annabcin abin da zai rude mu. **11** Ku bar wannan hanya, ku tashi daga wannan hanya, ku kuma daina kalubalantarmu da Mai Tsarkin nan na Isra’ila!” **12** Saboda haka, ga abin da Mai Tsarkin nan na Isra’ila yake cewa, “Saboda haka kun fi wannan safo, kuka dogara ga aikin kama-karya kuka kuma dogara ga yin rudu, **13** wannan zunubi zai zama muku kamar bango mai tsayi, tsagagge da yake kuma fāduwa, da zai rushe nan da nan, ba tsammani. **14** Zai rushe kuku-kuku kamar tukunyar yumbu, ya ragargaje kaf har cikin gutsattsarinsa ba za a sami ko dan katanga don diba garwashin wuta ko a ciba ruwa daga tanki ba.” **15** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka, Mai Tsarkin nan na Isra’ila ya fada, “Cikin tuba da hutu ne kadai cetonku yake, cikin shiru da dogara gare ni ne za ku sami karfinku, amma ba za ku sami ko daya a cikinsu ba. **16** Kun ce, ‘A’a, za mu gudu a kan dawakai.’ Saboda haka za ku gudu! Kun ce, ‘Za mu hau dawakai masu sauri mu gudu.’ Saboda haka masufafaraku za su fi ku gudu! **17** Dubu za su gudu don barazanar mutum guda; da jin barazanar mutane biyar dukanku za ku yi ta gudu sai an bar ku kamar sandar tuta a kan dutse, kamar tuta a kan tudu.” **18** Duk da haka Ubangiji yana marmari ya yi muku alheri; ya tashi don yā nuna muku jinkai. Gama Ubangiji Allah ne mai aikata gaskiya. Masu albarka ne dukanku wadanda suke dogara gare shi! **19** Ya mutanen Sihiyona, wadanda suke zama a Urushalima, ba za ku kara kuka ba. Zai zama mai alheri sa’ad da kuka yi kukan neman taimako! Da zarar ya ji, zai amsa muku. **20** Ko da yake Ubangiji yakan ba da abincin azaba da ruwan wahala, ba za a kara boye malamanku ba; da idanunku za ku gan su. **21** Ko kun juye dama ko hagu, kunnuwanku za su ji murya a bayanku tana cewa, “Ga hanya; ku yi tafiya a kai.” **22** Sa’an nan za ku kazantar da gumakanku da kuka dalaye da zinariya; za ku zubar da su kamar rigar al’adar mace

ku kuma ce musu, "Ku bace mana da gani!" 23 Zai kuma aiko muku da ruwan sama don shuki a kasa, kuma abincin da zai fito daga gona zai zama mai albarka da kuma mai yawa. A wannan rana shanu za su yi kiwo a wadatacciyar makiyaya. 24 Shanunku da jakunanku da suke hudar gonakinku za su ci harawa mafi kyau, wanda an sheke shi da babban cokali mai yatsu da kuma babban cokali. 25 A ranar babban kisa, sa'ad da hasumiyoyi za su fādī, rafuffukan ruwa za su malalo a kan kowane dutse da kowane tudu mai tsawo. 26 Wata zai yi haske kamar rana, kuma hasken rana zai ma yi sau bakwai na haskenta, kamar hasken cikakku ranaku bakwai, sa'ad da Ubangiji zai daura raunukan mutanensa ya kuma warkar da raunukan da ya yi musu. 27 Duba, Sunan Ubangiji yana zuwa daga nesa, tare da fushi mai funa da kuma bakin hayači; lebunansa sun cika da fushi, harshensa kuma wuta ce mai cinyewa. 28 Numfashinsa kamar rakuman ruwa masu gudu yana tashi har zuwa wuya. Yakan tankade al'ummai cikin lariyar hallaka; yakan sa a mučamukan mutane linzamin da zai jagorance su su kauce. 29 Za ku kuma rera kamar a daren da kuke shagalil biki mai tsarki; zukatanku za su yi farin ciki kamar sa'ad da mutane sukan haura da busa zuwa dutsen Ubangiji, zuwa Dutse na Isra'il. 30 Ubangiji zai sa mutane su ji muryarsa mai daraja ya kuma sa su ga hannunsa na saukowa tare da fushi mai funa da kuma wuta mai cinyewa, gizagizai za su barke, za a yi hadarin tsawa da kankara. 31 Muryar Ubangiji za tā firgita Assuriya da sandar mulkinsa zai kashe su. 32 Kowane bugun da Ubangiji zai yi musu da bulalarsa na hukunci zai zama kidi ga ganguna da garaya, yayinda yake yakı da su da naushin hannunsa. 33 An riga an shirya wurin konawa; an shirya shi saboda sarki. An haka ramin wutarsa da surfi da kuma fādī, da isashen wuta da itacen wuta; numfashin Ubangiji, yana kamar kibiritu mai funa, da aka sa masa wuta.

31 Kaiton wafanda suka gangara zuwa Masar don neman taimako, wafanda suke dogara ga dawakai, wafanda suke dogara ga yawan kekunan yakinsu da kuma a girman karfin mahayan dawakansu, amma ba sa dogara ga Mai Tsarkin nan na Isra'il, ko ya nemi taimako daga Ubangiji. 2 Shi ma yana da hikima kuma zai iya kawo masifa; ba ya janye kalmominsa. Zai yi gāba da gidan mugu, gāba da wafanda suke taimakon masu aikata mugunta. 3 Amma Masarawa mutane ne ba Allah ba; dawakansu

nama da jini ne ba ruhu ba. Sa'ad da Ubangiji ya miča hannunsa, shi da yake taimako zai yi tuntube shi da aka taimaka zai fādī; dukansu biyu za su hallaka tare. 4 Ga abin da Ubangiji ya fada mini, "Kamar yadda zaki kan yi ruri babban zaki a kan abin da ya yi farauta, kuma ko da yake dukan kungiyar makiyaya sun taru wuri daya a kansa, ba zai jijigu ta wurin ihunsu ba ko ya damu da kiraye-kirayensu, ta haka Ubangiji Madaukaki zai sauko don yā yi yakı a kan Dutsen Sihiyona da kuma a kan kwankolinsa. 5 Kamar tsuntsaye masu shawagi a sama haka Ubangiji Madaukaki zai kiyaye Urushalima; zai kāre ta ya kuma fanshe ta, zai 'ketare' ta ya kuma kubutar da ita." 6 Ku dawo gare shi ku da kuka yi masa babban tayarwa, ya Isra'ilawa. 7 Gama a wannan rana kowannenku zai ki gumakan azurfa da zinariya da hannuwanku masu zunubi suka yi. 8 "Za a karkashe Assuriyawa da takobin da ba na yin mutum ba; takobi, da ba na yin mutum ba, zai cinye. Za su gudu daga takobi za a kuma sa samarinsu aikin dole. 9 Kagararsu za tā fādī saboda razana; da ganin matsayin yakın, shugabannin yakinsu za su firgita," in ji Ubangiji, wanda wutarsa tana a Sihiyona, wanda matoyarsa tana a Urushalima.

32 Duba, sarki zai yi mulki cikin adalci masu mulki kuma su yi mulki da adalci. 2 Kowane mutum zai zama kamar wurin fakewa daga iska mafaka kuma daga hadari, kamar rafuffukan ruwa a hamada da kuma inuwar babban dutse a kekasasshiyar kasa. 3 Sa'an nan idanun wadanda suka gani ba za su kara rufewa ba, kunnuwan wafanda suka ji kuma za su saurara. 4 Zuciya marasa hakuri za su sani su kuma fahimta, harshen masu ana'ana kuma zai sāke su yi magana sosai. 5 Ba za a kara ce da wawa mai girma ba ko kuwa a dsaukaka mazambaci. 6 Gama wawa maganar wauta yakan yi, zuciyarsa ta cika da mugunta, yana aikata abubuwan rashin sanin Allah yana baza kurakurai game da Ubangiji; yana barin mayunwata da yunwa ya kuma hana masu kishirwa ruwan sha. 7 Matakai mazambaci mugaye ne, yana kulla mugayen shirye-shirye don yā hallaka talakawa da karairayi, ko sa'ad da rokon mai bukata da gaskiya ne. 8 Amma mutumin kirki kan yi shirye-shirye masu kirki, kuma yakan tsaya a kan ayyukan kirki. 9 Ku matan da kuke zaman jin dadī, ku tashi ku saurare ni; ku'yan matan da kuke tsammani kuna da kāriya, ku ji abin da zan fada! 10 Cikin dan lokaci kasa da shekara guda ku da kuke tsammani kuna da kāriya za ku yi

rawar jiki; girbin'ya'yan inabi zai kāsa, girbin'ya'yan itatuwa kuma ba zai zo ba. 11 Ku yi rawar jiki, ku mata masu jin dadī, ku sha wahala, ku'yan matan da kuke tsammani kuna da kāriya! Ku tube rigunanku, ku daura tsummoki a kwankwasonku. 12 Ku bugi kirjinku don gonaki masu kyau don'ya'yan inabi 13 da kuma don kasar mutanena, da kasar da kayayyuwa da sarkakkiya ne suka yi girma, I, ku yi kuka saboda dukan gidajen da dā ake biki da kuma domin wannan birnin da dā ake murna a ciki. 14 Za a kyale kagarar, a gudu a bar birnin da dā ake hayaniya; mafaka da hasumiyar tsaro za su zama kango har abada, jin dadīn jakuna, makiyaya don garkuna, 15 sai an zubo Ruhu a kanmu daga sama, hamada kuma ta zama kasar mai takī, gona mai takī kuma ta zama kamar kurmi. 16 Aikin gaskiya zai zauna a hamada adalci kuma zai zauna a kasa mai takī. 17 Aikin adalci zai zama salama; tasirin adalci zai zama natsuwa da tabbacı har abada. 18 Mutanena za su zauna lafiya a wuraren salama, a gidaje masu kāriya, a wuraren hutun da babu fitina. 19 Ko da yake kankara za tā fādo a jeji, a kuma rurruše birni gaba daya, 20 zai zama muku da albarka, ku da kuke shuki iri kusa da kowane rafi, kuna kuma barin lafiyyiyar makiyaya domin shanu da jakunanku.

33 Kaitonka, ya kai mai hallakarwa, kai da ba a hallakar da kai ba! Kaitonka, ya maciya amana, kai da ba a ci amanarka ba! Sa'ad da ka daina hallakarwa, za a hallaka ka; sa'ad da ka daina cin amana, za a ci amanarka. 2 Ya Ubangiji, ka yi mana jinkai; muna marmarinka. Ka zama karfinmu kowace safiya, cetonmu a lokacin damuwa. 3 Da tsawar muryarka, mutane za su gudu; sa'ad da ka tashi, al'ummai za su watse. 4 Ganimarku, ya al'ummai kanana fāri sun girbe; kamar tarin fārin da mutane sun fāda wa. 5 Ubangiji da girma yake, gama yana zaune a bisa; zai cika Sihiyona cikin gaskiya da adalci. 6 Zai zama tabbataccen harsashi na koyaushe, ma'ajin ceto da hikima da sani a yalwace; tsorun Ubangiji shi ne mabudin wannan dukiya. 7 Duba, jarumawansu suna kuka da karfi a tituna; jakadun salama suna kuka mai zafi. 8 An gudu an bar manyan hanyoyi, babu matafiye a kan hanyoyi. Aka keta yarjejeniya, an rena shaidunsa ba a kuwa ganin girman kowa. 9 Kasa tana kuka an kuma gudu an bar ta, Lebanon ta sha kunya ta kuma yankwane; Sharon ta zama kamar Araba, Bashan da Karmel sun kakkabe ganyayensu. 10 "Yanzu zan tashi," in ji Ubangiji. "Yanzu ne za a

daukaka ni; yanzu za a daga ni sama. 11 Kun yi cikin yayi, kuka haifi kara; numfashinku wuta ne da zai cinye ku. 12 Za a kone mutane kamar da kuna farar kasa; kamar kayayyuwan da aka sare aka kuma sa musu wuta." 13 Ku da kuke da nesa, ku ji abin da na yi; ku da kuke kusa, ku san ikona! 14 Masu zunubi a Sihiyona sun firgita; rawar jiki ya kama marasa sanin Allah suna cewa, "Wane ne a cikinmu zai iya zama da wuta mai ci? Wane ne a cikinmu zai iya zama da madawwamiyar konewa?" 15 Shi da yake tafiya cikin adalci yana kuma magana abin da yake daidai, wanda yake kin riba daga cuta yana kuma kiyaye hannunsa daga karban cin hanci, wanda yake hana kunnuwansa daga fulla kisa ya kuma rufe idanunsa a kan tunanin aikata mugunta, 16 shi ne mutumin da zai zauna a bisa, wanda mafakarsa za tā zama kagarar dutse. Za a tanada abincinsa, kuma ruwa ba zai kāsa masa ba. 17 Idanunku za su ga sarki a cikin kyansa ku kuma hangi kasar da take shimpide can da nisa. 18 Cikin tunaninku za ku yi tunani firgitar da ta faru tun dā kuna cewa, "Ina hafsan nan? Ina wannan wanda yake karbar haraji? Ina hafsan da yake lurda hasumiyoyi?" 19 Ba za ku kara ganin wadannan mutane masu girman kai kuma ba, wadannan mutane masu magana da harshen da ba ku fahimta ba. 20 Ku duba Sihiyona, birnin shagulgulanmu; idanunku za su ga Urushalima, mazauni mai lafiya, tentin da ba za a taba gusar ba; wanda ba a taba tumbuke turakunsa ba, ko a tsinke igiyoyinta. 21 A can Ubangiji zai zama Mai Iko Duka namu. Zai zama kamar inda manyan koguna da rafuffuka suke. Matukan jirgin ruwa ba za su kai wurinsu ba, manyan jiragen ruwa ba za su yi zirga-zirga a kansu ba. 22 Gama Ubangiji ne alkalinmu, Ubangiji ne mai ba mu dokoki, Ubangiji ne sarkinmu; shi ne wanda zai cece mu. 23 Madaurinku sun kunce karfafan itacen jirgin ba su da kāriya, fikafikan jirgin ba su bufu ba. Ta haka za a raba yalwar ganima har ma guragu za su kwashé ganimar. 24 Ba wani mazauna a Sihiyona da zai ce, "Ina ciwo"; za a kuma gafarta zunuban wadanda suke zama a can.

34 Ku zo kusa, ku al'ummai, ku kuwa saurara ku kasa kunne, ku mutane! Bari duniya ta ji, da kuma dukan abin da yake cikinta, duniya, da dukan abin da yake fitowa daga gare ta! 2 Ubangiji yana fushi da dukan al'ummai; hasalrsa tana a kan mayakansu. Zai hallaka su tas, zai ba da su a karkashe. 3 Za a jefar da wadanda aka kashe gawawwakinsu za su yi

wari; duwatsu za su jiku da jininsu. **4** Za a tumfuke dukan taurarin sammai za a kuma nannade sararin sama kamar littafi; dukan rundunar sama za su fāffādi kamar ganyayen da suka yankwane daga kuringa, kamar'ya yan bauren da suka bushe daga itacen baure. **5** Takobina ya sha zararsa a cikin sammai; duba, ya sauko cikin hukunci a kan Edom, mutanen da zan hallaka tas. **6** Takobin Ubangiji ya jiku da jini, ya rufu da kitse, jinin raguna da na awaki, kitse daga kodar raguna. Gama Ubangiji ya yi hadayar Bozra da kuma babban kisa a Edom. **7** Babban bijimin jeji zai fādi tare da su, marukan bijimi da manyan bijimai. Kasarsu za tā cika da jini, kura kuma zai cika da kitse. **8** Gama Ubangiji yana da ranar daukar fansa, shekarar ramuwa, don biya wa Sihiyona bukata. **9** Za a mai da rafuffukan Edom rami, kurarta za tā zama kibiritun farar wuta; kasarta za tā zama rami mai kuna! **10** Ba za a kashe ta ba dare da rana; hayakinta za tā yi ta tashi har abada. Daga tsara zuwa tsara za tā zama kango; babu wani da zai kara wucewa ta wurin. **11** Mujiyar hamada da mujiya mai kuka za su mallake ta; babban mujiya da hankaka za su yi sheka a can. Allah zai miķe a kan Edom magwajin bala'i da ma'aunin kango. **12** Sarakunanta ba za su kasance da wani abin da ake kira masarauta ba, dukan sarakunanta za su bace. **13** Kayayuwa za su mamaye fadodinta kayayuwa da sarkakkiya za su cika kagaranta. Za tā zama mazaunin diloli da gida don mujiyoyi. **14** Halittun hamada za su sadu da kuraye, awakin jeji za su yi ta kirana junna; a can halittun dare su ma za su huta su kuma nemi wurin hutu wa kansu. **15** Mujiya za tā yi sheka a can ta zuba kwai; za tā kyankyashe su, ta kuma kula da'ya'yanta a inuwar fikifikanta; a can kuma shirwa za su taru, kowa da abokinsa. **16** Duba a cikin littafin Ubangiji ka kuma karanta. Babu wani a cikin wadannan da ya bace, babu ko daya da ba ta da abokiya. Gama bakinsa ne ya ba da umarni, Ruhunsa kuma zai tara su wuri daya. **17** Ya ba su rabonsu; hannunsa ya rarraba musu ta wurin awo. Za su mallake ta har abada su kuma zauna a can daga tsara zuwa tsara.

35 Hamada da kekasashhiyar kasa za su yi murna; jeji zai yi farin ciki ya kuma hudo. Kamar fure, **2** zai budu ya hudo; zai yi farin ciki mai girma ya kuma yi sowa don farin ciki. Za a maido wa Lebanon da darajarta, darajar Karmel da Sharon; za su ga daukakar Ubangiji, darajar Allahnmu. **3** Ku karfafa hannuwa marasa karfi, ku karfafa gwiwoyin da suka

gaji; **4** ku fada wa wadanda suka karai a zukata, "Ku yi karfin hali, kada ku ji tsoro; Allahnku zai zo, zai zo domin ya dau fansa; da ramuwar Allah zai zo don yā cece ku." **5** Sa'an nan idanun makafi za su bude kunnuwan kurame kuma su ji. **6** Sa'an nan guragu za su yi tsalle kamar barewa, bebaye kuma su yi sowa don farin ciki. Ruwa zai kwararo daga jeji rafuffuka kuma a cikin hamada. **7** Yashi mai kuna zai zama tafki, kekasashhiyar kasa kuma za tā cika da mabulbulan rafuffuka. A mazaunin diloli, inda suka taba zama, ciyawa da iwa da kyauro za su yi girma. **8** Kuma babbar hanya za tā kasance a can; za a ce ta ita Hanyar Mai Tsarki. Marasa tsarki ba za su yi tafiya a kanta ba; za tā zama domin wadanda suka yi tafiya a wannan Hanya ce; mugaye da wawaye ba za su yi ta yawo a kanta ba. **9** Zaki ba zai kasance a can ba, balle wani naman jeji mai fada ya haura kanta; ba za a same su a can ba. Amma fansassu ne kadai za su yi tafiya a can, **10** kuma fansassu na Ubangiji za su komo. Za su shiga Sihiyona da rerawa; matukar farin ciki zai mamaye su. Murna da farin ciki za su sha kansu, baķin ciki kuma da nishi za su gudu.

36 A shekara ta goma sha hudu ta mulkin Sarki Hezekiya, Sennakerib sarkin Assuriya ya kai wa dukan birane masu kagaran Yahuda yakı ya kuma kame su. **2** Sai sarkin Assuriya ya aiki sarkin yakinsa tare da mayaka masu yawa daga Lakish zuwa wurin Sarki Hezekiya a Urushalima. Sa'ad da sarkin yakı ya tsaya a wuriyar Taftin Tudu, a hanya zuwa Filin Mai Wanki, **3** Eliyakim dan Hilkiya sarkin fada, Shebna magatakarda, da Yowa dan Asaf marubuci suka fita zuwa wurinsa. **4** Sai sarkin yakın ya ce musu, "Ku fada wa Hezekiya. "Ga abin da babban sarki, sarkin Assuriya, ya fada. A kan me kake dangana wannan karfin halinka? **5** Ka ce kana da dabara da kuma karfin mayaka, amma kana magana banza ce kawai. Ga wa ka dogara, da kake tayar mini? **6** Yanzu duba, kana dogara ga Masar, wannan dan tsinken kyauron dogarawa, wanda zai soki hamnum mutum yā kuma ji masa rauni in ya dangana a kansa! Haka Fir'auna sarkin Masar yake ga duk wanda ya dogara da shi. **7** Kuma in ka ce mini, "Mun dogara ga Ubangiji Allahnmu ne" ba shi ba ne Hezekiya ya rurrushe masujadan kan tudunsa da bagadansa, yana ce wa Yahuda da Urushalima, "Dole ku yi sujada wa gabon wannan bagade"? **8** "Yanzu fa, bari in yi ciniki da maigidana, sarki Assuriya. Zan ba ka dawakai dubu biyu, in za ka sa mahaya a kansu!

9 Yaya za ka fi hafsan mafi fankanci na hafshoshin maigidana, ko da yake kana dogara ga Masar don kekunan yaki da mahayan dawakai? 10 Ban da haka kuma, na zo ne in fada in kuma hallaka wannan kasa ba tare da Ubangiji ba? Ubangiji kansa ya fada mini in tasar wa wannan kasa in kuma hallaka ta.” 11 Sai Eliyakim, Shebna da Yowa suka ce wa sarkin yakin, “Ka yi hakuri ka yi wa bayinka magana da Arameyanci, da yake muna jinsa. Kada ka yi mana magana da Yahudanci a kunnen mutanen da suke kan katanga.” 12 Amma sarkin yakin ya amsa ya ce, “Kuna tsammani ga maigidanku da ku ne kawai maigidana ya aiko ni in yi wadannan maganganu, ba ga mutanen da suke zama a kan katanga ba, wadanda kamar ku, za su ci kashinsu su kuma sha fitsarinsu?” 13 Sa'an nan sarkin yakin ya tsaya ya kuma yi kira da Yahudanci ya ce, “Ku ji kalmomin babban sarki, sarkin Assuriya! 14 Ga abin da sarki ya ce kada ku bar Hezekiya ya rufe ku. Ba zai cece ku ba! 15 Kada ku bar Hezekiya ya rarashe ku ku dogara ga Ubangiji sa'ad da ya ce, ‘Tabbatacce Ubangiji zai cece mu; ba za a ba da wannan birni a hannun sarkin Assuriya ba.’ 16 “Kada ku saurari Hezekiya. Ga abin da sarkin Assuriya ya fada. Ku nemi salama da ni ku kuma fito zuwa wurina. Ta haka kowa zai ci daga kuringarsa da kuma itacen baurensa ya kuma sha ruwa daga tankinsa, 17 sai na zo na kuma kwashe ku zuwa kasa kamar taku, kasar hatsi da kuma sabon ruwan inabi, kasar abinci da gonakin inabi. 18 “Kada ku bar Hezekiya ya rufe ku sa'ad da ya ce, ‘Ubangiji zai cece mu.’ Allahn wata al'umma ya ta'ba ceci kasarsa daga hannun sarkin Assuriya? 19 Ina allolin Hamat da na Arfad? Ina allolin Sefarfayim? Sun fanshi Samariya daga hannuna? 20 Wanne cikin dukan allolin kasashen nan ya iya ceton kasarsa daga gare ni? Yaya kuwa Ubangiji zai iya ceci Urushalima daga hannuna?” 21 Amma mutanen suka yi shiru ba su kuwa ce kome ba, gama sarki ya yi umarni cewa, “Kada ku amsa masa.” 22 Sai Eliyakim dan Hilkiya sarkin fada, Shebna magatakarda, da kuma Yowa dan Asaf marubuci suka tafi wurin Hezekiya, da rigunansu a kyakkece, suka kuwa fada masa abin da sarkin yakin ya yi ta farfada.

37 Sa'ad da Sarki Hezekiya ya ji haka, sai ya kyakkece rigunansa ya kuma sanya tsummoki ya tafi ya shiga haikalin Ubangiji. 2 Ya aiki Eliyakim sarkin fada, Shebna magatakarda da kuma manyan firistoci, duka sanye da tsummoki, wurin Ishaya dan Amoz.

3 Suka fada masa cewa, “Ga abin da Hezekiya ya ce wannan rana ce ta bakin ciki da tsawatawa da shan kunya, sai ka ce sa'ad da'y'a kan zo matakain haihuwa sa'an nan a rasa Karfin haihuwarsu. 4 Mai yiwuwa Ubangiji Allahnka zai ji maganganun sarkin yakin da maigidansa, sarkin Assuriya, ya aika don yā zagi Allah mai rai, ya kuma tsawata masa saboda maganganun da Ubangiji Allahnka ya ji. Saboda haka ka yi addu'a saboda raguwar da suke da rai.” 5 Sa'ad da shugabannin Sarki Hezekiya suka zo wurin Ishaya, 6 sai Ishaya ya ce musu, “Ku fada wa maigidanku cewa, ‘Ga abin da Ubangiji ya fada. Kada ka ji tsoron abin da ka ji, maganganun nan da bayin sarkin Assuriya suka yi mini sabo. 7 Ka saurara! Zan sa ruhuna a cikinsa saboda sa'ad da ya ji wani labari, zai koma zuwa kasarsa, a can kuwa zan sa a kashe shi da takobi.’” 8 Sa'ad da sarkin yakin ya ji cewa sarkin Assuriya ya bar Lakish, sai ya janye ya kuma sami sarki yana yaki da Libna. 9 To, fa, Sennakerib ya sami labari cewa Tirhaka, mutumin Kush sarkin Masar, yana fitowa don yā yi yaki da shi. Sa'ad da ya ji haka, sai ya aiki jakadu zuwa wurin Hezekiya da wannan magana. 10 “Ku fada wa Hezekiya sarkin Yahuda cewa kada ka bar allahn da ka dogara a kai ya rufe ka sa'ad da ya ce, ‘Ba za a ba da Urushalima ga sarkin Assuriya ba.’ 11 Tabbatacce ka ji abin da sarakunan Assuriya suka aikata ga dukan kasashe, suna hallaka su tas. Kai kuwa za ka tsira ne? 12 Allolin al'umman da kakannina suka hallaka sun cece su ne, allolin Gozan, Haran, Rezef da kuma na mutanen Eden wadanda suke zama a Tel Assar? 13 Ina sarkin Hamat yake, sarkin Arfad fa, sarkin Sefarfayim, ko na Hena ko na Iffa?” 14 Hezekiya ya karbi wasi'kar daga jakadun ya karanta ta. Sa'an nan ya haura zuwa haikalin Ubangiji ya shimpida ta a gabon Ubangiji. 15 Sai Hezekiya ya yi addu'a ga Ubangiji ya ce, 16 “Ya Ubangiji Allah Madaukaki, Allah na Isra'il, zaune a tsakanin kerubobi, kai kadai ne Allah a kan dukan masarautan duniya. 17 Ka kasa kunne, ya Ubangiji, ka kuma ji; ka bude idanunka, ya Ubangiji, ka kuma gani; ka saurara ga dukan maganganun da Sennakerib ya aika don yā zagi Allah mai rai. 18 “Gaskiya ce, ya Ubangiji, cewa sarakunan Assuriyawa sun mai da dukan wadannan mutane da kasashensu kango. 19 Sun jefar da gumakansu cikin wuta suka kuma hallaka su, gama su ba alloli ba ne itace ne kawai da dutse, da hannuwan mutane suka sarrafa. 20 Yanzu, ya Ubangiji Allahnmu, ka cece

mu daga hannunsa, saboda masarautai a duniya su san cewa kai kadai ne, ya Ubangiji, Allah.” 21 Sa’an nan Ishaya dan Amoz ya aika da sako wa Hezekiya cewa, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, ya fada. Saboda ka yi addu’a gare ni game da Sennakerib sarkin Assuriya, 22 ga abin da maganar Ubangiji ya fada a kansa, “Budurwa Diyar Sihiyona ta rena tana kuma maka ba’ा. Diyar Urushalima tana kada kai yayinda kake gudu. 23 Wane ne ka zargi ka kuma yi wa sabo? A kan wa ka tā da muryarka ka kuma daga idanu cikin fariya? A kan Mai Tsarkin nan na Isra’ila! 24 Ta wurin jakadunka ka jibge zage-zage a kan Ubangiji. Ka kuma ce, ‘Da kekunan yakina masu yawa na hau kwankolin duwatsu, kwankolin mafi tsayi na Lebanon. Na sassare al’ul mafi tsayi fir mafi kyau. Na kai can wuri mafi nisa na kurminsa. 25 Na haña riiyoyi a bakuwar kasa na kuma sha ruwa a can. Da tafin kafafuna na busar da dukan rafuffukan Masar.’ 26 “Ba ka ji ba cewa tun dā can na shirya ya zama haka? A kwanakin dā na kafa shi; yanzu na sa ya faru, cewa ka mai da birane masu mafaka zuwa tsibin buraguzai. 27 Mutanensu, suka rasa karfi, sun firgita suka kuma sha kunya. Suka zama kamar tsire-tsire a gona, kamar tsire-tsire ta suka tohu, kamar ciyawar da ya tsiro a kan rufi, wadda zafi ya yi wa kuna kafin tā yi girma. 28 “Amma na san inda kake zama da sa’ad da kakan fita ka kuma koma da yadda ka harzuķā gāba da ni. 29 Saboda ka harzuķā gāba da ni kuma saboda girmankanka ya kai kunnuwana, zan sa fugiya a hancinka linzamina a bakinka, zan kuma sa ka koma ta hanyar da ka zo. 30 “Wannan zai zama alama gare ka, ya Hezekiya, “Wannan shekara za ka ci abin da ya yi girma da kansa, shekara ta biyu kuma abin da ya tsiro daga wangan. Amma a shekara ta uku za ka yi shuki ka kuma girba, za ka dasa gonakin inabi ka kuma ci’ya’yansu. 31 Sauran da suka rage na gidan Yahuda kuwa za su yi saiwa a karkashi su kuma ba da’ya’ya a bisa. 32 Gama daga Urushalima raguwa za tā fito, kuma daga Dutsen Sihiyona kungiyar wadanda suka tsira. Himmar Ubangiji Madaukaki zai cika wannan. 33 “Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa game da sarkin Assuriya, “Ba zai shiga wannan birni ba ya harbe kibiya a nan. Ba zai zo gabansa da garkuwa ba ko ya gina mahaurai kewaye a kansa ba. 34 Ta hanyar da ya zo da ita zai koma; ba zai shiga wannan birni ba,” in ji Ubangiji. 35 “Zan kāre wannan birni in kuma cece shi, saboda girmana da kuma saboda sunan Dawuda

bawana!” 36 Sai mala’ikan Ubangiji ya fita ya kuma karkashe mutane dubu dari da dubu tamanin da dubu biyar a sansanin Assuriya. Sa’ad da mutane suka farka kashegari, sai ga gawawwaki duk a kwance! 37 Saboda haka Sennakerib sarkin Assuriya ya janye. Ya koma zuwa Ninebe ya zauna a can. 38 Wata rana, yayinda yake yin sujada a haikalın allahnsa Nisrok, ‘ya’yansa maza Adrammelek da Sharezer suka kashe shi da takobi, suka kuma gudu zuwa kasar Ararat. Esar-Haddon dansa kuwa ya gāje shi a matsayin sarki.

38 A kwanakin nan sai Hezekiya ya kamu da ciwo ya kuma kusa ya mutu. Annabi Ishaya dan Amoz ya tafi wurinsa ya kuma ce, “Ga abin da Ubangiji ya ce ka shirya gidanka, domin za ka mutu; ba za ka warke ba.” 2 Hezekiya ya juye fuskarsa wajen bango ya kuma yi addu’a ga Ubangiji, 3 “Ka tuna, ya Ubangiji, yadda na yi tafiya a gabanka da aminci da dukan zuciya na kuma yi abin da yake nagari a idanunka.” Sai Hezekiya ya yi kuka mai zafi. 4 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Ishaya cewa, 5 “Ka tafi ka fada wa Hezekiya, ‘Ga abin da Ubangiji Allah na kakanka Dawuda, ya ce na ji addu’arka na kuma ga hawayenka; zan kara maka shekaru goma sha biyar ga rayuwarka. 6 Zan kuwa cece ka da wannan birni daga hannun sarkin Assuriya. Zan kiwaye wannan birni. 7 “Ga alamar Ubangiji gare ka cewa Ubangiji zai aikata kamar yadda ya yi alkawari. 8 Zan sa inuwar da rana ta yi a kan matakalar Ahaz ta koma baya da taki goma.” Saboda haka inuwar ta koma da baya daga fuskar rana har taki goma. 9 Rubutun Hezekiya sarkin Yahuda bayan ciwonsa da kuma warkarwarsa. 10 Na ce, “Cikin tsakiyar rayuwata dole in bi ta kofofin mutuwa a kuma raba ni da sauran shekaruna?” (**Sheol h7585**) 11 Na ce, “Ba zan kara ganin Ubangiji ba, Ubangiji a kasa ta masu rai; ba zan kara ga wani mutum, ko in kasance tare da wadanda suke zama a wannan duniya ba. 12 Kamar tentin makiyayi an rushe gidana aka kuma kwace ta daga gare ni. Kamar mai saķa, na nannade rayuwata, ya kuma yanke ni daga sandar saķa; dare da rana ka kawo ni ga karshe. 13 Na yi jira da hakuri har safiya, amma kamar zaki ya kakkarya kasusuwana duka; dare da rana ka kawo ni ga karshe. 14 Na yi kuka kamar mashirare ko zalbe, na yi kuka kamar kurciya mai makoki. Idanuna suka rasa karfi yayinda na duba sammai. Na damu; Ya Ubangiji, ka taimake ni!” 15 Amma me zan ce? Ya riga ya yi mini magana, shi kansa ne kuma ya aikata. Zan yi tafiya

da tawali'u dukan kwanakina saboda wahalar raina. **16** Ubangiji, ta wadannan abubuwa ne mutane suke rayuwa; ruhuna kuma yana samun rai a cikinsu shi ma. Ka maito mini da lafiya ka kuma sa na rayu. **17** Tabbatacce wannan kuwa saboda ribata ne cewa in sha irin wahalan nan. Cikin kaunarka ka kiyaye ni daga ramin hallaka; ka sa dukan zunubaina a bayanka. **18** Gama kabari ba zai yabe ka ba, matattu ba za sruera yabonka ba; wadanda suka gangara zuwa rami ba za su sa zuciya ga amincinka ba. (**Sheol h7585**) **19** Masu rai, masu rai, su suke yabonka, kamar yadda nake yi a yau; iyaye za su fada wa'ya'yansu game da amincinka. **20** Ubangiji zai cece ni, za mu kuma rera da kayan kidi masu tsirkiya dukan kwanakinmu a cikin haikal in Ubangiji. **21** Ishaya ya riga ya ce, "Ku shirya curin da aka yi da'ya yan baure ku kuma shafa a marurun, zai kuwa warke." **22** Hezekiya ya riga ya yi tambaya ya ce, "Me zai zama alama ta cewa zan haura zuwa haikal in Ubangiji?"

39 A wannan lokaci Merodak-Baladan dan Baladan sarkin Babilon ya aika wa Hezekiya wasiku da kuma kyauta, domin ya ji rashin lafiyarsa da kuma warkarwarsa. **2** Hezekiya ya marabci jakadun da murna ya kuma nuna musu abin da gidajen ajiyarsa sun kunsa, azurfa, zinariya, yaji, tatsatsen mai, dukan kayan yakinsa da kuma kome da yake a ma'ajinsa. Babu abin da yake a cikin fadansa ko cikin dukan masarautarsa da Hezekiya bai nuna musu ba. **3** Sai Ishaya annabi ya tafi wurin Sarki Hezekiya ya kuma tambaye shi ya ce, "Mene ne wadannan mutane suka fada, kuma daga ina suka fito?" Hezekiya ya amsa ya ce, "Daga kasa mai nisa. Sun zo ne daga Babilon." **4** Annabi ya yi tambaya ya ce, "Mene ne suka gani a fadanka?" Hezekiya ya ce, "Sun ga kome da kome a fadana. Babu abin da ban nuna musu a cikin ma'ajina ba." **5** Sai Ishaya ya ce wa Hezekiya, "Ka ji maganar Ubangiji Madaukaki. **6** Tabbatacce lokaci yana zuwa sa'ad da kome da yake cikin fadanka, da kuma dukan abin da kakanninka suka ajiye har yā zuwa yau, za a kwashe zuwa Babilon babu abin da za a bari, in ji Ubangiji. **7** Wadansu cikin zuriyarka, nama da jininka wadanda za a haifa maka, za a kwashe su a tafi, za su zama bābānni a fadan sarkin Babilon." **8** Hezekiya ya ce, "Maganar Ubangiji da ka yi tana da kyau." Gama ya yi tunani a ransa cewa, "Salama da kāriya za su kasance a zamanina."

40 Ta'aziyya, ku ta'azantu mutanena, in ji Allahnku. **2** Yi magana mai kwantar da rai ga Urushalima, ku kuma furta mata cewa aiki mai zafinta ya isa, cewa an fanshi zunubinta, cewa ta karbi daga hannun Ubangiji ninki biyu saboda dukan zunubanta. **3** Muryar wani tana kira cewa, "A cikin hamada ku shirya hanya saboda Ubangiji; ku mike manyan hanyoyi domin Allahnmu a cikin jeji. **4** Za a cike kowane kwari, a baje kowane dutse da kowane tudu; za a mayar da karkatattun wurare su zama sumul, munanan wurare kuma su zama da kyau. **5** Za a kuma bayyana daukakar Ubangiji, dukan mutane kuwa za su gan ta. Gama Ubangiji da kansa ne ya yi magana." **6** Muryar tana cewa, "Ka yi shela." Na kuwa ce, "Me zan yi shelar?" "Dukan mutane kamar ciyawa suke, kuma dukan daukakarsu kamar furannin jeji ne. **7** Ciwaya takan yankwane, furanni kuma su yi yaushi, domin Ubangiji ya hura iska a kansu. Tabbatacce mutane ciyawa ne. **8** Hakika ciyawa takan yankwane, furanni kuma su yi yaushi, amma maganar Allahnmu tana nan daram har abada." **9** Kai da ka kawo labari mai dadī wa Sihiyona, ka haura a bisa dutse. Kai da ka kawo labari mai dadī wa Urushalima, ka tā da muryarka ka yi ihu, ka daga ta, kada ka ji tsoro; fada wa garuruwan Yahuda, "Ga Allahnku!" **10** Duba, Ubangiji Mai Iko Duka yana zuwa da iko, hannunsa kuma yana yin mulki dominisa. Duba, ladarsa tana tare da shi, sakamakonsa kuma na rakiyarsa. **11** Yakan lura da garkensa kamar makiyayi. Yakan tattara tumaki wuri daya yā rike su kurkusa da kirjinsa; a hankali kuma yakan bi da masu ba da mama. **12** Wane ne ya auna ruwaye a tafin hannunsa, ko kuwa ya gwada tsawon sammai da fādin tafin hannunsa? Wane ne ya rike kurar kasa a kwando, ko kuwa ya auna nauyin duwatsu a magwaji, tuddai kuma a ma'auni? **13** Wane ne ya fahimci zuciyarUbangiji, ko kuwa ya koya masa a matsayin mashawarcinsa? **14** Wane ne Ubangiji ya nemi shawararsa don yā ganar da shi, wane ne kuma ya koya masa hanyar da ta dace? Wane ne ya koya masa sani ko ya nuna masa hanyar fahimta? **15** Tabbatacce al'ummai suna kama da digon ruwa a cikin bokiti an dauke su a matsayin kura a kan magwaji; yakan auna tsibirai sai ka ce kura mai laushi. **16** Itatuwan Lebanon ba su isa a yi wutar bagade da su ba, balle dabbobinsa su isa yin hadayun konawa. **17** A gabansa dukan al'ummai ba kome ba ne; ya dauke su ba a bakin kome ba kuma banza ne kurum. **18** To, ga wane ne za ka kwatanta Allah? Wace

siffa za ka kwatanta shi da ita? **19** Gunki dai, makeri kan yi zubinsa, makerin zinariya kuma yă kera shi da zinariya yă kuma sarrafa masa sarkokin azurfa. **20** Mutumin da talauci ya sha kansa da ba zai iya mîka irin hadayar nan ba kan zabi itacen da ba zai rube ba. Yakan nemi gwanin sassaka don yă sassaka masa gunkin da ba zai fâdi ba. **21** Ba ku sani ba? Ba ku taba ji ba? Ba a fada muku daga farko ba? Ba ku fahimta ba tun kafawar duniya? **22** Yana zaune a kursiyi a bisa iyakar duniya, kuma mutanenta suna kama da fâra. Ya mîka sammai kamar rumfa, ya kuma shîmfîda su kamar tentin da za a zauna a ciki. **23** Yakan mai da sarakuna ba kome ba yă mai da masu mulkin wannan duniya wofi. **24** Ba da jimawa ba bayan an shuka su, ba da jimawa ba bayan an dasa su, ba da jimawa ba bayan sun yi saiwa a kasa, sai yă hura musu iska su yankwane, guguwa kuma ta kwashe su kamar yayi. **25** “Ga wa za ku kwatanta ni? Ko kuwa wa yake daidai da ni?” In ji Mai Tsarkin nan. **26** Ku daga idanunku ku duba sammai. Wane ne ya halicce dukan wadannan? Wane ne ya fitar da rundunar taurari daya-daya, yana kiransu, kowanne da sunansa. Saboda ikonsa mai girma da kuma karfinsa mai girma, babu ko dayansu da ya bace. **27** Ya Yakub, ya Isra’ila, me ya sa kake ce kana kuma gunaguni cewa, “Hanyata tana a boye daga Ubangiji; Allah bai kula da abin da yake damuna ba?” **28** Ba ku sani ba? Ba ku ji ba? Ubangiji madawwamin Allah ne, Mahaliccin iyakokin duniya. Ba zai taba gaji ko yă kasala ba, kuma fahimtarsa ya wuce gaban ganewar mutum. **29** Yakan ba da karfi ga wadanda suka gaji yă kuma kara karfi ga marasa karfi. **30** Ko matasa ma kan gaji su kuma kasala, samari kuma kan yi tuntube su fâdi; **31** amma wadanda suka dogara ga Ubangiji za su sabunta karfinsu. Za su yi firiya da fikafikai kamar gaggafa; za su kuma yi gudu ba kuwa za su gaji ba, za su yi tafiya ba kuwa za su kasala ba.

41 “Ku yi shiru a gabana, ku tsibirai! Bari al’ummai su sabunta karfinsu! Bari su zo gaba su yi magana; bari mu sadu a wurin shari'a. **2** “Wa ya zuga wannan daga gabas, yana kiransa cikin adalci ga yin hidima? Ya mîka masa al’ummai ya kuma yi nasara da sarakuna a gabansa. Ya mai da su kura da takobinsa, zuwa inda iska ke hurawa ta wurin bugun da ya yi musu. **3** Ya fafare su ya kuma yi tafiyarsa lafiya kalau, a hanyar da kafafunsa ba su taba bi ba. **4** Wane ne ya taba yin haka ya kuma sa ya faru, yana kira ga tsararraki daga farko? Ni, Ubangiji ina can tun farkonsu ni

kuma ina can har karshe, Ni ne shi.” **5** Tsibirai sun gan shi suka kuma ji tsoro; iyakokin duniya sun yi rawar jiki. Suka kusato suka kuma zo gaba; **6** kowa na taimakon wani yana ce wa dan’uwansa, “Ka karfafa!” **7** Masassaki yakan karfafa makerin zinariya, kuma shi mai gyara da guduma ya yi sumul yakan karfafa mai harhadawa. Ya ce game da hadin, “Ya yi kyau.” Yakan buga kusoshi su riķe gunkin don kada yă fâdi. **8** “Amma kai, ya Isra’ila, bawana, Yakub, wanda na zaba, zuriyar Ibrahim abokina, **9** na dauke ka daga iyakar duniya, daga kusurwoyi masu nesa na kira ka. Na ce, ‘Kai bawana ne’; na zabe ka ban kuwa ki ka ba. **10** Saboda haka kada ka ji tsoro, gama ina tare da kai; kada ka karai, gama ni ne Allahnka. Zan karfafa ka in kuma taimake ka; zan riķe ka da hannun damana mai adalci. **11** “Duk wanda ya yi fushi da kai tabbatacce zai sha kunya da kaskanci; wadanda suka yi hamayya da kai za su zama kamar ba kome ba su kuma hallaka. **12** Ko ka nemi abokan gâbanka, ba za ka same su ba. Wadanda suke yakî da kai za su zama kamar ba kome ba. **13** Gama ni ne Ubangiji Allahnka, wanda ya riķe ka da hannun damana ya kuma ce maka, Kada ka ji tsoro; zan taimake ka. **14** Kada ka ji tsoro, ya Yakub marar karfi, ya karamin Isra’ila, gama ni kaina zan taimake ka,” in ji Ubangiji, Mai Fansarka, Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **15** “Duba, zan sa ka cikin abin sussuka, saboda kuma mai kaifi mai hakora da yawa. Za ka yi sussukar duwatsu ka ragargaza su, ka kuma farfashe tuddai su zama kamar yayi. **16** Za ka tankade su, iska kuma ta kwashe su, guguwa kuma za tă warwatsa su. Amma za ka yi farin ciki a cikin Ubangiji ka kuma daukaka a cikin Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **17** “Matalauta da mabukata suna neman ruwa, amma babu kome; harsunansu sun bushe saboda kishi. Amma Ni Ubangiji zan amsa musu; Ni, Allah na Isra’ila, ba zan yashe su ba. **18** Zan sa koguna su malalo a kekasassun tuddai, mabulbulan ruwa kuma a kwaruruka. Zan mai da hamada tafkunan ruwa, busasshiyar kasa kuma ta zama mabulbulan ruwa. **19** Zan sa a hamada ta tsiro da al’ul da itacen kirya, da itacen ci-zâki, da zaitun. Zan sa itace mai girma a kasashe masu sanyi ya tsiro a kekasasshiyar kasa, tare da fir da kuma saifires, **20** don mutane su gani su kuma sani, su lura su kuma fahimci, cewa hannun Ubangiji ne ya aikata haka, cewa Mai Tsarkin nan na Isra’ila ya sa abin ya faru. **21** “Ka gabatar da damuwarka,” in ji Ubangiji. “Ka kawo gardandaminka,” in ji Sarki

na Yakub. 22 “Ka shigar da gumakanka don su fada mana abin da zai faru. Fada mana abubuwana da suka riga suka faru, domin mu lura da su mu kuma san abin da zai faru a karshe. Ko kuwa ku furtu mana abubuwana da za su faru, 23 fada mana abin da nan gaba ta kunsa, don mu san cewa ku alloli ne. Ku yi wani abu, mai kyau ko mummuuna, don mu ji tsoro da fargaba. 24 Amma ku ba kome ba ne kuma ayyukanku banza da wofi ne; duk wanda ya zabe ku abin kyama ne. 25 “Na zuga wani daga arewa, ya kuwa zo, wani daga inda rana ke fitowa wanda yake kira bisa sunana. Yana takawa a kan masu mulki kamar da tabarya, sai ka ce maginin tukwane yana taka laka. 26 Wa ya fadi wannan tun daga farko, don mu sani, ko kafin ya faru, don mu ce, ‘Ya fadi daidai’? Ba wanda ya fada wannan, ba wanda ya riga fadé shi, ba wanda ya ji wata magana daga gare ku. 27 Ni ne na farkon da ya ce wa Sihiyona, ‘Duba, ga su nan! Na ba wa Urushalima sakon labari mai dadí. 28 Na duba amma ba kowa ba wani a cikinsu da zai ba da shawara, ba wani da zai ba da amsa sa’ad da na tambaye su. 29 Duba, dukansu masu karya ne! Ayyukansu ba su da riba; siffofinsu iska ne kawai da rudami.

42 “Ga bawana, wanda na daukaka, zababben nan nawa wanda nake jin dadí; Zan sa Ruhuna a cikinsa zai kuwa kawo adalci ga al’ummai. 2 Ba zai yi iku ko ya tā da murya, ko ya daga muryarsa a tituna ba. 3 Iwan da ta tankware ba zai karye ba, ba zai kashe lagwani mai hayaki ba. Cikin aminci zai kawo adalci; 4 ba zai kāsa ko ya karai ba sai ya kafa adalci a duniya. Cikin dokarsa tsibirai za su sa zuciya.” 5 Ga abin da Allah Ubangiji ya ce, shi da ya halicci sammai ya kuma miķe su, wanda ya shimpida duniya da dukan abin da ya fito cikinta, wanda ya ba wa mutanenta numfashi, da rai ga wadanda suke tafiya a kanta. 6 “Ni Ubangiji, na kira ka cikin adalci; zan riķe hannunka. Zan kiyaye ka in kuma sa ka zama alkawari ga mutane haske kuma ga Al’ummai, 7 don ka bude idanun makafi ka’yantar da kamammu daga kurkuku kuma kunce daurarrun kurkuku masu zama cikin duhu. 8 “Ni ne Ubangiji; sunana ke nan! Ba zan ba da daukakata ga wani ba ko yabona ga gumaka. 9 Duba, abubuwana da sun tabbata, sababbin abubuwa kuwa nake furtawa; kafin ma su soma faruwa na sanar da su gare ku.” 10 Ku rera sabuwar waķa ga Ubangiji, ku yi yabonsa daga iyakar duniya, ku da kuka gangara zuwa teku, da kome da yake cikinsa, ku tsibirai, da wadanda suke

zama a cikinsu. 11 Bari hamada da garuruwanta su tā da muryoyinsu; bari wuraren zaman da Kedar ke zama su yi farin ciki. Bari mutanen Sela su rera don farin ciki; bari su yi sowa daga kwankolin duwatsu. 12 Bari su daukaka Ubangiji su kuma yi shelar yabonsa a tsibirai. 13 Ubangiji zai fita ya yi yaki kamar mai karfi, kamar jarumi zai yi himma; da ihu zai tā da kirarin yaki zai kuma yi nasara a kan abokan gābansa. 14 “Na dade ina shiru, na yi shiru na kuma kame kaina. Amma yanzu, kamar mace mai nakuda, na yi kara, ina nishi ina kuma haki. 15 Zan lalatar da duwatsu da tuddai in busar da dukan itatuwansi; zan mai da koguna su zama tsibirai in kuma busar da tafkuna. 16 Zan yi wa makafi jagora a hanyoyin da ba su taba sani ba, a hanyoyin da ba a saba ba zan bishe su; zan mai da duhu ya zama haske a gabansu in kuma mai da kasa mai kururrumai ta zama sumul. Abubuwana da zan yi ke nan; ba zan yashe su ba. 17 Amma wadanda suka dogara ga gumaka, wadanda suke ce wa siffofi, ‘Ku ne allolinmu,’ za a mai da su baya da kunya. 18 “Ka ji, kai kurma; duba, kai makaho, ka kuma gani! 19 Wane ne makaho in ba bawana ba, da kuma kurma in ba dan aikan da na aika ba? Wane ne makaho kamar wanda ya miķa kai gare ni, makaho kamar bawan Ubangiji? 20 Kun ga abubuwa masu yawa, amma ba ku kula ba; kurnuwanku suna a bude, amma ba kwa jin wani abu.” 21 Yakan gamsar da Ubangiji saboda adalcinsa ya sa dokarsa ta zama mai girma da kuma mai daukaka. 22 Amma ga mutanen da aka washe aka kuma kwashe ganima, an yi wa dukansu tarko a cikin rammuka ko kuma an boye su cikin kurkuku. Sun zama ganima, babu wani da zai kubutar da su; an mai da su ganima, ba wanda zai ce, “Mayar da su.” 23 Wane ne a cikinku zai saurari wannan ko ya kasa kunne sosai a cikin kwanaki masu zuwa? 24 Wa ya ba da Yaķub don yā zama ganima Isra’ila kuma ga masu kwasar ganima? Ba Ubangiji ba ne, wanda kuka yi wa zunubi? Gama ba su bi hanyoyinsa ba; ba su yi biyayya da dokarsa ba. 25 Saboda haka ya zuba musu zafin fushinsa, yaķi mai tsanani. Ya rufe su cikin harsunan wuta, duk da haka ba su gane ba; ya cinye su, amma ba su koyi kome ba.

43 To, fa, ga abin da Ubangiji yana cewa, shi da ya halicce ka, ya Yaķub, shi da ya siffanta ka, ya Isra’ila, “Kada ka ji tsoro, gama na fanshe ka; na kira ka da suna; kai nawa ne. 2 Sa’ad da kuka bi ta ruwaye, zan kasance tare da ku; sa’ad da kuka bi ta koguna, ba

za su kwashe ku ba. Sa'ad da kuke tafiyata cikin wuta, ba za ta kone ku ba; harsunan wutar ba za su kone ku ba. 3 Gama ni ne Ubangiji, Allahnku, Mai Tsarkin nan na Isra'il, Mai Cetonku; na bayar da Masar don fansa, Kush da Seba a maimakonku. 4 Da yake ku masu daraja da kuma girma ne a idona, saboda kuma ina kaunarku, zan ba da mutane a maimakonku, al'umma kuma domin ranku. 5 Kada ku ji tsoro, gama ina tare da ku; zan kawo yaranku daga gabas in kuma tattara ku daga yamma. 6 Zan ce wa arewa, 'Ku mi ka sul' Ga kudu kuma, 'Kada ku rike su.' Kowo'ya'yana maza daga nesa'ya'yana mata kuma daga iyakar duniya, 7 kowa da ake kira da sunana, wanda aka halitta saboda daukakata, wanda na siffanta na kuma yi." 8 Jagoranci wadanda suke da idanu amma suke makafi, wadanda suke da kunnuwa amma suke kurame. 9 Dukan al'ummai su taru mutane kuma su tattaru. Wane ne a cikinsu ya yi fadar wannan ya kuma yi mana shelar abubuwan da suka riga suka faru? Bari su kawo shaidunsu don su tabbatar cewa sun yi daidai, don wadansu su ji su kuma ce, "Gaskiya ne." 10 "Ku ne shaiduna," in ji Ubangiji, "bawana kuma wanda na zaba, saboda ka sani ka kuma gaskata ni ka kuma fahimci cewa ni ne shi. Kafin ni babu allahn da aka siffanta, ba kuwa za a yi wani a bayana ba. 11 Ni kadai, ni ne Ubangiji, kuma in ban da ni babu wani mai ceto. 12 Na bayyana na ceci na kuma furta, Ni ne, ba wani bakon allah a cikinku. Ku ne shaiduna," in ji Ubangiji, "cewa ni ne Allah. 13 I, kuma tun fil azal ni ne shi. Babu wani da zai amshi daga hannuna. Sa'ad da na aikata, wa zai iya sauyawa?" 14 Ga abin da Ubangiji yana cewa, Mai Fansarku, Mai Tsarkin nan na Isra'il, "Saboda ku zan aika Babilon in kawo dukan Babiloniwaya kamar masu gedun hijira, a cikin jiragen ruwa wadanda suke takama da su. 15 Ni ne Ubangiji, Mai Tsarkin nan, Mahaliccin Isra'il, Sarkinku." 16 Ga abin da Ubangiji yana cewa, shi da ya yi hanya ta cikin teku, hanya ta cikin manyan ruwaye, 17 wanda ya ja kekunan yak'i da dawakai, mayaka da kuma karin mayaka tare ya kwantar da su a can, ba kuwa za su kara tashi ba, ya kashe haya'ki daga lagwani, 18 "Ku manta da abubuwan da suka riga suka faru; kada ku yi tunanin abin da ya riga ya wuce. 19 Duba, ina yi abu sabo! Yanzu yana faruwa; ba ku gan shi ba? Ina yin hanya a cikin hamada rafuffuka kuma a cikin kekasasshiyar kasa. 20 Namun jeji suna girmama ni, diloli da mujiyoyi ma haka, domin na tanada musu

ruwa a hamada da rafuffuka a kekasasshiyar kasa, don a ba da abin sha ga mutanena, za'ababuna, 21 mutanen da na yi saboda kaina don su furta yabona. 22 "Duk da haka ba ku kira bisa sunana ba, ya Ya'kub, ba ku gajiyar da kanku saboda ni ba, ya Isra'il. 23 Ba ku kawo mini tumaki don hadaya ta konewa ba, balle ku girmama ni da hadayunku. Ban nawaita muku da hadaya ta gari ba balle in gajiyar da ku da bukatar turare. 24 Ba ku saya wani turaren kalamus domina ba ko ku gamshe ni da kitsen hadayunku. Amma kun nawaita ni da zunubanku kuka kuma gajiyar da ni da laifofinku. 25 "Ni kadai ne na shafe laifofinku, saboda sunana, ban kuma kara tunawa da zunubanku ba. 26 Ku tunashe ni abin da ya riga ya wuce, bari mu yi muhawwara wannan batu tare; ku kawo hujjarku na nuna rashin laifinku. 27 Mahafinku na farko ya yi zunubi; masu magana a madadinku suka yi mini tayarwa. 28 Saboda haka zan kunya manyan baki na haikalinku, zan tura Ya'kub ga hallaka Isra'il kuwa ya zama abin dariya.

44 "Amma yanzu ka saurara, ya Ya'kub, bawana, Isra'il, wanda zaba. 2 Ga abin da Ubangiji yana cewa, shi wanda ya yi ka, wanda ya siffanta ka a cikin mahaifa, wanda kuma zai taimake ka. Kada ka ji tsoro, ya Ya'kub, bawana, Yeshurun, wanda na zaba. 3 Gama zan zuba ruwa a kekasasshiyar kasa, rafuffuka kuma a busasshiyar kasa; zan ba da Ruhuna ga'ya'yanka, albarkata kuma ga zuriyarka. 4 Za su tsiro kamar ciyawa a wuriyar ruwa, kamar kurmi kusa da rafuffuka masu gudu. 5 Wani zai ce, 'Ni na Ubangiji ne'; wani kuma zai kira kansa da sunan Ya'kub; har yanzu wani zai rubuta a hannunsa, 'Na Ubangiji,' ya kuma dauki sunan Isra'il. 6 "Ga abin da Ubangiji yana cewa, Sarki da kuma Mai Fansar Isra'il, Ubangiji Madaukaki. Ni ne farko ni ne kuma karshe; in ban da ni babu wani Allah. 7 Wane ne kuwa kama da ni? Ya fada a ji. Bari ya yi shela ya kuma nuna shi a gabana mene ne ya faru tun da na kafa mutanena na da, mene ne kuma bai riga ya faru ba, I, bari ya fada abin da zai zo. 8 Kada ku firgita kada kuma ku ji tsoro. Ban furta wannan na kuma yi fasdar haka tuntuni ba? Ku ne shaiduna. Akwai wani Allah in ban da ni? A'a, babu wani Dutse; ban san da wani ba." 9 Duk masu yin gumaka ba kome ba ne, da kuma abubuwan da suke dsauka da daraja banza ne. Wadanda za su yi magana a madadinsu makafi ne; jahilai ne, marasa kunya. 10 Wadanda suke siffanta allah su kuma yi zubin gunki, wadanda ba za

su yi musu ribar kome ba? **11** Shi da irinsa za su sha kunya; masu sassaka ba kome ba mutane ne kurum. Bari su tattaru su dauki matsayinsu; za su firgita su kuma sha mummunan kunya. **12** Makeri yakan dauki kayan aiki ya yi aiki da shi a cikin garwashi; ya kera gunki da guduma, ya gyara shi da hannuwansa masu karfi. Yakan ji yunwa ya kuma rasa karfi; yakan sha ruwa ya kuma ji gajiya. **13** Kafinta yakan gwada katako yă kuma zāna siffar da alli; yă goge shi da kayan aiki yă kuma zāna shi da al'kalami. Yă siffanta shi a kamannin mutum, mutum cikin dukan darajarsa, don yă ajiye shi a cikin masujada. **14** Yakan ka da itacen saifires, ko kuwa ya dauki saifires ko oak. Yă bar shi yă yi girma a cikin itatuwan kurmi, ko yă shukra itacen fir, ruwan sama kuma yă sa yă yi girma. **15** Abin hura wutar mutum ne; yakan debi wađansu yă hura wuta don yă ji dumi, ya hura wuta yă gasa burodi. Amma yakan kera zinariya yă kuma yi masa sujada; yakan yi gunki sa'an nan yă rusuna masa. **16** Rabin katakon yakan kone a wuta; a kansa yakan dafa abincinsa, yă gasa namansa yă kuma ci sai ya koshi. Yakan ji dumi yă kuma ce, "Aha! Na ji dumi; na gan wutar." **17** Da sauran itacen yakan yi allah, gunkinsa; yă rusuna masa yă kuma yi sujada. Yakan yi masa addu'a yă ce, "Ka cece ni; kai ne allahna." **18** Ba su san kome ba, ba su fahimci kome ba; an rufe idanunsu don kada su gani, tunaninsu kuma a rufe don kada su fahimta. **19** Ba wanda yakan dakata ya yi tunani, ba wanda yake da sani ko fahimi ya ce, "Da rabinsa na yi amfani da shi don hura wuta; na ma gasa burodi a kan garwashinsa, na gasa nama na kuma ci. Ya kamata in yi abin kyama daga abin da ya rage? Ya kamata in rusuna wa guntun katako?" **20** Yana cin toka, zuciyar da ta rude tana bad da shi; ba zai iya cece kansa ba, ko ya ce, "Wannan abin da yake hannun dama na ba karya ba ne?" **21** "Tuna da wadannan abubuwa, ya Ya'kub, gama kai bawana ne, ya Isra'il'a. Na yi ka, kai bawana ne; Ya Isra'il'a, ba zan manta da kai ba. **22** Na shafe laifofinka kamar girgije, zunubanka kamar hazon safe. Ka komo wurina, gama na kubutar da kai." **23** Ku rera don farin ciki, ya sammai, gama Ubangiji ya aikata wannan; ku yi sowa, ya duniya a karkashi. Ku barke da wa'koči, ku duwatsu, ku jeji da dukan itatuwanku, gama Ubangiji ya kubutar da Ya'kub, ya nuna daukakarsa a cikin Isra'il'a. **24** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, Mai Fansarka, wanda ya yi ka a cikin mahaifa. "Ni ne Ubangiji, wanda ya yi dukan abubuwa, wanda ya

shimfida sammai ya kuma kafa harsashen duniya da kansa, **25** wanda ya sassāke alamun annabawan karya ya masu duba suka zama wawaye, wanda ya tumfuke koyon masu hikima ya mai da shi banza, **26** wanda ya tabbatar da maganganun bayinsa ya kuma cika annabce-annabcen'yan aikansa, "wanda ya ce game da Urushalima, 'Za a zauna a cikinta,' game da garuruwan Yahuda, 'Za a gina su,' **27** wanda ya ce wa surfin ruwaye, 'Ku bushe, zan kuma busar da rafuffukanku,' **28** wanda ya yi zancen Sairus ya ce, "Shi ne makiyayina zan kuma cika dukan abin da na gan dama; zai yi zancen Urushalima cewa, "Bari a sāke gina ta," game da haikali kuma cewa, "Bari a kafa harsashinsa,"

45 “Ga abin da Ubangiji ya fada wa shaffensa, ga

Sairus, wanda hannun damansa yana rike da shi
yā ci al'ummai a gabansa ya kuma tube makaman
lkuna, don yā bude kofofi a gabansa don kada a
e kofofi. 2 Zan sha gabanka in baje duwatsu; zan
ashe kofofin tagulla in kuma kakkarye kyamaren
fe. 3 Zan ba ka dukiyar duhu, arzikan da aka ajiye a
tattun wurare, saboda ka san cewa ni ne Ubangiji,
h na Isra'il, wanda ya kira ka da suna. 4 Saboda
an Yakub bawana, Isra'il zababben, na kira ka da
a na ba ka matsayin bangirma, ko da yake ba ka
ni ba. 5 Ni ne Ubangiji, kuma babu wani; in ban
ni babu wani Allah. Zan karfafa ka, ko da yake ba
an ni ba, 6 saboda daga fitowar rana har zuwa
nwarta mutane za su san cewa babu wani in ban da
Ni ne Ubangiji, kuma babu wani. 7 Ni ne na siffanta
ke na kuma halicci duhu, ni ne nake ba da nasara
uma jawo bala'i; ni, Ubangiji ne ke aikata dukan
annan abubuwa. 8 "Ku sammai, ku sauko da adalci
iar ruwan sama; bari gizagizai su zubar da yayyafi
iar adalci. Bari kasa ta bude, bari ceto ya tsiro, bari
ci ya yi girma tare da shi; ni, Ubangijine, na sa ya
ti. 9 "Kaitonka mai gardama da Wanda ya yi ka,
wanda yake kasko a cikin kasko a kasa. Yumbu ya
ce wa magini, 'Me kake yi?' Alikinku na iya cewa,
shi da hannuwa? 10 Kaiton wanda yake cewa
haifinsa, 'Me ka manta?' Ko kuwa ga mahafiyarsa,
kin haifa?" 11 "Ga abin da Ubangiji yana cewa,
Tsarkin nan na Isra'il, da kuma Mahaliccinsa.
de abubuwani da ke zuwa, kun tambaye ni game
ra'yana, ko kuwa kun ba ni umarni game da aikin
nuwana? 12 Ai, ni ne wanda ya yi duniya na kuma
cci mutum a kanta. Hannuwana ne sun miķe

sammai; na umarci rundunar sararin sama. **13** Zan tā da Sairus cikin adalcina. Zan sa dukan hanyoyinsa su mike. Zai sāke gina birnina ya kuma'yantar da mutanena masu bautar talala, amma ba don wata haya ko lada ba, in ji Ubangiji Madaukaki.” **14** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Kayanayakin Masar da hajar Kush, da wadannan dogayen Sabenawa, za su ketaro zuwa wurinku za su kuma zama naku; za su bi bayanku, suna zuwa cikin sarkofi. Za su rusuna a gabanku su rofe ku, suna cewa, ‘Tabbas Allah yana tare da ku, babu kuma wani; babu wani allah.’” **15** Tabbatacce kai ne Allah wanda ya boye kanka, Ya Allah da Mai Ceton Isra’ila. **16** Dukan masu yin gumaka za su sha kunya; za su fita da kunya gaba daya. **17** Amma Ubangiji zai ceci Isra’ila da madawwamin ceto; ba za ku sāke shan kunya ko faskanci ba, har abada. **18** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa, shi da ya halicci sammai, shi ne Allah; shi da ya sarrafa ya kuma yi duniya, ya kafa ta; bai halicce ta don ta zama ba kome ba, amma ya yi ta don a zauna a ciki, ya ce, “Ni ne Ubangiji, kuma babu wani. **19** Ban yi magana asirce ba, daga wani wuri a kasar duhu ba; ban fada wa zuriyar Yakub, ‘Ku neme ni a banza ba.’ Ni, Ubangiji maganar gaskiya nake yi; na furta abin da yake daidai. **20** “Ku tattaru ku zo; ku taru, ku masu gudun hijira daga al’ummai. Masu jahilci ne wadanda suke dautkan gumakan katakai suna yawo, wadanda suke addu’a ga allolin da ba za su cece su ba. **21** Furta abin da zai kasance, ku gabatar da shi, bari su yi shawara tare. Wa ya fada wannan tuntuni, wa ya yi shelar sa a kwanakin dā? Ba ni ba ne, Ubangiji? Kuma babu Allah in ban da ni, Allah mai adalci da kuma Mai Ceto; babu wani sai ni. **22** “Ku juyo gare ni ku sami ceto, dukanku iyakokin duniya; gama ni ne Allah, kuma babu wani. **23** Da kaina na rantse, bakina ya furta cikin dukan mutunci kalmar da ba za a janye ba. A gabana kowace gwiwa za tā durfusa; ta wurina kowane harshe zai rantse. **24** Za su yi zance game da ni su ce, ‘A cikin Ubangiji kadai akwai adalci da kuma karfafawa.’” Duk wanda ya yi fushi da shi zai zo wurinsa ya kuma sha kunya. **25** Amma a cikin Ubangiji dukan zuriyar Isra’ila za su sami adalci za su kuwa yi yabo.

46 Bel ya rusuna, Nebo ya durfusa kasa; ana daukan gumakansu a kan dabbobi ne. Siffon da ake yawo da su nawaya ne, kayan nauyi masu gajiyarwa. **2** Sun durfusa suka kuma rusuna tare; ba su iya kubutar da nauyin kaya su kansu sukan tafi bauta. **3** “Ku kasa

kunne gare ni, ya ku gidan Yakub, dukanku wadanda kuka rage na gidan Isra’ila, ku da na lura da ku tun da aka yi cikinku, na kuma rike ku tun haihuwarku. **4** Har lokacin da kuka tsufa kuka yi furfura ni ne shi, ni ne shi wanda zai lura da ku. Na yi ku zan kuma rike ku; zan lura da ku in kuma kubutar da ku. **5** “Da wa za ku kwtanta ni ko ku dauka daidai da ni? Da wa nake kama da har da za ku kwtanta ni?” **6** Wadansu sukan zubar da zinariya daga jaka su kuma auna azurfa a ma’awni; sukan yi haya makerin zinariya don yā kera allah, su kuma rusuna su yi masa sujada. **7** Sukan daga shi a kafadunsu su kuma dfauke shi; sukan kafa shi a tsaye a wurinsa, a can kuwa zai tsaya. Daga wannan wuri ba zai iya gusawa ba. Ko da wani ya nemi taimakonsa, ba ya amsawa; ba zai iya cetonsa daga wahala ba. **8** “Ku tuna da wannan, ku sa shi a zuciya, ku rike shi a zuciya, ku’yan tawaye. **9** Ku tuna da abubuwān da suka riga suka faru, wadannan na tun dā; ni ne Allah, kuma babu wani; ni ne Allah kuma babu wani kamar ni. **10** Nakan sanar da karshe tun daga farko, daga fil azal, abin da yake zuwa nan gaba. Na ce nufina zai tabbata, kuma zan aikata dukan abin da na gan dama. **11** Daga gabas na kira tsuntsun da yake farauta; daga can kasa mai nesa, wani mutumin da zai cika nufina. Abin da na riga na fada, shi zan sa ya faru; abin da na shirya, shi zan aikata. **12** Ku kasa kunne, ku masu taurinkai, ku da kuke nesa da adalci. **13** Ina kawo adalci kusa, ba shi da nisa; kuma cetona ba zai jinkirta ba. Zan yi wa Sihiyona ceto, darajata ga Isra’ila.

47 “Ki gangara, ki zauna a kura, Budurwa Diyar Babilon; ki zauna a kasa ba tare da rawani ba, Diyar Babiloniwaya. Ba za a kara kira ke marar karfi’yar gata ba. **2** Dauki dutsen niķa ki niķa gari; ki kware lullubinki. Ki daga fatarinki ki bar kafafunki tsirara, ki kuma yi ta ratsa cikin rafuffuka. **3** Tsirararki zai bayyana za a kuma bude kunyarki. Zan dfauki fansa; ba zan bar wani ba.” **4** Mai Fansarmu, Ubangiji Madaukaki shi ne sunansa, shi ne Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **5** “Zauna shiru, tafi cikin duhu, Diyar Babiloniya; ba za a kara kira ke sarauniyar masarautai. **6** Na yi fushi da mutanena na kazantar da gādona; na ba su ga hannunki, ba ki kuwa nuna musu jinkai ba. Har ma da tsaffon kin jibga musu kaya masu nauyi sosai. **7** Kika ce, ‘Zan ci gaba har abada, madawwamiyar sarauniya!’ Amma ba ki lura da wadannan abubuwa ko ki yi la’akari a kan abin da zai faru ba. **8** “To, yanzu

fa, ki kasa kunne, ke mai kaunar nishadi, mai zama da rai kwance kina kuma ce wa kanki, ‘Ni ce, kuma babu wani in ban da ni. Ba zan taba zama gwauruwa ko in sha wahalar rashin’ya’ya ba.’ 9 Duk wadannan za su sha kanki cikin farat daya, a rana guda, rashin’ya’ya da gwauranci. Za su zo a kanki da cikakken minzani, duk da yawan masu dubanki da kuma dukan sihirinki. 10 Kin dogara a muguntarki kika kuma ce, ‘Babu wanda ya gan ni.’ Hikimarki da saninki sun 6ad da ke sa’ad da kika ce wa kanki, ‘Ni ce, kuma babu wani in ban da ni.’ 11 Bala’i zai fādō a kanki, kuma ba za ki san yadda za ki rinjaye shi yā janye ba. Masifa za tā fādō a kanki da ba za ki iya tsai da ita da kudin fansa ba; lalacewar da ba ki taba mafarkinta ba za tā auko miki nan da nan. 12 “Ki dai ci gaba, da sihirinki da kuma makarunki masu yawa, wadanda kika yi ta wahala tun kina jaririya. Mai yiwuwa ki yi nasara, mai yiwuwa ki jowo fargaba. 13 Dukan shawarwarin da kika samu sun dai gajiyar da ke ne kawai! Bari masananki na taurari su zo gaba, wadannan masu zāna taswirar sammai suna kuma fada miki dukan abin da zai faru da ke wata-wata, bari su cece ki daga abin da zai faru da ke. 14 Tabbas suna kama da bunnu; wuta za tā cinye su kaf. Ba za su ma iya ceton kansu daga ikon wutara ba. Ba wutara da wani zai ji dumi; ba wutara da za a zauna kusa da ita. 15 Abin da za su iya yi miki ke nan kawai, wadannan da kika yi ta fama da su kika kuma yi ciniki da su tun kina jaririya. Kowannensu zai tafi cikin kuskurensa; babu ko dayan da zai cece ki.

48 “Ku kasa kunne ga wannan, ya gidan Yakub, wadanda ake kira da sunan Isra’ila suka kuma fito daga zuriyar Yahuda, ku da kuke yin rantsuwa da sunan Ubangiji kuna kuma kira sunan Allah na Isra’ila, amma ba da gaskiya ko adalci ba, 2 ku da kuke kirankanku’yan kasar birni mai tsarki kuna kuma dogara ga Allah na Isra’ila, Ubangiji Madaukaki ne sunansa, 3 na nanata abubuwan da suka riga suka faru tuntuni, bakina ya yi shelar su na kuma sanar da su; sai nan da nan na aikata, suka kuma faru. 4 Gama na san yadda kuke da taurinkai; jijiyoyin wuyanku karafa ne, goshinku tagullu ne. 5 Saboda haka na fada wadannan abubuwa tuntuni; kafin su faru na yi shelarsu gare ku saboda kada ku ce, ‘Gumakana ne suka yi su; siffar itacena da allahn zinariyana ne ya kaddara su.’ 6 Kun riga kun ji wadannan abubuwa; kuka gan su duka. Ba za ku yarda da su ba? “Daga yanzu zuwa gaba zan fada muku sababbin abubuwa, na boyayyun abubuwan da

ba ku sani ba. 7 Yanzu an halicce su, ba da dadewa ba; ba ku riga kun ji game da su kafin yau ba. Saboda haka ba za ku ce, ‘I, na san da su ba.’ 8 Ba ku ji ko balle ku gane ba; tun da kunnenku bai budu ba. Tabbatacce na san yadda kun zama masu tayarwa; an kira ku’yan tawaye daga haihuwa. 9 Saboda girman sunana na jinkirta fushina; saboda girman yabona na janye shi daga gare ku, don dai kada a yanke ku. 10 Duba, na tace ku, ko da yake ba kamar azurfa ba; na gwada ku cikin wutar wahala. 11 Saboda girmana, saboda girmana, na yi haka. Yaya zan kyale a kazantar da kaina? Ba zan raba daukakata da wani ba. 12 “Ka kasa kunne gare ni, ya Yakub, Isra’ila, wanda na kira cewa, Ni ne shi; ni ne na farko ni ne kuma na karshe. 13 Hannuna ne ya kafa harsashen duniya, hannuna na dama kuma ya shimpida sammائی; sa’ad da na kira su, duka suka mike tsaye gaba daya. 14 “Ku tattaru, dukanku ku kuma saurara, Wanne a cikin gumakan ya iya fada wadannan abubuwa? Zababben da Ubangiji yake kauna zai aikata nufinsa a kan Babilon; hannunsa zai yi gāba da Babiloniyyawa. 15 Ni kaina, na fada; I, na kira shi. Zan kawo shi, zai kuma yi nasara a cikin aikinsa. 16 “Ku zo kusa da ni ku kuma saurari wannan. “Daga farkon shela ban yi magana a boye ba; a lokacin da ya faru, ina nan a wurin.” Yanzu kuwa Ubangiji Mai Iko Duka ya aiko ni, da Ruhunsa. 17 Ga abin da Ubangiji yana cewa, Mai Fansarku, Mai Tsarkin nan na Isra’ila ya ce, “Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya koya muku abin da ya fi muku kyau, wanda ya muku hanyar da za ku bi. 18 Da a ce kawai za ku mai da hankali ga umarnaina, da salamarku ta zama kamar kogi, adalcinku kamar rakuman teku. 19 Da zuriyarku ta zama kamar yashi, ya’yanku kamar tsabar hatsin da ba a iya fidayawa; da ba za a taba yanke sunansu balle a hallaka su daga gabana ba.” 20 Ku bar Babilon, ku gudu daga Babiloniyyawa! Ku yi shelar wannan da sowa ta farin ciki ku kuma furtu shi. Ku aika shi zuwa iyakokin duniya; ku ce, “Ubangiji ya fanshi bawansa Yakub.” 21 Ba su ji kishi ba sa’ad da ya bishe su a cikin hamada; ya sa ruwa ya malalo dominisu daga dutse; ya tsage dutse ruwa kuwa ya kwararo. 22 “Babu salama ga mugaye” in ji Ubangiji.

49 Ku kasa kunne gare ni, ku tsibirai; ku ji wannan, ku al’ummai masu nesa. Kafin a haife Ni Ubangiji ya kira ni; tun daga haihuwata ya ambaci sunana. 2 Ya yi bakina kamar takobi mai kaifi, cikin inuwar hannunsa ya boye ni; ya sa na zama kamar kibiya

mai tsini ya kuma boye ni cikin kwarinsa. **3** Ya ce mini, "Kai bawana ne, Isra'il'a, a cikinka zan bayyana darajata." **4** Amma na ce, "Na yi aiki a banza; na kashe duk karfina a banza da wofi. Duk da haka abin da yake nawa yana a hannun Ubangiji, ladana kuma tana a wurin Allahna." **5** Yanzu fa Ubangiji ya ce ya siffanta ni a cikin mahaifa don in zama bawansa don in dawo da Yakub gare shi in kuma tattara Isra'il'a gare shi, gama an girmama ni a gabon Ubangiji Allahna kuma ne karfina **6** ya ce, "Dan Karamin abu ne ka zama bawana don ka maido da kabilar Yakub ka kuma dawo da wadannan na Isra'ilawan da na kiyaye. Zan kuma mai da kai haske ga Al'ummai, don ka kawo cetona zuwa iyakokin duniya." **7** Ga abin da Ubangiji yana cewa, Mai Fansa da kuma Mai Tsarkin nan na Isra'il'a gare shi wanda al'ummai suka rena suka kuma ki, ga bawan masu mulki. "Sarakuna za su gan ka su kuma mi'ke tsaye, sarakuna za su gani su kuma rusuna, saboda Ubangiji, wanda yake mai aminci, Mai Tsarkin nan na Isra'il'a, wanda ya zabe ka." **8** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "A lokacin tagomashina zan amsa muku, kuma a ranar ceto zan taimake ku; zan kiyaye ku zan kuma sa ku zama alkawari ga mutane, don ku maido da fasa ku kuma sâke raba gâdon kufai, **9** don ku ce wa wadanda suke cikin kurkuku, 'Ku fito,' ga wadanda suke cikin duhu kuma, 'Ku'yantu!' "Za su yi kiwo kusa da hanyoyi su kuma sami wurin kiwo a kowane tudu. **10** Ba za su ta'ba jin yunwa ko kishi ba, ba kuwa zafin hamada ko rana ta buge su ba. Shi da ya yi musu jinkai zai jagorance su ya kuma bishe su kusa da maful'ulan ruwa. **11** Zan mayar da dukan duwatsu su zama hanyoyi, a kuma gyara manyan hanyoyina. **12** Duba, za su zo daga nesa wadansu daga arewa, wadansu daga yamma, wadansu daga yankin Aswan." **13** Ku yi sowa don farin ciki, ya ku sammai; ki yi farin ciki, ya ke dunya; ku barke da wa'ka, ya ku duwatsu! Gama Ubangiji ya ta'azantar da mutanensa zai kuma ji tausayin mutanensa da suke shan wahala. **14** Amma Sihiyona ta ce, "Ubangiji ya yashe ni, Ubangiji ya manta da ni." **15** "Yana yiwuwa mahaifiya ta manta da jariri a kirjinta ta kuma kâsa nuna tausayi ga yaron da ta haifa? Mai yiwuwa ta manta, amma ba zan ta'ba manta da ke ba! **16** Duba, na zâna ki a tafin hannuwana; katangarki kullum suna a gabana. **17** 'Ya'yanki maza su komo da gaggawa, wadanda suka lalatar da ke kuwa za su bar ki. **18** Ki daga idanunki ki duba kewaye; dukan'ya'yanki sun taru suka kuma

dawo gare ki. Muddin ina raye," in ji Ubangiji, "Za ki yafa su duka kamar kayan ado; za ki yi ado da su, kamar amarya. **19** Ko da yake an lalatar da ke aka kuma mai da ke kufai kasarki kuma ta zama kango, yanzu za ki kâsa sosai saboda yawan mutanenki, kuma wadanda suka cinye ki za su kasance can da nisa. **20** 'Ya'yan da aka haifa a lokacin bakin cikinki za su ce a kunnenki, 'Wannan wuri ya yi mana kadan kwarai; ki kara mana wurin zama.' **21** Sa'an nan za ki ce a zuciyarki, 'Wa ya haifa wadannan? Na yi bakin ciki na kuma zama wadda ba ta haihuwa; an yi mini daurin talala aka kuma ki ni. Wane ne ya yi renon wadannan? An bar ni ni kadai, amma wadannan, ina suka fito?" **22** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce, "Duba, zan yi alama wa Al'ummai, zan daga tutana wa mutane; za su kawo 'ya'yanki maza a hannuwansu su rike 'ya'yanki mata a kafadunsu. **23** Sarakuna za su zama kamar iyayen reno, sarauniyoyinsu kuma za su yi renonku kamar uwaye. Za su rusuna a gabanki da fuskokinsu har kasa; za su lashe kura a kafafunki. Sa'an nan za ki san cewa ni ne Ubangiji; wadanda suke sa zuciya gare ni ba za su sha kunya ba." **24** Za a iya kwace ganimma daga jarumawa, ko a kubutar da kamammu daga hannun marasa tsoro? **25** Amma ga abin da Ubangiji yana cewa, "I, za a kwace kamammu daga jarumawa, a kuma karfe ganimma daga hannun marasa tsoro; zan gwabza da wadanda suke gwabzawa da ke, zan kuwa ceci'ya'yanki. **26** Zan sa masu zaluntarki su ci naman jikinsu; za su bugu da jininsu, sai ka ce sun sha ruwan inabi. Sa'an nan dukan mutane za su sani cewa ni, Ubangiji, ni ne Mai Cetonki, Mai Fansarki, Madaukakin nan na Yakub."

50 Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Ina takardar shaida na saki mahaifiyarka daga aure wadda na kora? Ko kuwa ga wanda mutumin da nake bin bashi ne na sayar da kai? Saboda zunubanka aka sayar da kai; saboda laifofinka ne ya sa aka kori mahaifiyarka. **2** Sa'ad da na zo, me ya sa babu kowa? Sa'ad da na yi kira, me ya sa babu wani da ya amsa? Hannuna ya kâsa ne sosai don fansarka? Na rasa karfin kubutar da kai ne? Ta wurin tsawatawa kawai na busar da teku, na mai da koguna hamada; kifayensu duk sun rube saboda rashin ruwa suka kuma mutu saboda kishi. **3** Na suturar da sararin sama da duhu na kuma mai da tsummoki abin rufuwarsa." **4** Ubangiji Mai Iko Duka ya ba ni harshen umarni, don in san maganar da za ta karfafa gajiyayye. Ya farkar da ni da safe, ya farkar

da kunnena don in saurara kamar wanda ake koya masa. 5 Ubangiji Mai Iko Duka ya bude kunnuwana, kuma ban yi tayarwa ba; ban ja da bayba ba. 6 Na ba da bayana ga masu dükana, kumatuna ga masu jan gemuna; ban boye fuskata daga masu ba'a da masu tofa mini miyau ba. 7 Gama Ubangiji Mai Iko Duka zai taimake ni, ba zan sha kunya ba. Saboda haka na kafa fuskata kamar dutsen kankara, na kuma sani ba zan sha kunya ba. 8 Gama shi da zai tabbatar da ni, marar laifi ne yana kusa. Wane ne zai kawo kararraki game da ni? Bari mu je dakin shari'a tare! Wane ne mai zargina? Bari yă kalubalance ni! 9 Ubangiji Mai Iko Duka ne zai taimake ni. Wane ne zai iya tabbatar da ni mai laifi? Duk za su kode kamar riga; asu za su cinye su. 10 Wane ne a cikinku yake tsoron Ubangiji yana kuma yin biyayya ga maganar bawansa? Bari wanda yake tafiya cikin duhu, wanda ba shi da haske, ya dogara a sunan Ubangiji ya kuma dogara ga Allahnsa. 11 Amma yanzu fa, dukanku wadanda kuke kuna wuta kuna kuma tanada wa kanku fitilu masu ci, ku je ku yi tafiya a cikin hasken wutarku da na fitilun da kuka kuna. Abin da za ku karba ke nan daga hannuna. Za ku kwanta a cikin azaba.

51 “Ku kasa Kunne gare ni, ku da kuna neman adalci kuke kuma neman Ubangiji. Dubi dutse daga inda aka yanke ku da kuma mahafar duwatsu inda aka fafe ku; 2 dubi Ibrahim, mahaifinku, da Saratu, wadda ta haife ku. Sa'ad da na kira shi kadai ne, na kuma albarkace shi na kuma mai da shi da yawa. 3 Tabbataccé Ubangiji zai ta'azantar da Sihiyona zai kuma duba da tausayi a kan dukan kufanta; zai sa hamadanta ta zama kamar Eden, kekasasshiyar kasarta kamar lambun Ubangiji. Za a sami farin ciki da murna a cikinta, godiya da karar rerawa. 4 “Ku kasa Kunne gare ni, mutanena; ku ji ni, al'ummata. Doka za tă fito daga gare ni; shari'ata za tă zama haske ga al'ummai. 5 Adalcina na zuwa da sauri, cetona yana a kan hanya, hannuna kuma zai kawo adalci ga al'ummai. Tsibirai za su dube ni su kuma jira da sa zuciya don hannuna. 6 Ku daga idanunku zuwa sammai ku dubi duniya a kasa; sammai za su bace kamar hayaķi, duniya za tă shude kamar riga mazaunanta kuma su mutu kamar kudaje. Amma cetona zai dawwama har abada, adalcina ba zai taba kasa ba. 7 “Ku ji ni, ku da kuka san abin da yake daidai, ku mutanen da kuke da dokata a zukatanku. Kada ku ji tsoron ba'ar da mutane suke yi ko ku firgita

saboda zargin da suke yi. 8 Gama asu za su cinye su kamar riga; tsutsotsi za su cinye su kamar ulu. Amma adalcina zai dawwama har abada, cetona har dukan zamanai.” 9 Ka tashi, ka tashi! Ka yafa wa kanka karfi, Ya hannun Ubangiji; ka farka, kamar a kwanakin da suka wuce, kamar a zamanai na dā. Ba kai ba ne wanda ya yayyanka Rahab gunduwagunduwa, wanda ya soki dodon ruwan nan? 10 Ba kai ba ne ka busar da teku, ka busar da ruwan zurfafaf masu girma, wanda ya yi hanya a cikin zurfafan teku saboda fansassu su ketare? 11 Wadanda Ubangiji ya fansar za su dawo. Za su shiga Sihiyona da wałkoki; madawwamin farin ciki zai rufe kansu da rawani. Murna da farin ciki zai cika su, bañkin ciki da nishi zai bace. 12 “Ni kadaí ne na ta'azantar da ku. Wane ne ku da kuke tsoron mutane masu mutuwa, ya'yan mutane wadanda suke ciyawa ne kawai, 13 har da kuka manta da Ubangiji Mahaliccinku, wanda ya shimfida sammai ya kuma kafa harsashen duniya, har kuna zama da tsoro kowace rana saboda fushin masu zalunci, wadanda sun fudura sai sun hallaka? Gama ina fushin mai zalunci? 14 Ba da dadewa za a'yantar da'yan kurkuku; ba za su mutu a kurkuku ba, ba kuwa za su rasa abinci ba. 15 Gama ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya dama teku domin raķumansa su yi ruri, Ubangiji Madaukaki ne sunansa. 16 Na sa maganata a bakinka na kuma rufe ka da inuwar hannuna, Na shimfida sammai, na kafa harsashen duniya, na kuma ce wa Sihiyona, ‘Ku mutanena ne.’” 17 Ki farka, ki farka! Ki tashi, ya Urushalima, ke da kika sha daga hannun Ubangiji kwaf na fushinsa, ke da kika shanye har kasar kwaf kwaf da ya sa mutane suna tangadi. 18 Cikin dukan'ya'yan da ta haifa; cikin dukan'ya'yan da ta yi reno babu wani da zai kama hannunta. 19 Wadannan masifu riši biyu sun auko miki, wa zai ta'azantar da ke? Lalaci da hallaka, yunwa da takobi, wa zai karfafa ki? 20 ‘Ya'yaniki sun sume; sun kwanta kusurwar kowane titi, kamar barewar da aka kama da tarko. Sun cika da fushin Ubangiji da kuma tsawatawar Allahnki. 21 Saboda haka ki ji wannan, ke mai wahala, wadda ta bugu, amma ba da ruwan inabi. 22 Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, Allahnki, wanda ya käre mutanensa, “Duba, na kwace daga hannunki kwaf da ya sa ki tangadi; daga wannan kwaf, kwaf na fushina, ba za ki kara sha ba. 23 Zan sa shi a hannuwan masu gwada miki azaba, wadanda suke ce miki, ‘Fādi rubda ciki don mu iya

taka a kanki.' Kika kuma mai da bayanki kamar kasa, kamar titin da ake takawa a kai."

52 Ki farka, ki farka, ya Sihiyona, ki sanya wa kanki karfi. Ki sa rigarki na daraja, Ya Urushalima, birni mai tsarki. Marasa kaciya da mařazanta ba za su shi cikinki ba. **2** Ki kakkabe kurarki; ki tashi, ki zauna a kursiyinki, ya Urushalima. Ki'yantar da kanki daga sarkoki a wuyanki, Ke kamammiyar Diyar Sihiyona. **3** Gama ga abin Ubangiji yana cewa, "An sayar da ke ba da kudi ba, kuma ba da kudi za a fanshe ki ba." **4** Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Da farko mutanena suka gangara zuwa Masar don su zauna; a baya-bayan nan, Assuriya sun zalunce su. **5** "Yanzu kuma me nake da shi a nan?" In ji Ubangiji. "Gama an kwashe mutanena ba a bakin kome ba kuma wadanda suka mallake su sun yi musu ba'a, Kullum ana cin gaba da yin wa sunana safo. **6** Saboda haka mutanena za su san sunana; saboda haka a wannan rana za su san cewa ni ne wanda ya fada wannan. I, ni ne." **7** Me ya fi wannan kyau a kan duwatsu a ga kafafu na masu kawo labari mai dadī wadanda suke shelar salama, wadanda suke kawo labari mai dadī, wadanda suke shelar keto, wadanda suke ce wa Sihiyona, "Allahnki yana mulki!" **8** Ki kasa kunne! Masu tsaronki sun tā da muryoyinsu; tare sun yi sowa ta farin ciki. Sa'ad da Ubangiji ya komo Sihiyona, za su gan shi da idanunsu. **9** Ku barke cikin wakokin farin ciki gaba daya, konganiki na Urushalima, gama Ubangiji ya ta'azantar da mutanensa, ya fanshi Urushalima. **10** Ubangiji zai nuna hannunsa mai tsarki a fili a idanun dukan al'ummai, da kuma dukan iyakokin duniya za su gani ceton Allahnmu. **11** Ku fita, ku fita daga can! Kada ku taba wani abu marar tsarki! Ku fita daga cikinta ku zama da tsarki, ku da kuke daukan kayan aikin Ubangiji. **12** Amma ba za ku fita a gaggause ba ko ku tafi da gudu; gama Ubangiji zai ja gabanku, Allah na Isra'il a kasance mai tsaron bayanku. **13** Duba, bawana zai aikata abubuwa da hikima; za a tā da shi a kuma daga shi da daukaka kwarai. **14** Kamar dai yadda aka kasance da mutane masu yawa wadanda suka giggice sa'ad da suka gan shi, kamanninsa ya lalace kwarai fiye da na kowane mutum siffarsa kuma ta yi muni fiye da yadda ta mutum take, **15** haka zai ba al'ummai masu yawa mamaki, sarakuna kuma za su rike bakunansu don mamaki. Gama abin da ba a fada musu ba, shi za su gani, kuma abin da ba su ji ba, shi za su fahimta.

53 Wa ya gaskata sakonmu kuma ga wa hannun Ubangiji ya bayyana? **2** Ya yi girma kamar dashe marar karfi, kamar saiwa kuma daga kekasasshiyar kasa. Ba shi da kyan gani ko wani makamin da zai ja hankalinmu, babu wani abin da yake da shi da zai sa mu yi sha'awarsa. **3** Mutane suka rena shi suka ki shi, mutum ne cike da bařin ciki, ya kuma saba da wahala. Kamar wanda mutane suna buya fuskokinsu daga gare shi aka rena shi aka yi banza da shi. **4** Tabbataccé ya dauki cututtukanmu ya kuma daure da bařin cikinmu duk da haka muka dauka Allah ya hukunta shi ne, ya buge shi ya kuma sa ya sha azaba. **5** Amma aka yi masa rauni saboda laifofinmu, aka kuje shi saboda kurakuranmu; hukuncin da ya kawo mana salama ya kasance a kansa, kuma ta wurin mikinsa ya sa muka warke. **6** Dukanmu, muna kama da tumakin da suka bata, kowannenmu ya kama hanyarsa; Ubangiji kuwa ya sa hukunci ya auko a kansa hukuncin da ya wajaba a kanmu. **7** Aka wulařanta shi aka kuma yi masa azaba, duk da haka bai bude bakinsa ba; aka kai shi kamar dan rago zuwa wurin yanka, kuma kamar tunkiya a gaban masu askinta tana shiru, haka bai bude bakinsa ba. **8** Da wulařanci da kuma hukunci aka dauke shi aka tafi. Wa kuwa zai yi maganar zuriyarsa? Gama an kawar da shi daga kasar masu rai; saboda laifin mutanena aka kashe shi. **9** Aka yi jana'izarsa tare da mugaye, aka binne shi tare da masu arziki, ko da yake bai tařa yin wani tashin hankali ba, ko a sami karya a bakinsa. **10** Duk da haka nufin Ubangiji ne a kuje shi yă kuma sa yă sha wahala, kuma ko da yake Ubangiji ya sa ransa ya zama hadaya don zunubi, zai ga zuriyarsa zai kuma kawo masa tsawon rai, nufin Ubangiji kuma zai yi nasara a hannunsa. **11** Bayan wahalar ransa, zai ga hasken rai, ya kuma gamsu; ta wurin saninsa bawana mai adalci zai'yantar da mutane masu yawa, zai kuma dauki laifofinsu. **12** Saboda haka zan ba shi rabo tare da manya, zai kuma raba ganima tare da masu karfi, domin ya ba da ransa har mutuwa, aka kuma lissafta shi tare da masu laifofi. Gama ya dauki zunubin mutane masu yawa, ya kuma yi rokö saboda laifofinsu.

54 "Ki rera, ya ke bakararriya, ke da ba ki tařa haihuwa ba; ki barke da wařa, ki yi sowa don farin ciki, ke da ba ki tařa nařuda ba; domin'ya'yan mace mai kadaici sun fi na mai miji yawa," in ji Ubangiji. **2** "Ki fadada wurin tentinki, ki mike labulen tentinki da fāđi, kada ki janye; kara tsawon igiyoyinta,

ki kuma kara karfin turakunta. 3 Gama za ki fadada zuwa dama da hagu; zuriyarki za su kori al'ummai su kuma zauna a kufan biranensu. 4 “Kada ki ji tsoro; ba za ki sha kunya ba. Kada ki ji tsoron wulačanci, ba za a kaskantar da ke ba. Za ki manta da kunyar Kuruciyyarki ba kuwa za ki tuna da zargin zaman gwauruwarki ba. 5 Gama Mahaliccinki shi ne mijinki, Ubangiji Madaukaki ne sunansa, Mai Tsarkin nan na Isra'ila ne Mai Fansarki; ana ce da shi Allahn dukan duniya. 6 Ubangiji zai kira sai ka ce ke mace ce da aka yashe ta tana kuma damuwa a ranta, macen da ta yi aure a kuruciya, sai kawai aka ki ta,” in ji Allahnki. 7 “Gama a dan kankanen lokaci na rabu da ke, amma da kauna mai surfi zan sāke dawo da ke. 8 Cikin fushi mai zafi na boye fuskata daga gare ki na dan lokaci, amma da madawwamin alheri zan ji tausayinki,” in ji Ubangiji Mai Fansarki. 9 “A gare ni wannan ya yi kamar kwanakin Nuhu, sa'ad da na rantse cewa ruwan Nuhu ba za su kara rufe duniya ba. Yanzu fa na rantse ba zan yi fushi da ke ba, ba zan kara tsawata miki kuma ba. 10 Ko da duwatsu za su girgiza a kuma tumbuke tuddai, duk da haka madawwamiyar kaunata da nake yi miki ba za tă jijigü ba ba kuwa za a kawar da alkawarin salamata ba,” in ji Ubangiji, wanda ya ji tausayinki. 11 “Ya ke birni mai shan azaba, wadda hadari ya bulale ki ba a kuma ta'azantar da ke ba, zan gina ke da duwatsu turkuwoyis, zan kafa harsashenki da duwatsun saffaya. 12 Zan gina hasumiyarki da jan yakutu, kofofinku kuma da duwatsu masu haske, dukan katangarki kuma da duwatsu masu daraja. 13 Ubangiji zai koya wa dukan'ya'yanki maza, da girma kuma salamar'ya'yanki zai zama. 14 Da adalci za a kafa ke. Zalunci zai yi nesa da ke; ba za ki kasance da wani abin da za ki ji tsoro ba. Za a kawar da duk wani abin banrazana; ba zai yi kusa da ke ba. 15 In wani ya far miki, ba daga wurina ba ne; duk wanda ya far miki zai miwa wuya gare ki. 16 “Duba, ni ne wanda na halicci makeri wanda yake zuga garwashi ya zama harshen wuta ya kuma kera makamin da ya dace da aikinsa. Ni ne kuma na halicci mai hallakarwa ya yi barna; 17 ba makamin da aka kera don yă cuce ki da zai yi nasara, za ki kuma mayar da magana ga duk wanda ya zarge ki. Wannan ne gădon bayin Ubangiji, kuma wannan ita ce nasararsu daga gare ni,” in ji Ubangiji.

55 “Ku zo, dukanku masu jin fishi, ku zo wurin ruwaye; ku kuma da ba ku da kudi, ku zo, ku saya ku kuma ci! Ku zo, ku saya ruwan inabi da madara ba

tare da kudi ba ba za ku kuma biya kome ba. 2 Don me za ku kashe kudi a kan abin da ba abinci ba, ku kuma yi wahala a kan abin da ba za ku koshi ba? Ku saurara, ku saurare ni, ku kuma ci abin da yake da kyau, ranku kuma zai ji dadin abinci mafi kyau. 3 Ku kasa kunne ku kuma zo gare ni; ku saurare ni, don ranku ya rayu. Zan yi madawwamin alkawari da ku, zan nuna muku kaunata marar karewa da na yi wa Dawuda alkawari. 4 Duba, na mai da shi shaida ga mutane, shugaba da kuma jagorar mutane. 5 Tabbatacce za ku kira al'umman da ba ku sani ba, kuma al'umman da ba ku sani ba za su shekö a guje zuwa wurinku, saboda Ubangiji Allahnku, Mai Tsarkin nan na Isra'ila, gama ya darjanta ku.” 6 Ku nemi Ubangiji tun yana samuwa; ku yi kira gare shi tun yana kusa. 7 Bari mugu ya bar irin halinsa mugu kuma ya sāke irin tunaninsa. Bari yă juyo ga Ubangiji, zai kuwa ji tausayinsa, ya juyo ga Allahnmu kuma, gama shi mai gafartawa ne a sauķake. 8 “Gama tunanina ba tunaninku ba ne, yadda kuke yin abubuwa ba yadda nake yin abubuwa ba ne,” in ji Ubangiji. 9 “Kamar yadda sammai suke can nesa da kasa, haka yadda nake yin abubuwa suke dabam da yadda kuke yin abubuwa tunanina kuma dabam da naku. 10 Kamar yadda ruwan sama da dusar kankara suke saukowa daga sama, ba sa komowa ba tare da sun jiķe duniya sun kuma sa su yi'ya'ya su kuma yi toho, don su ba da iri ga mai shuki da kuma abinci ga mai ci, 11 haka maganata da take fitowa daga bakina. Ba za tă koma gare ni wofi ba, amma za tă cika abin da nake so ta kuma cika abin da na aike ta tă yi. 12 Za ku fita da farin ciki a kuma bi da ku da salama; duwatsu da tuddai za su barke da waķa a gabanku, dukan itatuwan jeji kuma za su tafa hannuwansu. 13 A maimakon sarkaķkiya, itacen fir ne zai tsiro, a maimakon kayayyuwa kuma, itacen ci-zaki ne zai tsiro. Wannan zai zama matuni na abin da Ni Ubangiji na yi, madawwamiyar alama ce, wadda ba za a datse ba.”

56 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Ku riķe gaskiya ku yi abin da yake daidai, gama cetona yana kusa za a kuma bayyana adalcina nan da nan. 2 Mai albarka ne mutumin da ya aikata wannan, mutumin da ya riķe kam yana kiyaye Asabbaci ba tare da kazantar da shi ba, yana kuma kiyaye kansa daga yin mugun abu.” 3 Kada bakon da ya miķa kansa ga Ubangiji ya ce, “Ai Ubangiji zai ware ni daga mutanensa.” Kada kuma wani bābā ya yi gunaguni cewa, “Ni busasshen

itace ne kawai.” 4 Gama ga abin da Ubangiji ya fada, “Wa bābānnin da suna kiyaye Asabbatai, wadanda suka zaři yin abin da ya gamshe ni suna kuma rike da alkawarina kankan, 5 a gare su cikin haikalina da kuma bangayensa zan ba da matuni da kuma suna mafi kyau fiye da’ya’ya maza da kuma’ya’ya mata; zan ba su madawwamin sunan da ba za a raba su da shi ba. 6 Bařin da suka miřa kansu ga Ubangiji don su bauta masa, su kuma kaunaci sunan Ubangiji, wadanda kuma suke yin masa sujada, duk wadanda suka kiyaye Asabbaci ba tare da kazantar da shi ba suka kuma rike alkawarina kankan, 7 wadannan ne zan kai tsattsarkan dutsena in sa su yi farin ciki a gidana na addu’ā. Hadayunsu na konawa da sadakokinsu za su zama abin karba a bagadena; gama za a ce da gidana gidan addu’ā domin dukan al’ummai.” 8 Ubangiji Mai Iko Duka ya furta cewa, zai tattara korarru na Isra’ila, “Zan kara tattaro wadansu bayan wadanda na riga na tattara.” 9 Ku zo, dukanku namun jeji, ku zo ku ci, dukanku namun jeji! 10 Matsaran Isra’ila makafine, dukansu jahilai ne; dukansu bebayan karnuka ne ba za su iya haushi ba; suna kwance ne kawai suna mafarki, suna son barci ba dama. 11 Su karnuka ne masu kwadayi; ba su taba koshi. Su makiyaya ne marasa ganewa; duk sun nufi inda suka ga dama, kowa yana nemar wa kansa riba. 12 Kowanne yakan ce, “Zo, bari in samo ruwan inabi! Bari mu cika cikinmu da barasa! Gobe ma zai zama kamar yau, ko ma fiye da haka.”

57 Mai adalci yakan mutu, ba kuwa wanda yakan yi tunani a zuciyarsa; an kwashe mutanen kirki, ba kuwa wanda ya fahimta cewa an kwashe masu adalci don a tsame su daga mugunta. 2 Wadanda suke aikata abin da yake daidai sukan shiga da salama; sukan huta yayinda suka kwanta cikin kabari. 3 “Amma ku, ku matso nan, ku’ya’ya maza na masu sihiri, ku zuriyar mazinata da karuwai! 4 Wane ne kuke yi wa ba’ā? Ga wa kuke masa gwalo kuna kuma fitar da harshe? Ashe, ku ba tarin’yan tawaye ba ne, zuriyar mařkaryata? 5 Kuna cike da muguar sha’awa mai konawa a cikin itatuwan oak da kuma a karkashin kowane itace mai inuwa; kuna miřa hadayar’ya’yanku a rafuffuka da kuma a karkashin tsagaggun duwatsu. 6 Gumakan da suke cikin duwatsu masu sulbi su ne rabonku; su din, su ne rabonku. I, gare su kuka kwarara hadayu na sha kuka kuma miřa hadayu na gari. Saboda wadannan abubuwa, zan yi hakuri? 7

Kun yi gadonku a dogayen duwatsu masu tsayi da kuma a tudu mai tsawo; a can kuka haura don ku miřa hadayunku. 8 A bayan kofofi da madogaran kofofi kuka kafa alamun gumakanku. Kuka yashe ni, kuka kware gadonku, kuka kwanta a kansa kuka fadada shi; kuka kuma kulla yarjejeniya da wadanda kuke kaunar gadajensu, kuka dubi tsiraicinsu. 9 Kuka tafi wurin Molek da man zaitun kuka kuma ribabanya turarenku. Kuka aika jakadunku can da nisa; kuka gangara zuwa cikin kabari kansa! (*Sheol h7585*) 10 Kuka gaji cikin dukan al’amuranku, amma ba ku iya cewa, ‘Aikin banza ne ba.’ Kuka sami sabuntar Karfinku, ta haka ba ku suma ba. 11 “Wa ya sa ku fargaba, kuna jin tsoro har kuka yi mini karya, ba ku kuma tuna da ni ba balle ku yi tunanin wannan a zukatanku? Ba don na dade ina shiru ba ne ya sa ba kwa tsorona? 12 Zan bayyana adalcinku da kuma ayyukanku, ba kuwa za su amfane ku ba. 13 Sa’ad da kuka nemi taimako, bari tarin gumakanku su cece ku! Iska za tă kwashe dukansu tă tafi, dan numfashi kawai zai hora su. Amma mutumin da ya mai da ni mafakarsa zai găji kasar ya kuma mallaki dutsena mai tsarki.” 14 Za a kuma ce, “Ku gina, ku gina, ku gyara hanya! Ku kawar da abubuwan sa tuntube a hanya mutanena.” 15 Gama abin da Madaukaki da kuma Mai daraja ya fada wanda yake raye har abada, wanda sunansa mai tsarki ne, “Ina zama a bisa da kuma a tsattsarkan wuri, amma kuma tare da shi wanda yake mai halin tuba mai tawali’u a ruhu, don in farfado da ruhu mai tawali’u in kuma farfado da zuciyar mai halin tuba. 16 Ba zan tuhume su har abada ba, ba kuwa kullum zai yi fushi ba, gama a haka ruhun mutumin zan yi suma a gabana, shi numfashin mutumin da na halitta. 17 Na yi fushi saboda kwadayan zunubinsa; na yi masa horo, na kuma boye fuskata saboda fushi, duk da haka ya ci gaba da ayyukan zunubinsa. 18 Na ga al’amuransa, amma zan warkar da shi; zan bi da shi in mayar da ta’aziiya a gare shi, 19 ina kirkiro yabo a lebunan masu makoki a Isra’ila. Salama, salama, ga wadanda suke nesa da kuma kusa,” in ji Ubangiji. “Zan kuma warkar da su.” 20 Amma mugaye suna kama da tumbatsar teku, wanda ba ya natsuwa, wanda rakumansa sukan kowo gurbacewa da tabo. 21 “Babu salama ga mugaye,” in ji Allahna.

58 “Ku yi ihu da karfi, ba kařkautawa. Ku tă da muryarku kamar busar kaho. Ku furta wa mutanena tawayensu da kuma ga gidan Yakub

zunubansu. 2 Gama kowace rana suna nemana; suna marmarin sanin hanyoyina, sai ka ce al'ummar da take yin abin da yake daidai ba ta kuma yashe umarnan Allahnta ba. Sun nemi shawarwaran da suke daidai daga gare ni suna kuma marmari Allah ya zo kusa da su. 3 Suna cewa, 'Don me muka yi azumi, ba ka kuma gani ba? Me ya sa muka kas̄kantar da kanmu, ba ka kuma lura da wannan ba?' "Duk da haka a ranar azuminku, kuna yi yadda kuka ga dama kuna kuma zaluntar dukan ma'aikata. 4 Azuminku yakan kare a fada da kuma hargitsi, kuna ta naushin juna da mugayen naushe-naushe. Ba za ku iya azumi kamar yadda kuke yi a yau ku zaci za a ji muryarku can sama. 5 Irin azumin da na zaba ke nan, rana guda kawai don mutum ya kas̄kantar da kansa? Sunkuyar da kanku kamar iwa kawai kuna kuma kwance a tsummoki da toka? Abin da kuke kira azumi ke nan rana yardajje ga Ubangiji? 6 "Irin azumin da na zaba shi ne, a kunce sarkokin rashin adalci a kuma kunce igiyoyin karkiya, a'yantar da wadanda ake zalunta a kuma kakkarye kowace karkiya? 7 Ba shi ne ku rarraba abincinku da mayunwata ku kuma tanada wa matalauta masu yawo mahalli, sa'ad da kuka ga wanda yake tsirara, ku yi masa sutura, kada kuma ku ba wa namanku da jininku baya? 8 Sa'an nan haskenku zai keto kamar ketowar alfijir, warkarwarku kuma zai bayyana nan da nan; sa'an nan adalcinku zai tafi a gabanku, daukakar Ubangiji kuma zai tsare ku daga baya. 9 Sa'an nan za ku yi kira, Ubangiji kuma zai amsa; za ku yi kuka don neman taimako, zai kuwa ce ga ni nan. "In kuka kawar da karkiyar zalunci, kuka daina nuna wa juna yatsa da kuma fadar mugayen maganganu, 10 in kuma kuka dauki lokaci kuka kosar da mayunwata kuka kuma biya bukatun wadanda suke shan tsanani, sa'an nan ne haskenku zai haskaka cikin duhu darenku kuma zai zama kamar tsakar rana. 11 Ubangiji zai bishe ku kulum; zai biya muku bukatunku a kasa mai zafin rana ya kuma karfafa kasusuwanku. Za ku zama kamar lambun da aka yi masa banruwa, kamar rafin da ruwansa ba ya kafewa. 12 Mutanenku za su sâke gina kufai na da su kuma daga tsofaffin harsashai; za a ce da ku Masu Gyaran Katangar da ta Rushe, Masu Farfado da Tituna da kuma Wuraren zama. 13 "In kun kiyaye kafafunku daga take Asabbaci da kuma daga aikata abin da kuka gan dama a ranata mai tsarki, in kuka kira Asabbaci ranar murna rana mai tsarki ta Ubangiji kuma mai bangirma, in kuka girmama ta ta

wurin fin yin abin da kuka gan dama da kuma yin al'amuranku ko yin mugayen maganganu, 14 sa'an nan za ku yi farin ciki a cikin Ubangiji, zan kuma sa ku a kan madfaukaka kasashe ku kuma yi biki a gâdon mahaifinku Ya'kub." Ni Ubangiji ne na fada.

59 Tabbatacce hannun Ubangiji bai kâsa yin ceto ba, kunnensa kuma bai kurmance da zai kâsa ji ba. 2 Amma laifofinku sun raba ku da Allahnku; zunubanku sun boye fuskarsa daga gare ku, saboda kada ya ji. 3 Gama hannuwanku sun kazantu da jini, yatsotsinku kuma da alhaki. Lebunanku suna fadin karairayi, harshenku kuma yana radar mugayen abubuwa. 4 Babu wani mai ce a yi adalci; babu wani mai nema a dubi al'amarinsa da mutunci. Sun dogara a gardandamin banza suna karairayi; suna daukar cikin barna, su haifi mugunta. 5 Suna kyankyashe kwan kâsâ su kuma safa yanar gizo-gizo. Duk wanda ya ci kwansu zai mutu, kuma sa'ad da kwan ya fashe, zai kyankyashe kububuwa. 6 Yanar gizo-gizonsu ba amfani don tufa; ba za su iya rufuwa da abin da suka yi ba. Ayyukansu mugaye ne, ayyukan tâ da hargitsi kuma suna a hannuwansi. 7 Kafafunsu sukan gaggauta zuwa aikata zunubi; suna da saurin Zub da jini. Tunaninsu mugaye ne; lalaci da hallaka sun shata hanyoyinsu. 8 Ba su san hanyar salama ba; babu adalci a hanyoyinsu. Sun mai da su karkatattun hanyoyi; babu wanda zai yi tafiya a kansu ya sami salama. 9 Saboda haka gaskiya ta yi nisa da mu, adalci kuma ba ya kaiwa gare mu. Muna neman haske, sai ga duhu; muna neman haske, sai muka yi ta tafiya cikin bakin inuwa. 10 Kamar makafi, sai lallubar bango muke yi, muna lallubawar hanyarmu kamar marasa idanu. Da tsakar rana muna tuntube sai ka ce wuri ya fara duhu; cikin karfafa, mun zama kamar matattu. 11 Muna gurnani kamar beyar; muna ta fugi kamar kurciyoyi. Muna ta neman adalci amma ina; mun nemi fansa, amma yana can da nisa. 12 Gama laifofinmu suna da yawa a gabanka, zunubanku kuma suna ba da shaida gâba da mu. Laifofinmu kulum suna a gabanku, muna kuma sane da laifofinmu, 13 tawaye da mûsun Ubangiji, mun juye bayanmu ga Allahnmu, zugawa a yi zalunci da tayarwa, fadin karairayi da zukatamu suka shiryia. 14 Saboda haka aka kau da yin gaskiya adalci kuma ya tsaya can da nesa; gaskiya ta yi tuntube a tituna, sahihanci ba zai shiga ba. 15 Gaskiya ta bace gaba daya, kuma duk wanda ya guji mugunta zai zama ganima. Ubangiji ya

duba bai kuwa ji dadī cewa babu adalci ba. **16** Ya ga cewa babu wani, ya yi mamaki cewa babu wanda zai shiga tsakani; saboda haka hannunsa ya aikata masa ceto, adalcinsa kuma ya raya shi. **17** Ya yafa sulke a matsayin rigar kirji, da hulan kwanon ceto a kansa; ya sa rigunan daukar fansa ya kuma nannade kansa da kishi kamar a cikin alkyabba. **18** Bisa ga abin da suka yi, haka za a sāka fushi a kan abokan gābansa ramuwa kuma a kan mašiyansa; zai sāka wa tsibirai abin da ya dace da su. **19** Daga yamma, mutane za su ji tsoron Ubangiji, daga mafitar rana kuma, za su girmama daukakarsa. Gama zai zo kamar rigyawa mai tsananin gudu cewa numfashin Ubangiji zai tafi tare da shi. **20** “Mai fansa zai zo Sihiyona, zuwa wadanda suke cikin Ya'kub da suka tuba daga zunubansu,” in ji Ubangiji. **21** “Game da ni dai, ga alkawarina da su,” in ji Ubangiji. “Ruhuna, wanda yake a kanka, da kuma maganata da na sa a bakinka ba za tā rabu da bakinka ba, ko daga bakunan'ya'yanki ba, ko kuwa daga bakunan zuriyarsu ba daga wannan lokaci zuwa gaba da kuma har abada,” in ji Ubangiji.

60 “Ki tashi, ki haskaka, gama haskenki ya zo, daukakar Ubangiji ya taso a kanki. **2** Duba, duhu ya rufe duniya duhu mai kauri kuma yana bisa mutane, amma Ubangiji ya taso a kanki daukakarsa kuma ya bayyana a bisanki. **3** Al'ummai za su zo wurin haskenki, sarakuna kuma zuwa asubahin sabon yininki. **4** “Ki daga idanunki ki duba kewaye da ke. Duka sun tattaru suka kuma zo wurinki; ya'yanki maza daga nesa, ana kuma daukan'ya'yanki mata a hannu. **5** Sa'an nan za ki duba ki kuma haskaka zuciyarki zai motsa ya kuma cika da farin ciki; za a kawo miki wadata daga tekuna, za a kawo miki arzinkin al'ummai. **6** Manyan ayarin rakuma za su cika kasar, kananan rakuma ke nan daga Midyan da Efa. Daga Sheba kuma duka za su zo, suna dāuke da zinariya da turare suna shelar yabon Ubangiji. **7** Dukan garkunan Kedar za su taru a wurinki ragunan Nebayiwot za su yi miki hidima; za a karbē su kamar hadayu a kan bagadenki, zan kuma darjanta haikalina mai daukaka. **8** “Su wane ne wadannan da suke firiya kamar gizagizai, kamar kurciyoyi suna zuwa shekarsu? **9** Babu shakka tsibirai suna dogara gare ni; jiragen Tarshish kuma su ne a gaba, suna kawo'ya'yanki maza daga nesa, tare da azurfa da zinariya, domin su girmama Ubangiji Allahnki, Mai Tsarkin nan na Isra'il, gama ya cika ki da daraja. **10** “Bañi za su sāke gina katangarki,

sarakunansu kuma za su yi miki hidima. Ko da yake a cikin fushi na buge ki, da tagomashi zan yi miki jinkai. **11** Kofofinki kullum za su kasance a bude, ba za a kara rufe su da rana ko da dare ba, saboda mutane su kawo miki dukiyar al'ummai, sarakunansu za su kasance a gaba a jerin gwanon nasara. **12** Gama al'umma ko masarautar da ba tā bauta miki ba, za tā hallaka; za tā lalace sarai. **13** “Darajar Lebanon za tā zo wurinki, itatuwan fir da dai ire-irensu da kuma itatuwan saifires duka za su zo don su kayatar da wurina mai tsarki; zan kuma daukaka wurin kafafuna. **14** ‘Ya'ya maza masu zaluntarku za su zo suna rusunawa a gabanki; dukan wadanda suka rena ki za su rusuna a kafafunki su kuma ce da ke Birnin Ubangiji, Sihiyona na Mai Tsarkin nan na Isra'il. **15** “Ko da yake an yashe ki aka kuma ki ki, har babu wani da ya ratsa a cikinki, zan mai da ke madawwamiyar abar takama da kuma farin cikin dukan zamanai. **16** Za ki sha madarar al'ummai a kuma shayar da ke da nonon sarauta. Sa'an nan za ki san cewa ni, Ubangiji, ni ne Mai Cetonki, Mai Fansarki, Mai Ikon nan na Ya'kub. **17** A maimakon tagulla zan kawo zinariya, azurfa kuma a maimakon bañin karfe. A maimakon katako zan kawo tagulla, bañin karfe kuma a maimakon duwatsu. Zan sa salama ta zama gwamnarki adalci kuma mai mulkinki. **18** Ba za a kara jin hayaniyar tashin hankali a kasarki ba, balle lalacewa ko hallaka a cikin iyakokinki, amma za ki kira katangarki Ceto kofofinki kuma Yabo. **19** Rana ba za tā kara zama haskenki a yini ba, balle hasken wata ya haskaka a kanki, gama Ubangiji zai zama madawwamin haskenki, Allahnki kuma zai zama daukakarki. **20** Ranarki ba za tā kara fāduwa ba watanki kuma ba zai kara shudewa ba; Ubangiji zai zama madawwamin haskenki, kwanakin bañin cikinki za su kare. **21** Sa'an nan dukan mutanenki za su zama masu adalci za su kuma mallaki kasar har abada. Su ne reshen da na shuka, aikin hannuwana, don nuna darajata. **22** Mafi fānkanta a cikinki za tā zama dubu, karami zai zama al'umma mai girma. Ni ne Ubangiji, cikin lokacinsa zan yi haka da sauri.”

61 Ruhun Ubangiji Mai Iko Duka yana a kaina, domin Ubangiji ya shafe ni domin in yi wa'azi labari mai dadī ga matalauta. Ya aiko ni in warkar da wadanda suka karai a zuci, don in yi shelar'yanci don daurarru in kuma kunce'yan kurkuku daga duhu **2** don in yi shelar shekarar tagomashin Ubangiji da kuma ranar daukan fansar Allahnmu, don in ta'azantar

da dukan wadanda suke makoki, 3 in tanada wa wadanda suke bakin ciki a Sihiyona, in mайдо musu rawani mai kyau a maimako na toka, man murna a maimako na makoki, da kuma rigar yabo a maimako na ruhun fid da zuciya. Za a ce da su itatuwan oak na adalci, shukin Ubangiji don bayyana darajarsa. 4 Za su sâke gina kufai na dā su raya wurare da aka lalace tun da dadewa; za su sabunta biranen da aka rurruushe da aka lalace tun zamanai masu yawa da suka wuce. 5 Bakî za su yi kiwon garkunanki; bakî za su yi miki noman gonaki da gonakin inabinki. 6 Za a kuma kira ku firistocin Ubangiji, za a kira ku masu hidimar Allahnmu. Za ku ci wadatar wadansu al'ummai, kuma a cikin dukiyarsu za ku yi ta'kama. 7 A maimakon kunyarsu mutanena za su sami rabi ri'bi biyu, a maimakon wulakanci za su yi farin ciki cikin gâdonsu; ta haka za su gâji rabo ri'bi biyu a kasarsu, da kuma madawwamin farin ciki zai zama nasu. 8 “Gama ni, Ubangiji, ina kaunar adalci; na fi fashi da aikata laifi. Cikin adalcina zan sâka musu in kuma yi madawwamin alkawari da su. 9 Za a san da zuriyarsu a cikin al'ummai'ya'yansu kuma a cikin mutane. Dukan wadanda suka gan su za su san cewa su mutane ne da Ubangiji ya sa wa albarka.” 10 Ina jin dadî kwarai a cikin Ubangiji; raina yana farin ciki a cikin Allahna. Gama ya suturce ni da rigunan ceto ya yi mini ado da rigar adalci, yadda ango yakan yi wa kansa ado kamar firist kamar kuma yadda amaryta takan sha ado da duwatsunta masu daraja. 11 Gama kamar yadda kasa takan sa tsire-tsire su tohu lambu kuma ya sa iri ya yi girma, haka Ubangiji Mai Iko Duka zai sa adalci da yabo su tsiro a gabon dukan al'ummai.

62 Saboda Sihiyona ba zan yi shiru ba, saboda Urushalima ba zan huta ba, sai adalcinta ya haskaka kamar hasken safiya, cetonta kuma ya haskaka kamar fitila mai haske. 2 Al'ummai za su ga adalcinki, sarakuna kuma za su ga dsaukakarki; za a kira ki da sabon suna sunan da bakin Ubangiji zai ambata. 3 Za ki zama rawanin daraja a hannun Ubangiji, rawanin sarauta a hannun Allahnki. 4 Ba za a kara ce da ke Yasasshiya ba, ko a kira kasarki Kango. Amma za a ce da ke Hefziba kasarki kuma Bewula; gama Ubangiji zai ji dadinki, kasarki kuma za tâ yi aure. 5 Kamar yadda saurayi kan auri yarinya, haka'ya'yanki maza za su aure ki; kamar kuma yadda ango yakan yi farin ciki da amaryarsa, haka Allahnki zai yi farin ciki da ke. 6 Na sa matsara a kan katangarki, ya Urushalima; ba za su

taba yin shiru ba, dare da rana. Ku da kuke kira bisa sunan Ubangiji, kada ku ba kanku hutu, 7 kuma kada ku ba shi hutu sai ya kafa Urushalima ya kuma mai da ita yabon duniya. 8 Ubangiji ya rantse da hannunsa na dama ta hannunsa kuma mai iko cewa, “Ba zan kara ba da hatsinki ya zama abinci ga abokan gâbinki ba, bakî kuma ba za su kara shan ruwan inabin wanda kika sha wahala samu ba; 9 amma wadanda suka girbe shi za su ci shi su kuma yabi Ubangiji, wadanda kuma suka tattara'ya'yan inabi za su sha shi a filayen wurina mai tsarki.” 10 Ku wuce, ku wuce kofofi! Ku shirya hanya saboda mutane. Ku gina, ku gina babbar hanya! Ku kawar da duwatsu. Ku daga tuta saboda al'ummai. 11 Ubangiji ya yi shela ga iyakokin duniya cewa, “Fada wa Diyar Sihiyona, ‘Ga Mai Cetonki yana zuwa! Ga ladarsa tana tare da shi, sakamakonsa yana raka shi.’” 12 Za a ce da shi Tsattsarkar Mutane, Fansassu na Ubangiji; za a kuma ce da ke Wadda Aka Nema Birnin da Ba Za a Kara Yashe ta ba.

63 Wane ne wannan mai zuwa daga Edom, daga Bozra, saye da jajjayan rigunarsa? Wane ne wannan, sanye cikin daraja, tafe cikin girmar karfinsa? “Ni ne, mai magana cikin adalci, mai ikon ceto.” 2 Me ya sa rigunanka suka yi ja, sai ka ce na wanda yake tattaka'ya'yan inabi? 3 “Na tattake'ya'yan inabi ni kadai; cikin al'ummai kuma babu wani tare da ni. Na tattake su cikin fushina Na matse su cikin hasalata; jininsu ya fantsamar wa rigunana, na kuma bata dukan tufafina. 4 Gama ranar daukan fansata tana a cikin zuciyata, kuma shekarar fansata ta zo. 5 Na duba, amma babu wanda zai taimaka, na yi mamaki cewa ba wanda ya goyi baya; saboda haka hannuna ya yi mini ceto, fushina kuma ya rayar da ni. 6 Na tattake al'ummai cikin fushina; cikin hasalata kuma na sa sun bugu na kuma Zub da jininsu a kasa.” 7 Zan ba da labarin alherin Ubangiji, ayyukan da suka sa a yabe shi, bisa ga dukan abubuwan da Ubangiji ya yi mana, I, ayyuka masu kyan da ya yi domin gidan Isra'il, bisa ga jinkansa da yawan alheransa. 8 Ya ce, “Babu shakka su mutanena ne,'ya'ya maza wadanda ba za su rufe ni ba”; ta haka ya zama Mai Cetonsu. 9 Cikin dukan damuwarstu shi ma ya damu, mala'ikan da yake gabansa ya cece su. Cikin kauna da jinkai ya fanshe su; ya kuma daga su ya rike su dukan kwanakin dâ 10 Duk da haka suka yi tawaye suka bata wa Ruhu Mai Tsarki rai. Saboda haka ya juya ya kuma zama abokin gâbansu shi kansa kuma ya

yake su. **11** Sa'an nan mutanensa suka tuna kwanakin dā, kwanakin Musa da mutanensa, ina yake shi wanda ya fitar da su ta teku, da makiyayan garkensa? Ina shi yake wanda ya sa Ruhunsa Mai Tsarki a cikinsu, **12** wanda ya aika hannu dfaukakarsa mai iko ya kasance a hannun dama na Musa, wanda ya raba ruwaye a gabansu, don yā sami wa kansa madawwamin suna, **13** wanda ya bishe su cikin zurfafa? Kamar doki a fili, ba su yi tuntube ba; **14** kamar shanun da suke gangarawa zuwa kwari, haka Ruhun Ubangiji ya ba su hutu. Ga yadda ka bishe mutanenka don ka ba wa kanka suna mai dfaukaka. **15** Ka duba daga sama ka gani daga kursiyinka da yake bisa, mai tsarki da kuma mai dfaukaka. Ina kishinka da kuma ikonka? Ka janye juyayi da kuma tausayin da kake yi mana daga gare mu. **16** Amma kai Ubanmu ne, ko Ibrahim bai san mu ba Isra'ila kuma bai yarda da mu ba; kai, ya Ubangiji, kai ne Ubanmu, Mai Fansarmu tun fil azal ne sunanka. **17** Don me, ya Ubangiji, ka sa muna barin hanyoyinka muka kuma taurare zukatanmu don kada mu girmama ka? Ka komo domin darajar bayinka, kabilan da suke abin gādonka. **18** Gama a dan lokaci mutanenka suka mallaki wurinka mai tsarki, amma yanzu abokan gābanmu sun tattake wurinka mai tsarki. **19** Mu naka tun fil azal; ba ka taba yin mulki a kansu ba, ba a taba kira su da surianka ba.

64 Da ma za ka tsage sammai ka sauko, ai, da duwatsu za su yi rawar jiki a gabanka! **2** Kamar sa'ad da wuta takan ci rassa ta sa ruwa ya tafasa, ka sauko ka sanar da sunanka ga abokan gābanka ka kuma sa al'ummai su yi rawan jiki a gabanka! **3** Gama sa'ad da ka aikata abubuwani bantsoron da ba mu sa tsammani ba, ka sauko, duwatsu kuma suka yi rawar jiki a gabanka. **4** Tun fil azal babu wanda ya taba ji, babu kunnen da ya gane, babu idon da ya ga wani Allah in ban da kai, wanda ya aikata wadannan al'amura a madadin wadanda suke sa zuciya a gare shi. **5** Kakan taimaki wadanda suke murnan yin abin da yake daidai, wadanda sukan tuna da hanyoyinka. Amma sa'ad da muka ci gaba da yin zunubi, kakan yi fushi. Ta yaya za mu sami ceto ke nan? **6** Dukanmu mun zama kamar wanda yake marar tsabta, kuma dukan ayyukanmu masu adalci sun zama kamar kazaman tsummoki; duk mun zama kamar busasshen ganye, kamar iska haka zunubanmu sukan share mu. **7** Babu wanda yake kira bisa sunanka ko ya yi kōkarin riķe ka; gama ka boye fuskarka daga gare

mu ka kuma sa muka lalace saboda zunubanmu. **8** Duk da haka, Ubangiji, kai ne Ubanmu. Mu yumbu ne, kai kuma mai ginin tukwane; dukanmu aikin hannunka ne. **9** Kada ka yi fushi fiye da kima, ya Ubangiji; kada ka tuna da zunubanmu har abada. Da ma ka dube mu, muna rokonka, gama dukanmu mutanenka ne. **10** Biranenka masu tsarki sun zama hamada; har Sihiyona ma ta zama hamada; Urushalima ta zama kango. **11** Haikalinmu mai tsarki da kuma mai daraja, inda kakanninmu suka yabe ka, an kone da wuta, kuma dukan abubuwani da muke kauna sun lalace. **12** Bayan dukan wannan, ya Ubangiji, ba za ka yi wani abu ba? Za ka yi shiru ka hore mu fiye da kima?

65 “Na bayyana kaina ga wadanda ba su tambaye ni ba; ina samuwa ga wadanda ba su neme ni ba. Ga al’ummar da ba tā kira bisa sunana ba, Na ce, ‘Ga ni, ga ni.’ **2** Dukan yini ina miķa hannuwana ga mutane masu tayarwa, wadanda suna tafiya a hanyoyin da ba su da kyau, suna bin tunaninsu, **3** mutanen da suna cin gaba da tsokanata a fuskata, suna miķa hadayu a gonaki suna kone turare a bagadan tubali; **4** suna zama a kaburbura su kwana suna yin asirtattun ayyuka; suna cin naman aladu, tukwanensu kuma sun cika da nama marar tsabta; **5** suna cewa, ‘Ku tsaya a can; kada ku yi kusa da ni, gama na fi ku tsarki!’ Irin mutanen nan hayaki ne a hancina, wuta kuma da take cin gaba da ci dukan yini. **6** “Ga shi, yana nan a rubuce a gabana cewa ba zan kyale ba, zan yi cikakken ramuwa; zan yi ramuwa a cinyoyinsu **7** saboda zunubanku da kuma zunuban kakanninku,” in ji Ubangiji. “Gama sun kone turare a kan duwatsu suka kuma kazantar da ni a kan tuddai, zan yi musu awo in zuba a cinyoyinsu cikakken ramuwa saboda ayyukansu na dā.” **8** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Kamar sa'ad da ruwan'ya'yan itace yana samuwa a cikin tarin'ya'yan inabi mutane kuma su ce, ‘Kada a lalace shi, har yanzu akwai abu mai kyau a ciki,’ haka nan zan yi a madadin bayina; ba zan hallaka su duka ba. **9** Zan fitar da zuriyar Yakub, daga Yahuda kuma wadanda za su mallaki duwatsuna; zababbiun mutanena za su gāje su, a can kuma bayina za su zauna. **10** Sharon zai zama wurin kiwo don shanu, Kwarin Akor kuma wurin hutun garkuna, domin mutanena da suke nemana. **11** “Amma game da ku wadanda kuka yashe Ubangiji kuka manta da dutseña mai tsarki kuwa, ku da kuka shimpida tebur don sa'a kuka kuma cika darunan ruwan inabin da aka dama

don Kaddara, **12** zan kaddara ku ga kaifin takobi, dukanku kuma za ku sunkuya wa mai yanka; gama na yi kira amma ba ku amsa ba, na yi magana amma ba ku saurara ba. Kuka aikata mugunta a gabana kuka kuma zabi abin da ba na jin dadf." **13** Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Bayin za su ci, amma ku za ku ji yunwa; bayina za su sha, amma ku za ku ji kishi; bayina za su yi farin ciki amma ku za ku sha kunya. **14** Bayina za su rera da farin cikin zukatansu, amma ku za ku yi kuka daga wahalar zuciya ku kuma yi kururuwa da karayar zuci. **15** Za ku bar sunanku ga zabaabuna yä zama abin la'antwar; Ubangiji Mai Iko Duka zai kashe ku, amma ga bayina zai ba su wani suna. **16** Duk wanda zai roki albarka a cikin kasar zai yi haka da gaskiyar Allah; wanda zai yi rantsuwa a cikin kasar zai rantse da gaskiyar Allah. Gama za a manta da wahalolin baya a kuma boye su daga idanuna. **17** "Ga shi, na halicci sabuwar sama da kuma sabuwar dunia. Abubuwa na dä za a manta da su, ba kuwa za a kara tuna da su ba. **18** Amma ku yi murna ku kuma yi farin ciki har abada a abin da na halitta, gama zan halicci Urushalima ta zama abin murna mutanenta kuwa abin farin ciki. **19** Zan yi farin ciki a kan Urushalima in kuma yi murna saboda mutanena; a can ba za a kara jin karar makoki da na kuka ba. **20** "A cikinta ba za a kara jin jariri ya rayu na'yan kwanaki kawai ba, ko kuwa wani tsohon da bai cika kwanakinsa ba; duk wanda ya mutu yana da shekaru dari za a ce ya mutu a kurciya ne kawai; duk wanda bai kai dari ba za a dauka la'antacce ne. **21** Za su gina gidaje su kuma zauna a cikinsu; za su yi shuki a gonakin inabi su kuma ci'ya'yansu. **22** Ba za su kara gina gidaje wadansu kuma su zauna a cikinsu ba, ko su yi shuki wadansu kuma su ci ba. Gama kamar yadda kwanakin itace suke, haka kwanakin mutanena za su kasance; zabaabuna za su dade suna jin dadin ayyukan hannuwansu. **23** Ba za su yi wahala a banza ba ko su haifi'ya'yan da aka kaddara da rashin sa'a; gama za su zama mutanen da Ubangiji ya yi wa albarka, su da zuriyarsu tare da su. **24** Kafin su yi kira zan amsa; yayinda suke cikin magana zan ji. **25** Kyarketai da'yan raguna za su ci abinci tare, zaki kuma zai ci budu kamar yadda shanu suke yi, amma kura ce za tā zama abincin maciji. Ba za su kara cuci ko su yi barna a kan dukan dutsena mai tsarki ba," in ji Ubangiji.

66 Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Sama kursiyina ce, duniya kuma matashin sawuna. Ina gidan da

za ku gina mini? Ina wurin hutuna zai kasance? **2** Ba hannuna ba ne ya yi dukan wadannan abubuwa, ta haka suka kasance?" In ji Ubangiji. "Wannan mutum ne nake jin dadf, shi da yake mai kaskanci da kuma zuciyar yin tuba, yana kuma rawar jiki ga maganata. **3** Amma duk ya miika hadayar bijimi yana kama da wanda ya kashe mutum, kuma duk wanda ya miika dan rago, kamar wanda ya karye wuyan kare; duk wanda ya miika hadaya ta gari yana kama da wanda ya yi sadakar jinin alade, kuma duk wanda ya kone turaren tuni, kamar wanda yake bauta gunki ne. Sun zabi hanyoyinsu, rayukansu kuma suna jin dadin abubuwan bankyamarsu; **4** saboda haka ni ma zan aukar musu da masifa mai zafi in kuma kawo musu abin da suke tsoro. Gama sa'ad da na yi kira, ba wanda ya amsa, sa'ad da na yi magana, ba wanda ya saurara, Sun aikata mugunta a idona suka kuma zaba abin da ba na jin dadf." **5** Ku ji maganar Ubangiji, ku da kuke rawar jiki ga maganarsa, "Yan'uwaniku da suke kinku, suna kuma ware ku saboda sunana, sun ce, 'Bari a daukaka Ubangiji, don mu ga farin cikinku!' Duk da haka za su sha kunya. **6** Ku ji wannan hayaniya daga birni, ku ji surutu daga haikali! Amon Ubangiji ne yana sāka wa abokan gābansa abin da ya dace da su. **7** "Kafin nañkuda ya fara mata, ta haihu; kafin zafi ya zo mata, ta haifi da. **8** Wa ya taba jin irin wanman abu? Wa ya taba gani irin abubuwan nan? Za a iya kirkiro kasa a rana daya ko a haifi al'umma farat daya? Duk da haka da zarar Sihiyona ta fara nañkuda sai ta haifi'ya'yanta. **9** Zan kai mace har haihuwa in kuma sa ta kāsa haihu?" In ji Ubangiji. "Zan rufe mahaihuwa sa'ad da lokacin haihuwa ya yi?" In ji Allahnku. **10** "Ku yi farin ciki tare da Urushalima ku kuma yi murna saboda ita, dukanku wadanda kuke kaunarta; ku yi farin ciki matuña tare da ita, dukanku wadanda kuke makoki a kanta. **11** Gama za ku tsotsa ku kuma koshi da nonon ta'aziyarta; za ku sha sosai ku kuma ji dadin yalwarta." **12** Gama ga abin da Ubangiji ya fada, "Zan fadada salama gare ta kamar kogi, wadatar al'ummai kuma kamar rafi mai gudu; za ku tsotsa a kuma riñe ku a hannunta ku kuma yi wasa a gwiwoyinta. **13** Kamar yadda uwa takan ta'azantar da danta haka zan ta'azantar da ku; za ku kuma ta'azantu a Urushalima." **14** Sa'ad da kuka ga wannan, zuciyarku za tā yi farin ciki za ku kuma habaka kamar ciyawa; za a sanar da hannun Ubangiji ga bayinsa, amma za a nuna wa makiyansa

fushinsa. **15** Ga shi, Ubangiji yana zuwa da wuta, kuma kekunan yakinsa suna kama da guguwa; zai sauko da fushinsa da zafi, tsawatawarsa kuma da harsunan wuta. **16** Gama da wuta da kuma takobi Ubangiji zai yi hukunci a kan dukan mutane, kuma yawanci za su kasance wadanda Ubangiji zai kashe. **17** “Wadanda suka tsarkake suka kuma tsabtacce kansu don su je lambu, suna bin wannan da yake tsakiya wadannan da suke cin naman aladu da feraye da wadansu abubuwani bankyama, za su sadu da karshensu tare,” in ji Ubangiji. **18** “Ni kuwa, saboda ayyukansu da kuma tunaninsu, ina dab da zuwa in tattara dukan al’ummai da harsuna, za su kuma zo su ga daukakata. **19** “Zan kafa alama a cikinsu, zan kuma aika wadansu da suka tsira zuwa al’ummai, zuwa Tarshish, zuwa Libiya da Lidiya (sanannun’yan aika), zuwa Tubal da kuma Girka, da kuma zuwa manisantan tsibirai da ba su taba jin labarin sunana ba ko su ga daukakata. Za su yi shelar daukakata a cikin al’ummai. **20** Za su kuma dawo da dukan’yan’uwanku, daga dukan al’ummai, zuwa dutsema mai tsarki a Urushalima kamar hadaya ga Ubangiji, a kan dawakai, a kekunan yaki da wagonu, da kuma a kan alfadarai da kuma rakuma,” in ji Ubangiji. “Za su kawo su, kamar yadda Isra’ilawa suke kawo hadayun hatsi, zuwa haikalin Ubangiji a cikin tsabtatattun kore. **21** Zan kuwa zaɓa wadansunsu kuma su zama firistoci da Lawiyawa,” in ji Ubangiji. **22** “Kamar yadda sabuwar duniya da sabuwar sama za su tabbata a gabana,” in ji Ubangiji, “haka sunanku da zuriyarku za su tabbata. **23** Daga wannan sabon wata zuwa wuncan, kuma daga wannan Asabbaci zuwa wuncan, dukan mutane za su zo su rusuna a gabana,” in ji Ubangiji. **24** “Za su kuma fita su ga gawawwakin mutanen da suka yi mini tayarwa; tsutsotsin da suke cinsu ba za su taba mutuwa ba, balle wutar da take kona su ta mutu, za su kuma zama abin kyama ga dukan mutane.”

Irmiya

1 Kalmomin Irmiya dan Hilkiya, daya daga cikin firistoci a Anatot a yankin Benyamin. **2** Maganar Ubangiji ta zo gare shi a shekara ta goma sha uku ta sarautar Yosiya dan Amon sarkin Yahuda, **3** da kuma a zamanin Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, har zuwa watan biyar na shekara goma sha daya na Zedekiya dan Yosiya sarkin Yahuda, sa'ad da aka kai mutanen Urushalima zaman bauta. **4** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **5** “Kafin in siffanta ka a cikin ciki na san ka, kafin a haife ka, na kebe ka; na nadaf ka zama annabi ga al’ummai.” **6** Sai na ce, “Kayya, Ubangiji Mai Iko Duka, ban iya magana ba; ni dan yaro ne kawai.” **7** Amma Ubangiji ya ce mini, “Kada ka ce, ‘Ni dan yaro ne kawai.’ Dole ka je wurin kowane mutumin da na aike ka ka kuma fada abin da na umarce ka. **8** Kada ka ji tsoronsu, gama ina tare da kai kuma zan kiyaye ka,” in ji Ubangiji. **9** Sai Ubangiji ya mika hannunsa ya taña bakina ya ce mini, “Yanzu na sa kalmomina a bakinka. **10** Duba, yau na nadaf ka a kan al’ummai da mulkoki don ka tumbuke ka kuma rusrar, ka hallaka ka kuma kakkabe, ka gina ka kuma shuka.” **11** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, “Me ka gani, Irmiya?” Sai na amsa na ce, “Na ga reshen itacen almon.” **12** Ubangiji ya ce mini, “Daidai ne ka gani, gama ina lura in ga cewa maganata ta cika.” **13** Maganar Ubangiji ta sâke zo mini cewa, “Me ka gani?” Na amsa na ce, “Na ga tukunya tana tafasa, tana juyewa daga arewa.” **14** Ubangiji ya ce mini, “Daga arewa za a zubo masifa a kan dukan mazaunna kasar. **15** Ina shirin kiran dukan mutanen masarautar arewanci,” in ji Ubangiji. “Sarakunansu za su zo su kafa kursiyoyinsu a mashigin kofofin Urushalima; za su zo su kewaye dukan katangarta su kewaye dukan garuruwan Yahuda. **16** Zan furta hukunci a kan mutanena saboda muguntarsu na yashe ni, suna kona turare ga wadansu alloli suna kuma bauta wa abin da hanniuwansu suka yi. **17** “Ka kintsa kanka! Ka tashi tsaye ka fadâ musu abin da na umarce ka. Kada su firgita ka, in ba haka ba zan firgita ka a gabansu. **18** Yau na mai da kai birni mai katanga, ginshiskin karfe da bangon tagullu don ka tsaya gâba da dukan kasar, ya kuma yi gâba da sarakunan Yahuda da fadawan, da firistoci da kuma mutanenta. **19** Za su yi yakî da kai amma ba za su ci nasara a kanka ba, gama ina tare da kai, zan kuma kiyaye ka,” in ji Ubangiji.

2 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Tafi ka yi shela a kunnuwar Urushalima cewa, “Na tuna da amincin kuruciyarki, yadda kamar amarya kika kaunace ni kika kuma bi ni cikin hamada, cikin kasar da ba a yi shuka ba. **3** Isra’ila tsattsarka ce ga Ubangiji, nunan fari na girbinsa; dukan wadanda suka cinye ta an same su da laifi, masifa kuwa ta same su,” in ji Ubangiji. **4** Ka saurari maganar Ubangiji, ya gidan Yakub, dukanku zuriyar gidan Isra’ila. **5** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Wane laifi ne kakanninku sun same ni da shi, da suka tsaya nesa da ni? Sun bi gumakan banza su kansu suka kuma zama banza da kansu. **6** Ba su yi tambaya, ‘Ina Ubangiji, wanda ya fitar da su daga Masar ya bishe su cikin jeji cikin hamada da kwazazzabai kasa mai fâri da kuma duhu, kasar da ba kowa mai ratsa ta ba kowa kuma mai zama a cikinta?’ **7** Na kawo ku zuwa kasa mai albarka don ku ci amfaninta da abubuwa masu yalwar da take bayarwa. Amma kuka zo kuka kazantar da kasata kuka kuma mai da gâdonâ abin kyama. **8** Firistoci ba su yi tambaya, ‘Ina Ubangiji ba.’ Wadanda suke amfani da doka ba su san ni ba; shugabanni suka yi mini tawaye. Annabawa suka yi annabcî ta wurin Ba’al, suna bin gumakan banza. **9** “Saboda haka ina sâke tuhumarku,” in ji Ubangiji. “Zan kuma tuhumi’ya’ya’ya’yanku. **10** Ku ketare zuwa tsibiran Kittim ku gani, ku aika zuwa Kedar ku duba da kyau; ku ga ko an taña yin wani abu haka. **11** Akwai wata al’ummar da ta canja allolinta? (Duk da haka su ba alloli ba ne sam.) Amma mutanena sun musayar da daukakarsu da gumakan banza. **12** Ku gîrgiza saboda wannan, ya sammai, ku kuma razana don tsoro mai girma,” in ji Ubangiji. **13** “Mutanena sun aikata zunubai guda biyu. Sun rabu da ni, ni da nake mabulbular ruwan rai, sun kuma haka tankunan ruwansu, tankuna ruwan da suka fashe da ba za su iya riķe ruwa ba. **14** Isra’ila bawa ne, bawa ne ta wurin haihuwa? Me ya sa ya zama ganima? **15** Zakoki sun yi ruri; sun yi masa ruri. Sun lalatar da kasarsa; an kone garuruwansa aka kuma watse daga ciki. **16** Haka ma, mutanen Memfis da Tafanes sun aske rawanin kanka. **17** Ba kai ne ba ka jawo wa kanka ba ta wurin rabuwa da Ubangiji Allahnka sa’ad da ya bi da kai a hanya? **18** To, me ya sa za ka Masar don shan ruwa daga Shihor? Kuma me ya sa za ka Assuriya don shan ruwa daga Kogi? **19** Muguntarka za tâ hukunta ka; jan bayanka zai tsawata maka. Sai ka lura ka kuma gane yaya mugu da kuma dacî suke a gare ka sa’ad da ka

rabu da Ubangiji Allahnka kuma ba ka tsorona,” in ji Ubangiji Madaukaki. 20 “Tun da dadewa ka karya karkiyarka ka kuma tsintsinke sarkokinka; sai ka ce, ‘Ba zan bauta maka ba!’ Tabbatocco, a kan kowane tudu mai tsayi da kuma a karkashin kowane danyen itace ka kwanta kamar karuwa. 21 Na shuka ka kamar zabaabben inabi iri mai kyau da kuma wanda za a dogara a kai. Yaya kuma ka juya kana gāba da ni ka lalace, ka zama inabin jeji? 22 Ko da yake ka wanke kanka da sabulu ka yi amfani da sabulu mai yawa, duk da haka har yanzu tabon laifinka yana nan a gabana,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 23 “Yaya za ka ce, ‘Ban kazantu ba; ban bi Ba’al ba?’ Duba yadda ka yi a cikin kwari; ka ga abin da ka yi. Kai kamar makwadaciyan rakuma ce mai zafin gudu kana gudu nan da can, 24 kamar jakar jejin da ta saba da hamada, mai busar iska cikin son barbaranta sa’ad da take son barbara wa zai iya hana ta? Jakin da yake nemanta, ba ya bukatar wahalar da kansa; a lokacin barbara za a same ta. 25 Kada ka yi gudu har kafafunka su zama ba takalma makogwaronka kuma ya bushe. Amma sai ka ce, ‘Ba amfani! Ina kaunar bañin alloli kuma dole in bi su.’ 26 “Kamar yadda akan kunyatar da farawo sa’ad da aka kama shi, haka gidan Isra’ila zai sha kunya, su, sarakunansu da shugabanninsu, firstocinsu da kuma annabawansu. 27 Kuna ce wa itace, ‘Kai ne mahaifina,’ ga dutse kuma, ‘Kai ne ka haife ni.’ Sun juye mini bayansu ba fuskokinsu ba; duk da haka sa’ad da suna cikin wahala, sukan ce, ‘Zo ka cece mul!’ 28 To ina allolin da kuka yi wa kanku? Bari su zo in suna iya cetonku sa’ad da kuke cikin wahala! Gama kuna da alloli masu yawa kamar yadda kuke da garuruwa, ya Yahuda. 29 “Me ya sa kuke tuhumana? Dukanku kun yi mini tawaye,” in ji Ubangiji. 30 “A banza na hukunta mutanenku; ba su yi gyara ba. Takobinku ya cinye annabawanku kamar zaki mai jin yunwa. 31 “Ku na wannan zamani, ku saurari maganar Ubangiji. “Na zama wa Isra’ila hamada ne ko kasa mai babban duhu? Me ya sa mutanena suke cewa, ‘Muna da’yanci mu yi ta yawo; ba za mu kara zuwa wurinka ba?’ 32 Budurwa za tā manta da kayan adonta amaryta manta da kayan adon aurenta? Duk da haka mutanena sun manta da ni, kwanaki ba iyaka. 33 Kuna da azanci sosai a bin masoya! Kai, ko mafiya muni cikin mata tana iya koya daga hanyoyinku. 34 A rigunanku mutane kan sami jinin matalauta marasa laifi, ko da yake ba ku kama su suna fasawa su shiga ba. Duk da haka 35

kuna cewa, ‘Ba ni da laifi; ba ya fushi da ni.’ Amma zan zartar da hukunci a kanku domin kun ce, ‘Ban yi zunubi ba.’ 36 Don me kuke yawo da yawa haka, kuna ta canjin hanyoyinku? Masar za tā kunyata ku yadda kuka sha kunya a wurin Assuriya. 37 Za ku kuma bar wurin da hannuwanku a kanku, gama Ubangiji ya ki wafanda kuka amince da su; ba za ku zama abin taimako a gare su ba.

3 “In mutum ya saki matarsa ta kuwa bar shi ta auri wani mutum, zai iya komo da ita kuma? Kasar ba za tā kazantu gaba daya ba? Amma kun yi rayuwa kamar karuwa da masoya masu yawa yanzu za ki komo wurina?” In ji Ubangiji. 2 “Ta da idanu ki duba tsauNUKA ki gani. Akwai wani wurin da ba a kwana da ke ba? A gefen hanya kin zauna kina jiran masoyanki, kin zauna kamar makiyayi a hamada. Kin kazantar da kasar da karuwancinki da muguntarki. 3 Saboda haka an hana yayyafi, kuma babu ruwan bazara da ya sauwa. Duk da haka kina da irin kallon da karuwa takan yi; kin ki ki ji kunya. 4 Yanzu ba kin kira ni, ‘Mahaifina, abokina daga kuruciyata ba, 5 kullum za ka riña fushi? Hasalarka za tā ci gaba har abada ne?’ Haka kike magana, amma kina aikata dukan muguntar da kika iya yi.” 6 A zamanin Sarki Yosiya, Ubangiji ya ce mini, “Ka ga abin da marar amincin nan, Isra’ila ta yi? Ta haura kan kowane tudu mai tsayi da kowane gindin itace mai duhuwa ta yi zina a can. 7 Na yi zaton bayan ta yi wannan duka, za tā komo wurina amma ba tā yi haka ba, ‘yar’uwarta marar amincin nan Yahuda ta gani. 8 Na ba wa Isra’ila marar bangaskiya takardar saki na kuwa kore ta saboda duk zinanta. Duk da haka na ga cewa ‘yar’uwarta marar amincin nan Yahuda ba ta da tsoro; ita ma ta fita ta yi zina. 9 Domin fasikancin Isra’ila bai yi tasiri gare ta ba, sai ta kazantar da kasar ta kuma yi zina da dutse da kuma itace. 10 Duk da wannan duka, Yahuda ‘yar’uwarta rashin amincin ba tā komo gare ni da dukan zuciyarta ba, sai a munafunce,” in ji Ubangiji. 11 Ubangiji ya ce mini, “Isra’ila marar bangaskiya ta fi Yahuda marar amincin. 12 Ka tafi, ka yi shelar sakon nan wajen arewa cewa, “Ki komo, Isra’ila marar bangaskiya,” in ji Ubangiji, ‘Ba zan kara yin fushi da ke ba, gama ni mai jinkai ne,’ in ji Ubangiji, ‘Ba zan yi fushi da ke har abada ba. 13 Ki dai yarda da laifinki kin yi wa Ubangiji Allahnki tawaye, kin watsar da alheranki ga bañin alloli a karkashin kowane itace mai duhuwa, ba ki kuwa yi mini biyayya ba,” in ji Ubangiji. 14 “Ku komo,

ku mutane marasa bangaskiya,” in ji Ubangiji, “gama ni ne mijinku. Zan dauke ku, daya daga garuruwanku da kuma biyu daga zuriyarku in kawo ku a Sihiyona. **15** Sa’an nan zan ba ku makiyaya da suke yin abin da zuciyata take so, wadanda za su bishe ku da sani da kuma fahimi. **16** A kwanakin, sa’ad da kuka karu sosai a kasar,” in ji Ubangiji, “mutane ba za su kara yin magana a kan, ‘Akwatin alkawarin Ubangiji ba.’ Ba zai kara shiga zuciyarsu ko su tuna ba; ko su bukace shi, ko kuwa su yi wani irinsa ba. **17** A lokacin za su ce da Urushalima Kursiyin Ubangiji, kuma dukan al’ummai za su taru a Urushalima don su girmama sunan Ubangiji. Ba za su kara bin taurinkai zuciyarsu mai mugunta ba. **18** A kwanakin gidan Yahuda zai hadu da gidan Isra’ila, tare kuma za su zo daga kasar da take wajen arewa zuwa kasar da na ba kakanninsu gādo. **19** “Ni kaina na fada, “Da farin ciki zan dauke ki kamar’ya’yana maza in ba ki kasa mai dadī, gādo mafi kyau da wata al’umma.” Na zaci za ki kira ni ‘Mahai’i’ ba za ki kara rabuwa da bina ba. **20** Amma kamar mace marar aminci ga mijinta, haka kika kasance marar aminci gare ni, ya gidan Isra’ila,” in ji Ubangiji. **21** An ji kuka a filayen tuddai, kuka da rokon mutanen Isra’ila, domin sun lalace hanyoyinsu sun kuma manta da Ubangiji Allahnsu. **22** “Ku komo, mutane marasa bangaskiya; zan warkar da ku daga ja da bayanku.” “I, za mu zo wurinka, gama kai ne Ubangiji Allahnmu. **23** Tabbatacce hayaniyar bin gumaka a kan tuddai da duwatsu banza ne; tabbataccce a wurin Ubangiji Allahnmu ne akwai ceton Isra’ila. **24** Daga kuruciyarmu allolin kunya sun cinye mu amfanin wahalar kakannimmu garkunan tumakinsu da na awkinsu, yaransu maza da mata. **25** Bari mu kwanta mu sha kunya, bari kuma kunyarmu ta rufe mu. Mun yi wa Ubangiji Allahnmu zunubi, da mu da kakannimmu; daga kuruciyarmu har yā zuwa yau ba mu yi wa Ubangiji Allahnmu biyayya ba.”

4 “In za ka komo, ya Isra’ila, ka komo gare ni,” in ji Ubangiji. “In ka kau da gumakanka masu bankyama daga gabana ba ka kara karkace ba, **2** kuma in cikin gaskiya da adalci ka rantse, ‘Muddin Ubangiji yana raye,’ to al’ummai za su sami albarka ta wurinsa kuma a cikinsa za su daukaka.” **3** Ga abin da Ubangiji yana ce wa mutanen Yahuda da kuma na Urushalima. “Ku nome kasarku kuma kada ku yi shuka cikin kayayyuwa. **4** Ku yi wa kanku kaciya ga Ubangiji ku yi wa zukatanku kaciya, ku mutanen Yahuda da mutanen

Urushalima, in ba haka ba hasalata za tā sauko ta ci kamar wuta saboda muguntar da kuka aikata za tā ci ba wanda zai kashe ta. **5** “Ku yi shela a Yahuda ku kuma furt a Urushalima ku ce, ‘Ku busa faho a ko’ina a kasar! Ku tā da murya da karfi ku ce, ‘Ku tattaru! Bari mu gudu zuwa birane masu katanga!’ **6** Ku tā da tutu don zuwa Sihiyona! Ku gudu ku nemi mafaka ba tare da jinkiri ba! Gama ina kawowa masifa daga arewa, mummunan hallaka kuwa.” **7** Zaki ya fito daga rukukinsa; mai hallakarwar al’ummai ya kama hanya. Ya bar wurinsa don yā lalace kasarku. Garuruwanku za su zama kufai babu mazauna. **8** Saboda haka ku yafa tufafin makoki, ku yi makoki da kuka, gama fushin Ubangiji bai juye daga gare mu ba. **9** “A wannan rana,” in ji Ubangiji, “sarki da shugabanni za su fid da zuciya, firstoci za su razana, annabawa kuma za su yi mamaki.” **10** Sai na ce, “Kash, Ubangiji Mai Iko Duka, yaya ka rudī mutanen nan da kuma Urushalima gaba daya haka ta wurin cewa, ‘Za ku zauna lafiya,’ sa’ad da takobi yana a maikogwaronmu.” **11** A lokacin za a fada wa mutanen nan da kuma Urushalima cewa, “Iska mai zafi daga tuddan hamada za tā hora zuwa wajen mutanena, amma ba don ta sheke ko ta rairaye; ba; **12** iska mafificin karfi da ta fito daga gare ni. Yanzu na zartar da hukuncina a kansu.” **13** Duba! Yana zuwa kamar gizagizai, kekunan yakinsa suna zuwa kamar guguwa, dawakansa sun fi gaggafa sauri. Kaiton mu! Mun shiga uku! **14** Ya Urushalima, ki wanke mugunta daga zuciyarki ki sami ceto. Har yaushe za ki zauna riķe da mugayen tunani? **15** Murya ta shela daga Dan, tana furtawa masifa daga tuddan Efraim. **16** “A fada wa al’ummai wannan, a furt a wannan game Urushalima. ‘Sojoji masu Kawanya suna zuwa daga kasa mai nisa, suna tā da kirarin yaki a kan biranen Yahuda. **17** Sun kewaye ta kamar masu gadin fili, domin ta yi mini tawaye,” in ji Ubangiji. **18** “Halinki da ayyukanki sun kawo wannan a kanki. Hukuncinki ke nan. Yana da dac! Ya soke ki har zuciyarki!” **19** Azabana, azabana! Ina birgima cikin zafi. Azabana, azabar zuciyata! Zuciyata yana bugu a cikina, Ba zan yi shiru ba. Gama na ji karan kaho; na ji kirarin yaki. **20** Masifa kan masifa; dukan kasar ta zama kufai. Cikin dan lokaci aka rurrushe tentuna nawa, mafakata ba zato. **21** Har yaushe zan dubi tutar yaki in kuma ji karar kaho? **22** “Mutanena wawaye ne; ba su san ni ba. Su’ya’ya ne marasa azanci; ba su da fahimi. Suna da dabarar aikata mugunta; ba su san yadda za

su aikata alheri ba.” 23 Na dubi duniya, na ga cewa marar siffa ce babu kome; sammai kuma, haskensu ya tafi. 24 Na dubi duwatsu, sai na ga suna makyarkyata; dukan tuddai kuwa suna lilo. 25 Na duba, sai na ga ba kowa; kowane tsuntsu a sarari da ya tsere. 26 Na duba, sai na ga kasa mai amfani ta zama hamada; dukan garuruwanta sun zama kufai a gabon Ubangiji, a gabon zafin fushinsa. 27 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Dukan kasar za tā zama kufai, ko da yake ba zan hallaka ta gaba daya ba. 28 Saboda haka duniya za tā yi kuka sammai a bisa kuma za su yi duhu, domin na yi magana kuma ba zan fasa ba, na yanke shawara ba kuwa zan janye ba.” 29 Da jin motsin mahayan dawakai da maharba kowane gari ya ruga da gudu. Wadansu suka shiga kurmi; wadansu suka hau cikin duwatsu. Dukan garuruwan sun fashe tas; babu wani da yake zama a ciki. 30 Me kike yi, ya wadda aka ragargaza? Me ya sa kika sanya mulufi kika sa kayan adon zinariya? Me ya sa kika sa wa idanunki tozali? Kin yi kwallyarki a banza. Masoyanki sun bar ki; suna neman ranki. 31 Na ji kuka kamar na mace mai nañuda, nishi kamar na wadda take haihuwa danta na fari, kukan Diyar Sihiyona tana haki, da fyar take numfashi, tana miña hannuwanta tana cewa, “Wayyo ni kaina! Na suma; an ba da raina ga masu kisana.”

5 “Ku yi ta kai da kawowa a titunan Urushalima, ku dudduba ko’ina ku kuma lura, ku bincika cikin dandalinta. Ko za ku sami mutum guda wanda yake aikata adalci wanda yake kuma son bin gaskiya, sai in gafarta wa wannan birni. 2 Ko da yake suna cewa, ‘Muddin Ubangiji yana raye,’ duk da haka suna rantsuwar karya.” 3 Ya Ubangiji, idanunka ba sa ganin gaskiya? Ka buge su, amma ba su ji zafi ba; ka ragargaza su, amma suka ki su gyara. Fuskarsu ta kekashe fiye da dutse suka ki su tuba. 4 Na yi tunani, “Wadannan ne kawai matalauta; su wawaye ne, gama ba su san hanyar Ubangiji ba, ko abubuwan da Allahnsu yake bukata ba. 5 Saboda haka zan tafi wurin shugabanni in yi musu magana; tabbatacce sun san hanyar Ubangiji, da abubuwan da Allahnsu yake bukata.” Amma da nufi guda su ma suka karye karkiyar suka tsintsinke sarkokin. 6 Saboda haka zaki daga kurmi zai fāda musu, kyarkeci kuma daga hamada zai cinye su, damisa za tā yi musu Kawanya kusa da garuruwansu yā yayyage duk wanda ya kuskura ya fita, gama tawayensu da girma yake jan bayansu kuma yana da yawa. 7 “Me zai sa in gafarta muku?” Ya’yan

sun yashe ni sun yi rantsuwa da allolin da ba alloli ba ne. Na biya musu dukan bukatunsa, duk da haka suka yi zina suka tattaru a gidajen karuwai. 8 An ciyar da su sosai, kamar kosassun ingarmu, masu jaraba, kowanne yana haniniya, yana neman matar mañwabcinsa. 9 Ba zan hukunta su saboda wannan ba?” In ji Ubangiji. “Bai kamata in yi ramuwa a kan irin al’ummar nan ba? 10 “Ku ratsa cikin gonakin inabinta ku cinye su, amma kada ku hallaka su gaba daya. Ku kakkabe rassanta, gama wadannan mutane ba na Ubangiji ba ne. 11 Gidan Isra’ila da gidan Yahuda sun zama marasa aminci gaba daya gare ni” in ji Ubangiji. 12 Sun yi karya a kan Ubangiji; sun ce, “Ba zai yi kome bal! Ba wata masifar da za tā same mu; ba za mu taba ganin takobi ko yunwa ba. 13 Annabawa holoko ne kawai maganar kuwa ba ta cikinsu; saboda haka bari abin da suke fadi ya koma kansu.” 14 Saboda haka ga abin Ubangiji Allah Madaukaki yana cewa, “Domin mutanen sun yi wadannan maganganu, zan mai da maganata a bakinku wuta wadannan mutane kuwa su zama itacen da za tā ci. 15 Ya gidan Isra’ila,” in ji Ubangiji, “Ina kawo al’umma daga nesa a kanku al’umma ce ta tun dā mai karfin hali, mutane ne da ba ku san harshensu ba, wadanda ba za ku fahimci abin da suke fada ba. 16 Kwarinsu kamar bufadden kabari ne; dukansu jarumawa ne. 17 Za su cinye amfanin gonakirku da abincinku, za su cinye’ya’yan maza da mata; za su cinye garkunam tumakinku da na awakinku, za su cinye’ya’yan inabinku da na baurenku. Da takobi za su hallaka biranenku masu katanga. 18 “Amma ko a cikin wadancan kwanaki,” in ji Ubangiji, “ba zan hallaka ku gaba daya ba. 19 Sa’ad da kuma mutanen suka yi tambaya, ‘Me ya sa Ubangiji Allahnmu ya yi dukan wannan gare mu?’ Sai ka amsa musu, ‘Yadda kuka yashe ni kuka kuma bauta wa baki alloli a kasarku, haka yanzu za ku bauta wa baki a kasar da ba taku ba.’ 20 “Ka sanar da wannan ga gidan Yakub ka yi shelarsa a Yahuda. 21 Ku ji wannan, ku wawaye marasa azanci, wadanda suke da idanu amma ba sa gani, wadanda suke da kunnuwa amma ba sa ji. 22 Bai kamata ku ji tsorona ba?” In ji Ubangiji. “Bai kamata ku yi rawar jiki a gabana ba? Na sa yashi ya zama iyakar teku, madawwamiyar iyakar da ba zai tsallake ba. Rakuman ruwa za su iya yin hauka, amma ba za su iya haye ta ba; za su iya yin ruri, amma ba za su iya ketare ta ba. 23 Amma mutanen nan suna da tauraren zukata, kuma’yan tawaye ne; sun kauce suka kuma rabu da

ni. **24** Ba sa fada wa kansu, 'Bari mu ji tsoron Ubangiji Allahnmu, wanda yake ba mu ruwan sama a kan kari na kaka da na bazara, wanda kullum yake tabbatar mana da girbi.' **25** Laifofinku sun raba ku da wadannan abubuwa; zunubanku sun hana ku samun alheri. **26** "A cikin mutanena an sami mugaye wadanda suke kwanton bauna kamar masu sa tarko wa tsuntsaye kamar wadanda suke kafa tarko don su kama mutane. **27** Kamar keji cike da tsuntsaye, gidajensu sun cika da rudu; sun yi arziki suka kuma zama masu iko **28** suka kuma yi kiba, suka yi bul-bul. Mugayen ayyukansu ba su da iyaka; ba sa wa marayu shari'ar adalci, ba sa kāre'yancin matalauta. **29** Bai kamata in hukunta su saboda wannan ba?" In ji Ubangiji. "Bai kamata in yi ramuwa a kan irin al'umma kamar wannan ba? **30** "Abin banmamaki da bantsoro ya faru a kasar. **31** Annabawa suna annabcin karya, firistoci suna mulki da ikon kansu, mutanena kuma suna son haka. Amma me za ku yi a karshe?

6 "Ku gudu neman mafaka, mutanen Benyamin! Ku gudu daga Urushalima! Ku busa kaho a Tekowa! Ku ba da alama a Bet-Hakkerem! Gama masifa tana zuwa daga arewa, mummunar hallaka ce kuwa. **2** Zan hallaka Diyar Sihiyona, kyakkyawa da kuma mai laulayi. **3** Makiyaya da garkunansu za su taso mata; za su kafa tentunansu kewaye da ita, kowanne yana lura da sashensa." **4** "Mu shirya don ya'ki da ita! Ku tashi, bari mu fāda mata da tsakar rana! Amma, kaito, rana tana fāduwa, inuwar yamma kuwa sai karan tsawo take. **5** Saboda haka ku tashi, bari mu fāda mata da dare mu rurrushe kagaranta!" **6** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, "Ku sassare itatuwan ku tula kasa kewaye da Urushalima. Dole a hukunta wannan birni; saboda ya cika da zalunci. **7** Kamar yadda rijiya takan ba da ruwarta, haka birnin yake da muguntarsa. Ana jin labarin rikici da hallaka a cikinsa; ciwonsa da mikinsa kullum suna a gabana. **8** Ki ji gargadi, ya Urushalima, ko kuwa in juya daga gare ki in mai da kasarki kufai don kada wani ya zauna a cikinta." **9** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, "Bari su yi kalan raguwar Isra'il a yi kalan sarai yadda ake yi wa inabi; ka sāke mi'ka hannunka a kan rassan, kamar mai tattara inabi." **10** Ga wa zan yi magana in kuma gargadar? Wa zai saurare ni? Kunnuwansu sun tosue don kada su ji. Maganar Ubangiji ta zama abin zargi a gare su; ba sa jin dadinta. **11** Amma ina cike da fusin Ubangiji, kuma ba na iya kannewa. "Ka kwararo shi a

kan yara a titi da kuma a kan samarin da suka tattarr; za a kama miji da mata a cikinsa, tsofaffi da suka tsufa tukub. **12** Za a ba da gidajensu ga wadansu, tare da gonakinsu da matansu, sa'ad da na mīka hannuna gāba da wadanda suke zama a kasar," in ji Ubangiji. **13** "Daga karami zuwa babba, dukansu masu hadama ne don riba; har da annabawa da firistoci, dukansu suna aikata rashin gaskiya. **14** Sukan daura mikin mutanena sai ka ce mikin ba shi da matsala. Suna cewa, 'Lafiya, Lafiya,' alhalu kuwa ba lafiya. **15** Suna jin kunyar halinsu na bankyama? A'a, ba sa jin kunya sam; ba su ma san yadda za su soke kai ba. Saboda haka za su fādī tare da fādaddu; za a hambarar da su sa'ad da na hukunta su," in ji Ubangiji. **16** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Ku tsaya kan hanyoyi, ku duba; ku nemi hanyoyin dā, ku tambaya inda hanyar mai kyau take, ku yi tafiya a kanta, za ku kuwa sami hutu wa rayukanku. Amma kun ce, 'Ba za mu bi ta ba.' **17** Na nada muku masu tsaro a kanku na kuma ce, 'Ku saurari karan kaho!' Amma kuka ce, 'Ba za mu saurara ba.' **18** Saboda haka ku, ya al'ummai; ku lura Ya shaidu, abin da zai faru da su. **19** Ki ji, ya duniya. Zan kawo masifa a kan wadannan mutane, sakayyar kulle-kullensu, domin ba su saurari maganata ba suka kuma ki dokata. **20** Babu riba a kawo mini turare daga Sheba ko rake mai zāki daga kasa mai nisa? Ba zan karbi hadayunku na konawa ba; ba na jin dadin sadakokinku." **21** Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa, "Zan sa abin tuntube gaban mutanena. Mahaifi da'ya'yansa maza za su yi tuntube a kan junu; makwabci da abokansa za su hallaka." **22** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Duba, sooji suna zuwa daga kasar arewa; babbar al'umma ce ta yunkuro daga iyakokin duniya. **23** Suna ri'ke da baka da māshi; mugaye ne kuma marasa tausayi. Motsinsu kamar fugin teku ne yayinda suke hawan dawakansu; suna zuwa a jere kamar wanda ya yi shirin ya'ki don su fāda miki, ya Diyar Sihiyona." **24** Mun ji labari a kansu, hannuwanmu kuwa suka yi la'kwas. Azaba ta kama mu, zafi kamar na mace mai na'kuda. **25** Kada ku fita zuwa gonaki ko ku yi tafiya a hanyoyi, gama abokin gāba yana da takobi, kuma akwai razana ko'ina. **26** Ya mutanena, ku sanya tufafin makoki ku yi birgima a toka; ku yi kuka mai zafi irin wanda akan yi wa da tilo, gama nan da nan mai hallakarwa zai auko mana. **27** "Na maishe ka mai jarrabawar karfe mutanena ne kuwa karfen, don ka lura ka kuma gwada hanyoyinsu.

28 Su duka masu taurinkai ne,'yan tawaye, suna yawo suna baza jita-jita. Su tagulla ne da karfe; dukansu lalatattu ne. **29** Mazuga yana zuga da karfi don yă kone dalma da wuta, amma tacewa yana tafiya a banza; ba a fitar da mugaye. **30** Ana ce da su azurfar da aka ki, gama Ubangiji ya ki su."

7 Maganar da ta zo wa Irmiya ke nan daga Ubangiji.

2 "Ka tsaya a kofar gidan Ubangiji, a can kuwa ka yi shelar wannan sakö. "Ku ji maganar Ubangiji, dukanku mutanen Yahuda wadanda suke shiga ta wadannan kofofi don yin sujada ga Ubangiji. **3** Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allahna Isra'ilä, yana cewa ku gyara hanyoyinku da ayyukanku, zan kuwa bar ku ku zauna a wannan wuri. **4** Kada ku dogara ga maganganun nan na rudarwa cewa, "Wannan shi ne haikalin Ubangiji, haikalin Ubangiji, haikalin Ubangiji!" **5** In dai kuka canja hanyoyinku da ayyukanku kuma kuna aikata adalcı da junanku, **6** in ba ku zalunci bako, maraya ko gwauruwa ba kuma in ba ku Zub da jinin marar laifi a wannan wuri ba, in kuma ba ku bi wadansu alloli da za su cuce ku ba, **7** to, zan bar ku ku zauna a wannan wuri, a kasar da na ba kakanninku har abada abadin. **8** Amma ga shi, kuna dogara ga maganganu na rudami marasa amfanı. **9** "Za ku yi sata da kisa, ku yi zina da rantsuwar karya, kuna kone turare wa Ba'al kuna kuma bin wadansu allolin da ba ku sani ba, **10** sa'an nan ku zo ku tsaya a gabana a wannan gida, wanda ake kira da Sunana, kuna cewa, "An cece mu," mun dace mu aikata wadannan abubuwa bankyama? **11** Wannan gidan da ake kira da Sunana ya zama kogon'yan fashi ne a gare ku? Amma ina kallo! In ji Ubangiji. **12** "Yanzu ku fita zuwa Shilo inda na fara maishe shi wurin zama don Sunana, ku ga abin da na yi masa saboda muguntar mutanen Isra'ilä. **13** Yayinda kuke yin dukan wadannan abubuwa, in ji Ubangiji, na yi muku magana sau da sau, amma ba ku ji ba; na kira ku, amma ba ku amsa ba. **14** Saboda haka, abin da na yi wa Shilo shi ne yanzu zan yi wa gidan da ake kira da Sunana, haikalin da kuka dogara a kai, wurin da na ba ku da kuma kakanninku. **15** Zan kore ku daga gabana, kamar yadda na yi ga dukan'yan'uwanku, mutanen Efraim.' **16** "Saboda haka kada ka yi addu'a don wannan mutane ko ka yi wani kuka ko roko domin-su, gama ba zan ji ka ba. **17** Ba ka gani abin da suke yi a biranen Yahuda da kuma a titunan Urushalima? **18** Yara sukan tara itace, iyaye suka hura

wuta, mata kuma sukan kwaba kullu don su yi wa Sarauniyar Sama waina. Sukan miña hadayun sha ga wadansu alloli don su tsokane ni in yi fushi. **19** Amma ni ne suke tsokana? In ji Ubangiji Ashe, ba kansu ne suke cuta, suna kunyata kansu ba? **20** "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa fushina da hasalata za su kwarara a wannan wuri, a kan mutum da dabba, a kan itatuwan fili da a kan amfanin gona, za su yi ta kuna, ba kuwa za a kashe ba. **21** "Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ilä yana cewa ci gaba, ku kara hadayun konawarku da sauran sadakoki ku kuma yi ta cin naman! **22** Gama sa'ad da na fitar da kakanninku daga Masar na kuma yi musu magana, ban ba su dokoki kawai game da hadayun konawa da sadakoki ba, **23** amma na ba su wannan umarni cewa ku yi mini biyayya, zan kuwa zama Allahnku ku kuma ku zama mutanena. Ku yi tafiya cikin dukan hanyoyin da na umarce ku, don ku zauna lafiya. **24** Amma ba su saurara ba, ba su kuwa kula ba; a maimako, suka bi shawarar kansu da ta taurare muguar zukatansu. Su ja da baya a maimakon yin gaba. **25** Daga lokacin da kakanninku suka bar Masar har yă zuwa yau, kulum na yi ta aikan bayina annabawa. **26** Amma ba su saurare ni ba, ba su kula ba. Sai suka taurare zukatansu suka aikata mugun abu fiye da na kakanninsu.' **27** "Sa'ad da ka fada musu wannan duka, ba za su saurare ka ba; sa'ad da ka kira su, ba za su amsa ba. **28** Saboda haka ka fada musu cewa, 'Wannan ce al'ummar da ba tă yi biyayya ga Ubangiji Allahnta ba, ba kuwa ta karbi gyara ba. Gaskiya ta kare; ta bace gaba daya daga lebunansu. **29** "Ku aske gashin kanku ku zubar; ku yi makoki a filayen tuddai, gama Ubangiji ya ki'yan zamarin nan ya kuma rabu da su saboda fushin da suka ba shi. **30** "Mutanen Yahuda sun yi mugunta a gabana, in ji Ubangiji. Sun kafa gumakansu masu bankyama a gidan da ake kira da Sunana suka kazantar da shi. **31** Sun gida masujadan Tofet a Kwarin Ben Hinnom don miña'ya'yansu maza da mata a wuta, abin da ban yi umarni ba, ba kuwa yi tunaninsa ba. **32** Saboda haka ku yi hankali, kwanaki suna zuwa in ji Ubangiji, sa'ad da mutane ba za su kara kira wurin Tofet ko Kwarin Ben Hinnom ba, amma Kwarin Kisa, gama za su binne matattu a Tofet sai har ba sauran wuri. **33** Sa'an nan gawawwakin wannan mutane za su zama abinci ga tsuntsayen sama da kuma namun jeji, ba za a kuwa sami wani da zai kore su ba. **34** Zan kawo karshen

muryar murna da farin ciki da muryar amarya da ango a garuruwan Yahuda da kuma a titunan Urushalima, gama kasar za tā zama kufai.

8 “A wangan lokaci, in ji Ubangiji, za a fitar da kasusuwan sarakuna da na shugabannin Yahuda, kasusuwan firistoci da na annabawa, da kuma kasusuwan mutanen Urushalima daga kaburbura. **2** Za a shimpida su a rana da wata da kuma dukan taurarin sammai, wadanda suka kaunata suka kuma bauta wa, wadanda suka bi suka nemi shawarar suka kuma yi wa sujada. Ba za a tattara su ko a binne su ba, amma za su zama kamar juji a jibge a kasa. **3** Duk inda na kore su zuwa, dukan wadanda suka ragu na wannan muguwar al’umma za su gwammaci mutuwa da rai, in ji Ubangiji Madaukaki.” **4** “Fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Sa’ad da mutane suka fādī, ba sa tashi ne? Sa’ad da mutum ya kauce, ba ya dawowa? **5** To, me ya sa wadannan mutane suka kauce? Me ya sa Urushalima kullum take kaucewa? Sun manne wa karya; suka ki su dawo. **6** Na saurara sosai, amma ba su fādī wata maganar kirki ba. Ba wanda ya tuba daga muguntarsa, sai ma cewa yake, “Me na yi?” Kowa ta kai-ta-kai yake kamar dokin da ya kutsa kai a fagen fama. **7** Ko shamuwa ta sararin sama ma takan san lokutan da aka tsara mata, kurciya, mashirare da kuma zalbe sukan lura da lokacin kauransu. Amma mutanena ba su san abubuwani da Ubangiji yake bukata ba. **8** “Yaya za ku ce, “Muna da hikima, gama muna da dokar Ubangiji,” alhali alkalamin karya na magatakarda ya yi karya? **9** Za a kunyatar da masu hikima; za su yi fargaba a kuma kama su. Da yake sun ki maganar Ubangiji, wace irin hikima kuka ce kuke da ita? **10** Saboda haka zan ba da matansu ga wadansu gonakinsu kuma ga wadansu da suka ci da yaki. Tun daga karami har zuwa babba, kowannensu yana hadamar cin muguwar riba; har da annabawa da firistoci ma, kowannensu yana karya. **11** Sukan daura mikin mutanena sai ka ce mikin ba shi da matsala. Suna cewa, “Lafiya, Lafiya,” alhali kuwa ba lafiya. **12** Sukan ji kunyar halin bankyamarsu kuwa? Sam, ba su da kunya ko kafan; ba su ma san yadda za su ji kunya ba. Saboda haka sukan fādī tare da fādaddu; za su fādī sa’ad da aka hukunta su, in ji Ubangiji. **13** “Zan kwace girbinsu, in ji Ubangiji. Ba a za sami inabi a kuringa ba. Ba za a sami’ya’ya a itacen baure ba, ganyayensu kuwa za su bushe. Abin da na ba su za a kwace.” **14** Me ya sa muke zama a nan? Mu tattaru!

Mu gudu zuwa birane masu katanga mu mutu a can! Gama Ubangiji Allahnmu ya kaddara mana mutuwa ya kuma ba mu ruwan dafi mu sha, domin mun yi masa zunubi. **15** Mun sa zuciya ga salama amma ba lafiya, mun sa zuciya ga lokacin warkarwa amma sai ga razana. **16** Daga Dan ana jin tirjin dawakan abokin gāba; da jin haniniyar ingarmunsu dukan kasar ta girdiza. Sun zo su cinye kasar da kome da yake cikinta, birni da dukan mazaunanta. **17** “Duba, zan aika macizai masu dafi a cikinku, kāsā, wadanda ba su da makari, za su kuwa sassare ku,” in ji Ubangiji. **18** Ya mai ta’aziyyata a cikin bakin ciki, zuciyata ta bacī kwarai. **19** Ka saurari kukan mutanena daga kasa mai nisa suna cewa, “Ubangiji ba ya a Sihiyona ne? Sarkinta ba ya can ne kuma?” “Me ya sa suka tsokane ni da gumakansu har na yi fushi, da bakin gumakansu marasa amfani?” **20** “Girbi ya wuce, damuna ta kare, ba a kuwa cece mu ba.” **21** Da yake an ragargazar da mutanena, an ragargaza ni ke nan; na yi kuka, tsoro ya kama ni. **22** Ba magani ne a Gileyad? Ba likita ne a can? To, me ya sa ba warkarwa wa raunin mutanena?

9 Da ma kaina mabulbulan ruwa ne idanuna kuma mabulbulan hawaye! Da sai in yi kuka dare da rana saboda mutanena da aka kashe. **2** Da ma a hamada ina da wurin da matafiye za su sauwa, don in bar mutanena in tafi in bar su; gama dukansu mazinata ne, taron mutane marasa aminci. **3** “Sun tankwasa harshensu kamar baka, don su harba karya; ba da gaskiya ba ne suke nasara a cikin kasar. Sukan tashi daga wannan zunubi zuwa wangan; ba su san ni ba,” in ji Ubangiji. **4** “Ka yi hankali da abokanka; kada ka amince da’yan’uwanka. Gama kowane dan’uwa munafuki ne, kowane aboki kuma mai kushe ne. **5** Aboki kan rudi aboki, ba mai fadafar gaskiya. Sun koya wa harshensu fadar karya; sun gajiyar da kansu da yin zunubi. **6** Kai kana zama a tsakiyar rudu; cikin rudu sun ki su san ni,” in ji Ubangiji. **7** Saboda haka ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “Ga shi zan tace in kuma gwada su, gama me kuwa zan yi saboda zunubin mutanena? **8** Harshensu kibiyce mai dafi; yana magana da rudu. Da bakinsa kowa yana maganar alheri da makwabcinsa, amma a zuciyarsa ya sa masa tarko. **9** Bai kamata in hukunta su saboda wannan ba?” In ji Ubangiji. “Bai kamata in dāu fansa a kan irin al’umma kamar wannan ba?” **10** Zan yi kuka in yi kururuwa saboda duwatsu in kuma yi makoki game da wuraren kiwon hamada. Sun zama kango ba wanda

yake bi cikinta, ba a kuma jin kukan shanu. Tsuntsaye sararin sama sun gudu namun jeji ma duk sun watse.

11 “Zan mai da Urushalima tsibin kufai, wurin zaman diloli; zan kuma lalace garuruwan Yahuda saboda haka ba wanda zai zauna a can.” **12** Wane mutum ne yana da isashiyar hikimar fahimtar wannan? Wa Ubangiji ya umarta da zai iya yin bayani? Me ya sa aka lalace kasar ta zama kufai kamar hamada da ba wanda zai iya ratsa ta? **13** Ubangiji ya ce, “Domin sun bar dokata, wadda na sa a gabansu; ba su yi biyayya da ni ko su bi dokata ba. **14** A maimako, sun bi taurin zuciyarsu; suka bi Ba’al, yadda kakanninsu suka koya musu.” **15** Saboda haka, ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila yana cewa, “Ga shi zan sa wannan mutane su ci abinci mai daci su kuma sha ruwan dafi. **16** Zan watsar da su a cikin al’ummai da su da kakanninsu ba su sani ba, zan kuma fafare su da takobi sai na hallaka su.” **17** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “Ku lura yanzu! Ku kira mata masu makoki su zo ku aika wa gwanaye a cikinsu zo. **18** Bari su zo da sauri su yi kuka a kanmu sai idanunmu sun cika da hawaye giranmu kuma su jike sharkaf. **19** An ji karar kuka daga Sihiyona cewa, ‘Duba yadda muka lalace! Duba irin babban kunyar da muka sha! Dole mu bar Kasar domin gidajenmu sun lalace.’” **20** Yanzu, ya mata, ku ji maganar Ubangiji; ku bude kunnuwanku ga maganar bakina. Ku koya wa’yan matanku yadda za su yi kuka; ku koya wa juna makoki. **21** Mutuwa ta haura ta tagoginmu ta kuma shiga katangarmu; ta karkashe’ya’ya a tituna ta kuma karkashe samari a dandali. **22** Ka ce, “Ga abin da Ubangiji ya furta, “Gawawwakin mutane za su fādī kamar juji a fili, kamar hatsin da aka yanka a bayan mai girbi, da ba mai tara su.”” **23** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Kada mai hikima ya yi fariya da hikimarsa ko mai karfi ya yi fariya da karfinsa ko mai arziki ya yi fariya da arzikinsa, **24** amma bari shi wanda yake takama ya yi takama da wannan, cewa ya fahimci ya kuma san ni, cewa ni ne Ubangiji, wanda yake yin alheri, gaskiya da kuma adalci a dunia, gama a wadannan ne nake jin dadī,” in ji Ubangiji. **25** “Kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “sa’ad da zan hukunta dukan wadanda aka yi musu kaciya kawai a jiki, **26** Masar, Yahuda, Edom, Ammon, Mowab da dukan wadanda suke zaune a hamada a wurare masu nisa. Gama dukan wadannan al’ummai marasa kaciya

ne, har dukan gidan Isra’ila ma marasa kaciya ne a zuciya.”

10 Ku ji abin da Ubangiji yana ce muku, ya gidan Isra’ila. **2** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Kada ku koyi hanyoyin al’ummai ko ku razana game da alamun sararin sama, ko da yake al’ummai sun razana saboda su. **3** Gama al’adun mutane banza ne; sukan yanke itace daga kurmi, sai mai sassaka yā sassaka shi da gizago. **4** Sukan yi masa ado da azurfa da kuma zinariya; sukan dauki guduma su kafa shi da kusoshi, don kada yā fādī. **5** Kamar dodon gona cikin gonar kabewa, haka gumakansu ba sa iya magana; dole a yi ta daukansu domin ba za su iya tafiyi ba. Kada ku ji tsoronsu; ba za su iya yi wa wani lahani ba ba sa iya yin wani abin kirki.” **6** Babu wani kamar ka, ya Ubangiji; kai mai girma ne, kuma sunanka yana da girma da kuma iko. **7** Wane ne ba zai girmama ka ba, Ya Sarkin al’ummai? Tsoronka wajibi ne. A cikin dukan masu hikima na al’ummai kuma cikin dukan mulkokinsu, babu kamar ka. **8** Dukansu marasa azanci ne wawaye; gumakan itacen banza ne suke koya musu. **9** An kawo keraren azurfa daga Tarshish zinariya kuma daga Ufaz. Abin da gwani da makerin zinariya suka yi sa’an nan aka yi masa ado da mulufi da shunayya dukan aikin gwanaye. **10** Amma Ubangiji shi ne Allah na gaskiya; shi ne Allah mai rai, madawwamin sarki. Sa’ad da ya yi fushi, kasa takan giringiza; al’ummai ba sa iya jure da hasalarsa. **11** “Ka fada musu wannan, ‘Wadannan alloli, wadanda ba su yi sammai da kasa ba, za su hallaka daga dunia da kuma daga karkashin sammai.”” **12** Amma Allah ya yi dunia ta wurin ikonsa; ya kafa dunia ta wurin hikimarsa ya shimpida sammai ta wurin fahiminsa. **13** Sa’ad da ya yi tsawa, ruwaye a cikin sammai sukan yi kugi; yakan sa gizagizai su taso daga iyakokin dunia. Yakan aiki walkiya da ruwan sama ya fitar da iska daga gidajen ajiyarsa. **14** Kowa marar azanci ne, marar ilimi; kowane makerin zinariya zai sha kunya saboda gumakansa. Siffofinsa karya ne; ba su da numfashi a cikinsu. **15** Su ba kome ba ne, aikin rudfami ne; Sa’ad da hukuncinsu ya yi za su lalace. **16** Shi da yake Rabon Yakub ba kamar wadannan yake ba, gama shi ne Mahaliccin abubuwa duka, har da Isra’ila, kabilar gādonsa Ubangiji Madaukaki ne sunansa. **17** Ku tattara kayayyakinku don ku bar kasar, ku da kuke zaune a wurin da aka kewaye da yakī. **18** Gama haka Ubangiji ya fada, “A wannan lokaci zan jefar da wadanda suke

zaune a kasar; zan kawo damuwa a kansu domin a kama su.” 19 Tawa ta kare, saboda raunin da aka yi mini! Raunina ba mai warkewa ba ne! Duk da haka na ce wa kaina, “Wannan ciwona ne, dole kuma in jure da shi.” 20 An lalatar da tentina; dukan igiyoyinsa sun tsintsinke.’Ya’ana maza sun bar ni ba sa nan; ba wanda aka bari da zai kafa tentina ko ya kafa mini mafaka. 21 Makiyaya marasa azanci ne kuma ba sa neman nufin Ubangiji; saboda haka ba sa nasara dukan garkensu kuwa ya watse. 22 Ku saurara! Rahoto yana zuwa babban hargitsi daga kasar arewa! Zai mai da garuruwan Yahuda kufai, mazaunin diloli. 23 Na sani, ya Ubangiji, cewa ran mutum ba nasa ba ne; ba mutum ne yake kiyaye takawarsa ba. 24 Ka yi mini gyara, Ubangiji, amma fa da adalci kadai ba cikin fushinka ba, don kada ka wofinta ni. 25 Ka zuba hasalarka a kan al’umman da ba su san ka ba, a kan mutanen da ba sa kira bisa sunanka. Gama sun cinye Yakub; sun cinye shi gaba daya suka kuma lalace wurin zamansa.

11 Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga wurin Ubangiji. 2 “Ka saurari zancer wannan alkawari ka kuma fade su ga mutanen Yahuda da kuma wadanda suke zaune a Urushalima. 3 Ka fada musu cewa ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila yana cewa, ‘La’ananne ne wanda bai kula da zancer alkawarin nan ba, 4 zancer da na umarci kakanni-kakanninku sa’ad da na fitar da su daga Masar, daga cikin tanderun narkewar karfe.’ Na ce, ‘Ku yi mini biyayya ku kuma aikata kowane abin da na umarce ku, za ku kuwa zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnku. 5 Sa’an nan zan cika rantsuwar da na yi wa kakanni-kakanminku, da zan ba su kasa mai Zub da madara da kuma zuma’ kasar da kuka mallaka a yau.” Sai na amsa na ce, “Amin, Ubangiji.” 6 Sai Ubangiji ya ce mini, “Ka yi shelar dukan maganan nan a biranen Yahuda da titunan Urushalima duka cewa, ‘Su saurari zancer alkawarin nan, su aikata. 7 Daga lokacin da na fitar da kakanni-kakanninku daga Masar har yā zuwa yau, na gargade su sau da sau, ina cewa, “Ku yi mini biyayya.” 8 Amma ba su kasa kunne ko su saurara ba, a maimako, sai suka bi taurinkai na mugayen zukatansu. Saboda haka na kawo musu dukan la’anonin alkawarin da na riga na umarce su, su bi amma ba su kiyaye ba.”” 9 Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, “Akwai makarkashiya a cikin mutanen Yahuda da wadanda suke zaune a Urushalima. 10 Sun koma ga zunuban kakanni kakanninsu, wadanda suka fi su

saurari maganata. Suka bi wadansu alloli don su bauta musu. Da gidan Isra’ila da kuma gidan Yahuda duk sun take alkawarin da na yi da kakanni kakanninsu. 11 Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Zan kawo masifa a kansu wadda ba za su iya tsere mata ba. Ko da yake suna kuka gare ni, ba zan saurare su ba. 12 Garuruwan Yahuda da mutanen Urushalima za su tafi su yi kuka ga allolin da suke kona wa turare, amma ba za su taimake su ba sam sa’ad da masifar ta auku. 13 Kuna da alloli masu yawa yadda kuke da garuruwa, ya Yahuda; kuma bagadan da kuka yi don kona turare wa allahn nan Ba’al abin kunya sun yi yawa kamar titunan Urushalima.’ 14 “Kada ka yi addu’a domin wannan mutane ko ka miša wani roko ko kuka domininsu, domin ba zan saurara ba sa’ad da suka kira gare ni a lokacin kuncinsu. 15 “Mene ne kaunatacciyata take yi a haikali da yake ta yin kulle-kullen mugayen makircinta tare da mutane masu yawa? Tsarkakar nama zai iya kawar da hukuncinki? Sa’ad da kike yin muguntarki sa’an nan ki yi farin ciki.” 16 Ubangiji ya kira ki itacen zaitun mai inuwa kyakkyawa mai’ya’ya masu kyau. Amma da kugin babbar hadari zai cinna masa wuta, rassansa za su kakkarye. 17 Ubangiji Madaukaki, wanda ya dasa ki, ya furtu miki masifa, domin gidan Isra’ila da kuma gidan Yahuda sun aikata mugunta suka kuma tsokane ni in yi fushi ta wurin kona wa Ba’al turare. 18 Domin Ubangiji ya bayyana mini makarkashiyarsu, na santa, gama a wannan lokaci ya nuna mini abin da suke yi. 19 Na kasance kamar dan rago marar fada wanda aka kai mayanka; ban gane cewa sun kulla mini makarkashiya, suna cewa, “Bari mu lalatar da itacen duk da’ya’yansu; bari mu datse shi daga kasar masu rai, har da ba za a kara tunawa da sunansa ba.” 20 Amma, ya Ubangiji Madaukaki, kai da kake yin shari’da adalci kake gwada zuciya da kuma tunani, ka sa in ga sakayyar da za ka yi musu, gama a gare ka na danka maganata. 21 “Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa game da mutanen Anatot, wadanda suke neman ranka suna kuma cewa, ‘Kada ka yi annabci da sunan Ubangiji in ba haka za ka mutu a hannunmu’ 22 saboda haka ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, ‘Zan hukunta su. Samarinsu za su mutu ta wurin takobi,’ya’yansu maza da mata kuwa ta wurin yunwa. 23 Babu raguwar da za a bar musu, domin zan kawo masifa a kan mutanen Anatot a shekarar hukuncinski.”

12 Kullum kai mai adalci ne, ya Ubangiji, sa'ad da na kawo kara a gabanka. Duk da haka zan yi magana da kai game da shari'arka. Me ya sa mugaye suke nasara? Me ya sa dukan maciya amana suke zama ba damuwa? **2** Ka dasa su, sun kuwa yi s丈; sun yi girma suna ba da'ya'ya. Kullum sunanka yana a bakinsu amma kana nesa da zuciyarsu. **3** Duk da haka ka san ni, ya Ubangiji; kana ganina ka kuma gwada tunanina game da kai. Ka ja su kamar tumakin da za a yanka! Ka ware su don ranar yanka! **4** Har yaushe kasar za tā kasance busasshiya ciyawar kowane fili ta bushe? Domin wadanda suke zaune cikinta mugaye ne, dabbobi da tsuntsaye sun hallaka. Ban da haka ma, mutane suna cewa, "Ba zai ga abin da yake faruwa da mu ba." **5** "In ka yi tsere da mutane a kafa suka kuma gajiyar da kai, yaya za ka yi gasa da dawakai? In ka yi tuntube a lafiyayyiya kasa, kafa za ka yi a kurmin Urdun? **6** 'Yan'uwanka, iyalinka har su ma sun bashe ka; sun tā da kuka mai karfi a kanka. Kada ka amince da su, ko da yake suna fada maganganu masu kyau game da kai. **7** "Zan yashe gidana, in rabu da gādona; Zan ba da wadda nake kauna a hannuwan abokan gābanta. **8** Gādona ya zama mini kamar zaki a kurmi. Yana mini ruri; saboda haka na ki shi. **9** Ashe, gādona bai zama mini kamar dabbare dabbaren tsuntsu mai cin nama da sauran tsuntsaye masu cin nama suka kewaye shi da fada ba? Tafi ka tattaro dukan namun jeji; ka kawo su su ci. **10** Makiyaya masu yawa za su lalace gonar inabina su tattake gonata; za su mai da gonata mai kyau kango marar amfani. **11** Za tā zama kango, busasshiya da kuma kango a gabana; kasar duka za tā zama kango domin ba wanda ya kula. **12** A kan dukan tsauñukan nan na hamada masu hallakarwa za su zo, gama takobin Ubangiji zai ci daga wannan iyaka kasa zuwa wangan; ba wanda zai zauna lafiya. **13** Za su shuka alkama, su girbe kāyayyuwa; za su gajiyar da kansu, ba za su kuwa sami kome ba. Saboda haka ku sha kunyar abin da kuka girbe saboda zafin fushin Ubangiji." **14** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Game da dukan mugayen ma'kwabtana wadanda suka kwace gādon da na ba wa mutanena Isra'ila kuwa, zan tumbuke su daga kasashensu zan kuma tumbuke gidan Yahuda daga cikinsu. **15** Amma bayan na tumbuke su, zan sāke jin tausayi in komo da kowannensu zuwa gādonsa da kuma kasarsa. **16** In kuma suka koyi al'amuran mutanena sosai suka kuma yi rantsuwa da sunana, suna cewa, 'Muddin Ubangiji

yana raye' kamar yadda sun taba koya wa jama'ata yin rantsuwa da Ba'al, sa'an nan za su kahu a cikin jama'ata. **17** Amma duk al'ummar da ba tā saurara ba, zan tumbuke ta dungum in kuma hallaka ta," in ji Ubangiji.

13 Ga abin da Ubangiji ya fada mini, "Tafi ka sayo abin damara na lilin ka sha damara da shi, amma kada ka bari yā taba ruwa." **2** Saboda haka na sayo abin damara, yadda Ubangiji ya umarce ni, na kuwa sha damara da shi. **3** Sai maganar Ubangiji ta zo mini sau na biyu cewa, **4** "Ka dsauki abin damara da ka sayo, wanda ka daura, ka tafi yanzu zuwa Fera ka boye shi a cikin kogon dutse." **5** Saboda haka na tafi na boye shi a Fera, yadda Ubangiji ya ce mini. **6** Bayan'yan kwanaki sai Ubangiji ya ce mini, "Tafi yanzu zuwa Fera ka dauko abin damara da na ce maka ka boye a can." **7** Sai na tafi Fera da haka na dauko abin damara daga wurin da na boye shi, amma abin damara yanzu ya lalace ya zama ba shi da amfani sam. **8** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **9** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, 'Haka zan lalatar da alfarmar Yahuda da yawan alfarmar Urushalima. **10** Wadannan mugayen mutane, wadanda suka ki saurari maganata, wadanda suka biye wa taurin zuciyarsu suka bi wadansu alloli don su bauta su kuma yi musu sujada, za su zama kamar wannan abin damara gaba daya marasa amfani! **11** Gama kamar yadda abin damara kan kame gindin mutum tam, haka zan daure dukan gidan Isra'ila da dukan gidan Yahuda gare ni,' in ji Ubangiji, 'domin su zama jama'a, da suna, da yabo, da daraja a gare ni, amma sun ki ji.' **12** "Fada musu cewa, 'Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila, yana cewa a cika kowace salkar ruwan inabi da ruwan inabi.' In kuwa suka ce maka, 'Ba mu san cewa ya kamata a cika kowace salkar ruwan inabi da ruwan inabi ba?' **13** Sai ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa, zan cika dukan wadanda suke zama a kasar da buguwa, har ma da sarakunan da suke zama a kursiyin Dawuda, firistoci, annabawa da dukan wadanda suke zaune a Urushalima. **14** Zan fyade su a kan juna, iyaye da'ya'yansu maza, in ji Ubangiji. Tausayi ko jinkai, ko juyayi ba zai hana ni hallaka su ba.'" **15** Ku ji ku kuma saurara, kada ku yi girman kai, gama Ubangiji ya yi magana. **16** Ku daukaka Ubangiji Allahnku kafin ya kawo duhu, kafin kafafunku su yi tuntube a kan tuddai masu duhu. Za ku sa zuciyi ganin haske amma zai mai da shi duhu mai kauri ya kuma canja shi

zuwa duhu baki kirin. **17** Amma in ba ku saurara ba, zan yi kuka a boye saboda girmankanku; idanuna za su yi kuka mai zafi, suna Zub da hawaye kwarai, domin zan kwashe garken Ubangiji zuwa zaman bauta. **18** Ka fada wa sarki da kuma mahaifiyar sarauniya cewa, “Ku sau ko daga kursiyinku, gama rawaninku na daukaka za su fādī daga kawunanku.” **19** Za a kulle biranen da suke a Negeb, kuma babu wanda zai bude su. Za a kwashe dukān Yahuda zuwa zaman bauta, za a kwashe su tas. **20** Ku tā da idanunku ku ga wadanda suke zuwa daga arewa. Ina garken da aka ba ku tumakin da kuke takama a kai? **21** Me za ku ce sa’ad da Ubangiji ya nada muku wadanda ku kanku kuka koya musu a matsayi abokai na musamman? Ashe, azaba ba za tā auko muku kamar na mace mai nakuda ba? **22** In kuma kuka tambaye kanku “Me ya sa wannan ya faru da mu?” Wannan kuwa saboda yawan zunubanku ne ya sa fatarinku ya yage aka kuma wahalshe jikinku. **23** Mutumin Habasha zai iya canja launin fatar jikinsa ko damisa ta canja dabbare dabbarente? Ba za ku iya yin alheri ku da kuka saba da yin mugunta ba. **24** “Zan watsar da ku kamar yayin da iskar hamada take hurawa. **25** Rabonku ne wannan, sashen da na auka muku,” in ji Ubangiji “domin kun manta da ni kuka kuma dogara ga allolin karya. **26** Zan kware fatarinku sama ya rufe fuskarku don a iya ga tsiraicinku **27** zinace zinacenu da haniniya kamar dawakai, karuwancinku na bankunya! Na ga ayyukanku na bankyama a kan tuddai da kuma a filaye. Kaitonki, ya Urushalima! Har yaushe za ki ci gaba da rashin tsarki?”

14 Ga maganar Ubangiji da ta zo wa Irmiya game da fāri cewa, **2** “Yahuda tana makoki biranenta suna fama; suna kuka saboda kasar, kuka kuma tana tasowa daga Urushalima. **3** Manyan mutane suna aika bayinsu su debo ruwa a maṣbululai amma babu ruwa. Suka dawo da tulunansu haka nan; da kunya da kuma kaskanci, da kawunansu a rufe. **4** Kasa ta tsattsage saboda babu ruwan sama a kasar; manoma sun sha kunya suka kuma rufe kawunansu. **5** Har barewa a kurmi ma ta gudu ta bar’yan da ta haihu sababbi saboda babu ciyawa. **6** Jakan jeji suna tsaye a kan tuddai suna haki kamar diloli; idanunsu sun kāsa gani saboda rashin makiyaya.” **7** Ko da yake zunubanmu suna ba da shaida a kanmu, Ya Ubangiji, ka yi wani abu saboda sunanka. Gama jan bayanmu ya yi yawa; mun yi maka zunubi. **8** Ya kai, Sa Zuciyar

Isra’ila, Mai Cetonsa a lokutan wahala, me ya sa kake yi kamar bafo a kasar, kamar matafiyi wanda yake shirya wuri don yā kwana gari ya waye ya wuce? **9** Me ya sa kake yi kamar mutumin da aka far masa kwasam ba zato, kamar jarumi marar karfin ceto? Kana a cikinmu, ya Ubangiji, da sunanka ake kiranmu; kada ka yashe mu! **10** Ga abin da Ubangiji ya ce game da wannan mutane, “Suna son yawace-yawace kwarai; ba sa hana kafafunsu yawo. Saboda haka Ubangiji bai yarda da su ba; yanzu zai tuna da muguntarsu zai kuma hukunta su saboda zunubansu.” **11** Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, “Kada ka yi addu’ā domin zaman lafiyar mutanen nan. **12** Ko da yake suna azumi, ba zan saurari kukansu ba, ko da yake suna mika hadayun konawa da hadayun gari, ba zan yarda da su ba. A maimako zan hallaka su da takobi, yunwa da annoba.” **13** Amma na ce, “A, Ubangiji Mai Iko Duka, annabawa sun riķa ce musu, ‘Ba za ku ga takobi ko ku yi fama da yunwa ba. A maimako, zan ba ku madawwamiyar salama.’” **14** Sai Ubangiji ya ce mini, “Annabawa suna ta annabcin karya da sunana. Ban aike su ba, ban kuma nafa su ba, ban yi musu magana ba. Suna muku annabcı wahayin karya, suna muku duba marar amfani, suna bautar gumaka suna kuma bayyana tunanin kansu ne. **15** Saboda haka, ga abin da Ubangiji ya ce game da annabawan da suke annabcı da sunana. Ban aike su ba, duk da haka suna cewa, ‘Babu takobi ko yunwar da zai taba wannan kasa.’ Wadannan annabawa takobi da yunwa za su hallaka su. **16** Mutanen da suke musu annabcin kuwa za a kore su zuwa titunan Urushalima saboda yunwa da kuma takobi. Babu wanda zai binne su, ko ya binne matansu, ko’ya’ysansu maza da mata. Zan aukar musu da masifar da ya dace da su. **17** “Ka yi musu wannan magana, “Bari idanuna su yi ta Zub da hawaye dare da rana kada su daina; saboda’yata budurwa, mutanena, sun sha wahalar babban rauni, an yi musu bugu mai ragargazawa. **18** In na shiga cikin kasar, na ga wadanda takobi ya kashe; in na shiga cikin birni, na ga wadanda suke fama da yunwa. Da Annabi da firist duk sun tafi kasar da ba su sani ba.” **19** Ka ki Yahuda dungum ke nan? Kana kyamar Sihiyona ne? Me ya sa ka buge mu don kada mu warke? Mun sa zuciya ga salama babu abin alherin da ya zo, mun sa rai ga lokacin warkarwa amma sai ga razana. **20** Ya Ubangiji, mun gane da muguntarmu da kuma laifin kakanninmu; tabbatacce mun yi maka zunubi. **21** Saboda sunanka

kada ka fi mu; kada ka faskantar da kursiyoyinka mai daukaka. Ka tuna da alkawarinka da mu kada ka tā da shi. **22** Akwai wani daga cikin gumaka marasa amfani na al'ummai da ya kawo ruwan sama? Sararin sama kansu sukan yi yayyafi? A'a, kai ne, ya Ubangiji Allahnmu. Saboda haka sa zuciyarmu tana a kanka, gama kai ne kake yi wannan duka.

15 Sai Ubangiji ya ce mini, "Ko da Musa da Sama'ilā

za su tsaya a gabana, zuciyata ba za tā komo ga mutanen nan ba. Ka kore su daga gabana! Su tafi! **2** In kuma suka tambaye ka, 'Ina za mu tafi?' Sai ka fada musu, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Wadanda aka kaddara ga mutuwa, ga mutuwa za su; wadanda aka kaddara ga takobi, ga takobi za su; wadanda aka kaddara ga yunwa, ga yunwa za su; wadanda aka kaddara ga zaman bauta, ga zaman bauta za su.' **3** "Zan aika musu da iri masu hallakarwa guda hudu," in ji Ubangiji, "takobi zai kashe, karnuka za su kwashe, tsuntsaye da namun jeji kuma su cinye su kuma hallaka. **4** Zan sa su zama abin kyama ga dukan mulkokin duniya saboda abin da Manasse dan Hezekiya sarkin Yahuda ya aikata a Urushalima. **5** "Wa zai ji tausayinki, ya Urushalima? Wa zai yi makoki dominki? Wa zai dakata ya tambayi lafiyarki? **6** Kin ki ni," in ji Ubangiji. "Ki ci gaba da ja da baya. Ta haka zan dibiya hannuwan a kanki in hallaka ki; ba zan kara nuna miiki jinkai ba. **7** Zan sheke ki da abin shekewa a kofofin birnin kasar. Zan kawo bañin ciki da hallaka a kan mutanena, gama ba su canja hanyoyinsu ba. **8** Zan kara yawan gwaurayensu su fi yashin teku yawa. Da tsakar rana zan kawo mai hallakarwa a kan iyaye mata na samarinsu; farat daya zan kawo musu wahala da razana. **9** Mahaifiya'ya'ya bakwai za tā suma ta ja numfashinta na karshe. Ranarta zai fādi tun lokacin bai yi ba; za tā sha kunya a kuma wulañkanta ta. Zan sa a kashe raguwa da takobi a gabon abokan gābansu," in ji Ubangiji. **10** Kaitona, mahaifiyata, da kika haife ni, mutumin da dukan kasa take fada take kuma gardama da shi! Ban ba da bashi ko in ci bashi ba, duk da haka kowa yana zagina. **11** Ubangiji ya ce, "Tabbatacce zan cece ka don alheri; tabbatacce zan sa abokan gābanku su yi roko gare ka a lokacin masifa da kuma lokacin wahala. **12** "Mutum zai iya karye karfe karfe daga arewa, ko tagullu? **13** "Dukiyarku da arzikinku zan ba da su ganima, babu tara, saboda duka zunubanku ko'ina a kasar. **14** Zan bautar da ku ga abokan gābanku a kasar da ba ku sani

ba, gama fushina zai yi kuna kamar wuta da za tā yi kuna a kanku." **15** Ka gane, ya Ubangiji; ka tuna da ni ka kuma lura da ni. Ka yi mini ramuwa a kan masu tsananta mini. Cikin jimirinka, kada ka dfauke ni; ka tuna yadda na sha zagi saboda kai. **16** Sa'ad da maganganunka suka zo, na cinye su; suka zama abin farin ciki zuciyata kuma ta yi murna, gama ana kirana da sunanka, Ya Ubangiji Allah Madaukaki. **17** Ban taþa zauna a cikin'yan tawaye ba, ban taþa yi murna da su ba; na zauna ni kadai domin hannunka yana a kaina ka kuma sa na cika da haushi. **18** Me ya sa wahalata ba ta karewa mikina kuma ba ya warkuwa? Za ka zama mini kamar rafi mai yaudara ne, kamar maþulbulan da ta kafe ne? **19** Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa, "In ka tuba, zan maido da kai don ka bauta mini; in ka ambaci maganganu masu kyau, ba marasa kyau ba, za ka zama kakakina. Bari wannan mutane su juyo gare ka, amma kada ka juye gare su. **20** Zan mai da kai katanga ga wannan mutane, katanga mai karfi na tagullu; za su yi yakî da kai amma ba za su yi nasara a kanka ba, gama ina tare da kai don in kubutar in kuma cece ka," in ji Ubangiji. **21** "Zan cece ka daga hannuwan mugaye in bāmbaré ka daga hannun marasa tausayi."

16 Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** "Kada

ka yi aure ka haifi'ya'ya maza da mata a wannan wuri." **3** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa game da'ya'ya maza da matan da aka haifa a wannan kasa da kuma game da matan da suke iyayensu da suke mazan da iyayensu. **4** "Za su mutu da muguar cuta. Ba za a yi kuka domin-su ba, ba kuwa za a binne su ba, amma za a bar su a juji. Takobi da yunwa ne za su hallaka su, gawawwakinsu za su zama abincin tsuntsayen sararin sama da kuma namun jeji na duniya." **5** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa, "Kada ka shiga gidan da akwai abincin makoki; kada ka tafi ka yi makoki ko ka nuna juyayi, domin na janye albarkata, kaunata da tausayina daga wannan mutane," in ji Ubangiji. **6** "Manya da kanana duka za su mutu a wannan kasa. Ba za a binne su ba, ba kuwa za a yi makokinsu ba, kuma ba wanda zai tsaga kansa ko ya aske kansa saboda su. **7** Ba wanda zai ba da abinci don yā ta'azantar da wadanda suke makoki saboda matattu, kai, ko saboda mahaifi ko mahaifiya ma ba kuwa wani da zai ba da abin sha don yā ta'azantar da su. **8** "Kada kuma ka shiga gidan da ake biki ka zauna don ci da sha. **9** Gama ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ilā,

yana cewa a idanunka da kuma a kwanakinka zan kawo karshen muryar farin ciki da murua da kuma muryoyin amarya da ango a wannan wuri. 10 “Sa’ad da ka fada wa wadannan mutane wannan duka suka kuma tambaye ka, ‘Me ya sa Ubangiji ya kaddara irin wannan babban masifa a kanmu? Wace mugunta muka yi? Wane zunubi muka aikata wa Ubangiji Allahnmu?’ 11 Sai ka ce musu, ‘Wannan ya zama haka domin kakanninku sun rabu da ni,’ in ji Ubangiji, ‘suka bi wadansu alloli suka kuma bauta musu. Suka rabu da ni, ba su kuwa kiyaye dokata ba. 12 Amma kun yi laifi fiye da kakanninku. Duba yadda kowannenku yana bin taurin muguar zuciyarsa a maimakon yin mini biyaya. 13 Saboda haka zan fitar da ku daga wannan kasa zuwa wata kasar da ku da kakanninku ba ku taba sani ba, a can kuwa za ku bauta wa wadansu alloli dare da rana, gama ba zan nuna muku tagomashi ba.’ 14 “Amma fa, kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “da mutane ba za su kara cewa, ‘Muddin Ubangiji yana raye, wanda ya fitar da Isra’ilawa daga Masar,’ 15 amma za su ce, ‘Muddin Ubangiji yana raye, wanda ya fitar da Isra’ilawa daga kasar arewa da kuma daga dukan kasashe da ya kora su.’ Gama zan komo da su zuwa kasar da na ba wa kakanninsu. 16 “Amma yanzu zan aiko a kira masunta masu yawa su zo,” in ji Ubangiji, “za su kuma kama su. Bayan wannan zan aiko a kira mafarauta su zo, su faraue su daga kowane dutse da tudu da kuma daga kogwannin duwatsu. 17 Idanuna suna a kan dukan hanyoyinsu; ba a boye suke daga gare ni, kuma zunubansu ba a boye suke a idanuna ba. 18 Zan rifabbanya sakayyar da zan yi musu saboda muguntarsu da zunubinsu, domin sun kazantar da kasata da kazantattun gumakansu marasa rai, suka kuma cika abin gādon da gumakansu na bankyama.” 19 Ya Ubangiji, karfina da katangana, mafakata a lokacin damuwa, gare ka al’ummai za su zo daga iyakokin duniya su ce, “Kakannimtu ba su mallaki kome ba sai allolin karya, gumakan banza da ba su yi musu amfani ba. 20 Mutane kan yi allolinsu ne? I, amma wadannan ba alloli ba ne!” 21 “Saboda haka zan koya musu a wannan lokaci zan koya musu ikona da karfina. Sa’an nan za su sani cewa sunana Ubangiji ne.

17 “An rubuta zunubin Yahuda da al’kalamin karfe, an rubuta da tsinin dutse, a kan allunan zukatansu da kuma a kan kahonin bagadansu. 2 Har’ya’yansu ma sun tuna bagadansu da ginshiikan

Asheransu kusa da itatuwa masu duhuwa da kuma a kan tuddai masu tsayi. 3 Dutsena a kasar da dukiyarku na kasar da dukan arzikinku za a ba da su ganima, tare da masujadanku na kan tuddai, saboda zunubi ko’ina a kasarku. 4 Saboda laifinku za ku rasa gādon da na ba ku. Zan bautar da ku ga abokan gābanku a kasar da ba ku sani ba, domin kun husata ni, zai kuwa ci har abada.” 5 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “La’anne ne mutumin da yake dogara ga mutum, wanda ya dogara ga jiki don karfi wanda kuma zuciyarsa ta juya wa Ubangiji baya. 6 Zai zama kamar dan kurmi a kasar da take kango; ba za su ga arziki sa’ad da ya zo ba. Za su zauna a busassun wuraren hamada, a cikin kasar gishiri inda ba kowa. 7 “Amma mai albarka ne mutumin da yake dogara ga Ubangiji, wanda karfin halinsa yana daga Ubangiji. 8 Za su zama kamar itacen da aka dasa kusa da ruwa wanda ya miha saiwoyinsa zuwa cikin rafi. Ba ya jin tsoro sa’ad da zafi ya zo; ganyayensa kullum kore suke. Ba shi da damuwa a shekarar fāri ba ya taba fasa ba da’ya’ya.” 9 Zuciya ta fi kome rudu ta fi karfin warkewa. Wa zai iya gane ta? 10 “Ni Ubangiji nakan bincike zuciya in gwada tunani, don in sāka wa kowane mutum bisa ga halinsa, bisa ga ayyukansa.” 11 Kamar makwarwar da ta kwanta a kan kwan da ba ita ta zuba ba haka yake da mutumin da ya sami arziki a hanyar da ba daidai ba. A tsakiyar rayuwarsa za su rabu da shi, a karshe kuma zai zama wawa. 12 Kursiyi mai daraja, da aka daukaka tun daga farko, shi ne wuri mai tsarkinmu. 13 Ya Ubangiji, sa zuciyar Isra’ila, duk wafanda suka rabu da kai za su sha kunya. Wafanda suka juya maka baya za a rubuta su a kura domin sun yashe Ubangiji, mābulbular ruwan rai. 14 Ka warkar da ni, ya Ubangiji, zan kuwa warke; ka cece ni zan kuwa cetu, gama kai ne nake yabo. 15 Sun riča ce mini, “Ina maganar Ubangiji take? Bari tā cika yanzu!” 16 Ban gudu zaman mai yin maka kiwo ba; ka sani ban marmarin ranan nan ta masifa ba. Abin da ya fito daga lebunana kuwa, a bayyane suke gare ka. 17 Kada ka zama mini abin razana; kai ne mafakata a ranar masifa. 18 Bari masu tsananta mini su sha kunya, amma ka kiyaye ni daga shan kunya; bari su tsorata, amma ka kiyaye ni da razana. Ka kawo musu ranar masifa; ka hallaka su da hallaka riči biyu. 19 Ga abin da Ubangiji ya ce mini, “Ka je ka tsaya a kofar mutane, inda sarakunan Yahuda sukan shiga su fita; ka tsaya kuma a dukan sauran kofofin Urushalima. 20 Ka ce musu, ‘Ku ji maganar

Ubangiji, ku sarakunan Yahuda, da dukan mutanen Yahuda da dukan mazaunan Urushalima wadanda suke bi ta wadannan kofofi. **21** Ga abin da Ubangiji yana cewa, ku yi hankali kada ku dauki kaya a ranar Asabbaci ko ku shigar da shi ta kofofin Urushalima. **22** Kada ku fitar da kayan gidajenku ko ku yi wani aiki a ranar Asabbaci mai tsarki, yadda na umarci kakanni-kakanninku. **23** Duk da haka ba su saurara ba, ba su kuwa mai da hankali ba; suka taurare ba su kuwa saurara ko su karbi horo ba. **24** Amma in kuka yi hankali kuka yi mini biyayya, in ji Ubangiji, ba ku kuwa shigar da kaya ta kofofi a ranar Asabbaci ba, amma kuka kiyaye ranar Asabbaci da tsarki ba tare da yin wani aiki a cikinta ba, **25** sa'an nan sarakuna da suke zama a kursiyin Dawuda za su shiga ta kofofin wannan birni tare da fadawansu. Su da fadawansu za su shiga a kan kekunan yakı da kuma a kan dawakai, mutanen Yahuda suna musu rakiya tare da wadanda suke zaune a Urushalima, wannan birni kuwa za tā kasance da mazauna har abada. **26** Mutane za su zo daga garuruwan Yahuda da kauyukan kewaye da Urushalima, daga iyakar Benyamin da gindin tuddan yamma, daga kasar tudu da kuma Negeb, suna kawo hadayun konawa da hadayun gari, sadakokin turare da na godiya zuwa gidan Ubangiji. **27** Amma in ba ku yi mini biyayya ba, ba ku kiyaye ranar Asabbaci da tsarki ba, kuka dauki wani kaya yayinda kuke shiga kofofin Urushalima a ranar Asabbaci, to, sai in cinna wa kofofin Urushalima wutar da ba a iya kashewa, tā cinye kagaranta.”

18 Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga wurin Ubangiji. **2** “Ka gangara zuwa gidan mai ginin tukwane, a can zan ba ka sakona.” **3** Sai na gangara zuwa gidan mai ginin tukwane, na gan shi yana aiki a na’urar ginin tukwanen. **4** Amma tukunyar da yake ginawa ta lalace a hannuwansa, sai mai ginin tukwanen ya sāke gina wata tukunya dabam, yana gyara ta yadda ya ga dama. **5** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **6** “Ya gidan Isra’ila, ashe, ba zan yi da ku yadda mai ginin tukwanen nan yake yi ba?” In ji Ubangiji. “Kamar yumbu a hannun mai ginin tukwane, haka kuke a hannuna, ya gidan Isra’ila. **7** A duk lokacin da na yi shela cewa za a tumfuke, a kakkarya a kuma hallaka wata al’umma ko mulki, **8** in wannan al’ummar da na yi wa gargasi ta tuba daga muguntarta, sai in janye in kuma fasa kawo mata masifar da na yi niyya aukar mata. **9** In kuma wani

lokaci na yi shela cewa za a gina wata al’umma ko mulki a kuma kafa ta, **10** in ta yi mugunta a gabana ba tā kuwa yi mini biyayya ba, sai in janye alherin da na yi niyya in yi mata. **11** “Yanzu fa, sai ka fada wa mutanen Yahuda da wadanda suke zaune a Urushalima, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa ga shi! Ina shirya muku masifa ina kirkiro dabara a kanku. Saboda haka ku juya daga mugayen hanyoyinku, kowannenku, ku canja hanyoyinku da kuma ayyukanku.’ **12** Amma za su amsa su ce, ‘Ba amfani. Za mu ci gaba da shiryeshiryenmu; kowannenmu zai bi taurin muguwar zuciyarsa.’” **13** Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa, “Ku tattambaya a cikin al’ummai. Wa ya taba jin irin wannan abu? Budurwa Isra’ila ta yi mugun abu mafi bankyama. **14** Dusar kankarar Lebanon ta taba rabuwa da kan duwatsun Lebanon? Ruwan mai sanyinsa daga rafuffukansa masu nesa sun taba daina gudu? **15** Duk da haka mutanena sun manta da ni; sun kone turare wa gumaka marasa amfani, wadanda suka sa su tuntube a al’amuransu a hanyoyin dā. Sun sa suka yi tafiya a barayin hanyoyi a hanyoyin da ba a gina ba. **16** Kasarsu za tā zama kufai, abin reni har abada; dukan wadanda suka wuce za su yi mamaki su kada kai. **17** Kamar iska daga gabas zan warwatsa su a gabon abokan gābansu; zan juya musu bayana, ba zan nuna musu fuskata ba a ranar masifarsu.” **18** Suka ce, “Zo mu shirya wa Irmiya makarkashiya; gama koyarwar doka da firist ya yi ba za tā bace ba, haka ma shawara daga mai hikima da kuma magana daga annabawa. Saboda haka ku zo, mu fāda masa da harsunanmu kada mu saurari wani abin da zai fada.” **19** Ka saurare ni, ya Ubangiji ka ji abin da masu zargina suke cewa! **20** Ya kamata a sāka wa alheri da mugunta? Duk da haka sun haka mini rami. Ka tuna cewa na tsaya a gabanka na kuma yi magana a madadinsu don ka janye fushinka daga gare su. **21** Saboda haka ka kawo wa’ya’yanstu yunwa; ka miša su ga ikon takobi. Bari matansu su zama marasa’ya’ya da gwauraye; bari a kashe mazansu, a kuma kashe samarinsu da takobi a yakı. **22** Bari a ji kuka daga gidajensu sa’ad da ka kawo masu hari a kansu farat daya, gama sun haka rami don su kama ni suka kuma kafa tarko wa kfafuna. **23** Amma Ya Ubangiji, ka san duk makarkashiyarsu, na neman su kashe ni. Kada ka gafarta musu laifofinsu ko ka shafe zunubansu daga gabanka. Bari a tumfuke su a gabanka; ka yi da su sa’ad da kake fushi.

19 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Tafi ka sayo tulu a wurin mai ginin tukwane. Ka dauki wadansu dattawan jama'a da kuma na firistoci **2** ku fita zuwa Kwarin Ben Hinnom, kusa da mashigin Kofar Kasko. A can ka furta maganganun da na fada maka, **3** ka ce, ‘Ku ji maganar Ubangiji, ya sarakunan Yahuda da kuma mutanen Urushalima. Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ku saurara! Zan kawo masifa a wannan wuri, wanda duk ya ji, kunnuwansa za su kada. **4** Gama sun yashe ni suka kuma mai da wannan wuri ya zama na bakin alloli; sun kone hadayu a cikinsa wa allolin da ko su ko kakanninsu ko sarakunan Yahuda ba su taɓa sani ba, suka kuma cika wannan wuri da jini marasa laifi. **5** Suka gina masujadai na kan tudu na Ba'al don su kona'ya'yansu maza a cikin wuta a matsayin hadaya ga Ba'al abin da ban umarta ba, ban ambata ba, bai kuma zo mini ba. **6** Saboda haka ku lura, kwanaki suna zuwa, in ji Ubangiji, sa'ad da mutane ba za su kara ce da wannan wuri Tofet ko Kwarin Ben Hinnom ba, amma za su ce da shi Kwarin Kisa. **7** “A wannan wuri zan lalace dabarun Yahuda da na Urushalima. Zan sa a kashe su da takobi a gabon abokan gābansu, a hannuwan wadanda suke neman ransu, zan kuma ba da gawawwakinsu su zama abinci ga tsuntsayen sararin sama da kuma namun jeji. **8** Zan ragargazar da wannan birni in mai da shi abin reni, duk wanda ya wuce zai yi mamaki ya kuma yi tsaki saboda dukan masifuna. **9** Zan sa su ci naman'ya'yansu maza da mata, za su kuma ci naman junna lokacin damuwar Kawanya da abokan gāban da suke neman ransu za su yi musu.’ **10** “Sa'an nan ka fasa tulun yayinda wadanda suka tafi tare da kai suna duba, **11** ka kuma ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa zan farfasa wannan al'umma da wannan birni kamar yadda aka farfasa wannan tulu mai ginin tukwane ba kuwa zai gyaru ba. Za a binne matattu a Tofet har sai ba sauran wuri. **12** Ga abin da zan yi wa wannan wuri da wadanda suke zaune a nan, in ji Ubangiji. Zan mai da wannan birni kamar Tofet. **13** Gidaje a Urushalima da wadannan na sarakunan Yahuda za su kazantu kamar wannan wuri, Tofet, dukan gidajen da suke kone turare a kan rufi wa duk rundunan taurari suna kuma zuba hadayun sha ga sauran alloli.” **14** Sa'an nan Irmiya ya komo daga Tofet, inda Ubangiji ya aike shi don yā yi annabci, ya tsaya a filin haikal in Ubangiji ya ce wa mutane duka, **15** “Ga abin da

Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa, ‘Ku saurara! Zan kawo wa wannan birni da kauyukan da suke kewayensa kowace masifar da na furta a kansu, domin sun yi taurinkai, ba su kuwa saurari maganata ba.”

20 Da firist nan Fashhur dan Immer, babban ma'aikaci a cikin haikal in Ubangiji, ya ji Irmiya yana annabci wadannan abubuwa, **2** sai ya sa aka yi wa Irmiya dūka aka kuma sa shi a turu a Kofar Bisa na Benyamin a haikal in Ubangiji. **3** Kashegari, sa'ad da Fashhur ya fitar da shi daga turu, sai Irmiya ya ce masa, “Ubangiji ba zai kira ka Fashhur ba, amma ya ba ka suna Magor-Missabib. **4** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Zan maishe ka abin razana ga kanka da kuma ga dukan abokanka; da idanunka za ka gan takobin abokan gāba yana kashe su. Zan miƙa Yahuda duka ga sarkin Babilon, wanda zai kwashe su zuwa Babilon ya kuma kashe su da takobi. **5** Zan ba wa abokan gābansu dukan dukiyar wannan birni dukan amfaninsa, dukan abubuwa masu daraja na sarakunan Yahuda. Za su kwashe su ganima su kai su Babilon. **6** Kai kuma Fashhur, da dukan wadanda suke a gidanka za ku tafi zaman bauta a Babilon. A can za ku mutu a kuma binne ku, da kai da dukan abokanka wadanda ka yi musu annabce-annabcen karya.’” **7** Ya Ubangiji, ka rude ni, na kuwa rudu; ka fi ni karfi, ka kuwa yi nasara. Na zama abin dariya dukan yini; kowa yana yi mini ba'a. **8** Duk sa'ad da na yi magana, nakan tā da murya ina furta hargitsi da hallaka. Haka maganar Ubangiji ta kawo mini zagi da reni dukan yini. **9** Amma in na ce, “Ba zan ambace shi ba ba zan kara yin magana da sunansa ba,” sai in ji maganarsa a cikina kamar wuta, wutar da aka kulle a kasusuwana. Na gaji da danne ta a cikina; tabbatacce ba zan iya ba. **10** Na ji mutane da yawa suna rada cewa, “Razana ta kowace fuska! Mu kai kararsa! Bari mu kai kararsa!” Dukan abokaina suna jira in yi tuntube, suna cewa, “Mai yiwuwa a rude shi; sai mu yi nasara a kansa mu dau fansa a kansa.” **11** Amma Ubangiji yana tare da ni kamar babban jarumi; saboda haka masu tsananta mini za su yi tuntube ba kuwa za su yi nasara ba. Za su fāsi su kuma sha mummunar kunya; ba za a taɓa manta da rashin bangirmansu ba. **12** Ya Ubangiji Madaukaki, kai da kake gwada adali kana bincika zuciya duk da tunani, bari in ga sakayyarka a kansu, gama a gare ka na miƙa damuwata. **13** Ku rera ga Ubangiji! Ku yabi Ubangiji! Ya kubutar da ran

mabukaci daga hannuwan mugaye. **14** La'ananniya ce ranar da aka haife ni! Kada ranar da mahaifiyata ta haife ni ta zama mai albarka! **15** La'ananne ne mutumin da ya kawo wa mahaifina labari, wanda ya sa shi ya yi murna cewa, “An haifa maka yaro, da namiji!” **16** Bari mutumin ya zama kamar garuruwan da Ubangiji ya tumbuke ba tausayi. Bari yă ji kuka da safe kururuwan yaķi kuma da tsakar rana. **17** Gama bai kashe ni a cikin ciki ba, da ma ya sa cikin mahaifiyata ya zama kabarina, cikinta ya fadada har abada. **18** Me ya sa na ma fito daga cikin ciki in ga wahala da bašin ciki in kuma kare kwanakina da kunya?

21 Magana ta zo wa Irmiya daga Ubangiji sa'ad da Sarki Zedekiya ya aiki Fashhur dan Malkiya da firist Zefaniya dan Ma'asehiya gare shi. Suka ce masa, **2** “Yanzu ka roki mana Ubangiji saboda Nebukadnezzar sarkin Babilon yana kawo mana yaķi. Wataķila Ubangiji zai yi mana wadansu abubuwa banmamaki kamar a lokacin bayu don yă janye daga gare mu.” **3** Amma Irmiya ya amsa musu ya ce, “Ku fada wa Zedekiya cewa, **4** ‘Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il, yake cewa ina shirin juya kayan yaķin da suke a hannuwanka a kanka, wadanda kake amfani don ka yaķi sarki Babilon da kuma Babiloniyyawa wadanda suka kewaye katangar birnin, zan kuwa tsiba kayan yaķinka a tsakiyar birnin nan. **5** Ni da kaina zan yi yaķi da kai da miķaķken hannu mai karfi cikin fushi da hasala mai girma. **6** Zan kashe wadanda suke zaune a wannan birni, mutane da dabbobi za su kuwa mutu da muguwar annoba. **7** Bayan wannan, in ji Ubangiji, zan ba da Zedekiya sarkin Yahuda, fadawansa da kuma mutanen wannan birni wadanda suka tsira daga annoba, takobi da kuma yunwa, ga Nebukadnezzar sarkin Babilon da kuma ga abokan gābansu wadanda suke neman ransu. Zai kashe su da takobi; ba zai ji tausayinsu ko ya yi musu jinkai ko ya yi juyayinsu ba.” **8** “Bugu da kari, ka fada wa mutanen cewa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, ga shi na sa a gabanku hanyar rai da hanyar mutuwa. **9** Duk wanda ya zauna a wannan birni zai mutu ta takobi, yunwa ko annoba. Amma duk wanda ya fita ya miķa kansa ga Babiloniyyawa wadanda suka kewaye ku zai rayu; zai kubutar da ransa. **10** Na kudura in yi wa wannan birni lahanu ba alheri ba, in ji Ubangiji. Za a ba da shi a hannuwan sarki Babilon, zai kuwa hallaka shi da wuta.’ **11** “Ban haka ma, ka fada wa gidan sarauta na Yahuda cewa, ‘Ku saurari maganar Ubangiji; **12** Ya gidan Dawuda ga

abin da Ubangiji yana cewa, ““Ku yi gaskiya kowace safiya; ku kubuta daga hannun mai danniya wannan da aka yi wa fashi in ba haka ba hasalata za tă sauка ta kuma ci kamar wuta saboda muguntar da kuka aikata za tă ci babu wanda zai kashe ta. **13** Ina gāba da ku, mazaunau Urushalima, ku da kuke zama a bisa wannan kwari kan dutsen da yake a fili, in ji Ubangiji ku da kuke cewa, “Wa zai iya yake mu? Wa zai iya shiga mafakarmu?” **14** Zan hukunta ku gwargwadon ayyukanku, in ji Ubangiji. Zan sa wuta a kurminku da za tă cinye kome da yake kewaye da ku.”

22 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Ka gangara zuwa fadan sarkin Yahuda ka yi shelar wannan saķo a can ka ce, **2** ‘Ka ji maganar Ubangiji, ya sarkin Yahuda, kai da kake zaune kan gadon sarautar Dawuda, kai, da fadawanka da mutanenka wadanda suke shiga ta wadannan kofofi. **3** Ga abin da Ubangiji yana cewa, ka yi abin da yake gaskiya da kuma daidai. Ka kubutar da wannan da aka yi masa ƙwace daga hannun mai zaluntarsa. Kada ka yi abin da ba daidai ba ko ka cuci baķo, maraya ko gwauruwa, kuma kada ka Zub da jini marar laifi a wannan wuri. **4** Gama in ka lura da bin wadannan umarnai, to, sarakunan da suke zaune a gadon sarautar Dawuda za su shiga ta kofofin wannan fada, suna hawan kekunan yaķi da dawakai, fadawansu da mutanensu suna musu rakiya. **5** Amma in ba ku kiyaye wadannan umarnai ba, in ji Ubangiji, na rantse da kaina cewa wannan fada za tă zama kufai.” **6** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa game da wannan fadar sarkin Yahuda, “Ko da yake kina kamar Gileyad a gare ni, kamar kwankolin Lebanon, tabbatacce zan maishe ki hamada, kamar garuruwan da ba mazauna. **7** Zan aika da mai hallakarwa a kanki, kowane mutum da makamansa, za su kuma yayyanka gumaguman al'ul na ki masu kyau su jefa su cikin wuta. **8** “Mutane daga al'ummai da yawa za su ratsa cikin wannan birni su kuma tambayi juna suna cewa, ‘Me ya sa Ubangiji ya yi haka da wannan babban birni?’ **9** Amsar kuwa za tă zama, ‘Domin sun keta alkawarin Ubangiji Allahnsu, suka yi sujada suka kuma bauta wa wadansu alloli.’” **10** Kada ku yi kuka domin sarkin da ya mutu ko ku yi makoki saboda rashinsa; a maimako, ku yi kuka mai zafi saboda wanda aka kai zaman bauta, domin ba zai kara dawowa ba ko ya kara ganin kasarsa ta haihuwa. **11** Gama ga abin da Ubangiji yana cewa game da Shallum dan Yosiya, wanda ya gāji mahaifinsa a matsayin sarkin Yahuda amma bai bar wurin nan ba,

“Ba zai kara dawowa ba. 12 Zai mutu a inda suka kai shi zaman bauta; ba zai kara ganin wannan kasa ba.” 13 “Kaiton wanda ya gina gidansa ta hanyar rashin adalci, dakunansa na sama kuma ta hanyar rashin gaskiya, yana sa mutanen kasarsa suna aiki a banza ba ya biyansu wahalrsu. 14 Yana cewa, ‘Zan gina wa kaina babban fada da manyan dakuna.’ Ta haka sai ya yi musu manyan tagogi ya manne musu al’ul ya yi musu ado kuma da ruwan ja. 15 “Wannan zai mai da kai sarki ne in kana da al’ul a kai a kai? Mahaifinka bai kasance da abinci da abin sha ba? Ya yi abin da yake gaskiya da kuma daidai saboda haka kome ya kasance da lafiya da shi. 16 Ya kāre muradin matalauta da mabukata, ta haka kome ya tafi masa daidai. Ba abin da ake nufi da ba san ni ke nan ba?” In ji Ubangiji. 17 “Amma idanunka da zuciyarka sun kahu kawai a kan kazamar riba, da a kan Zub da jinin marar laifi da kuma a kan danniya da zalunci.” 18 Saboda haka ga abin da Ubangiji yana cewa game da Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, “Ba za su yi kuka dominsta ba, ‘Kaito, dan’uwanal Kaito, yar’uwata! Ba za su yi kuka dominsta ba, ‘Kaito, maigidana! Kaito, darajarsa!’ 19 Za a binne shi kamar jaki za a ja shi a kasa a jefar a bayan kofofin Urushalima.” 20 “Ka haura zuwa Lebanon ka yi kuka, bari a ji muryarka a Bashan, yi kuka daga Abarim, gama an murkushe dukan abokanka. 21 Na ja maka kunne sa’ad da kake zama lafiya, amma sai ka ce, ‘Ba zan saurara ba!’ Wannan halinka ne tun kana matashi; ba ka yi mini biyayya ba. 22 Iska za tā koro dukan makiyanku abokanka kuma za su tafi zaman bauta. Sa’an nan za ka sha kunya a kuma walakanta ka saboda dukan muguntarka. 23 Kai da kake zama a ‘Lebanon,’ kai da kake sheka a gine-ginen al’ul za ka yi nishi sa’ad da zafi ya auka maka, zafi kamar na mace mai naküda! 24 “Muddin ina raye,” in ji Ubangiji, “ko kai, Yehohiyacın dan Yehohiyakim sarkin Yahuda, ka zama zuben hatimin dama a hannuna na dama, zan kwabe ka. 25 Zan ba da kai ga wadanda suke neman ranka, wadanda kake tsoro, ga Nebukadnezzar sarkin Babilon da kuma ga Babiloniyyawa. 26 Zan jefar da kai da mahaifiyar da ta haife ka zuwa wata kasa, inda babu dayanku da aka haifa a wurin, a can kuma za ka mutu. 27 Ba za ka kara dawo kasar da kake marmarin dawowa ba.” 28 Wannan mutum Yehohiyacın ne da aka rena, fasasshen tukunya, abin da babu wanda yake so? Me ya sa za a jefar da shi da’ya’yansa a jefar da su a kasar da ba su sani ba? 29 Ya ke kasa, kasa,

kasa, ki ji maganar Ubangiji! 30 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Ka rabu da wannan mutum sai ka ce marar’ya’ya, mutumin da ba zai yi nasara a rayuwarsa ba, gama babu zuriyarsa da za tā yi nasara babu wani da zai zauna a kursiyin Dawuda ko ya kara yin mulkin Yahuda.”

23 “Kaiton makiyayan da suka hallakar suka kuma warwatsar da tumakin makiyayanta!” In ji Ubangiji. 2 Saboda haka ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila yana ce wa makiyayan da suke lura da mutanena, “Domin kun watsar da garkena kuka kuma kore su ba ku kuma lura da su ba, zan kawo hukunci a kanku saboda muguntar da kuka yi,” in ji Ubangiji. 3 “Ni kaina zan tattara raguwar garkena daga kasashen da na kore su zuwa zan kuma dawo da su ga makiyayansu, inda za su yi ta haihuwa su riba’banya. 4 Zan sa makiyaya a kansu wafanda za su lura da su, ba za su kara jin tsoro ko razana ba, ba kuwa waninsu da zai bace,” in ji Ubangiji. 5 “Kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “sa’ad da zan tā da wa Dawuda Reshen adalci, Sarki wanda zai yi mulki da hikima ya kuma yi abin da yake gaskiya da kuma daidai a kasar. 6 A cikin zamaninsa za a ceci Yahuda Isra’ila kuma zai zauna lafiya. Sunan da za a kira shi ke nan, Ubangiji Adalcinmu. 7 “Saboda haka fa, kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “sa’ad da mutanen ba za su kara cewa, ‘Muddin Ubangiji yana raye, wanda ya fito da Isra’ila daga Masar ba,’ 8 amma za su ce, ‘Muddin Ubangiji yana raye, wanda ya fito da zuriyar Isra’ila daga kasar arewa da kuma daga dukan kasashen da ya yashe su.’ Sa’an nan za su zauna a kasarsu.” 9 Game da annabawa kuwa, Zuciyata ta karai; dukan kasusuwana suna kaduwa. Na zama kamar wanda ya bugu, kamar mutumin da ruwan inabi ya sha kansa, saboda Ubangiji da kuma maganarsa mai tsarki. 10 Kasar ta cika da mazinata; saboda la’ana kasar ta zama kango makiyaya a hamada ta bushe. Annabawa suna bin mugayen muradu suna kuma amfani da karfinsu a hanyar marar kyau. 11 “Annabi da firist dukansu biyu marasa sanin Allah ne; har ma a cikin haikalina na tarar da muguntarsu,” in ji Ubangiji. 12 “Saboda haka hanyarsu za tā yi santsi; za a jefar da su cikin duhu a can kuwa za su fādī. Zan kawo musu masifa a shekarar da za a hukunta su,” in ji Ubangiji. 13 “A cikin annabawan Samariya na ga wannan abin bankyama. Suna annabci ta wurin Ba’al suna bad da mutanena Isra’ila. 14 A cikin annabawan Urushalima

kuma na ga wani abin bantsoro. Suna zina suna kuma rayuwara karya. Sun karfafa hanniwa masu aikata mugunta, domin kada wani ya juya daga muguntarsa. Dukansu sun yi kama da Sodom a gare ni; mutanen Urushalima sun yi kama da Gomorra.” 15 Saboda haka, ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa game da annabawa, “Zan sa su ci abinci mai dacu su kuma sha ruwa mai dafi, domin daga annabawan Urushalima rashin sani Allah ya bazu ko’ina a kasar.” 16 Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “Kada ku saurari abin da annabawan suke muku annabci; suna cika ku da sa zuciyar karya. Suna maganar wahayi daga tunaninsu, ba daga bakin Ubangiji ba. 17 Suna cin gaba da ce wa wadanda suka rena ni, ‘Ubangiji ya ce za ku zauna lafiya.’ Ga duka wadanda suke bin taurin zukatansu kuwa sukan ce, ‘Babu lahanin da zai same ku.’ 18 Amma wane ne a cikinsu ya taba tsaya a majalisar Ubangiji ya ga ko ya ji maganarsa? Wa ya saurari ya kuma ji maganarsa? 19 Ga shi, hadarin Ubangiji zai taso cikin hasala guguwa tana kadawa a kan kawunun mugaye. 20 Fushin Ubangiji ba zai kau ba sai ya aikata nufin zuciyarsa. A kwanakin masu zuwa za ku gane sarai. 21 Ban aiki wadannan annabawa ba, duk da haka sun tafi da sakonsu; ban yi musu magana ba, duk da haka sun yi annabci. 22 Amma da a ce sun tsaya a majalisata, da sun yi shelar maganata ga mutanena sun kuma juyar da su daga mugayen hanyoyinsu da kuma daga mugayen ayyukansu. 23 “Ni din Allah na kusa ne kawai,” in ji Ubangiji, “ba Allah na nesa ba? 24 Akwai wanda zai iya buya a lungu har da ba zan iya ganinsa ba?” In ji Ubangiji “Ban cika sama da kasa ba?” In ji Ubangiji. 25 “Na ji abin da annabawa suna cewa su da suke annabcin karya a sunana. Suna cewa, ‘Na yi mafarki! Na yi mafarki!’ 26 Har yaushe wannan zai ci gaba a cikin zukata annabawa masu karya, wadanda suke annabcin rudun tunaninsu? 27 Suna tsammanin mafarkan da suke fada wa junza su sa mutane su manta da sunana, kamar yadda kakanninsu suka manta da sunana ta wurin yin wa Ba’al sujada. 28 Bari annabin da ya yi mafarki ya fada mafarkinsa, amma bari wanda yake da maganata ya yi ta da aminci. Gama me ya hada ciyawa da alkama?” In ji Ubangiji. 29 “Maganata ba wuta ba ce,” in ji Ubangiji, “kuma kamar gudumar da kan ragargaza dutse? 30 “Saboda haka,” in ji Ubangiji, “Ina gāba da annabawan da suke satar maganganuna daga juna. 31 I,” in ji Ubangiji, “Ina gāba da annabawan da suke kada

harsunansu sa’an nan su ce, ‘Ubangiji ne ya furta.’ 32 Tabbatacce, ina gāba da wadannan da suke annabci mafarkan karya,” in ji Ubangiji. “Suna fadarsu suna 6ad da mutanena da karairayinsu na rashin hankali, duk da haka ban aike su ba, ban kuwa umarce su ba. Ba su amfani wannan mutane ba ko kadan,” in ji Ubangiji. 33 “Sa’ad da wadannan mutane, ko annabi ko firist, ya tambaye ka, ‘Mece ce maganar Ubangiji?’ Ka ce musu, ‘Wace magana? Zan yashe ku, in ji Ubangiji.’ 34 In annabi ko firist ko da wani dabam ya ce, ‘Wannan ne abin da Ubangiji yake cewa,’ zan hukunta wannan mutum da kuma gidansa. 35 Ga abin da kowannenku yana cin gaba da ce wa abokinsa ko danginsa, ‘Mece ce amsar Ubangiji?’ Ko kuwa ‘mene ne Ubangiji ya fada?’ 36 Amma kada ku kara ambatar ‘maganar Ubangiji’ domin kowace maganar mutum kan zama maganarsa. Ta haka kukan lalace maganar Allah mai rai, Ubangiji Madaukaki, Allahnmu. 37 Ga abin da za ku ci gaba da fada wa annabi, ‘Mece ce amsar Ubangiji gare ka?’ Ko kuwa ‘mene ne Ubangiji ya fada?’ 38 Ko da yake kuna cewa, ‘Wannan ce maganar Ubangiji,’ ga abin da Ubangiji yana cewa kuna amfani da kalmomi, ‘Wannan ce maganar Ubangiji,’ ko da yake na ce muku kada ku ce, ‘Wannan ce maganar Ubangiji.’ 39 Saboda haka, tabbatacce zan manta da ku in kuma jefar da ku daga gabana tare da birniin da na ba ku da kuma kakanninku. 40 Zan kawo muku madawwamiyar kunya, kunya ta har abada wadda ba za a taba manta ba.”

24 Bayan Nebukadnezzar ya kwashi Yekoniya dan Yehohiyakim sarkin Yahuda da fadawa, da masu sana’da masu zane zanen Yahuda daga Urushalima zuwa Babilon zaman bauta, Ubangiji ya nuna mini kwanduna biyu na’yan baure ajiye a gabon haikalin Ubangiji. 2 Kwando guda yana da’yan baure masu kyau sosai, kamar wadanda suka nuna da wuri; dayan kwandon kuma yana da’yan baure marasa kyau, sun yi muni har ba a iya ci. 3 Sa’an nan Ubangiji ya tambaye ni ya ce, “Me ka gani, Irmiya?” Na ce, “Ya’yan baure. Masu kyau din suna da kyau sosai, amma munanan sun yi muni har ba a iya ci.” 4 Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 5 “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Kamar’yan bauren nan masu kyau, haka zan kula da mutanen Yahuda wadanda aka kwaso wadanda na fisshe su daga wannan wuri zuwa kasar Babiloniwaya 6 Idanuna za su kula da su don kyautatawarsu, zan kuma komo

da su wannan kasa. Zan gina su ba zan rushe su ba; zan dasa su ba kuwa zan tumbuke su ba. **7** Zan ba su zuciya don su san ni, cewa ni ne Ubangiji. Za su zama mutanena, zan zama Allahnsu, gama za su komo gare ni da dukan zuciyarsu. **8** “Amma kamar’ya’yan bauren nan marasa kyau, wadanda sun yi muni har ba a iya ci,’ in ji Ubangiji, ‘haka zan yi da Zedekiya sarkin Yahuda, fadawansa da sauran mutanen da suka tsira a Urushalima, ko suna a wannan kasa ko suna zama a Masar. **9** Zan mai da su abin kyama da masifa ga dukan mulkokin duniya, abin zargi da abin karin magana, abin ba’da abin la’ana a duk inda zan kore su zuwa. **10** Zan aika da takobi, yunwa da annoba a kansu sai an hallaka su sarai daga kasar da na ba su da kuma kakanninsu.”

25 Magana ta zo wa Irmiya game da dukan mutanen

Yahuda a shekara ta hufu ta Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, wadda ta kasance shekara ta fari ta Nebukadnezzar sarkin Babilon. **2** Saboda haka Irmiya annabi ya ce wa dukan mutanen Yahuda da dukan mazaunyan Urushalima. **3** Shekaru ashirin da uku, daga shekara ta goma sha uku ta Yosiya dan Amon sarkin Yahuda har zuwa wannan rana, maganar Ubangiji ta zo mini na kuma yi muku magana sau da sau, amma ba ku saurara ba. **4** Ko da yake Ubangiji ya aika dukan bayinsa annabawa gare ku sau da sau, ba ku saurara ba, ba ku kuma kula ba. **5** Sun ce, “Ku juye yanzu, kowannenku, daga mugayen hanyoyinku da mugayen ayyukanku, za ku kuwa iya zauna a kasar da Ubangiji ya ba ku da kuma kakanninku har abada abadin. **6** Kada ku bi wadansu alloli don ku bauta ku kuma yi musu sujada; kada ku tsokane ni in yi fushi da abin da hannuwanlu suka yi. Sa’an nan ba zan kawo muku lahani ba.” **7** “Amma ba ku saurare ni ba,” in ji Ubangiji, “kun tsokane ni da abin da kuka yi da hannuwanlu, kuka kuma kawo lahani wa kanku.” **8** Saboda haka Ubangiji Madaukaki ya ce, “Domin kun fi ku saurara ga maganata, **9** zan kira dukan mutanen arewa da bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon,” in ji Ubangiji, “zan kuma kawo su su yi gāba da wannan kasa da mazaunanta da kuma gāba da dukan al’ummai da suke kewaye. Zan hallaka su sarai in kuma mai da su abin bantsoro da abin dariya, za su kuma zama kufai har abada. **10** Zan kawar da muryoyin farin ciki da murna daga gare su, muryoyin amarya da na anga, karar dutsen ni’ka da hasken fitila. **11** Dukan wannan kasa za tā zama kango, kuma

wadannan al’ummai za su bauta wa sarkin Babilon shekaru saba’in. **12** “Amma sa’ad da shekaru saba’in din suka cika, zan hukunta sarkin Babilon da kuma al’ummarsa, kasar Babiloniwaya, saboda laifinsu,” in ji Ubangiji, “in kuma mai da ita kango har abada. **13** Zan kawo wa wannan kasa dukan abubuwan na yi magana a kanta, dukan abubuwan da aka rubuta a wannan littafi, abubuwan da Irmiya kuma ya yi annabcia kan dukan al’ummai. **14** Su kansu al’ummai da sarakuna masu yawa za su bautar da su; zan sāka musu bisa ga ayyukansu da aikin hannuwansu.” **15** Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, ya fada mini, “Ka karbi kwaf ruwan inabin nan na fushina a wurina, ka sa dukan al’umman da na aike ka gare su, su sha. **16** Sa’ad da suka sha, za su yi ta tangadi su kuma yi hauka saboda takobin da zan aika a cikinsu.” **17** Saboda haka na karbi kwaf daga hannun Ubangiji na sa dukan al’ummai wadanda ya aiko ni wurinsu su sha. **18** Urushalima da garuruwan Yahuda, sarakunan da fadawanta, don su mai da su kufai da kuma abin bantsoro da ba’da la’ana, yadda suke a yau; **19** Fir’una sarkin Masar, ma’ikitansa, fadawansa da dukan mutanensa, **20** da dukan ba’kin da suke can; dukan sarakunan Uz; dukan sarakunan Filistiyawa (wadannan na Ashkelon, Gaza, Ekron da mutanen da aka bari a Ashdod); **21** Edom, Mowab da Ammon; **22** dukan sarakunan Taya da Sidon; sarakunan bakin teku a ketaren teku; **23** Dedan, Tema, Buz da dukan wadanda suke a manisantan wurare; **24** dukan sarakunan Arabiya da dukan sarakunan bakin da suke zama a hamada; **25** dukan sarakunan Zimri, Elam da Mediya; **26** da kuma dukan sarakunan arewa, nesa da kuma kusa, bi da bi, dukan mulkokin duniya. Bayan dukansu kuma, sai sarkin Sheshak ma yā sha. **27** “Sa’an nan na fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa ku sha, ku bugu ku kuma yi amai, ku fādi, kada kuma ku kara tashi saboda takobin da zan aiko muku.’ **28** Amma in suka ki su karbi kwaf din daga hannunka su sha, ka fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa dole ku sha! **29** Ga shi, na sa masifa tā yi aiki cikin birnin da ake kira da sunana, kuna gani za ku tafi ba hukunci? Ba za ku tafi ba hukunci ba, gama ina kawo wa dukan mazaunyan duniya takobi, in ji Ubangiji Madaukaki.’ **30** “Yanzu ka yi annabcin dukan wadannan maganganu a kansu ka kuma ce musu, “Ubangiji zai yi ruri daga bisa; zai yi tsawa daga mazauninsa mai tsarki ya kuma yi ruri da karfi a kan

kasarsa. Zai yi ihu kamar wadanda suke matsin'ya'yan inabi, yi ihu a kan dukan wadanda suke zaune a duniya. **31** Hayaniya za tā taso har iyakar duniya, gama Ubangiji zai kawo tuhume-tuhume a kan al'ummai; zai kawo shari'a a kan dukan'yan adam ya kuma kashe mugaye da takobi," in ji Ubangiji. **32** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, "Duba! Masifa tana yaduwa daga al'umma zuwa al'umma; hadari mai girma yana tasowa daga iyakar duniya." **33** A lokacin wadanda Ubangiji ya kashe za su kasance a ko'ina, daga wannan bangon duniya zuwa wangan. Ba za a yi kuka domininsu, ba za a tattara su don a binne ba, amma za su zama kamar juji da an tsiba a kasa. **34** Ku yi kuka ku kuma yi makoki, ku makiyaya; ku yi ta birgima a kura, ku shugabannin garke. Gama lokacin da za a yanka ku ya zo; za ku fādi ku kuma farfasa kamar tukunyar yumbū mai kyau. **35** Makiyaya ba za su sami wurin da za su gudu su tafi ba, shugabannin garke ba za su sami wurin kubuta ba. **36** Ji kukan makiyaya, kururuwan shugabannin garke, gama Ubangiji yana hallaka wurin kiwo. **37** Rafi mai gudu a hankali zai zama kango saboda zafin fushin Ubangiji. **38** Kamar zaki zai bar wurin buyarsa, kasarsu kuma za tā zama kufai saboda takobin masu danniya da kuma saboda zafin fushin Ubangiji.

26 A farkon sarautar Yehohiyakim dan Yosiya sarkin

Yahuda, wannan magana ta zo daga wurin Ubangiji, **2** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, ka tsaya a filin gidan Ubangiji ka kuma yi magana ga dukan mutanen garuruwan Yahuda wadanda suka zo sujada a gidan Ubangiji. Ka fada musu kome da na umarce ka; kada ka bar wata magana. **3** Watakilà su saurara kowanne kuma ya juyo daga mugun hanyarsa. Sa'an nan in yi juyayi in kuma janye masifar da nake shirin kawo a kansu saboda muguntar da suka aikata. **4** Ka fada musu, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa, in ba ku saurare ni, ku kuma bi dokata, wadda na sa a gabanku ba, **5** in kuma ba ku saurari maganganun bayina annabawa, wadanda na aika muku sau da sau ba (ko da yake ba ku saurara ba), **6** to, sai in mai da gidan nan kamar Shilo, birnin nan kuma abin la'ana a cikin al'umman duniya.'" **7** Firistoci, annabawa da dukan mutane suka ji Irmiya yana wadannan maganganu a gidan Ubangiji. **8** Amma da Irmiya ya gama fadar wa dukan mutanen abin da Ubangiji ya umarce shi ya fada, sai firistoci, annabawa da dukan mutane suka kama shi suka ce, "Mutuwa za ka yi! **9** Me ya sa ka

yi annabci da sunan Ubangiji cewa wannan gida zai zama kamar Shilo, wannan birni kuma zai zama kango da hamada?" Sai duk mutane suka tattaru kewaye da Irmiya a cikin gidan Ubangiji. **10** Da fadawan Yahuda suka ji haka, sai suka haura daga fada zuwa gidan Ubangiji suka zazzauna a wuraren zamansu a mashigin Sabuwar Kofar gidan Ubangiji. **11** Sa'an nan firistoci da annabawa suka ce wa fadawan da dukan mutane, "Mutumin nan ya cancanci hukuncin kisa gama ya yi annabci gāba da wannan birni. Ku kun ji da kunnuwanku!" **12** Sai Irmiya ya ce wa dukan fadawa da kuma dukan mutane, "Ubangiji ya aiko ni in yi annabci gāba da wannan gida da wannan birni dukan abin da na fada. **13** Yanzu sai ku gyara hanyoyinku da kuma ayyukanku ku yi biyayya da Ubangiji Allahnku. Sa'an nan Ubangiji zai yi juyayi ya kuma janye masifar da ya furta zai kawo a kanku. **14** Game da ni dai, ina a hannuwanku; ku yi duk abin da kuka ga ya yi kyau, ya kuma dace a gare ku. **15** Ku tabbata dai, cewa in kuka kashe ni, za ku jawo wa kanku alhakin jini marar laifi a kanku da a kan birnin nan da kuma a kan masu zama a cikinsa, gama a gaskiya Ubangiji ne ya aiko ni wurinku domin in fada muku dukan maganan nan a kunnuwanku." **16** Sai fadawa da dukan mutane suka ce wa firistoci da annabawa. "Wannan mutum bai yi abin da ya isa hukuncin kisa ba, gama ya yi magana da sunan Ubangiji Allahnmu." **17** Wadansu daga cikin dattawan kasar suka zo gaba suka ce wa dukan taron jama'a, **18** "Mika mutumin Moreshet, ya yi annabci a kwanakin Hezekiya sarkin Yahuda. Ya ce wa dukan mutanen Yahuda, 'Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, "Za a nome Sihiyona kamar gona, Urushalima kuwa za tā zama tsibin juji, kwankolin dutsen haikali kuwa zai zama kurmi.' **19** "Hezekiya sarkin Yahuda ko kuwa wani a Yahuda ya kashe shi? Ashe, Hezekiya bai ji tsorон Ubangiji ya nemī tagomashinsa ba? Ubangiji kuwa bai yi juyayi ya kuma janye masifar da ya furta zai kawo a kansu ba? Muna gab da jawo wa kanmu muguwar masifa!" **20** (To, fa, Uriya dan Shemahiya daga Kiriyat Yeyarim wani mutum ne wanda ya yi annabci da sunan Ubangiji; ya yi annabci irin abu daya gāba da wannan birni da wannan kasa yadda Irmiya ya yi. **21** Da sarki Yehohiyakim da dukan fadawansa da ma'aikatansa suka ji wannan magana, sai sarki ya nemī a kashe shi. Amma Uriya ya ji wannan shiri sai ya gudu zuwa Masar don tsoro. **22** Sarki Yehohiyakim ya

aiki Elhatan dan Akbor zuwa Masar, tare da wadansu mutane. **23** Suka dawo da Uriya daga Masar suka kawo shi wurin Sarki Yehohiyakim, wanda ya kashe shi da takobi aka kuma jefar da gawarsa a makabartar talakawa.) **24** Bugu da kari, Ahikam dan Shafan ya goyi bayan Irmiya, saboda haka ba a ba da shi ga mutane don su kashe shi ba.

27 A farkon sarautar Zedekiya dan Yosiya sarkin Yahuda,

wannan magana ta zo wa Irmiya daga Ubangiji. **2** Ga abin da Ubangiji ya ce mini, “Ka yi karkiyar itace da madaurai ka daura a wuyanka. **3** Sa'an nan ka aika da sako zuwa wurin sarakunan Edom, Mowab, Ammon, Taya da Sidon ta bakin jakadu wadanda suka zo Urushalima wurin Zedekiya sarkin Yahuda. **4** Ka ba su sako wa iyayengijinsu su ce, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, “Ku fada wa iyayengijinku wannan. **5** Da ikon mai karfi da kuma hannuna da na mika na yi duniya da mutanenta da kuma dabbobin da suke ciki, na ba da ita ga duk wanda na ga dama. **6** Yanzu zan ba da dukan kasashenku ga bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon; zan sa namun jeji ma su bauta masa. **7** Dukan al’ummai za su bauta masa da dansa da kuma jikansa har sai har lokacin kasarsa ya kai; sa'an nan al'ummai masu yawa da kuma manyan sarakuna za su kasance a karkashinsa. **8** ““Amma fa, duk al’umma ko mulkin da bai bauta wa Nebukadnezzar sarkin Babilon ba bai kuwa rusunar da wuyarsa ga karkiyarsa ba, zan hukunta wannan al’umma da takobi, yunwa da annoba, in ji Ubangiji, har sai na hallaka ta ta wurin hannunsa. **9** Saboda haka kada ku saurari annabawanku, masu dubanku, masu fassarar mafarkanku, bokayenku ko masu maitancinku wadanda suke ce muku, ‘Ba za ku bauta wa sarkin Babilon ba.’ **10** Suna muku annabcin karyar ne kawai da za tā kau da ku daga kasarku; zan kore ku za ku kuwa hallaka. **11** Amma duk al’ummar da ta rusuna da wuyarta a karkashin karkiyar sarkin Babilon ta kuma bauta masa, zan bar al’ummar ta zauna a kasarta ta noma ta, ta kuma zauna a can, in ji Ubangiji.”” **12** Na ba da wannan sako guda ga Zedekiya sarkin Yahuda. Na ce, “Ka rusunar da wuyanka a karkashin sarkin Babilon; ka bauta masa da kuma mutanensa, za ka kuwa rayu. **13** Me ya sa kai da mutanenka za ku mutu saboda takobi, yunwa da annoba wadanda Ubangiji ya yi barazana wa duk al’ummar da ba za tā bauta wa sarkin Babilon ba? **14** Kada ku saurari maganganun

annabawa wadanda suke ce muku, ‘Ba za ku bauta wa sarkin Babilon ba,’ gama annabcin karya suke muku. **15** ‘Ban aike su ba,’ in ji Ubangiji. ‘Suna annabcin karya ne da sunana. Saboda haka, zan kore ku za ku kuwa hallaka, da ku da kuma annabawan da suke muku annabci.’” **16** Sai na ce wa fристoci da dukan wadannan mutane, “Ga abin da Ubangiji yana cewa, kada ku saurari annabawan da suke cewa, ‘Ba dadewa ba za a komo da kayan gidan Ubangiji daga Babilon.’ Suna muku annabcin karya ne. **17** Kada ku saurare su. Ku bauta wa sarkin Babilon, za ku kuwa rayu. Don me wannan birni zai zama kufai? **18** In su annabawa ne da gaske suna kuma da maganar Ubangiji, bari su roki Ubangiji Madaukaki ya sa kada a kwashe kayayyakin da suka ragu a gidan Ubangiji da kuma a cikin fadar sarkin Yahuda da kuma cikin Urushalima a kai Babilon. **19** Gama ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa game da ginshikai, kwtarniya, da dakalai, da sauran kayayyaki da aka bar su a birnin nan, **20** wadanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwashe sa’ad da ya kame Yekoniya dan Yehohiyakim sarkin Yahuda zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon tare da dukan manyan mutanen Yahuda da Urushalima, **21**, ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila yana cewa game da abubuwani da aka bari a gidan Ubangiji da kuma a cikin fadar sarkin Yahuda da Urushalima, **22** ‘Za a kwashe su zuwa Babilon a can kuwa za su kasance sai ranar da na neme su,’ in ji Ubangiji. ‘Sa'an nan zan komo da su in madio da su wannan wuri.’”

28 A wata na biyar na wannan shekara, shekara ta

hudu, a farkon sarautar Zedekiya sarkin Yahuda, sai annabi Hananiya dan Azzur, wanda ya fito daga Gibeyon, ya zo wurina a gidan Ubangiji a gabani fристoci da kuma dukan mutane, **2** “Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila ya ce, ‘Zan karya karkiyar sarkin Babilon. **3** Cikin shekaru biyu zan komo da dukan kayayyakin gidan Ubangiji da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kwashe daga wannan wuri ya kai Babilon. **4** Zan kuma komo da Yekoniya dan Yehohiyakim sarkin Yahuda da kuma dukan sauran masu zaman bauta daga Yahuda wadanda suka tafi Babilon,’ in ji Ubangiji, ‘gama zan karya karkiyar sarkin Babilon.’” **5** Sai annabi Irmiya ya amsa wa annabi Hananiya a gabani fристoci da kuma dukan mutane wadanda suke tsaye a gidan Ubangiji. **6** Ya ce, “Amin! Ubangiji yā sa yā zama haka! Ubangiji

yă cika maganar da ka yi annabci ta wurin komo da kayayyakin gidan Ubangiji da kuma dukan masu zaman bauta zuwa wannan wuri daga Babilon. 7 Duk da haka, ka saurari abin da zan fada a kunnenka da kuma a kunnen duka mutane, 8 Daga farko fari annabawan da suka riga ka da ni sun yi annabcin yakı, masifa da annoba a kan kasashe masu yawa da kuma manyan mulkoki. 9 Amma annabin da ya yi annabcin salama shi za a dauka a matsayin wanda Ubangiji ya aika in har abin da ya furta ya zama gaskiya.” 10 Sai annabi Hananiya ya cire karkiya daga wuyar annabi Irmiya ya karya ta, 11 ya ce a gaban dukan mutane, “Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘A haka zan karya karkiyar Nebukadnezzar sarkin Babilon daga wuyan dukan al’ummai a cikin shekaru biyu.’” Da wannan, annabi Irmiya ya yi tafiyarsa. 12 Ba a dade ba bayan annabi Hananiya ya karya karkiya daga wuyan annabi Irmiya, sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, 13 “Je ka fada wa Hananiya cewa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, ka karya karkiyar katako, amma a wurinsa za ka sami karkiyar karfe. 14 Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa zan sa karkiyar karfe a wuyan dukan wadannan al’ummai don in sa su bauta wa Nebukadnezzar sarkin Babilon, za su kuwa bauta masa. Zan ma sa shi ya mallaki namun jeji.’” 15 Sa’an nan annabi Irmiya ya ce wa annabi Hananiya, “Ka saurara, Hananiya! Ubangiji bai aike ka ba, duk da haka ka lallashe wannan al’umma su dogara ga karya. 16 Saboda haka, ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Ina shirin kawar da kai daga fuskar duniya. A wannan shekara za ka mutu, domin ka yi wa’azin tawaye a kan Ubangiji.’” 17 A wata na bakwai na wannan shekara, annabi Hananiya ya mutu.

29 Ga abin da yake cikin wasíkar annabi Irmiya da ya aika daga Urushalima zuwa ga sauran dattawan da suka ragu a cikin masu zaman bauta da kuma zuwa ga firistoci, annabawa da kuma dukan sauran mutanen da Nebukadnezzar ya kwashe zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon. 2 (Wannan ya faru bayan Sarki Yekoniya da mahaifyar sarauniya, shugabannin fada da kuma dukan shugabannin Yahuda da Urushalima, gwanayen sana’da masu sassaka suka tafi zaman bauta daga Urushalima.) 3 Ya ba da wasíkar ta hannun Eleyasa dan Shafan da Gemariya dan Hilkiya, wadanda Zedekiya sarkin Yahuda ya aika wurin Sarki Nebukadnezzar a Babilon. Wasíkar ta ce, 4 Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah

na Isra’ila, yana cewa ga dukan wadanda aka kwashe zuwa zaman bauta daga Urushalima zuwa Babilon. 5 “Ku gina gidaje ku zauna; ku dasa gonaki ku kuma ci abin da suka haifar. 6 Ku yi aure ku kuma haifi’ya’ya maza da mata; ku nemi mata wa’ya’yancku maza, ku kuma ba da’ya’yancku mata ga aure, saboda su ma za su haifi’ya’ya maza da mata. Ku riþabbganya a can, kada ku ragu. 7 Haka kuma, ku nemi zaman salama da cin gaba a birnin da aka kai ku zaman bauta. Ku yi addu’ga Ubangiji saboda birnin, domin in ya ci gaba, ku ma za ku ci gaba.” 8 I, ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila yana cewa, “Kada ku bar annabawa da masu sihiri a cikinku su rude ku. Kada ku saurari mafarkan da dä kuke karfafa su su yi. 9 Suna muku annabcin karya da sunana. Ban aike su ba,” in ji Ubangiji. 10 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Sa’ad da shekaru saba’in suka cika a Babilon, zan zo muku in cika alkawarin alherina don in komo da ku zuwa wannan wuri. 11 Gama na san shirye-shiryen da na yi muku,” in ji Ubangiji, “shirye-shiryen cin gaba ba na cutarwa ba, shirye-shiryen ba ku sa zuciya da kuma na nan gaba. 12 Sa’an nan za ku kira gare ni ku zo ku kuma yi addu’ga gare ni, zan kuwa ji ku. 13 Za ku neme ni ku kuwa same ni sa’ad da kuka neme ni da dukan zuciyarku. 14 Za ku same ni,” in ji Ubangiji, “zan kuma komo da ku daga bauta. Zan tattaro ku daga dukan al’ummai in sa ku inda na kore ku,” in ji Ubangiji, “zan kuma komo da ku zuwa wurin da na kwashe ku zuwa zaman bauta.” 15 Za ku iya ce, “Ubangiji ya tā da annabawa saboda mu a Babilon.” 16 Amma ga abin da Ubangiji yana cewa game da sarki, wanda yake zaune a kursiyan Dawuda da kuma dukan mutanen da suka ragu a wannan birni, yan’uwanku wadanda ba su tafi tare da ku zuwa zaman bauta ba. 17 I, ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “Zan aika da takobi, yunwa da annoba a kansu zan kuma sa su zama kamar baure marar amfanî da suka yi munin da ba a iya ci. 18 Zan fafare su da takobi, yunwa da annoba zan kuma sa su zama abin kyama ga dukan mulkokin duniya da kuma abin la’ana da abin bantsoro, abin dariya da abin reni, a cikin dukan al’umman da aka kore su zuwa. 19 Gama ba su saurari maganata ba,” in ji Ubangiji, “maganar da na aika gare su sau da sau ta bayina annabawa. Ku kuma masu zaman bauta ba ku saurara ba,” in ji Ubangiji. 20 Saboda haka, ku ji maganar Ubangiji, dukanku masu zaman bauta wadanda na aika daga Urushalima zuwa Babilon.

21 Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa game da Ahab dan Kolahiya da Zedekiya dan Ma'asehiya, wadanda suke muku annabci karya da sunana. "Zan ba da su ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, zai kuwa kashe su a gabon idanunku. **22** Saboda su, dukan masu zaman bauta daga Yahuda wadanda suke a Babilon za su yi amfani da wannan la'ana cewa, 'Ubangiji ka yi da mu kamar Zedekiya da Ahab wadanda sarkin Babilon ya kone da wuta.' **23** Gama sun aikata munanan abubuwa a Isra'ila; sun yi zina da matan makwabtsu kuma da sunana suka yi karya, wadanda ban fada musu su yi ba. Na san wannan kuma ni shaida ne ga haka," in ji Ubangiji. **24** Fada wa Shemahiya mutumin Nehelam, **25** "Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'ila, yana cewa ka aika da wasiku da sunanka ga dukan mutane a Urushalima, zuwa ga Zefaniya dan Ma'asehiya firist da kuma ga sauran firistoci. Ka ce wa Zefaniya, **26** 'Ubangiji ya nasa ka firist a wurin Yehohiyada don ka lura da gidan Ubangiji; ya kamata ka sa kowane mahaukaci wanda yake yi kamar annabi cikin turu da kuma a kangi. **27** To, me ya sa ba ka tsawata wa Irmiya daga Anatot, wanda yana dauka kansa annabi a cikinku ba? **28** Ya aiko mana da sakonsa a Babilon cewa zai dauki lokaci kwarai. Saboda haka ku gina gidaje ku zauna; ku dasa gonaki ku kuma ci abin da suka haifar." **29** Zefaniya firist kuwa, ya karanta wasikar annabi Irmiya. **30** Sa'an nan maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, **31** "Ka aika da wannan sako zuwa ga dukan masu zaman bauta cewa, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa game da Shemahiya, mutumin Nehelam. Domin Shemahiya ya yi muku annabci, ko da yake ban aike shi ba, ya kuma sa kuka gaskata karya, **32** ga abin da Ubangiji yana cewa, tabbatace zan hukunta Shemahiya mutumin Nehelam da zuriyarsa. Ba zai kasance da wani da ya rage a cikin warman mutane ba, ba kuwa zai ga abubuwa alherin da zan yi wa mutanena ba, in ji Ubangiji, domin ya yi wa'azin tawaye a kaina."

30 Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga Ubangiji. **2**

"Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila, yana cewa, 'Ka rubuta a cikin littafi dukan maganganun da na yi maka. **3** Kwanaki suna zuwa,' in ji Ubangiji, 'sa'ad da zan komo da mutanena Isra'ila da Yahuda daga bauta in kuma mado da su ga kasar da na ba wa kakanninsu mallaka,' in ji Ubangiji." **4** Ga kalmomin Ubangiji da ya yi game da Isra'ila da Yahuda, **5** "Ga abin da Ubangiji

yana cewa, "Ana jin kukan tsoro, razana, ba salama ba. **6** Ku tambaya ku ji. Namiji zai iya haifi'ya'ya? To, me ya sa kuke ganin kowane mai karfi da hannuwansa a kwankwaso kamar mace mai na'kuda, kowace fuska ta koma fari? **7** Kaito, gama wannan rana za tā zama mai girma! Babu kamar ta. Zai zama lokacin wahala wa Yakub, amma za a cece shi daga cikinta. **8** "A wannan rana," in ji Ubangiji Madaukaki, 'Zan karya karkiya daga wuyansu zan kuma cire musu kangi; ba'ki ba za su kara bautar da su ba. **9** A maimakon haka, za su bauta wa Ubangiji Allahnsu Dawuda sarkinsu kuwa, wanda na tayar musu. **10** "Saboda haka kada ka ji tsoro, ya Yakub bawana; kada ka karai, ya Isra'ila," in ji Ubangiji. 'Tabbatace zan cece ka daga wuri mai nesa, zuriyarka daga kasar zaman bautansu. Yakub zai sami salama da zaman lafiya, kuma ba wanda zai sa ya ji tsoro. **11** Ina tare da kai zan kuma cece ka,' in ji Ubangiji. 'Ko da yake na hallakar da dukan al'umma gaba daya a inda na warwatsa ku, ba zan hallaka ku gaba daya ba. Zan hore ku amma da adalci kadai; ba zan kyale ku ku tafi gaba daya ba hukunci ba.' **12** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Mikinku marar warkewa ne, raunin da kuka ji ya sha karfin warkarwa. **13** Babu wanda zai yi roko saboda damuarku, ba magani domin mikinku babu warkarwa dominiku. **14** Dukan abokanku sun manta da ku; ba su kara kulawa da ku. Na buge ku kamar yadda abokin gāba zai yi na kuma hukunta ku yadda mai mugunta zai yi, domin laifinku da girma yake zunubanku kuma da yawa suke. **15** Me ya sa kuke kuka a kan mikinku, wahalarku da ba ta da magani? Domin laifinku da girma yake da kuma zunubanku masu yawa na yi muku wadannan abubuwa. **16** "Amma duk wanda ya cinye ku za a cinye shi; dukan abokan gābanku za su tafi zaman bauta. Wadanda suka washe ku su ma za a washe su; dukan wadanda suka mai da ku ganima su ma zan mai da su ganima. **17** Amma zan mayar muku da lafiya in kuma warkar da mikinku," in ji Ubangiji, 'domin ana ce da ku yasassu, Sihiyona wadda ba wanda ya kula da ita.' **18** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Zan mayar da wadatar tentin Yakub in kuma ji tausayin wuraren zamansa; za a sāke gina birnin a kufansa, fadar kuwa za tā tsaya a wurin da ya dace da ita. **19** Daga gare su wafoki za su fito na godiya da kuma sowa ta farin ciki. Zan ribabbanya su, ba za su kuwa ragu ba; zan kawo musu daukaka, ba kuwa za a kaskanta su ba. **20** 'Ya'yansu za su kasance kamar a kwanakin dā

jama'arsu kuma za su kahu a gabana; zan hukunta duk wanda ya zalunce su. **21** Shugabansu zai zama daya daga cikinsu; mai mulkinsu zai taso daga cikinsu. Zan kawo shi kusa zai kuma zo kusa da ni, gama wane ne zai miķa kansa don yă yi kusa da ni?" In ji Ubangiji. **22** 'Saboda haka za ku zama mutanena, ni kuwa in zama Allahnku.' **23** Ga shi, hadarin Ubangiji zai fasu cikin hasala, iskar guguwa mai hurawa a kan kawunan mugaye. **24** Fushi mai zafi na Ubangiji ba zai kawu ba sai ya cika manufofin zuciyarsa gaba daya. A kwanaki masu zuwa za ku gane wannan.

31 "A lokacin nan, zan zama Allah na dukan kabilan

Isra'ilā, za su kuma zama mutanena," in ji Ubangiji. **2** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Mutanen da suka tsere wa takobi za su sami tagomashi a hamada; zan zo don in ba da hutu ga Isra'ilā." **3** Ubangiji ya bayyana mana a dā, yana cewa, "Na kaunace ku da madawwamiyar kauna; na janye ku da kauna marar iyaka. **4** Zan sāke gina ki za ki kuwa sāke ginuwa, ya Budurwar Isra'ilā. Za ki kuma dauki ganganki ki fita don ki yi rawa da masu farin ciki. **5** Za ki sāke dasa gonakin inabi a kan tussan Samariya; manoma za su yi shuka a kansu su kuma ji dadin amfaninsu. **6** Za a yi ranar da matsara za su tā da murya a kan tuddan Efraim su ce, 'Ku zo, bari mu haura Sihiyona, zuwa wurin Ubangiji Allahnmu.' **7** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Ku rera don farin ciki wa Yakub; ku yi sowa don al'ummai da suke nesa. Ka sa a ji yabanku, ku kuma ce, 'Ya Ubangiji ka ceci mutanenka, raguwār Isra'ilā.' **8** Ga shi, zan kawo su daga kasar arewa in tattara su daga iyakar duniya. A cikinsu makafi da guragu za su kasance, mata masu ciki da matan da suke naķuda; jama'a mai yawan gaske za su komo. **9** Za su zo da kuka; za su yi addu'a yayinda nake komo da su. Zan bishe su kusa da rafuffukan ruwa a miķakkıyar hanya inda ba za su yi tuntube ba, domin ni ne mahaifin Isra'ilā, Efraim kuma dan farina ne. **10** "Ku ji maganar Ubangiji, ya al'ummai; ku yi shelarta a gaban teku masu nesa cewa, 'Shi wanda ya watsar da Isra'ilā zai tattara su zai kuma lura da garkensa kamar makiyyat.' **11** Gama Ubangiji zai fanshi Yaķub zai cece su daga hannun wadanda suka fi su karfi. **12** Za su zo su yi sowa don farin ciki a kwankolin Sihiyona; za su yi farin ciki cikin yalwar Ubangiji hatsi, sabon ruwan inabi da mai, 'ya'yan garken tumaki da na shanu. Za su zama kamar gonar da aka yi wa banruwa, ba za su kara yin baķin ciki

ba. **13** 'Yan mata za su yi rawa su kuma yi murna, haka ma samari da tsoaffi. Zan mai da makokinsu farin ciki; zan ta'azantar da su in kuma sa su yi farin ciki a maimakon baķin ciki. **14** Zan kosar da firistoci da yalwa, mutanena kuma za su cika da yalwa,' in ji Ubangiji. **15** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "An ji murya daga Rama, makoki da kuka mai zafi, Rahila tana kuka domin'ya'yanta ta kuma fi a ta'azantar da ita domin'ya'yanta ba su." **16** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Hana muryarki kuka da kuma idanunki hawaye, gama za a sāka wa aikinki," in ji Ubangiji. "Za su komo daga kasar abokin gāba. **17** Saboda haka akwai sa zuciya domin nan gaba," in ji Ubangiji. "Ya'yanki za su komo kasarsu. **18** "Tabbataccé na ji gurnanin Efraim yana cewa, 'Ka hore ni kamar dan marafi mai kin ji, na kuwa horu. Ka mayar da ni, zan kuwa dawo, domin kai ne Ubangiji Allahna. **19** Bayan na kauce, sai na tuba; bayan na gane, sai na sunkuyar da kaina. Na ji kunya da kaskanci domin ina dauke da kunyar kuruciyata.' **20** Efraim ba kaunataccen dana ba ne, dan da nake jin dadinsa? Ko da yake sau da dama ina maganar gāba a kansa, duk da haka nakan tuna da shi. Saboda haka zuciyata tana marmarinsa; ina da jinkai mai girma dominса," in ji Ubangiji. **21** "Ki kafa alamun hanya; ki sa shaidun bishewa. Ki lura da babbar hanya da kyau, hanyar da kika bi. Ki komo, ya Budurwar Isra'ilā, ki komo zuwa garuruwanki. **22** Har yaushe za ki yi ta yawo, Ya'ya marar aminci? Ubangiji zai Kirkiro sabon abu a duniya mace za tā kewaye namiji." **23** Ga abin da Ubangiji Madfaukaki, Allah na Isra'ilā yana cewa, "Sa'ad da na komo da su daga bauta mutane a kasar Yahuda da cikin garuruwanta za su sāke yi amfani da wadannan kalmomi. 'Ubangiji ya albarkace ka, ya mazauni mai adalci, ya tsarkakan dutse.' **24** Mutane za su zauna tare a Yahuda da dukan garuruwansa, manoma da wadanda suke yawo da garkunansu. **25** Zan wartsake wadanda suka gajji in kuma kosar da wadanda ransu ya yi yaushi." **26** A kan wannan na farka na duba kewaye. Barcina ya yi mini dadi. **27** "Kwanaki suna zuwa," in ji Ubangiji, "sa'ad da zan kafa gidan Isra'ilā da gidan Yahuda da'ya'yan mutane da na dabbobi. **28** Kamar yadda na lura da su don su tumbuķe su kuma rusar, su lalatar, su hallaka su kuma kawo masifa, haka zan lura da su don su gina su kuma dasa," in ji Ubangiji. **29** "A wadannan kwanaki mutane ba za su kara ce, "Ubanni suka ci'ya'yan inabi masu tsami, haķoran'ya'ya suka mutu ba." **30**

A maimako, kowa zai mutu saboda zunubinsa; duk wanda ya ci'ya'yan inabi masu tsami, hakoransa ne za su mutu. **31** "Lokaci yana zuwa," in ji Ubangiji, "sa'ad da zan yi sabon alkawari da gidan Isra'il da kuma gidan Yahuda. **32** Ba zai zama kamar alkawarin da na yi da kakanni kakanninsu ba sa'ad da na kama su da hannu na bishe su daga Masar, domin sun take alkawarina, ko da yake na zama miji a gare su," in ji Ubangiji. **33** "Ga alkawarin da zan yi da gidan Isra'il da bayan wannan lokaci," in ji Ubangiji. "Zan sa dokata a tunaninsu in kuma rubuta ta a zukatansu. Zan zama Allahnsu, za su kuma zama mutanena. **34** Mutum ba zai kara koya wa maqwabci ba, ko ya koya wa dan'uwsa cewa, 'Ka san Ubangiji,' domin duk za su san ni, daga karaminsu har zuwa babba," in ji Ubangiji. "Gama zan gafarta muguntarsu ba zan kuwa kara tuna da zunubansu ba." **35** Ga abin da Ubangiji yana cewa, shi da ya kafa rana don tā yi haske a yini shi da ya sa wata da taurari su yi haske da dare, shi da yake dama teku don rakuman ruwansa su yi ruri Ubangiji Madaukaki ne sunansa. **36** "In dai wannan kafaffiyar ka'ida ta daina aiki a gabana," in ji Ubangiji, "to, sai zuriyar Isra'il ta daina zama al'umma a gabana." **37** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "In a iya auna sammai a kuma bincike tushen duniya a karkas to, sai in ki dukan zuriyar Isra'il ke nan saboda dukan abin da suka yi," in ji Ubangiji. **38** "Kwanaki suna zuwa," in ji Ubangiji, "sa'ad da za a sâke gina wannan birni domina daga Hasumiyar Hananel zuwa Kofar Kusurwa. **39** Ma'auni zai miķe daga can ya nauza kai tsaye zuwa tudun Gareb sa'an nan ya juya zuwa Gowa. **40** Dukan kwarin da ake zubar da toka da kuma gawawwaki, da dukan lambatun da suke can har zuwa Kwarin Kidron a gabas zuwa kusurwar Kofar Doki, za su zama mai tsarki ga Ubangiji. Ba za a kara tumfuke birnin ko a rushe shi ba."

32 Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga Ubangiji a shekara ta goma ta Zedekiya sarkin Yahuda, wanda ya kasance shekara ta goma sha takwas ta Nebukadnezzar. **2** Sojojin sarkin Babilon a lokacin suna kawanya wa Urushalima annabi Irmiya kuwa yana a tsare a sansanin matsara a fadar Yahuda. **3** Zedekiya sarkin Yahuda fa ya sa shi a kurkuku yana cewa, "Don me kake yin annabci? Ka ce, 'Ga abin da Ubangiji yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga sarkin Babilon, zai kuwa cinye ta. **4** Zedekiya sarkin Yahuda ba zai kubuta daga hannuwan Babiloniwaya

ba amma tabbatacce za a ba da shi ga sarkin Babilon, zai kuwa yi masa magana fuska da fuska ya kuma gan shi da idanunsa. **5** Zai kai Zedekiya Babilon, inda zai zauna har sai ya magance shi, in ji Ubangiji. In ka yi yaki da Babiloniwaya, ba za ka yi nasara ba." **6** Irmiya ya ce, "Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **7** Hananel dan Shallum dan'uwan mahaifinka zai zo wurinka ya ce, 'Saya filina a Anatot, domin a matsayinka na dangi na kurkusa hakkinka ne kuma kai ya wajaba ka saye shi.' **8** "Sa'an nan, kamar dai yadda Ubangiji ya fada, sai ga Hananel yaron dan'uwan mahaifina ya zo wurina a sansanin matsara ya ce, 'Saya filina a Anatot a yankin Benyamin. Da yake hakkinka ne ka fanshe shi ka kuma mallake shi, ka sayo shi wa kanka.' "Sai na gane cewa wannan maganar Ubangiji ce; **9** saboda haka sai na saye filin a Anatot daga hannun Hananel yaron dan'uwan mahaifina na kuma auna masa shekel goma sha bakwai na azurfa. **10** Na sa hannu a takarda, na buga hatimi na like, na sami shaidu na kuwa auna shekel a ma'auni. **11** Na dauki takardar ciniki, takardar da aka rubuta sharufan a ciki, da kuma takardar da ba a like ba, **12** na kuma ba wa Baruk dan Neriya, dan Masehiya, wannan takarda a gaban Hananel yaron dan'uwan mahaifina da kuma a gaban shaidun da suka sa hannu a takardan ciniki da kuma a gaban dukan Yahudawan da suke zaune a sansanin matsaran. **13** "A gabansu na yi wa Baruk wadannan umarnai cewa, **14** 'Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'il, yana cewa ka dauki wadannan takardun ciniki, wanda aka like da wanda ba a like ba, ka sa su a cikin tulun yumbu don kada su lalace. **15** Gama ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'il, yana cewa za a sâke saye gidaje, filaye da gonakin inabi a wannan kasa.' **16** "Bayan na ba da takardun ciniki ga Baruk dan Neriya, sai na yi addu'a ga Ubangiji na ce, **17** "A, Ubangiji Mai Iko Duka, ka yi sammai da duniya ta wurin ikonka mai girma da kuma hannunka mai iko. Ba abin da ya gagare ka. **18** Kakan nuna kauna ga dubbai amma kakan hukunta'ya'ya saboda laifin ubanninsu a bayansu. Ya mai girma da kuma Allah mai iko, wanda sunansa ne Ubangiji Madaukaki, **19** manufofinka da girma suke, ayyukanka kuma masu girma ne. Idanunka suna a bude ga dukan hanyoyin mutane; kakan sâka wa kowa gwargwadon halinsa yadda ya dace. **20** Ka aikata ayyukan banmamaki da kuma al'ajabai a Masar ka kuma ci gaba da su har yā zuwa yau, a Isra'il da

kuma a cikin dukan'yan adam, ka kuma sami sunan da har yanzu yake naka. **21** Ka fitar da mutanenka Isra'ila daga Masar da alamu da abubuwa banmamaki, ta wurin hannu mai iko da kuma hannu mai karfi tare da banrazana mai girma. **22** Ka ba su wannan kasa da ka rantse za ka ba wa kakanni kakanninsu, kasa mai Zub da madara da zuma. **23** Suka shiga suka mallake ta, amma ba su yi maka biyayya ba, ba su kuma bi dokarka ba; ba su yi abin da ka umarce su ba. Saboda haka ka kawo masifa a kansu. **24** "Duba yadda aka gina mahaurai don a kame birni. Saboda takobi, yunwa da annoba, za a ba da birnin ga Babiloniwaya wadanda suka kewaye shi da yaki. Abin da ka fada ya faru, yadda kake gani yanzu. **25** Ko da yake za a ba da birnin ga Babiloniwaya, kai, ya Ubangiji Mai Iko Duka, ka ce mini, 'Sayé fili da azurfa ka kuma sa a shaida cinikin.' **26** Sa'an nan maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, **27** "Ni ne Ubangiji Allah na dukan'yan adam. Akwai wani abin da ya gagare ni? **28** Saboda haka, ga abin da Ubangiji yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga Babiloniwaya da kuma ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, wanda zai yake ta. **29** Babiloniwayan da suke yaki da wannan birni za su zo ciki su cinna masa wuta; tare da gidaje inda mutane suka tsokane ni na yi fushi ta wurin kona turare a rufin dafkuna wa Ba'al suka Zub da hadayun sha wa wadansu alloli. **30** "Mutanen Isra'ila da na Yahuda ba abin da suka yi sai mugunta a gabana daga kuruciyarsu; tabbatacce, mutanen Isra'ila ba su yi kome ba sai dai tsokane ni da abin da hannuwansu suka yi, in ji Ubangiji. **31** Daga ranar da aka gina ta har zuwa yanzu, wannan birni ta tā da fushina da hasalata da dole a kawar da ita daga gabana. **32** Mutanen Isra'ila da na Yahuda sun tsokane ni ta wurin dukan muguntar da suka aikata su, sarakunansu da fadawansu, firistocinsu da annabawa, mutanen Yahuda da mutanen Urushalima. **33** Sun juya mini bayansu ba fuskokinsu ba; ko da yake na koyar da su sau da sau, ba su saurara ko bi horo na ba. **34** Sun kafa gumakansu na bankyama a cikin haikalina wanda ake kira da sunana, sun kuwa kazantar da shi. **35** Sun gina masujadai kan tudu wa Ba'al a Kwarin Ben Hinnom don su miš'a'yansu maza da mata hadaya ga Molek, ko da yake ban taba umarce su ba, bai kuma zo mini cewa su yi abin bankyama irin wannan ba ta haka suka sa Yahuda ya yi zunubi. **36** "Kana cewa game da wannan birni, 'Ta wurin takobi, yunwa da annoba za a ba da shi ga

sarkin Babilon'; amma ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila yana cewa **37** tabbatacce zan tattara su daga dukan kasashen da na kore su zuwa cikin fushina da hasalata mai girma; zan komo da su wurin nan in sa su zauna lafiya. **38** Za su zama mutanena, ni kuwa in zama Allahnsu. **39** Zan ba su zuciya daya da aiki daya, don kulum su ji tsorona domin amfaninsu da kuma amfanin'ya'yansu a bayansu. **40** Zan yi madawwamin alkawari da su. Ba zan taba barin aikata musu alheri ba, zan kuma iza su su ji tsorona, don kada su kara juya daga gare ni. **41** Zan yi farin ciki a yin musu alheri, tabbatacce zan su dasa a wannan kasa da dukan zuciyata da dukan raina. **42** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, yadda na kawo dukan wannan masifa a kan wannan mutane, haka zan ba su wadatar da na yi musu alkawari. **43** Za a sāke sayi filaye a wannan kasa da kuka ce, 'Kango ce, ba mutane ko dabbobi, gama an ba da ita ga Babiloniwaya.' **44** Za a sayi filaye da azurfa, a kuma sa hannu a takardan ciniki, a like a kuma shaida a yankin Benyamin, a kauyukan kewayan Urushalima, a garuruwan Yahuda da kuma a garuruwan kasar tudu, na yammancin gindin dutse da na Negeb, domin zan maido da wadatarsu, in ji Ubangiji."

33 Yayinda Irmiya yana a tsare a sansanin matsara, sai maganar Ubangiji ta zo masa sau na biyu cewa, **2** "Ga abin da Ubangiji yana cewa, shi da ya halicci duniya, Ubangiji wanda ya siffanta ta ya kuma kafa ta, Ubangiji ne sunansa. **3** 'Kira gare ni zan kuwa amsa maka in kuma fada maka manyan abubuwan da ba a iya kaiwa, da ba ka sani ba.' **4** Gama ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'ila yana cewa game da gidaje a wannan birni da fadodin Yahuda da aka rurrushe domin a yi amfani da su a kan mahaurai da kuma takobi **5** a yaki da Babiloniwaya. 'Za su cika da gawawwakin mutane wadanda na kashe da fushina da hasalata. Zan boye fuskata wa wannan birni saboda dukan muguntarsu. **6** "Duk da haka, zan kawo lafiya da warkarwa gare ta; zan warkar da mutanena in kuma wadata su da salama da zama lafiya. **7** Zan komo da Yahuda da Isra'ila daga bauta zan kuma sāke gina su kamar yadda suke a dā. **8** Zan tsarkake su daga dukan zunubin da suka yi mini zan kuma gafarta musu dukan zunubansu na yin mini tawaye. **9** Sa'an nan birnin nan za tā sa in zama sananne, farin ciki, yabo da girma a gabon dukan al'ummai a duniya da suka ji abubuwa masu kyau da na yi mata; za su kuma yi

mamaki su kuma yi rawan jiki saboda yalwar wadata da salamar da na ba ta.’ 10 “Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Kuna cewa game da wannan wuri, “Kango ne, babu mutane ko dabbobi.” Duk da haka a cikin garuruwan Yahuda da titunan Urushalima da aka yashe, inda ba mutane ko dabbobi, za a sâke jin 11 sowâta farin ciki da murna, muryoyin amaryâ da na ango, da muryoyin wadanda suka kawo hadayun salama a gidan Ubangiji suna cewa, ““Ku yi godiya ga Ubangiji Madaukaki, gama Ubangiji mai alheri ne; kaunarsa za tâ dawwama har abada.” Gama zan mayar da wadatar kasar kamar yadda suke a dâ,’ in ji Ubangiji. 12 “Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, ‘A wannan wuri, kango da babu mutane ko dabbobi, cikin dukan garuruwansa za a sâke kasance da wurin kiwo don makiyaya su hutar da garkunansu. 13 A cikin garuruwan kasar tudu, garuruwan yammancin gindin dutse da na Negeb, a yankin Benyamin, a cikin kauyuka kewayen Urushalima da kuma a cikin garuruwan Yahuda, garkuna za su sâke bi a karkashin hannun mai fidayawa,’ in ji Ubangiji. 14 ““Kwanaki suna zuwa,’ in ji Ubangiji, ‘sa’ad da zan cika alkawarin alheri da na yi wa gidan Isra’ila da kuma gidan Yahuda. 15 “A wadannan kwanaki da kuma a wannan lokaci zan tâ da Reshe mai adalci daga zuriyar Dawuda; zai yi abin da yake daidai da kuma gaskiya a kasar. 16 A kwanakin nan zan ceci Yahuda Urushalima kuma za tâ zauna lafiya. Sunan da za a kira ta shi ne, Ubangiji Adalcinmu.’ 17 Gama ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Dawuda ba zai taba rasa mutumin da zai zauna a gadon sarautar Isra’ila ba, 18 ba kuwa firistoci wadanda suke Lawiyawa za su rasa mutumin da zai ci gaba da tsaya a gabana don miâ hadayun konawa, ya kona hadayun hatsi ya kuma miâ sadakoki ba.’” 19 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, 20 “Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘In ka tâ da alkawarina na rana da kuma alkawarina na dare, har dare da rana ba za su kara bayyana a kâyyadaddun lokutansu ba, 21 to, sai a tâ da alkawarina da Dawuda bawana da alkawarina da Lawiyawan da suke firistoci masu hidima a gabana, Dawuda kuma ba zai kara kasance da zuriyar da za tâ yi mulki. 22 Zan sa zuriyar Dawuda bawana da kuma Lawiyawan da suke hidima a gabana su yi yawa kamar taurarin sararin sama da kuma yashin bakin tekun da ba a iya fidaya.”” 23 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, 24 “Ba ka lura ba cewa wadannan mutane suna cewa, ‘Ubangiji ya ki masarautai biyu da

ya zaba?’ Saboda haka suka rena mutanena ba sa kara daukansu a matsayin al’umma. 25 Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘In ban kafa alkawarina game da rana da kuma game da dare ba in kuma gyara dokokin sama da duniya ba, 26 to zan ki zuriyar Yakub da na Dawuda bawana ba zan kuma zabi daya daga cikin ‘ya’yansa maza ya yi mulki a kan zuriyar Ibrahim, Ishaku da Yakub ba. Gama zan mayar da wadatursu in kuma yi musu jinkai.”

34 Yayinda Nebukadnezzar sarkin Babilon da dukan sojojinsa da kuma dukan mulkokinsa da mutanen masarautar da yake mulki suna yakî da Urushalima da dukan garuruwan da suke kewaye, sai wannan magana ta zo wa Irmiya daga wurin Ubangiji cewa, 2 “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, yana cewa ka tafi wurin Zedekiya sarkin Yahuda ka fada masa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, ina gab da ba da wannan birni ga sarkin Babilon, zai kuwa kone ta. 3 Ba za ka tsere daga hannunsa ba amma tabbatacce za a kama ka a kuma ba da kai gare shi. Za ka ga sarkin Babilon da idanunka, zai kuwa yi magana da kai fuska da fuska. Za ka kuwa tafi Babilon. 4 “Duk da haka ka ji alkawarin Ubangiji, ya Zedekiya sarkin Yahuda. Ga abin da Ubangiji yake cewa game da kai. Ba za ka mutu ta takobi ba; 5 za ka mutu cikin salama. Yadda mutane suka kuna wutardan jana’iza don girmama kakanninka, sarakunan da suka riga ka, haka za su kuna wuta don girmama da kuma makokinka suna cewa, “Kaito, ya maigida!” Ni kaina na yi wannan alkawari, in ji Ubangiji.”” 6 Sa’an nan annabi Irmiya ya fadî dukan wannan wa Zedekiya sarkin Yahuda, a Urushalima, 7 yayinda sojojin sarkin Babilon suna yakî da Urushalima da sauran garuruwan Yahuda wadanda suka ragu, Lakish da Azeka. Wadannan su ne birane masu katanga kadai a Yahuda. 8 Maganar ta zo wa Irmiya daga Ubangiji bayan Sarki Zedekiya ya yi yarjejeniya da duka mutane a Urushalima ya yi shelar’yanci wa bayi. 9 Kowa ya’yantar da bayinsa da suke Ibraniyawa, maza da mata; kada kowa ya rike bawa wanda yake mutumin Yahuda. 10 Saboda haka dukan fadawa da mutane suka yi yarjejeniyar cewa za su’yantar da bayinsu maza da mata ba za su kuwa kara rike su bayi ba. Suka yarda, suka kuma sake su. 11 Amma daga bayan suka canja ra’ayoyinsu suka mado bayinsu suka kuma sâke bautar da su. 12 Sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, 13 “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, yana cewa na yi alkawari da kakanni-

kakanninku sa'ad da na fitar da su daga Masar, daga kasar bauta. Na ce, **14** 'A kowace shekara ta bakwai dole kowannenku yă'yantar da duk wani dan'uwa mutumin Ibraniyawa wanda aka sayar masa. Bayan ya yi muku hidima shekaru shida, dole ku bar shi yă tafi'yantacce.' Amma kakanninku ba su saurare ni ba, ba su ji ni ba. **15** Bai dade ba da kuka tuba, kuka kuma yi abin da yake mai kyau a idona. Kowannenku ya yi shelar'yanci ga dan'uwansa. Kun ma yi yarjejeniya a gabana a gidan da ake kira da Sunana. **16** Amma yanzu kun juya kun kuma bata sunana; kowannenku ya mayar da bayi maza da matan da kuka'yantar su tafi inda suka ga dama. Kun sâke tilasta su su zama bayinku. **17** "Saboda haka, ga abin da Ubangiji yana cewa, kun yi mini rashin biyayya; ba ku yi shelar'yanci don'yan'uwanku ba. Saboda haka yanzu na yi muku shelar'yanci in ji Ubangiji,'yanci ga mutuwa ta takobi, annoba da kuma yunwa. Zan sa ku zama abin kyama ga sauran mulkokin duniya. **18** Mutanen da suka keta alkawarina da ba su cika sharufan alkawarin da suka yi a gabana ba, zan yi da su kamar dan marakin da suka yanka biyu suka bi ta tsakiyarsa. **19** Shugabannin Yahuda da Urushalima, fadawa, firistoci da kuma dukan mutanen kasar wadanda suka bi tsakanin dan marakin da aka yanka, **20** zan ba da su ga abokan gâbansu wadanda suke neman ransu. Gawawwakinsu za su zama abincin tsuntsayen sararin sama da na namun jeji. **21** "Zan ba da Zedekiya sarkin Yahuda da fadawansa ga abokan gâbansu wadanda suke neman ransu, ga sojojin sarkin Babilon, wadanda suke janye daga gare ku. **22** Zan yi umarni, in ji Ubangiji, zan kuma komo da su wannan birni. Za su kuwa yi yaki da ita, su kwace ta su kuma kone ta. Zan kuma mai da garuruwan Yahuda kufai don kada wani ya zauna a can."

35 Ga maganar da ta zo wa Irmiya daga wurin Ubangiji a lokacin mulkin Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda. **2** "Ka tafi wurin iyalin Rekabawa ka gayyace su su zo a daya daga cikin dâkunan da suke gefe a gidan Ubangiji ka kuma ba su ruwan inabi su sha." **3** Sai na tafi don in kawo Ya'azaniya dan Irmiya, dan Habazziniya, da'yan'uwansa da kuma dukan'ya'yansa maza, dukan iyalin Rekabawa. **4** Na kawo su cikin gidan Ubangiji, a cikin dâkin'ya'yan Hanan dan Igda'liya maza mutumin Allah. Dakin ne kusa da dâkin fadawa, wanda yake bisa na Ma'a'sehiya dan Shallum mai tsaron kofa. **5** Sai na ajiye kwarya

cike da ruwan inabi da wadansu kwaf a gaban iyalin Rekabawa na kuma ce musu, "Ku sha ruwan inabin." **6** Amma sai suka amsa suka ce, "Ba ma shan ruwan inabi, domin kakam mu Yehonadab dan Rekab ya umarce mu cewa, 'Ko ku, ko zuriyarku kada ku sha ruwan inabi. **7** Haka kuma ba za ku gina gidaje, ku dasa iri ko ku nome gonakin inabi ba; kada ku kasance da wani daga cikin wadannan abubuwa, amma dole kulum ku zauna a tentuna. Ta haka za ku yi dogon rai a cikin kasar ba'kuncinku.' **8** Mun yi biyayya da kome da kakanmu Yehonadab dan Rekab ya umarce mu. Mu ko matanmu ko'ya'yanmu maza da mata ba mu taba shan ruwan inabi ba **9** ba mu kuma gina gidaje mu zauna a ciki ba ko mu yi gonakin inabi, gonaki ko hatsi ba. **10** Mun yi rayuwarmu a cikin tentuna mun kuma yi biyayya kwarai da kowane abin da kakanmu Yehonadab ya umarce mu. **11** Amma da Nebukadnezzar sarkin Babilon ya kawo wa kasan nan hari, sai muka ce, 'Ku zo, dole mu tafi Urushalima don mu tsira daga Babiloniyyawa da kuma sojojin Arameyawa.' Saboda haka ne muke a Urushalima." **12** Sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, **13** "Ga abin da Ubangiji, Mafa'kaki, Allah na Isra'il'a, yana cewa ka tafi ka fada wa mutanen Yahuda da kuma mutanen Urushalima cewa, 'Ba za ku koyi darasi ku kuma yi biyayya da maganata ba?' In ji Ubangiji. **14** 'Yehonadab dan Rekab ya umarci'ya'yansa maza kada su sha ruwan inabi sun kuma kiyaye wannan umarni. Har yă zuwa yau ba sa shan ruwan inabi, domin sun yi biyayya da umarnin kakansu. Amma na yi muku magana sau da sau, duk da haka ba ku yi biyayya ba. **15** Sau da sau na aika dukan bayina annabawa gare ku. Suka ce, "Kowannenku ya juyo daga mugayen hanyoyinsa ya sabunta ayyukansa; kada yă bi wadansu alloli don yă bauta musu. Ta haka za ku zauna a cikin kasar da na ba ku da kuma kakanninku." Amma ba ku saurara ba, ba ku kuwa ji ni ba. **16** Zuriyar Yehonadab dan Rekab sun yi biyayya da umarnin da kakansu ya ba su, amma wadannan mutane ba su yi mini biyayya ba.' **17** "Saboda haka, ga abin da Ubangiji Allah Mafa'kaki, Allah na Isra'il'a, yana cewa, 'Ku saurara! Zan kawo wa Yahuda da kuma kowane mutumin da yake zama a Urushalima kowace masifar da na ambata a kansu. Na yi musu magana, amma ba su saurara ba; na kira su, amma ba su amsa ba.'" **18** Sai Irmiya ya ce wa iyalin Rekabawa, "Ga abin da Ubangiji Mafa'kaki, Allah na Isra'il'a, yana cewa,

‘Kun yi biyayya da umarnin kakanku Yehonadab kuka kuma kiyaye dukan umarnansa kuka yi kome bisa ga tsari.’ 19 Saboda haka, ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Yehonadab dan Rekab ba zai taba rasa mutumin da zai yi mini hidima ba.’”

36 A shekara ta hudu ta Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, wannan magana ta zo wa Irmiya daga wurin Ubangiji cewa, 2 “Ka dauki littafin ka rubuta dukan maganganun da na yi maka game da Isra’ila, Yahuda da kuma dukan sauran al’ummai daga lokacin da na fara maka magana a mulkin Yosiya har zuwa yanzu. 3 Watakilisa sa’ad da mutanen Yahuda suka ji game da kowace masifar da na shirya in auka musu, kowa ya juya daga muguwar hanyarsa; sa’an nan in gafarta musu muguntarsu da kuma zunubinsu.” 4 Saboda haka Irmiya ya kira Baruk dan Neriya, yayinda Irmiya yake fadar dukan wadannan maganganun da Ubangiji ya fada masa, Baruk ya rubuta su a littafin. 5 Sai Irmiya ya ce wa Baruk, “An hana ni, ba zaan tafi haikalin Ubangiji ba. 6 Saboda haka ka tafi gidan Ubangiji a ranar azumi ka karanta wa mutane daga littafin maganar Ubangiji da na shibta maka ka rubuta. Ka karanta su ga dukan mutanen Yahuda wadanda suka zo daga garuruwansu. 7 Watakilisa za su kawo kukansu a gabon Ubangiji, kowanne kuma ya juya daga muguwar hanyarsa, gama fushi da hasalar da Ubangiji ya furta a kan mutanen nan yana da girma.” 8 Sai Baruk dan Neriya ya yi dukan abin da annabi Irmiya ya ce ya yi; a haikalin Ubangiji kuwa ya karanta maganar Ubangiji daga littafin 9 A watan tara na shekara ta biyar ta Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, an yi shela a yi azumi a gabon Ubangiji ga dukan mutanen Urushalima da wadanda suka zo daga garuruwan Yahuda. 10 Daga dakin Gemariya dan Shafan magatakarda, wanda yake a fili na bisa a mashigin Sabuwarr Kofar haikali, Baruk ya karanta wa dukan mutane a haikalin Ubangiji maganar Irmiya daga littafin. 11 Sa’ad da Mikahiya dan Gemariya, dan Shafan, ya ji dukan maganar Ubangiji daga littafin, 12 sai ya sauwa zuwa dakin magatakarda a fada, inda dukan fadawa suke zaune, Elishama magatakarda, Delahiya dan Shemahiya, Elnatan dan Akbor, Gemariya dan Shafan, Zedekiya dan Hananiya, da dukan sauran fadawa. 13 Bayan Mikahiya ya fada musu kome da ya ji Baruk ya karanta wa mutane daga littafin, 14 sai dukan fadawan suka aiki Yehudi dan Netaniya, dan Shelemiya, dan Kushi, ya ce wa Baruk,

“Ka zo tare da littafin da ka karanta wa mutane.” Saboda haka Baruk dan Neriya ya tafi wurinsu tare da littafin a hannunsa. 15 Suka ce masa, “Zauna, ka karanta mana littafin.” Sai Baruk ya karanta musu littafin. 16 Da suka ji dukan maganar, sai suka dubi junia a firgice suka ce wa Baruk, “Dole mu sanar da dukan maganan nan ga sarki.” 17 Sa’an nan suka ce wa Baruk, “Fada mana yadda ka yi ka rubuta dukan wannan. Irmiya ne ya yi maka shibtar ta?” 18 Baruk ya amsa ya ce, “I, shi ne ya fada mini dukan wannan magana, na kuwa rubuta su a takarda.” 19 Sa’an nan fadawan suka ce wa Baruk, “Kai da Irmiya ku je ku buya. Kada ku bari wani ya san inda kuke.” 20 Bayan da suka ajiye littafin a dakin Elishama magatakarda, sai suka tafi wurin sarki a fili suka sanar da shi kome. 21 Sai sarki ya aiki Yehudi ya kawo littafin daga dakin Elishama magatakarda ya kuma karanta wa sarki da kuma dukan fadawan da suke tsaye kusa da shi. 22 A watan tara ne sarki kuwa yana zaune a gidansa na rani, wuta kuwa tana ci a kasko a gabansa. 23 Duk sa’ad da Yehudi ya karanta sashi uku ko hudu na littafin, sai sarkin ya sa wu’ka ya yanke su, ya zuba a wutar da take ci a kasko, da haka ya kone dukan littafin. 24 Sai sarki da dukan masu yin masa hidima wadanda suke jin maganan nan ba su firgita ba, balle su keta rigunansu. 25 Ko da yake Elnatan, Delahiya da Gemariya sun roki sarki kada ya kone littafin, bai saurare su ba. 26 A maimakon haka, sai sarki ya umarci Yerameyel dan sarki, Serahiya dan Azriyel da Shelemiya dan Abdeyel su kama Baruk marubuci da Irmiya annabi. Amma Ubangiji ya boye su. 27 Bayan sarki ya kone littafin da ya funshi maganar da Baruk ya rubuta daga shibtar Irmiya, sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, 28 “Ka dauki wani littafin ka rubuta a kansa dukan maganar da littafi na farin ya funsa, wanda Yehohiyakim sarkin Yahuda ya kone. 29 Ka kuma fada wa Yehohiyakim sarkin Yahuda cewa, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, ka kone wangan littafin ka kuma ce, “Don me ka rubuta a cikinsa, cewa lalle sarkin Babilon zai zo ya hallaka wannan kasa, zai kashe mutum duk da dabba?” 30 Saboda haka, ga abin da Ubangiji yana cewa game da Yehohiyakim sarkin Yahuda. Ba zai kasance da wani wanda zai zauna a kan gadon sarautar Dawuda ba; za a jefar da gawarsa ta sha zafi da rana da dare kuma ta sha matsanancin sanyi. 31 Zan hukunta shi da kuma’ya’yansa da masu hidimarsa saboda muguntarsu; zan kawo kowace

masifar da na furt a kansu da kuma wadanda suke zama a Urushalima da na Yahuda, domin sun ki su saurara.” **32** Sai Irmiya ta dauko wani littafi ya ba wa Baruk dan Neriya marubuci, kuma yayinda Irmiya yake shibtawa, Baruk ya rubuta a littafin dukan maganar da take a littafin da Yehohiyakim sarkin Yahuda ya kone. Ya kuma kara ire-iren maganganun nan a kansu.

37 Nebukadnezzar sarkin Babilon ya nada Zedekiya dan Yosiya sarkin Yahuda; ya yi mulki a madadin Yehohiyacin dan Yehohiyakim. **2** Shi da masu yin masa hidima da mutanen kasar ba su kula da maganar da Ubangiji ya yi ta wurin Irmiya annabi ba. **3** Sai sarki Zedekiya ya aiki Yehukal dan Shelemiya tare da firist nan Zefaniya dan Ma’asehiya da wannan safo cewa, “Ina rokonka ka yi addu'a ga Ubangiji Allahnmu saboda mu.” **4** To, fa, Irmiya ya sami’yancin kai da kawowa a cikin mutane, gama ba a riga an sa shi a kurkuku ba. **5** Sojojin Fir’aura suka fita daga Masar, sa’ad da Babiloniyyawa wadanda suke kawanya wa Urushalima suka ji labari game da su, sai suka janye daga Urushalima. **6** Sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya annabi cewa, **7** “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, yana cewa ka fada wa sarkin Yahuda, wanda ya aika a neme ni cewa, ‘Sojojin Fir’auran da suka fito su taimake ka, za su koma kasarsu, Masar. **8** Sa’an nan Babiloniyyawa za su koma su ya’ki wannan birni su ci ta su kuma kone shi.” **9** “Ga abin da Ubangiji yana cewa, kada ku rude kanku, kuna tsammani, ‘Tabbatacce Babiloniyyawa sun bar mu.’ Ba za su bari ba! **10** Ko da a ce za ku ci dukan sojojin Babiloniyan da suke ya’ki da ku har raunana ne kawai aka bari a tentunansu, za su fito su kone wannan birni.” **11** Bayan sojojin Babiloniyyawa suka janye daga Urushalima saboda sojojin Fir’aura, **12** sai Irmiya ya bar birnin don yă je yankin Benyamin ya sami rabon mallaka a cikin mutane a can. **13** Amma sa’ad da ya kai Kofar Benyamin, sai hafsa mai tsaro, wanda ake kira Iriya dan Shelemiya, dan Hananiya, ya kama shi ya kuma ce, “Kana gudu daga Babiloniyyawa ne!” **14** Sai Irmiya ya ce, “Ba gaskiya ba ce, ba na gudu daga Babiloniyyawa.” Amma Iriya bai saurare shi ba; a maimako, ya kama Irmiya ya kawo shi wurin fadawa. **15** Suka yi fushi da Irmiya suka sa aka yi masa dūka aka kuma jefa shi cikin kurkuku a gidan Yonatan magatakarda, gama an mai da gidansa ya zama kurkuku. **16** Aka sa Irmiya a can cikin kurkuku, inda ya kasance kwanaki masu

yawa. **17** Sa’an nan Sarki Zedekiya ya aika a kawo shi aka kuma kawo shi fada, inda ya tambaye shi a kadaice ya ce, “Akwai wata magana daga Ubangiji?” Irmiya ya amsa ya ce, “I, za a ba da kai ga sarkin Babilon.” **18** Sai Irmiya ya ce wa Sarki Zedekiya, “Wane laifi na yi maka ko fadawanka ko kuwa wannan mutane, da ka sa aka jefa ni cikin kurkuku? **19** Ina annabawanka wadanda suka yi maka annabci suna cewa, ‘Sarkin Babilon ba zai yake ka ko wannan kasa ba?’ **20** Amma yanzu, ranka yă dade, sarkina, ka saurara. Bari in kawo kukata a gabanka. Kada ka mai da ni gidan Yonatan magatakarda, in ba haka zan mutu a can.” **21** Sarki Zedekiya ya yi umarni a ajije Irmiya a sansanin matsara a kuma ba shi burodi daga titin masu gashin burodi kowace rana sai duka burodi a birnin ya kare. Saboda haka Irmiya ya zauna a sansanin matsara.

38 Shefatiya dan Mattan, Gedaliya dan Fashhur, Yukal dan Shelemiya da Fashhur dan Malkiya ya ji abin da Irmiya yana fada wa dukan mutane sa’ad da ya ce, **2** “Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Duk wanda ya zauna a wannan birni zai mutu ta takobi, yunwa ko annoba, amma duk wanda ya je wurin Babiloniyyawa zai rayu. Zai tsira da ransa, ya rayu.’ **3** Kuma ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Tabbatacce za a ba da wannan birni ga sojojin sarkin Babilon, wanda zai ci shi.’” **4** Sai fadawa suka ce wa sarki, “Ya kamata a kashe wannan mutum. Yana karya zuciyar sojojin da suka ragu a birnin, da zuciyar sauran mutane, ta wurin abubuwani da yake fada musu. Wannan mutum ba ya neman jin dadin zaman wannan sai dai wahala.” **5** “Yana a hannuwanku” Sarki Zedekiya ya amsa. “Sarki ba zai iya yin kome ya hana ku ba.” **6** Saboda haka suka kama Irmiya suka sa a rijiyar da ba ruwa a ciki ta Malkiya, dan sarki, wadda take a sansanin matsara. Suka saukar da Irmiya cikin rijiyar da ba ruwa da igiyi; babu ruwa a cikinta, sai laka, Irmiya ya nutse cikin laka. **7** Amma Ebed-Melek mutumin Kush, wani hafsa a fada, ya ji cewa sun sa Irmiya a rijiyar da ba ruwa. Yayinda sarki yana zama a Kofar Benyamin, **8** Ebed-Melek ya fita daga fadar ya ce masa, **9** “Ranka yă dade sarki, wadannan mutane sun yi mugun abu a duk abin da suka yi wa Irmiya annabi. Sun jefa shi cikin rijiyar da ba ruwa, inda zai mutu da yunwa gama ba sauran wani burodi a birnin.” **10** Sai sarki ya umarce Ebed-Melek mutumin Kush, “Ka dauko mutane talatin daga nan ku fid da Irmiya annabi daga rijiyar kafin ya mutu.” **11** Saboda haka Ebed-Melek ya

dauki mutane tare da shi suka shiga daki a karkashin baitulmali a cikin fada. Ya dauko wadansu tsofaffin tsummoki da tsofaffi riguna daga can ya kuma zurara su da igiya wa Irmiya a cikin rijiyar. 12 Ebed-Melek mutumin Kush ya ce wa Irmiya, “Ka sa wadannan tsummoki da tsofaffin rigunan a hammatarka, ya zarga igiya.” Irmiya ya yi haka, 13 suka kuma ja shi sama da igiya suka fid da shi daga rijiyar. Irmiya kuwa ya zauna a sansanin matsara. 14 Sai Sarki Zedekiya ya aika a kawo Irmiya annabi, ya sa aka kawo shi a kofa ta uku ta haikal Ubangiji. Sai sarki ya ce wa Irmiya, “Zan tambaye ka wani abu, kada ka boye mini wani abu.” 15 Irmiya ya ce wa Zedekiya, “In na ba ka amsa, ba za ka kashe ni ba? Ko da na ba ka shawara, ba za ka saurare ni ba.” 16 Amma Sarki Zedekiya ya yi wannan rantsuwa a kadaice ga Irmiya cewa, “Muddin Ubangiji yana a raye, wanda ya ba mu numfashi, ba zan kashe ka ko in ba da kai ga wadanda suke neman ranka ba.” 17 Sa’an nan Irmiya ya ce wa Zedekiya, “Ga abin da Ubangiji Allah Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘In ka miña wuya ga hafshoshin sarkin Babilon, za a bar ka da rai ba za a kuma kone wannan birni ba; da kai da iyalinka za ku rayu.’ 18 Amma in ba ka miña wuya ga hafshoshin sarkin Babilon ba, za a ba da wannan birni ga Babiloniyyawa za su kuma cinna mata wuta; kai kanka ba za ka tsira daga hannuwansu ba.” 19 Sarki Zedekiya ya ce wa Irmiya, “Ina jin tsorun Yahudawan da suka tafi wurin Babiloniyyawa, gama Babiloniyyawa mai yiwuwa su ba da ni gare su su kuma wulašanta ni.” 20 Irmiya ya ce, “Ba za su ba da kai ba, ka yi biyayya ga Ubangiji ta wurin yin abin da na fada maka. Ta haka zai zama maka da amfani, za ka kuwa rayu. 21 Amma in ka ki miña wuya, ga abin da Ubangiji ya bayyana mini. 22 Za a fitar da dukan matan da suka ragu a fadan sarkin Yahuda wa hafshoshin sarkin Babilon. Wadannan mata za su ce maka, “Sun rude ka suka kuma rinjaye ka, wadannan abokanka. Kafafunka sun nutse a cikin laka; abokanka sun yashe ka.” 23 “Za a kawo dukan matanka da’ya’yanka wa Babiloniyyawa. Kai kanka ba za ka tsira daga hannuwansu ba amma za su sa sarkin Babilon zai kama ka; za a kuma kone wannan birni.” 24 Sai Zedekiya ya ce wa Irmiya, “Kada ka bar wani ya san wannan zance, in ba haka ba za ka mutu. 25 In fadawa suka ji cewa na yi magana da kai, suka kuma zo wurinka suka ce, ‘Fada mana abin da ka fada wa sarki da kuma abin da sarki ya fada maka; kada ka boye mana, in ba haka za mu kashe ka,’ 26

sai ka ce musu cewa, ‘Na roki sarki kada yi mai da ni gidan Yonatan in mutu a can.’” 27 Dukan fadawa kuwa suka zo wurin Irmiya suka tambaye shi, ya kuma fada musu dukan abin da sarki ya umarce shi ya fada. Saboda haka ba su kara ce masa kome ba, gama ba wanda ya ji zance da suka yi da sarki. 28 Irmiya kuwa ya zauna a sansanin masu gadi har ranar da aka ci Urushalima da yaki. Ga yadda aka ci Urushalima,

39 A shekara ta tara ta Zedekiya sarkin Yahuda, a wata na goma, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya fita yaki da Urushalima da dukan sojojinsa ya kuma yi mata kawanya. 2 A rana ta tara ga watan hudu a shekara ta goma sha daya ta mulkin Zedekiya, sai aka huda katanga. 3 Sa’an nan dukan fadawan sarkin Babilon suka shiga suka zazzauna a Kofar Tsakiya. Wato, Nergal-Sharezer na Samgar-Nebo, Sarsekim wani babban hafsa, Nergal-Sharezer bafade mai girma da dukan sauran fadawan sarkin Babilon. 4 Sa’ad da Zedekiya sarkin Yahuda da dukan sojoji suka gan su, sai suka gudu; suka bar birnin da dare ta hanyar lambun sarki, ta kofar da take tsakanin katanga biyu, suka nufi waje Araba. 5 Amma sojojin Babiloniyyawa suka bi su, suka ci wa Zedekiya a filayen Yeriko. Suka kama shi suka kai shi wurin Nebukadnezzar a Ribla a kasar Hamat, inda aka yanke masa hukunci. 6 A can Ribla sarkin Babilon ya kashe’ya’yan Zedekiya a idanunsa aka kuma kashe dukan manyan mutanen Yahuda. 7 Sa’an nan ya kwaküle idanun Zedekiya ya kuma buga masa kükümi, ya kai shi Babilon. 8 Sai Babiloniyyawa suka cinna wa fadar da kuma gidajen mutane wuta suka farfasa katangar Urushalima. 9 Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya kwashi mutanen da suka rage a birnin zuwa zaman bauta a Babilon, tare da wadanda suka riga suka tafi wurinsa, da kuma sauran mutanen. 10 Amma Nebuzaradan shugaban matsaran ya bar wadansu matalauta a kasar Yahuda, su da ba su da kome; a lokacin kuwa ya ba su gonakin inabi da kuma filaye. 11 To, fa, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya ba da wannan umarnai game da Irmiya ta wurin Nebuzaradan shugaban matsaran sarki cewa, 12 “Ka dauke shi ka lura da shi da kyau, kada ka yi masa wani mugun abu, amma ka yi masa dukan abin da yake so.” 13 Saboda haka Nebuzaradan shugaban matsara, Nebushazban babban hafsa, Nergal-Sharezer bafade mai girma da sauran hafshoshin sarkin Babilon 14 suka aika aka kawo Irmiya daga filin matsar. Suka miña shi ga Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan, don yi

kai shi gidansa. Saboda haka ya zauna a can a cikin mutanensa. **15** Yayinda aka kulle Irmiya a sansanin matsara, maganar Ubangiji ta zo masa cewa, **16** “Tafi ka fada wa Ebed-Melek mutumin Kush, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa ina gab da cika maganata a kan wannan birni ta wurin masifa, ba wadata ba. A lokacin za tā cika a idanunka. **17** Amma zan kubutar da kai a wannan rana, in ji Ubangiji; ba zan ba da kai ga wadanda kake tsoronsu ba. **18** Zan cece ka; ba za ka mutu ta wurin takobi ba amma za ka tsira da ranka, domin ka dogara gare ni, in ji Ubangiji.”

40 Sai magana ta zo wa Irmiya daga Ubangiji bayan

Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya sake shi a Rama. Ya sami Irmiya a daure da sarkofī a cikin sauran kamammu daga Urushalima da kuma Yahuda wadanda ake kaiwa zaman bauta a Babilon. **2** Sa’ad da shugaban matsaran ya sami Irmiya sai ya ce masa, “Ubangiji Allahnka ya sa wannan masifa saboda wannan wuri. **3** Yanzu kuma Ubangiji ya cika shi; ya yi kamar yadda ya fada. Dukan wannan ya faru domin kun yi zunubi ga Ubangiji ba ku kuwa yi masa biyayya ba. **4** Amma yau ina’yantar da kai daga sarkofīn da suke a hannuwanka. Zo mu tafi Babilon, in kana so, zan kuwa lura da kai; amma in ba ka so, kada ka zo. Ga shi, dukan kasar tana a gabanka; ka tafi duk inda ka so.” **5** Amma, kafin Irmiya yă juya yă tafi, Nebuzaradan ya kara da cewa, “Ka koma wurin Gedaliya dan Ahikam, wanda sarkin Babilon ya nada a kan garuruwan Yahuda, ka zauna da shi a cikin mutane, ko kuwa ka tafi duk inda ka ga dama.” Sa’an nan shugaban ya ba shi abinci da kuma kyauta sai ya bar shi ya tafi. **6** Saboda haka Irmiya ya tafi wurin Gedaliya dan Ahikam, a Mizfa ya zauna tare da shi a cikin mutanen da aka bari a kasar. **7** Sa’ad da dukan shugabannin hafshoshin tare da mutanen da suke a karkara suka ji cewa sarkin Babilon ya nada Gedaliya dan Ahikam gwamna a kan kasar ya kuma sa shi ya lura da maza, mata da’ya’yan da suke mafi talauci a kasar da wadanda ba a kwashe zuwa zaman bauta a Babilon ba, **8** sai suka zo wurin Gedaliya a Mizfa, Ishmayel dan Netaniya, Yohanah da Yonatan’ya’yan Kareya, da Serahiya dan Tanhumet maza, ‘ya’yan Efai maza, mutumin Netofa, da Yezaniya dan mutumin Ma’aka da mutanensu. **9** Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan, ya yi rantsuwa don yă tabbarat musu da mutanensu. Ya ce, “Kada ku ji tsoron bauta

wa Babiloniwaya. Ku zauna a kasar ku bauta wa sarkin Babilon, zai kuma yi muku amfani. **10** Ni kaina zan zauna a Mizfa in zama wakilinku a gabon Babiloniwaya wadanda za su zo wurinmu, amma ku girbe ruwan inabi,’ya’yan itatuwa na kaka, da mai, ku zuba su a tulunan ajiyarku, ku kuma zauna a garuruwan da kuka ci.” **11** Sa’ad da dukan Yahudawan da suke a Mowab, Ammon, Edom da sauran kasashe suka ji cewa sarkin Babilon ya bar raguwa a Yahuda ya kuma nada Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan gwamna a kansu, **12** sai suka dawo kasar Yahuda, wurin Gedaliya a Mizfa, daga dukan kasashen da suke a warwatse. Suka girbe ruwan inabi a yalwace da’ya’yan itatuwan kaka. **13** Yohanah dan Kareya da dukan manyan sooji da suke a karkara suka zo wurin Gedaliya a Mizfa **14** suka ce masa, “Ba ka san cewa Ba’alis sarkin Ammonawa ya aiki Ishmayel dan Netaniya ya dauke ranga ba?” Amma Gedaliya dan Ahikam bai gaskata su ba. **15** Sai Yohanah dan Kareya ya yi wa Gedaliya a Mizfa magana a asirce ya ce, “Bari in tafi in kashe Ishmayel dan Netaniya, ba kuwa wanda zai sani. Me zai sa ya dauke ranga ya watsar da dukan Yahudawan da suka taru kewaye da kai har wadanda suka ragu na Yahuda su hallaka?” **16** Amma Gedaliya dan Ahikam ya ce wa Yohanah dan Kareya, “Kada ka yi irin wannan abu! Abin da kake fada game da Ishmayel ba gaskiya ba ne.”

41 A wata na goma sha bakwai sai Ishmayel dan

Netaniya, dan Elishama, wanda yake mai jinin sarauta yake kuma daya daga cikin hafshoshin sarki, ya zo tare da mutum goma wurin Gedaliya dan Ahikam a Mizfa. Yayinda suke ci tare a can, **2** sai Ishmayel dan Netaniya da mutum goma wadanda suke tare da shi suka kashe Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan, da takobi, suka kashe wannan da sarkin Babilon ya nada a matsayin gwamna a kan kasar. **3** Ishmayel ya kuma kashe dukan Yahudawan da suke tare da Gedaliya a Mizfa, haka ma ya yi da sojojin Babiloniwayan da suke can. **4** Kashegari bayan an kashe Gedaliya, kafin wani ya san abin da ya faru, **5** sai ga mutane tamanin daga Shekem, Shilo da Samariya suka zo da gemunsu a aske, da tufafinsu a kece, da jikunansu a tsage, suka kawo hadayun gari da turare tare da su a gidan Ubangiji. **6** Ishmayel dan Netaniya ya fito daga Mizfa don yă sadu da su. Sa’ad da ya sadu da su, sai ya ce, “Ku zo wurin Gedaliya dan Ahikam.” **7** Da suka shiga cikin birni, sai Ishmayel dan Netaniya da mutanen da

suke tare da shi suka karkashe su suka zubar a rijiya. **8** Amma goma daga cikinsu suka ce wa Ishmayel, “Kada ka kashe mu, muna da alkama da sha’ir, mai da kuma zuma, a boye a gona.” Saboda haka ka bar mu kada ka kashe mu tare da sauran. **9** To, rijiyar da ya zubar da gawawwakin mutanen da ya kashe tare da ta Gedaliya ita ce wadda Sarki Asa ya haka a matsayin kāriya saboda Ba’asha sarkin Isra’ila. Ishmayel dan Netaniya ya cika ta da gawawwaki. **10** Ishmayel ya mai da dukan sauran mutanen da suke Mizfa bayi’ya’yan sarki mata tare da dukan sauran da aka bari a can, wadanda Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya bari a hannun Gedaliya dan Ahikam. Ishmayel dan Netaniya ya kwashe su ganima, ya tashi don yă haye zuwa wurin Ammonawa. **11** Sa’ad da Yohanan dan Kareya da dukan shugabannin sojojin da suke tare da shi suka ji dukan laifofin da Ishmayel dan Netaniya ya aikata, **12** sai suka kwashe dukan mutanensu suka tafi don su yaki Ishmayel dan Netaniya. Suka iske shi kusa da babban tafki a Gibeyon. **13** Sa’ad da dukan mutanen da suke tare da Ishmayel suka ga Yohanan dan Kareya da shugabannin sojojin da suke tare da shi, sai suka yi farin ciki. **14** Dukan mutanen da Ishmayel ya kame a Mizfa suka juya, suka tafi wurin Yohanan dan Kareya. **15** Amma Ishmayel dan Netaniya da mutanensa takwas suka tsere daga Yohanan suka gudu zuwa wurin Ammonawa. **16** Sai Yohanan dan Kareya da dukan shugabannin sojojin da suke tare da shi suka bi da dukan wadanda suka tsira daga Mizfa wadanda ya karbe daga Ishmayel dan Netaniya bayan ya kashe Gedaliya dan Ahikam, wato, sooji, mata, yara da fadawan da ya kawo daga Gibeyon **17** Sai suka ci gaba, suka dakata a Gerut Kimham kusa da Betlehem a kan hanyarsu zuwa Masar **18** don su kubuce wa Babiloniwaya. Sun ji tsoronsu domin Ishmayel dan Netaniya ya kashe Gedaliya dan Ahikam, wanda sarkin Babilon ya nada gwamna a kan kasar.

42 Sa’an nan dukan shugabannin sooji, hade da Yohanan dan Kareya da Yezaniya dan Hoshahiya, da dukan mutane daga karami zuwa babba, suka zo wurin **2** Irmiya annabi suka ce masa, “Muna rokonka ka ji kukanmu ka kuma yi addu’a ga Ubangiji Allahnku saboda dukan wannan raguwar mutane. Gama kamar yadda kake gani yanzu, ko da yake dā muna da yawa, yanzu dan kadan muka rage. **3** Ka yi addu’a cewa Ubangiji Allahnku zai fada mana inda za mu tafi da kuma abin da za mu yi.” **4** Sai Irmiya ya amsa ya

ce, “Na ji ku, tabbatacce zan yi addu’a ga Ubangiji Allahnku yadda kuka roka; zan fada muku duk abin da Ubangiji ya fada ba kuwa zan boye muku kome ba.” **5** Sa’an nan suka ce wa Irmiya, “Ubangiji ya zama shaida na gaskiya da kuma aminci a kanmu in ba mu yi bisa da duk abin da Ubangiji Allahnka ya aike ka ka fada mana ba. **6** Ko ya gamshe mu ko bai gamshe mu ba, za mu yi biyayya da Ubangiji Allahnmu, ga wanda muke aikan ka, saboda ya zama mana da amfani, gama za mu yi biyayya da Ubangiji Allahnmu.” **7** Bayan kwana goma sai maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya. **8** Saboda haka ya kira Yohan dan Kareya da dukan shugabannin sojoji wadanda suke tare da shi da dukan jama’a daga karami zuwa babba. **9** Ya ce musu, “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra’ila, wanda kuka aike ni gare shi don in gabatar da kukanku, yana cewa, **10** ‘In kuka zauna a wannan kasa, zan gina ku ba zan kuwa rushe ku ba; zan dasa ku ba kuwa zan tumfuke ku ba, gama ina bakin ciki a kan masifar da na aukar a kanku. **11** Kada ku ji tsoron sarkin Babilon, wanda kuke tsoro a yanzu. Kada ku ji tsoronsa, in ji Ubangiji, gama ina tare da ku zan kuma cece ku daga hannuwansa. **12** Zan nuna muku jinkai don yă nuna muku jinkai ya kuma maido da ku kasarku.’ **13** ‘Amma fa, in kuka ce, ‘Ba za mu zauna a wannan kasa ba,’ ta haka kuka kuma nuna rashin biyayya ga Ubangiji Allahnku, **14** in kuma kuka ce, ‘A’a, za mu tafi mu zauna a Masar, inda ba za mu ga yaki ko mu ji karar kaho ko mu ji yunwa ba,’ **15** to, ku ji maganar Ubangiji, ya raguwar Yahuda. Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘In kun kudura ku tafi Masar kuka kuma tafi kun zauna a can, **16** takobin da kuke tsoro zai same ku a can, kuma yunwar da kuke tsoro za tă bi ku zuwa Masar, a can kuwa za ku mutu. **17** Tabbatacce, duk wadanda suka kudura suka tafi Masar su zauna a can za su mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba; ba ko dayansu zai tsira ko ya kubuta wa masifar da zan aukar a kansu.’ **18** Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, ‘Kamar yadda na kwararo fushina da hasalata a kan mazaunan Urushalima, haka kuma zan kwararo fushina a kanku sa’ad da kuka tafi Masar. Za ku zama abin la’ana da abin tsoro, abin kyama da abin ba’; ba za ku kara ganin wannan wuri ba.’ **19** ‘Ya ku raguwar Yahuda, Ubangiji ya ce muku, ‘Kada ku je Masar.’ Ku tabbatar da wannan. Na gargade ku yau **20** cewa in kun yi kuskure sa’ad da kuka aike ni wurin Ubangiji

Allahnku kuka kuma ce, ‘Yi mana addu’ a ga Ubangiji Allahnmu; ka fada mana duk abin da ya fada za mu kuwa aikata.’ **21** Na fada muku yau, amma har yanzu ba ku yi biyayya ga Ubangiji Allahnku cikin dukan abin da ya aiko ni in fada muku ba. **22** Saboda haka yanzu, ku tabbatar da wannan. Za ku mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba a wurin da kuke so ku tafi ku zauna.”

43 Sa’ad da Irmiya ya gama fada wa mutane dukan maganar Ubangiji Allahnsu, duk abin da Ubangiji ya aike shi ya fada musu, **2** Azariya dan Hoshahiya da Yohanan dan Kareya da dukan masu daga kai suka ce wa Irmiya, “Kana karya ne! Ubangiji Allahnmu bai aike ka ka ce, ‘Kada ku tafi Masar don ku zauna a can.’ **3** Amma Baruk dan Neriya yana zuga ka a kanmu don ka ba da mu ga Babiloniyawa, don su kashe mu ko su kai mu zaman bauta a Babilon.” **4** Saboda haka Yohanan dan Kareya da dukan shugabannin sojoi da dukan mutane suka yi rashin biyayya ga umarnin Ubangiji da su zauna a kasar Yahuda. **5** A maimako, Yohanan dan Kareya da dukan shugabannin sojoi suka kwashe raguwar Yahuda wadanda suka dawo su zauna a kasar Yahuda daga dukan al’umman inda aka kora su. **6** Suka kuma kwashe dukan maza, mata da yara da’ya’yan sarki mata wadanda Nebuzaradan shugaban matsaran sarki ya bari tare da Gedaliya dan Ahikam, dan Shafan, da Irmiya annabi da kuma Baruk dan Neriya. **7** Saboda haka suka shiga Masar cikin rashin biyayya ga Ubangiji suka tafi har can Tafanes. **8** A Tafanes maganar Ubangiji ta zo wa Irmiya cewa, **9** “Yayinda Yahudawa suna kallo, ka dauki wadansu manyan duwatsu tare da kai ka kuma binne su cikin yumbu a tubalin dakalin kofar shiga fadar Fir’aura a Tafanes. **10** Sa’an nan ka fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, zan aika wa bawana Nebukadnezzar sarkin Babilon, zan kuma sa kursiyinsa a kan wadannan duwatsun da na binne a nan; zai fadada bukkar mulkinsa a bisansu. **11** Zai zo ya yaki Masar, ya kawo mutuwa ga wadanda aka kaddara musu mutuwa, zaman bauta ga wadanda aka kaddara musu zaman bauta, da kuma takobi ga wadanda aka kaddara su mutu ta takobi. **12** Zai sa wuta wa haikalansu yā kuma kwashe allolinsu bayi. Kamar yadda makiyayi yakan yafa mayafinsa kewaye da shi, haka zai yafa Masar kewaye da kansa ya kuma tashi a wurin babu abin da ya same shi. **13** A can cikin haikalansu rana a

Masar zai rushe al’amudan duwatsu yā kuma kone haikalansu allolin Masar.””

44 Wannan maganata zo wa Irmiya game da dukan Yahudawa masu zama a Masar ta Kasa, a Migdol, Tafanes da Memfis, da kuma a Masar ta Bisa. **2** “Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila yana cewa kun ga masifa mai girmar da na kawo a kan Urushalima da kuma a kan dukan garuruwan Yahuda. A yau sun zama hamada da kuma kango **3** saboda muguntar da suka aikata. Sun tsokane ni na yi fushi ta wurin kone turare da kuma ta wurin bauta wa wadansu allolin da su ko ku ko kakanninku ba su taba sani ba. **4** Sau da sau na aiki bayina annabawa, wadanda suka ce, ‘Kada ku yi wannan abin kyama da na ki!’ **5** Amma ba su saurara ko su kasa kunne ba; ba su juye daga muguntarsu ko su daina kone turare wa wadansu alloli ba. **6** Saboda haka, fushina mai kuna ya fādo a kan garuruwan Yahuda da kuma titunan Urushalima na kuma mai da su kufai da suke a yau. **7** “To, ga abin da Ubangiji Allah Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa don me kuka kawo irin masifa mai girma haka a kanku ta wurin warewa daga Yahuda maza da mata, yara da jarirai, kun kuma bar kanku babu raguwa? **8** Me ya sa kuka tsokane ni in yi fushi saboda abin da hannuwanku suka yi, kuna kone turare wa wadansu alloli a Masar, inda kuka zo don ku zauna? Za ku hallakar da kanku ku kuma mai da kanku abin la’ana da abin zargi da abin ba’ a cikin dukan al’umman duniya. **9** Kun manta mugayen ayyukan kakanninku, da na sarakuna da sarauniyoyin Yahuda da mugayen ayyukanku, da na matanku a cikin Yahuda da kan titunan Urushalima? **10** Har yā zuwa yau ba su kas Kantar da kansu ko su nuna bangirma, ko su kiyaye dokata da ka’idodin da na sa a gabanku da kakanninku ba. **11** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa na kudura in aukar muku da masifa in kuma hallaka dukan Yahuda. **12** Zan dauke raguwar Yahuda wadanda suka kudurta su je Masar su zauna a can. Duk za su hallaka a Masar; za su mutu ta wurin takobi ko su mutu da yunwa. Daga karami zuwa babba, za su mutu ta wurin takobi ko yunwa. Za su zama abin zarge da abin tsoro, abin la’ana da abin ba’ a. **13** Zan hukunta wadanda suke zama a Masar da takobi, yunwa da annoba, yadda na hukunta Urushalima. **14** Babu wani daga raguwar Yahuda wanda ya tafi Masar da zai kusuta ko ya tsira har ya komo zuwa kasar

Yahuda, wadda za su yi marmari su komo su zauna; babu wani da zai komo sai dai'yan gudun hijira.” **15** Sai dukan mazan da suka san cewa matansu suna kone turare wa wadansu alloli, tare da dukan matan da suke a nan babbam taro, da kuma dukan mutanen da suke zama a Masar ta Kasa da ta Bisa, suka ce wa Irmiya, **16** “Ba za mu saurari safon da ka yi mana magana a sunan Ubangiji ba! **17** Lalle za mu aikata duk abin da muka ce za mu yi. Za mu kone turare ga Sarauniyar Sama za mu kuma miña hadayun sha gare ta kamar dai yadda mu da kakanninmu, sarakunanmu da fadawanmu muka yi a garuruwan Yahuda da kuma kan titunan Urushalima. A lokacin muna da abinci a yalwace muna kuma da arziki ba mu kuma da wata damuwa. **18** Amma tun da muka daina kone turare ga Sarauniyar Sama da kuma miña mata hadayun sha, muka rasa kome muna ta mutuwa ta wurin takobi da yunwa.” **19** Matan suka kara da cewa, “Sa'ad da muka kone turare ga Sarauniyar Sama muka kuma miña mata hadayun sha, mazanmu ba su san muna yin waina kamar siffarta muna kuma miña mata hadayun sha ba?” **20** Sai Irmiya ya ce wa dukan mutanen, maza da mata, wadanda suke ba shi amsa, **21** “Ubangiji bai tuna ya kuma yi tunani game da turaren da aka kone a garuruwan Yahuda da kan titunan Urushalima wanda ku da kakanninku, sarakunku da fadawanku da mutanen kasar ba ne? **22** Sa'ad da Ubangiji bai iya jurewa da mugayen ayyukanku da kuma abubuwa bankyama da kuka aikata ba, sai kasarku ta zama abin la'ana da kufai babu mazauna yadda yake a yau. **23** Domin kun kone turare kuka kuma yi wa Ubangiji zunubi ba ku kuma yi masa biyayya ko ku kiyaye dokarsa ko ka'idodinsa ko farillansa ba, wannan masifa ta aukar muku, yadda yanzu kuka gani.” **24** Sai Irmiya ya ce wa dukan mutane, har da mata, “Ku saurari maganar Ubangiji, dukanku mutanen Yahuda a Masar. **25** Ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra'il, yana cewa ku da matanku kun nuna ta wurin ayyukanku abin da kuka yi alkawari sa'ad da kuka ce, ‘Lalle za mu yi abin da muka yi alkawari na kone turare da kuma miña hadayun sha ga Sarauniyar Sama.’ “To, sai ku ci gaba, ku aikata abin da kuka yi alkawari! Ku cika alkawarinku! **26** Amma ku ji maganar Ubangiji, dukan Yahudawan da suke zama a Masar, ‘Na rantse da sunana,’ in ji Ubangiji, ‘cewa babu wani daga Yahuda wanda yake zama a ko'ina a Masar zai kara kira bisa sunana ko ya rantse ya ce, ‘Muddin

Ubangiji Mai Iko Duka yana raye.” **27** Gama ina lura da su don lahani, ba alheri ba; mutanen Yahuda da suke a Masar za su hallaka ta wurin takobi da yunwa sai dukansu sun hallaka. **28** Wadanda suka kubuta wa takobi suka komo zuwa kasar Yahuda daga Masar za su zama kima kawai. Sa'an nan dukan raguwar Yahuda wadanda suka zo don su yi zama a Masar za su san maganar wane ne za tā tabbata, tawa ko tasu. **29** “Wannan zai zama alama a gare ku cewa zan hukunta ku a wannan wuri,’ in ji Ubangiji, ‘saboda ku san cewa barazanata ta lahani a kanku tabbatacce za tā cika.’ **30** Ga abin da Ubangiji yana cewa, ‘Zan bayar da Fir'auna Hofra sarkin Masar ga abokan gābansa wadanda suke neman ransa, kamar yadda na ba da Zedekiya sarkin Yahuda ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, abokin gāban da ya nemi ransa.”

45 Ga abin da Irmiya annabi ya fada wa Baruk dan Neriya a shekara ta hudu ta Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda, bayan Baruk ya rubuta maganar da Irmiya ya shibta masa a kan littafi cewa, **2** “Ga abin da Ubangiji, Allah na Isra'il, yana ce maka, Baruk. **3** Ka ce, ‘Kaitona! Ubangiji ya kara bakin ciki da wahalata; na gaji da nishe-nishe ban kuma huta ba.’” **4** Ubangiji ya ce, “Ka fada masa wannan, ‘Ga abin da Ubangiji yana cewa, zan rushe abin da na gina in kuma tumbuke abin da na dasa, a duk fādīn kasar. **5** Ya kamata ka nemi manyan abubuwa wa kanka? Kada ka neme su. Gama zan aukar da masifa a kan dukan mutane, in ji Ubangiji, amma duk inda ka tafi zan bar ka ka kubutar da ranka.”

46 Ga maganar Ubangiji da ta zo wa Irmiya annabi game da al'ummai. **2** Game da Masar. Ga sako game da sojojin Fir'auna Neko sarkin Masar, wanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya ci da yaki a Karkemish a Kogin Yuferites a shekara ta hudu ta Yehohiyakim dan Yosiya sarkin Yahuda. **3** “Ku shirya garkuwoyinku, manya da kanana, ku kuma fito don yaki! **4** Ku shirya dawakai, ku sa musu sirdil! Ku tsaya a wurarenku saye da hulunan kwano a kai! Ku wasa māsunku, ku yafa kayan yakinku! **5** Me nake gani? Sun tsorata, suna ja da baya, an ci jarumawansu. Suna gudu da sauri ba waiwayawa, akwai razana a kowane gefe,” in ji Ubangiji. **6** “Masu saurin gudu ba sa iya gudu haka ma masu karfi ba sa iya kubuta. A arewa ta Kogin Yuferites sun yi tuntube sun fādī. **7** “Wane ne wannan mai tashi kamar Nilu, kamar koguna masu

tafasar ruwaye? 8 Masar tana tashi kamar Nilu, kamar koguna masu tafasa. Tana cewa, ‘Zan tashi in rufe duniya; zan hallakar da birane da kuma mutanensu.’ 9 Ku yi sukuwar hauka, ya dawakai! Ku tashi a guje, ya mahayan kekunan yağı! Ku yi ta fitowa, ya jarumawa, mutanen Kush da kuma Ludim masu rikon garkuwoyi, mutanen Lidiya, masu iya jan baka. 10 Amma wannan rana ta Ubangiji, Ubangiji Madaukaki ranar dfaukar fansa, gama dfaukar fansa a kan makiyansa. Takobi zai yi ta ci sai ya gamsu, sai ya kashe fishirwansa da jini. Gama Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, zai mika hadaya a kasar arewa kusa da Kogin Yuferites. 11 “Ki haura Gileyad ki samo magani, Ya Budurwa’Yar Masar. Amma kin ribanya magani a banza; ba magani dominki. 12 Al’ummai za su ji game da kunyar da kika sha; kukanki zai cika duniya. Jarumi zai yi tuntube a kan wani; dukansu biyu za su fādi tare.” 13 Ga sakon da Ubangiji ya yi wa Irmiya annabi game da zuwan Nebukadnezzar sarkin Babilon don yă yağı Masar. 14 “Ka yi shelar wannan a Masar, ka kuma furta shi a Migdol; ka yi shelarsa kuma a Memfis da Tafanes. ‘Ku dfauki matsayinku ku kuma shirya, gama takobi na cin wadanda suke kewaye da ku.’ 15 Me zai sa a wulałkanta jarumawanka haka? Ba za su iya tsayawa ba, gama Ubangiji zai ture su kasa. 16 Za su yi ta tuntube; za su fādi akan juna. Za su ce, ‘Mu tashi, mu koma zuwa wurin mutanenmu da kuma kasashenmu, daga takobin masu danniya.’ 17 A can za su tā da murya su ce, ‘Fir’una sarkin Masar mai yawan surutun kawai; ya bar zarafi ya wuce masa.’ 18 “Muddin ina raye,” in ji Sarki, wanda sunansa ne Ubangiji Madaukaki, “wani zai fullo wanda yake kamar Tabor a cikin duwatsu, kamar Karmel kusa da teku. 19 Ku tattara kayanku don shirin zuwa zaman bauta, ku da kuke zama a Masar, gama Memfis za tā zama kufai ta zama kango, babu mazauna. 20 “Masar kyakkyawar karsana ce, amma bobuwa tana zuwa a kanta daga arewa. 21 Sojojin da ta yi hayarsu a cikinta suna kamar’yan maruka masu kitse. Su ma za su juya su kuma gudu gaba daya, ba za su iya tsayawa ba, gama ranar masifa tana zuwa a kansu, lokacin da za su sha hukunci. 22 Masar za tā yi huci kamar macijin da yake gudu yayında abokin gāba yana matsowa da karfi; za su fādo mata gatura kamar mutanen da suke saran itatuwa. 23 Za su sari kurminta,” in ji Ubangiji, “ko da yake yana makare da itatuwa. Sun fi fāra yawa, ba su kidayuwa. 24 Za a kunyatar da Diyar Masar, da aka

bashe ga mutanen arewa.” 25 Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, “Ina gab da kawo hukunci a kan allahn Amon na Tebes, a kan Fir’una, a kan Masar da allolinta da sarakunanta, da kuma a kan wadanda suka dogara ga Fir’una. 26 Zan ba da su ga wadanda suke neman ransu, ga Nebukadnezzar sarkin Babilon da fadawansa. Amma daga bayा, Masar za tā kasance da mazauna kamar dā,” in ji Ubangiji. 27 “Kada ka ji tsoro, ya Yağub bawana; kada ka karai, ya Isra’ila. Tabbatacce zan cece ka daga wuri mai nisa, zuriyarka daga kasar bautarsu. Yağub zai sāke kasance cikin salama, rai kwance, babu kuma wanda zai sa ya ji tsoro. 28 Kada ka ji tsoro, ya Yağub bawana, gama ina tare da kai,” in ji Ubangiji. “Ko da na hallaka dukan al’ummai sarai inda na kora ka, ba zan hallaka ka sarai ba. Zan hore ka amma da adalci kadai; ba zan bar ka ba hukunci ba.”

47 Ga maganar Ubangiji da ta zo wa Irmiya annabi game da Filistiyawa kafin Fir’una ya yağı Gaza.

2 Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Dubi yadda ruwaye suna tasowa a arewa; za su zama kogi mai rigyawa. Za su malala a kasa da kuma a kan kome da yake cikinta, garuruwa da wadanda suke zaune a cikinsu. Mutane za su yi kuka; dukan mazaunan kasar za su yi kururuwa 3 da jin motsin takawar kofatan dawakai, da jin surutun kekunan yağin abokin gāba da motsin kafafunsu. Ubanni ba za su juye don su taimaki’ya’ysu ba; hannuwansu za su yi lağwas. 4 Gama rana ta zo da za a hallaka Filistiyawa a kuma datse dukan wadanda suka ragu wadanda za su iya taimakon Taya da Sidon. Ubangiji yana gab da hallaka Filistiyawa, raguwa daga bakin tekun Kaftor. 5 Gaza za tā aske kanta cikin bakin ciki; Ashkelon zai yi shiru. Ya raguwar da suke zama a fili, har yaushe za ku tsattsage kanku? 6 “Za ku yi kuka kuna cewa, ‘Wayyo, takobin Ubangiji sai yaushe za ka huta? Ka koma kubenka; ka huta, ka yi shiru.’ 7 Amma ta yaya zai huta sa’ad da Ubangiji ya umarta, sa’ad da ya umarta shi don yă fada wa Ashkelon da kuma bakin teku?”

48 Game da Mowab. Ga abin da Ubangiji Madaukaki,

Allah na Isra’ila, yana cewa, “Kaito ga Nebo, gama za tā lalace. Kiriyatayim za su kuryata a kuma kame ta; katagar za tā sha kunya ta kuma wargaje. 2 Ba za a kara yabi Mowab ba; a Heshbon mutane za su shirya mata makarkashiya. ‘Zo, mu tafi mu kawo karshe ga wannan al’umma.’ Ke kuma, ya Madmen za

ki yi shiru; takobi zaifafare ki. **3** Saurari kuka daga Horonayim, kukan risbewa mai girma da hallaka. **4** Za a karye Mowab; kanananta za su yi kuka. **5** Sun haura hanyar zuwa Luhit, suna kuka mai zafi yayinda suke tafiya; a hanyar da ta gangara zuwa Horonayim suna kuka a kan hallakar da aka ji. **6** Ku gudu! Ku gudu don tserar da ranku; ku zama kamar kurmi a hamada. **7** Da yake kun dogara ga ayyukanku da arzikinku, ku ma za a kwashe ku bayi, Kemosh zai tafi bauta, tare da firostocinsa da fadawansa. **8** Mai hallakarwa zai aukar wa kowane gari, kuma ba wani garin da zai kubuta. Kwari zai lalace tudu kuma ya hallaka, domin Ubangiji ya fada. **9** Ku sa gishiri a kan Mowab, gama za tā zama kango; garuruwanta za su zama kufai, ba mazauna a cikinsu. **10** “La’anne ne shi wanda yake sake a yin aikin Ubangiji! La’anne ne wanda ya janye takobinsa daga Zub da jini! **11** “Mowab ta kasance cikin kwanciyar rai tun kuruciyarta, kamar ruwan inabin da aka bari lis, ba a juya daga tulu zuwa wani tulu ba ba tā tafi bauta ba. Saboda haka tana da dandanonta, kuma kanshinta bai canja ba. **12** Kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “sa’ad da zan aika da mutanen da za su tuntsur da tuluna, su kuma zubar da ita waje. Za su bar tulunan ba kome a ciki su kuma farfashe tulunanta. **13** Sa’an nan Mowab za tā ji kunyar Kemosh, yadda gidan Isra’ila ya ji kunya sa’ad da suka dogara ga Betel. **14** “Yaya za ku ce, ‘Mu jarumawa ne, mutane masu karfi a yaki?’ **15** Mowab za tā hallaka a kuma kai wa garuruwanta hari; samarinta kyawawa za su gangara cikin mayanka,” in ji Sarki, wanda sunansa Ubangiji Madaukaki ne. **16** “Fāduwar Mowab ta yi kusa; bala’inta zai auku nan da nan. **17** Yi kuka saboda ita, dukanku mazaunant kewayenta, duk wadanda suka san shahararta; ku ce, ‘Dubi yadda sandan sarauta mai iko ya karye, dubi yadda sanda mai daraja ya karyel!’ **18** “Sauko daga darajarku ku zauna a busasshiyar kasa, Ya mazaunant Diyar Dibon, gama shi mai hallaka Mowab zai haura a kanku zai kuma lalace biranenku masu kagarai. **19** Ku tsaya a bakin hanya ku duba, ku da kuke zama a Arower. Ku tambayi mutumin da yake gudu da macen da take tserewa, tambaye su, ‘Me ya faru?’ **20** An kunyata Mowab, gama ta wargaje. Ku yi kuka ku kuma tā da murya! Ku yi shela kusa da Arnon cewa an hallaka Mowab. **21** Hukunci ya zo wa tudu, zuwa Holon, Yahza da Mefa’at, **22** zuwa Dibon, Nebo da Bet-Dibilatayim, **23** zuwa Kiriyatayim, Bet-Gamul da Bet-Meyon, **24** zuwa

Keriyot da Bozra zuwa dukan garuruwan Mowab, nesa da kusa. **25** An karye kahon Mowab; an karye hannunta,” in ji Ubangiji. **26** “Ku bugar da ita domin ta tayar wa Ubangiji. Bari Mowab tā yi ta birgima a cikin amanta; bari tā zama abin dariya. **27** Isra’ila ma bai zama abin dariya a gare ki ba? Ba a kama shi cikin garayi, har kada kai na ba’ a kike yi a duka sa’ad da kike magana game da shi? **28** Ku bar garuruwanku ku zauna a cikin duwatsu, ku da kuke zama a Mowab. Ku zama kamar kurciyar da take shekarta a bakin kogo. **29** “Mun ji labarin girman kan Mowab mun ji alfarma girmankanta da kumburinta girmankanta da fariyarta da renin zuciyarta. **30** Na san alfarmanta amma a banza ne,” in ji Ubangiji, “kuma takamarta ba ya cimma kome. **31** Saboda haka zan yi kuka a kan Mowab gama dukan Mowab zan yi kuka, Zan yi gurnani don mutanen Kir Hareset. **32** Zan yi kuka saboda kai, yadda Yazer ya yi kuka Ya kuringar Sibma. Rassanki sun kai har teku; sun kai har tekun Yazer. Mai hallakarwa ya fādo a kan’ya yan itatuwanku da kuma inabinku da suka nuna. **33** Farin ciki da murna su bace daga lambunan itatuwa da kuma gonakin Mowab. Na dakatar da malalar ruwan inabi daga wurin matsi; ba wanda zai matse su da ihun farin ciki. Ko da yake akwai sowa sowar ba ta farin ciki ba ce. **34** “Muryar kukansu na tashi daga Heshbon zuwa Eleyale da Yahaz, daga Zowar har zuwa Horonayim da Eglat Shelishiya, gama har ruwan Nimrim ma sun bushe. **35** A Mowab zan kawo karshen wadanda suke mīka hadayu a masujadan kan tudu suna kuma kone turare ga allolinsu,” in ji Ubangiji. **36** “Saboda haka zuciyata na makoki don Mowab kamar busa; tana makoki kamar busa saboda mutanen Kir Hareset. Arzikin da suka samu ta kare. **37** An aske kowane kai aka kuma yanke kowane gemu aka kuma sa wa kowane kwankwaso rigar makoki. **38** A kan dukan rufi a Mowab da kuma a dandalin jama’babu wani abu sai kuka gama na karye Mowab kamar tulun da babu mai so,” in ji Ubangiji. **39** “Duba yadda aka ragargazar ta ita! Duba yadda suke kuka! Duba yadda Mowab ta juya bayanta da kunya! Mowab ta zama abin ba’ a abin tsoro ga dukan wadanda suke kewaye da ita.” **40** Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Ga shi! Gaggafa tana firiyi zuwa kasa, tana shimpida fikafikanta a kan Mowab. **41** Za a ci Keriyot a kuma kame kagarai. A wannan rana zukatan jarumawan Mowab za su zama kamar zuciyar macen da take nañuda. **42** Za a hallakar

da Mowab a matsayin al'umma domin ta tayar wa Ubangiji. **43** Razana da rami da tarko suna jiranku, Ya mutanen Mowab," in ji Ubangiji. **44** "Duk wanda ya gudu daga razana zai fāda cikin rami, duk wanda ya haura daga rami zai fāda cikin tarko; gama zan kawo wa Mowab shekarar hukuncinta," in ji Ubangiji. **45** "A Karkashin Heshbon masu gudun hijira suna tsaye ba mai taimako, gama wuta ta mutu daga Heshbon, harshen wuta daga tsakiyar Sihon; ta kone goshin Mowab, kokon kai na'yan tayarwa masu surutu. **46** Kaitonki, ya Mowab! Mutanen Kemosh sun hallaka; an kai'ya'yanki maza daurin talala'ya'yanki mata zaman bauta. **47** "Duk da haka zan maido da wadatar Mowab a kwanaki masu zuwa," in ji Ubangiji. A nan hukuncin Mowab ya kare.

49 Game da Ammonawa. Ga abin da Ubangiji yana cewa, "Isra'ilba shi da'ya'ya maza ne? Ba shi da magāda ne? To, me ya sa Molek ya mallaki Gad? Me ya sa mutanensa suka zama a garuruwansa? **2** Amma kwanaki suna zuwa," in ji Ubangiji, "sa'ad da zan yi kirarin yači a kan Rabba ta Ammonawa; zai zama tarin juji, za a sa wuta a kauyukan da suke kewayenta. Sa'an nan Isra'ilba zai kori wadanda suka kore shi," in ji Ubangiji. **3** "Ki yi kuka, ya Heshbon, gama an hallaka Ai! Ku tā da murya ku yi kuka, ya mazaunan Rabba! Ku sa tufafin makoki; ku ruga nan da can a cikin katanga, gama Molek zai tafi bauta, tare da firistocinsa da kuma fadawansa. **4** Me ya sa kuke takama da kwarurukanku, takama da kwarurukanku masu amfani? Ya ke diya marar aminci, kin dogara a wadatarki kika kuma ce, 'Wa zai iya fāda mini?' **5** Zan kawo razana a kanki daga wadanda suke kewaye da ke," in ji Ubangiji Madaukaki. "Za a kore kowannenku, babu wani da zai tattara masu gudun hijira. **6** "Duk da haka, daga bay'a, zan maido da wadatar Ammonawa," in ji Ubangiji. **7** Game da Edom. Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, "Babu sauran hikima a Teman ne? Shawara ta bace daga masu basira ne? Hikimarsu ta rube ne? **8** Ku juya ku gudu, ku buya a cikin kogwanni masu surfi, ku da kuke zama a Dedan, gama zan kawo masifa a kan Isuwa a lokacin da zan hukunta shi. **9** In masu tsinkar'ya'yan inabi suka zo maka, ba za su rage'ya'yan inabi kadan ba? In barayi suka zo da dare, ba za su sata abin da kawai suke bukata ba? **10** Amma zan washe Isuwa sarai; zan bubbude wuraren buyarsa, don kada yā boye kansa.'Ya'yansa, danginsa da makwabtansa za su hallaka, ba kuwa zai

kara kasancewa ba. **11** Ka bar marayunka; zan tsare ransu. Gwaurayenka kuma za su dogara a gare ni." **12** Ga abin da Ubangiji yana cewa, "In wadanda ba su dace su sha kwaf dīn ba suka sha shi, me ya sa za ka kubuta? Ba za ka kubuta ba, sai ka sha shi. **13** Na rantse da kaina," in ji Ubangiji, "cewa Bozra za tā zama kufai da kuma abin tsoro, abin dariya da abin la'ana; kuma dukan garuruwanta za su kasance kufai har abada." **14** Na ji sako daga Ubangiji cewa; an aiki jakada zuwa ga al'ummai ya ce, "Ku tattara kanku don ku fāda mata! Ku tashi don yakil!" **15** "Yanzu zan mai da kai kankani a cikin al'ummai abin reni a cikin mutane. **16** Tsorona da ka sa ake ji da kuma girman kan zuciyarka ya rude ka, kai da kake zama a kogon dutse, kai da kake kan tudu. Ko da yake ka gina wa kanka sheka can bisa kamar na gaggafa, daga can zan sauksu da kai kasa," in ji Ubangiji. **17** "Edom za tā zama abin tsoro; dukan wanda ya wuce zai giggice ya yi tsaki saboda dukan mikinta. **18** Kamar yadda aka tumbuke Sodom da Gomorra, tare da garuruwan da suke makwabtaka da su," in ji Ubangiji, "haka ba wanda zai zauna a can; ba wani da zai zauna a cikinta. **19** "Kamar zaki mai haurawa daga kurmin Urdun zuwa wurin kiwo mai kyau, zan kori Edom daga kasarta nan da nan. Wane ne zababben da zan nafa don wannan? Wane ne yake kama da ni kuma wa zai kalubalance ni? Kuma wane makiyayi ne zai yi gāba da ni?" **20** Saboda haka, ku ji abin da Ubangiji ya shirya a kan Edom, abin da ya nufa wa wadanda suke zama a Teman. Za a ja kanana na garken tumaki a tafi; zai hallaka wurin kiwonsu sarai saboda su. **21** Amon fāduwarsu zai sa kasa ta girgiza; za a kuma ji muryar kukansu a Jan Teku. **22** Duba! Gaggafa tana firiya tana kuma saukowa, tana bude fikafikanta a bisa Bozra. A wannan rana zukatan jarumawan Edom za su zama kamar macen da take nakuda. **23** Game da Damaskus. "Hamat da Arfad sun giggice, gama sun ji mummunar labari. Suna damuwa, sun damu kamar tekun da baya hutu. **24** Damaskus ta karai ta juya don ta gudu tsoro kuma ya kama ta; wahala da zafi sun kama ta, zafi kamar na mace mai na kuda. **25** Me ya sa ba a tafi aka bar sanannen birnin nan ba, birnin da nake jin dadī? **26** Tabbatacce, samarinta za su fādi a tituna; dukan sojojinta za su yi shiru a wannan rana," in ji Ubangiji Madaukaki. **27** "Zan cinna wa katangar Damaskus wuta; za tā ci kagaran Ben-Hadad." **28** Game da Kedar da mulkokin Hazor, wadanda Nebukadnezzar sarkin Babilon ya

fāda wa. Ga abin da Ubangiji yana cewa, “Tashi, ku fāda wa Kedar ku kuma hallaka mutanen Gabas. **29** Za a kwace tentunansu da garkunansu; za a tafi da mafakanta tare da dukan kayayyakinsu da rakumansu. Mutane za su yi musu ihu, ‘Razana ko’ina! **30** “Ku yi maza ku gudu! Ku zauna a kogo masu surfi, ku da kuke zama a Hazor,” in ji Ubangiji. “Nebukadnezzar sarkin Babilon ya shirya muku makarkashiya; ya fulla makarkashiya a kanku. **31** “Ku tashi ku kuma fāda wa al’umma da sauksi wadda take zama da karfin hali,” in ji Ubangiji, “al’ummar da ba ta da kofofi ko kyamare; mutanenta suna zama su kadai. **32** Za a washe rakumansu, garkunansu mai girma za su zama ganima. Zan watsar da wadanda suke a wurare masu nesa a ko’ina zan kuma kawo musu masifa a kowane gefe,” in ji Ubangiji. **33** “Hazor za tā zama mazaunin diloli, kufai har abada. Ba wanda zai zauna a can; ba wanda zai zauna a cikinta.” **34** Ga maganar Ubangiji da ta zo wa Irmiya annabi game da Elam, a farkon mulkin Zedekiya sarkin Yahuda. **35** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “Ga shi, zan karye karfin Elam, zaunannen karfinsu. **36** Zan kawo a kan Elam a kusurwoyi hudu daga kusurwoyi hudu na duniya; zan watsar da su zuwa kusurwoyi hudu, kuma ba al’ummar da masu gudun hijirar Elam ba za su kai ba. **37** Zan ragargaza Elam a gabān makiyansu, a gabān wadanda suke neman ransu; zan kawo masifa a kansu, da zafin fushina,” in ji Ubangiji. “Zan runtume su da takobi sai na kawo karshensu. **38** Zan sa kursiyina a Elam in kuma hallaka sarkinta da fadawanta,” in ji Ubangiji. **39** “Duk da haka zan maido da wadatar Elam a kwanaki masu zuwa,” in ji Ubangiji.

50 Ga maganar Ubangiji da ya yi ta wurin Irmiya annabi game da Babilon da kuma kasar Babiloniwaya. **2** “Ka yi shela ka kuma furta a cikin al’ummai, ka tā da tutu ka kuma furta; kada ku boye kome, amma ku ce, ‘Za a ci Babilon da yaki; za a kunyata Bel, Marduk ya cika da tsoro. Siffofinta za su sha kunya gumakanta za su cika da tsoro.’ **3** Al’umma daga arewa za tā fāda mata su mai da kasar kango. Ba wanda zai zauna a cikinta; mutane da dabbobi za su gudu. **4** “A kwanakin nan, a wannan lokaci,” in ji Ubangiji, “mutanen Isra’ila da mutanen Yahuda gaba daya za su tafi cikin hawaye su nemi Ubangiji Allahnsu. **5** Za su tambayi hanyar zuwa Sihiyona su kuma juya fuskokinsu wajenta. Za su zo su hada kansu ga Ubangiji a madawwamin alkawari da ba za

a manta da shi ba. **6** “Mutanena sun zama batattun tumaki; makiyayansu sun baudar da su suka sa suna ta yawo a cikin duwatsu. Sun yi ta yawo a bisa dutse da tudu suka manta wurin hutunsu. **7** Duk wanda ya same su ya cinye su; abokan gābansu suka ce, ‘Ba mu da laifi, gama sun yi zunubi wa Ubangiji, wurin kiwonsu na gaske, Ubangiji, abin sa zuciyar kakanninsu.’ **8** “Ku gudu daga Babilon; ku bar kasar Babiloniwaya, ku zama kamar awakin da suke bi da garke. **9** Gama zan kuta in kuma kawo a kan Babilon hadinkan manyan al’ummai na arewa. Za su ja dāgār gāba da ita, kuma daga arewa za a ci ta da yaki. Kibiyoyinsu za su zama kamar na gwanayen jarumawa wadanda ba sa dawowa hannu wofi. **10** Saboda haka za a washe Babiloniwaya; dukan wadanda suka washe ta za su koshi,” in ji Ubangiji. **11** “Saboda kuna farin ciki kuna kuma murna, ku da kuka washe gādona, domin kuna tsalle kamar karsana mai sussuka hatsi kuna kuma haniniya kamar ingarmu. **12** Mahaiifyarku za tā sha babbar kunya; ita da ta haife ku za tā sha kunya. Za tā zama mafi kankanta na al’ummai, jeji, busasshiyar kasa, hamada. **13** Saboda fushin Ubangiji ba za tā zauna a cikinta ba amma za tā zama kufai gaba daya. Duk wadanda suka wuce Babilon za su ji tsoro su kuma yi tsaki saboda dukan mikinta. **14** “Ku ja dāgā kewaye da Babilon, dukanku wadanda kuke jan baka. Ku harbe ta! Kada ku rage kibiyoyi, gama ta yi zunubi ga Ubangiji. **15** Ku yi kuwwa a kanta a kowane gefe! Ta miķa wuya, hasumiyarta ta fādi, katangarta sun rushe. Da yake wannan sakayya ce ta Ubangiji, ku dāuki fansa a kanta; yi mata yadda ta yi wa wadansu. **16** Ku datse wa Babilon mai shuka, da mai girbi lauje a lokacin girbi. Saboda takobin mai zalunci bari kowa ya koma ga mutanensa, bari kowa ya gudu zuwa ga kasarsa. **17** “Isra’ila garke ne da ya watse da zakoki suka kora. Na farkon da ya cinye shi sarkin Assuriya ne; na karshen da ya ragargaza kasusuwansa Nebukadnezzar sarkin Babilon ne.” **18** Saboda haka ga abin da Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, yana cewa, “Zan hukunta sarkin Babilon da kasarsa yadda na hukunta sarkin Assuriya. **19** Amma zan komo da Isra’ila zuwa wurin kiwonsa zai kuwa yi kiwo a Karmel da Bashan; zai kosar da marmarinса a tuddan Efraim da Gileyad. **20** A kwanakin nan, da kuma a lokacin nan,” in ji Ubangiji, “za a yi bincike don laifin Isra’ila, amma ba za a samu ba, kuma don zunubin Yahuda, amma ba za a sami wani abu ba,

gama zan gafarta wa raguwar da na rage. **21** “Ku fāda wa kasar Meratayim da wadanda suke zama a Fekod. Ku fasara, ku kashe kuma hallaka su sarai,” in ji Ubangiji. “Ku aikata dukan abin da na umarce ku. **22** Hargowar yaķi tana a kasar, hargowar babbar hallaka! **23** Dubi yadda aka karya aka kuma ragargaza gudumar dukan duniya! Dubi yadda Babilon ta zama kufai a cikin al’ummai! **24** Na sa miki tarko, Babilon, kika kuwa kamu kafin ki sani; aka same ki aka kuma kama ki domin kin tayar wa Ubangiji. **25** Ubangiji ya bude taskar makamansa ya fitar da makaman fushinsa, gama Madaukaki Ubangiji Mai Iko Duka yana da aikin da zai yi a kasar Babiloniyawa. **26** Ku zo ku yi gāba da ita daga nesa. Ku bude rumbunanta; ku jibga ta kamar tsibin hatsi. Ku hallaka ta sarai kada ku bar mata raguwa. **27** Ku kashe dukan’yan bijimanta bari su gangara zuwa mayanka! Kaitonsu! Gama ranansu ta zo, lokaci ya yi da za a hukunta su. **28** Ku saurari masu gudun hijira da masu neman mafaka daga Babilon suna furtawa a Sihiyona yadda Ubangiji Allahnmu ya dauki fansa, fansa domin haikalinsa. **29** “Ku kira’yan baka a kan Babilon, dukan wadanda suke jan baka. Ku yi sansani kewaye da ita duka; kada ku bar wani ya tsira. Ku sāka mata don ayyukanta; ku yi mata yadda ta yi. Gama ta tayar wa Ubangiji, Mai Tsarkin nan na Isra’ila. **30** Saboda haka, samarinta za su fādi a tituna; za a kawar da dukan sojojinta a wannan rana,” in ji Ubangiji. **31** “Ga shi, ina gāba da ke, ya ke mai girman kai,” in ji Ubangiji, Ubangiji Madaukaki, “gama ranarki ta zo, lokacin da za a hukunta ki. **32** Mai daga kai za tā yi tuntube ta kuma fādi kuma ba wanda zai taimake ta tā tashi; zan hora wuta a garuruwanta da za tā cinye duk wadanda suke kewaye da ita.” **33** Ga abin da Ubangiji Madaukaki yana cewa, “An danne mutanen Isra’ila, haka ma mutanen Yahuda. Dukan wadanda suka kama su suna riķe su kankan, suna kin barinsu su tafi. **34** Duk da haka Mai Fansarsu yana da karfi; Ubangiji Madaukaki ne sunansu. Zai kāre muradunsu gabagadi don yā kawo hutu ga kasarsu, amma rashin hutu ga wadanda suke zaune a Babilon. **35** “Akwai takobi a kan Babiloniyawa!” In ji Ubangiji “a kan wadanda suke zama a Babilon da kuma a kan fadawanta da masu hikimarta! **36** Akwai takobi a kan annabawan karyanta! Za su zama wawaye. Akwai takobi a kan jarumawanta! Za su cika da tsoro. **37** Akwai takobi a kan dawakanta da kekunan yaķinta da kuma dukan baķin da suke cikin mayakanta! Za su

zama mata. Akwai takobi a kan dukiyarta! Za a washe su. **38** Fāri a kan ruwanta! Za su bushe kaf. Gama kasa ce ta gumaka, gumakan da za su haukace da tsoro. **39** “Saboda haka halittun hamada da kuraye za su zauna a can, a can kuma mujiya za tā zauna. Ba za a kara zauna ko a yi zama a cikinta ba daga tsara zuwa tsara. **40** Yadda Allah ya tumbuke Sodom da Gomorra tare da makwabtan garuruwansu,” in ji Ubangiji “haka ma ba wanda zai zauna a can; ba wani da zai zauna a cikinta. **41** “Duba! Ga sojoji suna zuwa daga arewa; babbar al’umma da sarakuna masu yawa suna tahowa daga iyakokin duniya. **42** Suna riķe da baka da māshi; mugaye ne marasa tausayi. Amonsu ya yi kamar rurin teku yayinda suke hawan dawakansu; suna zuwa kamar mutane a dāğār yaķi don su fāda miki, ya Diyar Babilon. **43** Sarkin Babilon ya ji rahotanni game da su, hannunsa kuma ya yi laķwas. Wahala ta kama shi, zafi kamar na mace mai nakuda. **44** Kamar zaki mai haurawa daga kurmin Urdun zuwa wurin kiwo mai dausayi, zan fafare Babilon daga kasan nan da nan. Wane ne zababben da zan nadā domin wannan? Wane ne kamar ni da zai kalubalance ni? Kuma wanda makiyayi zai iya tsaya gāba da ni?” **45** Saboda haka, ku ji abin da Ubangiji ya shirya a kan Babilon, abin da ya nufa gāba da kasar Babiloniyawa. Za a kwashe kananan garkensu a tafi; zai hallaka wurin kiwonsu sarai saboda su. **46** Da jin an ci Babilon da yaķi sai duniya ta gīrgiza; za a ji kukanta cikin al’ummai.

51 Ubangiji ya ce, “Ga shi, zan zuga ruhun mai hallakarwa a kan Babilon da mutanen Leb Kamai. **2** Zan aika da baki zuwa Babilon su casa ta su kuma yi kaca-kaca da kasarta; za su yi hamayya da ita a kowane gefe a ranar masifarta. **3** Kada ku bar maharbi yā ja bakansa, kada kuma ku bari yā sa kayan yakinsa. Kada ku rage samarinta, ku hallaka sojojinta kaf. **4** Za su fādi matattu a kasar Babilon, da munanan raunuka a titunanta. **5** Gama Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila da Yahuda bai yashe su ba, ko da yake kasarsu cike da take da laifi a gaban Mai Tsarki na Isra’ila. **6** “Ku gudu daga cikin Babilon! Bari kowa yā ceci ransa! Kada a hallaka saboda zunubanta. Gama lokaci ne don ramuwar Ubangiji, zai sāka mata bisa ga alhakinta. **7** Babilon ta zama kokon zinariya a hannun Ubangiji, ta sa dukan duniya ta yi maye. Kasashe sun sha ruwan inabinta, saboda haka yanzu sun haukace. **8** Farat daya Babilon za tā fādi ta farfashe. Ku yi kuka dominta! Ku samo mata magani saboda azabarta; watakila za

a iya warkar da ita. 9 “Da mun warkar da Babilon, amma ba za tā warke ba; mu kyale ta kowane yā koma garinsu, gama hukuncinta ya kai sammai, ya yi tsawo kamar gizagizai.” 10 “Ubangiji ya baratar da mu; zo mu tafi mu yi shelarsa a Sihiyona mu fada abin da Ubangiji Allahnmu ya yi.” 11 “Ku wasa kibiyoyi, ku dauko garkuwoyi! Ubangiji ya zuga sarakunan Medes, domin niyyarsa ce yā hallaka Babilon. Ubangiji zai yi ramuwa, zai yi ramuwa saboda haikalinsa. 12 Ku tā da tuta gāba da katangan Babilon! Ku kara matsara, ku kafa masu tsaro, ku shirya kwanto! Ga shi, Ubangiji zai aikata abin da ya fada umarninsa a kan mutanen Babilon. 13 Ke da kike zama kusa da ruwaye da kike kuma wadatar dukiya, karshenki ya zo, lokaci ya yi da za a kau da ke. 14 Ubangiji Madaukaki ya rantse da zatinsa, ya ce Tabbatuccce zan cika ka da mutane kamar fāra, za su kuwa yi sowa don nasara a kanka. 15 “Ya halicci kasa ta wurin ikonsa; ya kafa duniya ta wurin hikimarsa, ya kuma shimpida sammai ta wurin fahiminsa. 16 Sa’ad da ya yi tsawa ruwan da suke sammai sukan yi ruri; yakan sa gizagizai su tashi daga karshen duniya. Yakan tura wal̄kiya tare da ruwan sama yakan kuma saki iska daga cikin taskokinsa. 17 “Kowane mutum marar azanci ne kuma ba shi da sani; kowane makerin zinariya yakan sha kunya daga wurin gumakansa. Siffofinsa na karya ne; babu numfashii a cikinsu. 18 Su marasa amfanī ne, abubuwan ba’ā ne kawai; sa’ad da lokacin hukuncinsu ya kai, za su hallaka. 19 Wanda yake na wajen Yakub ba kamar wadannan ba ne, gama shi ne Mahalicci dukan abu, har da kabilar abin gādonsa, Ubangiji Madaukaki ne sunansa. 20 “Kai ne kulkin yakina, kayan yakina, da kai ne na ragargaza kasashe, da kai ne na hallaka mulkoki, 21 da kai ne na ragargaza doki da mahayi, da kai ne na ragargaza keken yakin da matuķi, 22 da kai ne na ragargaza miji da mata, da kai ne na ragargaza tsoho da saurayi, da kai ne na ragargaza saurayi da budurwa, 23 da kai ne na ragargaza makiyayi da garke, da kai ne na ragargaza manoma da dawakan noma, da kai ne na ragargaza masu mulki da shugabanni. 24 “Zan sāka wa Babilon da dukan mazaunan Babilon a idanunku saboda dukan muguntar da suka aikata a Sihiyona,” in ji Ubangiji. 25 “Ga shi, ina gāba da kai, ya ke dutse mai hallakarwa, wadda ta hallaka duniya duka,” in ji Ubangiji. “Zan mika hannuna gāba da ke, zan mirgina kasa daga kwankolin dutse, zan maishe ki konannen dutse. 26 Ba za a dāuki dutsen

yin kusurwa daga gare ki ba ko na kafa harsashen gini, gama za ki zama marar amfani har abada,” in ji Ubangiji. 27 “Ku tā da tuta a kasa! Ku busa kahoni a cikin kasashe! Ku shirya kasashe don yaki da ita, ku kira wadannan mulkokin gāba da ita. Ararat, Minni, da Ashkenaz. A nada shugaba gāba da ita; ku shirya dawakai kamar fāra. 28 Ku shirya kasashe don yaki da ita, sarakunan Medes, gwamnoninsu da dukan masu shugabancinsu da kowace kasar da take karkashin mulkinsu. 29 Kasa ta giringiza tana makyarkyata saboda nufin Ubangiji na gāba da Babilon ya tabbata, nufinsa na mai da kasar Babilon kufai don kada kowa yā zauna a can. 30 Sojojin Babilon sun daina yaki, suna zaune a cikin kagaransu. Karfinsu ya kare, sun zama mata. An sa wa wuraren zamanta wuta, an karya kyamaren kofofin garinta. 31 Maguji yana biye da maguji a guje, jakada yana biye da jakada, don su fada wa sarkin Babilon, cewa an ci birninsa a kowane gefe. 32 An kwace mashigai aka kone fadamu da wuta, sojoji kuma suka giggice.” 33 Ni Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila na ce, “Yar Babilon kamar dabēn masussuka a lokacin da ake sussuka, ba da dadewa ba lokacin girbe ta zai zo.” 34 “Nebukadnezzar sarkin Babilon ya cinye mu, ya sa muka rikice, ya maishe mu kamar tulun da babu kome a cikinsa. Ya cinye mu kamar yadda dodon ruwa yakan yi ya kuma cika cikinsa da kayan marmarinmu, sa’ān nan kuma ya yi amanmu. 35 Bari abin da aka yi wa jikinmu yā kasance a bisa Babilon,” in ji mazaunan Sihiyona. “Bari jinimu yā kasance a kan wadanda suke zama a Babilon,” in ji Urushalima. 36 Saboda haka ga abin da Ubangiji ya ce, “Duba, zan tsaya muku, zan daukar muku fansa, zan sa tekunta kafe in kuma sa mabulbulanta su kafe. 37 Babilon za tā zama tarin juji, wurin zaman diloli, abin kyama da abar ba’ā, inda ba kowa. 38 Mutanenta duk suna ruri kamar zakoki, suna gurnani kamar’ya yan zaki. 39 Amma sa’ad da aka farkar da su, zan yi musu biki in sa su sha su bugu, domin yi sowa da dariya, sa’ān nan su shiga barcin da ba za su farka ba,” in ji Ubangiji. 40 “Zan sauksa da su kamar tumaki zuwa mayanka, kamar raguna da bunsurai. 41 “Yadda za a ci Sheshak, takamar duniya duka za tā daina! Babilon za tā zama abar kyama a cikin al’ummai! 42 Teku zai malalo a kan Babilon, rakumansa masu hauka za su rufe ta. 43 Garuruwanta sun zama abin kufai, za tā zama hamada inda ba ruwa, kasar da ba mazauna, ba kuma mutumin da zai ratsa ta cikinta. 44 Zan hukunta Bel a

Babilon, in sa ya yi aman abin da ya hadiye. Kasashe ba za su kara bumbuntowa wurinsa ba. Katangan Babilon kuwa za tā rushe! 45 “Ku fito daga cikinta, jama’ata! Ku tsere da ranku! Ku tsere daga zafin fushin Ubangiji. 46 Kada zuciyarku tā yi suwu ko ku ji tsoro sa’ad da aka ji labarin a kasar, labari guda a wannan shekara, wani kuma a ta biye, labarin hargitsi a kasar mai mulki ya tasar wa mai mulki. 47 Gama kwanaki tabbataccé suna zuwa, sa’ad da zan hukunta gumakan Babilon, zan kunyatar da dukan kasar kuma matattunta duk za su kwanta a cikinta. 48 Sa’an nan sama da kasa da dukan abin da yake cikinsu, za su yi sowa ta murna a kan Babilon, gama daga arewa masu hallakarwa su auko mata,” in ji Ubangiji. 49 “Babilon za tā fādi saboda kisassun mutanen Isra’ila, kamar dai yadda kisassu dukan duniya suka fādi saboda Babilon. 50 Ku wadanda kuka tsere wa takobi, ku gudu kada ku tsaya! Ku tuna da Ubangiji a kasa mai nesa, ku kuma yi ta tunani a kan Urushalima.” 51 “Mun sha kunya saboda zargin da ake yi mana kunya ta rufe mu, domin baki sun shiga tsarkakan wurare na gidan Ubangiji.” 52 “Amma kwanaki suna zuwa,” in ji Ubangiji, “sa’ad da zan hukunta gumakanta, da kuma a dukan kásarta wadanda aka yi wa rauni, za su yi nishi. 53 Ko da Babilon za tā kai sararin sama ne, ta gina kagaranta mai karfi, duk da haka zan aiki masu hallakarwa a kanta,” in ji Ubangiji. 54 “Ku ji muryar kuka daga Babilon, Da hargowar babbar hallakarwa daga kasar Babiloniwaya! 55 Gama Ubangiji zai rushe Babilon, zai sa ta kame bakinta na alfarma. Sojoji za su yi ta kutsawa kamar rakuman ruwa; suna tā da muryoyinsu. 56 Gama mai hallakarwa ya auka wa Babilon, a kama sojojinta, a kuma kakkarya bakkunansu. Gama Ubangiji shi Allah ne mai sakayya; zai yi sakayya sosai. 57 Zan sa mahukuntanta da masu hikimarta, gwamnoninta, shugabanninta da sojojinta su sha su bugu; za su dinga yin barcin da ba za su farka ba,” in ji Sarkin, mai suna Ubangiji Madaukaki. 58 Ni Ubangiji Madaukaki, na ce, “Za a baje katangan nan na Babilon mai kauri za a kuma kone dogayen kyamarenta da wuta; mutane sun wahalar da kansu a banza, al’umma sun yi wahala kawai domin wutur lalata.” 59 Jawabin da annabi Irmiya ya ba Serahiya, dan Neriya, wato, jikan Ma’asehiya, lokacin da ya tafi tare da Zedekiya, Sarkin Yahuda, zuwa Babilon a shekara ta hudu ta mulkinsa. Serahiya shi ne shugaba mai lura da gidajen saukar baki. 60 Irmiya ya rubuta a

littafi dukan masifun da za su auko wa Babilon, wato, dukan wannan magana da aka rubuta a kan Babilon. 61 Irmiya kuwa ya ce wa Serahiya, “Lokacin da ka kai Babilon, sai ka karanta dukan maganan nan. 62 Ka kuma ce, ‘Ya Ubangiji, kai ne ka yi magana a kan wannan wuri, cewa za ka lalatar da shi, har ba abin da zai zauna a ciki, mutum ko dabba. Wurin zai zama kufai har abada.’ 63 Sa’ad da ka gama karanta wannan littafi, sai ka daura wa littafin dutse, sa’an nan ka jefar da shi tsakiyar Kogin Yuferites. 64 Sa’an nan ka ce, ‘Haka Babilon za tā nutse, ba za tā kara tashi ba saboda masifar da zan kawo mata. Mutanenta kuwa za su fādi.’” Wannan shi ne karshen kalmomin Irmiya.

52 Zedekiya yana da shekara ashirin da daya sa’ad da ya ci sarauta. Ya yi mulki a Urushalima shekara goma sha daya. Sunan uwarsa Hamutal, yar Irmiya, wanda yake zaune a Libna. 2 Sarki Zedekiya ya aikata abin da yake mugu a gabon Ubangiji kamar yadda Sarki Yehohiyakim ya yi. 3 Al’amarin ya zama da muni kwarai a cikin Isra’ila da Yahuda, don haka Ubangiji ya husata har ya sa aka kai mutanen bautar talala. Zedekiya kuwa ya tayar wa Sarkin Babilon. 4 A kan rana ta goma ga watan goma, a shekara ta tara ta mulkin Zedekiya, Sarkin Yahuda, sai Nebukadnezzar, Sarkin Babilon, ya zo yaki da Urushalima tare da dukan sojojinsa. Suka kewaye ta da ya’ki, suka gina katanga kewaye da ita. 5 An kewaye birnin da yaki har shekara ta goma sha daya ta mulkin Zedekiya. 6 A kan rana ta tara a watan hudu na wannan shekara, yunwa ta tsananta kwarai a birnin. Mutane suka rasa abin da za su ci. 7 Sai aka huda katangan birnin, sojojin kuwa suka gudu, suka fita daga cikin birnin da dare ta hanyar kofar da take tsakanin bango biyu, kusa da gonar sarki, sa’ad da Babiloniwaya suke kewaye da birnin. Sojojin suka nufi wajen Araba. 8 Amma sojojin Babiloniwaya suka runtumi sarki Zedekiya, suka ci masa a filayen Yeriko. Dukan sojoji suka yashe shi. 9 Da aka kama Zedekiya, sai aka kai shi wurin Sarkin Babilon a Ribla a kasar Hamat, a nan ne Sarkin Babilon ya yanke masa shari’a. 10 Sarkin Babilon ya kashe’ya’yan Zedekiya a idonsa. Ya kuma kashe dukan shugabannin Yahuda a Ribla. 11 Sa’an nan ya kwaküle idanun Zedekiya, ya kuma sa masa kükumi, aka kai shi Babilon inda aka sa shi a kurkuku har ran da ya mutu. 12 A kan rana ta goma ga watan biyar a shekara ta goma sha tara ta saraautor Nebukadnezzar, Sarkin Babilon, sai Nebuzaradan shugaban matsara da

kuma dan majalisar sarki, ya zo Urushalima. **13** Sai ya kone haikalin Ubangiji, da gidan sarki, da dukan gine-gine masu alfarman da suke Urushalima. **14** Sojojin Babiloniwaya da suke tare da shugaban matsara, suka rushe dukan katangan Urushalima. **15** Sa'an nan Nebuzaradan shugaban matsara ya kwashe wadansu matalauta, da sauran mutane da aka bari a birnin, da wadanda suka gudu zuwa wurin Sarkin Babilon, da sauran masu sana'a, ya kai su bautar talala a Babilon. **16** Amma ya bar wadansu matalauta na gaske a kasar don su yi aiki a gonakin inabi, da sauran gonaki. **17** Babiloniwaya kuwa suka farfasa ginshikan tagulla, da dakalai, da babbar kwatarniya, wadanda suke a haikalin Ubangiji. Suka kwashe tagulla duka suka kai Babilon. **18** Suka kwashe tukwanen karfe, da manyan cokula, da hantsuka, da daruna, da tasoshin kona turare, da kayayyakin tagulla wadanda ake amfani da su domin hidimar haikali. **19** Suka kuma kwashe kananan kwanonin sha, da farantan wuta, da daruna, da tukwane, da alkukai, da tasoshin kona turare, da kwanonin miña hadayar sha. Duk abin da yake na zinariya da azurfa, shugaban matsara ya kwashe. **20** Tagullar da sarki Solomon ya yi wa haikalin Ubangiji da ita, wato, ginshikai biyu, da katon kwano mai suna Teku na tagulla, da bijimai goma sha biyu, wadanda suke dauke da kwatarniya, da dakalai, ta fi karfin a auna. **21** Tsawon kowane ginshiki kamu goma sha takwas ne, kewayensa kuwa kamu goma sha biyu ne, kaurinsa kuma hudu ne. Kowannensu yana da rami a ciki. **22** A kan kowane ginshiki, an yi masa dajiyar tagulla, tsayinta kamu biyar. A bisa kan kowace dajiyi akwai raga da siffofin rumman na tagulla kewaye da dajiyar. Ginshiki na biyu ma haka yake da siffofin rumman. **23** Akwai siffofin rumman tasa'in da shida da ake gani a gefen. Dukan siffofin rumman da suke a kan ragar kewaye, guda dari ne. **24** Shugaban matsara kuma ya dauki Serahiya babban firist, da Zefaniya wanda yake biye da babban firist, da mutum uku masu tsaron kofar, ya tafi da su. **25** Daga cikin birnin kuma ya dauki shugaban sojojin, da mutum bakwai'yan majalisar sarki, da magatakardan shugaban sojojin wanda yakan tara sojojin kasar, da mutane sittin na kasar, wadanda aka same su a birnin, ya tafi da su. **26** Nebuzaradan shugaban matsara ya tafi da wadannan mutane wurin Sarkin Babilon a Ribla, **27** Sarkin Babilon kuwa ya kashe su a Ribla a kasar Hamat. Haka aka tafi da mutanen

Yahuda bautar talala, daga kasarta. **28** Wannan shi ne yawan mutanen da Nebukadnezzar ya kai su bauta. A shekara ta bakwai ta sarautarsa, ya tafi da Yahudawa 3,023; **29** a shekara ta goma sha takwas ta sarautar Nebukadnezzar, ya tafi da Yahudawa daga Urushalima 832; **30** a shekara ta ashirin da uku ta sarautarsa, Nebuzaradan shugaban matsara ya tafi da Yahudawa 745. Jimillarsu duka 4,600 ne. **31** A shekarar da Ewil-Merodak ya zama Sarkin Babilon, sai ya nuna wa Yehohiyacin Sarkin Yahuda alheri. Ya fisshe shi daga kurkuku. Wannan ya faru ran ashirin da biyar ga watan goma sha biyu a shekara ta talatin da bakwai bayan da aka kai Yehohiyacin bauta. **32** Ewil-Merodak ya nuna wa Yehohiyacin alheri, ya ba shi matsayi na daraja fiye da wadansu sarakunan da aka kai su bautar talala a Babilon tare da shi. **33** Yehohiyacin ya tube tufafin kurkuku, ya rifa cin abinci kulum a teburin sarki, har dukan sauran kwanakin ransa. **34** Kowace rana akan ba shi kyauta bisa ga umarnin sarkin Babilon, saboda bukatarsa. Haka aka yi masa har rasuwarsa.

Makoki

1 Yanzu birnin ya zama babu kowa a ciki, birnin da a dā yake cike da mutane! Yanzu birnin ya zama kamar gwauruwa, wadda a dā babba ce ita a cikin kasashe! Ita da take sarauniya a cikin larduna yanzu ta zama baiwa. **2** Tana yin kuka mai zafi da dare, hawaye na gangara a kan kumatunta. A cikin masoyanta duka babu wanda ya yi mata ta'aziyya. Duk abokanta sun yashe ta; sun zama abokan gābanta. **3** Bayan wahala da bafin ciki, Yahuda ta tafi bauta. Ta zauna a cikin kasashe, ba tā samu wurin hutawa ba. Duk masu fafararta sun same ta sa'ad da take cikin matukar bacin rai. **4** Hanyoyin zuwa Sihiyona suna makoki, gama ba wanda ya zo bikin da ta shirya. Ba kowa a hanyoyin shiganta. Firistocinta suna gurnani, yan matana kuma suna wahala, kuma tana cikin shan wahala kwarai. **5** Makiyanta sun zama shugabanninta; Abokan gābanta suna da kwanciyar rai. Ubangiji ya kawo mata bacin rai domin yawan zunubanta. 'Ya'yanta sun tafi bauta, a karkashin makiyanta. **6** Diyar Sihiyona ba ta da sauran daraja. 'Ya'yan sarakunanta sun zama kamar bareyi wadanda suka rasa wurin kiwo; cikin rashin karfi suka guje wa masu fafararsu. **7** A cikin kwanakin da take shan wahala take kuma yawo Urushalima ta tuna da dukan dukiyar da take da ita a kwanakin dā can. Sa'ad da mutanenta suka fada cikin hannun abokan gābanta, ba wanda ya taimake ta. Makiyanta suka dube ta suka yi mata dariya don hallakar da ta auko mata. **8** Urushalima ta yi zunubi kwarai saboda haka ta zama marar tsarki. Dukan masu martaba ta sun raina ta, gama sun ga tsiraicinta; ita ma da kanta tana nishi da kyar ta kuma juya baya. **9** Kazantarta ta manne wa rigunanta; ba tā kula da nan gaba ba, fāduwarta kuwa babban abu ne; babu wanda zai yi mata ta'aziyya. "Duba, ya Ubangiji, ka ga wahalata, gama makiyi ya yi nasara." **10** Makiya ya kwashe dukiyarta duka; ta ga mutanen da ba su san Allah ba sun shiga wuri mai tsarkinta wadanda ka hana su shiga taron jama'arka. **11** Dukan mutanenta suna nishi da kyar suna neman burodi; sun sayar da dukiyarsu don su samu abinci don kada su mutu da yunwa. "Ubangiji, ka duba ka gani, gama an yashe ni." **12** "Ko wannan ba wani abu ba ne a wurinku, dukanku masu wucewa? Ku duba ku gani. Ko akwai wata wahala kamar irin wadda nake sha, wadda Ubangiji ya auko mini a cikin zafin fushinsa? **13** "Daga sama ya aiko da wuta, ya aiko

ta cikin kasusuwana. Ya shimfida raga a kafafuna ya juyo da ni. Ya bar ni ni kada, sumamme dukan yini. **14** "Ya daura zunubaina a wuyana; aka nadé su a hannuwansa. Aka rataye su a wuyana Ubangiji ya kwashe karfina. Ya bashe ni ga wadanda suka fi ni karfi. **15** "Ubangiji ya fi duk mayakan da suke tare da ni; ya sa wata runduna ta tayar mini ta kuma tattake samarina. Ubangiji ya tattake budurwa Diyar Yahuda kamar'ya yan inabi a wurin matsewa. **16** "Dalilin da ya sa nake kuka ke nan idanuna kuma suna ta zubar da hawaye. Babu wani a kusa da zai yi mini ta'aziyya, ba wanda zai sabunta ruhuna. 'Ya'yan sun zama fakirai domin makiyina ya yi nasara." **17** Sihiyona ta mīka hannunta, amma ba wani da zai yi mata ta'aziyya. Ubangiji ya umarta cewa makwabtansa za su zama makiyansa; Urushalima ta zama abar kyama a cikinsu. **18** "Ubangiji mai adalcı ne, duk da haka na yi tawaye da umarninsa. Ku saurara, jama'a duka; ku dubi wahalar da nake sha. Samarina da'yan matana duka sun tafi bauta. **19** "Na kira abokaina amma sun yashe ni. Firistocina da dattawana sun hallaka a cikin birnin yayinda suke neman abinci don kada su mutu da yunwa. **20** "Duba, Ubangiji, ka ga funcin da nake ciki! Ina shan azaba a raina, ba ni da kwanciyar rai a cikin zuciyata, domin na yi tawaye sosai. A waje takobi na kisa; a ciki kuma akwai mutuwa. **21** "Mutane suna ji ina nishi da kyar, amma ba wanda zai yi mini ta'aziyya. Dukan makiyana sun ji wahalar da nake ciki; suna farin ciki da abin da ka yi. Ka kawo ranan nan da ka sanar domin su ma su zama kamar ni. **22** "Bari ka ga muguntarsu duka; ka yi musu yadda ka yi mini domin dukan zunubansu. Nishina da yawa kuma zuciyata ta gaji."

2 Yadda Ubangiji ya rufe Diyar Sihiyona da gizagizan fushi! Ya jefar da darajar Isra'il'a daga sama zuwa kasa; bai tuna da wurin dora kafafunsa ba a ranar fushinsa. **2** Ubangiji ya hallakar da wurin zaman Yakub ba tausayi; A cikin fushinsa kuma zai rurrushe kagaran Diyar Yahuda. Ya kaskantar da mulki da masu mulki. **3** A cikin zafin fushi ya fasa kowane kaho na Isra'il'a. Ya janye hannun damansa sa'ad da makiyi ya zo. Ya yi kuna a cikin Yakub kamar wuta mai kone duk abin da yake kusa da ita. **4** Kamar abokin gāba, ya dana bakansa; hannun damansa na shirye. Kamar makiyi, ya kashe duk wanda idonsa ya ji dadin gani; ya zuba fushinsa kamar wuta a kan tenti na Diyar Sihiyona. **5** Ubangiji kamar makiyi ne; ya hallaka

Isra'ila. Ya hallaka wurarenta duka ya kuma hallaka kagaranta. Ya kara yawan makoki da bakin ciki wa Diyar Yahuda. **6** Ya rushe haikalinsa kamar lambu; ya hallaka wurin yi masa sujada. Ubangiji ya sa Sihiyona ta manta da bukukkuwanta da kuma ranakunta na Asabbaci; a cikin zafin fushinsa ya watsar da sarki da firist. **7** Ubangiji ya ki bagadensa ya kuma yi wofi da haikalinsa. Ya ba makiyinta fadodinta; suka yi sowa a cikin gidan Ubangiji kamar a ranar da ake yin biki. **8** Ubangiji ya kuduri niyya yā rushe bangon da yake kewaye da Diyar Sihiyona. Ya auna da igiyar awo bai fasa hallaka ta ba. Ya sa katanga da katanga duk suka lalace. **9** Kofofinta sun nutse a cikin kasa; ya kakkarya karafanta. Sarakunanta da'yā yan sarakunanta duk an kai su bauta cikin wadansu kasashe, babu sauran doka, annabawa kuma ba su samun wahayi daga wurin Ubangiji. **10** Dattawan Diyar Sihiyona sun zauna shiru a kasa; suka kuma sa rigar buhu.'Yan matan Urushalima suka sunkuyar da kawunansu kasa. **11** Idanuna sun dushe don yawan kuka, raina na cike da bakin ciki; zuciyata ta karaya domin mutanena sun hallaka, domin yara da jarirai suna suma a kan hanyoyi a cikin birni. **12** Suna ce wa uwayensu, "Ina burodi da ruwan inabi?" Yayinda suke suma kamar mutanen da aka ji masu ciwo a cikin birni, sa'ad da suke mutuwa a hannuwan uwayensu. **13** Me zan ce miki? Da me zan kwtantaka ki, ke Diyar Urushalima? Da me zan misalta ki, yadda zan iya yi miki ta'aziyya, Ke Budurwa Diyar Sihiyona? Ciwonki yana da surfi kamar teku. Wane ne zai iya warkar da ke? **14** Wahayin annabawanki karya ne kuma marasa amfani; ba su tona zunubanki ba yadda za su iya ceto ki daga bauta ba. Sun yi miki annabcin karya marar amfani. **15** Duk masu wucewa suna yi miki tafi na reni; suna yi wa Diyar Urushalima tsaki suna kada kai suna cewa, "Warman ne birnin da aka ce kyakkyawa ne, mai farantawa dukan duniya rai?" **16** Ma'kiyanki duka suna ta surutu game da ke; suna tsaki suna cizon hakora suna cewa, "Mun hallaka ta. Wannan ce ranar da muke jira; yau mun gan ta." **17** Ubangiji ya yi abin da ya shirya; ya cika maganarsa, wadda ya umarta tun dadewa. Ya jefar da ke ba tausayi, ya bari makiya sun yi nasara da ke, ya daukaka kahon ma'kiyanki. **18** Zuciyar mutane ta yi kuka ga Ubangiji. Ya bangon Diyar Urushalima, bar hawayenki su zuba kamar rafi dare da rana; kada ki huta, kada idanunki su huta. **19** Ki tashi, ki yi kuka cikin dare, dare na yi

sai ki fara kuka; kina budewa Ubangiji zuciyarki. Ki daga hanuwanki gare shi domin rayukan'ya'yanzi, wadanda suka suma don yunwa a kan kowane titi. **20** "Ka duba, ka gani ya Ubangiji. Wane ne ka ta'ba yi wa haka? Ko ya kamata uwae su ci'ya'yansu, 'ya'yan da suka yi reno? Ko ya kamata a kashe firostoci da annabawa a cikin haikalinsa Ubangiji? **21** "Matasa da tsoffafi duk suna kwanciya a cikin kurar tituna; an karkashe matasa da'yan matana da takobi. Ka kashe su a ranar fushinka; ka kashe su ba tausayi. **22** "Kamar yadda kake yin gayyata a ranar biki, haka kake kawo mini tsoro a kowane gefe. A ranar fushin Ubangiji ba mai tserewa ba wanda zai tsira; makiyina ya kashe wadanda na yi renonsu, na kuma lura da su."

3 Ni ne mutumin da ya ga azaba ta wurin bulalar fushin Ubangiji. **2** Ya kore ni, ya sa na yi tafiya a cikin duhu maimakon a cikin haske; **3** ba shakka, ya juya mini baya, yana gāba da ni sau da sau, dukan yini. **4** Ya sa fatar jikina da naman jikina sun tsufa ya kuma karya kasusuwana. **5** Ya yi mini kwanton bauna ya kuma kewaye ni da bakin ciki da kuma wahala. **6** Ya sa na zauna a cikin duhu kamar wadanda suka mutu da jimawa. **7** Ya kewaye ni yadda ba zan iya gudu ba; Ya daure ni da sarka mai nauyi. **8** Ko lokacin da nake kira don neman taimako, ba ya jin addu'ata. **9** Ya tare hanyata da tubula na duwatsu; ya sa hanyata ta karkace. **10** Kamar beyar da take a labē tana jira, kamar zaki a boye, **11** ya janye ni daga kan hanya ya batar da ni ya bar ni ba taimako. **12** Ya ja kwarinsa ya sa in zama abin baratarsa. **13** Ya harbi zuciyata da kibiyoyin kwarinsa. **14** Na zama abin dariya ga mutanena duka; suna yi mini ba'a cikin wa'ka dukan yini. **15** Ya cika ni da kayan daci ya gundure ni da abinci mai daci. **16** Ya kakkarya hakorana da tsakuwa; ya tattake ni cikin kura. **17** An hana ni salama; na manta da ko mene ne ake kira wadata. **18** Saboda haka na ce, "Darajata ta fare da kuma duk abin da nake begen samu daga wurin Ubangiji." **19** Na tuna da azabata da kuma sintiri, da na yi ta yi da dacin rai. **20** Na tuna su sosai, sai kuma na ji ba dadī a raina. **21** Duk da haka na tuna da wannan na kuma sa bege ga nan gaba. **22** Domin kaunar Ubangiji ba mu hallaka ba; gama jijejiyankansa ba su farewa. **23** Sababbi ne kowace safiya; amincinka kuwa mai girma ne. **24** Na ce wa kaina, "Ubangiji shi ne nawa; saboda haka zan jira shi." **25** Ubangiji mai alheri ne ga wadanda suke da bege a cikinsa, ga kuma wanda yake neman

shi; 26 yana da kyau ka jira shiru domin samun ceton Ubangiji. 27 Yana da kyau mutum yă sha wuya tun yana yaro. 28 Bari yă zauna shiru shi kadai, gama haka Ubangiji ya sa yă yi. 29 Bari yă boye fuskarsa cikin kura kila akwai bege. 30 Bari yă ba da kumatunsa a mare shi, yă kuma bari a ci masa mutunci. 31 Gama Ubangiji ba ya yashe mutane har abada. 32 Ko da ya kawo bacin rai, zai nuna tausayi sosai, kaunarsa tana da yawa. 33 Gama ba haka kawai yake kawo wahala ko bacin rai ga'yan adam ba. 34 Bai yarda a tattake'yan kurkuku a kasa ba, 35 ko kuma a danne wa mutum hakkinsa a gabon Madaukaki, 36 ko kuma a danne wa mutum shari'ar gaskiya ashe Ubangiji ba zai ga irin wadannan abubuwa ba? 37 Wane ne ya isa yă yi magana kuma ta cika in ba Ubangiji ne ya umarta ba? 38 Ba daga bakin Madaukaki ne bala'i da abubuwa masu kyau suke fitowa ba? 39 Don mene ne wani mai rai zai yi gunaguni sa'ad da aka ba shi horo domin zunubansa? 40 Bari mu auna tafiyarmu mu gwada ta, sai mu kuma koma ga Ubangiji. 41 Bari mu daga zuciyarmu da hannuwanmu ga Allah na cikin sama, mu ce, 42 "Mun yi zunubi mun yi tawaye ba ka kuwa gafarta ba. 43 "Ka rufe kanka da fushi, kafafare mu; ka karkashe mu ba tausayi. 44 Ka rufe kanka da gajimare don kada addu'armu ta kai wurinka. 45 Ka mai da mu tarkace da juji a cikin mutane. 46 "Dukan makiyannmu suna ta yin mana magana marar dadfi. 47 Muna cika da tsoro, da lalatarwa da hallakarwa." 48 Hawaye na kwararowa daga idanuna domin an hallaka mutanena. 49 Idanuna za su ci gaba da kwararowa da hawaye, ba hutawa. 50 Har sai in Ubangiji ya duba daga sama ya gani. 51 Abin da nake gani yana kawo mini bañkin ciki domin dukan matan birnina. 52 Makiyana suna farauta ta ba dalili kamar tsuntsu. 53 Sun yi kokari su kashe ni a cikin rami suka kuma jajjefe ni da duwatsu; 54 ruwaye suka rufe kaina, sai na yi tunani cewa na kusa mutuwa. 55 Na yi kira ga sunanka, ya Ubangiji, daga rami mai surfi. 56 Ka ji rokona, "Kada ka toshe kunnuwanka ka fi jin rokona na neman taimako." 57 Ka zo kusa lokacin da na kira ka, kuma ka ce mini, "Kada ka ji tsoro." 58 Ya Ubangiji, ka goyi bayana; ka fanshi raina. 59 Ya Ubangiji, ka ga inda aka yi mini ba daidai ba. Ka shari'anta, ka ba ni gaskiya! 60 Ka ga surfin ramakonsu, da duk mugun shirin da suke yi mini. 61 Ya Ubangiji, ka ji zaginsu, da duka mugun shirin da suke yi mini 62 Abin da makiyana suke yin rada a kai game da ni duk yini. 63 Dube su! A zaune ko

a tsaye, suna yi mini ba'a cikin wakokinsu. 64 Ka ba su abin da ya dace su samu, ya Ubangiji, domin abin da hannuwansu suka yi. 65 Ka sa yana ta rufe zuciyarsu, kuma bari la'anarka ta bi su. 66 Kafafare su cikin fushi ka hallaka su daga cikin duniya ta Ubangiji.

4 Zinariya ta rasa kyanta, hasken zinariya ya dushe!

An warwatsar da tsarkakakkun duwatsu masu daraja a kan tituna. 2 Dubi samarin Sihiyona masu daraja, wadanda a dā darajarsu ta isa nauyin zinariya, yanzu ana daukar su a matsayin tukwanen kasa, aikin maginin tukwane! 3 Ko diloli suna ba'ya'yansu nono su sha, amma mutanena sun zama marasa zuciyia kamar jiminai a cikin jeji. 4 Domin kishirwa harshen jarirai ya manne a rufin bakinsu; yaran suna roko a ba su burodi, amma ba wanda ya ba su. 5 Wadanda a dā sukan ci abinci mai dadfi yanzu su ne masu bara a tituna. Wadanda a dā suke sa kaya masu kyau yanzu suna kwance a kan tarin toka. 6 Horon mutanena ya fi na Sodom girma, wadda aka hallaka farat daya ba wani hannu da ya juya ya taimake ta. 7 'Ya'yan sarakunansu sun fi kankara haske sun kuma fi madara fari, jikunansu sun fi murjani ja, kyansu kamar shudin yakutu. 8 Amma yanzu sun fi dare duhu; ba a iya gane su a tituna. Fatar jikinsu ta manne da kasusuwansu; sun bushe kamar itace. 9 Gara wadanda aka kashe su da takobi da wadanda suke mutuwa da yunwa; sun rame domin rashin abinci a gona. 10 Da hannuwansu mata masu tausayi sun dafa yaransu, suka zama masu abinci sa'ad da aka hallaka mutanena. 11 Ubangiji ya saki fushinsa; ya zuba zafin fushinsa. Ya hora wuta a Sihiyona ta kuma cinye harsashin gininta. 12 Sarakunan duniya ba su gaskata ba, haka ma mutanen duniya, cewa magabta da makiya za su iya shiga kofofin Urushalima. 13 Amma ya faru domin zunuban annabawanta da muguntar firistocinta, wadanda suka Zub da jinin masu adalci a cikinsu. 14 Yanzu suna yawo barkatai a tituna kamar makafi. Sun kazantu da jini yadda ba wanda zai kuskura ya taba rigunansu. 15 "Ku tafi! Ba ku da tsabta!" Haka mutane suke ihu suke ce musu. "Ku tashi daga nan! Ku tashi daga nan! Kada ku taba mu!" Sa'ad da suka gudu suna yawo, mutanen wadansu kasashe suka ce, "Ba za su ci gaba da zama a nan ba." 16 Ubangiji kansa ya warwatsa su; ya daina duban su. Ba a ba firistoci girma, ba su ba dattawa gata. 17 Idanunmu sun gaji, suna ta dubawa ko taimako zai zo; mu sa ido ko za mu ga kasar da za tă iya taimakon mu. 18 Ana bin sawunmu, ba za mu iya

tafiya kan tituna ba. Karshenmu ya kusa, kwanakinmu sun kare, gama karshenmu ya zo. **19** Masufafar mu sun fi gaggafa mai firiya a sararin sama sauri; sun fafare mu a kan duwatsu suna fakon mu a jeji. **20** Shafaffe na Ubangiji, numfashin ranmu, ya fādī cikin tarkonsu. Muna tunani cewa za mu iya rayuwa cikin sauran mutane a karkashin inuwarsa. **21** Ku yi murna da farin ciki, ya Diyar Edom, ke mai zama a kasar Uz. Amma ke ma za a ba ki kwaf; za ki bugu ki zama tsirara. **22** Ya Diyar Sihiyona, hukuncinki zai kare; ba zai sa zaman bautarki yă yi tsayi ba. Amma ya Diyar Edom, zai hukunta zunubinki yă tona tsiraicinki.

5 Ka tuna, ya Ubangiji, abin da ya faru da mu; duba, ka ga kunyar da muka sha. **2** An ba wa baķi gādonmu, gidajenmu kuma aka ba bare. **3** Mun zama marayu marasa ubanni, uwayenmu kamar gwauraye. **4** Dole mu sayi ruwan da muke sha; sai mun biya mu sami itace. **5** Masufafar mu sun kusa kama mu; mun gaji kuma ba dama mu huta. **6** Mun miķa kanmu ga Masar da Assuriya don mu sami isashen abinci. **7** Kakanninmu sun yi zunubi kuma ba sa nan yanzu, mu ne aka bari muna shan hukuncinsu. **8** Bayi suna mulki a kanmu, kuma ba wanda zai'yantar da mu daga hannuwansu. **9** Muna samun burodi a bakin rayukanmu domin takobin da yake a jeji. **10** Fatar jikinmu ta yi zafi kamar murhu, muna jin zazzaři domin yunwa. **11** An yi wa mata fyade a cikin Sihiyona, da kuma budurwai a cikin garuruwan Yahuda. **12** An rataye'ya'yan sarakuna da hannuwansu; ba a ba wa dattawa girma. **13** Samari suna faman yin nika; yara kuma suna fama da ƙyar da nauyin kayan itace. **14** Dattawan sun bar kofar birnin, samari sun daina rera waka. **15** Farin ciki ya rabu da zuciyarmu; rayuwarmu ta zama makoki. **16** Rawani ya fādī daga kanmu. Kaiton mu gama mun yi zunubi! **17** Domin wannan zuciyarmu ta yi sanyi; domin wadannan abubuwa idanummu sun dushe **18** gama Tudun Sihiyona ya zama kufai, sai diloli ke yawo a wurin. **19** Ya Ubangiji, kai ne mai iko har abada; kursiyinka ya dawwama cikin dukan zamani. **20** Don mene ne kake mantawa da mu koyaushe? Me ya sa ka yashe mu da jimawa? **21** Ka sāke jawo mu gare ka, ya Ubangiji, don mu komo; ka sabunta kwanakinmu su zama kamar yadda suke a dā **22** sai dai in ka ki mu gaba daya kana fushi da mu fiye da yadda za a iya aunawa.

Ezekiyel

1 A shekara ta talatin, a wata na hudu a rana biyar, yayinda nake cikin'yan zaman bauta kusa da Kogin Kebar, sai sammai suka bude na kuwa ga wahayoyin Allah. **2** A rana biyar ga wata, a shekara ta biyar ne ta zaman bautan Sarki Yehohiyacın, **3** maganar Ubangiji ta zo wa Ezekiyel first, dan Buzi, kusa da Kogin Kebar a kasar Babiloniyawa. A can hanun Ubangiji yana a kansa. **4** Na duba, sai na ga guguwa ta taso daga arewa babban hadari cike da walkiya kewaye da haske mai haske sosai. Tsakiyar wutar ta yi kamar karfe mai cin wuta balbal, **5** a cikin wutar kuwa akwai abin da ya yi kamar halittu guda hudu. A bayyane kamanninsu ya yi kamar siffar mutum, **6** amma kowannensu yana da fuskoki hudu da fikafikai guda hudu. **7** Kafafunsu miňakku ne; kuma kafafunsu sun yi kamar na maraki suna kuma walkiya kamar tagullar da aka goge. **8** A karkashin fikafikansu hudu suna da hannuwan mutum a kowane gefe. Dukansu hudu suna da fuskoki da fikafikai, **9** kuma fikafikansu suna taban juna. Kowanne ya mike gaba; ba sa juyawa sa'ad da suke tafiya. **10** Fuskokinsu sun yi kamar haka. Kowanne a cikin hudsun yana da fuskar mutum, kuma a gefen dama kowanne yana da fuskar zaki, a hagu kuma fuskar maraki; kowanne yana kuma da fuskar gaggafa. **11** Haka fuskokinsu suka kasance. Fikafikansu sun budu sama; kowanne yana da fikafikai biyu, daya yana taba fikafikan dayan halittar a dayan gefe, fikafikai biyu kuma suna rufe jikinsa. **12** Kowanne ya mike gaba sosai. Duk inda ruhu zai tafi, can za su, ba tare da juyawa ba yayinda suke tafiya. **13** Kamannin halittun ya yi kamar garwashî mai cin wuta ko kuwa kamar fitilu. Wuta tana kai da kawowa a cikin halittun; ta yi haske kwarai, walkiya kuma tana wulgawa daga ciktinta. **14** Halittun suna gaggauta kai da kawowa kamar walkiya. **15** Yayinda nake kallon rayayyun halittun nan, sai na ga da'ira a kasa kusa da kowace halitta da fuskokinsa hudu. **16** Ga kamanni da fasalin da'irorin. Suna kyalkyalı kamar kirisolit, kuma dukan hudsun sun yi kama da juna. Kowacce ta yi kamar da'ira a cikin da'ira. **17** Yayında suke tafiya, sukan nufi duk wani gefe guda cikin gefe hudsun da halittun suka nufa; da'irorin ba za su juya ba sa'ad da halittun suke tafiya. **18** Karafansu da suka yi kamar zobe sun yi tsayı suna kuma da bantsoro, dukan karafan nan hudu kuwa da suka yi kamar zobe suna cike da idanu

a kewaye. **19** Sa'ad da rayayyun halittun suke tafiya, da'irorin da suke kusa da su kan motsa; kuma sa'ad da rayayyun halittun sun tashi sama, da'irorin su ma sukan tashi sama. **20** Duk inda ruhu za shi, su ma can za su, kuma da'irorin za su tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun nan yana a cikin da'irorin. **21** Sa'ad da halittun sun motsa, sai su ma su motsa; sa'ad da halittun sun tsaya cik, su ma sai su tsaya cik, sa'ad da kuma halittun sukan tashi sama, da'irorin suka tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun nan yana a cikin da'irorin. **22** A bisa kawunan rayayyun halittun nan akwai abin da ya yi kamar kankara, mai bantsoro. **23** A karkashin al'arshin fikafikansu sun mike kyam daura da juna, kuma kowanne yana da fikafikai biyu da suka rufe jikinsa. **24** Sa'ad da halittun suke tafiya, sai na ji karar fikafikansu, kamar rurin ruwaye masu gudu, kamar muryar Madaukaki, kamar hayaniyar rundunar mayaka. In sun tsaya cik, sukan sauksu da fikafikansu. **25** Sai aka ji murya daga al'arshi a kan kawunansu yayinda suke tsaye da fikafikansu a sauksu. **26** A bisa al'arshin a kan kawunansu akwai abin da ya yi kamar saffaya, kuma a can bisa a kan kursiyan akwai siffa kamar na mutum. **27** Na ga daga abin da ya yi kamar kwankwasona zuwa bisa ya yi kamar karfe mai walkiya, sai ka ce wuta, kuma daga kwankwasona zuwa kasa ya yi kamar wuta; haske kuma mai walkiya sosai kewaye da shi. **28** Kamar kamannin bakan gizo a cikin gizagizai a ranar da aka yi ruwan sama, haka hasken da ya kewaye shi. Wannan shi ne kwatancin kamannin daukar Ubangiji. Sa'ad da na gani, sai na fadi rubda ciki, na kuma ji muryar wani tana magana.

2 Ya ce mini, "Dan mutum, tashi ka tsaya a kafafunka zan kuma yi maka magana." **2** Yayinda yake magana, sai Ruhu ya sauksu mini ya kuma ta da ni a kafafuna, na kuma ji shi yana mini magana. **3** Ya ce, "Dan mutum, ina aikan ka zuwa ga Isra'ilawa, zuwa ga al'ummar'yan tawayen nan da suka yi mini tayarwa; su da kakanninsu sun yi mini tawaye har ya zuwa yau. **4** Mutanen da nake aikan ka masu kin ji ne da kuma taurinkai. Ka fada musu cewa, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya fada.' **5** Kuma ko su ji ko kada su ji, gama su gida ne mai tawaye, za su san cewa akwai annabi a cikinsu. **6** Kai kuwa, dan mutum, kada ka ji tsoro, ko da sarkakkiya da kayayyuwa duk sun kewaye ka kana kuma zama a cikin kunamai. Kada ka ji tsoron abin da za ka fada ko ka firgita ta wurinsu, ko da yake su gida ne mai tawaye. **7** Dole ka yi maganata gare su,

ko su ji ko kada su ji, gama su'yan tawaye ne. **8** Amma kai, dan mutum, ka saurari abin da zan fasa maka. Kada ka yi tawaye kamar wannan gidan'yan tawaye; ka bude bakinka ka kuma ci abin da na ba ka." **9** Sai na duba, na kuma ga hannu ya miķe zuwa wurina. A cikinsa akwai littafi, **10** wanda ya nannade a gabana. A kowane gefensa akwai rubutun kalmomin makoki da kuka da kuma kaito.

3 Ya kuma ce mini, "Dan mutum, ka ci abin da yake a gabanka, ka ci wannan littafi; sa'an nan ka tafi ka yi magana wa gidan Isra'il'a." **2** Saboda haka na bude bakina, ya kuma ba ni littafin in ci. **3** Sai ya ce mini, "Dan mutum, ka ci wannan littafin da nake ba ka, ka kuma cika cikinka da shi." Sai na ci shi, ya kuma yi zaki kamar zuma a bakina. **4** Sa'an nan ya ce mini, "Dan mutum, yanzu ka tafi gidan Isra'il'a ka fada kalmomina gare su. **5** Ba ina aikan ka wurin mutanen da suke da bakon harshe da kuma yare mai wuya ba ne, amma zuwa ga gidan Isra'il'a ne, **6** ba ga mutane da yawa na bakon harshe da yare mai wuya, wadanda ba ka san kalmominsu ba. Tabbatacce da na aike ka wurin irinsu, da sun saurare ka. **7** Amma gidan Isra'il'a ba sa niyya su saurare ka domin ba sa niyya su saurare ni, gama dukan gidan Isra'il'a sun taurare suna kuma kin ji. **8** Amma zan sa ka zama mai taurinkai da taurin zuciya kamar su. **9** Zan sa goshinka ya zama da tauri kamar dutse, da tauri fiye da dutsen kankara karfi. Kada ka ji tsoronsu ko ka firgita ta wurinsu, ko da yake su gidan'yan tawaye ne." **10** Ya kuma ce mini, "Dan mutum, ka ji da kyau ka kuma lura da dukan kalmomin da nake maka magana. **11** Ka tafi yanzu zuwa ga'yan'uwanika wadanda suke zaman bauta ka yi musu magana. Ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa,' ko ku ji, ko kada ku ji." **12** Sa'an nan Ruhu ya daga ni sama, a bayana na ji wata karar babban motsi na cewa, Bari a yabi daukakar Ubangiji a wurin zamansa! **13** Karar fikafikan rayayyun halittun nan ne suke goge junansu da kuma karar da'irorin nan da suke kusa da su, karar babban motsi. **14** Sa'an nan Ruhu ya daga ni sama ya kuma tafi da ni, na kuwa tafi da ɓacin rai da kuma fushin ruhuna, tare da hannu mai karfi na Ubangiji a bisa na. **15** Na zo wurin masu zaman bautan da suke zama a Tel Abib kusa da Kogin Kebar, A can kuwa, inda suke zama, na zauna a cikinsu kwana bakwai, ina mamaki. **16** A karshen kwana bakwai din maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **17** "Dan mutum, na mai

da kai mai tsaro don gidan Isra'il'a; saboda haka ka ji maganar da zan yi ka kuma yi musu kashedin nan da ya fito daga gare ni. **18** In na ce wa mugu, 'Lalle za ka mutu,' ba ka kuwa yi masa kashedi ko ka tsawata masa a kan mugayen hanyoyinsa don yă ceci ransa ba, wannan mugun zai mutu saboda zunubinsa, zan kuwa nemi hakkin jininsa a hannunka. **19** Amma in ka yi wa mugun kashedi bai kuwa juya daga mugayen hanyoyinsa ba, zai mutu saboda zunubinsa; amma kai kam za ka kubuta. **20** "Har yanzu, in mai adalci ya juya daga adalcinsa ya aikata mugunta, na kuma sa abin tuntube a gabansa, zai mutu. Da yake ba ka yi masa kashedi ba, zai mutu saboda zunubinsa. Ba za a tuna da abin adalcin da ya yi ba, zan kuwa nemi hakkin jininsa a hannunka. **21** Amma in ka yi wa mai adalci kashedi kada yă yi zunubi bai kuwa yi zunubi ba, tabbatacce zai rayu saboda ya ji kashedin, kuma kai kam za ka kubuta." **22** Hannun Ubangiji ya kasance a kaina a can, ya kuma ce mini, "Tashi ka fita zuwa fili, a can kuwa zan yi maka magana." **23** Saboda haka na tashi da tafi fili. Daukakar Ubangiji kuwa ta tsaya a can, kamar daukakar da na gani kusa da Kogin Kebar, sai na făsi rubda ciki. **24** Sai Ruhu ya sauko a kaina ya kuma daga ni na tsaya a kafafuna. Ya yi mini magana ya ce, "Ka fita, ka rufe kanka a cikin gida. **25** Kuma kai, dan mutum, za su daura ka da igiyoyi; za a daure ka yadda ba za ka iya fita a cikin mutane ba. **26** Zan sa harshenka ya manne wa dasashinka don ka yi shiru ka kuma kăsa tsawata musu, ko da yake su gidan'yan tawaye ne. **27** Amma sa'ad da na yi maka magana, zan bude bakinka za ka kuwa fada musu cewa, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya fada.' Duk mai ji ya ji, kuma duk wanda ya ki ji, ya ki ji; gama su gida ne na'yan tawaye.

4 "Yanzu, dan mutum, ka dauki tubalin yumbo, ka ajiye shi a gabanka ka kuma zăna birnin Urushalima a kansa. **2** Sa'an nan ka yi mata Kawanya. Ka kafa mata katangar Kawanya, ka gina katangar da dan tudu ka kewaye ta da dundurusai. **3** Sa'an nan ka dauki kwanon karfe, ka shirya shi kamar katangar karfe tsakaninka da birnin ka kuma zuba mata ido. Za tă kasance a karkashin Kawanya, kai kuwa za ka yi mata Kawanya. Wannan zai zama alama ga gidan Isra'il'a. **4** "Sa'an nan ka kwanta a hagunka ka kuma sa zunubin gidan Isra'il'a a kanka. Za ka dauki zunubinsu na wadansu kwanakin da kake kwance a gefenka. **5** Na dora maka kwanaki bisa ga shekarun

zunubinsu. Saboda haka cikin kwana 390 za ka dauki zunubin gidan Isra'ila. 6 "Bayan ka gama haka, ka sāke kwantawa, a wannan lokaci a gefen damarka, ka kuma dauki zunubin gidan Yahuda. Na dora maka kwanaki 40, kwana guda a madadin shekara guda. 7 Ka juya fuskarka wajen kawanyar Urushalima da hannunka a bude ka yi annabci a kanta. 8 Zan daura ka da igiyoyi don kada ka juya daga wannan gefe zuwa wani gefe sai ka gama kwanakin kawanyarka. 9 "Ka dauki alkama da sha'ir, wake da acca, gero da maiwa; ka sa su a tulun ajiya ka kuma yi amfani da su don yin burodi wa kanka. Za ka ci shi a kwanaki 390 da za ka kwanta a gefenka. 10 Ka auna shekel ashirin na abinci don kowace rana ka kuma ci shi a kayyadadden lokaci. 11 Haka ma ka auna kashi daya bisa shida na garwan ruwa ka sha shi a kayyadadden lokaci. 12 Ka ci abinci yadda za ka ci kosai sha'ir, ka gasa shi a gaban mutane, ka yi amfani da najasar mutane kamar itacen wuta." 13 Ubangiji ya ce, "Ta haka mutanen Isra'ila za su ci kazantaccen abinci a cikin al'ummai inda zan kore su in kai." 14 Sai na ce, "Ba haka ba ne, Ubangiji Mai Iko Duka! Ban taba kazantar da kaina ba. Daga kuruciyata har zuwa yanzu ban taba cin wani abin da aka samu ya mutu ko abin da namun jeji suka kashe ba. Ba nama marar tsabtan da ya taba shiga bakina." 15 Sai ya ce, "To da kyau, zan bari ka gasa burodin a kan kashin shanu a maimakon najasar mutane." 16 Sa'an nan ya ce mini, "Dan mutum, zan yanke tanadin abinci a Urushalima. Mutane za su auna abincin da za su ci da tsoro su kuma auna ruwan da za su sha cikin fargaba, 17 domin abinci da ruwa za su kāsa. Za su damu da ganin junna za su kuma lalace saboda zunubinsu.

5 "Yanzu, dan mutum, ka dauki takobi mai kaifi ka kuma yi amfani da shi kamar rezan mai aski don askin kanka da gemunka. Sa'an nan ka dauki ma'auni ka kuma raba gashin. 2 Sa'ad da kwanakin kawanyarka sun kare, sai ka kone kashi daya bisa uku na gashin da wuta a cikin birnin. Ka dauki kashi daya bisa uku ka yayyanka shi da takobi kewaye da birnin. Ka kuma watsar da kashi daya bisa uku a iska. Gama zan fafare su da takobin da aka zāre. 3 Amma ka dibi gashi kadan ka daure a shafin rigarka. 4 Har yanzu, ka dibi kadan na wadsannan ka zuba su cikin wuta su kuma kone. Wuta zai bazu daga nan zuwa dukan gidan Isra'ila. 5 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce Urushalima ce wannan, wadda na kafa a tsakiyar

al'ummai, da kasashe kewaye da ita a ko'ina. 6 Duk da haka cikin muguntarta ta yi tayarwa a kan dokokina da ka'idodina fiye da al'ummai da kasashe kewaye da ita. Ta ki dokokina ba tă kuwa bi ka'idodina ba. 7 "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce kin yi kin ji fiye da al'umman da suke kewaye da ke ba ki kuma bi ka'idodina ko ki kiyaye dokokina ba. Ba ki ma dace da matsayin al'umman da suke kewaye da ke ba. 8 "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce Ni kaina ina gāba da ke, Urushalima, kuma zan hukunta ki a gaban al'ummai. 9 Saboda dukan gumakan bankyamarki, zan yi abin da ban taba yi ba, ba kuwa zan kara yinsa ba. 10 Saboda haka a cikinki ubanni za su ci'ya'yansu, 'ya'ya kuma za su ci ubanninsu. Zan hukunta ki zan kuma watsar da dukan wadanda suke tsira da suke naki a iska. 11 Saboda haka muddin ina a raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, domin kin kazantar da wuri mai tsarkina da dukan mugayen siffofinki da kuma ayyukanki masu bankyama, ni kaina zan janye alherina; ba zan ji tausayinki ko in hakura da ke ba. 12 Kashi daya bisa uku na mutanenki za su mutu da annoba ko su mutu da yunwa a cikinki; kashi daya bisa uku takobi ne zai kashe su a waje da katangarki; kashi daya bisa uku kuma zan watsar a iska in kuma fafare su da takobin da aka zāre. 13 "Sa'an nan ne fushina zai huce hasalata a kanki kuma ta lafa, in kuma wartsake. Kuma sa'ad da na zuba fushina a kansu, a sa'an nan ne za su san cewa Ni Ubangiji na yi magana a cikin fushin kishina a kansu. 14 "Zan mai da ki kufai da kuma abin dariya a cikin al'ummai kewaye da ke, a gaban dukan wadanda suke wucewa. 15 Za ki zama abin dariya da abin ba'a, kashedi da abin banrazana ga al'ummai kewaye da ke sa'ad da na hukunta ki cikin fushi da cikin hasala da kuma tsawatawa mai zafi. Ni Ubangiji na fada. 16 Sa'ad da na harbe ki da mugayen kibiyoyina da kuma kibiyoyi masu hallakarwa na yunwa, zan yi harbi don in kashe ki. Zan kawo karin yunwa a kanki in kuma yanke tanadin abincinki. 17 Zan aika da yunwa da namun jeji a kanki, za su kuma bar ku ba'ya'ya. Annoba da zub da jini za su ratsa cikinki, zan kuma kawo takobi a kanki. Ni Ubangiji na fada."

6 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 "Dan mutum, ka kafa idonka a kan duwatsun Isra'ila; ka yi annabci a kansu 3 ka ce, 'Ya ku duwatsun Isra'ila, ku ji maganar Ubangiji Mai Iko Duka. Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce wa duwatsu da tuddai, ga rafuffuka da kuma

kwaruruka. Ina shirin kawo takobi a kanku, kuma zan hallaka masujadanku. **4** Za a ragargaza bagadanku a kuma farfasa bagadanku na kone turare; zan kuma kashe mutanenku a gabon gumakanku. **5** Zan shifida gawawwakin Isra'ilawa a gabon gumakansu, in kuma watsar da kasusuwanku kewaye da bagadanku. **6** Duk inda kuke zama, garuruwa za su zama kango, za a kuma ragargaza masujadai, saboda bagadanku su rurruhe su zama kango, a kuma farfasa gumakanku su lalace, za a rurruhe bagadan kone turarenku, a kuma shafe dukan abin da kuka yi. **7** Za a kashe mutanenku a cikinku, za ku kuwa sani ni ne Ubangiji. **8** “Amma zan bar wadansu, gama wadansunku za su tsere wa takobi sa'ad da aka watsar da ku a cikin kashe da al'ummai. **9** Sa'an nan a cikin al'ummai inda aka kai ku zaman bauta, wadanda suka a tsere za su tuna da ni, yadda raina ya baci ta wurin zukatansu marasa imani, wadanda suka rabu da ni, da kuma ta wurin idanunsu, wadanda suka yi sha'awace-sha'awacen gumakansu. Za su ji kyamar kansu saboda mugayen abubuwan da suka aikata. **10** Za su kuwa san cewa ni ne Ubangiji; ba a banza na ce zan kawo musu wannan masifa ba. **11** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce ku tafa hannuwanku tare ku kuma taka kfafunku ku yi ihu ku ce, “Kaito!” Saboda dukan mugaye da kuma abubuwan bankyama na gidan Isra'il, gama za su mutu ta wurin takobi, yunwa da annoba. **12** Wanda yake da nisa zai mutu da annoba, shi da yake kusa kuma zai mutu ta takobi, wanda kuma ya tsira aka kuma bari zai mutu da yunwa. Ta haka zan aukar da fushina a kansu. **13** Za su kuwa san cewa ni ne Ubangiji, sa'ad da gawawwakin mutanensu suna kwance a kusa da gumakansu da kewaye da bagadansu, a kowane kan tudu mai tsawo da kuma a kan dukan kan duwatsu, a karkashin kowane inuwar itace da kuma kowane oak mai ganye, wuraren da suke kone turare masu kanshi wa dukan gumakansu. **14** Zan kuma mika hannuna a kansu in mai da kasarsu kango daga hamadan Dibila, a duk inda suke zama. Sa'an nan za su san cewa ni ne Ubangiji.”

7 Maganar Ubangiji ta zo gare ni cewa, **2** “Dan mutum, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yake cewa wa kasar Isra'il, “Karshe ya zo! Karshe ya zo a kan kusurwoyi hudu na kasar. **3** Karshe yanzu yana a kanki. Zan fashe fushina a kanki. Zan shari'anta ki bisa ga halinki in sāka miki kuma saboda dukan ayyukan bankyamar da kika yi. **4** Ba zan dube ki da

tausayi; ko in kyale ki ba. Tabbatacce zan sāka miki saboda halinki da kuma ayyukanki masu bankyama a cikinki. Sa'an nan za ki san cewa ni ne Ubangiji.’ **5** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Masifa! Masifar da ba a taba gani ba tana zuwa. **6** Karshe ya zo! Karshe ya zo! Ya farka a kanki. Ga shi, ya zo! **7** Kaddara ta auko miki, ya ke wadda ke zama cikin kasar. Lokaci ya yi, rana ta gabato; akwai fargaba, ba farin ciki ba, a kan duwatsu. **8** Ina gab da fasa hasalata a kanki in kuma aukar da fushina a kanki; zan shari'anta ke bisa ga halinki in kuma sāka miki saboda dukan ayyukanki masu bankyama. **9** Ba zan dube ki da tausayi ko in kyale ke ba; zan sāka miki bisa ga halinki da kuma ayyukan masu bankyama a cikinki. Sa'an nan za ki san cewa ni ne Ubangiji wanda yake bugunki. **10** “Ga shi ranar ta zo! Ta iso! Kaddararki ta keto, sandar ta yi toho, girman kai ya yi fure! **11** Rikici ya yi girma ya zama sandar da za a hukunta mugunta; babu wani daga cikin mutanen da za a bari, babu wani dukiyarsu da za a bari, babu wani abin amfani. **12** Lokaci ya yi! Ranar ta gabato! Kada mai saya ya yi farin ciki ko kuwa mai sayarwa ya yi bakin ciki, gama hasala tana a kan dukan jama'a. **13** Mai sayarwa ba zai mayar da kasar da ya sayar tuntuni ba muddin dukansu suna da rai, gama ba za a sauva wahayin da ya shafi dukan jama'a ba. Saboda zunubansu, babu dayansu da zai adana ransa. **14** “Ko da yake suna busa kaho suna kuma shirya kome, ba wanda zai tafi yaki, gama hasalata tana a kan dukan jama'a. **15** A waje takobi ne, a ciki annoba ne da yunwa; wadanda suke fili za su mutu ta wurin takobi, wadanda kuma suke cikin birni yunwa da annoba za su cinye su. **16** Duk wadanda suka tsira suka tsere za su kasance a cikin duwatsu, suna kuka kamar kurciyoyin kwaruruka, kowanne saboda zunubansa. **17** Kowane hannu zai raunana, kowace gwiwa kuma za tā zama marar karfi kamar ruwa. **18** Za su sa tufafin makoki su kuma rufu da fargaba. Fuskokinsu kuma za su rufu da kunya a kuma aske kawunansu. **19** “Za su zubar da azurfarsu a tituna, zinariyarsu kuma za tā zama kazantacciyar aba. Azurfarsu da zinariyarsu ba za su iya cetonsu a ranar hasalar Ubangiji ba. Ba za su kosar da yunwansu ko su cika cikinsu da shi ba, gama su ne sanadin tuntubensu cikin zunubi. **20** Sun yi fariya kyan kayan adonsu suka kuma yi amfani da su don su yi gumakansu masu bankyama, da kazantattun abubuwa. **21** Zan ba da su duka kamar ganima ga

bači da kuma kamar abin da aka washe ga mugayen duniya, za su kuma kazantar da su. **22** Zan juye fuskata daga gare su, za su kuwa kazantar da wurina mai daraja'yan fashi za su shiga su kuma kazantar da shi. **23** "Ka shirya sarkoki, domin kasar ta cika da alhakin jini, birnin kuma ya cika da rikici. **24** Zan kawo al'ummai mafi mugunta su mallaki gidajenku; zan kawo karshen fariyar masu karfi, Wurare Masu Tsarkinsu za su kazantu. **25** Sa'ad da wahala ta zo, za su nemi salama, amma ba za su same ta ba. **26** Masifa a kan masifa za su zo, jita-jita kuma a kan jita-jita. Za su yi Kokarin samun wahayi daga annabi; koyarwar doka ta wurin firist za tā bace, kamar yadda shawarar dattawa za tā bace. **27** Sarki zai yi makoki, yerima zai fid da zuciya, hannuwan mutanen kasar kuma za su yi rawa. Zan sāka musu bisa ga ayyukansu, zan kuma hukunta su bisa ga ma'auninsu. Sa'an nan za su san cewa ni ne Ubangiji."

8 A shekara ta shida, a wata shida a ranar ta biya, yayinda nake zaune a gidana dattawan Yahuda kuma suna zaune a gabana, hannun Ubangiji Mai Iko Duka ya zo a kaina a can. **2** Na duba, sai na ga siffa kamar na mutum. Daga kwankwaso zuwa kasa ya yi kamar wuta, kuma daga kwankwaso zuwa sama kamannisa ya yi haske yana kyalli kamar karfe mai haske. **3** Ya miňa abin da ya yi kamar hanni ya kama a gashin kaina. Ruhu ya daga ni tsakanin sama da kasa, a cikin wahayoyi kuma Allah ya dauke ni zuwa Urushalima, zuwa kofa zuwa gabas na cikin fili, inda gunki mai tsokanar kishi yake tsaye. **4** A can gabana kuwa ga daukakar Allah na Isra'il, kamar a wahayin da na gani a fili. **5** Sai ya ce mini, "Dan mutum, duba waje arewa." Sai na duba, a mashigin arewa na kofar bagaden kuwa na ga wannan gunki na tsokanar kishi. **6** Ya kuma ce mini, "Dan mutum, ka ga abin da suke yi, abubuwan bankyamar da gidan Isra'il ke yi a nan, abubuwan da za su kore ni daga wuri mai tsarkina? Amma za ka ga abubuwan da suka ma fi bankyama." **7** Sa'an nan ya kawo ni mashigin filin. Na duba, na kuma ga ramí a bango. **8** Ya ce mini, "Dan mutum, yanzu ka haka cikin bangon." Da na haka cikin bangon sai na ga kofar shiga a can. **9** Sai ya ce mini, "Shiga ka ga mugaye da kuma abubuwa bankyamar da suke yi a can." **10** Na kuwa shiga na duba, sai na ga zāne-zāne ko'ina a bangon na kowane irin abubuwa masu rarrafé da kuma dabbobi masu kazanta da dukan gumakan gidan Isra'il. **11** A gabansu ga dattawa saba'in na

gidan Isra'il tsaye a cikinsu, Ya'azaniya dan Shafan kuwa yana tsaye a cikinsu. Kowa yana da farantin kona turare a hannunsa, tulin hayašin turare mai kanshi ya tunnuke zuwa sama. **12** Ya ce mini, "Dan mutum, ka ga abin da dattawan gidan Isra'il suke yi a cikin duhu, kowa yana a dakin tsafin gunkins? Suna cewa, 'Ubangiji ba ya ganinmu; Ubangiji ya yashe kasar.'" **13** Ya kuma ce, "Za ka gan su suna yin abubuwan da suka fi wadannan bankyama." **14** Sa'an nan ya kawo ni mashigin arewa na kofar gidan Ubangiji, sai na ga mata zaune a can, suna makokin Tammuz. **15** Ya ce mini, "Dan mutum, ka ga wannan? Za ka ga abubuwan da suke masu bankyama fiye da wannan." **16** Sa'an nan ya kawo ni cikin fili na cikin gidan Ubangiji, a can kuwa a kofar haikali, tsakanin shirayi da bagade, akwai kamar mutum ashirin da biyar. Suka ba haikalin Ubangiji bayu suna fuskanta wajen gabas, suna rusuna wa rana a gabas. **17** Ya ce mini, "Ka ga wannan, dan mutum? Karamin abu ne gidan Yahuda su yi abubuwan bankyamar da suke yi a nan? Dole ne su cika kasar da rikici su kuma ci gaba da tsokane ni in yi fushi? Dube su suna tsokanat!" **18** Saboda haka zan hukunta su cikin fushi; Ba zan dube su da tausayi ko kuwa in kyale su ba. Ko da yake suna ihu a kunnuwana, ba zan saurare su ba."

9 Sai na ji ya yi kira da babbar murya yana cewa, "Kawo matsaran birni a nan, kowanne da makami a hannunsa." **2** Na kuma ga mutane shida suna zuwa daga kowane gefen kofar ta bisa, wadda take fuskantar arewa, kowanne da makamin kisa a hannunsa. Tare da su akwai mutum saye da lilin yana rataye da jaka kunshe da kayan rubutu a gefensa. Suka shiga suka tsaya kusa da bagaden tagullu. **3** To, fa, daukakar Allah na Isra'il ta haura daga bisa kerubobi, inda ta kasance, ta tashi zuwa bakin madogarar kofar haikali. Sai Ubangiji ya kira mutumin da yake saye da lilin wanda ya rataye jaka kunshe da kayan rubutu a gefensa **4** ya ce masa, "Ka ratsa birnin Urushalima ka sa shaida a goshin wadanda suke bakin ciki da kuma makoki a kan dukan abubuwan bankyamar da ake yi a cikinsa." **5** Yayinda nake saurara, sai ya ce wa wadansu, "Ku bi shi ta birnin ku kuma kashe, babu tausayi ko kuwa jinkai. **6** Ku kashe tsaffi da samari da'yan mata, mata da yara, amma kada ku taba wani wanda yake da shaida. Ku fara a wuri mai tsarkina." Saboda haka suka fara da dattawan da suke gabon haikali. **7** Sa'an nan ya ce musu, "Ku kazantar da

haikalin ku kuma cika filayen da kisassu. Ku tafi!”
Saboda haka suka fita suka kuma fara kisa a duk birnin. **8** Yayinda suke kisan sai aka bar ni kadai, na fādi rubda ciki, na yi kuka na ce, “Kash, Ubangiji Mai Iko Duka! Za ka hallaka dukan raguwari Isra’ila a wannan zafin fushinka a Urushalima?” **9** Ya amsa mini ya ce, “Zunubin gidan Isra’ila da Yahuda ya yi girma ainun; kasar ta cika da rashin adalci. Suna cewa, ‘Ubangiji ya yashe kasar; Ubangiji ba ya gani.’ **10** Saboda haka ba zan dube su da tausayi ko kuwa in kyale su ba, amma zan kawo wa kansu abin da suka yi.” **11** Sai mutumin da yana saye da lilin yake kuma rataye da jika kunshe da kayan rubutu a gefensa ya mayar da magana, yana cewa, “Na yi yadda ka umarci ni.”

10 Na duba, sai na ga kamannin kursiyin saffaya a kan sararin da yake a bisa kawunan kerubobi. **2** Sai Ubangiji ya ce wa mutumin da yake saye da lilin, “Ka shiga cikin da’irorin da suke karkashin kerubobi. Ka cika hannuwanka da garwashin wuta wanda yake tsakanin kerubobin ka kuma watsar da su a kan birnin.” Yayinda nake dubawa, sai ya shiga. **3** Kerubobin kuwa suna tsaye a gefen kudu na haikali sa’ad da mutumin ya shiga, sai giringye ya cika filin da yake can ciki. **4** Sai daukakar Ubangiji ya tashi daga bisa kerubobi ya tafi zuwa madogarar kofar haikali. Giringye ya cika haikali, filin kuwa ya cika da hasken daukakar Ubangiji. **5** Sai aka ji karar fikafikan kerubobin har a filin waje, kamar muryar Allah Madaukaki sa’ad da ya yi magana. **6** Sa’ad da Ubangiji ya umarci mutumin da yake saye da lilin cewa, “Ka dibi wuta daga cikin tsakanin da’irorin, daga tsakanin kerubobin,” sai mutumin ya shiga ya tsaya kusa da da’irar. **7** Sa’an nan daya daga cikin kerubobin ya mi’ka hanni zuwa wurin wutar da take tsakaninsu. Ya debo wutar daga ciki ya zuba a hannuwan mutumin da yake saye da lilin, shi kuwa ya karba ya fita. **8** (A karkashin fikafikan kerubobin ana iya ganin abin da ya yi kamar hannuwan mutum.) **9** Na duba, sai na ga kusa da kerubobin akwai da’irori hudu, kowanne kusa da kerub guda; da’irorin suna kyallı kamar wani dutse mai daraja. **10** Game da kamanninsu kuwa, hudu a cikinsu sun yi kama da junu; kowanne ya yi kamar da da’ira a cikin da’ira. **11** Yayinda suke tafiya, sukan tafi kowanne gefe hudun da kerubobin suka nufa; da’irorin ba sa juyawa yayinda kerubobin suke tafiya. Kerubobin suka tafi kowanne gefen da kan ya

nufa, ba tare da juyawa ba sa’ad da suke tafiya. **12** Jikunansu gaba daya, har da bayansu, hannuwansu da fikafikansu, sun cika gaba daya da idanu, kamar yadda suke a da’irori hudun. **13** Na ji ana kiran da’irorin “da’irorin guguwa.” **14** Kowane daga kerubobin yana da fuskoki hudu. Fuska daya na kerub ne, na biyun fuskar mutum ne, na ukun fuskar zaki ne, na hudun kuwa fuskar gaggafa ce. **15** Sai kerubobin suka tashi sama. Wadannan ne halittu masu ran da na gani kusa da Kogin Kebar. **16** Sa’ad da kerubobin suka motsa, sai da’irorin da suke kusa da su su motsa; kuma sa’ad da kerubobin suka bude fikafikansu don su tashi daga kasa, da’irorin ba sa barin wurarensu. **17** Sa’ad da kerubobin suka tsaya cik, su ma sukan tsaya cik; kuma sa’ad da kerubobin suka tashi, sai su ma su tashi tare da su, domin ruhun rayayyun halittun yana a cikinsu. **18** Sai daukakar Ubangiji ya tashi daga bisa madogarar kofar haikali ya kuma tsaya a bisa kerubobi. **19** Yayinda nake duba, kerubobin suka bude fikafikansu suka kuma tashi daga kasa, yayinda suka tafi kuwa, da’irorin suka tafi tare da su. Suka tsaya a mashiggin kofar gabas na gidan Ubangiji, daukakar Allah na Isra’ila kuwa yana a kansu. **20** Wadannan ne rayayyun halittun da na gani a karkashin Allah na Isra’ila kusa da Kogin Kebar, na kuma gane cewa su kerubobi ne. **21** Kowanne yana da fuskoki hudu da fikafikai hudu, a karkashin kuwa akwai wani abin da ya yi kamar hannuwan mutum. **22** Fuskokinsu suna da kamanni daya da wadanda na gani kusa da Kogin Kebar. Kowanne ya tafi kai tsaye sosai.

11 Sa’an nan Ruhu ya daga ni sama ya kawo ni kofar gidan Ubangiji wadda take fuskantar gabas. Can a mashigi zuwa kofar akwai mutum ashirin da biyar, na kuma ga a cikinsu akwai Ya’azaniya dan Azzur da Felatiya dan Benahiya, shugabannin jama’a. **2** Ubangiji ya ce mini, “Dan mutum, wadannan su ne mutanen da suke kulla mugunta suna kuma ba da muguwa shawara a cikin wannan birni. **3** Suna cewa, ‘Lokaci bai yi kusa da za a gina gidaje ba? Wannan birni yana tukunyar dahuwa, mu ne kuwa naman.’ **4** Saboda haka yi annabci a kansu; yi annabci, dan mutum.” **5** Sai Ruhun Ubangiji ya sauko a kaina, ya kuma fada mini in ce, “Ga abin da Ubangiji yana cewa, haka kuke cewa, ya gidan Isra’ila, amma na san abin da yake a zuciyarku. **6** Kun kashe mutane da yawa a wannan birni kuka kuma cika titunanta da gawawwaki. **7** “Saboda haka ga abin da Ubangiji

Mai Iko Duka yana cewa gawawakin da kuka zubar a can su ne naman, wannan birni kuwa ita ce tukunya, amma zan kore ku daga cikinta. **8** Kuna jin tsorun takobi, kuma takobi ne zan kawo muku, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **9** Zan kore ku daga birnin in miķa ku a hannuwan baki in kuma azabtar da ku. **10** Za ku mutu ta wurin takobi, zan kuma hukunta ku a iyakokin Isra'ila. Sa'an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji. **11** Wannan birni ba za tā zama muku tukunya ba, ba kuwa za ku zama nama a cikinta ba; zan hukunta ku a iyakokin Isra'ila. **12** Za ku kuwa san cewa ni ne Ubangiji, gama ba ku bi ka'idodina ba balle ku kiyaye dokokina, amma kuka bi hanyoyin al'ummai kewaye da ku." **13** Yanzu yayinda nake yin annabcı, sai Felatiya dan Benahiya ya mutu. Sai na fādī rubda ciki na kuma yi kuka da babbar murya na ce, "Kash, Ubangiji Mai Iko Duka! Za ka hallaka raguwari Isra'ila kaķaf ne?" **14** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **15** "Dan mutum,'yan'uwanka,'yan'uwanka wadanda suke danginka na cikinka da kuma dukan gidan Isra'ila su ne wadanda mutanen Urushalima suka ce, 'Su ne da nisa daga Ubangiji; an ba mu wannan kasa ta zama mallakarmu.' **16** "Saboda haka ka ce, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ko da yake na kore su zuwa cikin al'ummai na kuma warwatsa su cikin kasashe, dulk da haka na zama wuri mai tsarki a gare su a kasashen da suka tafi.' **17** "Saboda haka, ka ce, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan tattaro ku daga al'ummai in kuma dawo da ku daga kasashen da aka warwatsa ku, zan kuwa sāke mayar muku da kasar Isra'ila.' **18** "Za su dawo gare ta su kawar da dukan mugayen siffofi da gumaka masu bankyama. **19** Zan ba su zuciya daya in kuma sa sabon ruhu a cikinsu; zan fid da zuciyar dutse daga gare su in kuma ba su zuciya ta nama. **20** Sa'an nan za su bi ka'idodina su kuma yi hankali ga kiyaye dokokina. Za su zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnsu. **21** Amma game da wadanda zukatansu suka karkata ga bin mugayen siffofi da gumakan bankyama, zan sāka musu gwargwadon ayyukansu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka." **22** Sa'an nan kerubobi, tare da da'irori kusa da su, suka bude fikafikansu, daukakar Allah kuwa tana a bisansu. **23** Daukakar Ubangiji ta haura daga cikin birnin ta sauva a bisa dutse gabas da shi. **24** Ruhu ya daga ni sama ya kuma kawo ni ga masu zaman bauta a kasar Babilon cikin wahayin da Ruhun Allah ya bayar. Sa'an nan wahayin da na gani ya rabu da ni,

25 na kuwa fada wa masu zaman bautan dukan abin da Ubangiji ya nuna mini.

12 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa **2** dan mutum, kana zama a cikin mutane masu tawaye, Suna da idanun gani amma ba sa gani, suna da kunnuwan ji amma ba sa ji, gama'yan tawaye ne. **3** "Saboda haka dan mutum, ka tattara kayanka don zuwa zaman bauta, ka tashi da rana suna gani ka kaura a inda kake zuwa wani wuri. Mai yiwuwa za su gane, ko da yake su gidan'yan tawaye ne. **4** Da rana, yayinda suke kallo, ka fid da kayanka da ka tattara don zuwa zaman bauta. Sa'an nan da yamma, yayinda suke kallo, ka fita kamar yadda mutane masu tafiyar zaman bauta sukan yi. **5** Yayinda suke kallo, ka huda katanga ka fitar da kayanka daga ciki. **6** Ka sa su a kafadarka yayinda suke kallo ka kuma fitar da su da dare. Ka rufe fuskarka don kada ka ga kasar, gama na mai da kai alama ga gidan Isra'ila." **7** Sai na yi kamar yadda aka umarce ni. Da rana na fitar da kayana da na tattara don zuwa zaman bauta. Sa'an nan da yamma na huda katanga da hannuwan. Na kwashe kayana da dare, na dauke su a kafaduna yayinda suke kallo. **8** Da safe maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **9** "Dan mutum, gidan'yan tawayen nan na Isra'ila ba su tambaye ka, 'Me kake yi ba?' **10** "Ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa wannan abin da Allah ya yi magana a kai ya shafi sarki a Urushalima da kuma dukan gidan Isra'ila wadanda suke a can.' **11** Ka ce musu, 'Ni alama ne a gare ku.' "Kamar yadda na yi, haka za a yi da su. Za a kai su zaman bauta kamar kamammu. **12** "Sarkin da yake a cikinsu zai dauki kayansa ya saba a kafadarsa da dare ya tafi, za a huda masa rami a katanga ya fita. Zai rufe fuskarsa don kada yā ga kasar. **13** Zan shimfida masa ragata, za a kuwa kama shi da tarkona; zan kawo shi Babiloniya, kasar Kaldiyawa, amma ba zai gan ta ba, a can kuwa zai mutu. **14** Zan warwatsa dukan wadanda suke kewaye da shi a dukan fuskokin iska, ma'aikatansa da dukan rundunoninsa, zan fafare su da takobin da aka zāre. **15** "Za su san cewa ni ne Ubangiji sa'ad da na watsar da su a cikin al'ummai na kuma warwatsa su cikin kasashe. **16** Amma zan bar kadan daga cikinsu su tsere wa takobi, yunwa da annoba, saboda a cikin al'umman da suka tafi su furta dukan ayyukansu masu bankyama. Sa'an nan za su san cewa ni ne Ubangiji." **17** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **18** "Dan mutum, ka yi rawar jiki yayinda kake cin abincinka, ka kuma yi makyarkyata don tsoro

yayinda kake shan ruwanka. **19** Ka fada wa mutanen kasar cewa, ‘Ga abin Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa game da wadanda suke zama a Urushalima da kuma cikin kasar Isra’ila. Za su ci abincinsu da razana, su sha ruwansu da tsoro, gama za a washe dukan abin da yake kasarsu saboda hargitsin dukan wadanda suna zama a can. **20** Garuruwan da mutane suna ciki za su zama kufai kasar kuma za tā zama kango. Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji.’’ **21** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **22** “Dan mutum, mene ne wannan karin magana da kuke da shi a kasar Isra’ila mai cewa, ‘Kwanaki suna ta wucewa, wahayi bai gudana ba?’ **23** Ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan kawo karshen wannan karin magana, ba za su kara fadar wannan karin magana a Isra’ila ba.’ Ka ce musu, ‘Kwanaki sun gabato da za a tabbatar da kowane wahayi. **24** Gama ba za a kara ganin wahayin karya ko a yi duba na dadin baki a cikin mutanen Isra’ila ba. **25** Amma Ni Ubangiji zan yi magana abin da na nufa, za tā kuwa tabbata ba tare da jinkiri ba. Gama cikin kwanakinku, kai gidan’yan tawaye, zan cika duk abin da na fada, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.’’ **26** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **27** “Dan mutum, gidan Isra’ila suna cewa, ‘Wahayin da yake gani na shekaru masu yawa ne nan gaba, yana kuma annabce-annabce game da wani zamari ne can.’ **28** “Saboda haka ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yake cewa ba wata maganata da za tā kara yin jinkiri; duk abin da na fada zai cika, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.’’

13 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, yi annabci a kan annabawan Isra’ila wadanda suke annabci yanzu. Ka fada wa wadanda suke annabci bisa ga ra’ayinsu cewa, ‘Ku ji maganar Ubangiji! **3** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yake fada, Kaiton wawaye annabawan da suke bin ruhunsu kuma ba su ga kome ba! **4** Annabawanki, ya Isra’ila, suna kama da diloli a kufai. **5** Ba ku haura don ku rushe katanga don ku gyara gidan Isra’ila saboda ya tsaya daram a yaki a ranar Ubangiji ba. **6** Wahayoyinsu karya ne suna yin dubansu na karya ne. Sukan ce, Ubangiji ya furta, alhalu kuwa Ubangiji bai aike su ba; duk da haka sukan sa zuciya ga cikawar maganarsu. **7** Ba ku ga wahayin karya kuka kuma fada yin duban karya sa’ad da kuka ce, “Ubangiji ya furta,” ko da yake bai yi magana ba? **8** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa saboda maganganunku na

karya da wahayinku na karya, ina gāba da ku, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **9** Hannuna zai yi gāba da annabawan da suke ganin wahayin karya suna kuma yin duban karya. Ba za su kasance cikin taron mutanena ba, ba kuwa za a rubuta su a littafin gidan Isra’ila ba, ba za su shiga kasar Isra’ila ba. Ta haka za ku san cewa ni ne Ubangiji Mai Iko Duka. **10** “Domin sun bad da mutanena, suna cewa, “Salama,” sa’ad da ba salama, kuma saboda, sa’ad da ana gina katanga marar karfi, sukan shafe ta da farar kasa, **11** saboda haka ka fada wa wadanda suka shafe da farar kasa cewa za tā fādī. Ruwan sama zai sauko da rigyawa, zan kuma aika da kankara, kuma babbar iska za tā barke. **12** Sa’ad da katangar ta fādī, mutane ba za su tambaye ku ba cewa, “Ina shafen farar kasar da kuka yi mata?” **13** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a cikin hasalata zan saki babbar iska, kuma cikin fushina zan tura kankara kuma rigyawan ruwan sama zai sauko da fushin hallaka. **14** Zan rushe katangar da kuka shafe da farar kasa zan baje ta har kasa saboda tushenta zai tsaya tsirara. Sa’ad da ta fādī, za a hallaka ku a cikinta; kuma za ku san cewa ni ne Ubangiji Mai Iko Duka. **15** Ta haka zan aukar wa katangar da hasalata da kuma a kan wadanda suka yi shafenta da farar kasa. Zan ce muku, “Katangar ta fādī haka kuma mutanen da suka shafe ta da farar kasa, **16** wadannan annabawan Isra’ila wadanda suka yi annabci wa Urushalima suka kuma ga mata wahayin salama sa’ad da ba salama, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”’ **17** “To, dan mutum, ka kafa idonka a kan’yan matan mutanenka wadanda suke annabci bisa ga ra’ayinsu. Yi annabci a kansu **18** ka kuma ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa kaiton matan da suke dinka kambuna a hannuwansu suna kuma yin gyale masu tsawo dabam-dabam wa kawunansu don su farauci mutane. Za ku farauci rayukan mutanena ku bar naku? **19** Kun jawo mini kunya a cikin mutanena don a tafa muku sha’ir da dan dunkulen burodi. Ta wurin yin karya wa mutanena, wadanda suke jin karairayi, kuka kashe wadanda bai kamata su mutu ba kuka bar wadanda ya kamata su mutu. **20** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kambunanku wadanda kuke farautar mutane da su kamar tsuntsaye don haka zan kuma tsintsinke su daga hannuwanku; zan’yantar da mutanen da kuka farauto kamar tsuntsaye. **21** Zan kyakketa gyalenku in ceci mutanena daga hannuwanku, ba za su kuma kara

zama ganima a hannunku ba. Sa'an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji **22** Domin kun karya zuciyar masu adalci da karairayinku, sa'ad da na fitar da su babu damuwa, kuma domin kun karfafa mugaye kada su juye daga mugayen hanyoyinsu su ceci rayukansu, **23** saboda haka ba za ku kara ganin wahayin karya ba, ko ku yi duba. Zan ceci mutanena daga hannuwanku. A sa'an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji.”

14 Wadansu dattawan Isra’ila suka zo wurina suka zauna a kasa a gabana. **2** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **3** “Dan mutum, wadannan mutane sun kafa gumaka a cikin zukatansu suka sa mugayen abubuwan sa tuntube a gabansu. Zan bar su, su taba nemi ni? **4** Saboda haka ka yi musu magana ka fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa sa’ad da wani mutumin Isra’ila ya kafa gumaka a cikin zuciyarsa ya kuma sa mugun abin tuntube a gabansa sa’an nan ya tafi wurin annabi, Ni Ubangiji zan amsa masa da kaina game da babban bautar gumakarsa. **5** Zan yi haka don in sāke kame zukatan mutanen Isra’ila, wadanda duk suka yashe ni don gumakansu.’ **6** “Saboda haka ka fada wa gidan Isra’ila cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ku tuba! Ku juyo daga gumakanku ku kuma furtu dukan ayyukanku masu bankyama! **7** “Duk sa’ad da mutumin Isra’ila ko baiko mai zama a Isra’ila ya rabu da ni ya kuma kafa gumaka a cikin zuciyarsa ya kuna sa mugun abin tuntube a gabansa sa’an nan ya tafi wurin annabi don yā neme ni, Ni Ubangiji zan amsa masa da kaina. **8** Zan yi gāba da mutumin in kuma sa ya zama misali da kuma abin karin magana. Zan ware shi daga mutanena. Sa'an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji. **9** “In kuma aka rudi annabin har ya yi annabci, Ni Ubangiji na rinjayi wannan annabi, zan kuma mīka hannuna gāba da shi in hallaka shi daga cikin mutanena Isra’ila. **10** Za su dauki hakkin laifinsu annabin zai zama mai laifi daidai da wanda ya zo neman shawararsa. **11** Sa'an nan mutanen Isra’ila ba za su kara kauce daga gare ni ba, ba kuwa za su kara kazantar da kansu da dukan zunubansu ba. Za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” **12** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **13** “Dan mutum, in wata kasa ta yi mini zunubi ta wurin rashin aminci na kuma mīka hannuna gāba da ita don in toshe hanyar samun abincinta na kuma aika da yunwa a kanta na kashe mutanenta da dabbobinta, **14** ko da wadannan mutum

uku Nuhu, Daniyel da kuma Ayuba suna a cikinta, za su iya ceton kansu ne kawai ta wurin adalcinsu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **15** “Ko kuwa in na aika da namun jeji su ratsa cikin wannan kasa suka kuma bar ta babu yaro, ta kuma zama kufai har babu wanda zai ratsa cikinta saboda namun jeji, **16** muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ko da ma wadannan mutum uku suna a cikinta, ba za su iya ceton’ya’yansu maza ko mata ba. Su kadai za a iya ceto, amma kasar za tā zama kufai. **17** “Ko kuma in na kawo takobi a kan wannan kasa na kuma ce, ‘Bari takobin ya ratsa cikin dukan kasar,’ na kuma kashe mutanenta da dabbobinsu, **18** muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ko da wadannan mutum uku suna cikinta, ba za su iya ceton’ya’yansu maza ko mata ba. Su kadai za a iya ceto. **19** “Ko kuma in na aika da annoba a cikin wannan kasa na kuma yi fushi a kanta ta wurin kisa, ina kisan mutanenta da dabbobinsu, **20** muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ko da Nuhu, Daniyel da Ayuba suna a cikinta, ba za su iya ceton dansu ko’yarsu ba. Za su iya ceton kansu ne kadai ta wurin adalcinsu. **21** “Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa balle fa sa’ad da na aika wa Urushalima da hukuntaina guda hudū masu zafi takobi da yunwa da namun jeji da annoba don su kashe mutanenta da dabbobinsu! **22** Duk da haka za a sami mutanen da za su ragu’ya’ya maza da matan da za a fitar daga cikinta. Za su zo wurinka, kuma sa’ad da ka gan halinsu da ayyukansu, za ka ta’azantu game da bala’in da na kawo a kan Urushalima kowane bala’in da na kawo a kanta. **23** Za ka ta’azantu sa’ad da ka ga halinsu da kuma ayyukansu, gama za ka san cewa ban aikata wani abu a cikinta ba dalili ba, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

15 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, da me itacen kuringa ya fi reshen wadansu itatuwa kyau a cikin kurmi? **3** An taba daukan itacensa an yi wani abu mai amfanī? Akan yi maratayi da ita da za a rataya wani abu a kai? **4** Bayan kuma a jefa ta cikin wuta, wuta kuma ta cinye kowane gefe ta kuma babbaka tsakiyarta, tana da amfanī don yin wani abu kuma? **5** In ba ta da amfanin wani abu sa’ad da take cikakkiya, balle bayan da wuta ta babbake ta, za a iya yin amfanī da ita? **6** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa kamar yadda na ba da itacen kuringa a cikin itatuwan kurmi ya zama itacen wuta, haka zan sa mazaunān

Urushalima su zama. 7 Zan yi gāba da su. Ko da yake sun fito daga wuta, wuta za tā cinye su. Kuma sa'ad da na yi gāba da su, za ku san cewa ni ne Ubangiji. 8 Zan mai da kasar kufai domin sun yi rashin aminci, in ji Ubangiji Mai Iko Duka."

16 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 "Dan mutum, ka sa Urushalima ta san ayyukanta masu bankyama 3 ka ce, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa wa Urushalima, Asalinki da haihuwarki daga kasar Kan'ana ne; mahaifinki mutumin Amoriyawane, mahaifiyarki kuma mutuniyar Hitti ce. 4 A ranar da aka haife ki ba a yanke cibiyarki ba, ba a kuma yi miki wanka don a tsabtacce ki ba, ba a kuma goge ki da gishiri ba ko a nade ki cikin tsummoki. 5 Ba wanda ya dube ki da tausayi ko ya nuna miki isashen jinkai don yā yi miki daya daga cikin wadannan abubuwa. A maimako, sai aka jefar da ke a fili, gama a ranar da aka haife ki an ji kyamarki. 6 "Sa'an nan na wuce na ga kina birgima cikin jininki, yayında kike kwance can cikin jininki sai na ce miki, "Ki rayu!" 7 Na sa kin yi girma kamar tsiro a fili. Kin yi girma kika kuma yi tsayi kika zama mafiya kyau na kyan ado. Nononki suka fito, gashinki kuwa suka yi girma, duk da haka tsirara kike tik. 8 "Daga bayna wuce, da na dube ki sai na ga cewa kin yi girma sosai har kin kai a kaunace ki, na yafa gefen tufafina a kanki na kuma rufe tsairaincinki. Na rantse miki, na kulla alkawari da ke, kin kuwa zama tawa, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 9 "Na yi miki wanka na wanke miki jini daga gare ki na kuma shafa miki mai. 10 Na rufe ki da rigar da aka yi wa ado na kuma sa miki takalman fata. Na sa miki riga ta lilin mai kyau na kuma rufe ki da riguna masu tsada. 11 Na yi miki ado da kyan ado masu daraja, na sa miki mundaye a hannuwanki da abin wuya a wuyanki, 12 na kuma sa miki zobe a hancinki, abin kunne a kunnuwanki da rawani mai kyau a kanki. 13 Haka kuwa aka caba miki zinariya da azurfa; tufafinki kuwa na lilin mai kyau da riguna masu tsada wadanda aka yi musu ado. Abincinki na gari mai laushi ne, zuma da man zaitun. Kika zama kyakkyawa har kika kuma zama sarauniya. 14 Sunanki ya yadu a cikin al'ummai saboda kyanki, domin darajar da na ba ki ya sa kyanki ya zama cikakte, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 15 "Amma kika dogara ga kyanki kika kuma yi amfani da sunan da kika yi don ki zama karuwa. Kin yi ta jibga alherai a kan kowa da ya wuce, sai kyanki ya zama naki. 16 Kin dauki wadansu tufafinki

don ki yi wa kanki masujadai masu ado, inda kike karuwancinki. Irin wadannan abubuwa bai kamata su faru ba, bai kuma kamata su taba faruwa ba. 17 Kika kuma dauki kayan ado masu kyau da na ba ki, kayan adon da aka yi da zinariya da azurfa, kika yi wa kanki gumakan maza kika kuma yi ta yin karuwanci da su. 18 Kika dauki rigunanki masu ado don ki sa a kansu, kika kuma miča maina da turarena a gabansu. 19 Haka ma abincin da na tanada miki, lallausan gari, man zaitun, da zuman da na ba ki ci, kin mika su kamar turare mai kansi a gabansu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 20 "Kika kuma kwashe'ya'yanki maza da mata wadanda kin haifa mini kika mika su kamar abinci ga gumakanki. Karuwancinki bai isa ba ne? 21 Kin kashe'ya'yana kika kuma mika su ga gumaka. 22 Cikin dukan ayyukan bankyamarki da karuwancinki ba ki tuna da kwanakin Kuruciyarki ba, sa'ad da kike tsirara tik, kina birgima cikin jininki. 23 "Kaito! Kaitonki, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Bugu da kari a kan dukan wadansu muguntarki, 24 kin gina wa kanki dakunan sama da gidajen tsafi a kowane dandali. 25 A kowane titi kin gina dakin tsafi kika kuma wulašanta kyanki, kina miča jikinki da karin fasikanci ga duk mai wucewa. 26 Kin yi karuwanci da Masarawa, makwabtanki masu kwadayi, kika tsokane ni har na yi fushi da karin fasikancinki. 27 Saboda haka na mika hannuna gāba da ke na kuma rage iyakarki; na ba da ke ga abokan gābanki masu hadfama, yan matan Filistiyawa, wadanda suka sha mamaki saboda halinki na lalata. 28 Kin kuma yi karuwanci da Assuriyawa, domin ba kya koshi; kai ko bayan wannan, ba ki koshi ba. 29 Sai kika kara fasikancinki da ya hada da kasar cinikin Babilon, amma duk da haka ba ki koshi ba. 30 "Kina da rashin karfi a zuci, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, sa'ad da kika yi duk wadannan abubuwa, kina yi kamar karuwar da aka watsal! 31 Sa'ad da kika gina dakunan samanki a kowane gefen titi kika kuma gina dakunan tsafinki a kowane dandali, ba kamar karuwa kike ba, domin kin karbi kudi. 32 "Ke mazinaciyar mace! Kin gwammace baki a maimakon mijinki! 33 Kowace karuwa kan karbi kudi, amma kina ba da kyautai ga dukan kwartayenki, kina ba su cin hanci don su zo wurinki daga ko'ina don alherai marasa ka'ida. 34 Saboda haka cikin karuwancinki kin sha bamban da saura; babu wanda yake binki saboda alheranki. Ke dai dabam ce, gama kikan biya kuma ba mai biyanki. 35 "Saboda haka, ke karuwa, ki ji

maganar Ubangiji! **36** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin kin zubar da dukiyarki kika bayyana tsiraicinki cikin fasikancinki da kwartayenki, kuma saboda dukan gumakan bankyamarki, kuma saboda kin ba su jinin'ya'yansu, **37** saboda haka zan tattara dukan kwartayenki, wadanda kike jin dadinsu, wadanda kike kauna da wadanda kike ki. Zan tattara su gāba da ke daga dukan kewaye zan kuma tube ki a gabansu, za su kuwa ga dukan tsiraicinki. **38** Zan hukunta ki da hukuncin matan da suke zina da kuma wadanda suke Zub da jini; zan kawo hakkin jini na fushina da kuma fushin kishina. **39** Sa'an nan zan miķa ki ga kwartayenki, za su kuwa rurrușe dakunan samanki su kuma farfashe dakunan tsafinki. Za su tube miki tufafinki su kuma kwashe kayan adonki masu kyau su bar ki tsirara tik. **40** Za su kawo taron jama'a a kanki, wadanda za su jajjefe ki da dutse su sassare ki gunduwa-gunduwa da takubansi. **41** Za su kone gidajenki su kuma hukunta ki a idon mata masu yawa. Zan kawo karshen karuwancinki, ba za ki kuma kara biyan kwartayenki ba. **42** Sa'an nan fushina a kanki zai huće fushin kishina kuma ya kwanta; zan huće ba kuwa zan kara yin fushi ba. **43** "Domin ba ki tuna da kwanakin kuruciyarki ba amma kika husatar da ni da wadannan abubuwa, tabbatacce zan sāka miki alhakin ayyukanki, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Ba kin kara lalata ga dukan wadansu ayyuka masu bankyamarki ba? **44** "Duk mai yin amfani da karin magana zai fadi wannan karin magana a kanki cewa, "Kamar yadda mahaifiya take haka'yar take." **45** Ke'yar mahaifiyarki ce da gaske, wadda ta ki mijinta da'ya'yanta; ke kuma'yar'uwar'yar'uwanki mata ce da gaske, wadanda suka ki mazansu da'ya'yansu. Mahaifiyarki mutuniyar Hitti ce, mahaifinki kuma mutumin Amoriyawa ne. **46** Babbar'yar'uwarki mutuniyar Samariya ce, wadda take zaune da'ya'yanta mata wajen arewa da ke; kanuwarki ita ce Sodom wadda take zaune kudu da ke tare da'ya'yanta mata. **47** Ba ki bi hanyoyinsu da abubuwansu na bankyama kadai ba, sai ka ce wannan ya yi miki kadan, amma kin lalace fiye da su. **48**

Muddin in raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, 'yar'uwarki Sodom da'ya'yanta mata ba su yi abin da'ya'yanki mata suka yi ba. **49** "To, fa, ga zunubin'yar'uwarki Sodom. Ita da'ya'yanta mata sun yi girman kai, sun koshi fiye da kima kuma ba su kula da wani abu ba; ba su taimaki matalauta da kuma masu bukata ba. **50** Su masu girman kai ne kuma suka aikata abubuwa masu

bankyama a gabana. Saboda haka na kau da su kamar yadda ka gani. **51** Samariya ba tā aikata ko rabin zunubanki ba. Kin aikata abubuwa masu bankyama fiye da su, suka kuma sa'yan'uwanki mata suka zama kamar masu adalci ta wurin dukan wadannan abubuwa da kika aikata. **52** Ki sha kunyarki, gama kin yi rangwame wa'yan'uwanki mata. Saboda zunubanki sun yi muni fiye da nasu, sai suka zama kamar sun fi ki adalci. Saboda haka, ki sha kunya ki kuma sha kas̄kancinki, gama kin sa'yan'uwanki mata suka zama kamar su masu adalci ne. **53** "Amma fa, zan como da nasarar Sodom da'ya'yanta mata da ta Samariya da'ya'yanta mata, nasararki kuma tare da su, **54** domin ki sha kas̄kancinki ki kuma sha kunyar dukan abin da kika aikata ta wurin ta'azantar da su. **55** 'Yan'uwanki kuwa, Sodom da'ya'yanta mata da Samariya tare da'ya'yanta mata, za su koma kamar yadda suke a dā; ke kuma da'ya'yanki mata za ku koma kamar yadda kike a dā. **56** Ba za ki ma iya ambaci'yar'uwarki Sodom a ranar fariyarki ba, **57** kafin a tone muguntarki. Ko da ma haka, yanzu'ya'yan Arameyawa mata da dukan maķwabtanta da kuma'ya'yan Filistiyawa mata suna miki dariyar, dukan wadanda suke kewaye da ke da suka rena ki. **58** Za ki dsauki hakkin lalatarki da kuma ayyukanki masu bankyama, in ji Ubangiji. **59** "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan hukunta kamar yadda ya dace da ke, domin kin kyale rantsuwana ta wurin karya alkawari. **60** Duk da haka zan tuna da alkawarin da na yi da ke a kwanakin kuruciyarki, zan kuma kafa madawwamin alkawari da ke. **61** Sa'an nan za ki tuna da hanyoyinki ki kuma ji kunya sa'ad da kika karbi'yan'uwanki mata, wadanda suka girme ki da kuma wadanda kika girme su. Zan ba da su kamar'ya'ya mata gare ki, amma ba bisa alkawarina da ke ba. **62** Ta haka zan kafa alkawarina da ke, za ki kuma san cewa ni ne Ubangiji. **63** Sa'an nan, sa'ad da na yi kafara saboda ke domin dukan abin da kika aikata, za ki tuna ki kuma ji kunya har ki kāsa bude bakinki saboda kunya, in ji Ubangiji Mai Iko Duka."

17 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** "Dan mutum, ka shirya kacici-kacici ka fada wa gidan Isra'ila misali. **3** Ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa babbar gaggafa mai manyan fikafikai, dogayen gasusuwa da gasusuwa da yawa masu launi iri-iri ta zo Lebanon. Ta cire kan al'ul, **4** ta karya kan tohonsa da yake can bisansa ta kai

kasar ciniki, inda ta shuka shi a birnin'yan kasuwa. 5 “Ta debi wadansu irin kasarku ta sa a kasa mai taķi. Ta shuka shi kamar itacen wardi kusa da ruwa mai yawa, 6 ya kuwa yi toho ya zama kuringa gajeruwa mai yaduwa. Rassanta suka tankwasa wajen gaggafar, amma saiwoyinta suka zauna a karkashinta. Ta haka ta zama kuringa, ta yi rassa ta kuma fid da ganyaye. 7 “Akwai kuma wata babbar gaggafa mai manyan fikafikai da gashi mai yawa. Kuringan nan ta tankwasa saiwoyinta zuwa wajen wannan gaggafa daga inda aka shuka ta, ta kuma miķe rassanta wajenta don gaggafar ta yi mata banruwa. 8 An shuka ta a kasa mai kyau kusa da ruwa mai yawa don tā yi rassa masu yawa, ta ba da'ya'ya ta kuma zama kuringa mai daraja.’ 9 “Ka gaya musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa wannan za tā ci gaba? Ba za a tumfuke ta a kuma kakkafe'ya'yanta don ta bushe ba? Dukan sababbin tohonta za su bushe. Ba sai da hannu mai karfi, ko kuwa da yawan mutane za a tumfuke ta daga saiwoyinta ba. 10 Ko da an sāke shuka ta, za tā yi amfani ne? Ba za tā bushe gaba daya sa'ad da iskar gabas ta hura ba, tā bushe a kasar da ta yi girma?’” 11 Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 12 “Ka fada wa gidan'yan tawayen nan, ‘Ba ka san abin da wadannan abubuwa suke nufi ba?’ Ka fada musu cewa, ‘Sarkin Babilon ya tafi Urushalima ya tafi da sarkinta da kuma manyan garinta, ya dawo da su Babilon. 13 Sa'an nan ya dauki wani daga iyalin sarauta ya yi yarjejeniya da shi, ya sa shi ya yi rantsuwa. Ya kuma tafi da shugabannin kasar, 14 don a raunana masarautar, kada tā kara tashi, amma ta tsaya dai kan cika yarjejeniyarsa. 15 Amma sarkin nan ya yi tawaye a kan sarkin Babilon ta wurin aika jakadunsa zuwa Masar don a ba shi dawakai da sooji masu yawa. Zai ci nasara? Shi da ya yi wannan abu zai tsira? Zai iya taka yarjejeniya har ya tsere? 16 “Muddin in raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, zai mutu a Babilon, a kasar sarkin nan da ya nada shi, domin bai cika rantsuwa da alkawarin da ya yi ba. 17 Fir'auna da yawan sojojinsa da kuma yawan jama'rsa ba zai zama da taimako gare shi a yaki ba, sa'ad da sarkin Babilon zai gina mahaurai ya kuma yi kawanya don yā hallaka rayuka masu yawa. 18 Bai cika rantsuwa ba ta wurin take alkawari. Domin sarkin Isra'ila ya kulla alkawari ya kuma aikata dukan wadannan abubuwa, ba zai tsira ba. 19 “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce muddin ina raye, zan nemi hakkin rantsuwata

da ya ki cikawa da kuma alkawarin da ya take. 20 Zan kafa masa tarkona, zai kuma fādi a tarkona. Zan kawo shi a Babilon in kuma hukunta shi a can domin ya yi mini rashin aminci. 21 Dukan sojojinsa zabābū za a kashe su da takobi, za a kuma watsar da wadanda suka ragu ko'ina. Ta haka za ku san cewa Ni Ubangiji na fada. 22 “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ni kaina zan cire toho a kan itacen al'ul da yake can bisa in shuka; zan kuma karya ḫankanin reshe daga can bisan tohon in shuka a dutse mai tsayi. 23 A ḫwankolin dutsen Isra'ila zan shuka shi; zai yi rassa yā ba da'ya'ya yā kuma zama al'ul mai daraja. Tsuntsaye iri-iri za su yi sheka a cikinsa; za su sami mafaka a inuwar rassansa. 24 Dukan itatuwan jeji za su san cewa Ni Ubangiji ne mai sa manyan itatuwa su zama kanana in kuma sa kananan itatuwa su zama manya. Nakan sa danyen itace ya bushe, busashen itace kuma ya zama danye. “Ni Ubangiji na fada, zan kuma aikata.”

18 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 “Me ku mutane kuke nufi da fadar wannan karin magana a kan kasar Isra'ila cewa, “Ubanni sun ci'ya'yan inabi masu tsami, hukorān'ya'ya kuwa sun mutu”? 3 “Muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ba za ku kara fadar wannan karin magana a Isra'ila ba. 4 Gama kowane mai rai nawa ne, mahaifi da da, duk nawa ne. Mutumin da ya yi zunubi shi zai mutu. 5 “A ce akwai mai adalci wanda yake aikata abin da yake daidai da kuma gaskiya; 6 ba ya cin abinci a duwatsun tsafi ko ya dogara ga gumakan gidan Isra'ila. Ba ya kazantar da matar makwabcinsa ko ya kwana da mace lokacin al'adarta ba. 7 Ba ya cin zalin wani, amma yakan mayar wa wanda ya ba shi jingina abin da ya jinginar masa. Ba ya yi fashi amma yakan ba wa mayunwata abinci ya kuma tanada wa marasa tufafi riga. 8 Ba ya ba da bashi da ruwa ko ya karba karin riba. Yakan janye hannunsa daga aikata mugunta yakan kuma yi shari'a cikin gaskiya tsakanin mutum da mutum. 9 Yana bin ka'idodina yana kuma kiyaye dokokina da aminci. Wannan mutumin adali ne; tabbatacce zai rayu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 10 “A ce yana da da wanda yana kisa ko yana yin daya daga cikin wadannan abubuwa 11 (ko da yake mahaifin bai yi ko daya daga cikinsu ba). “Yakan ci abinci a duwatsun tsafi. Yakan kazantar da matar makwabci. 12 Yakan ci zalin matalauta da mabukata. Yakan yi fashi. Ba ya mayar da abin da aka jinginar masa. Ya dogara ga

gumaka. Yana aikata ayyukan bankyama. 13 Yakan ba da bashi da ruwa ya kuma karbi riba mai yawa. Irin wannan mutum zai rayu? Ba zai rayu ba! Domin ya aikata dukan wadannan abubuwa masu bankyama, tabbatacce za a kashe shi, kuma hakkin jininsa zai zauna a kansa. 14 “Amma a ce wannan da yana da da wanda ya ga dukan zunuban da mahaifinsa yake aikata, kuma ko da yake ya gan su, bai yi ko daya daga cikin irin abubuwan nan ba, wato, 15 “Bai ci abinci a duwatsun tsafi ba ko ya dogara ga gumakan gidan Isra’ila. Bai kazantar da matar maqwabcinsa ba. 16 Bai ci zalin wani ko ya karbi jingina ba. Ba ya fashi amma yakan ba da abincinsa ga mayunwata ya tanada tufafi wa marasa tufafi. 17 Yakan janye hannunsa daga zunubi ba ya kuma ba da bashi da ruwa ko karban riba da yawa. Yakan kiyaye dokokina ya kuma bi ka’idodina. Ba zai mutu saboda zunubin mahaifinsa ba; tabbatacce zai rayu. 18 Amma mahaifinsa zai mutu saboda zunubinsa, domin ya yi kwace, ya yi wa dan’uwansa fashi ya kuma yi abin da ba daidai ba a cikin mutanensa. 19 “Duk da haka kukan yi tambaya, ‘Me ya sa dan ba zai sami rabo a laifin mahaifinsa ba?’ Da yake dan ya yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, ya kuma kiyaye dukan ka’idodina, tabbatacce zai rayu. 20 Mutumin da ya yi zunubi shi zai mutu. Da ba zai sami rabo a laifin mahaifi ba, mahaifi ba zai sami rabo a laifi da ba. Adalcin adali zai zama nasa, muguntar mugu za tā koma kansa. 21 “Amma in mugun mutum ya juya daga dukan zunubin da ya aikata ya kuma kiyaye dukan ka’idodina ya kuwa yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba. 22 Babu laifin da ya yi da za a tuna da su. Saboda abubuwan adalcin da ya aikata, zai rayu. 23 Ina jin dadin mutuwar mugu ne? In ji Ubangiji Mai Iko Duka. A maimako, ban fi jin dadi sa’ad da suka juyo daga hanyoyinsu suka rayu ba? 24 “Amma in mai adalci ya juya daga adalcinsa ya yi zunubi ya kuma aikata abubuwa masu bankyamar da mugun mutum ke aikata, zai rayu? Babu abubuwan adalcin da ya aikata da za a tuna da su. Saboda rashin amincinsa da kuma saboda zunubai da ya yi, zai mutu. 25 “Duk da haka kun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Ka ji, ya gidan Isra’ila. Hanyata ba daidai ba ce? 26 In mai adalci ya juye daga adalcinsa ya yi zunubi, zai mutu saboda wannan; saboda zunubin da ya yi, zai mutu. 27 Amma in mugun mutum ya juye daga muguntarsa ya kuma yi abin da yake daidai da kuma gaskiya, zai ceci

ransa. 28 Domin ya lura da dukan laifofin da ya yi ya kuma juye daga gare su, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba. 29 Duk da haka mutanen Isra’ila sun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Hanyoyina ba daidai ba ne, ya gidan Isra’ila? Ba hanyoyinku ne ba daidai ba? 30 “Saboda haka, ya gidan Isra’ila, zan hukunta ku, kowa bisa ga hanyarsa, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Ku tuba! Ku juye daga dukan laifofinku; sa’an nan zunubi ba zai zama sanadin fāduwarku ba. 31 Ku raba kanku da dukan laifofin da kuka yi, ku sami sabuwar zuciya da sabon ruhu. Don me za ku mutu, ya gidan Isra’ila? 32 Gama ba na jin dadin mutuwar wani, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Ku tuba don ku rayu!

19 “Ka yi makoki game da sarakunan Isra’ila 2 ka ce, “Mahaifiyarki zakanya ce cikin zakoki! Takan kwanta cikin’yan zakoki ta kuma yi renon kwiyakwyanta. 3 Ta goyi daya daga cikin kwiyakwyanta, ya yi girma ya zama zaki mai karfi. Ya koyi yayyage abin da ya yi farauta yakan kuma cinye mutane. 4 Al’ummai suka ji labarinsa, aka kuma kama shi cikin raminsu. Suka ja shi da kugiyoyi zuwa Kasar Masar. 5 “Sa’ad da ta ga sa zuciyarta bai cika ba, abin da take fata gani ya tafi, sai ta dauki wani daga cikin kwiyakwyanta ta mai da shi zaki mai karfi. 6 Ya yi ta yawo a cikin zakoki, gama yanzu shi zaki ne mai karfi. Ya koyi yayyage abin da ya yi farauta yakan kuma cinye mutane. 7 Ya rurrushe kagaransu ya kuma ragargaza biranensu. Kasar da dukan wadanda suke cikinta sun tsorata da jin rurinsa. 8 Sai al’ummai suka tayar masa, wadannan daga yankunan da suke kewaye. Suka yafa raga dominisa ya kuwa fāda cikin raminsu. 9 Da kugiyoyi suka ja shi cikin keji suka kawo shi wurin sarkin Babilon. Suka sa shi cikin kurkuku, saboda haka ba a kara jin rurinsa a kan duwatsun Isra’ila ba. 10 “Mahaifiyarku kamar kuringa ce a cikin gonar inabi da aka shuka kusa da ruwa; ta ba da’ya’ya da kuma cikakkun rassa saboda yalwan ruwa. 11 Rassanta suka yi karfi, suka dace da sandar mai mulki. Ta yi tsayi zuwa sama ana ganin ta saboda tsayinta da kuma saboda yawan rassanta. 12 Amma aka tumbuuke ta cikin fushi aka jefar da ita a kasa. Iskar gabas ta sa ta yankwane, aka kakkabe’ya’yanta; rassanta masu karfi suka bushe wuta kuma ta cinye su. 13 Yanzu an shuka ta a hamada, a busasshiyar kasa marar ruwa. 14 Wuta ta fito daga jikin rassanta ta cinye’ya’yanta. Babu sauran reshe mai karfin da ya rage a kanta da ya

dace da sandar mai mulki.' Wannan wařa ce kuma za a yi amfani da ita a matsayin makoki."

20 A shekara ta bakwai, a wata na biyar a rana ta goma, wadansu dattawan Isra'ila suka zo don su nemi nufin Ubangiji, suka kuwa zauna a kasa a gabana. **2** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **3** "Dan mutum, ka yi magana da dattawan Isra'ila ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa kun zo ne ku nemi shawarata? Muddin ina raye, ba zan bari ku nemi shawarata ba, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.' **4** "Za ka hukunta su? Za ka hukunta su, dan mutum? To, sai ka kalubalance su da ayyukan bankyamar kakanninsu **5** ka ce musu, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ranar da na zaři Isra'ila, na daga hannuna, na rantse wa zuriyar gidan Yařub na kuma bayyana kaina gare su a Masar da hannun da na daga na ce musu, "Ni ne Ubangiji Allahnku." **6** A ranar na yi musu rantsuwa cewa zan fitar da su daga Masar zuwa kasar da na samo musu, kasa mai zub da madara da zuma, kasa mafi kyau cikin dukan kasashe. **7** Na kuma ce musu, "Kowannenku ya zubar da mugayen siffofin da kuka kafa idanunku a kai, kuma kada ku kazantar da kanku da gumakan Masar. Ni ne Ubangiji Allahnku." **8** "Amma sai suka yi tawaye a kaina ba su kuwa saurare ni ba; ba su zubar da mugayen siffofin da suka kafa idanunsu a kai ba, balle su ki gumakan Masar. Saboda haka zan zubo hasalata a kansu in kuma aukar musu da fushina a Masar. **9** Amma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga kazantuwa a idanun al'umman da suka zauna a ciki da kuma a idanun al'ummai da na bayyana kaina ga Isra'ilawa ta wurin fitar da su daga Masar. **10** Saboda haka na fisshe su daga Masar na kawo su cikin hamada. **11** Na ba su ka'idodina na kuma sanar musu da dokokina, gama mutumin da ya yi biyayya da su zai rayu ta wurinsu. **12** Na kuma ba su Asabbataina kamar alama tsakaninmu, domin su san cewa Ni Ubangiji ne yake tsarkake su. **13** "Duk da haka mutanen Isra'ila suka yi mini tawaye a cikin hamada. Ba su bi ka'idodina ba amma suka ki dokokina, ko da yake mutumin da ya yi biyayya da su zai rayu ta wurinsu, suka bata Asabbataina kwarai. Saboda haka na ce zan zuba hasalata a kansu in kuma hallaka su a hamada. **14** Amma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga kazantuwa a idanun al'umman da a idonsu na fisshe su. **15** Na kuma daga hannu na rantse musu a hamada cewa ba zan kawo

su kasar da na ba su ba, kasa mai zub da madara da zuma, kasa mafi kyau cikin dukan kasashe, **16** domin sun ki dokokina ba su kuwa bi ka'idodina ba suka kuma kazantar da Asabbataina. Gama zukatansu sun fi so su bauta wa gumakansu. **17** Duk da haka na dube su ta tausayi ba zan hallaka su ko in kawo karshensu a hamada ba. **18** Na fada wa'ya'yansu a hamada, "Kada ku bi farillai kakanninku ko ku kiyaye dokokinsu ko ku kazantar da kanku da gumakansu. **19** Ni ne Ubangiji Allahnku; ku bi ka'idodina ku kuma kula ku kiyaye dokokina. **20** Ku kiyaye Asabbataina da tsarki, don su zama alama tsakaninmu. Ta haka za ku san cewa ni ne Ubangiji Allahnku." **21** "Amma'ya'yan suka yi mini tawaye. Ba su bi ka'idodina ba, ba su kula su kiyaye dokokina ba, ko da yake mutumin da ya kiyaye su zai rayu ta wurinsu, suka kuma kazantar da Asabbataina. Saboda haka na ce zan zuba hasalata a kansu in kuma aukar musu da fushina a hamada. **22** Amma na janye hannuna, kuma saboda sunana na yi abin da zai kiyaye shi daga kazantuwa a idanun al'umman da a idonsu na fisshe su. **23** Na kuma daga hannu na rantse musu cewa zan watsar da su cikin al'ummai in kuma warwatsa su cikin kasashe, **24** domin ba su kiyaye dokokina ba amma suka ki ka'idodina suka kuma kazantar da Asabbataina, idanunsu suka yi sha'awar gumakan kakanninsu. **25** Na kuma ba da su ga farillan da ba su da kyau da dokokin da ba za su rayu ta wurinsu ba; **26** na bari suka kazantu ta wurin kyatutai, hadayar kowane dan fari don in cika su da abin tsoro domin su san cewa ni ne Ubangiji." **27** "Saboda haka, dan mutum, ka yi magana da mutanen Isra'ila ka fada musu cewa, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a wannan kuma kakanninku suka sabe ni ta wurin yashe ni. **28** Sa'ad da na kawo su cikin kasar da na rantse zan ba su suka kuma ga tudu mai tsawo ko itace mai ganye, a can suka miika hadayunsu, suka yi sadakokin da suka tsokane ni na yi fushi, suka miika turaren kfanshinsu suka kuma zuba sadakokinsu na sha. **29** Sai na ce musu, Wane dakin tsafi kuke tafiya?" (Ana ce da shi Bama har wa yau.) **30** "Domin haka ka fada wa gidan Isra'ila, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa za ku kazantar da kanku yadda kakanninku suka yi ne ku yi sha'awar mugayen siffofinsu?' **31** Sa'ad da kuka miika kyatutai naku, hadayar'ya'yanku maza a wuta, kuna cin gaba da kazantar da kanku da duka gumakanku har wa yau. Zan bari ku nemi shawarata, ya gidan Isra'ila?

Muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ba zan bari ku nemi shawarata ba. **32** “Kukan ce, “Kuna so ku zama kamar sauran al’ummai, kamar sauran mutanen duniya, wadanda suke bauta wa itace da dutse.” Amma abin da kuke tunani ba zai taba faruwa ba. **33** Muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, zan yi mulki a kanku da hannu mai iko da kuma hannu mai karfi da kuma fushi. **34** Zan fitar da ku daga al’ummai in tattara ku daga kasashe inda aka warwatsa ku, da hannu mai iko da kuma hannu mai karfi da kuma fushi. **35** Zan kawo ku cikin hamadar al’ummai a can kuwa, fuska da fuska, zan hukunta ku. **36** Yadda na hukunta kakanninku a hamadar kasar Masar, haka zan hukunta ku, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **37** Zan lura da ku yayinda kuke wucewa karkashin sanda, zan kuma kawo ku cikin daurin alkawari. **38** Zan fitar da wadanda suke mini tayarwa da kuma’yan tawaye. Ko da yake zan fitar da su daga kasar da suke zama, duk da haka ba za su shiga kasar Isra’ila ba. Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji. **39** “Game da ku, ya gidan Isra’ila, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ku tafi ku bauta wa gumakanku, kowannenko! Amma daga baya tabbatacce za ku saurare ni ba kuwa za ku kara bata sunana mai tsarki da hadayunku da gumakanku ba. **40** Gama a kan dutsena mai tsarki, dutse mai tsayi na Isra’ila, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, a can a kasar gidan Isra’ila gaba daya za su bauta mini, a can kuwa zan karbe su. A can zan bukaci hadayunku da sadake sadakenku mafi kyau, tare da dukan tsarkakan hadayunku. **41** Zan karbe ku kamar turare mai kansi sa’ad da na fitar da ku daga al’ummai na kuma tattara ku daga kasashe inda aka warwatsa ku, zan kuma nuna kaina mai tsarki a cikinku a idon al’ummai. **42** Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji sa’ad da na kawo ku cikin kasar Isra’ila, kasar da na daga hannu na rantse zan ba wa kakanninku. **43** A can za ku tuna da halinku da kuma dukan ayyukanku wadanda kuka bata kanku da su, za ku kuwa ji kyamar kanku saboda mugayer abubuwana da kuka aikata. **44** Za ku san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da na yi muku haka saboda sunana ba bisa ga mugayer hanyoyinku da ayyukanku marasa kyau ba, ya gidan Isra’ila, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” **45** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **46** “Dan mutum, ka kafa fuskarka wajen kudu; ka yi wa’azi a kan kudu ka kuma yi annabci a kan kurmin kasar kudu. **47** Ka fada wa kurmin kudanci, ‘Ji maganar Ubangiji. Ga

abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gab da sa maka wuta, za tā kuwa cinye dukan itatuwanki sarai, da danye da busasshe. Ba za a kashe wutar da take ci ba, kuma kowace fuska a kudu zuwa arewa za tā kone. **48** Kowa zai san cewa Ni Ubangiji ne ya kuna ta; ba za a kashe ta ba.” **49** Sai na ce, “Kash, Ubangiji Mai Iko Duka! Suna zance a kaina cewa, ‘Ba misalai kawai yake yi ba?’”

21 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka kafa fuskarka gāba da Urushalima ka kuma yi wa’azi a kan wuri mai tsarki. Ka yi annabci gāba da kasar Isra’ila **3** ka fadā mata, ‘Ga abin da Ubangiji ya ce ina gāba da ke. Zan ja takobina daga kubensa in karkashe adalai da mugaye daga cikinki. **4** Domin zan karkashe adalai da kuma mugaye, ba zan rufe takobina a kan kowa daga kudu zuwa arewa ba. **5** Sa’an nan duka mutane za su san cewa Ni Ubangiji na ja takobina daga kubensa; ba zai sāke koma kuma ba.’ **6** “Saboda ka yi nishi, dan mutum! Yi nishi a gabansu da ajiyar zuciya da ɓacin rai. **7** Kuma sa’ad da suka tambaye ka, ‘Me ya sa kake nishi?’ Sai ka ce musu, ‘Domin labarun da suke fitowa. Kowace zuciya za tā narke kowane hannu kuma ya gurgunta; kowane ruhu zai sume kowane gwiwa kuma ta rasa karfi kamar ruwa.’ Yana zuwa! Tabbatacce zai faru, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” **8** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **9** “Dan mutum, yi annabci ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji ya fada, “Takobi, takobi, wasasshe da kuma gogagge, **10** wasasshe don kisa, gogagge har yana walwal kamar wal̄kiya!’ “Kada ku yi farin ciki, hukunci yana zuwa, domin kowa ya ki jin abin da na yi gargadī a kai. **11** “An ba da wannan takobi don a goge, don a kama da hannu; an washe shi aka kuma goge, shiryayye don a yi kisa da shi. **12** Ka yi kuka ka yi makoki, dan mutum, gama yana gāba da dukan sarakunan Isra’ila. An jefa su ga takobi tare da jama’ata. Saboda haka ku buga kirjinku. **13** “Gwaji tabbatacce zai zo. Kuma a ce sandan Yahuda, wanda takobi ya ki, ya ci gaba? In ji Ubangiji Mai Iko Duka.” **14** “Saboda haka fa, dan mutum ka yi annabci ka kuma tafa hannuwanka. Bari takobi ya yi sara sau biyu, har sau uku ma. Takobin kisa ne, takobi ne don kisa mai girma, zai kewaye su a kowane gefe. **15** Domin zukata su narke da yawa kuma su fādi, na tsai da takobin kisa a dukan kofofin-su. Kash! A sa ya haska kamar wal̄kiya, ana riķe da shi don kisa. **16** Ya takobi, yi sara zuwa dama ka yi kuma zuwa hagu, duk inda aka juya

ka. 17 Zan tafa hannuwana, fushina kuwa zai sauva. Ni Ubangiji na fada.” 18 Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 19 “Dan mutum, ka nuna hanyoyi biyu inda takobin sarkin Babilon zai bi, duka biyun su fara daga kasa guda. Ka kafa shaida inda hanyar za tā rabu zuwa cikin birni. 20 Ka nuna hanya guda wadda takobi zai fādo wa Rabba ta Ammonawa dayan kuma da zai fādo a kan Yahuda da kuma Urushalima mai katanga. 21 Gama sarkin Babilon zai tsaya a mararrabar hanya, a inda hanyar ta rabu biyu, don yā yi duba. Zai jefa kuri'a da kibiyoyinsa, zai nemi shawarar gumakansa, zai bincike hanta. 22 A hannunsa na dama kuri'a don Urushalima za tā fito, inda zai kafa dundurusai, ya ba da umarni kisa, a yi kururuwar yaki, a kafa dundurusai a kan kofofi, a gina mahaurai a kuma yi kawanya. 23 Zai zama kamar duban karya ne ga wadanda suka yi rantsuwar yin masa biyayya, amma zai tunashe su game da laifinsu ya kuma kama su. 24 “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin ku mutanen nan kun tuna da laifinku ta wurin tawaye, kun kuma bayyana zunubanku cikin dukan abin da kuke yi, domin kun yi haka, za a kama ku. 25 “Ya kai Kazantaccen mugu, yerima Isra’ila, wanda kwanansa ta zo, wanda lokacin hukuncinsa ya cika fal, 26 ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ka kunce rawanin, ka dauke rawanin nan. Ba zai zama kamar yadda yake ba. Za a daukaka kaskantacce, amma a kaskantar da mai girma. 27 Hallaka! Hallaka! Zan hallaka shi! Ba za a maido da shi ba sai ya ga ainihin mai shi; gare shi zan bayar da shi.’ 28 “Kai kuma, dan mutum, ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa game da Ammonawa da kuma zarginus. “Takobi, takobi, an ja don kisa, an goge don cinyewa yana haske kamar walkiya! 29 Duk da wahayin karya game da kai, duban karya game da kai, za a sa shi a wuyan mugaye wadanda za a kashe, wadanda kwanansu ta zo, wadanda lokacin hukuncinsu ya cika fal. 30 “Ka mai da takobi a kubensa. A inda aka halicce ka, a kasar kakanninka, zan hukunta ka. 31 Zan Zub da hasalata a kanka in huru maka wutar fushina; Zan ba da kai a hannun mugayen mutanen da suka gwanince a hallakarwa. 32 Za ka zama itacen wuta, za a Zub da jininka a kasarka, ba za a kara tuna da kai ba; gama Ni Ubangiji na fada.”

22 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 “Dan mutum, za ka shari'anta ta? Za ka shari'anta wannan birni mai kisankai? To, sai ka kalubalance ta

da dukan ayyukanta na bankyama 3 ka kuma ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce ya birnin da take kawo wa kansa hallaka ta wurin kisankai a cikinta kina kuma kazantar da kanki ta wurin yin gumaka, 4 kin zama mai laifi saboda jinin da kika zubar kika kuma zama kazantacciya ta wurin gumakan da kika yi. Kin kawo kwanakinki ga karshe, kuma karshen shekarunki sun zo. Saboda haka zan mai da ke abar ba'a ga al'ummai da abin dariya ga dukan kasashe. 5 Wadanda suke kusa da wadanda suke nesa za su yi miki ba'a, ya ke birni marar kunya, cike da rigima. 6 “Duba yadda kowane yerima Isra’ila wadanda suke cikinki yake yin amfani da ikonsa yana kisankai. 7 A cikinki sun rena mahaifi da mahaifiya; a cikinki sun zalunci bakö suka wula'kanta maraya da gwauruwa. 8 Kin rena abubuwana masu tsarki kika kuma kazantar da Asabbataina. 9 A cikinki akwai mutane wadanda suka nace su yi kisankai; a cikinki akwai wadanda suke ci a dutsen tsafi suna yin ayyukan lalata. 10 A cikinki akwai wadanda suke kwana da matan mahaifansu; a cikinki akwai wadanda suke kwana da mata a lokacin da suke al'adarsu, sa'ad da suke da rashin tsarki. 11 A cikinki mutum guda yakan yi laifi abin kyama da matar ma'kwabcinsa, wani cikin rashin kunya ya kazantar da matar dansa, wani kuma ya kwana da 'yar'uwanse, 'yar mahaifinsa. 12 A cikinki mutane suna karban cin hanci don su yi kisankai; kina ba da rance da ruwa da kari, kina kuma cin riba a kan ma'kwabcinki ta wurin kwace. Kina kuma manta da ni, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 13 “Tabbatacce zan tafa hannuwana a kan kazamar riba da kika ci da jinin da kin zubar a cikinki. 14 Karfin halinki zai jure ko kuwa hannuwanki za su yi karfi a ranar da na gamu da ke? Ni Ubangiji na fada, zan kuma aikata. 15 Zan watsar da ke cikin al'ummai in warwatsa ke cikin kasashe; zan kuma kawo karshen rashin tsarkinki. 16 Sa'ad da ki kazantu a idanun al'umma, za ki san cewa ni ne Ubangiji.” 17 Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 18 “Dan mutum, gidan Isra’ila ta zama kwan makera a gare ni; dukansu tagulla ne, kuza, karfe da darma da suka rage a tanderu. Su kwan makerar azurfa ne kawai. 19 Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin ku duka kun zama kwan makera, zan tattara ku a Urushalima. 20 Kamar yadda mutane sukan tattara azurfa, tagulla, karfe, darma da kuza a cikin tanderu don su narkar da su da wuta, haka zan tattara ku cikin fushina da kuma

hasalata in sa ku cikin birnin in narkar da ku. **21** Zan tattara ku zan kuma hura muku wutar hasalata, za ku kuma narke a cikinta. **22** Kamar yadda azurfa kan narke a tanderu, haka za ku narke a cikinta, kuma za ku san cewa Ni Ubangiji na zubo muku da zafin fushina.” **23** Har yanzu maganar Ubangiji ta zo gare ni cewa, **24** “Dan mutum, ka fada wa kasar, ‘Ke kasa ce marar ruwan sama ko yayyafi a ranar hasala.’ **25** Akwai hadin bakin sarakunki a cikinki kamar rurin zaki mai yayyage ganimarsa; suna cin mutane, suna kwashe dukiya da abubuwa masu daraja suna mai da yawanci gwauraye a cikinki. **26** Firistocinki suna karya dokokina, sun kazantar da tsarkakan abubuwana; ba sa bambanta tsakanin tsarki da marar tsarki; suna koyarwa cewa babu bambanci tsakanin marar tsarki da mai tsarki; suna kuma rufe idanunsu ga kiyaye Asabbataina, da haka suke sabon sunana. **27** Shugabanninki a cikinki suna kama da kyarketai masu yayyage ganimarsu; suna kisa suna kuma kashe mutane don samun kazamar riba. **28** Annabawanki sun yi wa wadannan ayyuka shafe da farar kasa ta wurin wahayin karya da duban karya. Suna cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa’ alhali kuwa Ubangiji bai fada ba. **29** Mutanen kasar na yin kwace suna yin fashi; suna cin zalin matalauta da mabukata suna wulakanta bako suna hana musu adalci. **30** “Na nemi mutum guda a cikinsu wanda zai gina katanga ya tsaya a gabana a tsakani a madadin kasar don kada in hallaka ta, amma ban sami ko daya ba. **31** Saboda haka zan zuba hasalata a kansu in cinye su da wutar fushina, ina dora alhakin ayyukansu a bisa kawunansu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

23 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, an yi mata biyu,’yan matan mahaifiya guda. **3** Suka zama karuwai a Masar, suka yi karuwanci tun daga kuruciyarsu. A wangan kasar an rungumi mamansu da kirjinsu na budurwanci. **4** Sunan babbar Ohola, kanuwarta kuwa Oholiba. Sun zama nawu suka kuma haifi’ya’ya maza da mata. Ohola ita ce Samariya, Oholiba kuwa ita ce Urushalima. **5** “Ohola ta shiga karuwanci yayinda take zamana; ta kuwa yi ta kai da kawowa da kwartayenta, Assuriyawa, mayaka **6** wadanda suke saye da shunayya, gwamnoni da manyan sooji, dukansu samari ne masu bansha’awa, suna bisa kan dawakai. **7** Ta ba da kanta ga duk wadanda suke masu ilimin Assuriya ta kuma kazantar da kanta da dukan gumaka na kowa da take kai da

kawowa a cikinsu. **8** Ba ta bar karuwancin da ta fara a Masar ba, sa’ad da take budurwa maza sun kwana da ita, suka rungumi kirjinta suka kuma biya kwadayinsu a kanta. **9** “Saboda haka na bashe ta ga kwartayenta, Assuriyawa, wadanda ta yi ta kai da kawowa a cikinsu. **10** Suka tube ta tsirara, suka kwash’ya’yanta maza da mata suka kuma kashe ta da takobi. Ta kuwa zama abin karin magana a cikin mata, aka kuma yi mata hukunci. **11** “Kanuwarta Oholiba kuwa ta ga wannan, duk da haka cikin kai da kawowarta da karuwancinta ta fi’yar’uwar lalacewa. **12** Ita ma ta yi ta kai da kawowa cikin Assuriyawa, gwamnoni da manyan sooji; mayaka masu saye da kayan yaki, suna bisa dawakai, dukansu samari ne masu bansha’awa. **13** Na ga cewa ita ma ta kazantar da kanta; dukansu biyu sun bi hanya guda. **14** “Amma karuwancinta ya zarce. Ta ga an zāna mutane a kan bango, siffokin sojojin Kaldiyawa suna cikin jajayen riguna, **15** da damara a gindinsu da rawuna a kansu suna kadawa fal Fal; dukansu sun yi kamar jarumawan kekunan yakin Babiloniwaya’yan Kaldiya. **16** Nan da nan da ta gan su, sai ta yi sha’awarsu ta aika da’yan aika zuwa wurinsu a Kaldiya. **17** Sai Babiloniwayan suka zo wurinta, zuwa gadon soyayya, cikin kai da kawowarsu suka kazantar da ita. Bayan sun kazantar da ita, sai ta ji kyamarsu, ta rabu da su. **18** Sa’ad da ta ci gaba da yin karuwancinta a fili ta kuma nuna tsiraicinta, sai na ji Kyamarta, na rabu da ita, kamar dai yadda na rabu da’yar’uwartu. **19** Duk da haka sai ta yi ta kara fasikanci tana tuna da kwanakin budurcinta, sa’ad da take karuwa a Masar. **20** A can ta yi ta kai da kawowa da kwartayenta, wadanda al’auransu kamar na jakuna ne wadanda maniyyinsu kuwa kamar na dawakai ne. **21** Haka kika yi ta lalacin budurcinki, sa’ad da a Masar aka rungumi kirjinta aka tattaba nononta. **22** “Saboda haka, Oholiba, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan zuga kwartayenki su yi gāba da ke, su wadanda kika ji kyamarsu, zan kuma kawo su su yi gāba da ke daga kowane gefe, **23** Babiloniwaya da dukan Kaldiyawa, mutanen Fekod da Showa da Kowa, da dukan Assuriyawa, samari masu bansha’awa, dukan gwamnoni da manyan sooji, hafsoshin keken yakin da mutane masu manyan matsayi, dukansu a bisa dawakai. **24** Za su yi gāba da ke da kayan yaki, kekunan yaki da kekunan doki da mutane masu yawa; za su ja dāgā a kanki a kowane gefe da garkuwoyi manya da kanana da kuma hulunan kwano. Zan miķa

ke gare su don hukunci, za su kuma hukunta ki bisa ga shari'arsu. 25 Zan nuna fushin kishina a kanki, za su kuwa wula'kanta ki da fushi. Za su yanke hancinki da kunnuwanki, wadanda suka rage miki kuma za a kashe su da takobi. Za su kama'ya'yanki maza da mata, wadanda suka rage miki kuwa za a kone su da wuta. 26 Za su tube tufafinki su kuma kwashe kayan adonki masu kyau. 27 Ta haka zan tsai da marmari da kuma karuwancin da kika fara a Masar. Ba za ki dubi wadannan abubuwa da marmari ko ki kara tuna da Masar ba. 28 "Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina shirin mi'ka ki ga wadanda suke kinki, ga wadanda kika ji kyamarsu kika rabu da su. 29 Za su hukunta ki da kiyayya su kuma kwashe kome da kika yi wahalarsa. Za su bar ki tsirara tik, kunyan karuwancinki kuma zai tonu. Marmarinki da fasikancinki 30 sun jawo miki wannan, domin ki yi ta kai da kawowa cikin kasashe kina kazantar da kanki da gumakansu. 31 Kin bi hanyar'yar'uworki; saboda haka zan sa kwaf nata a hannunki. 32 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Za ki sha kwaf na'yar'uworki, kwaf wanda yake da girma da kuma zurfi; zai jawo dariya da kuma reni gama yana dauke da abubuwa da yawa. 33 Za ki cika da buguwa da bakin ciki, kwaf lalaci da kadaici, kwaf na'yar'uworki Samariya. 34 Za ki sha shi ki kuma lashe shi kaf; za ki buga shi da kasa ya yi rugu-rugu ki tsattsage nononki. Ni Ubangiji Mai Iko Duka na fada. 35 "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa da yake kin manta da ni kika tura ni bayanki, dole ki sha sakamakon marmarinki da karuwancinki." 36 Ubangiji ya ce mini, "Dan mutum, za ka shari'anta Ohola da Oholiba? To, sai ka kalubalance su da ayyukansu masu bankyama, 37 gama sun yi zina kuma jinin yana a hannuwansu. Sun yi zina da gumakansu; har suka mi'ka'ya'yansu da suka haifa mini, su zama musu abinci. 38 Sun kuma yi mini wannan. A lokaci guda sun kazantar da wuri mai tsarkina suka bata Asabbataina. 39 A ranar da suka mi'ka'ya'yansu ga gumakansu, sai suka shiga wuri mai tsarkina suka kuma kazantar da shi. Abin da suka yi a gidana ke nan. 40 "Sun ma aiki manzanni wa mutanen da suka zo daga nesa, kuma da suka iso kun yi wanka dominstu, kuka yi shafe-shafen idanunku, kuka kuma sa kayan adonku. 41 Kuka zauna a gado mai daraja, da tebur a shiry'e a gabanku wanda kun ajije turare da maina. 42 "Surutun taron mutane marasa kula suna kewaye da ita; aka kawo Sabenawa

daga hamada tare da mutane daga mashaya, suka sa mundaye a hannuwan macen da kuma'yar'uwarta suka kuma sa rawani masu kyau a kawunansu. 43 Sai na yi magana a kan wadda ta kare karfi ta wurin karuwanci na ce, 'Yanzu bari su yi amfani da ita kamar karuwa, gama abin da take ke nan.' 44 Suka kuwa kwana da ita. Kamar yadda maza suke kwana ta karuwa, haka suka kwana da wadannan lalatattun mata, Ohola da Oholiba. 45 Amma masu adalci za su hukunta su irin da akan yi wa matan da suka yi zina suka kuma yi kisa, domin su mazinata ne kuma jini yana a hannuwansu. 46 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa kawo taron mutane a kansu a kuma mi'ka su don a firgitar da su a kuma washe su. 47 Taron mutanen za su jajjefe su, su kuma sassare su da takuba; za su kashe'ya'yansu maza da mata su kuma kone gidajensu. 48 "Ta haka zan kawo karshe ga lalaci a kasar, don dukan mata su ji gargad'i kada kuma su kwaikwaye ku 49 Za ku sha hukuncin lalacinku ku kuma dfaiki hakkin zunuban bautar gumaka. Sa'an nan za ku san cewa Ni ne Ubangiji Mai Iko Duka."

24 A shekara ta tara, a wata na goma, a rana ta goma, maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 "Dan mutum, ka rubuta wannan rana, wannan rana, domin sarkin Babilon ya yi kawanya wa Urushalima a wannan rana. 3 Ka fada wa wannan gidan'yan tawaye wani misali ka kuma fada musu cewa, 'Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Ka sa tukunyar dahuwa; ka sa ta a kan wuta ka kuma zuba ruwa a cikinta. 4 Ka sa gunduwoyin nama a cikinta dukan gunduwoyi masu kyau, cinya da kafada. Ka cika ta da wadannan kasusuwa mafi kyau; 5 ka kama mafi kyau daga cikin garken. Ka tara itace a karkashinta saboda kasusuwan; ka sa ta tafasa ka kuma dafa kasusuwan a cikinta. 6 "Gama wannan shi ne abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Kaito birnin nan mai zubar da jini, ga tukunya wadda take da tsatsa, wadda tsatsarta ba za tā fita ba! Ka fitar da shi gunduwa-gunduwa ba tare da jefa kuri'a a kansu ba. 7 "Gama zubar da jini yana a tsakiyarta, ta zubar da shi a dutsen da yake a fili; ba tā zubar da shi a kasa ba, inda kura za tā rufe shi. 8 Don a zuga hasala a kuma yi sakayya na sa jininta a dutsen da ba a rufe ba, saboda kada a rufe. 9 "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Kaito birnin nan mai zubar da jini! Ni ma zan jibge itace da yawa. 10 Ka tula gumagumai ka kuma kuna wuta. Ka dafa naman da kyau, kana hadawa da

yaji; ka kuma bar kasusuwan su kone. 11 Sa'an nan ka sa tukunyan nan da babu kome a kan garwashi sai ta yi zafi har darmarta ta yi ja wur domin dattinta ya narke tsatsarta kuma ta kone. 12 Ta gajiyar da dukan kokari; ba a fid da tsatsarta nan mai yawa ba, kai, ko a wuta ma. 13 “Yanzu kazantarki ita ce lalaci. Domin na yi ko'kari in tsabtacce ke amma ba ki tsabtattu daga kazantarki ba, ba za ki kara yin tsabta ba sai hasalata a kanki ya kwanta. 14 “Ni Ubangiji na fada. Lokaci ya zo da zan aikata. Ba zan janye ba; ba zan ji tausayi ba, ba kuwa zan bari ba. Za a hukunta ki bisa ga hali da ayyukanki, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” 15 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 16 “Dan mutum, da farat daya ina gab da dauke abin da idanunka suke jin dadin gani. Duk da haka kada ka yi makoki ko ka yi kuka ko ka zub da hawaye. 17 Ka yi nishi shiru; kada ka yi makoki saboda matacciyar. Ka nada rawaninka ka kuma sa takalmanka a kafa; kada ka rufe sashen fuskarka daga kasa ko ka ci abincin da masu kuka sukan ci.” 18 Da gari ya waye, sai na yi magana da mutane, da yamma kuwa matata ta rasu. Kashegari na yi yadda aka umarce ni. 19 Sai mutane suka tambaye ni suka ce, “Ba za ka fada mana abin da wadannan abubuwa suke nufi a gare mu ba?” 20 Sai na ce musu, “Maganar Ubangiji ta zo mini cewa 21 fada wa gidan Isra’ila, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gab da kazantar da wuri mai tsarkina, kagarar da kuke takama, abin da idanunka suke jin dadin gani, abin faranta zuciyarku.’ Ya’yanku maza da mata wadanda kun bari a baya za su mutu ta wurin takobi. 22 Za ku kuma yi yadda na yi. Ba za ku rufe sashe kasa na fuskarku ko ku ci abinci da masu kuka sukan ci ba. 23 Za ku nadfa rawunanku a kai ku sa takalmanku a kafafunku. Ba za ku yi kuka ko makoki ba amma za ku lalace saboda zunubanku ku kuma yi ta yin nishi. 24 Ezekiel zai zama alama gare ku; za ku yi daidai yadda ya yi. Sa’ad da wannan ya faru, za ku san cewa ni ne Ubangiji Mai Iko Duka.” 25 “Kai kuma dan mutum, a ranar da zan dauke musu kagararsu, farin cikinsu da darajarsu, abin da idanunsu ke jin dadin gani, abin da yake faranta musu zuciya, da kuka’ya’yansu maza da mata, 26 a ranan nan wanda ya tsere zai zo don ya’ba ka labari. 27 A lokacin bakinka zai bude, za ka yi magana da shi ba kuwa za ka kara yin shiru ba. Ta haka za ka zama alama gare su, za su kuwa san cewa ni ne Ubangiji.”

25 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 “Dan mutum, ka fuskanci wajen Ammonawa ka kuma yi annabci a kansu. 3 Ka ce musu, ‘Ku ji maganar Ubangiji Mai Iko Duka. Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin kun ce “Yauwa” a kan wuri mai tsarkina sa’ad da aka kazantar da shi da kuma a kan kasar Isra’ila sa’ad da aka mai da ita kufai da lokacin da aka kai mutanen Yahuda bautar talala, 4 saboda haka zan ba da ku ga mutanen Gabas abin mallaka. Za su kafa sansanoninsu su yi tentunansu a cikinku; za su ci’ya’yan itatuwanku su kuma sha madararku. 5 Zan mai da Rabba wurin kiwo don rakuma, Ammon kuma wurin hutu don tumaki. Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji. 6 Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin kun tafa hannuwanku kuka kuma buga kafafunku, kuna farin ciki don nuna dukan kiyayyarku a kan kasar Isra’ila, 7 saboda haka zan mi’ka hannuna gäba da ku in kuma ba da ku ganima ga al’ummai. Zan datse ku daga al’ummai in kuma kore ku daga kasashe. Zan hallaka ku, za ku kuwa san cewa ni ne Ubangiji.” 8 “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Mowab da Seyir sun ce, “Duba, gidan Yahuda ta zama sauran al’ummai,” 9 saboda haka zan bude kofar shiga Mowab, farawa daga garuruwan da suke kan iyaka, Bet-Yeshimot, Ba’al-Meyon da Kiriyatayim, darajar kasar. 10 Zan ba da Mowabawa tare da Ammonawa ga mutanen Gabas abin mallaka, don kada a kara tuna da Ammonawa a cikin al’ummai; 11 zan hukunta Mowabawa. Ta haka za su san cewa ni ne Ubangiji.” 12 “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Edom ya dauki wa kanta fansa a kan gida Yahuda, ta yi babban laifi ta wurin yin haka, 13 saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan mi’ka hannuna a kan Edom in kashe mutanenta da dabbobinsu. Zan sa ta zama kufai, kuma tun daga Teman har zuwa Dedan za a kashe su da takobi. 14 Zan dau fansa a kan Edom ta hannun mutanena Isra’ila, za su kuwa hukunta Edom bisa ga fushina da hasalata; za su san sakayyata, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” 15 “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ‘Domin Filistiyawa sun yi sakayya, suka dauki fansa da mugunta a zukatansu, da kuma dadadden kiyayya sun nemi su hallaka Yahuda, 16 saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gab da mi’ka hannuna a kan Filistiyawa, zan kuwa datse Keretawa in kuma hallaka wadanda suka rage a bakin teku. 17 Zan yi musu babbar sakayya da

hukunci mai tsanani cikin hasalata. Sa'an nan za su san cewa ni ne Ubangiji, sa'ad da na dauki fansa a kansu.”

26 A shekara ta goma sha daya, a rana ta fari ga

wata, maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, domin Taya ta yi magana a kan Urushalima ta ce, ‘Yauwa! Kofar zuwa al’ummai ta karye, an kuma bude mini kofofinta; yanzu da take kufai zan wadace,’ **3** saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da ke, ya Taya, zan kuwa kawo al’ummai masu yawa su yi gāba da ke, kamar yadda teku takan kawo rakuman ruwa. **4** Za su hallaka katangar Taya su kuma rurruushe hasumiyoyinta; zan kankare tarkacenta, in maishe ta fā. **5** Za tā zama wurin shanya abin kamun kifi a tsakiyar teku, gama na fada, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Za tā zama ganima ga sauran al’ummai, **6** za a kashe mazaunan filin kasar da takobi. Ta haka za su san cewa ni ne Ubangiji. **7** “Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa daga arewa zan kawo wa Taya Nebukadnezzar sarkin Babilon, sarkin sarakuna, tare da dawakai da kekunan yaki, da mahayan dawakai da babbar rundunar soja. **8** Zai kashe mazaunan filin kasar da takobi; zai yi miki Kawanya, ya gina miki mahaurai, sa'an nan ya rufe ki da garkuwoyi. **9** Zai rushe katangarki da dundurusai, ya rurruushe hasumiyoyinki da makamai. **10** Dawakansa za su yi yawa har su rufe ke da kura. Katanga za su girgiza saboda motsin dawakan yaki, kekunan doki da keken yakin sa'ad da suka shiga birnin da aka rushe katangar. **11** Kofatan dawakansa za su tattake dukan titunanki; zai kashe mutanenki da takobi, ginshikanki masu karfi kuma za su fādi a kasa. **12** Za su washe dukiyarki, kayan cinikinki kuma su zama ganima; za su rurruushe katangarki su ragargaza gidajenki masu kyau su kuma zubar da duwatsunki, katakanki da kuma tarkacenki a cikin teku. **13** Zan kawo karshen wafofinki masu surutu, ba kuwa za a kara jin kafe-kaden garayunki ba. **14** Zan maishe ki fā, za ki kuma zama wurin shanya abin kamun kifi. Ba za a sāke gina ki ba, gama Ni Ubangiji na fada, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **15** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa wa Taya. Kasashen da suke a bakin teku ba za su girgiza saboda karar fāduwarki, sa'ad da nishin wadanda aka yi wa rauni da kashe-kashen da aka yi a cikinki suka faru ba? **16** Sa'an nan sarakunan bakin teku za su sauva daga gadajen sarautarsu, su tube rigunansu, da rigunansu wadanda

aka yi wa ado. Za su zauna a kasa suna rawar jiki a kowane lokaci suna razana saboda abin da ya same ki. **17** Sa'an nan za su yi makoki game da ke su ce, “Yaya kika hallaka haka nan, ya birnin da ta yi suna, cike da mutanen teku! Ke da kika zama mai karfi cikin tekuna, ke da mazauna cikinki; kin sa tsoronki a kan dukan wadanda suka zauna a can. **18** Yanzu tsibirai suna rawar jiki a ranar fāduwarki; tsibirai a cikin teku sun tsorata a bacewarki.’ **19** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa sa'ad da na maishe ki kufai, kamar sauran biranen da ba a kara zama a ciki, sa'ad da kuma na kawo zurfafan teku a kanki da yawan ruwansa suka rufe ki, **20** a sa'an nan zan sauvo da ke kasa tare da wadanda suke gangarawa zuwa rami, zuwa wurin mutanen dā. Zan sa ki zauna karkashin kasa, kamar a kufai na tun dā, tare da wadanda suke gangarawa zuwa rami, ba kuwa za ki kara dawowa ba ko ki dauki matsayinki a kasar masu rai. **21** Zan sa ki yi mummmun karshe kuma ba za ki kara kasancewa ba. Za a neme ki, amma ba za a kara same ki ba, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

27 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan

mutum, ka yi makoki domin Taya. **3** Ka ce wa Taya, wadda take zaune a hanyar shiga zuwa teku, kasuwar masu yawa mutane a bakin teku, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Kin ce, ya Taya, “Ni kyakkyawa ce cikakkia.” **4** Manyan tekuna ne wurin zamanki; maginanki sun sa kyanki ya zama cikakke. **5** Sun yi dukan katakariki daga itatuwan fir daga Senir; sun kwaso itatuwan al’ul daga Lebanon don su yi miki jigon jirgin ruwa. **6** Da oak daga Bashan suka yi sandunan tuwan jirgin ruwa da itatuwan kasharina daga bakin tekun Saifurus suka yi dabe jirgin ruwanki, suka kuma manne masa hauren giwa. **7** Lilin mai kyau mai ado daga Masar ne filafilan jirgin ruwanki suka kuma zama tutarki; an yi tutarki da shufi da shunayya daga bakin tekun Elisha. **8** Mutanen Sidon da Arfad su ne matukan jirgin ruwanki; gwanayenki, ya Taya, suna ciki a matsayi matukan jiragen ruwa. **9** Masu hikima na Gebal suna ciki a matsayin masu tattoshe mahadan katakon jirginki. Dukan jiragen ruwa da matukansu sukan zo wurinki don kasuwanci. **10** “Mutanen Farisa, Lidiya da Fut su ne suka zama sooji a cikin mayakanki. Sun rataye garkuwoyinsu da hulunan kwano a katangarki, suna kawo miki daraja. **11** Mutanen Arfad da Helek sun yi tsaron katangar a kowace gefe; mutanen Gammad su ne

a hasumiyoyinki. Sun rataye garkuwoyinsu kewaye da katangarki; sun sa kyanki ya zama cikakte. **12** “Tarshish ta yi ciniki da ke saboda yawan wadatar kayayyakinki; sun sayi kayan cinikinki da azurfa, karfe, kuza da dalma. **13** “Girka, Tubal da Meshek sun yi kasuwanci da ke; sun sayi kayanki suka biya da bayi da kuma abubuwan da aka yi da tagulla. **14** “Mutanen Bet Togarma sun sayi kayan cinikinki da dawakai, dawakan yaki da alfadarai. **15** “Mutanen Dedan sun yi kasuwanci da ke, bakin teku masu yawa abokan cinikinki ne; sun biya ki da hauren giwa da katakon kanya. **16** “Mutanen Aram sun yi ciniki da ke saboda yawan kayanki; suka sayi kayan cinikinki da zumurrudu, da shunayya, da kayan ado, da lilin mai taushi, da murjani, da yakutu. **17** “Yahuda da Isra’ila sun yi kasuwanci da ke; sun sayi kayanki da alkama da Minnit da alawa, da zuma, da mai, da ganyaye masu kanshi. **18** “Mutanen Damaskus sun ga abin da za ki iya bayarwa sai suka yi ciniki da ke, ta sayi kayanki da ruwan inabi daga Helbon, da ulu daga Zahar. **19** Wedan da Yaban kusa da Uzal, suka sayi kayanki; wato gyararren karfe da kayan yaji. **20** “Mutanen Dedan sun sayi kayanki da sirdin zama a kan dawakai. **21** “Mutanen Arabiya da dukan sarakunan Kedar abokan cinikinki ne; sun yi ciniki da ke suka sayi kayanki da’yan raguna, da raguna, da awaki. **22** “Yan kasuwan Sheba da Ra’ama sun yi ciniki da ke; suka sayi kayanki da kayan yaji mafi kyau iri-iri, da duwatsu masu daraja iri-iri, da zinariya. **23** “Haran, Kanne da Eden da kuma’yan kasuwan Sheba, Assuriya da Kilmad sun yi ciniki da ke. **24** A kasuwarki sun yi ciniki da ke suka sayar miki tufafi masu tsada, da na shudi, da masu ado, da dardumai masu kyalkyali da kirtani, da igiyoyi wadanda aka tuka da kyau. **25** “Jiragen ruwan Tarshish sun zama masu jigilar kayanki. Kin cika da kaya masu nauyi a tsakiyar teku. **26** Matukan jiragenki sun kai ki can cikin manyan tekuna. Amma iskar gabas za tā farfasa ki kucu-kucu a tsakiyar teku. **27** Dukiyarki, cinikinki da kayan kasuwarki, ma’aitkatan na jirgi, matukan jiragenki da masu tattoshe mahadan katakan jiragenki, yan kasuwarki da dukan sojojinki, da kuma kowa da yake cikin jirgi zai nutsa a tsakiyar teku a ranar da jirginki zai nutse. **28** Kasashen bakin teku za su girciza sa’ad da matukan jirginki suka yi kuka. **29** Dukan wadanda suke rike da matuksi za su kyale jiragensu; ma’aitkatan jirage da dukan matukan jirage za su tsaya a bakin teku. **30** Za su tā da muryarsu

su yi kuka mai zafi a kanki; za su yayyafa kura a kawunansu, su yi ta birgima a cikin toka. **31** Za su aske kawunansu saboda ke za su kuma sa tufafin makoki. Za su yi kuka dominki su yi facin rai da kuma kuka mai zafi. **32** Yayinda suke kuka a kanki kuwa, za su yi makoki dominki suna cewa, “Wa ya taba yin shiru kamar Taya, kewaye da teku?” **33** Sa’ad da kayan cinikinki suka tafi kasashen hayi, kin gamsar da al’ummai masu yawa; da dukiyarki masu yawa da kuma kayan cinikinki kin azurtar da sarakunan duniya. **34** Yanzu teku ta farfashe ki cikin zurfafan ruwaye; kayan cinikinki da dukan kamfaninki sun nutse tare da ke. **35** Dukan mazaunnan bakin teku sun giggice saboda masifarki; sarakunansu sun tsorata kwarai fuskokinsu kuwa sun yamutse don tsoro. **36** ‘Yan kasuwa a cikin al’ummai suna yin miki tsaki; kin zo ga mummunar karshe ba za ki kara kasancewa ba har abada.”

28 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka fada wa mai mulkin Taya cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Cikin alfarmar zuciyarka ka ce, “Ni allah ne; ina zama a kan kursiyin allah a tsakiyar tekuna.” Amma kai mutum ne ba allah ba, ko da yake ka dauka kana da hikima kamar allah. **3** Ka fi Daniyel hikima ne? Ba asirin da yake boye a gare ka? **4** Ta wurin hikimarka da ganewarka ka sami dukiya wa kanka ka kuma tara zinariya da azurfa cikin wuraren ajiyarka. **5** Ta wurin dabarka mai girma cikin kasuwanci ka kara dukiyarka, kuma saboda dukiyarka zuciyarka ta cika da alfarma. **6** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Domin ka dauka kai mai hikima ne, mai hikima kamar allah, **7** zan kawo bafi a kanka, wadanda suka fi mugunta cikin sauran al’ummai; za su zāre takubansu a kan kyakkyawar hikimarka su kuma barke darajarka mai walkiya. **8** Za su jefar da kai cikin rami, za ka kuwa yi muguwar mutuwa a tsakiyar tekuna. **9** Za ka iya ce yanzu, “Ni allah ne,” a gabani wadanda suka kashe ka? Za ka zama mutum kurum, ba allah ba, a hannuwan wadanda suka kashe ka. **10** Za ka yi mutuwar marar kaciya a hannuwan bafi. Na fada, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.” **11** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **12** “Dan mutum, ka yi makoki domin sarkin Taya ka kuma ce masa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Ka kasance hatimin cikakke, cike da hikima da cikakke a kyau. **13** Ka kasance a Eden, a lambun Allah; aka

yi maka ado da kowane dutse mai daraja, yakutu, tofaz, da zumurrudu, kirisolit, onis da yasfa, saffaya, turkuwoyis da beril. Tsare-tsare da shirye-shiryenka an yi su da zinariya ne; a ranar da aka halicce ka an shirya su. **14** An shafe ka kamar kerub mai tsaro, gama haka na nada ka. Kana a tsattsarkan dutsen Allah; ka yi tafiya a tsakiyar duwatsun wuta. **15** Ka kasance marar laifi cikin dukan hanyoyinka daga ranar da aka halicce ka sai da aka sami mugunta a cikinka. **16** Ta wurin yawan kasuwancinka ka cika da rikici, ka kuma yi zunubi. Saboda haka na kore ka da kunya daga dutsen Allah, na kore ka, ya kerub mai tsaro, daga cikin duwatsun wuta. **17** Zuciyarka ta cika da alfarma saboda kyanka, ka kuma lalace hikimarka saboda darajarka. Saboda haka na jefar da kai zuwa kasa; na sa ka zama abin kallo a gaban sarakuna. **18** Ta wurin yawan zunubanka da kasuwancinka na cuta ka kazantar da wuri mai tsarkinka. Saboda haka na sa wuta ta fito daga cikinka, ta cinye ka, na maishe ka toka a bisa kasa a kan idon dukan wadanda suke kallonka. **19** Dukan al'umman da suka san ka sun giggice saboda masifar da ta auko maka; ka zo ga mummmunar karshe ba za ka kara kasancewa ba har abada.” **20** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **21** “Dan mutum, ka fuskanci Sidon; ka yi annabci a kanta **22** ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Ina gāba da ke, ya Sidon, zan sami daukaka a cikinki. Za su san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da na zartar da hukunci a kanta na kuma nuna kaina mai tsarki a cikinta. **23** Zan aika da annoba a kanta in kuma sa jini ya zuba a titunanta. Kisassu za su fādī a cikinta, da takobi yana gāba da ita a kowane gefe. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji. **24** “Mutenan Isra’ila ba za su kara kasance da mugayen makwabta wadanda za su zama sarkaķkiya masu zafi da kaya mai tsini ba. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji Mai Iko Duka. **25** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa sa’ad da na tattara mutanen Isra’ila daga al’ummai inda suke a warwatse, zan nuna kaina mai tsarki a cikinsu a idon al’ummai. Sa’an nan za su zauna a ƙasarsu, wadda na ba wa bawana Yaķub. **26** Za su zauna a can lafiya su kuma gina gidaje su nome gonakin inabi; za su zauna lafiya sa’ad da zan zartar da hukunci a kan dukan makwabtansu da suka wulakanta su. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji Allahnsu.”

29 A shekara ta goma, a wata na goma, a rana ta goma sha biyu, maganar Ubangiji ta zo mini

cewa, **2** “Dan mutum, ka fuskanci Fir’aura sarkin Masar ka kuma yi annabci gāba da shi da dukan Masar. **3** Yi masa magana ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Ina gāba da kai, Fir’aura sarkin Masar, kai babban mugun dodon ruwa kwance cikin rafuffukanka. Ka ce, “Nilu nawa ne; na yi shi wa kaina.” **4** Amma zan sa ƙugiyoyi a muƙamukanka in sa kifin rafuffukanka su manne wa kamborinka. Zan jawo ka daga cikin tsakiyar rafuffukanka, da dukan kifayen rafuffukanka, wadanda suka manne a kamborinka, **5** Zan bar ka a cikin hamada, kai da dukan kifin rafuffukanka. Za ka fādī a fili ba kuwa za a tattara ka ko a kwashe ba. Zan ba da kai kamar abinci ga namun jeji na duniya da tsuntsayen sararin sama. **6** Ta haka dukan wadanda suke zama a Masar za su san cewa ni ne Ubangiji. “Ka zama sandan iwa domin gidan Isra’ila. **7** Sa’ad da suka kama ka da hannuwsu, ka tsattsage, ka kuma budu a kafadunsu; sa’ad da suka jingina a kanka, sai ka karye, bayansu kuwa ya firgita. **8** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan kowo takobi a kanka in kashe mutane da dabbobi. **9** Masar za tā zama kufai. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji. “Domin ka ce, “Nilu nawa ne; ni na yi shi,” **10** saboda haka ina gāba da kai da rafuffukanka, zan kuma maishe ƙasar Masar ta lalace ta kuma zama kango daga Migdol zuwa Aswan, har iyakar Kush. **11** Ba kafar mutum ko ta dabbar da za tā ratsa ta; ba wanda zai zauna a can har shekaru arba’in. **12** Zan mai da ƙasar Masar kufai a cikin ƙasashen da aka ragargaza, biranenta kuma za su zama kango har shekaru arba’in a cikin biranen da aka lalace. Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin ƙasashe. **13** “Duk da haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ƙarshen shekaru arba’in din zan tattara Masarawa daga al’ummai inda aka warwatsa su. **14** Zan komo da su daga zaman bauta in mai da su zuwa Masar ta Bisa, ƙasarsu ta ainihi. A can za su zama masarauta marar ƙarfi. **15** Za tā zama masarauta mafi rarrauna cikin masarautai, ba kuwa za tā kara daga kanta a kan sauran al’ummai ba. Zan sa tā zama marar ƙarfi ƙwarai, har da ba za tā kara yin mulkin a kan al’ummai ba. **16** Masar ba za tā kara zama abin dogara ga mutanen Isra’ila ba amma za tā zama abin tunin zunubinsu na juyawa gare ta don taimako. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji Mai Iko Duka.” **17** A shekara ta ashirin da bakwai, a wata na fari a rana ta farko, maganar Ubangiji ta zo

mini cewa, **18** “Dan mutum, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya sa sojojinsa su matsa wa Taya; kowane kai ya kode, kowace kafada kuma ta goge. Duk da haka shi da sojojinsa ba su sami wani lada daga matsin da suka yi a kan Taya ba. **19** Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan ba da Masar ga Nebukadnezzar sarkin Babilon, zai washe dukiyarta. Zai kwashe ya washe kasar ganima a matsayin abin biyan sojojinsa. **20** Saboda haka na ba shi Masar a matsayin lada don ko karinsa domin shi da sojojinsa sun yi wannan domina ne, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **21** “A wannan rana zan sa kaho ya tsiro wa gidan Isra’ila, zan kuma bude bakinka a cikinsu. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji.”

30 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Yi kuka kana cewa, “Kaito saboda wannan rana!” **3** Gama ranar ta yi kusa, ranar Ubangiji ta gabato, ranar gizagizai, lokacin hallaka wa al’ummai. **4** Takobi zai zo a kan Masar, azaba za tā zo a kan Kush. Sa’ad da kisassu za su fādī a Masar, za a kwashe dukiyarta a tafi a rushe harsashinta. **5** Kush da Fut, Lidiya da dukan Arabiya, Libiya da kuma mutanen kasar alkawari za su mutu ta wurin takobi tare da Masar. **6** “Ga abin da Ubangiji ya fada, “Wadanda suke goyon bayan Masar za su fādī karfinta da take fariya da shi zai kare. Daga Migdol zuwa Aswan za su mutu ta wurin takobi a cikinta, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **7** Za su zama kango a cikin kasashen da suke kango, biranensu kuwa za su zama kufai a cikin biranen da suka lalace. **8** Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da suka ga na sa wuta wa Masar aka kuma ragargaza masu taimakonta. **9** “A wannan rana manzanni za su fito daga wurina a jiragen ruwa don su tsorata Kush daga sake jikinta. Azaba za tā kama su a ranar hallakan Masar, gama tabbatacce za tā zo. **10** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Zan kawo karshen mutanen Masar ta hannun Nebukadnezzar sarkin Babilon. **11** Shi da sojojinsa, mafi bantsoro cikin al’ummai, za a kawo don su hallaka kasar. Za su zāre takuba a kan Masar su kuma cika kasar da kisassu. **12** Zan kafe rafuffukan Nilu in sayar da kasar ga mugayen mutane; ta hannun baki zan sa kasar ta lalace da kome da yake cikinta. Ni Ubangiji na fada. **13** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Zan hallaka gumaka in kuma kawo karshen siffofi a Memfis. Ba za a kara samun

yerima a kasar Masar ba, zan kuma baza tsoro a duk fādīn kasar. **14** Zan lalace Masar ta Bisa in kuna wuta wa Zowan in zartar da hukunci a kan Tebes. **15** Zan kwarara hasalata a kan Felusiyum, kagarar Masar, in kuma datse mutanen Tebes. **16** Zan kuna wuta wa Masar; Felusiyum za tā sha azaba mai zafi. Za a taray wa Tebes da hankali; Memfis za tā riķa kasance cikin facin rai. **17** Samarin Heliyofolis da Bubastis za su mutu ta wurin takobi, biranen kansu za su tafi bauta. **18** Duhu ne zai zama rana a Tafanes sa’ad da na karye ikon Masar; a can karfin da take fariya zai kare. Za a rufe ta da gizagizai kauyukanta kuma za su tafi bauta. **19** Ta haka zan zartar da hukunci a kan Masar, za su kuwa san cewa ni ne Ubangiji.” **20** A shekara ta goma sha daya, a wata na fari a rana ta goma sha bakwai, maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **21** “Dan mutum, na karye hannun Fir’aura sarkin Masar. Ba a daure shi don warkarwa ba ko a sa tsinke saboda kada yā zama da karfi har ya riķe takobi. **22** Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da Fir’aura sarkin Masar. Zan karye hannuwanwa biyu, hannun da yake da kyau da kuma wanda an riga an karya, in kuma sa takobi ya fādī daga hannunsa. **23** Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin kasashe. **24** Zan karfafa hannuwan sarkin Babilon in kuma sa takobina a hannunsa, amma zan karya hannuwan Fir’aura, zai kuwa yi nishi a gabansa kamar mutumin da aka yi wa raunin mutuwa. **25** Zan karfafa hannuwan sarkin Babilon, amma hannuwan Fir’aura za su shanye. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da na sa takobi a hannun sarkin Babilon na kuma miķa shi a kan Masar. **26** Zan watsar da Masarawa a cikin al’ummai in warwatsa su cikin kasashe. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji.”

31 A shekara ta goma sha daya, a wata na uku a rana ta farko, maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, fada wa Fir’aura sarkin Masar da jama’arsa cewa, “Da wa za a kwtanta girmanka? **3** Ka dubi Assuriya, ta taħħa zama kamar al’ul a Lebanon da rassa masu kyau suna inuwartar da kurmi; ya yi tsayı ainun kansa ya kai cikin gizagizai. **4** Ruwa ya sa ya yi girma, zurfafan maħbulbuli sun sa ya yi tsayı; rafuffuka suna gudu kewaye da tushensa yana aika da rafuffukansu zuwa dukan itatuwan kurmi. **5** Saboda haka ya yi tsayı fiye da sauran itatuwan kurmi; rassansa suka karu suka yi tsayı, suka bazu saboda yalwar ruwaye. **6** Dukan tsuntsayan sararin

sama suka yi sheka a rassansa, dukan namun jeji suka haihu a karkashin rassansa; dukan al'ummai suka zauna a inuwarsa. 7 Yana da girma a kyau, da dogayen rassansa da ya baza, gama saiwoyinsa sun nutse can kasa har cikin yalwar ruwaye. 8 Al'ul a cikin lambun Allah ba su kai shi ba, balle itatuwan kasharina su kai rassansa, ko itatuwan durumi su kai rassansa, ko itace a lambun Allah ya kai kyansa. 9 Na sa ya yi kyau da yalwar rassa, abin kyashi na dukan itatuwan Eden a lambun Allah. 10 "Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin ya yi tsayi, kansa kuma ya kai cikin gizagizai, kuma domin ya yi fariya saboda tsayinsa, 11 na mika shi ga mai mulkin al'ummai, don yā sāka masa gwargwadon muguntarsa. Na jefar da shi a gefe, 12 kuma bakī mafi mugunta na al'ummai suka sare shi suka bar shi. Rassansa sun fādī a kan duwatsun da suke cikin dukan kwaruruka; rassansa kuma sun kakkarye, sun fādī a cikin dukan magudanan ruwa na kasa. Dukan al'umman duniya suka fito daga karkashin inuwarsa suka bar shi. 13 Dukan tsuntsaye sararin sama suka zauna a itacen da ya fādī, dukan namun jeji kuma suna cikin rassansa. 14 Saboda haka ba wani daga cikin itatuwan da suke kusa da ruwan da zai taba yin fariyar tsawonsa, har kawunansu su kai cikin gizagizai. Ba wani daga cikin itatuwan da ya sha ruwa sosai da zai taba yi wannan tsayi; duk an bashe su ga mutuwa, zuwa can kasa, a cikin matattu, tare da wadanda suka gangara zuwa rami. 15 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ranar da aka yi kasa da shi zuwa kabari na rufe zurfafa maṣululai da makoki dominса; na janye rafuffukansa, aka kuma hana yalwan ruwansa. Saboda shi na rufe Lebanon da bakin ciki, dukan itatuwan kurmi suka bushe. (Sheol h7585) 16 Na sa al'ummai suka yi rawar jiki da jin karar fāduwarsa sa'ad da na yi kasa da shi zuwa kabari tare da wadanda suka gangara rami. Sai dukan itatuwan Eden, zababbu da kuma mafi kyau na Lebanon, dukan itatuwan da aka yi musu banruwa, sun ta'azantu a karkashin kasa. (Sheol h7585) 17 Wadanda suka zauna a inuwarsa, dukan masu tarayyarsa a cikin al'ummai, su ma sun gangara zuwa kabari tare da shi, sun hadu da wadanda aka kashe da takobi. (Sheol h7585) 18 "Da wa cikin itatuwan Eden za a kwtanta da kai cikin girma da daraja? Duk da haka kai ma, za a yi kasa da kai tare da itatuwan Eden zuwa karkashin kasa; za ka kwanta a cikin marasa kaciya, tare da wadanda aka kashe da

takobi. "Fir'auna ke nan da dukan jama'rsa, in ji Ubangiji Mai Iko Duka."

32 A shekara ta goma sha biyu, a wata na goma sha biyu a rana ta fari, maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 "Dan mutum, ka yi makoki a kan Fir'auna sarkin Masar ka fada masa. "Kai kamar zaki ne a cikin al'ummai; kai kamar dodon ruwa a cikin tekuna kana ɓullowa cikin rafuffukanka, kana gurbata ruwa da kafafunka kana kuma dama rafuffuka. 3 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Da taron jama'a masu yawa zan jefa abin kamun kifi a kanka, za su kuwa jawo ka da abin kamun kifi. 4 Zan jefar da kai a kasa zan jefa ka a fili. Zan sa dukan tsuntsayen sararin sama su zauna a kanka dukan namun jeji na duniya kuma za su kosar da kansu a kanka. 5 Zan baza namanka a kan duwatsu in kuma cika kwaruruka da gawarka. 6 Zan jiƙa kasar da jininka mai gudu har zuwa duwatsu, magudanan ruwa za su cika da namanka. 7 Sa'ad da na shafe ka, zan rufe sammai in duhunta taurarinsu; zan rufe rana da girgije, wata kuwa ba zai ba da haskensa ba. 8 Dukan haskokin sammai za su zama duhu a kanka; zan kawo duhu a kan kasarka, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 9 Zan dami zukatan mutane masu yawa sa'ad da na kawo maka hallaka a cikin al'ummai, a cikin ƙasashen da ba ka taba sani ba. 10 Zan sa mutane da yawa su giggice saboda abin da ya same ka, sarakunansu kuma za su yi rawar jiki saboda kai sa'ad da na kada takobia a gabansu. A ranar fāduwarka kowannensu zai yi rawar jiki a kowane lokaci saboda ransa. 11 "Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, "Takobin sarkin Babilon zai auko maka. 12 Zan sa jama'arka su mutu ta wurin takuban karfafan mutane, masu bantsoro na dukan al'ummai. Za su lalatar da girman kan Masar, su kuma tumbuke dukan jama'arta. 13 Zan hallaka dukan dabbobinta da suke kusa da ruwaye masu yawa kafar mutum ba zai kara damunsa ko kofaton dabba ya gurbata shi. 14 Sa'an nan zan sa ruwanta su kwanta in sa rafuffukanta su gudu kamar mai, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 15 Sa'ad da na mai da Masar kufai na kuma raba kasar da abin da take cike da shi, sa'ad da na bugi dukan wadanda suke cikinta, a sa'an nan ne za su san cewa ni ne Ubangiji." 16 "Wannan ne makokin da za a yi mata." Yan matan al'ummai za su rera shi; gama Masar da dukan jama'arta za su rera shi, in ji Ubangiji Mai Iko Duka." 17 A shekara ta goma sha biyu, a rana ta goma sha biyar ga wata,

maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 18 “Dan mutum, yi kuka saboda jama’ar Masar ka kuma tura ta da’yan matan manyan al’ummai zuwa karkashin kasa, tare da wadanda suka gangara zuwa rami. 19 Ka ce, ‘Kin fi sauran tagomashi ne? Ki gangara, ki kwanta cikin marasa kaciya.’ 20 Za su fādi cikin wadanda aka kashe da takobi. Takobin da an zāre; bari a ja ta a tafi tare da dukan jama’arta. 21 Daga cikin kabari manyan shugabanni za su yi maganar Masar da abokanta su ce, ‘Sun gangara sun kuma kwanta da marasa kaciya, tare da wadanda aka kashe da takobi.’ (Sheol h7585) 22 “Assuriya tana can tare da dukan sojojinta; an kewaye ta da kaburburan dukan wadanda aka kashe, dukan wadanda suka mutu ta wurin takobi. 23 Kaburburansu suna cikin zurfafan rami kuma sojojinta suna kwance kewaye da kabarinta. Dukan wadanda suka haddasa tsoro a kasar masu rai sun mutu, an kashe su da takobi. 24 “Elam tana can, tare da dukan jama’arta kewaye da kabarinta. Dukansu sun mutu, an kashe su da takobi. Dukan wadanda suka haddasa tsoro a kasar masu rai sun gangara wurin marasa kaciya a duniyar da take karkashi. Suna shan kunya tare da wadanda suka gangara zuwa rami. 25 An yi mata gado a cikin matattu, tare da dukan jama’arta kewaye da kabarinta. Dukansu marasa kaciya ne, da aka kashe da takobi. Domin tsoronsu ya bazu cikin kasar masu rai, suna shan kunya tare da wadanda suka gangara zuwa rami; an kwantar da su tare da wadanda aka kashe. 26 “Meshek da Tubal suna can, tare da dukan jama’arsu kewaye da kaburburansu. Dukansu marasa kaciya ne, da aka kashe da takobi domin sun haddasa tsoronsu a kasar masu rai. 27 Ba sun kwanta tare da sauran jarumawa marasa kaciyan da aka kashe, wadanda suka gangara kabari tare da makaman yakinsu, wadanda aka yi musu matashin kai da takubansu ba? Hukuncin zunubansu yana a bisa kasusuwansu, ko da yake tsoron wadannan jarumawa ya manne cikin kasar masu rai. (Sheol h7585) 28 “Kai kuma, ya Fir’una, za a kakkarye ka za ka kuma kwanta a cikin marasa kaciya, tare da wadanda aka kashe da takobi. 29 “Edom tana can, sarakunanta da dukan yermanta; duk da ikonsu, sun kwanta tare da wadanda aka kashe da takobi. Suna kwance tare da marasa kaciya, tare da wadanda suka gangara zuwa rami. 30 “Dukan yerima arewa da dukan Sidoniyawa suna can; sun gangara tare da wadanda aka kashe cikin kunya duk da tsoron da suka haddasa ta wurin ikonsu. Sun kwanta tare da

marasa kaciya tare da wadanda aka kashe da takobi suna kuma shan kunya tare da wadanda suka gangara zuwa rami. 31 “Fir’una, shi da dukan sojojinsa, za su gan su zai kuma ta’azantu domin dukan jama’arsa da aka kashe da takobi, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 32 Ko da yake na sa ta haddasa tsoro a kasar masu rai, Fir’una da dukan jama’arsa za su kwanta a cikin marasa kaciya, tare da wadanda aka kashe da takobi, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

33 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, 2 “Dan mutum, yi magana da mutanen kasarka ka fada musu cewa, ‘Sa’ad da na kawo takobi a kan kasar, mutanen kasar kuwa suka zaibi daya daga cikin mutanensu suka mai da shi mai tsaro, 3 ya kuma ga takobi yana zuwa a kan kasar ya kuwa busa kaho don yā fadakar da mutane, 4 in wani ya ji busar amma bai kula ba, takobin zai zo ya dfauki ransa, jininsa kuwa zai zauna a kansa. 5 Da yake ya ji karar busar amma bai kula ba, jininsa zai zauna a kansa. Da a ce ya kula, da ya ceci kansa. 6 Amma a ce mai tsaron ya ga takobi yana zuwa bai kuwa busa kaho don yā fadakar da mutane ba sai takobi ya zo ya dfauki ran waninsu, za a kawar da wannan mutum saboda zunubinsa, amma zan nemī hakkin jininsa mutumin a kan mai tsaron.’ 7 “Dan mutum, na mai da kai mai tsaro bisa gidan Isra’ila; saboda haka ka ji abin da zan fada ka kuma gargade su. 8 Sa’ad da na ce wa mugu, ‘Ya mugun mutum, tabbatacce za ka mutu,’ kai kuma ba ka yi magana don ka juyar da shi daga hanyoyinsa ba, wannan mugun mutum zai mutu domin zunubinsa, zan kuma nemī hakkin jininsa a kanka. 9 Amma in ka fadakar da mugun mutumin don yā juye daga hanyoyinsa bai kuwa yi haka ba, zai mutu saboda zunubinsa, amma kai za ka kubutar da kanka. 10 “Dan mutum, fada wa gidan Isra’ila, ‘Ga abin da kuke cewa, “Laifofinmu da zunubanmu suna nawaita mana, muna kuma lalacewa saboda su. Ta kaka za mu rayu?” 11 Ka fada musu, ‘Muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, ba na jin dadin mutuwar mugu, amma a maimako haka ya fi su juye daga hanyoyinsu su rayu. Ku juye! Ku juye daga mugayen hanyoyinku! Don me za ku mutu, ya gidan Isra’ila?’ 12 “Saboda haka, dan mutum, ka fada wa mutanen kasarka, ‘Adalcin adali ba zai cece shi sa’ad da ya ki yin biyayya ba, kuma muguntar mugu ba za tā sa ya fāsi sa’ad da ya juya daga gare ta ba. Adali, in ya yi zunubi, ba za a bari yā rayu saboda adalcinsa na dā ba.’ 13 In na fada wa

adali cewa tabbatacce zai rayu, amma sai ya dogara ga adalcinsa ya kuma aikata mugunta, babu ayyukan adalcinsa da za a tuna; zai mutu saboda muguntar da ya aikata. **14** Kuma in na ce wa mugu, ‘Tabbatacce za ka mutu,’ amma sai ya juye daga zunubinsa ya kuma yi abin da yake gaskiya da kuma daidai, **15** in ya mayar da jingina, ya mayar da abin da ya sata, ya kiyaye ka’idodin da suke ba da rai, ya daina yin mugunta, tabbatacce zai rayu; ba zai mutu ba. **16** Babu wani zunubin da ya aikata da za a tuna da shi. Ya yi abin da yake gaskiya da kuma daidai; tabbatacce zai rayu. **17** “Duk da haka mutanen kasarka sun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Alhali kuwa tasu ce ba daidai ba. **18** In adali ya juye daga adalcinsa ya yi mugunta, zai mutu saboda haka. **19** Kuma in mugu ya juye daga muguntarsa ya aikata abin da yake gaskiya da kuma daidai, zai rayu ta yin haka. **20** Duk da haka, ya gidan Isra’ila kun ce, ‘Hanyar Ubangiji ba daidai ba ce.’ Amma zan hukunta kowane dayanku gwargwadon ayyukansa.” **21** A shekara ta goma sha biyu ta zaman bautanmu, a wata na goma a rana ta biyar, wani mutumin da ya gudu daga Urushalima ya zo wurina ya ce, “Birnin ya fādī!” **22** To a yamman da ya wuce kafin mutumin ya iso, hannun Ubangiji yana a kaina, ya kuma bude bakina kafin mutumin ya iso wurina da safe. Sai bakina ya budu ban kuma yi shiru ba. **23** Sai maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **24** “Dan mutum, mutanen da suke zama a wadannan kufai a kasar Isra’ila suna cewa, ‘Ibrahim mutum daya ne kadai, duk da haka Ibrahim ya mallaki kasar. Amma mu da muke da yawa; lalle an ba mu kasar ta zama mallakarmu.’ **25** Saboda haka ka fada musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa da yake kun ci nama da jini a cikinsa kuka kuma bauta wa gumakanku kuka Zub da jini, kuna gani za ku mallaki kasar?’ **26** Kun dogara ga takobinku, kuka aikata abubuwan bankyama, kowannenku kuma ya kazantar da matar maqwabcinsa. Kuna gani za ku mallaki kasar?’ **27** “Ka fada musu wannan, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa muddin ina raye, wadanda aka rage a kufai za su fādī ga takobi, wadanda suke bayan gari kuwa namun jeji za su cinye su, wadanda suke a mafaka da kogwannin duwatsu annoba za tā kashe su. **28** Zan mai da kasar kango, kuma fariyar karfinta zai kare, duwatsun Isra’ila za su zama kufai don kada wani ya ratsa su. **29** Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da na mai da kasar kango saboda

dukan abubuwan bankyamar da suka yi.’ **30** “Game da kai kuma, dan mutum, mutanen kasarka suna magana da juna game da kai a katanga da kuma kofofin gidaje, suna ce wa juna, ‘Ku zo mu tafi mu ji maganar da ta zo daga wurin Ubangiji.’ **31** Mutanena sukan zo wurinka, yadda suka saba su zauna a gabanka don su saurari maganarka, amma ba sa aiki da abin da suka ji. Da bakunansu suna nuna kauna, amma zukatansu cike da hadama suke don kazamar riba. **32** Tabbatacce, gare su ba ka fi mai wakar kauna da murya mai dadī kana kuma yin kida sosai ba, gama sukan ji maganarka amma ba sa amfani da ita. **33** “Sa’ad da dukan wannan ya cika kuma zai cika dīn, sa’an nan za su sani akwai annabi a tsakiyarsu.”

34 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka yi annabci a kan makiyayan Isra’ila; ka yi annabci ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa kaiton makiyayan Isra’ila wadanda suke kula da kansu ne kawai! Ashe, bai kamata makiyaya ne su lura da tumaki ba? **3** Kuna cin kitsensu, kuna yi wa kanku tufati da gashinsu, kukan yanka turkakkun, amma ba ku yi kiwon tumakin ba. **4** Ba ku karfafa marasa karfi ba, ko ku warkar da marasa lafiya ko ku daura wadanda suka ji rauni. Ba ku dawo da wadanda suka yi makuwa ko ku nemi wadanda suka bace ba. Amma sai kuka mallake su karfi da yaji. **5** Saboda haka suka warwatse domin babu makiyayi, kuma da suka warwatsu sai suka zama abincin namun jeji. **6** Tumakina suna ta yawo a kan dukan duwatsu da kuma kowane tudu. Sun watsu a dukan duniya, kuma ba wanda ya neme su. **7** “Saboda haka, ku makiyaya, ku ji maganar Ubangiji, **8** Muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, domin tumaki sun rasa makiyayi ta haka aka washe su suka kuma zama abincin dukan namun jeji, kuma domin makiyayana ba su nemi tumakina ba amma suka kula da kansu a maimakon tumakina, **9** saboda haka, ya ku makiyaya, ku ji maganar Ubangiji, **10** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da makiyaya kuma zan nemi hakkin tumakina daga gare su. Zan hana su yin kiwon tumakin don kada makiyayan su kara yin kiwon kansu. Zan kwace tumakina daga bakunansu, ba kuwa za su kara zama abincinsu. **11** “Gama ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ni kaina zan nemi tumakina. **12** Kamar yadda makiyayi yakan lura da tumakinsa da suka watse sa’ad da yake tare da su, haka zan lura da tumakina. Zan cece su daga

dukan wuraren da aka watsar da su a ranar gizagizai da bafin duhu. **13** Zan dawo da su daga al'ummai in kuma tattara su daga kasashe, zan kuma kawo su cikin kasarsu. Zan yi kiwonsu a kan duwatsun Isra'il, a mabulbulai da kuma cikin wuraren zamansu a kasar. **14** Zan kula da su a wurin kiwo mai kyau, kuma kwankolin duwatsun Isra'il ne zai zama wurin kiwonsu. Za su kwanta a wurin kiwo mai kyau, a can kuma za su yi kiwo a wurin kiwo mai kyau a kan duwatsun Isra'il. **15** Ni kaina zan lura da tumakina in kuma sa su kwanta, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **16** Zan nemi batattuna in kuma dawo da wadanda suka yi makuwa. Zan daura raunin wadanda suka ji ciwo in kuma karfafa marasa karfi, amma zan hallaka karfafa da kuma masu kiba. Zan yi kiwo tumaki da adalci. **17** “Game da ku, tumakina, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan hukunta tsakanin tunkiya da tunkiya, da tsakanin raguna da awaki. **18** Bai isa ba a ce kun yi kiwo a wuri mai kyau? Sai kun tattake sauran wurin kiwonku da kafafunku tukuna? Bai isa ba a ce kun sha ruwa mai tsabta? Sai kun kuma gurbata sauran da kafafunku? **19** Dole ne tumakina su ci abin da kuka tattake su kuma sha abin da kuka gurbata da kafafunku? **20** “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce musu, duba, ni kaina zan hukunta tsakanin turkakkun tumaki da ramammun tumaki. **21** Domin kun tunkude marasa karfi da kafafunku, kun kuma tunkuye su da kahoninku sai da suka gudu, **22** zan cece tumakina ba za su kara zama ganima ba. Zan hukunta tsakanin tunkiya da tunkiya. **23** Zan sa musu makiyaya guda, bawana Dawuda, zai kuwa lura da su; zai kula da su ya kuma zama makiyayinsu. **24** Ni Ubangiji zan zama Allahnsu, bawana kuma Dawuda zai zama yerima a cikinsu. Ni Ubangiji na fada. **25** “Zan yi alkawarin salama da su in kuma kawar wa kasar da namun jeji domin su zauna a hamada su kuma kwana a kurmi lafiya lau. **26** Zan albarkace su in kuma sa tuduna kewaye da su. Zan zubo yayyafi a lokacinsa; za a kasance da yayyafin albarka. **27** Itatuwan gona za su ba da'y'a yansu, kasa kuma za tā ba da amfaninta; mutane za su zauna lafiya a kasarsu. Za su san cewa ni ne Ubangiji, sa'ad da na karya karkiyarsu, na cece su daga hannun wadanda suka bautar da su. **28** Ba za su kara zama ganimar al'ummai ba, ba kuwa namun jeji za su cinye su ba. Za su zauna lafiya, kuma babu wani da zai sa su ji tsoro. **29** Zan tanada musu kasar da aka sani don hatsinta, ba za su kuma kara zama abin

da yunwa za tā fara musu a kasa ba ko su sha zargin sauran al'ummai. **30** Sa'an nan za su san cewa ni, Ubangiji Allahnsu, ina tare da su kuma cewa su, gidan Isra'il, mutanena ne, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **31** Ku tumakina, tumakin wurin kiwona, mutanena ne, ni kuwa Allahnku ne, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

35 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka fuskanci Dutsen Seyir; ka yi annabci a kansa **3** ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, Dutsen Seyir, zan kuma mīka hannuna gāba da kai in mai da kai kango. **4** Zan mai da garuruwanka kufai za ka kuma zama kango. Sa'an nan za ka san cewa ni ne Ubangiji. **5** “Domin ka rike kiyayya ta tun dā, ka kuma ba da mutanen Isra'il domin a kashe su da takobi a lokacin masifarsu, lokacin da adadin horonsu ya cika, **6** saboda haka muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, zan sa a Zub da jininka zan kuwa fafare ka. Da yake ba ka ki Zub da jini ba, Zub da jini zai fafare ka. **7** Zan mai da Dutsen Seyir kango in kuma yanke dukan wadanda suke shiga da fita a cikinka. **8** Zan cika duwatsunka da matattu; wadanda aka kashe da takobi za su fādi a kan tuddanka, da cikin kwarurukanka, da cikin dukan kwazzabanka. **9** Zan mai da kai kango har abada; ba za a zauna a cikin garuruwanka ba. Sa'an nan za ka san cewa ni ne Ubangiji. **10** “Domin kun ce, “Wadannan al'ummai biyu da kasashe za su zama namu za mu kuma mallake su,” ko da yake Ni Ubangiji ina a can, **11** saboda haka muddin ina raye, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, zan sāka maka gwargwadon fushi da kuma kishin da ka nuna a kiyayyarsu da ka yi zan kuma sanar da kaina a cikinsu sa'ad da na hukunta ka. **12** Sa'an nan za ka san cewa Ni Ubangiji na ji duk abubuhan banzan da ka fada a kan duwatsun Isra'il. Ka ce, “An mai da su kango an kuma ba mu su mu cinye.” **13** Ka yi fariya a kaina, ka kuma yi magana a kaina ba gaggautawa, na ji shi sarai. **14** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa yayinda dukan duniya take farin ciki, zan mai da kai kango. **15** Domin ka yi farin ciki sa'ad da gādon gidan Isra'il ya zama kufai, haka zan yi da kai, ya Dutsen Seyir, kai da dukan Edom. Sa'an nan za ka san cewa ni ne Ubangiji.”

36 “Dan mutum, ka yi annabci wa duwatsun Isra'il ka ce, ‘Ya duwatsun Isra'il, ku ji maganar Ubangiji. **2** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa abokin gāba yana magana game da ku cewa, “Yauwa!

Tsofaffin tuddai sun zama mallakarmu yanzu.”³ Saboda haka ka yi annabci ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin sun lalace ku suka kuma maishe ku kufai marar amfani a kowane gefe saboda ku zama mallakar sauran al’ummai da kuma abin magana da tsegumi ga mutane,⁴ saboda haka, ya duwatsun Isra’ila, ku ji maganar Ubangiji Mai Iko Duka, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana fada wa duwatsu da tuddai, wa kwazazzabai da kwaruruka, wa kufai da garuruwan da suka zama kango wadanda aka washe aka wulakanta suka zama ganimar sauran al’ummai da suke kewaye da ku,⁵ ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa cikin kishina mai kuna na yi magana gāba da sauran al’ummai, da kuma gāba da Edom, gama da farin ciki da reni a zukatansu suka mai da kasata mallakarsu don su washe wuraren kiwonta.’⁶ Saboda haka ka yi annabci game da kasar Isra’ila ka kuma ce wa duwatsu da tuddai, wa kwazazzabai da kwaruruka, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ga shi, na yi magana da kishina da hasalata saboda sun sha zargi wurin al’ummai.⁷ Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa na daga hannuna sama na rantse cewa al’ummai da suke kewaye da ku za su sha ba’ा.⁸ “Amma ku, ya duwatsun Isra’ila, za ku miķa rassanku ku ba da amfani ga mutanena Isra’ila, gama ba da dadewa ba za su komo gida.⁹ Na damu da ku kuma zan dube ku da tausayi; za ku nome ku kuma shuka,¹⁰ zan kuma riibañbanya mutane a kanku, dukan gidan Isra’ila ke nan. Za a zauna a birane a kuma sāke gina rusassun wurare.¹¹ Zan sa mutane da dabbobi su yi yawa a kanku, za su kuma ba da’ya’ya su kuma yi yawa. Zan zaunar da mutane a kanku kamar dā zan kuma sa ku wadaita fiye da dā. Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji.¹² Zan sa mutanena Isra’ila su yi tafiya a kanku. Za su mallake ku, za ku kuma zama gādonsu; ba za ku kara sa su rasa’ya’yansu ba.¹³ “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa domin mutane suna magana game da ku cewa, “Kun cinye mutane kuka kuma sa al’ummarku ta rasa’ya’yanta,”¹⁴ saboda haka ba za ku kara cinye mutane ko ku sa al’ummarku ta rasa’ya’ya ba, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.¹⁵ Ba zan kara bari ku ji maganar banza ta al’ummai ba, ba kuwa za ku kara shan bā’ar mutane ko in sa al’ummarku ta fādī ba, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”¹⁶ Maganar Ubangiji ta sāke zuwa mini cewa,¹⁷ “Dan mutum, sa’ad da mutanen Isra’ila suke zama a kasarsu, sun kazantar da ita ta wurin halinsu da kuma

ayyukansu. Halinsu ya yi kamar rashin tsarkin mace a lokacin al’adarta a gabana.¹⁸ Saboda haka na husata da su domin sun yi kisankai a kasar kuma domin sun kazantar da ita da gumakansu.¹⁹ Na warwatsu su cikin al’ummai, suka kuwa warwatsu cikin dukan kasashe; na hukunta su gwargwadon halinsu da ayyukansu.²⁰ Kuma ko’ina da suka tafi a cikin al’ummai sun bata sunana mai tsarki, gama an yi magana a kansu cewa, ‘Wadannan mutanen Ubangiji ne, duk da haka dole su bar kasarsa.’²¹ Na damu saboda sunana mai tsarki, wanda gidan Isra’ila ya bata a cikin al’ummai inda suka tafi.²² “Saboda haka ka fada musu cewa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ba dominku ba ne, ya gidan Isra’ila da nake yin wadannan abubuwa, amma saboda sunana ne mai tsarki, wanda kuka bata a cikin al’ummai inda kuka tafi.²³ Zan nuna tsarkin girman sunana, wanda aka bata a cikin al’umma, sunana da kuka bata a cikinsu. Sa’an nan al’ummai za su san cewa ni ne Ubangiji, in ji Ubangiji Mai Iko Duka, sa’ad da na nuna kaina mai tsarki ta wurinku a idanunsu.²⁴ “Gama zan fitar da ku daga al’ummai; zan tattara ku daga dukan kasashe in komo da ku zuwa kasarku.²⁵ Zan yayyafa muku ruwa mai tsabta, zan kuwa tsarkake ku daga dukan kazantarku daga kuma dukan gumakanku.²⁶ Zan ba ku sabuwa zuciya in kuma sa sabon ruhu a cikinku; zan fid da zuciyan dutse in kuma ba ku zuciyan nama.²⁷ Zan kuma sa Ruhuna a cikinku in kuma motsa ku ku bi ka’idodina ku kuma kiyaye dokokina.²⁸ Za ku zauna a kasar da na ba wa kakanninku; za ku zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnku.²⁹ Zan cece ku daga dukan rashin tsabtarku. Zan sa hatsi ya yi yalwa ba zan kawo yunwa a kanku ba.³⁰ Zan kāra’ya’yan itatuwa da amfanin gona, saboda kada ku kāra shan kunya a cikin al’ummai saboda yunwa.³¹ Sa’an nan za ku tuna mugayen hanyoyinku da mugayen ayyukanku, za ku kuwa ji kyamar kanku saboda zunubanku da kuma ayyukanku na bankyama.³² Ina so ku san cewa ba na yi wannan saboda ku, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Ku ji kunya ku kuma giggita saboda halinku, ya gidan Isra’ila!³³ “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ranar da na tsarkake ku daga dukan zunubanku, zan sāke zaunar da ku a garuruwanku, a kuma sāke gina kufai.³⁴ Kasar da take kango a dā za ku nome ta a maimakon zama kango a idon dukan masu ratsawa a cikinta.³⁵ Za su ce, “Wannan kasar da take kango a dā ta zama kamar lambu Eden;

biranen da dā suke kufai, kango da kuma aka lalata, yanzu suna da katanga ana kuma zama a ciki.” **36** Sa’an nan al’ummai kewaye da ku da suka rage za su san cewa Ni Ubangiji na sāke gina abin da aka lalace na kuma sāke shuka abin da yake kango. Ni Ubangiji na fada, kuma zan aikata.’ **37** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa har yanzu zan ji rokon gidan Isra’ila in kuma yi musu wannan. Zan sa mutanensu su yi yawa kamar tumaki, **38** yawansu ya yi kamar garken tumaki don hadaya a Urushalima a kawayadaddun lokuta bukukkuwarta. Haka biranen da suke kufai za su cika da dūmbun mutane. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji.”

37 Hannun Ubangiji yana a kaina, ya kuma fitar da ni ta wurin Ruhun Ubangiji ya sa ni a tsakiyar kwarin; yana cike da kasusuwa. **2** Ya sa na kai na komo a ciki, na kuma ga kasusuwa masu girma da yawa a kasar kwarin, kasusuhan da suka bushe kwarai. **3** Sai ya tambaye ni cewa, “Dan mutum, wadannan kasusuwa za su iya rayu?” Ni kuwa na ce, “Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kai kadai ka sani.” **4** Sai ya ce mini, “Ka yi wa wadannan kasusuwa annabci ka ce musu, ‘Busassun kasusuwa, ku ji maganar Ubangiji! **5** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce wa wadannan kasusuwa. Zan sa numfashi ya shiga muku, za ku kuwa rayu. **6** Zan harhadā muku jiiyoyi in sa muku tsoka in kuma rufe ku da fata; zan sa numfashi a cikinku, za ku kuwa rayu. Sa’an nan za ku san cewa ni ne Ubangiji.” **7** Saboda haka sai na yi annabci yadda aka umarce ni. Da nake annabcin, sai aka ji motsi, karar giringiza, sai kasusuhan suka harhadu, kashi ya hadu da kashi. **8** Na duba, sai ga jiiyoyi da nama suka bayyana a kansu fata kuma ta rufe su, amma ba numfashi a cikinsu. **9** Sa’an nan ya ce mini, “Ka yi annabci wa numfashi; ka yi annabci, dan mutum, ka ce masa, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ka fito daga kusurwoyi hudu, ya numfashi, ka kuma numfasa cikin wadannan matattu, don su rayu.’” **10** Saboda haka na yi annabci yadda aka umarce ni, sai numfashi ya shiga musu; suka rayu suka kuma mike tsaye a kafafunsu babbar runduna ce kwarai. **11** Sa’an nan ya ce mini, “Dan mutum, wadannan kasusuwa su ne dukan gidan Isra’ila. Suna cewa, ‘Kasusuhanmu sun bushe, sa zuciyarmu duk ya tafi; an share mu kaf.’ **12** Saboda haka yi annabci ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ya mutanena, zan bude kaburburanku in fitar da ku daga cikinsu; zan

mai da ku kasar Isra’ila. **13** Sa’an nan ku, mutanena, za ku san cewa ni ne Ubangiji, sa’ad da na bude kaburburanku na fitar da ku daga cikinsu. **14** Zan sa Ruhuna a cikinku za ku kuwa rayu, zan kuma zaunar da ku a kasarku. Sa’an nan za ku san cewa Ni Ubangiji na fada, zan kuma aikata, in ji Ubangiji.” **15** Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **16** “Dan mutum, ka dauki sanda ka rubuta a kansa, ‘Na Yahuda da Isra’ilawan da suke tare da shi.’ Sa’an nan ka dauki wani sanda, ka rubuta a kansa, ‘Sandan Efraim, na Yusuf da dukan gidan Isra’ilan da suke tare da shi.’ **17** Ka hada su su zama sanda guda saboda su kasance daya a hannunka. **18** “In mutanen kasarka suka tambaye ka cewa, ‘Ba za ka fada mana abin da kake nufi da wannan ba?’ **19** Ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, Zan dauki sandan Yusuf, wanda yake a hannun Efraim, da na kabilan Isra’ilawan da suke tare da shi, in hada shi da sandan Yahuda, in mai da su sanda guda, za su kuwa zama daya a hannuna.’ **20** Ka rike sandunan da ka yi rubutun a gabansu **21** ka ce musu, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan fitar da Isra’ilawa daga al’ummai inda suka tafi. Zan tattara su daga dukan kewaye in komo da su kasarsu. **22** Zan mai da su al’umma daya a cikin kasar, a kan duwatsun Isra’ila. Za a kasance da sarki guda a kan dukansu ba za su kara zama al’ummai biyu ko su rabu su zama masarautai biyu ba. **23** Ba za su kara kazantar da kansu da gumaka da mugayen siffofi ko kuma da wani daga laifofinsu ba, gama zan cece su daga dukan zunubinsu na ridda, zan kuma tsarkake su. Za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu. **24** “Bawana Dawuda zai zama sarki a kansu, dukansu kuwa za su kasance da makiyayi guda. Za su bi dokokina su kuma kiyaye ka’idodina. **25** Za su zauna a kasar da na ba wa bawana Yakub, kasar da kakanninsu suka zauna. Su da’ya’yansu da’ya’ya’yansu za su zauna a can har abada, kuma Dawuda bawana zai zama sarkinsu har abada. **26** Zan yi alkawarin salama da su; zai zama madawwamin alkawari. Zan kafa su in kara yawansu, zan kuma sa wuri mai tsarkina a cikinsu har abada. **27** Mazaunina zai kasance da su; zan kuwa zama Allahnsu, za su kuma zama mutanena. **28** Sa’an nan al’ummai za su san cewa Ni Ubangiji na mai da Isra’ila mai tsarki, sa’ad da wuri mai tsarkina yana a cikinsu har abada.”

38 Maganar Ubangiji ta zo mini cewa, **2** “Dan mutum, ka fuskanci Gog, na kasar Magog, babban

sarkin Meshek da Tubal; ka yi annabci a kansa 3 ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, ya Gog, babban sarkin Meshek da Tubal. 4 Zan juyar da kai, in sa kugiyoyi a mukamukanka in fitar da kai tare da dukan sojojinka, dawakanka, mahayan dawakanka saye da makamai, da kuma jama’ a mai girma masu riķe da garkuwoyi manya da kanana, dukansu da takuba a zāre. 5 Farisa, Kush da Fut za su kasance tare da su, duka riķe da garkuwoyi da hulunan kwano, 6 haka ma Gomer da dukan sojojinsa, da Bet Togarma daga can arewa tare da dukan sojojinsa, al’ummai masu yawa tare da kai. 7 “Ka shiryah; ka kintsa, kai da dukan jama’arka da suka taru kewaye da kai, ka kuma zama mai ba su umarni. 8 Bayan kwanaki masu yawa za a kira ka. A shekaru masu zuwa za ka kai hari a kasar da ta farfado daga yakī, wadda aka tattara mutanenta daga al’ummai masu yawa zuwa duwatsun Isra’ila, dā kango ne sosai. An fitar da su daga al’ummai, yanzu kuwa dukansu suna zama lafiya. 9 Kai da dukan sojojinka da kuma al’ummai masu yawa da suke tare da kai za ku haura, kuna cin gaba kamar hadari; za ku zama kamar girgijen da yake rufewa kasa. 10 ““Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ranar, tunani zai shiga cikin zuciyarka za ka kuma kirkiro muguar dabara. 11 Za ka ce, “Zan kai hari wa kasar da kauyukanta ba su da katanga; zan fāda wa mutanen da suke zamansu kurum cikin salama, dukansu suna zama babu katanga babu kofofi ko kyamare. 12 Zan washe in kwashe ganima in kuma juye hannuna gāba da kufai da aka sāke zaunar da mutanen da aka tattara daga al’ummai, masu yawan shanu da kayayyaki, masu zama a tsakiyar kasa.” 13 Sheba da Dedan da’yan kasuwar Tarshish da dukan kauyukanta za su ce maka, “Ka zo ka kwashe ganima ne? Ka tattara jama’arka don ka yi waso, ka kuma kwashe azurfa da zinariya, ka kwashe shanu da kayayyaki ka kuma kwace ganima mai yawa?”” 14 “Saboda haka dan mutum, ka yi annabci ka ce wa Gog, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a ranar, sa’ad da mutanena Isra’ila suna zaman lafiya, ba za ka sani ba? 15 Za ka zo daga wurinka a can arewa, kai da al’ummai masu yawa tare da kai, dukansu suna hawan dawakai, jama’ a mai yawa, babbar runduna. 16 Za ka ci gaba a kan mutanena Isra’ila kamar yadda girgijen yakan rufe kasa. A kwanaki masu zuwa, ya Gog, zan kawo ka, ka yi yakī da kasata, domin al’ummai su san ni sa’ad da na nuna kaina mai tsarki ta wurinka a

gabansu. 17 ““Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ba kai ba ne na yi magana da kai a kwanakin dā ta wurin bayina annabawan Isra’ila? A lokacin sun yi annabci shekaru masu yawa cewa zan kawo ka, ka yake su. 18 Ga abin da zai faru a ranar. Sa’ad da Gog ya fāda wa kasar Isra’ila, fushina mai zafi zai kuna, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 19 Cikin kishina da hasalata mai zafi zan furtu cewa a wannan lokaci za a yi babbar girgizar kasa a kasar Isra’ila. 20 Kifin teku, tsuntsayen sarari, namun jeji, kowace halitta mai rarrafé da kuma dukan mutane a dumiya za su yi rawar jiki a gabana. Za a tumbuke duwatsu, a ragargaza tsaunika, kuma kowane bango zai fādi kasa. 21 Zan kira takobi a kan Gog a dukan duwatsuna, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Kowane takobin mutum zai yi gāba da dan’uwansa. 22 Zan yi hukunci a kansa da annoba da kuma Zub da jini; zan yi ruwa mai yawa da kankara da kibiritu mai cin wuta a kansa da a kan sojojinsa da kuma a kan al’ummai masu yawa da suke tare da shi. 23 Ta haka zan nuna girmana da kuma tsarkina, zan sanar da kaina a gabon al’ummai masu yawa. Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji.”

39 ““Dan mutum, ka yi annabci a kan Gog ka ce, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ina gāba da kai, ya Gog, babban sarkin Meshek da Tubal. 2 Zan juya ka in kuma ja ka. Zan kawo ka daga can arewa in aike ka don ka fāda wa duwatsun Isra’ila. 3 Sa’an nan zan karya bakan da take a hannun hagunka, in sa kibiyoyin da suke a hannun damanka su fāsi. 4 A kan duwatsun Isra’ila za ka fāsi, kai da sojojinka da kuma al’ummai da suke tare da kai. Zan bayar da kai ka zama abinci ga tsuntsaye da namun jeji masu cin nama. 5 Za ka mutu a fili, gama haka ni na fāda, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 6 Zan aika da wuta a kan Magog da kuma a kan wadanda suke zama lafiya a bakin teku, za su kuwa san cewa ni ne Ubangiji. 7 ““Zan sanar da sunana mai tsarki a cikin mutanena Isra’ila. Ba zan kara bari a bata sunana mai tsarki ba, kuma al’ummai za su san cewa Ni Ubangiji Mai Tsarki ne a cikin Isra’ila. 8 Yana zuwa! Tabbatacce zai faru, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. Ranar da na yi magana ke nan. 9 ““Sa’an nan wadanda suke zama a garuruwan Isra’ila za su fita su tattara makamai su hora wuta da su su kuma kone su, manya da kanana garkuwoyi, bakkuna da kibiyoyi, kulake da māsu. Shekara bakwai za su yi amfani da su don hora wuta. 10 Ba za su yi wahalar zuwa jeji don neman itacen hora wuta ba,

domin za su yi amfani da makamai don hora wuta. Za su kuma washe wadanda suka washe su ganima, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 11 “A ranar zan yi wa Gog makabarta a cikin Isra’ila, a kwarin wadanda suke tafiya wajen gabashin Teku. Za tā tare hanyar matafiya, domin za a binne Gog da dukan mutanensa a can. Ta haka za a kira wurin Kwarin Haman Gog. 12 “Watanni bakwai gidan Isra’ila zai yi ta binne su don a tsarkake kasar. 13 Dukan mutanen kasar za su binne su, kuma ranar da za a dāukaka ni za tā zama ranar tuni a gare su, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 14 “Za a dāuki mutane kullum don tsabtacce kasar. Wadansu za su ratsa kasar, kari da wadannan, wadansu za su binne gawawwakin da suka ragu a kasar. A karshen watanni bakwai din za su fara bincikensu. 15 Yayinda suke ratsa kasar, in waninsu ya ga kashin mutum, zai kafa shi kamar alama a gefe sai masu hařka kabari sun binne shi a Kwarin Haman Gog. 16 Akwai wani garin da ake kira Hamona zai kasance a can. Ta haka za su tsabtacce kasar.’ 17 “Dan mutum, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, ka gayyato kowane irin tsuntsu da dukan namun jeji, ‘Ku taru ku kuma zo wuri daya daga ko’ina don hadayar da nake shirya muku, babbar hadaya a kan duwatsun Isra’ila. A can za ku ci nama ku kuma sha jini. 18 Za ku ci naman manyan mutane ku kuma sha jinin sarakunan dunuya sai ka ce an yanka raguna da’yan tumaki, awaki da bijimai, dukansu turkakkun dabbobi daga Bashan. 19 A hadayar da nake shirya muku, za ku ci kitse sai kun koshi ku kuma sha jini sai kun bugu. 20 A teburina za ku ci iya koshiyarku da naman jama’ a da kuma mahaya, manyan mutane da sojoji na kowane iri,’ in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 21 “Zan nuna dāukakata a cikin al’ummai, kuma dukan al’ummai za su ga hukuncin da zan yi da kuma hannu mai nauyin da zan dora a kansu. 22 Daga wannan rana zuwa gaba gidan Isra’ila zai san cewa ni ne Ubangiji Allahnsu. 23 Al’ummai kuma za su san cewa mutanen Isra’ila sun tafi zaman bauta saboda zunubinsu, domin sun yi rashin aminci gare ni. Saboda haka na kawar da fuskata daga gare su na miķa su ga abokan gābansu, suka kuwa mutu ta takobi. 24 Na yi da su gwargwadon rashin tsabtarsu da laifofinsu, na kuma kawar da fuskata daga gare su. 25 “Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa zan komo da Yakub daga zaman bauta zan kuma yi wa dukan Isra’ila jinkai, zan kuma yi kishi saboda sunana mai tsarki. 26 Za su manta da

kunyar da suka sha da dukan rashin amincin da suka nuna mini sa’ad da suke zama lafiya a kasarsu inda ba wanda zai tsorata su. 27 Sa’ad da na komo da su daga al’ummai na kuma tattara su daga kasashen abokan gābansu, zan nuna kaina mai tsarki ta wurinsu a gabon al’ummai masu yawa. 28 Sa’an nan za su san cewa ni ne Ubangiji Allahnsu, gama ko da yake na tura su zaman bauta a cikin al’ummai, zan tattara su zuwa kasarsu, ba tare da barin wani a baya ba. 29 Ba zan kara kawar da fuskata daga gare su, gama zan zuba Ruhuna a kan gidan Isra’ila, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

40 A shekara ta ashirin da biyar ta zaman bauta, a farkon shekara, a rana ta goma ga wata, a shekara ta goma sha hudu bayan fāduwar birnin Urushalima, a wannan rana ikon Ubangiji ya sauко a kaina ya kuma iza ni. 2 Cikin wahayin, Allah ya kai ni kasar Isra’ila ya sa ni a kan wani dutse mai tsayi kwarai, inda a gefen kudunsa akwai gine-ginen da suka yi kamar birni. 3 A cikin wahayin ya kai ni can, na kuma ga mutum wanda kamanninsa ya yi kamar tagulla; yana tsaye a hanyar shiga yana rike da igiyar lilin da kuma karan awo a hannunsa. 4 Mutumin ya ce mini, “Dan mutum, duba da idanunka, kai ji da kunnuwanka ka kuma lura da kowane abin da zan nuna maka, gama abin da ya sa na kawo ka nan ke nan. Ka fada wa gidan Isra’ila duk abin da ka gani.” 5 Na ga katanga da ya kewaye filin haikal gaba daya. Tsawon karan awon da yake a hannun mutumin kamu shida ne, sai ya auna kaurin katangar ya sami kamu shida, tsayinta kuma kamu shida. 6 Sa’an nan ya tafi kofar da take fuskantar gabas. Ya hau matakanta ya auna madogarar kofa; zurfinta kamu shida ne. 7 Tsawon kowane dakin matsara kamu shida ne, fādīnsa kuma kamu shida, kaurin bangayen da suka raba daki da daki kamu biyar ne. Zurfin madogarar kofar da yake dab da shirayin da yake fuskantar haikalin kamu shida ne. 8 Sa’an nan ya auna shirayin hanyar shiga; 9 zurfinsa kamu takwas ne, kaurin kowane madogarar kofarsa kuwa kamu biyu ne. Shirayi hanyar shiga yana fuskantar haikalin. 10 A cikin kofar gabas akwai dafuna uku a kowane gefe na hanyar shiga; dukan ukun girmansu daya, bangayen da suke tsakani a kowane gefe girmansu daya ne. 11 Sa’an nan ya auna bakin hanyar shiga ya sami fādīnsa kamu goma, tsawonsa kuma kamu goma sha uku. 12 A gabon kowane dakin akwai bango mai tsayi kamu

daya, dakunan kamu kamu shida-shida ne a kowane gefe. **13** Sa'an nan ya auna hanyar shiga daga saman bangon daki a bayu zuwa saman dakin da yake daura da shi; nisansu kamu ashirin da biyar ne daga bango zuwa bango. **14** Ya auna dakin bakin kofa na can karshen hanyar shiga ya sami kamu sittin. Awon ya kai har zuwa shirayin da yake fuskantar filin. **15** Nisan da take daga mashigin hanyar shiga zuwa can karshen shirayin, kamu hamsin ne. **16** Akwai kananan tagogi a dakunan da kuma a bangayen hanyar shiga, yadda suke a shirayin; tagogi a kewaye duka suna fuskantar ciki. An yi wa bangayen da suke waje kofar shiga ado da zāne-zāne siffotin itatuwan dabino. **17** Sai mutumin ya bi da ni ta hanyar shiga zuwa filin waje, inda na ga dakuna talatin da aka gina kewaye a filin waje na filin. An gina wadannan dakunan gefe a jikin bangon waje, a gabansu kuwa akwai dahe kewaye da filin. **18** Daben ya bi ta daidai gefen hanyoyin shiga, kuma fādīnsa ya yi daidai da tsawon kofotin shiga; wannan shi ne dabēn da yake kasa-kasa. **19** Sa'an nan ya auna nisan da take daga hanyar shiga da take kasa-kasa daga ciki zuwa waje na filin ciki; ya kai kamu dari a gefen gabas haka ma yake a gefen arewa. **20** Sa'an nan mutumin ya auna tsawo da fādīn kofar da take fuskantar arewa, wadda take bi zuwa filin waje. **21** Kofar shigar ma tana da dakuna uku-uku a kowane gefe. Girman bangayen da suka mīke, da kuma shirayinta daidai suke da na kofa ta fari. Tsawonta kamu hamsin, fādīnta kuwa kamu ashirin da biyar. **22** Tagoginta, shirayinta da siffotin itatuwan dabino da aka yi zāne-zānen adonta duk girmansu daya ne da na kofar da take fuskantar gabas. Dakin shiga shi ma ya fuskanci filin yana kuma da matakai bakwai wadanda suka bi zuwa kofar shiga, da shirayinta daura da su. **23** Akwai kofa zuwa filin ciki wadda take fuskantar kofar arewa, kamar dai yadda take a gabas. Ya auna daga kofa zuwa kofar da take daura ta ita; ya sami kamu dari. **24** Sa'an nan ya kai ni gefen kudu, na kuma ga kofa tana fuskantar kudu. Ya auna madogaranta da shirayinta, dukansu girmansu daya ne kamar sauran kofoti biyun. **25** Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye, kamar tagogin sauran. Tsawonta kamu hamsin ne fādīnta kuma kamu ashirin da biyar ne. **26** Matakai bakwai sun haura zuwa kofar, da shirayi daura da matakai; tana da zāne-zānen adon itatuwan dabino a bangayen a kowane gefe. **27** Filin cikin ma yana da kofar da ta fuskanci kudu, sai ya auna daga wannan kofa zuwa

kofar waje a gefen kudu; ya sami kamu dari. **28** Sai ya kawo ni cikin filin ciki ta kofar kudu, ya kuma auna kofar kudu; ita ma tana da girma daya da sauran kofotin shiga. **29** Dakunanta na matsara, bangayenta duk suna da girma daya da sauran. Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye. Tsawonta kamu hamsin ne, fādīnta kuma kamu ashirin da biyar ne. **30** (Fādīn shirayin hanyoyin shiga kewaye da filin ciki kamu ashirin da biyar ne, fādīnsu kuma kamu biyar.) **31** Shirayin kofar yana fuskantar filin waje; an yi zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogarar bangayen hanyar shiga. Yana kuma da matakai takwas. **32** Sai ya kai ni filin da yake ciki a gefen gabas, ya kuma auna hanyar shiga; girmanta iri daya ne kamar sauran. **33** Dakunanta, bangayenta da shirayinta duk girmansu iri daya ne kamar sauran. Hanyar shiga da shirayinta suna da tagogi duk a kewaye. Tsawon hanyar shiga kamu hamsin ne, fādīnta kuma kamu ashirin da biyar. **34** Shirayinta yana fuskantar filin da yake waje; tana da zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogararta. Tana kuma da matakai takwas. **35** Sa'an nan ya kawo ni kofar arewa ya kuma auna ta. Girmanta daya ne da sauran, **36** Haka ma dakunanta, bangayenta da shirayinta, kofar tana da tagogi duk a kewaye. Tsawonta kamu hamsin, fādīnta kuma kamu ashirin da biyar. **37** Shirayin kofar ta fuskanci filin waje; tana da zāne-zānen adon itatuwan dabino a madogaranta, matakai takwas kuwa sun haura zuwa wajenta. **38** Dakin da hanya ta ratsa ciki yana kusa da shirayin a kowane hanyoyin shiga na ciki, inda a kan wanke hadayun konawa. **39** A shirayin hanyar shiga akwai tebur biyu a kowane gefe, inda ake yankan hadayun konawa, hadayun zunubi da kuma hadayun laifi. **40** Ta bangon waje na shirayin hanyar shiga, kusa da matakai a mashigin zuwa hanyar shiga da take arewa akwai tebur biyu, akwai kuma tebur biyu a gefe daya na matakai. **41** Duka dai akwai tebur hudu a gefe daya na hanyar shiga, hudu kuma a daya gefen, tebur takwas ke nan gaba daya, inda a kan yanka hadayu a kai. **42** Akwai kuma tebur hudu da aka yi da sassakākun duwatsu don hadayun konawa, tsawon kowanne kuwa kamu daya da rabi ne, fādīnsu kamu daya da rabi, tsayinsu kuma kamu daya. A kansu ne a kan ajiye kayan yanka hadayun konawa da kuma sauran hadayu. **43** Aka kakkafa fugiyoyi kewaye a bangon, tsawon kowanne ya yi fādīn tafin hannu. An yi amfani da teburin don a riķa ajiye naman hadayu. **44**

Waje da kofar ciki, a cikin filin ciki, akwai dakuna biyu, daya a gefen kofar arewa yana kuma fuskantar kudu, wani kuma a gefen kofar kudu yana fuskantar arewa.

45 Sai mutumin ya ce mini, “Dakin da yake fuskantar kudu ne na firistocin da suke lura da haikali, **46** daya dakin kuma da yake fuskantar arewa ne na firistocin da suke lura da bagade. Wadannan su ne’ya’yan Zadok maza, wadanda su ne kadai Lawiyawan da za su iya yin kusa da Ubangiji don su yi hidima a gabansa.” **47** Sa’an nan ya auna filin, murabba’i ne, tsawonsa kamu dari, fādinsa kuma kamu dari. Bagaden kuwa yana a gaba a cikin haikalin. **48** Sai ya kawo ni shirayin haikalin ya kuma auna madogaran shirayin; fādinsu a kowane gefe kamu biyar-biyar ne. Fādin mashigin kamu goma sha hudu ne, bangayenta kuma kamu uku-uku ne a kowane gefe. **49** Fādin shirayin kamu ashirin ne, kamu goma sha biyu kuma daga gaba zuwa baya. A kan kai samansa ta wurin hawan matakai, akwai kuma ginshikai a kowane gefe na madogaran.

41 Sai mutumin ya kawo ni wuri mai tsarki da yake waje ya kuma auna madogaransa; fādin gefe-gefen kamu shida ne a kowane gefe. **2** Fādin kofar shiga kamu goma ne, fādin bangaye a kowane madogararta kamu biyar-biyar ne. Ya kuma auna wuri mai tsarkin da yake waje; tsawonsa kamu arba’in fādinsa kuma kamu ashirin. **3** Sa’an nan ya shiga wuri mai tsarki da yake can ciki ya auna madogaran kofar shigar; fādin kowanne kamu biyu ne. Fādin kofar shigan kamu shida ne, fādin bangayen a kowane gefenta kamu bakwai-bakwai ne. **4** Ya kuma auna tsawon wuri mai tsarki da yake can ciki; tsawon kamu ashirin ne, fādinsa kuma kamu ashirin daga kurewa wuri mai tsarki da yake waje. Ya ce mini, “Wannan shi ne Wuri Mafi Tsarki.” **5** Sa’an nan ya auna bangon haikalin; kaurinsa kamu shida ne, kuma kowanе dakin da yake a gefe kewaye da haikalin fādinsa kamu hudu ne. **6** Dakunan da suke gefe masu hawa uku ne, wani bisa wani, guda talatin a kowane hawa. Akwai katanga kewaye da bangayen haikalin don ta tokare dakunan, domin ba a so dakunan su jingina da bangon haikalin. **7** Fādin dakunan da suke gefe kewaye da haikalin ya yi ta karuwa daga hawa zuwa hawa. Ginin da aka yi kewaye da haikalin ya yi ta karuwa daga hawa zuwa hawa, don haka dakunan suka yi ta kara fādī yayında suka kara bisa. Akwai matakai daga daki na kasa zuwa daki na bisa ta hanya hawa daki na tsakiya. **8** Na ga cewa haikalin yana da dagaggen tushe kewaye da

shi, wanda ya zama harsashin dakunan da suke gefe. Tsawonsa kara guda ne mai tsawon kamu shida. **9** Kaurin bangon waje na dakunan da suke gefe kamu biyar ne. Fādin filin da yake tsakanin dakunan da suke gefen haikalin **10** da dakunan fristoci kamu ashirin ne kewaye da haikalin. **11** Akwai kofofin shiga daga fili, daya a arewa daya kuma a kudu; fādin tushen da ya yi kusa da filin kamu biyar ne kewaye. **12** Fādin ginin da yake fuskantar filin haikali a wajen yamma kamu saba’in ne. Kaurin bangon ginin kamu biyar ne kewaye, tsawonsa kuma kamu tasa’in ne. **13** Sa’an nan ya auna haikalin; tsawonsa kamu dari ne, tsawon filin haikalin da ginin tare da bangayensa su ma kamu dari ne. **14** Fādin filin haikalin a wajen gabas, hade da gaban haikalin, kamu dari ne. **15** Sa’an nan ya auna tsawon ginin da yake fuskantar filin a bayan haikalin, hade da rumfunansa a kowane gefe, kamu dari. Wuri mai tsarki da yake waje, wuri mai tsarki da yake can ciki da shirayin da yake fuskantar filin, **16** da madogaran kofa da matsattsun tagogi da rumfuna kewaye da su ukun, har da kome da yake gaba hade da madogarar kofa, an rufe su da katako. An rufe bangon haikalin daga kasa har zuwa tagogi, tagogin kuwa an rufe su. **17** A filin da yake bisan kofar shiga na waje zuwa wuri mai tsarki na can ciki da kuma a bangayen da aka daidaita tsakanin kewaye da wuri mai tsarki na can ciki da kuma na can waje **18** an zāna siffotin kerubobi da na itatuwan dabino. Zānen siffar itacen dabino yana a tsakanin kerub da kerub. Kowane kerub yana da fuska biyu, **19** fuskar daya kamar ta mutum tana fuskantar zānen siffar itacen dabino a wannan gefe, daya fuskar kamar ta zaki tana fuskantar zānen siffar itacen dabino na wancan gefe. Haka aka zāna su dukan a jikin bangon haikalin kewaye. **20** Daga kasa zuwa daurin kofa, an zāna siffotin kerubobi da na itatuwan dabino a waje na wuri mai tsarki. **21** Wuri mai tsarki da yake waje yana da madogarar kofa murabba’i, haka ma wadda take a gaban Wuri Mafi Tsarki. **22** Akwai bagaden katako mai tsayi kamu uku, fādinsa kamu biyu da kuma tsawonsa kamu biyu; kusurwansa, tushensa da kuma gefe-gefensa duk katako ne. Sai mutumin ya ce mini, “Wannan shi ne tebur da yake a gaban Ubangiji.” **23** A wuri mai tsarki da yake waje da kuma Wuri Mafi Tsarki suna da kofa biyu a hade. **24** Kowace kofa tana da murfi biyu masu budewa ciki da waje. **25** A kofofin wuri mai tsarki da yake waje an zāna

siffofin kerubobi da na itatuwan dabino kamar yadda aka zāna a bangayen, akwai kuma rumfar da aka yi da itace a gaban shirayin. **26** A bangayen da suke gefen shirayin akwai matsattsun tagogi da aka zāna siffar itatuwan dabino a kowane gefe. Gefe-gefen dakunan haikalin ma suna da rumfuna.

42 Sai mutumin ya kai ni wajen arewa zuwa cikin filin da yake waje ya kuma kawo ni dakunan da suke daura da filin haikalin da yake a gefen arewa. **2** Tsawon ginin da yake fuskantar arewa kamu dari ne fādīnsa kuma kamu hamsin. **3** A gaban kamu ashirin na filin da yake can ciki da kuma a gaban dafen filin da yake waje, akwai rumfuna a jere wadanda suke fuskantar juna hawa uku-uku. **4** A gaban dakunan akwai hanya a can ciki mai fādīn kamu goma, tsawonta kuma kamu dari. Kofofin suna wajen arewa. **5** Dakunan da suke bisa ba su da fādī, gama matakī hawan benen ya cinye wuri fiye da a dakunan da suke a hawa na kasa da na tsakiya. **6** Dakunan da suke a hawa na uku ba su da ginshikai, yadda filayen suka kasance da su, saboda haka suka matsu fiye da wadanda suke a hawa na kasa da na tsakiya. **7** Akwai katanga wadda take waje, wadda ta yi hannun riga da dakunan filin waje; ta miķe a gaban dakunan, tsawonta kamu hamsin ne. **8** Yayinda tsawon jerin dakunan da suke a gefe kusa da filin da yake waje kamu hamsin ne, tsawon jerin dakunan da suke a gefen da yake kurkusa da wuri mai tsarki kamu dari ne. **9** Dakunan da suke can kasa suna da kofar shiga a wajen gabas in za a shiga cikinsu daga filin da yake waje. **10** A wajen kudu a ta katangar filin da yake waje, kusa da filin haikali da yake daura da katangar waje, akwai dakuna **11** da hanya a gabansu. Wadannan sun yi kama da dakunan da suke wajen arewa; tsawonsu da fādīnsu duk iri daya ne, da irin mafita daya da kuma yadda aka shiryā su. Sun yi kama da kofofin da suke wajen arewa **12** haka ma kofofin dakunan a wajen kudu. Akwai kofa a farkon hanyar da ta yi hannun riga da dayan katangar da ta miķe wajen gabas, inda za a iya shiga dakunan. **13** Sai ya ce mini, “Dakunan arewa da na kudu wadanda suke fuskantar filin haikali dakunan firistoci ne, inda firistocin da suke kusaci Ubangiji za su ci hadayu mafi tsarki. A can za su ajiye hadayu mafi tsarki, hadayu na gari, hadayu na zunubi da hadayu na laifi, gama wuri mai tsarki ne. **14** Da zarar firistoci suka shiga wuri mai tsarki, ba za su fita zuwa filin da yake waje ba sai sun tūbe rigungan

da suka yi hidima da su, gama wadannan masu tsarki ne. Za su sa wadansu riguna kafin su kusaci wuraren da mutane suke.” **15** Da ya gama auna filin da yake cikin haikali, sai ya fitar da ni ta kofar gabas ya auna dukan filin kewaye. **16** Ya auna gefen gabas da karan awo; ya samu kamu dari biyar. **17** Ya auna gefen arewa da karan awon; ya samu kamu dari biyar. **18** Ya auna gefen kudu da karan awon; ya samu kamu dari biyar. **19** Sa'an nan ya juuya zuwa gefen yamma ya auna shi da karan awon, ya samu kamu dari biya. **20** Ta haka ya auna dukan kusurwoyi huduf. Filin yana da katanga kewaye da shi, tsawon kamu dari biyar, fādīn kuma kamu dari biyar don yā raba wuri mai tsarki daga wuri marar tsarki.

43 Sai mutumin ya kawo ni kofar da take fuskantar gabas, **2** sai na ga dāukakar Allah na Isra'ila tana tahowa daga gabas. Muryarsa ta yi kamar rurin ruwaye masu gudu, kasa kuma ta haskaka da dāukakarsa. **3** Wahayin da na gani ya yi kamar wahayin da na gani sa'ad da ya zo don yā hallaka birnin, kamar kuma wahayin da na gani kusa da Kogin Kebar, na kuwa fādī rubda ciki. **4** Dāukakar Ubangiji ta shiga haikali ta kofar da take fuskantar gabas. **5** Sa'an nan Ruhu ya daga ni sama ya kawo ni cikin fili na can ciki, dāukakar Ubangiji kuwa ta cika haikalin. **6** Yayinda mutumin yana tsaye kusa da ni, na ji wani yana magana da ni daga cikin haikalin. **7** Ya ce, “Dan mutum, wannan shi ne kursiyina da wurin tafin kafafuna. A nan ne zan zauna a cikin Isra'ilawa har abada. Gidan Isra'ila ba zai kara bata sunana mai tsarki ba, ko su ko sarakunansu, ta wurin karuwanci da gumakan da ba su da rai, sarakunansu a masujadan kan tudu. **8** Sa'ad da suka sa madogarar kofarsu kusa da madogarar kofata, da katanga kawai a tsakanina da su, sun bata sunana mai tsarki ta wurin ayyukansu masu bankyama. Saboda haka na hallaka su cikin fushina. **9** Yanzu bari su kawar da karuwancinsu da gumakansu wadanda ba su da rai na sarakunansu daga gabana, zan kuwa zauna a cikinsu har abada. **10** “Dan mutum, ka bayyana haikalin ga mutanen Isra'ila, don su ji kunya saboda zunubansu. Bari su yi la'akari da fasalin, **11** kuma in suka yi kunyar abubowan da suka aikata, sai ka sanar musu fasalin haikalin da shiryē-shiryensa, kofofinsa na shiga da fita, dukan fasalinsa da dukan ka'idodinsa da dokokinsa. Ka rubuta wadannan a gabansu saboda su yi aminci da fasalinsa su kuma kiyaye dukan ka'idodinsa. **12** “Wannan ita ce dokar haikalin. Dukan

filin da yake kewaye a kan dutsen, zai zama wuri mafi tsarki. Dokar haikalin ke nan. **13** “Wadannan su ne aune-aunen bagade a tsawon kamu, wannan kamu shi ne kamun tafin hannu. Zurfin magudanar ruwansa kamu daya ne fādinsa kuma kamu daya, tare da da’ira kamun tafi daya kewaye da gefensa. Wannan kuma shi ne tsayin bagaden. **14** Daga lambatun da yake a kasa har zuwa karamin mahadin da yake kasa wanda ya kewaye bagade, tsayinsa kamu biyu ne, fādinsa kuma kamu guda. Daga karamin mahadi zuwa babban mahadin wanda ya kewaye bagade, zai zama kamu hudū, fādinsa kuwa kamu daya. **15** Murhun bagaden kamu hudū ne, akwai kahoni guda hudū sun mike sama daga murhun. **16** Murhun bagaden murabba’i ne, tsawonsa kamu goma sha biyu, fādinsa kuma kamu goma sha biyu. **17** Gefen bisa ma murabba’i ne, tsawonsa kamu goma sha hudū fādinsa kuma kamu goma hudū, da da’ira da yake da fādin rabin kamu da magudanan ruwa kamu guda kewaye. Matakan bagaden suna fuskantar gabas.” **18** Sai ya ce mini, “Dan mutum, ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa wadannan su ne za su zama ka’idodi don yin hadaya ta konawa da yayyafawar jini a kan bagaden sa’ad da aka gina shi. **19** Za ka ba da dan bijimi a matsayin hadaya ta konawa ga firistoci, wadanda suke Lawiyawa, na iyalin Zadok, wadanda suke zuwa kusa don hidima a gabana, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **20** Za ka dibi jininsa ka zuba shi a kahoni hudū na bagaden a gefen bisa da kuma kewaye da da’irar, ta haka za ka tsarkake bagaden ka kuma yi kafara dominisa. **21** Za ka dauki bijimi na hadaya don zunubi ka kone shi a sashen da aka shirya na haikalin a wani wuri waje da wuri mai tsarki. **22** “A rana ta biyu za ka miča bunsuru marar lahani domin hadaya don zunubi, za a kuma tsarkake bagaden yadda aka yi da bijimin. **23** Sa’ad da ka gama tsarkake shi, sai ka miča dan bijimi da kuma rago daga cikin garke, dukansu marasa lahani. **24** Za ka miča su a gabon Ubangiji, firistoci kuma za su barbafe gishiri a kansu su kuma miča su kamar hadaya ta konawa ga Ubangiji. **25** “Kwana bakwai za ka tanada bunsuru kullum domin hadaya don zunubi; za ka kuma tanada dan bijimi da rago daga garke, dukansu marasa lahani. **26** Kwana bakwai za su yi kafara saboda bagaden su kuma tsarkake shi; ta haka za su kebe shi. **27** A karshen wadannan kwanaki, daga rana ta takwas zuwa gaba, firistoci za su miča hadayu

na konawa da hadayu na salama a kan bagade. Sa’an nan zan karbe ku, in ji Ubangiji Mai Iko Duka.”

44 Sai mutumin ya komo da ni zuwa kofar waje na wuri mai tsarki, wadda take fuskantar gabas, tana kuwa a rufe. **2** Ubangiji ya ce mini, “Wannan kofar za tā kasance a rufe. Ba za a bude ta ba; ba wanda zai shiga ta wurinta. Za tā kasance a rufe domin Ubangiji, Allah na Isra’ila, ya shiga ta wurinta. **3** Sarki kansa ne kadai zai zauna a hanyar shiga don yā ci a gabon Ubangiji. Zai shiga ta hanyar shirayin hanyar shiga yā kuma fita a wannan hanya.” **4** Sa’an nan mutumin ya kawo ni ta hanyar kofar arewa zuwa gabon haikali. Na duba na kuma ga daukakar Ubangiji tana cika haikalin Ubangiji, sai na fādi rubda ciki. **5** Ubangiji ya ce mini, “Dan mutum, ka lura sosai, ka saurara sosai ka kuma mai da hankali ga kome da na fada maka game da dukan ka’idodi game da haikalin Ubangiji. Ka lura sosai da kofar shigar haikali da kuma dukan kofofin wuri mai tsarki. **6** Fāfa wa’yan tawayen gidan Isra’ila, ‘Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ayyukan banfyamarku sun isa haka, ya gidan Isra’ila! **7** Ban da dukan sauran ayyukanku na bankyama, kun kawo bači marasa kaciya a zuciya da jiki a wurina mai tsarki, kun kuma kazantar da haikalina yayinda kuke mika mini abinci, kitse da kuma jini, kun kuma karya alkawarinna. **8** A maimakon yin ayyukanku bisa ga abubuwana masu tsarki, kun sa wadansu su lura da wurina mai tsarki. **9** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa ba bako marar kaciya a zuciya da jiki da zai shiga wurina mai tsarki, kai, har ma da bačin da suke zama a cikin Isra’ila. **10** “Lawiyawan da suka yi nesa da ni sa’ad da Isra’ila suka kauce da kuma wadanda suka karkata daga gare ni suka bi gumakansu, dole su dauki alhakin zunubinsu. **11** Za su iya yin hidima a wurina mai tsarki, suna lura da kofofin haikali suna kuma hidima a cikinsu; za su iya yankan hadayun konawa da sadaka don mutane su kuma tsaya a gabon mutane su yi musu hidima. **12** Amma domin sun yi musu hidima a gabon gumakansu suka sa gidan Isra’ila ya yi zunubi, saboda haka na daga hannu na rantse cewa dole su dauki alhakin zunubinsu, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **13** Ba za su yi kusa don su yi hidima kamar firistoci ko su zo kusa da abubuwana masu tsarki ko hadayuna mafi tsarki ba; dole su sha kunya saboda ayyukansu na bankyama. **14** Duk da haka zan sa su su lura da ayyukan haikali da kuma dukan ayyukan da za a yi a cikinsa. **15** “Amma firistoci, wadanda

suke Lawiyawa kuma zuriyar Zadok wadanda suka yi aminci ta wurin yin ayyukansu a wurina mai tsarki sa'ad da Isra'ilawa suka kauce daga gare ni, su ne za su zo kusa don hidima a gabana; za su tsaya a gabana don mika hadayun kitse da jini, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 16 Su ne kadai za su shiga wurina mai tsarki; su ne kadai za su zo kusa da teburina don yin hidima a gabana su kuma yi hidimata. 17 "Sa'ad da suka shiga kofofin fili na can ciki, dole su sa tufafin lilin; kada su sa wani rigar da aka yi da ulu yayinda suke hidima a kofofin fili na can ciki da cikin haikali. 18 Za su nada rawunan lilin a kawunansu, su kuma sa wandunan lilin. Kada su sa wani abin da zai sa su yi zuffa. 19 Sa'ad da suka fita daga haikali zuwa fili na waje inda mutane suke, sai su tube rigunan da suka yi hidima da su su bar su a tsarkakan dakuna, su sa wadansu riguna, don kada su tsarkake mutane ta wurin rigunansu. 20 "Ba za su aske kawunansu ko su bar gashin kansu ya yi tsayı ba, amma sai su sausaye gashin kansu. 21 Kada first ya sha ruwan inabi sa'ad da zai shiga fili na can ciki. 22 Kada su auri gwauruwa ko macen da aka sâke; za su auri budurwai ne kadai na Isra'ilawa ko gwaurayen firstoci. 23 Za su koyar da mutanena bambanci tsakanin tsarki da rashin tsarki su kuma nuna musu yadda za su bambanta marar tsarki da mai tsarki. 24 "A duk wani rashin jituba, ffirstoci za su zama alkalai su kuma yanke magana bisa ga farillaina. Za su kiyaye dokokina da ka'idodina a dukan kayyadaddun bukukkuwana, su kuma kiyaye Asabbataina da tsarki. 25 "First ba zai kazantar da kansa ta wurin zuwa kusa da gawa ba; amma, in gawar mahaifinsa ko mahaifyarsa, ko dansa ko'yarsa, ko dan'uwansa ko'yan'uwarsa ce, to, ba zai kazantar da kansa ba. 26 Bayan ya tsarkaka, dole yâ jira har kwana bakwai. 27 A ranar da ya shiga fili na can ciki na wuri mai tsarki don hidima a wuri mai tsarki, zai mika hadaya don zunubi saboda kansa, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 28 "Ni ne kadai zan zama abin gâdon da ffirstoci za su kasance da shi. Kada ka ba su wani mallaka a Isra'ilila; zan zama mallakarsu. 29 Za su ci hadaya ta gari, hadaya don zunubi da hadaya don laifi; da kuma kowane kebabben abu a Isra'ilila da za a ba wa Ubangiji zai zama nasu. 30 Mafi kyau na nunan farinku da kuma dukan kyautanku na musamman za su zama na ffirstoci. Za ku ba su rabo na fari na barzajjen hatsinku saboda albarka ta kasance a gidanku. 31 Ffirstoci ba za su ci mushen

tsuntsu ko na dabba ba, ba kuwa za su ci wadanda namun jeji suka kashe ba.

45 "Sa'ad da kuka rarraba kasar gâdo, ku mika wa Ubangiji rabon kasar ya zama yanki mai tsarki, tsawonsa ya zama kamu 25,000 fâdisna kuma ya zama 20,000, dukan kasar za tâ zama mai tsarki. 2 Daga cikin wannan, sashe guda da yake murabba'i mai tsawo kamu 500 zai zama don wuri mai tsarki, kamu 50 kewaye da shi zai zama fili. 3 A cikin yanki mai tsarki, ka auna tsawo kamu 25,000 da kuma fâdi kamu 10,000. A cikinsa wuri mai tsarki zai kasance, Wuri Mafi Tsarki. 4 Zai zama tsattsarkan rabo na kasa domin firstoci, wadanda za su yi hidima a cikin wuri mai tsarki da kuma wadanda za su zo kusa don su yi hidima a gabana Ubangiji. Zai zama wuri don gidajensu ya kuma zama tsattsarkan wuri saboda wuri mai tsarki. 5 Wani sashi kuma mai tsawo kamu 25,000 da fâdi 10,000 zai zama na Lawiyawa, wadanda suke hidima a cikin haikali, zai zama mallakarsu don su zauna a ciki. 6 "Za ka ba wa birnin fâdin mallakarsa kamu 5,000, tsawonsa kuma 25,000, hade da tsattsarkan rabo; zai kasance na gidan Isra'ilila duka. 7 "Sarki zai kasance da fili da ya yi iyaka da kowane gefe na yankin wuri mai tsarki da kuma mallakar birnin. Zai mîke ya yi wajen yamma daga gefen yamma ya kuma yi wajen gabas daga gefen gabas, yana mi'kewa a tsawo daga wajen yamma zuwa wajen gabashin iyaka don yâ yi hannun riga da rabon kabilan. 8 Wannan fili zai zama mallakarsa a Isra'ilila. Kuma sarakunana ba za su kara zaluntar mutanena ba amma za su bar gidan Isra'ilila ya mallaki kasar bisa ga kabilansu. 9 "Ga abin da Ubangiji Mai Iko na ce ku sarakunana Isra'ilila, danniya da zaluncin da kuke yi sun isa! Ku yi shari'a bisa ga gaskiya da adalci, ku bar korar mutanena, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. 10 Ku yi amfani da garwan da yake daidai, efa da yake daidai da kuma garwa da yake daidai. 11 Efa da garwan su kasance girmansu daya, garwan ya zama kashi daya bisa goma na ganga efa kuma ya zama kashi daya bisa goma na ganga; ganga fitaccen ma'auni na duka biyu. 12 Shekel zai kasance da gera ashirin. Shekel ashirin a hada da shekel ashirin da biyar a hada da shekel goma sha biyar zai zama mina guda. 13 "Wannan ita ce bayarwa ta musamman da za ku mika, kashi daya bisa shida na efa daga kowace gangan alkama da kashi daya bisa shida na efa daga kowace gangan sha'ir. 14 Sashe na man da aka kayyade, da aka auna da garwa,

kashi daya bisa goma ne na garwa daga ganga (wanda yakan ci garwa goma, gama garwa goma suna daidai da ganga guda). **15** A kuma ba da tunkiya daga kowane garke mai tumaki dari biyu daga makiyaya da aka yi masa banruwa sosai na Isra'ila. Za a yi amfani da wadannan don hadayun gari, hadayun konawa da hadayun salama don yin kafara saboda mutane, in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **16** Dukan mutanen kasar za su yi wannan bayarwa ta musamman saboda amfanin sarki a Isra'ila. **17** Zai zama hakkin sarki ne ya tanada hadayu na konawa, hadayu na gari da hadayu na sha a bukukkuwa, Sabuwar Wata da Asabbatai, a duk kayyadaddun bukukkuwa na gidan Isra'ila. Zai tanada hadayu don zunubi, hadayu na gari, hadayu na konawa da hadayu na salama don yin kafara saboda gidan Isra'ila. **18** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a farkon wata a rana ta fari za ku ba da dan bijimi marar lahani a kuma tsarkake wuri mai tsarki. **19** First zai cibi jinin hadaya don zunubi ya shafa a madogaran kofar haikali, a kusurwoyi hudu na gefen bisa na bagade da kuma a kan madogaran kofar shiga na fili na can ciki. **20** Za ku yi haka kuma a rana ta bakwai ga watan domin duk wanda ya yi zunubai ba da gangan ba ko ta wurin rashin sani; saboda haka sai ku yi kafara domin haikalini. **21** “A wata na fari a rana ta goma sha hudu za ku kiyaye Bikin Ketarewa, bikin da yakan dauki kwana bakwai, a lokacin ne za ku riña cin burodi marar yisti. **22** A wannan rana sarki zai tanada bijimi a matsayin hadaya don zunubi domin kansa da kuma domin dukan mutanen kasar. **23** Kowace rana a kwanaki bakwai na Bikin zai tanada bijimai guda bakwai da raguna bakwai marar lahani a matsayi hadaya ta konawa ga Ubangiji, da kuma bunsuru saboda hadaya don zunubi. **24** Zai tanada efa na gari don kowane bijimi da kuma efa don kowane rago, tare da kwalabar mai don kowane efa guda. **25** “A lokacin kwana bakwai na Bikin, wafanda za su fara a wata na bakwai a rana ta goma sha biyar, zai ba da abubuwani nan saboda hadayu don zunubi, hadayu na konawa, hadayu na gari da kuma mai.

46 “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa a rufe kofa ta fili na can cikin da take fuskantar gabas ranaku shida na aiki, amma a ranar Asabbaci da kuma a ranar ganin Sabuwar Wata a bude ta. **2** Sarki zai shiga daga waje ta shirayin hanyar shiga yă tsaya a madogarar kofa. Firstoci za su miña hadayarsa ta konawa da hadayunsa na salama. Zai yi sujada a

madogarar kofar hanyar shiga sa'an nan ya fita, amma ba za a rufe kofar ba sai da yamma. **3** A Asabbatai da kuma a Sabuwar Wata mutanen kasar za su yi sujada a gabon Ubangiji a mashigin wannan hanyar shiga. **4** Hadaya ta konawar da sarki ya kowo wa Ubangiji a ranar Asabbaci'yan raguna shida ne da rago guda, dukansu marasa lahani. **5** Hadayar garin da aka bayar tare da ragon efa guda ne, hadayar garin da'yan ragunan yadda ya ga dama, tare da kwalabar mai don kowace efa. **6** A ranar Sabuwar Wata zai miña dan bijimi,'yan raguna guda shida da kuma rago guda, dukansu marasa lahani. **7** Zai tanada a matsayin hadaya ta gari, efa guda tare da bijimi, efa guda tare da'yan raguna, da kuma'yan raguna yadda ya ga dama, tare da kwalabar mai don kowace efa. **8** Sa'ad da sarki zai shiga, zai shiga ta shirayin hanyar shiga, zai kuma fita ta nan. **9** “Sa'ad da mutanen kasar suka zo gabon Ubangiji a kayyadaddun bukukkuwa, duk wanda ya shiga ta kofar arewa don yă yi sujada sai ya fita ta kofar kudu; kuma duk wanda ya shiga ta kofar kudu sai ya fita ta kofar arewa. Ba wanda zai koma ta kofar da ya shiga, amma kowa zai fita a kofar daura da wadda ya shiga. **10** Sarki zai kasance a cikinsu, zai shiga sa'ad da suke shiga ya kuma fita sa'ad da suka fita. **11** “A bukukkuwa da kayyadaddun bukukkuwa, hadaya ta gari zai zama efa tare da bijimi, efa da rago, da kuma'yan raguna da ya ga dama, hafe da kwalabar mai. **12** Sa'ad da sarki ya ba da hadaya ta yardar rai ga Ubangiji, ko hadaya ta konawa ce ko hadayun salama ne, sai a bude masa kofar da take fuskantar gabas. Zai miña hadayarsa ta konawa ko hadayarsa ta salama yadda yakan yi a ranar Asabbaci. Sa'an nan ya fita, bayan kuma ya fita, sai a rufe kofar. **13** “Kullum za ku tanada dan rago bana daya marar lahani don hadaya ta konawa ga Ubangiji; kowace safiya za ku tanada shi. **14** Tare da shi za ku tanada hadaya ta gari kowace safiya, da ya hada da kashi daya bisa shida na efa tare da kashi daya bisa uku na mai ga garin da aka cuda. Miñawar wannan hadaya ta gari ga Ubangiji dawwammamiyar farilla ce. **15** Saboda haka za a tanada dan rago da hadaya ta gari da kuma mai kowace safiya don hadaya ta konawa ta kulum. **16** “Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa in sarkin ya ba wa daya daga cikin'ya'yansa kyauta daga gădonsa, zai kuwa zama na zuriyar; zai kuwa zama mallakarsu ta wurin gădo. **17** In kuma ya ba wa daya daga cikin bayinsa kyauta daga gadonsa, bawan zai

iya riķe shi sai shekarar'yanterwa; sa'an nan ya mayar wa sarkin. Gādon sarki na'ya'yansa maza ne kada; na su ne. **18** Kada sarki ya kwace gādon mutane, yana korinsu daga mallakarsu. Zai ba wa'ya'yansa maza gādonsu daga cikin mallakarsa, don kada a raba wani daga mutanena da mallakarsa.” **19** Sa'an nan mutumin ya fitar da ni ta kofar shiga a gefen kofar zuwa tsarkakakkun dakuna wadanda suke fuskantar arewa, wadanda suke na fристoci, ya kuma nuna mini wani wuri daga can kurewar yamma. **20** Ya ce mini, “Wannan shi ne wurin da fристoci za su dafa hadaya don laifi, da hadaya don zunubi, a nan ne kuma za su toya hadaya ta gari, domin kada su kai su a filin da yake waje, su tsarkake mutane.” **21** Sa'an nan ya kawo ni filin da yake waje ya kuma bi da ni kewaye da kusurwoyi hufunsa, na kuma ga kowace kusurwa na wani fili. **22** A kusurwoyi hufu na filin da yake waje akwai wadansu filaye a hade, tsawonsu kamu arba'in fādīnsu kuwa kamu talatin; kowane fili a kusurwoyi hufun nan girmansu dāya ne. **23** Kewaye da cikin kowane filin hufun nan akwai ginin dutse, da murhu da aka gina a kewaye a kārkashin ginin. **24** Sai ya ce mini, “Wadannan su ne dākunan dahuwa inda masu hidima a haikali za su dafa hadayun da jama'a.”

47 Mutumin ya komo da ni zuwa mashiggin haikalin, sai na kuwa ga ruwa yana malalowa daga kārkashin madogarar kofar haikalin wajen gabas (gama haikalin yana fuskantar gabas). Ruwan yana malalowa daga kārkashin gefen kudun haikalin, kudu da bagaden. **2** Sai ya fitar da ni ta kofar arewa ya kewaye da ni ta waje zuwa kofar da take waje mai fuskantar gabas, ruwan kuwa yana malalowa daga wajen kudu. **3** Yayında mutumin ya yi wajen gabas da karan awo a hannunsa, sai ya auna kamu dubu ya kuma bi da ni ta ruwan da surfinsa ya kama ni a idon kāfa. **4** Ya auna wani kamu dubu ya kuma bi da ni a ruwan da surfinsa ya kai ni gwiwa. Ya sāke auna kamu dubu ya kuma bi da ni a ruwan da surfinsa kama ni a gindi. **5** Ya auna wani kamu dubu, amma a yanzu ruwan ya zama kogin da ban iya hayewa ba, domin ruwan ya taso ya kuma yi surfin da ya isa a yi iyo a ciki, kogin da ba za a iya hayewa ba. **6** Sai ya ce mini, “Dan mutum, ka ga wannan?” Sa'an nan ya komo da ni zuwa bakin kogin. **7** Sa'ad da na iso can, sai na ga itatuwa masu yawa a kowane gefen kogin. **8** Sai ya ce mini, “Wannan ruwa yana malalowa zuwa yankin gabas ya kuma gangaro zuwa cikin Araba,

inda zai shiga Teku. Sa'ad da ya shiga cikin Tekun sai ruwan a can ya zama mai dadī. **9** Tarin halittu masu rai za su rayu a duk inda ruwan ya malalo. Za a kasance da kifi masu yawa, domin wannan ruwa yana malalowa a can yana kuma mai da ruwan gishiri ya zama ruwa mai dadī; saboda haka duk inda ruwan ya malalo, kome zai rayu. **10** Masunta za su tsaya a gabar; daga En Gedi zuwa En Eglayim, za a kasance da wuraren jefa abin kamun kifi. Za a sami kifayen iri-iri, kamar kifaye Bahar Rum. **11** Amma fadamun da tafkun ba za su zama masu dadī ba; za a bar su a gishirinsu. **12** 'Ya'yan itatuwa na kowane iri za su yi girma a kowane gefen kogin. Ganyayensu ba su bushe ba, ba kuwa za su fasa yin'ya'ya ba. Kowane wata za su ba da'ya'ya domin ruwa daga wuri mai tsarki yana malalo musu. 'Ya'yansu za su zama abinci, ganyayensu kuma za su zama magani.” **13** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka yana cewa, “Wadannan su ne iyakokin da za ku raba kasar gādo cikin kabilan Isra'ila goma sha biyu, da rabo biyu don Yusuf. **14** Za ku raba ta daidai a cikinsu. Gama na daga hannu na rantse zan ba da ita ga kakanninku, wannan kasa za tā zama gādonku. **15** “Wannan ce za tā zama iyakar kasa. “A wajen arewa za tā fara daga Bahar Rum ta hanyar Hetlon ta wuce Lebo Hamat zuwa Zedad, **16** Berota da Sibrayim (wadda take a iyaka tsakanin Damaskus da Hamat), har zuwa Hazer-Hattikon, wadda take a iyakar Hauran. **17** Iyakar za tā miķe daga teku zuwa Hazar-Enon, ta iyakar Damaskus, da iyakar Hamat a arewa. Wannan ita ce iyakar a wajen arewa. **18** A wajen gabas iyakar za tā kama tsakanin Hauran da Damaskus, ta bi ta Urdun tsakanin Gileyad da kasar Isra'ila, zuwa tekun gabas har zuwa Tamar. Wannan ita ce iyakar a wajen gabas. **19** A wajen kudu za tā fara daga Tamar har zuwa ruwan Meriba Kadesh, sa'an nan ta bi Rafin Masar zuwa Bahar Rum. Wannan ita ce iyakar a wajen kudu. **20** A wajen yamma, Bahar Rum ne zai zama iyakar zuwa wani wuri daura da Lebo Hamat. Wannan ita ce iyakar a wajen yamma. **21** “Za ku rarraba wannan kasa a tsakaninku bisa ga kabilan Isra'ila. **22** Za ku raba ta kamar gādo wa kanku da kuma wa baķin da suka zauna a cikinku wadanda suke da'ya'ya. Za ku dāuka su kamar'yan kasa haifaffun Isra'ilawa; za su yi gādo tare da ku a cikin kabilan Isra'ila. **23** A duk kabilar da baķon yake zama, a can za ku ba shi gādonsa,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka.

48 “Ga kabilan, a jere bisa ga sunayensu. “A iyaka ta arewa, Dan zai sami rabo; zai bi hanyar Hetlon zuwa Lebo Hamat. Hazar-Enan da iyakar arewancin Damaskus kusa da Hamat za tā zama sashen iyakarsa a wajen gabas zuwa wajen yamma. **2** Asher zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Dan daga gabas zuwa yamma. **3** Naftali zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Asher daga gabas zuwa yamma. **4** Manasse zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Naftali daga gabas zuwa yamma. **5** Efraim zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Manasse daga gabas zuwa yamma. **6** Ruben zai sami rabo; zai yi iyaka da Efraim daga gabas zuwa yamma. **7** Yahuda zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Ruben daga gabas zuwa yamma. **8** “Kusa da yankin Yahuda daga gabas zuwa yamma zai zama rabon da za ku bayar a matsayin kyauta ta musamman. Fadinsa zai zama kamu 25,000, tsawonsa kuma zai zama daidai da tsawon yankunan kabilu daga gabas zuwa yamma; wuri mai tsarki zai kasance a tsakiyar wannan yanki. **9** “Tsawon rabo na musamman da za ku bayar ga Ubangiji zai zama kamu 25,000, fadinsa kuma kamu 10,000. **10** Wannan ne zai zama tsattsarkan rabo domin firistoci. Tsawon zai zama kamu 25,000 a wajen arewa, fadinsa kuma kamu 10,000 wajen yamma, kamu 10,000 zai zama fadinsa a wajen gabas, tsawonsa a wajen kudu zai zama kamu 25,000. A tsakiyarsa ne wuri mai tsarki na Ubangiji zai kasance. **11** Wannan zai zama na kebabben firistoci, zuriyar Zadok, wadanda suka yi aminci cikin hidimata ba su kuwa karkata kamar yadda Lawiyawa suka yi sa'ad da Isra'ilawa suka karkace ba. **12** Zai zama kyauta ta musamman a gare su daga tsattsarkan rabon kasar, kusa da yankin Lawiyawa. **13** “Dab da yankin firistoci, Lawiyawa za su sami rabo mai tsawon kamu 25,000, fadinsa kuma kamu 10,000. Tsawonsa gaba daya zai zama kamu 25,000, fadinsa kuma kamu 10,000. **14** Ba za su sayar da shi ko su musayar da wani sashensa ba. Wannan shi ne mafi kyau na kasar ba kuma za a jinginar da ita ga wani ba, gama mai tsarki ce ga Ubangiji. **15** “Sauran wurin da ya rage mai fadinsa kuma 5,000 da tsawon kamu 25,000 zai zama don amfanin kowa a birnin, don gidaje da wurin kiwo. Birnin zai kasance a tsakiyar wurin da ya ragen nan **16** zai kuwa kasance da wannan awon, a wajen arewa kamu 45,000, wajen kudu kamu 45,000, wajen gabas kamu 45,000, wajen kudu kuma kamu 45,000. **17** Wurin kiwo don birnin zai zama kamu 250 a wajen arewa, kamu 250 a wajen kudu, kamu 250 a

wajen gabas da kuma kamu 250 a wajen yamma. **18** Tsawon abin da ya rage a wurin, dab da tsattsarkan rabo, zai zama kamu 10,000 wajen gabas, kamu 10,000 kuma wajen yamma. Amfanin da zai bayar zai tanada abinci don ma'aikatan birnin. **19** Masu aiki daga birnin wadanda suka nome ta za su fito daga dukan kabilan Isra'ilila. **20** Dukan rabon zai zama murabba'i, kamu 25,000 kowane gefe. A matsayin kyauta ta musamman za ku kebe tsattsarkan rabo, haka ma za ku yi da mallakar birnin. **21** “Abin da ya rage a kowane gefe na wurin zai zama tsattsarkan rabo kuma mallakar birnin za tā zama ta sarki. Zai mike wajen gabas daga kamu 25,000 na tsattsarkan rabo zuwa iyakar da take wajen gabashin iyaka, da kuma a wajen yamma kamu 25,000 zuwa iyakar da take a wajen yamma. Dukan wuraren nan da suke hannun riga da rabon kabilan zai zama na sarki, tsattsarkan rabon tare da wuri mai tsarkin za su kasance a tsakiyarsu. **22** Ta haka mallakar Lawiyawa da mallakar birnin za su kasance a tsakiyarsu wurin da yake na sarki. Wurin da yake na sarki zai kasance tsakanin iyakar Yahuda da iyakar Benyamin. **23** “Game da sauran kabilun kuwa, “Benyamin zai sami rabo; zai mike daga wajen gabas zuwa wajen yamma. **24** Simeyon zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Benyamin daga gabas zuwa yamma. **25** Issakar zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Simeyon daga gabas zuwa yamma. **26** Zebulun zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Issakar daga gabas zuwa yamma. **27** Gad zai sami rabo; zai yi iyaka da yankin Zebulun daga gabas zuwa yamma. **28** Iyakar kudu ta Gad za tā mike kudu daga Tamar zuwa ruwan Meriba Kadesh, sa'an nan ta bi Rafin Masar zuwa Bahar Rum. **29** “Wannan ce kasar da za ku raba gādo ga kabilan Isra'ilila, kuma wannan ne zai zama rabonsu,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **30** “Wadannan za su zama kofofin birnin. “Farawa da gefen arewa, wanda yake da tsawon kamu 4,500 **31** za a ba wa kofofin birnin sunaye kabilan Isra'ilila. Kofofin uku a gefen arewa za su zama kofofin Ruben, kofofin Yahuda da kofofin Lawi. **32** A gefen gabas, wanda yake da tsawon kamu 4,500 zai kasance da kofofin uku, kofofin Yusuf, kofofin Benyamin da kofofin Dan. **33** A gefen kudu, wanda yake da tsawon kamu 4,500, zai kasance da kofofin uku, kofofin Simeyon, kofofin Issakar da kofofin Zebulun. **34** A gefen yamma, wanda yake da tsawon kamu 4,500, zai kasance da kofofin uku, kofofin Gad, kofofin Asher da kuma kofofin Naftali. **35** “Duk nisan wurare kewaye da birnin zai zama kamu

18,000 ne. “Sunan birnin kuwa daga wannan lokaci
zai zama, ‘Ubangiji yana a nan.”

Daniyel

1 A Shekara ta uku ta mulki Yehohiyakim sarkin Yahuda, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya zo Urushalima ya kuma yi mata kawanya. **2** Sai Ubangiji ya bashe Yehohiyakim sarkin Yahuda a hannunsa, tare da wadansu kayayakin haikalil Allah. Ya dauki wadannan kayan zuwa cikin haikalil allahnisa a Babilon cikin ma'ajin gidan allahnisa. **3** Sa'an nan sarkin ya umarci Ashfenaz, shugaban fadarsa yă kawo wadansu daga cikin Isra'ilawan da suka fito daga gidan sarauta da kuma na fitattun mutane. **4** Matasa maza wadanda ba su da wata nañasa kuma kyawawa, hazikai ta kowace hanyar koyo, sanannu, masu saurin fahimtar abu, da kuma wadanda suka cancanci su yi aiki a fadar sarki. Zai koya musu harshen Babiloniwaya da kuma littattafansu. **5** Sarki kuma ya sa a ba su abinci da ruwan inabi kowace rana daga cikin abincin sarki. Za a koyar da su har shekaru uku, bayan haka kuma su shiga yin wa sarki hidima. **6** Daga cikin wadannan da aka zaiba akwai wadansu daga Yahuda, Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya. **7** Sai sarkin fada ya rada musu sababbin sunaye, ga Daniyel ya rada masa Belteshazar; ga Hananiya ya rada masa Shadrak; ga Mishayel ya rada masa Meshak; ga Azariya kuma ya rada masa Abednego. **8** Amma Daniyel ya kudura a zuciyarsa ba zai kazantar da kansa da abinci da ruwan inabin sarki ba, sai ya tambayi sarkin fada don a ba shi izinin kada yă kazantar da kansa ta wannan hanya. **9** Sai Allah ya sa sarkin fada ya nuna masa tagomashi ya kuma kaunaci Daniyel, **10** amma sai sarkin fada ya ce wa Daniyel, “Ina jin tsoron ranka yă dade, sarkina wanda ya sa a ba ku abinci da ruwan inabi. Me zai sa yă ga kuna ramewa fiye da sauran samari, tsaranku? Sarki zai sa a fille mini kai saboda ku.” **11** Sai Daniyel ya ce wa mai gadi wanda sarkin fada ya sa yă kula da Daniyel, Hananiya, Mishayel da Azariya, **12** “Ina rokonka ka gwada bayinka kwana goma. Kada ka ba mu kome sai kayan lambu mu ci da kuma bañin ruwa mu sha. **13** Sa'an nan sai ka dubi fuskokinmu da na sauran samarin da suke ci daga abincin sarki; sa'an nan ka yi da bayinka bisa ga abin da ka gani.” **14** Sai ya amince da haka ya kuma gwada su har kwana goma. **15** A karshen kwana goma sai aka ga fuskokinsu suna sheki, sun kuma yi kiba fiye da samarin da suke cin abinci irin na sarki. **16** Sai mai gadinsu ya janye abinci da ruwan inabi irin na

sarki, ya ci gaba da ba su kayan lambu. **17** Ga samarin nan guda hudu Allah ya ba su sani da ganewar dukan irin littattafai da kuma koyarwa. Daniyel kuma ya iya gane wahayi da kowane irin mafarki. **18** A karshen lokacin da sarki ya sa da za a kawo su ciki, sai sarkin fada ya gabatar da su ga Nebukadnezzar. **19** Sarki kuwa ya yi magana da su, sai ya gano cewa babu wani kamar Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya; don haka sai suka shiga yi wa sarki hidima. **20** A dukan al'amuran hikima da na fahimta wanda sarki ya tambaye su, ya tarar sun fi dukan masu sihiri da bokaye wadanda suke cikin mulkinsa sau goma. **21** Daniyel kuwa ya kasance a nan har shekara ta farko ta mulkin sarki Sairus.

2 A shekara ta biyu ta mulkinsa, Nebukadnezzar ya yi mafarkai; hankalinsa ya tashi har ya kăsa barci. **2** Sai sarki ya sa aka tattara masa masu sihiri da masu dabo da bokaye da masanan taurari domin su fadi abin da ya yi mafarki a kai. Da suka shigo suka tsaya a gaban sarki, **3** sai ya ce musu, “Na yi mafarkin da ya dame ni kuma ina so in san me yake nufi.” **4** Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki da Arameyanci “Ran sarki yă dade! Ka fada wa bayinka mafarkin, mu kuma sai mu fassara.” **5** Sai sarki ya amsa wa masanan taurarin ya ce, “Na mance da abin, idan ba ku tuno mini mafarkin, duk da fassararsa ba, to, za a daddatse ku gunduwa-gunduwa, a mai da gidajenku juji. **6** Amma in har kuka fada mini mafarkina kuka kuma bayyana fassararsa, za ku sami lada mai girma. Saboda haka ku fada mini mafarkin da kuma fassararsa.” **7** Sai suka sâke amsa masa suka ce, “Ran sarki yă dade, fada wa bayinka mafarkin, mu kuma za mu fassara shi.” **8** Sai sarki ya amsa ya ce, “Na gane cewa kuna kokari ku bata lokaci ne kawai domin ku ga na manta da abin. **9** In ba ku fada mini mafarkin ba, akwai hukunci guda daya kurum dominiku. Kun hada baki domin ku fada mini munanan al'amura domin ku rude ni har lokaci yă wuce. Sai ku fada mini mafarkin, ta haka kuwa zan sani za ku iya yi mini fassararsa.” **10** Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki suka ce, “Babu wani mutum a duniyan nan da zai iya yin abin da sarki yake nema! Babu wani sarki mai daraja da girma wanda ya taþa yin irin wannan tambaya ga masu sihiri ko masu dabo ko masanan taurari. **11** Abin da sarki yake nema yana da wuya matuka. Babu wani da zai iya bayyana wannan ga sarki sai dai alloli; kuma ba su zama tare da'yan adam.” **12**

Wannan ya sa sarki ya fusata kwarai, ya ba da umarni a tafi da dukan masu hikima na Babilon a kashe su. **13** Sai aka ba da dokar da za a kashe masu hikima, sa'an nan aka aika mutane su je su nemo Daniyel da abokansa domin a kashe su. **14** Sa'ad da Ariyok, shugaban fungiyar matsaran sarki, ya fita domin yā kashe masu hikima na Babilon, sai Daniyel ya yi masa magana cikin hikima da dabara. **15** Ya tambayi mai tsaro na sarki, "Me ya sa sarki ya fitar da wannan doka haka da fushi?" Sai Ariyok ya yi wa Daniyel bayanin batun. **16** Da jin haka sai Daniyel ya tafi wurin sarki ya nemi karin lokaci, domin yā bayyana wa sarki mafarkin da kuma fassararsa. **17** Sa'an nan Daniyel ya komo gida ya kuma sanar wa abokansa Hananiya, Mishayel da Azariya, batun nan duka. **18** Ya roke su su roki jinkan Allah na sama domin wannan mafarki, saboda kada a kashe shi da abokansa tare da sauran masu hikima na Babilon. **19** A wannan dare sai aka bayyana wa Daniyel mafarkin cikin wahayi. Daniyel kuwa ya daukaka Allah na sama. **20** Ya ce, "Yabo ya tabbata ga sunan Allah har abada abadin; hikima da iko nasa ne. **21** Yana sāke lokuta, yana tube sarakuna yana kuma nada wadansu. Yana ba da hikima ga masu hikima kuma ilimi ga masu basira. **22** Yakan bayyana zurfafada boyayyun abubuwa; ya san abin da yake cikin dare, haske kuwa yana zaune tare da shi. **23** Na gode maka ina yabonka, Allah na kakannina. Kai ka san hikima da iko, ka sanar da ni abin da muka tambaye ka, ka kuma sanar da mu mafarkin sarki." **24** Sai Daniyel ya tafi wurin Ariyok, wanda sarki ya sa yā kashe masu hikiman Babilon, ya kuma ce masa, "Kada ka kashe masu hikiman Babilon ka kai ni wurin sarki, ni kuma zan fassara masa mafarkinsa." **25** Sai Ariyok ya kai Daniyel wurin sarki nan take ya ce masa, "Na gano wani mutum daga cikin kamammun kabilar Yahuda wanda zai fada wa sarki abin da mafarkin yake nufi." **26** Sarki ya tambayi Daniyel (wanda ake kira Belteshazar), za ka iya fada mini mafarkin da na yi ka kuma fassara shi? **27** Daniyel ya amsa, "Babu wani mai hikima, ko mai sihiri, ko mai dabo ko mai duban da zai iya warware wa sarki wannan matsala da ta dame shi, **28** amma akwai Allahn da yake a sama wanda yake bayyana asirai, ya nuna wa sarki Nebukadnezzar abin da zai faru a kwanaki masu zuwa. Mafarkinka da wahayin da ya wuce cikin tunaninka a sa'ad da kake kwance a gadonka su ne, **29** "A sa'ad da kake kwance, ya sarki, tunaninka ya ga al'amuran

da suke zuwa, kuma shi mai bayyana al'amuran ya bayyana maka asiran abubuwan da za su faru. **30** Amma ba a bayyana mini wannan asiri saboda ina da wata hikima fiye da sauran mutane ba, sai dai domin a sanar wa sarki da fassarar, ka kuma san tunanin da ya shiga zuciyarka. **31** "Ya sarki, ka ga wata babbar siffa, mai girma, siffa ce mai haske, abar bantsoro tana tsaye a gabanka. **32** An yi kan wannan siffa da zinariya zalla, kirjinta da kuma hannuwanta an yi su da azurfa, cikinta da kuma cinyarta da tagulla ne. **33** An yi kafafun da karfe, tafin kafafunta kuma an yi rabi da karfe rabi kuma da yumbu. **34** A lokacin da kake dubawa, sai aka yanko wani dutse, amma ba da hannun mutum ba. Ya fāda a kan kafafun siffar na karfen da aka hada da yumbu aka kuma ragargaje su. **35** Sai karfen da yambun da tagulla da azurfan da kuma zinariyan suka ragargaje a lokaci ddaya ya zama kamar kaikayi a masussuka a lokacin kaka. Sai iska ta kwashé su ta tafi, har ba a iya ganin ko alamarsu. Amma dutsen da ya fādo a siffar ya girke ya zama tsauti ya kuma cika dukan duniya. **36** "Wannan shi ne mafarkin, yanzu kuma za mu fassara ta wa sarki. **37** Ya, sarki, kai ne sarkin sarakuna. Allah na sama ya ba ka iko da girma da suna; **38** a cikin hannunka ya sanya dan adam, da namun jeji da tsuntsayen sama. A duk inda suke zaune, ya maishe ka ka yi mulki a bisansu kai ne kan zinariyan nan na siffar. **39** "A bayanka, za a yi wani mulki, wanda bai kai naka ba. A gaba kuma, za a yi mulki na uku wanda yake na tagulla, zai yi mulkin dukan duniya. **40** A karshe, za a yi mulki na hudu, mai karfi kamar karfe, Da yake bakin karfe yakan kakkarya, ya ragargaje abubuwa, haka nan wannan mulki zai ragargaje sauran mulkoki **41** Ka kuma ga an yi kafafun da yatsotsin da bakin karfe gauraye da yumbu, wato, mulkin zai rabu, amma zai kasance da karfi kamar na bakin karfe da yake gauraye da yumbu. **42** Kamar yadda yatsotsin rabi na karfe rabi kuma na yumbu ne, haka wannan mulki zai zama rabi mai karfi rabi kuma marar karfi. **43** Kamar dai yadda ka ga karfen ya gauraye da yumbu, haka mutanen za su zama a gauraye amma ba za su hadu da juna ba, kamar yadda bakin karfe da yumbu ba su haduwa. **44** "A lokacin mulkin wadannan sarakunan, Allah na sama zai kafa mulki da ba zai taba ruszewa ba, ba kuma za a ba ma wadansu mutane ba. Zai ragargaje wadannan mulkokin da kuma kawo su ga karshe, amma shi wannan mulki zai dawwama har abada. **45**

Wannan shi ne ma'anar wannan wahayin da ka gani na dutsen da aka yanko daga jikin tsaunin, amma ba da hannun dan adam ba, dutsen da ya ragargaza karfen, da tagullar, da yum bun da azurfar da kuma zinariyar. "Allah mai girma ya nuna wa sarki abin da zai faru nan gaba. Mafarkin gaskiya ne, fassararsa kuma abin dogara ne." **46** Sai sarki Nebukadnezzar ya fādī da fuskarsa har kasa a gabon Daniyel domin ya girmama shi ya kuma umarta a miķa hadaya da kuma hadayar konawa ta turare ga Daniyel. **47** Sarki ya kuma ce wa Daniyel, "Tabbataccé Allahnka shi ne Allahn alloli da kuma Sarkin sarakuna da mai bayyana asirai, gama ka iya bayyana wannan asiri." **48** Sai sarki ya dora Daniyel a babban matsayi ya kuma sanya shi mai mulki a kan dukan yankin Kasar Babilon; ya kuma dora shi yā zama mai kula da duk masu hikima. **49** Bugu da kari, bisa ga bukatar Daniyel sai sarki yā nadā Shadrak da Meshak da Abednego su zama masu kula da harkokin lardin Babilon, amma Daniyel kuma ya tsaya a fadar sarki.

3 Sarki Nebukadnezzar ya yi gunkin zinariya, tsawonsa kamu tasa'in, fādinsa kuma kamu tara ne, ya kafa shi a filin Dura a yankin Babilon. **2** Sa'an nan ya aika a kira hakimai da wakilai da gwamnoni da mashawarta, da ma'aji, da alkālai, da marubutan kotu, da dukan sauran ma'aikatan yankunan, suka hallara domin a rusuna wa wannan siffar da ya kafa. **3** Saboda haka sai hakimai, da wakilai da gwamnoni, mashawarta da ma'aji da alkālai, da marubutan alkālai, da kuma dukan ma'aikatan yankunan suka tattaru domin kaddamar da siffar da Nebukadnezzar ya kafa, suka kuma tsaya a gabansa. **4** Sai mai shela ya daga murya da karfi ya ce, "Wannan shi ne abin da aka umarce ku ku yi, ya ku mutane da al'umma da kowane yare. **5** Da zarar kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya da goge da molo da algaita da kowane irin kade-kade da bushe-bushe ku rusuna ku yi sujada ga wannan gunkin da sarki Nebukadnezzar ya kafa. **6** Duk wanda bai rusuna ya yi sujada ba, nan take za a jefa shi a cikin tanderun wuta." **7** Saboda haka, da zarar suka ji karar kaho, da sarewa, garaya da goge da kowane irin kade-kade da bushe-bushe da kowane irin kade-kade kowane mutum da ko wace al'umma da kowane irin yare suka sunkuya suka yi sujada ga wannan siffa ta zinariya da sarki Nebukadnezzar ya kafa. **8** A wannan lokaci sai wadansu masanān taurari suka zo gaba suka yi karar Yahudawa. **9** Suka

ce wa sarki Nebukadnezzar, "Ran sarki yā dade, **10** Ya sarki, ka fitar da doka, cewa duk wanda ya ji karar kaho, da sarewa, da garayu da goge, da molo da algaita da kowane irin kayan kade-kade da bushe-bushe sai yi rusuna ya yi sujada ga siffar zinariya, **11** kuma cewa duk wanda bai rusuna ya yi sujadar ba za a jefa shi cikin tanderun wuta. **12** Amma sai ga wadansu Yahudawa wadanda ka dora su a kan harkokin yankin Babilon, wato, Shadrak, Meshak da Abednego wadanda ba su kula da umarninka ba, ya sarki. Ba su bauta wa allolin ba balle su yi sujada ga gunkin zinariya da ka kafa." **13** Cikin fushi da hasala, Nebukadnezzar ya aika a kira Shadrak, Meshak da Abednego. Aka kawo wadannan mutane a gabon sarki, **14** sai Nebukadnezzar ya ce musu, "Gaskiya ne Shadrak, Meshak da Abednego, cewa kun ki ku bauta wa alloli kuka kuma ki yi sujada ga gunkin da na kafa? **15** Yanzu sa'ad da kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya, da goge, da molo da algaita da kowane irin kade-kade da bushe-bushe, in kuna a shirye ku rusuna kasa ku yi wa wannan gunkin da na yi sujada, to, da kyau. Amma in ba ku yi sujada ba, za a je fa ku yanzu a cikin tanderun wutar nan. In ga kowane ne allahn nan da zai kubutar da ku daga hannuna?" **16** Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka amsa wa sarki suka ce, "Ya Nebukadnezzar, ba mu bukata mu kāre kanmu a gabanka a kan wannan batu. **17** In a jefa mu cikin tanderun wutar nan, Allahn da muke bauta wa zai iya cetonmu daga ita, kuma ya sarki, zai cece mu daga hannunka. **18** Amma ko da bai cece mu ba, muna so ka sani, ya sarki; cewa ba za mu bauta wa allolinka ba ko kuma mu yi sujada ga gunkin zinariyar da ka kafa ba." **19** Sai Nebukadnezzar ya husata da Shadrak, Meshak da Abednego, sai al'amuransa a kansu ya canja. Sai ya umarta a kara zuga wutar har sau bakwai domin tā yi zafi fiye da yadda take a dā. **20** Kuma ya umarci wadansu karfafan sooji a cikin rundunarsa su daure Shadrak, Meshak da Abednego su jefa su cikin tanderun wutar. **21** Wadannan mutanen suna sanye da riguna, da wanduna, da rawani da wadansu kayan sawa, aka daure su, aka jefa su cikin tanderun wuta. **22** Sarki ya ba da umarnin da gaggawa kuma wutar ta yi zafi kwarai har harshen wutar ya kashe sojojin nan da suka dauki Shadrak, Meshak da Abednego, **23** wadannan mutane uku kuma a daure, suka fāda cikin tanderun wutar. **24** Sai Sarki Nebukadnezzar ya miķe tsaye, cike da mamaki ya tambayi mashawartansa,

"Shin ba mutum uku ba ne muka daure muka jefa cikin wutar?" Suka amsa, "Tabbatacce haka yake ya sarki." **25** Sai ya ce, "Ku duba ina ganin mutum hudu suna tafiya suna yawo a cikin wutar, a sake kuma babu abin da ya same su, na hudun sai ka ce dan alloli." **26** Sai Nebukadnezzar ya matsa kusa da kofar tanderun wutar ya yi kira da karfi, "Shedrak, Meshak da Abednego, bayin Allah Mafi Daukaka ku fito! Ku zo nan!" Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka fita daga cikin wutar, **27** Sa'an nan hakimai, da wakilai, da gwamnoni da masu ba wa sarki shawara suka kewaya su. Suka ga wutar ba tă yi musu wani lahani a jikinsu ba, babu ko gashin kansu da ya kuna; ko warin wuta ma ba su yi ba. **28** Sa'an nan Nebukadnezzar ya ce, "Yabo ya tabbata ga Allahn Shadrak, Meshak da Abednego wanda ya aiko da mala'ikansa ya ceci bayinsa da suka dogara matufa a gare shi, suka ki bin umarnin sarki kuma su na a shirye domin su ba da ransu da suka ki bauta ko su yi sujada ga wani allah sai dai Allahnsu. **29** Domin haka ina ba da doka cewa duk mutane da kowace al'umma ko kowane yaren da ya ce wani abu mummuna a kan Allahn Shadrak, Meshak da Abednego za a yanka shi gunduwa-gunduwa kuma gidansu zai zama wurin zuba shara, domin babu wani allahn da zai iya ceto ta irin wannan hanya." **30** Sa'an nan sarki ya kara wa su Shadrak, Meshak da Abednego girma a yankin Babilon.

4 Daga sarki Nebukadnezzar. Zuwa ga mutane da al'ummai da kuma kowane yare, da suke zama a duniya. Salama mai yawa ta tabbata a gare ku! **2** Ina murna in shaida muku game da alamu da al'ajabai wadanda Allah Mafi Daukaka ya yi ta wurina. **3** Alamunsa da girma suke, **4** Ni, Nebukadnezzar, ina zaune a gidana cikin fadata, ina jin dasi ina bunkasa. **5** Na yi mafarkin da ya ba ni tsoro. A sa'ad da nake kwance a gadona, siffofi da wahayoyi da suka bi ta cikin tunanina sun firgita ni. **6** Don haka na ba da umarni a tattaro dukan masu hikima na Babilon su bayyana a gabana domin su fassara mini mafarkin. **7** Sa'ad da masu sihiri, da masu dabo, da masanan taurari da masu duba suka zo, na fada musu mafarkin, amma ba su iya fassarta mini mafarkin ba. **8** A karshe, sai Daniyel ya zo gabana na kuma fada masa mafarkin. (Ana ce da shi Belteshazar, wanda aka ba shi sunan allahna kuma ruhun alloli masu tsarki suna a bisansa.) **9** Na ce, "Belteshazar, shugaban masu sihiri, na san ruhun alloli suna a kanka, babu wani asirin da zai

fi karfin ganewarka. Ga dai mafarkin da na yi, sai ka fassara mini. **10** Wadannan su ne wahayin da na gani a lokacin da nake kwance a gadona, na duba, a gabana kuwa ga wani itace a kafe a tsakiyar duniya, yana da tsawo kwarai. **11** Itacen ya yi girma ya kuma yi karfi, har tsayinsa ya taba sarari sama; ana iya ganinsa a ko'ina a duniya. **12** Ganyayensa suna da kyau, yana da'y'a jingim, abinci kuma domin kowa da kowa. A karkashinsa namun jeji suke samun wurin hutawa, kuma tsuntsayen sama suna zaune a bisa rassansa; daga cikinsa kowace halitta take cin abinci. **13** "A cikin wahayin da gani sa'ad da nake kwance a kan gadona, Na duba, a gabana kuwa ga wani dan safo, mai tsarki, yana saukowa daga sama. **14** Sai ya yi kira da babbar murya ya ce, 'A sare itacen a kuma yayyanka rassansa; a karkade ganyensa a kuma warwatsar da'y'a yansa. Bari dabbobi su tashi daga karkashinsa da kuma tsuntsayen da suke a rassansa. **15** Amma a bar kututturen da kuma saiwoyinsa, a daure shi da karfe da kuma tagullu, a bar shi a cikin kasa, a cikin ciyayin filaye. "Bari yă jiku da rabar, bari yă zauna cikin dabbobi tare da tsire-tsiren duniya. **16** Bari a canja tunaninsa irin na mutane a ba shi tunani irin na dabbobi, har sau bakwai su wuce a kansa. **17** "An sanar da wannan matsayi ne ta bakin'yan safo, masu tsarki ne kuwa suka sanar da hukuncin, domin masu rai su sani Mafi Daukaka ne mai iko duka a bisa kowane mulkin mutane, yakan kuma ba wa duk wanda ya ga dama, yakan sanya talaka yă zama sarki." **18** "Wannan shi ne mafarkin da ni, Nebukadnezzar, na yi. Yanzu Belteshazar, sai ka fada mini abin da yake nufi, domin babu wani a cikin masu hikima a mulkina da ya iya fassara mini shi. Amma za ka iya, domin ruhun alloli masu tsarki yana a bisanka." **19** Sai Daniyel (wanda ake kira Belteshazar) ya tsaya zugum na dan lokaci, tunaninsa ya ba shi tsoro. Saboda haka sarki ya ce, "Belteshazar, kada ka bar mafarkin ko ma'anarsa ta tayar maka da hankali." Belteshazar ya amsa ya ce, "Ranka yă dade, in dai har mafarkin zai tsaya a kan abokan gâbanka da ma'anarsa kuma ta fada kan makiyen! **20** Itacen da ka gani; wanda ya yi girma da karfe, da tsayinsa ya taba sararin sama, wanda ana ganinsa ko'ina a duniya, **21** wanda ganyayensa masu kyau ne yana da'y'a yan itace da yawa, wanda yake ba da abinci ga duka, yana ba da wurin hutu ga namun jeji, kuma rassansa suna dauke da shekar tsuntsayen sama. **22** Ya sarki kai ne itacen

nan! Ka yi girma da karfi; girmanka kuma ta kai har sama, mulkinka kuma ya kai ko'ina a duniya. **23** "Ya sarki ka ga dan safon mai tsarkin nan, yana sauwawa daga sama yana cewa, 'A sare itacen a hallaka shi, amma a bar kututturensa daure da karfe da tagullu, a bar shi can a danyar ciyawar filaye, ya jike da raba, ya zauna tare da namun jeji har shekara bakwai.' **24** "Ga fassarar, ya sarki, wannan ita ce doka wadda Mafi Daukaka ya bayar a kan ranka yă dade, sarkina. **25** Za a kore ka daga cikin mutane, za ka kuma zauna cikin namun jeji; za ka ci ciyawa kamar shanu, za ka jike da raba har shekara bakwai cif sa'an nan za ka sani cewa Mafi Daukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama. **26** Umarni na barin kututturen itacen da saiwoyinsa yana nufin cewa za a maido maka da mulkinka a lokacin da ka gane cewa Mai sama ne yake mulki. **27** Saboda haka, ya sarki, ina rokonka ka karfi shawarar da zan ba ka; ka furta zunubanka ta wurin yin abin da yake daidai. Ka bar muguntarka, ka aikata alheri ga wadanda ake wula'kantawa, wata'kila za a kara tsawon kwanakinka da salama." **28** Duk wannan kuwa ya faru da sarki Nebukadnezzar. **29** Bayan wata goma sha biyu, a sa'ad da sarki yake takawa a bisa saman dakin fadar Babilon, **30** sai ya ce, "Ba wannan ita ce Babilon babba da na gina domin wurin zaman sarautar Babilon, da ikona kuma domin daukakar darajata ba?" **31** Tun kalmomin suna cikin bakinsa sai ya ji murya daga sama tana cewa, "Wannan shi ne abin da aka zartar a kanka, Sarki Nebukadnezzar. An karbe ikon mulkinka. **32** Za a kore ka daga cikin mutane za ka kuma yi rayuwa tare da namun jeji. Za ka ci ciyawa kamar sa har shekara bakwai cif, sa'an nan za ka gane Mafi Daukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama." **33** Nan da nan abin da aka fada a kan Nebukadnezzar tabbatarsa ya cika. Aka kore shi daga cikin mutane ya kuma shiga cin ciyawa kamar shanu. Jikinsa ya jike da raba, har gashinsa ya yi tsawo kamar fikafikan gaggafa, kumbarsa kuma suka yi tsawo kamar na tsuntsu. **34** A karshen wadannan kwanaki, ni, Nebukadnezzar, na daga idanuna sama, sai hankalina ya komo mini. Na kuwa yabi Madaukaki, na girmama shi, na daukaka shi wanda yake rayayye har abada. **35** Dukan mutanen duniya **36** A lokacin nan hankalina ya komo mini, sai aka mayar mini da masarautata mai daraja, da

martabata, da girmana.' Yan majalisata da fadawana suka nemo ni. Aka maido ni kan gadon sarautata da daraja fiye da ta dā. **37** Yanzu ni, Nebukadnezzar, ina yabon Sarkin sama, ina wa'fa ina kuma darjanta shi, saboda dukan abin da ya yi mini, mai kyau ne kuma dukan hanyoyinsa gaskiya ne. Kuma duk masu tafiya da girman kai zai kas'kantar da su.

5 Sarki Belshazar ya yi babban biki domin dubban hakimansa ya kuma sha ruwan inabi tare da su. **2** Yayinda Belshazar yake shan ruwan inabi, sai ya umarta a kawo zinariya da azurfan da Nebukadnezzar mahaifinsa ya kwaso daga haikali a Urushalima, saboda sarki da hakimansa, da matansa da kwarkwaransa su sha da su. **3** Sai suka kawo kayan zinariyan nan da aka kwaso daga haikalin Allah a Urushalima, sarki kuwa da hakimansa, da matansa, da kwarkwaransa suka yi ta sha da su. **4** Yayinda suke shan ruwan inabin, sai suka yabi allolin zinariya da azurfa, da na tagullu, da na karfe, da na itace da kuma na dutse. **5** Nan da nan sai ga yatsotsin hannun mutum sun bayyana, suna yin rubutu a kan shafen bangon, kusa da wurin da ake ajiye fitilar fadar sarki. Sarki kuwa yana ganin hannun yayinda yake rubutu. **6** Sai fuskarsa ta rude, ya kuma ji tsoro kwarai har gwiwoyinsa suka yi ta bugun juna, kafafunsa kuma suka rasa karfi. **7** Sai sarki ya kira masu dabo, masanan taurari da masu duba, a kawo su, ya kuma ce wa masu hikima na Babilon, "Duk wanda ya karanta wannan rubutu ya kuma fada mini abin da yake nufi, za a masa rigar shunayya, a kuma sa masa sarkar zinariya a wuyansa, zai zama na uku a cikin masu mulkin fasar." **8** Sa'an nan sai dukan masu hikima suka zo ciki, amma ba su iya karanta rubutun ba ko su fada wa sarki abin da yake nufi. **9** Saboda haka Sarki Belshazar ya firgita kwarai kuma fuskarsa ta kara rudewa. Hakimansa kuma suka rikice. **10** Sai sarauniya, da jin muryoyi na sarki da na hakimansa, ta shiga babban dakin liyafar. Ta ce, "Ya sarki, ranka yă dade! Kada ka firgital! Kada fuskarka ta rufel! **11** Akwai wani mutum a masarautarka wanda yake da ruhun alloli masu tsarki a cikinsa. A zamanin mahaifinka an gane cewa yana da basira da hazaka da hikima kamar na alloli. Sarki Nebukadnezzar mahaifinka, mahaifinka sarki, na ce, ya nadfa shugaban masu dabo, da masu sihiri, masanan taurari da kuma masu duba. **12** Wannan mutum Daniyel, wanda sarki ya kira Belteshazar, an gane yana da ruhu nagari, da ilimi, da ganewa don yin fassarar mafarkai, da bayyana

ma'anar kacici-kacici, da warware al'amura masu wuya. Ka kira Daniyel shi kuwa zai fada maka abin da rubutun nan yake nufi.” 13 Saboda haka aka kawo Daniyel a gabon sarki, sai sarki ya ce masa, “Kai ne Daniyel din nan, daya daga cikin kamammu wadanda mahaifina sarki ya kawo daga Yahuda? 14 Na sami labari cewa kana da ruhun alloli a cikinka da kuma basira, da hazaka da kuma fitacciya hikima. 15 An kawo masu hikima da masu dabo a gabana domin su karanta wannan rubutu su kuma fada mini abin da yake nufi, amma ba su iya ba. 16 Na sami labari cewa kana iya ba da fassara da kuma warware matsaloli masu wuya. In har ka iya karanta wannan rubutun ka kuma fada mini abin da yake nufi, za a sa maka riga shunayya, a kuma sa sarkar zinariya a wuyanka. Za ka zama na uku a cikin masu mulkin kasar.” 17 Sai Daniyel ya amsa wa sarki ya ce, “Za ka iya ajiye kyautar wa kanka ko kuma ka ba wa wani. Duk da haka, zan karanta wa sarki rubutun, in kuma fada abin da yake nufi. 18 “Ya sarki, Allah Mafi Daukaka ya ba mahaifinka Nebukadnezzar sarauta, da girma, da d'aukaka, da martaba. 19 Saboda irin matsayin da ya ba shi, dukan mutane da al'ummai da kuma dukan harsuna suka ji tsoronsa suka yi rawar jiki a gabansa. Bisa ga ganin damarsa yakan kashe wani, ya bar wani da rai, haka kuma yakan d'aukaka wani, ya kaskantar da wani. 20 Amma da lokacin da zuciyarsa ta cika da girman kai ta kuma taurare, sai aka kore shi daga gadon sarautarsa, aka raba shi kuma da darajarsa. 21 Aka kore shi daga cikin mutane aka kuma ba shi tunani irin na dabba; ya yi zama tare da jakunan jeji, ya kuma ci ciyawa kamar shanu; jikinsa kuma ya jike da raba, har zuwa lokacin da ya gane, ashe, Allah Madaukaki ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama. 22 “Amma kai dansa, Ya Belshazar, ba ka kaskantar da kanka ba, ko da yake ka san wannan duka. 23 A maimakon, sai ka nuna wa Ubangiji na sama girman kai. Ka sa aka kawo maka su kwaf na zinariya daga haikalinsa, da kai da hakimanka, da matanka da kwarkwaranka kuka sha ruwan inabi da su. Kuka yabi allolin zinariya da na azurfa, da na tagullu, da na bakin karfe, da na itace, da na dutse wadanda ba sa ji, ba sa gani, ba sa da gane kome. Amma ba ka girmama Allah ba, wanda ranka da dukan harkokinka suna a hannunsa. 24 Saboda haka ya aiko da hannun da ya yi rubutun nan. 25 “Wannan shi ne

rubutun da aka yi, Mene, mene, tekel, farsin 26 “Abin da kalmomin nan suke nufi shi ne, “Mene, Allah ya kayyade yawan kwanakin mulkinka ya kuma kawo su ga karshe. 27 “Tekel, An kuma auna ka a ma'auni aka tarar ka kasa. 28 “Feres, An raba mulkinka aka ba wa Medes da Farisa.” 29 Sai Belshazar ya umarta, aka sa wa Daniyel riga mai shunayya, aka sa sarkar zinariya a wuyansa, aka kuma yi shela, cewa yanzu shi ne na uku a cikin masu mulkin kasar. 30 A wannan dare aka kashe Belshazar, sarkin Babiloniwaya, 31 Dariyus mutumin Medes kuwa ya karbi mulkin, yana da shekara sittin da biyu.

6 Ya gamshi Dariyus ya nafa mu'kaddasai 120 su yi shugabanci a duk fādin masarautar, 2 ya nafa mutum uku a bisa wadannan mu'kaddasan, Daniyel yana daya daga cikin mutum ukun nan. Sai aka sa mu'kaddasan nan a karkashin wadannan uku din domin kada sarki ya yi hasarar kome. 3 To, Daniyel dai ya yi ficce a cikin shugabannin nan uku har da mu'kaddasan ma, saboda wadansu halaye nagari da yake da su, wanda ya sa sarki ya yi shiri ya dora shi a kan dukan mulkinsa. 4 A kan haka, shugabannin nan uku da mu'kaddasan nan suka yi kōkari su sami wani laifi a kan Daniyel a yadda yake tafiyar da aikin shugabancinsa, amma ba su samu ba. Ba su same shi da wani laifin cin hanci ba, domin shi amintacce ne kuma babu wani aibi a kansa ko rashin kula. 5 A karshe wadannan mutane suka ce; “Ba za mu taba samun wani laifin da za mu kama Daniyel da shi ba, sai dai ko abin ya shafi dokar Allahnsa.” 6 Saboda haka shugabannin nan suka hadu da mu'kaddasan nan suka tafi wurin sarki a fungiyance suka ce, “Ya Sarki Dariyus, rranka yā dade! 7 Shugabannin masarauta, da masu mulki, da mu'kaddasai, da mashawarta da gwamnoni duk sun amince cewa sarki yā kafa doka yā kuma yi umarni cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda ya yi addu'a ga wani allah ko mutum, in ba a gare ka ba, ya sarki, jefa shi cikin kogon zakoki. 8 Yanzu, ya sarki, sai ka yi umarni ka kuma yi shi a rubuce saboda kada a canja shi, bisa ga dokar Medes da Farisa, wadanda ba a iya sokewa.” 9 Sai Sarki Dariyus ya ba da umarnin a rubuce. 10 To, da Daniyel ya ji labarin cewa an fitar da doka, sai ya tafi gidansa a dakinsa na sama inda tagogin dakin suke duban wajen Urushalima. Sau uku yakan durfusa yā yi addu'a yana yin godiya ga Allahnsa, kamar yadda ya saba yi. 11 Sai wadannan mutane suka tafi a fungiyance suka kuma

iske Daniyel yana addu'a yana rokon Allah yă taimake shi. **12** Sai suka tafi wurin sarki suka yi masa magana game da dokar mulkinsa, suka ce, "Ashe, ba ka yi doka cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda aka tarar yana addu'a ga wani allah ko mutum in ba kai ba, ya sarki, za ka jefa shi a cikin ramin zakoki ba?" Sarki ya amsa ya ce, "Dokar tana nan daram bisa ga dokar Medes da Farisa, wadanda ba a iya sokewa." **13** Sai suka ce wa sarki, "Daniyel din nan, wanda yake daya daga cikin wadanda aka kwaso daga Yahuda, bai kula da kai ba, ya sarki, balle fa dokar da ka yi. Har yanzu yana addu'a sau uku a rana." **14** Da sarki ya ji haka, sai ya damu sosai, ya kudura yă ceci Daniyel, ya yi ta fama har făsuwar rana yadda zai yi yă kubutar da shi. **15** Sai mutanen nan suka je wurin sarki a fungiyance suka ce masa, "Ka tuna, ya sarki; cewa bisa ga dokar Medes da Farisa, babu umarni ko dokar da sarki ya yi da za a iya sokewa." **16** Saboda haka sai sarki ya ba da umarni suka kuma kawo Daniyel suka jefa shi cikin ramin zakoki. Sarki ya ce wa Daniyel, "Bari Allahn nan wanda kake bauta masa kullum, yă cece ka!" **17** Aka kawo dutsen aka rufe bakin ramin, sa'an nan sarki ya hatimce shi da zobensa da kuma zoban manyan mutanensa, don kada wani yă canja yanayin Daniyel. **18** Sa'an nan sarki ya koma fadarsa ya kwana bai ci ba, kuma babu wata liyafar da aka kawo masa. Ya kuma kăsa barci. **19** Gari yana wayewa, sai sarki ya tashi ya hanzarta zuwa ramin zakoki. **20** Da ya yi kusa da ramin zakokin, sai ya kira Daniyel da muryar mai cike da damuwa ya ce, "Daniyel bawan Allah mai rai, ko Allahn nan naka wanda kake bauta wa kullum, ya iya cetonka daga zakoki?" **21** Sai Daniyel ya amsa ya ce, "Ran sarki, yă dade! **22** Allahna ya aiko da mala'ikansa, ya kuwa rufe bakunan zakoki. Ba su yi mini rauni ba, gama an same ni marar laifi ne a gabansa. Ban kuwa taba yin wani abu marar kyau a gabanka ba, ya sarki." **23** Sai sarki ya cika da murna kwarai, ya kuma yi umarni a ciro Daniyel daga ramin zakoki. Kuma da aka fito da Daniyel daga ramin, ba a sami wani rauni a jikinsa ba, domin ya dogara ga Allahnsa. **24** Sai sarki ya umarta, a kawo mutanen nan da suka yi wa Daniyel ma'karfashiya, a tura su, da'yă'yansu, da matansu cikin ramin zakoki. Kafin ma su kai kurewar ramin, sai zakoki suka hallaka su suka yayyage su, suka yi kaca-kaca da su. **25** Sa'an nan Sarki Dariyus ya rubuta wa dukan mutane, da al'ummai da kuma mutanen dukan harsunan a duk fădin kasar. "Bari

yă yi nasara sosai! **26** "Na fitar da doka cewa a cikin dukan iyakar kasar mulkina, dole mutane su ji tsoro su kuma girmama Allah na Daniyel. **27** Yakan kubutar ya kuma ceci; **28** Daniyel kuwa ya bunkasa a lokacin mulkin Dariyus da kuma mulkin Sairus na Farisa.

7 A shekara ta fari ta mulkin Belshazar sarkin Babilon,

Daniyel ya yi mafarki, wahayoyi kuma suka ratsa tunaninsa a sa'ad da yake a kwance a gadonsa. Sai ya rubuta abin da mafarkin ya kunsa. **2** Daniyel ya ce, "A cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga kusurwoyi hudu na sama suna gurbata babban teku. **3** Sai ga dabbobi hudu, kowannensu ya yi dabam da sauran, suna fitowa daga teku. **4** "Na farkon ya yi kamar zaki kuma yana da fikafikai kamar gaggafa. Ina kallo, sai aka fizge fikafikanta, aka daga ta sama, aka sa ta tsaya a kan kafafu biyu kamar mutum, aka ba ta tunani irin na mutum. **5** "A gabana kuma ga dabba ta biyu, wadda ta yi kamar beyar. Aka daga ta a gefenta guda, tana kuwa da hakarkarai uku a bakinta a tsakanin ha'koranta. Aka fada mata, 'Tashi ki cika cikinki da danyen nama!' **6** "Bayan haka, na duba, a gabana kuwa ga wata dabba wadda ta yi kamar Damisa, a bayanta kuma tana da fikafikai hudu irin na tsuntsu. Wannan dabbar tana da kawuna hudu, aka kuma ba ta iko tă yi mulki. **7** "Bayan haka, a cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga dabba ta hudu, wadda take da bantsoro da banrazana da kuma iko kwarai. Tana da manyan ha'koran karfe; ta ragargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a karfashin kafafunta. Ta bambanta da dukan sauran dabbabin da suka riga ta, tana kuma da kahoni goma. **8** "Yayinda nake cikin tunani game da kahonin nan, a gabana kuwa ga wani kaho, dan kankani, wanda ya fito daga cikinsu; kuma an tum'uke uku daga cikin kahonin farko kafin wannan. Wannan kaho yana da idanu kamar na mutum da kuma bakin da yake maganganun fariya. **9** "Ina cikin dubawa, "sai aka ajiye kursiyoyi, sai ga wani wanda yake tun fil azal ya zauna a mazauninsa. Rigarsa ta yi fari fat kamar kankara; gashin kansa sun yi fari kamar ulu. Kursiyinsa kuma harshen wuta, dukan kafafun kursiyin masu kama da keken yakin, wuta ne. **10** Kogin wuta yana gudu, yana fitowa daga gabansa. Dubun dubbai sun yi masa hidima; dubu goma sau dubu goma sun tsaya a gabansa. Aka zauna don shari'a, aka kuma bude littatafafai. **11** "Sa'an nan na ci gaba da kallo saboda kalmomin fariyar da wannan kaho yake

furtawa. Na yi ta kallo har sai da aka yanke dabbar, aka kuma hallaka jikinta a cikin wuta. **12** (An tube sauran dabbobin daga mulkinsu, amma aka bar su su rayu na wani lokaci.) **13** “A wahayina na dare, na ga a gabana wani kamar dan mutum yana saukowa tare da gizagizan sama. Ya kusaci Wannan wanda yake Tun fil azal aka kuma kai shi gabansa. **14** Aka ba shi mulki, daraja da kuma mafificin iko; dukan mutane, da al’ummai, da mutane daga kowane harshe suka yi masa sujada. Mulkinsa kuwa dawwammamen mulki ne da ba zai kare ba, sarautarsa kuma ba ta taba lalacewa. **15** “Ni, Daniyel, ruhuna ya damu kwarai, kuma wahayin da ya ratsa tunanina ya dame ni. **16** Sai na matsa kusa da daya daga cikin wadanda suke tsaye a can, na tambaye shi gaskiya ma’anar wadannan al’amura. “Don haka sai ya fada mini, ya kuma ba ni fassarar wadannan al’amura. **17** ‘Wadannan manyan dabbobi husfu, Masarautai ne hudu wadanda za su taso a duniya. **18** Amma tsarkaka na Mafi Daukaka za su karbi wannan sarauta, za su kuwa mallake ta har abada, I, har abada abadin.’ **19** “Sa’an nan kuma sai na so in san ma’anar wannan dabba ta hudu, wadda ta yi dabam da sauran dabbobin da suke da matukar bantsoro, da take da hakoran karfe da kuma farcen tagulla, dabbar ta ragargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a karkashin kafafunta. **20** Na kuma so in gane game da kahonin nan guda goma da suke a kanta da kuma game da kahon nan da ya fito, wanda aka tumfuke kahoni uku a gabansa, kahon nan da yake da idanu da bakin da yake furta manyan maganganun fariya, wanda ya yi kamar ya fi sauran girma. **21** Ina cikin dubawa, sai ga wannan kaho yana yakı da tsarkaka yana kuma cin nasara a kansu, **22** sai da Wannan wanda yake tun fil azal ya zo ya furta hukunci, aka kuma ba tsarkaka na Mafi Daukaka gaskiya, lokaci kuwa ya cika sai suka karbi mulki. **23** “Sai ya ba ni wannan bayani, ‘Dabbar nan ta hudu, ita ce mulki na hudu da zai bayyana a duniya. Zai bambanta da dukan sauran mulkoki, zai kuma cinye dukan duniya, yă tattake ta, yă kuma ragargaje ta. **24** Kahonin nan goma, sarakuna ne goma wadanda za su taso daga wannan mulki. Bayansu kuma, wani sarki zai taso, wanda ya sha dabam da wadanda suka riga shi. Zai rinjayi sarakunan nan uku. **25** Zai yi maganar sabo a kan Mafi Daukaka, zai kuma tsananta wa tsarkaka yă kuma yi kokarin sâke lokuta da shari’u. Za a miķa tsarkaka a hannunsa na

wani lokaci, lokuta da kuma rabin lokaci. **26** “Amma majalisa za tă yi zama, za a karbe ikonsa, a kuma hallaka shi gaba daya har abada. **27** Sa’an nan za a ba da mulki, iko da girma na mulkokin da suke a karkashin dukan sammai ga tsarkaka, mutane na Mafi Daukaka. Mulkinsa kuwa mulki ne marar matuka, kuma dukan masu mulki za su yabe shi, su kuma yi masa biyaya.’ **28** “Wannan shi ne karshen batun. Ni, Daniyel na damu kwarai da irin tunanina, kuma fuskata ta rikice, amma na riķe batun a zuciyata.”

8 A shekara ta uku ta mulkin sarki Belshazar, ni, Daniyel, na ga wahayi, bayan wancan da na riga gani. **2** A cikin wahayin, na ga kaina a mafakar Shusha a yankin Elam; a wahayin na ga ina a bakin Kogin Ulai. **3** Na daga ido, a gabana kuwa sai ga rago mai kahoni biyu, yana tsaye a gefen mashigin kogin, kahonin kuma suna da tsawo. Daya daga cikin kahonin ya fi dayan tsawo. Wanda ya fi tsawon shi ne ya tsiro daga baya. **4** Na lura da ragon sa’ad da ya kai karo wajen yamma da arewa da kudu. Babu wata dabbar da ta iya karawa da shi, babu kuma wanda ya iya kubuta daga ikonsa. Ya yi yadda ya ga dama, ya kuma zama mai girma. **5** Yayinda nake tunani game da wannan, farat daya sai ga bunsurun da yake da sanannen kaho tsakanin idanunsa ya bullo daga wajen yamma, yana ratsa dukan duniya ba ya ko taba kasa. **6** Ya zo wajen rago mai kahoni biyu din nan da na riga na gani tsaye a gefen mashigin kogin nan ya tasar masa da fushi mai zafi. **7** Na ga ya zo kusa da ragon, ya husata da shi kwarai, ya kai wa ragon hari. Ya kakkarya Kahoninsa nan biyu. Karfin ragon ya kāsa, bai iya kāre kansa daga bunsurun ba. Bunsurun ya buge shi kasa ya tattake shi. Ba wanda ya iya ceton ragon daga bunsurun. **8** Bunsurun kuwa ya kasaita, amma a kwankolin ikonsa sai aka karye babban Kahonsa, kuma a wurin da kahon nan ya kasance wadansu sanannun kahoni hudu suka tsiro suna fuskantar kusurwoyin nan hudu. **9** Daga cikin dayansu kuma wani karamin kaho ya fito, ya yi girma ya kasaita kwarai zuwa kudu da kuma gabas da wajen Kyakkyawar Kasa. **10** Ya yi girma sai da ya kai rundunar sammai, ya kuma fid da wadansu rundunar taurari zuwa kasa ya kuma tattake su. **11** Sai ya dora kansa ya zama mai girma kamar Sarkin runduna; sai aka dauke hadaya ta kullayaumi daga gare shi, aka kuma saukar da wurin masujadarsa kasa. **12** Saboda tawaye, sai aka ba da rundunar tsarkaka da kuma hadayar konawa ta kowace rana ga kahon. Sai ya yi

watsi da gaskiya, ya yi abin da ya ga dama, ya kuwa yi nasara. **13** Sa'an nan na ji mai tsarkin nan yana magana, wani mai tsarki kuma ya ce da wangan, "Har yaushe wannan wahayi zai tabbata, wahayi game da hadaya ta kullayaumi, da tawayen da yake kawo lalacewa, da kuma mika wuri mai tsarki da kuma na rundunar da za a tattake a karkashin sawu?" **14** Sai ya ce mini, "Zai dauki safiya da yamma 2,300; sa'an nan za a sâke tsarkake wuri mai tsarki." **15** Yayinda ni, Daniyel, nake duban wahayi ina kokari in fahimce shi, sai ga wani a gabana wanda ya yi kama da mutum. **16** Sai na ji muryar wani mutum daga Ulai tana cewa, "Jibra'ilu, fada wa wannan mutum ma'anar wahayin." **17** Da ya zo kusa da inda nake tsaye, na firgita na kuma fâdi rubda ciki. Ya ce da ni "Dan mutum, ka gane da cewa wannan wahayi yana magana ne a kan kwanakin karshe." **18** Yayinda yake magana da ni, barci mai nauyi ya kwashe ni, da nake kwance rubda ciki. Sai ya taba ni ya kuma tashe ni tsaye. **19** Sai ya ce, "Zan fada maka abin da zai faru a lokacin fushi, saboda wahayin yana magana ne a kan lokacin da aka kayyade na karshe. **20** Rago mai kahoni biyu da ka gani, yana a madadin sarakunan Medes da Farisa ne. **21** Bunsurun kuwa sarkin Girka ne, kuma babban kahon da yake tsakanin idanunsa, sarki na farko ne. **22** Kahoni hudu da suka maya warinan da ya karye yana a madadin masarautu hudu da za su tashi daga cikin al'ummarsa amma ba za su sami irin ikonsa ba. **23** "Can wajen karshe mulkinsu, sa'ad da muguntarsu ta kai intaha, wani mugun sarki mai rashin hankali, uban makirci, zai fito. **24** Zai yi karfi kwarai da gaske, amma ba da ikonsa ba. Zai jawo mummunar hallakarwa kuma zai yi nasara a duk abin da ya sa gaba. Zai hallakar da majiya karfi da kuma tsarkaka. **25** Zai sa yaudara ta kara yin yawa, zai daukaka kansa. Sa'ad da suke ji sun sami mafaka, zai hallaka mutane da yawa sa'an nan kuma yâ fara gâba da Sarkin sarakuna. Duk da haka za a hallaka shi, amma ba da ikon mutum ba. **26** "Wahayin nan na safiya da yamma da aka nuna maka gaskiya ne, amma ka boye wahayin, gama ya shafi nan gaba mai tsawo ne." **27** Ni, Daniyel, na gaji matu'ka na kuma yi rashin lafiya na kwanaki masu yawa. Sa'an nan sai na tashi na ci gaba da hidimar sarki. Wahayin ya shige mini duhu, ya fi karfin fahimtata.

9 A shekara ta fari da mulkin Dariyus dan Zerzes (wanda yake Bamediye), wanda aka mai da shi sarki a masarautar Babiloniyawa **2** a shekara ta farko ta

mulkinsa, ni, Daniyel na gane daga cikin littatafafai, bisa ga maganar Ubangiji da aka fada wa annabi Irmiya, cewa zaman Urushalima kango zai kai shekara saba'in. **3** Sai na juya wurin Ubangiji Allah na roke shi ta wurin addu'a da koke-koke, cikin azumi, ina saye da tsummoki, na kuma zauna a cikin toka. **4** Na yi addu'a ga Ubangiji Allahna na furta laifina. "Ya Ubangiji, mai alfarma da kuma Allah mai banrazana, wanda yake cika alkawarinsa na kauna ga duk wanda ya kaunace shi ya kuma kiyaye dokokinsa, **5** mun yi zunubi muka kuma yi ba daidai ba. Mu mugaye ne da kuma'yan tawaye; mun juya wa umarninka da shari'unka baya. **6** Ba mu saurari bayinka annabawa ba, wadanda suka yi magana a sunanka ga sarakunanmu da masu mulkinmu da iyayenmu, da kuma dukan mutanen kasa. **7** "Ubangiji, kai mai adalci ne, amma a yau kunya ta rufe mu, mutanen Yahuda da mutanen Urushalima da na dukan Isra'il, wadanda suke kusa da kuma nesa, a dukan kasashen da ka warwatsa mu saboda rashin amincinmu a gare ka. **8** Ya Ubangiji, mu da sarakunanmu, da masu mulkinmu da iyayenmu kunya ta rufe mu saboda mun yi maka zunubi. **9** Ubangiji Allahnmu mai jinkai ne, mai gafartawa ne kuma, ko da yake mun yi masa tawaye; **10** ba mu yi biyayya ga Ubangiji Allahnmu ba, ba mu kuma kiyaye shari'unsa da ya ba mu ta wuri bayinsa annabawa ba. **11** Dukan Isra'il sun karya dokokinka suka kuma juya maka baya, sun ki yi maka biyayya. "Saboda haka la'anoni da rantsuwar hukunce-hukuncen da suke a rubuce a cikin Dokar Musa, bawan Allah, sun kama mu domin mun yi maka zunubi. **12** Ka cika kalmomin da ka yi a kanmu da kuma a kan masu mulkinmu ta wurin kowo mana babban bala'i. A duniya duka ba a taba yin wani abu kamar yadda aka yi wa Urushalima ba. **13** Kamar yadda yake a rubuce cikin Dokar Musa, dukan wannan bala'i ya sauko a kanmu, duk da haka ba mu nemi tagomashin Ubangiji Allahnmu ta wurin barin aikatawa zunubanmu, mu kuma mai da hankali a kan gaskiyarka ba. **14** Ubangiji bai yi wata-wata wajen kowo mana bala'i ba, domin Ubangiji Allahnmu mai adalci ne a cikin dukan abin da yake yi; duk da haka ba mu yi masa biyayya ba. **15** "Yanzu, ya Ubangiji Allahnmu, wanda ya fito da mutanensa daga Masar ta hannu mai karfi wanda kuma ya yi wa kansa sunan da ya dawwama har yâ zuwa yau, mun yi zunubi, mun yi abin da ba daidai ba. **16** Ya Ubangiji, ta wurin kiyaye dukan ayyukanka na adalci, ka huce daga fushinka

da hukuncinka da ka yi a kan Urushalima, birninka, tudunka mai tsarki. Zunubinmu da laifofin iyayenmu sun mai da Urushalima da kuma mutanenka abin ba'a ga dukan wadanda suke kewaye da mu. 17 "Yanzu, ya Allahnmu, ka ji addu'o'i da koke-koken bayinka. Saboda sunanka, ya Ubangiji, ka duba da rahama wurinka mai tsarki da ya zama kango. 18 Ka kasa kunne, ya Allah, ka kuma ji; ka bude idanunka ka kuma ga yadda birninka ya zama kango, birnin da yake dauke da Sunanka. Ba cewa muna rokonka saboda mu masu adalci ba ne, amma saboda girman jinkanka. 19 Ya Ubangiji, ka saurara! Ya Ubangiji ka gafarta! Ya Ubangiji, ka ji ka kuma yi wani abu! Saboda sunanka, ya Allahna, kada ka yi jinkiri, domin da sunanka ake kiran birninka da jama'arka." 20 Yayinda da nake magana da addu'a, ina furta zunubina da zunubin mutanena Isra'il ina miika koke-kokena ga Ubangiji Allahna saboda tudunsa mai tsarki, 21 yayinda nake cikin addu'a, sai Jibra'ilu, mutumin nan da na gani a wahayin da ya wuce, ya zo wurina gaggaouce wajen lokacin yin hadaya ta yamma. 22 Ya umarce ni ya kuma ce mini, "Daniyal, yanzu na zo domin in ba ka hikima da ganewa. 23 Da zarar ka fara addu'a, an amsa, wadda na zo in fada maka, gama ana kaunar ka sosai. Saboda haka, ka yi lura da sakon ka kuma fahimci wahayin. 24 "An kayyade wa jama'arka da tsattsarkan birninka shekara dari hudu da tasa'in domin a kawo karshen laifi da zunubi, domin a yi kafarar laifi, sa'an nan a shigo da adalci madawwami, a rufe wahayi da annabci, a tsarkake haikali. 25 "Sai ka sani ka kuma fahimci wannan; Tun daga sa'ad da aka kafa doka don a maido a kuma sâke gina Urushalima har sai Shafaffen nan, mai mulki, ya zo, za a yi shekara arba'in da tara, da shekara dari hudu da talatin da hudu. Za a sâke gina ta a yi mata tituna da mafaka. 26 Bayan shekara dari hudu da talatin da hudu, za a datse Shafaffen nan zai kuma kasance ba shi da kome. Mutanen mai mulkin za su zo su hallaka birnin da kuma wuri mai tsarki. Karshen zai zo kamar rigiyawa. Yaki zai ci gaba har karshe, a kuma hallakar kamar yadda aka kaddara. 27 Zai tabbatar da alkawari da mutane masu yawa har na shekara bakwai. A tsakiyar bakwai din nan daya zai kawo karshen duk wata hadaya da baiko. Kuma a kusurwar haikali zai sa abin kyama mai kawo hallaka, har sai karshen da aka kaddara ya auko wa wanda ya sa abin kyama."

10 A shekara ta uku ta Sairus sarkin Farisa, sai aka ba wa Daniyal (wanda ake kira Belteshazar) wahayi. Sakon kuwa gaskiya ce wadda take tattare da babban yaki. Fahimtar sakon ya zo masa a cikin wahayi. 2 A wannan lokaci ni Daniyal na yi makoki har na sati uku. 3 Ban ci abinci mai kyau ba; ba nama ko ruwa inabin da ya shiga bakina; kuma ba na amfani da man shafawa gaba daya har sai da sati nan uku suka wuce. 4 A rana ta ashirin da hudu ga watan farko, a sa'ad da nake tsaye a bakin babban kogi, Tigris, 5 na daga kaina na duba sai ga wani mutum tsaye sanye da rigar lilin, ya yi damara da zinariya zalla daga Ufaz kewaye da fugunsa. 6 Jikinsa kamar lu'ulu'u yake, fuskarsa kuma kamar walkiya, idanunsa kamar harshen wuta, hannuwansa da kafafunsa kamar gogaggyiar tagulla, muryarsa kuma kamar amon babban taron jama'a. 7 Ni, Daniyal, kadai ne na ga wahayin; mutanen da suke tare da ni ba su gani ba, amma wata irin babbar razana ta auko musu har suka gudu suka buya. 8 Sai aka bar ni ni kadai, ina juyayi wannan babban wahayi, ba ni da sauran karfi, fuskata ta yamutse kuma ba ni da sauran karfi. 9 Sai na ji yana magana, da ina sauraronsa, sai na shiga barci mai nauyi, na kuwa fâsi rubda ciki. 10 Sai hannu ya taba ni ya sa makyarkyata a hannuna da kafafuna. 11 Sai ya ce, "Daniyal, kai ne wanda ake kauna sosai, ka yi lura da kyau game da kalmomin da zan yi maka magana a kansu, ka tashi yanzu, gama an aiko ni a gare ka." Sa'ad da ya fada mini haka, sai na tashi a tsaye ina rawan jiki. 12 Sai ya ci gaba da cewa, "Kada ka ji tsoro, Daniyal. Gama tun daga ran da ka fara sa zuciya ga neman ganewa, ka kuma faskantar da kanka a gabon Allahnka, an ji addu'arka, amsar addu'arka ce ta kawo ni. 13 Amma mai mulkin masarautar Farisa ya tsare ni har kwana ashirin da daya. Sai da Mika'ilu, daya daga cikin manya shugabanni, ya zo ya taimake ni, saboda an tsare ni a can tare da sarkin Farisa. 14 Yanzu na zo domin in bayyana maka abin da zai faru da mutanenka nan gaba, gama wahayin ya shafi lokacin da bai riga ya zo ba ne." 15 Yayinda yake fadin mini haka, sai na sunkuyar da kaina kasa shiru, ba magana. 16 Sai wani wanda ya yi kama da mutum ya taba lebunana, na kuma bude bakina sai na fara magana. Na ce wa wannan da yake tsaye a gabana, "Na cika da azaba saboda wannan wahayi, ranga yâ dade, ina kuma neman taimako. 17 Yaya ni bawanka zan iya magana da kai, ranga yâ dade? Karfina ya kare

kuma ina numfashi da kyar.” 18 Har yanzu wannan wanda yana kama da mutum ya taña ni ya kuma ba ni karfi. 19 Ya kuma ce, “Kada ka ji tsoro, ya kai mutumin da ake fahariya, salama a gare ka! Ka karfafa yanzu; ka yi karfin hali.” Sa’ad da ya yi magana da ni, sai na samu karfi na ce, “Ka yi magana ranka yā dade, tun da yake ka sa na sami karfi.” 20 Sai ya ce mini, “Ka san abin da ya kawo ni gare ka? Ba da jimawa ba zan koma in yi yakī da mai mulkin Farisa, kuma idan na tafi, mai mulkin Hellenawa zai taso; 21 amma da farko zan fada maka abin da aka rubuta a cikin Littafin Gaskiya (Babu wanda ya taimake ni yakī da wadannan sai dai Mika’ilu, sarkinku.

11 A shekara ta fari ta Dariyus mutumin Mede, na dauki matsayina domin in goyi bayan kuma kāre shi.) 2 “Yanzu dai, zan fada maka gaskiya. Sarakuna uku za su taso a Farisa, sa’an nan kuma na hudu, wanda zai fi dukansu dukiya. Sa’ad da zai sami iko saboda dukiyarsa, zai zuga dukan kowane mutum yā yi gāba da masarautar Girka. 3 Sa’an nan wani babban sarki zai bayyana, wanda zai yi mulki da babban iko yā kuma yi abin da ya ga dama. 4 Bayan da ya bayyana, daularsa za tā wargaje za a rarraba ta zuwa kusurwoyi hudu na duniya, a ba wadansu wadanda ba zuriyarsa ba, ba kuwa za su yi mulki da iko kamar yadda ya yi ba, gama za a tumbuki daularsa a kuma ba wa wadansu. 5 “Sai sarki Kudu zai yi karfi kwarai, amma daya daga cikin komandodinsa zai yi karfi fiye da shi, zai kuma yi mulki masarautarsa da iko mai girma. 6 Bayan’yan shekaru, za su hada kai. Diyar sarkin Kudu za tā je wurin sarkin Arewa ta sada zumunci, amma ba za tā riķe iko ba, shi kuwa da ikonsa ba za su dade ba. A wadannan kwanaki za a bashe ta, da ita da masu rakiyarta da kuma mahaifinta da kuma wanda ya goyi bayanta. 7 “Wani daga cikin zuriyarta zai taso yā dauki matsayinta. Zai kai wa sojojin sarkin Arewa hari yā kuma shiga kagararsa; zai yi yakī da su yā kuma yi nasara. 8 Zai kwace allolinsu, siffofinsu na karfe da kuma kaya masu daraja na azurfa da na zinariya a kuma kai su Masar. Zai yi’yan shekaru bai kai wa sarkin Arewa yakī ba. 9 Sa’an nan sarkin Arewa zai kai wa sarkin Kudu hari, amma zai janye, yā koma kasarsa. 10 ‘Ya’yansa maza za su yi shirin yakī za su kuma tattara babbar rundunar sojoji, wadanda za su yi ta mamayewa kamar rigyawar da ba iya tarewa, kuma za su kai yaķin har kagararsa. 11 “Sa’an nan sai sarkin Kudu zai kama hanya da fushi zuwa yakī

da sarkin Arewa, wanda zai tattara babbar rundunar yakī, amma za a ci shi da yakī. 12 Sa’ad da zai kawar da rundunar, sarkin Kudu zai cika da girman kai zai kuma kashe mutane dubbai, duk da haka ba zai kasance mai nasara ba. 13 Sarki Arewa kuma zai kara tara babbar rundunar soja, wadda ta fi ta dā girma; bayan wadansu shekaru kuma, zai tafi yakī da babbar rundunar mayaka cike da kayan yakī. 14 “A wadannan lokutan mutane da yawa za su tashi gāba da sarkin Kudu. Amma wadansu’yan kama-karya za su taso daga jama’arka da niyya su cika abin da wahayin ya ce, amma za a fatattake su. 15 Sa’an nan sarkin arewa zai zo ya gina mahaurai a jikin katagar birni don yā ci birnin da yakī. Sojojin nan na Kudu kuwa ba za su iya tsayawa ba, ko zabaōbun jarumawansu ma, gama za su rasa karfin tsayawa. 16 Wanda ya kai harin zai yi yadda ya ga dama, ba wanda zai iya ja da shi. Zai kafa kansa a Kyakkyawar Kasa zai kuma sami ikon da zai hallaka ta. 17 Zai yunkura yā zo da karfin dukan masarautarsa zai kuma nemi hadinkan sarkin Kudu. Zai kuma ba shi diyarsa yā aura don yā lalatar da mulkin, amma shirinsa ba zai yi nasara ba ko yā taimake shi ba. 18 Sa’an nan zai mai da hankalinsa zuwa kasashe a bakin kogi, zai kuma kama da yawansu, amma wani komanda zai kawo karshen fadin ransa, zai kuma sa fadin ransa yā koma masa. 19 Bayan wannan, zai juya ga kagarar kasarsa, amma zai yi tuntube yā fādi, ba kuwa za a kara ganinsa ba. 20 “Magājinsa zai aiki mai karfar haraji don darajar masarautarsa. Amma ba da dadewa ba za a hallaka shi, duk da haka ba da fushi ko cikin yakī ba. 21 “Magājin wannan sarki zai zama wani mutumin banza wanda ma bai fito daga gidan sarauta ba. Zai taso ba zato ba tsammani, yā kwace sarautar ta hanyar zamba. 22 Sa’an nan zai shafe mayaka masu yawa a gabansa; zai hallaka har da wadanda suke mulki na alkawari. 23 Bayan kulla yarjejeniya da shi, zai yi zamba cikin aminci, kuma zai sami damar hawan mulki da goyon bayan mutane kadan. 24 Sa’ad da yankuna mafi arziki suke ji kome lafiya yake, zai kai musu hari kuma Zai aikata abin da kakanninsa ba su taħa yi ba. Zai rarraba abin da aka kwaso daga yakī, da ganima, da dukiya ga dukan mabiyansa. Zai kuma yi shiri yā kai wa mafaka hari, amma na dan lokaci ne kawai. 25 “Tare da babbar rundunar mayaka zai yi karfin hali yā far wa sarkin Kudu da yakī. Sarkin kudu zai hada babbar rundunar soja mai karfi don yakīn, amma ba zai iya karo da shi

ba, domin za a shirya masa makarkashiya. **26** Wadanda suke ci daga tanadin sarki za su yi kókari su hallaka shi; za a share mayákansa, kuma za a kashe mutane masu yawa a yákin. **27** Sarakunan nan biyu sun sa mugunta a ransu. Za su zauna a tebur guda su yi ta shara wa junia karya, amma a banza, gama lokacín da aka káyyade bai yi ba tukuna. **28** “Sarkin Arewa zai koma kasarsa da dukiya mai girma, amma zuciyarsa za tă yi gába da tsattsarkan alkawari. Zai dauki matakí a kan wannan abu sa'an nan yă koma kasarsa. **29** “A káyyadadden lokaci zai sâke kai wa Kudu hari, amma a wannan karo abin da zai faru zai sha bamban daga abin da ya faru can baya. **30** Jiragen ruwa yammancin bakin teku za su yi gába da shi, zuciyarsa kuwa za tă yi sanyi. Sa'an nan zai juya ya huce haushinsa a kan tsattsarkan alkawari. Zai komo yă nuna jinkai ga wadanda suka juya wa tsattsarkan alkawari baya. **31** “Mayákansa za su taso su kazantar da kagaran haikali za su kuma kawar da hadaya ta kullum. Sa'an nan za su kafa abin bankyama da yake lalatarwa. **32** Ta wurin dasin baki zai gurbata wadannan da suka karya alkawari, amma mutanen da suka san Allahnsu za su yi tsayin daka su yi jayayya da shi. **33** “Wadanda suke da hikima za su wayar da kan mutane da yawa, duk da haka za a kashe su da takobi, wadansu da wuta, a washe wadansu a kai su bauta. **34** Sa'ad da suka fâdi, za su sami dan taimako, mutane da yawa za su hada kai da su, amma da munafunci. **35** Wadansu masu hikima za su yi tuntube, don a tsabtacce su, a tsarkake su, su yi tsab, har matukar da aka káyyade ta yi. **36** “Sarkin zai yi abin da ya ga dama. Zai daukaka yă kuma girmama kansa gaba da kowane allah zai kuma fada munanan abubuwa a kan Allahn alloli. Zai yi nasara har sai lokacín hukunci ya cika, gama abin da aka káddara zai cika. **37** Ba zai kula da alloli iyayensa ba ko wanda mata suke sha'awa, balle ma yă ga darajar wani allah, amma zai daukaka kansa gaba da su duka. **38** A maimakonsu, zai daukaka allahn kagarai; allahn da kakanninsa ba su ko sani ba, shi ne zai mika masa zinariya, da azurfa, da duwatsu masu daraja, da abubuwa masu tsada. **39** Zai kai wa kagarai mafi karfi hari da taimakon bakon allah zai kuma girmama wadanda suka yarda da shi zai ba su girma, ya kuma shugabantar da su a kan mutane da yawa, zai raba musu kasa ta zama ladansu. **40** “A lokaci karshe sarkin Kudu zai tasar masa da yáki, sarkin Arewa kuwa zai tunzura, yă tasar masa da kekunán

yáki da mahayan dawakai, da jiragen ruwa da yawa. Zai ratsa kasashe, yă ci su da yáki, yă wuce. **41** Zai kuma mamaye Kyakkyawa Kasa. Kasashe masu yawa za su fâdi, amma Edom, Mowab da kuma shugabannin Ammon za su kubuta daga hannunsa. **42** Zai fadada mulkinsa har zuwa kasashe masu yawa; Masar ma ba za tă tsira ba. **43** Zai mallaki dukiyoyi na zinariya, da na azurfa, da dukan abubuwa masu tsada na Masar. Zai kuma ci Libiyawa da Kush da yáki. **44** Amma labari daga gabas da arewa za su firgita shi, shi kuwa zai ci gaba da yin yáki da zafi, yă karkashe mutane da yawa, yă shafe su. **45** Zai kafa tentin mulkinsa tsakanin tekunán da suke a kyakkyawan tsauni mai tsarki. Duk da haka zai zo ga karshensa, kuma babu wanda zai taimake shi.

12 “A wannan lokaci Mika'ilu, babban mai mulki wanda yake kâre mutanenka, zai tashi. Za a yi lokacín matsanancyar wahala wanda ba a taba yi tun farkon kasashe har zuwa yanzu. Amma a lokacín da mutanenka, kowane mutum wanda aka sami sunansa a rubuce a cikin littafin, za a cece shi. **2** Dumbun mutanen da suka yi barci cikin turbayar duniya za su farka, wadansu zuwa ga rai madawwami, wadansu zuwa ga madawwamiyar kunya da kuma madawwamin kaskanci. **3** Wadanda suke da hikima za su haskaka kamar hasken samaniya, wadanda kuma suka jagoranci wadansu da yawa zuwa adalci, za su zama kamar taurari har abada abadin. **4** Amma kai, Daniyel, ka rufe zancen nan ka kuma like kalmomin littafin nan har sai karshe. Mutane da yawa za su yi ta kai komo don neman sani.” **5** Sa'an nan ni, Daniyel, na duba, a gabana kuwa ga wadansu mutum biyu tsaye, daya a wannan hayen kogi daya kuma a ketaren kogin. **6** Dayansu ya ce wa mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, “Har yaushe wadannan abubuwan banmamakin za su cika?” **7** Mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, ya daga hannun damansa da kuma na hagunsa sama, sai na ji yana rantsuwa da wannan da yake raye har abada, yana cewa, “Zai kasance na dan lokaci, lokuta da rabin lokaci. Za a kammala wadannan abubuwa, sa'ad da aka gama ragargaje ikon tsarkakan mutane.” **8** Na kuma ji, amma ban fahimta ba. Don haka sai na yi tambaya, “Ranka yă dade, mene ne karshen wadannan abubuwa?” **9** Sai ya amsa ya ce, “Ka kama hanyarka, Daniyel, domin a rufe kalmomin aka kuma like su

har sai karshen lokaci. **10** Za a tsarkake mutane da yawa, za a maishe su marasa aibi a kuma tace su; amma mugaye za su ci gaba da mugunta. Babu wani mugun da zai fahimta, amma wadanda za su zama masu hikima za su fahimta. **11** “Daga lokacin da za a hana mīka hadayar konawa ta yau da kullum, a kuma kafa abin bankyama, wanda yake lalatarwa, za a yi kwana 1,290. **12** Mai albarka ne wanda ya jira har yā zuwa karshen kwanakin nan 1,335. **13** “Gare ka dai, ka yi tafiyarka har zuwa karshe. Za ka huta, sa'an nan a karshen kwanaki za ka tashi don karbi sashen gadon da aka ba ka.”

Hosiya

1 Maganar Ubangiji da ta zo wa Hosiya dan Beyeri a zamanin mulkin Uzziya, Yotam, Ahaz da Hezekiya, sarakunan Yahuda, da zamanin mulkin Yerobowam dan Yowash sarkin Isra'ila. 2 Sa'ad da Ubangiji ya fara magana ta wurin Hosiya, Ubangiji ya ce masa, "Ka tafi, ka auro wa kanka mazinaciya da'ya'yan da aka haifa ta hanyar rashin aminci, domin kasar tana da laifin mummunan zina ta wurin rabuwa da Ubangiji." 3 Saboda haka sai ya auri Gomer'yar Dibilayim, ta kuwa yi ciki ta haifi da namiji. 4 Sai Ubangiji ya ce wa Hosiya, "Ka ba shi suna Yezireyel, domin ba da dadewa ba zan hukunta gidan Yehu saboda kisan da aka yi a Yezireyel, zan kuma kawo karshen mulkin Isra'ila. 5 A wannan rana zan karye karfin Isra'ila a Kwarin Yezireyel." 6 Gomer ta sâke dauki ciki ta kuma haifi'ya mace. Sai Ubangiji ya ce wa Hosiya, "Ka ba ta suna, Lo-Ruhama, gama ba zan kara numa wa gidan Isra'ila kauna ba, har da zan gafarta musu. 7 Duk da haka zan nuna kauna ga gidan Yahuda; zan kuma cece su, ba da baka, takobi ko yaki ba, ko ta wurin dawakai, ko masu hawan dawakai ba, sai ko ta wurin Ubangiji Allahnsu." 8 Bayan ta yaye Lo-Ruhama, sai Gomer ta sâke haifi wani da namiji. 9 Sai Ubangiji ya ce, "Ka ba shi suna Lo-Ammi, gama ku ba mutanena ba ne, ni kuma ba Allahnku ba ne. 10 "Duk da haka Isra'ilawa za su zama kamar yashi a bakin teku, da ba za a iya aunawa ko a firga ba. A inda aka ce musu, 'Ku ba mutanena ba ne,' za a kira su 'ya'yan Allah mai rai.' 11 Mutanen Yahuda da mutanen Isra'ila za su sâke hadu su zama daya, za su kuma nadâ shugaba guda su kuma fita daga kasar, gama ranar za tâ zama mai girma wa Yezireyel.

2 "Ka ce da'yan'uwanka maza, 'Mutanena,' ka kuma ce da'yan'uwanka mata, 'Kaunatacciyata.' 2 "Ka tsawata wa mahaifiyarka, ka tsawata mata, gama ita ba matata ba ce, ni kuma ba mijinta ba ne. Ku roke ta tâ daina karuwancinta da kuma rashin aminci a tsakanin nononta. 3 In ba haka ba zai tube ta tsirara in bar ta kamar yadda take a ranar da aka haife ta; zan sa ta zama kamar hamada, in mayar da ita busasshiyar kasar, in kashe ta da kishirwa. 4 Ba zan nuna wa'ya'yanta kaunata ba, domin su'ya'yan zina ne. 5 Mahaifiyarsu ta yi rashin aminci ta kuma dauki cikinsu ta wurin yi abin kunya. Ta ce, 'Zan bi kwartayena, wadanda suke ba ni abinci da ruwa,

ulu nawa da lilina, mai nawa da kuma abin sha na.' 6 Saboda haka zai tare hanyarta da kaya; zan yi mata katanga don kada tâ sami hanya. 7 Za tâ bi kwartayenta amma ba za tâ kama su ba; za tâ neme su amma ba za tâ same su ba. Sa'an nan za tâ ce, 'Zan koma ga mijina na fari, gama dâ ya fi mini yadda nake a yanzu.' 8 Ba ta yarda cewa ni ne wanda ya ba ta hatsi, sabon ruwan inabi da mai ba, wanda ya jibge mata azurfa da zinariya, wadanda suka yi amfani wa Ba'al ba. 9 "Saboda haka zan kwace hatsina sa'ad da ya nuna, da sabon ruwan inabina sa'ad da ya kosa. Zan karbe ulu nawa da lilina, da take niyya ta rufe tsiraicinta. 10 Saboda haka yanzu zan bude tsiraicinta a idanun kwartayenta; ba wani da zai kwace ta daga hannuwana. 11 Zan tsayar da dukan bukukkuwarta, bukukkuwarta na shekara-shekara, da kuma kiyaye bikin Sababbin Wata nata, kwanakin Asabbacinta, dukan kayyadaddun bukukkuwarta. 12 Zan lalatar da inabinta da kuma itatuwan faurenta, wadanda take cewa su ne abin da kwartayenta suka biya; zan mayar da su kurmi, namun jeji kuwa za su ci su. 13 Zan hukunta ta saboda kwanakin da ta kone turare wa Ba'al; ta yi wa kanta ado da zobai da duwatsu masu daraja, ta bi kwartayenta, amma ta manta da ni," in ji Ubangiji. 14 "Saboda haka yanzu zan rarrashe ta; zan bishe ta zuwa hamada in kuma yi mata magana a hankali. 15 A can zan mayar mata da gonakin inabinta, zan kuma sa Kwarin Akor yâ zama kofar bege. A can za tâ rera kamar a kwanakin kuruciyarta, kamar a lokacin da ta fita daga Masar. 16 "A waccan rana," in ji Ubangiji, "za ki ce da ni 'mijina'; ba za ki kara ce ni 'maigidana' ba. 17 Zan cire sunayen Ba'al daga lebunanta; ba za a kara kira sunayensu ba. 18 A waccan rana zan yi alkawari domininsu da namun jeji da kuma tsuntsayen sararin sama da dukan halittu masu rarrafe a kasa. Baka da takobi da yaki zan sa su fare a kasar, domin duk su zauna lafiya. 19 Zan daura aure da ke har abada; zan daura aure da yake cikin adalci da gaskiya, cikin kauna da jinkai. 20 Zan daura aure da yake cikin aminci za ki kuwa yarda cewa ni ne Ubangiji. 21 "A waccan rana zan amsa," in ji Ubangiji, "zan amsa wa sararin sama, za su kuwa amsa wa kasa; 22 kasa kuma za tâ amsa wa hatsi, sabon ruwan inabi da kuma mai, su kuma za su amsa wa Yezireyel. 23 Zan dasa ta wa kaina a kasar; zan shuka kaunata ga wanda na ce 'Ba kaunatacciyata ba.' Zan fada wa wadanda a

ce ‘Ba mutanena ba,’ ‘Ku mutanena ne’; za su kuwa ce, ‘Kai ne Allahna.’”

3 Ubangiji ya ce mini, “Ka tafi, ka sâke nuna wa matarka kauna, ko da yake wani yana son ta, ita kuma mazinaciya ce. Ka kaunace ta yadda Ubangiji yake kaunar Isra’ilawa, ko da yake sun juya ga wadansu alloli suna kuma kauna wainar zabibi mai tsarki.”

2 Ta haka na saye ta da shekel goma sha biyar na azurfa da kuma wajen buhu na sha’ir. **3** Sai na fada mata, “Za ki zauna tare da ni kwanaki masu yawa; kada ki yi karuwanci ko ki yi abuta da wani namiji, ni kuwa zan zauna tare da ke.” **4** Gama Isra’ilawa za su yi kwanaki masu yawa ba tare da sarki ko shugaba ba, babu hadaya ko kebaabun duwatsu, babu efod ko gunki. **5** Daga bayo Isra’ilawa za su dawo su nemi Ubangiji Allahnsu da kuma Dawuda sarkinsu. Za su je da rawan jiki wajen Ubangiji da kuma ga albarkunsa a kwanakin karshe.

4 Kuji maganar Ubangiji, ku Isra’ilawa, gama Ubangiji yana da tuhumar da zai kawo a kan ku wadanda suke zama a kasar. “Babu aminci, babu kauna, babu yarda da Allah a cikin kasar. **2** Akwai la’ana ce kawai, yin karya da kisa, yin sata da zina; sun wuce gona da iri, kisankai a kan kisankai. **3** Saboda wannan kasar tana makoki, kuma dukan wadanda suke zama a cikinta sun lalace; namun jeji da tsuntsayen sararin sama da kuma kifin teku suna mutuwa. **4** “Amma kada wani mutum yâ kawo tuhuma, kada wani mutum yâ zargi wani, gama mutanenka suna kama da wadanda suke kawo tuhume-tuhume a kan firist ne. **5** Kuna tuntube dare da rana, annabawa ma suna tuntube tare da ku. Saboda haka zan hallaka mahaifiyarku, **6** mutanena suna hallaka saboda jahilci. “Domin kun ki neman sani, ni ma na ki ku a matsayin firistocina; domin kun kyale dokar Allahnsu, ni ma zan kyale’ya’yanku. **7** Yawan karuwar firistoci, haka suke yawan zunubi a kaina; sun yi musaya ‘Daukakarsu da wani abin kunya. **8** Suna ciyar da kansu a kan zunuban mutanena suna kuma hadamar muguntarsu. **9** Zai kuwa zama, kamar yadda mutane suke, haka firistoci suke. Zan hukunta dukansu saboda al’amuransu in kuma sâka musu saboda ayyukansu. **10** “Za su ci amma ba za su koshi ba; za su shiga karuwanci amma ba za su karu ba, gama sun rabu da Ubangiji don su ba da kansu **11** ga karuwanci, ga tsoho da kuma sabon ruwan inabi, wadanda suke dauke ganewar mutanena. **12**

Sun nemi shawarar gunkin da aka yi da itace suka kuwa sami amsa daga sanda. Halin karuwanci yakán bâd da su; sun yi rashin aminci ga Allahnsu. **13** Suna miâ hadaya a kan kwankolin duwatsu suna kuma kone hadayu a kan tuddai, a karkashin itatuwa oak, aduruku da katambiri, inda inuwa take da dadi. Saboda haka’ya’yanku mata suka juya wa karuwanci surukanku mata kuma suka shiga yin zina. **14** “Ba zan hukunta’ya’yanku mata sa’ad da suka juya ga yin karuwanci ba, balle surukanku mata, sa’ad da suka yi zina, gama mazan da kansu suna ma’amala da karuwai suna kuma miâ hadaya tare da karuwai na masujada, mutane marasa ganewa za su lalace! **15** “Ko da yake kun yi zina, ya Isra’ila, kada Yahuda ya yi laifi. “Kada ku tafi Gilgal; kada ku haura zuwa Bet-Awen. Kuma kada ku rantse cewa, ‘Muddin Ubangiji yana a raye!’ **16** Isra’ilawa masu taurinkai ne, kamar karsana mai taurinkai. Yaya Ubangiji zai iya kiwonsu kamar tumaki a makiyaya mai danyar ciyawa? **17** Efraim ya hada kai da gumaka; ku kyale shi kurum! **18** Ko ma sa’ad da abin shansu ya kare, sai suka ci gaba da karuwancinsu; masu mulkinsu suna kaunar abin kunya. **19** Guguwa za tâ share su, hadayunsu kuma za su jawo musu abin kunya.

5 “Ku ji wannan, ku firistoci! Ku kasa kunne, ku Isra’ilawa! Ku saurara, ya ku gidan sarauta! Wannan hukunci yana a kanku, kun zama tarko a Mizfa, ragar da aka shimpida a kan Tabor. **2** ‘Yan tawaye sun yi zurfi cikin kisan gilla. Zan hore su duka. **3** Na san Efraim kaf; Isra’ila ba a boye take a gare ni ba. Efraim, yanzu ka juya ka shiga karuwanci; Isra’ila ta lalace. **4** “Ayyukansu ba su ba su dama su koma ga Allahnsu ba. Halin karuwanci yana cikin zuciyarsu; ba su yarda da Ubangiji ba. **5** Girmankan Isra’ila yana ba da shaida a kansu; Isra’ilawa, har ma Efraim, sun yi tuntube a cikin zunubinsu; Yahuda ma ya yi tuntube tare da su. **6** Sa’ad da suka tafi tare da garkunan shanu, tumaki da awakinsu don su nemí Ubangiji, ba za su same shi ba; ya janye kansa daga gare su. **7** Su marasa aminci ne ga Ubangiji; suna haihuwar shegu. Yanzu bukukkuwar Sabon Watansu za su cinye su da gonakinsu. **8** “Amon kakaki a Gibeya, kaho a Rama. Ku yi kirarin yaki a Bet-Awen; ku ja gaba, ya Benyamin. **9** Efraim za tâ zama kango a ranar hukunci. A cikin kabilan Isra’ila na yi shelar abin da yake tabbatacce. **10** Shugabannin Yahuda suna kamar wadanda suke matsar da duwatsun shaidar da aka sa a kan iyaka ne.

Zan zubo musu da fushina a kansu kamar rigyawar ruwa. 11 An danne Efraim, an murkushe ta a shari'a ta kudura ga bin gumaka. 12 Na zama kamarasu ga Efraim, kamar ruba ga mutanen Yahuda. 13 "Sa'ad da Efraim ya ga ciwonsa, Yahuda kuwa miyakunta, sai Efraim ya juya ga Assuriya, ya aika wurin babban sarki don neman taimako. Amma bai iya warkar da kai ba, bai iya warkar da miyakunka ba. 14 Gama zan zama kamar zaki ga Efraim, kamar babban zaki ga Yahuda. Zan yage su kucu-kucu in tafi; zan kwashe su, ba wanda zai kubutar da su. 15 Sa'an nan zan koma wurina sai sun yarda da laifinsu. Za su kuma nemi fuskata; cikin azabansu za su nace da nemana."

6 "Ku zo, mu koma ga Ubangiji. Ya yayyage mu kucu kucu amma zai warkar da mu; ya ji mana ciwo amma zai daure mana miyakunmu. 2 Bayan kwana biyu zai rayar da mu, a rana ta uku zai tashe mu, don mu rayu a gabansa. 3 Bari mu yarda da Ubangiji; bari mu nace gaba don mu yarda da shi. Muddin rana tana fitowa, zai bayyana; zai zo mana kamar ruwan bazara, kamar ruwan saman farko da yake jike kasa." 4 "Me zan yi da kai Efraim? Me zan yi da kai Yahuda? Kaunarku tana kamar hazon safiya, kamar rabar safiya da takan bace. 5 Saboda haka na yayyaga ku kucu-kucu tare da annabawana, na kashe ku da kalmomin bakina; hukuntaina sun haskaka kamar walshiya a kanku. 6 Gama jinkai nake bukata, ba hadaya ba, ku kuma san Allah a maimakon hadayun konawa. 7 Kamar Adamu, sun tā da alkawari, sun yi mini rashin aminci a can. 8 Gileyad birni ce ta mugayen mutane, da tabon alamun jini. 9 Kamar yadda mafasa sukan yi fakon mutum, haka fungiyoyin fристoci suke; suna kisa a hanya zuwa Shekem, suna aikata laifofin bankunya. 10 Na ga wani abu mai bantsoro a gidan Isra'il. A can Efraim ya miška wuya ga karuwanci Isra'il kuma ta kazantu. 11 "Ku kuma, ya mutanen Yahuda, na shirya muku ranar girbi. "A duk sa'ad da zan mayar da dukiya wa mutanena,

7 a duka sa'ad da zan warkar da Isra'il, zunuban Efraim za su tonu za a kuma bayyana laifofin Samariya. Suna rudu, barayi sukan fasa su shiga gidaje, yan fashi sukan yi fashi a tituna; 2 amma ba su gane cewa na tuna da dukan ayyukan muguntarsu ba. Zunubansu sun kewaye su; kullum suna a gabana. 3 "Suna faranta wa sarki zuciya da muguntarsu, shugabanni kuma da karairayinsu. 4 Dukansu mazinata ne suna kuna kamar matoya wadda mai gashin burodi

ba ya bukata yă tura mata wuta daga cuđe kulla har kumburinsa. 5 A ranar bikin sarkinmu shugabanni sukan bugu da ruwan inabi, yă yi cudanya da masu ba'a. 6 Zukatansu suna kamar matoya; sukan kusace shi da wayo. Muquwar aniyarsu takan yi ta ci dukun dare; da safe sai ta kuna kamar harshen wuta. 7 Dukansu suna da zafi kamar matoya; suna kashe masu mulkinsu. Dukan sarakunansu sukan fāfi, kuma babu waninsu da yake kira gare ni. 8 "Efraim yana cudanya da al'ummai; Efraim waina ne mai fāfi da ba a juye ba. 9 Baki sun tsotse karfinsa, amma bai gane ba. Gashi kansa ya cika da furfura, amma bai lura ba. 10 Girmankan Isra'il ya ba da shaida a kansa, amma duk da haka bai dawo ga Ubangiji Allahnsa ko yă neme shi ba. 11 "Efraim yana kama da kurciya, marar wayo, marar hankali, yanzu yana kira ga Masar, yanzu yana juyewa ga Assuriya. 12 Sa'ad da suka tafi, zan jefa ragata a kansu; zai janye su kasa kamar tsuntsayen sararin sama. Sa'ad da na ji suna tafiya tare, zan kama su. 13 Kaitonsu, domin sun kauce daga gare ni! Hallaka za tā aukar musu, domin sun tayar mini! Na kudura in cece su amma suna fadfar karya a kaina. 14 Ba sa yin mini kuka da zuciyarsu amma suna ihu a kan gadajensu. Sukan taru wurin daya don hatsi da ruwan inabi amma su juya minni baya. 15 Na horar da su na kuma karfafa su, amma sun fulla mini makarkashiya. 16 Ba sa juya ga Mafi Daukaka; suna kama da tanķwararren baka. Za a kashe shugabanninsu da takobi saboda banzan maganganunsu. Saboda wannan za a wulačanta su a kasar Masar.

8 "Ka sa kakaki a lefunanka! Gaggafa tana a bisañ gidan Ubangiji domin mutane sun tā da alkawarina suka kuma tayar wa dokata. 2 Isra'il ta yi mini kuka, 'Ya Allahnu, mun yarda da kai!' 3 Amma Isra'il sun ki abin da yake mai kyau; abokin gāba zai fafare su. 4 Suna nada sarakuna, ba da izininba; sun zaba shugabanni ba da yardanta ba. Da azurfa da zinariya sun kera gumaka wa kansu wanda zai kai zuwa ga hallakarsu. 5 Ku zubar da gunkin marafinku, ya Samariya! Fushina yana kuna a kansu. Sai yaushe za su rabu da gumaka? 6 Su daga Isra'il ne! Wannan maraki, mai aikin hannu ne ya yi shi; gunki ne ba Allah ba. Za a farfashe shi kucu-kucu, waccan marakin Samariya. 7 "Gama sun shuka iska don haka za su girbe guguwa. Hatsin da yake tsaye ba shi da kai, ba zai yi tsaba ba. Ko da ya yi tsaba ma, baki ne za su ci.

8 An hadiye Isra'ila; yanzu tana cikin al'ummai kamar abin da ba shi da amfani. **9** Gama sun haura zuwa Assuriya kamar jakin jejin da yake yawo shi kadai. Efraim ya sayar da kansa ga maza. **10** Ko da yake sun sayar da kansu a cikin al'ummai, yanzu zan tattara su wuri daya. Za su fara lalacewa a karkashi danniyar babban sarki. **11** “Ko da yake Efraim ya gina bagadai masu yawa don hadayun zunubi, wadannan sun zama bagade don yin zunubi. **12** Na rubuta musu abubuwa masu yawa na dokata, amma suka dauke su tamkar wani bakon abu ne. **13** Suna miša hadayun da aka ba ni su kuma ci nama, amma Ubangiji ba ya jin dadinsu. Yanzu zai tuna da muguntarsu yă kuma hukunta zunubansu. Za su koma Masar. **14** Isra'ila ya manta da Mahaliccinsa ya kuma gina fadodi; Yahuda ya gina katanga a yawancin garuruwansa. Amma zan aiko da wuta a bisa biranensu da zai cinye kagaransu.”

9 Kada ku yi farin ciki, ya Isra'ila; kada ku yi murna kamar wadansu al'ummai. Gama kun yi rashin aminci ga Allahnku; kuna son hakkokin karuwa a kowace masussuka. **2** Masussukai da wuraren matsin inabi ba za su ciyar da mutane ba; sabon ruwan inabi zai kăsa musu. **3** Ba za su ci gaba da zama a Kasar Ubangiji ba; Efraim zai koma Masar yă kuma ci abinci marar tsarki a Assuriya. **4** Ba za su zuba hadayun ruwan inabi ga Ubangiji ba, ba kuwa hadayunsu za su gamshe shi ba. Irin hadayun nan za su zama musu kamar burodin masu makoki; duk wanda ya ci su zai kazantu. Wannan abincin zai zama na kansu ne; ba zai zo cikin haikalin Ubangiji ba. **5** Me za ku yi a kayyadaddiyar ranar bukukkuwarku, a ranakun bikin Ubangiji? **6** Ko da sun kubuta daga hallaka, Masar za tă tattara su, Memfis kuma za tă binne su. Sarkaķiya za tă mamaye kayan azurfansu, kayayyuwa su tsiro a cikin tentunansu. **7** Kwanakin hukunci suna zuwa, kwanakin ba da lissafi suna a kusa. Bari Isra'ila su san da wannan. Saboda zunubanku sun yi yawa Kiyayyarku kuma ta yi yawa, har ake dauka annabi wawa ne, mutumin da aka iza kuwa mahaukaci. **8** Annabi, tare da Allahna, su ne masu tsaro a bisa Efraim, duk da haka tarko na jiransa a dukan hanyoyi, da kuma kiyayya a cikin gidan Allahnsa. **9** Sun nutse da surfi cikin lalaci, kamar a kwanakin Gibeya. Allah zai tuna da muguntarsu yă kuma hukunta su saboda zunubansu. **10** “Sa'ad da na sami Isra'ila, ya zama kamar samun inabi a hamada; sa'ad da na ga kakanninku, ya zama kamar ganin'ya'yan itace na

farko a itacen baure. Amma sa'ad da suka zo Ba'al Feyor, suka kebe kansu wa gumaka bankunya sai suka zama abubuwan banķyama kamar abubuwan da suke kauna. **11** Darajar Efraim za tă yi firiya tă tafi kamar tsuntsu, ba haihuwa, ba juna biyu, ba daukar ciki. **12** Ko da sun yi renon'ya'ya, zan sa su yi baki cikin kowannensu. Kaitonsu sa'ad da na juya musu baya! **13** Na ga Efraim, kamar birnin Taya, da aka kafa a wuri mai dadi. Amma Efraim zai fitar da'ya'yansu ga masu yanka.” **14** Ka ba su, ya Ubangiji Me za ka ba su? Ka ba su mahaifar da za su yi ɓarin ciki da busassun nono. **15** “Saboda dukan muguntarsu a Gilgal, na ki su a can. Saboda ayyukansu na zunubi, zan kore su daga gidana. Ba zan kara kaunace su ba; dukan shugabanninsu'yan tawaye ne. **16** An ka da Efraim, saiwersu ta bushe, ba sa ba da amfani. Ko da sun haif'i'ya'ya zan kashe wadanda suka fi kauna.” **17** Allahna zai ki su saboda ba su yi masa biyayya ba; za su zama masu yawo a cikin al'ummai.

10 Isra'ila kuringa ce mai yaduwa; ya fitar da'ya'ya wa kansa. Yayinda'ya'yan suka karu, ya gina karin bagadai; da ƙasarsa ta wadata, ya yi wa keba'bun duwatsu ado. **2** Zuciyarsu masu rufu ne, yanzu kuwa dole su dauki laifinsu. Ubangiji zai rushe bagadansu yă kuma hallaka keba'bun duwatsunsu. **3** Sa'an nan za su ce, “Ba mu da sarki domin ba mu girmama Ubangiji ba. Amma ko da ma muna da sarki, me zai yi mana?” **4** Sun yi alkawura masu yawa, suka yi rantsuwar karya da kuma yarjejeniyoyi; saboda haka kararraki suka taso kamar ciyayi masu dafi da aka nome a gona. **5** Mutanen da suke zama a Samariya suna tsoro saboda gunki maraķin Bet-Awen. Mutanensa za su yi makokinsa, haka ma firistocinsa matsafa, wadanda suka yi farin ciki a kan darajarsa, don an dauke ta daga gare su aka kai ta zaman bauta. **6** Za a dauke shi a kai Assuriya kamar gandu wa babban sarki. Efraim zai sha kunya; Isra'ila zai sha kunya saboda gumakan itacensa. **7** Samariya da sarkinta za su bace kamar kumfa a bisa ruwaye. **8** Za a hallaka masujadai kan tudu na mugunta zunubin Isra'ila ne. Kayayuwa da sarkaķiya za su yi girma su rufe bagadansu. Sa'an nan za su ce wa duwatsu, “Ku rufe mu!” Ga tuddai kuma, “Ku fădo a kanmu!” **9** “Tun daga kwanakin Gibeya, kun yi zunubi, ya Isra'ila, a can kuwa kuka ci gaba. Yaki bai cimma masu aikata mugunta a Gibeya ba? **10** Sa'ad da na ga dama, zan hukunta su; al'ummai za su taru su yi găba da su don su daure su saboda zunubansu da

suka ribanya. **11** Efraim horarriyar karsana ce mai son sussuka; saboda haka zan sa karkiya a kyakkyawan wuyanta. Zan bi da Efraim, Dole Yahuda yă yi noma, dole kuma Yakub yă ja garman noma. **12** Ku shuka wa kanku adalci, ku girbe'ya yan jinkai marar karewa, ku kuma nome kasar da ba a nome ba; gama lokaci ne na neman Ubangiji, sai ya zo ya zubo adalci a kanku. **13** Amma kun shuka mugunta, kuka girbe mugu kuka ci'ya yan rudu. Domin kun dogara da karfinku da kuma a jarumawanku masu yawa, **14** hayaniyar yaki za tă tashi găba da mutanenku, saboda a ragargaza kagaranku, kamar yadda Shalman ya ragargaza Bet-Arbel a ranar yaki, sa'ad da aka fyada uwaye tare da'ya yansu da kasa. **15** Haka zai faru da kai, ya Betel, domin muguntarka ta yi yawa. Sa'ad da wannan rana ta zo, za a hallaka sarkin Isra'il a kakaf.

11 "Sa'ad da Isra'il a yake yaro, na kaunace shi, daga Masar kuma na kira dana. **2** Amma yawan kirana da na yi wa Isra'il a haka nesa da ni da suke ta yi. Suka miňa hadaya ga Ba'al suka kuma kona turare ga sifofi. **3** Ni ne na koya wa Efraim tafiya ina kama su da hannu; amma ba su gane cewa ni ne na warkar da su ba. **4** Na bishe su da linzamin alheri da tausayi, da ragamar kauna; Na cire karkiya daga wuyansu na kuma rusuna na ciyar da su. **5** "Ba za su koma Masar ba Assuriya kuma ba za tă yi mulki a bisansu ba saboda sun ki su tuba ba? **6** Takuba za su yi ta wulgawa a biranensu, za su hallaka sandunan karafan kofofinsu su kuma kawo karshen kulle-kullensu. **7** Mutanena sun kudura su juye daga gare ni. Ko da ma suka yi kira ga Mafi Daukaka, ta ko kafa ba zai girmama su ba. **8** "Yaya zan ba da kai, Efraim? Yaya zan miňa ka, Isra'il? Yaya zan yi da kai kamar Adma? Yaya zan yi da kai kamar Zeboym? Zuciyata ta canja a cikina; dukan tausayina ya huru. **9** Ba zan zartar da fushina mai zafi ba, ba kuwa zan juya in ragargaza Efraim ba. Gama ni Allah ne, ba mutum ba, Mai Tsarki a cikinku. Ba zan zo cikin fushi ba. **10** Za su bi Ubangiji; zai yi ruri kamar zaki. Sa'ad da ya yi ruri, 'ya yansu za su zo da rawan jiki daga yamma. **11** Za su zo da rawan jiki kamar tsuntsaye daga Masar, kamar kurciyoyi daga Assuriya. Zan zaunar da su a cikin gidajensu," in ji Ubangiji. **12** Mutanen Efraim sun kewaye ni da karairayi, gidan Isra'il a rudu. Mutanen Yahuda kuma suna yi wa Allah kin ji, har ma a kan Mai Tsarkin nan mai aminci.

12 Efraim yana kiwo a kan iska; yanafafarar iskar gabas dukan yini yana riňab'banya karairayi da rikici. Ya yi yarjejeniya da Assuriya ya kuma aika wa Masar man zaitun. **2** Ubangiji yana da karar da zai kawo a kan Yahuda; zai hukunta Yakub bisa ga hanyoyinsa zai sâka masa bisa ga ayyukansa. **3** A cikin mahaifa ya cafke diddigen dan'uwanwa; a matsayin mutum ya yi kokawa da Allah. **4** Ya yi kokawa da mala'ika ya kuma rinjaye shi; ya yi kuka ya kuma yi roko don tagomashi. Ya same shi a Betel ya kuma yi magana da shi a can, **5** Ubangiji Allah Madaukaki, Ubangiji ne sunansa sananne! **6** Amma dole ku koma ga Allahnku; ku ci gaba da kauna da yin gaskiya, ku kuma saurari Allahnku kullum. **7** Dan kasuwa yana amfani da mudu marar gaskiya; yana jin dadin cuta. **8** Efraim yana fariya yana cewa, "Ni mai arziki ne kwarai; na azurta. Da dukan wadatata ba za a sami wani laifi ko zunubi a gare ni ba." **9** "Ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar; zan sa ku sâke zauna a tentuna, kamar a kwanakin kâyyadaddun bukukwanku. **10** Na yi magana da annabawa, na ba su wahayi da yawa na kuma ba da misalai ta wurinsu." **11** Gileyad mugu ne? Mutanensa mutanen banza ne! Suna miňa bijimai a Gilgal? Bagadansu za su zama tsibin duwatsu. A gonar da aka nome. **12** Yakub ya gudu zuwa kasar Aram; Isra'il ya yi bauta don yă sami mata, domin kuma yă biya, sai da ya yi kiwon tumaki. **13** Ubangiji ya yi amfani da annabi don yă fitar da Isra'il a daga Masar ta wurin annabi ya lura da shi. **14** Amma Efraim ya yi muguar tsokana da ta sa ya yi fushi; shugabansa zai dora musu hakkin jini a kansa kuma zai sâka masa saboda wulačancinsa.

13 Sa'ad da Efraim ya yi magana, mutane sun yi rawan jiki; an girmama shi a cikin Isra'il. Amma sai ya zama mai laifi na yin wa Ba'al sujada, ya kuwa mutu. **2** Yanzu sai yin zunubi a kai a kai suke; suna yin gumaka wa kansu daga azurfansu, da wayo suna sarrafa sifofi, dukansu aikin masu aikin hannu ne. Ana magana wadannan mutane cewa, "Suna miňa hadayar mutum su kuma sumbacı gumakan maruka." **3** Saboda haka za su zama kamar hazon safiya, kamar rabar safen da yakan kakkabe, kamar kaſkayin da ake tankade daga masussuka, kamar hayačin da yake fita daga taga. **4** "Amma ni ne Ubangiji Allahnku, wanda ya fitar da ku daga Masar. Ba za ku yarda da wani Allah ba sai ni, ba wani Mai Ceto in ban da ni. **5** Na lura da ku a hamada, cikin kasar mai kunar zafi. **6**

Sa'ad da na ciyar da su sun koshi; sa'ad da suka koshi, sai suka fara ta'kama; sai suka manta da ni. **7** Saboda haka zan hau kansu kamar zaki, zan fuya a bakin hanya kamar damisa. **8** Kamar beyar da aka kwace mata'ya'yanta, zan fāda musu in barke su. Kamar zaki zan cinye su; kamar naman jeji zan yayyage su. **9** “An hallaka ku, ya Isra’ila, domin kun tayar mini, kun tayar wa mai taimakonku. **10** Ina sarkinku, da zai cece ku? Ina masu mulkinku cikin dukan garuruwanku, wadanda kuka ce, ‘Ba mu sarki da shugabanni’? **11** Saboda haka cikin fushina na ba ku sarki, kuma cikin hasalata na dauke shi. **12** An yi ajiyar laifin Efraim, aka lissafta zunubansa. **13** Nakuda ta zo masa kamar a mace mai haihuwa, amma shi yaro ne marar hikima; sa'ad da lokaci ya kai, ba ya zuwa inda mahaifa ta bude. **14** “Zan fanshe su daga ikon kabari; zan cece su daga mutuwa. Ina annobanki, ya mutuwa? Ina hallakarka, ya kabari? “Ba zan ji tausayi ba, (*Sheol h7585*) **15** ko da ma ya ci gaba cikin'yan'uwansa. Iskar gabas daga Ubangiji za tā zo, tana hurawa daga hamada; ma'būlularsa za tā kafe rijiyarsa kuma ta bushe. Za a kwashi kaya masu daraja na dakin ajiyarsa ganima. **16** Dole mutanen Samariya su dauki laifinsu, domin sun tayar wa Allahnsu. Za a kashe su da takobi; za a fyada kananansu da kasa, za a barke matansu masu ciki.”

14 Ku dawo, ya Isra’ila, ga Ubangiji Allahnku. Zunubanku ne sun zama sanadin fāduwarku! **2** Ku dauki magana tare da ku ku komo wurin Ubangiji. Ku ce masa, “Ka gafarta mana dukan zunubanmu ka kuma karbe mu da alheri, don mu iya yabe ka da lebunanmu. **3** Assuriya ba za su iya cece mu ba; ba za mu hau dawakan yaki ba. Ba za mu kara ce, ‘Allolinmu’ wa abin da hannuwanmu suka yi ba, gama a gare ka ne maraya yakan sami jinkai.” **4** “Zan gyara batancinsu in kuma kaunace su a sake, gama fushina ya juya daga gare su. **5** Zan zama kamar rāba ga Isra’ila zai yi fure kamar lili. Kamar al’ul na Lebanon zai sa saiwersa zuwa kasa; **6** tohonsa za su yi girma. Darajarsa za tā zama kamar itacen zaitun, kāshinsa kamar al’ul na Lebanon. **7** Mutane za su sāke zauna a inuwarsa. Zai habaka kamar kwayar hatsi. Zai yi fure kamar kuringa, zai zama sananne kamar ruwan inabi daga Lebanon. **8** Efraim zai ce, me kuma zai hada ni da gumaka? Zan amsa masa in kuma lura da shi. Ni kamar koren itacen fir ne; amincinka yana fitowa daga gare ni ne.” **9** Wane ne yake da hikima? Zai gane wadannan abubuwa. Hanyoyin Ubangiji daidai ne;

masu adalci sukan yi tafiya a kansu, amma'yan tawaye sukan yi tuntube a kansu.

Yowel

1 Manganar Ubangiji wadda ta zo wurin Yowel dan Fetuwel. **2** Ku ji wannan, ku dattawa, ku kasa kunne, dukan wadanda suke zaune a kasar. Ko wani abu makamancin haka ya taña faruwa a kwanakinku ko a kwanakin kakanninku? **3** Ku fada wa'ya'yanku, bari kuma'ya'yanku su fada wa'ya'yansu, 'ya'yansu kuma su fada wa tsara ta gaba. **4** Abin da dango ya bari fāri masu girma sun cinye; abin da fāri masu girma suka bari, burduduwa ta cinye; abin da burduduwa ta bari sauran kwari sun cinye. **5** Ku farka, ku bugaggu, ku yi kuka! Ku yi kuka da karfi, ku dukan mashayan ruwan inabi; ku yi kuka mai karfi saboda sabon ruwan inabi, gama an riga an kwace ta daga lebunanku. **6** Wata al'umma ta mamaye kasata, tana da karfi ba ta kuma Kidayuwa; tana da hakoran zaki, da zagar zakanya. **7** Ta mayar da kuringar inabina kango ta kuma lalatar da itatuwan baurena. Ta bambaré bayansu duka ta kuma jefar da su ta bar rassansu fari fat. **8** Ku yi makoki kamar budurwa a cikin tsummoki tana bakin ciki domin mijinta na kuruciyarta. **9** Hadayun hatsi da hadayun sha an yanke su daga gidan Ubangiji. Firstoci suna makoki, su wadanda suke yi wa Ubangiji hidima. **10** Filaye sun zama marasa amfani, kasa ta bushe; an lalatar da hatsi, sabon ruwan inabin ya bushe, mai kuma ba amfani. **11** Ku fid da zuciya, ku manoma, ku yi ihu, ku masu noma inabi; ku yi bakin ciki saboda alkama da sha'ir, saboda an lalata girbin filaye. **12** Kuringar inabin ta bushe itacen baure kuma ya yi yaushi, 'ya'yan rumman, itacen dabino da itacen gawasa, dukan itatuwan filaye, sun bushe. Tabbatocco farin cikin yan adam ya bushe. **13** Ku sa tsummoki, ya firstoci, ku yi makoki; ku yi ihu, ku da kuke yin hidima a gabon bagade. Zo, ku kwana saye da tsummoki, ku wadanda kuke yi wa Allahna hidima, gama an yanke hadayun hatsi da hadayun sha daga gidan Allahnku. **14** Ku yi shelar azumi mai tsarki; ku kira tsarkakan taro. Ku kira dattawa da kuma dukan mazaunan kasar zuwa gidan Ubangiji Allahnku, ku kuma yi kuka ga Ubangiji. **15** Kaito saboda wannan rana! Gama ranar Ubangiji ta kusa, za tā zo kamar hallaka daga wurin Macaukaki. **16** Ba a yanke abinci a idanunmu, farin ciki da kuma murna daga gidan Allahnmu ba? **17** Iri suna ta yanawanewa a busasshiyar kasa Dakunan ajiya sun lalace, an rurruushe rumbunuan hatsin, gama hatsi ya kare. **18** Ji yadda dabbobi suke

nishi! Garkunan shanu sun rufe saboda ba su da ciyawa, har garkunan tumaki ma suna shan wahala. **19** A gare ka, ya Ubangiji, nake kira, gama wuta ta cinye wurin kiwo harshen wuta kuma ya kone dukan itatuwan jeji. **20** Har ma namun jeji suna haki gare ka; rafuffuka sun bushe wuta kuma ta cinye wurin kiwo a jeji.

2 Ku busa kaho a cikin Sihiyona; ku yi karar amo a tsauina mai tsarki. Bari dukan mazaunan kasar su yi rawan jiki, gama ranar Ubangiji tana zuwa. Tana gab da faruwa **2** rana ce ta bakin duhu kirin, ranar gizagizai ce bakin kirin. Babbar rundunar mayaka mai karfi tana zuwa kamar ketowar alfijir a kan duwatsu yadda ba a taña ganin irinta ba, ba kuwa za a kara ganin irinta ba har tsararraki masu zuwa. **3** A gabansu wuta tana ci, a bayansu ga harshen wuta yana ci, A gabansu kasa ta yi kamar gonar Eden, a bayansu kuma jeji ne wofi, babu abin da ya kubuce musu. **4** Suna da kamannin dawakai; suna gudu kamar dokin yakī. **5** Da motsi kamar na kekunan yakī sun tsallake kwankolin duwatsu, kamar karar harshen wuta mai cin tattaka, kamar runduna mai karfi wadda ta ja dāgār yakī. **6** Da ganinsu, al'ummai sun kamu da azaba; kowace fuska ta yankwane. **7** Sukan auka kamar jarumawa; sukan hau katanga kamar sojoji. Kowa yana takawa bisa ga tsari, ba mai kaucewa. **8** Ba sa turin juna, kowane yakan miñe gaba. Sukan kutsa cikin abokan gāba ba mai tsai da su. **9** Sukan ruga cikin birni, suna gudu a kan katanga. Sukan hau gidaje, sukan shiga ta tagogi kamar barayi. **10** A gabansu duniya takan giringiza, sararin sama kuma yakan jijigui, rana da wata su yi duhu, taurari kuma ba sa ba da haske. **11** Ubangiji ya yi tsawa wa shugaban maya kansa; sojinsa sun fi a kirge masu karfi ne kuma su wadanda suke biyayya da umarninsa. Ranar Ubangiji da girma take; mai banrazana. Wa zai iya jure mata? **12** "Ko yanzu", in ji Ubangiji, "Ku juvo gare ni da dukan zuci yarku, da azumi da kuka da makoki." **13** Ku kyakkece zuci yarku ba rigunku ba. Ku juvo ga Ubangiji Allahnku, gama shi mai alheri ne mai tausayi kuma mai jinkirin fushi da yawan kauna, yakan kuma janye daga aika da bala'i. **14** Wa ya sani? Ko zai juva yā kuma ji tausayi yā sa mana albarka ta wurin hadaya ta gari da hadaya ta sha wa Ubangiji Allahnku. **15** A busa kaho a Sihiyona, a yi shelar azumi mai tsarki, a kira tsarkakan taro. **16** A tattara mutane; ku tsarkake taron; ku kawo dattawa wuri daya; ku kuma tara yara, da wadanda suke

shan mama. Bari ango yă bar dakinsa amarya kuma lolokinta. **17** Bari fristocin da suke yin hidima a gaban Ubangiji, su yi kuka tsakanin filin haikali da bagade. Bari su ce, “Ka cece mutanenka, ya Ubangiji. Kada ka bar gădonka yă zama abin dariya, da abin ba’ a cikin al’ummai. Me zai sa a ce a cikin mutane, ‘Ina Allahnsu yake?’” **18** Ta haka Ubangiji zai yi kishin kasarsa yă kuma ji tausayin mutanensa. **19** Ubangiji zai amsa musu ya ce, “Ina aika da hatsi, sabon ruwan inabi, da mai, isashe da zai kosar da ku sosai; ba kuma zan kara maishe ku abin dariya ga al’ummai ba. **20** “Zan kori sojojin arewa nesa da ku, in tura su cikin busasshiyar kasa marar amfani kuma, kuma da sawunsu na gaba zan tura su zuwa gabashin teku da kuma sawunsu na baya tura su zuwa yammanci a Bahar Rum. Warinsu kuma zai bazu; doyinsu zai tashi.” Tabbatacco ya yi al’amura masu girma. **21** Kada ki ji tsoro, ya kasa; ki yi murna ki kuma yi farin ciki. Tabbatacco Ubangiji ya yi abubuwa masu girma. **22** Kada ku ji tsoro, ya ku namun jeji, gama wuraren kiwo sun yi kore shar. Itatuwa suna ba da’ya’ysu; itacen baure da na inabi suna ba da amfaninsu. **23** Ku yi murna, ya ku mutanen Sihiyona, ku yi farin ciki cikin Ubangiji Allahnku, gama ya ba ku ruwan bazara cikin adalci. Yakan aika muku yayyafi a yalwace, na bazara da na kaka, kamar dā. **24** Masussukai za su cika da hatsi; randuna za su cika da sabon ruwan inabi da mai suna zuba. **25** “Zan mayar muku da abin da fāra suka ci a wadannan shekaru wadanda dango da fāra masu gaigayewa, da kuma sauran fāra da tarin fāra babban mayakan da na aika don su fāda muku. **26** Za ku sami a wadace ku ci, har sai kun koshi, za ku kuma yabi sunan Ubangiji Allahnku, wanda ya yi muku ayyukan banmamaki; mutanena ba za su kara shan kunya ba. **27** Sa’nan za ku sani ina cikin Isra’ila, cewa ni ne Ubangiji Allahnku, babu wani kuma; mutanena ba za su kara shan kunya ba. **28** “Daga baya kuma, zan zuba Ruhuna a bisan dukan mutane.’Ya’yanma maza da mata za su yi annabci, tsofaffinku za su yi mafarkai, matasanku za su ga wahayoyi. **29** Har ma a bisan bayina, maza da mata, zan zuba Ruhuna a kwanakin nan. **30** Zan nuna abubuwan banmamaki a cikin sammai da kuma a kan duniya, za a ga jini da wuta da murtukewar hayaki. **31** Rana za tā duhunta wata kuma yă zama jini kafin isowar babbar ranan nan mai banrazana ta Ubangiji. **32** Amma dukan wadanda suka nemi Ubangiji za su tsira. Kamar yadda Ubangiji ya ce, gama a Dutsen

Sihiyona da Urushalima akwai ceto, a cikin wadannan da Ubangiji ya kira.

3 “A wadancan kwanaki da kuma a wangan lokaci, sa’ad da zan maido da arzokin Yahuda da Urushalima, **2** zan tattara dukan al’ummai in kuma kawo su Kwarin Yehoshafat Can zan yi musu shari’a game da gădona, mutanena Isra’ila, gama sun warwatsar da mutanena a cikin al’ummai sun kuma raba kasata. **3** Sun jefa kuri’a a kan mutanena suna kuma sayar da yara maza don karuwanci, sun sayar da’yan matan domin ruwan inabi wanda za su sha. **4** “Yanzu mene ne damuworku da ni, ya Taya da Sidon da kuma dukan mazaunyan yankunan Filistiya? Kuna kōkāri ku sāka mini don abin da na yi ne? In kuna sāka mini ne, to, da gaggawa zan mayar muku da sakayya a kanku. **5** Gama kun kwashe azurfata da zinariyata kun kuma washe dukiyata mafi kyau kun kai cikin haikalinku. **6** Kun sayar da mutanen Yahuda da na Urushalima ga mutanen Hellenawa, don ku aika da su nesa da kasarsu. **7** “Duba, zan dawo da su daga wuraren da kuka sayar da su, in kuma yi muku abin da kuka yi musu. **8** Zan sayar da’ya’yanma maza da mata ga mutanen Yahuda, su kuma za su sayar da su ga mutanen Sabenawa, al’umma da take nesa da ku.” Ubangiji ya fada. **9** Ku yi shelar wannan ga al’ummai. Ku yi shirin yak! Ku tā da jarumawa! Bari mayaka su ja kusa su kai hari. **10** Ku bubbuge garemaninku su zama takuba da kuma laujenku su zama māsu. Bari raunana su ce, “Ni mai karfi ne!” **11** Ku gaggauta, dukanku al’ummai daga kowane bangare, ku tattaru a can. Ka sauksa da mayakan, ya Ubangiji! **12** “Bari a tā da dukan al’ummai; bari su kutsa zuwa Kwarin Yehoshafat gama a can zan zauna in shari’anta dukan al’ummai daga kowane bangare. **13** Ku fito da lauje, gama girbi ya nuna. Ku zo, ku tattaka inabin, gama wurin matsewar ruwan inabi ya cika randunan tarawa kuma sun cika har suna zuba, muguntarsu da girma take!” **14** Dubun dubbai suna a cikin kwarin yanke shawaral! Gama ranar Ubangiji ta yi kusa a cikin kwarin yanke shawara. **15** Za a duhunta rana da wata, taurari kuma ba za su ba da haske ba. **16** Ubangiji zai yi ruri daga Sihiyona tsawa kuma daga Urushalima; duniya da sararin sama za su yi rawan jiki. Amma Ubangiji zai zama mafakar mutanensa, mafaka ga mutanensa Isra’ila. **17** “Sa’nan za ku san cewa ni, Ubangiji Allahnku, ina zaune a Sihiyona, dutsena mai tsarki. Urushalima za tā zama mai tsarki; baki ba za

su kara mamaye ta ba. **18** “A wannan rana duwatsu za su dīga da sabon ruwan inabi, tuddai kuma za su malmalo madara; dukan rafuffukan Yahuda za su yi ta gudano da ruwa. Maɓulɓula kuma za tā fito daga gidan Ubangiji haka ma ruwa a kwarin itatuwan kirya. **19** Amma Masar za tā zama kango, Edom kuma hamada marar amfani, saboda kama-karyar da aka yi wa mutanen Yahuda, a ƙasar da aka Zub da jinin marasa laifi. **20** Za a zauna a Yahuda har abada Urushalima kuma daga tsara zuwa tsara. **21** Alhakin jininsu, wanda ban gafarta ba, zan gafarta.”

Amos

1 Kalmomin Amos, daya daga cikin makiyayan Tekowa, abubuwani da ya gani game da Isra'il shekaru biyu kafin a yi girdzir kasa, a lokacin da Uzziya yake sarkin Yahuda, Yerobowam dan Yowash kuma yake sarkin Isra'il. **2** Ya ce, "Ubangiji ya yi ruri daga Sihiyona ya kuma yi tsawa daga Urushalima; wuraren kiwo duk sun bushe, dutsen Karmel kuma ya yi yaushi." **3** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Damaskus, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Domin sun ci zalunci Gileyad zalunci mai tsanani, **4** zan sa wuta a gidan Hazayel, da za tā kone kagarun Ben-Hadad. **5** Zan kakkarye kofofin Bet-Damaskus; zan hallaka sarkin da yake cikin Kwarin Awen da kuma mai riķe da sandar mulkin Bet-Eden. Mutanen Aram za su je bauta a kasar Kir," in ji Ubangiji. **6** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Gaza, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Don sun kwashe al'umma gaba daya sun sayar wa Edom, **7** Zan aika da wuta a katangar Gaza ta kone duk kagarunta. **8** Zan hallaka sarkin Ashdod da kuma mai riķe da sandar mulki na Ashkelon. Zan hukunta Ekron, har sai dukan Filistiyawa sun mutu," in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **9** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Taya, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Don sun kwashe al'umma gaba daya sun kai su bauta a Edom, ba su kula da yarjejeniyar da aka yi ta zama kamar'yan'uwa ba, **10** zan aika da wuta a Taya, da za tā kone kagarunta." **11** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Edom, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta shi ba. Don yaafari dan'uwansa da takobi, babu tausayi, domin ya ci gaba da fusata bai yarda yā huče daga fushinsa ba. **12** Zan aika wuta a Teman da za tā kone kagarun Bozra." **13** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Ammon, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta shi ba. Don ya tsaga cikin matan Gileyad masu juna biyu don kawai yā kwace kasar. **14** Zan sa wuta a katangar Rabba da za tā kone kagarunta za a yi kururuwa a ranar yaki, fadān kuwa zai yi rugugi kamar hadiri. **15** Sarkinta zai je bauta, shi da ma'aikatansa," in ji Ubangiji.

2 Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Mowab, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Gama ya kone kasusuwan sarkin Edom suka

zama sai ka ce toka. **2** Zan sa wuta a Mowab da za tā kone kagarun Keriyot Mowab za tā gangara cikin hayaniya mai girma cikin kururuwar yaki da kuma karar kaho. **3** Zan hallaka mai mulkinta zan kuma kashe shugabanninta." **4** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Yahuda, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Gama sun ki bin dokar Ubangiji ba su kuma yi biyayya da ka'idodinsa ba, domin allolin karya sun rude su, allolin da kakanninsu suka bauta. **5** Zan sa wuta a Yahuda da za tā kone kagarun Urushalima." **6** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Saboda zunubai uku na Isra'il, har guda hudu ma, ba zan fasa hukunta su ba. Don sun sayar da adalai wadanda suka kāsa biyan bashinsu. Sun kuma sayar da matalauta wadanda bashinsu bai ma kai ko kudin bilabi ba. **7** Sun tattake kawunan matalauta kamar yadda suke taka laka suka kuma danne wa marasa galihu gaskiya. Uba da da su na kwana da yarinya guda, suna kuma bata sunana mai tsarki. **8** Suna kwanciya kurkusa da kowane bagade a kan tufafin da suka karbe jingina. A gidajen allolinsu sukan sha ruwan inabin da suka karbo daga wurin wadanda suka ci wa tara. **9** "Na hallaka mutumin Amoriyawa a gabansu, ko da yake ya yi dogo kamar itacen al'ul kuma mai karfi kamar itacen oak. Na hallaka'ya'yan itatuwansa daga sama, da kuma jiiyoyinsa daga kasa. **10** Na fitar da ku daga kasar Masar, na kuma bishe ku tsawon shekaru arba'in a cikin hamada don in ba ku kasar Amoriyawa. **11** "Na kuma tā da annabawa daga cikin'ya'yanku maza wadsansu kuma su zama kebaabbu daga cikin samarinku. Ba haka ba ne, mutanen Isra'il?" In ji Ubangiji. **12** "Amma kuka sa kebabbu suka sha ruwan inabi kuka kuma umarci annabawa kada su yi annabcı. **13** "Saboda haka, yan zu zan murkushe ku kamar yadda amalanke yakan murkushe sa'ad da aka yi masa labtun hatsi. **14** Masu gudu da sauri ba za su tsira ba, masu karfi ba za su iya yin amfani da karfinsu ba, jarumi kuma ba zai iya ceton ransa ba. **15** 'Yan baka ba za su iya dāgewa ba, masu saurin gudu ba za su tsira ba mahayin dawakai kuma ba zai tsere da ransa ba. **16** Ko jarumawa mafi jaruntaka za su gudu tsirara a ranan nan," in ji Ubangiji.

3 Ku ji wannan maganar da Ubangiji ya yi game da ku, ya ku jama'ar Isra'il, a kan dukan iyalin da na fitar daga Masar. **2** "Ku ne kadai na zaiba cikin dukan al'umman dunia; saboda haka zan hukunta ku saboda dukan zunubanku." **3** Mutum biyu za su iya

yin tafiya tare in ba su yarda su yi haka ba? 4 Zaki yakan yi ruri a jeji in bai sami kama nama ba? Zai yi gurnani a cikin kogonsa in bai kama kome ba? 5 Tsuntsu yakan fāfa a tarko a kasa inda ba a sa tarko ba, ko tarko yakan zargu daga kasa in ba abin da ya taba shi? 6 Idan aka busa kaho a ciki birni mutane ba sa yin rawar jiki? Sa'ad da bala'i ya auko wa birni, ba Ubangiji ne ya sa a kawo shi ba? 7 Ba shakka, Ubangiji Mai Iko Duka ba ya yin wani abu ba tare da ya sanar wa bayinsa annabawa ba. 8 Zaki ya yi ruri, wa ba zai tsorata ba? Ubangiji Mai Iko Duka ya yi magana, wa ba zai yi annabcı ba? 9 Ku yi shela ga kagarun Ashdod da kuma ga kagarun Masar. “Ku tara kanku a tuddan Samariya; ku ga rashin jituwar da take a cikinta, da kuma zaluncin da ake yi a cikin mutanenta.” 10 “Ba su ma san yadda za su yi abin da yake daidai ba,” in ji Ubangiji, “sun boye ganimda abubuwan da suka washe a cikin kagarunsu.” 11 Saboda haka ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce, “Abokin gāba zai kwace kasar, zai saukar da mafakarku, zai washe kagarunku.” 12 Ga abin da Ubangiji ya ce, “Kamar yadda makiyayi yakan ceci daga bakin zaki kasusuwa kafafu biyu kawai ko kunne daya, haka za a ceci Isra'ilawa, masu zama a Samariya da kan gado kawai da kuma a dan kyalle a kan dogayen kujerunsu.” 13 “Ku ji wannan ku kuma yi wa gidan Yakub gargadi,” in ji Ubangiji, Ubangiji Allah Madaukaki. 14 “A ranar da zan hukunta Isra'ilawa saboda zunubanta, zan hallaka bagadan Betel; za a yyyanka fahonin bagadan za su fāfa kasa 15 Zan rushe gidan rani da na damina; gidajen da aka yi musu ado da hauren giwa za a rushe su haka ma duk za a rurrushe manyan gidaje,” in ji Ubangiji.

4 Ku kasa kunne ga wannan, ya ku shanun Bashan a kan Dutsen Samariya, ku matan da kuke cin zalin matalauta, kuke kuma danne matalauta, kuna kuma ce wa mazanku, “Ku kawo mana abin sha!” 2 Ubangiji Mai Iko Duka ya rantse da tsarkinsa. “Tabbatacce lokaci yana zuwa da za a jawo ku da fugiyoyi, na karshenku za a kama da kugiyar kifi. 3 Dukanku za ku wuce ta kai tsaye ta inda katangar ta tsage, za a jefar da ku a Harmon,” in ji Ubangiji. 4 “Ku tafi Betel ku yi ta aikata zunubi; ku je Gilgal ku kara yin zunubi. Ku kawo hadayunku kowace safiya, zakkarku kowace shekara uku. 5 Ku kona burodinku mai yisti kamar hadaya ta godiya, ku yi fariya game da hadayunku na yarda rai, ku yi takama game da su, ya ku Isra'ilawa, gama abin da kuke jin dadin aikata ke nan,” in ji

Ubangiji Mai Iko Duka. 6 “Na bar ku da yunwa a kowace birni, da kuma rashin abinci a kowane gari, duk da haka ba ku juyo gare ni ba,” in ji Ubangiji. 7 “Na kuma hana muku ruwan sama tun shuke-shuken suna wata uku kafin lokacin girbi. Na sa aka yi ruwan sama a wani gari, sai na hana a yi a wani gari. Wata gona ta sami ruwan sama; wata gona kuma ta bushe. 8 Mutane suna tangadi daga gari zuwa gari suna neman ruwa amma ba su sami isashen ruwan sha ba, duk da haka ba ku juyo gare ni ba,” in ji Ubangiji. 9 “Sau da yawa na bata gonakinku da fumfuna da kuma cuta. Fāri suka cinye itatuwanku na inabi da na baure, da na zaitun duk da haka ba ku juyo gare ni ba,” in ji Ubangiji. 10 “Na aiko muku annoba yadda na yi a Masar. Na karkashe samarinku da takobi, tare da kamammun dawakanku. Na cika hancinku da warin sansaninku, duk da haka ba ku juyo gare ni ba” in ji Ubangiji. 11 “Na hallaka wadansunku kamar yadda na hallaka Sodom da Gomorra. Kuna kama da itace mai cin wutar da na cire daga cikin wuta, duk da haka ba ku juyo gare ni ba,” in ji Ubangiji. 12 “Saboda haka ga abin da zan yi da ku, ya Isra'ilawa, don kuwa zan yi muku haka, sai ku yi shirin gamuwa da Allahnku, ya Isra'ilawa.” 13 Shi wanda ya yi duwatsu, ya halicci iska, ya kuma bayyana wa mutum tunaninsa, shi wanda ya juya safiya ta zama duhu yana takawa a wurare masu tsawo na duniya, Ubangiji Allah Madaukaki ne sunansa.

5 Ku ji wannan magana, ya gidan Isra'ilawa, ina makokin nan dominiku. 2 “Budurwa Isra'ilawa ta fāfi, ba za tā kara tashi ba, an yashe ta a kasarta, ba wanda zai daga ta.” 3 Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce, “Birnin da ta fitar da masu karfi dubbai don Isra'ilawa guda dari kadai za su dawo; garin da ya fitar da masu karfi dari kuwa goma kadai za su dawo.” 4 Ga abin da Ubangiji ya ce wa gidan Isra'ilawa. “Ku neme ni ku rayu; 5 kada ku nemi Betel, kada ku je Gilgal, kada ku yi tafiya zuwa Beyersheba. Gama ba shakka Gilgal za tā tafi bauta, za a kuwa mai da Betel ba kome ba.” 6 Ku nemi Ubangiji ku kuma rayu, ko kuwa zai ratsa yā share gidan Yusuf kamar wuta; zai cinye Betel kuwa ba zai sami wanda zai kashe ta ba. 7 Ku ne masu mai da gaskiya ta koma dacı ku kuma zubar da adalci. 8 (Shi wanda ya yi Taurarin nan da ake ce Kaza da'Ya'yanta da kuma Mai Farauta da Kare, wanda ya mai da duhu ya zama haske ya kuma bakanta rana ta zama dare, yakan kwashe ruwan teku ya zubar

a kasa, Ubangiji ne sunansa, **9** yakan kawo hallaka a mafaka mai karfi yakan kuma mai da birnin mai katanga ya zama kufai). **10** Ba ku son mai yin gaskiya a dakin shari'a kuna kin mai fadar gaskiya. **11** Kuna matsa wa matalauta kuna sa su dole su ba ku hatsi. Saboda haka, ko da yake kun gina gidajen duwatsu, ba za ku zauna a cikinsu ba; ko da yake kun nome gonaki masu kyau, ba za ku sha ruwan inabinsu ba. **12** Gama na san yawan laifofinku da kuma girman zunubanku. Kuna danne masu adalci kuna kuma cin hanci kuna kuma hana a yi wa matalauta shari'ar adalci a majalisa. **13** Saboda haka mai hankali yakan yi shiru a lokuta kamar haka, gama lokutan mugaye ne. **14** Ku yi nagarta, ba mugunta ba; don ku rayu sa'an nan Ubangiji Allah Madaukaki zai kasance da ku, kamar yadda kuka ce zai yi. **15** Ku ki mugunta, ku kaunaci nagarta; ku dinga yin shari'ar gaskiya a dakunan shari'a. Mai yiwuwa Ubangiji Allah Madaukaki zai ji tausayin rauguwar Yusuf. **16** Saboda haka ga abin da Ubangiji, Ubangiji Allah Madaukaki yana cewa, "Za a yi kururuwa a dukan tituna a kuma yi kuka don azaba a dukan wuraren da jama'a sukan taru. Za a yi kira ga manoma su yi kuka masu makoki kuma su yi kuka. **17** Za a yi kuka a dukan gonakin inabi, gama zan ratsa a cikinku," in ji Ubangiji. **18** Kaitonku masu son garin ranar Ubangiji! Don me kuke son garin ranar Ubangiji? Za a duhunta ranan nan, ba haske ba. **19** Za ku zama kamar mutanen da suka guje wa zaki sai suka fāda a hannun beyar, ko kuma kamar wanda ya shiga gida ya dāfa hannu a bango sai maciji ya sare shi. **20** Ashe, ranar Ubangiji ba duhu ba ce, a maimakon haske, duhu wuluk, ba tare da ko dan haske ba. **21** "Na ki, ina kuma kyamar bukukwanku na addini; ba na son ganin tarurrukanku. **22** Ko da kun kawo mini hadayu na konawa da kuma hadayu na hatsi, ba zan karba ba. Ko da kun kawo zaba'bun hadayu na zumunta, ba zan dauke su a bakin kome ba. **23** Ku tashi daga nan da surutan wa'koinku! Ba zan saurari kafe-kade da bushe bushenku ba. **24** Amma bari gaskiya ta kwararo kamar kogi, adalci kuma kamar rafin da ba ya ta'ba bushewa! **25** "Kun kawo mini hadayu da sadakoki shekaru arba'in a cikin jeji, ya ku gidan Isra'il? **26** Kun daga masujadar sarkinku, siffokin gumakanku, tauraron allahnku, wanda kuka yi wa kanku. **27** Saboda haka zan tura ku zaman bauta gaba da Damaskus," in ji Ubangiji, wanda sunansa ne Allah Mai Iko.

6 Taku ta kare, ku da kuke zaman sakewa a Sihiyona, da ku wadanda kuke ji zama a Dutsen Samariya lafiya ne, ku manyan mutanen kasar da take sananniya, wadanda mutanen Isra'il suke zuwa! **2** Ku je Kalne ku dube ta; ku wuce daga can zuwa Hamat-rabba, sa'an nan ku gangara zuwa Gat a Filistiya. Sun fi masarautunku biyu ne? Kasarsu ta fi taku girma? **3** Kuna kōkari ku kouce wa wannan muguar war rana kuna kuma jawo mulkin tashin hankali kusa. **4** Kuna kwanciya a kan gadajen da aka yi musu shimpidar hauren giwa kuna mimmiike a kan kujerunku. Kuna cin naman kibabbun raguna da na kosassun'yan maruka. **5** Kuna kada molayenku yadda Dawuda ya yi kuna kirkiro wakofi a kan kayan kade-kade. **6** Da manyan kwanoni kuke shan ruwan inabi kuna kuma shafa mai mafi kyau, amma ba kwa bakin ciki game da kongan da Yusuf ya zama. **7** Saboda haka za ku zama na farkon da za su tafi zaman bauta; bukukwanku da shagulgulanku za su kare. **8** Ubangiji Mai Iko Duka da kansa ya rantse, Ubangiji Allah Madaukaki ya furta, "Ina kyamar girman kan Yakub, ba na kuma son kagarunsa; zan ba da birnin da duk abin da yake cikinta." **9** Ko da mutum goma ne suka ragu a gida guda, su ma za su mutu. **10** In kuma wani dangi ya shiga don yā fitar da gawawwakin yā kone ya kuwa tambayi wani wanda yake boye a can, yana cewa, "Akwai wani tare da kai?" Ya kuwa ce, "Babu," sai yā ce, "Kul! Kada mu ambaci sunan Ubangiji." **11** Gama Ubangiji ya ba da umarni, zai kuma ragargaza babban gidan nan kucu-kucu karamin gidan kuwa zai yi rugu-rugu da shi. **12** Dawakai sukan yi gudu a kan duwatsu? Wani yana iya yin noma a teku da shanun noma? Amma ga shi kun mai da gaskiya ta zama dafi amfanin adalci kuma ya zama dacī, **13** ku da kuke murna saboda an ci Lo Debar da yaki kuka kuma ce, "Ba da karfimū ne muka fwace Karnayim ba?" **14** Gama Ubangiji Allah Madaukaki ya ce, "Zan sa wata kasa ta tayar muku, ya ku gidan Isra'il, wadda za tā matsa muku tun daga Lebo Hamat zuwa kwarin Araba."

7 Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya nuna mini. Ubangiji yana shirya cincirindon fāri bayan da aka karasa yankan rabon hatsin da yake na sarki, hatsi na biyu kuma yake tohuwa. **2** Sa'ad da suka cinye kome, sai na yi kira, na ce, "Ubangiji Mai Iko Duka, ka gafarta! Ta yaya Yakub zai tsira? Ga shi dan karami ne!" **3** Saboda haka sai Ubangiji ya dakatar da nufinsa.

“Wannan ba zai faru ba,” in ji Ubangiji. **4** Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya nuna mini. Ubangiji Mai Iko Duka yana shirin hukunta da wuta; wutar ta kone teku ta kuma kone kasa. **5** Sai na yi kira, na ce, “Ubangiji Mai Iko Duka, ina rokonka ka dakata! Ta yaya Yakub zai tsira? Ga shi dan karami ne!” **6** Saboda haka sai Ubangiji ya dakatar da nufinsa. “Wannan ma ba zai faru ba,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka. **7** Ga abin da ya nuna mini. Ubangiji yana tsaye kusa da bangon da aka gina, bisa ga awon igiyar gwada gini, da kuma magwaji a hannunsa. **8** Sai Ubangiji ya tambaye ni, “Me kake gani, Amos?” Sai na amsa, “Igiyar gwada gini.” Sa’an nan Ubangiji ya ce, “Duba, zan sa igiyen nan a cikin mutanena Isra’ila; ba zan kara barinsu ba. **9** “Za a hallakar da wuraren sujada na Ishaku kuma tsarkakan wurare na Isra’ila za su zama kango; da takobina zan tayar wa gidan Yerobowam.” **10** Sai Amaziya firist na Betel ya aika da sako zuwa wurin Yerobowam sarkin Isra’ila. “Amos yana shirya maka mařkar̄kashiya a tsakiyar Isra’ila. Kasar ba za tā iya dauka abubuwān da yake fadi ba. **11** Gama ga abin da Amos yake cewa, “Yerobowam zai mutu ta wurin takobi, kuma tabbatacce Isra’ila za su tafi zaman bauta, nesa da ainihin kasarsu.” **12** Sai Amaziya ya ce wa Amos, “Tafi daga nan, mai duba kawai! Koma kasar Yahuda. Ka nemi abin zaman garinka a can ka kuma yi annabcinka a can. **13** Kada ka kara yin annabci a Betel, gama nan wuri mai tsarki ne na sarki da kuma haikalın kasar.” **14** Amos ya amsa wa Amaziya, “Ni ba annabi ba ne ko dan annabi, amma ni makiyayi ne, kuma ina lura da itatuwan al’ul. **15** Amma Ubangiji ya dauke ni daga kiwon dabbobi ya ce mini, ‘Je ka, ka yi wa mutanena Isra’ila annabci.’ **16** Yanzu fa, sai ka ji maganar Ubangiji. Ka ce, “Kada in yi annabci a kan Isra’ila, kuma in daina yin wa’azi a kan gidan Ishaku.” **17** “Saboda haka ga abin da Ubangiji ya ce, “Matarka za tā zama karuwa a cikin birni, kuma da takobi za a kashe’ya’yanka maza da mata. Za a auna kasarka a kuma raba ta, kai kuma za ka mutu a kasar arna. Ba shakka Isra’ila za su tafi zaman bauta, nesa da ainihin kasarsu.”

8 Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya nuna mini. Ubangiji ya nuna mini kwandon nunannun’ya’yan itace. **2** Ya yi tambaya ya ce, “Me ka gani Amos?” Sai na amsa na ce, “Kwandon nunannun’ya’yan itace.” Sai Ubangiji ya ce mini, “Lokaci ya yi wa mutanena Isra’ila da ba zan kara barinsu ba. **3** “A ranan nan,” in ji

Ubangiji Mai Iko Duka, “Waſokin a haikali za su koma makoki. Za a ga gawawwaki a ko’ina! Shiru!” **4** Ku ji wannan, ku da kuke tattake masu bukata kuka kori matalautan kasar. **5** Kuna cewa, “Yaushe Sabon Wata zai wuce don mu sayar da hatsi, Asabbaci ta wuce, don mu sayar da alkama?” Mu yi awo da ma’unin zalunci mu kara kudin kaya mu kuma cutar da mai sayar, **6** mu sayar matalauta da azurfa masu bukata kuma da takalmi, mu sayar da alkamar hade da yayi. **7** Ubangiji ya rantse da Girman Yařub, “Ba zan taba mantawa da duk wani abin da suka yi ba. **8** “Shin, kasar ba za tā yi rawan jiki saboda wannan ba, kuma duk masu zama a cikinta ba za su yi makoki ba? Kasar duka za tā hau ta sauwa kamar Nilu; za a dama ta sa’an nan ta nutse kamar kogin Masar. **9** “A wannan rana,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka, “Zan sa rana ta fādi da tsakar rana in kuma duhunta duniya da rana tsaka. **10** Zan mai da bukukkuwanku na addini su zama makoki kuma dukan waſočinku su zama kuka. Zan sa dukanku ku sa rigunan makoki za ku kuma aske kawunanku. Zan sa wannan lokaci yā zama kamar lokacin da ake makokin dan tilon da ake da shi kuma karshenta kamar rana mai dici. **11** “Ranakun suna zuwa,” in ji Ubangiji Mai Iko Duka, “sa’ad da zan aika da yunwa cikin kasar, ba yunwar abinci ko ta kishirwa ba, sai dai yunwa ta jin maganar Ubangiji. **12** Mutane za su yi ta tangadi daga teku zuwa teku suna yawo daga arewa zuwa kudu, suna neman maganar Ubangiji, amma ba za su samu ba. **13** “A wannan rana “kyawawan’yan mata da kuma samari masu ji da karfi za su suma don kishirwa. **14** Wadanda suka yi rantsuwa da abin kunya na Samariya, ko kuma su ce, ‘Muddin allahn Beyersheba yana a raye,’ ko kuwa, ‘Muddin allahn Beyersheba yana a raye,’ za su fādi, ba kuwa za su kara tashi ba.”

9 Na ga Ubangiji yana tsaye a gaban bagade, ya kuma ce, “Bugi kan ginshiřan don madogaran kofa su girdiza. Saukar da su a kan dukan mutane; wadanda ba su mutu ba zan kashe su da takobi. Ba mutum guda da zai tsere, babu wani da zai tsira. **2** Ko da sun tonna rami kamar surfin kabari, daga can hannuna zai fitar da su. Ko da sun hau can sama daga can zan sauksu da su. (**Sheol h7585**) **3** Ko da sun buya a bisa Karmel, a can zan farauce su in caſko. Ko da sun buya can karkashin teku, a can zan umarci maciji yā sare su. **4** Ko da abokan gābansu sun kore su zuwa zaman bauta, a can zan umarci takobi yā kashe su. “Zan sa musu ido don mugunta ba don alheri ba.” **5** Ubangiji,

Ubangiji Madfaukaki, shi da yakan taba kasa sai ta narke, kuma dukan mazauna cikinta suna makoki, kasar gaba daya takan hau ta kuma sauva kamar Nilu, sa'an nan ta nutse kamar kogin Masar, **6** shi da ya gina kyakkyawar fadarsa a cikin sammai ya kuma kafa harsashenta a duniya, shi da yakan kira ruwan teku yă kuma kwarara su a bisa duniya, Ubangiji ne sunansa. **7** “Ku ba Isra’ilawa ba ne, daidai gare ni kamar yadda Kushawa suke?” In ji Ubangiji. “Ban fito da Isra’ila daga Masar ba, Filistiyawa kuma daga Kaftor Arameyawa kuma daga Kir ba? **8** “Tabbatacce idanun Ubangiji Mai Iko Duka suna a kan mulkin nan mai zunubi. Zan hallaka shi daga fuskar duniya, duk da haka ba zan hallaka gidan Ya’kub ka’kaf ba,” in ji Ubangiji. **9** “Gama zan ba da umarni, zan kuma tankade gidan Isra’ila a cikin dukan kasashe kamar yadda ake tankade hatsi a cikin matankadî kuma ko kwaya daya ba za tă fâdi a kasa ba. **10** Dukan masu zunubi a cikin mutanena za su mutu ta wurin takobi, wato, su masu cewa, ‘Masifa ba za tă fâdo ko ta same mu ba.’ **11** “A wannan rana zan maido da tentin Dawuda da ya fâdi. Zan gyaggyara wuraren da suka yayyage, in kuma maido da kufansa in gina shi kamar yadda yake a dâ, **12** domin su mallaki raguwar Edom da duk al’ummai da suke amsa sunana,” in ji Ubangiji shi wanda zai yi wadannan abubuwa. **13** “Ranaku suna zuwa, in ji Ubangiji, “sa’ad da mai huda zai sha gabon mai girbi mai shuki kuma yă bi bayan mai matsin inabi. Sabon ruwan inabi zai dîga daga duwatsu yă kuma kwararo daga tuddai. **14** Zan dawo da wafanda aka kai zaman bauta mutanena Isra’ila. “Za su sâke gina biranen da suke kango su kuma zauna a cikinsu. Za su shuka gonakin inabi su kuma sha ruwan inabinsu; za su yi lambuna su kuma ci amfaninsu. **15** Zan dasa Isra’ila a kasarsu, ba kuwa za a kara tumfuke su daga kasar da na ba su ba,” in ji Ubangiji Allahnku.

Obadiya

1 Wahayin Obadiya. Ga abin da Ubangiji Mai Iko Duka ya ce a kan Edom. Mun ji sakö daga wurin Ubangiji cewa, An aiki jakada zuwa ga al'ummai yă fada musu cewa, “Ku tashi, mu tafi mu yi yakî da ita.” **2** “Duba, zan maishe ki karama a cikin al'ummai; za a rena ki kwarai. **3** Fariyar zuciyarki ta yaudare ki, ke da kike zama can bisa duwatsu kika kuma yi gidanki a kan kwankoli, ke da kike ce wa kanki, ‘Wa zai iya saukar da ni kasa?’ **4** Ko da yake kina firiya kamar gaggafa kin kuma yi shekarki a can cikin taurari, daga can zan saukar da ke,” in ji Ubangiji. **5** “In barayi suka zo miki, in kuma'yan fashi suka shigo gidan da dare, kash, bala'i zai jira ki ba abin da suke so ne kawai za su sata ba? In kuma masu tsinka'ya'yan inabi suka zo miki, ba sukan bar'ya'yan inabi kadan ba? **6** Amma za a washe Isuwa ƙafaf, a kuma yaye boyayyiyr dukiyarsa! **7** Dukan wadanda kike tarayya da su, za su kore ki zuwa iyaka; abokanki kuma za su yaudare ki, su kuma sha karfinki; wadanda suke cin abincinki, za su sa miki tarko, amma ba za ki gane ba. **8** “A wannan rana,” in jin Ubangiji, “zan hallaka masu hikimar Edom, zan shafe mutane masu fahima a duwatsun Isuwa. **9** Jarumawanki, ya Teman, za su razana, za a kashe kowane mutum a duwatsun Isuwa. **10** Saboda halin kama-karyar da kika yi wa dan'uwanka Ya'kub, za ki sha kunya; za a hallaka ki har abada. **11** A ranan nan kin tsaya kawai kina zuba ido yayında baki suke washe dukiyar dan'uwanki, baki kuma suka shiga ta kofofinsa suka jefa kuri'a don a rarraba Urushalima, kin tsaya kina kallo kamar daya daga cikin abokan gâbansa. **12** Bai kamata ki rena dan'uwanki a ranar masifarsa ba, ko ki yi farin ciki a kan mutanen Yahuda a ranar hallakarsu, ko ki yi fariya sosai a ranar wahalarsu. **13** Bai kamata ki bi ta kofofin mutanena a ranar bala'insu ba, ko ki rena su a cikin masifarsu a ranar bala'insu, ko ki kwace dukiyarsu a ranar bala'insu ba. **14** Bai kamata ki tsaya a mararraba don ki kashe wadanda suke ko'karin tserewa ba, ko ki ba da wadanda suka tsere ga hannun makiyansu a ranar wahalarsu ba. **15** “Ranar Ubangiji ta yi kusa don dukan al'ummai. Kamar yadda kuka yi, haka za a yi muku; ayyukanku za su koma a kanku. **16** Kamar yadda kuka sha a kan tuduna mai tsarki, haka dukan al'ummai za su yi ta sha, za su sha, su kuma sha su zama sai ka ce ba su taɓa kasancewa ba. **17** Amma a

kan Dutsen Sihiyona za a sami ceto; Dutsen zai zama mai tsarki, gidan Yakub kuma zai mallaki gâdonsa. **18** Gidan Ya'kub zai zama kamar wuta, gidan Yusuf kuma kamar harshen wuta; gidan Isuwa zai zama kamar tattaka, za a kuma sa masa wuta yă kone. Babu wanda zai tsira daga gidan Isuwa.” Ni Ubangiji na fada. **19** Mutane daga Negeb za su mamaye duwatsun Isuwa, mutane kuma daga gindin tuddai za su mallaki ƙasar Filistiyawa. Za su mamaye filayen Efraim da Samariya, Benyamin kuwa zai mallaki Gileyad. **20** Wannan Kungiyar Isra'ilawan da aka kwashe zuwa bauta da suke a Kan'ana za su mallaki ƙasar har zuwa Zarefat; wadannan da aka kwashe zuwa bauta daga Urushalima da suke a Sefarad za su mallaki garuruwan Negeb. **21** Masu kawo ceto za su haura zuwa Dutsen Sihiyona don su yi mulkin duwatsun Isuwa. Ubangiji ne zai yi mulki.

Yunana

1 Maganar Ubangiji ta zo wa Yunana dan Amittai

cewa, 2 “Tafi babban birnin nan Ninebe ka yi mata wa’azi, saboda muguntarta ta haura zuwa gabana.” 3 Amma Yunana ya gudu daga Ubangiji ya nufi Tarshish. Ya gangara zuwa Yaffa, inda ya sami jirgin ruwa mai shirin tashi daga tashar. Bayan ya biya kudin tafiya, sai ya shiga jirgi ya kama hanya zuwa Tarshish don yā tsere wa Ubangiji. 4 Sai Ubangiji ya aika da babban iska a bisan teku, hadiri ya tsananta kwarai har jirgin ya yi barazanan farfashewa. 5 Dukan matukan jirgin suka tsorata, kowannensu kuma ya yi kuka ga allahnса, suka kuma jefar da kayan jirgi a cikin teku domin su rage nauyin jirgin. Ana cikin haka, ashe, Yunana ya sauva can karkashin jirgi ya je ya kwanta, yana ta sharar barcinsa. 6 Sai kyaftin din ya je wajensa ya ce masa, “Don me kake barci? Tashi ka kira bisa ga allahnka! Mai yiwiwa yā ji mu, yā cece mu don kada mu hallaka.” 7 Matukan jirgin suka ce wa jun, “Ku zo, mu jefa kuri'a mu ga wa ke da alhakin wannan masifa.” Sai suka jefa kuri'a, kuri'ar kuwa ta fāda a kan Yunana. 8 Saboda haka suka tambaye shi suka ce, “Yanzu, gaya mana, dalilin da ya sa wannan masifa ta zo mana? Mene ne aikinka? Daga ina ka fito? Ina ne kasarka? Daga wacce kabilia ce ka fito?” 9 Sai ya amsa, “Ni mutumin lbraniyawa ne, ina kuma bauta wa Ubangiji Allah na sama, wanda ya yi teku da tuddai.” 10 Sai matukan jirgin suka tsorata kwarai, suka ce masa, “Wane irin mugun abu ne ka aikata haka?” (Sun gane cewa yana gudu ne daga wurin Ubangiji, domin ya riga ya fada musu.) 11 Sai tekun ya dada rikicewa. Sai suka tambaye shi, “Me za mu yi da kai domin tekun yā daina hauka?” 12 Ya amsa musu ya ce, “Ku dauke ni ku jefa a cikin teku, tekun zai kwanta. Na san cewa laifina ne ya jawo wannan babban hadirin da ya auka muku.” 13 Maimakon mutanen su yi haka, sai suka yi kokari su tura jirgin ruwan zuwa bakin teku. Amma ba su iya ba, saboda iskar ta sa tekun ya yi ta kara hauka. 14 Sai suka yi kuka ga Ubangiji suka ce, “Ya Ubangiji, in ka yarda kada ka bar mu mu mutu saboda ran mutumin nan. Kada ka yi mana hukuncin masu kisankai, gama kai ne, ya Ubangiji, ka ga ya gamshe ka.” 15 Sa'an nan suka dauki Yunana suka jefar da shi daga jirgin, sai tekun ya kwanta. 16 Ganin haka sai mutanen suka cika da tsoron Ubangiji, suka kuma miка wa Ubangiji hadaya, suka yi wa'adi da shi.

17 Amma Ubangiji ya tanada wani babban kifi da zai hadiye Yunana, Yunana kuwa ya yi yini uku da dare uku a ciki cikin kifin.

2 Daga ciki cikin kifi, Yunana ya yi addu'a ga Ubangiji

Allahnса. 2 Ya ce, “A cikin damuwata na yi kira ga Ubangiji, ya kuwa amsa mini. Daga cikin zurfi kabari na yi kirin neman taimako, ka kuwa saurari kukata. (Sheol h7585) 3 Cikin tashin hankali, ka jefa ni cikin zurfafa, a tsakiyar teku, ka kuma jujuuya ni a cikin ruwa; dukan rakuman ruwanka da ambaliyarka sun bi ta kaina. 4 Sai na ce, ‘An kore ni daga fuskarka; duk da haka zan sāke duba wajen haikalinka mai tsarki.’ 5 Ruwayen da suke kewaye da ni sun yi mini barazana, zurfi kuma ya kewaye ni, ciyayin ruwa suna nannade kewaye da ni. 6 Na nutsa har karkashin tuddai; a karkashin duniya, ka rufe ni har abada. Amma ka dawo da raina daga rami, Ya Ubangiji Allahnа. 7 “Sa'ad da na ji raina yana rabuwa da ni, na tuna da kai ya Ubangiji, addu'ata kuma ta kai gare ka, a haikalinka mai tsarki. 8 “Wadanda suka makale wa gumaka marasa amfanī, sukan kyale alherin da zai kasance nasu. 9 Amma ni, da wafar godiya, zan miка tawa hadaya gare ka. Abin da na yi alkawari, shi ne zan yi. Ceto yakan zo ne kawai daga wurin Ubangiji.” 10 Sai Ubangiji ya umarci kifin, kifin kuwa ya amayar da Yunana a gaban teku.

3 Sa'an nan sai maganar Ubangiji ta zo wa Yunana

sau na biyu. 2 “Tafi babban birnin nan Ninebe, ka yi masa shelar sakon da na ba ka.” 3 Sai Yunana ya yi biyayya da maganar Ubangiji, ya tafi Ninebe. Ninebe birni ne da yake da muhimmanci, wanda sai an dauki kwana uku kafin a iya zaga shi. 4 A rana ta fari, Yunana ya kama tafiya yana ratsa birnin. Sai ya yi shela cewa, “Nan da kwana arba'in za a hallaka Ninebe?” 5 Mutanen Ninebe kuwa suka gaskata Allah. Aka yi shela a yi azumi, sai dukansu daga babba har zuwa karaminsu, suka sa tufafin makoki. 6 Da sakon Yunana ya kai kunnen sarkin Ninebe, sai ya tashi daga kujerar mulkinsa, ya tube alkyabbarsa, ya sa rigar makoki, ya zauna cikin toka. 7 Sai ya yi umarni a Ninebe cewa, “Bisa ga umarnin sarki da fadawansa. “Kada a bar wani mutum ko dabba, garke ko shannu, su dandana wani abu; kada a bari su ci ko su sha. 8 Bari kowane mutum da dabba yā yafa rigunan makoki. Kowa yā roki Allah da gaske, kowa kuma yā bar mugayen ayyukan da yake yi. 9 Wa ya

sani? Ko Allah zai ji tausayinmu da kuma juyayinmu
yă janye zafin fushinsa don kada mu hallaka.” **10** Da
Allah ya ga abin da suka yi, da kuma yadda suka juya
daga mugayen hanyoyinsu sai ya ji tausayinsu, bai
kawo hallaka a kansu yadda ya yi shirin yi ba.

4 Sai abin ya bata wa Yunana rai kwarai har ya yi
fushi. **2** Sai ya yi addu'a ga Ubangiji ya ce, “Ya
Ubangiji, ba irin abin da na fada ke nan ba tun ina
gida? Wannan ne ya sa na yi ko'karin tserewa zuwa
Tarshish. Ai, na sani kai Allah ne mai alheri da tausayi,
mai jinkirin fushi da cikakkiyar kauna, kai Allah ne
mai dakatar da nufinka na yin hukunci. **3** Yanzu, ya
Ubangiji, ka dauki raina, domin ya fi sauksi a gare ni
in mutu da in rayu.” **4** Amma Ubangiji ya amsa, ya
ce; “Daidai ne ka yi fushi?” **5** Sai Yunana ya fita daga
birnin ya yi wajen gabas, ya zauna. A nan ya yi wa
kansa rumfa, ya zauna cikin inuwarta yana jira yă
ga abin da zai sami birnin. **6** Sai Ubangiji Allah ya sa
wata'yar kuringa ta tsiro, ta yi girma a inda Yunana
yake, don ta inuwantar da shi, yă ji dadî. Yunana kuwa
ya yi murna matu'ka da wannan kuringa. **7** Amma
kashegari da safe sai Allah ya sa tsutsa ta cinye'yar
kuringar har ta mutu. **8** Sa'ad da rana ta yi sama, sai
Allah ya sa iskar gabas mai zafi ta huro, zafin ranar
kuma ya buga kan Yunana, har ya ji sai ka ce zai suma.
Ya so a ce ya mutu ma, sai ya ce, “Gara in mutu da a
ce ina zaune da rai.” **9** Amma Allah ya ce wa Yunana,
“Daidai ne ka yi fushi saboda wannan kuringa?” Sai
Yunana ya ce, “I, daidai ne, ina fushi matu'ka, har ina
so da na mutu ma.” **10** Sai Ubangiji ya ce, “Ai, wannan
kuringa ta tsira dare daya ta kuma bace kafin dare na
biyu, ba ka yi wata wahala dominta ba, ba kai ne ka
sa ta yi girma ba, duk da haka ranka ya bace saboda
ita. **11** Ashe, ba dole ne in ji tausayin babban birnin
nan Ninebe mai mutum sama da dubu dari da ashirin
marasa alhaki, da kuma dabbobi masu yawa ba?”

Mika

1 Maganar Ubangiji ta zo wa Mika mutumin Moreshet a zamanin Yotam, da na Ahaz, da kuma na Hezekiya, sarakunan Yahuda, Mika ya ga wahayi a kan Samariya da kuma a kan Urushalima. Ga abin da ya ce. **2** Ku ji, ya ku mutane duka, ki saurara, ya ke duniya da dukan mazauna cikinki, bari Ubangiji Mai Iko Duka yā zama shaida a kanku, daga haikalinsa mai tsarki. **3** Duba! Ubangiji yana zuwa daga wurin zamansa; zai sauко yā taka madaukakan wuraren duniya. **4** Duwatsu za su narke a karkashin kafafunsa, kamar kaki a gaban wuta, kwaruruka kuma za su bace, kamar ruwan da yake gangarowa daga tsauni. **5** Duk wannan zai faru saboda laifin Ya'kub, da kuma zunuban gidan Isra'il'a ne. Mene ne laifin Ya'kub? Shin, ba Samariya ba ce? Ina ne madaukakan wuraren Yahuda? Shin, ba Urushalima ba ce? **6** "Saboda haka zan mai da Samariya tarin juji, wurin noman inabi. Zan zubar da duwatsunta a cikin kwari in kuma bar harsashin gininta a bayyane." **7** Za a ragargaje dukan allolinta; za a kone dukan baye-bayentna haikali da wuta; zan lalatar da dukan gumakanta. Tun da ta wurin karuwanci ne ta tattara su, ga karuwanci kuma za su koma." **8** Saboda wannan zan yi ba'kin ciki, in yi kuka; zan yi tafiya ba takalmi, zan tube, in kuma yi tafiya tsirara. Zan yi kuka kamar dila, in yi ba'kin ciki kamar mujiya. **9** Gama raunin Samariya ba mai warkewa ba ne; ya bazu har Yahuda. Ya ma kai bakin kofar mutanena, har ma Urushalima da kanta. **10** Kada a fade shi a Gat; kada ma a yi kuka. A maimako haka, a yi birgima a cikin kura a Bet-Leyafra. **11** Ku wuce tsirara da kuma kunya, ku mazaunan Shafir. Bet-Ezel tana makoki domin babu wani daga Za'an'an da ya fito don yā taimaka. **12** Mazaunan Marot sun kosa su ga alheri, amma Ubangiji ya sauko da azaba, har zuwa kofar Urushalima. **13** Ku da kuke zama a Lakish, ku daura wa dawakai kekunun yaki. Gama ku kuka fara yin zunubi a Sihiyona, gama an sami laifofin Isra'il'a a cikinku. **14** Saboda haka za ku ba da kyautan bankwana ga Moreshet Gat. Garin Akzib zai zama abin yaudara ga sarakunan Isra'il'a. **15** Ku mazaunan Maresha Ubangiji zai kawo wanda zai ci ku da yaki. Sarakunan Isra'il'a za su gudu zuwa Adullam. **16** Ku aske kanku kwal don makoki, ku yi wa kanku kwalkwal kamar ungulu. Gama za a ja'yan da kuke farin ciki a kai su bauta.

2 Taku ta kare, ku da kuke shirya makirci, ku da kuke kulle-kullen mugunta a kan gadonku! Da gari ya waye sai ku fita ku aikata mugunta domin ikon aikatawa yana hannunku. **2** Kukan yi kyashin gonaki ku kuma kwace su, ku yi kyashin gidaje ku kuma kwace. Kukan zalunci mutum, ku kwace masa gidansa, har ku kwace masa gādonsa. **3** Saboda haka, Ubangiji ya ce, "Ina shirya wa wadannan mutane bala'i, yadda ba za ku iya ceton kanku ba. Ba za ku kara tafiya kuna takama ba, gama zai zama lokacin bala'i ne." **4** A wannan rana mutane za su yi muku ba'a za su yi muku gwalo da wannan wa'kar makoki, 'An lalatar da mu sarai; an rarraba mallakar mutanena. Ya dauke shi daga gare ni! Ya miša filayenmu ga maciyan amanarmu.'" **5** Saboda haka ba za ku kasance da wani a taron jama'ar Ubangiji da zai raba kasar ta wurin jefa kuri'a ba. **6** "Kada ku yi annabci" in ji annabawansu. "Kada ku yi annabci game da wadannan abubuwa; abin kunya ba zai same mu ba." **7** Daidai ne a ce, ya gidan Ya'kub, "Ruhun Ubangiji yana fushi ne? Yana yin irin wadannan abubuwa?" "Ashe, maganata ba tā amfane wanda ayyukansa suke daidai ba?" **8** Ba da dadewa ba mutanena sun tashi kamar magabci. Kun tube riga mai tsada daga wadanda suke wucewa ba tare da kun damu ba, sai ka ce mutanen da suke komowa daga yaki. **9** Kun kori matan mutanena daga gidajensu masu dadī. Kuka kawar da albarkata har abada daga wurin'ya'yansu. **10** Ku tafi, ku ba ni wuri! Gama wannan ba wurin hutunku ba ne, gama ya kazantu, ya zama kangon da ya wuce gyara. **11** In makaryaci da mazambaci ya zo ya ce, 'Zan yi muku annabci ku sami wadataccen ruwan inabi da barasa,' zai dai zama annabin da ya dace da wannan mutane ne! **12** "Tabbatacce zan tattara ku duka, ya gidan Ya'kub; zan tattara ku raguwar Isra'il'a. Zan kawo su wuri daya kamar tumaki a cikin garke, kamar garke a wajen kiwonsa; wurin zai cika da mutane. **13** Wanda ya fasa kofa ya bude, shi zai haura yā yi musu jagora, za su fashe bangon su fita. Sarkinsu zai wuce gabansu, Ubangiji kuma zai kasance a gaba."

3 Sa'an nan na ce, "Ku kasa kunne, ku shugabannin Ya'kub, ku masu mulkin gidan Isra'il'a. Ya kamata ku san shari'a, **2** ku da kuke kin abu mai kyau kuke kaunar mugunta, ku da kuke fede mutanena kuke tuge nama daga kasusuwansu; **3** ku da kuke cin naman mutanena, ku fede fatar jikinsu kuke kakkarya kasusuwansu, kuke yayyanka su gunduwa-gunduwa kamar naman

da za a toya, kamar naman da za a sa a dafa.” **4** Sa'an nan za su kira ga Ubangiji, amma ba zai amsa musu ba. A wannan lokaci zai boye fuskarsa daga gare su saboda irin muguntar da suka yi. **5** Ga abin da Ubangiji ya fada, “Game da annabawa masu bad da mutanena, in wani ya ciyar da su, sai su ce akwai ‘salama’ amma in bai ciyar da su ba, a shirye suke su kai masa hari. **6** Saboda haka dare yana zuwa a bisanku, ba tare da wahayi ba, kuma duhu, ba tare da duba ba. Rana za tā fādi wa annabawa, yini kuma zai zama musu duhu. **7** Masu gani za su ji kunya, masu duba kuma za su ji takāici. Dukansu za su rufe fuskokinsu gama ba amsa daga Allah.” **8** Amma game da ni, ina cike da iko ta wurin Ruhun Ubangiji da kuma adalci da karfi, don a sanar da Yakub laifofinsa, ga Isra’ila kuma zunubinsa. **9** Ku ji wannan, ku shugabanni gidan Yakub, ku masu mulkin gidan Isra’ila, ku da kuke kyamar gaskiya, kuka karkatar duk abin da yake na gaskiya; **10** kuka gina Sihiyona ta wurin Zub da jini, Urushalima kuma ta wurin mugunta. **11** Hukunce-hukuncen shugabanni kasar na cin hanci ne, firistocinta kuma suna koyarwa don a biya su, annabawanta kuwa suna yin annabci don neman kudi. Duk da haka suna jingina a kan Ubangiji suna cewa, “Ba Ubangiji yana tare da mu ba? Ba bala’in da zai zo mana.” **12** Don haka, saboda ku, za a nome Sihiyona kamar gona, Urushalima kuma ta zama tarin juji, tudun haikali kuwa zai zama kurmin kayayyuwa.

4 A kwanakin karshe za a kafa dutsen haikalin Ubangiji yā zama babba a cikin duwatsu. Za a daga shi sama da tuddai, mutane kuma za su rika dunguma zuwa gare shi. **2** Al’ummai da yawa za su zo su ce, “Ku zo, bari mu haura zuwa dutsen Ubangiji, zuwa gidan Allah na Yakub. Zai koya mana hanyoyinsa, don mu yi tafiya cikin hanyoyinsa.” Doka za tā fita daga Sihiyona, maganar Ubangiji kuma daga Urushalima. **3** Zai shari’anta tsakanin mutane yā kuma sulhunta tsakanin manyan al’ummai nesa da kuma kusa. Har su mai da takubansu su zama garemani, māsunsu kuma su zama wuñaken askin itace. Al’umma ba za tā dauki takobi gāba da wata al’umma ba, ko a yi horarwa don yaki. **4** Kowa zai zauna a tushen kuringar inabinsa da tushen baurensa, kuma ba wanda zai tsoratar da su, gama Ubangiji Madaukaki ne ya fada. **5** Dukan al’ummai za su iya tafiya a cikin sunan allolinsu; mu dai za mu yi tafiya a cikin sunan Ubangiji Allahnmu har abada abadin. **6** “A wannan rana,” in ji Ubangiji,

“zan tattara guragu; zan kuma tara masu zaman bauta, da wadanda na sa suka damu. **7** Zan mai da guragu su zama raguwa, wadanda aka kora, su zama al’umma mai karfi. Ubangiji zai yi mulkinsu a Dutsen Sihiyona daga wannan rana da kuma har abada. **8** Game da ke, ya hasumiyar tsaron garke, Ya mafaka Diyar Sihiyona, za a maido miki da mulkinki na dā, sarauta kuma za tā zo wa Diyar Urushalima.” **9** Don me yanzu kike kuka da karfi, ba ki da sarki ne? Masu shawararki sun hallaka ne, da zafi ya cika ki kamar mace mai nañuda? **10** Ki yi birgima cikin zafin azaba, ya Diyar Sihiyona, kamar macen da take nañuda, don yanzu dole ki bar birni ki kafa sansani a filin Allah. Za ki tafi Babilon; a can za a kubutar da ki. A can ne Ubangiji zai fanshe ki daga hannun makiyanki. **11** Amma yanzu al’ummai da yawa suna gāba da ke. Suna cewa, “Bari a kazantar da ita, bari mu zuba wa Sihiyona ido.” **12** Amma ba su san tunanin Ubangiji ba; ba su fahimci shirinsa ba, shi da ya tattara su kamar dammuna a masussuka. **13** “Ki tashi ki yi sussuka, ya Diyar Sihiyona, gama zan ba ki kahonin karfe; zan ba ki kofatan tagulla domin ki ragargaje al’ummai masu yawa.” Za ki ba Ubangiji dukan dukiyarsu da suka tara ta hanyar zamba, wadatarsu kuma ga Ubangiji dukan dunia.

5 Ki tattara sojojinki, ya ke birnin mayaķa, gama an kewaye mu da yaki. Za su bugi kumatun mai mulkin Isra’ila da sandar karfe. **2** “Amma ke, Betlehem ta Efrata, ko da yake ke karama ce daga cikin zuriyarki a Yahuda, daga cikinki wani zai zo domina wanda zai yi mulkin Isra’ila, wanda asalinsa tun fil azal ne.” **3** Saboda haka za a yashe Isra’ila har sai wadda take nañuda ta haihu sauran’yan’uwansa kuma sun dawo su hadu da Isra’ilawa. **4** Zai tsaya yā yi kiwon garkensa da karfin Ubangiji, cikin girman sunan Ubangiji Allahnsa. Za su kuma zauna lafiya, gama girmansa za tā kai har karshen dunia. **5** Zai kuma zama salamarsu. Sa’ad da Assuriyawa suka kawo wa kasarmu hari suka tattake kagarunmu, za mu tā da makiyaya bakwai, har ma shugabanni mutane takwas su yi gāba da su. **6** Za su yi mulkin kasar Assuriya da takobi, kasar Nimrod kuma da zaran takobi. Zai cece mu daga hannun Assuriyawa sa’ad da suka kawo wa kasarmu hari suka kuma tattake zuwa cikin iyakokinmu. **7** Raguwar Yakub za tā kasance a tsakiyar mutane masu yawa kamar raba daga Ubangiji, kamar yayyafi a kan ciyawa, wanda ba ya jiran mutum ko kuma yā dakata

wa dan adam. **8** Raguwar Ya'kub za tā kasance tare da al'ummai, a cikin mutane masu yawa, kamar zaki a cikin sauran namun jeji, kamar dan zaki cikin garken tumaki, wanda yake tattaka yā kuma yi kaca-kaca da su sa'ad da yake ratsa a cikinsu, ba kuwa wanda zai cece su. **9** Za a daga hannunka cikin nasara a kan abokan gābanka, za a hallaka ma'kiyanka duka. **10** "A wannan rana," in ji Ubangiji "Zan hallaka dawakanku daga cikinku, in kuma rurruushe kekunan ya'kinku. **11** Zan hallaka biranen kasarku in yi rugu-rugu da dukan katangunku. **12** Zan kawar da maitarku, ba za a kara yin sihiri ba. **13** Zan sassare dukan gumakan da kuka sassaka da kebabbn duwatsunku a cikinku, nan gaba ba za ku kara rusuna wa aikin hannuwanku ba. **14** Zan tumbuke daga gare ku ginshikan Asheranku in kuma rurruushe biranenku. **15** Zan yi ramuwa cikin fushi da hasala a kan al'umman da ba su yi mini biyayya ba."

6 Ku saurari abin da Ubangiji ya ce, "Tashi ku gabatar da kararku a gaban duwatsu; bari tuddai su ji abin da kuke so ku fada. **2** "Ku saurara, ya ku duwatsu game da tuhumar da Ubangiji yake muku, ku ji, ku dadafsun tushin duniya. Gama Ubangiji yana da kara a kan mutanensa; yana tuhumar Isra'il. **3** "Ya ku mutanena, me na yi muku? Ta yaya na nawaita muku? Ku amsa mini. **4** Na fito da ku daga kasar Masar na kuma'yantar da ku daga kasar bauta. Na aika da Musa yā jagorance ku, haka ma Haruna da Miriyam. **5** Ya ku mutanena, ku tuna abin da Balak sarkin Mowab ya fulla da kuma amsar da Bala'am dan Beyor ya bayar. Ku tuna da tafiyarku daga Shittim zuwa Gilgal, don ku san ayyukan adalcin Ubangiji." **6** Da me zan zo a gaban Ubangiji in rusuna a gaban Madaukaki Allah? Shin, zan zo ne a gabansa da hadaya ta konawa, da dan maraki bana daya? **7** Ubangiji zai ji dadin hadayar raguna dubbai da kuma rafuffukan mai dubbai goma? Zan ba da dan farina ne don laifina, ko'ya'yan jikina domin zunubin raina? **8** Ya nuna maka, ya mutum, abin da yake mai kyau. Me Ubangiji yake bukata daga gare ka kuwa shi ne ka yi gaskiya ka so aikata jinkai ka kuma yi tafiya da tawali'u a gaban Allah. **9** Ku saurara! Ubangiji yana kira ga birni, a ji tsoron sunana kuwa hikima ce, "Ku kasa kunne ga sandan nan da kuma wannan wanda ya nada. **10** Har yanzu zan manta, ya muguwar gida da dukiyarki da kika samu a muguwar hanya zan kuma manta da bugaggen mudun awo wanda ake zargi? **11** Zan ku'butar da mutumin da yake da ma'auni na rashin gaskiya, da

kuma buhun ma'aunan karya? **12** Attajiranta masu fitina ne; mutanenta kuma makaryata ne harsunsu kuwa suna yaudara. **13** Saboda haka, zan hallaka ku in lalace ku saboda zunubanku. **14** Za ku ci amma ba za ku koshi ba, cikinku zai zama babu kome Za ku tattara amma ba za ku yi ajiyar kome ba, gama abin da kuka yi ajiyar zan ba wa takobi. **15** Za ku yi shuki amma ba za ku girba ba; za ku matse zaitun amma ba za ku yi amfani da mai wa kanku ba, za ku tattaka'ya'yan inabi amma ba za ku sha ruwan inabin ba. **16** Kuna kiyaye ka'idodin Omri da dukan ayyukan gidan Ahab kun kuma bi al'adunsu. Saboda haka, zan maishe ku kufai in mai da ku abin dariya a cikin mutane, za ku sha reni a wurin al'ummai."

7 Tawa ta kare! Ina kama da wanda yake tattara'ya'yan itatuwa a lokacin kalar'ya'yan inabi; babu sauran nonon inabin da za a tsinka a ci, babu kuma'ya'yan baure na farko-farkon da raina yake marmari. **2** An kawar da masu tsoron Allah daga kasar; babu sauran mai adalcin da ya rage. Dukan mutane suna kwanto don su Zub da jini; kowa yana farautar dan'uwansa da tarko. **3** Dukan hannuwansu sun gwaninta wajen yin mugunta; shugabanni suna nema a ba su kyautai, alkalai suna nema a ba su cin hanci, masu iko suna fadar son zuciyarsu, duk suna kulla makirci tare. **4** Mafi kyau a cikinsu yana kama da kaya, mafi gaskiyarsu ya fi shingen kaya muni. Ranar da Allah zai ziyarce ku ta zo, ranar da masu gadinku za su hura kaho. Yanzu ne lokacin rudewarku. **5** Kada ka yarda da makwabci; kada ka sa begenka ga abokai. Ko ma wadda take kwance a kirjinka, ka yi hankali da kalmominka. **6** Gama da yakan ce wannan ba mahaifinsa ba ne, diya kuma takan tayar wa mahaifiyarta, matar da takan yi gāba da uwarr mijinta, abokan gāban mutum su ne iyalin cikin gidansa. **7** Amma game da ni, zan sa bege ga Ubangiji, ina sauraron Allah Mai Cetona; Allahna kuwa zai ji ni. **8** Kada ku yi farin ciki, ku makiyana! Ko da yake na fādī, zan tashi. Ko da yake na zauna a cikin duhu, Ubangiji zai zama haskena. **9** Domin na yi masa zunubi, zan fuskanci fushin Ubangiji, har sai ya dubi batuna ya kuma tabbatar da'yancina. Zai kawo ni zuwa wurin haske; zan ga adalcinsa. **10** Sa'an nan makiyina zai gani yā kuma sha kunya, shi da yake ce da ni "Ina Ubangiji Allahnka?" Zai gani, yā kuma ji kunya. Ko yanzu ma za a tattake shi kamar tabo a tituna. **11** Ranar gina katangarka tana zuwa, a ranar za a fadada iyakokinka. **12** A wannan rana mutane za

su zo gare ka daga Assuriya da kuma biranen Masar, daga Masar ma har zuwa Yuferites daga teku zuwa teku, kuma daga dutse zuwa dutse. **13** Duniya za tā zama kufai saboda mazaunanta, saboda ayyukansu. **14** Ka yi kiwon mutanenka da sandarka, garken gādonka, wanda yake zaune shi kadai a kurmi, a kasa mai kyau ta kiwo, bari su yi kiwo a Bashan da Gileyad kamar a kwanakin dā. **15** “Kamar a kwanakin da kuka fito daga Masar, zan nuna musu al’ajabaina.” **16** Al’ummai za su gani su kuma ji kunya, za a kuma kwace musu dukan ikonsu. Za su kama bakinsu kunnuwansu kuma za su zama kurame. **17** Za su lashi kura kamar maciji, kamar dabbobi masu rarrafe a kasa. Za su fito daga maṣuyarsu da rawan jiki, za su juya cikin tsoro ga Ubangiji Allahnmu su kuma ji tsoronku. **18** Wane ne Allah kamar ka, wanda yake yafe zunubi yā kuma gafarta laifofin mutanensa da suka ragu? Ba ka zama mai fushi har abada amma kana marmari ka nuna jinkai. **19** Za ka sāke jin tausayinmu; za ka tattake zunubanmu a karkashin sawunka ka kuma tura dukan kurakuranmu zuwa cikin zurfafan teku. **20** Za ka yi wa Ya’kub aminci, ka kuma nuna jinkai ga Ibrahim, kamar yadda ka yi alkawari da rantsuwa ga kakanniinmu tun a kwanankin dā.

Nahum

1 Jawabi game da Ninebe a littafin wahayin Nahum, mutumin Elkosh. **2** Ubangiji Allah mai kishi ne, mai sakayya kuma. Ubangiji Allah mai kishi ne, mai daukar fansa kuma. Ubangiji yakan dauki fansa a kan makiyansa, yakan ci gaba da fushi a kan abokan gābansa. **3** Ubangiji mai jinkirin fushi ne, mai iko duka kuma. Ubangiji ba zai bar masu zunubi babu horo ba. Hanyarsa tana cikin guguwa da kuma hadari, gizagizai kuwa su ne kurar kafafunsa. **4** Yakan tsawata wa teku yā kuma busar da shi; yakan sa dukan koguna su kafe. Bashan da Karmel sun yi yaushi tohon Lebanon kuma ya kofe. **5** Duwatsu suna rawan jiki a gabansa tuddai kuma sun narke. Duniya da dukan abin da yake cikinta suna rawan jiki a gabansa. **6** Wa zai iya tsaya wa fushinsa? Wa yake da ikon jimre wa zafin hasalrsa? Ana zuba fushinsa kamar wuta; aka kuma ragargaza duwatsu a gabansa. **7** Ubangiji nagari ne, mafaka kuma a lokacin wahala. Yana kula da wadanda suka dogara gare shi, **8** amma da ambaliyar ruwa zai kawo Ninebe ga karshe; zaiafari makiyansa zuwa cikin duhu. **9** Dukan abin da suke fullawa game da Ubangiji zai kawo ga karshe; wahala ba za tā sāke komowa karo na biyu ba. **10** Za su sarkafe a kaya, za su kuma bugu da ruwan inabinsu; za a lafume su kamar busasshiyar ciyawa. **11** Daga cikinki, ya Ninebe wani ya fito wanda ya fulla wa Ubangiji makirci yana ba da mugayen shawarwari. **12** Ga abin da Ubangiji ya ce, “Ko da yake sun yi tarayya, suna kuma da yawa, za a yanke su, a kawar a su. Ko da yake na ba ki azaba, ya Yahuda, ba zan kara ba ki azaba ba. **13** Yanzu zan karya karkiyarsu daga wuyanki in kuma tsittsinke sarkar da suka daura ki.” **14** Ubangiji ya ba da umarni game da ke Ninebe, “Ba za ki sami zuriyar da za tā ci gaba da sunanki ba. Zan rurrushe siffotin da kuka sassaka da kuma gumakan da kuka kera gumakan da suke a cikin haikaln allolinku. Zan shirya kabarinki, domin ke muguwa ce.” **15** Duba, can a bisa duwatsu, ga kafafu mai kawo labari mai dadī, wanda yake shelar salama! Ki yi bukukkuwanki, ya Yahuda, ki kuma cika wa’adodinki. Mugaye ba za su kara mamaye ki ba; domin za a hallaka su kafaf.

2 Mai hari yana matsowa a kanki, Ninebe. Ki tsare mafaka, ki yi gadin hanya ki sha damara ki tattaro dukan karfinki! **2** Ubangiji zai maito da darajar Ya'kub,

kamar ta Isra'il, ko da yake masu washewa sun washe su suka kuma lalatar da inabinsu. **3** Garkuwoyin sojojinsa ja wur ne; jarumawansa suna sanye da kaya masu ruwan jan garura. Karafan kekunan yaki suna walkiya a ranar da aka shirya su; ana kada māsu da bantsoro. **4** Kekunan yaki sun zabura a tituna, suna kai da kawowa a dandali. Suna walkiya kamar tocila suna shekawa a guje kamar walkiya. **5** Ninebe ta tattara rundunarta, duk da haka sun yi ta tuntube a kan hanyarsu. Sun ruga zuwa katangan birnin, sun sanya garkuwar kāriya a inda ya kamata. **6** An bude kofofin rafuffukan sai wurin ya rurruushe. **7** An umarta cewa birnin za tā tafi bauta, za a kuma yi gaba da su. Bayi'yan mata suna kuka kamar tattabaru suna buga kirjinsu. **8** Ninebe tana kama da tafki, wanda ruwanta yana yoyo. Suna kuka suna cewa, “Ku tsaya! Ku tsaya,” amma ba wanda ya waiga. **9** A washe azurfa; a washe zinariya; dukiyarsu ba ta da iyaka, arzikinsu kuma ba ya karewa. **10** Ta zama wofi, an washe ta, an tuße ta! Zukata sun narke, gwiwoyi suna kaduwa, jikuna suna rawa, fuskoki duk sun kwantsarel **11** Ina kogon zakokin nan yake yanzu, inda suka ciyar da'ya'yansu, inda zaki da zakanya sukan shiga, da'ya'yansu, ba mai damunsu **12** Zaki ya kashe abin da ya ishe'ya'yansu ya kuma murde wuyan dabbobi ya cika wurin zamansa da abin da ya kama ya cika kogwanniinsa da abin da ya kashe. **13** “Ina gāba da ke,” in ji Ubangiji Madaukaki. “Zan kone kekunan yakinki, takobi kuma zaifafare'ya'yan zakokinki. Ba kuma zan bar miki namun jejin da za ki kashe a duniya ba. Ba kuwa za a kara jin muryar'yan sakonki ba.”

3 Kaiton birni mai Zub da jini, wadda take cike da karairayi, cike da ganima, wadda ba a rasa masu fādawa cikin wahala! **2** Ku ji karar bulala da kwaramniyar kafafu, da sukuwar dawakai da girkizar kekunan yaki! **3** Mahaya dawakai sun kunno kai, takuba suna walkiya, māsu kuma suna kyali; ga dūmbun da aka kashe ga tsibin matattu, gawawwaki ba iyaka, mutane suna tuntube da gawawwaki, **4** duk saboda yawan sha'awace-sha'awacen karuwa, mai dadī baki, uwargidan maita, wadda ta 6ad da al'ummai ta wurin karuwancinta ta kuma 6ad da mutane ta wurin maitancinta. **5** “Ina gāba da ke,” in ji Ubangiji Madaukaki. “Zan kware fatarinki a idonki. Zan nuna wa al'ummai tsiraicinki, masarautai kuma konyarki. **6** Zan watsa miki kazanta, in yi miki wulakanci in kuma mai da ke abin reni. **7** Duk wanda

ya gan ki zai gudu daga gare ki yana cewa, ‘Ninebe ta lalace, wa zai yi makoki domin ta?’ Ina zan sami wanda zai yi miki ta’aziyia?’ **8** Kin fi Tebes ne da take a bakin Nilu, da ruwa yake kewaye da ita? Rafi shi ne kāriyarta, ruwanta kuma katanga. **9** Kush da kuma Masar su ne karfinta marar iyaka; Fut da Libiya suna cikin mataimakanta. **10** Duk da haka an tafi da ita ta kuma tafi bauta. Aka fyada kanananta da kasa aka yayyanka su gunduwa-gunduwa a kan kowane titi. Aka jefa kuri'a a kan manyan mutanenta, aka daure manyan mutanenta da sarkoki. **11** Ke ma za ki bugu, za ki ɓuya. Ki kuma nemi mafaka daga wurin abokin gāba. **12** Dukan kagarunki suna kama da itatuwan ɓaure da'ya'yansu da suka nuna. Da an girgiza, sai ɓaure su zuba a bakin mai sha. **13** Dubi mayakanki, duk mata ne! Kofofin kasarki a bude suke ga abokan gābanki, wuta ta cinye madogaransu. **14** Ki ja ruwa gama za a kewaye ki da yaki. Ki kara karfin kagaranki! Ki kwaba laka, ki sassaka turmi ki gyara abin yin tubali! **15** A can wuta za tā cinye ki; takobi zai sare ki, kuma kamar fāra, za a cinye ki. Ki riɓabanya kamar fāra, ki riɓabanya kamar fārin dango! **16** Kin kara yawan masu kasuwancinki har sai da suka fi taurarin sama. Amma kamar fāra sun cinye kasar sa'an nan suka tashi, suka tafi. **17** Masu tsaronki suna kama da fāri dango, shugabanninki sun yi cincirindo kamar fārin dango da suka sauка a kan bango a rana mai sanyi, amma da rana ta fito, duk za su tashi su tafi, ba kuma wanda ya san inda suka nufa. **18** Ya sarkin Assuriya, makiyayanka sun yi barci; manyan mutanenka sun kwanta su huta. An watsar da mutanenka a cikin duwatsu, ba wanda zai tattaro su. **19** Ba abin da zai warkar da rauninka; rauninka ya yi muni. Duk wanda ya ji labarinka zai tafa hannuwansa saboda farin cikin fāduwarka, gama wane ne bai ji jiki a hannunka ba?

Habakkuk

1 Sakon da annabi Habakkuk ya karba. **2** Har yaushe, ya Ubangiji, zan yi kukan neman taimako, amma ka fi ji? Ina kuka a gare ka saboda zalunci amma ba ka ce ufam ba. **3** Me ya sa ka bari ina ta kallon rashin gaskiya? Me ya sa kake barin abin da ba daidai ba? Hallaka da tashin hankali suna a gabana; ga rashin jituwa da fada ko'ina. **4** Saboda haka ba a bin doka, shari'a kuma ba ta aiki. Mugaye sun kewaye masu adalci don a hana gaskiya tā yi aiki. **5** “Ka dubi al'ummai, ka gani, ka sha mamaki. Ga shi zan yi wani abu a kwanakinka, wanda ko ma an fada maka ba za ka gaskata ba. **6** Zan tā da Babiloniyawa, wadannan marasa hankali da kuma marasa tausayi; masu gajeren hakuri, wadanda suke ratsa ko'ina a duniya don su kwace wuraren zaman da ba nasu ba. **7** Suna da bantsoro da firgitarwa; dokoki da ka'idodinsu ne kawai suka sani. **8** Dawakansu sun fi damisoshi sauri, sun fi kyarketan yamma zafin rai. Mahayansu suna zuwa a guje; mahayansu daga nesa suka fito. Suna firiya kamar ungulu mai sauva da gaggawa don yā ci mushe; **9** duk sukan zo da nufin tā-da-na-zaunetsaye. Ana jin tsoronsu tun ma kafin su iso suna tattara bayi kamar yashi. **10** Sukan yi wa sarakuna ba'a su kuma rena masu mulki. Sukan yi wa dukan birane masu mafaka dariya; sukan tara kasa su hau, su cinye abokan gābansu da yaki. **11** Sa'an nan su wuce da sauri kamar iska, mutane ne masu laifi, wadanda karfinsu shi ne allahnsu.” **12** Ya Ubangiji, ba tun fil azal kake ba? Ya Allahna, Mai Tsarkina, ba za mu mutu ba. Ya Ubangiji ka sanya su su tabbatar da hukunci; Ya Dutse, ka nada su don su yi hukunci. **13** Idanunka masu tsarki ne da suka fi gabon duban mugunta; ba ka amince da abin da ke ba daidai ba. To, don me ka kyale munafukai suna cin karensu ba babbaka? Me ya sa kake shiru sa'ad da mugaye suke hadiye adrenal da suka fi su adalci? **14** Ka mai da maza kamar kifin teku, kamar halittun tekun da ba su da shugaba. **15** Mugu abokin gāba yakan kama su duka da kugiyi, yā jawo su waje da abin kamun kifinsa, yā tattara su cikin ragarsa, ta haka yakan yi murna da farin ciki. **16** Saboda haka yakan yi hadaya wa abin kamun kifinsa yā kuma kona turare wa ragarsa, domin ta wurin abin kamun kifinsa ne yake yin rayuwar jin dadī yā kuma zabi irin abincin da yake so. **17** Zai ci gaba da juye

abin kamun kifinsu ke nan, suna hallaka al'ummai ba tausayi?

2 Zan tsaya wurin tsarona in kuma zauna a kan katanga; zan jira in ga abin da zai ce mini, da kuma wace amsa zan bayar ga wannan kuka. **2** Sa'an nan Ubangiji ya amsa ya ce, “Ka rubuta wannan ru'uya ka bayyana ta a fili a kan alluna don mai shela yā ruga da ita, yā kai. **3** Gama ru'uyar tana jiran kayyadadden lokaci; tana zancen karshe kuma ba za tā zama karya ba. Ko da ka ga kamar tana jinkiri, ka jira ta; lalle za tā zo, ba za tā makara ba. **4** “Duba, abokin gāba ya cika da daga kai; sha'awarsa ba daidai ba ce, amma mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiyarsa, **5** ba shakka, ruwan inabi ya yaudare shi; yana fariya kuma ba ya hutu. Domin shi mai hadama ne kamar kabari kuma kamar mutuwa, ba ya koshi; yakan tattara dukan al'ummai wa kansa yana kuma kama dukan mutane su zama kamammu. (*Sheol h7585*) **6** “Dukansu ba za su yi masa tsiya, suna yin masa ba'a da dariya ba, suna cewa, “Kaito ga wannan wanda ya tara wa kansa kayan sata ya kuma wadatar da kansa da kayan kwace! Har yaushe wannan abu zai ci gaba?” **7** Masu binka bashi ba za su taso maka nan da nan ba? Ba za su farka su sa ka fargaba ba? Ta haka ka zama ganima a gare su. **8** Domin ka washe al'ummai masu yawa, mutanen da suka rage za su washe ka. Domin ka Zub da jinin mutane; ka hallaka kasashe, da birane, da kuma kowa da yake cikinsu. **9** “Kaito ga wanda ya gina masarautarsa da kazamar riba don yā kafa shekarsa can bisa, don yā tsere wa zama kango! **10** Ka kulla lalacin mutane masu yawa, ta haka ka kunyatar da gidanki ka kuma hallaka ranka. **11** Duwatsun katanga za su yi kuka, ginshiñan katako kuma za su amsa. **12** “Kaiton mutumin da ya gina birni da jinin da ya zubar ya kuma kafa gari ta wurin mugun aiki! **13** Ba Ubangiji Madaukaki ne ya kudura cewa wahalar mutane ta zama mai kawai don wuta ba, cewa al'ummai su gajiyar da kansu a banza ba? **14** Gama duniya za tā cika da sanin daukakar Ubangiji, yadda ruwaye suka rufe teku. **15** “Kaito wanda ya ba wa makwabtansa abin sha, yana ta Zubawa daga salkan ruwan inabi har sai sun bugu, don dai yā ga tsiraicinsu. **16** Za ka cika da kunya a maimakon daukaka. Yanzu lokacinka ne! Kai ma ka sha, a kuma tone asirinka! Gama kwaf na hannun daman Ubangiji yana zuwa kewaye da kai, abin kunya kuma zai rufe darajarka. **17** Barnar da ka yi wa Lebanon zai komo kanka, kuma hallakar

dabbobin da ka yi zai sa dabbobi su tsorata ka. Gama ka Zub da jinin mutum; ka hallaka kasashe, da birane, da kuma kowa da yake cikinsu. **18** “Ina amfanin gunki da mutum ne ya sassaka? Ko siffar da take koyer da karya? Gama wanda ya yi shi yana dogara ne ga halittarsa; ya yi gumakan da ba sa magana. **19** Kaito wanda ya ce da katako, ‘Rayu!’ Ko kuwa dutse marar rai, ‘Farkal’ Zai iya bishewa ne? An dalaye shi da zinariya da azurfa; ba numfashi a cikinsa.” **20** Amma Ubangiji yana a cikin haikalinsa mai tsarki; bari dukan duniya tā yi shiru a gabansa.

3 Addu’ar annabi Habakkuk. A kan shigiyont. **2** Ya Ubangiji, na ji irin shaharar da ka yi; na yi al’ajabi game da ayyukanka, ya Ubangiji. Ka maimaita su a kwanakinmu, ka sanar da su a lokacinmu; ka yi jinkai ko a lokacin da kake fushi. **3** Allah ya zo daga Teman, Mai Tsarkin nan daga Dutsen Faran. (Sel) Daukakarsa ta rufe sammai yabonsa kuma ya cika duniya. **4** Darajarsa ta yi kamar fitowar rana; kyalkyali ya wulga daga hannunsa, inda ikonsa yake a boye. **5** Annoba ta sha gabansa; cuta kuma tana bin bayansa. **6** Ya tsaya, ya kuwa giringiza duniya; ya duba, sai ya sa al’ummai suka yi rawan jiki. Tsofaffin duwatsu sun wargaje dadaddun tuddai kuma suka rurruushe. Hanyoyinsa dawwammamu ne. **7** Na ga tentin Kushan cikin azaba; wuraren zaman Midiyan cikin damuwa. **8** Ka ji haushin koguna ne, ya Ubangiji? Ko kuwa ka hasala da rafuffuka ne? Ko ka yi fushi da teku ne sa’ad da ka hau dawakanka da kuma kekunan yañinka masu nasara? **9** Ka ja bakanka, ka nemi a ba ka kibiyoyi masu yawa. (Sel) Ka raba duniya da koguna; **10** duwatsu sun gan ka sai suka kame. Ruwaye masu hauka sun yi ta fantsamawa; zurfa suka yi ruri suka tā da rakuman ruwansu sama. **11** Rana da wata suka tsaya cik a sammai da ganin kibiyoyinka masu wucewa fyu, da ganin hasken māshinka mai walkiya. **12** Cikin hasala ka ratsa duniya cikin fushi kuma ka tattake kasashe. **13** Ka fito don ka fanshi mutanenka, don ceci shaffaffenka. Ka ragargaza shugaban kasar mugaye, ka tube shi daga kai har kafa. (Sel) **14** Da māshinsa ka soki kansa sa’ad da jarumawansa suka fito don su tarwatse mu, suna farin ciki sai ka ce masu shirin cinye matalautan da suke a boye. **15** Ka tattake teku da dawakanka, kana kada manyan ruwaye. **16** Na ji sai zuciyata ta buga, lebunana sun yi rawa da jin murya; kasusuwana suka ruþe, kafafuna kuma sun yi rawa. Duk da haka zan jira da hakuri ga ranar bala’i

ta zo a kan al’umman nan mai kawo mana hari. **17** Ko da yake itace faure bai tohu ba, ba kuma’ya’ya a kuringar inabi, ko da yake zaitun bai ba da amfani ba, gonaki kuma ba su ba da abinci ba, ko da yake babu tumaki a garke, ba kuma shanu a turaku, **18** duk da haka zan yi farin ciki da Ubangiji, zan yi murna da Allah Mai Cetona. **19** Ubangiji Mai Iko Duka shi ne karfina; yakan mai da kafafuna kamar na barewa, yakan sa in yi tafiya a wurare masu tsayi. Domin mai bi da kade-kade. A kan kayan kidi masu tsirkiyata.

Zefaniya

1 Maganar Ubangiji da ta zo wa Zefaniya dan Kushi, dan Gedaliya, dan Amariya, dan Hezekiya, a zamanin Yosiya dan Amon sarkin Yahuda. **2** “Zan hallaka kome a fuskar duniya,” in ji Ubangiji. **3** “Zan hallaka mutane da dabbobi; zan kuma hallaka tsuntsayen sama da kifayen teku, da gumakan da suke sa mugaye su yi turtubé.” “Sa’ad da zan kawar da mutum daga fuskar duniya,” in ji Ubangiji. **4** “Zan miķa hannuna gāba da Yahuda da kuma dukan mazaunan Urushalima. Zan datse raguwar Ba’al daga wannan wuri, da sunayen firistocin gumaka da na marasa sanin Allah, **5** wadanda suka rusuna a kan rufin daki don su yi sujada ga rundunar taurari. Wadanda suka rusuna suka kuma yi rantsuwa da sunan Ubangiji suke kuma rantsuwa da sunan Molek. **6** Wadanda suka juya daga bin Ubangiji, ba sa kuma neman Ubangiji ko su nemi nufinsa.” **7** Ku yi shiru a gabon Ubangiji Mai Iko Duka, gama ranar Ubangiji ta yi kusa. Ubangiji ya shirya hadaya; ya kuma tsarkake wadanda ya gayyato. **8** “A ranar hadayar Ubangiji zan hukunta sarakuna da kuma’ya’yan sarakuna da duk wadanda suke sanye da rigunan kasashen waje. **9** A wannan rana zan hukunta dukan wadanda suke kauce taka madogarar kofa, wadanda suke cika haikal in allolinsu da rikici da rudu. **10** “A wannan rana,” in ji Ubangiji, “Za a ji kuka daga Kofar Kifi, kururuwa daga Sabon Mazauni, da kuma amo mai karfi daga tuddai. **11** Ku yi kururuwa, ku da kuke zaune a yankin kasuwa; za a hallaka dukan’yan kasuwanku, dukan wadanda suke kasuwanci da azurfa za su lalace. **12** A wannan lokaci zan bincike Urushalima da fitilu in kuma hukunta wadanda ba su kula ba, wadanda suke kamar ruwan inabin da aka bar a kasan tukunya, wadanda suke tsammani, ‘Ubangiji ba zai yi kome ba nagari ko mummuna.’ **13** Za a washe dukiyarsu, a rurruushe gidajensu. Za su gina gidaje amma ba za su zauna a ciki ba; za su shuka inabi amma ba za su sha ruwansa ba.” **14** Babbar ranar Ubangiji ta yi kusa, ta yi kusa kuma tana zuwa da sauri. Ku saurara! Kukan ranar Ubangiji ta tā yi zafi, za a ji kururuwan jarumi a can. **15** Ranan nan za tā zama ranar fushi, rana ce ta bakin ciki da azaba, rana ce ta tashin hankali da lalacewa, ranar duhu bakī kirin, ranar gizagizai da bakin duhu, **16** rana ce ta busa kaho da kururuwar yakī gāba da birane masu mafaka, da kuma kusurwar

hasumiyoyi. **17** “Zan kawo bakin ciki a kan mutane za su kuma yi tafiya kamar makafi, domin sun yi wa Ubangiji zunubi. Za a zubar da jininsu kamar kura kayan cikinsu kuma kamar najasa. **18** Azurfarsu ko zinariyarsu ba za su iya cetonsu ba a ranar fushin Ubangiji.” A cikin zafin kishinsa za a hallaka dukan duniya gama zai kawo karshen dukan mazaunan duniya nan da nan.

2 Ku tattaru, ku tattaru, Ya ku al’umma marar kunya, **2** kafin kayyadadden lokacin nan yă zo ranan nan kuma ta share ku kamar kaikayi kuma kafin fushi mai tsanani na Ubangiji yă auko muku, kafin ranar fushin Ubangiji ta auko muku. **3** Ku nemi Ubangiji, dukanku kasashe masu tawali’u, ku da kuke yin abin da ya umarta. Ku nemi adalci da tawali’u; mai yiwuwa ku sami mafaka a ranar fushin Ubangiji. **4** Za a yashe Gaza a kuma bar Ashkelon kango. Da tsakar rana Ashdod za tā zama babu a kuma tumbuke Ekron. **5** Taku ta kare ku da kuke zama a bakin teku, Ya ku mutanen Keretawa; maganar Ubangiji tana gāba da ke, Ya ke Kan’ana, kasar Filistiyawa. “Zan hallaka ki kuma babu abin da zai rage.” **6** Kasar da take a bakin teku, inda Keretawa suke zaune, za tā zama wurin da makiyaya da ta garken tumaki. **7** Za tā zama mallakar raguwar gidan Yahuda; a can za su sami wurin kiwo. Da yamma za su kwanta a gidajen Ashkelon. Ubangiji Allahnsu zai lura da su; zai maido musu da martabarsu. **8** “Na ji irin zegin da Mowab take yi, da kuma ba’ar Ammonawa, wadanda suka zagi mutanena suna kuma yi barazana a kan kasarsu. **9** Saboda haka, muddin ina raye,” in ji Ubangiji Madaukaki, Allah na Isra’ila, “tabbatacce Mowab za tā zama kamar Sodom, Ammonawa kuma kamar Gomorra, kasa mai ciyayi da rammukan gishiri, kasa marar amfani har abada. Raguwar mutanena za su washe su; wadanda suka rage na al’ummata za su gāda kasarsu.” **10** Wannan ne zai zama sakamakon girmankansu, saboda zagi da kuma ba’ar da suka yi wa mutanen Ubangiji Madaukaki. **11** Ubangiji zai zama abin tsoro a gare su sa’ad da ya hallaka allolin kasar. Al’ummai a kowane bakin teku za su yi masa sujada, kowa a kasarsa. **12** “Ku ma, ya Kushawa, za a kashe ku da takobina.” **13** Zai kuma miķa hannunsa gāba da arewa yă kuma hallaka Assuriya, zai mai da Ninebe kango gaba daya ta kuma zama busasshiya kamar hamada. **14** Garkuna za su kwanta a can, da kowace irin halitta, Mujiyar hamada da bushiya za su zauna a kan ginshikanta. Kukansu za tā ratsa tagogi, buraguzai

za su tare kofofin shiga, za a kware ginshikan al'ul. **15** Birnin da yake harka ke nan da take zaune lafiya. Ta ce wa kanta, "Ni ce, kuma babu kamata." Dubi irin kangon da ta zama mana, mazaunin namun jeji! Duk wanda ya wuce ta sai ya yi mata tsaki yana kada kai.

3 Taki ta kare, ke birnin mai danniya, mai'yan tawaye da kuma masu kazanta! **2** Ba kya yi wa kowa biyayya, ba kya kuma yarda da kuskurenki. Ba kya dogara ga Ubangiji, ba kya kuma kusatowa kusa da Allahnki. **3** Sarakunanki ruri ne na zakoki, shugabanninki kyarketan dare ne, wadanda ba sa rage kome don safe. **4** Annabawanki mahaukata ne mutanenki masu cin amana ne. Firstocinki suna kazantar da Wurin Mai Tsarki suna kuma keta dokoki. **5** Ubangiji da yake cikinki mai adalci ne; ba ya yin abin da ba daidai ba. Kowace safiya yakan bayyana dokokinsa a fili, kowace sabuwar rana kuma ba ya kāsawa, duk da haka marasa adalci ba sa jin kunya. **6** "Na daddatse al'ummai; an kuma rurruushe kagararsu. Na bar titunansu ba kowa, ba mai ratsawa a ciki. An ragargaza biranensu; ba wanda za a bari, babu ko daya. **7** Na ce wa birnin, 'Tabbatacce za ki ji tsorona ki kuma yarda da gyara!' Ta haka ba za a datse wurin zamanki ba, ba kuwa dukan hukuncena za su hau bisa kansu ba. Amma har yanzu suna marmari su yi rashin gaskiya a duk abin da suke yi. **8** Saboda haka ku jira ni," in ji Ubangiji; "a ranar da zan tsaya in ba da shaida, Na yanke shawara in tattara dukan al'ummai, in tattara mulkoki in kuma zuba fushina a kansu, da dukan zafin haushina. Za a mamaye dukan duniya da zafin fushina. **9** "Sa'an nan zan tsarkake lebunan mutanen, don dukansu su kira bisa ga sunan Ubangiji su kuma yi masa hidima kafada da kafada. **10** Tun daga ketaren rafuffukan Kush masu yi mini sujada, mutanena da suke a warwatse, za su kawo mini hadayu. **11** A wannan rana ba za ku sha kunya saboda laifofin da kuka yi mini, gama zan dauke wa wannan birni wadanda suke farin ciki cikin girmankansu. Ba kuma za ka kara yin kallon reni a tuduna mai tsarki ba. **12** Amma zan zauna a cikinki masu tawali'u da masu kas̄kantar da kai, wadanda suke dogara ga sunan Ubangiji. **13** Raguwarr Isra'ilba za su kara aikata abin da ba daidai ba, ba za su fada karya ba, ba kuwa za a sami rudu a bakunansu ba. Za su ci su kuma kwanta kuma babu wanda zai ba su tsoro." **14** Ki rera, ya Diyar Sihiyona; ki tā da murya, ya Isra'ilba! Ki yi murna ki kuma yi farin ciki da dukan zuciyarki, Ya Diyar

Urushalima! **15** Ubangiji ya dauke hukuncinki, ya mai da abokan gābanki baya. Ubangiji, Sarkin Isra'ilba, yana tare da ke; ba kuma za ki kara jin tsoron wani lahanib. **16** A wannan rana za su cewa Urushalima, "Kada ki ji tsoro, ya Sihiyona; kada ki bar hannuwaniki su raunana. **17** Ubangiji Allahnki yana tare da ke, mai iko ne don ceto. Zai yi matukar farin ciki da ke, zai rufe ki da kaunarsa, zai yi farin ciki da ke ta wurin rerawa." **18** "Zan cire ta'kaici daga gare ki a kayyadaddun bukukkuwa; su kaya ne da kuma zargi a gare ki. **19** A wannan lokaci zan jiji wa wadanda suka danne ku; zan kubutar da guragu in kuma tattara wadanda suke a warwatse. Zan sa a yabe su a kuma girmama su a kowace kasar da aka kunyatar da su. **20** A wannan lokaci zan tattara ku; a wannan lokaci zan kawo ku gida, zan sa a yabe ku a kuma girmama ku a cikin dukan mutanen duniya a sa'ad da na madio da arzikinku a idanunku," in ji Ubangiji.

Haggai

1 A shekara ta biyu ta mulkin Sarki Dariyus, a rana ta fari ga watan shida, maganar Ubangiji ta zo ta wurin annabi Haggai zuwa ga Zerubbabel dan Sheyaltiyel, gwamnan Yahuda, da kuma Yoshuwa dan Yehozadak, babban firist. **2** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Wadannan mutane sun ce, ‘Lokaci bai yi ba tukuna da za a gina gidan Ubangiji.’” **3** Sa’an nan maganar Ubangiji ta zo ta wurin annabi Haggai cewa, **4** “Ashe, lokaci ya yi da za ku zauna a dakunan da kuka yi da rufin katako, amma haikalin nan yana zaman kufai?” **5** To, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Ku lura da al’amuranku. **6** Kun shuka da yawa, amma kun girbe kadan. Kun ci, amma ba ku koshi ba. Kun sha, amma ba ku kashe kishirwa ba. Kun sa tufafi, amma ba ku ji dumi ba. Kuna karbar albashi, ya zama sai ka ce kuna zuba a hudajjen aljihu.” **7** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Ku lura da al’amuranku. **8** Ku haura zuwa kan duwatsu ku sauko da katakai don ku gina gidan, don ni ma in ji dadinsa, in kuma sami daukaka,” in ji Ubangiji. **9** “Ga shi, kukan sa rai za ku sami da yawa, amma sai ku ga kun sami kadan. Dan kadan din ma da kukan kawo gida, nakan hura shi yă tafi. Me ya sa yake faruwa haka?” In ji Ubangiji Madaukaki. “Saboda gidana da yake zaman kango, yayinda kowannerku yana faman gina gidansa. **10** Shi ya sa, saboda ku sammai sun ki saukar da rabा, kasa kuma ta ki ba da amfani. **11** Na kawo fări a kasar, da a kan duwatsu, da a kan hatsi, da a kan dukan abin da yake tsiorwa daga kasa, da a kan mutane, da a kan dabbobi da kuma a kan wahalar hannuwanke.” **12** Sa’an nan sai Zerubbabel dan Sheyaltiyel, da Yoshuwa dan Yehozadak, wanda yake babban firist, da kuma dukan raguwar jama’ar suka yi biyayya da muryar Ubangiji Allahnsu da kuma sakon annabi Haggai, domin Ubangiji Allahnsu ne ya aiko shi. Mutane kuwa suka ji tsoron Ubangiji. **13** Sai Haggai, dan sakon Ubangiji, ya ba da wannan sako na Ubangiji ga mutane cewa, “Ina tare da ku” in ji Ubangiji. **14** Saboda haka Ubangiji ya motsa zuciyar Zerubbabel dan Sheyaltiyel, wanda yake gwamna a Yahuda, da kuma zuciyar Yoshuwa dan Yehozadak, babban firist, da kuma zukatan dukan raguwar jama’ar. Suka zo suka fara aiki a gidan Ubangiji Madaukaki, Allahnsu, **15** a ranar ashirin da hudu ga watan shida. A shekara ta biyu ta mulkin Sarki Dariyus,

2 a ranar ashirin da daya ga watan bakwai, maganar Ubangiji ta zo ta wurin annabi Haggai cewa, **2** “Ka yi magana da Zerubbabel dan Sheyaltiyel wanda yake gwamna a Yahuda, da Yoshuwa dan Yehozadak, babban firist, da kuma dukan raguwar mutane. Ka tambaye su ka ce, **3** ‘Wane ne a cikinku ya ragu da ya ga wannan gida a darajarsa ta dā? Yaya yake a gare ku a yanzu?’ Bai yi kamar a bakin kome ba, ko ba haka ba? **4** Amma yanzu ka karfafa, ya Zerubbabel,’ in ji Ubangiji. ‘Ka karfafa, ya Yoshuwa dan Yehozadak, babban firist. Ku karfafa, dukanku mutanen kasar,’ in ji Ubangiji, ‘ku yi aiki. Gama ina tare da ku,’ in ji Ubangiji Madaukaki. **5** ‘Wannan shi ne alkawarin da na yi da ku a lokacin da kuka fito daga Masar. Ruhuna kuwa yana tare da ku. Kada ku ji tsoro.’ **6** “Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Ba da jimawa ba zan sâke gîrgiza sammai da kuma kasa, teku da busasshiyar kasa. **7** Zan gîrgiza dukan al’ummai, marmarin kowace al’umma kuma zai taso, sa’an nan zan cika gidan nan da daukaka,’ in ji Ubangiji Madaukaki. **8** ‘Da zinariya da azurfa duka nawa ne,’ in ji Ubangiji Madaukaki. **9** ‘Daukakar gidan nan na yanzu za tă fi daukakar gidan nan na dā,’ in ji Ubangiji Madaukaki. ‘A wannan wuri kuma zan ba da salama,’ in ji Ubangiji Madaukaki.” **10** A ranar ashirin da hudu ga watan tara, a shekara ta biyu ta mulkin Dariyus, maganar Ubangiji ta zo wa annabi Haggai cewa, **11** “Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Ku tambayi firist abin da doka ta ce. **12** Idan mutum yana riķe da naman da aka kebe a rigarsa, sa’an nan kuma wannan rigar ta taba burodi, ko dafaffen abinci, ko ruwan inabi, ko mai, ko kowane irin abinci, wannan zai sa abin yă zama tsarkake?’” Firistoci suka amsa, suka ce, “A’a.” **13** Sa’an nan Haggai ya ce, “In mutumin da ya kazantar da kansa ta wurin taba gawa, ya taba wani daga cikin wadannan abubuwa, za su kazantu?” Firistoci suka amsa, suka ce, “I, zai kazantu.” **14** Sai annabi Haggai ya ce, “Haka yake da wannan mutane da kuma wannan al’umma a gabana,’ in ji Ubangiji. ‘Duk abin da suke yi da kuma dukan abin da suke miķawa kazantattu ne. **15** “Yanzu kuwa sai ku yi la’akari da wannan daga wannan rana zuwa gaba, ku tuna yadda al’amura suke kafin a dora wani dutse bisa wani a haikalin Ubangiji. **16** A lokacin, idan wani ya tafi wurin tsibin da zai auna mudu ashirin, sai yă iske mudu goma kawai. Idan kuma wani ya tafi wurin matse ruwan inabi don yă debo lita hamsin, sai yă tarar da lita ashirin kawai. **17** Na mai da aikin da kuka

sha wahala kuka yi ya zama banza ta wurin saukar da burtuntuna, da fumfuna, da kan̄kara, duk da haka ba ku juyo gare ni ba,’ in ji Ubangiji. **18** ‘Daga wannan rana zuwa gaba, wato, rana ta ashirin da hudu ga watan tara, ku lura da ranar da aka kafa harsashin haikalin Ubangiji. Ku lura da kyau. **19** Akwai sauran irin da ya rage a rumbu? Har yanzu, kuringar inabi da itacen ɓaure, rumman da itacen zaitun ba su ba da’ya’ya ba tukuna. ““Amma daga wannan rana zuwa gaba zan sa muku albarka.”” **20** Maganar Ubangiji ta zo wa annabi Haggai sau na biyu a rana ta ashirin da hudu ga wata cewa, **21** “Ka fada wa Zerubbabel gwamnan Yahuda cewa zan girgiza sammai da kasa. **22** Zan hambarar da gadajen mulki in kuma ragargaza karfin kasashen al’ummai. Zan tumbuke kekunan yakī da mahayansu; dawakai da mahayansu za su mutu, kowane ta wurin takobin dan’uwansu. **23** ““A wannan rana,’ in ji Ubangiji Madaukaki, ‘Zan dauke ka, bawana Zerubbabel dan Sheyaltiyel,’ in ji Ubangiji, ‘in kuma maishe ka kamar zuben hatimi, gama na zaɓe ka,’ in ji Ubangiji Madaukaki.”

Zakariya

1 A wata na bakwai na shekara ta biyu ta mulkin Dariyus, maganar Ubangiji ta zo wa annabi Zakariya dan Berekiya dan Iddo. **2** “Ubangiji ya yi fushi sosai da kakanninku. **3** Saboda haka ka gaya wa mutanen, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Ku komo gare ni,’ in ji Ubangiji Madaukaki, ‘ni kuma zan komo gare ku,’ in ji Ubangiji Madaukaki. **4** Kada ku zama kamar kakanninku, wadanda annabawa na dā suka ce musu, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Ku juya daga mugayen hanyoyinku da mugayen abubuwān da kuke yi.’ Amma ba su saurara ba, ko ma su kula da ni, in ji Ubangiji. **5** Yanzu ina kakanninku suke? Annabawan kuma fa, sun rayu har abada ne? **6** Amma maganata da dokokina da na umarta ta wurin bayina annabawa fa, ashe, ba su tabbata ba a kan kakanninku? “Sa’an nan suka tuba suka ce, ‘Ubangiji Madaukaki ya yi mana daidai abin da hanyoyinmu suka cancanci mu samu, kamar dai yadda ya yi niyya yi.’” **7** A rana ta ashirin da hudu ga watan goma sha dāya, wato, watan Shebat, a shekara ta biyu ta Dariyus, maganar Ubangiji ta zo wa annabi Zakariya dan Berekiya dan Iddo. **8** Da dare, na ga wahayi, a gabana kuwa ga mutum a kan jan doki! Yana tsaye a cikin itatuwa masu furanni, a bayansa a cikin itatuwan ci-zafi, a bayansa kuwa akwai dawakai masu ruwan ja, ruwan kasa-kasa da kuma ruwan fari. **9** Sai na yi tambaya na ce, “Mene ne wadannan rranka yā dade?” Mala’ikan da yake magana da ni ya amsa ya ce, “Zan nuna maka mene ne su.” **10** Sai mutumin da yake tsaye cikin itatuwan ci-zafin ya yi bayani cewa, “Su ne wadanda Ubangiji ya aika ko’ina a duniya.” **11** Sai suka ce wa mala’ikan da yake tsaye cikin itatuwan ci-zafin, “Mun ratsa ko’ina a duniya, sai muka ga duniya duka tana zaman lafiya.” **12** Sa’an nan mala’ikan Ubangiji ya ce, “Ya Ubangiji Madaukaki, har yaushe za ka ci gaba da ki nuna wa Urushalima da kuma garuruwan Yahuda jinkai, wadanda kake fushi da su shekarun nan saba’in?” **13** Sai Ubangiji ya yi wa mala’ikan da ya yi magana da ni magana da kalmomi masu dadī da kuma masu ta’azantarwa. **14** Sai mala’ikan da yake magana da ni ya ce, “Ka yi shelar maganan nan, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Ina kishi domin Urushalima da Sihiyona, **15** amma ina fushi da kasashen da suke ji suna zaman lafiya, na dan yi fushina kawai, amma sai suka kara musu masifar.’ **16** “Saboda haka, ga abin da

Ubangji ya ce, ‘Zan komo Urushalima da jinkai, a can ne za a sāke gina gidana. Za a kuma mike ma’uni a bisa Urushalima,’ in ji Ubangiji Madaukaki. **17** “Ci gaba da yin shela, ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, ‘Garuruwana za su sāke kwarara da wadata, Ubangiji kuma zai sāke yi wa Sihiyona ta’aziyya, yā kuma zabi Urushalima.’” **18** Sa’an nan na dubi sama a gabana kuwa sai ga kahoni hudu! **19** Na tambayi mala’ikan da yake mini magana, na ce, “Mene ne wadannan?” Ya amsa mini ya ce, “Wadannan su ne kahonin da suka watsar da Yahuda, Isra’ila da kuma Urushalima.” **20** Sa’an nan Ubangiji ya nuna mini makera guda hudu. **21** Na yi tambaya na ce, “Mene ne wadannan suke zuwa yi?” Ya amsa ya ce, “Wadannan ne kahonin da suka watsar da Yahuda har ba wanda yake iya daga kansa, amma makera sun zo don su tsorata su su kuma saukar da kahonin kasashen nan wadanda suka daga kahoninsu gāba da kasar Yahuda don su warwatsa ta.”

2 Sa’an nan na daga kai sai na ga mutum a tsaye riķe da ma’uni a hannunsa! **2** Sai na yi tambaya, na ce, “Ina za ka?” Ya amsa mini ya ce, “Zan je in auna Urushalima, in ga yadda fāñinta da tsawonta suke.” **3** Sai mala’ikan da yake yi mini magana ya tafi, sai wani mala’ika ya zo ya same shi **4** ya ce masa, “Yi gudu, gaya wa saurayin can cewa, ‘Urushalima za tā zama birni marar katanga domin mutane da dabbobi masu yawa kwarai za su kasance a cikinta. **5** Ni da kaina ne zan zama katangar wuta kewaye da birnin, in kuma zama darajarta,’ in ji Ubangiji. **6** “Zo! Zo! Ku gudu daga kasar arewa,” in ji Ubangiji, “gama na warwatsa ku a kusurwoyi hudu na sama,” in ji Ubangiji. **7** “Zo, ya ke Sihiyona! Ku tsere, ku masu zama a cikin Diyar Babilon!” **8** Gama ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Bayan ya dafukaka ni, ya kuma aiko ni ga kasashen da suka washe ku gama duk wanda ya taba ku ya taba kwayar idonsa ne. **9** Ba shakka zan tā da hannuna a kansu domin bayinsu su washe su. Sa’an nan za ku san cewa Ubangiji Madaukaki ne ya aiko ni. **10** “Ki yi sowa ki yi murna, ya ke Diyar Sihiyona. Gama ina zuwa, zan zauna a cikinki,” in ji Ubangiji. **11** “Kasashen da yawa za su hada kai da Ubangiji a ranan nan, za su kuma zama mutanena. Zan zauna a cikinku, za ku kuma san cewa Ubangiji Madaukaki ne ya aiko ni gare ku. **12** Ubangiji zai gāji Yahuda a matsayin rabonsa a cikin kasa mai tsarki zai kuma sāke zabi Urushalima.

13 Ku yi tsit a gaban Ubangiji, dukanku'yan adam, gama ya taso daga wurin zamansa mai tsarki."

3 Sa'an nan ya nuna mini Yoshuwa babban firist a tsaye a gaban mala'ikan Ubangiji, Shaidan kuma yana tsaye a damansa don yă tuhume shi. 2 Ubangiji ya ce wa Shaidan, "Ubangiji ya tsawata maka, Shaidan! Ubangiji wanda ya zaɓi Urushalima, ya tsawata maka! Ashe, mutumin nan ba shi ne sandar da take konewa da aka ciro daga cikin wuta ba?" 3 Yanzu an sa wa Yoshuwa tufafi masu dauda sa'ad da yake tsaye a gaban mala'ikan. 4 Mala'ikan ya ce wa wafanda suke tsaye a gabansia, "Ku cire masa tufafinsa masu dauda." Sai ya ce wa Yoshuwa, "Duba, na dauke zunubanka, zan sa maka tufafi masu tsada." 5 Sai na ce, "Sa masa rawani mai tsabta a kansa." Aka sa masa rawani mai tsabta a kansa aka kuma sa masa tufafi yayinda mala'ikan Ubangiji yake tsaye a wurin. 6 Mala'ikan Ubangiji ya yi wa Yoshuwa wannan gargadji. 7 "Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, 'In za ka yi tafiya a hanyoyina ka kuma kiyaye abubuwana da nake so, za ka zama shugaban haikalina, ka kuma lura da dakunana shari'ata, zan kuma ba ka wuri cikin wadannan da suke tsaye a nan. 8 "Ka saurara, ya babban firist Yoshuwa, kai da abokanka da suke zaune a gabanka, ku da kuke alamun abubuwana da za su zo. Zan kawo bawana, wanda yake Reshe. 9 Dubi dutsen da na ajiye a gaban Yoshuwa! Akwai idanu bakwai a kan wannan dutse guda, zan kuma yi rubutu a kansa,' in ji Ubangiji Madaukaki, 'zan kuma kawar da zunubin kasan nan a rana daya. 10 "A wannan rana kowannenku zai gayyaci maƙwabcinsa yă zauna a karkashin itacen inabi da kuma na baure,' in ji Ubangiji Madaukaki."

4 Sai mala'ikan da ya yi magana da ni ya komo ya farkar da ni, kamar yadda ake farkar da mutum daga barcinsa. 2 Ya tambaye ni ya ce, "Me ka gani?" Na amsa, na ce, "Na ga wurin ajiye fitilan zinariya da kwano a kai, da kuma fitilu bakwai a kansa, da butocin kai wa fitilu mai guda bakwai. 3 Akwai kuma itatuwan zaitun guda biyu a gefensa, daya a gefen dama na kwanon daya kuma a gefen hagunsia." 4 Na tambayi mala'ikan da ya yi magana da ni na ce, "Mene ne wadannan, ranga yă dade?" 5 Sai ya amsa ya ce, "Ba ka san mene ne wadannan ba?" Na amsa, na ce, "A'a, ranga yă dade." 6 Sai ya ce mini, "Wannan ce maganar Ubangiji ga Zerubbabel. 'Ba ta wurin karfi ba, ko ta wurin iko, sai dai ta wurin Ruhuna,' in

ji Ubangiji Madaukaki. 7 "Kai mene ne, ya babban dutse? A gaban Zerubbabel za a rushe ka ka zama fili. Sa'an nan Zerubbabel yă kawo dutsen da ya fi kyau, a kuma yi ta sowa ana cewa, 'Allah yă yi masa albarka! Allah yă yi masa albarka!'" 8 Sai maganar Ubangiji ta zo mini, 9 "Hannuwan Zerubbabel sun kafa harsashin haikalnan; hannuwanne ne kuma za su gama ginin. Sa'an nan ne za ka san cewa Ubangiji Madaukaki ne ya aiko ni zuwa wurinka. 10 "Wa ya rena ranar kananan abubuwana? Mutane za su yi murna sa'ad da suka ga igiyar gwaji a hannuwan Zerubbabel. "Wadannan guda bakwai din su ne idanun Ubangiji, masu jujjuyawa cikin dukan duniya." 11 Sai na tambaye shi na ce, "Mene ne wadannan itatuwan zaitun guda biyu tsaye a hagu da kuma daman wurin ajiye fitilan fitilu?" 12 Na sâke tambaye shi na ce, "Mene ne wadannan rassa biyun nan na zaitun a gefen bututu biyu na zinariya da suke zuba man zinariya?" 13 Ya amsa ya ce, "Ba ka san mene ne wadannan ba?" Na ce, "A'a, ranga yă dade." 14 Sai ya ce, "Wadannan su ne biyun da aka shafe don su yi wa Ubangiji dukan duniya hidima."

5 Na sâke dubawa sai ga nadadden littafi mai firiya a gabana! 2 Sai ya tambaye ni ya ce, "Me ka gani?" Sai na amsa na ce, "Na ga nadadden littafi mai firiya, tsawonsa kafa talatin da fâdinsa kuma kafa goma sha biyar." 3 Sai ya ce mini, "Wannan ce la'anar da za tâ ratsa dukan kasar; gama bisa ga abin da ya ce a gefe daya, za a kawar da kowane barawo, kuma bisa ga abin da ya ce a daya gefen za a kawar da duk mai rantsuwar karya. 4 Ubangiji Madaukaki ya ce, "Zan aika shi, zai shiga gidan barawo, da gidan mai rantsuwar karya da sunana. Zai kasance a gidansa yă hallaka gidan da katakon da duwatsun." 5 Sai mala'ikan da yake mini magana ya zo gaba ya ce mini, "Duba ka gani ko mene ne wannan da yake fitowa." 6 Na tambaya na ce, "Mene ne?" Ya amsa ya ce, "Kwando ne na awo." Ya kâra da cewa, "Wannan shi ne laifin mutanen a duk fâdin kasar." 7 Sa'an nan aka daga murfin dalman, a ciki kuwa ga mace zaune! 8 Ya ce, "Wannan mugunta ce," ya kuma tura ta cikin kwandon ya rufe da murfin dalman, ya kuma danna da dutse. 9 Na daga idona sama, sai ga mata biyu a gabana, iska tana hura fikafikansu! Suna da fikafikai kamar na shamuwa, suka kuma daga kwandon sama. 10 Na tambayi mala'ikan da yake magana da ni na ce, "Ina za ku kai kwandon?" 11 Ya amsa ya ce, "Zuwa

kasar Babiloniya don a gina masa haikali. Sa'ad da aka gama ginin, za a ajiye shi a ciki."

6 Na sâke daga kai sama, sai ga kekunan yaki guda hudu a gabana suna fitowa tsakanin duwatsu guda biyu, duwatsun tagull! **2** Karusa ta farko tana da jajjayen dawakai, ta biyu kuma baka'ken dawakai, **3** ta ukun farare dawakai, ta hudu kuma dawakai masu digo-digo a dukan jikinsu, dukansu kuwa karfafa. **4** Sai na tambayi mala'ikan da yake magana da ni na ce, "Mene ne wadannan, ranka yâ dade?" **5** Mala'ikan ya amsa mini ya ce, "Wadannan su ne ruhohi hudu na sama, wadanda suka fito daga wurin Ubangiji na dukan duniya. **6** Wannan mai baka'ken dawakai zai nufi wajen kasar arewa, mai fararen dawakai zai nufi wajen yamma, sai kuma mai dawakai masu digo-digo a jiki zai nufi wajen kudu." **7** Da karfafa dawakan suka fito, sai suka yi marmari su ratsa dukan duniya. Sai ya ce, "Ku ratsa dukan duniya!" Saboda haka suka ratsa dukan duniya. **8** Sai ya kira ni ya ce, "Duba, wadanda suka nufi wajen kasar arewa sun ba wa Ruhuna hutu a kasar arewa." **9** Maganar Ubangiji ta zo mini, ta ce, **10** "Ka karfi azurfa da zinariya daga masu zaman bauta Heldai, Tobiya, Yedahiya, wadanda suka iso daga Babilon. A ranar kuma ka je gidan Yosiya dan Zefaniya. **11** Ka dauki azurfar da zinariyar ka yi rawani, ka dora shi a kan babban firist, Yoshiwa dan Yehozadak. **12** Ka ce masa ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, 'Ga mutumin da sunansa ne Reshe, zai kuma ratse daga inda yake yâ gina haikalin Ubangiji. **13** Shi ne zai gina haikalin Ubangiji, za a kuma martaba shi da daraja, zai kuma zauna yâ yi mulki a kan kursiyinsa. Zai zama firist a kan kursiyinsa. Kuma a tsakanin biyun za a sami zaman lafiya.' **14** Za a ba Heldai, Tobiya, Yedahiya da kuma Hen dan Zefaniya kamar abin tunawa a cikin haikalin Ubangiji. **15** Wadanda suke nesa za su zo su taimaka gina haikalin Ubangiji, za ku kuma san cewa Ubangiji Madaukaki ne ya aiko ni gare ku. Wannan zai faru in kuka yi biyayya sosai ga Ubangiji Allahnsu."

7 A shekara ta hudu ta Sarki Dariyus, maganar Ubangiji ta zo wa Zakariya a rana ta hudu ta watan tara, wato, watan Kisleb. **2** Mutanen Betel sun aika Sharezer da Regem-Melek, tare da mutanensu su nemi tagomashin Ubangiji **3** ta wurin tambayar firistocin da kuma annabawan gidan Ubangiji Madaukaki, "Ko ya kamata in yi makoki da azumi a wata na biyar, yadda

na yi a shekaru masu yawa?" **4** Sai maganar Ubangiji Madaukaki ta zo mini ta ce, **5** "Ka tambayi dukan mutanen kasar da firistoci cewa, 'Sa'ad da kuka yi makoki da azumi a wata na biyar da na bakwai dukan shekaru saba'in nan, a ainihi saboda ni kuka yi azumi? **6** Kuma sa'ad da kuke ci kuke sha, ba kanku kuke yi wa shagali ba? **7** Ashe, ba kalmomin da Ubangiji ya fadi ke nan ta bakin annabawan farko ba sa'ad da Urushalima da garuruwan da suke kewaye da ita suke hutawa, suke cikin wadata, akwai kuma mutane a Negeb da yammancin gindin tuddai?" **8** Sai maganar Ubangiji ta sâke zuwa wa Zakariya cewa, **9** "Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, 'Ku yi shari'ar gaskiya; ku nuna jinkai da tausayi ga junna. **10** Kada ku danne gwauruwa ko maraya, bafo ko talaka. A cikin zuciyarku kada ku yi mugun tunani game da junna.' **11** "Amma suka ki su saurara; da taurinkai suka juya bayansu suka kuma toshe kunnuwansu. **12** Suka taurare zukatansu kamar dutse, suka ki jin abin da doka ko kuma maganar Ubangiji Madaukaki take fadi wadda ya aika ta wurin Ruhunsa ta wurin annabawan farko. Saboda haka Ubangiji Madaukaki ya ji fushi kwarai. **13** "Sa'ad da na yi kira, ba su saurara ba; saboda haka sa'ad da suka kira, ba zan saurara ba,' in ji Ubangiji Madaukaki. **14** 'Na warwatsar da su da guguwa a cikin dukan kasashe, inda suka zama baki. Aka bar kasar ta zama kango bayansu, da har ba mai shiga ko fita. Haka suka sa kasan nan mai dadfi ta zama kango."

8 Maganar Ubangiji Madaukaki ta sâke zuwa gare ni. **2** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Ina kishin Sihiyona kwarai; ina kuma cike da kishi dominta." **3** Ga abin da Ubangiji ya ce, "Zan koma Sihiyona in zauna a Urushalima. Sa'an nan za a kira Urushalima Birnin Gaskiya, a kuma kira dutsen Ubangiji Madaukaki Dutse Mai Tsarki." **4** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Tsofaffi maza da mata za su sâke zauna a titunan Urushalima, kowanne da sanda a hannu saboda tsufa. **5** Titunan birnin za su cika da samari da'yan mata suna wasa." **6** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Mai yiwuwa ya zama da mamaki ga raguwar wannan mutanen da suke nan a lokacin, amma zai zama abin mamaki gare ni ne?" In ji Ubangiji Madaukaki. **7** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Zan ceci mutanena daga kasashen gabas da yamma. **8** Zan komo da su su zauna a Urushalima; za su zama mutanena, ni kuwa zan zama amintaccen Allahnsu mai adalci." **9** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Ku da yanzu kuke jin

maganan nan da annabawa suka fadi, wafanda suke a nan lokacin da aka kafa harsashin haikalin Ubangiji Madaukaki, bari hannuwanku su zama da karfi don a gama gina haikalin. **10** Kafin wannan lokaci babu albashi domin mutum ko dabba. Ba wanda yake iya sakewa yā yi hidimominsa saboda makiya, domin na sa kowa yā zama makiyi maŵabcinsa. **11** Amma yanzu ba zan yi da wafanda raguwar mutane yadda na yi da na dā ba,” in ji Ubangiji Madaukaki. **12** “Iri zai yi girma da kyau, kuringa za tā ba da’ya’yanta, kasa za tā ba da hatsi, sama kuma za tā ba da rabā. Zan ba da duk wadannan abubuwa su zama gādo ga raguwar mutanen nan. **13** Kamar yadda kuka zama abin la’ana a kasashe, ya Yahuda da Isra’ila, haka zan cece ku, za ku kuma zama albarka. Kada ku ji tsoro, sai dai ku bar hannuwanku su zama da karfi.” **14** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Kamar dai yadda na yi niyyar kawo muku bala’i, in kuma ki jin tausayi sa’ad da kakanninku suka ba ni haushi,” in ji Ubangiji Madaukaki, **15** kada ku ji tsoro “saboda a yanzu na yi niyya in sāke yi wa Urushalima da Yahuda abu mai kyau. **16** Abubuwan da za ku yi ke nan. Ku gaya wa junna gaskiya, ku kuma dinga yin shari’ar gaskiya a dakunanku na shari’arku; **17** kada ku fulla wa maŵabtanku mugunta, kuma kada ku so yin rantsuwa ta karya. Ina kyamar wadannan duka,” in ji Ubangiji Madaukaki. **18** Maganar Ubangiji Madaukaki ta sāke zuwa wurina. **19** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Azumin wata na hudu, da na watan biyar, da na watan bakwai da na watan goma za su zama lokutan farin ciki da murna da kuma bukukkuwa na murna ga Yahuda. Saboda haka sai ku kaunaci gaskiya da salama.” **20** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “Mutane da yawa da kuma mazaunan birane da yawa har yanzu za su zo, **21** mazaunan wani birni za su je wurin mazaunan wani birni su ce, ‘Bari mu je nan da nan mu roki Ubangiji mu kuma nemi Ubangiji Madaukaki. Ni kaina zan je.’ **22** Mutane da yawa kuma da al’ummai masu karfi za su zo Urushalima su nemi Ubangiji Madaukaki su kuma roke shi.” **23** Ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, “A kwanakin nan, mutane goma daga kabilu da al’ummai za su rike rigar mutumin Yahuda guda su ce, ‘Bari mu tafi tare da kai, domin mun ji cewa Allah yana tare da ku.’”

9 Annabci. Maganar Ubangiji tana gāba da kasar Hadrak za tā kuma sauko a kan Damaskus, gama idanun dukan mutane da na kabilan Isra’ila suna a

kan Ubangiji, **2** da kuma a kan Hamat ita ma, wadda ta yi iyaka da ita, da kuma a kan Taya da Sidon, ko da yake suna da hikima kwarai. **3** Taya ta gina wa kanta mafaka mai karfi; ta tara azurfa kamar kasa, zinariya kuma kamar tarin shara a tituna. **4** Amma Ubangiji zai karbe mallakarta, zai hallaka ikonta da take da shi a kan teku, wuta kuma za tā cinye ta. **5** Ashkelon za tā ga haka ta ji tsoro; Gaza za tā yi birgima cikin azaba, haka Ekron ma, gama za tā fid da zuciya. Gaza za tā rasa sarkinta za a kuma gudu a bar Ashkelon. **6** Baši za su mallaki Ashdod, kuma zan kawar da girman kan Filistiyawa. **7** Zan kawar da jini daga bakinsu, zan kuma cire abincin da aka haramta daga tsakanin hakoransu. Wafanda za a bari za su zama na Allahmu, su kuma zama shugabanni a Yahuda, Ekron kuma za tā zama kamar Yebusiyawa. **8** Amma zan kāre gidana daga sojoji masu kai da kawowa. Azzalumi ba zai kara cin mutanena da yaki ba, gama yanzu ina tsaro. **9** Ki yi murna kwarai, ya Diyar Urushalima! Ki yi sowa, Diyar Urushalima! Duba, ga sarkinki yana zuwa wurinki, mai adalci yana kuma da ceto, mai tawali’u yana kuma hawan jaki, yana a kan dan aholaki, a kan’yar jaka. **10** Zan kwace kekunan yaki daga Efraim, da kuma dawakan yaki daga Urushalima, za a kuma karya bakan yaki. Zai yi shelar salama ga al’ummai. Mulkinsa zai yadu daga teku zuwa teku, daga Kogi kuma zuwa karshen duniya. **11** Ke kuma, saboda jinin alkawarin da ke, zan’yantar da’yan kurkukunki daga rami marar ruwa. **12** Ku koma mabuya, ya ku’yan kurkuku masu sa zuciya; ko yanzu ma na sanar cewa zan mayar muku ninki biyu. **13** Zan lankwasa Yahuda yadda nake lankwasa bakana, in kuma cika ta da Efraim kamar kibiy. Zan tā da’ya’yanki maza, ya Sihiyona, gāba da’ya’yanki, ya Girka, in kuma mai da ke kamar takobin jarumin yaki. **14** Sa’an nan Ubangiji zai bayyana a bisansu; kibiyarsa za tā wulga kamar walkiya. Ubangiji Mai Iko Duka zai busa kaho; zai taho ta cikin guguwa daga kudu, **15** Ubangiji Madaukaki kuma zai tsare su. Za su hallakar su kuma yi nasara da duwatsun majajjawa. Za su sha su yi kururuwa kamar sun sha ruwan inabi; za su cika kamar kwanon da ake amfani don a yayyafa jini a kusurwoyin bagade. **16** Ubangiji Allahnsu zai cece su a wannan rana gama su mutanensa ne da kuma garkensa. Za su haska a cikin kasarsa kamar lu’ulu’u a rawani. **17** Za su yi kyan gani da kuma bansha’awal! Hatsi zai sa samari su yi murna,

sabon ruwan inabi kuma zai sa'yan mata su yi farin ciki.

10 Ku roki Ubangiji yă ba ku ruwa a lokacin bazara;

Ubangiji ne yake yin gizagizan hadari. Shi ne yake ba wa mutane yayyafin ruwan sama yana kuma ba da tsire-tsire na fili ga kowa. 2 Gumaka suna maganganun rufu, masu duba suna ganin wahayoyin karya, suna fada mafarkan karya suna ba da ta'aziyar banza. Saboda haka mutane suna yawo kamar tumaki wadanda suke shan wahala saboda rashin makiyayi. 3 “Ina fushi da makiyayan, zan kuma hukunta shugabanni; gama Ubangiji Mafaukaki zai lura da garkensa, wato, gidan Yahuda, zai kuma sa su zama kamar doki mai fariya cikin yaki. 4 Daga Yahuda dutsen kusurwa zai fito, daga gare shi za a samu abin kafa tenti, daga gare shi za a sami Bakan yaki, daga gare shi za a sami kowane mai mulki. 5 Tare za su zama kamar mutane masu karfi suna tattake lakar tituna a cikin yaki. Domin Ubangiji yana tare da su, za su yi fada su kuma yi nasara a kan masu yaki a kan dawakai. 6 “Zan karfafa gidan Yahuda in kuma ceci gidan Yusuf. Zan maido da su domin ina jin tausayinsu. Za su zama kamar ban taña kinsu ba, gama ni ne Ubangiji Allahnsu zan kuma amsa musu. 7 Mutanen Efraim za su zama kamar mutane masu karfi, zukatansu kuwa za su yi murna kamar sun sha ruwan inabi.” Ya'yansu za su gani su yi murna; zuciyarsu za tă yi farin ciki a cikin Ubangiji. 8 Zan ba da alama in kuma tattara su. Ba shakka zan fanshe su; za su yi yawa kamar yadda suke a dā. 9 Ko da yake na warwatsa su cikin mutane, duk da haka a can kasashe masu nisa za su tuna da ni. Su da'ya'yansu za su rayu, za su kuwa komo. 10 Zan komo da su daga Masar in kuma tattara su daga Assuriya. Zan kawo su Gileyad da Lebanon, har wuri yă kăsa musu. 11 Za su ratsa cikin tekun wahala; zan kwantar da rakuman teku dukan surfan Nilu kuma za su bushe. Za a kăskantar da Assuriya, sandar sarautar Masar kuma za tă rabu da ita. 12 Zan karfafa su a cikin Ubangiji kuma a cikin sunansa za su yi tafiya,” in ji Ubangiji.

11 Bufe kofofinki, ya Lebanon, don wuta ta cinye

itatuwan al'ul naki. 2 Yi kuka, ya itacen fir, gama itacen al'ul ya fădi; itatuwa masu daraja sun lalace! Ku yi kuka, ku itatuwan oak na Bashan; an sassare itatuwan babban kurmi! 3 Ku ji kukan makiyaya; an bata musu wuraren kiwonsu masu ciyayi! Ku ji

rurin zakoki; an lalatar da jejin Urdun! 4 Ga abin da Ubangiji Allahna ya ce, “Yi kiwon garken tumakin da za a yanka. 5 Masu sayensu sun yanyanka su, suka kuwa tafi ba hukunci. Masu sayar da su sun ce, ‘Yabi Ubangiji, na yi arziki!’ Makiyayansu ma ba su ji tausayinsu ba. 6 Gama ba zan kara jin tausayin mutanen kasar ba,” in ji Ubangiji. “Zan ba da kowa ga maŵabcinsa da kuma sarkinsa. Za su zalunci kasar, ba zan kuma cece su daga hannuwansi ba.” 7 Saboda haka na yi kiwon garken da za a yanka, musamman garken da ake zalunta. Sai na dauki sanduna biyu na kira daya Tagomashi, daya kuma Hadinkai, sai na yi kiwon garken. 8 Cikin wata guda na kawar da makiyayan nan uku. Garken suka fi ni, na kuwa gaji da su 9 na ce, “Ba zan zama makiyayinku ba. Bari masu mutuwa su mutu, masu hallaka kuma su hallaka. Bari wadanda suka ragu su ci naman junu.” 10 Sai na dauki sandana mai suna Tagomashi na karya shi, na janye alkawarin da na yi da dukan al’ummai. 11 An janye shi a ranan nan, saboda haka garken da yake cikin wahala masu kallona sun san cewa maganar Ubangiji ce. 12 Na fada musu cewa, “In kun ga ya fi kyau, ku biya ni; in kuwa ba haka ba, ku rife.” Saboda haka suka biya ni azurfa talatin. 13 Sai Ubangiji ya ce mini, “Jefar da shi cikin ma’aji,” Lada mai kyau da aka yi cini kina ne! Saboda haka sai na dauki azurfa talatin din na jefa su cikin gidan Ubangiji don a sa cikin ma’aji. 14 Sai na karya sandana na biyu mai suna Hadinkai, ta haka na karya’yan’uwantakar da take tsakanin Yahuda da Isra’ila. 15 Sai Ubangiji ya ce mini, “Ka sâke daukar kayan aiki na wawan makiyayi. 16 Gama zan tă da makiyayi a kasar wanda ba zai kula da batattu, ko yă nemi kanana, ko yă warkar da wadanda suka ji ciwo, ko kuma ciyar da masu lafiya ba, sai dai zai ci naman kebabbn tumaki, yă farfasa kofatonsu. 17 “Kaito ga banzan makiyayin nan, wanda ya bar garken! Bari takobi yă sare hannunsa da idonsa na dama! Bari hannunsa yă shanye gaba kaf, idonsa na dama kuma yă makance sarai!”

12 Annabci, maganar Ubangiji game da Isra’ila.

Ubangiji, wanda ya shimfida sammai, wanda ya kafa harsashin duniya, wanda kuma ya yi ruhun mutum a cikinsa ya ce, 2 “Zan sa Urushalima ta zama kwaf mai sa mutanen da suke a dukan kewayenta, jiri. Yaki zai kewaye Urushalima har yă shafi Yahuda ma. 3 A ranan nan, sa’ad da duk al’umman duniya za su tayar mata, zan sa Urushalima ta zama dutsen da ba a

iya matsarwa ga dukan al'ummai. Duk wafanda suka yi kofari su matsar da shi za su ji ciwo. 4 A ranan nan zan sa kowane doki ya tsorata, mai hawan dokin kuma ya haukace,” in ji Ubangiji. “Zan sa idanuna in tsare gidan Yahuda, amma zan makantar da dukan dawakan al'ummai. 5 Sa'an nan shugabannin Yahuda za su ce a cikin zukatansu, ‘Mutanan Urushalima suna da karfi domin Ubangiji Madaukaki shi ne Allahnsu.’ 6 “A ranan nan zan sa shugabannin Yahuda su zama kamar tukunyar wuta a tarin itacen wuta; kamar harshen wuta a dammunan hatsi. Za su kone dukan mutanen da suke kewaye da su hagu da dama, amma babu abin da zai taba mutanen Urushalima. 7 “Ubangiji zai ceci wuraren zaman Yahuda da farko, don kada darajar gidan Dawuda da mazaunan Urushalima su fi na Yahuda daraja. 8 A ranan nan Ubangiji zai kiyaye wafanda suke zama a Urushalima, domin marasa karfi a cikinsu su zama kamar Dawuda, gidan Dawuda kuma zai zama kamar Allah, kamar mala’ikan Ubangiji da yake tafiya a gabansu. 9 A ranan nan zan fito don in hallaka dukan al'umman da suka yaki Urushalima. 10 “Zan kuma zubo wa gidan Dawuda da mazaunan Urushalima ruhun alheri da na addu'a. Za su dube ni, wannan da suka soke shi, za su kuma yi makoki dominisa kamar yadda mutum yakan yi makokin mutuwar dansa tilo, su kuma yi bakin ciki kwarai kamar yadda mutum yakan yi bakin ciki don dan fari. 11 A ranan nan kuka a Urushalima zai yi yawa kamar kukan Hadad Rimmon a filin Megiddo. 12 Kasar za ta yi makoki, kowane iyali zai yi makoki a ware, tare da matansu su ma a ware, iyalin gidan Dawuda da matansu, iyalin gidan Natan da matansu, 13 iyalin gidan Lawi da matansu, iyalin gidan Shimeyi da matansu, 14 dukan sauran iyalan kuma da matansu.

13 “A ranan nan za a bude maṣbulbulan ruwa zuwa gidan Dawuda da mazaunan Urushalima, don a tsarkake su daga zunubi da rashin tsabta. 2 “A ranan nan, zan kawar da sunayen gumaka daga kasar, ba kuwa za a kara tunawa da su ba,” in ji Ubangiji Madaukaki. “Zan kawar da annabawa da kuma ruhu marar tsabta daga kasar. 3 In kuma wani ya yi annabci, sai mahaifinsa da mahaifiyarsa su ce masa, ‘Ba za ka rayu ba, gama kana fadar karya da sunan Ubangiji.’ Sa'ad da yake yin annabci, iyayensa za su soke shi da takobi. 4 “A ranan nan kowane annabi zai ji kunyar annabcin wahayinsa. Ba zai sa rigar annabci mai gashi ba don ya yi rudu. 5 Zai ce, ‘Ni ba annabi ba ne. Ni

manomi ne; kasa ce nake samun abin zaman gari tun ina matashi.’ 6 In wani ya tambaye shi, ‘Wadanne miyaku ne haka a jikinka?’ Zai amsa ya ce, ‘Miyakun da aka yi mini a gidan abokaina ne.’ 7 “Tashi, ya takobi, gaba da makiyayina, mutumin da yake kusa da ni sosai!” In ji Ubangiji Madaukaki. “Kashe makiyayin, sai tumakin su watse, in kuma tayar wa kananan. 8 A cikin kasar duka,” in ji Ubangiji, “kashi biyu bisa uku za a buge su su hallaka; duk da haka za a bar kashi daya bisa uku a cikinta. 9 Wannan kashi daya bisa ukun zan kawo in sa a cikin wuta; zan tace su kamar azurfa in gwada su kamar zinariya. Za su kira bisa sunana zan kuwa amsa musu; zan ce, ‘Su mutanena ne,’ za su kuma ce, ‘Ubangiji ne Allahnmu.’”

14 Ranar Ubangiji tana zuwa sa'ad da za a raba muku ganimir da aka washe daga gare ku. 2 Zan tara dukan al'ummai su yaki Urushalima; za a ci birnin da yaki, za a washe gidaje, a kuma yi wa mata fyade. Rabin birnin zai je bauta, amma ba za a kwashe sauran mutanen daga birnin ba. 3 Sa'an nan Ubangiji zai fita ya yi yaki da wadannan al'ummai, kamar yadda yake yaki a ranar yaki. 4 A ranan nan kafafunsa za su tsaya a kan Dutsen Zaitun, gabas da Urushalima, za a kuma tsage Dutsen Zaitun kashi biyu daga gabas zuwa yamma, ya zama babban kwari, rabin dutsen zai mattsu zuwa wajen arewa, rabi kuma zai mattsu zuwa wajen kudu. 5 Za ku gudu ta wajen kwarin dutsena, gama zai miike har zuwa Azel. Za ku gudu kamar yadda kuka guje wa giringizar kasa a kwanakin Uzziya sarkin Yahuda. Sa'an nan Ubangiji Allahna zai zo, tare da duk masu tsarki. 6 A ranan nan ba za a kasance da haske ko sanyi ba, ko hazo mai duhu ba. 7 Za ta zama rana ce ta musamman, ba yini ko dare, rana da take sananne ga Ubangiji. Sa'ad da yamma ta yi, za a yi haske. 8 A ranan nan ruwan rai zai kwararo daga Urushalima, rabi zai gangara gabas zuwa teku rabi kuma zai gangara yamma zuwa Bahar Rum, a damina da rani. 9 Ubangiji zai sama sarki bisa dukan duniya. A ranan nan za a kasance da Ubangiji daya, ba wani suna kuma sai nasa. 10 Kasar gaba daya daga Geba zuwa Rimmon, kudu da Urushalima, za ta zama kamar Araba. Amma Urushalima za ta kasance a wurinta, daga Kofar Benyamin zuwa sashen Kofa ta Farko, zuwa Kofar Kusurwa, daga kuma Hasumiyar Hananel zuwa wurin matsin ruwan inabin sarki. 11 Za a zauna a cikinka; ba za a kara hallaka ta ba. Urushalima za ta zauna lafiya. 12 Ga bala'in da Ubangiji zai bugi dukan

al'umman da suka yi yakı da Urushalima. Fatar jikinsu za tă rubé tun suna tsaye a kafafunsu, idanunsu za su rubé a cikin kwarminsú, harsunansu kuma zai rubé a cikin bakunansu. **13** A ranan nan Ubangiji zai sa maza su cika da tsoro kwarai. Kowane mutum zai kama hannun dan'uwansa, za su kai wa junna hari. **14** Yahuda ma za tă yi yakı a Urushalima. Za a tattara dukiyar al'umman da suke kewaye, za a tara zinariya da azurfa masu yawan gaske tare da tufafi. **15** Irin wannan bala'i zai auko wa dawakai da alfadarai, rakuma da jakuna, da kuma dukan dabbobi a wannan sansani. **16** Sa'an nan wadanda suka tsira daga cikin al'umman da suka yake Urushalima za su haura shekara-shekara su yi wa Sarki, Ubangiji Madaukaki sujada, su kuma yi Bikin Tabanakul. **17** In wadansu mutanen da suke duniya ba su haura Urushalima suka yi wa Sarki, Ubangiji Madaukaki sujada ba, ba za su sami ruwan sama ba. **18** In mutanen Masar ba su haura sun yi sujada ba, ba za su sami ruwan sama ba. Ubangiji zai kawo masu bala'in da ya aika wa al'umman da ba su haura sun yi Bikin Tabanakul ba. **19** Wannan ne zai zama hukuncin Masar da kuma na dukan al'umman da ba su haura sun yi Bikin Tabanakul ba. **20** A ranan nan za a rubuta TSARKI GA Ubangiji a jikin kararrawar dawakai, kuma tukwanen dahuwa a gidan Ubangiji za su zama kamar kwanoni masu tsarki a gabon bagade. **21** Kowace tukunya a Urushalima da Yahuda za tă zama mai tsarki ga Ubangiji Madaukaki, kuma duk wanda ya zo don miķa hadaya zai dauki wadansu tukwane yă yi dahuwa da su. A ranan nan kuwa, ba Bakan'ane da zai kara kasance a gidan Ubangiji Madaukaki.

Malaki

1 Annabci, wannan ita ce maganar Ubangiji ga Isra'ila ta wurin Malaki. **2** "Na kaunace ku, in ji Ubangiji. 'Amma sai kuka ce, 'Yaya ka kaunace mu?' "Isuwa ba dan'uwani Yakub ba ne?" In ji Ubangiji. "Duk da haka na kaunaci Yakub, **3** amma na ki Isuwa, na kuma mai da kasarsa da take kan duwatsu kango, na ba da gādonsa ga dilolin hamada." **4** Edom zai iya cewa, "Ko da yake an ragargaza mu, ai, za mu sāke gina kufanmu." Amma ga abin da Ubangiji Madaukaki ya ce, "Za su iya gini, amma zan rushe. Za a ce da su Muquwar Kasa, mutane da kullum suke a karkashi fushin Ubangiji. **5** Za ku ga wannan da idanunku ku kuma ce, 'Ubangiji da girma yake, har gaba da iyakokin Isra'ila ma!' **6** "Da yakan girmama mahaifinsa, bawa kuma yakan girmama maigidansa. In ni mahaifi ne, ina girman da ya dace da ni? In ni maigida ne, ina girman da ya dace da ni?" In ji Ubangiji Madaukaki. "Ku firostoci, ku ne kuka rena sunana. "Amma sai kuka ce, 'Yaya muka rena sunanka?' **7** "Kun ajiye abinci mai kazanta a kan bagadena. "Sai kuka ce, 'Yaya muka kazantar da kai?' "Ta wurin cewa teburin Ubangiji abin reni ne. **8** Sa'ad da kuka kawo makauniyar dabba don ku miña mini hadaya, wannan daidai ne? Sa'ad da kuka miña gurguwar dabba ko marar lafiya, wannan daidai ne? Ku gwada ba wa gwamnanku irin wannan ku gani! Kuna gani zai ji dadinku? Zai karbe ku ne?" In ji Ubangiji Madaukaki. **9** "To, firostoci yanzu ku gwada ku roki Allah yā yi mana alheri. Da irin hadayun nan a hannuwanku ne zai ji ku?" In ji Ubangiji Madaukaki. **10** "Kash, da ma wani daga cikinku ya rufe kofofin haikal don kada ku shiga, ku hura wuta marar amfani a bisa bagadena! Ba na jin dadinku, ba zan kuwa karbi hadaya daga hannuwanku ba" in ji Ubangiji Madaukaki. **11** Sunana zai zama mai girma a cikin al'ummai, daga fitowar rana har zuwa fāduwarta. A kowane wuri za a mika wa sunana turare da tsabtacciyar hadaya domin sunana zai zama mai girma a cikin al'ummai, in ji Ubangiji Madaukaki. **12** "Amma kun kazantar da sunana ta wurin cewa 'Teburin Ubangiji ya kazantu,' kuka kuma yi magana a kan abincinsa kuna cewa, 'Abin reni ne.' **13** Kun kuma ce, 'Mun gaji da irin wannan wahala!' Kuna hura mini hancin reni," in ji Ubangiji Madaukaki. "Sa'ad da kuka kawo raunannu, gurguntattun dabbobi, ko kuma dabbobi masu fama da cuta, kuka kuma miña

su hadaya, kuna gani zan karbi wannan daga gare ku?" In ji Ubangiji. **14** "La'ananne ne macucin da yake da lafiyayyi darabba namiji a garkensa wadda ya yi alkawari zai bayar, amma sai ya miña hadayar dabba mai aibi ga Ubangiji. Gama ni babban sarki ne, za a kuma ji tsorun sunana a cikin al'ummai," in ji Ubangiji Madaukaki.

2 "Yanzu fa wannan gargađi dominku ne, ku firostoci. **2** In ba ku saurara ba, in kuma ba ku sa zuciyarku ga girmama sunana ba, zan aukar muku da la'ana, zan kuma la'antar da albarkunku. I, na riga na la'anta su, domin ba ku sa zuciyarku ga girmama ni ba, in ji Ubangiji Madaukaki. **3** "Saboda ku zan tsawata wa zuriyarku; zan watsa kashin dabbobin hadayunku a fuskokinku, a kuma kwashe ku tare da shi. **4** Za ku kuwa san cewa ni ne na aika muku da wannan gargađi domin alkawarin da Lawi yā ci gaba," in ji Ubangiji Madaukaki. **5** "Alkawarin da shi, alkawari ne na rai da salama, wanda na ba shi; domin yā girmama ni, ya kuwa girmama ni, ya kuma ji tsorun sunana kwarai. **6** Umarnin gaskiya yana a bakinsa, ba a kuma sami wani karya a lefunansa ba. Ya yi tafiya tare da ni cikin salama da adalci, ya kuwa juyo da mutane masu yawa daga zunubi. **7** "Gama ya kamata lebunan firost su kiyaye ilimi, ya kamata kuma mutane su nemi umarni daga bakinsa, domin shi ne manzon Ubangiji Madaukaki. **8** Amma sai kuka kauce hanya, ta wurin koyarwarku kuma kuka sa mutane da yawa suka yi tuntube; kun keta alkawarin da na yi da Lawi," in ji Ubangiji Madaukaki. **9** "Saboda haka na sa a rena ku, a kuma wulašanta ku a gabon dukan mutane, domin ba ku bi hanyoyina ba amma kuka nuna sonkai a al'amuran shari'a." **10** Ashe, ba Mahaifi guda dukanmu muke da shi ba? Ba Allah daya ne ya halicce mu ba? Don me muka keta alkawarin kakanninmu ta wurin cin amanar juna? **11** Yahuda ya ci amana. An yi abin kunya a Isra'ila da kuma a Urushalima. Yahuda ya kazantar da wuri mai tsarkin da Ubangiji yake kauna, ta wurin auren'yar wani bakon allah. **12** Game da mutumin da ya aikata wannan, ko wane ne shi, bari Ubangiji yā yanke shi daga tentunan Yakub, ko da ma ya kawo hadayu ga Ubangiji Madaukaki. **13** Ga kuma wani abin da kuke yi. Kukan cika bagaden Ubangiji da hawaye. Kukan yi kuka kuna ihu gama Ubangiji ba ya mai da hankali ga hadayunku ko yā karbe su da farin ciki. **14** Kukan ce, "Don me ba ya karban hadayunmu?" Ai, domin Ubangiji ya zama shaida tsakaninka da

matar kuruciyarka, gama ka keta amanar da ka yi mata, ko da yake ita abokiyar zamanka ce, matar aurenka ta alkawari. **15** Ashe, Ubangiji bai maishe su daya ba? Cikin jiki da ruhu, su nasa ne. Me ya sa suke daya? Domin yana neman'ya'ya masu tsoron Allah. Saboda haka sai ka lura da kanka, kada kuma ka ci amanar matar kuruciyarka. **16** “Na ki kisan aure,” in ji Ubangiji, Allah na Isra’ila. “Na kuma ki mutumin da ya rufe kansa da tashin hankali kamar riga,” in ji Ubangiji Madaukaki. Saboda haka sai ka lura da kanka, kada kuma ka ci amana. **17** Kun sa Ubangiji Madaukaki ya gaji da maganganunku. Sai kuka ce, “Yaya muka sa ya gaji?” Kun yi haka ta wurin cewa, “Duk wadanda suke aikata mugunta, mutanen kirki ne a gabon Ubangiji, yana kuwa jin dadinsu,” kuna kuma cewa, “Ina Allah mai adalci yake?”

3 “Duba, zan aika manzona, wanda zai shirya hanya a gabana. Sa'an nan a farat daya Ubangiji wanda kuke nema zai zo haikalinsa. Manzon alkawari, wanda kuke sa zuciya kuwa zai zo,” in ji Ubangiji Madaukaki. **2** Amma wa zai jure wa ranar zuwansa? Wa zai iya tsaya sa'ad da ya bayyana? Gama zai zama kamar wuta mai tace karfe, ko sabulu mai wanki. **3** Zai zama kamar mai tace azurfa da mai tsarkaketa; zai tsabtacce Lawiyawa, yā kuma tace su kamar zinariya da azurfa. Sa'an nan Ubangiji zai sami mutanen da za su kawo hadayu a cikin adalci. **4** Hadayun Yahuda da na Urushalima za su zama yardajje ga Ubangiji, za su zama kamar a kwanakin da suka wuce, kamar a shekarun baya. **5** “Ta haka zan zo kusa da ku don in yi hukunci. Zan hanzarta ba da shaida a kan masu yin sihiri, da mazinata da masu shaidar zur. Zan ba da shaida a kan wadanda suke zaluntar ma'aikata a kan albashinsu, da wadanda suke kwarar gwauraye da marayu, suna kuma hana ba'ki samun adalci, ba sa ma tsorona,” in ji Ubangiji Madaukaki. **6** “Ni Ubangiji ba na canjawa. Shi ya sa ku zuriyar Ya'kub, ba a hallaka ku kakaf ba. **7** Tun zamanin kakanninku, kun juye wa ka'idotodina baya, ba ku kuma kiyaye su ba. Ku komo gare ni, ni kuma zan koma gare ku,” in ji Ubangiji Madaukaki. “Amma sai kuka ce, ‘Yaya za mu koma gare ka?’ **8** “Mutum zai iya yi wa Allah fashi ne? Duk da haka kun yi mini fashi. “Amma sai kuka ce, ‘Yaya muka yi maka fashi?’ “A wajen zakka da hadayu. **9** Kuna karkashin la'ana, dukan al'ummarku, domin kuna yin mini fashi. **10** Ku kawo dukan zakka cikin gidan ajiya, don a kasance da abinci a gidana. Ku gwada

ni a wannan ku ga, ko ba zan bude taskokin sama in zubo muku albarka mai yawa, wadda har ba za ku rasa wurin sa ta ba, in ji Ubangiji Madaukaki. **11** Zan hana kwari su cinye hatsinku. Kuringar inabi a gonakinku kuma ba za su zubar da'ya'yansu kafin su nuna ba,” in ji Ubangiji Madaukaki. **12** “Sa'an nan dukan al'ummai za su ce da ku masu albarka, gama kasarku za tā yi dadin zama,” in ji Ubangiji Madaukaki. **13** “Kun fadi mugayen abubuwa a kaina,” in ji Ubangiji. “Duk da haka kuka ce, ‘Me muka fada a kanka?’ **14** “Kun ce, ‘Ba amfani a bauta wa Allah. Wanda amfani muka samu ta wurin kiyaye umarnansa muna yawo kamar masu makoki a gabon Ubangiji Madaukaki? **15** A ganinmu, masu girman kai suna jin dadī. Masu aikata mugunta kuwa ba arziki kadai suka yi ba, amma sukan gwada Allah da mugayen ayyukansu, su kuwa zauna lafiya.”

16 Sa'an nan wadanda suke tsoron Ubangiji suka yi magana da junna, Ubangiji kuwa ya kasa kunne ya kuma ji. A gabansa aka rubuta a littafin tarihi wadanda suke tsoron Ubangiji, suna kuma girmama sunansa. **17** “A ranar da na shirya ajiyayyen mallakata, za su zama nawa,” in ji Ubangiji Madaukaki. “Zan ji kansu kamar yadda mahaifi cikin tausayi yakan ji kan dansa wanda yake masa hidima. **18** Za ku kuma ga bambanci tsakanin masu adalci da mugaye, tsakanin wadanda suke wa Allah hidima da kuma wadanda ba sa yi.

4 “Tabbatacce rana tana zuwa; za tā yi kuna kamar wutar makera. Dukan masu girman kai da kowane mai aikata mugunta zai zama ciyawa, wannan rana mai zuwa za tā kone su. Babu saiwa ko reshen da za a bar musu,” in ji Ubangiji Madaukaki. **2** Amma ku da kuke girmama sunana, ranar adalci za tā fito tare da warkarwa a fikafikanta. Za ku kuwa fita kuna tsalle kamar'yan marukan da aka sake daga garke. **3** Sa'an nan za ku tattake mugaye; za su zama toka a karkashin tafin kfafunku a ranar da zan aikata wadannan abubuwa, in ji Ubangiji Madaukaki. **4** “Ku tuna da dokar bawana Musa, ka'idodi da dokokin da na ba shi a Horeb domin dukan Isra’ila. **5** “Ga shi, zan aika muku da annabi Iliya kafin babbar ranan nan mai banrazana ta Ubangiji tā zo. **6** Zai juye zukatan iyaye ga'ya'yansu, zukatan'ya'ya kuma ga iyayensu; in ba haka ba zan bugi kasar da hallaka gaba daya.”

NEW TESTAMENT

Yesu ya ce, "Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san abin da suke yi ba."

Suka rarraba tufafinsa ta wurin jefa kuri'a.

Luka 23:34

Mattiyu

1 Tarihin da aka rubuta game da asalin Yesu Kiristi dan Dawuda, dan Ibrahim. **2** Ibrahim ya haifi Ishaku, Ishaku ya haifi Yakub, Yakub ya haifi Yahuda da'yan'uwsa, **3** Yahuda ya haifi Ferez da Zera, wadanda Tamar ce mahaifiyarsa; Ferez ya haifi Hezron, Hezron ya haifi Ram, **4** Ram ya haifi Amminadab, Amminadab ya haifi Nashon, Nashon ya haifi Salmon, **5** Salmon ya haifi Bowaz, wanda Rahab ce mahaifiyarsa, Bowaz ya haifi Obed, wanda Rut ce mahaifiyarsa, Obed ya haifi Yesse, **6** Yesse kuwa ya haifi Sarki Dawuda. Dawuda ya haifi Solomon, wanda matar Uriya ce mahaifiyarsa. **7** Solomon ya haifi Rehobowam, Rehobowam ya haifi Abiya, Abiya ya haifi Asa, **8** Asa ya haifi Yehoshafat, Yehoshafat ya haifi Yehoram, Yehoram ya haifi Azariya, **9** Azariya ya haifi Yotam, Yotam ya haifi Ahaz, Ahaz ya haifi Hezekiya, **10** Hezekiya ya haifi Manasse, Manasse ya haifi Amon, Amon ya haifi Yosiya, **11** Yosiya kuma ya haifi Yekoniya da'yan'uwsa a lokacin da aka kwashe su zuwa bauta a Babilon. **12** Bayan an kwashe su zuwa bauta a Babilon. Yekoniya ya haifi Sheyaltiyel, Sheyaltiyel ya haifi Zerubbabel, **13** Zerubbabel ya haifi Abiyud, Abiyud ya haifi Eliyakim, Eliyakim ya haifi Azor, **14** Azor ya haifi Zadok, Zadok ya haifi Akim, Akim kuma ya haifi Eliyud, **15** Eliyud ya haifi Eleyazar, Eleyazar ya haifi Mattan, Mattan ya haifi Yakub, **16** Yakub ya haifi Yusuf, mijin Maryamu, wadda ta haifi Yesu, wanda ake kira Kiristi. **17** Ta haka akwai zuriya goma sha hudu ke nan duka-duka daga lokacin Ibrahim zuwa lokacin Dawuda, goma sha hudu kuma daga Dawuda zuwa bauta a Babilon, goma sha hudu kuma daga bauta a Babilon zuwa Kiristi. **18** Ga yadda haihuwar Yesu Kiristi ta kasance. An yi alkawarin auren mahaifiyarsa Maryamu, ga Yusuf. Amma tun kafin su zama mijji da mata, sai aka tarar Maryamu tana da ciki, ta wurin Ruhu Mai Tsarki. **19** Yusuf mijinta, da yake shi mai adalci ne, bai so yă ba ta kunya, yă tone mata asiri a fili ba, sai ya yi tunani yă sake ta a boye. **20** Amma yana cikin wannan tunani, sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana masa cikin mafarki ya ce, "Yusuf dan Dawuda, kada ka ji tsoron daukan Maryamu zuwa gidanka a matsayin matarka, gama cikin nan nata, daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne. **21** Za tă haifi da, za ka kuma sa masa suna Yesu, gama shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu." **22** Duk wannan ya

faru ne, don a cika abin da Ubangiji ya fadi ta bakin annabin cewa, **23** "Ga shi budurwa za tă yi ciki, za tă haifi da, kuma za a kira shi Immanuwel" (wanda yake nufin "Allah tare da mu"). **24** Da Yusuf ya farka daga barci, sai ya bi umarnin mala'ikan Ubangiji, ya dauki Maryamu zuwa gida a matsayin matarsa. **25** Amma bai kwana da ita ba, sai bayan da ta haifi dan. Ya kuwa sa masa suna Yesu.

2 Bayan an haifi Yesu a Betlehem, a Yahudiya, a zamanin Sarki Hiridus, sai wadansu Masana, daga gabas suka zo Urushalima **2** suka yi tambaya suka ce, "Ina shi wanda aka haifa sarkin Yahudawa? Gama mun ga tauraronsa a gabas mun kuwa zo ne domin mu yi masa sujada." **3** Da Sarki Hiridus ya ji wannan, sai hankalinsa ya tashi haka ma na dukan Urushalima. **4** Bayan ya kira dukan manyan firistoci da malaman dokoki na mutane wuri daya, sai ya tambaye su inda za a haifi Kiristi. **5** Suka amsa suka ce, "A Betlehem ne, cikin Yahudiya, gama haka annabin ya rubuta. **6** "Amma ke Betlehem, a cikin ƙasar Yahuda, ba ke ce mafi ƙankanta a cikin masu mulki a Yahuda ba, gama daga cikinki mai mulki zai zo, wanda zai zama makiyyayin mutanena Isra'il'a." **7** Sai Hiridus ya kira Masanan nan a boye, yă gano daga wurinsu daidai lokacin da tauraron ya bayyana. **8** Sai ya aike su Betlehem ya ce, "Ku je ku binciko a hankali game da yaron nan. Da kun same shi, sai ku kawo mini labari nan da nan, domin ni ma in je in yi masa sujada." **9** Bayan sun saurari sarki, sai suka kama hanyarsu, tauraron da suka gani a gabas kuwa yana tafe a gabansu, sai da ya kai inda yaron yake. **10** Da suka ga tauraron, sai suka yi farin ciki kwarai. **11** Suka shiga gidan, suka kuwa ga yaron tare da mahaifiyarsa Maryamu. Suka durkusa har kasa, suka yi masa sujada. Sa'an nan suka kunce dukiyarsu, suka miƙa masa kyautai na zinariya da na turare da na mur. **12** Bayan an gargade su cikin mafarki kada su koma wurin Hiridus, sai suka koma kasarsu ta wata hanya dabam. **13** Bayan sun tafi, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki ya ce, "Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa, ku gudu zuwa Masar. Ku zauna a can sai na gaya muku, gama Hiridus zai nemi yaron don yă kashe." **14** Sai Yusuf ya tashi, ya dauki yaron da mahaifiyarsa da dad dare suka tafi Masar, **15** inda ya zauna har sai da Hiridus ya mutu. Ta haka kuwa aka cika abin da Ubangiji ya fada ta bakin annabin cewa, "Daga Masar na kira dana." **16** Da Hiridus ya gane

cewa Masanan nan sun yi masa wayo, sai ya husata kwarai, ya yi umarni cewa a karkashe dukan'yan yara maza da suke a Betlehem da kewayenta, daga masu shekara biju zuwa kasa, bisa ga lokacin da ya sami labarin daga Masanan nan. **17** Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika, cewa, **18** “An ji murya a Rama, tana kuka da makoki mai tsanani, Rahila ce take kuka domin'ya'yanta, an kasa ta'azantar da ita, don ba su.” **19** Bayan Hiridus ya mutu, sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki a Masar, **20** ya ce, “Tashi, ka dauki yaron da mahaifiyarsa ku tafi Kasar Isra'il, domin wadfanda suke neman ran yaron sun mutu.” **21** Sai ya tashi, ya dauki yaron da mahaifiyarsa suka tafi kasar Isra'il. **22** Amma da ya ji Arkelawus ne yake mulki a Yahudiya a matsayin wanda ya gaji mahaifinsa Hiridus, sai ya ji tsorun zuwa can. Bayan an gargade shi a mafarki, sai ya ratse zuwa gundumar Galili, **23** ya je ya zauna a wani garin da ake kira Nazaret. Ta haka aka cika abin da aka fada ta bakin annabawa cewa, “Za a ce da shi Banazare.”

3 A wadancan kwanaki, Yohanna Mai Baftisma ya zo, yana wa'azi a Hamadan Yahudiya **2** yana cewa, “Ku tuba, gama mulkin sama ya yi kusa.” **3** Wannan shi ne wanda aka yi maganarsa ta wurin annabi Ishaya cewa, “Ga murya mai kira a hamada tana cewa, ‘Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miķe hanyoyi dominса.’” **4** Tufafin Yohanna kuwa an yi su da gashin rakumi ne, yana kuma daure da damara ta fata. Abincinsa kuwa fari ne da zumar jeji. **5** Mutane suka zo wurinsa daga Urushalima da dukan Yahudiya da kuma dukan yankin Urdun. **6** Suna furta zunubansu, ya kuma yi musu baftisma a Kogin Urdun. **7** Amma da Yohanna ya ga Farisiyawa da Sadukiyawa da yawa suna zuwa inda yake yin baftisma, sai ya ce musu, “Ku macizai! Wa ya gargade ku ku guje wa fushin nan mai zuwa? **8** Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. **9** Kada ma ku yi tunani a ranku cewa, ‘Ai, Ibrahim ne mahaifinmu.’ Ina gaya muku cewa Allah zai iya tā da'ya'ya wa Ibrahim daga cikin duwatsun nan. **10** An riga an sa bakin gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da'ya'ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta. **11** “Ina muku baftisma da ruwa domin tuba. Amma wani yana zuwa a bayana wanda ya fi ni iko, wanda ko takalmansa ma ban isa in dauka ba. Zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da kuma wuta. **12** Yana rike da matankadinsa, zai tankade hatsinsa, ya kuma tattara alkamarsa a cikin rumbu, amma zai kone yayin

da wutar da ba a iya kashewa.” **13** Sai Yesu ya zo daga Galili, ya je Urdun don Yohanna ya yi masa baftisma. **14** Amma Yohanna ya so ya hana shi, yana cewa, “Ina bukata ka yi mini baftisma, yaya kake zuwa wurina?” **15** Yesu ya amsa ya ce, “Bari ya zama haka yanzu; ya dace mu yi haka don mu cika dukan adalcı.” Sa'an nan Yohanna ya yarda. **16** Nan da nan da aka yi wa Yesu baftisma, sai ya fito daga ruwa. A wannan lokaci sama ya bude, sai ya ga Ruhun Allah yana saukowa kamar kurciya ya kuwa sauva a kansa. **17** Sai murya daga sama ta ce, “Wannan shi ne 'Dana wanda nake kauna; wanda kuma nake jin dadinsa kwarai.”

4 Sa'an nan Ruhu ya kai Yesu cikin hamada don Iblis ya gwada shi. **2** Bayan ya yi azumi yini arba'in da kuma dare arba'in, sai ya ji yunwa. **3** Sai mai gwajin ya zo wurinsa ya ce, “In kai 'Dan Allah ne, ka ce wa duwatsun nan su zama burodi.” **4** Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce yake cewa, ‘Ba da abinci kadai mutum yake rayuwa ba, sai dai da kowace kalmar da take fitowa daga bakin Allah.’” **5** Sai Iblis ya kai shi birni mai tsarki, ya kai shi can wuri mafi tsayi duka na haikali. **6** Ya ce, “In kai 'Dan Allah ne, yi tsalle ka sauva kasa. Gama a rubuce yake, “Zai umarci mala'ikunsa game da kai, za su tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga kfarka a kan dutse.”” **7** Yesu ya amsa masa ya ce, “A rubuce yake kuma cewa, ‘Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.’” **8** Har wa yau, Iblis ya kai shi bisa wani dutse mai tsawo sosai, ya nunnuna masa dukan mulkokin duniya da darajarsu. **9** Ya ce, “Zan ba ka dukan wannan, in za ka durkusa ka yi mini sujada.” **10** Sai Yesu ya ce masa, “Rabu da ni, Shaidan! Gama a rubuce yake, ‘Yi wa Ubangiji Allahnka sujada, shi kadai kuma za ka bauta wa.’” **11** Sa'an nan Iblis ya bar shi, mala'iku kuwa suka zo suka yi masa hidima. **12** Da Yesu ya ji labari cewa an kulle Yohanna a kurkuku, sai ya koma zuwa Galili. **13** Ya bar Nazaret, ya je ya zauna a Kafarnahum, wadda take a bakin tafki wajen Zebulun da Naftali **14** don a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya cewa, **15** “Kasar Zebulun da kasar Naftali, da kuke a hanyar zuwa tekun Galili, a ketaren Urdun, wannan yankin Galili ta Al'ummai, **16** mutanen da suke zama cikin duhu sun ga babban haske; haske kuma ya haskaka a kan wadfanda suke zama a inuwar mutuwa.” **17** Tun daga wannan lokaci, Yesu ya fara wa'azi yana cewa, “Ku tuba, gama mulkin sama ya yi kusa.” **18** Da Yesu yana kan tafiya a bakin Tekun Galili, sai ya ga wadansu'yan'uwa guda biyu, Siman

wanda ake kira Bitrus da dan'uwansa Andarawus. Suna jefa abin kamun kifi a tafki, gama su masunta ne. **19** Sai Yesu ya ce, “Zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masu jan mutane zuwa wurina.” **20** Nan da nan suka bar abin kamun kifinsu suka bi shi. **21** Da ya ci gaba daga nan, sai ya ga wadansu'yan'uwa guda biju, Ya'kub dan Zebedi da dan'uwansa Yohanna. Suna cikin jirgin ruwa tare da mahaifinsu Zebedi, suna shirya abin kamun kifinsu. Yesu ya kira su, **22** nan take suka bar jirgin ruwan da mahaifinsu suka kuwa bi Yesu. **23** Yesu ya zazzaga dukan Galili, yana koyarwa a cikin majami'unsu, yana wa'azin labari mai dadfi na mulkin sama, yana kuma warkar da kowace cuta da rashin lafiyar mutane. **24** Labarinsa ya bazu ko'ina a Suriya, mutane kuwa suka kawo masa dukan wadanda suke fama da cututtuka iri-iri, da wadanda suke da zafin ciwo, da masu aljanu, da wadanda suke masu farfadiya, da shanyayyu, ya kuwa warkar da su. **25** Taron mutane mai yawa daga Galili, Dekafolis, Urushalima, Yahudiya da kuma yankin hayin Urdun suka bi shi.

5 Ganin taron mutane, sai ya hau kan gefen dutse ya zauna. Almajiransa kuwa suka zo wurinsa, **2** sai ya fara koya musu. Yana cewa, **3** “Masu albarka ne wadanda suke matalauta a ruhu, gama mulkin sama nasu ne. **4** Masu albarka ne wadanda suke makoki, gama za a yi musu ta'aziyia. **5** Masu albarka ne wadanda suke masu tawali'u, gama za su gāji duniya. **6** Masu albarka ne wadanda suke jin yuriwa da kishirwa don gani an yi adalci, gama za a kosar da su. **7** Masu albarka ne wadanda suke masu jinkai, gama za a nuna musu jinkai. **8** Masu albarka ne wadanda suke masu tsabtar zuciya, gama za su ga Allah. **9** Masu albarka ne wadanda suke masu kulla zumunci, gama za a kira su'ya'yan Allah. **10** Masu albarka ne wadanda ake tsananta musu don gani an yi adalci, gama mulkin sama nasu ne. **11** “Masu albarka ne ku, sa'ad da mutane suke zaginku, suna tsananta muku, suna kuma fadin kowace irin muguwar magana a kanku saboda ni. **12** Ku yi murna ku kuma yi farin ciki, domin ladarku mai yawa ne a sama, gama haka suka tsananta wa annabawan da suka riga ku. **13** “Ku ne gishirin duniya, amma in gishiri ya rabu da dadfin fandanson, yaya za a sāke mai da dadfin fandanson? Ba shi da sauran amfani, sai dai a zubar da shi mutane kuma su tattaka. **14** “Ku ne hasken duniya. Birnin da yake a bisan tudu ba ya boyuwa. **15** Mutane ba sa kuna

fitila su rufe ta da murfi. A maimako, sukan ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, takan kuma ba da haske ga kowa a cikin gida. **16** Haka ma, bari haskenku yā haskaka a gabon mutane, domin su ga ayyukanku masu kyau, su kuwa yabi Ubanku da yake cikin sama. **17** “Kada ku yi tsammani na zo ne domin in kawar da Doka ko kuma Annabawa; ban zo domin in kawar da su ba ne, sai dai domin in ciccika su. **18** Gaskiya nake gaya muku, kafin sama da kasa sun shude, babu ko dan wasali, babu wani digo ta kowace hanya da zai bace daga Dokar, sai an cika kome. **19** Duk wanda ya karya daya daga cikin mafi kankanta na umarnan nan, ya kuma koya wa wadansu su yi haka, za a ce da shi mafi kankanta a mulkin sama. Amma duk wanda ya aikata, ya kuma koyer da wadannan umarnai, za a kira shi mai girma a cikin mulkin sama. **20** Gama ina fada muku cewa in dai adalcinku bai fi na Farisiyawa da na malaman dokoki ba, faufau, ba za ku shiga mulkin sama ba. **21** “Kun dai ji an fada wa mutanen dā cewa, ‘Kada ka yi kisankai; kuma duk wanda ya yi kisankai za a hukunta shi.’ **22** Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi da dan'uwansa, za a hukunta shi. Kuma duk wanda ya ce wa dan'uwansa ‘Raka,’ za a kai shi gabon Majalisa. Amma duk wanda ya ce, ‘Kai wawa!’ Zai kasance a hatsarin shiga jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **23** “Saboda haka, in kana cikin ba da baikonka a kan bagade, a can kuwa ka tuna cewa dan'uwanka yana riķe da kai a zuci, **24** sai ka bar baikonka a can gabon bagade. Ka je ka shirya tukuna da dan'uwanka; sa'an nan ka zo ka ba da baikonka. **25** “Ka yi hanzari ka shirya al'amura da makiyinka wanda yake kararka a kotu. Ka yi haka, tun kana tare da shi a kan hanya, in ba haka ba, zai miķa ka ga alkali, alkali kuma yā miķa ka ga dan sanda, mai yiwuwa kuwa a jefa ka a kurkuku. **26** Gaskiya nake gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya kobo na Karshe. **27** “Kun dai ji an fada, ‘Kada ka yi zina.’ **28** Amma ina gaya muku, duk wanda ya dubi mace, sa'an nan ya yi sha'awarta a zuci, ya riga ya yi zina ke nan da ita a zuciyarsa. **29** In idonka na dama yana sa ka yin zunubi, kwakule shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa daya daga cikin gabobin jikinka, da a jefa jikinka dungum a cikin jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **30** In kuma hannunka na dama yana sa ka yin zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa daya daga cikin gabobin jikinka, da a jefa jikinka dungum a cikin jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **31** “An kuma fada, ‘Duk wanda ya saki matarsa, dole yā

ba ta takardar saki.’ **32** Amma ina gaya muku, duk wanda ya saki matarsa in ba a kan laifin zina ba, ya sa ta zama mazinaciya ke nan, kuma duk wanda ya auri macen da mijinta ya sake, shi ma yana zina ne. **33** “Har wa yau dai kun ji an fada wa mutane a dā, ‘Kada ka karya alkawarinika, sai dai ka cika alkawaran da ka yi wa Ubangiji.’ **34** Amma ina gaya muku, Kada ku yi rantsuwa sam, ko da sama, domin kursiyin Allah ne; **35** ko da kasa, domin matashin kafafunsa ne; ko kuma da Urushalima, domin birnin Babban Sarki ne. **36** Kada kuma ka rantse da kanka, domin ba za ka iya mai da ko gashi daya yă zama fari ko baki ba. **37** Abin da ya kamata ku ce kawai, shi ne, I, ko A'a. Abin da ya wuce haka kuwa daga wurin Mugun nan yake. **38** “Kun dai ji an fada, ‘Ido domin ido, hakori kuma domin hakori.’ **39** Amma ina gaya muku, Kada ku yi tsayayya da mugun mutum. In wani ya mare ka a kumatun dama, juya masa dayan ma. **40** In kuma wani yana so yă yi kararka yă kwace rigarka, to, ba shi mayafinka ma. **41** In wani ya tilasta ka yin tafiya mil daya, to, tafi tare da shi mil biyu. **42** Ka ba wa duk wanda ya roke ka abu, kada kuma ka hana wa wanda yake neman bashi daga gare ka. **43** “Kun dai ji an fada, ‘Ka kaunaci makwabcinka, ka kuma ki abokin gābanka.’ **44** Amma ina gaya muku, ku kaunaci abokan gābankukuma ku yi wa wadānda suke tsananta muku addu'a, **45** don ku zama'yan Ubanksu na sama. Shi yakan sa ranarsa ta haskaka a kan mugaye da masu kirki; yakan kuma sako ruwan sama a bisa masu adalci da marasa adalci. **46** In masoyarku kawai kuke kauna, wace lada ce gare ku? Ko masu karbar haraji ma ba haka suke yi ba? **47** In kuwa kuna gai da'yan'uwanku ne kadai, me kuke yi fiye da wadansu? Marasa bin Allah ma ba haka suke yi ba? **48** Saboda haka sai ku zama cikakku, yadda Ubanksu na sama yake cikakke.

6 “Ku yi hankali kada ku nuna ‘ayyukanku na adalci’ a gabon mutane, don su gani. In kuka yi haka, ba za ku sami lada daga wurin Ubanksu da yake cikin sama ba. **2** “Saboda haka sa'ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yi shelarsa, yadda munafukai suke yi a majami'u da kuma kan tituna, don mutane su yabe su. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. **3** Amma sa'ad da kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yarda hannun hagunka yă ma san abin da hannun damarka yake yi, **4** don bayarwarka ta zama a boye. Ubanksu kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. **5** “Sa'ad da kuma kuke addu'a,

kada ku zama kamar munafukai, gama sun cika son yin addu'a a tsaye a cikin majami'u da kuma a bakin titi, don mutane su gan su. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. **6** Amma sa'ad da kake addu'a, sai ka shiga dakinka, ka rufe kofa, ka yi addu'a ga Ubanksu wanda ba a gani. Ubanksu kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. **7** Sa'ad da kuma kuke addu'a, kada ku yi ta maimaita magana, kamar marasa sanin Allah, domin suna tsammani za a ji su saboda yawan maganarsu. **8** Kada ku zama kamar su, gama Ubanksu ya san abin da kuke bukata kafin ma ku roke shi. **9** “To, ga yadda ya kamata ku yi addu'a. “Ubanmu wanda yake cikin sama, a tsarkake sunanka, **10** mulkinka yă zo a aikata nufinka a duniya kamar yadda ake yi a sama. **11** Ka ba mu yau abincin yinimmu. **12** Ka gafarta mana laifofinmu, kamar yadda mu ma muke gafarta wa masu yin mana laifi. **13** Kada ka bari a kai mu cikin jarrafa, amma ka cece mu daga mugun nan.’ **14** Gama in kuna yafe wa mutane sa'ad da suka yi muku laifi, Ubanksu da yake cikin sama ma zai gafarta muku. **15** Amma in ba kwa yafe wa mutane laifofinsu, Ubanksu ma ba zai gafarta muku zunubanku ba. **16** “Sa'ad da kuma kuna azumi, kada ku bata fuska, yadda munafukai suke yi. Sukan bata fuskokinsu domin su nuna wa mutane cewa suna azumi. Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. **17** Amma sa'ad da kana azumi, ka shafa wa kanka mai, ka wanke fuskarka, **18** domin kada mutane su ga alama cewa kana azumi, sai dai Ubanksu kadai wanda ba a gani; Ubanksu kuwa mai ganin abin da ake yi a boye, zai sāka maka. **19** “Kada ku yi wa kanku ajiyar dukiya a duniya, inda asu da tsatsa suke batawa, inda kuma barayi sukan fasa, su yi sata. **20** Amma ku yi wa kanku ajiyar dukiya a sama, inda ba tsatsa da asu da za su bata su, inda kuma ba barayin da za su fasa, su yi sata. **21** Gama inda dukiyyarka take, a nan ne fa zuciyyarka za tă kasance. **22** “Ido shi ne fitilar jiki. In idanunka suna da kyau, dukan jikinka zai cika da haske. **23** Amma in idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma zai cika da duhu. To, in hasken da yake a cikinka duhu ne, duhun ya wuce misali ke nan! **24** “Ba mai iya bauta wa iyayengiji biyu. Ko dai yă ki daya, yă kaunaci daya, ko kuwa yă yi aminci ga daya, sa'an nan yă rena dayan. Ba dama ku bauta wa Allah, ku kuma bauta wa kudi gaba daya.” **25** “Saboda haka, ina gaya muku, kada ku damu game da rayuwarku, game da abin da za ku ci, ko abin da za ku

sha; ko kuma game da jikinku, game da abin da za ku sa. Ashe, rai bai fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? **26** Ku dubi tsuntsayen sararin sama mana; ba sa shuki ko girbi ko ajiya a rumbuna, duk da haka, Ubanksu na sama yana ciyar da su. Ashe, ba ku fi su daraja nesa ba? **27** Wane ne a cikinku ta wurin damuwa zai iya kara wa rayuwarsa ko sa'a daya? **28** “Me ya sa kuke damuwa a kan riguna? Ku dubi yadda furannin jeji suke girma mana. Ba sa aiki ko saka. **29** Duk da haka ina gaya muku ko Solomon cikin dukan darajarsa bai sa kayan adon da ya kai na ko daya a cikinsu ba. **30** In haka Allah yake yi wa ciyawar jeji sutura, wadda yau tana nan, gobe kuwa a jefa a cikin wuta, ba zai ma fi yi muku sutura ba, ya ku masu karancin bangaskiya? **31** Don haka, kada ku damu, kuna cewa, ‘Me za mu ci?’ Ko, ‘Me za mu sha?’ Ko kuma, ‘Me za mu sa?’ **32** Gama marasa sanin Allah suna fama neman dukan wadannan abubuwa, Ubanksu na sama kuwa ya san kuna bukatarsu. **33** Da farko dai, ku nemi mulkin Allah da kuma adalcinsa, za a kuwa ba ku dukan wadannan abubuwa. **34** Saboda haka kada ku damu game da gobe, gama gobe zai damu da kansa. Damuwar yau ma ta isa wahala.

7 “Kada ku ba wa kowa laifi, don kada a ba ku laifi ku ma. **2** Gama da irin shari’ar da kuka yi wa wadansu, da ita za a shari’anta ku. Mudun da kuka yi awo da shi, da shi za a yi muku. **3** “Don me kake duban dan tsinken da yake idon dan’uwanka, alhalii kuwa ga gungume a naka ido? **4** Yaya za ka ce wa dan’uwanka, ‘Bari in cire maka dan tsinken nan daga idonka,’ alhalii kuwa a kowane lokaci akwai gungume a naka ido? **5** Kai munafuki, fara cire gungumen da yake idonka, a sa’an nan ne za ka iya gani sosai yadda za ka cire dan tsinken da yake a idon dan’uwanka. **6** “Kada ku ba karnuka abin da yake mai tsarki; kada kuma ku jefa wa aladu lu’ulu’anku. In kuka yi haka za su tattake su, sa’an nan su juyo su jiji muku ciwo. **7** “Ku roka za a ba ku; ku nema za ku samu; ku kwankwasa za a kuwa bude muku kofa. **8** Gama duk wanda ya roka, akan ba shi; wanda ya nema kuwa, yakan samu, wanda kuma ya kwankwasa, za a bude masa kofa. **9** “Wane ne a cikinku in dansa ya roke shi burodi, sai yă ba shi dutse? **10** Ko kuwa in ya roke shi kifi, sai yă ba shi maciji? **11** In ku da kuke mugaye kun san yadda za ku ba da kyautai masu kyau ga’ya’yanku, balle Ubanksu na sama, ba zai fi ku iya ba da abubuwa masu kyau, ga su wadanda suka roke

shi ba! **12** Saboda haka, duk abin da kuke so mutane su yi muku, ku ma sai ku yi musu, domin wannan shi ne Doka da koyarwar Annabawa sun kunsa. **13** “Ku shiga ta matsattsiyar kofa. Gama kofar zuwa hallaka fadaddiya ce mai sauken bi kuma, masu shiga ta cikinta kuwa suna da yawa. **14** Amma kofar zuwa rai, karama ce matsattsiyar kuma, masu samunta kuwa kafan ne. **15** “Ku yi hankali da annabawan karya. Sukan zo muku da kamannin tumaki, amma daga ciki mugayen kyarketai ne. **16** Ta wurin aikinsu za ku gane su. Mutane suna iya tsinkan inabi a jikin kaya, ko kuwa baure a jikin sarkakkiya? **17** Haka ma kowane itace mai kyau yakan ba da’ya’ya masu kyau, kuma mummunan itace ba ya ba da’ya’ya masu kyau. **18** Itace mai kyau ba ya ba da munanan’ya’ya, haka kuma mummunan itace ba ya ba da’ya’ya masu kyau. **19** Duk itacen da ba ya ba da’ya’ya masu kyau sai a sare shi a jefa cikin wuta. **20** Ta haka, ta wurin aikinsu za ku gane su.” **21** “Ba duk mai ce mini, ‘Ubangiji, Ubangiji,’ ne zai shiga mulkin sama ba, sai dai wanda yake aikata nufin Ubana da yake sama. **22** Da yawa za su ce mini a wannan rana, ‘Ubangiji, Ubangiji, ashe, ba mu yi annabcı a cikin sunanka ba, ba kuma a cikin sunanka ne muka fitar da aljanu, muka yi abubuwan banmamaki da yawa ba?” **23** Sa’an nan zan ce musu a fili, ‘Bara taba saniriku ba. Ku rabu da ni, ku masu aikata mugunta!’ **24** “Saboda haka duk wanda yake jin kalmomin nan nawa yake kuma aikata su, yana kama da mutum mai hikima wanda ya gina gidansa a kan dutse. **25** Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, iska kuma ta hora ta bugi gidan; duk da haka bai fădi ba, gama yana da harsashinsa a kan dutse. **26** Amma duk wanda yake jin kalmomin nan nawa bai kuwa aikata su ba, yana kama da wani wawa wanda ya gina gidansa a kan yashi. **27** Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika, iska kuwa ta hora ta bugi gidan, sai ya fădi da mummunar ragargajewa kuwa.” **28** Sa’ad da Yesu ya gama fadin wadannan abubuwa, sai taron mutanen suka yi mamakin koyarwarsa, **29** domin ya koyar kamar wani wanda yake da iko, ba kamar malamansu na dokoki ba.

8 Da ya sauko daga dutsen, sai taron mutane mai yawan gaske suka bi shi. **2** Wani mutum mai kuturta ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, “Ubangiji, in kana so, kana iya tsabtacce ni.” **3** Yesu ya miķa hannunsa ya taba mutumin. Ya ce, “Ina so, ka tsabtacce!” Nan da nan aka warkar da shi daga kuturtarsa. **4** Sai Yesu

ya ce masa, "Ka lura kada ka gaya wa kowa. Sai dai ka tafi, ka nuna kanka ga firist ka kuma yi bayarwar da Musa ya umarta, a matsayin shaida gare su." 5 Da Yesu ya shiga Kafarnahum, sai wani jarumi ya zo wurinsa, yana neman taimako. 6 Ya ce, "Ubangiji, bawana yana kwance a gida shanyayye, yana kuma shan azaba kwarai." 7 Yesu ya ce masa, "Zan je in warkar da shi." 8 Jarumin ya amsa, "Ubangiji, ban cancanci in sa ka zo gidana ba, ka dai yi magana kawai, bawana zai warke. 9 Gama ni kaina mutum ne a karkashin iko, da kuma sojoji a karkashina. Nakan ce wa wannan, 'Je ka,' sai yă tafti; wangan kuma, 'Zo nan,' sai yă zo. Nakan ce wa bawana, 'Yi wannan,' sai kuwa yă yi." 10 Da Yesu ya ji wannan, sai ya yi mamaki ya kuma ce wa wadanda suke binsa, "Gaskiya nake gaya muku, ban taiba samun wani a Isra'ila da bangaskiya mai girma haka ba. 11 Ina kuma gaya muku da yawa za su zo daga gabas da kuma yamma, su dauki wuraren zamansu a biki tare da Ibrahim, Ishaku, da Ya'kub a cikin mulkin sama. 12 Amma za a jefar da'ya'yan mulki waje, zuwa cikin bakin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora." 13 Sa'an nan Yesu ya ce wa jarumin, "Je ka! Za a yi bisa ga bangaskiyarka." A daidai wannan lokaci bawansa kuwa ya warke. 14 Da Yesu ya zo cikin gidan Bitrus, sai ya ga surukar Bitrus tana kwance a gado tana da zazzabi. 15 Ya taiba hannunta sai zazzabi ya sake ta, ta kuwa tashi ta fara yin masa hidima. 16 Da yamma ta yi, aka kawo masa masu aljanu da yawa, ya kuwa fitar da ruhohin ta wurin magana, ya kuma warkar da dukan marasa lafiya. 17 Wannan ya faru ne domin a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya cewa, "Ya debi rashin lafiyarmu, ya kuma dauki cututtukanmu." 18 Da Yesu ya ga taron mutane kewaye da shi, sai ya ba da umarni a ketare zuwa dayan hayin tafkin. 19 Sai wani malamin dokoki ya zo wurinsa ya ce, "Malam, zan bi ka duk inda za ka." 20 Sai Yesu ya amsa ya ce, "Yanyawa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da shekuna, amma Dan Mutum ba shi da wurin da zai sa kansa." 21 Sai wani almajiri ya ce masa, "Ubangiji, da farko bari in je in binne mahaifina." 22 Amma Yesu ya ce masa, "Ka bi ni, ka bar matattu su binne matattunsu." 23 Sai ya shiga jirgin ruwa, almajiransa kuwa suka bi shi. 24 Ba zato ba tsammani, sai wani babban hadari ya taso a tafkin, har rakuman ruwan suka sha kan jirgin. Amma Yesu yana barci. 25 Almajiran suka je suka tashe shi, suna cewa, "Ubangiji, ka cece mu! Za mu nutse!" 26 Ya

amsa ya ce, "Ku masu karancin bangaskiya, me ya sa kuke tsoro haka?" Sa'an nan ya tashi ya tsawata wa iskar da kuma rakuman ruwan, sai wuri ya yi tsit gaba daya. 27 Mutanen suka yi mamaki suka ce, "Wane irin mutum ne wannan? Har iska da rakuman ruwa suna masa biyayya!" 28 Da ya isa dayan gefen a yankin Gadarenawa (ko kuwa Gerasenawa), sai ga mutum biyu masu aljanu suna fitowa daga kaburbura suka tarye shi. Su abin tsoro ne kwarai, har ba mai iya bin wannan hanya. 29 Suka yi ihu suka ce, "Me ya hada ka da mu, 'Dan Allah?'" Ka zo ne nan don ka ji mana kafin lokaci yă yi? 30 Nesa kadan da su kuwa akwai babban garken aladu da yake kiwo. 31 Aljanun suka roki Yesu suka ce, "In ka fitar da mu, tura mu cikin garken aladun nan." 32 Ya ce musu, "Ku tafi!" Sai suka fita suka shiga cikin aladun, dukan garken kuwa ya gangara a guje daga kan tudun zuwa cikin tafkin aladun kuma suka mutu a cikin ruwa. 33 Masu kiwon aladun suka ruga, suka je cikin gari suka ba da labarin dukan wannan, hade da abin da ya faru da mutanen nan masu aljanu. 34 Sai dukan garin suka fito don su taryi Yesu. Da suka kuwa gan shi, sai suka roke shi yă bar musu yanki.

9 Yesu ya shiga jirgin ruwa, ya ketare ya zo garinsa. 2 Wadansu mutane suka kawo masa wani shanyayye, kwance a tabarma. Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, "Kada ka damu saurayi, an gafarta maka zunubanka." 3 Da jin wannan, wadansu malaman dokoki suka ce wa juna, "Wannan mutum yana yin sabo!" 4 Sane da tunaninsu, Yesu ya ce, "Me ya sa kuke da mugun tunani a zuciyarku? 5 Wanne ya fi sauksi, a ce, 'An gafarta maka zunubanka,' ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi tafiya?' 6 Amma don ku san cewa 'Dan Mutum yana da iko a duniya yă gafarta zunubai.' Sai ya ce wa shanyayyen, "Tashi, dauki tabarmarka ka tafi gida." 7 Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida. 8 Da taron suka ga haka, sai suka cika da tsoro, suka yabi Allah wanda ya ba wa mutane irin ikon nan. 9 Da Yesu ya yi gaba daga wurin, sai ya ga wani mutum mai suna Mattiyu zaune a inda ake karbar haraji. Ya ce masa, "Bi ni." Mattiyu kuwa ya tashi ya bi shi. 10 Yayinda Yesu yake cin abinci a gidan Mattiyu, masu karbar haraji da yawa da kuma masu zunubi suka zo suka kuwa ci tare da shi da kuma almajiransa. 11 Sa'ad da Farisiyawa suka ga haka, sai suka tambayi almajiransa suka ce, "Don me malaminku yake ci tare da masu karbar haraji, da masu zunubi?" 12 Da jin wannan,

Yesu ya ce, "Ai, ba masu lafiya ba ne su bukatar likita, sai dai marasa lafiya. **13** Amma ku je ku koyi abin da wannan yake nufi, 'Jinkai nake bukata, ba hadaya ba.' Gama ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi." **14** Sai almajiran Yohanna suka zo suka tambaye shi suka ce, "Me ya sa mu da Farisiyawa muke azumi, amma almajirranka ba sa yi?" **15** Yesu ya amsa ya ce, "Yaya bakin ango za su yi makoki yayinda yake tare da su? Lokaci yana zuwa da za a dauke ango daga gare su, sa'an nan za su yi azumi. **16** "Ba mai yin faci da sabon kyalle a kan tsohuwar riga, gama facin zai kece rigar yă sa kecewar ma ta fi ta dā muni. **17** Mutane kuma ba sa zuba sabon ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In suka yi haka, salkunan za su farfashe, ruwan inabin kuwa yă zube salkunan kuma su lalace. A'a, ai, sukan zuba sabon ruwan inabi ne a cikin sababbin salkuna, don a kiyaye dukan biyun." **18** Yayinda yake fadin wannan, sai wani mai mulki ya zo ya durkusa a gabansa ya ce, "Yanzu-yanzu diyata ta rasu. Amma ka zo ka dibiya hannunka a kanta, za tă kuwa rayu." **19** Yesu ya tashi ya tafi tare da shi, haka ma almajiransa. **20** A daidai wannan lokaci sai ga wata mace wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana Zub da jini ta rabo ta bayansa ta taba gefen rigarsa. **21** Ta ce a ranta, "Ko da rigarsa ce kawai na tabo, zan warke." **22** Yesu ya juya ya gan ta. Sai ya ce, "Kada ki damu diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke." Nan take macen ta warke. **23** Da Yesu ya shiga gidan mai mulkin ya ga masu busan sarewa da taro mai hayaniya, **24** sai ya ce, "Ku ba da wuri. Ai, yarinyar ba tă mutu ba, tana barci ne." Amma suka yi masa dariya. **25** Bayan an fitar da taron waje, sai ya shiga ciki ya kama yarinyar a hannu, ta kuwa tashi. **26** Labarin wannan kuwa ya bazu ko'ina a yankin. **27** Da Yesu ya fita daga can, sai wadansu makafi biyu suka bi shi, suna kira, suna cewa, "Ka yi mana jinkai, Dan Dawudal!" **28** Da ya shiga cikin gida, sai makafin nan suka zo wurinsa, ya kuma tambaye su, "Kun gaskata cewa ina iya yin wannan?" Suka amsa suka ce, "I, Ubangiji." **29** Sa'an nan ya taba idanunsu ya ce, "Bisa ga bangaskiyarku a yi muku haka"; **30** sai idanunsu suka bude. Yesu ya gargade su sosai ya ce, "Ku lura kada wani yă san wani abu game da wannan." **31** Amma suka fita suka yi ta baza labari game da shi ko'ina a wannan yankin. **32** Yayinda suke fitowa, sai aka kawo wa Yesu wani mutum mai aljani, da ba ya iya magana. **33** Sa'ad da aka fitar da aljanin kuwa, sai beben ya yi magana.

Taron suka yi mamaki suka ce, "Ba a taba ganin irin wannan abu a Isra'il ba." **34** Amma Farisiyawa suka ce, "Ai, da ikon sarkin aljanu yake fitar da aljanu." **35** Yesu ya zazzaga dukan garuruwa da kauyuka, yana koyarwa a majami'unsu, yana wa'zin labari mai dadî na mulkin yana kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. **36** Da ya ga taron mutane, sai ya ji tausayinsu, domin an wula'kanta su ba su kuma da mai taimako, kamar tumaki marasa makiyayi. **37** Sai ya ce wa almajiransa, "Girbi yana da yawa, amma ma'aikata kadan ne. **38** Saboda haka ku roki Ubangjin girbi, yă aiko da ma'aikata cikin gonarsa na girbi."

10 Sai ya kira almajiransa goma sha biyu wurinsa ya kuma ba su iko su fitar aljanu, su kuma warkar da kowace irin cuta da rashin lafiya. **2** Ga sunayen manzannin nan goma sha biyu, da fari, Siman (wanda ake kira Bitrus) da dan'uwanse Andarawus; Yakub dan Zebedi da dan'uwanse Yohanna; **3** Filibus da Bartolomeyu; Toma da Mattiyu mai karbar haraji; Yakub dan Alfayus da Taddayus; **4** Siman Zilot da kuma Yahuda Iskariyot wanda ya bashe Yesu. **5** Wadannan sha biyun ne Yesu ya aika da umarni cewa, "Kada ku je cikin Al'ummai, ko kuwa ku shiga wani garin Samariyawa. **6** A maimakon haka ku je wajen batattun tumakin Isra'il. **7** Sa'ad da kuke tafiya, ku yi wa'azi, kuna cewa, 'Mulkin sama ya kusato.' **8** Ku warkar da marasa lafiya, ku tă da matattu, ku tsabtacce kutare, ku kuma fitar da aljanu. A kyauta kuka samu, ku kuma bayar a kyauta. **9** "Kada ku riķe wata zinariya ko azurfa ko jan karfe a aljhunanku, **10** kada ku dfauki jaka don tafiya, ko karin riga, ko takalma ko sanda; domin ma'aikaci ya cancanci hakkinsa. **11** Kowane gari ko kauyen da kuka shiga, ku nemi mai mutunci a wurin, ku kuma zauna a gidansa har sai kun tashi. **12** Da shigarku gidan, ku yi gaisuwa. **13** In gidan na kirki ne, bari salamarku ta zauna a kansa; in kuwa ba mai kirki ba, salamarku ta komo muku. **14** Duk wanda ya ki marabtarku ko ya ki sauraron kalmominku, sai ku karkade kurar kafafunku sa'ad da kuka fita gidan ko garin. **15** Gaskiya nake gaya muku, za a fi jin tausayin Sodom da Gomorra a ranar shari'a fiye da wannan gari. **16** "Ina aikan ku kamar tumaki a cikin kyarketai. Saboda haka ku zama masu wayo kamar macizai, kuma marasa barna kamar kurciyoyi. **17** Ku yi hankali da mutane; za su miķa ku ga majalisa su kuma yi muku bulala a majami'unsu. **18** Saboda ni, za a ja ku zuwa gabon gwamnoni da gabon sarakuna domin ku

ba da shaida a gabansu, da kuma ga Al'ummai. **19** Amma sa'ad da suka kama ku, kada ku damu game da abin da za ku fada ko kuwa yadda za ku fade shi. A lokacin za a ba ku abin da za ku fada, **20** gama ba ku ba ne kuke magana, amma Ruhun Ubanku ne yake magana ta wurinku. **21** “Dan'uwa zai ci amanar dan'uwansa, a kuma kashe shi, Uba ma zai yi haka da dansas;’ya’ya za su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. **22** Dukan mutane za su ki ku saboda ni, amma wanda ya jure har karshe zai sami ceto. **23** Sa'ad da aka tsananta muku a wannan wuri, ku gudu zuwa wangan. Gaskiya nake gaya muku, kafin ku gama zazzaga dukan biranen Isra'il'a, Dan Mutum zai zo. **24** “Dalibi ba ya fin malaminsa, haka ma, bawa ba ya fin maigidansa. **25** Ya isa wa dalibi yă zama kamar malaminsa, haka ma bawa kamar maigidansa. In har an kira wanda yake kan gida Be'elzebub, me za su ce game da mutanen gidansa? **26** “Saboda haka kada ku ji tsoronsu. Ba abin da yake a rufe da ba za a tone ba, ko kuwa a boye da ba za a bayyana ba. **27** Abin da na fada muku a asirce, ku fade shi a sarari; abin da aka fada muku a kunne, ku yi shelarsa daga kan rufin daki. **28** Kada ku ji tsoron masu kashe jiki amma ba sa iya kashe rai. A maimakon haka, ku ji tsoron Wannan wanda yake da iko yă hallaka rai duk da jiki a jahannama ta wuta. (**Geenna g1067**) **29** Ba akan sayar da kanari biyu kobo daya ba? Duk da haka ba dayansu da zai făđi kasa ba da yardar Ubanku. **30** Kai, ko gashin kanku ma duk an fidaya su. **31** Saboda haka kada ku ji tsoro; kun fi kanari masu yawa, daraja nesa. **32** “Duk wanda ya bayyana yarda a gare ni a gabon mutane, ni ma zan bayyana yarda a gare shi a gabon Ubana da yake cikin sama. **33** Amma duk wanda ya yi müsun sani na a gabon mutane, ni ma zan yi müsun saninsa a gabon Ubana da yake cikin sama. **34** “Kada fa ku dauka na zo ne don in kawo salama a duniya. A'a, ban zo don in kawo salama ba, sai dai takobi. **35** Gama na zo ne in sa, “găba tsakanin mutum da mahaifinsa,’ya da mahaifiyarta, matar da da surukarta, **36** abokan găban mutum, za su zama mutanen gidansa ne.’ **37** “Duk wanda ya fi kaunar mahaifinsa ko mahaifiyarsa fiye da ni, bai dace yă zama nawa ba; duk kuwa wanda yake kaunar dansa ko diyarsa fiye da ni, bai dace yă zama nawa ba; **38** duk wanda kuma bai dauki gicciyensa ya bi ni ba, bai dace yă zama nawa ba. **39** Duk mai son adana ransa zai rasa shi, duk wanda kuwa ya rasa ransa saboda ni zai same shi. **40** “Wanda ya karbe ku,

ya karbe ni ne, wanda kuma ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni ne. **41** Duk wanda ya karbi annabi don shi annabi ne, zai sami ladar annabi, duk kuwa wanda ya karbi mutum mai adalci don shi mai adalci ne, zai sami ladar mai adalci. **42** In kuma wani ya ba wa daya daga cikin kananan nan ko da kwaf ruwan sanyi ne kan shi almajirina ne, gaskiya nake gaya muku, ba shakka ba zai rasa ladarsa ba.”

11 Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa sha biyun nan umarni, sai ya yi gaba daga can don yă koyar yă kuma yi wa'azi a garuruwan Galili. **2** Sa'ad da Yohanna Mai Baftisma ya ji a kurkuku abin da Kiristi yake yi, sai ya aiki almajiransa **3** su tambaye shi, “Kai ne wanda zai zo, ko kuwa mu sa ido ga wani?” **4** Yesu ya amsa ya ce, “Ku koma ku gaya wa Yohanna abin da kuka ji, kuka kuma gani. **5** Makafi suna gani, guragu suna tafiya, ana warkar da wadanda suke da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta wa'azin labari mai dadī. **6** Mai albarka ne mutumin da bai yi tuntube ba saboda ni.” **7** Sa'ad da almajiran Yohanna suke barin wurin, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yohanna. “Me kuka je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kadawa ne? **8** In ba haka ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da riguna masu kyau ne? A'a, masu sa riguna masu kyau, ai, a fadan sarakuna suke. **9** To, me kuka je kallo ne? Annabi? I, ina gaya muku, ya ma fi annabi. **10** Wannan shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa, “Zan aiki dan sakona yă sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka a gabanka.” **11** Gaskiya nake gaya muku. A cikin dukan wadanda mata suka haifa, ba wani da ya taso da ya fi Yohanna Mai Baftisma girma; duk da haka mafi kankanta a mulkin sama ya fi shi girma. **12** Tun daga kwanakin Yohanna Mai Baftisma har yă zuwa yanzu, mulkin sama yana sha da kyar, fitanannu kuma sun kama mulkin sama sun rike gam. **13** Gama dukan Annabawa da kuma Doka sun yi ta annabci har yă zuwa kan Yohanna. **14** In kuna niyya ku yarda da wannan, to, shi ne Iliya da dā ma zai zo. **15** Duk mai kunnen ji, yă ji. **16** “Da me zan kwatanta wannan zamani? Suna kama da yara da suke zaune a kasuwa, suna kirjan juna, suna cewa, **17** “Mun yi muku busa, ba ku kuwa yi rawa ba, mun rera wakar makoki, ba ku kuwa yi makoki ba.” **18** Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo ba ya ciye-ciye, ba ya shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ai, yana da aljani.’ **19** Dan Mutum ya zo yana ciye-ciye, yana shaye-shaye, sai suka ce, ‘Ga mai hadama

da kuma mashayi, abokin masu karbar haraji da masu zunubi.' Amma akan tabbatar da hikima ta wurin ayyukanta." 20 Sai Yesu ya fara yin tir da biranen da aka yi yawancin ayyukansa na banmamaki, don ba su tuba ba. 21 "Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Betsaida! Da a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki ne aka yi a Taya da Sidon, da tuni sun tuba sanye da rigar makoki da toka. 22 Amma ina gaya muku, za a fi jin tausayin Taya da Sidon a ranar shari'a, fiye da ku. 23 Ke kuma Kafarnahum, za a daga ki sama ne? A'a, za ki gangara zuwa zurfafa ne. Da a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki ne a aka yi a Sodom, da tana nan har yă zuwa yau. (Hadēs g86) 24 Amma ina gaya miki, za a fi jin tausayin Sodom fiye da ke a ranar shari'a." 25 A wannan lokaci sai Yesu ya ce, "Ina yabonka, Uba, Ubangjin sama da kasa, gama ka boye wadannan abubuwa ga masu hikima da masu ilimi, ka kuma bayyana su ga kananan yara. 26 I, Uba, gama wannan shi ne abin da ka ji dadin yi. 27 "Dukan kome Ubana ya danka mini. Ba wanda ya san Dan sai dai Uban, ba kuma wanda ya san Uban, sai dai Dan da kuma wadanda Dan ya so yă bayyana musu shi. 28 "Ku zo gare ni, dukanku da kuka gaji kuke kuma fama da kaya, zan kuwa ba ku hutu. 29 Ku dauki karkiyata a kanku, ku kuma yi koyi da ni, gama ni mai tawali'u ne marar girman kai, za ku kuwa sami hutu don rayukanku. 30 Gama karkiyata mai sauksi ce, kayana kuma marasa nauyi ne."

12 A lokacin nan Yesu ya bi ta gonakin hatsi a ranar Asabbaci. Almajiransa kuwa suna jin yunwa, sai suka fara kakkarya kan hatsi suna ci. 2 Sa'ad da Farisiyawa suka ga wannan, sai suka ce masa, "Duba! Almajirranka suna yin abin da doka ta hana a yi a ranar Asabbaci." 3 Sai ya amsa ya ce, "Ba ku karanta abin da Dawuda ya yi ba ne sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa? 4 Ya shiga gidan Allah, da shi da abokan tafiyarsa suka ci kebabben burodin, wanda doka ta hana su yi, sai firistoci kadai. 5 Ko kuwa ba ku karanta a Doka cewa a ranar Asabbaci firistoci sukan karya dokar Asabbaci duk da haka ba da yin wani laifi ba? 6 Ina fada muku cewa waniwanda ya fi haikali yana a nan. 7 Da a ce kun san abin da wadannan kalmomi suke nufi, 'Jinkai naake bukata, ba hadaya ba,' da ba ku zargi marar laifi ba. 8 Gama Dan Mutum shi ne Ubangjin Asabbaci." 9 Da ya ci gaba daga wurin, sai ya shiga majami'arsu, 10 a nan kuwa akwai wani mutum mai shanyayyen hannu. Don neman

dalili su zargi Yesu, sai suka tambaye shi suka ce, "Ya dace a warkar a ranar Asabbaci?" 11 Ya ce musu, "In waninku yana da tunkiya, ta kuma fāda a rami ran Asabbaci, ba zai cire ta daga ramin ba? 12 Sau nawa mutum ya fi tunkiya daraja! Saboda haka ya dace a aikata alheri ran Asabbaci." 13 Sa'an nan ya ce wa mutumin, "Miķa hannunka." Sai ya miķa, hannunsa kuwa ya koma lafiyayye, kamar dai dayan. 14 Amma Farisiyawa suka fita suka kulla shawara yadda za su kashe Yesu. 15 Da ya gane wannan, sai Yesu ya janye daga wurin. Da yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da dukan masu ciwonsu, 16 yana jan musu kunne kada su fada wa kowa akan ko shi wane ne. 17 Wannan kuwa domin a cika abin da aka fada ta bakin annabi Ishaya ne cewa, 18 "Ga bawana da na zāba, kaunataccena, wanda naake farin ciki da shi; zan sa Ruhuna a kansa, zai kuma yi shelar adalci ga al'ummai. 19 Ba zai yi fada ko yă daga murya ba, ba kuwa wanda zai ji muryarsa a kan tituna. 20 Kyauron da ya tankwasa ba zai karye shi ba. Fitilar da ta yi kusan mutuwa ba zai kashe ta ba, sai ya jagoranci adalci zuwa ga nasara. 21 Cikin sunansa al'ummai za su dogara." 22 Sai aka kawo masa wani bebe kuma makaho mai aljanı, Yesu kuwa ya warkar da shi, har ya iya magana ya kuma sami ganin gari. 23 Dukan mutane suka yi mamaki, suka ce, "Wannan Dan Dawuda ne kuwa?" 24 Amma da Farisiyawa suka ji haka, sai suka ce, "Ahab, da Be'elzebub sarkin aljanu ne kadai, wannan mutum yake fitar da aljanu." 25 Yesu kuwa ya san tunaninsu sai ya ce musu, "Duk mulkin da yake gāba da kansa zai lalace, kuma duk birni ko gidan da yake rabe gāba da kansa ba zai dore ba. 26 In Shaidan yana fitar da Shaidan, ai, ya rabu yana gāba da kansa ke nan. Yaya kuwa mulkinsa zai dore? 27 In kuwa ta wurin Be'elzebub nake fitar da aljanu, to, ta wa mutanenku suke fitar da su? Saboda haka, su ne za su zama alkalandu. 28 Amma ina fitar da aljanu ta wurin Ruhun Allah ne, to, fa, mulkin Allah ya zo muku ke nan. 29 "Ko kuwa, yaya wani zai iya shiga gidan mai karfi yă kwace masa kaya ba tare da ya fara daure mai karfin nan tukuna ba? Sa'an nan zai iya washe gidansa. 30 "Wanda ba ya tare da ni, yana gāba da ni ne, kuma wanda ba ya taya ni tarawa, watsarwa yake yi. 31 Saboda haka ina gaya muku, za a gafarta wa mutane kowane zunubi da kuma sabo, amma sabo game da Ruhu, ba za a gafarta masa, amma duk wanda ya zargi Dan Mutum, za a gafarta masa, amma duk wanda ya zargi Ruhu Mai Tsarki, ba za a

gafarta masa ba, ko a wannan zamani ko a zamani mai zuwa. (aiōn g165) 33 “Itace mai kyau, yakan ba da’ya’ya masu kyau. Itace marar kyau kuma, yakan ba da’ya’ya marasa kyau. Itace dai, da irin’ya’yansa ne ake gane shi. 34 Ku macizai, ta yaya ku da kuke mugaye za ku iya magana kirki? Gama daga baki, mutum yakan fadi abin da yake cikin zuciya. 35 Mutumin kirki yakan fito da abubuwa masu kyau daga ajiyar da aka a yi cikinsa, mugun mutum kuwa yakan fito da mugayen abubuwa daga cikin muguntar da aka yi ajiya a cikinsa. 36 Amma ina gaya muku cewa mutane za su ba da lissafi a ranar shari’a a kan kowace kalmar banza da suka fada. 37 Gama ta wurin kalmominka za a kubutar da kai, kuma ta wurin kalmominka za a hukunta ka.” 38 Sa’an nan wadansu Farisiyawa da malaman dokoki suka ce masa, “Malam, muna so mu ga wata alama mai banmamaki daga gare ka.” 39 Sai ya amsa ya ce, “Mugaye da masu zinan zamanin nan suna neman wata alama mai banmamaki! Amma babu wadda za a nuna musu, sai dai alama ta annabi Yunana. 40 Gama kamar yadda Yunana ya yi yini uku da kuma dare uku a cikin wani babban kifi, haka Dan Mutum zai yi yini uku da kuma dare uku a cikin kasa. 41 Mutanen Ninebe za su tashi a ranar shari’a tare da wannan zamani, su kuwa hukunta shi; don sun tuba saboda wa’azin Yunana, yanzu kuwa ga wanda ya fi Yunana girma a nan. 42 Sarauniyar Sheba za tā tashi a ranar shari’a tare da wannan zamani, tā kuwa hukunta shi; don ta zo daga karshen duniya, ta saurari hikimar Solomon, yanzu kuwa ga wanda ya fi Solomon girma a nan. 43 “Sa’ad da mugun ruhu ya fita daga mutum, yakan bi wuraren da ba ruwa yana neman hutu, ba ya kuwa samu. 44 Sa’an nan yakan ce, ‘Zan koma gidan da na bari.’ Sa’ad da ya iso, ya tarar da gidan ba kowa a ciki, shararre, kuma a kintse. 45 Sai yā je yā debo wadansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugurta, su kuwa zo su shiga su zauna a can. Karshen mutumin nan fa zai fi farkonsa muni. Haka zai zama ga wannan mugun zamani.” 46 Yayinda Yesu yake cikin magana da taron, sai ga mahaifyarsa da’yan’uwansa tsaye a waje, suna so su yi magana da shi. 47 Wani ya ce masa, “Mahaifyarka da’yan’uwanka suna tsaye a waje, suna so su yi magana da kai.” 48 Ya amsa masa ya ce, “Wace ce mahaifyata, su wane ne kuma’yan’uwana?” 49 Sai ya miša hannu wajen almajiransa ya ce, “Ga mahaifyata da kuma’yan’uwana. 50 Ai, duk wanda

yake aikata nufin Ubana wanda yake cikin sama, shi ne dan’uwana da’yar’uwata da kuma mahaifyata.”

13 A ranan nan sai Yesu ya fita daga gida ya je ya zauna a bakin tafkin. 2 Taron mutane mai yawan gaske suka taru kewaye da shi har ya kai sai da ya shiga jirgin ruwa ya zauna, yayinda dukan mutane suka tsaya a gaci. 3 Sa’an nan ya fada musu abubuwa da yawa cikin misalai, yana cewa, “Wani manomi ya fita don yā shuka irinsa. 4 Da yana yafa irin, wadansu suka fāffādī a kan hanya, tsuntsaye kuwa suka zo suka cinye su. 5 Wadansu suka fādī a wurare mai duwatsu, inda babu kasa sosai, nan da nan kuwa suka tsira, da yake kasar ba zurfi. 6 Sai dai da rana ta daga, sai tsiretsiren suka kōne, suka kuma yankwane domin ba su da saiwa sosai. 7 Wadansu irin suka fādī a cikin kaya, kayan kuwa ta yi girma ta shake su. 8 Har yanzu, wadansu irin suka fāffādī a kasa mai kyau, inda suka ba da amfani rībi dari, sittin ko kuma talatin na abin da aka shuka. 9 Duk mai kunnjen ji, yā ji.” 10 Almajiran suka zo wurinsa suka tambaye shi, “Me ya sa kake wa mutane magana da misalai?” 11 Ya amsa ya ce, “Sanin asirin mulkin sama kam, ku aka ba wa, amma su ba a ba su ba. 12 Duk wanda yake da shi, za a kara masa, zai kuwa samu a yalwace. Duk wanda kuma ba shi da shi, ko dan abin da yake da shi ma, za a karbe. 13 Abin da ya sa nake musu magana da misalai ke nan. “Ko da yake suna kallo, ba sa gani; ko da yake suna saurara, ba sa ji ko su gane. 14 A kansu ne aka cika annabcin Ishaya cewa, “Za ku yi ta ji amma ba za ku taba ganewa ba; za ku yi ta kallo amma ba za ku taba gani ba. 15 Gama zuciyar mutanen nan ta taurare; da kyar suke ji da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu. Da ba haka ba, mai yiwuwa su gani da idanunsu, su kuma ji da kunnuwansu, su gane a zuciyarsu, su kuwa juya, in kuma warkar da su.” 16 Amma idanunku masu albarka ne domin suna gani, haka ma kunnuwanku domin suna ji. 17 Gama gaskiya nake gaya muku, annabawa da mutane masu adalci da yawa sun yi marmarin ganin abin da kuke gani amma ba su gani ba, su kuma ji abin da kuke ji amma ba su ji ba. 18 “To, ku saurari ma’anar misali na mai shukan nan. 19 Duk sa’ad da wani ya ji sakō game da mulkin bai kuwa fahimce shi ba, mugun nan yakan zo yā kwace abin da aka shuka a zuciyarsa. Wannan shi ne irin da ya fādī a kan hanya. 20 Wanda ya karbi irin da ya fādī a wuraren duwatsu kuwa, shi ne mutumin da yakan ji maganar, nan da nan kuwa yā karbe ta da

murna. 21 Sai dai da yake ba shi da saiwa, yakan dan jima kadan kawai. Da wata wahala ko tsanani ya auko masa saboda maganar, nan da nan sai yă ja da baya. 22 Wanda ya karbi irin da ya fădi cikin kaya kuwa, shi ne mutumin da yakan ji maganar, sai dai damuwoyin rayuwan nan da jarrabar arzokin duniya sukan shake shi, yă sa maganar ta kăsa amfani. (aiōn g165) 23 Amma wanda ya karbi irin da ya fădi a kasa mai kyau, shi ne mutumin da yakan ji maganar yă kuwa fahimce ta. Yakan ba da amfani wani riđi dari, sittin, ko talatin na abin da aka shuka.” 24 Yesu ya ba su wani misali. “Mulkin sama yana kama da wani da ya shuka iri mai kyau a cikin gonarsa. 25 Amma yayinda kowa yake barci, abokin găbansa ya zo ya yafa ciyayi a cikin alkamar, ya tafi abinsa. 26 Sa’ad da alkamar ta tashi ta yi kawuna, sai ciyayin ma suka bayyana. 27 “Bayin mai gonar suka zo wurinsa suka ce, ‘Ranka yă dade, ashe, ba iri mai kyau ka shuka a gonarka ba? To, ina ciyayin nan suka fito?” 28 “Sai ya ce, ‘Abokin găba ne ya yi wannan.’ “Bayin suka tambaye shi suka ce, ‘Kana so mu je mu tuttumbuke su?’ 29 “Ya amsa ya ce, ‘A’a, don kada garin tuttumbuke ciyayi, ku cire har da alkamar. 30 Ku kyale su su yi girma tare sai lokacin girbi. A lokacin zan gaya wa masu girbi, da fari ku tara ciyayin ku kuma daure su dami-dami don a kone; sa’an nani ku tara alkamar ku kuma kawo su cikin rumbuna.”” 31 Ya ba su wani misali ya ce, “Mulkin sama yana kama da kwayar mustad, wadda mutum ya dauka ya shuka a gonarsa. 32 Ko da yake ita ce mafi kankanta cikin kwayoyinku, duk da haka sa’ad da ta yi girma, takan zama mafi girma cikin tsire-tsiren lambu ta kuma zama itace, har tsuntsayen sararin sama su zo su yi sheka a rassansa.” 33 Har yanzu ya ba su wani misali ya ce, “Mulkin sama yana kama da yisti wanda mace ta dauka ta kwaba garin alkama mai yawa, har sai da yistin ya gauraye yistin duka.” 34 Yesu ya fada wa taron dukan wadannan abubuwa cikin misalai; bai fada musu kome ba, sai tare da yin amfani da misalai. 35 Ta haka aka cika abin da aka fada ta wurin annabi cewa, “Zan bude bakina da misalai, zan fădi abubuwan da suke boye tun halittar duniya.” 36 Sa’an nan ya bar taron ya shiga gida. Almajiransa kuwa suka zo wurinsa suka ce, “Bayyana mana misalin ciyayin nan a gona.” 37 Ya amsa ya ce, “Mai yafa irin mai kyan nan, shi ne Dan Mutum. 38 Gonar kuwa ita ce duniya, irin nan mai kyau kuwa suna a matsayin’ya’yan mulkin. Ciayin nan kuma

su ne’ya’yan mugun nan, 39 abokin găban da yake shuka su kuwa, Iblis ne. Lokacin girbi kuma shi ne karshen zamani, masu girbin kuwa su ne mala’iku. (aiōn g165) 40 “Kamar yadda aka tattara ciyayin aka kuma kone a wuta, haka zai zama a karshen zamani. (aiōn g165) 41 Dan Mutum zai aiki mala’ikunsa, su kuwa cire daga mulkinsa kome da yake jawo zunubi da kuma duk masu aikata mugunta. 42 Za su jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon hakora. 43 Sa’an nan masu adalci za su haskaka kamar rana a mulkin Ubansu. Duk mai kunnenji, yă ji.” 44 “Mulkin sama yana kama da dukiyar da aka boye a gona. Da wani ya same ta, sai yă sâke boye ta, sa’an nan cikin farin cikinsa yă je yă sayar da duk abin da yake da shi yă sayi gonar. 45 “Har wa yau dai, mulkin sama yana kama da dan kasuwa mai neman lu’lu’ai masu kyau. 46 Da ya sami dutse guda mai daraja sosai, sai ya tafi ya sayar da dukan abin da yake da shi ya saye shi. 47 “Har yanzu, mulkin sama yana kama da abin kamun kifin da aka jefa cikin tafki yă kamo kifi iriri. 48 Da abin kamun kifi ya cika, masuntan suka jawo shi gaci. Sai suka zauna suka tattara kifi masu kyau a kwanduna, amma suka zubar da marasa kyau. 49 Haka zai kasance a karshen zamani. Mala’iku za su zo su ware masu mugunta daga masu adalci (aiōn g165) 50 su kuma jefa su cikin wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon hakora.” 51 Yesu ya tambaye su ya ce, “Kun gane dukan wadannan abubuwa?” Suka amsa, “I.” 52 Sa’an nan ya ce musu, “Saboda haka duk malamin dokokin da ya horu game da koyerwar mulkin sama, yana kama da maigida wanda yakan fitar daga dakin ajiyarsa sababbin dukiya da kuma tsofaffi.” 53 Sa’ad da Yesu ya gama ba da wadannan misalai, sai ya ci gaba daga can. 54 Yana isowa garinsa, sai ya fara koya wa mutane a cikin majami’arsu, suka kuwa yi mamaki. Suka yi ta tambaya suna cewa, “Ina wannan mutum ya sami irin wannan hikima da kuma ayyukan banmamaki haka? 55 Wannan ba shi ne dan kafinta nan ba? Ba mahaiifyarsa ba ce Maryamu, yan’uwansa kuma Ya’kub, Yusuf, Siman da Yahuda ba? 56 Duk’yan’uwansa mata kuma ba tare da mu suke ba? To, a ina wannan mutum ya sami dukan wadannan abubuwa?” 57 Sai suka ji haushinsa. Amma Yesu ya ce musu, “Sai a garinsa da kuma a gidansa na kadai annabi ba ya samun girma.” 58 Bai kuwa yi abubuwan banmamaki da yawa a can ba saboda rashin bangaskiyarsu.

14 A lokacin nan sarki Hiridus ya ji labarin Yesu, 2 sai ya ce wa fadawansa, “Wannan Yohanna Mai Baftisma ne; ya tashi daga matattu! Shi ya sa abubuwani banmamakin nan suke faruwa ta wurinsa.” 3 To, dā Hiridus ya kama Yohanna ya daure, ya kuma sa shi cikin kurkuku saboda Hiridiyas, matar dan’uwansa Filibus, 4 gama Yohanna ya dinga ce masa, “Ba daidai ba ne ka aure ta.” 5 Hiridus ya so yā kashe Yohanna, amma yana jin tsoroni mutane, don sun dauka shi annabi ne. 6 A bikin tuna da ranar haihuwar Hiridus, diyar Hiridiyas ta yi musu rawa ta kuma gamsar da Hiridus kwarai, 7 har ya yi alkawari da rantsuwa cewa zai ba ta duk abin da ta roka. 8 Da mahaifiyarta ta zuga ta, sai ta ce, “Ba ni a cikin kwanon nan, kan Yohanna Mai Baftisma.” 9 Sarki ya yi bakin ciki, amma saboda rantsuwsa da kuma bakinsa, sai ya ba da umarni a ba ta abin da ta roka 10 ya kuma sa aka yanke kan Yohanna a kurkuku. 11 Aka kawo kansa cikin kwano aka ba yarinyar, ita kuma ta kai wa mahaifiyarta. 12 Almajiran Yohanna suka zo suka dauki gawarsa suka binne. Sa’an nan suka je suka gaya wa Yesu. 13 Sa’ad da Yesu ya ji abin da ya faru, sai ya shiga jirgin ruwa ya janye shi kadai zuwa wani wuri inda ba kowa. Da jin haka, taron mutane suka bi shi da kafa daga garuruwa. 14 Da Yesu ya sauwa ya kuma ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu ya kuma warkar da marasa lafiyarsu. 15 Da yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce, “Wurin nan fa ba kowa, ga shi kuma rana ta kusa fāduwa. Ka sallami taron don su shiga kauyuka su nemi wa kansu abinci.” 16 Yesu ya amsa, “Ba su bukata su tafi. Ku ku ba su wani abu su ci.” 17 Suka ce, “Burodi biyar da kifi biyu ne kawai muke da su a nan.” 18 Ya ce, “Ku kawo mini su a nan.” 19 Sai ya umarci mutanen su zazzauna a kan ciyawa. Da ya dauki burodi biyar da kifin biyun nan ya dubi sama, ya yi godiya ya kuma kakkarya burodin. Sa’an nan ya ba wa almajiransa, almajiran kuwa suka ba wa mutane. 20 Duk suka ci suka koshi, almajiran kuwa suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da kwanduna goma sha biyu. 21 Yawan wadanda suka ci, sun yi wajen maza dubu biyar, ban da mata da yara. 22 Nan da nan Yesu ya sa almajiran su shiga jirgin ruwa su sha gabansa, su haye zuwa dayan hayin, yayinda shi kuma yā sallami taron. 23 Bayan ya sallame su, sai ya haura bisan gefen dutse shi kadai don yā yi addu’ā. Da yamma ta yi, yana can shi kadai, 24 jirgin ruwan kuwa ya riga ya yi nesa da gaci, yana fama da rakuman

ruwa domin iska tana gāba da shi. 25 Wajen tsaro na hufu na dare, sai Yesu ya nufe su, yana takawa a kan tafkin. 26 Sa’ad da almajiran suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai tsoro ya kama su. Suka yi ihu don tsoro suka ce, “Fatalwa ce.” 27 Amma nan da nan Yesu ya ce musu, “Ku yi karfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.” 28 Sai Bitrus ya amsa ya ce, “Ubangiji in kai ne ka ce mini in zo wurinka a kan ruwan.” 29 Ya ce, “Zo.” Sai Bitrus ya fita daga jirgin ruwan, ya taka a kan ruwan ya nufe wajen Yesu. 30 Amma da ya ga haukar iskar, sai ya ji tsoro, ya kuma fara nutsewa, sai ya yi ihu ya ce, “Ubangiji, ka cece ni!” 31 Nan da nan Yesu ya miķa hanni ya kamo shi ya ce, “Kai mai karancin bangaskiya, don me ka yi shakka?” 32 Da suka hau jirgin ruwan, sai iskar ta kwanta. 33 Wadanda suke cikin jirgin ruwan kuwa suka yi masa sujada, suna cewa, “Gaskiya kai ‘Dan Allah ne.’” 34 Sa’ad da suka haye, sai suka sauwa a Gennesaret. 35 Da mutanen wurin suka gane da Yesu, sai suka kai labari a ko’ina a kauyukan da suke kewaye. Mutane suka kawo masa dukan marasa lafiyarsu 36 suka kuwa roke shi yā bar marasa lafiya su taba ko da gefen rigarsa kawai, duk wadanda suka taba shi kuwa suka warke.

15 Sa’an nan wadansu Farisiyawa da malaman dokoki suka zo wurin Yesu daga Urushalima suka yi tambaya suka ce, 2 “Me ya sa almajiranka suke karya al’adun dattawa? Ba sa wanke hannuwansu kafin su ci abinci!” 3 Yesu ya amsa ya ce, “Ku ma me ya sa kuke karya dokar Allah saboda al’adarku? 4 Gama Allah ya ce, ‘Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, kuma duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa dole a kashe shi.’ 5 Amma ku kukan ce, in wani ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa, ‘Duk taimakon da dā ya kamata za ku samu daga gare ni an ba wa Allah,’ 6 ba zai ‘girmama mahaifinsa’ da shi ba. Ta haka kun yi banza da maganar Allah saboda al’adarku. 7 Ku munafukai! Daidai ne Ishaya ya yi annabci a kanku da ya ce, 8 “‘Wadannan mutane da baki kawai suke girmama ni, amma zukatansu suna nesa da ni.’ 9 A banza suke mini sujada, koyarwarsu, dokoki ne kawai da mutane suke koyarwa.” 10 Sai Yesu ya kira taron wurinsa ya ce, “Ku saurara ku kuma gane. 11 Abin da yake shiga bakin mutum ba ya kazantar da shi, sai dai abin da yake fitowa daga bakinsa, shi ne yake kazantar da shi.” 12 Sai almajiran suka zo wurinsa suka ce, “Ka san cewa Farisiyawa ba su ji dadī sa’ad da suka ji wannan ba?” 13 Ya amsa ya ce, “Duk tsiron da Ubana

na sama bai shuka ba, za a tumfuke shi daga saiwoyi.
14 Ku kyale su, ai, makafin jagorai ne. In makaho ya yi
wa makaho jagora, dukansu za su fāda a rami.” 15
Bitrus ya ce, “Ka bayyana mana wannan misali.” 16
Yesu ya tambaye su ya ce, “Har yanzu ba ku gane ba
ne? 17 Ba ku gane cewa duk abin da ya shiga baki
yakan wuce ciki ne daga nan kuma yā fita daga jiki ba?
18 Amma abubuwān da suke fitowa ta baki suna fitowa
ne daga zuciya, su ne kuma suke kazantar da mutum.
19 Gama daga zuciya ne mugayen tunani, kisankai,
zina, fasikanci, sata, shaidar karya, batan suna, suka
fitowa. 20 Wadannan su ne suke kazantar da mutum;
amma cin abinci ba tare da wanke hannuwa ba, ba
ya kazantar da mutum.” 21 Barin wurin ke nan, sai
Yesu ya janye zuwa yankin Taya da Sidon. 22 Wata
mutuniyar Kan’ana daga wajajen ta zo wurinsa, tana
ihu tana cewa, “Ubangiji, Dan Dawuda, ka yi mini
jinkai!” Yata tana shan wahala kwarai daga aljanin da
yake cikinta.” 23 Yesu bai ce mata uffam ba. Saboda
haka almajiransa suka zo wurinsa suka roke shi suka
ce, “Ka kore ta tā tafi, tana ta binmu tana damunmu
da ihu.” 24 Ya amsa ya ce, “An aiko ni wurin batattun
tumakin Isra’ila ne kadai.” 25 Sai macen ta zo ta
durkusa a gabansa ta ce, “Ubangiji, ka taimake ni!”
26 Ya amsa ya ce, “Ba daidai ba ne a dfauki abincin
yara a jefa wa karnukansu.” 27 Ta amsa, ta ce, “I,
Ubangiji, amma karnuka ma sukan ci gutsattsarin da
sukan fādi daga teburin maigidansu.” 28 Sa’an nan
Yesu ya amsa ya ce, “Mace, kina da bangaskiya mai
yawa! An biya miki bukatarki.” Yarta kuwa ta warke
nan take. 29 Yesu ya tashi daga nan ya bi ta gefen
Tekun Galili. Sa’an nan ya haura gefen wani dutse
ya zauna. 30 Taron mutane mai girma kuwa suka zo
wurinsa, suna kawo masa guragu, makafi, shanyayyu,
kurame da dai wadansu da yawa, suka kuwa kwantar
da su a gabansa; ya kuma warkar da su. 31 Mutanen
kuwa suka yi mamaki sa’ad da suka ga kurame suna
magana, shanyayyu suna samun lafiya, guragu suna
takawa, makafi kuma suna ganin gari. Sai suka yabi
Allah na Isra’ila. 32 Yesu ya kira almajiransa wurinsa
ya ce, “Ina jin tausayin mutanen nan; gama kwana
uku ke nan suke tare da ni ba abin da za su ci. Ba na
so in sallame su da yunwa, don kada su kāsa a hanya.”
33 Sai almajiransa suka amsa suka ce, “Ina za mu sami
isashen burodi a wannan wurin da babu kowa mu
ciyar da irin taron nan?” 34 Yesu ya tambaye su,
“Burodi guda nawa kuke da shi?” Suka amsa suka ce,

“Guda bakwai da’yan kananan kifaye.” 35 Ya sa taron
su zazzauna a kasa. 36 Sa’an nan ya dfauki burodi guda
bakwai da kuma kifayen nan, da ya yi godiya, sai ya
kakkarya su ya ba wa almajiran, su kuma suka ba wa
mutane. 37 Duk kuwa suka ci, suka koshi. Daga baya
almajiran suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da
kwanduna bakwai. 38 Yawan wadanda suka ci kuwa,
maza dubu hudu ne, ban da mata da yara. 39 Bayan
Yesu ya sallami taron, sai ya shiga jirgin ruwa ya tafi
wajajen Magadan.

16 Farisiyawa da Sadukiyawa suka zo don su gwada

Yesu ta wurin neman yā nuna musu wata alama
daga sama. 2 Ya amsa ya ce, “Sa’ad da yamma ta yi,
kukan ce, ‘Yanayi zai yi kyau, gama sararin sama ya yi
ja,’ 3 da safe kuma, ku ce, ‘Yau kam za a yi hadari,
gama sararin sama ya yi ja, ya kuma bata fuska.’ Kun
san yadda za ku fassara yanayin sararin sama, amma
ba kwa iya fassarar alamun lokuta. 4 Wannan mugu da
mazinacim zamani yana neman wani abin banmamaki,
amma ba wata alamar da za a nuna wa wannan zamani
sai dai ta Yunana.” Sai Yesu ya bar su ya tafi abinsa. 5
Da suka ketare tafkin, almajiran sun manta su rike
burodi. 6 Yesu ya ce musu, “Ku yi hankali, ku yi tako
zallan da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.” 7 Sai
suka fara tattaunawa da junansu suna cewa, “Ko don
ba mu kawo burodi ba ne.” 8 Sane da abin da suke
zance, sai Yesu ya ce, “Ku masu karancin bangaskiya,
don me kuke magana da junanku a kan ba ku zo da
burodi ba? 9 Har yanzu ba ku gane ba ne? Ba ku
tuna da gurasa biyar din nan na mutum dubu biyar
ba? Kwando nawa kuka tattara cike? 10 Ko kuma
burodi bakwai nan na mutum dubu hudu, cikakku
manyān kwanduna nawa kuka dfauka? 11 Yaya kuka
kāsa gane cewa ba zancen burodi nake yi ba? Sai dai
ku yi hankali da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.” 12
Sa’an nan suka gane ba cewa yake musu su yi hankali
da yistin da ake amfani da shi a burodi ba ne, sai dai
su yi hankali da koyarwar Farisiyawa da Sadukiyawa
ne. 13 Sa’ad da Yesu ya zo yankin Kaisariya Filibbi, sai
ya tambayi almajiransa ya ce, “Wa mutane suke ce
da ‘Dan Mutum?’ 14 Suka amsa, “Wadansu suna ce
Yohanna Mai Baftisma; wadansu kuma suna ce annabi
Iliya; har wa yau wadansu suna ce Irmiya ne ko kuma
daya daga cikin annabawa.” 15 Ya tambaye su, “Amma
ku fa, wane ne ni a ganinku?” 16 Siman Bitrus ya amsa
ya ce, “Kai ne Kiristi, ‘Dan Allah mai rai.’” 17 Yesu ya
amsa ya ce, “Mai albarka ne kai Siman dan Yunana,

gama ba mutum ne ya bayyana maka wannan ba, sai dai Ubana da yake cikin sama. **18** Ina kuwa gaya maka, kai ne Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikkilisiyata, kuma kofofin Hadesba za su rinjaye ta ba. (**Hadēs 986**) **19** Zan ba ka mabudan mulkin sama; kome ka daure a duniya zai zama a daure a sama, kome kuma ka kunce a duniya zai zama a kunce a sama.” **20** Sa'an nan ya gargade almajiransa cewa kada su fada wa kowa shi ne Kiristi. **21** Tun daga wannan lokaci Yesu ya fara bayyana wa almajiransa cewa dole yă tafi Urushalima yă sha wahaloli da yawa a hannun dattawa, manyan firistoci da kuma malaman dokoki, dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tashe shi. **22** Bitrus ya ja shi gefe ya fara tsawata masa yana cewa, “Sam, Ubangiji! Wannan ba zai taba faruwa da kai bal!” **23** Yesu ya juya ya ce wa Bitrus, “Rabu da ni, Shaidan! Kai abin sa tuntube ne a gare ni; ba ka tunanin al'amuran Allah, sai dai al'amuran mutane.” **24** Sa'an nan Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk mai son bina, dole yă ki kansa, yă dauki gicciyensa, yă bi ni. **25** Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, zai same shi. **26** Me mutum zai amfana in ya sami duniya duka, amma ya rasa ransa? Ko kuwa me mutum zai bayar a bakin ransa? **27** Gama Dan Mutum zai zo cikin daukakar Ubansa, tare da mala'ikunsa, sa'an nan zai ba wa kowane mutum lada gwargwadon abin da ya yi. **28** “Gaskiya nake gaya muku, akwai wadansu da suke tsaitaye a nan da ba za su mutu ba sai sun ga Dan Mutum yana zuwa cikin mulkinsa.”

17 Bayan kwana shida, sai Yesu ya dauki Bitrus, Ya'kub da Yohanna dan'uwan Ya'kub, ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kada. **2** A can aka sâke kamanninsa a gabansu. Fuskarsa ta haskaka kamar rana, tufafinsa kuwa suka zama fari fat suna walšiya. **3** Nan take sai ga Musa da Iliya suka bayyana a gabansu, suna magana da Yesu. **4** Sai Bitrus ya ce wa Yesu, “Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. In kana so, sai in kafa bukkoki uku, daya dominika, daya domin Musa, daya kuma domin Iliya.” **5** Yayinda yake cikin magana, sai wani gircije mai haske ya rufe su, sai wata murya daga cikin gircijen ta ce, “Wannan Dana ne, wanda nake kauna; wanda kuma nake jin dadinsa kwarai. Ku saurare shi!” **6** Sa'ad da almajiran suka ji haka, sai suka fâsi kasa rubda ciki, a firgice. **7** Amma Yesu ya zo ya taba su ya ce, “Ku tashi, kada ku ji tsoro.” **8** Da suka daga kai, ba su ga kowa ba sai Yesu kadai. **9**

Suna cikin gangarowa daga dutsen ke nan, sai Yesu ya umarce su cewa, “Kada ku fada wa kowa abin da kuka gani, sai bayan an tâ da Dan Mutum daga matattu.” **10** Almajiran suka tambaye shi suka ce, “To, me ya sa malaman dokoki suke cewa, dole sai Iliya ya fara zuwa?” **11** Yesu ya amsa ya ce, “Tabbatacce, Iliya zai zo, zai kuma gyara dukan abububa. **12** Amma ina fada muku, Iliya ya riga ya zo, ba su kuwa gane shi ba, amma suka yi masa duk abin da suka ga dama. Haka ma Dan Mutum zai sha wahala a hannunsu.” **13** Sa'an nan almajiran suka gane cewa yana musu zancen Yohanna Mai Baftisma ne. **14** Da suka isa wajen taron, sai wani mutum ya zo ya durkusa a gabansa. **15** Ya ce, “Ubangiji, ka yi wa dana jinkai. Yana da farfadiya yana kuma shan wahala kwarai. Ya sha fâduwa cikin wuta ko ruwa. **16** Na kuma kawo shi wurin almajirranka, amma ba su iya warkar da shi ba.” **17** Yesu ya amsa ya ce, “Ya ku zamani marasa bangaskiya da kuma masu taurinkai, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe kuma zan yi hakuri da ku? Kowo mini yaron a nan.” **18** Yesu ya tsawata wa aljanin, ya kuwa rabu da yaron, nan take yaron ya warke. **19** Sa'an nan almajiran suka zo wurin Yesu a boye suka tambaye shi suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da aljanin ba?” **20** Ya amsa ya ce, “Saboda kuna da karancin bangaskiya sosai. Gaskiya nake gaya muku, in kuna da bangaskiyar da take kankanuwa kamar kwayar mustad, za ku iya ce wa wannan dutse, ‘Matsa daga nan zuwa can,’ zai kuwa matsa. Babu abin da zai gagare ku.” **22** Da suka taru a Galili, sai ya ce musu, “Za a bashe Dan Mutum, a hannun mutane. **23** Za su kashe shi, a rana ta uku kuma za a tashe shi.” Almajiran kuwa suka cika da bakin ciki. **24** Bayan Yesu da almajiransa suka isa Kafarnahum, sai masu karban harajin rabin shekel suka zo wurin Bitrus suka ce, “Malaminku ba ya biyan harajin haikali ne?” **25** Ya amsa ya ce “I, yana biya.” Da Bitrus ya shiga gida, Yesu ne ya fara magana. Ya ce masa, “Me ka gani, Siman? Daga wurin wane ne sarakunan duniya suke karbar kudin shiga da kuma haraji, daga wurin'ya'yansu ne ko kuwa daga wurin wadansu?” **26** Bitrus ya amsa ya ce, “Daga wurin wadansu.” Yesu ya ce masa, “Wato, an dauke wa'ya'yan ke nan. **27** Amma don kada mu bata musu rai, ka je tafki ka jefa fugiyarka. Ka dauki kifin da ka fara kama; ka bude bakinsa, za ka sami shekel guda. Ka kawo ka ba su, harajina da naka ke nan.”

18 A lokacin nan sai almajirai suka zo wurin Yesu suka yi tambaya suka ce, “Wane ne mafi girma a mulkin sama?” **2** Sai ya kira karamin yaro ya sa shi yā tsaya a tsakiyarsu. **3** Sai ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, in ba kun canja kuka zama kamar kananan yara ba, labudda, ba za ku shiga mulkin sama ba. **4** Saboda haka, duk wanda ya kas̄kantar da kansa kamar wannan yaro, shi ne mafi girma a mulkin sama. **5** Duk kuma wanda ya karbi karamin yaro kamar wannan a cikin sunana ya karbe ni ne. **6** “Amma duk wanda ya sa daya daga cikin kananan nan da suka gaskata da ni ya yi zunubi, zai fiye masa a rataya babban dutsen niķa a wuyarsa, a kuma nutsar da shi a surfin teku. **7** Kaiton duniya saboda abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi! Dole irin wadannan abubuwa su zo, sai dai kaiton mutumin da ya zama sanadin kawo su! **8** In hannunka ko kafarka yana sa ka zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da hannu ko kafa daya da hannuwa biyu ko kafafu biyu da a jefar da kai cikin madawwamiyar wuta da hannuwa biyu ko kafafu biyu. (aiōnios g166) **9** In kuma idonka yana sa ka zunubi, kwaķule shi ka yar. Zai fiye maka ka shiga rai da ido daya, da ka shiga jahannama ta wuta da idanunka biyu. (Geenna g1067) **10** “Ku lura, kada ku rena daya daga cikin wadannan kanana. Gama ina fada muku mala’ikunsu a sama kullum suna duban fuskar Ubana da yake cikin sama. **12** “Me kuka gani? In wani yana da tumaki dari, sai daya daga cikinsu ta bace, ba sai yā bar tasa’in da taran a kan tuddai yā je neman guda dayan da ta bace ba? **13** In kuwa ya same ta, ina gaya muku gaskiya, zai yi murna saboda dayan fiye da tasa’in da taran da ba su bace ba. **14** Haka ma Ubanku da yake cikin sama ba ya so ko daya daga cikin kananan nan yā bace. **15** “In dan’uwanka ya yi maka laifi, ka je ka nuna masa laifinsa, tsakaninku biyu kadai. In ya saurare ka, ka maido da dan’uwanka ke nan. **16** Amma in bai saurare ka ba, ka je tare da mutum daya ko biyu, domin ‘a tabbatar da kowace magana a bakin shaidu biyu ko uku.’ **17** In kuwa ya ki yā saurare su, sai ka gaya wa ikkilisiya; in kuma ya ki yā saurari ikkilisiya ma, ka yi da shi kamar marar sanin Allah ko mai karbar haraji. **18** “Gaskiya nake gaya muku, duk abin da kuka daure a duniya, za a daure a sama, duk kuma abin da kuka kunce a duniya, za a kunce shi a sama. **19** “Har wa yau, ina gaya muku cewa in mutum biyu a cikinku a duniya suka yarda su roki wani abu, Ubana da yake cikin sama zai yi

muku. **20** Gama inda mutum biyu ko uku suka taru cikin sunana, a can ma ina tare da su.” **21** Sai Bitrus ya zo wurin Yesu ya yi masa tambaya ya ce, “Ubangiji, sau nawa zan yafe wa dan’uwana sa’ad da ya yi mini zunubi? Har sau bakwai?” **22** Yesu amsa ya ce, “Ina gaya maka, ba sau bakwai ba, amma sau saba’in da bakwai. **23** “Saboda haka, mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya so yā yi kididdigar dukiyarsa da take a hannun bayinsa. **24** Da ya fara kididdigar, sai aka kawo masa wani wanda yake bin bashin talenti dubu goma. **25** Da yake bai iya biya ba, sai maigida ya umarta a sayar da shi da matarsa da yaransa da kuma duk abin da yake da shi, a biya bashin. **26** “Bawan ya durkusa a gabansa. Ya yi roko ya ce, ‘Ka yi mini haķuri, zan biya ka kaf.’ **27** Maigidan bawan ya ji tausayinsa, ya yafe masa bashin, ya kuma sake shi. **28** “Amma da wannan bawa ya fita, sai ya gamu da wani abokin bautarsa wanda yake binsa bashin dinari dari. Sai ya cafke shi, ya shake shi a wuya yana cewa, ‘Biya ni abin da nake binkal’ **29** “Wannan abokin bautarsa ya durkusa ya roke shi, ‘Ka yi mini haķuri, zan biya ka.’ **30** “Amma ya ki. A maimako, sai ya je ya sa aka jefa shi a kurkuku, har yā biya bashin. **31** Sa’ad da sauran bayin suka ga abin da ya faru, abin ya bata musu rai kwarai, sai suka tafi suka fadā wa maigidansu dukan abin da ya faru. **32** “Sai maigidan ya kira wannan bawa. Ya ce, ‘Kai mugun bawa, na yafe duk bashin da nake binka domin ka roke ni. **33** Ashe, bai kamata kai ma ka ji tausayin abokin bautarka yadda na yi maka ba?’ **34** Cikin fushi, maigidan ya miķa shi ga ma’aitakan kurkuku su gwada masa azaba, har yā biya dukan bashin da ake binsa. **35** “Haka Ubana da yake cikin sama zai yi da kowannenku, in ba ku yafe wa’yan’uwanku daga zuciyarku ba.”

19 Sa’ad da Yesu ya gama fadīn wadannan abubuwa, sai ya bar Galili, ya tafi yankin Yahudiya a daya gefen Urdun. **2** Taron mutane mai yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da su a can. **3** Wadansu Farisiyyawa suka zo wurinsa don su gwada shi. Suka yi tambaya suka ce, “Daidai ne mutum yā saki matarsa saboda wani dalili da kuma a kan kowane dalili?” **4** Ya amsa ya ce, “Ba ku taba karantawa ba ne cewa, a farkon halitta, Mahalicci ‘ya yi su namiji da ta mace,’ **5** ya kuma ce, ‘Saboda wannan dalili, namiji zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa yā manne wa matarsa, biyun kuwa su zama jiki guda?’ **6** Ta haka, ba sa kara zama biyu, sai dai daya. Saboda haka abin da Allah ya hadfa, kada

mutum yă raba.” 7 Suka yi tambaya, suka ce, “To, me ya sa Musa ya umarta cewa mutum yă ba wa matarsa takardar saki, yă kuma kore ta?” 8 Yesu ya amsa ya ce, “Musa ya ba ku izini ku saki matanku saboda taurin zuciyarku ne. Amma ba haka yake ba daga farko. 9 Ina fada muku cewa duk wanda ya saki matarsa, sai dai a kan rashin aminci a cikin aure, ya kuwa auri wata, ya yi zina ke nan.” 10 Almajiran suka ce masa, “In haka yake tsakanin mijji da mata, ashe, ya ma fi kyau kada a yi aure.” 11 Yesu ya ce, “Ba kowa ba ne zai yarda da wannan magana, sai dai wadanda aka yarda musu. 12 Gama wadansu băbănni ne domin haka aka haife su; wadansu kuwa mutane ne suka mai da su haka; wadansu kuma sun ki aure ne saboda mulkin sama. Duk mai iya daukar wannan yă dauka.” 13 Sa'an nan aka kawo yara kanana wurin Yesu don yă dibiya musu hannuwansa, yă kuma yi musu addu'a. Amma almajirai suka tsawata wa wadanda suka kawo su. 14 Yesu ya ce, “Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin sama na irin wadannan ne.” 15 Sa'ad da ya dibiya musu hannuwansa, sai ya tafi abinsa. 16 To, fa, sai ga wani ya zo wurin Yesu ya tambaye shi ya ce, “Malam, wane abu mai kyau ne ya zama mini dole in yi don in sami rai madawwami?” (aiōnios g166) 17 Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake tambayata game da abin da yake mai kyau? Akwai Mai kyau Daya kadai. In kana so ka sami rai madawwami, ka kiyaye dokokin nan.” 18 Mutumin ya yi tambaya ya ce, “Wadanne?” Yesu ya amsa ya ce, “Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar karya, 19 ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, ka kuma ‘kaunaci maqwabcinka kamar kanka.’” 20 Saurayin ya ce, “Duk wadannan na kiyaye. Me kuma ya rage mini?” 21 Yesu ya amsa ya ce, “In kana so ka zama cikakke, ka je, ka sayar da dukan dukiyarka ka kuma ba matalauta, za ka kuwa sami dukiya a sama. Sa'an nan ka zo, ka bi ni.” 22 Da saurayin ya ji haka, sai ya tafi rai a face, don yana da arziki sosai. 23 Sa'an nan Yesu ya ce wa almajiransa, “Gaskiya nake gaya muku, yana da wuya mai arziki yă shiga mulkin sama. 24 Har wa yau ina gaya muku, zai fi sauķi rakumi yă shiga ta kafar allura, da mai arziki yă shiga mulkin Allah.” 25 Sa'ad da almajiran suka ji wannan, sai suka yi mamaki kwarai. Suka yi tambaya suka ce, “To, wa zai sami ceto ke nan?” 26 Yesu ya kalle su ya ce, “Ga mutum kam, wannan ba ya yiwuwa, amma ga Allah kuwa, dukan abubuwa

masu yiwuwa ne.” 27 Sai Bitrus ya amsa masa, “Ga shi mun bar kome don mu bi ka! Me za mu samu ke nan?” 28 Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, a lokacin sabunta dukan kome, sa'ad da Dan Mutum ya zauna a kan kursiyinsa mai daraja, ku da kuka bi ni, ku ma za ku zauna a kan kursiyoyi goma sha biyu, kuna yi wa kabilu goma sha biyu na Isra'il shari'a. 29 Duk kuma wanda ya bar gidaje ko'yan'uwa maza ko'yan'uwa mata ko mahaifi ko mahaifiya ko yara ko gonaki, saboda ni, zai sami abin da ya fi haka riči dari, yă kuma găji rai madawwami. (aiōnios g166) 30 Amma da yawa da suke na farko, za su zama na karshe, da yawa kuma da suke na karshe, za su zama na farko.

20 “Mulkin sama yana kama da wani mai gona, wanda ya fita da sassafe don yă yi hayar mutane su yi aiki a gonar inabinsa. 2 Ya yarda yă biya su dinari guda a yini, sai ya tura su gonar inabinsa. 3 “Wajen sa'a ta uku, ya fita sai ya ga wadansu suna tsattsaye a bakin kasuwa ba sa kome. 4 Ya ce musu, ‘Ku ma ku tafi gonar inabina ku yi aiki, zan kuwa biya ku abin da ya dace.’ 5 Saboda haka suka tafi. ‘Ya sāke fita a sa'a ta shida da kuma sa'a ta tara, ya sāke yin haka. 6 Wajen sa'a ta goma sha daya, ya sāke fita, ya tarar da wadansu har yanzu suna tsattsaye. Ya tambaye su, ‘Don me kuke yini tsattsaye a nan ba kwa kome?’ 7 “Suka amsa, ‘Don ba wanda ya dauke mu aiki.’ ‘Ya ce musu, ‘Ku ma ku je ku yi aiki a gonar inabina.’ 8 “Sa'ad da yamma ta yi, sai mai gonar inabin ya ce wa wakilinsa, ‘Kira ma' aikatan, ka biya su hakkin aikinsu, fara daga wadanda aka dauke su a karshe har zuwa na farko.’ 9 “Ma' aikatan da ka dauka wajen sa'a ta goma sha daya suka zo, kowannensu kuwa ya karbi dinari guda. 10 Saboda haka da wadanda aka dauka da fari suka zo, sun zaci za su sami fiye da haka. Amma kowannensu ma ya karbi dinari guda. 11 Sa'ad da suka karba, sai suka fara yin gunaguni a kan mai gonar. 12 Suna cewa, ‘Wadannan mutanen da aka dauka a karshe sun yi aikin sa'a daya ne kawai, ka kuma mai da su dайдai da mu da muka yini muna faman aiki, muka kuma sha zafin rana.’ 13 “Amma ya amsa wa dayansu ya ce, ‘Aboki, ban cuce ka ba. Ba ka yarda ka yi aiki a kan dinari guda ba?’ 14 Ka karbi hakkinka ka tafi. Ni na ga damar ba wadannan na karshe dайдai da yadda na ba ka. 15 Ba ni da ikon yin abin da na ga dama da kudina ne? Ko kana kishi saboda ni mai kyauta ne?” 16 “Saboda haka fa, na karshe za su zama na farko, na farko kuma su zama na karshe.” 17 To,

da Yesu yana haurawa zuwa Urushalima, sai ya ja almajiran nan goma sha biyu gefe, ya ce musu, **18** “Za mu haura zuwa Urushalima, za a kuma bashe ‘Dan Mutum ga manyan firostoci da malaman dokoki. Za su yi masa hukuncin kisa **19** za su kuma bashe shi ga Al’ummai su yi masa ba’ā, su yi masa bulala, su kuma gicciye shi. A rana ta uku kuma a tashe shi!” **20** Sai mahaifiyar’ya yan Zebedin nan ta zo wurin Yesu tare da’ya’yanta, da ta durkusa a kasa, sai ta roke shi yā yi mata wani abu. **21** Ya yi tambaya ya ce, “Mene ne kike so?” Ta ce, “Ka sa daga cikin’ya’yan nan nawa biyu, daya yā zauna a damarka, daya kuma a hagunka, a mulkinka.” **22** Yesu ya ce musu, “Ba ku san abin da kuke roko ba. Za ku iya sha daga kwaf da zan sha?” Suka amsa, “Za mu iya.” **23** Yesu ya ce musu, “Tabbatace za ku sha daga kwaf na, sai dai zama a damana, ko hagunka, ba ni naake da izinin bayarwa ba. Wadannan wurare na wadanda Ubana ya shirya wa ne.” **24** Da goman suka ji haka, sai suka yi fushi da’yan’uwan nan biyu. **25** Yesu ya kira su wuri daya ya ce, “Kun san cewa masu mulkin Al’ummai sukan nuna musu iko, hakimansu kuma sukan gasa musu iko. **26** Ba haka zai kasance da ku ba. Maimakon haka, duk mai son zama babba a cikinku, dole yā zama bawanku, **27** kuma duk mai son zama shugaba, dole yā zama bawanku, **28** kamar yadda ‘Dan Mutum bai zo don a bauta masa ba, sai dai don yā yi bauta, yā kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa.” **29** Sa’ad da Yesu da almajiransa suke barin Yeriko, sai wani babban taro ya bi shi. **30** Makafi biyu kuwa suna zaune a bakin hanya, da suka ji cewa Yesu yana wucewa, sai suka daga murya suka ce, “Ubangiji, Dan Dawuda, ka ji tausayinmu!” **31** Mutane suka tsawata musu, suka ce musu su yi shiru. Sai suka kara daga murya suna cewa, “Ubangiji, Dan Dawuda, ka ji tausayinmu!” **32** Yesu ya tsaya ya kira su. Ya tambaye su, “Me kuke so in yi muku?” **33** Suka amsa suka ce, “Ubangiji, muna so mu sami ganin gari.” **34** Sai Yesu ya ji tausayinsu, ya taba idanunsu. Nan da nan kuwa suka sami ganin gari, suka kuma bi shi.

21 Da suka yi kusa da Urushalima suka kuma kai Betfaji da yake kan Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki almajirai biyu, **2** yana ce musu, “Ku je kauyen da yake gabanku, nan take za ku ga wata jaka a daure tare da danta kusa da ita, a can. Ku kunce su ku kawo mini. **3** In wani ya yi muku wata magana, ku ce masa Ubangiji yana bukatarsu, zai kuwa mai da su nan da

nan.” **4** Wannan ya faru ne don a cika abin da aka fada ta bakin annabin cewa, **5** “Ku ce wa Diyar Sihiyona, ‘Duba, sarkinki yana zuwa gare ki, mai tawali’u yana a kan jaki, a kan aholaki, dan jaki.’” **6** Almajiran suka tafi suka yi kamar yadda Yesu ya umarce su. **7** Suka kawo jakar da danta, suka shimpida mayafansu a kansu, Yesu kuma ya zauna a kansu. **8** Wani babban taron mutane suka shimpida mayafansu a kan hanya, yayinda wadansu suka sassari rassan itatuwa suka shisshimpida a kan hanya. **9** Taron mutanen da suke gabansa da kuma wadanda suke binsa a baya suka yi ihu suna cewa, “Hosanna ga ‘Dan Dawuda!’” “Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!” “Hosanna a cikin sama!” **10** Sa’ad da Yesu ya shiga Urushalima, dukan birnin ya rufe, ana ta tambaya, “Wane ne wannan?” **11** Taron mutane suka amsa, “Wannan shi ne Yesu, annabin nan daga Nazaret a Galili.” **12** Yesu ya shiga filin haikali, ya kuma kori duk masu saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur masu canjin kudi da kuma kujerun masu sayar da tattabarai. **13** Ya ce musu, “A rubuce yake, ‘Za a ce da gidana, gidan addu’ā, amma kuna mai da shi ‘kogon’yan fashi.’” **14** Makafi da guragu suka zo wurinsa a haikali, ya kuwa warkar da su. **15** Amma da manyan firostoci da malaman dokoki suka ga abubuwani banmamakin da ya yi, yara kuma suna ihu a filin haikali suna cewa, “Hosanna ga Dan Dawuda,” sai fushi ya kama su. **16** Suka tambaye shi suka ce, “Kana jin abin da wadannan suke fada?” Yesu ya amsa ya ce, “I, ba ku taba karanta ba cewa, “Daga lebunan yara da jarirai kai, Ubangiji, ka shirya wa kanka yabo?” **17** Sai ya bar su, ya fita daga birnin ya tafi Betani, inda ya kwana. **18** Kashegari da sassafe, yayinda yake kan hanyarsa ta komawa cikin birni, sai ya ji yunwa. **19** Ganin itacen baure kusa da hanya, sai ya je wajensa amma bai sami kome a kansa ba sai ganye. Sai ya ce masa, “Kada ka kara yin’ya’yal!” Nan da nan itacen ya yankwane. (aión g165) **20** Sa’ad da almajiran suka ga haka, sai suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya itacen bauren ya yankwane nan da nan haka?” **21** Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, in kuna da bangaskiya, ba kuwa da wata shakka ba, ba kawai za ku iya yin abin da aka yi wa itacen bauren nan ba, amma za ku ma iya ce wa dutsen nan, ‘Je ka, ka jefa kanka cikin teku,’ sai yā faru. **22** In kun gaskata, za ku karbi duk abin da kuka roka a cikin addu’ā.” **23** Sai Yesu ya shiga filin haikali, yayinda yake koyarwa, sai manyan firostoci da

dattawan mutane suka zo wurinsa suka yi tambaya, “Da wane iko kake yin wadannan abubuwa? Kuma wa ya ba ka wannan iko?” 24 Yesu ya amsa ya ce, “Ni ma zan yi muku tambaya guda. In kuka ba ni amsa, ni ma zan gaya muku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa. 25 Baftismar Yohanna, daga ina ta fito? Daga sama ce, ko daga mutane?” Sai suka tattauna a junansu suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama,’ zai ce, ‘To, me ya sa ba mu gaskata shi ba?’ 26 In kuma muka ce, ‘Daga mutane,’ muna tsoron mutane, gama duk sun dauka Yohanna annabi ne.” 27 Saboda haka suka amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.” Sai ya ce, “Ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa ba.” 28 “Me kuka gani? An yi wani mutum wanda yake da’ya’ya biyu maza. Sai ya je wajen dan farin ya ce, ‘Dana, yau tafi gonar inabi ka yi aiki.’ 29 “Ya amsa ya ce, ‘Ba zan tafi ba,’ amma daga baya ya sâke tunani, ya tafi. 30 “Sai mahaifin ya tafi waje na biyun ya fada masa iri magana guda. Sai ya amsa ya ce, ‘Zan tafi, ranka yă dade,’ amma bai tafi ba. 31 “Wanne cikin yaran nan biyu ya yi abin da mahaifinsa yake so?” Suka amsa, “Na farin.” Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, masu karbar haraji da karuwai suna riga ku shiga mulkin Allah. 32 Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo wurinku don yă nuna muku hanyar adalci, ba ku gaskata shi ba, amma masu karbar haraji da karuwai sun gaskata. Har ma bayan kun ga wannan, ba ku tuba kun gaskata shi ba.” 33 “Ku saurari wani misali. An yi wani mai gona wanda ya yi gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya haka wurin matsin inabi a ciki, ya kuma gina hasumiyar gadi. Sa’an nan ya ba wa wadansu manoma hayar gonar inabin, ya kuma yi tafiya. 34 Da lokacin girbi ya yi kusa, sai ya aiki bayinsa wajen’yan hayan, su karbo masa’ya’yan inabi. 35 “Amma’yan hayan suka kama bayinsa; suka düke daya, suka kashe daya, suka kuma jajjevi na ukun. 36 Sai ya sâke aiken wadansu bayi wurinsu, fiye da na dâ yawa, amma’yan hayan suka yi musu kamar yadda suka yi wa na farin. 37 A karshe, sai ya aiki dansa a wurinsu. Ya ce, ‘Za su girmama dana.’ 38 “Amma da’yan hayan suka hangi dan, sai suka ce wa juna, ‘Wannan shi ne magajin. Ku zo, mu kashe shi, mu ci gâdonsa.’ 39 Saboda haka suka kama shi, suka jefar da shi bayan katangar gonar inabin, suka kashe shi. 40 “To, idan mai gonar inabin ya zo, me zai yi da’yan hayan nan?” 41 Suka amsa suka ce, “Zai yi wa banzan mutanen nan mugun kisa, yă ba da

hayar gonar inabin ga wadansu’yan haya, wadanda za su ba shi rabonsa na amfanin gona a lokacin girbi.” 42 Yesu ya ce musu, “Ashe, ba ku taba karanta a cikin Nassi cewa, “Dutsen da magina suka ki shi ne ya zama dutsen kusurwar gini. Ubangiji ne ya aikata wannan, kuma abin mamaki ne a idanunmu?” 43 “Saboda haka, ina gaya muku cewa za a karbe mulkin Allah daga gare ku, a ba wa mutanen da za su ba da amfani. 44 Duk wanda ya fâdi a kan dutsen nan, zai kakkarye. Amma duk wanda dutsen nan ya fâdi a kansa, za a murkushe shi.” 45 Da manyan firistoci da Farisiyawa suka ji misalan Yesu, sai suka gane cewa da su yake. 46 Suka nemi hanyar kama shi, amma suka ji tsoron taron, don mutane sun dauka shi annabi ne.

22 Yesu ya sâke yin musu magana da misalai, yana cewa, 2 “Mulkin sama yana kama da wani sarki wanda ya shirya bikin auren dansa. 3 Sai ya aiki bayinsa su kira wadanda aka gayyata zuwa bikin, amma wadanda aka ce su zo bikin, suka ki zuwa. 4 “Sai ya sâke aiken wadansu bayi ya ce, ‘Ku ce wa wadanda aka gayyata cewa na shirya abinci. An yanka bijimai da shanun da aka yi kiwo, kome a shirye yake. Ku zo bikin auren mana.’ 5 “Amma ba su kula ba, suka kama gabansu, daya ya tafi gonarsa, daya kuma ya tafi kasuwancinsa. 6 Sauran suka kama bayinsa suka wulakanta su, suka kuma kashe su. 7 Sai sarkin ya yi fushi. Ya aiki mayaçansa suka karkashe masu kisanknan, aka kuma kone birninsu. 8 “Sa’an nan ya ce wa bayinsa, ‘Bikin aure fa ya shiryu, sai dai mutanen da na gayyata ba su dace ba. 9 Ku bi titi-titi ku gayyato duk wadanda kuka gani, su zo bikin.’ 10 Saboda haka bayin suka bi titi-titi, suka tattaro duk mutanen da suka samu, masu kirki da marasa kirki, zauren bikin ya cika makil da bakfi. 11 “Amma da sarkin ya shigo don yă ga bakin, sai ya ga wani can da ba ya sanye da kayan auren. 12 Ya yi tambaya ya ce, ‘Aboki, yaya ka shigo nan ba tare da rigar aure ba?’ Mutumin ya rasa ta cewa. 13 “Sai sarkin ya ce wa fadawa, ‘Ku daure shi hannu da kafa, ku jefar da shi waje, cikin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora.’ 14 “Gama kirayayu da yawa, amma zaþâþbu kafan ne zaþâþbu.” 15 Sai Farisiyawa suka yi waje, suka kulla yadda za su yi masa tarko cikin maganarsa. 16 Suka aiki almajiransu tare da mutanen Hiridus wurinsa. Suka ce, “Malam, mun san kai mutum ne mai mutunci, kuma kana koyar da maganar Allah bisa gaskiya. Mutane ba sa daukan hankalinka, domin ba ka kula ko su wane

ne ba. 17 To, ka gaya mana, a ra'ayinka? Ya dace a biya Kaisar haraji ko a'a?" 18 Amma Yesu da yake ya san mugun nufinsu, sai ya ce, "Ku munafukai, don me kuke fo'karin sa mini tarko? 19 Ku nuna mini kudin da ake biyan haraji da shi." Sai suka kawo masa dinari, 20 sai ya tambaye su ya ce, "Hoton wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne?" 21 Suka amsa, "Na Kaisar ne." Sai ya ce musu, "Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah." 22 Da suka ji haka, sai suka yi mamaki. Saboda haka suka kyale shi, suka yi tafiyarsu. 23 A ranan nan Sadukiyawa, wadanda suke cewa babu tashin matattu, suka zo wurinsa da tambaya. 24 Suka ce "Malam, Musa ya fada mana cewa in mutum ya mutu ba shi da'ya'ya, dole dan'uwansa yā auri gwauruwār yā kuma haifar wa dan'uwan'ya'ya. 25 A cikinmu an yi'yan'uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu, da yake bai sami'ya'ya ba, sai ya bar matarsa wa dan'uwansa. 26 Haka ya faru da dan'uwa na biyu da na uku, har zuwa na bakwai. 27 A karshe, macen ta mutu. 28 To, a tashin matattu, matar wa a cikinsu bakwai din nan za tā zama, da yake dukansu sun aure ta?" 29 Yesu ya amsa ya ce, "Kun bata, domin ba ku san Nassi ko ikon Allah ba. 30 Ai, a tashin matattu, mutane ba za su yi aure ko su ba da aure ba; za su zama kamar mala'iku a sama. 31 Amma game da tashi daga matattu na wadanda suka mutu ba ku karanta abin da Allah ya ce muku ba ne, 32 'Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub?' Ai, shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne." 33 Da taro suka ji haka, sai suka yi mamakin koyarwarsa. 34 Da jin Yesu ya kure Sadukiyawa, sai Farisiyawa suka tattaru. 35 Daya daga cikinsu, wani masanin Doka, ya gwada shi da wannan tambaya. 36 "Malam, wace doka ce mafi girma a cikin dokoki?" 37 Yesu ya amsa ya ce, "Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka da dukan ranka da kuma dukan hankalinka." 38 Wannan, ita ce doka ta fari da kuma mafi girma. 39 Ta biye kuma kamar ta farkon take. 'Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.' 40 Dukan Doka da Annabawa suna rataya ne a kan wadannan dokoki biyu." 41 Yayinda Farisiyawa suke a tattare wuri daya, sai Yesu ya tambaye su, 42 "Me kuke tsammani game da Kiristi? Dan wane ne shi?" Suka amsa suka ce, "Dan Dawuda." 43 Ya ce musu, "To, ta yaya Dawuda ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki, ya kira shi 'Ubangiji'? Gama ya ce, 44 "'Ubangiji ya ce wa Ubangijina, 'Zauna a hannun damana, sai na

sa abokan gābanka su zama matashin sawunka.'" 45 To, in Dawuda ya kira shi 'Ubangiji,' yaya zai zama dansa?" 46 Ba wanda ya iya tanka masa, daga wannan rana kuwa ba wanda ya sāke yin karambanin yin masa wata tambaya.

23 Sa'an nan Yesu ya ce wa taron mutane da kuma almajiransa, 2 "Malaman dokoki da Farisiyawa suke zama a kujerar Musa. 3 Saboda haka dole ku yi musu biyayya, ku kuma yi duk abin da suka fada muku. Sai dai kada ku yi abin da suke yi, gama ba sa yin abin da suke wa'azi. 4 Sukan daura kaya masu nauyi, su sa wa mutane a kafada. Amma su kansu, ba sa ko sa yatsa su taimaka. 5 "Kome suke yi, suna yi ne don mutane su gani. Sukan yi layunsufantam-fantam bakin rigunarsu kuma sukan kai har kasa; 6 suna son wurin zaman manya a wurin biki, da kuma wuraren zama gaba-gaba a majami'u; 7 suna so a yi ta gaisuwarsu a kasuwa, ana kuma ri'ka ce musu, 'Rabbi.' 8 "Amma kada a kira ku 'Rabbi,' gama kuna da Maigida daya ne, ku duka kuwa, yan'uwa ne. 9 Kada kuma ku kira wani a duniya 'uba,' gama kuna da Uba daya ne, yana kuwa a sama. 10 Ba kuwa za a kira ku 'malam' ba, gama kuna da Malami daya ne, Kiristi. 11 Mafi girma a cikinku, zai zama bawanku. 12 Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi, duk kuma wanda ya kaskantar da kansa, za a daukaka shi. 13 "Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, ku munafukai! Kun rufe kofar mulkin sama a gabon mutane. Ku kanku ba ku shiga ba, ba kuwa bar wadanda suke fo'karin shiga su shiga ba. 15 "Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan yi tafiyē-tafiyē zuwa kasashe, ku ketare teku don ku sami mai tuba daya, sa'ad da ya tuba kuwa, sai ku mai da shi dan wuta fiye da ku, har sau biyu. (Geenna g1067) 16 "Kaitonku, makafi jagora! Kukan ce, 'In wani ya rantse da haikali, ba damuwa; amma in ya rantse da zinariyar haikali, sai rantsuwar ta kama shi.' 17 Wawaye makafi! Wanne ya fi girma, zinariyar, ko haikalin da yake tsarkake zinariyar? 18 Kukan kuma ce, 'In wani ya rantse da bagade, ba damuwa; amma in ya rantse da bayarwar da take bisansa, sai rantsuwar ta kama shi.' 19 Makafi kawai! Wanne ya fi girma, bayarwar, ko kuwa bagaden da yake tsarkake bayarwar? 20 Saboda haka, duk wanda ya rantse da bagade, ya rantse ne da bagaden tare da abin da yake bisansa. 21 Kuma duk wanda ya rantse da haikali, ya rantse ne da shi da kuma wanda yake zaune a cikinsa. 22 Duk kuma wanda

ya rantse da sama, ya rantse ne da kursiyin Allah da kuma wanda yake zaune a kansa. **23** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan ba da kashi daya bisa goma na kayan yajinku, na’ana’a, anise, da lafsur. Amma kun kyale abubowan da suka fi girma na dokoki, adalci, jinkai da aminci. Wadannan ne ya kamata da kun kiyaye ba tare da kun kyale sauran ba. **24** Makafi jagora! Kukan tace kwaro dan mitsil amma sai ku hadiye rakumi. **25** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan wanke bayan kwaf da kwano, amma a ciki, cike suke da zalunci da sonkai. **26** Kai makaho Bafarisye! Ka fara wanke cikin kwaf da kwano, sa’an nan bayan ma zai zama da tsabta. **27** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kuna kama da kaburburan da aka shafa musu farin fenti, wadanda suna da kyan gani a waje, amma a ciki, cike suke da kasusuwani matattu da kuma kowane irin abu mai kazanta. **28** Haka ku ma, a waje, a idon mutane, ku masu adalci ne, amma a ciki, cike kuke da munafunci da mugunta. **29** “Kaitonku, malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan gina kaburbura don annabawa, ku kuma yi wa kaburburan mutane masu adalci ado. **30** Kuna cewa, ‘Da mun kasance a zamanin kakanninmu, ai, da ba mu hadfa hannu da su muka karkashe annabawa ba.’ **31** Ta haka kuna ba da shaida a kanku cewa ku zuriyar wadanda suka karkashe annabawa ne. **32** To, sai ku ci gaba ku cikasa ayyukan da kakanninku suka fara! **33** “Ku macizai! Ya’yan macizai! Ta yaya za ku tsere wa hukuncin jahannama ta wuta? (**Geenna g1067**) **34** Saboda haka ina aika muku da annabawa, da masu hikima da malamai. Wadansunsu za ku kashe ku kuma giicciye; wadansu kuma za ku yi musu bulala a majami’unku kuna kuma binsu gari-gari. **35** Ta haka alhakin jinin masu adalci da aka zubar a duniya, tun daga jinin Habila mai adalci, zuwa jinin Zakariya dan Berekiya, wanda kuka kashe tsakanin haikali da bagade zai koma kanku. **36** Gaskiya nake gaya muku, duk wannan zai auko wa wannan zamani. **37** “Urushalima, ayya Urushalima, ke da kike kashe annabawa, kike kuma jifan wadanda aka aiko gare ki, sau da sau na so in tattara’ya’yanti cikin fikafikanta, amma kuka ki. **38** Ga shi, an bar muku gidanku a yashe. **39** Gama ina gaya muku, ba za ku sāke ganina ba sai kun ce, ‘Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”

24 Yesu ya bar haikali ke nan, yana cikin tafiya sai almajiransa suka zo wurinsa don su ja hankalinsa ga gine-ginen haikali. **2** Sai Yesu ya ce, “Kun ga duk wadannan abubuwa? Gaskiya nake gaya muku, ba wani dutse a nan da za a bari a kan wani; duk za a rushe.” **3** Da Yesu yana zaune a Dutsen Zaitun, almajiran suka zo wurinsa a boye. Suka ce, “Gaya mana, yaushe ne wannan zai faru, mece ce alamar zuwanka da kuma ta karshen zamani?” (**aiōn g165**) **4** Yesu ya amsa, “Ku lura fa, kada wani yā rufe ku. **5** Gama mutane da yawa za su zo cikin sunana, suna cewa, ‘Ni ne Kiristi,’ za su kuwa rudi mutane da yawa. **6** Za ku ji labarin yake-yake da kuma jita-jitarsu, sai dai ku lura kada hankalinku yā tashi. Dole irin wadannan abubuwa su faru, amma karshen tukuna. **7** Al’umma za tā tasar wa al’umma, mulki yā tasar wa mulki. Za a yi yunwa da gircizar kasa a wurare dabam-dabam. **8** Dukan wadannan fa, mafarin azabar nañudar haihuwa ne. **9** “Sa’an nan za a bashe ku don a tsananta muku a kuma kashe ku, dukan al’ummai za su ki ku saboda ni. **10** A wannan lokaci, da yawa za su juya daga bangaskiya, su ci amana su kuma fi juna, **11** annabawan karya da yawa za su firfito su kuma rudi mutane da yawa. **12** Saboda karuwar mugunta, kaunar yawanci za tā yi sanyi, **13** amma duk wanda ya tsaya da karfi har karshe, zai sami ceto. **14** Za a kuma yi wa’azin wannan bisharar mulki a cikin dukan duniya, yā zama shaida ga dukan al’ummai, sa’an nan karshen yā zo. **15** “Saboda haka sa’ad da kuka ga ‘abin kyama mai kawo hallaka,’ wanda annabi Daniyel ya yi magana a kai, yana tsaye a tsattsarkan wuri (mai karatu yā gane), **16** to, sai wadanda suke cikin Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu. **17** Kada wani da yake a kan rufin gidansa, yā sauksu don daukar wani abu a gida. **18** Kada wani da yake gona kuma yā komo don daukar rigarsa. **19** Kaiton mata masu ciki da mata masu renor’ya’ya a wadancan kwanakin! **20** Ku yi addu’ā, kada gudunku yā zama a lokacin sanyi ko a ranar Asabbaci. **21** Gama a lokacin za a yi wata matsananciyar wahala, wadda ba a taba yi ba tun farkon duniya har ya zuwa yanzu ba kuwa za a kara yi ba. **22** “Da ba don an takaita kwanakin nan ba, da babu wani da zai tsira, amma saboda zañabñun nan, za a takaita kwanakin. **23** A lokacin in wani ya ce muku, ‘Duba, ga Kiristi nan!’ Ko, ‘Ga shi can!’ Kada ku gaskata. **24** Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki

in maigidan ya dawo ya same shi yana yin haka. 47 Gaskiya nake gaya muku, zai sa shi yă lura da dukan dukiyarsa. 48 Amma in wannan bawa mugu ne, ya kuma ce a ransa, ‘Maigidana ba zai dawo da wuri ba.’ 49 Sa’an nan yă fara dükán’yan’uwansa bayi, yana ci yana kuma sha tare da mashaya. 50 Maigidan wannan bawa zai dawo a ranar da bai yi tsammani ba, a sa’ar kuma da bai sani ba. 51 Maigidan zai farfasa masa jiki da bulala, yă kuma ba shi wuri tare da munafukai, inda za a yi kuka da cizon hakora.

25 “A lokacin mulkin sama zai zama kamar budurwai goma wadanda suka dauki fitilunsu suka fita don su taryi ango. 2 Biyar daga cikinsu wawaye ne, biyar kuma masu hikima. 3 Wawayen sun dauki fitilunsu, sai dai ba su rike mai ba. 4 Masu hikimar kuwa suka riiko tulunan mai da fitilunsu. 5 Ango ya yi jinkirin zuwa, sai duk suka shiga gyangyadi har barci ya kwashe su. 6 “Can tsakar dare, sai aka ji kira, ana cewa, ‘Ga ango nan! Ku fito, ku tarye shi!’ 7 “Sai dukan budurwan nan suka farka suka kuna fitilunsu. 8 Sai wawayen suka ce wa masu hikimar, ‘Ku dan sassam mana manku; fitilunmu suna mutuwa.’ 9 “Su kuwa suka amsa, suka ce, ‘A’a, watakilba ba zai ishe mu da ku ba. Gara ku je wurin masu sayarwa ku sayo.’ 10 “Amma yayinda suke kan tafiya garin sayen mai, sai ango ya iso. Budurwai da suke a shirye, suka shiga wajen bikin auren tare da shi. Aka kuma kulle kofa. 11 “An jima can, sai ga sauran sun iso. Suka ce, ‘Ranka yă dade! Ranka yă dade! Ka bude mana kofa!’ 12 “Amma ya amsa ya ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, ban san ku ba.’ 13 “Saboda haka sai ku zauna a fadake, don ba ku san ranar ko sa’ar ba. 14 “Har wa yau, za a kwatanta shi da mutumin da zai yi tafiya, wanda ya kira bayinsa ya kuma danka musu mallakarsa. 15 Ga guda, ya ba shi talenti biyar na kudi, ga wani talenti biyu, ga wani kuma talenti daya, kowa bisa ga azancinsa. Sa’an nan ya yi tafiyarsa. 16 Mutumin da ya karbi talenti biyar, nan da nan ya tafi ya yi kasuwanci da su har ya sami ribar talenti biyar. 17 Haka ma, wannan mai talenti biyu, shi ma ya yi riba biyu. 18 Amma mutumin da ya karbi talenti daya din, ya tafi, ya ton a rami, ya boye kudin maigidansa. 19 “Bayan an dade, sai maigidan bayin nan ya dawo, ya kuma daidaita lissafi da su. 20 Mutumin da ya karbi talenti biyar, ya kawo karin talenti biyar. Ya ce, ‘Maigida, ka danka mini talenti biyar. Ga shi, na yi ribar biyar.’ 21 “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa

kadan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka! 22 “Mutumin da yake da talenti biyu, shi ma ya zo ya ce, ‘Maigida, ka danka mini talenti biyu; ga shi, na yi ribar biyu.’ 23 “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa kadan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka!’ 24 “Sa’an nan mutumin da ya karfi talenti daya ya zo. Ya ce, ‘Maigida, na san cewa kai mutum ne mai wuyan sha’ani, kana girbi inda ba ka shuka ba, kana kuma tara inda ba ka yafa iri ba. 25 Saboda haka na ji tsoro, na je na boye talentinka a kasa. Ga abinka.’ 26 “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Kai mugun bawa, mai kyuya! Ashe, ka san cewa ina girbi inda ban yi shuka ba, ina kuma tarawa inda ban yafa iri ba? 27 To, in haka ne, ai, da ka sa kudina a banki, don sa’ad da na dawo da na karbi abina da riba. 28 “Karbi talentin daga hannunsa ku ba wanda yake da talenti goma. 29 Gama duk mai abu za a kara masa, zai kuma same shi a yawalce. Duk wanda ba shi da shi kuwa, ko dan abin da yake da shi ma, sai an karbe masa. 30 Ku jefar da banzan bawan nan waje, cikin duhu, inda za a yi kuka da cizon hakora.’ 31 “Sa’ad da Dan Mutum ya zo cikin daukakarsa, tare da dukan mala’iku, zai zauna a kursiyinsa cikin daukakar sama. 32 Za a tara dukan al’ummai a gabansa, zai kuma raba mutane dabam-dabam yadda makiyayi yakan ware tumaki daga awaki. 33 Zai sa tumaki a damansa, awaki kuma a hagunsa. 34 “Sa’an nan Sarki zai ce wa wadanda suke damansa, ‘Ku zo, ku da Ubana ya yi wa albarka; ku karbi gādonku, mulkin da aka shirya muku tun halittar duniya. 35 Gama da nake jin yunwa, kun ciyar da ni, da nake jin kishirwa, kun ba ni abin sha, da nake bakunci, kun karbe ni, 36 da nake bukatar tufafi, kun yi mini sutura, da na yi rashin lafiya, kun lura da ni, da nake kurkuku, kun ziyarce ni.’ 37 “Sa’an nan masu adalci za su amsa masa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka da yunwa muka ciyar da kai, ko da kishirwa muka ba ka abin sha? 38 Yaushe kuma muka gan ka bakö muka karbe ka, ko cikin bukatar tufafi muka yi maka sutura? 39 Yaushe kuma muka gan ka cikin rashin lafiya ko a kurkuku muka ziyarce ka?’ 40 “Sarkin zai amsa ya ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk abin da kuka yi wa daya daga cikin wadannan’yan’uwana mafi kankanta, ni kuka yi wa.’ 41 “Sa’an nan zai ce wa wadanda suke a hagunsa, ‘Ku rabu da ni, la’anannu, zuwa cikin madawwamiyar

wutuar da aka shirya don Iblis da mala’ikunsa. (aiōnios g166) 42 Gama da nake jin yunwa, ba ku ba ni abinci ba, da nake jin kishirwa, ba ku ba ni abin sha ba, 43 da na yi bakunci, ba ku karbe ni ba, da nake bukatar tufafi, ba ku yi mini sutura ba, da na yi rashin lafiya kuma ina a kurkuku, ba ku lura da ni ba.’ 44 “Su ma za su amsa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka cikin yunwa ko kishirwa ko bakö ko cikin bukatar tufafi ko cikin rashin lafiya ko cikin kurkuku, ba mu taimake ka ba?’ 45 “Zai amsa, yă ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk abin da ba ku yi wa daya daga cikin wadannan mafi kankanta ba, ba ku yi mini ba ke nan.’ 46 “Sa’an nan za su tafi cikin madawwamiyar hukunci, amma masu adalci kuwa za su shiga rai madawwami.” (aiōnios g166)

26 Sa’ad da Yesu ya gama fadin dukan wadannan abubuwa, sai ya ce wa almajiransa, 2 “Kamar yadda kuka sani, Bikin Ketarewa sauran kwana biyu, za a kuma ba da Dan Mutum don a gicciye shi.” 3 Sai manyan firistoci da dattawan mutane, suka taru a fadan babban firist, mai suna Kayifas, 4 suka fulla shawara su kama Yesu da makirci, su kuma kashe shi. 5 Suka ce, “Amma ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su tā da rikici.” 6 Yayinda Yesu yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, 7 wata mace ta zo wurinsa da wani dan tulun alabasta na turaren mai tsada sosai, wanda ta zuba a kansa a lokacin da yake cin abinci. 8 Sa’ad da almajiransa suka ga wannan, sai suka yi fushi. Suka ce, “Wannan almubazzaranci fa! 9 Wannan turare ai, da an sayar da shi da kudi mai yawa a ba matalauta kudin.” 10 Sane da wannan, Yesu ya ce musu, “Me ya sa kuke damun macen nan? Ta yi mini abu mai kyau ne. 11 Matalauta za su kasance tare da ku kullum, amma ni ba zan kasance tare da ku kullum ba. 12 Sa’ad da ta zuba turaren nan a jikina, ta shirya ni ne don jana’izata. 13 Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi wa’azin bisharan nan a duniya duka, abin da matan nan ta yi, za a riķa fadarsa don tunawa da ita.” 14 Sai daya daga cikin Sha Biyun nan, wanda ake kira Yahuda Iskariyot, ya je wurin manyan firistoci 15 ya ce, “Me za ku ba ni, in na bashe shi gare ku?” Sai suka kirga masa kudi azurfa talatin. 16 Daga wannan lokaci, Yahuda ya yi ta neman zarafin da zai miska shi. 17 A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti, sai almajiran suka zo wurin Yesu suka yi tambaya suka ce, “Ina kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?” 18 Ya amsa ya ce, “Ku shiga gari wurin wāne, ku ce

masa, ‘Malam ya ce, lokacina ya yi kusa. Zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina a gidanka.’’ 19 Saboda haka almajiran suka yi yadda Yesu ya umarce su, suka kuwa shirya Bikin Ketarewa. 20 Da yamma ta yi, sai Yesu ya zauna don cin abinci tare da Sha Biyun. 21 Yayinda suke cin abinci, sai ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, dayanku zai bashe ni.” 22 Suka yi bañin ciki kwarai, suka fara ce masa da daya-daya, “Gaskiya nake gaya muku, dayanku zai bashe ni.” 23 Yesu ya amsa ya ce, “Wanda ya sa hannunsa a kwano tare da ni ne, zai bashe ni.” 24 Dan Mutum zai tafi kamar yadda aka rubuta game da shi. Amma kaiton mutumin da zai bashe Dan Mutum! Da ma ba a haifi mutumin nan ba, da ya fi masa.” 25 Sa’an nan Yahuda, wanda zai bashe shi ya ce, “Tabbatacce ba ni ba ne, ko, Rabbi?” Yesu ya amsa ya ce, “I, kai ma ka fada.” 26 Yayinda suke cikin cin abinci, Yesu ya dauki burodi, ya yi godiya ya kuma kakkarya, ya ba wa almajiransa yana cewa, “Ku karfa ku ci; wannan jikina ne.” 27 Sa’an nan ya dauki kwaf, ya yi godiya, ya kuma ba su, yana cewa, “Ku shassha daga cikinsa, dukanku. 28 Wannan jinina ne na sabon alkawari, wanda aka zubar saboda mutane da yawa, don gafarar zunubai. 29 Ina gaya muku, ba zan kara shan ruwan inabin nan ba har sai ranar da zan sha shi sabo tare da ku a mulkin Ubana.” 30 Da suka rera waka, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. 31 Sai Yesu ya ce musu, “A wannan dare, dukanku za ku ja da baya saboda ni, gama a rubuce yake cewa, “Zan bugi makiyayin, tumakin garken kuwa za su fasu.” 32 Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa Galili.” 33 Bitrus ya amsa ya ce, “Ko da duka sun ja da baya saboda kai, ba zan taþa ja da baya ba.” 34 Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya maka, a daren nan, kafin zakara y  yi cara, za ka yi m  sun sanina sau uku.” 35 Bitrus ya furta, “Ko da ma zan mutu ne tare da kai, ba zan taþa yin m  sun saninka ba.” Dukan sauran almajiran ma suka fada haka. 36 Sa’an nan Yesu ya tafi da almajiransa zuwa wani wurin da ake kira Getsemane, ya ce musu, “Ku zauna nan, in je can in yi addu’aa.” 37 Ya dauki Bitrus da’ya’ya biyun nan na Zebedi tare da shi, sai ya fara bañin ciki, ya kuma damu. 38 Sai ya ce musu, “Raina yana cike da bañin ciki har kamar zan mutu. Ku dakata a nan, ku kuma yi tsaro tare da ni.” 39 Da ya yi gaba kafan, sai ya f  di a kasa, ya yi addu’aa ya ce, “Ubana, in mai yiwuwa ne, a dauke mini wannan kwaf. Amma ba nufina ba, sai naka.” 40 Sa’an nan ya komo wurin almajiransa, ya

tarar suna barci. Ya tambayi Bitrus ya ce, “Ashe, ba za ku iya yin tsaro tare da ni ko na sa’aa guda ba? 41 Ku yi tsaro, ku kuma yi addu’aa, don kada ku f  di cikin jarraba. Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne.” 42 Ya s  ke tafiya sau na biyu, ya yi addu’aa ya ce, “Ubana, in ba zai yiwu a dauke wannan kwaf ba sai na sha shi, to, bari a aikata nufinka.” 43 Da ya dawo, har yanzu ya tarar suna barci, domin idanunsu sun yi nauyi da barci. 44 Saboda haka ya s  ke barinsu, ya yi addu’aa sau na uku, yana maimaita iri abu guda. 45 Sa’an nan ya komo wurin almajiransa, ya ce musu, “Har yanzu kuna barci kuna hutawa ba? Ga shi, sa’aa ta yi kusa, an kuma bashe Dan Mutum a hannuwan masu zunubi. 46 Ku tashi, mu tafi! Ga mai bashe ni nan yana zuwa!” 47 Yayinda yana cikin magana, sai Yahuda, daya daga cikin Sha Biyun nan, ya iso. Tare da shi kuwa ga taro mai yawa riþe da takuba da sanduna, manyan firistoci da dattawan mutane ne suka turo su. 48 To, mai bashe shi din, ya riga ya shirya alama da su, “Wanda na yi masa sumba, shi ne mutumin; ku kama shi.” 49 Da zuwansa, sai ya miþe zuwa wurin Yesu ya ce, “Gaisuwa, Rabbi!” Sa’an nan ya yi masa sumba. 50 Yesu ya amsa ya ce, “Aboki, yi abin da ya kawo ka.” Sa’an nan mutanen suka matso, suka kama Yesu suka riþe shi. 51 Ganin haka, sai daya daga cikin wadanda suke tare da Yesu, ya zaro takobinsa ya kai wa bawan babban firist sara, ya fille masa kunne. 52 Sai Yesu ya ce, masa, “Mai da takobinka kube, gama duk masu zare takobi, a takobi za su mutu. 53 Kuna tsammani ba zan iya kira Ubana, nan take kuwa y   aiko mini fiye da rundunar mala’iku goma sha biyu ba? 54 Amma ta yaya za a cika Nassin da ya ce dole haka y   faru?” 55 A wannan lokaci sai Yesu ya ce wa taron, “Ina jagoran wani tawaye ne, da kuka fito da takuba da kuma sanduna domin ku kama ni? Kowace rana ina zama a filin haikali ina koyarwa, ba ku kuwa kama ni ba. 56 Amma wannan duka ya faru ne don a cika rubuce-rubucen annabawa.” Sa’an nan dukan almajiran suka yashe shi suka gudu. 57 Wadanda suka kama Yesu kuwa suka kai shi wurin Kayifas, babban firist, inda malaman dokoki da dattawa suka taru. 58 Amma Bitrus ya bi daga nesa, har zuwa cikin filin gidan babban firist. Ya shiga, ya zauna tare da masu gadi, don y   ga karshen abin. 59 Sai manyan firistoci da’yan majalisa duka suka yi ta neman shaidar karya a kan Yesu, don su sami dama su kashe shi. 60 Amma ba su sami ko daya ba, ko da yake masu shaidar karya

da yawa sun firfito. A karshe, biyu suka zo gaba, **61** suka furta cewa, “Wannan mutum ya ce, ‘Ina iya rushe haikalin Allah, in sāke gina shi cikin kwana uku.’” **62** Sa’an nan babban first ya miķe tsaye, ya ce wa Yesu, “Ba ka da wata amsa? Shaidar da mutanen nan suke yi a kanka fa?” **63** Amma Yesu ya yi shiru. Sai babban first ya ce masa, “Na hada ka da Allah mai rai. Fada mana in kai ne Kiristi, Dan Allah.” **64** Sai Yesu ya amsa ya ce, “I, haka yake yadda ka fada. Sai dai ina gaya muku duka, nan gaba, za ku ga ‘Dan Mutum zaune a hannun dama na Mai lko, yana kuma zuwa a kan gizagizan sama.’” **65** Sa’an nan babban first ya yage tufafinsa ya ce, “Ya yi sabo! Don me muke bukatar karin shaidu? Ga shi, yanzu kun dai ji sabon. **66** Me kuka gani?” Suka amsa, suka ce, “Ya cancanci mutuwa.” **67** Sai suka tottofa masa miyau a fuskarsa, suka kuma bubbuge shi da hannuwansu. Wadansu kuma suka mammare shi **68** suka ce, “Yi mana annabci, Kiristi. Wa ya buga ka?” **69** To, Bitrus yana nan zaune a filin, sai wata yarinya baiwa, ta zo wurinsa. Ta ce, “Kai ma kana tare da Yesu mutumin Galili.” **70** Amma ya yi mūsu a gabansu duka. Ya ce, “Ban san abin da kike magana ba.” **71** Sa’an nan ya fito zuwa hanyar shiga, inda wata yarinya kuma ta gan shi, ta ce wa mutanen da suke can, “Wannan mutum ma yana tare da Yesu Banazare.” **72** Ya sāke mūsu har da rantsuwa, yana cewa, “Ban ma san mutumin nan ba!” **73** Bayan dan lokaci, sai na tsattsaye a wurin, suka hauro wurin Bitrus, suka ce, “Tabbatacce, kai dayansu ne, don harshen maganarka, ya tone ka.” **74** Sai ya fara la’antar kansa, yana ta rantsuwa yana ce musu, “Ban ma san mutumin nan ba!” Nan da take, sai zakara ya yi cara. **75** Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi cewa, “Kafin zakara yā yi cara, za ka yi mūsun sani na sau uku.” Sai ya fita waje, ya yi ta kuka.

27 Da wayewar gari, sai dukan manyan firistoci da dattawan mutane suka yanke shawara su kashe Yesu. **2** Suka daure shi, suka tafi da shi, suka ba da shi ga gwamna Bilatus. **3** Sa’ad da Yahuda, wanda ya bashe Yesu, ya ga an yanke wa Yesu hukuncin kisa, sai ya yi “da na sani.” Ya je mayar wa manyan firistoci da dattawan kudin azurfa talatin din. **4** Ya ce, “Na yi zunubi da na ci amanar marar laifi.” Suka ce masa, “Ina ruwanmu da wannan? Wannan dai ruwanku ne.” **5** Sai Yahuda ya zubar da kudin a cikin haikalin ya tafi. Sa’an nan ya je ya rataye kansa. **6** Manyan firistoci

suka dauki kudin, suka ce, “Doka ta hana a sa kudin a cikin ma’aji, da yake kudin jini ne.” **7** Saboda haka, sai suka yanke shawara su yi amfani da kudin suka sayi filin mai yin tukwane, saboda binne baki. **8** Shi ya sa ake kiran filin, Filin Jini har yā zuwa yau. **9** Sai abin da aka fada ta bakin annabi Irmiya ya cika cewa, “Suka dauki azurfa talatin, kudin da mutanen Isra’ila suka sa a kansa, **10** suka kuma yi amfani da su, suka sayi filin mai yin tukwane, kamar yadda Ubangiji ya umarce ni.” **11** Ana cikin haka, Yesu kuwa yana tsaye a gabon gwamna, sai gwamnan ya tambaye shi, “Kai ne Sarkin Yahudawa?” Yesu ya ce, “I, haka ne, kamar yadda ka fada.” **12** Da manyan firstoci da dattawa suka zarge shi, bai ba da amsa ba. **13** Sai Bilatus ya tambaye shi ya ce, “Ba ka jin shaidar da suke kawowa a kanka?” **14** Amma Yesu bai ce uffam game da ko daya daga cikin zargin da suka yi masa ba. Har gwamna ya yi mamaki kwarai. **15** A wannan irin Biki, gwamna yana da wata al’ada, ta sakin dan kurkuku guda wanda taron suka zaba. **16** To, a wannan lokaci kuwa suna da wani shahararren dan kurkuku da ake kira Barabbas. **17** Saboda haka da taron suka taru, sai Bilatus ya tambaye su ya ce, “Wane ne a cikinsu kuke so in sakar muku. Barabbas ko Yesu wanda ake kira Kiristi?” **18** Don ya san saboda sonkai ne suka ba da Yesu a gare shi. **19** Yayinda Bilatus yake zaune a kan kujerar shari’a, sai matarsa ta aika masa da wannan sako cewa, “Kada ka sa hannunka a kan marar laifin nan, domin na sha wahala kwarai, a cikin mafarki yau game da shi.” **20** Amma manyan firistoci da dattawa suka shawo kan taron, su ce, a ba su Barabbas, amma a kashe Yesu. **21** Gwamna ya yi tambaya ya ce, “Wane ne cikin biyun nan, kuke so in sakar muku?” Suka ce, “Barabbas.” **22** Bilatus ya yi tambaya, “To, me zan yi da Yesu wanda ake kira Kiristi?” Duka suka ce, “A gicciye shi!” **23** Bilatus ya ce, “Don me? Wane laifi ya yi?” Amma suka kara tā da ihu, suna cewa, “A gicciye shi!” **24** Da Bilatus ya ga cewa ba ya kaiwa ko’ina, sai ma hargitsi ne yake so yā tashi, sai ya dibi ruwa, ya wanke hannuwansa a gabon taron ya ce, “Ni kam, ba ruwana da alhakin jinin mutumin nan. Wannan ruwanku ne!” **25** Sai dukan mutane suka amsa, suka ce, “Bari alhakin jininsa yā zauna a kanmu da’ya’yanmul!” **26** Sai ya sakar musu Barabbas. Amma ya sa aka yi wa Yesu bulala, sa’an nan ya ba da shi a gicciye. **27** Sai sojojin gwamna suka dauki Yesu suka kai shi Fadar mai mulki, sa’an nan

suka tara dukan kamfanin sooji kewaye da shi. **28** Suka tube shi, suka yafa masa wata jar riga. **29** Suka kuma tuka wani rawanin kaya, suka sa masa a kā. Suka sa sanda a hannun damansa. Suka durkusa a gabansa, suka yi masa ba'a, suna cewa, "Ranka yā dade sarkin Yahudawa!" **30** Suka tattofa masa miyau, suka karbe sandan, suka yi ta kwala masa shi a kai. **31** Bayan sun yi masa ba'a, sai suka tube masa rigar, suka sa masa nasa tufafin. Sai suka tafi da shi, domin su gicciye shi. **32** Suna fitowa ke nan, sai suka sadu da wani mutumin Sairin, mai suna Siman. Sai suka tilasta shi ya dauki gicciyen. **33** Sai suka iso wani wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin Wurin Kokon Kai). **34** A can, suka ba shi ruwan inabi gauraye da wani abu mai faci yā sha. Amma da ya dandana, sai ya ki sha. **35** Bayan da suka gicciye shi, sai suka raba tufafinsa a tsakaninsu ta wurin jefa Kuri'a. **36** Sa'an nan suka zauna suna tsaronisa. **37** Bisa da kansa kuwa, an kafa rubutun zargin da aka yi masa, da ya ce, Wannan shi ne Yesu Sarkin Yahudawa. **38** An gicciye'yan fashi biyu tare da shi, daya a damansa, daya kuma a hagunsa. **39** Masu wucewa, suka zazzage shi, suna kada kai, **40** suna cewa, "Kai da za ka rushe haikali, ka kuma gina shi cikin kwana uku, ceci kanka mana! In kai Dan Allah ne, ka sauka daga gicciyen!" **41** Haka ma, manyan firistoci da malaman dokoki da kuma dattawa, suka yi ta yin masa ba'a, suna cewa, **42** "Ya ceci wadansu, amma ya kāsa ceton kansa! In shi ne Sarkin Isra'il! To, yā sauko daga kan gicciyen nan, mu kuwa mu gaskata shi. **43** Ya dogara ga Allah. Bari Allah yā cece shi yanzu, in yana sonsa, domin ya ce, "Ni Dan Allah ne." **44** Haka ma, yan fashin da aka gicciye tare da shi, suka zazzage shi. **45** Daga sa'a ta shida, har zuwa sa'a ta tara, duhu ya rufe kasa duka. **46** Wajen sa'a ta tara, Yesu ya daga murya da Karfi ya ce, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Wato, "Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?"). **47** Sa'ad da wadanda suke tsattsaye a wurin suka ji haka, sai suka ce, "Yana kirian Iliya." **48** Nan da nan, daya daga cikinsu ya ruga, ya sami soso, ya jika shi da ruwan tsami, ya sa a sanda, ya mika wa Yesu, yā sha. **49** Sauran kuwa suka ce, "Kyale shi mu ga, ko Iliya zai zo yā cece shi." **50** Da Yesu ya sāke daga murya da Karfi, sai ya saki ruhunsa. **51** A daidai wannan lokaci, sai labulen haikali ya tsage gida biyu, daga sama har kasa. Kasa ta jijiga, duwatsu kuma suka farfashe. **52** Kaburbura suka bubbufe, jikunan tsarkaka da yawa

kuwa cikin wadanda da suka mutu, suka tashi. **53** Suka firfito daga kaburbura, sa'an nan bayan tashin Yesu daga matattu, suka shiga birni mai tsarki, suka bayyana ga mutane da yawa. **54** Da jarumin nan tare da wadanda suke tsaron Yesu, suka ga gircizar kasa, da kuma abin da ya faru, sai tsoro ya kama su, suka kuma ce, "Gaskiya, wannan Dan Allah ne!" **55** Akwai mata da yawa a can, suna kallo daga nesa. Sun bi Yesu tun daga Galili, suna masa hidima. **56** A cikinsu, akwai Maryamu Magdalini, da Maryamu uwarr Ya'kub da Yoses, da kuma uwarr'ya'yan Zebedi. **57** Da yamma ta yi, sai ga wani mutum mai arziki daga Arimateya, sunansa Yusuf, wanda shi da kansa almajirin Yesu ne. **58** Ya je wurin Bilatus, ya roke shi yā ba shi jikin Yesu. Sai Bilatus ya umarta a ba shi. **59** Yusuf ya dauki jikin ya nannade shi da zanen lilin mai tsabta. **60** Sa'an nan ya sa shi a sabon kabarinsa, wanda ya haka a dutse. Bayan ya gungura wani babban dutse ya rufe bakin kabarin, sai ya tafi abinsa. **61** Maryamu Magdalini da dayan Maryamun, suna zaune a wurin, daura da kabarin. **62** Kashegari, wato, bayan Ranar Shirye-shirye, sai manyan firistoci da Farisiyawa, suka je wurin Bilatus. **63** Suka ce, "Ranka yā dafe, mun tuna, mai rudin nan tun yana da rai ya ce, 'Bayan kwana uku, zan tashi daga matattu.' **64** Saboda haka, ka ba da umarni, a tsare kabarin sai rana ta uku din. In ba haka ba, almajiransa zu iya zuwa su sace jikin, sa'an nan su fada wa mutane cewa, an tashe shi daga matattu. Rudin Karshen nan fa, sai yā fi na farkon muni." **65** Sai Bilatus ya ce, "Shi ke nan, ku debi soja, ku je ku tsare kabarin iya kokarinku." **66** Sai suka je suka tsare kabarin ta wurin buga masa hatimi, suka kuma sa masu gadi.

28 Bayan ranar Asabbaci, da sassafe, a ranar farko ta mako, Maryamu Magdalini tare da daya Maryamun, suka je don su ga kabarin. **2** Sai aka yi wata babbar gircizar kasa. Don wani mala'ikan Ubangiji ya sauva daga sama, ya je kabarin, ya gungur da dutsen, ya kuma zauna a kai. **3** Kamanninsa yana kama da walkiya, tufafinsa kuma fari fat kamar dusan kankara. **4** Masu gadin kabarin kuma suka ji tsoro kwari, suka yi rawan jika, suka zama kamar matattu. **5** Mala'ikan ya ce wa matan, "Kada ku ji tsoro, domin na san cewa kuna neman Yesu wanda aka gicciye ne. **6** Ai, ba ya nan, ya tashi kamar yadda ya fada. Ku zo ku ga inda ya kwanta. **7** Sai ku tafi da sauri ku gaya wa almajiransa cewa, 'Ya tashi daga matattu, ya kuma

ya sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi.' Ga
shi na fada muku." **8** Sai matan suka bar kabarin da
hanzari, da tsoro, sai dai cike da farin ciki, suka tafi a
guje don su gaya wa almajiransa. **9** Kwararam, sai ga
Yesu ya gamu da su ya ce, "Gaisuwa." Sai suka zo
kusa da shi, suka rungumi kafafunsa, suka yi masa
sujada. **10** Sai Yesu ya ce musu, "Kada ku ji tsoro, ku
tafi ku gaya wa'yan'uwan, su tafi Galili. A can za
su gan ni." **11** Yayinda matan nan suna cikin tafiya,
sai wadansu daga cikin masu gadin suka shiga gari,
suka ba wa manyan firistoci labarin duk abin da ya
faru. **12** Da manyan firistoci da dattawa suka taru, sai
suka kulla wata dabara, suka ba wa sojojin kudi mai
yawa. **13** Suka ce musu, "Ku, za ku ce, 'Almajiransa ne
sun zo da dare suka sace shi, lokacin da muke barci.'

14 In wannan labari ya kai kunnen gwamna, za mu
lallashe shi, mu kuma käre ku daga duk wata wahala."

15 Sai sojojin suka karbi kudin, suka kuma yi kamar
yadda aka umarce su. Wannan labarin kuwa shi ne
ake bazawa ko'ina a cikin Yahudawa, har yă zuwa yau.

16 Sa'an nan almajiransa goma sha daya, suka tafi
Galili, suka je dutsen da Yesu ya gaya musu. **17** Da
suka gan shi, sai suka yi masa sujada, amma wadansu
suka yi shakka. **18** Sai Yesu ya zo wurinsu ya ce, "An
ba ni dukan iko a sama da kuma kasa. **19** Saboda haka
ku tafi, ku mai da dukan al'umman duniya su zama
almajiraina, kuna yi musu baftisma a cikinsunan Uba,
da na Da, da na Ruhu Mai Tsarki, **20** kuna kuma koya
musu, su yi biyayya da duk abin da na umarce ku,
kuma tabbatacce, ina tare da ku kullum, har karshen
zamani." (aiōn g165)

Markus

1 Farkon bishara game da Yesu Kiristi, Dan Allah.

2 An rubuta a cikin littafin annabi Ishaya cewa, "Zan aika da dan aikena yă sha gabanka, wanda zai shirya hanyarka," 3 "muryar mai kira a hamada tana cewa, 'Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miķe hanyoyi dominisa.'" 4 Ta haka Yohanna ya zo, yana baftisma a yankin hamada, yana kuma wa'azin baftismar tuba don gafarar zunubai. 5 Dukan kauyukan Yahudiya da dukan mutanen Urushalima suka fiffito zuwa wurinsa. Suna furtu zunubansu, ya kuwa yi musu baftisma a Kogin Urdun. 6 Yohanna ya sa tufafin gashin rakumi, ya kuma yi damara da fata. Abincinsa fări ne da kuma zumar jeji. 7 Wannan kuwa shi ne sakonsa, "A bayana, wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban kuwa isa in sunkuya in kunce igiyar takalmansa ba. 8 Ina muku baftisma da ruwa, amma shi zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." 9 A lokacin, Yesu ya zo daga Nazaret na Galili, Yohanna kuwa ya yi masa baftisma a Urdun. 10 Da Yesu yana fitowa daga ruwan, sai ya ga sama ya bude, Ruhu kuma yana saukowa a kansa kamar kurciya. 11 Sai murya ta fito daga sama ta ce, "Kai ne 'Dana, wanda nake kauna, da kai kuma nake fari ciki kwarai." 12 Nan da nan, sai Ruhu ya kai shi cikin hamada, 13 ya kuma kasance a hamada kwana arba'in, Shaidan yana gwada shi. Yana tare da namomin jeji, mala'iku kuma suka yi masa hidima. 14 Bayan da aka sa Yohanna a kurkuku, sai Yesu ya shigo cikin Galili, yana shelar bisharar Allah. 15 Yana cewa, "Lokaci ya yi. Mulkin Allah ya yi kusa. Ku tuba, ku gaskata bishara!" 16 Yayinda Yesu yake tafiya a garbar Tekun Galili, sai ya ga Siman da dan'uwanwa Andarawus, suna jefa abin kamun kifi a cikin tafkin, domin su masunta ne. 17 Yesu ya ce, "Ku zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai da ku masuntan mutane." 18 Nan da nan, suka bar abin kamun kifinsu, suka bi shi. 19 Da ya yi gaba kafan, sai ya ga Yakub dan Zebedi, da dan'uwanwa Yohanna a cikin jirgin ruwa, suna gyaran abin kamun kifinsu. 20 Ba da bata lokaci ba, ya kira su, sai suka bar mahaifinsu Zebedi a cikin jirgin ruwan, tare da'yana haya, suka kuwa bi shi. 21 Suka tafi Kafarnahum. Da ranar Asabbaci ta kewayo, sai Yesu ya shiga majami'a ya fara koyarwa. 22 Mutane suka yi mamakin koyarwarsa, domin ya koyer da su kamar wanda yake da iko, ba kamar malaman dokoki ba. 23 Nan take, sai wani mutum mai mugun ruhu a

majami'arsu, ya daga murya ya ce, 24 "Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu?

Na san wane ne kai, Mai Tsarki nan na Allah!" 25 Yesu ya tsawata masa ya ce, "Yi shiru! Fita daga cikinsa!"

26 Sai mugun ruhun ya jijjiga mutumin da karfi, ya fita daga jikinsa da ihu. 27 Dukan mutane suka yi mamaki, suna tambayar juna suna cewa, "Mene ne haka? Tabdî! Yau ga sabuwar koyarwa kuma da iko! Yana ma ba wa mugayen ruhohi umarni, suna kuma yin masa biyayya." 28 Labari game da shi ya bazu nan da nan ko'ina a dukan yankin Galili. 29 Da suka bar majami'ar, sai suka tafi gidan su Siman da Andarawus, tare da Yakub da Yohanna. 30 Surukar Siman tana kwance da zazzabi, sai suka gaya wa Yesu game da ita.

31 Sai ya je wajenta, ya kama hannunta, ya daga ta. Zazzabin kuwa ya sâke ta, ta kuma yi musu hidima. 32 A wannan yamma, bayan fâduwar rana, mutane suka kowo wa Yesu dukan marasa lafiya, da masu aljanu.

33 Duk garin ya taru a kofar gidan. 34 Yesu kuwa ya warkar da marasa lafiya da yawa da suke da cututtuka iri-iri. Ya kuma fitar da aljanu da yawa, amma bai yarda aljanun suka yi magana ba, don sun san wane ne shi. 35 Da sassafe, tun da sauran duhu, Yesu ya tashi, ya bar gida, ya tafi wani wurin da ba kowa, a can ya yi addu'a. 36 Siman da abokansa suka fita nemansa. 37 Da suka same shi, sai suka ce, "Kowa yana nemanka!" 38 Yesu ya amsa ya ce, "Mu je wani wuri dabam, zuwa kauyukan da suke kusa, don in yi wa'azi a can ma. Wannan shi ne dalilin zuwana." 39 Sai ya tafi ko'ina a Galili, yana wa'azi a majami'unsu, yana kuma fitar da aljanu. 40 Wani mutum mai kuturta ya zo wurinsa, ya durkusa ya roke shi ya ce, "In kana so, za ka iya tsabtacce ni." 41 Cike da tausayi, sai Yesu ya miķa hannunsa ya taba mutumin ya ce, "Na yarda, ka tsabtacce!" 42 Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi, ya kuma warke. 43 Yesu ya sallame shi nan take, da gargadi mai karfi cewa, 44 "Ka lura kada ka gaya wa kowa wannan. Amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka kuma miķa hadayun da Musa ya umarta saboda tsarkakewarka, don yă zama shaida gare su." 45 A maimakon haka, sai ya fita, ya fara magana a sake, yana baza labarin. Saboda haka, Yesu bai kara iya shiga cikin gari a fili ba, sai dai ya kasance a wuraren da ba kowa. Duk da haka, mutane suka yi ta zuwa wurinsa daga ko'ina.

2 Bayan'yan kwanaki, da Yesu ya sâke shiga Kafarnahum, sai mutane suka ji labarin zuwansa

gida. 2 Mutane suka taru da yawa har ma babu wuri, ko a bakin kofa ma, sai ya yi musu wa'azin bishara. 3 Wadansu mutum hudu suka zo wajensa dauke da wani shanyayye. 4 Da ba su iya kai shi wurin Yesu ba, saboda taron, sai suka bude rufin gidan saman, bisa daidai inda Yesu yake. Bayan da suka huda rami, sai suka saukar da shanyayyen, kwance a kan tabarmarsa. 5 Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa shanyayyen, "Saurayi, an gafarta zunubanka." 6 To, wadansu malaman dokoki da suke zaune a wurin, suka yi tunani a zuciyarsu, suna cewa, 7 "Me ya sa mutumin nan yake magana haka? Yana sabo! Wane ne zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kadai ba?" 8 Nan da nan, Yesu ya gane a ruhunsa abin da suke tunani a zuciyarsu, sai ya ce musu, "Me ya sa kuke tunanin wadannan abubuwa? 9 Wanne ya fi sauksi, a ce wa shanyayyen, 'An gafarta zunubanka,' ko a ce, 'Tashi, dauki tabarmarka ka yi tafiya?' 10 Amma don ku san cewa, 'Dan Mutum yana da iko a duniya yā gafarta zunubai.' Sai ya ce wa shanyayyen, 11 "Ina ce maka, tashi, dauki tabarmarka, ka tafi gida." 12 Sai ya tashi, ya dauki tabarmarsa, ya yi tafiyarsa a gabansu duka. Wannan ya ba wa kowa mamaki, suka kuma daukaka Allah suna cewa, "Ba mu taba ganin abu haka ba!" 13 Yesu ya sāke tafiya bakin tafkin. Taro mai yawa ya zo wurinsa, sai ya fara koya musu. 14 Yana cikin tafiya, sai ya ga Lawi, dan Alfayus zaune a inda ake karbar haraji. Yesu ya ce masa, "Bi ni." Sai Lawi ya tashi, ya bi shi. 15 Yayinda Yesu yake cin abinci a gidan Lawi, sai masu karbar haraji da "masu zunubi" da yawa, suka zo suka ci tare da shi da almajiransa, gama akwai mutane da yawa da suka bi shi. 16 Da malaman dokoki, wadanda su ma Farisiyawa ne, suka ga yana ci tare da masu "zunubi" da masu karbar haraji, sai suka tambayi almajiransa, suka ce, "Me ya sa yake ci tare da masu karbar haraji da masu zunubi?" 17 Da jin wannan, Yesu ya ce musu, "Ai, masu lafiya ba sa bukatar likita, sai dai marasa lafiya. Ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi." 18 To, almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, sai wadansu mutane suka zo suka tambayi Yesu, suka ce, "Yaya almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna azumi, amma almajirankba sa yi?" 19 Yesu ya amsa ya ce, "Yaya abokan ango za su yi azumi, sa'ad da yana tare da su? Ai, ba za su yi ba, muddin yana tare da su. 20 Ai, lokaci yana zuwa da za a dauke musu angon. A sa'an nan ne fa za su yi azumi. 21

"Ba mai facin sabon kyalle a tsohuwar riga. In ya yi haka, sabon kyallen zai yage daga tsohuwar, yagewar kuwa za tā zama da muni. 22 Ba wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a tsopaffin salkuna. In ya yi haka, ruwan inabin zai farfashe salkunan, yā yi hasarar ruwan inabin, salkunan kuma su lalace. A'a, yakan zuba sabon ruwan inabin a sababbin salkuna." 23 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana ratsa gonakin hatsi, sai almajiransa da suke tafiya tare da shi, suka fara kakkarya wadansu kan hatsi. 24 Farisiyawa suka ce masa, "Duba, me ya sa suke yin abin da doka ta hana a yi, a ranar Asabbaci?" 25 Ya amsa ya ce, "Ashe, ba ku taba karanta abin da Dawuda ya yi ba, sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa, suna kuma cikin bukata? 26 Ya shiga gidan Allah a zamanin Abiyatar babbani firlis, ya ci kebabben burodon nan, ya kuma ba wa abokan tafiyarsa abin da firlisoci kadai sukan ci bisa ga doka?" 27 Sai ya ce musu, "An yi Asabbaci saboda mutum ne, ba mutum saboda Asabbaci ba. 28 Don haka, 'Dan Mutum Ubangiji ne, har ma da na Asabbaci."

3 Wani lokaci, da ya sāke shiga majami'a, sai ga wani mutum mai shanyayyen hannu. 2 Wadansu daga cikin mutane suna neman dalilin zargin Yesu, sai suka zuba masa ido, su ga ko zai warkar da shi a ranar Asabbaci. 3 Yesu ya ce wa mutumin mai shanyayyen hannun, "Tashi ka tsaya a gaban kowa." 4 Sai Yesu ya tambaye su ya ce, "Me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri, ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a yi kisa?" Amma suka yi shiru. 5 Sai ya kalle su da fushi, don taurin zuciyarsu ya bata masa rai sosai. Sai ya ce wa mutumin, "Miko hannunka." Sai ya miska, hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. 6 Sai Farisiyawa suka fita, suka fara fulla shawara da mutanen Hiridus yadda za su kashe Yesu. 7 Yesu da almajiransa suka janye zuwa tafkin, taro mai yawa kuwa daga Galili ya bi shi. 8 Mutane da yawa daga Yahudiya, da Urushalima, da Edom, da kuma yankunan da suke ketaren Urdun, da kewayen Taya, da Sidon suka zo wurinsa, don sun ji dukun abubuwan da yake yi. 9 Saboda taron, sai ya ce wa almajiransa su shiryas masa karamin jirgin ruwa, don kada mutane su matse shi. 10 Gama ya warkar da mutane da yawa, masu cututtuka suka yi ta kokarin zuwa gaba, don su taba shi. 11 Duk sa'ad da mugayen ruhohi suka gan shi, sai fādi a gabansa, su daga murya, su ce, "Kai 'Dan Allah ne." 12 Amma yakan tsawata

musu, kada su shaida ko wane ne shi. **13** Yesu ya hau gefen wani dutse, ya kira wadanda yake so, suka kuma zo wurinsa. **14** Ya nasa sha biyu, ya kira su manzanni don su kasance tare da shi, domin kuma yā aike su yin wa'azi, **15** don kuma su sami ikon fitar da aljanu. **16** Ga sha biyun da ya nada. Siman (wanda ya ba shi suna Bitrus); **17** Yakub dan Zebedi da kuma dan'uwansa Yohanna (ga wadannan kuwa ya sa musu suna Buwarnajis, wato, "ya'yan tsawa"); **18** Andarawus, Filibus, Bartolomeyu, Mattiyu, Toma, Yakub dan Alfayus, Taddayus, Siman wanda ake kira Zilot, **19** da kuma Yahuda Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. **20** Sai Yesu ya shiga wani gida, taro kuma ya sāke haduwa, har shi da almajiransa ma ba su sami damar cin abinci ba. **21** Da'yan'uwansa suka sami wannan labari, sai suka tafi don su dawo da shi, suna cewa, "Ai, ya haukace." **22** Malaman dokokin da suka zo daga Urushalima suka ce, "Ai, yana da Be'elzebub! Da ikon sarkin aljanu yake fitar da aljanu." **23** Sai Yesu ya kira su, ya yi musu magana da misalai ya ce, "Yaya Shaidan zai fitar da Shaidan? **24** In mulki yana gāba da kansa, wannan mulki ba zai tsaya ba. **25** In gida yana gāba da kansa, wannan gida ba zai tsaya ba. **26** In kuwa Shaidan yana gāba da kansa, ya kuma rabu biyu, ba zai tsaya ba, karshensa ya zo ke nan. **27** Tabbatacce, ba mai shiga gidan mai karfi yā kwashe dukiyarsa, sai bayan ya daure mai karfin, sa'an nan zai iya yin fashin gidansa. **28** Gaskiya nake gaya muku, za a gafarta duk zunubai da kuma sabon mutane suka yi. **29** Amma duk wanda ya sabi Ruhu Mai Tsarki, ba za a taba gafara masa ba. Ya aikata madawwamin zunubi ke nan." (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Ya fādi haka domin suna cewa, "Yana da mugun ruhu." **31** Sai mahaifiyar Yesu tare da'yan'uwansa suka iso. Suna tsaye a waje, sai suka aiki wani ciki yā kira shi. **32** Taron yana zaune kewaye da shi, sai suka ce masa, "Mahaifiyarka da'yan'uwanka suna waje, suna nemanka." **33** Ya yi tambaya ya ce, "Su wane ne mahaifiyata, da'yan'uwana?" **34** Sai ya dubi wadanda suke zaune kewaye da shi ya ce, "Ga mahaifiyata da'yan'uwana! **35** Duk wanda yake aikata nufin Allah, shi ne dan'uwana, da'yar'uwata, da kuma mahaifiyata."

4 Har wa yau, Yesu ya fara koyarwa a bakin tafki.

Domin taron da yake kewaye da shi mai girma ne sosai, sai ya shiga cikin jirgin ruwa, ya zauna a ciki a tafkin, dukan mutanen kuwa suna a gabar ruwan. **2** Ya koya musu abubuwa da yawa da misalai. A koyarwarsa

kuwa ya ce, **3** "Ku saurara! Wani manomi ya fita don yā shuka irinsa. **4** Da yana yafa irin, sai wadansu suka fādi a kan hanya, tsuntsaye suka zo suka cinye su. **5** Wadansu suka fādi a wuri mai duwatsu inda babu kasa sosai. Nan da nan, suka tsira domin kasar ba zurfi. **6** Amma da rana ta taso, sai tsire-tsiren suka kone, suka yankwane, domin ba su da saiwu. **7** Wadansu irin suka fādi a cikin kaya. Da suka yi girma sai kaya suka shake su, har ya sa ba su yi kwaya ba. **8** Har yanzu, wadansu irin suka fādi a kasa mai kyau. Suka tsira, suka yi girma, suka ba da amfani, suka yi ribi talatin-talatin, wadansu sittin-sittin, wadansu kuma dari-dari." **9** Sai Yesu ya ce, "Duk mai kunnen ji, yā ji." **10** Lokacin da yake shi kadai, Sha Biyun, da kuma wadanda suke kewaye da shi, suka tambaye shi game da misalan. **11** Sai ya ce musu, "An ba ku sanin asirin mulkin Allah. Amma ga wadanda suke waje kuwa, kome sai da misalai. **12** Saboda, "ko sun dinga duba, ba za su taba gane ba, kuma ko su dinga ji, ba za su taba fahimta ba, in ba haka ba, mai yiwuwa, su tuba, a gafarta musul!" **13** Sai Yesu ya ce musu, "Ba ku fahimci wannan misali ba? Yaya za ku fahimci wani misali ke nan? **14** Manomi yakan shuka maganar Allah. **15** Wadansu mutane suna kama da irin da ya fādi a kan hanya, inda akan shuka maganar Allah. Da jin maganar, nan da nan sai Shaidan yā zo yā dauke maganar da aka shuka a zuciyarsu. **16** Wadansu suna kama da irin da aka shuka a wurare masu duwatsu, sukan ji maganar Allah, sukan kuma karbe ta nan da nan da farin ciki. **17** Amma da yake ba su da saiwu, ba sa daefewa. Da wahala ko tsanani ya tashi saboda maganar, nan da nan, sai su ja da baya. **18** Har yanzu, wadansu kamar irin da aka shuka cikin kaya, sukan ji maganar, **19** amma damuwar wannan duniya, da son dukya, da kuma kwadayin wadansu abubuwa, sukan shiga, su shake maganar, har su mai da ita marar amfani. (aiōn g165) **20** Wadansu mutane kuwa suna kama da irin da aka shuka a kasa mai kyau, sukan ji maganar Allah, su kuma karba, sa'an nan kuma su fid da amfani ribi talatin-talatin, ko sittin-sittin, ko dari-dari." **21** Sai ya ce musu, "Ko kukan kawo fitila ku rufe ta da murfi ko kuma ku sa ta a karkashin gado ne? Ba kukan sa ta a kan wurin ajiye fitila ba? **22** Duk abin da yake a boye, dole za a fallasa shi. Duk abin da kuma yake a rufe, dole za a fitar da shi a fili. **23** Duk mai kunnen ji, bari yā ji." **24** Ya ci gaba da cewa, "Ku lura da abin da kuke ji da kyau.

Mudun da ka auna da shi, da shi za a auna maka, har ma a kara. **25** Duk wanda yake da shi, za a kara masa, duk wanda kuma ba shi da shi, ko abin da yake da shi ma, za a karbe daga gare shi.” **26** Ya sâke cewa, “Mulkin Allah yana kama da haka. Wani mutum ya yafa iri a gona. **27** A kwana a tashi har irin yâ tsiro, yâ yi girma, bai kuwa santa yadda aka yi ba. **28** Kasar da kanta takan ba da kwaya, da farko takan fid da kara, sa’an nan ta fid da kai, sa’an nan kan yâ fid da kwaya. **29** Da kwayan ya nuna, sai yâ sa lauje yâ yanka, domin lokacin girbi ya yi.” **30** Ya kuma ce, “Da me za mu kwatanta mulkin Allah, ko kuwa da wane misali za mu bayyana shi? **31** Yana kama da kwayar mustad, wadda ita ce kwaya mafi kanâkanta da akan shuka a gona. **32** Duk da haka, in aka shuka kwayar, sai tâ yi girma, tâ zama mafi girma a itatuwan lambu. Har itacen yâ kasance da manyan rassa, inda tsuntsayen sararin sama sukan iya huta a inuwarsa.” **33** Da misalai da yawa irin wadannan, Yesu ya yi magana da su, daidai yadda za su iya fahimta. **34** Ba abin da ya fada musu, da ba da misali ba. Amma lokacin da yake shi kadai tare da almajiransa, sai yâ bayyana kome. **35** A wannan rana, da yamma, sai ya ce wa almajiransa, “Mu ketare zuwa wancan hayi.” **36** Da suka bar taron, sai suka tafi tare da shi yadda yake, a cikin jirgin ruwa. Akwai wadansu jiragen ruwa kuma tare da shi. **37** Sai babban hadari mai iska ya tashi, rakuman ruwa suna ta bugun jirgin ruwan, har jirgin ruwan ya kusa yâ cika da ruwa. **38** Yesu kuwa yana can baya, yana barci a kan katifa. Sai almajiran suka tashe shi suka ce masa, “Malam, ba ka kula ba ko mu nutse?” **39** Sai ya farka ya tsawata wa iskar, ya ce wa rakuman ruwan, “Shiru! Ku natsu!” Sai iskar ta kwanta, kome kuma ya yi tsit. **40** Sai ya ce wa almajiransa, “Don me kuke tsoro haka? Har yanzu ba ku da bangaskiya ne?” **41** Suka tsorata, suka ce wa jun, “Wane ne wannan? Har iska da rakuman ruwa ma suna masa biyayya!”

5 Suka ketare tafkin suka je yankin Gerasenawa. **2**

Da Yesu ya sauwa daga jirgin ruwa, sai wani mutum mai mugun ruhu ya fito daga kaburbura, ya tarye shi. **3** Wannan mutumin ya mai da kaburbura gidansa. Kuma ba wanda ya iya daure shi, ko da sarka ma. **4** Gama an sha daure shi hannu da kafa da sarka, amma yakan tsintsinke sarkar, yâ kuma karye karafan da suke kafafunsa. Ba wanda yake da karfin da zai iya yâ riike shi. **5** Dare da rana, sai yâ dinga kuka yana fukkuje jikinsa da duwatsu a cikin kaburbura da kan

tuddai. **6** Da ya hangi Yesu daga nesa, sai ya ruga da gudu, ya zo ya durkusa a gabansa. **7** Ya yi ihu da babbar murya ya ce, “Ina ruwanka da ni Yesu, Dan Allah Mafi Daukaka? Ka rantse da Allah cewa ba za ka ba ni azaba ba!” **8** Gama Yesu ya riga ya ce masa, “Ka fita daga jikin mutumin nan, kai mugun ruhu!” **9** Sai Yesu ya tambaye shi ya ce, “Mene ne sunanka?” Sai ya amsa ya ce, “Sunana Lejiyon, wato, ‘Tuli,’ domin muna da yawa.” **10** Sai ya yi ta rokon Yesu, kada yâ kore su daga wurin. **11** A kan tudun da yake nan kusa kuwa, akwai wani babban garken aladu, suna kiwo. **12** Sai aljanun suka roki Yesu, suka ce, “Tura mu cikin aladun nan, ka bari mu shiga cikinsu.” **13** Ya kuwa yarda musu, sai mugayen ruhohin suka fita suka shiga cikin aladun. Garken kuwa, yana da kusan aladu dubu biyu, suka gangara daga kan tudun zuwa cikin tafkin, suka nutse. **14** Masu kiwon aladun kuwa suka ruga da gudu zuwa cikin gari da kauyuka, suka ba da wannan labari. Sai mutanen suka fito, domin su ga abin da ya faru. **15** Da suka kai wajen Yesu, sai suka ga mutumin da dâ yake da tulin aljanun yana zaune a wurin, sanye da tufafi kuma cikin hankalinsa, sai suka ji tsoro. **16** Wadanda suka ga abin da ya faru, suka ba da labarin abin da ya faru da mai aljanun, da kuma aladun. **17** Sai mutane suka fara rokon Yesu yâ bar yankinsu. **18** Yesu yana kan shiga cikin jirgin ruwa ke nan, sai mutumin da dâ yake da aljanun ya roka yâ bi shi. **19** Yesu bai yardar masa ba, amma ya ce, “Ka tafi gida wurin iyalinka, ka gaya musu babban alherin da Ubangiji ya yi maka, da yadda ya yi maka jinkai.” **20** Sai mutumin ya tafi, ya yi ta ba da labari a cikin Dekafolis a kan babban alherin da Yesu ya yi masa. Dukan mutane kuwa suka yi mamaki. **21** Da Yesu ya sâke ketarewa cikin jirgin ruwa zuwa daya hayen tafkin, sai taro mai yawa ya taru kewaye da shi yayinda yake a bakin tafkin. **22** Sai daya a cikin masu mulkin majami’â, wanda ake kira Yayirus ya zo wurin. Da ganin Yesu, sai ya durkusa a gabansa, **23** ya roke shi da gaske ya ce, “Karamar diyata tana bakin mutuwa. In ka yarda, ka zo ka dibiya hannunka a kanta, domin ta warke, ta kuma rayu.” **24** Sai Yesu ya tafi tare da shi. Babban taron kuma ya bi shi, suna ta matsinsa a kowane gefe. **25** A can kuwa akwai wata mace, wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana Zub da jini. **26** Ta kuma sha wahala kwarai a hannun likitoci da yawa, har ta kashe duk abin da take da shi, amma maimakon samun sauksi, sai ciwon ya kara muni. **27** Da ta ji labarin Yesu, sai

ta zo ta bayansa, a cikin taron, ta taba rigarsa, **28** domin ta yi tunani cewa, “Ko da rigunarsa ma na taba, zan warke.” **29** Nan da take, Zub da jininta ya tsaya, sai ta ji a jikinta ta rabu da shan wahalarta. **30** Nan da nan Yesu ya gane cewa, iko ya fita daga gare shi. Sai ya juya a cikin taron ya yi tambaya, “Wa ya taba rigata?” **31** Sai almajiransa suka ce, “Kana ganin mutane suna mattsinka, duk da haka kana tambaya, ‘Wa ya taba ni?’” **32** Amma Yesu ya ci gaba da dubawa don yā ga wa ya taba shi. **33** Matar, da yake ta san abin da ya faru da ita, sai ta zo ta durkusa a gabansa, da tsoro da rawan jiki, ta kuma gaya masa dukan abin da ya faru. **34** Sai ya ce mata, “Diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauka lafiya, kin kuma rabu da dukan wahalarki.” **35** Yayinda Yesu yana cikin magana, sai wadansu mutane daga gidan Yayirus, mai mulkin majami’ā, suka zo suka ce, “Diyarka ta rasu. Kada ma ka wahal da Malam.” **36** Yesu bai kula da abin da suka fada ba, sai ya ce wa mai mulkin majami’ar, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata kawai.” **37** Bai bar kowa ya bi shi ba, sai Bitrus, Yakub da Yohanna dan’uwani Ya’kub. **38** Da suka iso gidan mai mulkin majami’ar, sai Yesu ya ga ana hayaniya, mutane suna kuka da kururuwa. **39** Sai ya shiga ciki, ya ce musu, “Mene ne dalilin wannan hayaniya da kuka? Yarinyar ba mutuwa ne ta yi ba, barci take yi.” **40** Sai suka yi masa dariya. Bayan ya fitar da su duk waje, sai ya dauki mahaifin da mahaifiyar yarinyar tare da almajiran da suke tare da shi, suka shiga inda yarinyar take. **41** Sai ya kama hannunta ya ce mata, “Talita kum!” (Wato, “Karamar yarinya, na ce miki, tashi!”). **42** Nan da nan, sai yarinyar ta tashi ta yi tafiya (shekarunta goma sha biyu ne). Saboda wannan, suka yi mamaki kwarai. **43** Sai ya ba da umarni mai tsanani, kada kowa yā san kome game da wannan. Sai ya ce musu, su ba ta wani abu tā ci.

6 Yesu ya tashi daga can ya tafi garinsa, tare da almajiransa. **2** Da Asabbaci ya kewayo, sai ya fara koyarwa a cikin majami’ā, mutane da yawa da suka saurare shi, suka yi mamaki. Suna tambaya, “Ina mutumin nan ya sami wadannan abubuwa? Wace hikima ce wannan da aka ba shi, har da yana yin ayyukan banmamaki haka! **3** Ashe, wannan ba shi ne kafinta nan ba? Shin, ba shi ne dan Maryamu ba, ba shi ne dan’uwani su Ya’kub, Yusuf, Yahuda da kuma Siman ba? Ashe, yan’uwansa mata kuma ba suna nan tare da mu ba?” Sai suka ji haushinsa. **4** Yesu ya ce

musu, “Sai a garinsa kadai, da kuma cikin’yan’uwansa, da cikin gidansa ne, annabi ba shi da daraja.” **5** Bai iya yin ayyukan banmamaki a wurin ba, sai dai dibiya hanniuwansa da ya yi a kan mutane kima da suke da cututtuka, ya kuwa warkar da su. **6** Ya kuwa yi mamaki kwarai don rashin bangaskiyarsu. Sai ya Yesu zazzaga kauyuka yana koyarwa. **7** Ya kira Sha Biyun nan wurinsa, ya aike su biyu-biyu, ya kuma ba su iko bisa mugayen ruhoji. **8** Ga dai umarnansa, “Kada ku dauki kome don tafiyar, sai dai sanda ba burodi, ba jaka, ba kudi a damararku. **9** Ku sa takalma, amma ban da riga fiye da wadanda kuka sa. **10** Duk sa’ad da kuka shiga wani gida, ku zauna nan sai kun bar garin. **11** In kuwa a wani wuri ba a karbe ku, ba a kuwa saurare ku ba, sai ku karkade kurar kafafunku sa’ad da kuka fita, a matsayin shaida a kansu.” **12** Suka fita, suna yi wa’azi, suna ce wa mutane su tuba. **13** Suka fitar da aljanu da yawa, suka shafa wa marasa lafiya da yawa mai, suka kuwa warkar da su. **14** Sarki Hiridus ya ji wannan labari, gama sunan Yesu ya bazu a ko’ina. Wadansu suna cewa, “An tashe Yohanna Mai Baftisma daga matattu ne, shi ya sa yana da ikon yin ayyukan banmamakin nan.” **15** Wadansu suka ce, “Ai, Iliya ne.” Har wa yau wadansu suka ce, “Ai, annabi ne, kamar daya daga cikin annabawan dā.” **16** Amma da Hiridus ya ji haka, sai ya ce, “Ai, Yohanna ne, mutumin da na yanke masa kai, shi ne ya tashi daga matattu!” **17** Gama Hiridus da kansa ya ba da umarni a kama Yohanna, ya kuma sa aka daure shi, aka sa shi a kurkuku. Ya yi haka saboda Hiridiyas, matar dan’uwansa Filibus, wadda ya aura. **18** Gama Yohanna ya yi ta ce wa Hiridus, “Ba daidai ba ne bisa ga doka, ka dauki matar dan’uwanka.” **19** Saboda haka, Hiridiyas ta kulla munafunci game da Yohanna, ta kuma so ta kashe shi. Amma ba tā iya ba, **20** domin Hiridus yana jin tsoron Yohanna, ya kuma kāre shi sosai, da sanin cewa shi mutum ne mai adalci da kuma mai tsarki. Duk sa’ad da Hiridus ya saurari Yohanna, yakan damu kwarai, duk da haka, yakan so yā ji shi. **21** A karshe, ta sami zarafi. A ranar murnar haihuwar Hiridus, ya yi biki domin hakimansa, da shugabannin sojojinsa, da kuma manyan mutanen Galili. **22** Sa’ad da diyar Hiridiyas ta shigo, ta kuma yi rawa, sai ta gamshi Hiridus tare da bakinsa. Sai Sarkin ya ce wa yarinyar, “Ki tambaye ni kome da kike so, ni kuwa zan ba ki.” **23** Ya yi mata alkawari da rantsuwa cewa, “Duk abin da kika roka, zan ba ki, ko da rabin mulkina ne.”

24 Sai ta fita ta ce wa mahaifiyarta, “Me zan roka?” Ta ce, “Kan Yohanna Mai Baftisma.” 25 Nan da nan, sai yarinyar ta yi hanzari zuwa wajen sarki da rokon, “Ina so ka ba ni kan Yohanna Mai Baftisma a cikin tasa, yanzu-yanzu nan.” 26 Sai sarki ya yi bakin ciki kwarai, amma saboda rantsuwar da kuma bakinsa, bai so yă hana ta ba. 27 Nan take, sai ya aiki mai aiwatar da kisa da umarni ya kawo kan Yohanna. Mutumin ya je ya yanke kan Yohanna a kurkuku. 28 Ya kuma kawo kan a tasa ya ba yarinyar. Ita kuma ta ba wa mahaifiyarta. 29 Da almajiran Yohanna suka sami labari, sai suka zo suka dauki jikinsa suka binne a kabari. 30 Manzannin suka taru kewaye da Yesu, suka ba shi rahoton duk abin da suka yi, da kuma suka koyar. 31 To, saboda mutane da yawa suna kai da kawowa, har ma ba su sami damar cin abinci ba, sai ya ce musu, “Ku zo mu kadaita inda ba kowa don ku dan huta.” 32 Sai suka tafi a jirgin ruwa su kadai, inda ba kowa. 33 Amma mutane da yawa wadanda suka ga tashinsu, sun gane su, sai suka ruga da gudu a kafa daga dukan birane, suka riga su kaiwa can. 34 Da Yesu ya sauwa, ya ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu, gama kamar tumaki suke wadanda ba su da makiyayi. Sai ya fara koya musu abubuwa da yawa. 35 A lokacin nan yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce masa, “Wurin nan kauye ne, ga shi kuma lokaci ya kure. 36 Ka sallami mutanen su shiga kauyukan da suke kurkusa, su sayi wa kansu wani abu, su ci.” 37 Sai ya amsa ya ce, “Ku, ku ba su wani abu su ci.” Suka ce masa, “Ai, wannan zai dauki albashin wata takwas na mutum! Mu je mu kashe yawan kudin nan a burodi mu ba su su ci?” 38 Sai ya yi tambaya ya ce, “Burodi nawa kuke da su? Je ku duba.” Da suka duba, sai suka ce, “Biyar da kifi biyu.” 39 Sa’an nan Yesu ya umarce su su sa dukan mutanen su zazzauna fungiya-fungiya a kan danyar ciyawa. 40 Haka suka zazzauna a fungiyar dari-dari, da kuma hamsin-hamsin. 41 Ya dauki burodi guda biyar da kifin nan biyu, ya daga kai sama, ya yi godiya, ya kakkarya burodin. Sai ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutane. Ya kuma rarraba kifi biyun a tsakaninsu duka. 42 Kowa ya ci, ya koshi, 43 almajiran suka kwashe gutsattsarin burodin da na kifin cike da kwanduna goma sha biyu. 44 Yawan mutanen da suka ci kuwa maza dubu biyar ne. 45 Nan da nan Yesu ya sa almajiransa su shiga jirgin ruwa, su sha gabansa zuwa Betsaida, shi kuma yă sallami taron. 46 Bayan ya bar su, sai ya hau kan dutse don yă yi

addu'a. 47 Da yamma ta yi, jirgin ruwan yana tsakiyar tafkin, Yesu kuma yana can a kasa shi kadai. 48 Ya ga almajiran suna fama da tukf saboda iska tana gāba da su. Wajen tsara ta huđu na dare, sai ya tafi wurinsu, yana takawa a kan tafkin. Ya yi kamar zai wuce su, 49 amma da suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai suka yi tsammani fatalwa ce. Sai suka yi ihu, 50 domin dukansu sun gan shi, suka kuma tsorata. Nan da nan ya yi magana da su ya ce, “Ku yi karfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.” 51 Sai ya shiga jirgin ruwan tare da su, iskar kuma ta kwanta. Dukansu suka yi mamaki, 52 gama ba su fahimci al’amarin burodin nan ba, don zuciyarsu ta taurare. 53 Da suka haye, sai suka sauwa a Gennesaret, suka daure jirgin a kugiyi. 54 Da fitowarsu daga jirgin, sai mutane suka gane Yesu. 55 Suka gama yankin da gudu, suna daukan marasa lafiya a kan tabarmai zuwa duk inda suka ji yake. 56 Duk inda ya shiga, cikin kauyuka, birane ko karkara, sai su kwantar da marasa lafiya a bakin kasuwa. Suka roke shi yă bari su taba gefen rigarsa kawai, kuma duk wadanda suka taba shi kuwa, suka warke.

7 Farisiyawa da wadansu malaman dokoki wadanda suka zo daga Urushalima, suka taru kewaye da Yesu. 2 Sai suka ga wadansu daga cikin almajiransa suna cin abinci da hanniwa marasa tsabta, wato, da ba a wanke ba. 3 (Farisiyawa da dukan Yahudawa ba sa cin abinci, sai sun wanke hanniwa sarai tukuna, yadda al’adun dattawa suka ce. 4 Sa’ad da suka dawo daga wurin kasuwanci, dole su wanke hanni kafin su ci abinci. Sukan kuma kiyaye wadansu al’adu da yawa, kamar wanken kwafuna, tuluna da butoci.) 5 Saboda haka, Farisiyawa da malaman dokoki suka tambayi Yesu, suka ce, “Don me almajiranka ba sa bin al’adun dattawa, a maimakon haka suna cin abinci da hanniwa marasa tsabta?” 6 Ya amsa ya ce, “Daidai ne Ishaya ya yi annabci game da ku munafukai; kamar yadda yake a rubuce cewa, “Wadannan mutane da baki suke girmama ni, amma zukatansu sun yi nesa da ni. 7 A banza suke mini sujada, koyerwarsu, dokokin mutane ne kawai.’ 8 Kun yar da umarnan Allah, kuna bin al’adun mutane.” 9 Ya kuma ce musu, “Kuna da hanya mai sauwa na ajiye umarnan Allah a gefe daya, don ku kiyaye al’adunku! 10 Gama Musa ya ce, ‘Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,’ kuma, ‘Duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.’ 11 Amma ku, kukan ce, in mutum ya ce wa mahaifinsa, ko mahaifiyarsa, ‘Duk taimakon da

ya kamata ku samu daga wurina, Korban ne,’ (wato, abin da aka kebe wa Allah), **12** sa’an nan haka ba kwa kara barinsa yă yi wa mahaifinsa ko mahaifyarsa wani abu. **13** Ta haka kuke rushe maganar Allah ta wurin al’adun da kuke miňa wa’ya’yanku. Haka kuma kuke yin abubuwa da yawa.” **14** Sai Yesu ya sâke kirian taron wurinsa ya ce, “Ku saurare ni dukanku, ku kuma fahimci wannan. **15** Ba abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake kazantar da shi. Sai dai abin da ya fita daga cikin mutum ne, yake kazantar da shi.” **17** Bayan ya bar taron, ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye shi ma’amar wannan misali. **18** Ya ce, “Ashe, ba ku da saurin ganewa? Ba ku gane cewa ba abin da yake shiga mutum daga waje ba ne yake kazantar da shi. **19** Gama ba ya shiga cikin zuciyarsa, sai dai cikin tumbinsa, sa’an nan kuma yă fita daga jikinsa.” (Da fadin haka, Yesu ya nuna tsabtar kowane irin abinci.) **20** Ya ci gaba, “Abin da yake fitowa daga mutum ne yake kazantar da shi. **21** Gama daga ciki, daga zuciyar mutane, mugayen tunani suke fitowa, fasikanci, sata, kisankai, zina, **22** kwadayi, keta, rudu, kazantaccen sha’awa, kishi, bata suna, girman kai da kuma wauta. **23** Duk wadannan mugayen abubuwa daga cikin suke fitowa, suna kuma kazantar da mutum.” **24** Sai Yesu ya bar wurin, ya kuma tafi wajajen Taya. Ya shiga wani gida, bai kuwa so kowa yă sani ba. Duk da haka, bai iya boye kasancewarsa ba. **25** Da jin labarinsa, sai wata mace wadda karamar diyarta tana da mugun ruhu, ta zo ta durkusa a gabansa. **26** Macen kuwa mutuniyar Hellenawa ce, an haife ta a Funisiya a Suriya. Ta roki Yesu yă fitar da aljani da yake jikin diyarta. **27** Yesu ya ce mata, “Da farko, bari’ya’ya su ci su koshi tukuna, gama ba daidai ba ne, a dauki burodin yara a jefa wa karnukansu.” **28** Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, ko karnuka ma da suke karkashin tebur, sukan ci burbudin da suke fâduwa daga abincin yara.” **29** Sai ya ce mata, “Saboda irin wannan amsa, ki tafi, aljanin ya rabu da diyarki.” **30** Ta tafi gida, ta tarar da diyarta kwance a gado, aljanin kuwa ya fita. **31** Sai Yesu ya bar wajajen Taya, ya bi ta Sidon har zuwa Tekun Galili da kuma cikin yankin Dekafolis. **32** A can ne wadansu mutane suka kawo masa wani kurma, wanda da kyar yake magana. Sai suka roke shi yă dibiya hannunsa a kan mutumin. **33** Bayan da ya jawo shi gefe, sai Yesu ya sa yatsotsinsa a kunnuwan mutumin, ya tofa miyau ya kuma taba harshen mutumin. **34** Ya daga kai sama, ya ja numfashi mai surfi, sa’an nan ya ce masa,

“Effatal!” (Wato, “Bude!”). **35** Bayan ya fada haka, sai kunnuwan mutumin suka bude, harshensa kuma ya kunce, sai ya fara magana sarai. **36** Yesu ya umarce su, kada su gaya wa kowa. Amma kara yawan kwabarsu kara yawan yada labarin suke ta yi. **37** Mutane suka cika da mamaki, suka ce, “Kai, ya yi kome daidai. Har ma yana sa kurame su ji, bebaye kuma su yi magana.”

8 A kwanakin nan wani taro mai girma ya taru. Tun da yake ba su da abin da za su ci, sai Yesu ya kira almajiransa ya ce, **2** “Ina jin tausayin mutanen nan, kwanansu uku ke nan tare da ni, kuma ba su da abin da za su ci. **3** In na sallame su gida da yunwa, za su kâsa a hanya, don wadansu daga cikinsu sun zo daga nesa.” **4** Almajiransa suka amsa suka ce, “Amma a ina, a wannan wurin da ba kowa, wani zai iya samun isashen burodi, don a ciyar da su?” **5** Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Burodi guda nawa kuke da su?” Suka ce, “Bakwai.” **6** Sai ya gaya wa taron su zazzauna a kasa. Bayan ya dauki burodin nan bakwai, ya yi godiya, sai ya kakkarya, ya ba wa almajiransa su rarraba wa mutanen, suka kuwa yi haka. **7** Suna kuma da kananan kifaye kadan, ya ba da godiya dominisu, ya kuma ce wa almajiran su rarraba musu. **8** Mutanen suka ci, suka koshi. Daga baya, almajiran suka tattara gutsattsarin da suka rage cike da kwanduna bakwai. **9** Wajen maza dubu hudu ne suka kasance. Da ya sallame su, **10** sai ya shiga jirgin ruwa tare da almajiransa, suka tafi yankin Dalmanuta. **11** Farisiyawa suka zo suka fara yin wa Yesu tambayoyi. Don su gwada shi, sai suka nemi yă nuna musu wata alama daga sama. **12** Sai ya ja numfashi mai surfi ya ce, “Don me wannan zamani yake neman ganin abin banmamaki? Gaskiya naake gaya muku, ba wata alamar da za a ba su.” **13** Sai ya bar su, ya koma cikin jirgin ruwan, suka ketare zuwa daya hayin. **14** Almajiran suka manta su rike burodi, sai dai guda daya da suke da shi a cikin jirgin ruwan. **15** Yesu ya gargade su ya ce, “Ku yi hankali, ku kuma lura da yistin Farisiyawa da na Hiridus.” **16** Suka tattauna wannan da juna, suna cewa, “Don ba mu da burodi ne.” **17** Da ya gane abin da suke tattaunawa, sai Yesu ya tambaye su ya ce, “Don me kuke zancen rashin burodi? Har yanzu ba ku gane ko fahimta ba? Zukatanku sun taurare ne?” **18** Kuna da idanu, amma kun kâsa gani, kuna da kunnuwa, amma kun kâsa ji? Ba ku tuna ba? **19** Da na kakkarya burodi guda biyar wa mutane dubu biyar, kwanduna nawa kuka kwashe cike da gutsattsarin?” Suka amsa, “Sha biyu.” **20** “Da

na kuma kakkarya burodin nan bakwai wa mutum dubu hufu, kwanduna nawa kuka kwashe cike da gutsattsarin?" Suka ce, "Bakwai." 21 Ya ce musu, "Har yanzu ba ku fahimta ba?" 22 Suka iso Betsaida, sai wadansu mutane suka kawo wani makaho, suka roki Yesu yā taba shi. 23 Yesu ya kama hannun makahon ya kai shi bayan kauyen. Bayan ya tofa miyau a idanun mutumin, ya kuma dibiya masa hannuwansa, sai ya tambaye shi ya ce, "Kana iya ganin wani abu?" 24 Sai ya daga kai ya ce, "Ina ganin mutane, suna kama da itatuwa da suke tafiya." 25 Yesu ya sāke dibiya hannuwansa a idanun mutumin, sai idanunsa suka bude, ya sami gani, ya kuma ga kome sarai. 26 Yesu ya sallame shi gida ya ce, "Kada ka shiga cikin kauyen." 27 Yesu da almajiransa suka tafi kauyukan da suke kewaye da Kaisariya Filibbi. A hanya ya tambaye su ya ce, "Wa, mutane suke ce da ni?" 28 Suka amsa, suka ce, "Wadansu suna cewa, Yohanna Mai Baftisma, wadansu Iliya, wadansu kuma har wa yau sun ce, daya daga cikin annabawa." 29 Sai ya yi tambaya ya ce, "Amma ku fa, wa kuke ce da ni?" Bitrus ya amsa ya ce, "Kai ne Kiristi." 30 Yesu ya gargade su kada su gaya wa kowa kome a kansa. 31 Sai ya fara koya musu cewa, dole Dan Mutum yā sha wahaloli da yawa, dattawa, manyan firistoci da malaman dokoki kuma su ki shi. Dole kuma a kashe shi, bayan kwana uku kuma, yā tashi. 32 Ya yi wannan zance a sarari. Sai Bitrus ya jawo shi gefe, ya fara tsawata masa. 33 Amma da Yesu ya juya ya dubi almajiransa, sai ya tsawata wa Bitrus ya ce, "Tashi daga nan Shaidan! Ba ka da al'amuran Allah a zuciyarka, sai na mutane." 34 Sai ya kira taron wurinsa tare da almajiransa ya ce, "Duk wanda zai bi ni, dole yā ki kansa, yā dāuki gicciyensa yā bi ni. 35 Domin duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, da kuma bishara, zai same shi. 36 Me mutum zai amfana, in ya ribato duniya duka a bakin ransa? 37 Ko kuma, me mutum zai bayar a musayar ransa? 38 Duk wanda ya ji kunyata, da na kalmomina a wannan zamani na fasikanci da zunubi, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa lokacin da ya shiga cikin dāukakar Ubansa, tare da tsarkakan mala'iku."

9 Ya kuma ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, wadansu da suke tsattsaye a nan ba za su mutu ba, sai sun ga mulkin Allah ya bayyana da iko." 2 Bayan kwana shida, sai Yesu ya dāuki Bitrus, Yakub da Yohanna tare da shi, ya kai su kan wani dutse mai

tsawo, suka kasance su kadai a wurin. A can aka sāke kamanninsa a gabansu. 3 Tufafinsa suka zama fari suna kyalli, fiye da yadda wani a duniya zai iya yi su. 4 Iliya da Musa suka bayyana a gabansu, suna magana da Yesu. 5 Bitrus ya ce wa Yesu, "Rabbi, ya yi kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda uku, daya dominika, daya domin Musa, daya kuma domin Iliya." 6 (Bai san abin da zai fada ba ne, gama sun tsorata kwarai.) 7 Sai wani girgije ya bayyana, ya rufe su, wata murya kuma ta fito daga girgijen, ta ce, "Wannan Dana ne, wanda nake kauna, ku saurare shi!" 8 Farat daya, da suka waiwaya, ba su kara ganin kowa tare da su ba, sai dai Yesu. 9 Da suna saukowa daga dutsen, Yesu ya umarce su kada su gaya wa kowa abin da suka gani, sai bayan Dan Mutum ya tashi daga matattu. 10 Suka riķe wannan zance a boye tsakaninsu, suna tattaunawa ko mece ce ma'anar "tashi daga matattu." 11 Suka tambaye shi, suka ce, "Don me malaman dokoki suke cewa, sai Iliya ya fara zuwa?" 12 Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya ne, Iliya zai zo da fari, yā kuma mayar da dukan abubuwa. Don me kuma aka rubuta cewa, dole Dan Mutum yā sha wahala sosai, kuma a ki shi? 13 Amma ina fada muku, Iliya ya riga ya zo, kuma suka yi duk abin da suka ga dama da shi, kamar yadda aka rubuta game da shi." 14 Da suka dawo wurin sauran almajiran, sai suka ga babban taro kewaye da su, malaman dokoki suna gardama da su. 15 Nan take da dukan mutanen suka ga Yesu, sai suka cika da mamaki, suka ruga da gudu don su gai da shi. 16 Ya tambaye su ya ce, "Gardamar me kuke yi da su?" 17 Wani mutum a cikin taron ya amsa ya ce, "Malam, na kawo maka dana mai wani ruhun da yake hana shi magana. 18 Duk lokacin da mugun ruhun ya kama shi, yakan jefa shi a kasa. Bakinsa yakan yi kumfa, yā cije hakorarsa, yakan sa jikinsa ya sandare, yā zama da karfi. Na roki almajiranka su fitar da ruhun, amma ba su iya ba." 19 Yesu ya ce, "Ya ku zamani marar bangaskiya, har yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe zan yi hakuri da ku? Kowo mini yaron." 20 Sai suka kawo shi. Da ruhun ya ga Yesu, nan da nan sai ya buge yaron da farfadiya. Ya fādi a kasa, yana birgima, bakinsa yana kumfa. 21 Yesu ya tambayi mahaifin yaron ya ce, "Tun yaushe yake haka?" Ya ce, "Tun yana karami. 22 Ya sha jefa shi cikin wuta, ko ruwa don yā kashe shi. Amma in za ka iya yin wani abu, ka ji tausayimmu ka taimake mu." 23 Yesu ya ce, "In za ka iya?" Ai, kome

mai yiwuwa ne ga wanda ya gaskata.” 24 Nan da nan mahaifin yaron ya fadà da karfi ya ce, “Na gaskata, ka taimake ni in sha kan rashin bangaskiyata!” 25 Da Yesu ya ga taron suna zuwa can a guje, sai ya tsawata wa mugun ruhun ya ce, “Kai ruhun kurma, da na bebe, na umarce ka, ka fita daga cikinsa, kada kuma ka kara shigarsa.” 26 Sai ruhun ya yi ihu, ya buge shi da karfi da farfadiya, ya fita. Yaron ya kwanta kamar matacce, har mutane da yawa suka ce, “Ai, ya mutu.” 27 Amma Yesu ya kama shi a hannu ya daga, ya kuwa tashi tsaye. 28 Da Yesu ya shiga gida, almajiransa suka tambaye shi a boye, suka ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da shi ba?” 29 Ya amsa ya ce, “Sai da addu’akadai irin wannan yakan fita.” 30 Suka bar wurin suka bi ta Galili. Yesu bai so wani yă san inda suke ba, 31 gama yana koya wa almajiransa. Ya ce musu, “Za a ci amanar Dan Mutum, a ba da shi ga hannun mutane. Za su kashe shi, bayan kwana uku kuma zai tashi.” 32 Amma ba su fahimci abin da yake nufi ba, suka kuma ji tsoro su tambaye shi game da wannan. 33 Suka iso Kafarnahum. Da yana cikin gida, sai ya tambaye su ya ce, “Gardamar me kuke yi a hanya?” 34 Amma suka yi shiru, don a hanya suna gardama ne, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma? 35 Da Yesu ya zauna, sai ya kira Sha Biyun ya ce, “In wani yana so yă zama na fari, dole yă zama na karshe duka, da kuma bawani kowa.” 36 Ya dauki wani karamin yaro ya sa yă tsaya a tsakiyarsu. Ya dauke shi a hannunsa, ya ce musu, 37 “Duk wanda ya karbi daya daga cikin wadannan kananan yara a cikin sunana, ni ya karba. Duk wanda kuma ya karbe ni, ba ni ya karba ba, amma wanda ya aiko ni ne ya karba.” 38 Yohanna ya ce, “Malam mun ga wani mutum yana fitar da aljanu a cikin sunanka, sai muka ce yă daina, domin shi ba daya daga cikinmu ba ne.” 39 Yesu ya ce, “Kada ku hana shi. Ba wanda yake yin ayyukan banmamaki a cikin sunana, nan take yă fasî wani abu mummuna game da ni. 40 Gama duk wanda ba ya gâba da mu, namu ne. 41 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya ba ku ruwan sha a sunana, saboda ku na Kiristi ne, lalle, ba zai rasa ladarsa ba. 42 “Idan kuma wani yă sa daya daga cikin wadannan’yan yara masu gaskatawa da ni yă yi laifi, zai fiye masa a rataya wani babban dutsen niika a wuyarsa, a jefa shi cikin teku. 43 In hannunka yana sa ka yin zunubi, yanke shi. Ai, gwamma ka shiga rai da hannu daya, da ka shiga jahannama ta wuta, inda ba a iya kashe wutár ba, da hannuwanka biyu.

(Geenna g1067) 45 In kuma kafarka tana sa ka yin zunubi, yanke ta. Ai, gwamma ka shiga rai da kafa daya, da a jefa ka cikin jahannama ta wuta, da kafafunka biyu. (Geenna g1067) 47 In kuma idonka yana sa ka zunubi, kwaküle shi. Ai, gwamma ka shiga mulkin Allah da ido daya, da a jefa ka cikin jahannama ta wuta, da idanu biyu, (Geenna g1067) 48 inda “tsutsotsinsu ba sa mutuwa, wutár kuma ba a iya kashewa.” 49 Za a tsarkake kowa da wuta. 50 “Gishiri yana da dadî, amma in ya rabu da dandanonsa, ta yaya za a sâke mai da dandanonsa? Ku kasance da gishiri a cikinku, ku kuma yi zauna lafiya da juna.”

10 Sai Yesu ya tashi daga nan ya tafi yankin Yahudiya, da kuma ketaren Urdun. Taron mutane suka sâke zuwa wurinsa, ya kuma koya musu kamar yadda ya saba. 2 Wadansu Farisiyawa suka zo suka gwada shi, ta wurin yin masa tambaya cewa, “Daidai ne bisa ga doka, mutum yă saki matarsa?” 3 Ya amsa ya ce, “Me Musa ya umarce ku?” 4 Suka ce, “Musa ya ba da izini mutum yă rubuta takardar saki, yă kuma kore ta.” 5 Yesu ya ce, “Saboda taurin kanku ne, Musa ya rubuta muku wanman doka. 6 Amma a farkon halitta, Allah ya ‘halicce su miji da mace.’ 7 ‘Saboda wannan dalili, mutum zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yă manne wa matarsa, 8 su biyun kuma za su zama jiki daya.’ Saboda haka, su ba mutum biyu ba ne, amma mutum daya. 9 Domin haka, abin da Allah ya hadâ, kada mutum yă raba.” 10 Da suna cikin gida kuma, sai almajiran suka tambayi Yesu game da wannan. 11 Ya amsa ya ce, “Duk wanda ya saki matarsa, ya auri wata, yana da laifin aikata zina a kan matar da ya saki. 12 In kuma ta saki mijinta ta auri wani, ta yi zina ke nan.” 13 Mutane suka kawo kananan yara wurin Yesu don yă taâba su, amma almajiran suka kwaße su. 14 Da Yesu ya ga haka, sai ya yi fushi, ya ce musu, “Ku bar yara kanana su zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin Allah na irin wadannan ne. 15 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda bai karbi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, ba zai taâba shiga mulkin ba.” 16 Sai ya dauki yaran a hannuwansa, ya dibiya musu hannuwansa, ya kuma albarkace su. 17 Da Yesu ya kama hanya, sai wani mutum ya ruga da gudu ya zo wajensa, ya durkusa a gabansa ya ce, “Malam nagari, mezan yi domin in gâji rai madawwami?” (aiōnios g166) 18 Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake ce da ni mai nagarta? Ai, ba wani nagari, sai Allah kadai. 19 Ka san dokokin da suka ce, ‘Kada ka yi kisankai, kada

ka yi zina, kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta karya, kada ka cuci wani, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.” 20 Mutumin ya ce, “Malam, ai, tun ina yaro na kiyaye duk wadannan.” 21 Yesu ya calle shi da kauna ya ce, “Abu daya ka rasa, ka tafi ka sayar da duk abin da kake da shi, ka ba wa matalauta, za ka kuwa sami dukiya a sama. Sa’an nan ka zo ka bi ni.” 22 Da jin wannan, sai mutumin ya bata fuskarsa, ya tafi da bañin ciki, gama yana da arziki sosai. 23 Yesu ya dudduba, sai ya ce wa almajiransa, “Yana da wuya fa masu arziki su shiga mulkin Allah!” 24 Almajiransa suka yi mamakin kalmominsa. Amma Yesu ya sâke ce musu, “Ya’vana, yana da wuya fa a shiga mulkin Allah! 25 Ya fi sauki rakumi yâ shiga ta kafar allura, da mai arziki yâ shiga mulkin Allah.” 26 Almajiran suka yi mamaki kwarai, suka ce wa junu, “To, wa zai sami ceto ke nan?” 27 Yesu ya calle su ya ce, “Ga mutum kam, wannan ba mai yiwiwa ba ne, amma ga Allah, wannan mai yiwiwa ne; dukan abubuwa masu yiwiwa ne ga Allah.” 28 Bitrus ya ce, “Mun bar kome domin mu bi ka!” 29 Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, babu wanda zai bar gida, ko’yan’uwa maza da mata, ko mahaifiya, ko mahaifi, ko’ya’ya, ko gonaki saboda ni, da kuma bishara, 30 sa’an nan yâ kâsa samun ninkinsu dari a zamanin yanzu (na gidaje, da’yan’uwa mata, da’yan’uwa maza, da uwaye, da’ya’ya, da gonaki amma tare da tsanani) a lahiru kuma yâ sami rai madawwami. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Amma da yawa da suke na farko, za su zama na karshe, na karshe kuma, za su zama na farko.” 32 Suna haurawa a hanyarsu zuwa Urushalima ke nan, Yesu yana a gaba, almajiran suna bin sa suna mamaki, wadanda suke bi kuma suna ji tsoro. Ya sâke kai Sha Biyun nan gefe, ya gaya musu abin da zai faru da shi. 33 Ya ce, “Za mu haura zuwa Urushalima, za a bashe Dan Mutum, ga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su yi masa hukuncin kisa, a kuma ba da shi ga Al’ummai, 34 wadanda za su yi masa ba’â, su tofa masa miyau, su yi masa bulala, su kuma kashe shi. Bayan kwana uku kuma yâ tashi.” 35 Sai Yakub da Yohanna, ya’yan Zebedi maza suka zo wurinsa suka ce, “Malam, muna so ka yi mana duk abin da muka roka.” 36 Ya tambaye su ya ce, “Me kuke so in yi muku?” 37 Suka amsa suka ce, “Ka bar dayanmu yâ zauna a damarka, dayan kuma a hagunka, a cikin daukakarka.” 38 Yesu ya ce, “Ba ku san abin da kuke roko ba. Za ku iya shan kwaf da zan sha, ko a yi muku

baftisma da baftismar da aka yi mini?” 39 Suka ce, “Za mu iya.” Yesu ya ce musu, “Za ku sha kwaf da zan sha, a kuma yi muku baftisma da aka yi mini, 40 amma zama a damana ko haguna, ba ni nake ba da izinin ba. Wadannan wurare na wadanda aka riga aka shirya musu ne.” 41 Da sauran goman suka ji wannan, sai suka yi fushi da Yakub da Yohanna. 42 Yesu ya kira su ya ce musu, “Kun sani wadanda aka san su da mulkin al’ummai sukan nuna musu iko, hakimansu ma sukan gasa musu iko. 43 Ba haka ya kamata yâ zama da ku ba. A maimakon, duk wanda yake so yâ zama babba a cikinku, dole yâ zama bawanku. 44 Duk wanda kuma yake so yâ zama na farko, dole yâ zama bawan kowa. 45 Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta masa ba, amma don yâ yi bauta, yâ kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa.” 46 Sai suka iso Yeriko. Sa’ad da Yesu da almajiransa tare da taro mai yawa suke barin birnin, wani makaho da ake kira Bartimawus kuwa (wato, “dan Timawus”), yana zaune a gefen hanya yana bara. 47 Da ya ji cewa Yesu Banazare ne, sai ya daga murya, yana cewa, “Yesu Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!” 48 Mutane da yawa suka kwañe shi, suka ce yâ yi shiru, amma ya kara daga murya yana cewa, “Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!” 49 Yesu ya tsaya ya ce, “Ku kira shi.” Sai suka kira makahon suka ce, “Ka yi farin ciki! Tashi tsaye! Yana kiranka.” 50 Ya jefar da mayafinsa waje daya, ya yi wuf, ya zo wurin Yesu. 51 Yesu ya tambaye shi ya ce, “Me kake so in yi maka?” Makahon ya ce, “Rabbi, ina so in sami ganin gari.” 52 Yesu ya ce, “Je ka, bangaskiyarka ta warkar da kai.” Nan da nan, ya sami ganin gari, ya kuma bi Yesu suka tafi.

11 Sa’ad da suka yi kusa da Urushalima, suka zo Betfaji da Betani wajen Dutsen Zaitun, sai Yesu ya aiki biyu daga cikin almajiransa, 2 ya ce musu, “Ku je kauyen da yake gaba da ku, da shigarku, za ku tarar da wani dan jaki a daure a can, wanda ba wanda ya taña hawa. Ku kunce shi ku kawo nan. 3 In wani ya tambaye ku, ‘Don me kuke yin haka?’ Ku gaya masa cewa, ‘Ubangiji yana bukatarsa, zai kuma dawo da shi ba da jimawa ba.’” 4 Suka tafi, suka kuwa tarar da wani dan jaki a waje, a titi, daure a kofar gida. Suna cikin kunce shi ke nan, 5 sai wadansu mutane da suke tsattsaye a wurin suka ce musu, “Me kuke yi da kuke kunce dan jakin nan?” 6 Suka amsa kamar yadda Yesu ya ce su yi. Mutanen kuwa suka kyale su. 7 Da suka kawo shi wajen Yesu, sai

suka shimpida rigunarsu a bayansa. Yesu kuwa ya hau ya zauna bisansa. **8** Mutane da yawa suka shimpida rigunarsu a kan hanya, wadansu kuma suka baza rassan itatuwan da suka sara daga gonaki. **9** Wadanda suka yi gaba, da kuma wadanda suke biye, duk suka daga murya, suna cewa, “Hosanna!” “Mai albarka ne wanda yake zuwa a cikin sunan Ubangiji!” **10** “Mai albarka ne mulkin nan mai zuwa na mahaifinmu Dawudal!” “Hosanna a can cikin samaniyal!” **11** Yesu ya shiga Urushalima ya kuma tafi filin haikali. Ya dudduba kome duka, amma da yake yamma ta yi, sai ya tafi Betani tare da Sha Biyun. **12** Kashegari, da suke barin Betani, Yesu kuwa ya ji yunwa. **13** Da ya hangi wani itacen baure mai ganye, sai ya je domin yā ga ko yana da'ya'ya. Amma da ya kai can, bai tarar da kome ba sai ganye, domin ba lokacin'yā yan baure ba ne. **14** Sai ya ce wa itacen, “Kada kowa yā kārā cin'ya'yanka.” Almajiransa kuwa suka ji ya fadi haka. (aiōn g165) **15** Da suka kai Urushalima, sai Yesu ya shiga filin haikalin, ya fara korar wadanda suke saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur na masu musayar kudi, da kujerun masu sayar da tattabaru, **16** ya kuma hana kowa yā ratsa da a filin haikali dawke da kayan ciniki. **17** Da yake koya musu, sai ya ce, “Ashe, ba a rubuce yake ba cewa, ‘Za a kira gidana, gidan addu'a na dukan al'ummai ba?’ Amma ga shi kun mai da shi ‘kogon'yan fashi.’” **18** Manyan firistoci da malaman dokoki suka ji wannan, sai suka fara neman hanyar da za su kashe shi, gama suna jin tsoronsa, saboda dukan taron suna mamakin koyarwarsa. **19** Da yamma ta yi, sai Yesu da almajiransa suka bar garin. **20** Da safe, da suke wucewa, sai suka ga itacen bauren nan ya yankwane tun daga saiwersa. **21** Bitrus ya tuna, sai ya ce wa Yesu, “Rabbi, duba! Itacen bauren nan da ka la'anta, ya yankwane!” **22** Yesu ya amsa ya ce, “Ku gaskata da Allah. **23** Gaskiya nake gaya muku, in wani ya ce wa dutsen nan, ‘Je ka, ka fāda cikin teku,’ bai kuwa yi shakka a zuciyarsa ba, amma ya gaskata cewa, abin da ya fada zai faru, haka kuwa za a yi masa. **24** Saboda haka, ina fada muku, duk abin da kuka roka cikin addu'a, ku gaskata kun riga kun karba, zai kuwa zama naku. **25** A duk lokacin da kuke tsaye cikin addu'a, in kuna rike da wani mutum a zuciyarku, ku gafarta masa, domin Ubanku da yake sama shi ma yā gafarta muku zunubanku.” **27** Suka sāke dawowa cikin Urushalima. Da Yesu yana tafiya a filin haikali, sai manyan firistoci, malaman dokoki da kuma dattawa

suka zo wurinsa. **28** Suka tambaye, shi suka ce, “Da wane iko kake yin wadannan abubuwa? Wa kuma ya ba ka ikon yin wannan?” **29** Yesu ya ce, “Zan yi muku tambaya guda. Ku ba ni amsa, ni kuma zan gaya muku, ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa. **30** Baftismar Yohanna, daga sama ce, ko daga mutane? Ku fada mini!” **31** Sai suka tattauna a junansu, suka ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai ce, ‘To, don me ba ku gaskata shi ba?’” **32** In kuma muka ce, ‘Daga wurin mutane ne’; suna jin tsoronsa, don kowa ya dawka cewa, Yohanna, annabi ne na gaskiya.” **33** Saboda haka, suka amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.” Yesu ya ce, “To, ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin wadannan abubuwa ba.”

12 Sa'an nan ya fara yi musu magana da misalai ya ce, “Wani mutum ya shuka gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya hača rami domin matsin inabin, ya kuma gina dakin gadi. Sai ya ba wa wadansu manoma hayar gonar inabin, sa'an nan ya yi tafiya. **2** Da lokacin girbi ya yi, sai ya aiki wani bawa wajen'yan hayan, don yā karbo masa'ya'yan inabin daga wurinsu. **3** Amma suka kama shi, suka yi masa dūka, suka kore shi hannun wofi. **4** Sai ya sāke aikan wani bawa wurinsu, amma suka bugi wannan mutum a kai, suka wulakanta shi. **5** Har yanzu ya sāke aikan wani. Wannan kuwa suka kashe. Ya aika wadansu da yawa; suka bubbuge wadansu, sauran kuwa suka kashe. **6** “Sauran mutum daya da ya rage ya aika, da, da yake kauna. Daga karshe sai ya aike shi, yana cewa, ‘Za su girmama dana.’” **7** “Amma'yan hayan suka ce wa junna, ‘Aha! Wannan shi ne magājin. Ku zo mu kashe shi, gādon kuma yā zama namu.’” **8** Sai suka kama shi suka kashe, suka jefa shi bayan gonar inabin. **9** “To, me, mai gonar inabin zai yi ke nan? Zai zo yā karkashe dukan'yan hayan nan, ya kuma ba wa wadansu gonar inabin. **10** Ba ku taba karanta wannan Nassi ba, “Dutsen da magina suka ki, shi ne kuwa ya zama dutsen kusurwan gini. **11** Ubangiji ya yi wannan, ya kuma yi kyau a idanummu?” **12** Sai manyan Firistoci da malaman dokoki da shugabanni suka nemii hanyar da za su kama shi, domin sun gane ya yi misalin a kansu ne. Amma suka ji tsoronsa, saboda haka suka bar shi suka yi tafiyarsu. **13** Daga baya, sai suka tura wadansu Farisiyawa da mutanen Hiridus zuwa wurin Yesu, domin su sa masa tarko a cikin maganarsa. **14** Suka zo wurinsa suka ce, “Malam, mun san kai mutum ne mai mutunci. Ba ka bin ra'ayin

mutane, don ba ka nuna bambanci. Amma kana koyer da hanyar Allah bisa ga gaskiya. Daidai ne a biya wa Kaisar haraji, ko babu? 15 Mu biya ko kada mu biya?" Amma Yesu ya san munafincinsu, sai ya yi tambaya ya ce, "Don me kuke kókarin sa mini tarko? Ku kawo mini dinari in ga." 16 Suka kawo masa kudin, sai ya tambaye, su ya ce, "Hoton wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne wannan?" Suka ce, "Na Kaisar." 17 Sai Yesu ya ce musu, "Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku ba wa Allah kuma abin da yake na Allah." Suka yi mamakinsa kwarai. 18 Sa'an nan Sadukiyawa da suke cewa, babu tashin matattu, suka zo masa da tambaya. 19 Suka ce, "Malam, Musa ya rubuta mana cewa, in dan'awan wani mutum ya mutu, ya bar mata babu'ya'ya, dole mutumin ya auri gwauruwar, yá kuma samo wa dan'uwansa'ya'ya. 20 To, an yi wadansu'yan'uwa guda bakwai. Na fari ya yi aure, ya mutu babu'ya'ya. 21 Na biyun ya auri gwauruwar, sai shi ma ya mutu, babu'ya'ya. Haka kuma na ukun. 22 A gaskiya, ba ko daya daga cikin bakwai dín da ya bar'ya'ya. Daga karshe, macen ta mutu. 23 To, a tashin matattu, matar wa za tă zama, don duk su bakwai nan sun aure ta?" 24 Yesu ya ce, "Ashe, ba a cikin kuskure kuke ba saboda rashin sanin Nassi, ko ikon Allah? 25 Sa'ad da matattu suka tashi, ba zu yi aure ba, ba kuwa za a ba da su ga aure ba. Za su zama kamar yadda mala'iku suke a cikin sama. 26 Game da tashin matattu kuwa, ashe, ba ku karanta a cikin littafin Musa ba, game da labarin dan kurmin nan mai cin wuta da Musa ya gani a jeji, yadda Allah ya yi magana da shi ya ce, 'Ni ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na Yakub?' 27 Shi ba Allah na matattu ba ne, shi Allah na masu rai ne. Kun yi mummmunan kuskure!" 28 Wani daga cikin malaman dokoki ya zo ya ji suna muhawwara. Da ya lura cewa Yesu ya amsa musu daidai, sai ya tambaye shi ya ce, "A cikin dukan dokoki, wacce ta fi girma duka?" 29 Yesu ya ce, "Wadda ta fi girma duka, ita ce wannan. 'Ku saurara, ya Isra'il, Ubangiji Allahnmu, Ubangiji daya ne. 30 Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan hankalinka, da kuma dukan karfinka.' 31 Na biyun ita ce, 'Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.' Ba wata doka da ta fi wadannan." 32 Mutumin ya ce, "Malam, ka fadi daidai. Daidai ne da ka ce, Allah daya ne, babu kuma wani sai shi. 33 Nuna fauna ga Allah da dukan zuciyarka, da dukan ganewarka, da dukan karfinka,

da kuma nuna kauna ga makwabcinka kamar kanka, ya fi dukan hadayun konawa da sadakoki." 34 Da Yesu ya ga ya amsa da hikima, sai ya ce masa, "Ba ka da nisa da mulkin Allah." Daga lokacin, ba wanda ya yi karambani yin masa wata tambaya. 35 Yayinda Yesu yake koyerwa a filin haikalin, sai ya yi tambaya ya ce, "Yaya malaman dokoki suke cewa Kiristi dan Dawuda ne? 36 Dawuda da kansa ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce, "Ubangiji ya ce wa Ubangijina, "Zauna a hannun damana sai na sa abokan gábanka a karkashin sawunka." 37 Dawuda da kansa ya kira shi 'Ubangiji.' To, ta yaya zai zama dansa?" Taro mai yawa suka saurare shi da murna. 38 Sa'ad da Yesu yake koyerwa ya ce, "Ku lura da malaman dokoki. Sukan so yin tafiya a manyan riguna, a kuma dinga gaishe su a wuraren kasuwanci. 39 Sukan kuma nemi wuraren zama mafi daraja a majami'u, da kuma wuraren zaman manya a bukukkuwa. 40 Suna kwace gidajen gwauraye, kuma don nuna iyawa, sukan yi dogayen addu'o'i. Irin mutanen nan, za su sha hukunci mai tsanani sosai." 41 Yesu ya zauna daura da inda ake bayarwa, ya kuma dubi yadda taron suke sa kudinsu a cikin dakunan ajiya haikali. Masu arziki da yawa suka zuba kufade masu yawa. 42 Amma wata matalauciya gwauruwan, ta zo ta saka anini biyu, da suka yi daidai da rabin kobo. 43 Yesu ya kira almajiransa wurinsa ya ce, "Gaskiya nake gaya muku, abin da matalauciya gwauruwan nan ta zuba cikin dakunan ajiya nan ya fi na sauran dukan. 44 Dukansu sun bayar ne daga cikin arzikinsu; ita kuwa, daga cikin talaucinta, ta ba da kome, duk abin da take da shi na rayuwa."

13 Da yake barin haikalin, sai daya daga cikin almajiransa ya ce masa, "Malam! Dubi irin manya-manyana duwatsun nan! Ka ga irin gine-ginen nan masu kyau mana!" 2 Yesu ya amsa ya ce, "Ka ga dukan manyan gine-ginen nan? Ba wani dutse a nan, da za a bari kan wani da ba za a rushe ba." 3 Da Yesu yana zaune a kan Dutsen Zaitun da yake daura da haikali, sai Bitrus, Yakub, Yohanna da kuma Andarawus, suka tambaye shi a boye, suka ce, 4 "Ka gaya mana, yaushe wadannan abubuwa za su faru? Wace alama ce kuma za tă nuna cewa, duk wadannan suna dab da cikawa?" 5 Sai Yesu ya ce musu, "Ku lura fa kada wani yá rude ku. 6 Da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa, 'Ni ne shi.' Za su kuwa rudi mutane da yawa. 7 Sa'ad da kuka ji labarun yake-yake da jita-jitar yake-yake, kada hankalinku yá

tashi. Dole irin wadannan abubuwa su faru. Amma karshen tukuna. 8 Al'umma za tā taras wa al'umma, mulki kuma yā taras wa mulki. Za a yi girkizar kasa a wurare dabam-dabam, a kuma yi yunwa. Wadannan dai mafarin azabar nakuda. 9 "Dole ku yi zaman tsaro. Za a ba da ku ga hukuma, a kuma bulale ku a majami'u. Saboda ni kuma, za ku tsaya a gabon gwamnoni da sarakuna, domin ku ba da shaida a gabansu. 10 Dole sai an fara yin wa'azin bishara ga dukan al'ummai. 11 Sa'ad da aka kama ku, aka kuma kai ku don a yi muku shari'a, kada ku damu da abin da za ku fada. Sai dai ku fadi abin da aka ba ku a lokacin. Gama ba ku kuke magana ba, Ruhu Mai Tsarki ne. 12 "Dan'uwa zai ba da dan'uwa a kashe. Mahaifi zai ba da dansa.'Ya'ya za su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. 13 Dukan mutane za su kī ku saboda ni, amma wanda ya tsaya da karfi har karshe, zai sami ceto. 14 "Sa'ad da kuka ga 'abin kyama, mai kawo hallaka'tsaye indabai kamata ba (mai karatu ya gane), to, sai wadanda suke a Yahudiya su gudu zuwa duwatsu. 15 Kada wani da yake kan rufin gidansa yā sauva, ko yā shiga gida don yā dauki wani abu. 16 Kada wani da yake gona kuma yā koma don daukar rigarsa. 17 Kaiton mata masu ciki, da mata masu renon'yā'ya a wadancan kwanakin! 18 Ku yi addu'a, kada wannan yā faru a lokacin sanyi. 19 Domin wadancan kwanakin za su zama kwanaki na bakin ciki, wadanda ba a taba yin irinsa ba tun farkon halitta, har yā zuwa yanzu, ba kuwa za a sāke yin irinsa ba. 20 "Da ba don Ubangiji ya rage kwanakin nan ba, da ba wani da zai tsira. Amma saboda za'babbū wadanda ya za'bā, sai ya rage kwanakin. 21 A lokacin nan, in wani ya ce muku, 'Duba, ga Kiristi nan!' Ko kuwa, 'Duba, ga shi can!' Kada ku gaskata. 22 Gama Kiristi masu yawa na karya, da annabawan karya za su firfito, su kuma aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki don su rudi har da za'babbū ma in zai yiwu. 23 Amma ku kula! Na dai gaya muku kome tun da wuri. 24 "Amma wadancan kwanaki, bayan bakin azaban nan, "rana za tā yi duhu, wata kuma ba zai ba da haskensa ba; 25 taurari za su fāffādō daga sararin sama. Za a kuma girkiza manyan abubuwan da suke a sararin sama." 26 "Sa'an nan, mutane za su ga Dan Mutum yana zuwa cikin gizagizai da iko, da dāukaka mai girma. 27 Zai kuma aiko mala'ikunsa su tattaro za'babbūnsa daga kusurwoyi hudun nan, daga iyakar duniya har yā zuwa iyakar sama. 28 "To, sai yi koyi da itacen faure. Da zarar rassansa suka yi

taushi, ganyayensa kuma suka toho, kun san cewa damina ta yi kusa ke nan. 29 Haka ma, in kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku san cewa ya yi kusan zuwa, yana ma dab da bakin kofa. 30 Gaskiya nake gaya muku, zamanin nan ba zai shude ba sai duk abubuwan nan sun faru. 31 Sama da kasa za su shude, amma kalmomina ba za su taba shudewa ba. 32 "Game da wannan rana ko sa'a kuwa, ba wanda ya sami, ko mala'ikun da suke sama, ko Dan, sai Uban kadai. 33 Ku lura fa! Ku zauna a shirye! Don ba ku san lokacin da shi zai zo ba. 34 Yana kama da mutumin da zai yi tafiya. Yakan bar gidansa a hanmun bayinsa, kowa da nasa aikin da aka sa shi, yā kuma ce wa wanda yake gadin kofa, yā yi tsaro. 35 "Saboda haka, sai ku zauna a shirye, domin ba ku san lokacin da maigidan zai dawo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare ne, ko lokacin da zakara na cara ne, ko kuma da safe ne. 36 In ya zo kwaram, kada ka bari yā tarar da kai kana barci. 37 Abin da na fada muku, na fada wa kowa. 'Ku yi tsaro!"

14 To, saura kwana biyu ne kafai a yi Bikin Ketarewa da Bikin Burodi Marar Yisti, sai manyan firistoci da malaman dokoki, suka nemi wani dalili su kama Yesu a boye, su kashe. 2 Suka ce, "Ba a lokacin Biki ba, don kada mutane su yi tawaye." 3 Yayinda yake a Betani, a gidan wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, yana cin abinci, sai wata mace ta zo da wani dan tulu na turaren alabasta da aka yi da nardi zalla, mai tsadan gaske. Ta fasa tulun, ta kuma zuba turaren a kansa. 4 Wadansu daga cikin wadanda suke wurin, suka ji haushi, suka ce wa juna, "Me ya sa za a bata turaren nan haka? 5 Da an sayar da shi, ai, da an sami kudi fiye da albashi ma'aikaci na shekara guda, a ba wa matalauta. Sai suka tsawata mata da zafi." 6 Yesu ya ce, "Ku kyale ta mana. Don me kuke damunta? Ta yi abu mai kyau a gare ni. 7 Matalauta dai suna tare da ku kullum, za ku kuma iya taimakonsu a duk lokacin da kuke so. Amma ni ba zan kasance da ku kullum ba. 8 Ta yi abin da ta iya yi. Ta zuba turare a jikina kafin lokaci, don shirin jana'izata. 9 Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi wa'azin bishara ko'ina a duniya, za a fadi abin da ta yi, domin tunawa da ita." 10 Sai Yahuda Iskariyot, daya daga cikin Sha Biyun nan, ya je wajen manyan firistoci don yā bashe Yesu a gare su. 11 Suka yi murna da jin haka, suka yi alkawari za su ba shi kudi. Don haka, ya fara neman zarafi yā ba da shi. 12 A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti,

lokacin da akan yanka dan ragon hadayar kafara, bisa ga al'ada ta tunawa da Bikin Ketarewa, sai almajiriran Yesu suka tambaye shi, suka ce, "Ina kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?" 13 Sai ya aiki biyu daga cikin almajiransa ya ce, "Ku shiga cikin birni, za ku sadu da wani dauke da tulun ruwa. Ku bi shi. 14 Gidan da ya shiga, ku gaya wa maigidan cewa, 'Malam yana tambaya, ina dakin bakina, inda zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina?' 15 Zai nuna muku wani babban dakin sama da aka shirya domin baši. Ku yi mana shirin a can." 16 Almajiran suka tafi, suka shiga cikin birnin, suka kuwa tarar da kome kamar yadda Yesu ya fada musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa. 17 Da yamma ta yi, sai Yesu ya zo tare da Sha Biyun. 18 Yayinda suke cin abinci a tebur, sai ya ce, "Gaskiya nake gaya muku, daya daga cikinku zai bashe ni, wani wanda yake ci tare da ni." 19 Suka cika da bašin ciki, da daya-daya suka ce masa, "Tabbatacce, ba ni ba ne, ko?" 20 Ya ce, "Daya daga cikin Sha Biyun ne, wanda yake ci tare da ni a kwano. 21 Dan Mutum zai tafi kamar yadda yake a rubuce game da shi, amma kaiton mutumin da ya bashe Dan Mutum! Zai fi masa, da ba a haife shi ba." 22 Yayinda suke cin abinci, sai Yesu ya dauki burodi, ya yi godiya, ya kakkarya, ya ba wa almajiransa, yana cewa, "Ku karba, wannan jikina ne." 23 Sai kuma ya dauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, ya kuma miša musu, dukansu suka sha daga ciki. 24 Sai ya ce musu, "Wannan jinina ne na alkawari, wanda aka zubar da shi saboda mutane da yawa. 25 Gaskiya nake gaya muku, 'Ba zan kara sha daga'ya'yan inabi ba, sai ranan nan, da zan sha shi sabo a mulkin Allah.'" 26 Da suka rera waša, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. 27 Yesu ya ce musu, "Dukanku za ku ja da baya ku bar ni, gama yana a rubuce cewa, "Zan bugi makiyayin tumaki, tumakin kuwa za su warwatse.' 28 Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa Galili." 29 Bitrus ya ce, "Ko da duka sun ja da baya suka bar ka, ba zan bar ka ba." 30 Yesu ya ce, "Gaskiya nake fada maka, yau, tabbatacce, a daren nan, kafin zakara yá yi cara sau biyukai da kanka za ka yi mūsun sanina sau uku." 31 Amma Bitrus ya yi ta nanatawa da karfi ya ce, "Ko da zan mutu tare da kai, ba zan tāba yin mūsun saninka ba." Duk sauran ma suka ce haka. 32 Suka tafi wani wurin da ake kira Getsemane, Yesu ya kuma ce wa almajiransa, "Ku zauna a nan, yayında ni kuwa in yi addu'a." 33 Ya tafi tare da Bitrus, Yakub

da kuma Yohanna. Sai ya fara bašin ciki da damuwa kwarai. 34 Sai ya ce musu, "Raina yana cike da bašin ciki har ma kamar zan mutu. Ku dakata a nan ku yi tsaro." 35 Sai ya yi gaba kadan, ya fādī a kasa, ya yi addu'a, ya ce in mai yiwuwa ne, a dauke masa wannan sa'a. 36 Ya ce, "Ya Abba, Uba, kome mai yiwuwa ne a gare ka. Ka dauke mini wannan kwaf. Amma ba abin da nake so ba, sai dai abin da kake so." 37 Sai ya koma wajen almajiransa, ya same su suna barci. Ya ce wa Bitrus, "Siman, kana barci ne? Ka kasa yin tsaro na sa'a daya? 38 Ku yi tsaro, ku kuma yi addu'a, domin kada ku fādī cikin jarrafa. Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne." 39 Ya sāke komawa, ya maimaita addu'ar da ya yi. 40 Da ya dawo, ya sāke tarar da su suna barci, domin barci ya cika musu ido. Suka rasa abin da za su ce masa. 41 Da ya koma sau na uku, sai ya ce musu, "Har yanzu kuna barci, kuna hutawa ba? Ya isa! Lokaci ya yi. Duba an ba da Dan Mutum a hannun masu zunubi. 42 Ku tashi! Mu tafi! Ga mai bashe ni dīn yana zuwa!" 43 Yana cikin magana ke nan, sai Yahuda, daya daga cikin Sha Biyun ya bayyana. Ya zo tare da taro da suke riše da takuba da sanduna. Manyan firistoci da malaman dokoki, da kuma dattawa ne suka turo taron. 44 Mai bashe shi dīn ya riga ya shirya alama da su cewa, "Wanda na yi wa sumba, shi ne mutumin, ku kama shi, ku riše sosai." 45 Nan da nan Yahuda ya je wurin Yesu ya ce, "Rabbil!" Ya kuma yi masa sumba. 46 Mutanen kuwa suka kama Yesu, suka riše shi. 47 Sai wani cikin wadanda suke tsattsaye kusa ya zāre takobinsa, ya sare kunnen bawan babban firist. 48 Yesu ya ce, "Ina jagoran wani tawaye ne da kuka fito da takuba da kuma sanduna domin ku kama ni?" 49 Kowace rana ina tare da ku, ina koyarwa a filin haikali, ba ku kama ni ba. Amma dole a cika Nassi." 50 Sai kowa ya yashe shi ya gudu. 51 Wani saurayin da ba ya sanye da kome sai rigar lilin, yana bin Yesu. Da suka yi kókarin kama shi, 52 sai ya gudu ya bar rigarsa, ya gudu tsirara. 53 Suka kai Yesu wajen babban firist, sai dukan manyan firistoci, dattawa da kuma malaman dokoki suka taru. 54 Bitrus ya bi shi daga nesa, har cikin filin gidan babban firist. A can, ya zauna tare da masu gadi, yana jin dumin wuta. 55 Manyan firistoci da dukan'yan Majalisa, suka shiga neman shaidar laifin da za a tabbatar a kan Yesu, domin su kashe shi. Amma ba su sami ko daya ba. 56 Da yawa suka ba da shaidar karya a kansa, amma shaidarsu ba tă zo daya ba. 57 Sai wadansu suka miše

tsaye, suka ba da wannan shaida karya a kansa, suka ce, **58** “Mun ji shi ya ce, ‘Zan rushe wannan haikali da mutum ya gina, cikin kwana uku, in sāke gina wani wanda ba ginin mutum ba.’” **59** Duk da haka ma, shaidarsu ba tā zo daya ba. **60** Sai babban first ya tashi a gabansu, ya tambayi Yesu ya ce, “Ba za ka amsa ba? Wane shaida ke nan wadannan mutane suke kawowa a kanka?” **61** Amma Yesu ya yi shiru, bai kuwa amsa ba. Babban first ya sāke tambayarsa ya ce, “Kai ne Kiristi, Dan Mai Albarka?” **62** Yesu ya ce, “Ni ne. Za ku kuwa ga Dan Mutum yana zaune a hannun dama na Mai Iko, yana kuma zuwa a cikin gizagizan sama.” **63** Babban first ya yage tufafinsa, ya yi ce, “Ina dalilin neman wadansu shaidu kuma? **64** Kun dai ji sabon. Me kuka gani?” Duka suka yanke masa hukuncin kisa. **65** Sai wadansu suka fara tattofa masa miyau, suka rufe masa idanu, suka bubbuge shi da hannuwansu, suka ce, “Yi annabci!” Masu gadin kuma suka dāuke shi, suka yi masa duka. **66** Yayında Bitrus yake kasa a filin gidan, sai wata yarinya, baiwa, daya daga cikin ma’aitakan babban first, ta zo can. **67** Da ta ga Bitrus yana jin dumī, sai ta dube shi da kyau. Ta ce, “Kai ma kana tare da Yesu, Banazare.” **68** Amma ya yi mūsu ya ce, “Ban san abin da kike magana ba, balle ma in fahimce ki.” Sai ya fita zuwa zaure. **69** Da baiwar ta gan shi a can, sai ta sāke gaya wa wadanda suke tsattsaye a wurin, ta ce, “Wannan mutum yana daya daga cikinsu.” **70** Sai ya sāke yin musu. Bayan dan lokaci kadan, sai wadanda suke tsattsaye kusa suka ce wa Bitrus, “Lalle, kana daya daga cikinsu, gama kai mutumin Galili ne.” **71** Sai ya fara la’antar kansa, yana rantsuwa musu, yana cewa, “Ban san wannan mutumin da kuke magana a kai ba.” **72** Nan da nan zakara ya yi cara sau na biyu. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi masa cewa, “Kafin zakara yā yi cara sau biyu, za ka yi mūsun sanina sau uku.” Sai ya fashe da kuka.

15 Da sassafe, sai manyan firstoci da dattawa, da malaman dokoki, da dukan Majalisa, suka yanke shawara. Suka daure Yesu, suka kai shi, suka miķa shi ga Bilatus. **2** Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Kai ne Sarkin Yahudawa?” Yesu ya amsa ya ce, “I, haka yake, kamar yadda ka fada.” **3** Manyan ffirstoci suka zarge shi a kan abubuwa da yawa. **4** Don haka Bilatus ya sāke tambayarsa ya ce, “Ba za ka amsa ba? Dubi abubuwa da yawa da suke zarginka da su.” **5** Amma har yanzu, Yesu bai ba da amsa ba, Bilatus ya yi mamaki. **6** Yanzu

fa, al’ada ce a lokacin Bikin, a saki dan kurkuku guda wanda mutane suka roka. **7** Wani mutumin da ake kira Barabbas, yana a kurkuku, tare da wadansu’yan tawaye da suka yi kisankai a lokacin wani hargitsi. **8** Taron suka matso, suka ce roki Bilatus yā yi musu abin da ya saba yi. **9** Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Kuna so in sakar muku Sarkin Yahudawa?” **10** Don ya san saboda sonkai ne manyan ffirstoci suka ba da Yesu a gare shi. **11** Amma manyan ffirstoci suka zuga taron su sa a saki Barabbas, a maimakon Yesu. **12** Bilatus ya tambaye su ya ce, “To, me zan yi da wanda kuke ce da shi, sarkin Yahudawa?” **13** Suka yi ihu, suka ce, “A gicciye shi!” **14** Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Don me? Wane laifi ya yi?” Amma suka kāra yin ihu suna cewa, “A gicciye shi!” **15** Don son yā faranta wa taron rai, sai Bilatus ya sakar musu Barabbas. Ya sa aka yi wa Yesu bulala, sa’ān nan ya ba da shi a gicciye. **16** Sojojin suka tafi da Yesu cikin fadar gwamma (wato, Firetoriyum), suka kira dukan kamfanin sojōji wuri daya. **17** Suka sa masa wata riga mai ruwan shunayya, suka kuma tuķa rawanin kaya suka sa masa. **18** Sai suka fara ce masa, “Ranka yā dade sarkin Yahudawa!” **19** Suka dinga bugunsa a kā da sanda, suka tattofa masa miyau. Suka durķusa suka yi masa bangirma na ba’ā. **20** Bayan da suka gama yin masa ba’ā, suka tube rigar mai ruwan shunayyar, suka sa masa nasa tufafi. Sai suka tafi da shi don a gicciye shi. **21** Sai ga wani mutum daga Sairin da ake kira Siman, mahaifin Alekzanda da Rufus, yana wucewa kan hanyarsa daga kauye. Sai suka tilasta shi yā dāuki gicciyen. **22** Suka kawo Yesu a wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin Wurin Kokon Kai). **23** Sai suka miķa masa ruwan inabi gauraye da mur, don yā rage zafi, amma bai sha ba. **24** Sai suka gicciye shi. Suka rarraba tufafinsa, suka jefa kuri’ā a kansu don su ga abin da kowa zai samu. **25** Sa’ā ta uku na safe ce kuwa aka gicciye shi. **26** Akwai rubutu na zarginsa, da ya ce, Sarkin Yahudawa. **27** Suka gicciye’yan fashi biyu tare da shi, daya a damansa, dayan kuma a hagunsa. **29** Masu wucewa suka zazzage shi. Suka kada kai suna cewa, “To, kai da za ka rushe haikali ka kuma gina shi a kwana uku, **30** sai ka sauко daga gicciyen, ka ceci kanka!” **31** Haka kuma, manyan ffirstoci da malaman dokoki suka yi masa ba’ā a junansu, suna cewa, “Ya ceci wadansu, amma ya kāsa ceton kansa! **32** Bari wannan Kiristi, wannan Sarkin Isra’ila, yā sauко yanzu daga gicciye, don mu ga mu kuma gaskata.” Wadanda aka gicciye

tare da shi ma suka zazzage shi. **33** Daga sa'a ta shida har zuwa sa'a ta tara na rana, duhu ya rufe dukan kasar. **34** A daidai sa'a ta tara na rana, sai Yesu ya daga murya da karfi ya ce, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Wato, "Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?"). **35** Da wadansu cikin wadanda suke tsattsaye kusa da wurin suka ji haka, suka ce, "Ku saurara, yana kiran Iliya." **36** Wani mutum ya ruga ya je ya jikö soso da ruwan tsami, ya soka a sanda ya miķa wa Yesu yă sha. Ya ce, "Ku kyale shi. Bari mu ga ko Iliya zai zo yă saukar da shi." **37** Da murya mai karfi, Yesu ya ja numfashinsa na karshe. **38** Labulen haikali kuwa ya yage kashi biyu, daga sama har kasa. **39** Da jarumin da yake tsaye a gaban Yesu ya ji muryarsa, ya kuma ga yadda ya mutu, sai ya ce, "Gaskiya, wannan mutum Dan Allah ne!" **40** Wadansu mata suna kallo daga nesa. A cikinsu kuwa akwai Maryamu Magdaline, Maryamu mahaifiyar Yakub karami da Yusuf, da kuma Salome. **41** A Galili wadannan mata ne suka riķa bin sa suna yin masa hidima. Wadansu mata da yawa da suka zo tare da shi daga Urushalima, su ma suna nan a can. **42** Ranar kuwa ita ce ranar Shirye-shirye (wato, ana kashegari Asabbaci). Saboda haka, da yamma ta yi, sai **43** Yusuf daga Arimateya, wani sanannen dan Majalisa, wanda dā ma yake jiran zuwan mulkin Allah, ya je wajen Bilatus ba tsoro, ya roka a ba shi jikin Yesu. **44** Bilatus ya yi mamaki da ya ji cewa Yesu ya riga ya mutu. Sai ya kira jarumin ya tambaye shi ko Yesu ya riga ya mutu. **45** Da ya ji ta bakin jarumin cewa haka ne, sai ya ba wa Yusuf jikin. **46** Sai Yusuf ya kawo zanen lilin, ya saukar da jikin, ya nannade shi da lilin din, sa'an nan ya sa shi a kabarin da aka fafe a cikin dutse. Sai ya gungura wani dutse ya rufe bakin kabarin. **47** Maryamu Magdaline da Maryamu uwar Yusuf sun ga inda aka kwantar da shi.

16 Da Asabbaci ya wuce, sai Maryamu Magdaline, Maryamu mahaifiyar Yakub, da kuma Salome suka sayi kayan kanshi domin su je su shafa wa jikin Yesu. **2** A ranar farko ta mako, da sassafe, bayan fitowar rana, suna kan hanyarsu zuwa kabarin ke nan, **3** sai suka tambaye juna suka ce, "Wane ne zai gungura mana dutsen daga bakin kabarin?" **4** Amma da suka daga kai, sai suka ga cewa, an riga an gungura dutsen. Dutsen kuwa babba ne. **5** Da suna shiga cikin kabarin, sai suka ga wani saurayi sanye da farar riga, yana zaune a hannun dama, sai suka firgita. **6** Ya ce, "Kada ku firgita. Kuna neman Yesu Banazare

wanda aka gicciye ne. Ya tashi! Ba ya nan. Ku dubi inda aka kwantar da shi. **7** Amma ku tafi ku gaya wa almajiransa da kuma Bitrus cewa, "Ya sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi, kamar yadda ya fada muku." **8** Da rawan jiki da kuma rudewa, matan suka fita a guje daga kabarin. Ba su kuwa gaya wa kowa ba, don suna tsoro. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Da Yesu ya tashi daga matattu da safe, a ranar farko ta mako, ya fara bayyana ga Maryamu Magdaline, wadda ya fitar da aljanu bakwai daga cikinta. **10** Ta je ta gaya wa wadanda dā suke tare da shi, wadanda kuma suke makoki da kuka. **11** Da suka ji cewa Yesu yana da rai, har ma ta gan shi, ba su gaskata ba. **12** Daga baya Yesu ya bayyana a wani kamanni dabam ga biyunsu, yayinda suke tafiya kauye. **13** Wadannan kuwa suka koma suka shaida wa sauran, amma su ma ba su gaskata ba. **14** Bayan haka, Yesu ya bayyana ga Sha Dayan, yayinda suke cin abinci. Ya tsawata musu a kan rashin bangaskiyarsu, da yadda suka ki gaskata wadanda suka gan shi bayan ya tashi. **15** Ya ce, musu, "Ku tafi cikin dukan duniya, ku yi wa'azin bishara ga dukan halitta. **16** Duk wanda ya gaskata, aka kuma yi masa baftisma, zai sami ceto. Amma duk wanda bai gaskata ba kuwa, zai hallaka. **17** Wadannan alamu za su kasance tare da wadanda suka gaskata. A cikin sunana za su fitar da aljanu, za su yi magana da sababbin harsuna. **18** Za su dauki macizai da hannuwansu. In kuwa suka sha mugun dafi, ba zai cuce su ba ko kadan. Za su dibiya hannuwansu a kan marasa lafiya, su kuwa warke." **19** Bayan Ubangiji Yesu ya yi musu magana, sai aka dauke shi zuwa sama, ya kuma zauna a hannun dama na Allah. **20** Sai almajiran suka fita, suka yi wa'azi ko'ina. Ubangiji kuwa ya yi aiki tare da su, ya tabbatar da maganarsa ta wurin alamu da suke biye da maganar.

Luka

1 Mutane da yawa sun dfau niyyar rubuta labarin abubuwan da aka cika a cikinmu, **2** kamar yadda muka karbe su daga wadanda tun farko shaidu ne da kuma masu hidimar bishara. **3** Saboda haka, da yake ni da kaina na binciko kome a hankali daga farko, na ga ya yi kyau in rubuta maka labarin dalla-dalla, ya mafifici Tiyofillus, **4** don ka san tabbaciri abubuwan da aka koyar da kai. **5** A lokacin da Hiridus ne yake sarautar Yahudiya, an yi wani firist mai suna Zakariya, na sashin firistoci gidan Abiya. Matarsa Elizabet ma'yar zuriyar Haruna ce. **6** Dukansu biyu kuwa masu adalci ne a gaban Allah, suna kuma bin umarnan Ubangiji da farillansa duka da halin rashin zargi. **7** Sai dai ba su da'ya'ya, domin Elizabet bakararriya ce; kuma dukansu biyu sun tsufa. **8** Wata rana da lokacin aikin firistoci na sashen Zakariya na yin hidima ya kewayo, yana kuma cikin hidimarsa ta firist a gaban Allah, **9** sai aka zabe shi ta wurin kuri'a, bisa ga al'adar aikin firist, yă shiga haikalibn Ubangiji yă kone turare. **10** Da lokacin kone turare ya yi, duk taron masu sujada suna a waje suna addu'a. **11** Sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare shi, tsaye a dama da bagaden turare. **12** Da Zakariya ya gan shi sai ya firgita, tsoro kuma ya kama shi. **13** Amma mala'ikan ya ce masa, "Kada ka ji tsoro, Zakariya; an ji addu'arka. Matarka Elizabet za tă haifa maka da, za ka kuma ba shi suna Yohanna. **14** Zai zama abin murna da farin ciki a gare ka, mutane da yawa kuwa za su yi murna don haihuwarsa, **15** gama zai zama mai girma a gaban Ubangiji. Ba kuwa zai taba shan ruwan inabi ko wani abu mai sa maye ba. Zai cika da Ruhu Mai Tsarki tun haihuwa. **16** Shi ne zai juye mutanen Isra'il da yawa zuwa wurin Ubangiji Allahnsu. **17** Zai sha gaban Ubangiji, a ruhu da kuma iko irin na Iliya, domin yă juye Zukatan iyaye ga'ya'yansu, marasa biyayya kuma ga zama masu biyayya don yă kintsa mutane su zama shiryayyu domin Ubangiji." **18** Sai Zakariya ya tambayi mala'ikan ya ce, "Yaya zan tabbatar da wannan? Ga ni tsoho, matana kuma ta kwana biyu." **19** Mala'ikan ya ce, "Ni ne Jibra'ilu. Ina tsaya a gaban Allah, an kuma aiko ni in yi maka magana, in kuma fada maka wannan labari mai dadfi. **20** Yanzu za ka zama bebe, ba za ka kara iya magana ba sai ranar da wannan magana ta cika, saboda ba ka gaskata da kalmomina wadanda za su zama gaskiya a daidai lokacinsu ba." **21** Ana cikin haka,

mutane suna jiran Zakariya, suna kuma mamaki me ya sa ya dade haka a cikin haikali. **22** Da ya fito, bai iya yin musu magana ba. Sai suka gane, ya ga wahayi ne a haikali, domin ya dinga yin musu alamu, amma ya kăsa yin magana. **23** Da lokacin hidimarsa ya cika, sai ya koma gida. **24** Bayan wannan, matarsa Elizabet ta yi ciki, ta kuma riķa buya har wata biyar. **25** Sai ta ce, "Ubangiji ne ya yi mini wannan. A wadannan kwanaki ya nuna tagomashinsa ya kuma kawar mini da kunya a cikin mutane." **26** A wata na shida, sai Allah ya aiki mala'ika Jibra'ilu zuwa Nazaret, wani gari a Galili, **27** gun wata budurwar da aka yi alkawarin aurenta ga wani mutum mai suna Yusuf daga zuriyar Dawuda. Sunan budurwar Maryamu. **28** Mala'ikan ya je wurinta ya ce, "A gaishe ki, ya ke da kika sami tagomashi kwarai! Ubangiji yana tare da ke." **29** Maryamu ta damu kwarai da kalmominsa, tana tunani wace irin gaisuwa ce haka? **30** Amma mala'ikan ya ce mata, "Kada ki ji tsoro, Maryamu, kin sami tagomashi a wurin Allah. **31** Ga shi za ki yi ciki ki kuma haifi da, za ki kuma ba shi suna Yesu. **32** Zai zama mai girma, za a kuma kira shi Dan Madaukaki. Ubangiji Allah zai ba shi gadon sarautar kakansa Dawuda, **33** zai yi mulkin gidan Yakub har abada, mulkinsa kuma ba zai taba kare ba." (aiōn g165) **34** Maryamu ta tambayi mala'ikan ta ce, "Yaya wannan zai yiwu, da yake ni budurwa ce?" **35** Mala'ikan ya amsa ya ce, "Ruhu Mai Tsarki zai sauko miki, ikon Madaukaki kuma zai rufe ke. Saboda haka, Mai Tsarkin nan da za a haifa, za a kira shi Dan Allah. **36** 'Yar'uworki Elizabet ma za tă haifi da a tsufanta, ita da aka ce bakararriya, ga shi tana a watanta na shida. **37** Gama ba abin da zai gagari Allah." **38** Maryamu ta amsa ta ce, "To, ni baiwar Allah ce, bari yă zama mini kamar yadda ka fada." Sai mala'ikan ya tafi abinsa. **39** A lokacin sai Maryamu ta shirya ta gaggauta zuwa wani gari a kasar tudu ta Yahudiya, **40** inda ta shiga gidan Zakariya ta kuma gai da Elizabet. **41** Da Elizabet ta ji gaisuwar Maryamu, sai jaririn da yake a cikinta ya yi motsi. Elizabet kuma ta cika da Ruhu Mai Tsarki. **42** Sai ta daga murya da karfi ta ce, "Ke mai albarka ce a cikin mata. Mai albarka ne kuma dan da za ki haifa! **43** Me ya sa na sami wannan tagomashi har da mahaifiyar Ubangijina za tă zo wurina? **44** Da jin gaisuworki, sai jaririn da yake cikina ya yi motsi don murna. **45** Mai albarka ce wadda ta gaskata cewa abin da Ubangiji ya fada mata zai cika!" **46** Sai Maryamu ta ce, "Raina yana dāukaka Ubangiji

47 ruhuna kuma yana farin ciki da Allah Mai Cetona,
48 gama ya lura da kaskancin baiwarsa. Daga yanzu
nan gaba dukan zamanai za su ce da ni mai albarka,
49 gama Mai Iko Duka ya yi mini manyan abubuwa,
sunansa labudda Mai Tsarki ne. 50 Jinkansa ya kai ga
masu tsoronsa, daga zamani zuwa zamani. 51 Ya aikata
manyanyayuka da hannya; ya watsar da wadanda
suke masu girman kai a surfin tunaninsu. 52 Ya saukar
da masu mulki daga gadajen sarautarsu amma ya
daukaka faskantattu. 53 Ya kosar da masu yunwa
da kyawawan abubuwa amma ya sallami mawadatu
hannu wofi. 54 Ya taimaki bawansa Isra'ila, yana
tunawa yā nuna jinkai 55 ga Ibrahim da zuriyarsa har
abada, kamar yadda ya fada wa kakanninmu.” (aiōn
g165) 56 Maryamu ta zauna da Elizabet kusan wata uku
sa'ān nan ta koma gida. 57 Sa'ad da kwanaki suka yi
don Elizabet ta haihu, sai ta haifi da. 58 Ma'kwabtanta
da'yan'uwantu suka ji cewa Ubangiji ya nuna mata
jinkai mai yawa, suka kuma taya ta farin ciki. 59 A rana
ta takwas, sai suka zo don a yi wa yaron kaciya, dā za
su sa masa sunan mahaifinsa Zakariya ne, 60 amma
mahaifiyar yaron ta ce, “A'a! Za a ce da shi Yohanna.”
61 Sai suka ce mata, “Ba wani a cikin danginku mai
wannan suna.” 62 Sai suka yi alamu wa mahaifinsa,
don su san sunan da zai su a kira yaron. 63 Ya yi
alama a kawo masa allo, a gabon kowa sai ya rubuta,
“Sunansa Yohanna.” Dukan mutane kuwa suka yi
mamaki. 64 Nan da nan bakinsa ya bude harshensa
kuma ya saku, sai ya fara magana yana yabon Allah. 65
Ma'kwabta duk suka cika da tsoro, mutane kuwa suka
yi ta yin magana game da dukan wadannan abubuwa a
ko'ina a cikin kasar tudu ta Yahudiya. 66 Duk wadanda
suka ji wannan kuwa sun yi mamaki suna cewa, “To,
me yaron nan zai zama?” Gama hannun Ubangiji yana
tare da shi. 67 Mahaifinsa Zakariya ya cika da Ruhu
Mai Tsarki sai ya yi annabci ya ce, 68 “Yabo ya tabbata
ga Ubangiji, Allah na Isra'ila, domin ya zo ya kuma
fanshe mutanensa. 69 Ya tā mana kahon ceto a gidan
bawansa Dawuda 70 (yadda ya yi magana tun tuni ta
wurin annabawansa masu tsarki), (aiōn g165) 71 cewa zai
cece mu daga abokan gābanmu daga kuma hannun
dukan wadanda suke kinmu 72 don yā nuna jinkai ga
kakanninmu, yā kuma tuna da alkawarinса mai tsarki,
73 rantsuwar da ya yi wa mahaifinmu Ibrahim, 74 don
yā kubutar da mu daga hannun abokan gābanmu, yā
kuma sa mu iya yin masa hidima babu tsoro, 75 cikin
tsarki da adalci a gabansa dukan kwanakinmu. 76 “Kai

kuma, dana, za a ce da kai annabin Madaukaki; gama
za ka sha gabon Ubangiji don ka shirya masa hanya,
77 don ka sanar da mutanensa ceto, ta wurin gafarar
zunubansu, 78 saboda jinkai na Allahnmu mai kauna,
hasken nan na ceto zai bullo mana daga sama, 79 don
yā haskaka a kan wadanda suke zama cikin duhu, da
kuma cikin inuwar mutuwa, don yā bi da kafafunmu a
hanyar salama.” 80 Yaron kuwa ya yi girma ya kuma
karfafa a ruhu; ya zauna a hamada sai lokacin da ya
fito a fili ga mutanen Isra'ila.

2 A wadancan kwanaki, Kaisar Augustus ya ba da doka
cewa ya kamata a yi kidaya a dukan masarautar
Roma. 2 (Wannan ce kidaya ta fari da aka yi a lokacin
da Kwiriniyus yake gwamnar Suriya.) 3 Sai kowa ya
koma garinsa don a rubuta shi. 4 Saboda haka Yusuf
ma ya haura daga Nazaret a Galili zuwa Yahudiya, ya
tafi Betlehem garin Dawuda, don shi daga gida da
kuma zuriyar Dawuda ne. 5 Ya tafi can don a rubuta
shi tare da Maryamu, wadda aka yi masa alkawari
zai aura, tana kuwa da ciki. 6 Yayinda suke can, sai
lokacin haihuwar jaririn ya yi, 7 ta kuwa haifi danta
na fari. Ta nannade shi a zane ta kuma kwantar da shi
cikin wani kwami, don ba su sami daki a masauki ba.
8 Akwai makiyaya masu zama a fili kusa da wurin,
suna tsaron garkunan tumakinsu da dare. 9 Sai wani
mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare su, daukakar
Ubangiji kuma ta haskaka kewaye da su, suka kuwa
tsorata kwarai. 10 Amma mala'ikan ya ce musu, “Kada
ku ji tsoro. Na kawo muku labari mai dadi na farin ciki
mai yawa ne wanda zai zama domin dukan mutane.
11 Yau a birnin Dawuda an haifa muku Mai Ceto;
shi ne Kiristi Ubangiji. 12 Wannan zai zama alama
a gare ku. Za ku tarar da jariri a nannade a zane
kwance a kwami.” 13 Ba labari sai ga taron rundunar
sama suka bayyana tare da mala'ikan, suna yabon
Allah suna cewa, 14 “Daukaka ga Allah a can cikin
sama, a duniya kuma salama ga mutane wadanda
tagomashinsa yake bisansu.” 15 Da mala'ikun suka
bar su, su suka koma sama, sai makiyayan suka ce
wa junu, “Mu je Betlehem mu ga wannan abin da ya
faru, wanda Ubangiji ya sanar mana.” 16 Sai suka tafi
da sauri, suka tarar da Maryamu da Yusuf, da kuma
jaririn kwance a kwami. 17 Sa'ad da suka gan shi,
sai suka baza maganar da aka gaya musu game da
yaron, 18 duk kuwa wadanda suka ji wannan, suka
yi mamaki a kan abin da makiyayan suka fada. 19
Amma Maryamu ta rike dukan wadannan abubuwa ta

kuma yi ta tunaninsu a zuciyarta. **20** Makiyayan kuwa suka koma, suna daukaka suna kuma yabon Allah saboda dukan abubuwan da suka ji, suka kuma gani, yadda aka gaya musu. **21** A rana ta takwas, da lokaci ya yi da za a yi masa kaciya, sai aka ba shi suna Yesu, sunan da mala'ika ya ba shi kafin a yi cikinsa. **22** Da lokacin tsarkakewarsu bisa ga Dokar Musa ya cika, sai Yusuf da Maryamu suka dauke shi suka haura zuwa Urushalima don su miska shi ga Ubangiji. **23** (yadda yake a rubuce a Dokar Ubangiji cewa, "Kowane dan fari, za a kebe shi ga Ubangiji"), **24** don kuma su mika hadaya bisa ga abin da aka fada a Dokar Ubangiji cewa, "kurciyoyi biyu ko'yan tattabarai biyu." **25** To, akwai wani mutum a Urushalima mai suna Siman, shi mai adalci da kuma mai ibada. Yana jiran fansar Isra'il, Ruhu Mai Tsarki kuwa yana tare da shi. **26** An bayyana masa ta wurin Ruhu Mai Tsarki cewa ba zai mutu ba sai ya ga Kiristi na Ubangiji. **27** Da Ruhu ya iza shi, sai ya shiga cikin filin haikali. Sa'ad da iyayen suka kawo jaririn nan Yesu don su yi masa abin da al'adar Doka ta bukaci, **28** sai Siman ya karfi yaron a hannuwansa ya yabi Allah, yana cewa, **29** "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kamar yadda ka yi alkawari, yanzu ka sallami bawanka lafiya. **30** Gama idanuna sun ga cetonka, **31** wanda ka shirya a gaban dukan mutane, **32** haske don bayyanawa ga Al'ummai da kuma daukaka ga mutanenka Isra'il." **33** Mahaifin yaron da kuma mahaifiyarsa suka yi mamaki abin da aka fada game da shi. **34** Sa'an nan Siman ya sa musu albarka ya ce wa Maryamu mahaifiyarsa, "An kaddara yaron nan yā zama sanadin fāduwa da tashin mutane da yawa a Isra'il, zai kuma zama alamar da mutane ba za su so ba, **35** ta haka za a fallasa tunanin zukatan mutane da yawa. Ke ma, takobi zai soki zuciyarki." **36** Akwai wata annabiya ma, mai suna Anna, diyar Fanuwel, na kabilar Asher. Ta tsufa kutuf; ta yi zama da mijinta shekaru bakwai bayan sun yi aure, **37** ta kuwa zama gwauruwa sai da ta kai shekaru tamanin da hudu. Ba ta taba barin haikali ba, tana sujada dare da rana, tana kuma azumi da addu'a. **38** Tana haurawa wurinsu ke nan a wannan lokaci, sai ta yi wa Allah godiya ta kuma yi magana game da yaron nan ga dukan wadanda suke sauraron fansar Urushalima. **39** Bayan da Yusuf da Maryamu suka gama yin dukan abubuwan da Dokar Ubangiji ta bukaci, sai suka koma Galili suka tafi Nazaret garinsu. **40** Yaron kuwa ya yi girma ya yi karfi; ya cika da hikima, alherin Allah

kuwa yana bisansa. **41** Kowace shekara, iyayen Yesu sukan je Urushalima don Bikin Ketarewa. **42** Da Yesu ya cika shekaru goma sha biyu, sai suka tafi Bikin bisa ga al'ada. **43** Bayan Bikin, da iyayen suka kama hanya don su koma gida, sai Yesu, yaron nan, ya tsaya a Urushalima, ba da saninsu ba. **44** Su kuwa sun dauka yana tare da su, saboda haka, suka yi ta tafiya har na yini guda. Sa'an nan suka fara nemansa cikin'yan'uwansu da abokansu. **45** Da ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima nemansa. **46** Bayan kwana uku, sai suka same shi a filin haikali zaune a tsakiyar malamai, yana sauraron su yana kuma yi musu tambayoyi. **47** Dukan wadanda suka ji shi, suka yi mamakin fahimtarsa, da amsoshinsa. **48** Da iyayensa suka gan shi sai suka yi mamaki. Mahaifiyarsa ta ce masa, "Dana, don me ka yi mana haka? Ni da mahaifinka duk mun damu muna nemanka." **49** Sai ya ce, "Don me kuke nemana? Ba ku san cewa, dole in kasance a gidan Ubana ba?" **50** Amma ba su fahimci abin da yake fadin musu ba. **51** Sai ya koma Nazaret tare da su, yana yi musu biyayya. Mahaifiyarsa kuma ta rike dukan wadannan abubuwa a zuciyarta. **52** Yesu kuwa ya yi girma, ya kuma karu cikin hikima, ya kuma sami tagomashi a wurin Allah da mutane.

3 A shekara ta goma sha biyar ta mulkin Kaisar Tiberiyus, a lokacin Buntus Bilatus ne gwamnar Yahudiya, Hiridus kuma yana sarautar Galili, dan'uwansa Filibus yana sarautar Ituriya da Tarakunitis, Lisaniyas kuma yana sarautar Abiline. **2** A lokacin ne Annas da Kayifas suke manyan firstoci. Sai maganar Allah ta zo wa Yohanna, dan Zakariya a hamada. **3** Ya zaga dukan kasar da take kewaye da Urdun, yana wa'azin baftismar tuba don gafarar zunubai. **4** Kamar yadda yake a rubuce a littafin annabi Ishaya. "Muryar mai kira a hamada, 'Ku shirya wa Ubangiji hanya, ku miķe hanyoyi dominisa. **5** Za a cike kowane kwari, a farfashe kowane dutse da kowane tudu. Za a miķe hanyoyin da suka karkace, a gyaggyara hanyoyi masu gargada su zama sumul. **6** Dukan'yan Adam kuwa za su ga ceton Allah!" **7** Yohanna ya ce wa taron da suke zuwa domin yā yi musu baftisma, "Ku macizai! Wa ya gargade ku, ku guje wa fushin nan mai zuwa? **8** Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. Kada ma ku yi tunani za ku iya ce wa kanku, 'Ai, muna da mahaifinmu Ibrahim.' Ina gaya muku cewa daga cikin duwatsun nan Allah zai iya tā da'ya'ya wa Ibrahim. **9** An riga an sa bakin

gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da'ya'ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta.” 10 Sai taron suka tambaye shi, suka ce “Me za mu yi ke nan?” 11 Ya amsa ya ce, “Ya kamata, mutumin da yake da riguna biyu, yă raba da wanda ba shi da riga, mai abinci kuma yă yi haka.” 12 Masu karbar haraji ma suka zo, domin a yi musu baftisma. Suka yi tambaya, suka ce “Malam, me ya kamata mu yi?” 13

Ya ce musu, “Kada ku karfa fiye da abin da aka ce a karfa.” 14 Sai wadansu sojoji suka tambaye shi, “Mu fa? Me ya kamata mu yi?” Sai ya amsa ya ce, “Kada ku kwace kudin mutane, kada kuma ku yi shaider karya. Ku yi hakuri da abin da ake biyanku.” 15 Mutane suka zuba ido, suna kuma tunani a zuciyarsu, ko Yohanna ne Kiristi wanda ake sauraron zuwansa. 16 Yohanna ya amsa musu duka ya ce, “Ina muku baftisma da ruwa. Amma wani wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban ma isa in kunce igiyar takalmansa ba. Shi zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da wuta kuma. 17 Matankadinsa yana a hannunsa don yă tankade sussukarsa ya kuma tattara alkama cikin rumbunsa, amma zai kone yayin da wutar da ba a iya kashewa.” 18 Da kalmomi masu yawa Yohanna ya yi wa mutane gargarsi, ya kuma yi musu wa'azin bishara. 19 Amma da Yohanna ya tsawata wa Hiridus mai mulki saboda Hiridiyas, matar dñi'uwansa, da kuma dukan sauran mugayen abubuwan da ya yi, 20 Hiridus dai ya kara bata al'amarin. Ya sa a kulle Yohanna a kurkuku. 21 Sa'ad da ake wa dukan mutane baftisma, sai aka yi wa Yesu shi ma. Da yana cikin addu'a, sai sama ya bude, 22 Ruhu Mai Tsarki kuma ya sauko masa a wata siffa, kamar kurciya. Sai murya ta fito daga sama, ta ce, “Kai ne Dana, wanda nake kauna, kai ne kuma kana faranta mini zuciya kwarai.” 23 To, Yesu kansa yana da shekaru kusan talatin da haihuwa sa'ad da ya fara aikinsa. An dñauka shi dan Yusuf ne, dan Heli, 24 dan Mattat, dan Lawi, dan Melki, dan Yannai, dan Yusuf, 25 dan Mattatiyas, dan Amos, dan Nahum, dan Esli, dan Naggai, 26 dan Ma'at, dan Mattatiyas, dan Semeyin, dan Yosek, dan Yoda, 27 dan Yowanan, dan Resa, dan Zerubbabel, dan Sheyaltiel, dan Neri, 28 dan Melki, dan Addi, dan Kosam, dan Elmadam, dan Er, 29 dan Yosuwa, dan Eliyezer, dan Yorim, dan Mattat, dan Lawi, 30 dan Simeyon, dan Yahuda, dan Yusuf, dan Yonam, dan Eliyakim, 31 dan Meleya, dan Menna, dan Mattata, dan Natan, dan Dawuda, 32 dan Yesse, dan Obed, dan Bowaz, dan Salmon, dan

Nashon, 33 dan Amminadab, dan Ram, dan Hezron, dan Ferez, dan Yahuda, 34 dan Ya'kub, dan Ishaku, dan Ibrahim, dan Tera, dan Nahor, 35 dan Serug, dan Reyu, dan Feleg, dan Eber, dan Sala, 36 dan Kainan, dan Arfakshad, dan Shem, dan Nuhu, dan Lamek, 37 dan Metusela, dan Enok, dan Yared, dan Mahalalel, dan Kainan, 38 dan Enosh, dan Shitu, dan Adamu, dan Allah.

4 Yesu kuwa cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo daga

Urdun, Ruhu kuma ya kai shi cikin hamada, 2 inda kwana arba'in, Iblis ya gwada shi. Bai ci kome ba a cikin kwanakin nan, a karshensu kuwa ya ji yunwa. 3 Iblis ya ce masa, “In kai Dan Allah ne, ka fada wa wannan dutse yă zama burodi.” 4 Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce yake, ‘Ba da abinci kadai mutum zai rayu ba.’” 5 Iblis ya kai shi can kan wani wuri mai tsawo, ya nunnuna masa a kyiftawar ido dukan mulkokin duniya. 6 Ya ce masa, “Zan ba ka dukan ikonsu da darajarsu, gama ni aka danka wa, kuma zan bai wa duk wanda na ga dama. 7 Saboda haka in ka yi mini sujada, dukan wannan zai zama naka.” 8 Yesu ya amsa ya ce, “A rubuce yake, ‘Ka yi wa Ubangiji Allahnka sujada, kuma shi kadai za ka bauta wa.’” 9 Sai Iblis, ya kai shi Urushalima ya sa ya tsaya a kan wuri mafi tsayi na haikali ya ce, “In kai Dan Allah ne, ka yi tsalle daga nan zuwa kasa. 10 Gama a rubuce yake, “‘Zai umarci mala'ikunsa game da kai, su kiyaye ka da kyau; 11 za su tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga kafarka a kan dutse.’” 12 Yesu ya amsa ya ce, “An ce, ‘Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.’” 13 Da Iblis ya gama dukan wannan gwajin, ya bar shi sai lokacin da wata dama ta samu. 14 Yesu ya koma Galili cikin ikon Ruhu. Labarinsa kuwa ya bazu ko'ina a kauyuka. 15 Ya yi ta koyarwa a majami'unsu, kowa kuwa ya yabe shi. 16 Ya tafi Nazaret, inda aka yi renonsa. A ranar Asabbaci kuma, ya shiga majami'a kamar yadda ya saba. Sai ya miñe don yă yi karatu. 17 Aka kuwa ba shi nadadden littafin annabi Ishaya. Da ya bude, sai ya sami wurin da aka rubuta, 18 “Ruhun Ubangiji yana kaina, domin ya shafe ni, in yi wa matalauta wa'azin bishara. Ya aiko ni in yi shelar'yanci ga'yan kurkuku, in kuma bude idanun makafi, in ba da'yanci ga wadanda aka danne. 19 In yi shelar shekarar tagomashin Ubangiji.” 20 Sai ya nadef nadadden littafin ya mayar wa mai hidimar, ya kuma zauna. Dukan idanun wadanda suke a majami'ar, suka koma a kansa. 21 Sai ya fara ce musu, “A yau, Nassin nan, ya cika a kunnenku.” 22

Duk suka yabe shi, suka yi mamakin kalmomin alheri da suke fitowa daga bakinsa. Suka yi tambaya, suna cewa, "Anya, wannan ba dan Yusuf ba ne?" 23 Yesu ya ce musu, "Tabbatacce, na san za ku fada mini karin maganan nan, 'Likita, warkar da kanka! Ka kuma yi abin da muka ji ka yi a Kafarnahum, a nan garinka.'" 24 Ya ci gaba, da ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, babu annabin da ake yarda da shi a garinsa. 25 Ina tabbatar muku a zamanin Iliya, akwai gwauraye da yawa a Isra'ila, sa'ad da aka rufe sararin sama har shekara uku da rabi, aka kuma yi yunwa mai tsanani ko'ina a kasar. 26 Duk da haka, ba a aiki Iliya ga ko daya a cikinsu ba. Sai dai zuwa ga wata gwauruwa da take a Zarefat, a yankin Sidon. 27 Akwai kuma mutane da yawa a Isra'ila masu kuturta a zamanin annabi Elisha, amma ba ko dayansu da aka tsarkake sai Na'aman mutumin Suriyan nan kadai." 28 Dukan mutanen da suke cikin majami'a suka fusata kwarai da jin wannan. 29 Suka tashi, suka fitar da Yesu bayan gari, suka kai shi goshin tudun da aka gina garin, don su ture shi kasa, 30 amma sai ya bi ta tsakiyar taron ya yi tafiyarsa. 31 Sai ya tafi Kafarnahum, wani gari a Galili, a ranar Asabbaci kuma, ya fara koya wa mutane. 32 Suka yi ta mamakin koyarwarsa, domin sakonsa yana da iko. 33 A cikin majami'ar, akwai wani mutum mai aljani, wani mugun ruhu. Mutumin ya daga murya da karfi ya ce, 34 "Wayyo! Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki na Allah!" 35 Yesu ya tsawata masa da karfin cewa, "Yi shiru! Ka fita daga cikinsa!" Sai aljanin ya fyada mutumin da kasa a gabansu duka, sa'an nan ya fita, ya bar shi ba wani rauni. 36 Dukan mutanen suka yi mamaki, suka ce wa junansu, "Wace irin koyarwa ce haka? Da karfi da iko, yana ba wa mugayen ruhohin umarni suna kuma fita!" 37 Labarinsa kuwa ya bazu ko'ina a cikin kasar. 38 Yesu ya fita daga majami'ar, ya tafi gidan Siman. Surukar Siman kuwa tana fama da zazzabi mai tsanani, sai suka roki Yesu yi taimake ta. 39 Sai ya sunkuya kusa da ita, ya kuma tsawata wa zazzabin, sai zazzabin ya sâke ta. Nan take ta tashi, ta yi musu hidima. 40 Rana tana fâduwa, sai mutane suka yi ta kawo wa Yesu dukan wadanda suke da cuta iri-iri, sai ya dibiya wa kowannensu hannuwansa, ya warkar da su. 41 Bugu da kari, aljanu suka fiffita daga cikin mutane da yawa suna ihu suna cewa, "Kai Dan Allah ne!" Amma ya kwabe su, ya hana su magana, don sun

san cewa shi ne Kiristi. 42 Da gari yana wayewa, sai Yesu ya je inda ba kowa. Mutane suka yi ta nemansa, da suka zo inda yake, sai suka yi kokari su hana shi barinsu. 43 Amma ya ce, "Dole in yi wa'azin bisharar mulkin Allah ga sauran garuruwa, saboda wannan ne aka aiko ni." 44 Sai ya dinga yin wa'azi a majami'un Yahudiya.

5 Wata rana, Yesu yana tsaye a bakin Tafkin

Gennesaret, mutane kuma suna ta matsawa kewaye da shi, domin su ji maganar Allah, 2 sai ya hangi jiragen ruwa biyu a bakin tafkin, wadanda masu kamun kifi suka bari suna wankin abin kamun kifinsu. 3 Sai ya shiga daya jirgin ruwan da yake na Siman, ya kuma roke shi yâ tura shi kadan daga gaci. Sai ya zauna a jirgin ruwan, ya koyar da mutane daga ciki. 4 Da ya gama magana, sai ya ce wa Siman, "Ka tuka jirgin zuwa inda akwai surfi, ka saukar da abin kamun kifinka ka kama kifi." 5 Siman ya amsa ya ce, "Ranka yâ dafe, duk dare mun yi ta fama ba mu kama kome ba, amma tun da ka ce haka, zan saki abin kamun kifin." 6 Da suka yi haka, sai suka kama kifi da yawa, har abin kamun kifinsu suka fara tsintsinkewa. 7 Sai suka kira abokansu a daya jirgin, su zo su taimake su, suka kuwa zo. Suka cika jiragen biyu da kifi cif, har jiragen suka fara nutsewa. 8 Da Siman Bitrus ya ga wannan, sai ya fâdi a gaban Yesu ya ce, "Rabu da ni, Ubangiji. Ni mai zunubi ne!" 9 Gama mamaki ya kama shi da abokansu duka, saboda yawan kifin da suka kama. 10 Ya'kub da Yohanna, ya'yan Zebedi, abokan aikin Siman su ma suka yi mamaki. Sai Yesu ya ce wa Siman, "Kada ka ji tsoro, daga yanzu za ka ri'ka kama mutane ne." 11 Sai suka jawo jiragen ruwansu zuwa gaci, suka bar kome da kome, suka bi shi. 12 Yayinda Yesu yake daya daga cikin garuruwan nan, sai ga wani mutum wanda kuturta ta ci karfinsa. Da ganin Yesu, sai ya fâdi da fuskarsa a kasa, ya roke shi ya ce, "Ubangiji, in ka yarda, kana iya ka tsabtacce ni." 13 Yesu ya mi'ka hannunsa ya taba mutumin ya ce, "Na yarda, ka zama da tsabta!" Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi. 14 Sai Yesu ya umarce shi ya ce, "Kada ka gaya wa kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka kuma mi'ka hadayu da Musa ya umarta, saboda tsarkakewarka ta zama shaida a gare su." 15 Duk da haka, labarinsa ya kara bazuwa sosai, har taron mutane suka dinga zuwa don jinsa, da kuma neman warkarwa daga cututtukansu. 16 Amma Yesu sau da yawa, yakan kebe kansa zuwa wuraren da ba kowa,

yă yi addu'a. 17 Wata rana, da yake cikin koyarwa, wadansu Farisiyawa da malaman dokoki wadanda suka zo daga kowane kauye a Galili, Yahudiya da Urushalima kuwa suna zaune. Ikon Ubangiji yana nan don yă warkar da masu ciwo. 18 Sai ga wadansu mutane suka kawo wani shanyayye a kan tabarma. Suka yi kokari su shigar da shi cikin gidan, domin su kwantar da shi a gaban Yesu. 19 Da suka ga babu hanyar da za su bi saboda taron, sai suka haura rufin, suka saukar da shi a kan tabarmarsa, ta bakin ramin da suka huda a rufin, suka ajiye shi a tsakiyar taron, a gaban Yesu. 20 Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce, "Saurayi, an gafarta maka zunubanku." 21 Farisiyawa da malaman dokoki suka fara yin tunani a zukatansu, "Wane ne wannan mutum da yake sabo haka? Wa zai iya gafarta zunubai, in ba Allah kadai ba?" 22 Yesu ya san abin da suke tunani, sai ya yi tambaya ya ce, "Don me kuke tunanin wadannan abubuwa a zukatanku? 23 Wanne ya fi sauksi, a ce, 'An gafarta maka zunubanku,' ko kuma a ce, 'Tashi, ka yi tafiya'? 24 Amma domin ku san cewa 'Dan Mutum yana da iko a duniya ya gafarta zunubai.' Sai ya ce wa shanyayyen, "Na ce maka, tashi, dauki tabarmarka ka tafi gida." 25 Nan da nan, ya tashi tsaye a gabansu, ya dauki tabarmar da yake kwance a kai, ya tafi gida, yana yabon Allah. 26 Kowa ya yi mamaki, ya kuma yabi Allah. Suka cika da tsoro, suna cewa, "Mun ga abubuwani banmamaki yau." 27 Bayan wannan, sai Yesu ya fita, ya ga wani mai karbar haraji, mai suna Lawi, yana zaune a wurin da ake karbar haraji. Yesu ya ce masa, "Bi ni." 28 Sai Lawi ya tashi, ya bar kome da kome, ya bi shi. 29 Sai Lawi ya shirya wa Yesu wani babban liyafa a gidansa. Wani babban taron na masu karbar haraji, tare da wadansu suna cin abinci tare da su. 30 Amma Farisiyawa da malaman dokokin da suke a fungiyarsu, suka yi wa almajiransa gunaguni, suna cewa, "Don me kuke ci, kuke sha tare da masu karbar haraji da masu zunubi?" 31 Yesu ya amsa musu ya ce, "Ai, masu lafiya ba sa bukatar likita, sai dai marasa lafiya. 32 Ban zo don in kira masu adalcı ba, sai dai masu zunubi zuwa ga tuba." 33 Suka ce masa, "Almajiran Yohanna sukan yi azumi da addu'a, haka ma almajiran Farisiyawa, amma naka sai ci da sha." 34 Yesu ya amsa ya ce, "Za ku iya sa abokan ango yin azumi yayinda yake tare da su? 35 Amma lokaci yana zuwa, da za a dauke ango daga gare su. A wadancan kwanakin ne za su yi azumi." 36 Sai ya fada musu wannan misali ya ce, "Ba wanda yakan

yage kyalle daga sabuwar riga ya yi wa tsohuwar riga faci. In ya yi haka, zai yage sabuwar rigar, kuma facin daga sabuwar ba zai dace da tsohuwar rigar ba. 37 Kuma ba wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In ya yi haka, sabon ruwan inabi zai farfashe salkunan, ruwan inabin yă zube, salkunan kuma su lalace. 38 A'a, sai dai a zuba sabon ruwan inabi a sababbin salkuna. 39 Kuma ba wanda yakan so shan sabon ruwan inabi bayan ya sha tsohon, don yakan ce, 'Ai, tsohon ya fi kyau."

6 A wata ranar Asabbaci, Yesu yana bi ta gonakin hatsi, sai almajiran suka fara kakkarya kan hatsi suna murjewa a hannuwan suna ci. 2 Sai wadansu Farisiyawa suka ce, "Me ya sa kuke yin abin da doka ta hana yi a ranar Asabbaci?" 3 Yesu ya amsa musu ya ce, "Ashe, ba ku taba karanta abin da Dawuda ya yi, sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa ba? 4 Ya shiga gidan Allah, ya dauki kebabben burodi, sa'an nan ya ci abin da firistoci kadai sukan ci bisa ga doka. Ya kuma ba wa abokan tafiyarsa?" 5 Sai Yesu ya ce musu, "Ai, Dan Mutum ne Ubangijin Asabbaci." 6 A wata ranar Asabbaci kuma, Yesu ya shiga majami'a yana koyarwa. To, a nan kuwa akwai wani mutumin da hannun damansa ya shanye. 7 Farisiyawa da malaman dokoki suka zuba wa Yesu ido, su ga ko zai warkar a ranar Asabbaci, don su sami dalilin zarginsa. 8 Amma Yesu ya san abin da suke tunani. Sai ya ce wa mutumin mai shanyayyen hannun, "Tashi ka tsaya a gaban kowa." Sai ya tashi ya tsaya. 9 Yesu ya ce musu, "Ina tambayarku, me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a hallaka shi?" 10 Sai ya calle su duka, sa'an nan ya ce wa mutumin, "Mikö hannunka." Sai ya miķe, hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. 11 Amma Farisiyawa da malaman Doka suka fusata, suka fara tattaua da junansu a kan abin da za su yi wa Yesu. 12 Wata rana, a cikin kwanakin nan, Yesu ya je wani dutse domin yă yi addu'a, ya kuma kwana yana addu'a ga Allah. 13 Da gari ya waye, sai ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya zaři guda goma sha biyu daga cikinsu, wadanda ya kira su, Manzanni. 14 Siman (wanda ya kira Bitrus), dan'uwansa Andarawus, Yakub, Yohanna, Filibus, Bartolomeyu, 15 Mattiyu, Toma, Yakub dan Alfayus, Siman wanda ake kira Zilot, 16 Yahuda dan Yakub, da kuma Yahuda Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. 17 Sai ya sauко tare da su, ya tsaya a wani fili. A can, akwai taro mai yawa na

almajiransa, da kuma mutane yawan gaske daga ko'ina a Yahudiya, Urushalima da kuma Taya da Sidon da suke bakin teku. **18** wadanda suka zo domin su ji shi, a kuma warkar da cututtukansu. Wadanda suke fama da mugayen ruhohi kuwa aka warkar da su. **19** Kuma dukan mutane suka yi kokari su taba shi, domin iko yana fitowa daga gare shi, ya kuwa warkar da su duka. **20** Da ya dubi almajiransa, sai ya ce, "Masu albarka ne ku da kuke matalauta, gama mulkin Allah naku ne. **21** Masu albarka ne ku da kuke jin yunwa yanzu, gama za ku koshi. Masu albarka ne ku da kuke kuka yanzu, gama za ku yi dariya. **22** Masu albarka ne sa'ad da mutane suka fi ku, suka ware ku, suka zage ku, suna ce da ku mugaye, saboda Dan Mutum. **23** "Ku yi farin ciki a wannan rana, ku kuma yi tsalle don murna, saboda ladarku yana da yawa a sama. Gama haka kakanninsu suka yi wa annabawa. **24** "Amma kaitonku da kuke da arziki, gama kun riga kun sami ta'aziyarku. **25** Kaitonku da kuke kosassu yanzu, gama za ku zauna da yunwa. Kaitonku da kuke dariya yanzu, gama za ku yi makoki da kuka. **26** Kaitonku sa'ad da dukan mutane suna magana mai kyau a kanku, gama haka kakanninsu suka yi da annabawan karya. **27** "Amma ina fada muku, ku da kuke ji na, ku kaunaci abokan gâbanku, ku yi wa masu kinku alheri. **28** Ku albarkaci wadanda suke la'anta ku, ku kuma yi wa wadanda suke wula'kanta ku addu'a. **29** In wani ya mare ka a wannan kumatu, juya masa dayan ma, in wani ya kwace maka babban riga, kada ma ka hana masa'yar cikin ma. **30** Duk wanda ya roke ka abu, ka ba shi. In kuma wani ya yi maka kwace, kada ka nema yâ mayar maka. **31** Ka yi wa wadansu abin da kai kake so su yi maka. **32** "In kana kaunar masu kaunarka ne kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma suna kaunarc wadanda suke kaunarsu. **33** In kuma kana yin alheri ga masu yi maka ne kadai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma suna yin haka. **34** In kana ba da bashi ga mutanen da za su iya biyan ka ne kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma, suna ba da bashi ga masu zunubi, da fata za a biya su tsab. **35** Amma, ku kaunaci abokan gâbanku, ku kuma yi musu alheri, ku ba su bashi, ba da sa zuciya sai an biyu ku ba. Ta yin haka ne kawai, za ku sami lada mai yawa, ku kuma zama'ya'yan Mafi Daukaka, gama shi mai alheri ne ga marasa godiya da mugaye. **36** Ku zama masu jinkai, kamar yadda Ubanku mai jinkai ne. **37** "Kada ku dora wa wani, ku ma ba za a dora muku ba.

Kada ku yanke wa wani hukunci, ku ma ba za a yanke muku ba. Ku gafarta, ku ma za a gafarta muku. **38** Ku bayar, ku ma sai a ba ku mudu a cike, a dankare, har yâ yi tozo, yana zuba, za a juye muku a hannun riga. Mudun da kuka auna da shi, da shi za a auna muku." **39** Ya kuma fada musu wannan misali cewa, "Makaho yana iya jagoran makaho ne? Ba sai dukansu biju su fâda a rami ba? **40** Dalibi bai fi malaminsa ba, sai dai kowane dalibi wanda ya sami cikakkiyar koyarwa, zai zama kamar malaminsa. **41** "Don me kake duban dan tsinke da yake idon dan'uwanka, amma ba ka kula da gungumen da yake a naka ido ba? **42** Yaya za ka ce wa dan'uwanka, 'Dan'uwa, bari in cire maka dan tsinke da yake idonka,' alhalu kuwa, kai kanka ka kâsa ganin gungumen da yake a naka ido? Kai munafuki! Ka fara cire gungumen daga idonka, sa'an nan za ka iya gani sosai, ka kuma cire dan tsinken da yake a idon dan'uwanka." **43** "Ba itace mai kyau da yake ba da munanan'ya'ya. Mummunan itace kuma ba ya ba da'ya'ya masu kyau. **44** Kowane itace da irin'ya'yansa ne ake saninsa. Mutane ba sa tsinke'ya'yan baure daga kaya, ko kuwa'ya'yan inabi daga sarkâkkiya. **45** Mutumin nagari yakan nuna abubuwa nagari daga cikin nagarta da yake a boye a zuciyarsa, mugun mutum kuwa yakan nuna mugayen abubuwa daga muguntar da take a boye a zuciyarsa. Gama baki yakan fada abin da ya cika zuciya ne." **46** "Don me kuke ce da ni, 'Ubangiji, Ubangiji,' amma ba kwa yin abin da na fada? **47** Zan nuna muku kwatancin mutumin da yakan zo wurina, yâ ji kalmomina, yâ kuma aikata. **48** Yana kama da mutumin da ya gina gida, wanda ya ha'ka kasa da zurfi, sa'an nan ya kafa tushen ginin a kan dutse. Da ambaliyar ruwa ta taso, karfin ruwa kuwa ya buga gidan, wannan bai jijjiga shi ba, domin an yi masa tushen gini na ainihu. **49** Amma wanda yakan ji kalmomina, ba ya kuma aikata su, yana kama da mutumin da ya gina gida a kasa, ba tare da ya kafa tushen gini ba. A sa'ad da karfin ruwa ya buga gidan, sai gidan yâ rushe, mummunur rushewa kuwa."

7 Bayan Yesu ya gama gaya wa mutanen dukan wadannan abubuwa, sai ya shiga Kafarnahum. **2** A can, akwai wani bawan wani jarumin yana ciwo, yana kuma a bakin mutuwa. Maigidansa kuwa yana sonsa sosai. **3** Jarumin sojan ya ji labarin Yesu, sai ya aiki wadansu dattawan Yahudawa wajensa, yana rokonsa yâ zo yâ warkar da bawansa. **4** Da suka isa wurin Yesu, sai suka roke shi sosai, suka ce, "Wannan mutum,

ai, ya dace a yi masa haka, **5** gama yana kaunar al'ummarmu ta Yahudawa, har ya gina majami'armu.” **6** Sai Yesu ya tafi tare da su. Da ya yi kusa da gidan, sai jarumiin nan, ya aiki abokai su ce masa, “Ubangiji, kada ka dami kanka, gama ban isa ka shiga gidana ba. **7** Shi ya sa ban ma ga na isa in zo wurinka ba. Amma ka yi magana kawai, bawana zai warke. **8** Gama ni kaina, mutum ne a karkashin iko, akwai kuma sojoi a karkashin ikona. Nakan ce wa wannan, ‘Je ka,’ sai yă tafi, ga wani kuma in ce, ‘Zo nan,’ sai yă zo. Nakan kuma ce wa bawana, ‘Yi abu kaza,’ sai yă yi.” **9** Da Yesu ya ji haka, sai ya yi mamaki sosai. Ya juya ya wa taron da yake bin sa, “Ina fada muku, ban taba samun irin bangaskiya mai girma haka ko cikin Isra’ila ba.” **10** Sai mutanen da aka aika, suka koma gida, suka tarar bawan ya warke. **11** Ba a dade ba, sai Yesu ya tafi wani garin da ake kira Nayin. Almajiransa da taro mai yawa suka tafi tare da shi. **12** Da ya yi kusa da kofar garin, sai ga wata gawa ana fitowa da ita. Shi ne da kadai ga mahaifiyarsa, ita kuma gwauruwa ce. Taro mai yawa daga garin yana tare da ita. **13** Da Ubangiji ya gan ta, sai ya ji tausayinta ya ce, “Kada ki yi kuka.” **14** Yesu ya je ya taba akwatin gawar, sai masu daukarsa suka tsaya cik. Sai ya ce, “Saurayi, na ce maka, tashil!” **15** Sai mamacin ya tashi zaune, ya fara magana. Yesu kuma ya ba da shi ga mahaifiyarsa. **16** Sai tsoro ya kama su duka, suka yabi Allah, suna cewa, “Babban annabi ya bayyana a cikinmu. Allah ya zo domin yă taimaki mutanensa.” **17** Wannan labarin game da Yesu, ya bazu ko’ina a Yahudiya da kewayenta. **18** Almajiran Yohanna suka gaya masa dukan wadannan abubuwa. Sai ya kira biyu daga cikinsu, **19** ya aike su wurin Ubangiji, su tambaya su ce, “Kai ne wanda zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?” **20** Da mutanen suka iso wurin Yesu, sai suka ce, “Yohanna Mai Baftisma ne ya aike mu wurinka, mu yi tambaya, ‘Ko kai ne wanda zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?’” **21** A daidai lokacin nan, Yesu ya warkar da mutane da yawa masu ciwo, masu cututtuka, da kuma masu mugayen ruhohi. Ya kuma ba makafi da yawa ganin gari. **22** Sai ya amsa wa almajiran Yohanna ya ce, “Ku koma ku fada wa Yohanna abin da kuka ji, da abin da kuka gani. Makafi suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana warkar da wadanda suke da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta wa’azin bishara. **23** Mai albarka ne mutumin da bai yi shakkar bangaskiyar da yake da ita a kaina ba.” **24**

Bayan almajiran Yohanna suka tafi, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game da Yohanna ya ce, “Me kuka je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kadawa ne?” **25** In ba haka ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da tufafi masu kyau ne? A'a, masu sa kayan tsada da suke cikin annashuwa, ai, a fada suke. **26** Amma me kuka je kallo? Annabi? I, ina kuma fada muku, ya ma fi annabi. **27** Wannan shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa, ““Zan aiko da dan sakona yă sha gabanka, wanda zai shirya hanya, a gabanka.’ **28** Ina fada muku, a cikin duk wadanda mata suka haifa, ba wanda ya fi Yohanna girma. Duk da haka wanda ya fi kaskanta a Mulkin Allah ya fi shi.” **29** (Dukan mutane, har da masu karbar haraji, da suka ji kalmomin Yesu, sai suka yarda cewa hanyar Allah gaskiya ce, domin Yohanna ne ya yi musu baftisma. **30** Amma Farisiyawa da masanan dokoki, suka ki nufin Allah game da su, domin Yohanna bai yi musu baftisma ba.) **31** Yesu ya ci gaba da cewa, “To, da me zan kwtanta mutanen zamanin nan? Kamar me suke? **32** Suna kama da yaran da suke zama a bakin kasuwa, suna kiran juna, suna cewa, ““Mun busa muku sarewa, amma ba ku yi rawa ba, Mun kuma yi muku wañkar makoki, ba ku kuma yi kuka ba.’ **33** Gama Yohanna Mai Baftisma ya zo, ba ya cin burodi, ba ya shan ruwan inabi, sai kuka ce, ‘Ai, yana da aljani.’ **34** Dan Mutum ya zo yana ci, yana sha, sai kuka ce, ‘Ga mai yawan ci, mashayi, da kuma abokin masu karbar haraji da masu zunubi.’ **35** Amma akan tabbar da hikima ta gaskiya bisa ga dukan’ya’yanta.” **36** To, ana nan, sai daya daga cikin Farisiyawa ya gayyaci Yesu cin abincin yamma a gidansa, ya kuwa tafi gidan Bafarisiyen, ya zauna a tebur. **37** Da wata mace wadda ta yi rayuwar zunubi a wannan gari ta ji Yesu yana cin abinci a gidan Bafarisiyen, sai ta kawo dan tulun turaren alabasta, **38** ta kuma tsaya daga bayansa, wajen Kafafunsa tana kuka, sai hawayenta sun fara zuba a kafafunsa. Sai ta goge su da gashin kanta, ta sumbace su, sa’nan ta shafa musu turare. **39** Da Bafarisiyen da ya gayyace shi, ya ga wannan, sai ya ce a ransa, “Da mutumin nan annabi ne, da ya san ko wace ce take tabansa, da kuma irin macen da take, cewa mai zunubi ce.” **40** Sai Yesu ya ce masa, “Siman, ina da abin da zan fada maka.” Shi kuwa ya ce, “Malam sai ka fada.” **41** Yesu ya ce, “An yi wadansu mutum biyu da suke riķe bashin mai ba da rance. Ana bin guda dinari dari biyar, dayan kuma hamsin. **42** Dukan biyun suka

gagara biyansa, sai ya yafe musu. To, a ganinka, wa zai fi kaunar mutumin nan?” **43** Siman ya amsa ya ce, “A ganina, wanda aka yafe wa mai yawa ne.” Sai Yesu ya ce, “Ka fada daidai.” **44** Sai ya juya wajen macen, ya ce wa Siman, “Ka ga macen nan? Na shigo gidanka, ba ka ba ni ruwa don kafafuna ba, amma ta wanke kafafuna da hawayenta, ta kuma goge su da gashin kanta. **45** Ba ka yi mini sumba ba, amma tun shigowata a nan, macen nan ba tā daina sumbar kafafuna ba. **46** Ba ka shafa mai a kaina ba, amma ta zubo turare a kafafuna. **47** “Saboda haka ina gaya maka, zunubanta masu yawa, an gafarta mata, gama kaunarta mai yawa ce. Amma wanda aka gafarta wa kadan kuwa, yakan nuna kauna kadan.” **48** Sai Yesu ya ce mata, “An gafarta miki zunubanki.” **49** Sauran bakin suka fara ce wa junna, “Wane ne wannan, wanda har yake gafarta zunubai?” **50** Yesu ya ce wa macen, “Bangaskiyarki ta cece ki, ki sauка lafiya.”

8 Bayan wannan sai Yesu ya zazzaga gari da kauye, yana wa’azin bisharar mulkin Allah. Sha Biyun nan kuwa suna tare da shi, **2** da kuma wadansu mata wadanda aka warkar da su daga cututtukansu, da kuma mugayen ruhohi. Cikinsu akwai Maryamu (wadda ake kira Magdalyn) wadda aljanu bakwai suka fito daga cikinta. **3** Da Yowanna matar Kuza, manajan iyalin Hiridus; da Suzana; da wadansu mata da yawa. Wadannan mata suna taimaka musu cikin hidima, daga cikin abin da suke da shi na zaman gari. **4** Yayinda taron mai girma na taruwa, mutane kuma daga garuruwa dabam-dabam suna zuwa wurin Yesu, sai ya ba da wannan misali ya ce, **5** “Wani manomi ya fita domin ya shuka irinsa. Da yana watsa irin, sai wadansu suka fādi a kan hanya, aka tattaka su, tsuntsayen sararin sama kuma suka cinye su. **6** Wadansu suka fādi a kan dutse, da suka tsira sai suka yankwane don babu ruwa a wurin. **7** Wadansu kuma suka fādi a cikin kaya. Da suka yi girma tare, sai kayan suka shake su. **8** Wadansu kuma har yanzu, suka fādi a kasa mai kyau, suka yi girma, suka ba da amfani riſi dari-dari, fiye da abin da aka shuka.” Da fadin haka sai ya ce, “Duk mai kunnen ji, yā ji.” **9** Almajiransa suka tambaye shi ma’anar wannan misali. **10** Sai ya ce, “Ku ne aka ba sanin asirin mulkin Allah, amma ga sauran mutane kam, ina magana da misalai, saboda, “ko da yake suna kallo, ba za su gani ba, ko da yake suna ji, ba za su gane ba.” **11** “Ga ma’anar misalin, irin, shi ne maganar Allah. **12** Wadanda suka fādi a kan

hanya su ne mutanen da suka ji, amma İblis, yakan zo ya dauke maganar daga zuciyarsu, don kada su gaskata, su sami ceto. **13** Na kan dutse kuwa, su ne da jin maganar, sukan karba da murna, amma ba su da saiwa. Sukan gaskata na dan lokaci, amma lokacin gwaji, sai su ja da baya. **14** Irin da suka fādi a cikin kaya kuwa, su ne mutanen da suka ji, amma a kwana a tashi, tunanin kayan duniya, da neman arziki, da son jin dadī, sukan hana su ba da’ya’ya. **15** Amma irin da suka fādi a kasa mai kyau kuwa, su ne mutane masu kyakkyawar zuciya, mai kyau, da suka ji, suka riſe, suka kuma jimre har suka ba da’ya’ya.” **16** “Ba mai kuna fitila sa’an nan ya boye ta a cikin tulu, ko kuma ya sa ta a karkashin gado ba. A maimakon haka, yakan sa ta a kan wurin ajiye fitila, saboda mutane masu shigowa su ga haske. **17** Ba abin da yake boye da ba za a fallasa ba. Kuma ba abin da yake rufe, da ba za a sani ba, ko a fitar da shi a fili ba. **18** Saboda haka, ku yi tunani da kyau yadda kuke saurara. Duk wanda yake da shi, za a kara masa, duk wanda ba shi da shi kuma, abin da yake tsammani yana da shi ma, za a karbe daga gare shi.” **19** Sai uwarr Yesu da’yan’uwansa suka zo, domin su gan shi, amma ba su iya zuwa kusa da shi ba, saboda taron. **20** Sai wani ya fada masa cewa, “Ga uwarka da’yan’uwanka suna tsaye a waje suna so su gan ka.” **21** Ya amsa ya ce, “Mahaifiyata da’yan’uwana, su ne wadanda suke jin maganar Allah, suna kuma aikata ta.” **22** Wata rana Yesu ya ce wa almajiransa, “Mu haye zuwa wangan gefen tafkin.” Sai suka shiga jirgin ruwa suka fara tafiya. **23** Da suna cikin tafiya, sai barci ya kwashe shi. Sai wata babban iska ta taso kan tafkin, har ruwa ya fara shiga cikin jirgin. Suka shiga babban hatsari. **24** Almajiran suka je suka tashe shi daga barci, suka ce, “Ubangiji, Ubangiji, za mu nutse!” Ya tashi ya kwabe iskar da kuma haukar ruwan. Sai ruwan da iskar suka natsu. Kome ya yi tsit. **25** Sai ya tambayi almajiransa, “Ina bangaskiyarku?” A cikin tsoro da mamaki, suka ce wa junansu, “Wane ne wannan? Yana ba da umarni ga iska da ruwa ma, kuma suna biyayya da shi?” **26** Suka shiga jirgin ruwa zuwa yankin Gerasenawa da yake a hayin tafkin, daga wajen Galili. **27** Da Yesu ya sauка daga jirgin, sai ga wani mutum mai aljanu daga garin. Mutumin ya dade bai sa tuſafi ba, kuma ba ya zama a gida. Yana zama a cikin kaburbura. **28** Da ya ga Yesu, sai mutumin ya daga murya da karfi, ya fādi a gabansa, yana ihu cewa, “Ina ruwanka da ni, Yesu, Dan Allah Mafi Daukaka?

Ina rokonka, kada ka ba ni wahala!” **29** Gama Yesu ya riga ya umarci mugun ruhun ya fita daga mutumin. Sau da yawa mugun ruhun ya sha kamunsa. Ko da yake akan daure shi hannu da kafa, da sarfa, a kuma yi gadinsa, amma yakan tsinke sarkokinsa, aljanun kuma su kore shi zuwa wuraren kadaici, inda ba kowa. **30** Yesu ya tambaye shi, “Mene ne sunanka?” Sai ya amsa, “Tuli,” gama aljanu masu cfumbun yawa ne suna cikinsa. **31** Suka yi ta rokonsa kada yă umarce su su shiga ramin Abis. (*Abyssos g12*) **32** A wurin kuwa, akwai babban garken aladu da suke kiwo a gefen tudu. Aljanun suka roki Yesu ya bar su, su shiga cikin aladun, ya kuwa yardar musu. **33** Da aljanun suka fita daga cikin mutumin, sai suka shiga cikin aladun. Garken kuma ya gangara daga kan tudun zuwa cikin tafkin, kuma suka nutse. **34** Da masu kiwon aladun suka ga abin da ya faru, sai suka ruga da gudu zuwa garin da kewaye suka kai labari. **35** Mutanen kuma suka fito don su ga abin da ya faru. Da suka iso wurin Yesu, sai suka tarar da mutumin da aljanun suka fita daga cikinsa, yana zaune kusa da Yesu sanye da tufafi, kuma cikin hankalinsa, sai tsoro ya kama su. **36** Wadanda suka ga abin da faru, suka gaya wa mutanen yadda aka warkar da mai aljanun. **37** Sai dukan mutanen yankin Gerasenawa suka roki Yesu ya bar su, don sun tsorata sosai. Sai Yesu ya shiga jirgin ruwa ya tafi. **38** Mutumin da aka fitar da aljanun daga cikinsa, ya roki Yesu don yă tafi tare da shi, amma Yesu ya sallame shi ya ce, **39** “Koma gida, ka shaida babban alherin da Allah ya yi maka.” Sai mutumin ya tafi yana fadin abin da Yesu ya yi masa a duk garin. **40** Da Yesu ya koma, taron suka marabce shi, don dā ma duk suna jiransa. **41** Sai wani mutum mai suna Yayirus, wani mai mulkin majami’ā, ya zo ya fādi a gaban Yesu, yana rokonsa ya zo gidansa, **42** domin diyarsa daya tak, wadda ta kai shekara goma sha biyu, tana bakin mutuwa. Da Yesu yake kan hanyarsa, taron mutane masu yawa suka yi ta matsa shi a kowane gefe. **43** A wurin kuwa, akwai wata mace wadda tana da ciwon zubar da jini, har na shekara goma sha biyu, amma babu wanda ya iya warkar da ita. **44** Sai ta zo ta bayansa, ta taba bakin rigarsa. Nan da nan, zubar da jininta ya tsaya. **45** Yesu ya yi tambaya, “Wa ya taba ni?” Bayan kowa ya yi musu, sai Bitrus ya ce, “Ubangiji, ai, mutane da yawa suna matsinka ta kowane gefe.” **46** Amma Yesu ya ce, “Wani ya taba ni, na san cewa iko ya fita daga wurina.” **47** Sai macen,

da ta ga ba halin boyewa, sai ta fita, jikinta na rawa, ta fādi a gabanssa. A gaban dukan mutanen, ta fādi dalilin da ya sa ta taba shi, da yadda ta warke nan take. **48** Sai Yesu ya ce mata, “Diyata, bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauка lafiya.” **49** Yayinda Yesu na cikin magana har yanzu, sai ga wani daga gidan Yayirus, mai mulkin majami’ar ya ce, “Kada ka kara damun malam, diyarka ta rasu.” **50** Da Yesu ya ji wannan, sai ya ce wa Yayirus, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata, za a kuma warkar da ita.” **51** Da ya iso gidan Yayirus, sai ya hana kowa yă bi shi cikin dakin, sai dai Bitrus, da Yohanna, da Ya’kub, da kuma mahaifin da mahaifiyar. **52** Ana cikin haka, dukan mutanen kuma sai kuka da makoki suke ta yi, domin yarinyar. Sai Yesu ya ce, “Ka daina yin kuka, ba tă mutu ba, tana barci ne.” **53** Sai suka yi masa dariya, da yake sun san cewa, ta mutu. **54** Amma Yesu ya kama ta a hannu ya ce, “Diyata, tashi.” **55** Ruhunta ya dawo, kuma ta tashi, nan take. Yesu ya ce musu, su ba ta wani abu tă ci. **56** Iyayenta suka yi mamaki, amma ya ba su umarni kada su fada wa kowa abin da ya faru.

9 Bayan da Yesu ya tara Sha Biyun wuri daya, sai ya ba su iko da izini na fitar da dukan aljanu, da na warkar da cututtuka. **2** Ya kuma aike su, su yi wa’zin mulkin Allah, su kuma warkar da marasa lafiya. **3** Ya ce musu, “Kada ku dāuki kome don tafiyar, wato, ba sanda, ba jaka, ba burodi, ba kudī, ba riga na biyu. **4** Duk gidan da kuka sauка, ku zauna nan sai kun bar garin. **5** In mutane ba su karfē ku ba, sa’ad da kun bar garinsu, ku karkade kurar kafafunku don shaida a kansu.” **6** Sai suka tashi suka shiga kauye zuwa kauye suna wa’zin bishara, suna warkar da marasa lafiya a ko’ina. **7** Yanzu fa, Hiridus mai sarauta ya ji labarin dukan abubuwān da suke faruwa. Sai ya rikice, don wadansu mutane suna cewa, Yohanna Mai Baftisma ne ya tashi daga matattu, **8** wadansu kuma suna cewa, annabi Iliya ne ya sāke bayyana. Wadansu kuma har wa yau, suna cewa, daya daga cikin annabawa na dā ne, ya tashi. **9** Amma Hiridus ya ce, “Yohanna dai na yanke kansa, amma wanne mutum ne nake jin labarin abubuwān nan a kansa?” Sai ya yi kofari ya ga Yesu. **10** Da manzannin suka dawo, sai suka fada wa Yesu abin da suka yi. Sai ya dāuke su, suka kebe kansu su kādai, zuwa wani gari da ake kira Betsaida. **11** Amma taron mutane suka ji labari, sai suka bi shi. Ya marabce su, kuma ya yi musu magana a kan mulkin Allah, ya kuma warkar da masu bukatar warkarwa. **12** Da

rana ta kusa fāduwa, sai Sha Biyun suka zo wurinsa, suka ce, “Ka sallami taron domin su shiga kauyuka na kewaye, su nemi abin da za su ci, da wurin kwana, don inda muke, ba kowa.” 13 Yesu ya ce, “Ku, ku ba su wani abu su ci.” Sai suka ce masa, “Muna da burodi biyar da kifi biyu kadai. Sai dai, in mun je mu sayi abinci domin dukan wannan taron.” 14 Maza kadai sun kai kusan dubu biyar. Amma ya ce wa almajiransa, “Ku sa su su zauna a kungiya hamsin-hamsin.” 15 Haka almajiran suka yi, kowa kuwa ya zauna. 16 Sai Yesu ya dauki burodin biyar da kifin biyun, ya daga kansa sama, ya yi godiya, ya kuma kakkarya su. Ya ba wa almajiransa, domin su rarraba wa mutanen. 17 Duka kuwa suka ci suka koshi. Almajiran suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da kwanduna goma sha biyu. 18 Wata rana sa'ad da Yesu yana addu'a a boye, almajiransa kuma suna tare da shi, sai ya tambaye, su ya ce, “Wa, taron mutane ke ce da ni?” 19 Suka amsa, suka ce, “Wadansu suna cewa, Yohanna Mai Baftisma, wadansu kuma annabi Iliya, har wa yau wadansu suna cewa, kai daya daga cikin annabawan da ne, da ya tashi da rai.” 20 “Amma ku fa, wa, kuke ce da ni?” Bitrus ya amsa ya ce, “Kiristi na Allah.” 21 Yesu ya gargade su da karfi, kada su gaya wa kowa wannan magana. 22 Ya sāke cewa, “Dole ne Dan mutum ya sha wahaloli da yawa, dattawa, da manyan firistoci, da malaman dokoki kuma su ki shi, kuma dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tā da shi da rai.” 23 Sai ya ce wa dukansu, “In wani zai bi ni, dole yā mūsanta kansa, ya dauki gicciyensa kowace rana, ya bi ni. 24 Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni zai same shi. 25 Ina amfani, in mutum ya ribato duniya duka, amma ya rasa ransa, ko kuma ya yi hasarar ransa. 26 Duk wanda yake jin kunyana da na kalmomina, Dan Mutum ma zai ji kunyarsa sa'ad da zai zo a cikin daukakarsa, da daukakar Uban, da kuma ta tsarkaka mala'ikun. 27 “Gaskiya nake gaya muku, wadansu da suke tsatssaye a nan ba za su ga mutuwa ba, sai sun ga mulkin Allah.” 28 Bayan kamar kwana takwas da yin wannan magana, sai Yesu ya dauki Bitrus, da Yohanna, da kuma Ya'kub, suka hau kan dutse tare don yin addu'a. 29 Yana cikin addu'a, sai kamannin fuskarsa ta sāke, tufafinsa kuma suka zama da haske kamar hasken walikiya. 30 Sai ga mutum biyu, Musa da Iliya, suka bayyana cikin kyakkyawar daraja, suna magana da Yesu. 31 Suka yi zance a kan tashinsa, wanda shi ya kusan ya

kawo ga cikarsa a Urushalima. 32 Barci kuwa ya kama Bitrus da abokan tafiyarsa sosai. Da idanunsu suka warware, sai suka ga daukakarsa da kuma mutum biyun tsaye tare da shi. 33 Da mutanen na barin Yesu, sai Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda uku, wato, daya dominika, daya domin Musa, daya kuma domin Iliyi.” (Bai ma san abin da yake fadi ba.) 34 Yayinda yake cikin magana, sai wani girgije ya bayyana ya rufe su, sai suka ji tsoro, yayinda suke shiga cikin girgijen. 35 Wata murya ta fito daga cikin girgijen, tana cewa, “Wannan 'Dana ne, za'babbena, ku saurare shi.” 36 Da muryar ta gama magana, sai suka tarar Yesu shi kadai ne. Almajiran kuwa suka riķe wannan al'amari a zukatansu. A lokacin nan, ba su gaya wa kowa abin da suka gani ba. 37 Kashegari, sa'ad da Yesu tare da almajiran nan uku suka sauva daga kan dutsen, sai taro mai yawa ya hadu da shi. 38 Sai wani mutum daga cikin taron ya yi kira da karfi ya ce, “Malam, ina rokonka, ka dubi dan nan nawa, gama shi ne kadai nake da shi. 39 Wani ruhu yakan kama shi, sai ya yi ihu farar daya. Yakan sa shi farfadiya, har bakinsa ya yi kumfa. Da kyar yake barinsa, yana kuwa kan hallakar da shi. 40 Na roki almajiranka su fitar da shi, amma ba su iya ba.” 41 Yesu ya amsa ya ce, “Ya karkataccen zamani marar bangaskiya, har yaushe ne zan kasance tare da ku, ina kuma hakuri da ku? Kowo yaronka nan.” 42 Yaron yana kan zuwa ke nan, sai aljanin ya buga shi kasa, cikin farfadiya. Amma Yesu ya kwabe mugun ruhun, ya warkar da yaron, sai ya mīka shi ga mahaifinsa. 43 Duk suka yi mamakin girman Allah. Yayinda kowa yana cikin mamakin dukan abubuwana da Yesu ya yi, sai ya ce wa almajiransa, 44 “Ku kasa kunne da kyau ga abin da zan fada muku. Za a bashe Dan Mutum ga hannun mutane.” 45 Amma ba su fahimci abin da yake nufi da wannan magana ba. Ba su gane ba, don an boye musu shi. Su kuwa sun ji tsoro su tambaye shi. 46 Wata gardama ta tashi a tsakanin almajiran, a kan ko wane ne a cikinsu zai zama mafi girma 47 Da yake Yesu ya san tunaninsu, sai ya dauki wani karamin yaro, ya sa ya tsaya kusa da shi. 48 Sai ya ce musu, “Duk wanda ya karbi wannan karamin yaron a cikin sunana, ni ya karba, kuma duk wanda ya karbe ni, ya karbi wanda ya aiko ni ne. Gama mafi kankanta duka a cikinku, shi ne kuma mafi girma.” 49 Sai Yohanna ya ce, “Ubangiji, mun ga wani mutum yana fitar da aljanu a cikin sunanka,

muka yi kokarin hana shi, don shi ba daya ba ne daga cikinmu.” 50 Yesu ya ce, “Kada ku hana shi, gama duk wanda ba ya gāba da ku, naku ne.” 51 Da lokaci ya yi kusa da za a dfauki Yesu zuwa sama, sai ya daura niyyar tafiya Urushalima. 52 Sai ya aiki’yan sako, su yi gaba. Su kuwa, suka shiga cikin wani kauyen Samariyawa, don su shirya masa abubuwa. 53 Amma mutanen kauyen ba su karbe shi ba, don yana kan hanyar zuwa Urushalima ne. 54 Da almajiransa, Yakub da Yohanna suka ga haka, sai suka yi tambaya suka ce, “Ubangiji, kana so mu kira wuta ta sauva daga sama ta hallaka su?” 55 Amma Yesu ya juya, ya kwabe su. 56 Sai shi da almajiransa suka tafi wani kauye. 57 Suna kan tafiya a hanya, sai wani mutum ya ce masa, “Zan bi ka, duk inda za ka.” 58 Yesu ya ce, “Yanyawa suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da shekuna, amma Dan Mutum ba shi da wurin da zai sa kansa.” 59 Ya kuma ce wa wani mutum, “Ka bi ni.” Amma mutumin ya amsa ya ce, “Ubangiji, bari in je in binne mahaifina tukuna.” 60 Yesu ya ce masa, “Ka bar matattu su binne matattunsu, amma kai, ka je ka yi shelar mulkin Allah.” 61 Har wa yau, wani ya ce, “Zan bi ka, Ubangiji, amma ka bar ni in je in yi bankwana da iyalina tukuna.” 62 Yesu ya amsa ya ce, “Babu wani da yakan sa hannunsa a garman shanu, sa’an nan ya waiwaya baya, da ya isa ya shiga hidima a cikin mulkin Allah ba.”

10 Bayan haka, Ubangiji ya nadafadansu mutum saba’in da biyu, ya aike su biyu-biyu, su riga shi yin gaba zuwa kowane gari da kowane wuri da zai shiga. 2 Ya ce musu, “Girbi na da yawa, amma ma’akata kadan ne. Saboda haka, ku roki Ubangijin girbi ya aikar da ma’akata zuwa gonarsa. 3 Ku tafi! Ina aikan ku kamar tumaki cikin kyarketai. 4 Kada ku dfauki jakar kudi, ko jaka, ko takalma. Kada ma ku gai da kowa a kan hanya. 5 “Sa’ad da kuka shiga wani gida, ku fara da cewa, ‘Salama a gare ku mutanen gida.’ 6 In akwai mutum mai salama a gidan, salamarku za tā kasance tare da shi, in kuwa babu, salamarku za tā koma muku. 7 Ku zauna a wannan gidan, kuna ci kuna shan duk abin da suka ba ku, gama ma’akaci ya cancanci albashinsa. Kada ku yi yawan sāke masauki, daga gida zuwa gida. 8 “Sa’ad da kuka shiga garin, kuma aka karbe ku, ku ci ko mene ne da aka ajiye a gabanku. 9 Ku warkar da marasa lafiya da suke wurin. Ku kuma fada musu cewa, ‘Mulkin Allah yana kusa da ku.’ 10 Amma sa’ad da kuka shiga garin, kuma

ba a karbe ku ba, ku bi titi-titi ku ce, 11 ‘Ko kurar garinku da kuke manne a kafafunmu, mun karkade muku. Duk da haka, ku tabbatar da wannan, “Mulkin Allah yana kusa.” 12 Ina dai fada muku, a ranan nan, za a fi jin tausayin Sodom fiye da wannan garin. 13 “Kaitonki, Korazin! Kaitonki, Betsaida!” Ai, da a ce a Taya da Sidon ne aka yi ayyukan banmamaki da aka yi a cikinku, da tuni sun tuba, suna zama cikin rigar makoki da toka. 14 A ranar shari’a, za a fi jin tausayin Taya da Sidon fiye da ku. 15 Ke kuma Kafarnahum, kina tsammani za ki sami daukaka ne? A'a, za a hallaka ki. (Hadēs g86) 16 “Wanda ya saurare ku, ni yake saurara. Wanda ya ki ku, ni yake ki. Amma wanda ya ki ni kuwa, ya ki wanda ya aiko ni ne.” 17 Mutum saba’in da biyun nan suka dawo da murna, suka ce, “Ubangiji, har mun sha karfin aljanu ma a cikin sunanka.” 18 Sai ya amsa ya ce, “Na ga Shaidan ya fādī daga sama kamar wal̄kiya. 19 Na ba ku iko da za ku tattaka macizai, da kunamai, ku kuma shawo kan dukan ikon abokin gāba, kuma ba wani lahani da zai same ku. 20 Duk da haka, kada ku yi farin ciki da cewa, kun sha karfin ruhohi, amma ku yi farin ciki, domin an rubuta sunayenku a sama.” 21 A wannan lokaci, Yesu, cike da murna ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Na yabe ka, ya Uba, Ubangijin sama da kasa, domin ka boye wadannan abubuwa ga masu hikima, da masu ilimi, ka kuma bayyana su ga kananan yara. I, ya Uba, gama wannan shi ne nufinka mai kyau. 22 “Ubana ya danka mini dukan kome. Ba wanda ya san Dan sai Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Dan, da kuma wadanda Dan ya zaba ya bayyana musu shi.” 23 Sai ya juya wajen almajiransa, ya ce musu a boye, “Albarka ga idanun da suka ga abin da kuke gani. 24 Ina fada muku, annabawa da sarakuna da yawa sun so su ga abin nan da kuke gani, amma ba su gani ba. Sun so su ji abin da kuke ji, amma ba su ji ba.” 25 Wata rana, sai wani masanin dokoki ya mīke tsaye don yā gwada Yesu. Ya tambaya ya ce, “Malam, me zan yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166) 26 Yesu ya amsa ya ce, “Me aka rubuta a cikin Doka? Yaya kake karanta ta?” 27 Sai ya amsa ya ce, “Ka kaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka, da dukan ranka, da dukan karfinka, da kuma dukan hankalinka”; kuma, ‘Ka kaunaci makwabcinka kamar kanka.’ 28 Yesu ya ce, “Ka amsa daidai. Ka yi haka, kuma za ka rayu.” 29 Amma domin ya kāre kansa, sai ya tambayi Yesu ya ce, “Shin, wane ne makwabcina?”

30 Yesu ya amsa ya ce, “Wani mutum ya tashi daga Urushalima za shi Yeriko, sai ya fādi a hannun mafasa, wato,’yan fashi. Suka kwace tufafinsa, suka yi masa dūka, suka bar shi nan bakin rai da mutuwa. **31** Ya zamana wani firist ya bi kan wannan hanya. Da ya ga mutumin, sai ya bi gefe ya wuce abinsa. **32** Haka ma wani daga kabilar Lawi, mai hidima cikin haikali, da ya zo wurin, ya gan shi, sai shi ma ya bi gefe daya, ya wuce abinsa. **33** Amma wani mutumin Samariya da yake kan tafiya, da ya kai inda mutumin yake, ya gan shi, sai ya ji tausayinsa. **34** Ya je wurinsa, ya daddaure masa raunukansa, sa’an nan ya zuba mai, da ruwan inabi. Ya dauki mutumin ya sa a kan jakinsa, ya kai shi wani masauki, ya yi jinyarsa. **35** Kashegari, sai ya dauki dinari biyu, ya ba wa mai masaukin ya ce, ‘Ka lura da shi, bayan na dawo, zan biya ka duk abin da ka kara kashewa a kansa.’ **36** “A ganinka, a cikin wadannan mutane uku, wane ne makwabcin mutumin da ya fādi a hannun mafasa?” **37** Masanin dokoki ya amsa ya ce, “Wanda ya nuna masa jinkai.” Yesu ya ce musa, “Je ka, ka yi haka nan.” **38** Yayinda Yesu da almajiransa suna cikin tafiya, sai ya kai wani kauye inda wata mace mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. **39** Tana da’yar’uwa mai suna Maryamu, wadda ta zauna a gabon Ubangiji tana jin maganarsa. **40** Marta kuwa, aikin hidima da ya kamata a yi, ya dauke mata hankali, sai ta zo wurin Yesu, ta ce, “Ubangiji, ba ka damu da yadda’yar’uwata ta bar mini aiki ni kafai ba? Gaya mata ta taimake ni!” **41** Amma Ubangiji ya amsa ya ce, “Marta, Marta, hankalinki ya tashi, kuma kina damuwa a kan abubuwa da yawa. **42** Amma abu daya tak ake bukata, Maryamu ta zabi abin da ya fi kyau, kuma ba za a raba ta da shi ba.”

11 Wata rana Yesu yana addu’ a wani wuri. Da ya gama, sai daya daga cikin almajiransa ya ce musa, “Ubangiji, ka koya mana yin addu’ a, kamar yadda Yohanna ya koya wa almajiransa.” **2** Sai ya ce musu, “Sa’ad da kuke yin addu’ a ku ce, ““Ya Uba, sunanka mai tsarki ne mulkinka ya zo. **3** Ka ba mu kowace rana abincin yini. **4** Ka gafarta mana zunubanmu, kamar yadda mu ma ke gafarta wa duk wanda ya yi mana laifi. Kada ka bari a kai mu cikin jarraba.” **5** Sa’an nan ya ce musu, “Da a ce dayanku yana da aboki, sa’an nan ya je wurinsa da tsakar dare ya ce, ‘Aboki, ranta mini burodi guda uku, **6** domin wani abokina da yake tafiya ya sauva a wurina. Ga shi, ba ni da abinci da zan ba shi.” **7** Sai wanda yake cikin

daki ya amsa ya ce, ‘Kada ka dame ni. An riga an kulle kofa, da ni da yarana kuwa mun kwanta, ba zan iya tashi in ba ka kome ba.’ **8** Ina gaya muku, ko da yake ba zai so ya tashi ya ba shi burodin don shi abokinsa ne ba, duk da haka, zai tashi ya ba shi yawan abin da yake bukata, saboda nacewarsa. **9** “Don haka ina fāfa muku, ku roka, za a ba ku, ku nema za ku samu, ku kwankwasa za a kuwa bude muku kofa. **10** Gama duk wanda ya roka, yana karba, mai nema yana samu, wanda ya kwankwasa kuma, za a bude masa kofa. **11** “Wane mahaifi ne a cikinku, in dansa ya roke shi kifi, zai ba shi maciji a maimakon, **12** ko kuma in ya roki kwai, ya ba shi kunama? **13** In fa haka ne, ko da yake ku mugaye ne, kun san ba’ya’yanku kyautai masu kyau, balle fa Ubanku na sama, zai yi fiye da haka, ta wurin ba da Ruhu Mai Tsarki, ga masu rokonsa!” **14** Sa’ad da Yesu yake fitar da wani beben aljani daga wani mutum, da aljanin ya fita, sai mutumin wanda da bebe ne, ya yi magana, taron kuwa suka yi mamaki. **15** Amma wadansunsu suka ce, “Ai, da ikon Be’elzebub, sarkin aljanu ne, yake fitar da aljanu.” **16** Wadansu kuma suka gwada shi, ta wurin neman yā nuna musu wata alama daga sama. **17** Yesu kuwa ya san tunaninsu, sai ya ce musu, “Duk mulkin da yake gāba da kansa, zai lalace, kuma gidan da yake gaba da kansa zai rushe. **18** In Shaidan yana gāba da kansa, yaya mulkinsa zai tsaya? Ina fadin haka domin kun ce, da ikon Be’elzebub nake fitar da aljanu. **19** In da ikon Be’elzebub nake fitar da su, to, da ikon wa masu binku suke fitar da su? Saboda haka, za su zama alkalanku ke nan. **20** Amma in da ikon Allah ne ni nake fitar da aljanu, ashe, mulkin Allah ya zo muku ke nan. **21** “Sa’ad da mutum mai karfi, wanda yake da makamai yana gadin gidan kansa, an tsare lafiyar dukiyarsa ke nan. **22** Amma in wani wanda ya fi shi karfi, ya fada masa ya kuma sha karfinsa, yakar kwace makaman da mutumin ke dogara da su, ya kuma rarraba ganima. **23** “Wanda ba ya tare da ni, yana gāba da ni, wanda kuma ba ya tarawa da ni, watsarwa yake yi. **24** “Lokacin da mugun ruhu ya fita daga mutum, sai ya bi ta wuraren da ba mutane, yana neman hutu, amma ya kāsa samu, sai ya ce, ‘Zan koma gidan da na bari.’ **25** Sa’ad da ya koma, ya tarar da gidan a share da tsabta, kuma a shirye. **26** Sai ya je ya debo wadansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugunta, sai su shiga su zauna a wurin. Karshen wannan mutum kuwa zai fi farkonsa muni.” **27** Da Yesu yake cikin

fadin wadannan abubuwa, sai wata mace daga cikin taron ta daga murya ta ce masa, “Mai albarka ce uwar da ta haife ka, wadda ka sha mamanta.” 28 Yesu ya amsa ya ce, “A maimakon, masu albarka ne wadanda suke jin maganar Allah, suna kuma biyayya da ita.” 29 Da taron mutane suka karu, sai Yesu ya ce, “Wannan mugun zamani ne. Tana neman wani abin banmamaki, amma ba ko daya da za a ba ta, sai dai ta Yunana. 30 Kamar yadda Yunana ya zama alama ga mutanen Ninebe, haka ma Dan Mutum zai zama ga zamanin nan. 31 A ranar shari'a, Sarauniyar Kudu za tā tashi tsaye tare da wannan zamani, ta yanke wa wannan zamani hukunci, domin ta zo daga Karshen duniya ta saurari hikimar Solomon, ga shi kuwa, shi wanda ya fi Solomon girma, na nan. 32 A ranar shari'a, mutanen Ninebe za su tashi tsaye tare da wannan zamani, su yanke wa wannan zamani hukunci. Gama sun tuba sa'ad da Yunana ya yi musu wa'azi. Ga shi yanzu, shi wanda ya fi Yunana girma, na nan. 33 “Babu wanda yakan kuna fitila sa'an nan ya boye ta, ko ya rufe ta da murfi ba. A maimako, yakan ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, don masu shiga su ga haske. 34 Idonka shi ne fitilar jikinka. Sa'ad da idanunka suna da lafiya, dukan jikinka ma na cike da haske, amma sa'ad da idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma na cike da duhu. 35 Ka lura fa, kada hasken da yake cikinka ya zamana duhu ne. 36 Saboda haka, in dukan jikinka yana cike da haske, ba inda ke da duhu, jikinka kuwa zai kasance da haske gaba daya, kamar yadda hasken fitila yake haskaka ka.” 37 Da Yesu ya gama magana, sai wani Bafariskiye ya gayyace shi cin abinci tare da shi. Sai kuwa ya shiga ya zauna a tebur. 38 Amma Bafarisiyen ya lura cewa, Yesu bai wanke hannu kafin ya ci abinci ba, sai mamaki ya kama shi. 39 Sai Ubangiji ya ce masa, “Ku Farisiyawa, kukan wanke bayan kwano da kwaf, amma a ciki kuna cike da kwadayi da mugunta. 40 Ku wawayen mutane! Ashe, wanda ya yi bayan, ba shi ne kuma ya yi cikin ba? 41 Ku ba matalauta abin da yake cikin kwano, kuma kome zai zama muku da tsabta. 42 “Kaitonku, Farisiyawa, domin kuna ba wa Allah zakka na na'ana'arku, da karkashinku, da kuma sauran ganyen lambunku iriri, amma kun kyale adalci da kaunar Allah. Ya kamata da kun kiyaye na Karshen, ban ba barin na farkon. 43 “Kaitonku, Farisiyawa, domin kun cika son wuraren zama masu daraja a majami'u, da kuma yawan gaisuwa a wuraren kasuwanci. 44 “Kaitonku, domin ku kamar

kaburbura ne da ba a sa musu alama ba, wadanda mutane suke takawa don rashin sani.” 45 Sai daya daga cikin masanan dokoki ya ce wa Yesu, “Malam, in ka fadi wadannan abubuwa haka, kai kuma ka zage mu ke nan.” 46 Yesu ya amsa ya ce, “Ku masanan dokoki ma, kaitonku, domin kun dora wa mutane kaya masu nauyi wadanda da kyar suke daukawa, amma ku da kanku ba za ku sa ko yatsa daya, don ku taimake su ba. 47 “Kaitonku, domin kun gina kaburbura saboda annabawa, nan kuwa kakanninku ne suka kashe su. 48 Wannan ya shaida cewa kun amince da abin da kakannin-kakanninku suka yi. Sun karkashe annabawa, ku kuma kun gina kaburburansu. 49 Saboda haka, Allah a cikin hikimarsa ya ce, ‘Zan aika musu da annabawa da manzanni. Za su kashe wadansu, su kuma tsananta wa wadansu.’ 50 Saboda haka, alhakin jinin dukan annabawa da aka kashe, tun farkon duniya, yana kan wannan zamani, 51 wato, tun daga jinin Habil, har zuwa jinin Zakariya, wanda aka kashe tsakanin bagade da mazauni. I, ina gaya muku, alhakinsu duka yana kan wannan zamani. 52 “Kaitonku, masanan dokoki, domin kun dauke mabudin ilimi. Ku kanku ba ku shiga ba, kuma kun hana wa wadanda suke shiga, su shiga.” 53 Da Yesu ya bar wurin, sai Farisiyawa da malaman dokoki suka fara gaba mai tsanani da shi, kuma suna tsokanansa da tambayoyi. 54 Suna fakonsa, don su kama shi a kan wata magana da zai fada.

12 Ana nan sa'ad da taron dubban mutane suka taruh suna tattaka juna, Yesu fara yin magana, da farko da almajiransa ya ce, “Ku yi hankali da yistin Farisiyawa, wato, munafunci. 2 Ba abin da yake rufe da ba za a fallasa ba, ko kuma abin da yake boye da ba za a bayyana ba. 3 Abin da kuka fada a cikin duhu, za a ji shi a hasken rana. Kuma abin da kuka fada a kunne, a cikin dakunan ciki-ciki, za a yi shelarsa daga kan rufin dakuna. 4 “Ina dai gaya muku abokaina, kada ku ji tsoron masu kashe jiki, amma bayan haka, ba sauron abin da za su iya yi. 5 Amma zan nuna muku wanda za ku ji tsoronsa. Ku ji tsoron wanda, bayan da ya kashe jikin, yana da iko ya jefa ku cikin jahannama ta wuta. I, ina gaya muku, ku ji tsoronsa. (Geenna g1067) 6 Ba ana sayar da kanari biyar a kan kobo biyu ba? Duk da haka, Allah bai manta da ko dayansu ba. 7 Tabbatacce, gashin kanku din nan ma, an kidaya su duka. Kada ku ji tsoro. Darajarku ta fi na kanari masu yawa girma. 8 “Ina gaya muku, duk wanda ya shaida

ni a gabon mutane, Dan Mutum ma zai shaida shi a gabon mala'ikun Allah. **9** Amma wanda ya yi mūsun sanina a gabon mutane, shi ma za a yi mūsunsa a gabon mala'ikun Allah. **10** Kuma duk wanda ya fadi kalmar zagi a kan Dan Mutum, za a gafarta masa, amma duk wanda ya saba wa Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba. **11** "Sa'ad da an kai ku a gabon majami'u, da gabon masu mulki, da kuma gabon masu iko, kada ku damu da yadda za ku kāre kanku, ko kuma abin da za ku fada, **12** gama Ruhu Mai Tsarki zai koya muku abin da ya dace ku fada a lokacin." **13** Sai wani mutum daga cikin taron ya ce masa, "Malam, ka ce wa dan'uwana ya raba gādon da ni." **14** Yesu ya amsa masa ya ce, "Kai, wa ya nafa ni alkali, ko mai sulhu a tsakaninku?" **15** Sai ya ce musu, "Ku lura fa! Ku tsare kanku daga dukan kowane irin kwadayi. Ran mutum ba ya danganta a kan yawan dukiyarsa ba." **16** Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, "Gonar wani mai arziki ta ba da amfani sosai. **17** Ya yi tunani a ransa ya ce, 'Ba ni da inda zan ajiye amfanin gonana. Me zan yi ke nan?' **18** "Sai ya ce, 'Ga abin da zan yi. Zan rushe rumbunana, in gina manya, in zuba dukan hatsina da kayana a ciki. **19** Ni kuma zan ce wa raina, "Kana da kaya da yawa masu kyau, da aka yi ajiyarsu domin shekaru da dama masu zuwa. Yi hutunka, ka ci, ka sha, ka yi annashuwa." **20** "Amma Allah ya ce masa, 'Kai wawa! A wannan dare za a nemi ranka. Bayan haka, wa zai gāji abin da ka tara wa kanka?' **21** "Haka zai zama ga duk wanda ya tara wa kansa dukiya, amma ba shi da arziki a gabon Allah." **22** Sai Yesu ya ce wa almajiransa, "Saboda haka, ina fada muku, kada ku damu game da rayuwarku, abin da za ku ci, ko kuma game da jikinku, abin da za ku yafa. **23** Rai ya fi abinci, jiki kuma ya fi tufafi. **24** Ku dubi hankaki. Ba sa shuki ko girbi, kuma ba su da dakin ajiya ko rumbu ba, duk da haka, duk da haka, Allah na ciyar da su. Darajarku ta fi na tsuntsaye sau da yawa! **25** Wane ne a cikinku ta wurin damuwarsa, zai iya kara ko sa'a daya ga rayuwarsa? **26** Tun da ba za ku iya yin wannan kankanin abu ba, me ya sa kuke damuwa a kan sauran? **27** "Ku dubi yadda furanni suke girma. Ba sukan yi aiki, ko safa ba, duk da haka, ina fada muku cewa, ko Solomon cikin kyakkyawani darajarsa duka, bai yafa kayan ado da ya kai kamar na ko daya a cikinsu ba. **28** In haka ne Allah yake yi wa ciyayin jeji sutura, wadda yau suna nan, sa'an nan gobe kuma a jefa cikin wuta, Allah ba zai yi muku

sutura fiye da ciyayin jeji ba, ya ku masu karancin bangaskiya! **29** Kada ku sa zuciyarku a kan abin da za ku ci, ko abin da za ku sha, kada ku damu a kan su. **30** Gama dunia da ba tā san Allah ba, tana faman neman dukan wadannan abubuwa, Ubantu na sama kuwa, ya san kuna bukatursu. **31** Amma ku nemi mulkinsa, za a kuwa kara muku wafannan abubuwa. **32** "Ya karamin garke, kada ku ji tsoro, gama ya gamshi Ubantu ya ba ku mulkin. **33** Ku sayar da dukiyarku, ku ba wa matalauta. Ku yi wa kanku jakar kudiyar da ba za su lalace ba. Ku yi wa kanku ajiyar dukiyar da ba za tā kare ba a sama, inda barawo ba zai yi kusa ba, asu kuma ba za su iya su lalatar ba. **34** Gama inda dukiyarku take, nan ne zuciyarku ma take. **35** "Ku shirya damara don hidima. Ku bar fitilunku suna ci, **36** kamar maza da suke jiran maigidansu ya dawo daga bikin aure. Saboda duk lokacin da ya dawo ya kwankwasa kofa, a shirye suke su bude masa nan da nan. **37** Zai zama da albarka in maigida ya dawo, ya tarar da bayinsa suna zaman tsaro. Gaskiya ni fada muku, zai sa kayan hidima da kansa, ya sa bayinsa su zauna kan tebur, sa'an nan ya yi musu hidimar abinci. **38** Zai zama da albarka ga bayin da maigidansu ya iske su, suna zaman tsaro, a duk lokacin da ya dawo, ko da ya dawo a sa'a ta biyu, ko ta uku na tsakar dare ne. **39** Amma ku fahimci wannan. Da maigida ya san sa'ar da barawo zai zo, ai, da ba zai bari a shiga, a fasa masa gida ba. **40** Ku ma, sai ku zauna da shiri, domin Dan Mutum zai zo a sa'ar da ba ku yi tsammani ba." **41** Bitrus ya yi tambaya ya ce, "Ya Ubangiji, mu ne kake fada wa wannan misali, ko kuwa ga kowa da kowa ne?" **42** Ubangiji ya amsa ya ce, "To, wane ne manaja mai aminci da hikima, wanda maigida ya ba shi rikon bayinsa, domin ya ba su abincinsu a daidai lokaci? **43** Zai zama da albarka ga bawan nan wanda maigidan ya dawo, ya same shi yana yin haka. **44** Gaskiya na ke gaya muku, maigidan zai ba shi rikon dukan dukiyarsa. **45** Amma da a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, 'Ai, maigidana ya yi jinkirin dawowa,' sa'an nan ya fara dūkan bayin, maza da mata, ya kuma shiga ci, da sha, har da buguwa. **46** Maigidan bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa'ar da bai sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya. **47** "Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa yake so ba, zai sha mummunan duka. **48** Amma wanda bai sani ba,

ya kuwa yi abin da ya isa horo, za a dūke shi kafan. Duk wanda aka ba shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare shi. Duk wanda kuma aka ba shi rikón amana mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga gare shi. **49** “Na zo ne domin in kawo wuta a duniya. Ina so da ta riga ta kunu! **50** Amma ina da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu sosai, sai na kammala ta! **51** Kuna tsammani na zo domin in kawo salama a duniya ne? A'a! Ina gaya muku, rabuwa ne. **52** Daga yanzu, za a iske mutum biyar a gida daya sun rabu, suna gāba da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna gāba da ukun. **53** Za su rarrabu. Mahaifi yana gāba da dan, dan kuma yana gāba da mahaifin. Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar da, matar da kuma tana gāba da suruka.” **54** Ya ce wa taron, “Sa'ad da kuka ga hadari ya fito daga yamma, nan da nan kukan ce, ‘Za a yi ruwan sama,’ sai a kuwa yi. **55** Sa'ad da kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, ‘Za a yi zafi,’ sai kuwa a yi. **56** Munafukai! Kuna san yadda za ku fassara yanayin kasa da na sararin sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar wannan zamani ba? **57** “Don me ba ku iya auna wa kanku, abin da yake daidai ba? **58** Yayında kake kan hanyar zuwa kotu da makiyinka, ka yi matukar fokari ku shirya tun kuna kan hanya. In ba haka ba, zai kai ka gabán alkali, alkali kuma ya miña ka ga dan sanda, dan sanda kuma ya jefá ka a kurkuku. **59** Ina gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya kobo na karshe.”

13 A yanzun fa, akwai wadansu da suka kasance a lokacin can, suka ba Yesu labarin Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da jinin hadayunsu. **2** Yesu ya amsa ya ce, “Kuna tsammani wadannan Galiliyawan sun fi dukan sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka sha irin wannan wahala? **3** Ina gaya muku, a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku hallaka. **4** Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas din nan da suka mutu lokacin da hasumiya a Silowam ya fādi a kansu, sun fi dukan sauran mutanen Urushalima laifi ne? **5** Ina gaya muku, a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku hallaka.” **6** Sai ya ba su wannan misali ya ce, “Wani mutum yana da itacen ɓaure, da aka shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire'ya'yan itacen, sai ya tarar ba tā yi'ya'ya ba. **7** Sai ya ce wa mai lura da gonar inabin, ‘Yau shekara uku ke nan ina zuwa neman'ya'yan ɓaure daga itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi! Don me za a bar shi ya tare

wuri.’ **8** “Mutumin ya amsa ya ce, ‘Ranka yā dade, ka bar shi, in yi masa bankasa, in kuma zuba masa taki har na shekara daya. **9** In kuwa ya ba da'ya'ya shekara mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai ka sare shi.” **10** Wata ranar Asabbaci, Yesu yana koyarwa a wata majami'a, **11** a wurin kuwa, akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har na shekaru goma sha takwas. Duk ta tankware, ba ta ma iya mikewa ko kafan. **12** Da Yesu ya gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, “Mace, an'yantar da ke daga rashin lafiyarki.” **13** Sai ya dibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai ta miķe, ta yabi Allah. **14** Amma mai mulkin majami'ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, “Akwa ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba ranar Asabbaci ba.” **15** Ubangiji ya amsa masa ya ce, “Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yā kai shi waje yā ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba?” **16** Ashe, bai kamata a'yantar da macen nan, diyar zuriyar Ibrahim, wadda Shaidan ya daure, har shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci, daga abin da ya daure ta ba?” **17** Sa'ad da ya faci wannan, sai duka masu gāba da shi suka kunyata. Amma mutane kuwa suka yi murna saboda dukan abubuwan bammamaki da yake yi. **18** Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Yaya mulkin Allah yake? Da me zan kwatanta shi? **19** Yana kama da kwayar mustad, wadda wani mutum ya dauka, kuma ya shuka a gonarsa. Ta yi girma, ta zama itace, kuma tsuntsayen sararin sama suka huta a rassansa.” **20** Ya sāke tambaya, “Da me zan kwatanta mulkin Allah? **21** Yana kama da yisti wadda mace ta dauka, ta kwāba garin alkama mai yawa da shi, har sai da yistin ya gauraye kullun duka.” **22** Sa'ad da Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi ta cikin garuruwan da ƙauyukan, yana koyarwa. **23** Sai wani ya tambaye shi ya ce, “Ya Ubangiji, shin, wai mutane kima ne kawai za su sami ceto?” Ya ce musu, **24** “Ku yi matukar fokari ku shiga ta matsattsiyar kofa, domin ina fada muku, mutane da yawa za su yi fokarin shiga, amma ba za su iya ba. **25** Da zaran maigidan ya tashi ya rufe kofar, za ku tsaya a waje kuna kwankwasawa, kuna roko cewa, ‘Ranka yā dade, bude mana kofa.’ Amma shi zai amma ya ce, ‘Ni ban san ku, ko inda kuka fito ba.’ **26** “Sa'an nan za ku ce, ‘Haba, mu da muka ci, muka sha tare da kai, har ka yi koyarwa a cikin titi-titi namu.’ **27** “Amma shi zai amma ya ce, ‘Ban san ku, ko inda kuka fito ba. Ku rabu da ni,

dukan ku masu aikata muguntal!” 28 “Za a yi kuka a can, da cizon hakora, sa’ad da kuka ga Ibrahim, da Ishaku, da Yakub, da dukan annabawa a mulkin Allah, amma ku kuwa, za a jefar da ku a waje. 29 Mutane za su zo daga gabas, da yamma, da kudu, da arewa, su dauki wuraren zamansu a bikin, a cikin mulkin Allah. 30 Tabbatacce, akwai wadansu da suke na karshe, da za su zama na farko, na farko kuma, da za su zama na karshe.” 31 A wannan lokaci, wadansu Farisiyawa suka zo suka ce wa Yesu, “Ka bar nan ka tafi wani wuri dabam. Hiridus yana so ya kashe ka.” 32 Ya amsa ya ce, “Ku je ku gaya wa dilan nan, wato, mai makirci cewa, ‘Da yau da kuma gobe, zan fitar da aljanu, in kuma warkar da mutane, sa’an nan a rana ta uku in cika burin aikina. 33 Duk da haka, dole in ci gaba da aikin a yau, da kuma gobe, sa’an nan in ci gaba da yin haka kashegari kuma, gama tabbatacce, ba annabi da yakan mutu a bayan birnin Urushalima!” 34 “Urushalima, ayya Urushalima, ke da kika kashe annabawa, kuma kika jefa wa wadanda aka aika gare ki da duwatsu. Sau da yawa na yi kewan in tattara’ya’yanki wuri daya, kamar yadda kaza takan tattara’ya’yanta cikin fikafikanta, amma ba ki yarda ba! 35 Duba, an bar muku gidanku fanko. Ina kuwa fada muku, ba za ku sâke ganina ba, sai kun ce, ‘Mai albarka ne shi wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”

14 Wata ranar Asabbaci, da Yesu ya shiga gidan wani sanannen Bafarisiye don cin abinci, sai mutane suka zuba masa ido da kyau. 2 A nan a gabansa kuwa akwai wani mutum mai ciwon kumburin kafa da hannu. 3 Sai Yesu ya tambayi masanan dokoki da Farisiyawa ya ce, “Daidai ne bisa ga doka, a yi warkarwa a ranar Asabbaci, ko babu?” 4 Amma ba su ce kome ba. Sai ya riķe mutumin, ya warkar da shi, sa’an nan ya sallame shi. 5 Sai ya tambaye, su ya ce, “In wani a cikinku yana da da, ko bijimi da ya fada a rijiya a ranar Asabbaci, ba za ku cire shi nan da nan ba?” 6 Suka rasa abin fadi. 7 Da ya lura da yadda baki suna zařan wuraren zama masu bangirma a tebur, sai ya fada musu wannan misali, ya ce; 8 “In wani ya gayyace ka bikin aure, kada ka zaři wurin zama mai bangirma, don watakilu akwai wani da ya fi ka girma, da aka gayyata. 9 In kuwa haka ne, wanda ya gayyace duk biyunku, zai zo ya ce maka, ‘Ka ba wa mutumin nan wurin zamanka.’ Ka ga, an kaskantar da kai, kuma dole ka dauki wuri mafi kaskanci. 10 Amma in an gayyace ka, dauki wuri mafi kaskanci, don in

wanda ya gayyace ka ya zo, zai ce maka, ‘Ka hawo nan aboki a wuri mafi girma.’ Wannan zai daukaka ka a gabon dukan’yan’uwanka baki. 11 Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a kaskantar da shi. Shi wanda kuma ya kaskantar da kansa, za a daukaka shi.” 12 Sai Yesu ya ce wa wanda ya gayyace shi, “Lokacin da ka shirya biki ko liyafa, kada ka gayyaci abokanka, ko’yan’uwanka, ko danginka, ko kuma makwabtanka masu arziki, gama in ka yi haka, suna iya gayyatarka, su biya maka alherin da ka yi musu. 13 Amma lokacin da ka kira biki, ka gayyaci matalauta, da guragu, da shanyayyu, da makafi. 14 Ta haka, za ka sami albarka. Ko da yake ba za su iya biyan ka ba, za a biya ka a ranar tashin masu adalcı daga matattu.” 15 Da jin haka, sai wani da yake tare da shi a tebur din, ya ce wa Yesu, “Mai albarka ne wanda zai ci abinci a bikin nan a mulkin Allah.” 16 Yesu ya amsa ya ce, “Wani mutum yana shirya wani babban biki, ya kuma gayyaci baki da yawa. 17 Da lokacin bikin ya yi, sai ya aiki bawansa ya je ya ce wa wadanda aka gayyata, ‘Ku zo, don an shirya kome.’ 18 “Amma sai dukansu suka fara ba da hujjoji. Na farkon ya ce, ‘Na sayi gona yanzun nan, dole in je in ga yadda take, ina rokonka ka yi mini hakuri.’ 19 “Wani ya ce, ‘Na sayi shanun noma guda goma yanzun nan, ina kan hanyata ke nan in gwada su, ina rokonka, ka yi mini hakuri.’ 20 “Har yanzu wani ya ce, ‘Na yi aure yanzun nan, don haka ni ba zaan iya zuwa ba.’ 21 “Bawansa ya dawo ya gaya wa maigidansa wannan. Sai maigidan ya yi fushi, ya ba da umarni ga bawansa ya ce, ‘Ka fita da sauri, ka bi titi-titi da lungu-lungu na garin, ka kawo matalauta, da guragu, da makafi, da shanyayyu.’ 22 “Bawan ya dawo ya ce, ‘Ranka yă dade, an yi abin da ka umarta, amma har yanzu da sauran wuri.’ 23 “Maigidan ya ce wa bawansa, ‘Ka je kan hanyoyin da layi-layi na karkara, ka sa su shigo, don gidana ya cika.’ 24 Ina gaya muku, babu ko daya daga cikin mutanen nan da aka gayyata da zai dandana bikina.” 25 Taron mutane mai yawa suna tafiya tare da Yesu, sai ya juya ya ce musu, 26 “Duk wanda yakan zo wurina, amma bai ki mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa da’ya’yansa, da’yan’uwansa mata da maza, kai, har ma ransa ba, ba zai iya zama almajirina ba. 27 Kuma duk wanda ba yakan dauki gicciyensa ya bi ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. 28 “In wani daga cikinku yana so ya gina gidan sama, ai, yakan fara zama ne, ya yi lissafin abin da ginin zai ci tukuna, don yă ga ko yana da isashen

kudi da zai gama ginin. 29 Gama in ya sa tushen gini, amma bai iya gamawa ba, duk wanda ya gani zai yi masa ba'a, 30 yana cewa, 'Wannan mutum ya fara gini, amma bai iya gamawa ba.' 31 "Ko kuma, wane sarkine, in zai je yakî da wani sarki, ai, yakan fara zama ne, ya duba ya ga, ko da mutane dubu goma, shi zai iya karawa da mai zuwa da dubu ashirin? 32 In ba zai iya ba, to, tun suna nesa, zai aika da wakilai, su je neman sharudan salama. 33 Haka nan fa, kowane ne a cikinku, da ba ya rabu da abin da yake da shi ba, ba zai iya zama almajirina ba. 34 "Gishiri fa yana da kyau, amma in gishiri ya rabu da dadin fandanonsa, ta yaya za a sâke mai da dadin fandanonsa? 35 Ba shi da wani amfani, ko ga kasa, ko ga juji, sai dai a zubar da shi. "Duk mai kunnen ji, yâ ji."

15 Yanzu fa, masu karbar haraji da "masu zunubi" duka suna taruwa don jin koyarwar Yesu. 2 Amma Farisiyawa da malaman dokoki suka yi gunaguni, suna cewa, "Wannan mutum yana karban 'masu zunubi,' kuma yana ci tare da su." 3 Sai Yesu ya fada musu wannan misali ya ce, 4 "In dayanku yana da tumaki dari, sa'an nan dayansu ta bace. Ashe, ba zai bar tasa'in da tara a fili ya je neman wadda ta bace, har sai ya same ta ba? 5 In ya same ta, zai sa ta a kafada da murna, 6 ya dawo gida. Sa'an nan zai kira abokansa da makwabtansa wuri daya ya ce, 'Ku taya ni murna, na sami tunkiyana da ta bata.' 7 Ina gaya muku, haka za a yi murna sosai a sama, a kan mai zunubi guda daya da ya tuba, fiye da masu adalci tasa'in da tara, wadanda ba su bukatan tuba. 8 "Ko kuwa in wata mace tana da kudi na azurfa guda goma, sa'an nan daya ya bata, ashe, ba za tâ kuna fitila, ta share gidan, ta nema a hankali, har sai ta samu ba? 9 In ta same shi, sai ta kira kawayenta da makwabtanta wuri daya, ta ce musu, 'Ku taya ni murna, na sami kudina da ya bata.' 10 Haka, ina gaya muku, akwai murna a gabon mala'ikun Allah a kan mai zunubi guda daya, da ya tuba." 11 Yesu ya ci gaba da cewa, "Akwai wani mutum wanda yake da'ya ya biyu maza. 12 Karamin ya ce wa mahaifinsu, 'Baba, ba ni rabon gâdonâ.' Sai mahaifin ya raba musu dukiyarsa. 13 "Bayan'yan kwanaki, sai karamin dan ya tattara kayansa duk, ya tashi ya tafi wata kasa mai nisa. A can, ya batar da dukiyarsa duka a rayuwar banza. 14 Bayan ya batar da kome, sai ga muiguwar yunwa a dukan kasar, har ya shiga rashî. 15 Sai ya je ya sami aiki a wurin wani mutumin kasar, wanda ya aike shi a gonakinsa, ya yi kiwon aladu. 16

Ya yi marmarin cin dusan da aladun suke ci, amma ba wanda ya ba shi wani abu. 17 "Da hankalinsa ya dawo, sai ya ce, 'Kai, bayin mahaifina guda nawa ne, da suke da abinci fiye da isashe, ni kuma ina nan, zan mutu don yunwa! 18 Zan tashi in koma wurin mahaifina, in ce masa, "Baba, na yi wa sama, na kuma yi maka zunubi. 19 Ni ban isa a kara kira na danka ba. Ka mai da ni kamar daya daga cikin bayinka.'" 20 Sai ya tashi ya kama hanya ya koma wurin mahaifinsa. "Amma tun yana nesa, mahaifinsa ya hange shi. Tausayi kuma ya kama shi, sai ya tashi ya ruga da gudu wurinsa, ya rungume shi, ya yi masa sumba. 21 "Sai dan ya ce masa, 'Baba, na yi wa sama, na kuma yi maka zunubi. Ni ban isa a kara kira na danka ba.' 22 "Amma mahaifin ya ce wa bayinsa, 'Maza! Ku kawo riga mafi kyau ku sa masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a kafafunsa. 23 Ku kawo dan saniya mai kiba ku yanka. Bari mu yi biki mu yi shagali. 24 Gama dan nan nawa, da ya mutu, amma yanzu yana da rai kuma. Da ya bata, amma yanzu an same shi.' Sai suka fara shagali. 25 "Yayinda ake haka, babban dan yana gona. Da ya zo kusa da gida, sai ya ji ana kidi ana rawa. 26 Sai ya kira daya daga cikin bayin, ya tambaye shi abin da yake faruwa. 27 Bawan ya ce, 'Ai, dan'uwanika ne ya dawo, shi ne mahaifinka ya yanka dan saniya mai kiba, gama ya yi murna ya karbi dansa da ya dawo gida lafiyayye, ba abin da ya same shi.' 28 "Sai yayan ya yi fushi, ya ki shiga gida. Sai mahaifinsa ya fita ya roke shi. 29 Amma ya amsa wa mahaifinsa ya ce, 'Duba! Duk wadannan shekaru, ina yin maka aiki kamar bawa, ban taba maka rashin biyayya ba. Duk da haka, ba ka taba ba ni ko dan akuya domin in yi shagali da abokaina ba. 30 Amma da wannan dan naka, wanda ya batar da dukiyarka a kan karuwai ya dawo, ka yanka masa dan saniya mai kiba!' 31 "Sai mahaifin ya ce masa, 'Dana, kullum kana nan tare da ni, kuma duk abin da nake da shi, naka ne. 32 Amma ya zama mana dole, mu yi shagali, mu yi murna, domin dan'uwan nan naka, da ya mutu, yanzu kuwa yana da rai, da ya bata, amma yanzu an same shi.'"

16 Yesu ya ce wa almajiransa, "An yi wani mai arziki wanda aka yi wa manajansa zargin yin banza da dukiyarsa. 2 Sai ya kira manajan, ya tambaye shi, 'Me nake ji haka a kanka? Ka kawo lissafin aikinka, domin ba za ka iya cin gaba da aikinka ba.' 3 "Sai manajan ya ce cikin tunaninsa, 'Maigidana zai kore ni daga aiki, me zan yi? Ba ni da karfin noma, kuma

ina jin kunyan yin bara. 4 Na san abin da zan yi, don mutane su karbe ni a gidajensu, bayan an kore ni daga aiki a nan.’ 5 “Sai ya kira kowane daya da maigidansa yake bin bashi. Ya tambayi na farkon ya ce, ‘Nawa ne maigidana yake bin ka?’ 6 “Ya amsa ya ce, ‘Garwar mai na zaitun guda dari tara.’ ‘Manajan ya ce, ‘Ga takardarka, ka zauna maza ka mai da shi dari hudu.’ 7 “Ya kuma tambayi na biyun, ‘Kai fa, nawa ne ake bin ka?’ “Sai ya amsa ya ce, ‘Buhunan alkama dubu.’ ‘Ya ce, ‘Ga takardarka, ka mai da shi dari takwas.’ 8 “Maigidan kuwa ya yabi manajan nan marar gaskiya saboda wayonsa. Gama’yan duniyan nan suna da wayon yin hulda da junansu fiye da’yan haske. (aiōnios g165) 9 Ina gaya muku, ku yi amfani da dukiya na wannan duniya, domin ku sami wa kanku abokai. Saboda bayan dukiyar ta kare, za a karbe ku a wuraren zama da sun dawwama. (aiōnios g166) 10 “Duk wanda ana amincewa da shi cikin karamin abu, ana kuma amincewa da shi cikin babba. Kuma duk marar gaskiya cikin karamin abu, zai zama marar gaskiya cikin babba. 11 In fa ku ba amintattu ne cikin tafiyar da dukiya ta wannan duniya ba, wa zai amince muku da dukiya ta gaskiya? 12 In fa ku ba amintattu ne cikin tafiyar da dukiyar wani ba, wa zai ba ku dukiya naku, na kanku? 13 “Babu wani bawa mai iya bauta wa iyayengiji biyu ba. Ko dai ya ki daya, ya so dayan, ko kuwa ya dāge ga yi wa daya bauta, sa’an nan ya rena dayan. Ba za ku iya ku bauta wa Allah tare da bauta wa Mammon (wato, Kudi) a lokaci daya ba.” 14 Da Farisiyawa masu son kudi suka ji wannan duka, sai suka yi wa Yesu tsaki. 15 Ya ce musu, “Ku ne masu mai da kanku marasa laifi a gabon mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abu mai daraja a gabon mutane, abin kyama ne a gabon Allah. 16 “An yi shelar Doka da Annabawa har zuwa lokacin Yohanna. Tun daga lokacin nan, bisharar mulkin Allah ne ake wa’azinta, kowa kuma yana kokarin kutsa kai ya shiga. 17 Gama ta fi sauksi sama da kasa su shude, da a ce digo guda daya na rubutun, ya fita ya fādī daga cikin Doka. 18 “Duk wanda ya saki matarsa ya auri wata mace, zina ne yake yi. Kuma mutumin da ya auri macen da aka sake, zina ne yake yi. 19 “An yi wani mutum mai arziki wanda yakan sa tufafi masu ruwan shunayya, da kuma na lallausau lilin, yana kuma cikin rayuwar jin dacī kullum. 20 A kofar gidansa kuma akan ajiye wani mai bara, mai suna Lazarus, wanda jikinsa duk gyambuna ne. 21 Shi kuwa yakan yi marmarin cin abin da yakan

fādī daga tebur na mai arzikin nan. Har karnuka ma sukan zo su lashe gyambunansa. 22 “Ana nan, sai mai baran ya mutu, kuma mala’iku suka dauke shi zuwa gefen Ibrahim. Mai arzikin ma ya mutu, aka kuma binne shi. 23 A cikin jahannama ta wuta, inda yana shan azaba, ya daga kai ya hangi Ibrahim can nesa, da kuma Lazarus a gefensa. (Hadēs g86) 24 Sai ya yi masa kira ya ce, ‘Baba, Ibrahim, ka ji tausayina, ka aiki Lazarus ya sa dan yatsarsa a ruwa, ya diga mini a harshe saboda in ji sanyi, domin ina shan azaba cikin wannan wuta.’ 25 “Amma Ibrahim ya ce, ‘Ka tuna fa dana, a lokacin da kake duniya, ka sami abubuwa masu kyau naka, Lazarus kuwa ya sami munanan abubuwa. Amma yanzu ya sami ta’aziyya a nan, kai kuwa kana shan azaba. 26 Ban da wannan duka ma, tsakaninmu da kai, akwai wani babban rami da aka yi, yadda wadanda suke son ketarewa daga nan zuwa wurinku, ba za su iya ba, kuma ba mai iya ketarewa daga wurinku zuwa wurinmu.’ 27 “Ya amsa ya ce, ‘To, ina rokonka, ya uba, ka aiki Lazarus zuwa gidan mahaifina, 28 gama ina da’yan’uwana biyar maza. Bari yā ba su gargadi, don kada su ma su zo wurin nan mai azaba.’ 29 “Ibrahim ya amsa ya ce, ‘Suna da Musa da Annabawa, ai, sai su saurare su.’ 30 “Sai ya ce, ‘A’a, ya uba, Ibrahim, in dai wani ya tashi daga matattu ya je wurinsu, za su tuba.’ 31 “Amma ya ce masa, ‘In ba su saurari Musa da Annabawa ba, kai, ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba za su saurare shi ba.’”

17 Yesu ya ce wa almajiransa, “Dole ne a sami abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi, amma kaiton mutumin nan wanda suke zuwa ta wurinsa. 2 Gwamma a daura dutsen nika a wuyansa, a jefa shi cikin teku, da ya sa daya daga cikin kananan yaran nan ya yi zunubi. 3 Saboda haka, ku lura da kanku. “In dan’uwanka ya yi zunubi, ka kwābe shi. In ya tuba, ka gafarta masa. 4 In ya yi maka laifi sau bakwai a rana daya, ya kuma dawo sau bakwai dīn a wurinka, yana cewa, ‘Na tuba,’ sai ka gafarta masa.” 5 Sai manzannin suka ce wa Ubangiji, “Ka kara mana bangaskiya!” 6 Ya amsa musu ya ce, “In kuna da bangaskiya da take kankani kamar kwayar mustad, kuna iya ce wa wannan itacen durumi, ‘Ka tumbuke daga nan, ka dasu a cikin teku.’ Zai kuwa yi muku biyayya. 7 “In daya a cikinku yana da bawa, wanda yake masa noma, ko kiwon tumaki, da dawowar bawan daga gonar, ai, ba zai ce masa, ‘Ka zo nan, ka zauna, ka ci abincin ba?’ 8 Ashe, ba zai ce masa, ‘Ka shiryā mini abincin

yamma, ka shirya ka yi mini hidima domin in ci in sha, bayan haka kana iya ci, ka kuma sha ba'? **9** Shin, zai gode wa bawan don yă yi aikin da aka ce ya yi ne? **10** Haka ku ma, bayan kun yi duk abin da aka ce muku ku yi, ya kamata ku ce, 'Mu bayi ne marasa cancanta, mun dai yi aikinmu ne kadai.' **11** Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi takan iyakar Samariya da Galili. **12** Da zai shiga wani kauye, sai maza goma da suke da kuturta suka sadu da shi. Suka tsaya da nesa, **13** suka yi kira da babbar murya, suka ce, "Yesu, Ubangiji, ka ji tausayinmu!" **14** Da ya gan su sai ya ce, "Ku je ku nuna kanku ga firstoci." Suna kan hanyar tafiya sai suka tsabtacce. **15** Da dayansu ya ga ya warke, sai ya koma, yana yabon Allah da babbar murya. **16** Ya zo ya fădi a gabon Yesu, ya gode masa. Shi kuwa mutumin Samariya ne. **17** Yesu ya yi tambaya ya ce, "Ba duka goma ne aka tsabtacce ba? Ina sauran taran? **18** Ba wanda ya dawo don yă yabi Allah, sai dai wannan bakon?" **19** Sai ya ce masa, "Tashi, ka yi tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai." **20** Wata rana, Farisiyawa suka tambaye shi lokacin da mulkin Allah zai zo, Yesu ya amsa ya ce, "Ai, mulkin Allah ba takan zo ta wurin yin kallon ku ba. **21** Mutane kuma ba za su ce, 'Ga shi nan,' ko kuma, 'Ga shi can' ba, domin mulkin Allah yana cikinku ne." **22** Sai ya ce wa almajiransa, "Lokaci yana zuwa da za ku yi marmarin ganin rana daya cikin ranakun Dan Mutum, amma ba za ku gani ba. **23** Mutane za su ce muku, 'Ga shi can!' Ko kuma, 'Ga shi nan!' Kada ku yi hanzarin binsu. **24** Gama Dan Mutum, a cikin ranarsa, zai zama kamar walšiya da take walškawa, da take kuma haskaka sararin sama, daga wannan kusurwa zuwa wancan kusurwa. **25** Amma da fari, dole yă sha wahaloli masu yawa, kuma mutanen zamanin nan su ki shi. **26** "Daidai kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka zai zama a zamanin Dan Mutum. **27** Mutane suna ci, suna sha, suna aurayya, ana kuma ba da su ga aure, har ranar da Nuhu ya shiga jirgin. Sa'an nan ambaliyar ruwan ya sauva, ya hallaka su duka. **28** "Haka ma aka yi a zamanin Lot. Mutane suna ci, suna sha, suna saya, suna sayarwa, suna shuki, suna kuma gine-gine. **29** Amma a ranar da Lot ya bar Sodom, sai aka yi ruwan wuta da farar wuta daga sama, aka hallaka su duka. **30** "Daidai haka zai zama, a ranar da Dan Mutum zai bayyana. **31** A ranan nan, kada wanda yake kan rufin gidansa ya sauva don yă kwashé dukiyarsa da take cikin gidan. Haka ma duk

wanda yake gona, kada yă koma don wani abu. **32** Ku tuna fa da matar Lot! **33** Duk wanda yake so ya ceci ransa, zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa ransa, zai cece shi. **34** Ina gaya muku, a daren nan, mutane biyu za su kasance a gado daya, za a dauki daya, a bar dayan. **35** Mata biyu za su kasance suna nikahatsi tare, za a dauki daya, a bar dayan." **37** Suka tambaya, suka ce, "A ina ne, ya Ubangiji?" Ya ce musu, "Ai, inda gawa take, nan ne unglai za su taru."

18 Yesu ya ba wa almajiransa wani misali, don yă koya musu yadda ya kamata su dinga yin addu'a kullum, ban da fasawa. **2** Ya ce, "A wani gari, an yi wani alkali wanda ba ya tsoron Allah, bai kuma kula da mutane ba. **3** A garin nan kuma, akwai wata gwauruwa, wadda ta dinga zuwa wurin alkalin nan, da roko cewa, 'Ka yi mini adalci tsakanina da makiyina.' **4** "An dafe yana fi, amma a karshe ya ce cikin tunaniinsa, 'Ko da yake ba na tsoron Allah, ba na kuma kula da mutane ba, **5** amma don gwauruwan nan ta dame ni, zan tabbatar cewa ta sami adalci, domin kada tă gajiyar da ni, da yawan zuwanta." **6** Sai Ubangiji ya ce, "Ku ji fa abin da alkalin nan, marar gaskiya, ya ce. **7** Ashe, Allah ba zai biya wa zaba'bunsa da suke masa kuka, dare da rana adalci ba? Zai ci gaba da kin sauraronu ne? **8** Ina gaya muku, zai tabbatar sun sami adalci, ban da batan lokaci. Amma sa'ad da Dan Mutum ya dawo, zai sami bangaskiya a duniya ke nan?" **9** Yesu ya kuma fadi wannan misali ga wadansu masu takama da adalcinsu, kuma suna rena sauran mutane ya ce, **10** "Wadansu mutane biyu sun tafi haikali don yin addu'a. Daya Bafarisye ne, dayan kuma mai karbar haraji. **11** Sai Bafarisyen ya tashi tsaye, ya yi addu'a game da kansa yana cewa, 'Allah, na gode maka, saboda ni ba kamar sauran mutane ba ne, wato, mafasa, masu aikata mugunta, masu zina, ko kuma kamar mai karbar harajin nan. **12** Ina azumi sau biyu a mako, ina ba da zakka daga kowane abin da na samu.' **13** "Amma mai karbar harajin ya tsaya daga nesa. Bai ma iya daga kansa sama ba, sai ya buga kirjinsa, yana cewa, 'Allah, ka yi mini jinkai, ni mai zunubi ne.' **14** "Ina gaya muku, wannan mutum ne, ba dayan ba, ya koma gida baratacce, babu laifi a gabon Allah. Gama duk wanda ya daukaka kansa, za a faskantar da shi. Wanda kuma ya faskantar da kansa, za a daukaka shi." **15** Mutane suna kawo jarirai wurin Yesu don yă taba su. Da almajiransa suka ga haka, sai suka kwaše su. **16** Amma Yesu ya kira

yaran a wurinsa ya ce, “Ku bar yara kanana su zo wurina. Kada ku hana su, gama mulkin Allah na irin wadannan ne. 17 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ba zai karfi mulkin Allah kamar karamin yaro ba, ba zai taba shiga mulkin ba.” 18 Wani mai mulki ya tambayi Yesu ya ce, “Malam managarci, me zan yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166) 19 Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake kira na managarci? Ai, ba wani nagari, sai Allah kada! 20 Ka san dokokin da suka ce, ‘Kada ka yi zina, kada ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta karya, ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka.’” 21 Mutumin ya ce, “Ai, tun ina karami, na kiyaye duka wadannan.” 22 Da Yesu ya ji haka, sai ya ce masa, “Akwai abu daya har yanzu da ya rage maka. Ka sayar da duk abin da kake da shi, ka ba wa matalauta, sa’an nan za ka sami dukiya a sama. Bayan haka, ka zo ka bi ni.” 23 Da jin haka, sai ya bata rai, domin shi mai arziki ne sosai. 24 Yesu ya kalle shi ya ce, “Yana da wuya fa, masu arziki su shiga mulkin Allah! 25 Tabbatacce, zai fi sauksi rakumi ya shiga ta kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin Allah.” 26 Wadanda suka ji wannan suka yi tambaya suka ce, “To, wa zai iya samun ceto?” 27 Yesu ya amsa ya ce, “Abin da ba ya yiwuwa ga mutane, mai yiwuwa ne ga Allah.” 28 Sai Bitrus ya ce, masa, “To, ga shi mun bar kome da muke da shi, don mu bi ka!” 29 Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya muku, ba wanda ya bar gida, ko mata, ko’yan’uwa maza, ko iyaye, ko yara, saboda mulkin Allah, 30 da zai kāsa samun ri’bi mai yawa, a wannan zamani, ya kuma sami rai madawwami a zamani mai zuwa.” (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Sai ya kai Sha Biyun gefe daya, ya ce musu, “Za mu Urushalima, kuma dukan abin da annabawa suka rubuta a kan Dan Mutum zai cika. 32 Za a ba da shi ga Al’ummai, za su yi masa ba’a, su zage shi, su tofa masa miyau, 33 za su yi masa bulala, su kuma kashe shi. A rana ta uku kuma zai tashi.” 34 Almajiran ba su gane da ko daya daga cikin wannan ba. An boye musu ma’anarsa, kuma ba su gane da abin da yake magana a kai ba. 35 Da Yesu ya yi kusa da Yeriko, akwai wani makaho da yake zaune a gefen hanya, yana bara. 36 Da ya ji taron suna wucewa, sai ya yi tambaya ko mene ne ke faruwa. 37 Suka ce masa, “Ai, Yesu Banazare ne ke wucewa.” 38 Sai ya yi kira ya ce, “Yesu, ‘Dan Dawuda, ka yi mini jinkai!’” 39 Mutane da suke gaba suka kwabe shi, suka ce masa ya yi shiru. Amma sai ya kara daga murya, yana cewa, “Dan Dawuda, ka yi mini

jinkai!” 40 Sai Yesu ya tsaya, ya ba da umarni a kawo mutumin wurinsa. Da ya zo kusa, Yesu ya tambaye shi ya ce, 41 “Me kake so in yi maka?” Sai ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina so in sami ganin gari.” 42 Yesu ya ce masa, “Ka sami ganin garinka; bangaskiyarka ta warkar da kai.” 43 Nan da nan, ya sami ganin garinsa, kuma ya bi Yesu, yana yabon Allah. Da dukan mutane suka ga wannan, sai su ma suka yabi Allah.

19 Yesu ya shiga Yeriko, yana ratsa ta cikinta. 2

Akwai wani mutum a garin, mai suna Zakka. Shi shugaban masu karbar haraji ne, mai arziki kuma. 3 Ya so yā ga ko wane ne Yesu, amma saboda taron, bai iya ba, domin shi gajere ne. 4 Saboda haka, ya yi gaba da gudu, kuma ya hau itacen sikamo, don yā gan shi, tun da Yesu zai bi wannan hanyar ne. 5 Da Yesu ya iso wurin, sai ya daga ido sama, ya ce masa, “Zakka, ka yi maza ka sauка. Ni kam, dole in sauка a gidanka yau.” 6 Sai ya sauка nan da nan, ya karbe shi da murna. 7 Dukan mutane suka ga haka, kuma suka fara gunaguni, suka ce, “Ya je don yā zama bakon ‘mai zunubi.’” 8 Amma Zakka ya tashi a tsaye, ya ce wa Ubangiji, “Duba, Ubangiji! Nan take, rabin dukiyar da nake da shi, na ba wa matalauta. In kuma na taba cutan wani, a kan wani abu, zan mayar da shi ninki hudu.” 9 Sai Yesu ya ce masa, “Yau, ceto ya zo gidan nan, domin wannan mutum shi ma dan Ibrahim ne. 10 Saboda Dan Mutum ya zo ne, domin yā nemí abin da ya bata, yā cece shi kuma.” 11 Yayinda suna cikin sauraron wannan, sai ya ci gaba da gaya musu wani misali, domin ya yi kusa da Urushalima, kuma mutanen suna tsammani mulkin Allah zai bayyana, nan da nan. 12 Ya ce, “Wani mutum mai martaba ya tafi wata kasa mai nisa don a nada shi sarki sa’an nan ya dawo. 13 Saboda haka ya kira bayinsa goma ya ba su mina goma. Ya ce, ‘Ku yi kasuwanci da kudin nan, sai na dawo.’ 14 “Amma talakawansa suka ki shi, sai suka aikar da wakilai bayansa, domin su ce, ‘Ba mu son wannan mutum ya zama sarkinmu.’ 15 “Duk da haka, aka nada shi sarki, sa’an nan ya dawo gida. Sai ya aika aka kira bayin da ya ba su kudin, don yā san ribar da suka samu. 16 “Na fari ya zo ya ce, ‘Ranka yā dade, minarka ya sami ribar goma.’ 17 “Maigidan ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawana mai kirki! Tun da ka yi aminci a kan abu kankani, ka yi rikon birane goma.’ 18 “Na biyun ya zo ya ce, ‘Ranka yā dade, minarka ya sami ribar biyar.’ 19 “Maigidansa ya ce, ‘Kai ka yi rikon birane biyar.’ 20 “Sai wani bawan ya zo ya ce,

'Ranka yă dade, ga minarka. Na boye shi a wani dan tsumma. 21 Na ji tsoronka, don kai mai wuyan sha'ani ne. Kakan dauki abin da ba ka ajiye ba, kakan kuma yi girbin abin da ba ka shuka ba.' 22 "Sai maigidansa, ya amsa ya ce, 'Zan hukunta ka a kan kalmominka, kai mugun bawa! Ashe, ka san cewa ni mai wuyan sha'ani ne, nakan dauka abin da ban ajiye ba, ina kuma girbin abin da ban shuka ba? 23 Don me ba ka sa kudina a wajen ajiya, don in na dawo, in sami riba a kai ba?' 24 "Sai ya ce wa wadanda suke tsaye a wajen, 'Ku karbi minarsa ku ba wa wanda yake da mina goma.' 25 "Suka ce, 'Ranka yă dade, ai, yana da guda goma ko!' 26 "Ya amsa ya ce, 'Ina gaya muku, duk wanda yake da abu, za a kara masa. Amma wanda ba shi da shi kuwa, ko abin da yake da shi ma, za a karbe. 27 Amma wadannan abokan găbana, wadanda ba su so in zama sarksinsu ba, ku kawo su nan, ku karkashe su, a gabana.'" 28 Bayan Yesu ya yi wannan magana, sai ya yi gaba zuwa Urushalima. 29 Da ya kai kusa da Betfaji da Betani, a tudun da ake kira Dutsen Zaitun, sai ya aiki almajiransa guda biyu, ya ce musu, 30 "Ku je kauen da yake gaba da ku. Da kuna shiga, za ku tarar da wani dan jaki, wadda ba wanda ya taba hawa, a daure a wurin. Ku kunce shi ku kawo nan. 31 In wani ya tambaye ku, 'Don me kuke kunce shi?' Ku ce masa, 'Ubangiji yana bukatarsa.' 32 Wadanda aka aika su yi gaba suka tafi, suka kuwa tarar kamar yadda ya gaya musu. 33 Suna cikin kunce dan jakin, sai masu dan jakin suka ce musu, "Don me kuke kunce shi?" 34 Suka amsa suka ce, "Ubangiji ne na bukatarsa." 35 Suka kawo shi wurin Yesu. Suka sa rigunarsu a kan dan jakin, sa'an nan suka sa Yesu a kai. 36 Yana cikin tafiya, sai mutane suka shimpida rigunarsu a kan hanya. 37 Da ya yi kusa da wurin da hanya ta gangara zuwa Dutsen Zaitun, sai dukan taron almajirai suka fara yabon Allah, da muryoyi masu karfi, da murna, saboda dukan ayyukan banmamaki da suka gani. Suna cewa, 38 "Mai albarka ne sarki wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!" "Salama ta kasance a sama, da daukaka kuma a can cikin sama!" 39 Sai wadansu Farisiyawa a cikin taron suka ce wa Yesu, "Malam, ka kwabi almajiranka!" 40 Ya amsa ya ce, "Ina gaya muku, ko da sun yi shiru, duwatsu za su fara kirari." 41 Da ya yi kusa da Urushalima, ya kuma ga birnin, sai ya yi kuka a kanta, 42 kuma ya ce, "In ke, ko ke din ma, dā ma kin san abin da zai kawo miki salama a wannan rana, amma yanzu an boye shi daga idanunki.

43 Ranakun za su auko miki, a lokacin da abokan găbanki za su gina bango găba da ke, su kuma kewaye inda kike, za su kuma tsare gefenki, su sa ke a tsakiya. 44 Za su fyada ke a kasa, ke da'ya'yan da suke cikin katanganki. Ba za su bar wani dutse a kan wani ba, saboda ba ki gane da lokacin da Allah zai ziyarce ki ba." 45 Sai ya shiga filin haikali, ya fara korar masu sayar da kaya. 46 Ya ce musu, "A rubuce, yake cewa, 'Gidana, zai zama gidan addu'a, amma ga shi kun mai da shi 'kogon'yan fashi.'" 47 Kowace rana, ya yi ta koyerwa a haikalin. Amma manyan firistoci, da malaman dokoki, da shugabannin mutane, suna kočkarin kashe shi. 48 Amma ba su sami hanyar yin haka ba, domin kalmominsa sun kama hankalin dukan mutanen.

20 Wata rana da Yesu yana koyer da mutane, yana musu wa'azin bishara a filin haikalin, sai manyan firistoci da malaman dokoki, tare da dattawan suka zo wurinsa. 2 Suka ce masa, "Gaya mana, da wane iko kake yin wadannan abubuwa. Wa ya ba ka wannan ikon?" 3 Ya amsa ya ce, "Ni ma zan yi muku wata tambaya. Ku fada mini, 4 baftismar Yohanna, daga sama ne ta fito, ko kuwa daga wurin mutane ne?" 5 Sai suka yi shawara da junansu, suka ce, "In muka ce, 'Daga sama ne,' zai tambaya, 'To, don me ba ku gaskata shi ba?' 6 Amma in kuma muka ce, 'Daga mutane ne,' dukan mutanen za su jajjefe mu da duwatsu, domin sun tabbata cewa, Yohanna annabi ne." 7 Don haka, sai suka amsa cewa, "Ba mu san inda ta fito ba." 8 Yesu ya ce, "To, ni ma ba zan gaya muku, ko da wane iko ne, nake yin wadannan abubuwa ba." 9 Sai ya ci gaba da gaya wa mutanen wannan misali ya ce, "Wani mutum ya yi gonar inabi, sai ya ba da hayarta ga wadansu manoma, sa'an nan ya yi wata doguwar tafiya. 10 A lokacin girbi, sai ya aiki bawa zuwa wurin masu hayan, don su ba shi daga cikin'ya'yan inabin. Amma'yan hayan suka yi wa bawan nan dūka, suka kore shi hannu wofi. 11 Ya sāke aikan wani bawa, shi ma suka yi masa dūka, suka kunyaata shi, suka kuma kore shi hannu wofi. 12 Har yanzu, ya sāke aikan na uku, amma suka ji masa rauni, suka jefar da shi waje. 13 "Sai mai gonar inabin ya ce, 'Me zan yi? Zan aiki dana da nake ūauna, watafīla za su girmama shi.' 14 "Amma da'yan hayan suka gan shi, sai suka tattauna zancen, suka ce, 'Wannan shi ne magājin, mu kashe shi sa'an nan gādon zai zama namu!' 15 Sai suka fitar da shi waje, suka kashe shi. "To, me mai gonar inabin

zai yi da su? **16** Zai zo ya karkashe masu hayan nan, ya ba wa wadansu gonar inabin.” Da mutanen suka ji wannan, sai suka ce, “Allah ya sawwaka!” **17** Yesu ya zura musu ido ya ce, “To, mene ne ma’anar abin da aka rubuta cewa, “Dutsen da magina suka ki, shi ne kuwa ya zama dutsen kan ginin” **18** Duk wanda ya fādi a kan dutsen nan, zai kakkarye. Kuma in dutsen nan ya fādi a kan wani, zai murkushe shi.” **19** Malaman dokoki da manyan firstoci, suka nemi hanyar kama shi nan da nan, domin sun san cewa, ya yi wannan misali a kansu ne, amma suna jin tsoron mutane. **20** Sai suka sa masa ido, suka aiki’yan leken asiri, wadanda suka nuna kamar su masu gaskiya ne, suna nufin su kama shi game da abin da zai fada, domin su ba da shi ga gwamma mai mulki, da mai iko. **21** Sai’yan leken asirin suka tambaye shi, suka ce, “Malam, mun sani kana fadīn, kuma kana koyar da abin da yake daidai, ba ka kuma nuna bambanci, amma kana koyar da hanyar Allah bisa ga gaskiya. **22** Daidai ne mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?” **23** Ya gane makircinsu, sai ya ce musu, **24** “Nuna mini dinari. Hoton wane ne, kuma rubutun wane ne a kai?” Suka amsa, “Na Kaisar.” **25** Sai ya ce musu, “Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah.” **26** Ba su iya kama shi a kan abin da ya fada a fili ba. Amsarsa ya ba su mamaki, shi ya sa suka yi shiru. **27** Wadansu Sadukiyawa da suke cewa, ba tashin matattu, suka zo wurin Yesu da tambaya cewa, **28** “Malam, Musa ya rubuta mana cewa, ‘In dan’uwani wani mutum ya mutu, ya bar mata amma ba’ya’ya, dole mutumin ya aure gwauruwar, ya samo wa dan’uwansa’ya’ya.’ **29** To, an yi wadansu’yan’uwa bakwai. Na fari ya auri wata mace, ya mutu ba’ya’ya. **30** Na biyun, **31** da na ukun suka aure ta. Haka nan dukansu bakwai suka mutu babu’ya’ya. **32** A karshe, ita macen ma ta mutu. **33** Shin, a tashin matattu, matar wa za tā zama? Tun da su bakwan nan, sun aure ta.” **34** Yesu ya amsa ya ce, “Mutinan zamanin nan suna aure, suna kuma ba da aure, (aiōn g165) **35** amma su wadanda aka ga sun cancantar kasancewa a zamanin can, da kuma na tashin matattu, ba za su yi aure, ko su ba da aure ba. (aiōn g165) **36** Kuma ba za su sāke mutuwa ba, gama su kamar mala’iku ne. Su’ya’yan Allah ne, tun da su’ya’yan tashin matattu ne. **37** Amma bisa ga labari na bishiya nan, mai cin wuta da Musa ya gani a jeji, ko Musa ma, ya nuna cewa, matattu suna tashi. Gama ya kira Ubangiji, ‘Allah na Ibrahim, da Allah na

Ishaku, da kuma Allah na Yakub.’ **38** Shi ba Allah na matattu ba ne, amma na masu rai ne, gama a gare shi, duka na da rai.” **39** Sai wadansu malaman dokoki suka amsa suka ce, “Ka fadī daidai, malam!” **40** Kuma ba wanda ya sami karfin halin yin masa wadansu tambayoyi. **41** Sai Yesu ya ce musu, “Yaya suke cewa, ‘Kiristi dan Dawuda ne?’ **42** Dawuda da kansa ya fada a cikin Zabura, “Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna a hannun damana, **43** sai na sa abokan gābanka su zama matashin sawunka.” **44** Dawuda ya kira shi ‘Ubangiji.’ Ta, yaya zai zama dansa?” **45** Yayinda dukan mutane suna cikin sauraronsa, sai Yesu ya ce wa almajiransa, **46** “Ku yi hankali da malaman dokoki. Sukan so sa manyan riguna suna zaga, suna sha’awan karban gaisuwa a wuraren kasuwanci, da kuma wuraren zama mafi daraja a majami’u, da wuraren bangirma a bukukkuwa. **47** Suna mamaye gidajen gwauraye, kuma don burga, suna dogayen addu’o’i. Ga irin wadannan mutane, za a yi musu hukunci mai tsanani sosai.”

21 Da Yesu ya daga ido, sai ya ga wadansu masu arziki suna sa baikonsu a ma’ajin haikalin. **2** Ya kuma ga wata gwauruwa matalauciya, ta saka anini biyu. **3** Sai ya ce, “Gaskiya ina fada muku, wacce nan gwauruwa matalauciya ta sa fiye da dukan sauran. **4** Dukan mutanen nan sun ba da baikonsu daga cikin arzikinsu ne, amma ita daga cikin talaucinta, ta saka duk abin da take da shi na rayuwa.” **5** Wadansu daga cikin almajiransa, suka fara magana a kan yadda aka yi wa haikalin ado da duwatsu masu kyau, da kuma kyautai da aka kebe wa Allah. Amma Yesu ya ce, **6** “Wannan abin da kuke kallo a nan, lokaci yana zuwa da ba za a bar wani dutse a kan wani dutse ba. Kowannensu, za a rushe shi.” **7** Suka tambaye shi suka ce, “Malam, yaushe wadannan za su faru? Kuma wace alama za tā nuna cewa suna dab da faruwa?” **8** Ya amsa ya ce, “Ku lura, kada ku kuma a rude ku. Gama da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa, ‘Ai, ni ne shi,’ da kuma, ‘Lokaci ya yi kusa.’ Kada ku bi su. **9** Sa’ad da kuka ji labarin yake-yake, da juye juyen mulki, kada ku tsorota. Dole ne wadannan abubuwa su fara faruwa, amma karshen ba zai zo nan da nan ba.” **10** Sai ya ce musu, “Al’umma za tā tasar wa al’umma, mulki zai tasar wa mulki. **11** Za a yi manyan ḡigizar kasa, da yunwa, da annoba a wurare dabam-dabam, da kuma abubuwa masu bantsoro, da manyan alamu daga sama. **12** “Amma kafin duk abubuwa nan, za a kama ku a tsananta muku. Za a kai ku majami’u,

da kurkuku. Za a kuma kai ku gaban sarakuna da gwammoni, kuma dukan wadannan saboda sunana. **13** Wannan zai sa ku zama shaidu a gare su. **14** Amma ku yi kuduri, wato, ku shirya zuciyarku, a kan ba za ku damu ba kafin lokacin, game da yadda za ku käre kanku. **15** Gama zan ba ku kalmomi, da hikima wadanda ba ko daya daga cikin ma'kiyanku, za su iya tsayayya da ku, ko su karyata. **16** Har iyayenku, da'yan'uwanaku maza, da danginku, da abokanku ma, duk za su bashe ku, su kuma kashe wadansunku. **17** Duk mutane za su ki ku saboda ni. **18** Amma ko gashi daya na kanku, ba zai hallaka ba. **19** Ta wurin tsayawa da karfi, za ku sami rai. **20** “In kuka ga mayaka sun kewaye Urushalima, za ku sani rushewarta ya yi kusa. **21** A lokacin nan, bari wadanda suke Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu. Bari wadanda suke cikin birnin kuma su fita, bari kuma wadanda suke kauye kada su shiga birnin. **22** Gama wannan shi ne lokacin hukunci, saboda a cika duk abin da aka rubuta. **23** Zai zama abin kaito ga mata masu ciki, da mata masu renon'ya'ya, a wadancan kwanakin! Za a yi ba'kin ciki mai tsanani a kasar, da kuma fushi mai tsanani a kan mutanen nan. **24** Za a kashe su da takobi, a kuma dauke su'yan kurkuku, zuwa dukan al'ummai. Al'ummai za su tattaka Urushalima, har sai lokacin Al'ummai ya cika. **25** “Za a yi alamu a cikin rana, da cikin wata, da cikin taurari. A duniya, al'ummai za su yi ba'kin ciki, su kuma rikice don tsoro, saboda ruri da kuma tafasar teku. **26** Mutane za su suma don tsoro, za su kuma yi fargaba, a kan abin da yake zuwa a bisan duniya, gama za a girgiza duniyar taurarin sararin sama. **27** A lokacin ne za su ga Dan Mutum yana zuwa cikin girgije, da iko, da daukaka mai girma. **28** Sa'ad da wadannan abubuwa sun fara faruwa, ku tashi tsaye, ku daga kawunanku, domin fansarku yana matsowa kusa.” **29** Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, “Ku dubi itacen baure da dukan itatuwa. **30** A duk lokacin da sun fara fitar da ganye, za ku gani da kanku, ku san cewa, damina ta yi kusa. **31** Haka ma, in kuka ga wadannan abubuwa suna faruwa, ku sani mulkin Allah ya yi kusa. **32** “Gaskiya nake gaya muku, ba shakka, wannan zamani ba zai shude ba, sai dukan wadannan abubuwa sun cika. **33** Sama da kasa za su shude, amma kalmomina ba za su taba shudewa ba. **34** “Ku lura fa don kada son jin dadì na banza, da shaye-shaye, da damuwa na rayuwa su rinjayi zuciyarku, har ranar ta auko muku ba tsammani kamar tarko.

35 Gama za tă zo a kan kowa da yake kan dukan duniya. **36** Ku yi tsaro kulum, ku yi addu'a don ku iya kubuta daga dukan wadannan abubuwa da suke kusan faruwa, don ku iya tsayawa a gaban Dan Mutum.” **37** Kowace rana, Yesu yakan je haikalın ya yi koyarwa, da kowace yamma kuma, ya je ya kwana a kan tudun da ake kira Dutsen Zaitun. **38** Da sassafe kuma, dukan mutanen suka zo haikalın, don su saurare shi.

22 Yanzu fa, Bikin Burodi Marar Yistin da ake kira

Bikin Ketarewa ya yi kusa, 2 manyan firistoci da malaman dokoki kuma suna neman yadda za su kashe Yesu a boye, don suna tsoron mutane. **3** Shaidan kuwa ya shiga Yahuda, wanda ake kira Iskariyot, daga daga cikin Sha Biyun. **4** Sai Yahuda ya je ya tattauna da manyan firistoci, da ma'aikatan'yan gadin haikali, a kan yadda zai ba da Yesu a gare su. **5** Suka kuwa yi murna, suka yarda su ba shi kufi. **6** Ya ko yarda, ya fara neman zarafin da zai ba da Yesu a gare su, sa'ad da taro ba sa nan tare da shi. **7** Sai ranar Bikin Burodi Marar Yisti ta kewayo, wato, ranar hadayar dan ragon kafara na Bikin Ketarewa. **8** Sai Yesu ya aiki Bitrus da Yohanna, ya ce musu, “Ku je ku yi shirye-shiryen Bikin Ketarewar da za mu ci.” **9** Suka tambaye shi suka ce, “Ina kake so mu je mu yi shirin?” **10** Ya amsa ya ce, “Sa'ad da kuka shiga cikin gari, za ku sadu da wani mutum yana dauke da tulun ruwa. Ku bi shi zuwa gidan da zai shiga. **11** Ku ce wa maigidan, Malam ya aike mu mu ce maka, ‘Ina dakin ba'ki, inda ni da almajiraina za mu ci abincin Bikin Ketarewa?’ **12** Zai nuna muku wani babban dakin sama a shirye. Nan za ku yi shirin.” **13** Sai suka tafi, suka kuma iske kome kamar yadda Yesu ya fada musu. Sai suka shirya Bikin Ketarewa. **14** Da lokaci ya yi, sai Yesu ya zauna tare da manzanninsa don cin abinci. **15** Sai ya ce musu, “Na yi marmari kwarai don in ci wannan Bikin Ketarewa tare da ku, kafin in sha wahala. **16** Ina dai gaya muku, ba zan kara cinsa ba, sai ya sami cika a mulkin Allah.” **17** Bayan ya dauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, sai ya ce, “Ku karba, ku rarraba wa junanku. **18** Ina dai gaya muku, ba zan kara sha daga'ya'yan inabi ba, sai mulkin Allah ya zo.” **19** Sai ya dauki burodi ya yi godiya, ya kakkarya ya ba su, da cewa, “Wannan jikina ne, da aka bayar dominku. Ku ri'ka yin haka don tunawa da ni.” **20** Haka kuma, bayan abincin, ya dauki kwaf ruwan inabi ya ce, “Wannan kwaf ruwan inabi shi ne, na sabon alkawari cikin jinina, da aka zubar dominku. **21** Amma hannun wanda zai ci amanata,

yana cin abincin tare da ni. **22** Dan Mutum zai mutu kamar yadda aka kaddara, amma kaiton mutumin da zai bashe shi.” **23** Sai suka fara tambayar junansu, ko wane ne a cikinsu zai yi wannan. **24** Gardama ta tashi a tsakaninsu, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma. **25** Yesu ya ce musu, “Sarakunan Al’ummai suna nuna iko a kan mutanensu, kuma wadanda suke nuna iko a kansu, suna kiran kansu Masu Taimakon mutane. **26** Amma ku, kada ku zama haka. A maimakon haka, sai dai wanda ya fi girma a cikinku, ya zama kamar wanda ya fi fankanta, wanda kuma ke mulki, ya zama kamar mai hidima. **27** Wane ne ya fi girma? Wanda yake zaune a tebur ne, ko kuma shi da yake yin hidima? Ashe, ba wanda yake zaune a tebur ba ne? Amma ga ni, ni mai yin hidima ne a cikinku. **28** Ku ne kuka tsaya tare da ni a gwaje-gwajen da na sha. **29** Daidai kamar yadda Ubana ya ba ni mulki, haka ni ma nake ba ku. **30** Saboda ku ci, ku sha a teburina a cikin mulkina. Kuma ku zauna a kan gadon sarauta, ku yi wa kabilu goma sha biyu na Isra’ila shari’a. **31** “Siman, Siman, Shaifan ya nemi izini ya sheke kakamar alkama. **32** Amma na yi maka addu’a, Siman, domin kada bangaskiyarka ta kāsa. Bayan ka juyo, ka karfafa’yan’uwanka.” **33** Amma ya amsa ya ce, “Ubangiji, ina a shirye in tafi tare da kai har kurkuku, ko mutuwa ma.” **34** Yesu ya ce, “Ina gaya maka Bitrus, kafin zakara ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku.” **35** Sai Yesu ya tambaye, su ya ce, “Lokacin da na aike ku ba tare da jakar kudi, ko jaka, ko takalma ba, kun rasa wani abu?” Suka amsa, “Babu.” **36** Ya ce musu, “Amma yanzu, in kuna da jakar kudi, ko jaka, ku dauka. In kuma ba ku da takobi, ku sayar da rigarku, ku saya. **37** A rubuce yake cewa, ‘An lissafta shi tare da masu zunubi.’ Ina kuwa gaya muku, dole wannan ya cika a kaina. I, abin da aka rubuta a kaina yana kusan cikawa.” **38** Almajiran suka ce, “Duba Ubangiji, ga takuba biyu.” Yesu ya ce, “Ya isa.” **39** Yesu ya fita zuwa Dutsen Zaitun kamar yadda ya saba, almajiransa kuma suka bi shi. **40** Da ya kai wurin, sai ya ce musu, “Ku yi addu’a don kada ku fādi cikin jarraba.” **41** Sai ya janye daga wurinsu, misalin nisan jifa, ya durkusa a kasa ya yi addu’a, **42** “Uba, in ka yarda, ka dauke mini wannan kwaf, amma ba nufina ba, sai dai naka.” **43** Wani mala’ika daga sama ya bayyana gare shi, ya karfafa shi. **44** Domin tsananin azaba, sai ya kara himma cikin addu’a, zuffansa kuma na digowa kasa kamar jini. **45** Da ya tashi daga addu’a, ya koma inda almajiransa suke, sai ya iske su suna

barci, daga gajiyar bakin ciki. **46** Ya tambaye su, “Don me kuke barci? Ku tashi ku yi addu’a, don kada ku fādi cikin jarraba.” **47** Yana cikin magana sai ga taro sun zo. Mutumin nan da ake kira Yahuda, daya daga cikin Sha Biyun, shi ya bi da su. Sai ya matso kusa da Yesu don yi yi masa sumba. **48** Amma Yesu ya tambaye shi ya ce, “Yahuda, ashe, da sumba za ka bashe Dan Mutum?” **49** Da masu bin Yesu suka ga abin da zai faru, sai suka ce, “Ubangiji, mu yi sara da takubamu ne?” **50** Sai dayansu ya kai sara ga bawan babban firist, ya sare kunnen damansa. **51** Amma Yesu ya amsa ya ce, “Kada a kara yin wannan!” Sai ya taiba kunnen mutumin da aka sara, ya warkar da shi. **52** Sai Yesu ya ce wa manyan firistoci, da ma’akatan’yan gadin haikali, da dattawa, wadanda suka zo don su kama shi, “Ina jagoran wani tawaye ne, da za ku zo da takuba da sanduna? **53** Kullum ina tare da ku a filin haikali, amma ba ku kama ni ba. Amma wannan ne sa’na naku, lokacin da duhu yake mulki.” **54** Sai suka kama shi suka kai shi gidan babban firist. Bitrus ya bi su daga nesa. **55** Amma da suka hura wuta a tsakiyar harabar gidan, kowa ya zauna, sai Bitrus ya zo ya zauna tare da su. **56** Wata baiwa ta gan shi zaune kusa da wutar. Ta dube shi sosai sa’nan, ta ce, “Ai, wannan mutum ma yana tare da shi.” **57** Amma ya yi mūsu ya ce, “Mace, ban san shi bal!” **58** Bayan dan lokaci kadān, wani dabam ya gan shi ya ce, “Kai ma dayansu ne.” Bitrus ya amsa ya ce, “Kai, ba na cikinsu!” **59** Bayan kamar sa’na daya, sai wani mutum ya ce, “Ba shakka, mutumin nan ma yana tare da shi, don shi mutumin Galili ne.” **60** Bitrus ya amsa ya ce, “Kai, ban ma san abin da kake magana a kai ba!” Yana cikin magana, sai zakara ya yi cara. **61** Ubangiji kuma ya juya ya kafa wa Bitrus ido. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Ubangiji ya ce masa, “Kafin zakara ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku.” **62** Sai ya fita waje, ya yi kuka mai zafi. **63** Mutanen da suke gadin Yesu suka fara masa ba’da dūka. **64** Suka rufe masa idanu suna tambaya cewa, “Ka yi annabci! Wa ya mare ka?” **65** Suka kuma yi masa wadansu bakaken maganganu masu yawa. **66** Da gari ya waye, sai majalisar dattawa na mutane, da manyan firistoci, da malaman dokoki, suka taru wuri daya. Sai aka kawo Yesu a gabansu. **67** Suka ce, “Ka fada mana, ko kai ne Kiristi?” Yesu ya amsa ya ce, “Ko na gaya muku, ba za ku gaskata ni ba, **68** in kuma na yi muku tambaya ba za ku iya ba ni amsa ba. **69** Amma daga yanzu, Dan Mutum zai zauna

a hannun dama na Allah Mai Iko.” 70 Sai dukansu suka yi tambaya suka ce, “Wato, kai Dan Allah ke nan?” Ya amsa ya ce, “Kun fada daidai, ni ne.” 71 Sai suka ce, “Wace shaida kuma muke nema? Ai, mun ji abin da ya ce da bakinsa.”

23 Sai dukan majalisa suka tashi, suka kai shi gaban Bilatus. 2 Suka fara zarginsa suna cewa, “Mun sami wannan mutum yana rikitar da al’ummarmu. Yana hana a biya haraji ga Kaisar. Yana kuma cewa, shi Kiristi ne, sarki kuma.” 3 Sai Bilatus ya tambayi Yesu ya ce, “Kai ne sarkin Yahudawa?” Yesu ya amsa ya ce, “I, haka yake, kamar yadda ka fada.” 4 Sai Bilatus ya sanar wa manyan firistoci da taron ya ce, “Ni fa, ban sami wani ainihin abin zargi game wannan mutum nan ba.” 5 Amma suka nace, suna cewa, “Yana tā da hankulan mutane, ko’ina a Yahudiya da koyarwarsa. Ya fara daga Galili, ga shi har ya kai nan.” 6 Da Bilatus ya ji haka, sai ya yi tambaya, “Ko shi mutumin Galili ne?” 7 Da ya ji cewa, Yesu yana karkashin mulkin Hiridus ne, sai ya aika da shi zuwa wurin Hiridus, don a lokacin Hiridus yana Urushalima. 8 Da Hiridus ya ga Yesu, sai ya yi murna kwarai, don tun dā ma yana marmari ya gan shi a kan abin da ya ji game da shi. Ya yi fata ya ga Yesu, yă kuma yi wadansu ayyukan banmamaki. 9 Ya yi masa tambayoyi masu yawa, amma Yesu bai ba shi ko amsa ba. 10 Manyan firistoci da malaman dokoki suna tsaye a wurin, suna kawo zargi masu karfi a kansa. 11 Sai Hiridus da sojojinsa suka wulañanta shi, suka yi masa ba’ a. Sa’nan, suka sa masa babban riga, suka mai da shi wurin Bilatus. 12 A ranar, Hiridus da Bilatus suka zama abokan juna, don tun dā ma, su abokan gāba ne. 13 Bilatus ya tara manyan firistoci, da masu mulki, da mutane, 14 ya ce musu, “Kun kawo mini wannan mutum, a matsayin wanda yana zuga mutane su yi tawaye. Na bincike shi a gabanku, ban ga a kan me kuka kawo kararsa ba. 15 Haka ma Hiridus, shi ya sa ya dawo da shi nan wurinmu. Kamar yadda ku ma kun gani, ba abin da mutumin nan ya yi, da ya isa mutuwa. 16 Saboda haka, zan yi masa bulala, in sāke shi.” 18 Suka yi ihu gaba daya suka ce, “A yi gaba da wannan mutum! A sake mana Barabbas!” 19 (Barabbas yana kurkuku saboda laifin tā da hankali a birnin, da kuma don kisankai.) 20 Sai Bilatus ya sāke yin musu magana don yana so ya saki Yesu. 21 Amma sai suka ci gaba da ihu, suna cewa, “A gicciye shi! A gicciye shi!” 22 Ya sāke ce musu, sau na uku, “Don me? Wane laifi wannan mutum ya yi? Ni

dai ban same shi da wani dalilin da ya isa a kashe shi ba. Saboda haka, zan sa a hore shi, sa’nan in sāke shi.” 23 Amma suna ihu, suna nacewa, suna cewa, dole a gicciye shi, har ihunsu ya rinjaye shi. 24 Sai Bilatus ya biya bukatarsu da ya ji rokonsu. 25 Ya saki mutumin da aka jefa a kurkuku saboda tā da hankali, da kisankai, shi wanda suka roka. Sa’nan ya ba da Yesu ga nufinsu. 26 Sa’ad da suna tafiya da Yesu, sai wani da ake kira Siman, mutumin Sairin, yana zuwa daga kauye. Suka kama shi, suka aza masa gicciyen, suka tilasta shi ya dfaiki gicciyen, ya bi Yesu a baya. 27 Mutane da yawa sosai suka bi shi, a cikinsu ma da mata wadanda suka yi makoki da kuka dominisa. 28 Yesu ya juya, ya ce musu, “Yan matan Urushalima, kada ku yi kuka saboda ni, amma ku yi kuka saboda kanku, da kuma saboda’ya’ yanku. 29 Gama lokaci yana zuwa da za ku ce, ‘Masu albarka ne bakararru, wato, mata marasa haihuwa, da mahaihuwar da ba su taba haihuwa ba, da kuma mama da ba su taba shayar da nono ba!’ 30 Sa’nan “za su ce wa duwatsu, “Ku fādī a kanmu!” Za su ce wa tuddai kuma, “Ku rufe mu!” 31 Gama in mutane suna yin wadannan abubuwa a lokacin da itace na danye, me zai faru in ya bushe?” 32 Tare da shi akwai mutum biyu masu laifi, da aka tafi da su don a gicciye. 33 Da suka isa wurin da ake kira “Kokon Kai,” nan suka gicciye shi, tare da masu laifin nan, daya a hannun damansa, dayan kuma a hagunsa. 34 Yesu ya ce, “Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san abin da suke yi ba.” Suka rarraba tufafinsa ta wurin jefa kuri’ā. 35 Mutanen suka tsaya suna kallo. Har masu mulki ma suka yi masa ba’ a, suna cewa, “Ya ceci wadansu, to, ya ceci kansa in shi ne Kiristi na Allah, Zababbe.” 36 Sojoji su ma, suka zo suka yi masa ba’ a. Suka miña masa ruwan tsami. 37 Suka ce, “In kai ne sarkin Yahudawa, ka ceci kanka mana.” 38 Bisa da shi kuma akwai rubutun da ya ce, Wannan shi ne Sarkin Yahudawa. 39 Daya daga cikin masu laifin da aka gicciye a wurin ya zazzage shi ya ce, “Shin, ba kai ne Kiristi ba? To, ka ceci kanka, ka kuma cece mu mana!” 40 Amma dayan mai laifi ya kwabe shi ya ce, “Ba ka da tsoron Allah ne, wai saboda kana karkashin hukunci daya tare da shi? 41 Horonmu, daidai aka yi mana, sakamakon abin da muka yi ne. Amma wannan mutum, bai yi wani laifi ba.” 42 Sai ya ce, “Yesu, ka tuna da ni sa’ad da ka shiga mulkinka.” 43 Yesu ya amsa, ya ce masa, “Gaskiya nake fada maka, yau dīn nan, za ka kasance tare da ni, a mulkina a sama.” 44

Yanzu kuwa wajen sa'a ta shida ne, kuma duhu ya rufe ko'ina a kasar, har zuwa sa'a ta tara, **45** domin rana ta daina haskakawa. Labulen da yake cikin haikali kuma ya yage kashi biyu. **46** Yesu ya yi kira da babbar murya ya ce, "Ya Uba, na danka ruhuna a hannunka." Da ya fadi haka, sai ya ja numfashi na karshe. **47** Da jarumin ya ga abin da ya faru, sai ya yabi Allah ya ce, "Gaskiya, wannan mutum mai adalci ne." **48** Da dukan mutanen da suka taru, domin shaidar wadannan abubuwa, suka ga abin da ya faru, sai suka buga Kirjinsu suka tafi. **49** Amma dukan mutanen da suka san Yesu, tare da mata da suka bi shi daga Galili, suka tsaya daga nesa suna kallon abubuwan nan. **50** Akwai wani mutum mai suna Yusuf, dan Majalisa, wanda shi nagari ne, mai adalci, **51** shi dā ma bai yarda da shawararsu, da kuma abin da suka yi ba. Shi daga Arimateya ne wani garin Yahudiya. Yana kuma jiran zuwa mulkin Allah. **52** Sai ya je wurin Bilatus ya roka a ba shi jikin Yesu. **53** Sai ya saukar da jikin, ya nannade shi a cikin zanen lilin, ya sa shi a wani kabari da aka fafe a cikin dutse, wadda ba a taba sa kowa ba. **54** An yi haka ne a Ranar Shirye-shirye, ranar Asabbaci kuma yana dab da farawa. **55** Matan da suka zo tare da Yesu, daga Galili suka bi Yusuf suka ga kabarin, da kuma yadda aka ajije jikin. **56** Sa'an nan, suka koma gida, suka shirya kayan kanshi da turare. Amma suka hutu a ranar Asabbaci don kiyaye doka.

24 Da sassafe a ranar farko ta mako, matan suka je kabarin, da kayan kanshin da suka shirya. **2** Suka iske an riga an gungurur da dutsen daga bakin kabarin. **3** Amma da suka shiga ciki, ba su iske jikin Ubangiji Yesu ba. **4** Yayinda suna cikin tunani a kan wannan, nan take, ga wadansu mutum biyu tsaye kusa da su, sanye da kaya masu kyalli, kamar walškiya. **5** A cikin tsoro, matan suka fādi da fuskokinsu a kasa, amma mutanen suka ce musu, "Me ya sa kuke neman mai rai a cikin matattu? **6** Ba ya nan, ya tashi! Ku tuna yadda ya gaya muku tun yana tare da ku a Galili cewa, **7** 'Dole a ba da Dan Mutum ga hannun masu zumubi, a kuma gicciye shi, a rana ta uku kuma a tashe shi.'" **8** Sai suka tuna da maganarsa. **9** Da suka dawo daga kabarin, sai suka fada wa Sha Dayan nan da sauransu, dukan wadannan abubuwa. **10** Matan da suka gaya wa manzannin wadannan abubuwa su ne, Maryamu Magdalim, da Yowanna, da Maryamu uwār Yakub, da wadansu da suke tare da su. **11** Amma ba su gaskata matan ba, domin sun dauki kalmominsu wani zancen

banza ne. **12** Duk da haka, Bitrus ya tashi a guje zuwa kabarin. Da ya sunkuya, sai ya ga kyallayen lilin kadai a kwance. Sai ya koma yana tunani a ransa, a kan abin da ya faru. **13** A wannan rana kuma, biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa wani kauye, da ake kira Emmawus, da suke kusan mil bakwai daga Urushalima. **14** Suna magana da juna a kan dukan abubuwan da suka faru. **15** Da suna magana, kuma suna tattauna wadannan abubuwa da junansu, sai Yesu da kansa ya zo yana tafiya tare da su. **16** Amma ba a ba su ikon gane shi ba. **17** Sai ya tambaye, su ya ce, "Mene ne kuke tattaunawa da juna a cikin tafiyarku?" Suka tsaya shiru, da damuwa a fuskarsu. **18** Daya daga cikinsu, mai suna Kiliyobas, ya tambaye shi ya ce, "Ashe, kai bako ne a Urushalima, da ba ka san abubuwan da suka faru a can, a cikin kwanakin nan ba?" **19** Sai ya yi tambaya, "Wadanne abubuwa?" Suka amsa suka ce, "Game da Yesu Banazare. Shi annabi ne, mai iko ne kuma cikin ayyukansa da maganarsa, a gabon Allah da kuma dukan mutane. **20** Manyan firistoci da masu mulkinmu sun ba da shi a yi masa hukuncin mutuwa, suka kuwa gicciye shi. **21** Amma da, muna sa zuciya cewa, shi ne wanda zai fanshi Isra'il'a. Bugu da kari kuma yau kwana uku ke nan tun da wannan abin ya faru. **22** Har wa yau, wadansu daga cikin matanmu sun ba mu mamaki. Sun je kabarin da sassafen nan, **23** amma ba su sami jikinsa ba. Sun dawo sun fada mana cewa, sun ga wahayi na mala'iku, da suka ce yana da rai. **24** Sa'an nan, wadansu abokanmu suka je kabarin, suka kuma tarar da kome kamar yadda matan suka fada, amma shi, ba su gan shi ba." **25** Sai ya ce musu, "Ashe, ku marasa azanci ne, masu nauyin zuciyar gaskata, da dukan abin da annabawa suka fada! **26** Ai, dole Kiristi yă sha wadannan wahalolin, kafin yă shiga daukakarsa. **27** Sai ya fara bayyana musu daga Musa da dukan Annabawa, abin da dukan Nassi ya fada a kansa." **28** Da suka yi kusa da kauyen da za su, sai Yesu ya yi kamar zai ci gaba. **29** Amma suka matsa masa suka ce, "Sauka wurinmu, don dare ya kusa, rana ta kusa fāduwa." Sai ya sauwa wurinsu. **30** Da ya zauna a tebur tare da su, sai ya dauki burodi, ya yi godiya, ya kakkarya ya fara ba su. **31** Sa'an nan idanunsu suka bude, suka gane shi. Sai ya face musu. **32** Suka tambayi juna, "Ashe, shi ya sa zukatanmu suka kuna a cikinmu, sa'ad da yake magana da mu a hanya, yana bayyana mana Nassi." **33** Suka tashi nan da nan suka koma Urushalima. A can suka sami Sha Dayan

nan da wadanda suke tare da su a wuri daya, **34** suna cewa, “Gaskiya ne! Ubangiji ya tashi, ya kuma bayyana ga Siman” **35** Sai su biyun nan suka ba da labarin abin da ya faru a hanya, da kuma yadda suka gane Yesu yayinda ya kakkarya burodin. **36** Suna cikin wannan zance, sai ga Yesu da kansa tsaye a tsakiyarsu. Sai ya ce musu, “Salama a gare ku!” **37** Suka firgita, suka tsorota, suna tsammani fatalwa ce suka gani. **38** Sai ya ce musu, “Don me kuke damuwa, kuke kuma shakka a zuciyarku? **39** Ku duba hannuwana da kafafuna. Ai, ni ne da kaina! Ku taba ni ku ji, ai, fatalwa ba ta da nama da kashi, yadda kuke gani naake da su.” **40** Da ya fadi haka, sai ya nuna musu hannuwansa da kafafunsa. **41** Kuma har yanzu, suna cikin rashin gaskatawa, saboda murna da mamaki, sai ya tambaye su, “Kuna da abinci a nan?” **42** Suka ba shi dan gasasshen kifi, **43** ya karba ya ci a gabansu. **44** Ya ce musu, “Wannan shi ne abin da na gaya muku tun ina tare da ku cewa, dole a cika kome da aka rubuta game da ni, a cikin Dokar Musa, da Annabawa, da kuma Zabura.” **45** Sai ya wayar da tunaninsu don su fahimci Nassi. **46** Ya ce musu, “Wannan shi ne abin da aka rubuta, cewa dole Kiristi yă sha wahala, a rana ta uku kuma yă tashi daga matattu. **47** Kuma a cikin sunansa za a yi wa’azin tuba da gafarar zunubai, ga dukun kasashe. Za a kuwa fara daga Urushalima. **48** Ku ne shaidun wadannan abubuwa. **49** Zan aika muku da abin da Ubana ya yi alkawari. Amma ku dakata a birnin tukuna, sai an rufe ku da iko daga sama.” **50** Bayan ya kai su waje kusa da Betani, sai ya daga hannuwansa ya sa musu albarka. **51** Yana cikin sa musu albarka, sai ya rabu da su. Aka dsauke shi zuwa cikin sama. **52** Sai suka yi masa sujada, suka koma Urushalima cike da murna sosai. **53** Sai suka ci gaba da zama a cikin haikalin, suna yabon Allah.

Yohanna

1 Tun farar farawa akwai Kalma, Kalman kuwa yana nan tare da Allah, Kalman kuwa Allah ne. **2** Yana nan tare da Allah tun farar farawa. **3** Ta wurin Kalman ne aka halicci dukan abubuwa. In ba tare da shi ba, babu abin da aka yi wanda aka yi. **4** A cikinsa rai ya kasance, wannan rai kuwa shi ne hasken mutane. **5** Hasken yana haskakawa cikin duhu, amma duhun bai rinjaye shi ba. **6** Akwai wani mutumin da aka aiko daga Allah; mai suna Yohanna. **7** Ya zo a matsayin mai shaida domin yă ba da shaida game da wannan haske, don ta wurinsa dukan mutane su ba da gaskiya. **8** Shi kansa ba shi ne hasken ba; sai dai ya zo a matsayin shaida ne kadai ga hasken. **9** Haske na gaskiya da yake ba da haske ga kowane mutum mai shigowa duniya. **10** Yana a duniya, kuma ko da yake an yi duniya ta wurinsa ne, duniya ba tă gane shi ba. **11** Ya zo wurin abin da yake nasa, amma nasa din ba su karbe shi ba. **12** Duk da haka dukan wadanda suka karbe shi, ga wadanda suka gaskata a sunansa, ya ba su iko su zama'yan Allah **13** 'ya'yan da aka haifa ba bisa hanyar'yan adam, ko shawarar mutum ko nufin namiji ba, sai dai haifaffu bisa ga nufin Allah. **14** Kalman ya zama mutum, ya kuwa zauna a cikinmu. Muka ga daukakarsa, daukaka ta wanda yake Daya kuma Makadaici, wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da gaskiya. **15** (Yohanna ya ba da shaida game da shi. Ya daga murya yana cewa, "Wannan shi ne wanda na ce, 'Mai zuwa bayana ya fi ni girma domin yana nan kafin ni.'") **16** Daga yalwar alherinsa dukanmu muka sami albarka bisa albarka. **17** Gama an ba da doka ta wurin Musa; alheri da gaskiya kuwa sun zo ne ta wurin Yesu Kiristi. **18** Ba wanda ya taba ganin Allah, sai dai Allah da yake Daya da kuma Makadaici wanda yake a gefen Uba, shi ne ya bayyana shi. **19** To, ga shaidar Yohanna sa'ad da Yahudawan Urushalima suka aiki firistoci da Lawiyawa su tambaye shi ko shi wane ne. **20** Bai yi mūsu ba, amma ya shaida a fili cewa, "Ba ni ne Kiristi ba." **21** Sai suka tambaye shi suka ce, "To, wane ne kai? Kai ne Iliya?" Ya ce, "A'a, ni ba shi ba ne." "Kai ne Annabin nan?" Ya amsa ya ce, "A'a." **22** A karshe suka ce, "Wane ne kai? Ka ba mu amsa don mu mayar wa wadanda suka aike mu. Me kake ce da kanka?" **23** Yohanna ya amsa da kalmomin annabi Ishaya, "Ni murya ne mai kira a hamada, 'Ku mike hanya domin Ubangiji.'" **24** To,

wadansu Farisiyawan da aka aika **25** suka tambaye shi suka ce, "Don me kake yin baftisma in kai ba Kiristi ba ne, ba kuwa Iliya ba, ba kuma annabin nan ba?" **26** Yohanna ya amsa ya ce, "Ni dai ina baftisma da ruwa ne, amma a cikinku akwai wani tsaye da ba ku sani ba. **27** Shi ne mai zuwa bayana, wanda ko igiyar takalmansa ma ban isa in kunce ba." **28** Wannan duk ya faru ne a Betani a ketaren Urdun, inda Yohanna yake yin baftisma. **29** Kashegari Yohanna ya ga Yesu yana zuwa wajensa sai ya ce, "Ku ga, ga Dan Rago na Allah mai dauke zunubin duniya! **30** Wannan shi ne wanda nake nufi sa'ad da na ce, 'Mutum mai zuwa bayana ya fi ni girma, domin yana nan kafin ni.' **31** Ko ni ma dā ban san shi ba, sai dai abin da ya sa na zo ina baftisma da ruwa shi ne domin a bayyana shi ga Isra'il'a." **32** Sai Yohanna ya ba da wannan shaida, "Na ga Ruhu ya sauko kamar kurciya daga sama ya zauna a kansa. **33** Dā ban san shi ba, sai dai wanda ya aiko ni in yi baftisma da ruwa ya gaya mini cewa, 'Mutumin da ka ga Ruhu ya sauko ya kuma zauna a kansa shi ne wanda zai yi baftisma da Ruhu Mai Tsarki.' **34** Na gani na kuma shaida cewa wannan Dan Allah ne." **35** Kashegari kuma Yohanna yana can tare da biyu daga cikin almajiransa. **36** Da ya ga Yesu yana wucewa, sai ya ce, "Ku ga, ga Dan Rago na Allah!" **37** Da almajiran nan biyu suka ji ya fādi haka, sai suka bi Yesu. **38** Da juyewa, sai Yesu ya ga suna bin sa, sai ya tambaye, su ya ce, "Me kuke nema?" Suka ce, "Rabbi" (wato, "Malam"), "ina kake da zama?" **39** Ya amsa musu ya ce, "Ku zo, za ku kuma gani." Saboda haka suka je suka ga inda yake da zama, suka kuma zauna a can tare da shi. Wajen sa'a ta goma ce kuwa. **40** Andarawus dan'uwan Siman Bitrus, yana daya daga cikin biyun nan da suka bi Yesu bayan da suka ji maganar Yohanna a kan Yesu. **41** Abu na fari da Andarawus ya yi shi ne ya sami dan'uwan Siman ya gaya masa cewa, "Mun sami Almasihu" (wato, Kiristi). **42** Ya kuma kawo shi wurin Yesu. Yesu ya dube shi ya ce, "Kai ne Siman dan Yohanna. Za a ce da kai Kefas" (in an fassara, Bitrus ke nan). **43** Kashegari Yesu ya yanke shawara yă tafi Galili. Da ya sami Filibus sai ya ce masa, "Bi ni." **44** Filibus, kamar Andarawus da Bitrus shi ma daga garin Betsaida ne. **45** Filibus ya sami Natanayel ya kuma gaya masa, "Mun sami wanda Musa ya rubuta game da shi a cikin Doka, kuma wanda annabawa suka rubuta a kansa, Yesu Banazare, dan Yusuf." **46** Natanayel ya ce, "A Nazaret! Wani abin kirki zai iya

fito daga can?" Filibus ya ce, "Zo ka gani." **47** Da Yesu ya ga Natanayel yana zuwa, sai ya yi magana game da shi cewa, "Ga mutumin Isra'il na gaske wanda ba shi da ha'inci." **48** Natanayel ya yi tambaya ya ce, "A ina ka san ni?" Yesu ya amsa ya ce, "Na gan ka yayinda kake a gindin itacen baure, kafin Filibus yā kira ka." **49** Sai Natanayel ya ce, "Rabbi, kai 'Dan Allah ne. Kai ne Sarkin Isra'il'a." **50** Yesu ya ce, "Ka gaskata domin na ce maka na gan ka a gindin itacen baure. Za ka ga abubuwan da suka fi haka." **51** Sai ya kara da cewa, "Gaskiya nake gaya muku, za ku ga sama a bude, mala'ikun Allah kuma suna hawa suna kuma sauwa a kan 'Dan Mutum."

2 A rana ta uku sai aka yi bikin aure a Kana ta Galili. Mahaifiyar Yesu kuwa tana can, **2** aka gayyaci Yesu da almajiransa su ma a auren. **3** Da ruwan inabi ya kare, sai mahaifiyar Yesu ta ce masa, "Ba su da sauran ruwan inabi." **4** Yesu ya ce, "Mace, me ya sa kike hada ni a wannan? Lokacina bai yi ba tukuna." **5** Sai mahaifiyarsa ta ce wa bayin, "Ku yi duk abin da ya fada." **6** Nan kusa kuwa akwai tulunan ruwa shida na dutse a ajiye, irin da Yahudawa suke amfani da su don tsarkakewa bisa ga al'ada, kowace kan ci gallon kusan ashirin zuwa talatin. **7** Sai Yesu ya ce wa bayin, "Ku ciccika tulunan da ruwa." Suka kuwa ciccika su fal. **8** Sa'an nan ya ce musu, "Yanzu ku dibā ku kai wa uban bikin." Suka yi haka. **9** Uban bikin kuwa ya dandana ruwan da aka juya ya zama ruwan inabi. Bai san daga ina ya fito ba, ko da yake bayin da suka dibā ruwan sun sani. Sai ya kira angon waje daya **10** ya ce, "Kowa yakan kawo ruwan inabi mafi kyau da fari, sa'an nan marar kyan bayan bafin sun sha da yawa; amma ka ajiye ruwan inabi mafi kyau sai yanzu." **11** Wannan shi ne na fari cikin abubuwan banmamakin da Yesu ya yi a Kana ta Galili. Ta haka ya bayyana daukakarsa, almajiransa kuwa suka ba da gaskiya gare shi. **12** Bayan wannan sai ya tafi Kafarnahum tare da mahaifiyarsa da'yān'uwsa da kuma almajiransa. A can suka zauna'yan kwanaki. **13** Da lokacin Bikin Ketarewa na Yahudawa ya yi kusa, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima. **14** A filin haikali ya sami mutane suna sayar da shanu, tumaki da tattabaru, wadansu kuma zaune a tebur suna canjin kudi. **15** Saboda haka ya tuka bulala ta igiyoyi, ya kori duka daga filin haikali, har da tumaki da shanu; ya watsar da kudin masu canjin, ya birkice teburansu. **16** Ga masu sayar da tattabaru kuwa ya ce, "Ku kwashé

wadannan daga nan! Don me za ku mai da gidan Ubana kasuwa!" **17** Sai almajiransa suka tuna cewa a rubuce yake, "Himma saboda gidanki zai cinye ni." **18** Sai Yahudawa suka tambaye shi, "Wace abar banmamaki za ka nuna mana ka tabbaran ikonka na yin duk wadannan?" **19** Yesu ya amsa musu ya ce, "Ku rushe wannan haikali, zan kuwa sāke tā da shi cikin kwana uku." **20** Yahudawa suka ce, "Sai fa da aka shekara arba'in da shida ana ginin haikalin nan, kai kuwa a cikin kwana uku za ka tā da shi?" **21** Amma haikalin da ya yi magana jikinsa ne. **22** Bayan da ya tashi daga matattu, sai almajiransa suka tuna da abin da ya fada. Sa'an nan suka gaskata Nassi da kuma kalmomin da Yesu ya yi. **23** To, yayinda yake a Urushalima a Bikin Ketarewa, mutane da yawa suka ga abubuwan banmamakin da yake aikata suka kuma gaskata da sunansa. **24** Sai dai Yesu bai amince da su ba, don ya san dukan mutane. **25** Ba ya bukatar shaidar mutum game da mutum, don yā san abin da yake cikin zuciyar mutum.

3 Akwai wani Bafarisiye mai suna Nikodimus, wani dan majalisar Yahudawa. **2** Ya zo wurin Yesu da dad dare ya ce, "Rabbi, mun sani kai malami ne daga Allah. Gama ba wanda zai iya yin wadannan abubuwan banmamakin da kake yi in Allah ba ya tare da shi." **3** Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya nake fada maka, ba wanda zai iya ganin mulkin Allah sai an sāke haihuwarsa." **4** Nikodimus ya yi tambaya ya ce, "Yaya za a haifi mutum sa'ad da ya tsufa? Tabbataccé ba zai sāke koma sau na biyu a cikin mahaifiyarsa don a haife shi kuma ba!" **5** Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya nake fada maka, ba wanda zai iya ganin mulkin Allah sai an haife shi ta wurin ruwa da kuma Ruhu. **6** Jiki yakan haifi jiki, amma Ruhu yana haifi ruhu. **7** Kada ka yi mamaki da na ce, 'Dole ne a sāke haifarku.' **8** Iska takan hura zuwa inda take so. Kai kakan ji motsinta, sai dai ba ka iya sanin inda take fitowa ko kuwa inda za ta. Haka yake ga duk wanda aka haifa ta wurin Ruhu." **9** Nikodimus ya yi tambaya ya ce, "Yaya wannan zai yiwu?" **10** Yesu ya ce, "Kai ma da kake malami na Isra'il, ba ka fahimci wadannan abubuwa ba?" **11** Gaskiya nake fada maka, muna magana a kan abin da muka sani, muka kuma shaidea abin da muka gani ne, amma har yanzu kun fi ku karbi shaidarmu. **12** Na yi muku magana a kan abubuwan duniya amma ba ku gaskata ba; to, yaya za ku gaskata in na yi magana a kan abubuwan sama? **13** Ba wanda ya tafa hawa

zuwa sama sai wanda ya sauva daga sama, wato, Dan Mutum. **14** Kamar dai yadda Musa ya daga maciji a hamada, haka dole ne a daga Dan Mutum, **15** don duk mai gaskata da shi ya sami rai madawwami.” (*aiōnios g166*) **16** Gama Allah ya kaunaci duniya sosai har ya ba da wanda yake Daya kuma Makadaicin Dansa domin duk wanda ya gaskata da shi kada yā hallaka sai dai yā sami rai madawwami. (*aiōnios g166*) **17** Gama Allah bai aiki Dansa duniya don yā yi wa duniya hukunci ba, sai dai domin yā ceci duniya ta wurinsa. **18** Duk wanda ya gaskata da shi ba za a yi masa hukunci ba, amma duk wanda bai gaskata ba an riga an yi masa hukunci domin bai gaskata da sunan wanda yake Daya kuma Makadaicin Dan Allah ba. **19** Hukuncin shi ne, Haske ya zo cikin duniya, amma mutane suka so duhu a maimakon haske domin ayyukansu mugaye ne. **20** Duk mai aikata mugunta yana kin haske, ba zai kuwa zo cikin haske ba don yana tsoro kada ayyukansu su tonu. **21** Amma duk mai rayuwa bisa ga gaskiya yakan zo cikin haske, domin a gani a sarari cewa ayyukan da ya yi an yi su ne ta wurin Allah. **22** Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi kauyukan Yahudiya, inda ya dan jima da su, ya kuma yi baftisma. **23** To, Yohanna ma yana yin baftisma a Aïnon kusa da Salim, saboda akwai ruwa da yawa a can, mutane kuwa suka yi ta zuwa don a yi musu baftisma. **24** (Wannan kuwa kafin a sa Yohanna a kurkuku.) **25** Sai gardama ta tashi tsakanin wadansu almajiran Yohanna da wani mutumin Yahuda a kan zancen al'adar tsarkakewa. **26** Sai suka zo wurin Yohanna suka ce masa, “Rabbi, wancan mutumin da yake tare da kai a ketaren Urdun, wannan da ka ba da shaidea a kansa sosai nan, yana baftisma, kuma kowa yana zuwa wurinsa.” **27** Ga wannan zancen Yohanna ya amsa ya ce, “Mutum yakan karbi kawai abin da aka ba shi ne daga sama. **28** Ku kanku za ku shaidea cewa na ce, ‘Ba ni ne Kiristi ba, sai dai an aiko ni ne in sha gabansa.’ **29** Ango ne mai amarya. Abokin da yake masa hidima yakan jira ya kuma saurara masa, yakan kuma cika da farin ciki sa'ad da ya ji muryar ango. Wannan farin cikin kuwa nawa ne, ya kuma cika a yanzu. **30** Dole ne yā yi ta karuwa, ni kuma in yi ta raguwa. **31** “Wannan da ya zo daga sama ya fi kowa; wannan da ya zo daga kasa na kasa ne, yana kuma magana kamar wanda ya zo daga kasa ne. Wannan da ya zo daga sama ya fi kowa. **32** Yana ba da shaidar abin da ya gani da kuma ya ji, duk da haka ba wanda ya yarda da shaidarsa. **33**

Mutumin da ya yarda da ita ya tabbatar da cewa Allah mai gaskiya ne. **34** Gama wannan da Allah ya aiko yakan fadi kalmomin Allah ne, gama Allah yana ba da Ruhu babu iyaka. **35** Uban yana kaunär Dan ya kuma danka kome a hannuwansa. **36** Duk wanda ya gaskata da Dan yana da rai madawwami, amma duk wanda ya ki Dan ba zai sami rai ba, gama fushin Allah yana nan a bisansa.” (*aiōnios g166*)

4 Yesu ya ji labari cewa Yahudawa sun ji cewa ya wuce Yohanna samun masu bi, yana kuma yin musu baftisma, **2** ko da yake ba Yesu ne yake baftismar ba, almajiransa ne. **3** Da ya sami wannan labari, sai ya bar Yahudiya ya sāke koma Galili. **4** To, ya zama dole yā bi ta Samariya. **5** Sai ya zo wani gari a Samariya da ake ce da shi Saikar, kurkusa da filin da Ya'kub ya ba wa dansa Yusuf. **6** Rijiyar Ya'kub kuwa tana can, Yesu kuwa, saboda gajiyar tafiya, sai ya zauna a bakin rijiyar. Wajen sa'a ta shida ne. **7** Sa'ad da wata mutuniyar Samariya ta zo diban ruwa, sai Yesu ya ce mata, “Ba ni ruwa in sha?” **8** (Almajiransa kuwa sun shiga gari don sayi abinci.) **9** Sai mutuniyar Samariyar ta ce masa, “Kai mutumin Yahuda ne, ni kuwa mutuniyar Samariya ce. Yaya za ka roke ni ruwan sha?” (Don Yahudawa ba sa hulda da Samariyawa.) **10** Yesu ya amsa mata ya ce, “Da kin san kyautar Allah, da kuma wanda yake rokonki ruwan sha, da kin roke shi, shi kuwa da ya ba ki ruwan rai.” **11** Sai macen ta ce, “Ranka yā dade, ba ka da guga rijiyar kuwa tana da zurfi. Ina za ka sami wannan ruwan rai? **12** Ka fi mahaifinmu Ya'kub ne, wanda ya ba mu rijiyar ya kuma sha daga ciki da kansa, haka ma'yā'yansa da kuma garkunan shanunsa da tumakinša?” **13** Yesu ya amsa ya ce, “Kowa ya sha wannan ruwa, zai sāke jin kishirwa, **14** amma duk wanda ya sha ruwan da zan ba shi, ba zai kara jin kishirwa ba. Tabbatacco, ruwan da zan ba shi, zai zama masa mabubugan ruwa da yake bubugowha har yā zuwa rai madawwami.” (*aiōn g165, aiōnios g166*) **15** Sai macen ta ce masa, “Ranka yā dade, ka ba ni ruwan nan, don kada in kara jin kishirwa, in yi ta zuwa nan diban ruwa.” **16** Sai ya ce mata, “Je ki zo da mijinki.” **17** Sai ta amsa ta ce, “Ai, ba ni da mijji.” Yesu ya ce mata, “Gaskiyarki da kika ce ba ki da mijji. **18** Gaskiyar ita ce, kin auri maza biyar, wanda kuke tare yanzu kuwa ba mijinki ba ne. A nan kam kin yi gaskiya.” **19** Sai macen ta ce, “Ranka yā dade, ina gani kai annabi ne. **20** Kakanninmu sun yi sujada a dutsen nan, amma ku Yahudawa kun ce a

Urushalima ne ya kamata a yi sujada.” 21 Sai Yesu ya ce, “Uwargida, ina tabbatar miki, lokaci yana zuwa da ba za ku yi wa Uba sujada ko a dutsen nan, ko kuwa a Urushalima ba. 22 Ku Samariyawa ba ku san abin da kuke yi wa sujada ba; mu kuwa mun san abin da muke yi wa sujada, gama ceto daga Yahudawa yake. 23 Duk da haka, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya yi, da masu sujada na gaskiya zu yi wa Uba sujada a Ruhu da kuma gaskiya, gama irin wadannan masu sujada ne Uba yake nema. 24 Allah ruhu ne, masu yi masa sujada kuwa dole su yi masa sujada a ruhu, da gaskiya kuma.” 25 Macen ta ce, “Na san cewa Almasihu” (da ake ce da shi Kiristi) “yana zuwa. Sa’ad da ya zo kuwa, zai bayyana mana kome.” 26 Sai Yesu ya ce, “Ni mai maganan nan da ke, Ni ne shi.” 27 Suna gama magana ke nan sai almajiransa suka iso, suka yi mamakin ganin yana magana da mace. Amma ba wanda ya ce, “Me kake so?” Ko “Me ya sa kake magana da ita?” 28 Sai macen ta bar tulunta na ruwa, ta koma cikin gari ta ce wa mutane, 29 “Ku zo, ku ga mutumin da ya gaya mini duk abin da na taba yi. Shin, ko shi ne Kiristi?” 30 Sai suka fita daga garin suka nufa inda yake. 31 Ana cikin haka, sai almajiransa suka roke shi suka ce, “Rabbi, ci abinci mana.” 32 Amma ya ce musu, “Ina da abincin da ba ku san kome a kai ba.” 33 Sai almajiran stuka ce wa juna, “Shin, ko wani ya kawo masa abinci ne?” 34 Yesu ya ce, “Abincina shi ne, in aikata nufin wannan da ya aiko ni, in kuma gama aikinsa. 35 Ba kukan ce, ‘Sauran wata hudu a yi girbi ba?’ Ina gaya muku, ku daga idanu ku dubi gonaki! Sun isa girbi. 36 Mai girbi na samun lada, yana kuma tara amfani zuwa rai madawwami, domin mai shuka da mai girbi su yi farin ciki tare. (*aiōnios g166*) 37 Karin maganan nan gaskiya ne cewa, ‘Wani da shuka, wani kuma da girbi.’ 38 Na aike ku girbin abin da ba ku yi aikinsa ba. Wadansu sun yi aikin nan mai wahala, ku kuwa kun sami ladan aikinsu.” 39 Samariyawa da yawa daga wannan gari suka gaskata da shi saboda shaidar macen da ta ce, “Ya gaya mini duk abin da na taba yi.” 40 To, da Samariyawa suka zo wurinsa, sai suka roke shi yā zauna da su, ya kuwa zauna kwana biyu. 41 Saboda kalmominsa kuwa da yawa suka gaskata. 42 Sai suka ce wa macen, “Yanzu kam mun gaskata, ba don abin da kika fada kawai ba; yanzu mun ji da kanmu, mun kuwa san cewa wannan mutum tabbatace shi ne Mai Ceton duniya.” 43 Bayan kwana biyun nan sai ya bar can zuwa Galili.

44 (To, Yesu kansa ya taba fada cewa annabi ba shi da daraja a kasarsa.) 45 Da ya isa Galili, sai mutanen Galili suka marabce shi. Sun ga duk abin da ya yi a Urushalima a lokacin Bikin Ketarewa, gama su ma sun kasance a can. 46 Sai ya sāke ziayrci Kana ta Galili inda ya juya ruwa ya zama ruwan inabi. Akwai wani ma’akacin hukuma a can wanda dansa yake kwance da rashin lafiya a Kafarnahum. 47 Da mutumin nan ya ji cewa Yesu ya isa Galili daga Yahudiya, sai ya je wurinsa ya roke shi yā zo yā warkar da dansa da yake bakin mutuwa. 48 Yesu ya ce masa, “Ku mutane, in ba kun ga alamu da abubowan banmamaki ba, ba yadda za a yi ku ba da gaskiya.” 49 Ma’akacin hukuman ya ce, “Ranka yā dade, ka zo kafin dana yā mutu.” 50 Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ka tafi. Danka zai rayu.” Mutumin kuwa ya amince da maganar da Yesu ya yi ya kuwa tafi. 51 Tun yana kan hanya, bayinsa suka tarye shi da labari cewa yaron yana warkewa. 52 Da ya tambayi lokacin da dansa ya sami sauķi, sai suka ce masa, “Zazzabin ya sake shi jiya a sa’ ta bakwai.” 53 Sai mahaifin ya gane a daidai wannan lokaci ne Yesu ya ce masa, “Danka zai rayu.” Saboda haka shi da dukan iyalinsa suka gaskata. 54 Wannan ce abin banmamaki ta biyu da Yesu ya yi, bayan zuwansa daga Yahudiya zuwa Galili.

5 Bayan an dan jima, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima don wani bikin Yahudawa. 2 To, a Urushalima akwai wani tafki kusa da Kofar Tumaki, wanda a yaren Arameyik ake kira Betesda an kuma kewaye shi da shirayi biyar. 3 A nan nakasassu da yawa sukan kwanta, makafi, guragu, shanyayyu. 5 Akwai wani da yake nan ba shi da amfani shekara talatin da takwas. 6 Da Yesu ya gan shi kwance a can ya kuma sami labari cewa ya dade a wannan hali, sai ya tambaye shi, “Kana so ka warke?” 7 Marar amfanin nan ya ce, “Ranka yā dade, ba ni da wanda zai taimaka yā sa ni a cikin tafkin sa’ad da aka motsa ruwan. Yayinda nake Kokarin shiga, sai wani yā riga ni.” 8 Sai Yesu ya ce masa, “Tashi! Dauki tabarmarka ka yi tafiy.” 9 Nan take mutumin ya warke; ya dauki tabarmarsa ya yi tafiy. A ranar da wannan ya faru ranar Asabbaci ce, 10 saboda haka kuwa Yahudawa suka ce wa mutumin da aka warkar, “Yau Asabbaci ne; doka ta hana ka dauki tabarmarka.” 11 Amma ya amsa ya ce, “Mutumin da ya warkar da ni shi ya ce mini, ‘Dauki tabarmarka ka yi tafiy.’” 12 Sai suka tambaye shi suka ce, “Wane ne wannan da ya ce maka

ka dauke ta ka yi tafiya?" 13 Mutumin da aka warkar kuwa bai ma san ko wane ne ba ne, gama Yesu ya bace cikin taron da yake can. 14 Daga haya Yesu ya same shi a haikali ya ce masa, "Ga shi, ka warke. Ka daina yin zunubi, in ba haka ba wani abin da ya fi wannan muni zai iya samunka." 15 Sai mutumin ya je ya gaya wa Yahudawa cewa Yesu ne ya warkar da shi. 16 To, domin Yesu yana yin wadannan abubuwa a ranar Asabbaci, sai Yahudawa suka tsananta masa. 17 Yesu ya ce musu, "Ubana yana cikin aikinsa kullum har yā zuwa wannan rana, haka ni ma, ina kan aiki." 18 Don haka Yahudawa suka kara nema su kashe shi; ba don yā karya Asabbaci kawai ba, har ma yana ce Allah Ubansa ne, yana mai da kansa daidai da Allah. 19 Sai Yesu ya ba su wannan amsa cewa, "Gaskiya nake gaya muku, Dan ba ya iya yin kome da kansa; yana yin abin da ya ga Ubansa yake yi ne kawai, gama duk abin da Uban yake yi shi ne Dan ma yake yi. 20 Gama Uban yana kaunar Dan yana kuma nuna masa duk abin da yake yi. I, za ku kuwa yi mamaki, gama zai nuna masa abubuwan da suka fi wadannan girma. 21 Gama kamar yadda Uban yake tā da matattu yake kuma ba su rai, haka ma Dan yake ba da rai ga wanda ya ga dama. 22 Bugu da kari, Uban ba ya hukunta kowa, sai dai ya danka dukan hukunci a hannun Dan, 23 don kowa yā girmama Dan kamar yadda yake girmama Uban. Wanda ba ya girmama Dan ba ya girmama Uban, da ya aiko shi ke nan. 24 "Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya ji maganata ya kuma gaskata da wanda ya aiko ni yana da rai madawwami ba za a kuma hukunta shi ba; ya riga ya ketare daga mutuwa zuwa rai. (aiōnios g166) 25 Gaskiya nake gaya muku, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya zo sa'ad da matattu za su ji muryar Dan Allah wadanda kuwa suka ji za su rayu. 26 Gama kamar yadda Uban yana da rai a cikinsa, haka ya sa Dan yā kasance da rai a cikin kansa. 27 Ya kuma ba shi iko yā hukunta domin shi Dan Mutum ne. 28 "Kada ku yi mamakin wannan, gama lokaci yana zuwa da duk wadanda suke cikin kaburbura za su ji muryarsa 29 su kuma fito, wadanda suka aikata nagarta za su tashi zuwa ga rai, wadanda kuma suka aikata mugunta za su tashi zuwa ga hukunci. 30 Ni kadai dai ba na iya yin kome, ina shari'a ne bisa ga abin da na ji. Shari'ata kuwa mai adalci ce. Gama ba na neman gamsar da kaina, sai dai in gamshi shi wanda ya aiko ni. 31 "In na ba da shaida a kaina, shaidata ba gaskiya ba ce. 32 Akwai wani mai ba da shaida mai kyau a kaina,

na kuma san cewa shaidarsa game da ni gaskiya ce. 33 "Kun aika wajen Yohanna ya kuma yi shaida a kan gaskiya. 34 Ba cewa ina neman shaidar mutum ba ne; sai dai na fadi haka ne domin ku sami ceto. 35 Yohanna fitila ne da ya ci ya kuma ba da haske, kun kuwa zaba ku ji dadin haskensa na dan lokaci. 36 "Ina da shaidar da ta fi ta Yohanna karfi. Gama aikin nan da Uba ya ba ni in kammala, wanda kuwa nake yi, yana ba da shaida cewa Uba ne ya aiko ni. 37 Uba da ya aiko ni kuwa kansa ya yi shaida game da ni. Ba ku taba jin muryarsa ko ganin siffarsa ba, 38 maganarsa kuwa ba ta zama a cikinku, gama ba ku gaskata da wanda ya aiko ni ba. 39 Kuna ta nazarin Nassosi da himma don kuna tsammani ta wurinsu ne kuna samun rai madawwami. Nassosin nan ne suke ba da shaida a kaina, (aiōnios g166) 40 duk da haka kun ki zuwa wurina domin ku sami rai. 41 "Ni ba na neman yabon mutane, 42 na fa san ku. Na san cewa ba ku da kaunar Allah a cikin zukatanku. 43 Na zo a cikin sunan Ubana, ba ku kuwa karbē ni ba; amma a ce wani dabam ya zo a cikin sunan kansa, za ku karbē shi. 44 Ta yaya za ku gaskata in kuna neman yabon junanku, ba kwa kuwa yin fočarin neman yabon da yake zuwa daga Allah Makadaici? 45 "Kada fa ku yi tsammani zan yi kararku wurin Uba. Akwai mai yin kararku, shi ne Musa, wanda kuke dogara da shi. 46 Da a ce kun gaskata da Musa, da kun gaskata ni, domin ya rubuta game da ni. 47 Amma da yake ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, yaya za ku gaskata maganata?"

6 Dan lokaci bayan wannan, sai Yesu ya ketare zuwa gafar mai nesa na Tekun Galili (wato, Tekun Tibariya), 2 sai taro mai yawa na mutane suka bi shi domin sun ga abubuwan banmamakin da ya yi ga marasa lafiya. 3 Sa'an nan Yesu ya hau gefen dutse ya zauna tare da almajiransa. 4 Bikin Ketarewan Yahudawa ya yi kusa. 5 Sa'ad da Yesu ya daga kai ya ga taro mai yawa suna zuwa wajensa, sai ya ce wa Filibus, "Ina za mu sayi burodi saboda mutanen nan su ci?" 6 Ya yi wannan tambayar don yā gwada shi ne kawai, gama ya riga ya san abin da zai yi. 7 Sai Filibus ya amsa ya ce, "Kai, ko albashin wata takwas ba zai iya sayan isashen burodin da kowa zai dan samu kadan ba!" 8 Sai wani daga cikin almajiransa Andarawus, dan'uwan Bitrus, ya yi magana, 9 "Ga wani yaro da kananan burodin sha'ir guda biyar da kananan kifi biyu, amma me wannan zai yi wa yawan mutanen nan." 10 Yesu ya ce, "Ku sa mutanen su zauna." Wurin

kuwa akwai ciyawa da sosai, sai maza suka zazzauna, sun kai wajen dubu biyar. **11** Sa'an nan Yesu ya dauki burodin, ya yi godiya, ya kuma rarraba wa wadanda suke zaune gwargwadon abin da ya ishe su. Haka kuma ya yi da kifin. **12** Sa'ad da duk suka ci suka koshi, sai ya ce wa almajiransa, "Ku tattara gutsattsarin da suka rage. Kada kome yă lacale." **13** Saboda haka suka tattara su suka kuma cika kwanduna goma sha biyu na gutsattsarin burodin sha'ir biyar nan da suka ragu bayan kowa ya ci. **14** Bayan mutanen suka ga abin banmamakin da Yesu ya yi, sai suka fara cewa, "Lalle, wannan shi ne Annabin nan mai zuwa duniya." **15** Da Yesu ya gane suna shirin su dauke shi karfi da yaji su nada shi sarki, sai ya sâke komawa kan dutsen shi kadai. **16** Da yamma ta yi, sai almajiransa suka gangara zuwa tafki, **17** inda suka shiga jirgin ruwa suka taras wa haye tafkin zuwa Kafarnahum. A lokacin kuwa duhu ya yi, Yesu kuma bai riga ya zo wurinsu ba tukuna. **18** Iska mai karfi kuwa tana bugowa, ruwaye kuma suka fara hauka. **19** Bayan sun yi tuki wajen mil uku ko uku da rabi, sai suka ga Yesu ya kusato jirgin ruwan, yana takawa a kan ruwan; sai suka tsorata. **20** Amma ya ce musu, "Ni ne; kada ku ji tsoro." **21** Sa'an nan suka yarda suka karbe shi a cikin jirgin ruwan, nan da nan kuwa jirgin ya kai gabar da za su. **22** Kashegari taron da suka tsaya a wancan ketaren tafkin suka lura cewa jirgin ruwa daya ne yake a can dâ ma, kuma sun lura cewa Yesu bai shiga ciki tare da almajiransa ba, gama sun tashi su kadai. **23** Sai ga wadansu jiragen ruwa daga Tibariya suka iso kusa da wurin da mutanen suka ci burodi bayan Ubangiji ya yi godiya. **24** Da taron suka lura cewa Yesu da almajiransa ba sa can, sai suka shiga jiragen ruwa suka tafi Kafarnahum neman Yesu. **25** Da suka same shi a wancan ketaren tafkin, sai suka tambaye shi suka ce, "Rabbi, yaushe ka kai nan?" **26** Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya nake gaya muku, kuna nemana ne ba don kun ga abubuwani banmamaki ba, sai dai domin kun ci burodi kun koshi. **27** Kada ku yi aiki saboda abincin da yake lacalewa, sai dai saboda abinci mai dawwama har yă zuwa rai madawwami, wanda 'Dan Mutum zai ba ku. A kansa ne Allah Uba ya sa hatimin amincewarsa." (aiōnios g166) **28** Sai suka tambaye shi suka ce, "Me za mu yi don mu aikata ayyukan da Allah yake so?" **29** Yesu ya amsa, "Aikin Allah shi ne, a gaskata da wanda ya aiko." **30** Sai suka tambaye shi, "Wace abin banmamaki ce za ka yi don mu gani

mu kuwa gaskata ka? Me za ka yi? **31** Kakannin-kakanninmu sun ci Manna a hamada; kamar yadda yake a rubuce, "Ya ba su burodi daga sama su ci." **32** Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, ba Musa ne ya ba ku burodi daga sama ba, sai dai Ubana ne yake ba ku burodi na gaskiya daga sama. **33** Gama burodin Allah shi ne wanda yake saukowa daga sama, yana kuma ba wa duniya rai." **34** Sai suka ce, "Ranka yă dade, daga yanzu ka dinga ba mu wannan burodi." **35** Sa'an nan Yesu ya furta cewa, "Ni ne burodin rai. Wanda ya zo wurina ba zai taba jin yunwa ba, wanda kuma ya gaskata da ni ba zai taba jin kishirwa ba. **36** Amma kamar yadda na fada muku, kun gan ni duk da haka ba ku gaskata ba. **37** Duk wadanda Uba ya ba ni za su zo wurina, kuma duk wanda ya zo wurina ba zan kore shi ba ko kadan. **38** Gama na sauko daga sama ba don in cika nufin kaina ba sai dai don in cika nufin shi wanda ya aiko ni. **39** Nufin wanda ya aiko ni kuwa shi ne, kada in yar da ko daya daga cikin duk wadanda ya ba ni, sai dai in tashe su a rana ta karshe. **40** Gama nufin Ubana shi ne, duk wanda yake duban Dan, ya kuma gaskata shi zai sami rai madawwami, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe." (aiōnios g166) **41** Da jin haka, Yahudawa suka fara gunaguni a kansa, domin ya ce, "Ni ne burodin da ya sauko daga sama." **42** Suka ce, "Kai, wannan ba Yesu ba ne, dan Yusuf, wanda mahaifinsa da mahaifiyarsa duk mun san su? Yaya yanzu zai ce, 'Na sauko daga sama?'" **43** Sai Yesu ya amsa ya ce, "Ku daina gunaguni a junanku. **44** Ba mai iya zuwa wurina, sai dai in Uban da ya aiko ni ya jawo shi, ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe. **45** A rubuce yake a cikin Annabawa cewa, 'Allah zai koyar da dukansu.'Duk wanda ya saurari Uba, ya kuma koyi daga wurinsa, zai zo wurina. **46** Ba wanda ya taba ganin Uban, sai shi wanda ya zo daga Allah; shi ne kadai ya taba ganin Uban. **47** Gaskiya nake gaya muku, wanda ya gaskata yana da rai madawwami. (aiōnios g166) **48** Ni ne burodin rai. **49** Kakannin-kakanninku sun ci Manna a hamada, duk da haka suka mutu. **50** Amma ga burodin da ya sauko daga sama, wanda mutum zai iya ci, ba zai kuma mutu ba. **51** Ni ne burodin rai mai saukowa daga sama. Duk wanda ya ci wannan burodi, zai rayu har abada. Wannan burodin shi ne jikina, da zan bayar don duniya ta sami rai." (aiōn g165) **52** Sai Yahudawa suka fara gardama mai tsanani a junansu suna cewa, "Yaya wannan mutum zai ba mu naman jikinsa mu ci?" **53** Sai Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake

gaya muku, sai kun ci naman jikin Dan Mutum kuka kuma sha jininsa, ba za ku kasance da rai a cikinku ba. **54** Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha jinina, yana da rai madawwami. Ni kuwa zan tashe shi a rana ta karshe. (*aiōnios g166*) **55** Gama naman jikina abinci ne na gaskiya jinina kuma abin sha ne na gaskiya. **56** Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha jinina, yana cikina, ni kuma ina cikinsa. **57** Kamar dai yadda Uba mai rai ya aiko ni, ina kuma rayuwa ta saboda shi, haka ma wanda yake ni ne abincinsa zai rayu saboda ni. **58** Wannan shi ne burodin da ya sauksa daga sama. Kakannin-kakanninku sun ci Manna suka kuma mutu, amma duk wanda yake cin wannan burodi zai rayu har abada.” (*aiōn g165*) **59** Ya fadi wannan ne lokaci da yake koyarwa a cikin majami’ a Kafarnahum. **60** Da jin haka, da yawa daga cikin almajiransa suka ce, “Wannan koyarwa tana da wuya. Wa zai iya yarda da ita?” **61** Da yake ya san almajiransa suna gunaguni game da wannan, sai Yesu ya ce musu, “Wannan ya bata muku rai ne? **62** Me za ku ce ke nan, in kuka gan Dan Mutum yana hawa zuwa inda yake dā! **63** Ruhu ne yake ba da rai; jikin kam, ba ya amfana kome. Kalmomin da na fada muku, Ruhu ne, da kuma rai. **64** Duk da haka akwai wadansunku da ba su gaskata ba.” Gama Yesu ya sani tun farko, wadanda ba su gaskata ba, da kuma wanda zai bashe shi. **65** Ya ci gaba da cewa, “Shi ya sa na fada muku cewa ba mai iya zuwa wurina, sai dai Uba ya yardar masa.” **66** Daga wannan lokaci da yawa daga cikin almajiransa suka ja da bayu, suka daina bin sa. **67** Sai Yesu ya tambayi Sha Biyun, “Ku ma za ku tafi ne?” **68** Sai Siman Bitrus ya amsa ya ce, “Ubangiji wajen wa za mu tafi? Kai ne da kalmomin rai madawwami. (*aiōnios g166*) **69** Mun gaskata mun kuma san cewa kai ne Mai Tsarkin nan na Allah.” **70** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ba ni na zabe ku Sha Biyu ba? Amma dayanku Iblis ne!” **71** (Yana nufin Yahuda, dan Siman Iskariyot, wanda, ko da yake daya ne cikin Sha Biyun, zai bashe shi daga bayu.)

7 Bayan wannan, sai Yesu ya yi ta zagawa a cikin Galili, da ganga bai yarda yā je Yahudiya ba domin Yahudawa a can suna nema su kashe shi. **2** Amma sa’ad da Bikin Tabanakul na Yahudawa ya yi kusa, **3** sai’yan’uwana Yesu suka ce masa, “Ya kamata ka bar nan ka tafi Yahudiya, don almajiranka su ga ayyukan banmamaki da kake yi. **4** Ba wanda yake so a san shi da zai yi abu a boye. Da yake kana yin wadannan abubuwa, sai ka nuna kanka ga duniya.” **5** Domin

ko’yan’uwansa ma ba su gaskata da shi ba. **6** Saboda haka Yesu ya ce musu, “Lokacina bai yi ba tukuna; amma a gare ku kowane lokaci daidai ne. **7** Duniya ba za tā iya kinku ba, amma ni take ki domin ina shaida cewa ayyukanta mugaye ne. **8** Ku ku tafi Bikin, ba zan haura zuwa wannan Bikin ba yanzu, domin lokacina bai yi ba tukuna.” **9** Da ya fada haka, sai ya dakata a Galili. **10** Amma fa, bayan’yan’uwansa suka tafi Bikin, shi ma ya tafi, ba a fili ba, amma a boye. **11** A Bikin kuwa, Yahudawa suka yi ta nemansa, suna cewa, “Ina mutumin yake?” **12** A cikin taron kuwa aka yi ta radé-rade game da shi. Wadansu suka ce, “Shi mutumin kirki ne.” Wadansu kuwa suka ce, “A’ā, ai, rudin mutane yake.” **13** Amma ba wanda ya ce kome a fili game da shi don tsoron Yahudawa. **14** Sai bayan da aka kai tsakiyar Bikin, sa’ān nan Yesu ya haura zuwa filin haikali ya fara koyarwa. **15** Yahudawa suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya wannan mutum ya sami wannan sani haka ba tare da ya yi wani karatu ba?” **16** Yesu ya amsa ya ce, “Koyarwata ba tawa ba ce, ta fito ne daga wurin wanda ya aiko ni. **17** Duk wanda ya zabi yin nufin Allah, zai gane ko koyarwata daga Allah ce, ko kuwa don kaina ne nake magana. **18** Mai magana don kansa, neman daukarakar kansa yake yi. Amma mai neman daukarakar wanda ya aiko shi, shi ne mai gaskiya, ba kuwa rashin gaskiya a gare shi. **19** Ashe, ba Musa ba ne ya ba ku Doka? Duk da haka ba ko dayanku da yake kiyaye Dokar. Me ya sa kuke nema ku kashe ni?” **20** Taron suka amsa suka ce, “Kana da aljani, wane ne yake so yā kashe ka?” **21** Yesu ya ce musu, “Na yi abin banmamaki daya, dukanku kuwa kuka yi mamaki. **22** Duk da haka, domin Musa ya bar muku kaciya (ko da yake a gaskiya, ba daga wurin Musa ne ya fito ba, sai dai daga wurin kakannin kakanninku), ga shi kuna yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci. **23** To, in za a iya yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci don kada a karya dokar Musa, don me kuke fushi da ni saboda na warkar da mutum a ranar Asabbaci? **24** Ku daina yin shari’ a bisa ga ganin ido, sai dai ku yi shari’ a bisa ga adalci.” **25** A nan ne fa wadansu mutane daga Urushalima suka fara tambaya suna cewa, “Ashe, ba wannan mutum ne suke nema su kashe ba? **26** Ga shi nan yana magana a fili, su kuma ba su ce masa uffam ba. Ko hukumomi sun yarda cewa shi ne Kiristi? **27** Mun dai san inda mutumin nan ya fito; amma sa’ad da Kiristi ya zo ba wanda zai san inda ya fito.” **28** Yesu yana cikin koyarwa a filin

haikali ke nan, sai ya daga murya ya ce, “I, kun san ni, kun kuma san inda na fito. Ban zo don kaina ba, sai dai shi da ya aiko ni mai gaskiya ne. Ba ku san shi ba, **29** amma na san shi, domin ni daga wurinsane, kuma shi ya aiko ni.” **30** Da jin haka, sai suka yi kokari su kama shi, sai dai ba wanda ya taba shi, don lokacinsa bai yi ba tukuna. **31** Duk da haka, da yawa a cikin taron suka ba da gaskiya gare shi. Suka ce, “Sa’ad da Kiristi ya zo, zai yi abubuwani banmamaki fiye da na wannan mutum ne?” **32** Farisiyawa suka ji taron suna rade-rajen wadannan abubuwa game da shi. Sai manyan firistoci da Farisiyawa suka aiki masu gadin haikalin su kama shi. **33** Sai Yesu ya ce, “Ina tare da ku na dan fankinan lokaci ne kawai, sa’an nan zan koma wurin wanda ya aiko ni. **34** Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba; inda nake kuwa, ba za ku iya zuwa ba.” **35** Sai Yahudawa suka ce wa junu, “Ina mutumin nan yake niyyar tafiya da ba za mu iya samunsa ba? Zai je wurin mutanenmu da suke zaune warwatse a cikin Hellenawa, yă kuma koya wa Hellenawa ne? **36** Me yake nufi da ya ce, ‘Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba,’ da kuma ‘Inda nake, ba za ku iya zuwa ba?’” **37** A rana ta karshe kuma mafi girma ta Bikin, Yesu ya tsaya ya yi magana da babbar murya ya ce, “Duk mai jin kishirwa, yă zo wurina yă sha. **38** Duk wanda ya gaskata da ni, kamar yadda Nassi ya ce, kogunan ruwa masu rai za su gudana daga cikinsa.” **39** Da wannan yana nufin Ruhu ke nan, wanda wadanda suka gaskata da shi za su karba daga baya. Har yă zuwa wannan lokaci ba a ba da Ruhu ba tukuna, da yake ba a riga an daukaka Yesu ba. **40** Da jin kalmominsa, wadansu mutane suka ce, “Ba shakka, mutumin nan shi ne Annabin.” **41** Wadansu suka ce, “Shi ne Kiristi.” Wadansu har wa yau suka ce, “Yaya Kiristi zai fito daga Galili? **42** Nassi bai ce Kiristi zai fito daga zuriyar Dawuda, daga kuma Betlehem garin da Dawuda ya zauna ba?” **43** Sai mutanen suka rabu saboda Yesu. **44** Wadansu suka so su kama shi, sai dai ba wanda ya taba shi. **45** A karshe masu gadin haikali suka koma wurin manyan firistocin da Farisiyawa, wadanda suka tambaye su cewa, “Don me ba ku kawo shi nan ba?” **46** Sai masu gadin suka ce, “Kai, babu wanda ya taba magana kamar wannan mutum.” **47** Sai Farisiyawa suka amsa cikin fushi suka ce, “Af, kuna nufi har da ku ma ya rude ku ke nan? **48** Akwai wani daga cikin masu mulki ko cikin Farisiyawan da ya gaskata da shi? **49** A’al! Sai dai wannan taron da

ba su san kome game da Doka ba, la’anannu ne.” **50** Nikodimus, wanda ya je wurin Yesu dā, wanda kuma yake dayansu ya ce, **51** “Ashe, dokarmu takan hukunta mutum ba tare da an fara ji daga bakinsa game da abin da yake yi ba?” **52** Sai suka amsa suka ce, “Kai ma daga Galili ne? Bincika ka gani, za ka iske cewa ba annabin da zai fito daga Galili.” **53** Sai kowannensu ya koma gidansa.

8 Amma Yesu ya tafi Dutsen Zaitun. **2** Da sassafe ya sâke bayyana a filin haikali, inda dukan mutane suka taru kewaye da shi, sai ya zauna don yă koya musu. **3** Sai malaman dokoki da Farisiyawa suka kawo wata macen da aka kama a zina. Suka sa ta tsaya a gabon taron **4** suka kuma ce wa Yesu, “Malam, an kama wannan mace tana zina. **5** A cikin Doka Musa ya umarce mu, mu jajjefe irin wadannan mata. To, me ka ce?” **6** Sun yi wannan tambaya ce don su sa masa tarko, don su sami hanyar zarge shi. Amma Yesu ya sunkuya ya fara rubutu a kasa da yatsarsa. **7** Da suka ci gaba da yin masa tambayoyi, sai ya miike tsaye ya ce musu, “In da wani a cikinku da ba shi da zunubi, sai yă fara jifanta da dutse.” **8** Sai ya sâke sunkuyawa ya kuma yi rubutu a kasa. **9** Da jin haka, wadanda suka ji sai suka fara tashi daga wurin daya-daya, tun daga babbansu har ya zuwa karaminsu, sai da aka bar Yesu kadai, tare da macen tsaye a wurin. **10** Sai Yesu ya miike tsaye ya tambaye ta ya ce, “Mace, ina suke? Ba wanda ya hukunta ki?” **11** Ta ce, “Ba kowa, ranka yă dade.” Sai Yesu ya ce, “Haka ni ma ban hukunta ki ba. Ki tafi, ki daina rayuwar zunubi.” **12** Sa’ad da Yesu ya sâke magana da mutanen, sai ya ce, “Ni ne hasken duniya. Duk wanda ya bi ni ba zai yi tafiya cikin duhu ba, sai dai yă sami hasken rayuwa.” **13** Sai Farisiyawa suka tambaye shi suka ce, “Ga kai dai, kana yi wa kanka shaida, shaidarka kuwa ba tabbatacciya ba ce.” **14** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ko na shaidi kaina, ai, shaidata tabbatacciya ce, gama na san inda na fito da kuma inda za ni. Amma ku ba ku san inda na fito ko inda za ni ba. **15** Kuna shari’â bisa ga ma’auin mutane; ni kuwa ba na yin wa kowa shari’â. **16** Amma ko da zan yi shari’â, shari’ata daidai ce, don ba ni kadai ba ne. Ina tare da Uba da ya aiko ni. **17** A cikin Dokarku a rubuce yake cewa shaidar mutum biyu tabbatacciya ce. **18** Ni ne nake shaidar kaina, Uba da ya aiko ni kuma yana shaidata.” **19** Suka tambaye shi suka ce, “Ina Uban nan naka?” Sai Yesu ya ce, “Ba ku san ni ko Ubana ba. Da kun san ni, da za ku san

Ubana ma.” 20 Ya fadi wadannan kalmomi ne yayinda yake koyarwa a filin haikali, kusa da inda ake ajiye baye-baye. Duk da haka ba wanda ya kama shi, domin lokacinsa bai yi ba tukuna. 21 Har wa yau Yesu ya sâke ce musu, “Zan tafi, za ku kuwa neme ni, za ku kuma mutu cikin zunubinku. Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba.” 22 Wannan ya sa Yahudawa suka yi tambaya suka ce, “Zai kashe kansa ne? Shi ya sa yake cewa, ‘Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba?’” 23 Amma ya ci gaba da cewa, “Ku daga kasa kuke; ni kuwa daga bisa ne. Ku na duniyan nan ne; ni kuwa ba na duniyan nan ba ne. 24 Na gaya muku cewa za ku mutu cikin zunubanku; in ba ku gaskata cewa ni ne wanda na ce nake ba, lalle za ku mutu cikin zunubanku.” 25 Suka ce, “Wane ne kai?” Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ni ne wannan da na sha fadi muku. 26 Ina da abubuwa masu yawa da zan fada game ku in kuma yi muku shari'a. Amma wanda ya aiko ni mai aminci ne, abin da kuma na ji daga gare shi, shi nake gaya wa duniya.” 27 Ba su gane cewa yana yin musu magana game da Ubansa ba ne. 28 Saboda haka Yesu ya ce, “Sa'ad da kuka daga 'Dan Mutum, a sa'an nan ne za ku san cewa ni ne wannan da na ce nake. Ni kuwa ba na yin kome ni kafai, sai in dai fadi abin da Uba ya koya mini. 29 Wanda kuwa ya aiko ni yana tare da ni; bai bar ni ni kafai ba, domin kullum ina aikata abin da ya gamshe shi.” 30 Sa'ad da yake cikin magana, da yawa suka ba da gaskiya gare shi. 31 Sai Yesu ya ce wa Yahudawan da suka gaskata da shi, “In dai kun ri'ke koyarwata, ku almajiraina ne da gaske. 32 Sa'an nan za ku san gaskiya, gaskiyar kuwa za tâ'yantar da ku.” 33 Sai suka amsa masa suka ce, “Ai, mu zuriyar Ibrahim ne kuma ba mu taba bauta wa kowa ba. Yaya za ka ce za a'yantar da mu?” 34 Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, duk mai yin zunubi bawan zunubi ne. 35 Bawa dai ba shi da wurin zama na dindindin a cikin iyali, amma da na gida ne har abada. (aiōn g165) 36 Saboda haka in Dan ya'yantar da ku, za ku'yantu da gaske. 37 Na dai san ku zuriyar Ibrahim ne. Duk da haka kuna shiri ku kashe ni, don maganata ba ta da wurin zama a cikinku. 38 Ina fadi muku abin da na gani a wurin Ubana, ku kuwa kuna yin abin da kuka ji daga wurin ubanku.” 39 Suka ce, “To, ai, Ibrahim ne mahaifinmu.” Yesu ya ce, “Da ku'ya'yan Ibrahim ne, da za ku aikata abubuwan da Ibrahim ya yi. 40 Ga shi kun fudura, sai kun kashe ni, ni mutumin da ya fada muku gaskiyar da na ji daga Allah. Ibrahim bai yi irin wadannan

abubuwa ba. 41 Kuna yin abubuwan da ubanku yake yi ne.” Suka ce, “Mu fa ba shegu ba ne. Uba guda kafai da muke da shi, shi ne Allah kansa.” 42 Yesu ya ce musu, “Da Allah ne Ubanku, da kun kaunace ni, gama daga Allah na fito yanzu kuma ga ni nan. Ban zo saboda kaina ba, amma shi ne ya aiko ni. 43 Me ya sa ba kwa gane da maganata? Don ba kwa iya jin abin da nake fadi. 44 Ku na ubanku ne, Iblis, kuna kuwa so ku aikata abin da ubanku yake so. Shi mai kisankai ne tun farko. Ba ruwansa da gaskiya, gama gaskiya ba ta cikinsa. Yayinda yake karya, yana yin halinsa ne, gama shi makaryaci ne, uban karairayi kuma. 45 Amma domin ina fadin gaskiya, ba kwa gaskata! 46 Akwai waninku da zai iya haka'kewa na taba yin zunubi? In kuwa gaskiya na fada, me ya sa ba kwa gaskata ni? 47 Wanda yake na Allah, yakan ji abin da Allah yake fadi. Abin da ya sa ba kwa jin sa kuwa shi ne don ku ba na Allah ba ne.” 48 Yahudawa suka amsa masa suka ce, “Aha, ai, gaskiyarmu da muka ce kai mutumin Samariya ne, kana kuma da aljani.” 49 Yesu ya ce, “Ni ba mai aljani ba ne, ni dai ina girmama Ubana, ku kuwa ba kwa girmama ni. 50 Ba na nema wa kaina daukaka, amma akwai wani wanda yake neman mini, shi ne kuma alkali. 51 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya kiyaye maganata, ba zai dandana mutuwa ba sam.” (aiōn g165) 52 Da jin haka Yahudawa suka ce, “Tabdi, yanzu kam mun san kana da aljani! Ibrahim ya mutu haka ma annabawa, ga shi kana cewa duk wanda ya kiyaye maganarka ba zai dandana mutuwa ba sam. (aiōn g165) 53 Ka fi Ibrahim mahaifinmu ne? Ya mutu, haka ma annabawa. Wa kake dauka kanka ne?” 54 Yesu ya amsa ya ce, “In ma na daukaka kaina, daukakata ba kome ba ce. Ubana, wanda kuke cewa shi ne Allahnku, shi ne wanda yake daukaka ni. 55 Ko da yake ba ku san shi ba, ni dai na san shi. In kuwa na ce ban san shi ba, na zama makaryaci kamar ku ke nan, amma na san shi, kuma ina kiyaye maganarsa. 56 Mahaifinku Ibrahim ya yi farin ciki sosai yâ sami ganin ranata; ya kuwa gan ta, ya yi murna.” 57 Sai Yahudawa suka ce masa, “Kai, shekarunka har yanzu ba su kai hamsin tukuna ba fa, har ka ga Ibrahim!” 58 Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, tun ba a haifi Ibrahim ba, ni ne!” 59 Da jin haka sai suka débo duwatsu don su jajjefe shi, amma Yesu ya buya, ya fita daga filin haikali.

9 Da Yesu yana tafiya, sai ya ga wani mutum wanda aka haifa makaho. **2** Sai almajiransa suka tambaye

shi suka ce, "Rabbi, wane ne ya yi zunubi, mutumin ne, ko iyayensa, da ya sa aka haife shi makaho?" 3 Sai Yesu ya ce, "Ba don mutumin ko iyayensa sun yi zunubi ne ba, sai dai don a bayyana aikin Allah ne a rayuwarsa. 4 Muddin da sauran rana, dole mu yi aikin wanda ya aiko ni. Dare yana zuwa, sa'ad da ba wanda zai iya yin aiki. 5 Yayinda ina a cikin duniya, ni ne hasken duniya." 6 Bayan ya fadi haka, sai ya tofa miyau a kasa, ya kwaba laka da miyau din, ya kuma shafa a idanun mutumin. 7 Ya ce masa, "Je ka, ka wanke a Tafkin Silowam" (kalman nan tana nufin "Aikakke"). Saboda haka mutumin ya tafi ya wanke, ya kuma dawo gida yana gani. 8 Maqwabta da wadanda suka saba ganinsa dā yana bara, suka ce, "Kai, ba wannan mutum ne ya saba zama yana bara ba?" 9 Wadansu suka ce shi mana. Wadansu kuwa suka ce, "A'a, ya dai yi kama da shi." Amma shi din ya ce, "Kwarai kuwa ni ne." 10 Sai suka ce, "To, yaya aka yi idanunka suka bude?" 11 Ya amsa ya ce, "Mutumin da ake kira Yesu ne ya kwaba laka ya shafa mini a idanu. Ya ce mini in je Silowam in wanke. Na kuwa tafi, na wanke, sai na sami ganin gari." 12 Suka tambaye shi suka ce, "Ina mutumin yake?" Ya ce, "Ban sani ba." 13 Sai suka kawo mutumin da dā yake makaho wurin Farisiyawa. 14 To, a ranar da Yesu ya kwaba laka ya bude idanun mutumin ranar Asabbaci ce. 15 Saboda haka Farisiyawa suka tambaye shi yadda ya sami ganin gari. Mutumin ya amsa, "Ya shafa laka a idanuna, sai na wanke, ina kuwa gani." 16 Sai wadansu daga cikin Farisiyawa suka ce, "Mutumin nan ba daga Allah yake ba, don ba ya kiyaye ranar Asabbaci." Amma wadansu suka yi tambaya suka ce, "Yaya mutum mai zunubi zai yi irin abubuwani banmamaki haka?" Sai ra'ayinsu ya sha bamban. 17 A karshe suka sāke koma ga makahon suka ce, "Kai fa, me ka gani game da shi? Idanunka ne fa ya bude." Sai mutumin ya ce, "Tab, ai, shi annabi ne." 18 Yahudawa dai ba su yarda cewa dā shi makaho ne ya kuma sami ganin gari ba, sai da suka kira iyayen mutumin. 19 Suka tambaye su, "Wannan danku ne? Shi ne wanda kuka ce an haife shi makaho? To, ta yaya yake gani yanzu?" 20 Iyayen suka amsa suka ce, "Mun dai san shi danmu ne, mun kuma san cewa an haife shi makaho. 21 Sai dai yadda yake gani yanzu, ko kuma wa ya bude idanunsa, ba mu sani ba. Ku tambaye shi. Ai, shi ba yaro ba ne, zai fada da bakinsa." 22 Iyayensa sun fada haka ne saboda suna tsorona Yahudawa, gama Yahudawa sun

riga sun yankee shawara cewa duk wanda ya yarda cewa Yesu shi ne Kiristi, za a kore shi daga majami'a. 23 Shi ya sa iyayensa suka ce, "Ai, shi ba yaro ba ne, ku tambaye shi." 24 Sai suka sāke kiran mutumin nan da yake makaho a dā, suka ce masa, "Ka daukaka Allah, mu kam, mun san mutumin nan mai zunubi ne." 25 Sai ya amsa ya ce, "Ko shi mai zunubi ne ko babu, ni dai ban sani ba. Abu daya fa na sani, dā ni makaho ne, amma yanzu ina gani!" 26 Sai suka tambaye suka ce, "Shin, me ya yi maka? Ta yaya ya bude idanunka?" 27 Ya amsa ya ce, "Na riga na gaya muku ba ku kuwa saurara ba. Don me kuke so ku sāke ji? Ko ku ma kuna so ku zama almajiransa ne?" 28 Sai suka hau shi da zagi suna cewa, "Kai ne dai almajirin mutumin! Mu almajiran Musa ne! 29 Mun dai san cewa Allah ya yi magana da Musa, amma wannan mutum ba mu san inda ya fito ba." 30 Sai mutumin ya ce, "Cabdi, yau ga abin mamaki! Ba ku san inda ya fito ba, ga shi kuwa ya bude idanuna. 31 Mun san cewa Allah ba ya sauraron masu zunubi. Yakan saurari mai tsoronsa mai aikata nufinsa. 32 Ba wanda ya taba ji cewa an bude idanun wanda aka haifa makaho. (aiōn g165) 33 Da mutumin nan ba daga Allah ba ne, da ba abin da zai iya yi." 34 Sai suka amsa suka ce, "Kai da aka haifa cike da zunubi; za ka yi karambanin koyarwar da mu!" Sai suka kore shi. 35 Yesu ya ji labari cewa sun kore shi, da ya same shi kuwa, sai ya ce, "Ka gaskata da Dan Mutum?" 36 Sai mutumin ya amsa ya ce, "Ranka yā dade, wane ne shi? Gaya mini, don in gaskata da shi." 37 Yesu ya ce, "Yanzu ka gan shi; tabbatacce ma, shi ne yake magana da kai." 38 Sai mutumin ya ce, "Ubangiji, na gaskata," ya kuma yi masa sujada. 39 Yesu ya ce, "Saboda shari'a ce na zo duniya nan, saboda makafi su sami ganin gari, wadanda suke gani kuma su makance." 40 Da Farisiyawan da suke tare da shi suka ji ya fadi haka sai suka yi tambaya suka ce, "Mene? Mu ma makafi ne?" 41 Yesu ya ce, "Ai, da ku makafi ne ma, da ba ku da zunubi, amma da yake kune, kuna gani, zunubanku suna nan daram.

10 "Gaskiya nake gaya muku, mutumin da bai shiga inda ake ajiye garken tumaki ta kofa ba, amma ya hau ta katanga, barawo ne, dan fashi kuma. 2 Mutumin da ya shiga ta kofa makiyyayin tumakinsa ne. 3 Mai gadin yakan bude wa makiyyayin kofa, tumakin kuma sukan saurari muryarsa. Yakan kira tumakinsa da suna, yā kuma fid da su waje. 4 Sa'ad da ya fitar da dukan nasa waje, sai ya ja gabansu, tumakinsa

kuma sukan bi shi domin sun san muryarsa. 5 Amma ba za su taba bin bakö ba; sai dai ma su guje masa don ba su san muryar bakö ba.” 6 Yesu ya yi musu wannan misali, amma ba su fahimci abin da yake fada musu ba. 7 Saboda haka Yesu ya sāke cewa, “Gaskiya nake gaya muku, ni ne kofar tumakin. 8 Duk wadanda suka rīga ni zuwa barayi ne, yan fashi kuma, amma tumakin ba su saurare su ba. 9 Ni ne kofar; duk wanda ya shiga ta wurina zai sami ceto. Zai riña shiga yă fita yă kuwa sami wurin kiwo. 10 Barawo yakan zo don yă yi sata ne kawai da kisa da kuma barna. Ni kuwa na zo ne don su sami rai, su kuma same shi a yalwace. 11 “Ni ne makiyayi mai kyau. Makiyayi mai kyau yakan ba da ransa domin tumakin. 12 Wanda aka dauko haya ba shi ne makiyayi mai tumakin ba. Saboda haka sa’ad da ya ga kyarkeci yana zuwa, sai yă shefka da gudu yă bar tumakin. Sai kyarkecin yă kai wa garken hari, yă kuma watsar da su. 13 Mutumin yakan gudu don shi dan haya ne kawai, bai kuwa damu da tumakin ba. 14 “Ni ne makiyayi mai kyau; na san tumakina, tumakina kuma sun san ni, 15 kamar yadda Uba ya san ni, ni kuma na san Uba, ina kuwa ba da raina domin tumakin. 16 Ina da wadansu tumaki da ba na wannan garken ba ne. Dole ne in kawo su su ma. Za su saurari muryata, za su kasance garke guda daya, makiyayi guda kuma. 17 Abin da ya sa Ubana yake kaunata ke nan, domin ina ba da raina, in dauko shi kuma. 18 Ba mai karfe mini rai, ina dai ba da shi. Ina da iko in ba da shi, ina da iko in dauko shi kuma. Wannan umarni kuwa daga wurin Ubana na karfo shi.” 19 Saboda wadannan kalmomi fa, sai baraka ta sāke shiga cikin Yahudawa. 20 Da yawa daga cikinsu suka ce, “Yana da aljani, yana kuma hauka. Don me za ku saurare shi?” 21 Amma wadansu suka ce, “Kai, wadannan kalmomi ba na mai aljani ba ne. Anya, aljani yana iya bude idanun makaho?” 22 Bikin Mikawa a Urushalima ya kewayo, lokacin sanyin hunturu ne kuwa. 23 Sai ga Yesu a filin haikali yana zagawa a Shirayin Solomon, 24 sai Yahudawa suka taru kewaye da shi, suka ce masa, “Har yaushe za ka bar mu da shakka? In kai ne Kiristin, ka fada mana a fili mana.” 25 Yesu ya amsa ya ce, “Na fada muku, amma ba ku gaskata ba. Ayyukan da nake yi cikin sunan Ubana su suke nuna ko wane ne ni. 26 Amma ba ku gaskata ba domin ku ba tumakina ba ne. 27 Tumakina sukan saurari muryata; na sansu, suna kuma bi na. 28 Ina ba su rai madawwami, ba za su taba hallaka ba; ba kuma

mai kwace su daga hannuna. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Ubana, wanda ya ba ni su, ya fi duka girma, ba mai kwace su daga hannun Ubana. 30 Da ni da Uba daya ne.” 31 Sai Yahudawa suka sāke debo duwatsu don su jajjefe shi, 32 amma Yesu ya ce musu, “Na nuna muku ayyukan alheri masu yawa da Uba ya aiko ni in yi, a kan wanne kuke so ku jajjefe ni?” 33 Yahudawa suka amsa suka ce, “Ai, ba don wani daga cikin wadannan ayyukan alheri ne muke so mu jajjefe ka ba, amma don sabon da kake yi, kai da kake mutum kawai, kana mai da kanka Allah.” 34 Yesu ya amsa musu ya ce, “Ba a rubuce yake a cikin Dokarku ba cewa, ‘Na ce ku alloli ne?’ 35 Mun dai san Nassi ba ya karya, In har ya kira su wadanda maganar Allah ta zo musu, ‘alloli,’ 36 to, game da wanda Uba ya kefe a matsayin nasa ne ya kuma aiko shi dunia. Don me kuke ce sabo nake, domin na ce, ‘Ni Dan Allah ne?’ 37 In ba ayyukan da Ubana yake yi ne nake yi ba, to, kada ku gaskata ni. 38 Amma in su nake yi, ko ba ku gaskata ni ba, to, ku gaskata ayyukan, don ku sani, ku kuma gane, Uban yana cikina, ni kuma ina cikin Uban.” 39 Sai suka sāke yin fokari su kama shi, amma ya kubuce musu. 40 Sa’an nan Yesu ya sāke koma ketaren Urdun inda dā Yohanna yake baftisma. A can ya zauna 41 mutane da yawa suka zo wurinsa. Suka ce, “Ko da yake Yohanna bai yi warri abin barimamaki ba, duk abubowan da Yohanna ya fada game da mutumin nan gaskiya ne.” 42 A nan kuwa mutane da yawa suka gaskata da Yesu.

11 To, an yi wani mutum mai suna Lazarus wanda ya yi rashin lafiya. Shi daga Betani ne, kauen su Maryamu da’yar’uwarta Marta. 2 Maryamun nan kuwa, wadda dan’uwanta Lazarus yake rashin lafiya, ita ce ta zuba wa Ubangiji turare ta kuma goge kafafunsa da gashin kanta. 3 Saboda haka’yan’uwansa mata suka aika da sakö wa Yesu cewa, “Ubangiji, wannan da kake kauna yana rashin lafiya.” 4 Sa’ad da ya ji haka, sai Yesu ya ce, “Wannan rashin lafiya ba zai kai ga mutuwa ba. A’ā, sai dai don a daukaka Allah a kuma daukaka Dan Allah ta wurin wannan.” 5 Yesu kuwa yana kaunat Marta da’yar’uwarta da kuma Lazarus. 6 Duk da haka sa’ad da ya ji Lazarus ba shi da lafiya, sai ya kara kwana biyu a inda yake. 7 Sai ya ce wa almajiransa, “Mu koma Yahudiya.” 8 Sai suka ce, “Rabbi, ba da dadewa ba ne Yahudawa suka nemi su jajjefe ka, duk da haka za ka koma can?” 9 Yesu ya amsa ya ce, “Ba sa’ a goma sha biyu ce yini guda ba? Mutumin da yake tafiya da rana ba zai yi tuntube

ba gama yana ganin hasken duniyan nan. **10** Sai a sa'ad da yake tafiya da dare ne zai yi tuntube, don ba shi da haske." **11** Bayan ya fada haka, sai ya kara ce musu, "Abokinmu Lazarus ya yi barci, amma za ni in tashe shi." **12** Almajiransa suka ce, "Ubangiji, in barci ne yake, to, ai, zai sami sauksi." **13** Yesu kuwa yana magana mutuwarsa ce, amma almajiransa suka dauka yana nufin barcin gaskiya ne. **14** Saboda haka sai ya gaya musu a fili cewa, "Lazarus ya mutu, **15** amma saboda ku na yi farin ciki da ba na can, domin ku gaskata. Amma mu dai je wurinsa." **16** Sai Toma (wanda ake kira Didaimus) ya ce wa sauran almajiran, "Mu ma mu je, mu mutu tare da shi." **17** Da isowarsa, Yesu ya tarar Lazarus ya riga ya yi kwana hudu a kabari. **18** Betani bai kai mil biyu ba daga Urushalima, **19** Yahudawa da yawa kuwa suka zo wurin Marta da Maryamu don su yi musu ta'aziyya, saboda rasuwar dan'uwanstu. **20** Sa'ad da Marta ta ji cewa Yesu yana zuwa, sai ta fita don ta tarye shi, amma Maryamu ta zauna a gida. **21** Sai Marta ta ce wa Yesu, "Ubangiji, da kana nan da dan'uwanra bai mutu ba. **22** Amma na san cewa ko yanzu ma Allah zai ba ka duk abin da ka roka." **23** Yesu ya ce mata, "Dan'uwaniki zai sâke tashi." **24** Marta ta amsa ta ce, "Na sani zai sâke tashi a tashin matattu a rana ta karshe." **25** Yesu ya ce mata, "Ni ne tashin matattu da kuma rai. Duk wanda ya gaskata da ni zai rayu, ko ya mutu; **26** kuma duk wanda yake raye ya kuma gaskata da ni ba zai taba mutuwa ba. Kin gaskata wannan?" (aiōn g165) **27** Sai ta ce masa, "I, Ubangiji, na gaskata kai ne Kiristi, Dan Allah, mai zuwa cikin duniya." **28** Bayan ta fada haka kuwa, sai ta koma ta je ta kira'yar'uwartu Maryamu a gefe. Ta ce, "Ga Malam ya zo, kuma yana kiranki." **29** Sa'ad da Maryamu ta ji haka sai ta yi wuf ta tafi wurinsa. **30** Yesu dai bai riga ya shiga kauyen ba tukuna, har yanzu yana inda Marta ta tarye shi. **31** Da Yahudawan da suke tare da Maryamu a cikin gida, suke mata ta'aziyya, suka ga ta yi wuf ta fita, sai suka bi ta, suna tsammani za tâ kabarin ne tâ yi kuka a can. **32** Sa'ad da Maryamu ta kai inda Yesu yake, ta kuma gan shi, sai ta fâdi a gabansa ta ce, "Ubangiji, da kana nan, da dan'uwanra bai mutu ba." **33** Da Yesu ya ga tana kuka, Yahudawan da suka zo tare da ita ma suna kuka, sai ya yi juyayi kwarai a ruhu ya kuma damu. **34** Sai ya yi tambaya ya ce, "Ina kuka sa shi?" Suka amsa suka ce, "Ubangiji zo ka gani." **35** Yesu ya yi kuka. **36** Sai Yahudawa suka ce, "Dubi yadda yake kaunarsa!" **37**

Amma wadansunsu suka ce, "Anya, wanda ya bude wa makahon nan idanu, ba zai iya yin wani abu yâ hana wannan mutum mutuwa ba?" **38** Yesu, har yanzu cike da juyayi, ya zo kabarin. Kogo ne da aka rufe bakin da dutse. **39** Sai Yesu ya ce, "Ku kawar da dutsen." Marta, 'yar'uwan mamacin ta ce, "Ubangiji, yanzu, ai, zai yi wari, don yau kwanansa hudu ke nan a can." **40** Sai Yesu ya ce, "Ban gaya miki cewa in kin gaskata za ki ga daukakar Allah ba?" **41** Saboda haka suka kawar da dutsen. Sa'an nan Yesu ya dubi sama ya ce, "Uba, na gode maka da ka saurare ni. **42** Na san kullum kakan saurare ni, na dai fada haka ne saboda amfanin mutanen nan da suke tsaitseye, don su gaskata cewa kai ka aiko ni." **43** Sa'ad da ya fada haka, sai Yesu ya yi kira da babbar murya ya ce, "Lazarus, ka fito!" **44** Sai mamacin ya fito, hannuwansa da kafafunsa a daure da kyallayen lilin, fuskarsa kuwa an nade da mayafi. Yesu ya ce musu, "Ku tûbe kayan bizo, ku bar shi yâ tafi." **45** Saboda haka Yahudawa da yawa da suka zo don su ziyarci Maryamu, suka kuma ga abin da Yesu ya yi, suka ba da gaskiya gare shi. **46** Amma wadansunsu suka je wurin Farisiyawa suka gaya musu abin da Yesu ya yi. **47** Sai manyan firistoci da Farisiyawa suka kira taron Majalisa. Suka yi tambaya suna cewa, "Me muke yi ne? Ga mutumin nan yana yin abubuwan banmamaki masu yawa. **48** In fa muka kyale shi ya ci gaba da haka, kowa zai gaskata da shi, Romawa kuma su zo su karbe wurinmu su kuma kwace kasarmu." **49** Sai waninsu, mai suna Kayifas, wanda ya kasance babban firist a shekarar ya ce, "Ku dai ba ku san kome ba! **50** Ba ku gane ba, ai, gwamma mutum daya yâ mutu saboda mutane da duk kasar ta hallaka." **51** Bai fada haka bisa nufinsa ba, sai dai a matsayinsa na babban firist a shekarar, ya yi annabci ne cewa Yesu zai mutu saboda kasar Yahudawa, **52** ba don kasan nan kadai ba amma don yâ tattaro'ya'yan Allah da suke warwatse ma, su zama daya. **53** Saboda haka, daga wannan rana suka fulla su dauke ransa. **54** Saboda haka Yesu bai kara tafiya a cikin Yahudawa a sarari ba. A maimako haka sai ya janye zuwa yankin kusa da hamada, a wani kauye da ake kira Efraim, inda ya zauna da almajiransa. **55** Sa'ad da lokaci ya yi kusa a yi Bikin Ketarewa na Yahudawa, da yawa suka haura daga kauyuka zuwa Urushalima, don su tsarkake kansu kafin Bikin Ketarewa. **56** Suka yi ta neman Yesu, da suke a tsaitseye a filin haikali kuwa suka dinga tambayar juna, suna cewa, "Me kuka gani? Anya, zai

zo Bikin kuwa?" 57 Manyan firistoci da Farisiyawa tuni sun riga sun yi umarni cewa duk wanda ya san inda Yesu yake, yă fada don su kama shi.

12 Kwana shida kafin Bikin Ketarewa, sai Yesu ya iso Betani, inda Lazarus yake, wanda Yesu ya tă da daga matattu. 2 A nan aka shirya abincin yamma don girmama Yesu. Marta ta ce yi hidima, Lazarus kuma yana daya cikin wadanda suke ci tare shi. 3 Sai Maryamu ta dauki wajen awo guda na nardi zalla, turare mai tsada; ta zuba a kafafun Yesu ta kuma goge kafafunsa da gashinta. Gidan duk ya cika da Kanshin turaren. 4 Amma daya daga cikin almajiransa, Yahuda Iskariyot, wanda daga baya zai bashe shi, bai amince ba ya ce, 5 "Don me ba a sayar da turaren nan aka kuma ba da kudin ga matalauta ba? Ai, kudin ya kai albashin shekara guda." 6 Ya yi wannan magana ba don ya kula da matalauta ba ne, sai dai don shi barawo ne. Da yake shi ne mai ajiya jakar kudin, yakan taimaki kansa da abin da aka sa a ciki. 7 Yesu ya ce, "Ku kyale ta, an nufa ta ajiye wannan turaren don ranar jana'izata. 8 Kullum za ku kasance da matalauta, amma ba kullum za ku kasance tare da ni ba." 9 Ana cikin haka sai babban taron Yahudawa suka sami labari Yesu yana can suka kuwa zo, ba kawai don shi ba amma don su kuma ga Lazarus, wanda ya tă da daga matattu. 10 Saboda haka manyan firistoci suka fulla su kashe Lazarus shi ma, 11 gama dalilinsa Yahudawa da yawa suna komawa ga Yesu suna kuma ba da gaskiya gare shi. 12 Kashegari babban taron da suka zo Bikin suka sami labari cewa Yesu yana kan hanyarsa zuwa Urushalima. 13 Sai suka daddauko rassan dabino suka fiffita taryensa, suna daga murya suna cewa, "Hosanna!" "Mai albarka ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!" "Mai albarka ne Sarkin Isra'il!" 14 Yesu ya sami dan jaki, ya hau, kamar yadda yake a rubuce cewa, 15 "Kada ki ji tsoro, ya Diyar Sihiyona; duba, ga sarkinki yana zuwa, zaune a kan aholaki jaki." 16 Da fari almajiransa ba su gane dukan wannan ba. Sai bayan da aka daukaka Yesu, sa'an nan suka gane cewa an rubuta wadannan abubuwa game da shi ne, har ma suka yi masa wadannan abubuwa. 17 Taron da suke tare da shi a sa'ad da ya kira Lazarus daga kabari ya kuma tă da shi daga matattu suka yi ta baza labarin. 18 Mutane da yawa kuwa suka fita taryensa, saboda sun ji labarin abin banmamakin da ya yi. 19 Saboda haka Farisiyawa suka ce wa jun, "Duba, wannan ba ya kai mu ko'ina. Ga shi, duk duniya

tana bin sa!" 20 To, akwai wadansu Hellenawa a cikin wadanda suka haura don su yi sujetada a Bikin. 21 Suka zo wurin Filibus, wanda yake daga Betsaida ta Galili, da rokö. Suka ce, "Ranka yă dade, muna so mu ga Yesu." 22 Sai Filibus ya je ya gaya wa Andarawus, Andarawus da kuma Filibus suka gaya wa Yesu. 23 Yesu ya amsa ya ce, "Lokaci ya yi da za a daukaka Dan Mutum. 24 Gaskiya nake gaya muku, sai kwayar alkama ta fădi kasa ta mutu, in ba haka ba za tă kasance kwaya daya tak. Amma in ta mutu, za tă ba da'ya'ya da yawa. 25 Duk mai kaunar ransa, zai rasa shi, duk mai kin ransa a wannan duniya, zai kiyaye shi har yă zuwa rai madawwami. (aiōnios g166) 26 Duk wanda zai bauta mini dole yă bi ni, inda kuma nake, a can bawana zai kasance. Ubana zai girmama wanda yake bauta mini. 27 "Yanzu kuwa na damu, amma me zan ce? 'Uba, ka cece ni daga wannan sa'a?' A'a, ai, saboda wannan dalili ne musamman na zo. 28 Uba, ka daukaka sunankal!" Sai wata murya ta fito daga sama ta ce, "Na riga na daukaka shi, zan kuma kara daukaka shi." 29 Taron da suke a wurin suka ji, suka ce an yi tsawa; wadansu kuwa suka ce mala'ika ne ya yi masa magana. 30 Yesu ya ce, "An yi wannan muryar saboda amfaninku ne, ba don nawa ba. 31 Yanzu ne za a yi wa duniyan nan shari'a, yanzu ne za a tumfuke mai mulkin duniyan nan. 32 Amma ni, sa'ad da aka daga ni daga kasa, zan ja dukan mutane gare ni." 33 Ya fada haka ne don yă nuna irin mutuwarr da zai yi. 34 Sai taron suka ce, "Ahab, Dokarmu ta gaya mana cewa, Kiristi zai kasance har abada, to, yaya za ka ce, 'Dole ne a daga Dan Mutum?' Wane ne wannan 'Dan Mutum'?" (aiōn g165) 35 Sai Yesu ya ce musu, "Haske zai kasance da ku na dan lokaci. Ku yi tafiya yayında hasken yana nan tare da ku, kada duhu yă cim muku. Mai tafiya a cikin duhu bai san inda za shi ba. 36 Ku dogara ga hasken yayında kuke da shi, don ku zama'ya'yan haske." Da Yesu ya gama magana, sai ya tafi ya buya daga gare su. 37 Ko bayan Yesu ya yi dukan wadannan abubuwan banmamaki a gabansu, duk da haka ba su gaskata da shi ba. 38 Wannan ya faru ne, don a cika maganar annabi Ishaya cewa, "Ubangiji, wa ya gaskata sakommu, ga wa kuma aka bayyana hannun ikon Ubangiji?" 39 Saboda haka ba su iya gaskatawa ba, domin, kamar yadda Ishaya ya fada a wani wuri cewa, 40 "Ya makantar da idanunsu ya kuma taurare zukatansu, don kada su gani da idanunsu, ko su fahimta a zukatansu, ko kuwa su

juyo, har in warkar da su.” 41 Ishaya ya fadi haka ne, saboda ya hangi daukakar Yesu, ya kuwa yi magana a kansa. 42 Duk da haka, da yawa har daga cikin shugabanni ma suka gaskata da shi. Amma saboda Farisiyawa ba su furt a bangaskiyarsu ba, don tsorон kada a kore su daga majami’; 43 gama sun fi son yabon mutane, fiye da yabon Allah. 44 Sa’an nan Yesu ya daga murya ya ce, “Duk wanda ya gaskata da ni, ba ni yake gaskatawa ba, amma ga wanda ya aiko ni ne. 45 Duk mai dubana, yana duban wanda ya aiko ni ne. 46 Na zo cikin duniya a kan ni haske ne, don duk wanda ya gaskata da ni, kada yă zauna a cikin duhu. 47 “Duk mai jin kalmomina bai kuwa kiyaye su ba, ba ni ba ne nake shari’anta shi. Gama ban zo domin in yi wa duniya shari’ a ba, sai dai domin in cece ta. 48 Akwai mai hukunci saboda wanda ya fi ni, bai kuma karfi kalmomina ba; wannan maganar da na fadā ita ce za tă hukunta shi a rana ta karshe. 49 Gama ba don kaina na yi magana ba, Uban da ya aiko ni shi kansa ne ya ba ni umarni a kan abin da zan fadā da kuma yadda zan fadē shi. 50 Na san cewa umarninsa yana kai ga rai madawwami. Saboda haka duk abin da na fadā na fadē shi ne kamar dai yadda Uba ya ce in fadā.” (aiōnios g166)

13 Ana gab da Bikin Ketarewa. Yesu kuwa ya san cewa lokaci ya yi da zai bar wannan duniya, yă koma wurin Uba. Da yake ya kaunaci wadanda suke nasa a duniya, yanzu kuwa ya nuna musu cikakkiyar kaunarsa. 2 Ana cikin cin abincin yamma, Iblis kuwa ya riga ya zuga Yahuda Iskariyot, dan Siman yă bashe Yesu. 3 Yesu kuwa ya san cewa, Uba ya sa dukan abubuwa a karkashin ikonsa, ya kuma san cewa daga Allah ya zo, zai kuma koma wurin Allah; 4 saboda haka ya tashi daga cin abincin, ya tube rigarsa ta waje, ya daura tawul a kugunsia. 5 Bayan haka, sai ya zuba ruwa a cikin kwano, sa’an nan ya fara wanke kafafun almajiransa, yana sharewa da tawul wanda ya daura. 6 Ya zo kan Siman Bitrus, wanda ya ce masa, “Ubangiji, kai za ka wanke kafafuna?” 7 Yesu ya amsa ya ce, “Yanzu ba ka fahimci abin da nake yi ba, amma nan gaba za ka gane.” 8 Sai Bitrus ya ce, “Faufau, ba za ka taba wanke kafafuna ba.” Yesu ya amsa ya ce, “Sai na wanke ka, in ba haka ba, ba ka da rabo a gare ni.” (aiōn g165) 9 Sai Siman Bitrus ya ce, “To, Ubangiji, ba kafafuna kadai ba har ma da hannuwana da kaina kuma!” 10 Yesu ya amsa ya ce, “Wanda ya riga ya yi wanka yana bukata yă wanke kafafunsa ne kawai;

dukan jikinsa yana da tsabta. Ku kuwa kuna da tsabta, ko da yake ba kowannenku ba.” 11 Gama ya san wanda zai bashe shi, shi ya sa ya ce, “Ba kowa ba ne yake da tsabta.” 12 Da ya gama wanke kafafunsu, sai ya sa tufafinsa ya koma wurin zamansa. Ya tambaye su ya ce, “Kun fahimci abin da na yi muku? 13 Kuna ce da ni ‘Malam’ da kuma ‘Ubangiji,’ daidai ne kuwa, gama haka nake. 14 Da yake ni da nake Ubangijinku da kuma Malaminku, na wanke kafafunku, haka ku ma ya kamata ku wanke kafafun juna. 15 Na ba ku misali domin ku yi yadda na yi muku. 16 Gaskiya nake gaya muku, ba bawan da ya fi maigidansa, ko dan sakon da ya fi wanda ya aike shi. 17 Yanzu da kuka san wadannan abubuwa, ku masu albarka ne, in kuka yi su. 18 “Ba dukanku nake nufi ba; na san wadanda na zaba. Wannan kuwa don a cika Nassi ne da ya ce, ‘Wanda ya ci burodina tare da ni ya tasar mini.’ 19 “Ina fada muku yanzu tun kafin yă faru, domin in ya faru, ku gaskata cewa ni ne Shi. 20 Gaskiya nake gaya muku, ‘Duk wanda ya karfi wani da na aiko, ni ne ya karfa ke nan. Kuma duk wanda ya karfi ni, ya karfi wanda ya aiko ni ne.’” 21 Bayan Yesu ya fadi haka, sai ya yi juyayi a ruhu, ya kuma furt a cewa, “Gaskiya nake gaya muku, dayanku zai bashe ni.” 22 Almajiransa suka dubi juna, suka rasa ko da wa yake. 23 Daya daga cikin almajiran Yesu wanda yake kauna kuwa, yana zaune kusa da shi. 24 Sai Siman Bitrus ya taba wannan almajirin ya ce, “Tambaye shi, wa yake nufi?” 25 Shi kuwa da yake jingine kusa da Yesu, ya ce, “Ubangiji, wane ne?” 26 Yesu ya amsa ya ce, “Shi ne wanda zan ba shi gutsurin burobin nan sa’ad da na tsoma cikin kwanon.” Da ya tsoma gutsurin burobin, sai ya ba wa Yahuda Iskariyot, dan Siman. 27 Nan take bayan Yahuda ya karfi burobin, sai Shaifan ya shige shi. Sai Yesu ya ce masa, “Abin nan da kake niyyar yi, ka yi shi maza.” 28 Amma ba wani a wurin cin abincin da ya fahimci dalilin da ya sa Yesu ya fada masa haka. 29 Da yake Yahuda ne ma’aji, wadansunsu suka dauka Yesu yana ce masa yă sayi abin da ake bukata don Bikin ne, ko kuwa yă ba wa matalauta wani abu. 30 Nan da nan da Yahuda ya karfi burobin, sai ya fita. A lokacin kuwa dare ya yi. 31 Da ya tafi, sai Yesu ya ce, “Yanzu ne aka daukaka Dan Mutum aka kuma daukaka Allah a cikinsa. 32 In kuwa Allah ya sami daukaka a cikin Dan, Allah kuwa zai daukaka Dan zuwa ga zatinsa, zai kuma daukaka shi nan take. 33 “Ya’vana, zan kasance da ku na dan kankani lokaci ne. Za ku neme ni. Kuma

kamar yadda na gaya wa Yahudawa, haka nake gaya muku yanzu. Inda zan tafi, ba za ku iya zuwa ba. **34** “Sabon umarni nake ba ku. Ku kaunaci juna. Kamar yadda na kaunace ku, ku ma ku kaunaci juna. **35** Ta haka kowa zai san cewa ku almajiraina ne, in kuna kaunar juna.” **36** Siman Bitrus ya tambaye shi ya ce, “Ubangiji ina za ka?” Yesu ya amsa ya ce, “Wurin da za ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi ni daga baya.” **37** Bitrus ya ce masa, “Ubangiji, don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina saboda kai.” **38** Sai Yesu ya amsa ya ce, “Anya, za ka iya ba da ranka saboda ni? Gaskiya nake fada maka, kafin zakara yă yi cara, za ka yi mūsun sanina sau uku!

14 “Kada zuciyarku ta baci. Ku gaskata da Allah, ku kuma gaskata da ni. **2** A cikin gidan Ubana akwai wurin zama da yawa; da a ce ba haka ba ne, da na gaya muku. Za ni can don in shirya muku wuri. **3** In kuwa na tafi na shirya muku wuri, sai in dawo in dāuke ku ku kasance tare da ni don ku kasance inda nake. **4** Ai, kun san hanyar zuwa inda za ni.” **5** Sai Toma ya ce masa, “Ubangiji, ba mu san inda za ka ba, to, ta yaya za mu san hanyar?” **6** Yesu ya amsa ya ce, “Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne kuma rai. Ba mai zuwa wurin Uba sai dai ta wurina. **7** Da kun san ni, da za ku san Ubana ma. Daga yanzu, kun san shi kun kuma gan shi.” **8** Filibus ya ce, “Ubangiji, ka nuna mana Uban, wannan kuwa zai biya bukatarmu.” **9** Yesu ya amsa ya ce, “Ba san ni ba, Filibus, duk da dadewan nan da na yi tare da ku? Duk wanda ya gan ni, ai, ya ga Uban. Yaya za ka ce, ‘Ka nuna mana Uban?’ **10** Ba ka gaskata cewa ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina ba? Kalmomin da nake gaya muku ba na kaina ba ne. Ai, Uban da yake raye a cikina ne yake aikinsa. **11** Ku gaskata ni sa’ad da na ce ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina. Ko kuwa ku gaskata ni saboda ayyukan banmamakin su kansu. **12** Gaskiya nake gaya muku, duk wanda yake da bangaskiya gare ni, zai yi abubuwani da ni nake yi. Zai ma yi abubuwa masu girma fiye da wadannan, don zan tafi wurin Uba. **13** Kuma zan yi duk abin da kuka roka cikin sunana, don Dan ya kawo dāukaka ga Uban. **14** Za ku iya roke ni kome a cikin sunana, zan kuwa yi. **15** “In kuna kaunata za ku yi biyayya da umarnina. **16** Zan kuwa roki Uba, zai kuwa ba ku wani Mai Taimakon da zai kasance tare da ku har abada, (*aiōn g165*) **17** Ruhun gaskiya. Duniya ba ta iya karbarsa, don ba ta ganinsa ba ta kuma san shi ba. Amma kun san shi, saboda

yana zama tare da ku zai kuma kasance a cikinku. **18** Ba zan bar ku marayu ba; zan zo wurinku. **19** Ba da dadewa ba, duniya ba za tă kara ganina ba, amma za ku gan ni. Don ina raye, ku ma za ku rayu. **20** A ranan nan za ku sani ina cikin Uba, ku kuma kuna cikina, ni kuma ina cikinku. **21** Duk wanda yake da umarnaina yana kuma yin biyayya da su, shi ne wanda yake kaunata. Wanda yake kaunata kuwa Ubana zai kaunace shi, ni ma zan kaunace shi, in kuma bayyana kaina gare shi.” **22** Sai Yahuda (ba Yahuda Iskariyot ba) ya ce, “Ubangiji, me ya sa za ka bayyana kanka gare mu amma ba ga duniya ba?” **23** Yesu ya amsa ya ce, “Duk mai kaunata, zai yi biyayya da koyarwata. Ubana zai kaunace shi, za mu kuwa zo wurinsa mu zauna tare da shi. **24** Wanda ba ya kaunata ba zai yi biyayya da koyarwata ba. Wadannan kalmomin da kuke ji ba nawa ba ne; na Uba ne da ya aiko ni. **25** “Duk wannan na fada ne yayinda ina tare da ku. **26** Amma Mai Taimako, Ruhu Mai Tsarki, wanda Uba zai aiko cikin sunana, zai koya muku kome, zai kuma tuna muku duk abin da na fada muku. **27** Salama na bari tare da ku; salamata nake ba ku. Ba kamar yadda duniya take bayarwa nake ba ku ba. Kada zuciyarku ta baci kada kuma ku ji tsoro. **28** “Kun dai ji na ce, ‘Zan tafi in kuma sâke dawo wurinku.’ In har kuna kaunata, za ku yi farin ciki cewa za ni wurin Uba, domin kuwa Uban ya fi ni. **29** Na fada muku tun kafin yă faru, domin in ya faru, ku gaskata. **30** Ba zan kara yi muku magana ba, gama mai mulkin duniyan nan yana zuwa. Ba shi da iko a kaina, **31** amma dole duniya ta koya cewa ina kaunar Uba, ina kuma yin yadda Ubana ya umarce ni. “Ku zo, mu bar nan.

15 “Ni ne kuringar inabi na gaskiya, Ubana kuwa shi ne manomin. **2** Yakan sare kowane reshe a cikina da ba ya’ya’ya, amma yakan kundume kowane reshe da yake ba da’ya’ya, domin yă kara ba da’ya’ya. **3** Kun riga kun zama masu tsabta saboda maganar da na yi muku. **4** Ku kasance a cikina, ni kuma zan kasance a cikinku. Babu reshen da zai iya yin’ya’ya da kansa, dole yă kasance a jikin kuringar inabin. Haka ku ma, ba za ku iya ba da’ya’ya ba sai kun kasance a cikina. **5** “Ni ne kuringar inabin; ku ne kuma rassan. In mutum ya kasance a cikina ni kuma a cikinsa, zai ba da’ya’ya da yawa; in ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. **6** Duk wanda bai kasance a cikina ba, yana kamar reshen da aka jefar yă bushe; irin wadannan rassan ne akan tattara, a jefa cikin wuta a kone. **7** In kun kasance

a cikina kalmomina kuma suka kasance a cikinku, ku roki kome da kuke so, za a kuwa ba ku. **8** Wannan ne yakan kawo daukaka ga Ubana, ku ba da'ya'ya da yawa, kuna kuma nuna kanku ku almajiraina ne. **9** “Kamar yadda Uba ya kaunace ni, haka ni ma na kaunace ku. To, fa, ku kasance cikin kaunata. **10** In kuka yi biyayya da umarnaina, za ku kasance a cikin kaunata, kamar dai yadda na yi biyayya da umarnan Ubana na kuma kasance a cikin kaunarsa. **11** Na gaya muku wannan domin murnata ta kasance a cikinku, murnanku kuma ta zama cikakkiya. **12** Umarnina shi ne, Ku kaunaci juna kamar yadda na kaunace ku. **13** Babu kaunar da ta fi wannan, a ce mutum ya ba da ransa saboda abokansa. **14** Ku abokaina ne, in kun yi abin da na umarta. **15** Ba zan kara ce da ku bayi ba, don bawa bai san abin da maigidansa yake yi ba. A maimako in ce da ku abokai, domin na sanar da ku duk abin da na ji daga wurin Ubana. **16** Ba ku kuka zabe ni ba, a'a, ni ne na zabe ku na kuma nada ku ku je ku ba da'ya'ya'yan da za su dawwama. Uba kuwa zai ba ku duk abin da kuka roka cikin sunana. **17** Umarnina ke nan. Ku kaunaci juna. **18** “In duniya ta ki ku, ku san cewa ta fara kin na ne. **19** Da ku na duniya ne, da ta kaunaci abinta. Kamar yadda yake, ku ba na duniya ba ne, na zabe ku daga duniya, shi ya sa duniya take kirku. **20** Ku tuna da kalmomin da na yi muku cewa, ‘Ba bawan da ya fi maigidansa,’ in sun tsananta mini, ku ma za su tsananta muku. Da sun yi biyayya da koyarwata, da za su yi biyayya da taku ma. **21** Za su yi muku haka saboda sunana, gama ba su san Wannan da ya aiko ni ba. **22** Da a ce ban zo na yi musu magana ba, da ba su da zunubi. Yanzu kam, ba su da wata hujja a kan zunubinsu. **23** Wanda ya ki ni ya ki ya ki Ubana ma. **24** Da a ce ban yi ayyuka a cikinsu wadanda babu wani da ya taba yi ba, da ba su da zunubi. Amma yanzu sun ga wadannan ayyukan banmamaki, duk da haka sun ki ni sun kuma ki Ubana. **25** Amma wannan ya faru ne domin a cika abin da yake a rubuce cikin Dokarsu cewa, ‘Sun ki ni ba dalili.’ **26** “Sa’ad da Mai Taimako ya zo, wanda zan aiko muku daga wurin Uba, Ruhun gaskiya wanda yake fitowa daga wurin Uba, zai ba da shaida game da ni. **27** Ku ma dole ku ba da shaida, domin kun kasance tare da ni tun daga farko.

16 “Na fada muku wannan duka, domin kada ku baufe. **2** Za su kore ku daga majami’; lalle, lokaci yana zuwa da duk wanda ya kashe ku, zai dauka yana yin wa Allah hidima ne. **3** Za su yi wadannan

abubuwa ne domin ba su san Uba ko ni ba. **4** Na fada muku wannan, domin in lokacin ya yi, ku tuna na gargeade ku. Ban fada muku wannan tun da fari ba domin ina tare da ku. **5** “Yanzu zan tafi wurin wanda ya aiko ni, duk da haka ba waninku da ya tambaye ni, ‘Ina za ka?’ **6** Saboda na fada wadannan abubuwa ga shi kun cika da bakin ciki. **7** Amma gaskiya nake gaya muku. Don amfaninku ne zan tafi. Sai ko na tafi, in ba haka ba Mai Taimakon nan ba zai zo muku ba. Amma in na tafi, zan aiko shi gare ku. **8** Sa’ad da ya zo kuwa, zai kā da duniya a kan zunubi da adalci da kuma hukunci, **9** a kan zunubi, domin mutane ba su gaskata da ni ba; **10** a kan adalci, domin zan tafi wurin Uba, inda ba za ku kara ganina ba; **11** a kan hukunci kuma, domin an yanke hukunci a kan mai mulkin duniyan nan. **12** “Ina da sauran abubuwa da yawa da zan fada muku, amma ba za ku iya dauka a yanzu ba. **13** Amma sa’ad da shi, Ruhun gaskiya ya zo, zai bi da ku zuwa ga dukan gaskiya. Ba zai yi magana don kansa ba; zai fadi abin da ya ji ne kadai, zai kuma fada muku abin da bai faru ba tukuna. **14** Zai kawo daukaka gare ni ta wurin daukan abin da yake nawa, ya bayyana muku. **15** Duk abin da yake na Uba nawa ne. Shi ya sa na ce, ‘Ruhun zai dauko daga abin da yake nawa, yā bayyana muku.’” **16** Yesu ya ci gaba da cewa, “Jim kadan, ba za ku kara ganina ba, sa’an nan bayan an jima kadan kuma, za ku gan ni.” **17** A nan fa sai wadansu almajiransa suka ce wa juna, “Me yake nufi da cewa, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni,’ da kuma, ‘Domin zan tafi wurin Uba?’” **18** Suka yi ta tambaya, “Me yake nufi da ‘jim kadan?’ Ba mu fahimci abin da yake fadi ba.” **19** Yesu ya gane suna so su tambaye shi game da wannan, sai ya ce musu, “Kuna tambayar juna game da abin da nake nufi da na ce, ‘Jim kadan ba za ku kara ganina ba, da kuma bayan an jima kadan, za ku gan ni?’ **20** Gaskiya nake gaya muku, za ku yi kuka da kuma gunji, yayinda duniya take murna. Za ku yi bakin ciki, amma bakin cikinku zai koma farin ciki. **21** Macen da za tā haihu takan yi nañuda domin lokacinta ya yi; amma sa’ad da ta haihu, sai ta manta da wahalar domin farin ciki an haifi jariri a duniya. **22** Haka ku ma, yanzu ne lokacin bakin cikinku, amma zan sāke ganinku za ku kuma yi farin ciki, ba kuwa wanda zai dauke muku farin cikinku. **23** A ranan nan, ba za ku sāke tambaya ta kome ba. Gaskiya nake gaya muku, Ubana zai ba ku

kome da kuka roka cikin sunana. **24** Har yanzu dai ba ku roki kome cikin sunana ba. Ku roka za ku kuwa samu, farin cikinku kuwa zai zama cikakke. **25** “Ko da yake ina magana da misalai, lokaci yana zuwa da ba zan kara yin magana da misalai ba, sai dai in fada muku a fili game da Ubana. **26** A ranan nan, za ku roka a cikin sunana. Ban ce zan roki Uba a madadinku ba. **27** Ai, shi Uban kansa yana kaunarku domin kun kaunace ni kun kuma gaskata cewa daga Allah na fito. **28** Na fito daga wurin Uba, na kuma shigo duniya, yanzu kuwa zan bar duniya in koma wurin Uba.” **29** Sai almajiran Yesu suka ce, “Haba, yanzu ne fa kake magana a sarari ba tare da misalai ba. **30** Yanzu mun gane cewa ka san kome ba sai wani ya tambaye ka ba. Wannan ya sa muka gaskata ka fito daga Allah.” **31** Yesu ya amsa ya ce, “A karshe kun gaskata! **32** Amma lokaci na zuwa, har ma ya yi, da za a warwatsa ku, kowa yā koma gidansa. Za ku bar ni ni kadai. Duk da haka ba ni kadai ba ne, gama Ubana yana tare da ni. **33** “Na fada muku wadannan abubuwa ne, domin a cikina ku sami salama. A duniyan nan za ku sha wahala. Amma ku yi karfin hali! Na yi nasara a kan duniya.”

17 Bayan da Yesu ya fadi wannan, sai ya dubi sama ya yi addu'a ya ce, “Uba, lokaci ya yi. Ka daukaka Danka, don Danka yā daukaka ka. **2** Gama ka ba shi iko bisa dukan mutane domin yā ba da rai madawwami ga duk wadanda ka ba shi. (aiōnios g166) **3** Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makadaici mai gaskiya, da kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. (aiōnios g166) **4** Na daukaka ka a duniya ta wurin gama aikin da ka ba ni. **5** Yanzu ya Uba, ka daukaka ni a gabanka da daukakar da dā nake da ita tun kafin a kafa duniya. **6** “Na bayyana ka ga wadanda ka ba ni a duniya. Su naka ne; kai ka ba ni su sun kuma yi bijayya da maganarka. **7** Yanzu sun san cewa duk abin da ka ba ni daga gare ka ya fito. **8** Na ba su kalmomin da ka ba ni sun kuwa karba. Sun san tabbatacce daga wurinka na fito. Sun kuma gaskata kai ka aiko ni. **9** Ina addu'a dominus. Ba domin duniya nake addu'a ba, amma domin wadanda ka ba ni, gama su naka ne. **10** Duk abin da nake da shi naka ne, kuma duk abin da kake da shi nawa ne. Na kuwa sami daukaka ta wurinsu. **11** Ba sauran zamana a duniya, amma wadannan a duniya suke, ni kuwa ina zuwa wurinka. Ya Uba Mai Tsarki, ka kiyaye su ta wurin ikon sunanka, sunan da ka ba ni, don su zama daya kamar yadda muke daya. **12** Yayinda nake tare da

su, na kāre su na kuma kiyaye su ta wurin sunan na da ka ba ni. Ba ko dayan da ya bace, sai dai wannan da aka faddara zuwa ga hallaka don Nassi yā cika. **13** “Yanzu ina zuwa wurinka, sai dai na fadī wadannan abubuwa ne tun ina a duniya domin farin ciki yā zama cikakke a cikinsu. **14** Na gaya musu maganarka duniya kuwa ta ki su, don su ba na duniya ba ne yadda ni ma ba na duniya ba ne. **15** Ba addu'ata ba ce ka dauke su daga duniya ba, sai dai ka kāre su daga mugun nan. **16** Su ba na duniya ba ne, kamar yadda ni ma ba na duniya ba ne. **17** Ka tsarkake su ta wurin gaskiya; maganarka ce gaskiya. **18** Kamar yadda ka aiko ni cikin duniya, haka ni ma na aike su cikin duniya. **19** Saboda su ne na tsarkake kaina, domin su ma a tsarkake su da gaske. **20** “Addu'ata ba saboda masu bina kadai ba ne. Ina addu'a kuma saboda wadanda za su gaskata da ni ta wurin maganarsu. **21** Ina so dukansu su zama daya, ya Uba, kamar yadda kake a cikina, ni kuwa a cikinka. Haka su ma bari su zauna cikinmu, domin duniya ta gaskata cewa kai ka aiko ni. **22** Na ba su daukakar da ka ba ni, don su zama daya kamar yadda muke daya. **23** Ni a cikinsu kai kuma a cikina. Bari su kasance da cikakken hadīnkai, domin duniya ta san cewa kai ka aiko ni. Ka kuwa kaunace su yadda ka kaunace ni. **24** “Uba, ina so wadanda ka ba ni su kasance tare da ni a inda nake, su kuma ga daukakata, daukakar da ka ba ni domin kana kaunata kafin halittar duniya. **25** “Ya Uba Mai Adalci, ko da yake duniya ba tā san ka ba, ni na san ka, sun kuma san kai ka aiko ni. **26** Na bayyana ka a gare su, zan kuma ci gaba da bayyana ka domin kaunar da ka yi mini ta kasance a cikinsu ni ma in kasance a cikinsu.”

18 Da ya gama addu'a, sai Yesu ya fita tare da almajiransa suka haye Kwarin Kidron. A wancan ketaren kuwa akwai lambun zaitun, da shi da almajiransa suka shiga ciki. **2** To, Yahuda, wanda ya bashe shi, ya san wurin, domin Yesu ya sha zuwa wurin da almajiransa. **3** Saboda haka Yahuda ya zo cikin lambun, yana jagoranta fungiyar sojoi da wadansu ma'aikata daga wurin manyan firistoci da Farisiyyawa. Suna rike da toci, fitilu da kuma makamai. **4** Yesu kuwa, sane da duk abin da zai same shi, ya fito ya tambaye, su ya ce, “Wa kuke nema?” **5** Suka amsa suka ce, “Yesu Banazare.” Yesu ya ce, “Ni ne shi.” (Yahuda kuwa wanda ya bashe shi yana nan tsaye tare da su.) **6** Da Yesu ya ce, “Ni ne shi,” sai suka ja da baya suka fādī a kasa. **7** Sai ya sāke tambayar su ya ce,

“Wa kuke nema?” Suka ce, “Yesu Banazare.” 8 Yesu ya amsa ya ce, “Ai, na gaya muku ni ne shi. In kuma ni ne kuke nema, to, sai ku bar wadannan su tafi.” 9 Wannan ya faru ne don a cika kalmomin da ya yi cewa, “Ban yar da ko daya daga cikin wadanda ka ba ni ba.” 10 Sai Siman Bitrus, wanda yake da takobi, ya zāre, ya kai wa bawan babban firist sara, ya dauke masa kunnensa na dama (Sunan bawan kuwa Malkus ne.) 11 Sai Yesu ya umarce Bitrus ya ce, “Mai da takobinka kube! Ba zan sha kwaf da Uba ya ba ni ba?” 12 Sai Kungiyar soja tare da shugaban sojanta da kuma ma’aitakan Yahudawa suka kama Yesu. Suka daure shi 13 sa’an nan suka kawo shi da farko wurin Annas, wanda yake surukin Kayifas, babban firist a shekaran nan. 14 Kayifas ne wanda ya shawarci Yahudawa cewa zai fi kyau mutum daya yā mutu saboda mutane. 15 Siman Bitrus da kuma wani almajiri suna bin Yesu. Domin almajirin nan sananne ne ga babban firist, sai ya shiga tare da Yesu a filin gidan babban firist din, 16 Bitrus kuwa ya dakata a waje a bakin kofa. Almajirin nan da yake sananne ga babban firist, ya dawo ya yi magana da yarinyar mai aiki a can, ya kuma shigo da Bitrus. 17 Yarinyar da take bakin kofar ta ce wa Bitrus, “Kai ba daya ne daga cikin almajiran mutumin nan ba ne?” Bitrus ya amsa ya ce, “A'a, ba na ciki.” 18 To, ana sanyi, bayi da ma’aitakan suna tsattsaye kewaye da wutar da suka hura don su ji dumi. Bitrus ma yana tsaye tare da su, yana jin dumi. 19 Ana cikin haka, sai babban firist ya tuhumi Yesu game da almajiransa da kuma koyarwarsa. 20 Yesu ya amsa ya ce, “Ai, na yi wa dunia magana a fili. Na kuma sha yin koyarwa a majami'u ko kuma a haikali inda Yahudawa duka sukan taru. Ban taba fadin kome a boye ba. 21 Don me kake tuhumata? Ka tambayi wadanda suka ji ni. Ba shakka, sun san abin da na fada.” 22 Da Yesu ya fada haka, sai daya daga cikin ma’aitakan da yake tsaye kusa ya mare shi a fuska ya ce, “Haka za ka amsa wa babban firist?” 23 Yesu ya amsa ya ce, “In na fadi abin da ba daidai ba, ka nuna abin da ba daidai ba. Amma in gaskiya na fada, don me ka mare ni?” 24 Sai Annas ya aika da shi, a daure, wurin Kayifas babban firist. 25 Da Siman Bitrus yana nan tsaye yana jin dumin wuta, sai aka tambaye shi, “Kai, kai ma ba daya daga cikin almajiransa ba ne?” Sai ya yi mūsu, yana cewa, “Sam, ba na ciki.” 26 Sai wani daga cikin bayin babban firist dangin wanda Bitrus ya sare wa kunne, ya tambaya shi ya ce, “Kana tsammani ban gan

ka tare da shi a gonar zaitun ba?” 27 Bitrus ya sāke yin mūsu, nan take kuwa zakara ya yi cara. 28 Sa’an nan Yahudawa suka fitar da Yesu daga wurin Kayifas zuwa fadar gwamnar Roma. A yanzu dai, safiya ta yi, don gudu kada su kazantar da kansu Yahudawa ba su shiga cikin fadar ba; sun so su iya ci Bikin Ketarewa. 29 Saboda haka Bilatus ya fito wajensu ya ce, “Wace kara kuke kawowa game da mutumin nan?” 30 Suka amsa suka ce, “Da a ce shi ba mai laifi ba ne, ai, da ba mu bashe shi gare ka ba.” 31 Bilatus ya ce, “Ku tafi da shi da kanku mana, ku hukunta shi bisa ga dokarku.” Sai Yahudawa suka ki suka ce, “Ba mu da ikon yanke wa wani hukuncin kisa.” 32 Wannan kuwa ya faru ne don a cika kalmomin da Yesu ya yi da suka nuna irin mutuwar da zai yi. 33 Sai Bilatus ya koma cikin fada, ya kira Yesu ya tambaye shi, “Shin, kai ne sarkin Yahudawa?” 34 Yesu ya yi tambaya ya ce, “Wannan ra’ayin kanka ne, ko wadansu ne suka yi maka magana game da ni?” 35 Bilatus ya amsa ya ce, “Ni mutumin Yahuda ne? Ai, mutanenka ne da kuma manyan firistoci suka bashe ka gare ni. Me ka yi?” 36 Yesu ya ce, “Mulkina ba na duniyan nan ba ne. Da na duniyan nan ne da bayina sun yi yakī su hana Yahudawa kama ni. Amma fa mulkina daga wani waje ne.” 37 Sai Bilatus ya ce, “To, wato, kai sarki ne!” Yesu ya amsa ya ce, “Haka yake, ni sarki ne yadda ka fada. Tabbatacce, saboda wannan dalili ne aka haife ni, kuma don wannan ne na zo dunia, domin in shaidi gaskiya. Duk wanda yake gefen gaskiya yakan saurare ni.” 38 Bilatus ya tambaye shi ya ce, “Mece ce gaskiya?” Da ya fadi haka, sai ya sāke fitowa wurin Yahudawa ya ce, “Ni fa ban sami wani abin zargi game da shi ba. 39 Amma fa kuna da wata al’ada in lokacin Bikin Ketarewa ya yi, nakan sakar muku da dan kurkuku daya. To, kuna so in sakar muku ‘sarkin Yahudawa?’” 40 Sai suka dāu kururuwa suna cewa, “Kai, ba shi ba! A ba mu Barabbas!” To, Barabbas dīn nan yana da hannu dumu-dumu a wani tawaye.

19 Sa’an nan Bilatus ya tafi da Yesu ya kuma sa aka yi masa bulala. 2 Sai sojojin suka tuka rawanin kaya suka sa masa a kā, suka kuma yafa masa wata riga mai ruwan shunayya. 3 Suka yi ta zuwa wurinsa suna cewa, “Ranka yā dade, sarkin Yahudawa!” Suna ta marinsa a fuska. 4 Bilatus kuwa ya sāke fitowa ya ce wa Yahudawa, “Ga shi, zan fito muku da shi don ku san cewa ban same shi da wani abin zargi ba.” 5 Sa’ad da Yesu ya fito sanye da rawanin kayar da kuma

riga mai ruwan shunayya, sai Bilatus ya ce musu, “Ga mutumin!” 6 Nan da nan da manyan firistoci da ma’aitatansu suka gan shi, sai suka yi ihu suka ce, “A gicciye! A gicciye!” Amma Bilatus ya amsa ya ce, “Ku, ku dauke shi ku gicciye. Ni dai ban same shi da wani abin zargi ba.” 7 Yahudawa dai suka nace suna cewa, “Mu fa muna da doka, kuma bisa ga dokar dole yā mutu domin ya mai da kansa ‘Dan Allah.’” 8 Da Bilatus ya ji haka, sai tsoro ya kara kama shi, 9 sai ya sāke koma cikin fada. Ya tambayi Yesu, “Daga ina ka fito?” Amma Yesu bai amsa masa ba. 10 Bilatus ya ce, “Ba za ka yi mini magana ba? Ba ka san cewa ina da ikon sakinka, ko gicciye ka ba?” 11 Yesu ya amsa ya ce, “Ba ka da wani iko a kaina, in ba a ba ka daga sama ba. Saboda haka wanda ya bashe ni gare ka, ya fi na zunubi.” 12 Daga nan fa, Bilatus ya yi nemi yā saki Yesu, sai dai Yahudawa suka yi ta ihu suna cewa, “In ka saki wannan mutum, kai ba abokin Kaisar ba ne. Duk wanda ya dauka kansa a matsayin sarki, ai, yana gāba da Kaisar ne.” 13 Da Bilatus ya ji haka, sai ya fito da Yesu, ya kuma zauna a kujerar shari’ar da ake ce da shi Daaben Dutse (wanda a harshen Arameyik ana ce da shi Gabbata). 14 Ranar Shirye-shiryen Makon Bikin Ketarewa ce kuwa, wajen sa’a ta shida. Sai Bilatus ya ce wa Yahudawa, “Ga sarkinku.” 15 Amma suka yi ihu suka ce, “A yi da shi! A yi da shi! A gicciye shi!” Bilatus ya ce, “A! In gicciye sarkinku?” Sai manyan firistoci suka amsa suka ce, “Mu dai, ba mu da wani sarki sai Kaisar.” 16 A karshe Bilatus ya ba da shi gare su a gicciye shi. Saboda haka sojoji suka tafi da Yesu. 17 Dauke da gicciyensa, ya kuwa fita zuwa wurin Kokon Kai (wanda a harshen Arameya ana ce da shi Golgota). 18 Nan suka gicciye shi tare da wadansu mutum biyu, daya a kowane gefe da Yesu a tsakiya. 19 Bilatus ya sa aka rubuta wata sanarwa aka kafa a kan gicciyen. Abin da aka rubuta kuwa shi ne, Yesu Banazare, Sarkin Yahudawa. 20 Yahudawa da yawa suka karanta wannan sanarwa, gama inda aka gicciye Yesu yana kusa da birni. An kuwa rubuta sanarwar da Arameyanci, Romanci da kuma Girik. 21 Sai manyan firistocin Yahudawa suka ce, “A’al! Kada ka rubuta, ‘Sarkin Yahudawa,’ ka dai rubuta, wannan mutum ya ce shi sarkin Yahudawa ne.” 22 Bilatus ya amsa ya ce, “Abin da na rubuta, na rubuta.” 23 Da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka dibi tufafinsa suka kasa kashi hudu, kowanne ya dauki kashi daya. Suka kuma dauki taguwarsa, taguwarsa kuwa ba cinki, safa daya

ce gedanta daga sama har kasa. 24 Sai suka ce wa junna, “Kada mu yage ta, sai dai mu jefa kuri’ a a kanta mu ga wanda zai ci.” Wannan ya faru ne don a cika nassin da ya ce, “Suka rarraba tufafina a junansu, suka kuma jefa kuri’ a a kan rigata.” Abin da sojojin suka yi ke nan. 25 To, tsaye kusa da gicciyen Yesu kuwa akwai mahaifiyarsa, tare da’yar’uwar mahaifiyarsa, Maryamu matar Kilofas, da kuma Maryamu Magdalın. 26 Sa’ad da Yesu ya ga mahaifiyarsa a can, da kuma almajirin nan da yake kauna tsaye kusa, sai ya ce wa mahaifiyarsa, “Mace, ga danki,” 27 ga almajirin kuwa ya ce, “Ga mahaifiyarka.” Tun daga wannan lokaci fa almajirin nan ya kai ta gidansa. 28 Bayan haka, sanin cewa an cika kome, kuma domin a cika Nassi, sai Yesu ya ce, “Ina jin kishirwa.” 29 To, akwai wani tulun ruwan tsami ajiye a can, saboda haka suka jika soso da shi, suka soka soson a sandan itacen hizzob, suka kai bakin Yesu. 30 Da ya tsotsi abin sha din, sai Yesu ya ce, “An gama.” Da wannan fa, ya sunkuyar da kansa ya saki ruhunsa. 31 To, ranan nan fa, ranar Shirye-shirye ce, kashegari kuma muhimmin Asabbaci ne. Domin Yahudawa ba sa so a bar jikunan a kan gicciyoyi a Asabbaci, sai suka roki Bilatus a kakkarye kafafunsu kuma sauksu da jikunan. 32 Sai sojoji suka zo suka karya kafafun mutum na farko da aka gicciye tare da Yesu, da kuma na dayan. 33 Amma sa’ad da suka zo kan Yesu suka tarar ya riga ya mutu, ba su karya kafafunsa ba. 34 A maimako, sai daya daga cikin sojojin ya soki Yesu a gefe da māshi, nan take jini da ruwa suka fito. 35 Mutumin da ya gani din shi ya ba da shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce. Ya san gaskiya yake fada, yana kuma ba da shaidar domin ku ma ku gaskata. 36 Wadannan abubuwa sun faru don a cika Nassi ne cewa, “Ba ko daya daga cikin kasusuwansa da za a karya,” 37 kuma kamar yadda wani Nassi ya ce, “Za su dubi wanda suka soka.” 38 Bayan haka, Yusuf mutumin Arimateya ya roki Bilatus a ba shi jikin Yesu. Yusuf dai almajirin Yesu ne, amma a boye domin yana tsoron Yahudawa. Da izinin Bilatus, ya zo ya dauki jikin. 39 Yana tare da Nikodimus, wannan da ya taba zuwa wurin Yesu da dare. Nikodimus ya zo da mur da aloyes a gauraye, wajen awo dari. 40 Da daukowar jikin Yesu, sai su biyun suka nannade shi tare da kayan kanshi a cikin kyallayen lilin bisa ga al’adar Yahudawa ta jana’iza. 41 A inda aka gicciye Yesu, akwai wani lambu, a cikin lambun kuwa akwai sabon kabari, wanda ba a taba sa kowa ba. 42 Da

yake ranan nan, ranar Shirye-shirye ce ta Yahudawa, kabarin kuma yana kusa, sai suka binne Yesu a can.

20 Da sassafe a ranar farko ta mako, tun da sauran duhu, Maryamu Magdaline ta tafikabarin ta kuwa taran an kawar da dutsen daga bakin kabarin. **2** Sai ta zo da gudu wajen Siman Bitrus da dayan almajirin, wanda Yesu yake kauna, ta ce, “Sun dauke Ubangiji daga kabarin, ba mu kuma san inda suka sa shi bal!” **3** Sai Bitrus da almajirin nan suka nufi kabarin. **4** Dukansu biyu suna gudu, amma dayan almajirin ya tsere wa Bitrus ya kuma fara kai kabarin. **5** Ya sunkuya ya duba ciki ya ga kyallayen lilin ne kwance a can amma bai shiga ba. **6** Sa'an nan Siman Bitrus, wanda yake bayansa, ya iso ya kuwa wuce cikin kabarin. Ya ga kyallayen lilin kwance a can, **7** haka ma zanen binnewar da aka nade kan Yesu da shi. Zanen a nade yake shi kadai, a kebe da lilin din. **8** A karshe sai almajirin nan, wanda ya kai kabarin da farko, shi ma ya shiga. Ya gani ya kuma gaskata. **9** (Har yanzu ba su fahimci Nassin nan da ya ce lalle ne Yesu yā tashi daga matattu ba.) **10** Sai almajiran suka koma zuwa inda suke zama. **11** Maryamu kuwa ta tsaya a bakin kabarin daga waje tana kuka. Da tana cikin kuka, sai ta sunkuya ta leka cikin kabarin, **12** sai ta ga wadansu mala'iku biyu saye da fararen tufafi, zaune a inda dā gawar Yesu take, daya wajen kai dayan kuma wajen kafafu. **13** Suka tambaye ta cewa, “Mace, don me kike kuka?” Ta ce, “Sun dauke Ubangijina, ban kuma san inda suka ajiye shi ba.” **14** Da ta fadin haka, sai ta juya ta ga Yesu tsaye, sai dai ba tā gane cewa Yesu ne ba. **15** Sai ya ce, “Mace, don me kike kuka? Wa kike nema?” Ta yi tsammani shi ne mai aikin lambun, sai ta ce, “Ranka yā dade, in kai ne ka dauke shi, gaya mini inda ka ajiye shi, in je in dauke shi.” **16** Yesu ya ce mata, “Maryamu.” Sai ta juya wajensa ta daga murya ta ce da Arameyanci, “Rabboni!” (Wanda yake nufin “Malam”). **17** Yesu ya ce, “Kada ki rife ni, gama ban riga na koma wajen Uba tukuna ba. A maimako, ki tafi wajen'yan'uwanu ki gaya musu, ‘Ina komawa wajen Ubana da Ubantu, wajen Allahna da kuma Allahnku.’” **18** Sai Maryamu Magdaline ta wajen almajiran da labari cewa, “Na ga Ubangiji!” Ta kuma gaya musu cewa ya fada mata wadannan abubuwa. **19** Da Yamman ranar farko ta mako, sa'ad da almajiran suna tare, kofofi kuma suna a kulle saboda tsorong Yahudawa, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, “Salama tā kasance tare da ku!” **20** Bayan ya

fada haka, sai ya numa musu hannuwansa da gefensa. Sai almajiran suka yi farin ciki kwarai da suka ga Ubangiji. **21** Sai Yesu ya sāke ce musu, “Salama tā kasance tare da ku! Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka ni ma ina aikan ku.” **22** Da wannan sai ya hura musu numfashinsa ya ce, “Ku karbi Ruhu Mai Tsarki. **23** Duk wanda kuka gafarta wa zunubansa, an gafarta masa ke nan. Duk wanda ba ku gafarta wa ba kuwa, ba a gafarta masa ba ke nan.” **24** Toma kuwa (wanda ake kira Didaimus), daya daga cikin Sha Biyun, ba ya tare da almajiran sa'ad da Yesu ya zo. **25** Saboda haka sauran almajiran suka ce masa, “Ai, mun ga Ubangiji!” Amma ya ce musu, “Ina, ai, sai na ga ramin kusa a hannuwansa na sa yatsata a inda kusoshi suka kasance, na kuma sa hannuna a gefensa, in ba haka ba, ba za gaskata ba.” **26** Bayan mako guda, har wa yau almajiransa suna cikin gidan, Toma kuwa yana tare da su. Ko da yake kofofi suna kulle, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a tsakiyarsu ya ce, “Salama tā kasance tare da ku!” **27** Sa'an nan ya ce wa Toma, “Sa yatsarka nan; dubi hannuwana. Miha hennunka ka sa a gefena. Ka daina shakka ka gaskata.” **28** Toma ya ce masa, “Ya Ubangijina da Allahna!” **29** Sai Yesu ya ce masa, “Wato ka gaskata saboda ka gan ni ne, masu albarka ne wadanda ba su gan ni ba, amma suka gaskata.” **30** Yesu ya yi wadansu abubuwan banmamaki da yawa a gabon almajiransa da ba a rubuta a wannan littafi ba. **31** An dai rubuta wadannan ne don ku gaskata Yesu ne Kiristi, Dan Allah kuma ta wurin gaskatawa ku sami rai a cikin sunansa.

21 Daga bayan Yesu ya sāke bayyana kansa ga almajiransa, a bakin Tekun Tibariya. Ga yadda ya faru. **2** Siman Bitrus, Toma (wanda ake kira Didaimus), Natanayel daga Kana ta Galili, ya'yan Zebedi maza, da kuma wadansu almajirai guda biyu suna tare. **3** Sai Siman Bitrus ya ce musu, “Za ni kamun kifi,” suka ce, “Za mu tafi tare da kai.” Saboda haka suka fita suka shiga jirgin ruwa, amma a daren nan ba su kama kome ba. **4** Da sassafe, sai ga Yesu tsaye a gaci, amma almajiran ba su gane cewa Yesu ne ba. **5** Sai ya ce musu, “Abokai, kuna da kifi kuwa?” Suka amsa suka ce, “A'a.” **6** Ya ce musu, “Ku jefa abin kamun kifinku dama da jirgin ruwan, za ku samu.” Da suka yi haka, sai suka kāsa jawo abin kamun kifin saboda yawan kifi. **7** Sai almajirin da Yesu yake kauna ya ce wa Bitrus, “Ai, Ubangiji ne!” Nan da nan da Siman Bitrus ya ji ya ce, “Ai, Ubangiji ne,” sai ya yafa mayafinsa

(don dā ma ya tube shi), ya fāda cikin ruwan. **8** Sauran almajiran kuwa suka bi shi cikin jirgin ruwan, janye da abin kamun kifin cike da kifi, don ba su da nisa daga gaci, wajen yadi dari ne. **9** Da suka sauка, sai suka ga garwashin wuta a can da kifi a kai, da kuma'yan burodi. **10** Yesu ya ce musu, "Ku kawo wadansu kifin da kuka kama yanzu." **11** Sai Siman Bitrus ya hau ya jawo abin kamun kifin gaci. Ya cika da manyan kifi, 153, amma duk da yawansun nan abin kamun kifin bai tsintsinke ba. **12** Yesu ya ce musu, "Ku zo ku karya kumallo." Ba wani daga cikin almajiran da ya yi karambanin tambayarsa, "Wane ne kai?" Sun san cewa Ubangiji ne. **13** Yesu ya zo, ya dauki burodi na ya ba su, haka kuma kifin. **14** Wannan fa shi ne sau na uku da Yesu ya bayyana kansa ga almajiransa bayan an tashe shi daga matattu. **15** Da suka gama ci, sai Yesu ya ce wa Siman Bitrus, "Siman dan Yohanna, kana kaunata da gaske fiye da wadannan?" Ya ce, "I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka." Yesu ya ce, "Ciyar da'ya'yan tumakina." **16** Har wa yau Yesu ya ce, "Siman dan Yohanna, kana kaunata da gaske?" Ya amsa ya ce, "I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka." Yesu ya ce, "Lura da tumakina." **17** Sau na uku ya ce masa, "Siman dan Yohanna, kana kaunata?" Sai Bitrus ya bata rai saboda Yesu ya tambaye shi sau na uku, "Kana kaunata?" Ya ce, "Ubangiji ka san kome duka; ka san cewa, ina kaunarka." Yesu ya ce, "Ciyar da tumakina. **18** Gaskiya nake fada maka, sa'ad da kake saurayi kakan yi wa kanka sutura ka tafi inda ka so; amma sa'ad da ka tsufa za ka miňa hannuwanka, wani dabam yă yi maka sutura yă kai ka inda ba ka so." **19** Yesu ya fadi wannan ne, don yă nuna irin mutuwar da Bitrus zai yi yă dāukaka Allah. Sa'an nan ya ce masa, "Bi ni!" **20** Bitrus ya juya ya ga cewa almajirin nan da Yesu yake kauna yana binsu. (Wannan ne ya jingina a jikin Yesu sa'ad da suke cin abincin yamman nan da ya ce, "Ubangiji wane ne zai bashe ka?") **21** Da Bitrus ya gan shi sai ya ce, "Ubangiji, wannan fa?" **22** Yesu ya amsa ya ce, "Idan na so yă kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki? Kai dai bi ni." **23** Saboda wannan, jita-jita ta bazu a cikin'yan'uwa cewa wannan almajirin ba zai mutu ba. Amma fa Yesu bai ce ba zai mutu ba; shi dai ya ce, "In na so yă kasance da rai har in dawo, mene ne naka a ciki?" **24** Wannan shi ne almajirin da ya ba da shaida a kan wadannan abubuwa ya kuma rubuta su. Mun san cewa shaidarsa gaskiya ce. **25** Yesu ya yi wadansu abubuwa da yawa

kuma. Da a ce an rubuta kowannensu, na tabbata ko dunia duka ba za tă sami wuri saboda littattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

1 A littafina na farko, Tiyofilus, na rubuta game da dukan abin da Yesu ya fara yi, da abin da ya koyer **2** har zuwa ranar da aka dauke shi zuwa sama, bayan ya ba da umarnai ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya zaba. **3** Bayan wahalarsa, ya bayyana kansa ga wadannan mutane ya kuma ba da tabbatattun alamu masu yawa cewa yana da rai. Ya bayyana a gare su har kwana arba'in ya kuma yi musu magana game da mulkin Allah. **4** A wani lokaci, yayinda yake ci tare da su, ya ba su wannan umarni, "Kada ku bar Urushalima, amma ku jira kyautar da Ubanaya yi alkawari, wadda kuka ji na yi magana a kai. **5** Gama Yohanna ya yi baftisma daruwa, amma a cikin'yan kwanaki za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." **6** Saboda haka, sa'ad da suka taru, sai suka tambaye shi, "Ubangiji, a wannan lokaci za ka mayar da mulki ga Isra'il?" **7** Ya ce musu, "Ba naku ba ne ku san lokuta ko ranakun da Ubanaya shirya cikin ikonsa. **8** Amma ku za ku karbi iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauva a kanku; za ku kuma zama shaiduna cikin Urushalima, da kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, zuwa kuma iyakar duniya." **9** Bayan ya fadi wannan, sai aka dauke shi sama a idanunsu sai wani girgije ya rufe shi daga ganinsu. **10** Suna zuba ido a bisa, zuwa cikin sararin sama yayinda yake tafiya, nan da nan, sai ga mutane biyu saye da fararen riguna tsaye kusa da su. **11** Sai suka ce, "Mutansen Galili, don me kuke tsaye a nan kuna duban sararin sama? Wannan Yesu, wanda aka dauke daga gare ku zuwa sama, zai komo daidai yadda kuka ga ya tafi sama." **12** Sai suka koma Urushalima daga tudun da ake kira Dutsen Zaitun, tafiyar ranar Asabbaci guda daga birnin. **13** Da suka iso, sai suka hau gidan sama, zuwa dakin da suke zama. Wadanda suka kasance kuwa su ne, Bitrus, Yohanna, Ya'kub da Andarawus; Filibus da Toma; Bartolomeyu da Mattiyu; Ya'kub dan Alfayus da Siman Zilot, da kuma Yahuda dan Ya'kub. **14** Wadannan duka suka dukufa cikin addu'a, tare da wadansu mata da Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma tare da'yan'uwansa. **15** A wadancan kwanakin Bitrus ya mife tsaye cikin'yan'uwa masu bi (taron da ya yi kusan mutum dari da ashirin) **16** ya ce, "Yan'uwana, dole a cika Nassin nan da Ruhu Mai Tsarki ya yi magana tun da dadewa ta bakin Dawuda game da Yahuda, wanda ya zama jagora ga wadanda

suka kama Yesu **17** dā shi daya ne cikinmu, ya kuma yi hidima a cikin aikin nan." **18** (Da ladar da ya samu saboda muguntarsa Yahuda ya sayi wani fili; a can ya fādi da kā, jikinsa ya fashe, hanjinsa kuma duk suka zubo. **19** Kowa a Urushalima ya ji game da wannan, saboda haka suka kira wannan filin Akeldama, da yarensu, wato, Filin Jini.) **20** Bitrus ya ce, "Gama yana a rubuce a cikin Littafin Zabura cewa, "Bari wurinsa yā zama babu kowa; kada kowa ya zauna a cikinsa," kuma, "Bari wani ya dauki matsayinsa na shugabanci." **21** Saboda haka dole a zabi daya daga cikin mutanen da suke tare da mu duk lokacin da Ubangiji Yesu yake shiga da fita a cikinmu, **22** farawa daga baftisma ta Yohanna har zuwa sa'ad da aka dauke Yesu daga gare mu. Gama dole daya daga wadannan ya zama shaidar tashinsa daga matattu tare da mu." **23** Saboda haka suka gabatar da mutane biyu. Yusuf mai suna Barsabbas (da aka kuma sani da Yustus) da kuma Mattiyas. **24** Sai suka yi addu'a suka ce, "Ubangiji, ka san zuciyar kowa. Nuna mana wanne a cikin wadannan biyu da ka zaba **25** ya karbi wannan aikin manzanci, wanda Yahuda ya bari don yā tafi wurin da yake nasa." **26** Sa'an nan suka jefa kuri'u, kuri'ar kuwa ta fādo a kan Mattiyas; sai aka sa shi cikin manzannin nan goma sha daya.

2 Da ranar Fentekos ta yi, dukansu suna tare wuri daya. **2** Ba zato ba tsammani sai aka ji motsi kamar ta babbar iska tana hurowa daga sama ta kuma cika dukan gidan da suke zaune. **3** Suka ga wani abin da ya yi kama da harsunan wuta, suka rarrabu suna kuma sassauka a kan kowannensu. **4** Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka kuma fara magana da wadansu harsuna yadda Ruhu ya sa suka iya. **5** To, a Urushalima akwai Yahudawa masu tsoron Allah, daga kowace kasa a duniya. **6** Da suka ji wannan motsi, taro ya hadu wuri daya a rude, domin kowannensu ya ji suna magana da yarensa. **7** Cike da mamaki, suka yi tambaya suna cewa, "Ashe, duk wadannan mutane masu magana ba Galiliyawa ba ne? **8** To, yaya kowannenmu yana ji suna yarensa? **9** Fartiyawa, Medes da Elamawa; mazaunun Mesopotamiya, Yahudiya da Kaffadokiya, Fontus da Asiya, **10** Firjiya da Famfiliya, Masar da sassa Libiya kusa da Sairin; baki daga Roma **11** (Yahudawa da kuma wadanda suka tuba suka shiga Yahudanci); Kiretawa da Larabawa, mun ji su suna shelar abubuwani banmamaki na Allah da yarenmu!" **12** A rude kuma cike da mamaki, suka tambayi junansu

cewa, "Mene ne wannan yake nufi?" 13 Duk da haka wadansu suka yi musu ba'a suka ce, "Sun yi tatil da ruwan inabi ne." 14 Sai Bitrus ya miķe tsaye tare da Sha Dayan nan, ya daga muryarsa ya yi wa taron jawabi ya ce, "Yan'uwana Yahudawa da dukanku da kuke zama cikin Urushalima, bari in bayyana muku wannan, ku saurara da kyau ga abin da zan fada. 15 Wadannan mutane ba su bugu ba, kamar yadda kuka dauka. Yanzu karfe tara na safe ne kawai! 16 A'a, ai, abin da aka yi magana ta bakin annabi Yowel ke nan cewa, 17 "Allah ya ce, 'A kwanakin karshe, zan zubo Ruhuna bisa dukan mutane.' Ya'yanku maza da mata za su yi annabci, samarinku za su ga wahayoi, dattawanku kuma za su yi mafarkai. 18 Kai, har ma a kan bayina, maza da mata, zan zubo Ruhuna a wadancan kwanaki, za su kuwa yi annabci. 19 Zan nuna abubuwan banmamaki a sararin sama da alamu a nan kasa, jini da wuta da kuma hauhawan hayaiki. 20 Za a mai da rana duhu, wata kuma ya zama jini, kafin zuwa rana mai girma da kuma ta daukaka ta Ubangiji. 21 Kuma duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto." 22 "Mutenan Isra'ila, ku saurari wannan. Yesu Banazare shi ne mutumin da Allah ya tabbatar muku ta wurin mu'ujizai, ayyukan banmamaki, da kuma alamu, wafanda Allah ya yi a cikinku ta wurinsa, kamar yadda ku kanku kuka sani. 23 An ba da wannan mutum gare ku bisa ga nufin Allah da kuma rigyasainsa, ku kuma tare da taimakon mugayen mutane, kuka kashe shi ta wurin kafa shi a kan gicciye. 24 Amma Allah ya tashe shi daga matattu, ya'yantar da shi daga azabar mutuwa, don ba ya yiwuwa mutuwa ta riķe shi. 25 Dawuda ya yi fadi game da shi cewa, "Kullum ina ganin Ubangiji a gabana. Gama yana a hannuna na dama, ba zan jijigu ba. 26 Saboda haka, zuciyata na farin ciki, harshena kuma na murna, jikina kuma zai kasance da bege, 27 gama ba za ka bar ni cikin kabari ba, ba kuwa za ka yarda Mai Tsarkinka yă ruba ba. (Hadēs g86) 28 Ka sanar da ni hanyoyin rai, za ka cika ni da farin ciki a gabanka." 29 "Yan'uwa, zan iya tabbatar muku gabagadi cewa kakanmu Dawuda ya mutu aka kuma binne shi, kabarinsa kuwa yana a nan har yă zuwa yau. 30 Amma shi annabi ne ya kuma san abin da Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa cewa zai dora daya daga cikin zuriyarsa a kan gadon sarautarsa. 31 Ganin abin da yake gaba, ya yi magana a kan tashin Kiristi daga matattu cewa, ba a bar shi a kabari ba,

jikinsa kuma bai ruba ba. (Hadēs g86) 32 Allah ya tashe wannan Yesu zuwa rai, mu kuwa duk shaidu ne ga wannan. 33 An daukaka shi zuwa ga hannun dama na Allah, ya karbi alkawarin Ruhu Mai Tsarki daga Uba, ya kuma zubo abin da yanzu kuke gani kuke kuma ji. 34 Gama Dawuda bai hau zuwa sama ba, duk da haka ya ce, "Ubangiji ya ce wa Ubangijina, "Zauna a hannun damana, 35 sai na sa abokan gābanka su zama matashin sawunka." 36 "Saboda haka bari dukan Isra'ila su tabbatar da wannan. Allah ya mai da wannan Yesu, da kuka gicciye, Ubangiji da kuma Kiristi." 37 Sa'ad da mutane suka ji wannan, sai suka soku a zuci sai suka ce wa Bitrus da sauran manzanni, "Yan'uwa, me za mu yi?" 38 Bitrus ya amsa, "Ku tuba a kuma yi muku baftisma, kowannenku a cikin sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku. Za ku kuwa karbi kyautar Ruhu Mai Tsarki. 39 Alkawarin dominiku ne da'ya'yanku da kuma dukan wafanda suke da nesa, domin dukan wafanda Ubangiji Allahnmu zai kira." 40 Da wadansu kalmomi masu yawa ya gargade su; ya kuma roķe su cewa, "Ku ceci kanku daga wannan lalataccen zamani." 41 Wafanda suka yarda da sakonsa kuwa aka yi musu baftisma, a ranar kuwa yawansu ya karu da mutum kusan dubu uku. 42 Suka ba da kansu ga koyerwar manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura burodiin da kuma ga addu'a. 43 Kowa ya cika da tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan banmamaki da alamu masu yawa. 44 Dukan masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome tare. 45 Suka dinga sayar da kaddarorinsu da kayayakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon bukatarsa. 46 Kowace rana suka ci gaba da taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da zuciya daya, 47 suna yabon Allah suna kuma samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji kuwa ya kara yawansu kowace rana na wafanda suke samun ceto.

3 Wata rana, Bitrus da Yohanna suna haurawa zuwa haikali a lokacin addu'a da karfe uku na rana. 2 To, sai ga wani da aka haifa gurgu ana dauke da shi zuwa kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, inda akan ajiye kowace rana, don yă yi bara daga masu shigowa cikin filayen haikali. 3 Da ya ga Bitrus da Yohanna suna gab da shiga, sai ya roķe su kudi. 4 Bitrus kuwa ya kafa masa ido, haka ma Yohanna. Sai Bitrus ya ce, "Dube mu!" 5 Saboda haka mutumin ya mai da hankalinsa a kansu, yana fata samun wani abu daga gare su. 6 Sai Bitrus ya ce, "Azurfa ko zinariya ba ni da su, amma

abin da nake da shi, shi zan ba ka. A cikin sunan Yesu Kiristi Banazare, ka yi tafiya.” 7 Ta wurin kama hannunsa na dama, ya taimake shi ya miķe, nan take kafafu da idon sawun mutumin suka yi karfi. 8 Sai ya yi wuf da kafafunsa ya fara tafiya. Ya tafi tare da su ya shiga cikin filin haikali yana tafiya yana tsalle, yana kuma yabon Allah. 9 Sa’ad da dukan mutane suka gan shi yana tafiya yana yabon Allah, 10 sai suka gane cewa shi ne mutumin nan wanda dā yake zama yana bara a bakin kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, suka kuwa cika da mamaki da tsoro a kan abin da ya faru gare shi. 11 Tun mai bawan yana rike da Bitrus da Yohanna, dukan mutanen suka yi mamaki, suka zo wurinsu a guje a inda ake kira Shirayin Solomon. 12 Da Bitrus ya ga haka, sai ya ce musu, “Mutinan Isra’ila, don me wannan ya ba ku mamaki? Don me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan mutum ya yi tafiya? 13 Allah na Ibrahim, Ishaku, da Yaķub, Allah na kakanninmu, ya dāukaka bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe, kuka yi mūsun saninsa a gabon Bilatus, ko da yake ya yi niyya ya sake shi. 14 Kuka yi mūsun sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roka a sakar muku mai kisankai. 15 Kuka kashe tushen rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu shaidu ne ga warman. 16 Ta wurin bangaskiya cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke gani kuka kuma sani ya sami karfi. Da sunan Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa ta wurinsa ne ya ba shi cikakkiyar warkarwa, yadda dukanku kuke gani. 17 “To,’yan’uwa, na san cewa, kun aikata wannan cikin jahilci ne, yadda shugabanninku suka yi. 18 Amma ta haka ne Allah ya cika abin da ya rigyafadi ta bakin dukan annabawa cewa, Kiristinsa zai sha wahala. 19 Saboda haka ku tuba, ku juyo ga Allah, don a shafe zunubanku, don lokutan wartsakewa su zo daga wurin Ubangiji, 20 don kuma ya iya aika da Kiristi, wanda aka nadatun dā saboda ku, Yesu ke nan. 21 Dole yā kasance a sama, sai lokaci ya yi da Allah zai mai da kome sabo, yadda ya yi alkawari tun dā ta wurin annabawansa masu tsarki. (aiōn g165) 22 Gama Musa ya ce, ‘Ubangiji Allahnu zai tasar muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku; dole ku saurari duk abin da ya fada muku. 23 Duk wanda bai saurare shi ba za a ware shi gaba daya daga mutanensa.’ 24 “Tabbatacce, dukan annabawa daga Sama’ila zuwa gaba, dukansu da suka yi magana, sun rigya fadin wadannan kwanaki. 25 Ku

kuwa magādān annabawan ne da kuma na alkawarin da Allah ya yi da kakanninku. Ya ce wa Ibrahim, ‘Ta wurin zuriyarka, dukan kabilan duniya za su sami albarka.’ 26 Da Allah ya tashe bawansa, ya aike shi da fari zuwa gare ku don yā albarkace ku ta wurin juye kowannenku daga mugayen hanoyinku.”

4 Sai firistoci da shugaban masu gadin haikalin da kuma Sadukiyawa suka hauro wurin Bitrus da Yohanna yayında suke cikin magana da mutane. 2 Sun damu kwarai da gaske domin manzannin suna koya wa mutane suna kuma shela a cikin Yesu cewa akwai tashin matattu. 3 Sai suka kama Bitrus da Yohanna, amma da yake yamma ta riga ta yi sai suka sa su cikin kurkuku sai kashegari. 4 Amma da yawa da suka ji sakon suka gaskata, yawan mutanen kuwa ya karu ya kai wajen dubu biyar. 5 Kashegari, sai masu mulki, dattawa da kuma malaman dokoki suka taru a Urushalima. 6 Annas babban firist yana nan, haka ma Kayifas Yohanna, Alekzanda da kuma sauran mutanen da suke iyalin babban firist. 7 Suka sa aka kawo Bitrus da Yohanna a gabansu suka kuma fara yin musu tambayoyi cewa, “Da wane iko ko da wane suna kuka yi wannan?” 8 Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki ya ce musu, “Masu mulki da dattawan mutane! 9 In ana tuhumarmu ne yau saboda alherin da aka yi wa gurgun nan da kuma yadda aka warkar da shi, 10 to, sai ku san wannan, ku da dukan mutanen Isra’ila cewa da sunan Yesu Kiristi Banazare, wanda kuka giċċie amma wanda Allah ya tasar daga matattu ne, wannan mutum yake tsaye a gabanku lafiyye. 11 Shi ne, “dutsen da ku magina kuka ki, wanda kuwa ya zama dutsen kusurwar gini.” 12 Ba a samun ceto ta wurin wani dabam, gama babu wani suna a karķashin sama da aka ba wa mutane wanda ta wurinsa dole mu sami ceto.” 13 Da suka ga karfin halin Bitrus da Yohanna suka kuma gane cewa su marasa ilimi ne, talakawa kuma, sai suka yi mamaki suka kuma lura cewa wadannan mutane sun kasance tare da Yesu. 14 Amma da yake sun ga mutumin da aka warkar yana tsaye a wurin tare da su, sai suka rasa abin faci. 15 Saboda haka suka umarta a fitar da su daga Majalisar, sa’an nan suka yi shawara da juna. 16 Suka ce, “Me za mu yi da wadannan mutane? Kowa da yake zama a Urushalima ya san sun yi abin banmamaki, kuma ba za mu iya yin mūsu wannan ba. 17 Amma don a hana wannan abu daga kara bazuwa cikin mutane, dole mu kwābe mutanen nan kada su kara yi wa

kowa magana cikin wannan suna.” **18** Sai suka sâke kiransu ciki suka kuma umarce su kada su kuskura su yi magana ko su kara koyarwa a cikin sunan Yesu. **19** Amma Bitrus da Yohanna suka amsa, “Ku shari’anta da kanku ko daidai ne a gabon Allah mu yi muku biyayya maimakon Allah. **20** Gama ba za mu iya daina yin magana game da abin da muka gani muka kuma ji ba.” **21** Bayan karin barazana sai suka bar su su tafi. Ba su iya yanke shawara yadda za a hore su ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda abin da ya faru. **22** Gama mutumin da ya sami warkarwar banmamaki, shekarunsa sun fi arba’in. **23** Da aka sake su, Bitrus da Yohanna suka koma wajen mutanensu suka ba da labarin duk abin da manyan firistoci da dattawa suka fada musu. **24** Sa’ad da suka ji wannan, sai suka daga muryoyinsu gaba daya cikin addu’a ga Allah, suka ce, “Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kai ka halicci sama da kasa da kuma teku, da kome da yake cikinsu. **25** Ka yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ta bakin bawanka, kakanmu Dawuda cewa, “Don me kasashe suke fushi, mutane kuma suke fulla shawara a banza? **26** Sarakunan duniya sun ja dâgâ, masu mulki kuma sun taru gaba daya, suna gâba da Ubangiji da kuma Shaffafensa.’ **27** Tabbatacce Hiridus da Buntus Bilatus suka hadu tare da Al’ummai da kuma mutanen Isra’ila a wannan birni ce don su fulla gâba da bawanka mai tsarki Yesu, wanda ka shafe. **28** Sun aikata abin da ikonka da kuma nufinka ya riga ya shirya tuntuni zai faru. **29** Yanzu, Ubangiji, ka dubi barazanansu ka kuma sa bayinka su furtu maganarka da iyakar karfin hali. **30** Ka mika hannunka don ka warkar ka kuma yi ayyukan banmamaki da alamu masu banmamaki ta wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu.” **31** Bayan suka yi addu’a, sai inda suka taru ya jijjigu. Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka yi ta shaidar maganar Allah babu tsoro. **32** Dukan masu bi kuwa zuciyarsu daya ne, nufinsu kuwa daya. Babu wani da ya ce abin da ya mallaka nasa ne, amma sun raba kome da suke da shi. **33** Da iko mai karfi manzanni suka ci gaba da shaidar tashin matattu na Ubangiji Yesu, alheri mai yawa kuwa yana bisansu duka. **34** Babu mabukata a cikinsu. Lokaci-lokaci wadanda suke da gonaki ko gidaje sukan sayar da su, su kawo kudi daga abin da suka sayar, **35** su ajiye a sawun manzannin, a kuma raba wa kowa gwargwadon bukatarsa. **36** Yusuf, wani Balawe daga Saifurus, wanda manzanni suke kira Barnabas (wanda

yake nufin Dan Karfafawa) **37** ya sayar da wata gonar da ya mallaki ya kuma kawo kudin ya ajiye a sawun manzanni.

5 To wani mutum mai suna Ananiyas tare da matarsa Saffiratu, shi ma ya sayar da wata mallakarsa. **2** Da cikakken sanin matarsa ya ajiye sashi daga cikin kudin don kansa, ya kuma kawo sauran ya ajiye a sawun manzanni. **3** Sai Bitrus ya ce, “Ananiyas, ta yaya Shaidan ya cika zuciyarka haka da ka yi wa Ruhu Mai Tsarki karya ka kuma ajiye wa kanka sauran kudin da ka karba na filin? **4** Ba naka ba ne kafin ka sayar da shi? Bayan da ka sayar da shi kuma, kudin ba naka ba ne? Me ya sa ka yi tunanin yin irin wannan abu? Ba mutum ne ka yi wa karya ba, Allah ne ka yi masa.” **5** Da Ananiyas ya ji wannan, sai ya fâdi ya mutu. Sai babban tsoro kuwa ya kama duk wadanda suka ji abin da ya faru. **6** Sai samari suka zo gaba, suka nade gawarsa, suka fitar da shi suka je suka binne. **7** Bayan kusan awa uku, sai matarsa ta shigo, ba da sanin abin da ya faru ba. **8** Bitrus ya tambaye ta ya ce, “Gaya mini, kudin da yake da Ananiyas kuka sayar da filin ke nan?” Ta ce, “I, haka ne muka sayar.” **9** Bitrus ya ce mata, “Ta yaya kuka yarda ku gwada Ruhun Ubangiji? Duba! Sawun mutanen da suka binne mijinki suna bakin kofa, za su kuwa dauke ki zuwa waje ke ma.” **10** Nan take ta fâdi a kafafunsa ta mutu. Sai samarin suka shigo ciki, suka kuwa same ta matacciya, suka dauke ta suka kai ta waje suka binne ta kusa da mijinta. **11** Babban tsoro ya kama dukan ikkilisîya da kuma duk wanda ya ji game da abubuwani nan. **12** Manzannin suka yi ayyukan da alamu masu banmamaki masu yawa a cikin mutanen. Dukan masu bi kuwa sukan taru a Shirayin Solomon. **13** Ba wanda ya yi karambanin shiga cikinsu, duk da haka mutane suna girmama su kwarai. **14** Duk da haka, maza da matan da suke gaskata ga Ubangiji sai karuwa suke, suka kuma karu a yawa. **15** A sakamakon haka, mutane suka kawo marasa lafiya a tituna suka kwantar da su a kan gadaje da tabarmai domin akalla inuwar Bitrus za tâ bi kan wadansunsu yayinda yake wucewa. **16** Jama’ a ma suka tattaru daga garuruwa kewaye da Urushalima suna kawo marasa lafiyarsu da kuma wadanda mugayen ruholi suke damun su, dukansu kuwa suka warke. **17** Sai babban firist da dukan abokan aikinsa, wadanda suke na kungiyar Sadukiyawa suka cika da kishi. **18** Suka kama manzannin suka sa su a kurkukun da ake sa kowa da kowa. **19** Amma da dare wani mala’ikan

Ubangiji ya bude kofofin kurkukun ya fitar da su. 20 Ya ce, “Ku je ku tsaya a filin haikali ku sanar wa mutane cikakken sakon wannan sabon rai.” 21 Da gari ya waye, sai suka shiga filin haikali, yadda aka fada musu, suka kuwa fara koyar da mutane. Sa’ad da babban first da abokan aikinsa suka iso, sai suka kira Majalisa gaba daya dukan dattawan Isra’ila, suka kuma aika kurkuku a zo da manzannin. 22 Amma da dogarawan suka iso kurkukun, ba su same su a can ba. Saboda haka suka dawo suka ba da labari, suka ce, 23 “Mun iske kurkukun a kulle sosai, da masu gadi suna tsaye a bakin kofofin; amma da muka bude su, sai muka tarar ba kowa a ciki.” 24 Da jin wannan labari, sai shugaban masu gadin haikali da manyan firstocin suka rude, suna tunanin abin da wannan al’amari zai zama. 25 Sai wani ya zo ya ce, “Ga shi! Mutanen da kuka sa a kurkuku suna tsaye a filin haikali suna koya wa mutane.” 26 Da wannan, shugaban ya tafi tare da dogarawansa suka kawo manzannin. Sun kawo su amma fa ba karfi da yaji ba, don suna tsoro kada mutane su jajje su da duwatsu. 27 Da suka kawo manzannin, sai suka sa su suka bayyana a gabon Majalisar don babban first ya tuhume su. 28 Ya ce, “Mun kwabe ku da gaske kada ku kara koyarwa cikin wannan suna, duk da haka kun cika Urushalima da koyarwarku, har ma kuna so ku dora mana laifin jinin mutumin nan.” 29 Bitrus da sauran manzannin suka amsa suka ce, “Dole ne mu yi wa Allah biyayya a maimakon mutane! 30 Allahn kakanninmu ya ta da Yesu daga matattu, wanda kuka kashe ta wurin ratayewa a bisan itace. 31 Allah ya daukaka shi zuwa hannun damansa a matsayin Yerima da Mai Ceto don ya kawo tuba da gafarar zunubai ga Isra’ila. 32 Mu shaidu ne ga wadannan abubuwa, haka kuma Ruhu Mai Tsarki, wanda Allah ya ba wa wadanda suke yin masa biyayya.” 33 Da suka ji haka, sai suka yi fushi suka so su kashe su. 34 Amma wani Bafarisiyen da ake kira Gamaliyel, wani malamin doka, wanda dukan mutane ke girmamawa, ya miike tsaye a Majalisar ya umarta a fitar da mutanen waje na dan lokaci. 35 Sa’an nan ya yi musu jawabi ya ce, “Mutanen Isra’ila, ku yi kula da kyau da abin da kuke niyyar yi wa mutanen nan. 36 Kwanan baya, Teyudas ya bullo, yana cewa wai shi wani mutum ne, kuma wajen mutane dari hudu suka bi shi. Aka kuwa kashe shi, dukan masu binsa kuwa suka watse, kome ya wargaje. 37 Bayansa, Yahuda mutumin Galili ya bullo a kwanakin kidaya, ya

jagoranci mutane cikin tawaye. Shi ma aka kashe shi, dukan mabiyansa kuma aka watsar da su. 38 Saboda haka, a wannan batu na yanzu, ina ba ku shawara. Ku kyale mutanen nan! Ku bar su su tafi! Gama in manufarsu ko ayyukansu na mutum ne, ai, zai rushe. 39 Amma in daga Allah ne, ba za ku iya hana wadannan mutane ba, za ku dai sami kanku kuna gaba da Allah ne.” 40 Jawabinsa ya rinjaye su. Suka kira manzannin suka sa aka yi musu bulala. Sa’an nan suka kwabe su kada su kara magana a cikin sunan Yesu, suka kuma bar su suka tafi. 41 Manzannin suka bar Majalisar, suna farin ciki domin an ga sun cancanta a kunya su saboda Sunan nan. 42 Kowace rana, a filin haikali da kuma gida-gida, ba su fasa koyarwa da kuma shelar labari mai dadì cewa Yesu shi ne Kiristi ba.

6 A wadannan kwanaki, sa’ad da yawan almajirai suke karuwa, sai Yahudawan masu jin Hellenanci a cikinsu suka yi gunaguni a kan Yahudawan da suke Ibraniyawa domin ba a kula da gwaurayensu a wajen raba abinci na yau da kullum. 2 Saboda haka Sha Biyun nan suka tara dukan almajirai wuri daya, suka ce, “Bai zai yi kyau mu bar hidimar maganar Allah don mu shiga hidimar abinci ba. 3 ’Yan’uwa, ku zabi mutum bakwai daga cikinku wadanda aka sani suna cike da Ruhu da kuma hikima. Mu kuwa za mu damka musu wannan aiki 4 mu kuwa mu mai da halinmu ga yin addu’a da kuma hidimar maganar Allah.” 5 Wannan shawarar kuwa ta gamshi dukan fungiyar. Sai suka zabi Istifanus, mutumin da yake cike da bangaskiya da kuma Ruhu Mai Tsarki; da Filibus, Burokorus, Nikano, Timon, Farmenas, da Nikolas daga Antiyok, wanda ya tuba zuwa Yahudanci. 6 Suka gabatar da wadannan mutane wa manzanni, wadanda kuwa suka yi addu’a, suka dibiya hannuwansu a kansu. 7 Saboda haka maganar Allah ta yaifu. Yawan almajirai a Urushalima kuwa ya yi saurin karuwa, firstoci masu yawa kuma suka zama masu biyayya ga wannan bangaskiya. 8 To, Istifanus, mutum cike da alheri da ikon Allah, ya aikata manyan ayyukan da alamu masu banmamaki a cikin mutane. 9 Sai hamayya ta taso daga’yan fungiyar Majami’ a na’Yantattu (kamar yadda ake kiransu), Yahudawan Sairin da Alekzandariya da kuma lardunan Silisiya da Asiya. Mutanen nan suka fara muhawwara da Istifanus, 10 amma ba su iya cin nasara kan hikimarsa ko kuma a kan Ruhu wanda ta wurinsa ne ya magana ba. 11 Sa’an nan a asirce suka zuga wadansu mutane su ce, “Mun ji Istifanus ya fada

kalmomin sabo game da Musa da kuma Allah.” 12 Ta haka suka tā da hankalin mutane da dattawa da kuma malaman dokoki. Suka kama Istifanus suka kawo shi a gabon Majalisa. 13 Suka kawo masu ba da shaidar karya, wadanda suka ba da shaida cewa, “Wannan mutum ba ya rabuwa da maganar banza a kan wurin nan mai tsarki da kuma doka. 14 Gama mun ji shi yana cewa wannan Yesu Banazare zai rushe wurin nan ya kuma canja al’adun da Musa ya ba mu.” 15 Dukan wadanda suke zaune a Majalisar suka kafa wa Istifanus ido, suka kuma ga fuskarsa ta yi kama da ta mala’ika.

7 Sai babban firist ya tambaye shi ya ce, “Wadannan zargen gaskiya ne?” 2 Game da wannan ya amsa ya ce, “Yan’uwa da ubanni, ku saurare ni! Allah mai daukaka ya bayyana ga kakanmu Ibrahim yayinda yake a kasar Mesofotamiya tukuna, kafin ya yi zama a Haran. 3 Allah ya ce, ‘Ka bar kasarka da kuma mutanenka, ka tafi kasar da zan nuna maka.’ 4 “Saboda haka ya bar kasar Kaldiyawa ya kuma yi zama a Haran. Bayan mutuwar mahaifinsa, Allah ya aika da shi wannan kasar da yanzu kuke zama. 5 Bai ba shi gādo a nan ba, ko taki daya na kasa. Amma Allah ya yi masa alkawari cewa shi da zuriyarsa masu zuwa bayansa za su mallaki kasar, ko da yake a lokacin Ibrahim ba shi da yaro. 6 Allah ya yi magana da shi ta haka, ‘Shekara dari hudu, zuriyarka za tā yi bakunci a wata kasar da ba tasu ba, za su yi bauta su kuma sha wulañanci. 7 Amma zan hore kasar da suka bauta wa.’ Allah ya ce, ‘Kuma daga baya za su fita daga wannan kasa su kuma yi mini sujada a wannan wuri.’ 8 Sa’an nan ya yi wa Ibrahim alkawari game da kaciya. Ibrahim kuwa ya zama mahaifin Ishaku ya kuma yi masa kaciya kwana takwas bayan haihuwarsa. Daga baya Ishaku ya zama mahaifin Yakub, Yakub kuma ya zama mahaifin kakanninmu sha biyun nan. 9 “Domin kakanninmu sun ji kishin Yusuf, sai suka sayar da shi bawa zuwa Masar. Amma Allah ya kasance tare da shi 10 ya kuma cece shi daga dukan wahalolinsa. Ya ba wa Yusuf hikima ya kuma sa ya sami farin jini a wurin Fir’una, sarkin Masar; saboda haka ya mai da shi mai mulki a kan Masar da kuma dukan fadarsa. 11 “Sai yunwa ta auko wa dukan Masar da Kan’ana, ta kawo wahala mai tsanani, kakanninmu ba su iya samun abinci ba. 12 Sa’ad da Yakub ya ji cewa akwai hatsi a Masar, sai ya aiki kakanninmu ziyararsu ta farko. 13 A ziyararsu ta biyu, Yusuf ya fadā wa’yan’uwansa

wane ne shi, Fir’una kuwa ya sami sani game da iyalin Yusuf. 14 Bayan wannan, Yusuf ya aika a zo da mahaifinsa Yakub da dukan iyalinsa, gaba daya dai mutum saba’in da biyar ne. 15 Sai Yakub ya gangara zuwa Masar, inda shi da kuma kakanninmu suka mutu. 16 Aka dawo da gawawwkinsu Shekem aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya daga wurin’ya’yan Hamor da wadansu kudi a Shekem. 17 “Da lokaci ya yi kusa da Allah zai cika alkawarin da ya yi wa Ibrahim, sai yawan mutanenmu da suke a Masar ya karu kwarai. 18 Sa’an nan wani sarki, wanda bai san kome game da Yusuf ba, ya zama mai mulkin Masar. 19 Ya kuwa wulañanta mutanenmu sosai, ya kuma gwada wa kakanni-kakanninmu azaba ta wurin tilasta su su zubar da sababbin jariransu, don su mutu. 20 “A lokacin nan aka haifi Musa, shi kuwa ba kamar sauran jarirai ba ne. Wata uku aka yi renonsa a gidan mahaifinsa. 21 Sa’ad da aka ajije shi a waje, diyar Fir’una ta dauke shi ta kuma rene shi kamar danta. 22 Musa ya sami ilimi cikin dukan hikimar Masarawa ya kuma zama mai iko cikin magana da ayyuka. 23 “Da Musa ya cika shekara arba’in da haihuwa, sai ya yanke shawara yā ziyarci’yan’uwansa Isra’ilawa. 24 Ya ga dayansu yana shan wulañanci a hannun wani mutumin Masar, sai ya je ya kāre shi, ya rama masa ta wurin kashe mutumin Masar din. 25 Musa ya yi tsammani mutanensa za su gane cewa, Allah yana amfani da shi don yā cece su, amma ba su gane ba. 26 Kashegari, Musa ya sadu da Isra’ilawa biyu suna fada. Ya yi kokari ya sasanta su, yana cewa, ‘Ku mutane, ku’yan’uwa ne, don me kuke so ku cutar da juna?’ 27 “Amma mutumin da yake wulañanta dayan, ya tura Musa a gefe ya ce, ‘Wa ya mai da kai mai mulki, da alkali a kanmu? 28 Kana so ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin Masar nan na jiya?’ 29 Sa’ad da Musa ya ji haka, sai ya gudu zuwa Kasar Midyan, inda ya yi bakunci, ya kuma haifi’ya’ya biyu maza. 30 “Bayan shekaru arba’in suka wuce, sai mala’ika ya bayyana ga Musa cikin harshen wuta a dan itace a hamada kusa da Dutsen Sinai. 31 Sa’ad da ya ga haka, ya yi mamakin abin da ya gani. Da ya yi kusa domin ya duba sosai, sai ya ji muryar Ubangiji ta ce, 32 ‘Ni ne Allahn kakanninka, Allah na Ibrahim, Ishaku, da kuma Yakub.’ Sai Musa ya yi rawan jiki don tsoro, bai kuwa yi karambanin dubawa ba. 33 “Sa’an nan Ubangiji ya ce masa, ‘Ka cire takalmanka; wurin da kake tsayen nan mai tsarki ne. 34 Tabbataccé na ga wulañancin da

ake yi wa mutanena a Masar. Na ji nishinsu na kuma sauка domin in'yantar da su. Yanzu ka zo, zan aike ka ka koma Masar.' **35** "Wannan Musa din da suka ki suna cewa, 'Wa ya mai da kai mai mulki da kuma alkali?' Allah da kansa ya aike shi, ta wurin mala'ikan da ya bayyana a gare shi a dan itace, yă zama mai mulkinsu, da kuma mai cetonsu. **36** Ya fitar da su daga Masar ya kuma yi ayyukan da abubuwan banmamaki a Masar, a Jan Teku, da kuma cikin hamada har shekara arba'in. **37** "Wannan Musa ne ya ce Isra'ilawa, 'Allah zai aika muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku.' **38** Ya kasance a cikin taron nan a hamada, tare da mala'ikan da ya yi magana da shi a Dutsen Sinai, da kuma tare da kakanninmu; ya kuma karbi kalmomi masu rai don yă miķa mana. **39** "Amma kakanninmu suka ki yin masa biyayya. A maimakon haka, sai suka ki shi a cikin zuciyarsu kuwa suka koma Masar. **40** Suka ce wa Haruna, 'Ka yi mana allolin da za su yi mana jagora. Game da wannan Musa din wanda ya fitar da mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da shi ba!' **41** A lokacin ne suka kera gunki mai siffar dan maraki. Suka kawo masa hadayu suka kuma yi bikin girmama abin da suka kera da hannuwansu. **42** Sai Amma Allah ya juya musu baya ya kuma ba da su ga bautar abubuwan da suke a sararin sama. Wannan ya yi daidai da abin da yake a rubuce a cikin littafin annabawa cewa, "Kun kawo mini hadayu da sadakoki shekaru arba'in cikin, hamada, ya gidan Isra'ilai? **43** Kun daukaka gidan tsafin Molek, da tauraron allahnku Refan, gumakan da kuka kera don ku yi musu sujada. Saboda haka zan aike ku zuwa bauta' gaba da Babilon. **44** "Kakanni-kakanninmu suna da tabanakul na Shaida tare da su a hamada. An yi shi bisa ga yadda Allah ya umarci Musa, bisa ga zānen da ya gani. **45** Bayan sun gāji tabanakul nan, kakanninmu a karkashin jagorancin Yoshuwa suka kawo shi tare da su, lokacin da suka kwace kasar daga al'umman da Allah ya kora a idanunsu. Tabanakul din ya kasance a kasar har zamanin Dawuda, **46** wanda ya sami tagomashi daga Allah, ya kuma nemi yă yi wa Allah na Yakub wurin zama. **47** Amma Solomon ne ya gina masa gida. **48** "Duk da haka, Mafi Daukaka ba ya zama a gidajen da mutane suka gina. Kamar yadda annabi ya fadi cewa, **49** "Sama ne kursiyina, duniya kuma wurin ajiye tafin kafata. Wane irin gida za ka gina mini? Ko kuwa ina wurin hutuna zai kasance? In ji Ubangiji. **50** Ba hannuna ne ya yi dukan wadannan abubuwa ba?"

51 "Ku mutane masu taurinkai, da zukata da kuma kunnuwa marasa kaciya! Kuna kama da kakanninku. Kullum kuna tsayayya da Ruhu Mai Tsarki! **52** An yi wani annabin da kakanninku ba su tsananta wa ba? Sun ma kashe wadanda suka yi maganar zuwan Mai Adalcin nan. Yanzu kuwa kun bashe shi kuka kuma kashe shi **53** ku da kuka karbi dokar da aka sa a aiki ta wurin mala'iku amma ba ku yi biyayya da ita ba." **54** Da membobin Sanhedrin suka ji haka, sai suka yi fushi suka ciji hakoransu. **55** Amma Istifanus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dubi sama ya kuma ga daukakar Allah, da Yesu kuma tsaye a hannun dama na Allah. **56** Ya ce, "Ga shi, na ga sama a bude da kuma 'Dan Mutum tsaye a hannun dama na Allah." **57** Da jin haka sai suka tattoshe kunnuwansu, suka kuma yi ihu da karfi sosai, suka aukar masa gaba daya. **58** Suka ja shi zuwa bayan birnin suka kuma yi ta jifansa da duwatsu. Ana cikin haka, shaidun suka ajiye tufafinsu a wurin wani saurayi mai suna Shawulu. **59** Yayında suke cikin jifansa, sai Istifanus ya yi addu'a ya ce, "Ubangiji Yesu, ka karbi ruhuna." **60** Sa'an nan ya durkusa ya daga murya ya ce, "Ubangiji, kada ka rike wannan zunubi a kansu." Da ya fadi haka, sai ya yi barci.

8 Shawulu kuwa yana can, yana tabbatar da mutuwarsa. A wannan rana wani babban tsanani ya auka wa ikkilisiyar da take a Urushalima, sai duka suka warwatsu ko'ina a Yahudiya da Samariya, manzanni kadai ne suka rage. **2** Mutane masu tsoron Allah suka binne Istifanus suka kuma yi makoki kwarai dominisa. **3** Amma Shawulu ya fara hallaka ikkilisiya. Yana shiga gida-gida, yana jan maza da mata yana jefa su cikin kurkuku. **4** Wadanda aka wartsar suka yi ta wa'azin maganar a duk inda suka tafi. **5** Filibus ya gangara zuwa wani birni a Samariya ya kuma yi shelar Kiristi a can. **6** Sa'ad da taron mutane suka ji Filibus suka kuma ga abubuwan banmamakin da ya yi, sai duk suka mai da hankali sosai ga abin da ya fada. **7** Mugayen ruhohi suka fiffito suna kururuwa daga cikin mutane da yawa, shanyayyu da guragu masu yawa suka sami warkarwa. **8** Saboda haka aka yi farin ciki kwarai a birnin. **9** To, akwai wani mutum mai suna Siman wanda ya kwana biyu yana yin sihiri a birnin har ya ba wa duk mutanen Samariya mamaki. Ya kuma yi ta'kama cewa shi wani mai girma ne, **10** dukan mutane kuwa, manyan da kanana, suka mai da hankali gare shi suka kuma ce, "Mutumin nan shi ne ikon Allah da aka sani a matsayin Iko Mai Girma"

11 Suka bi shi domin ya dade yana ba su mamaki da sihirinsa. **12** Amma da suka gaskata da Filibus sa'ad da yake wa'azin labari mai dadi na mulkin Allah da kuma sunan Yesu Kiristi, sai aka yi musu baftisma, maza da mata. **13** Siman kansa ya gaskata aka kuma yi masa baftisma. Ya kuma bi Filibus ko'ina, yana mamakin manyan alamu da ayyukan banmamakin da ya gani. **14** Sa'ad da manzannin da suke a Urushalima suka ji cewa Samariya ta karbi maganar Allah, sai suka aika musu da Bitrus da Yohanna. **15** Da suka iso, sai suka yi musu addu'a domin su karbi Ruhu Mai Tsarki, **16** domin Ruhu Mai Tsarki bai riga ya sauca wa waninsu ba tukuna, an dai yi musu baftisma ne kawai a cikin sunan Ubangiji Yesu. **17** Sa'an nan Bitrus da Yohanna suka dibiya hannuwansu a kansu, suka kuwa karbi Ruhu Mai Tsarki. **18** Sa'ad da Siman ya ga cewa ana ba da Ruhu ta wurin dibiya hannuwan manzannin, sai ya miķa musu kudi, **19** ya ce, "Ni ma ku ba ni wanan iyawa don kowa na dibiya wa hannuwana yă karbi Ruhu Mai Tsarki." **20** Bitrus ya amsa ya ce, "Bari kudinka ya hallaka tare da kai, domin ka yi tsammani za ka iya saya kyautar Allah da kudi! **21** Ba ruwanka da wanan hidimar, domin zuciyarka ba daidai take a gabon Allah ba. **22** Ka tuba daga wanan mugunta ka kuma yi addu'a ga Ubangiji. Watakił zai gafarta maka don irin tunanin da yake a zuciyarka. **23** Gama na lura kana cike da dacin rai kana kuma daure cikin zunubi." **24** Sai Siman ya amsa ya ce, "Ku yi addu'a ga Ubangiji saboda ni don kada ko daya daga cikin abin da ka fada ya same ni." **25** Sa'ad da suka yi shaidar suka kuma yi shelar maganar Ubangiji, sai Bitrus da Yohanna suka koma Urushalima, suna wa'azin bishara a kauyukan Samariya masu yawa. **26** To wani mala'ikan Ubangiji ya ce wa Filibus, "Ka yi kudu zuwa hanyar, hanyar hamada, da ta gangara daga Urushalima zuwa Gaza." **27** Saboda haka ya kama hanya, a kan hanyarsa kuwa sai ya sadu da wani mutumin Itiyofiya, wanda yake bābā, hafsa mai muhimmanci wanda yake lura da dukan ma'ajin Kandas (wanda yake nufin "sarauniyar mutanen Itiyofiya"). Mutumin nan ya tafi Urushalima ne domin yin sujada, **28** a kan hanyarsa ta komawa gida kuwa yana zaune bisan keken yaķinsa yana karatun littafin annabin Ishaya. **29** Sai Ruhu ya ce wa Filibus, "Matsa wurin kekunan yakin nan ka yi kusa da ita." **30** Sai Filibus ya ruga zuwa wajen keken yaķin ya kuma ji mutumin yana karatun littafin annabin Ishaya. Filibus ya yi tambaya ya ce, "Ka fahimci abin

da kake karantawa?" **31** Sai ya ce, "Ina fa zan iya, in ba dai wani ya fassara mini ba?" Saboda haka sai ya gayyaci Filibus yă hau yă zauna tare da shi. **32** Bābān yana karanta wannan Nassin, "An ja shi kamar tunkiya zuwa mayanka, kuma kamar dan rago a hannun mai askin gashinsa yake shiru, haka kuwa bai bude bakinsa ba. **33** A cikin wulačacinsa aka hana masa gaskiya. Wa zai iya yin zancen zuriyarsa? Gama an dauke ransa daga dunia." **34** Sai bābān ya tambayi Filibus ya ce, "Ka gaya mini, ina rokonka, annabin yana magana a kan wane ne, kansa ne, ko kuwa wani dabam?" **35** Sa'an nan Filibus ya fara da wannan Nassi dīn ya kuma fada masa labari mai dadi game da Yesu. **36** Yayinda suke cikin tafiya a kan hanya, sai suka iso wani wurin ruwa bābānan ya ce, "Duba, ga ruwa. Me zai hana a yi mini baftisma?" **38** Ya kuwa ba da umarni a tsai da keken yaķin. Sa'an nan da Filibus da bābān suka gangara zuwa cikin ruwan Filibus kuwa ya yi masa baftisma. **39** Sa'ad da suka fita daga cikin ruwan, sai Ruhun Ubangiji ya fyauce Filibus, bābān kuwa bai kara ganinsa ba, amma ya ci gaba da tafiyarsa yana farin ciki. **40** Filibus kuwa ya fito a Azotus, ya yi tazagawa, yana wa'azin bishara a dukan garuruwan sai da ya kai Kaisariya.

9 Ana cikin haka, Shawulu ya dage yana barazana yin kisa da tsananta wa almajiran Ubangiji. Sai ya je wurin babban firist **2** ya roke shi ya ba shi wasiku zuwa majami'un Damaskus, don in ya sami wani a wurin wanda yake bin wanan Hanya, ko maza ko mata, yă kama su a matsayin'yan kurkuku yă kai Urushalima. **3** Da ya yi kusa da Damaskus a kan hanyarsa, ba zato ba tsammani sai wani haske daga sama ya haskaka kewaye da shi. **4** Sai ya fādi a kasa ya kuma ji wata murya ta ce masa, "Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini?" **5** Shawulu ya yi tambaya ya ce, "Wane ne kai, ya Ubangiji?" Ya amsa ya ce, "Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. **6** Yanzu ka tashi ka shiga cikin birniin, za a kuma gaya maka abin da dole za ka yi." **7** Mutanen da suke tafiya tare da Shawulu suka rasa bakin magana; sun ji muryar amma ba su ga kowa ba. **8** Shawulu ya tashi daga kasa, amma sa'ad da ya bude idanunsa bai iya ganin wani abu ba. Saboda haka aka kama hannunsa aka yi masa jagora zuwa cikin Damaskus. **9** Kwana uku yana a makance, bai ci ba bai kuma sha kome ba. **10** A Damaskus kuwa akwai wani almajiri mai suna Ananiyas. Ubangiji ya kira shi a cikin wahayi ya ce, "Ananiyas!" Ananiyas ya amsa,

“Ga ni, ya Ubangiji.” 11 Ubangiji ya ce masa, “Je gidan Yahuda da yake a Miika’ken Titi ka yi tambaya ko akwai wani mutum daga Tarshish mai suna Shawulu, gama ga shi yana addu’a. 12 Cikin wahayi ya ga wani mutum mai suna Ananiyas ya zo ya sa hannuwansa a kansa don yā sāke samun ganin gari.” 13 Ananiyas ya amsa ya ce, “Ubangiji, na ji labarin mutumin nan sosai da kuma duk lahanin da ya yi wa tsarkakanka a Urushalima. 14 Ga shi kuma ya zo nan da izinin manyan firistoci, don yā kama duk wanda yake kirin bisa sunanka.” 15 Amma Ubangiji ya ce wa Ananiyas, “Je ka! Wannan mutum zaiba’ben kayan aikina ne don yā kai sunana a gaban Al’ummai da sarakunansu da kuma a gaban mutanen Isra’ila. 16 Zan nuna masa wahalar da dole zai sha saboda sunana.” 17 Sa’an nan Ananiyas ya tafi gidan ya kuma shiga ciki. Da ya sa hannuwansa a kan Shawulu, sai ya ce, “Dan’uwana Shawulu, Ubangiji, Yesu, wanda ya bayyana gare ka a kan hanya yayında kake zuwa nan, ya aiko ni domin ka sāke gani a kuma cika ka da Ruhu Mai Tsarki.” 18 Nan da nan, sai wani abu kamar bawo ya fādo daga idanun Shawulu, ya kuma sāke iya ganin gari. Sai ya tashi aka kuma yi masa baftisma, 19 bayan ya ci abinci, sai sāke samun karfi. Shawulu ya yi kwanaki masu yawa tare da almajiran da suke a Damaskus. 20 Nan take ya fara wa’azi cikin majami’u cewa Yesu Dan Allah ne. 21 Dukan wadanda suka ji shi suka yi mamaki suka ce, “Ba shi ne mutumin da ya tā-da-na-zerne-tsaye a kan masu kira bisa ga wannan sunan a Urushalima ba? Ba ya zo nan ne don yā kai su a matsayin’yan kurkuku ga manyan firistoci ba?” 22 Duk da haka Shawulu ya yi ta kara karfi, ya kuma rikitar da Yahudawan da suke zaune a Damaskus, ta wurin tabbatar musu cewa, Yesu shi ne Kiristi. 23 Bayan kwanaki masu yawa, sai Yahudawa suka hada baki su kashe shi, 24 amma Shawulu ya sami labarin shirinsu. Dare da rana suka yi fakonsa a kofofin birnin don su kashe shi. 25 Amma almajiransa suka dauke shi da dare suka saukar da shi a cikin kwando ta taga a katanga. 26 Da ya zo Urushalima, ya yi kokarin shiga cikin almajiran amma dukansu suka ji tsoronsa, ba su gaskata cewa tabbatacce shi almajiri ba ne. 27 Amma Barnabas ya dauke shi ya kawo shi wurin manzanni. Ya gaya musu yadda Shawulu a kan hanyarsa ya ga Ubangiji kuma cewa Ubangiji ya yi magana da shi, da yadda a Damaskus ya yi wa’azi ba tsoro a cikin sunan Yesu. 28 Saboda haka Shawulu ya zauna tare

da su yana kai da kawowa a sake a cikin Urushalima, yana magana gabagadi a cikin sunan Ubangiji. 29 Ya yi magana ya kuma yi muhawwara da Yahudawa masu jin Hellenanci, amma suka yi kokarin kashe shi. 30 Sa’ad da’yan’uwa suka sami labarin wanman, sai suka dauke shi zuwa Kaisariya suka aika da shi Tarshish. 31 Sa’an nan ikkilisiya ko’ina a Yahudiya, Galili da kuma Samariya ta sami salama. Ta yi karfi; ta kuma karfafa ta wurin Ruhu Mai Tsarki, ta karu sosai tana rayuwa cikin tsoron Ubangiji. 32 Da Bitrus yake zazzaga kasar, sai ya je ya ziyyarci tsarkakan da suke a Lidda. 33 A can ya tarar da wani mutum mai suna Eniyas, shanyayye wanda yake kwance kan gado shekara takwas. 34 Sai Bitrus ya ce masa, “Eniyas, Yesu Kiristi ya warkar da kai. Tashi ka nade tabarmarka.” Nan da nan Eniyas ya tashi. 35 Duk wadanda suke zama a Lidda da Sharon suka gan shi suka kuma juyo ga Ubangiji. 36 A Yoffa akwai wata almajira mai suna Tabita (a harshen Girik sunanta shi ne Dokas); ita mai aikin alheri ce kullum, tana kuma taimakon matalauta. 37 A lokacin nan ta yi rashin lafiya ta mutu, aka kuma yi wa gawarta wanka aka ajiye a wani daki a gidan sama. 38 Lidda yana kusa da Yoffa; saboda haka sa’ad da almajirai suka ji cewa Bitrus yana a Lidda, sai suka aiki mutum biyu wurinsu su roke shi cewa, “In ka yarda ka zo nan da nan!” 39 Sai Bitrus ya tafi tare da su, sa’ad da ya iso sai aka kai shi dakin saman. Duka gwauraye suka tsaya kewaye da shi, suna kuka suna nunnuna masa riguna da kuma wadansu tufafin da Dokas ta yi yayında take tare da su. 40 Bitrus ya fitar da su duka daga dakin; sa’an nan ya durkusa ya yi addu’a. Da ya juya wajen matacciyar, sai ya ce, “Tabita, tashi.” Ta bude idanunta, ta ga Bitrus sai ta tashi zaune. 41 Ya kama ta a hannu ya taimake ta ta tsaya a kfafunta. Sa’an nan ya kira masu bi da kuma gwaurayen ya mi’ka musu ita da rai. 42 Wannan ya zama sananne ko’ina a Yoffa, mutane da yawa kuma suka gaskata da Ubangiji. 43 Bitrus ya zauna a Yoffa na dan lokaci tare da wani mai aikin fatu mai suna Siman.

10 A Kaisariya akwai wani mutum mai suna Korneliyus, wani jarumin Roma ne, a fungiyar soja da ake kira Bataliyar Italiya. 2 Shi da dukan iyalinsa masu ibada ne masu tsoron Allah kuma; yakan ba da kyauta hannu sake ga masu bukata yana kuma addu’a ga Allah ba fasawa. 3 Wata rana wajen karfe uku na yamma ya ga wahayi. A sarari ya ga wani mala’ikan Allah, wanda ya zo wajensa ya ce,

“Korneliyus!” 4 Korneliyus kuwa ya zura masa ido a tsorace ya ce, “Mene ne, ya Ubangiji?” Mala’ikan ya ce, “Addu’o’inka da kyautanka ga matalauta sun kai har sama, hadayar tunawa ce a gabon Allah. 5 Yanzu sai ka aiki mutane zuwa Yoffa su dawo da wani mutum mai suna Siman wanda ake kira Bitrus. 6 Yana zama tare da Siman, mai aikin fatu, wanda gidansa ke bakin teku.” 7 Sa’ad da mala’ikan da ya yi masa magana ya tafi, sai Korneliyus ya kira biyu daga cikin bayinsa da kuma wani soja mai ibada wanda yake daya a cikin masu yin masa hidima. 8 Ya fada musu duk abin da ya faru sa’an nan ya aike su Yoffa. 9 Wajen tsakar rana kashegari yayinda suke cikin tafiyarsu suna kuma dab da birnin, sai Bitrus ya hau bisa rufin gida yă yi addu’a. 10 Yunwa ta kama shi ya kuwa so yă ci wani abu, yayinda ake shirya abinci, sai wahayi ya zo masa. 11 Ya ga sama ya bude ana kuwa saukowa wani abu kasa kamar babban mayafi zuwa duniya ta kusurwansa hudū. 12 Cikinsa kuwa akwai kowace irin dabba mai kafa hudū da masu ja da ciki na duniya da kuma tsuntsayen sararin sama. 13 Sa’an nan wata murya ta ce masa, “Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.” 14 Bitrus ya ce, “Sam, Ubangiji! Ban taba cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.” 15 Muryar ta yi magana da shi sau na biyu ta ce, “Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.” 16 Wannan ya faru har sau uku, sai nan da nan aka dauke mayafin zuwa sama. 17 Tun Bitrus yana cikin tunani game da ma’anar wahayin nan, sai ga mutanen da Korneliyus ya aika sun sami gidan Siman suna kuma tsaye a kofar. 18 Suka yi sallama, suna tambaya ko Siman wanda aka sani da suna Bitrus yana zama a can. 19 Yayinda Bitrus yana cikin tunani game da wahayin, sai Ruhu ya ce masa, “Siman, ga mutum uku suna nemanka. 20 Saboda haka ka tashi ka sauka. Kada ka yi wata-wata, gama ni ne na aiko su.” 21 Sai Bitrus ya sauka ya ce wa mutanen, “Ni ne kuke nema. Me ya kawo ku?” 22 Mutanen suka amsa, “Mun zo ne daga wurin Korneliyus wani jarumin. Shi mutum ne mai adalci mai tsoron Allah kuma, wanda dukan Yahudawa ke girmamawa. Wani mala’ika mai tsarki ya fada masa, yă sa ka zo gidansa don yă ji abin da za ka fada.” 23 Sai Bitrus ya gayyaci mutanen cikin gida su zama bakinsa. Kashegari Bitrus ya tafi tare da su, wadansu’yan’uwa daga Yoffa kuwa suka tafi tare da shi. 24 Kashegari sai ya iso Kaisariya. Korneliyus kuwa yana nan yana jiransu, ya kuma gayyaci’yan’uwansa

da abokansa na kusa. 25 Da Bitrus ya shiga gidan, Korneliyus ya sadu da shi ya kuma fādi a gabansa cikin bangirma. 26 Amma Bitrus ya sa shi ya tashi. Ya ce, “Tashi, ni mutum ne kawai.” 27 Yana magana da shi, sai Bitrus ya shiga ciki ya kuma tarar da taron mutane da yawa. 28 Sai ya ce musu, “Ku da kanku kun san cewa dokarmu ta hana mutumin Yahuda yin cudanya, ko ya ziyarci Ba’al’umme. Amma Allah ya nuna mini cewa kada in kira wani mutum marar tsarki ko marar tsabta. 29 Don haka sa’ad da aka aika in zo, na zo ba wata fada. To, ko zan san abin da ya sa ka aika in zo?” 30 Korneliyus ya amsa ya ce, “Kwana hudu da suka wuce ina a gidana ina addu’a a wannan lokaci, wajen karfe uku na yamma. Ba zato ba tsammani sai ga wani mutum cikin tufafi masu walkiya ya tsaya a gabana 31 ya ce, ‘Korneliyus, Allah ya ji addu’arka, ya kuma tuna da kyautanka ga matalauta. 32 Ka aika zuwa Yoffa don a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. Shi bakö ne a gidan Siman mai aikin fatu, wanda yake zama a bakin teku.’ 33 Saboda haka na aika a zo da kai nan da nan, ya kuma yi kyau da ka zo. To ga mu duka a nan a gabon Allah don mu saurari dukan abin da Ubangiji ya umarce ka ka fada mana.” 34 Sa’an nan Bitrus ya fara magana ya ce, “Yanzu na gane yadda gaskiya ne cewa Allah ba ya sonkai 35 amma yana karban mutane daga kowace al’ummar da take tsoronsa suke kuma aikata abin da yake daidai. 36 Kun san sakon da Allah ya aika wa mutanen Isra’ila, yana shelar labari mai dadī na salama ta wurin Yesu Kiristi, shi ne kuwa Ubangijin kowa. 37 Kun san abin da ya faru a dukan Yahudiya, farawa daga Galili bayan baftismar da Yohanna ya yi wa’azi, 38 yadda Allah ya shafe Yesu Banazare da Ruhu Mai Tsarki da kuma iko, da kuma yadda ya zaga ko’ina yana aikata alheri yana kuma warkar da dukan wadanda suke karkashin ikon Iblis, domin Allah yana tare da shi. 39 “Mu kuwa shaidu ne na dukan abin da ya yi a kasar Yahudawa da kuma a Urushalima. Suka kashe shi ta wurin rataye shi a kan itace, 40 amma Allah ya tashe shi daga matattu a rana ta uku, ya sa kuma aka gan shi. 41 Ba dukan mutane ne suka gan shi ba, amma ta wurin shaidun da Allah ya riga ya zaba, ta wurinmu da muka ci muka kuma sha tare da shi bayan tashinsa daga matattu. 42 Ya umarce mu mu yi wa’azi ga mutane mu kuma shaida cewa shi ne wanda Allah ya nada yă zama mai shari’a na masu rai da na matattu. 43 Duk annabawa sun yi shaida game da shi cewa duk wanda ya ba da gaskiya gare

shi zai sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.” 44 Tun Bitrus yana cikin fadin wadannan kalmomi, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauwa wa duk wadanda suka ji sakon. 45 Masu bin da suke da kaciya wadanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki cewa an ba da kyautar Ruhu Mai Tsarki har ma a kan Al’ummai. 46 Gama sunji su suna magana da wadansu harsuna suna kuma yabon Allah. Sai Bitrus ya ce, 47 “Wani zai iya hana a yi wa wadannan mutane baftisma da ruwa? Sun karbi Ruhu Mai Tsarki kamar yadda muka karba.” 48 Saboda haka ya ba da umarni a yi musu baftisma cikin sunan Yesu Kiristi. Sa’an nan suka roki Bitrus yā zauna da su na’yan kwanaki.

11 Manzanni da’yan’uwa ko’ina a Yahudiya suka ji cewa Al’ummai ma sun karbi maganar Allah. 2 Saboda haka sa’ad da Bitrus ya haura zuwa Urushalima, masu bin da suke da kaciya suka zarge shi 3 suka ce, “Ka je gidan mutanen da suke marasa kaciya ka kuwa ci tare da su.” 4 Bitrus ya fara yin musu bayani dalla-dalla yadda ya faru cewa, 5 “Ina a birnin Yoffa ina addu’a, sai ga wahayi ya zo mini. Na ga ana sauwo da wani abu kamar babban mayafi daga sama ta kusurwansa hudu, ya kuma sauwo inda nake. 6 Na duba cikinsa na ga dabbobi masu kafa hudu na duniya, da namun jeji, da masu ja da ciki, da kuma tsuntsayan sararin sama. 7 Sa’an nan na ji wata murya tana ce mini, ‘Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.’ 8 “Na amsa na ce, ‘Sam, Ubangiji! Ban taba cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.’ 9 “Sai muryar daga sama ta yi magana sau na biyu, ta ce, ‘Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.’ 10 Wannan ya faru har sau uku, sa’an nan duk aka sāke dawke shi zuwa sama. 11 “Nan take sai ga mutum uku da aka aika wurina daga Kaisariya a tsaye a kofar gidan da nake. 12 Ruhu ya ce mini kada in yi wata-wata game da tafiya tare da su. Wadannan’yan’uwa guda shida su ma suka rako ni, muka kuwa shiga gidan mutumin. 13 Ya kuma gaya mana yadda wani mala’ika ya bayyana a gidansa ya ce masa, ‘Ka aika zuwa Yoffa a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. 14 Zai kawo maka sako wanda ta wurinsa kai da dukan iyalinka za ku sami ceto.’ 15 “Na fara magana ke nan, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauwo musu yadda ya sauwo mana a farko. 16 Sa’an nan na tuna da abin da Ubangiji ya ce, ‘Yohanna ya yi baftisma da ruwa, amma za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki.’ 17 To, in Allah ya ba su kyautara yadda ya ba mu, mu da muka gaskata da

Ubangiji Yesu Kiristi, wane ni da zan yi hamayya da Allah?” 18 Sa’ad da suka ji haka, ba su kara yin fada ba, suka kuma daukaka Allah, suna cewa, “To, fa, har Al’ummai ma Allah ya sa suka tuba zuwa rai.” 19 To, wadanda suka warwatsu saboda tsananin da ya tashi a kan batun Istifanus suka tafi har Funisiya, Saifurus da kuma Antiyok, suna ba da sakon ga Yahudawa kafai. 20 Amma wadansunsu kuwa, mutane daga Saifurus da Sairin, suka je Antiyok suka fara yi wa Hellenawa magana su ma, suna ba da labari mai dadī game da Ubangiji Yesu. 21 Hannun Ubangiji kuwa yana tare da su, mutane da yawan gaske kuwa suka gaskata suka juya ga Ubangiji. 22 Labari wannan abu ya kai kunnuwan ikkilisiya a Urushalima, sai suka aiki Barnabas zuwa Antiyok. 23 Da ya iso ya kuma ga tabbacin alherin Allah, sai ya yi farin ciki ya kuma karfafa su duka su tsaya da gaskiya cikin Ubangiji da dukan zukatansu. 24 Mutum ne nagari, cike da Ruhu Mai Tsarki da bangaskiya, mutane masu yawan gaske kuwa suka juya ga Ubangiji. 25 Sa’an nan Barnabas ya tafi Tarshish don yā nemi Shawulu, 26 sa’ad da ya same shi kuwa, sai ya kawo shi Antiyok. Ta haka shekara guda cur Barnabas da Shawulu suka yi suna taruwa da ikkilisiya, suka kuma koya wa mutane masu yawan gaske. A Antiyok ne aka fara kiran almajirai da suna Kirista. 27 A wannan lokaci wadansu annabawa sun zo Antiyok daga Urushalima. 28 Daya daga cikinsu mai suna Agabus, ya miķe tsaye ya yi annabci ta wurin Ruhu cewa za a yi yunwa mai tsanani wadda za tā bazu a dukan duniyar Romawa (Wannan ya faru a zamanin mulkin Kalaudiyus.) 29 Kowanne a cikin almajiran, gwargwadon azancinsa, ya yanke shawara ya ba da gudummawa ga’yan’uwan da suke zama a Yahudiya. 30 Haka kuwa suka yi, suka aika da kyautarsa wa dattawan ikkilisiyar ta hannu Barnabas da Shawulu.

12 Kusan a wannan lokaci ne Sarki Hiridus ya kama wadansu da suke na ikkilisiya, da niyya ya tsananta musu. 2 Ya sa aka kashe Yakub, dan’uwan Yohanna, da takobi. 3 Sa’ad da ya ga wannan ya faranta wa Yahudawa rai, sai ya kama Bitrus shi ma. Wannan ya faru kwanakin Bikin Burodi Marar Yisti. 4 Bayan ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya danka shi a hannun soja hurhudu kashi hudu, don su yi gadinsa. Hiridus ya yi niyyar ya yi masa shari’ā a gabon mutane bayan Bikin Ketarewa. 5 Saboda haka aka tsare Bitrus a kurkuku, amma ikkilisiya ta nace

da addu'a ga Allah dominisa. **6** A daren da in gari ya waye da Hiridus yake niyyar kawo shi domin a yi masa shari'a, Bitrus yana barci tsakanin sojoji biyu, daure da sarkoki biyu, masu gadi kuma suna bakin kofa. **7** Ba zato ba tsammani sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana haske kuma ya haskaka a dakin. Ya bugi Bitrus a gefe ya kuma tashe shi ya ce, "Maza, ka tashi!" Sarkokin kuwa suka zube daga hannuwansa. **8** Sa'an nan mala'ikan ya ce masu, "Ka sa rigunarka da takalmanka." Bitrus kuwa ya sa. Mala'ikan ya fada masa cewa, "Ka yafa mayafinka ka bi ni." **9** Bitrus ya bi shi suka fita kurkukun, amma bai ma san cewa abin da mala'ikan yake yi tabbatacc ne ba; yana tsammani wahayi yake gani. **10** Suka wuce masu gadi na fari da na biyu, suka kuma isa kofar karfe ta shiga birni. Kofar kuwa ta bude musu da kanta, suka kuma wuce. Sa'ad da suka yi tafiya tsawon wani titi, nan take mala'ikan ya bar shi. **11** Sai Bitrus ya dawo hankalinsa ya ce, "Yanzu na sani ba shakka Ubangiji ne ya aiki mala'ikansa yă cece ni daga hannun Hiridus da kuma dukan mugun fatan Yahudawa." **12** Da ya gane haka, sai ya tafi gidan Maryamu uwarr Yohanna, wanda ake kuma kira Markus, inda mutane da yawa suka taru suna addu'a. **13** Bitrus ya kwankwasa kofar waje, sai wata mai aiki a gidan da ake kira Roda ta zo tă ji ko wane ne. **14** Da ta gane muryar Bitrus, ta cika da murna ta gudu ta koma ba tare da ta bude kofar ba, sai ta koma a guje ta ce da karfi, "Ga Bitrus a bakin kofa!" **15** Sai suka ce mata, "Kina hauka." Da ta nace cewa shi ne, sai suka ce, "To, lalle, mala'ikansa ne." **16** Amma Bitrus ya yi ta kwankwasawa. Da suka bude kofar suka kuma gan shi, sai suka yi mamaki. **17** Bitrus ya yi musu alama da hannunsa su yi shiru sai ya bayyana yadda Ubangiji ya fitar da shi daga kurkuku. Ya ce, "Ku gaya wa Yakub da kuma'yan'uwa game da wannan," sa'an nan ya tashi ya tafi wani wuri. **18** Da safe, hargsitsin da ya tashi tsakanin sojojin ba karami ba ne, a kan abin da ya sami Bitrus. **19** Bayan Hiridus ya neme shi bai same shi ba, sai ya tuhumu masu gadin, ya kuma ba da umarni a kashe su. Sa'an nan Hiridus ya tashi daga Yahudiya ya tafi Kaisariya ya kuma yi'yan kwanaki a can. **20** Yana da rashin jituwa da mutanen Taya da na Sidon; sai suka hada kai suka nemi ganawa da shi. Bayan suka sami goyon bayan Bilastus, amintaccen bawan sarki, sai suka nemi salama, domin sun dogara ga kasar sarkin don samun abincinsu. **21** A ranar da aka shiryaa

Hiridus, sanye da kayan sarautarsa, ya zauna a gadon sarautarsa ya kuma ya wa mutanen jawabi. **22** Suka tā da murya suka ce, "Wannan muryar wani allah ne, ba ta mutum ba." **23** Nan take, domin Hiridus bai yi wa Allah yabo ba, wani mala'ikan Ubangiji ya buge shi, tsutsotsi kuwa suka cinye shi ya kuma mutu. **24** Amma maganar Allah ta ci gaba da Karuwa ta kuma bazu. **25** Sa'ad da Barnabas da Shawulu suka kammala akinsu, sai suka komo daga Urushalima, tare da Yohanna, wanda ake kira Markus.

13 A ikkilisiyar da take a Antiyok akwai wadansu annabawa da malamai. Barnabas, Siman wanda ake kira Bakī, Lusiyus mutumin Sairin, Manayen (wanda aka goya tare da Hiridus mai mulki), da kuma Shawulu. **2** Yayinda suna cikin sujada da azumi ga Ubangiji, Ruhu Mai Tsarki ya ce, "Ku kebe mini Barnabas da Shawulu domin aikin da na kira su." **3** Saboda haka bayan suka yi azumi da addu'a, sai suka dibiya musu hannuwansu a kansu suka sallame su. **4** Sai su biyu da Ruhu Mai Tsarki ya aika suka gangara zuwa Selusiya suka shiga jirgin ruwa daga can zuwa Saifurus. **5** Da suka isa Salamis, sai suka yi shelar maganar Allah a majami'un Yahudawa. Yohanna yana tare da su a matsayin mai taimakonsu. **6** Suka zaga dukan tsibirin har sai da suka kai Bafos. A can suka sadu da wani mutumin Yahuda mai sihiri, annabin karya, mai suna Bar-Yesu, **7** wanda yake ma'aikacin mukaddas Sergiyus Bulus ne. Mukaddas din kuwa mai azanci ne kwarai, ya sa aka kira Barnabas da Shawulu don yana so ya ji maganar Allah. **8** Amma Elimas mai sihirin nan (domin ma'anar sunansa ke nan) ya yi hamayya da maganarsu ya kuma yi kōkari ya juyar da mukaddas din daga bangaskiya. **9** Sai Shawulu, wanda kuma ake kira Bulus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya kafa wa Elimas ido ya ce, **10** "Kai dan Iblis ne abokin gāban dukan abin da yake daidai! Kana cike da kowane irin rufi da munafunci. Ba za ka daina karkata hanyoyin da suke daidai na Ubangiji ba? **11** Ga shi hannun Ubangiji yana gāba da kai. Za ka makance, kuma ba za ka ga rana ba har na wani lokaci." Nan take, hazo da duhu suka sauko a kansa, ya yi ta lallubawa, yana neman wanda zai yi masa jagora. **12** Sa'ad da mukaddas din ya ga abin da ya faru, sai ya ba da gaskiya, gama ya yi mamaki a kan da koyarwa game Ubangiji. **13** Bulus da abokan tafiyarsa suka tashi daga Bafos a jirgin ruwa zuwa Ferga a Famfiliya inda Yohanna ya bar su ya koma

Urushalima. **14** Daga Ferga kuwa suka ci gaba zuwa Antiyok na Fisidiya. A ranar Asabbaci sai suka shiga majami'a suka zauna. **15** Bayan an yi karatu daga cikin Doka, da kuma Annabawa, sai shugabannin majami'ar suka aika musu suka ce, "Yan'uwa, in kuna da wani sakon karfafawa domin jama'a, sai ku yi." **16** Yana mikewa tsaye, sai Bulus ya yi musu alama da hannu ya ce, "Mutanen Isra'il da kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada, ku saurare ni! **17** Allahn mutanen Isra'il ya zaɓi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka yi bunkasa yayinda suke zama a kasar Masar, da iko mai girma ya fitar da su daga kasar, **18** ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a cikin hamada, **19** ya tumfuke kasashe bakwai a Kan'ana ya kuma ba da kasarsu gādo ga mutanensa. **20** Dukan wannan ya dauki kusan shekaru 450. "Bayan wannan, Allah ya ba su alkalai har zuwa zamanin annabi Sama'il. **21** Sa'an nan mutanen suka nemi a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Shawulu dan Kish, na kabilar Benyamin, wanda ya yi mulki shekaru arba'in. **22** Bayan an kau da Shawulu, sai ya nada Dawuda ya zama sarkinsu. Ya kuma yi shaida game da shi cewa, 'Na sami Dawuda dan Yesse, mutum ne da nake so a zuciyata; shi zai aikata dukan abin da nake so.' **23** "Daga zuriyar mutumin nan ne Allah ya kawo wa Isra'il Mai Ceto Yesu, kamar yadda ya yi alkawari. **24** Kafin zuwan Yesu, Yohanna ya yi wa'azin tuba da baftisma ga dukan mutanen Isra'il. **25** Yayinda Yohanna yake kammala aikinsa ya ce, 'Wa kuke tsammani ni nake? Ba ni ne shi ba. A'a, amma yana zuwa bayana, wanda ko takalmansa ma ban isa in kunce ba.' **26** "Ya ku'yan'uwa, ya'yan Ibrahim, da ku kuma Al'ummai masu tsoron Allah, a gare mu ne fa aka aiko wannan sakon keto. **27** Mutanen Urushalima da masu mulkinsu ba su gane da Yesu ba, duk da haka cikin hukunta shi suka cika kalmomin annabawan da ake karantawa kowane Asabbaci. **28** Ko da yake ba su same shi da wani dalilin da ya kai ga hukuncin kisa ba, suka roki Bilatus yă sa a kashe shi. **29** Sa'ad da suka aikata duk abin da aka rubuta game da shi, sai suka saukar da shi daga itacen suka kuma sa shi a kabari. **30** Amma Allah ya tashe shi daga matattu, **31** kuma kwanaki da yawa wadanda suka yi tafiya tare da shi daga Galili zuwa Urushalima suka gan shi. Su ne yanzu shaidu ga mutanenmu. **32** "Muna gaya muku labari mai dadī cewa abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari, **33** ya cika mana, mu zuriyarsu, ta wurin tā da Yesu daga matattu. Kamar yadda yake

a rubuce a cikin Zabura ta biyu cewa, "Kai Dana ne, yau na zama Uba a gare ka." **34** Gaskiyar cewa Allah ya tā da shi daga matattu, a kan ba zai taba rubewa ba, an fade shi a cikin wadannan kalmomi. "Zan ba ku tsarki da kuma tabbatattun albarkun da na yi wa Dawuda alkawari." **35** Haka kuma aka fada a wani wuri. "Ba za ka yarda Mai Tsarkinka ya ruba ba." **36** "Gama sa'ad da Dawuda ya gama hidimar nufin Allah a zamaninsa, sai ya yi barci; aka binne shi tare da kakanninsa jikinsa kuwa ya rube. **37** Amma wanda Allah ya tā da daga matattu bai ruba ba. **38** "Saboda haka, yan'uwan, ina so ku san cewa ta wurin Yesu ana sanar muku da gafarar zunubi. **39** Ta wurinsa kowa da ya gaskata an kubutar da shi daga dukan abin da Dokar Musa ba tā iya kubutar ba. **40** Ku lura kada abubuwana da annabawa suka fada su faru muku. **41** "Ku duba, ku masu ba'a, ku yi mamaki, ku hallaka, gama zan yi wani abu a zamaninku da ba za ku taba gaskatawa ba ko da wani ya gaya muku." **42** Bulus da Barnabas suna fita daga majami'ar ke nan, sai mutane suka gayyace su su kara yin maganan nan a kan wadannan abubuwa a ranar Asabbaci mai zuwa. **43** Da aka sallami jama'a, Yahudawa da yawa da kuma wadanda suka tuba suka shiga Yahudanci masu ibada suka bi Bulus da Barnabas, wadanda suka yi magana musu suka kuma karfafā su su ci gaba a cikin alherin Allah. **44** A ranar Asabbaci na biye kusan dukan birnin suka taru don su ji maganar Ubangiji. **45** Sa'ad da Yahudawa suka ga taron mutanen, sai suka cika da kishi suka yi ta munanan maganganu a kan abin da Bulus yake fadī. **46** Sai Bulus da Barnabas suka amsa musu gabagadi, suka ce, "Ya zama mana dole mu yi muku maganar Allah da farko. Da yake kun ki ta ba ku kuma ga kun cancanci rai madawwami ba, to, za mu juya ga Al'ummai. (aiōnios g166) **47** Gama abin da Allah ya umarce mu ke nan cewa, "Na sa ka zama haske ga Al'ummai, don ka kawo cetona zuwa iyakokin dunia." **48** Sa'ad da Al'ummai suka ji haka, sai suka yi farin ciki suka daukaka maganar Ubangiji; kuma duk wadanda aka zaba don samun rai madawwami, suka gaskata. (aiōnios g166) **49** Maganar Ubangiji kuwa ta bazu a dukan yankin. **50** Amma Yahudawa suka zuga wadansu mata masu tsoron Allah masu martaba da kuma wadansu maza masu matsayi a gari. Suka tā da tsanani ga Bulus da Barnabas, suka kore su daga yankinsu. **51** Saboda haka suka karkade kurar kafafunsu don shaidar a kansu suka kuwa tafi

Ikoniyum. 52 Masu bi kuwa suka cika da farin ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14 A Ikoniyum Bulus da Barnabas suka shiga majami'ar Yahudawa yadda suka saba. A can suka yi magana gabagadi har Yahudawa da Al'ummai masu yawa suka gaskata. 2 Amma Yahudawan da suka ki ba da gaskata, suka zuga Al'ummai suka sa bata tsakaninsu da'yau'wa. 3 Bulus da Barnabas kuwa suka dade sosai a can, suna magana gabagadi saboda Ubangiji, wanda kuwa ya tabbatar da sakon alherinta wurinsu su su aikata ayyuka da alamu masu banmamaki. 4 Mutanen birni suka rarrabu, wadansu suka goyi bayan Yahudawa, wadansu kuma suka goyi bayan manzannin. 5 Yahudawa da Al'ummai tare da shugabanninsu suka kulla shawara a tsakaninsu, domin su wulakanta su su kuma jajjefe su da duwatsu. 6 Amma suka sami labari suka kuma gudu zuwa biranen Ikoniyum na Listira da Derbe da kuma kauyukan kewaye, 7 inda suka ci gaba da wa'azin labari mai dadfi. 8 A Listira kuwa akwai wani gurgu zaune a kafafunsa, wanda gurgu ne tun haihuwa, kuma bai taiba tafiya ba. 9 Ya kasa kunne yayinda Bulus yake magana. Bulus kuma ya kafa masa ido, ya lura cewa yana da bangaskiyar da za ta warkar da shi 10 sai ya daga murya ya ce, "Tashi ka tsaya kan kafafunka!" Da jin haka, sai mutumin ya yi wuf ya kuma fara tafiya. 11 Sa'ad da taron suka ga abin da Bulus ya yi, sai suka ihu da harshen Likayoniyawa, suna cewa, "Alloli sun sauwa mana da siffar mutane!" 12 Sai suka ba wa Barnabas, sunan Zeyus, Bulus kuma suka kira Hermes domin shi ne shugaban magana. 13 First na Zeyus, wanda haikalinsa ke bayan birni, ya kawo bijimai da furanni a kofofin birni domin shi da taron mutanen sun so su mi'ka musu hadayu. 14 Amma da manzannin nan Barnabas da Bulus suka ji haka, sai suka yayyage tufafinsu suka ruga cikin taron, suna ihu suna cewa, 15 "Ya ku mutane, don me kuke yin haka? Ai, mu ma mutane ne kawai, yan adam ne kamar ku. Mun kawo muku labari mai dadfi ne, muna gaya muku ku juya daga wadannan abubuwa banza, ku juyo ga Allah mai rai, wanda ya yi sama da kasa da teku da kuma dukan abin da yake cikinsu. 16 A zamanin da, ya bar dukan kasashe su yi yadda suka ga dama. 17 Duk da haka bai bar kansa babu shaida ba. Ya nuna alheri ta wurin ba ku ruwan sama da kuma amfanin gona a lokutansu; ya ba ku abinci mai yawa ya kuma cika zukatanku da farin ciki." 18 Ko da

wadannan kalmomi ma, da fkyar suka hana jama'an nan yin musu hadaya. 19 Sai wadansu Yahudawa suka zo daga Antiyok da Ikoniyum suka sha kan taron. Suka jajjefi Bulus da duwatsu suka kuma ja shi bayan birni, suna tsammani ya mutu. 20 Amma bayan da almajiran suka taru kewaye da shi, sai ya tashi ya koma cikin birni. Kashegari shi da Barnabas suka tashi zuwa Derbe. 21 Suka yi wa'azin Labari mai dadfi a wannan birni, suka kuma sami almajirai da yawa. Sai suka koma Listira, Ikoniyum da kuma Antiyok, 22 suna gina almajirai suna kuma karfafa su su tsaya da gaske cikin bangaskiya. Suka ce, "Sai da shan wahaloli masu yawa za mu shiga mulkin Allah." 23 Bulus da Barnabas suka nada musu dattawa a kowace ikkilisiya, tare da addu'a da azumi, suka mi'ka su ga Ubangiji, wanda suka dogara da shi. 24 Bayan sun bi ta Fisidiya, sai suka zo cikin Famfiliya, 25 kuma sa'ad da suka yi wa'azi a Ferga, sai suka gangara zuwa Attaliya. 26 Daga Attaliya kuma suka shiga jirgin ruwa suka koma Antiyok, inda da aka danka su ga alherin Allah saboda aikin da suka kammala yanzu. 27 Da isarsu a can, sai suka tara ikkilisiya wuri daya suka ba da rahoton duk abin da Allah ya aikata ta wurinsu da kuma yadda ya bude kofar bangaskiya domin Al'ummai. 28 Suka kuma jima a can tare da almajirai.

15 Wadansu mutane suka gangara daga Yahudiya zuwa Antiyok suna kuma koya wa'yan'uwa cewa, "Sai ko an yi muku kaciya bisa ga al'ada da Musa ya koyar, in ba haka ba, ba za ku sami ceto ba." 2 Wannan ya kai Bulus da Barnabas suka shiga babban gardama da muhawwara da su. Saboda haka aka nada Bulus da Barnabas tare da wadansu masu bi, su haura zuwa Urushalima don su ga manzanni da dattawa a kan wannan magana. 3 Ikkilisiya ta raka su suka tafi, yayinda suke ratsawa ta Funisiya da Samariya, suka ba da labari yadda Al'ummai suka tuba. Wannan labarin ya sa dukan'yan'uwa suka yi murna kwarai. 4 Sa'ad da suka isa Urushalima, sai ikkilisiya da manzanni da kuma dattawa suka marabce su, sai suka ba su rahoton dukan abin da Allah ya aikata ta wurinsu. 5 Sai wadansu daga cikin masu bin da suke na fungiyar Farisiyawa suka mi'ke tsaye suka ce, "Dole ne a yi wa Al'ummai kaciya a kuma bukace su su yi biyayya da dokokin Musa." 6 Sai manzanni da dattawa suka taru don su duba maganar. 7 Bayan aka yi muhawwara da sosai, sai Bitrus ya mi'ke tsaye ya yi musu jawabi ya ce, "Yan'uwa, kun san cewa a kwanakin baya Allah ya

yi zabe a cikinku don Al'ummai su ji daga lebunana sakon bishara su kuma gaskata. **8** Allah, wanda ya san zuciya, ya nuna cewa ya karbe su ta wurin ba su Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda ya ba mu. **9** Bai nuna bambanci tsakaninmu da su ba, gama ya tsarkake zukatansu ta wurin bangaskiya. **10** To, fa, don me kuke kokari ku gwada Allah ta wurin dora wa almajiran nan kayan da mu ko kakanninmu ba mu iya dauka ba? **11** A'a! Mun gaskata cewa ta wurin alherin Ubangiji Yesu ne muka sami ceto, kamar yadda su ma suka samu.” **12** Sai duk taron suka yi tsit yayinda suke sauraron Barnabas da Bulus suna ba da labari game da ayyuka da kuma abubuwani banmamakin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta wurinsu. **13** Da suka gama, sai Yakub ya yi magana ya ce, “Yan'uwa, ku saurare ni. **14** Siman ya bayyana mana yadda Allah da farko ya nuna damuwarsa ta wurin daukan mutane daga cikin Al'ummai su zama nasa. **15** Kalmomin annabawa sun yi daidai da wannan, kamar yadda yake a rubuce cewa, **16** “Bayan wannan zan koma in kuma sâke gina tentin Dawuda da ya rushe. Kufansa zan sâke gina, in kuma mai da shi, **17** don ragowar mutane su nemi Ubangiji, kuma duk Al'umman da suke kira bisa sunana, in ji Ubangiji, wanda yake yin wadannan abubuwa’ **18** da aka sani tun zamanai. (aiōn g165) **19** “Saboda haka, a ganina, kada mu matsu wa Al'ummai wadanda suke juyowa ga Allah. **20** A maimakon haka, ya kamata mu rubuta musu cewa, su guji abincin da alloli suka kazantar, da fasikanci, da naman dabbar da aka murde da kuma jini. **21** Gama Musa ya yi wa'azi a kowace birni tun zamanin dâ, ana kuma karanta shi a majami'u kowane Asabbaci.” **22** Sai manzanni da dattawa, tare da dukan ikkilisiya, suka yanke shawara su zabi wadansu daga cikin mutanensu su kuma aike su zuwa Antiyok tare da Bulus da Barnabas. Sai suka zabi Yahuda (wanda ake kira Barsabbas) da kuma Sila, mutum biyu da suke shugabanni cikin'yan'uwa. **23** Tare da su suka aika da wannan wasika. Daga manzanni da dattawa, yan'uwanlu. Zuwa ga Al'ummai masu bi a Antiyok, Suriya da Silisiya. Gaisuwa. **24** Mun ji cewa, wadansu da sun fita daga cikinmu ba tare da izininmu ba suka kuma dame ku, suna tâ da hankalinku ta wurin abin da suka ce. **25** Saboda haka dukanmu mun yarda mu zabi wadansu mutane mu kuma aike su wurinku tare da kaunatattun abokanmu Barnabas da Bulus **26** mutanen da suka sa rayukansu cikin hatsari saboda sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi.

27 Saboda haka muna aika Yahuda da Sila don su tabbatar muku da baki abin da muka rubuta. **28** Ya gamshe Ruhu Mai Tsarki da mu ma kada a dora muku nauyi fiye da na wadannan abubuwa. **29** Ku guji abincin da aka yi wa alloli hadaya, da jini, da naman dabbar da aka murde da kuma fasikanci. Za ku kyauta in kun kiyaye wadannan abubuwa. Ku huta lafiya. **30** Aka sallami mutanen sai suka gangara zuwa Antiyok, inda suka tara ikkilisiya wuri daya suka ba da wasi'kar. **31** Mutanen suka karantata suka kuma yi farin ciki saboda sakonta mai karfafawa. **32** Yahuda da Sila, wadanda su kansu annabawa ne, suka yi magana sosai don su gina su kuma karfafa'yan'uwa. **33** Bayan suka yi'yan kwanaki a can, sai'yan'uwa suka sallame su da albarkar salama su dawo wurin wadanda suka aike su. **35** Amma Bulus da Barnabas kuwa suka dakata a Antiyok, inda su da wadansu da yawa suka yi koyarwa suka kuma yi wa'azin maganar Ubangiji. **36** Bayan'yan kwanaki sai Bulus ya ce wa Barnabas, “Mu koma mu ziyarci'yan'uwa a duk garuruwan da muka yi wa'azin bisharar Ubangiji mu ga yadda suke.” **37** Barnabas ya so Yohanna, wanda ake kira Markus ya tafi tare da su, **38** amma Bulus bai ga ya kyautu ya tafi da shi ba, domin ya yashe su a Famfiliya bai kuwa ci gaba tare da su a aikin ba. **39** Suka sami sabanin ra'ayi tsakaninsu har suka rabu. Barnabas ya dauki Markus suka shiga jirgin ruwa zuwa Saifurus, **40** amma Bulus ya zabi Sila suka kuwa tashi, bayan'yan'uwa suka danfa su ga alherin Ubangiji. **41** Ya ratsa ta Suriya da Silisiya, yana karfafa ikkilisiyoyi.

16 Bulus ya kai Derbe sa'an nan kuma zuwa Listira, inda wani almajiri mai suna Timoti yake da zama, wanda mahaifiyarsa mutuniyar Yahuda ce kuma mai bi ce, amma mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. **2** Yan'uwa a Listira da Ikoniyum sun yi magana mai kyau kwarai a kansa. **3** Bulus ya so ya dauke shi a tafiyar, saboda haka ya yi masa kaciya, domin Yahudawan da suke da zama a wurin, don duk sun san cewa mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. **4** Yayinda suke tafiyar daga gari zuwa gari, suka dinga ba da shawarwarin da manzanni da dattawa a Urushalima suka zartar domin mutane su kiyaye. **5** Saboda haka ikkilisiyoyi suka ginu cikin bangaskiya suka kuma yi girma suka yi ta karuwa kowace rana. **6** Bulus da abokan tafiyarsa suka zazzaga dukan yankin Firjiya da Galatiya, don Ruhu Mai Tsarki ya hana su yin wa'azi a lardin Asiya. **7** Da suka isa kan iyakar Misiya,

suka yi kokari su shiga Bitiniya, amma Ruhun Yesu bai yarda musu ba. **8** Saboda haka suka ratsa Misiya suka zo Toruwasa. **9** Da dare Bulus ya ga wahayin wani mutumin Makidoniya yana tsaye yana rokonsa cewa, “Ka zo Makidoniya ka taimake mu.” **10** Bayan Bulus ya ga wahayin, muka shirya nan take mu tashi zuwa Makidoniya, mun tabbata cewa, Allah ya kira mu mu yi musu wa’azin bishara. **11** Daga Toruwasa muka tashi zuwa teku muka kuma shiga jirgin ruwa muka miķe kai tsaye zuwa Samotiras, kashegari kuma muka nufi Neyafolis. **12** Daga can muka tafi Filibbi, wata babbar alkaryar Roma wadda kuma take babban birni a gundumar Makidoniya. Muka zauna a can kwanaki masu yawa. **13** A Asabbaci, muka fita kofar birnin zuwa bakin kogi, inda muke tsammani za mu sami wurin yin addu’a. Muka zauna muka fara yin wa matan da suka taru a can magana. **14** Daya daga cikin wadanda suka saurare mu mace ce mai suna Lidiya, mai sayar da yadunan jan garura masu tsada daga birnin Tiyatira, mai yi wa Allah sujada. Ubangiji ya bude zuciyarta har ta karbi sakon Bulus. **15** Da aka yi mata baftisma tare da iyalin gidanta, sai ta gayyace mu zuwa gidanta. Ta ce, “In kun amince ni mai bi ce cikin Ubangiji, sai ku zo ku sauva a gidana.” Sai ta kuwa rinjaye mu. **16** Wata rana muna tafiya zuwa wurin yin addu’a, sai muka sadu da wata baranya mai ruhun aljani mai duba. Takan samo wa mutanenta kudi da yawa, duban da take yi. **17** Wannan yarinya kuwa ta bi Bulus da kuma sauranmu, tana ihu tana cewa, “Wadannan mutane bayin Allah Mafi Daukakan ne, suna sanar da ku hanyar ceto.” **18** Ta yi ta fadin haka har kwanaki masu yawa. A karshe Bulus ya damu kwarai sai ya juya ya ce wa aljanin, “A cikin sunan Yesu Kiristi na umarce ka, ka rabu da ita!” Nan take aljanin ya rabu da ita. **19** Da iyayengijin baranyar suka ga hanyar samun kudinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila suka ja su zuwa cikin kasuwa don su fuskanci hukuma. **20** Sai suka kawo su a gabon alkalan suka ce, “Wadannan Yahudawa ne, suna kuma birkitar mana da gari, **21** ta wurin koyar da al’adun da ba daidai ba ne mu Romawa mu karba ko mu aikata.” **22** Sai taron suka fāda wa Bulus da Sila gaba daya, alkalan kuwa suka yi umarni a tube su a kuma yi musu dūka. **23** Bayan an yi musu bulala sosai, sai aka jefa su cikin kurkuku, aka umarci mai gadin kurkukun yā tsare su da kyau. **24** Da karban irin umarnan nan, sai ya sa su can cikin dakin kurkuku na ciki-ciki,

kuma ya daura kafafunsu a turu. **25** Wajen tsakar dare Bulus da Sila suna addu’a suna rera wakokī ga Allah, sauran’yan kurkuku kuwa suna sauraronsu. **26** Ba zato ba tsammani sai aka yi wata babbar gurgizar kasa har tushen ginin kurkukun ya jijiga. Nan da nan sai duk kofofin kurkukun suka bubbude, sarkokin kowa kuma suka ɓaaballe. **27** Mai gadin kurkukun ya farka daga barci, sa’ad da ya ga kofofin kurkukun a bude, sai ya zāre takobinsa yana shirin kashe kansa domin ya dauka’yan kurkukun sun gudu. **28** Amma Bulus ya yi ihu ya ce, “Kada ka yi wa kanka lahan! Dukanmu muna nan!” **29** Mai gadin kurkukun ya kira a kawo fitilu, ya ruga ciki ya fādi yana rawan jiki a gabon Bulus da Sila. **30** Sai ya fito da su waje ya kuma tambaye su ya ce, “Ranku yā dade, me zan yi domin in sami ceto?” **31** Suka amsa suka ce, “Ka gaskata da Ubangiji Yesu, za ka sami ceto, kai da iyalinka.” **32** Sa’an nan suka yi masa maganar Ubangiji shi da kuma dukan sauran da suke a gidansa. **33** A wannan sa’na daren, mai gadin kurkukun ya dauke su ya wanke musu raunukansu; nan take aka yi masa baftisma da dukan iyalinsa. **34** Sai mai gadin kurkukun ya kawo su cikin gidansa ya ba su abinci; ya kuwa cika da murna don yā gaskata da Allah, shi da dukan iyalinsa. **35** Da gari ya waye, sai alkalan suka aika ma’aitansu wajen mai gadin kurkukun da umarni cewa, “Ka saki mutanen nan.” **36** Sai mai gadin kurkukun ya gaya wa Bulus cewa, “Alkalai sun ba da umarni a sake ku kai da Sila. Yanzu sai ku tafi. Ku sauva lafiya.” **37** Amma Bulus ya ce wa ma’aitakan, “Sun yi mana dūka a fili ba tare da shari’ba, ko da yake mu’yan kasar Roma ne, suka kuma jefa mu cikin kurkuku. Yanzu suna so su fitar da mu a boye? A’al! Sai dai su zo da kansu su rako mu waje.” **38** Sai ma’aitakan suka fada wa alkalan wannan, da suka ji cewa Bulus da Sila Romawane, sai suka ji tsoro. **39** Sai suka zo don su roke su, suka yi musu rakiya daga kurkukun, suna rokonsu su bar birnin. **40** Bayan Bulus da Sila suka fita daga kurkukun, sai suka tafi gidan Lidiya, inda suka sadu da’yan’uwa suka kuma karfafa su. Sa’an nan suka tafi.

17 Da suka bi ta Amfifolis da Afolloniya, sai suka isa Tessalonika, inda akwai majami’ar Yahudawa. **2** Kamar yadda ya saba, Bulus ya shiga majami’ar, ranakun Asabbaci uku ya yi ta yin muhawwara da su daga cikin Nassosi, **3** yana musu bayani da tabbatarwa cewa dole Kiristi ya sha wahala ya kuma tashi daga matattu. Ya kuma ce, “Wannan Yesu da nake sanar

muku shi ne Kiristi.” 4 Wadansu Yahudawa suka amince suka kuma bi Bulus da Sila, haka ma Hellenawa da yawa masu tsoron Allah da kuma manyan mata ba kadafan ba. 5 Amma Yahudawa suka yi kishi; saboda haka suka tattara’yan iska daga kasuwa, suka shirya wata kungiya, suka tā da tarzoma a birni. Suka ruga zuwa gidan Yason suna neman Bulus da Sila don su kawo su a gaban taron. 6 Amma da ba su same su ba, sai suka ja Yason da wadansu’yan’uwa zuwa gaban mahukuntan birnin, suna ihu suna cewa, “Wadannan mutanen da suke tā da fitina ko’ina a duniya sun iso nan, 7 Yason kuwa ya karbe su a gidansa. Dukansu suna karya dokokin Kaisar, suna cewa akwai wani sarki, wanda ake kira Yesu.” 8 Da suka ji haka, sai hankalin taron da na mahukuntan birnin ya tashi. 9 Sai suka sa Yason da sauran su biya kudin saki sa’ an nan suka sallame su. 10 Da dare ya yi, sai’yan’uwa suka sallami Bulus da Sila su tafi Bereya. Da suka isa can, sai suka shiga majami’ar Yahudawa. 11 Bereyawa kuwa sun fi Tessalonikawa hankali, gama sun karbi sakon da marmari kwarai, suka kuma yi ta yin bincike Nassosi kowace rana su ga ko abin da Bulus ya fada gaskiya ne. 12 Yahudawa da yawa suka gaskata, haka ma wadansu manyan matan Hellenawa da kuma mazan Hellenawa da yawa. 13 Da Yahudawan da suke a Tessalonika suka ji cewa Bulus yana wa’azin maganar Allah a Bereya, sai suka je can ma, suna zuga taro suna kuma tā da hankalinsu. 14 Nan da nan’yan’uwa suka sa Bulus yā tafi bakin teku, amma Sila da Timoti suka dakata a Bereya. 15 Mutanen da suka raka Bulus kuwa suka kawo shi Atens sa’ an nan suka dawo da umarnai wa Sila da Timoti cewa su zo wurinsa da gaggawa. 16 Yayinda Bulus yake jiransu a Atens, ya damu kwarai da ya ga birnin cike da gumaka. 17 Saboda haka ya yi ta muhawwara a majami’da Yahudawa da kuma Hellenawa masu tsoron Allah, haka kuma da wadanda yake tararwa a bakin kasuwa. 18 Wata kungiyar Afikuriya da kuma masu bin ussan ilimin Sitoyik suka fara gardama da shi. Wadansunsu suka ce, “Mene ne mai surutun nan yake Kokarin fadi?” Wadansu suka ce, “Kamar yana wa’azin bakin alloli ne.” Sun fada haka ne domin Bulus yana wa’azin labari mai dadi game da Yesu da kuma tashin matattu. 19 Sai suka dauke shi suka kawo shi wurin taron Areyofagus, inda suka ce masa, “Ko za mu san mene ne sabon koyerwan nan ya kunsa da kake yi? 20 Kana kawo mana ra’ayoyin da suke bako a

gare mu, kuma muna so mu san mene ne suke nufi.” 21 (Duk Atenawa da bañin da suke zama a can suna zaman kashe wando ne kawai kuma ba abin da suke yi sai dai tadi da kuma jin sababbin ra’ayoyi.) 22 Sai Bulus ya mike tsaye a tsakiyar taron Areyofagus ya ce, “Ya ku mutanen Atens! Na dai lura cewa ta kowace hanya ku masu addini ne kwarai. 23 Gama sa’ad da nake zagawa, na lura da kyau da abubuwana da kuke bauta wa, har ma na tarar da wani bagade da wannan rubutu, Ga Allahn da ba a sani ba. To, abin nan da kuke yi wa sujada a matsayin abin da ba ku sani nan ba shi ne zan sanar da ku. 24 “Allahn da ya halicci duniya da kome da yake cikinta shi ne Ubangijin sama da kasa, ba ya kuma zama a haikalın da aka gina da hanniwa. 25 Ba a kuma yin masa hidima da hanniwa mutum, sai ka ce mai bukatan wani abu, domin shi kansa ne ke ba wa dukan mutane rai da numfashi da kuma kome. 26 Daga mutum daya, ya halicci kowace al’ummar mutane, don su zauna a duk duniya; shi ne kuma ya kaddara lokuta bisa ga tsarinsu da kuma inda za su kasance. 27 Allah ya yi wannan domin mutane su neme shi mai yiwuwa kuma su lalluba su same shi, ko da yake ba shi da nisa daga kowanenmu. 28 ‘Gama a cikinsa ne muke rayuwa muke motsi muka kuma kasance.’ Yadda wadansu mawañanku suka ce, ‘Mu zuriyarsa ce.’ 29 “Saboda haka da yake mu zuriyar Allah ce, kada mu yi tsammani cewa kamannin Allah yana kama da zinariya ko azurfa ko dutse, siffar da mutum ya kago ta wurin dabararsa. 30 A dā Allah ya kawar da Allah ya kawar da kai ga zamanin jahilci, amma yanzu ya umarci dukan mutane a ko’ina su tuba. 31 Gama ya sa ranar da zai yi wa duniya shari’da adalci ta wurin mutumin da ya nada. Ya riga ya ba da tabbacin wannan ga dukan mutane ta wurin tā da shi daga matattu.” 32 Sa’ad da suka ji maganar tashin matattu, wadansunsu suka yi tsaki, amma wadansu suka ce, “Muna so mu kara jin ka a kan wannan batu.” 33 Da wannan, Bulus ya bar Majalisar. 34 Wadansu mutane kima suka zama mabiyen Bulus suka kuwa gaskata. A cikinsu kuwa akwai Diyonasiyus dan Majalisar Areyofagus, haka kuma wata mace mai suna Damaris, da wadansu dai haka.

18 Bayan haka, Bulus ya bar Atens ya tafi Korint. 2 A can ya sadu da wani mutumin Yahuda mai suna Akwila, dan garin Fontus, wanda ya je can ba da dadewa ba daga Italiya tare da matarsa Firiskila, gama Kalaudiyyus ya umarci dukan Yahudawa su bar Roma.

Sai Bulus ya tafi yă gan su, **3** da yake shi ma mai dinkin tenti ne kamar su, sai ya zauna ya yi aiki tare da su. **4** Kowace Asabbaci kuwa yakan yi muhawwara a majami'a, yana kofari yă rinjai Yahudawa da Hellenawa. **5** Sa'ad da Sila da Timoti suka iso daga Makidoniya, sai Bulus ya ba da kansa ga yin wa'azi kadai, yana tabbatar wa Yahudawa cewa Yesu shi ne Kiristi. **6** Amma sa'ad da Yahudawa suka yi hamayya da Bulus suka kuma shiga zaginsa, sai ya karkade tufafinsa a cikin rashin yarda, ya ce musu, "Alhakinku yana a kanku! Ba ni da wani laifi. Daga yanzu zan tafi wajen Al'ummai." **7** Sai Bulus ya bar majami'ar ya kuma tafi kofar da take kusa da gidan Titus Yustus, mai yi wa Allah sujada. **8** Kirisbus, shugaban majami'a, da dukan iyalinsa suka gaskata Ubangiji; Korintiyawa masu yawa kuwa da suka ji shi suka gaskata, aka kuwa yi musu baftisma. **9** Wata rana da dad dare, Ubangiji ya yi magana da Bulus a cikin wahayi ya ce, "Kada ka ji tsoro; ka ci gaba da yin magana, kada ka yi shiru. **10** Gama ina tare da kai, ba kuma wanda zai fāfa maka ya cuce ka, domin ina da mutane da yawa a wannan birni." **11** Saboda haka Bulus ya zauna a nan har shekara daya da rabi, yana koya musu maganar Allah. **12** Yayinda Galliyo yake mukaddas Akayya, Yahudawa suka hada kai suka taras wa Bulus, suka kuwa kawo shi cikin kotu. **13** Suka yi zarge cewa, "Wannan mutum yana rarrashin mutane su yi wa Allah sujada a hanyoyin da suka sa'bwa doka." **14** A daidai sa'ad da Bulus yana shirin yin magana, sai Galliyo ya ce wa Yahudawan, "Da a ce ku Yahudawa kuna gunaguni game da munafunci, ko kuma wani babban laifi, da sai in iya sauraronku. **15** Amma da yake ya shafi gardama ce game da kalmomi da sunaye da kuma dokarku, sai ku ji da ita da kanku. Ni ba zan zama mai shari'a kan irin wadannan abubuwa ba." **16** Saboda haka ya kore su. **17** Sai duk suka juya kan Sostenes shugaban majami'a suka yi masa dūka a gabon kotun. Amma Galliyo ko yă kula. **18** Bulus kuwa ya ci gaba da zama a Korint na'yan kwanaki. Sa'an nan ya bar'yan'uwa ya shiga jirgin ruwa zuwa Suriya tare da Firiskila da Akwila. Kafin ya tashi, ya aske kansa a Kenkireya saboda alkawarin da ya yi. **19** Suka isa Afisa, inda Bulus ya bar Firiskila da Akwila. Shi kansa ya shiga majami'a ya kuma yi muhawwara da Yahudawa. **20** Sa'ad da suka roke shi ya kara'yan kwanaki da su, bai yarda ba. **21** Amma da yake barin wurin, ya yi alkawari cewa, "Zan dawo in Allah ya

yarda." Sa'an nan ya tashi daga Afisa a jirgin ruwa. **22** Sa'ad da ya sauка a Kaisariya, sai ya haura ya gai da ikkilisiya sa'an nan ya gangara zuwa Antiyok. **23** Bayan ya yi'yan kwanaki a Antiyok, Bulus ya tashi daga can ya zaga ko'ina a yankin Galatiya da Firjiya, yana karfafa dukan almajirai. **24** Ana cikin haka sai wani mutumin Yahuda mai suna Afollos, dan kasar Alekzandariya, ya zo Afisa. Shi masani ne, yana da cikakken sani na Nassosi. **25** An horar da shi a hanyar Ubangiji, ya kuma himma kwarai a magana, ya kuma yi koyarwa game da Yesu, daidai, ko da yake baftismar Yohanna ce kadai ya sani. **26** Sai ya fara magana gabagadi a majami'a. Sa'ad da Firiskila da Akwila suka ji shi, sai suka gayyace shi gidansu suka kara bayyana masa hanyar Allah sosai. **27** Sa'ad da Afollos ya so ya tafi Akayya, sai yan'uwa suka karfafa shi suka kuma rubuta wa almajiran da suke can da su marabce shi. Da isowarsa, ya zama da taimako kwarai ga wadanda ta wurin alheri suka gaskata. **28** Gama da kwazo ya karyata Yahudawa a muhawwara a fili, yana tabbatar daga Nassosi cewa Yesu shi ne Kiristi.

19 Lokacin da Afollos yake a Korint, Bulus ya bi hanyar da ta ratsa ta Asiya ya zo Afisa. A can ya sadu da wadansu almajirai, **2** sai ya tambaye, su ya ce, "Kun karbi Ruhu Mai Tsarki sa'ad da kuka gaskata?" Suka amsa suka ce, "A'a, ba mu ma san akwai Ruhu Mai Tsarki ba." **3** Saboda haka Bulus ya yi tambaya ya ce, "To, wace baftisma aka yi muku?" Suka ce, "Baftismar Yohanna." **4** Bulus ya ce, "Ai, baftismar Yohanna, baftisma ce ta tuba. Ya ce wa mutane su gaskata a wani wanda yake zuwa bayansa, wato, Yesu." **5** Da ji wannan, sai aka yi musu baftisma a cikin sunan Ubangiji Yesu. **6** Da Bulus ya dibiya musu hannuwansa, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauка musu, suka kuwa yi magana da harsuna, suka kuma yi annabci. **7** Mutane kuwa su wajen mutum goma sha biyu ne. **8** Bulus ya shiga majami'a ya yi magana gabagadi a can na watanni uku, yana muhawwara yana kuma rinjayarsu game da mulkin Allah. **9** Amma wadansunsu suka taurara; suka ki su gaskata kuma a gabon jama'a suka yi bakar magana game da Hanyar. Bulus kuwa ya bar su. Ya tafi tare da almajirai ya dinga tattaunawa da su kulum a babban dakin jawabi na Tirannus. **10** Wannan ya ci gaba har shekara biyu, sai da ya sa dukan Yahudawa da Hellenawa da suke zaune a lardin Asiya suka ji maganar Ubangiji. **11** Allah ya yi ayyukan banmamakin da suka wuce misali ta hannu

Bulus, 12 har ma ana kai hankicif da adikan da suka taþa jikinsa wa marasa lafiya, suka kuwa warke daga cututukansu mugayen ruhohi kuma suka rabu da su. 13 Wadansu Yahudawa masu yawo gari-gari suna fitar da mugayen ruhohi suka yi kokari su yi amfani da sunan Ubangiji Yesu a kan wadanda suke da aljanu. Suna cewa, “A cikin sunan Yesu wanda Bulus yake wa’azi, na umarce ku, ku fito.” 14 ‘Ya’ya bakwai maza na Sikeba, wani babban firist na Yahudawa, suna yin haka. 15 Wata rana mugun ruhu ya amsa musu ya ce, “Yesu kam na sani, Bulus kuma na sani, amma ku kuma su wane ne?” 16 Sai mutumin da yake da mugun ruhun ya fâda musu ya sha karfinsu duka. Ya yi musu dûkan tsiya har suka fita a guje daga gidan tsirara jini yana zuba. 17 Da Yahudawa da Hellenawan da suke zama a Afisa suka ji wannan labari sai duk tsoro ya kama su, aka kuwa darjanta sunan Ubangiji Yesu kwarai. 18 Da yawa cikin wadanda suka gaskata yanzu suka zo a fili suka furta mugayen ayyukansu. 19 Wadansu masu yin sihiri suka kawo nadâddun littattafansu wuri daya suka kuwa kône su a gaban jama’a. Sa’ad da aka lissafta yawan kudin nadâddun littattafan nan, sai jimillar ta kai darik dubu hamsin. 20 Ta haka maganan Ubangiji ta bazu ko’ina ta kuma yi karfi. 21 Bayan dukan wannan ya faru, sai Bulus ya yanke shawara ya ratsa Makidoniya da Akayya in za shi Urushalima. Ya kuma ce, “Bayan na tafi can, dole in ziayrci Roma ita ma.” 22 Sai ya aiki biyu daga cikin masu taimakonsa, Timoti da Erastus, zuwa Makidoniya, yayinda shi kuwa ya dan dakata a lardin Asiya. 23 Kusan wannan lokaci sai aka yi wani babban hargitsi game da wannan Hanyar. 24 Wani makerin azurfa, mai suna Demetiriyus wanda yake kera siffar dakunan tsafin Artemis da azurfa, ba karamin ciniki yake kawo wa mutane masu sana’an nan ba. 25 Sai ya tara su wuri daya, tare da masu irin wannan sana’ar ya ce, “Ku jama’a, kun san muna samun kudin shiga sosai daga wannan sana’a. 26 Kuma kuna ji kuna gani yadda Bulus din nan ya shawo kan mutane da yawa ya kuma sa suka baude a nan a Afisa da dukan lardin Asiya. Yana cewa alloli da mutum ya kera ba alloli ba ne ko kadan. 27 Akwai hatsari, ba kawai cewa sana’armu za tâ rasa sunanta mai daraja ba, amma za a yi banza da dakin tsafin Artemis alliyarmu mai girma, alliyar kanta wadda ake bauta a ko’ina a yankin Asiya da kuma dunia, za a raba ta da darajarta.” 28 Da suka ji haka, sai suka yi fushi kwarai suka fara ihu

suna cewa, “Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!” 29 Jim kadan sai hayaniya ta tashi a dukan birnin. Sai mutane suka cafke Gayus da Aristarkus, abokan tafiyar Bulus daga Makidoniya, suka ruga da zuwa fili da nufi daya. 30 Bulus ya so ya bayyana a gabon taron, amma almajirai ba su bar shi ba. 31 Har wadansu shugabannin lardin ma, abokan Bulus, suka aika masa suna rokonsa kada yâ kuskura ya shiga filin nan. 32 Taron kuwa ya rude. Wadansu suna ihu suna ce abu kaza, wadansu kuma wani abu dabam. Yawancin mutane kuma ba su ma san abin da ya sa suke a wurin ba. 33 Yahudawa suka tura Alekzanda gaba, sai wadansu a taron suka riþa yin masa ihu. Sai ya daga hannu don a yi shiru don yâ kâre kansa a gabon mutane. 34 Amma sa’ad da suka gane shi mutumin Yahuda ne, sai duk suka yi ihu gaba daya na kusa sa’biyu, suna cewa, “Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!” 35 Sai magatakardar birnin ya sa taron su yi shiru, sa’an nan ya ce, “Mutanen Afisa, ashe duk duniya ba tâ san cewa birnin Afisa ce mai lura da haikalin Artemis mai girma da kuma siffarta da ya fâdi daga sama ba? 36 Saboda haka, da yake ba dama a yi mûsun wannan gaskiya, ya kamata ku natsu kada ku yi kome da garaje. 37 Kun kawo mutanen nan a nan, gashi kuwa ba su yi fashin haikali ba, ba su kuwa saba wa alliyarmu ba. 38 To, in haka ne, in Demetiriyus da abokan sana’arsa suna da wata magana game da wani ai, kotuna suna nan a bude, akwai kuma mukaddasai. Suna iya kai kara. 39 In kuma akwai wani abu har yanzu da kuke so ku kawo, dole a daidaita shi a majalisa. 40 Yadda yake a yanzu, muna a hatsarin amsa zargin ta da hargitsi saboda abin da ya faru yau. Da yake ba za mu iya ba da dalilin da ya sa aka yi wannan hargitsi ba.” 41 Bayan da ya fâdi haka, sai ya sallami taron.

20 Sa’ad da hayaniyar ta kwanta, sai Bulus ya aika a kira almajiran, kuma bayan ya karfafa su, sai ya yi bankwana ya tafi Makidoniya. 2 Ya ratsa wurin yana karfafa mutanen da kalmomi masu yawa, a karshe kuma ya kai Giris, 3 inda ya zauna wata uku. Da yake Yahudawa sun kulla masa makirci, a lokacin da yake shirin tashi cikin jirgin ruwa zuwa Suriya, sai ya yanka shawara yâ koma ta Makidoniya. 4 Sai Sofater dan Fairrus daga Bereya, Aristarkus da Sekundus daga Tessalonika, Gayus daga Derbe, Timoti ma, da Tikikus da Turofimus daga lardin Asiya suka tafi tare da shi. 5 Wadannan mutane suka sha gaba suka kuma jira

mu a Toruwās. **6** Amma muka tashi daga Filibbi a jirgin ruwa bayan Bikin Burodi Marar Yisti bayan kuma kwana biyar muka sadu da sauran a Toruwās, inda muka zauna kwana bakwai. **7** A ranar farko ta mako muka taru wuri daya don gutsuttsura burodi. Bulus ya yi wa mutane magana, don yana niyyar tashi kashegari, sai ya yi ta yin magana har tsakar dare. **8** Akwai fitilu da yawa a dakin gidan saman da muka taru. **9** Akwai wani saurayi zaune a taga mai suna Yitikus, wanda barci mai nauyi ya dauke shi yayinda Bulus yake ta tsawaita magana. Sa'ad da yake barci, sai ya fadī daga gidan sama a hawa ta uku aka kuma dauke shi matacce. **10** Sai Bulus ya sauка, ya miķe a kan saurayin ya rungume shi ya ce, "Kada ku damu, yana da rai!" **11** Sai ya koma dakin da yake a gidan sama, ya gutsuttsura burodi ya kuma ci. Bayan ya yi magana har gari ya waye, sai ya tafi. **12** Mutanen suka dauki saurayin da rai zuwa gida suka kuma ta'azantu kwarai da gaske. **13** Mu kuwa muka ci gaba zuwa jirgin ruwan muka tashi muka nufi Assos inda za mu dauki Bulus. Ya yi wannan shirin don zai tafi can da kafa. **14** Da ya same mu a Assos, sai muka dauke shi a jirgin ruwan muka zo Mitilen. **15** Kashegari muka tashi cikin jirgin ruwa daga can muka zo gefen Kiyos. Kwana daya bayan wannan, sai muka ketare zuwa Samos, kashegari kuma muka iso Miletus. **16** Bulus ya yanke shawara yă wuce Afisa a jirgin ruwa don kada yă bata lokaci a lardin Asiya, gama yana sauri yă kai Urushalima, in ya yiwu ma, a ranar Fentekos. **17** Daga Miletus, Bulus ya aika zuwa Afisa a kira dattawan ikkilisiya. **18** Da suka iso, sai ya ce musu, "Kun san irin zaman da na yi tun lokacin da na zauna da ku, daga ranar farkon da na zo cikin lardin Asiya. **19** Na bauta wa Ubangiji da matukar tawali'u har da hawaye, da gwagwarmaya iri-irin da na sha game da makircin Yahudawa. **20** Kun san cewa ban yi wata-wata yin muku wa'azi game da duk abin da zai amfaneku ba amma na koyar da ku a fili da kuma gida-gida. **21** Na yi shela ga Yahudawa da Hellenawa cewa dole su juye ga Allah cikin tuba su kuma amince da Ubangijinmu Yesu. **22** "Yanzu kuma Ruhu ya tilasta ni, za ni Urushalima, ba tare da sanin abin da zai faru da ni a can ba. **23** Na dai san cewa a kowace birni Ruhu Mai Tsarki yakán gargade ni cewa kurkuku da shan wuya suna jirana. **24** Amma ni ban dauki raina a bakin kome ba, in dai zan iya gama tserena in kuma kammala aikin da Ubangiji Yesu ya ba ni aikin shaida

bisharar alherin Allah. **25** "Yanzu na san cewa ba ko daya daga cikinku wanda na zazzaga ina muku wa'azin mulkin Allah da zai sâke ganina. **26** Saboda haka, ina muku shela a yau cewa ba ni da alhakin kowa a kaina. **27** Gama ban yi wata-wata a sanar muku dukan nufin Allah ba. **28** Ku lura da kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku ku zama masu kula da shi. Ku zama masu kiwon ikkilisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. **29** Na san cewa bayan na tafi, mugayen kyarketai za su shigo cikinku ba za su kuwa kyale garken ba. **30** Ko cikinku ma mutane za su taso su karkatar da gaskiya don su jawo wa kansu almajirai. **31** Saboda haka ku zauna a fadake! Ku tuna cewa shekara uku, dare da rana ban taba fasa yin wa kowannenku gargedai ba, har da hawaye. **32** "To, yanzu na danka ku ga Allah da kuma ga maganar alherinsa, wadda za tă iya gina ku ta kuma ba ku gădō a cikin dukan wadanda aka tsarkake. **33** Ban yi kyashin azurfa ko zinariya ko tufafin kowa ba. **34** Ku kanku kun san cewa hannuwan nan nawa sun biya mini bukatuna da kuma na abokan aikina. **35** Cikin kowane abin da na yi, na nuna muku cewa da irin wannan aiki tukuru don mu taimaki marasa karfi, muna tunawa da kalmomin da Ubangiji Yesu kansa ya ce, 'Bayarwa ta fi karba albarka.' **36** Da ya fadī haka, ya durkusa tare da dukansu ya yi addu'a. **37** Sai dukansu suka yi kuka suka rungume shi, suka kuma yi masa sumba. **38** Abin da ya fi sa su bakin ciki shi ne maganarsa da ya ce, ba za su kara ganin fuskarsa ba. Sai suka raka shi zuwa wajen jirgin ruwa.

21 Bayan muka rabu da su da kyar, sai muka shiga jirgin ruwa, muka miķe zuwa Kos. Kashegari muka tafi Rods daga can kuma muka je Fatara. **2** Sai muka sami wani jirgin ruwa da zai ketare zuwa Funisiya, sai muka shiga muka kama tafiya. **3** Bayan muka hangi Saifurus muka wuce shi ta kudu, sai muka ci gaba zuwa Suriya. Muka sauка a Taya, inda jirgin ruwanmu zai sauке kayansa. **4** Da muka sami almajirai a can, sai muka zauna da su kwana bakwai. Ta wurin Ruhu, suka yi kókari su hana Bulus wucewa zuwa Urushalima. **5** Amma da lokacin tashinmu ya yi, sai muka tashi muka ci gaba da tafiyarmu. Dukan almajirai da matansu da'ya'yansu suka raka mu har bayan birni, a can kuwa a bakin teku muka durkusa muka yi addu'a. **6** Bayan mun yi bankwana da juna, sai muka shiga jirgin ruwa, su kuwa suka koma gida. **7** Muka ci gaba da tafiyarmu daga Taya muka sauка a

Tolemayis, inda muka gai da'yan'uwa muka yi kwana daya tare da su. **8** Da muka tashi kashegari, sai muka isa Kaisariya muka kuma sauva a gidan Filibus mai bishara, daya daga cikin Bakwai din nan. **9** Yana da'ya'ya hudu'yan mata da ba su yi aure ba, wadanda suka yi annabci. **10** Bayan muka yi'yan kwanaki da dama a can, sai wani annabin da ake kira Agabus ya gangaro daga Yahudiya. **11** Da ya zo wurinmu, sai ya dauki damarar Bulus, ya daura hanuwansa da kafafunsa da ita sa'an nan ya ce, "Ruhu Mai Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawan Urushalima za su daure mai wannan damara su kuma ba da shi ga Al'ummai.'" **12** Sa'ad da muka ji haka, sai mu da mutanen da suke can muka roki Bulus kada yă je Urushalima. **13** Sai Bulus ya amsa ya ce, "Don me kuke kuka kuna kuma bata mini zuciya? A shirye nake ba ma a daure ni kawai ba, amma har ma in mutu a Urushalima saboda sunan Ubangiji Yesu." **14** Da dai ya ki rarrasuwa, muka yi shiru, muka ce, "Bari Ubangiji yă yi nufinsa." **15** Bayan haka, sai muka shirya muka kuma haura zuwa Urushalima. **16** Wadansu almajirai daga Kaisariya suka raka mu suka kawo mu gidan Minason, inda za mu sauva. Shi mutumin Saifurus ne kuma daya daga cikin almajirai na farko. **17** Sa'ad da muka zo Urushalima, yan'uwa suka karbe mu da murna. **18** Kashegari Bulus da sauranmu muka tafi domin mu ga Yakub, dukan dattawan kuwa suna nan. **19** Bulus ya gaishe su ya kuma ba su rahoto dalla-dalla a kan abin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta wurin aikinsa. **20** Da suka ji haka, sai suka yabi Allah. Sa'an nan suka ce wa Bulus, "Ka gani dan'uwa, yawan dubban Yahudawan da suka gaskata, kuma dukansu masu himma ne a wajen bin doka. **21** An sanar da su cewa kana koya wa dukan Yahudawan da suke zama a cikin Al'ummai cewa su juye daga Musa, kana kuma fada musu kada su yi wa'ya'yansu kaciya ko su yi rayuwa bisa ga al'adunmu. **22** To, me za mu yi ke nan? Lalle za su ji cewa ka iso, **23** saboda haka, ka yi abin da muka fada maka. Akwai mutum hudu tare da mu da suka yi alkawari. **24** Ka dauki wadannan mutane, ka tafi da su ku tsarkaka gaba daya, ka kuma biya musu kome don su samu su yi aski. Ta haka kowa zai sani babu gaskiya a wadannan rahotanni game da kai, za a kuma ga cewa kai kanka kana kiyaye dokar. **25** Game da Al'ummai masu bi kuwa, mun yi musu wasika a kan shawararmu cewa su guji abincin da aka miķa wa gumaka, da jini, da naman dabbar da aka makure

da kuma fasikanci." **26** Kashegari, sai Bulus ya dauki mutanen ya kuma tsarkake kansa tare da su. Sa'an nan ya tafi haikali domin yă sanar da ranar cikar tsarkakewarsu da kuma ranar da za a ba da sadaka domin kowannensu. **27** Da kwana bakwai din suka yi kusan cika, wadansu Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a haikali. Sai suka zuga taron duka, suka kama shi, **28** suna ihu suna cewa "Mutanan Isra'ilä ku taimake mu! Ga mutumin da yake koya wa dukan mutane ko'ina cewa su ki mutanenmu da dokarmu da kuma wannan wuri. Ban da haka ma, ya kawo Hellenawa a cikin filin haikali ya kazantar da wurin nan mai tsarki." **29** (Dā ma can sun ga Turofimus mutumin Afisa a birni tare da Bulus suka yi tsammani Bulus ya kawo shi filin haikali.) **30** Duk birnin ya rude, mutane suka zaburo da gudu daga kowane gefe. Suka kama Bulus, suka ja shi daga haikali, nan da nan aka rurrufe kofofi. **31** Yayinda suke kókari su kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban fungiyar sojan Roma cewa birnin Urushalima duk ta hargitse. **32** Nan da nan ya dibi wadansu hafsohi da sojoji suka gangara a guje wurin taron. Da masu hargitsin suka ga shugaban fungiyar sojan da sojoiinsa, sai suka daina dükán Bulus. **33** Shugaban fungiyar sojan ya zo ya kama shi ya ba da umarni a daure shi da sarkoki biyu. Sa'an nan ya yi tambaya ko shi wane ne, da kuma abin da ya yi. **34** Wadansu daga cikin taron suka dau kururuwa suna ce abu kaza, wadansu kuma suna ce abu kaza, da yake shugaban fungiyar sojan ya kasa samun ainihin tushen maganar saboda yawan hayaniyar, sai ya yi umarni a kai Bulus barikin soja. **35** Sa'ad da Bulus ya kai bakin matakala, sai da sojoji suka daga shi sama saboda tsananin haukan taron. **36** Taron da suka bi suka dinga kururuwa, suna cewa, "A yi da shi!" **37** Da sojoji suka kai gab da shigar da Bulus cikin bariki, sai ya ce wa shugaban fungiyar sojan, "Ko ka yarda in yi magana da kai?" Sai ya amsa ya ce, "Ka iya Girik ne?" **38** Ba kai ba ne mutumin Masar nan da ya haddasa tawaye har ya yi jagorar'yan ta'ada dubu hudu zuwa hamada a shekarun baya?" **39** Bulus ya amsa ya ce, "Ni mutumin Yahuda ne, daga Tarshish a Silisiya shahararren birnin nan. In ka yarda bari in yi wa mutane magana." **40** Da ya sami izini daga shugaban fungiyar sojan, sai Bulus ya tsaya a matakala, ya daga wa taron hannu. Da dukan suka yi shiru, sai ya ce musu da Arameyanci,

22 “Yan’uwa da iyaye, ku saurari kāriyata yanzu.”

2 Da suka ji ya yi musu magana da Arameyik, sai suka yi tsit. Sai Bulus ya ce, 3 “Ni mutumin Yahuda ne haifaffen Tarshish na Silisiya, amma a nan birnin ne aka rene ni. Aka horar da ni sosai cikin dokokin kakanninmu a karkashin Gamaliel ni ma dā mai himma ne cikin bauta wa Allah kamar yadda kowannenku yake a yau. 4 Na tsananta wa masu bin wannan Hanyar har ga mutuwarsu, ina kama maza da mata ina kuma jefa su cikin kurkuku, 5 kamar yadda babban firist da dukan Majalisa za su iya shaida. Na ma karbi wasiku daga gare su zuwa ga’yan’uwansu a Damaskus, na kuma tafi can don in kawo wadannan mutane a daure zuwa Urushalima don a hukunta su. 6 “Wajen tsakar rana da na yi kusa da Damaskus, ba zato ba tsammani sai wani babban haske daga sama ya haskaka kewaye da ni. 7 Sai na fādi a kasa na kuma ji wata murya ta ce mini, ‘Shawulu! Shawulu! Don me kake tsananta mini?’ 8 “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’ “Ya amsa ya ce, ‘Ni ne Yesu Banazare, wanda kake tsanantawa.’ 9 Abokan tafiyata suka ga hasken, amma ba su fahimci muryar mai magana da ni ba. 10 “Sai na yi tambaya, na ce, ‘Me zan yi, ya Ubangiji?’ “Ubangiji ya ce, ‘Tashi, ka tafi cikin Damaskus. A can za a fādi maka duk abin da aka shirya za ka yi.’ 11 Abokan tafiyata suka ja ni a hanru zuwa cikin Damaskus, saboda kārfin hasken ya makanta ni. 12 “Wani mutumin da ake kira Ananiyas ya zo ya gan ni. Shi mai ibada ne wajen kiyaye dokoki wanda dukan Yahudawan da suke zama a can suna girmama shi kwarai. 13 Ya tsaya kusa da ni ya ce, ‘Dan’uwa Shawulu, ka sami ganin garinka!’ A daidai lokacin kuwa na iya ganinsa. 14 “Sa’an nan ya ce, ‘Allah na kakanninmu ya zabe ka ka san nufinsa ka kuma ga Mai Adalcin nan ka kuma ji kalmomi daga bakinsa. 15 Za ka zama mai shaidarsa ga dukan mutane game da abin da ka gani ka kuma ji. 16 Yanzu me kake jira? Ka tashi, a yi maka baftisma, a wanke zunubanka, ta wurin kira bisa ga sunansa.’ 17 “Sa’ad da na dawo Urushalima ina cikin addu’a a haikali, sai na ga wahayi 18 na ga Ubangiji yana magana. Ya ce mini, ‘Maza! Ka bar Urushalima, gama ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.’ 19 “Na amsa na ce, ‘Ubangiji, wadannan mutane sun san cewa na bi majami’ā-majami’ā na jefa wadanda suka gaskata da kai a cikin kurkuku, in kuma yin musu dūka. 20 Sa’ad da kuma aka Zub da jinin Istifanus mashaidinka, na tsaya can ina ba da

goyon bayana ina kuma tsaron tufafin masu kisansa.’

21 “Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, ‘Je ka; zan aike ka can nesa a wurin Al’ummai.’” 22 Taron suka saurari Bulus sai da ya yi wannan magana. Sa’an nan suka daga muryoyinsu suka yi ihm suka ce, “A raba dunia da wannan mutum! Bai cancanci yā rayu ba!” 23 Da suna ihm suna kada mayafansu suna da tā da kura sama, 24 sai shugaban kungiyar sojan ya umarta a kai Bulus a barikin soja. Ya ba da umarni a yi masa bulala a kuma tambaye shi abin da ya sa mutane suke masa ihm haka. 25 Suna kwantar da shi ke nan domin a yi masa bulala, sai Bulus ya ce wa jarumin da yake tsaye a nan, “Ashe, daidai ne bisa ga doka a yi wa dan kasar Roma bulala wanda ba a ma tabbatar da laifi a kansa ba?” 26 Da jarumin ya ji haka sai ya je wurin shugaban kungiyar sojan ya ce masa, “Me kake so yi ne? Wannan mutum dan kasar Roma ne.” 27 Sai shugaban kungiyar sojan ya je ya tambayi Bulus ya ce, “Fada mini, kai dan kasar Roma ne?” Bulus ya ce, “I.” 28 Sai shugaban kungiyar sojan ya ce, “Sai da na biya kudi mai yawa kafin in zama dan kasa.” Bulus ya ce, “Ni kuwa an haife ni dan kasa.” 29 Wadanda dā suke shirin yin masa tambayoyi suka ja da baya nan da nan. Shugaban kungiyar sojan kansa ya tsorata da ya fahimci cewa ya sa wa Bulus, dan kasar Roma sarka. 30 Kashegari da yake shugaban kungiyar sojan ya so yā tabbatar da ainihin abin da ya sa Yahudawa suke zargin Bulus, sai ya sake shi ya kuwa umarci manyan firistoci da dukan Majalisar su taru. Sa’an nan ya kawo Bulus ya sa ya tsaya a gabansu.

23 Bulus ya zuba wa Majalisar ido ya ce, “Yan’uwana, na cika aikina ga Allah cikin lamiri mai kyau har yā zuwa yau.” 2 Da jin wannan Ananiyas babban firist ya umarci wadanda suke tsaye kusa da Bulus su buge bakinsa. 3 Sai Bulus ya ce masa, “Allah zai buge ka, kai farin bango! Ka zauna a can kana hukunta ni bisa ga doka, ga shi kai kanka kana ketare dokar ta wurin ba da umarni a buge ni!” 4 Wadanda suke tsaye kusa da Bulus kuwa suka ce masa, “Babban firist na Allah za ka zaga?” 5 Bulus ya amsa ya ce, “Yan’uwa, ai, ban san cewa shi ne babban firist ba; gama yana a rubuce cewa, ‘Kada ka yi mugun magana game da mai mulkin mutanenka.’” 6 Bulus, da ya gane cewa wadansu daga cikinsu Sadukiyawa ne sauran kuma Farisiyawa ne, sai ya daga murya a Majalisar ya ce, “Yan’uwana, ni Bafariskiye ne, dan Farisiyawa. Ana mini shari’ā saboda begen da nake da shi a kan

tashin matattu.” 7 Da ya fadi haka, sai gardama ta tashi tsakanin Farisiyawa da Sadukiyawa, taron kuwa ya rabu biyu. 8 (Sadukiyawa suna cewa babu tashin matattu, babu mala’iku ko ruhohi. Amma Farisiyawa kuwa sun tsaya a kan cewa duk akwai.) 9 Aka yi babbar hayaniya. Wadansu daga cikin malaman dokokin da suke Farisiyawa suka miķe tsaye suka yi gardama mai karfi suna cewa, “Ba mu sami wani laifi a wurin mutumin nan ba. A ce wani ruhu ko mala’ika ne ya yi masa magana fa?” 10 Gardamar kuwa ta yi tsanani har shugaban kungiyar sojan ya ji tsoro za su yayyage Bulus. Ya umarci sojoji su tafi su kwace shi karfi da yaji daga wurinsu su kawo shi cikin barikin soja. 11 Kashegari da dare Ubangiji ya tsaya kusa da Bulus ya ce, “Ka yi karfin hali! Don kamar yadda ka yi shaida game da ni a Urushalima, haka kuma lalle, za ka yi shaidata a Roma.” 12 Kashegari, Yahudawa suka kulla makirci suka kuma yi rantsuwa cewa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe Bulus. 13 Fiye da mutane arba’in ne suka kulla wannan makirci. 14 Suka je wajen manyan firistoci da dattawa suka ce, “Mun yi babbar rantsuwa cewa ba za mu ci kome ba sai mun kashe Bulus. 15 Saboda haka, sai ku da Majalisa sai ku roki shugaban kungiyar sojan yă kawo shi a gabanku kamar kuna so ku kara samun cikakken bayani game da zancensa. Mu kuwa muna a shirye mu kashe shi kafin yă iso nan.” 16 Amma da dan’yar’uwarr Bulus ya ji wannan makirci, sai ya tafi cikin barikin soja ya gaya wa Bulus. 17 Sai Bulus ya kira daya daga cikin jarumawan ya ce, “Ka kai wannan saurayi wurin shugaban kungiyar soja; yana da wani abin da zai fada masa.” 18 Saboda haka ya dauke shi ya kai wajen shugaban kungiyar sojan. Jarumin ya ce, “Bulus, dan kurkukun nan ya kira ni, ya roke ni in kawo wannan saurayi a wurinka domin yana da wani abin da zai fada maka.” 19 Sai shugaban kungiyar sojan ya kama hanmun saurayin ya ja shi gefe, ya tambaye shi cewa, “Mene ne kake so ka gaya mini?” 20 Saurayin ya ce, “Yahudawa sun kulla za su roke ka ka kawo Bulus a gabon Majalisa gobe kamar suna neman karin cikakken bayani game da Bulus. 21 Kada ka yarda da su, domin fiye da mutum arba’in daga cikinsu suna fakonsa. Sun yi rantsuwa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe shi. Suna nan a shirye yanzu, suna jira ka amince da rokonsu.” 22 Sai shugaban kungiyar sojan ya sallami saurayin ya kwabe shi ya ce, “Kada ka gaya wa kowa cewa ka fada mini wannan.” 23 Sai ya kira biyu daga cikin jarumawansa, ya umarce

su cewa, “Ku shirya sooji dari biyu, da masu hawan dawakai saba’in da kuma masu māsu dari biyu su tafi Kaisariya da karfe tara na daren nan. 24 Ku shirya wa Bulus dawakai da zai hau don a kai shi wurin Gwamna Felis lafiya.” 25 Ya kuma rubuta wasika kamar haka, 26 Kalaudiyus Lisiyas. Zuwa ga Mai Girma, Gwamna Felis. Gaisuwa. 27 Yahudawa sun kama wannan mutum suna kuma dab da kashe shi, amma na zo da sojojina na kwato shi, saboda na ji shi dan kasar Roma ne. 28 Na so in san abin da ya sa suke zarginsa, saboda haka na kawo shi a gabon Majalisarsu. 29 Na tarar cewa zargin da ake masa ya shafi wadansu abubuwan da suka shafi dokarsu ne, amma ba wani zargi a kansa da ya isa kisa ko a daure shi. 30 Sa’ad da na sami labari cewa akwai wani makircin da aka kulla masa, sai na aika shi wurinka nan da nan. Na kuma umarci masu zarginsa su kai kararsu gare ka. 31 Saboda haka sojojin, don cika umarni, suka dauki Bulus da dad dare suka kawo shi har Antifatiris. 32 Kashegari suka bar masu hawan dawakai suka ci gaba da shi, yayinda sojojin suka koma barikin soja. 33 Sa’ad da masu hawan dawakai suka isa Kaisariya, sai suka ba wa gwamna wasiķar suka kuma miķa masa Bulus. 34 Gwamna ya karanta wasiķar ya kuma tambaya ko daga wanda lardi ne ya fito. Da ya ji cewa shi daga Silisiya ne, 35 sai ya ce, “Zan ji batunka lokacin da masu zarginka suka iso.” Sa’an nan ya ba da umarni a kai Bulus a tsare shi a fadar Hiridus.

24 Bayan kwana biyar sai Ananiyas babban firist ya tafi Kaisariya tare da wadansu daga cikin dattawa da kuma wani lauya mai suna Tertullus, suka kawo kararsu game da Bulus a gabon gwamna. 2 Sa’ad da aka shigo da Bulus, sai Tertullus ya shiga kai kararsa a gabon Felis yana cewa, “Mun dade muna zaman lafiya a karkashinka, hangen nesanka kuma ya kawo gyare-gyare a wannan kasa. 3 Ko’ina da kuma a kowace hanya, ya mafifici Felis, mun amince da wannan da godiya marar iyaka. 4 Amma don kada in kara gajiyar da kai, ina rokonka ka yi hafuri ka saurari dan takaitaccen jawabinmu. 5 “Mun tarar da wannan mutum fitinanne ne, yana tā-da-na-zaune-tsaye a tsakanin Yahudawa ko’ina a duniya. Shi shugaban darikar Nazarawa 6 har ma ya yi kofari ya kazantar da haikali; shi ya sa muka kama shi. 8 Ta wurin bincika shi da kanka za ka gane gaskiyar game da dukan wadannan zargin da muke kawo a kansa.” 9 Yahudawa ma suka goyi bayan zargin, suna tabbatar

cewa wadannan abubuwa haka suke. **10** Da gwamna ya yi masa alama yă yi magana, sai Bulus ya amsa ya ce, “Na san cewa ka yi shekaru da yawa kana mulki a wannan kasa; saboda haka ina farin ciki in kăre kaina. **11** Da sauķi za ka iya tabbatar cewa, bai fi kwana goma sha biyu da suka wuce ne na tafi Urushalima, domin yin sujada ba. **12** Masu zargina ba su same ni ina gardama da kowa a haikali, ko kuma ina tā da hankalin jama'a a majami'u ko kuwa wani wuri dabam a cikin birni ba. **13** Ba kuwa za su iya tabbatar maka karar da suke yi yanzu a kaina ba. **14** Amma na yarda cewa ina bauta wa Allah na kakanninmu a matsayin mai bin Hanyar da suke kira ḋarika. Na gaskata dukan abin da ya amince da Doka da yake kuma a rubuce cikin Annabawa, **15** ina kuma da irin bege daya ga Allah yadda mutanen nan suke da shi, cewa akwai tashin matattu masu adalci da masu mugunta duka. **16** Saboda haka, ina kokari kullum in kasance da lamiri mai tsabta a gabon Allah da mutane. **17** “Bayan'yan shekaru da dama da ba na nan, sai na dawo Urushalima don in kawo wa mutanena kyautai saboda matalauta in kuma yi sadaka. **18** Ni tsarkake ne sa'ad da suka same ni cikin filin haikalin ina yin haka. Babu taro tare da ni, ba kuwa ina tā da hankali ba. **19** Amma akwai wadansu Yahudawa daga lardin Asiya, wadanda ya kamata suna a nani a gabarka su kawo kara in suna da wani a kaina. **20** Ko kuwa wadannan da suke a nan su faci laifin da suka same ni da shi sa'ad da na tsaya a gabon Majalisa, **21** sai ko wannan abu daya kadai da na daga murya na faci yayinda nake tsaye a gabansu cewa, ‘A game da tashin matattu ake mini shari'a a gabanku yau.’’ **22** Sai Felis, wanda yake da cikakken sani game da Hanyar, ya daga sauraron karar. Ya ce, “In Lisiyas shugaban fungiyar soja ya iso, zan yanke muku shari'a.” **23** Ya yi wa jarumin umarni yă tsare Bulus amma yă ba shi'yanci yă kuma bar abokansa su lura da bukatunsa. **24** Bayan'yan kwanaki da dama sai Felis ya zo da matarsa Durusilla, mutuniyar Yahuda. Sai ya aika a zo da Bulus ya kuma saurare shi da yake magana game da bangaskiya cikin Kiristi Yesu. **25** Da Bulus ya ci gaba jawabi a kan adalci, kamunkai da kuma hukunci mai zuwa, sai Felis ya tsorata ya ce, “Yanzu kam, ya isa haka! Kana iya tafi. In na sami zarafi, zan kira ka.” **26** A wani fanni yana sa rai cewa Bulus zai ba shi toshiyar baki, saboda haka ya yi ta aika a kira masa Bulus yă yi magana da shi. **27** Da shekaru biyu suka wuce, sai Forsiyus Festus, ya găji

Felis, amma domin Felis ya so yă biya wa Yahudawa bukata, sai ya bar Bulus a kurkuku.

25 Kwana uku bayan isowa a lardin, sai Festus ya haura daga Kaisariya zuwa Urushalima, **2** inda manyan firistoci da shugabannin Yahudawa suka bayyana a gabansa suka kuma gabatar da kararsu a kan Bulus. **3** Suka roki Festus a gaggauce a matsayin alfarma gare su, da yă sa a mai da Bulus Urushalima, gama sun'yan kwanto su kashe shi a hanya. **4** Festus ya amsa ya ce, “Bulus yana tsare a Kaisariya, ni da kaina kuma zan je can ba da dadewa ba. **5** Ku sa wadansu daga cikin shugabanninu su tafi tare da ni su kawo kararsu a kan mutumin a can, in ya aikata wani laifi.” **6** Bayan ya yi kwanaki takwas ko goma tare da su, sai ya gangara zuwa Kaisariya, kashegari kuma ya kira a yi zaman kotu ya kuma umarta a kawo Bulus a gabansa. **7** Da Bulus ya bayyana, sai Yahudawan da suka gangaro daga Urushalima suka tsaya kewaye shi, suna kawo karar masu tsanani da yawa a kansa, wadanda ba su iya tabbatarwa ba. **8** Sa'an nan Bulus ya kăre kansa ya ce, “Ban aikata wani laifi game da dokokin Yahudawa ko game da haikali ko kuma game da Kaisar ba.” **9** Festus, da yake yana so yă yi wa Yahudawa alfarma, sai ya ce wa Bulus, “Ka yarda ka je Urushalima a yi maka shari'a a can a gabana a kan wadannan zarge?” **10** Bulus ya amsa ya ce, “Yanzu ina tsaye a gabon kotun Kaisar, inda ya kamata a yi mini shari'a. Ban yi wani laifi ga Yahudawa ba, kai da kanka ma ka san da haka sarai. **11** In kuwa ina da wani laifin da ya isa kisa, ban ki in mutu ba. Amma in karar da wadannan Yahudawa suka kawo a kaina ba gaskiya ba ne, ba wanda yake da iko ya ba da ni a gare su. Na daukaka kara zuwa gabon Kaisar!” **12** Bayan Festus ya yi shawara da majalisarsa sai ya ce, “Ka daukaka kara zuwa gabon Kaisar. To, ga Kaisar kuwa za ka tafi!” **13** Bayan'yan kwanaki sai Sarki Agiriffa da Bernis suka iso Kaisariya don su yi wa Festus gaisuwar bangirma. **14** Da yake za su yi kwanaki da dama a can, sai Festus ya tattauna batun Bulus da sarki. Ya ce, “Akwai mutumin da Felis ya bari a daure. **15** Sa'ad da na je Urushalima, manyan firistoci da dattawan Yahudawa suka kawo kara game da shi suka kuma nema a hukunta shi. **16** “Na gaya musu cewa ba al'adar Romawa ba ce a hukunta mutum kafin ya fuskanci masu kararsa ya kuma sami damar kăre kansa game da kararsu. **17** Da suka zo nan tare da ni, ban yi wani jinkiri ba, na kira zaman kotu kashegari kuma na umarta a kawo

mutumin. **18** Sa'ad da masu zarginsa suka tashi tsaye don su yi magana, ba su zarge shi da wani laifin da na yi tsamman ba. **19** A maimako haka, sai suka kawo wadansu'yan maganganu game da addininsu da ba su yarda da shi ba da kuma game da wani Yesu da ya mutu wanda Bulus ya ce yana da rai. **20** Na rasa yadda zan bincike irin abubuwnan; saboda haka na yi tambaya ko zai yarda ya tafi Urushalima a yi masa shari'a a can game da wadannan zargi. **21** Da Bulus ya daukaka kara zuwa gaban Babban Sarki sai na umarta a tsare shi har kafin in aika shi zuwa ga Kaisar." **22** Sai Agiriffa ya ce wa Festus, "Ni ma zan so in saurari mutumin da kaina." Sai ya amsa ya ce, "Za ka kuwa ji shi gobe." **23** Kashegari Agiriffa da Bernis suka yi shiga irin ta sarauta suka shiga dakin jama'a tare da manyan sojodi da manyan mutanen birni. Da umarnin Festus, sai aka shigo da Bulus. **24** Sai Festus ya ce, "Sarki Agiriffa, da kuma dukan wadanda suke tare da mu, kun ga wannan mutum! Dukan jama'ar Yahudawa sun kawo mini kararsa a Urushalima da kuma a nan Kaisariya, suna kururuwa suna cewa bai kamata a bar shi da rai ba. **25** Ban same shi da wani laifin da ya isa kisa ba, amma saboda ya daukaka kararsa zuwa gaban Babban Sarki sai na yanke shawara in aika da shi Roma. **26** Ba ni da wata tabbatacciyar maganar da zan rubuta wa Mai Girma game da shi. Saboda haka na kawo shi a gabanku duka, musamman a gabanka, Sarki Agiriffa, saboda a sakamakon wannan bincike zan iya samun abin da zan rubuta. **27** Don a ganina wauta ce a aika da dan kurkuku ba tare da an nuna zargin da ake yi a kansa ba."

26 Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, "An ba ka izini ka yi magana." Saboda haka Bulus ya yi alama da hannunsa ya fara kāriyarsa. **2** Ya ce, "Sarki Agiriffa, na yi sa'a da na tsaya a gabanka yau yayinda nake kāriyata game da dukan zargin Yahudawa, **3** musamman ma domin ka saba sosai da dukan al'adun Yahudawa da kuma maganganunsu. Saboda haka ina rokonka ka saurare ni da hakuri. **4** "Yahudawa duk sun san yadda na yi rayuwa tun ina yaro, daga farkon rayuwata a kasarmu da kuma a Urushalima. **5** Sun san ni tun da dadewa za su kuwa shaida, in suna so, cewa bisa ga darikar addininmu mafi tsanani, na yi rayuwar Bafarisye ne. **6** Yanzu kuwa saboda begena cikin abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari ne, ake mini shari'a yau. **7** Wannan shi ne alkawarin da kabilanmu goma sha biyu suke bege su ga cikawarsa, yayinda

suke bauta wa Allah da himma dare da rana. Ya Sarki, saboda wannan bege ne fa Yahudawa suke zargena. **8** Don me wani a cikinku zai yi shakka cewa Allah yana tā da matattu? **9** "Ni ma a dā na tabbata cewa ya kamata in yi duk abin da zan iya yi domin in yi gāba da sunan Yesu Banazare. **10** Abin da na yi ke nan a Urushalima. Da izinin manyan firistoci na sa tsarkaka da yawa a kurkuku, sa'ad da kuma ake kashe su, nakan ka da kuri'ata gāba da su. **11** Sau da dama nakan bi majami'a-majami'a, in sa a yi musu hukunci. Na kuma yi kokarin tilasta su su yi sabo. Don kuma tsananin fushi da su, sai da na fafare su har wadansu garuruwa na ketaren iyaka, ina tsananta musu. **12** "A cikin irin tafkiye-tafiyen nan ne ina kan hanya zuwa Damaskus tare da izini daga manyan firistoci. **13** Da tsakar rana, ya sarki, sa'ad da nake kan hanya, sai na ga wani haske daga sama, fiye da hasken rana, yana haskakawa kewaye da ni da abokan tafiyata. **14** Dukanmu muka fādi kasa, na kuwa ji wata murya tana ce mini da harshen Arameyik, 'Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini? Yana da wuya ka shuri tsinken tsokanar dabba.' **15** "Sai na yi tambaya na ce, 'Wane ne kai, ya Ubangiji?' "Ubangiji ya ce, 'Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. **16** Yanzu ka tashi, ka tsaya da kafafunka. Na bayyana a gare ka don in nada ka bawa da kuma mai shaidar abin da ka gani game da ni da kuma abin da zan nuna maka. **17** Zan tsirar da kai daga mutanenka da kuma daga Al'ummai. Ina aikan ka zuwa gare su domin **18** ka bude idanunsu su kuwa juyo daga duhu zuwa haske, daga mulkin Shaidan kuma zuwa wurin Allah, domin su sami gafarar zunubai da kuma matsayi a cikin wadanda aka tsarkake ta wurin bangaskiya a cikina." **19** "Saboda haka fa, Sarki Agiriffa, ban yi rashin biyayya ga wahayin nan daga sama ba. **20** Da farko ga wadanda suke a Damaskus, sa'an nan ga wadanda suke a Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya, da kuma ga Al'ummai su ma, na yi wa'azi don su tuba su juyo ga Allah su kuma tabbatar da tubansu ta wurin ayyukansu. **21** Shi ya sa Yahudawa suka kama ni a filin haikali suka kuma yi kokarin kashe ni. **22** Amma na sami taimakon Allah har yā zuwa yau. Yanzu ga ni a tsaye a nan, ina shaida ga babba da yaro. Ba na fadin kome fiye da abin da annabawa da Musa suka ce zai faru, **23** cewa Kiristi zai sha wahala, kuma a matsayin wanda yake na fari da zai tashi daga matattu, zai yi shelar haske ga mutanensa da kuma Al'ummai." **24** A nan ne fa Festus

ya tsai da kāriyar Bulus. Ya yi ihu ya ce, “Bulus! Kai dai rudadde ne, yawan karatunka yana juya maka kai.” 25 Bulus ya amsa ya ce, “Ba na hauka, ya mafifici Festus. Abin da nake fadi gaskiya ne da kuma mai kyau. 26 Sarki ya san wadannan abubuwa, ina kuma iya yin magana da shi a sake. Na tabbata cewa ba daya daga cikin wadannan da ya kubuce saninsa, domin ba a boye aka yi shi ba. 27 Sarki Agiriffa ka gaskata da annabawa? Na san ka gaskata.” 28 Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, “Kana tsammani cewa a cikin dan kankanin lokaci kana so ka mai da ni Kirista?” 29 Bulus ya amsa ya ce, “Ko a dan lokaci, ko a lokaci mai yawa, ina addu’ga Allah cewa, ba kai kadai ba amma duk wadanda suke saurare ni a yau su zama abin da nake, sai dai ban da sarkokin nan.” 30 Sai sarki ya tashi, haka kuma gwamna da Bernis da kuma wadanda suke zaune tare da su. 31 Suka bar dakin, kuma yayinda suke magana da junna, sai suka ce, “Wannan mutum ba ya yin kome da ya isa kisa ko dauri.” 32 Sai Agiriffa ya ce wa Festus, “Da ba don wannan mutum ya daukaka kara zuwa gabon Kaisar ba da an sake shi.”

27 Sa’ad da aka yanke shawara cewa za mu tashi a jirgin ruwa zuwa Italiya, sai aka danka Bulus da wadansu’yan kurkuku a hannun wani jarumin mai suna Juliyos, wanda yake na Bataliyar Babban Sarki. 2 Muka shiga jirgin ruwa daga Andiramitium wanda yake shirin tashi zuwa tasoshin da suke bakin tekun lardin Asiya, sai muka kama tafiya. Aristarkus, mutumin Makidoniya daga Tessalonika, yana tare da mu. 3 Kashegari muka sauwa a Sidon; Juliyos kuwa, cikin alheri ga Bulus, ya bar shi yă je wajen abokansa domin su biya masa bukatunsa. 4 Daga can kuma muka sâke kama tafiya muka zaga ta bayan tsibirin Saifurus saboda iska tana gâba da mu. 5 Sa’ad da muka ketare tekun da yake sassan gabar Silisiya da Famfiliya sai muka sauwa a Mira ta Lisiya. 6 A can jarumin ya sami wani jirgin ruwan Alekzandariyan da za shi Italiya sai ya sa mu a ciki. 7 Tafiyar ta dauki kwanaki da yawa muna yi kadan-kadan da fyar muka iso kusa da gabar Kinidus. Da iskar ta hana mu ci gaba, sai muka bi ta bayan tsibirin Kirit daura da Salmon. 8 Muka ci gaba a gefen gabar da fyar har muka iso wani wurin da ake kira Kyakkyawan Mafaka, kusa da garin Laseya. 9 An riga an 6ata lokaci da yawa, tafiya kuwa ta riga ta zama da hatsari domin a lokacin Azumi ya riga ta wuce. Saboda haka Bulus ya gargade su, 10 ya ce, “Mutane, ina gani tafiyarmu za

tâ zama da masifa ta kuma kawo babbar hasara ga jirgin ruwan da kaya, da kuma ga rayukanmu ma.” 11 Amma jarumin, a maimakon ya saurari abin da Bulus ya ce, sai ya bi shawarar matufi da kuma mai jirgin ruwan. 12 Da yake tashar jirgin ruwan ba tâ dace a ci damina a can ba, yawanci suka ba yanke shawara cewa mu ci gaba da tafiya, da bege za mu kai Funis mu ci damina a can. Wannan tashar jirgin ruwa ne a Kirit, tana fuskantar kudu maso yamma da kuma arewa maso yamma. 13 Da iska ta fara busowa daga kudu a hankali, sai suka yi tsammani sun sami abin da suke nema; saboda haka suka janye kugiyar jirgin ruwa suka bi ta gefen tsibirin Kirit. 14 Ba a jima ba, sai ga wata guguwar iska mai karfin da ake kira “Yar arewa maso gabas,” ta buga daga tsibirin. 15 Iskar ta ci karfin jirgin ruwan har ya kasa fuskantar iskar; saboda haka muka sallamar mata tâ yi ta tura mu. 16 Da muka bi ta bayan wani dan tsibirin da ake kira Kauda, da kyar muka jawo dan karamin jirgin kusa da jirgin. 17 Da mutanen suka jawo shi cikin babban jirgin ruwan, sai suka sa igiyoyi ta karfashin jirgin ruwan kanta don su daddaura shi. Don gudun kada a fyada mu da yashin gabar Sirtis, sai suka sauwa da kugiyar jirgin ruwan, suka bari aka yi ta tura jirgin haka. 18 Haka muka yi ta shan bugun guguwar hadarin nan kashegari suka fara jajjefer da kayan da jirgin yake dauke da su a cikin teku. 19 A rana ta uku, da hannuwansu suka jefar da kayan aikin jirgin ruwan a cikin teku. 20 Da dai aka yi kwana da kwanaki ba a ga rana ko taurari ba guguwar iska kuma ta ci gaba da bugowa, a karshe muka fid da zuciya za mu tsira. 21 Bayan mutanen sun dade ba su ci abinci ba, Bulus ya miķe tsaya a gabansu ya ce, “Mutane, da kun ji shawarata na kada ku tashi daga Kirit, da ba ku fâda wannan masifa da hasara ba. 22 Amma yanzu ina karfafa ku ku yi karfin hali, domin ba dayanku da zai rasa ransa; jirgin ruwan ne kada zai hallaka. 23 Jiya da dare wani mala’ikan Allah da nake nasa nake kuma bauta wa ya tsaya kusa da ni 24 ya ce, ‘Kada ka ji tsoro, Bulus. Lalle za ka tsaya a gabon Kaisar a yi maka shari’â; Allah kuma cikin alherinsa ya ba ka dukan rayukan mutanen da suke tafiya tare da kai.’ 25 Saboda haka ku yi karfin hali, ku jama’â, gama gaskata Allah a kan cewa yadda aka fada mini din nan, haka zai faru. 26 Duk da haka, dole a fyada mu a wani tsibiri.” 27 A dare na goma sha hudu iska dai tana ta korarmu a Tekun Adiriyatik, wajen tsakar dare sai masu tukin jirgin suka zaci sun yi kusa

da kasa. **28** Sai suka gwada surfin ruwan suka ga ya kai kafa dari da ashirin. Bayan dan lokaci kadan suka sāke gwadawa suka ga surfin ya kai kafa tasa'in. **29** Don gudun kada a fyada mu a kan duwatsu, sai suka saki fugiyoyin jirgin guda hudu daga bayan jirgin suka yi fata gari ya waye. **30** Cikin Kokarin tserewa daga jirgin, sai masu tuキン jirgin suka saukar da dan karamin jirgin ruwan cikin tekun, suka yi kamar za su saki wadansu fugiyoyi daga sashen gaba na babban jirgin ne. **31** Sai Bulus ya ce wa jarumin da kuma sojojin, "In mutanen nan ba su tsaya a cikin jirgin nan ba, ba za ku tsira ba." **32** Sai sojojin suka yayyanke igiyoyin da suke riķe da dan karamin jirgin, suka bar shi ya bi ruwa. **33** Kafin gari ya waye Bulus ya roke su duka su ci abinci. Ya ce, "Kwana goma sha hudu ke nan, kuna zama cikin zulumi kun kuma kasance ba abinci, ba ku ci kome ba. **34** Ina rokonku yanzu ku ci abinci. Kuna bukatarsa don ku rayu. Ba dayanku da zai rasa ko gashin kansa guda daya." **35** Bayan da ya fadi haka, sai ya dāuki burodi ya yi godiya ga Allah a gabansu duka. Sa'an nan ya gutsuttsura ya fara ci. **36** Dukansu kuwa suka sami karfafawa, suka kuma ci abinci. **37** Dukanmu a jirgin kuwa mutane 276 ne. **38** Sa'ad da suka ci iyakar abin da suke so, sai suka rage nauyin jirgin ta wurin zubar da hatsin a cikin tekun. **39** Da gari ya waye, ba su gane kasar da suke ba, amma suka ga wani lungu da gaci mai yashi, sai suka yanke shawara su kai jirgin can in za su iya. **40** Da suka yanke fugiyoyin, sai suka bar su a cikin teku a lokaci guda kuma suka balle madaurin abin juya jirgin. Sai suka tā da filafilan gaban jirgin daidai yadda iska za tā turshi gaba, sa'an nan suka nufi gaci. **41** Amma jirgin ruwan ya shiga yashi ya kafe. Kan jirgin ya shiga cikin yashin ya kāsa motsi, sai jirgin ya fara farfashewa ta baya saboda haukan rakuman ruwa. **42** Sojojin suka yi niyya su kakkashe'yan kurkukun don hana waninsu yā yi iyo yā tsere. **43** Amma jarumin ya so yā ceci ran Bulus, sai ya hana su aiawatar da niyyarsu. Ya kuma yi umarni duk wadanda suka iya ruwa su fara fādawa zuwa gaci. **44** Sauran kuma su bi katakai zuwa can ko kuma a kan tarkacen jirgin ruwan. Ta haka kowa ya kai bakin tekun lafiya.

28 Bayan da muka kai bakin tekun lafiya, sai muka tarar cewa sunan tsibirin Malta ne. **2** Mutanen tsibirin kuwa suka nuna mana babban alheri. Suka hura wuta suka marabce mu duka saboda ana ruwan sama da kuma sanyi. **3** Bulus ya tattara tarin itace,

yayinda kuma yake sa itacen a wuta, sai maciji ya bullo saboda zafi, ya dāfe a hannunsa. **4** Da mutanen tsibirin suka ga macijin yana lilo a hannunsa, sai suka ce wa jun "Lalle, wannan mutum mai kisankai ne; gama ko da yake ya tsira daga teku, Adalci bai bar shi ya rayu ba." **5** Amma Bulus ya karkade macijin a cikin wuta, bai kuwa ji wani ciwo ba. **6** Mutanen kuma suka yi zato zai kumbura ko kuma nan da nan zai fādi matacce, amma da aka dāfe ba su ga wani abu ya faru da shi ba, sai suka sāke ra'ayi suka ce shi wani allah ne. **7** Akwai wani filin nan kusa wanda yake na Fubiliyus, babban shugaban tsibirin. Shi ne ya karbe mu a gidansa da alheri ya kuma ciyar da mu har kwana uku. **8** Mahaifinsa kuwa yana kwanciya a gado yana fama da zazzabi da atuni. Bulus ya shiga ciki don yā gan shi, bayan ya yi masa addu'a, sai ya dibiya masa hannuwa ya warkar da shi. **9** Sa'ad da wannan ya faru, sauran marasa lafiya a tsibirin suka zo aka kuma warkar da su. **10** Suka girmama mu ta kowane hali da muka shirya za mu tashi, sai suka ba mu abubuwān da muke bukata. **11** Bayan wata uku sai muka tashi a wani jirgin ruwan da ya ci damina a tsibirin. Jirgin ruwa kuwa na Alekzandariya ne yana da siffar tagwayen allolin Kasto da Follus. **12** Muka isa Sirakus a can muka yi kwana uku. **13** Daga can muka tashi muka isa Regiyum. Kashegari iskar kudu ta taso, kashegari kuma muka kai Futeyoli. **14** A can muka tarar da wadansu'yan'uwa wadanda suka gayyaci mu mu yi mako daya da su. Da haka dai muka kai Roma. **15** 'Yan'uwan da suke can sun sami labari cewa muna zuwa, sai suka tashi tun daga Kasuwar Affiyus da Masauki Uku don su tarye mu. Da ganin mutanen nan sai Bulus ya gode wa Allah ya kuma sami karfafawa. **16** Da muka isa Roma, sai aka yarda wa Bulus yā zauna shi kadai, tare da sojan da zai yi gadinsa. **17** Bayan kwana uku sai ya kira taron shugabannin Yahudawa. Da suka taru, Bulus ya ce musu, "'Yan'uwan, ko da yake ban yi wa mutanenmu wani laifi ba ko kuma wani abu game da al'adun kakanninmu, aka kama ni a Urushalima aka kuma ba da ni ga Romawa. **18** Suka tuhume ni suka kuma so su sake ni, domin ba a same ni da wani laifin da ya cancanci kisa ba. **19** Amma da Yahudawa suka ki, sai ya zama mini dole in daukaka kara zuwa gaban Kaisar ba don ina da wani zargin da zan kawo game da mutanena ba. **20** Saboda wannan ne na nemi in gan ku in kuma yi magana da ku. Saboda begen Isra'ilā ne, nake a daure da wannan

sarka.” 21 Suka amsa cewa, “Ba mu sami wani wasika daga Yahudiya game da kai ba, kuma ba kowa daga cikin’yan’uwan da suka zo daga can ya kawo wani labari ko ya faci wani mummuna abu game da kai. 22 Amma muna so mu ji ra’ayinka, gama mun san cewa mutane ko’ina suna muguar magana a kan wannan darikar.” 23 Suka shirya su sadu da Bulus wata rana, suka ma zo da yawa fiye da dā a wurin da Bulus yake zama. Daga safe har zuwa yamma ya yi ta yin musu bayani, ya kuma shaida musu mulkin Allah yana ko’karin rinjayarsu game da Yesu daga Dokar Musa da kuma daga Annabawa. 24 Wadansu suka rinjayu da abin da ya fada, amma wadansu suka ba su gaskata ba. 25 Suka kāsa yarda da juna suka fara watsewa bayan Bulus ya yi wannan magana guda cewa, “Ruhu Mai Tsarki ya fada wa kakannin-kakanninku gaskiya sa’ad da ya ce ta bakin annabi Ishaya cewa, 26 “Je ka wurin mutanen nan ka ce, “Za ku yi ta ji amma ba za ku fahimta ba; za ku yi ta dubawa, amma ba za ku gani ba.” 27 Gama zuciyar mutanen nan ta yi tauri; da fkyar suke ji da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu. In ba haka ba za su iya gani da idanunsu, su ji da kunnuwansu, su fahimta a zukatansu, su kuma juyo, in kuwa warkar da su.’ 28 “Saboda haka na so ku san cewa an aika da ceton Allah ga Al’ummai, za su kuwa saurara!” 30 Shekaru biyu cif Bulus ya zauna a can a gidansa na haya yana marabtar duk wanda ya je wurinsa. 31 Ya yi wa’azin mulkin Allah yana kuma koyarwa game da Ubangiji Yesu Kiristi, gabagadi ba tare da wani abu ya hana shi ba.

Romawa

1 Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yā zama manzo, keba6be kuma domin bisharar Allah. **2** Bisharar da Allah ya yi alkawari tuntuni ta bakin annabawansa a cikin Nassosi Masu Tsarki **3** game da Dansa. Wanda bisa ga mutuntakarsa, zuriyar Dawuda ne. **4** Wanda bisa ga Ruhun tsarki, an shaida shi da iko cewa shi Dan Allah ne ta wurin tashinsa daga matattu. Wannan bishara kuwa game da Yesu Kiristi Ubangijinmu ne. **5** Ta wurinsa da kuma saboda sunansa, muka sami alheri muka kuma zama manzanni don mu kira mutane daga cikin dukan Al'ummai zuwa ga biyayyar da take zuwa daga bangaskiya. **6** Ku ma kuna cikin wadanda aka kira ku zama na Yesu Kiristi. **7** Wannan wasika ce zuwa ga dukanku da kuke a Roma wadanda Allah yake kauna, wadanda kuma ya kira domin su zama tsarkaka. Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma daga Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **8** Da farko, ina gode wa Allahna ta wurin Yesu Kiristi saboda ku duka, gama ana ba da labarin bangaskiyarku a ko'ina a duniya. **9** Allah, wanda nake bauta wa da dukan zuciyata cikin wa'azin bisharar Dansa, shi ne shaidata a kan yadda kullum ina tunawa da ku **10** cikin addu'o'ina a kowane lokaci; ina kuma addu'a cewa a karshe in Allah ya yarda hanya za tā bude mini in zo wurinku. **11** Ina marmarin ganinku don in ba ku wata baiwar ruhaniyu, don ku yi karfi **12** wato, don ni da ku mu karfafa juna ta wurin bangaskiyarmu. **13** Ina so ku sani'yan'uwa cewa na yi shirin zuwa wurinku sau da dama (amma aka hana ni yin haka sai yanzu). Na so in zo domin in sami mutane wa Kiristi a cikinku, kamar yadda na yi a cikin sauran Al'ummai. **14** Ina da hakki ga Hellenawa da wadanda ba Hellenawa ba, ga masu hikima da kuma marasa azanci. **15** Shi ya sa na yi himma sosai in yi mukū wa'azin bishara ku ma da kuke a Roma. **16** Ba na jin kunyar bishara, gama ita ikon Allah ne domin ceton kowa da ya gaskata, da farko ga Yahudawa, sa'an nan ga Al'ummai. **17** Gama a cikin bishara an bayyana adalci daga Allah wanda yake ta wurin bangaskiya daga farko zuwa karshe, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya." **18** Ana bayyana fushin Allah daga sama a kan dukan rashin sanin Allah da kuma muguntar mutanen da suke danne gaskiya ta wurin muguntarsu, **19** gama abin da ana iya sani game da Allah a bayyane yake a

gare su, domin Allah ya bayyana musu shi. **20** Gama tun halittar duniya halayen Allah marar ganuwa, madawwamin ikonsa da kuma allahntakarsa, ana iya ganinsu sarai, ana fahimtarsu ta wurin abubuwan da Allah ya halitta, domin kada mutane su sami wata hujja. (aiōs g126) **21** Gama ko da yake sun san Allah, ba su daukaka shi a matsayin Allah ko su gode masa ba, sai dai tunaninsu ya zama banza, zukatansu masu wauta kuma suka duhunta. **22** Ko da yake sun daufa su masu hikima ne, sai suka zama wawaye, **23** suka kuma yi musayar daufakar Allah marar mutuwa da siffofin da aka kera su yi kama da mutum mai mutuwa da tsuntsaye da dabbobi da kuma halittu masu ja da ciki. **24** Saboda haka Allah ya yashe su ga mugayen sha'awace-sha'awacen zukatansu ga fasikanci don a kaskantar da jikunansu ga yin abin kunya. **25** Sun sauya gaskiyar Allah da karya, suka kuma yi wa abubuwan da aka halitta sujada suna bauta musu a maimakon Mahalicci, wanda ake yabo har abada. Amin. (aiōn g165) **26** Saboda wannan, Allah ya yashe su ga sha'awace-sha'awacensu masu bankyama. Har matansu suka sauya daga haduwar mace da miji wadda ita ce daidai bisa ga halitta zuwa haduwa da'yānuwansu mata wadda ba daidai ba. **27** Haka ma maza suka bar al'adar kwana da mata suka tunzura cikin sha'awar kwana da junu, abin da ba daidai ba bisa ga halitta. Maza suka aikata rashin kunya da wadansu maza, suka jawo wa kansu sakamako daidai da baufewarsu. **28** Da yake ba su yi tunani cewa ya dace su riķe sanin Allah da suke da shi ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi, su aikata abin da bai kamata a yi ba. **29** Sun cika da kowace irin keta, mugunta, kwadaiyi, da tunanin banza da wofi. Suka kuma cika da kishi, kisankai, fada, rudu, da kuma riķo a zuci. Su masu gulma ne, **30** da masu bata suna, masu fin Allah, masu rashin kunya, masu girman kai, masu rigima; sukan kaga hanyoyin yin mugunta; suna rashin biyayya ga iyayensu; **31** su marasa hankali ne, marasa bangaskiya, marasa kauna, marasa tausayi. **32** Ko da yake sun san dokar adalcin Allah cewa masu aikata irin wadannan abubuwa sun cancanci mutuwa, duk da haka ba cin gaba da aikata wadannan abubuwa kadai suke yi ba, har ma suna goyon bayan masu yinsu.

2 Saboda haka, kai da kake ba wa wani laifi, ba ka da wata hujja, gama a duk lokacin da kake ba wa wani laifi, kana hukunta kanka ne, domin kai da kake ba

wa wani laifi kai ma kana aikata wadannan abubuwa. 2 Yanzu mun san cewa hukuncin Allah a kan masu aikata wadannan abubuwa dайдai ne. 3 Saboda haka sa'ad da kai mutum kurum, kana ba su laifi, duk da haka kana aikata abubuwan nan, kana tsammani za ka tsere wa hukuncin Allah ne? 4 Ko kuma kana rena wadatar alherinsa, hakurinsa, da kuma jimrewarsa ne ba tare da sanin cewa alherin Allah yana kai ka ga tuba ba ne? 5 Amma saboda taurinkanka da zuciyraka marar tuba, kana tara wa kanka fushi a ranar fushin Allah, sa'ad da za a bayyana hukuncinsa mai adalci. 6 Allah, "Zai sāka wa kowane mutum gwargwadon aikin da ya yi." 7 Ga wadanda ta wurin naciya suna yin nagarta suna neman daukaka, girma da rashin mutuwa, su za a ba su rai madawwami. (aiōnios g166) 8 Amma ga wadanda suke sonkai wadanda suke kin gaskiya suke kuma bin mugunta, akwai fushi da haushi dominisu. 9 Akwai wahala da bañin ciki ga duk mutumin da yake aikata mugunta, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai, 10 amma akwai daukaka, girma da salama ga duk mutumin da yake aikata alheri, da farko Yahudawa, sa'an nan Al'ummai. 11 Gama Allah ba ya nuna bambanci. 12 Duk wadanda suka yi zunubi a rashin sanin doka, a rashin doka za su hallaka, wadanda kuma suka yi zunubi karkashin doka, a karkashin doka za a hukunta su. 13 Gama ba masu jin dokar ne suke da adalci a gabon Allah ba, amma wadanda suke yin biyayya da dokar, su za a ce da su masu adalci. 14 Tabbatacco, sa'ad da Al'ummai, wadanda ba su da dokar, suka aikata abubuwan da dokar take bukata, abubuwan sun zama doka ke nan gare su, ko da yake ba su da dokar. 15 To, da yake sun nuna cewa abubuwan da dokar take bukata suna a rubuce a zukatansu, lamirinsu yana kuma ba da shaida, tunaninsu kuwa yanzu yana zarginsu ko kuma yana kāre su. 16 Wannan zai faru a ranar da Allah ta wurin Yesu Kiristi zai shari'anta boyayyun abubuwan da mutane suka yi, yadda bisharata ta furta. 17 To, kai, da kake kirin kanka mutumin Yahuda; in kana dogara ga doka kana kuma takama da dangantakarka da Allah; 18 in ka san nufinsa ka kuma amince da abin da yake mafifici domin an koyar da kai bisa ga doka; 19 in ka tabbata cewa kai jagora ne ga makafi, haske ga wadanda suke cikin duhu, 20 mai koyar da masu wauta, malamin jarirai, domin a cikin dokar ce akwai sani da gaskiya 21 to, kai mai koya wa wadansu, ba kanka kake koya wa ba? Kai da kake wa'azi kada a yi

sata, kana sata? 22 Kai da kake cewa wa mutane kada su yi zina, kana yin zina? Kai da kake kyamar gumaka, kana wa haikali fashi? 23 Kai da kake takama da doka, kana nuna rashin bangirma ga Allah ta wurin karya dokar? 24 Kamar yadda yake a rubuce, "Ana sabon sunan Allah a cikin Al'ummai saboda ku." 25 Kaciya tana da amfani in kana kiyaye dokar, amma in kana karya dokar, ka zama kamar ba a yi maka kaciya ba. 26 In marasa kaciya suna kiyaye dokar, ashe, ba za a dfauke su kamar an yi musu kaciya ba? 27 Wanda ba shi da kaciya ta jiki duk da haka yana biyayya da dokar zai iya hukunta ka, kai da kake karya dokar, ko da yake kana da rubutaccen tsarin dokar an kuma yi maka kaciya. 28 Mutum ba mutumin Yahuda ba ne in shi mutumin Yahuda ne kawai a jiki, haka kuma kaciya ba a waje ko a jiki kawai ba. 29 A'a, mutum mutumin Yahuda ne in shi mutumin Yahuda ne a zuci; kuma kaciya ita ce kaciya ta zuci, ta wurin Ruhu, ba ta wurin rubutaccen doka ba. Irin wannan mutum yana samun yabo daga Allah ne, ba dan adam ba.

3 To, mece ce ribar zama mutumin Yahuda, ko kuwa mene ne amfanin kaciya? 2 Akwai riba kwarai ta kowace hanya! Da farko dai, su ne aka danka wa kalmomin nan na Allah. 3 Amma a ce wadansu ba su da bangaskiya fa? Rashin bangaskiyarsu nan zai shafe amincin Allah? 4 Ko kadan! Bari Allah yā zama mai gaskiya, kowane mutum kuma yā zama makaryaci. Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Gama a tabbatar kana da gaskiya, sa'ad da ka yi magana, ka kuma yi nasara sa'ad da ka yi shari'a." 5 Amma in rashin adalcinmu ya bayyana adalci Allah a fili, me za mu ce ke nan? Za mu ce Allah ya yi rashin adalci ke nan da ya saukar da fushinsa a kanmu? (Ina magana kamar yadda mutum zai yi ne.) 6 Sam, ko kusa! Da a ce haka ne, ta yaya Allah zai shari'anta duniya? 7 Wani zai iya ce, "In a dalilin karyata, gaskiyar Allah ta kara bayyana, har aka kara daukaka shi, to, ta yaya zan zama mai zunubi, in karyata tana kawo daukaka ga Allah?" 8 In haka ne, "Ba sai mu yi ta yin mugunta don yā zama hanyar samun nagarta ba"? Kamar yadda masu bakar magana game da mu suna cewa wai haka muke fada. Tabbatacco za a hukunta irin wadannan da hukuncin da ya dace da su. 9 To, me za mu ce ke nan? Mun fi su ke nan? Ina, ko kadan! Mun riga mun zartar cewa da Yahudawa da Al'ummai duk suna a karkashin zunubi. 10 Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Babu wani mai adalci, babu ko daya;

11 babu wani mai fahimta, babu wani mai neman Allah. 12 Duk sun kauce gaba daya, sun zama marasa amfani; babu wani mai aikata nagarta, babu ko daya.” 13 “Makögwaronsu kamar budaddun kaburbura ne, harsumansu suna yin karya.” “Dafin mugun maciji yana a lefunansu.” 14 “Bakunansu sun cike da la’ana da dacin rai.” 15 “Kafafunsu suna saurin kai su zuwa ga Zub da jini; 16 hallaka da bakin ciki suna ko’ina a hanyoyinsu, 17 ba su kuma san hanyar salama ba.” 18 “Babu tsoron Allah a idanunsu.” 19 Yanzu mun san cewa dukan abin da doka ta ce, tana magana ne ga wadanda suke karkarshin doka, saboda a rufe kowane baki; dukan duniya kuma ta ba da lissafin kanta a gaban Allah. 20 Saboda haka babu wanda Allah zai ce da shi mai adalci ta wurin kiyaye doka kawai; a maimako, ta wurin doka ne muke sane da zunubi. 21 Amma yanzu an bayyana wani adalci daga Allah, wannan adalcin bai danganta ga doka ba, Doka da Annabawa suna ba da shaida game da wannan adalci. 22 Wannan adalcin Allah yana zuwa ta wurin bangaskiya a cikin Yesu Kiristi ga dukan wadanda suka ba da gaskiya ne. Ba bambanci, 23 gama duka sun yi zunubi suka kuma kāsa ga dāukakar Allah, 24 an kuma kubutar da su kyauta ta wurin alherinsa bisa ga aikin fansar da ya zo ta wurin Yesu Kiristi. 25 Allah ya miča Yesu Kiristi a matsayin hadayar kafara, ta wurin bangaskiya cikin jininsa. Ya yi haka domin yā nuna adalcinsa, domin a cikin hakurinsa bai hukunta zunuban da aka aikata a dā ba 26 ya yi haka domin yā nuna adalcinsa a wannan lokaci, saboda yā zama mai adalci da mai kuþutar da wadanda suke ba da gaskiya a cikin Yesu. 27 To, me za mu yi takama a kai? Babu wani abin da zamu yi takama a kai. A kan wace ka’ida ce za mu yi takama? Ta hanyar bin doka ne? A’ā, sai dai ta wurin bangaskiya. 28 Gama mun tsaya a kan cewa ta wurin bangaskiya ne ake kubutar da mutum, ba ta wurin kiyaye doka ba. 29 Allah dīn, Allahn Yahudawa ne kadai? Shi ba Allahn Al’ummai ba ne? I, shi Allahn Al’ummai ne ma, 30 da yake Allah daya ne kadai, shi kuma zai kubutar da masu kaciya bisa ga bangaskiya da kuma marasa kaciya ta wurin wannan bangaskiya dīn. 31 To, za mu soke dokar saboda wannan bangaskiyar ne? Ko kadan! A maimako, sai ma tabbatar da ita muke yi.

4 To, me za mu ce Ibrahim kakan kakanninmu ya gani game da wannan batu? 2 In fa da gaske ne Ibrahim ya sami kubuta ta wurin ayyuka, yana da abin

da zai yin takama da shi ke nan, amma ba a gaban Allah ba. 3 Me Nassin ya ce? “Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne a gare shi.” 4 To, sa’ad da mutum ya yi aiki, ba a lissafta ladan akinsa a matsayin kyauta, sai dai a matsayin hakkinsa. 5 Amma fa, game da mutumin da ba ya aiki sai dai dogara ga Allah wanda yake kubutar da masu mugunta, akan lissafta bangaskiyarsa a matsayin adalci ne. 6 Dawuda ya fadī haka sa’ad da ya yi magana game da albarkar da aka yi wa mutumin da Allah ya lissafta adalci a gare shi, ba don yā yi ayyuka ba. 7 “Masu albarka ne wadanda aka gafarta laifofinsu, wadanda aka kuma rufe zunubansu. 8 Mai albarka ne mutumin da Ubangiji ba zai taba lissafta zunubansa ba.” 9 Shin, wannan albarkar a kan masu kaciya ne kawai, ko kuwa har da marasa kaciya ma? Mun sha fadī cewa an lissafta bangaskiyar Ibrahim adalci ne a gare shi. 10 A kan wane hali ne aka lissafta masa? Bayan da aka yi masa kaciya ne, ko kuwa kafin kaciya? Ba bayan an yi masa kaciya ba ne, amma kafin a yi masa kaciya! 11 Ya kuma karbi alamar kaciya, hatimin adalcin da yake da shi ta wurin bangaskiya tun yana marar kaciya. Saboda haka fa, ya zama mahaifin dukan wadanda suka gaskata domin su ma a lasafta su masu adalci ne, ba tare da an yi musu kaciya ba. 12 Ya kuma zama mahaifin masu kaciya wadanda ba kaciya kadai suke da ita ba amma har ma suna bin gurbin bangaskiyar da mahaifinmu Ibrahim yake da ita kafin aka yi masa kaciya. 13 Ba ta wurin doka ce Ibrahim da zuriyarsa suka sami alkawarin cewa zai zama magājin duniya ba, amma sai dai ta wurin adalcin da yake zuwa ta wurin bangaskiya. 14 Gama da a ce masu kiyaye doka ne magāda, ai, da bangaskiya ba ta da amfani, alkawarin kuma ya zama banza, 15 domin doka tana jawo fushi ne. Kuma inda babu doka babu keta umarni ke nan. 16 Saboda haka, alkawari yakan zo ta wurin bangaskiya ne, domin yā zama ta wurin alheri, don a tabbatar wa dukan zuriyar Ibrahim ba kawai ga wadanda suke na doka ba amma har ma ga wadanda suke na bangaskiyar Ibrahim. Shi ne kuwa mahaifinmu duka. 17 Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Na mai da kai uban al’ummai masu yawa.” Shi ubanmu ne a gaban Allah, wanda a cikinsa ya gaskata, Allahn da yake ba da rai ga matattu, yake kuma kirān abubuwān da ba su kasance ba su zama kamar sun kasance. 18 Sañan dukan bege, Ibrahim cikin bege ya gaskata, haka kuwa ya zama uban al’ummai masu

yawa, kamar yadda aka riga aka fada masa cewa, "Haka zuriyarka za tā zama." **19** Ba tare da ya bar bangaskiyarsa ta yi rauni ba, ya fuskanci gaskiyan nan mai cewa jikinsa mai tsufa matacce ne, da yake yana da shekara wajen dafi, mahaifar Saratu kuma matacciya ce. **20** Duk da haka bai yi shakka ta wurin rashin bangaskiya game da alkawarin Allah ba, sai ma ya kara karfafa ga bangaskiyarsa, ya kuma daukaka Allah, **21** yana kuma da cikakken tabbaci cewa Allah yana da iko yā cika abin da ya yi alkawari. **22** Shi ya sa, "aka lissafta adalci a gare shi." **23** Kalmomin nan, "aka lissafta a gare shi" ba a rubuta su saboda shi kadai ba ne, **24** amma saboda mu ma, mu da Allah zai lissafta adalci, mu da muka ba da gaskiya gare shi da ya tashe Yesu Ubangijinmu daga matattu. **25** An mika shi ga mutuwa saboda zunubanmu, aka kuma tashe shi zuwa rai saboda Allah zai same mu marasa laifi.

5 Saboda haka, da yake an same mu marasa laifi ta wurin bangaskiya, muna da salama tare da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, **2** ta wurinsa ne muka sami shiga wannan alherin da muke tsaye yanzu, ta wurin bangaskiya. Muna kuma farin ciki a begen daukakar Allah. **3** Ba haka kawai ba, amma muna kuma da farin ciki cikin shan wuyanmu, gama mun san cewa shan wuyan nan takan haifi jimiri; **4** jimiri kuma yakan kawo hali mai kyau; hali mai kyau kuma yakan sa bege. **5** Bege kuwa ba ya ba mu kunya, domin Allah ya zuba kaunarsa a zukatanmu ta wurin Ruhu Mai Tsarkin da ya ba mu. **6** Kun ga, a daidai lokaci, yayinda muke marasa karfi, Kiristi ya mutu saboda wadanda ba su san Allah ba. **7** Da kyar wani yā mutu saboda mai adalci, ko da yake saboda mutumin kirki wani zai iya karfin hali yā mutu. **8** Amma Allah ya nuna mana kaunarsa a wannan. Tun muna masu zunubi tukuna, Kiristi ya mutu dominmu. **9** Da yake yanzu mun sami zama marasa laifi ta wurin jininsa, ashe kuwa za a cece mu daga fushin Allah ta wurinsa! **10** Gama in kuwa, sa'ad da muke abokan gāban Allah, aka sulhunta mu da shi ta wurin mutuwarsa Dansa, ashe, da yake an sulhunta mu, za mu sami ceto ta wurin ransa! **11** Ba ma haka yake kawai ba, har muna farin ciki da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa yanzu muka sami sulhu. **12** Saboda haka, kamar yadda zunubi ya shigo duniya ta wurin mutum daya, mutuwa kuma ta wurin zunubi, ta haka kuwa mutuwa ta shafi dukan mutane, domin dukan mutane sun yi zunubi. **13** Gama kafin a ba da doka,

zunubi yana nan a duniya. Amma ba a lissafin zunubi inda babu doka. **14** Duk da haka, mutuwa ta yi mulki tun Adamu har yā zuwa Musa, ta yi mulki har ma a kan wadanda ba su yi zunubi ta wurin taka umarni kamar yadda Adamu ya yi ba. A wata hanya dai Adamu shi ne kwatancin wani mutumin nan mai zuwa. **15** Amma kyautan nan dabam take da laifin nan. Gama in mutane da yawa sun mutu saboda laifin mutum dayan nan, to, ai, alherin Allah da kuma kyautan nan mai zuwa ta wurin alherin mutum dayan nan, Yesu Kiristi, ya shafi mutane da yawa! **16** Kyautar Allah kuwa ba kamar sakamakon da ya bi zunubin mutum gudan nan ba ne, Hukuncin ya bi zunubin mutum gudan nan, ya kuma kawo hallaka, amma kyautar ta bi laifofin masu yawa ta kuma sa Allah ya gan mu a matsayin marasa laifi. **17** Gama in, ta wurin laifin mutum daya, mutuwa ta yi mulki ta wurin mutum dayan nan, ashe, wadanda suka sami kyautar alherin Allah a yalwace da kuma kyautar adalci za su yi mulki a wannan rayuwa ta wurin mutum dayan nan, Yesu Kiristi. **18** Saboda haka, kamar yadda sakamakon laifin mutum guda ya jawo hallaka ga dukan mutane, haka ma sakamakon aikin adalci guda ya sa Allah ya same mu marasa laifi, wannan kuwa kawo rai ga dukan mutane. **19** Gama kamar yadda ta wurin rashin biyayyar mutum guda, mutane masu yawa suka zama masu zunubi, haka kuma ta wurin biyayyar mutum guda, mutane da yawa za su zama masu adalci. **20** An ba da dokar don mu ga yadda laifi yake da girma. Amma da zunubi ya karu, sai alheri ya karu sosai, **21** domin, kamar yadda zunubi ya yi mulki cikin mutuwa, haka ma alheri yā yi mulki ta wurin adalci yā kuwa kawo rai madawwami ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu. (aiōnios g166)

6 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba da yin zunubi domin alheri yā habaka? **2** Sam, ko kafan! Mun mutu ga zunubi; ta yaya za mu ci gaba da rayuwa a cikinsa kuma? **3** Ko ba ku sani ba cewa dukanmu da aka yi wa baftisma a cikin Kiristi Yesu an yi mana baftismar ne zuwa cikin mutuwarsa? **4** Saboda haka, an binne mu da shi ke nan, ta wurin baftisma cikin mutuwarsa, domin kamar yadda aka tā da Kiristi daga matattu ta wurin daukakar Uba, haka mu ma mu yi zaman sabuwar rayuwa. **5** In kuwa mun zama daya tare da shi haka a cikin mutuwarsa, tabbatacce mu ma za mu zama daya tare da shi cikin tashinsa daga matattu. **6** Gama mun san cewa an gicciye halayenmu na dā tare da shi domin a kawar da jikin nan mai

zunubi don kada mu kara zama bayi ga zunubi 7 domin duk wanda ya mutu an'yantar da shi daga zunubi ke nan. 8 To, in mun mutu tare da Kiristi, mun gaskata cewa za mu rayu tare da shi kuma. 9 Gama mun san cewa da yake an tā da Kiristi daga matattu, ba zai sāke mutuwa ba; mutuwa ba ta da sauran iko a kansa. 10 Mutuwār da ya yi, ya mutu ne sau daya tak, saboda yā shafe zunubi, amma rayuwār da yake yi, yana yi ne cikin tarayya da Allah. 11 Haka ku ma, ku dauke kanku matattu ne ga ikon zunubi amma rayayyu cikin tarayya da Allah cikin Kiristi Yesu. 12 Saboda haka kada ku bar zunubi yā mallaki jikin nan naku mai mutuwa yā sa ku zama masu biyayya ga mugayen sha'awace-sha'awacensa. 13 Kada ku miķa gabōbin jikinku ga zunubi a matsayin kayan aikin mugunta, sai dai ku miķa kanku ga Allah, a matsayin wadanda aka fitar da su daga mutuwa zuwa rai; ku kuma miķa gabōbin jikinku gare shi a matsayin kayan aikin adalci. 14 Gama zunubi ba zai zama maigidanku ba, domin ba kwa karkashin doka, sai dai karkashin alheri. 15 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba yin zunubi domin ba ma karkashin doka sai dai karkashin alheri? Sam, ko kafan! 16 Ba ku sani ba cewa sa'ad da kuka miķa kanku ga wani don ku yi masa biyayya a matsayin bayi, ko ku bayi ne ga zunubi, wanda yake kai ga mutuwa, ko kuwa ga biyayya, wadda take kai ga adalci, ashe, ba kun zama bayi ga wannan da kuke yi wa biyayya ba ke nan? 17 Amma godiya ga Allah don ko da yake a dā ku bayi ne ga ikon zunubi, da dukan zuciyarku kun yi biyayya ga irin koyarwar da aka danka muku. 18 An'yanta ku daga zunubi, kun kuma zama bayi ga aikin adalci. 19 Ina magana ne kamar mutane saboda kun raunana a jikinku. Kamar yadda kuka saba miķa gabōbin jikinku a bautar abubuwan kāzanta da mugun aiki a kan mugun aiki, saboda haka yanzu sai ku miķa su bayi ga aikin adalci mai kai ga zaman tsarki. 20 Sa'ad da kuke bayin zunubi, ba ruwanku da aikin adalci. 21 Wace riba ce kuka samu a lokacin, daga abubuwan nan da yanzu suka zama muku abin kunya? Karshen irin abubuwan nan dai, mutuwa ne! 22 Amma a yanzu da aka'yantar da ku daga zunubi kuka kuma zama bayi ga Allah, ribar da kuka samu tana kai ga zaman tsarki, karshenta kuwa rai madawwami ne. (*aiōnios g166*) 23 Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma kyautar Allah rai madawwami ne a cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu. (*aiōnios g166*)

7 Ba ku sani ba, yan'uwa, ina magana ne fa da mutanen da suka san doka, cewa dokar tana da iko a kan mutum muddin yana a raye ne kawai. 2 Misali, bisa ga doka mace mai aure tana daure ga mijinta muddin mijin yana da rai, amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga dokar aure. 3 Saboda haka fa, in ta auri wani yayinda mijinta yana raye, za a ce da ita mazinaciya. Amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke nan daga wannan doka, ita kuwa ba mazinaciya ba ce, ko da yake ta auri wani. 4 Saboda haka'yan'uwana, ku ma kun mutu ga dokar ta wurin jikin Kiristi, domin ku zama na wani, gare shi wanda aka tashe shi daga matattu, don mu ba da amfani ga Allah. 5 Gama sa'ad da halin mutuntaka yake mulkinmu, sha'awace-sha'awacen zunubi wadanda dokar ta zuga sun yi ta aiki a jikunanmu, don mu ba da amfani wa mutuwa. 6 Amma yanzu, ta wurin mutuwa ga abin da dā ya daure mu, an sake mu daga dokar saboda mu yi hidima a sabuwar hanyar Ruhu, ba a tsohuwar hanyar rubutaccen kā'ida ba. 7 Me za mu ce ke nan? Dokar zunubi ce? Sam, ko kafan! Tabbataccé ai, da ban san mene ne zunubi ba in ba ta wurin doka ba. Gama da ban san mene ne kyashi yake ba tabbataccé in ba don doka ta ce, "Kada ka yi kyashi ba." 8 Amma zunubi, da ya sami dama ta wurin umarnin nan, ya haifar a cikina kowane halin kyashi iri-iri. Gama in babu doka, zunubi mataccé ne. 9 Dā kam ina da rai sa'ad da ban san doka ba; amma da umarni ya zo, sai zunubi ya zaburo da rai na kuma mutu. 10 Na gane cewa wannan umarnin da aka nufa ya kawo rai, a gaskiya ya jawo mutuwa ce. 11 Gama zunubi, da ya sami dama ta wurin umarni, sai ya ruse ni, kuma ta wurin umarnin kuwa ya kashe ni. 12 Saboda haka fa, dokar tana da tsarki, umarnin kuma yana da tsarki, su duka suna da adalci da kuma kyau. 13 Abin nan da yana mai kyau, zai kawo mini mutuwa? Ko kafan! Amma domin zunubi ya bayyana kansa a matsayin zunubi, sai ya haifar da mutuwa a cikina ta wurin abin da yake mai kyau, domin ta wurin umarnin nan zunubi ya fito da matukar muninsa. 14 Mun san cewa doka aba ce ta ruhu; amma ni ba na ruhu ba ne, an sayar da ni a matsayin bawa ga zunubi. 15 Ban gane abin da nake yi ba. Don abin da nakan so yi, ba shi nakan yi ba, sai dai abin da nake ki, shi nake yi. 16 In kuma na yi abin da ba na son yi, na yarda da cewa dokar aba ce mai kyau. 17 Kamar dai yadda yake, ba ni kaina nake yinsa ba, sai dai zunubin da yake zaune a

cikina ne. **18** Gama na san cewa babu wani abin kirkin da yake zaune a cikina, wato, a mutuntakata. Gama sha'awar yin abu mai kyau kam ina da ita, sai dai ikon yin ne fa babu. **19** Gama abin da nake yi ba shi ne abu mai kyau da nake so in yi ba; a'a, mugun da ba na so in yi, shi ne nake ci gaba da yi. **20** To, in na yi abin da ba na so in yi, ba ni ba ne nake yinsa, sai dai zunubin nan da yake zaune a cikina. **21** Saboda haka na gane wannan ka'ida ce take aiki a cikina. Sa'ad da nake so in yi abu mai kyau, sai in ga cewa mugun nan ne nake yi. **22** Gama a ciki-cikina ina farin cikin da dokar Allah; **23** amma ina ganin wata doka tana aiki a gabobin jikina, tana yaki da dokar hankalina, tana kuma sa in zama daurarren dokar zunubin da take aiki a gabobin jikina. **24** Kaitona! Wane ne zai cece ni daga wannan jiki mai mutuwa? **25** Godiya ga Allah ta wurin Yesu Kiristi Ubangjinmu! Saboda haka fa, ni kaina a cikin hankalina, ni bawa ne ga dokar Allah, amma a mutuntaka, ni bawa ne ga dokar zunubi.

8 Saboda haka, yanzu babu hukunci don wadanda suke cikin Kiristi Yesu, **2** gama ta wurin Kiristi Yesu dokar Ruhu mai ba da rai ta'yantar da ni daga Dokar Musa. **3** Gama abin da dokar ba tă iya yi saboda käsawar mutuntaka ba, Allah ya yi shi sa'ad da ya aiko da Dansa a kamannin mutum mai zunubi, don yă zama hadaya ta zunubi. Ta haka, ya hukunta zunubi a cikin mutum mai zunubi. **4** Ya yi haka domin yă cika bukatun adalcin doka a cikinmu, mu da ba ma rayuwa bisa ga mutuntaka, sai dai bisa ga Ruhu. **5** Wadanda suke rayuwa bisa ga mutuntaka sun kafa hankulansu a kan sha'awace-shawa'acen jiki; amma wadanda suke rayuwa bisa ga Ruhu sun kafa hankulansu a kan abubuwan da Ruhu yake so. **6** Kwallafa rai ga al'amuran halin mutuntaka karshensa mutuwa ne, kwallafa rai ga al'amuran Ruhu kuwa rai ne da salama; **7** hankalin mai zunubi na gāba da Allah. Ba ya biyayya da dokar Allah, ba kuwa zai iya yin haka ba. **8** Wadanda mutuntaka yake mulkinsu ba za su iya su gamshi Allah ba. **9** Ku kam, ana mulkinku ba ta wurin mutuntaka ba, sai dai ta wurin Ruhu, in Ruhun Allah yana zaune a cikinku. In kuma wani ba shi da Ruhun Kiristi, shi ba na Kiristi ba ne. **10** Amma in Kiristi yana a cikinku, jikinku matacce ne saboda zunubi, duk da haka ruhunku yana a raye saboda adalci. **11** In kuwa Ruhu wannan da ya tă da Yesu daga matattu yana zama a cikinku, shi wanda ya tă da Kiristi daga matattu zai ba da rai ga jikunanku masu mutuwa

ta wurin Ruhunsa, wanda yake zama a cikinku. **12** Saboda haka'yan'uwa, muna da hakki, amma ba na wanda za mu yi rayuwar mutuntaka da yake so ba. **13** Gama in kuna rayuwa bisa ga mutuntaka, za ku mutu; amma in ta wurin Ruhu kuka kashe ayyukan jikin nan, za ku rayu. **14** Domin wadanda Ruhun Allah yake bi da su ne'ya'yan Allah. **15** Gama ba ku karbi ruhun da ya mai da ku bayi da za ku sâke jin tsoro ba ne, sai dai kun karbi Ruhun zaman da. Ta wurinsa kuwa muke kira, "Abba, Uba." **16** Ruhu kansa yana ba da shaida tare da ruhunmu cewa mu'ya'yan Allah ne. **17** In kuwa mu'ya'ya ne, to, mu magâda ne, magâdan Allah da kuma abokan gădo tare da Kiristi, in kuwa muna tarayya a cikin shan wuyarsa to, za mu yi tarayya a cikin daukakarsa. **18** A ganina, wuyar da muke sha a wannan lokaci ba su isa a kwatanta da daukakar da za a bayyana a cikinmu ba. **19** Halitta tana jira da marmari ta kosa ta ga bayyanuwar'ya'yan Allah. **20** Gama an sa halitta a cikin wulakanci, ba da son ta ba, sai dai ta wurin nufin wannan da ya mai da ita haka, da bege **21** cewa za a'yantar da halitta kanta daga bautarta ga rubewa a kuma kawo ta cikin'yancin daukakar'ya'yan Allah. **22** Mun san cewa dukan halitta tana nishi sai ka ce mace mai nañuda har yă zuwa wannan lokaci. **23** Ba haka kadai ba ma, mu kanmu da muke da nunan fari na Ruhu, muna nishi a ciki-cikinmu yayinda muke jira da marmari a maishe mu'ya'yan rikö na Allah, fansar jikunanmu. **24** Gama a wannan begen ne muka sami ceto. Amma begen da ake gani ba bege ba ne sam. Wa yake begen abin da ya riga ya samu? **25** Amma in muna begen abin da ba mu riga mun samu tukuna ba, mukan jira da hakuri. **26** Haka nan ma, Ruhu yana taimakonmu cikin rashin karfinmu. Ba mu san abin da ya kamata mu roka cikin addu'a ba, amma Ruhu kansa yana roko a madadinmu da nishe-nishen da kalmomi ba sa iya bayyanawa. **27** Shi kuma wanda yake binciken zukatanmu ya san halin Ruhu, domin Ruhu yana roko a madadin tsarkaka bisa ga nufin Allah. **28** Mun kuma san cewa a cikin dukan abubuwa Allah yana aikata alheri ga wadanda suke kaunarsa, yana wadanda aka kira bisa ga nufinsa. **29** Gama wadanda Allah ya rigyasani ya kuma kaddara su dace da kamannin Dansa, don yă zama dan fari cikin'yan'uwa masu yawa. **30** Wadanda kuwa ya kaddara, su ne ya kira; wadanda ya kira kuwa, su ne ya kubutar; wadanda ya kubutar kuwa, su ne ya daukaka. **31** Me za mu ce ke nan game da wannan

abu? In Allah yana goyon bayanmu, wa kuwa zai iya gāba da mu? **32** Shi da bai hana Dansa ba, sai ma ya ba da shi saboda mu duka, ashe, ba zai kuma ba mu, tare da shi, dukan abubuwa cikin alherinsa ba? **33** Wa zai kawo wani zargi a kan wadanda Allah ya zaiba? Allah ne mai kubutarwa. **34** Wa zai yi hukunci? Yesu Kiristi ne, wanda ya mutu, fiye da haka ma, shi da aka tā da zuwa rai, yana zaune a hannun dama na Allah yana kuma yin roko a madadinmu. **35** Wane ne zai raba mu da kaunar Kiristi? Masifa ce ko wahala ko tsanani ko yunwa ko tsiraici ko hatsari ko takobi? **36** Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Saboda kai ne muke fuskantar mutuwa dukan yini; an dauke mu kamar tumakin da za a yanka.” **37** A'a, cikin dukan wadannan abubuwa mun ma fi masu nasara ta wurin shi wanda ya kaunace mu. **38** Gama na tabbata cewa ko mutuwa ko rai, ko mala'iku ko aljanu, ko abubuwa na yanzu ko abubuwa masu zuwa nan gaba, ko ikoki, **39** ko tsayi ko zurfi, ko wani abu dabam cikin dukan halitta da zai iya raba mu da kaunar Allah wadda take cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu.

9 Ina fadin gaskiya a cikin Kiristi ba karya nake yi ba, lamirina ya tabbatar da wannan a cikin Ruhu Mai Tsarki. **2** Ina da bakin ciki mai yawa da kuma rashin kwanciyar rai marar karewa a zuciyata. **3** Gama da so na ne, sai a la'anta ni a kuma raba ni da Kiristi saboda'yan'uwan, wadannan na kabilata, **4** mutanen Isra'il. Su ne Allah ya mai da su'ya'yansa, ya bayyana musu daukakarsa, ya ba su alkawarinisa da Dokarsa, ya nuna musu hanyar sujada ta gaske, ya kuma ba su sauran alkawura. **5** Kakannin-kakannin nan kuma nasu ne, Kiristi kuma, ta wurin zamansa mutum, na kabilarsu ne. Yabo ya tabbata ga Allah har abada, shi da yake bisa kome! Amin. (aiōn g165)

6 Ba cewa maganar Allah ta kāsa ba ne. Gama ba duk wadanda suke zuriyar Isra'il ne suke Isra'il na gaske ba. **7** Ba kuwa don su zuriyarsa ne dukansu suka zama'ya'yan Ibrahim ba. A maimako, “Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka.” **8** Ana iya cewa zaman zuriyar Ibrahim, ba shi ne zama'ya'yan Allah ba, a'a, zuriya ta alkawarin nan su ne ake lasaftawa zuriyar Ibrahim. **9** Ga yadda aka yi alkawarin nan, “A kayyadadden lokaci zan dawo, Saratu kuma za tā haifi da.” **10** Ba ma haka kadai ba, 'ya'yan Rifkatu suna da mahaifi guda ne, wato, mahaifinmu Ishaku. **11** Duk da haka, tun ba a haifi tagwayen nan ba, balle su yi wani abu mai kyau ko marar kyau don nufin

Allah bisa ga zabensa ya tabbata, ba ga aikin lada ba, sai dai ga kiransa, **12** ba ta wurin ayyuka ba sai dai ta wurin shi wanda ya kira, aka fada mata cewa, “Babban zai bauta wa karamin.” **13** Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Yakub ne na so, amma Isuwa ne na ki.” **14** Me za mu ce ke nan? Allah marar adalci ne? Sam, ko kafan! **15** Gama ya ce wa Musa, “Zan nuna jinkai ga wanda zan nuna jinkai, zan kuma ji tausayin wanda zan ji tausayi.” **16** Saboda haka, bai danganta ga sha'awar mutum ko kokarinsa ba, sai dai ga jinkai Allah. **17** Gama Nassi ya ce wa Fir'auna, “Na daga ka saboda wannan manufa, saboda in nuna ikona a cikinka domin kuma a shaida sunana a duniya duka.” **18** Saboda haka Allah yana nuna jinkai ga wanda yake so, yana kuma taurara zuciyar wanda yake so. **19** Waninku zai iya ce mini, “To, don me har yanzu Allah yake ganin laifinmu? Gama wa zai iya tsayayya da nufinsa?” **20** Amma wane ne kai, ya mutum, da za ka mayar wa Allah magana? “Ashe, abin da aka gina zai iya ce wa wanda ya gina shi, ‘Don me ka gina ni haka?’” **21** Ashe, mai ginin tukwane ba shi da iko yin amfani da yumbū guda yā gina tukunya domin ayyuka masu daraja da kuma wadansu don ayyuka marasa daraja? **22** Haka ma aikin Allah yake. Ya so yā nuna fushinsa yā kuma sanar da ikonsa, ya yi haka cikin hakuri kwarai ga wadanda suka cancanci fushinsa, wadanda aka shirya domin hallaka? **23** Haka kuma ya so yā sanar da wadatar daukakarsa ga wadanda suka cancanci jinkansa, wadanda ya shirya tun kafin lokaci don daukaka **24** har da mu ma, mu da ya kira, ba daga cikin Yahudawa kadai ba amma har ma daga cikin Al'ummai? **25** Kamar yadda ya fada a Hosiya. “Zan kira su 'mutanena,' su da ba mutanena ba; zan kuma kira ta 'kaunatacciyat,' ita da ba kaunatacciyat ba,” **26** kuma, “Zai zama cewa a daidai inda aka ce musu, ‘Ku ba mutanena ba,’ za a ce da su, ‘ya'yan Allah mai rai.’” **27** Ishaya ya daga murya game da Isra'il ya ce, “Ko da yake yawan Isra'ilawa yana kama da yashi a bakin teku, ragowa ce kadai za su sami ceto. **28** Gama Ubangiji zai zartar da hukuncinsa a bisan duniya da sauri kuma ba da bata lokaci ba.” **29** Yana nan kamar yadda Ishaya ya riga ya fada. “Da ba don Ubangiji Madaukaki ya bar mana zuriya ba, da mun zama kamar Sodom, da mun kuma zama kamar Gomorra.” **30** Me za mu ce ke nan? Ai, Al'ummai da ba su nemi adalci ba, sun same shi, adalcin da yake ta wurin bangaskiya; **31** amma Isra'il da suka yi kwazo wajen

bin Dokar adalci, ba su same shi ba. **32** Don me? Domin sun yi kwazo wajen binta ba ta wurin bangaskiya ba sai dai ta wurin ayyuka. Sun yi tuntube a kan “dutsen sa tuntube.” **33** Kamar yadda yake a rubuce, “Ga shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane yin tuntube da kuma dutsen da yake sa su fadi wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taba shan kunya ba.”

10 ‘Yan’uwa, abin da zuciyata take so da kuma addu’ata ga Allah saboda Isra’ilawa shi ne su sami ceto. **2** Gama na shaida su a kan suna da kishi bin Allah, sai dai kishinsu ba a bisa sani ba. **3** Da yake ba su san adalcin da yake fitowa daga Allah ba suka kuma nemi su kafa nasu, sai suka ki miķa kai ga adalcin Allah. **4** Kiristi shi ne karshen doka domin a sami adalci wa kowane mai bangaskiya. **5** Musa ya bayyana adalcin da yake ga Doka cewa, “Mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai rayu ta wurinsu.” **6** Amma adalcin da yake ga bangaskiya yana cewa, “Kada ka fada a zuciyarka, ‘Wa zai hau sama?’” (wato, don yā sauко da Kiristi), **7** “ko kuwa ‘Wa zai gangara can surfin kasa?’” (wato, don yā hauro da Kiristi daga matattu). (*Abyssos* g12) **8** Amma mene ne aka ce? “Maganar tana kusa da kai; tana cikin bakinka da kuma cikin zuciyarka,” wato, maganar bangaskiyan nan da muke shela. **9** Cewa in ka furta da bakinka, “Yesu Ubangiji ne,” ka kuma gaskata a zuciyarka cewa Allah ya tā da shi daga matattu, za ka sami ceto. **10** Gama da zuciyarka ce kakan gaskata a kuma kubutar da kai, da bakinka ne kuma kake furta a kuma cece ka. **11** Kamar yadda Nassi ya ce, “Duk wanda ya gaskata da shi ba zai taba shan kunya ba.” **12** Gama ba bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al’ummai, Ubangijin nan daya shi ne Ubangijin kowa yana kuma ba da albarka a yalwace ga duk masu kira gare shi, **13** gama, “Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.” **14** To, ta yaya za su kira ga wanda ba su gaskata ba? Ta yaya kuma za su ji ba tare da wani ya yi musu wa’azi ba? **15** Kuma ta yaya za su yi wa’azi in ba an aike su ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, “Isowar masu kawo labari mai dadī abu mai kyau ne kwarai!” **16** Amma ba dukan Isra’ilawa ne suka karfi labari mai dadīn nan ba. Gama Ishaya ya ce, “Ubangiji, wa ya gaskata safonmu?” **17** Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin jin sako, akan ji sakon kuma ta wurin maganar Kiristi. **18** Amma ina tambaya, “Ba su ji ba ne? Tabbataccé sun ji. “Muryarsu ta tafi ko’ina a

cikin duniya, kalmominsu kuma har iyakar duniya.” **19** Har wa yau, ina da tambaya. Shin, Isra’ila ba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya ce, “Zan sa ku yi kishin wadanda ba al’umma ba; zan sa ku yi fushin al’ummar da ba ta da fahimta.” **20** Ishaya kuma ya fito gabagadi ya ce, “Wadanda ba su neme ni ba, su suka same ni; Na bayyana kaina ga wadanda ba su ma taba neman sanina ba.” **21** Amma game da Isra’ila ya ce, “Dukan yini na miķa hannuwana ga mutane marasa biyayya da masu taurinkai.”

11 To, ina da tambaya. Allah ya ki mutanensa ne?

Sam, ko kadan! Ni mutumin Isra’ila ne kaina, zuriyar Ibrahim kuwa, daga kabilar Benyamin. **2** Allah bai ki mutanensa da ya rigya sani ba. Ba ku san abin da Nassi ya fada game da Iliya ba, yadda ya kawo kuka ga Allah a kan Isra’ila ya ce, **3** “Ya Ubangiji, sun karkashe annabawanka suka kuma rurrushe bagadanki; ni kadai na ragu, suna kuma neman raina”? **4** Wace amsa ce Allah ya ba shi? “Na kebe wa kaina dubu bakwai wadanda ba su yi wa Ba’al sujada ba.” **5** Haka ma, a wannan zamani akwai ragowar da aka zaba ta wurin alheri. **6** In kuwa na alheri ne, ba sauran cewa ya dogara ga ayyuka ke nan. In ba haka ba, ashe, alheri ba alheri ba ne kuma. **7** To, sai me? Abin da Isra’ila suka nema da himma ba su samu ba, amma zababun suka samu. Sauran suka taurare, **8** kamar yadda yake a rubuce cewa, “Allah ya ba su ruhun rudewa, idanu don su kāsa gani, da kuma kunnawa don su kāsa ji, har yā zuwa yau.” **9** Dawuda kuma ya ce, “Bari teburin cin abincinsu yā zama musu tarko, sanadin fāfuwa da dutsen sa tuntube da kuma ramuwa a kansu. **10** Bari idanunsu su duhunta don kada su iya gani, bayansu kuma yā tanķware har abada.” **11** Har yanzu ina da tambaya. Sun yi tuntube har ya kai ga fāfuwar da ba za su iya tashi ba ne? Sam, ko kadan! A maimako, saboda laifinsu ne ceto ya zo ga Al’ummai don a sa mutanen Isra’ila su ji kishi. **12** Amma in laifinsu yana nufin albarka ga duniya, hasararsu kuma albarka ga Al’ummai, ina misalin yalwar da albarkunsu za su kawo! **13** Ina magana da ku ne fa Al’ummai, ina tařama da aikin nan nawa, **14** da fata zan rura kabilata a ta kowace hanya su ji kishi har ma yā sa in ceci wadansunsu. **15** Gama in kinsu da aka yi ya zama sulhu ga duniya, me karbarsu za tā zama in ba rai daga matattu ba? **16** In sashen da aka miķa a matsayin nunan fari tsattsarka ne, to, sauran ma tsattsarka ne; in saiwar tsattsarka

ce, to, sauran rassan ma tsattsarka ne. 17 In an sassare wadansu rassa, kai kuwa da kake kai zaitun jeji, aka dauke ka aka kuma yi muku aure, a yanzu kuwa kana shan ni'imar saiwar zaitun din nan tare da sauran rassan, 18 kada ka yi takama cewa ka fi wadancan rassan da aka sassare. In kuwa ka yi haka, to, ka yi la'akari da wannan. Ba kai ne kake taimakon saiwar ba, saiwar ce take taimakonka. 19 To, kana iya cewa, "An sassare rassan ne don a daura aure da ni." 20 Haka yake. Amma an sassare su ne saboda rashin bangaskiya, kai kuma kana tsaye ta wurin bangaskiya. Kada ka yi takama, sai dai ka ji tsoro. 21 Gama in har Allah bai bar rassan nan na asali ba, kai ma ba zai bar ka ba. 22 Ka lura fa da alheri da kuma tsananin Allah, tsanani ga wadanda suka fādī, amma alheri a gare ka, da fata za ka ci gaba cikin alherinsa. In ba haka ba, kai ma za a sare ka. 23 In kuwa ba su nace cikin rashin bangaskiya ba, za a sāke daura aure da su, domin Allah yana iya sāke hada su. 24 Kai ma da aka saro daga zaitun din da asalinsa yake na jeji, aka daura aure da kai a jikin zaitun din na gida, sabanin yadda aka saba, balle wadannan rassa na asali, da za a daura aure da su a jikin zaitun din nan nasu na asali? 25 Ba na so ku kasance cikin rashin sani game da wannan asirin'yan'uwa, domin kada ku daga kai. Isra'ilala sun dandana sashe na taurarewa har sai da shigowar Al'ummai masu yawa ya cika. 26 Ta haka kuwa za a ceci dukan Isra'ilala, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai ceto zai zo daga Sihiyona; zai kawar da rashin bin Allah daga Ya'kub. 27 Wannan kuwa shi ne alkawarina da su sa'ad da na dauke musu zunubansu." 28 Game da zancen nan na bishara kuwa, su abokan gāba ne saboda ku; amma game da zaben kuwa, su kaunatattunsa ne, albarkacin kakannin kakanninsu, 29 gama kyautar Allah da kiransa ba a sokewa. 30 Kamar yadda a dā can ku da kuke marasa biyayya ga Allah kuka sami jinkai yanzu ta dalilin rashin biyayyarsu, 31 haka su ma suka zama marasa biyayya a yanzu domin su ma su sami jinkai ta dalilin jinkan da Allah ya yi muku. 32 Gama Allah ya daure dukan mutane ga rashin biyayya don yā nuna jinkai ga kowa. (eleēsē g1653) 33 Kai, surfin yalwar hikima da kuma sanin Allah yana nan a yalwace! Hukunce-hukuncensa kuma su fi gabon bincike, hanyoyinsa kuwa sun wuce gabon ganewa! 34 "Wa ya taba sanin zuciyar Ubangiji? Ko kuwa yā ba shi shawara?" 35 "Wa ya taba ba wa Allah wani abu, da Allah zai sāka masa?" 36 Gama daga

gare shi, ta wurinsa, da kuma saboda shi ne dukan abubuwa suka kasance. Daukaka ta tabbata a gare shi har abada! Amin. (aiōn g165)

12 Saboda haka, ina rokonku,'yan'uwa, saboda yawan jinkan Allah, ku miķa jikunanku hadaya wadda take mai rai, mai tsarki abin karba kuma ga Allah, wannan ita ce hanyar hidimarku ta ruhaniya. 2 Kada ku ci gaba da yin abin da duniya take yi, sai dai ku bar halinku ya sāke, ta wurin sabunta hankalinku dungum, don ku tabbatar da abin da Allah yake so yake, abu mai kyau, mai dadī da kuma cikakke. (aiōn g165) 3 Gama ta wurin alherin nan da aka yi mini ne ina ce wa kowannenku. Kada yā dauki kansa fiye da yadda ya kamata, a maimakon haka bari yā auna kansa cikin natsuwa, gwargwadon baiwar bangaskiyar da Allah yi masa. 4 Kamar dai yadda kowannenmu yake da jiki daya da gabobi da yawa, gabobin nan kuwa ba aiki iri daya suke yi ba, 5 haka ma a cikin Kiristi mu da muke da yawa mun zama jiki daya, kuma kowace gaabar dan'uwani sauran ne. 6 Muna da baye-baye dabam-dabam, gwargwadon alherin da aka yi mana. In baiwar mutum ta yin annabci ce, sai yā yi amfani da ita gwargwadon bangaskiyarsa. 7 In ta hidima ce; sai yā yi hidima. In kuma ta koyarwa ce, sai yā koyar; 8 in ta karfafawa ce, sai yā karfafā; in kuma ta ba da taimako ce don biyan bukatun wadansu, sai yā yi haka hannu sake; in ta shugabanci ce, sai yā yi shugabanci da himma; in ta nuna jinkai ce, sai yā yi haka da fara'a. 9 Dole kauna tā zama ta gaskiya. Ku ki duk abin da yake mugu; ku manne wa abin da yake nagari. 10 Ku ba da kanku ga junna cikin kauna irin ta'yan'uwa. Kowa yā yi kokari wajen girmama wani fiye da kansa. 11 Kada ku zama marasa himma, sai dai masu himma a ruhaniyarku, kuna bauta wa Ubangiji. 12 Ku yi farin ciki cikin bege, hafkuri cikin shan wuya, aminci cikin addu'a. 13 Ku taimaki mutanen Allah masu bukata. Ku zama masu karban baķi. 14 Ku sa wa masu tsananta muku albarka; ku sa albarka kada fa ku la'anta. 15 Ku yi murna da masu murna, ku yi kuka da masu kuka. 16 Ku yi zaman lafiya da juna. Kada ku nuna girman kai, sai ma ku riķa cufanya da talakawa. Kada ku zama masu daga kai. 17 Idan kowa ya yi muku mugunta, kada ku sāka masa da mugunta. Ku lura don ku aikata abin da kowa zai iya gani cewa daidai ne. 18 Ku yi iya Kokarinku, in zai yiwu, ku yi zaman lafiya da kowa. 19 Kada ku yi ramuwa, abokaina, sai dai ku bar wa Allah. Gama a rubuce yake cewa, "Ramuwa tawa

ce; zan kuwa sāka,” in ji Ubangiji. **20** A maimakon haka, “In abokin gābanka yana jin yunwa, ka ciyar da shi; in yana jin kishirwa, ka ba shi ruwan sha. Ta yin haka, za ka tara garwashin wuta a kansa.” **21** Kada ku bar mugunta ta sha kanku, sai dai ku sha kan mugunta ta wurin aikata nagarta.

13 Dole kowa yā yi biyayya ga masu mulki, gama babu wani iko sai ko in Allah ya yarda. Duk hukumomin da muke su, nadin Allah ne. **2** Saboda haka, duk wanda ya yi tawaye ga hukuma yana yin tawaye da abin da Allah ya nada ne, wadanda kuwa suke aikata haka, za su jawo wa kansu hukunci. **3** Gama masu mulki ba abin tsoro ba ne ga wadanda suke yin abin da yake daidai, sai dai ga wadanda suke aikata laifi. Kana so ka rabu da jin tsoron wanda yake mulki? To, sai ka aikata abin da yake daidai, zai kuwa yabe ka. **4** Gama shi bawan Allah ne don kyautata rayuwarka. Amma in ka aikata mugunta, to, sai ka ji tsoro, don ba a banza ne shugaba yake daukan takobinsa ba. Shi fa bawan Allah ne, ta wurinsa ne fushin Allah yakan hukunta masu laifi. **5** Saboda haka, dole a yi biyayya ga hukumomi, ba don gudun horo kawai ba amma don lamirinku. **6** Shi ne ma ya sa kuke biyan haraji, gama hukumomin nan bayin Allah ne, wadanda suke ba da dukan lokacinsu don aikin shugabanci. **7** Ku ba wa kowa hakkinsa. In kuna da bashin haraji, sai ku biya; in kudin shiga ne, ku biya kudin shiga; in ladabi ne, ku yi ladabi; in kuma girmamawa ne, ku ba da girma. **8** Kada hakkin kowa yā zauna a kanku, sai dai na kaunar juna, don mai kaunar maŵabcinsa ya cika Doka ke nan. **9** Umarnan nan, “Kada ka yi zina.” “Kada ka yi kisankai.” “Kada ka yi sata.” “Kada kuma ka yi kyashi.” Da dai duk sauran umarnai an funshe su ne a wannan kalma “Ka kaunaci maŵabcinka kamar kanka.” **10** Kauna ba ta cutar da maŵabci. Saboda haka kauna cika Doka ce. **11** Ku yi wannan domin kun san irin zamanin da kuke ciki. Lokaci ya yi da za ku farka daga barcinku, don cetonmu ya yi kusa yanzu fiye da lokacin da muka fara ba da gaskiya. **12** Dare fa ya kusan karewa; gari kuma yana gab da wayewa. Saboda haka bari mu kawar da ayyukan duhu mu kuma yafa kayan yaki na haske. **13** Bari mu tafiyar da al’amuranmu yadda ya dace a yi da rana, ba a cikin shashanci da buguwa ba, ba cikin fasikanci da rashin kunya ba, ba kuma cikin fada da kishi ba. **14** A maimakon haka, ku dauki halin Ubangiji

Yesu Kiristi, kada kuma ku yi tunani game da yadda za ku gamsar da sha’awace-sha’awacen mutuntaka.

14 Ku karbi wanda bangaskiyarsa ba tā yi karfi ba, amma fa kada ku hukunta shi a kan abubuwani da ake da shakka a kai ba. **2** Bangaskiyar mutum ta yarda masa yā ci kome, amma wanda bangaskiyarsa ba tā yi karfi ba, yakan ci kayan lambu ne kawai. **3** Mutumin da yake cin kowane irin abinci, kada yā rena wanda ba ya cin, wanda kuma ba ya cin kowane irin abinci, kada yā ga laifin mutumin da yake ci, domin Allah ya riga ya karbe shi. **4** Kai wane ne har da za ka ga laifin bawan wani? Ko bawan yā yi aiki mai kyau, ko yā kāsa, ai, wannan ruwan maigidansa ne. Za a ma tsai da shi, domin Ubangiji yana da ikon tsai da shi. **5** Wani yakan dauki wata rana da daraja fiye da sauran ranaku; wani kuma yana ganin dukan ranakun daya ne. Ya kamata kowa yā kasance da tabbací a cikin zuciyarsa. **6** Wannan mai daukan rana daya da muhimmanci fiye da sauran, yana yin haka ne ga Ubangiji. Wannan mai cin nama, yana yin haka ne ga Ubangiji, gama yakan yi godiya ga Allah; wannan da ba ya ci kuwa, yana yin haka ne ga Ubangiji yana kuwa yin godiya ga Allah. **7** Gama ba waninmu da yake rayuwa wa kansa kadai, kuma ba waninmu da kan mutu don kansa kadai. **8** In muna rayuwa, muna rayuwa ne ga Ubangiji; in kuma muna mutuwa, muna mutuwa ne ga Ubangiji. Saboda haka, ko muna a raye ko muna a mace, mu na Ubangiji ne. **9** Saboda wannan ne Kiristi ya mutu, ya kuma sāke rayuwa domin yā zama Ubangiji na matattu da na masu rai. **10** Kai kuwa, don me kake ganin laifin dan’uwanka? Ko kuma don me kake rena dan’uwanka? Gama duk za mu tsaya a gabán kujerar shari’ar Allah. **11** A rubuce yake cewa, “Muddin ina raye,” in ji Ubangiji, ‘kowace gwiwa za tā durkusa a gabana; kowane harshe kuma zai furta wa Allah.’ **12** Don haka kowanenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah. **13** Saboda haka bari mu daina ba wa juna laifi. A maimakon, sai kowa yā yi niyya ba zai sa dutsen tuntube ko abin sa fāduwa a hanyar dan’uwansa ba. **14** A matsayina na mai bin Ubangiji Yesu na tabbata kwarai cewa babu abincin da yake marar tsabta don kansa. Amma in wani ya dauka wani abu marar tsabta ne, to, a gare shi marar tsabta ne. **15** In kana bata wa dan’uwanka zuciyar saboda abincin da kake ci, ba halin kauna kake nunawa ba ke nan. Kada abincin da kake ci yā zama hanyar lalatar da dan’uwanka wanda Kiristi ya mutu dominisa. **16**

Kada ka bar abin da ka dauka a matsayi kyakkyawa yă zama abin zargi ga wadansu. **17** Gama mulkin Allah ba batun ci da sha ba ne, sai dai na adalci, salama, da kuma farin ciki cikin Ruhu Mai Tsarki, **18** duk kuwa wanda yake bauta wa Kiristi a haka yana faranta wa Allah rai ne, yardajje kuma ga mutane. **19** Saboda haka sai mu yi iya Kokari mu aikata abin da zai kawo salama da kuma ingantawa ga junna. **20** Kada ku lalatar da aikin Allah saboda abinci. Dukan abinci mai tsabta ne, sai dai ba daidai ba ne mutum yă ci abin da zai sa wani yă yi tuntube. **21** Ya fi kyau kada ka ci nama ko ka sha ruwan inabi ko kuma ka yi wani abin da zai sa dan'uwanka yă făđi. **22** Bari duk ra'ayin da kake da shi game da wannan sha'ani yă kasance tsakaninka da Allah. Mai albarka ne wanda zuciyarsa ba tă ba shi laifi game da abin da shi da kansa ya dauka cewa daidai ne ba. **23** Amma wanda yake da shakka yakan jowo wa kansa hukunci ne in ya ci, domin yana ci ne ba bisa ga bangaskiya ba; kuma duk abin da bai zo daga bangaskiya ba zunubi ne.

15 Mu da muke da karfi ya kamata mu yi hakuri da kāsawar marasa karfi ba kawai mu gamshi kanmu ba. **2** Ya kamata kowannenmu yă faranta wa maķwabcinsa rai don kyautata zamansa domin kuma yă gina shi. **3** Gama ko Kiristi ma bai gamshi kansa ba, amma kamar yadda yake a rubuce cewa, “Zage-zagen da wadansu suka yi maka, duk sun făđo a kaina.” **4** Gama duk abin da aka rubuta a dā an rubuta ne domin yă koya mana, don ta wurin jimrewa da kuma Karfafawar Nassosi mu kasance da bege. **5** Bari Allah mai ba da hakuri da kuma karfafawa yă ba ku ruhun hadinkai da juna yayinda kuke bin Kiristi Yesu, **6** don da zuciya daya da kuma baki daya kuke daukaka Allah da kuma Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi. **7** Ta haka sai ku karbi juna kamar yadda Kiristi ya karbe ku, don a yabi Allah. **8** Ina dai gaya muku cewa Kiristi ya zama bawan Yahudawa a madadin gaskiyar Allah, don yă tabbatar da alkawaran da aka yi wa kakannin kakanninmu **9** domin Al'ummai su daukaka Allah saboda jinkansa, kamar yadda yake a rubuce, “Saboda haka zan yabe ka a cikin Al'ummai; zan rera waķoki ga sunanka.” **10** Ya kuma ce, “Ku yi farin ciki, ya Al'ummai, tare da mutanensa.” **11** Da kuma, “Ku yabi Ubangiji, dukanku Al'ummai, ku kuma rera masa yabo, dukanku mutanen duniya.” **12** Kuma Ishaya ya ce, “Tushen Yesse zai tsiro, wanda zai taso yă yi mulkin al'ummai; al'ummai za su sa bege a gare shi.”

13 Bari Allah na bege yă cika ku da matukar farin ciki da salama yayinda kuke dogara gare shi, domin ku yalwata cikin bege ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. **14** Ni kaina na tabbata, yan'uwan, cewa ku kanku kuna cike da kirki, cikakku cikin sani da kuma kwararru don yin wa juna gargadi. **15** Na rubuta muku gabagadi a kan wadansu batuttuwa, don in sâke tuna muku su, saboda alherin da Allah ya ba ni **16** in zama mai hidimar Kiristi Yesu ga Al'ummai da aikin firist na yin shelar bisharar Allah, don Al'ummai su zama hadaya mai karbuwa ga Allah, tsattsarka ta wurin Ruhu Mai Tsarki. **17** Saboda haka ina takama cikin Kiristi Yesu a cikin hidimata ga Allah. **18** Ba zan yi karambani in fadi kome ba sai dai abin da Kiristi ya aikata ta wurina a jagorantar da Al'ummai su yi biyayya ga Allah ta wurin abin da na fada da kuma aikata **19** ta wurin ikon alamu da ayyukan banmamaki, da kuma ikon Ruhun Allah. Ta haka daga Urushalima har yă zuwa kewayen Illirikum, na yi wa'zin bisharar Kiristi. **20** Labudda, burina shi ne in yi wa'zin bishara inda ba a san Kiristi ba, don kada yă zama ina gini ne a kan tushen da wani ya kafa. **21** Sai dai kamar yadda yake a rubuce, “Wadanda ba a fada musu labarinsa ba za su gani, wadanda kuma ba su ji ba za su fahimta.” **22** Wannan ne ya sa sau da yawa aka hana ni zuwa wurinku. **23** Amma yanzu da babu sauran wurin da ya rage mini in yi aiki a wadannan yankuna, da yake kuma shekaru masu yawa ina da marmari in gan ku, **24** ina shirin yin haka in na tafi Sifen. Ina fata in ziyarce ku yayinda nake wucewa don ku raka ni can, bayan na ji dadin zama tare da ku na dan lokaci. **25** Yanzu kam, ina hanyata zuwa Urushalima don in kai gedummawa ga tsarkaka a can. **26** Gama Makidoniya da Akayya sun ji dadin yin haka, gama ya zama kamar bashi ne a gare su. Da yake Al'ummai sun sami rabo cikin albarkun ruhaniyar Yahudawa, ya zama musu kamar bashi su ma su taimaki Yahudawa da albarkunsu na kayan duniya. **27** Saboda haka in na kammala wannan aiki na kuma tabbata cewa sun karbi wannan amfani, zan tafi Sifen in kuma ziyarce ku a hanyata. **28** Na san cewa sa'ad da na zo wurinku, zan zo ne cikin yalwar albarkar Kiristi. **29** Ina rokonku'yan'uwa, saboda Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma saboda kaunar Ruhu, ku hada kai tare da ni cikin famata ta wurin yin addu'a ga Allah saboda ni. **30** Ku yi addu'a

don in kubuta daga hannun marasa bi a Yahudiya don kuma gudummawar da nake kaiwa Urushalima ta zama abar karfa ga tsarkaka a can, **32** don da yardar Allah, in iso wurinku da farin ciki in kuma wartsake tare da ku. **33** Allah na salama yă kasance tare da ku duka. Amin.

16 Ina gabatar muku da'yar'uwarnu Fibi, baranyar ikkilisiya a Kenkireya. **2** Ina rokonku ku karfeta a cikin Ubangiji yadda ya dace a karbi tsarkaka a kuma ba ta kowane irin taimakon da take bukata daga wurinku, gama ta zama mai taimako kwarai ga mutane masu yawa, hafe da ni ma. **3** Ku gai da Firiskila da Akwila, abokan aikina cikin Kiristi Yesu. **4** Sun yi kasai da ransu saboda ni. Ba ni kafai nake musu godiya ba amma har ma da dukan ikkilisiyoyin Al'ummai. **5** Ku kuma gai da ikkilisiyar da take haduwa a gidansu. Ku gai da kaunataccen abokina Efenetus, wanda ya zama na farko a karbar Kiristi a lardin Asiya. **6** Ku gai da Maryamu wadda ta yi muku aiki tułkuru. **7** Ku gai da Anduronikus da Yuniyas, dangina wadanda aka daure a kurkuku tare da ni. Su fitattu ne sosai a cikin manzanni, sun riga ni zama masu bin Kiristi. **8** Ku gai da Amfiliyatus, kaunataccena a cikin Ubangiji. **9** Ku gai da Urbanus, abokin aikinmu cikin Kiristi, da kuma kaunataccen abokina Sitakis. **10** Ku gai da Afelles wanda amincinsa cikin Kiristi tabbatacce ne. Ku gai da iyalin gidan Aristobulus. **11** Ku gai da dan'uwan, Hirodiyon. Ku gai da iyalin gidan Narkissus da suke cikin Ubangiji. **12** Ku gai da Tiriyifena da Tiriyifosa, matan nan da suke aiki tułkuru cikin Ubangiji. Ku gai da kaunatacciyata Fersis, wata matan da ta yi aiki tułkuru cikin Ubangiji. **13** Ku gai da Rufus zababbe cikin Ubangiji, da kuma mahaifiyarsa, wadda ta zama kamar mahaifiya a gare ni. **14** Ku gai da Asinkirus, Filegon, Hermes, Faturopas, Hermas da kuma'yan'uwan da suke tare da su. **15** Ku gai da Filologus, Yuliya, Nereyus da'yar'uwsa, da kuma Olimfas da dukan tsarkakan da suke tare da su. **16** Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki. Dukan ikkilisiyoyin Kiristi suna gaishe ku. **17** Ina rokonku, yan'uwa, ku yi hankali fa da masu raba tsakani, sabarin koyerwar da kuka koya, suna sa tuntube. Ku yi nesa da su. **18** Gama irin wadannan mutane ba sa bautar Ubangijinmu Kiristi, sai dai cikinsu. Ta wurin yaudara da kuma dadin baki, suna rudin marasa wayo. **19** Kowa ya riga ya ji game da biyayarku, don haka ina cike da farin ciki game da ku; amma ina so ku zama masu hikima game da

abin da yake nagari, ku kuma zama marasa laifi ga abin da yake mugu. **20** Allah na salama zai tattake Shaidan ba da dadewa ba yă kuma sa shi a karkashin sawunku. Alherin Ubangijinmu Yesu kuma yă kasance tare da ku. **21** Timoti, abokin aikina, yana gai da ku, haka ma Lusiyus, Yason, da Sosifater, dangina. **22** Ni, Tertiyus, wanda ya rubuta wannan wasika, ina gai da ku cikin Ubangiji. **23** Gayus, mai masaukina, mai kuma saukar da dukan'yan Ikkilisiya, yana gaishe ku. Erastus, mai bi da ayyukan jama'ar gari, da kuma dan'uwanmu Kwartus, suna gaishe ku. **25** Daukaka ta tabbata ga mai ikon karfafa ku bisa ga bisharata, bisa ga wa'azin Yesu Kiristi, wadda ta gare ta ne aka bayyana asirin nan da yake boye tun fil azal, (*aiōnios g166*) **26** amma yanzu kuwa aka bayyana, aka kuma sanar ta wurin rubuce-rubucen annabawa bisa ga umarnin Allah madawwami, domin dukan al'ummai su gaskata su kuma yi masa biyayya (*aiōnios g166*) **27** daukaka ta tabbata har abada ga Allah, wanda shi ne kafai mai hikima ta wurin Yesu Kiristi! Amin. (*aiōn g165*)

1 Korintiyawa

1 Bulus, wanda aka kira domin yā zama manzon Kiristi Yesu, bisa ga nufin Allah, da kuma dan'wanmu Sostenes, **2** Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, da wadanda aka tsarkake cikin Kiristi Yesu, aka kuma kira domin su zama masu tsarki, tare da dukan wadanda suke ko'ina da suke kiran sunan Ubangjinmu Yesu Kiristi, Ubangjinsu da kuma namu. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Ina gode wa Allah kullum dominiku, saboda alherinsa da aka ba ku a cikin Kiristi Yesu. **5** Gama a cikinsa kuka sami wadata ta kowace hanya, a cikin dukan maganarku, da kuma cikin dukan saninku **6** gama shaidarmu game da Kiristi ta tabbata a cikinku. **7** Saboda haka, ba ku rasa kowace baiwa ta ruhaniya ba, yayinda kuke jira da marmari, saboda bayyanuwar Ubangjinmu Yesu Kiristi. **8** Zai karfafa ku har zuwa karshe, domin ku zama marasa aibi a ranar Ubangjinmu Yesu Kiristi. **9** Allah, wanda ya kira ku zuwa ga zumunci tare da Dansa Yesu Kiristi Ubangjinmu, shi mai aminci ne. **10** Ina rokonku'yan'uwa, a cikin sunan Ubangjinmu Yesu Kiristi, dukanku ku yarda da junu, domin kada a sami tsattsaguwa a cikinku, domin kuma ku zama daya, cikakku a cikin halinku da tunaninku. **11** Yan'uwanu, wadansu daga iyalin gidan Kulos sun gaya mini cewa, akwai fada a cikinku. **12** Abin da nake nufi shi ne, daya daga cikinku na cewa, "Ni ina bin Bulus," wani na cewa, "Ni ina bin Afollos," wani kuma, "Ni ina bin Kefas," har wa yau wani kuma, "Ni ina bin Kiristi." **13** Kiristi a rabe ne? Bulus ne aka gicciye dominiku? An yi muku baftisma a cikin sunan Bulus ne? **14** Ina godiya domin ban yi wa wani baftisma a cikinku ba, sai dai Kirisbus da Gayus kadai. **15** Don haka, ba wanda na iya cewa an yi muku baftisma a cikin sunana. **16** (I, na kuma yi wa iyulin gidan Istifanas baftisma, ban da wannan, ban tuna da wani da na yi masa baftisma ba.) **17** Gama Kiristi bai aike ni yin baftisma ba, sai dai wa'azin bishara ba da kalmomin hikimar mutum ba, domin kada gicciyen Kiristi ya rasa ikonsa. **18** Gama sakon gicciye wauta ne ga wadanda suke hallaka, amma a gare mu, mu da ake keto, ikon Allah ne. **19** Gama a rubuce yake cewa, "Zan rushe hikimar mai hikima, basirar mai azanci kuma zan rikita shi." **20** Ina mai hikima? Ina mai zurfin bincike? Ina masana na wannan zamani? Ashe, Allah bai wofinta hikimar

duniya ba? (aiōn g165) **21** Gama tun da a cikin hikimar Allah, duniya a cikin hikimarta ba tā san shi ba, Allah ya ji dadin ceton wadanda suka ba da gaskiya ta wurin wautar wa'azin bishara. **22** Yahudawa suna so su ga alama, Hellenawa kuma suna neman hikima, **23** amma mu, muna wa'azin Kiristi wanda aka gicciye ne, wanda ya zama dutsen tuntube ga Yahudawa, wauta kuma ga Al'ummai, **24** amma ga su wadanda Allah ya kira, Yahudawa da Hellenawa, Kiristi ikon Allah ne, da kuma hikimar Allah. **25** Gama wautar Allah ta fi hikimar mutum, kuma rashin karfin Allah ya fi karfin mutum. **26** 'Yan'uwa, ku tuna yadda kuke sa'ad da aka kira ku. Babu masu hikima da yawa a cikinku, bisa ga ganin mutum; babu masu iko da yawa, babu masu martaba da yawa bisa ga haihuwa. **27** Amma Allah ya zabi abubuwa masu wautata duniya, don yā kunyata masu hikima. Allah ya zabi abubuwa marasa karfi na duniya, domin ya ba wa masu karfi kunya. **28** Ya zabi abubuwa marasa martaba na wannan duniya da kuma abubuwan da aka rena da abubuwan da ba a dauka a bakin kome ba, domin a wofinta abubuwan da ake ganinsu da daraja, **29** domin kada wani ya yi takama a gabansa. **30** Saboda Allah ne kuke cikin Kiristi Yesu, shi wanda ya zama hikima a gare mu daga Allah. Kiristi shi ne adalcimmu, da tsarkinmu, da kuma fansarmu. **31** Saboda haka, kamar yadda yake a rubuce cewa, "Duk wanda yake takama, ya yi takama a cikin Ubangiji."

2 Da na zo wurinku'yan'uwa, ban zo da iya magana ko wani mafificin hikima yayinda na yi muku shelar shaida game da Allah ba. **2** Don na kudura a raina sa'ad da nake tare da ku cewa ba zan mai da hankali ga kome ba sai dai Yesu Kiristi wanda aka gicciye. **3** Na zo wurinku cikin rashin karfi da tsoro, da rawan jiki kwarai. **4** Sakona da wa'azina ba su zo cikin hikima da kalmomin lallashi ba, sai dai da nuna ikon Ruhu, **5** domin kada bangaskiyarku ta dogara a kan hikimar mutane, sai dai a kan ikon Allah. **6** Duk da haka, muna sanar da sakon hikima cikin wadanda suka balaga, amma ba hikima irin ta wannan zamani ba ne, ko kuwa irin ta masu mulkin zamanin nan, wadanda za su shude ba. (aiōn g165) **7** A'a, muna magana ne a kan asirin hikimar Allah, hikimar da tun dā, take a boye, wadda Allah ya kaddara domin dsaukakarmu, tun kafin farkon zamana. (aiōn g165) **8** Ba ko daya daga cikin masu mulkin wannan zamani da ya fahimce ta, gama da a ce sun fahimce ta, da ba su gicciye

Ubangiji mai dfaukaka ba. (aiōn g165) 9 Duk da haka, kamar yadda yake a rubuce cewa, “Ba idon da ya taba gani, ba kunnen da ya taba ji, ba kuma zuciyar da ta taba tunanin abin da Allah ya shirya wa masu kaunarsa.” 10 Amma Allah ya bayyana mana shi ta wurin Ruhunsa. Ruhu yana bincika dukan abubuwa, har ma da abubuwa masu surfi na Allah. 11 Wane ne a cikin mutane ya san tunanin mutum, in ba ruhun mutumin da yake cikinsa ba? Haka kuma ba wanda ya san tunanin Allah, sai dai Ruhun Allah. 12 Ba mu karbi ruhun duniya ba, sai dai Ruhun da yake daga Allah, domin mu fahimci abin da Allah ya ba mu hannu sake. 13 Wannan shi ne abin da muke sanarwa, ba da kalmomin da muka koya ta wurin hikimar mutum ba, amma da kalmomin da Ruhu yake koyarwa, muna fadin gaskiya ta ruhaniya da kalmomin ruhaniya. 14 Mutumin da ba shi da Ruhu, ba ya yarda da abubuwan da suka fita daga Ruhun Allah, domin wauta ce a gare shi. Ba kuwa zai fahimce su ba, domin ta Ruhu ne ake fahimtarzu. 15 Mutumin ruhaniya yakan gwada dukan abubuwa, amma shi kansa ba ya karkashin shari’ar mutum. 16 “Wa ya taba sanin hankalin Ubangiji, har da zai koya masa?” Amma muna da tunani iri na Kiristi ne.

3 ’Yan’uwa, ban iya yi muku magana kamar masu ruhaniya ba, sai dai kamar masu halin mutuntaka, jarirai cikin bin Kiristi kawai. 2 Na ba ku madara ba abinci mai tauri ba, domin ba ku balaga ba a lokacin. Kai, har yanzu ma, ba ku balaga ba. 3 Har yanzu kuna rayuwa bisa ga halin mutuntaka. Da yake akwai kishi da fadace-fadace a cikinku, ba rayuwa irin ta halin mutuntaka ke nan kuke yi ba? Kuma ba rayuwa irin ta mutane ce kawai kuke yi ba? 4 Gama sa’ad da wani ya ce, “Ni na Bulus ne,” wani kuma ya ce, “Ni na Afollos ne,” ba rayuwa irin ta mutane ke nan kuke yi ba? 5 Shin, wane ne Afollos? Wane ne kuma Bulus? Ai, bayi ne kawai wadanda ta wurinsu kuka gaskata, kamar yadda Ubangiji ya ba kowannensu aikinsa. 6 Ni na shuka iri, Afollos kuma ya yi banruwa, amma Allah ne ya sa irin ya yi girma. 7 Don haka, da wanda ya yi shuki, da wanda ya yi banruwa, ba a bakin kome suke ba, sai dai Allah kadai, mai sa abubuwa su yi girma. 8 Mutumin da ya yi shuki, da mutumin da ya yi banruwa nufinsu daya ne, kuma kowannensu zai sami lada gwargwadon aikinsa. 9 Gama mu abokan aiki ne na Allah; ku kuwa gonar ce ta Allah, ginin Allah kuma. 10 Ta wurin alherin da Allah ya ba ni, na kafa tushen

gini kamar kwararren magini, wani kuma dabam yana gini a kai. Amma kowa yā lura da yadda yake gini. 11 Gama babu wanda zai iya kafa wani tushen gini dabam da wanda aka riga aka kafa, wanda yake Yesu Kiristi. 12 In wani ya yi gini a kan tushen ginin nan da zinariya, azurfa, duwatsu masu daraja, itace, ciyawa ko kara, 13 aikin zai bayyana kansa, domin za a nuna shi a sarari a Ranar. Wuta ce za tā bayyana aikin, wutur kuwa za tā gwada ingancin aikin kowa. 14 In abin da kowane mutum ya gina ya tsaya, zai sami lada. 15 In ya kone, zai yi hasara, amma zai sami ceto, sai dai kamar wanda ya bi ta tsakiyar wuta ne. 16 Ashe, ba ku sani ba cewa ku kanku haikalin Allah ne, Ruhun Allah kuma yana zaune a cikinku? 17 Duk wanda ya 6ata haikalin Allah, Allah zai 6ata shi, don haikalin Allah mai tsarki ne, ku ne kuwa haikalin nan. 18 Kada ku rudi kanku. In waninku yana tsammani cewa yana da hikima, yadda duniya ta dauki hikima, to, sai ya mai da kansa “wawa” don yā zama mai hikima. (aiōn g165) 19 Gama hikimar duniyan nan, wauta ce a gaban Allah, kamar yadda yake a rubuce cewa, “Yakan kama masu hikima a cikin makircinsu”; 20 kuma a rubuce yake cewa, “Ubangiji ya san dukan tunanin masu hikima banza ne.” 21 Saboda haka, kada wani yā yi ta’kama da mutum! Gama kome naku ne, 22 ko Bulus ko Afollos ko Kefas ko duniya ko rai ko mutuwa ko abubuwa na yanzu ko na nan gaba, ai, duka naku ne, 23 ku kuwa na Kiristi ne, Kiristi kuma na Allah ne.

4 Saboda haka, ya kamata mutane su dfauke mu a matsayin bayin Kiristi, da kuma a matsayin wadanda aka ba su amanar asirin abubuwan Allah. 2 Yanzu fa, ana bukatar wadanda aka ba su rikon amana, dole su zama masu aminci. 3 Karamin abu ne a gare ni a ce ku ne za ku gwada ni, ko kuwa a gwada ni a wata kotun mutane, ai, ko ni kaina ba na yanka wa kaina hukunci. 4 Lamirina bai ba ni laifi ba, sai dai wannan bai mai da ni marar laifi ba. Ubangiji ne mai hukunta ni. 5 Saboda haka, kada ku shari’anta kome tun lokaci bai yi ba. Ku jira sai Ubangiji ya zo. Zai bayyana abin da yake a boye a cikin duhu a sarari, zai kuma tone nufin zukatan mutane. A lokacin ne fa kowa zai karbi yabo daga wurin Allah daidai gwargwado. 6 To, fa’yan’uwa, ga zancen wadannan abubuwa, na misalta su ne ga kaina, da kuma Afollos saboda ku, don ku yi koyi da mu a kan abin da ake nufi da cewa, “Kada ku zarce abin da yake a rubuce.” Ta haka, ba za ku yi ta’kama da wani mutum fiye da

wani ba. **7** Wa ya ce ka fi sauran mutane? Me kuma kake da shi, wanda ba karba ka yi ba? In kuma karba ka yi, me ya sa kake takama kamar ba karba ba ne ka yi? **8** Kun riga kun sami duk abin da kuke nema! Kun riga kun yi arziki! Kun zama sarakuna, kun kuma zama haka din ba tare da mu ba! Da a ce kun riga kun zama sarakuna mana da sai mu zama sarakuna tare da ku! **9** Gama a ganina fa, Allah ya baje mu manzanni a karshen jerin gwanon, a matsayin mutanen da aka hukunta ga mutuwa a filin wasanni. Mun zama abin kallo ga dukan duniya, ga mala'iku da kuma mutane. **10** Mun zama masu wauta saboda Kiristi, ku kuwa kuna da hikima sosai a cikin Kiristi! Ba mu da karfi, amma ku kuna da karfil! Ana girmama ku, mu kuwa ana kasfantar da mu! **11** Har yā zuwa wannan sa'a, yunwa da kishirwa muke ciki, muna sanye da tsummoki, ana wula'kanta mu, ba mu kuma da gida. **12** Muna aiki da gaske da hannuwanmu. In aka la'anta mu, mukan sa albarka. In aka tsananta mana, mukan jimir; **13** in aka bata mana suna, mukan mayar da alheri. Har yā zuwa wannan lokaci, mu ne kamar jujin duniya, abin kyamar kowa. **14** Ba don in kunya da ba ne na rubuta wannan, sai dai don in gargade ku a kan cewa ku'ya'yana ne, kaunatattu. **15** Ko da kuna da iyayen riko dubu goma cikin Kiristi, ba ku da ubanni da yawa, gama a cikin Kiristi Yesu, na zama mahaifi a gare ku, ta wurin bishara. **16** Saboda haka, ina rokonku ku yi koyi da ni. **17** Saboda wannan dalili ina aika muku Timoti, dana, wanda nake kauna, mai aminci kuma a cikin Ubangiji. Zai tunashe ku game da yadda za ku bi Kiristi Yesu da kuma yadda ya yi daidai da yadda nake koyarwa a ko'ina, a kowace ikkilisiya. **18** Wadansunku suna tsammani ba zan zo wurinku ba har suna dagankai. **19** Amma in Ubangiji ya yarda zan zo wurinku ba da dadewa ba. Sa'an nan zan bincike ko masu wannan yawan dagan kan nan suna da wani iko. **20** Gama mulkin Allah ba cika baki ba ne, sai dai ga iko. **21** Wanne kuka fi so in na zo? Kuna so in tsananta muku ko in zama mai hankali da kuma saukinkai?

5 Ana ba da labari cewa ana lalata a cikinku, irin da ba a ma samu a cikin masu bautar gumaka. Har mutum yana kwana da matar mahaifinsa. **2** Har ya zama muku abin takama! Ashe, bai kamata ku cika da ba'kin ciki ku kuma daina zumunci da mutumin da yake aikata wannan ba? **3** Ko da yake ba na nan tare da ku cikin jiki, ina tare da ku a cikin ruhu. Na riga na yanke wa wanda ya aikata wannan hukunci, kamar

dai ina tare da ku. **4** Saboda haka sa'ad da kun taru ikon Ubangjinmu Yesu kuma yana nan, ni ma ina tare da ku. **5** Ku miķa irin wannan mutum ga Shaidan, don a hallaka halin nan na mutuntaka, ruhunsa kuma yā sami ceto a ranar da Ubangiji zai dawo. **6** Ku daina takama. Ba ku san cewa dan kanfanin yisti ne yakan sa dukan curin burodi yā kumbura ba? **7** Ku kawar da tsohon yisti don ku zama kamar sabon curi da aka yi babu yisti yadda dai kuke. Gama an miķa Kiristi Dan Ragon Bikin Ketarewarmu. **8** Saboda haka, sai mu kiwaye Bikin ba da burodi mai tsohon yisti ba, ba kuma da yisti na keta da mugunta ba, sai dai da burodi marar yisti na sahihanci da na gaskiya. **9** Na rubuta muku cikin wasikata, kada ku yi hada kai da masu aikin lalata. **10** Ko kusa, ba na nufin fasikai marasa bi, ko makwadaita da mazambata, ko matsafa, don in haka ne, sai yā zama dole ku fita daga duniya. **11** Yanzu dai ina rubuta muku cewa kada ku hada kai da duk mai kirin kansa dan'uwa, amma yana fasikanci, ko kwadai, ko bautar gumaka, ko bata suna, ko mashayi, ko mazambaci. Kada ku ko ci abinci da irin wannan mutum. **12** Me zai kai yin hukunci ga wadanda ba'yan ikkilisiya ba. Ai, wadanda suke'yan ikkilisiya ne za ku hukunta. **13** Allah zai hukunta wadanda ba namu ba. "Ku yi waje da irin mugun mutumin nan daga cikinku."

6 In wani a cikinku yana da damuwa da wani, don me zai kai kara a gabon marasa bi, maimakon yā kai kara a gabon tsarkaka? **2** Ba ku san cewa tsarkaka ne za su yi wa duniya shari'a ba? In kuwa za ku yi wa duniya shari'a, ai, kun isa ku yi shari'a a kan kananan damuwoyi ke nan. **3** Ba ku san cewa za mu yi wa mala'iku shari'a ba? Balle al'amuran da suka shafi duniyan nan! **4** Saboda haka, in kuna da damuwa game da irin wadannan al'amura, sai ku nada alķalai ko cikin wadanda ba kome ba ne a ikkilisiya! **5** Na fadi haka ne don ku ji kunya. Ashe, ba za a iya samun wani a cikinku mai hikima wanda zai iya sasantu tsakanin masu bi ba? **6** Me zai sa dan'uwa yā kai karar dan'uwa, a gabon marasa bi? **7** Karar junanku ma da kuke yi, ai, kāsawa ce a gare ku. Ba gara ku haķura a cuce ku ba? Ku kuma hakura ko an zambace ku? **8** Amma ga shi ku da kanku kuna cuta, kuna kuma zamba, har ma ga'yan'uwanku ne kuke yi wannan. **9** Ba ku sani ba cewa mugaye ba za su gāji mulkin Allah ba? Kada fa a rude ku. Ba masu fasikanci ko masu bautar gumaka ko masu zina ko karuwan maza, ko'yan daudu, **10** ko

garayi ko masu kwadai ko mashaya ko masu bata suna ko masu zamba da za su gāji mulkin Allah. **11** Haka wadansu a cikinku ma suke a dā. Amma an wanke ku, an tsarkake ku, aka kuma sa kuka zama marasa laifi cikin sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma ta wurin Ruhun Allahnmu. **12** “Ina da dama in yi kome,” sai dai ba kome ba ne yake da amfani. “Ina da dama in yi kome” sai dai ba abin da zai mallake ni. **13** “An yi abinci domin ciki ne, ciki kuma domin abinci.” Amma Allah zai hallaka su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci ba, sai dai domin Ubangiji, Ubangiji kuma domin jiki. **14** Ta wurin ikonsa, Allah ya tashe Ubangiji daga matattu, haka zai tashe mu mu ma. **15** Ba ku sani ba cewa jikunanku gabobin Kiristi ne kansa? Zai kyautu in dauki gabobin Kiristi in hada da jikin karuwa? Sam! **16** Ba ku san cewa shi wanda ya hada jikinsa da karuwa sun zama daya a cikin jiki ke nan ba? Gama an ce, “Biyun za su zama jiki daya.” **17** Wanda kuwa ya hada jikinsa da Ubangiji ya zama daya da shi ke nan a ruhu. **18** Ku guji fasikanci. Duk sauran zunubai da mutum yakan aikata suna waje da jikinsa, amma mai yin fasikanci, yana daukar alhalin jikinsa ne. **19** Ba ku san cewa jikin nan naku haikaln Ruhu Mai Tsarki ba ne wanda yake cikinku yake kuma daga Allah? Ku ba na kanku ba ne; **20** saye ku fa aka yi da tsada, saboda haka, sai ku girmama Allah da jikirku.

7 To, game da zancen da kuka rubuto. Yana da kyau mutum yā zauna ba aure. **2** Amma da yake fasikanci ya yi yawa, ya kamata kowane mutum yā kasance da matarsa, kowace mace kuma da mijinta. **3** Ya kamata miji yā cika hakkinsa na aure ga matarsa. Haka kuma matar ta yi ga mijinta. **4** Jikin matar ba nata ne kadai ba, amma na mijinta ne ma. Haka ma jikin mijin, ba na shi ne kadai ba, amma na matarsa ne ma. **5** Kada ku fi kwana da juna sai ko kun yarda a junanku kuma na dan lokaci, don ku himmantu ga addu'a. Sa'an nan ku sāke haduwa don kada Shaidan yā jarrabce ku saboda rashin kameworku. **6** Wannan fa shawara ce nake ba ku, ba umarni ba. **7** Da ma a ce dukun maza kamar ni suke mana. Sai dai kowa da irin baiwar da Allah ya yi masa; wani yana da wannan baiwa, wani kuwa wangan. **8** To, ga marasa aure da gwauraye kuwa ina cewa yana da kyau su zauna haka ba aure, yadda nake. **9** Sai dai in ba za su iya kame kansu ba, to, su yi aure, don yā fi kyau a yi aure, da sha'awa ta sha kan mutum. **10** Ga wadanda suke da aure kuwa ina ba da wannan umarni (ba ni ba, amma Ubangiji) cewa

kada mace ta rabu da mijinta. **11** In kuwa ta rabu da shi, sai ta kasance ba aure, ko kuma ta sāke shiryawa da mijinta. Kada miji kuma yā saki matarsa. **12** Ga sauran kuwa (ni ne fa na ce ba Ubangiji ba), in wani dan'uwa yana da mata wadda ba mai bi ba ce, kuma tana so ta zauna tare da shi, kada yā sake ta. **13** In kuma mace tana da miji wanda ba mai bi ba ne, kuma yana so yā zauna tare da ita, kada tā kashe auren. **14** Don miji marar ba da gaskiya an tsarkake shi ta wurin matarsa. Mace marar ba da gaskiya kuma an tsarkake ta ta wurin mijinta. In ba haka ba'ya'yanku ba za su zama da tsarki ba, amma kamar yadda yake, su masu tsarki ne. **15** Amma in marar bi din ya raba auren, a kyale shi. A irin wannan hali, babu tilas a kan wani, ko wata mai bi. Allah ya kira mu ga zaman lafiya ne. **16** Ke mace, kin sani ne, ko ke ce za ki ceci mijinki? Kai miji, ka sani ne, ko kai ne za ka ceci matarka? **17** Duk da haka, sai kowa yā kasance a rayuwar da Ubangiji ya sa shi da kuma wanda Allah ya kira shi. Umarnin da na kafa a dukan ikkilisiyoyi ke nan. **18** In an riga an yi wa mutum kaciya sa'ad da aka kira shi, to, kada yā zama marar kaciya. In an kira mutum sa'ad da yake marar kaciya, to, kada a yi masa kaciya. **19** Kaciya ba wani abu ba ne, rashin kaciya kuma ba wani abu ba ne. Kiyaye umarnin Allah shi ne muhimmin abu. **20** Ya kamata kowa yā kasance a matsayin da yake ciki sa'ad da Allah ya kira shi. **21** Kai bawa ne sa'ad da aka kira ka? Kada wannan yā dame ka, sai dai in kana iya samun'yanci, sai ka yi amfani da wannan dama. **22** Gama wanda yake bawa sa'ad da Ubangiji ya kira shi, yantacce ne na Ubangiji; haka ma, wanda yake'yantacce sa'ad da aka kira shi, bawa ne na Kiristi. **23** Da tsada fa aka saye ku, kada ku zama bayin mutane. **24** 'Yan'uwa, a duk matsayin da mutum yake sa'ad da aka kira shi, sai yā kasance haka a sabuwar dangantakarsa da Allah. **25** To, game da budurwai. Ba ni da wani umarni daga Ubangiji, sai dai na yanke hukunci a matsayi wanda yake amintacce ta wurin jinkan Ubangiji. **26** Saboda kuncin rayuwar da ake ciki, ina gani ya fi kyau ku kasance yadda kuke. **27** In kuna da aure, kada ku nemi kashe auren. In ba ku da aure, kada ku nemi yin aure. **28** Amma idan ka riga ka yi aure, to, ba laifi, ba zunubi ba ne, kuma idan yarinya ta yi aure, ba tā yi laifi ba. Sai dai wadanda suka yi aure za su fuskanci damuwoyi masu yawa a cikin rayuwa, ni kuwa ina so in fisshe su daga wannan. **29** 'Yan'uwa, abin da nake nufi shi ne,

lokaci ya rage kadan. Daga yanzu, wadanda suke da mata ya kamata su yi rayuwa kamar ba su da su; **30** wadanda suke kuka kuma kamar ba kuka suke yi ba, wadanda suke farin ciki kuwa kamar ba farin ciki suke yi ba. Wadanda suka sayi abu su yi kamar ba nasu ba ne; **31** masu amfani da kayan duniya kuwa, kada su dukufa a cikinsu. Gama duniyan nan a yadda take mai shudewa ce. **32** Zan so ku'yantu daga damuwa. Mutum marar aure ya damu ne da al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshi Ubangiji. **33** Amma mutumin da yake da aure yakan damu ne da al'amuran wannan duniya, yadda zai gamshi matarsa **34** hankalinsa a rabe yake. Mace marar aure ko kuwa budurwa ta damu ne da al'amuran Ubangiji. Nufinta shi ne ta ba da kanta ga Ubangiji cikin jiki da ruhu. Amma mace da take da aure ta damu ne da al'amuran wannan duniya, yadda za ta gamshi mijinta. **35** Na fada haka don amfaninku ne, ba don in kuntata muku ba. Sai dai don ku yi rayuwa a hanyar da ta dace da nufin ku himmantu ga bautar Ubangiji ba da raba hankali ba. **36** In mutum ya ga cewa ba ya nuna halin da ya kamata ga budurwar da ya yi alkawarin aure da ita, in kuma shekarunta suna wucewa, shi kuma ya ga ya kamata yā yi aure, to, sai yā yi. Ba zunubi ba ne. Ya kamata su yi aure. **37**

Amma mutumin da ya riga ya yanke shawara a ransa, wanda kuma ba lalle ba ne amma yana iya shan kar nufinsa, kuma ya riga ya zartar a zuciyarsa ba zai auri budurwar ba, wannan mutum ma ya yi abin da ya dace. **38** Don haka, wanda ya auri budurwar ya yi daidai, amma wanda bai aure ta ba ya ma fi. **39** Mace tana hade da mijinta muddin yana da rai. Amma in mijinta ya mutu, tana da'yanci ta auri wanda take so. Amma fa, sai mai bin Ubangiji. **40** A nawa ra'ayi, za tā fi jin dadi in ta zauna haka, a ganina kuwa ina ba ku shawara ce daga Ruhun Allah da na ce haka.

8 To, game da abincin da aka miķa hadaya ga gumaka kuwa. Mun san cewa dukanmu muna da ilimi. Ilimi yakan kawo girman kai, amma kauna takan gina. **2** Mutumin da yake tsammani ya san abu, sanin da yake da shi bai isa ba. **3** Amma mutumin da yake kaunar Allah, Allah yana sane da shi. **4** To, game da cin abincin da aka miķa hadaya ga gumaka kuwa, mun san cewa "Gunki ba kome ba ne a duniya", kuma "Babu wani Allah sai dai daya." **5** Gama ko da akwai abubuwan da ake ce da su alloli, a sama ko a kasa (don kuwa akwai "alloli" da "iyayengiji" da yawa), **6** duk da haka a gare mu dai akwai Allah daya

kadai, Uba, wanda dukan abubuwa suke daga gare shi, wanda kuma saboda shi ne muke rayuwa, kuma akwai Ubangiji daya, Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa ne aka yi dukan abu, ta wurinsa ne kuma muke rayuwa. **7** Amma ba kowa ne ya san wannan ba. Har yanzu, wadansu mutane sun saba da tunani cewa gumaka ainhi ne, saboda haka sa'ad da suka ci irin abincin nan, sukan dauka cewa kamar an miķa wa ga gunki ne, kuma da yake lamirinsa ba karfi, yakan kazantu. **8** Gaskiya ne cewa ba ma samun yardar Allah ta wurin abin da muke ci. Ba ma rasa wani abu idan ba mu ci ba, kuma ba ma karu da wani abu in muka ci. **9** Sai dai ku yi hankali, kada yin amfani da'yancinku yā zama abin sa tuntube ga marasa karfi. **10** Gama in wani wanda lamirinsa ba shi da karfi ya gan ka, kai da kake da wannan sani, kana ci a haikalin gumaka, ashe, ba zai sami karfin halin cin abin da aka miķa wa gumaka ba? **11** Saboda haka ta wurin sanin nan naka sai ka sa wannan dan'uwa marar karfi wanda Kiristi ya mutu dominisa yā hallaka. **12** Sa'ad da ka rushe lamiri mai bi marar karfi, ka yi wa Kiristi zunubi ke nan. **13** Saboda haka, in abin da nake ci zai sa dan'uwanā yā yi zunubi, ba zan kara cin nama ba, don kada in sa shi yā yi tuntube. (aiōn g165)

9 Ba ni da'yanci ne? Ni ba manzo ba ne? Ni ban gan Yesu Ubangijinmu ba ne? Ba ku ne sakamakon aikina cikin Ubangiji ba? **2** Ko da wadansu ba su dauke ni a matsayin manzo ba, tabbatacce, ni manzo ne a gare ku! Gama ku ne hatimin manzancina a gabán Ubangiji. **3** Wannan ita ce kāriyata ga wadanda suke tuhumata game da manzancina. **4** Ba mu da'yancin ci da sha ne? **5** Ba mu da'yancin tafiya tare da matar da muka aura mai bi kamar sauran manzanni da'yan'uwān Ubangiji da kuma Kefas suke yi? **6** Ko ni da Barnabas ne kawai ba mu da'yanci a dauke mana aikin ci da kai? **7** Wa yake ciyar da kansa yayında yake aikin soja? Wa yake shukar gonar inabi, da ba ya cin amfaninta? Wa yake kiwon garke, da ba ya sha madararsa? **8** Ina fadin wannan bisa ga ra'ayin mutum kawai ne? Ashe, Doka ma ba tā fada haka ba? **9** Gama yana a rubuce a cikin Dokar Musa cewa, "Kada ka sa wa saniya takunkumi sa'ad da yake sussukar hatsi." Kuna tsammani a kan shanu ne Allah ya damu sa'ad da ya ce haka? **10** Babu shakka, ya yi maganan nan saboda mu ne. Ko ba haka ba? I, an rubuta wannan saboda mu ne, domin sa'ad da mai noma yake noma, mai sussuka kuma yana sussuka, suna wannan ne

da bege za su sami rabonsu daga girbin. **11** In muka shuka iri na ruhaniya a cikinku, ashe, bai kamata mu yi girbin abin biyan bukatarmu daga gare ku ba? **12** In wadansu suna samun wannan taimako daga gare ku, ashe, mu ba mu fi cancanta mu samu ba? Amma ba mu yi amfani da wannan'yancin ba. A maimakon haka, mun jure da kome, domin kada mu hana bisharar Kiristi yaduwa. **13** Ashe, ba ku san cewa wadanda suke hidima a haikali suna samun abincinsu daga haikali ba ne, wadanda kuma suke hidima a bagade suna samun rabo a hadayar da suka mika ba ne? **14** Haka ma Ubangiji ya umarta cewa ya kamata wadanda suke wa'azin bishara, su sami abin biyan bukatarsu daga bisharar. **15** Amma ban yi amfani da ko daya daga cikin wadannan'yancin ba. Ba kuma ina rubuta muku wannan da fata za ku yi mini wadannan abubuwa ba ne. Gwamma in mutu, da wani yă hana ni wannan abin takama. **16** Duk da haka, sa'ad da ina wa'azin bishara, ba na takama, domin tilas ne a gare ni in yi wa'azi. Kaitona, in ban yi wa'azin bishara ba! **17** In na yi wa'azi da yardar rai, ina da lada; in ba da yardar rai ba, ina dai cika amana da aka danfa mini ne. **18** To, mene ne ladana? Ladana kadai shi ne, in yi wa'azin bishara, in kuma yi shi a kyauta, yadda ba zan yi amfani da'yancina cikin wa'azin ba. **19** Ko da yake ina da'yanci ba na kuma karkashin kowa, na mai da kaina bawa ga kowa, domin in rinjaiy mutane da yawa. **20** Ga Yahudawa na zama kamar mutumin Yahuda, domin in rinjaiy Yahudawa. Ga wadanda suke karkashin doka kuma, na zama kamar wanda yake karkashin Dokar (ko da yake ni kaina ba na karkashin Doka), domin in rinjaiy wadanda suke karkashin Doka. **21** Ga wadanda ba su da Dokar kuwa, na zama kamar wanda ba shi da Dokar (ko da yake ba ni da'yanci daga dokar Allah, amma ina karkashin dokar Kiristi), domin in rinjaiy wadanda ba su da dokar. **22** Ga wadanda ba su da karfi, na zama marar karfi, domin in rinjaiy wadanda ba su da karfi. Na zama dukan abu ga dukan mutane, domin ko ta yaya in zai yiwu, in ceci wadansu. **23** Ina yin dukan wadannan ne saboda bishara, domin in sami rabo a cikin albarkarta. **24** Ba ku sani ba cewa a gasar gudu, dukan masu gudu sukan yi gudu, amma guda ne kadai yakan sami lada? To, sai ku yi gudu yadda za ku sami lada. **25** Duk'yan wasan gasa sukan hori kansu sosai. Sukan yi haka domin su sami rawanin da ba zai dafe ba. Amma mu muna yi ne domin mu sami rawanin da zai dawwama. **26** To, ni fa ba gudu nake yi

kamar mai gudu ba wurin zuwa ba. Dambena kuma ba naushin iska nake yi ba. **27** A'a, ina horon jikina in mai da shi bawana, saboda bayan na yi wa wadansu wa'azi, ni kaina kada in kasa cancantar samun lada.

10 Ba na so ku kasance da rashin sani,'yan'uwa, cewa dukan kakannin-kakanninmu sun yi tafiya a karkashin girkije, dukansu kuma suka bi ta tsakiyar teku. **2** An yi wa dukansu baftisma ga bin Musa a cikin girkije da kuma cikin teku. **3** Dukansu sun ci abincin ruhaniya guda **4** suka kuma sha ruwan ruhaniyan nan guda; gama sun sha daga dutsen ruhaniya nan, wanda ya yi tafiya tare da su, wannan dutsen kuwa Kiristi ne. **5** Duk da haka, Allah bai ji dadin yawancinsu ba; gawawwakinsu kuwa suka bazu ko'ina a cikin hamada. **6** To, wadannan abubuwa misalai ne a gare mu, kada mu yi marmarin mugayen abubuwa, kamar yadda suka yi. **7** Kada ku zama masu bautar gumaka, yadda wadansunsu suka zama; kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mutanan suka zauna don su ci su kuma sha, suka kuma tashi suka shiga rawa ta rashin kunya." **8** Kada fa mu yi fasikanci yadda wadansunsu suka yi, har a rana guda mutane dubu ashirin da uku a cikinsu suka mutu. **9** Kada mu gwada Kiristi yadda wadansunsu suka yi, har macizai suka kakkashe su. **10** Kada kuma ku yi gunaguni yadda wadansunsu suka yi, har mala'ika mai hallakarwa ya hallaka su. **11** Wadannan abubuwa sun same su ne, domin su zama abubuan koyi, aka kuma rubuta su domin a gargade mu, mu da karshen zamani ya zo maria. (aiōn g165) **12** Saboda haka in kana tsammani kana tsaye ne, to, ka yi hankali kada ka fadi! **13** Ba jarrabar da ta taba samunku, wadda ba a saba yi wa mutum ba. Allah mai aminci ne; ba zai bari a jarrabce ku fiye da karfinku ba. Amma in aka jarrabce ku, zai nuna muku mafita, domin ku iya cin nasara. **14** Saboda haka abokaina kaunatattu, ku guje wa bautar gumaka. **15** Ina magana da ku a kan ku mutane ne fa masu azanci; ku duba da kanku ku ga abin da nake fada. **16** Kwaf nan na godiya da muke yin godiya da shi, ashe ba tarayya ce a cikin jinin Kiristi ba? Wannan burodi kuma da muke karya mu ci, ashe, ba tarayya ne a cikin jikin Kiristi ba? **17** Da yake burodin nan daya ne, ashe kuwa, mu da muke da yawa jiki daya ne, gama dukanmu muna ci daga burodi nan guda. **18** Ku dubi mutanen Isra'il mana. Ashe, wadanda suke cin hadayu, ba daya suke da jun a cikin cin hadayun da aka mika a bagade ba? **19** To, me kuke tsammani nake nufi a nan? Hadayar da aka

miňa wa gunki ce wani abu, ko kuma gunkin ne wani abu? **20** A'a, ina nufin akan miňa hadayun da masu bautar gumaka suka wa aljanu ne, ba Allah ba. Ba na so ku zama dafa da aljanu. **21** Ba zai yiwu ku sha daga kwaf na Ubangiji ku kuma sha daga kwaf na aljanu ba, ba ya yiwuwa ku ci a teburin Ubangiji, ku kuma ci a teburin aljanu. **22** Ashe, so muke mu tsokani Ubangiji ya yi kishi? Mun fi shi karfi ne? **23** "Ana da dama a yi kome" sai dai ba kome ba ne yake da amfani. "Ana da dama a yi kome" sai dai ba kome ba ne mai ginawa. **24** Kada wani yă kula da kansa kawai, sai dai yă kula da wadansu kuma. **25** Ku ci kowane abin da ake sayarwa a kasuwar nama ba sai kun tambaya ba don kada lamiri yă damu da inda abin ya fito, **26** gama "Duniya da duk abin da yake cikinta na Ubangiji ne." **27** In wani marar bi ya gayyace ku cin abinci kuka kuwa yarda ku je, sai ku ci ko mene ne da aka sa a gabanku, ba tare da tambaya don kada lamiri yă damu da inda abin ya fito. **28** Sai dai in wani ya ce muku, "Ai, wannan an miňa ne wa gunki," to, kada ku ci, saboda duban mutuncin wannan da ya gaya muku, don kuma lamiri yă kasance babu laifi **29** ina nufin lamirin wancan mutum ne fa, ba naku ba. Don me lamirin wani zai shari'anta'yancina? **30** In na ci abinci da godiya, don me za a zarge ni a kan abin da na ci da godiya ga Allah? **31** Saboda haka, duk abin da kuke yi, ko ci ko sha, ku yi shi duka saboda daukar Allah. **32** Kada ku sa wani yă yi tuntube, ko mutumin Yahuda ne, ko mutumin Al'ummai ko kuma ikkilisiyar Allah **33** kamar dai yadda nake kokarin faranta wa kowa rai, ta kowace hanya. Gama ba don kaina kadai nake yi ba, sai dai don amfanin mutane da yawa, don su sami ceto.

11 Ku bi gurbina, kamar yadda ni nake bin gurbin Kiristi. **2** Ina yabonku saboda kuna tunawa da ni a cikin kowane abu, kuna kuma riķe da koyarwar, yadda na ba ku. **3** To, ina so ku gane cewa shugaban kowane namiji Kiristi ne, shugaban mace namiji ne, shugaban Kiristi kuma Allah ne. **4** Kowane namijin da ya yi addu'a ko annabci da kansa a rufe ya jawo kunya wa kansa. **5** Duk macen da ta yi addu'a ko annabci da kanta a bude kuwa ta rena kanta, ya zama kamar an aske kanta ke nan. **6** In mace ba ta so tă rufe kanta, to, sai tă aske gashinta; in kuwa abin kunya ne mace tă yanke ko tă aske gashinta, to, sai tă rufe kanta. **7** Namiji kuwa bai kamata ya rufe kansa ba, da yake shi kamannin Allah ne, da kuma darajar Allah, amma

mace dai, darajar namiji ne. **8** Gama namiji bai fito daga mace ba, sai dai mace ce ta fito daga namiji. **9** Ba a kuma halicci namiji don mace ba, sai dai mace don namiji. **10** Don haka, saboda wannan, da kuma saboda mala'iku, dole mace ta daura wani abu a kanta. **11** Duk da haka a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da namiji ba, namiji kuma ba a rabe yake da mace ba. **12** Kamar yadda mace ta fito daga namiji, haka kuma aka haifi namiji ta wurin mace. Sai dai kowane abu daga Allah yake. **13** Ku kanku duba mana. Ya yi kyau mace tă yi addu'a ga Allah da kanta a bude? **14** Kai, yadda halitta take ma, ai, ta koya muku cewa in namiji yana da dogon gashi, abin kunya ne a gare shi, **15** amma in mace tana da dogon gashi, ai, daraja ce a gare ta. Gama an ba ta dogon gashi saboda rufe kanta ne. **16** In akwai mai gardama da wannan, to, mu dai ba mu da wata al'ada, haka ma ikkilisiyoyin Allah. **17** Game da umarnan nan dai, ban yaba muku ba, domin taruwartu ba ta kirki ba ce, barna ce. **18** Da farko dai, na ji cewa sa'ad da kuka taru a matsayin ikkilisiya, akwai tsattsaguwa a tsakaninku, har na fara yarda da zancen. **19** Ba shakka dole a sami bambanci a tsakaninku don a nuna wa Allah ya amince da shi a cikinku. **20** Sa'ad da kuka taru, ba Cimar Ubangiji kuke ci ba, **21** gama yayinda kuke ci, kowa yakan ci gaba ba tare da jiran wani ba. Wani yă zauna da yunwa, wani kuma yă bugu. **22** Kai, ba ku da gidajen da za ku ci ku sha ne? Ko dai kun rena ikkilisiyar Allah ne, kuna kuma wulakanta wadanda ba su da kome? Me zan ce muku? In yabe ku ne game da wannan? A'a, ko kadan! **23** Gama abin da na karba daga wurin Ubangiji shi ne nake ba ku. Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe shi, ya dauki burodi, **24** bayan ya yi godiya, sai ya kakkarya ya ce, "Wannan jikina ne, wanda yake dominku, ku yi wannan don tunawa da ni." **25** Haka kuma bayan cimar, ya dauki kwaf, yana cewa, "Wannan kwaf ne sabon alkawari a jinina; ku yi wannan, a duk sa'ad da kuke sha, don tunawa da ni." **26** Gama a duk sa'ad da kuke cin wannan burodi, kuke kuma sha daga wannan kwaf, kuna shelar mutuwarr Ubangiji ne har yă dawo. **27** Saboda haka, duk wanda ya ci burodi ko ya sha daga kwaf na Ubangiji da rashin cancanta, ya yi laifin wulakanta jiki da jinin Ubangiji ke nan. **28** Dole kowa yă bincike kansa kafin yă ci burodi yă kuma sha daga kwaf din. **29** Gama duk wanda ya ci ya kuma sha ba tare da fahimtar jikin Ubangiji ba, ya ci ya kuma sha wa kansa hukunci ne. **30** Shi ya sa da

yawa a cikinku ba su da karfi, suna kuma da rashin lafiya, wadansunku kuma sun riga sun yi barci. **31** Amma in da za mu auna kanmu sosai, da ba za mu shiga irin hukuncin nan ba. **32** Duk da haka sa'ad da Ubangiji ya hukunta mu, ana yin mana horo ne don kada a karshe a hallaka mu tare da duniya. **33** Saboda haka'yan'uwna, sa'ad da kuka taru don ci, ku jira juna. **34** In wani yana jin yunwa, sai yă ci abinci a gida, saboda in kuka taru kada yă jawo hukunci. Sa'ad da na zo kuma zan ba da karin umarnai.

12 To, game da baye-baye na ruhaniya,'yan'uwa, ba na so ku kasance da rashin sani. **2** Kun san cewa sa'ad da kuke masu bautar gumaka, ya zama, an shawo kanku, aka kuma bad da ku ga bin gumaka marasa magana. **3** Saboda haka, ina gaya muku cewa ba wani mai magana da ikon Ruhun Allah da zai ce, "Yesu la'ananne ne," haka kuma ba wanda zai ce, "Yesu Ubangiji ne," sai wanda Ruhu Mai Tsarki yake bi da shi. **4** Akwai baye-baye iri dabam-dabam, amma Ruhu daya ne. **5** Akwai hidimomi iri-iri, amma Ubangiji daya ne. **6** Akwai aiki iri-iri, amma duk Allah daya ne yake aikata su a cikin dukan mutane. **7** An ba wa kowane mutum bayyanuwar Ruhu don amfanin kowa. **8** Ga wani, an ba shi sakon hikima ta wurin Ruhu, ga wani baiwar sakon sani ta wurin wannan Ruhu guda. **9** Ga wani bangaskiya ta wurin wannan Ruhu, ga wani kuma baiwar warkarwa ta wurin wannan Ruhu guda. **10** Ga wani yin ayyukan bammamaki, ga wani annabci, ga wani baiwar rarrabe ruhohi, ga wani baiwar magana da harsuna dabam-dabam, ga wani har wa yau iya fassarar harsuna. **11** Duk wadannan aiki ne na wannan Ruhu guda, yana kuma ba da su ga kowane mutum, yadda yake so. **12** Jiki guda ne, ko da yake an yi shi da gabobi da yawa; gabobin kuma ko da yake da yawa suke, jiki daya ne. Haka yake da Kiristi. **13** Dukanmu an yi mana baftisma ta wurin Ruhu guda zuwa ga jiki guda, ko Yahudawa ko Hellenawa, bawa ko'yantacce, an kuma ba wa dukanmu wannan Ruhu guda mu sha. **14** To, ba a yi jiki da gaba daya kawai ba, amma da gabobi da yawa. **15** Da kafa za tă ce, "Saboda ni ba hannu ba ce, ni ba gabar jiki ba ce." Wannan ba zai hana ta zama gabar jikin ba. **16** Da kunne zai ce, "Saboda ni ba ido ba ne, ni ba gabar jiki ba ne." Wannan ba zai hana shi zama gabar jikin ba. **17** Da a ce dukan jiki ido ne, da me za a ji? Da kuma a ce dukan jiki kunne ne, da me za a sansana? **18** Tabbatacce, Allah ya shirya gabobin jiki, kowannensu,

kamar yadda yake so su zama. **19** Da a ce dukan jiki gaba daya ne, da ina sauran jikin? **20** Yadda yake dai, akwai gabobi da yawa, amma jiki daya. **21** Ba dama ido ya ce wa hannu, "Ba na bukatarka ba!" Kai kuma ba zai ce wa kafafu, "Ba na bukatarku ba!" **22** A maimakon haka, gabobin jiki da ake gani kamar ba su da karfi, su ne masu muhimmanci. **23** Kuma gabobin da muke tsammani ba su da martaba sosai, su ne mukan fi ba su girma. Sa'an nan gabobi marasa kyan gani, mun fi mai da hankali a kansu, **24** gabobi masu kyan gani kuwa, ba su bukatar yawan girmamawa. Allah ya harhada jikunanmu yadda gabobin da ake gani kamar ba su da muhimmanci suna da amfani, **25** don kada rarrabuwa ta kasance a jiki, sai dai gabobin jiki su kula da juna. **26** In wata gaba tana a damuwa, duk sai su damu tare. In kuma an daukaka wata gaba, sai duk su yi farin ciki tare. **27** To, ku jikin Kiristi ne, kowannenku kuwa gabarsa ne. **28** A cikin ikkilisiya, da farko dai Allah ya zabsa wadansu ya nada su su zama manzanni, na biyu annabawa, na uku malamai, sa'an nan masu yin ayyukan bammamaki, sai masu baiwar warkarwa, da masu taimakon wadansu, da masu baiwar gudanarwa, sa'an nan kuma masu magana da harsuna iri-iri. **29** Shin, duka ne manzanni? Duka ne annabawa? Duka ne malamai? Duka ne suke da baiwar yin ayyukan bammamaki? **30** Duka ne suke da baiwar warkarwa? Duka ne suke magana da harsuna? Duka ne suke iya fassara? **31** Sai dai ku yi marmarin neman baye-baye mafi girma. Yanzu kuwa zan nuna muku mafificyiar hanya.

13 In ina iya yin magana da harsunan mutane, da na mala'iku, amma ba ni da kauna, na zama kamar kuge mai yawan kara, ko kuma kararrawa mai amo kawai. **2** In ina da baiwar annabci, ina kuma iya fahimtar dukan asirai da dukan ilimi, in kuma ina da bangaskiyar da zan iya kawar da manyan duwatsu, amma ba ni da kauna, ni ba kome ba ne. **3** In na ba wa matalauta dukan abin da nake da shi, na kuma miika jikina a kone, amma ba ni da kauna, ban yi riban kome ba. **4** Kauna tana da hakuri, kauna tana da kirki. Ba ta kishi, ba ta burga, ba ta da girman kai. **5** Ba ta rashin ladabi, ba ta sonkai, ba ta da saurin fushi, ba ta rike mutum a zuciya. **6** Kauna ba ta jin dadin mugunta, sai dai ta ji dadin gaskiya. **7** Tana kăriya kullum, tana amincewa kullum, tana bege kullum, tana jimrewa kullum. **8** Kauna ba ta karewa. Amma in akwai annabci zai shude, harsuna su bace, ilimi

kuma zai kare. **9** Gama saninmu ba cikakke ba ne, annabcinmu kuma ba cikakke ba ne. **10** Sai dai sa'ad da cikakken ya zo, sai wanda ba cikakke yă shude. **11** Sa'ad da nake yaro, na yi magana kamar yaro, na yi tunani kamar yaro, na yanke shawara kamar yaro. Da na isa mutum kuwa, sai na bar halin yarantakata. **12** Yanzu kam muna ganin abubuwa kamar a madubi sai dai ba sosai ba, amma a ranan nan za mu gani fuska da fuska. Yanzu kam sanina ba cikakke ba ne, amma a ranan nan zan kasance da cikakken sani, kamar dai yadda Allah ya san ni a yanzu. **13** Yanzu kam abubuwan nan uku sun tabbata, bangaskiya, bege, da kuma kauna. Sai dai mafi girma a cikinsu ita ce kauna.

14 Ku bi halin kauna kuna kuma marmarin neman baye-bayen ruhaniya, musamman baiwar annabci. **2** Gama duk wanda yake magana da wani harshe ba da mutane yake magana ba, sai dai da Allah. Tabbatacce, ba wanda yake fahimtarsa; yana fadin asirai ta wurin ruhu ne. **3** Amma duk wanda yake annabci, yana magana ne da mutane domin yă gina su, yă karfafa su, yă kuma yi musu ta'aziyia. **4** Wanda yake magana da wani harshe kuwa, kansa yake gina, amma mai annabci, ikkilisiya ce yake gina. **5** Zan so kowannenku yă yi magana da harsuna, sai dai zan fi so ku yi annabci. Wanda yake annabci ya fi wanda yake magana da harsuna, sai dai in ya fassara don ikkilisiya ta ginu. **6** To, yan'uwa, a ce na zo wurinku ina kuma yin magana da wadansu harsuna, amfanin me zan yi muku in ban zo muku da wani bayani ko sani ko annabci, ko kuma kalmar koyarwa ba? **7** Abubuwan nan marasa rai ma da sukan yi kara, kamar su algaita ko molo, in muryarsu ba tă fita sosai ba, yaya wani zai san abin da ake busawa ko kadawa? **8** Haka ma in ba a busa kaho sosai ba, wa zai yi shirin yaki? **9** Haka yake sa'ad da kuka yi magana da wadansu harsunand da ba a fahimta. In babu wanda zai san abin da kuke fadî, za ka dai yi wa iska magana ne kawai. **10** Ba shakka akwai harsuna iri-iri a duniya, duk da haka kowane a cikinsu yana da ma'ana. **11** To, in ban gane ma'anar abin da wani yake fadî ba, ni bakö ne ga mai maganar, shi kuma bakö ne a gare ni. **12** Haka yake a gare ku. Da yake kuna marmarin samun baye-bayen ruhaniya, sai ku ba da karfinku ga yin amfani da wadanda za su gina ikkilisiya. **13** Saboda haka, duk wanda yake magana da harshe, sai yă yi addu'a a yi masa baiwar fassara. **14** Gama in na yi addu'a da wani

harshe, ruhuna ne yake addu'a, amma tunanina bai amfana kome ba. **15** To, me zan yi? Akwai lokutan da zan yi addu'a da ruhuna; akwai kuma lokutan da zan yi addu'a da hankalina. Wani lokaci ya kamata in yi waķa da ruhuna, a wani lokacin kuma in yi waķa da hankalina. **16** A cewa wadansu baki suna cikin sujadarku, sa'ad da kuke yabon Allah da ruhunku, yaya wadanda suke tare ku za su fahimta, har su ce, "Amin," da yake ba su san abin da kuke fadî ba? **17** Ko da yake kuna ba da godiya da kyau, amma wancan mutumin da yake tare da ku bai ginu ba. **18** Na gode wa Allah, domin ina magana da harsuna fiye da ku duka. **19** Amma a cikin ikkilisiya zan gwammace in yi magana da kalmomi biyar da za a fahimta don in koyar da wadansu da a ce in yi magana da kalmomi guda dubu goma a wani harshe. **20** Yan'uwa, ku daina tunani kamar yara. Wajen mugunta ku zama jarirai, sai dai wajen tunanku, ku zama manya. **21** A cikin Doka yana a rubuce cewa, "Ta wurin mutane masu baķin harsuna da kuma ta lebunan baķi zan yi magana da wadannan mutane, amma duk da haka, ba za su saurare ni ba," in ji Ubangiji. **22** Harsuna fa alama ce ba ga masu bi ba, sai dai ga marasa bi. Annabci kuwa ga masu bi ne ba ga marasa bi ba. **23** Saboda haka, in dukan ikkilisiya ta taru, kowa kuma yana magana da wadansu harsuna, sai wadansu jahilai ko wadansu marasa bi suka shigo, ashe, ba za su ce kuna hauka ba? **24** Amma in wani marar bi, ko jahili ya shigo sa'ad da kowa yana annabci, sai maganar kowa ta ratsa shi, za su shawo kansa yă gane cewa shi mai zunubi ne saboda abin da kowa yake fadî, **25** asirin zuciyarsa kuma su bayyana a fili. Don haka, zai fadî a kasa yă yi wa Allah sujada yana cewa, "Lalle, Allah yana cikinku!" **26** Me za mu ce ke nan'yan'uwa? Sa'ad da kuka taru, wani yakan yi waķa, wani koyarwa, wani wahayi, wani yin magana da wani harshe, wani kuma fassara. Dole ne a yi duka don gina ikkilisiya. **27** In kuwa wadansu za su yi magana a wani harshe, to, kada su fi mutum biyu ko uku, kuma a yi bi da bi, wani kuma yă fassara. **28** In babu mai fassara, sai mai magana yă yi shiru a cikin ikkilisiya, yă yi wa kansa magana da kuma Allah. **29** Annabawa biyu ko uku za su iya yin magana, sauran kuma sai su auna a hankali abin da aka fadâ. **30** In kuma wahayi ya zo wa wani da yake zaune, sai mai magana na farko yă yi shiru. **31** Dukanku kuna iya yin annabci bi da bi, domin kowa yă sami koyarwa da karfafawa. **32**

Ruhohin annabawa kuwa suna karkashin sarrafawar annabawa. **33** Gama Allah, ba Allah mai sa rikicewa ba ne, sai dai mai salama. Kamar yadda yake a dukan ikkilisiyoyi na tsarkaka. **34** Ya kamata mata su zauna shiru a cikin ikkilisiyoyi. Ba su da izinin yin magana, sai dai su yi biyayya yadda Doka ta fadi. **35** In suna so su yi tambaya game da wani abu, ya kamata su tambayi mazansu a gida, domin abin kunya ne mace tā yi magana a cikin ikkilisiya. **36** Shin, a kanku ne maganar Allah ta fara? Ko kuma a gare ku ne kadai ta iso? **37** In wani yana tsammani shi annabi ne, ko yana da baiwar ruhaniya, bari yā gane cewa abin da nake rubuta muku umarnin Ubangiji ne. **38** In ya ki kula da wannan, shi ma sai a ki kula da shi. **39** Saboda haka'yan'uwnana, ku yi marmarin yin annabci, kada kuma ku hana magana da harsuna. **40** Sai dai a yi kome daidai da kuma cikin tsari.

15 To,'yan'uwa, ina so in tuna muku da bisharar da na yi muku wa'azinta, wadda kuka karba, wadda kuma kuka yanke shawara ku tsaya a kai. **2** Ta wurin wannan bisharar ce kuka sami ceto, muddin kuna riķe da wa'azin da na yi muku kam-kam. In ba haka ba, kun gaskata a banza ke nan. **3** Gama abu farko mafi muhimmancin da na karbo shi ne na ba ku cewa Kiristi ya mutu domin zunubanmu bisa ga Nassi, **4** cewa an binne shi an kuma tashe shi a rana ta uku bisa ga Nassi, **5** cewa ya bayyana ga Bitrus, sa'an nan ga Sha Biyun. **6** Bayan haka, ya bayyana ga fiye da dari biyar daga cikin'yan'uwa a lokaci guda. Yawancinsu kuwa suna nan da rai, ko da yake wadansu sun riga sun yi barci. **7** Sa'an nan ya bayyana ga Yakub, sa'an nan ga dukan manzannin, **8** a karshe duka, ya bayyana a gare ni, kamar wanda an haifa a lokacin da bai kamata ba. **9** Gama ni ne mafi kankanta a cikin manzanni, ban kuma isa a kira ni manzo ba, domin na tsananta wa ikkilisiyar Allah. **10** Amma bisa ga alherin Allah, na zama abin da nake, alherinsa zuwa gare ni kuwa bai zama a banza ba. A'a, na yi aiki fiye da dukansu, duk da haka, ba ni ba ne, sai dai alherin Allah da yake tare da ni ne. **11** To, ko ni ne, ko su ne, wannan shi ne abin da muke wa'azi, shi ne kuma abin da kuka gaskata. **12** Amma in ana wa'azi cewa Kiristi ya tashi daga matattu, yaya wadansu a cikinku suke cewa babu tashin matattu? **13** In babu tashin matattu, to, ba a tā da Kiristi ma be ke nan. **14** In ba a tashe Kiristi ba kuwa, ai, wa'azinmu, da bangaskiyarku banza ne. **15** Sai ma ya zama mun

zama masu ba da shaidar karya game da Allah ke nan, domin mun shaida game da Allah cewa ya tashe Kiristi daga matattu. Bai tashe Kiristi ba ke nan, in lalle ba a tā da matattu. **16** Gama in ba a tā da matattu ba, to, Kiristi ma ba a tashe shi ba ke nan. **17** In kuwa ba a tashe Kiristi ba, bangaskiyarku a banza take, ya zama har yanzu kuna cikin zunubanku ke nan. **18** Ashe, wadanda suka yi barci a cikin Kiristi ma sun hallaka ke nan. **19** In a wannan rayuwar ce kadai muke da bege cikin Kiristi, mun zama abin tausayi fiye da dukan mutane. **20** Amma tabbatacce, an tā da Kiristi daga matattu, nunan fari kuwa cikin wadanda suka yi barci. **21** Da yake mutuwa ta zo ta wurin mutum, haka tashin matattu ma ya zo ta wurin mutum. **22** Kamar yadda duka suka mutu cikin Adamu, haka duka za su rayu cikin Kiristi. **23** Sai dai kowa da lokacinsa. Kiristi ne nunan fari; sa'an nan sa'ad da ya dawo; za a tā da wadanda suke nasa. **24** Sa'an nan sai karshen ta zo, sa'ad da zai miķa wa Allah Uba mulki, bayan ya hallaka dukan sarauta, mulki da iko. **25** Gama dole yā yi mulki har sai ya sa dukan abokan gābansa a karkashin kafafunsa. **26** Abokin gāba na karshen da za a hallaka kuwa, shi ne mutuwa. **27** Gama ya "sa kome a karkashin kafafunsa." To, da aka ce an sa "kome" a karkashinsa, a fili yake cewa ba a hada da Allah a ciki ba, shi wannan da ya sa kome a karkashin Kiristi. **28** Sa'ad da ya yi haka, sa'an nan Dan kansa yā koma a karkashin shi wanda ya sa kome a karkashinsa, domin Allah yā zama kome da kome. **29** To, in babu tashin matattu, mene ne wadanda ake musu baftisma saboda matattu za su yi? In ba a tā da matattu sam, me ya sa ake yin wa mutane baftisma saboda su? **30** Mu ma don me muke sa kanmu cikin hatsari a kowace sa'a? **31** Ina fuskantar mutuwa kowace rana. I, kamar yadda yake tabbatacce cewa ina taķama da ku cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu. **32** In na yi kokawa da mugayen namomin jeji a Afisa bisa ga ra'ayin mutane ne kawai, mece ce ribata, in har ba a tā da matattu? Ai, "Sai mu ci mu sha, da yake gobe za mu mutu." **33** Kada fa a rude ku, "Ajiyar mugayen abokai yana bata hali mai kyau." **34** Ku koma cikin hankalinku yadda ya kamata, ku kuma daina yin zunubi, gama akwai wadansu da ba su san Allah ba, na fadi wannan ne don ku kunyata. **35** Amma wani yana iya tambaya yā ce, "Ta yaya ake tā da matattun? Da wane irin jiki za su tashi?" **36** Kai, marar azanci! Abin da kuka shuka ba zai tsira ba sai ya mutu. **37** Sa'ad da kuke shuki, ba tsiron da

zai yi girma ba ne kuka shuka, kwayar ce kawai, ko ta alkama ko kuma na wani irin dabam. **38** Amma Allah yakan ba kwayar jiki yadda ya yi niyya, kuma ga kowane irin kwaya yakan ba ta irin jikinta. **39** Ba dukan nama ne iri daya ba. Mutane da irin nasu, dabbobi da irin nasu, tsuntsaye da irin nasu, kifaye kuma da irin nasu. **40** Akwai jikuna iri na samaniya, akwai kuma jikuna iri na duniya; sai dai darajar jikunan samaniya dabam take, darajar jikunan duniya kuma dabam take. **41** Rana tana da wata irin daraja, wata yana da wata darajar dabam, taurari kuma suna da tasu dabam. Wani tauraro kuwa yakan bambanta da wani a wajen daraja. **42** Haka ne tashin matattu zai kasance. Abin da aka shuka yakan rubé, abin da aka tā da shi kuma ba ya rubewa; **43** akan shuka shi cikin kaskanci, a kuma tā da shi cikin daukaka, akan shuka shi da rashin karfi, a kuma tā da shi da karfi; **44** akan shuka shi da jiki na mutuntaka, a kuma tā da shi da jikin ruhaniya. In akwai jiki na mutuntaka, to, lalle akwai jikin ruhaniya ma. **45** Haka yake a rubuce cewa, “Adamu, mutumin farko ya zama mai rai”; Adamu na karshe kuwa ruhu ne mai ba da rai. **46** Ba jikin ruhaniya ne ya zo da farko ba, na mutuntakan ne, daga baya kuma sai na ruhaniya. **47** Mutumin farko daga turbaya ce ya fito, mutum na biyu kuwa daga sama ne ya fito. **48** Kamar yadda mutumin turbaya yake, haka ma wadanda suke na turbaya. Kuma kamar yadda mutumin sama yake, haka ma wadanda suke na sama. **49** Kamar dai yadda muka dauki siffar mutumin turbaya, haka kuma za mu dauki siffar mutumin sama. **50** Ina sanar da ku, yan’uwa, cewa nama da jini ba za su gāji mulkin Allah ba, haka ma ruba ba zai gāji rashin ruba ba. **51** Ku saurara, in gaya muku wani asiri. Ba dukanmu ne za mu yi barci ba, sai dai duk za a sauya kamanninmu **52** farat daya, cikin kyaftawar ido, da busan kaho na karshe. Gama za a busa kaho, za a tā da matattu da jiki irin da ba ya rubewa, za a kuma sauya kamanninmu. **53** Gama dole mai ruba yā maye wa mai ruban nan, marar mutuwa kuma yā maye wa mai mutuwan nan. **54** Sa’ad da mai ruban nan ya maye marar ruban nan, mai mutuwa kuma ya maye marar mutuwan nan, sa’an nan ne karin maganar da yake a rubuce zai zama gaskiya cewa, “An hadiye mutuwa cikin nasara.” **55** “Ya ke mutuwa, ina nasararki? Ya ke mutuwa, ina dafinki?” (*Hadēs g86*) **56** Zunubi ne yake ba wa mutuwa dafi, Doka kuma take ba wa zunubi iko. **57** Amma godiya ga Allah! Shi ne

ya ba mu nasara ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. **58** Saboda haka, kaunatattu’yan’uwana, ku tsaya da daram. Kada wani abu yā jijjiga ku. Ku ba da kanku kullum ga aikin Ubangiji, domin kun san cewa famar da kuke yi saboda Ubangiji ba a banza take ba.

16 To, game da tara kudi domin taimakon mutanen Allah, ku yi abin da na gaya wa ikkilisiyoyin Galatiyawa. **2** A ranar farko ta kowace mako, ya kamata kowannenku yā kebē’yan kudi bisa ga abin da yake samu, yā ajiye, ba sai na zo kafin a tara taimakon ba. **3** In kuwa na iso sai in ba da wasikun gabatarwa ga mutanen da kuka amince da su, in kuma aike su da taimakonku zuwa Urushalima. **4** In kuma ya dace in tafi, to, sai su tafi tare da ni. **5** Bayan na zazzaga Makidoniya, zan zo wurinku, domin zan ratsa ta Makidoniya. **6** Watakila zan dan jima a wajenku, ko ma in ci damina a can, domin ku yi mini rakiya a tafiyata, duk inda za ni. **7** Ba na so in gan ku yanzu in wuce kawai, ina fata zan yi’yan kwanaki tare da ku, in Ubangiji ya yarda. **8** Sai dai zan kasance a Afisa har lokacin Fentekos, **9** domin an bude mini wata hanya mai fādi don aiki mai amfani, ko da yake akwai mutane da yawa masu gāba da ni. **10** In Timoti ya zo, ku tabbata ya sami sakewa a cikinku, domin aikin Ubangiji yake yi kamar yadda nake yi. **11** Kada fa wani yā ki karbansa. Ku sallame shi lafiya, domin yā koma wurina. Ina duban hanyarsa tare da’yan’uwa. **12** Batun dan’uwanmu Afollos kuwa, na roke shi sosai yā zo wurinku tare da’yan’uwa. Bai so zuwa yanzu ba, amma zai zo in ya sami zarafi. **13** Ku zauna a fadake; ku dāge cikin bangaskiya; ku zauna da karfafawa; ku yi karfi. **14** Ku yi kome da kauna. **15** Kun san cewa iyalin gidan Istifanas ne suka fara tuba a Akayya. Sun kuma ba da kansu ga yi wa tsarkaka hidima. Ina rokonu’yan’uwa, **16** ku ba da kanku ga irin wadannan, ga kuma kowa da ya hada hannu a aikin, yana kuma faman a cikinsa. **17** Na yi farin ciki da isowar Istifanas, Fortunatus da Akaikus, domin sun biya bukatar da ba ku iya biya ba. **18** Gama sun wartsake ruhuna da kuma naku. Ya kamata ku girmama irin wadannan mutane. **19** Ikkilisiyoyin da suke a lardin Asiya suna gaisuwa. Akwila da Firiskila suna gaishe ku sosai cikin Ubangiji, haka ma ikkilisiyar da takan taru a gidansu. **20** Dukan’yan’uwa a nan suna gaisuwa. Ku gai da juna da sumba mai tsarki. **21** Ni, Bulus nake rubuta wannan gaisuwa da hannuna. **22** Duk wanda ba ya kaunar Ubangiji, la’ana ta zauna a kansa. Zo, ya Ubangiji! **23**

Alherin Ubangiji Yesu yă kasance tare da ku. **24** Ina
gaishe ku duka, gaisuwar ḫaunata cikin Kiristi Yesu.
Amin.

2 Korintiyawa

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, da kuma daga Timoti dan'uwamnu, Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, tare da dukan tsarkaka a ko'ina a Akaya. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Yabo ya tabbata ga Allah, da Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba mai tausayi, da kuma Allah na dukan ta'aziyya, **4** wanda yakan yi mana ta'aziyya a cikin dukan wahalolinmu, domin mu kuma mu iya ta'azantar da wadanda suke cikin kowace irin wahala, da ta'aziyyar da mu kanmu muka samu daga Allah. **5** Gama kamar yadda wahalar Kiristi ta cika har tana zuba a cikin rayuwarmu, haka nan kuma ta wurin Kiristi ta'aziyyarmu ta cika har tana zuba. **6** In muna shan wahala, ai, muna shanta domin ta'aziyyarku, da cetonku ne, in mun sami ta'aziyya, ai, mun same ta domin ta'aziyyarku ce, wadda take sa ku jure wa irin wahalan nan, da muke sha. **7** Begen da muke da shi dominiku kuwa, tabbatacce ne, domin mun san cewa kamar yadda kuke tarayya da mu a cikin wahalolinmu, haka kuma kuke tarayya da mu a cikin ta'aziyyarmu. **8** 'Yan'uwa, ba ma so ku zama da rashin sani, a kan wahalolin da muka sha a lardin Asiya. Mun sha wahaloli sosai, har abin ya fi karfinmu, ya sa muka fid da tsammanin rayuwa. **9** Ba shakka, a zuciyarmu mun ji kamar hukuncin kisa ne aka yi mana. Wannan kuwa ya faru ne domin kada mu dogara da kanmu, sai dai ga Allah, wanda yake tā da matattu. **10** Shi ya cece mu daga irin wannan hatsari na mutuwa, zai kuwa cece mu. A kansa muka kafa bege cewa zai ci gaba da cetonmu, **11** yayinda kuke taimakonmu ta wurin addu'o'inku. Mutane da yawa kuwa za su yi godiya ta dalilinmu, saboda albarkar da aka yi mana, ta amsa addu'o'i masu yawa. **12** Wannan shi ne takamarmu. Lamirinmu yana ba da shaida cewa mun yi zamanmu a duniya, musamman a dangantakarmu da ku cikin tsarki, tsakani da Allah. Mun yi haka ta wurin bishewar alherin Allah, ba bisa ga hikimar duniya ba. **13** Gama ba mu rubuta muku abin da ba za ku iya karatu ko ku kāsa fahimta ba. Ina kuma fata cewa, **14** kamar yadda kuka dan fahimce mu, za ku kai ga cikakkiyar fahimta cewa za ku iya yin takama da mu, kamar yadda mu ma za mu yi takama da ku a ranar da Ubangiji Yesu zai dawo. **15** Saboda na amince da haka, shi ya sa na so zuwa wurinku da fari, domin

ku sami albarka ribi biyu. **16** Na yi shiri in ziyarce ku a kan hanyata zuwa Makidoniya, in kuma sāke dawo wurinku a kan hanyata daga Makidoniya, sa'an nan ku yi mini rakiya a hanyata zuwa Yahudiya. **17** Kuna gani na yi wannan shirin ba da sanin abin da nake yi ba ne? Ko kuwa, kuna gani na yi shirin nan da halin mutuntaka ne, don in ce, "I" in koma in ce, "A'a"? **18** Kamar dai yadda ba shakka Allah yake mai aminci, haka ma maganar da muka yi muku, ba "I" da kuma "A'a" ba ce. **19** Gama Dan Allah, Yesu Kiristi, wanda ni da Sila da Timoti muka yi muku wa'azinsa, ai, ba "I" da "A'a" ba ne, amma a cikin Kiristi, "I" ne kullum. **20** Domin dukan alkawaran Allah cikarsu a gare shi suke, ta wurinsa ne kuma muke fadar "Amin", domin a dāukaka Allah. **21** Allah ne fa yake sa mu da ku mu tsaya daram cikin Kiristi. Shi ne ya shafe mu, **22** ya buga mana hatiminsa a kan mu nasa ne, ya kuma sa mana Ruhunsa a cikin zukatanmu, domin yā tabbatar da abin da yake zuwa nan gaba. **23** Labudda, Allah shi ne shaidata cewa don kada in kara muku wahala ne ya sa ban koma Korint ba. **24** Ba nuna muku iko a kan bangaskiyarku muke yi ba, sai dai muna aiki tare da ku ne saboda farin cikinku, domin bisa ga bangaskiya ce kuke tsaye da karfi.

2 Saboda haka na yanke shawara ba zan sāke kawo muku ziyara ta bacin rai ba. **2** Gama in na sa ku bakin ciki, wa ya rage yā faranta mini zuciya, in ba ku wadanda na sa bakin cikin ba? **3** Na rubuta yadda na yi ne saboda sa'ad da na iso kada wadanda ya kamata su faranta mini rai, su sa ni bakin ciki. Na amince da ku duka a kan farin cikina naku ne ku duka. **4** Gama na rubuta muku ne cikin bakin ciki mai yawa da bacin zuciya har ma da hawaye mai yawa, ba don in sa ku bakin ciki ba ne, a'a, sai dai domin in nuna muku surfin kaunar da nake yi muku. **5** In wani ya jawo bakin ciki, ba ni kādai ya jawo wa ba, amma a wani fanni, sai in ce dukanku ne ya jawo wa, ba na fada haka don in matsa muku lamba ba ne. **6** Irin wannan mutum, horon da yawancin mutane suka yi masa ya isa haka. **7** Yanzu fa, a maimako, gara ku yafe masa, ku kuma ta'azantar da shi, don kada bakin ciki mai yawa yā sha kansa. **8** Saboda haka, ina rokonku, ku sāke nuna masa kaunarku. **9** Abin da ya sa na rubuta muku shi ne don in ga ko za ku jimre da gwajin nan, kuna kuma yin biyayya ta kowace hanya. **10** In kuka gafarta wa wani, ni ma na gafarta masa. Abin da na gafarta kuwa, in har ma da abin gafartawa, saboda ku ne na

gafarta masa, albarkacin Kiristi, **11** don kada Shaidan yă rinjaye mu. Da yake muna sane da dabarunsa. **12** To, sa'ad da na tafi Toruwasa don in yi wa'azin bisharar Kiristi, ko da yake na tarar cewa Ubangiji ya bude mini kofa, **13** duk da haka, ban sami salama a zuciyata ba domin ban sami dan'uwana Titus a can ba. Sai na yi bankwana da su na wuce zuwa Makidoniya. **14** Amma godiya ga Allah, wanda kulum yake bi da mu da nasara cikin Kiristi, kuma ta wurinmu, yana baza kanshin nan na sanin Kiristi a ko'ina. **15** Don kuwa, a wurin Allah mu kanshin Kiristi ne cikin wadanda ake ceto, da kuma wadanda suke hanyar hallaka. **16** Ga wani, mu warin mutuwa ne, amma ga wani kuwa, mu kanshin rai ne. Wa ya isa yă yi irin wannan aikin? **17** Ba ma tallar maganar Allah don riba yadda wadansu mutane da yawa suke yi. A maimakon haka, muna magana cikin Kiristi a gabon Allah da gaskiya, kamar mutanen da aka aika daga Allah.

3 Yabon kanmu ne kuma muka fara yi? Ko kuwa muna bukatar wasikun yabo ne zuwa gare ku, ko daga gare ku, kamar yadda wadansu suke yi? **2** Ai, ku kanku ku ne wasikarmu, wadda aka rubuta a zukatanku, domin kowa yă santa, yă kuma karanta ta. **3** Kun nuna cewa ku wasika ce daga Kiristi, sakamokon hidimarmu, ba wadda aka rubuta da inki ba, sai dai da Ruhun Allah mai rai. Ba kuma a kan allunan dutse ba, sai dai a kan allunan zukatan mutane. **4** Amincewa kamar wannan shi ne namu ta wurin Kiristi a gabon Allah. **5** Ba mu da wani abin da za mu nuna cewa da iyawarmu ne muke aikin nan. Iyawarmu daga wurin Allah ne. **6** Shi ya sa muka gwaninta a matsayinmu na masu hidimar sabon alkawari ba ta rubutacciar Dokar ba, amma ta Ruhu; don Dokar, kisa take yi, Ruhu kuwa yana ba da rai. **7** To, in hidimar da ta kawo mutuwa, wadda an rubuta a kan allon dutse, ta zo da daukaka har Isra'ilawa suka kăsa duban fuskarsa Musa saboda tsananin haskenta, ko da yake mai shudewa ce, **8** ashe, hidimar Ruhu ba za tă fi wannan daukaka ba? **9** In hidimar da take jowo wa mutane hukunci tana da daukaka haka, to, lalle, hidimar da take kawo adalci za tă fi ta daukaka nesa! **10** Gama abin da dā take da daukaka, ba ta da daukaka a yanzu, in aka kwatantata da mafificiar daukaka ta yanzu. **11** In kuma aba mai shudewa ta zo da daukaka, ashe, abin da yake dawwammame, lalle ne yă kasance da daukakar da ta fi haka nesa! **12** Da yake muna da bege irin wannan, to, muna da karfin zuciyata sosai ke nan. **13**

Mu ba kamar Musa ba ne, wanda ya rufe fuskarsa da lullubi, don kada Isra'ilawa su ga karewar daukakan nan mai shudewa. **14** Amma aka sa hankulansu suka dushe, gama har yă zuwa yau akwai lullubin nan a duk sa'ad da ake karatun tsohon alkawari. Ba a kawar da shi ba, sai a cikin Kiristi ne kadai ake kawar da shi. **15** Har yă zuwa yau, duk sa'ad da ake karatun littattafan Musa, lullubin nan yakan rufe zukatansu. **16** Amma duk sa'ad da wani ya juyo ga Ubangiji, akan kawar da lullubin. **17** Ubangiji fa, shi ne Ruhu, kuma duk inda Ruhun Ubangiji yake, a nan'yanci yake. **18** Mu da ba mu da lullubi a fuskokinmu duk muna nuna daukakar Ubangiji, ana sauva mu mu dauki kamanninsa cikin daukaka mai hauhawa. Ubangiji wanda yake ruhu kuwa shi ne mai zartar da haka.

4 Saboda haka, da yake ta wurin jinkan Allah ne muke da wannan hidima, ba za mu fid da zuciyata ba. **2** Ba ruwanmu da boye-boye na munafuncin da suke abubowan kunya. Ba ruwanmu da rufu, ko yin karya da kalmar Allah. Sai dai muna fasin gaskiya a fili. Ta haka ne kowa zai yi shaidar gaskiyarmu a gabon Allah cikin zuciyarsa. **3** Ko da bishararmu a rufe take, tana a rufe ne ga wadanda suke hallaka. **4** Allahn zamanin nan ya makanta hankulan marasa ba da gaskiya, yadda har ba za su iya ganin hasken bishara ta daukakar Kiristi ba, wanda yake kamannin Allah. (aiōn g165) **5** Gama ba wa'azin kanmu muke yi ba, sai dai na Yesu Kiristi, a kan shi ne Ubangiji, mu kuma bayinku saboda Yesu. **6** Domin shi Allah wanda ya ce, “Bari haske yă haskaka daga duhu,” ya sa haskensa ya haskaka a cikin zukatanmu, don yă ba mu hasken sanin daukakar Allah a fuskarsa Kiristi. **7** Amma muna da wannan dukiya a cikin tulunan yumbu, don a nuna wannan mafificin ikon nan daga Allah ne, ba daga gare mu ba. **8** A matse muke a kowane gefe, sai dai ba a gurgunta mu ba. An rikitar da mu, amma ba mu fid da zuciyata ba. **9** An tsananta mana, amma ba a yashe mu ba, an fyade mu da kasa, amma ba a hallaka mu ba. **10** Kulum muna dauke da mutuwar Yesu a jikinmu, domin ran Yesu yă bayyana a jikinmu. **11** Muddin muna a raye, kulum zaman mutuwa muke yi saboda Yesu, don a bayyana ran Yesu ta wurin jikin nan namu mai mutuwa. **12** Ta haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, ku kuwa rai a cikinku. **13** A rubuce yake cewa, “Na gaskata; saboda haka na yi magana.” Da wannan ruhun bangaskiya ne mu ma muka gaskata, saboda haka muke magana. **14** Domin mun san cewa shi da ya

tā da Ubangiji Yesu daga matattu, zai tashe mu mu ma tare da Kiristi, yā kuma miķa mu a gabansa tare da ku. **15** Duk wannan fa don amfaninku ne, domin alherin nan da yake bazuwa zuwa ga mutane masu yawa, yā zama dalilin godiya mai yawa ga daukakar Allah. **16** Saboda haka, ba mu fid da zuciya ba. Ko da yake a waje, jikinmu mai mutuwa yana lalacewa, amma can ciki, ana sabunta mu kowace rana. **17** Don wannan'yar wahalar tamu mai saurin wucewa, ita take tanadar mana madawwamiyar daukaka mai yawa, fiye da kwatanci. (aiōnios g166) **18** Domin ba abubuwan da ido yake gani ne muke dubawa ba, sai dai marasa ganuwa. Gama abubuwan da ake gani masu saurin wucewa ne, marasa ganuwa kuwa, madawwama ne. (aiōnios g166)

5 Yanzu mun san cewa in an hallaka tentin duniany nan da muke ciki, muna da wani gini daga Allah, madawwamin gida a sama, wanda ba da hannuwan mutum ne suka gina shi ba. (aiōnios g166) **2** Kafin nan muna nishi, da marmari a yi mana sutura da gidanmu na sama, **3** don sa'ad da aka yi mana sutura, ba za a same mu tsirara ba. **4** Sa'ad da muke zaune a cikin jikin nan na dunia, nishi muke domin matsuwar da muke sha, ba domin muna so mu rabu da jikinmu na wannan dunia ba ne, sai dai don so muke yi a suturta mu da na Sama, domin mai rai ya shafe mai mutuwa. **5** Allah ne ya yi mu domin wannan, ya kuma ba mu Ruhu a matsayin abin ajiya, yana kuma tabbatar da abin da zai zo nan gaba. **6** Saboda haka, kulum muna da tabbacı mun kuma san cewa, muddin muna a dunia cikin jikin nan, ana raba mu da Ubangiji. **7** Rayuwa bangaskiya muke, ba ta ganin ido ba. **8** Ina cewa muna da tabbacı, za mu fi so mu rabu da jikin nan, mu kuma kasance a sama tare da Ubangiji. **9** Saboda haka, niyyarmu ita ce, mu gamshe shi, ko muna a dunia cikin jikin nan, ko ba mu nan. **10** Gama dole dukanmu mu bayyana a gaban kujerar shari'ar Kiristi, domin kowannenmu yā karbi ladan aikin da ya yi a wannan jiki, ko mai kyau ne ko marar kyau. **11** To, da yake mun san ko mene tsoron Ubangiji yake, muna koķari mu rinjaye mutane. Yadda muke kuwa, yana sane a sarari ga Allah, ina kuma fata yana nan a sarari a lamirinku. **12** Ba koķari muke mu yabe kanmu a gare ku ba ne, sai dai muna ba ku damar yin tařama da mu ne, don ku sami amsar da za ku ba wa wadanda suke tařama da abin da ake gani ne, a maimakon abin da yake cikin zuciya. **13** In hankalinmu a tabe yake, ai, saboda Allah ne, in kuwa cikin hankalinmu

muke, ai, saboda ku ne. **14** Kaunar Kiristi a gare mu, ita take mallakarmu, saboda haka mun tabbata, da yake wani ya mutu saboda dukan mutane, ashe kuwa, mutuwarsu ce dukansu. **15** Ya kuwa mutu ne saboda dukan mutane, domin kada wadanda suke rayuwa kada su yi zaman ganin dama a nan gaba, sai dai su yi zaman wannan da ya mutu saboda su, aka kuma tashe shi saboda su. **16** Saboda haka, daga yanzu zuwa nan gaba, ba mu īara daukan wani mutum bisa ga ganin dunia ba. Ko da yake a dā, mun dauki Kiristi haka, amma yanzu mun daina yin haka. **17** Saboda haka, duk wanda yake cikin Kiristi, sabuwar halitta ce, tsohon al'amari ya shude, sabon ya zo! **18** Duk wannan kuwa daga Allah ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin Kiristi, ya kuma ba mu hidimar sulhu, **19** wato, Allah ya sulhunta dunia zuwa kansa ta wurin Kiristi, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu. Ya kuma danika mana sakon sulhu. **20** Saboda haka, mu jakadu ne na Kiristi, sai ka ce Allah kansa yake magana ta wurinmu. Muna rokonku a madadin Kiristi. Ku sulhunta da Allah. **21** Shi da bai san zunubi ba, Allah ya mai da shi kamar hadayar zunubi saboda mu, domin mu sami adalcin Allah ta wurinsa.

6 A matsayinmu na abokan aikin Allah, muna rokonku kada ku karbi alherin Allah a banza. **2** Gama ya ce, "A lokacin samun alherina, na ji ka, a ranar samun ceto kuma, na taimake ka." Ina gaya muku, yanzu ne lokacin samun alherin Allah, yanzu ne ranar samun ceto. **3** Ba ma sa abin tuntube wa kowa, domin kada hidimarmu ta zama abin zargi. **4** A maimakon haka, duk abin da muke yi, muna yin shi ne don mu nuna cewa mu masu hidimar Allah ne. Muna yin haka cikin jimrewa, da shan wahala, da shan wuya, har da shan masifu. **5** Da shan dūka, da shan dauri, da yawan hargitsi, da yawan fama, da rashin barci, da kuma yunwa. **6** Da cikin tsarki, da fahimta, da hakuri, da kirki, da cikin Ruhu Mai Tsarki, da cikin kauna mai gaskiya, **7** da cikin magana mai gaskiya, da kuma cikin ikon Allah. Muna rike da makaman adalci dama da hagu, **8** ta wurin daukaka da kaskanci, da cikin bata suna, da kuma cikin yabo. Cikin fadin gaskiya, an dauke mu masu īarya, **9** mu sanannu ne, duk da haka an dauke mu kamar ba a san mu ba, muna mutuwa, duk da haka a raye muke, an ba mu horo, duk da haka ba a kashe mu ba, **10** cikin baķin ciki, duk da haka kulum cikin murna muke. Cikin matalauta, duk da haka muna azurtar da mutane da yawa. Ba

mu da kome, alhalu kuwa kome namu ne. **11** Ya ku Korintiyawa, mun yi muku magana a sake, muka kuma saki zuciya da ku kwarai. **12** Ba mu fi nuna muku kaunarmu ba, sai dai ku kuka fi nuna mana. **13** A wannan zance kam, ina magana da ku kamar'ya'yana, ku ma ku saki zuciya da mu. **14** Kada ku hada kai da marasa bi. Gama me ya hada adalci da mugunta? Ko kuwa me ya hada haske da duhu? **15** Wace daidaituwa ce tsakanin Kiristi da Iblis? Me ya hada mai bi da marar bi? **16** Wane alkawari ne tsakanin haikalin Allah da na gumaka? Gama mu haikalin Allah mai rai ne. Kamar yadda Allah ya ce, "Zan zauna tare da su, in yi tafiya a cikinsu, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama mutanena." **17** Saboda haka, "Sai ku fito daga cikinsu, ku kebe kanku, in ji Ubangiji. Kada ku taba wani abu marar tsabta, zan kuma karbe ku." **18** Kuma, "Zan zama Uba a gare ku, ku kuma za ku zama'ya'yana, maza da mata, in ji Ubangiji Madaukaki."

7 Da yake muna da wadannan alkawura, ya ku kaunatattu, sai mu tsarkake kanmu daga kowane abu da yake kazantar da jiki, da ruhu, mu zama da cikakken tsarki, saboda bangirma ga Allah. **2** Ku saki zuciya da mu. Ba mu yi wa kowa laifi ba, ba mu bata kowa ba, ba mu cuci kowa ba. **3** Ba na facin wannan don in sa muku laifi. Na riga na gaya muku yadda muke kaunarku kwarai cikin zukatanmu, har babu abin da zai iya raba ku da kaunarmu, ko a mutuwa ko a rayuwa. **4** Na amince da ku gaya, ina kuma takama da ku kwarai. Na karfafa sosai. Duk da wahalce wahalcenmu dai ina farin ciki kwarai da gaske. **5** Gama sa'ad da muka zo Makidoniya, jikin nan namu bai sami hutu ba, sai ma aka matsa mana a ta kowane gefe, a waje ga rikici, a zukatanmu kuma ga tsoro. **6** Amma Allah, wanda yakan yi wa masu facin rai ta'aziyya ya yi mana ta'aziyya da zuwan Titus, **7** ba ma don zuwansa kadai ba, har ma a game da karfafa zuciyen nan da ya samu a wurinku. Ya gaya mana yadda kuke so ku gan ni sosai, da kuma yadda kuka yi bakin ciki game da abin da ya faru, da niyyar da kuka yi na goyon bayana. Wannan ne ya sa na ji dadfi kwarai. **8** Ko da na bata muku rai ta wurin wasikata, ba na bakin ciki da haka. Ko da yake dā kam na yi bakin ciki, don na lura wasikata ta bata muku rai, amma na dan lokaci ne kawai. **9** Duk da haka, yanzu ina farin ciki, ba don na sa ku bakin ciki ba, sai dai domin bakin cikinku ya kai ku ga tuba. Gama kun yi

bakin ciki kamar yadda Allah ya so, saboda haka, ba ku yi hasasar kome a sanadinmu ba. **10** Bakin ciki irin na tsoron Allah yana kai ga tuban da yake kawo ceto, ba ya kuma kawo bakin ciki, amma bakin ciki irin na duniya yakan kawo mutuwa. **11** Ku dubi abin da wannan bakin ciki irin na tsoron Allah ya kawo muku mana, ya sa ku marmarin aikatawa, da nuna cewa kun yi kuskure, ya sa kuka yi fushi, kuka kuma ji tsoro, ya sa kuka sa zuciya, kuka kuma sa aniya, ya sa kuna a shirye ku ga an yi horon da ya dace. Game da wannan sha'anii kam, lalle ta kowace hanya kun nuna cewa ba ku da laifi. **12** To, ko da yake na rubuta muku, ba musamman a kan wanda ya yi laifin ba ne, ba kuwa a kan wanda aka cutar ba, sai dai domin a bayyana muku a gabon Allah tsananin kula da kuke yi mana. **13** Ta wurin wannan duka, muka sami karfafawa. Ban da karfafawar da muka samu, mun ji dadfi kwarai saboda yadda muka ga farin cikin Titus, domin ruhunsa ya sami wartsakewa daga gare ku duka. **14** Na yi takama da ku a wurinsa, ba ku kuwa ba ni kunya ba. Kamar dai yadda dukan abin da muka gaya muku gaskiya ne, haka ma takamarmu a kanku a gabon Titus ya zama gaskiya. **15** Kaunar da yake yi muku ya karu kwarai, duk sa'ad da yake tunawa da biyayyarku duka, da kuma irin yawan bangirman da kuka nuna masa lokacin da kuka karbe shi. **16** Ina farin ciki ne don na amince da kwarai da gaske.

8 To, yan'uwa, muna so ku san abin da alherin Allah ya ba wa ikkilisiyoyin Makidoniya. **2** Gama sun sha wuya sosai saboda tsananin wahalar da suka shiga, har yawan farin cikinsu ya kai su ga yin alheri ta bayarwa ga wadansu, ko da yake suna cikin tsananin talauci. **3** Gama ina shaida cewa sun bayar daidai gwargwadon iyawarsu, har ma fiye da karfinsu. Su kansu, **4** sun roke mu sosai don su sami damar yin bayarwa a wannan hidima ga tsarkaka. **5** Ba su yi yadda muka za tā ba, sai ma suka fara ba da kansu ga Ubangiji, sa'an nan sai suka ba da kansu gare mu bisa ga nufin Allah. **6** Ganin haka sai muka roki Titus, da yake shi ne ya riga ya tsiro da wannan aikin alheri a cikinku, sai yā karasa shi. **7** To, da yake kun fiffita a kowane abu cikin bangaskiya, cikin magana, cikin sani, cikin dukan kwazo, da kuma cikin kaunarku dominmu, sai ku fiffita a wannan aikin alheri ma. **8** Ba umarni nake ba ku ba, sai dai ina so in gwada gaskiyar kaunarku ne, ta wurin kwatanta ta da aniyar wadansu. **9** Gama kun san alherin Ubangijinmu Yesu

Kiristi cewa ko da yake shi mawadaci ne, duk da haka, ya zama matalauci saboda ku, domin ta wurin talaucinsa, ku zama mawadata. **10** Ga shawarata a kan abin da ya fi muku kyau a wannan al'amari. Bara ku kuka fara bayarwa, kuka kuma zama na farko wajen niyyar yin haka. **11** Yanzu sai ku karasa aikin da irin niyyar da kuka fara, ku yi haka gwargwadon karfinku. **12** Gama in da niyyar bayarwa, za a karbi bayarwa bisa ga abin da mutum yake da shi, ba bisa ga abin da ba shi da shi ba. **13** Ba nufi nake yi a sawwa'ke wa wadansu, ku kuwa a jibga muku nauyin ba. Amma ya yi kyau dai **14** a raba daidai wa daida, sai ku taimake su a yanzu da yalwarku saboda rashinsu. Wata rana su ma su taimake ku da yalwarsu saboda rashinku, don a daidaita al'amari, **15** kamar yadda yake a rubuce cewa, "Wanda ya tara da yawa, bai tara fiye da bukatarsa ba, wanda kuma ya tara kadan, bai kāsa masa ba." **16** Ina gode wa Allah, wanda ya sa a zuciyar Titus, irin kula da nake da shi dominku. **17** Ba kawai ya yarda yā je wurinku kamar yadda muka roke shi yā yi ba, amma ya so yā zo kamar yadda ya riga ya yi niyya. **18** Ga shi mun aiko dan'uwanmu nan tare da shi, wanda ikkilisiyoyi duka suna yabo saboda hidimarsa ga bishara. **19** Ba kuwa haka kadai ba, har ma ikkilisiyoyi sun zabe shi yā riķa tafiya tare da mu kan wannan aikin alheri da muke yi saboda daukakar Ubangiji, da kuma nuna kyakkyawar niyyarmu. **20** Muna gudu kada wani yā zarge mu, a kan yadda muke gudanar da wannan kyautar da aka bayar hannu sake. **21** Gama muna iya kokari mu yi abin da yake daidai, ba a gaban Ubangiji kadai ba, amma a gaban mutane ma. **22** Ban da wannan kuma, mun aiko da dan'uwanmu tare da su, wanda ya sha tabbatar mana da kwazonsa ta hanyoyi iri-iri, musamman yanzu, domin ya amince da ku da gaske. **23** Game da Titus kuma, shi abokin tarayyata ne, da kuma abokin aikina a cikinku; game da'yan'uwanmu kuwa, su wakilai ne na ikkilisiyoyi, kuma su masu daukaka Kiristi ne. **24** Saboda haka, ku nuna wa wadannan mutane shaidar kaunarku, da kuma dalilin takamarmu da ku, domin ikkilisiyoyi su gani.

9 Babu wata bukata in rubuta muku game da hidiman nan ga tsarkaka. **2** Gama na san aniyarku na yin taimako, ina kuma takama a kan wannan ga Makidoniyawa, ina fadin musu cewa tun bara, ku da kuke a Akayya a shirye kuke ku bayar. Kokarinku kuwa ya zuga yawancinsu ga aiki. **3** Amma ina aika'yan'uwan

nan don kada takamar da muke yi da ku, a kan wannan al'amari ta zama a banza, sai dai domin yā zama kuna nan a shirye, kamar yadda na fada za ku kasance. **4** Gama in wadansu mutanen Makidoniya sun zo tare da ni, suka tarar ba a shirye kuke ba, kunya ta ishe mu, balle fa ku, saboda amincewa da muke yi da ku. **5** Saboda haka, na ga ya dace in roki'yan'uwan nan su ziyarce ku kafin lokacin, su kuma gama shirye-shirye saboda bayarwa ta yardar ran da kuka yi alkawari. Ta haka bayarwar za tā zama a shirye, ta yardar rai ba ta dole ba. **6** Ku tuna fa, duk wanda ya yi shuki kadan zai girbe kadan, kuma duk wanda ya yi shuki da yawa, zai girbe a yalwace. **7** Ya kamata kowa yā bayar bisa ga abin da ya yi shawara a zuciyarsa, ba tare da jin nauyi ko don dole ba, gama Allah yana son mai bayarwa da dadin rai. **8** Allah kuwa yana da iko yā ba ku fiye da bukatarku, domin kullum ku wadata da kome ta kowace hanya, kuna ta bayarwa hannu sake, kowane irin kyakkyawan aiki. **9** Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Ya ba gajiyayyu hannu sake, ayyukansa na alheri madawwama ne." (**aiōn g165**) **10** To, shi da yake ba mai shuka iri, yake kuma ba da abinci a ci, shi ne zai ba ku irin shukawa, yā ribanya shi, yā kuma albarkaci ayyukanku na alheri da yawa. **11** Za a wadatar da ku ta kowace hanya, domin ku riķa bayarwa hannu sake a kowane lokaci. Ta wurinmu kuma bayarwarku hannu sake za tā zama sanadin godiya ga Allah. **12** Wannan hidimar da kuke yi, ba bukatun mutanen Allah kadai take biya ba, amma tana cike da hanyoyin nuna godiya masu yawa ga Allah. **13** Aikin nan naku na alheri tabbatar bangaskiyarku ne, za a kuwa daukaka Allah saboda kun bayyana yarda, cewa kun yi na'am da bisharar Kiristi, saboda kuma gudummawa da kuka yi musu da saura duka, hannu sake. **14** A cikin addu'arsu dominku kuwa, zukatansu za su koma gare ku, saboda mafificin alherin da Allah ya ba ku. **15** Godiya ga Allah, saboda kyautarsa da ta wuce misali!

10 Ni Bulus da kaina, ina rokonku albarkacın tawali'u da sanyin hali na Kiristi, ni da ake yi wa kirari "marar tsanani" a cikinku, amma "mai matsawa" sa'ad da nake rabe da ku! **2** Ina rokonku cewa sa'ad da na zo kada ku tilasta ni in matsa muku, gama na tabbata zan iya tsaya wa wafanda suka ce abin da muke yi sha'anin duniya ne. **3** Ko da yake muna cikin duniya, ba ma yakı kamar yadda duniya take yi. **4** Makaman da muke yakı da su, ba makamai na duniya ba ne. Sai

dai na ikon Allah ne, masu rushe wuraren mafaka masu karfi. **5** Muna ka da masu gardama da kowane tunanin daga kai da yake kafa kansa gāba da sanin Allah, muna kuma jan hankalin kowa ga bautar Kiristi. **6** A shirye muke mu hori kowane rashin biyayya, sa'ad da biyayyarku ta cika. **7** Kuna duban abubuwa bisa-bisa ne kawai. In wani ya ganin cewa shi na Kiristi ne, ya kamata yā sāke lura cewa kamar yadda yake na Kiristi, haka mu ma muke. **8** Ko da zan yi gadara fiye da kima a game da izinin nan namu, wanda Ubangiji ya bayar saboda inganta ku, ba don rushe ku ba, ba ni da abin jin kunya a ciki. **9** Ba na so yā zama kamar ina Kokari in tsorata ku ne da wasikuna. **10** Gama wadansu suna cewa, “Wasikunsa suna da nauyi da kuma karfi, amma kuwa in ka gan shi, ba shi da wani kwarjini, maganarsa kuma ba kome ba ce.” **11** Ya kamata irin wadannan mutane su gane cewa abin da muke fada a cikin wasikunmu sa'ad da ba ma nan tare da ku, shi muke aikatawa sa'ad da muke nan. **12** Ba za mu yi karfin halin lissafta kanmu, ko mu kwatanta kanmu da wadansu masu yabon kansu ba. Sa'ad da suke gwada kansu da kansu, da kuma kwatanta kansu da kansu, ba su da hikima. **13** Amma mu kam, ba za mu yi takama mu zarce iyakarmu ba, sai dai za mu yi takama cikin filin da Allah ya Kayyade mana, filin kuwa ya kai har zuwa wurinku. **14** Ba mu wuce gona da iri a takamarmu ba, kamar yadda zai zama, da a ce ba mu zo wurinku ba, gama mun kai har wurinku da bisharar Kiristi. **15** Fahariyarmu ba fiye da yadda ya kamata take ba, ba tā kuma shafi aikin wadansu ba. Sai dai muna sa zuciya bangaskiyarku ta rika karuwa, ta haka kuma fagen aikinmu a cikinku yā rika karuwa kwarai da gaske. **16** Saboda mu iya yin wa'azin bishara a yankunan da suke gaba da ku. Gama ba ma so mu yi takama game da aikin da aka riga aka yi a sashen wani. **17** Amma, “Duk mai yin takama, sai ya yi takama da Ubangiji.” **18** Ai, ba mai yabon kansa ake amincewa da shi ba, sai dai wanda Ubangiji ya yaba wa.

11 Ina fata za ku yi hakuri da'yar wautata. Amma, ai, kun riga kun yi hakuri. **2** Ina kishinku da kishi irin na Allah. Na yi muku alkawarin aure ga miji daya, Kiristi, domin in miķa ku a gare shi kamar budurwa zalla. **3** Sai dai ina tsoro kada yā zama, kamar yadda maciji ya yaudari Hawwa'u da makircinsa, ku ma a baudar da hankalinku daga sahihiyar biyayya amintacciya ga Kiristi. **4** Gama in wani ya zo wurinku yana wa'azin wani Yesu dabam da wanda muka yi

wa'azinsa, ko kuma in kun karfi wani ruhu dabam da wanda kuka karba, ko wata bishara dabam da wadda kuka karba, ya nuna kun yarda da su ke nan cikin sauķinkai. **5** Amma a ganina wadancan da kuke ce da su “manyā manzanni” ba su fi ni da wani abu ba. **6** Mai yiwiwa ni ba horarre ba ne a magana, amma ina da sani. Mun kuwa bayyana muku wannan a sarari, ta kowace hanya. **7** Laifi ke nan ne na yi da na kāskantar da kaina, don a daga ku zuwa babbilan matsayi ta wurin yin muku wa'azin bisharar Allah kyauta? **8** Na yi wa wadansu ikkilisiyoyi kwace ta wurin karbar taimako daga wurinsu, domin in yi muku hidima. **9** Sa'ad da nake tare da ku kuma nake zaman rashi, ban nawaita wa kowa ba, gama'yan'uwan da suka zo daga Makidoniya sun biya bukata. Na kiyaye kaina daga nawaita muku ta kowace hanya, zan kuma ci gaba da yin haka. **10** Ba shakka, kamar yadda gaskiyar Kiristi take a cikina, babu wani a yankunan Akayya da zai iya hana yin takaman nan tawa. **11** Don me? Don ba na kaunar ku ne? Allah dai ya sani ina kaunarku! **12** Zan kuma ci gaba da yin abin da nake yi, domin in toshe kafar mutanen nan da suke fariya, suna nema mu daidaita da su. **13** Gama irin wadannan mutane manzannin karya ne, ma'aikata ne masu rudi, sun 6ad da kamanni kamar su manzannin Kiristi ne. **14** Ba abin mamaki ba ne, gama Shaidan kansa ma yana 6ad da kamanni kamar shi mala'ikan haske ne. **15** Don haka, ba abin mamaki ba ne, in bayin Shaidan sun 6ad da kamanni kamar su bayin adalci ne. A karshe, za a sāka musu gwargwadon ayyukansu. **16** Ina sāke fadfa, kada wani yā dauka ni wawa ne. Amma in kun dauke ni haka, to, sai ku karbe ni kamar yadda kuke karban wawa, domin in dan in yi takama. **17** A wannan takamata ba na magana yadda Ubangiji zai yi ba ne, sai dai magana ce irin ta wawa. **18** Da yake mutane da yawa suna takama irin ta duniya, ni ma haka zan yi. **19** Ku kam kuna da wayo sosai, har kuna jimre wa wawaye da murna! **20** Gaskiyar ita ce, kuna hakuri da duk wanda ya sa ku bauta ko ya cuce ku ko ya more ku ko ya nuna muku isa ko kuma ya mare ku a fuska. **21** Ina jin kunya in ce mun nuna kāsawa da ba mu yi wadannan abubuwani ba! Abin da wani yake da karfin hali yin takama a kai, shi ne ni ma nake karfin hali yin takama a kai. Ina magana kamar wawa ne. **22** In su Ibraniyawa ne, ni ma haka. In su Isra'ilawa ne, ni ma haka. In su zuriyar Ibrahim ne, ni ma haka. **23** In su bayin Kiristi ne, ni na

fi su ma, ina magana kamar rufadde ne fa! Ai, na fi su shan fama kwarai da gaske, da shan dauri, na sha dūka marar iyaka, na sha hatsarin mutuwa iri-iri. **24** Sau biyar Yahudawa suka yi mini bulala arba'in daya babu. **25** Sau uku aka bulale ni da bulalar karfe, sau daya aka jajjefe ni da duwatsu, sau uku jirgin ruwa ya ragargaje ina ciki, na kwana na kuma yini ruwan teku yana tafiya da ni. **26** Na yi tafiye-tafiye da yawa, na sha hatsari a koguna, na sha hatsari'yan fashi, na sha hatsari a hannun kabilarmu, na sha hatsari a hannun al'ummai, na sha hatsari a birane, na sha hatsari a jeji, na sha hatsari a teku, na kuma sha hatsarin'yan'uwa na karya. **27** Na yi fama, na shan wuya, ga kuma rashin barci sau da yawa. Na san abin da ake nufin da jin yunwa da kishirwa, sau da yawa kuwa na kasance da rashin abinci, na sha sanyi da zaman tsirara. **28** Ban da wadannan abubuwa, kowace rana ina dfauke da nauyin kula da dukan ikkilisiyoyi. **29** Wane ne ya rasa karfi, da ban ji shi a jikina ba? Wane ne ya fādī cikin zunubi, da ban ji zafin wannan ba? **30** In ma lalle ne in yi takama, to, sai in yi takama da abubuwan da suka nuna rashin karfina. **31** Allah Uban Ubangiji Yesu Kiristi, wanda yabo ta tabbata a gare shi har abada, ya san cewa ba karya nake yi ba. (aiōn g165) **32** A Damaskus, gwamnan da yake karkashin Sarki Aretas, ya sa tsare kofofin birnin Damaskus, don yā kama ni. **33** Amma aka saukar da ni cikin kwando ta tagar katanga, na kufuce masa.

12 Dole in ci gaba da yin takama. Ko da yake ba za tā amfane ni ba, zan yi magana a kan ru'uyoyi da wahayoyi wadanda na karba daga Ubangiji. **2** Na san wani a cikin Kiristi wanda shekaru goma sha hufu da suka wuce an dfauke zuwa sama ta uku. Ko a cikin jiki ne, ko kuwa ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, Allah ne ya sani. **3** Na kuma san cewa wannan mutum, ko a cikin jiki ne, ko kuma ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, amma Allah ne ya sani, **4** an dfauke shi ne zuwa aljanna. Ya ji wadansu abubuwa wadanda ba zai iya fadarsu da kalmomi ba, abubuwan da ba a ba wa mutum damar fadi. **5** Zan yi takama game da mutum irin wannan, sai dai ni ba zan yi takama da kaina ba, sai dai a kan rashin karfina. **6** Ko da zan so yin gadara ma, ba zan zama wawa ba, gama gaskiya zan fada. Amma na bar zancen haka, don kada wani ya dfauke ni fiye da yadda yake ganina, ko yadda yake jin maganata. **7** Don kada in cika da girman kai saboda wadannan mafifitan manyan wahayoyi, sai

aka sa mini wata kaya a jikina wadda ta zama dan sakon Shaidan, don ta wahalshe ni. **8** Sau uku na roki Ubangiji yā raba ni da wannan abu. **9** Amma ya ce mini, "Alherina ya ishe ka, domin a cikin rashin karfi ne ake ganin cikar ikona." Saboda haka, zan kara yin takama da farin ciki game da rashin karfina, domin ikon Yesu Kiristi yā zauna tare da ni. **10** Shi ya sa nake murna cikin rashin karfi, da zagi, da shan wahaloli, da tsanantawa, da matsaloli, saboda Kiristi. Don a sa'ad da nake marar karfi a nan ne nake da karfi. **11** Na yi wauta kam, amma ku ne kuke tilasta mini, ku ne kuwa ya kamata ku yaba mini, domin ba inda na kāsa wadannan mafifitan manzanni, ko da yake ni ba kome ba ne. **12** Abubuwan da suke tabbatar da manzo, alamu, abubuwa da kuma ayyukan banmamaki, an aikata su a cikinku da matukar nacewa. **13** Ta yaya ne darajarku ba tā kai ta sauran ikkilisiyoyi ba, ko kuwa don dai ban nawaita muku ba ne? Ku gafarta mini wannan laifi! **14** Yanzu a shirye nake in ziyarce ku sau na uku, ba zan kuma nawaita muku ba, don ba kayanku nake so ba, ku nake so. Gama ba yara ne da daukar nauyin iyayensu ba, sai dai iyaye ne da daukar nauyin yaran. **15** Don haka ina farin ciki in kashe dukan abin da nake da shi a kanku, har in ba da kaina ma dominku. In na kaunace ku fiye da haka, za ku rage kaunarku gare ni ne? **16** To, shi ke nan, ban nawaita muku ba. Ashe, sai ku ce dabara na yi muku, na shawo kanku ta hanyar yaudara! **17** Na cuce ku ne ta wurin wani daga cikin wadanda na aiko a gare ku? **18** Na roki Titus ya zo wurinku. Na kuma aiki dan'uwamtu tare da shi. Ko Titus ya cuce ku ne? Ba ruhu daya yake bi da mu ba? Ba kuma hanya guda muka bi ba? **19** Ko tun dā can, kuna tsammani muna kāre kanmu a gare ku ne? A gabon Allah muke magana, kamar wadanda suke cikin Kiristi. Kaunatattuna, kome da muke yi, muna yi ne don inganta ku ne. **20** Gama ina tsoro, in na zo, in tarar da ku dabam da yadda nake so, ku ma ku tarar da ni dabam da yadda kuke so. Ina tsoro kada yā zama akwai fada, da kishi, da fushi mai zafi, da tsattsaguwa, da bata suna, da gulma, da girman kai, da hargitsi. **21** Ina tsoro kada sa'ad da na sāke zuwa, Allahna zai kaskantar da ni a gabanku, kuma in yi bakin ciki saboda wadanda suka yi zunubi a dā, ba su kuma tuba daga aikin kazanta, da na fasikanci, da kuma lalata da suka sa kansu a ciki ba.

13 Wannan za tā zama ziyarata ta uku a wurinku ke nan. "Dole a tabbatar da kowace magana ta bakin

shaidu biyu ko uku.” **2** Na riga na yi muku gargadi sa’ad da nake tare da ku a zuwana na biyu. Yanzu da ba na nan tare da ku, ina maimaita irin gargadin nan domin in na zo ba wanda zai kubuce wa horon nan, **3** da yake kuna neman tabbacce cewa Kiristi yana magana ta wurina ne. To, ai, shi ba rarrauna ba ne a gare ku, amma kakkarfa ne a cikinku. **4** Ko da yake tabbatacce an gicciye shi cikin rashin karfi, duk da haka, yana rayuwa bisa ga ikon Allah. Haka mu ma marasa karfi ne a cikinsa, amma ta wurin ikon Allah za mu rayu tare da shi don mu yi muku hidima. **5** Ku gwada kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya; ku auna kanku. Ashe, ba ku san cewa Kiristi Yesu yana cikinku ba? Sai ko in kun fādi gwajin. **6** Ina fata za ku gane cewa ba mu fādi gwajin ba. **7** Muna addu’a ga Allah kada ku aikata wani laifi. Ba don mutane su gani cewa mun ci gwajin ba ne, a’ā, sai dai don ku yi abin da yake daidai, ko da yake zai zama kamar mun fādi gwajin ne. **8** Kai, ba dama mu saba wa gaskiya, sai dai mu bi bayan gaskiyar. **9** Murna muke sa’ad da ba mu da karfi, ku kuwa kuna da karfi. Addu’armu ita ce, ku zama cikakku. **10** Shi ya sa nake rubuta wadannan abubuwa, sa’ad da ba na nan tare da ku, domin sa’ad da na zo, kada yă zama mimi tilas in yi muku tsanani a game da nuna ikon nan da Ubangiji ya ba ni saboda ingantawa, ba saboda rushewa ba. **11** A karshe’yan’uwa, sai wata rana. Ku yi kōkari ku zama cikakku. Ku saurari rokona, ku zama da tunani daya, ku yi zaman salama. Allah na kauna da salama kuwa zai kasance tare da ku. **12** Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki. **13** Dukan tsarkaka suna gaishe ku. **14** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi, da kaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su kasance tare da ku duka.

Galatiyawa

1 Bulus manzo, aikakke ba daga wurin mutum ba, ba kuma ta wurin mutane ba, amma ta wurin Yesu Kiristi da kuma Allah Uba, wanda ya tā da Yesu daga matattu. **2** Dukan'yan'uwan kuma da suke tare da ni a nan, Suna gai da ikkilisiyoyi a Galatiya. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Shi wanda ya ba da kansa saboda zunubanmu don yā cece mu daga wannan mugun zamani na yanzu, bisa ga nufin Allah wanda yake kuma Ubanmu, (aiōn g165) **5** a gare shi daukaka ta tabbata har abada abadin. Amin. (aiōn g165) **6** Ina mamaki yadda kuka yi saurin yashe wanda ya kira ku ta wurin alherin Kiristi, kuna juyewa ga wata bishara dabam **7** wadda a gaskiya ba bishara ba ce ko kadan. Tabbatuccce wadansu mutane suna birkitar da ku, suna kuma kokari su karkatar da bisharar Kiristi. **8** Amma ko mu, ko mala'ika daga sama ya yi wa'azin wata bishara dabam da wadda muka yi muku, bari yā zama la'ananne har abada! **9** Kamar yadda muka riga muka fada, haka yanzu ma ina kara cewa in wani yana muku wa'azin wata bishara dabam da wadda kuka karba, bari yā zama la'ananne har abada! **10** Za a ce, ina kokarin neman amincewar mutane ne, ko amincewa ta Allah? Ko kuwa ina kokarin faranta wa mutane zuciya ne? Da a ce har yanzu ina kokarin faranta wa mutane zuciya ne, ai, da ban zama bawan Kiristi ba. **11** Ina so ku sani'yan'uwa, cewa bisharar da nake wa'azi, ba mutum ne ya ūago ta ba. **12** Ban karbe ta daga wurin wani mutum ba, ba a kuma koya mini ita ba, a maimako, na karbē ta, ta wurin wahayi daga Yesu Kiristi ne. **13** Kun dai ji labarin rayuwata ta dā a cikin Yahudanci, yadda na tsananta wa ikkilisiyar Allah Kwarai, na kuma yi kokarin hallaka ta. **14** Na ci gaba a cikin Yahudanci fiye da yawancin Yahudawan da suke tsarana, na kuma yi kwazo kwarai ga bin al'adun kakannina. **15** Amma sa'ad da Allah, wanda ya kebe ni daga mahaifa ya kira ni ta wurin alherinsa, ya kuma gamshe shi **16** yā bayyana Dansa a cikina, domin in yi wa'azinsa cikin Al'ummai. Ban nemí shawarar wani mutum ba. **17** Ban kuma tafi Urushalima domin in ga wadanda suka riga ni zaman manzanni ba, sai dai na hanzarta na tafi kasar Arabiya, daga bayai sai na koma Damaskus. **18** Bayan shekara uku, sai na haura zuwa Urushalima domin in sadu da Bitrus, na kuwa zauna tare da shi kwana goma sha biyar. **19** Ban ga wani

a ciki sauran manzanni ba, sai dai Yakub dan'uwan Ubangiji. **20** Ina tabbatar muku a gabán Allah cewa abin da nake rubuta muku ba karya ba ne. **21** Daga bayai sai na tafi Suriya da Silisiya. **22** Ikkilisiyoyin da suke cikin Kiristi da suke a Yahudiya ba su san ni ba tukuna. **23** Sun dai sami labari ne kawai cewa, "Mutumin da dā yake tsananta mana yanzu yana wa'azin bangaskiyar da dā ya yi kokari yā hallaka." **24** Sai suka yabi Allah saboda ni.

2 Bayan shekara goma sha hudu sai na sāke haurawa zuwa Urushalima, a wannan lokaci na tafi tare da Barnabas. Na kuma dauki Titus muka tafi tare. **2** Na tafi ne bisa ga wani wahayi. Da na kai can, sai na bayyana musu bisharar da nake wa'azi a cikin Al'ummai. Na yi haka a kebance a gabán wadanda suke shugabanni, don tsoro kada gudun da nake yi, ko kuwa na riga na yi, yā zama a banza. **3** Amma ko Titus ma da yake tare da ni, ba a ce dole sai ya yi kaciya ba, ko da yake shi mutumin Al'ummai ne. **4** Wannan zancen kaciya ya taso domin wadansu'yan'uwan karya sun shiga cikinmu domin su yi leke a kan'yancin da muke da shi a cikin Kiristi Yesu, su kuma mai da mu bayi. **5** Ba mu kuwa ba su zarafi ba ko kadan, don gaskiyar bishara ta ci gaba da kasance tare da ku. **6** Game da wadanda aka dauka a dā a kan su wani abu ne, ko wane ne su, duk daya ne a wurina; gama Allah ba ya nuna bambanci, ina dai gaya muku wadannan da suke wani abu ne a dā, ba su kara mini kome ba. **7** A maimakon haka, sun ga cewa an danka mini hakkin wa'azin bishara ga Al'ummai, kamar yadda aka danka wa Bitrus ga Yahudawa. **8** Gama Allah wanda ya yi aiki a cikin hidimar Bitrus a matsayin manzo ga Yahudawa, haka ma ya yi aiki a cikin hidimata a matsayin manzo ga Al'ummai. **9** Ya'kub, Bitrus da Yohanna wadanda suke fitattun ginshikai, sun karbe ni da Barnabas da hannu biyu biyu sa'ad da suka gane alherin da aka ba ni. Suka kuma yarda cewa ya kamata mu tafi wajen Al'ummai, su kuwa su tafi wajen Yahudawa. **10** Abin da dai suka roka shi ne ya kamata mu riķa tuna da matalauta, abin nan da nake marmarin yi. **11** Sa'ad da Bitrus ya zo Antiyok, na tsawata masa ido da ido don laifinsa a fili yake. **12** Kafin wadansu mutane su zo daga wurin Ya'kub, yakan ci abinci tare da Al'ummai. Amma da suka iso, sai ya fara janyewa, ya kuma ware kansa daga wajen Al'ummai domin yana tsorón wadanda suke kungiyar masu kaciya. **13** Sauran Yahudawa suka hada kai da

shi a munafincinsa har Barnabas ma ya baude. **14** Da na ga cewa ba sa yin daidai da gaskiyar bishara, sai na ce wa Bitrus a gabansu duka, “Kai mutumin Yahuda ne, duk da haka kana rayuwa kamar Ba’al’umme ba kamar mutumin Yahuda ba. To, yaya aka yi, kana tilasta Al’ummai su bi al’adun Yahudawa? **15** “Mu da muke Yahudawa ta wurin haihuwa ba Al’ummai masu zunubi ba, **16** mun san cewa mutum ba ya samun kubuta ta wurin kiyaye Doka, sai dai ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Yesu. Saboda haka, mu ma, muka sa bangaskiyarmu cikin Kiristi Yesu don mu sami kubuta ta wurin bangaskiya cikin Kiristi ba ta wurin kiyaye Doka ba, domin ba wanda zai kubuta ta wurin bin Doka. **17** “In kuwa ya zama muna so mu sami zaman marasa laifi a gabon Allah ta wurin dogara ga Kiristi, sa’an nan an same mu mu kanmu ma masu zunubi ne, ashe, ko wannan zai nuna Kiristi yana karfafa zunubi ke nan? A’a, ko kusa! **18** In na sâke gina abin da na rushe, na zama mai karyar Doka ke nan. **19** “Gama ta wurin Doka na mutu ga Doka saboda in rayu ga Allah. **20** An gicciye ni tare da Kiristi. Yanzu ba ni ne nake raye ba, Kiristi ne yake raye a cikina. Rayuwar da nake yi a jiki, ina rayuwa ce ta wurin bangaskiya cikin Dan Allah, wanda ya kaunace ni ya kuma ba da kansa domina. **21** Ba na ajiyar alherin Allah a gefe, gama da a ce ana samun adalci ta wurin Doka, ai, da Kiristi ya mutu a banza ke nan!”

3 Ya ku Galatiyawa marasa azanci! Wa ya ruse ku?

A idanunku aka bayyana Yesu Kiristi gicciyeyye a sarari. **2** Zan so in san abu guda tak daga gare ku. Kun karfi Ruhu ta wurin kiyaye Doka ne, ko kuwa ta wurin gaskata abin da kuka ji? **3** Ashe, rashin azancinku har ya kai ga haka? Bayan kun fara da Ruhu, a yanzu kuma da halin mutuntaka za ku karasa? **4** Ashe, wahaloli dabam-dabam da kuka sha sun zama a banza ke nan? Haka zai yiwu kuwa? **5** Allah ya ba ku Ruhunsa yana kuma aikata ayyukan banmamaki a cikinku saboda kuna kiyaye Doka ne, ko kuwa domin kuna gaskatawa abin da kuka ji ne? **6** Ku dubi Ibrahim mana, “Ya gaskata Allah, aka kuwa lissafta wannan adalci ne a gare shi.” **7** Ku sani fa, wadannan wadanda suka gaskata, ya’yan Ibrahim ne. **8** Nassi ya hanga cewa Allah zai kubutar da Al’ummai ta wurin bangaskiya, ya kuwa sanar wa Ibrahim wannan bisharar tun kafin lokaci yâ yi cewa, “Dukan al’ummai za su sami albarka ta wurinka.” **9** Saboda haka wadanda suke da bangaskiya sun sami albarka tare da Ibrahim,

mutumin bangaskiya. **10** Dukan wadanda suka dogara ga kiyaye Doka la’anannu ne, gama a rubuce yake cewa, “La’anne ne duk wanda bai ci gaba da yi dukan abubuwang da aka rubuta a Littafin Doka ba.” **11** A fili yake ba wanda zai kubuta a gabon Allah ta wurin Doka, domin “Mai adalci zai rayu ta wurin bangaskiya.” **12** Doka ba tâ dangana ga bangaskiya ba; a maimakon haka, “Mutumin da ya aikata wadannan abubuwa zai rayu ta wurinsu.” **13** Kiristi ya fanshe mu daga la’anar Doka ta wurin zama la’ana saboda mu, gama a rubuce yake cewa, “La’anne ne duk wanda aka rataye a kan itace.” **14** Ya fanshe mu domin albarkar da aka yi wa Ibrahim yâ zo ga Al’ummai, ta wurin Kiristi Yesu, domin ta wurin bangaskiya mu karbi alkawarin Ruhu. **15** ’Yan’uwa, bari in yi muku misali da rayuwarmu ta yau da kullum. Kamar dai yadda ba mai kawarwa ko yâ kara wani abu cikin alkawarin da mutane suka kafa, haka yake a wannan batu. **16** Alkawaran nan fa ga Ibrahim ne aka fada da kuma wani zuriyarsa. Nassi bai ce, “da zuriyoyi ba” wanda ya nuna kamar mutane da yawa, amma “ga zuriyarka,” wanda yake nufin mutum daya, wanda shi ne Kiristi. **17** Abin da nake nufi shi ne, Dokar da aka shigar ita bayan shekaru 430, ba tâ kawar da alkawarin da Allah ya yi tun dâ ba. **18** Gama da a ce gâdon yâ dangana a kan doka ne, ai, da ba zai dangana a kan alkawari ba; amma Allah cikin alherinsa ya ba wa Ibrahim gâdon ta wurin alkawari. **19** To, don me aka kawo Doka? An yi kari da Doka ne don fitowa da laifi fili har kafin na zuriyan nan ya zo, wanda aka yi wa alkawarin, an ba da doka ta wurin mala’iku ne, aka kuma danka ta a hannun matsakanci. **20** Kuma akan bukaci wani a tsakani ne idan da mutum biyu ake zance, Allah kuwa daya ne. **21** To, Dokar ce tana gâba da alkawaran Allah ke nan? Sam, ko kafan! Gama da a ce an ba da Dokar da tana iya ba da rai, tabbatacce, da sai a sami adalci ta wurin Doka. **22** Amma Nassi ya kulle kome a karkashin ikon zunubi, domin abin da aka yi alkawarin nan, da ake bayar ta wurin bangaskiya a cikin Yesu Kiristi, a ba da shi ga wadanda suka gaskata. **23** Kafin bangaskiyan nan tâ zo, mun kasance a daure a kurkuku a karkashin Doka, a kulle sai da bangaskiyar da za tâ zo ta bayyana. **24** Ta haka aka sa Dokar ta zama jagorarmu zuwa ga Kiristi don mu sami kubuta ta wurin bangaskiya. **25** Yanzu da bangaskiya ta zo, ba sauran zamanmu a karkashin Doka. **26** Dukanku’ya’yan Allah ne ta wurin

bangaskiya cikin Kiristi Yesu. 27 Gama dukanku da aka yi muku baftisma cikin Kiristi, kuna sanye da Kiristi ke nan. 28 Babu bambanci tsakanin mutumin Yahuda da mutumin Al'ummai, bawa da'yantacce, namiji da ta mace, gama dukanku daya ne cikin Kiristi Yesu. 29 In kuwa ku na Kiristi ne, to, ku zuriyar Ibrahim ne, magâda kuma bisa ga alkawarin nan.

4 Abin da nake nufi shi ne, muddin magâji yana dan yaro ne tukuna, babu bambanci tsakaninsa da bawa, ko da yake shi ne da mallakar kome. 2 Yana Karkashin iyayen goyonsa da masu rikon amana har yâ zuwa cikar lokacin da mahaifinsa ya sa. 3 Haka yake, sa'ad da muke'yan yara, mun kasance cikin bauta a Karkashin ka'idodin duniya. 4 Amma da lokacin da aka tsara ya yi sosai, sai Allah ya aiki Dansa, haifaffe daga mace, haifaffe a Karkashin Doka, 5 domin yâ fanshi wadanda suke a Karkashin doka, saboda mu sami cikakken matsayin zaman'ya'ya. 6 Da yake ku'ya'ya ne, sai Allah ya aiko da Ruhun Dansa a cikin zukatanmu, Ruhun da yake kira, "Abba, Uba." 7 Saboda haka kai ba bawa ba ne kuma, kai da ne; da yake kuwa kai da ne, Allah ya mai da kai magâji. 8 Dâ da ba ku san Allah ba, ku bayi ne ga wadanda a ainihî ba alloli ba ne. 9 Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma a ce Allah ya san ku, yaya kuke sâke komawa ga ka'idodin duniya marasa karfi, abin tausayi kuma? Kuna so ku sâke komawa ga bautarsu ne? 10 Kuna kiyaye ranaku da watanni da lokuta da shekaru na musamman! 11 Kai, kun ba ni tsoro, don ya zama kamar duk wahalar da na yi a kanku banza ne! 12 Ina rokonku'yan'uwa, ku zama kamar ni, gama na zama kamar ku. Ba ku yi mini wani laifi ba. 13 Kun san rashin lafiyar da na yi, shi ne ya yi mini hanyar da na kawo muku bishara da farko. 14 Ko da yake ciwona gwaji ne gare ku, ba ku yi mini reni ko kyama ba. A maimakon haka, kuka karbe ni sai ka ce mala'ikan Allah, kuma sai ka ce Kiristi Yesu kansa. 15 Me ya faru da dukan farin cikinku? Na tabbata, a lokacin, da mai yiwuwa ne da kun ciccire idanunku kun ba ni. 16 Yanzu na zama abokin gâbanku don na fada muku gaskiya ke nan? 17 Wadancan mutane suna neman su rinjaye ku da kwazo, amma ba da kyakkyawar aniya ba. Abin da suke so shi ne su raba ku da mu, saboda kwazonku yâ koma gare su. 18 Yana da kyau ku kasance da irin wannan niyya idan da nufi mai kyau ne, ku kuma kasance a haka koyaushe ba sai ina tare da ku ba. 19 Ya ku'ya'yanâ kaunatattu, ina sâke shan

wahalar naâudarku, har sai Kiristi ya kahu a cikinku. 20 Da ma a ce ina tare da ku yanzu in canja muryata manal! Gama na damu kwarai saboda ku! 21 Ku gaya mini, ku da kuke so ku zauna a Karkashin Doka, ba ku san abin da Doka ta ce ba ne? 22 Gama a rubuce yake cewa Ibrahim yana da'ya'ya biyu maza, daya ta wurin mace'yar aikin gidansa, daya kuma ta wurin ainihîn matarsa. 23 Dansa na wajen mace'yar aikin gidansa ya zo bisa ga ka'idar jiki ne; amma dansa na wajen ainihîn matarsa ya zo a sakamakon alkawarin ne. 24 Za a iya daukan wadannan al'amura a matsayin misali, domin matan nan suna misalta alkawura biyu ne. Alkawari daya daga Dutsen Sinai ne yana kuma haihuwar'ya'yan da za su zama bayi. Hagar ke nan. 25 Hagar tana a matsayin Dutsen Sinai a Arabia tana kuma kwatancin birnin Urushalima na yanzu, gama ita baiwa ce tare da'ya'yanta. 26 Amma Urushalimar da take sama'yantacciya ce, ita ce kuma mahaifiyarmu. 27 Gama a rubuce yake cewa, "Ki yi farin ciki, ya ke bakararriya, wadda ba ta haihuwa ki barde da murna, ki kuma tâ da murya, ke da ba kya naâuda; domin da yawa ne'ya'yan macen da aka yashe, fiye da na mai miji." 28 To, ku'yan'uwa, ku'ya'yan alkawari ne kamar Ishaku. 29 A wuncan lokaci, wannan da wanda aka haifa ta wurin ka'idar jiki ya tsananta wa wanda aka haifa ta ikon Ruhu. Haka ma yake har yanzu. 30 Amma me Nassi ya ce? Nassi ya ce, "Kori macen nan'yar aikin gida da danta don dan mace'yar aikin gida ba zai taba raba gâdo tare da da na ainihîn matarka ba." 31 Saboda haka, yan'uwa, mu ba'ya'yan mace'yar aikin gida ba ne, amma na ainihîn matan gidan ne.

5 Saboda'yanci ne Kiristi ya'yantar da mu. Sai ku tsaya daram, kada ku yarda ku sâke komawa Karkashin nauyin bauta. 2 Ku lura da kalmomina! Ni Bulus ina gaya muku cewa in kuka yarda aka yi muku kaciya, wannan ya nuna Kiristi ba shi da amfani a gare ku ba ko kadan. 3 Haka kuma ina kara sanar wa kowane mutumin da ya yarda aka yi masa kaciya cewa dole yâ kiyaye dukan Doka. 4 Ku da kuke kokarin kubuta ta wurin Doka an raba ku da Kiristi ke nan; kuka kuma fâdi daga alheri. 5 Amma ta wurin bangaskiya muna marmarin jira adalcin da muke bege ta wurin Ruhu. 6 Gama a cikin Kiristi Yesu, kaciya ko rashin kaciya ba su da wani amfani. Abin da kawai yake da amfani shi ne, bangaskiyar da take bayyana kanta ta wurin kauna. 7 Kun yi tsere mai kyau a dâ. Wa ya shige gabanku ya hana ku bin gaskiya? 8 Wannan

rarrashin da ake muku ba daga wanda ya kira ku ba ne. **9** “Dan yisti kadan ne yake gama dukan curin burodi.” **10** Ina da tabbac ci kin Ubangiji cewa ba za ku bi wani ra’ayi dabam ba. Wannan da yake rikita ku za a hukunta shi, ko shi wane ne. **11** ‘Yan’uwa, da a ce har yanzu ina wa’azin kaciya ne, to, me ya sa ake tsananta mini har yanzu? In haka ne, ashe, an kawar da abin da yake sa tuntube game da gicciye ke nan. **12** Da ma a ce masu tā da hankalinku dīn nan su yanke gabansu gaba daya mana! **13** Ku’yan’uwana, an kira ku ga zama’yantattu. Amma kada ku yi amfani da’yancinku don aikata ayyukan mutuntaka a maimakon haka, ku yi hidimar juna da kauna. **14** Dukan doka an takaita a ci kin umarni daya ne cewa, “Ka kaunaci ma kwabcinka kamar kanka.” **15** In kun ci gaba da cizo, kuna kuma cin naman juna, ku yi hankali in ba haka ba za ku hallaka juna. **16** Saboda haka ina ce muku, ku yi rayuwa ta wurin Ruhu, ba za ku kuwa gamsar da sha’awace-sha’awacen mutuntaka ba. **17** Gama mutuntaka yana son abin da Ruhu yake ki, Ruhu kuma yana son abin da mutuntaka yake ki. Wadannan biyu kuwa gāba suke da juna, har ku kāsa yin abin da kuke so. **18** Amma in Ruhu ne yake bishe ku, ba ku a karkashin Doka ke nan. **19** Ayyukan mutuntaka kuwa a fili suke. Wato, fasikanci, kazanta da kuma lalata; **20** bautar gumaka da sihiri; siyayya, fada, kishi, fushi mai zafi, sonkai, tsattsaguwa, hamayya, **21** da kyashi; buguwa, shashanci, da ire-irensu. Na gargade ku, yadda na yi a dā, cewa masu irin wannan rayuwa ba za su gāji mulkin Allah ba. **22** Amma amfanin da Ruhu yake bayar shi ne kauna, farin ciki, salama, hakuri, kirki, nagarta, aminci, **23** sau kinkai, da kuma kamunkai. Ai, ba ruwan Doka da wadannan abubuwa. **24** Wadanda suke na Kiristi Yesu, sun gicciye mutuntaka tare da abubuwan da mutum yake marmari da kuma sha’awace-sha’awacensa. **25** Da yake muna rayuwa ta Ruhu ne, bari mu ci gaba da al’amuranmu ta wurin Ruhu. **26** Kada mu zama masu girman kai, muna tsokana muna kuma jin kishin juna.

6 ‘Yan’uwa, in an kama wani yana ci kin yin zunubi, ku da kuke masu ruhaniya ya kamata ku komo da shi a kan hanya a hankali. Amma ku lura da kanku, domin kada maimakon dawowa da dan’uwanku, ku ma ku fāsi ci kin jarra. **2** Ku dauki nawayar juna, a haka kuwa za ku cika dokar Kiristi. **3** In wani yana tsammani shi wani abu ne alhalii kuwa shi ba kome ba, rudiñ kansa yake yi. **4** Kowa yā auna ayyukansa. A

sa’an nan ne zai iya yin takama da kansa, ba tare da kwatanta kansa da wani ba, **5** gama kowa zai dauki kayansa. **6** Duk haka, wanda aka koya wa maganar Kiristi, bari yā raba abubuwan nan na alheri tare da wanda ya koyar da shi. **7** Kada a rufe ku. Ba a yi wa Allah ba’ā. Mutum yakan girbe abin da ya shuka ne. **8** Wanda ya yi shuki don yā gamshi mutuntakarsa, daga wannan mutuntaka zai girbi hallaka. Wanda ya yi shuki domin yā gamshi Ruhu, daga Ruhu zai girbi rai madawwami. (aiōnios g166) **9** Kada mu gaji da yin nagarta, gama a daidai lokaci za mu girbe amfani, in ba mu fid da zuciya ba. **10** Saboda haka, in da hali, bari mu aikata nagarta ga dukan mutane, musamman ga wadanda suke na iyalin masu bi. **11** Ku dubi irin manya-manyan harufan da na yi amfani da su yayinda nake rubuta muku da hannuna! **12** Wadanda suke son nuna bajinta a fili suna kōkāri su tilasta muku ku yi kaciya ne. Dalilin kadai da suke yin haka shi ne don gudu kada a tsananta musu saboda gicciyen Kiristi ne. **13** Kai, su masu kaciya ma ba su kiyaye Doka ba, duk da haka suna so a yi muku kaciya don su yi takama kan an yi muku kaciya. **14** Kada in taba yin takama ga kome sai dai a ci kin gicciyen Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa aka gicciye duniya a gare ni, aka kuma gicciye ni ga duniya. **15** Kaciya ko rashin kaciya ba wani abu ba ne; abin da yake da amfani shi ne sabuwar halitta. **16** Salama da jinkai su tabbata ga dukan wadanda suke bin wannan ka’ida, har ma ga Isra’ila na Allah. **17** A karshe, kada kowa yā kara damuna, gama ina dauke da raunuka masu nuna ni bawan Ubangiji Yesu ne. **18** ‘Yan’uwa! Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yā kasance tare da ruhunku. Amin.

Afisawa

1 Bulus, wanda Allah ya zabe don yā zama manzon Kiristi Yesu, Zuwa ga tsarkaka da suke a Afisa, da kuma suke amintattu cikin Kiristi Yesu. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ya kawo mana kowace albarka ta ruhaniya daga sama. **4** Gama ya zabe mu a cikin Kiristi tun dā can, kafin ma a halicci duniya don mu zama masu tsarki da kuma marasa aibi a gabansa. **5** A cikin kauna, ya kaddara mu zama'ya'yansa na riko ta wurin Kiristi Yesu, bisa ga nufinsa na alheri. **6** Ya yi haka don mu yabi Allah saboda alherin da ya yi mana saboda mu na kaunataccen Dansa ne. **7** A cikinsa muka sami fansa ta wurin jininsa, wato, yafewar zunubanmu. Kiristi ya yi wannan saboda yawan alherin Allah **8** wanda ya ba mu babu iyaka tare da dukan hikima da fahimta. **9** Allah ya yi abin da ya nufa, ya kuma sanar mana shirin asirin da ya riga ya shirya yā cika ta wurin Kiristi. **10** Nufinsa ke nan, idan lokaci ya cika, yā harhadा dukan abubuwa a karkashin ikon Kiristi, wato, dukan abubuwan da suke sama da abubuwan da suke kasa. **11** A cikinsa ne kuma aka zabe mu mu sami gādo daga Allah, an kuwa kaddara mu ga haka bisa ga nufin wannan da yake zartar da dukan abubuwa yadda ya yi nufi yā yi. **12** Manufar Allah ita ce cewa mu da muka fara sa bege a cikin Kiristi, mu yi zaman yabon daukakar Allah. **13** An kuma hada ku a cikin Kiristi lokacin da kuka ji sakon nan na gaskiya, wanda yake labari mai dasi na cetonku. Da kuka ba da gaskiya, sai aka yi muku alamar shaida a cikinsa da Ruhu Mai Tsarki. **14** Ruhu Mai Tsarkin nan shi ne tabbacin da Allah ya yi na cewa zai ba mu kome da ya yi alkawari, har ya sa muka sani nan gaba Allah zai ceci wadanda suke nasa. Wannan kuwa domin yabon daukakarsa ne. **15** Saboda haka, tun lokacin da na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji Yesu da kuma kaunar da kuke yi wa dukan mutanen Allah, **16** ban fasa yin godiya saboda ku ba, ina tuna da ku cikin addu'o'ina. **17** Ina ta roko cewa Allah na Ubangijinmu Yesu Kiristi, Uba Madfaukaki, yā ba ku Ruhun hikima da na ganewa, domin ku san shi da kyau. **18** Ina kuma addu'a cewa zuciyarku tā waye don ku gane ko mene ne sa zuciyaran da ya kira ku a kansa, ku kuma san darajar dukiyaran nan wadda take ta mutanen Allah,

wato, albarkunsa. **19** Ina addu'a ku san girman ikon Allah wanda ya wuce misali, wanda yake namu. Ikon da yake aiki a cikinmu, daya ne da ikon nan **20** da ya tā da Kiristi daga matattu, ya kuma sa ya zauna a hannun damansa a cikin mulkin samaniya. **21** Yanzu yana mulki a kan dukan masu sarauta, da masu iko, da masu karfi, da kuma masu mulki. Yana mulkin kome a wannan duniya, zai kuma yi mulkin duniya mai zuwa. (**aiōn g165**) **22** Allah ya sa kome a karkashin ikonsa, ya kuma ba shi iko a kan kome don amfanin ikkilisiya. **23** Kuma ikkilisiya ce jikinsa; ta kuma cika da Kiristi, wanda ya cika kome ta kowace hanya.

2 Ku kam, a dā ku matattu ne saboda laifofinku da kuma zunubanku. **2** Kun yi rayuwa kamar yadda sauran mutanen duniya suke yi, cike da zunubi, kuna biyayya ga sarki masu ikon sarari sama, wato, ruhun nan da yanzu yake aiki a cikin masu kin biyayya ga Allah. (**aiōn g165**) **3** Dukanmu a dā mun yi irin rayuwan nan a cikinsu, muna bin kwadayi da sha'awace-sha'awacen jikunammu da tunarinmu. Kamar sauran mutane, mun cancanci fushin Allah. **4** Amma saboda yawan kaunar da yake mana, Allah, wanda yake mai yawan jinsai, **5** ya ba mu rai sa'ad da ya tashe Kiristi daga matattu. Ta wurin alherin Allah ne aka cece ku. **6** Allah ya tashe mu tare da Kiristi, ya kuma ba mu wurin zama tare da shi a cikin mulkin samaniya. **7** Allah ya yi haka domin a tsararraki masu zuwa yā nuna yalwar alherinsa da ya wuce misali, an bayyana alheransa da ya yi mana ta wurin Kiristi Yesu. (**aiōn g165**) **8** Allah ya cece ku ta wurin alheri sa'ad da kuka ba da gaskiya. Wannan kuwa ba yinku ba ne, kyauta ce daga Allah. **9** Ba kuwa saboda aikin lada ba, don kada wani yā daga kai. **10** Ai, mu aikinsa ne, an sāke halittarmu a cikin Kiristi Yesu musamman domin mu yi kyawawan ayyuka, wadanda Allah ya tanadar mana tun da fari, mu yi. **11** Saboda haka, ku tuna dā ku Al'ummai ne bisa ga haihuwa, wadanda kuma ake kira masu "kaciya" sukan kira ku "marasa kaciya" (ga shi kuwa, kaciyar nan ta jiki ce, wadda ake yi da hannu). **12** Ku kuma tuna a lokacin ba ku san Kiristi ba. A ware kuke daga mutanen Isra'il, ba ku kuma da dangantaka da alkawaran da Allah ya yi da su. Kun yi zama a duniyan nan babu bege kuma babu Allah. **13** Amma yanzu a cikin Kiristi Yesu, ku da dā kuke can da nesa an kawo ku kusa ta wurin jinin Kiristi. **14** Gama shi kansa shi ne salamarmu, shi ne ya kawo fungiyoyi biyu suka zama daya, ya kuma

rushe katangan nan ta kiyayya wadda ta raba mu. **15** Kiristi ya ba da jikinsa don yă kawar da doka da dukan umarnanta da kuma ka'idotinta. Ya yi haka domin yă halicci sabuwar zuriya daga zuriyoyin nan biyu. Ta haka kuma ya kawo salama tsakaninsu. **16** A kan gicciye, Kiristi ya kawar da kiyayyar da take tsakaninmu da juna. Ya kuma kawo sulhu tsakaninmu da Allah. **17** Ya zo ya yi muku wa'zin salama; ku da kuke nesa da shi, ya kuma yi wa wadanda suke kusa. **18** Gama ta wurinsa dukanmu za mu iya zuwa gun Uba ta wurin Ruhu guda. **19** Don haka, yanzu ku ba baki ba ne, ku kuma ba bare ba ne. Ku'yan kasa ne tare da mutanen Allah, iyalin gidan Allah kuma. **20** Ku gini ne wanda manzanni da annabawa suke tushensa, Kiristi kuma shi ne dutse mafi muhimanci na ginin. **21** Ta wurinsa ne dukan ginin yake a hade, shi ne kuma yake sa ginin yă yi girma, yă zama haikali mai tsarki domin Ubangiji. **22** Ku ma sashe ne na wannan ginin da Kiristi ya yi inda Allah yake zaune ta wurin Ruhunsa.

3 Saboda haka, ni Bulus, na zama dan kurkuku na

Kiristi Yesu saboda ku Al'ummai. **2** Na tabbata kun ji labarin hidimar alheri na musamman da Allah ya ba ni dominiku. **3** Wannan wasika za tă fada muku kafan game da yadda Allah ya bayyana mini shirinsa na asiri. **4** A yayinda kuke karanta wannan, za ku gane abin da na sani game da wannan shirin Kiristi. **5** Ba a sanar da wannan asiri wa wani a sauran zamanai ba, amma a yanzu an bayyana shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzanninsa da annabawansa. **6** Asirin nan kuwa shi ne cewa ta wurin bishara, Al'ummai sun zama wadanda za su yi gădo tare da Isra'il, sun zama gabosin jiki daya, abokan tarayya kuma ga alkawaran nan a cikin Kiristi Yesu. **7** Na zama bawan wannan bishara ta wurin baiwar alherin Allah da aka yi mini ta wurin ikonsa da yake aiki a cikina. **8** Ko da yake ni ba kome ba ne a cikin dukan mutanen Ubangiji, aka ba ni wannan baiwa mai daraja don in fada wa Al'ummai cewa saboda Kiristi akwai albarkun da suka wuce gaban misali. **9** An zabe ni in bayyana wa dukan mutane shirin asirin nan wanda Allah, mahaliccinkome, ya boye shekara da shekaru. (aiōn g165) **10** Nufinsa shi ne, yanzu, ta wurin ikkilisiya, a sanar da hikima iri dabam-dabam na Allah ga masu mulki, da masu iko a samaniya. **11** Wannan shi ne madawwamin shirinsa, kuma an aikata shi ta wurin Kiristi Yesu Ubangijinmu. (aiōn g165) **12** A cikinsa, kuma ta wurin bangaskiya a cikinsa ne muke da karfin halin zuwa

kusa da Allah gabagadi. **13** Don haka, ina rokonku kada ku fid da zuciya saboda abin da ake yi mini a nan. Ai, saboda ku ne nake shan wahalolin nan, wannan kuwa dfaukakarku ce. **14** Saboda wannan ne nake a durkushe a gabon Uba, **15** wanda ya ba wa kowane iyali a sama da kasa suna. **16** Ina addu'a cewa daga yalwar dfaukakarsa zai karfafa ku da iko daga ciki ta wurin Ruhunsa. **17** Ina addu'a domin Kiristi yă zauna a cikin zukatanku ta wurin bangaskiya. Ina kuma addu'a saboda ku da kuka kahu sosai cikin kauna, **18** don ku sami iko, tare da dukan tsarkaka, ku fahimci fădi, tsawo, da kuma surfin kaunar Kiristi take. **19** Ku kuma san wannan kauna wadda ta fi gabon sani, domin a cika ku da dukan cikar Allah. **20** Bari daukaka ta tabbata a gare shi shi wanda yake da ikon yin aiki a cikinmu, yana kuma aikata abubuwu fife da dukan abin da muke roko, ko muke tunani. **21** Bari daukaka ta tabbata a gare shi a cikin ikkilisiya da kuma a cikin Kiristi Yesu, har yă zuwa dukan zamanai, har abada abadin! Amin. (aiōn g165)

4 A matsayina na dan kurkuku saboda Ubangiji, ina

rokonku ku yi rayuwar da ta dace da kirian da aka yi muku. **2** Kullum ku kasance masu saufinkai da kuma hankali; ku zama masu hakuri, kuna jimrewa da juna cikin kauna. **3** Ku yi kokari sosai ku kiyaye zaman dayan nan da Ruhu ya ba ku, ku yi haka ta wurin zaman lafiya da juna. **4** Dukanku jiki daya ne, kuna kuma da Ruhu guda. An ba ku bege guda sa'ad da aka kira ku. **5** Ubangiji daya, bangaskiya daya, baftisma kuma daya, **6** Allah daya Uban duka, wanda yake a bisa duka, ta wurin duka, a cikin duka kuma. **7** Amma ga kowarnenmu an ba da alheri bisa ga yadda Kiristi ya rarraba. **8** Shi ya sa aka ce, "Sa'ad da ya hau sama, ya bi da kamammu kamar tawagarsa ya kuma ba da baye-baye ga mutane." **9** (Me ake nufin da "ya hau," in ba cewa dā ya sauva can karkashin kasa ba? **10** Shi wannan da ya sauva din, shi ne kuma ya hau zuwa can sama, kai, gaba da sammai, don mulkinsa yă cika duniya gaba daya.) **11** Saboda haka Kiristi kansa ya ba wa wadansu baiwa su zama manzanni, wadansu su zama annabawa, wadansu su zama masu wa'azi, wadansu kuma su zama fastoci, da kuma malamai. **12** Ya yi haka don yă shirya mutanensa saboda ayyukan hidima, don a gina jikin Kiristi. **13** Wannan zai ci gaba har sai mun zama daya a cikin bangaskiya da kuma ta wurin fahimtarlu na 'Dan Allah. Sa'an nan za mu zama balaggu, kamar yadda Kiristi yake, mu kuma

zama gaba dafa cikakku kamar sa. **14** An yi wannan kuwa don kada mu koma zama kamar yara, muna ta canja zukatanmu game da abin da muka gaskata don kawai wani ya fada mana wani abu dabam, ko domin wani ya yi wayo ya rude mu, ya sa karya ta zama kamar gaskiya. **15** Ya kamata kulum kauna tā sa mu fada gaskiya. Ta haka za mu yi girma a kowace hanya, mu kuma zama kamar Kiristi, wanda yake kan **16** dukan jiki. Shi ne ya hade jiki duka, ya kuma sa dukan gabobin jiki suna aiki daidai, yayinda kowace gaba take aikinta cikin kauna. **17** To, ina dai fada muku, ina kuma nace fada muku a cikin Ubangiji, cewa kada ku ci gaba da yin rayuwa kamar yadda Al'ummai suke yi, masu banzan tunani. **18** Suna a cikin duhu a fahimtarso, kuma a rabe suke daga ran Allah saboda jahilcin da yake cikinsu ta dalilin taurarewar zukatansu. **19** Ba sa damu da wani abu ko mai kyau ko marar kyau. Rayukansu sun cika da kowace irin kazanta da hadsama. **20** Amma ba abin da aka koya muku ke nan ba sa'ad da kuka zo ga sanin Kiristi. **21** Da yake kun ji duka game da shi, kuka kuma koyi gaskiyar da take cikin Yesu, **22** sai ku tube tsohon mutumin nan naku da kuma rayuwarku ta dā, wadda take lalacewa saboda sha'awace-sha'awacen da suke rude ku. **23** A maimakon haka, bari Ruhu yā sabunta tunanirku da kuma halayenku. **24** Ku sanya sabon halin nan da aka halitta bisa ga kamannin Allah, halin nan kuwa, yā bayyana cikin adalci, da zaman tsarki. **25** Saboda haka dole kowannenku yā bar yin karya, yā kuma riķa fada wa makwabcinsa gaskiya, gama dukanmu gabobi jiki daya ne. **26** "Cikin fushinku kada ku yi zunubi." Kada ku bar rana ta fādī kuna fushi, **27** kada kuma ku ba wa Iblis dama. **28** Duk wanda yake sata, sai yā daina sata, dole kuma yā yi aiki, yā yi wani abu mai amfani da hannuwansa, don yā sami abin da zai iya raba da masu bukata. **29** Kada wata kazamar magana ta fita daga bakunanku, sai dai abin da yake da amfani don gina wadansu bisa ga bukatunsu. Ta haka maganarku za tā zama da amfani ga masu jinta. **30** Kada kuma ku bata wa Ruhu Mai Tsarki na Allah rai, wanda da shi aka hatimce ku da shi don ranar fansa. **31** Ku rabu da kowane irin dacin rai, haushi da hasala, fādā da bāta suna, ku rabu da kowace irin keta. **32** Ku yi alheri, ku kuma ji tausayin juna, kuna gafarta wa juna, kamar yadda a cikin Kiristi, Allah ya gafarta muku.

5 Ku zama masu koyi da Allah, kamar kaunatattun'ya'ya, **2** ku kuma yi rayuwar kauna, kamar yadda Kiristi ya kaunace mu, har ya ba da kansa dominmu a matsayin sadaka mai kansi da kuma hadaya ga Allah. **3** Kada a ma ambaci fasikanci, da kowane irin aikin lalata, ko kwadayi a tsakaninku, domin bai dace da mutane masu tsarki na Allah ba. **4** Haka ma bai kamata a sami datti, kazamar magana, ko zancen banza a cikinku ba, domin ba su dace ba, a maimakon haka sai ku yi ta yin godiya. **5** Ku dai tabbata, ba wani mai fasikanci, ko mai aikin lalata, ko mai kwadayin (wanda shi da mai bautar gumaka daya ne), da yake da gādō a mulkin Kiristi da na Allah. **6** Kada wani yā rude ku da kalmomin wofi, gama saboda wadannan abubuwa ne fushin Allah yake zuwa a kan marasa biyayya. **7** Saboda haka kada ku hada kai da su. **8** Gama a dā zukatanku sun cika da duhu, amma yanzu ku haske ne a cikin Ubangiji. Ku yi rayuwa kamar'ya'yan haske **9** (domin amfanin haske ya kunshi nagarta, adalci, da kuma gaskiya) **10** ku nemi abin da zai gamshi Ubangiji. **11** Ku yi nesa da ayyukan duhun da mutane suke yi, a maimakon haka, ku tonasu. **12** Gama abin kunya ne a ma fādī abubuwan da marasa biyayya suke yi a boye. **13** Duk abin da aka kawo a gabon haske ana iya ganinsa, kuma duk abin da aka haskaka yakan zama haske. **14** Shi ya sa aka ce, "Ka farka, ya kai mai barci, ka tashi daga matattu, Kiristi kuwa zai haskaka ka." **15** Sai ku yi hankali sosai da yadda kuke rayuwa, kada ku zama kamar marasa hikima, sai dai kamar masu hikima. **16** Ku kuma yi matukar amfani da kowane zarafi, don kwanakin nan mugaye ne. **17** Saboda haka kada ku zama wawaye, sai dai ku fahimci ko mene ne nufin Ubangiji. **18** Kada ku bugu da ruwan inabi, wanda yake kai ga lalaci. A maimako haka, ku cika da Ruhu. **19** Ku yi zance da juna cikin zabura, da wafokī, da kuma wafokin ruhaniya. Ku rera, ku kuma yi kide-kide a zuciyarku ga Ubangiji. **20** Kulum ku dinga yin amfani da sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, kuna gode wa Allah Uba a kome. **21** Ku yi biyayya da juna saboda bangirmar da kuke nuna wa Kiristi. **22** Matan aure, ku yi biyayya ga mazanku, kamar ga Ubangiji ne kuke yi. **23** Gama mijishi ne kan mace, yadda Kiristi yake kai da kuma Mai Ceton ikkilisiya, wadda take jikinsa. **24** To, kamar yadda ikkilisiya take biyayya ga Kiristi, haka ma ya kamata mata su yi biyayya ga mazansu cikin kome. **25** Maza, ku kaunaci matanku, kamar yadda Kiristi ya

kaunaci ikkilisiya, ya kuma ba da kansa dominta. **26** Ya mai da ikkilisiya ta zama mai tsarki ta wurin ikon maganarsa, ya kuma tsabtacce ta ta wurin wanke ta da ruwa. **27** Kiristi ya yi haka don yă miķa wa kansa ikkilisiya mai dfaukaka da kuma mai tsarki, marar aibi, marar tabo, da kuma marar lahani. **28** Don haka, dole maza su kaunaci matansu kamar yadda suke kaunar jikunansu. Wanda yake kaunar matarsa, yana kaunar kansa ne. **29** Gama ba wanda ya taba kin jikinsa, sai dai yă ciyar da shi, yă kuma kula da shi, kamar yadda Kiristi yake yi wa ikkilisiya, **30** gama mu gabōbiñ jikinsa ne. **31** “Saboda haka mutum yakan bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yă manne wa matarsa, su biyun su zama jiki daya.” **32** Wannan babban asiri ne, amma na dfauke shi a matsayin kwatanci ne na Kiristi da ikkilisiya. **33** Duk da haka, dole kowannenku yă kaunaci matarsa kamar yadda yake kaunar kansa, kuma dole matar tă yi biyayya ga mijinta.

6 Ku'ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku, gama ku na Ubangiji, abin da ya dace ku yi ke nan. **2** Doka ta farko wadda aka hada da alkawari ita ce, “Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, **3** don ka zauna lafiya, ka kuma yi tsawon rai a duniya.” **4** Ku kuma iyaye, kada ku tsokane'ya'yanku. Ku yi musu reno mai kyau. Ku koyer da su, ku kuma gargade su game da Ubangiji. **5** Ku bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya. Ku nuna musu halin bangırma, kuna kuma yin musu biyayya cikin dukan abu, da zuciya daya kamar ga Kiristi kuke yi. **6** Ku yi aiki sosai, ba don kawai ku gamshe su sa'ad da suke kallonku ba. Da yake ku bayin Kiristi ne, ku aikata nufin Allah da dukan zuciyarku. **7** Ku yi aikinku da kyakkyawar niyya, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, ba mutane ba. **8** Gama kun san cewa Ubangiji zai ba da lada ga kowa gwargwadon kowane aiki nagarin da ya yi, ko shi bawa ne, ko'yantacce. **9** Ku kuma masu bayi, dole ku bi da bayinku da kyau. Ku daina ba su tsoro. Ku tuna, ku da su, Maigida daya kuke da shi a sama, kuma ba ya nuna bambanci. **10** A karshe, bari karfin ikon Ubangiji yă ba ku karfi. **11** Ku yafa dukan kayan yaķin da Allah yake bayarwa, don ku iya kāre kanku daga dabaran Shaidan. **12** Gama ba da mutane da suke nama da jini ne muke yaķi ba. Muna yaķi ne da ikoki, da hukumomi, da masu mulkin duhu, da kuma a ikokin da suke cikin a sararin sama. (aiōn g165) **13** Saboda haka sai ku yafa dukan kayan yaķi na Allah, domin sa'ad da ranar mugun nan ta zo, ku iya yin tsayin daka, bayan kuma kuka

gama kome, ku dāge. **14** Saboda haka fa ku dāge, ku sa gaskiya tă zama damararku, adalci yă zama sulkenku, **15** shirin kai bisharar salama yă zama kamar takalmi a kafafunku. **16** Ban da wafannan kuma, ku dfauki garkuwar bangaskiya, wadda za ku iya kashe dukan kibiyoyin wutur Mugun nan da ita. **17** Ku kuma dfauki hular kwano na ceto, da takobin Ruhu, wato, Maganar Allah. **18** A koyaushe ku kasance kuna addu'a da roko ta wurin ikon Ruhu ba fasawa. A kan wannan manufa ku zauna a fadake da matukar naci, kuna yin wa dukan mutanen Ubangiji addu'a. **19** Ku kuma yi addu'a domina, don duk sa'ad da na bude bakina, in sami kalmomni babu tsoro, don in sanar da asirin bishara, **20** wadda nake jakadanta cikin sarkofki. Ku yi addu'a don in iya yin shelarta babu tsoro, yadda ya kamata in yi. **21** Tikikus, kaunataccen dan'uwa da kuma amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai fada muku kome, domin ku ma ku san yadda nake, da kuma abin da nake yi. **22** Na aike shi gare ku musamman don wannan, domin ku san yadda muke, yă kuma karfafa ku. **23** 'Yan'uwa, salama tare da kauna da kuma bangaskiya daga Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi su kasance tare da ku. **24** Alheri yă tabbata ga dukan masu kaunar Ubangiji Yesu Kiristi da kauna marar farewa.

Filibbiyawa

1 Bulus da Timoti, bayin Kiristi Yesu, Zuwa ga dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu a Filibbi, tare da masu kula da Ikkilisiya da kuma masu hidima. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare ku. **3** Ina gode wa Allahna a kowane lokacin da na tuna da ku. **4** A cikin dukan addu'o'ina dominiku duka, nakan yi addu'a da farin ciki kullum **5** saboda tarayyarku a cikin bishara daga ranar farko har yă zuwa yanzu, **6** da tabbacin cewa wanda ya fara kyakkyawan aikin nan a cikinku, zai kai shi ga kammalawa har yă zuwa ranar Kiristi Yesu. **7** Daidai ne in yi wannan tunani game da dukanku, da yake kuna a zuciyata; domin ko ina daure cikin sarkoki ko ina kăre bishara ina kuma tabbatar da ita, dukanku kuna tarayya cikin alherin Allah tare da ni. **8** Allah shi ne shaidata, ya san yadda nake kaunarku duka da kaunar Kiristi Yesu. **9** Addu'ata ita ce kaunarku tă yi ta cin gaba da karuwa cikin sani da kuma surfin ganewa, **10** don ku iya rarrabe abin da yake mafi kyau, ku kuma zama da tsarki, marasa aibi har yă zuwa ranar Kiristi, **11** cikakku da sakamakon aikin adalcı da yake zuwa ta wurin Yesu Kiristi, zuwa ga daukakar Allah da kuma yabonsa. **12** To, ina so ku sani'yan'uwa, cewa abin da ya faru da ni ya sa cin gaban bishara. **13** Ta haka, ya zama sananne ga dukan masu gadin fada da kuma ga kowa cewa an daure ni da sarkoki saboda Kiristi. **14** Saboda sarkokina, yawancin'yan'uwa cikin Ubangiji sun sami karfafawa su yi maganar Allah gabagadi da kuma babu tsoro. **15** Gaskiya ce cewa wadansu suna yin wa'azin Kiristi saboda kishi da neman fada, amma wadansu da nufi mai kyau suke yi. **16** Na biye suna yin haka cikin kauna, da sanin cewa an sa ni a nan ne domin kăriyar bishara. **17** Na farin dai suna wa'azin Kiristi da sonkai ne, ba da zuciya daya ba, a sonsu, su wahalar da ni a cikin sarkoki. **18** Me kuma? Ta ko yaya dai, ko da gangan, ko da gaske, ana shelar Kiristi. Domin wannan kuwa ina farin ciki. I, zan kuwa ci gaba da farin ciki, **19** gama na san cewa ta wurin addu'o'inku da kuma taimako daga Ruhun Yesu Kiristi, abin da ya same ni zai zama sanadin kubutata. **20** Ina saurara da marmari da kuma bege cewa ba za taba shan kunya ba, sai dai za sami issashen karfin hali yanzu kamar kullum, za a daukaka Kiristi a jikina, ko ta wurin rayuwa ko kuma ta wurin mutuwa. **21** Gama a gare

ni, rai Kiristi ne, mutuwa kuma riba ce. **22** In zan ci gaba da rayuwa a cikin jiki, wannan zai zama aiki mai amfani a gare ni. Duk da haka me zan zaiba? Ban sani ba! **23** Na rasa wanda zan zaiba cikin biyun nan. Ina sha'awa in yi kaura in zauna tare da Kiristi, wannan kuwa ya fi kyau nesa ba kusa ba; **24** amma ya fi muku muhimmaci in rayu cikin jiki. **25** Na tabbata haka ne, na kuwa san zan wanzu in zauna tare da ku duka, domin ku ci gaba, bangaskiyarku tana sa ku farin ciki, **26** domin ta wurin kasancewata tare da ku, farin cikinku cikin Kiristi Yesu zai cika sosai ta dalilina. **27** Kome ya faru, ku yi zaman da ya cancanci bisharar Kiristi. Ta haka, ko na zo na gan ku, ko ban zo ba, in ji labari cewa kun tsaya da karfi a cikin ruhu daya, kuna fama kamar mutum daya saboda bangaskiyar bishara **28** ba tare da kun ji tsoron wadanda suke găba da ku ta kowace hanya ba. Wannan alama ce a gare su cewa za a hallaka su, amma a gare ku za a cece ku, wannan tabbacin kuwa daga wurin Allah ne. **29** Gama an ba ku zarafi a madadin Kiristi cewa ba gaskatawa da shi kadai ba kuka yi ba, har ma ku sha wahala dominisa, **30** da yake kuna shan faman da kuka gan na sha, kuna kuma jin cewa har yanzu ina sha.

2 In kuna da wata karfafawa daga tarayya da Kiristi, in da wata ta'aziyya daga kaunarsa, in da wani zumunci da Ruhu, in da juyayi da tausayi, **2** to, sai ku sa farin cikina yă zama cikakke ta wurin kasance da hali daya, kuna kauna daya, kuna zama daya cikin ruhu da kuma manufa. **3** Kada ku yi kome da sonkai ko girman kai, sai dai cikin tawali'u, ku dauki wadansu sun fi ku. **4** Bai kamata kowannenku yă kula da sha'anin kansa kawai ba, sai dai yă kula da sha'anin wadansu ma. **5** A cikin dangantakarku da juna, ya kamata halayenku su zama kamar na Kiristi Yesu. **6** Wanda, ko da yake cikin ainihin surar Allah yake, bai mai da daidaitakansa nan da Allah wani abin rikewa kam-kam ba, **7** amma ya mai da kansa ba kome ba, yana daukan ainihin surar bawa, aka yi shi cikin siffar mutum. **8** Aka kuma same shi a kamannin mutum, ya kas Kantar da kansa ya kuma zama mai biyayya wadda ta kai shi har mutuwa, mutuwar ma ta gicciye! **9** Saboda haka Allah ya daukaka shi zuwa mafificin wuri ya kuma ba shi sunan da ya fi dukan sunaye, **10** don a sunan Yesu kowace gwiwa za tă durkusa, a sama da a kasa da kuma a karkashin kasa, **11** kowane harshe kuma yă furta cewa Yesu Kiristi Ubangiji ne, don daukakar Allah Uba. **12** Saboda haka,

ya abokaina kaunatattu, kamar yadda kullum kuke biyayya ba kawai sa'ad da ina nan ba, amma yanzu da ba na nan tare da ku, ku ci gaba da yin ayyukan cetonku da tsoro da kuma rawan jiki, **13** gama Allah ne yake aiki a cikinku, don ku nufa ku kuma aikata bisa ga nufinsa mai kyau. **14** Ku yi kome ba tare da gunaguni ko gardama ba, **15** don ku zama marasa abin zargi, sahihai'ya'yan Allah, wadanda ba su da laifi, a zamanin mutane karkatattu, kangararru, wadanda kuke haskakawa a cikinsu kamar fitilu a duniya **16** kuna kuwa cin gaba da riķe maganar rai domin in yi takama a ranar Kiristi cewa ban yi gudu ko fama a banza ba. **17** Amma ko da ana tsiyaye jinina kamar hadaya ta sha a kan hadaya da kuma hidimar da take fitowa daga bangaskiyarku, ina murna ina kuma farin ciki da ku duka. **18** Haka ma ya kamata ku yi murna ku kuma yi farin ciki tare da ni. **19** Ina sa rai a cikin Ubangiji Yesu cewa zan aika da Timoti zuwa gare ku ba da dadewa ba, don ni ma in ji dadisa'ad da na ji labarinku. **20** Ba ni da wani kamar sa, wanda yake da ainihin sha'awa a zaman lafiyarku. **21** Gama kowa yana lura da al'amuran kansa ne kawai, ba na Kiristi Yesu ba. **22** Amma, ai, kun san darajar Timoti yadda muka yi bautar bishara tare, kamar da da mahaifinsa. **23** Saboda haka, ina sa rai, in aike shi da zarar na ga yadda abubuwa suke a nan. **24** Ni kuma ina da tabbacı a cikin Ubangiji cewa zan zo ba da dadewa ba. **25** Amma ina gani ya dace in aika da Afaforiditus, dan'uwana, abokin aikina da kuma abokin famana, wanda kuma yake dan safonku, wanda kuka aika domin yă biya mini bukatuna. **26** Gama yana marmarin ganinku duka ya kuma damu domin kun ji cewa ya yi rashin lafiya. **27** Ba shakka ya yi rashin lafiya, har ya kusa mutuwa. Amma Allah ya nuna masa jinkai, ba shi kadai ba amma har da ni ma, don yă rage mini bakin ciki kan bakin ciki. **28** Saboda haka na yi niyya kwarai in aike shi wurinku, don sa'ad da kuka sâke ganinsa za ku yi murna, ni kuma in rage damuwa. **29** Ku marabce shi cikin Ubangiji da farin ciki mai yawa, ku kuma girmama mutane irinsa, **30** domin ya kusa yă mutu saboda aikin Kiristi, ya yi kasai da ransa don yă cikasa taimakon da ba ku iya yi mini ba.

3 A karshe,'yan'uwana, ku yi farin ciki a cikin Ubangiji! Ba abin damuwa ba ne a gare ni in sâke rubuta muku irin wadannan abubuwa, domin lafiyarku ne. **2** Ku yi hankali da wadancan karnuka,

wadancan mutane masu aikata mugunta, wadancan masu yankan jiki. **3** Gama mu ne masu kaciya, mu da muke yi sujada ta wurin Ruhun Allah, mu da muke ta'kama a cikin Kiristi Yesu, mu da ba mu dogara da ayyukan da ake gani ba, **4** ko da yake ni kaina ina da dalilan dogara da haka. In kuwa akwai wani wanda yake tsammani yana da dalilan dogara ga jiki, ni fa na fi shi, **5** an yi mini kaciya a rana ta takwas, asalina Isra'il'a ne, na kabilar Benyamin, mutumin Ibraniyawa dan Ibraniyawa; bisa ga doka kuwa ni Bafarisiye ne; **6** wajen himma kuwa, ni mai tsananta wa ikkilisiya ne, wajen aikin adalcı bisa ga hanyar doka, ni marar laifi ne. **7** Amma abin da dā ya zama mini riba yanzu, na dauka hasara ce saboda Kiristi. **8** Me kuma ya fi, na dauki dukan abubuwa hasara ne in aka kwatanta da mafificiyar girman sanin Kiristi Yesu Ubangijina, wanda saboda shi ne na yi hasasar kome. Na mai da su kayan wofi, domin in sami Kiristi **9** a kuma same ni a cikinsa, ba da wani adalcin kaina wanda yake zuwa daga bin doka ba, sai dai adalcin da yake samuwa ta wurin bangaskiya a cikin Kiristi, adalcin da yake fitowa daga Allah da kuma yake zuwa ta wurin bangaskiya. **10** Ina so in san Kiristi da ikon tashinsa daga matattu da kuma zumuncin tarayya cikin shan wahalrsa, in kuma zama kamar sa a cikin mutuwarsa, **11** yadda kuma ko ta yaya, in kai ga tashin nan daga matattu. **12** Ba cewa na riga na sami dukan wannan ba ne, ko kuma an riga an mai da ni cikakte ba, sai dai ina nacewa don in kai ga samun abin da Kiristi Yesu ya riķe ni saboda shi. **13** 'Yan'uwa, ban dauki kaina a kan cewa na riga na sami abin ba. Sai dai abu guda nake yi. Ina mantawa da abin da yake baya, ina kuma nacewa zuwa ga samun abin da yake gaba, **14** ina nacewa gaba zuwa ga manufar, don in sami ladar da Allah ya yi mini na kirin nan zuwa sama a cikin Kiristi Yesu. **15** Dukanmu da muka balaga ya kamata mu yi wannan irin ganin abubuwa. In kuwa saboda wani dalili tunaninku ya yi dabam, Allah zai bayyana muku wannan ma. **16** Sai dai a duk inda muka kai, mu ci gaba da haka. **17** Ku hada kai da wadansu cikin bin gurbina, ku kuma lura da wadanda suke rayuwa bisa ga ka'idar da muka ba ku. **18** Gama kamar yadda na sha gaya muku yanzu kuma ina sâke gaya muku har ma da hawaye, wadansu da yawa suna rayuwa kamar abokan gâban gicciyen Kiristi. **19** Kaddararsu hallaka ce, allahnsu cikinsu ne, rashin kunyarsu shi ne abin fahariyarsu. Hankalinsu yana

kan kayan duniya. **20** Amma mu'yan mulkin sama ne. Muna kuma jira zuwan Mai Ceto daga can, Ubangiji Yesu Kiristi, **21** shi ne mai ikon kawo dukan abubuwa karkashin mulkinsa. Ta wurin ikon nan nasa zai sâke jikin nan namu na kaskanci, yâ mai da shi kamar jikin nan nasa na daukaka.

4 Saboda haka'yan'uwana, ku da nake kauna, nake kuma marmarin ganinku, ku da kuke farin cikina da kuma rawanina, ku dâge ga Ubangiji, ya ku kaunatattuna! **2** Ina rokon Yuwodiya ina kuma rokon Sintike, su yi zaman lafiya da juna saboda su na Ubangiji ne. **3** I, ina kuma rokonka, abokin famata, ka taimaki matan nan wadanda suka yi fama aikin bishara tare da ni, haka ma Kilemen da kuma sauran abokan aikina, wadanda sunayensu suna cikin littafin rai. **4** Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji kulum. Ina sâke gaya muku ku yi farin ciki! **5** Bari kowa yâ kasance da saukinkai. Ubangiji ya yi kusan zuwa. **6** Kada ku damu game da kome sai dai a cikin abu duka, ku gabatar da roke-rokenku ga Allah ta wurin addu'a da roko, tare da godiya. **7** Salamar Allah, wadda ta wuce dukan fahimta, za tâ tsai da zukatanku da tunaninku cikin Kiristi Yesu. **8** A karshe,'yan'uwa, duk abin da yake na gaskiya, duk abin da yake na girmamawa, duk abin da yake daidai, duk abin da yake da tsarki, duk abin da yake kyakkyawa, duk abin da yake na sha'awa, in ma wani abu mafifici ne, ko ya cancanci yabo, ku yi tunani a kan irin abubuwan nan. **9** Duk abin da kuka koya ko kuka karba ko kuka ji daga wurina, ko kuka gani a cikina, ku yi aiki da shi. Allah na salama kuma zai kasance tare da ku. **10** Na yi farin ciki sosai ga Ubangiji don yanzu kun sâke nuna kun kula da ni. Ko da yake dâ ma kun kula da ni sai dai ba ku sami dama ku nuna mini ba. **11** Ba na fadin haka domin ina cikin bukata, gama na koya yadda zan gamsu a cikin kowane hali. **12** Na san mene ne zaman rashi, na kuma san mene ne zaman samu. Zan iya zama cikin kowane hali, ko cikin koshi ko cikin yunwa, ko cikin yalwa ko kuma cikin fatara. **13** Ina iya yin kome ta wurin wannan wanda yake ba ni karfi. **14** Duk da haka kun kyauta da kuka yi tarayya da ni cikin wahalolina. **15** Ban da haka, kamar yadda ku Filibbiyawa kuka sani, a farkon kwanakin da kuka ji bishara, sa'ad da na tashi daga Makidoniya, babu wata ikkilisiyar da tâ yi tarayya da ni a fannin bayarwa da karba, sai ku kadai; **16** gama ko sa'ad da nake a Tessalonika ma, kun aiko mini da taimako sau da sau sa'ad da nake

cikin bukata. **17** Ba cewa ina neman kyauta ba ne, sai dai ina neman abin da za a kara a kan ribarku. **18** An biya ni duka, biyan da ya wuce misali. Bukatata ta biya, da yake na karbi kyautarku da kuka aiko ta hannun Afaforiditus. Baiwa mai kanshi, hadaya abar karba, mai faranta wa Allah rai. **19** Allahna kuma zai biya dukan bukatunku bisa ga daukakar wadatarsa cikin Kiristi Yesu. **20** Daukaka ta tabbata ga Allahnmu da Ubanmu har abada abadin. Amin. (**aiôn g165**) **21** Ku gai da dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu.'Yan'uwan da suke tare da ni suna gaishe ku. **22** Dukan tsarkaka suna gaishe ku, musamman wadanda suke na gidan Kaisar. **23** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi yâ kasance da ruhunku. Amin.

Kolossiyawa

1 Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yă zama manzon Kiristi Yesu, da kuma daga Timoti dan'wanmu, **2** Zuwa ga tsarkaka da kuma amintattun'yan'uwa cikin Kiristi da suke a Kolossi. Alheri da salama daga Allah Ubanmu, su kasance tare da ku. **3** Kullum muna gode wa Allah, Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, sa'ad da muke addu'a dominiku. **4** Gama mun ji labarin bangaskiyarku a cikin Yesu Kiristi da kuma kaunar da kuke yi saboda dukan tsarkaka. **5** Kuna yin haka ne kuwa domin abin da kuke bege yana a ajiye a sama. Kun riga kun ji game da wannan bege sa'ad da kuka gaskata safon nan na gaskiya wanda shi ne bisharar **6** da ta zo muku. Ko'ina a duniya wannan bishara tana yi ta haihuwa tana kuma girma, kamar yadda take yi a cikinku tun daga ranar da kuka ji ta kuka kuma fahimci alherin Allah cikin dukan gaskiyarta. **7** Kun koyi wannan gaskiya daga wurin Efafaras, kaunataccen abokin hidimarmu, wanda yake amintacce mai hidimar Kiristi a madadinmu, **8** wanda kuma ya fada mana kaunar da kuke yi cikin Ruhu. **9** Shi ya sa tun daga ranar da muka sami labarin, ba mu fasa yin addu'a dominiku ba. Kullum muna rofon Allah yă sa ku san kome da yake so ku yi, domin ku sami hikima ta Ruhu, ku kuma sami ganewar kome duka. **10** Ta haka za ku yi rayuwa wadda ta dace da Ubangiji, ku kuma gamshe shi a ta kowace hanya, kuna yin aiki mai kyau ta kowace hanya, kuna kuma yin girma cikin sanin Allah. **11** Allah yă karfafa ku da dukan iko bisa ga daukakar karfinsa domin ku kasance da jimrewa sosai da kuma hakuri, cikin farin ciki **12** kuna gode wa Uba, wanda ya sa kuka cancanci ku sami rabo a gădon tsarkaka a cikin mulkin haske. **13** Gama ya riga ya cece mu daga mulkin duhu ya kuma kawo mu cikin mulkin Dan da yake kauna, **14** wanda ta wurinsa muka sami fansa da kuma gafarar zunubai. **15** Kiristi shi ne surar da ake gani na Allah wanda ba a iya gani, dan fari a kan dukan halitta. **16** Ta wurinsa aka halicci dukan abu, abubuwan da suke cikin sama da abubuwan da suke a duniya, wadanda ake gani, da wadanda ba a gani, ko kursiyoyi ko ikoki ko masu mulki ko hukumomi; an halicci dukan abu ta wurinsa da kuma dominisa ne. **17** Ya kasance kafin dukan abu, kuma a cikinsa ne dukan abubuwa suke a harhade. **18** Shi ne kuma kan ikkilisiya, wadda take jikinsa. Shi ne mafari da kuma na farko da ya tashi daga

matattu, domin a cikin kowane abu yă zama mafifici. **19** Gama Allah ya ji dadì yă sa dukan cikarsa ta kasance a cikin Kiristi, **20** ta wurin Kiristi ne ya komar da kome zuwa ga kansa. Ya kawo salama ga abubuwan da suke kasa da abubuwan da suke sama, ta wurin jinin Kiristi da ya zubar a kan gicciye. **21** A dă kuna a ware da Allah, kuka kuma zama abokan găba a cikin tunaninku saboda mugun halinku. **22** Amma Dansa ya zama mutum ya kuma mutu. Saboda haka Allah ya yi sulhu da ku, yanzu kuwa ya bar ku ku tsaya a gabansa da tsarki, marasa aibi, da kuma marasa abin zargi. **23** Sai ku ci gaba cikin bangaskiyarku, kuna tsaye a kafe kuma tsayayyu, ba tare da gusawa daga begen da kuka ji daga bishara ba. Wannan ita ce bisharar da kuka ji wadda aka yi shelarta ga kowace halittar da take karkashin sama, wadda kuma ni Bulus, na zama mai hidimarta. **24** Yanzu, ina farin ciki saboda wuyar da nake sha dominiku, don ta wurin wuyan nan zan cika abin da ya rage na wuyar da Kiristi ya sha saboda jikinsa, wato, ikkilisiya. **25** Na zama mai hidimar ikkilisiya bisa ga aikin nan da Allah ya ba ni amana saboda ku, domin in sanar da maganar Allah sosai. **26** Wannan magana da nake gaya muku asiri ne da yake a boye tun zamanai masu yawa, wanda yanzu aka bayyana ga tsarkaka. (**aiōn g165**) **27** Su ne Allah ya so yă sanar da yadda irin yalwar daukakar asirin nan take a cikin al'ummai, asirin nan kuwa shi ne Kiristi a cikinku, begen daukakar da za a bayyana. **28** Saboda haka ko'ina muka tafi, muna shela, muna gargadi, muna kuma koyar da kowa da dukan hikima, don mu miƙa kowa cikakke a cikin Kiristi. **29** Don haka ne ina fama, ina kuma fokari da duk karfin nan da Kiristi ya ba ni.

2 Ina so ku san irin famar da nake yi saboda ku da kuma wadanda suke a Lawodiseya, da kuma saboda dukan wadanda ba su taba ganina ido da ido ba. **2** Manufata ita ce a karfafa su su kuma zama daya a cikin kauna. Ina so su kasance da cikakken karfin hali domin suna da cikakken fahimtar asirin Allah, wato, Kiristi kansa, **3** a cikinsa ne aka boye dukkan dukiya ta hikima da ta sani. **4** Ina fada muku wannan ne don kada wani yă rude ku da dadin baki. **5** Gama ko da yake ba na nan tare da ku a cikin jiki, ina tunaninku kullum, ina kuma farin ciki da gani kuna rayuwa yadda ya kamata, kuna kuma dāgewarku a kan bangaskiyarku a cikin Kiristi. **6** To, da yake kun karbi Kiristi Yesu a matsayin Ubangiji, sai ku ci gaba

da rayuwa a cikinsa, 7 ku tsaya daram ku kuma ginu a cikinsa, ku sami karfafawa a cikin bangaskiya kamar yadda aka koya muku, kuna kuma cike da godiya. 8 Ku lura kada wani yă rude ku da ilimin banza da wofi. Wannan koyarwa ta mutane ce kawai. Ta fito daga ikokin wannan duniya ne ba daga Kiristi ba. 9 Gama a cikin Kiristi cikin jiki dukkan cikar Allahntaka take tabbata, 10 an kuma mai da ku cikakku a cikin Kiristi, wanda yake shi ne kai a kan kowane iko da kuma hukuma. 11 A cikinsa ne kuma aka yi muku kaciya, ba kuwa yin mutum ba, amma wadda Kiristi ya yi muku, ta wurin tube halinku na mutuntaka. 12 Da yake an binne ku tare da shi cikin baftisma haka kuma aka tashe ku tare da shi ta wurin bangaskiyarku a cikin ikon Allah, wanda ya tashe shi daga matattu. 13 Kun zama matattu saboda ku masu zunubi ne kuma saboda halin zunubanku aka ware. Sa'an nan Allah ya sa kuka rayu tare da Kiristi. Ya gafarta mana dukan zunubanmu. 14 Ya soke rubutacciyar doka tare da ka'ídodinta, wadda take găba da mu, take kuma hamayya da mu; ya kuma kawar da ta, ya kafe ta a kan gicciye. 15 Bayan ya fwace makaman ikoki da hukumomi, ya kunyata su a sarari, ya ci nasara a bisansu ta wurin gicciye. 16 Saboda haka kada ku bar wani yă shari'anta ku a kan abin da kuke ci ko sha, ko bisa ga abin da ya shafi wani bikin addini, ko Bikin Sabon Wata ko na ranar Asabbaci. 17 Wadannan su ne hoton abubuwan da za su zo; amma Kiristi ne ainihinsu. 18 Kada ku yarda wani yă bata ku, cewa shi wani abu ne don yă ga wahayi. Irin mutumin nan yakan nuna faskancin kai na karya, yă kuma ce yana yi wa mala'iku sujada. Irin mutumin nan yana kumbura kansa ba dalili, sai son zuciya irin na halin mutuntaka. 19 Ya yanke dangantaka da Kiristi wanda yake kai, wanda ta gare shi ne dukan jiki yake a hade, yake tsaye ta wurin taimakon gabōbi da jiiyyoyi, yana kuma girma kamar yadda Allah yake sa yă yi girma. 20 Kun mutu tare da Kiristi. Yanzu ka'ídodin wannan duniya ba su da iko a kanku. Don me kuke zama har yanzu kamar ku nasu ne? Kuna biyayya da umarnansu cewa, 21 "Kada ka kama! Kada ka dandana! Kada ka taba"? 22 Irin wadannan dokoki suna magana a kan abubuwan da ba sa dadewa. Su ayyukan mutane ne, sun kuma fito daga koyarwar mutane. 23 Yin biyayya da irin wadannan ka'ídodi za su yi kamar su ne abu mafi kyau da za a yi. Sukan yi kamar suna sa a kaunaci Allah sosai a kuma kasance da sauinkai a kuma

kasance da kamunkai. Amma ba su da wani iko a kan sha'awace-sha'awacemu.

3 Da yake an tashe ku tare da Kiristi, sai ku sa zukatanku a kan abubuwan da suke sama, inda Kiristi yake zaune a hannun dama na Allah. 2 Ku sa hankulanku a kan abubuwan sama, ba kan abubuwan duniya ba. 3 Gama kun mutu, ranku yanzu kuwa yana boye tare da Kiristi a cikin Allah. 4 Sa'ad da Kiristi, wanda shi ne ranku, ya bayyana, ku ma za ku bayyana tare da shi cikin daukaka. 5 Saboda haka, sai ku fid da duk wani abin da yake kawo sha'awa a zukatanku, fasikanci, kazanta, sha'awa, muguwarr sha'awa, da kuma kwadayi wanda shi ma bautar gumaka ne. 6 Gama fushin Allah zai sauko a kan masu aikata wadannan. 7 Dā kun yi wadannan abubuwa, sa'ad da rayuwar tana cikin duniya mai wannan hali. 8 Amma yanzu dole ku raba kanku da dukan ire-iren abubuwan nan. Ku daina fushi, ku daina kiyayya da keta. Ku bar batan suna da kuma kazamar magana daga lebunanku. 9 Kada ku yi wa juna karya, da yake kun tube tsohon halinku tare da ayyukansa 10 kun dauki sabon halin nan da ake sabuntawa ga sani, bisa ga kamannin Mahaliccinsa. 11 A wannan sabuwar rayuwa babu bambanci ko kai mutumin Al'ummai ne ko mutumin Yahuda, mai kaciya ne ko marar kaciya, bako, bafkaye, bawa ne ko'yantacce, gama Kiristi shi ne kome, kuma yana cikin kome. 12 Da yake Allah ya mai da ku zababbu, tsarkaka, kaunatattu, sai ku dinga jin tausayin juna, kuna yin alheri, kuna nuna tawali'u da sauinkai da jimrewa. 13 Ku riķa yin hakuri da juna kuna kuma gafarta wa juna duk wani laifin da wani ya yi muku. Ku gafarta kamar yadda Ubangiji ya gafarce ku. 14 Fiye da wadannan duka, ku yi kaunar juna, gama kauna ce take hada kome gaba daya. 15 Ku bar salamar Kiristi tă yi mulki a zukatanku, da yake a matsayin gabobin jiki daya an kira ku ga salama. Ku zama masu godiya. 16 Ku bar maganar Kiristi ta zauna a cikinku a yalwace yayında kuke koya, kuna kuma yi wa juna gargadı da dukan hikima, da kuma yayında kuke wafokin zabura, wafoki da wafokin ruhaniya tare da godiya a zukatanku ga Allah. 17 Kuma ko mene ne kuke yi, ko cikin magana ko cikin ayyuka, ku yi shi duka a cikin sunan Ubangiji Yesu, kuna yin godiya ga Allah Uba ta wurinsa. 18 Mata, ku yi biyayya ga mazanku, yadda ya dace cikin Ubangiji. 19 Maza, ku kaunaci matanku kada ku nuna musu hali marar tausayi. 20 'Ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku

cikin kome, gama wannan yakan gamshi Ubangiji. **21** Ubanni, kada ku matsa wa yaranku lamba, don kada su fid da zuciya. **22** Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya cikin kome; kada ku yi aikin ganin ido kamar masu neman yabon mutane, sai dai ku yi aiki tsakaninku da Allah, kamar masu tsoron Ubangiji. **23** Kome kuke yi, ku yi shi da dukan zuciyarku, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi, ba ga mutum ba. **24** Kun san cewa zai ba ku gādo a matsayin ladanku. Ubangiji Kiristi ne fa kuke bauta wa. **25** Duk wanda ya yi laifi, za a sāka masa don laifinsa, babu sonkai.

4 Masu bayi, ku riſe bayinku da kyau da kuma daidai, domin kun san cewa ku ma kuna da Ubangiji a sama. **2** Ku nace da yin addu'a, kuna zaman tsaro da kuma godiya. **3** Ku kuma yi mana addu'a, mu ma, don Allah yā bude kofa saboda safonmu, don mu iya yin shelar asirin Kiristi, wanda saboda shi naće cikin sarkoki. **4** Ku yi addu'a yadda zan yi shelarsa, yadda ya kamata. **5** Ku zama masu hikima a yadda kuke ma'amala da wafanda suke ba masu bi ba; ku kuma yi amfani da kowane zarafi. **6** Bari maganarku kullum ta zama da ladabi da kuma dadin ji, domin ku san amsar da ta dace ku ba wa kowa. **7** Tikikus shi ne kaunataccen dan'uwani, wanda ya yi aiki da aminci a hidimar Ubangiji tare da mu, zai kuwa fada muku dukan labari game da ni. **8** Ina aikansa shi a gare ku musamman domin ku san yadda muke, yā kuma karfafa muku zuciya. **9** Yana zuwa tare da Onesimus, kaunatacce da kuma amintaccen mai bin nan, wanda yake daya daga cikinku. Za su gaya muku dukan abin da yake faruwa a nan. **10** Aristarkus yana a kurkuku tare da ni. Yana gaishe ku, haka ma Markus, wanda kakansa daya ne da Barnabas. (Shi ne na riga na yi magana a kansa, na ce muku in ya zo, ku karbe shi hannu biyu-biyu.) **11** Yesu, wannan da muke kira Yustus, shi ma yana gaisuwa. Wadannan ne kadai Yahudawa masu bi a cikin abokan aikina saboda mulkin Allah. Sun kuma zama da taimako a gare ni. **12** Efafaras naku, mai hidimar Kiristi Yesu, yana gaisuwa. Kullum yana addu'a dominiku sosai, don ku san cikakken abin da Allah yake so ku yi don kuma ku yi shi cikakke. **13** Na tabbatar muku, cewa yana aiki kwarai dominiku da kuma domin wafanda suke a Lawodiseya da Hiyerafolis. **14** Luka kaunataccen likitan nan, da kuma Demas suna gaishe ku. **15** Ku miķa gaisuwata ga'yan'uwani da suke a Lawodiseya, musamman ga Nimfa da kuma ikkilisiyar da take

taru a gidanta. **16** Bayan an karanta muku wannan wasiķa, ku tabbata an karanta ta kuma a ikkilisiyar Lawodiseyawa; ku ma ku karanta wasiķar da ta zo daga Lawodiseya. **17** Ku fadā wa Arkiffus yā tabbata ya karasa aikin da ya karba cikin Ubangiji. **18** Ni Bulus ne naće rubuta muku wannan gaisuwa da hannuna. Ku tuna da sarkoķina. Alherin Allah yā kasance tare da ku.

1 Tessalonikawa

1 Bulus, Sila da Timoti, Zuwa ga ikkilisiyar Tessalonikawa ta Allah Uba da Ubangiji Yesu Kiristi. Alheri da salama su kasance tare da ku. **2** Kullum muna gode wa Allah dominku duka, muna ambatonku cikin addu'o'inmu. **3** Muna tunawa da aikinku ba fasawa a gaban Allah da Ubanmu ta wurin bangaskiya, da famar da kuke yi domiri fauna, da kuma begenku marar gushewa ga Ubangijimu Yesu Kiristi. **4** Gama mun sani,'yan'uwa, kaunatattu na Allah, cewa ya zabe ku, **5** domin bishararmu ba tă zo gare ku da kalmomi kawai ba, amma da iko, da Ruhu Mai Tsarki, da kuma cikakken tabbac. Kun san irin rayuwar da muka yi a cikinku don amfaninku. **6** Har kuka zama masu koyi da mu da kuma Ubangiji; duk da tsananin wahala, kuka karbi sakon nan da farin ciki wanda Ruhu Mai Tsarki ya bayar. **7** Ta haka kuwa kuka zama gurbi ga dukan masu bi a Makidoniya da Akayya. **8** Safon Ubangiji ya fito daga gare ku ne ba a Makidoniya da Akayya kadai ba bangaskiyarku ga Allah ta zama sananne ko'ina. Saboda haka ba ma bukata mu fada wani abu a kai, **9** gama su kansu su suke ba da labari irin karbar da kuka yi mana. Suna fadin yadda kuka juyo ga Allah daga gumaka don ku bauta wa Allah rayayye da kuma na gaskiya, **10** ku kuma jira dawowar Dansa daga sama, wanda ya tasa daga matattu, Yesu, wanda ya cece mu daga fushi mai zuwa.

2 Kun sani,'yan'uwa, cewa ziyararmu a gare ku ba tă zama a banza ba. **2** Mun riga mun sha wahala, aka kuma zage mu a Filibbi, kamar yadda kuka sani, amma da taimakon Allahnmu muka yi karfin hali muka sanar muku bishararsa duk da matsananciyar gāba. **3** Gama rokon da muke yi bai fito daga kuskure ko munafunci ba, ba kuwa kokari muke yi mu yaudare ku ba. **4** A maimako haka, muna magana ne kamar mutanen da Allah ya amince yă danka musu amanar wannan bishara. Ba ma kokari mu gamshi mutane sai dai Allah, mai auna zukatanmu. **5** Kun san ba ma taħa yin dadin baki ko mu yi kokarin kasance da halin kwadayin da muke boyewa, Allah shi ne shaidarmu. **6** Ba ma neman yabo daga wurin mutane, ko a gare ku, ko ga wadansu. A matsayinmu na manzannin Kiristi da mun so, da mun nawaita muku, **7** amma muka kasance masu sauķinkai a cikinku, kamar yadda mahaifiya take lura da kananan'ya'yanta. **8** Muka ɻaunace ku kwarai har muka ji dadin bayyana muku, ba bisharar

Allah kadai ba amma har rayukanmu ma, domin kun zama kaunatattu a gare mu. **9** Ba shakka kuna iya tunawa,'yan'uwa, famarmu da kuma wahalarmu; mun yi aiki dare da rana don kada mu zama nauyi wa wani yayinda muke muku wa'azin bisharar Allah. **10** Ku shaidu ne, haka ma Allah, na yadda muka yi zaman tsarki, adalci da kuma marar aibi a cikinku, ku da kuka ba da gaskiya. **11** Gama kun san cewa mun bi da kowannenku yadda mahaifi yakan yi da'ya'yansa, **12** muna karfafa ku, muna ta'azantar da ku, muna kuma gargade ku ku yi rayuwar da za tă cancanci Allah, wanda ya kira ku zuwa mulkinsa da kuma daukakarsa. **13** Muna kuma gode wa Allah ba fasawa domin, sa'ad da kuka karbi maganar Allah, wadda kuka ji daga gare mu, kun karbe te ba kamar maganar mutane ba, sai dai kamar yadda take, maganar Allah wadda take aiki a cikinku ku da kuka ba da gaskiya. **14** Gama ku,'yan'uwa, kun zama masu koyi da ikkilisiyoyin Allah a Yahudiya wadanda suke cikin Kiristi Yesu. Kun sha wahala a hannun mutanen kasarku kamar yadda ikkilisiyoyin nan ma suka sha a hannun Yahudawa, **15** wadanda suka kashe Ubangiji Yesu da annabawa suka kuma kore mu. Ba sa yin aikin da Allah yake so, masu gāba ne kuwa da dukan mutane **16** suna kokarin hana mu yin magana ga Al'ummai don kada su sami keto. Ta haka kullum suke kara tara tsibin zunubansu. Fushin Allah ya aukar musu a karshe. **17** Amma,'yan'uwa, sa'ad da aka raba mu da ku na dan lokaci (a jiki, ba a tunani ba), daga cikin marmarinmu mai tsanani mun yi duk abin da muke iya yi mu gan ku. **18** Gama mun so mu zo wurinku, tabbatacce ni, Bulus, na yi kokari sau da sau, amma Shaifan ya hana mu. **19** Gama mene ne begenmu, farin cikinmu, ko kuma rawanin da zai zama mana abin daukaka a gaban Ubangijimu Yesu sa'ad da ya dawo? Ba ku ba ne? **20** Tabbatacce, ku ne daukakarmu da kuma farin cikinmu.

3 Saboda haka da muka kāsa daurewa, sai muka ga ya fi kyau a bar mu a Atens mu kadai. **2** Muka aiki Timoti, wanda yake dan'wanmu da kuma abokin aikin Allah a cikin yada bisharar Kiristi, don yă gina ku yă kuma karfafa ku cikin bangaskiyarku, **3** don kada kowa yă raunana ta wurin wadannan gwaje-gwajen. Kun sani sarai cewa an kaddara mu don wadannan. **4** Gaskiyar ita ce, sa'ad da muke tare da ku, mun sha gaya muku cewa za a tsananta mana. Haka kuwa ya faru, kamar dai yadda kuka sani. **5**

Saboda wannan, sa'ad da ban iya jimrewa ba, sai na aika domin in sami labarin bangaskiyarku, da fata kada yă zama mai jarraban nan ya riga ya jarrabce ku, kokarinmu kuma yă zama banza. **6** Amma ga shi yanzu Timoti ya dawo mana daga wurinku ya kuma kawo labari mai dadi game da bangaskiyarku da kuma kaunarku. Ya fada mana yadda kullum kuke da tunani mai kyau a kanmu, yadda kuke marmari ku gan mu, kamar dai yadda mu ma muke marmari mu gan ku. **7** Saboda haka'yan'uwa, cikin dukan damuwarmu da tsananinmu an karfafa mu game da ku saboda bangaskiyarku. **8** Gama yanzu tabbatacce muna da rai, da yake kuna nan tsaye daram a cikin Ubangiji. **9** Wace irin godiya ce za mu yi wa Allah saboda ku a kan dukan farin cikin da muke da shi a gabon Allahnmu ta dalilinku? **10** Dare da rana muna addu'a da himma domin mu sâke ganinku, mu kuma ba ku abin da kuka rasa a bangaskiyarku. **11** Yanzu bari Allahnmu da Ubanmu kansa da kuma Ubangijinmu Yesu yă shirya mana hanya mu zo wurinku. **12** Ubangiji yă sa kaunarku ta karu ta kuma yalwata ga junna da kuma ga kowa, kamar yadda tamu take muku. **13** Bari yă karfafa zukatanku har ku zama marasa aibi da kuma tsarkaka a gabon Allahnmu da Ubanmu sa'ad da Ubangijimmu Yesu ya dawo tare da dukan tsarkakansa.

4 A karshe,'yan'uwa, mun umarce ku yadda za ku yi rayuwa domin ku gamshi Allah, kamar yadda kuke yi. Yanzu muna rokonku muna kuma gargade ku a cikin Ubangiji Yesu ku yi haka sau da sau. **2** Gama kun san umarnan da muka ba ku ta wurin ikon Ubangiji Yesu. **3** Nufin Allah ne a tsarkake ku, cewa ku guje wa fasikanci; **4** don kowannenku yă koya yadda zai kame kansa a hanyar da take mai tsarki, mai mutunci kuma, **5** ba cikin muguwar sha'awa kamar ta marasa bangaskiya, wadanda ba su san Allah ba; **6** cikin wannan al'amari kuwa kada wani yă yi wa dan'uwansa laifi ko yă cuce shi. Ubangiji zai hukunta mutane saboda dukan irin wadannan zunubai, kamar yadda muka riga muka gaya muku, muka kuma yi muku gargadî. **7** Gama Allah bai kira mu ga zaman marasa tsarki ba, sai dai ga zaman tsarki. **8** Saboda haka, duk wanda ya fi wannan umarni ba mutum ne ya fi ba sai ko Allah, wanda ya ba ku Ruhunsa Mai Tsarki. **9** Yanzu kuwa game da kaunar'yan'uwa, ba ma bukata mu rubuta muku, gama ku kanku Allah ya riga ya koya muku ku kaunaci juna. **10** Gaskiyar kuwa ita ce, kuna kaunar dukan'yan'uwa ko'ina a Makidoniya.

Duk da haka muna kara gargade ku,'yan'uwa, ku yi haka sau da sau. **11** Ku mai da wannan burinku na yi natsattsiyar rayuwa, kuna mai da hankali ga sha'anin da yake gabanku, kuna kuma yin aiki da hannuwanku, kamar dai yadda muka gaya muku, **12** don rayuwanku ta kullum ta zama da mutunci ga wadanda suke na waje don kuma kada ku dogara a kan kowa. **13** 'Yan'uwa, ba ma so ku kasance cikin jahilci game da wadanda suka yi barci, ko kuwa ku yi bakin ciki kamar sauran mutanen da ba su da bege. **14** Mun gaskata cewa Yesu ya mutu ya tashi kuma daga matattu, ta haka muka gaskata cewa Allah zai kawo wadanda suka yi barci a cikinsa tare da Yesu. **15** Bisa ga maganar Ubangiji kansa, muna gaya muku cewa mu da muke raye har yanzu, wadanda aka bari har dawowar Ubangiji, tabbatacce ba za mu riga wadanda suka yi barci tashi ba. **16** Gama Ubangiji kansa zai sauko daga sama, da umarni mai karfi, da muryar babban mala'ika da kuma busar kahon Allah, wadanda suka mutu kuwa cikin Kiristi za su tashi da farko. **17** Bayan haka, mu da muke da rai da aka bari, za a dauke mu tare da su a cikin gizagizai don mu sadu da Ubangiji a sararin sama. Ta haka za mu kasance tare da Ubangiji har abada. **18** Saboda haka ku karfafa juna da wadannan kalmomi.

5 To,'yan'uwa, game da lokuta da ranaku, ba ma bukata mu rubuta muku, **2** gama kun sani sarai cewa ranar Ubangiji za tă zo kamar barawo da dare. **3** Yayinda mutane suke cewa, "Akwai salama da zaman lafiya," hallaka za tă auko musu farat daya, kamar yadda naâkuda take kama mace mai ciki, ba za su kuwa tsira ba. **4** Amma ku,'yan'uwa, ba kwa cikin duhu da wannan rana za tă zo muku ba zato kamar barawo. **5** Dukanku'ya'yan haske ne da kuma'ya'yan rana. Mu ba mutanen dare ko na duhu ba ne. **6** Saboda haka fa, kada mu zama kamar saura, wadanda suke barci, sai dai mu zama masu tsaro da masu kamunkai. **7** Gama masu barci, da dad dare suke barci, masu sha su bugu kuwa, da dad dare suke buguwa. **8** Amma da yake mu na rana ne, bari mu zama masu kamunkai, sanye da bangaskiya da kauna kamar sulke, begen cetonmu kuma kamar hular kwano. **9** Gama Allah bai nada mu don mu sha fushi ba, sai dai mu sami ceto ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. **10** Ya mutu saboda mu domin, ko muna a fadake ko muna barci, mu kasance tare da shi. **11** Saboda haka ku karfafa juna ku kuma gina juna, kamar dai yadda kuke yi. **12**

To, muna rokonku,'yan'uwa, ku girmama wadanda suke aiki sosai a cikinku, wadanda suke bisanku cikin Ubangiji da kuma wadanda suke yin muku gargadī. **13** Ku riķe su da mutunci sosai cikin kauna saboda aikinsu. Ku yi zaman lafiya da juna. **14** Muna kuma gargade ku,'yan'uwa, ku gargade wadanda suke zaman banza, ku karfafa masu raunaran zuciya, ku taimaki marasa karfi, ku yi haķuri da kowa. **15** Ku tabbata cewa kada kowa yă rama mugunta da mugunta, sai dai kullum ku yi koķarin yin wa juna alheri da kuma dukan mutane. **16** Ku riķa farin ciki kullum; **17** ku ci gaba da yin addu'a; **18** ku yi godiya cikin kowane hali, gama wannan shi ne nufin Allah dominku cikin Kiristi Yesu. **19** Kada ku danne aikin Ruhu. **20** Kada ku rena annabci, **21** amma ku gwada kome, ku riķe abin da yake mai kyau, **22** ku ki kowace mugunta. **23** Bari Allah da kansa, Allah na salama, yă tsarkake ku sarai. Bari dukan ruhunku, ranku, da kuma jikinku su zama marar aibi a dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **24** Wannan wanda ya kira ku mai aminci ne zai kuwa aikata. **25** 'Yan'uwa, ku yi mana addu'a. **26** Ku gaggai da dukan'yan'uwa da sumba mai tsarki. **27** Na gama ku da Ubangiji ku sa a karanta wannan wasiķa ga dukan'yan'uwa. **28** Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yă kasance tare da ku.

2 Tessalonikawa

1 Bulus, da Sila, da Timoti, Zuwa ga ikkilisiya ta Tessalonikawa ta Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi. **2** Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Dole kullum mu gode wa Allah saboda ku,'yan'uwa, haka kuwa ya dace, domin bangaskiyarku tana girma gabababa, kaunar da kowannerku yake yi wa juna kuwa tana karuwa. **4** Saboda haka, a cikin ikkilisiyoyin Allah muna ta'kama game da daurewarku da kuma bangaskiyarku cikin dukan tsanani da gwaje-gwajen da kuke sha. **5** Dukan wannan yana tabbatar cewa hukuncin Allah daidai ne, saboda haka kuma za a lissafta ku a kan kun cancanci mulkin Allah, wanda dominisa ne kuke shan wahala. **6** Allah mai adalci ne, Zai sāka wa masu ba ku wahala da wahala **7** yā kuma sau'ka muku ku da kuke wahala, har ma da mu. Wannan zai faru sa'ad da aka bayyana Ubangiji Yesu daga sama cikin wuta mai ci tare da mala'ikunsa masu iko. **8** Zai hukunta wadanda ba su san Allah ba da kuma wadanda ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu ba. **9** Za a hukunta su da madawwamiyar hallaka a kuma kau da su daga gaban Ubangiji da kuma daga daukakar ikonsa (*aiōnios g166*) **10** a ranar da zai dawo don a daukaka shi a cikin mutanensa masu tsarki, yā kuma zama abin banmamaki ga dukan wadanda suka gaskata. Wannan ya hada har da ku, domin kun gaskata shaidar da muka yi muku. **11** Sane da wannan, kullum muna addu'a saboda ku, don Allahnmu yā sa ku cancanci kiransa, ta wurin ikonsa kuma yā cika kowace manufarku mai kyau da kuma kowane aikin da bangaskiyarku ta iza. **12** Muna wannan addu'a don sunan Ubangijinmu Yesu yā sami daukaka a cikinku, ku kuma a cikinsa, bisa ga alherin Allahnmu da na Ubangiji Yesu Kiristi.

2 Game da dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi da game da tattara mu gare shi, muna rokonku,'yan'uwa, **2** kada ku yi saurin jijiguwa ko kuwa hankalinku yā tashi ta wurin wani annabcı, rahoto ko wasıkar da an ce daga wurinmu ne, cewa ranar Ubangiji ta riga ta zo. **3** Kada ku bar wani yā rude ku ko ta yaya, gama wannan rana ba za tā zo ba sai an yi tawayen nan an kuma bayyana mutumin tawayen nan, mutumin da aka kaddara ga hallaka. **4** Zai yi gāba yā kuma daukaka kansa a bisa kome da ya shafe sunan Allah, ko kuma ake yi wa sujada, domin

yā kafa kansa a haikalın Allah, yana shelar kansa a kan shi Allah ne. **5** Ba ku tuna ba cewa sa'ad da nake tare da ku nakan gaya muku wadannan abubuwa? **6** Yanzu kuwa kun san abin da yake hana shi, wannan yana faruwa ne don a bayyana shi a daidai lokaci. **7** Gama ikon asirin tawaye ya riga ya fara aiki; sai dai wannan da yake hana shi zai ci gaba da yin haka sai an kau da shi. **8** Sa'an nan za a bayyana mai tawayen, Ubangiji Yesu kuwa zai hambare shi da numfashin bakinsa yā kuma hallaka shi da darajar dawowarsa. **9** Zuwan mai tawayen nan zai zama ta wurin aikin Shaidan da aka bayyana cikin kowane irin ayyukan banmamaki, alamu da abubuwani banmamaki na karya, **10** da kuma cikin kowace irin muguntar da take rudin wadanda suke hallaka. Sun hallaka ne domin sun ki su kaunaci gaskiya don su sami ceto. **11** Saboda haka Allah zai aiko musu da babban rudu don su gaskata karya **12** don kuma a hukunta dukan wadanda ba su gaskata gaskiyar ba sai dai suke jin dadin mugunta. **13** Amma dole kullum mu gode wa Allah dominiku,'yan'uwa wadanda Ubangiji ya kaunace, domin daga farko Allah ya zafe ku don a cece ku ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu da kuma ta wurin gaskatawa da gaskiya. **14** Ya kira ku ga wannan ta wurin bishararmu, don ku sami rabo a cikin daukakar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **15** Saboda haka fa,'yan'uwa, sai ku tsaya daram ku riķe koyarwar da muka miķa muku, ko ta wurin maganar baki ko kuma ta wurin wasiķa. **16** Ubangijinmu Yesu Kiristi kansa da kuma Allah Ubanmu, wanda ya kaunace mu kuma ta wurin alherinsa yā ba mu madawwamiyar karfafawa da kyakkyawar bege, (*aiōnios g166*) **17** yā karfafa zukatanku yā kuma gina ku cikin kowane aikin nagari da kuma magana.

3 A karshe,'yan'uwa, ku yi mana addu'a domin saķon Ubangiji yā yi saurin bazuwa a kuma girmama shi, kamar yadda yake a wurinku. **2** Ku kuma yi addu'a yadda za a cece mu daga mugayen mutane masu mugunta, gama ba kowa ba ne yake da bangaskiya. **3** Ubangiji mai aminci ne, zai karfafa ku, yā kuma tsare ku daga mugun nan. **4** Muna da tabbacı cikin Ubangiji cewa kuna bin umarnai da muka yi muku, za ku kuma ci gaba da yin abubuwani da muka umarta. **5** Bari Ubangiji yā bi da zukatanku ga kaunacnan ta Allah da kuma jimirin nan na Kiristi. **6** A cikin sunan Ubangiji Yesu Kiristi, muna muku umarni,'yan'uwa, da ku kiyaye kanku daga kowane dan'uwa mai zaman

banza da ba ya rayuwa bisa ga koyerwar da kuka karba
daga wurinmu. **7** Gama ku kanku kun san yadda ya
kamata ku bi gurbimmu. Ba mu yi zaman banza sa'ad
da muke tare da ku ba, **8** ba mu kuwa ci abincin kowa
ba tare da ba mu biya ba. A maimakon haka, mun yi
aiki dare da rana, muna fama muna wahala kuma don
kada mu nawaita wa waninku. **9** Mun yi wannan, ba
don ba mu da'yancin karbar irin taimakon nan ba ne,
sai dai domin mu zama gurbin da za ku bi. **10** Ko ma a
sa'ad da muke tare da ku, mun ba ku wannan umarni
cewa, "In mutum ya fi yin aiki, kada a ba shi abinci."
11 Mun ji cewa wafansunku suna zaman banza. Ba sa
aikin kome; sai shishhigi kurum. **12** Irin wafannan
mutane muna ba da umarni muna kuma gargade su
cikin Ubangiji Yesu Kiristi su natsu su kuma nemi
abincin da suke ci. **13** Game da ku kuma'yan'uwa,
kada ku gaji da yin abin da yake daidai. **14** In wani
bai yi biyayya da umarninmu a wannan wasika ba,
sai fa ku lura da shi. Kada ku hada kai da shi, don yā
ji kunya. **15** Duk da haka kada ku mai da shi abokin
gāba, sai dai ku gargade shi a matsayin dan'uwa.
16 Yanzu, bari Ubangiji mai salama kansa yā ba ku
salama a kowane lokaci da kuma a ta kowace hanya.
Ubangiji yā kasance tare da ku duka. **17** Ni, Bulus,
nake rubuta wannan gaisuwa da hannuna, wannan
ce shaida a kowace wasikata, haka nake rubutu. **18**
Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yā kasance tare da
ku duka.

1 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin umarnin Allah Mai Cetonmu da kuma na Yesu Kiristi begenmu, **2** Zuwa ga Timoti dana na gaske cikin bangaskiya. Alheri, jinkai da kuma salama daga Allah Uba da Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai. **3** Kamar yadda na gargade ka sa'ad da zan je Makidoniya, ka zauna can Afisa domin ka umarci wadansu mutane kada su koyar da ka'idodin karya nan gaba **4** ko su ba da kansu ga tatsuniyoyi da kididdigar asali marar iyaka. Wadannan suna kawo fada a maimakon aikin Allah wanda yake ta wurin bangaskiya. **5** Mañasudin wannan umarnin dai kauna ce, wadda take zuwa daga zuciya mai tsabta da lamiri mai kyau da kuma sahihiyar bangaskiya. **6** Wadansu sun baude daga wadannan al'amura, suka koma ga maganganu marasa ma'ana. **7** So suke su zama malaman doka, ba tare da fahimtar abin da suke fada ba, balle abubuwan da suke ta nacewa a kai. **8** Mun san cewa doka tana da kyau in an yi amfani da ita yadda ya kamata. **9** Mun kuma san cewa an yi doka ba domin masu adalci ba sai dai masu tawaye, da marasa biyayya, da marasa bin Allah, da masu zunubi, da marasa tsarkaka, da masu sabon Allah, da masu kashe iyaye maza da mata, da masu kisankai, **10** da masu zina da kuma da maza masu kwana da maza, ko mata masu kwana da mata, da masu cinikin bayi da masu karya da kuma masu shaidar karya, da kuma duk wani abin da ya sabá wa sahihiyar koyarwa, **11** da take bisa ga bishara mai dsaukaka ta Allah mai albarka, wadda ya danka mini. **12** Na gode wa Kiristi Yesu Ubangijinmu, wanda ya ba ni karfi, saboda ya amince da ni, har ya sa ni aikinsa. **13** Ko da yake a dā ni mai sabo da mai tsanantawa da kuma mai rikici ne, aka nuna mini jinkai saboda na yi haka cikin jahilci ne da kuma rashin bangaskiya. **14** An zubo mini alherin Ubangijinmu a yalwace, tare da bangaskiya da kaunar da take cikin Kiristi Yesu. **15** Ga wata magana tabbatacciya wadda ta cancanci cikakkiyar karba. Kiristi Yesu ya zo dunya domin ceton masu zunubi, wanda nake mafi muni a cikinsu. **16** Amma saboda wannan dalilin ne aka nuna mini jinkai domin ta wurina, mafi zunubi duka, Kiristi Yesu yá iya bayyana matukar hakurinsa a matsayin misali ga wadanda za su gaskata shi su kuma sami rai madawwami. (aiōnios g166) **17** Bari girma da dsaukaka su tabbata har abada abadin ga Sarki madawwami, wanda

ba ya mutuwa, wanda ba a ganinsa, wanda kuma shi ne kadai Allah! Amin. (aiōn g165) **18** Timoti, dana, na ba ka wannan umarni bisa ga annabce-annabcen da aka yi a dā game da kai, domin ta wurin binsu ka iya yin yaki mai kyau, **19** kana riķe da bangaskiya da kuma lamiri mai kyau. Gama wadansu mutane, saboda kin kasa kunne ga lamirinsu, suka lalatar da bangaskiyarsu. **20** Cikinsu kuwa akwai Himenayus da Alekzanda, wadanda na miķa ga Shaifan don su horo su bar yin sađo.

2 Da farko dai, ina gargade ku cewa a yi roķe-roķe, ana addu'o'i, ana yin addu'a a madadin wadansu da kuma a yi godiya saboda kowane mutum **2** da sarakuna da dukan masu mulki, domin mu zauna lafiya, rai kuma kwance, muna bin Allah sosai a cikin natsuwa. **3** Wannan yana da kyau, yakan kuma gamshi Allah Mai Cetonmu, **4** wanda yake so dukan mutane su sami ceto su kuma zo ga sanin gaskiya. **5** Gama Allah daya ne, matsakanci kuma daya tsakanin Allah da mutane, shi ne kuwa Kiristi Yesu, **6** wanda ya ba da kansa fansa domin dukan mutane, shaidar da aka bayar a daidai lokaci. **7** Don haka ne aka sa ni mai wa'azi, da manzo kuma, gaskiya nake fada, ba karya ba, na kuma zama malami mai koya wa al'ummai al'amarin bangaskiya da kuma na gaskiya. **8** Ina so maza a ko'ina su daga hannuwansu masu tsarki cikin addu'a, ba tare da fushi ko fada ba. **9** Ina kuma so mata su lura su yi wa kansu adon da ya cancanta, da rigunan da suka dace, ba da adon kitso ko sa kayan zinariya ko lu'ulu'u ko kuma tufafi masu tsada ba, **10** sai dai su yi ayyuka masu kyan da suka dace da matan da suke masu bauta wa Allah. **11** Ya kamata mace ta riķa koyo cikin natsuwa da cikakkiyar biyayya. **12** Ban ba mace izini ta koyar ko tā yi mulki a kan namiji ba; sai dai ta zauna shiru. **13** Gama Adamu ne aka fara halitta, sa'an nan Hawwa'u. **14** Ba kuma Adamu ne aka yaudara ba; macen ce aka yaudara ta kuma zama mai zunubi. **15** Amma mata Za tā sami ceto za su sami ceto ta wurin haihuwa, in suka ci gaba cikin bangaskiya, kauna da kuma tsarki tare da halin sanin ya kamata.

3 Ga wata tabbatacciya magana. In wani ya sa zuciyarsa a kan zama mai kula da ikkilisiya, yana marmarin yin aiki mai daraja ne. **2** To, dole mai kula da Ikkilisiya yá kasance marar abin zargi, mijin mace guda, mai saukinkai, mai kamunkai, wanda ake girmama, mai karban baķi, mai iya koyarwa, **3** ba mai

buguwa ba, ba mai rikici ba sai dai mai hankali, ba mai yawan fāda ba, ba kuma mai yawan son kufī ba. **4** Dole yā iya tafiyar da iyalinsa da kyau, yā kuma tabbata cewa'ya'yansa suna yin masa biyaya da ladabin da ya dace. **5** (In mutum bai san yadda zai tafiyar da iyalinsa ba, yaya zai iya kula da ikkilisiyar Allah?) **6** Kada yā zama sabon tuba, in ba haka zai zama mai girman kai yā kuma fāda cikin irin hukuncin da ya fādo wa Iblis. **7** Dole kuma yā kasance da shaida mai kyau ga wadanda suke na waje, don kada yā zama abin kunya yā kuma fāda cikin tarkon Iblis. **8** Haka masu hidima a cikin ikkilisiya; su ma, su zama maza da sun cancanci girmamawa, masu gaskiya, ba masu yawan shan ruwan inabi ba, ba masu kwadayin kazamar riba ba. **9** Dole su riķe asirin bangaskiya su kuma kasance da lamiri mai tsabta. **10** Dole a fara gwada su tukuna; sa'an nan in ba a sami wani abin zargi game da su ba, sai su shiga aikin masu hidima. **11** A haka kuma, dole matansu su zama matan da suka cancanci girmamawa, ba masu gulma ba, sai dai masu sauķinkai da kuma masu aminci a cikin kome. **12** Dole mai hidimar ikkilisiya yā zama mijin mace guda dole kuma yā iya tafiyar da'ya'yansa da kuma iyalinsa da kyau. **13** Wadanda suke hidima da kyau suna samar wa kansu kyakkyawan suna da kuma cikakken tabbatarda a cikin bangaskiyarsu cikin Kiristi Yesu. **14** Ko da yake ina sa zuciya zo wurinka nan ba da dadewa ba, ina rubuta muka wadannan umarnai domin, **15** in na yi jinkiri, za ka san yadda ya kamata mutane su tafiyar da halayensu a cikin jama'ar Allah, wadda take ikkilisiyar Allah rayayye, ginshiki da kuma tushen gaskiya. **16** Ba shakka, asirin addini da girma yake. Ya bayyana cikin jiki, Ruhu ya nuna shi adali ne, mala'iku suka gan shi, aka yi wa'azinsa cikin al'ummai, aka gaskata shi a duniya, aka dauke shi sama cikin daukaka.

4 Ruhu a sarari ya fada cewa a kwanakin karshe wadansu za su watsar da bangaskiya su bi ruhohi masu rudu da kuma abubowan da aljanu suke koyarwa. **2** Irin koyarwan nan tana zuwa ne daga wadansu munafukai makaryata, wadanda aka yi wa lamirinsu kaca-kaca. **3** Suna hana mutane yin aure suna kuma umarce su kada su ci wadansu irin abinci, wadanda Allah ya halitta don wadanda suka gaskata suka kuma san gaskiya, su karba da godiya. **4** Gama duk abin da Allah ya halitta yana da kyau, kada kuma a ki kome in dai an karbe shi da godiya, **5** domin an tsarkake shi ta wurin maganar Allah da kuma addu'a. **6** In ka

nuna wa'yan'uwa wadannan abubuwa, za ka zama mai hidima mai kyau na Kiristi Yesu, wanda aka goya cikin gaskiyar bangaskiya da kuma koyarwa mai kyau wadda ka bi. **7** Ka kiyaye kanka daga tatsuniyoyi na rashin tsoron Allah da labaru banza na tsofaffin mata; a maimako, ka hori kanka ga zama mai tsoron Allah. **8** Gama horon jiki yana da amfani, amma tsoron Allah yana da amfani ga kowane abu, yana da albarka ga rai na yanzu da kuma rai mai zuwa. **9** Wannan magana tabbatacciya ce wadda ta cancanci cikakkiyar karba. **10** Saboda wannan kuwa muke wahala da kuma fama, domin mun sa begenmu ga Allah mai rai, wanda yake Mai Ceton dukan mutane, musamman na wadanda suka ba da gaskiya. **11** Ka umarta ka kuma koyar da wadannan abubuwa. **12** Kada ka bar wani yā rena ka domin kai matashi ne, sai dai ka zama gurbi ga masu bi cikin magana, cikin rayuwa, cikin kauna, cikin bangaskiya da kuma cikin zaman tsarki. **13** Kafin in zo, ka ci gaba da karanta wa mutane Nassi, da yin wa'azi, da kuma koyarwa. **14** Kada ka yi sakaci da baiwarka, wadda aka ba ka ta wurin sakon annabci sa'ad da fungiyar dattawa suka dibiya hannuwa a kanka. **15** Ka yi kwazo cikin wadannan batuttuwa; ka ba da kanka gaba daya gare su, don kowa yā ga ci gabanka. **16** Ka kula da rayuwarka da kuma koyarwarka da kyau. Ka daure a cikinsu, domin in ka yi, za ka ceci kanka da kuma masu sauraronka.

5 Kada ka tsawata wa dattijo, sai dai ka gargade shi a matsayinka. Ka dauki samari a matsayin'yan'uwanka, **2** tsofaffin mata kuwa sai ka ce uwaye,'yan mata kuma a matsayin'yan'uwa da matukar tsarki. **3** Ka girmama gwauraye wadanda suke cikin bukata ta ainihi. **4** Amma in gwauruwa tana da'ya'ya ko jikoki, to, sai su fara koyon yin ayyukan addininsu ga danginsu, ta haka za su sāka wa iyayensu da kakanninsu, gama wannan yakan gamshi Allah. **5** Gwauruwa wadda ba ta da kowa da zai taimake ta, za tā sa zuciyarta ga Allah, tana roko da addu'o'i dare da rana gare shi don taimako. **6** Amma gwauruwar da take zaman jin dadī, matacciya ce tun tana da rai. **7** Ka umarce su game da wadannan abubuwa, don su kasance marasa abin zargi. **8** In wani bai kula da danginsa ba, musamman iyalinsa na kurkusa, ya mūsunta bangaskiya ke nan, ya kuma fi marar ba da gaskiya muni. **9** Kada a lasafta gwauruwa cikin jerin gwauraye sai ta wuce shekara sittin, ta kuma yi zaman aminci ga mijinta, **10** aka kuma santa

sosai saboda ayyuka masu kyau, kamar renon'ya'ya, da karban baki, tana yi wa tsarkaka hidima, tana taimakon wadanda suke cikin wahala tana kuma ba da kanta ga yin kowane aikin mai kyau. **11** Game da gwauraye masu kuruciya kuwa, kada ka sa su cikin wannan lissafi. Gama sa'ad da sha'awar jikinsu ta kasa daurewa game da wa'adin da suka yi da Kiristi, sai su so yin aure. **12** Ta haka suna jawo wa kansu hukunci, saboda sun karya alkawarinsu na farko. **13** Ban da haka, sukan koyi zaman banza, suna zirga-zirga gida-gida. Ba kawai sun zama masu zaman banza ba, har ma sun zama masu gulma da masu shisshigi, suna fadfin abubuwan da bai kamata su fada ba. **14** Saboda haka ina ba wa gwauraye masu kuruciya shawara su yi aure, su sami'ya'ya, su lura da gidajensu kada kuwa su ba abokin gaba zarafin fata suna. **15** Wadansu dai sun riga sun baude sun bi Shaidan. **16** In mace mai bi tana da gwauraye a iyalinta, ya kamata ta taimake su, kada ta bar wa ikkilisiya wannan nauyi, domin ikkilisiya ta sami zarafin taimakon gwaurayen da suke da bukata ta ainihi. **17** Dattawan da suka bi da al'amuran ikkilisiya da kyau sun cancanci girmamawa ninki biyu, musamman wadanda aikinsu wa'azi ne da kuma koyarwa. **18** Gama Nassi ya ce, "Kada ka sa wa bijimi takunkumi yayinda yake sussukar hatsi," da kuma, "Ma'aikaci ya cancanci hakkinsa." **19** Kada ka saurari kara game da dattijo sai da shaidu biyu ko uku. **20** Amman wadannan dattawa wadanda suke yin zunubi kuwa sai ka kwabe su a gaban jama'a, don saura su ji tsoro. **21** Na gama ka da Allah, da Kiristi Yesu, da kuma zababbun mala'iku, ka kiyaye wadannan abubuwa kwarai da gaske, kada ka nuna bambanci. **22** Kada ka yi garajen dibiya hannuwa, kada kuma ka yi tarayya a cikin zunuban wadansu. Ka kiyaye kanka da tsarki. **23** Ka daina shan ruwa kadai, yi amfani da ruwan inabi kadan saboda cikinka da kuma yawan rashin lafiyarka. **24** Zunuban wadansu mutane a fili suke, suna shan gabansu zuwa hukunci; zunuban wadansu kuwa sukan bi su a baya. **25** Haka ma ayyuka nagari a fili suke, ko ba ma a fili suke ba, ba a iya boye su.

6 Duk wadanda suke karkashin bauta, ya kamata su dauki iyayengijinsu a kan sun cancanci girmamawa matufa, don kada a bata sunan Allah da kuma koyarwamu. **2** Wadanda suke da iyayengiji masu bi, to, kada su yi musu reni domin su'yan'uwa ne. A maimako, sai ma su fi bauta musu, saboda wadanda

su ke cin moriyar hidimarsu masu bi ne, kaunatattu ne kuma a gare su. Wadannan su ne abubuwan da za ka koya musu ka kuma gargade su. **3** In wani yana koyarwar karya bai kuma yarda da sahihiyar koyarwar Ubangijinmu Yesu Kiristi da kuma koyarwa ta tsoron Allah ba, **4** yana cike da girman kai bai kuma san kome ba. Yana da mugun halin son gardama da muhawwara game da kalmomin da suke kawo kishi, rikici, maganar keta, da mugayen zace-zace **5** da yawan tankiya tsakanin mutane masu mugun hali, wadanda aka raba su da gaskiya, suke kuma tsammani cewa bin Allah wata hanya ce ta samun kudi. **6** Amma bin Allah da gamsuwa riba ce mai yawa. **7** Gama ba mu zo duniya da kome ba, ba kuwa za mu fita daga cikinta da kome ba. **8** In dai muna da abinci da sutura, ai, sai mu gamsu da su. **9** Mutanen da suke son yin arziki sukan fadi cikin jarraba, su fada a tarko, suna mugayen sha'awace-sha'awace iri-iri na wauta da cutarwa, irin wadanda suke dulmuyar da mutane, su kai ga lalacewa da hallaka. **10** Gama son kudi shi ne tushen kowane irin mugun abu. Wadansu mutane, don tsananin son kudi, sun baude daga bangaskiya suke kuma jawo wa kansu da ba'kin ciki iri-iri. **11** Amma kai, mutumin Allah, ka guji duk wannan, ka kuma nemi adalci, tsoron Allah, bangaskiya, kauna, jimrewa da kuma hankali. **12** Ka yi fama, kyakkyawar fama ta bangaskiya. Ka riki rai madawwamin nan, wanda aka kira saboda shi, sa'ad da ka yi kyakkyawar shaida a gaban shaidu masu yawa. (aiōnios g166) **13** Na umarce ka, a gaban Allah mai ba da rai ga kome, da kuma Kiristi Yesu wanda yayinda yake ba da shaida a gaban Buntus Bilatus ya yi kyakkyawar shaida, **14** ka kiyaye wannan umarni ba tare da wani aibi ko abin zargi ba har ya bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi, **15** wanda Allah zai kawo a daidai lokaci, Allah, mai albarka wanda yake kadai Mai Mulki, Sarkin sarakuna da Ubangijin iyayengiji, **16** wanda shi kadai ne marar mutuwa wanda kuma yake zaune cikin hasken da ba ya kusatuwa, wanda babu wanda ya taba gani ko zai iya gani. A gare shi girma da iko su tabbata har abada. Amin. (aiōnios g166) **17** Ka umarci wadanda suke da arziki a wannan duniya kada su daga kai ko su sa begensu a kan dukiyar da ba ta da tabbac, sai dai su sa begensu ga Allah, wanda yake ba mu kome a yalwace don jin dadinmu. (aiōn g165) **18** Ka umarce su su yi nagarta, su wadatu cikin ayyuka nagari, su kuma zama masu bayarwa hannu sake da kuma masu niyyar

yin taimako. **19** Ta haka za su ajiye wa kansu dukiya a matsayin tushen mai karfi don tsara mai zuwa, don su riñi rai wanda yake na tabbatacce. **20** Timoti, ka lura da abin da aka danka maka amana. Ka yi nesa da masu maganganun rashin tsoron Allah da kuma yawan mūsu da ake karya, ake ce da shi ilimi, **21** wanda wadansu suka furta kuma ta yin haka suka baude daga bangaskiya. Alheri yă kasance tare da ku.

2 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin Allah, bisa ga alkawarin rai wanda yake cikin Kiristi Yesu, **2** Zuwa ga Timoti, kaunataccen dana. Alheri, jinkai da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance tare da kai. **3** Na gode wa Allah wanda nake bauta wa, kamar yadda kakanninkanina suka yi da lamiri mai tsabta, yadda kullum dare da rana ina tuna da ku a cikin addu'o'ina. **4** Sa'ad da na tuna da hawayenka, nakan yi marmarin ganinka, don in cika da farin ciki. **5** An tunashe ni da sahihiyar bangaskiyarka, wadda a farko ta kasance a cikin kakarka Loyis da kuma mahaifiyarka Yunis yanzu kuwa na tabbata tana cikinka. **6** Saboda haka, ina so in fadakar da kai, ka lura baiwan nan ta Allah, wadda take tare da kai ta wurin dibiya maka hannuwana. **7** Gama Allah bai ba mu ruhun tsoro ba, sai dai ruhun iko, na kauna da kuma na kamunkai. **8** Saboda haka kada ka ji kunyar ba da shaida game da Ubangijinmu, ko kuwa ka ji kunyata, ni da nake dan sarka saboda shi. Sai dai ka hada kai tare da ni cikin shan wahala saboda bishara ta wurin ikon Allah, **9** wanda ya cece mu ya kuma kira mu ga rayuwar tsarki ba saboda wani abin da muka yi ba sai dai saboda nufinsa da kuma alherinsa. An ba mu wannan alheri cikin Kiristi Yesu tun fil azal, (**aiōnios g166**) **10** amma yanzu an bayyana ta ta wurin bayyanuwar Mai Cetonus, Kiristi Yesu, wanda ya hallaka mutuwa ya kuma kawo rai da rashin mutuwa a sarari ta wurin bishara. **11** A wannan bishara ce, aka nada ni mai shela da manzo da kuma malami. **12** Shi ya sa nake shan wahalar da nake sha. Duk da haka ba na jin kunya, domin na san wanda na gaskata da shi, na kuma tabbata cewa yana iya kiyaye abin da na danka masa amana don wancan rana. **13** Abin da ka ji daga gare ni, ka kiyaye shi kamar tsarin sahihiyar koyarwa, cikin bangaskiya da kauna cikin Kiristi Yesu. **14** Ka kiyaye kyakkyawar ajiyen nan da aka danka maka amana, ka lura da ita da taimakon Ruhu Mai Tsarki wanda yake raye a cikinmu. **15** Ka san cewa kowa a lardin Asiya ya juya mini baya, har da Figelus da Hermogenes. **16** Bari Ubangiji yă yi wa iyulin Onesiforus jinkai, domin sau da dama yakan wartsakar da ni, bai kuma ji kunyar sarkofina ba. **17** A maimakon haka ma, sa'ad da yake a Roma, ya neme ni ido a rufe sai da ya same ni. **18** Bari Ubangiji yă sa yă sami jinkai daga Ubangiji a wancan

ranar! Ka sani sarai yadda ya taimake ni a hanyoyi dabam-dabam a Afisa.

2 Kai kuma, dana, ka yi karfi cikin alherin da yake cikin Kiristi Yesu. **2** Abubuwan da ka ji na fada a gabon shaidu masu yawa kuwa ka danka wa amintattun mutane wadanda su ma za su iya koya wa wadansu. **3** Ka jure wa shan wahala tare da mu kamar soja mai kyau na Kiristi Yesu. **4** Ba wanda yake aikin soja da zai sa kansa a sha'anin mutumin da ba ya aikin soja, domin yakan so yă gamshi wanda ya dauke shi soja. **5** Haka ma, in wani ya yi gasa a matsayi shi dan wasa ne, ba ya sami rawanin nasara, sai in ya yi gasar bisa ga dokoki. **6** Manomi mai aiki sosai ya kamata yă zama na fari wajen samun rabon amfanin gona. **7** Ka yi tunani a kan abin da nake fadi, gama Ubangiji zai ba ka ganewa cikin dukan wannan. **8** Ka tuna da Yesu Kiristi, wanda aka tā da shi daga matattu, zuriyar Dawuda, wanda shi ne bisharata, **9** wadda nake shan wahala har ga daurin sarka kamar mai laifi. Amma Maganan Allah ba a daure take ba. **10** Saboda haka nake jure kome saboda zababu, domin su ma su sami ceton da yake cikin Kiristi Yesu, tare da madawwamiyar daukaka. (**aiōnios g166**) **11** Ga wata magana tabbatacciya, “In muka mutu tare da shi, za mu rayu tare da shi; **12** in muka jimre, za mu yi mulki tare da shi. In muka yi mūsunsa, shi ma zai yi mūsunmu; **13** in ba mu da aminci, shi dai mai aminci ne, domin shi ba zai iya mūsun kansa ba.” **14** Ka riķa tuna masu da haka, ka kuma gama su da Allah, kada su yi jayayya a kan maganganu, don ba ta da wani amfani, sai 6ad da masu ji kawai take yi. **15** Ka yi iyakacín kókarinka ka gabatar da kanka a gabon Allah a matsayin wanda aka amince da shi, ma'aikaci wanda ba shi da dalilin jin kunya wanda kuma yake fassara kalmar gaskiya daidai. **16** Ka yi nesa da maganganun banza na rashin tsoron Allah, gama wadanda suka mai da hankali ga yin wadannan za su kara zama marasa tsoron Allah. **17** Koyarwarsu za tā bazu kamar rubabben gyambo. A cikinsu akwai Himenayus da Filetus, **18** wadanda suka baude daga gaskiya. Suna cewa tashin matattu ya riga ya faru, suna kuma bata bangaskiyar wadansu. **19** Duk da haka, kákkarfan tushen nan na Allah yana nan daram, an hatimce shi da wannan rubutu, “Ubangiji ya san wadanda suke nasa,” da kuma, “Duk wanda ya bayyana yarda ga sunan Ubangiji, to, dole yă yi nesa da aikata mugunta.” **20** A babban gida akwai kayayyakin da ba

na zinariya da na azurfa kafai ba, amma har da na katako da na yumfou ma; wadansu domin hidima mai daraja wadansu kuwa domin hidima marar daraja. **21** In mutum ya tsabtacce kansa daga na farkon zai zama kayan aikin hidima mai daraja, mai amfani ga Maigida, kuma shiryayye domin yin kowane aiki mai kyau. **22** Ka yi nesa da mugayen sha'awace-sha'awace na kuruciya, ka kuma bi adalci, bangaskiya, kauna da kuma salama, tare da wadanda suke kira ga Ubangiji daga zuciya mai tsabta. **23** Kada wani abu yā hada ka da gardandamin banza da wofi, domin ka san yadda suke jowo fada. **24** Bai kamata bawan Ubangiji yā zama mai neman fada ba; a maimako, dole yā nuna alheri ga kowa, mai iya koyarwa, mai ha'kuri kuma. **25** Wadanda suke gāba da shi kuwa dole yā yi musu gargadi cikin hankali, da fata Allah zai sa su tuba su kai ga sanin gaskiya, **26** su kuma dawo cikin hankulansu su kubuta daga tarkon Iblis, wanda ya sa suka zama kamammu don su aikata nufinsa.

3 Amma fa ka san wannan, za a yi lokutan shan wahala a kwanakin karshe. **2** Mutane za su zama masu son kansu, masu son kudi, masu takama, masu girman kai, masu zage-zage, marasa biyayya ga iyayensu, marasa godiya, marasa tsarki, **3** marasa kauna, marasa gafartawa, masu bata sunayen wadansu, marasa kamunkai, masu keta, marasa kaunar nagarta, **4** masu cin amana, marasa hankali, wadanda sun cika da daga kai, masu son jin dadi a maimakon kaunar Allah **5** suna rike da siffofin ibada, amma suna mūsūn ikonta. Kada wani abu yā hada ka da su. **6** Irin su ne suke sadadawa su shiga gidaje suna rinjayar mata marasa karfin hali, wadanda zunubai suka sha kansu, mugayen sha'awace-sha'awace kuma sun dauke hankulansu, **7** kulum suna koyo amma ba sa taba iya yarda da gaskiya. **8** Kamar dai yadda Yannes da Yamberes suka tayar wa Musa, haka wadannan mutane ma suke tayar wa gaskiya, mutane masu bataccen hankali, wadanda, in ana zancen bangaskiya ne, to, fa ba sa ciki. **9** Sai dai ba za su yi nisa ba, don rashin hankalinsu zai bayyana ga kowa, kamar na mutanen nan biyu. **10** Kai kam, ka san kome game da koyarwata, da halina, da niyyata, bangaskiya, hakuri, kauna, jimiri, **11** tsanani, shan wahala, irin abubuwan da suka faru da ni a Antiyok, Ikonyium da kuma Listira, tsananin da na jure. Duk da haka Ubangiji ya cece ni daga dukansu. **12** Labudda, duk masu niyyar zaman tsarkaka, suna na Kiristi Yesu, za su sha tsanani. **13** Mugayen mutane da masu rudi

kuwa, kara muni za su ri'ka yi, suna yaudara, ana kuma yaudararsu. **14** Amma kai kam, ka ci gaba da abin da ka koya ka kuma tabbatar, gama ka san wadanda ka koye su daga gare su, **15** da kuma yadda tun kana dan jinjiri ka san Nassosi masu tsarki, wadanda suke iya sa ka zama mai hikima zuwa ceto ta wurin bangaskiya cikin Kiristi Yesu. **16** Dukan Nassi numfashin Allah ne yana kuma da amfani don koyarwa, tsawatarwa, gyara da kuma horarwa cikin adalci, **17** domin mutumin Allah yā zama shiryayye sosai saboda kowane kyakkyawan aiki.

4 A gaban Allah da kuma Kiristi Yesu, wanda zai yi wa masu rai da matattu shari'a, saboda kuma bayyanuwarsa da mulkinsa, ina ba ka umarni. **2** Ka yi wa'azin Maganar Allah, ka zama a shirye a kulum, ko da zarafi, ko babu zarafi, ka yi gyara, ka kwabe, ka kuma karfafa, da matukar hakuri da koyarwa cikin natsuwa. **3** Gama lokaci yana zuwa da mutane ba za su jure da sahihiyar koyarwa ba. A maimako, don cimma burinsu, za su taro wa kansu malamai masu yawa, domin su fadi abin da kunnuwansu masu ka'i'ayi suke so su ji. **4** Za su juye kunnuwansu daga gaskiya zuwa ga jin tatsuniyoyi. **5** Amma kai, ka natsu cikin kowane hali, ka jure shan wahala, ka yi aikin mai bishara, ka cika dukan ayyukan hidimarka. **6** Gama an riga an tsiyaye ni kamar hadaya ta sha, kuma lokacin tashina ya yi. **7** Na yi fama mai kyau, na gama tseren, na ri'ke bangaskiya. **8** Yanzu kuwa an ajiye mini rawanin adalci, wanda Ubangiji, Al'kali mai adalci zai ba ni a ranan nan ba kuwa ni kadai ba, amma ga duk wadanda suka yi marmarin bayyanuwarsa. **9** Ka yi iyakacin kokarinka ka zo wurina da sauri, **10** gama Demas, saboda kaunar wannan duniya, ya yashe ni ya tafi Tessalonika. Kirssens ya tafi Galatiya, Titus kuwa ya tafi Dalmatiya. (aiōn g165) **11** Luka ne kadai yake tare da ni. Ka nemi Markus ku zo tare, domin yana da amfani a gare ni cikin hidimata. **12** Na aiki Tikikus zuwa Afisa. **13** Sa'ad da za ka dawo, ka zo mini da alkyabbar da na bari a wurin Karbus a Toruwus, da kuma nadafduu littatafaina, tun ba ma fatun nan masu rubutu ba. **14** Alekzanda mak'erin karafan nan ya yi mini mugunta kwarai. Ubangiji zai sāka masa saboda abin da ya yi. **15** Kai ma sai ka lura da shi, domin ya yi gāba sosai da sakonmu. **16** A lokacin da na kāre kaina da farko, ba wanda ya goyi bayana, sai ma kowa ya yashe ni. Ina fata ba za a lasafta wannan laifi a kansu ba. **17** Amma Ubangiji ya tsaya tare da ni, ya

kuma ba ni karfi, don ta wurina a yi cikakkiyar shelar sakon har Al'ummai duka su ji. Aka kuma cece ni daga bakin zaki. **18** Ubangiji zai cece ni daga kowane mugun hari yă kuma kai ni mulkinsa na sama lafiya. A gare shi daukaka ta tabbata har abada abadin. Amin. **(aiōn g165)** **19** Ka gai da Firiskila da Akwila da iyalin Onesiforus. **20** Erastus ya dakata a Korint, na kuma bar Turofimus cikin rashin lafiya a Miletus. **21** Ka yi iyakacin fokarinka ka iso nan kafin damina. Yubulus yana gaishe ka, haka ma Fuden, Lainus, Kalaudiya da kuma dukan'yan'uwa. **22** Ubangiji yă zama tare da ruhunka. Alheri yă zama tare da ku.

Titus

1 Bulus, bawan Allah da kuma manzon Yesu Kiristi saboda bangaskiyar zaɓaɓbu na Allah da kuma sanin gaskiya wadda take kaiwa ga rayuwa ta tsoron Allah **2** duk wannan kuwa saboda begen nan ne ga rai madawwami da Allah ya yi alkawari tun fil azal, shi wanda karya ba ta a gare shi, (aiōnios g166) **3** da lokacin da Allah ya zaɓa ya cika sai ya bayyana maganarsa a sarari ta wurin wa'azin da aka danka mini amana ta wurin umarnin Allah Mai Cetonmu, **4** Zuwa ga Titus, dana na gaske tarayyarmu cikin bangaskiya. Alheri da salama daga Allah Uba da kuma Kiristi Yesu Mai Cetonmu, su kasance tare da kai. **5** Dalilin da ya sa na bar ka a Kirit shi ne don ka daidaita abubuwan da suka rage da ba a kammala ba, ka kuma nada dattawa a kowane gari, yadda na umarce ka. **6** Dole dattijo yă kasance marar aibi, mijin mace guda, mutumin da'ya'yansa masu bi ne, wadanda kuma ba a san su da lalata ko rashin biyayya ba. **7** Da yake an danka wa mai kula da ikkilisiya rikon amana saboda Allah, dole yă zama marar aibi ba mai girman kai ba, ba mai saurin fushi ba, ba mai buguwa ba, ba mai rikici ba, ba kuma mai son kazamar riba ba. **8** A maimakon haka dole yă zama mai karban baki, mai son abu nagari, mai kamunkai, mai adalci, mai tsarki da kuma natsattse. **9** Dole yă riƙe tabbataccen safon nan kam-kam yadda aka koyar, don yă iya karfafa wafansu da sahihiyar koyarwa yă kuma karyata wadanda suke gāba da shi. **10** Gama akwai'yan tawaye da yawa, masu surutun banza da masu rudi, musamman fungiyar masu kaciya. **11** Dole a hana su yin magana, domin suna kawo rushewar iyalai ta wurin koyar da abubuwan da bai kamata su koyar ba don neman kazamar riba. **12** Wani daga cikin annabawansu ma ya ce, "Kiretawa a kullum makaryata ne, mugayen dabbobi, ragwaye hadfamamu." **13** Wannan shaida gaskiya ce. Saboda haka, sai ka tsawata musu sosai, don su zama sahihi a wajen bangaskiya, **14** ba za su kuma mai da hankalinsu ga tatsuniyoyin Yahudawa ko ga umarnan wadanda suke kin gaskiya ba. **15** Ga tsarkaka kuwa, kome mai tsarki ne, amma ga wadanda suke marasa tsarki da kuma marasa ba da gaskiya, ba abin da yake da tsarki. Gaskiya dai, hankulansu da lamirinsu duk marasa tsarki ne. **16** Sun dauka cewa sun san Allah, amma ta wurin ayyukansu suna müsunsa. Sun zama abin

kyama, marasa biyayya, ba su ma isa su yi aiki nagari ba.

2 Dole ka koyar da abin da yake bisa sahihiyar koyarwa. **2** Ka koya wa tsaffin maza su kasance masu saufinkai, wadanda suka cancanci girmamawa, masu kamunkai, sahihai wajen bangaskiya, da kauna da kuma jimiri. **3** Haka ma, ka koya wa tsaffin mata su zama masu bangirma cikin rayuwarsu, ba masu ɓata suna ko masu jarrabar shan giya ba, sai dai su zama masu koyar da abin da yake nagari. **4** Sa'an nan za su iya su koya wa mata masu kuruciya su kaunaci mazansu da'ya'yansu, **5** su kasance da kamunkai da kuma tsarki, masu aiki a gida, masu kirki da kuma masu biyayya ga mazansu, don kada wani yă rena maganar Allah. **6** Haka kuma, ka karfafa samari su zama masu kamunkai. **7** Cikin kowane abu ka zama musu misali mai kyau ta wurin aikata abin da yake nagari. A cikin koyarwarka ka nuna mutunci da kwazo **8** da kuma sahihanci cikin maganar da ba za a iya kushewa ba, domin masu gāba da kai su ji kunya, su kuma rasa wani mugun abin da za su fada game da mu. **9** Ka koya wa bayi su yi wa iyayengijinsu biyayya cikin kowane abu, su yi kokari su gamshe su, kada su mayar musu da magana, **10** kada kuma su yi musu sata, sai dai su nuna za a iya amince da su sosai, don ta kowace hanya su sa koyarwa game da Allah Mai Cetonmu ta zama abin daukan hankali. **11** Gama alherin Allah mai kawo ceto ya bayyana ga dukan mutane. **12** Yana koya mana mu ce, "A'a" ga rashin tsoron Allah da kuma sha'awace-sha'awacen dunia, mu kuma yi rayuwa ta kamunkai, ta adalci da kuma ta tsoron Allah a cikin wannan zamani, (aiōn g165) **13** yayında muke sauraron begenmu mai albarka bayyanuwar daukar Allahnmu mai girma da kuma Mai Cetonmu, Yesu Kiristi, **14** wanda ya ba da kansa dominmu don yă fanshe mu daga dukan mugunta yă kuma tsarkake wa kansa mutanen da suke nasa, wadanda suke marmarin yin abin da yake nagari. **15** Wadannan kam, su ne abubuwan da ya kamata ka koyar, ka karfafa ka kuma tsawata da dukan iko. Kada ka yarda wani yă rena ka.

3 Ka tuna wa mutane su zama masu biyayya ga masu mulki da kuma hukumomi, su zama masu biyayya suna kuma a shirye su yi kowane abin da yake mai kyau, **2** kada su zama masu ɓata sunan kowa, su zama masu salama da kulawa, su kuma zama masu

matukar tawali'u ga dukan mutane. **3** A wani lokaci can baya mu ma wawaye ne, marasa biyayya, aka rude mu, sha'awace-sha'awace da kwadaiyi iri-iri suka daure mu, muka yi zaman kiyayya da kishi, aka ki mu, mu kuma muka ki juna. **4** Amma da alheri da kuma kaunar Allah Mai Cetommu suka bayyana, **5** sai ya cece mu, ba saboda abubowan adalcin da muka aikata ba, sai dai saboda jinkansa. Ya cece mu ta wurin wankan nan na sâke haihuwa da kuma sabuntawan nan ta Ruhu Mai Tsarki, **6** wanda ya zubo mana a yalwace ta wurin Yesu Kiristi Mai Cetommu, **7** wannan fa domin an kuþutar da mu ne ta wurin alherinsa, don mu zama magâda masu begen ga rai madawwami.

(aiōnios g166) **8** Wannan magana tabbatacciya ce, ina kuma so ka nanata wadannan abubuwa kwarai, domin wadanda suka dogara ga Allah su himmantu ga aiki mai kyau. Wadannan abubuwa suna da kyau sosai suna kuma da amfani ga kowane mutum. **9** Amma ka guji jayayyar banza da kididdigar asali da gardandami da fadace-fadace game da Doka, gama ba su da riba kuma aikin banza ne. **10** Ka gargade mutumin da yake kawo tsattsaguwa sau daya, ka kuma gargade shi sau na biyu. Bayan haka, kada wani abu yâ hada ka da shi. **11** Ka dai san cewa irin mutumin nan ya taurare kuma mai zunubi ne; ya yanke wa kansa hukunci. **12** Da zarar na aika Artemas ko Tikikus zuwa wurinka, sai ka yi iyakacin kokarinka ka zo wurina a Nikofolis, domin na yanke shawara in ci damina a can. **13** Ka yi iyakacin kokarinka ka taimaki Zenas lauyan nan da Afollos a hanyarsu ka kuma tabbata ba su rasa kome ba. **14** Dole mutanenmu su koyi ba da kansu ga aikata abin da yake nagari, domin su iya biyan bukatunsa na yau da kulum kada kuma su yi rayuwar marar amfani. **15** Dukan wadanda suke tare da ni suna gaishe ka. Ka gaggai mini da masoyanmu, masu bangaskiya. Alheri yâ kasance tare da ku duka.

Filemon

1 Bulus, dan kurkuku saboda Kiristi Yesu, da kuma Timoti dan'wanmu, Zuwa ga Filemon kaunataccen abokinmu da kuma abokin aikinmu, **2** zuwa kuma ga Affiya'yar'uwarlu, zuwa kuma ga Arkiffus abokin famarmu, da zuwa kuma ga ikkilisiyar da take taruwa a gidanka. **3** Alheri da salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **4** Kullum nakan gode wa Allahna sa'ad da nake tuna da kai cikin addu'o'ina, **5** domin ina jin labari bangaskiyarka cikin Ubangiji Yesu da kuma kaunarka da kake yi saboda dukan tsarkaka. **6** Ina addu'a ka zama mai kwazo cikin shaida bangaskiyarka, domin ka sami cikakken fahimta ta kowane abin da yake nagarin da muke da shi cikin Kiristi. **7** Kaunarka ta sa ni farin ciki ƙwarai ta kuma karfafa ni, domin kai, dan'uwa, ka wartsake zukatan tsarkaka. **8** Saboda haka, ko da yake cikin Kiristi ina iya yin karfin hali in umarce ka ka yi abin da ya kamata, **9** duk da haka ina rokonka saboda kauna, na fi so in roke ka, ni Bulus tsoho, a yanzu kuma ga ni dan sarka saboda Kiristi Yesu. **10** Ina rokonka saboda dana Onesimus, wanda ya zama dana yayinda nake cikin sarkofi. **11** Dā kam, ba shi da amfani a gare ka, amma yanzu ya zama da amfani a gare ka da kuma gare ni. **12** Ina aike shi yā koma gare ka, shi da yake zuciyata. **13** Na so in rike shi a wurina a madadinka domin yā taimake ni yayinda nake cikin sarkofi saboda bishara. **14** Sai dai ban so in yi kome ban da yardarka ba, domin kowane alherin da za ka yi, yā fito daga zuciyarka, ba na tilas ba. **15** Watakila abin da ya sa aka raba ka da shi na dan lokaci kankani shi ne don ka same shi da amfani (*aiōnios* g166) **16** ba kamar bawa kuma ba, sai dai fiye da bawa, a matsayin kaunataccen dan'uwa. Shi kaunatacce ne sosai a gare ni amma a gare ka ya ma fi zama kaunatacce, kamar mutum da kuma kamar dan'uwa a cikin Ubangiji. **17** Saboda haka in ka dauke ni a kan ni abokin tarayya ne, sai ka marabce shi kamar yadda za ka marabce ni. **18** In ya yi maka wani laifi ko kuma yana rike maka wani bashi, sai ka mai da shi a kaina. **19** Ni, Bulus, nake rubuta wannan da hannuna. Zan biya ka, kada ma a yi zancen ranka da kake rike mini bashi. **20** Ina fata, dan'uwa, zan sami amfani daga gare ka cikin Ubangiji; ka wartsake zuciyata cikin Kiristi. **21** Da tabbacin biyayarka, ina rubuta maka, da saniin za ka yi fiye da abin da na ce. **22** Abu guda ya rage, ka

shirya mini masauki, domin ina bege za a mayar da ni gare ku albarkacin addu'o'inku. **23** Efafaras, abokin tarayyata a kurkuku cikin Kiristi Yesu, yana gaishe ka. **24** Haka kuma Markus, Aristarkus, Demas da kuma Luka, abokan aikina. **25** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi yā kasance da ruhunku.

Ibraniyawa

1 A dā Allah ya yi wa kakanni-kakanninmu magana ta bakin annabawa a lokuta dabam-dabam da kuma a hanyoyi iri-iri, **2** amma a wadannan kwanaki a karshe ya yi magana da mu ta wurin Dansa, wanda ya nadā magājin dukan abubuwa, wanda kuma ta wurinsa ya halicci duniya. (aiōn g165) **3** Dan shi ne hasken daukakar Allah, shi ne kuma ainihin kamanninsa, yana rike da dukan abubuwa ta wurin kalmarsa mai iko. Bayan ya yi tsarkakewa don zunubai, sai ya zauna a hannun daman Madaukaki a sama. **4** Ta haka yake da fifiko a kan mala'iku kamar yadda sunan da ya gāda ya fi nasu fifiko. **5** Gama ga wane daga cikin mala'ikun Allah ya taba cewa, "Kai Dana ne; yau na zama Uba a gare ka"? Ko kuwa, "Zan zama Ubansa, shi kuma zai zama Dana"? **6** Haka kuma, sa'ad da Allah ya kawo dan farinsa a duniya ya ce, "Bari dukan mala'ikun Allah su yi masa sujada." **7** Da yake magana game da mala'iku kuwa ya ce, "Ya mai da mala'ikunsa iska, bayinsa kuma harsunun wuta." **8** Amma game da Dan ya ce, "Kursiyinka, ya Allah, zai kasance har abada abadin, adalci kuma zai zama sandan mulkinka. (aiōn g165) **9** Ka kaunaci abin da yake daidai, ka kuma ki mugunta; saboda haka Allah, Allahnka, ya dora ka a bisan abokan zamanka, ta wurin shafan da ya yi maka da man farin ciki." **10** Ya kuma ce, "Tun da farko, ya Ubangiji, ka kafa tushen duniya, sammai kuma aikin hannuwanka ne. **11** Su za su hallaka, amma kai kana nan; dukansu za su tsufa kamar riga. **12** Za ka nade su kamar mayafi, kamar riga za su sauya. Amma kai ba za ka canja ba, shekarunka kuma ba za su taba karewa ba." **13** Ga wane daga cikin mala'iku Allah ya taba cewa, "Zauna a hannun damana, sai na sa abokan gābanka su zama matashin sawunka"? **14** Ashe, dukan mala'iku ba ruhohi masu hidima ba ne da aka aika don su yi wa wadanda za su gāji ceto hidima?

2 Dole mu kara mai da hankali sosai ga abubuwan da muka ji, don kada mu kouce. **2** Gama in sakon da aka fadī ta bakin mala'iku ya zama tabbatacce, kuma kowane keta umarni da rashin biyayya suka karfī sakamakonsu da ya dace, **3** yaya za mu tsira in muka kyale irin wannan babban ceto? Wannan ceto, wanda Ubangiji ne ya fara sanar, aka kuma tabbatar mana ta bakin wadanda suka ji shi. **4** Allah shi ma ya shaida ta wurin alamu, abubuwan banmamaki da mu'ujizai iri-iri, da kuma baye-bayen Ruhu Mai Tsarki

da aka rarraba bisa ga nufinsa. **5** Ba ga mala'iku ba ne ya sa su yi mulkin duniya mai zuwa, wanda muke magana a kai ba. **6** Amma akwai wani wurin da wani ya shaida cewa, "Mene ne mutum, da kake tuna da shi, dan mutum da kake kula da shi? **7** Ka sa shi kasa kadān da darajar mala'iku; ka nadā shi da daukaka da girma, **8** ka kuma sa kome a kārkashin kāfafunsa." Ta wurin sa kome a kārkashinsa, Allah bai bar wani abu da bai sa a kārkashinsa ba. Duk da haka a yanzu ba mu ga kowane abu a kārkashinsa ba. **9** Sai dai muna ganin Yesu, wanda aka mai da shi kasa kadān da darajar mala'iku, yanzu kuwa an nadā shi da daukaka da girma domin yā sha wahalar mutuwa, domin ta wurin alherin Allah yā dandana mutuwa saboda kowa. **10** Ta wurin kawo'ya'ya masu yawa zuwa ga daukaka, ya dace cewa Allah, wanda dominisa da kuma ta wurinsa ne kome yake kasancewa, ya sa tushen cetonus yā zama cikakte wurin shan wahala. **11** Da shi wanda yake tsarkake mutane da kuma su wadanda ake tsarkakewa duk'yan iyali daya ne. Saboda haka Yesu ba ya kunyan kiransu'yan'uwansa. **12** Ya ce, "Zan sanar da sunanka ga'yan'uwana; a gabon jama'a zan rera yabonka." **13** Har wa yau ya ce, "Zan dogara gare shi." Ya kuma ce, "Ga ni, da'ya'yan da Allah ya ba ni." **14** Da yake'ya'yan suna da nama da jini, shi ma sai ya dauki kamanninsu na mutum domin ta wurin mutuwarsa yā hallaka wanda yake rike da ikon mutuwa, wato, Iblis **15** ya kuma'yantar da wadanda dukan rayuwarsu tsorон mutuwa ya rike su cikin bauta. **16** Gama tabbatacce ba mala'iku ne ya taimaka ba, sai dai zuriyar Ibrahim. **17** Saboda wannan dole a mai da shi kamar'yan'uwansa ta kowace hanya, domin yā zama babban firist mai aminci da mai jinkai cikin hidima ga Allah, yā kuma miķa hadayar sulhu saboda zunuban mutane. **18** Domin shi kansa ya sha wahala sa'ad da aka gwada shi, yana iya taimakon wadanda ake yi wa gwaji.

3 Saboda haka, yan'uwa tsarkaka, wadanda suke da rabo a kirān nan na sama, ku kafa tunaninku a kan Yesu, manzo da kuma babban firist wanda muke shaidawa. **2** Ya yi aminci ga wanda ya nadā shi, kamar yadda Musa ya yi aminci ga dukan gidan Allah. **3** An ga Yesu ya cancanci girma fiye da Musa, kamar yadda mai ginin gida ya fi gidan daraja. **4** Gama kowane gida yana da wanda ya gina shi, amma magin in dukan abu Allah ne. **5** Musa ya yi aminci a matsayin bawa cikin dukan gidan Allah, yana ba da shaida a kan abubuwan

da za a fada nan gaba. **6** Amma Kiristi mai aminci ne kamar da a gidan Allah. Mu kuwa gidansa ne, in muka tsaya gabamu gadi da kuma begen da muke takama a kai. **7** Kamar dai yadda Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Yau, in kuka ji muryarsa, **8** kada ku taurare zukatanku, yadda kuka yi a tawayen nan, a lokacin gwaji a hamada, **9** inda kakanninku suka gwada ni, suka kuma gwada ni, ko da yake a cikin shekaru arba’in sun ga abin da na yi. **10** Shi ya sa na yi fushi da wuncan zamani, na kuma ce, ‘Kullum zukatansu a karkace suke, ba su kuma san hanyoyina ba.’ **11** Saboda haka na yi rantsuwa a cikin fushina, ‘Ba za su taba shiga hutuna ba.’ **12** Ku lura fa, ‘yan’uwa, cewa kada waninku yā kasance da zuciya mai zunubi marar bangaskiya da takan juye daga bin Allah mai rai. **13** Sai dai ku karfafa juna kullum, muddin akwai lokacin da ana ce da shi Yau, don kada waninku yā zama mai taurin zuciya ta wurin rudun zunubi. **14** Mu masu tarayya ne da Kiristi idan mun riķe bangaskiyarmu da karfi daga farko har zuwa karshe. **15** Kamar yadda aka fada cewa, “Yau, in kuka ji muryarsa, kada ku taurare zukatanku kamar yadda kuka yi a tawayen nan.” **16** Su wane ne suka ji suka kuma yi tawaye? Ba su ne duk wadanda Musa ya bi da su daga Masar ba? **17** Da su wane ne kuwa ya yi fushi har shekaru arba’in? Ba da wadanda suka yi zunubi, wadanda suka mutu a hamada ba? **18** Kuma ga su wane ne Allah ya rantse cewa ba za su taba shiga hutunsa ba, in ba ga marasa biyayyan nan ba? **19** Saboda haka mun ga cewa ba su iya shiga ba, saboda rashin bangaskiyarsu ne.

4 Saboda haka, da yake alkawarin shiga hutunsa yana nan har yanzu, sai mu yi hankali kada waninku yā kāsa shiga. **2** Gama mu ma mun ji an yi mana wa’azin bishara, kamar yadda su ma suka ji; sai dai sakon da suka ji ba tā amfane su ba, domin wadanda suka ji ba su karbē shi da bangaskiya ba. **3** Mu kam da muka gaskata mu ne muka shiga wannan hutu, kamar yadda Allah ya ce, “Saboda haka na yi rantsuwa cikin fushina, ‘Ba za su taba shiga hutuna ba.’” Allah ya fada haka ko da yake ya riga ya kammala aikinsa tun halittar duniya. **4** Gama a wani wuri ya yi magana a kan rana ta bakwai cikin wadannan kalmomi, “A rana ta bakwai kuwa Allah ya huta daga dukan aikinsa.” **5** Haka kuma a nassin nan ya ce, “Ba za su taba shiga hutuna ba.” **6** Har yanzu dai da sauran dama domin wadansu su shiga, su kuwa wadanda aka fara yi wa albishirin nan sun kāsa shiga saboda rashin biyayya. **7**

Saboda haka Allah ya sāke sa wata rana, yana kiranta Yau, bayan wani dogon lokaci Allah ya yi magana ta bakin Dawuda, yadda aka riga aka fada, “Yau, in kuka ji muryarsa, kada ku taurare zukatanku.” **8** Gama da a ce Yoshiwu ya ba su hutu, da Allah bai yi magana daga haya a kan wata rana dabam ba. **9** Har yanzu, akwai wani hutun Asabbacin da ya rage domin mutanen Allah; **10** gama duk wanda ya shiga hutun Allah, shi ma yakan huta daga nasa aiki, kamar yadda Allah ya huta daga nasa. **11** Saboda haka, bari mu yi iyakacin kōkarinmu mu shiga wannan hutu, don kada wani yā kāsa ta wurin bin gurbinsu na rashin biyayya. **12** Maganar Allah tana da rai, tana kuma da karfin aiki. Ta fi kowane takobi mai baki biyu kaifi. Maganarsa takan ratsa har ciki-ciki, tana raba rai da ruhu, gabobi da kuma fargon kashi; har sai ta tone ainahi wane ne muke. **13** Babu wani abu cikin dukan halittar da yake boye daga fuskar Allah. Kowane abu a bude yake yana kuma a shimpide a idanun wanda dole mu ba da lissafi a gare shi. **14** Saboda haka, da yake muna da babban firist mai girma wanda ya ratsa sama, Yesu Dan Allah, bari mu riķe bangaskiynan wadda muke shaidawa da karfi. **15** Gama babban firist da muke da shi ba marar juyayin kāsawarmu ba ne, amma muna da wanda aka gwada ta kowace hanya, kamar dai yadda akan yi mana, duk da haka bai yi zunubi ba. **16** Saboda haka sai mu matso kusa da kursiyin alheri da karfi zuciya, don mu sami jinkai mu kuma sami alherin da zai taimake mu a lokacin bukata.

5 Akan zabi kowane babban firist daga cikin mutane ne, akan kuma nada shi domin yā wakilce su a kan al’amuran Allah, domin yā miķa kyautai da hadayu saboda zunubai. **2** Da yake babban firist din mai kāsawa ne, yana iya bin da jahilai da kuma wadanda suka kauce hanya, a hankali. **3** Shi ya sa dole yā miķa hadayu domin zunubansa, da kuma domin zunuban mutane. **4** Ba wanda yakan kai kansa a wannan matsayi mai girma; sai ko Allah ya kira shi, kamar yadda aka yi wa Haruna. **5** Haka ma Kiristi bai kai kansa neman dāukaka na zama babban firist ba. Allah ne dai ya ce masa, “Kai Dana ne; yau na zama Uba a gare ka.” **6** Ya kuma ya ce a wani wuri, “Kai firist ne na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek.” (*aiōn g165*) **7** A lokacin da Yesu ya yi rayuwa a duniya, ya yi addu’o’i da roke-roke tare da kuka mai zafi da kuma hawaye ga wannan wanda yake da ikon cetonsa daga mutuwa, aka kuwa ji shi saboda tsananin bangirman da ya yi.

8 Ko da yake shi da ne, ya yi biyayya ta wurin shan wahala **9** kuma da aka mai da shi cikakke, sai ya zama hanyar samun madawwamin ceto ga dukan wadanda suke masa biyayya. (aiōnios g166) **10** Allah kuwa ya nada shi yā zama babban firist, bisa ga tsarin Melkizedek. **11** Muna da abubuwa masu yawa da za mu fada game da wannan batu, sai dai yana da wuya a bayyana, da yake ba ku da saurin ganewa. **12** Gaskiya, a yanzu ya kamata a ce kun zama malamai, sai ga shi kuna bukatar wani yā sāke koya muku abubuwa masu sauķi game da abin da Allah ya fada. Kuna bukatar madara, ba abinci mai kauri ba! **13** Duk wanda yake rayuwa a kan madara, shi kamar jariri ne har yanzu, kuma bai san ainihi mene ne ya dace ba. **14** Amma abinci mai kauri na balagaggū ne, wadanda suka hori kansu don su bambanta tsakanin nagarta da mugunta.

6 Dole mu yi kokarin zama balagaggū mu kuma fara tunani game da abubuwan da suka fi koyerwan nan mai sauķi game da Kiristi. Bai kamata mu ci gaba da magana game da me ya sa dole mu juye daga ayyukan da suke kawo mutuwa da kuma me ya sa za mu kasance da bangaskiya a cikin Allah ba. **2** Kuma bai kamata mu ci gaba da koyer da umarnai game da baftisma, dibiya hannuwa, tashin matattu, da kuma madawwamin hukunci ba. (aiōnios g166) **3** Da yardar Allah, za mu ci gaba ga karin ganewa. **4** Wadanda suka taba samun haske, wadanda suka dandana kyauta ta sama, wadanda suka sami rabo cikin Ruhu Mai Tsarki, **5** wadanda suka dandana dadin maganar Allah da kuma ikokin zamani mai zuwa, (aiōn g165) **6** ba ya yiwuwa a sāke kawo su ga tuba in suka kauce, domin suna sāke gicciye Dan Allah ke nan suna kuma kunyata shi a gaban jama'a. **7** Kasar da take shan ruwan sama da yake fādi a kanta kullum da kuma take ba da hatsin da yake da amfani ga wadanda ake noma domin-su, takan sami albarkar Allah. **8** Amma kasar da take ba da kaya da sarkākiya ba ta da amfani tana kuma cikin hatsarin la'ana. A karshe za a kone ta. **9** Abokaina, ko da yake muna irin maganan nan, mun tabbata kuna yi abubuwan nan masu kyau da wadanda suka sami ceto suke yi. **10** Allah ba marar adalci ba ne. Ba zai manta da aikinku da kuma kaunar da kuka nuna masa wajen taimakon mutanensa da kuma ci gaba da taimakonsu da kuke yi ba. **11** Muna so kowannenku yā nuna kwazon nan har zuwa karshe, domin ku tabbatar da begenku. **12** Ba ma so ku zama masu kyuya, sai dai ku yi koyi da wadanda ta wurin

bangaskiya da hakuri suka gāji abin da aka yi alkawari. **13** Babu wanda ya fi Allah, saboda haka sa'ad da ya yi alkawari ga Ibrahim, sai ya rantse da sunansa, **14** cewa, "Tabbatacce zan albarkace ka in kuma ba ka zuriya mai yawa." **15** Haka kuwa bayan Ibrahim ya jira da hakuri, sai ya karbi abin da aka yi alkawari. **16** In mutane za su yi rantsuwa sukan yi haka da wanda ya fi su ne, rantsuwar kuwa takan tabbatar da abin da aka fada ta kuma kawo karshen dukan gardama. **17** Saboda haka da Allah ya so yā bayyana nufinsa marar canjawa a sarari ga magādan abin da aka yi alkawari, sai ya tabbatar da shi da rantsuwa. **18** Allah ba ya karya! Haka ma alkawuransa da rantsuwarasa abubuwa biyu ne da ba a iya canjawa. Mun gudu zuwa wurin Allah domin kāriya. Ya kamata alkawuransa su karfafawa sosai mu rīke begen nan da yake gabanmu. **19** Muna da wannan bege kamar anka na rai, kaffafe da kuma tabbatacce. Yana shiga tsattsarkan wuri na can ciki a bayan labule, **20** inda Yesu, wanda ya sha gabanmu, ya shiga a madadinmu. Ya zama babban firist na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek. (aiōn g165)

7 Wannan Melkizedek sarkin Salem ne da kuma firist na Allah Mafi Daukaka. Shi ne ya sadu da Ibrahim ya albarkace shi sa'ad da Ibrahim ya dawowa daga cin nasara a bisa sarakuna, **2** Ibrahim kuwa ya ba shi kashi daya bisa goma na kome. Ma'anar sunan Melkizedek ita ce, "sarkin adalci." Amma da yake Salem yana nufin "salama," shi kuma "Sarkin salama" ne. **3** Ba shi da mahaifi ko mahaifiya, ba shi da asali, ba shi da farko ko karshe, shi dai kamar Dan Allah ne kuma firist ne har abada. **4** Ku dubi irin girman da Melkizedek mana. Ko kakanmu Ibrahim ma ya ba shi kashi daya bisa goma na ganima! **5** Yanzu doka ta umarci zuriyar Lawi wadanda suka zama firistoci su karbi kashi daya bisa goma daga wurin mutane, wato, yan'uwan-su, ko da yake yan'uwan-su zuriyar Ibrahim ne. **6** Ko da yake Melkizedek ba daga zuriyar Lawi ba ne, duk da haka Ibrahim ya ba shi kashi daya bisa goma na abin da yake da shi, Melkizedek kuwa ya sa masa albarka, shi da aka yi wa alkawura. **7** Kowa ya sani cewa na gaba shi yake sa wa na baya albarka. **8** Firistoci ake ba wa kashi daya bisa goma na abin da mutane suke samu. Amma dukan firistoci sukan mutu, sai dai Melkizedek, kuma nassi ya ce yana da rai. **9** Ana ma iya cewa zuriyar Lawi, mai karbar kashi daya bisa goma daga mutane, ya ba da kashi daya bisa goma ta wurin Ibrahim, **10** wannan ya

kasance haka domin an haifi Lawi daga bay a iyulin Ibrahim wanda ya ba wa Melkizedek kashi daya bisa goma. 11 Ko da yake Dokar Musa ta ce dole firostoci su kasance zuriyar Lawi, wadannan firostoci ba su iya sa wani yā zama cikakke ba. Saboda akwai bukata wani firost kamar Melkizedek ya zo, a maimakon wani daga iyulin Haruna. 12 Gama in aka canja yadda ake zaaban firost, dole a canja Dokar ita ma. 13 Mutumin da muke wannan zance a kai, ai, shi na wata kabilo ce dabam, wadda ba wani daga kabilo da ya taba yin hidima a bagade. 14 Kowa ya san cewa Ubangijinmu ya fito ne daga zuriyar Yahuda ne, kuma Musa bai taba ce firostoci za su fito daga wannan kabilo ba. 15 Canjin nan a Dokar Allah ya kara fitowa fili da wani firost dabam wanda yake kamar Melkizedek ya bayyana. 16 Ya zama firost ne ba saboda ya cika wata ka'ida ta zama zuriyar Lawi ba, sai dai bisa ga ikon ran da ba a iya hallakawa. 17 Gama nassi ya ce, “Kai firost ne na har abada, bisa ga tsarin Melkizedek.” (aiōn g165) 18 Ta haka aka kawar da ka'ida marar karfi da kuma marar amfani 19 (gama doka ba tā mai da wani abu cikakke ba), yanzu kuwa bege mafi kyau ya dauki matsayinta. Ta haka kuma muka matso kusa da Allah. 20 Ba kuwa da rashin rantsuwa aka yi haka ba. Wadansu sun zama firostocin ba tare da wata rantsuwa ba, 21 shi wannan ya zama firost ta wurin rantsuwar da Allah ya yi da ya ce masa, “Ubangiji ya rantse, ba kuwa zai canja zuciyarsa ba, ‘Kai firost ne na har abada.’” (aiōn g165) 22 Saboda wannan rantsuwa, Yesu ya zama tabbacin alkawari mafi kyau. 23 To, akwai wadannan firostoci da yawa, da yake mutuwa ta hana su cin gaba da aikin zaman firost; 24 amma Yesu ba zai mutu ba, don haka zai zama firost har abada. (aiōn g165) 25 Saboda haka ya iya ba da ceto gaba daya ga masu zuwa wurin Allah ta wurinsa, gama kulum a raye yake saboda yā yi roko dominisu. 26 Irin wannan babban firost ne muke bukata, shi mai tsarki ne, marar aibi, mai tsabta, ba kamar mu masu zunubi ba sam. An dfaukaka shi fiye da kome a sama. 27 Ba ya bukata yā yi ta miķa hadayu kowace rana saboda zunubansa, sa'an nan saboda zunuban mutane kamar sauran firostoci. Ya miķa hadaya sau daya tak, sa'ad da ya miķa kansa. 28 Gama doka takan nada babban firost a cikin mutane masu kāsawa; amma rantsuwar da ta zo bayan dokar, ta nada Dan, wanda aka mai da shi cikakke har abada. (aiōn g165)

8 Abin da muke magana a nan shi ne, muna da irin wannan babban firost, wanda ya zauna a hannun dama na kursiyin Madaukaki a sama, 2 wanda yake hidima a cikin wuri mai tsarki, tabanakul na gaskiya wanda Ubangiji ne ya kafa, ba mutum ba. 3 Da yake dole kowane babban firost da aka nada yā miķa bayebaye da hadayu, haka ma wannan ya bukaci yā kasance da abin da zai miķa. 4 Da a ce yana a duniya ne, da bai zama firost ba, domin a nan akwai mutanen da doka ta nada don su miķa bayebaye. 5 Suna hidima a cikin tsattsarkan wuri wanda yake hoto da kuma siffar abin da yake cikin sama. Shi ya sa aka gargasid Musa sa'ad da yana dab da gina tabanakul cewa, “Ka lura fa, ka yi kome daidai bisa ga zānen da aka nuna maka a kan dutsen.” 6 Amma hidimar da Yesu ya karba tana da fifiko a kan tasu, kamar yadda alkawarin da shi ne yake matsakanci ya fi na dā fifiko nesa, an kuma kafa shi a kan alkawura mafi kyau. 7 Gama da a ce alkawari na fari ba shi da wani laifi, da ba sai an sāke neman wani ba. 8 Amma Allah ya sami mutane da laifi ya ce, “Ina gaya muku lokaci yana zuwa, sa'ad da zan yi sabon alkawari da gidan Isra'il da kuma gidan Yahuda. 9 Ba zai zama kamar irin alkawarin da na yi da kakanni-kakanninsu sa'ad da na kama hannunsu don in fitar da su daga Masar ba, domin ba su yi aminci da alkawarina ba, sai na juya musu baya, in ji Ubangiji. 10 Wannan shi ne alkawarin da zan yi da gidan Isra'il, bayan lokacin nan, in ji Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu, in kuma rubuta su a kan zukatansu. Zan zama Allahnsu, su kuwa za su zama mutanena. 11 Mutum ba zai kara koya wa makwabcinsa ba, balle mutum yā ce wa dan'uwanza, ‘Ka san Ubangiji,’ domin dukansu za su san ni, daga karaminsu zuwa babba. 12 Gama zan gafarta muguntarsu ba zan kuma kara tuna da zunubansu ba.” 13 Ta wurin kira wannan alkawari “sabo,” ya mai da na farin tsoho ke nan; abin da yake tsoho yana kuma dada tsufa, zai shude nan ba da dadewa ba.

9 Alkawarin farko ya funshi ka'idodi don sujada da kuma tsattsarkan wuri a duniya. 2 An kafa tabanakul. A cikin dakinisa na farko akwai wurin ajiye fitila, tebur da kuma kebabben bureodi; an kira wannan Wuri Mai Tsarki. 3 Sa'an nan akwai labule, kuma a bayan labulen akwai daki na biyu da ake kira Wuri Mafi Tsarki, 4 wanda yake da bagaden zinariya na turare da kuma akwatin alkawarin da aka dalaye da zinariya. A cikin akwatin alkawarin

akwai tulun zinariya mai Manna a ciki, sandan Haruna wanda ya yi toho, da kuma allunan dutsen alkawari. **5** A bisa akwatin alkawarin kuwa akwai kerubobi na Daukaka, wadanda suka inuwantar da murfin kafara da fikafikansu. Sai dai ba za mu tattauna wadannan abubuwa dalla-dalla a yanzu ba. **6** Sa'ad da aka shirya kome haka, sai firistoci suka shiga kullum cikin daki na waje don su yi hidimarsu. **7** Amma babban firist ne kadai yakan shiga daki na ciki-ciki, sau daya tak a shekara, kuma sai da jini, wanda yakan mi'ka domin zunubansa da kuma domin zunuban da mutane suka yi a cikin rashin sani. **8** Ta haka Ruhu Mai Tsarki ya nuna cewa ba a riga an bayyana hanyar shiga Wuri Mafi Tsarki ba tukuna, muddin tabanakul na fari yana nan tsaye. **9** Wannan ma yana da ma'ana wa mutane a yau. Ya nuna cewa ba za mu iya wanke lamirinmu ta wurin mi'ka baye-baye da hadayu ba. **10** Wadannan ka'idodi sun shafi sha'anin abinci da abin sha ne kawai da kuma ka'idodi tsarkake kanmu. Dokoki game da abubuwa na waje da ake amfani da su za su kasance ne sai lokacin ya yi da za a kawo abu mafi kyau. **11** Sa'ad da Kiristi ya zo a matsayin babban firist na kyawawan abubuwan da suka riga suka kasance a nan, ya bi ta cikin tabanakul mafi girma da kuma mafi cikakke wanda ba mutum ne ya yi ba, wato, ba na wannan halitta ba. **12** Bai shiga ta wurin jinin awaki da na maruka ba; amma ya shiga Wuri Mafi Tsarki sau daya tak ta wurin jininsa, bayan ya samo madawwamiyar fansa. (aiōnios g166) **13** In har akan yayyafa jinin awaki da na bijimai da kuma tokar karsanar a kan wadanda suke marasa tsabta bisa ga al'ada, a tsarkake su yadda za su zama masu tsabta a waje, **14** balle jinin Kiristi, wanda ta wurin Ruhu madawwami ya mi'ka kansa marar aibi ga Allah, ai, zai tsabtacce lamirinmu daga ayyukan da suke kai ga mutuwa, don mu bauta wa Allah mai rai! (aiōnios g166) **15** Saboda haka Kiristi shi ne matsakancin sabon alkawari, don wadanda aka kira su sami madawwamin gādon da aka yi alkawari, yanzu da ya mutu a matsayin mai fansa don yā'antar da su daga zunuban da aka aikata a karkashin alkawari na farko. (aiōnios g166) **16** Sa'ad da wani ya yi alkawari game da gādonsa, dole a tabbatar da mutuwar wanda ya yi ta, **17** domin alkawarin gādo yana aiki ne kawai bayan mai yinsa ya mutu, ba ya ta'ba aiki yayinda mai yinsa yana da rai. **18** Shi ya sa alkawari na farko bai fara aiki ba sai da aka Zub da jini. **19** Sa'ad da Musa ya sanar wa dukan mutane kowane umarni na doka, sai

ya dauki jinin marufa tare da ruwa, jan ulu da kuma rassan hizzob, ya yayyafa a kan nadaf'den littafin da kuma a kan dukan mutanen. **20** Ya ce, "Wannan shi ne jinin alkawarin da Allah ya umarce ku ku kiyaye." **21** Ta haka ya yayyafa jinin a kan tabanakul da kuma a kan dukan kayayyakin da ake amfani da su don yin hidima. **22** Tabbatacce, doka ta bukaci a tsabtacce kusa kowane abu da jini, kuma in ba tare da Zub da jini ba babu gafara. **23** Wadannan abubuwa hotuna ne kawai na abin da yake a sama, dole kuma a tsarkake su ta wurin wadannan ka'idodi. Amma dole a tsarkake ainihin abubuwa na sama da wani abu mafi kyau. **24** Gama Kiristi bai shiga wani wuri tsattsarka da mutum ya yi ba, wanda yake hoto ne kawai na gaskataccen, a'a sama kanta ya shiga, domin yā bayyana a gaban zatin Allah a yanzu saboda mu. **25** Bai kuwa shiga sama domin yā yi ta mi'ka kansa a kai a kai, yadda babban firist yake shiga Wuri Mafi Tsarki kowace shekara da jinin da ba nasa ba. **26** Da a ce haka ne, ai, da Kiristi ya sha wahala sau da yawa tun halittar duniya. Amma yanzu ya bayyana sau daya tak a karshen zamai domin yā kawar da zunubi ta wurin mi'ka kansa hadaya. (aiōnios g165) **27** Kamar dai yadda aka kaddara wa mutum yā mutu sau daya, bayan haka kuma sai shari'a, **28** haka aka mi'ka Kiristi hadaya sau daya domin yā dauke zunuban mutane masu yawa; zai kuma bayyana sau na biyu, ba don yā dauki zunubi ba, sai dai don yā kawo ceto ga wadanda suke jiransa.

10 Dokar, inuwa ce kawai ta kyawawan abubuwa masu zuwa, wannan inuwar ba ita ce ainihin abubuwan ba ne. Saboda haka ba za tā ta'ba mai da masu matsowa kusa don yin sujada cikakku ta wurin irin hadayun da ake maimaitawa ba fasawa shekara-shekara ba. **2** Da a ce za tā iya, da ba su daina mi'ka hadayu ba? Ai, da an riga an tsabtacce masu yin sujada sau daya tak, da kuma ba za su kara damuwa da zunubansu ba. **3** Amma wadancan hadayu abin tunawa da zunubai ne na kowace shekara, **4** domin ba zai ta'ba yiwu jinin bijimai da na awaki yā kawar da zunubai ba. **5** Saboda haka, sa'ad da Kiristi ya shigo duniya ya ce, "Hadaya da sadaka kam ba ka so, sai dai ka tanadar mini jiki; **6** hadayun konawa da kuma hadayun zunubi ba ka ji dadin. **7** Sai na ce, 'Ga ni nan, a rubuce yake cikin nadaf'den littafi na zo in aikata nufinka, ya Allah.'" **8** Da farko ya ce, "Hadaya da sadakoki, hadayun konawa da hadayun zunubi

ba ka so, ba ka kuwa jin dadinsu” (ko da yake doka ta bukaci a yi su). **9** Sa'an nan ya ce, “Ga ni nan, na zo in aikata nufink.” Ya kawar da na farkon domin yă kafa na biyun. **10** Kuma bisa ga wannan nufi, aka mai da mu masu tsarki ta wurin miķa hadayar jikin Yesu Kiristi sau daya tak. **11** Kowace rana kowan firist yakan tsaya yin hidimar ibadarsa; sau da sau yakan miķa hadayu iri daya, wadanda ba za su taba kawar da zunubai ba. **12** Amma da Kiristi ya miķa hadaya daya ta dukan lokaci saboda zunubai, sai ya zauna a hannun dama na Allah. **13** Tun daga lokacin nan yana jira a mai da abokan gābansa matashin kafafunsa, **14** gama ta wurin hadayan nan guda daya ya kammala har abada wadanda ake tsarkake. **15** Ruhu Mai Tsarki ma ya yi mana shaida game da wannan. Da farko ya ce, **16** “Wannan shi ne alkawarin da zan yi da su bayan wannan lokaci, in ji Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu, in kuma rubuta su a kan zukatansu.” **17** Sai ya kara da cewa, “Zunubansu da kurakuransu ba zan kara tunawa da su ba.” **18** In an gafarta zunubai, babu sauran bukatar miķa hadaya. **19** Saboda haka, yan'uwa, da yake muna da wannan tabbacı na shiga Wuri Mafi Tsarki ta wurin jinin Yesu, **20** ta wurin sabuwa, rayayyiyr hanya kuma wadda aka bude mana ta labulen nan, wato, jikinsa, **21** da yake kuma muna da babban firist mai mulkin gidan Allah, **22** bari mu matso kusa da Allah da zuciya mai gaskiya da kuma cikakken tabbacı mai zuwa ta wurin bangaskiya. Bari mu bar zukatan da tsabta, lamirinmu babu mugunta, da kuma jikunanmu a wanke da ruwa. **23** Bari mu tsaya da karfi a kan ga begen da muka ce namu ne, gama shi da ya yi alkawarin, mai aminci ne. **24** Bari kuma mu yi tunani a kan yadda za mu gargade juna ga kauna da kuma ayyuka nagari. **25** Kada mu daina taruwa kamar yadda wadansu suka saba, sai dai mu karfafa juna, tun ba ma da kuka ga Ranau nan tana kusatowa ba. **26** Ba wata hadayar da za a yi don mutanen da suka yanke shawara su yi ci gaba da yin zunubi da gangan bayan sun sami sanin gaskiya. **27** A maimakon haka za su kasance da babban fargabar hukunci da kuma ta Kunar wuta wadda za tă cinye abokan gāban Allah. **28** Duk wanda ya ki ya kiyaye dokar Musa akan kashe shi ba tausayi, a kan shaidar mutum biyu ko uku. **29** Wane irin hukunci mai tsanani ne kuke tsammani zai dace da mutumin da ya nuna rashin bangirma ga Dan Allah, wanda ya yi banza da jinin nan na alkawarin da ya tsarkake shi, wanda

kuma ya zargi Ruhun alheri? **30** Gama mun san shi, wannan wanda ya ce, “Ramuwa tawa ce; zan rama,” da kuma, “Ubangiji zai yi wa mutanensa hukunci.” **31** Abu mai matukar bantsoro ne a fāfa cikin hannuwan Allah mai rai. **32** Ku tuna da kwanakin nan da suka wuce bayan kun sami haske, sa'ad da kuka tsaya daram a tsananin shan wahala. **33** Wani lokaci a fili an tsananta muku aka kuma zage ku aka kuma tsananta muku; a wani lokaci kuma kuka tsaya tare da wadanda aka yi musu haka. **34** Kuka ji tausayin wadanda suke cikin kurkuku, da farin ciki kuma kuka yarda ku rabu da dukiyar da aka kwace muku, domin ku kanku kun san cewa kuna da madawwamiyar dukiya mafi kyau. **35** Saboda haka kada ku yar da tabbacinku; za a sāka muku a yalwace. **36** Kuna bukata ku jimre don sa'ad da kuka aikata nufin Allah, za ku karbi abin da ya yi alkawari. **37** Gama, “A cikin dan lokaci kafan, mai zuwan nan zai zo ba kuwa zai yi jinkiri ba. **38** Amma, “Mai adalcina zai rayu ta wurin bangaskiya. In kuwa ya ja da baya, ba zan ji dadinsa ba.” **39** Amma mu ba na wadanda suke ja da baya, su kuma hallaka ba ne, amma na wadanda suka gaskata, suka kuma sami ceto ne.

11 Bangaskiya ita ce kasance tabbacin abin da muke bege a kai da kuma tabbatar da abin da ba mu gani ba. **2** Abin da aka yabi kakanni na dā a kai ke nan. **3** Ta wurin bangaskiya ne muka fahimci cewa an halicci duniya bisa ga umarnin Allah, saboda an halicce abin da ake gani daga abin da ba a gani. (alōn g165) **4** Ta wurin bangaskiya Habila ya miķa wa Allah hadayar da ta fi wadda Kayinu ya mika. Ta wurin bangaskiya aka yabe shi cewa shi mai adalci ne, sa'ad da Allah ya yi magana mai kyau game da bayarwarsa. Ta wurin bangaskiya kuma har yanzu yana magana, ko da yake ya riga ya mutu. **5** Ta wurin bangaskiya ne aka dauki Enok daga wannan rayuwa, ta haka bai dandana mutuwa ba; ba a kuwa same shi ba, domin Allah ya dauke shi. Gama kafin a dauke shi, an yabe shi a kan ya gamshi Allah. **6** In ba tare da bangaskiya ba kuwa, ba ya yiwuwa a gamshi Allah, domin duk mai zuwa wurin Allah dole yă gaskata cewa yana nan, kuma shi ne yakan sāka wa wadanda suke nemansa da gaske. **7** Ta wurin bangaskiya Nuhu, sa'ad da aka yi masa gargadi a kan abubuwani da ba a gani ba tukuna, a cikin tsoro mai tsarki ya sassaka jirgi don ceton iyalinsa. Ta wurin bangaskiyarsa ya hukunta duniya ya kuma zama magājin adalcin da ake samu ta wurin

bangaskiya. **8** Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa'ad da aka kira shi ya fita zuwa wata kasar da zai karfi gādō daga baya, ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. **9** Ta wurin bangaskiya ya yi zama a kasar da aka yi masa alkawari kamar bako a bakuwar kasa; ya zauna a tentuna, haka ma Ishaku da Yakub, wadanda su ma magādān alkawarin nan ne tare da shi. **10** Gama yana zuba ido ga birnin nan mai tushe, wanda mai zānen gininsa da kuma mai gininsa Allah ne. **11** Ta wurin bangaskiya Ibrahim, ko da yake shekarunsa sun wuce, Saratu kanta kuma bakararriya ce ya iya zama mahaifi domin ya amince cewa shi wanda ya yi alkawarin mai aminci ne. **12** Saboda haka, daga mutum daya, wanda dā shi ma da matacce kusan daya ne, zuriya masu yawa suka fito kamar taurari a sararin sama da kuma kamar yashin da ba a iya Kirgawa a bakin teku. **13** Duk mutanen nan suna cikin bangaskiya sa'ad da suka mutu. Ba su kuwa karfi abubuwān da aka yi alkawari ba; sun dai hango su suka kuma marabce su daga nesa. Suka kuma amince cewa su baķi ne, bare kuma a duniya. **14** Mutane masu fadin irin abubuwān nan sun nuna cewa suna neman kasar da take tasu. **15** Da a ce suna tunanin kasar da suka bari a baya, da sun riga sun sami damar komawa. **16** A maimako, suna marmarin wata kasa mafi kyau, ta sama. Saboda haka Allah ba ya kunya a kira shi Allahnsu, domin ya riga ya shirya musu birni. **17** Ta wurin bangaskiya Ibrahim, sa'ad da Allah ya gwada shi, sai ya miķa Ishaku hadaya. Shi da ya karfi alkawaran ya yi shirin miķa makadaicin dansa, **18** ko da yake Allah ya ce masa, "Ta wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka." **19** Ibrahim ya yi tunani cewa Allah yana iya tā da matattu, a misalce kuwa, ya sāke karfiān Ishaku daga matattu. **20** Ta wurin bangaskiya ne Ishaku ya albarkaci Yakub da Isuwa game da nan gabansu. **21** Ta wurin bangaskiya ne Yakub, sa'ad da yake baki mutuwa, ya albarkaci kowane dan Yusuf, ya kuma yi sujada yayinda yake jingine a kan sandansa. **22** Ta wurin bangaskiya ne Yusuf, sa'ad da kwankinsa suka yi kusan karewa, ya yi magana game da fitowar Isra'ilawa daga Masar ya kuma ba da umarni game da kasusuwansa. **23** Ta wurin bangaskiya ne iyayen Musa suka boye shi har wata uku bayan haihuwarsa, domin sun ga cewa shi ba kamar sauran yara ba ne, ba su kuwa ji tsoron umarnin sarki ba. **24** Ta wurin bangaskiya ne Musa, sa'ad da ya yi girma, ya ki a kira shi dan diyar Fir'auna. **25** Ya zāba yā sha

wahala tare da mutanen Allah, maimakon yā ji dadin sha'awace-sha'awacen zunubi na dan lokaci. **26** Ya dauki wulakancin da yake sha saboda Kiristi ya fi dukiyar Masar daraja, domin ya sa ido ga ladansa. **27** Ta wurin bangaskiya ya bar Masar, ba tare da jin tsoron fushin sarki ba; ya kuwa jure domin ya ga wannan wanda ba a iya gani. **28** Ta wurin bangaskiya ya kiyaye Bikin Ketarewa ya kuma yayyafa jini, domin kada mai hallakar'ya'yan fari yā tabā'ya'yan fari na Isra'ilila. **29** Ta wurin bangaskiya ne mutane suka bi ta cikin Jan Teku, sai ka ce a kan busasshiyar kasa; amma da Masarawa suka yi kofari su yi haka, sai aka nutsar da su. **30** Ta wurin bangaskiya ne katangar Yeriko ta rushe, bayan mutane suka yi ta kewaye ta har kwana bakwai. **31** Ta wurin bangaskiya ne ba a kashe Rahab karuwan nan, ta tare da marasa biyayya ba don ta marabci'yan lekan asiri. **32** Me kuma zan fada? Ba ni da lokacin da zan ba da labari a kan Gideyon, Barak, Samson, Yefta, Dawuda, Sama'ilila, da kuma annabawa, **33** wadanda ta wurin bangaskiya ne suka ci nasara a kan mulkoki, suka aikata adalci, suka kuma sami abin da aka yi alkawari; wadanda suka rurrufe bakunan zakoki, **34** suka kashe harshen wuta, suka kuma tsere wa kaifin takobi; wadanda aka mai da rashin karfinsu ya zama karfi; wadanda suka yi jaruntaka wajen yaki suka kuma fatattaki mayakan wadansu kasashe. **35** Mata suka karfi kaunatattunsu da aka sāke tasar daga matattu. Aka azabtar da yawancin mutanen nan, amma suka fi a sake su, domin sun tabbata za su sami lada mafi kyau sa'ad da aka tā da matattu. **36** Wadansu suka sha ba'a da bulala, har da dauri da sarka, da kuma jefa su cikin kurkuku. **37** Aka jajje su da duwatsu; aka raba su biyu da zarto; aka kashe su da takobi. Suka yi ta yawo saye da fatun tumaki da na awaki, suka yi zaman rashī, suka sha tsanani da kuma wulakanci **38** duniya ba tā ma cancanci su zauna a cikinta ba. Suka yi ta yawo a cikin hamada da a kan duwatsu, da cikin kogwanni da kuma cikin ramummuka. **39** Wadannan duka an yabe su saboda bangaskiyarsu, duk da haka babu waninsu da ya sami abin da aka yi alkawari. **40** Allah ya shirya mana wani abu mafi kyau. Kuma bai so su kai ga makasudin bangaskiyarsu ba sai tare da mu.

12 Saboda haka, da yake muna kewaye da irin wannan taron shaidu mai girma, sai mu yar da duk abin da yake hana mu da kuma zunubin da yake saurin daure mu, mu kuma yi tseren da aka sa

a gabamu da nacewa. 2 Bari mu kafa idanunmu a kan Yesu, tushe da kuma kammalar bangaskiyarmu, wanda ya jure kunyar gicciye da aka yi masa, domin ya san cewa daga baya zai yi farin ciki ya yi haka. Yanzu kuma yana zaune a hannun dama na kursiyan Allah. 3 Ku lura da wannan wanda ya jure da irin hamayyan nan daga masu zunubi, don kada ku gaji, har ku fid da zuciya. 4 Cikin famanku da zunubi, ba ku yi tsayayya har ga Zub da jininku ba tukuna. 5 Kun kuma manta da kalmar karfafawan nan da tana ce da ku'ya'ya, "Dana kada ka rena horon Ubangiji, kada kuma ka fid da zuciya sa'ad da ya kwabe ka, 6 domin Ubangiji yakan hori wadanda yake kauna, yakan kuma hori duk wanda yakan karfa a matsayin da." 7 Ku jimre shan wahala a matsayin horo; Allah yana yi da ku kamar'ya'ya. Gama wane da ne mahafinsa ba ya horonsa? 8 In ba a hore ku ba (kowa kuwa yakan sami horo), to, ku shegu ne ba'ya'yan gida ba. 9 Ban da haka ma, dukanmu mun kasance da ubannin jiki wadanda suka hore mu muka kuma yi musu ladabi. Ashe, bai kamata mu yi wa Uban ruhohinmu biyayyu mu kuwa rayu ba! 10 Ubanminmu sun hore mu na dan lokaci yadda suka ga ya fi kyau; amma Allah yakan hore mu don amfaninmu, domin mu sami rabo cikin tsarkinsa. 11 Babu horon da yake da dadci a lokacin da ake yinsa, sai dai zafi. Amma daga baya wadanda suka horu ta haka sukan sami kwanciyar rai wadda aikin adalci yake bayarwa. 12 Saboda haka, sai ku karfafa raunanan hannuwanku da gwiwoyinku marasa karfi! 13 "Ku shirya hanyoyi marasa gargada saboda kfafunku," don kada guragu su dada gurguntawa, sai dai su warke. 14 Ku yi iyakacin kokari ku yi zaman lafiya da kowa, ku kuma zama masu tsarki; gama in ban da tsarki ba babu wanda zai ga Ubangiji. 15 Ku lura fa kada wani yā kāsa samun alherin Allah, kada kuma wani tushen dacin rai yā tsira har yā kawo rikici, yā kuma kazantar da mutane da yawa. 16 Ku lura kada wani yā zama mai fasikanci, ko marar tsoron Allah kamar Isuwa, wanda saboda kwaryar abinci daya tak ya sayar da gādonsa na dan fari. 17 Daga baya, kamar yadda kuka sani, sa'ad da ya nemi yā gāji wannan albarka, aka ki shi. Bai sami zarafin tuba ba, ko da yake ya nemi albarkan nan da hawaye. 18 Ba ku zo ga Dutsen Sinai wanda ana iya ta'bawa ba, ko ga wuta mai ci sosai, ko ga duhu baki kirin, ko 19 ko busar kahō, ko ga irin wata murya mai magana da kalmomin da masu jinta suka yi roko kada su kara ji, 20 domin

ba su iya jimrewa da abin da aka umarta cewa, "Ko da ma dabba ce ta taba dutsen, dole a jajefe ta da duwatsu." 21 Ganin wannan abu da matukar bantsoro yake, har Musa ya ce, "Ina rawar jiki don tsoro." 22 Sai dai kun zo ne ga Dutsen Sihiyona, ga Urushalima ta sama, birnin Allah mai rai. Kun zo ga dubu dubban mala'ikun da suke cikin taron farin ciki, 23 kun zo ga ikkilisiyar dan fari, wadanda sunayensu suna a rubuce a sama. Kun zo ga Allah, alkalin dukan mutane, kun kuma zo ga ruhohin mutane masu adalci da aka mai da su cikaku. 24 Kun zo ga Yesu, mai yin sulhu na sabon alkawari, da kuma ga jinin da aka yayyafa wanda yake magana mafi kyau fiye da jinin Habil. 25 Ku lura fa kada ku ki wanda yake magana. Gama in su ba su tsira sa'ad da suka ki wanda ya gargade su a wannan duniya ba, to, kaka mu za mu tsira, in mun ki jin wannan da yake yi mana gargadī daga Sama? 26 A lokacin nan muryarsa ta jijjiga duniya, amma yanzu ya yi alkawari cewa, "Har wa yau sau daya tak zan kara jijjiga ba duniya kadai ba, amma har ma da sammai." 27 Wannan magana "sau dayan nan" sun nuna, kawar da abin da za a iya jijigawa, wato, kirkir abubuwa, saboda abubuwan da ba a iya jijigawa, su kasance. 28 Saboda haka, da yake muna karbar mulkin da ba ya jijiguwa, sai mu yi godiya, ta haka kuwa mu yi wa Allah sujada yadda ya kamata, tare da bangirma da kuma tsoro, 29 gama "Allahnmu wuta ne mai cinyewa."

13 Ku ci gaba da kaunar juna kamar'yan'uwa. 2 Kada ku manta da yin alheri ga baki, gama ta yin haka ne wadansu suka yi wa mala'iku hidima, ba da saninsu ba. 3 Ku ri'ka tunawa da wadanda suke a kurkuku kamar tare kuke a kurkuku, da kuma wadanda ake gwada musu azaba, kamar ku ake yi wa. 4 Aure yā zama abin girmamawa ga kowa, a kuma kiyaye gadon aure da tsabta, gama Allah zai hukunta masu zina da kuma dukan masu fasikanci. 5 Ku kiyaye kanku daga yawan son kudi, ku kuma gamsu da abin da kuke da shi, gama Allah ya ce, "Ba zan taba bar ka ba; ba zan taba yashe ka ba." 6 Saboda haka muna iya fitowa gabagadi, mu ce, "Ubangiji ne mai taimakona; ba zan ji tsoro ba. Me mutum zai iya yi mini?" 7 Ku tuna da shugabanninku, wadanda suka fada muku maganar Allah. Ku dubi irin rayuwar da suka yi ku kuma yi koyi da bangaskiyarsu. 8 Yesu Kiristi ba ya sākewa, shi ne a jiya, shi ne a yau, shi ne kuma har abada. (aiōn g165) 9 Kada a dauke muku hankali da sababbin

koyarwa dabam-dabam. Yana da kyau zukatanmu su karfafa ta wurin alheri, ba ta wurin abinci wadanda ba su da amfani ga wadanda suke cinsu. **10** Muna da bagade inda firistocin da suka yi hidima a tabanakul ba su da izini su ci. **11** Babban firist yakan dauki jinin dabbobi yā shiga cikin Wuri Mafi Tsarki a matsayin hadaya ta zunubi, amma jikunan dabbobin akan kone su a bayan sansani. **12** Haka ma Yesu ya sha wahala a bayan gari don yā tsarkake mutane ta wurin jininsa. **13** Saboda haka, sai mu fita mu je wajensa a bayan sansani, muna daukar kunyar da ya sha. **14** Gama a nan ba mu da dawwammamen birni, sai dai muna zuba ido a kan birnin nan mai zuwa. **15** Saboda haka, ta wurin Yesu, bari mu ci gaba da miķa hadaya ta yabo ga Allah, yabon lebuna da yake shaidar sunansa. **16** Kada kuma ku manta yin aikin nagari da kuma taimakon wadansu, gama da irin wadannan hadayu ne Allah yake jin dadī. **17** Ku yi wa shugabanninku biyayya ku kuma miķa kanku ga ikonsu. Suna lura da ku kuma za su ba da lissafi a gabon Allah. Saboda haka kada ku sa su yi fushi saboda aikinsu, ku sa su yi farin ciki. In ba haka ba za su iya taimakonku ba ko kadan. **18** Ku yi mana addu'a. Mun tabbata cewa muna da lamiri mai kyau, kuma muna da marmari mu yi rayuwa ta bangirma a ta kowace hanya. **19** Ni musamman, ina rokonku ku yi addu'a, don a komo da ni a gare ku ba da dadēwa ba. **20** Bari Allah na salama, wanda ta wurin jinin madawwamin alkawari ya tā da Ubangjinmu Yesu daga matattu, wannan Makiyayin tumaki mai girma, (aiōnios g166) **21** yā kintsa ku da kowane abu mai kyau domin aikata nufinsa, bari kuma yā aikata abin da zai gamshe shi cikinmu, ta wurin Yesu Kiristi, a gare shi dāukaka ta tabbata har abada. Amin. (aiōn g165) **22** 'Yan'uwa, ina rokonku ku yi hakuri da wannan gargadi, don ba wata doguwar wasiķa ce na rubuta muku ba. **23** Ina so ku san cewa an saki dan'wanmu Timoti. In ya iso da wuri, zan zo tare da shi in gan ku. **24** Ku gai da dukan shugabanninku da kuma dukan mutanen Allah. Wadanda suke Italiya suna gaishe ku. **25** Alheri yā kasance da ku duka.

Yakub

1 Yakub, bawan Allah da kuma na Ubangiji Yesu Kiristi, Zuwa ga kabilan nan goma sha biyu, da suke warwartse a cikin al'ummai. Gaisuwa mai yawa. **2** Ku dauki wannan da farin ciki mai tsabta, yan'uwan, duk sa'ad da gwaje-gwaje na kowane iri suka zo muku, **3** domin kun san cewa gwajin bangaskiyarku yakan haifi daurewa. **4** Dole daurewa ta kammala aikinta don ku zama balagaggū da kuma cikakku, ba ku kuma rasa kome ba. **5** In waninku ya rasa hikima, ya kamata yā roki Allah, mai bayarwa hannu sake ga kowa ba tare da gori ba, za a kuwa ba shi. **6** Amma sa'ad da ya roka, dole yā gaskata, ba tare da shakka ba, domin shi mai shakka, yana kama da rakumar ruwan tekun da iska take kori tana kuma būbbugowa. **7** Kada irin wannan mutum yā yi tsammani zai sami wani abu daga Ubangiji; **8** shi mai zuciya biyu ne, marar tsai da zuciyarsa wuri daya a cikin duk abin da yake yi. **9** Bari dan'uwān da yake cikin halin faskanci yā yi takama a matsayinsa na dāukaka. **10** Amma wanda yake mai arziki, ya kamata yā yi takama a matsayinsa na faskanci, gama ba zai daše ba kamar furen jeji. **11** Gama in rana ta fito ta yi zafi mai tsanani sai ta sa tsiro yā yankwane tsiro; furensa yā kakkabe, kyansa kuma yā lalace. Haka ma mai arziki zai shude yayında yake cikin harkarsa. **12** Mai albarka ne mutumin da yake daurewa cikin gwaji, gama bayan ya yi nasara da gwajin, zai sami rawanin rai wanda Allah ya yi alkawari ga wafanda suke kaunarsa. **13** Sa'ad da aka jarrabci mutum, kada yā ce, "Allah ne yake jarrabtarsa." Gama ba ya yiwuwa a jarrabci Allah da mugunta, shi kuma ba ya jarrabtar kowa; **14** amma akan jarrabce kowane mutum sa'ad da muuguwar sha'awarsa ta janye shi ta kuma rinjaye shi. **15** Sa'an nan, bayan da sha'awar ta yi ciki, takan haifi zunubi; zunubi kuwa, sa'ad da ya balaga yakan haifi mutuwa. **16** Kada a rude ku, yan'uwan kaunatattu. **17** Kowane abu mai kyau da kuma kowace cikakkiyar kyauta daga sama suke, sun sauko ne daga wurin Uban haskoki, wanda ba sauwaya ko wata alamar sākewa a gare shi faufau. **18** Ya zaba yā haife mu ta wurin kalmar gaskiya, domin mu zama'ya'yan fari na dukan abin da ya halitta. **19** Yan'uwan kaunatattu, ku lura da wannan. Ya kamata kowa yā kasance mai saurin saurara, ba mai saurin magana ba, ba kuma mai saurin fushi ba, **20** gama fushin mutum ba ya

kawo rayuwar adalcin da Allah yake so. **21** Saboda haka, ku rabu da kazamin hali da kuma kowace irin mugunta ku kuma yi na'am da maganar da aka shuka a cikinku da tawali'u, wadda za tā iya cetonku. **22** Kada ku zama masu ji kawai, ku rudi kanku. A maimakon haka ku zama masu yin abin da ta ce. **23** Duk wanda yake ji magana ne kawai, bai kuwa aikata abin da ta ce ba, yana kama da mutumin da ya kalli fuskarsa a madubi **24** bayan ya kalli kansa, sa'ad da ya tashi daga wurin, nan da nan sai yā manta da kamanninsa. **25** Amma duk mai duba cikakkiyar ka'idan nan ta'yanci, ya kuma nace a kanta, ya zama ba mai ji ne kawai yā mance ba, sai dai mai yi ne yā zartar, to wannan shi za a yi wa albarka a cikin abin da yake yi. **26** In wani ya dāuki kansa mai addini ne duk da haka bai fāme harshensa ba, rudin kansa yake yi addininsa kuwa banza ne. **27** Addinin da Allah Ubanmu ya yarda da shi a matsayin mai tsabta da kuma marar aibi shi ne, a kula da marayu da gwauraye cikin damuwoyinsu, a kuma kiyaye kai daga lalacin da duniya take sa wa.

2 Yan'uwan, a matsayinmu cikin Ubangiji Yesu Kiristi mādāukaki, kada ku nuna bambanci. **2** A ce wani ya shigo cikin taronku saye da zōben zinariya da riguna masu tsada, wani matalauci kuma saye da tsummoki shi ma ya shigo, **3** in kuka mai da hankali na musamman ga mutumin da yake da riguna masu tsadan nan kuka kuma ce, "Ga wurin zama mai kyau dominka," amma kuka ce wa matalaucin nan, "Kai tsaya daga can," ko kuwa, "Ka zauna a kasa kusa da kafafuna," **4** ashe, ba ku nuna bambanci a tsakaninku ke nan ba, kuka kuma zama alkalai masu mugayen tunani? **5** Ku saurara, yan'uwan kaunatattu. Ashe, Allah bai zabi wafanda suke matalauta a idon duniya don su zama masu wadata cikin bangaskiya, su kuma gāji mulkin da ya yi wa masu kaunarsa alkawari ba? **6** Ga shi kun wulakanta matalauta. Ashe, ba masu arziki ne suke cutarku ba? Ba su ba ne suke jan ku zuwa kotu? **7** Ba su ba ne suke bata sunan nan mai martaba wanda aka san ku da shi ba? **8** In fa kun kiyaye dokan nan ta mulki wadda take cikin Nassi mai cewa, "Kaunaci makwabcinka kamar kanka," kun yi daidai. **9** Amma in kuka nuna bambanci, kun yi zunubi ke nan shari'a kuma ta same ku da laifi a matsayin masu karya doka. **10** Gama duk wanda ya kiyaye dukan doka amma ya yi tuntube a kan abu daya kadai, ya zama mai laifin karya dukansu ke nan. **11** Gama shi da ya ce, "Kada ka yi zina," shi ne kuma ya ce, "Kada ka

yi kisankai." In kuwa ba ka zina amma kana kisankai, ka zama mai karya doka ke nan. **12** Ku yi magana ku kuma yi aiki kamar wadanda za a yi musu shari'a bisa ga doka mai ba da'yanci, **13** gama za a yi wa duk wanda bai nuna jinkai ba hukunci babu jinkai. Jinkai yakan yi nasara a kan hukunci! **14** Wanda amfani ne,'yan'uwana, a ce wani yă ce yana da bangaskiya, amma ba shi da ayyuka? Anya, wannan bangaskiya za tă iya cetonsa kuwa? **15** A ce wani dan'uwa ko'yar'uwa ba shi da riguna ko abincin yini, **16** sai waninku yă ce masa, "Sauka lafiya, Allah ya ba da ci da sha da kuma sutura," amma bai yi wani abu game da bukatunsa na jiki ba, ina amfani? **17** Haka ma bangaskiya ita kadai, in ba tare da ayyuka ba, matacciye ce. **18** Amma wani zai ce, "Kai kana da bangaskiya; ni kuma ina da ayyuka." Ka nuna mini bangaskiyarka ba tare da ayyuka ba, ni kuma zan nuna maka bangaskiyata ta wurin abin da nake yi. **19** Ka gaskata cewa Allah daya ne. To, da kyau! Ai, ko aljanu ma sun gaskata wannan, har da rawan jiki. **20** Kai wawa, kana son tabbaci cewa bangaskiya marar ayyuka banza ce? **21** Ashe, ba a mai da kakanmu Ibrahim mai adalci saboda abin da ya yi ba ne sa'ad da ya miňa dandas Ishaku a bisa bagade? **22** Ai, ka gani cewa bangaskiyarsa da ayyukansa sun yi aiki tare, bangaskiyarsa kuma ta zama cikakkiya ta wurin abin da ya yi. **23** Aka kuma cika nassin nan da ya ce, "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne gare shi," aka kuma ce da shi abokin Allah. **24** Kun ga cewa ashe mutum zai sami kubuta ta wurin abin da ya yi ne ba ta wurin bangaskiya kadai ba. **25** Ta haka kuma ashe, Rahab karuhan nan ba a dauke ta mai adalci ce saboda abin da ta yi ba ne sa'ad da ta ba wa'yan leken asirin nan masauki ta kuma sallame su suka tafi ta wata hanya dabam? **26** Kamar yadda jikin da babu ruhu matakce ne, haka ma bangaskiyar da babu ayyuka matacciye ce.

3 Kada yawancinku su so daukan kansu a matsayin malamai,'yan'uwana, domin kun san cewa mu da muke koyarwa za a yi mana shari'a mafi tsanani. **2** Dukanmu mukan yi tuntube a hanyoyi dabam-dabam. In wani bai taba yin kuskure a cikin maganarsa ba, shi cikakke ne, yana kuma iya kame dukan jikinsa. **3** Sa'ad da muka sa linzamai a bakunan dawakai don mu sa su yi mana biyayya, mukan iya bin da dabbar gaba daya. **4** Ko kuwa misali, mu dubi jiragen ruwa, mana. Ko da yake suna da girma kwarai kuma iska mai karfi ce take tura su, ana tuka su da dan karamin

sandan karfe ne zuwa duk inda mai tuñin jirgin yake so. **5** Haka ma harshe yake, ga shi dan kankanin gabar jiki ne, amma sai manyan fariya. Ku dubi yadda dan karamin kyastu yake kuna wa babban jeji wuta mana. **6** Harshe ma wuta ne! A cikin duk gabobinmu, harshe shi ne tushen kowace irin mugunta, mai bata mutum gaba daya, mai zuga zuciyar mutum ta tafasa, shi kuwa jahannama ce take zuga shi. (**Geenna q1067**) **7** Kowace irin dabba, tsuntsu, masu ja da ciki da kuma halittun da suke cikin teku an sarrafa su kuma mutum ne ya sarrafa, **8** amma ba mutumin da zai iya ya sarrafa harshe. Mugu ne marar hutu, cike da dafi mai kisa. **9** Da harshe mukan yabi Ubangijinmu da kuma Ubanmu, da shi kuma muke la'antar mutane, wadanda aka halitta a kamannin Allah. **10** Daga wannan baki guda yabo da la'ana suke fitowa.'Yan'uwana, wannan bai kamata yă zama haka ba. **11** Ruwa mai kyau da kuma ruwan gishiri zai iya fito daga mabulgbula daya? **12** 'Yan'uwana, itacen baure yana iya haifar'ya'yan zaitun, ko kuma itacen inabi yă haifi'ya'yan baure? Haka ma, mabulgbular ruwan gishiri ba zai iya ba da ruwa mai kyau ba. **13** Wane ne mai hikima da fahimta a cikinku? Bari yă nuna ta ta wurin rayuwarsa mai kyau, ta wurin ayyukan da aka yi cikin tawali'un da suke fitowa daga hikima. **14** Amma in kuna cike da mugun kishi da kuma sonkai a cikin zukatanku, kada ku yi ta'kama game da wannan, ko ku danne gaskiya. **15** Irin wannan "hikima" ba daga sama ta sauksu ba, ta duniya ce, ta rashin ruhaniya, ta Iblis kuma. **16** Gama inda akwai kishi da sonkai, a can za a tarar da hargitsi da kowane irin mugun aiki. **17** Amma hikimar da ta zo daga sama da fari tana da tsabta gaba daya; sa'an nan mai kaunar salama ce, mai sanin ya kamata, mai biyayya, cike da jinkai da aiki mai kyau, marar nuna bambanci, sahihiya kuma. **18** Masu salama da suke shuki cikin salama sukan girbe adalci.

4 Me yake jawo fadace-fadace da gardandami a tsakaninku? Ashe, ba sha'awace-sha'awacenku da suke yaki a zukatanku ba ne? **2** Kukan nemii abu ku rasa, sai ku yi kisa da kyashi. In kuka rasa abin da kuke nema sai ku shiga yin gardama da fada. Kukan rasa ne, domin ba ku roki Allah ba. **3** Sa'ad da kuka roka, ba kwa samu, don kun roka da mugun nufi, don ku kashe abin da kuka samu a kan sha'awace-sha'awacenku. **4** Ku mazinata, ba ku san cewa abokantaka da duniya gāba ce da Allah ba? Duk wanda ya zaba yă zama abokin duniya ya zama abokin gāban Allah ke nan. **5**

Ko kuna tsammani a banza ne Nassi ya ce ruhun da ya sa yă zauna a cikinmu yana kishi sosai? **6** Amma yakan ba mu alheri a yalwace. Shi ya sa Nassi ya ce, “Allah yana găba da masu girman kai amma yakan ba da alheri ga masu tawali’u.” **7** Saboda haka, ku mika kanku ga Allah. Ku yi tsayaya da Iblis, zai kuwa guje ku. **8** Ku matso kusa da Allah shi kuwa zai matso kusa da ku. Ku wanke hannuwanku, ku masu zunubi, ku kuma tsarkake zukatanku, ku masu zuciya biyu. **9** Ku yi băkin ciki, ku yi makoki ku kuma yi kuka. Ku mai da dariyarku ta zama makoki, farin cikinku kuma yă zama băcin zuciya. **10** Ku kăskantar da kanku a gaban Ubangiji, zai kuwa daukaka ku. **11** ‘Yan’uwa, kada ku bata wa junna suna. Duk wanda ya zargi dan’uwansa ko ya dora masa laifi, yana găba da doka ne yana kuma yin mata shari’ a ke nan. In kuwa ka dora wa shari’ a laifi, kai ba mai binta ba ne, mai dora mata laifi ne. **12** Akwai Mai ba da doka da kuma Alkălin guda daya tak, shi ne yake da ikon ceto da kuma hallakarwa. Amma kai, wane ne da za ka hukunta maķwabcinka? **13** Yanzu fa sai ku saurara, ku da kuke cewa, “Yau ko gobe za mu je wannan ko wangan birni, mu yi shekara a can, mu yi kasuwanci, mu ci riba.” **14** Alhali kuwa ba ku ma san abin da zai faru gobe ba. Wane iri ne ranku? Ku kamar hazo ne da yake bayyana na dan lokaci sa’ an nan yă face. **15** A maimakon haka, ya kamata ku ce, “In Ubangiji ya yarda, muna kuma a raye, za mu yi wannan ko wangan.” **16** Ga shi, kuna fariya da takama. Duk irin wannan takama mugun abu ne. **17** Saboda haka, duk wanda ya san abu mai kyan da ya kamata yă yi, bai kuwa yi ba, ya yi zunubi ke nan.

5 Yanzu fa sai ku saurara, ku masu arziki, ku yi kuka da ihu, saboda azabar da take zuwa a kanku. **2** Arzikinku ya rubă, asu kuma sun cinye tufafinku. **3** Zinariyarku da azurfarku sun yi tsatsa. Tsatsarsu kuwa za tă zama shaida a kanku, ta kuma ci namar jikinku kamar wuta. Kun boye dukiya a kwanakin karshe. **4** Ga shil! Zaluncin da kuka yi na hakkin ma’ aikatan gonakinku yana ta kara. Kukan masu girbi ya kai kunnuwan Ubangiji Madaukaki. **5** Kun yi rayuwar jin dadî a duniya kuna ci kuna sha na ganin dama. Kun ciyar da kanku kun yi kiba don ranar yanka. **6** Kun hukunta kun kuma kashe mutane marasa laifi, wadanda ba su yi găba da ku ba. **7** Saboda haka’yan’uwa, sai ku yi hakuri har dawowar Ubangiji. Ku dubi yadda manomi yakan jira gona ta ba da

amfaninta mai kyau, da kuma yadda yake hakurin jiran ruwan sama na damina da na kaka. **8** Haka ku ma, ku yi hakuri, ku tsaya da karfi, gama dawowar Ubangiji ya yi kusa. **9** ‘Yan’uwa, kada ku yi gunaguni da junna, don kada a hukunta ku. Alkălin yana tsaye a bakin kofa! **10** ‘Yan’uwa, ku dauki annabawa da suka yi magana a cikin sunan Ubangiji, a matsayin gurbi na hakuri a cikin shan wahala. **11** Kamar yadda kuka sani, mukan ce da wadanda suka jure, masu albarka ne. Kun ji daurewar Ayuba, kuka kuma ga abin da Ubangiji ya yi a karshe. Ubangiji yana cike da tausayi da jinkai. **12** ‘Yan’uwana, fiye da kome, kada ku yi rantsuwa ko da sama, ko da kasa ko da wani abu dabam. Bari “I” naku yă zama “I”. “A’a” naku kuma yă zama “A’a”, don kada a hukunta ku. **13** Akwai waninku da yake shan wahala? Ya kamata yă yi addu’ a. Akwai wani mai murna? Sai yă rera waķokin yabo. **14** Akwai waninku da yake ciwo? Ya kamata yă kira dattawan ikkilisiya su yi masa addu’ a, su kuma shafa masa mai cikin sunan Ubangiji. **15** Addu’ar da aka yi cikin bangaskiya, za tă warkar da marar lafiya, Ubangiji zai tashe shi. In ya yi zunubi kuwa za a gafarta masa. **16** Saboda haka, ku furtu wa junna zunubanku, ku yi addu’ a saboda junna, domin ku sami warkarwa. Addu’ar mai adalci tana da iko da kuma amfani. **17** Iliya mutum ne kamar mu. Ya yi addu’ a da gaske don kada a yi ruwan sama, ba a kuma yi ruwan sama a ƙasar ba har shekaru uku da rabi. **18** Ya sâke yin addu’ a, sai sammai suka ba da ruwan sama, kasa kuma ta ba da amfaninta. **19** ‘Yan’uwana, in waninku ya kauce daga gaskiya, wani kuma ya komo da shi, **20** sai yă tuna da wannan. Duk wanda ya komo da mai zunubi daga kaucewarsa, zai cece shi daga mutuwa, yă kuma rufe zunubai masu dumbyn yawa.

1 Bitrus

1 Bitrus, manzon Yesu Kiristi, Zuwa ga zababbu na Allah, baki a duniya, da suke a warwatse ko'ina a Fontus, Galatiya, Kaffadokiya, Asiya da kuma Bitiniya, 2 wadanda aka zaba bisa ga rigyasanin Allah Uba, ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu, don biyayya ga Yesu Kiristi, su kuma sami yayyafan jininsa. Alheri da salama su zama naku a yalwace. 3 Yabo ya tabbata ga Allah Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi! Cikin jinkansa mai girma ya ba mu sabuwar haihuwa cikin bege mai rai ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, 4 da kuma cikin gādon da ba zai taba lalacewa, bacewa ko kodewa ba, ajiyayye a sama dominku, 5 ku wadanda ta wurin bangaskiya ake kiyayewa ta wurin ikon Allah har yā zuwa ceton da yake a shirye da za a bayyana a karshen lokaci. 6 A kan wannan kuke cike da farin ciki kwarai, ko da yake yanzu na dan lokaci kuna fuskantar bakin ciki daga gwaje-gwaje iri-iri. 7 Wannan kuwa domin a tabbatar da sahihancin bangaskiyarku ne, wadda ta fi zinariya daraja nesa, ita zinariya kuwa, ko da yake mai karewa ce, akan gwada ta da wuta, domin bangaskiyan nan taku ta jawo muku yabo da girma da dāukaka a bayyanar Yesu Kiristi. 8 Ko da yake ba ku taba ganinsa ba, kuna kaunarsa; kuma ko da yake ba kwa ganinsa yanzu, kun gaskata shi, kun kuma cika da farin ciki kwarai, wanda ya fi gaban fādī, 9 gama kuna samun sakamakon bangaskiyarku, ceton rayukanku ke nan. 10 Game da ceton nan, annabawa, wadanda suka yi maganar alherin da za tā zo gare ku, sun yi bincike mai surfi, a natse, 11 suna fokari su san lokaci da kuma yanayin da Ruhun Kiristi da yake cikinsu yana nunawa sa'ad da ya yi fādī a kan wahalolin Kiristi da kuma dāukaka da za tā bi. 12 Aka bayyana musu cewa ba kansu ne suke bauta wa ba sai ku, sa'ad da suka yi maganar abubowan da aka fada muku ta wurin wadanda suka yi muku wa'zin bishara, ta wurin Ruhu Mai Tsarki wanda aka aika daga sama. Ko mala'iku ma suna marmari su ga wadannan abubuwa. 13 Saboda haka, ku shirya kanku don aiki; ku zama masu kamunkai; ku kafa begenku duka a kan alherin da za a ba ku sa'ad da aka bayyana Yesu Kiristi. 14 Kamar'ya'ya masu biyayya, kada ku bi mugayen sha'awace-sha'awacen da dā kuke da su sa'ad da kuke rayuwa a cikin jahilci. 15 Amma kamar yadda wanda ya kira ku yake mai tsarki, haka ku ma sai ku kasance masu tsarki cikin dukan abubuwan da kuke yi; 16

gama a rubuce yake cewa, "Ku zama masu tsarki, domin ni mai tsarki ne." 17 Tun da yake kuna kira ga Uba wanda yake yin wa kowane mutum shari'a bisa ga ayyukansa ba bambanci, sai ku yi rayuwarku a nan kamar baki cikin tsoro mai bangirma. 18 Gama kunsan cewa ba da abubuwa masu lalacewa kamar azurfa ko zinariya ce aka fanshe ku daga rayuwar banza da kuka karba daga kakanni-kakanninku ba, 19 sai dai an fanshe ku da jini mai daraja na Kiristi, dan rago marar aibi ko lahanı. 20 An zabe shi kafin halittar duniya, amma an bayyana shi a zamanin karshe saboda ku. 21 Ta gare shi ne kuka gaskata da Allah, wanda ya tā da shi daga matattu, aka kuma dāukaka shi, ta haka bari bangaskiyarku da begenku su kasance ga Allah. 22 Yanzu da kuka tsarkake kanku ta wurin yin biyayya ga gaskiyan nan, don ku kasance da kauna mai gaskiya wa'yan'uwanku, sai ku kaunaci juna kwarai, daga zuciya. 23 Gama an sāke haihuwarku, ba da iri da yake lalacewa ba, sai dai marar lalacewa, ta wurin rayayyiya da kuma madawwamiyar maganar Allah. (aiōn g165) 24 Gama, "Dukan mutane kamar ciyawa suke, darajarsu kuma kamar furannin jeji ne; ciyawa takan yankwane furannin kuma su kakkābe, 25 amma maganar Ubangiji tana nan har abada." Wannan kuwa ita ce kalmar da aka yi muku wa'azi. (aiōn g165)

2 Saboda haka, ku rabu da kowace keta da dukan rudu, munafunci, kishi, da kuma kowace irin bata suna. 2 Kamar sababbin jarirai, ku yi marmarin madara zalla ta ruhaniya, domin ta wurinta za ku yi girma cikin cetonku, 3 yanzu da kuka dāndana alherin Ubangiji. 4 Da kuka zo gare shi, rayayyen Dutse, da mutane suka ki amma Allah ya zāba, kuma mai daraja a gare shi 5 ku ma, a matsayinku na duwatsu masu rai, ana gina ku ga zama gidan ruhaniya don ku zama tsattsarkar fungiyar firistoci, kuna miša hadayun ruhaniya, abin karba ga Allah ta wurin Yesu Kiristi. 6 Gama a cikin Nassi an ce, "Ga shi, na kafa dutse a Sihiyona, zābabben dutse na kusurwar gini mai daraja, wanda kuma ya dogara gare shi ba zai taba kunyata ba." 7 A gare ku da kuka gaskata, wannan dutse mai daraja ne. Amma ga wadanda ba su gaskata ba, "Dutsen da magina suka ki ya zama dutsen kusurwar gini, 8 kuma, "Dutse ne da yake sa mutane tuntuibe kuma fā ne da yake sa su fādī." Sun yi tuntuibe domin sun ki su yi biyayya da sakon, wanda kuma yake abin da aka kaddara musu. 9 Amma ku zābabbu ne, fungiyar firistocin babban Sarki, al'umma mai tsarki,

jama'a mallakar Allah, domin ku shaida yabon shi wanda ya kira ku daga cikin duhu zuwa haskensa mai banmamaki. **10** Dā ku ba mutane ba ne, amma yanzu ku mutanen Allah ne; Dā ba ku karbi jinkai ba, amma yanzu kun karbi jinkai. **11** Abokaina kaunatattu, ina rokonku, a matsayin bare da kuma baki a duniya, ku rabu da sha'awace-sha'awacen zunubin da suke yaki da ranku. **12** Ku yi irin rayuwa mai kyau a cikin masu bautar gumaka, yadda ko da sun zarge ku da yin laifi, za su iya ganin ayyukanku nagari, su dfaukaka Allah a ranar da zai ziyarce mu. **13** Saboda Ubangiji, ku yi biyayya ga kowace hukumar da aka kafa cikin mutane, ko ga sarki, a matsayi wanda ya fi iko, **14** ko ga gwamnoni, wadanda ya aika domin su hukunta masu laifi su kuma yabi masu aikata abin da yake daidai. **15** Gama nufin Allah ne cewa ta wurin yin nagarta za ku toshe jahilcin marasa azanci. **16** Ku yi rayuwa kamar mutanen da aka'yantar, sai dai kada ku yi amfani da'yancinku a matsayin hujjar aikata mugunta; ku yi rayuwa kamar bayin Allah. **17** Ku nuna ladabin da ya dace ga kowa. Ku kaunaci'yan'uwantakar masu bi, ku ji tsoron Allah, ku girmama sarki. **18** Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku da matukar ladabi, ba kawai ga wadanda suke da kirki da masu saukinkai ba, amma har ga masu zafin rai ma. **19** Gama abin yabo ne in mutum ya yi hakuri cikin zafin wahalar rashin adalci saboda yana sane da Allah. **20** Amma ina abin ta'kama in kuka sha duka saboda kun yi laifi kuka kuma jimre? Sai dai in kuka sha wahala saboda yin nagari kuka kuma jimre, abin yabo ne a gaban Allah. **21** Ga wannan ne aka kira ku, domin Kiristi ya sha wahala dominku, ya bar muku gurbin da ya kamata ku bi. **22** "Bai taba yin laifi ba sam, ba a kuma sami karya a bakinsa ba." **23** Sa'ad da suka zazzage shi, bai rama ba; sa'ad da ya sha wahala, bai yi barazana ba. A maimakon haka, ya mi'ka kansa ga wanda yake shari'ar adalci. **24** Shi kansa ya dauki zunubanmu a jikinsa a kan itace, domin mu mutu ga zunubai mu kuma rayu ga adalci; ta wurin raunukansa ne kuka sami warkarwa. **25** Gama dā kuna kama da tumakin da suka bace, amma yanzu kun dawo ga Makiyayi da kuma Mai lura da rayukanku.

3 Haka ma, ku matan aure, ku yi biyayya ga mazanku, domin in wafansunsu ba su gaskata maganar ba, wata'kila a shawo kansu ba tare da magana ba **2** sa'ad da suka ga rayuwarku mai tsabta da kuma na ladabi. **3** Kyanku bai kamata yā zama na adon jiki ba,

kamar kitsu da sa kayan ado na zinariya da kuma sa kaya masu tsada. **4** Maimakon haka, kyanku ya kamata yā zama ainahi na halinku na ciki, kyan da ba ya kofewa na tawali'u da kuma na natsattsen ruhu, wanda yake mai daraja a gaban Allah. **5** Gama haka matan masu tsarki na dā wadanda suka sa begensu ga Allah suka yi wa kansu ado. Sun yi wa mazansu biyayya, **6** kamar Saratu, wadda ta yi biyayya ga Ibrahim, har ta kira shi maigidanta. Ku'ya'yanta ne mata in kun aikata abin da yake daidai, ba ku kuma ba tsoro dama ba. **7** Mazan aure, ku ma, ku yi zaman sanin ya kamata yayinda kuke zama da matanku, ku girmama su a matsayin abokan zama marasa karfi da kuma a matsayin magādan kyautar rai na alheri tare da ku, don kada wani abu yā hana addu'o'inku. **8** A karshe, dukanku ku zauna lafiya da juna; ku zama masu juyayi, kuna kaunar juna kamar'yan'uwa, ku zama masu tausayi da kuma tawali'u. **9** Kada ku rama mugunta da mugunta ko zagi da zagi, sai dai ku sa albarka, gama ga wannan ne aka kira ku, ku kuma gāji albarka. **10** Gama, "Duk wanda yake so yā ji dadin rayuwa, yā kuma ga kwanaki masu kyau dole yā kame harshensa daga mugunta lebunansa kuma daga maganar yaudara. **11** Dole yā juye daga mugunta, ya aikata nagarta; dole yā nemi salama yā kuma bi ta. **12** Gama idanun Ubangiji suna a kan masu adalci kunnuwansa kuma suna jin addu'arsu, amma fuskar Ubangiji tana gāba da masu mugunta." **13** Wa zai yi muku lahani in kun himmantu ga yin nagarta? **14** Amma ko da za ku sha wahala saboda abin da yake daidai, ku masu albarka ne. "Kada ku ji tsoron abin da suke tsoro; kada kuma ku firgita." **15** Sai dai a cikin zukatanku ku kebe Kiristi a matsayin Ubangiji. A kullum, ku kasance a shirye ku ba da amsa ga duk wanda yake neman ku ba da dalilin wannan begen da kuke da shi. Amma ku yi wannan cikin tawali'u da ladabi, **16** tare da lamiri mai kyau, saboda wadanda suke maganganun banza a kan kyawawan ayyukanku cikin Kiristi su ji kunya da irin bata suna da suke yi. **17** Ya fi kyau, in nufin Allah ne, a sha wahala don yin nagarta fiye da yin mugunta. **18** Gama Kiristi ya mutu domin zunubi sau daya tak, mai adalci saboda marasa adalci, don yā kawo ku ga Allah. An kashe shi a cikin jiki, amma an rayar da shi a Ruhu, **19** ta wurin wanda kuma ya tafi ya yi wa ruhohin da suke a kurkuku wa'azi **20** wadanda dā ba su yi biyayya ba sa'ad da Allah ya jira da hakuri a kwanaki Nuhu yayinda ake

sassařa jirgi. A cikinsa mutane kima ne kawai, su takwas, aka kubutar ta ruwa, **21** ruwan nan kuwa kwatancin baftisma ne da yanzu ya cece ku ku ma, ba kawar da dauda daga jiki ba, sai dai yin alkawari na lamiri mai kyau ga Allah. Ya cece ku ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, **22** wanda ya tafi sama, yana kuma a hannun dama na Allah, mala'iku, mulkoki da kuma masu iko suna masa biyayya.

4 Saboda haka, da yake Kiristi ya sha wahala a jikinsa, sai ku ma ku yi wa kanku dämara da irin wannan hali, gama wanda ya sha wahala a jikinsa ya gama da zunubi ke nan. **2** Ta haka, ba ya sauran rayuwarsa a kan mugayen sha'awace-sha'awacen jiki, sai dai nufin Allah. **3** Gama kun bata lokaci sosai a dä kuna yin abubuwan da masu bauta gumaka suka zaba su yi, kuna rayuwa cikin lalata, sha'awace-sha'awace, buguwa, shashanci, shaye-shaye da kuma bautar gumaka masu bankyama. **4** Sun yi mamaki da ba kwa hada kai da su a yanzu, da ba kwa kutsa kai tare da su cikin irin rayuwar banzan nan, har suna zaginku. **5** Amma dole su ba da lissafi gare shi wanda yake a shiryē yā shari'anta masu rai da matattu. **6** Dalilin ke nan da ya sa aka yi wa'azin bishara har ga wadanda yanzu suke mutattu, don ko da yake an hukunta su a matsayin mutane a batun jiki, amma su rayu ga Allah a batun ruhu. **7** Karshen abubuwa duka ya yi kusa. Saboda haka ku kasance masu tunani mai kyau da masu kamunkai don ku iya yin addu'a. **8** Fiye da kome, ku kaunaci juna sosai, domin kauna tana rufe zunubai masu dumbun yawa. **9** Ku riķa karbar juna ba da gunaguni ba. **10** Kowa yā yi amfani da kowace baiwar da ya samu don kyautata wa wasfansu, cikin aminci yana aikata alherin Allah a hanyoyi dabam-dabam. **11** In wani ya yi magana, ya kamata yā yi ta a matsayin wanda yake magana ainihin kalmomin Allah. In wani yana yin hidima, ya kamata yā yi ta da karfin da Allah ya tanadar, domin a cikin kome a yabi Allah ta wurin Yesu Kiristi. A gare shi daukaka da iko sun tabbata har abada abadin. Amin. (*aiōn g165*) **12** Abokaina kaunattattu, kada ku yi mamakin gwaji mai tsananin da kuke sha, sai ka ce wani baķon abu ne yake faruwa da ku. **13** Sai dai ku yi murna cewa kuna tarayya cikin shan wahalolin Kiristi, domin ku kai ga farin ciki mai yawa sa'ad da aka bayyana daukakarsa. **14** In an zage ku saboda sunan Kiristi, ku masu albarka ne, gama Ruhun daukaka da kuma na Allah yana bisanku. **15** In kuna shan wahala, kada yā zama don ku

masu kisankai ne ko ɓarayi ko masu wani irin laifi ko kuma masu shishigi. **16** Amma fa, in kuka sha wahala a matsayin ku Kirista ne, kada ku ji kunya, sai dai ku yabi Allah cewa kuna amsa wannan suna. **17** Gama lokaci ya yi da za a fara yi wa iyalin Allah shari'a; in kuwa ya fara da mu, to, me zai faru da wadanda ba sa biyayya da bisharar Allah? **18** Kuma, "In da kyar masu adalci su kubuta, me zai faru da marasa tsoron Allah da kuma masu zunubi?" **19** Saboda haka, wadanda suke shan wahala bisa ga nufin Allah ya kamata su danka kansu ga Mahaliccinsu mai aminci, su kuma ci gaba da aikata abin da yake daidai.

5 Zuwa ga dattawan da suke cikinku, ina roko a matsayin dan'uwanlu dattijo, mashaidin shan wahalar Kiristi wanda kuma shi ma zai sami rabo cikin daukakar da za a bayyana. **2** Ku zama makiyayan garken Allah da yake a karkashin kulawarku, kuna hidima kamar masu kula, ba kan dole ba, sai dai da yardar rai, yadda Allah yake so ku zama; ban da kwadayin kudi, sai dai marmarin yin hidima; **3** ban da nuna iko a kan wadanda aka danka muku amana, sai dai ku zama gurbi ga garken. **4** Sa'ad da kuwa Babban Makiyayin ya bayyana, za ku karfi rawanin daukaka marar kofewa. **5** Samari, ku ma, ku yi biyayya ga wadanda suka girme ku. Dukanku, ku yafa sauķinkai ga junu, domin, "Allah yana gāba da mai girman kai, amma yakan yi alheri ga mai sauķinkai." **6** Saboda haka, ku kaskantar da kanku a karkashin hannun Allah mai karfi, don yā daukaka ku a lokacin da ya ga dama. **7** Ku danka masa dukan damuwarku, domin shi ne yake lura da ku. **8** Ku zama masu kamunkai, ku kuma zauna a fasake. Abokin gābanku, Iblis yana kewayewa kamar zaki mai ruri, yana neman wanda zai cinye. **9** Ku yi tsayayya da shi, kuna tsayawa daram cikin bangaskiya, domin kun san cewa'yan'uwanlu ko'ina a duniya suna shan irin wahalolin nan. **10** Allah mai dukan alheri, wanda ya kira ku ga madawwamiyar daukaka cikin Kiristi, bayan kun sha wahala na dan lokaci, shi da kansa zai raya ku, yā kuma sa ku yi karfi, ku kahu, ku kuma tsaya daram. (*aiōnios g166*) **11** Gare shi bari iko yā tabbata har abada abadin. Amin. (*aiōn g165*) **12** Da taimakon Sila, wanda na dauka a matsayin dan'uwa mai aminci, na rubuta muku a takaice, ina karfafa ku ina kuma shaida muku cewa wannan shi ne alherin Allah na gaske. Ku tsaya daram a cikinsa. **13** Ita wadda take a Babilon, zababbiya tare da ku, tana gaishe ku, haka ma dana Markus. **14** Ku gai da juna da

sumbar kauna. Salama gare ku duka da kuke cikin
Kiristi.

2 Bitrus

1 Siman Bitrus, bawa da kuma manzon Yesu Kiristi, Zuwa ga wadanda ta wurin adalcin Allahnmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi sun sami bangaskiya mai daraja irin tamu. **2** Alheri da salama su zama naku a yalwace ta wurin sanin Allah da Yesu Ubangijinmu. **3** Ikonsa na Allahntaka ya ba mu kome da muke bukata don rayuwa da kuma tsoron Allah ta wurin saniin wanda ya kira mu ta wurin daukakarsa da nagartarsa. **4** Ta wurin wadannan ya ba mu alkawaransa masu girma da kuma masu daraja, domin ta wurinsu ku iya yin tarayya cikin Allahntakarsa, ku kuma kubuta daga lalatar da take cikin duniya wadda mugayen sha'awace-sha'awace suke jawowa. **5** Saboda haka, ku yi iyakar kokari ku kara wa bangaskiyarku nagarta; ga nagarta kuwa, ku kara mata sani; **6** ga sani kuma ku kara masa kamunkai; ga kamunkai kuma ku kara da daurewa; ga daurewa kuwa ku kara da tsoron Allah; **7** ga tsoron Allah kuma ku kara da nuna alheri ga'yan'uwa; ga nuna alheri ga'yan'uwa kuma ku kara da kauna. **8** Domin in kuna karuwa a wadannan halaye, za su kāre ku daga rashin tasiri da rayuwa na rashin amfani cikin saninku na Ubangijinmu Yesu Kiristi. **9** Amma in wani ba shi da su, ba shi da hangen nesa ke nan kuma makaho ne, ya kuma manta cewa an tsarkake shi daga zunubansa na dā. **10** Saboda haka'yan'uwanu, ku kara aniya wajen tabbatar da kiranku da zabenku da aka yi. Gama in kuka yi wadannan abubuwa, ba za ku taiba fāduwa ba, **11** za ku sami kyakkyawar marabta cikin madawwamin mulkin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi. (*alōnios g166*) **12** Saboda haka kulum zan tuna muku da wadannan, ko da yake kun sansu kun kuma kahu kwarai cikin gaskiyar da kuke da ita yanzu. **13** A ganina ya dace in tunashe ku muddin ina raye cikin tentin wannan jiki, **14** domin na sani na kusa in ajiye shi a gefe, yadda Ubangijinmu Yesu Kiristi ya nuna mini a sarari. **15** Zan kuwa yi iyakacin kokari in ga cewa bayan rabuwata kulum za ku iya tuna da wadannan abubuwa. **16** Ba mu bi tatsuniyoyin da aka kaga da wayo sa'ad da muka gaya muku game da ikon Ubangijinmu Yesu Kiristi da zuwansa ba, sai dai mu shaidu ne na daukakarsa mai girma da muka gani da ido. **17** Gama ya sami girma da daukaka daga Allah Uba sa'ad da murya ta zo masa daga Maffificiyar Daukaka cewa, "Wannan Dana ne, wanda nake kauna; da shi nake jin dadi

kwarai." **18** Mu kanmu mun ji wannan muryar da ta zo daga sama sa'ad da muke tare da shi a kan dutse mai tsarki. **19** Muna kuwa da maganar annabawa da aka kara tabbatar mana, zai fi kyau in kuka lura da ita, kamar hasken da yake haskakawa a wuri mai duhu, har yā zuwa wayewar gari da kuma haskakawar tauraron asubahi a zukatanku. **20** Gaba da kome dai, dole ku gane cewa babu annabcin Nassin da ya fito daga fassarar annabi da kansa. **21** Gama annabcı bai taba samo tushensa daga nufin mutum ba, sai dai mutane sun yi magana daga Allah yayinda Ruhu Mai Tsarki ya bishe su.

2 Amma a dā akwai annabawan karya a cikin mutane, kamar yadda za a sami malaman karya a cikinku. A boye za su shigar da karkataccen koyarwa mai hallaka, har ma su yi mūsun Ubangiji mai iko duka wanda ya saye su suna kawo wa kansu hallaka farat daya. **2** Da yawa za su bi hanyoyinsu na rashin kunya su kuma sa a rena hanyar gaskiya. **3** Cikin kwadayinsu wadannan malaman karya za su cuce ku da tatsuniyoyin da suka kaga. Hukuncinsu yana a rataye a kansu tun da dadewa, hallakarsu kuma ba ta barci. **4** Gama in har Allah bai kyale mala'iku sa'ad da suka yi zunubi ba, amma ya tura su cikin lahiria, domin a tsare su don hukunci; (*Tartaroō g5020*) **5** in har bai kyale duniya ta dā ba sa'ad da ya kawo ambaliya a kan mutanenta marasa tsoron Allah, amma ya kiyaye Nuhu, mai wa'azin adalci, da kuma wadansu bakwai; **6** in har ya hukunta biranen Sodom da Gomorra ta wurin kone su suka zama toka, ya kuma maishe su misali na abin da zai faru da marasa tsoron Allah; **7** in kuwa har ya ceci Lot, mai adalci, wanda ya damu ainun da kazamar rayuwar mutane marasa bin doka; **8** (adon kuwa abin da adalin nan ya yi, ya kuma gani, sa'ad da yake a cikinsu, sai kowace rana yakan ji ciwon aikinsu na kangara a zuciyarsa mai adalci) **9** in haka ne, to, Ubangiji ya san yadda zai ceci mutane masu tsoron Allah daga gwaje-gwaje, yā kuma tsare marasa adalci don ranar hukunci, har yā zuwa ranar shari'a. **10** Wannan gaskiya ce musamman ga wadanda suke bin sha'awace-sha'awacen lalaci na mutuntaka, suna kuma rena masu mulki. Da karfin hali da kuma girman kai, wadannan mutane ba sa tsoro kawo zargin bata sunan talikan sama; **11** duk da haka ko mala'iku ma da suka fi su karfi suka kuma fi su iko, ba sa kawo irin wannan zargi na bata suna game da wadannan talikai a gabon Ubangiji. **12** Amma wadannan mutane

suna yin sabo a kan abubuwan da ba su fahimta ba. Suna kama da dabbobi marasa hankali, halittun da suke bin abin da jikinsu ya fada musu kawai, wadanda aka haifa don a kama a hallaka, kuma kamar dabbobi su ma za su hallaka. **13** Za a yi musu sakamako da muguntar da suka yi. A ra'ayinsu jin dadi shi ne a yi annashuwa da rana tsaka. Su kazamai ne marasa kunya, suna cike da jin dadin sha'awace-sha'awacensu yayinda suke cin biki tare da ku. **14** Idanunsu sun cike da zina, ba sa koshi da yin zunubi; suna jarrabtar wadanda ba tsayayyu ba; gwanaye ne a kan kwadayi, la'anannun iri! **15** Sun bar miñakkiyar hanya suka baude suna bin hanyar Bala'am dan Beyor, wanda ya yi kaunar hakkin mugunta. **16** Amma an tsawata masa saboda laifinsa ta wurin jaki, dabbar da ba ta magana, wadda ta yi magana da muryar mutum ta kuma kwabi haukan annabin. **17** Wadannan mutane mabulbulai ne babu ruwa da kuma hazon da guguwar iska take kora. An shirya matsanancin duhu dominusu. **18** Gama suna surutai banza na girman kai, ta wurin son bin fasikanci na mutuntaka, sukan jan hankulan mutanen da suke kubucewa daga wadancan masu zama cikin kuskure. **19** Suna yin musu alkawarin'yanci, yayinda su kansu bayi ne ga aikin lalata gama mutum bawa ne ga duk abin da ya mallake shi. **20** In har sun kubuta daga lalacin duriya ta wurin saniin Ubangijinmu da kuma Mai Cetonmu Yesu Kiristi sai suka sâke koma a cikin lalacin, har ya rinjaye su, za su fi muni a karshe fiye da farko. **21** Zai fi musu kyau da ba su taba sanin hanyar adalci ba, fiye da a ce sun sani sa'an nan su juya bayansu ga umarni mai tsarkin nan da aka ba su. **22** A kansu karin maganan nan gaskiya ce, "Kare ya koma kan amansa," da kuma, "Alade da aka yi wa wanka, ya koma birgimarsa cikin laka."

3 Abokaina kaunatattu, wannan ita ce wasikata ta biyu gare ku. Na rubuta su biyun su zama abin tuni don su fadakar da ku ga tunani mai kyau. **2** Ina so ku tuna da kalmomin da annabawa masu tsarki na dâ suka fada da kuma umarnin da Ubangijinmu da Mai Cetonmu ya bayar ta wurin manzanninku. **3** Da farko dai, dole ku fahimci wannan cewa a kwanakin karshe masu ba'a za su zo suna ba'a, suna bin mugayen sha'awace-sha'awacensu. **4** Za su ce, "Ina wannan 'dawowar' da ya yi alkawari ne? Tun mutuwar kakanninmu, kome yana tafiya kamar yadda yake tun farkon halitta." **5** Amma da gangan suke manta cewa tun dâ can ta wurin maganan Allah sammai suka

kasance aka kuma yi kasa daga ruwa ta wurin ruwa kuma. **6** Ta wurin wadannan ruwan ne aka nutsar, aka kuma hallakar da duniya ta wuncan lokaci. **7** Ta wurin wannan magana ce aka ajiye sammai da kasa na yanzu domin wuta, an ajiye su kuma don ranar hukunci da hallaka ta mutane marasa tsoron Allah. **8** Amma kada ku manta da wannan abu guda daya, abokaina kaunatattu. Ga Ubangiji kwana daya kamar shekaru dubu ne, shekaru dubu kuma kamar kwana daya ne. **9** Ubangiji ba mai jinkiri ba ne wajen cika alkawarinsa, yadda wadansunku suka fahimci jinkiri. Yana hañkuri da ku, ba ya so wani yâ hallaka, sai dai kowa yâ kai ga tuba. **10** Amma ranar Ubangiji za tâ zo kamar 6arawo. Sammai za su 6ace da ruri, abubuwan da suke cikinsu za su kone, kasa kuma da dukan abin da yake cikinta za su tonu. **11** Da yake za a hallaka dukan abubuwa ta haka, wadanne irin mutane ne ya kamata ku zama? Ya kamata ku yi rayuwar tsarki da ta tsoron Allah, **12** yayinda kuke zuba ido ga zuwan ranar Allah kuna gaggauta zuwanta. Wannan rana za tâ kawo wa sammai hallaka ta funan wuta, abubuwa kuma za su narke don zafi. **13** Amma bisa ga alkawarinsa muna zuba ido ga sabuwar sama da kuma sabuwar kasa, inda adalci zai yi zama. **14** Saboda haka, abokaina kaunatattu, da yake kuna zuba ido ga wannan, sai ku yi matukar kokari don a same ku ba tabo, sai dai zaman salama da shi. **15** Ku yi zaman sanin cewa hañkuriin Ubangijinmu yana nufin ceto ne, kamar yadda kaunataccen dan'awanmu Bulus mä ya rubuta muku da hikimar da Allah ya ba shi. **16** Haka yake rubutu cikin dukan wasikunsa, yana magana a cikinsu a kan wadannan al'amura. Wasikunsa sun funshi wadansu abubuwa masu wuyar fahimta, wadanda jahilai da kuma wadanda ba tsayayyu ba ne suke murde ma'anarsu, kamar yadda suke yi da sauran Nassosi, ta haka suke jawo wa kansu hallaka. **17** Saboda haka, abokaina kaunatattu, da yake kun riga kun san wannan, sai ku zauna a fadake don kada a dauke hankalinku ta wurin kuskuren marasa bin dokan nan har ku fâdi daga matsayinku. **18** Sai dai ku yi girma cikin alheri da sanin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi. A gare shi daukaka ta tabbata yanzu da har abadal Amin. (aiññ g165)

1 Yohanna

1 Wannan da ya kasance tun farko, wanda muka ji, wanda muka gani da idanummu, wanda muka duba, hannuwanmu kuma suka taba, wannan ne muke shela game da Kalman rai. **2** Wannan Rai ya bayyana, muka kuwa gan shi, muka kuma shaida shi, muna kuwa yin muku shelar wannan rai madawwami, wanda dā yake tare da Uba, ya kuma bayyana a gare mu. (aiōnios g166) **3** Muna yin muku shelar abin da muka gani, muka kuma ji ne, domin ku ma ku yi zumunci tare da mu. Zumuncinmu kuwa yana tare da Uba da kuma Dansa, Yesu Kiristi. **4** Muna rubuta wannan domin farin cikinmu yā zama cikakke. **5** Wannan shi ne sakon da muka ji daga wurinsa, muna kuma sanar da ku cewa Allah haske ne; a cikinsa kuwa babu duhu ko kadan. **6** In muka ce muna zumunci da shi amma muna tafiya cikin duhu, karya muke yi, kuma ba ma rayuwa bisa ga gaskiya. **7** Amma in muna tafiya cikin haske, yadda yake cikin haske, muna da zumunci da juna ke nan, kuma jinin Yesu, Dansa, yana tsarkake mu daga dukan zunubi. **8** In muka ce ba mu da zunubi, muna rudin kanmu ne, gaskiya kuwa ba ta cikinmu. **9** In muka furtu zunubanmu, shi mai aminci ne, mai adalci kuma, zai gafarta mana zunubanmu, yā kuma tsarkake mu daga dukan rashin adalci. **10** In muka ce ba mu yi zunubi ba, mun mai da shi makaryaci ke nan, maganarsa kuwa ba ta da wuri a cikinmu.

2 'Ya'yana kaunatattu, ina rubuta muku wannan ne don kada ku yi zunubi. Amma in wani ya yi zunubi, muna da wani wanda yake magana da Uba don taimakonmu, wato, Yesu Kiristi, Mai Adalci. **2** Shi ne hadayar kafara saboda zunubanmu, kuma ba don namu kafai ba amma har ma da zunuban dunia duka. **3** Ta haka za mu tabbata cewa mun san shi in muna yin biyayya da umarnansa. **4** Mutumin da ya ce, "Na san shi," amma ba ya yin abin da ya umarta, makaryaci ne, gaskiya kuwa ba ta cikinsa. **5** Amma in wani ya yi biyayya da maganarsa, kaunar Allah ta zama cikakkiya ke nan a cikinsa. Ta haka muka san cewa muna cikinsa. **6** Duk wanda ya ce yana rayuwa a cikinsa dole yā yi tafiya kamar yadda Yesu ya yi. **7** Abokaina kaunatattu, ba sabon umarni nake rubuta muku ba, a'a, dadadsen umarnin nan ne, wanda kuke da shi tun farko. Wannan tsohon umarni shi ne safon da kuka riga kuka ji. **8** Duk da haka ina rubuta muku sabon umarni; ana ganin gaskiyar umarnin a cikinsa

da kuma cikinku, gama duhu yana shudewa, haske na gaskiya kuwa yana haskakawa. **9** Duk wanda ya ce yana cikin haske yana kuma kin dan'uwansa, ashe a duhu yake har yanzu. **10** Duk wanda yake kaunar dan'uwansa, a cikin hasken yake rayuwa ke nan, kuma babu wani abin da yake cikinsa da zai sa yā yi tuntube. **11** Amma duk wanda yake kin dan'uwansa, cikin duhu yake, yana kuma tafiya cikin duhu ke nan; bai ma san inda za shi ba, domin duhun ya makanta shi. **12** Ina rubuta muku, 'ya'yana kaunatattu, domin an gafarta muku zunubanku saboda sunansa. **13** Ina rubuta muku, ubanni, domin kun san shi wanda yake tun farko. Ina rubuta muku, samari, domin kun ci nasara a kan mugun nan. **14** Ina rubuta muku, 'ya'yana kaunatattu, domin kun san Uba. Ina rubuta muku, ubanni, domin kun san shi wanda yake tun farko. Ina rubuta muku, samari, domin kuna da karfi, maganar Allah kuwa tana zaune a cikinku, kun kuma ci nasara a kan mugun nan. **15** Kada ku kaunaci dunia, ko wani abin da yake cikinta. In wani yana kaunar dunia, kaunar Uba ba ta cikinsa. **16** Gama duk abin da yake na dunia, kamar sha'awace-sha'awacen mutuntaka, sha'awar idanunsa, da kuma takama da abin da yake da shi, yake kuma yi, ba daga wurin Uba suke fitowa ba sai dai daga dunia. **17** Duniya da sha'awace-sha'awacenta suna shudewa, amma mutumin da yake aikata nufin Allah, zai rayu har abada. (aiōn g165) **18** 'Ya'yana kaunatattu, wadannan su ne kwanakin karshe; kuma kamar yadda kuka ji cewa magabcin Kiristi yana zuwa, ko yanzu ma abokan gāban Kiristi da yawa sun zo. Ta haka muka san cewa kwanakin karshe sun iso. **19** Wadannan masu gāba da Kiristi suna cikinmu a dā, amma sun bar mu, don tun dā ma su ba namu ba ne. Ai, da su namu ne, da har yanzu suna tare da mu. Amma sun bar mu, wannan ya nuna a fili cewa su ba namu ba ne. **20** Amma ku kam, kuna da shafewa daga wurin Mai Tsarkin nan, kuma dukanku kun san gaskiya. **21** Ina rubuta muku ba domin ba ku san gaskiya ba ne, a'a, sai dai domin kun santa, kun kuma san cewa babu yadda karya za tā fito daga gaskiya. **22** Wane ne makaryaci? Ai, shi ne mutumin da yake mūsun cewa Yesu shi ne Kiristi. Irin wannan mutum shi ne magabcin Kiristi, ya yi mūsun Uban da kuma Dan. **23** Ba wanda yake mūsun 'Dan, sa'an nan yā ce yana da Uban; duk wanda ya yarda da Dan, yana da Uban a cikinsa ke nan. **24** Ku lura fa cewa abin da kuka ji daga farko, bari yā ci gaba da kasance a cikinku. In kuwa ya

ci gaba da zama a cikinku, za ku kasance a cikin Dan, da kuma a cikin Uban. **25** Wannan shi ne abin da ya yi mana alkawari, wato, rai madawwami. (aiōnios g166) **26** Ina rubuta muku wadannan abubuwa ne game da wadanda suke kokari su sa ku kauce. **27** Game da ku kuwa, shafan nan da kuka karba daga gare shi tana nan a cikinku, ba kwa kuma bukata wani yā koyar da ku. Amma kamar yadda shafan nan tasa tana koya muku kome, ita kuwa gaskiya ce ba karya ba, yadda dai ta koya muku, to, sai ku zauna a cikinsa. **28** Yanzu fa, ya ku'ya'yana kaunatattu, sai ku ci gaba a cikinsa, domin sa'ad da ya bayyana, mu iya tsaya gabagadi babu kunya a dawowarsa. **29** In kun san cewa shi mai adalci ne, to, kun dai san cewa duk mai aikata abin da yake daidai haifaffensa ne.

3 Dubi irin kaunar da Uba ya kaunace mu da ita mana, har ana ce da mu'ya'yan Allah! Haka kuwa muke! Dalilin da ya sa duniya ba tā san mu ba shi ne, don ba tā san shi ba. **2** Abokaina kaunatattu, yanzu, mu'ya'yan Allah ne, kuma abin da za mu zama nan gaba ba a riga an bayyana ba. Sai dai mun san cewa sa'ad da Kiristi ya bayyana, za mu zama kamar sa, domin za mu gan shi kamar yadda yake. **3** Duk mai wannan bege a cikinsa yakan tsarkake kansa, kamar yadda shi Kiristi yake da tsabta. **4** Duk mai yin zunubi yana karya doka ne; tabbatacce, zunubi, karya doka ne. **5** Sai dai kun san cewa Kiristi ya bayyana ne domin yā dauke zunubanmu. A cikinsa kuwa babu zunubi. **6** Ba mai rayuwa a cikinsa da yake cin gaba da yin zunubi. Kowa da yake aikata zunubi, bai tařa ganinsa ba, bai ma san shi ba. **7** 'Ya'yana kaunatattu, kada ku yarda wani yā rude ku. Duk mai yin abin da yake daidai mai adalci ne, yadda Kiristi yake mai adalci. **8** Duk mai aikata abin da yake zunubi shi na Iblis ne, domin Iblis mai aikata zunubi ne tun farko. Dalilin da ya sa Dan Allah ya bayyana kuwa shi ne don yā rushe aikin Iblis. **9** Babu haiffafe na Allah da zai ci gaba da yin zunubi, domin iri na Allah yana a cikinsa; ba zai iya ci gaba da yin zunubi ba, domin haiffafe ne na Allah. **10** Ta haka muka san wadanda suke'ya'yan Allah da kuma wadanda suke'ya'yan Iblis. Duk wanda ba ya yin abin da yake daidai, ba dan Allah ba ne; haka ma wanda ba ya kaunar dan'uwsa. **11** Wannan shi ne sakon da kuka ji tun farko. Ya kamata mu kaunaci juna. **12** Kada ku zama kamar Kayinu, wanda ya zama na mugun nan, ya kuma kashe dan'uwsa. Me ya sa ya kashe shi? Domin ayyukansa mugaye

ne, na dan'uwsa kuma na adalci ne. **13** Kada ku yi mamaki'yan'uwsa, in duniya ta ki ku. **14** Mun san cewa mun riga mun ratsa daga mutuwa zuwa rai, domin muna kaunar'yan'uwanmu. Duk wanda ba ya kauna matacce ne har yanzu. **15** Duk mai kin dan'uwsa mai kisankai ne, kun kuma san cewa ba mai kisankai da yake da rai madawwami a cikinsa. (aiōnios g166) **16** Yadda muka san kauna ke nan, wato, Yesu Kiristi ya ba da ransa dominmu. Ya kamata mu ma mu ba da rayukanmu domin'yan'uwanmu. **17** In wani yana da arziki, ya kuma ga dan'uwsa cikin rashī, bai kuwa taimake shi ba, anya, kaunar Allah tana a cikinsa kuwa? **18** 'Ya'yana kaunatattu, kada mu yi kauna da fatar baki kawai, sai dai mu nuna ta ta wurin aikatawa da kuma gaskiya. **19** Ta haka muka san cewa mu na gaskiya ne, kuma za mu iya tsaya a gaban Allah ba tare da rawar jiki ba. **20** Idan zuciyarmu ta nuna mana muna da laifi, mun san cewa Allah ya fi zuciyarmu, ya kuma san dukan kome. **21** Abokaina kaunatattu, in zukatanmu ba su ba mu laifi ba, muna da karfin halin tsayawa a gaban Allah ke nan. **22** Muna kuma samun dukan abin da muka roka daga gare shi, domin muna biyayya da umarnansa, muna kuma yin abin da ya gamshe shi. **23** Umarninsa kuwa shi ne, mu gaskata da sunan Dansa, Yesu Kiristi, mu kuma kaunaci juna kamar yadda ya umarce mu. **24** Wadanda suke biyayya da umarnansa kuwa suna rayuwa a cikinsa, shi kuma a cikinsu. Ta haka muka san cewa yana raye a cikinmu. Mun san haka ta wurin Ruhun da ya ba mu.

4 Abokaina kaunatattu, ba kowane ruhu za ku gaskata ba, sai dai ku gwada ruhohi don ku ga ko daga Allah ne, domin annabawan karya da yawa sun fito duniya. **2** Ga yadda za ku gane Ruhun Allah, duk ruhun da ya yarda cewa Yesu Kiristi ya zo cikin jiki, to, daga Allah yake. **3** Amma duk ruhun da bai yarda da Yesu ba, ba daga Allah ba ne, ruhun magabcin Kiristi ne, wanda kuka ji yana zuwa, har ma ya riga ya shigo duniya. **4** Ku,'ya'yana kaunatattu, ku daga Allah ne, kun kuma yi nasara a kan magabtan Kiristi, domin wanda yake a cikinku ya fi wanda yake a duniya girma. **5** Su daga duniya ne saboda haka suke magana yadda duniya take ganin abubuwa, duniya kuwa tana sauraronsu. **6** Mu daga Allah ne, kuma duk wanda ya san Allah yakan saurare mu. Amma duk wanda ba daga Allah ba, ba ya sa ya kashe shi? Domin ayyukansa mugaye

mu kaunaci juna, domin kauna tana zuwa daga Allah ne. Duk mai kauna, haifaffe ne na Allah, ya kuma san Allah. **8** Duk wanda ba ya kauna, bai san Allah ba, domin Allah kauna ne. **9** Ga yadda Allah ya nuna kaunarsa a cikinmu, Allah ya aiki makadaici Dansa zuwa duniya domin mu rayu ta wurinsa. **10** Wannan ita ce kauna, wato, ba mu ne muka kaunaci Allah ba, sai dai shi ne ya kaunace mu, ya kuma aiko Dansa yă zama hadaya ta kafara saboda zunubanmu. **11** Abokaina kaunatattu, da yake Allah ya kaunace mu haka, ya kamata mu ma mu kaunaci juna. **12** Ba wanda ya taþa ganin Allah; amma in muna kaunar juna, Allah yana raye a cikinmu, kaunarsa kuwa ta zama cikakkiya a cikinmu ke nan. **13** Mun san cewa muna rayuwa a cikinsa shi kuma a cikinmu, domin ya ba mu Ruhunsa. **14** Mun gani, mun kuma shaida cewa Uba ya aiko Dansa domin yă zama Mai Ceton duniya. **15** Duk wanda ya yarda cewa Yesu Dan Allah ne, Allah yana raye a cikinsa, shi kuma a cikin Allah. **16** Ta haka muka sani, muke kuma dogara ga kaunar da Allah yake mana. Allah kauna ne. Duk wanda yake rayuwa cikin kauna, yana rayuwa a cikin Allah ne, Allah kuma a cikinsa. **17** Ta haka, kauna ta zama cikakkiya a cikinmu domin mu kasance masu karfin hali a ranar shari'a, domin a wannan duniya muna kama da shi. **18** Babu tsoro cikin kauna. Cikakkiyar kauna dai takan kawar da tsoro, domin hukunci ne yake kawo tsoro. Mai jin tsoro ba cikakke ba ne a cikin kauna. **19** Muna kauna, domin ya kaunace mu da farko. **20** Duk wanda ya ce, "Ina kaunar Allah," amma yana kin dan'uwansa, makaryaci ne. Gama duk wanda ba ya kaunar dan'uwansa da yake gani, ba zai iya kaunar Allah wanda ba ya gani ba. **21** Ya kuma ba mu wannan umarni cewa duk wanda yake kaunar Allah, dole yă kaunaci dan'uwansa.

5 Kowa ya gaskata cewa Yesu shi ne Kiristi, shi haifaffe na Allah ne, kuma duk mai kaunar mahaifi kuwa, yakan kaunaci dansa ma. **2** Ga yadda muka san cewa muna kaunar'ya yan Allah. Muna yin haka ta wurin kaunar Allah da kuma aikata umarnansa. **3** Kaunar Allah ita ce, a yi biyayya da umarnansa. Umarnansa kuwa ba masu nauyi ba ne; **4** domin duk haifaffe na Allah yana cin nasara a kan duniya. Bangaskiyarmu kuwa ita ce ta ba mu wannan nasara a kan duniya. **5** Wa ya cin nasara a kan duniya? Sai wanda ya gaskata cewa Yesu Dan Allah ne. **6** Ga wanda ya zo ta wurin ruwa da jini, wato, Yesu Kiristi. Bai

zo ta wurin ruwa kafai ba, sai dai ta wurin ruwa da kuma jini. Ruhu ne kuwa yake ba da shaida, gama Ruhu shi ne gaskiya. **7** Akwai shaidu uku, wato, **8** Ruhu, da ruwa, da kuma jini; wadannan uku kuwa manufarsu daya ce. **9** Tun da yake mukan yarda da shaida mutane, ai, shaidar Allah ta fi karfi. Wannan ita ce shaidar Allah, wato, ya shaidi Dansa. **10** Duk wanda ya gaskata da Dan Allah, yana da shaidan nan a zuciyarsa. Duk wanda bai gaskata da Allah ba kuwa ya mai da shi makaryaci, domin bai gaskata shaidar da Allah ya bayar game da Dansa ba. **11** Wannan kuwa ita ce shaidar; cewa Allah ya ba mu rai madawwami, wannan rai kuwa yana cikin Dansa. (aiōnios g166) **12** Duk wanda yake da Dan, yana da rai; wanda kuwa ba shi da Dan Allah, ba shi da rai. **13** Ina rubuta wadannan abubuwa gare ku, ku da kuka gaskata sunan Dan Allah domin ku san kuna da rai madawwami. (aiōnios g166) **14** Wannan shi ne karfin halin da muke da shi sa'ad da muke zuwa a gabon Allah, gama mun san cewa kome muka roka bisa ga nufinsa, yakan saurare mu. **15** In kuwa muka san cewa yana sauraranmu, ko mene ne muka roka, mun sani, mun riga mun sami abin da muka roka daga gare shi ke nan. **16** Kowa ya ga dan'uwansa yana yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba, sai yă yi masa addu'a. Ta dalilin mai addu'an nan kuwa, Allah zai ba da rai ga mai yin zunubin da bai kai ga mutuwa ba. Akwai zunubin da yakan kai ga mutuwa. Ban ce a yi addu'a domin wannan ba. **17** Duk rashin adalci, zunubi ne, amma akwai wadansu zunuban da ba sa kai ga mutuwa. **18** Mun san cewa kowane haifaffe na Allah ba ya cin gaba da yin zunubi; kasancewarsa haifaffe na Allah ita takan kare shi, mugun kuwa ba zai iya cuce shi ba. **19** Mun san cewa mu'yan Allah ne, duniya duka kuwa tana hannun Mugun. **20** Mun san cewa Dan Allah ya zo duniya, ya kuma ba mu ganewa domin mu san shi wanda yake na gaskiya. Mu kuwa muna cikinsa, shi da yake Allah na gaskiya wato, cikin Dansa Yesu Kiristi. Shi ne Allah na gaskiya da kuma rai na har abada. (aiōnios g166) **21** 'Ya'vana kaunatattu, ku yi nesa da gumaka.

2 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga uwargida zaɓaɓbiya da kuma'ya'yanta, wadanda nake kauna kwarai da gaske kuma ba ni kadai ba, amma har da dukan wadanda suka san gaskiya. **2** Muna kaunarku saboda gaskiyan nan, wadda take cikinmu za tā kuma kasance tare da mu har abada. (aiōn g165) **3** Alheri, jinkai da kuma salama daga Allah Uba da kuma Yesu Kiristi, Dan Uba, su kasance tare da mu cikin gaskiya da kauna. **4** Na yi farin ciki kwarai, da na sami wadansu'ya'yanki suna tafiya cikin gaskiya, kamar yadda Uba ya umarce mu. **5** Yanzu kuma, uwargida kaunatacciya, ba sabon umarni nake rubuta miki ba sai dai wanda muke da shi tun farko. Ina roko cewa mu kaunaci juna. **6** Kauna, ita ce mu yi biyayya ga umarnansa. Kamar yadda kuka ji tun da fari, umarninsa shi ne ku yi zaman kauna. **7** Masu rudi da yawa, wadanda ba su yarda da zuwan Yesu Kiristi cikin jiki ba, sun riga sun fito a duniya. Duk irin mutumin nan mai rudi ne kuma magabcin Kiristi. **8** Ku lura don kada ku yi hasarar aikin da kuka yi, sai dai ku sami cikakken lada. **9** Duk mutumin da bai tsaya a kan koyarwar Kiristi ba, amma ya yi kari a kanta, mutumin nan ba shi da Allah. Amma wanda ya tsaya a kan koyarwar Kiristi, yana da Uban da kuma Dan. **10** Duk wanda ya zo wurinku bai kuma kawo koyarwan nan ba, kada ku karbe shi a gidanku ko ku marabce shi. **11** Duk wanda ya karbe shi yana tarayya da mugun aikinsa ke nan. **12** Ina da abubuwa da dama da zan rubuta muku, sai dai ba na so in yi amfani da takarda da inki in rubuta. A maimako, ina fata in ziyarce ku in kuma yi magana da ku fuska da fuska, domin farin cikinmu yā zama cikakke. **13** 'Ya'yan'yar'uwarki wadda Allah ya kebe, suna gaishe ku.

3 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga kaunataccen abokina Gayus, wanda nake kauna kwarai da gaske. **2** Abokina kaunatacce, ina addu'a ka sami zaman lafiya don kome yă yi maka daidai, kamar yadda ruhunka yake zaune lafiya. **3** Na yi farin ciki kwarai sa'ad da wadansu'yan'uwa suka zo suka yi zance game da yadda kake da aminci ga gaskiyan nan da kuma yadda kake cin gaba cikin gaskiyan nan. **4** Ba abin da ya fi sa ni farin ciki fiye da in ji cewa'ya'yana suna cikin gaskiyan nan. **5** Abokina kaunatacce, kana da aminci cikin abin da kake yi wa'yan'uwa, ko da yake su baki ne a gare ka. **6** Sun fada wa ikkilisiya game da kaunarka. Za ka kyauta in ka sallame su a hanyar da ta cancanci Allah. **7** Saboda Sunan nan ne suka fito, ba sa karban wani taimako daga wadanda ba masu bi ba. **8** Saboda haka ya kamata mu nuna halin karban baki ga irin mutanen nan domin mu yi aiki tare saboda gaskiyan nan. **9** Na rubuta wa ikkilisiya, amma Diyotires, wanda yake son zama na farko, ya ki yă yi hulfa da mu. **10** Saboda haka in na zo, zan tone abin da yake yi, yana surutu game da mu, yana ɓabbata mu. Wannan ma bai ishe shi ba, har yana kin marabtar'yan'uwa. Yana hana wadanda suke so yin haka, yana ma korinsu daga ikkilisiya. **11** Abokina kaunatacce, kada ka yi koyi da abin da yake mugu sai dai abin da yake nagari. Duk mai yin abin da yake nagari daga Allah yake. Duk mai yin abin da yake mugu bai taɓa sanin Allah ba. **12** Demetiriyus yana da shaida mai kyau daga wurin kowa, har gaskiya kanta ma ta shaide shi. Mu ma muna ba da shaida mai kyau a kansa, ka kuma san cewa shaidarmu gaskiya ce. **13** Ina da abubuwa da dama da zan rubuta maka, sai dai ba na so in yi amfani da alkalamı da inki in rubuta su. **14** Ina fata in gan ka nan ba da dadewa ba, za mu kuwa yi magana fuska da fuska. Salama gare ka. Abokai a nan suna gaishe ka. Ka gai da abokai a can da sunansu.

Yahuda

1 Yahuda, bawan Yesu Kiristi, dān'uwan Ya'kub, Zuwa ga wadanda aka kira, wadanda Allah Uba yake kauna, wadanda kuma Yesu Kiristi ya kiyaye. **2** Jinkai, salama da kuma kauna, su kasance tare da ku a yalwace. **3** Abokaina kaunatattu, ko da yake na yi marmari kwarai in rubuta muku game da ceton nan namu, sai na ga ya dace in rubuta, in gargade ku ku tsaya da karfi cikin bangaskiya wadda aka danka wa mutane masu tsarki na Allah sau daya tak. **4** Na fada haka ne domin wadansu mutanen da aka rubuta hukuncinsu tun dā sun shiga cikinku a boye. Su fa marasa tsoron Allah ne. Su ne wadanda suka mai da alherin Allahnmu ya zama dalilin yin fasikanci, suna kuma mūsun Yesu Kiristi wanda shi ne Makadaici Mai Iko Duka da kuma Ubangijinmu. **5** Ko da yake kunriga kun san duk wannan, ina so in tuna muku cewa Ubangiji ya ceci mutanensa daga Masar, duk da haka daga bayya ya hallaka wadanda ba su ba da gaskiya ba. **6** Haka ma mala'ikun da ba su rike matsayinsu na iko ba, wadanda suka bar ainihin mazauninsu, su ne ya tsare a duhu daure da dawwammamun sarkoki don hukunci ta babbar Ranan nan. (aiōnos g126) **7** Haka ma Sodom da Gomorra da garuruwan da suke kewaye da su, wadanda su ma suka ba da kansu ga fasikanci da muguwar sha'awar jiki, sun zama misalin wadanda suke shan hukuncin madawwamiyar wuta. (aiōnos g166) **8** Haka yake da masu mafarke-mafarken nan, gama sun kazantar da jikunansu, suka ki bin masu mulki, suna bata sunan talikan sararin sama. **9** Kai, ko Mika'ilu babban shugaban mala'iku ma, sa'ad da yake mūsu da Iblis game da gawar Musa, bai yi garajen dora masa laifi da bakar magana ba, sai dai ya ce, "Ubangiji yā tsawata maka!" **10** Duk da haka mutanen nan suna maganar banza a kan kome da ba su gane ba; kuma abubuwan da suka fahimta bisa ga jiki, kamar dabbobi marasa hankali, wadannan abubuwa ne suke hallaka su. **11** Kaitonsu! Gama sun kama hanyar Kayinu; sun ruga a guje garin neman riba cikin kuskure kamar Bala'am; aka kuma hallaka su cikin tawayen Kora. **12** Wadannan mutane sun zama kamar kazanta a taronku na soyayya, suna ta ciye-ciye a cikinku, ba kunya ba tsoro. Su masu kiwo ne da suke ciyar da kansu kawai. Su kamar hadari ne da babu ruwa da iska take kori. Su kamar itatuwa ne, marasa'ya'ya da rani, wadanda aka tumbuke, ko kamar itatuwan da aka tumbuke suka

kuma mutu kurmus. **13** Su kamar rakuman ruwan teku ne masu hauka, suna takama da tumbatsan kumfar kunyarsu. Su kamar taurari ne masu yawo barkatai, wadanda aka ajiye mugun duhu saboda su har abada. (aiōn g165) **14** Enok ma, wanda yake na bakwai daga Adamu, ya yi annabcı game da wadannan mutane cewa, "Duba, Ubangiji yana zuwa da dubu dubban tsarkakansa **15** don yā yi wa kowa shari'a, yā kuma hukunta duk marasa tsoron Allah game da dukan ayyukansu na rashin tsoron Allah da suka aikata ta hanyar rashin tsoron Allah, da kuma dukan baka'ken kalmomin da masu zunubi marasa tsoron Allah suka fada game da shi." **16** Wadannan mutane dai, gunaguni gare su, kullum ganin laifin wadansu suke yi. Muguwar sha'awa ce kadai tunaninsu. Sun cika da banzar magana ta yabon kansu. Suna rudin mutane da za'kin baki don samun ribar kansu. **17** Amma ku abokaina kaunatattu, ku tuna da abin da manzannin Ubangijinmu Yesu Kiristi suka fada a dā. **18** Sun ce muku, "A kwanakin karshe za a kasance da masu ba'a wadanda za su bi sha'awace-sha'awacensu na rashin tsoron Allah." **19** Wadannan mutanen ne, suke kawo rabe-rabe, masu bin abin da jiki yake so, marasa Ruhu. **20** Amma ku, abokaina kaunatattu, ku gina kanku cikin bangaskiyarku mafi tsarki, ku kuma yi addu'a cikin Ruhu Mai Tsarki. **21** Ku zauna cikin kaunar Allah yayinda kuke jira jinkan Ubangijinmu Yesu Kiristi don yā kawo ku ga rai madawwami. (aiōnos g166) **22** Ku ji tausayin wadanda suke shakka; **23** ku cece wadansu ta wurin fizge su daga wuta. Ga wadansu kuma ku ji tausayinsu, amma tare da tsoro, har ma ku yi kyamar tufafin da suka bata da ayyukansu na jiki. **24** To, yabo yā tabbata a gare shi, shi wanda yake da iko yā tsare ku daga fāduwa, yā kuma miķa ku marasa laifi a gabon daukakarsa da matukar farin ciki. **25** Gare shi kuma, shi da yake kafai Allah Mai Cetommu, ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu, bari daukaka, daraja, iko da mulki, su tabbata a gare shi, tun farkon zamanai, yanzu, da har abada abadin! Amin. (aiōn g165)

Ru'uya ta Yohanna

1 Wahayin Yesu Kiristi, wanda Allah ya ba shi yă nuna wa bayinsa abin da lalle zai faru nan ba da dadewa ba. Ya bayyana shi ta wurin aiko da mala'ikansa zuwa ga bawansa Yohanna, **2** wanda ya shaida dukan abin da ya gani, wato, maganar Allah da kuma shaidar Yesu Kiristi. **3** Mai albarka ne wanda yake karanta wadannan kalmomin arnabci, masu albarka ne kuma wadanda suke jinsu, suke kuma sa abin da aka rubuta a ciki a zuciya, domin lokaci ya yi kusa. **4** Daga Yohanna, Zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai da suke a lardin Asiya. Alheri da salama gare ku daga shi wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, da kuma daga ruhohi bakwai da suke a gaban kursiynsa, **5** da kuma daga Yesu Kiristi, wanda yake amintaccen shaida, dan farin daga tashin matattu, da kuma mai mulkin sarakunan duniya. Gare shi wanda yake kaunarmu wanda kuma ya'yantar da mu daga zunubanmu ta wurin jininsa, **6** ya kuma mai da mu masarauta da firistoci don mu yi wa Allahnsa da Ubansa hidima, a gare shi dfaukaka da iko sun tabbata har abada abadin! Amin. (**aiōn g165**) **7** “Duba, yana zuwa cikin gizagizai, kowane ido kuwa zai gan shi, har da wadanda suka soke shi”; dukan mutanen duniya kuwa “za su yi makoki dominса.” **8** “Ni ne Alfa da kuma Omega,” in ji Ubangiji Allah, “wanda yake a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai zo, Madfaukaki.” **9** Ni, Yohanna, dan'uwaniku da kuma abokin tarayyarku cikin wahala da mulki, da kuma haškurin jimrewa da suke namu cikin Yesu, ina can tsibirin Fattmos saboda maganar Allah da kuma saboda shaidar Yesu. **10** A Ranar Ubangiji ina cikin Ruhu, sai na ji a bayana wata babbar murya kamar kaho, **11** wadda ta ce, “Rubuta a cikin nadafdeen littafi abin da ka gani ka kuma aika ta zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai, zuwa Afisa, Simirna, Fergamum, Tiyatira, Sardis, Filadelfiya, da kuma Lawodiseya.” **12** Sai na juya don in ga muryar da take magana da ni. Da na juya kuwa sai na ga alkukan fitilu bakwai na zinariya. **13** A tsakiyar alkukan kuwa akwai wani “kama da dan mutum,” saye da rigar da ya kai har kafafunsa da kuma damarar zinariya daure a kirjinsa. **14** Kansa da kuma gashin fari ne fat kamar ulu, fari kamar dusar kankara, idanunsa kuwa kamar harshen wuta. **15** Sawunsa sun yi kamar tagullar da take haske cikin matoya, muryarsa kuma ta yi kamar muryar ruwaye masu gudu. **16** A hannunsa

na dama ya riķe taurari bakwai, daga bakinsa kuwa takobi mai kaifi biyu ya fito. Fuskarsa ta yi kamar rana mai haskakawa da dukan haskenta. **17** Sa'ad da na gan shi, sai na fādī a gabansa sai ka ce matacce. Sai ya dībiya hannunsa na dama a kaina ya ce, “Kada ka ji tsoro. Ni ne Farko da kuma Karshe. **18** Ni ne Rayayye, dā na mutu, ga shi kuwa ina a raye har abada abadin! Ina kuma riķe da mabudan mutuwa da na Hades. (**aiōn g165, Hadēs g86**) **19** “Saboda haka, ka rubuta abin da ka gani, abin da yake yanzu, da abin da zai faru nan gaba. **20** Asirin taurari bakwai da ka gani a hannuna na dama da kuma na alkukan fitilu bakwai na zinariya shi ne, Taurarin bakwai din nan, mala'ikun ikkilisiyoyi bakwai ne; alkukan fitilu bakwai din nan kuma ikkilisiyoyi bakwai ne.

2 “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Afisa, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi na wannan wanda yake riķe da taurari bakwai a hannunsa na dama yana kuma tafiya a tsakanin alkukan fitilu bakwai na zinariya. **2** Na san ayyukanka, faman aikinka da daurewarka. Na san cewa ba ka iya haškuri da mugayen mutane, ka gwada wadanda suke cewa su manzanni ne, alhali kuwa ba haka ba ne, ka kuwa tarar cewa su na karya ne. **3** Kai kam ka daure ka kuma jimre da wahala saboda sunana, ba ka kuwa gaji ba. **4** Duk da haka ina riķe da wannan game da kai. Ka watsar da kaunarka ta farko. **5** Ka tuna da matsayinka a dā kafin ka fādī! Ka tuba ka kuma yi ayyukan da ka yi da fari. In ba ka tuba ba, zan zo wajenka in dfauke wurin ajiye fitilanka daga inda yake. **6** Sai dai kana da wannan abu mai kyau. Ka ki ayyukan Nikolaitawa da ni ma nake fi. **7** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi ikon ci daga itacen rai, da yake cikin aljannar Allah. **8** “Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Simirna, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomin wannan da yake na Farko da na Karshe, wanda ya mutu ya kuma sāke tashi da rai. **9** Na san wahalarka da kuma talaucinka, duk da haka kai mai arziki ne! Na san bata suna da wadannan suke yi maka wadannan da suke cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba ne, su dai majami'ar Shaidan ne. **10** Kada ka ji tsoron wahalar da kake gab da sha. Ina gaya maka, Iblis zai sa wadansunku a kurkuku don yă gwada ku. Za ku sha tsanani na kwana goma. Ka yi aminci ko da za a kashe ka, ni kuwa zan ba ka rawanin rai. **11** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya

ci nasara mutuwa ta biyu ba za tă cuce shi ba ko kadan. **12** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Fergamum, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomin wannan wanda yake da takobi mai kaifi biyu. **13** Na san inda kake da zama, inda Shaidan yana da gadon sarautarsa. Duk da haka ka riķe sunana da gaske. Ba ka yi mūsun bangaskiyarka gare ni ba, har ma a kwanakin Antifas, amintaccen mashaidina, wanda aka kashe a birninku, inda Shaidan yake zama. **14** Duk da haka, ina da abubuwa kima game da kai. Kana da mutane a can wadanda suke riķe da koyerwar Bala’am, wanda ya koya wa Balak yă ja hankalin Isra’ilawa su yi zunubi ta wurin cin abincin da aka miķa wa gumaka hadaya, su kuma yi fasikanci. **15** Haka ma kana da wadanda suke riķe da koyerwar Nikolaitawa. **16** Saboda haka ka tuba! In ba haka ba, zan zo wajenka ba da dadewa ba in yake su da takobin bakina. **17** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci nasara zan ba shi kadan daga cikin boyayyyiar Manna. Zan kuma ba shi farin dutse tare da sabon suna a rubuce a bisansa, sananne kawai ga mai karfan dutsen. **18** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Tiyatira, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomin Dan Allah, wanda idanunsa suna kama da harshen wuta wanda kuma kafafunsa suna kama da tagullar da aka goge. **19** Na san ayyukarka, kaunarka da bangaskiyarka, hidimarka da daurewarka, kuma cewa kana yin abubuwa a yanzu fiye da abin da ka yi da farko. **20** Duk da haka, ina da wannan game da kai. Kana hakuri da matan nan Yezebel, wadda take kira kanta annabiya. Ta wurin koyerwarta tana bad da bayina ga yin fasikanci suka kuma ci abincin da aka miķa wa gumaka. **21** Na ba ta lokaci tă tuba daga fasikancinta, amma ba ta da niyya. **22** Don haka zan jefa ta a kan gadon wahala, zan kuma sa wadanda suke zina da ita, su sha azaba kwarai, sai dai in sun tuba daga hanyoyinta. **23** Zan kashe’ya’yanta. Sa’an nan dukan ikkilisiyoyi za su san cewa ni ne mai bincika zukata da tunani, zan kuwa sāka wa kowannerku gwargwadon ayyukansa. **24** Yanzu, ina ce wa sauranku da kuke a Tiyatira, ku da ba ku riķe da koyerwarta ba kuma ba ku koyi abin da suke kira zurfafan asiran Shaidan, ‘Ba zan kara muku wani nauyi ba. **25** Sai dai ku riķe abin da kuke da shi har sai na zo.’ **26** Gare shi wanda ya ci nasara ya kuma aikata nufina har karshe, zan ba shi iko a kan al’ummai. **27** ‘Zai yi mulki a kansu da sandar sarauta ta karfe, zai farfashe su, kamar tukwanen

yumbu’kamar yadda na karbi iko daga Ubana. **28** Zan kuma ba shi tauraron asubahi. **29** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi.

3 “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Sardis, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi, na wanda yake riķe da ruhohi bakwai na Allah da kuma taurari bakwai. Na san ayyukarka; ana ganinka kamar rayayye, amma kai matacce ne. **2** Ka farka! Ka karfafa abin da ya rage wanda kuma yake bakin mutuwa, don ban ga ayyukarka cikakke ne ba a gaban Allahna. **3** Saboda haka, ka tuna fa, abin da ka karfa ka kuma ji; ka yi biyayya da shi, ka kuma tuba. Amma in ba ka farka ba, zan zo kamar barawo, ba kuwa za ka san lokacin da zan zo maka ba. **4** Duk da haka kana da mutane kima cikin Sardis wadanda ba su bata tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da ni, saye da fararen tufafi, don sun cancanta. **5** Wanda ya ci nasara, kamar su, za a sanya masa fararen tufafi. Ba zan taba share sunansa daga cikin littafin rai ba, sai dai zan shaida sunansa a gaban Ubana da mala’ikunsa. **6** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. **7** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Filadelfiya, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomi, na wanda yake mai tsarki da kuma gaskiya, wanda yake riķe da mabudin Dawuda. Abin da ya bude ba mai rufewa, abin da kuma ya rufe ba mai budewa. **8** Na san ayyukarka. Duba, na sa a gabanka budaddeñ kofa wadda ba mai iya rufewa. Na san cewa kana da dan karfi, duk da haka ka kiyye maganata ba ka kuwa yi mūsun sunana ba. **9** Zan sa wadanda suke na majami’ar Shaidan, wadanda suke cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba ne, sai dai makaryata, zan sa su zo su fādi a kasa a gabanka su kuma shaida cewa na kaunace ka. **10** Da yake ka kiyye umarnina ta wurin jimrewa, ni ma zan tsare ka daga lokacin nan na gwaji wanda zai zo bisan dukan duniya don a gwada wadanda suke zama a duniya. **11** Ina zuwa ba da dadewa ba. Ka riķe abin da kake da shi, don kada wani ya karbe rawaninka. **12** Duk wanda ya ci nasara zan mai da shi ginshiki a haikalin Allahna. Ba kuwa zai sāke barin wurin ba. Zan rubuta a kansa sunan Allahna da kuma sunan birnin Allahna, sabuwar Urushalima, wadda take saukowa daga sama daga Allahna; ni kuma zan rubuta a kansa sabon sunana. **13** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fada wa ikkilisiyoyi. **14** “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Lawodiseya, ka rubuta, Wadannan su ne kalmomina Amin, amintaccen mashaidi mai gaskiya, da kuma

mai mulkin halittar Allah. **15** Na san ayyukanka, ba ka da sanyi ba ka kuma da zafi. Na so da kai daya ne daga ciki, ko sanyi, ko zafi! **16** Amma domin kana tsaka-tsaka ba zafi ba, ba kuma sanyi ba, ina dab da tofar da kai daga bakina. **17** Ka ce, ‘Ina da arziki; na sami dukiya ba na kuma bukatar kome.’ Amma ba ka gane ba cewa kai matisiyaci ne, abin tausayi, matalauci, makaho kana kuma tsirara. **18** Na shawarce ka ka sayi zinariyar da aka tace cikin wuta daga gare ni, don ka yi arziki; da fararen tufafi ka sa, don ka rufe kunyar tsirancinka; da kuma maganin ido ka sa a idanunka, don ka gani. **19** Wadanda nake kauna su nake tsawata wa, nake kuma horo. Saboda haka ka yi himma ka tuba. **20** Ga ni! Ina tsaye a bakin kofa, ina kwanwasawa. Duk wanda ya ji muryata ya kuma bude kofar, zan shiga in kuma ci tare da shi, shi kuma tare da ni. **21** Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi ikon zama tare da ni a kursiyina, kamar yadda na ci nasara, kuma ina zaune tare da Ubana a kursiyinsa. **22** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da Ruhu yake fad'a wa ikkilisiyoyi.”

4 Bayan wannan sai na duba, a can kuma a gabana ga kofa a bude a sama. Sai muryar da na ji da fari da take magana da ni mai kama da busar kaho ta ce, “Hauro nan, zan kuma nuna maka abin da lalle zai faru bayan wannan.” **2** Nan da nan sai ga ni cikin Ruhu, a can a gabana kuwa ga kursiyi a cikin sama da wani zaune a kansa. **3** Wannan mai zama a can kuwa yana da kamarinin dutsen yasfa da karneliya. Bakan gizo, mai kama da zumurrudu, ya kewaye kursiyin. **4** Kewaye da kursiyin kuwa akwai wadansu kursiyoyi ashirin da hudu, zaune a kansu kuwa dattawa ashirin da hudu ne. Suna saye da fararen tufafi suna kuma da rawanin zinariya a kawunansu. **5** Daga kursiyin hasken walšiya yana ta fitowa, da kararraki da kuma tsawa. A gaban kursiyin, fitilu bakwai suna ci. Wadannan ne ruhoji bakwai na Allah. **6** Haka kuma a gaban kursiyin akwai wani abu mai kama da tekun gilashi, yana kyalli kamar madubi. A tsakiya kuwa, kewaye da kursiyin, akwai halittu hudu masu rai, cike kuma suna da idanu gaba da baya. **7** Halitta ta fari tana kama da zaki, ta biyun kuwa tana kama da bijimi, ta ukun kuma tana da fuska kamar ta mutum, ta hufun kuma tana kama da gaggafa mai tashi sama. **8** Kowace a cikin halittu hudu masu rai din nan tana da fikafikai guda shida, tana kuma cike da idanu a ko'ina, har ma karkashin fikafikanta. Dare da rana ba

sa fasa cewa, **9** Duk lokacin da halittu masu ran nan suka rera dfaukaka, girma da kuma godiya ga wannan wanda yake zaune a kan kursiyin da kuma wanda yake mai rai har abada abadin, (aiōn g165) **10** sai dattawa ashirin da hufun nan su fādi a kasa a gaban wannan wanda yake zaune a kursiyin, su yi sujada wa wannan wanda yake da rai har abada abadin. Sukan ajiye rawaninsu a gaban kursiyin suna cewa, (aiōn g165) **11** “Ya Ubangijnmu da Allahnmu, ka cancanci dfaukaka da girma da iko, domin ka halicci dukan abubuwa, kuma ta wurin nufinka aka halicce su suka kuma kasance.”

5 Sa'an nan na ga a hannun damar wannan wanda yake zaune a kursiyin nadadden littafi da rubutu a ciki da wajensa an kuma hatimce shi da hatimai bakwai. **2** Na kuma ga wani babban mala'ika yana shela da babbar murya cewa, “Wa ya cancanta yă balle hatiman nan yă kuma bude nadadden littafin?” **3** Amma ba wani a sama ko a kasa ko a karkashin kasan da ya iya bude nadadden littafin ko ma yă duba cikinsa. **4** Na yi ta kuka domin ba a iya samun wanda ya cancanta yă bude nadadden littafin ko yă duba cikinsa ba. **5** Sai daya daga cikin dattawan ya ce mini, “Kada ka yi kuka! Duba, Zakin kabilar Yahuda, da kuma Tushen Dawuda ya ci nasara. Ya iya bude nadadden littafin da hatimansa bakwai.” **6** Sa'an nan na ga Dan Rago, yana kamar an yanka, tsaye a tsakiyar kursiyin, halittu hufun nan masu rai da kuma dattawan an sun kewaye shi. Yana da kahoni bakwai da idanu bakwai, wadanda suke ruhoji bakwai na Allah da aka aika cikin dukan duniya. **7** Ya zo ya karbi nadadden littafin daga hannun dama na wannan wanda yake zaune a kursiyin. **8** Bayan ya karba, sai halittu hufun nan masu rai da kuma dattawan nan ashirin da hudu suka fādi kasa a gaban Dan Ragon. Kowannensu yana da garaya kuma suna riſe da kaskon zinariya cike da turare, wadanda suke addu'o'in tsarkaka. **9** Suka rera sabuwar waſa, “Ka cancanci ka karbi nadadden littafin ka kuma bude hatimansa, domin an kashe ka, da jininka kuma ka sayi mutane wa Allah, daga kowace kabilia da harshe da mutane da kuma al'umma. **10** Ka mai da su masarauta da kuma firistoci, don su yi wa Allahnmu hidima, kuma za su yi mulki a duniya.” **11** Sai na duba na kuma ji muryar mala'iku masu yawa, yawansu kuwa ya kai dubu dubbai, da kuma dubu goma sau dubu goma. Suka kewaye kursiyin da halittu hufun nan masu rai da kuma dattawan nan. **12** Da babbar murya

suka rera, "Macancanci ne Dan Ragon nan da aka kashe, don yā sami iko da wadata da hikima da karfi da girma da daukaka da kuma yabo!" **13** Sa'an nan na ji kowace halitta a sama da kasa da Karkashin kasa da kuma bisan teku, da kome da yake cikinsu yana rerawa, "Gare shi mai zama a kan kursiyin da kuma ga Dan Ragon yabo da girma da daukaka da iko, (aiōn g165) **14** Sai halittu hudun nan masu rai suka ce, "Amin", dattawan kuma suka fādi suka yi sujada.

6 Na kalli yayinda Dan Ragon ya bude hatimin farko na hatimai bakwai din nan. Sai na ji daya daga cikin halittu hudun nan masu rai ya yi magana da murya mai kama da tsawa ya ce, "Zo!" **2** Na duba, can kuwa a gabana ga wani farin dok! Mai hawansa yana riķe da baka, aka kuma ba shi rawani, ya yi sukuwa ya fito kamar mai nasara da ya kutsa don nasara. **3** Sa'ad da Dan Ragon ya bude hatimi na biyun, sai na ji halitta mai rai na biyu ya ce, "Zo!" **4** Sai wani dok! ya fito, ja wur. Aka ba wa mai hawansa iko yā dāuke salama daga duniya yā kuma sa mutane su kashe juna. Aka ba shi babban takobi. **5** Sa'ad da Dan Ragon ya bude hatimi na uku, sai na ji halitta mai rai na uku ya ce, "Zo!" Na duba, can a gabana kuwa ga wani bafin dok! Mai hawansa yana riķe da abubuwani awo guda biyu a hannunsa. **6** Sai na ji wani abu mai kara kamar wata murya a tsakiyar halittu hudun nan masu rai tana cewa, "Kwatan alkama don albashin aikin yini, da kuma kwata uku na sha'ir don albashin yini guda, kada kuwa ka bata man da ruwan inabi!" **7** Sa'ad da Dan Ragon ya bude hatimi na hudu, sai na ji muryar halitta mai rai na hudu ya ce, "Zo!" **8** Na duba, can a gabana kuwa ga kodadden dok! An ba wa mai hawansa suna Mutuwa, Hades kuwa yana biye da shi. Aka ba su iko a kan kashi daya bisa hudu na duniya don su yi kisa da takobi, yunwa da annoba, har ma da namomin jeji na duniya. (**Hadēs g86**) **9** Sa'ad da ya bude hatimi na biyar, sai na ga a karkashin bagaden rayukan wadanda aka kashe saboda maganar Allah da kuma shaider da suka yi. **10** Suka yi kira da babbar murya suka ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, Mai Tsarki da kuma Mai Gaskiya, sai yaushe za ka shari'anta mazaunan duniya ka kuma dauki mana fansar jininmu?" **11** Sai aka ba wa kowannensu farin riga, aka kuma fada musu su dan jira kadafan sai an cika adadin abokansu masu hidima da kuma'yan'uwansu wadanda za a kashe kamar yadda su ma aka kashe su. **12** Ina kallo yayinda ya bude hatimi na shida.

Sai aka yi babban gircizar kasa. Rana ta zama baka kamar gwado na gashin akuya, wata kuma gaba daya ya zama ja wur kamar jini, **13** taurarin sararin sama suka fāffādi a kasa, kamar yadda danyun'ya'yan faure suke fāfuwa daga itacen faure sa'ad da iska mai karfi ta jijjiga shi. **14** Sararin sama kuwa ya janye kamar nadaddēn littafi, ya yi ta nadewa, aka kuma kawar da kowane dutse da kowane tsibiri daga wurinsa. **15** Sa'an nan sarakunan duniya, hakimai, jarumawa, masu arziki, masu karfi, da kowane bawa da kuma kowane'yantacce ya boye a cikin koguna da kuma cikin duwatsun tsauNUKA. **16** Suka kira duwatsu da tsauNUKA suna cewa, "Ku fādi a kanmu ku kuma boye mu daga fuskar wannan mai zama a kan kursiyi da kuma daga fushin Dan Ragon nan! **17** Gama babbar ranar fushinsu ta zo, wa kuwa zai iya tsaway?"

7 Bayan wannan, na ga mala'iku hudu, a tsaye a kusurwoyi hudu na duniya, suna tsare iskoki hudu na duniya, domin su hana wani iska hurawa a bisan kasa ko a bisan teku ko a bisa wani itace. **2** Sai na ga wani mala'ika yana zuwa daga gabas, yana da hatimin Allah mai rai. Ya yi kira da babbar murya wa mala'ikun nan hudu da aka ba su iko su cuci kasa da teku ya ce, **3** "Kada ku cuci kasa ko teku ko kuma itatuwa sai bayan mun sa hatimi a goshin dukan bayin AllahnuM." **4** Sai na ji yawan wafanda aka sa musu hatimi. Su 144,000 daga dukan kabilan Isra'ilā. **5** Daga kabilar Yahuda mutum 12,000 ne aka sa musu hatimin, daga kabilar Ruben mutum 12,000, daga kabilar Gad mutum 12,000, **6** daga kabilar Asher mutum 12,000, daga kabilar Naftali mutum 12,000, daga kabilar Manasse mutum 12,000, **7** daga kabilar Simeyon mutum 12,000, daga kabilar Lawi mutum 12,000, daga kabilar Issakar mutum 12,000, **8** daga kabilar Zebulun mutum 12,000, daga kabilar Yusuf mutum 12,000, daga kabilar Benyamin mutum 12,000. **9** Bayan wannan sai na duba, can a gabana kuwa ga wani taro mai girma, wanda ba mai iya kirgawa, daga kowace al'umma, kabilia, mutane da kuma harshe, suna tsaye a gabana kursiyin da kuma gabana Dan Ragon nan. Suna saye da fararen tufafi suna kuma riķe da rassan dabino a hannuWANSU. **10** Suka tā da murya da karfi suna cewa, "Ceto na AllahnuM ne, wanda yake zaune a bisa kursiyi, da kuma na Dan Ragon." **11** Dukan mala'iku suna tsaye kewaye da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare da halittu hudun nan masu rai. Suka fādi da fuskokinsu kasa a

gaban kursiyin suka kuma yi wa Allah sujada, **12** suna cewa, “Amin! Yabo da dfaukaka, da hikima da godiya da girma da iko da karfi sun tabbata ga Allahnmu har abada abadin. Amin!” (**aiōn g165**) **13** Sai daya daga cikin dattawan ya tambaye ni ya ce, “Wadannan da suke saye da fararen tufafi su wane ne, daga ina kuma suka fito?” **14** Na amsa na ce, “Ranka yā dade, kai ka sani.” Sai ya ce, “Wadannan su ne wadanda suka fito daga matsananciyar wahala; sun wanke tufafinsu suka kuma mai da su farare da jinin Dan Ragon nan. **15** Saboda haka, “suna a gaban kursiyin Allah suna masa hidima dare da rana a cikin haikalinsa; kuma wannan mai zaune a kursiyin zai shimpida tentinsa a bisansu.

16 ‘Ba za su sāke jin yunwa ba; ba za su kuma sāke jin kishirwa ba. Rana ba za tā buga su ba,’ ko kuma kowane irin zafin kuna. **17** Gama Dan Ragon da yake a tsakiyar kursiyin zai zama makiyayinsu; ‘zai bi da su zuwa ga maßulbūlar ruwan rai.’ Allah kuwa zai share dukan hawaye daga idanunsu.”

8 Sa’ad da ya bude hatimi na bakwai, sai aka yi shiru a sama na kusan rabin sa’ā. **2** Sai na ga mala’iku bakwai da suke tsayawa a gaban Allah, a gare su kuwa aka ba da kahoni bakwai. **3** Wani mala’ika, da yake da kaskon zinariyar da ake zuba turare, ya zo ya tsaya kusa da bagaden. Aka ba shi turare da yawa don yā miķa tare da addu’o’in dukan tsarkaka a bisa bagaden zinariya a gaban kursiyin. **4** Hayakin turaren tare da addu’o’in tsarkaka, suka hau zuwa gaban Allah daga hannun mala’ikan. **5** Sai mala’ikan ya dauki kaskon, ya cika shi da wuta daga bagaden, ya kuma wurgashi bisan duniya; sai aka yi ta yin tsawa, kararraki, walķiya, da kuma gиргизар kasa. **6** Sai mala’iku bakwai din nan da suke da kahoni bakwai suka shiryā don su busa su. **7** Mala’ika na fari ya busa Kahonsa, sai ga kanfara da wuta hadē da jini, aka kuma wurgu su bisan duniya. Kashi daya bisa uku na duniya ya kone, kashi daya bisa uku na itatuwa suka kone, dukan danyar ciyawa kuma ta kone. **8** Mala’ika na biyu ya busa Kahonsa, sai ga wani abu kamar babban dutse mai cin wuta, aka jefa cikin teku. Kashi daya bisa uku na teku ya zama jini, **9** kashi daya bisa uku na halittu masu rai da suke cikin tekun suka mutu, kashi daya bisa uku kuma na jiragen ruwa kuma suka hallaka. **10** Mala’ika na uku ya busa Kahonsa, sai wani babban tauraro mai cin wuta kamar toci, ya fādi daga sararin sama, a kan kashi daya bisa uku na koguna da kuma a bisa maßulbūlan ruwa **11** sunan tauraron

kuwa Madaci. Kashi daya bisa uku na ruwaye ya zama mai daci, mutane da yawa kuma suka mutu saboda shan ruwan, don dacinsa. **12** Mala’ika na hudu ya busa Kahonsa, sai aka bugi kashi daya bisa uku na rana, kashi daya bisa uku na wata, da kashi daya bisa uku na taurari, har kashi daya bisa uku nasu ya duhunta. Kashi daya bisa uku na yini ya kasance babu haske, haka ma kashi daya bisa uku na dare. **13** Yayinda nake kallo, sai na ji gaggafar da take tashi sama a tsakiyar sararin sama ta yi kira da babbar murya ta ce, “Kaito! Kaito! Kaiton mazaunan duniya, in an yi busan sauran Kahonin da mala’ikun nan uku suke shirin busawa!”

9 Mala’ika na biyar ya busa Kahonsa, sai na ga tauraron da ya fādo duniya daga sararin sama. Aka ba wa tauraron mabudin ramin Abis. (**Abyssos g12**) **2** Da ya bude Abis din, sai hayaki ya taso daga cikin kamar hayakin matoya mai girma. Hayakin nan daga Abis ya duhunta rana da sararin sama. (**Abyssos g12**) **3** Daga cikin hayakin kuwa fāri suka fito zuwa cikin duniya aka kuma ba su iko irin na kunaman duniya. **4** Aka fada musu kada su yi wa ciyawa na duniya lahani ko wani tsiro ko itace, sai dai su yi wa mutanen da ba su da hatimin Allah a goshinsu kadai lahani. **5** Ba a ba su iko su kashe su ba, sai dai su ba su azaba na watanni biyar. Azabar da suka sha kuwa ya yi kamar ta harbin kunama sa’ad da ta harbi mutum. **6** Cikin wadannan kwanakin mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su samu ba; za su yi marmarin mutuwa, amma mutuwa za tā bace musu. **7** Kamannin fārin nan kuwa yana kama da dawakan da aka shiryā don yaki. A kawunansu kuwa da wani abu da ya yi kamar rawanin zinariya, fuskokinsu kuma sun yi kamar fuskokin mutane. **8** Gashin kansu ya yi kamar gashin kan mata, hakoransu kuma sun yi kamar hakoran zakoki. **9** Suna da sulkuna kamar sulkunan karfe, karar fikafikansu kuma ta yi kamar motsin dawakai da kekunan yaki masu yawa da suke rugawa zuwa yaki. **10** Suna da wutsiyoyi da kari kamar kunamai, kuma a wutsiyoyinsu suna da iko su ba wa mutane azaba na wata biyar. **11** Suna da sarkin da yake mulki a bisansu wanda yake mala’ikan Abis, wanda sunansa a harshen Yahudawa shi ne Abaddon, da harshen Hellenawa kuwa shi ne, Afollion. (**Abyssos g12**) **12** Bala’i na fari ya wuce, sauran bala’i biyu suna nan zuwa. **13** Mala’ika na shida ya busa Kahonsa, sai na ji murya tana fitowa daga Kahonin bagaden

zinariya da suke a gaban Allah. **14** Ta ce wa mala'ika na shida da yake da fahon, "Ka saki mala'iku hudun nan da suke a daure a babban kogin Yuferites." **15** Mala'iku hudun nan kuwa da aka shirya musamman don wannan sa'a da kuma don wannan rana da wata da kuma shekara aka sake su domin su kashe kashi daya bisa uku na'yan Adam. **16** Yawan rundunan masu hawan dawakan nani mutum miliyon dari biyu ne. Na ji adadinsu. **17** Dawakai da masu hawansu da na gani cikin wahayina sun yi kamar. Sulkunansu ja wurne, bañin shudî, da kuma rawaya kamar farar wuta. Kawunan dawakan sun yi kamar kawunan zakoki, daga bakunansu kuwa wuta, hayañi, da farar wuta suna fitowa. **18** Aka kashe kashi daya bisa uku na'yan Adam da annobai uku na wuta, hayañi da farar wuta da suka fito daga bakunansu. **19** Karfin dawakan nan kuwa yana a bakunansu da wutsiyoyinsu; gama wutsiyoyinsu suna kama da macizai masu kawuna, da wutsiyoyin ne kuma suke yi wa mutane rauni. **20** Sauran'yan Adam da ba a kashe ta wajen wadannan annobai ba kuwa har wa yau ba su tuba daga aikin hannuwanus ba; ba su daina bauta wa aljanu, da gumakan zinariya, azurfa, tagulla, dutse da na itace, gumakan da ba sa iya gani ko ji ko tafiya ba. **21** Ba su kuma tuba daga kisankansu, sihirinsu, fasikancinsu ko kuma daga sace-sacensu ba.

10 Sai na ga wani babban mala'ika yana saukowa daga sama. An lullube shi da giringe, bakan gizo kuma yana kansa; fuskarsa tana kama da rana, kafafunsa kuma suna kama da ginshikan wuta. **2** Yana rike da dan karamin nadafden littafi, wanda yake a bude a hannunsa. Ya kafa kafarsa ta dama a kan teku kafarsa ta hagu kuma a kan kasa, **3** ya kuma yi ihu da karfi kamar rurin zaki. Da ya yi ihun, sai muryoyin tsawan nan bakwai suka yi magana. **4** Sa'ad da tsawan nan bakwai kuwa suka yi magana, ina dab da rubutawa; amma na ji wata murya daga sama ta ce, "Rufe abin da tsawan nan bakwai suka fada kada ka rubuta." **5** Sai mala'ikan da na gani na tsaye a teku da kasa ya daga hannunsa na dama sama. **6** Ya kuma yi rantsuwa da wannan wanda yake raye har abada abadin, wanda ya halicci sammai da dukan abin da yake cikinsu, duniya da dukan abin da yake cikinta, da kuma teku da dukan abin da yake cikinsa, ya kuma ce, "Babu sauran jinkiri! (aiōn g165) **7** Amma a ranakun da mala'ika na bakwai na dab da busa kahonsa, za a cika asirin Allah, kamar yadda ya sanar wa bayinsa

annabawa." **8** Sai muryar da na ji daga sama ta sâke magana da ni ta ce, "Tafi, ka karbi nadafden littafin da yake a bude a hannun mala'ikan da yake tsaye bisa teku da kasa." **9** Sai na je wajen mala'ikan na ce masa yâ ba ni karamin nadafden littafin. Ya ce mini, "Karba ka ci. Zai sa cikinka yâ yi tsami, amma 'a bakinka zai zama da zañi kamar zuma.'" **10** Na karbi karamin nadafden littafin daga hannun mala'ikan na kuma ci. Ya yi zañi kamar zuma a bakina, amma sa'ad da na cinye, cikina ya yi tsami. **11** Sa'an nan aka ce mini, "Dole ne ka sâke yin annabci game da mutane masu yawa, al'ummai, harsuna da kuma sarakuna."

11 Aka ba ni kara kamar sandan awo aka kuma ce mini, "Tafi ka auna haikalin Allah da bagaden, ka kuma kirga wadanda suke sujada a can. **2** Sai dai kada ka hada da harabar waje; kada ka auna ta, domin an ba da ita ga Al'ummai. Za su tattaka birni mai tsarki har watanni 42. **3** Zan kuma ba wa shaiduna nan biyu iko, za su kuwa yi annabci na kwanaki 1,260, saye da gwadon makoki." **4** Wadannan su ne itatuwan zaitun biyu da kuma alkukai biyu da suke tsaye a gaban Ubangijin duniya. **5** Duk wanda ya yi kokari yin musu lahani, wuta za tâ fito daga bakunansu ta cinye abokan gâbansu. Haka ne duk mai niyyar yin musu lahani zai mutu. **6** Wadannan mutane suna da iko su kulle sararin sama don kada a yi ruwan sama a lokacin da suke annabci; suna kuma da iko su juye ruwaye su zama jini su kuma bugi duniya da kowace irin annoba a duk lokacin da suke so. **7** To, da suka gama shaidarsu, dabbar da takan fito daga Abis za tâ kai musu hari, tâ kuwa sha karfinsu tâ kuma kashe su. (Abysos g12) **8** Gawawwakinsu za su kasance a kwance a titin babban birni, wanda a misalce ake kira Sodom da Masar, inda kuma aka gicciye Ubangijinsu. **9** Kwana uku da rabi mutane daga kowace jama'a, kabila, harshe da kuma al'umma za su yi ta kallon gawawwakinsu su kuma ki binne su. **10** Mazaunan duniya za su kyafase su kuma yi biki ta wurin aika kyautai wa junna, domin wadannan annabawan nan biyu ne suka azabtar da mazaunan duniya. **11** Amma bayan kwana uku da rabi din numfashin rai daga Allah ya shige su, suka kuwa tashi tsaye, tsoro kuma ya kama wadanda suka gan su. **12** Sai suka ji wata babbar murya daga sama tana ce musu, "Ku hauro nan." Suka kuwa haura zuwa sama cikin giringe, yayinda abokan gâbansu suna kallo. **13** A wannan sa'a aka yi wata babbar giringizar kasa kashi daya bisa goma kuma na birnin ya rushe. Aka

kashe mutane dubu bakwai a girqizar kasar, wadanda suka tsira kuwa suka ji tsoro suka daukaka Allah na sama. **14** Kaito na biyu ya wuce; kaito na uku yana zuwa ba da dadewa ba. **15** Mala'ika na bakwai ya busa Kahonsa, sai aka ji muryoyi masu karfi a sama da suka ce, "Mulkin duniya ya zama mulkin Ubangijinmu da na Kiristinsa, zai kuwa yi mulki har abada abadin." (aiōn g165) **16** Sai dattawan nan ashirin da hudu da suke zaune a kursiyoyinsu a gaban Allah, suka fādi da fuskokinsu a kasa suka kuma yi wa Allah sujada, **17** suna cewa, "Muna maka godiya ya Ubangiji Allah, Madaukaki, wanda yake a yanzu, shi ne kuma a dā, domin ka karbi ikonka mai girma ka kuma fara mulki. **18** Al'ummai suka yi fushi; fushinka kuwa ya zo. Lokaci ya yi don a shari'anta matattu, da kuma don sākawa wa bayinka annabawa da tsarkakanka da kuma su wadanda suke girmama sunanka, karami da babba, don kuma hallakar da wadanda suka hallaka duniya." **19** Sa'an nan aka bude haikalin Allah da yake a sama, kuma a cikin haikalinsa aka ga akwatin alkawarinsa. Sai kuwa ga walkiya, kararraki, tsawa, girqizar kasa, da kuma kankara masu girma.

12 Babbar alama mai banmamaki ta bayyana a sama, mace tana lullube da rana, da kuma wata a karkashin sawunta, akwai kuma rawani mai taurari goma sha biyu a kanta. **2** Tana da ciki ta kuma yi kuka mai zafi yayinda take gab da haihuwa. **3** Sai wata alama ta bayyana a sama, wani babban jan maciji mai kawuna bakwai da kahoni goma da rawani bakwai a kan kawunansa. **4** Wutsiyarsa ta share kashi daya bisa uku na taurari daga sararin sama ta kuma zubar da su kasa. Katon jan macijin ya tsaya a gaban macen wadda take gab da haihuwa, don yā cinye danta nan take bayan an haife shi. **5** Ta haifi da, namiji, wanda zai yi mulkin dukan al'ummai da sandar karfe. Aka fyauce danta zuwa wurin Allah da kuma kursiyinsa. **6** Sai macen ta gudu zuwa hamada zuwa inda Allah ya shirya dominta, inda za a lura da ita har kwana 1,260. **7** Aka kuwa yi yaki a sama. Mika'ilu da mala'ikunsa yaki macijin, maciji da mala'ikunsa su ma suka mai da martani. **8** Amma macijin nan ba shi da isashen karfi, har suka rasa matsayinsu a sama. **9** Aka jefar da katton jan macijin kasa, tsohon maciji nan da ake kira Iblis, ko Shaifan, wanda ya bad da dukan duniya. Aka jefar da shi kasa, tare da mala'ikunsa a duniya. **10** Sa'an nan na ji babbar murya daga sama tana cewa, "Yanzu ceto da iko da mulkin Allahnmu, da kuma

ikon Kiristinsa. Gama mai zargin'yan'uwanmu, wanda yake zarginsu a gaban Allahnmu dare da rana, an jefar da shi kasa. **11** Sun ci nasara a kansa ta wurin jinin Dan Ragon da ta wurin kalmar shaidarsu; ba su kaunaci rayukansu sosai har da za su ja da baya daga mutuwa. **12** Saboda haka ku yi farin ciki, ku sammai, da ku da kuke zaune a cikinsu! Amma kaiton duniya da kuma teku, gama Iblis ya sauko gare ku! Ya cika da fushi, domin ya san cewa lokacinsa ya rage kadan." **13** Sa'ad da macijin ya ga an jefar da shi a duniya, sai yaafari macen nan da ta haifi da namiji. **14** Sai aka ba wa macen fikafikai biyu na babban gaggafa, don ta tashi sama zuwa inda aka shirya mata a hamada, inda za a lura da ita na dan lokaci, lokuta da rabin lokaci, inda macijin ba zai iya kaiwa ba. **15** Sa'an nan daga bakinsa macijin ya kwarara ruwa kamar kogi, don ruwan ya cimma matan yā kuma kwashe ta tare da ambaliya. **16** Amma kasa ta taimaki macen ta wurin bude bakinta ta kuma shanye ruwan kogin da macijin ya kwarara daga bakinsa. **17** Sai macijin ya yi fushi da macen ya kuma koma wajen sauran zuriyarta don yā yake su wadannan wadanda suke biyayya da umarnan Allah suke kuma riķe da shaidar Yesu.

13 Macijin kuwa ya tsaya a bakin teku. Sai na ga wata dabba tana fitowa daga teku. Tana da kahoni goma da kawuna bakwai, da kuma rawani goma a kahoninta, a kowane kai kuwa akwai sunan sabo. **2** Dabbar da na gani ta yi kamar damisa, amma tana da kafafu kamar na beyar, bakinta kuma ya yi kamar na zaki. Macijin nan ya ba wa dabbar karfinsa da gadon sarautarsa da kuma ikonsa mai girma. **3** Daya daga cikin kawunnan dabbar ya yi kamar yana da raunin da zai iya kashe shi, amma raunin nan da zai iya kashe shi ya riga ya warke. Dukan duniya ta yi mamaki ta kuma bi dabbar. **4** Mutane suka yi wa macijin sujada domin ya ba wa dabbar ikonsa, suka yi wa dabbar sujada, suka kuma yi tambaya cewa, "Wane ne yake kama da dabban nan? Wa zai iya yake ta?" **5** Aka ba wa dabbar baki don ta fasī kalmomin girman kai da na sabo ta kuma yi amfani da ikonta har watanni arba'in da biyu. **6** Ta bude bakinta don tā yi wa Allah sabo, ta kuma bata sunansa da kuma mazauninsa da na wadanda suke zama a sama. **7** Aka ba ta iko tā yaki tsarkaka tā kuma ci nasara a kansu. Aka kuma ba ta iko bisa kowace kabilia, jama'a, harshe da kuma al'umma. **8** Dukan mazaunan duniya za su yi wa dabbar sujada, dukan wadanda ba a rubuta

sunayensu a cikin littafin ran da yake na Dan Ragon da aka yanka tun kafin halittar duniya ba. **9** Duk mai kunne ji, bari yă ji. **10** Duk wanda aka kaddara ga bauta, ga bauta zai tafi. Duk wanda aka kaddara za a kashe da takobi, da takobin za a kashe shi. Wannan yana bukata hakuri da aminci a gefen tsarkaka. **11** Sai na ga wata dabba tana fitowa daga kasa. Tana da kahoni biyu kamar dan rago, amma ta yi magana kamar maciji. **12** Ta mori dukan ikon dabban nan ta fari a madadinta, ta sa duniya da mazaunanta su yi wa dabba ta farin nan sujada, wadda aka warkar mata da raunin nan da zai iya kashe ta. **13** Ta kuma yi manyan ayyuka da kuma alamu masu banmamaki, har ta sa wuta ta sauko daga sama zuwa kasa a gaban idon mutane. **14** Saboda alamun nan da aka ba ta iko tă yi a madadin dabban nan ta fari, sai ta rudi mazaunnan duniya. Ta umarce su su kafa siffa don girmama dabbar da aka ji mata rauni da takobi duk da haka ta rayu. **15** Aka ba ta iko tă ba da numfashi ga siffar dabban nan ta fari, don tă yi magana tă kuma sa a kashe duk wadanda suka ki yi wa siffar sujada. **16** Ta kuma tilasta wa kowa, manya da yara, mawadata da matalauta,’yantattu da bayi, don a yi musu alama a hannun dama ko a goshi, **17** don kada kowa yă saya ko yă sayar, sai dai yana da alamar, wadda take sunan dabbar ko kuma lambar sunanta. **18** Wannan yana bukata hikima. Duk mai hankali, sai yă lissafta lambar dabbar, gama lamban nan ta mutum ne. Lambarta kuwa ita ce 666.

14 Sai na duba, can a gabana kuwa ga Dan Rago, tsaye a kan Dutsen Sihiyona, tare da shi akwai kuma mutane 144,000 wadanda suke da sunansa da sunan Ubansa a rubuce a goshinsu. **2** Sai na ji kara daga sama kamar motsin ruwaye masu gudu, kamar kuma tsawa. Karar da na ji ta yi kamar ta masu garaya da suke kidin garayarsu. **3** Suka kuwa rera sabuwar waka a gabana kursiyin da kuma a gabana halittu hudun nan masu rai, da kuma a gabana dattawa. Ba wanda ya iya koyon waƙar sai mutanen nan 144,000 da aka fansa daga duniya. **4** Wadannan su ne wadanda ba su kazantar da kansu da mata ba, gama sun kiyaye kansu da tsarki. Suna bin Dan Ragon duk inda ya tafi. Su ne aka saya daga cikin mutane aka kuwa miksu kamar’ya’yan fari ga Allah da kuma Dan Ragon. **5** Ba a sami karya a bakunansu ba; su kuma marasa aibi ne. **6** Sai na ga wani mala’ika yana tashi sama a tsakiyar sararin sama, yana kuma da madawwamiyar

bishara wadda zai yi shela ga wadanda suke zama a duniya, ga kowace al’umma, kabilia, harshe, da kuma jama’a. (aiōnios g166) **7** Ya ce da babbar murya, “Ku ji tsoron Allah ku kuma daukaka shi, domin sa’ar hukuncinsa ya yi. Ku yi wa wannan da ya halicci sammai, kasa, teku, da mabulbulan ruwa sujada.” **8** Mala’ika na biyu ya biyo yana cewa, “Ta fādī! Babilon Mai Girma ta fādī, wadda ta sa dukan al’ummai suka sha ruwan inabin hauka na zinanta.” **9** Mala’ika na uku ya biyo su ya ce da babbar murya, “Duk wanda ya yi wa dabban nan da siffarta sujada ya kuma sami alamarta a goshi ko a hannu, **10** shi ma zai sha ruwan inabin fushin Allah, wanda aka zuba da duk karfinsa a kwaf fushinsa. Za a ba shi azaba da farar wuta mai ci a gaban tsarkakan mala’iku da na Dan Ragon. **11** Hayakin azabarsu kuwa zai dinga tashi har abada abadin. Kuma babu hutu dare ko rana wa wadanda suke wa dabbar da siffarta sujada, ko kuwa ga duk wanda ya sami alamar sunanta.” (aiōn g165) **12** Wannan yana bukata hakuri, a gefen tsarkakan da suke biyaya da umarnan Allah suka kuma kasance da aminci ga Yesu. **13** Sai na ji murya daga sama ta ce, “Rubuta, Masu albarka ne matattun da suka mutu cikin Ubangiji daga yanzu zuwa gaba.” “I, zu su huta daga faman aikinsu, gama ayyukansu za su bi su,” in ji Ruhu. **14** Na duba, can gabana kuwa ga farin gиргijе, zaune kuma a kan gиргijen kuwa ga wani da ya yi kamar “dan mutum” tare da rawanin zinariya a kansa da kuma lauje mai kaifi a hannunsa. **15** Sai wani mala’ika ya fito daga haikali ya kuma yi kira da babbar murya ga wannan mai zaune a kan gиргijen ya ce, “Dauki laujenka ka yi girbi, domin lokacin girbi ya yi, gama amfanin da yake duniya ya nuna.” **16** Sai wannan mai zaune a gиргijen ya wurga laujensa a duniya, sai aka kuwa girbe duniya. **17** Wani mala’ika kuma ya fito daga haikali a sama, shi ma yana da lauje mai kaifi. **18** Har yanzu, wani mala’ika mai lura da wuta, ya fito daga bagaden ya yi kira da babbar murya ga wannan wanda yake da lauje mai kaifi ya ce, “Dauki laujenka mai kaifi ka tattara kawunyan’ya’yan inabi daga kuringar inabin duniya, domin’ya’yan inabin sun nuna.” **19** Mala’ikan ya wurga laujensa a duniya, ya tattara’ya’yan inabin, ya kuma zuba su cikin babbar wurin matsewar inabin fushin Allah. **20** Aka tattake su a wurin matsin inabi a bayan gari, jini kuwa ya yi ta gudana daga wurin matsin inabi tsayinsa ya kai

kamar tsawon linzami a bakin doki, nisansa kuma ya kai wajen kilomita 300.

15 Na ga wata babbar alama mai banmamaki a sama, mala'iku bakwai da annobai bakwai na karshe, na karshe, domin da su ne fushin Allah ya cika. **2** Sai na ga abin da ya yi kamar tekun gilashi gauraye da wuta kuma tsaye kusa da teku, wadanda suka ci nasara bisan dabbar da siffarta da bisan lambar sunanta. Suna rife da garayu wadanda Allah ya ba su **3** suka rera wa'kar Musa bawan Allah da kuma wa'kar Dan Ragon suna cewa, "Ayyukanka suna da girma da kuma banmamaki, ya Ubangiji Madaukaki. Al'amuranku suna da aminci da kuma gaskiya, ya Sarkin zamanai. **4** Wane ne ba zai ji tsoronka, ya kuma kawo daukaka ga sunanka ba, ya Ubangiji? Gama kai kadai ne mai tsarki. Dukan al'ummai za su zo su yi sujada a gabanka, gama an bayyana ayyukan adalcinka." **5** Bayan wannan sai na duba, a cikin sama kuwa sai ga haikali, wato, tabanakul na Shaida, a bude. **6** Daga cikin haikalina mala'iku bakwai tare da annobai bakwai suka fito. Suna saye da tufafin lilin masu tsabta masu wal'kiya, suna kuma saye da damarar zinariya a kirjinsu. **7** Sai daya daga cikin halittu hufun nan masu rai, ya ba wa mala'iku bakwai nan kwanonin zinariya bakwai cike da fushin Allah, wanda yake raye har abada abadin. (aiōn g165) **8** Aka kuma cika haikalina da haya'ki daga daukakar Allah da kuma daga ikonsa, kuma ba wanda ya iya shiga haikalina sai da aka cika annobai bakwai nan na mala'iku bakwai.

16 Sai na ji wata babbar murya daga haikalina tana ce wa mala'iku bakwai nan, "Ku tafi ku zuba kwanoni bakwai nan na fushin Allah a kan dunia." **2** Mala'ika na fari ya je ya juye kwanonasa a bisan kasa, sai munanan gyambuna masu zafi suka fito a jikin mutanen da suke da alamar dabbar suka kuma yi wasiffarta sujada. **3** Mala'ika na biyu ya juye kwanonasa a bisan teku, sai tekun ya zama jini kamar na mataccen mutum, kuma kowane abu mai rai da yake cikin tekun ya mutu. **4** Mala'ika na uku ya juye kwanonasa a bisan koguna da ma'bulbulan ruwa, sai suka zama jini. **5** Sa'an nan na ji mala'ikan da yake lura da ruwaye ya ce, "Kai mai adalci ne cikin wadannan hukuntai, kai da kake yanzu, kake kuma a dā, Mai Tsarki, saboda yadda ka yi hukuncin nan; **6** gama sun Zub da jinin tsarkakanka da kuma annabawanka, ka kuwa ba su jini su sha, yadda ya dace da su." **7** Na kuma ji bagaden

ya amsa, "I, Ubangiji Allah, Madaukaki, hukuntanka daidai yake na adalci ne kuma." **8** Mala'ika na hudu ya juye kwanonasa a bisan rana, sai aka ba wa rana iko ta kona mutane da wuta. **9** Aka kone su da zafin wuta mai tsanani suka kuwa la'anci sunan Allah wanda yake da iko a kan wadannan annoban, amma suka ki su tuba su kuma daukaka shi. **10** Mala'ika na biyar ya juye kwanonasa a bisan gadon sarautar dabbar, mulkinta kuwa ya zama duhu. Mutane suka yi ta cizon bakinsu saboda azaba **11** suka kuma la'anci Allah na sama saboda zafinsu, da kuma saboda gyambunansu, amma suka ki su tuba daga abin da suka riga suka yi. **12** Mala'ika na shida ya juye kwanonasa a bisan babban kogin Yuferites, sai ruwansa ya shanye don a shirya hanya saboda sarakuna daga Gabas. **13** Sa'an nan na ga mugayen ruhohi guda uku da suka yi kamar kwadi; suka fito daga bakin macijin nan, da kuma daga bakin dabbar, da kuma daga bakin annabin karyan nan. **14** Su ruhohin aljanu ne da suke aikata abubuwani banmamaki, sukan je wurin sarakunan dukan dunia, don su tattara su don yaki a babbar ranar Allah Madaukaki. **15** "Ga shi, ina zuwa kamar barawo! Mai albarka ne wanda yake zama a fasake yana kuma saye da tufafinsa, don kada ya yi tafiyi tsirara a kuma kunyata shi." **16** Sa'an nan aka tattara sarakuna zuwa wurin da a Ibraniyanci ake kira Armageddon. **17** Mala'ika na bakwai ya juye kwanonasa cikin iska, daga haikalina kuwa sai aka ji wata babbar murya daga kursiyan, tana cewa, "An gama!" **18** Sai ga wal'kiya, kararraki, tsawa da kuma matsananciyar gurgizar kasa. Ba a taba yin irin wannan gurgizar kasar ba, tun kasancewar mutum a dunia, gurgizar kasar kuwa gawurtacciya ce. **19** Babban birnin ya rabu kashi uku, biranen al'ummai kuma suka rurruushe. Allah ya tuna da Babilon Mai Girma ya kuma ba ta kwaf cike da ruwan inabin fushinsa. **20** Kowane tsibiri ya gudu ba a kuwa kara ganin duwatsu ba. **21** Daga sararin sama manyan kankara masu nauyin gaske suka fādo a kan mutane. Suka kuma la'anci Allah saboda annobar kankarar, domin annobar ta yi muni kwarai.

17 Daya daga cikin mala'iku bakwai masu dauke da kwanoni bakwai nan, ya zo ya ce mini, "Zo, zan nuna maka hukuncin babbar karuwan nan da take zaune a bisan ruwaye masu yawa. **2** Da ita ce sarakunan dunia suka yi zina mazaunan dunia kuma suka bugu da ruwan inabin zinace zinacenta." **3** Sa'an nan mala'ikan ya dauke ni cikin Ruhu zuwa

hamada. A can na ga mace zaune a kan wata jan dabbar da aka rufe da sunayen sabo tana kuma da kawuna bakwai da kahoni goma. **4** Macen tana saye da tufafi masu ruwan ja da shunayya, tana kyalli da zinariya, duwatsu masu daraja da kuma lu'ulu'ai. Tana rike da kwaf na zinariya a hannunta, cike da abubuwa masu bankyama da kuma kazantar zinace zinacenta. **5** Sunan da aka rubuta a goshinta asiri ne, Babilon mai girma mahaifiyar karuwai da kuma na abubuwa masu bankyama na duniya. **6** Na ga cewa macen ta bugu da jinin tsarkaka, jinin wadanda suka shaida Yesu. Da na gan ta, sai na yi mamaki kwarai. **7** Sa'an nan mala'ikan ya ce mini, "Don me kake mamaki? Zan bayyana maka asirin macen nan da dabbar da take hawa, wadda take da kawuna bakwai da kahoni goma. **8** Dabbar da ka gani, a dā ta taña kasancewa, a yanzu, ba ta, za tā kuma fito daga Abis zuwa ga hallakarta. Mazaunun duniya wadanda ba a rubuta sunayensu a littafin rai tun kafin halittar duniya ba za su yi mamaki sa'ad da suka ga dabbar, domin a dā ta taña kasancewa, yanzu kuwa ba ta, duk da haka za tā dawo. (*Abyssos g12*) **9** "Wannan yana bukata hankali da kuma hikima. Kawuna bakwai nan tuddai bakwai ne da macen take zama a kai. **10** Sarakuna bakwai ne kuma. Biyar sun fādi, daya yana nan, dayan kuma bai zo ba tukuna; amma sa'ad da ya zo, zai kasance na dān lokaci. **11** Dabbar da a dā ta taña kasancewa, amma yanzu ba ta, ita ce sarki na takwas. Ita daya ce cikin bakwai dīn, kuma tana tafiya zuwa ga hallakarta. **12** "Kahonin nan goma da ka gani sarakuna goma ne da ba su riga sun karbi mulki ba, amma wadanda na sa'a guda za su karbi iko a matsayin sarakuna tare da dabbar. **13** Suna da manufa guda za su kuma ba wa dabbar ikonsu da kuma sarautarsu. **14** Za su yi yañi da Dan Ragon, sai dai Dan Ragon zai ci nasara a bisansu domin shi ne Ubangijin iyayengiji, Sarkin sarakuna, tare da shi kuwa kirayayunsa, zababunsa da kuma amintattu masu binsa za su kasance." **15** Sa'an nan mala'ikan ya ce mini, "Ruwayen da ka gani, inda karuhan take zama, jama'a ce, taro masu yawa, al'ummai da kuma harsuna. **16** Dabbar da kuma kahoni goma da ka gani za su ki jinin karuwar. Za su kai ta ga hallaka su kuma bar ta tsirara; za su ci namanta su kuma kone ta da wuta. **17** Gama Allah ya sa a zukatansu su cika nufinsa ta wurin yarda su ba wa dabbar ikonsu tā yi mulki, sai lokacin da kalmomin Allah sun cika. **18** Macen da

ka gani ita ce babban birnin da yake mulki a bisa sarakunan duniya."

18 Bayan wannan sai na ga wani mala'ika yana sauwawa daga sama. Yana da iko mai girma, aka haskaka duniya da darajarsa. **2** Ya yi kira da babbar murya ya ce, "Ta fādi! Babilon Mai Girma ta fādi. Ta zama gidan aljanu da kuma wurin zaman kowace irin mugun ruhu, wurin zaman kowane irin tsuntsu marar tsabta da mai bankyama. **3** Gama dukan al'ummai sun sha ruwan inabin haukan zinace zinacenta. Sarakunan duniya sun yi zina tare da ita, attajiran duniya kuma sun arzuta da almubazzarancinta." **4** Sai na ji wata murya daga sama ta ce, "Ku fita daga cikinta, mutanena, don kada zunubanta su shafe ku, don kada wata annobarta ta same ku; **5** gama zunubanta sun yi tsororuwa sun kai sama. Allah kuma ya tuna da laifofinta. **6** Ku sāka mata kamar yadda ta sāka muku; ku sāka mata sau biyu na abin da ta yi. Ku dama mata sau biyu na abin da yake cikin kwaf nata. **7** Ku ba ta isashen azaba da bakin ciki kamar daraja da kuma jin dadin da ta ba wa kanta. A zuciyarta takan yi takama, ta ce, 'Ina zama kamar sarauniya; ni ba gwauruwa ba ce, kuma ba zañ taña yin makoki ba.' **8** Saboda haka a rana daya annobarta za su cim mata, mutuwa, makoki da kuma yunwa. Wuta zai cinye ta, gama Ubangiji Allah mai girma ne, wanda yake shari'anta ta. **9** "Sa'ad da sarakunan duniya da suka yi zina da ita suka kuma yi tarayya cikin jin dadinta suka ga hayañin funarta, za su yi kuka da makoki saboda ita. **10** Don tsoron ganin azabarta za su tsaya daga nesa, su yi kuka suna cewa, "Kaito! Kaito, ya birni mai girma. Ya ke Babilon, birni mai iko! Cikin sa'a guda hallakarki ta zo!" **11** "Attajiran duniya za su yi kuka su kuma yi makoki a kanta, domin ba wanda yake kara sayen kayayyakinsu **12** kayayyakin zinariya, azurfa, duwatsu masu daraja da lu'ulu'ai; lallausan lilin, tufa masu ruwan shunayya, siliki da jan tufa; da kowane irin katakai masu kanshi da kayayyaki na kowane iri da aka yi da hauren giwa, katakai masu tsada, tagulla, bakin karfe da dutse mai sheki; **13** kayayyakin cinnamon da kayan yaji, na turaren wuta, mur da turare, na ruwan inabi da man zaitun, na gari mai laushi da alkama; shanu da tumaki; dawakai da kekunan doki, da jikuna da kuma rayukan mutane. **14** "Za su ce, 'Amfanin da kike marmari ya kubuce. Dukan arzikinki da darajarki sun bace, ba kuwa za a kara samunsu ba.' **15** Attajiran da suka sayar da wadannan kayayyaki suka kuma sami

arzikinsu daga gare ta za su tsaya daga nesa, cike da tsoron ganin azabarta. Za su yi kuka da makoki **16** su ce, “Kaito! Kaito, ya birni mai girma, saye da lallausen lilin, shunayya da kuma ja, mai walkiya da zinariya, duwatsu masu daraja da kuma lu’ulu’ai! **17** Cikin sa’ a guda irin wannan dukiya mai yawa ta hallaka!” “Duk matukan jirgin ruwa, da dukan wadanda suke tafiya a jirgin ruwa, ma’akatanta, da duk masu samun abin zama gari daga teku za su tsaya daga nesa. **18** Sa’ad da suka ga hayañin funarta, za su yi ihu su ce, ‘An taba samun birni kamar wannan babban birnin kuwa?’ **19** Za su zuba kura a kawunansu, da kuka da makoki za su yi ta kururuwa, “Kaito! Kaito, ya birni mai girma, inda dukan wadanda suke da jiragen ruwa a teku suka arzuta da cumbun dukiya! Cikin sa’ a daya ta hallaka!” **20** “Ki yi murna a kanta, ya sama! Ku yi murna, ku tsarkaka! Ku yi murna, ku manzanni da annabawa! Allah ya hukunta shi saboda abin da ya yi muku.” **21** Sa’an nan wani mala’ika mai karfi ya dauki dutse kamar girman babban dutsen niña ya jefa cikin teku ya ce, “Da wannan irin giggitawa za a jefar da birnin Babilon mai girma kasa, ba za a kara ganin ta ba. **22** Ba za a kara jin karar kidin masu garaya da muryar mawaka, da na masu bushe-bushe, da na masu busan kaho a cikinki ba. Ba za a kara samun ma’ikaci na kowace irin sana’ a a cikinki kuma ba. Ba za a kara jin karar dutsen niña a cikinki kuma ba. **23** Hasken fitila ba zai kara haskakawa a cikinki ba. Ba za a kara jin muryar anga da amary a cikinki ba. Attajiranki, dā su ne manyan mutanen duniya. Ta wurin sihirinki, dukan kasashe sun kauce. **24** A cikinta aka sami jinin annabawa, da na tsarkaka, da kuma na dukan wadanda aka kashe a duniya.”

19 Bayan wannan sai na ji abin da ya yi kamar kasaitaccen taron mutane a sama, suna cewa, “Halleluya! Ceto da dfaukaka da iko sun tabbata ga Allahnmu, **2** gama hukuncinsa daidai ne, mai adalci kuma. Ya hukunta babbar karuwan nan wadda ta bata duniya da zinace zinacenta. Ya rama jinin bayinsa a kanta.” **3** Suka sâke tâ da murya suka ce, “Halleluya! Hayakin yake fitowa daga wurinta ya yi ta tashi sama har abada abadin.” (aïñ g165) **4** Dattawan nan ashirin da hudu da halittu hudun nan masu rai suka fâdi suka yi wa Allah sujada, wannan da yake zaune a kursiyi. Suka tâ da murya suka ce, “Amin, Halleluya!” **5** Sa’an nan wata murya ta fito daga kursiyin, tana cewa, “Ku yabi Allahnmu, dukanku da kuke bayinsa, ku da kuke

tsoronsa, babba da yaro!” **6** Sai na ji wani abu mai kara kamar kasaitaccen taron mutane, kamar rurin ruwaye masu gudu da kuma kamar bugun tsawa mai karfi, suna tâ da murya suna cewa, “Halleluya! Gama Ubangiji Allahnmu Madaukaki ne yake mulki. **7** Bari mu yi farin ciki mu kuma yi murna mu kuma daukaka shi! Domin lokacin auren Dan Ragon ya yi, amaryarsa kuwa ta shiryta kanta. **8** Aka ba ta lallausen lilin, mai haske da tsabta ta sanya.” (Lallausen lilin yana misalta ayyukan adalci na tsarkaka.) **9** Sai mala’ikan ya ce mini, “Rubuta, ‘Masu albarka ne wadanda aka gayyace su zuwa bikin auren Dan Ragon!’” Sai ya kara da cewa, “Wadannan su ne kalmomin Allah da gaske.” **10** Da wannan sai na fâdi a gabansa, don in yi masa sujada. Amma ya ce mini, “Kada ka yi haka! Ni ma abokin bauta ne da kai da kuma’yan’uwanka wadanda suke rike da shaidar Yesu. Ka yi wa Allah sujada! Domin shaidar Yesu ita ce ruhun annabci.” **11** Sai na ga sama a bude can kuwa a gabana ga farin doki, sunan mahayinsa Mai Aminci da Mai Gaskiya ne. Da adalci yake shari’ a yake kuma yañi. **12** Idanunsa sun yi kamar harshen wuta, a kansa kuwa akwai rawani masu yawa. Yana da suna rubuce a kansa da babu wanda ya sani sai dai shi. **13** Yana saye da rigar da aka tsoma a jini, sunansa kuwa Kalman Allah ne. **14** Mayakan sama suna biye da shi, suna hawan fararen dawakai, saye da fararen tufafi masu tsabta na lallausen lilin. **15** Daga bakinsa takobi mai kaifi ya fito. Da shi zai karkashe al’ummai. “Zai yi mulkinsu da sandan sarautar karfe.” Yana tattake wurin matsin ruwan inabi na fushin Allah Madaukaki. **16** A rigarsa da kuma a cinyarsa akwai wannan suna a rubuce, Sarkin sarakuna da Ubangijn iyayengiji. **17** Na kuma ga wani mala’ika tsaye a cikin rana, wanda ya yi kira da babbar murya ga dukan tsuntsaye da suke tashi sama a tsakiyar sararin sama cewa, “Ku zo, ku taru don babban bikin nan na Allah, **18** don ku ci naman sarakuna, jarumawa, da kuma manyan mutane, na dawakai da mahayansu, da kuma naman dukan mutane, yantacce da bawa, babba da yaro.” **19** Sa’an nan na ga dabbar da sarakunan duniya da mayakansu sun taru don su yi yañi da wannan wanda yake kan farin dokin da kuma mayakansa. **20** Amma aka kama dabbar tare da annabin karyan nan wanda ya aikata alamu masu banmamaki a madadinta. Da wadannan alamun ne ya rude wadanda suka sami alamar dabbar suka kuma bauta wa siffarta. Aka jefa

dukansu biyu da rai cikin tafkin wuta ta da farar wuta mai ci. (*Limnē Pyr g3041 g4442*) 21 Sauran kuma aka kashe su da takobin da ya fito daga bakin wannan wanda yake kan dokin. Dukan tsuntsaye kuwa suka ci namansu iyakar iyawarsu.

20 Na kuma ga wani mala'ika yana saukowa daga sama, yana da mabudin Abis yana kuma riķe da katon sarka a hannunsa. (*Abyssos g12*) 2 Ya kama macijin, wannan tsohon maciji, wanda yake shi ne Iblis, ko kuwa Shaidan, aka kuma daura shi har shekara dubu. 3 Ya jefa shi cikin Abis, ya kuma kulle ya sa hatimi a kansa, don a hana kada yă kara rudin al'ummai, sai shekarun nan dubu sun cika. Bayan wannan, dole a sake shi na dan lokaci. (*Abyssos g12*) 4 Na ga kursiyoyi inda wadanda aka ba su ikon shari'a suke zama a kai. Sai na ga rayukan wadanda aka yanke kawunansu saboda shaidarsu don Yesu saboda kuma maganar Allah. Ba su yi wa dabban nan ko siffarta sujada ba, ba su kuma sami alamarta a goshinsu ko a hannuwansi ba. Suka sāke rayuwa daga matattu, suka yi mulki tare da Kiristi shekaru dubu. 5 (Sauran matattu ba su sāke rayuwa ba, sai da shekaru dubun nan suka cika.) Wannan fa shi ne tashin matattu na farko. 6 Masu albarka da kuma tsarki ne wadanda suke da rabo a tashin matattu na farko. Mutuwa ta biyu ba ta da iko a kansu, sai dai za su zama firistocin Allah da kuma na Kiristi za su kuma yi mulki tare da shi na shekaru dubu. 7 Sa'ad da shekaru dubun nan suka cika, za a saki Shaidan daga kurkukun da yake, 8 zai kuma fito don yă rudi al'ummai da suke a kursuyoyi hudu na duniya, Gog da Magog, yă tattara su don yaki. Yawansu kuwa ya yi kamar yashi a bakin teku. 9 Suka mamaye duk fādīn duniya suka kuma kewaye sansanin mutanen Allah, birnin da yake kauna. Amma wuta ta fito daga sama ta cinye su. 10 Aka jefa Iblis da ya rude su cikin tafkin farar wuta, inda aka jefa dabban nan da annabin karyan nan. Za a ba su azaba dare da rana har abada abadin. (*aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) 11 Sa'an nan na ga babban farin kursiyi da kuma wannan da yake zama a kansa. Duniya da sararin sama kuwa suka bace daga gabansa, babu wuri kuwa dominisu. 12 Sai na ga matattu, babba da yaro tsaye a gabon kursiyin, aka kuma bude littattafai. Aka bude wani littafi, wanda yake shi ne littafin rai. Aka yi wa matattu shari'a bisa ga abin da suka aikata yadda yake a rubuce a cikin littattafai. 13 Teku ya ba da matattu da suke cikinsa, mutuwa da Hades kuma suka ba da

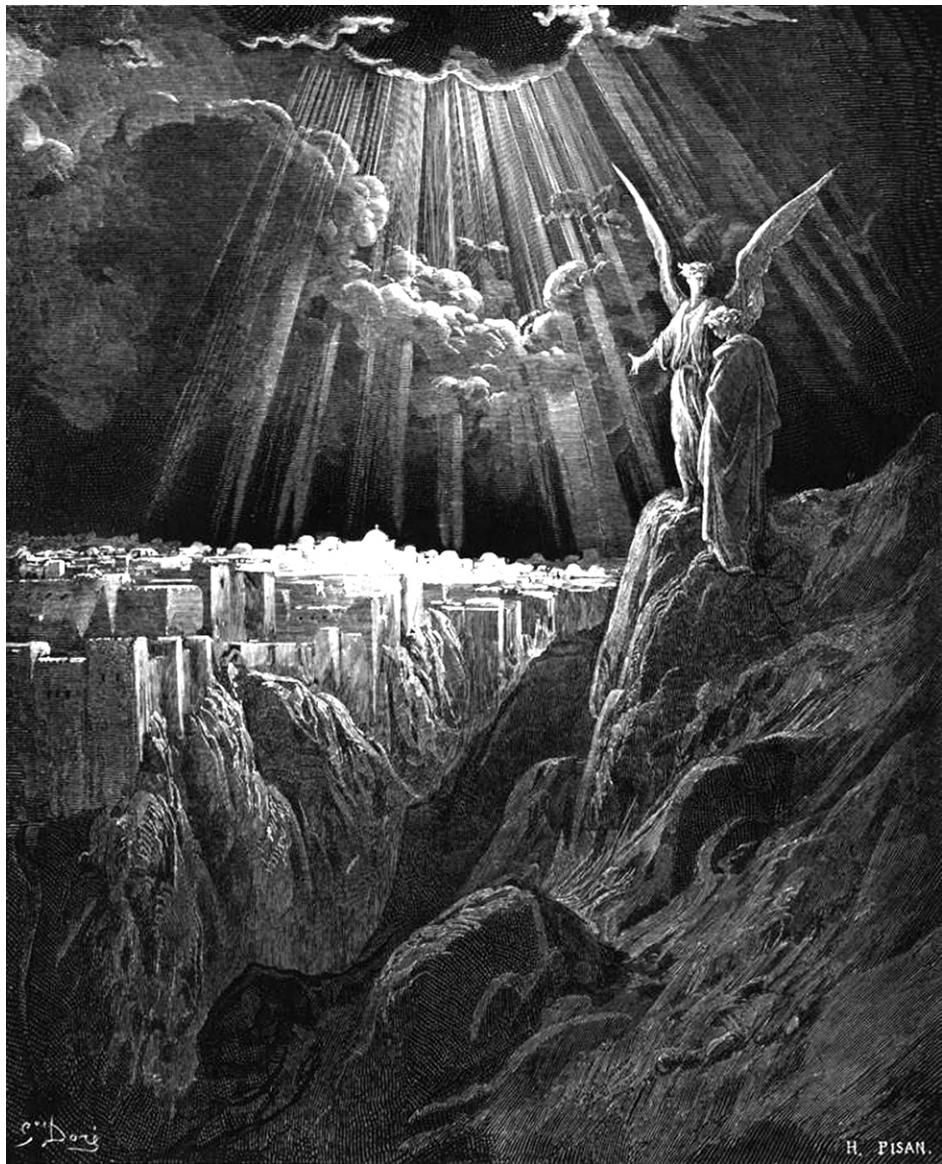
matattu da suke cikinsu, aka kuma yi wa kowane mutum shari'a bisa ga abin da ya aikata. (*Hadēs g86*) 14 Sa'an nan aka jefar da mutuwa da kuma Hades cikin tafkin wuta. Tafkin wutar nan kuwa shi ne mutuwa ta biyu. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) 15 Duk wanda ba a sami sunansa a rubuce a cikin littafin rai ba, an jefar da shi cikin tafkin wutar nan. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Sa'an nan na ga sabon sama da sabuwar duniya, gama sama na farko da duniya ta farko sun shude, babu kuma wani teku. 2 Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shiryē kamar amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda mijinta. 3 Na kuma ji wata babbar murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa zai kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu. 4 Zai share dukan hawaye daga idanunsi. Ba sauran mutuwa ko makoki ko kuka ko azaba, gama tsofaffin al'amura sun shude." 5 Wannan da yake zaune a kursiyin ya ce. "Ina yin kome sabo!" Sai ya ce, "Rubuta wannan, domin wadannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma." 6 Ya ce mini, "An gama. Ni ne Alfa da kuma Omega, na Farko da kuma na Karshe. Duk mai jin kishirwa zan ba shi abin sha kyauta daga mabulbular ruwan rai. 7 Duk wanda ya ci nasara zai gāji dukan wannan, zan kuma zama Allahnsa, shi kuma zai zama dana. 8 Amma matsorata, da marasa bangaskiya, masu kazanta, masu kisankai, masu fasikanci, masu sihiri, masu bautar gumaka da dukan maķaryata, wurinsu zai kasance a cikin tafkin wutar da yake farar wuta mai ci. Wannan fa ita ce mutuwa ta biyu." (*Limnē Pyr g3041 g4442*) 9 Daya daga cikin mala'ikun nan bakwai masu kwanonin nan bakwai cike da annoban nan bakwai na karshe, ya zo ya ce mini "Zo, zan nuna maka amaryar, matar Dan Ragon." 10 Ya kuwa dauke ni cikin Ruhu zuwa wani babban dutse mai tsayi, ya kuma nuna mini Birni Mai Tsarki, Urushalima, tana saukowa daga sama, daga Allah. 11 Ya haskaka da daukakar Allah, haskensa kuwa ya yi kamar lu'ulu'u mai daraja sosai, kamar yasfa, yana kyalķyali kamar madubi. 12 Yana da babbar katanga mai tsayi, mai kofofi goma sha biyu, da kuma mala'iku goma sha biyu a kofofin. A bisa kofofin an rubuta sunayen kabilu goma sha biyu na Isra'ilā. 13 Akwai kofofi uku a gabas, uku a arewa, uku a kudu, uku kuma a yamma. 14 An gina katangar birnin a kan tushen gini goma sha biyu, a kansu kuwa

akwai sunayen manzannin sha biyu na Dan Ragon. **15** Mala'ikan da ya yi magana da ni yana da sandan awo na zinariya don awon birnin, kofofinsa, da kuma katangarsa. **16** Birnin murabba'i ne, tsayinsa daidai ne da fādinsa. Ya auna birnin da sandarsa ya kuwa sami mil 1,400 (wajen kilomita 2,200) tsawonsa, fādinsa da kuma tsayinsa daidai suke. **17** Ya auna katangarsa ya kuma sami kaurinta kamun 144, bisa ga ma'aunin mutum, wanda mala'ikan ya yi amfani da shi. **18** An yi katangar da yasfa, birnin kuma da zinariya zalla, yana kuma kyalli kamar madubi. **19** Tushen ginin katangar birnin kuwa an yi masa adon da kowane irin dutse mai daraja. Tushe na farko an yi shi yasfa, na biyu saffaya, na uku agat, na hudu zumurrudu, **20** na biyar onis, na shida yakutu, na bakwai kirisolit, na takwas beril, na tara tofaz, na goma kirisofuras, na goma sha daya yasin, na goma sha biyu kuma ametis. **21** Kofofi goma sha biyun nan lu'lu'u ai goma sha biyu ne, kowace kofa an yi ta da lu'lu'u guda. Babban titin birnin kuwa an yi shi da zinariya zalla, yana kuma kyalli kamar madubi. **22** Ban ga haikali a cikin birnin ba, domin Ubangiji Allah Madaukaki da kuma Dan Ragon ne haikalin birnin. **23** Birnin ba ya bukatar rana ko wata su haskaka shi, gama daukakar Allah tana ba shi haske, Dan Ragon kuwa shi ne fitilar birnin. **24** Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin, sarakunan duniya kuma za su kawo darajarsu cikin birnin. **25** Ba za a taba rufe kofofin birnin da rana ba, gama ba za a yi dare a can ba. **26** Za a kawo daukaka da girmar al'ummai a cikin birnin. **27** Babu wani abu marar tsarkin da zai taba shiga cikin birnin, babu kuma wani mai aikata abin kunya ko rudi da zai shiga, sai dai wadanda aka rubuta sunayensu a cikin littafin rai na Dan Ragon.

22 Sai mala'ikan ya nuna mini kogin ruwan rai, mai kyalli kamar madubi, yana gangarawa daga kursiyin Allah da na Dan Ragon, **2** yana bin tsakiyar babban titi na birnin. A kowane gefen kogin akwai itacen rai mai ba da'ya'ya goma sha biyu, yana ba da'ya'yansa kowane wata. Ganyayen itacen kuwa saboda warkar da al'ummai ne. **3** Ba za a kara samun la'ana ba. Kursiyin Allah da na Dan Ragon zai kasance a cikin birnin, bayinsa kuma za su yi masa hidima. **4** Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai kasance a goshinsu. **5** Ba za a kara yin dare ba. Ba za su bukaci hasken fitila ko hasken rana ba, domin Ubangiji Allah zai haskaka su. Za su kuwa yi mulki har abada

abadin. (aiōn g165) **6** Mala'ikan ya ce mini, "Wadannan kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma. Ubangiji, Allahn ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa, don yā nuna wa bayinsa abubuwana da za su faru nan ba da dadewa ba." **7** "Ga shi! Ina zuwa da wuri! Mai albarka ne wanda yake kiyaye kalmomin annabcin da suke cikin wannan littafi." **8** Ni, Yohanna, na ji, na kuma ga abubuwana nan. Kuma sa'ad da na ji, na kuma gan su, sai na fādi a kasa a gabon mala'ikan da yake nuna mini su, don in yi sujada. **9** Amma ya ce mini, "Kada ka yi haka! Ni abokin bautarku ne, kai da'yan'uwanka annabawa, da kuma wadanda suke kiyaye kalmomin wannan littafi. Allah za ka yi wa sujada!" **10** Sa'an nan ya gaya mini cewa, "Kada ka rufe kalmomin annabcin littafin nan, domin lokaci ya yi kusa. **11** Duk mai yin laifi yā ci gaba da yin laifi; duk mai aikata kazanta yā ci gaba da aikata kazanta. Duk mai aikata abin da yake daidai, yā ci gaba da aikata abin da yake daidai. Kuma duk wanda yake mai tsarki, yā ci gaba da yin abin da yake da tsarki." **12** "Ga shi, ina zuwa da wuri! Ladan da zan bayar yana tare da ni, kuma zan ba wa kowa gwargwadon abin da ya yi. **13** Ni ne Alfa da kuma Omega, na Fari da kuma na Baya, Farko da kuma Karshe. **14** "Masu albarka ne wadanda suka wanke tufafinsu, don su sami izinin ci daga itacen rai su kuma shiga birni ta kofofi. **15** Wadanda suke waje kuwa karnuka ne, masu sihiri, masu fasikanci, masu kisankai, masu bautar gumaka, da duk wanda yake kaunar karya yake kuma aikata ta. **16** "Ni, Yesu, na aiko mala'ikana ya ba ka wannan shaidea saboda ikkilisiyoyi. Ni ne Tushe da kuma Zuriyar Dawuda, da kuma Tauraron Asubahi mai haske." **17** Ruhu da kuma amaryा suna cewa, "Zo!" Duk wanda ya ji kuwa, yā ce, "Zo!" Duk mai jin kishirwa, yā zo; duk mai bukata kuma, yā dibi ruwan rai kyauta. **18** Ina yin wa duk wanda ya ji kalmomin annabcin wannan littafi gargadi. Duk wanda ya kara wani abu a kansu, Allah zai kara masa annoban da aka bayyana a littafin nan. **19** Duk wanda kuma ya yi ragi a kalmomi daga littafin annabcin nan, Allah zai dauke rabonsa na itacen rai da kuma na birnin nan mai tsarki, wadanda aka bayyana a littafin nan. **20** Shi da ya shaidea wadannan abubuwa ya ce, "I, ina zuwa da wuri." Amin. Zo, Ubangiji Yesu! **21** Alherin Ubangiji Yesu yā kasance tare da mutanen Allah. Amin.

Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shirye
kamar amaryar da aka yi mata ado mai kya saboda mijinta. Na kuma ji wata babbar
murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma
zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa
zai kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu.
Ru'uya ta Yohanna 21:2-3

Reader's Guide

Hausa at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Hausa at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Hausa---Contemporary/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romawa 10:7
Ru'uya ta Yohanna 9:1
Ru'uya ta Yohanna 9:2
Ru'uya ta Yohanna 9:11
Ru'uya ta Yohanna 11:7
Ru'uya ta Yohanna 17:8
Ru'uya ta Yohanna 20:1
Ru'uya ta Yohanna 20:3

aïdios

Romawa 1:20
Yahuda 1:6

aiōn

Mattiyu 12:32
Mattiyu 13:22
Mattiyu 13:39
Mattiyu 13:40
Mattiyu 13:49
Mattiyu 21:19
Mattiyu 24:3
Mattiyu 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohanna 4:14
Yohanna 6:51
Yohanna 6:58
Yohanna 8:35
Yohanna 8:51
Yohanna 8:52
Yohanna 9:32
Yohanna 10:28
Yohanna 11:26
Yohanna 12:34
Yohanna 13:8
Yohanna 14:16

Ayyukan Manzanni 3:21

Ayyukan Manzanni 15:18

Romawa 1:25

Romawa 9:5

Romawa 11:36

Romawa 12:2

Romawa 16:27

1 Korintiyawa 1:20

1 Korintiyawa 2:6

1 Korintiyawa 2:7

1 Korintiyawa 2:8

1 Korintiyawa 3:18

1 Korintiyawa 8:13

1 Korintiyawa 10:11

2 Korintiyawa 4:4

2 Korintiyawa 9:9

2 Korintiyawa 11:31

Galatiyawa 1:4

Galatiyawa 1:5

Afisawa 1:21

Afisawa 2:2

Afisawa 2:7

Afisawa 3:9

Afisawa 3:11

Afisawa 3:21

Afisawa 6:12

Filibbiyawa 4:20

Kolossiyawa 1:26

1 Timoti 1:17

1 Timoti 6:17

2 Timoti 4:10

2 Timoti 4:18

Titus 2:12

Ibraniyawa 1:2

Ibraniyawa 1:8

Ibraniyawa 5:6

Ibraniyawa 6:5

Ibraniyawa 6:20

Ibraniyawa 7:17

Ibraniyawa 7:21

Ibraniyawa 7:24

Ibraniyawa 7:28

Ibraniyawa 9:26

Ibraniyawa 11:3

Ibraniyawa 13:8

Ibraniyawa 13:21

1 Bitrus 1:23

1 Bitrus 1:25

1 Bitrus 4:11

1 Bitrus 5:11

2 Bitrus 3:18

1 Yohanna 2:17

2 Yohanna 1:2

Yahuda 1:13

Yahuda 1:25

Ru'uya ta Yohanna 1:6

Ru'uya ta Yohanna 1:18

Ru'uya ta Yohanna 4:9

Ru'uya ta Yohanna 4:10

Ru'uya ta Yohanna 5:13

Ru'uya ta Yohanna 7:12

Ru'uya ta Yohanna 10:6

Ru'uya ta Yohanna 11:15

Ru'uya ta Yohanna 14:11

Ru'uya ta Yohanna 15:7

Ru'uya ta Yohanna 19:3

Ru'uya ta Yohanna 20:10

Ru'uya ta Yohanna 22:5

aiōnios

Mattiyu 18:8

Mattiyu 19:16

Mattiyu 19:29

Mattiyu 25:41

Mattiyu 25:46

Markus 3:29

Markus 10:17

Markus 10:30

Luka 10:25

Luka 16:9

Luka 18:18

Luka 18:30

Yohanna 3:15

Yohanna 3:16

Yohanna 3:36

Yohanna 4:14

Yohanna 4:36

Yohanna 5:24

Yohanna 5:39

Yohanna 6:27

Yohanna 6:40

Yohanna 6:47

Yohanna 6:54

Yohanna 6:68

Yohanna 10:28
Yohanna 12:25
Yohanna 12:50
Yohanna 17:2
Yohanna 17:3
Ayyukan Manzanni 13:46
Ayyukan Manzanni 13:48
Romawa 2:7
Romawa 5:21
Romawa 6:22
Romawa 6:23
Romawa 16:25
Romawa 16:26
2 Korintiyawa 4:17
2 Korintiyawa 4:18
2 Korintiyawa 5:1
Galatiyawa 6:8
2 Tessalonikawa 1:9
2 Tessalonikawa 2:16
1 Timoti 1:16
1 Timoti 6:12
1 Timoti 6:16
2 Timoti 1:9
2 Timoti 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Filemon 1:15
Ibraniyawa 5:9
Ibraniyawa 6:2
Ibraniyawa 9:12
Ibraniyawa 9:14
Ibraniyawa 9:15
Ibraniyawa 13:20
1 Bitrus 5:10
2 Bitrus 1:11
1 Yohanna 1:2
1 Yohanna 2:25
1 Yohanna 3:15
1 Yohanna 5:11
1 Yohanna 5:13
1 Yohanna 5:20
Yahuda 1:7
Yahuda 1:21
Ru'uya ta Yohanna 14:6

eleēsē

Romawa 11:32

Geenna

Mattiyu 5:22
Mattiyu 5:29
Mattiyu 5:30
Mattiyu 10:28
Mattiyu 18:9
Mattiyu 23:15
Mattiyu 23:33
Markus 9:43

Markus 9:45
Markus 9:47
Luka 12:5
Yakub 3:6
Hadēs
Mattiyu 11:23
Mattiyu 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Ayyukan Manzanni 2:27
Ayyukan Manzanni 2:31
1 Korintiyawa 15:55
Ru'uya ta Yohanna 1:18
Ru'uya ta Yohanna 6:8
Ru'uya ta Yohanna 20:13
Ru'uya ta Yohanna 20:14

Limnē Pyr

Ru'uya ta Yohanna 19:20
Ru'uya ta Yohanna 20:10
Ru'uya ta Yohanna 20:14
Ru'uya ta Yohanna 20:15
Ru'uya ta Yohanna 21:8

Sheol

Farawa 37:35
Farawa 42:38
Farawa 44:29
Farawa 44:31
Kidaya 16:30
Kidaya 16:33
Maimaitawar Shari'a 32:22
1 Sama'ilā 2:6
2 Sama'ilā 22:6
1 Sarakuna 2:6
1 Sarakuna 2:9
Ayuba 7:9
Ayuba 11:8
Ayuba 14:13
Ayuba 17:13
Ayuba 17:16
Ayuba 21:13
Ayuba 24:19
Ayuba 26:6
Zabura 6:5
Zabura 9:17
Zabura 16:10
Zabura 18:5
Zabura 30:3
Zabura 31:17
Zabura 49:14
Zabura 49:15
Zabura 55:15
Zabura 86:13
Zabura 88:3
Zabura 89:48

Zabura 116:3
Zabura 139:8
Zabura 141:7
Karin Magana 1:12
Karin Magana 5:5
Karin Magana 7:27
Karin Magana 9:18
Karin Magana 15:11
Karin Magana 15:24
Karin Magana 23:14
Karin Magana 27:20
Karin Magana 30:16
Mai Hadishi 9:10
Wākar Wākōki 8:6
Ishaya 5:14
Ishaya 7:11
Ishaya 14:9
Ishaya 14:11
Ishaya 14:15
Ishaya 28:15
Ishaya 28:18
Ishaya 38:10
Ishaya 38:18
Ishaya 57:9

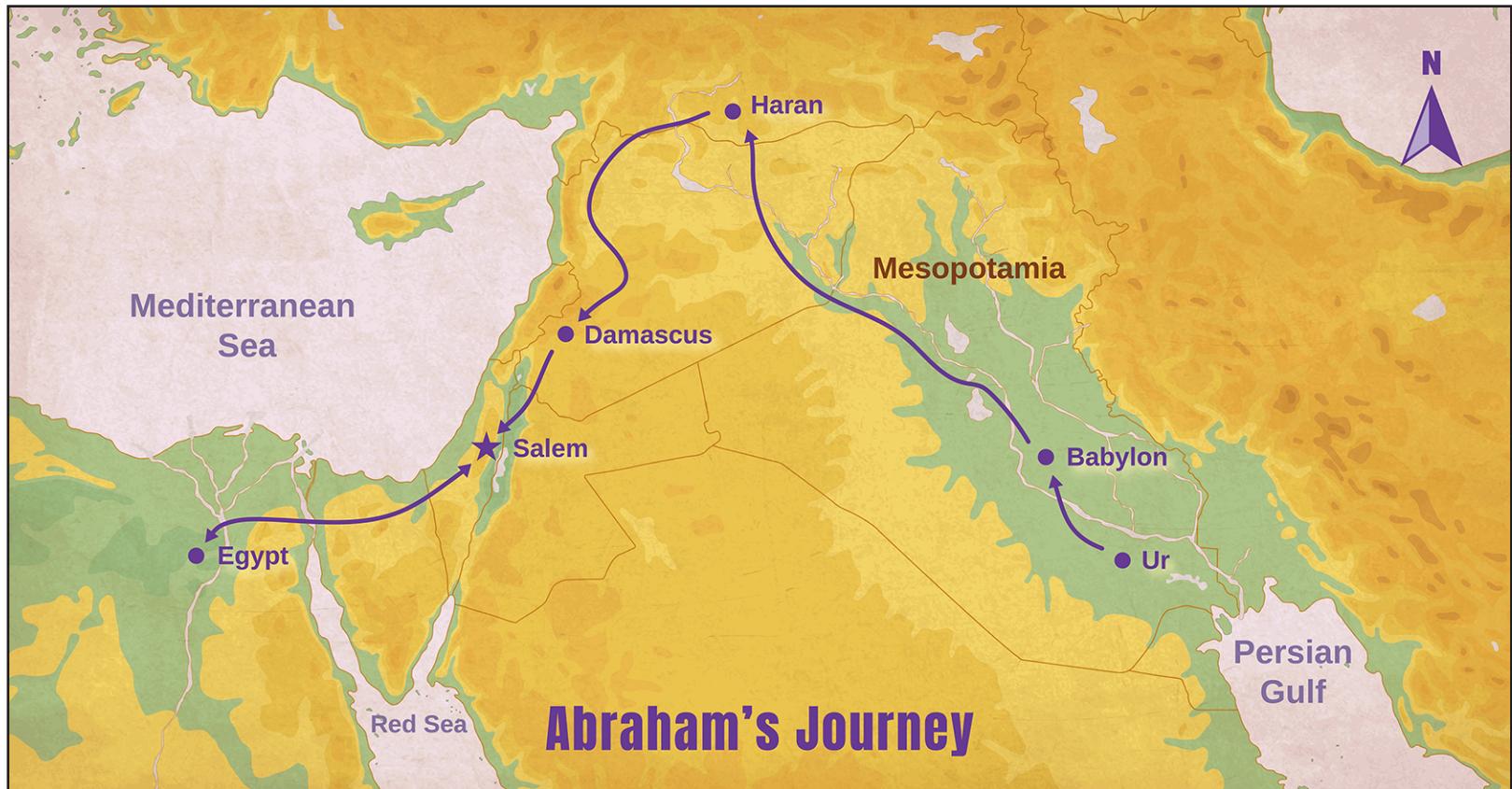
Ezekiyel 31:15
Ezekiyel 31:16
Ezekiyel 31:17
Ezekiyel 32:21
Ezekiyel 32:27
Hosiya 13:14
Amos 9:2
Yunana 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Bitrus 2:4

Questioned

None yet noted

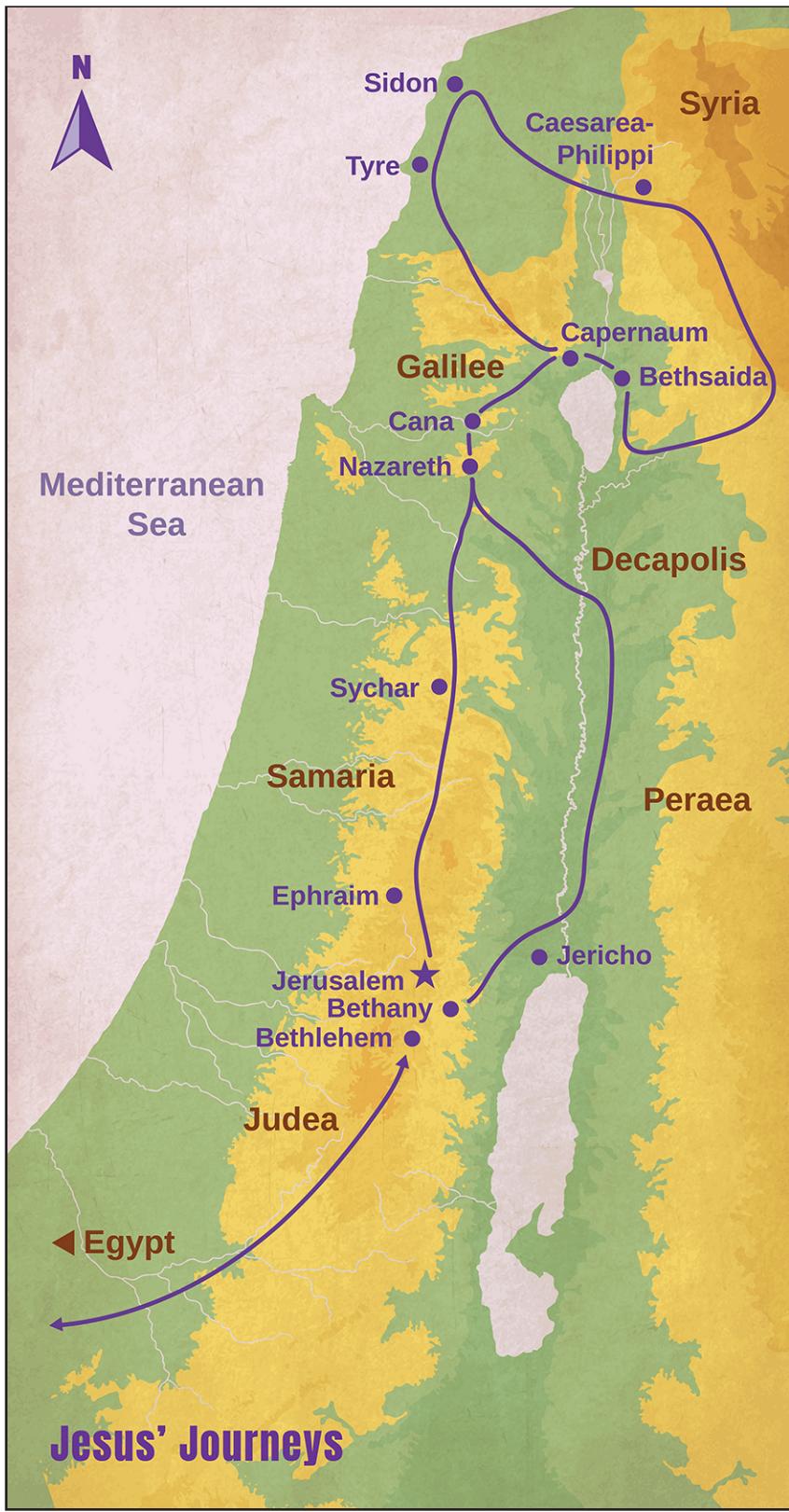

Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa'ad da aka kira shi ya fita zuwa wata kasar da zai karbi gādo daga bay,
ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. - Ibraniyawa 11:8

Sa'ad da Fir'auna ya bar mutane su tafi, Allah bai bi da su a hanyar da ta bi ta iyakar Filistiyawa ba, ko da yake wannan hanya ce ta fi kusa.

Gama Allah ya ce, "In suka fuskanci yaki, watakila su canja ra'ayinsu su koma Masar." - Fitowa 13:17

Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta masa ba, amma don yă yi bauta, yă kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa. - Markus 10:45

Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yă zama manzo, kebabbe kuma domin bisharar Allah. - Romawa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		When?													
		Innocence		Fallen			Glory								
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth						
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					All Restored						
		God's Perfect Fellowship		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43									
	Mankind	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17			Acts 3:21							
		No Fall No Death	Gen 1:31	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5											
		No Fall No Death		Blessed in Paradise, Luke 16:22											
	Angels	No Creation		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					Col 1:20 Yes?						
		No people	Gen 1:1	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14											
		No Fall		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6											
		No Unholy Angels		Rebelling Against Christ			Thalaasa, Rev 20:13	Heb 2:16 No?							
		Gen 1:31		Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20								
				1 Peter 5:8 and Revelation 12:10											
				Abyss Revelation 20:2											

Destiny

Hausa at AionianBible.org/Destiny

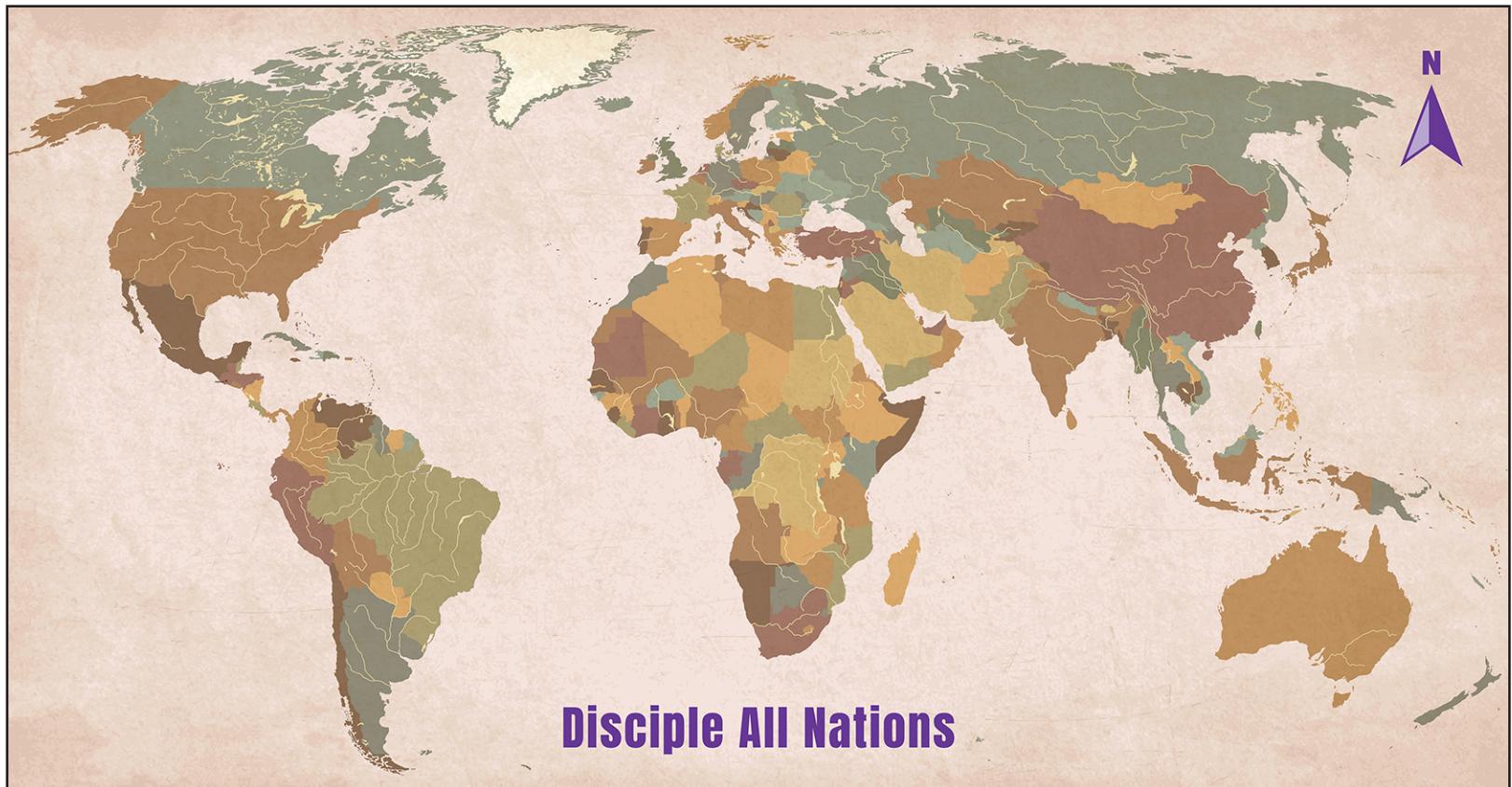
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament *Hadēs*, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Saboda haka ku tafi, ku mai da dukan al'umman duniya su zama almajiraina, kuna yi musu baftisma a cikinsunan Uba, da na Da, da na Ruhu Mai Tsarki, - Mattiyu 28:19